Melch Canus de aurea legenda Jacobi a Voragine:
Scripsit hanc homo ferrei oris, plumbei cordis, animi certe parum severi ac prudentis.

u*

Lombardica historia que a plerisque Aurea legenda sanctorum appellatur.

Lenglet du Fresnoy catalogue des princip. historiens pag. 220
cette legende contient autant d'impertinences qu'il y a des pages. Tout y est fait
au depit du bon sens; et c'est pour cela qu'elle est recherché des curieux. Il n'y a
point de miracle bizarre et extravagant qu'il n'y soit rapporté comme une chose
fort édifiante. Tout enfin jusqu'aux etimologies des noms de chaque saint
sent l'ignorance et l'oisiveté du cloitre.

P
6
15
BIBLIOTECA NAZIONALE
CENTRALE - FIRENZE
20.000 - 3-1938

Incipit tabula super legē das sanctorum scd̄m ordinez alphabeti collecta. Et primo premittiꝶ prologus qui ostendit modum reperiendi materias contentas in diuersis locis huius voluminis

Prologus

Voniā sicut dicit Jsidorꝰ i li. de sūmo bono ad ꝯuersatōem ꝛ correctionez mortaliuz: multum ꝓsunt exempla sanctorū. idcirco cogitaui ordinare ad vtilitatē peccatorū ꝛ cōsolatōem p̄dicatorū vnā tabulā ꝑ ordinē alphabeti suꝑ legendas sanctoꝝ cōpilatas ꝑ fratrez Jacobū de voragine ianuēsem ordis fratrū p̄dicatorū. ad hoc ꝙ p̄dicatores in suis p̄dicatōibꝫ exempla magis cōuenientia citius ꝛ leuiꝰ inueniāt. Naz multe pulchre legēde sunt in eis legēdis. q̄ nunꝙ̄ vel raro leguntꝶ. ꝛ tñ sunt valde bone ꝛ inductiue ad penitētiaz.

Ordinaui aūt eam sic. Qm̄ i ea ponuntꝶ oia notabilia q̄ de legendis collegi ſm ordinē alphabeti. Et post qd̄ libet notabile ponitꝶ nūerꝰ qui demōstrat legendā de q̄ sumptū est illud notabile. ꝛ pꝰ nūeꝝ pōitꝶ lr̄a q̄ demr̄at capitulū legēde illiꝰ de q̄ sumptū est notabile quod q̄ritꝶ. Deinde ponitꝶ si opꝰ sit in qua particula illius capituli ponitur illud notabile. puta vel in principio medio. vel in fine. vel circa. ꝛ plerūꝙ̄ nominatꝶ ꝑagraphus. Verbi gr̄a. Accipe primū notabile qd̄ dicit. Abscondita diuinitus manifestantꝶ. qd̄ signatꝶ. lxxxij. B. Deinde quere que legenda hoc numero designatur. Et inuenies ꝙ est legenda sanctorū Johannis ꝛ Pauli. Postea quere in corpore p̄dicte legende litterā B. que significat secundū capitulū quod incipit sic. Post hoc filiꝰ therentiani. Et sic reperies legendam et partem seu capitulū legende de qua sumptuz sit notabile. videlicz. Abscondita diuinitus manifestantꝶ. Exemplū aliud. Absolutō ab excōmunicatōne defunctis facta valz. qd̄ signatur. xlvi. K. Quere legēdam hoc numero designatā. et inuenies ꝙ est ſancti Gregorij. Postea in corpore dicte legende quere hanc litteram K vt in hoc registro designatur. que signat capitulū ex quo sumptū sit illd̄ notabile. Deinde quere paragraphum. Legitur quoꝙ̄. et reperies quod queris. Et sic cōsequenter faciendnm est cum alijs Nota ꝙ aliquādo post notabile sequuntur pluresꝶ numeri. ꝛ hoc est. quia illud notabile in pluribꝫ legēdis reperitur. quia in tot legendis q̄t sunt numeri. Item aliquādo plures littere diuerse sequuntꝶ numeꝝ. et hoc est quia illud notabile pluries in vna et eadem legenda inuenitur. sed in capitulis diuersis.

j

Nardus habet duplicē
virtute3.cxv A

Obedientia debet fie
ri solo v̄bo p̄lati.cxxxiij. A

Chriſtus illuſus fuit

Finit Tabula feliciter.

Incipit prologus super legē das sanctoꝝ quas collegit in vnū frater Jacob⁹ natione ianuensis ordinis fratrū p̄dicatoꝝ.

Uniuersum tempus p̄sent̄ vite i quatuor distinguit̄. sc3 in tempus deuiationis renouationis siue reuocationis. recōciliationis ꝛ pegrinationis. Temp⁹ deuiatōis fuit ab adam postq̄ sc3 a deo deuiauit. ꝛ durauit vsq3 ad Moysen. Et istud tēp⁹ rep̄sentat eccl'a a septuagesima vsq3 ad pasca. Unde ꝛ tūc legi tur liber genesis. sc3 in q̄ ponit̄ deuiatio p̄moꝝ parentū. Tempus renouatōis siue reuocatōis. incepit a moyse ꝛ durat vsq3 ad natiuitatē xp̄i. In q̄ hoīes p ꝓphetas ad fidē reuocati sūt: ꝛ renouati. Et istd tempus rep̄sentat eccl'a ab aduētu vsq3 ad natiuitatem xp̄i. Uñ tūc legit̄ Esaias. vbi de hac renouatōe aperte agit̄. Temp⁹ recōciliatōis est tempus q̄ p xp̄m sum⁹ reconciliati. Et istud tempus rep̄sentat eccl'a a pasca vsq3 ad pētecostes. Uñ ꝛ tūc legit̄ Apocal'. vbi plene agitur d̄ mysterio recōciliationis. Tempus pegrinatōis est tempus p̄sentis vite. i. q̄ pegrinamur ꝛ in pugna semp sum⁹ Et istud tempus representat eccl'a ab octaua pentecostes vsq3 ad aduentu3 dñi. Unde tūc legunt̄ libri regū ꝛ machabeoꝝ. in qb⁹ de multiplici pugna agit̄. p quā nr̄a pugna sp̄ūalis signat̄. Tempus aūt illud qd̄ est a natali domini vsq3 ad septuagesimā partim cōtinet̄ sub tempe reconciliatōis qd̄ est tēpus leticie. sc3 a natali vsq3 ad octauā epiphanie. partim sub tpe pegrinationis. scil3 ab octaua epiphanie vsq3 ad septuagesimam Et potest accipē hec quadruplex tempoꝝ variatio Primo penes quatuor tempoꝝ distinctiones. vt hyems referat̄ ad primum. ver ad secundū. estas ad tertiū. autumn⁹ ad quartū. Et ratio appropriationis satis patet. Secundo penes quatuor partes diei. vt nox referat̄ ad primu3. mane ad secundū. meridies ad terciu3 vespera ad quartū. Licet autē pri⁹ fuerit deuiatio q̄ renouatio. tamē ecclesia om̄ia officia sua poti⁹ incipit in tēpore renouatōis q̄ deuiatōis. i. in aduentu potius q̄ in septuagesima. Et hoc duplici ratōe. Primo ne videat̄ incipe ab errore. tenet eni rem et non sequit̄ ordinem tēporis. sicut et euāgeliste sep⁹ faciunt. Secūdo quoniā p aduentū xp̄i omnia renouata sunt. ꝓpter qd̄ temp⁹ istud dicit̄ tēpus renouatōis. Apoca. xxi. Ecce ego noua facio omnia. Congrue igit̄ i h̄ tpe renouatōis eccl'a oīa officia sua renouat. Ut igit̄ ordo tēporis ab ecclesia distinctus seruet̄. primo agemus d̄ festiuitatib⁹ que occurrunt infra tēpus renouatōis. quod tēp⁹ rep̄sentat ecclesia ab aduētu vsq3 ad natiuitatē dñi. Secūdo de illis q̄ occurrunt infra tp̄s qd̄ partim continet̄ sub tēpore recōciliatōis. partim sub tēpore pegrinationis. quod tēpus rep̄sentat ecclesia a natiuitate vsq3 ad septuagesimā. Tercio de illis que occurrunt infra tp̄us deuiatōnis. quod tēpus rep̄sētat ecclesia a septuagesima vsq3 ad pasca. Quarto de illis que occurrūt infra tēpus reconciliationis. qd̄ tempus rep̄sentat ecclesia a pasca vsq3 ad octauā pentecostes. Quinto de illis q̄ occurrūt infra tēpus pegrinatiōis. quod tēpus rep̄sentat ecclesia ab octaua pētecostes vsq3 ad aduentū.

Finit Prologus

Incipiunt capitula

De festiuitatibus que occur runt infra tēpus renouatōnis

De festiuitatibus que occur runt infra tēpus qđ partim continet sub tpe recōciliatōis ꝛ partim sub tē/ pore pegrinationis

De festiuitatibus que eueni unt infra tēpus deuiatōnis

De festiuitatibus que occur runt infra tēpus reconciliatōis

De festiuitatibus que occur runt infra tēpus pegrinatōis.

Sequūtur festiuitates et legende adiuncte post hystorie lombardice finem.

Incipit legēda scōꝝ que Lōbardi-
ca noiaꝛ hystoria. Et pmo ꝺ festiuita
tibꝰ ꝙ occurrūt ifra tp̄s renouatōis qꝺ
repn̄tat ecclia ab aduentu vsqꝫ ad na
tiuitatem domini

Legenda Prima. A
De aduentu domini.

Duētus dñi ꝑ quatuoꝛ septia-
nas agiꝛ ad significan
dū ꝙ q̄druplex ē aduē
tus scꝫ in carnē. in mē-
te: in moꝛtē ⁊ ad iudiciū. Ultima aūt
septimana vix finiꝛ. qꝛ scōꝝ glia q̄ da-
biꝛ in vltimo aduētu nūqꝫ termiabiꝛ.
Hic ē etiā ꝙ pmū Rn̄soꝛiū pme dñice
aduētꝰ cōputato glia p̄ri q̄ttuoꝛ ꝟsus
ꝯtinet. vt p̄dictos q̄ttuoꝛ aduētꝰ desi-
gnet. Quis aūt cui magis cōueniat:
prudēs lectoꝛ attēdat. Licꝫ aūt q̄dru-
plex sit aduētus. tn̄ ecclia spēaliter de
duplici scꝫ in carnē ⁊ ad iudiciū videꝛ
memoriā facere. sicut i officio ipiꝰ tꝑis
ptꝫ. Hinc ē etiā ꝙ ieiuniū aduētꝰ ꝑtiꝫ
est exultatōis ⁊ ꝑtim meroꝝ. Nā rōne
aduētus i carnē dꝛ ieiuniū exultatōis.
rōne aduētus ad iudiciū diciꝛ ieiuniū
meroꝛis. Et ad h̄ innuendū ecclia cā-
tat tūc quedā cantica leticie. ⁊ h̄ ꝓpter
aduentū mīꝛicoꝛdie ⁊ exultatōis. q̄dā
ꝓ̄o deponit. et hoc ꝓpter aduentū seue
re iusticie ⁊ meroꝝ. B Circa ad-
uentū igiꝛ in carnē tria videri possunt
scꝫ aduenīēdi opoꝛtunitas. ⁊ aduentꝰ
necessitas et vtilitas. Opoꝛtunitas
adueniendi attendiꝛ pmo ex ꝑte hoīs
qui pmo i lege nature ꝯuictus fuit de
defectu cognitiōis diuine. Uñ ⁊ tunc
in pessimos erroꝛes ydolatrie cecidit. ⁊
iō coactꝰ est clamare ac dicere. Illumi
na oculos meos ⁊c̄. Deinde venit lex
iubēs in qua cōuictꝰ est de impotētia.
cū prius clamaret. nō deest q̄ impleat
sꝫ q̄ iubeat. Ibi em̄ est solūmodo eru-
ditꝰ sꝫ nō a pctō liberatꝰ nec ꝑ aliquā
gratiā ad bonū adiutus. ⁊ iō coactus
est mutare ac dicere. Nō deest q̄ iubeat
sꝫ qui impleat. Opoꝛtune igiꝛ filiꝰ dei
aduenit qn̄ homo de ignoꝛantia ⁊ im
potētia ꝯuictꝰ fuit ne si foꝛte an̄ venis-
set hō suis meritis salutē ascriberet. et
iō medicine gratꝰ nō eēt. Scdo ex ꝑte
tꝑis. qm̄ venit in plenitudine tꝑis ⁊c̄
Gal. iiij. At vbi venit plenitudo tꝑis
⁊c̄. Aug. Multi dicūt q̄re nō an̄ venit
xp̄s. qꝛ nōdūꝫ venerat plenitudo tꝑis
moderāte illo ꝑ quē facta sūt oīa tꝑa.
Deniqꝫ vbi venit plenitudo tꝑis. ve-
nit ille q̄ nos liberauit a tꝑe. Liberati
aūt a tꝑe venturi sumꝰ ad illā eternita
tē vbi nullū ē tꝑs. Tertio ex ꝑte vulne
ris ⁊ moꝛbi vniuersalis. Qm̄ em̄ moꝛbꝰ
erat vniuersalis. opoꝛtunū fuit vniuer
salē exhiberi medicinā. vñ dic̄ Augꝰ.
ꝙ tunc magnꝰ venit medicꝰ qn̄ ꝑ totū
mūdūꝫ magnꝰ iacebat egrotꝰ. Unde
ecclia in septē antiphonis q̄ cātanꝛ an̄
natiuitatē dñi. oñdit mltiplicitatē sui
moꝛbi ⁊ ad quēlibꝫ petit remediū me
dici. An̄ siq̄dē aduētū filij dei i carneꝫ
eramus ignoꝛātes siue ceci. penis eter
nis obligati. serui dyaboli. mala pcti cō
suetudine vincti. tenebris obuoluti.
exules a p̄ria ⁊ expulsi. ideoqꝫ indige-
bamꝰ doctoꝛe. redēptoꝛe. libatoꝛe. edu
ctoꝛe illuiatoꝛe ⁊ saluatoꝛe. Qꝛ igiꝛ igno
rātes eramꝰ. ideo ab ip̄o doceri indi-
gebamꝰ. Et ideo statim in pma anti-
phona clamamꝰ. O sapiā q̄ ex oꝛe al-
tissimi ꝓdijsti ⁊c̄. veni ad docēdū nos
viā prudētie Sꝫ paꝝ ꝓdesset si doce-
remur ⁊ nō redimerem̄. ⁊ iō ab ip̄o re-
dimi postulamus cū in scda clamamꝰ
O adonay ⁊ dux domꝰ isrl ⁊c̄. veni ad
redimēdūꝫ nos in brachio extēto. Sꝫ
q̄d ꝓdesset si eēmꝰ docti ⁊ redēpti. si ad
huc pꝰ redēptionē detineremur capti-
ui ⁊ iō liberari petimꝰ cū in tercia cla-
mamꝰ. O radix yesse ⁊c̄. veni ad libe-
randū nos. iam noli tardare Sed q̄d
ꝓdessꝫ captiuis si eēnt redēpti ⁊ libati.
sꝫ tn̄ nōdū eēnt ab oī viculo absoluti.
vt. s. sue ꝑtāꝫ eēnt et libere q̄ vellēt ire
possent. parū igiꝛ ꝓdesset si nos rede-
misset ⁊ liberasset. sꝫ tn̄ adhuc vinctos
retineret. ⁊ iō ab oibꝰ pcti vinculis

educi petimꝰ.cũ in q̄rta clamamꝰ.O
clauis dauid ꝛc̄.veni ꝛ educ vinctos
de domo carcerꝭ sedētes in tenebris ꝛ
vmbra mortis.Sz qꝛ illi ꝗ diu fuerũt
in carcere hñt oculos tenebratos nec
clare videre possunt.iō pꝰ absolutionē
a carcere restat nos esse illuminādos
vt videamꝰ ꝗ ire debeamꝰ.ꝛ iō in ꝗn//
ta clamamꝰ.O oriēs splēdor lucis ꝛc̄.
veni ꝛ illuīa sedētes in tenebris et vm
bra mortis. Sz si eēmꝰ docti redēpti
ꝛ ab inimicis penitꝰ liberati ꝛ illumīa
ti.ꝗd valeret nisi deberemꝰ saluari.et
iō in duabꝫ seq̄ntibꝫ saluari petimꝰ cũ
dicimꝰ.O rex gentiũ.veni ꝛ salua ho
minē quē de limo formasti.Item.O
emanuel ꝛc̄.Veni ad saluanduz nos
dñe deꝰ nr̄.In ṗma aũt petimꝰ salutē
gentiũ.Vñ dr̄ O rex gentiũ.In scđa
salutē iudeoꝝ ꝗbus deꝰ dederat legē.
Vñ dr̄.O emanuel dux et legifer nr̄.
C Vtilitas aũt aduētꝰ xp̄i a diuer//
sis sanctis diuersimode assignatꝛ.Ipe
nāqꝫ deꝰ sicut pꝫ Luce.iiij.ꝓpter septē
vtilitates se venisse et missuz eē testatꝛ
dicēs.Spũs dñi sup me ꝛc̄.vbi ꝑ or
dinē dicit se esse missuz ad paupeꝝ cō
solationē.ad ꝯtritoꝝ sanationē.ad ca
ptiuoꝝ liberationē.ad indoctoꝝ illu//
minatōez.ad pctōꝝ remissionē.ad to//
tiꝰ hũani gñis redēptiōez.ad meritoꝝ
retributōez.Aug.āt ponit tres vtili//
tates aduētꝰ xp̄i dicēs.In sc̄lo isto ma
ligno ꝗd abundat nisi nasci.labora//
re ꝛ mori.Hec sũt mercimonia regio
nis nr̄e et ad tales merces mercator il
le descendit.Et qꝛ oīs mercator dat ꝛ
accipit.dat qđ hꝫ ꝛ accipit qđ nō hꝫ.
Xp̄s i ista mercatura dedit ꝛ accepit.
Accepit qđ hic abũdat scꝫ nasci.labo
rare.ꝛ mori.dedit renasci resurgere ꝛ
ineternũ regnare.Idē.Venit ad nos
celestis negociator accipe ꝯtumeliā ꝛ
dare honorē.subire mortē ꝛ dare vitā
haurire ignominiam et dare gloriam
Greg.aũt ponit q̄tuor vtilitates siue
causas sui aduentꝰ dicens.Studebāt
oēs supbi de adā ꝯstirpe ꝓgeniti ꝓspe//
ra vite p̄ntis appetere.aduersa deui//
tare obprobria fugere.gl̄iaz appetere
Venit inter eos incarnatꝰ dñs aduer//
sa appetēs.ꝓspera spnens.obprobria
amplectēs gl̄iaz fugiēs.Idē.Christꝰ
expectatꝰ venit.veniens noua docuit.
docēs noua.mirabilia exercuit.mira
faciēs.p̄ua tolerauit.Bern̄.q̄z alias
ponit dicens.Triplici morbo misera
bilr̄ laboramꝰ.nā ꝛ faciles sumꝰ ad se
ducendũ.debiles ad oꝑandũ.ꝛ fragi//
les ad resistendũ.Si discernere volu//
mus inter bonũ et malũ decipimur.si
tēptamus facere bonuz deficimus.si
conamur resistere malo supamur.Ne
cessariꝰ est ꝓinde saluatorꝭ aduentꝰ vt
in nobis ꝑ fidē habitās illuiet cecita//
tē nostrā ꝛ nobiscũ manēs adiuuet in
firmitatē nr̄am.ꝛ ꝓ nobis stās fragi//
litatez nr̄am ꝓtegat ꝛ ꝓpugnet.Hec
Bern̄. D Circa scđm aduētuz.s.
ad iudiciũ duo videnda sunt.s.Ante//
cedentia iudiciũ.ꝛ ꝯcomitātia.Añce
dentia sũt tria.scꝫ signa terribilia.an//
tixp̄i fallacia.ꝛ ignis vehemētia.Si
gna aũt terribilia p̄cedētia iudiciũ po
nuntꝛ ꝗnqꝫ.Luce.xxi.Erũt signa in so
le ꝛ luna ꝛ stellis ꝛ in terrꝭ p̄ssura gen//
tiũ p̄ ꝯfusiōe sonitus maris ꝛ fluctuũ
Tria signa ṗma determinantꝛ Apoc.
vi.Sol factꝰ est niger tanqꝫ saccꝰ cilici
nus.ꝛ luna facta ē sic̄ sanguis.ꝛ stelle
de celo ceciderũt sup terram.Sol igitꝛ
dr̄ obscurari vel q̄ztuz ad sui luminis
ṗuationē vt patrefamilias.i.hoīe mo
riēte q̄si lugere videatꝛ.vl̄ q̄ztũ ad ma//
iorꝭ lucꝭ.i.claritatꝭ xp̄i supuentōez.vl̄
q̄ztũ ad metaphoricā locutōem.qꝛ ſm
Aug.tā seuera erit vindicta diuina ꝙ
etiā sol ip̄am respicere nō audebit.vel
q̄ztũ ad mysticā significatōez.qꝛ sol iu
sticie xp̄s tũc obscuratꝰ erit.qꝛ nullus
ip̄m ꝯfiteri audebit.Celum aũt dr̄ h
aereũ.ꝛ stelle vocantꝛ assub q̄ hñt silitu
dinē stellaꝝ.ꝛ dicũtꝛ stelle cadere de ce//
lo ſm vulgi opinionē qñ assub descē//
dit.Vnde et scriptura ꝯformat se cōi
mō loq̄ndi.Tũc em̄ maxime fiet talis
imp̄ssio.qꝛ ignea q̄litas abundabit ꝛ
hec faciet dñs ad terrorez pctōꝝ.Vel

ſtelle dicunt̃ cadere qꝛ igneas comas
emittēt. vel qꝛ multi q̇ videbant̃ ſtelle
de eccl̃ia cadēt l' qꝛ retrahēt lumē ſuuȝ
vt minime videantur. De q̃rto ſigno
qd̓ erit p̄ſſura in terris. legit̃ Matth.
xxiiij. Erit tūc tribulatio q̃lis nūq̃ꝫ fu
it ab initio mūdi ꝛc̄. Quintū ſignū. ſ.
ꝯfuſionē maris q̇dā exiſtimant eſſe ꝙ
mare cū magno fragore ꝑibit a priſti
na q̃litate ſm illud Apoc. xxj. Et ma
re iā nō eſt. Vel ſm alios ille ſonitus
erit q̄m nō ſine murmure magno. xl.
cubitꝫ ſuꝑ montes eleuabit̃. et poſtea
dep̄met̃. Vel ad l̃raȝ ſm Grego. tunc
fiet noua ꝛ inaudita maris et fluctuū
ꝑturbatio. Hieronymꝰ aūt i anna-
libꝫ hebreoꝝ iuenit. xv. ſigna p̄ceden-
tia iudiciū. Sȝ vtrum ꝯtinue futura
ſint: an iterpolatim nō exp̄ſſit Prima
die eriget ſe mare. xl. cubitꝫ ſuꝑ altitu-
dinē mōtiū ſtās in loco ſuo q̃ſi murus
Secūda die tm̄ d̓ſcēdet vt vix videri
poſſit. Tercia die marine belue appa
rētes ſuꝑ mare dabūt mugitꝰ vſq̃ꝫ ad
celum ꝛ eaꝝ mugitꝰ ſolꝰ deꝰ intelliget.
Quarta die ardebit mare ꝛ aq̄. Qui-
ta arbores ꝛ herbe dabūt rorē ſangui
neuȝ. In hac etiā q̇nta die vt alij aſſe-
rūt oia volatilia celi ꝯgregabūt̃ in cā-
pis. vnūq̇d̓q̃ꝫ genꝰ i ordine ſuo. nō gu
ſtantia nec bibētia. ſȝ vicinū aduentū
iudicis formidantia. Sexta ruēt edi-
ficia. In hac etiā ſexta die vt d̓r fulmi
na ignea ſurgent ab occaſu ſol' ꝯ faciē
firmamēti vſq̃ꝫ ad ortum ꝯcurrētia.
Septia petre ad iuicē collidēt̃ ꝛ i q̃tu
or ꝑtes ſcindent̃. ꝛ vnaq̇q̃ꝫ ꝑs vt d̓r
collidet alterā. neſcietq̃ꝫ hō ſonū illuȝ
ſȝ tm̄ deꝰ. Octaua fiet gñal' tremotꝰ q̇
adeo erit magnꝰ vt d̓r ꝙ nullꝰ hō. nul-
lum aial ſtare poterit. ſed ad ſolū oia
ꝓſternent̃. Nona equabit̃ terra. ꝛ oēs
mōtes ꝛ colles i puluerē redigēt̃. De-
cima exibūt hoies de cauernis ꝛ ibūt
velut amentes. nec mutuo ſibi loqui
poterūt. Vndecima ſurgent oſſa mor
tuoꝝ ꝛ ſtabūt ſuꝑ ſepulchra. oia em̄ ſe
pulchra ab ortu ſolis vſq̃ꝫ ad occaſuȝ
ſolis aperient̃ vt inde mortui exire va
leant. Duodecima cadēt ſtelle. oia em̄
ſidera errantia ꝛ ſtationaria ſpargent
ex ſe igneas comas. ꝛ iteꝝ tunc valde
gñabunt̃ aſſub. In hac etiaȝ die d̓r ꝙ
oia aialia venient ad cāpos mugientia
nec guſtātia nec bibētia. Tredecima
morient̃ viuētes vt cū mortuis reſur-
gāt. Quartadecima ardebit celum et
terra. Quintadecima fiet celū nouū ꝛ
terra noua ꝛ reſurgēt oēs. ¶ Se
cūdū qd̓ p̄cedet iudiciū erit antixp̄i fal
lacia. Ipe em̄ oēs decipe conabit̃ q̃tu
or modis. Primo ꝑ callidaȝ ſuaſionē
ſiue ſcripturaꝝ falſaȝ expoſitionē. Ni-
tet̃ em̄ ꝑſuadere ꝛ ex ſcriptura firmare
ſe eē meſſiā in lege ꝓmiſſū. Vñ ꝛ legē
xp̄i deſtruet ꝛ ſuā ſtatuet. Pſal. Cōſti
tue dñe legiſlatorē ſuꝑ eos ꝛc̄. Glo. i.
antixp̄ȝ legis p̄ue latorē. Dañ. xj. Et
dabūt aboiationē ꝛ deſolationē tēpli.
Gloſa. Antixp̄s in tēplo dei ſedebit q̃
ſi deꝰ vt legē dei auferat. Scd̓o ꝑ mi-
racl'oꝝ opatiōeȝ. ij. Theſ. ij. Cuiꝰ ad-
uētꝰ erit ſm opatiōem ſathane in oibꝫ
ꝟbis ꝛ ſignis ꝛ ꝓdigijs ꝛ mendacijs.
Apoc̄. xiij. Fec̄ ſigna vt etiā ignē face-
ret de celo in terrā deſcēdere. Glo. Vt
apl'is datꝰ ē ſpūſſcūs in ſpecie ignis. ꝛ
illi dabūt ſpm̄ malignū i ſpecie ignis.
Tercio ꝑ donoꝝ largitionē. Dañ. xj.
Dabit eis poteſtatē i mlt'ꝫ ꝛ t̃rā diui-
det g̃tuito. Gloſa. Antixp̄s d̓ceptꝫ do
na mlt'a dabit ꝛ terrā ſuo exercitui di-
uidet. Quos em̄ ſuo terrore ſubiuga-
re non poterit. auaritia ſubiugabit.
Quarto ꝑ tormentoꝝ illatōeȝ. Dañ.
viij. Suꝑ q̃ꝫ credi pōt vniuerſa vaſta
bit. Iteȝ Gregoriꝰ loq̄ns de antixp̄o.
Robuſtos quippe interficit cū eos q̇
mēte inuicti ſunt corporaliter vincit.
Tercium quod precedet iudiciuȝ erit
ignis vehementia. qui quidem pre-
cedet faciem iudicis. Illum enim ig-
nem emittet deꝰ. Primo ꝓpter mundi
innouatōeȝ. purgabit em̄ ꝛ renouabit
oia elemēta. Vñ ꝛ ad inſtar aque di
luuij. xv. cubitis mōtibꝫ altior erit. ſic̄
dicit̃ in hiſtoria ſcolaſtica. qꝛ opa ho-
minū tm̄ aſcēdere poterant. Secūdo

ꝓpter hominū purgatõez. qꝛ illis qui
tūc viui reperient̄ erit loco purgatorij
Tertio ꝓpter maiorē dānatoꝝ crucia
tionē. Quarto ꝓpter maiorē scõꝝ illu-
minationē. Nā ſm Basiliū Deus fa
cta mundi purgatione diuidꝫ calorē a
splendore. ⁊ totuꝫ calorē mittet ad re-
gionez dānatoꝝ vt amplius crucient̄. et
totū splēdorē ad regionē btõꝝ vt am-
plius iocundēt̄ ¶ Cōcomitātia aūt
iudiciū erūt plura. Primū ē discepta-
tio iudicis. Judex em̄ ī vallē iosaphat
descēdet. ⁊ bonos ⁊ malos iudicabit.
bonos a dextris ⁊ malos a sinistris sta
tuet. Et credēdū ē ī loco eminēti eū eē
futuꝝ vñ ceteri poterūt eū videre. Nec
intelligendū est ꝙ oēs ītra illā vallicu
lā ꝯcludant̄. qꝛ h̄ esset puerile. vt dicit
Hierony. ſꝫ ꝙ erūt ibi ⁊ in locis circū-
iacētibꝫ. Jn qua aūt terra innumera-
bilia milia hoīm esse possunt maxime
qñ ꝯstringūt̄. Et si necesse fuerit electi
erunt in aere corpoꝝ agilitate. dānati
vero etiā esse poterūt diuina suspendēte
ꝟtute. Et tūc iudex cū malis discepta
bit ⁊ eos ꝓ opibꝫ miīcordie que nō ha
buerūt obiurgabit. Et tūc oēs sup se
plangent ſm ꝙ ostendit Chryſ. sup
Math. dicēs. Plangēt se iudei viden
tes viuētē ⁊ viuificantē. quē q̄si hoīez
mortuū existimabāt. ⁊ ꝯuincētes se de
corꝑe vulnerato scelus suū denegare nō
poterūt. Plangēt se ⁊ gētiles q̄ varijs
disputatōibꝫ phoꝝ decepti irrōnabi-
lē stulticiā putauerūt eē deū colere cru
cifixuꝫ. Plangent se xp̄iani pctõres. q̄
magis dilexerūt mūdū q̄ȝ deū vł xp̄ꝫ.
Plangēt se heretici q̄ purū hoīem cru
cifixū dixerūt cū videāt ip̄m eē iudicē
in quē cōpunxerūt iudei. Plangent se
oēs tribꝫ terre qꝛ nec resistendi virtus
est ꝯtra eū nec fugiendi facultas ante
faciē eius est. nec penitentie locus. nec sa
tisfactõis tp̄s. ex angustia em̄ oīm re-
rum nil eis remanet p̄ter luctuꝫ. ¶
Secundū est differentia ordinis. Nā
sicut dicit Grego. Jn iudicio quatuor
erunt ordines. duo ex ꝑte reproboꝝ. ⁊
duo ex ꝑte electoꝝ. Alij em̄ iudicant̄ ⁊
pereūt. sicut hi q̄bꝫ dicet̄. Esuriui ⁊ nō
dedistis mihi manducare ⁊c̄. Alij vero
nō iudicant̄ ⁊ pereūt. sicut hi de quibꝫ
dr̄. Qui non crediderit iā iudicatus est.
Quia nec iudicis ꝟba ꝑcipiūt. q̄ eius
fidem nec verbotenus ſuare voluerunt
Alij iudicant̄ ⁊ regnāt. sicut hi q̄bꝫ di-
cet̄. Esuriui ⁊ dedistis mihi māduca-
re ⁊c̄. Alij nō iudicant̄ et regnāt. sicut
viri ꝑfecti q̄ alios iudicabūt. nō ꝙ sen-
tentiā ferant. qꝛ h̄ solius iudicis est. ſꝫ
dicunt̄ iudicare. i. iudicanti assistere.
Et illa assistētia erit p̄mo ad scõꝝ ho-
norē. Magnus em̄ honor erit cū iudice
sessionē habere Juxta ꝙ ꝓmisit dñs.
Math. xix. dicēs. Sedebitis sup se-
des ⁊c̄. Secūdo ad sententie ꝯfirma-
tionē. sententiā em̄ iudicis approba-
būt sicut aliqñ illi q̄ iudicanti assistūt
eius sententiā approbant ⁊ ad ip̄am ap
probādā subscribūt. Psal. Ut faciāt
in eis iudiciū cōscriptū ⁊c̄. Tercio ad
maloꝝ ꝯdēnationē. quos q̄dē ꝯdēna
būt ex vite sue ꝯꝑatõe. ¶ Terciū
est insignia passiõis. ſcꝫ crux claui ⁊ ci-
catrices in corꝑe. Hec em̄ erūt p̄mo in
ostēsionē sue gloriose victorie. et iō ī ex
cellentia glīe apparebūt Vñ Chryſ.
sup Matth. Crux ⁊ cicatrices radijs
solis erūt lucidiores Jdem Cōsidera
q̄nta sit ꝟtus crucis. sol obscurabit̄ et
luna nō dabit lumē suū. vt discas q̄ȝ tū
crux luna lucidior ⁊ sole preclarior est.
Scdo ī oñsionē sue miscdie. vt ex hoc
ostēdat̄ q̄ȝ miscditer boni sint saluati.
Tercio ī oñsionē sue iusticie. vt ex hoc
oñdat̄ q̄ȝ iustissime reprobi sint dāna
ti. qꝛ ſcꝫ tm̄ p̄ciū sui sanguinis cōtēpse
rūt. Vñ ī hec ꝟba eis exprobrabit. vt
dicit Chryſ. sup Matth. dicēs. Ego
ꝓpter vos hō factus sum. ꝓpter vos alli
gatus sum ⁊ delusus ⁊ cesus ⁊ crucifixus.
vbi est tantaꝝ iniuriaꝝ mearū fructus.
Ecce p̄ciū sanguis mei qd̄ dedi ꝓ re-
demptõe aīaꝝ vestraꝝ. vbi ē ſuitus vr̄a
quā mihi ꝓ p̄cio sanguis mei dedistꝭ.
Ego sup gliam meā vos habui. cum
eēm deus apparēs hō ⁊ viliorē me oibꝫ
rebꝫ vr̄is fecistis. Nā oēm rē vilissimā

terre ampliꝰ dilexistis ꝙ iusticiā meā
ꝛ fidē. Hec Chryſ. ℐ Quartū ē
seueritas iudicātis. Non em̄ flecteť ti/
more qꝛ omipotēs ē. Chry. Nō resistē
di ꝟtus ē ꝯtra eū. nec fugiēdi facultas
ꝛc. Nec munere poterit corrūpi qꝛ di/
tissimꝰ est. Bern̄. Veniēs veniet dies
illa i q̄ plꝰ valebūt pura corda ꝙ astu/
ta ꝟba. ꝛ ꝯscientia bona ꝙ marsupia
plena. Ille em̄ est q̇ nō falleť ꝟbis nec
flecteť donis. Itē Aug. Expectať di/
es iudicij ꝛ aderit ille eq̇ssimꝰ iudex q̇
nullꝰ potētis ꝑsonā accipit. cuiꝰ pala/
tiū auro ꝛ argēto nullꝰ eps vel abbas
vel comes corrūꝑe poterit. Nec odio
qꝛ optimꝰ ē. In eum em̄ qꝛ optimꝰ est
odiū cadere nō pōt. Sapie. xj. Nihil
odisti eoꝝ q̄ fecisti Nec amore. qꝛ iustis
simꝰ ē. Vn̄ etiā frēs suos. i. falsos xp̄ia
nos nō liberabit. Pal. Fr̄ nō redimet
Nec errore. qꝛ sapiētissimꝰ ē Leo pap̄.
Ista ē scia sūmi iudicis. iste ē tremēdꝰ
aspectꝰ cui ꝑuiū ē oē solidū ꝛ aꝑtū oē
secretū cui obscura clarēt muta rn̄dēt.
silētiū ꝯfiteť. ꝛ sine voce mēs loq̇ť. Et
ideo cū eiꝰ sapia sit talis et tāta. cōtra
ipiꝰ sapiaꝫ nil valebūt allegatōes ad/
uocatoꝝ. nec sophismata pħoꝝ. nec p̄
clarissima eloq̇a oratoꝝ. nec astutie ꝟ/
sutoꝝ. De his q̄tuor sic dicit Hiero.
Quāti illic elingues ꝛ muti feliciores
loq̄cibꝫ erūt q̊ ad ṗmū. quāti pastores
pħis. q̊ ad scd̄m. q̄nti rustici oratoribꝫ
q̊ ad terciū. quāti hebetes argutijs p̄/
ferēdi sūt Cyceronis. q̊ ad q̄rtū ℛ
Quintū ē accusator horribiľ. Tres
em̄ tūc accusatores ꝯtra pctōrē stabūt
Primꝰ est dyabolꝰ qui tūc accusabit.
Aug. Presto tūc erit dyabolꝰ recitans
ꝟba ꝓfessiōis nr̄e. ꝛ obijciēs nob q̄cū/
ꝙ fecimꝰ ꝛ i q̊ loco ꝛ i q̄ hora peccaui/
mꝰ. ꝛ q̇d boni facere tūc debuimꝰ. Di
cturꝰ ē em̄ ille aduersariꝰ. Eq̇ssime iu/
dex iudica istū meū eē ob culpā q̇ tuꝰ
esse noluit ꝑ grāꝫ. tuꝰ ē ꝑ naturā. meꝰ
ꝑ miseriā. tuꝰ ob passionē. meꝰ ob ꝯsua/
sionē. tibi inobediēs. mihi obediēs. a
te accepit imortalitatꝪ stolā a me acce
pit hāc pānosam q̄ indutꝰ ē tunicā. tuā
vestē dimisit cū mea huc venit. Eq̇ssi
me iudex iudica illū meū eē ꝛ mecum
dānādū eē. Heu heu poterit ne talis
aꝑire os q̇ talis iueniť vt iuste cū dya/
bolo deputeť. Hec Aug. Scd̄s accu/
sator erit ꝓpriū scelꝰ. peccata em̄ ꝓpria
vnūquēꝙ accusabūt. Sapie. iiij. Ve
nient in cogitatōe pctōꝝ suoꝝ timidi.
ꝛ traducent illos ex aduerso iniq̇tates
coꝝ Bern̄. Tūc loq̄ntia siľ eiꝰ oꝑa di
cēt. Tu nos egisti oꝑa tua sumꝰ. nō te
deseremꝰ sꝫ sp̄ tecū erimꝰ. ꝛ tecū ad iu/
diciū ꝑgemꝰ. Multisꝙ ꝛ multiplicibꝫ
crimibꝫ eū accusabūt. Terciꝰ accusa/
tor erit totꝰ mūdꝰ Grego. Si q̄ris q̇s
te accusabit: dico totꝰ mūdꝰ. Offenso
em̄ creatore offēdiť totꝰ mūdꝰ. Chry.
suꝑ Matth. In illo die nihil ē q̇d rn̄
deamꝰ. vbi celuꝫ et terra aq̄ sol ꝛ luna
dies ꝛ noctes ꝛ totꝰ mūdꝰ stabūt ante
deū aduersus nos i testimoniū pctōꝝ
nr̄oꝝ. ꝛ si oia tacerēt ipe tn̄ cogitatōes
nr̄e ꝛ oꝑa spēaľr stabūt aduersus nos
an̄ deuꝫ nos fortiter accusantes. ℒ
Sextū est testꝪ i fallibilis. Tres em̄
testes tūc aduersuꝫ se habebit pctōr.
Vnū sup̄ se habebit pctōr. scꝫ deuꝫ q̇
erit iudex ꝛ testꝪ. Hiere. xxix. Ego suꝫ
iudex ꝛ testꝪ dicit dn̄s. Aliū intra se. s.
ꝯsciētiā Aug. Quisq̇s futuꝝ iudicez
times. pn̄tē ꝯsciaꝫ corrige. Sermo em̄
tue cause testimoniū ꝯscie tue. Terciū
iuxta se. scꝫ ꝓpriū angelū ad custodiaꝫ
deputatū. q̇ tanꝙ ꝯsciꝰ oium q̄ fecit ꝯ
eū testimoniū ꝑhibebit. Iob. xx. Re/
uelabunt celi. i. angeli iniq̇tateꝫ eius.
Septimū ē artatio pctōris. De h̄ sic
diē Grego. O ꝙ anguste erūt tūc vie
reprobis. supꝰ erit iudex iratꝰ. iferius
horrēdū chaos. a dextris pctā accusā
tia a sinistris ifinita demonia ad sup/
pliciū trahentia. itus ꝯscia vrens. forꝪ
mūdus ardēs. Miser pctōr sic depħē
sus q̊ fugiet. latere erit impossibile. ap
parere i tolerabile. Octauū ē sn̄ia irre
uocabiľ. Illa em̄ sentētia nūꝙ poterit
reuocari. nec ab illa poterit appellari.
Triplici em̄ de causa appellatio i cau
sis iudicialibꝫ n̄ recipiť. Primo ꝓpť iu/

dicis excellentiam. Unde a rege feren-
te sentētiā appellari in regno suo nō
potest. quia in regno suo nullum su-
pra se habet. Similiter nec ab impe-
ratore vel papa potest appellari. Se-
cundo propter criminis euidentiam.
quia quando crimen notorium est nō
potest appellari. Tercio propter rem
non differendaz. quia res non recipit
dilationem. quia forte ex dilatione de-
trimentuz pateretur. Similiter ꝑpter
hanc triplicem rationem ab illa sen-
tentia non poterit appellari. Primo
propter iudicis excellentiam: quia iu-
dex ille nulluz supra se habet. sed ipse
omnes excedit eternitate. dignitate.
et potestate. Unde ab imperatore vl'
papa posset aliquo modo appella-
ri ad deum. a deo autem ad nullum
licet. quia supra se nullum habet. Se-
cundo propter criminis euidentiam.
omnia enim scelera et crimina repro-
borū| ibidē nota erunt et manifesta
Hieronymus. Aderit illa dies in qua
facta nostra quasi in quadam tabula
picta demōstrabuntur. Tercio ꝑpter
rem non differendam nihil enim qđ
ibi agitur dilationem patitur. sed om-
nia in momento in ictu oculi pera-
guntur.

Legenda secunda A
De sancto Andrea apostolo.

Adreas interpre-
tatur decorus. vl' respō-
dens. vl' virilis. ab an-
dron qđ est vir. Ul' dr̄
Andreas quasi antro-
pos id est homo ab ana qđ| est sur-
sum. ⁊ tropos qđ est conuersio, quasi
sursum ad celestia conuersus et ad su-
um creatorez erectus. Fuit ergo deco-
rus in vita. Respondens in sapienti
doctrina. virilis in pena. antropos in
gloria. Eius passionem presbyteri et
dyacones achaye seu asie sic̄ oclis suis
viderāt: conscripserunt. B

Adreas ⁊ q̇dā aliȷ̈ discipl'i tri-
bus vicib⁹ a dn̄o sunt vocati.
Primo enim vocauit eos ad sui no-
ticiā. sic̄ qn̄ stante andrea die quadā
cum Johanne magistro suo. et alio
condiscipulo audiuit a iohanne. Ecce
agnus dei ecce qui tollit ⁊c̄. Et statiz
cum alio discipulo venit et vidit vbi
manebat iesus. et manserunt apud
eum die illo Inueniensq; Andreas
fratrem suum Symonem adduxit il-
lum ad iesum. Sequenti autem die
ad piscationis opera redierunt. Post-
modum secundo vocauit eos ad sui
familiaritatē. sicut cū die q̄daz turbis
irruētib⁹ ad iesū iuxta stagnū geneza-
reth qđ dr̄ mare galilee nauim itrauit
Symonis ⁊ andree. ⁊ capta multitu-
dine magna pisciū vocatisq; iacobo ⁊
iohāne q̇ erāt i alia naui secuti sūt euz
⁊ iteꝝ ad ꝓpria redierūt. Sz postea ter-
cio ⁊ vltio vocauit eos ad sui discipla-
tū. sicut qn̄ ambulāte iesu iuxta idem
litt⁹ vocauit eos de piscatōe dicēs. Ue-
nite p⁹ me faciā vos ⁊c̄. Qui relictis
oib⁹ secuti sūt eū: eiq; sp̄ postmodū ad-
heserūt. nec vltra ad ꝓpria redierunt.
Nihilomin⁹ tn̄ vocauit andreā ⁊ q̄sdā
de suis discipulis ad apostolatū. de q̄
vocatione dr̄ Marci. iij. Uocauit ad
se q̄s voluit ipe. ⁊ venerūt ad eū. ⁊ fec̄
vt eēnt duodecim cuz eo C Post
ascensionē dn̄i diuisis apl'is andreas
apđ scithiā Matthe⁹ ṽo apđ mirmi-
doniā p̄dicauit. Uiri āt illi p̄dicatōez
matthei penit⁹ respuētes ei ocl'os erue-
rūt ⁊ vinctū incarcerauerūt p⁹ paucos
dies occidere eū disponētes. Interea
angel⁹ dn̄i scō andree apparuit ⁊ mir-
midoniā ad sctm̄ mattheū ire p̄cepit.
Quo rn̄dēte se viā nescire. iussit vt ad
ripam maris iret. ⁊ ad p̄mā nauē quā
inueniret itraret. Qui veloci⁹ iussa cō-
plēs ad vrbē p̄dictā venit āgelo duce
⁊ p̄spero vento flante. ⁊ iuēto apto car-
cere sci Matthei. eoq; viso fleuit plu-
rimū ⁊ orauit Tūc dn̄s Mattheo red-
didit bn̄ficiū duoꝝ luminū quib⁹ euz
p̄uauerat neq̇cia pctōꝝ. Matthe⁹ āt
abinde recessit. ⁊ āthiochiā venit. an-
drea ṽo mirmidonie remanente. irati

illi de euasiōe sc̄ti matthei Andream apprehēdunt ⁊ ꝑ plateas ligatis manibꝰ ꝑtrahunt. Cumqȝ eius sanguis efflueret ꝓ eis orauit ⁊ ad xp̄ȝ eos sua orōne ꝯuertit. inde in achayā ꝓficiscēs Hoc aūt qd̄ dr̄ de hmōi orbatōe matthei ⁊ restitutōe duoꝝ luminū ꝑ Andream nō puto dignū fidei. ne i tanto euāgelista minoratio infima denotet̄. quasi sibi nō potuerit obtinere. qd̄ andreas ei tā facile impetrauit. Quidam iuuenis nobilis dū iuitȝ pentibꝰ apostolo adhesisset. parētes eiꝰ domū in qua morabat̄ cū ap̄lo succenderūt. Cūqȝ iā in altū flāma succresceret. puer accepta āpulla suꝑ ignē aquā sparsit ⁊ statim ignē extinxit. Illis aūt dicētibꝰ. filiꝰ nr̄ magnꝰ effectus ē. dum ꝑ scalas vellēt ascēdere adeo sūt excecati vt ipas scalas penitꝰ nō viderēt. Tūc qdā exclamans ait. Ut qd vos stulto labore ꝯsumitis deus pugnat ꝓ eis ⁊ vos nō videtȝ. Cessate iā ne i vos ira dei deseuiat. Multi g° h videtes dn̄o crediderūt. Parētes ꝟo eiꝰ pꝰ qnq̄ginta dies mortui i vno monumēto positi sunt. Quedā mulier cuidā homicide ꝯiuncta cū parere nō possȝ sorori sue dixit Uade ⁊ ꝓ me Dyanā dn̄aȝ nr̄aȝ inuoca. Cui iuocāti ait diabolꝰ. Cur me iuocas. cū tibi ꝓdesse nō possim. Sȝ vade ad andreā ap̄lm q sororē tuā poterit adiuuare. Ad quē cum iuissȝ ⁊ ap̄lm ad sororē piclitantē duxisset. dic ei ap̄ls Recte h paterȝ. q2 male nupsisti. dolose ꝯcepisti. ⁊ demones ꝯsuluisti. Sȝ tn̄ penite et i xp̄m crede ⁊ pueꝝ ꝓijce. Qua credente abortiuū ꝓtulit ⁊ dolor cessauit O Senex qdā noīe Nicolaꝰ adijt ap̄lm dicens. Dn̄e ecce septuaginta anni vite mee sunt in qbꝰ semꝑ luxurie defuiui. Accepi aūt aliqn̄ euangeliū orās deū vt mihi amodo ꝯtinentiā largiret̄. Sed in ipso pctō iueteratꝰ. ⁊ a mala ꝯcupiscētia illectꝰ statim ad opꝰ solitū reuertebar. Quadā igit̄ vice ꝯcupiscētia inflāmatꝰ oblitꝰ euāgeliū qd̄ suꝑ me posueraȝ ad lupanar iui. statiqȝ meretrix dixit mihi. Egredere senex. egredere. q2 āgelꝰ dei es tu. ne me ꝯtingas. neqȝ huc accedere p̄sumas. video em̄ super te mirabilia. Stupefactus ad verba meretricis recolui ꝙ mecum euangelium detulissem. Nunc igitur sancte dei pro salute mea tua pia oratio intercedat. Audiens hec beatus andreas flere cepit. ⁊ a tercia vsqȝ ad nonaȝ orauit. Et surgens noluit comedere: sed ait. Non comedam donec sciam si dominus miserebitur huius senis. Cumqȝ diebus quinqȝ ieiunasset. venit vox ad andream dicens. Obtinet andrea pro sene sed sicut per ieiunium macerasti te. sic se et ipse affligat ieiunijs vt saluetur. Sicqȝ fecit. ⁊ sex mensibus i pane ⁊ aqua ieiunauit. ⁊ postmodum plenus bonis operibus in pace requieuit. Uenit igitur vox ad andream dicens. Per oratione tuam nicolaum quem perdideraȝ acquisiui Quidam iuuenis chrystianus secretius sancto andree dixit. Mater mea pulcrum me videns de opere illicito me temptauit. Cui cum nullatenus assentirem: iudicem adijt. volens in me crimen tante nequicie retorquere. Sed ora pro me ne moriar tam iniuste. nam ⁊ accusatus penitus reticebo mallens vitam perdere ꝙ̄ matrem meam ita turpiter infamare. Iuuenis igitur ad iudicium vocatur. et illuc euȝ andreas prosequitur. Accusat constanter mater filium ꝙ se voluerit violare. Interrogatus pluries iuuenis an res taliter se haberet. nihil penitus respondebat. Tunc andreas matri dixit. Crudelissima feminarum que per tuam libidine vnicum filium tuum vis perimere. Tunc illa preposito dixit. Domine huic homini filius meus adhesit postq̄ȝ hoc agere voluit sed nequiuit. Iratus itaqȝ iudex iussit puerum in saccum linitum pice et bitumine mitti: et in flumine proijci. Andream vero in carcere reseruari donec excogitaret supplicium quo periret. Sed orante andrea

tonitruū horribile oēs terruit. ꝛ terre
mot⁹ ingēs cūctos ꝓstrauit. ꝛ mlier a
fulmine percussa et arefacta corruit.
Orātib⁹ aūt ceterꝭ aplm ne ꝑirēt: ora
uit ꝓ eis. ꝛ oīa cessauerūt. Tūc ꝓposi
t⁹ credidit ꝛ dom⁹ ei⁹ tota. Cū āt eēt
apls ī ciuitate nicea dixerūt ei ciues
ꝙ extra ciuitatē sec⁹ viā septē demōes
erāt qui ꝑtereuntes hoies occidebāt.
Quib⁹ ad iussū apli añ pplm ī specie
canū veniētib⁹. ꝑcepit vt illuc irēt vbi
nulli hoim nocere possēt. Qui statim
euanuerūt. Illi aūt hoies h viso fidē
xpi receperūt. Et cū venisset ad portā
alteri⁹ ciuitatꝭ. ecce qdā iuuenis mor/
tu⁹ ferebat. Querente aplo qd ei acci/
disset. dictū est ei ꝙ septez canes vene/
rūt ꝛ eum ī cubiculo necauerūt. Et la
chrymās apls ait. Scio dñe ꝙ fuerūt
demones q̊s a nicea vrbe repuli. Di/
xitqꝫ pri. Quid dabis mihi si suscita/
uero filiū tuuz. Cui ille. Nil carius eo
possideo. ipsum g̊ tibi dabo. Et facta
orone surrexit ꝛ aplo adhesit. Cū
qdā viri numero q̄draginta ad aplm
nauigio venirēt. vt ab eo fidei doctri/
nā reciꝑent. Ecce mare a dyabolo ꝯci
tat. ꝛ oēs ꝑiter submergunt. Cuz aūt
eoꝝ corꝑa ad litt⁹ delata fuissent. ante
aplm deportant ꝛ ab eo ꝯtinuo susci/
tant. Qui oīa q̄ sibi acciderāt narra/
uerūt. Vñ ī quodā hymno ipi⁹ legit.
Quaterdenos iuuēes submersos ma
ris fluctib⁹ vite reddidit vsib⁹. Item
magister iohānes beleth ait d̊ festo sci
andree. Sciendū est inqt ꝙ niger fuit
colore. barba ꝓlixa: statura mediocris.
E Btūs igit andreas ī achaya cō
sistēs totā eā eccliis impleuit. ac pluri
mos ad fidē xpi ꝯuertit. Vxorē q̊z egee
ꝓcōsulis fidē xpi docuit. ꝛ sacro bapti
smatꝭ fonte ipaz regenerauit. Audiēs
h egeas patras ciuitatē ingredit. cō/
pellēs xpianos ad sacrificia ydolorū.
Cui occurrens andreas dixit. Opte/
bat vt tu q̄ iudex hoim eē meruisti in
terrꝭ iudicē tuū q̄ in celis ē agnosceres
ꝛ agnitū coleres. ꝛ colēdo aim a falsis
diis penit⁹ reuocares. Cui egeas. Tu
es andreas q̄ suꝑsticiosā ꝑdicas sectā
quā romani ꝑncipes nuꝑ extermiari
iusserūt. Ad quē ādreas. Romani ꝑn
cipes nondū cognouerūt quō fili⁹ dei
veniēs docuerit ydola eē demonia. q̄
hec docēt vñ offendat de⁹. vt offēsus
ab eis auertat. ꝛ auersus nō exaudiat
ꝛ nō exaudiendo ipi a dyabolo capti/
uent. ꝛ captiuati tādiu deludāt donec
nudi de corꝑe exeāt nihil secū ꝑter pec
cata portātes. Cui egeas. Ista vana
ihs vr̄ ꝑdicās crucꝭ patibulo ē affix⁹.
Cui andreas. Pro restauratōe nr̄a nō
ꝓ culpa sua crucꝭ patibulū spōte susce
pit. Ad quē egeas dixit. Cū a suo di/
scipulo fuerit tradit⁹. ꝛ a iudeis tent⁹.
ꝛ a militib⁹ crucifix⁹. quō tu dicis eum
spōte crucꝭ subiisse suppliciū. Tūc an/
dreas qnqꝫ rōnib⁹ cepit ostēdere xpm
volūtarie passū fuisse. s. ex eo ꝙ passio/
nē suā ꝑuidit ꝛ discipulis suis futurā
ꝑdixit. Ecce iquiēs ascēdim⁹ hieroso/
limā ꝛc̄. Et ex eo ꝙ petro eū ab h auer
tere cupiēti dure idignat⁹ fuit dicens.
Vade post me sathana ꝛc̄. Et ex eo ꝙ
vtriusqꝫ scꝫ patiēdi ꝛ resurgēdi se ptā/
tē hr̄e manifestauit dicens. Ptātē hēo
ponēdi aiam meā ꝛ iteꝝ sumēdi eam.
Et ex eo ꝙ ꝓditorē ꝑcognouit cuz pa/
nē intinctū ei dedit. nec tm̄ vitauit. Et
ex eo ꝙ locū in q̊ ꝓditorē venturū scie/
bat elegit. Et his oib⁹ se īterfuisse asse
ruit. Addiditqꝫ andreas ꝙ mysteriuz
crucꝭ mḡnū eēt. Cui egeas. Mysteriū
dici nō pōt. sed suppliciū. Verūtamē
nisi dictis meis obtēꝑauerꝭ. ipm my
steriū ī te faciā experiri. Cui andreas.
Si crucis patibulū expauescerē: crucis
gl'iam nō ꝑdicarē. Audire aūt te volo
mysteriū crucis si forte credas ipsum
agnitū colas vt saluerꝭ. F Tunc
cepit ei mysteriū redēptiōis pādere. ꝛ
q̄ꝫ ꝯgruū ꝛ necessariū fuerit qnqꝫ rō/
nib⁹ ꝑsuadere. Prima rō est ꝙ q̄r ꝓm⁹
homo ꝑ lignū mortē intulerat preua
ricando. cōgruum fuit vt scd̄s homo
ꝑ lignū mortē repelleret patiēdo. Se
cunda ꝙ quia de imaculata terra fa/
ctus fuerat ꝑuaricator congruum fu/

sit vt de imaculata nasceretur virgine recõciliator. Tercia quia quia Adã ad cibum vetitũ incõtinenter manus extenderat. cõgruum fuit vt secũdus Adã in cruce imaculatas manus extẽderet. Quarta quia quia Adã cibũ suauẽ vetitũ gustauerat cõgruũ fuit ad hoc quia contrariũ repelleretur cõtrario vt xps esca fellea cibaretur. Quinta quia ad hoc quia xpus nobis suã imortalitatẽ conferret congruũ fuit vt nostrã sibi mortalitatẽ assumeret. Nisi enim deus factus fuisset mortalis hõ nõ fieret imortalis. Tũc egeas dixit. Hec vana tuis narra. et mihi obtempera. diisque oipotẽtibus sacrifica. Cui andreas. Omipotẽti deo agnũ imaculatum quotidie offero. Qui postquam a toto populo comestus fuerit viuus et integer perseuerat. Egea quõ hoc fieret requirẽte dixit Andreas vt formam discipuli assumeret. Cui egeas. Ego cũ tormẽtis a te exigam huius rei noticiam. Iratusque iussit eũ in carcere recludi. Mane facto tribunali sistitur. et ad sacrificia idolorum egeas eũ iterum inuitare cepit dicẽs. Nisi mihi obtemperaueris. in ipam quã laudasti crucẽ faciã te suspẽdi. Cumque ei multa supplicia minaretur. rñdit. Quicquid tibi videtur in supplicijs maius excogita Tanto enim regi meo ero acceptior. quanto fuero pro noie eius in tormẽtis constantior. Tũc iussit eũ a viginti hoibus cedi et cesum manibus et pedibus cruci alligari. vt sic longiorẽ reciperet cruciatũ. Cũque duceretur ad crucẽ factus est concursus populorum dicentiũ. Innocẽs sanguis eius sine causa damnatur. Quos tñ rogauit apls. ne suũ martyriũ impediret. Videns aũt andreas a longe crucẽ salutauit eã dicens. Salue crux quae in corpore xpi dedicata es. et ex mẽbris eius tanquam margaritis ornata. Antequam in te ascenderet dñs timorẽ terrenũ habuisti. modo vero amorẽ celestẽ obtinens pro voto suscipis. Securus igitur et gaudens venio ad te. vt tu exultãs suscipias me discipulũ eius qui pependit in te quia amator tuus semper fui et desideraui amplecti te. O bona crux quae decorem et pulchritudinẽ de mẽbris dñi suscepisti. diu desiderata. solicite amata. sine intermissione quesita. et iam concupiscẽti anio preparata. accipe me ab hoibus et redde me magistro meo. vt per te me recipiat qui per te me redemit.

Et hec dicẽs se exuit. et vestimẽta carnificibus tradidit. Sicque eũ in cruce vt iussum fuerat suspẽderũt. In qua biduo viuens viginti milibus hoim astantium predicauit. Tũc minãte turba egee mortem. et dicẽte virum sanctũ mãsuetũ et pium nõ debere ita pati. venit vt ipm deponeret. Quẽ videns andreas dixit. Quid tu ad nos venisti egea. si pro penitẽtia ipam consequeris. sin aũt vt me deponas. scias quia ego viuus de cruce nõ descendã. Iam enim video regẽ meum qui me expectat. Et cũ vellent eũ soluere. nullo mõ poterant ad eũ contingere. quia stati eorum brachia stupida reddebantur. Videns aũt andreas quia plebs volebat eũ deponere. hãc orõnẽ in cruce fecit. vt dicit August. in li. de pnia. Ne me permittas dñe descẽdere viuum. sed tpus est vt cõmendes terre corpus meũ. tãdiu enim iam portaui. iam tãdiu super cõmendatũ vigilaui et laboraui quia vellẽ iam ab ipa obediẽtia liberari. et isto grauissimo idumẽto spoliari. Recordor quantũ in portãdo onerosum. in domãdo superbum. in fouẽdo infirmũ in coercẽdo lasciuum laboraui. Scis dñe quotiẽs a puritate contemplatiõis retrahere me contendebat. quotiens a dulcissimo quietis tue somno me excitare obtendebat. quantũ et quotiens laborẽ ingerebat. Qui igitur tãdiu vt potui pater benignissime pugnãti restiti et tua ope superaui. a te iusto remuneratore et pio posco ne mihi id vltra cõmẽdes. sed depositũ reddo. Cõmenda alij quia illo vltra nõ impediar. et resurrecturũ seruet et reddat vt et ipm quam meritum sui laboris recipiat. Terre id cõmẽda vt me amplius vigilare nõ oporteat. et libere ad te fontẽ indeficiẽtis gaudij tẽdere anxiantẽ nõ retrahat nec impediat Hec August. His dictis splẽdor ni

mius de celo veniēs dimidia hora eū
circūdedit. ita vt nullus eū videre pos
set. Et abscedēte lumie simꝉ cū ipo lu-
mie spm̄ tradidit. Maximilla ꝓo vxor
egee tulit corpus apl̄i sancti ⁊ honori
fice sepeliuit. Egeas vero anq̄ʒ domū
suam rediisset arrept⁹ a demone i via
corā oibus expirauit. Aiunt q̄ʒ de se-
pulchro sancti Andree māna in mo-
dū farine ⁊ oleū cuʒ odore suauissimo
emanare. a q̄ que sit anni futuri fertili
tas incolis regionis oñditur. Nam si
exiguū ꝓfluit exiguū terra exhibet fru
ctum. si copiose. copiosum. Hoc forte
antiq̄tus verꝫ fuit. sed mō ei⁹ corpus
apud ꝯstantinopolim trāslatū esse ꝑ-
hibetꝛ. H Eps quidā religiosaʒ
habēs vitā btm̄ andreā inter ceteros
sanctos in veneratōe habebat. ita ꝙ i
cūctis suis opibus hunc semꝑ tituluʒ
p̄ponebat. Ad honorē dei ⁊ beati an
dree. Inuidēs igiꝛ viro sctō hostꝫ an-
tiquus ad eū decipiendū tota callidi-
tate se ꝯtulit. seq̄ʒ i formā mulierꝫ pul
cerrime trāsformauit. Uenit igiꝛ ad
palatiū epi asserens se velle ꝯfiteri ei-
dem. Mandat eps vt suo penitētiali
ꝯfiteaꝛ cui plenitudinē tradiderat po
testatis. Renunciat illa ꝙ nulli hoim
nisi sibi secreta sue ꝯscientie reuelabit
sicq̄ʒ ꝯuictus epus eā ad se venire p̄ce
pit. Cui illa. Obsecro dñe miserere mei
Ego em̄ in annis puellarib⁹ vt cerni-
tis ꝯstituta ⁊ a puericia delicate nutri
ta. necnō ⁊ regia stirpe ꝓgenita. huc i
peregrino habitu sola veni. Nam pa
ter me⁹ rex vtiq̄ʒ valde potēs cuidam
magno p̄ncipi me volebat in ꝯiugiū
sociare. Cui rn̄di ꝙ oēm thorꝫ abomi
narer maritalē. qꝛ ꝟginitatē meā xp̄o
in ꝑpetuū dedicaui. ⁊ iō nunq̄ʒ posseʒ
in carnalē copulā ꝯsentire. Deniq̄ʒ sic
artata ꝙ oꝑtebat me aut ei⁹ volūtati
durissime obedire. aut certe diuersa
subire suꝑplicia. latēter fugā inii. ma-
gis eligēs exulare q̄ʒ sponso meo fidē
infrigere. Audiēs vero vestre sctitatꝫ
p̄coniū. sub alas vestre ꝓtectōis cōfu-
gi. sperās me apud vos locū reꝑire q̄e
tis. vbi possem ꝯtemplatōis carꝑe se
creta silētia. p̄sentisq̄ʒ vite vitare nau-
fragia. ⁊ ꝑturbationē mūdi fugere ꝑ-
strepētis. Admirās in ea eps nobili-
tatē generis. pulchritudinē corꝑis tā
imensum feruorē. ⁊ tante eloquētie ve
nustatē. placida ⁊ benigna voce rn̄dit
Esto secura filia. ne formides. qꝛ ille
ob cui⁹ amorē te ⁊ tuos ⁊ tua tam viri
liter ꝯtempsisti tibi ob hoc in p̄nti cu
mulū gratie ⁊ in futuro plenitudineʒ
glorie largietꝛ. Sʒ ⁊ ego seru⁹ eius me
⁊ mea tibi offero. Eligasq̄ʒ vt tibi pla
cuerit mansionē. Uolo aūt vt hodie
mecū prandere debeas. Cui illa. No
li inquit pater. noli de hac re me roga
re. ne forte ex hoc aliq̄ mali suspitio ꝓ-
ueniat ⁊ nitor fame vestre denigrati-
onē aliquā patiaꝛ. Ad quā eps dixit.
Plures erim⁹ ⁊ nō soli. ⁊ ideo nullum
male suspitōis scrupulū in aliq̄ pote-
rit generari. Uenientes itaq̄ʒ ad mē-
sam eps ⁊ illa ex opposito ꝯsederūt. ce
teris residētib⁹ hinc ⁊ inde. Intendit
in eā crebro epus. eiusq̄ʒ faciē nō desi-
nit intueri. ⁊ pulchritudinē admirari.
Sicq̄ʒ dum ocul⁹ figitur anim⁹ sauci-
atur. Et dū eius faciē nō desinit intu-
eri. antiqu⁹ hostis cor eius graui iacu
lo vulnerauit. Perpēdit hoc ⁊ ipe dia
bolus. ⁊ pulchritudinē suā cepit ma-
gis ac magis augere. Iāq̄ʒ epus ꝓxi-
mus erat ꝯsensui vt eā de illicito oꝑe
attēptaret quādo possibilitas se offer
ret. Tūc subito q̄dam ꝑegrinus venit
ad ostiū. crebris ictib⁹ pulsans. ⁊ ma-
gnis clamorib⁹ postulans sibi aꝑiri.
Cūq̄ʒ aꝑire nollēt. ⁊ ille magnis cla-
morib⁹ ⁊ ictib⁹ nimis eis fieret impor
tunus. interrogat eps mulierem si in-
gressum illi⁹ peregrini homis accepta
ret. Cui illa dixit. Proponaꝛ sibi aliq̄
q̄stio satis grauis. quā si enodare sci-
uerit admittaꝛ. si aūt nescierit tāq̄ʒ in-
scius ⁊ indign⁹ epi p̄sentia repellatur.
Fauent ei⁹ oēs sentētie. ⁊ quis suffici-
ens esset hāc q̄stionē ꝓponere sciscitan
tur. Cunq̄ʒ null⁹ sufficiēs inueniretur
eps dixit. Quis em̄ nostrū ad hoc taʒ

sufficiēs est sicut vos o dña q̄ ceteros nos ⁊ eloquētia p̄cedit͛s. ⁊ sapiētia nobis oībus ampli⁹ rutilatis. Uos igit͛ hanc p̄ponite q̄stionē. Tunc illa dixit Interroget͛ qđ est mai⁹ mirabile qđ deus vnq̄ȝ in p̄ua re fecerit. Interrogatus de h̄ p̄egrinus p̄ nunciū dixit. diuersitas ⁊ excellētia facieꝝ. inter tot em̄ homies qui fuerūt ab initio mundi ⁊ vsq̄ȝ in finē futuri sunt. duo repiri nō possent q̄rum facies p̄ oīa similes essent ⁊ in ipa q̄ȝ tā minima facie oēs sensus corp̄is deus collocauit. Audientes oēs ei⁹ respōsionē admirātes dixerūt. Uera ⁊ optima est solutio q̄stionis. Tūc mulier ait. p̄ponat͛ sibi secunda q̄stio grauior in q̄ meli⁹ possimus ei⁹ sapiam expiri. Querat͛ ab eo vbi terra sit altior om̄i celo. p̄cunctat⁹ de h̄ p̄egrin⁹ r̄ndit. In celo empyreo vbi residet corp⁹ xp̄i. Corpus em̄ xp̄i qđ est alti⁹ om̄i celo. est de nostra carne formatū. Porro caro nostra q̄dam terrea substātia ē. Cū ḡ corpus xp̄i super oēs celos sit. ⁊ de nostra carne originē duxerit. caro aūt nostra de terra sit condita. ꝯstat q̄ vbi corp⁹ xp̄i residet ibi p̄culdubio terra altior celo manet. Refert nunci⁹ que r̄nderat p̄egrinus. Et ecce oēs r̄nsionē eius mirabiliter approbāt. ⁊ magnifice sapiaȝ ei⁹ laudāt. Tūc illa iteꝝ dixit. Fiat ei tercia q̄stio grauissima ⁊ occulta ⁊ ad soluendū difficilis ⁊ obscura. vt sic ei⁹ sapiētia tercio cōprobet͛. ⁊ dignus sit vt ad mēsam ep̄i merito admittat͛. Queratur ab eo q̄ntū spaciū sit a terra vsq̄ȝ in celū. Requisit⁹ de hoc p̄egrinus nuncio dixit. Uade ad eū qui te misit ad me. ⁊ de hoc dilig̃ēter p̄cūctare. ipe eniȝ melius me hoc nouit. ⁊ ideo tibi de hoc melius respōdebit. nam ipe illud spaciū mensurauit quādo de celo in abyssum cecidit. ego aūt de celo nūq̄ȝ cecidi. ⁊ ideo illud spaciū nūq̄ȝ mensuraui. Non em̄ est mulier sed diabolus qui se posuit in silitudinē mulier͛s Audiēs hoc nunci⁹ vehemēter expauit. ⁊ ea q̄ audierat corā oībus recitauit. Mirantib⁹ itaq̄ȝ oībus ⁊ stupētibus. antiqu⁹ hostis de medio eorum euanuit. Ep̄s aūt rediens ad se redarguit amare semetip̄m. ⁊ de p̄petrata culpa veniā lamētabiliter p̄cabatur. Misitq̄ȝ nūciū vt p̄egrinus introduceret͛. sed nequaq̄ȝ ampli⁹ iuenit͛. Tūc ep̄us pp̄l'm ꝯuocauit ⁊ eis euidēter exposuit ordinē geste rei. p̄cepitq̄ȝ vt oēs ieiunijs ⁊ oronib⁹ insisterēt. si forte dominus reuelare alicui dignaret͛. quis nā ille p̄egrinus fuerit q̄ eum a tanto p̄iculo libauit. Reuelatū āt ē illa nocte ep̄o q̄ btūs andreas fuerit qui p̄ liberatōe ip̄ius se posuerit i habitu p̄egrini. Cepit igit͛ ep̄us in deuotōe beati andree magis crescere. ac eum extinde in reuerentia plus habere.

I Cum p̄posit⁹ q̄dam cuiusdā ciuitatis agrū sancti andree abstulisset. ⁊ ob h̄ ꝗuissimis febrib⁹ orāte ep̄o fuerit correptus. ille ep̄m rogauit vt p̄ se oraret ⁊ agrū sibi redderet. Sȝ cū orāte ep̄o sanitatē r̄cepisset. agrū iteꝝ vsurpauit tūc ep̄s oroni se dedit ⁊ om̄s lāpades eccl'ie fregit dicēs. Hoc lumē nō accēdet͛ donec dñs se de suo inimico vindicet. ⁊ eccl'ia qđ amisit recuperet. Et ecce p̄positus grauissimis iteꝝ febrib⁹ laborauit. Misitq̄ȝ nūcios ep̄o vt p̄ se oraret ⁊ agrū suū ⁊ aliū sibi sil'eȝ redderet. Cui cū ep̄s r̄nderet iam oraui ⁊ exaudiuit me de⁹. ip̄e ad eū se portari fecit. ⁊ vt eccl'iam intraret ad orandū coegit. Ep̄s dū eccl'iam ingredit͛. ille subito morit͛ ⁊ ager eccl'ie restituit͛.

Legenda. iiij.

A

De sancto Nicolao.

n Icolaus dicit͛ a nicos qđ est victoria ⁊ laos qđ est pp̄l'us. inde nicolaus q̄si victoria pp̄l'i id ē vicioꝝ q̄ popl'aria ⁊ vilia sūt. Ul' dr̄ victoria pp̄l'i. q̄r ml'tos pp̄l'os vita ⁊ doctrina docuit vicia ⁊ p̄cta vincere Uel nicola⁹ dr̄ a nicos qđ est victoria ⁊ laus q̄si victoriosa laus. Ul' a nitor ⁊ laos qđ est pp̄l's q̄si nitor pp̄l'i. Da

buit eni in se ea q̄ nitorē ⁊ mūdiciā faciūt. Nā ſm Amb. mūdat sermo diuinus. mūdat vera ꝯfessio. mūdat sctā cogitatio. mūdat bona oꝑatio. Ei⁹ legendā doctores argolici ꝯscripserūt. Est āt argos ſm Isid. ciuitas grecie vñ ⁊ argolici greci vocāt̄. Alibi q̊ȝ legit̄ ꝙ methodi⁹ pāiarcha ei⁹ vitā grece scp̓sit quā Johēs dyacon⁹ in latinuȝ transtulit ⁊ plura addidit. B

Icolaus ciuis patere vrb ex diuitibꝫ ⁊ sctis ꝑentib⁹ originē duxit. Pater ei⁹ epiphan⁹. mr̄ ꝟo Johāna dicta est. quē cū in p̓meuo iuuētutis sue flore ꝑentes genuissent deinceps ꝯtinēter viuētes celibē vitā duxerūt. Hic p̓ma die duȝ balnearet̄ erect⁹ stetit in pelui. Insuꝑ q̄rta ⁊ sexta feria tm̄ sel' sugebat vbera. Factus āt iuuenis aliox iuuenū deuitās lasciuias eccl'iax poti⁹ terebat limina ⁊ q̇cq̇d ibi de sacra scp̓tura intelligere poterat memoriter retinebat. Parētibꝫ ꝟo suis defūctis cogitare cepit q̄liter tantā diuitiarū copiā nō ad laudē humanā ſȝ ad dei gl'iam dispēsaret. Tūc q̇daȝ ꝯuicane⁹ su⁹ satis nobilis tres filias ꝟgines ob inopiā ꝓstituere cogit̄. vt sic infami eax cōmertio aleret̄. Qδ vt sanctus cōperit. scel⁹ abhorruit. ⁊ massaȝ auri pāno inuolutā in domū ei⁹ ꝑ fenestrā nocte clam iecit. ⁊ clam recessit Mane aūt surgēs hō massam auri reperit. ⁊ deo grās agēs p̓mogenite nuptias celebrauit. Nō multo post tp̄e dei famul⁹ simile ꝑegit opus. Qδ rursus ille reꝑiens ⁊ in laudes imensas ꝓrūpens. decetero vigilare ꝓposuit vt sciret q̇s esset qui sue inopie subuenisset. Post paucos etiā dies duplicatā auri massaȝ in domū ꝓiecit ad cui⁹ sonitū ille excitat̄. ⁊ Nicolaū fugientē insequit̄ taliꝗ voce alloq̇tur. Siste gradū. teꝗ aspectui ne subtrahas meo. Sicꝗ accurrēs veloci⁹ Nicolaū hūc esse cog̃uit. Mox humi ꝓstrat⁹ osculari volebat pedes eius. Qδ ille refutans ab eo exegit. ne eū ꝗ̄diu viueret publicaret. Post h̄ myree ciuitatȝ defuncto epo̅ ꝯuenerūt epi̅. illi eccl'ie de epo̅ ꝓuisuri. Aderat āt inter eos quidā magne autoritatȝ ep̅s. ad cui⁹ electionē oīm snīa depēdebat. Cū igitur cūctos ieiunÿs ⁊ orōnibꝫ insistere monuisset. nocte illa vocē audiuit dicēteȝ sibi vt hora matutiali fores eccl'ie obseruaret. ⁊ quē p̓mū ad eccl'iam cuius etiā nomē eēt Nicola⁹ venire ꝯspiceret ip̅m in ep̅m ꝯsecraret. Hoc ġ aliÿs reuelās ep̅s admonuit vt oēs orōnib⁹ insisterent. ⁊ ip̅e pre foribꝫ excubaret. Mirx imodū. Hora matutinali q̄si a deo missus añ oēs se agebat Nicola⁹ Quē appͥhendēs ep̅s dixit ei. Quod tibi nomē est. Ille vt erat columbina simplicitate plen⁹ inclinato capite. Nicola⁹ inq̇t vr̄e sctitatis seru⁹. Quē i ecclesiā ducētes licet plurimū renitentē in cathedrā collocauerūt. Ipse aūt eādem quā p̓us hūilitatē ⁊ mox grauitatē in oibꝫ sectabat̄ In orōne ꝑuigilabat. corp⁹ macerabat. muliex ꝯsortia fugiebat. humilis erat in omnes suscipiendo. efficax in loquēdo. alacer in exhortādo. seuer⁹ i corripiēdo. Fert̄ q̊ȝ sicut legit̄ i chronica q̇daȝ Nicolaū niceno interfuisse ꝯcilio. L

Quadā aūt die dum q̇dam naute ꝑiclitarent̄ ita cū lachrymis orauerunt. Nicolae famule dei si vera sūt q̄ de te audiuim⁹ nūc ea exꝑiamur. Mox quidam in ei⁹ silitudine apparuit dicens Ecce assum. vocastis eni me. Et cepit eos in antēnis ⁊ rudētib⁹ aliÿsꝗ iuuare nauis armamētȝ. Staticꝗ cessauit tēpestas. Cū aūt ad ei⁹ eccl'iam venissent quē nunꝗ̄ añ viderāt sine indice cognouerūt. Tūc δo ⁊ sibi de sua liberatōe grās egerūt. Qδ ille diuie misericordie ⁊ eox fidei nō suis meritis attribuere docuit. Quodā tp̄e totam ꝓuinciā sancti Nicolai fames valida ꝑculit. ita vt oibus deficerēt alimēta. Audiēs āt vir dei naues onustas tritico portui applicasse. illuc statim ꝓficiscit̄ rogās nautas vt saltē in cētum modÿs ꝑ quālibet nauē fame ꝑiclitā

tibus ſubueniret̄. Cui illi. Non aude-
mus pater. qꝛ menſuratū alexandrie
op̲tet in horrea imp̲atoris nos redde
re. Quib⁹ ſanct⁹ dixit. Facite nunc qđ
dico. ⁊ vobis in dei virtute ꝓmitto ꝙ
nullā minorationē habebitꝭ apud re-
gium exactorē. Qđ cum feciſſent. ⁊ eā
dem menſurā quā alexādrie ceperant
reddidiſſent miſtris imp̲atoris mira
culū referūt. ⁊ deū in ſuo famulo ma-
gnifica laude attollūt. Frumētū autē
ſm̄ vniuſcuiuſq̄ indigentiā vir dei di
ſtribuit. ita vt miraculoſe duob⁹ ānis
nō tm̄ ad victū ſufficeret. ſed etiaꝫ ad
vſum ſemis abūdaret. Cū aūt re-
gio illa idolis deſeruiſſet. p̄ ceteris ne-
p̲hande dyane ſimulachrū pp̲l'us co-
luerat adeo vt vſq̄ ad tp̄s viri dei nō
nulli ruſtici p̄dicte religioni execrabili
deſeruirēt. ac ſub q̄dam arbore ꝯſecra
ta dyane q̄ſdam ritus gentiliū exerce-
rent. At vir dei p̄dictū ritū de oībus
finibus expulit. ip̄amq̄ arborē p̄ſcidi
mādauit. Iratus ex hoc ꝯ̄ euꝫ hoſtis
antiquus oleū midyaton qđ ꝯtra na
turā in aq̄ ⁊ lapidib⁹ ardet ꝯfecit. ſeq̄
in formā cuiuſdā religioſe femie trāſfi
gurās q̄buſdā ad virū dei nauiganti-
bus in quadā ſagenula obuiauit. ſic-
q̄ affata eſt eos. Valleꝫ ad ſctm̄ dei
venire vobiſcū. ſed neq̄o. Rogo ergo
vos vt hoc oleū ad ei⁹ eccl'iam defera-
tis ⁊ ob mei memoriā ex illo aule eiuſ
parietes liniatꝭ. ⁊ ſtatim euanuit. Et
ecce aliā cernūt nauiculā cū honeſtis
p̲ſonis. inter q̊s vn⁹ erat ſimillim⁹ ſan
cto Nicolao. Qui ſic ait ill'. Heu q̄d
mulier illa locuta ē vobis vel q̄d attu
lit. Illi aūt cūcta p̲ ordinē narrauerūt
Quibus ille. Hec eſt ipudica dyana
⁊ vt me verū dicere cōprobetis. oleuꝫ
illud in mare ꝓijcite. Quib⁹ ꝓijcienti-
bus ingens ignis in mari ſuccendit̄. ⁊
ꝯtra naturā diutius i mari ardere cō-
ſpicit̄. Venietes igit̄ ad ſeruū dei aie-
bant. Vere tu es ille q̄ nobis in mari
apparuiſti ⁊ a diaboli inſidijs libera-
ſti. D Per idē tp̄s cū quedā genſ
romano imp̲io rebellaſſet. ꝯtra eā im
perator tres p̄ncipes nepotianū vrſuꝫ
⁊ apilionē miſit. Quos portui adria-
tico ob ventū cōtrariū applicatos. be
atus Nicola⁹ vt ſecū comederēt inui-
tauit. volēs vt gentē ſuā a rapinis cō-
peſcerēt q̄s in nūdinis exercebāt. In-
terim dū ſctūs abeſſet cōſul corrupt⁹
pecunia tres innocētes milites iuſſe-
rat decollari. Qđ vt vir ſctūs audiuit
rogauit p̄ncipes illos vt ſecū illuc v-
ſq̄ gradu cōcito ꝓperarēt. Venienſq̄
ad locū vbi decollādi erāt inuenit eoſ
poblice flexo ⁊ facie iā velata ⁊ ſpicu-
latorē enſem ſup̲ eorū capita iā vibraſ
ſe. At Nicolaus zelo accēſus in licto-
rē ſe audacter ingeſſit. ⁊ gladiū de ma
nu eius emin⁹ ꝓpulit. innocēteſq̄ ſol-
uēs eos incolumes ſecuꝫ duxit. Ilico
ad p̄toriū ꝯſulis ꝓperat ⁊ fores clau-
ſas vi reſerat. Mox illi cōſul occurrēs
ſalutauit eū. Aſp̲nens hoc ſctūs dixit
Inimice dei legis p̄uaricator. qua te-
meritate p̄ſumpſiſti tāti cōſcius ſcele-
ris vultū cōſpicere noſtrū. Quē poſt-
q̄ plurimū obiurgauit. ad preces tm̄ il
lorū ducū eū penitentē benigne rece-
pit. Recepta igit̄ bn̄dictiōe imp̲iales
nūcij iter p̲agunt. ⁊ imp̲io ſine ſangui
ne hoſtes ſubdūt. Redieteſq̄ ab im-
p̲atore magnifice ſūt recepti. Quidā
aūt eorū felicitatibus inuidētes. p̄fe-
cto imp̲atoris p̄ce ⁊ p̄cio ſuggeſſerūt
vt eos apđ ip̲atorē de leſe maieſtatis
crimie accuſaret. Qđ cuꝫ ip̲atori ſug-
geſſiſſet. ille nimio furore replet⁹ eos
incarcerari p̄cepit ac ſine aliq̄ interro-
gatiōe illa eos nocte occidi mādauit.
Qđ cū a cuſtode didiciſſent ſciderunt
veſtimēta ſua. ⁊ gemere amare cepert
Tūc vnus eorū. ſ. nepotian⁹ recolens
ꝙ btūs Nicola⁹ tres innocētes libera
uerat. exhortat⁹ eſt alios vt ei⁹ patroci
nia flagitarent. Quib⁹ orātibus ſctūs
Nicolaus nocte illa Cōſtantino ip̲a-
tori app̲uit di. Cur illos p̄ncipes taꝫ
iniuſte cōprehēdiſti ⁊ morti ſine crimi
ne addixiſti. Surge velox. eoſq̄ q̄to-
tius dimitti iubeto. Sin aūt oro deū
vt tibi ſuſcitet bellū in q̄ tu corruas ⁊

bestijs cibꝰ fias. Cui impatoꝛ. Quis
es tu ꝙ hac nocte palatiū meū ingres-
sus talia audes loqui. Cui ille. Ego
sum Nicolaus myree ciuitatis episco
pus. sic ⁊ prefectum similiter terruit ꝑ
visuꝫ dicens. mente ⁊ sensu ꝑdite. cur
in necem innocentiū consensisti. perge
cito ⁊ eos liberare stude. si n autē coꝛ-
pus tuum vermibus scaturiet ⁊ do-
mus tua citiꝰ destruet. Cui ille. Quis
es tu ꝙ nobis tāta minaris. Scito in
ꝙt me eē Nicolaū myree ciuitatꝭ epm
Utrisqꝫ euigilātibꝫ statim mutuo sua
somnia pandūt. ⁊ ꝓ illis incarceratis
ↄtinuo mittunt. Quibꝫ ait impatoꝛ.
qs magicas artes nostis vt tātis nos
illudatꝭ somnijs. Cui illi rn̄derunt se
magos nō esse. nec moꝛtꝭ sniaꝫ meru-
isse. Tūc impatoꝛ. Nostis inqͭ hoīeꝫ
cui nomē est Nicolaꝰ. At illi audito h̄
noīe manꝰ extenderūt ad celū rogātes
deū vt eos scti Nicolai meritꝭ a p̄nti
ꝑiculo liberaret. Et cū impatoꝛ totaꝫ
vitā eiꝰ ⁊ miracl'a ab eis didicisset. di-
xit eis. Ite ⁊ grās deo agite ꝙ vos eiꝰ
p̄cibus liberauit. Sꝫ ⁊ de n̄ris eideꝫ
afferte gaudiolis rogātes eū vt vlteri
us mihi minas nō inferat. sed ꝓ me ⁊
regno meo ad dn̄ꝫ p̄ces fundat. Post
paucos dies p̄dicti viri ad dei famu-
lū veniūt. moxqꝫ ad eiꝰ pedes humili
ter se ꝓsternūt dicētes. Uere famulꝰ
dei es vere cultoꝛ ⁊ amatoꝛ xp̄i. Cūqꝫ
sibi oīa ꝑ oꝛdinē retulissent. ille eleua-
tis in celū manibꝫ imēsas deo laudes
retulit. ⁊ bn̄ instructos p̄ncipes ad ꝓ-
pꝛia remisit. E Cū āt dn̄s vellet
eū assumere. rogauit dn̄m vt angelos
suos sibi mitteret. Et inclinato capite
angelos ad se venire vidit. ⁊ dicto psal
mo. In te dn̄e sꝑaui. vsqꝫ in manꝰ tu-
as dn̄e ⁊c. tradidit spm̄. anno dn̄i. ccc
xliij. vbi celestiuꝫ melodia audita est.
Qui dū sepultus fuisset in tūba mar
moꝛea. a capite fons olei. ⁊ a pedibus
fons aq̄ ꝓfluxit. ⁊ vsqꝫ hodie ex eiꝰ mē
bꝛis sacrū resudat oleū valēs in salutē
multoꝝ. Successit aūt ei qdaꝫ vir bo
nus ꝙ tn̄ de sede sua ab inuidis est de

pulsus. Quo eiecto oleū fluere desijt.
Sꝫ eo reuocato ꝓtinꝰ emanauit. Pꝰ
multū ꝟo tꝑis thurci myreā vꝛbē de-
struxerūt. Quadraginta ꝟo septē mi-
lites barēses illuc ꝓfecti q̄ttuoꝛ mona
chis illis ōn̄dentibꝫ tumbā scti Nico
lai aperuerūt. ossaqꝫ eiꝰ in oleo natan-
tia in vꝛbē bareā reuerēter detulerūt.
anno dn̄i. M. lxxxvij. Uir qdaꝫ ab
vno iudeo q̄ndaꝫ summā pecunie mu
tuo accepit. iurās suꝑ altare scti Nico
lai cū aliū fideiussoꝛē hr̄e neq̄ret ꝙ q̄-
citius posset sibi redderet. Tenēte āt
illo diu pecuniā. iudeꝰ eā expostulauit
sꝫ eā sibi reddidisse affirmat. Trahit
ḡ eū ad iudiciū ⁊ iuramētū indicit de-
bitoꝛi. Ille baculū cauatuꝫ quē auro
minuto īpleuerat secū detulerat. ac si
eiꝰ adminiculo indigeret. Uolēs igit
facere iuramētū. iudeo baculū tradi-
dit reseruandū. Iurauit ille ꝙ plus si-
bi reddiderit etiā q̄ deberet. Facto iu
ramēto baculū suū repetijt. Et iudeꝰ
ignarus astutie eū sibi reddidit. Re-
diens aūt ꝙ fraudē fecerat in qdaꝫ bi-
uio oppꝛessus coꝛruit somno. currusqꝫ
cū impetu veniēs eū necauit. ⁊ plenū
baculū auro fregit. ⁊ auꝝ effudit. Au
diens h̄ iudeꝰ concitꝰ illuc venit. Cun
qꝫ dolū vidisset. ⁊ a mltis ei suggere-
ret vt auꝝ reciꝑet oīno renuit. nisi qui
defunctꝰ fuerat ad vitā beati Nicolai
meritꝭ redderet. asserēs se si hoc fieret
baptisma susceptuꝝ ⁊ xp̄ianū futurū.
Cōtinuo ꝙ defunctꝰ fuerat suscitat. ⁊
iudeꝰ in xp̄i noīe baptizat. F Qui
dam iudeꝰ vidēs bti Nicolai ꝟtuosaꝫ
potētiā in miraculis faciēdis. imagi-
nē eiꝰ sibi fieri p̄cepit. eāqꝫ ī sua domo
collocauit. Cui res suas cū aliq̄ longi
us iret cū minis cōmedabat. hec vel si
milia ꝟba dicēs. Ecce Nicolae. Oia
bona mea vob custodiēda cōmitto. ⁊
nisi oia bn̄ custodieritꝭ. vltionē expe-
tam de vobis verberibꝫ ⁊ flagellis.
Quadā igit vice dū ille abesset. fures
adueniūt. cūcta rapiūt solā imagineꝫ
derelinquūt. Iudeꝰ āt rediēs ⁊ se spo-
liatū vidēs. imaginē alloqͭt talibꝫ vel

similib9 vsus verbis. Domine Nico-
lae nōne in domo mea vos posueram
vt res meas a latronibus seruaretis.
Cur hoc facere noluistis. ⁊ latrones
quare nō prohibuistis. Igit̃ dira tor-
menta recipies ⁊ pro latronibus pe-
nam lues. Sicq̃ damnū meum in tu
is recompensabo tormentis. ⁊ furo-
rem meū in tuis refrigerabo verberi-
bus ⁊ flagellis. Accipiēs ḡ iude9 ima
ginē. dire eā verberat direq̃ flagellat
Mira res ꝓrsus ⁊ stupenda diuidēti
bus furibus que rapuerāt. sanct9 dei
tanq̃ in se verbera recepisset apparu-
it. hec vel similia verba dicēs. Cur tā
dire ꝓ vobis flagellat9 sum. cur tā cru
deliter verberat9. cur tormēta tot pas-
sus. Ecce quomodo corpus meū liuet
Ecce qualiter effusione sanguinis ru
bet. Pergite citius. ⁊ cuncta reddite
que tulistis. Alioquin dei omipoten-
tis in vos ira deseuiet. ita vt scelus ve
strum in medium publicetur. ⁊ quili
bet vestrum suspēdium patiatur. Ad
quem illi. Quis es tu qui nobis talia
loq̃ris. Et ille. Ego sum Nicola9 ser-
uus iesu xp̄i quē iude9 ille ꝓ reb9 suis
quas tulistis tā crudeliter flagellauit
Territi illi ad iudeū veniūt miracu-
lū referūt. ab eo q̄d imagini fecerit au
diunt. cuncta reddūt. Sicq̃ ⁊ latro-
nes ad viā redeūt rectitudis. ⁊ iude9
fidē amplectit̃ saluatoris. Uir qui
dam ꝓ amore filij sui litteras addiscē
tis festū sancti Nicolai annuatim so-
lenniter celebrabat. Quadā igit̃ vice
pater pueri cōuiuiū preparauit. ⁊ mul-
tos clericos inuitauit. Uenit aūt dia
bolus ad ianuā in habitu ꝑegrini. pe
tēs elemosynā sibi dari. Et iubet q̄-
totius pater filio vt det elemosynam
ꝑegrino. Properat puer. sed ꝑegrinū
nō inueniēs insequtur abeuntē. Cūq̃
ad q̄ddam compitū ꝑuenisset appre
hendēs diabol9 pueꝝ eum strangula-
uit. Qd̄ audiens pater vehemēter in-
gemuit. corp9 tulit. in thalamo collo-
cauit. Cepitq̃ p̄ dolore clamare ⁊ di-
cere. Fili dilectissime quō est tibi. Sā
cte Nicolae heccine est merces hono-
ris quē vobis tādiu exhibui. Et cum
hec ⁊ silia pater diceret. statim puer q̄
si de somno euigilās oculos aperuit ⁊
surrexit. ¶ Uir q̄daꝫ nobilis ro
gauit beatū Nicolaū vt sibi filiū a do
mino impetraret. ꝓmittēs se filiū ad
ecclesiā ei9 ductuꝝ ⁊ cyphū aureū ob-
latuꝝ. Filius ḡ nascit̃ ⁊ ad etatē ꝑdu-
citur. ⁊ cyphus fieri iubet̃. Qui dū si-
bi valde placeret suis eum adaptauit
vsibus. ⁊ aliū eque valētē fieri p̄cepit
Nauigantib9 itaq̃ ad ecclesiā sc̄ti Ni-
colai. iubet pater filio vt in illo cypho
quē p̄mo fieri fecit aquā sibi afferret.
Puer aūt cū vellet aquā haurire cum
cypho in mare cecidit ⁊ statim dispa-
ruit. Pater aūt amare flens nihilomi
nus votū suū ꝑfecit. Ueniēs igit̃ ad
altare sancti Nicolai cū obtulisset se-
cūdum cyphū. tanq̃ ꝓiectus cecidit
de altari. Cū aūt eū eleuasset ⁊ sup al
tare iterū posuisset. rursus de altari lō
gius est ꝓiectus. Mirantibus oībus
ad tam grande spectaculū. ecce puer
sanus ⁊ incolumis aduenit. primū cy
phum in suis gestans manib9. Nar-
rauitq̃ corā oībus q̄ quādo in mare
cecidit statim beatus Nicolaus affu-
it ⁊ eum illesuꝫ seruauit. Sicq̃ pater
eius letus effect9 vtrūq̃ cyphum bea
to Nicolao obtulit. Quidaꝫ vir di
ues meritis beati Nicolai filiū habu
it quem adeodatū vocauit. Hic san-
cto dei capellam in domo sua constru
ens omī anno festū eius solenniter ce
lebrauit. Erat aūt locus ille situs iu-
xta terram agarenoꝝ. Adeodatus er
go quadam vice ab agarenis capitur
⁊ in seruitutem regis eorum deputa-
tur. Sequenti anno dum festum san
cti Nicolai pater eius deuote celebra-
ret. ⁊ puer cyphum p̄ciosuꝫ tenens re
gi assisteret. recolit suam captionē. pa
rentum dolorē. ⁊ gaudiū q̄d in domo
sua ea die fiebat. cepitq̃ altius suspi-
rare. Quoꝝ suspirioꝝ causam dū rex

minis extorsisset ait rex. q̃c̃q̃d tu⁹ Ni/cola⁹ agat tu hic nobiscũ manebis. ꝛ subito facto vẽto vehemẽti totãq; do mũ cõcutiente puer cũ cypho rapit. ꝛ añ fores ecclĩe vbi pentes agebãt solẽ nia collocat. ꝛ magnũ gaudiũ oĩbus generat. Alibi tñ legit ꝙ pdict⁹ iuue/nis fuit de normãdia q̃ vltra mare p/gens a Soldano capit ꝛ añ eum sepe verberat. Qui dũ in festo sct̃i Nicolai verberaret. ꝛ in carcere inclusus fleret ꝛ p sua liberatõe ꝛ p leticia quã tunc habere cõsueuerãt pentes. subito ob/dormiuit ꝛ euigilãs in capella patris sui se inuenit. Legenda.iiij. A

De sancta Lucia virgine.

Lucia di l citur a luce. Lux enim hꝫ pulchritudinẽ in a/spectõe. qꝛ vt dic Am/bro. Lucis natura hec ẽ vt oĩs in eius aspectu gr̃a sit. hꝫ etiã diffusionẽ sine coinq̃natõe. qꝛ p q̃cunq; imũda diffu sa nõ coinq̃nat. rectũ incessum sine cur uitate longissimã lineaꝫ ptransit sine morosa dilatõe. Per hoc oñdit ꝙ btã virgo Lucia habuit decorẽ v̾ginitatꝭ sine aliq̃ corruptõe. diffusionẽ charita tis sine aliq̃ imũdo amore. rectũ inces sum intẽtõis in deũ sine aliq̃ obliq̃ta/te. longissimã lineã diurne opatiõis si ne negligẽtie tarditate. Uel Lucia di citur quasi lucis via. B

Lucia v̾go syracusana no/l bilis genere audiẽs famã sct̃e Agathe p totã siciliaꝫ diuulgari. sepulchrũ eius adiit cũ mr̃e sua Euticia ãnis q̃ttuor fluxũ sanguis incurabilit̾ patiẽte. In ter ipsa igit missarũ solẽnia cõtigit vt illud euãgeliũ legeret in q̃ dñs mulie/rẽ ab hac passiõe sanasse narrat. Tũc Lucia mr̃i dixit. Si credis his q̃ legũ tur crede Agathã illũ sp h̃re p̃sentẽ p cu⁹ noie sustinuit passiões. Si ḡ ei⁹ se pulchrũ credẽs cõtigeris. pfecta conti nuo sanitate gaudebis. Igit recedẽti bus cunctis ꝛ mr̃e ꝛ filia iuxta sepul/chrum in orone exñtibus Luciã som/nus arripuit viditq; Agathã in me/dio angeloꝝ gẽmis ornatã stantẽ ꝛ di centẽ sibi. Soror mea Lucia v̾go deo deuota q̃d a me petis qđ ipsa poteris p̃stare cõtinuo mr̃i tue. Nã ecce p fidẽ tuã sanata est. Euigilans aũt Lucia mr̃i sue dixit. Mater mea ecce sanata es. Per ipsam ḡ te depcor q̃ suis oro/nibus te sanauit ne mihi decetero no mines spõsuꝫ. Sꝫ q̃c̃q̃d mihi datura eras p dote paupib⁹ elargire. Cui mr̃ ait. Tege p̃us oculos meos ꝛ q̃c̃q̃d vo lueris de facultatib⁹ facito. Ad quaꝫ Lucia. Qđ moriẽs das iõ das qꝛ fer re tecũ nõ potes. Da igit duꝫ viuis ꝛ mercedẽ habebis. Cuꝫ ḡ redissent fit q̃tidie distractio reꝝ ꝛ dant in necessi/tatibꝫ paupeꝝ. Interea dũ p̃rimoniũ distribuit ad spõsi noticiã puenit. Re quirit spõsus a nutrice de his. Rñdit illa caute ꝙ vtiliorẽ possessionẽ spõsa sua inuenisset quã suo volebat nomie compare. ꝛ iõ videbat aliq̃nta distra/here. Credidit stult⁹ carnale cõmertiũ ꝛ cepit autor eẽ vendẽtiũ. Uenditꝭ ãt oĩbus ꝛ paupibus erogatis. sponsus trahit eã corã pascasio ɔsulari dicens eam christianã esse. ꝛ ɔ̃ leges agere au gustoꝝ. C Inuitãte igit eã pasca sio ad sacrificia idoloꝝ rñdit. Sacri/ficiũ placẽs deo est visitare paupes ꝛ eis in necessitatibꝫ subuenire. ꝛ qꝛ iaꝫ ampli⁹ nõ habeo qđ offerã meipsam sibi tribuo offerendã. Cui pascasius. Ista v̾ba tibi silĩ stulto christião nar/rare poteris. mihi aũt q̃ p̃ncipũ decre ta custodio ista frustra psequerꝭ. Ad quẽ Lucia. Tu p̃ncipũ tuoꝝ decreta custodis. ꝛ ego dei mei legẽ custodiaꝫ Tu pricipes times. ꝛ ego deũ timeo. Tu illos offendere nõ vis. ꝛ ego deuꝫ offendere caueo. Tu illis placere desi deras. ꝛ ego vt xp̃o placeã cõcupisco. Tu ḡ fac qđ tibi vtile cogñces. ꝛ ego faciã qđ vtile mihi esse pspexero. Cui pascasi⁹. Patrimoniũ tuũ cum corru/ptoribꝫ expẽdisti. ꝛ iõ q̃si meretrix loq̃

ris. Cui Lucia. Patrimoniū meū in
tuto loco ꝯstitui. corruptores autem
mētis ⁊ corpis nūq̄ꝫ sciui. Rn̄dit pa-
scasiꝰ. Qui sunt corruptores mentꝫ
⁊ corpis. Lucia dixit. Corruptores
mētis vos estis q̄ suadetis vt aīe sue
d̄serāt creatorē. Corruptores ꝟo cor
pis sunt q̄ corpalē d̄lectatōꝫ p̄ponūt
epulꝭ sempiťnis. Pascasiꝰ dixit. Ces
sabūt ꝟba cū ꝑuentū fuerit ad ꝟbe-
ra. Cui lucia dixit. Uerba dei cessa-
re nō p̄nt. Cui pasca. Tu ġ deus es.
Rn̄dit Lucia. Ancilla dei sū q̄ dixit
Cū steteritis ante reges ⁊ p̄sides ⁊c̄
Nō ei vos estis ⁊c̄. Pas. dixit. In te
ġ spūssctūs est. Cui Lucia. Qui ca-
ste viuūt tēplū spūssctī sunt. Cui Pa
scasiꝰ. Ego faciā te duci ad lupanar
vt ibi violatōem accipias et spm̄ san
ctū ꝑdas. Cui Lucia. Nō inq̄natur
corpꝰ nisi de ꝯsensu mētis. Nā si me
inuitā violari feceris: castitas mihi
duplicabiť ad coronā. Nūq̄ꝫ aūt vo-
luntatē meā ad ꝯsensuꝫ poteris pro-
uocare. Ecce corpus meū ad oē̄ sup
pliciū est ꝑatū. Quid moraris. Inci
pe fili diaboli desideria penaꝝ tuaꝝ
exercere. Tūc Pascasiꝰ lenōes fec̄ ve
nire dicēs eis. Inuitate ad eā omnē
populū ⁊ tādiu illudať donec mor-
tua nūcieť. Uolentes aūt eā trahere
tāto pōdere spūssctūs eā fixit vt omi
no eā mouere neq̄rēt. Fecitq̄ꝫ pasca-
siꝰ mille viros accedere ⁊ manꝰ eius
⁊ pedes ligare. sꝫ eā nullatenꝰ pote-
rāt mouere. Tūc ⁊ cū viris mille plꝫa
paria bouꝫ adhibuit. sed tn̄ ꝟgo dn̄i
imobilꝭ ꝑmāsit. Uocatis aūt magis
vt suis icātatōibꝫ moueret oīno mo-
ueri nō potuit. Tūc dixit pascasius.
Que sunt illa maleficia ꝙ vna puel-
la a mille viris nō moueť. Lucia di-
xit. Nō sunt ista maleficia sꝫ bn̄ficia
xp̄i. Porro si adhuc decē milia adhi-
bueris eq̄ vt p̄us imobilē me videb̄
Putās ꝟo Pasca. ſm q̄rūdā figmen
ta ꝙ lotio fugareť maleficia iussit eā
lotio ꝑfūdi. Cūq̄ꝫ nec sic moueri pos
set. angustiatꝰ nimis copiosuꝫ igneꝫ
circa eā accēdi picēq̄ꝫ ⁊ resinā ⁊ feruēť
oleū suꝑ eā fundi iussit. D Di
xitq̄ꝫ lucia. Inducias īpetraui mar-
tyrij mei vt credētibꝫ timorē auferaꝫ
passiōis ⁊ nō credētibꝫ vocē insultati
onis. Uidētes aūt amici pascasij eū
angustiari i gutture eiꝰ gladiū imer-
serūt. q̄ neq̄q̄ꝫ loq̄lā amittēs dixit An
nūcio vobis pacē eccl̄ie redditā ma-
ximiano hodie mortuo: ⁊ de regͦ suo
dyocleciāo expulso. Et sicut ciuitati
cathanēsi soror mea agatha data est
ꝓtectrix. sic ⁊ ego ciuitati syracusane
ꝯcessa sum interuētrix. Dū hec ꝟgo
loq̄ť ecce ministri rhomanoꝝ veniunt:
pascasiū app̄hēdūt. vinctū ad cesarē
secū ducūt. Audierat eni cesar ꝙ vni
uersam ꝓuinciā fuerat depd̄atꝰ Ue
niēs ergo rhomā ⁊ senatui accusatus
pariť ⁊ ꝯuictꝰ capitali sn̄ia ē punitus
Uirgo ꝟo Lucia de loco in q̄ ꝑcussa
est mota nō est nec spm̄ tradidit q̄ad
usq̄ꝫ sacerdotes venirēt: ⁊ corpꝰ dn̄i
ei traderēt. Et oēs astātes amē dn̄o
rn̄derť. In eodē āt loco ē sepulta ⁊ ec
clesia fabricata. Passa est aūt tꝑe cō-
stātini ⁊ maxentij circa annos domi
ni. cccx. Legēda. v. A

De sancto Thoma aplō

Thomas interpreta
tur abyssꝰ vꝭ geminꝰ qd̄
et grece didimꝰ diciť. Uꝭ
diciť thomas a thomos qd̄ est diui-
sio siue sectio. Diciť ġ abyssus eo ꝙ ꝓ
funditatē diuitatꝫ penetrare meruit
qn̄ ad sui iterrogatōnē xp̄s sibi rn̄dit
Ego sum via ꝟitas ⁊ vita. Diciť ge
minꝰ eo ꝙ resurrectōeꝫ christi q̄si ge-
miate ⁊ i duplū q̄ꝫ alij cognouit. Nā
illi cognouerūt vidēdo. iste vidēdo ⁊
palpādo. Diuisio aūt siue sectio dici
tur. qꝛ mētē suā ab amore mūdi diui
sit. vꝭ qꝛ ab alijs i fide resurrectōis di
uisus ⁊ sectꝰ fuit. Uel dꝛ thomas q̄si
totꝰ meās in dei. s. amore ⁊ ꝯtēplati
one. Habuit eni tria q̄ i ip̄o indica-
uerūt fuisse amorē dei. de q̄bꝫ dicit ꝓ
sper de vita ꝯtēplatiua. Quid ē deū

diligere nisi aīo ꝯcipe feruidū visiōis
dei affectū peccati odiū et mūdi fasti
diū. Uel thomas dꝛ a theos qđ ē de
us ⁊ meꝰ. vnde thomas q̄si deꝰ meꝰ.
⁊ h̄ ꝓpter illud qđ dixit cū certificatꝰ
credidit. dn̄s meꝰ ⁊ deꝰ meus B

Thomas apl's cū eēt apđ
t cesareā apparuit ei dn̄s di
cēs. Rex indie gundoforus
misit ꝑpositū abanē q̄rere hoīem ar
chitectoria arte eruditū. Ueni igiꝛ ⁊
mittā te ad eū. Cui thomas. Dn̄e q̄
vis mitte me p̄ter ad indos. Cui do
minꝰ Uade secure. qꝛ ero custos tui.
Cūq; indos ꝯuerteris ad me cū pal-
ma martyrij venies. Cui Thomas
Dn̄s meꝰ es et ego seruꝰ tuꝰ. fiat vo
luntas tua. Cūq; ꝑpositꝰ forū ꝑam
bularet dixit ei dn̄s. Quid cōparare
vis iuuenis. Cui ille. Dn̄s meꝰ misit
me vt ꝯducā ꝯuos in arte architecto
ria eruditos. vt rhomano oꝑe sibi pa
lacium ꝯstruat. Tūc dn̄s tradidit ei
thomā asserēs eū plimū i tali arte ꝑi
tū. Nauigātes aūt ad q̄ndā ciuita-
tē venerūt in q̄ rex filie sue nuptias ce
lebrabat. Hic cū ꝑconizari fecissꝫ vt
oēs nuptijs interessent: al's regē offen
derēt. illuc ꝯtigit abanē ⁊ apl'm itro
ire. Puella āt hebrea fistulā i manu
gerēs vnūquēq; laude aliq̄ ꝯmenda
bat. Uidēsq; apl'm intellexit hūc eē
hebreū eo ꝙ nō mādūcaret. sꝫ oc'los
ad celū fixos hr̄et. Cūq; puella corā
eo hebraice caneret dicēs. Unꝰ ē de
us hebreoꝝ q̄ creauit oīa ⁊ fundauit
maria. apl's ipam hec eadē verba re
petere satagebat. Uidēs āt pincerna
ꝙ nō mādūcaret nec biberet. sꝫ tm̄ o-
culos fixos ad celū haberet. apl'm đi
in maxillā ꝑcussit. Cui apl's. Meliꝰ
est vt i futuro indulgētia tibi tradat
⁊ hic transitoria plaga reddat. Non
hinc surgā donec manꝰ q̄ me ꝑcussit
buca canibꝰ afferat. Hic igit ad hau
riēdā aquā abijt. ⁊ leo ipm occidens
sanguinē eiꝰ bibit. Lacerātibꝰ autē
canibꝰ eiꝰ corpꝰ vnꝰ niger canis ma-
nū eiꝰ dexterā i mediū ꝯuiuiū appor
tauit. Quo viso oīs turba obstupu-
it et puella eiꝰ ꝟba referēs ꝓiecta fistu
la ad pedes apl'i se ꝓiecit. Hmōi aūt
vltōem factā reprobat Augus. i li. ꝯ
faustū. et asserit a pseudo h̄ fuisse iser
tū. Un̄ ⁊ legēda hec q̄ ad pl'a suspe-
cta habet. Possꝫ tn̄ dici ꝙ hoc n̄ ani-
mo imp̄cādi sꝫ mō p̄dicēdi dictū sit.
Si tn̄ augustini ꝟba diligent inspici
ant nō penitꝰ ista reprobare videtur
Ait eni sic in eodē li. Legūt scp̄turas
apocrifas māichei nescio a q̄bꝰ ficto
ribꝰ fabulaꝝ sub apl'oꝝ noīe scriptas
q̄ suoꝝ scriptoꝝ tꝑibꝰ i auctoritatem
scē ecc'lie recipi mererent. Si sancti
⁊ docti hoīes q̄ tūc i hac vita erāt et
examīare poterāt eos ꝟa locutos eē
cognoscerēt. Ibi tn̄ legūt apl'm tho-
mā cū esset in q̄dā nuptiaꝝ conuiuio
ꝑegrinus ⁊ ꝓrsus incognitꝰ a q̄dam
ministro palma ꝑcussum imp̄catū fuis
se hoi ꝯtinuā seuāq; vindictā. Nā cū
egressus fuisset ad fontē vn̄ ⁊ aquaꝫ
ꝯuiuātibꝰ ministraret in eū leo irruens
interemit. manūq; eiꝰ q̄ caput apl'i le
ui ictu ꝑcusserat a corꝑe auulsam ꝯm
ꝟbū eiusdē apl'i id optātis atq; ip̄cātis
canis itulit mēsis in q̄bꝰ ipe apl's dis
cūbebat. Quid h̄ videri crudeliꝰ p̄t.
Uerū qꝛ ibi nisi tn̄ fallor h̄ etiā scp̄tū
est ꝙ ei veniā i sc'lo futuro petierit fa
cta est cōpēsatio bn̄ficij maioris. vt ⁊
apl's q̄ carus deo essꝫ ⁊ dn̄s ꝑ hūc ti
morē ꝯmēdaret ignotis. ⁊ illi pꝰ hāc
vitā q̄nq; finiēdā in etnū ꝯsuleretur
Utrū illa ꝟa sit an ꝯficta narratio ni
hil mea nūc interest. Certe enim mani
chei a q̄bꝰ ille scp̄ture q̄s canō ecc'lia
sticꝰ respuit tāq; ꝟe atq; sincere accep
tant. saltem hic cogunt fateri illā pa
tientie ꝟtutē quā docet dn̄s dicens.
Si q̄s te ꝑcusserit in maxillā tuā de-
xterā p̄be ei sinistrā. posse esse in ꝑpa
tione cordis etiā si nō exhibeat gestu
corꝑis et exp̄ssione verboꝝ. q̄nq̄dem
apl's palma ꝑcussus potius dn̄m ro
gauit vt iniurioso homī in futuro se-
culo parceret. in p̄nti aūt illa iniuria
nō inulta relinq̄ret. q; vel p̄buit ferie

ti alterā ꝑtem aut vt iteꝝ feriret āmo
nuit. Tenebat certe interiꝰ dilectōis
affectū. ꝛ exteriꝰ reqrebat correctōis
exemplū. Siue h̄ veꝝ sit siue cōfictū
cur nolūt credere tali aīo famulū dei
moysen idoli fabricatores ꝛ adorato
res gladio ꝓstrauisse. Si aūt penas
illas cōparamꝰ qd simile ferro interi
mi. et a feris trucidari atq; laniari.
Qñqdem iudices publicis legib᷑ ser
uiētes maioꝝ criminis reos bestijs tra
di q̄ȝ gladio ꝑcuti iubent. Hec Au-
gustinus. Tūc apl's ad petitōem re-
gis spōsum et spōsam benedixit. Da
inqens dn̄e adolescentib᷑ his benedi
ctionē dextere tue. et in eoꝝ mentib᷑
semina semen vite. Abeūte āt aplo
in manu iuuenis est reꝑtus plenꝰ da
ctilis palme ramꝰ. Comedentib᷑ ve-
ro spōso et spōsa de fructu eius am-
bo obdormiunt. ꝛ somnū sil'e ambo
cernūt. Videbaꝛ eteni eis q̄ rex gem
matꝰ eos āplecteret et diceret. Apl's
meꝰ bn̄dixit vos vt eťne vite ꝑticipes
sitis. Euigilātib᷑ aūt ꝛ mutuo sibi sō
nia reuelātib᷑ apl'us ad eos ingredi-
tur dicēs eis Rex meus modo vobis
apparuit ꝛ me clausis ianuis huc ad
duxit vt super vos bendictio mea fru
ctificet. Habeatis carnis integrita-
tem que est omnium regina virtutū
ꝛ fructꝰ salutis ꝑpetue. Virgitas so
ror est angeloꝝ. possessio oim̄ bonoꝝ
victoria libidinū. fidei tropheū. expu
gnatio demonū. et eternoꝝ securitas
gaudioꝝ. De libidine aūt corruptio
gigniꝛ. de corruptōe pollutio nasciꝛ.
de pollutōe reatꝰ oritur. d̄ reatu cōfu
sio generaꝛ. Hec illo referēte duo an
geli apparuerūt dicētes eis. Nos su
mus angeli vobis ad custodiā d̄pu-
tati. q̄ si apl'i bene suaueritis moni-
ta offeremꝰ deo oīa v ota vr̄a. Eos
igiꝛ apl's baptizauit et de fide diligē
ter edocuit. Post ml'tū vero tp̄is spō
sa nomine pelagia sacro velamie cō
secrata martyriū patitur. ꝛ sponsus
noie dionysiꝰ illi ciuitati in ep̄m or-
dinaꝛ. ¶ Post hec aūt apl'us
et abanes ad regē indie ꝑuenerunt.
Designato ꝓo ab aplo mirabili pala
tio et copioso thesauro accepto rex in
aliā ꝓuinciā ꝓficisciꝛ. ꝛ apl's vniuer-
sum thesauꝝ pauꝑib᷑ elargiꝛ. Per to
tū aūt bienniū q̄ absfuit rex apl's p̄di
catōi institit. ꝛ innumerabilē populū
ad fidē ꝯuertit. Rediēs aūt rex ꝛ que
thomas fecerat discēs ip̄m cū abane
in ima retrusit carcerꝫ vt postmoduꝫ
viuos excoriatos vltricib᷑ daret flā-
mis. Interea Gad frater regꝫ moriꝛ
ꝛ ei sepulchꝝ cū ambitōe nimia p̄ꝑa
tur. Quarta aūt die q̄ mortuꝰ fuerat
resurrexit. et stupefactis oib᷑ cūctisq;
fugiētib᷑ dixit fratri suo. Hic homo
frater quē excoriare ꝛ incēdere dispo
nebas amicus dei est. ꝛ oēs angeli fa
mulanꝛ ei. qui me in ꝑadisum ducen
tes quoddā mihi ostēderūt palacium
ex auro et argento ꝛ lapidib᷑ p̄ciosis
mirabiliter fabricatū. Et cū eiꝰ pul-
critudinē admirarer: dixerunt mihi.
Hoc ē palaciū qd̄ thomas fr̄i tuo ex
truxerat. Cūq; dicerē. vtinaꝫ ianitor
eiꝰ essem. dixerūt mihi. Frater tuꝰ se
illo fecit indignū. si vis in illo mane-
re rogabimꝰ dn̄m vt te suscitare dig
neꝛ vt illud a fr̄e tuo possis emere red
dēs ei pecuniā quā se existiat ꝑdidisse
Et hec dicēs cucurrit ad carcerē apl'i
fratri suo postulās idulgeri. Abiectꝫ
q; vinculis rogare apl'm cepit vt ve-
stem accipet p̄ciosam. Cui apostolꝰ.
Ignoras q̄ nihil carnale. nihil terre
num gestiunt q̄ cupiunt habere in ce
lestib᷑ potestatē. Egrediente autem
apostolo d̄ carcere rex occurrit ei. ꝛ ad
uolutꝰ eiꝰ pedib᷑ veniam postulabat
Tūc apl's ait. Ml'tū vob p̄stitit deꝰ
vt secreta sua vobis ostēderet. Credi
te i xp̄m ꝛ baptizabimi vt eťni regni
ꝑticipes sitis. Dixit ei frater regꝫ Vi
di palaciū qd̄ fratri meo fecisti. ꝛ il-
lud cōparare merui. Cui apl's. Hoc
in potestate fratrꝫ tui est. Cui rex. Il
lud erit meū apl's fabcꝫ tibi aliud. qd̄
si forte nequerit mihi ꝛ tibi vnū h̄ cō
mūe erit. Rn̄dit apl's. Innūerabilia

palacia sunt in celo ab initio secl'i p̄-
pata q̄ fidei p̄cib⁊ siue p̄cio ei' ynis cō
pant. Diuitie aūt v̄re ad illa vos an̄
cedere p̄nt. seq̄ ꝟo oino nō p̄nt. D
Post vnū aūt mēsem fecit apl's pau
pes oēs illi⁹ ꝓuicie ꝯgregari. Quib⁊
ꝯgregatis debiles ⁊ ifirmos seorsuꝫ
stare iussit ⁊ sup eos orauit. Cūq; q̄
docti fuerāt rn̄dissent amē. chorusca
tio de celo veniēs tā apl'm q̄ ceťos fe
re p horā dimidiā sic ꝓstrauit vt oēs
se putarēt ictu fulguris iterijsse. Eri-
gens aūt se apl's dixit Surgite quia
dn̄s me⁹ sicut fulgur vēit vosq; sana
uit. Exurgētes aūt oēs sani dn̄m et
apl'm gl'ificauerunt. Tūc apl's cepit
eos docere. ⁊. xij. gd⁹ ꝟtutuꝫ assigre
Prim⁹ ē vt in deū crederēt q̄ ē vn⁹ in
eēntia ⁊ trin⁹ in ꝑsonis. Deditq; eis
triplex exēplū sensibile quō sint i vna
eēntia tres ꝑsone. Primū ē q² vna ē i
hoie sapiētia. ⁊ de illa vna ꝓcedit in-
tellect⁹ mēoria ⁊ ingeniū. Nā igeniū
inq̄t ē vt qđ n̄ didicisti iuenias. Me
moria vt n̄ obliuiscaris q̄ didiceris.
Intellect⁹ vt itelligas q̄ ondi p̄nt vel
doceri. Scđm q² i vna vinea tria sūt
scꝫ lignū folia ⁊ fruct⁹. Et hec om̄ia
tria vnū sunt ⁊ vna vinea sunt. Ter
ciū est q² caput vnū q̄tuor sensib⁊ cō-
stat. in vno ei capite sunt visus gust⁹
audit⁹ ⁊ odorat⁹. ⁊ hec pl'a sūt ⁊ vnū
caput sunt. Scđs grad⁹ ē vt baptis
mū suscipent. Terci⁹ ē vt se a fornica
tōe ꝯtinerēt. Quart⁹ vt se ab auari-
cia tparēt. Quīt⁹ vt gulā restringerēt
Sext⁹ vt pniaꝫ tenerēt. Septim⁹ vt
i his ꝑseuerarēt. Octau⁹ vt hospita-
litatē amarēt. Non⁹ vt volūtatē dei i
faciēdis q̄rerēt ⁊ ea ope cōplerēt. De
cim⁹ vt eā i nō faciēdis q̄rerēt ⁊ ea o-
pere vitarēt. Undecim⁹ vt caritateꝫ
amicꝫ ⁊ inimicꝫ impēderēt. Duode
cim⁹ vt i custodiēdis his vigilē curā
hrēnt. Post p̄dicatōꝫ ꝟo baptizati sť
nouē milia viroꝝ exceptꝫ puul' ⁊ mu
lierib⁊. E P⁹ h aūt i suꝑiorē in
diā abijt: in q̄ inumeris miraculorū
isignijs coruscauit. Sinticē etiā ami

cā migdomie vxorꝫ carisij cognati re
gis apl's illumiauit. Dixitq; migdo
mia ad sinticē. Putas si poťo eū vide
re. Tūc migdomia de ꝯsilio ei⁹ habi
tū mutauit ⁊ inť paupes ml'eres vbi
apl's p̄dicabat aduēit. Apl's aūt ce-
pit de vite hui⁹ miseria p̄dicare dicēs
inť cetera. Om̄ vita hec ē vita mise-
ra casib⁊ subiecta ⁊ a deo fugitiua vt
cum teneri crediť effugiat labefacta.
Deide cepit q̄tuor rōib⁊ exhortari vt
ꝟbū dei libēter audirēt. ipm ꝟbū dei
q̄tuor reꝝ generib⁊ ꝯparando. s. colli
rio ex eo q² oculū n̄ri intellect⁹ illumi
nat. Potōni ex eo q² nostꝝ affectū ab
oi carnali amore purgat ⁊ mundat.
Emplastro ex eo q² pctōꝝ n̄roꝝ vul-
nera sanat. Cibo ex eo q² nos celestiū
amore delectat. Et sic inq̄t hec egro-
to nō valēt nisi ea in se recepit. sic nec
aie lāguēti ꝟbū dei ꝓdest nisi illđ cuꝫ
deuotōe audierit. Predicāte igr̄ apo
stolo migdomia credidit. ⁊ deiceps
viri thoꝝ abhorruit. Tūc carisi⁹ a re
ge ipetrauit ⁊ apl'm in carcerē posuit
Ad quē veniēs migdomia rogauit
vt sibi ignosceret q² ꝓpť eā i carcerem
missus eēt. Quā ille benigne ꝯsolās
hec oia se libēter pati asseruit. Carisi
us aūt regē rogauit vt reginā sororē
sue vxoris ad eā mitteret si forte eaꝫ
reuocare possꝫ. Missa regia ꝯuertiť
ab ea quam volebat ꝯuertere. visisq;
tot miraculis q̄ apl'us faciebat dixit.
Maledicti sūt a deo q̄ nō tot signis
credūt ⁊ oꝑib⁊. Tūc apl's oēs q̄ ade-
rāt de trib⁊ breuiť istruxit. s. vt eccl'iaꝫ
diligerēt. sacerdotes honorarēt. ⁊ as-
sidue ad audiēdū ꝟbū dei ꝯuenirent
Reuertēte āt regina dixit ei rex. Ut
q̄d tā diu morata es. Que rn̄dit. pu-
tabā migdomiā stultā esse sꝫ sapiētis
sima ē. ⁊ me ad apl'm dei ducēs viaꝫ
ꝟitatis me cognoscere fecit. ⁊ nimis
stulti sūt q̄ in xp̄m nō credūt. Noluit
q; regina regi deiceps copulari. Stu
pefactus autē rex dixit cognato suo.
Dū tuā vxorē recuꝑare vellē meā ꝑ-
didi ⁊ peior mihi mea effecta ē q̄ tua

tibi F Tūc rex iussit aplm liga
tis manib⁹ ad se adduci. pcipiēs ei vt
ad suos viros ꝯiuges reuocarꝫ. Apo
stol⁹ aūt triplici exēplo oñdit ꝙdiu i
errore ꝑsisterēt h facere nō deberent.
vicꝫ exēplo regꝭ. exēplo turris. ⁊ exem
plo fontꝭ. Vñ dixit. Tu cū sis rex ñ
vis hr̄e coinqnata fuitia sꝫ mūdos s
uos parit ⁊ ancillas. Quāto magis
credere debes deū amare castissima
⁊ mūda fuitia. Quid ḡ culpor si deū
amare p̄dico in seruis suis qd diligis
⁊ ī tuis. Fabcaui turrim excelsaꝫ ⁊ di
cis mihi. vt ego q fabricaui eā dstruā
Fodi terrā ꝓfundā ⁊ eduxi fonteꝫ de
abysso. ⁊ dicꝭ mihi vt obstruā illum.
Tūc irat⁹ rex afferri iussit ardētes la
minas ferreas. ⁊ aplm stare nudis pe
dib⁹ sup eas. Protinus aūt nutu dei
fōs ibi erupit ⁊ eas extinxit. Tūc rex
ꝯsilio cognati sui eū i fornacē ardēteꝫ
mitti fecit. Que tñ sic refrigerata ēvt
die alta san⁹ inde exiret ⁊ illesus. Dixit
ꝙ regi carisi⁹. Fac illū offerre sacrifi-
ciū deo sol vt sic dei sui irā incurrat q
ab his eū libat. Cūqꝫ ad h vrgeretur
dixit regi. Prestātior es tu ꝙ factu-
ra tua. Exq̊ tu mō veꝝ deū negligꝭ ⁊
picturā colis. tu putas ꝙ sic dicit cari
si⁹ de⁹ me⁹ mihi irascet postqꝫ adora
uero deū tuuꝫ. magis aūt irascet deo
tuo eūqꝫ cōminuet. Adoro igit eum.
Si ḡ me adorāte deū tuū de⁹ meus
nō euertet illū sacrificabo illi. Si aūt
sic: tu credas deo meo. Cui rex. Ad-
huc mecū de pari loqrꝭ. Precepit igr
apls hebraice demōi q i eo erat vt ꝙ
cito corā idolo genua flecteret statim
idolū cōminueret Flectēs igit aplus
genua dixit. Ecce adoro sꝫ nō idoluꝫ
Ecce adoro sꝫ nō metallū. Ecce ado
ro sed nō simulacꝝ. Adoro aūt dñm
iesum xp̄m. in cui⁹ noie p̄cipio tibi d
mon q in eo latitas vt simulacrū istd
cōminuas. Statiqꝫ sic cera liqfactū
est. Tūc oēs sacerdotes mugitū dde
rūt. Pōtifex aūt tēpli eleuās gladiuꝫ
aplm trāsuerberauit dicēs Ego vin
dicabo iiurias dei mei. Rex aūt ⁊ ca
risi⁹ aufugerūt vidētes ꝙ popul⁹ vel
let aplm vīdicare ⁊ pōtificē viuū in-
cēdere. Xp̄iani aūt corpus apli tulert
⁊ honorifice sepelierūt. P⁹ lōgū tpus
scꝫ circa ānos dñi. cc. ⁊. xxx. corp⁹ apli
in edissam ciuitatē q olim dicebat ra
ges medoꝝ trāslatū ē alexādro ipera
tore ad siroꝝ p̄ces h faciēte. In illa āt
ciuitate null⁹ heretic⁹. null⁹ iude⁹. nul
lus pagan⁹ p̄t viuere. nec tyrānus ali
qs ibi nocere. postqꝫ Abagar⁹ rex il
li⁹ ciuitatꝭ eplaꝫ mānu saluatorꝭ scp̄tā
accipe meruit. nā si qñ gēs aliq ꝯ ciui
tatē illā insurrexerit. infans baptizat⁹
sup portā stās eplaꝫ illā legit. ⁊ ea die
tā saluatorꝭ scp̄tꝭ ꝙ apli thome meri
tis hostes aut fugiūt aut pacātur.
Isidor⁹ in li. d vita ⁊ obitu sctōꝝ sic
d isto aplo dic. Thomas discipulus
xp̄i ac silis saluatori audiēdo icredu-
lus vidēdo fidel fuit. Hic euāgeliū p̄
dicauit ꝑthis: medis: ꝑsis: hircāis et
brachianis. Et intrās oriētalē plagā
⁊ intna gētiū penetrās ibi p̄dicatioꝫ
suā vsqꝫ ad titulū sue passiōis ꝑduxit
Hic lāceis trāsfixus occubuit. Hec
Isido. Chry. qꝫ ait ꝙ dū thomas ad
regionē magoꝝ q ad xp̄m adorāduꝫ
venerāt deuenisset. eos baptizauit.
et facti sūt adiutores fidei xp̄iane.

De festiuitatibus que eue niūt ifra tp̄s qd ꝑtim ꝯtinet sub tp̄e recōciliatōis ⁊ ꝑti sub tp̄e ꝑegriatōis

Icto de festiuitatibus q occurrūt ifra tp̄s re
nouatōis. qd icepit a mo-
yse ⁊ ꝓphetis ⁊ durauit vs
qꝫ ad aduentū xp̄i in carnē. qd tp̄s re
p̄sentat ecclia ab aduētu vsqꝫ ad na-
tiuitatē dñi inclusiue. seqt d festiuita
tib⁹ q eueniūt infra tp̄s qd ꝑtim con
tinet sub tempe reconciliatōis. ꝑtim
sub tēpore ꝑegrinationis. qd temp⁹
rep̄sentat ecclesia a natiuitate vsqꝫ ad
septuagesimā. sic sup̄ i ꝓlogo dictū ē
Legenda. vj. A

De natiuitate dñi nostri iesu christi fm carnem.

Atiuitas dñi nostri
iesu xp̄i ƀm carnē vt q̄dā
aiūt. cōpletis ab adā q̄n
q̄ milib⁹ ducētꝫ. xxviij. an
nis. vł ƀm alios sex milib⁹. vł ƀm Eu
sebiū cesarien. i cronicꝫ suis. v. milib⁹
xcix. tp̄e Octauiani imp̄atoris fcā ē
Cōputatio aūt sex miliū annoꝝ iuē-
ta fuit a methodio potius mystice q̄
cronice. Veniēte aūt ipo filio dei in
carnē tāta pace vniuersus mūd⁹ gau
debat vt toti orbi vnic⁹ romanoꝝ imp̄a
tor pacifice p̄sideret. Hic dict⁹ ē octa
uian⁹ a prima iposit̄oe. cesar a iulio
cesare cui⁹ fuit nepos. august⁹ ab au-
gmēto reipublice. imp̄ator a dignita
tis honore. q̄ ad dn̄iaz alioꝝ regū fuit
p̄rio ħ noie insignit⁹. Nā sic̄ nasci vo
luit vt nob pacē pectoris vł tp̄is ꝛ pa
cē eťnitatꝫ tribueret. sic voluit vt ni-
hilomin⁹ ortū suū pax tp̄is illustrarꝫ
Cesar igiť august⁹ vniuerso p̄sidens
orbi scire voluit q̊t p̄uicie. q̊t ciuitates
q̊t castra. q̊t ville. q̊t hoies i toto orbe
eēnt. iussitq̄ vt d̄r i hysto. scoł. vt oēs
hoies ad suā ciuitatē vn̄ trahebant
originē p̄gerēt. ꝛ q̄libet denariū argē
teū q̄ valebat decem nūmos vsuales
vn̄ ꝛ denari⁹ dicebať p̄sidi p̄uicie tra
dēs se subditū romano imp̄io p̄fiteref.
Nā ꝛ nūm⁹ imaginē p̄ferebat cesarꝫ
ꝛ sup̄scriptōꝫ nois. Dicebať aūt p̄fes
sio ꝛ descriptio sꝫ diuersa ꝯsideratōe
Professio eni dicebať q̄ q̄libꝫ q̄n red
debat p̄sidi p̄uicie cēsi caput. i. dena
riū illū q̄ sic vocabať. ponebat sup̄ ca
put suū ꝛ p̄prio ore p̄fitebať se eē sub
ditū romano imp̄io. vn̄ dicebať p̄fes
sio. i. p̄prio ore fassio. ꝛ fiebat ħ coraꝫ
oi pp̄lo. Descriptio aūt dicebať. quia
numer⁹ eoꝝ q̄ cēsū capitꝫ ferebāt cer-
to deťmiabať nūero. ꝛ redigebať in
scriptꝫ. Hec āt d̄scriptio p̄ria fcā ē a
p̄side syrie cyrino Pria d̄r vt i eadem
hysto. scoł. hr̄ q̄tū ad cyrinū. q̄ ei iu
dea i vmbilico ťre nr̄e habitabił esse
d̄r p̄uisū ē vt i ea inchoareť ꝛ deide p̄
circūstātes regiōes ꝛ alij p̄sides p̄seq̄
renť. Vł prima vniuersał q̄ alie p̄re
cesserūt p̄ticłares. Vel forte p̄ria ca-
pitū in ciuitate fiebat a p̄side. secūda
ciuitatū i regione a legato cesarꝫ. ter-
cia regionū i orbe corā cesare Ioseph
āt cū eēt de genere dauid a nazareth
in bethleē p̄fect⁹ ē. Cū āt btē marie tē
pus pariēdi istaret. ꝛ ipe d̄ suo reditu
nesciret eā secū assumpsit ꝛ i bethleeꝫ
secū duxit nolēs thesauꝝ sibi a deo cō
missum i aliena māu dimittere sꝫ ipe
p̄ se voluit illū cura p̄uigili custodire.
Cū ḡ bethleē appropinq̄ssꝫ vt frater
Bartholome⁹ i sua ꝯpilatōne testať
ꝛ d̄ libro infantie saluatoris ē sūptū
vidit btā v̄go p̄tē pp̄łi gaudētē ꝛ p̄tē
gemētē. Q̄d sibi angel⁹ exponēs ait
Pars pp̄łi gaudēs ē popul⁹ gētił. q̄ i
seie abrae eternā bn̄dictiōeꝫ accipiet.
Pars aūt gemens ē plebs iudaica a
deo suis meritꝫ ṙprobata. Cū igitur
ābo bethleē vēissēt. ꝛ q̄ paup̄es erāt
Et q̄ oia hospitia alij q̄ p̄pť hocip̄m
venerāt occupauerūt. nullū hospitiū
hr̄e potueŕt diuerterūt i cōi trāsitu q̄
vt d̄r i hysto. scoł. erat inter duas do-
mos op̄imētū habēs q̄ diuersorium
d̄r. sub q̊ ciues ad colloq̄ndū vel ad cō
uisendū i dieb⁹ ocij vel p̄ aerꝫ intem
perie diuertebāt. vbi forte ioseph p̄se
pe boui ꝛ asino fecerat Vł ƀm q̊sdaꝫ
rustici cū ad forū veniebāt aialia sua
ibidē ligabāt. et iō p̄sepe ibi ꝯstructū
erat. Ipa igiť nocte media diei dn̄ice
btā v̄go filiū suū p̄p̄it ꝛ i p̄sepio sup̄
fenū recliauit. Q̄d fenū vt hr̄ i hysto.
scoł. btā helena postmodū romā d̄tu
lit. A cui⁹ feni comestiōe bos ꝛ asin⁹
vt d̄r abstinebāt. B Notādum
aūt q̄ natiuitas xp̄i fuit mirabiliť fcā
multiplr̄ on̄sa. ꝛ vtilr̄ exhibita. Fu
it aūt mirabilr̄ fcā. tū ex p̄te generātꝫ
tū ex p̄te geniti. tū ex p̄te modi gene
rādi. Ex p̄te generātis. q̄ ipa fuit v̄-
go an̄ p̄tū ꝛ v̄go p⁹ p̄tū. Et ħ. s. q̄ v̄
go manēs p̄p̄it q̄nq̄ modis on̄sū ē.
Prio p̄ p̄phetiā Esaie. vij. Ecce v̄go
ꝯcipiet ꝛ pariet filiū. Scd̄o p̄ figurā
ħ ei figuratū fuit p̄ v̄gā aarō q̄ sine oi

hūano studio floruit. et ꝑ portā Eze
chielis q̄ sꝑ clausa ꝑmāsit. Tercio ꝑ
custodiā. Joseph eni ex eo ꝙ ipaȝ cu-
stodiuit testis sue virginitatis extitit
Quarto ꝑ experientiā. Cū eni vt in cō
pilatōe Barth. hz. ꝛ de lib. ifantie sal
uatoris sumptū fuisse videt btē ma-
rie pariēdi tps istaret Joseph licȝ de
um de ꝟgine nasciturū nō dubitaret.
morem tñ gerēs patrie obstetrices vo
cauit. q̄ꝝ vna vocabat zebel. ꝛ altera
salome. Zebel igit ↄsiderās ꝛ inq̄rēs
ꝛ ipam ꝟginē inueniēs exclamauit ꝟ
ginē pepisse. Salome aūt dū ñ crede
ret sȝ h̄ ꝓbare sibi vellet ↄtinuo aruit
manꝰ eiꝰ. Jussu tñ angeli sibi appa-
rētꝫ pueꝝ tetigit ꝛ ↄtinuo sanitatē ac
cepit. Quito ꝑ miracli euidētiā. Ro-
me ei vt testat Innocētiꝰ papa terciꝰ
xij. annis pax fuit. Igr romani tem-
plū pacis pulcerrimū ↄstruxert. ꝛ ibi
statuā romuli posuerūt. Cōsulentes
aūt appollinē q̄ztū duraret: accepert
rñsum donec ꝟgo pareret. Hoc āt au
diētes dixert. Ergo ieternū durabit.
Impossibile eni credebāt ꝙ vnq̄ꝫ pa
rerꝫ ꝟgo. Vñ i foribꝫ tēpli titulū hūc
scripserūt Tēplū pacis eternū. Sed
in ipa nocte q̄ ꝟgo peꝑit tēplū fūditꝰ
corruit. Et ibi ē mō ecclia scte marie
noue. Scdo fuit mirabilr facta ex
ꝑte geniti. Nā sic dicit Bern. i. eadē
ꝑsona eternū antiquū ꝛ nouū mira-
bilr cōuenerūt. Eternū. i. diuitas. an
tiquū. i. caro ab adā traducta. nouuȝ
. i. aia d̄ nouo creata. Iteꝝ sic idē dic
Hodie tres mixturas vl tria oꝑa fec
d̄s ita mirabilr singularia vt tlia nec
facta sint nec ampliꝰ faciēda sint. Cō
iūcta q̄ppe sūt adinuicē deꝰ ꝛ hō. mr
ꝛ ꝟgo. fides ꝛ cor hūanū. Pria mixtu
ra valde mirabil. qr ↄiūcta sunt limꝰ
ꝛ deꝰ. maiestas ꝛ ifirmitas. tāta vili
tas ꝛ tāta sublimitas. Nihil eni deo
sublimiꝰ ꝛ nihil limo viliꝰ. Scda ni
bilominꝰ valde mirabil. a seclo eni ñ
ē auditū ꝙ ꝟgo esset q̄ peꝑit. ꝛ ꝙ mr
esset q̄ ꝟgo ꝑmāsit. Tercia ē pria ꝛ se
cūda inferior sȝ nō minꝰ fortis. Mi-
rū est eni quō cor humanū fidem his
duobꝫ accōmodauit. quō credi potu-
it ꝙ deus hō esset. ꝛ ꝙ virgo ꝑmanse
rit q̄ pepisset. hec Bern. Tercio fu-
it mirabiliter facta ex ꝑte modi gene
rādi. Eius eni ꝑtus fuit supra natu-
rā. ex eo ꝙ virgo ↄcepit. supra rōnem
ex eo ꝙ deū genuit. supra humanā cō
ditōem ex eo ꝙ sine dolore peꝑit. suꝑ
ↄsuetudinē ex eo ꝙ de spūsancto con
cepit. Non eni genuit virgo ex huma
no semine sed ex mystico spiramine.
Nam spūssanctus d̄ castissimis ꝛ pu
rissimis sanguinibꝫ virginis accepit.
et inde corpꝰ illud formauit. ꝛ sic q̄r-
tum modū mirabilē faciēdi hominē
deus oñdit. Naȝ sicut dicit Anselmꝰ
deus pōt q̄tuor modis hominē face-
re. scȝ sine homine ꝛ femina. sicut fe-
cit Adam. De hoie sine feia sicut fe-
cit euā. De hoie ꝛ feia. sicut cōi sꝑbat
vsus. De femia sine viro sicut hodie
mirabiliter factū est. Secūdo eius
natiuitas fuit multipliciter ostensa.
Ostēsa eni ē ꝑ oēs gradꝰ creaturarū
Est eni q̄dā creatura q̄ tm̄ habȝ eē.
sicut pure corꝑea vt lapides. Quedā
q̄ habȝ esse ꝛ viuere. sicut vegetabilia
vt arbores. Quedā q̄ habet esse viue
re ꝛ sentire. sicut sunt aialia bruta.
Quedā q̄ hȝ esse viuere sentire ꝛ dis-
cernere. sic hō. Quedā q̄ hȝ eē viuere
sentire discernere ꝛ intelligere sic āge-
lꝰ. Per has oēs creaturas hodie xp̄i
natiuitas est oñsa. Pria aūt creatu
ra. s. pure corꝑea triplex ē. s. opaca trās
parēs siue ꝑuia ꝛ lucida. Prio g̊ oñ
sa ē ꝑ pure corporeā opacā. sicut ꝑ de
structōem tēpli romanoꝝ vt supra di
ctū est. et per ruinā statue romuli dei
romanorū que tunc cecidit et cōmi-
nuta est. ꝛ per ruinā etiam aliaꝝ sta
tuarum que tunc in alijs locis plurimis
ceciderūt. Legitur eni in historia sco
lastica ꝙ Hieremias propheta i egi
ptum descendens post mortem Go-
dolie regibus egypti signuȝ dedit ꝙ
eoꝝ idola corruerent cum virgo filiū
parturirꝫ. q̄ꝓpt sacerdotes idoloꝝ

imaginē virgis puerꝝ in gremio baiulātis secreto loco tēpli statuerūt ⁊ eā ibi adorabāt. Sꝫ a ptholomeo rege postea īterrogati qd hoc sibi vellz dixerūt paterne traditōis h̄ eē mysteriū qd a sctō viro et ꝓpheta eoꝝ maiores acceperāt. ⁊ sic i regē vētuꝝ credebāt.

Scd̄o ꝑ pure corpeam trāsparētē ⁊ puiam. Nā in ipa nocte natiuitatis dn̄ice obscuritas aeris ī claritatē diei ꝯūsa ē. Rhome etiā vt attestat̃ Orosius ⁊ Innocenti⁹ papa. iij. fons aq̄ in liq̄rem olei ꝯūsus est. ⁊ erūpens vsq̄ i tyberim ꝓfluxit. ⁊ tota die illa largissime emanauit. In q̄ loco mō ē ecclesia sctē marie trās tyberim. Prohetauerat eni sybilla ꝙ qn̄ erūpet fōs olei nasceret̃ saluator. Tercio per pure corpeā lucidā sicꝫ ꝑ corpa supceleſtia Nam i ipa die natiuitatꝭ ſm aliq̄rū relatōeꝫ vt ait Chrys. magis sup q̄ndā montē orantib⁹ stella q̄daꝫ iuxta eos apparuit q̄ formā pueri pulcerrimi habebat. ⁊ i ei⁹ capite crux splendebat. Que magos alloq̄ns dixit vt in iudeā ꝑgerēt ⁊ ibi natū puerꝝ inuenirēt. In ipa etiā die tres soles i oriēte apparuerūt. q̄ paulatim i vnū corpus solare redacti sūt. Per qd signabat̃ ꝙ trini ⁊ vni⁹ dei noticia toti orbi iminebat. Vel ꝙ nat⁹ erat ille in q̄ tria. s. aīa caro ⁊ deitas i vnā ꝑsonaꝫ ꝯuenerāt. In hystoria tn̄ scholastica dr̄ ꝙ nō ipa die natiuitatis tres soles apparuerūt sꝫ an̄ ꝑ aliqd tp̄s. s. post mortē iulij cesaris. qd etiā Eusebi⁹ i cronica asserit. Octauian⁹ insup imꝑator vt ait Innocētius papa. iij. vniuerso orbi ditiōi romane subiugato. intantū senatui placuit vt eū pro deo colere vellēt. Prudēs aūt imꝑator se mortalē intelligēs imortalitatꝭ nomē sibi noluit vsurpare. Ad illoꝝ ꝯo importunā instantiā sibillā ꝓphetissam aduocat scire volēs ꝑ ei⁹ oracula si in mūdo maior eo aliq̄n nasceret̃ Cū ergo i die natiuitatis dn̄i ꝯsiliuꝫ sup hac re ꝯuocasset. ⁊ sibilla sola in camera imꝑatoris oracul' insisterꝫ. i die media circul⁹ aure⁹ apparuit circa solē. ⁊ i medio circuli ꝟgo pulcerrima stās sup arā puerꝝ gestās i gremio Tūc sibilla hoc cesari oñdit. Cū aūt imꝑator ad p̄dictā visionē plīmū admiraret̃ audiuit vocē dicētē sibi. Hec est ara dei celi. Dixitq̄ ei sibilla. Hic puer maior te est. ⁊ id̄ ipꝫ adora. Eadē aūt chamera i honore scē marie dedicata est. Vn̄ vsq̄ hodie dr̄ sctā maria ara celi. Intelligēs igit̃ imꝑator ꝙ hic puer maior se erat ei thura obtulit. ⁊ de⁹ de cetero vocari recusauit De hoc aūt Orosi⁹ ita dicit. Octauiani tp̄e hora circiter tercia celo repēte liq̄do ac puro ⁊ sereno circul⁹ ad spēꝫ celestis arc⁹ orbē solis ambiuit q̄si vētur⁹ eēt q̄ ipm solē sol⁹ mūdūq̄ totūꝫ ⁊ fecissꝫ ⁊ regeret. hec Orosi⁹ Idē ait Eutropi⁹. Refert q̄ꝫ Thimotheus historiogr̄ph⁹ se in antiq̄s romanorū hystorijs iuenisse ꝙ Octauian⁹ tricesimoq̄nto regni sui anno capitolium ascēdit. ⁊ q̄s post se rēpublicā gubernarꝫ a dijs sollicite req̄siuit. ⁊ audiuit vocē sibi dicētē Puer ethere⁹ ex d̄o viuēte sine tp̄e genit⁹ nō mlt̄ū p⁹ ex intemerata ꝟgine d̄s hō sine macl'a ē nasciturus. Hoc audito ibi arā edificauit cui hūc titulū inscp̄sit. Hec ē ara filij dei viuētis. Scd̄o oñsa ē natiuitas ⁊ manifestata ꝑ creaturā que hꝫ eē et viuere sicꝫ sunt plāte ⁊ arbores In hac ei nocte vt Bartholome⁹ in sua cōpilatōe testat̃ vinee engadi q̄ ꝓ ferūt balsamū floruerūt. fructū ꝓtulerūt ⁊ liq̄rē dederūt Tercio ꝑ creaturā q̄ habꝫ esse viuere ⁊ sentire sicꝫ sunt aīalia. Proficiscēs ei ioseph in bethleem cū maria p̄gnāte duxit secū bouē forte vt ipm vēderet ⁊ cēsū ꝓ se ⁊ ꝓ virgine solueret ⁊ d̄ residuo viuerent ⁊ vnū asinū forte vt ꝟgo sup eū veheret̃. Bos igit̃ ⁊ asin⁹ miracl'ose dn̄m ꝯgnoscētes flexis genib⁹ ipm adorauerūt. An̄ etiā xp̄i natiuitatē ꝑ aliq̄t dies vt ait Eusebi⁹ in cronica cū q̄dā ararēt boues ad aratores dixerūt. homies deficiēt. segetes ꝓficiēt. Quar

to p̲ creaturā q̃ habꝫ esse viuere sen//
tire ꝛ discernere vt ē hō. sic p̲ pastores
Nā i ipa hora pastores sup̲ gregē su
um vigilabāt sic bis i āno i lōgiorib⁊
ꝛ breuiorib⁊ noctib⁊ āni ꝯsueuerant.
Mos eni fuit antiq̄t⁹ gētilib⁊ i vtro
q̄ꝫ solstitio. s. estiuali circa festū iohis
bap. ꝛ hiemali circa natiuitatē dñi vi
gilias noctꝭ custodire ob sol' venerati
onē. Qui forte mos etiā apđ iudeos
ex vsu cohabitātiū inoleuerat. Ipis
igr̄ angel⁹ dñi apparēs ꝛ saluatorem
natū nūciauit. ꝛ quō iueniret̃ signuꝫ
dedit. Factaq̄ꝫ ē cū angelo mł'titudo
angeloꝝ dicētiū Glīa i excels̄ deo ꝛc̄.
Pastores ḡ veniētes totū sic angel⁹
dixerat iuenerūt. Sic iteꝝ manifesta
ta ē p̲ cesarē augustū q̇ tūc p̄ceptū đ
dit ne eū aliq̄s dñm vocare auderet.
sic Orosi⁹ testat̃. Forte ei cū visionē il
lā circa solē vidissꝫ recolēs sil' de rui//
na tēpli ꝛ de fōte olei. ꝛ itelligēs ꝙ in
mūdo nat⁹ eēt q̇ maior se erat. nec de⁹
nec dñs vocari voluit. In q̇busdā q̊ꝫ
cronicꝭ legit̃ ꝙ approping̃nte die na//
tiuitatꝭ dñi Octauian⁹ p̲ mūdū vias
publicas fieri p̄cepit. ꝛ oia debita ro
manis dimisit. Sic etiā māifestata ē
p̲ sodomitas q̇ oēs i toto mūdo i illa
nocte extīcti sūt. sic dicit Hiero. sup̲ il
lud Lux orta ē eis tāta. s. ꝙ oēs labo
rātes i illo vicio extixit. Et hoc fecit
xp̄s vt oēs eradicaret ne i hūana na//
tura quā assumpserat tāta de ceto i//
mūdicia iueniret̃. Nā vt dic̄ Aug. vi
dēs de⁹ viciū ꝯ̄ naturā i hūana natu
ra fieri fere desijt icarnari Quito p̲
creaturā q̃ hꝫ eē viuere sentire discer
nere ꝛ itelligere. sic angel⁹. Angeli ei
ipaꝫ xp̄i natītatē pastorib⁊ ānūciaue
rūt vt sup̲i⁹ dictū ē. D Tercio
ei⁹ natitas nob̄ ē vtilr̄ exhibita Prio
ad demonū ꝯfusiōeꝫ. Nā hostꝭ iā no
bis vt añ p̄ualere ñ pt. Vñ legit̃ ꝙ sā
ct⁹ Hug. abbas cluniacēs̄ i vigilia na
tiuitatꝭ dñi vidit btām v̄ginē i vlnis
tenētē filiū ꝛ dicētē. Adest dies i q̄ p//
phetaꝝ oracl'a renouāt̃. Vbi nūc est
hostꝭ q̇ añ hūc diem hoib⁊ p̄ualebat.

Ad hāc vocē diabolus đ humo p̲ru
pit vt v̄bis dñi isultaret. sꝫ mētita est
iniq̄tas sibi. qm̄ dū officinas frm̄ cir
cūiret ipm ab oratorio đuotio. a refe
ctorio lectio. a dormitorio stram̄ta vi
lia. a capitulo patia reiecit. In li. q̊ꝫ
Petri cluniacēs̄ legit̃ ꝙ i vigilia ntita
tis dñi scō Hugōi abbati cluniacēsi
appuit btā v̄go filiū i gremio tenēs
ꝛ cū eo ludēs q̇ dicebat. Nosti mr̄ ꝙ
diē natal' mei eccl'ia cū mag̊ laudum
tripudio celebrat Et vbi nūc ē diabo
li v̄t⁹. vl' q̄d dicere pōt vl' facere. Tūc
diabol⁹ videbat̃ q̄si đ humo surgere
ac dicere. ꝛ si i eccl'iaꝫ vbi laudes tue
fiūt itrare ñ possū sꝫ tñ capitulū: dor
mitoriū ꝛ refectoriū introibo. Qđ il
le attēptās iuēit ostiū capituli nimis
artū sibi grosso. ostiū dormitorij ni//
mis đp̄ssuꝫ sibi elato. ostiū refectorij
repagulatū ipedim̄tꝭ. charitate. s. ser//
uiētiū auiditate audiēdi lectōes. ꝛ so
brietate cibi ꝛ pot⁹. ꝛ sic ꝯfusus eua//
nuit Scđo ad venie ipetratōeꝫ Vñ
legit̃ i q̊dā li. exēploꝝ ꝙ cū q̄dā mł'er
lubica ad cor tādē redijssꝫ de venia de
sp̲abat. Nā cogitās đ iudicio reputa
bat se eē reā. đ iferno reputabat se ibi
eē cruciādā. cogitās de p̲adiso repu//
tabat se eē imūdā. de passiōe reputa//
bat se eē ing̃tā. Cogitās v̄o de pueri
infantia ꝛ ꝙ pueri đ facili placāt̃ xp̄ꝫ
p̲ suā infātiā adiurauit. ꝛ vocē đ sua
venia audire meruit. Tercio ad in
firmitatꝭ curatōꝫ. De hac ntitatꝭ vti
litate dic̄ Ber. Triplici morbo labo
rabat gen⁹ hūanū. i p̄ncipio medio ꝛ
in fine. i. natiuitate vita ꝛ morte. Na//
tiuitas erat imūda. vita p̲uersa. mors
p̲icl'osa. Vēit xp̄s ꝛ ꝯ̄ hūc triplicem
morbū attulit triplex remediū. Nat⁹
est ei vixit ꝛ obijt. Ei⁹ natitas purga
uit nr̄aꝫ. ei⁹ vita istruxit nr̄am. mors
illi⁹ đstruxit nr̄aꝫ. hec Berñ. Quar
to ad sup̲bie hūiliatōꝫ Vñ dic̄ Aug.
ꝙ hūilitas filij dei quā nob̄ i incarna
tōe exhibuit fuit nob̄ in exēplū sacr̄m
ꝛ medicamētū. In exēplū ꝯueniētissi
mū q̄đ hō imitaret̃. Altū sacr̄m quo

peccati nr̃i vinculũ solueret. ꝛ sũmuz
medicamẽtũ q̃ tumor nr̃e sup̱bie sa//
naret. hec Aug. Sup̱bia ei p̃mi hoĩs
sanata ẽ p̱ hũilitatẽ xp̃i. Et notãduz
q̃ꝫ ꝯuenienter hũilitas saluatoris rñde
at sup̱bie p̱ditorꝫ. Sup̱bia ei primi
hoĩs fuit ꝯ deũ. vsqꝫ ad deũ. ꝛ supra
deũ. Fuit ꝯ deũ. qꝛ fuit ꝯ ei9 p̃ceptũ q̃
p̃cepat ne d̾ ligno scie boni ꝛ mali co
mederet. Fuit etiã vsqꝫ ad deũ. qꝛ vs
qꝫ ad appetitũ deitatꝫ. credẽs qđ dia
bol9 dixerat. Eritꝫ sic dĳ. Fuit etiaz
sup̃ deũ sic dicit Ans. volẽdo qđ de9
illũ velle nolebat. Tũc eni suã volun
tatẽ posuit supra volũtatem dei. At
fili9 dei ſm Johez damasc. hũiliauit
se ꝓpt̃ hoĩes ñ ꝯ hoĩes. vsqꝫ ad hoĩes
ꝛ sup̃ hoĩes. Propt̃ hoĩes. qꝛ ꝓpter
eoꝝ vtilitatẽ et salutẽ. Vsqꝫ ad hoĩes
p̱ nascẽdi modũ ꝯsilẽm. Sup̃ hoĩes
p̱ nascẽdi modũ dissilẽz. Nã ei9 nati//
uitas et ſm aliq̃d nobis silis fuit. qꝛ
scꝫ nat9 ẽ ex mliere ꝛ p̱ eãdẽ portã p̱//
paginis. ꝛ ſm aliq̃d dissilis. qꝛ d̾ spi
ritu sctõ ex maria v̾gine nat9 ẽ.

Legenda. vij. A

De sancta Anastasia

Anastasia dicitur ab
ana qđ ẽ sursũ. ꝛ stasis qđ
est stans siue stat9 qꝛ sursũ
stetit a vicĳs ad v̾tutes

Anastasia nobilissima roma//
noꝝ filia p̃textati illustris: sꝫ
pagani a mr̃e sua fausta xp̃ia
na ꝛ a btõ Chrisogono fidẽ xp̃i edo//
cta ẽ. Tradita aũt publio ĩ vxorẽ lan
guorẽ simulãs sp̱ se ab ei9 ꝯsortio ab
stinebat. Qui audiẽs eã cũ vna tm̃
ancilla in vili habitu xp̃ianoꝝ carce//
res circũire ꝛ eis nec̃aria mĩstrare fe
cit eã artissime custodire. ita vt etiaz
eidẽ alimoniã d̾negaret. Volebat ãt
eã sic p̱imere vt possꝫ ĩ ei9 largissimis
possessiõib9 lasciuire. Putãs igr̃ se mo
ri dolorosas lr̃as Crisogono mitte//
bat ꝛ ille cõsolatorias r̃mittebat. In
terea vir ei9 morit̃ ꝛ illa a carcerib9 li//
berat̃. Hec hẽbat tres ãcillas pulcer
rimas q̃ sorores erãt. q̃ꝝ vna dicebat̃
agapen. alt̃a chionia. ꝛ t̃cia hyrenen
Que cũ xp̃iane eẽnt ꝛ p̃fecti v̾b mo//
nitꝫ nllaten9 obedirẽt. ĩ cubiculũ eas
reclusit vbi coq̃ne vtẽsilia s̾uabantur
Prefect9 aũt ĩ eaꝝ ardens amorẽ ad
eas iuit vt suã libidinẽ exercerꝫ. Qui
in amẽtiã v̾sus putãs se tractare vir
gines cacabos patellas caldaria ꝛ si
milia amplectẽs osculabat̃. Et cũ ex
h̾ satiat9 fuissꝫ foras exĳt nigerrim9
ꝛ deformis ꝛ vestimẽtꝫ ꝯcisis. Queꝫ
s̾ui q̃ eũ p̃ forib9 expectabãt sic apta//
tũ vidẽtes cogitãtes ꝙ in demonẽ v̾//
sus eẽt eũ v̾berib9 affecerũt ꝛ fugiẽtes
solũ reliq̃rũt. Cũqꝫ imp̱atorẽ adiret
vt de h̾ ꝯq̃reret. alĳ v̾gꝫ eũ p̱cutiebãt
alĳ in faciẽ ei9 expuebãt. alĳ lutuz et
puluerẽ ĩ eũ p̱ĳciebãt. suspicãtes ꝙ ĩ
furiã v̾sus eẽt. Ocl̃i aũt ei9 tenebant̃
ne sic se d̾formẽ videret. Quapropter
mirabat̃ plĩmũ cur sic eũ oẽs deride//
rẽt quẽ ĩ tãto honore h̾re ꝯsueuerant.
Videbat̃ ei ei ꝙ ip̃e ꝛ oẽs albis vesti
bus eẽnt induti. Putãs v̾o cũ sic se d̾
formẽ ab alĳs didicissꝫ ꝙ puelle sibi
p̱ artẽ magicã h̾ fecissent. iussit eas co
rã se expoliari vt eas saltẽ nudas aspi
ceret. Sꝫ stati eaꝝ vestimẽta sic cor//
porib9 adheserũt vt nllo mõ exui va//
lerẽt. Prefect9 ãt p̃ admiratõe ita ob
dormiuit stertẽs ꝙ etiã a pulsantib9 ñ
pot̃at excitari. Tãdẽ v̾gies martyrio
coronãt̃ ꝛ anastasia ab ip̱atore cuidã
p̃fecto tradit̃ vt si eã sacrificare facerꝫ
p9 modũ ĩ vxorẽ eã h̾ret. Cũqꝫ eaz in
thalamũ duxisset ꝛ eã amplexari vel
let stati cec9 effect9 ẽ. Deos adĳt que
rẽs si euadere possꝫ. Qui rñderũt dicẽ
tes. Qꝛ sctãz anastasiã ꝯtristasti nob
tradit9 es ꝛ amodo sp̱ nobiscũ ĩ ifer//
no torq̃berꝫ. Cũqꝫ domũ r̃duceret̃ in
ter man9 pueroꝝ vitã finiuit. Tũc ana
stasia alĳ p̃fecto tradit̃ vt eã in custo
dia detineret. Audiẽs v̾o idẽ ꝙ ĩfini//
tas possessiões h̾ret p̱uatim dixit ei.
Anastasia si vis eẽ xp̃iana fac qđ p̃ce
pit de9 tu9. Ille eni p̃cepit. q̃ nõ renũ
ciauerit oĩb9 q̃ possidet ꝛc̃. Oĩa igr̃ q̃

habes mihi da ⁊ vade libera q̄ volu
eris ⁊ v͛a xp̄iana eris. Cui illa rn̄dit.
De⁹ me⁹ p̄cepit. Uēde oīa q̄ habes
⁊ da paup̱ib⁹ ⁊ n̄ diuitib⁹ Cū g̊ diues
sis ꝯ p̄ceptū d̄i facerē si aliq̄d tibi da
rē Tc̄ anastasia diro carceri fame cru
ciāda tradit͛. s͡ʒ a sctā theodora q̄ iā p̱
martyriū coronata fuerat p̱ duos mē
ses esca celesti pascit͛. Tādē cū ducētis
v͛gib⁹ ad insulas palmarias ducta ē.
vbi m̄lti ꝓpt͛ nomē xp̄i fuerāt r͛legati.
Post aliq̊s v͛o dies p̄fectus oēs ad se
vocauit ⁊ anastasiā ad palos ligatā
ignib⁹ ꝯcremauit. alios v͛o diuersis
supplicijs interemit. Int͛ q̊s vn⁹ erat q̄
plies ꝓpt͛ xp̄m m̄lt͛ diuitijs spoliat⁹
sp̱ dicebat Xp̄m saltē mihi n̄ auferet͛.
Appollina āt corp⁹ sctē anastasie i vi
ridario suo fcā ibi eccl̄ia honorifice se
peliuit. Passa ē aūt sub diocleciāo cir
ca ānos dn̄i. cclxxxvij. Legēda. viij

De sancto Stephano A

Tephanus grece la
tine d̄r corona. s͡ʒ hebraice
norma. Fuit eni corona. i.
p̄ncipiū martyrū i nouo testō sic͛ abel
in veti testō. Fuit etiā norma. i. exem
plar ⁊ regl̄a alijs patiēdi ꝓ xp̄o siue
bn̄ agēdi et viuēdi vl͛ ꝓ inimic͛ oran
di. Uel stephan⁹ d̄r q̄si strēnue fans.
qd̄ p͡ʒ in suo s͛mōe ⁊ i luculēta v͛bi di
uini p̄dicatōe. Ul͛ d̄r stephan⁹ quasi
strēnue fans an⁹. i. strēnue siue lauda
bilit͛ fans. i. instruēs ⁊ regēs an⁹. i. vi
duas q̄b⁹ ab apl̄is fuerat p̄fect⁹. q̄ ad
l͛ra͡ʒ an⁹ erāt. Est g̊ corona ꝓpt͛ p̄nci-
piū martyrij. norma ꝓpt͛ exēplū patiē
di et bn̄ viuēdi. strēnue fans ꝓpt͛ lucu
lētā p̄dicatōe͡ʒ. ⁊ strēnue fans an⁹ ꝓpt͛
viduaꝝ laudabilē īstructōe͡ʒ B

Tephan⁹ fuit vn⁹ d̄ septē dy
aconib⁹ ab apl̄is i misterium
ordiat͛. Crescēte ei nūero di-
scipuloꝝ ꝯuersi ex gētib⁹ aduers⁹ cō-
uersos ex iudeis murmurare ceperūt
ex eo q̄ vidue coꝝ i misterio q̄tidiano
ꝯtēnebāt͛. Hui⁹ āt murmuratōis cā
dupl͛r pōt intelligi. Aut q̄ꝛ vidue co-
rū in misterio nō admittebāt͛. aut q̄ꝛ
p̄ ceteris i q̊tidiano misterio genera-
bant͛. Apl̄i ei vt expediti⁹ p̄dicatōi i-
sisterēt viduis mistratō͡ʒ ꝯmiserant.
Uidētes itaq͡ʒ apl̄i murmuratiō͡ʒ or
tā ꝓ administratōe viduaꝝ volētes h̄
murmur sedare ꝯgregata oī m̄ltitu-
dine dixer͛t. Nō ē equū nos d̄relinq̄re
v͛bū dei ⁊ mistrare mēs͛. glo. q̄ꝛ melio
ra s͛t fercl̄a mēt͛ q̄ȝ dapes corp̱is Cō
siderate g̊ frēs ex vob̄ viros boni te-
stimonij septē plēos spū̄sctō et sapia.
q̊s ꝯstituam⁹ sup̱ h̄ op⁹. glo. vt mini
strēt vl͛ vt mistrantib⁹ p̄sint. Nos v͛o
orōi l͛ p̄dicatōi istātes erim⁹. Et pla-
cuit s͛mo oi ppl̄o ⁊ m̄ltitudi. ⁊ elegerūt
vij. q̄ꝝ btūs steph̄. p̄m⁹ ⁊ p̄miceri⁹ ex-
titit. ⁊ adduxer͛t eos ad apl̄os ⁊ īpo-
suer͛t sup̱ eos man⁹. Stephan⁹ āt ple
n⁹ gr̄a ⁊ fortitudīe faciebat sig̃ ⁊ ꝓdi.
mag̃ i ppl̄o. Inuidētes igr̄ iudei ⁊ eū
sup̱are ⁊ ꝯuicere cupiētes t͛plici mō
eū i p̄lio aggressi s͛t. s. disputatōe. testi
um ꝓductōe. ⁊ tormētoꝝ illatōe. Sed
tn̄ ip̄e disputātes sup̱auit. testes falsos
ꝯuicit. ⁊ d̄ suis tortorib⁹ triūphauit.
Et i q̄lib͡ʒ pug̃ sibi adiutoriū d̄ celo
datū ē. In p̄ma ei ei dat⁹ ē spū̄sctūs
q̄ sapia͡ʒ mistrar͡ʒ In scd̄a vult⁹ āgeli-
c⁹ q̄ falsos testes t͛reret. ⁊ i t͛cia visus ē
xp̄s adiuuare p̱at⁹ q̄ martyrē ꝯforta-
ret. In q̄lib͡ʒ igr̄ pug̃ pōit hysto. tria
sc͡ʒ aggressū p̄liū. collatū adiutoriū. ⁊
adeptū triūphū. Hystoriā igr̄ breuit͛
p̱currētes hec oīa videre potim⁹ C

Cū igit͛ btūs stephan⁹ m̄lta sig̃ face
ret ⁊ freq̄nti⁹ ppl̄o p̄dicar͡ʒ. iudei sibi
inuidētes p̄mū p̄liū cū eo iierūt vt eū
p̱ disputatōe͡ʒ vicerēt. Surrexer͛t ei q̄
dā d̄ synagoga q̄ appellabat͛ libtioꝝ
a regiōe sic dcōꝝ. l͛ libtioꝝ. i. filioꝝ lib
toꝝ. libtini ei dicūt͛ filij libtoꝝ. i. eoꝝ
q̄ d̄ s͛uitute māumissi s͛t ⁊ libtati dona
ti. ⁊ sic d̄ stirpe s͛uili fuer͛t. q̄ p̄mo fidei
r͛stiter͛t. ⁊ cyrenēsiū a cyrene ciuitate ⁊
alexandrinoꝝ ⁊ coꝝ qui erant a cili-
cia ⁊ asia disputātes cum stephano
Ecce p̄mu͡ʒ p̄lium. Deinde subiun-
git triūphum. Et non poterant resi-

ſtere ſapīe. Poſtrēo pōīt adiutoriū
⁊ ſpūi q̄ loq̄bat᷑. Uidētes igit᷑ ꝙ ꝑ
hūc modū pugnādi eū nō poſſent ſu
ꝑare ad ſcd̄m modū callide ſe ꝯuerte
rūt. vt. ſ. eū falſis teſtibꝫ ſuꝑarēt. Sb
miſerūt enī duos falſos teſtes q̄ eun
dē ꝺ q̄druplici blaſphemia accuſarēt
Adducētes itaqꝫ eū ī ꝯſiliū ſuū falſi
teſtes eū ꝺ q̄ttuor accuſabāt. ſ. ꝺ bla
ſphemia ī deū. ī moyſen. in legē. ī tab
naculū ſiue tēplū. Ecce ꝑliū. Et ītuē
tes eū oēs q̄ ſedebāt ī ꝯcilio viderēt fa
ciē eiꝰ tāq̄ꝫ faciē angeli. Ecce auxiliū.
Deīde ponit᷑ huiꝰ ſcd̄e pugne victo/
ria cū falſi teſtes ꝺ his oībꝫ ꝯfutant᷑.
Dixit enī ṗnceps ſacerdotū ſi hec ita
ſe hn̄t. Tūc btūs ſtephanꝰ ꝺ ill' q̄t/
tuor q̄ ſibi falſi teſtes īpoſuerūt ſe ꝑ
ordinē excuſauit Et ṗmo excuſauit ſe
ꝺ blaſphemia ī deū dicēs. deū q̄ locu
tꝰ fuit pr̄ibꝫ ⁊ ꝓphet̄ꝫ deū gl̄ie fuiſſe. i.
datorē vel poſſeſſorē gl̄ie. vl' cui a cre
atura debet᷑ gl̄ia. Ubi deū tripliciter
cōmēdauit ſm̄ qꝺ h̄ ꝟbū triplicit᷑ pōt
exponi. Eſt enī deꝰ gl̄ie. i. collatiuus
gl̄ie. j. Regū. ij. Qui honorificauerit
me gl̄ificabo eū. Uel deꝰ gl̄ie. i. cōtē/
tiuꝰ gl̄ie. ꝓuerb. viij. Mecū ſunt diui
tie ⁊ gl̄ia. Uel deꝰ gl̄ie. i. deꝰ cui a cre
atura debet᷑ gl̄ia. j. Timo. j. Regi ſe/
culoꝝ īmortali īuiſibili ſoli ꝺo honor
⁊ gl̄ia ī ſecl'a ſecl'oꝝ amē Cōmēdauit
igit᷑ deū tripl'r. ſ. ꝙ ſit gl̄ioſus gl̄ificās
⁊ gl̄ificādꝰ. Deinde excuſat ſe de ſe/
cūda blaſphemia ī moyſen ipm̄ mo
yſen multipl'r ꝯmēdādo. Cōmendat
ei eū ṗcipue a tribꝫ. ſ. a zeli feruore. qꝛ
ꝑcutiētē hebreum egyptiū īterfecit. a
miraculoꝝ oꝑatiōe q̄ ī egypto ⁊ ī deſ
to fecit. ⁊ a dei familiaritate qꝛ pl'ies
cū deo familiarit᷑ locutꝰ fuit. Poſt
modū excuſat ſe ꝺ tercia blaſphemia
q̄ erat in legē ipam triplicit᷑ ꝯmēdā/
do. ſ. ex rōe dātis q̄ fuit deꝰ. ex rōe mi
ſtrātis q̄ fuit moyſes tal' ⁊ tantꝰ. ⁊ ex
rōe finis qꝛ dat vitā et᷑nā. Poſtrēo
cepit ſe purgare de q̄rta blaſphemia
q̄ erat ī tabernaculū ⁊ ī tēplū ipm̄ ta/
bnaculū q̄druplicit᷑ cōmendādo. ſ. ꝙ

fuit a deo ṗceptū fieri ī viſiōe oñſū. a
moyſe ꝯſūmatū. ⁊ arce teſtioniȷ̄ ꝯten
tiuū Tēplū aūt dixit tabnacl'o ſucceſ
ſiſſe. Sic ḡ btūs ſtephanꝰ de crimīe
ſibi obiecto rōnabilit᷑ ſe purgauit
D Uidētes igit᷑ iudei ꝙ nec iſto ſe
cūdo mō eū ſuꝑare valerēt terciū mo
dū aſſumūt ⁊ terciā pugnā ī eū t vt. ſ.
ſaltē tormēt̄ꝫ ⁊ ſuppliciȷ̄s eū ſuꝑarēt.
Qꝺ vt vidit btūs ſtephanꝰ volēs ṗ
ceptū dñicū de fr̄na correctōe ſuare
tribꝫ modis eos conatꝰ ē corrigere. et
a tanta malicia coercere. ſ. pudore ti/
more ⁊ amore Prio pudore eiſ du
riciā cordis ⁊ ſctōꝝ necē īproperādo.
Dura īq̇t ceruice ⁊ īcircūciſi cordi/
bus ⁊ auribꝫ vos ſꝑ ſpūiſctō reſtitiſt̄ꝫ
ſic pr̄es vr̄i ita ⁊ vos. Quē ei ꝓphaꝝ
pr̄es vr̄i nō ſt᷑ ꝑſecuti. ⁊ occiderēt eoſ q̄
ṗnūciabāt ꝺ aduētu iuſti. Ubi ſicut
dicit glo. tres ḡdꝰ malicie eoꝝ ponit.
Primꝰ ē ꝙ ſpūiſctō reſtiterūt. ſcd̄s ꝙ
ꝓphas ꝑſecuti ſunt. terciꝰ ē ꝙ creſcēte
malicia eoꝝ eos occiderēt. Sꝫ qꝛ frōs
ml'ierꝫ meretricꝫ facta erat eis. ⁊ neſci
ebāt erubeſcere nec ſic a ꝯcepta mali
cia deſtiterūt. imo audiētes hec diſſe
cabāt᷑ cordibꝫ ſuiſ ⁊ ſtridebāt dētibꝫ ī
eū Scd̄o correxit eos timore. ꝑ h̄. ſ. ꝙ
ieſū ſtātē a dextr̄ꝫ dei ſe videre ꝑhibu
it q̄ſi ꝑatū ſe adiuuare ⁊ aduerſarios
ꝯdēnare. Cū ei eēt ſtephanꝰ plenꝰ ſpi
rituſcō intuēs ī celū vidit gl̄iaꝫ dei et
ait. Ecce video celos aꝑtos ⁊ filium
hoīs ſtātē a dextr̄ꝫ ꝟtut̄ꝫ dei. Licꝫ igr̄
iā pudore ⁊ timore correxerit eos. nō
tn̄ adhuc deſtiterēt ſꝫ ꝺteriores q̄ꝫ ṗuſ
fuerēt Exclamātes ei voce maḡ ꝯtinu
erūt aures ſuas. glo. ne blaſphemātē
audirēt. Et īpetū fecerūt vnanimit᷑ ī
eū. ⁊ ꝓiȷ̄ciētes eū extra ciuitatē lapi/
dabāt in h̄ ſm̄ legē ſe agere arbitran
tes q̄ blaſphemū extra caſtra mādā/
uerat lapidari. Et illi duo falſi teſtes
q̄ ī eū ṗmū lapidem mittere debebāt
ſm̄ legē dicentē. ṗma manꝰ teſtiuꝫ la
pidabit eū. depoſuerūt veſtim̄ta ſua
ne illiꝰ tactu coīnq̄narent᷑. vel vt ad la
pidādū expeditiores redderēt᷑. ſecus

pedes adolescẽtis q̇ vocabat̃ saul⁹. ꝛ
postea vocat⁹ ē paul⁹. Qui dū lapi/
dātiū vestimẽta custodiret ex eo ꝙ ad
lapidādū eos expeditiores redderet:
q̈si manu oīm lapidauit. Cū aūt eos
nec pudore nec timore a tanta posset
neq̇cia retrahere terciū modū adhi/
buit vt saltē eos amore coerceret. An
nō eximi⁹ amor fuit quē eis ōndit qñ
ꝓ se ꝛ ꝓ ip̄is orauit. Pro se q̇dē ora/
uit ne sua passio ꝓlōgaret̃ ꝛ sic ip̄i rei
noxa maiori tenerēt̃. Pro ip̄is āt ora
uit ne eis h̄ in pctm̄ imputaret̃. La/
pidabant inq̇t stephanum inuocā/
tē ꝛ dicētē. Dñe iesu accipe sp̄m meū.
Positꝫ aūt genibꝫ clamauit voce ma
gna dicēs. Dñe ne statuas ill' h̄ pec/
catū q꞉ nesciūt q̇d faciūt. Et vide a/
morē mirabilē: q꞉ orādo ꝓ se stetit. o/
rādo ꝓ suis lapidatoribꝫ genua flexit
q̄si pl⁹ orōēz quā ꝓ ip̄is faciebat q̄ꝫ il
lā quā ꝓ se effūdebat cuꝑet exaudiri.
Pro ip̄is etiā poti⁹ q̄ꝫ ꝓ se genua fle
xit. q꞉ vt dicit glo. ibidē. q̊ꝝ maior in
iq̇tas mai⁹ suꝑplicādi remediū po/
stulabat. In h̄ etiā martir xp̄i christū
imitat⁹ ē. q̇ i passiōe sua ꝓ se orauit di
cēs. Pater i man⁹ tuas ꝯmēdo sp̄m
meū. Et ꝓ suis crucifixoribꝫ di. Pa/
ter ig̊sce illis ꝛc̄. Et cū h̄ dixisset ob/
dormiuit i dño. Glo. Pulchre dictuz
est obdormiuit ꝛ nō mortu⁹ ē. q꞉ ob
tulit sacrificiū dilectiōis ꝛ obdormi/
uit i spe resurrectōis. Facta ē aūt lapi
datio stephani eodē anno q̊ dñs ascē
dit i ꝓximo mēse augusti tercia die i
trāte. Sctūs ꝓ̄o gamaliel ꝛ nicode
mus q̇ erāt ꝓ xp̄ianis i oibꝫ ꝯsilijs in
deoꝝ sepelierᷓt eū in agro ip̄i⁹ gama/
liel. ꝛ fecerūt plāctū magnū suꝑ eum
Et facta ē magna ꝑsecutio xp̄ianoꝝ
q̇ erāt in hierl'm. q꞉ occiso btō stepha
no vno ꝺ ꝑ̄ncipibꝫ alios ꝯ̄uit̃ ꝑsequi
ceperūt. intātū ꝙ oēs christiani p̄ter
apl'os q̇ erāt ceteris fortiores ꝑ totā
iudeoꝝ ꝓuinciā dispsi sunt. iuxta q̊ꝺ
dñs p̄cepat eis. Si vos ꝑsecuti fue/
rint i vna ciuitate fugite i aliā E
Refert Aug. doctor egregius beatū
stephanū innumerꝫ miracul' claruiss/
se ꝛ mortuos sex suis meritꝫ suscitasse
multosqꝫ a varijs lāguoribꝫ curasse.
Pret̃ hec aūt alia refert miracl'a dig/
ne mēorie ꝯmēdāda. Ait eni ꝙ flores
suꝑ altare bti stephani ponebāt̃ ꝛ in
de ablati suꝑ īfirmos ponebāt̃ ꝛ mi
rabilit̃ curabant̃. Pāni etiā de ei⁹ al
tari sumpti ꝛ suꝑ egros īpositi ml'tis
extiterūt īfirmitatibꝫ i medelā. Nam
sicut ait i li. xxij. de ci. dei. Flores ip̄i ꝺ
altari assumpti cuiusdā ml'ieris cece
ocul' impositi sūt. ꝛ illa ꝯtinuo lumē
recepit. Refert q̊z i eodē li. ꝙ cū q̇daz
vir ꝑmari⁹ ciuitatꝫ noīe marcial' infi
del' esset ꝛ neq̄q̄ꝫ ꝯuerti vellet cum tñ
pl'imū egrotaret. gener su⁹ valde fide
lis ad eccl'iaz scti stephani venit. et ꝺ
ip̄is floribꝫ q̇ suꝑ altare erāt accipiēs
ad caput soceri flores ip̄os latēter po
suit. Suꝑ q̊s dū ille dormisset ꝓtin⁹
aū diluculū clamauit vt ꝓ ep̄o mitte
ret̃. Cū autē ep̄s abessꝫ sacerdos ad
eū venit ꝛ ip̄m cū se credere dicerꝫ ba
ptizauit. Hic q̄ꝫdiu vixit h̄ ꝟbū sꝑ i
ore habuit. Xp̄e accipe sp̄m meū: cuz
tñ hec bti stephani vltia verba fuisse
nesciret. Aliꝺ sil'r i eodē libro refert
miraculū ꝙ q̄dā mr̄ona noīe ꝑ̄ronia
cū diu īfirmitate ꝯ̄uissima torq̄retur
ꝛ ml'ta adhibēs remedia nullū senti/
ret liberatiōis vestigiū. tādē quendā
iudeū ꝯsuluit q̇ anulū q̄ndā cū q̊dā
lapide ei tribuit vt ip̄o anulo cū chor
da ad nuda corꝑis cingeret̃ vt ex ꝟtu
te illi⁹ bñficiū reciꝑet sanitatꝫ. Sz dū
h̄ sibi nihil valere ꝯspicerꝫ ad eccl'iaz
ꝓthomartyrꝫ ꝑꝑerauit ꝛ ꝓ salute sua
īstāti⁹ btm̄ stephanū exorauit. Tūc
subito insoluta chorda ꝛ illeso anulo
remanēte anul⁹ i terrā ꝓsilijt ꝛ conti
nuo ꝑfecte sanatā se sensit. F
Aliꝺ sil'r i eodē nō min⁹ mirabile re
fert miraculū. Apꝺ nāqꝫ cesareā ca/
padocie q̄dā nobil' mr̄ona erat viri q̇
dē destituta solacio sꝫ nobili vallata
ml'titudine filioꝝ. Nā decē filios ha
buisse dr. q̊ꝝ septē mares ꝛ tres feīe
fuisse ꝑhibet̃. Quadā igit̃ vice dum

mr̄ ab eis offendit maledictōez suaz filijs imp̄cat. Subito aūt maledicti onē mr̄is diuina vindicta subseq̄tur ⁊ oēs pena simili ⁊ horribili feriunt. nā oēs tremore mēbroꝝ oim horribilit sunt ꝑcussi. Quapropter nimiū dolē tes ⁊ eoꝝ ciuiū oclos nō ferentes per totū orbē vagari cepert. ⁊ q̄cūq̄ ibāt oim in se ꝯuertebant aspectū. Ex his aūt duo frater ⁊ soror paulꝰ ⁊ palla-dia hyponiā venerūt. et ipi augustio ibidē epo q̄ sibi ꝯtigerāt narrauerūt Cū ḡ iam q̄ndecim dieb an̄ pasca ec clesiā bti stephani freq̄ntassent. et sa nitatē ab ipo mltꝭ p̄cib postulassēt: in ipo die pasce cū freq̄ns populꝰ p̄-sens esset vnꝰ ex eis. s. paulꝰ repente cancellū introiuit. ⁊ an̄ altare cū mlt-ta fide ⁊ reuerētia se ꝓstrauit in orōe Et cū astātes rei exitū expectarēt sub ito surrexit sanꝰ a tremore corpis de inceps alienꝰ. Cū aūt ad augustinū fuisset adductꝰ ipe eū ad populū ꝓtu lit. ⁊ seq̄nti die libellū de illiꝰ curatio ne eis recitādū ꝓmisit. Cū aūt sic ad populū loq̄ret et soror illiꝰ ibidē oi-b mēbris tremēs assisteret surgēs il la e medio bti stephani cācellos itra-uit. et statim velut obdormiēs subi-to sana surrexit. Ipa simlr in mediū ꝓ ducit et de vtriusq̄ sanitate deo ⁊ be ato stephano imense gr̄e referuntur. Orosiꝰ nāq̄ a hieronymo ad augu-stinū rediēs q̄sdā reliq̄as scti stepha ni detulit. ad q̄s p̄dicta ⁊ plr̄a alia mi racula facta sunt. B Notādū aūt q̄ btūs stephanꝰ hac die passus nō est. sꝫ ea die vt dr̄ q̄ eiꝰ inuētio ce-lebrat. Eiꝰ aūt inuētio hac die dr̄ ex titisse Sed q̄re festa mutata sint dice tur cū de inuētōe aget. Ad p̄sens aūt h̄ dixisse sufficiat q̄ duplici de cā eccle sia hec tria festa que sequūt natiuita tem dn̄i sic voluit ordinare. Pria est vt xp̄o sponso ⁊ capiti oēs sui comi-tes adiūgant. Natus eni xp̄s spon-sus ecclie i hūc modū tres sibi comi-tes adiūxit. de q̄b comitib dr̄ i cāti-cis. Dilectus meꝰ candidꝰ ⁊ rubicū dus electꝰ ex milib. Cādidꝰ quo ad iohānē euāgelistā p̄ciosum ꝯfessorez Rubicūdꝰ q̄ ad stephanū ꝓthomar tyrē. Electꝰ ex milib q̄tū ad turbaz inocentū v̄ginalē. Scda rō est vt sic ecclia oim martyrū genera s̄m ḡdus dignitatis insimt adunaret. q̄ꝝ q̄dem martyrij xp̄i natiuitas cā fuit. Est ei triplex martyriū. Unū volūtate ⁊ o-pere Scdm volūtate et nō ope. Ter ciū ope sed nō volūtate. Primū fuit in btō stephano. scdm i btō iohāne. terciū in innocētib.

Legenda. ix. A

De sancto Johe aplo ⁊ euāgelista

Ohannes interpre-tat dei gr̄a. vel in q̄ est gr̄a vl̄ cui donatū est. vl̄ cui do natio a deo facta ē. Per h̄ eni itelligunt q̄ttuor ꝓuilegia q̄ fuert in btō iohe. Primū est p̄cipua xp̄i di lectio. Christꝰ ei p̄ ceteris aplis eū di lexit ⁊ ei maiora dilectōis ⁊ familiari tatis signa oñdit. Et inde dr̄ dei gr̄a q̄si deo gratiosus. Etiā plꝰ petro ipz dilexisse videt sed est dilectio animi ⁊ signi. Et illa q̄ ē signi duplex ē. Una q̄ ꝯsistit in familiaritatis oñsione. et alia in bn̄ficioꝝ exhibitōe. q̄tū ad p̄ mā vtrūq̄ equaliter dilexit. q̄tū ad secundā plꝰ iohez. q̄tū ad terciā plꝰ petrū. Scdm est carnis icorruptio. q̄r v̄go a dn̄o est electus. ⁊ inde dr̄ in q̄ est gr̄a. In ipo eni fuit gr̄a pudici cie v̄ginal. Unde et d nuptijs volēs nubere a dn̄o vocatꝰ fuit. Terciū est secretoꝝ reuelatio. ⁊ inde dr̄ cui dona tū est. Eidē eni donatū ē mlta secre-ta et ꝓfunda noscere. sicut de diuita-te v̄bi ⁊ ꝯsummatōe secli. Quartum est mr̄is dei recōmendatio Et ide dr̄ cui donatio a dō facta ē. Maria eni donatio a dn̄o tūc eidez fcā ē quādo mater dei in eiꝰ custodiā donata est. Eius vitam Miletus laodicie epi-scopus scripsit. quam Isidorus in li bro de ortu vita et obitu sanctoꝝ pa trū abbreuiauit.

i Ohānes apl's et euange
lista dilectus a dño ꝛ ṽgo
electus post penthecosten
diuisis apl'is in asiam ē p
fectus vbi eccl'ias multas fundauit.
Domician⁹ igit̃ impator ei⁹ intelli-
gens famā accersitū eū i doliū feruē-
tis olei an̄ portā latinam mitti iussit
Ille aūt inde exijt illesus sicut a cor-
ruptione carnis extiterat alien⁹. Ui
dens igit̃ impator ꝙ nec sic a p̄dicati
one desisteret eū i pathmos insulā in
exiliū relegauit vbi solus degēs apo
calypsim scṗsit. Eodē anno im-
pator ꝓpt̃ sui nimiā crudelitatē occi-
dit̃ et a senatu quicquid fecerat reuo
catur. Sicq̃ factū est vt sanctus Jo
hānes q̄ cū nimia iniuria in insulam
deportat⁹ fuerat cū honore ephesuꝫ
rediret. occurrēte ei vniuersa turba ꝛ
dicēte. Benedict⁹ q̄ venit i noie dñi
Cū autē igrederet̃ vrbē drusiana ei⁹
dilectrix q̄ suū plimū d̄siderabat ad
uentū mortua efferebat̃. Parētes igr̃
eius vidue et orphani dixerūt ei. Sā
cte iohānes ecce drusianā efferimus
q̄ tuis sp̱ monitis obsecundans nos
oēs alebat. tuūq̃ desiderabat plimū
aduentū dicēs. O si videā aplm dei
an̄q̃ moriar. Ecce tu vēisti ꝛ te vide
re nō potuit. Tūc iussit feretꝝ depo-
ni ꝛ corp⁹ resolui dicēs. Dñs me⁹ ie
sus christ⁹ suscitet te drusiana. Sur-
ge ꝛ vade i domū tuā ꝛ para mihi re
fectōem. Statim illa surrexit ꝛ cepit
ire sollicita de iussiōe apl'i: ita vt sibi
videret̃ ꝙ nō de morte sꝫ de somno ex
citasset eā C Altera aūt die
chraton phs in foro populū ꝯuoca-
uit vt oñderet quō h mūd⁹ ꝯtēnen-
dus esset. Duos eni ditissimos iuue
nes frēs p̄ciosissimas gēmas distra-
cto pr̄imonio emere fecerat. ꝛ eas i cō
spectu oim ꝯfringi iusserat. Cōtigit
igit̃ aplm illuc trāsitū facere. vocāsq̃
ad se phm hmōi mūdi ꝯtemptū tri-
plici rōne ꝯdēnauit. Prio qꝛ ore ho-
minū laudat̃ sed diuio iudicio ꝯdem
nat̃ Scdo qꝛ ex tali ꝯtēptu viciū ñ cu
rat̃. ꝛ iō van⁹ ē. sic medicina vana di
ex q̄ morbꝰ neq̄q̃ curat̃. Tercio qꝛ cō
tēpt⁹ meritori⁹ ē q̄ sua paupibꝰ elargi
tur sic dñs iuueni dixit. Si vis pfe-
ctus eē vade ꝛ vēde oia q̄ habes ꝛ da
paupibꝰ. Cui chraton dixit. Si vere
d̄s mgr̃ tu⁹ ē ꝛ vult vt haꝝ gēmaꝝ p̄
ciū paupibꝰ eroget̃ fac vt reitegrēt̃ vt
ad ei⁹ facias gl'iaꝫ qd̄ ego ad hoiꝫ fe
ci famā. Tūc btūs iohes gēmaꝝ fra
gmēta i manū suā recolligēs orauit.
ꝛ facte sūt itegre sic p⁹. statiq̃ phs ꝛ
illi duo iuuenes crediderūt. ꝛ gēmas
vēdētes paupibꝰ erogarūt. D
Duo isup iuuenes honorati hoꝝ exē
plo vēditꝭ oibꝰ ꝛ paupibꝰ erogatꝭ a-
postolū secuti st̃. qdā āt die vidētes s
uos suos p̄ciof idumētꝭ fulgētes. ꝛ i
vili pallio se egētes ꝯt̃stari cepert̃. qd̄
cū sctūs iohānes aduertissꝫ eo ꝙ fa-
cie tristes eēnt ṽgas ꝛ lapides a lito-
re maris d̄ferri fecit ꝛ eos i auꝝ ꝛ gē
mas ꝯuertit. Qui iussu apl'i vniuer-
sos artifices ꝛ gēmarios p̱ septē dies
q̄rētes. reuersi sunt dicētes ꝙ illi nun
q̄ tam puꝝ aurū ꝛ tā p̄ciosas gēmas
se vidisse testati sunt. Dixitq̃ eis. ite
ꝛ redimite vob̄ t̃ras q̄s vēdidistꝭ. qꝛ
celoꝝ p̄mia p̱didistꝭ. estote floridi vt
marcescatꝭ. estote diuites tp̱alit̃ vt i
p̱petuū mēdicetꝭ. Tūc apl's ꝯ diuiti
as diuiti⁹ cepit disputare. oñdens ꝙ
sex sunt q̄ debēt nos ab imoderato di
uitiaꝝ appetitu retrahere Primū est
scṗtura. Un̄ recitauit historiā de di-
uite epulōe quē dñs reprobauit. ꝛ de
lazaro paupe quē dñs elegit. Secun
dū ē natura. qꝛ hō nud⁹ sine diuitijs
nascit̃. ꝛ nud⁹ sine diuitijs morit̃ Ter
ciū ē creat̃a. qꝛ sol lūa sidera ꝛ pluuia
ꝛ aer oibꝰ st̃ coia. ꝛ cōit̃ sua bñficia oi
bus largiunt̃. sic ꝛ int̃ hoies oia cōia
eē d̄berēt. Quartū ē fortūa. Dixit ei
ꝙ diues fuus efficit̃ nūmi ꝛ diaboli.
Nūmi qꝛ ipe nō possidet diuitias sꝫ
ipe a diuitijs possidet̃. Diaboli qꝛ iu
xta euāg. amator pecūie fu⁹ ē mamōe
Quitū ē cura. qꝛ hñt curā ꝛ sollicitu
dinē diurnā ꝛ nocturnā i acq̄rēdo ꝛ i

custodiẽdo. nã in acq̃rẽdo habẽt la/
borẽ ⁊ i custodiẽdo timorẽ Sextũ est
iactura ⁊ oñdit ꝙ diuitie sũt cã dupli
cis iacture. vni⁹ q̃ ẽ in acq̃sitõe dupli
cis mali. s. mali i p̃senti qđ est elatio.
⁊ mali in futuro qđ ẽ et̃na dãnatio. ⁊
alteri⁹ q̃ est in ꝑditõe duplicꝫ boni. s.
boni in p̃senti qđ ẽ grã ⁊ boni i futu/
ro qđ ẽ et̃na gl̃ia. E Cũ igitur
sc̃tũs iohẽs ꝯ diuitias tal̃r disputa
ret: ecce iuuẽis q̃dã mortu⁹ efferebat̃
q̃ trigita dies hẽbat ꝙ vxorẽ accepat
Veniẽs igr̃ mater vidua ⁊ ceteri qui
eũ flebãt ad pedes apl̃i ꝓciderũt: ro/
gãtes ꝙ hũc q̃z sicut drusianã i noĩe
dñi suscitaret. Flẽte igit̃ apl̃o diuti⁹ ⁊
orãte ꝯtinuo resurrexit. Precepitq̃
ei vt ill̃ duobꝫ discipul̃ enarraret q̃n
tã incurrissent penã et q̃ntã gl̃iam ꝑ
didissent. Qui m̃lta de gl̃ia ꝑadisi ⁊
de penis inferni q̃s viderat enarra/
uit dicẽs. O miseri vidi angelos ve
stros flẽtes ⁊ demões ꝯ̃gtulãtes. Di/
xitq̃ eis ꝙ ꝑdidissent et̃na palacia q̃
sunt gẽmis coruscãtibꝫ fabricata. cla
ritatis mirabil̃ ꝯ tẽtiua. copiosis̃ epu
lis referta. delicijs plena. gaudijs gl̃i
osa. et imꝑpetuũ ꝑmãsura. De infer
no aũt octo penas dixit q̃ his ꝟsibꝫ
ꝯtinent̃. Vermes et tenebre flagel/
lũ frig⁹ et ignis. Demõis aspect⁹ sce
lerũ ꝯfusio luct⁹. Tũc ille q̃ fuerat su
scitatus ⁊ illi duo discipuli ad pedes
apl̃i se ꝓsternẽtes rogabãt vt miseri/
cordiã ꝯseq̃ret̃. Quibꝫ apl̃s ait. Tri
ginta diebꝫ pñiam agite int̃ q̃s ora/
te vt virge ⁊ lapides ad naturã p̃sti/
nã reuertãt̃. Qđ cũ factuz eẽt ait eis.
Ite et vñ tulistis ꝟgas ⁊ lapides de
feratꝫ. qđ cũ fecissẽt et ꝟge et lapides
in sui naturã reuersi fuissent oĩm vir
tutũ grãm quã p̃us habuerãt rece/
perũt. F Cũ aũt btũs iohẽs ꝑ
totã asiã p̃dicasset: cultores idolorũ
seditõez i ꝑp̃lo ꝯcitãtes iohem ad tẽ
plũ dyane trahebãt cogẽtes eũ sacri
ficiũ offerre. Quibꝫ iohẽs hãc disiũ/
ctõem ꝓposuit vt aut ipi ad inuocati
onẽ dyane eccl̃iam xp̃i euerterẽt et ip
se idolis sacrificaret. aut ipe ad inuo/
catõez xp̃i tẽplũ dyane euerteret ⁊ i p
si i xp̃m crederẽt. Huic g̃ sentẽtie cuz
maior ꝑs populi ꝯsensisset exeũtibus
cũctꝫ de tẽplo orauit apl̃s ⁊ fundit⁹
tẽplũ corruit ⁊ dyane imago penitus
ꝯminuta ẽ. Aristodem⁹ aũt põtifex
idoloꝝ in ꝑp̃lo seditõem maximã cõ
citauit. ita vt vna ꝑs ꝯ aliã ad p̃liũ
pararet̃. Cui apl̃s. Quid tibi vis fa
ciã vt placerꝫ. Cui ille. Si vis vt cre
dam in deũ tuũ dabo tibi venenũ bi
bere. et si nullã in te lesionẽ intulerit:
ver⁹ dñs dñs tuus appꝑebit. Cui apl̃s
Fac vt locut⁹ es. Et ille. Volo vt ali
os inde moriẽtes videas vt sic ãpli⁹
ꝑtimescas. Pergẽs igit̃ aristodem⁹
ad ꝓcõsulẽ duos viros decapitãdos
petijt ⁊ eis corã oĩbꝫ venenuz dedit.
q̃ mox vt venenũ biberũt spm̃ exala
rũt. Tũc apl̃s calicẽ accipiẽs ⁊ signo
crucis se muniẽs totũ venenũ bibit ⁊
nullã lesionẽ icurrit. q̃ꝓpt̃ deũ oẽs
laudare ceperũt. Aristodem⁹ autẽ di
xit. Adhuc mihi iest dubietas: sed si
veneno mortuos suscitaueris absq̃
dubio ꝟe credã. Tũc apl̃s ei tunicaz
suã tribuit. Cui ille. Cur mihi tuni/
cã tuã dedisti. Cui apl̃s. Vt sic ꝯfu/
sus a tua ifidelitate discedas. Cui il/
le. Nunq̃d tunica tua credere me faci
et. Et apl̃s. Vade ⁊ mitte eã suꝑ cor
ꝑa defunctoꝝ dicẽs Apl̃s xp̃i me mi
sit ad vos vt i xp̃i noĩe exurgatis. qđ
cũ fecisset ilico surrexerũt. Tũc apl̃s
pontificẽ ⁊ ꝓcõsulẽ credẽtes cũ oĩ pa
rẽtela sua i xp̃i noĩe baptizauit. qui i
honorem bti iohis eccl̃iaz ꝯstruxerũt.
G Refert btũs clemens sicut i q̃r/
to libro eccl̃iastice historie inuenit̃ ꝙ
q̃dã tp̃e apl̃s quendã iuuenẽ pulchꝝ
⁊ ferocẽ ꝯuertit. ⁊ eũ cuidã ep̃o sub d
positi noĩe ꝯmẽdauit. Post aliquod
aũt tp̃s iuuenis d relĩq̃t ep̃m. ⁊ fact⁹
est p̃nceps latronum. Apl̃s itaq̃ ad
ep̃m vẽit. ⁊ suũ depositũ req̃siuit. Cũ
q̃ ille de pecunia itelligeret. ⁊ ex h̃ ve
hemẽter stuperet. dixit ei apl̃s. Iuue
nẽ illũ a te repeto quẽ tibi tã studiose

recommendaui. Cui ille. Pr̄ scē in aīa
mortuꝰ est. ⁊ in tali mōte cuꝫ latronibꝫ
degit. quoꝝ ipe ꝑnceps existit. Quibꝫ
auditis vestē suā scidit. ⁊ caput suū pu
gnis feriēs. bonū inqt te custodē fr̄is
aīe dereliqui. Cōfestim igiꝛ equū sibi
pare iussit: ⁊ ad illū monte intrepidus
cucurrit. quē cū iuuenis inspexisset p̄
pudore nimio statim equū ascendit ⁊
velociꝰ aufugit. Apl's aūt etatꝭ oblitꝰ
vrget calcaribꝫ equū: ⁊ post tergū cla//
mitat fugiētis. Ut qd fili dulcissime
fugis p̄rem senē ⁊ iermē. ne timeas fi//
li. qꝛ ꝓ te xp̄o rōnē reddaꝫ: ⁊ certe ꝓ te
libēter moriar. sic xp̄s ꝓ nob est mor//
tuꝰ. Reuertere fili reuertere: qꝛ deꝰ me
misit. q̇ audiēs ꝯpunctꝰ rediit ⁊ ama//
rissime fleuit. Apl's aūt ad pedes eiꝰ
ꝓcidit: ⁊ manū eiꝰ tāq̄ ꝑ pniāꝫ iā pur
gatam osculari cepit. Jeiunāte igiꝛ ⁊
orante ꝓ eo apl'o veniam impetrauit.
ipmq̄ postmodum i ep̄m ordinauit.
Legiꝛ qꝫ in eadē historia eccl'iasti//
ca: ⁊ habeꝛ i glosa suꝑ scdaꝫ canonicā
iohānis. q cū iohānes apd ephesum
balnea lauādi grā itroisset. ⁊ ibidem
cherintū hereticū vidisset. ꝓtinꝰ exiliit
dicēs. Fugiamꝰ hinc ne balnea super
nos corruāt. in q̄bꝫ lauaꝛ cherintꝰ v̄ita
tis inimicꝰ. H Cuꝫ auis q̄ ꝑdix
dꝛ vt ait cassianꝰ in lib. collationū. vi//
ua btō iohāni a q̄dā oblata fuisset: et
ille eā q̄si dmulcēdo tāgeret ⁊ ꝯtrecta
ret. q̄dā adolescēs h̄ vidēs ad cocuos
suos ridēdo dixit. videte quō ille senex
cuꝫ auicula sicut puer ludit. Qd btūs
iohānes ꝑ sp̄m recog̊scēs iuuenē ad se
vocauit. Cui dixit adolescens. Tu ne
es iohānes q̇ talia agꝭ ⁊ tā scūs habe
ris. quē iohānes q̄d i manu teneret re
q̄siuit. cui cū se arcū diceret tenere ait:
q̄d iñ facꝭ. ⁊ iuuenis. aues iñ ac bestias
sagittamꝰ. Cui apl's. Qualr̄. Tūc iu
uenis arcū cepit tēdere: ⁊ tensū i manu
tenere. Sꝫ cū nil ei apl's diceret. iuue//
nis arcū distēdit. Cui iohānes. q̄re fili
arcuꝫ distēdisti. Et ille: qꝛ si diutiꝰ tēsꝰ
teneret ad iaciēda iacula ifirmior red//
deret. Et apl's ad h̄. Sic ⁊ hūana fra
gilitas ad ꝯtēplatōeꝫ minꝰ valida fie
ret si sꝑ i suo rigore ꝑsistēs fragilitati
sue iterdū ꝯdescēdere recusaret. Naꝫ ⁊
aq̇la cūctꝭ auibꝫ celsiꝰ volat ⁊ solē cla//
riꝰ cōspicit: et tñ nature necessitate ad
yma descēdit. Sic ⁊ hūanꝰ animꝰ cuꝫ
se modicū a ꝯtēplatōe retrahit crebra
innouatōe ardentiꝰ ad celestia tendit.
Btūs igiꝛ iohānes vt testaꝛ hiero. cū
ipe vsq̄ ad ipam suā vltimā senectutē
ephesi moraretꝛ: ⁊ vix inter discipuloꝝ
manꝰ ad eccl'iaꝫ deferreꝛ. nec plura ver
ba dicere posset. ad quālibet pausam
hec dicebat v̄ba. Filioli diligite alte//
rutꝝ. Tādē fr̄es q̇ cū eo erāt admirā//
tes q sꝑ eadē v̄ba diceret. dixerunt ei.
Mgr̄ q̄re sꝑ loq̄rꝭ h̄ v̄ba. Qui r̄ndit.
Qꝛ p̄ceptū dn̄i ē. ⁊ si solū h̄ fiat suffic.
Refert qꝫ helinādꝰ q cū iohānes euā
gelista euāgeliū scribere deberet. ꝑus
idixit ieiuniū vt orarēt se dig̃ scriptu//
rū. Ferꝛ aūt ipm ꝓ illo loco secretis//
simo i quo diuina scripturꝰ secesserat
orasse. vt nullas huic insistens opi ibi
ventoꝝ aut imbriū iiurias pateretur.
Hācq̄ eidē loco vsq̄ hodie reuerētiā
elementa suare dicunꝛ. Hec Helinā.
J Cū igiꝛ eēt nonagita noue anno//
rū ⁊ a passiōe dn̄i ſm Jsidoꝝ. anno.
lxvii. appuit ei dn̄s cū discipulis suis
dicēs. Ueni dilecte mi ad me: qꝛ tꝑs
est vt i mēsa mea cū tuis fr̄ibꝫ epulerꝭ.
Surgens aūt iohānes cepit ire. Cui
dn̄s. Dn̄ica die ad me venies. Ueniē
te igiꝛ dn̄ica vniuersus ppl's ꝯuenit in
eccl'iam q̄ fuerat i ipiꝰ noie fabricata.
Qui a p̄mo pulloꝝ cātu p̄dicauit eis//
dē: hortās eos vt i fide eēnt stabiles:
⁊ i mādatꝭ dei feruētes. Post h̄ foueā
q̄dratā iuxta altaꝛ fec fieri: ⁊ t̄rā extra
eccl'iaꝫ iactari. Descēdēsq̄ i foueā ex//
pāsis ad deū māibꝫ dixit. Jnuitatus
ad ꝯuiuiū tuū dn̄e ihu xp̄e ecce venio
grās agēs. qꝛ dignatꝰ es me ad tuas
epulas iuitare. sciens q ex toto corde
meo desiderarē te. Cūq̄ orōnē finisset
tāta lux suꝑ eū emicuit q nullꝰ i eū re//
spicere potuit. Recedēte āt lumie. mā
na fouea plena iueniꝛ. qd i loco illo vs

ꝗꝫ hodie gñaꝛ̃:ita vt ĩ fũdo fouee ĩſtar
minute arene ſcaturire videaꝛ̃.ſic̃ ĩ fõ
tibꝫ fieri ↄ̃ſueuit. Sctũs eadmũdꝰ
rex ãglie nulli petẽti ĩ noĩe ſci iohãnis
euãgeliſte aliq̃d ꝺ̃negabat. Vñ conti
git ꝙ q̃dã ꝑegrinꝰ abſẽte camerario in
noĩe ſci iohãnis euãgeliſte ĩportune a
rege elemoſinã poſtularꝫ. Cui rex pre
cioſũ anulũ cũ nil aliꝺ̃ ĩ ꝓmptu hr̃et ꝺ̃
dit. Sꝫ pꝰ pluref dies q̃dã miles ãglie
ĩ trãſmarinis ꝑtibꝫ cõſtitutꝰ.ab eodẽ
ꝑegrino anulũ regi referẽdũ ĩ h̃ ỽba
recepit. Jlle cui ꝛ ꝓ cuiꝰ amore anulũ
hũc ꝺ̃diſti tibi remandat. Vñ liq̃do
patuit ꝙ btũs iohãnes eidẽ in forma
aꝑꝑuit ꝑegrini. Jſido.ĩ lib.de ortu
vita ꝛ obitu ſcõꝝ patꝝ. Mutauit io//
hãnes ĩ auꝝ ſilueſtres frõdiũ ỽgas.li
toreaq̃ꝫ ſaxa ĩ gẽmaſ.gẽmaꝝ fragmia
ĩ ꝓꝓriã reformauit naturã. viduã ꝑce
pto ppl̃i ſuſcitauit .et rediuiuũ corpꝰ
iuuẽis remeante aĩa reꝑauit.bibẽs le
tifeꝝ hauſtũ euaſit ꝑicl̃ꝫ ꝛ eodẽ pocl̃o
ꝓſtratos ĩ vite reꝑauit ſtatũ.hec Jſi.
Legenda. x. De Jnnocẽtibꝫ. A

Jnocẽtes dicti ſunt
triplici rõne.ſ.rõne vite.rõ//
ne pene.rõne inocẽtie aſſecu
te. Rõne vite dicti ſũt inocẽ
tes.ex eo ꝙ vitã inocẽtẽ.i.ñ nocẽtẽ ha//
buerũt. Nulli em̃ vnq̃ꝫ nocuerꝛ̃t.nec ꝺ̃o
ꝑ iobediẽtiã.nec ꝓxio ꝑ iiuſticiã.nec ſi
bi ꝑ alicuiꝰ pcti maliciã. Et iõ dr̃ ĩ ps̃.
Jnnocentes ꝛ recti adheſerunt mihi.
Jnnocẽtes ĩ vita ꝛ recti in fide. Rõne
pene.qm̃ inocẽꝛ̃ ꝛ iiuſte paſſi ſũt. Vñ
ps̃. Effuderũt ſang.ino.ꝛc̃. Rõne ino
cẽtie aſſecute.qm̃ ĩ ipõ martyrio aſſe//
cuti ſꝛ̃ baptiſmalẽ inocẽtiã.i.ab origi
nali pctõ mũdiciã.de q̃ inocentia dr̃ ĩ
ps̃. Cuſtodi inocẽtiaꝫ ꝛ vide eq̃tatẽ.i.
cuſtodi inocẽtiã baptiſmatꝭ:ꝛ pꝰmo//
dũ vide eq̃tatẽ bone oꝑatõis. B

Jnocẽtes ab herode aſcalo
nita iꝛ̃fecti ſꝛ̃. Treſ em̃ hero
des ſacra ſcr̃ptura cõmẽorat
q̃s famoſos fec̃ eoꝝ ĩfamis crudelitaſ
Primꝰ dictꝰ ẽ herodes aſcalonita ſꝫ q̃
dñs natꝰ ẽ:ꝛ a q̃ pueri occiſi ſꝛ̃. Scꝺ̃s
dictꝰ ẽ herodes ãtipas q̃ iohẽꝫ ꝺ̃colla//
uit. Tereiꝰ dictꝰ ẽ herodes agrippa.q̃
iacobũ occidit ꝛ petꝝ ĩcarcerauit. vñ ꝺ̃
h̃ extãt ỽſꝰ. Aſcalonita necat pueros.
ãtipa iohẽꝫ. Agrippa iacobũ.claudẽſ
ĩ carceꝛ̃ petꝝ. Sꝫ ꝑmi herodꝭ hiſtoriã
breuiꝛ̃ videamꝰ. Antipꝛ̃ idumeꝰ vt in
hiſtoria ſchol̃.legiꝛ̃.neptẽ regꝭ arabũ
duxit ĩ vxorẽ ex q̃ filiũ habuit quẽ vo//
cauit herodẽ.q̃ pꝰmodũ aſcalonita di
ctꝰ ẽ.h̃ a ceſare auguſto regnũ iudee ac
cepit.ꝛ tũc ꝑmitꝰ ablatũ ẽ ſceptꝝ ꝺ̃ iu
da.huic ſex filij nati ſꝛ̃.ſ.antipꝛ̃.alexã//
der.ariſtobolꝰ.archelaꝰ herodes anti
pas.ꝛ philippꝰ. Alexãdꝝ ãt ꝛ ariſto//
bolũ ex eadẽ mr̃e iudea gẽitos rhomã
miſit lib̃alibꝫ artibꝫ ibuẽdoſ.pꝰ h̃ a ſtu
dio redierꝛ̃t.ꝛ erat alexãder grãmaticꝰ
ariſtobolꝰ ãt acerrimꝰ ꝑorator.iãq̃ꝫ li//
beri licẽtiꝰ ꝺ̃ ſuceptiõe ꝛ̃gni cũ pr̃e diſce
ptabãt.ob h̃ pr̃ offenſꝰ antipꝛ̃em illis
ꝑponere ſatagebat. Cũq̃ꝫ illi ꝺ̃ morte
pr̃is tractaſſẽt.ꝛ ob h̃ a pr̃e reiecti fuiſ
ſent.ceſarẽ adeũt ꝺ̃ pr̃iſ iiuria ↄ̃q̃ſturi.
Jnterea magi hieroſolymã veniũt:ꝛ
ꝺ̃ ortu noui regꝭ diligẽtiꝰ ſciſcitãꝛ̃. He
rodes h̃ audiẽs ꝑturbaꝛ̃:timẽs ne de
veroꝝ regũ gñe aliq̃s natꝰ eẽt.q̃ eũ tã//
q̃ꝫ regni iuaſorẽ expellerꝫ. Rogat igiꝛ̃
magoſ vt eo iuẽto ſibi renũciẽt.ſiml̃ãſ
ſe velle adorare quẽ volebat occidere.
Ỽũtñ magi ꝑ aliã viã reuerſi ſꝛ̃ ĩ regio//
nẽ ſuã. videſ herodeſ ꝙ neq̃q̃ꝫ ad ſe ve
nirẽt:ſtelle viſiõe eos ꝺ̃ceptos ad ſe re
dire erubuiſſe credidit.ꝛ iõ ab iq̃ſitõe
pueri aium ꝛ̃uocauit. Cũ ãt audiſſꝫ q̃
paſtores dixerãt:ꝛ q̃ ſymeõ et ãna ꝓ//
phetauerãt vehemẽꝛ̃ tiuit ꝛ ſe a magꝭ
ꝛ̃piꝛ̃ illuſũ putauit. Tc̃ herodeſ ꝺ̃ nece
pueroꝝ q̃ erãt ĩ bethleẽ tractaꝛ̃ cepit vt
cũ eiſ ille quẽ ig̃rabat occidẽꝛ̃. Admo
nitõꝫ ãt ãgeli ioſeph cũ puero ꝛ mr̃e ĩ
egyptũ ĩ ciuitatẽ hermopolym fugit
ibiq̃ꝫ ſeptẽ ãnꝭ vſq̃ꝫ ad obitũ herodis
ꝑmãſit. Jngrediente igiꝛ̃ dño egyptũ
ꝭm eſaie vaticiniũ vniuerſa idola cor//
ruerunt. Tradũt q̃ꝫ ꝙ ſic̃ ĩ exitu filioꝝ
iſrl̃ ꝺ̃ egypto ñ fuit domꝰ in egypto.ĩ q̃
ꝓcurãte dño ñ iacerꝫ mortuũ ꝑmogẽi
tũ.ita nec tũ ẽ fuit tẽplũ ĩ q̃ ñ corruiſſet
idolũ. Refert Caſſio.ĩ hiſto.trip.ꝙ

ĩ hermopoli ciuitate thebaid̕ dicat̃ eẽ
arbor q̃ vocat̃ psid̕ʒ valẽs ĩ salutẽ mł//
toꝝ si fruct⁹ aut foliũ aut ps corticꝭ col
lo egrotãtiuȝ alliget̃. Cũ igit̃ btã ma//
ria cũ filio ĩ egyptũ fugerȝ h̄ arbor vſ//
q̃ȝ ad t̃rã icliata ẽ: ⁊ xp̄ȝ supplicit̃ ado//
rauit. Hec cassio. C Cũ igit̃ hero
des d̕ nece pueroꝝ disponeret. a cesare
augusto p epłaȝ ẽ citat⁹ filioꝝ accusa//
tõib⁊ rñsur⁹ Qui cũ p tharsũ it̃ facerȝ
ĩtellexit q̄ magos naues tharsẽsiũ trãs
uexissẽt: ⁊ iõ oẽs naues tharsis cõburi
fec̃ ẽm qd̕ p̄dictũ fuerat. In spũ vehe
mẽti ɔteres naues tharsis. Cũq̃ȝ p̄r cũ
filijs corã cesare disceptarȝ. diffinitũ ẽ
vt filij p̄ri ĩ oib⁊ obedirẽt: ⁊ ipe cui vel//
let regnũ dimitterȝ. Rediẽs igit̃ hero//
des. ⁊ ex ɔfirmatõe fact⁹ audacior mit
tẽs occidit oẽs pueros q̇ erãt ĩ bethleẽ
a bimatu ⁊ ĩfra ẽm tp̄s qd̕ exq̇sierat a
magꝭ. Hoc ãt duplicẽ ĩtelligẽtiã ɔtiet
p̄mo vt. ȷ̃. dicat ordinẽ tp̄is: ⁊ ẽ sens⁹ a
biatu ⁊. ȷ̃. i. ab ĩfãtib⁊ duoꝝ ãnoꝝ vsq̃ȝ
ad pueros vni⁹ noctꝭ. Didicerat em̃
herodes a magꝭ ea die q̃ stella appuit
eis dñȝ natũ eẽ ⁊ q̄ iã ãn⁹ fluxerat eo
q̄ romã ierat ⁊ redierat. dñȝ ãniculũ ⁊
aliq̃ꝝ ĩsup dieꝝ eẽ credebat. iõq̃ȝ s̃ eta
tẽ ei⁹ vsq̃ȝ ad bimos ⁊. ȷ̃. i. vsq̃ȝ ad vni⁹
noctꝭ ĩfãtes d̕seuit ĩ pueros timẽs pue
ri morphoseõ. ne. s. puer cui sidera fa//
młabãt̃ s̃ etatẽ suã vł. ȷ̃. faciẽ trãsfor//
marȝ. Et h̄ snia vsitatior hẽt̃ ⁊ ṽior re
putat̃. Alio mõ expõit̃ ẽm Chrys̃. vt
. ȷ̃. dicat ordinẽ nũeri: ⁊ ẽ sẽs⁹. a biatu
et ĩfra. i. a pueris duoꝝ ãnoꝝ vsq̃ȝ ad
pueros q̇nq̃ȝ ãnoꝝ. dic̃ em̃ stellã p ãnũ
añ ortũ saluatorꝭ magꝭ appuisse. hero
des ãt p⁹q̃ȝ h̄ a magꝭ didic̃ romã va//
dẽs adhuc p ãnũ distulit. credebat ãt
tũc dñȝ natũ fuisse qñ magꝭ stella ap//
puit. ⁊ iõ dñȝ duoꝝ ãnoꝝ eẽ credebat
vñ pueros bĩos occidit. ⁊ d̕iceps vsq̃ȝ
ad q̇nq̃ȝ ãnos. sȝ ñ miores bimis. cui as
s̃tõi fidẽ facer̃ videt̃ q̄ q̃dã ossa ĩnocẽ//
tiũ hñt̃ adeo grãdia q̄ bĩoꝝ eẽ ñ pñt
p̄t tñ dici q̄ lõge maiorꝭ erãt tũc hoies
q̃ntitatꝭ q̃ȝ mõ. Ipe ãt herodes statiȝ
s̃bid̕ puit⁹ ẽ, nã sic ait macrobi⁹ ałs me

thodi⁹ ⁊ ĩ q̃dã chrõica legit̃. vn⁹ puul⁹
fili⁹ herodꝭ ibid̕ ad nutriẽdũ casu fue
rat dat⁹ q̇ cũ alijs a carificib⁊ ẽ occis⁹. tc̃
ĩpletũ ẽ qd̕ dcm̃ ẽ p p̄phaȝ. Vox plo//
rat⁹ ⁊ vlulat⁹ piaꝝ. s. matꝝ audita ẽ in
rama. i. ĩ excelso D De⁹ ãt iudex iu
stissim⁹ vt ĩ eisdẽ hist. legit̃ scolasticꝭ ñ
ẽ pass⁹ tãtã herodꝭ neq̇tiã remãere ĩm
punitã dino em̃ iudicio fcm̃ ẽ vt q̇ mł
tos orbauerat filijs. ipe suis mis̃abili⁹
orbaret̃. Nã alexãder ⁊ aristobol⁹ iteꝝ
p̄ri habiti s̃t suspecti. Cõfess⁹ ãt vn⁹ d̕
eoꝝ ɔplicib⁊ q̄ alexãder młta sibi do//
naria p̄misissȝ si p̄ri venenũ p̄pinaret.
Cõfess⁹ ẽ etiã ⁊ barbitõsor d̕ p̄missis
sibi mũerib⁊. si dũ p̄ris barbã raderet
eũ ɔtiuuo iugularȝ. Addiditq̃ȝ alexã//
drꝝ dixisse ñ eẽ ponẽdã spẽ ĩ sene q̇ sibi
capillos tingerȝ vt iuuẽis apperȝ. Ob
h̄ p̄r irat⁹ eos occidi fec̃. antip̄rẽȝ ãt fu
tuꝝ regẽ ĩstituit. Sȝ ipi antip̄ri hero//
dẽ ãtipã ĩ regnũ s̃bstituit. Insup hero
dẽ agrippã ⁊ hẽodiadẽ vxorẽ philippi
q̇s ex aristobolo susceperat. p̄rna dile//
ctõe fouebat. Hac duplici d̕ cã antip̄r
ĩtolerabile ɔ̃ p̄rẽȝ ɔcepit odiũ. intm̃ q̄
eũ attẽptauit occidere p venenũ. Qd̕
herodes p̄sẽtiẽs eũ ĩ carcer̃ posuit. Au
gust⁹ ãt cesar audito q̄ hẽodes filios oc
cidissȝ dixit. Mallẽ eẽ herodꝭ porc⁹ q̃ȝ
fili⁹. q̄ cũ sit p̄selit⁹ porcꝭ pcit et filios
occidit. Ipe ãt herodes cũ iã ãnos. lxx.
hr̃et ĩ g̃uissimã egritudieȝ cecidit. Nã
febre valida prurigie corpis colli ɔtĩu
is tormẽtꝭ pedũ ĩflatiõe. p̄mescẽtib⁊ te
stictis ĩtolerabili fetore. crebro ãhelitu
⁊ ĩt̃ruptꝭ suspirijs torq̃bat̃. A medicꝭ
p̄o ĩ oleo posit⁹ iñ q̃si mortu⁹ ẽ ablat⁹.
E Audiẽs ãt iudeos mortẽ suã cũ
gaudio expectare nobiliores iuuenes
ex oi iudea collectos ĩ carcer̃ posuit. di
xitq̃ȝ salome sorori sue. Scio iudeos d̕
morte mea gauisuros. sed poto hr̃e mł
tos lugẽtes ⁊ nobiles exeq̇as mei fũerꝭ.
si meis voluerꝭ p̄ere mãdatꝭ vt cũ spm̃
emisero cũctos occidas q̇s ĩ custodia
seruo. vt sic oĩs iudea me defleat licet
inuita. Habebat aũt in consuetudine
vt post oẽm cibum pomũ p se gladio

purgaret ⁊ comederet. Cūq3 gladiū3
in manu teneret. tussiq3 violēta distē-
deret. circūspiciēs ne se aliq̄s ipediret.
seipm ꝑcussur⁹ manū dextrā sustulit.
S3 ꝯsobrin⁹ ei⁹ sustinēdo dextrā eius
impediuit. Protin⁹ aūt q̄si rex mortu⁹
eēt in aula regia vlulat⁹ isonuit. Quo
audito exultat antipr̄. mltaq3 si solue
ret custodib⁹ pollicet. Qd cū cognouisset
herodes. grui⁹ filij exultatōe3 q̄3 ꝓpriā
tulit mortē. Mittēsq3 satellites eū oc
cidi fecit ⁊ archelaū p⁹ se regtuꝝ istitu
it. Sicq3 p⁹ q̄nq3 dies mortu⁹ ē i alijs
fortunatissim⁹: i reb⁹ domestic3 ifelicis
sim⁹ Salome aūt soror ei⁹ oēs absol-
uit q̄s rex occidi mādauerat. Remigi⁹
āt i origiali suꝑ matth. dic̄ q̄ herodes
gladio q̊ pomu3 purgabat se ꝑemit.
⁊ q̄ salome soror ei⁹ oēs vinctos ꝓut
cum frē ordinauerat interfecit.

Legenda. xi. A

De sancto Thoma canturiensi.

Homas interp̄tat
abyssus. gemin⁹ vl' se-
ct⁹. Abyssus. i. ꝓfund⁹
i hūiliatōe qd p3 i cili
cio ⁊ pedū paupeꝝ lotōe. Gemin⁹ i p̄-
latōe. q2 gemiate ꝑfuit. s. v̄bo ⁊ exem-
plo. Sectus in passione. B

Homas catuariēs ar-
chieps dū i curia reg3
anglie ꝯsistere3 et q̄da3
ibidē fieri ꝯ̄ria religiōi
videret. curiā ipa3 deꝑuit. ⁊ cātuariēsi
archiepo se cōmisit. a q̄ archidiacon⁹
fact⁹ ad p̄ces tn̄ ipi⁹ archiepi reg3 cā-
cellariā suscepit. vt prudētia q̄ erat p̄-
dit⁹ maligꝝ i eccl'ia3 ꝓhiberet isultus
Que3 adeo rex dilexit vt p⁹ decessum
archiepi eū in cathedralē honorē ꝓcu
rauerit sublimari. q̄ lic3 plurimū resi-
steret. tādē ad obediētie p̄ceptu3 hūe-
ros supposuit ad portādū. Subito āt
in viꝝ ꝑfectū alteꝝ ꝑmutat. ⁊ caro ei⁹
cilicio ⁊ ieiunijs macerat. nō solū eni3
ciliciū ꝓ camisia ꝯferebat s3 ⁊ femora
lia cilicina vsq3 ad poplicē baiulabat
Scītatē aūt suā ita subtilit occulta-
bat. vt saluo sp̄ hōestat3 rigore s̄b decē
tia vestiū ⁊ apparatu vtēsiliū ꝯcorda
ret morib⁹ singl'oꝝ. Tredeci pauperū
pedes q̄tidie curuat3 genib⁹ abluebat
⁊ refectos dat3 cuilib3 q̄ttuor argēteis
remittebat. Rex aūt ad volūtatē suā
in detrimētū eccl'ie ipm iflectere nite-
bat. volēs vt ꝯsuetudies q̄s ꝯ̄ libtatē
eccl'ie p̄decessores sui habuerāt ab eo-
dē sil'r firmaret. q̄ du3 oino assentire
noluit. ꝯ̄ se irā regis ⁊ p̄ncipū ꝓuoca-
uit. Quadam āt vice sic ipe cum alijs
epis a rege artat⁹. vt etia3 sibi mortis
sn̄ia3 minaret. magꝝ viroꝝ deceptus
ꝯsilijs. v̄boten⁹ assensum p̄buit voto
reg3. Veꝝ ex h̄ vidēs aiaꝝ ꝑiculū im-
minere. seipm p⁹ modū i pn̄ia grui⁹ cru
ciauit. ⁊ abaltaris officio se suspendit
q̊usq3 a sūmo pōtifice r̄stitui mereret.
Req̄rit deniq3 rex. vt qd v̄bo dixerat
scripto ꝯfirmaret. Cui virilit ꝯtradi-
xit. ⁊ a curia erectā sibi baiulās cruce3
discessit ꝯclamātib⁹ ipijs ꝯ̄ eū. Capi-
te furē. suspēdite ꝓditorē. Et ecce duo
magni ꝓceres ⁊ fideles ad eū fusis la-
chrymis veniētes sub iuramēto asse-
rūt q̄ i ei⁹ mortē mlti ꝓceres ꝯiurarūt
Vir igit dei mag3 eccl'ie q̄3 sibi metu-
ens fugā inijt. ⁊ senonis a papa alexā
dro suscept⁹. ⁊ i mōasterio pōtiniacēsi
cōmēdat⁹. postmodū i frāciā vsq3 de-
uenit. Rex v̄o dū romā misisset. vt le
gati venirēt q̄ h̄ negociū diffinirēt oi-
no repulsa3 patit. ⁊ ob h̄ i irā ꝯ̄ archi-
epm āpli⁹ ꝯcitat. Vn̄ oia q̄ erāt archi
epi ⁊ suoꝝ diripuit. ⁊ totā ei⁹ ꝓgenie3
exilio ꝯdēnauit. neq3 deferēs ꝯditōi
vl' sexui ordini vl' etati. Ipe āt ꝓ rege
⁊ ꝓ regno āglie q̄tidie exorabat. Re-
uelat āt archiepo q̄ ad suā eēt eccl'ia3
reditur⁹. ⁊ ad xp̄m cū palma martyrij
migratur⁹. Septio igit āno sui exilij re-
dire ꝯcedit ⁊ a cūctis cū honore susci-
pit. C Per aliq̄t dies an̄ ei⁹ mar-
tyriū iuuenis q̄dā de corꝑe exiēs. ⁊ p⁹
modū miracl'ose rediēs aiebat: q̄ vsq3
ad supmū scōꝝ ordinē duct⁹ fuit. ⁊ in-
ter apl'os sedē q̄ndā vacuā vidit. Per
cunctanti aūt cui⁹ esset hec sedes an

gelus r̄ndit. ꝙ cuidā magno sacerdoti anglicoꝝ a dño ſuaret. Sacerdos q̄dā missaȝ d̄ btā ꝟgine celebrabat q̄tidie. Qui archiep̄o accusatꝰ ab eo accersit. ⁊ tanq̄ȝ idiota ⁊ insciꝰ ab officio suspēdit. Cū aūt btūs thomas ciliciū suū suere deberet ⁊ sb lecto ip̄m abscōdisset. vt ad ꝯsuendū horam captaret btā maria sacerdoti apꝑuit dicēs. Uade ad archiep̄m. eiq̄ȝ dicas. ꝙ illa ob cuiꝰ amorē missas dicebas. eiꝰ ciliciuȝ qd̄ ē in tali loco ꝯsuit. ⁊ setā rubeā d̄ q̄ illd̄ ꝯsuit ibideȝ reliq̄t. Illa igitur sibi mādat ꝙ īterdictū qd̄ tibi fecerat. debeat relaxare. Qd̄ ille audiēs ⁊ ita īueniēs stupuit. ⁊ īterdictū relaxās sacerdotē h̄ secretū h̄r̄e ꝑcepit. Defendit vt ꝓus iura eccl̄ie. nec a rege flectit vi vel ꝓce. Cuȝ ḡ nullatenꝰ flecti posset. ecce milites regis armati veniūt. ⁊ vbi archiep̄s sit vociferādo īq̄rūt. Quib; illē occurrēs dixit. Ecce ego. Quid vultis. Et illi. Uenimꝰ vt occidar̄. ⁊ vltra viuere nō valebis. Quib; ille dixit Ego ꝓ deo mori paratꝰ sum ⁊ ꝓ defēsiōe iusticie ⁊ eccl̄ie libtate. Si igit me q̄rit̄ ex ꝑte dī oīpotēt̄ ⁊ sb anathēate ꝓhibeo ne hoꝝ cuiq̄ȝ aliq̄tenꝰ noceat̄ Deo āt ⁊ btē marie ⁊ scīs oīb; ⁊ btō dionysio cām eccl̄ie ⁊ meip̄m ꝯmēdo. Quib; dict̄ venerādū caput gladiis impioꝝ īpetit. sacra capit̄ corona ꝑcidit. cerebrū ꝑ eccl̄ie pauimētū dispgit ⁊ sic martyr dño ꝯsecrat. āno dñi. M clxxiiij. D Dū igit clerici requieȝ et̄nā īciperēt. ⁊ ꝓ eo missaȝ agerēt d̄fūctoꝝ subito vt aiūt āgeloꝝ chori astātes voces cātātiuȝ īterrūpūt. martyr̄ missā īcipiūt. letabit iustꝰ ꝯcinūt ⁊ ceti clerici ꝓsequūt. Hec ē reuera mutatio dextere excelsi. dū cātꝰ meroꝝ ꝟtit ī cāticū laudis. cū illū cui defūctoꝝ suffragia inchoauerant martyꝝ postmodū hymnis laudāt. Reuera eximia ꝯprobat scitate ꝑditꝰ. ⁊ martyr dñi glīosꝰ quē tāto honore āgeli ꝑuenert. ⁊ scōꝝ martyꝝ cathalago ascripserūt Passus est aūt scūs iste ꝓ eccl̄ia ī eccl̄ia. ī loco scō ⁊ in t̄pe sacro īter manꝰ sacerdotū ⁊ religiosoꝝ. vt patiētis pietas. ⁊ ꝑsequētiū crudelitas oñdat. Multa īsuꝑ ⁊ alia miracula ꝑ scm̄ suū dñs oꝑari dignatꝰ est. Merit̄ em̄ eiꝰ cecis visus. surdis auditꝰ claudis gressꝰ. vita mortuis restituta sūt. Porro aqua q̄ pāni ꝯspersi eiꝰ sanguine lauabāt multis extitit ī medelā. Quedā dña de āglia varios ocl'os h̄r̄e ob lasciuiā ⁊ maiorē pulchritudinē affectabat. suꝑ h̄ vouēs votū. nudis pedib; sepulchrū bti thome visitauit. Que cū in orōne ꝓstrata iaceret. surgēs īuenit se penitꝰ excecatā statiq̄ȝ penitēs cepit rogare btm̄ thomā vt iā n̄ varios s̄ȝ saltē suos sibi redderet ocl'os. qd̄ tādē cuȝ magna difficl'tate vix valuit obtinere. E Quidā āt illusor aquā simplicē ꝓ aq̄ sācti thome dño suo ī pixide obtulit ꝯuiuāti. Cui dñs ait. Si nil mihi vnq̄ȝ furatꝰ fuisti scūs thomas aquā suā huc te deferre ꝑmittat. si āt reꝰ furti es aq̄ ip̄a ꝓtinus euanescat. Huic igitur dicto ille ꝯsensit. sciens ꝙ pixidem aqua nuper impleuisset. Mira res. pixideȝ ꝯtinuo aperuerūt ⁊ vacuaȝ inuenerūt Sicq̄ȝ seruiens in mendacio dep̄henditur. ⁊ furti reus euidentiꝰ ꝯprobat.

Auis quedā docta loqui. cuȝ nisus eam insequeretur sicut didicerat cepit clamare. Scē thoma adiuua me. Et statim nisus mortuꝰ cecidit. ⁊ illa euasit. Quidā quem sanctus thomas valde dilexerat. cū grauiter īfirmaret. iuit ad eius tumbā. ⁊ ꝓ sanitate sua rogauit. ⁊ ad libitū impetrauit. Sed cū sanatus rediret. cepit cogitare ꝙ illa sanitas anime sue forsitan nō expediret. Unde iteruȝ rediēs ad sepulcrum orauit. vt si nō esset vtile aīe sue continuo infirmitas ip̄a rediret. Statiq̄ȝ infirmitas rediit sicut prius. In eiꝰ autem interfectores intantū vltio diuia deseuit vt alii digitos dentib; suis frustratim discerpētes. alii sanie defluentes. alii paralisi dissoluti. alii amentes effecti miserabiliter interirēt.

Legenda xii. A

De sancto Siluestro.

Siluester dicit a sile
qđ ē lux ⁊ t̄ra q̄ſi lux terre.i.
ecclīe.q̄ inſtar bone terre hꝫ
pinguedinē bone oꝑatōis.
nigredinē hūiliatōis ⁊ dulcedinē de⸗
uotiōis. Per iſta em̄ tria agnoſcit bo⸗
na terra. vt ait palladiꝰ. Uel ſiluester
dr̄ a ſilua ⁊ theos. q̄r hoīes ſiluestres.i.
incl'tos ⁊ duros ad fidē xp̄i traxit. Ul'
ſic dr̄ in gloſario. Siluester dr̄ viridis
agreſtꝫ. vmbroſus. nemoroſus. Uiri
dis celeſtia ꝯtēplādo. Agreſtis ſeip̄m
excolēdo. Umbroſus ab oī ꝯcupiſcen
tia refrigeratꝰ. Nemoroſus iter arbo
res celi plantatꝰ. Eiꝰ legēdaꝫ ꝯpilauit
euſebiꝰ ceſarienſis. quā btūs gelaſius
in ꝯcilio ſeptuaginta ep̄oꝝ a catholicꝫ
legendam ꝯmemorat. ſicut in decreto
habet. B

Siluester a mr̄e re et noīe iuſta
genitꝰ. ⁊ a cirino p̄ſbytero eru
ditus hoſpitalitatē ſummoꝑe
exercebat. Thimotheꝰ aūt q̄dā xp̄ia⸗
ni ſſimꝰ ab eo in hoſpitiū ſuſcipit. q̄ tū̄
ob ꝑſecutōꝝ ab alijs vitabat. Hic timo
theꝰ ꝑ vnū ānū ⁊ tres mēſes p̄dicauit.
⁊ poſtea coronā aſſecutꝰ ē martyrij. dū
p̄dicarꝫ ꝯſtātiſſime fidē xp̄i. Putās āt
tarq̄niꝰ p̄fectꝰ timotheū m'l'tis abun⸗
daſſe diuitijs. eas a ſilueſtro expetijt.
inferēs ei minas mortis. Sed cū vere
thimotheū hmōi diuitias n̄ habuiſſe
ꝯperit. ſilueſtrū idolis imolare p̄cepit.
alioq̄n i craſtinū diuerſa reciperet ge⸗
nera tormētoꝝ. Cui ſiluester. Stulte
hac nocte morierꝭ. et ſempit̄na tormē
ta recipies. ⁊ velis nolis veꝝ deuꝫ eſſe
quem colimꝰ recognoſces. Siluester
igit carceri tradit. ⁊ tarq̄niꝰ ad p̄rādiū
īuitat. Dū ḡ comederet. os piſcꝭ i eiꝰ
gutture ſic verſat. vt nulla rōne reijcer̄
potuerit vl' glutire. Sicq̄ꝫ media no⸗
cte defunctꝰ ad tumulū cū luctu ducit
⁊ ſiluester cū gaudio a carcere liberat.
q̄ nō ſolū a xp̄ianis ſed etiā a paganis
miro diligebat affectu. Erat em̄ aſpe
ctu āgelicꝰ. ſmōe nitidꝰ. īteger corꝑe.
ſcūs oꝑe. ꝯſilio magnꝰ fide catholicꝰ.
ſpe patientiſſimus. caritate diffuſus.
Mortuo igit melchiade ep̄o vrbis ro
me. ſiluester ab oī plebe plurimū reni
tēs i ſūmū pōtificē eſt electꝰ. Hic oīm
orphanoꝝ viduaꝝ ⁊ paupeꝝ noīa in
matricl'a ſcripta hēbat ⁊ oibꝫ nc̄c̄aria
ꝓuidebat. Hic. iiij. ⁊. vj. diē et ſabba⸗
tū ieiunijs īſtituit obſuāduꝫ. v. ꝟo q̄ſi
dn̄icū celebrandū. Grecis ꝟo xp̄ianis
dicētibꝫ ſabbatū diē poci꞉ q̄ꝫ q̄ntū cele
brandū. rn̄dit h̄ fieri nō debere. q̄r h̄ ē
traditiōis apoſtolice. ⁊ q̄r dn̄ice debet
ꝯpaſſio ſepulture. cui illi. Unū eſt ſab
batū ſepulture i q̄ ſel' i āno ieiuniū eſt
exhibenduꝫ. Quibꝫ ſiluester. Sic oīs
dies dn̄icꝰ reſurrectōis gl'ia. ſic oē ſab⸗
batū decorat dn̄ica ſepultura. Igit ð
ſabbo acq̄eſcūt. ſꝫ de q̄nta feria vehe⸗
mēter ꝯtēdūt. aſſerētes n̄ debere xp̄ia
norū ſolēnitatibꝫ ſociari. Siluester āt
eiꝰ dignitatē p̄cipue i tribꝫ oñdit. Qm̄
hac die dn̄s ad celos aſcēdit. ⁊ corꝑis
⁊ ſanguis ſacrm̄ īſtituit. Et ſacrū chriſ
ma eccl'ia ꝯficit. Oēs igit rōibꝫ eiꝰ ac⸗
q̄eſcūt. ℭ Perſeq̄nte āt ꝯſtātino
xp̄ianos ſiluester de vrbe exijt. ac in q̄⸗
dā mōte cū ſuis clericis māſit. Ipe āt
ꝯſtantinꝰ merito ꝑſecutōis tyrānice ī
incurabilē cecidit plagā lepre. Tandē
ad ꝯſiliū pōtificū idoloꝝ adducta ſūt
tria milia pueroꝝ vt eos occidi facerꝫ.
⁊ ſe i eoꝝ ſāguie recēti ⁊ calido banlea
rꝫ. Egrediēte āt eo ad locū vbi balneū
ꝑari ðbebat. mr̄es pueroꝝ eidē occur
rūt. q̄ ſolutꝭ crinibꝫ mirabiliter vlula⸗
bant. Et lachrymans ꝯſtantinꝰ iuſſit
ſtare currum. ⁊ erigēs ſe dixit. Audite
me comites ⁊ ꝯmilitōes ⁊ oēs ppl'i q̄
aſtatꝭ. Dignitas romani imꝑij ð fōte
naſcit pietatꝭ q̄ hāc etiā legē dedit vt
capitali ſn̄ia ſbderet q̄cūq̄ꝫ i bello ali⸗
quē occidiſſꝫ īfātē. Quāta ḡ erit crude
litas vt h̄ nr̄is faciamꝰ filijs. qđ fieri ꝓ
hibuimꝰ alienis. Quid iuuat barba⸗
ros ſuꝑaſſe ſi a crudelitate vincamur.
Nā viciſſe extraneas natōes rōe viriū ē
bellātiū ꝑpl'oꝝ. vincere āt vicia ⁊ pc̄tā
ꝟtꝰ ē moꝝ. In ill'ḡ p̄lijs fortiores nos
exiſtimꝰ illis. In his ꝟo nobiſmetip̄is

fortiores sumus. Qui em̄ fuerit ĩ isto
certamĩe supat⁹ victoriã obtinet vict⁹
Victor em̄ p⁹ triũphũ vincit. si pietas
ab ĩpietate supatur Vincat ḡ nos pie
tas ĩ isto ꝯgressu. Bn̄ em̄ oĩm aduer//
santiũ poterim⁹ eẽ victores. si sola pie//
tate vĩcamur. Oĩm em̄ se eẽ dñz ꝯpro
bat. q̇ s̄uũ se mõstrauerit pietatꝭ. De
li⁹ ē ḡ me mori salua vita ĩnocẽtiũ q̄ꝫ ꝑ
eoꝝ ĩteritũ vitã recupar̄ crudelẽ. Quã
tñ recupar̄ ĩcertũ ẽ. cũ tñ certũ sit ꝙ sic
recupata crudelꝭ ẽ. Jussit igit̄ vt m̄rib₉
suis pueri redderẽt̄. ⁊ dona pl̄ima ⁊ ĩfi
nita vehicl'a p̄berẽt̄. Sicq̄ꝫ m̄res q̄ flẽ
do venerant ad loca sua cũ gaudio re
dierũt. Ipe ãt ĩpator ad palatiũ suuz
reuers⁹ ẽ. D Seq̄nti ṽo nocte pe
tr⁹ ⁊ paul⁹ appueřt ei dicẽtes. Qm̄ ex
horruisti effusiõez sanguis ĩnocẽtꝭ. mi
sit nos dñs ihs x̄ps dare tibi recupan
de ꝯsiliũ sanitatꝭ. Siluestꝝ igit̄ epz q̇
apd̄ mõtẽ sirapti latitat accersire. h ti//
bi piscinaz oñdet. ĩ q̄ imers⁹ t̄cio ab oĩ
curaberꝭ lepre morbo Tu ṽo x̄po hãc
vicissitudinẽ reddas vt idoloꝝ tẽpla
diruas. x̄pi restaures eccl'ias. ⁊ ei⁹ dein
ceps cl'tor fias. Euigilãs igit̄ ꝯstãtin⁹
stati milites misit ad siluestꝝ. Vidẽs
ãt siluester milites stati ad palmã mar
tyrij credidit se vocari. Deo ãt se recõ//
mẽdãs ⁊ socios secũ adhortãs. Cõstã
tino ĩtrepid⁹ p̄ñtat̄. Cui ꝯstãtin⁹ assur
gẽs ait: Bn̄ te venisse ḡtulamur. Qui
a siluestro resalutat⁹ narrauit ei ꝑ ordi
nẽ sui somnij visiõem. Percũctãti ṽo
ꝯstantino q̇ eẽnt illi duo dij q̇ sibi ap//
pueřũt. Siluester respõdit illos eẽ x̄pi
apl'os ⁊ ñ d̄os. Tũc ad p̄ces ĩpatoris
siluester apl'oꝝ imagiẽs iussit sibi affer
ri. q̄s vt ĩpator aspexit. tales esse q̇ sibi
appueřt d̄clamauit. Siluester igit̄ eũ
cathecuminũ fec̄. vni⁹ hebdomade ie
iuniũ sibi ĩdixit. ⁊ carceres apire mo//
nuit. Cũq̄ꝫ ĩ aq̄z d̄scẽdissꝫ baptismatꝭ
mirabil'ibi emicuit splẽdor lucꝭ. Sic//
q̄ꝫ iñ mũd⁹ exiuit. ⁊ x̄pm se vidisse asse
ruit. P̄ria ãt die sui baptismatꝭ hãc le
gẽ d̄dit vt x̄ps ab vrbe romana tanq̄ꝫ
ver⁹ d̄s coleret̄. Scd̄a vt si q̇s x̄pz blas

phemarꝫ capite puniret̄. Tercia vt q̇s
cũq̄ꝫ x̄piano fecissꝫ ĩiuriã bonoꝝ suoꝝ
ꝑte dimidia p̄uaret̄. Quarta vt sic im
ꝑator rome. sic roman⁹ põtifex caput
ab vniuersis ep̄is hẽat̄. Quita vt q̇cũ
q̄ꝫ ĩ eccl'ias ꝯfugerit ab oĩb₉ s̄uet̄ iniurijs
ĩmunis. Sexta vt null⁹ nisi d̄ licentia
sui antistitꝭ eccl'iaz edificꝫ ĩtra muros
alicui⁹ ciuitatꝭ. Septia vt ad edifica//
tõez eccl'iaꝝ decime possessionũ rega//
liũ tribuãt̄. Octaua ĩpator ad eccl'iaz
sc̄i petri venit ⁊ d̄ suis cl'pis se lamẽta
bilit̄ accusauit. Postmodũ arrepto bi
dẽte ad fũdamẽtũ basilice eccl'ie ꝯstru
endũ t̄rã p̄m⁹ apuit. ⁊ duodeci cophi
nos in suis scapulis foras eiecit. E
Hec vbi helena m̄r ꝯstãtini augusti ĩ
bethania ꝯsistẽs audiuit ꝑ l̄ras laudat
filiũ ꝙ abrenũciassꝫ simlacrꝭ idoloꝝ.
sꝫ dure ĩcrepat ꝙ relicto d̄o iudeoꝝ cru
cifixũ hoĩez deũ colat. Rescribit ãt au
gust⁹ vt iudeoꝝ mgr̄os secũ adducat.
⁊ ip̄e x̄pianoꝝ doctores ꝓferret vt sic
ex disputatõe mutua appeat fides ṽa
Adduxit igit̄ sc̄ã helena cẽtũ q̄dragin
tanouẽ doctissimos iudeoꝝ. iter quos
duodeci erãt q̇ sapia ⁊ eloq̄ntia p̄ cet̄is
rutilabãt. Cũ igit̄ siluester cũ clericꝭ su
is ⁊ p̄dicti iudei ad disputãdũ corã ĩpa
tore ĩsil' ꝯueĩsset. d̄ cõi ꝯsẽsu duos iudi
ces gẽtiles sapiẽtissimos ⁊ ꝓbatos noĩe
craton ⁊ zenophilũ statueřt ad q̊s ꝑti
nerꝫ snia dicẽdoꝝ. q̇ lꝫ gẽtiles erãt. tñ
iustissimi ⁊ fideles. taliq̄ꝫ int̄ eos snia ẽ
firmatũ vt vno stãte ⁊ loq̄nte ali⁹ ñ lo
q̄t̄. Incipiẽs igĩ p̄m⁹ d̄ ill' duodeci noĩe
abiathar ait. Cum isti tres d̄os dicãt
p̄rẽz ⁊ filiũ ⁊ sp̄m sc̄m̄ mãifestũ ẽ eos ꝯ̄
legẽ agere q̄ dic̄. Videte qr ego sũ sol⁹
d̄s ⁊ ñ ẽ ali⁹ d̄s p̄t̄ me. Deniq̄ꝫ si dicũt
x̄pm d̄ũ eẽ qr m̄lta fec̄ sig̃. In n̄ra etiã
lege ml'ti fuere q̇ miracl'a pl'ima feceřt
⁊ tñ nũq̄ꝫ ex h̄ deitatꝭ nomẽ sibi vsur//
pare ausi sũt: sicut iste ihs quẽ isti ado
rant. Ad quẽ siluester. Nos vnũ deuz
colim⁹. sꝫ nõ ĩ tãta solitudĩe eũ dicim⁹
vt gaudiũ filij nõ haberet. Ex vestris
aũt libris vobis trinitatem ꝑsonarũ
demonstrare valemus. Naz p̄rem di//

eim⁹ d q̇ ꝓpheta ait. Ipse iuocauit me pr̄
me⁹ es tu. rc̄. Filiū de q̇ idez. Fili⁹ me⁹
es tu ego hodie genui te. Spm̄ scm̄ de
q̇ idē. Spū oris ei⁹ ois virt⁹ eoꝝ. In h
etiā qd dixit. faciam⁹ hoiem ad ima-
ginē ꝛ silitudinē nr̄az. euidēter ꝛ ꝑso-
naꝝ pluralitatē ꝛ diuinitatꝪ vnitatez
demonstrat. Licz aūt sint tres ꝑsone:
vn⁹ tn̄ de⁹ est. Qd exēplo visibili aliq̄-
ten⁹ demōstrare valem⁹. Et accipiēs
purpurā imꝑatorꝪ tres sibi plicas fec̄
dicēs. Ecce videte tres plicas. Et ex-
plicās eas ait. Ecce q̄ tres plice sunt
vn⁹ pann⁹ ita tres ꝑsone sūt vn⁹ deus
De h aūt qd dr̄ ꝙ ex miraclis de⁹ cre-
di nō debet. cū alij plures scī miracula
fecerūt nec tn̄ se deos dixerunt: sic xp̄s
deū ꝑ h se asserere voluit. Certe deus
suꝑbiētes ꝯ se nūq̄ꝫ passus ē sine pena
acerrima ꝑterire sic ptz i dathā ꝛ aby
rō alijsq̄ꝫ q̄ꝫ pluribꝫ. Quō g̊ mētiri po
tuit et se deū dicere qd n̄ erat cū eū se
deū dicētē nulla pena secuta fuerit. sed
ꝟtutū efficacia comitabat̄. Tc̄ iudices
dixerūt. Constat abiathar a siluestro
suꝑatū. Nā ꝛ rō h docet. q̄ si de⁹ n̄ eēt
ꝛ se deū dixisset ꝯferre vitā mortuis n̄
valeret. Tunc illo amoto scd̄us q̇ ꝛ
ionas dicebat̄ ad ꝯflictū accedēs ait.
Abraā a d̄o circūcisiōez accipiēs iusti
ficat⁹ fuit. ꝛ etiā oēs filij abrae ꝑ circū
cisionē iustificabant̄. Igit̄ q̇ nō fuerit
circūcisus nō erit iustificat⁹. Ad quez
siluester. Cōstat abraā an̄ circūcisionē
deo placuisse ꝛ amicū dei appellatū eē
igit̄ n̄ circūcisio ipm̄ scificauit. sꝫ fides
ꝛ iusticia ipm̄ deo placere fcē. Nō igit̄
accepit circūcisiōez in scificatiōez sꝫ in
distictōez. Isto suꝑato terci⁹ q̇ ꝛ go-
dolias accedēs ait. Quō xp̄s vr̄ pt eē
de⁹. cū asserat eū eē natū: tēptatū: tra
ditū: nudatū: felle potatū: ligatū: cru-
cifixū: sepultū: cuz hec oia i deo esse nō
possint. Ad h siluester. De vr̄is libris
hec oia ꝓbam⁹ de xp̄o fuisse predicta.
Nā de ei⁹ natiuitate dixit esaias. Ecce
ꝟgo ꝯcipiet rc̄. De ei⁹ tēptatōe zacha
rias. Vidi ihm̄ sacerdotē magnū stā
tē corā angelo ꝛ sathā stabat a dextris
ei⁹ rc̄. De ei⁹ traditōe. Psal. Qui ede-
bat panes meos magnificauit suꝑ me
supplātatōez rc̄. De eius nudatōe idē
Diuiserūt sibi vestimēta mea rc̄. De
ei⁹ potatōe fellea idē. Dederūt in escā
meaz fel rc̄. De eius ligatōe hesdras.
Vinxistis me nō sic p̄rez qui liberaui
vos de terra egypti clamātes ante tri
bunal iudicꝪ hūiliastꝪ me. suspēdētes
in ligno tradidistꝪ me. De eius sepul-
tura Hieremias. In sepultura ei⁹ re-
uiuiscēt mortui. Cū ergo godolias q̇d
rn̄deret nō h̄ret data sentētia remot⁹
est. ¶ Quartus q̇ ꝛ annas acce-
dens ait. Ea q̄ de alijs dicta sunt: sil-
uester iste de suo xp̄o ꝑdicta fuisse fir-
mat. Unde superest vt probet hec de
suo xp̄o dicta fuisse. Ad quē siluester.
Dabis ergo aliū quē virgo ꝯcepit. q̇
felle est cibat⁹. spinis coronat⁹ crucifix
us. mortuus. ꝛ sepultus. q̇ resurrexit a
mortuis. ꝛ ad celos ascēdit. Tūc con-
stātin⁹ ait. Si aliū n̄ dederit sciat se eē
suꝑatū. Qui cū hoc facere nō possꝫ
amouet̄. Quintus qui ꝛ doech pro
ducit̄ qui ait. Si ex semine dauid xp̄s
iste natus esset ꝛ scificatus. vt dicitis.
ergo baptizari nō debuit vt iteꝝ scifi-
caret̄. Ad quē siluester Sicut circūci-
sio in xp̄i circūcisiōe finē accepit. ita nr̄
baptism⁹ i xp̄i baptismate initiū san
ctificatōis habuit. Nō g̊ baptisat⁹ est
vt sanctificaret̄. sꝫ vt sāctificaret. Qui
cū taceret ait ꝯstātinus. Non taceret
doech si h̄ret ꝯria q̄ ꝑferret. Tunc
sextus qui ꝛ cusi ait. Vellem⁹ vt silue
ster ille causas huius virginalis ꝑtus
nobis exponeret. Ad quem siluester.
Terra de qua adā formatus est icor
rupta erat ꝛ virgo. q̄ nec dū se ad bi-
bendū humanū sanguinē aperuerat.
nec maledictionem spinaꝝ acceperat.
nec hois mortui sepulturaz habebat.
nec serpenti data fuerat ad edendum
Oportuit ergo ex maria virgine no-
uum adā fieri. vt sic serpēs natū ex vir
gine vicerat. sic a nato ex virgine vin-
ceret̄. Et q̇ ade victor extitit in paradi
so. ipe tēptator factus est dn̄i in deser

tō. vt q̄ Adā vicerat mādūcantē vin-
cerer a dn̄o ieiunante. Hoc ſuꝑato ſe-
ptimus q̄ ⁊ beniamin ait. Quō xp̄us
veſter filiꝰ dei p̄t eē q̄ a diabolo tēpta-
ri potuit vt mō fame panē ex lapidib⁹
facere vrgeret. mō in tēpli celſitudinē
leuaret. mō ad adorandū ip̄m diabo-
lū induceret. Ad qḋ Siluester. ſi dia-
bolus idō vicit q: ab Adā manducan
te eſt auditꝰ. ꝯſtat idō eū fuiſſe ſuꝑatū
q: eſt a xp̄o ieiunāte ꝯtemptꝰ. Nos āt
eū nō inq̄ntū deꝰ ſ; inq̄ntū hō tēpta-
tū eſſe fatemur. Idō aūt tripl'r eſt tem-
ptatus. vt a nobis oēs temptationes
excluderet ⁊ formā vincēdi daret. Se
pe nāq; in hoie victoriā abſtinētie ſeq̄
tur temptatio humane gl'ie. ⁊ tēpta-
tionē humane gl'ie appetitꝰ dn̄ij ⁊ ex-
cellētie comitat. Ip̄e igit a xp̄o in his
vincit vt vincendi nob forma donet.
Iſto ſuꝑato octauꝰ q̄ ⁊ aroel ait. Cō
ſtat q: deꝰ ſumme ꝑfectꝰ ē ⁊ nulliꝰ in-
diget q̄d ḡ ei opus fuit vt naſceret in
xp̄o. Quō itez xp̄m verbū appellas.
Sed ⁊ h̄ ꝯſtat. q: deꝰ anq̄ haberet fi
liū pater dici nō potuit. ḡ ſi pater xp̄i
poſtea dictꝰ ē mutabilis factꝰ ē. Ad h̄
Siluester. Filiꝰ an̄ tp̄a ex patre eſt ge
nitus. vt faceret q̄ nō erant. ⁊ in tp̄e ē
natus. vt reficeret q̄ perierāt. Que et
ſi ſolo v̄bo reficere poterat. tn̄ ꝑ paſſi-
onē niſi hō fieret redimere nō volebat
q: in ſua deitate ad patiendū aptꝰ nō
erat. Nec h̄ erat impꝑfectōis ſ; ꝑfectio
nis ſi in ſua nō erat deitate paſſibilis.
Porro filiū verbū dei dici ex eo patet.
q: ꝓpheta ait. Eructauit cor meū ver
bū bonū. Deꝰ q̄; ſp̄ pater fuit. q: ſem
per eiꝰ filiꝰ extitit. Filiꝰ em̄ eius eſt ver
bū eiꝰ. ſapia eius v̄tus eiꝰ. In p̄re aūt
ſp̄ fuit verbum. iuxta illud. Eructauit
cor meū verbū bonū. Semꝑ ſapia. iu
xta illud. Ego ex ore altiſſimi ꝓdij pri
mogenita an̄ oēm creaturā. Sp̄ vir-
tus. iuxta illud. Ante oms colles ego
ꝑturij. nec dū fontes aq̄ꝝ erūpant ⁊c̄.
Cū ḡ pater nūq̄ fuerit ſine v̄bo ſapia
⁊ v̄tute. quō putas h̄ nomē ſibi ex tp̄e
aduenisse. Hoc ḡ amoto nonꝰ qui
⁊ iubal dixit. Cōſtat q: deꝰ cōiugia n̄
dānat. nec eis maledixit. q̄re ḡ de con
iugio natū denegat; hūc eſſe quē coli-
tis. niſi vt obfuſcare ꝯiugia ſtudeatis
Rurſus quō temptat q̄ potēs eſt. pa
tit q̄ v̄tus eſt. morit q̄ vita eſt. Deniq;
ad h̄ cogeris. vt duos filios eſſe dicas
vnū quē p̄r genuit. alteꝝ quē v̄go ge-
nerauit. Rurſus quō fieri p̄t vt patia
tur hō q̄ aſſumptꝰ eſt ſine leſione eius
a quo aſſumptus eſt. Ad h̄ Siluester
Nos xp̄; nō idō natū de v̄gine dicimꝰ
vt ꝯiugia ꝯdemnemꝰ. ſ; cauſas v̄gi-
nei ꝑtus rōnabiliter acceptamus. nec
hac aſſertōe obfuſcant. ſ; ornant ꝯiu-
gia. qm̄ hec v̄go q̄ xp̄m peꝑit de ꝯiu-
gio nata eſt. Temptat aūt xp̄s vt oēs
temptatōes diaboli vinceret. patit vt
vniuerſas paſſiones ſubijceret. morit
vt mort; impium ſubiugaret. Dei q̄;
filiꝰ vnus in xp̄o eſt q̄ ſicut eſt v̄e dei fi
lius inuiſibilis. ita viſibilis eſt xp̄us.
Eſt ḡ inuiſibile h̄ qḋ eſt deꝰ. ⁊ eſt viſi-
bile h̄ qḋ eſt hō. Pati v̄o poſſe hoiem
aſſumptū ſine paſſiōe eiꝰ q̄ aſſumpſit
exēplo doceri p̄t. Nā pn̄tis purpure re
gis vtamur exemplo. Lana em̄ fuit. ⁊
huic lane ſanguis accedēs colorē pur-
pureū ꝓbuit. Cū ḡ teneret digit; ⁊ tor
queret in filo. q̄d torq̄bat. h̄ qḋ regie
dignitat; color ē. an h̄ qḋ lana extite-
rat anq̄ purpura fieret. Lane ḡ aſſi-
milat hō. colori purpure deus. q̄ ſil' in
paſſiōe fuit dū pateret in cruce ſ; paſ-
ſioni in nullo ſubiacuit. Decimꝰ. q̄
⁊ thara dixit. Nō mihi placet iſtud ex
emplū. q: ſiml' color torq̄tur cū lana.
Cui cū oēs ꝯdicerēt. Siluester dixit.
Accipe ḡ aliud exemplū. Arbor h̄ns
in ſe ſolis ſplēdorē cū inſcidit ictum q̄-
dē ſuſcipit. ſplēdor aūt ab inciſiōe im-
munis exiſtit. Sic hoie patiēte. diui-
nitas nulli paſſioni ſubiacuit. B
Undecimꝰ. q̄ ⁊ ſyleon ait. Si de xp̄o
tuo ꝓphete iſta vaticinati ſunt. tāte ir
riſionis. paſſiōis. ⁊ mortis cauſas ſci-
re vellemus. Et Siluester. Eſuriuit
xp̄s vt nos reficeret. Sitiuit vt aridi-
tati nr̄e vitalia pocula miſtraret. Tē-

ꝓtatus est vt nos a temptatōib9 libe-
raret. Tent9 ē vt nos a dmonū captu
ra redimeret. Irrisus est. vt nos ab ir-
risione demonū erueret. Ligatus ē vt
nos a nodo maledictiōis absolueret.
Humiliat9 ē vt nos exaltaret. Expo-
liat9 est. vt nuditatē ꝑme ꝑuaricatiōis
indulgētie indumēto tegeret. Spine
am coronā accepit. vt flores paradisi
ꝑditos redonaret. In ligno suspēsus
est. vt ꝯcupiam in ligno genitā dāna-
ret. Felle ⁊ aceto potat9 est vt hoīez ad
terrā fluentē lac ⁊ mel introduceret. et
fontes nob mellifluos aperiret. Mor
talitatē suscepit. vt suā nobis imorta-
litatē donaret. Sepult9 est. vt sancto-
rū sepulturas bn̄diceret. Surrexit. vt
mortuis vitā redderet. Ascendit in ce
lum. vt celi ianuā apiret. Sedet a de-
xtris dei. vt p̄ces credentiū exaudiat.
Hec Siluestro ꝓsequēte vniuersi taz
imꝑator q̄ȝ iudices ⁊ iudei in laudem
Siluestri ꝓruperunt vnanimiter.
Tūc idignat9 duodecim9 q̄ ⁊ zambri
indignatōe magna dixit. Miror vos
sapiētissimos iudices verboꝝ amba-
gibus credere. ⁊ dei oīpotētiā estima-
re hūana rōne ꝯcludi. Sȝ iam cessent
verba ⁊ veniam9 ad facta. Stultissi-
mi nāq; sunt q̄ crucifixū colūt cū ego
nomē dei oīpotētis sciā. cui9 virtutem
nec sufferūt saxa. nec audire valet q̄li-
bet creatura. Et vt me veꝝ dicere cō-
probetis thaur9 ad me ferocissim9 ad
ducat. ⁊ dū in ei9 aure nomē istud in-
sonuerit. thaur9 ilico morietˀ. Ad quez
Siluester. Et tu quō h nomē nō audi
ens didicisti. Zambri dixit. Nō est tu
um h noscere mysteriū. q̄ iudeoꝝ ini-
micus es. Adducitˀ aūt thaur9 feroci
sim9 vix a centū hoīb9 fortissimis tra-
ctus. At vbi zambri in aure ei9 verbū
ꝓtulit. ꝯtinuo thaur9 mugiēs oculos-
q; eijciēs expirauit. Oēs igitˀ iudei ve
hemēter acclamāt ⁊ Siluestro insul-
tant. Quib9 Siluester. Nō dei nomē
ꝓtulit. sȝ nomē pessimi demonis noīa
uit. De9 em̄ me9 ih̄s xp̄s nō solū viuē-
tes mortificat. sȝ etiā mortuos viuifi-
cat. Nā occidere posse ⁊ viuificare nō
posse est leonū serpentū ⁊ feraꝝ. Si ḡ
vult vt credā q̄ nomē demonis nō fu
erit. dicat iterū ⁊ viuificet qđ occidit.
Nā de dō scp̄tū est. Ego occidā ⁊ ego
viuere faciā. Qđ si nō poterit nomen
demonis absq; dubio noīauit. q̄ viuē
tē occidere p̄t. mortuū viuificare nō p̄t
Cūq; zambri ad suscitandū thauꝝ a
iudicib9 vrgeretˀ dixit. Suscitet eū sil-
uester in noīe iesu galilei. ⁊ oēs in eum
credem9. Nā ⁊ si pēnis posset volare.
istud tn̄ nō valeret ꝑficere. Om̄s igitˀ
iudei si thaurū suscitauerit se creditu-
ros ꝓmittūt. Tunc siluester orōne fcā
ad aurem thauri se applicās dixit. O
nomē maledictōis ⁊ mortis egredere
iussu dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i. In cui9 noīe tibi
dico, Thaure surge. ⁊ ad armētū tuū
māsuet9 recede. Statim igitˀ thaurus
surrexit, ⁊ cū om̄i māsuetudine abijt.
Tūc regina iudei iudices ⁊ ceteri oēs
ꝯuersi sunt ad fidē. H Post ali
q̄t ꝟo dies idoloꝝ pōtifices ad impa-
torē venerūt dicētes. Sacratissime i-
perator ille draco q̄ est in fouea postq;
fidē xp̄i recepistȝ plusq;. ccc. hoīes q̄ti-
die interfecit flatu suo. Cōsulente suꝑ
h Cōstantino Siluestrū rn̄dit. Ego
ꝑ xp̄i ꝟtutē eū ab om̄i lesiōe cessare fa-
ciā. Promittūt pōtifices se si h faceret
credituros. Orāte aūt Siluestro san
ctus Petr9 apparuit ei di. Secur9 ad
draconē descēde tu ⁊ duo p̄sbyteri qui
sunt tecū. Cūq; ad eū veneris eū talitˀ
alloq̄rȝ. Dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s de ꝟgine na
tus. crucifix9. ⁊ sepult9. q̄ resurrexit. et
sedet ad dexterā prīs. h vēturus ē iu-
dicare viuos ⁊ mortuos. Tu ḡ satha-
na cū in hac fouea dū venerit expecta
Os aūt ei9 ligabis filo. ⁊ anulo crucis
hn̄te signū desuꝑ sigillabis. postea ad
me sani ⁊ incolumes veniet3. ⁊ panez
quē vob ꝑauero comedetȝ. Descēdit
itaq; Siluester cū duob9 p̄sbyterȝ i fo
ueā ꝑ ḡdus. cl. duas secū ferens later-
nas. Tūc draconi p̄dicta ꝟba dixit et
os ipius stridētis ⁊ sibilātis vt iussus
fuerat alligauit. Et ascēdēs iuenit du

os magos q̄ eos secuti fuerāt vt vide-
rent si vsq; ad draconē descēderent ex
draconis fetore pene mortuos. ⁊ eos
secū adduxit incolumes atq; sanos.
Qui statim cū m̄ltitudine infinita cō-
uersi sunt. Sicq; romanoꝝ pp̄ls a du-
plici morte ē liberatꝰ. s. a cultura dēmo
nis ⁊ veneno draconis. Tandē beatꝰ
Siluester morti appropinq̄ns clerum
de trib; āmonuit. s. vt inter se charita-
tē haberēt. eccl̄ias suas diligētius gu
bernarēt. ⁊ gregē a lupoꝝ morsib; cu-
stodirēt. Post hec in dn̄o feliciter ob-
dormiuit circa annū dn̄i. cccxx.

Legenda. xiij. A

De circūcisione dn̄i.

Circūcisiōis dn̄ice di
em q̄ttuor celebrē faciūt ⁊
solennē. Primū est octaua
natiuitatꝭ dn̄i. Scd̄m īpositio noui ⁊
salutiferi nōis. Terciū effusio sangui
nis. Quartū signaculū circūcisiōis.
Primū ḡ ē octaua natiuitatꝭ dn̄i. Si
em̄ alioꝝ sctōꝝ octaue solēnes sūt. q̄n-
tomagꝭ octaua dies scti sctōꝝ solēnis
erit. Sȝ nō videt̄ q̄ natiuitas dn̄i de-
beat hr̄e octauā. q̄r eiꝰ natiuitas tēde-
bat ad mortē. obitꝰ aūt sctōꝝ iō octa-
uas hn̄t. q̄r ipi tūc nascunt̄ ea natiui-
tate q̄ ē ad vitā eternā vt postea resur-
gāt in corpib; gl'iosis. Eadē rōne vi-
det̄ q̄ nō debeat hr̄e octauā natiuitas
btē v̄ginis. nec bti Johis baptiste. si
militer nec resurrectio dn̄i. q̄r iā facta
erat ipa resurrectio in re. Sȝ notādū
q̄ sicut dicit p̄positiuꝰ. sunt octaue sup
pletōis vt est octaua natiuitatꝭ dn̄i in
q̄ supplemꝰ qd̄ minꝰ in festo factū fue-
rat. s. officiū de p̄turiēte. Vn̄ etiam in
missa olim ↄsueuerat cātari ad honorē
btē v̄ginis. Vultū tuū. ⁊c. Item sunt
octaue veneratōis. vt pasce. pētheco-
stes. btē v̄ginis. bti Johis baptiste.
Itē deuotōis vt cuiuslibet scti p̄nt fie
ri octaue. Figuratōis vt sūt octaue in
stitute de sctis q̄ significant octauā re-
surrectōis. B Scd̄m est īpositio
noui ⁊ salutiferi nōis. Hodie em̄ īpo-
situ est ei nomē nouū qd̄ os dn̄i nōia-
uit. Nomē p̄ter qd̄ nō est aliud sub ce
lo in q̄ oporteat nos saluos fieri. No-
mē qd̄ s̄m Bern̄. est mel in ore. melos
in aure. ⁊ iubilꝰ in corde. Nomē qd̄ sic
dic̄ idē Bern̄. instar olei lucet p̄dicatū
pascit recogitatū. lenit ⁊ vngit inuoca
tū. Habuit aūt triplex nomē. sicut ex
euāgelio manifestat̄. s. filiꝰ dei. xp̄s. et
iesus. Vocat̄ āt filiꝰ dei inq̄ntū est de
deo deꝰ. xp̄s inq̄ntū est hō a p̄sona di
uina q̄ntū ad humanā naturā assum
ptus. Jesus inq̄ntū est deꝰ hūanitati
vnitꝰ. De h̄ triplici nōie dicit Bern̄.
Vos q̄ in puluere estꝭ expgiscimini et
laudate. Ecce dn̄s venit cū salute. ve-
nit cū vnguēto. venit cū gl'ia. Neq; ei
sine salute ih̄s. neq; sine vnctōne xp̄s.
neq; sine gl'ia venit filiꝰ dei. Siq̄dem
ipe salꝰ. ipe vnctio. ipe gl'ia. Quātum
ad h̄ triplex nomē an̄ passionē p̄fecte
notꝰ nō erat. Nā q̄ntū ad p̄mū ab ali-
q̄bus cog̊scebat̄ ↄiecturaliter. sic̄ a de
monib; q̄ dicebāt ipȝ eē filiū dī. Quā-
tū ad scd̄m p̄ticulariter. ab aliq̄b; enī
paucis cog̊scebat̄ eē xp̄s. Quantū ad
terciū vocaliter q̄r q̊ ad hāc vocē ih̄s.
sȝ nō q̊ ad rōnē nomis qd̄ est saluare.
Post resurrectionē aūt hoc triplex no-
mē clarificatū est. Primū nomē q̊ ad
certitudinē. Scd̄m q̊ ad diffusionem
Terciū q̊ ad nōis rōnē. Primū igi-
tur nomē est filiꝰ dei. Et q̄ h̄ nomē si-
bi recte ↄueniat. sic dicit Hilariꝰ in li-
bro de trinitate. Vere dei filiū vnige
nitū dn̄m nostrū iesum xp̄m esse mul-
tis modis cognitū est. dū de eo testat̄
pater. dū de se ipe ↄfitet̄. dū apl'i p̄di-
cant. dū religiosi credūt. dū demones
ↄfitent̄. dū iudei negāt. dum gētiles in
passione cog̊scunt. Idē. Dn̄m deū no
strum iesum xp̄m his modis cognosci-
mus. nōie. natiuitate. natura. potesta
te. ↄfessione. Scd̄m nomē est xp̄s
quod interp̄tat̄ vnctus. Ipse em̄ fuit
vnctus oleo leticie pre p̄ticipib; suis.
Per hoc aūt qd̄ dicit̄ vnctus insinua-
tur q̄ ipe fuit p̄pheta. pugil. sacerdos.
⁊ rex. Iste ei q̄ttuor p̄sone olim ↄsueue
rant inungi. Fuit ei p̄pheta i doctrine

eruditiōe. pugil in diaboli debellatōe sacerdos in pc̄is recōciliatōe. rex in p̄mioꝝ retributōe. Ab h̄ scd̄o noīe denoiamur q2 a xp̄o dicimur xp̄iāi. De q̄ noīe sic dic̄ Aug⁹. Christian⁹ iusticie. bonitatꝭ. integritatꝭ. patiētie. castitatis. pudicicie. humanitatꝭ. innocentie. pietatis nomē est. Et tu istud quō tibi defendis ꝛ vindicas cui de tā plurimis reb⁹ nec pauca subsistūt. Christian⁹ ille est q̄ nō noīe tm̄ sed etiā ope extat. Hec Aug⁹. ¶ Terciū nomē est iesus. Hoc aūt nomē iesus ꝺm Bern̄. dicit̄ cib⁹. fons. medicina ꝛ lux Hic aūt cib⁹ mlt̄iplicē h3 effectū. Est em̄ cib⁹ ꝯfortatiu⁹. impinguatiu⁹. roboratiu⁹. ꝛ vegetatiu⁹. De his sic dic̄ Bern̄. Est cib⁹ h̄ nomē iesus. An nō totiens ꝯfortaris q̄tiens recordaris. Quid eq mentē cogitātis impinguat q̄d ita exercitatos reparat sensus. virtutes roborat vegetat bonos mores. atq3 castas fouet affectōes. Scd̄o dicitur fons. Un̄ dicit idē Bern̄. Jesus ē fons vite signat⁹ q̄ in q̄ttuor riuos se diffundit in plateas. Un̄. Qui fact⁹ est nobis sapia. iusticia. sctificatio ꝛ redemptio. Sapia in p̄dicatōe. iusticia in pctōꝝ absolutōe. sctificatio in ꝯuersatiōe vel in ꝯuersiōe. redēptio in passione. Hec Bern̄. Alibi q3 sic dicit. Tres riui fluxerūt a iesu. verbū doloris. in q̄ est ꝯfessio. sanguis aspersiōis in q̄ est afflictio. aq̄ emūdatiōis in q̄ ē cōpūctio. Tercio est medicina. Un̄ sic ait. Est etiā h̄ nomē iesus medicina. Nihil em̄ ita ire impetu3 cohibet. supbie tumorē sedat. sanat liuoris vulnus. restringit luxurie fluxū. extinguit libidinis flāmā. sitim tempat auaricie. ac toti⁹ dedecoris fugat pruriginē. Quarto est lux. vñ ait. Un̄ putas in toto orbe tanta ꝛ tam subita fidei lux nisi de p̄dicato ih̄u. h̄ ē nomē qd̄ Paulus portabat corā gētib⁹ ꝛ regib⁹ tāq3 lucernā sup candelabrū. Hoc iteru3 nomē iesus ē multe suauitatꝭ. Unde Bern̄. Si scribas nō sapit mihi nisi legero ibi iesum. Si disputes ac cōferas nō sapit mihi nisi sonuerit ibi ih̄s Itē Richard⁹ de sctō victore. Jesus ē nomē dulce. nomē delectabile. nomē ꝯfortās pctōrē3 ꝛ btē spei. Ergo iesu esto mihi iesus. Scd̄o est multe virtuositatꝭ. Un̄ Petr⁹ rauen̄. Uocabis nomē ei⁹ iesum. Hoc est nomē qd̄ dedit cecis visu3. surdis auditū. claudis gressum. sermonē mutꝭ. vitā mortuis totāq3 diaboli ptātem de obsessis corporib⁹ virt⁹ hui⁹ noīs effugauit. Tercio est multe excellētie ꝛ sublimitatis. Un̄ Bern̄. Nomē saluatoris mei. fratris mei. carnis mee. sanguis mei. nomē a seculis absconditū. s3 in fine seculoꝝ reuelatū. nomē mirabile. nomē ineffabile. nomē iestimabile. imo eo mirabili⁹ q̄ inestimabili⁹. eo magis gratū q̄ gratuitū. Hoc aūt nomē iesus impositū est ei ab eterno. ab angelo et a p̄re putatiuo. s. Joseph. Jesus eni3 saluator interp̄taт̄. Dicit̄ aūt saluator tripliciter. vel a potētia saluādi. vl̄ ab habitu. vl̄ ab actu. Scd̄m q̄ d̄r a potētia saluādi ꝯuenit ei h̄ nomē ab eterno. Scd̄m q̄ d̄r ab habitu saluandi sic fuit impositu3 ab angelo ꝛ ꝯuenit ei a p̄ncipio ꝯceptōis. Scd̄m q̄ dicitur ab actu saluādi d̄r impositū a Joseph rōne future passionis. Un̄ glosa sup illud. Uocabis nomē ei⁹ iesu3. dicit. Nomē impones qd̄ ab angelo vel ab eterno impositū est. Et tāgit h̄ glosa hāc p̄dictā triplicē denoiatōe3. Cū em̄ d̄r nomē impones tangit̄ denoiatio a Joseph. cu3 d̄r qd̄ ab angelo vel ab eterno impositū ē tangūt̄ alie due. Recte igit̄ in die capitꝭ anni ꝯstituta a roma capite mūdi. ꝛ insignita capitali littera alphabeti. xp̄s caput ecclie circūcidit̄. nomē ei imponit̄. ꝛ ei⁹ natiuitatis octau⁹ dies colit̄. ¶ Terciū est effusio sanguinis xp̄i. Hodie eī sanguinē suu3 p̄mo p̄ nobis fundere cepit. q̄ ip̄m postmodū pluries effundere voluit. Quinq3 ei vicib⁹ sanguinē suū p̄ nob̄ effudit. P̄rio i circūcisiōe. ꝛ hec effusio fuit nr̄e redemptōis initiū Scd̄o in orōne. ꝛ hec ōn̄dit nr̄e redē-

ptionis deſideriū. Tercio in flagella-
tione. ⁊ hec fuit nr̄e redēptōis meritū
qꝛ liuore eiꝰ ſanati ſumus. Quarto in
crucifixiōe. ⁊ hec fuit nr̄e redēptōis p-
ciū. tūc em̄ q̄ nō rapuit exoluit. Quito
in lateris aꝑtōe. ⁊ hec fuit nr̄e redem-
ptionis ſacrm̄. inde ei exiuit ſanguis
⁊ aq̄. qđ figurauit nos ꝑ aquā baptiſ
mi debere mūdari. q̇ quidē baptiſmꝰ
habiturꝰ erat efficaciā a ſanguīe xp̄i.
Quartū ⁊ vltimū eſt ſignaculū cir
cūciſiōis qđ q̇dem xp̄us hodie acciꝑe
dignatꝰ ē. Voluit aūt dn̄s circūcidi ꝓ
pter mltas rōnes. Primo rōne ſui. vt
verā carnē humanā ſe aſſumpſiſſe oñ
deret. Sciebat em̄ aliq̄s futuros. q̇ di
cerēt ip̄m nō corpꝰ veꝝ ſ3 fantaſticū aſ
ſumpſiſſe. Et iō vt eoꝝ errorē cōfuta-
ret voluit circūcidi ⁊ ſanguinez ibi e-
mittere. Corpꝰ em̄ fantaſticū ſangui-
nē nō emittit. Scđo rōne nr̄i. vt noſ
ſp̄ualiter debere circūcidi mōſtraret.
Duplex eſt em̄ circūciſio ꝼm Bern̄. q̄
debet fieri a nob̄. ſcꝫ exterior in carne.
⁊ interior in mēte. Circūciſio exterior
ꝯſiſtit in tribꝫ. ſcꝫ in habitu ne ſit nota
bilis. in actōe ne ſit reꝑhenſibilis. ⁊ in
ſermōe ne ſit ꝯtemptibil̄. Interior āt
ſil̄r ꝯſiſtit in tribꝫ. ſcꝫ in cogitatōne vt
ſit ſancta. in affectōe vt ſit pura. in in-
tentōe vt ſit recta. Hec Bern̄. Iterū
rōne nr̄i. vt nos ſaluaret. Quēadmo-
dū ei fit cauteriū i vno mēbro vt totū
corpꝰ ſanet̄. ſic xp̄s voluit portare cau
teriū circūciſiōis. vt ſic totū corpꝰ my
ſticū ſaluaret̄. Col̄. ij. Circūciſi em̄ eſtꝭ
circūciſiōe nō manufacta in expoliati-
one corꝑis carnis ſed circūciſione xp̄i
gloſa. a vicijs tanq̄ȝ petra acutiſſima.
Petra ei erat xp̄s. j. Chor̄. x. ⁊ Exod.
iiij. Tulit ilico ſephora acutiſſimā pe
trā. ⁊ circūcidit carnez p̄puſij filij ſui.
Circūciſiōe ⁊c̄. Dupliciter exponit̄ ꝼꝫ
gloſam. Primo mō ſic. Circūciſi inq̄ȝ
eſtis circūciſiōe nō manufacta. i. hūa-
no oꝑe ſed diuio. i. circūciſione ſp̄uali.
q̄ q̇dem circūciſio fit in expoliatōe cor
poris carnis hoc eſt depoſitōe carnal̄
hoīs. i. vicioꝝ ⁊ deſiderioꝝ carnaliū3

ꝼm q̄ caro accipit̄. j. Chor̄. viij. Caro
⁊ ſanguis regnū celoꝝ n̄ poſ. ⁊c̄. Eſtꝭ
inq̄ȝ circūciſi circūciſione nō manufa-
cta ſ3 circūciſiōe ſp̄uali. Scđo mō ſic.
Circūciſi inq̄ȝ eſtis in xp̄o ⁊ hoc circū
ciſione nō manufacta. i. circūciſiōe le-
gali q̄ q̇dem manufacta ſiue legal̄ fit
in expoliatōne corꝑis carnis. i. corꝑis
qđ eſt caro. ſ. cutis carnis q̄ in circūci-
ſione legali aufert̄. Nō eſtis inq̄ȝ circū
ciſi iſta circūciſiōe ſed circūciſiōe xp̄i. i.
ſp̄uali in q̄ oīa vicia amputata ſunt.
vn̄ Rom̄. ij. Nō em̄ q̇ in manifeſto iu-
deus eſt neq̄ȝ q̄ in manifeſto in carne
eſt circūciſio. ſ3 q̇ in abſcondito iudeꝰ ē
⁊ circūciſio cordis in ſp̄ū nō littera cu
ius laus nō ex hoībꝫ ſed ex deo ē. Cir-
cūciſi eſtis circūciſione nō manufacta
in expoliatōe corꝑis carnis ſ3 circūci-
ſione xp̄i. Tercio rōne iudeoꝝ vt in-
excuſabiles eſſent. Si em̄ circūciſus n̄
fuiſſet. potuiſſent ſe iudei excuſare et
dicere. Iō te nō recipimꝰ qꝛ diſſilis es
patribꝫ. Quarto rōne demonū ne ſcꝫ
incarnatōis myſteriū cognſcerēt. Cum
em̄ circūciſio fieret ꝯ originale pctm̄
credidit diabolꝰ ⁊ hūc q̇ circūcidebat̄
ſil̄r pctōrē eſſe q̇ circūciſionis remedio
indigeret. Propter eandē cām̄ voluit
vt mr̄ ſua virgo ꝑpetua eſſet deſpōſa-
ta. Quinto rōne ꝑfecte iuſticie adim
plēde. Sic̄ em̄ baptiſari voluit vt ꝑfe
ctam iuſticiā. i. ꝑfectā humilitatē. q̄ ē
ſubdere ſe minori impleret. ſic etiā vo-
luit circūcidi vt eandē humilitatē no-
bis oñderet dū autor ⁊ dn̄s legis vo-
luit ſe ſubdere legi. Sexto rōne legꝭ
moſaice approbande. q̄ erat bona ⁊
ſctā ⁊ cōplenda. qꝛ nō venerat legē ſol
uere ſ3 adimplere. Rom̄. xv. Dico em̄
ieſum xp̄m miſtru3 fuiſſe circūciſiōis
ꝓpter veritatē dei ⁊c̄. Quare autez
circūciſio octaua die fiebat. multiplex
pōt rō aſſignari. Prima ſumit̄ peneſ
intellectū hiſtoricū ſiue litteralē. Naz
ſicut dicit rabbi moyſes maximꝰ ph̄s
⁊ theologus. licet iudeꝰ puer in ſeptez
diebꝫ tāte adhuc teneritudis eſt. q̄nte
eſt adhuc i vtero mr̄is exn̄s. In octa-

na autē die fortificat᷑. ⁊ solidat᷑. ⁊ iō vt
dicit noluit dñs ꝑuulos añ octauū di
em circūcidi ne ob nimiā teneritudi-
nē nimiū lederent᷑. Ultra octauū vero
diē ipam circūcisionē noluit ꝓlongari
ꝓpter tres causas q̃s phs idē assignat
Prima vt ꝑiculū euitet᷑. ne. s. si nimiū
differret᷑ sine circūcisione eos mori cō-
tingeret. Scda vt dolori ꝑuuloꝝ ꝓui
2. deat᷑. cū em̄ in circucisione maxim⁹ do
lor sit voluit eos dñs circūcidi dū par
uam adhuc imaginationē haberēt vt
minorē ibi dolorē sentirēt. Tercia vt
3. ꝑentū tristicie ꝯsulet᷑. Nā cū ex circūci
sione plerisq̄ ꝑuuli morerent᷑ si circūci
si fuissent iā magni ⁊ ex h̄ mortui ma-
ior dolor fuisset ꝑentibꝫ q̄ꝫ si morerent᷑
octo tm̄ dies hn̄tes. Scda rō sumi
ij. tur penes intellectū anagogicū siue ce
lestē. Jō em̄ octauo die fiebat vt dare
tur intelligi ꝙ in octaua resurrectiōis
ab omi pena ⁊ miseria circūcidemur.
Et ſm h̄ octo dies erunt octo etates.
Prima ab Adā vsq̄ ad Noe. Scda
a Noe vsq̄ ad abraā. Tercia ab abra
am vsq̄ ad moysen. Quarta a moyse
vsq̄ ad dauid. Quinta a dauid vsq̄
xp̄m. Sexta a xp̄o vsq̄ ad finē mūdi.
Septima morientiū. Octaua resur-
gentiū. Uel ꝑ octo dies intelligūtur
octo q̃ in eterna btitudine possidebi-
mus q̄ enumerat Aug⁹. dicēs. Quid
aliud est ego ero illoꝝ de⁹ nisi ero eis
vñ satient᷑. Ero q̃cunq̄ honeste desi-
derant᷑. s. vita. sal⁹. victus. copia. gl'ia.
honor. pax. ⁊ omne bonū. Uel aliter.
Per septē dies intelligit᷑ hō ꝯstans ex
corꝑe ⁊ aīa. Quattuor em̄ dies sunt
q̃ttuor elemēta ex q̇bus corp⁹ cōsistit.
⁊ tres dies sunt tres potētie q̃ sunt in
aīa. s. ꝯcupiscibil'. irascibilis. ⁊ rōnal'.
Hō igit᷑ q̇ nūc hꝫ septē dies qñ vnita
ti eterne incōmutabilitatꝭ ꝯiūget᷑. tūc
octo dies habebit ⁊ in illo octauo die
ab omi pena ⁊ etiā culpa circūcidetur
3. Tercia rō sumit᷑ penes intellectuꝫ
tropologicū siue moralez. Et ſm hoc
octo dies diuersimode pn̄t accipi. Pri
mus pōt eē pcti cognitio. Psal'. Quo
niā iniq̇tatē meā ego cogno. ⁊c̄. Se-
cūdus ꝓpositū deserēdi malū ⁊ facien
di bonū. q̇d notat᷑ in filio ꝓdigo q̇ di-
xit. Surgā. ⁊ ibo ad patrē meum ⁊c̄.
Tercius pudor de pctō. Uñ aplus.
Quē em̄ fructū habuistꝭ tūc in illis i
q̇bꝫ nunc erubescitꝭ. Quart⁹ timor de
futuro iudicio. Job. Quasi tumētes
suꝑ me fluct⁹ timui deū. Hieronym⁹.
Siue comedā siue bibā siue aliud ali
q̇d faciā. sꝑ videt᷑ mihi illa vox in auri
bus meis sonare. Surgite mortui et
venite ad iudiciū. Quit⁹. cōtritio. vñ
Hiere. Luctum vnigeniti fac tibi ⁊c̄.
Sext⁹ ꝯfessio. Psal'. Dixi ꝯfitebor ad
uersum me iniusti. ⁊c̄. Septim⁹ spes
venie. Nā ⁊ si iudas pctm̄ suū ꝯfessus
fuerit. tñ nō in spe venie. ⁊ iō nō est mi
sericordiā ꝯsecut⁹. Octau⁹ satisfactio
⁊ in hac die hō spūaliter circūcidit᷑. nō
solū a culpa. sꝫ etiā ab omi pena. Uel
duo ṗmi dies sunt dolor de ꝑpetrati-
one pcti ⁊ desideriū emendandi. Aliȷ̄
duo ꝯfiteri mala q̃ fecim⁹ ⁊ bona que
omisim⁹. Aliȷ̄ q̃ttuor sunt orō. lachry-
maꝝ effusio. corꝑis afflictio. elemosy-
narū largitio. Uel octo dies pn̄t esse
octo q̇ꝝ diligēs ꝯsideratio oēm volū-
tatē peccādi a nobis circūcidit. ita ꝙ
q̇ vnū diligēter ꝯsiderauerit. vnā ma-
gnā dietā faciet. Quoꝝ septē enume-
rat Bern̄. di. Septē sunt de essentia
hoīs. q̃ si hō ꝯsideraret in eternū non
peccaret. scꝫ materia vilis. oꝑatio tur
pis. exit⁹ flebilis. stat⁹ instabil'. mors
tristabil'. dissolutio miserabil'. ⁊ dāna
tio detestabil'. Et octauū pt eē ꝯside-
ratio gl'ie ineffabil'. Quarta rō sumit᷑
penes intellectū allegoricū siue spūalē
⁊ ſm h̄ q̇nq̄ dies erūt q̇nq̄ libri moy
si in q̇bꝫ ꝯtinet᷑ lex. duo erunt ꝓphe ⁊
psalmi. octau⁹ dies erit doctrina euan
gelica. Sꝫ in septē ṗmis diebꝫ nō fie-
bat ꝑfecta circūcisio. in octaua aūt ꝑfe
cta circūcisio fit ab omi culpa ⁊ ab oī
pena nūc in spe sꝫ tandē in re. E
Quare autē data fuerit circūcisio. sex
sunt cause. q̃ notant᷑ in his ꝟsibꝫ. Cau
teriū. signū. meritū. medicina. figura.

Exēplū fuit olim circūcisio dura. De
carne aūt circūcisiōis dn̄i dr̄ ꝙ angel⁹
eā Karolo mag̊ attulit. ⁊ ipse eā aq̄s//
grani in eccl̄ia sc̄tē Marie honorifice
collocauit. Karol⁹ ꝟo illā postea fert
carosiū trāstulisse Nūc aūt dr̄ eē rome
in eccl̄ia q̄ dr̄ sc̄tā sc̄tōꝝ. Vn̄ ⁊ ibidem
scṗtū legit̄. Circūcisa caro xp̄i sanda//
lia clara. Ac vmbilici viget hic p̄cisio
cara. Vn̄ ⁊ ea die fit statio ad sc̄tā san
ctorū. Sȝ si h̄ veꝝ est. valde vtiq̄ȝ mi//
rabile ē. Cū em̄ caro ipsa sit de ꝟitate
humane nature credim⁹ ꝙ resurgente
xp̄o rediȷ̄t ad locū suū glⁱficatū. Aliq̄
dixerūt ꝙ h̄ veꝝ sit. iuxta opinionē il//
loꝝ q̄ dicūt illud solū eē de ꝟitate hu//
mane nature. qd̄ ab Adā traductū ē
⁊ illud solū resurgere. Notādū ꝙ oliȝ
a paganis ⁊ gētilib⁹ ī his kalēdis mlt̄
te supstitōes obseruabant̄. q̄s sc̄ti etiā
a christianis vix extirpare potuerūt.
Quas Aug⁹. in q̊dā ꝟmōe cōmemo//
rat. Credētes em̄ vt dicit ianū ducem
quēdā deū esse eū in his kalēdis plu//
rimū venerabant̄. ⁊ ei duas facies fi//
gurabāt vnā post se. ⁊ vnā an̄ se. quia
erat finis anni p̄teriti ⁊ p̄ncipiū sequē
tis. Rursus in his kalendis formas
mōstruosas assumebāt. aliȷ̄ vestiētes
se pellib⁹ pecudū. aliȷ̄ assumētes capi//
ta bestiaꝝ. ex q̊ indicabāt. nō tā habi//
tū se beluinū hr̄e q̄ȝ sensum. Aliȷ̄ tuni
cis mlr̄ierib⁹ vestiebāt̄ nō erubescētes
inserere tunicȝ mlr̄iebrib⁹ militares la//
certos. Aliȷ̄ ita auguria obseruabant
vt focū de domo sua vel aliud qd̄cū//
q̄ȝ bn̄ficiū cuilibet petēti nō tribuerēt
Diabolicas etiā strenas. ⁊ ab aliȷ̄s ac
cipiūt ⁊ aliȷ̄s tradūt. Aliȷ̄ in nocte mē
sas late p̄parāt. ⁊ sic tota nocte mane
re sinunt credētes ꝙ ꝑ totū annū ꝯui//
uia in tali sibi abundantia ꝑseuerent.
Et subdit Aug⁹. Qui de paganoruȝ
ꝯsuetudine aliq̄d obseruare voluerit
timendū est ne nomē xp̄ianū ei ꝓdesse
nō possit. Qui etiā stultis hoib⁹ ludē//
tib⁹ aliquā hūanitatē ipenderit pecca
ti coꝝ ꝑticipē se eē nō dubitet. Vobis
aūt fratres nō sufficiat ꝙ h̄ malū non
facitis. sȝ vbicūq̄ȝ fieri videritȝ argui//
te ⁊ corripite ⁊ castigate. Hec Aug⁹.

Legenda. xiiij.

De epiphania dn̄i.

Epiphania dn̄i qua//
druplici decorat̄ miraculo.
⁊ iō q̄druplici vocablo nū
cupat̄. Hodie em̄ magi xp̄m adorāt.
Johes xp̄ȝ baptizat. aquā ī vinū xp̄s
mutat. ⁊ q̄nq̄ȝ milia hoim de q̄nq̄ȝ pa
nib⁹ saciat. Cū em̄ iesus eēt tredecim
dieꝝ magi ad eū stella duce venerunt
Et inde dr̄ epiphania ab epi qd̄ est su
pra ⁊ phanos qd̄ est apparitio q̄r tūc
desuꝑ stella apparuit. siue ip̄e xp̄s per
stellā q̄ desuꝑ visa est magȝ ver⁹ deus
demōstrat⁹ est. Eadē die reuolutis vi
gintinouē annis. cū iam annū tricesi//
mū attigisset. q̄r habebat vigintino//
uem annos ⁊ tredecim dies. erat eniȝ
incipiēs q̄si annoꝝ. xxx. vt dic̄ Lucas
vel ꝟm Bedā hēbat trigita ānos ple
nos. qd̄ ⁊ romanā eccl̄iam tenere asse
rit. tūc inq̄ȝ in iordane baptizat⁹ ē. Et
ob h̄ vocat̄ theophania a theos qd̄ ē
de⁹ ⁊ phanos qd̄ est apparitio. q̄r tūc
de⁹ trinitas apparuit. p̄r in voce. fili⁹ ī
carne. ⁊ spūssc̄tūs in colūbe spē. Ipso
iteꝝ die reuoluto vno anno. cū eēt. xxx
vel trigitauni⁹ annoꝝ ⁊ tredeciȝ dieꝝ
aquā in vinū mutauit. Et ob h̄ vocat̄
bethphania. a beth qd̄ est dom⁹ q̄r in
miraculo facto ī domo ver⁹ de⁹ appa//
ruit. Ip̄o iteꝝ die reuoluto āno. cū eēt
annoꝝ trigitauni⁹ vel trigitaduoꝝ et
tredeciȝ dieꝝ q̄nq̄ȝ milia hoim de q̄n//
q̄ȝ panib⁹ saciauit. sic dic̄ Beda. ⁊ sic
dr̄ in illo hymno q̄ in mlt̄is eccl̄ȷ̄s cā
tat̄ ⁊ sic incipit. Illuminās altissim⁹
⁊c̄. Et ob hoc vocat̄ phagiphania. a
phage qd̄ ē bucca siue mādučare. De
h̄ āt q̄rto miraclo vtꝝ hac die ꝯtigerit
dubitat̄. tū q̄r in originali Bede n̄ sic
exp̄sse legit̄. tū q̄r Joh̄. vj. vbi de h̄ mi
raculo agit̄ dr̄. Erat āt ꝓximū pasca.
⁊c̄. Ista ḡ q̄druplex apparitio ista die
facta ē. Prima facta est ꝑ stellā in p̄se//
pio. Sc̄da ꝑ vocē patrȝ ī iordanis flu

uio. Tercia ꝑ mutationē aque i vinū in ꝯuiuio. Quarta ꝑ multiplicationē panū in deserto. Prima aūt apparitō p̄cipue hodie celebraꝛ. ⁊ iō eiꝰ historiā ꝓseq̄mur. ¶ Nato em̄ dn̄o tres magi hierosolymā venerūt q̄ꝝ noīa i hebreo sunt appelliꝰ. amerius. damascus. grece galgalath. magalath. sarachin. latine Caspar. Balthasar. melchior. Cuiusmodi aūt magi fuerunt hi. triplex extat snīa ꝺm qḋ magꝰ tripliciter diciꝛ. Magus em̄ diciꝛ illusor maleficus. ⁊ sapiēs. Dicūt g̊ q̇dā hos reges ab effectu dictos fuisse magos. id ē illusores ex eo scꝫ ꝙ Herodē illuserūt q2 ad eū nō redierūt. Vn̄ ⁊ dꝛ de Herode. Vidēs ꝙ illusus eēt a magꝭ ⁊c̄. Magus iteꝝ diciꝛ maleficꝰ. Vn̄ malefici pharaonis dicunꝛ magi. Et inde dic̄ Chrisostomꝰ hos magos vocatos. Dicit em̄ istos fuisse maleficos sꝫ postea ꝯuersos. Quibꝫ dn̄s voluit natiuitatē suā reuelare ⁊ eos ad se reducere vt ꝑ hoc pctōribꝫ venie spem p̄beret. Iteꝝ magꝰ idē est qḋ sapiens. Nā ꝓꝑꝛie magus hebrayce scriba. grece phs. latine sapiēs dꝛ. Dicunꝛ g̊ magi. i. sapiētes. Vn̄ ⁊ magi q̄si in sapiā magni. Venerūt g̊ hi tres sapiētes et reges cū magno comitatu hierosolymā. ¶ Sꝫ queriꝛ q̄re magi hierl̄m venerūt. cū ibi dn̄s natꝰ nō sit. Sup̱ hoc assignat Remigiꝰ q̄ttuor rōnes. Prima q̄m magi tp̄s natiuitatꝭ xp̄i agnouerūt. sꝫ locū ignorauerūt. Quia aūt hierl̄m erat ciuitas regalis ⁊ ibi erat summū sacerdotiū. suspicati sunt ꝙ tā egregiꝰ puer nō nisi i regia ciuitate nasci deberet. Scd̄a vt citius natiuitatꝭ locū discere potuissent cū ibi sapiētes legꝭ ⁊ scribe residerēt. Tercia vt iudei inexcusabiles manerēt. potuissent em̄ dicere. Nos q̇dem natiuitatꝭ locū cognouimꝰ tp̄s aūt ignorauimꝰ. ⁊ iō nō credimꝰ. Magi g̊ ondērūt iudeis tēpus ⁊ iudei magis locuꝫ. Quarta vt sic studio magoꝝ cōdemnareꝛ pigricia iudeoꝝ. Nā illi vni ꝓphete crediderūt isti pluribꝫ credere noluerūt. Illi q̄runt regē alienū. isti nō q̄runt ꝓpꝛium. Illi venerūt de longinq̄. isti manserūt in vicino. Isti reges fuerūt successores Balaā ⁊ ad visionē stelle venerūt ꝓpter illā ꝓphetiā p̄ris sui. Orietur stella ex iacob ⁊ exurget hō de isrl̄ ⁊c̄. ¶ Aliaꝫ causam vn̄ isti moti sunt ad veniendū ponit Chriꝛ. in originali sup̱ Matth. asserēs q̇sdam dicere ꝙ q̇dam secretoꝝ inspectores elegerūt de seipis duodecim. ⁊ si q̇s moriebaꝛ filiꝰ eius aut aliq̇s ꝓpinquoꝝ i eiꝰ loco substituebaꝛ. Hi g̊ ꝑ singulos annos post mēsem ascendebāt super montē victorialē. ⁊ tribꝫ diebꝫ ibidem morātes se lauabāt. ⁊ orabāt deuꝫ vt eis illā stellā quā Balaā p̄dixerat ondēderet. Quadā igiꝛ vice scꝫ in die natalis dn̄i dū sic ibidē manerēt. stella quedā ad eos sup̱ mōtē venit. q̄ habebat formā pulcerrimi pueri. sup̱ cuiꝰ capite crux splēdebat q̄ magos allocuta ē dicēs. Ite velociꝰ in terrā iuda ⁊ ibidē regē quē q̄ritis natū inuenietꝭ. Tunc illi cōtinuo venire ceperūt. Sꝫ quō in taꝫ ꝑuo tp̄e scꝫ in tredecim diebꝫ ꝑ tāta terraꝝ spacia venire potuerunt. scꝫ ab oriēte vsq3 in hierl̄m q̄ in meditullio mūdi diciꝛ esse sita. Dicendū ē ꝺm Remigiū. q̄m talis puer ad quē ꝓperabāt eos in taꝫ breui spacio ꝑducere potuit. Vel poterit dici ꝺm Hieronymū ꝙ sup̱ dromedarios venerūt q̄ sūt aīalia velocissima q̄ tantū currūt vna die q̄ntū equꝰ in tribꝫ. Vn̄ dꝛ dromedariꝰ. a dromos qḋ est cursus ⁊ ares qḋ est virtꝰ. Cū g̊ hierosolymā venissent. interrogauerūt dicētes. Vbi est q̄ natꝰ ē rex iudeoꝝ. Nō interrogauerūt an natꝰ sit. q2 hoc credebāt. sꝫ querunt vbi natꝰ sit. Et q̄si aliq̇s interrogasset eos vn̄ scitis hūc regē natū esse rn̄derūt. Vidimꝰ stellā eiꝰ in oriēte. et venimꝰ adorare eū. hoc est. Nos existētes in oriēte. vidimꝰ stellā eiꝰ. i. eiꝰ natiuitatis ostēsiuā. vidimꝰ inq̄ꝫ sup̱ iudeam positā. Vel nos existētes in nr̄a regione vidimꝰ stellā eiꝰ in oriēte. i. i oriētali p̱te. His v̱bis sicut dic̄ Remigiꝰ

ſn oꝛigiali veꝝ hoīez: ⁊ veꝝ regē ⁊ veꝝ
deū ꝯfeſſi ſūt. Ueꝝ hoīez cū dixerunt
Ubi eſt q̄ nat⁹ ē. Ueꝝ regē cum aiūt.
Rex iudeoꝝ. Ueꝝ deū cū ſubiūgunt.
Uenim⁹ adoꝛare eū. Preceptū em̄ fu
it. vt null⁹ niſi ſol⁹ de⁹ adoꝛaret̄. Sʒ he
rodes h̄ audiēſ turbat⁹ ē. ⁊ oīs hieroſo
lyma cū illo. Triplici de cauſa rex tur-
bat⁹ ē. Primo ne iudei regē natū tāq̄
ſuū reciperēt. ⁊ ſe tanq̄ alienigenā ex-
pellerēt. Un̄ chryſ. Sic ramū arboꝝ
i excelſo poſitū leuis etiā aura mouet.
ſic ⁊ ſblimes hoīes in culmīe dignita-
tum exñtes: leuis etiā fama ꝯturbat.
Scđo ne a romanis culpari poſſet ſi
aliq̄s ibi rex vocaret̄ quē auguſt⁹ n̄ cō
ſtituiſſʒ. Sic em̄ oꝛdinauerāt romani
vt null⁹ de⁹ vł rex: ſine ſui licētia ⁊ ip̄io
diceret̄. Tercio qm̄ ſic dic̄ Grego. celi
rege nato rex terre turbat⁹ ē: qꝛ nimirū
altitudo terrena ꝯfundit̄ dū celſitudo
celeſtis apit̄. Oīs etiā hieroſolyma
cū illo turbata ē triplici de cauſa Pri-
mo qꝛ impij gaudere nequeunt de ad
uētu iuſti. Scđo vt regi turbato adu-
larent̄ ꝑ h̄ ꝙ ſe ſilr̄ turbatos oñderēt.
Tercio qꝛ ſic ſeſe vētꝭ ꝯcuciētibꝫ vnda
ꝯcutit̄. ſic ⁊ regibꝫ adinuicē certantibꝫ
ꝓl̄s ꝯturbat̄. ⁊ iō ex h̄ timuerūt ne ſcʒ
pñti ⁊ vēturo rege adinuicē certantibꝫ
ip̄i ꝑturbatiōibꝫ iuoluerent̄. Hec ē rō
Chryſ. D Tūc herodes oēs ſacer
dotes ⁊ ſcribas ꝯuocās ſciſcitabat̄ ab
eis vbi xp̄s naſceret̄. Cū āt ab eis didi
ciſſet ꝙ i bethleē iude vocatꝭ ad ſe claʒ
magis diligēter ab eis didicit tp̄s ſtel
le: vt videlicet ſciret q̄d faceret ſi ad ſe
magi nō redirēt. Dixitq̄ eiſ vt inuēto
puero ei renūciarēt ſimulans ſe velle
adoꝛare quē volebat occidere. Et no
ta ꝙ cū magi hieroſolymā igreſſi fuiſ-
ſent ſtelle ducatū amiſ̄ūt. et hoc ꝓpter
tres ratōes. Prima vt de loco natiui-
tatꝭ xp̄i q̄rere cogerent̄. vt ſic de ip̄ius
oꝛtu certificarēt̄ tā ꝑ ſtelle app̄itione ʒ:
q̄ ꝑ ꝓpherie aſſertōʒ. ſic̄ ⁊ fcm̄ ē. Scđa
qm̄ auxiliū q̄rētes hūanū iuſte ꝑdere
meruerūt diuinū. Tercia qm̄ ſigna in
fidelibꝫ data ſunt ſm̄ apl̄m ſʒ ꝓphetia
fidelibꝫ. ⁊ iō ſignū datū iſtiſ dū adhuc
eēnt ifideles: n̄ debuit app̄ere dū eēnt
iter iudeos fideles. Hec triplex rō tā-
git in gloſa. Cū aūt hieruſalē egreſſi
fuiſſent ſtella an̄cedebat eos vſq̄ dū
veniēs ſtaret ſupꝛa vbi puer erat. De
hac ſtella cuiuſmodi fuerit tres ſunt
opiniōes: q̄s ponit remigi⁹ i oꝛigina-
li. Quidā dicūt fuiſſe ſpm̄ ſcm̄ vt ille q̄
poſtmodū dſcēdit ſuꝑ dñʒ baptizatū
in ſpecie columbe apparuerit etiā ma
gis i ſpecie ſtelle. Alij vt Chryſ. dicūt
ꝙ fuerit angel⁹: vt ip̄e q̄ appuit paſto-
ribꝫ: appuerit etiā ⁊ magis. Sed ip̄is
paſtoꝛibꝫ iudeis tāq̄ rōne vtētibꝫ ap-
puit i foꝛma rōnali. gētilibꝫ ꝟo tāq̄ ir
ratiōalibꝫ i ſpecie irrōnali. Alij quod
verius credit̄. ꝙ fuerit ſtella de nouo
creata q̄ pacto ſuo miniſterio redijt in
pꝛeiacētē materiā. Iſta aūt ſtella ſcđʒ
q̄đ dicit Fulgētius differebat ab alijſ
in tribꝫ. ſ. in ſitu. quia nō erat localiter
ſita in firmamēto. ſʒ pēdebat in medi
tullio aeris ꝓximo t̄re. In fulgoꝛe: qꝛ
ceterꝭ erat ſplēdidioꝛ. quod inde patʒ
quia ſplēdoꝛem eius nō poterat ſplen
doꝛ ſolis obfuſcare imo i meridie luci
diſſima apparebat. In motu: qꝛ p̄ce-
debat magos moꝛe viatoꝛis. nō enim
mouebat̄ motu circulari. ſʒ quaſi mo-
tu animali ⁊ ꝓceſſiuo. Alie tres dif
ferētie tangunt̄ in gloſa. Matth. ij. q̄
incipit ſic. Hec ſtella dñice natiuitatꝭ
⁊c̄. Prima in oꝛigine: quia alie in mū-
di ꝑncipio ſūt facte: hec modo. Scđa
in officio: quia alie facte ſunt vt ſint i
ſigna ⁊ tēpoꝛa. vt dicit̄ Geñ. j. hec aūt
vt magis viam pꝛeberet. Tercia i du-
ratione: quia alie ſunt perpetue. hec
completo officio ſuo redijt in materiā
pꝛeiacentem. E Cum aūt ſtellaʒ
vidiſſent: gauiſi ſunt gaudio magno
valde. Notandum ꝙ quintuplex eſt
ſtella quā iſti magi viderūt ſcilicʒ ſtel-
la materialis. ſtella ſpiritualis. ſtella
intellectualis. ſtella rationalis. ⁊ ſtella
superſubſtantialis. Primam ſcʒ ma-
terialem viderunt in oꝛiente. Scđam
ſcʒ ſpūalem que eſt fides: viderunt in

corde. Nisi enim hec stella scz fides in eoꝝ corde radiasset. neq̄q̄ ad visiōem ꝑme stelle venissent. Habuerunt em̄ fidem de eius humanitate: cum dixe/runt. Ubi est qui natus est. Et de ei⁹ regali dignitate cum dixerunt. Rex iu deoꝝ. Et de eius deitate cum dixerūt Uenim⁹ adorare eū. Terciā scz intel/lectualē que est angelus viderūt i som no qn̄ ꝑ angelū sunt moniti ne redi/rent ad herodē. Licz ſm q̄ndā glosaz non angelus sed ipse dn̄s eos admo/nuerit. Quartā scz rōnalez q̄ fuit btā virgo viderūt in diuersorio. Quintaz scz supsubstantialē q̄ fuit xp̄s viderūt in p̄sepio. Et de hac duplici dr̄. Intrā tes domū iuenerūt pueꝝ cum maria matre eius. Quelibet aūt istarū dicit̄ stella. De ꝑma psal. Lunaz et stellas q̄ tu fūdasti. De scd̄a Eccli. xliij. Spe cies celi. i. celestis hois. glīa stellaꝝ. i. virtutū. De tercia baruch. iij. Stelle aūt dederunt lumez in custodijs suis. vocate sunt ⁊c̄. De quarta. Aue marꝫ stella. De quīta. Apoc̄. vltimo. Ego sum radix ⁊ genus dauid. stella splen/dida et matutina. Propter visionem ꝑme ⁊ scd̄e stelle magi gauisi sunt. ꝓpt̄ visionē tercie stelle gauisi sunt gaudio ꝓpter visionē q̄rte gauisi sunt gaudio magno. ꝓpt̄ visiōem quīte stelle gauisi sunt gaudio magno valde. Ul̄ sic dic̄ glosa. Ille gaudet gaudio qui de deo gaudet q̄ est veꝝ gaudiū. ⁊ addit ma/gno qꝛ eo nihil ē mai⁹. ⁊ valde quia d̄ magno pōt ali⁹ pl⁹: ali⁹ min⁹ gaudere Ul̄ ꝑ hoꝝ v̄boꝝ exaggeratōez voluit ōn̄dere euāgel̄. q̄ hoies pl⁹ gaudēt de reb⁹ ꝑditis ⁊ iteꝝ inuentis q̄ꝫ de semꝑ possessis. ¶ Cunq̄ꝫ domunculaz intrassent ⁊ pueꝝ cū matre inuenisset flexis genib⁹ ei singuli hec munera ob tulerūt. s. auꝝ: thus: ⁊ mirrhā. Hic ex clamat Aug. dicēs. O stupenda infā tia cui ⁊ astra subdunt̄. Cui⁹ ē ille ma gnitudinis: ⁊ supne glīe ad cui⁹ pānos ⁊ angeli excubāt ⁊ sidera obsecūdāt et reges trepidāt. ⁊ sectatores sapīe geni culant. O beatum tuguriuz. O sedes dei scd̄a post celū vbi nō lucerna lucet sed stella. O celeste palatiū in q̄ habi/tat nō rex gēmatus. sz de⁹ incorporat⁹ cui erāt ꝓ mollib⁹ thoris: dura p̄sepia ꝓ laq̄arib⁹ aureis fuliginea culminis tecta. sz sideris obseq̄o decorata. Stu peo cū video pannos ⁊ intueoꝛ celos estuo cū aspicio i p̄sepio mēdicū ⁊ suꝑ astra p̄claꝝ. Itē bern̄. Quid facitis o magi. q̄d facitis. Lactentē pueꝝ ado/ratꝫ i tugurio vili in vilib⁹ pānis. Er/go ne de⁹ est iste. Quid facitis q̄ aurū offertis. Ergo rex est iste. Et vbi aula regia. vbi thron⁹. vbi curie regalis fre quētia. Nūq̄d aula ē stabuluz: thron⁹ p̄sepiū: curie frequētia ioseph ⁊ maria. Isti insipiētes facti sunt vt fierēt sapi entes. De h̄ etiā sic dicit Hilari⁹ in li/bro. ij. de trinita. Parit virgo sz ꝑtus a d̄o est. Infans vagit laudātes āgeli audiunt̄. Panni sordēt deus adorat̄. Itaq̄ꝫ ꝑtātis dignitas nō amittit̄ dū carnis hūilitas predicat̄. Ecce quō in xp̄o puero nō tm̄ fuerūt hūilia ⁊ infir ma sz etiā diuinitatꝫ sublimia ⁊ excel/sa. De hoc iteꝝ dic̄ Hiero. suꝑ epl̄am ad hebreos. Respicis cunas xp̄i. vide ꝑiter ⁊ celū. Uagientē in p̄sepi ītuerꝫ infantem. sed angelos simul ausculta laudantes. Herodes ꝑsequit̄ sed ado rant magi. Ignorant pharisei sz stel/la d̄monstrat. Baptizat̄ a s̄uo: sz vox dei desuꝑ tonātis audit̄. Aquis imer git̄. sed colūba descendit imo sp̄ūsscūs in columba ¶ Quare autē magi hmōi munera obtulerūt: multiplex ē rō. Prima qm̄ traditio antiquoꝝ fuit vt dicit remigi⁹. vt null⁹ ad deū vl̄ ad regē vacuus itroiret. ꝑse autem ⁊ chal dei talia munera cōsueuerant offerre. Isti autē vt dicit̄ in historia scolastica venerūt a finibus persaꝝ ⁊ chaldeorū vbi est fluui⁹ saba. a quo ⁊ sabea dr̄ re gio. Scd̄a q̄ est bernardi. qm̄ btē vir/gini auꝝ obtulerūt ꝓpter inopie suble uationez. thus ꝓpter stabuli fetorem: mirrham ꝓpter membrorū pueri con solidationem ⁊ malorū vermiū expul sionem. Tercia qm̄ aurū ad tributuz

thus ad sacrificiũ. mirrha ad sepulturam ptinet mortuoꝝ. Per hec tria ergo in christo intimat regia potestas diuina maiestas: ⁊ humana mortalitas. Quarta qm̃ aurum significat dilectionẽ. thus orationẽ: mirrha carnis mortificationẽ. Et hec tria xp̃o debemus offerre. Quinta: qm̃ per hec tria significant̃ tria q̃ erãt i xp̃o. s. diuitas p̃ciosissima. aĩa deuotissima ⁊ caro integra ⁊ icorrupta. Hec tria significabant̃ p illa tria q̃ erant i archa. Nã virga q̃ floruit. caro xp̃i q̃ resurrexit. Psal. ⁊ refloruit caro mea ⁊c̃. Tabule vbi erãt scripta p̃cepta. aĩa q̃ sũt oẽs thesauri scientie ⁊ sapientie dei abscõditi. Mãna deitas q̃ h₃ oẽm saporẽ ⁊ oẽs suauitatẽ. Per aurũ ḡ q̃d̃ est p̃ciosius oĩbus metallis intelligit̃ diuinitas p̃ciosissima. Per thus anima deuotissima: qꝛ thus significat deuotionẽ ⁊ orationẽ. Psal. Dirigat̃ orõ mea ⁊c̃. Per mirrham q̃ conseruat a corruptõe caro incorrupta Admoniti ãt magi in somnis ne redirent ad herodẽ. p aliã viã reuersi sunt in regionẽ suã. Ecce quõ magi p̱fecert̃ Nã stella duce venerũt. p hoĩes imo p p̱phetiaꝝ edocti fuerũt angelo duce redierũt. ⁊ in xp̃o quieuerunt. Hoꝝ corpa in mediolani eccl'ia q̃ nũc est fratrũ ordinis nr̃i sc₃ fratrum p̱dicatoꝝ q̱escebãt. sed nunc colonie requiescunt. Nam eorum corpora primo per helenam constantini matrem rapta in constantinopolim translata postea per sanctu₃ custorgiũ ep̃m mediolanum translata. Sed per heinricum imperatorẽ postq̃ mediolanum possedit. in coloniam super rhenũ fluuium sunt delata vbi in magna reuerentia ⁊ populi deuotione chorusçant

Legenda xv. A

De sancto Paulo heremita.

Aulus primus heremita vt testatur Hierony. qui eius vitam conscripsit feruente decij p̱secutiõe heremum vastissimã adijt ibiq̃ in quadam spelunca. lx. annis hominibus incognitus permansit. Iste autẽ decius dicitur fuisse galienus qui fuit binomius qui cepit anno dñi. cclvj. Uidens eñ sanctus paulus xp̃ianis tot tormentoꝝ genera irrogari. in heremum aufugit. Eo siq̃dẽ tp̃e duo iuuenes xp̃iani cõp̱hendunt̃. quoꝝ vnus toto corpe melle perungit̃. ⁊ sub ardore solis aculeis muscaꝝ ⁊ scabronum ⁊ vesparum lacerandus exponit̃. Alter vero mollissimo lecto imponit̃ ⁊ in loco amenissimo collocatur. vbi aeris erat temperies. riuoꝝ sonitus. cãtus auium ⁊ floꝝum olfactus. funibus tamen floreis coloribus obtectis sic iuuenis cingitur. vt manibus vel pedibus se iuuare non posset. Adest quedam iuuencula corpore pulcerrima et impudica. ac impudice tractat iuuenem dei amore repletum. Cum autẽ ille in carne motus contrarios rationi sensisset nõ habens arma q̃bus ab hoste se eruat linguã p̱priã dentib₉ suis incidit. et in faciem impudice expuit. ⁊ sic temptationẽ doloꝝ fugauit. ⁊ trophe um laude dignũ p̱meruit. Hoꝝ ⁊ alioꝝ penis sanctus paulus territus heremũ petijt. B Eo tp̃e cũ Anthoni⁹ p̱mũ se inter monachos heremicolã cogitaret. in somnis alium se multo meliorẽ heremũ icolere edocet̃. Qui du₃ eum p siluas inquireret obuium habuit ipocẽtauꝝ hoĩem equo mixtũ qui ei viã dexterã demõstrauit. P⁹ modũ obuiũ habuit aĩal ferẽs fructꝰ palmaꝝ sup̃ imagine hoĩs isignitũ: deorsũ ṽo capre formã hñs Qui dum ip̃m p deũ p̱iuraret vt sibi diceret q̃s esset: rñdit se esse satirũ deu₃ siluarum s̄m errorẽ gentiliũ. Postremo obuiauit ei lupus qui eum ad cellã sc̃i pauli p̱duxit. Paulus aũt anthoniũ p̱sentiẽs: hostiũ sera clausit. Anthoni⁹ ṽo rogat vt sibi apiat. asserẽs se nũq̃ inde recessuꝝ. s₃ ibi poti⁹ morituꝝ. Uictus paul⁹ ei apuit. statiq̃ ambo i amplex⁹ ruũt. Cũq̃ hora prandij adesset. coruus duplicatam panis partẽ attulit:

Cūq; de hoc anthoniꝰ mirareť. rn̄dit paulꝰ ꝙ deꝰ sibi oī die taliť mistrabat. ⁊ p̄bendā ꝓpter hospitē duplicauerat Pia lis oriť q̄s magis dignꝰ eēt panē diuidere. Defert paulus hospiti ⁊ anthoniꝰ seniori. Tādē vterq; manū apponūt ⁊ in eq̄s ꝑtes panē diuidūt. Cū aūt anthoniꝰ rediēs iā celle sue appropinq̄ret. vidit angelos pauli aiaȝ deferentes. q̇ velociter rediēs iuenit corpꝰ pauli flexis genibꝰ in modū orātis erectū. ita vt ipȝ viuere estimaret. Sȝ cū ipm mortuū didicisset ait. O sctā aia q̄ gerebas in vita: ī morte mōstrasti. Cū aūt nō haberet vn̄ sepulturā faceret. ecce duo leones aduenerūt ⁊ foueā parauerūt. sepultoq; eo ad siluā redierunt. Anthoniꝰ aūt tunicam pauli ex palmis ꝯtextā assumpsit q̄ postmodū in solēnitatibꝰ vtebať. Obijt aūt circa annū. cclxxxvij.

Legenda xvj. A

De sancto Remigio.

Emigius dicitur a remi qđ ē pascēs ⁊ geos qđ ē terra: q̄si pascēs terrenos doctrina. Vel remigiꝰ dī a remi qđ ē pastor ⁊ gyō qđ est luctatio: q̄si pastor ⁊ luctator. Pauit em̄ gregeȝ suū v̄bo p̄dicatōis. exēplo ꝯuersatōis. suffragio orōnis. Est etiā triplex genꝰ armoꝝ. s. dfensiōis vt scutū. pugnationis vt gladiꝰ. munitōis vt lorica siue galea. Luctatꝰ ē igiť ꝯ dyabalū scuto fidei. gladio v̄bi dei ⁊ galea spei. Eius vitā igmarꝰ remēsis archieps scp̄sit. B

Emigiꝰ doctor egregiꝰ ⁊ ꝯfessor dn̄i gl'iosus a q̄dā heremita nasci taliter ē p̄uisus. Cū em̄ vuādaloꝝ ꝑsecutio totā frantiā deuastasset q̇daȝ reclusus vir scūs q̇ lumen oculoꝝ amiserat ꝓ pace eccl'ie gallicane crebris orōnibꝰ dn̄ȝ exorabat. Et ecce angelꝰ dn̄i ī visu ei astitit eiq; dixit. Scito ꝙ mulier illa noīe cilina filium noīe remigiū generabit. qui gētē suā a maloꝝ incursibꝰ liberabit. Cūq; euigilasset statim ad domū ciline venit. ⁊ qđ viderat enarrauit. Cuncq; illa non crederet. eo ꝙ anus iam eēt. ille rn̄dit. Scias ꝙ cū pueꝝ ablactauer's. oc'los meos de lacte tuo ꝑunges: ⁊ cōtinuo mihi visum restituet. Cūq; ꝑ ordineȝ hec oīa ꝯtigissent remigiꝰ mundū fugit ⁊ reclusoriū ītrauit. Crescente aūt eius fama cū eēt vigintiduoꝝ annoꝝ: ab omni ppl'o archieps remensis est electus. Tante aūt māsuetudinis fuit ꝙ etiā ad mensaȝ eius passeres veniebant ⁊ de manu eius reliquias ciboꝝ comedebāt. Quodā tꝑe cum ī domo cuiusdā matrone hospitatus fuisset ⁊ illa modicū vini haberet. remigiꝰ cellariū introiuit ⁊ suꝑ dolium crucē fecit. Cūq; ibidē orasset mox desuꝑ vinum egrediť ita ꝙ ꝑ mediū cellariū fundebať. Cum aūt clodoneꝰ rex frantie tūc tꝑis gentilis eēt: nec ab vxore sua xp̄ianissima ꝯuerti posset: vidēs ꝙ ifinitꝰ exercitꝰ alemanoꝝ suꝑ se venisset. dn̄o deo quē vxor sua colebat votum vouit. ꝙ si de alemanis sibi victoriam ꝯcederet mox fidē xp̄i recipet. Qđ cuȝ fuisset ad libitū cōsecutꝰ btm̄ remigiū adijt ⁊ se baptisari poposcit. Cūq; ad fontē baptismatꝭ aduenissent. nec ibidē sacrū crisma haberēt ecce columba q̄dā ampullā cū crismate ī rostro detulit. de q̊ regē pontifex liniuit. Hec aūt āpulla ī remēsi eccl'ia ꝯuať. ⁊ iñ vsq; hodie reges francie inunguntur. C

Post longū tp̄s cū genebaldꝰ vir ꝓuidus neptē bti remigij ī vxorē hr̄et ⁊ se religiōis causa mutuo absoluissent: p̄dictū genebaldū btūs remigiꝰ laudunen̄. epm ordinauit. At genebaldꝰ cū vxorē suā causa istruēdi ad se sepiꝰ venire ꝑmitteret ex freq̄nti colloq̄o aius eiꝰ ī ꝯcupiscētiā iflāmať ⁊ vsq; ī pctm̄ secū ꝓlabiť. Que ꝯcipiēs ⁊ filiū ꝑiēs hoc ep̄o intimauit. Et ille cōfusus ad eam remandauit dicens. Quoniam puer de latrocinio acquisitus est volo vt latro voceť. Ne aūt suspicio aliqua orireť vxorē suā sic ꝓus ad se venire ꝑmisit. Verūtñ pꝰ ꝓmi pcti fletū: secuȝ ruit iteꝝ ī pctm̄. Que cū filiā peꝑisset.

⁊ h̄ ep̄o retulisset ille r̄ndit. Illā filiaꝫ
vulpeculā noīate. Tandē ad se reuer-
sus btm̄ remigiū adijt ⁊ ad pedes su-
os ꝓcidens stolā de collo suo depone-
re voluit. Quod cū sanctꝰ remigiꝰ pro
hibuisset ⁊ ab eo q̇d acciderit audiuis
set: blāde eū ꝯsolās ip̄ꝫ in q̄dā cellula
parua ꝑ septē ānos reclusit. ⁊ ip̄e iteri̅
eiꝰ eccl̄iaꝫ gubernauit. Septimo igit̄
anno cū in cena dn̄i in oꝛōne ꝑsisteret
angelꝰ dn̄i eidē astitit ⁊ pctm̄ suū sibi
dimissuꝫ ꝑhibuit. ac vt foras exire de
beat imperauit. Cui cum r̄ndisset. nō
possuꝫ. qm̄ dn̄s meꝰ remigius hostiuꝫ
hoc clausit ⁊ sigillo suo muniuit. An-
gelꝰ ait. Ecce vt scias tibi celū aptū eē
hoc etiā hostiū saluo sigillo nūc apit̄.
Statimq̄ȝ vt dixerat est aptum. Tūc
genebaldus iactās se in mediū hostij
in modū crucis ait. Etiā si dn̄s meus
iesus xp̄s ad me veniret huc hinc non
egrediar nisi dn̄s meus remigius huc
veniat q̇ me reclusit. Tūc sanctꝰ remi
gius ad āmonitōeꝫ angeli laudunum
venit. ⁊ ip̄m in locū suū restituit. Qui
vsq̄ȝ ad obitū suū in sanctis opibꝫ ꝑse
uerauit ⁊ latro filiꝰ eiꝰ in ep̄atu eidem
successit. qui etiā sanctus fuit. Tandē
sanctus remigius multis clarus ꝟtu-
tibꝫ in pace quieuit. circa annū dn̄i q̇n
gentesimū. Eodē die celebrat̄ natalis
sancti hylarij pictauoꝝ vrbis episcopi

Legenda xvij. A

De sancto Hilario.

Ilarius dictus est q̄
si hilaris. qꝛ in seruitute dei
valde hilaris fuit. Ul' dicit̄
hilariꝰ q̄si alariꝰ ab altus et
ares virtus: quia fuit altus in scientia
⁊ virtuosus in vita. Uel hilarius di-
cit̄ ab ile qδ ē quasi ꝓmoꝛdialis mate
ria: q̄ obscura fuit: ⁊ ip̄e i dictꝫ suis ma
gnā hꝫ obscuritatē ⁊ ꝓfūditatē. B

Ilarius pictauoꝝ vrbis ep̄s
regionis equitanie oꝛiundus
q̄si lucifer refulgens iter astra
processit. Hic vxoꝛem ꝓmitus habēs
⁊ filiam in laicali habitu monasticaꝫ
vitam ducebat. Tandē in vita ⁊ sciā
ꝓficiens in episcopū est electus. Cuꝫ
igit̄ beatus hilariꝰ nō solū ciuitatē suā
sed totam frantiā ab hereticis defen-
saret ad suggestioneꝫ duoꝝ ep̄oꝝ qui
ab heresi fuerant depꝛauati ab impe-
ratoꝛe qui hereticoꝛum fautoꝛ erat. cū
beato eusebio vercelleñ. ep̄o est in exi-
lium relegatus. Deniq̄ȝ cum vbiq̄ȝ ar
riana heresis pullularet: ⁊ ab impera
toꝛe licentia data esset vt om̄es ep̄i cō
uenirēt ⁊ de veritate fidei disputarent
cum sanctus hilarius aduenisset ad
petitionem dictoꝛū ep̄oꝝ qui eius elo
quentiā ferre nō poterant pictauiam
redire compellitur. Cum autem ad
insulam gallinariam que tota erat ple
na serpentibus ꝓpinquasset ⁊ in ip̄aꝫ
descendisset omnes serpentes ex sui vi
sione fugerunt: ⁊ in medio insule pa-
lum fixit. nec amplius libertas data
est illis occupare qδ vetuit tāq̄ȝ pars
insule nō sit terra sꝫ pelagus. Cuꝫ
ergo pictauis esset quendā infantem
sine baptisimo defunctū suis oꝛatōibꝫ
ad vitā restituit. Nā tādiu iacuit i pul
uere donec ꝑiter surgerēt senex de oꝛō
ne ⁊ infās de moꝛte. Cum aūt filia
eiꝰ apia maritū vellet accipe hilarius
pater eiꝰ ei p̄dicauit ⁊ in sacre ꝟginita
tis ꝓposito ꝯfirmauit. Quā dum ille
firmā ꝯsiderans et ne aliquādo flecte
ret̄ foꝛmidās dn̄m instantiꝰ exoꝛauit
vt eam ad se recipet: nec vltra viuere
ꝑmitteret. Quod ⁊ factū est. Nā post
paucos dies ad dn̄m migrauit. quaꝫ
ip̄e ꝓprijs manibꝫ sepeliuit. Quod mr̄
btē apie ꝯsiderās ep̄m rogauit. vt sibi
qδ ⁊ filie impetraret. Qδ ⁊ fec̄ ⁊ ip̄aꝫ
oꝛōne sua ad regnū p̄misit. C Eo
tꝑe leo papa hereticoꝝ ꝑfidia depꝛa-
uatus oium ep̄oꝝ conciliū ꝯuocauit.
Quibꝫ ꝯuocatis hilarius nō vocatꝰ
aduenit. Qδ audiens papa. p̄cepit ne
aliq̇s sibi assurgeret nec aliquē locum
darꝫ. Cū ḡ igressus fuisset dixit ad eū
papa. Tu es hilariꝰ gallꝰ. Et ille. Nō
sum gallꝰ: sꝫ de gallia. i. nō sum in gal
lia natꝰ sꝫ ð gallia ep̄s. Cui papa. Et

Et tu es hilari⁹ de gallia ꝛ ego sum leo romane sedis apostolic⁹ ꝛ iudex. Cui hilari⁹. Et si sis leo nõ tamẽ de tribu iuda et si iudicãs resides. ꝫ nõ in sede maiestatis. Tũc papa cũ indignatiõe surrexit dicens. Modicũ ꝑstolare do nec redeã. ꝛ tibi quod mereris reddaꝫ Cui hilari⁹. Si nõ redieris quis mi hi pro te responsurus erit. Et ille. Cõ citus redibo. ꝛ tuã ſupbiã humiliabo Cum ergo papa ad secreta sue nature iuisset dissenteria perijt ꝛ oĩa intestina ibideꝫ proijciens. miserabiliter vitam finiuit. Interea vidẽs hilarius ꝙ nul lus sibi assurgeret. patienter ferens in terraꝫ se posuit dicens. Dñi est terra. Statimqꝫ nutu dei terra quã inside rat sursum se extulit ꝛ vsqꝫ ad equali tatem aliorum epoꝝ se leuauit. Cum igitur papa miserabiliter nunciaretur defunctus. assurgens hilarius omnes episcopos in fide catholica confirma uit. ꝛ confirmatos ad propria remisit Hoc autem miraculum de morte leo nis pape dubitationẽ habet. tuꝫ quia hystoria ecclesiastica vel tripartita ni hil de hoc loquitur. tum quia aliqueꝫ papam talis nominis tunc fuisse cro nica nõ testatur. tuꝫ quia hieronym⁹ dicit ꝙ sancta romana ecclia semꝑ im maculata permansit. ꝛ in futuro ma nebit sine vlla hereticoꝝ insultatione. Posset tñ dici ꝙ tunc erat aliqͥs papa sic vocat⁹. nõ quidẽ canonice elect⁹ sed tyrannice intrusus. Uel forte liberi⁹ papa qui cõstantino heretico fauebat alio nomine dictus est leo. Tandẽ multis miraculis ꝑpetrat⁹ cum btũs hilari⁹ infirmat⁹ obitũ suũ iminere co gnosceret. leonciũ ꝑsbyteꝝ quẽ maxie diligebat ad se vocauit ꝛ nocte iminẽ te vt foras exeat admonuit. ꝛ si qd au diret vt renũciet imperauit. Ille iussa cõplens voces adhuc ciuitatis tumul tuat⁹ se audisse reuertẽs exposuit: ꝛ cũ circa eum vigilaret finẽ eius expectãs media nocte iterũ iubeť exire ꝛ qd au diret iacenti referret. Qui cuꝫ se nihil audisse renunciasset. mox nimia clari tas quã etiaꝫ ꝑdictus ꝑsbyter sufferre nõ poterat ad eum intrauit. ꝛ sic pau latim recedente lumĩe ad dñꝫ migra uit. Floruit aũt circa ãnũ dñi. cccxl. sub cõstantino. Festũ hui⁹ sancti est ĩ octa ua ephe. Cũ duo mercatores massã cereꝫ muniter haberent ꝛ vnus altero renitente eam ad altare sancti hilarij obtulisset. statiꝫ ꝑ mediũ diuisa pars vna sibi remãsit. reliq̃ renitẽti ꝺuenit.

Legenda xviij.

De sancto Machario.

Macharius diciť a ma cha qͦ est ingenium et ares virtus. Uel diciť a macha qͦ est percussio ꝛ rio magi ster. Fuit eñ igeniosus cõtra demõis fallaciã. virtuosus q̃ntũ ad vitã. ꝑcus sio in domatõe corꝑis. magister in re gimine prelationis. Uel macharius id est beatus. B.

Macharius abbas descendit ꝑ vastitatẽ deserti ꝛ itrauit dor mire in monumẽto vbi sepul ta erãt corꝑa paganoꝝ ꝛ extraxit vnũ corp⁹ sb caput suũ tãqꝫ plumaciũ. De mões aũt volẽtes eũ terrere vocabãt q̃si vnã mĺierẽ dicẽtes. Surge veni no biscũ ad balneũ. Et alť demõ sub ipo tanqꝫ ex mortuo illo dicebat. Peregri nũ q̃ndã habeo suꝑ me nõ possũ veni re. Ille aũt ñ expauit. ꝫ tũdebat corp⁹ illõ dicẽs. Surge ꝛ vade si potes. Et audiẽtes demões fugerť voce magna clamãtes. Uicisti nos dñe. Dũ aliq̃n abbas machari⁹ a palude ad cellã suã pꝛeriret. occurrit ei diabol⁹ cum falce messoria ꝛ volẽs eũ cũ falce ꝑcutere ñ potuit. Et dixit ei. Multã violẽtiã pa tior a te machari. q: nõ possũ ꝑualere aduersuꝫ te. ecce eñ q̃cq̃d tu facꝭ ꝛ ego facio. Ieiunas tu ꝛ ego penit⁹ nõ co medo. Uigilas tu ꝛ ego oĩno nõ dor mio. vnũ ẽ solũmodo i q̃ me supas. Et dixit abbas. Qd ẽ illd. Cui ille. Hũi litas tua ꝑ quã ñ ꝑualeo aduersuꝫ te. Dũ tẽptatões ipm nimiũ molestarẽt surgẽs ꝛ magnũ saccũ arene humeris

ſuis imponēs dieb⁹ multis ſic ꝑ deſer
tū ibat. Quē theoſebiꝰ inueniēs dixit.
Abba cur tantū onus portas. Et ille
Vexo vexātē me. Abbas machariꝰ
vidit ſathanā trāſeuntē ī habitu hoīs
⁊ habentē veſtimētū lineū laceratū. ⁊
ꝑ omnia foramina depēdebāt ampu/
le ⁊ dixit ei. Quo vadis. Cui ille. Va
do potionare fratres. Cui machariꝰ
Quare tot ampullas portas. Rn̄dit
Guſtū fratrib⁹ porto ⁊ ſi vnū alicui n̄
placebit offerā aliud vel terciū. ⁊ ſic ꝑ
ordinē vt aliqđ placeat. Et cū rediret
dixit ei macharius. Quid feciſti. Re/
ſpōdit. Oēs ſanctificati ſunt ⁊ nemo
mihi acqeuit niſi vnꝰ q̄ vocat̄ theoti/
ſtꝰ. Surgēs aūt machariꝰ illuc iuit ⁊
fratrē tēptatū inueniēs ſua eū exhor/
tatōe ꝯuertit. Poſt hec iteꝝ eū macha
riꝰ iueniēs dixit. Quo vadis. Cui ille
Ad fratres vado. Reuertēti occurrit
ſenex ⁊ dixit. Quid faciūt fratres illi.
Cui diabolꝰ Male. Et dixit. Quare
Qr oēs ſci ſūt. ⁊ qđ ē maiꝰ malū. vnū
quē habebā amiſi ⁊ oīb⁹ ſāctior factꝰ
eſt. Audiēs h̄ ſenex grās egit dō. Quo
dā die machariꝰ caput ďfūcti reꝑpit. ⁊
dū oraſſet. iterrogauit illud cuiꝰ caput
fuerit. Et rn̄dit ſe fuiſſe paganum. Et
dixit ei machariꝰ. Vbi ē aīa tua. Rn̄
dit in iferno. Cūq3 reqreret ſi mľtū in
ꝓfundo eēt. rn̄dit ꝙ tm̄ i ꝓfundo erat
quātū diſtaret t̃ra a celo. Cui macha
rius. Sūt ne aliq̄ te ꝓfundiores. Rn̄
dit. Etiā iudei. Cui iteꝝ ille. Et vltra
iudeos ſunt ne aliq̄ ꝓfundiores. Cui
ille. Profundiores oīb⁹ ſunt falſi xp̄ia
ni. q̄ xp̄i ſanguine redempti tm̄ p̄cium
ꝑuipēderūt. ¶ Dum ꝑ quādā ſo
litudinē ꝓfundiſſimā ꝑgeret ad qđli/
bet miliare arundinē figebat vt poſt/
modū redire ſciret. Sz dū iam nouē
dietas feciſſet. ⁊ in q̊dā loco quieſcerz.
diabolꝰ oēs arundines collegit. et ad
caput eius poſuit. Vn̄ ad redeunduz
plurimū laborauit. Frater q̇dā plu
rimū cogitatiōib⁹ ſuis moleſtabat̄ ꝙ
ſcz i cella ſua iutilit̄ eēt. ſz ſi inter hoīeſ
habitaret mľtis prodeſſe poſſz. Qui
cū cogitatōes ſuas machario retuliſſz
ille ait. Fili ſic illis rn̄de. Hoc ſaltē fa
cio. qr ꝓpter xp̄m ꝑietes iſtiꝰ celle cuſto
dio. Dū q̄ndā culicē ſe pūgētē manu
occidiſſz ⁊ mľtū ď illo ſanguiſ emanaſ
ſet rep̄hēdēs ſe ꝙ ꝓpriā vindicaſſet iiu
riā nudꝰ ſex mēſib⁹ i deſ̃to māſit. ⁊ ide
a ſcabronib⁹ totꝰ laceratꝰ exiuit. Poſt
h̊ mľtis clarꝰ ꝟtutib⁹ i pace quieuit.

Legenda xix. A

De sancto Felice.

Felix prenomine in
pincis dr̄. vel a loco in q̊ re/
qeſcit. vel a ſubulis quib⁹
paſſus perhibet̄. Nā pinca
ſubula dr̄. Aiūt em̄ ꝙ cū magiſter pue
roꝝ extiterit. ⁊ eis nimiū rigidꝰ fuerit.
tentus a paganis cū xp̄m libere ꝯfite/
ret̄. traditꝰ fuit in manib⁹ puerorū q̊s
iṗe docuerat q̄ eū cū ſtilis ⁊ ſubuľ occi
derūt. eccľia tn̄ tenere videt̄ ꝙ nō mar
tyr extitit ſz cōfeſſor. Hic ad qđcunq3
idolū ducebat̄ vt ei ſacrificaret in illđ
exufflabat. ⁊ ꝯtinuo corruebat. Legit̄
aūt in q̄dā alia legenda ꝙ dū maximꝰ
nolanꝰ ep̄us ꝑſecutōez fugiēs fame ⁊
gelu afflictꝰ ſolo corruiſſet. felix ab an/
gelo ad eū mittit̄. ⁊ cum nihil ibi cibi
hr̄et ď ſente ꝓxia pēdētē vidit racemū
de q̊ in os eiꝰ exp̄ſſit vinuz. humeriſq3
impoſitū ſecū detulit. Ip̄o igit̄ defun
cto felix i ep̄m eligit̄. Qui pꝰ dū p̄dica
ret ⁊ perſecutor eum quereret inter pa
rietes dirutoſ ꝑ modicū aditū ſe occul
tauit. Statimq3 nutu dei ꝑ aditū illū
telas aranee texuerūt. q̄s dū ꝑſecuto/
res ꝯſpiciūt. neminē illic eſſe putātes
abſcedunt. Inde aūt ad aliū locuz
ſanctus felix pergens. a quadā vidua
ꝑ tres menſes alimēta ſuſcepit nunq3
tn̄ eius faciē vidit. Tandē pace reddi
ta. ad eccľiam ſuaz rediit. ⁊ ibi in pace
reqeuit. ſepultꝰ iuxta vrbē in loco q̄ dr̄
pincis. Huic ⁊ alius erat frater qui
felix ſiľr dicebat̄. Cūq3 etiaz iṗe idola
adorare cogeretur dixit. Inimici eſtis
deoꝝ vr̄oꝝ. qr ſi me ad illos duxeritis
in eos ſicut frater meꝰ exufflabo ⁊ cor/

tuen⁊. B Excolebat aũt sanctꝰ fe-
lix ortũ. q̇dã vero olera eiꝰ rapere cupi-
entes dum furtũ se facere cogitabant
tota nocte ortũ diligẽtius excolebant.
Mane autẽ a scõ felice salutati. pctm̃
suũ ꝯfitentes ad ꝓpria redierũt. Ve-
nientes aũt gentiles vt sanctũ felicem
tenerent. manus eoꝝ dolor nimiꝰ ap-
prehendit. qui cuȝ vlularent dixit eis.
Dicite Xp̃s est deus. ⁊ dolor cõtinuo
vos dimittet. quibus dicentibꝫ sanati
sunt. Pontifex idoloꝝ ad euȝ venit
dicens. Dñe ecce deus meus vt te ve-
nientẽ vidit. cõtinuo fugam arripuit.
Cui cum dicerẽ quare fugis ait. Vir-
tutẽ huius felicis ferre nõ possuȝ. Si
ergo deus meꝰ ita te timet. quãto ma-
gis ego timere te debeo. Quẽ cũ felix
i fide istruxissȝ. baptizari se fecit. Ado-
rantibus appollinẽ dixit felix. Si ve-
re deus appollo est dicat mihi quid ẽ
quod in manu nunc clausum teneo.
Habebat aũt in manu cedulã in qua
oratio dominica erat scripta. Quo ni-
hil respondente. gentiles ꝯuersi sunt.
Tandẽ missa celebrata et populo da-
ta pace in pauimentum in oratione se
proĳciens migrauit ad dñm.

Legenda xx. A
De sancto Marcello.

Marcellus dictus est q̃si arcens malũ a se. Vl' dr̃ marcellꝰ q̃si maria ꝑcellẽs. i. mũdanas aduersitates ꝑcutiẽs ⁊ ꝯculcãs. Assimilaẗ em̃ mũdus mari sic̃ dic̃ Chryſ. suꝑ mattheũ. In mari est sonus ꝯfusus. timor ꝯtinuus. imago mortis. vndaꝝ ꝯtentio infatigabilis. inconstantia iugis.

Marcellus cum rome summus pontifex esset ⁊ maximianum impatorẽ de nimia in xp̃ianos seuicia increparet ⁊ in quadaȝ domo cuiusdaȝ matrone in eccl'iam ꝯsecrata missam ageret. iratus imperator domũ illam fecit stabulũ iumentorum. ⁊ eundem marcellũ ibidem ad seruiciũ cum custodia aĩaliũ deputauit. In quo seruitio post multos annos in dño requieuit circa annos dñi. cclxxxvĳ.

Legenda xxi. A
De sancto Anthonio.

Anthonius diciẗ ab ana qd̕ est sursum ⁊ tenens. quasi suꝑna tenẽs ⁊ mũdana despiciens. Despexit ãt mundũ. qr ĩmundꝰ inquietus trãsitorius deceptiuꝰ ⁊ amarꝰ. De his dicit Aug. O munde ĩmunde quid perstrepis quid auertere nos conaris. tenere nos vis fugiens. quid faceres si maneres. quẽ nõ deciperes dulcis q̇ amarus dulcia alimẽta mentiris. Eius vitam anastasius scripsit. B

Anthonius cũ. xx. esset annorũ ⁊ audiret legi in eccl'ia. si vis ꝑfectꝰ esse vade ⁊ vende oĩa que habes ⁊ da pauꝑibꝫ. oĩa sua vendens pauperibus erogauit ⁊ heremiticã vitã duxit. Hic inumerabilia demonuȝ tẽptamẽta sustinuit. Quadã vice duȝ spm̃ fornicatõis ꝟtute dei superasset diabolꝰ i specie pueri nigri añ eũ ꝓstratus appuit. ⁊ se ab eo victũ ꝯfessus est. Nã ⁊ h̄ p̃cibꝫ ipetrauit vt videret fornicatõis demonẽ iuuenibꝫ insidiantẽ. Quẽ cũ in p̃dicta forma vidisset dixit Vilissma mihi apparuisti specie. te vltra nõ timebo. Alia vice dũ in q̊dã tumulo latitaret multitudo demonuȝ eum adeo lacerauit ꝙ minister eiꝰ q̃si mortuũ eum ꝓprĳs humeris asportaret. Cunctꝫ eũ oẽs q̇ ꝯuenerãt q̃si mortuũ plorassent. dolẽtibꝫ cũctis subito ãthoniꝰ reuiuiscit. ⁊ a mĩstro ad predictũ tumulũ se iteꝝ portari fecit. Qui cũ ibi ex dolore vulneꝝ ꝓstratꝰ iacerȝ. ex ꝟtute aĩ ad ꝯflictũ demões excitabat. Tũc illi i formis varĳs feraꝝ apparuerũt. ⁊ eũ iteꝝ dẽtibꝫ cornibꝫ ⁊ vnguibꝫ crudelissime lacerauerũt. Tunc subito splẽdor mirabilis ibi appuit ⁊ demões cũctos fugauit. Anthoniꝰ ãt ꝯtinuo sanatꝰ ẽ. ibiq꞉ xp̃m adesse itelligẽs ait. Vbi eras bone ih̃u vbi eras. qre a p̃ncipio nõ fuisti hic vt me adiu

uares ⁊ vl'nera mea sanareſ. Cui dñs
Anthoni hic erā. sed expectabā vide-
re certamē tuū. Nunc aūt q: viriliter
dimicasti in toto orbe te faciā noiari.
Tanti aūt feruoris erat ꝙ cū Ma
ximianꝰ impator xp̄ianos occideret.
ipse martyres seq̄baſ vt cū eis martyr
fieri merereſ. ⁊ vehemēter tristabaſ eo
ꝙ sibi martyriū nō dareſ. ¶ Cuȝ
aūt i alterā heremū ꝑgeret argēteū di
scū reppit. ⁊ itra se sic dicere cepit. Vñ
hic argenteꝰ discus vbi hoim vestigia
nulla videnſ. Si em̄ viatori cecidisset
vtiq̄ ꝓ sui magnitudine latere nō pos
set. Hoc diabole artificiū tuū est volū
tatem tñ meā nunq̄ poteris imutare
Et hoc dicēs discus vt fumus euanu
it. Postmodū ingentē massaȝ veri au
ri reppit. sed vt incendiū auruȝ fugit.
Sicq̄ ad mortē fugiens viginti an-
nis ibi ꝑmansit. inumeris chorus cās
miraculis. Quadā vice dū in spiritu
raptus esset. totuȝ mundū laqueis se
inuicē cōnectentib⁹ plenū vidit. q̇ ex-
clamās ait. O quis istos euadet laq̄-
os. Et audiuit humilitas. Aliquā
do dum ab angelis i aere eleuareſ. as-
sunt demones. ⁊ eiꝰ transitū ꝓhibent
peccata eiꝰ ab exordio natiuitatis eiꝰ
obijcientes. q̇bus angeli. Nō debetis
illa narrare q̄ xp̄i iam pietate sunt de-
leta. Si qua aūt scitis ex quo factꝰ est
monachꝰ illa ꝓferte. Et cū in ꝓbatio
ne deficerēt. liber Anthoniꝰ in subli-
me tolliſ. ⁊ liber deponitur. ¶
Narrat Anthoniꝰ de se dicens. Vidi
aliquādo diabolū celsum corꝑe qui se
dei virtutē ⁊ ꝓuidentiā ausus est dice
re. ⁊ ait. Quid vis vt a me tibi detur
Anthoni. At ego sputa in os eiꝰ cōge
minās totū me in eū xp̄i noie armatꝰ
ingessi ⁊ statim euanuit. Huic diabo
lus aliq̄ndo in tāta ꝓceritate apparu
it ꝙ celū capite tangere videreſ. Quē
cū Anthoniꝰ quis esset interrogasset.
⁊ ipe se sathanā eē dixisset. addidit sa-
thanas. Cur me sic impugnāt mona
chi ⁊ maledicūt xp̄iani. Cui Antho-
nius. Iuste hoc faciūt q: tuis sepe in-
sidijs molestanſ. Et ille. Ego eos ne-
quaq̄ molesto sȝ ipsi inuicē se contur
bāt. Ego em̄ ad nihilū sum redactus
q: iam in cūctis ꝑtib⁹ regnat xp̄us.
Quidā sagittariꝰ beatū Anthoni-
um gaudētē cū fratrib⁹ q̇dam vice cō-
spexit ⁊ ei displicuit. cui Anthonius.
Pone sagittā in arcū ⁊ trahe. Q̇d ⁊ fe
cit. Cūq̄ scdo ⁊ tercio hoc fieri man-
dasset. dixit sagittariꝰ. Tantū trahe-
re potero ꝙ de eiꝰ fractōe dolebo. Cui
Anthoniꝰ. Sic est i oꝑe dei. q̄m si su-
pra mensurā tendere vellemꝰ citiꝰ frā-
geremur. Expedit ḡ rigorē aliquādo
relaxari. H̄ audiēs ille edificatꝰ recessit
¶ Interrogauit q̇dam Anthoniū
dicēs. Quid custodiēs placebo deo.
Et respōdens dixit. Quocūq̄ vadis
sꝑ deū ꝓ oculis tuis habeas. In his
que agis testimoniū sacraꝝ scriptura
rum adhibeas. In q̊cunq̄ loco sede-
ris nō inde cito recedas. Hec tria cu-
stodi ⁊ saluꝰ eris. Abbas q̇dam in-
terrogauit Anthoniū dicēs. Quid fa
ciā. Cui Anthoniꝰ. Nō cōfidas i tua
iusticia. Ventris ⁊ lingue sit tibi cōti
nētia. Et ne peniteaꝛ de re transacta
Dixit iteꝝ Anthoniꝰ. Sicut pisces si
in sicco tardauerint moriunſ. ita ⁊ mo
nachi extra cellā tardātes. aut cū viꝛ
secularib⁹ imorātes a q̇etis ꝓposito re
soluunſ. Iterū dixit Anthoniꝰ. Qui
sedet in solitudie ⁊ quiescit a trib⁹ bel-
lis eripiſ. scȝ auditꝰ. locutōis. ⁊ visus.
⁊ ꝯtra vnū tm̄ mō pugnā habebit. scȝ
cordis. ¶ Quidā fratres cū q̊dā
sene ad abbatē Anthoniū visitandū
iuerunt. Dixitq̄ Anthoniꝰ fratribus
Bonū comitē habuistꝭ senē hūc. De-
inde dixit seni. Bonos fratres inuenī
sti tecū abba. Cui ille. Bonos q̇dem
inueni. sȝ habitatio eoꝝ nō habet ia-
nuā. Quicūq̄ em̄ vult intrat in stabu
lum ⁊ soluit asinū. Hoc aūt dicebat.
quoniā oia que erāt in corde eoꝝ stati
erāt in ore. Dixit abbas Anthoni
us. Scire ꝯuenit q̄m sunt tres motus
corꝑales. vnus q̇dem nature. alius ex
ciboꝝ plenitudine. terciꝰ ex demone.

Frater qdaȝ renūciauerat seculo. ſȝ
nō plene qꝛ q̄dā adhuc sibi retinebat.
Cui Anthoniꝰ. Uade ꝛ eme carnes.
q̇ vadēs emit carnes. ꝛ portās eas dū
veniret lacerabāt eū canes. Cui An//
thoniꝰ. q̇ renūciant seculo ꝛ volūt hr̄e
pecunias ita ipugnati a demonibꝫ di
scerpunt. Anthoniꝰ dū in heremo
tedio afficeret. dixit. Dn̄e volo saluus
fieri ꝛ nō ꝑmittūt me cogitatōes mee
Et surgēs exiuit foras. ꝛ vidit q̄ndā se
dentē atq̨ oꝑantē. ꝛ deinde surgētē et
orantē. Erat aūt angelꝰ dn̄i ꝛ dixit ei.
Sic fac ꝛ saluꝰ erꝭ. Cū q̄dā vice fra
tres de statu aīaꝝ ab Anthonio q̄sis//
sent. seq̄nti nocte vox vocauit eū dicēs
Surge exi ꝛ vide. Et ecce vidit q̄ndā
longū ꝛ terribilē caput vsq̨ ad nubes
tollētē. q̇ q̊sdā pēnatos ad celū volare
cupiētes extēsis manibꝫ ꝓhibebat. et
alios libere ꝑuolātes retinere nō pote
rat. ꝛ maxim gaudiū mixtū cū nimio
dolore audiebat. ꝛ itellexit aīaꝝ illū eē
ascēsuȝ ꝛ diabolū ꝓhibētē. q̇ q̄sdā ob//
noxias retineret. ꝛ de sctōꝝ volatu q̊s
retinere nō poterat sic doleret. Ali//
q̄n dū cū fribus oꝑaret Anthoniꝰ su//
spiciēs in celū cū tristē visionē vidisset
ꝓuolutꝰ añ deū rogauit vt futuꝝ scelꝰ
auerteret. Fratribꝫ ꝟo suꝑ h̄ eū inter//
rogātibꝫ cū lachrymis ꝛ singultibꝫ di
xit ꝙ inauditū scelꝰ seculis immineret.
Uidi inq̇t altare dei a mlt̄itudine eq̊
rū circūdatū q̇ calcibꝫ oīa discerpebāt
Magno em̄ turbine fides catholica
subuertet. ꝛ hoīes iumētis silēs xp̄i sa
cramēta diripiēt. Factaq̨ est vox dn̄i
dicēs. Abominabūt altare meū. Pꝰ
duos aūt annos erūpentibꝫ arrianis
eccl̄ie vnitatē sciderūt. baptisteriū ꝛ ec
clesias polluerunt. ꝛ suꝑ altaria xp̄ia//
nos instar ouiū mactauerūt. B
Dux q̇dā egypti arrianꝰ noīe Balla//
chiꝰ. cū ita eccl̄iaȝ dei infestaret. vt ꝟgi
nes ꝛ monachos nudatos publice ꝟ//
beraret. sic ei sc̄psit Anthoniꝰ. Uideo
irā dei suꝑ te venientē. Jā desine ꝑseq̇
xp̄ianos ne ira dei te occupet. q̄ ꝓxim
tibi minat iteritū. Infelix legit epl̄aȝ
ꝛ irrisit ꝛ i eā expuēs ad terrā ꝓiecit. ac
portitores ꝟberibꝫ mlt̄is afficiēs An
thonio talia remādauit. qm̄ tibi ē tā//
ta cura de monachis ad te q̊ȝ ꝑueniet
nr̄i disciplina rigoris. Pꝰ q̇nq̨ āt dies
equū suū māsuetissimū isidēs morsu
ipiꝰ eq̇ ad terrā ꝓijcit ꝛ corrob atq̨ la//
ceratꝭ cruribꝫ infra triduū expirauit.
Cū q̇daȝ frēs verbū salutꝭ ab An//
thonio q̄siuissent. ait ille. Audistꝭ dn̄ȝ
dicētē. Si q̇s te ꝑcusserit i vnā maxil//
laȝ p̄be ei alterā. Dicūt ei. Hoc iplere
nō possumꝰ Et ille. Saltē de vna pa//
tiēter ferte. Et illi. Nec etiā h̊ possemꝰ
Quibꝫ anthoniꝰ. Saltē ne velitꝭ ꝑcu
tere magꝭ q̄ꝫ ꝑcuti. Et illi Nec h̊ posse
mꝰ. Tūc anthoniꝰ dixit discipl̄o suo.
Sucos p̄para fribꝫ istꝭ. qꝛ nimis d̄lica
ti sūt. Sola orō necāria ē vob̄. Hec i
vitaspatrū legunt. Tādē btūs antho
niꝰ. cv. anno vite sue frēs deosculās in
pace q̇euit sub Cōstātino q̇ cepit circa
annū dn̄i. cccxl. Le. xxij. A

De sancto Fabiano.

Fabianus quasi fa//
bricanus fabricās beati//
tudinē suꝑnam. i. eaȝ sibi
acq̇rens triplici iure. scȝ iu
re adoptōis. emptōis. ꝛ debellatiōis.

Fabianus ciuis romanꝰ fuit
ꝛ cū papa defuncto ꝓ alio e//
ligendo ppl̄us ꝯuenisset in//
ter eos ꝛ ip̄e venit. rei exitū scire volēs
ꝛ ecce columba cādida descendit suꝑ
caput eius. Ob cuȝ oēs mirarent. ab
eis in papā eligit. Hic vt ait Dama//
sus papa ꝑ om̄es regiones septē dya
cones misit. ꝛ eisdem septē subdyaco//
nes tradidit. q̇ omniū gesta martyrū
collegerūt. Hic vt ait Haymo impa
tori Philippo volēti interesse pasce vi
gilijs ꝛ cōmunicare mysterijs restitit
nec q̊usq̨ peccata ꝯfiteret ꝛ inter peni
tentes staret interesse ꝑmisit. Tandeȝ
pontificatꝰ sui anno. xiij. iussu Decij
capitis obtruncatōe martyrio corona
tur. Passus ē aūt circa annū dn̄i. ccliij.
Legenda. xxiij. A.

De ſancto Sebaſtiano.

Sebaſtianus dictus eſt a ſequēs ⁊ beatitudo. ⁊ a ſtin qđ ē ciuitas ⁊ ana qđ eſt ſurſum. q̄ſi ſequēs beatitudinē ciuitatis ſuꝑne. hoc eſt eā poſſidēs et acq̇rens. ⁊ hoc q̇ntuplici denario ſm̄ Auguſtinū. Pauꝑtate regnū. dolore gaudiū labore requiē ignominia gloriā morte vitā. Uel dicit̄ Sebaſtianꝰ a baſto. Naꝫ miles xp̄s. equus eccl'ia baſtū ſiue ſella Sebaſtianꝰ. quo mediāte xp̄s in eccl'ia militauit. ⁊ de multis martyribꝫ victoriā obtinuit. Uel Sebaſtianꝰ iterp̄tat̄ vallatꝰ vel circūiens. Uallatus q2 ſagittis tāq̄ ericiꝰ fuit circūdatꝰ. circūiens q2 oēs martyres circūibat ⁊ oēs ꝯfortabat.

Sebaſtianꝰ vir xp̄ianiſſimus narbonēſis genere. ciuis mediolanenſis. Dyocleciano et Maximiano impatoribꝫ adeo charus erat vt p̄ncipatuꝫ ei p̄me cohortis traderēt. ⁊ ſuo aſpectui iuberent ſemꝑ aſtare. Hic militarē clamidem ad h̄ tantū ferebat vt xp̄ianoruꝫ aīas q̄s in tormentꝭ videbat deficere ꝯfortaret. Dū aūt p̄clariſſimi viri Marcellianꝰ ⁊ Marcꝰ gemi frēs ꝓ fide xp̄i ḋcollari deberēt. ad eos ꝑentes adueniūt. vt ipſoꝝ aīos a ſuo ꝓpoſito reuocarēt. Aduenit ḡ mr̄ ⁊ ſoluto capite ſciſſiſq̄ veſtibꝫ vberibuſq̄ oſtēſis aiebat. O p̄dulces filij circūdat me inaudita miſeria. ⁊ intolerabilis luctꝰ. Heu me miſeraꝫ amitto filios meos ad mortē vltro tēdētes. Quos ſi mihi hoſtes auferrēt ꝑ media ſeq̄rer bella raptores. Si violēta iudicia ꝯcluderēt carcerē irrūpereꝫ moritura. Nouū h̄ ꝑeundi genus ē. in q̄ carnifex rogat̄ vt feriat. vita optat̄ vt pereat. mors inuitat̄ vt veniat. Nouꝰ h̄ luctꝰ. noua miſeria. in q̄ natoꝝ iuuētus ſponte amittitur. ⁊ ꝑentū miſerāda cogit̄ ſenectuſ vt viuat. Hec dicēte matre. pater ſenior manibꝫ adducit̄ ſeruuloꝝ ⁊ capite aſꝑſo puluere hm̄oi voces dabat ad celū. Ad mortē vltro ꝓficiſcētibꝫ filijs valedicturꝰ adueni vt q̄ mee ſepulture parauerā inilioꝝ ſepulturꝭ infelix expendā. O filij mei baculū ſenectutꝭ. ⁊ geminū meoꝝ viſceꝝ lumē cur ſic mortem diligitis. Uenite huc iuuenes. flete ſuꝑ iuuenes ſponte ꝑeuntes. Uenite huc ſenes. ⁊ mecuꝫ ſuꝑ filios meos plangite. Accedite huc p̄res ⁊ ꝓhibete talia patiamini. Deficite plorando oculi mei ne videā filios meos gladio cedi. Hec dicēte patre adueniūt ꝯiuges aſpectibꝫ eoꝝ ꝓprios filios offerētes atq̄ eiulādo clamātes. q̇bus nos dimittitis. q̇ erunt hoꝝ infantū dn̄i. Quis veſtras largas diuidet poſſeſſiones. Heu q̄ꝫ ferrea pectora. q2 ꝑentes deſpicitis. amicos reſpuitꝭ. vxoreſ abijcitis. filios abdicatis. ⁊ vos carnificibꝫ ſpontaneos exhibetꝭ. Inter h̄ aūt ceperūt viroꝝ corda molleſcere.

Tunc ſanctꝰ Sebaſtianꝰ qui ibi aderat erūpens in mediū dixit. O fortiſſimi milites xp̄i nolite ꝑ miſera blādimēta coronā deponere ſempiternā. Sꝫ ⁊ ꝑentibꝫ dixit. Nolite timere. nō ſeꝑabunt̄ a vobis. ſed vadūt in celum vobis ꝑare ſidereas māſiones. Nam ab initio mūdi hec vita in ſe ſperātes fefellit. ſe expectātes decepit. de ſe p̄ſumentes irriſit. ⁊ ita nullū oīno certum reddidit vt oībus ꝓbetur eſſe mētita. Uita hec admonet furē vt rapiat. iracūdū vt ſeuiat. mēdacē vt fallat. Ipſa impat crimina. iubet facinora. ſuadet iniuſta. Hec aūt ꝑſecutio quā hic patimur. hodie excādeſcit ⁊ cras euaneſcit. hodie exardeſcit ⁊ cras refrigeſcit. ſub vna hora inducit̄ ⁊ ſub vna hora excludit̄. Dolor aūt eternꝰ renouat̄ vt ſeuiat. augmentat̄ vt exurat. inflāmatur vt puniat. In amore ḡ martyrij noſtros iam ſuſcitemꝰ affectus. Ibi ei diabolꝰ ſe vincere extimat qui duꝫ capit captus eſt. dū tenet tentus eſt. duꝫ vincit victꝰ eſt. dū torquet torq̄tur. dū iugulat occiſus ē. ⁊ dū inſultat irriſus eſt. Igit̄ dum btūs Sebaſtianus hec ex ore ꝓferret. ſubito ꝑ vnā fere horā

a splēdore nimio de celo descēdēte illu
minatꝰ ē. ⁊ sub illo splēdore pallio cā/
didissimo amictꝰ. ⁊ ab angel' septē cla
rissimis circūdatꝰ. Juuēis etiā appa/
ruit iuxta eū dās ei pacē ⁊ dicēs Tu ſp
mecū eris. Cum aūt beatꝰ Sebastia/
nus hec ⁊ his silia p̄dicaret. Zoe vxor
Nicostrati. in cuiꝰ domo scti custodie/
bant. que loquelā amiserat. pedib ei
ꝓuolūta nutib veniam postulabat.
Tunc Sebastianꝰ ait. Si ego xp̄i ser
uus sum. ⁊ si vera sunt oia que ex ore
meo hec mlier audiuit ⁊ credidit. ape
riat os eiꝰ q aperuit os Zacharie ꝓphe
te sui. Ad hāc vocē mulier exclamauit
Bn̄dictus sermo oris tui. ⁊ bn̄dicti q
oibus q locutꝰ es credūt. Uidi em̄ an
gelum librū tenentē an̄ te vbi oia que
tu dixisti scripta erāt. Uir autē eius h
audiēs ꝓcidit ad pedes sancti Seba/
stiani sibi postulās indulgeri. Stati/
qꝫ absoluēs martyres rogabat vt libe
ri abirent. Qui dixerūt nullatenꝰ se de
serturos victoriā quā cepissent. Tan/
tam igit gratiā ⁊ virtutē ꝓbis sancti
Sebastiani dn̄s ꝯtulerat. ꝙ nō solū
Marcellianū ⁊ Marcū i martyrij cō
stantia roborauit. sed etiā patrē eorū
noie Tranqllinū. ⁊ matrē cū multis
alijs ad fidē cōuertit. quos oēs Poli/
carpus p̄sbyter baptizauit. D
Tranqllinꝰ aūt morbo grauissimo la
borans mox vt baptizatꝰ est sanitatez
recepit. Prefectꝰ aūt vrbis rome qui ⁊
ipse morbo grauissimo laborabat ro/
gauit Tranqllinū vt ad se adduceret
eū qui sibi sanitatē dederat. Cū g̊ ad
eū venissent Policarpꝰ p̄sbyter ⁊ Se
bastianꝰ ⁊ ip̄e eos rogaret vt etiā sani
tatez reciꝑet. dixit ei Sebastianꝰ vt ꝓ
us idola abnegaret. ⁊ ꝯfringēdi ea si/
bi potestatē traderet. ⁊ sic sanitatē re/
ciꝑet. Cui cū Cromaciꝰ p̄fectus dice/
ret ꝙ serui sui hoc facerēt ⁊ nō ipse. di/
xit Sebastianus. Timidi deos suos
ꝯfringere formidāt sꝫ ⁊ si diabolꝰ hac
occasiōe eos lederet. dicerēt infideles
eos esse ob hoc lesos ꝙ deos suos con
fringerēt. Sicqꝫ Policarpꝰ ⁊ Seba/
stianꝰ accincti plusqꝫ ducenta idola cō
fregerūt. Post h aūt dixerūt Croma/
cio. Cū nobis idola cōfringētib sani
tatē reciꝑe debuisti nec recepisti certū
est. qr aut infidelitatē nōdū abiecisti.
aut aliq idola reseruasti. Tunc indica
uit se hr̄e thalamū in q̊ erat ois disci/
plina stellaꝝ. ꝓ quo p̄r suus plꝰqꝫ du/
centa pōdera auri expēderat. ⁊ ꝑ que
futura oia ꝓuidebat. Cui Sebastia/
nus. qꝫdiu hoc integrū habuerꝫ. teip̄z
integrū nō habebis. Cūqꝫ ad h ille as
sentiret. Tiburciꝰ eiꝰ filiꝰ iuuenis egre
gius dixit. Nō patiar opus destrui tā
p̄clarū. Sꝫ ne paterne sanitati videar
esse ꝯtrarius. duo clibani accendant.
vt si destructo oꝑe pater meꝰ sanitatē
nō receperit. ambo viui ꝯcrementur.
Cui Sebastianꝰ. Sic fiat vt locutus
es. Dum igit illa ꝯfringerēt angelꝰ p̄
fecto apparuit. ⁊ sibi a dn̄o iesu sanita
tem redditā nūciauit. Staticqꝫ sanꝰ ef
fectus. cucurrit post eū vt eiꝰ pedes o/
scularet. Qui eum ꝓhibuit ex eo ꝙ ba
ptismū nōdū receꝑat. Sicqꝫ ip̄e Ti/
burciꝰ filius eiꝰ ⁊ milleqdringenti de
eiꝰ familia baptizati sunt. Zoe aūt ab
infidelib tenta ⁊ diu cruciata emisit
spiritū. Qd̄ cū audisset Tranqllinꝰ ꝓ
rupit ⁊ dixit. Femine nos ad coronaz
p̄cedunt. vt qd viuimꝰ. Ipse aūt post
paucos dies lapidatꝰ est. E Sā/
ctus aūt Tiburciꝰ suꝑ prunas allatas
iubet aut incēsum dijs imponere aut
suꝑ ip̄as nudis ingressus est plantis
dicens. Uidet mihi ꝙ suꝑ roseos flo/
res incedā in noie dn̄i nostri iesu xp̄i.
Cui Fabianus p̄fectus dixit. Quis
ignorat magicā artē xp̄m vos docuis
se. Cui Tiburciꝰ. Obmutesce infelix
quia nō es dignꝰ nomē tā sanctū ⁊ tā
mellifluū noiare. Tūc iratꝰ prefectus
iussit eū decollari Marcellianꝰ aūt et
Marcus stipiti affigunt. Cūqꝫ fuis/
sent affixi psallentes dicebāt. Ecce qꝫ
bonū ⁊ qꝫ iocundū habitare fratres i
vnū. Quib p̄fectꝰ. Infelices deponi
te amētiā ⁊ vosip̄os liberate. Cui illi.
Nūqꝫ tā bn̄ epulati sumꝰ vtinā tādiu

sic nos esse ꝑmitteres ꝙ̃diu corꝑis te
gimur idu mēto. Tūc ꝑfect⁹ iussit eos
lāceis ꝑ latera trāsuerberari. ꝛ sic mar
tyriū ↄsūmauerūt. Post hoc ꝑfect⁹
Dyocleciano imꝑatori de Sebastia
no suggessit. Quē ad se vocās dixit.
Ego te inter ꝑmos in palacio meo sꝑ
habui. ꝛ tu ↄ salutē meā ꝛ deoꝝ iniu
riā actenus latuisti. Cui Sebastian⁹
Pro salute tua xp̄m sꝑ colui. ꝛ ꝓ statu
romani imperij deū q̄ in celis est sem
per adoraui. Tūc Dyoclecian⁹ iussit
eū in mediū campū ligari ꝛ a militi
bus sagittari. Qui ita eū sagittis im
pleuerūt vt q̄si ericī⁹ videret̄. ꝛ estimā
tes illum mortuū abierūt. Qui intra
paucos dies liberat⁹ stans suꝑ g̃dum
palacij imꝑatores veniētes de malis
q̄ xp̄ianis inferebant dure redarguit.
Dixerūtq̄ imꝑatores. Iste ne ē Se
bastian⁹ quē diu sagitt̄ꝭ interfici iusse
ram⁹. Cui Sebastian⁹. Ad h̄ me do
min⁹ resuscitare dignat⁹ ē. vt ↄueniā
vos ꝛ redarguā vos de malis q̄ xp̄i fa
mulis irrogatꝭ. Tunc imꝑator tādiu
eū fustigari iussit donec sp̄m exalaret.
Fecitq̄ corp⁹ ei⁹ i cloacā ꝓijci ne a xp̄i
anis ꝓ martyre coleret̄. Sctūs autē
Sebastian⁹ sequenti nocte sctē Lucie
apparuit. ꝛ corp⁹ eius sibi reuelauit. ꝛ
vt iuxta vestigia ap̄loꝝ illud sepeliret
ꝑcepit. qđ ꝛ factū est. Passus est āt
sub Dyocleciano ꝛ Maximiano im
peratoribꝫ. q̇ ceperūt circa annos dn̄i
cclxxxvij. F Refert Gregori⁹ in ꝑ
mo libro dialogoꝝ ꝙ q̄dā mľier in tu
scia nuꝑ nupta cū ad dedicationē ec
clesie scti Sebastiani ab alijs inuita
ta esset in ip̄a nocte q̄ seq̄nti die ire de
bebat carnis voluptate stimulata. a
viro suo se abstinere nō potuit. Facto
aūt mane magis erubescēs vultū ho
minū ꝙ̃ dei illuc ꝓfecta est. Mox aūt
vt oratoriū vbi erāt reliquie scti Se
bastiani ingressa ē. diabol⁹ eam arri
puit ꝛ corā oībꝫ vexari cepit. Tūc pre
sbyter illi⁹ eccl̄ie pallā altaris arripiēs
inde eā operuit. Sꝫ diabol⁹ statī ip̄ꝫ
ꝑsbyteꝝ inuasit. Duxerūt aūt eā ami
ci sui ad incātatores. vt suis incātatio
nibꝫ diabolū effugarēt. Sꝫ mox dum
incātaret̄ iudicio dei legio demonū. i.
sexmillesexingētisexagintasex in eā in
gressi ipsam acrius vexare ceperunt.
Quidā aūt vir noīe Fortunat⁹ sctita
te ↄspicu⁹ suis ꝑcibꝫ eā sanauit. Le
git̄ q̄ꝫ i gestis lōgobardoꝝ ꝙ tp̄e Gū
berti regis italia tota tāta peste ꝑcus
sa est vt vix vn⁹ alteꝝ sufficeret sepelire
Et hec pestis maxime rome ac papie
grassabat̄. Tūc visibiliter bon⁹ ange
lus multis apparuit malo angelo se
quēti ꝛ venabulū ferēti ꝑcipiens vt ꝑ
cuteret ac cedē faceret. Quotiēs autē
aliquā domū ꝑcutiebat tot inde mor
tui efferebant̄. Tūc cuidā diuinit⁹ re
uelatū est ꝙ neq̄q̃ h̄ pestis cessaret do
nec sctō Sebastiano altare papie con
strueret̄. Qđ q̇dem ↄstructū est in ec
clesia scti Petri q̄ đr ad vincula. Quo
facto statī cessauit illa q̄ssatio. Et il
luc a roma reliq̇e scti Sebastiani sunt
delate. Ambrosi⁹ i ꝑfatōe sic ait. Bti
martyris Sebastiani ꝓ ↄfessiōe noīs
tui dn̄e venerabiľ sanguis effusus siľ
ꝛ tua mirabilia manifestat ꝙ ꝑficꝭ in
infirmitate ꝟtutē ꝛ nr̄is studijs das
ꝓfectū. ꝛ infirmis apud te ꝑstas auxi
liū. Legenda. xxiiij. A

De sctā Agnete ꝟgine.

Gnes dicta est ab ag
a na qꝛ mitis ꝛ humilis tan
ꝙ̃ agna fuit. vel a greco q̊
dā agnos qđ est piū. qꝛ pia ꝛ miseri
cors extitit. vel agnes ab agnoscēdo.
qꝛ viā veritatꝭ agnouit. Ueritas aūt
ꝟm Aug⁹. opponit̄ vanitati ꝛ falsita
ti ꝛ duplicitati. q̄ tria a se remouit per
virtutē quā habuit. B

Gnes ꝟgo prudētissima vt
a testat̄ Ambrosi⁹ q̇ ei⁹ passio
nē cōscripsit. tredecimo an
no etatis sue mortē ꝑdidit ꝛ vitā inue
nit. Infantia q̇dē cōputabat̄ in an
nis sꝫ erat senect⁹ mētis imensa. Cor
pore iuuēcula. sꝫ aīo cana. pulchra fa
cie sꝫ pulchrior fide. Que dū a scolis

reuertit̄ a p̄fecti filio adamat̄. Cui ille
gēmas ⁊ diuitias inumerabiles pro=
misit si ꝯsensū ei⁹ cōiugio nō negaret
Cui Agnes rn̄dit. Discede a me fa=
mes pc̄ti nutrimētū facinoris. pabu=
lū mortꝭ. qꝛ iā ab alio amatore p̄ueta
sum. Cepitq̄ ip̄m suū amatorē ⁊ spō=
sum a q̇nq̄ cōmēdare. q̄ spōse in spon
sis p̄cipue req̄runt. s. a nobilitate gene
ris. a decore pulchritudis. a diuitiarū
abundantia. a fortitudine ⁊ potētie ef
ficacia. ⁊ ab amoris excellētia. sic dicēs
Illū amo q̇ longe te nobilior est ⁊ ge=
nere dignior. cui⁹ mater ꝟgo est. cuius
pater feminā nescit. cui angeli seruiūt
cui⁹ pulchritudinē sol ⁊ luna mirātur.
cui⁹ opes nūq̄ deficiūt. cui⁹ diuitie nū
q̄ decrescūt. cui⁹ odore reuiuiscūt mor
tui. cui⁹ tactu ꝯfortant̄ infirmi. cuius
amor castitas est. tact⁹ sc̄titas. vnio ꝟ=
ginitas. Hec aūt q̇nq̄ ponit in q̄daꝫ
autoritate dicēs. Cui⁹ generositas cel
sior. possibilitas fortior. aspectus pul=
chrior. amor suauior. ⁊ omi gratia ele
gantior. ¶ Deinde ponit q̇nq̄
bn̄ficia q̄ sibi sponsus contulit ⁊ aliȷ̈s
spōsis ꝯfert. scꝫ qꝛ eas fidei anulo sub
arrat. multiplici ꝟtutū varietate eas
vestit ⁊ ornat. passionis sue sanguine
eas signat. vinclo amoris eas sibi co=
pulat. ⁊ thesauris celestis glīe eas di=
tat. sic dicēs. Qui anulo suo subarra=
uit me. dexterā meā ⁊ collū meū cinxit
lapidib⁹ p̄ciosis. induit me ciclade au
ro texta. ⁊ imensis monilib⁹ ornauit
me. posuit signū in faciē meā. vt nullū
p̄ter eum amatorē assumā. ⁊ sanguis
eius ornauit genas meas. iam ample
xibus eius castis astricta suꝫ. iam cor
pus ei⁹ corꝑi meo sociatū est. ostendit
mihi thesauros incōparabiles. quos
mihi se daturꝫ si in eo ꝑseuerauero re=
promisit. Audiēs hec insan⁹ iuuenis
lecto ꝓsternit̄. ⁊ q̄ amore egrotet ꝑ al=
ta suspiria a medicis aperit̄. Cūq̄ pa
ter iuuenis eadē virgini replicaret ⁊
illa p̄oris sponsi federa se violare non
posse assereret. cepit p̄fectus inq̄rere.
q̄s eēt iste spōsus de cui⁹ se agnes po=
testate iactaret. Cū ḡ quidā assereret.
q̄ xp̄m spōsum suū diceret. blandis p̄
us sermonib⁹. demū terrorib⁹ eā pul=
sat. Cui Agnes. Quicq̄d vis age. qꝛ
qd̄ queris nō poteris obtinere. Ipsuꝫ
em̄ terrentē vt blandientē siliter deri=
debat. Cui p̄fectus. Unū tibi de duo
bus elige. Aut cū ꝟginib⁹ dee veste sa
crifica si tibi ꝟginitas placet. aut cum
meretricib⁹ scortaberꝭ. Quia em̄ no=
bilis erat vim sibi inferre nō poterat.
⁊ ideo titulū sibi xp̄ianitatꝭ opposuit
Cui illa. Nec sacrificabo diȷ̈s tuis. nec
sordib⁹ polluar alienis. Mecuꝫ enim
habeo custodē corꝑis mei angelū dn̄i
¶ Tunc p̄fectus iussit eā expoliari
⁊ nudā ad lupanar duci. Tantā autē
densitatē capillis ei⁹ dn̄s ꝯtulit vt me
lius capillis q̄ vestib⁹ tegeret̄. Ingres
sa aūt turpitudis locū angelū dn̄i p̄=
paratū inuenit. q̇ locū claritate nimia
circūfulsit. sibiq̄ stolā candidissimā p̄
parauit. Sicq̄ lupanar loc⁹ fit oronis
adeo vt mūdior exiret q̄ fuisset ingres
sa. q̄ imenso lumini dabat honorem.
Prefecti aūt fili⁹ cū aliȷ̈s iuu enib⁹ ad
lupanar venit. ⁊ eos p̄us ad ip̄am iui
tauit. Qui ingressi. sꝫ ex miraculo ter=
riti cōpuncti redierūt. Quos ille mise
ros appellās. ⁊ ad eā furēs intrās cū
eā vellet ꝯtingere in ip̄m lumē irruit.
q̇ cū deo nō dedisset honorē p̄focat⁹ a
diabolo expirauit. Qd̄ p̄fectus audi=
ens cū ingenti ploratu ad eā venit. et
causam mortꝭ ei⁹ diligenti⁹ sciscitatur.
Cui Agnes. Ille cui⁹ volūtatē vole=
bat ꝑficere p̄tātem in eū accepit ⁊ oc=
cidit. Nā sociȷ̈ ei⁹ de viso miraculo ter=
riti redierūt illesi. Cui p̄fect⁹. In hoc
apparebit q̄ nō magicis artib⁹ h̄ egi=
sti si ipetrare poterꝭ vt resuscitet̄. Orā
te Agnete iuuenis resuscitat̄. ⁊ xp̄us
ab eo publice p̄dicat̄. Ad hec tēplorū
pōtifices seditioneꝫ excitātes in ppl̄o
exclamauerūt. Tolle magā. tolle ma=
leficā. q̄ mentes mutat ⁊ aīos alienat
Prefect⁹ aūt viso tanto miraculo eā li
berare voluit sꝫ ꝓscriptionē metuens
vicariū dereliq̄t. ⁊ qꝛ eā liberare nō po

tuit trist̃ꝫ abscessit. Tũc vicari⁹ Aspa-
sius noĩe iussit eã in copiosum ignẽ ia-
ctari. Sꝫ in duas ꝑtes flãma diuisa
seditiosum ppl'm exurebat ꝛ eã mĩme
ꝯtingebat. Tũc Aspasi⁹ ĩ gutture ei⁹
gladiũ imergi p̃cepit. Et sic xp̃s spon-
sus candid⁹ rubicũd⁹ ip̃aꝫ sibi spõsaꝫ
ꝛ martyrẽ ꝯsecrauit. Passa est autẽ
vt credit̃ tp̃e Cõstantini magni q̇ ce-
pit anno dñi. cccix. Cũ igit̃ corp⁹ eius
xp̃iani ꝛ ꝑentes ip̃i⁹ cũ gaudio sepeli-
rent. vix a paganis ĩ eos lapides mit-
tentibꝫ euaserũt. E Emerẽtiana
aũt ei⁹ collectanea ꝟgo sctĩssima licet
adhuc cathecumia dũ iuxta sepulchꝝ
ei⁹ staret. ꝛ ꝯstanter gentiles argueret
ab eis lapidata ẽ. Staticꝫ terremot⁹
chorusca tõesꝛ fulgura extiterũt adeo
ꝙ ex paganis plurimi ꝑierũt. ita ꝙ ip̃i
de cetero veniẽtes ad sepulchrũ ꝟgi-
nis nõ leserũt. Corp⁹ aũt Emerẽtia-
ne iuxta corp⁹ sctẽ Agnetis positũ est.
Cũcꝫ ꝑentes ei⁹ octauo die iuxta tu-
mulũ vigilarẽt. viderũt choꝝ ꝟginuꝫ
vestibꝫ aureis radiantẽ inter q̃s vide-
runt btãm Agnetẽ sili veste fulgenteꝫ
ꝛ ad dexterã ei⁹ agnũ candidiorẽ niue
stanteꝫ. Quibꝫ illa. Videte ne me q̃si
mortuã lugeatꝭ sꝫ cõgaudete mecũ et
cõgratulami qꝛ cũ his oĩbus lucidas
sedes accepi. Propter hãc visionẽ cele-
brat̃ festum Agnetis. ij. Constan-
tia ꝟgo filia Cõstãtini lepra ḡuissima
laborãs. cũ hanc visionẽ audisset. tu-
mulũ ei⁹ adijt ꝛ ibi dũ ĩ orõne ꝑsisteret
obdormiuit. Viditcꝫ btãm Agnetẽ
sibi dicentẽ. Cõstanter age Cõstãtia
si in xp̃m crediderꝭ ꝯtinuo liberaberꝭ.
Ad hanc vocẽ euigilãs ꝑfecte se sana-
tam inuenit. Que baptismũ recipiẽs
suꝑ corp⁹ sancte Agnetꝭ basilicã fecit
ꝛ ibi in ꝟginitate degẽs multas exem-
plo suo ibideꝫ ꝟgines aggregauit.
Quidã vir noĩe Paulin⁹ in eccl'ia
sancte Agnetis sacerdotij fungẽs of-
ficio mira cepit carnis tẽptatiõe vexa-
ri. Sed cũ deũ offendere nollet. a sum-
mo pontifice licẽtiaꝫ petijt ꝯtrahẽdi.
Cui⁹ bonitatẽ ꝛ simplicitatẽ papa cõ-
siderãs. anulũ ei cũ smaragdo dedit.
ꝛ iussit vt imagini formose btẽ Agne-
tis q̃ in sua eccl'ia depicta erat ex parte
sua p̃ciꝑet vt se ꝑmitteret desponsari.
Cuncꝫ hoc sacerdos imagini impa-
ret illa cõtinuo digitũ anularẽ porri-
gens ꝛ anulo suscepto digitũ retrahẽs
omnẽ tẽptationẽ a sacerdote fugauit.
Predict⁹ aũt anul⁹ adhuc dicit̃ in eius
digito apparere. Alibi tñ legitur ꝙ
cũ ecclesia btẽ agnetꝭ rueret papa cui-
dam sacerdoti dixit se sibi velle quan-
dã sponsaꝫ custodiendã ꝛ nutriendaꝫ
scꝫ eccl'iam sctẽ Agnetꝭ cõmittere dãs-
cꝫ ei anulũ iussit. vt dictã imaginẽ de-
sponsaret. Quã illa extendẽte ꝛ retra-
hente digitũ desponsauit. De hac vir-
gine dicit Ambrosi⁹ in libro de ꝟgini-
bus. Hãc senes hanc iuuenes hãc pu-
eri cantãt. Nemo est laudabilior q̃ꝫ q̇
ab oĩbus laudari põt. Quot homĩes
tot p̃cones q̇ martyrẽ p̃dicant dũ lo-
quunt̃. Stupete vniuersi ꝙ iã diuini-
tatis testis existeret. q̃ adhuc arbitra
sui ꝓ etatẽ esse nõ posset. Fecit denicꝫ
vt ei de deo crederet̃ cui de homĩe ad-
huc nõ crederet̃. qꝛ qð vltra naturam
est hoc de autore nature ẽ. Nouũ mar-
tyrij genus nõ dũ idonea pene ꝛ iam
matura victorie. Certare difficilis ab-
lis coronari. Magisteriũ ꝟtutis im-
pleuit q̃ nõdum iudiciũ habebat eta-
tis. Nõ sic ad thalamũ nupta ꝓpera-
ret. vt ad supplicij locuꝫ. leta successu.
gradu festina. virgo ꝓcessit. Item
Ambrosius in p̃fatione. Beata Ag-
nes generositatis oblectamẽta despi-
ciens celestẽ meruit dignitatẽ. societa-
tis humane vota contẽnens eterni re-
gis est sociata consortio p̃ciosam mor-
tem ꝓ xp̃i confessiõe suscipiẽs simul ẽ
ei facta conformis.

Legenda. xxv. A

De sancto Vincentio martyre.

Vincentius dicit̃ qua-
si viciũ incẽdẽs vel vincẽs
incẽdia vel victoriã tenẽs. Ipse enim

incēdit.i.ↄsumpsit vicia ꝑ carnis mortificationē. vicit incēdia suppliciorū ꝑ ↄstantē penaꝝ ꝑpessionē. victoriā tenuit mūdi ꝑ ipius despectionē. Vicit em̄ tria q̄ erant in mūdo.s. falsos errores. imūdos amores. mūdanos timores. q̄s vicit ꝑ sapiam. mūdiciā. ⁊ constantiā. De q̄bus dicit Aug⁹. Ut cuȝ oīb⁹ erroribꝫ. amoribꝫ. ⁊ timoribꝫ vincat̄ hic mūd⁹ sanctoꝝ martyria docēt ⁊ docuerūt. Ei⁹ passionē q̄dam beatū Augustinū dicūt cōpilasse. quā Prudenti⁹ versibꝫ luculēter exeq̄t̄. B

V Incenti⁹ nobilis genere sed fide ac religione nobilior. btī Valerij epī diaconus fuit. Cui eps̄ q2 impeditioris erat lingue vices suas cōmiserat. ⁊ ipe orōni ⁊ cōtemplatōi vacabat. Jussu igit̄ Daciani p̄sidis valentiā trahunt̄ ⁊ diro carceri mācipant̄. Cumq̄ eos fame pene defecisse crederet. eos suo aspectui iussit astare. Quos cūq̄ sanos cerneret ⁊ gaudētes irat⁹ in hanc vocē ꝓrupit. Quid dicis tu Valeri q̄ sub noie religionis ↄ̄ decreta p̄ncipū facis. Cū āt btūs Valeri⁹ lenius rn̄deret. dixit ei Vincēti⁹. Noli p̄r venerabilis q̄si mēte timida submurmurare. sȝ libera voce exclama. Si g̊ iubes p̄r sctē rn̄sis iudicē aggredior Cui ille. Jā dudū tibi fili charissime loq̄ndi curā cōmiserā ⁊ nūc ꝓ fide q̄ astam⁹ respōsa cōmitto. Tūc Vincenti⁹ cōuersus ad Dacianū acten⁹ inq̄t a te sermo de negāda fide ꝑorauit. sȝ nepharīū apud xp̄ianorum prudentiā esse cog̊sce deitatꝭ cultū abnegādo blasphemare. Tūc iratus Dacian⁹ ep̄m in exiliū mitti p̄cepit. Vincentiū ꝟo tanq̄ ↄtumacē ⁊ p̄sumptuosum iuuenē vt ei⁹ exēplo alij terrerent̄ in eculeo distentū. mēbris omnibꝫ dissipari. Cūq̄ corꝑe tot⁹ dissiparet̄. ait Dacian⁹. Dic mihi Vincenti vbi nūc tuū miserrimū corp⁹ cōspicis At ille subridēs ait. Hoc est q̄d semꝑ optaui. E Tūc iratus p̄ses cepit ei oīa genera tormētoꝝ minari nisi ei assensum p̄beret. Cui Vincenti⁹. O felicē me q̄ mihi irasci te grauī⁹ putas eo meli⁹ incipis miseri. Insurge g̊ miser ⁊ toto malignitatꝭ spū debachare. Videbis me dei ꝟtute plus posse dū torq̄or q̄ꝫ possis ipe q̄ torques. Ad h̄ p̄ses cepit clamare ⁊ carnifices virgis ⁊ fustibꝫ verberare. Et ait Vincenti⁹ Quid facis Daciane. Ecce tuipse me vindicas de tortoribꝫ meis. Tūc preses amēs fact⁹ dixit carnificibꝫ. Miserrimi nihil facitis. Cur deficiūt manus vestre. Adulteros ⁊ p̄ricidas vincere potuistis vt nihil inter illata supplicia celare possent. ⁊ nūc sol⁹ Vincētius vr̄a poterit suꝑare tormēta. Tūc carnifices pectines ferreos vsq̄ ad intima costaꝝ fixerūt. ita vt de toto eius corꝑe sanguis efflueret. ⁊ solutꝭ costarum cōpaginibꝫ. viscera interna paterent. Et ait Dacian⁹ D Miserere tui Vincēti vt possis tā pulchrā recuꝑare iuuētutē. ⁊ ea q̄ supsunt lucrari tormēta. Et ait Vincenti⁹. O venenosa diaboli lingua tormēta tua n̄ timeo. sed h̄ solū valde metuo q̄ te mihi fingis velle miseri. Nā quo te magis iratū video. eo ampli⁹ ⁊ magꝭ exulto. Nolo vt aliq̄d minuas de supplicijs vt te victū in oībus fatearꝭ. Tūc ex eculeo deposit⁹ atq̄ ad ignis craticulā rapt⁹ moras carnificū arguendo ad penā alacriter ꝓperabat. Craticulam g̊ spōte ↄscendēs ibidē assat̄ exuritur ⁊ cremat̄ mēbrisq̄ oībus vncini ferrei ⁊ ardētes lamine infigunt̄. Dūq̄ sanguie flāma resꝑgit̄ vulnera vulneribꝫ imp̄munt̄. Sal insuꝑ in igneȝ spargit̄ vt in corp⁹ eius vndiq̄ vulneratū resiliēs. stridētibꝫ flāmis crudelius cōburat̄. Jāq̄ nō ad artus sȝ ad viscera tela iaciunt̄. ipsaq̄ interna viscera de ei⁹ corꝑe extra labunt̄. Inter h̄ ille manet imobilis. ⁊ sursum erectis lumibꝫ dn̄m p̄cabat̄. Cūq̄ mistri hec Daciano retulissent. heu ait Dacianus vincimur. Sȝ iaȝ nūc vt in pena diuti⁹ viuat ipm̄ teterrimo carceri includite ⁊ ibi testas acutissimas ↄgerite. pedes ei⁹ ligno affigite sine oi hūa

no solatio extensuz sic sup testas relinqte ⁊ cũ defecerit nũciate. Fauẽt q̃totiꝰ mistri crudeles dño crudeliori. Sz ecce rex ꝑ q̊ miles patit penã ꝯmutat i glĩaz. Nã tenebre carceris ab immẽsa luce expellunt. testaꝝ aspitas in oium floꝝ suauitatẽ mutat. pedes dissoluũtur ⁊ ãgeloꝝ solatio venerãdo ꝑfruit. Cũq; sup flores cũ angelis psallẽs incederet modulatio dulcis: ⁊ mira suauitas florũ procul diffundit. Perterriti custodes cũ ꝑ rimas carceris q̇d intus erat vidissent. ad fidẽ ꝯuersi sunt. Hec audiẽs dacianꝰ amens factꝰ ait. Et q̇d ei amplius faciemus. ecce eniz victi sumꝰ. Transferatur ad lectulũ ⁊ stramẽtis mollioribꝫ reponatur ne plꝰ eum gloriosum faciamꝰ si forte defecerit in tormentis. Sed potius recreatus: nouis iterum supplicijs puniat. Cum igit ad stratũ molliorẽ deportatus esset. ⁊ ibidem paululũ quieuisset statim spiritum tradidit. Circa ãnos dñi. cclxxxvij. sub dyocleciano ⁊ maximiano. Quo audito dacianus vehementer se sic victum dolens ait. Et si non potui eum supare viuentẽ puniã vel defunctum ⁊ sic saciabor de pena ⁊ sic poterit mihi prouenire victoria. Iussu ergo daciani corpus eius i cãpum auibus ⁊ bestijs deuorandũ exponitur. Sz statim angeloꝝ custodia ꝑmunit ⁊ intactũ a bestijs conseruat. Deniq; coruus ingluuiei deditus alias aues se maiores impetu alaꝝ abegit. ⁊ lupum accurrentẽ morsibꝫ ⁊ clamoribus effugauit. Qui reflexo capite in aspectu corporis sacri fixus cernitur. vtpote qui ibidem angeloꝝ custodiam mirabat. Quod audiens dacianus ait. Puto q̧ nec defunctũ potero superare. Iubet ergo corpori eius ingentem molam alligari: et in pelago proijci vt qd̄ in terra a bestijs consumi nõ potuit saltem in pelago a marinis beluis deuoretur. Naute igitur corpus eius i pelagus deferentes submergunt. sed ipsis nautis velocius litora corpus petit. qd̄ a quadam matrona et quibusdam alijs ipso reuelãte inuenitur ⁊ ab eis honorifice sepelitur. E De hoc martyre sic dicit aug. Beatus vincentius vicit in verbis: vicit in penis: vicit in ꝯfessiõe: vicit in tribulatione: vicit exustus: vicit submersus: vicit ortus vicit mortuus. Idem. Torquetur vincentius: vt exerceatur. flagellatur vt erudiatur. tunditur: vt solidetur. exuritur vt purget. Ambrosius in prefatione de ipso sic ait. Torquetur vincencius: tunditur: flagellatur: et exuritur. sed inuictus ꝓ sancto nomine animus nõ concutitur plus ardens igne zeli q̃ ferri. plus nectitur timore dei q̃ seculi: plus voluit placere deo q̃ foro plus dilexit mori mundo q̃ domino. Item augustinꝰ. Ante oculos nostros mirandum spectaculum constitutum est. Iudex iniquus: tortor cruentus. martyr inuictꝰ crudelitatꝫ pietatisq; certamẽ. Prudentius quoq; qui claruit tempore theodosij senioris q̇ cepit ãno domini ccclxxxvij. sic ipsum daciano respondisse ait. Tormenta: carceres vngule: stridensq; flammis lamina atq; ipsa penarum vltima mors christianis ludꝰ est. Tũc dacianꝰ Vinctũ retortꝫ brachijs sursum ac deorsuz extendite donec compage ossiuz diuulsa membratim crepet. vt per lacunas vulnerum iecur detectum palpitet. Ridebat hic miles dei manus cruentas increpãs q̧ fixa nõ ꝓfundius intraret artus vngula. Cum esset in carcere angelus dixit ad eum. Exurge martyr inclite. exurge securus exurge ⁊ almis cetibus noster sodalis addere. O miles inuictissime: fortissimorum fortior. iam te ipa seua: ⁊ aspera tormẽta victorẽ tremũt. Exclamat prudentiꝰ. Tu solus insignite: solꝰ brauij duplicꝫ palmã tulisti. tu duas simul parasti laureas.

Legenda xxvj A

De sancto Basilio epo.

Asilius venerabilis eps ⁊ doctor ꝑcipuus. cuiꝰ

vitaȝ scripsit āphiloti⁹icorniꝫ episcop⁹
quāte scitatis extiterit cuidā heremite
noie effrem in visu monstratū ē. Cuȝ
em̄ dictus effrem in extasi positus esset
vidit colūnaȝ ignis cuius caput vsq̄
ad celū ꝑtingebat. ⁊ vocē desuꝑ audi/
uit dicentē. Talis est magn⁹ basili⁹ q̄/
lis hec colūna ignis quā cernis. Ve/
niens igiꝛ ad ciuitateȝ in die epħie. vt
tm̄ viꝝ videre posset cū vidisset eū sto/
la candida indutū cū clericis venera/
biliter ꝓcedentem ait intra se. Ut vi/
deo inuacuū laboraui. Iste em̄ cū i ta
li honore ⁊ cōstipatione sit positus ne
quaq̄ talis pōt esse queādmodū vidi
Nos em̄ qui portauim⁹ pond⁹ diei et
estus nihil tale ꝯsecuti sumus. Et hic
cum in tali honore ⁊ cōstipatōe posit⁹
sit colūna ignis est. Miror ista. Basi
li⁹ igiꝛ in spiritu hoc vidēs. fecit eū ad
se introduci. Qui cū itroduct⁹ esset. vi
dit linguā igneā ꝑ os eius loquenteȝ
Et ait effrem. Vere magn⁹ basilius
vere columna ignis basilius: vere spi
ritus scūs loquiꝛ per os eius. Dixitq̄
illi effrem. Obsecro dñe vt mihi impe
tres ꝙ grece loquar. Cui basilius. Rē
difficilē postulasti. Pro eo tñ orauit. ⁊
ꝯtinuo grece loqui cepit. Quidam
alius heremita vidēs basiliū alias in
pontificali habitu, ꝓcedenteȝ eum de/
spexit. iudicās euȝ in corde suo ꝙ i tali
pōpa plurimū delectareꝛ. Et ecce vox
facta ē ad eum dicēs. Tu ampli⁹ dele
ctaris in palpando catte tue caudā q̄
delecteꝛ basili⁹ i apꝑatu suo. Valēs
imꝑator fautor arrianoꝝ ecclīam q̄n/
dā a catholicis abstulit ⁊ arrianis de
dit. Ad quē accedēs basili⁹ ait. Impa
tor scriptū ē. Honor regis iudiciū di/
ligit. Et iteꝝ. Iudiciuȝ regis iusticia,
Et cur cor tuū iperauit. vt catholici
eijcerentur de ecclīa ⁊ dareꝛ arrianis.
Cui iꝑator. Iteꝝ ad ꝯtumelias reuer
teris o basili nō decet te. Et ille. Deceȝ
me ꝓ iusticia etiā mori. Tunc demo/
schenes ꝑfect⁹ epulaꝝ iꝑatorꝭ. fautor
arrianorū ⁊ loquēs ꝓ eis fecit barba/
rismū. Cui ait basili⁹. Tuū est de pul
mentarijs regis cogitare. nō dogma/
ta diuina decoq̄re. Qui mox cōfusus
tacuit. Dicit imꝑator basilio. Vade
⁊ iudica iter eos: sed nō ꝑm imodera/
tum amorē ꝑpl'i. Abiens ergo dixit co
rā catholicis ⁊ arrianis vt fores eccl'ie
clauderentꝛ. ⁊ vtriusq̄ ꝑtis sigillo mu/
nirentꝛ. ⁊ ad quoꝝ orones apꝑirentꝛ sua eēt
Qd cū oib⁹ placuisset. orātib⁹ arrianꝭ
trib⁹ dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ⁊ veniētib⁹ ad fo/
res eccl'ie nō sūt apꝑte. Tūc basili⁹ ꝓces
siōe ordinata venit ad eccl'iaȝ ⁊ facta
orone leui ictu baculo pastorali fores
tetigit dicēs. Tollite portas ꝑncipes
vestras ⁊ eleua. por. et. ⁊c̄. Et ꝯtinuo
sunt aperte ⁊ itrātes deo grās reddi/
derūt. Et reddita est eccl'ia catholicis
Fecit aūt imꝑator ꝓmitti multa ba/
silio. vt in historia tripartita legiꝛ. si si
bi ꝯsentiret. Et ille. pueris ista ꝯueni
unt. Nā q̄ diuinis saginanꝛ eloquijs.
corrumpere de diuinis dogmatib⁹ nec
vnā syllabā patiunꝛ. Tūc imꝑator in
dignat⁹ vt ibidē dr̄. cū de ei⁹ exilio sen/
tentiā vellet scribere. ꝑmus. scđs. ter/
cius calam⁹ fract⁹ est. Deinde tremor
magn⁹ ei⁹ manū inuasit. Vn̄ idigna
tus cartā fregit. B Vir q̄daȝ ve/
nerabil' noie eradi⁹ filiā vnicaȝ hēbat
quā consecrare dño disponebat. Sed
diabol⁹ hūani generꝭ inimic⁹ h̄ aduer
tens vnū de suis ꝑdicti eradij i amorē
puelle plurimū iflāmauit. Veꝝ cū im
possibile cerneret vt ipē q̄ suus erat in
amplex⁹ tā nobil' puelle accedere pos/
set ad vnū de maleficis accessit ꝓmit/
tēs ei mltā pecunie quātitatē. si ad h̄
eū iuuaꝛ. vellȝ. Cui dixit malefic⁹. ego
h̄ agere nō possū. sȝ si vis mittā te ad
dñȝ meū diabolū. ⁊ si feceris q̄ ipē tibi
dixerit tuum desideriū obtinebis. Et
dixit iuuenis. Quecunq̄ dixerit mihi
faciā. Ille ḡ malefic⁹ epl'am ad diabo
lū fecit. ⁊ eā ꝑ dictū iuuenē in hec v̄ba
trāsmisit. Quoniā quidē mi dñe opor
tet me festinanꝛ ⁊ solicite q̄sq̄ a xpia/
noꝝ religiōe abstrahere ⁊ tue adduce/
re volūtati. vt pars tua q̄tidie multi/
pliceꝛ. misi tibi hunc iuuenē cupidita/

te in talem puellã exarsũ ⁊ postulo vt suũ desideriũ assequat. vt ⁊ i isto gl'ier ⁊ alios tibi de cetero valeã aggregare Et dans ei ep'lam dixit. Uade et tali hora noctis sta supra monumẽtũ gentilis ⁊ ibidẽ demones acclama ⁊ hãc cartã in aere exalta ⁊ stati aderũt tibi. Qui vadẽs demones iuocabat ⁊ cartã p aerẽ eijciebat ⁊ ecce adest pnceps tenebrarum vallat⁹ multitudine demoniorum. Qui cũ epistolã plegisset ait ad iuuenẽ. Credis in me vt tuã cõpleam volũtatẽ. Qui ait. Credo dñe. cui diabolus. Et abnegas xp̃m tuũ. Qui ait abnego. Dicit diabol⁹. Perfidi estis vos xp̃iani. qr quãdo qdez me op⁹habetis: ad me venitis. qñ aũt desideriũ vestrum assecuti estis statim me negatis ⁊ ad xp̃m vestrũ acceditis. Ille ãt qr clemẽtissim⁹ est suscipit vos. Sz si vis vt tuã cõpleã voluntatẽ: fac mihi manu tua scriptũ in quo cõfitearis te abrenunciare xp̃o tuo ⁊ baptismati ⁊ xp̃iane pfessioni: ⁊ meus sis seruus et mecũ in iudicio cõdẽnandus. Qui statim manu ppria scriptũ fecit. qlit xp̃o abrenũciarz. ⁊ se suituti diaboli manciparet. Cõtinuo igit diabol⁹ accersiuit spũs q erãt sup fornicatõez iubẽs eis vt ad pdictã puellã accederẽt. ⁊ cor ei⁹ in amorẽ iuuenis inflãmarẽt. Qui accedẽtes cor ei⁹ adeo accẽderũt vt puella se in terrã pijceret ⁊ ad prẽz lamẽtabilit exclamaret. Misere mihi pat misere mihi quia dire torqueor pter amorez talis pueri nostri. Misere visceribz tuis ⁊ paternũ amorẽ mihi ondẽ. ⁊ puero quez amo ⁊ p quo crucior me coniunge. Sin aũt post modicum me morituram videbis ⁊ p me in die iudicij rationem reddes. Pater autez eiulans dicebat. Heu me miserum quid contigit misere filie mee. Quis meuz thesaurum furatus est. Quis dulce lumen oculorum meorum extinxit. Ego te volebam celesti sponso coniungere ⁊ p te saluari putabã ⁊ tu i amorem lasciuie insanisti. Sine filia vt sic disposui te domino cõiungã: ne ducas senectutem meam cum dolore ad inferos. Illa autez clamabat dicens. Pater mi aut cito desideriũ meũ comple: aut moriturã post modicum me videbis. Cum igitur illa amarissime flerz ⁊ quasi insaniret pater eius in magna desolatione positus ⁊ amicorum consilijs deceptus suam voluntatem cõpleuit. et eam puero in vxorem dedit ac vniuersam substantiam sibi tribuit dicens. Uade filia mea vere misera Cum ergo insimul permanerent iuuenis ille ecclesiam non introibat nec sibi crucis signaculuz faciebat. nec deo se recommendabat. Unde de hoc notatus est a nõnullis: qui vxori sue dixerunt. Scis quia vir tuus quem tibi elegisti christianus non est nec ecclesiã ingreditur. Quod illa audiens vehementer extimuit: et humo se prosternens vngulis seipsaz discerpere cepit: ac pectus suum contundere et dicere. Heu mihi misere cur nata suz ⁊ nata continuo rapta non sum. Cum ergo viro suo que audierat retulisset: et ille nequaq rem sic esse assereret sed omnino falsum quod ipsa audierat affirmaret illa ait. Si vis vt credam tibi ego ⁊ tu cras ecclesiam ingrediamur. Uidens ille q latere non posset narrauit ei totũ ordinem geste rei. Quod illa audiẽs vehementer ingemuit. et ad beatum basilium properauit. eiq omnia que viro suo ⁊ sibi contigerant enarrauit. Basilius autem puerũ vocans: ⁊ omnia ab eo audiens dixit ei. Uis fili reuerti ad dominũ. Qui ait. Utiq domine sed nõ valeo quia diabolo sum professus. ⁊ christum abnegaui et abnegationis mee scriptum feci ⁊ diabolo ipsuz dedi. Cui basili⁹. Non sit tibi cure. benignus est eñ dominus. et te penitentem suscipiet. Et continuo apprehendens puerum signum crucis in eius fronte fecit. ⁊ per tres dies ipsum reclusit. Postea eum visitauit ⁊ dixit. Quomodo habes fili. qui ait. In magna sum domie defectiõe nec suffero clamores corum ⁊ terro-

res seu dilapidatões. Tenētes enim
manuscriptū causant me dicētes. Tu
venisti ad nos et nō nos ad te. Et di-
xit scūs. Noli timere fili tantūmodo
crede. Et dans ei modicā escā faciēsq̄
signū crucis iterū eum reclusit et ꝓ eo
orauit. Post aliquot dies iterū eū visi
tauit ⁊ ait. Quō habes fili. Qui ait.
Pater a longe clamores eoꝝ ⁊ minas
audio: sꝫ eos nō video. Et dans ei ite
rū escā ⁊ signās ⁊ claudēs hostiū abijt
⁊ ꝓ eo orauit. ⁊ pꝰ aliq̄t dies rediēs di
xit. Quō hēs. Rn̄dit. bn̄ habeo sācte
dei vidi em̄ te in visu pugnantē ꝓ me:
⁊ diabolū vincentē. Post h̄ eū educēs
omnē clerū ⁊ religiosos ⁊ populuꝫ cō-
uocauit ⁊ om̄es ꝓ eo orare admonuit
tenensq̄ manum pueri: ducebat eum
ad ecclesiam. Et ecce diabolus cū mul
titudine demonū ad eum venit ⁊ inui
sibiliter apprehendens puerum: cona
batur eum rapere de manu eius. Et
cepit clamare puer. Sancte dei adiu-
ua me. Et tanta eū improbꝫ instantia
aggressus ē. vt etiaꝫ sanctū impelleret
trahēs pueꝝ. Qui ait ad eū. Impro-
bissime nō sufficit tibi ꝑditio tua: nisi
⁊ dei mei tēptes plasma. Diabolꝰ aūt
dixit ad eū multis audientibꝫ. Preiu-
dicas mihi o basili. Tūc om̄es clama
uerūt kirieeleyson. Dixitq̄ ad eū basi
liꝰ. Increpet te dn̄s diabole. Qui ait
Preiudicas mihi o basili. Nō abij ego
ad eum. sed ip̄e venit ad me. abnega-
uit xp̄m suum. ⁊ ꝓfessus est mihi. ecce
scriptū eius in manu habeo. Qui ait
nō cessabimꝰ orare donec scriptū red-
das. Et orante basilio ⁊ tenente in ce-
lum manus. ecce carta ꝑ aerē delata ⁊
ab omnibꝫ visa venit ⁊ imposita est in
manus basilij. Quā ille suscipiēs di-
xit puero. Cognoscis has literas frat
Et ille. etiā dn̄e manu mea scripte sūt
Et frangens basilius scriptū: ꝑduxit
eum ad ecclesiam: ⁊ dignum eum fecit
sancto ministerio ⁊ bene instruens ac
regulā sibi dās reddidit mulieri. C
Mulier quedā peccata multa habēs
⁊ ea ī carta ꝯscribens in fine quoddā
grauius cōscripsit: ⁊ scriptū ip̄m btō
basilio tradidit rogans vt ꝓ ea oraret
⁊ suis orationibꝫ peccata ip̄a deleret.
Qui cū orasset ⁊ mulier cartā aperuis
set. omnia peccata p̄ter istud grauiꝰ de
leta inuenit. Que ait ad basiliū. Mi-
sere mei serue dei ⁊ ꝓ hoc mihi indulgē
tiam impetra sicut ꝓ alijs impetrasti.
Qui ait ad illā. Recede a me mulier.
q2 homo pctōr ego suꝫ indigēs indul-
gentia sicut ⁊ tu. Cuꝫ aūt illa instaret
dixit ei. Vade ad scm̄ virū effrem ⁊ il
le q̄ postulas poterit tibi impetrare.
Que cū abisset ad sanctū virū effrem:
⁊ cur ad eū a sancto basilio missa sit in
timassꝫ: ille ait. Recede q2 homo pec-
cator ego suꝫ. Sꝫ redi filia ad basiliū
⁊ q̇ tibi ꝓ ceteris veniā impetrauit. ꝓ
isto quoq̄ impetrare valebit. festina
cito vt eum viuum inuenias. Que cū
in ciuitatē venisset ecce basilius ad tu
mulū ferebatur. Illa aūt post euꝫ cla-
mare cepit ⁊ dicere. Videat deꝰ ⁊ iu-
dicet inter me ⁊ te quia valens placare
deū ꝓ me ad aliū trāsmisisti me. Tūc
ꝓiecit cartā suꝑ feretrū. Et post modi
cū illā recipiēs: ⁊ aperiens illud pctm̄
penitꝰ deletū inuenit. Sicq̄ ip̄a ⁊ oēs
q̇ aderāt deo imēsas gr̄as reddiderūt
D Anq̄ āt vir dei migraret a cor-
pore positꝰ in ifirmitate q̄ ⁊ mortuꝰ ē.
quēdā iudeū noīe ioseph mediciali ar
te valde ꝑitū. quē vir dei mltū dilige-
bat. eo q᷑ se illū ad fidē ꝯuersuꝝ p2eui
debat ad se quasi eius opera indigerꝫ
vocauit. Ille vero eius pulsuꝫ tangēs
⁊ ex tactu morteꝫ in ianuis esse cogno
scens dixit familie. Que ad sepulturā
necessaria sunt p̄parate. quia cōtinuo
moriet. Quod basilius audiens dixit
ei. Nescis q̇d dic̄. Cui ioseph. Crede
dn̄e: q2 sol cum sole occidet hodie. i. tu
cum sole occides hodie. Cui dixit basi
lius. Quid dices si nō moriar hodie.
Cui ioseph. Non est possibile dn̄e. Et
basilius. Et si in crastinū vsq̄ ad ho-
ram sextam supuixero q̇d facies. Et
ioseph ait. Si vsq̄ ad illam supuixer̄
horaꝫ vtiq̄ ego moriar. Et basilius.

Etiaȝ moriaris peccõ viuas aũt xpo.
Et ille. scio quid dicis. ⁊ si vsq̃ ad illã
horã supulxeris. faciam qd hortaris.
Tunc btũs basili⁹ licet ẜm naturã illi/
co moriturus esset. a dño tñ mortis in
ducias impetrauit ⁊ vsq̃ in crastinuȝ
in horam nonam vixit. Qd ioseph vi
dens ⁊ stupens in xpm credidit. Ba/
silius aũt virtute animi imbecillitatẽ
corpis supans de cubiculo suo surre/
xit. ⁊ ecclesiam ingrediens eum suis ꝑ
prijs manib⁹ baptizauit. Postea vero
ad lectulũ suum redijt. Et statim spm̃
deo feliciter reddidit. Floruit circa an
nos domini. ccclxx.

Legenda xxvij. A

De sancto Johanne elemosinario

Ohãnes elemosyna
rius patriarcha alexandri/
nus quadã nocte in oratio
ne ꝑsistens vidit quandaȝ
puellam pulcerrimã sibi assistentem ⁊
coronã oliuaꝝ in capite baiulantem.
Quã ille videns nimiũ stupefactus q̃
esset inquisiuit. Et illa. Ego sum mi/
sericordia que dei filiũ de celo adduxi
Me sponsam accipe: ⁊ bene tibi erit.
Intelligens ergo per oliuam miseri/
cordiam designari. ab illa die fact⁹ est
sic misericors vt eleymo. id est elemo
sinarius vocaretur. Pauperes autem
semper suos dominos appellabat.
Et iñ hospitalarij habent etiã vt pau
peres dominos suos vocent. Omnes
igitur suos famulos conuocauit eisq̃
dixit. Euntes per totam ciuitatem cõ
scribite mihi vsq̃ ad vnuȝ omnes do
minos meos. Illis vero nõ intelligen
tibus dixit. quos vos egenos ⁊ men/
dicos vocatis istos ego dominos et
auxiliatores predico. Isti enim nobis
vere auxiliari ⁊ celeste regnum dona/
re poterunt. Volens homines ad
elemosynam inuitare narrare consue/
uit ꝙ pauperibus semel se ad soleȝ ca
lefacientibus ceperunt inuicem de ele
mosinatoribus conferre ⁊ bonos col/
laudare: ⁊ malos vituperare. Erat ãt
quidaȝ tenolarius nomine petrus di
ues valde ⁊ prepotens. sed nimis pau
peribus imisericors quia ad domum
suam accedentes cum indignatiõe ni
mia repellebat. Cum ergo nullus il/
lorum inuentus fuisset qui in domo
sua elemosynam recepisset vnus illoꝝ
dixit. Quid vultꝭ mihi dare si ego ho
die ab eo elemosynam accipiam. ⁊ fa/
cientibus cum eo pactum ad domuȝ
eius venit. ⁊ elemosynam postulauit.
At ille domum reuertens ⁊ pauperez
pre foribus videns cum mancipium
eius panes siliginis in domum defer
ret ille lapidem non inueniens paneȝ
sigilinis arripuit. ⁊ cuȝ furore inde eũ
percussit. Quem protinus arripiens
pauper ad socios redijt. ⁊ ꝙ de manu
eius elemosynam acceperit indicauit.
Post duos dies infirmatus ad mor/
tem. vidit se ante iudiciuȝ stare ⁊ mau
ros quosdam super stateram eius ma
la appendere. Ex altera autem parte
statere quidaȝ dealbati tristes stabãt
eo ꝙ nihil qd ibi apponerent inuenire
valebant. Tunc vnus eorũ dixit. Ve
re nihil hẽmus nisi vnum panem silĩ
ginis queȝ ante duos dies christo de/
dit coactus. Quem dum super state/
ram ponerent equalitas vt sibi vide/
batur facta est. Dixeruntq̃ ei. Adau/
ge ad siligineȝ hanc: alioquin te mau/
ri apprehendent. Euigilans autem ⁊
liberatus dicebat. Pape. Si vna sili/
go quam per furorem iactaui ita pro/
fuit q̃nto magis omnia sua indigenti/
bus elargiri. Quadã igitur die cuȝ
optimis vestibus indutus per viam
pergeret. quidaȝ naufragus ab eo ve/
stimentum aliquod postulabat. Con
tinuo ille precioso vestimento se expo/
liauit ⁊ illi dedit. Quod ille accipiens
statim vendidit. Cum auteȝ thelona
rius rediret ⁊ vestimentum suspensuȝ
videret. contristatus est valde. adeo vt
nec cibum sumere vellet dicens. Quo
niam non fui dignus vt mei memori/
am haberet egenus. Et ecce dum dor
miret vidit quendam super solem ful

gentem ⁊ suꝑ caput crucez ferentem ⁊
habentẽ indutũ vestimentũ qd̓ dede
rat egeno ⁊ dicentẽ sibi. Quid ploras
petre. qui cum causam sue tristicie sibi
dixissz. ille ait. Cognoscis hoc Et ille.
Etiam domine. Et dominus ad euz.
Illo ego vestior exquo mihi dedisti.
⁊ grãs ago bone volũtati tue. quoniã
frigore affligebar. ⁊ cooꝑuisti me. In
se ergo reuersus cepit egenos beatifica
re ac dicere. Uiuit dñs nõ moriar do
nec fiaz vnus ex eis. Dans ergo pau
peribus que habebat ⁊ accersito no-
tario suo dixit ei. Secretum volo tibi
committere: qd̓ si propalaueris aut si
me non audieris. barbaris vendaz te
Dansqꝫ ei decem libras auri dixit ei.
Uade in sanctã ciuitatẽ ⁊ merces tibi
eme ⁊ me alicui christiano vẽde. ⁊ pau
peribus precium tribue. Illo autem
recusante dixit ei. Si me nõ audieris
ego barbaris vendam te. Ducens er-
go eum vt dixerat. cuidaz argentario
vestibus sordidis indutum: tanqꝫ su-
um seruum vendidit ⁊ triginta nũmis
mata inde accipiens pauperibus ero
gauit. Petrus ergo omnia officia vi-
lia faciebat. ita ꝙ ab omnibus contẽ-
nebatur et ab alijs seruis frequenter
percutiebatur. ⁊ etiaz iam amens ap-
pellabatur. Dominus autem frequẽ-
ter sibi apparebat ⁊ vestimenta ⁊ nũ-
mismata ostendens ipsum ꝯsolabať.
Uerum imperatore et vniuersis de
amissione tanti viri dolentibus qui-
dam vicini eius constantinopoliz ad
visitandum loca sancta venerunt: et a
domino ipsius inuitati cũ pranderẽt
sibi ad inuicez in aure dixerunt. Quã
similis est puer iste domino petro the
lonario. Et curiose respicientibꝫ vnus
dixit. Uere dominus petrꝰ est. Sur-
gam et tenebo eum. Quod ille aduer
tens latenter fugit. Erat autem hosti-
arius surdus ⁊ mutus qui per signuz
hostium aperiebat. Cui petrus vt si-
bi aperiret non signis sed verbis im-
perauit. Et ille continuo audiens ⁊ lo
quelam recipiens sibiqꝫ respondens
ei aperuit ⁊ domum ingrediens cun-
ctis de eius loquela mirantibus dixit
Ille qui coquinam faciebat exijt ⁊ fu-
git: sed videte ne dei sit seruus. Cum
enim mihi dixit. tibi dico aperi: mox
ex ore eius flamma exijt. que linguã et
aures meas tetigit. ⁊ cõtinuo audituz
et loquelam recepi. Et exilientes vni-
uersi et concurrentes post eum ipsum
amplius inuenire non potuerũt. Tũc
omnes de domo illa penitentiam ege
runt. eo ꝙ talem virum sic viliter tra-
ctauerunt. B Monachus qui-
dam vitalis nomine. volens sanctum
iohannem temptare si posset sibi ver
bis persuaderi et ad scandalum facile
inclinari. Ingrediens ergo ciuitatem
omnes publicas meretrices conscrip-
sit. Intrabat ergo ad illas per ordi-
nem dicens cuilibet. Dona mihi no-
ctem istam ⁊ noli fornicari, Ipse autẽ
domum intrans in angulo flexis ge-
nibus tota nocte in oratione stabat et
pro illa orabat. ⁊ postea mane exibat:
precipiẽs cuilibet ne alicui reuelaret.
Una autez vitam eius manifestauit.
Que statim orãte sene a demone vexa
ri cepit. Cui omes dicebãt. Reddidit
tibi deus qd̓ merebaris. qm̃ mentita
es. Ut fornicetur em̃ ingreditur pessi
mus iste. ⁊ nõ ꝓpter aliud. Uespe aũt
facto: dicebat ꝑdictus vitalis cunctis
audiẽtibꝫ. Uolo ire. q: talis dña expe
ctat me. Multis ꝓ illuz criminãtibꝫ
respondebat. Nũquid ego nõ habeo
corpꝰ vt omnes. aut monachis solum
iratus est deus: vere ⁊ ipsi hoĩes sunt
vt ceteri. Dicebant autem quidã. Ac
cipe tibi mulierem vnam abba. ⁊ mu
ta habitũ vt nõ scandalises alios. Il
le autem fingens se iratũ dicebat. Ue
re nõ audiam vos. ite a me. Qui vult
scandalizari scandalizetur. et collidet
frontẽ in parietem. Nunquid iudices
cõstituti estis super me a deo. ite et de
vobis curã habete vos ꝓ me nõ red-
detis rationem. Hec autem cum cla-
more dicebat. Cumqꝫ ad beatum io-
hannem querimonia deferretur: cor

eius deus indurauit ne his fidẽ adhi
beret. Deprecabaẽ autem deũ vt post
mortem suam: opus suum alicui reue
laret vt nõ imputaretur ĩ peccatũ his
qui de eo scandalizabantur. Multas
igiẽ de p̃dictis mulierib₉ ad conuersio
nem pduxit ꝛ in monasterio plurimas
collocauit. Quodã mane duz ab vna
illarũ egredereẽ. obuiauit ei quidã in//
grediens ad fornicandũ cuz ea dansqꝫ
ei alapam dixit. Usqꝫquo pessime nõ
emẽdas te ab his tuis immundicijs.
Et ille. Crede mihi: accipies a me ta//
lem alapam vt tota alexandria ꝯgre
getur. Et ecce postea diabol⁹ in specie
mauri sibi alapã dedit dixẽs. Hec est
alapa quã mittit tibi abbas vitalis.
Et statim a demõe vexaẽ. ita ꝙ ad vo
ces eius oẽs currebant. Sed tamẽ pe
nitens per eius orationem liberatus
est. Uir autẽ dei morti appropinq̃ns:
hanc scripturam reliquit. Nolite ante
tempus iudicare. Mulieribus autez
ꝯfitentib₉ q̃ faciebat. oẽs glorificabãt
deũ ꝛ p̃cipue beatus iohãnes dicẽs.
Qm̃ alapam quaz ille accepit accepis
sem ꝛ ego. Quidã pauper in habi//
tu peregrini ad iohannem venit. ꝛ ab
eo elemosynã postulauit. At ille voca
to dispensatore dixit. Da ei sex nũmis
mata. Que ille accipiẽs ꝛ abiẽs habi
tũ mutauit ꝛ iteꝝ ad patriarcham re//
diẽs ab eo elemosynã postulauit. Ille
ãt dispẽsatore vocato dixit. Da ei vj.
aureos q̃s cũ sibi dedisset. ꝛ ille abissꝫ
dixit ei dispẽsator. Per oratiões tuas
pater iste idez hodie mutato habitu:
bis accepit. Beat⁹ aũt iohãnes quasi
hoc se nescire dissimulauit. Iteruz ille
tercio habitũ mutãs ad beatũ iohan
nez venit ꝛ elemosynã postulauit: tũc
dispensator beatũ iohãnẽ tetigit innu
ens ꝙ ille esset. Cui btũs iohẽs rñdit.
Uade ꝛ da ei duodecim nũmismata:
ne forte sit dñs iesus xp̃s q̇ tẽptare me
velit vtrũ poterit hic plus accipere q̃ꝫ
ego dare. Quadam vice cum patri
cius quandã pecuniam ecclie in mer//
catõib₉ ponere vellet ꝛ p̃iarcha nulla
ten⁹ cõsentiret. sꝫ paup̃ib₉ eã dispẽsare
vellꝫ. ambo plimũ ꝯtendẽtes irati ab
inuicẽ recesserũt. Adueniẽte hora vnde
cima mãdat p̃iarcha p̃ archip̃sbyteꝝ
patricio dicẽs. Dñe sol ad occasuz est.
Qd̓ ille audiẽs lachrymis ĩfusus ad
eũ venit ꝛ veniã postulauit. D Cũ
q̇dã su⁹ nepos a q̇dã tabernario g̃uez
ĩiuriã audiuisset: ꝛ ex h̓ p̃iarche lamẽ
tabil̓r ꝯq̃rẽs nullaten⁹ ꝯsolari posset.
p̃iarcha rñdit. Et q̊modo ẽ aus⁹ tibi
aliq̇s ꝯdicere ꝛ os suũ ꝯ te ap̃ire. Cre
de fili mee p̃uitati. qm̃ faciã ĩ eo hodie
talẽ rẽ vt tota alexãdria mireẽ. Qd̓ au
diẽs ille ꝯsolatõez recepit. putãs qꝛ eũ
faceret grauiẽ v̓berari. Uidẽs iohẽs
ꝙ ꝯsolatõez recepissꝫ. pect⁹ ei⁹ osculat⁹
est dicẽs. Fili si vere nepos mee hũili//
tatis existꝭ p̃para te ꝛ flagellari ꝛ ꝯui//
cia pati ab oib₉. Uera em̃ cognatio ñ
ex carne ꝛ sãguie sꝫ ex v̓tute mẽtꝭ agno
sciẽ. Cõfesti igiẽ p̱ illo hoie misit. ꝛ ab
oi pẽsiõe ꝛ tributo libeꝝ eũ fec̃. Et oẽs
audiẽtes mirati sũt. Et itellexerũt h̓ eẽ
qd̓ dixerat. faciã in eo talẽ rem vt tota
alexãdria mireẽ. Audiẽs p̃iarcha
ꝯsuetudinẽ eẽ ꝙ mox vt imp̃ator coro
nat⁹ ẽ. ꝯfestiꝫ monumẽtoꝝ edificato//
res sumunt q̃ttuor vel q̇nqꝫ minutias
marmoꝝ pusillas diuersi coloꝝ. ꝛ igre
diẽtes ad ip̃atorẽ dicunt. De q̃li mar
more ł metallo iubꝫ ip̃iũ tuũ sibi fieri
monumẽtũ. Imitat⁹ h̓ monumẽtũ si//
bi fieri p̃cepit. sꝫ tñ vsqꝫ ad obitũ suuꝫ
illd̓ ip̃fectũ manere fec̃. Ordinauitqꝫ
aliq̇s q̇ ad eũ cũ ĩ celebri festiuitate cũ
clero ꝯsisterꝫ accederẽt sibiqꝫ dicerent.
Dñe monumẽtuꝫ tuũ ip̃fectũ ẽ. p̃cipe
vt cõsũmeẽ eo ꝙ nescis q̃ hora fur ve//
niat. E Diues q̇dã cũ vidissꝫ bea
tũ iohẽz ĩ stratu suo viles pãnos hr̃e
eo ꝙ ceteros paup̃ib₉ erogasset. qd̓dã
valde p̃ciosũ coop̃imẽtũ emit ꝛ beato
iohãni tradidit. Qui cũ istd̓ nocte sup̱
se hr̃et. tota nocte dormire ñ potuit. co
gitãs ꝙ trecẽti domini sui d̓ tãto p̃cio
cooperiri possent. Tota insuper nocte
lamentabatur et dicebat. Quanti in
cenati. quãti ĩ foro pluuijs madefacti.
quanti pre frigore dentib₉ stridentes

hodie dormierunt. Tu vero grandes
pisces deuorans. ⁊ in thalamo requie
scens cum omnibus malis tuis insu-
per te coopertorio trigintasex nũmis-
matum calefacis. Humilis iohãnes
alia vice hoc nõ vestiet. Statimq̃ fa-
cto mane illud vendi fecit. ⁊ p̃ciũ pau
perib⁹ erogauit. q̃d audiens ille diues
ip̃m coopertoriuz secundo emit ⁊ bea
to iohanni tradidit. rogans vt ipsum
de cetero nõ venderet sed sup̱ seipsum
teneret. At ille istud accipiẽs iussit ite
rum vendi. ⁊ dominis suis preciũ ero
gari. Quod ille diues audiens. iteruz
abijt ⁊ ip̃m redemit ac beato iohãni
detulit. eiq̃ gratulabundus dixit. Ui
debimus quis deficiet. aut tu venden
do aut ego redimendo. Et sic suauiter
quasi diuitez vindemiabat dicens ꝙ
possit aliquis intentiõe dandi paupe
ribus diuites talit expoliare: nec pec-
cat. Duo em̃ lucratur talis. Unuz q̃r
animas illorũ saluat. Alteruz quoniã
ip̃e ex hoc mercedẽ non modicam ac-
cipiet. Uolens beatus iohãnes ho
mines ad elemosynaz prouocare. nar
rare consueuit de sancto serapione ꝙ
cum amictũ suum pauperi tribuisset.
⁊ alteri obuians qui frigus patiebat
tunicam similiter tribuisset. ⁊ euange
lium tenens nudus sederet. interoga-
uit eum quidã dicens. Abba quis te
expoliauit. Et demonstrans euange-
lium dixit. Jlle me expoliauit. Alias
autem alium pauperem videns euan
gelium ipsum vendidit. ⁊ pauperi pre
cium dedit. Qui cum interrogaretur
vbi ip̃m euangelium haberet. respon
dit. Euangeliuz precipit dicens. Ua
de ⁊ vẽde omnia que habes ⁊ da pau
peribus. Seipsum ergo habebam et
seipsum vendidi ⁊ tradidi vt manda-
bat. ¶ Cum cuidam elemosynã
petenti dari precepisset beatus iohan
nes quinq̃ nũmos indignatus ille ꝙ
maiorem sibi elemosynam nõ fecissz.
ꝯtinuo ad ꝯtumelias ipsius prorupit
ac in eius faciem cõuiciari cepit. quod
eius famuli audientes in eum volue
runt irruere ac ipsum grauiter cedere
quod beatus iohannes omnino pro
hibuit dicens. Sinite fratres sinite vt
mihi maledicat. Ecce em̃ habeo sexa-
ginta annos blasphemans per opera
mea christum ⁊ vnum conuicium nõ
portabo ab isto. Jussitq̃ sacculũ affer
ri. ⁊ coram ip̃o apponi vt inde tollerz
quantũ vellet. Cum populus lecto
euangelio ecclesiam exiret. ⁊ foris ocio
sis verbis vacaret. quadam vice post
euangelium patriarcha cum eis exijt
⁊ in medio eorum sedere cepit. Omni
bus vero de hoc mirantibus dixit ad
eos. Filij vbi oues ibi pastor. Aut igi
tur intrate et ego vobiscum intrabo.
aut manete hic ⁊ ego pariter manebo
Semel igitur ⁊ bis hoc fecit. ⁊ sic po-
pulũ stare in ecclesia erudiuit. Cuz
quidam iuuenis sanctimonialez quã
dam rapuisset. ⁊ clerici talem iuuenez
coram beato iohanne exprobrarent ⁊
ipsum excõmunicanduz esse dicerent.
vtputa qui duas animas perdiderat
scz suam ⁊ illius ꝯpescuit eos beatus
iohannes dicens. Non sic filij non sic.
Ostendo vobis quia ⁊ vos duo pec-
cata ꝯmittitis. Primo quia ꝯtra p̃ce-
ptũ dñi facitis. qui ait. Nolite iudica-
re vt nõ iudicemini. Scdo q̃r nescitis
ꝑ certo si vsq̃ hodie peccent et se non
peniteãt. Freq̃nter aũt existẽte bea-
to iohanne ĩ orone ⁊ ĩ extasi mẽtis po
sito. talib⁹ v̄bis cũ deo disputare audi
tus ẽ. Sic sic bone iesu ego dispẽgẽdo
⁊ tu mistrãdo videam⁹ q̃s vincat ¶
Cuz febre corrept⁹ se morti appropi
q̃re cerneret dixit. Grãs tibi ago de⁹.
q̃m exaudisti miĩa meã rogantẽ bo-
nitatẽ tuã ne inueniret morienti mihi
nisi vnũ tremisse. Hoc igit pauperib⁹
dari iubeo. Positũ ẽ igit venerabile
corp⁹ ei⁹ in sepulcro vbi corpa duoruz
ep̃oꝝ fuerant tumulata. Et corpa illa
mirabiliter sancto iohãni cesserũt ⁊ lo
cũ mediũ vacuũ dimiserũt. Ante aũt
paucos dies q̃ȝ moreret. cũ q̃dã mlier
q̃ddã flagiciosissimũ peccatũ ꝯmisis-
set ⁊ nulli vnq̃ ꝯfiteri auderet. dixit ei

sanctus Johãnes vt saltẽ illud scribe
ret eo q scribere sciebat. et sigillatũ ei
offerret et ipse pro ea oraret. Cui illa as-
sensit. et peccatũ scribẽs diligẽter sigil-
lauit. et btõ Johãni tradidit. Sed post
paucos dies beat⁹ Johãnes infirma
tus in dño requieuit. Illa vt audiuit il-
lum defunctũ. se vituperatã et cõfusam
putauit. credẽs q scriptũ alicui cõmi-
sisset. et ad man⁹ alterius deuenisset.
Ad tumulũ igit sancti Johãnis acces
sit. et ibi vberrime flens clamabat di-
cens. Heu heu putans cõfessionẽ vi-
tare cõfusio oibus facta sum. Cunq
amarissime fleret et beatũ Johãnẽ ro
garet vt sibi ostẽderet vbi nã scriptũ
suũ dimisisset. ecce beat⁹ Johãnes in
habitu pontificali de tumulo pcessit
duob' epis qui secũ descẽbãt hincide
vallatus. dixitq mulieri. Cur nos tã
tum infestas et me et sanctos istos qui
mecũ sunt quiescere nõ pmittis. Ecce sto
le nostre lachrymis tuis oẽs madefa-
cte sunt. Porrexitq sibi scriptũ suũ si-
gillatũ vt prius fuerat dicẽs ei. Vide si
gillũ hoc. et aperi scriptũ tuum et lege.
Quod illa aperiẽs peccatũ suũ oino
deletũ inuenit. Et ibi taliter scriptũ
reppit. Propter Johãnẽ seruũ meũ
deletũ est peccatũ tuũ. Sicq illa imẽ
sas deo gratias retulit. Et beat⁹ Jo-
hãnes cũ aliis duob' episcopis in mo
numentũ rediit. Claruit circa annũ
dñi sexingentesimũquintũ tempore
Foce imperatoris.

Legenda. xxviii. A

De cõuersione scti Pauli apl'i.

Conuersio sancti pau
li apl'i facta est eodẽ anno
quo xps passus est. et Ste
phanus lapidat⁹ anno nõ
naturali sed emergẽti. Nam xpus. viii.
kalendas aprilis passus est. Stepha
nus eodẽ anno. iii. die augusti lapida-
tus est Paul⁹ vero. viii. kalendas febru-
arii cõuersus est. Quare aũt eius cõ
uersio poti⁹ q aliorũ sanctorũ celebrat
triplex ratio solet assignari. Primo p
pter exemplũ. vt null⁹ quãtũcũq pec-
cator desperet de venia quãdo tãtũ in
culpa talẽ postmodũ cõspicit fuisse in
gratia. Secũdo pter gaudiũ. Sicut
ẽm ecclesia magnã tristiciã habuit in
eius psecutiõe. ita maximã leticiã ha-
buit in ei⁹ cõuersiõe. Tercio pter mi-
raculũ qd scz dñs in eo ostẽdit. dũ de
seuissimo psecutore fecit fidelissimũ p
dicatorẽ. Eius ẽm cõuersio fuit mi
raculosa rõne efficiẽtis disponẽtis et
patiẽtis. Rõne efficiẽtis id est chri-
sti q cum cõuertit. Ibi ẽm pmo osten
dit suã mirabilẽ potẽtiã in hoc q ei di
xit. Durũ est tibi cõtra stimulũ calcitra
re. Et in hoc q ipm tã subito imuta-
uit. Unde cõtinuo imutat⁹ respõdit.
Dñe quid vis me facere. Augustin⁹
sup hoc vbo. Occisus agnus a lupis
fecit agnos de lupis. Jam parat se ad
obediendũ qui prius seuiebat ad pse-
quendũ. Secũdo ostẽdit ei⁹ mirabilẽ
sapientiã. Mirabilis ẽm sapiẽtia fuit
in hoc quia ipm a tumore supbie deie
cit offerẽdo infima humilitatis nõ sub
limia maiestatis. Ego inquit sum ie-
sus nazarenus quẽ tu psequeris. et cetera. glo-
sa. Nõ deũ vel dei filiũ se vocat sed hu-
militatis inqt mee suscipe infima. et su
perbie tue squamas depone. Tercio
ibi ostendit suã mirabilẽ clemẽtiã. qd
notat in hoc q ipm existentẽ in actu et
volũtate psequẽdi cõuertit. Licet ẽm
haberet deformẽ affectum. qr spirans
minarũ et cedis. puersum conatũ qr ac
cessit ad pncipes. et cetera. quasi se ingerẽs.
pniciosum actũ quia ibat vt vinctos
pduceret in hierusalẽ. et ideo eius iter
pessimũ erat ipm tamẽ misericordia
diuina cõuertit. Secũdo fuit mira-
culosa rõne disponẽtis. id est lucis que
ipm ad cõuersionẽ disposuit. Ipa ẽm
lux dicit fuisse subita imensa et celica.
Et subito inquit circũfulsit eũ lux de
celo. Paulus ẽm tria vicia in se habe-
bat. Primũ erat audacia. qd notat in
hoc q dicit. accessit ad pncipes sacer-
dotum. nõ vocatus sed sponte zelo cõ
citante eũ. Secundũ erat supbia. qd

notaṫ in hoc ꝙ dicitꝰ spirans minarū.
ꝛc̄. Tercium erat carnalis intelligētia
quā scʒ in lege habebat. Unde glosa
sup̲ illud. Ego sum iesus na. ꝛc̄. Ego
deus celestis loquoꝛ quē moꝛtuū pu/
tas sensu iudaico. Ipa igiṫ lux diuia
fuit subita vt audacē terreret. fuit imē
sa vt sublimē ꝛ sup̲buʒ in ima humili
tatis ꝓsterneret. fuit celica vt carnalē
eius intelligentiā in celestē mutaret.
Uel potest dici ꝙ illud dispones fuit
in trib9. scʒ in voce acclamāte. in luce
fulgente. in virtute potēte. Tercio
fuit miraculosa rōne patiētis. id ē ipi
us Pauli in q̄ facta ē cōuersio ipa. In
eo em̄ hec tria miraculose exteri9 facta
sunt. scʒ ꝓstratō obcecatio ꝛ triduana
ieiunatio. Est em̄ ꝓstratus vt erigaṫ
quātū ad depꝛessuʒ affectū. Augusti/
nus. Pꝛostrat9 est Paul9 vt cecareṫ. ce
catus ē vt mutareṫ. mutat9 est vt mit/
tereṫ. missus est vt ꝓ veritate patereṫ.
Item Augustin9. Elisus est seuiēs et
factus est credēs. elisus est lupus ꝛ fa
ctus est agnus. elisus est p̲secutoꝛ ꝛ fa
ctus est p̄dicatoꝛ. elisus est fili9 p̲ditio
nis ꝛ fact9 est vas electiōis. Est obce/
catus vt illustrareṫ q̄ntū ad tenebꝛo/
sum intellectū. Unde ꝛ in illo triduo
quo mansit cecat9 diciṫ ꝙ doct9 fuerit
euangeliū. Nō em̄ accepit illud ab ho
mine necꝫ p̲ hoīem vt ipē testaṫ. sed p̲
reuelationē iesu xp̄i. Augustin9. Pau
lum dico verū athletā xp̄i. doctū ab il
lo. vnctum de illo. crucifixum cum il/
lo. ꝛ gl'iosum in illo. Est in carne ma/
cerat9. vt ipsa caro disponaṫ ad bone
op̲atiōis effectū. optime em̄ deinceps
coꝛpus ei9 ad oīe opus bonū disposi
tum est. Nā esurire ꝛ abūdare sciebat
ꝛ vbicꝫ in oībus institut9 erat. ꝛ oīa
aduersa libēter sufferebat. Chꝛysosto
mus. Tyrānos ac ppl'os spirātes fu/
roꝛeʒ velut quosdā esse culices estima
bat. Moꝛtē vero atcꝫ cruciat9 ꝛ mille
supplicia quasi ludū putabat esse pu/
eroꝛū. Hec amplectebaṫ libēter ꝛ ma/
gis decoꝛabaṫ cathena vinctus q̄ꝫ dy
ademate p̄cioso coꝛonat9. ac libentius
recipiebat vulnera q̄ꝫ alij mūera. Uel
ista tria dicunṫ fuisse in eo ꝯtra tria q̄
fuerūt in p̄mo parēte. In ipo em̄ fuit
ꝯtra deū erectio ꝛ ecōtra in paulo ad
terrā ꝓstratio. In ipo oculoꝝ apertio
ꝛ ecōtra in Paulo oculoꝝ obcecatio.
In ipo fuit mādu catio cibi vetiti ꝛ e/
cōtra in Paulo abstinētia cibi liciti.

Le. xxix. A De sācta Paula.

P Aula fuit nobilissi/
ma matrona romanoꝝ. cu
ius vitā btūs Hieronym9
cōposuit in hec verba. Si cuncta coꝛ/
poꝛis mei mēbꝛa verterenṫ in linguas
ꝛ oīs artus humana voce resonarēt
nihil dignū sancte ac venerabilis pau
le virtutib9 dicerē. Nobilis genere. sʒ
multo nobilioꝛ sctitate. potēs quon/
dam diuitijs. sed nūc xp̄i paup̲tate in
signioꝛ. Testoꝛ ꝛ iesum ꝛ sanctos an/
gelos eius ipmcꝫ ꝓpꝛiū angelū qui cu
stos fuit ꝛ comes admirabilis femi/
me nihil in gratiā. nil dicere moꝛe lau
dantiū. sed qd̄ dictur9 sum ꝓ testimo/
nio minus ei9 esse meritꝫ. Uult lectoꝛ
bꝛeuiter ei9 scire ꝟtutes. oēs suos pau
peres paup̲ioꝛ ipa dimisit. Et sicut in
ter multas gēmas p̄ciosissima gēma
micat. ꝛ sicut iubar solis p̲uos ignicu
los stellarū obꝛuit ꝛ obscurat. ita cun/
ctoꝛū virtutes sua humilitate sup̲auit
Minimacꝫ fuit inter oēs vt oīm ma/
ioꝛ esset. ꝛ quāto plus se deijciebat tā/
to magis a xp̄o subleuabaṫ. Latebat
ꝛ nō latebat. Fugiendo vanā gloꝛiā.
gloꝛiā merebaṫ. que ꝟtutē q̄si vmbꝛa
sequiṫ ꝛ appetitoꝛes suos deserēs: ap/
petit ꝯtemptoꝛes. Hec cū q̄ncꝫ libe/
ros edidisset Blesillā sup̲ cui9 moꝛteʒ
eam rome ꝯsolatus suʒ Paulinā que
sanctū ꝛ admirabilē virū Pāmachiū
ꝛ ꝓpositi ꝛ reꝝ suarū reliquit heredeʒ.
ad quē sup̲ ei9 obitu p̲uum libellū edi
dim9. Eustochiū que nūc in sanctꝭ lo/
cis ꝛ ꝟginitatis ꝛ eccl'ie monile p̄cio/
sissimū est. Rufinā que imaturo fune
re piū m̄ris animū cōsternauit. ꝛ To
xocium post quē parere desijt. vt intel

ligeres eam nō diu seruire voluisse of
ficio cōiugali. sed mariti desiderio qui
mares optabat liberos edidisse. Post
q̄ꝫ vir eius mortuꝰ est. ita eum planxit
vt ꝓpe ipsa moreref. ita etiā se ↄuertit
ad dei seruitutē vt mortē eius q̄si vi/
deretur optasse. B Quid ḡ refe/
ram ample ⁊ nobilis domꝰ ⁊ quondā
opulētissime oīs pene diuitias ī pau
peres erogatas. Hec Paulini epi an/
thioceni ⁊ epiphanij q̇ romā venerāt
accensa ꝟtutibꝫ. ꝑ momēta patriā de/
serere cogitabat. Quid vltra differo.
Descendit ad portū. fratre. cognatis.
affinibꝫ. ⁊ qđ his maius est liberꝭ ꝓse
quētibus ⁊ clemētissimā matrē vince
re cupiētibꝫ. iam carbasa tendebanf.
⁊ remoꝝ ductu nauis in altū ꝓtrahe/
batur. paruꝰ Toxocius supplices ma
nus tēdebat in littore. Rufina iaꝫ nu
bilis vt suas expectaret nuptias ta/
cens fletibꝫ obsecrabat. ⁊ tamē illa sic
cos oculos tendebat ad celū. pietateꝫ
in filios. pietate in deū supans. Nesci
ebat se matrē vt xp̄i se ꝓbaret ancillā
Torquebanf viscera ⁊ q̄si a suis mē/
bris distraherēf cū dolore pugnabat.
Hoc ↄtra iura nature plena fides pa
tiebaf. imo gaudēs animꝰ appetebat
⁊ amorē filioꝝ maiore ī deū amore cō
tēnēs in sola Eustochio q̄ ⁊ ꝓpositi ⁊
nauigatōis eiꝰ comes erat acq̇escebat
Sulcabat interim nauis mare ⁊ cun
ctis q̇ cum ea vehebanf littora respici
entibꝫ. illa versos tenebat oclos ne vi
deret quod sine tormēto videre nō po
terat. Cūqꝫ ad loca terre sancte venis/
set ⁊ ꝓconsul palestine q̇ familiā eius
optime nouerat. p̄missis apparitori/
bus iussisset ei parare p̄toriū elegit hu
milē cellulā. que cūcta loca xp̄i vestigi
orum tāto ardore ac studio circūibat.
vt nisi ad reliq̄ festinaret a p̄mis non
posset abduci. Prostrataqꝫ ante crucē
quasi pendentē dn̄m cerneret adora/
bat. Ingressaqꝫ sepulchrū resurrectio
nis. osculabaf lapidē quem ab hostio
monumēti amouerat angelꝰ ⁊ ipꝫ cor
poris locū in quo dn̄s iacuerat q̄si siti

ens desideratas aq̄s fidei ore lambe/
bat. Quid ibi lachrymaꝝ. q̄ntū gemi
tuū. q̇d doloris effuderit. testis est cū/
cta hierosolyma. testꝭ est ip̄e dn̄s quē
rogabat. Deinde ꝓrexit bethleē. atqꝫ
in specū saluatoris ingrediēs vidit sa
crū ꝟginis diuersoriū. ⁊ me audiēte iu
rabat se cernere fidei oculis infantem
pānis iuolutū. vagientē in p̄sepio do/
minū. magos adorātes. stellā fulgētē
desuꝑ mr̄eꝫ ꝟginē. nutriciū sedulū. pa
stores nocte veniētes vt viderēt ꝟbuꝫ
qđ factū erat. q̄si etiā tunc euangeliste
Iohis p̄ncipiū ǒdicarēt. In p̄ncipio
erat ꝟbuꝫ. ⁊ ꝟbuꝫ erat apud deū. ⁊ ver
bū caro factū ē. Paruulos interfectos
Herodē seuiētē. Ioseph ⁊ Mariā fu
giētes in egyptū. mixtisqꝫ gaudio la/
chrymis loq̄baf. Salue bethleem do
mus panis in q̄ natꝰ ē ille panis q̇ de
celo ǒscēdit. Salue effrata regio vber
rima. cuiꝰ fertilitas deꝰ ē. Dauid loq̄f
ↄfidēter introibimꝰ ī tabnaculū eius
adorabimꝰ in loco vbi steterūt pedes
eiꝰ. Et ego misa ⁊ peccatrix digna suꝫ
iudicata deosculari p̄sepe. in quo dn̄s
ꝑuulus vagijt. orare in spelunca in q̄
ꝟgo puerꝑa deū fudit infantē. Hec re
quies mea. q2 dn̄i mei patria est. h ha
bitabo qm̄ saluator elegit eā. C
Tāta se hūilitate deiecit vt q̇ eā vidis
set. ⁊ ꝓ celebritate nois videre gestissꝫ
ipaꝫ eē nō crederet. sꝫ ancillaꝝ vltimā
Et cū freq̄ntibꝫ choris ꝟginū cingeref
⁊ veste ⁊ voce ac habitu ⁊ īcessu mini
ma oīm erat. Nūqꝫ pꝰ viri mortē vsqꝫ
ad diē dormitōis sue cū vllo comedit
viro. q̄uis eū sctm̄ ⁊ in pōtificali cul/
mine positū sciret. Balneas nisi ꝑicli
tās nō adijt. Mollia etiā nisi ī g̃uissi/
ma febre lectuli strata n̄ habuit. sꝫ suꝑ
durissimā humū stratꝭ ciliciolis q̇esce
bat. si tn̄ illa q̇es dicēda ē. q̄ iugibꝫ pe
ne orōnibꝫ dies noctesqꝫ iūgebat Ita
leuia pctā plangebat vt illā grauissi/
moꝝ criminū crederes eē ream. Cun/
qꝫ a nobis crebrius moneref. vt ꝑce/
ret oculis ⁊ eos seruaret euāgelice le/
ctōi aiebat. Turpanda est facies quā

ꝯtra dei ꝑceptū purpurisso ⁊ cerusa ⁊
stibio sepe depinxi. affligendū est cor-
pus qd multis vacauit delicijs. Lon
gus risus ꝑpetuo cōpensand⁹ est fletu
Mollia lintheamina ⁊ serica ꝑciosis-
sima. asperitate cilicij cōmutāda sunt
Que viro ⁊ seculo placui. nūc christo
placere desidero. Si inter tales tātas
qꝫ ꝟtutes castitatē in illa voluero ꝑdi
care. supfluus videar. in q̄ etiā cū secu
laris eēt oīm rome matronaꝝ exēpluz
fuit. q̄ se ita gessit vt nunqꝫ de illa etiā
maledicoꝝ quisqꝫ auderet famā ꝯfrige
re. Fateor errorē meū. cuz in largien
do eēt ꝓfusior arguebā. illud ꝓferens
de aplo. Nō vt alijs refrigeriū sit. vo-
bis aūt tribulatio sꝫ ex eq̄litate i hoc
tempe vt vestra abundātia sit ad illo
rum inopiā. ⁊ illoꝝ abundātia sit ad
vestrā inopiā. Et ꝓuidēdū esse ne qd
libenter faceret semp facere nō posset
multaqꝫ hmōi. Que illa mira ⁊ vere-
cundia ⁊ sermōe ꝑcissimo peritissimo-
qꝫ dissoluebat. testē inuocans dn̄m se
ꝓ illius nomie cūcta facere ⁊ hoc ha-
bere voti vt mēdicans ipa moreret vt
vnū nūmū filie nō dimitteret. ⁊ in fu-
nere suo aliena sindone inuolueretur.
Ad extremū inferebat Ego si petiero
mltos inueniā qui mihi tribuāt. Iste
mendicās si a me nō acceperit q̄ ei pos
sum etiā de alieno tribuere si mortu⁹
fuerit a quo eius aīa requiret. Nole-
bat in his lapidib⁹ effundere pecuniā
qui cū terra ⁊ seculo transituri sunt. sꝫ
in viuis lapidib⁹ q̇ voluunt sup terrā.
de quib⁹ in apocalipsi Iohānis ciui-
tas magni regis extruit. Exceptis fe-
stis dieb⁹ vix oleū in cibo accipiebat.
vt ex hoc vno extimaret quid de vino
⁊ de liq̄mine ⁊ piscib⁹ ⁊ lacte ⁊ melle ⁊
ouis ⁊ reliquis que gustui suauia sunt
iudicarit. In q̇bus sumēdis q̇dam se
abstinētissimos putāt. ⁊ si his ventrē
ingurgitauerint tutā pudiciciā suspi-
cant. Noui susurronē quēdā qd gen⁹
hoīz vile est. q̄si beniuolū nūciasse ꝙ ꝑ
nimio feruore virtutū q̇busdā videre-
tur insana ⁊ cerebrū illius diceret con
fouendū. Cui illa respōdit. Theatrū
facti sum⁹ mūdo ⁊ angelis ⁊ hoībus.
Nos stulti ꝓpter christū. sed stultū dei
sapiēti⁹ est homib⁹. Post virorum
monasteriū qd vir⁊ tradiderat guber
nandū plures virgines q̄s ex diuersis
ꝓuincijs cōgregauerat taz nobilis q̄
mediocris ⁊ infimi gener⁊ in tres tur-
mas ⁊ monasteria diuisit. ita dūtaxat
vt ope ⁊ cibo sepate. psalmis ⁊ orōne
iungerent. Iurgātes inter se sermone
lenissimo federabat. lasciuientē ado-
lescentulaꝝ carnē crebris ⁊ duplicatis
frangebat ieiunijs mallēs eas stoma
chum dolere q̄ mentē. dicēs mundi-
ciā corꝑis atqꝫ vestiū aīe esse imun-
diciā. Et qd inter seculi homīes vel le
ue putat vel nihil. hoc in monasterijs
grauissimū esse delictū dicebat. Cūqꝫ
alijs languētib⁹ large ꝑberet oīa et
esuz q̊ꝫ exhiberet carniū. si quādo ipa
egrotaret sibi nō idulgebat ⁊ in eo in-
equalis videbat ꝙ in alijs clemētiā in
se duriciā cōmutabat. Referaz qd
exꝑtus sum. Mense iulio feruētissi-
mis estib⁹ incidit in ardorez febris et
post desperationē cū dei misericordia
respirasset. ⁊ medici suaderēt ob refe-
ctionē corꝑis vino esse opus tenui et
ꝑuo ne aquā bibēs in hydropisim ver
teret. Et ego claz beatū epm Epipha
niū rogarē vt eam moneret. imo com
pelleret vinū bibere. vt erat prudēs et
solertis ingenij statim sensit insidias
⁊ subridēs meū esse qd ille diceret inti
mauit. Quid plura. Cum beat⁹ pōti
fex post multa hortamēta exisset foras
querēti mihi q̇d egisset respōdit. Tā-
tū ꝓfeci vt ipa mihi seni homī pene ꝑ
suaserit vt vinū nō bibaz. In luctu
mitis erat ⁊ suoꝝ mortib⁹ frangebat
maxime liberoꝝ. Nam ⁊ viri ⁊ filiorū
dormitōe sepe ꝑiclitata est. Et cuz os
stomachūqꝫ signaret ⁊ matricis dolo
rem crucis niteret impͣssione lenire su
perabat affectu ⁊ credulā mentē ꝑen-
tis viscera cōsternabant aīoqꝫ vin-
cens fragilitate corporis vincebatur.
Scꝑturas sctās tenebat memoriter.

ꝛ cū amaret hyſtoꝛiā ꝛ illa ꝟitatis di/
ceret fundamentū magis ſequebatᷣ in
telligentiā ſpūalē ꝛ h̄ culmie edificati
onē aie ꝓtegebat. Loq̄r ꝛ aliud qᷓ
foꝛſitan emulis videtᷣ incredulū. He
bꝛeam linguā quā ego ab adoleſcētia
multo laboꝛe ꝛ ſudoꝛe ex ꝑte didici. et
infatigabili meditatiōe nō deſero. ne
ipē ab ea deſerar diſcere voluit ꝛ cōſe/
cuta eſt vt pſalmos hebꝛaice caneret.
ꝛ ſermonem abſq; vlla latine lingue
pꝛopꝛietate perſonaret. Quod q̇dē vſ
q; hodie in ſancta filia eiꝰ Euſtochio
cernimꝰ. Hucuſq; nauigauimꝰ pꝛo
ſperis ventis ꝛ criſpantia maris eq̄ra
labēs carina ſulcauit. nūc in ſcopulos
incurrit oꝛo. Quis ei poſſet ſiccis ocu
lis paulā narrare moꝛientē. Incidit i
grauiſſimā valitudinē imo qᷓ opta/
bat inuenit. vt nos deſereret ꝛ dn̄o ple
nius iungeretᷣ. q̇d diu differo ꝛ doloꝛē
meū in alijs imoꝛādo facio longioꝛē.
Sentiebat pꝛudētiſſima feminaꝝ ad
eſſe moꝛtē. ꝛ frigeſcēte iam ꝑte coꝛꝑis
atq; mēbꝛoꝝ ſolū aie tepoꝛē in ſacro ꝛ
ſctō pectoꝛe palpitare. ꝛ nihilominꝰ
q̄ſi ad ſuos ꝑgeret alienoſq; dſpiceret
illos verſiculos ſuſurrabat. Dn̄e dile
xi decoꝛē domꝰ tue ꝛ locū habitatiōis
glie tue. ꝛ q̄ dilecta tabnacula tua do
mine. Elegi abiectꝰ eſſe in domo dei
mei. Cūq; a me interrogaretᷣ cur tace
ret cur nollet rn̄dere inclamāti. an do/
leret aliq̇d. greco ſermōe rn̄dit. Nihil
ſe hr̄e moleſtie ſ; oīa q̇eta ꝛ tranq̇lla ꝑ
ſpicere. Poſt h̄ obmutuit ꝛ clauſ ocu/
lis. q̄ſi humana deſpiceret vſq; ad ex/
pirationē anie eoſdē repetebat ꝟſicu/
los vix vt aure appoſita qᷓ dicebat
audire poſſemꝰ. Tota ad funꝰ eiꝰ pa
leſtinaꝝ turba vꝛbiū ꝯuenit. Que em̄
mōachoꝝ latētiū i heremo cellula ſua
tenuit. Quā ꝟginū cubicl'oꝝ tenuerūt
ſecreta. Sacrilegiū putabat q̇ nō tali
femine vltimū reddidiſſet officiū. do/
nec ſubter eccl'iā ꝛ iuxta ſpecū dn̄i cō
deretᷣ. Venerabilis filia eiꝰ virgo Eu
ſtochiū q̄ſi ablactata ſuꝑ matrē ſuam
abſtrahi a ꝑente nō poterat. deoſcula
ri oculos. herere vultui. totū coꝛpꝰ am
plexari. ꝛ ſe cū matre velle ſepeliri. Te
ſtis eſt ieſus nec vnū q̇dem nūmū ab
ea filie derelictū. ſ; magis tribuēs ege
nis ꝛ qᷓ his difficiliꝰ eſt fratrū ꝛ ſoꝛo
rum imenſā multitudinē quā ꝛ ſuſtē
tare arduū eſt ꝛ abijcere impiū ē. Va
le o paula ꝛ cultoꝛis tui vltimā ſene/
ctutē oꝛatōib; iuua. Legēda. xxx.

De sancto Juliano.

i Ulianus quaſi iu/
bilus ꝛ ana qᷓ eſt ſurſum
Inde Julianꝰ q̄ſi iubilia/
nus. q2 cum iubilo ſuꝑna petijt. Vel
a iulius qᷓ eſt incipiēs ꝛ anus. Nam
in dei ſeruitio fuit ſenex longanimita
te. ſ; incipiēs ſui reputatōe. A

i Ulianꝰ cenomanēſ ep̄s fuit
hic Simon ille lepꝛoſus di/
citᷣ fuiſſe quē dn̄s a lepꝛa ſa/
nauit. ꝛ q̇ dn̄m ad ꝯuiuiū inuitauit.
q̇ poſt aſcēſionē dn̄i ab ap̄lis cenoma
nēſis ep̄s oꝛdinatꝰ eſt. Hic multis vir
tutib; clarus tres etiā moꝛtuos ſuſci/
tauit ꝛ poſtmodū i pace quieuit. Iſte
dicitᷣ eſſe ille Julianꝰ q̇ ab itinerātib;
ꝓ inueniēdo bono hoſpitio inuocatᷣ.
eo q in domo eiꝰ dn̄s fuerit hoſpitatꝰ
Sed veriꝰ videtᷣ eſſe aliꝰ Julianꝰ q̇ ſc;
vtrūq; ꝑentē ignoꝛāter occidit cuiꝰ hy
ſtoꝛia infra ponetᷣ. B Fuit ꝛ aliꝰ
Julianꝰ de aluernia genere nobilis ſ;
fide nobilioꝛ. q̇ dſiderio martyrij ſe vl
tro ꝑſecutoꝛib; offerebat. Tandē Cri
ſpinus ꝯſularis miſit miniſtrū ꝛ eum
occidi mādauit. Quod ſentiēs Julia
nus ſponte foꝛas ꝓſilijt ꝛ q̄renti intre
pidus ſe opponēs ꝓtinus ictū ferien
tis excepit. Cuiꝰ caput leuātes ad ſan
ctum Ferreolū ſociū Juliani detule/
rūt. ꝛ eidē moꝛtē ſil'em minantᷣ niſi ꝓ/
tinus imolaret. Quib; cum aſſentire
nollet eū occiderūt ꝛ caput ſancti Ju/
liani cū coꝛpoꝛe ſcti Ferreoli in vno tu
mulo poſuerūt. Et poſt ml'tos annos
ſanctꝰ Damertꝰ vienenſ ep̄s inuenit
caput ſancti Juliani inter manus ſcti
Ferreoli ita illeſum ꝛ integrū ac ſi ea/

dem die fuisset sepultū. Inter cete-
ra huiꝰ sancti miracula solet referri ꝙ
cū ꝗdam dyaconꝰ oues ecclesie scti Ju-
liani raperet ⁊ pastores eidē ex ꝑte san-
cti Juliani ꝓhiberēt. ille rn̄dit. Julia-
nus nō comedit arietes. Et ecce post
modicū febre vehemētissima ꝑurget̃
⁊ inualescēte febre ꝙ a martyre incēdi-
tur ꝯfitet̃. Fecitqꝫ sup se iactari aquā
vt refrigeraret̃. Sꝫ statim tantꝰ fumꝰ
⁊ fetor de corꝑe eiꝰ exijt. vt cūcti ꝗ ade-
rant fugerēt. ⁊ ipe post modicū expira-
ret. Cū ꝗdam rusticꝰ vt ait Grego-
riꝰ turoneñ. in die dn̄ica arare vellet ꝓ-
tinus ꝯtractis digitꝭ manubriū secu-
ris cū q̄ vomerē mūdare volebat eius
dextre adhesit. Sꝫ post duos annos ī
ecclia scti Juliani ad eiꝰ p̄ces curatus
est. Fuit insuꝑ aliꝰ Julianꝰ fra-
ter bti Julij. Hi duo fratres ad The-
odosium imꝑatorē xp̄ianissimū vene-
runt. petētes vt tēpla idoloꝝ vbicūqꝫ
inuenirēt destruerēt ⁊ xp̄i ecclias edifi-
carēt. Qd̄ imꝑator libēter faciēs scri-
psit vt oēs eis debeāt obedire. ⁊ eos ī
oibus sub pena capitꝭ adiuuare. Cū
igit̃ beati Julianꝰ ⁊ Juliꝰ in loco ꝗ di-
citur gaudianū ecclīam fabricarēt et
cuncti trāseuntes eos in oꝑe ob imꝑa-
toris imꝑium adiuuarēt. ꝯtigit vt ꝗ-
dā cum curru inde transitū facerent ꝗ
dixerūt ad inuicē. Quā excusationē p̄-
tendere poterimꝰ vt liberi trāseamꝰ et
in oꝑe isto nō occupemur. Dixerūtqꝫ
Proijciamꝰ vnū ex nobis in plaustrū
supinū. ⁊ eū pannis cooꝑiamꝰ. dice-
musqꝫ ꝙ hoiez mortuū ī vehiculo ha-
bemꝰ. ⁊ sic liberi transire poterimus.
Arripiētesqꝫ hoiem vnū in plaustruz
ꝓiecerūt eiqꝫ dixerūt. Tu sile ⁊ oculos
claude ⁊ quousqꝫ transierimꝰ q̄si mor-
tuus iace. Cūqꝫ hoiem tanq̄ꝫ mortuū
cooperuissent. ⁊ vsqꝫ ad famulos dei
Julianū ⁊ Juliū venissent. dixerūt eis
serui dei. Filioli parūper subsistite. et
nos ī hoc oꝑe modicū adiuuate. Qui
rn̄derūt. Nō possumꝰ hic stare qm̄ ho-
minē mortuū in plaustro habemus.
Quibꝰ sctūs Julianꝰ dixit. Ut ꝗd ita
mentimini filij. Et illi. Nō mētimur
dn̄e. sꝫ sic est vt loꝗmur. Et sctūs Ju-
lianꝰ dixit. Scd̄m ꝟitatez dicti vestri
ita vobis ꝯtingat. Et illi boues pun-
gētes ꝑtransierūt. Cūqꝫ ꝓcul ꝑtrāsis-
sent. accedētes ad currū ceperūt colle-
gā suū vocare ex noie dicētes. Surge
amodo ⁊ stimula boues vt celeriꝰ trās-
eamꝰ. Cū aūt nullatenꝰ se moueret eū
pulsare ceperūt dicentes. Ut ꝗd deli-
ras surge ⁊ stimula boues. Sꝫ cū nul-
latenꝰ ille rn̄deret accedētes discooꝑe-
ruerūt eū ⁊ mortuū inuenerūt. Tātus-
qꝫ timor ipos ⁊ ceteros inuasit. vt nul-
lus de cetero famulo dei mētiri aude-
ret. Fuit etiā aliꝰ Julianꝰ qui
vtrūqꝫ ꝑentē nesciēs occidit. Cūqꝫ ei
Julianꝰ p̄dictus iuuenis ac nobilis q̄-
dam die venatōi insisteret. ⁊ q̄ndam
ceruū repertū inseq̄ret̃. subito ceruus
versus eū diuino nutu se vertit eiqꝫ di-
xit. Tu me insequerꝭ ꝗ patris ⁊ matrꝭ
tue occisor eris. qd̄ ille audiēs vehemē-
ter extimuit. ⁊ ne sibi forte cōtingeret
qd̄ a ceruo audierat relictis oibꝰ clam
discessit ⁊ ad regionē valde remotā ꝑ-
uenit. Ibiqꝫ cuidaz p̄ncipi adhesit. ⁊
tam strenue vbiqꝫ ⁊ in bello ⁊ in pala-
tio se habuit. ꝙ p̄nceps eū militē fecit
⁊ q̄ndā castellanā viduā ī ꝯiugē ei tra-
didit. ⁊ castellum ꝓ dote accepit. In-
terea ꝑentes Juliani ꝓ amissione filij
nimiū dolētes. vagabūdi vbiqꝫ ꝑge-
bant. ⁊ filiū suū solicite req̄rebāt. Tā-
dem ad castrū cui Julianꝰ p̄erat deue-
nerūt. Tūc aūt Julianꝰ a castro casu
recesserat. Quos cū vxor Juliani vi-
disset. ⁊ ꝗ naz essent inq̄sisset. ⁊ illi oia
que filio suo acciderāt enarrassent. in-
tellexit ꝙ viri sui ꝑentes erant. vtpote
qꝛ h̄ a viro suo forte freq̄nter audierat
Ipos igr̃ benigne suscepit. ⁊ ꝓ amore
viri sui lectū suū eis dimisit. ⁊ ipa sibi
alibi lectulū collocauit. Fctō āt mane
castellana ad ecclesiam ꝑrexit. Et ecce
Julianꝰ mane veniēs in thalamū q̄si
vxorē suā excitaturꝰ intrauit. Et inue-
niēs duos pariter dormiētes vxorē cū
adultero esse suspicatꝰ. silēter extracto

gladio ambos pꝑiter interemit. Exiēs
aūt domū vidit vxorē eiꝰ ab eccl'ia re-
uertētē. ⁊ admirās interrogauit q̇ nā
eēnt illi q̇ in suo lecto dormirēt. At il-
la ait. Parētes vr̄i sunt q̇ vos diutissi
me q̄sierūt. ⁊ eos in vr̄o thalamo col-
locaui. Qđ ille audiēs. pene exanimis
effectꝰ amarissime flere cepit ac dicere
Heu miser q̇d faciam q꞉ dulcissimos
meos pꝑentes occidi. Ecce impletū est
verbū cerui. qđ dū vitare volui miꝛ̄ri
mus adimpleui. Jā nunc vale soror dul
cissima. q꞉ de cetero nō q̇escā donec sci
am ꝙ deꝰ pn̄iaꝫ meā acceperit. Cui illa.
Absit dulcissime frater vt te deserā et
sine me abeas. sꝫ q̄ fui tecum pꝑticeps
gaudij ero pꝑticeps ⁊ doloris. Tūc in-
sil' recedētes iuxta qđdam magnū flu
mē vbi mlt̄i piclitabant̄ qđdā hospi-
tale magnū statuerūt. vt ibi pn̄iam fa
cerēt ⁊ oēs q̇ vellēt trāsire fluuiū inces-
santer trāsueherēt. ⁊ hospitio vniuer-
sos paupꝑes recipꝑent. Pꝰ mlt̄ū ꝓ tpꝑis
media nocte dū Julianꝰ fessus q̇esce-
ret. ⁊ gelu graue esset. audiuit voceꝫ se
miserabiliter lamētātē. ac Julianū vt
se trāsferret voce lugubri iuocātē. Qđ
ille audiēs ꝯcitus surrexit. ⁊ iam gelu
ipꝫ deficiētē inueniēs. i domū suā por
tauit ⁊ ignē accēdēs ipꝫ calefacere stu
duit. Sꝫ cū calefieri nō possꝫ. ⁊ ne ibi
deficeret ipm i lectulū suū portauit. et
diligēter coopꝑuit. Pꝰ paululū ille q̇ sic
infirmꝰ ⁊ q̄si leprosus appꝑuerat. splē-
didꝰ ꝯscādit ad ethera. ⁊ hospiti suo di-
xit. Juliane dn̄s misit me ad te man-
dās tibi ꝙ tuā pn̄iaꝫ acceptauit. ⁊ am
bo pꝰ modicū i dn̄o q̇escetꝭ. Sicqꝫ ille
disparuit. ⁊ Julianꝰ cū vxore sua post
modicū plenꝰ bonis opꝑibꝫ ⁊ elemosy-
nis in dn̄o req̇euit. E Fuit ⁊ aliꝰ
Julianꝰ nō q̇dē sctūs sꝫ sceleratissimꝰ
scꝫ Julianꝰ apostata. Hic Julianꝰ p̄-
us fuit mōachꝰ ⁊ magne religiōis sil'a
tor. Quedaꝫ aūt ml'ier vt refert magr̄
Johēs beleth i sūma de officio eccl'ie.
hn̄s tres ollas plenas auri. auꝝ illud
in orificijs ollaꝝ cinere ne appꝑeret o-
peruit. ⁊ p̄dictas ollas Juliano queꝫ
sctissimū hoīeꝫ estimabat corā aliq̇bꝫ
mōachis sꝰuādas tradidit. ꝙ āt aurū
ibidē eēt nll'i aliꝗ idicauit. Julianꝰ igr̄
p̄dictas ollas accipiēs ⁊ tā copiosum
auꝝ ibidē inueniēs. totū illud auꝝ fu
ratꝰ ē. ⁊ ollas ipleuit cinere. Pꝰ aliqđ
tp̄s cū ml'ier depositū suū req̇reret. il-
le ollas cū cinere sibi reddidit. Cū ꝓ
auꝝ req̇reret ꝯuincere illū nō potuit.
q꞉ de auro testes n̄ habuerat. q̄m mo-
nachi corā q̇bꝫ h̄ sibi tradiderat. nil in
eis nisi cinerē viderāt. Et sic auꝝ obti
nuit. cū q̇ romā fugit. Et pꝑ illud aurū
seq̄nti tpꝑe rome obtinuit ꝯsulatū. dei
de in ipꝑiuꝫ sublimatꝰ ē. Qui cū instru
ctus eēt a puericia i arte magica. ⁊ ml'
tū sibi placeret. magistros inde plures
secū hēbat. die āt q̄daꝫ sic̄ in hystoria
tripꝑtita h̄r. cū puer adhuc eēt ⁊ recedē
te magr̄o suo solꝰ remāsisset. ⁊ adiura
tōes demonū legere incepisset. an̄ euꝫ
maxia ml't̄itudo demonū instar ethio
pꝫ nigroꝝ aduenit. Tūc iulianꝰ h̄ vi-
dēs ⁊ metuēs. signū crucꝭ ꝓtinꝰ fec̄. et
oīs illa multitudo demonū euanuit.
Qui cū mgr̄o reuertēti q̇d sibi accide
rit retulisset. dixit ei magr̄ suꝰ. Hoc si-
gnū crucꝭ maxie d̄mōes odiūt ⁊ timēt
Sublimatꝰ igr̄ in ipꝑiuꝫ. hꝰ rei memo
rās cū pꝑ artē magicā opꝑari vellet apo
statauit. ⁊ signū crucꝭ vbiqꝫ destruxit
ac xp̄iāos inq̄ntū potuit pꝑsecutꝰ ē. pu-
tās ꝙ alit̄ d̄mōes sibi mīme obedirēt
Descēdēs iulianꝰ i pꝑsidā sic̄ legit̄ i vi
taspatrū. misit demonē in occidētē. vt
sibi in̄ d̄portaret rn̄sum. Cū āt demō
ad q̄ndā locū venisset pꝑ decē dies ibi-
dē imobil' stetit. q꞉ q̇dā mōachꝰ ibidē
die ac nocte orabat. ⁊ ei sine effectu re-
gresso dixit Julianꝰ. Quare tātū tar-
dasti. Qui rn̄dit. Sustinui pꝑ decē di-
es publicū mōachū. si forte ab orōne
cessaret ⁊ trāsire possēꝫ. Cūqꝫ nō cessa
ret. ꝓhibitꝰ suꝫ trāsire ⁊ redij nihil a-
gēs. Tūc indigr̄tꝰ Julianꝰ dixit ꝙ cū il
luc veniret vindictā de illo mōacho fa
ceret. Cū ḡ de pꝑsis victoriā sibi demo
nes ꝓmitterēt. sophista suꝰ dixit cui-
dā xp̄iano. Quid putas nūc facit fa-
bri filꝰ. Et ille. sepulchrū parat Julia
no. Dū igit̄ vt i hystoria sancti Basi-

lij legit̃ et ut Fulbert⁹ carnotẽ eps testat̃. cesariã capadocie deuenisset. sanctus Basili⁹ eidẽ occurrit et q̃ttuor panes ordeaceos pro munere ei misit. At Julian⁹ indignat⁹. eos recipe cõtẽpsit et pro panibꝫ sibi fenũ misit dicẽs. Pabulũ nobis irrationabiliũ aialiũ obtulisti recipe qd misisti. Rñdit Basilius. Nos qdez qd comedim⁹ tibi misim⁹. tu vero dedisti nobis vñ bestias tuas nutris. Ad h̃ iratus Julian⁹ respõdit. Cũ persas subegero hãc vrbẽ destruã et arabo. vt farrifera magis q̃ homifera noiet̃. Seqnti aũt nocte vidit Basili⁹ in ecclia sancte Marie in visu multitudinẽ angelorum et in medio eorum q̃ndã feminã in throno stantẽ et astantibꝫ dicentẽ. Vocate mihi cito mercuriũ qui Julianũ apostatã occidat. q̃ me et filiũ meũ superbe blasphemat. Erat aũt mercuri⁹ miles qdam q̃ ab ipso Juliano pro fide xp̃i fuerat interfect⁹. et in eadẽ ecclia erat sepultus. Statiq3 sctũs Mercuri⁹ cũ armis suis q̃ ibi seruabãt̃ affuit. et iussus ab ea in plium se p̃parauit. Expgefact⁹ itaq3 Basili⁹ ad locũ vbi mercuri⁹ cum armis suis quiescebat iuit. et monumentũ suũ apiẽs. nec corp⁹ ibidẽ repperit nec arma inuenit. Tũc custodẽ qs arma asportauerit inq̃siuit. Jlle vero cuz iuramẽto affirmabat. eadez arma vespere ibidẽ fuisse vbi ppetuo seruabãtur. Jnde igit̃ Basili⁹ recedẽs. et mane illuc rediẽs inuenit ibidẽ corp⁹ ei⁹ et arma. et lanceã sanguine cruẽtatã. Et ecce qdaz de exercitu rediẽs dixit. Cũ Julian⁹ impator in exercitu moraret̃. ecce qdam miles ignot⁹ cũ armis suis et lancea veniẽs et calcaribus vrgens equũ audaci mẽte Julianũ impatorẽ impetijt et lanceã fortiter vibrans ipz valide p mediũ pforauit. et subito abscedens. nusq3 cõparuit. Jpe vero Julianus dũ adhuc spiraret. sanguine suo sicut dicit̃ in hystoria trip̃tita manuz suã impleuit. et i aera piecit dicẽs. Vicisti galilee vicisti. Sicq3 in his vocibus miserabiliter expirauit. Ab oibꝫ aũt suis insepult⁹ relinq̃t̃. et a psis ex⁹coriat̃. et de corio suo regi psarum substratoriũ efficitur.

De festiuitatibꝫ que eueniũt infra tempus deuiationis.

Dicto de festiuitatibus que occurrũt infra tẽpus qd ptiz ptinet̃ sub tẽpore recõciliationis ptim sub tpe pegrinatõis qd tp̃us repñtat ecclia a natiuitate xp̃i vsq3 ad septuagesimã seqtur videre de festiuitatibus que eueniũt infra tp̃us deuiatõis. qd incepit ab Adam. et durauit vsq3 ad Moysen. qd tp̃s repsentat ecclia a septuagesima vsq3 ad pasca.

Legenda. xxxj. A

De septuagesima.

Septuagesima signat temp⁹ deuiatõis. sexagesima temp⁹ viduatõis. q̃nq̃gesima tẽpus remissiõis. q̃dragesima temp⁹ penitẽtie spũalis. Jnchoat̃ aũt septuagesima dñica in q̃ cantatur Circũdederũt me. et terminat̃ in sabbato post pasca. Jnstituta est autẽ septuagesima prõpter tres rõnes sicut inuenit̃ in summa de officio magistri Johãnis beleth. sc3. prõpter redẽptionẽ q̃niã sancti patres statuerũt vt prõpter venerationẽ diei ascensiõis in q̃ natura nostra celos ascẽdit et sup choros angelorum sublimata est. semp ipa q̃nta dies solẽnis et celebris haberet̃ et in eo ieiuniũ nõ obseruaret̃ qꝛ in p̃mitiua ecclesia eque solẽnis erat sicut p̃ma feria vñ et tũc solẽnis pcessio fiebat ad rep̃sentãdũ pcessionẽ discipulorum vel ipsorum angelorum. Jdõ in vulgare puerbiũ versum est vt dici dñice dicat̃ cognata dies iouis. quia antiqtus fuit eque solennis. sed festa sctõrum supuenerũt et celebrare tot festa erat q̃si onerosum. idõ solẽnitas illa cessauit. Jn redemptõez g̃ illorum dierũ sancti p̃res vnã septimanã quadragesime i abstinẽtia addiderũt et septuagesimã vocauerũt. B

Alia est ꝓpter significatoꝫ. qm̄ ꝑ hoc
tp̄s significat̄ deuiatio: exiliū ⁊ tribu-
latio toti⁹ hūani generis ab Adā vs-
q̄ ad finē mūdi. qđ q̇dē exiliū sub re-
uolutōe septē dieꝝ ꝑagit̄. ⁊ sub reuo-
lutōe septē miliū annoꝝ icludit̄. Per
septuaginta eni dies septuagita cēte-
nas annoꝝ intelligim⁹. Ab initio āt
mūdi vsq̄ ad ascēsiōem sex milia an-
noꝝ ꝯputam⁹. ⁊ tūc ꝟo q̇cq̇d tp̄is se-
q̇tur vsq̄ ad finē mūdi sub septio mil-
lenario cōp̄rehendim⁹. cui⁹ terminū
sol⁹ de⁹ nouit. Nos igit̄ xp̄s in sexta
etate mūdi ab h̄ exilio i spe eťne retri-
butōis reddita innocētie stola ꝑ ba-
ptismū eripuit. Sꝫ ꝯsūmato tp̄e no-
stri exilij vtraq̄ stola nos ꝑfecte deco-
rabit. Hinc ē q̄ in h̄ tp̄e deuiatōis et
exilij cantica leticie deponim⁹. sꝫ tn̄ i
sabbato pasce vnū alleluia decātam⁹
tanq̄ in spe eťne patrie ꝯ̄tulātes. et
stolā innocētie i sexta mūdi etate per
xp̄m recuꝑantes. Cui etiā tract⁹ sub-
ijcit̄ ꝑ quē significat̄ labor quem ad-
huc ad impletōem mādatoꝝ dei ha-
bere debem⁹. In sabbato p⁹ pasca i
q̄ vt dictū ē t̄miat̄ septuagesima duo
alleluia cātam⁹. q2 cōpleto hui⁹ mū-
di termīo duplicē stolā gl̄ie ꝯseq̄mur
¶ Alia est rō ꝓpter rep̄sentatōem.
qm̄ septuagesima rep̄sentat septua-
ginta ānos q̇b⁹ filij isrl̄ sub captiuita-
te babilonica fuerūt. Et quēadmo-
dū illi deposuerūt organa sua dicētes
Quō cātabim⁹ cāticū dn̄i ⁊c̄. sic ⁊ nos
cātica laudis deponim⁹. Postea ꝟo
data illis licētia redeūdi a cyro sexa-
gesimo anno ceperūt letari. ⁊ nos q̇ꝫ
i sabbato pasce tanq̄ i sexagesimo ā-
no all'a cātam⁹ eoꝝ rep̄n̄tādo leticiā.
Sed tn̄ illi i apparatu redit⁹ ⁊ i col-
ligendo sarcinulas mľtū laborauerūt
⁊ nos post all'a tractū stati subiungi-
m⁹ q̇ laborē significat. Sabbato āt
q̄ septuagesima termiat̄ duo all'a cā-
tam⁹ eoꝝ plenā leticiā ꝑ quā ꝑuene-
rūt in patriā figurātes. Hoc etiā tē-
pus captiuitatꝭ ⁊ exilij filioꝝ isrl̄ rep̄-
sentat tp̄s nr̄e ꝑegrinatiōis. q2 sic ipi
in sexagesimo anno sunt libati. sic nos
in sexta mūdi etate. Et sicut adhuc i
colligēdo sarcinulas laborauerūt. sic
⁊ nos etiā liberati in cōpletōe māda-
toꝝ laboram⁹. Sed cū ad patriā ꝑ-
uentū fuerit. labor oīs cessabit ⁊ glo-
ria ꝑfecta erit. ⁊ duplex all'a i corꝑe et
aīa cātabim⁹. In h̄ igr̄ tp̄e exilij ec-
clesia multis tribulatōib⁹ p̄ssa et fere
in baratro desꝑatiōis posita ab alto
trahēs suspiria clamat i officio ⁊ dic̄
Circūdederūt me gemit⁹ mortis ⁊c̄.
⁊ ōn̄dit multiplicē sui tribulatōꝫ quā
habꝫ ⁊ ꝓ miseria ꝯtracta ⁊ ꝓ duplici
pena inflicta ⁊ ꝓ culpa q̄ ad aliquos
cōmissa. Sꝫ tn̄ ne desperet ꝓponit̄ ei
in euāgelio ⁊ i ep̄l'a triplex salubre re-
mediū ⁊ triplex p̄miū. Remediū est
vt si ab illis vult ꝑfecte libari i vinea
aīe sue laboret abscidēdo vicia et pec-
cata. Postea in stadio p̄sentꝭ vite sue
currat ꝑ pn̄ie oꝑa. deide virilit̄ i ago-
ne pugnet ꝯ̄ oīa diaboli tēptamēta.
Et si h̄ fecerit triplex p̄miū habebit.
q2 laborāti dabit̄ denarius. currenti
brauiū. pugnāti corona ¶ Quia etiā
septuagesima significat tp̄s nr̄e cap-
tiuitatis ꝓponit̄ nob̄ remediū ꝑ qđ a
captiuitate possum⁹ liberari. s. ꝑ cur-
sum fugiēdo. ꝑ pugnā p̄liādo. ꝑ dena-
riū redimēdo.

Legenda. xxxij. A

De Sexagesima

Exagesima inchoa-
tur in dn̄ica in q̄ cantat̄. ex-
urge q̄re obdormis dn̄e.
⁊ termiat̄ in q̄rta feria p⁹
pasca. Instituta est aūt ꝓpt̄ redē-
ptōeꝫ. ꝓpt̄ significatōeꝫ. ⁊ ꝓpt̄ rep̄n̄ta-
tōem. Propt̄ redēptōem. qm̄ melchi-
ades papa ⁊ btūs siluester statuerūt
vt bis in oīmi sabbato comederet̄ ne
ꝓpter abstinentiā quā hoīes sustinu-
erūt in sexta feria in q̄ oi tp̄e ieiunā-
dū est natura debilitaret̄. In redem-
ptōem q̄ sabbatoꝝ illi⁹ tp̄is vnā sep-
timā q̄dragesime addiderūt. ⁊ sexa-
gesimā vocauerūt. Alia rō est ꝓpter

significatōem. qm̄ sexagesima signifi
cat tp̱us viduitatis ecclie ꝛ meroꝛē il
li⁹ ꝑ absentia sponsi. qm̄ fructus sex
agesim⁹ debeꝝ viduis. In ꝯsolatōez
aūt illius ꝑ absentia spōsi q̄ ad celos
raptus ē danꝝ ecclie due ale. s. sex ope
rū misericoꝛdie exercitatio ꝛ decalogi ī
pletio. Uñ sexagesima sonat sexies d
cem. vt p̱ sex intelligantꝝ sex op̱a mise//
ricoꝛdie. p̱ decē intelligaꝝ decalogus.
Tercia rō est ꝓpt̄ rep̄sentatōnem.
Nam sexagesima nō soluz significat
tp̱s viduitatꝭ sed etiā mysteriū nr̄e re
dēptōis rep̄sentat. Nā p̱ decē intelli//
giꝝ hō q̄ est decima dracma. eo ꝙ fa//
ctus sit vt ruinā nouē oꝛdinū repara
ret. Uł intelligiꝝ p̱ decē. eo ꝙ ꝯstat ex
q̄tuoꝛ humoꝛibꝫ q̄tū ad coꝛp⁹. ꝛ ha//
bet tres potētias in aīa. s. mēoꝛiā. in//
telligentiā et voluntatē q̄ facte sꝫ vt
seruiāt btissime trinitati. vt ī ip̄am fi
deliꝫ credamus. ip̄az feruēter diliga
mus. ꝛ sp̱ in memoꝛia teneam⁹. Per
vj. intelliguntꝝ. vj. mysteria p̱ q̄ hō de
cimus est redēptus. q̄ sunt Incarna//
tio. natiuitas passio. descēsio ad infe//
ros. resurrectio. ꝛ ī celū ascensio Et ꝓ
tendiꝝ sexagesima vsq꜄ ad q̄rtaz feriā
post pasca. in q̄ cantaꝝ. Uenite bn̄di//
cti p̄ris mei. qꝛ illi q̄ in op̱ibꝫ miseri//
coꝛdie se exercēt audiēt istō. Uenite
bn̄dicti. vt ip̄e xp̄s testaꝝ. vbi tūc spō
se ianua ap̱ieꝝ ꝛ amplexu spōsi frueꝝ.
In epła admoneꝝ vt instar pauli tri
bulatōem de absentia spōsi patiēter
toleret. In euāgelio vt semiatōi bo//
noꝝ operū sp̱ insistat. Et q̄ q̄si despe
rāś clamauerat. Circūdederūt me ge
mitus moꝛtis. nūc q̄z ad se rediēs pe
tit ī officio in tribulatōibꝫ adiuuari ꝛ
ab ip̄is eripi dicēs. Exurge dn̄e ꝛc̄.
Et ponit ibi triplex exurge. Quidā
enī sunt ī ecclia q̄ aduersis p̄munꝝ sz
nō d̄ijciunꝝ. Quidā q̄ p̄munꝝ ꝛ deijci
unꝝ. Quidā q̄ nec p̄mūꝝ nec deijciūꝝ.
tamē qꝛ aduersa nō tolerant p̱iculuz
est ne ꝓsp̱a ip̄os frangāt. Clamat g̊
ecclia vt exurgat q̄tū ad p̄mos ip̄os
ꝯfoꝛtādo cū doꝛmire videaꝝ ip̄os ñ
eripiendo. Clamat vt exurgat q̄tuz
ad scd̄os ip̄os cōuertendo a q̄bꝫ vide
tur faciē auertisse ip̄os quodāmodo
repellēdo. Clamat vt exurgat q̄tuz
ad tercios ip̄os in ꝓsp̱is adiuuādo ꝛ
liberādo. Legēda xxxiij A

De quinquagesima

Quinquagesima du//
rat a dn̄ica ī qua cantaꝝ.
Esto mihi in deū ꝓtecto
rem ꝛc̄. ꝛ termiaꝝ ī ip̄o die
pasce. Instituta est aūt ꝓpt̄ suppleti//
onē. ꝓpter significatiōem. ꝛ ꝓpt̄ rep̄sē
tatiōem. Propꝝ suppletōem. qm̄ cuz
debeam⁹. xl. dies ieiunare ad silitudi
nem xp̄i. ꝛ nō sunt ibi nisi. xxxvj. dies
ieiunabiles. qꝛ in dn̄icis nō ieiunaꝝ.
tū ꝓpter leticiā ꝛ reuerentiā resurrecti
onis. tum exēplo xp̄i q̄ ip̄a die resurre
ctōis bis comedit. s. qñ ītrabat ad di
scipulos ianuis clausis. ꝛ illi obtule//
rūt ei p̱tē piscis assi ꝛ fauū mellis. et
iteꝝ cū discipulis euntibꝫ ī emaus ꝫ
quosdā. ideo ꝑ suppletiōe dn̄icarum
additi sunt quattuoꝛ dies. Et iteruz
clerici videntes ꝙ sicut p̄cedebāt po//
pulū oꝛdine. ita p̄cedere deberēt san
ctitate. p̱ duos iteꝝ dies ante illos q̄
tuoꝛ abstinere ꝛ ieiunare incipiūt. et
sic vna septimana addita est. q̄ ꝛ q̄n//
q̄gesima noiaꝝ. Et hoc papa The//
lesphoꝛ⁹ oꝛdiauit vt ait Amb. Alia
ratio est ꝓpter significatōem. qm̄ q̄n
quagesima significat tp̱us remissio//
nis. id ē tp̱us penitentie in q̄ omnia
remittunꝝ. q̄nquagesimus enī annus
erat iubile⁹ q̄ erat ann⁹ remissiōis. qꝛ
tūc debita dimittebanꝝ. serui libera//
banꝝ. ꝛ oēs ad suas possessiōes reuer
tebanꝝ. Per qd̄ significabaꝝ ꝙ p̱ pe//
nitentiā dimittunꝝ debita pctōꝝ. li//
berāꝝ omnes a seruitute demonum.
ꝛ reuertunꝝ ad possessiones celestiū ꝫ
māsionū. Tercia ratio est ꝓpter re//
p̄sentatōnem. Nam q̄nquagesima ñ
solū tp̱us remissionis significat. sed
etiā statū btitudinis rep̄sentat. Naz
in q̄nquagesimo āno serui efficiebāꝝ

liberi.in quinq̄gesimo die a die agni
imolati lex data est.in q̄nquagesimo
die a pasca datus est spūssctūs Et iō
hic numer⁹ beatitudinem rep̄sentat.
vbi erit adeptio libertatis .cognitio
veritatis ꝛ ꝑfectio caritatis .Tria āt
sunt necessaria q̄ ꝓponunꝛ nobis in
ep̄la.ꝛ in euāgelio ad hoc ꝙ oꝑa pe/
nitēte sint ꝑfecta. s.caritas q̄ ꝓponiꝛ i
ep̄la .memoria dn̄ice passiōis ꝛ fides
q̄ intelligiꝛ ꝑ illuminatōez ceci .ꝛ hec
ponunꝛ in euangelio. Nam fides ip̄a
opera facit acceptabilia et placabi/
lia.qꝛ sine fide impossibile est placere
deo. Memoria dn̄ice passiōis fac̄ eē̄
facilia. Vn̄ Grego. Si passio xp̄i ad
memoriā reduciꝛ nihil est quod non
equo aīo tolereꝛ. Caritas facit eē̄ cō
tinua.quia sicut dicit Grego. Amor
dei nō pōt esse ociosus.oꝑaꝛ eni ma/
gna si est.si autē oꝑari negligit amor
nō est. Et sicut in p̄ncipio eccl̄ia qua/
si desperās clamauerat. Circūdede/
rūt me ꝛc̄ .ꝛ postmodū ad se rediens
adiuuari petebat.ita hic iā concepta
fiducia ꝛ spe venie ꝓpter pn̄iam orat
ꝛ dicit. Esto mihi in deū ꝓtectorem
ꝛc̄.vbi q̄tuor petit.s.ꝓtectōem.firma
mentū.refugiū et ducatū. Omnes ei
filij sui aut sunt in gratia aut sunt in
culpa.aut in aduersis aut i ꝓsꝑis Il
lis q̄ sunt in gratia petit firmamentū
vt scꝫ in ip̄a gratia cōfirmenꝛ. Illis
q̄ sunt in culpa petit vt deus sit eorū
refugium. Illis q̄ sunt in aduers̄ pe/
tit ꝓtectiōem vt in ip̄is tribulatōib⁹
ꝓteganꝛ. Illis q̄ sunt in ꝓsperis petit
ducatū.vt.s.in ip̄is a deo innocenter
ducanꝛ. Termiaꝛ aūt q̄nquagesima
vt dictū est in die pasce.qꝛ penitentia
ad nouitatē vite facit resurgere. In
hoc tp̄e psalmus q̄nquagesimus scꝫ
Miserere mei deus q̄ est psalm⁹ pe/
nitentie ꝛ remissiōis plīmū freq̄ntāꝛ.

Legenda xxxiiij.

De Quadragesima

Quadragesima inci/
pit a dn̄ica q̄ cātaꝛ Inuo
cauit me. Vbi eccl̄ia q̄ tot tribulatōi
bus p̄ssa clamauerat. circūderūt me
ꝛc̄. Et postmodū respirauerat inuo/
cādo adiutoriū dicens. Exurge ꝛc̄.et
Esto mihi in deū ꝓtectorē ꝛc̄. Nunc
on̄dit se exauditā dicens. Inuocauit
me ꝛc̄. Notandū aūt ꝙ.xl.ꝯtinet.xlij.
dies cōputatis dn̄icis dieb⁹. ex q̄bus
dū sex dies dn̄icales subtrahūtur re/
manent .xxxvj.dies i abstinētia q̄ sūt
decima toti⁹ anni. Annus eni habet
trecētos sexagitaq̄nqꝫ dies. q̄ꝝ trigi
tasex sunt decima Sed q̄ttuor dies p̄
cedētes addunꝛ vt sacer numer⁹.xl.di
erū impleaꝛ.quē saluator suo ieiunio
ꝯsecrauit. Quare aūt in h̄ nume/
ro q̄dragenario ieiuniū obꝛuam⁹ tri
plex rō assignari pōt. Prima ē Aug.
qm̄ matthe⁹.xl.generatōes xp̄i posu
it. Ab h̄ igiꝛ dn̄s suo quadragenario
nūero ad nos descēdit vt nos ad euꝫ
nostro q̄dragenario ascēdam⁹. Aliā
assignat idē dicens.ad h̄ vt habeam⁹
q̄nquagenariū q̄dragenario addēd⁹
est denari⁹ .qꝛ ad hoc vt veniam⁹ ad
btām req̄em oportet nos toto p̄sentꝭ
vite tp̄e laborare. Vnde ꝛ dn̄s.xl.di
ebus cū discipul̄ suis mā̄sit.ꝛ p⁹ deci
ma die spm̄ sanctū ꝑaclitū misit. Ter
ciā assignat magister p̄positin⁹ in sū
ma de officio dicens. Mund⁹ in q̄t/
tuor partes et ann⁹ in quattuor tem
pora diuidiꝛ.et homo ex quattuor ele
mentis et quattuor cōplexionib⁹ cō/
stituiꝛ.et nouam legē que in quattu
or euangelijs consistit .et veterēꝫ que
in decem mādatis transgressi sum⁹
Oportet igitur vt denarius per qua
ternariū multipliceꝛ.vt sic quadrage
nariū faciamus.id est mandata vete
ris et noue legis toto tēpore vite hu/
ius impleamus. Consistit quidem
corpus nostrū sicut diximus ex quat
tuor elemētis :que etiam quasi quat
tuor sedes in nobis habent. Nam ig
nis in oculis. aer in lingua et aurib⁹:
aqua in genitalibus. terra in mani/
bus et in alijs membris dominatur.
In oculis igiꝛ curiositas. in ligua et

auribꝰ scurrilitas. in genitalibꝰ voluptas. in manibꝰ ꝛ in alijs mēbris est crudelitas. Hec qttuor ꝯfitetur publicanus. Quia eni a lōge stat ꝯfitetur luxuriā q̄ est fetida. q̄si dicat. Nō audeo appropinq̄re dn̄e ne in naribꝰ tuis fetea. ꝙ nō audet oclos ad celū leuare ꝯfitetur curiositatē. ꝙ manu pcutit pectus ꝯfitetur crudelitatē. ꝙ dic̄ ꝓpicius esto mihi peccatori ꝯfitetur scurrilitatem. nā scurre cōsueuerūt vocari peccatores vel potiꝰ leccatores. Hec p̄positinꝰ. B Grego. q̄z in omelꝰ. tres ponit rōes dicēs. Cur in abstinētia q̄dragenariꝰ numerꝰ custoditur nisi q: ꝟtꝰ dcalogi p libros q̄tuor scti euāgelij impletur In h̄ etiā mortali corpe ex q̄tuor elemētis subsistimꝰ. ꝛ p voluptates eiusdē corpis p̄ceptis dn̄icis ꝯtrariamur. Quia g̊ p carnis desideria decalogi mādata ꝯtēpsimꝰ dignū ē vt eandē carnē q̄terdecies affligamꝰ. A p̄nti q̄z die vsq3 ad pasca sex hebdomade. i. q̄dragintaduo dies veniūt. ex q̄bꝰ dū sex dies dn̄ici de abstinētia abstrahuntur trigitasex i abstinētia remanēt. Dū ꝟo p trecentos sexagintaq̄nq3 dies annꝰ ducitur. q̄si anni nr̄i decimas deo damꝰ. Hec Gre. Quare aūt nō obſuamꝰ nostꝝ ieiuniū eodē tpe q̄ xp̄s ieiunauit q̄ statiz post baptismū istud inchoauit. s3 cū pasca potiꝰ istō cōtinuamus. q̄druplex rō assignatur in sūma ō officio magistri iohis beleth. Prima ē vt si volumꝰ cū xp̄o resurgere. q: p nobis ipse est passus ꝛ nos cū eo pati debemꝰ

Scd̄a cā est vt filios isrl̄ imitemur q̄ p̄mo eo tpe exierūt de egypto. postea eo tpe de babilonia. qd̄ inde pbatur q̄m tā isti q̄3 illi statim q̄n egressi sūt celebrauerūt pasca. Sic ꝛ nos imitātes eos h̄ tpe ieiunamꝰ vt de egypto ꝛ babylonia. i. h̄ mūdo in terrā eterne hereditatis ingredi mereamur. Tercia causa est. q̄m feruor libidinis in tpe veris magꝭ solet nos accēdere. vt ergo refrenemꝰ corpis estū in hoc tpe maxime ieiunamꝰ. Quarta ē q: statim post ieiuniū debemꝰ corpꝰ dn̄i accipe. Sicut ergo filij isrl̄ priusq̄3 comederēt agnū affligebāt se ꝛ comedebāt agrestes lactucas ꝛ amaras. ita ꝛ nos debemꝰ p pn̄iam priꝰ affligi vt digni valeamꝰ comedere agnū vite.

Legenda xxxv A

De ieiunio quattuor tempoꝝ

Ieiunia quattuor tēpoꝝ a Calixto papa instituta sunt. Fiūt aūt hec ieiunia q̄ter in anno s̄m q̄tuor tp̄a ip̄iꝰ anni. et huiꝰ multiplex est rō. Pria est q̄m ver ē calidū ꝛ humidū. estas calida ꝛ sicca. autūnus frigidus et siccus. hyems frigida et humida. Ieiunamꝰ igitur i vere vt noxiū humorē. i. luxuriā i nob̄ tēperemꝰ In estate vt noxiū calorē. i. auariciaz in nobis castigemꝰ. In autūno vt castigemꝰ ariditatē supbie. In hyeme vt castigemꝰ frigus infidelitatꝭ ꝛ malicie. Scd̄a rō est q̄re. s. q̄ter in anno ieiunamus. q̄m p̄ma hm̄oi ieiūia fiūt in marcio. s. in prima septimana q̄dragesime vt in nobis marcescāt vicia. nō eni oino p̄nt extingui. Ul' potius vt in nob̄ ꝟtutū germina oriātur. In estate fiūt scd̄a vt i septimana pēthecostes. q: tūc vēit sp̄ūsctūs. ꝛ nos debemꝰ eē feruētes in sp̄ūsctō. In septēbri fiūt ante festū scti michaelis t̄cia ieiunia. q̄m fructus tūc colligūtur. ꝛ nos debemꝰ deo reddere fructꝰ bonoꝝ opeꝝ. In decēbri fiūt q̄rta quoniā tūc moriūtur herbe. ꝛ nos debemꝰ mortificari mūdo. Tercia rō est vt iudeos imitemur. iudei q̄dē i āno q̄ter ieiunabant. sc3 aū pasca aū penthecostes. ante scenophegiā. i. ante ifixionē tabernaculi in septēbri. ꝛ ante encenia. i. aū dedicatōem i decēbri. Quarta rō est q̄m hō cōstat ex q̄tuor elemētis q̄3tū ad corpꝰ. ꝛ tribꝰ potentijs. s. rōnali: cōcupiscibili ꝛ irascibili q̄ntū ad aiam. Ut g̊ hec moderētur in nobis q̄ter in anno p tres dies ieiunamꝰ vt q̄ternarius referatur ad

corpus.temariꝰ ꝟo ad aīaꝫ. Et he
rōes sunt mgr̄i iohis beleth. Qui
ta rō est.qm̄ vt dicit Johes damas.
in vere augmētatᷣ sanguis. i estate co
lera.i autūno melācolia.i hieme fleg
ma. Jeiunamꝰ igitᷣ in vere vt in nob
debilitetᷣ sanguis cōcupiscētie ⁊ inep
te leticie. Sāguineꝰ eni ē libidiosus
⁊ letꝰ In estate vt debilitetᷣ colera ira
cūdie ⁊ fallacie. Coleric ꝰ eni ē natu-
raliter iracūdus ⁊ ꝟsutꝰ. In autūno
vt debilitetᷣ melācolia cupiditatis et
tristicie. Melācolicꝰ ē naturaliter cu-
pidus ⁊ tristꝭ. In hyeme vt debilitetᷣ
flegma hebetudis ⁊ pigricie Nā fleg
maticꝰ naturalitᷣ est hebes ⁊ piger

Sexta rō est qm̄ ver cōparatᷣ aeri.
estas igni. autūnꝰ tr̄e. hyems aque.
Jeiunamꝰ igitᷣ in vere vt i nob edo-
metᷣ aer elatōis ⁊ sup̲bie. In estate vt
i nob edometᷣ ignis cupiditatꝭ ⁊ aua
ricie. In autūno vt edometᷣ tr̄a frigi-
ditatis spūal' ⁊ tenebrose ignorantie
In hyeme vt edometᷣ in nobis aqua
leuitatis ⁊ incōstātie. Septia rō
est qm̄ ver referᷣ ad puericiā.estas ad
adolescētiā .autūnus ad maturitatē
siue virilē etatē. hyems ad senectutē
Jeiunamꝰ igitᷣ in vere vt simꝰ pueri
p̲ innocētiā .i estate vt efficiamur iu-
uenes p̲ ꝯstātiā ⁊ fortes vitādo incō
tinētiā.i autūno vt efficiamur matu-
ri p̲ modestiā .i hyeme vt efficiamur
senes p̲ prudētiā ⁊ honestā vitā. Uel
potiꝰ i hyeme vt satisfaciamꝰ q̇cq̇d p̲
illas q̄ttuor etates offēdimꝰ Octa
ua rō ē mgr̄i Guil'.altiſ. Jō ei i q̄ttu
or anni tp̲ib' ieiunamꝰ vt emēdemꝰ q̄
in illis q̄ttuor anni tp̲ib' deliq̄mus.
Et fiūt p̲ tres dies vt satisfaciamꝰ i
die q̄ deliq̄mꝰ in mēse. Et fiūt in fe-
ria q̄rta.q̄ tūc dn̄s a iuda traditꝰ fu
it.in sexta feria q̄ i ea crucifixus fuit.
in sabbato q̄ i sepulchro iacuit. ⁊ q̄
tristes erāt apl'i de nece dn̄i sui.

Legēda xxxvj. De scō Ignatio

Gnatius dicitᷣ qua-
si ignē patiꝰ.i.ignē patiēs
diuini amoris.

A Gnatiꝰ fuit discipulꝰ bti Jo
hānis : ⁊ ep̄us anthiocenus.

Hic ep'lam ad btām ꝟginē
direxisse legitᷣ i hec ꝟba. Xp̄iferema-
rie suus ignatiꝰ. De neophicū iohā
nisq̄ tui discipulū ꝯfortari ⁊ ꝯsolari
debueras. De iesu eni tuo p̲cepi mi-
ra dictu . ⁊ stupefactꝰ sum ex auditu.
A te aūt q̄ sp̲ fuisti ei familiaritᷣ ꝯiun
cta ⁊ secretoꝝ eius ꝯscia desidero ex
aīo fieri certior ex auditꝭ. Ualeas et
neophici q̄ mecū sunt ex te ⁊ p̲ te et i
te ꝯfortentᷣ. Btā aūt ꝟgo dei genitrix
maria in hec ꝟba sibi r̄ndit. Ignatio
dilecto ꝯdiscipulo hūilis ancilla chri
sti iesu. De iesu q̄ a iohe audisti ⁊ di-
dicisti vera sunt: illa credas.ill' inhe-
reas ⁊ xp̄ianitatꝭ votū firmitᷣ teneas.
⁊ mores ⁊ vitā voto ꝯformes. Ueniā
aūt vna cū iohe te et q̄ tecū sunt vise
re. Sta ⁊ virilitᷣ age in fide. nec te cō
moueat p̲secutōis austeritas ſ; vale-
at ⁊ exultet spūs tuus in deo salutari
tuo amē. Tāte aūt autoritatꝭ be
atus ignatiꝰ extitit ꝙ etiā dionysius
pauli apl'i discipulꝰ q̄ fuit i ph'ia tam
sūmꝰ. ⁊ in diuia sciētia tā p̲fectꝰ ꝟbū
bti ignatij ad ꝯfirmatōeꝫ dictoꝝ su-
orū tāq̄ p̲ autoritate adduxerit. Cū
eni vt ip̄e in libro de diuis noib' atte
statᷣ q̄dā nomē amoris in diuis rep̄-
hēderent dicētes in diuis nō tam esse
nomē amoris q̄ dilectōis volēs ostē
dere hoc noie amoris p̲ omia in diui
nis esse vtendū ait. Scribit eni diui-
nus Ignatiꝰ. Amor meus crucifixꝰ
est. Legitᷣ in hystoria triptita ꝙ igna-
tius audiuit angelos cantātes anti-
phonas sup̲ montē quendā. ⁊ exinde
statuit antiphonas cantari in eccl'ia.
⁊ psalmos ſm antiphonas intonari.

B Cū ergo btūs Ignatiꝰ diu
p̲ pace eccl'ie dn̄m exorasset. nō suum
sed infirmoꝝ p̲iculū metuens traya-
no impatori q̄ cepit anno dn̄i. c.ō vi-
ctoria redeunti. et christianis omib'
mortē mināti occurrit ⁊ libere se chri
stianū esse asseruit. Quē trayanꝰ fer-

ro vinctū decē militib⁹ tradidit. ⁊ ro
mā adduci ꝑcepit minās eidē ꝙ tra/
deret ibidē bestijs deuorād⁹. Cū ꝗ ro
mā duceret ad oēs ecclias eplas de/
stinabat ⁊ eas in fide xpi ꝯfirmabat.
Inter quas vnā scpsit ad romanam
eccliā sicut legit in hysto. eccliastic̃.
rogās ne suū martyriū ipediat. Ubi
sic dicit. A syria vsq ad romā cū be/
stijs terra mariq depugno. die ac no
cte cōnex⁹ et colligat⁹ decē leopardis
militib⁹ ducor ad custodiā datis q̇ ex
bñficijs nr̃is seuiores fiūt. sed ego eo
rū neq̄cijs magis erudior. O saluta
res bestie q̄ ꝑparant mihi qñ veniēt.
qñ emittent. qñ eis licebit carnib⁹ me
is frui. Inuitabo eas ad deuoratōez
meā. et depcabor ne forte vt in nōnul
lis fecerūt timeāt ꝯtigere corp⁹ meū.
q̇nimo et si cūctabunt ego vim faciā
ego me ingerā. date q̄so veniā ego no
ui q̇d mihi expediat. Ignes: cruces:
bestie: dispsiones ossiū. discerptiones
oīm mēbroꝝ ⁊ totius corꝑis. ⁊ omīa
pene in me vnū supplicia diaboli ar/
te q̄sita ꝯflent dūmō iesum xpm me
rear adipisci. ¶ Cū ꝗ romā ve
nisset ⁊ ad trayanū duct⁹ fuisset dixit
ei trayanus. Ignati cur antiochiam
rebellare facis. et gentē meā ad xpia
nitatē ꝯuertis. Cui Ignati⁹. Utinā
⁊ te possem ꝯuertere vt sꝑ obtineres
fortissimū ꝑncipatū. Cui trayanus.
Sacrifica dijs meis ⁊ sacerdotū om
niū ꝑnceps eris. Cui ignatius. Nec
dijs tuis sacrificabo nec tuā affecto
dignitatē. De me q̇cq̇d vis facere po
teris sed nullaten⁹ me mutabis. Tra
yanus dixit. Plūbatis scapulas eius
ꝯtūdite. ⁊ vngulis latera laniate. et
duris lapidib⁹ vulnera ei⁹ ꝯfricate.
Cūq hec oīa in eū fecissent ⁊ ipe im/
mobilis ꝑmanerȝ dixit trayan⁹ Car
bones viuos afferte ⁊ ipm nudis plā
tis desuꝑ ambulare facite. Cui igna
tius. Nec ignis ardēs nec aq̄ bulli/
ens poterit in me christi iesu caritatē
extinguere. Cui trayan⁹. Maleficia
sunt hec ꝙ tāta patiēs nō ꝯsentis. Cui
ignati⁹. Nos christiani malefici non
sum⁹ sed in lege nr̃a maleficos viue/
re ꝓhibem⁹. Sed vos malefici estis
q̇ ydola adoratis. Trayanus dixit.
Dorsum ei⁹ vngulis laniate ⁊ plagas
sale ꝑfundite. Cui ignati⁹. Nō sunt
ꝯdigne passiōes hui⁹ tꝑis ad futurā
gliam. Trayanus dixit. Iā nūc euȝ
tollite. vinculis ferreis alligate. i cip
po. in imo carceris custodite. sine cibo
⁊ potu eū eē ꝑmittite. ⁊ post triduum
deuorādū bestijs date. Tercia igitur
die impator ⁊ senat⁹ oīsq pplus cō/
uenerūt vt viderēt epm anthiocenuȝ
q̇ erat cū bestijs pugnatur⁹. Dixitq
trayan⁹. Quoniā ignati⁹ suꝑb⁹ ⁊ cō
tumax est ipm alligate. ⁊ duos leōes
ad ipm laxate vt nec vllas reliq̇as ex
eo relinquāt. Tūc sctūs ignati⁹ dixit
ad populū q̇ astabat. Uiri romani q̇
hoc certamē aspicitis nō sine merce/
de laboraui. q: nō ꝓpter prauitatem
sed ꝓpter pietatē hec patior. Deinde
cepit dicere sic legit in eccliastica hy/
storia. Frumētū xpi sū bestiaꝝ dētib⁹
molar vt panis mūd⁹ efficiar. Hoc
audiēs impator dixit. Grādis ē tole/
rātia christianoꝝ. Quis grecoꝝ tāta
toleraret ꝓ deo suo. Rñdit ignatius
Nō hec mea virtute sȝ xpi adiutorio
toleraui. Tūc sctūs ignati⁹ cepit leo
nes ꝓuocare vt ad se d̾uorādū accur
rerēt. Accurrētes igit duo seui leōes
ipm tm̄mō ꝑfocauerūt. carnē tñ eius
nullaten⁹ tetigerūt. Trayan⁹ aūt hoc
vidēs cū nimia admiratōe discessit ꝑ
cipiens vt nō ꝓhiberet si aliq̇s vellet
tollere corpus ei⁹. Quapropter xpia
ni corpus ei⁹ tulerūt et ipm honorifi
ce sepelierūt. Cum aūt trayanus q̄s/
dā lr̃as recepissȝ in q̇bus plini⁹ secun
dus christianos q̇s ipator occidi ius
serat plurimū cōmendabat: doluit d̾
his q̄ ignatio itulerat. ⁊ ꝑcepit vt nul
lus xpianus inq̇reret. si q̇s tñ incide/
ret puniret. ¶ Legit aūt ꝙ btūs
Ignati⁹ inter tot tormētoꝝ genera
nunq ab inuocatōe nois iesu christi
cessabat. Queȝ cū tortores req̇rerent

cur hoc nomē totiens replicaret Ait. Hoc nomē cordi meo inscriptū habeo ⁊ idō ab ei⁹ inuocatōe cessare non valeo. Post mortē igit̃ ei⁹ illi q̇ audierant volētes curiosi⁹ expiri cor eius ab ei⁹ corꝑe auellūt. ⁊ illud scindētes ꝑ mediū totū cor eius inscriptū h̃ nomine iesus christ⁹ litteris aureis inuenīūt. Unde ex hoc plīmi crediderūt.

De hoc scō sic dicit Bern̄. super psalmū Qui habitat. Magnus ille ignati⁹ auditor discipuli quē diligebat iesus martyr et ipe: cui⁹ p̄cios reliquijs nr̄a est ditata pauꝑtas. Mariā q̇dem in plib⁊ q̄s ad eam scripsit eplīs christiferā ꝯsalutat. Eregi⁹ plane titul⁹ dignitatis ⁊ ꝯmēdatio honoris immēsi.

Legenda xxxvij A
De purificatōne beate Marie ꝟginis

Vrificatō beate virgis marie q̄dragesimo die post natiuitatē dn̄i facta ē. Cōsueuit aūt illō festū tribus noib⁊ appellari. scꝫ purificatio. ypapāti. et cādelaria Purificatio āt dr̄ ex eo ꝙ q̄dragesima die a natiuitate dn̄i btā virgo ad tēplū venit. ⁊ ꝭm legis ꝯsuetudinē mūdaret̃ cū tn̄ sub illa lege nō teneret̃. Preceꝑat aūt lex Leuiti. xij. ꝙ mlīer q̄ suscepto semine filiū peꝑisset immūda eēt septē dieb⁊ immūda. s. a ꝯsortio hoim ⁊ ab igressu templi. Sed cōpletis septē dieb⁹ mūda q̇dē efficiebat̃ quo ad ꝯsortiū hoim. sed adhuc vsq; ad. xxxiij. diem q̊ ad ingressuꝫ tēpli imūda erat. Tādem cōpletis q̄draginta dieb⁊ q̄dragesima die tēplū intrabat ⁊ pueꝝ cū munerib⁊ offerebat. Si ꝓo feminam peꝑisset duplicabāt̃ dies. ⁊ q̊ ad ꝯsortiū hoim et q̊ ad ingressum tēpli.

Quare aūt dn̄s p̄ceperit vt q̄dragesima die puer i tēplo offerret̃: triplex potest esse ratio. Una vt ꝑ hoc intelligat̃ ꝙ sicut puer q̄dragesima die in materiale tēplū inducit̃. sic ⁊ q̄dragesima die a ꝯceptōe vt sepi⁹ ania i corpus tanq̄ in suū templū infundit̃ sic dicit̃ in scholastica hist. licꝫ phisici dicant ꝙ q̄draginta sex dieb⁊ corp⁹ ꝑficiat̃. Scd̄a vt sicut ania q̄dragesima die corꝑi infusa ab ipo corꝑe maculat̃. sic q̄dragesima die tēplū ingrediēs ꝑ hostias ab ipa macla ampli⁹ expiet̃ Tercia vt ꝑ hoc det̃ intelligi ꝙ in templū celeste merent̃ ingredi q̇ decē p̄cepta cū fide q̄tuor euāgelioꝝ voluerint obẜuare. In pariēte ꝓo feminā duplicant̃ dies q̊ ad tēpli igressionē sicut ⁊ duplicant̃ quo ad corꝑis formatōem. Nā sicut in q̄dragita diebus corpus masclī organizat̃ ⁊ ꝑficit̃ ⁊ in q̄dragesima die ania infundit̃ vt sepi⁹. sic corp⁹ feīe in. lxxx. ꝑficitur. ⁊. lxxx. die aīa vt sepi⁹ inspirat̃. Quare aūt duplo corpus feīe tardi⁹ ꝑficit̃ in vtero q̄ corp⁹ viri ⁊ ei aīa infundit̃ obmissis rōib⁊ naturalib⁊ triplex rō assignari pōt. Prima qm̄ christ⁹ assumptur⁹ erat carnē in sexu virili. idō vt ipm sexum honoraret ⁊ ampliorē sibi gr̃am faceret voluit vt puer citi⁹ formaret̃ ⁊ mater citi⁹ mūdaretur Scd̄a vt qm̄ mulier plus peccauit q̄ vir. ⁊ sic erūne ei⁹ ab erūnis viri duplicate sunt exterius in mundo. sic et duplicari debuerūt interius in vtero

Tercio vt per hoc intelligi detur: ꝙ mulier quodāmodo plus fatigauit deum q̄ vir. ex eo ꝙ amplius deliquit. Deus eni quodāmodo in nostris prauis operibus fatigat̃. Unde ipe dicit Esaie. xliij. Seruire me fecisti in peccatis tuis. Et iterū dicit Hieremie. vj. Laboraui sustinens.

Beata igitur virgo huic legi purificatōnis nō tenebat̃. quia non peperit suscepto semine sed mystico spiramine. Unde Moyses addidit suscepto semie. cū tn̄ necesse n̄ erat q̄ttū ad alias mulieres; q̄ oēs suscepto semie pariunt. Sed ideo addidit vt dicit Bern̄. quia timuit in matrem dn̄i

blaſphemiā irrogare Voluit tñ in h̄
ſe ſubdere legi ꝓpter q̄ttuoꝛ ratōnes.
Prima rō eſt vt exemplū hūilitatis
daret. Vñ dicit Bernardꝰ. Vere be-
ata virgo nō habes cām nec tibi opꝰ
eſt purificatōe. Sed nunq̇d filio tuo
opus erat circūciſiōe. eſto inter mulie-
res tanq̄ꝫ vna illaꝝ. Nam et filiꝰ tuꝰ
ſic eſt in medio pueroꝝ. Hec aūt hūi-
litas nō ſolū fuit ex patre matris: ſed
etiā ex ꝑte filij q̇ ſilr̄ i hoc ſe voluit ſub-
dere legi. Nā in natiuitate ſe habuit
vt pauꝑ hō. in circūciſione vt pauꝑ ⁊
peccatoꝛ hō. ſed hodie vt pauꝑ ⁊ pec-
catoꝛ ⁊ ſeruus hō. Vt pauꝑ in eo ꝙ
oblatōem paupeꝝ elegit. vt pctōꝛ in
eo ꝙ ipe cū mr̄e voluit expiari. vt ſer-
uus in eo ꝙ voluit redimi. Sic etiaꝫ
voluit poſtmodū baptizari nō ꝓpter
culpā purgandā ſed ꝓpter eius hūili-
tatē maximaꝫ oſtendendā. Nā oīa
remedia cōtra oꝛiginale pctm̄ inſtitu-
ta chriſtꝰ in ſe aſſumere voluit. nō qꝛ
aliq̄tenus indigeret ſꝫ vt hūilitatem
ſuā maximā nobis oñderet. et vt illa
remedia ꝓ tꝑe ſuo bōa fuiſſe mōſtra-
ret. B Quinq̄ꝫ eni remedia
cōtra ipm oꝛiginale peccatū ꝑ ꝓceſ-
ſum tꝑis inſtituta ſunt. q̇ꝛum tria ꝭꝫ
ꝙ dicit Hugo de ſctō victoꝛe in lege
veteri inſtituta ſunt. ſcꝫ oblatōes de-
cimatōes. et ſacrificioꝝ imolationes
ꝑ q̄ maxime opus nr̄e redemptōis ex-
pꝛimebaꝛ. Nā modꝰ redimendi exp̄-
mebaꝛ ꝑ oblatōem. ipm p̄ciū ꝑ ſacri-
ficiū in q̊ erat ſanguis effuſio. ipm re-
demptū ꝑ decimatōem. qꝛ hō ſignifi-
caꝛ ꝑ decimā dragmā. Primum g̊ re-
mediū fuit oblatio. Vñ chayn obtu-
lit deo munera ꝺ frugibꝫ ⁊ abel ꝺ gre-
gibꝫ. Scdm̄ fuit decimatio. Unde ⁊
Abrahā melchiſedech ſacerdoti de-
cimas obtulit. Nā ꝭm Aug. decima-
baꝛ qꝺ curabaꝛ. Terciū fuit ſacrifici-
oꝛū imolatio. Ipa enim ſacrificia ꝭm
ꝙ dicit Gre. erāt ꝯtra oꝛiginale pctm̄
Quia tñ exigebaꝛ vt ad minꝰ alꝛ pa-
rentū fidelis eſſet. et aliq̄n vtriq̄ꝫ infi-
deles eſſe poterāt. ideo aduenit q̄rtū
remediū. ſ. circūciſio. q̄ ſiue ꝑentes fi-
deles eſſent ſiue infideles valebat. ſꝫ
qꝛ illud remediū nō poterat ꝯuenire
niſi ſolis maribꝫ. nec ianuā ꝑadiſi po-
terat apire. ideo ſucceſſit ei q̇ntum re-
mediū. ſ. baptiſmꝰ q̇ eſt cōmūis oībꝫ
⁊ ianuā celi apit. Primū igiꝛ remedi-
um xp̄s q̇dāmodo aſſumpſiſſe videꝛ
qñ in tēplo a ꝑentibꝫ eſt oblatꝰ. Se-
cundū remediū q̇dāmodo aſſumpſit
qñ q̄draginta diebꝫ et noctibꝫ ieiuna-
uit. qꝛ eni nō habebat vñ ſolueret de-
cimas reꝝ ſaltē deo obtulit decimas
dierū. Terciū aſſumpſit qñ mr̄ eius
par turturū aut duos pullos colūba-
rū ꝓ eo obtulit vt inde ſacrificiū fierꝫ
vel qñ in cruce ſe ſacrificium obtulit.
Quartū qñ ſe circūcidi ꝑmiſit. Qui-
tū qñ a iohe baptiſma ſuſcepit. Se-
cūda rō eſt vt legē impleret. Nō eniꝫ
venerat dñs legē ſoluere ſꝫ adimple-
re. Nā ſi in hoc legē ſoluiſſꝫ potuiſſēt
ſe iudei excuſare ⁊ dicere Quoniā do-
ctrinā tuā nō recipimꝰ ex eo ꝙ diſſiliſ-
es patribꝫ. nec legis traditiōes obſer-
uas. Triplici aūt legi hodie ſe xp̄s et
virgo ſubiecit. Primo legi purificati-
onis in ſignificatōem virtutis. vt pꝰ
q̄ꝫ omnia bñ fecerimꝰ dicamꝰ ꝙ ſui
inutiles ſumꝰ. Scdo legi redēptōis
ad exēplū hūilitatꝭ. Tercio legi obla-
tōis ad exemplū pauꝑtatis. Ter-
cia rō eſt vt legē purificatōis termia-
ret. Sicut eni aduenięte luce ceſſant
tenebre ⁊ aduenięte ſole recedit vm-
bra. ſic et aduenięte purificatiōe vera
ceſſauit purificatio tipica. Ibi ei ad-
uenit vera purificatio nr̄a. i. xp̄s qui
actiue diciꝛ purificatio. ex eo ꝙ nos ꝑ
fidē purificat. ꝭꝫ ꝙ dꝛ. Fide purificās
coꝛda eoꝝ. Hinc eni eſt ꝙ nec de ceťo
pr̄es teneńꝛ ad ſolutōem. nec matres
ad purificatōem. vel tēpli ingreſſiōeꝫ
nec filij ad illā redēptōeꝫ. Quarta
rō ē vt nos purificandos inſtrueret.
Quiq̄ꝫ aūt modis fit purgatio ab in-
famia ꝭm iura licꝫ tres inhibeantur.
ꝭm q̊s ⁊ nos purgari debemꝰ. ſ. iura-
mēto qꝺ ſignificat pcti abrenūciatōꝫ

aq̃ q̃ significat baptiſmalẽ ablutõez.
igne q̇ deſigt ſpũalis gr̃e infuſionez.
teſtib⁊ q̇ deſignãt bonoꝝ opeꝝ multi
tudinẽ. bello qꝺ ſignificat tẽptatõez.
Veniẽs aũt btã v̾go ad tẽplũ filiũ
ſuũ obtulit ⁊ eũ q̇nqꝫ ſiclis redemit.
Notãdũ eni ꝙ q̃dã p̈mogenita redi//
mebanꝶ. ſic p̈mogenita vndecim tri//
buũ que redimebãꝶ q̇nqꝫ ſiclis. Que
dã nõ redimebãꝶ. ſicut p̈mogenita le
uitaꝝ q̃ nũq̃ꝫ redimebãꝶ. ſꝫ cũ i adul//
tã etatẽ ꝑueniebãt ſꝑ in tẽplo dño ſer
uiebãt. Et ſicut p̈mogenita mũdoꝝ
aialiũ q̃ iteꝝ nõ redimebanꝶ ſed dño
offerebanꝶ. Quedã cõmutabanꝶ. vt
p̈mogenitũ aſini qꝺ ꝯmutabaꝶ i ouẽ
Quedã occidebanꝶ: vt p̈mogenituz
canis. Cũ igiꝶ xp̃s fuerit de tribu iu//
da q̃ fuit vna vndecim tribuũ ptꝫ ꝙ
debuit redimi. Obtulerũt etiã ꝓ eo
dño par turtuꝝ aut duos pullos co//
lũbaꝝ. Hec eni erat oblatio paupeꝝ
ſed agn⁹ oblatio diuitũ. Nõ aũt dixit
pullos turtuꝝ ſicut dixit pullos colũ
baꝝ. q⁊ pulli colũbaꝝ ſꝑ inueniũtur.
pulli aũt turtuꝝ nõ ſꝑ inueniunꝶ. tur
tures aũt ſꝑ inueniũꝶ. Nec dixit par
colũbaꝝ ſicut dixit par turtuꝝ. q⁊ co//
lũba eſt auis libidinoſa. ⁊ iõ in ſacri//
ficio ſuo de⁹ noluit eã offerri. turtur
aũt eſt auis pudica. Sed nõne beata
v̾go maria pauloante a magis mul
ta põdera auri receꝑat. videꝶ g̊ ꝙ bñ
potuerit agnũ vnũ emere. Sꝫ dicen//
dũ ꝙ ſine dubio ſꝫm Bern̄. magi ma
gna põdera auri obtulerũt. q⁊ nõ eſt
veriſile ꝙ tales reges tali puero vilia
munera obtuliſſent. Sed tñ btã v̾go
vt aliq̇b⁊ placet illud ſibi nõ retinuit.
ſed ſtatim pauꝑib⁊ erogauit. Vl' for
te ꝑegrinatõi in egyptũ ꝑ ſeptẽnium
imminẽti ꝓuide reſ̾uauit. Vel forte
nõ in magna q̃ntitate talia obtulerũt
cũ hec i ſignificatõez myſticã offerrẽt
Ponit aũt expoſitor tres oblatõ//
nes de dño factas. P̾ria facta ẽ ꝺ ipo
a ꝑentib⁊ Scꝺa ꝓ ipo de auib⁊ Ter
ciã fecit ipe in cruce ꝓ hoib⁊. P̾ria oñ
dit ei⁹ hũilitatez. q⁊ dñs legis ſe legi
ſubiecit. Scꝺa pauꝑtatẽ. q⁊ paupeꝝ
oblatõez elegit. Tercia charitatẽ: q⁊
ſe ꝓ pctõrib⁊ tradidit. Propꝛ̃etates tur
turis habẽꝶ his v̾ſib⁊. Alta petit tur//
tur cãtãdo gemit. veniẽs ver Nũciat
⁊ caſte viuit. ſoluſqꝫ moratur. Pullos
nocte fouet: morticinũqꝫ fugit. Prop̈
etates v̾o colũbe his verſib⁊ notanꝶ.
Grana legit. volitat ſociata. cadaue//
ra vitat. Felle caret. plãgit. ſociũqꝫ ꝑ
oſcula tãgit. Petra dat huic nidũ. fu//
git hoſtem i flumie viſum. Roſtro ñ
ledit gemios. pullos bñ nutrit. Di
ſcꝺo hec feſtiuitas ypapanti. qꝺ idez
eſt qꝺ p̃ſentatio. ex eo ꝙ xp̃s e i tẽplo
pñtatus. Vel ypapãti qꝺ idẽ eſt qꝺ
obuiatio. q⁊ ſymeon ⁊ anna obuiaue
rũt dño cũ offerreꝶ in templũ. ⁊ ꝺ⁊ ab
ypa qꝺ eſt ire ⁊ anti qꝺ eſt ꝯ̃. Tũc ãt
accepit eũ ſymeon in vlnas ſuas. Et
notãdũ ꝙ triplex obũbratio ſiue exi//
ninatio h ꝺ ſaluatore nr̃o facta ẽ. Pri
ma eſt exinanitio v̾itatis. Ille eni q̇ ẽ
v̾itas q̇ omnẽ hoiem ꝑ ſeip̃m q̇ ẽ via
in ſeip̃m q̇ ẽ vita ducit hodie ab aliȷ̃s
ſe duci ꝑmiſit. Cũ inducerẽt inq̇t pu
erũ ieſum ⁊c̃. Scꝺa eſt exinanitio bo
nitatis. qm̃ ille q̇ ſol⁹ ſctũs ⁊ bon⁹ ẽ
tanqꝫ immũd⁹ voluit cũ mr̃e expiari
Tercia eſt exinanitio maieſtatꝭ. qm̃
ille q̇ eſt portãs oia v̾bo virtutꝭ ſue.
hodie in vlnis ſe recipi ⁊ portari ꝑmi
ſit. q̇ tñ portabat portantẽ ſe. ſꝫm illꝺ
Senex pueꝝ portabat. puer aũt ſenẽ
regebat. Tũc aũt ſymeon bñdixit eũ
dicens. Nũc dimittis ſ̾uũ tuũ dñe ⁊c̃
Et appellat eũ ſymeon trib⁊ noib⁊. ſ.
ſalutare. lumẽ. ⁊ gl̃iam plebis iſrael.
Rõ aũt hui⁹ triplicꝭ nois põt q̃dru//
plicit̾ ſumi. P̾io penes nr̃am iuſtifi//
catiõem. vt dicaꝶ ſalutare remittẽdo
culpã. q⁊ ieſus interp̃taꝶ ſaluator ex
eo ꝙ ſaluũ facit populũ ſuũ a pctĩs eo
rũ. Lumẽ dãdo gr̃am. Gl̃ia pleb dã//
do gl̃iaz. Scꝺo penes nr̃az regenera
tõez. Nã p̈mo puer exorcizaꝶ ⁊ bapti
zaꝶ ⁊ ſic a pctõ mũdaꝶ q̇ ad p̈mũ Se
cũdo cãdela accẽſa ei daꝶ q̊ ad ſcꝺm.
Tercio ad altare offerꝶ q̊ ad tercium.

Tercio penes hodiernā ꝓcessionem.
Nā ꝑmo cādele bn̄dicūť ꝛ exorcizāť.
Scđo accēdūť ꝛ ī manib⸫ fideliū dā
tur. Tercio eccl'iam cū cāticꝫ ingredi
unť. Quarto penes triplicē hui⁹ fe-
sti denoiatōz. Nā đr purificatio q̄ ad
purgationē culpe ꝑ hoc ꝙ dicit̄ salu-
tare. Dr̄ cādelaria q̄ ad illumiatōem
grē. ꝑ hoc ꝙ đr lumē. Dr̄ ypapanti q̄
ad collatōez glie. ꝑ hoc ꝙ đr. gloriam
plebis isrl'. Tūc eni occurrem⁹ obuiā
xp̄o in aera. Vl' p̄t dici ꝙ laudať xp̄s
in hoc cātico vt pax. vt salus. vt lux.
vt glia. Pax q2 mediator est. Sal⁹ q2
redēptor. Lux q2 doctor. Glia q2 pre
miator. Dr̄ ꝛ t̄cio h̄ festū cādelaria
ex eo ꝙ cādele accēse ī manib⸫ portāť

Quare aūt eccl'ia hoc ordiauerit vt
scȝ in hac die cādele accēse ī manibus
portenť pn̄t assig̃ri q̃ttuor rōes. Pri
mo ꝓpter remouēdā erroneā ꝯsuetu-
dinē. Romani eni olim in kal'. febru
arij ad honorē februe mr̄is martꝫ: q̄
erat de⁹ belli vrbē de q̇nto in q̇ntum
annū cū cereis ꝛ facib⸫ tota nocte lu-
strabat vt fili⁹ suus. s. mars eis victo
riā de inimicꝫ ꝯcederet cui⁹ mr̄em tā
solēniť honorarēt. Et illud spaciū di-
cebať lustꝝ. Romani etiā ī februario
sacrificabāt februo. i. plutōi. ꝛ ceteris
dijs infernalib⸫. ꝛ hoc ꝓ aiab⸫ añces
soꝝ suoꝝ. Vt g̊ ꝓpiciarēť eoꝝ iō ꝛ eis
solēnes hostias offerebāt. ꝛ tota no-
cte eoꝝ laudib⸫ īsistētes cū cereis ꝛ ac
cēsis facib⸫ vigilabāt. Mlieres etiā
romanoꝝ vt ait Innocēti⁹ papa his
dieb⸫ festū lumiariū exercebāt. qđ a q̄
busdā fabul' poetaꝝ originem traxit
Aiūt eni ꝙ ꝓserpina fuit adeo specio
sa ꝙ pluto de⁹ infernal' eā ꝯcupiscens
ipaȝ rapuit ꝛ deā eā fecit. Parētes āt
sui ꝑ siluas ꝛ nemora cum facib⸫ ꝛ lu
minarib⸫ eā mlto tp̄e q̃sierūt. Et istđ
mlieres romanoꝝ rep̄n̄tātes cū faci
bus ꝛ lumiarib⸫ circuibāt. Et quoni
am difficile ē ꝯsueta relinq̃re. xp̄iani
đ gētib⸫ ad fidē ꝯuersi difficile pote-
rāt relinq̃re hmōi ꝯsuetudies paga-
noꝝ. iōq̧ Sergi⁹ papa hāc ꝯsuetudi
nē i melius ꝯmutauit. vt. s. xp̄iani ad
honorē sc̄tē mr̄is dn̄i oi anno in hac
die totū mūdū cū accēsis cādel' ꝛ bn̄-
dictis cereis illustrarēt. vt solennitas
q̄dē staret sȝ alia intētōe fieret. Se-
cūdo ꝓpter ondēdā ꝟgis puritatem.
Aliq̄ eī audiētes ꝟginē purificatam
possent credere ipaȝ purificatōe indi
guisse. Vt g̊ ondať ꝙ tota fuit puris
sima ꝛ splēdida. iō ordiauit eccl'ia vt
lumiosos cereos baiulem⁹. ac si ipso
facto dicat eccl'ia. Virgo btā purifi-
catōe nō indiges. sȝ tota rutilas. tota
splēdes. Vere eni purificatōe nō idi-
gebat q̄ ꝛ nō suscepto semie ꝯcepat. ꝛ
ī matrꝫ vtero ꝑfectissime mūdata et
sctificata erat. Adeo aūt fuit ī mr̄is
vtero ꝛ in aduētu sp̄ūsscti sctificata et
mūdata ꝙ nō solū aliqđ inclamētum
ad pctm̄ in ea penit⁹ nō remāsit. sed
etiā ꝟt⁹ sctitatꝫ ei⁹ vsq̧ ad celos extē
debať ꝛ trāsfūdebať. ita ꝙ ī alijs oēs
mot⁹ carnal' ꝯcupiscētie extinguebat
Vn̄ dicūt iudei ꝙ cū maria pulcerri-
ma fuerit. a nullo tn̄ potuit vnq̧ con
cupisci. ꝛ rō est. q2 virt⁹ sue castitatis
cūctos aspiciētes penetrabat. ꝛ oēm
in eis ꝯcupiam repellebat. Vn̄ ꝯpať
cedro. q2 sic̄ cedr⁹ odore suo serpētes ī
terficit. ita ei⁹ sctificatio ī alijs radia-
bat ꝛ oēs mot⁹ ī carne serpētinos oc
cidebat. Cōparať etiā myrrhe. q2 sic̄
myrrha interficit ꝟmes. sic ei⁹ sctitas
ꝯcupiscētias carnales. Et hāc p̄roga
tiuā habuit p̄ ceterꝫ sctificatis ī vtō
ꝛ ꝟginib⸫. q2 eoꝝ sctitas et castitas ī
alios nō trāsfundebať. nec carnales
mot⁹ in alijs extiguebat. Virt⁹ autē
castitatꝫ ꝟgis etiam īpudicoꝝ corda
medullit⁹ penetrabat. ꝛ ea q̄ ad ipaȝ
ꝑtin⁹ casta reddebat. Tercio ꝓ-
pter rep̄n̄tandā hodiernā ꝓcessionez
Nā maria ꝛ ioseph ꝛ symeō ꝛ anna
hodie honorabilē ꝓcessionē fecer̄t. et
pueꝝ iesū in tēplū p̄n̄tauerūt. Sic et
nos ꝓcessionē facim⁹ ꝛ cereū accensū
ꝑ quē significať iesus in manib⸫ baiu
lam⁹ ꝛ vsq̧ ī eccl'ias deferim⁹. Tria
eni sunt ī cereo. s. cera lychin⁹ et ignis

et ꝑ hec tria significant̄ tria q̄ fuerunt
in xp̄o. Nã cera significat carnē xp̄i q̄
nata est de maria ꝟgine sine corrupti
one carnis. sic̄ apes cerã gignunt sine
alterutꝝ cõmixtiõe. Lychinꝰ i cera la
tēs significat aiam cãdidissimã i car
ne latentē. Ignis ꝟo siue lumē signi
ficat diuinitatē. qꝛ deꝰ nr̄ ignis cõsu-
mēs est. Vñ q̇dã sic ait. Hãc in ho-
nore pie cãdelã porto marie. Accipe
ꝑ cerã carnē de ꝟgine verã Per lumē
numē maiestatisq̄ʒ cacumē. Lychinꝰ
⁊ est ania sub carne latēs ꝑ̄opima.
Quarto ꝓpter instructõʒ nr̄aʒ. In h̄
eni instruimur ꝙ si volumꝰ eē añ deũ
purificati ⁊ mũdi tria i noƀ habere d̄
bemꝰ. scilicʒ. fidē verã. actõneʒ bonã.
intētõem rectã. Nã cãdela i manu ac
censa est fides cũ oꝑatõe bona. Et sic̄
cãdela sine lumie dicit̄ eē mortua. et
lumē ꝑ se sine cãdela nõ lucet sʒ mor-
tuũ esse videt̄. sic et oꝑatio sine fide ⁊
fides sine bono oꝑe mortua esse dicit̄
Lychinꝰ aũt intus i cera occultatꝰ ē
intētio rcã. vñ Gre. Sic sit opꝰ i pub
lico vt tñ intētio maneat i occl̄to E
Quedã matrona nobil' in beatam
ꝟginē maximã deuotõʒ hēbat. Hec
q̄ndã capellã iuxta domũ suã cõstru
xerat ⁊ ꝓpriũ capellanũ habēs omni
die missam de btã ꝟgie audire vole-
bat. Appropinq̄nte aũt festo purifi-
catõnis beate virginis sacerdos ob
q̇dã suũ negociũ lõgiꝰ secessit. ⁊ do-
mina die illo missam hr̄e non potuit
Vel vt alibi legit̄ oĩa q̄ habere pote
rat etiã vestimēta ꝓ amore virginis
dabat. Vñ cũ clamidē dedisset et ad
eccl'iaʒ ire nõ possʒ sine missa illaʒ ea
die manere oꝑtebat. De q̊ cũ ꝑlimũ
doleret eccl'iam ꝓpriã seu camerã itra
uit. ⁊ ante altare btē ꝟginis se ꝓstra-
uit. Tũc subito i excessu mētis facta
videbat̄ sibi se in q̄dã eccl'ia pulcerria
et speciosa collocatã esse. Et respiciēs
vidit turbã maximã ꝟginũ i ecclesiã
veniētē q̄s q̄dã ꝟgo pulcerria diade
mate coronata ꝑ̄ibat. Cũq̄ʒ oēs ꝑ or-
dinē cõsedissent. ecce turba alia iuue-
nũ q̇ et ipi iuxta ordinē ꝯsederũt. Et
ecce q̇dã maximũ cereoꝝ fascē deferēs
cereũ ꝑ̇mo virgini q̄ ⁊ ceteras ante-
ibat dedit ⁊ postea aliĳs ꝟgibꝫ ⁊ iuue
nibꝫ tribuit. Deinde ad illã mr̄onam
venit. ⁊ cereũ ei obtulit. quē illa libē-
ter accepit. Tũc ꝑ choꝝ respiciēs vi-
dit duos ceroferarios. subdyaconuʒ
dyaconũ ⁊ sacerdotē sacrꝭ idutos ve-
stibꝫ ad altare ꝓcedētes tanq̄ʒ missaꝝ
solēnia celebrare volētes. Videbat̄
aũt sibi ꝙ accoliti eēnt Vincentiꝰ et
Laurētiꝰ. dyaconus ⁊ subdyaconus
duo angeli. sacerdos aũt xp̄s. Facta
aũt ꝯfessiõe duo pulcerrimi iuuenes
i mediũ chori ierũt ⁊ officiũ misse al-
ta voce ⁊ deuotissime inceper̄t. ⁊ ceti
q̇ in choro erant ꝓsequũt̄. Cũ aũt ad
oblatõem ventũ fuissʒ: regina ꝟginũ
⁊ cetere ꝟgines cũ aliĳs q̇ erant i cho
ro cereos suos sacerdoti vt moris est
flexis genibꝫ obtulerũt. Cũ ãt sacer-
dos illã matronã expectaret vt sibi ce
reũ suũ offerret. ⁊ illa ire nollet: misit
ad eã regina ꝟginũ ꝑ nũciũ ꝙ rustici
tatē facerʒ ꝙ sacerdotē tãdiu expecta
re ꝑmitteret. Illa autē rn̄dit ꝙ sacer
dos in missa sua ꝓcederet. qꝛ cereum
suũ sibi nõ offerret. Tũc iteꝝ regina
aliũ nunciũ misit. Cui sil'r illa rn̄dit.
ꝙ cereũ sibi datum penitꝰ nulli daret
sed illũ ex deuotõne teneret. Regina
autē virginũ nũcio ꝑ̄cepit dicēs. Va
de ⁊ iterũ eã roga vt cereũ offerat. sin
autē ip̄m de manibꝫ eius violēter au
feras. Cunq̄ʒ nuncius iuisset. et illa
rogantem audire recusaret. dixit se in
mandatis habere vt ip̄m ab ea vio-
lenter auferret. Tũc ille cum magna
violētia cereũ cepit ⁊ ip̄m auferre co-
nabat̄. Illa autē fortiꝰ tenebat et se
viriliter defendebat. Cunq̄ʒ lõga fie
ret altercatio. ⁊ hincinde cereꝰ violen
tius traheret̄ subito cereꝰ fractꝰ est. et
medietas in manu nuncĳ. ⁊ alia me-
dietas in manu ip̄ius dn̄e remansit.
Ad hanc igitur vehemētē fractõneʒ
illa subito. ad se redĳt. ⁊ se iuxta alta
re vbi se posuerat inueniens: cereum

fractũ in manu sua repꝑit. De q̊ val
de admirãs imensas grãs btẽ ꝟgini
reddidit q̄ eã sine missa illa die rema
nere nõ ꝑmisit. sed tali officio īterẽesse
fecit Illa aũt cereũ diligẽter reposuit
⁊ ꝓ maximis reliquijs reẽuauit. Sz
⁊ oẽs vt dr̄ q̇ tũc tãgebanẽ d̊ eo a q̄cũ
qꝫ detinebanẽ ĩfirmitate ꝓtinꝰ libera
banẽ. Quedã alia m̃rona dũ esset
ꝑ̄uida q̄dã nocte ĩ somniś vidit se por
tare qd̊dã vexillũ qd̊ colore sanguĩeo
erat tinctũ. Euigilãs aũt ꝯtinuo sen
sum amisit. Quã diabolꝰ adeo ludi
ficabat vt videreẽ sibi q̓ xp̃ianã fidẽ
quã hactenꝰ habuerat inẽ mãmillaś
haberꝫ. ⁊ inde ꝯtinuo exiret. Que cũ
nullatenꝰ curari possꝫ in q̄dã eccl'ia
btẽ virgis ĩ festo purificatõis ꝑnocta
uit. ⁊ integrã sanitatẽ recepit.

Legenda xxxviij.

De sancto Blasio

Blasius quasi blan-
dus. Uel blasiꝰ q̄i belasiꝰ
a bela qd̊ ẽ habitꝰ. ⁊ syor
ꝑuulus. Fuit eni blãdꝰ ꝑ dulcedin ẽ
ẽmonũ. habitꝰ ꝑ habitꝰ ꝟtutũ. ꝑuulꝰ
ꝑ humilitatẽ moꝝ.

Blasiꝰ cũ oĩ mãsuetudine ⁊ sã
ctitate polleret. xp̃iani eũ ĩ se
baste ciuitate capadocie ĩ epi
scopũ elegeẽt. Qui ep̃atu suscepto ad
dyocletianã ꝑsecutõem spelũcã petijt
⁊ ibi heremiticã vitã duxit. Cui aueś
pabulũ afferebãt. ac fere ad eũ vnani
miter ꝯfluebant. ⁊ vsqꝫ dũ ipo ꝯeret
manũ eis bñdicẽs nõ recedebant ab
eo. Deniqꝫ si q̄ infirmabanẽ ad eũ cõ
tinuo veniebãt ⁊ sanitatẽ ad integꝝ
reportabãt. Preses igiẽ illiꝰ regionis
dũ milites suos ad venãdũ misisset.
⁊ illi inuanũ alibi laborãtes ad antꝝ
scti Blasij casu ꝑuenissent. magnam
ibidẽ bestiaꝝ multitudinẽ an̄ ipꝫ stã
tiũ reppererũt. Quas dũ nullatenuś
caꝑe possent attoniti dñõ suo nũcia
uerũt. Qui stati milites pl'es misit. et
vt ip̃m cũ oĩb; xp̃ianis ad se adduce
rẽt p̄cepit. In ip̃a aũt nocte ter xp̃s ei
apparuit dicẽs. Surge ⁊ offer mihi
sacrificiũ. Ecce aũt aduenerẽt milites
dicẽtes. Egredere vocat te p̄ses. Qui
bus rñdit Blasiꝰ Bñuen istis filij.
nũc video q: deꝰ nõ ẽ oblitꝰ mei. Per
gẽs ꝟo cũ eis nũqꝫ a p̄dicatõe cessauit
et corã eis miracl'a multa fecit. Tũc
mulier q̄dã filiũ suũ moriẽtẽ in cuius
gutture os pisc ̄ trãsuersũ erat ad pe
des eiꝰ attulit. ⁊ vt sanareẽ cũ lachry
mis postulabat. Sctũs ꝟo blasius
manꝰ sup eũ imponẽs orauit vt puer
ille ⁊ oẽs q̇ ĩ eiꝰ noĩe aliq̇d peterẽt sa
nitatis bñficiũ obtinerẽt. ⁊ stati sana
tus ẽ. Mul'ier q̄dã pauꝑcl'a
vnũ solũ porcũ habẽs. quẽ tñ violen
ter lupꝰ rapuerat. sanctũ blasiũ dep̃
cabaẽ vt sibi reddi faceret suũ porcũ.
Qui subridẽs dixit. Mul'ier noli tri
stari reddeẽ tibi porcꝰ tuꝰ. ꝯtinuo lu
pus vẽit ⁊ porcũ vidue reddidit.
Ingrediẽs ꝟo Blasiꝰ ciuitatẽ iuś
su p̃ncipis carceri mãcipaẽ. Alia ꝟo
die iussit p̃ses ip̃m sibi p̃ñtari. quẽ vi
dẽs blandis ẽmõib; salutauit dicẽs
Gaude blasi amice deoꝝ. Cui blasiꝰ.
Gaude tu optĩe p̃ses. sꝫ ne dicas eos
deos sꝫ demões. q: eẽno igni cũ hiś q̇
eos honorãt tradũẽ. Iratꝰ p̃ses eum
fustib; cedi iussit. ⁊ ĩ carcerẽ retrudi
fecit. Cui blasiꝰ dixit. Insensate spe
ras ꝑ penas tuas dei mei a me aufer
re amorẽ q̇ ip̃m ĩ me habeo corrobo
ratorẽ. Audiẽś hoc vidua illa cui por
cũ reddiderat porcũ ip̃m occidit. et ca
put cũ pedib; cãdela ⁊ pane ad sãctũ
blasiũ deportauit. Ille grãs agẽś co
medit sibiqꝫ dixit. Singul'annis cã
delã ĩ eccl'ia nominis mei offeras. ⁊ ti
bi et q̇cũqꝫ hoc fecerit bñ erit. Qd̊ sꝑ
egit ⁊ sibi ꝓsꝑitas m̃lta fuit. Pꝰ hoc
cũ eductũ a carcere p̃ses ad deos in
clinare nõ posset: iussit eũ in ligno suś
pendi. et carnẽ eiꝰ cum ferreis pectini
bus laniari. ⁊ sic iteꝝ in carcerẽ repor
tari. Septẽ ĝ mul'ieres scq̄ntes
guttas sanguiś colligebãt. Que morẽ
teneẽ ⁊ ad deoꝝ sacrificiũ cõpellũẽ. q̄
dixeẽt. si viś vt deos tuos adoremꝰ cũ

reuerentia mitte eos ad stagnũ vt ibi
faciebꝫ ablutis mũdius adorare pos//
simꝰ. Letꝰ p̄ses efficiť ꝛ citiꝰ qͦ dixe//
rant adimpleť. Ille ṽo deos arripue
rũt et eos ĩ stagni mediũ ꝓiecerĩt dicẽ
tes. Si dij sunt videbimꝰ. Qͦ p̄ses
audiẽs ꝛ p̄ ira insaniẽs ꝛ seip̄m ꝑcuti
ens dixit mistris. Cur nõ tenuistꝭ de
os nr̃os vt nõ mitterenť in ꝓfunduꝫ
laci Qui dixerĩt. Dolose tecũ locute sĩ
mlĩeres. ꝛ eos in stagnuꝫ ꝓiecerunt.
Cui mlĩeres. Deus verꝰ dolos ñ pa
tiť. sed ꝛ si dij fuissent p̄sciuissent vti//
ꝗ q̇d eis facere volebamꝰ. Et iratꝰ p̄
ses iussit plumbũ liq̄factũ ꝛ pectines
ferreos. ꝛ. vij. loricas igne cãdentes ex
vna ꝑte pari. ꝛ ex alia. vij. camisias
afferri lineas. Quo dicẽte vt ex his
qͦ mallẽt eligerẽt. vna illaꝝ duos ꝑ//
uulos habẽs audacter cucurrit ꝛ line
as camisias accipiẽs in caminũ ꝓie//
cit. Pueri ṽo mr̃i dixerũt. Nõ nos mr̃
dulcissima pꝰ te relinq̄s. ſꝫ sic̃ nos re//
plesti dulcedĩe lactis. sic nos reple dul
cedine regni celestis. Tũc p̄ses iussit
eas suspẽdi ꝛ carnes eaꝝ pectinibꝫ fer
reis laniari. Quaꝝ carnes vt nix al//
bissime erãt. ꝛ ꝓ sanguĩe lac fluebat.
Cũ aũt supplicia inuite ferrẽt angelꝰ
dñi ad eas venit ꝛ eas viriliť ꝯforta//
uit dicẽs. Nolite timere. bonꝰ ei opa//
riꝰ q̇ bñ incipit ꝛ bñ ꝑficit. ꝛ a ꝯducẽ
te se bñdictiõeꝫ mereť ꝓ cõpleto ope.
ꝛ mercedẽ accipit ꝓ labore. ꝛ gaudiũ
possidet ꝓ mercede. Tũc p̄ses iussit
eas deponi. ꝛ ĩ caminũ mitti Que di
uinitus igne extĩcto exierũt illese. q̇bꝫ
p̄ses. Iã nũc magicã artẽ dimittite ꝛ
deos nr̃os adorate. Que rñderunt.
Perfice qͦ cepisti. qꝛ iã ad regnũ ce//
leste vocate sumꝰ. Tũc ille data sñia
eas decollari mãdauit. Que dũ de//
collari deberẽt flexis genibꝫ adorane
rũt dicẽtes. Deꝰ q̇ nos a tenebris se//
ꝑasti. ꝛ in hãc lucẽ dulcissimã adduxi
sti. q̇ nos sacrificiũ tuũ fecisti. aĩas no
stras suscipe ꝛ ad vitã et̃nã facias ꝑ//
uenire. ꝛ sic trũcatꝭ capitibꝫ ad domi
nũ migrauerũt. D Post h̄ iussit

p̄ses Blasiũ sibi p̄sentari. ꝛ dixit ei.
Uel nũc adoras deos vel ñ. Cui bla
sius. Impie nõ timeo minas tuas a//
ge vt vis. corpꝰ enĩ meuꝫ penitꝰ tibi
trado. Tũc iussit eũ mitti in stagnuꝫ
Ip̄e ṽo aquã signauit. ꝛ mox sic̃ t̃ra
arida fixa ꝑmãsit. Dixitq; eis. Si ve
ri sunt dij vr̃i oñdite ṽtutẽ eoꝝ. ꝛ in//
gredimi huc. Ingressiq; . lxv. viri sta
gnũ cõtinuo sunt submersi. Angelus
aũt dñi descendẽs dixit ei. Egredere
blasi ꝛ coronã tibi a deo ꝑatã suscipe
Cũq; exisset dixit ad eũ p̄ses. O ino
decreuisti nõ adorare deos. Cui bla//
sius. Cognosce miser. qꝛ xp̄i seruꝰ sũ.
nec demones adoro. Et stati iussit eũ
decollari. Ip̄e aũt ad dñm orauit vt
q̇cũq; ꝓ infirmitate gutturis vľ aliq̄
q̄cunq; ĩfirmitate eiꝰ patrocinia po//
stularet exaudiri ꝯtinuo mereref. Et
ecce vox de celľ ad eũ venit ꝙ sic fieret
vt orauit. Sicq; p̄noiatꝰ sc̃tũs cũ du
obꝫ puerľ decollatꝰ est circa ãnos do
mini. cclxxxiij.

Legenda xxxix. A

De sancta Agatha ṽgine.

a Gatha diciť ab agy
os qͦ est sc̃tũs ꝛ theos deꝰ
q̄si sc̃tã dei. Tria ei sũt sic̃
dicit Chryſ. q̇ sanctũ faci//
unt. ꝛ illa ꝑfecte fuerũt in ea. s. cordis
mũdicia. spũssc̃ti p̄sentia. ꝛ bonoruꝫ
opeꝝ affluẽtia. Uel dr̃ ab a qͦ ẽ sine
ꝛ geos terra et theos deꝰ q̄si dea sine
terra. i. sine amore terrenoꝝ. Uel ab
aga qͦ est loq̄ns. ꝛ thau ꝯsũmatio.
q̄si ꝯsũmate ꝛ ꝑfecte loq̄ns. qͦ ptꝫ in
suis rñsis. Uel ab agad qͦ ẽ ṽuitus
ꝛ thaas supior q̄si ṽuitus supior. et h̄
ꝓpť illud qͦ dixit. Sũma ĩgenuitas
est ista ꝛc̃. Uel ab aga qͦ ẽ solẽnis ꝛ
thau ꝯsũmatio q̄si solẽniť ꝯsũmata.
id ẽ sepulta. qͦ patet in angelis q̇ eã
sepelierunt B

Gatha ṽgo ingenua mẽte et
corꝑe pulcerria in vrbe catha
nensiũ deum sp̄ in oĩ sc̃titate colebat.
Quintianꝰ aũt ꝯsularis sicilie cũ eẽt

ignobilis libidinosus auarus ꝛ idolis dedit⁹ btām agathā cōpꝛehēdere nitebat̃. vt qꝛ erat ignobilis cōpꝛehēdendo nobilē timeret̃. qꝛ libidinosus ei⁹ pulcritudīe frueret̃. qꝛ auarus ei⁹ diuitias raperet. quia idolatra dijs eam faceret imolare. Fecitq̃ eam ad ſe adduci. Que cum adducta eēt et ei⁹ imobile ꝓpoſitū cognouiſſꝫ tradidit eā cuidā meretrici noīe affrodiſie. ꝛ nouē filiab⁹ ei⁹ eiuſdē turpitudis'. vt ꝑ triginta dies ſuaderēt ei quō ei⁹ animū immutarēt. Et mō ꝓmittendo leta. mō terrēdo ꝑ aſꝑa ſꝑabāt eā a bono ꝓpoſito reuocare. Quib⁹ beata agatha dixit. Mens mea ſupꝛa petrā ſolidata ē ꝛ in xp̄o fundata. Verba vr̄a venti ſunt. ꝓmiſſiones vr̄e pluuie ſunt. terroꝛes vr̄i flumia ſūt. Que q̄ntūuis impugnāt fundamētū domus mee cadere nō valebit. Hec aūt dicens flebat q̊tidie ꝛ oꝛabat ſitiēs ad martyrij palmā ꝑuenire. Vidēs igit̃ affrodiſia ipam imobilē ꝑmanere dixit q̇nciano. Facili⁹ pn̄t ſaxa molliri ꝛ ferrū in plūbi mollicīē ↄuerti q̄ȝ ab intētōe chriſtiana mēs iſti⁹ puelle cōuerti ſeu reuocari. Tūc q̇ncian⁹ fecit eā ad ſe adduci ꝛ ait illi. Cui⁹ ↄditionis es. Cui illa. Nō ſolū ingenua ſed et ſpectabil' genere. vt omīs ꝑentela mea teſtat̃. Cui quincian⁹. Si ingenua es cur moꝛib⁹ te ſuilē ꝑſonā hr̄e oñdis. Illa rn̄dit. Quia ancilla chriſti ſū iō ſuilē me exhibeo ꝑſonā. Quincian⁹ dixit. Si te ingenuā dicis quō ancillā aſſeris. Illa rn̄dit. Sūma ingenuitas iſta eſt in q̄ ſeruit⁹ xp̄i cōpꝛobat̃. Quincian⁹ dixit. elige qđ volueris. aut. ſ. dijs ſacrificare. aut diuerſa ſupplicia ſuſtinere. Cui agatha. Sit talis vxoꝛ tua q̄lis fuit ven⁹ dea tua. ꝛ tu tal' ſis q̄lis fuit de⁹ tuus iupiter. Tūc q̇ncian⁹ iuſſit eā alapis cedi dicens. In iiuriā iudicꝭ noli temerario oꝛe garrire. Agatha rn̄dit. Miroꝛ te virū pꝛudentē ad tantā ſtulticiā deuolutū vt illos dicas deos tuos eē q̄ꝝ vitā nō cupias tuā coniugē vel te imitari. vt dicas tibi iniuriā fieri ſi eoꝝ viuas exemplo. Nam ſi dij tui ſūt bonum tibi optaui. Si autē execrarꝭ eorum ↄſoꝛtia mecū ſentis. Quincian⁹ dixit. Quid mihi verboꝝ ſuꝑfluus curſus. aut ſacrifica dijs. aut te faciā diuerſis ſupplicijs interire. Agatha rn̄dit. Si feras mihi pꝛomittas audito xp̄i noīe māſueſcūt. Si ignē adhibeas de celo mihi roꝛē ſaluificū angeli miſtrabūt. Si plagas vel toꝛmēta ingeras habeo ſp̄m ſanctū ꝑ quē deſpicio vniuerſa. C Tūc iuſſit eā trahi ad carcerē. qꝛ voce eū publica ↄfūdebat. Ad quē letiſſime ꝛ gloꝛianter ibat. ꝛ q̄ſi ad epulas inuitata agonē ſuū dn̄o cōmēdabat. Seq̄nti die dixit ei q̇ncian⁹. Abnega xp̄m et adora deos. q̄ cū renueret iuſſit eā i eculeo ſuſpēdi ꝛ toꝛq̄ri. Dixitq̃ agatha. Ego in his penis ita delectoꝛ ſicͭ qui bonū nunciū audit. aut q̇ videt quē diu deſiderauit. aut q̇ mlt̃os theſauros inuenit. Non eni pōt triticum in hoꝛreū poni niſi teca ei⁹ fuerit foꝛtit̃ ↄculcata ꝛ in paleas redacta. Sic aīa mea nō pōt intrare ꝑadiſū cū palma martyrij niſi diligent̃ feceris coꝛpus meū a carnificib⁹ attrectari. Tūc iratus q̇ntian⁹ iuſſit ei⁹ māmillā toꝛq̄ri ꝛ toꝛtā diutiſſime iuſſit abſcidi. Cui agatha. Impie crudel' ꝛ dire tyrāne nō es ↄfuſus amputare in femia qđ ipe in mr̄e ſuxiſti. Ego habeo māmillas integras int⁹ in aīa mea. ex q̇bus nutrio oēs ſenſus meos q̊s ab infantia dn̄o cōſecraui. D Tūc iuſſit eā in carcerē recipi ꝓhibēs ingreſſuꝫ medicoꝝ. ꝛ panē vel aquā ſibi ab aliq̈ miſtrari. Et ecce circa mediā noctē venit ad eā q̇dā ſenex quē āñcedebat puer lumīs poꝛtitoꝛ. diuerſa ſecū ferēs medicamēta. ꝛ dixit ei. Licꝫ cōſularis inſanus toꝛmētis te afflixerit tu cū tuis reſpōſis amplius afflixiſti. Et licet vbera tua toꝛſerit. ſed illius vbertas in amaritudinē conuertetur Et q̄m ibi erā cum hec patiebarꝭ vidi qꝛ māmilla tua poteſt curā ſalutis

suscipe. Cui agatha. Medicinā car/
nalē corꝑi meo nunq̄ꝫ exhibui. ⁊ tur/
pe est vt qđ tādiu seruaui nūc ꝑdam
Dixit ei senex. Filia ego christianus
sum. ne verecūderis. Cui agatha. Et
vñ verecūdari possum cū tu sis senex
⁊ grādeuus. ego v̄o ita crudeliť lace/
rata ꝙ nemo đ me possit ꝯcipe volu/
ptatē. Sed ago tibi gratias dñe pa
ter. quia sollicitudinē tuā mihi impē
dere dignatus es. Cui ille. Et quare
nō ꝑmittis vt curē te. Agatha respō
dit. Quia habeo dñm iesum christū
qui solo v̄bo curat oīa. et sermone
restaurat vniuersa. hic si vult pōt me
ꝯtinuo curare. Et subridens senior
dixit. Et ego apľus eiꝰ sum. ⁊ ipse me
misit ad te. et in noīe eius scias te eē
sanatam. Et cōtinuo Petrus aposto
lus disparuit. et ꝓcidēs beata Aga/
tha gratias agens inuenit se vndiq̄ꝫ
sanatā. et māmillam suo pectori re/
stitutā. Cū ergo ex imenso lumine cu
stodes territi aufugissent ⁊ aꝑtū car
cerē reliq̄ssent rogabāt eam quidā vt
abiret. Absit inquit vt fugiā ⁊ coro/
nam patiētie ꝑdam. ⁊ custodes meos
tribulatiōibꝫ tradam. ¶ Post
dies q̄ttuor dixit ei quintianꝰ vt deos
adoraret ne grauiora supplicia susti/
neret. Cui agatha. Verba tua fatua
sunt ⁊ vana aerē maculātia et iniqua
Miser sine intellectu quō vis vt lapi
des adorē ⁊ deū celi q̄ me sanauit di/
mittā. Quintianꝰ dixit. Et quis te
sanauit. Cui agatha. Christꝰ filius
dei. Quintianꝰ dixit. Iteꝝ tu chri/
stū audes nomīare quē ego nolo au/
dire. Agatha dixit. Quādiu vixero
christū corde ⁊ labijs inuocabo. Qui
tianus dixit. Nūc videbo si xp̄s te cu
rabit. et iussit testas fractas spargi ⁊
sub testas carbones ignitos mitti. et
ipaꝫ desuꝑ nudo corꝑe volutari Qđ
cū fieret ecce terremotus nimiꝰ factꝰ ē
q̄ totā ciuitatē ita cōcussit vt pars cor
ruens duos ꝯsiliarios quintiani op
primeret ⁊ oīs populꝰ ad eū ꝯcurre/
ret cōclamās ꝙ ꝓpter iniustū agathe
cruciatū talia paterenť. Tunc q̄ntia/
nus ex vna ꝑte terremotū ex alia sedi
tōem populi metuēs. ipam iteꝝ ī car
cerem recipi iussit. vbi sic orauit dicēs.
Dñe iesu christe q̄ me creasti et ab in/
fantia custodisti. qui corpus meum a
pollutiōe seruasti ⁊ a me amorē secľi
abstulisti. ⁊ q̄ tormenta me vicere fe/
cisti. et in eis virtutē patiētie tribui/
sti. accipe sp̄m meū. et iube me ad tuā
misericordiā ꝑuenire. Hec cū orasset
cum igenti voce sp̄m tradidit circa an
nuꝫ dñi. ccliij. sub daciano. al's decio
impatore. ¶ Cū aūt fideles
cū aromatibꝫ corpus eiꝰ condirent ⁊
in sarcofago collocarēt q̄daꝫ iuuenis
sericis indutꝰ cum plusq̄ꝫ centū viris
pulcerrimis et ornatis ac albis indu
tis q̄ nunq̄ꝫ in illis ꝑtibus visi fuerāt
ad corpus eiꝰ venit. et tabulā marmo
reā ad caput eiꝰ ponens ab oculꝭ oīm
statim disparuit. Erat autē in predi
cta tabula scriptū. Mentē sanctam
spontaneā honorē deo ⁊ patrie libe/
ratōem. Quod sic intelligiť. Mentē
sanctam habuit. spontaneā se obtu/
lit. honorē deo dedit. ⁊ patrie libera/
tionē fecit. Et hoc miraculo diuulga
to etiā gentiles et iudei sepulchꝝ eiꝰ
plurimū venerari ceperūt Quinti
anus autē dum ad eius inuestigādas
diuitias ꝑgeret duobus equis inter
se fremitū dantibꝫ calcesq̄ꝫ iactātibꝫ
vnus eum morsu appetijt. alter calce
ꝑcussum in flumine ꝓiecit. ita ꝙ cor/
pus eius nusq̄ꝫ potuit inueniri. Re
uoluto anno circa diem natalis eius
mons q̄dam maximꝰ circa ciuitateꝫ
ruptꝰ eructauit incēdiū. qđ q̄si torrēs
đ mōte descēdēs ⁊ saxa tr̄aq̄ꝫ liq̄faci/
ens ad vrbē cū mag̊ ipetu veniebat.
Tūc mľtitudo pagāoꝝ đscēdit đ mō
te: ⁊ ad seplc̄ꝝ eiꝰ ꝯfugiēs velū vñ co
oꝑtum erat sepulchꝝ arripuit ⁊ ipm
statuit contra ignem. statimq̄ꝫ ī die
natalis ipius v̄ginis ignis stetit: et
vltra vllatenus non ꝓcessit. De
hac virgine dicit Ambrosiꝰ in p̄fati/
one. O felix et inclita virgo q̄ meruit

dñi ꝑ laude fideľ martyris sanguinē
clarificare suū O illustris ⁊ gľiosa ge
mino illustrata decore. q̄ inť tot torm//
ta aspa cūctis ꝑlata miracuľ. ⁊ mysti
co pollēs suffragio apľi meruit visita
tōe curari. Sic nuptā xp̄o susceperūt
ethera. Sic humādi artus gľiosa ful
gēt obseq̄a. vbi angeloꝝ chor⁹ scrita
tem mētis ⁊ patrie indicat liberatōꝫ.

Legenda xl.
De sancto Vedasto

V Edastus quasi vere
dans est⁹. qꝛ ꝟe sibi dedit
est⁹ afflictōis ⁊ pnie. vľ q̄i
ve distās. qꝛ ve eternum ab eo distat.
Nā dānati semꝑ dicēt ve. s. qꝛ deū of
fendi. ve qꝛ diabolo ꝯsensi. ve qꝛ nat⁹
fui. ve qꝛ mori nō valeo. ve qꝛ tā ma//
le torq̄or. ve qꝛ nunq̄ꝫ liberabor. A
Edast⁹ a btō Remigio in
atrabatēsem ep̄m ordiatus
fuit. Qui cū ad portā ciuita
tꝭ vēissꝫ ⁊ ibidē duos paupes vnū ce//
cū ⁊ aliū claudū petētes elemosynam
repꝑissetdixit eis. Argentū ⁊ auꝝ ñ
est mihi. qđ aūt habeo vobis do. Et
facta orōe vtrosq̄ꝫ sanauit. Cūq̄ꝫ aūt
in q̄dā eccľia derelicta vepꝛibꝫ operta
lupus habitaret. eidē ꝑcepit vt inde
fugeret. nec vltra illuc redire auderet
Qđ et factū ē. Deniq̄ꝫ cū ꝟbo ⁊ ope
mľtos cōuertisset. q̄dragesimo anno
sui episcopatus vidit colūnā igneā a
celo vsq̄ꝫ i domū suā descedentē Qui
finē suū adesse ꝯsiderās post modicū
in pace q̄euit circa annū dñi q̇ngen//
tesimū q̇nq̄gesimū. Cū aūt corp⁹ ei⁹
trāsferreť audomatus ꝑ senio cecus
dolens ꝙ corp⁹ ep̄i videre nō poterat
mox lumē recepit. sꝫ postmodū ad vo
tū suum lumen amisit.

Legenda xlj.
De sancto Amando

A Mandus diciť quia
amabilis fuit. Habuit eni
tria in se q̄ faciūt hominez
amabilē. Primū est socie//
tas grata. Prouer. xviij. Vir amabi//
lis ad societatē magis amic⁹ est q̄ꝫ fr
Scđm est ꝯuersatōis honestas. ⁊ sic
đr de Hester. ij. ꝙ oim ocuľ amabilis
videbať. Terciū est ꝓbitatis ꝟtuosi//
tas. ij. Reg. ij. Saul ⁊ ionathas ama
biles ⁊ decori. A
Mandus ex nobilibꝫ ꝑenti//
bus ort⁹ monasteriū itroiuit
Qui dū ꝑ monasteriū ābula
ret q̄ndā maximū serpentē inuenit.
quem statim ꝟtute crucis ⁊ orōe ad
foueā vnde exierat ꝛdire coegerat nū
q̄ꝫ inde exituꝝ. Veniēs aūt ad sepul
chrū scti martini annis. xv. ibi man
sit. cilicio idut⁹ ⁊ aq̄ ⁊ pane ordeaceo
sustētatus. Post h̄ dū romā iuisset ⁊ i
eccľia sancti petri in orōe ꝑnoctarꝫ cu
stos eccľie ip̄m irreuerenť foras eiecit
Qui dū ad āmonitōem scti petri q̇ si
bi ante fores eccľie dormiēti apparu
it ad gallias iuisset. ⁊ ibidē regē Da//
gobertū ꝑ suis crimibꝫ increparꝫ. ira
tus rex eū de suo regno eiecit. Deni//
q̄ꝫ cū rex filiū nō haberet. ⁊ orōe facta
ad dñm filiū habuissꝫ cogitare cepit
a q̊ infantē suū faceret baptisari. Ve
nitq̄ꝫ in mentē ei⁹ vt ab Amādo euꝫ
baptizari faceret. Quesito igiť aman
do ⁊ ad regē adducto rex ad pedes ei⁹
ꝓsterniť. rogauitq̄ꝫ vt sibi indulgeret
⁊ suū filiū quē sibi dñs dederat bap//
tizaret. Ille ꝟo ṗmā petitōem beni//
gne cōcessit. sed secularibꝫ negocijs i
plicari metuēs scđam renuit ⁊ absces
sit. Tandē vict⁹ ꝑcibꝫ annuit voto re
gis. Quē cū baptizaret tacentibꝫ cū//
ctis infans r̄ndit Amen. Post h̄ rex
ip̄m in traiectēsem ep̄m sublimari fe
cit. Qui cū a plerisq̄ꝫ ꝟbū ꝑdicatiōis
ꝯtēni videret in vasconiaꝫ iuit. Vbi
cū q̇dam ioculator ꝟba ei⁹ irrideret.
a demone arripiť et ꝓꝓrijs dentibꝫ se
discerpēs ꝙ viro dei iniuriā fecerit cō
fiteť. ⁊ statim miserabiliť moriť B
Dū aūt q̄dā vice man⁹ lauaret. q̇dā
ep̄us aquā illā seruari fecit. de q̄ q̇dā
cec⁹ postmodū curat⁹ fuit. Cum i
q̊dā loco de volūtate regꝭ mōasteriū

ꝯstruere vellet qdã eps ꝓprie ciuitatꝫ
moleste hoc sustinens misit famulos
suos vt aut ipm occiderẽt vel ide eij//
cerẽt. Qui veniẽtes eidẽ dolose dixe//
rũt vt secũ ꝑgeret. ⁊ sibi locũ aptũ ad
mõasteriũ oñderẽt. Jlle aũt maliciaꝫ
coꝝ p̄cognoscẽs vsq ad cacumẽ mõ//
tꝭ vbi eũ occidere cupiebãt cũ eis iuit
eo ꝙ mltũ martyriũ affectaret. Sed
ecce tãta pluuia ⁊ tẽpestate mons te//
git vt se mutuo videre nõ possent. et
se iã mori putãtes ꝓstrati veniã po//
stulabãt. ⁊ vt eos viuos abire ꝑmit//
teret exorabãt. Qui orõem effudit et
serenitatẽ maximã ĩpetrauit. Jlli er//
go ad ꝓpria redierũt. ⁊ sctũs amãdus
euadẽs ⁊ mlta alia miracla faciẽs in
pace qeuit. Floruit circa annũ dñi. dc
liij. tempore Eradij.

Legenda xlij
De sancto Ualentino

Ualentinus dicit̃ qua
si valorẽ tenẽs. hoc est ĩ scti
tate ꝑseuerãs. vel dr valẽti
nus q̃si valẽs tyro. i. miles xp̄i. Di//
les dr valẽs q nũq cedit. fortit̃ ferit.
se valẽter defendit. potẽter vicit. Sic
valentinꝰ nõ cessit martyriũ vitãdo.
ꝑcussit ydolatriã euacuãdo. defendit
fidẽ cõminuẽdo. vicit patiẽdo A

Ualẽtinus reuerẽdus p̄sbyter
fuit. quẽ Claudiꝰ imꝑator ad
se adduci faciẽs interrogauit
dicẽs. Quid ẽ valẽtine. cur amicicia
nr̃a nõ frueris vt deos nr̃os adorãs
suꝑstitõez tue abijcias vanitatꝫ. Cui
valentinꝰ. Si grãz dei scires ista ne//
q̃q diceres sed ab idolꝭ animũ reuo//
cares. ⁊ deum q est in celꝭ adorares.
Tũc qdãꝫ q Claudio astabat dixit.
Quid vis dicere valẽtine de sctitate
deoꝝ nr̃oꝝ. Cui valẽtinꝰ. Ego d eis
nil dico nisi ꝙ fuerũt hoies miseri et
oĩ immũdicia pleni. Ad quẽ claudiꝰ.
Si christꝰ verꝰ deꝰ est cur mihi ñ di//
cis qd verũ est. Cui valẽtinꝰ. Uere
christꝰ solꝰ est deus. in quẽ si credide//
ris aĩa tua saluabit̃. respublica au//
gebit̃. omniũ ĩimicoꝝ victoria tibi cõ
cedet̃. Rñdens autẽ claudiꝰ astanti//
bus dixit. Uiri romani audite q̃ sa//
piẽter ⁊ recte loqtur hõ iste. Tũc di//
xit p̄fectꝰ. Seductꝰ est imꝑator. quõ
deseremꝰ qd ab infantia tenuimus.
Et tũc cor claudij ĩmutatũ est. Tra//
dit̃ aũt cuidã p̄ncipi in custodiaꝫ. Et
cũ in domũ eius ductus fuisset dixit.
Dñe iesu christe veꝝ lumẽ illumina
domũ istã vt te verũ deũ cognoscant
Cui p̄fectus. Miror te dicentem ꝙ
christꝰ est lumẽ. Eqdẽ si filiã meã diu
cecã illumiauerit faciã qcunq p̄cepe
ris. Tũc valẽtinꝰ orans eiꝰ filiã cecã
illumiauit. et oĩes de domo sua con
uertit. Tũc imꝑator valẽtinũ decol//
lari p̄cepit circa annũ dñi. cclxxx.

Legenda xliij. A
De sancta Juliana

Juliana dux eulogio
p̄fecto nicomedie despon//
sata esset. ⁊ nollet sibi aliq̃
tenus copulari nisi reciꝑet fideꝫ xp̄i
iussit eã pr̃ suus expoliari ⁊ ḡuissime
cedi ac ipi p̄fecto tradi. Cui p̄fectꝰ ait
Dulcissima mea iuliana cur me ita d
lusisti vt me sic renueres. Cui illa. si
tu adoraueris deũ meũ acqescã tibi.
alioqn nunq dñs meus eris. Cui p̄//
fectus. Dña mea hec facere nõ possũ
quia imꝑator amputari facerꝫ caput
meũ. Cui iuliana. Si ita times im//
peratorẽ mortalẽ. quõ vis vt imꝑato
rẽ nõ timeaꝫ ĩmortalẽ. Fac qcqd vis
quia me deciꝑe nõ valebis. Tũc p̄fe
ctus iussit eã grauissime virgis cedi.
⁊ dimidio die ꝑ capillos appendi. et
plũbũ liqfactũ in capite eiꝰ fundi. qd
cũ nihil ei nocuisset ipam cathenis li
gauit et in carcerẽ reclusit. Ad quam
venit diabolꝰ in specie angeli dicens
Juliana ego sum angelꝰ dñi q me ad
te misit vt te debeã cõmonere vt dijs
sacrifices ne tã diu crucierꝫ ⁊ tã mala
morte moriaris. Tũc Juliana flens
orauit dicẽs. Dñe deꝰ meus ne per//
mittas me ꝑire. sed ondẽ mihi quis

est iste q̇ mihi talia ꝑsuadet. Factaq̄ʒ
est ad eā vox vt ipm̄ app̄henderet. et
q̇s esset ipm̄ cogerʒ ꝯfiteri. Que cuʒ
eū tenuisset et q̇s esset interrogasset.
dixit ei ꝙ demō esset. ⁊ ꝙ ad eā decipi
endā pr̄ suus ipm̄ misissʒ. Cui iulia//
na. Et q̇s est pr̄ tuus. R̄ndit. beelze//
bub q̇ ad oīa mala nos dirigit ⁊ fac̄
nos ḡuiter ꝟberari q̄tiēs a xp̄ianis fu
erim⁹ supati. ⁊ ideo scio ꝙ malo meo
huc veni. qꝛ te supare nō potui. Inter
alia q̄ ꝯfessus ē dixit. qꝛ tunc maxie a
xp̄ianis elōgabaꝛ qñ mysteriū domi
nici corpis agebaꝛ. ⁊ qñ orōes ⁊ p̄di
catōes fiebāt Tūc iuliana manib⁹ re
trorsū ipm̄ ligauit. ⁊ ad t̄rā ipm̄ deij
ciēs cū cathena q̄ erat ligata ipm̄ du
rissime ꝟberauit. Diabol⁹ ꝟo clamās
rogabat eā dicēs. Dñā mea iuliana
misere mei. Tūc iussit p̄fect⁹ vt iulia
na de carcere educereꝛ. Et exiēs trahe
bat post se demonē alligatū. Demō
aūt rogabat eā dicēs. Dñā mea iuli
ana noli ampli⁹ de me ridiculū face//
re. Non eni potero vltra i quēpiā pre
ualere. Christiani dicūꝛ misicordes
esse. ⁊ tu nullā ɗ me misicordiā habes
Sicq̄ʒ p totū foꝝ ipʒ traxit. ⁊ postea
in q̄ndā latrinā ipm̄ ꝓiecit. B
Cū aūt ad p̄fectū ꝑueīsset in q̄dā ro
ta adeo ē extēsa ꝙ oīa ei⁹ ossa vsq̄ʒ ad
medullaꝝ exitū sūt ꝯfracta. Angel⁹
aūt dñi rotā ꝯminuēs ipaʒ i mom̄to
sanauit. Qd̄ videtes q̇ aderāt credide
rūt. ⁊ stati decollati sunt viri q̇ngēti
⁊ mlr̄ieres. cxxx. Deinde cū i q̄ndā ol
lā plūbo liq̄facto plenā missa fuisset.
sed plūbū velut tpatū balneū factuʒ
essʒ. maledixit p̄fect⁹ dijs suis q̇ vnā
puellā punire ñ poterāt q̄ tātā iiuriā
eis irrogabat. Tūc iussit eā ɗcollari.
Que dū ad decollādū ducereꝛ. demō
quē ꝟberauerat i specie iuuēis appa//
rēs clamabat dicēs. Nolite ei parce//
re qm̄ deos vr̄os vitupauit ⁊ me hac
nocte ꝟberauit. reddite ḡ sibi qd̄ me//
ruit. Cūq̄ʒ iuliana paululū ocl'os ape
ruisset vt videret q̇s eēt q̇ talia loq̄reꝛ
demon aufugens exclamauit. Heu
heu me miseꝝ. adhuc puto ꝙ me ve//
lit cape et ligare. Cū ḡ btā iuliana
decollata fuissʒ p̄fect⁹ nauigās i ma//
ri cum. xxxiiij. viris orta tempestate
submersus ē. Hoꝝ aūt corpa cū ma//
re iactassʒ a ferꝭ ⁊ auib⁹ sunt comesta

Legenda xliiij A

De cathedra sancti Petri apl'i

Cathedra triplex esse
dicitꝛ. s. regal'. ij. Reg. xxxiij
Dauid sedēs in cathedra
⁊c̄. Sacerdotal'. j. Reg. j.
Hely sacerdote sedēte sup sellam ⁊c̄.
Mgr̄alis. Math. xxiij. Sup cathe
drā moysi ⁊c̄. Btūs ḡ petr⁹ sedit in
cathedra regali. qꝛ fuit p̄nceps oīm
regū. Sacerdotali qꝛ fuit pastor oīm
clericoꝝ. Magistrali. qꝛ fuit doctor
oīm christianoꝝ. B
Cathedra scti petri ab eccl'a fe
stiue coliꝛ. qꝛ tūc btūs Petr⁹
apud antiochiā in cathedrali
honore sublimatus fuisse ꝑhibeꝛ.
Hui⁹ aūt solēnitatis institutio qua//
druplicē cām habere videꝛ. Pria cā ē
Cū eni btūs petr⁹ apud antiochiaʒ
p̄dicaret Theophil⁹ p̄nceps ciuitatꝭ
illi⁹ dixit ei. Petre q̄ rōe ppl'm meum
subuertꝭ. Cū ḡ Petr⁹ sibi fidē xp̄i p̄//
dicaret ille eū vinculari fecit. ⁊ sine ci
bo ⁊ potu eū manere ꝑmisit. Sʒ cuʒ
petr⁹ iā pene deficeret: resūptꝭ tñ viri
b⁹ eleuās ocl'os ad celū ait. Jesu xp̄e
miseroꝝ adiutor. adiuua me i his tri
bulatiōib⁹ deficiētē. Cui dñs r̄ndit.
Petre credis te derelictū a me. Mee
bonitati derogas si talia ꝯ me dice//
re nō formidas. Presto ē q̇ tue subue
niat miserie. Audiēs āt paul⁹ ɗ icar
ceratōe petri ad theophilū venit et se
in multis opꝫib⁹ ⁊ artib⁹ sūmū opifi//
cē esse asseruit. Ligna ⁊ tabulas se sci
re sculpe. tētoria pingere. ⁊ ml'ta alia
industrie opari dixit. Qui a theophi
lo obnixe rogaꝛ vt in; ei⁹ curia secum
cōsistat. Euolutis paucis dieb⁹ pau//
lus ad petrū abscōse in carcerē intro//
iuit. Quē videns pene mortuū ⁊ cō//

sūptū amarissime flere cepit ⁊ i āplexꝰ
eius q̄si flēdo deficiebat. ⁊ ꝓrūpēs sic
inq̇t. O petre frater meus: gl'ia mea.
gaudiū meū. dimidiū anie mee. meo
introitu resume vires. Tūc petrꝰ o/
culos apiens ⁊ ip̄z cognoscēs lachry
mari cepit sed sibi loq̇ nō potuit. Et
accurrēs paulꝰ vix os eiꝰ apuit. ⁊ im
ponēs cibū ip̄m refocillauit. Cū
aūt petrꝰ cibo ꝯfortatꝰ fuisset accur/
rēs in oscula pauli ruit. ⁊ ambo plu/
rimū fleuerūt. paulꝰ aūt occulte redi/
ens theophilo dixit. O bōe theophi
le magna est gl'ia tua ⁊ curialitas tua
honestatis amica. Dehonestat mul
ta bona exiguū malū. Remiscere q̇d
fecisti illi deicole q̇ dr̄ petrus. velut eē
aliq̇d magnū. Pannosus. deformis.
macie ꝯsumptꝰ ꝑ oīa vilescit solo ser
mone clarescit: ⁊ talē te decet i carce/
rē ponere. Qui potiꝰ si libtate solita
fruereť possꝫ tibi i aliq̇ vtilior eē. Nā
sicut de illo hoīes q̇dam aiūt. Infir/
mos sanat. mortuos suscitat. Cui the
ophilꝰ. Fabulosa sunt ista paule q̄ di
cis. q2 si mortuos suscitare possꝫ ⁊ se/
ip̄m de carcere liberaret. Cui paulꝰ.
Sic xp̄s suꝰ a mortuis resurrexit vt
dicūt q̇ tū ď cruce descēdere noluit. sic
petrꝰ vt aiūt h̄ exēplo se nō libat ⁊ pa
ti ꝓ xp̄o nō formidat. Cui theophilꝰ.
Dic ergo ei vt filiū meū iā ꝑ q̄ttuor/
decim ānos mortuū resuscitet ⁊ inco
lumē eū reddā ⁊ libe⁊. Ingrediens
igiť paulꝰ dixit quō resuscitatōeꝫ filij
ṗncipis spopōdisset. Cui petrꝰ. Rez
grādē paule ꝓmisisti sꝫ dn̄i v̄tute fa/
cillimā. Sꝫ cū petrꝰ eductꝰ de carce/
re monumēto apto ꝓ eo orassꝫ conti
nuo resurrexit. Sꝫ pene ꝑ oīa v̄isimi
le nō vid2 vt aut paulꝰ hūana astutia
se talia fabrilia scire ꝯponere fingerꝫ
aut vt snīa iuuenis ꝑ q̄ttuordeciꝫ an/
nos suspēsa fuisset. Tūc theophilꝰ et
vniuersus pp'lus antiochie ⁊ alij q̄
pl'es dn̄o crediderūt ⁊ gl'iosam eccle/
siā fabricauerūt. In cuiꝰ medio excel/
sam cathedrā collocauerūt. ⁊ petrum
vt ab oib2 videri ⁊ audiri posset exal/
tauerūt. In qua septem annis sedit
Sed postmodū veniēs rhomā i rho/
mana cathedra sedit. xxv. annis. De
primo tñ honore eccl'ia celebrat. quia
tūc primo p̄lati eccl'ie ceperūt loco po
testate ⁊ noīe sublimari. Tūc eni im
pletū est illud qđ legiť in psal. Exal/
tent eū in ecclesia ⁊c. Et notandū
ꝙ triplex est eccl'ia in qua beatus pe/
trus fuit exaltatus. scꝫ ecclesia militā
tium. malignantiū. ⁊ triūphantium.
In hanc triplicē eccl'iam exaltatꝰ est
ꝭm triplicē festiuitatē quam de ipso
ecclesia celebrat. Est enim exaltatus
in ecclesia militantiū: eidem p̄siden/
do. et eam in animo in fide et morib2
laudabiliter regēdo. ⁊ hoc q̄tum ad
solennitatē hodiernā que dicitur ca/
thedra. quia tunc sup antbiocenam
ecclesiam pontificatū accepit. ⁊ eam
septem annis laudabiliter rexit. Se/
cundo est exaltatus in ecclesia mali/
gnantiū: ip̄am scilicet dissipando. et
eam ad fidem conuertendo. Et hoc
pertinet ad secundā festiuitatē que di
citur ad vincula. Tunc eni malignā
tium ecclesiam dissipauit. et multos
ad fidem cōuertit. Tercio est exalta
tus in ecclesia triumphantiū in ip̄aꝫ
feliciter introeūdo. Et hoc q̄tnm ad
terciam solennitatē que est passionis
eius. quia tunc eccl'iam triumphan/
tium introiuit. ¶ Notanduꝫ
etiam ꝙ plurib2 alijs ratōibus eccle/
sia ter in anno de eo festiuitatē facit
scilicet propter priuilegiū. ꝓpter offi/
cium. propter beneficium. propter de
bitū ⁊ propter exemplū. Propter pri
uilegium. quoniā beatus petrus ab
alijs apostolis in tribus fuit priuile/
giatus. propter que tria ṗuilegia ec/
clesia ter in anno eum honorat. Fu/
it enim pre ceteris dignior in autori/
tate. quoniā princeps apostolorū ex/
titit. et claues regni celorum accepit.
Feruentior in amore. cum maiore eni
feruore christū dilexit q̄ ceteri. sicut i

multis locis euangelij manifestatur.
Et efficacior in ꝟtute. Nā ad vmbrā
petri vt legiẗ in actib⁊ sanabanẗ infir
mi. Scđo ꝓpter officiū. Ipe eni of-
ficiū p̄latōis sup vniuersam ecclīam
habuit. Et ideo sic̄ Petrꝰ fuit p̄nceps
⁊ p̄latus totiꝰ ecclīe q̄ diffusa est i tri-
bus ptib⁊ mundi. s. asia africa ⁊ euro
pa. ita ecclesia ter in anno celebrat fe-
stū eius. Tercio ꝓpter bn̄ficiū. q2
ip̄e q̄ ptātem accepit ligādi et soluen
di liberat nos a trib⁊ generib⁊ pctōꝝ.
sc3 cogitatōis. locutōis ⁊ opatōis. vł
ꝙ in deū. ꝙ in ꝓximū. ꝙ in nos pecca
uimus. Vel istud bn̄ficiū pōt esse tri
plex bn̄ficiū aliud qđ ꝟtute clauium
pctōꝝ i ecclīa ꝯseqẗ. Primū ē absolu-
tōis a reatu oñsio. scđ3 pene sēpitnał
in tpalē ꝯmutatio. terciū pene tpalis
ꝑm ptem relaxatio. Et ꝓpter hoc tri
plex bn̄ficiū sctūs petrꝰ est tripliciter
honorādꝰ. Quarto ꝓpter debitū. q2
eni ip̄e tripliciter pauit ⁊ pascit nos. s.
ꝟbo exemplo ⁊ tpali subsidio siue ora
tōis suffragio. iđ obligamur vt ip̄m
tripliciẗ honoremꝰ. Quito ꝓpter exē
plū vt nullꝰ pctōr desperet. etiā si ter
cio sicut petrꝰ deū negauerit. si tn̄ eū
sicut ip̄e velit corde ore ⁊ ope cōfiteri.
D Scđa causa istitutōis ē hec
q̄ q̄dē de itinerario clemētis est sūpta.
Cū eni Petrꝰ ꝟbū dei p̄dicās antio-
chiā appropinq̄ret. oēs de ciuitate il
la ei obuiauerīt nudis pedib⁊ pgentes
cilicijs se induētes ⁊ caput puluere as
pgentes agētes pniam ꝙ ꝯ eū symōi
mago ꝯsensissent. Petrꝰ ꝟo eoꝝ peni
tētiā vidēs grās deo egit. Tūc illi ob
tulerūt ei oēs vexatos lāguorib⁊ ⁊ de
monib⁊ fatigatos. Quos dū petrus
ante se poni iussisset. ⁊ sup eos nomē
dn̄i inuocasset. imensum lumē ibide3
apparuit. et oēs ꝓtinꝰ sunt sanati cur
rētes ⁊ osculātes vestigia scti Petri.
Tūc intra septē dies plꝰ q̄3 decē milia
hominū baptisma susceperūt. ita vt
theophilꝰ princeps ciuitatis illiꝰ do
mū suā in basilicā fecerit cōsecrari. et
ibidem petro excelsam cathedrā col-
locari. vt ab omnib⁊ videreẗ ⁊ audire
tur. Nec istud ꝯtrariū est his q̄ supiꝰ
dicta sunt. Potuit eni fieri ꝙ petrus
p opatōem pauli a theophilo ⁊ toto
pplo magnifice sit susceptꝰ. Sed re-
cedēte petro symon magꝰ populu3 p
uertit. ⁊ ꝯtra petꝝ grauiter incitauit
Postmodū ꝟo pniam agens iterum
honorabiliter eum recepit. Hoc
aūt festū de incathedratōe beati pe-
tri ꝯsueuit appellari festū epulaꝝ be
ati petri. ⁊ hinc tercia ratio sumiẗ in-
stitutōis huiꝰ festi. Cōsuetudo enim
fuit antiq̄tꝰ gentiliū: vt ait mgr̄ Jo
hānes beleth singuł annis in mense
februario certo die epulas offerre su-
p tumulos pentū suoꝝ ⁊ eas de no-
cte demōes ꝯsumebant. Ipi aūt ab
aīab⁊ circa tumulos errātib⁊ q̄s vm-
bras vocabāt vastari putabāt. So-
lebāt eni antiq̄ dicere vt idē ait ꝙ qn̄
in hūanis corpib⁊ sunt dicūẗ aie. i in
feris manes. spiritꝰ ꝟo vocabanẗ qn̄
ad celos ascēdebāt. vmbras qn̄ recēs
erat sepultura. siue qn̄ circa tumulos
errabāt. Hec aūt ꝯsuetudo de ipsis
epulis vix a xp̄ianis potuit extirpari
Qđ scti p̄res attēdētes ⁊ hoc penitꝰ
extirpare volētes. festū đ incathedra
tōe bti petri. tū de illa q̄ fuit rhome.
tū de illa q̄ fuit antiochie statuerīt illo
sc3 eodē die q̄ talia fiebāt. Vn̄ ab illł
epulis adhuc ab aliq̄b⁊ festū bti pe-
tri epulaꝝ vocaẗ. Quarto instituta
est ꝓpter reuerētiā corone clericalis.
Notandū eni ꝙ iuxta aliq̄ꝝ traditio-
nē corona clericoꝝ hic p̄mo sumpsit
initiū. Nā dū Petrꝰ antiochie p̄dica
ret i ꝯtumeliā nois christiani summi
tatē eiꝰ capitis abraserūt. Quod q̄-
dem postmodū toti clero tradiẗi ho
norem qđ ꝓ christo aplōꝝ p̄ncipi in
ꝯtumeliā fuerat irrogatū. Circa
aūt ipam coronā clericoꝝ tria atten-
dunẗ. s. capitꝭ abrasio. capilloꝝ đtrū-
catio. ⁊ forme circulatio. Abrasio aūt
in supiori pte capitis fit triplici rōne.
quaꝝ duas assignat dionysiꝰ in eccle
siastica hierarchia dicēs. Detōsio ca

pilloꝝ signat mūdā ꝛ nō formabilez vitā. Ad capilloꝝ enī detonsionē siue capitꝭ abrasiōꝫ tria sequūt. s. mūdicie ꝯseruatio. deformatio ꝛ denudatio. Mūdicie ꝯuatio. qꝛ ex capillꝭ sordes in capite aggregant. Deformatio qꝛ capilli ad ornatū sunt. Significat er go tōsura mūdā ꝛ nō formabilē vitā. hoc est ꝙ clerici debēt hr̄e mūdiciam mētis interi⁹ ꝛ nō formabilē. i. nō ex quisitū habitū ext̄i⁹. Denudatio aūt si gnificat ꝙ inter se et deū nihil dꝫ esse mediū. sed imediate debēt deo vniri. ꝛ reuelata facie gl̄iaꝫ dn̄i speculari. Ca pilloꝝ detrūcatio fit vt ex hoc dent intel ligi ꝙ clerici oēs cogitatōes supfluas a mēte sua debēt abscidere. ꝛ ad v̄buꝫ dei sp auditū patū ꝛ expeditū habere ꝛ oīa tp̄alia pterq̄ ad necessitatē a se penit⁹ remouere. Fit aūt circularꝭ figura multiplici rōe. Primo qm̄ hec figura nō habꝫ finez neq̄ pncipium. Per qd dat intelligi ꝙ clerici sunt mi nistri dei q̄ nec habet principiū neq̄ fi nē. Scdo qm̄ hec figura nullū angu lū habꝫ. ꝛ significat ꝙ clerici nō debēt habere sordes in vita. qm̄ vbi angul⁹ ibi sordes vt dicit Bern̄. Et debent habere v̄itatē in doctrina. qm̄ veritas angulos nō amat sicut dicit Hieron̄. Tercio qm̄ hec figura est oīm figura rū pulcerrima. Vn̄ i hac de⁹ celestes creaturas fecit. p qd significat ꝙ cleri ci debēt hr̄e pulcritudinē interi⁹ i mē te ꝛ exteri⁹ in cōuersatōe. Quarto q̄ niā hec figura est oīm figuraꝝ simpli cissima. Nulla enī figura vt dic̄ Aug. ex vna linea ꝯsistit. sola circularis fi gura est q̄ vna tm̄ linea claudit. Per qd significat ꝙ clerici hr̄e debēt sim plicitatē colūbaꝝ. iuxta illud. Et sim plices sicut colūbe.

Legenda xlv A

De sancto Mathia aplo.

Athias hebraice la tine dr̄ donat⁹ dn̄o. vl̄ do natio dn̄i. vel hūilis: siue paru⁹. Nā donat⁹ a dn̄o fuit qn̄ ipm̄ de mūdo elegit ꝛ int septuagitaduos discipulos designauit. Donatio dn̄i fuit qn̄ sorte elect⁹ inter aplos nōia ri ꝓmeruit. Paru⁹ fuit. qꝛ verā sp hu militatē seruauit. Est aūt triplex hūi litas sicut dicit Amb. Prima est af flictōis q̄ qs dr̄ hūiliatus. Scda cōsi deratōis q̄ ꝓcedit ex cōsideratōne sui. Tercia deuotōis q̄ ꝓcedit ex cogniti one creatoris. Primā habuit beatus mathias martyriū patiēdo. scdaꝫ se ipm̄ despiciēdo. tciā maiestatē dī ad mirādo. Vl̄ dr̄ a mānu qd ē bonum. ꝛ thesis positio. ide mathias bonū po sitū ꝓ malo. s. ꝓ iuda. Ei⁹ vitā q̄ ꝑ ec clesias legit Beda scp̄sisse credit B

Athias apls in locū iude sub stitut⁹ ē. sꝫ pmo ortū ꝛ originē ipi⁹ iude ꝓditoris breuit vi deam⁹. Legit enī in q̄dā histo. licꝫ a pocripha ꝙ fuit q̄dā vir in hierlm̄ no mie ruben q̄ alio noie dict⁹ ē symō de tribu dan. vl̄ ꝺm Hiero. de tribu ysa char. q̄ habuit vxorē q̄ cyborea nūcu pata ē. Quadā igit nocte cū sibi mu tuo debitū exoluissent: cyborea obdor miens somniū vidit. qd ꝑterrita cuꝫ gemitib⁹ ꝛ suspirijs viro suo retulit di cēs. Videbat mihi ꝙ filiū flagitiosuꝫ parerem q̄ toti⁹ gētis nr̄e cā ꝑditōnis existerꝫ. Cui ruben. Nephariā inquit rē nec relatu dignā ꝓfarꝭ ꝛ spū ceu pu to phytonico rapis. Cui illa. Si me ꝯcepisse sensero ꝛ filiuꝫ pepero absq̄ dubio nō spūs phitonic⁹ extitit sꝫ re uelatio certa fuit. Procedente igit tē pore cū filiū pepisset pentes plimū ti muerūt. ꝛ q̄d de eo facerēt cogitare ce perūt. Cūq̄ filiū abhorrerēt occidere nec vellent destructorē sui generꝭ enu trire ipm̄ in fiscella positū mari expo nūt. Quē marini fluct⁹ ad insulā pro pulerūt q̄ scarioth dr̄. Ab illa igit isu la iudas scariothis appellat⁹ est. Re gia āt illi⁹ loci carēs liberꝭ ad lit⁹ marꝭ cā spaciādi ꝓcessit ꝛ fiscellā a marinis fluctibus iactari videns ipam aperi

ri p̄cepit. Inueniēſq; ibi puerꝝ elegantis forme ſuſpirās ait. O ſi ſolacijs tante ſubleuarer ſobolis ne regni mei priuarer ſucceſſore. Puerꝝ igit᷑ ſecreto nutriri fecit ꝛ ſe grauidam ſimulauit. Tādē ſe filiū pepiſſe mentit᷑. ꝛ ꝑ totū regnū fama hec celebris diuulgatur. Principes ꝓ ſuſcepta ſobole vehemēter exultrāt. ꝛ ingenti gaudio plebs letat᷑. Ipm igit᷑ ſm magnificentiā regiam regina educari fecit. Non pꝰ multū vero tpis regina de rege cōcepit. et ſuo tpe filiū parturiuit. Cum aūt pueri aliqntulū iā creuiſſent adinuicē ſepius colludebāt: et puerꝝ regiū iudas crebris moleſtijs ꝛ iniurijs moleſtabat ꝛ ad fletū ſepius ꝓuocabat. Regina autē hoc moleſte ferēs ꝛ iudam ad ſe nō ꝑtinere ſciens ipm crebriꝰ verberabat. ſed nec ſic a moleſtia pueri deſiſtebat. Tandē res pandit᷑ et iudas non verus regine filiꝰ ſed inuētꝰ fuiſſe aꝑitur. Qd̄ iudas vt cōperit vehemēter erubuit ꝛ fratrē ſuū putatiuū filiū regis latēter occidit. Ob hoc capitalē ſentētiā timens cū tributarijs in hieruſalē aufugit. ſeq; curie pilati tūc p̄ſidis māciparuit. Et qm̄ res ſiles ſibi ſūt habiles. pilatus iudā ſuis moribꝫ inuenit cōgruere. ꝛ ideo cepit ipm valde charꝝ habere. Uniuerſe igit᷑ curie pilati iudas p̄ficit᷑. ꝛ ad eius nutū oia diſponunt᷑. Quadā igit᷑ die pilatꝰ d̄ palacio ſuo in quoddā pomeriū aſpiciēs illoꝝ pomoꝝ tāto deſiderio captꝰ eſt vt pene deficere videret᷑ Erat aūt illō pomeriū ruben patris iude. ſꝫ nec iudas patrē neq; ruben filiū agnoſcebat. qꝛ ꝛ ruben ipm i marinis fluctibꝫ ꝑiſſe putabat. ꝛ iudas qs pater aut que patria ſua fuerit penitus ignorabat. Pilatus itaq; accerſito iuda ait. Tāto illoꝝ fructuū captus ſum deſiderio ꝙ ſi his fruſtratꝰ fuero ſpiritū exalabo. Cōcitus igit᷑ iudas in pomerium inſilijt. et velociꝰ mala carpit. Interea ruben venit ꝛ iudā mala ſua carpentem inuenit. Fortiter igit᷑ ambo ꝯtendunt. ꝛ iurgia ſuꝑaddūt. Poſt iurgia ſurgūt ad verbera ꝛ mutuis ſe iniurijs affecerūt. Tandē iudas ruben i ea ꝑte qua ceruix collo cōnectit᷑ lapide ꝑcuſſit pariter ꝛ occidit. Poma igit᷑ ſuſtulit ꝛ pilato qd accideritt enarrauit Iā die inclināte ꝛ nocte ſuꝑueniēte rubē mortuus inuenit᷑. ꝛ ſubitanea morte p̄uentus eſſe putat᷑. Tūc pilatus oēs facultates ruben iude tradidit. ꝛ cyboreā vxorem ruben in cōiugem iude dedit. Quadā igit᷑ die dū cyborea grauiter ſuſpiraret. ꝛ iudas vir eiꝰ qd haberet diligent᷑ interrogaret: illa r̄ndit Heu infeliciſſima ſum oim feminaꝝ qꝛ infantulū meū marinis fluctibꝫ immerſi. ꝛ virū meū morte p̄uentū inueni. ſed et dolori miſere pilatus addidit dolorē. qui me meſtiſſimā nuptui tradidit. ꝛ inuitiſſimā tibi in cōiugiū copulauit. Cūq; illa oīa de illo infantulo enarraſſet. ꝛ iudas illa q̄ ſibi acciderāt retuliſſet: inuentū eſt ꝙ Iudas matrē ſuā in vxorē duxerit. et ꝙ p̄rem ſuū occiderit. Penitētia igit᷑ ductus ſuadente cyborea dn̄m noſtrum ieſum chriſtū adijt ꝛ ſuoꝝ delictorū veniā implorauit. Hucuſq; in predicta hiſtoria apocripha legit᷑ q̄ vtrꝝ recitāda ſit lectoris arbitrio relinq̄tur. licet ſit potiꝰ relinq̄nda ꝙ aſſerēda.

Dn̄s aūt ſuū eum fecit diſcipulū ꝛ d̄ diſcipulo in ſuū elegit apoſtolū. Qui adeo ſibi familiaris extitit ꝛ dilectus vt eū faceret ſuū ꝓcuratorē quē poſtmodū ꝑtulit ſuū ꝓditorē. Portabat eni loculos ꝛ ea q̄ xp̄o dabāt᷑ furabat᷑. Dolēs ꝟo tpe dn̄ice paſſiōis ꝙ vnguētū qd̄ tricētos denarios valebat non fuerat venditū vt illos etiā denarios furaret᷑. abijt ꝛ dn̄m. xxx. denarijs vēdidit. qꝛꝝ vnuſq̄ſq; valebat decē denarios vſuales. ꝛ ita dānū trecētoꝝ d̄nariorꝝ recōpenſauit. Uel vt q̄dā aiunt. omniū q̄ xp̄o dabant᷑ decimā ꝑtē furabat᷑. ꝛ ideo ꝓ decima ꝑte quā in vngēto amiſerat ſcꝫ pro. xxx. denarijs dominū vendidit. Quos tn̄ penitentia

ductus retulit. et abiēs laq̄o se suspen
dit et suspēsus crepuit mediꝰ. ⁊ diffu-
sa sunt viscera eiꝰ. In h autē delatuȝ
est ori ne ꝑ os effunderet. Nō enim di
gnū erat vt os tā viliter inq̄naret qḋ
tam gl'iosum os. s. christi contigerat.
Dignū etiā erat vt viscera q̄ ꝓditiōeȝ
ꝯceperāt rupta caderēt. ⁊ guttur a q̄
vox ꝓditionis exierat laq̄o artaretur.
In aere etiā interijt vt q̄ angelos i ce
lo ⁊ hoīes in terra offenderat. ab an-
geloꝝ ⁊ hoīm regiōe separet. ⁊ in ae-
re cū demonibꝫ sociaret. ¶ Cum
igit inter ascensionē ⁊ pēthecostē apo-
stoli in cenaculo sil' essent. vidēs petrꝰ
ꝙ numerꝰ. xij. apl'oꝝ erat iminutꝰ. q̄s
tñ dñs in hoc nūero elegerat vt fideȝ
trinitatis in q̄ttuor mūdi ꝑtibꝫ predi
carent. surrexit in medio fratꝝ dicens
Uiri fratres oportȝ vt aliquē loco iu
de substituamꝰ: qui testet nobiscū re-
surrectōem christi. qꝛ dñs dixit nobis.
Eritis mihi testes in hierusalē ⁊ i oī
iudea ⁊ samaria ⁊ vsqꝫ ad vltimum
terre. Et qꝛ testis nō nisi de his q̄ vi-
dit debȝ testimoniū ferre: eligēdus ē
vnꝰ ex his viris q̄ nobiscū sꝑ fuerunt
⁊ dñi miracula viderūt. ⁊ eius doctri
nā audierunt. Et statuerūt duos ḋ
septuagitaduobꝫ discipul'. s. ioseph q̄
cognominatꝰ ē iustus ꝓ sctitate sua. q̄
fuit frater iacobi alphei. ⁊ mathiam
de cuiꝰ laude subticet. qꝛ sufficit ei ꝓ
laude ꝙ in apl'm est electꝰ. Et orātes
dixerūt. Tu dñe q̄ nosti corda oīm osñ
de quē elegeris ex his duobꝫ accipere
locū misterij huiꝰ et apl'atus quem iu
das amisit. Et datis illis sortibꝫ ceci-
dit sors suꝑ mathiā. ⁊ annumeratꝰ ē
cū vndeciȝ apl'is. Et notādū ꝙ exē
plo h vt ait Hiero. nō est sortibꝫ vten
dū. qꝛ ꝓuilegia paucoꝝ cōem legē nō
faciūt. Rursus etiā sic ait Beda. do-
nec veniret veritas figurā licuit obser
uare. Uera em̄ hostia i passiōe fuit i-
molata. sȝ in pēthecosten ꝯsummata.
Et iō in electiōe Mathie sortibꝫ vsi
sunt ne a lege discreparēt. in q̄ summꝰ
sacerdos sorte q̄rebat. Post pēthreco-
sten vō iam vitate ꝓpalata. vij. dyacō
nes nō sorte sȝ discipl'oꝝ electōe ⁊ apo
stoloꝝ orōne ⁊ manuū iposítōe ordia
ti sunt. Cuiusmodi āt he sortes fue
rint. due sctōꝝ patrū extāt snie. Hie-
ronymꝰ em̄ ⁊ Beda volūt ꝙ he sortes
tales fuerūt q̄les ille q̄ꝝ in veteri lege
creberrimꝰ vsus erat. Dyoni. aūt q̄ fu
it Pauli discipulꝰ irreligiosum existi-
mat h arbitrari asserēs sibi videri ꝙ il
la sors nihil aliud fuerit nisi q̄dā splē-
dor ⁊ radiꝰ diuiꝰ suꝑ Mathiā emis-
sus ꝑ quē ipe ondebat in apl'm assu-
mēdꝰ. Ait ei sic i lib. eccles. hierarch.
De diuia aūt sorte q̄ suꝑ mathiā di-
uinitꝰ cecidit. alij q̄deȝ alia dixerūt nō
religiose sicut arbtrior. meā aūt ⁊ ipe
intentionē dicā. Uident em̄ mihi elo
quia sortē noiare theartícū qḋdā do-
nū demōstrans illi theartico choro a
diuia electōe susceptū. Hic igit ma-
thias apl's iudeā in sortē accepit ⁊ ꝑ-
dicatōi ibidē insistēs ⁊ m'lta miracula
faciēs i pace q̄euit In nōnull' vō codi
cibꝫ legit ꝙ patibulū cruc̄ ꝑtulit ⁊ t'li
martyrio coronatꝰ celos ascēdit. Hꝰ
corpꝰ rhome i eccl'ia scē marie maioꝝ
sub lapide porphyretico sepultū eē ḋr
⁊ ibidē caput eiꝰ ꝑpl'o demōstrat. D
In q̄dā vō legēda q̄ treuer̄ iuēit sic i
ter cetá legit. Mathias ḋ tribu iuda
⁊ ciuitate bethleē illustri ꝓsapia oriū-
dꝰ fuit. q̄ l'ris traditꝰ oēȝ i breui leḡ et
ꝓphaꝝ sciaȝ apphēdit. lasciuiā q̄ȝ ab
horrēs pueriles ānos moꝝ maturita
te vicebat. Informabat q̄ȝ eiꝰ animꝰ
ad vtutē vt eēt ad itelligētiā habil' ad
miaȝ facil'. i ꝓsꝑis n̄ elatꝰ. i aduers cō
stās ⁊ itrepidꝰ Satagebat vt qḋ iussu
p̄cepat oꝑe ꝯpleret. ⁊ oris doct'nā ma
nuū oꝑatōe mōstrarȝ Hic cū ꝑ iudeā
p̄dicarȝ cecos illumiabat. leprosos mū
dabat. ḋmōes expellebat. claudis gres
suȝ. surdis auditū. mortuis vitā resti
tuebat Qui cū corā pōtifice accusaret
in mult̄ rñdit. De obiectis q̄ crimia
dicitis nō oportet me multa dicere. q̄
niam christianū esse nō est crimis, sed

glie. Cui pōtifex. Si tibi danł indu-
cie vis penitere. Et ille. Absit vt a ve-
ritate quā scł inueni p apostasiā digre
diar Igił matthias i lege erat do
ctissim⁹. corde mūd⁹. aīo prudēs. i sol
uēdis q̄stiōib⁹ sacre scp̄ture acut⁹. in
ꝯsilio ꝓuid⁹. in ƥmocinatōe expedit⁹.
Qui cū verbū dei p iudeā p̄dicarz mł
tos signis et ꝓdigijs ꝯuertebat. Un
de iudei inuidentes ipsum in conci-
lio statuerūt. Duo ergo falsi testes q̄
ip̄m accusauerāt p̄mo i ip̄m lapides
miserūt. q̄s lapides i testimoniū illis
secū petijt sepeliri. q̄ dū lapidareł secu
ri more romano ꝑcutił. z extēƥ i celū
māib⁹ sp̄m dn̄o reddidit. z subdił ibi
dē Cui⁹ corp⁹ d̄ iudea romā z inde tre
uerim ē trāslatū. E In q̄dā ƥo
alia legēda legił ꝙ dū mathias i ma
cedoniā aduenisset z fidē xp̄i p̄dicarz
quandā potionē toxicatā q̄ visu cun-
ctos priuabat sibi dederūt. quam in
xp̄i noie bibit et nullā lesionē icurrit.
et cum illa potōe pl⁹ q̄3. ccl. excecassent
ille singuł manuz iponēs oēs illumia-
uit. diabol⁹ aūt i silitudine infantꝭ ei
apparēs suasit vt mathiā occiderent
q̄ eoꝝ cultū euacuaret. z cū ip̄e in me-
dio eoꝝ ꝯsisteret trib⁹ tn̄ dieb⁹ eū q̄rē
tes mime iuenerūt. tercia aūt die se eis
manifestās dixit Ego sū. Quē mani
bus p⁹ tergū ligatis z fune collo ipo
sito crudelit̄ afflixerūt. z sic i carcere re
cluserūt. Ubi demōes apparētes dē
tib⁹ i eū fremebāt s3 appropinq̄re nō
poterāt. Dn̄s aūt cū młto lumie ad
eū veniēs ip̄m de t̄ra leuauit z vincu
la soluēs et dulcit̄ ꝯfortās ostiū ape-
ruit. Qui egressus ƥbū dn̄i p̄dicauit.
Dū aūt q̄dam obstinati ꝑsisterēt di-
xit eis. Denūcio vobis ꝙ viui in infer
nū descēdetis. Moxq3 terra se apuit
z cūctos illos deglutiuit. reliq̄ ƥo ad
dn̄m sunt ꝯuersi.

Le. xlvj. De scō gregorio A

G Regorius dicitur a
grex z gore qd̄ ē p̄dicare si
ue dicere. Un̄ gregori⁹ q̄si gregis p̄-
dicator. Uel d̄r gregori⁹ q̄si egregori
us. ab egregius z gore. q̄si egregi⁹ p̄-
dicator z doctor. Uel Gregori⁹ i lin-
gua nr̄a vigilans sonat. q2 ip̄e vigi-
lauit sibi deo z gregi. Sibi p mūdi
cie ꝯseruatōz. deo p internā ꝯtēplati-
onē. gregi p assiduā p̄dicatōz. Et hec
tria merenł dei visionē. Aug. in libro
de ordie. Is videt deū q̄ bn̄ viuit. bn̄
studet z bn̄ orat. Ei⁹ vitā scripsit pau
lus lōgobardoꝝ historiogp̄h⁹ quam
iohānes dyacon⁹ diligenti⁹ postmo-
dū compilauit. B

G Regori⁹ senatoria stirpe p
genit⁹ cui⁹ pr̄ gordian⁹ et
mater siluia dicebał. Cuz
sūmū philosophie apicē i
ip̄a sui adolescētia attigiss3 ac reꝝ z di
uitiaꝝ copia plimū abūdaret cogita-
uit tn̄ hec oia deserere z i religiōem se
trāsferre. S3 dū lōgi⁹ ꝯuersionē pro
traheret. z tuti⁹ se xp̄o famulatuꝝ pu
taret si sub p̄toris vrbani habitu mū
do specie ten⁹ deƥuiret ceperūt młta ꝯ
eū ex seculi cura succrescere. ita vt nō
tm̄ specie s3 in eo retinereł z mēte. Tā
dē p̄re orbat⁹ sex mōasteria i sicilia cō
struxit. septimū intra menia vrb̄ sub
honore scti andree ap̄li i ꝓprio doma
te fabricauit. In q̄ relictis sericꝭ auro
gēmisq3 radiātib⁹ vili mōastico habi
tu tegebał. Ubi ad tātā ꝑfectōem in
breui deuēit vt in ip̄o sue ꝯuersiōis i
itio posset iā i ꝑfectoꝝ nūero ꝯputa-
ri. Cui⁹ q̄dem ꝑfectio ex ƥbis suis q̄
in ꝓlogo sup dyalogū ponit aliq̄liter
ꝑpendi pōt. vbi sic dicit. Infelix ani-
m⁹ me⁹ occupatōis sue pulsat⁹ vulne
re memit q̄lis aliq̄n i monasterio fuit
quō ei labētia cūcta subterreāt. q̄3tu3
reb⁹ oib⁹ q̄ voluūł emiebat. ꝙ nl̄la ni
si celestia cogitare ꝯsueuerat. ꝙ etiam
retētus corꝑe ip̄a iā carnis claustra cō
tēplatiōe trāsibat. ꝙ mortē q̄3 q̄ pene
cūctis pena est. vicz vt ingressum vi-
te z p̄miū laboris sui amabat. Tāta
deniq3 districtōe corp⁹ suū afflixit vt

infirmato stomacho subsistere vix va
leret. ⁊ incisionē vitaliū quā greci syn
copin vocant patiēs crebris angustijs
ꝑ horaꝝ momēta ad exitū ꝓpinq̄ret.
Quadā vice dū q̄dam ī mōasterio
suo vbi abbas p̄erat scꝑtitarꝫ angelꝰ
dn̄i in specie naufragi sibi affuit. sibi
q̄ꝫ misereri lachrymabilit̄ postulauit
Cui cū gregoriꝰ sex argēteos dari fe-
cisset ⁊ abisset eadē die iteꝝ redijt secꝫ
multa ꝑdisse pauca ꝓ recepisse ꝑhi-
buit. Qui cum ab eo totidem argē-
teos recepisset iterū vice tercia reuer
sus misereri sibi importunis clamori-
bus postulabat. Sed gregꝰ cū a pro
curatore sui mōasterij didicissꝫ nil dā
dū p̄ter scutellā argenteā quam ma-
ter sua cū legumibꝫ mittere solebat in
mōasterio remāsisse. illā statim dari
p̄cepit. Quā ille libēter accipiēs letus
abscessit. Hic aūt angelꝰ dn̄i fuit sicut
se sibi postmodū reuelauit. C
Quadā die btūs gregoriꝰ ꝑ foꝝ vrb
rhomane trāsiens cernit q̊sdā pueros
forma pulcerrimos vultu venustos.
capilloꝝ nitore ꝑspicuos esse venales
Interrogat igit̄ mercatorē de q̄ illos
patria attulissꝫ. Qui rn̄dit. De britā
nia cuius incole silꝰ cādore refulgent.
Interrogat iteꝝ si christiani sūt. Cui
mercator. Nō sed paganicis erroribꝫ
implicati tenēt̄. Tūc gregꝰ acriter in-
gemiscēs heu ꝓch dolor inq̄t q̄ꝫ splen
didas facies princeps tenebraꝝ nūc
possidet. Interrogat insuꝑ qđ eēt vo
cabulū gētis illiꝰ Cui ille. Anglici vo
cant̄. Bn̄ inq̄t anglici q̄si angelici. qꝛ
⁊ angelicos vultꝰ habēt. Interrogau
te iteꝝ eo qđ nomē h̄ret illa ꝓuīcia ait
mercator. Prouinciales illi deiri vocā
tur. Et Gregꝰ. Bene inq̄t deiri vo-
cant̄. qꝛ de ira sunt eruendi. Rursus
de nomīe regis interrogāte ait merca
tor q̄ aelle diceret̄. Et gregoriꝰ. Be-
ne aelle qꝛ alleluia in ꝑtibꝫ illis decan
tari opꝫet. Qui mox ad summū pon-
tificē accedēs cum multa instantia et
p̄cibꝫ vix obtinuit vt ad illos conuer-
tendos mitteret̄. Cūq̄ꝫ iā iter arripu-
isset rhomani đ eiꝰ absentia plīmum
ꝑturbati papam adeūt. ⁊ eum taliter
alloquūt̄. Petrū offēdisti romā đstru
xisti. gregoriū dimisisti. Sicq̄ꝫ papa
ꝑterritus ad eū reuocandū continuo
nūcios destinauit. Cūq̄ꝫ gregoriꝰ iam
iter triū dieꝝ ꝑegisset. ⁊ in q̊dā loco di
uertēs q̄dam ceteris q̄escētibꝫ lectita
ret. locusta supueniēs eū coegit a legē
do q̄escere. ⁊ ex ꝯsideratōe sui nois do
cuit eū in eodē loco stare debere. Qđ
ille spū ꝓphetico discēs. statim comi-
tes adhortat̄ vt velociꝰ debeāt ꝓfici-
sci. Sed supueniētibꝫ aplicis nuncijs
redire cōpellit̄. licꝫ de hoc plīmū tri-
staretur. Tūc papa ipm a mōasterio
suo abstraxit. et suū dyaconē cardina-
lem ordinauit. D Quodā tēpe
tyberis fluuiꝰ alueū suum egressus i-
tantū excreuit vt suꝑ muros vrbis in
flueret ⁊ plurimas domos euerteret.
Tūc etiā ꝑ tyberim fluuiū multitu-
do serpentū cū dracone magno in ma
re descēdit. Sꝫ a fluctibꝫ p̄focati ⁊ ad
litus ꝓiecti totū aerē sua putredīe cor
ruperūt. Sicq̄ꝫ plaga pessima quam
inguinariā vocāt secuta est. ita vt etiā
corꝑali visu sagitte celitꝰ venire ⁊ sin
gulos q̊sq̄ꝫ ꝑcutere viderent̄. Que pri
mo omniū Pelagiū papā ꝑculit et si
ne mora extinxit. Postmodū ꝓ ita
reliquū vulgus deseuit vt subtractis
habitatoribꝫ domos plurias vacuas
in vrbe reliquerit. Sed quia ecclesia
dei sine rectore esse nō poterat Grego
riū licet totis viribꝫ renitentē plebs
omnis elegit. Cum ergo bn̄dici debe
ret et lues populū deuastaret sermo-
nem ad populū fecit processionē faci-
ens letanias instituit. ⁊ vt oīes deuꝫ
attentiꝰ exorarent admonuit. Cū igi
tur deū oīs congregatus populus
exoraret intantū lues ipa deseuit. vt ī
vna hora. lxxx. hoīes spiritū exalarent
Sed nequaq̄ꝫ cessauit populū admo
nere. vt ab oratōe nunq̄ꝫ desisterēt do
nec pestē ipam diuia ꝓpulsaret mise-

ratio. Finita ꝓcessiōe fugere voluit sꝫ
nequit. qꝛ die noctuqꝫ portas vrbis ꝓ
pter eū vigiles obseruabāt. Tādē mu-
tato habitu a q̇busdā negociatoribꝫ
obtinuit vt in q̊dā dolio sup q̄drigaȝ
ō vrbe educeret. Qui mox siluā expe
tijt. cauernaꝝ latibula req̇siuit. ibiqꝫ
tribꝫ diebꝫ latuit. Uerūtn̄ dū sollicite
q̄reret colūba luc̨ ꝑfulgida a celo de
pēdēs sup locū in q̊ latitabat appuit i
q̄ colūna angelos descēdētes ꝛ ascen-
dentes q̇dā reclusus aspexit. Moxqꝫ
ab vniuerso pp̄lo capit̄ trahit̄ ꝛ sum-
mꝰ pōtifex ꝯsecrat̄. Q, ꝟo ad ho-
norꝫ culmē inuitꝰ ascēderit q̇ ꝟba sua
legit patēter aduertit. Nā in ep̄la ad
narsum patriciū sic ait. Dū ꝯtēplati-
onis alta ꝺ̄scribitꝫ ruine mee mihi ge
mitū renouatis. qꝛ audiui q̇d intꝰ ꝑ-
didi dū foras ad culmē regimis ime-
ritꝰ ascendi. Tāto aūt me merore per
cussum cog̊scite. vt vix loq̇ sufficiam.
Nolite ḡ me vocare noemi. i. pulcruȝ
sed vocate me mara. qꝛ amaritudine
plenꝰ sū. Itē alibi. Qꝺ̄ me ad ep̄atus
ordinē cognoscitꝫ ꝑuenisse. si me dili-
gitis plāgite. qꝛ ꝛ ego incessant̄ ꝺ̄fleo.
atqꝫ vt deū ꝓ me exoretis rogo. In ꝓ
logo q̊ȝ sup dyalogū sic ait. Ex occasi
one cure pastoral̄ animꝰ meꝰ seculariū
hoim negocia patit̄. ꝛ post tā pulcraȝ
sue q̇etis spēm terreni actꝰ puluere fe
dat̄. Perpendo itaqꝫ q̇d tolero. ꝑpen
do q̇d amisi. Dūqꝫ intueor illud qꝺ̄ ꝑ
didi fit hoc ḡuiꝰ qꝺ̄ porto. Ecce eniȝ
nūc magni maris fluctibꝫ q̄tior. atqꝫ
in naui mētis tēpestatꝫ valide ꝓcellis
illidor. ꝛ cū ṗoris vite recolo q̄si post
tergū ductꝫ oculis viso litore suspiro.

Sed qꝛ rhomā adhuc ꝑdicta pestꝫ
vastabat more solito ꝓcessionē cū leta
nijs ꝑ ciuitatis circūitū q̊dam tēpore
paschali ordinauit in q̄ imaginē bea-
te marie sꝑ virgīs: que adhuc vt aiūt
est rome in ecclesia q̄ dicit̄ sctā maria
maior quā Lucas arte medicus ꝛ pi
ctor egregiꝰ formasse dicit̄. ꝛ eidē ꝟgi
simillima ꝑ oia ꝑhibet̄. añ ꝓcessioneȝ
reuerēter portari fecit. Et ecce tota ae
ris infectio ꝛ turbulētia imagini cede
bat ac si ipam imaginē fugeret ꝛ eius
ꝑsentiā ferre nō posset. Sicqꝫ pꝰ ima
ginē mira serenitas ꝛ aeris puritas re
manebat. Tūc in aere vt refert̄ iuxta
imaginē audite sunt voces angelorū
canentiū. Regina celi letare alleluia.
qꝛ quē meruisti portare alleluia. resur
rexit sicut dixit all̄a. Statimqꝫ beatꝰ
Gregꝰ quod seq̇t̄ adiūxit. Ora ꝓ no-
bis deū rogamꝰ all̄a. Tūc btūs gre-
gorꝰ vidit supra castrū crescētij ange
lū dn̄i. qui gladiū cruētatū detergēs
i vaginā remittebat. Intellexitqꝫ gre
gorꝰ ꝙ pestis illa cessassꝫ. Et sic factū
est. Un̄ ꝛ castꝝ illud castꝝ angeli dei-
ceps vocatū ē. Tādē vt desideraue
rat augustinū mellitū ꝛ iohānē cum
q̇busdā alijs in angliā misit ꝛ eos su-
is ꝑcibꝫ et meritis ad fidē xp̄i ꝯuertit
E Tāte etiā hūilitatis btūs Gre-
gorꝰ extitit vt se laudare nullo mo-
do ꝑmitteret. Nā stephano ep̄o q̇ euȝ
in suis ep̄l̄is laudauerat ita scripsit.
Multū mihi ꝛ vltra q̄ꝫ audire ꝺ̄bui
indignꝰ fauorē in vestris ep̄l̄is demō
strastis. Et tn̄ scriptū est. Ne laudes
hoiem q̄ꝫ diu viuit. Tn̄ ꝛ si audire ta-
lia dignꝰ nō fui. orōnibꝫ vr̄is peto vt
dignꝰ efficiar vt si bona iō in me dixi
stis. qꝛ nō sunt ideo sint qꝛ dixistꝫ. Itē
i ep̄la ad narsū patriciū. ꝙ cause ꝛ no-
minis silr̄itudinē faciēdo ꝑ scripturas
clausulas declamatōesqꝫ formatꝫ. cer
te frater charissime simeā leonē vocas
qꝺ̄ eo mō vos agere ꝯspicimꝰ q̊ scabi
osos catulos sepe pardos vel tigres
vocamꝰ. Itē in ep̄la ad Anastasium
p̄triarcham anthiocenū. ꝙ vos me os
dn̄i ꝙ lucernā dicitis. ꝙ loq̄ndo ml̄tis
ꝓdesse multisqꝫ posse lucere ꝑhibetis
existimatiōem meā fateor mihi i du-
bitatōem maximā ꝑduxistis. Cōside
ro nāqꝫ qui sum. et nihil me ex hu-
iusmodi boni signo deprehendo. Cō
sidero autem qui estis. et vos men-
tiri posse non arbitror. Cum ergo

credere volo quod dicitis contradicit mihi infirmitas mea. Cum disputa-re volo quod in laude mea dicitur cõtradicit mihi sanctitas vestra. Sed queso vir sancte nobis aliquid de hoc certamine nostro conueniat. vt si non quod dicitis ita est: sit ita quia dicitis Vocabula etiam iactantiam vel vanitatem sonantia omnino respuebat Unde eulogio patriarche alexandrino q eũ vniuersalẽ papã vocauerat ita scribit. In pfatõe eple quã ad me direxistis supbe appellatõis verbũ vniuersalẽ me papã dicẽtes imprimere curauistis. Qd peto dulcissima sctitas vestra vltra nõ faciat. q2 vobis subtrahit qd alteri pl9 q ratio exigat pbet. Ego eni vbis psperari non qro. sed moribus. nec honorẽ esse reputo i quo fratres honorẽ suũ pdere cognosco. Recedãt ergo vba q vanitatẽ inflant. caritatẽ vulnerãt Hinc ẽ q cũ Johãnes epus cõstantinopolitanus hoc vocabulũ vanitatis sibi vsurparz z se vniuersalẽ papã vocari fraudulẽter a sinodo obtinuisset. iter cetera sic de eo scribit Grego. Quis est iste q 9 statuta euãgelica. cõtra canonũ decreta nouũ sibi nomẽ vsurpare psumit vt vl sine iminutõe sit vn9 q esse appetit vniuersus. Verbũ etiã iussiõis sibi a coepis dici nolebat. Vñ ait in epistola ad Eulogiũ epm alexandrinũ. Vestra mihi caritas loqt dicẽs. Sic iussistis. Qd vbũ iussiõis peto a meo auditu remoueri. q2 scio q sum z q estis. Loco eni mihi frẽs estis morib2 pres

Insup ob nimiã hũilitatẽ q erat pditus nolebat q matrone se ancillas suas dicerẽt Vñ rusticane patricie scribens ait. Unũ in tuis eplis egre suscepi. q2 qd sel esse potat sepi9 dicebat ancilla vestra z ancilla vra. Ego eniz qui p epatus onera omniũ seru9 sum factus q ratõne te mihi ancillã dicis. cuius ante episcopatum susceptũ prius fui. Et ideo rogo per omnipotentem deum ne hoc verbum aliquã do ad me in scriptis tuis inueniam Primus in epistolis suis se seruum seruorum dei nominauit z alios nominari instituit. Libros suos dum adhuc viueret ob nimiam humilitatem publicari nolebat. et in aliorum compatione suos nihil valere existimabat. Unde Innocẽtio pfecto africe sic scribit. Q3 expositionẽ. s. Job vobis trãsmitti voluistis vestro studio 9gaudem9. Sed si delitioso cupẽtis pabulo saginari beati Augustini cõpatriote vestri opuscula legite. z ad cõparatõem illi9 similaginis nostruz furfurẽ nõ queratis. Nec ei volo dũ in hac carne sum. si q me dixisse contigit ea facillime homib2 innotesci.

Legit quoq in qdã libro d greco in latinũ trãslato q qdam sctũs pr nomine abbas Johes cũ romã ad visitandũ apostoloz limina venisset. et beatũ Gregoriũ papã p mediũ ciuitatis trãsire videret voluit ei occurrere ac vt dicebat reuerentiaz exhibere. Cernẽs vero btũs Gregori9 q se i terram vellet psternere festinauit. z pmo se corã ipso in terrã psträuit. nec inde surrexit quousq abbas pmo surrexit. in quo maxima eius hũilitas cõmendat. Tante aũt largitatis elemosynaz extitit vt nõ solũ psentib2 s3 etiaz longe positis: et in monte sinay monachis necessaria ministraret. Nam omnium indigentiũ nomina scripta habebat. et eis liberaliter subueniebat. Monasteriũ hierosolymis instituit. et dei famulis illic degentibus necessaria mittere procurauit. Tribus quoq milibus ancillis dei pro quotidianis stipendijs octoginta libras auri annualiter offerebat. Quotidie etiã ad suam mẽsam peregrinos quoslibet inuitabat. Inter qs die quadam vnus accessit: in cui9 manibus dum ipse ex humilitate aquaz fundere vellet: conuersus vrceum accepit. Sed repente illum hominez in cuius manib2 aquã fundere volebat

nõ inuenit. Cũq3 hoc factũ secu3 ipe miraret. eadẽ nocte dñs p visionẽ ei dixit. Ceteris dieb9 me i mẽbris meis hesterno ãt die me i memetipo susce pisti. Alio q3 tpe pcepit cãcellario vt. xij. pegrinos ad prandiũ iuitaret. Qui pgens iussa cõpleuit. Dũ ãt sil' discũberẽt intuẽs papa tredecim nũe rauit. Et accersito cãcellario cur 9 su am iussionẽ tredecim inuitare psum psertat inqsiuit. Quos cãcellari9 nũe rans 7 tñ. xij. inueniẽs ait. Crede mi hi pr̃ nõ sunt nisi. xij. Aniaduertit gre gori9 virũ ppius discũbentẽ vultum crebro mutare. 7 nũc adolescentẽ nũc ho sibi vetulũ venerãda qdã canitie simulare. Finito igit 9uiuio illũ i cu biculo duxit. vehemẽter adiurãs vt ei se nomenq3 suũ pdere dignaret. Qui rñdens ait. Et cur interrogas d noie meo qd est mirabile. Verũtamẽ scito q2 ego sum naufrag9 ille cui scutellã argenteã tribuisti. quã tibi miserat cũ leguminib9 mater tua. Et hoc tibi p certo sit 9gnitũ q2 ab illo die q̃ mi hi ddisti destiauit te dñs fieri ecclesie sue psulem 7 Petri apl'i successorem. Cui grtegorius. Et tu quõ hoc nosti q2 tũc me dñs pesse sue eccl'ie destia uerit. At ille. Qm angel9 ei9 sum. et me tibi dñs nũc remisit vt te sp debe am ptegere. 7 oñe qd petieris per me apud ipm valeas ipetrare. Statim q3 ab eo disparuit ¶ Eo tpe fu it qdã heremita vir magne virtutis q oĩa ppter deũ reliqrat. 7 nihil pter v nã cattã possidebat. Quã blandiens crebro q̃si cohabitatricem in suis gre mijs refouebat. Orauit igit ad deum vt sibi oñdere dignaret cũ quo future remuneratõnis mansionẽ sperare de buisset. q illius amore nil ex diuitijs hu9 seculi possideret. Quadã igit no cte sibi i reuelat q2 cũ gregorio romano põtifice mãsionẽ sibi sperare dberet. At ille fortiter ingemiscens pap sibi volũtariã paupertatẽ pfuisse putabat si cũ eo remuneratõe3 reciperet q tãtis mũdialib9 diuitijs abũdaret. Cũ er go gregorij diuitias sue paupertati die noctuq3 suspirãdo 9ferret. alia nocte audiuit dñm sibi dicentẽ. Cũ diuitẽ nõ possessio diuitiap s3 cupido faciat cur audes paupertatẽ tuã gregorij di uitijs cõpare. q magis illã cattã quã habes q̃tidie palpãdo diligere com probaris: q3 ille tãtas diuitias q3 nõ amãdo s3 9tẽnendo. cũctisq3 liberalit largiẽdo dispgit. Itaq3 solitari9 deo grãs retulit. 7 q meritũ suũ decreuis se putauerat si gregorio 9ferret. orare cepit vt cũ eo mãsionẽ qñq3 pcipe me reret. ¶ Cũ apud mauriciũ im patorẽ et filios ei9 sup morte cuiusdã epi falso accusaret sic ait in epl'a quã apocrisario mittit. Unũ est qd breui ter suggeras dñis meis. q2 si ego fu9 eop in mortẽ lõgobardop vel dãnu3 me miscere voluissem hodie lõgobar dop gẽs nec regẽ nec ducẽ nec comitẽ hret atq3 in sua 9fusione esset. S3 q2 deũ timeo ĩ morte cuiuslib3 hois me miscere formido. Ecce q̃nte humilita tis extitit. q2 cum esset summ9 ponti fex impatoris se seruũ vocabat. 7 dñ3 suũ eũ appellabat. Ecce q̃nte innocẽ tie. q2 in mortẽ inimicop suop 9senti re nolebat ¶ Cũ maurici9 ipator gre goriũ 7 eccl'iã dei psequeret. inter cet'a sic ei scpsit Greg9. Quia eni pctor su3 credo q2 oĩpotentẽ deũ tãto vobis am pli9 placatis q̃to me ei male fuiẽtem affligitis. Quadã igit vice qdã mo nastico habitu idut9 spatã euagina tã dextra tenẽs corã ipatore itrepid9 astitit. 7 9 eũ vibrãs illũ gladio mori turũ pdixit. Territ9 maurici9 a psecu tõe gregorij cessauit. 7 vt p se orare de beret instãter petijt q̃ten9 ipm in hac ta de mal'suis de9 puniret. 7 nõ puni endũ extrẽo examini reseruaret. Qua dã igit vice vidit se maurici9 añ tribu nal iudicis stare 7 iudicem pclamare. Date mauriciũ. 7 capientes eum mi nistri ipsum ante iudicem posuerunt. Cui ille. Ubi vis vt reddã tibi mala

que in hoc seculo ꝑpetrasti. Ille rñ-
dit. Hic poti⁹ ea dñe mihi ⁊ nõ in se
culo futuro retribue. Statimq; diui
na vox iussit tradi mauriciũ vxorem
filios ⁊ filias foce militi occidendos
Qđ ⁊ factũ est. Nõ post mltũ ei tꝑis
focas qdã miles ei⁹ ipm cũ tota fami
lia sua gladio occidit. et ei impio suc-
cessit. Cũ apđ sctãm mariã maio-
rẽ in die pasce missaꝫ celebrarꝫ: ⁊ pax
dñi pnũciaret angel⁹ dñi alta voce re
spõdit. Et cũ spũ tuo. Vñ papa apđ
illã eccl'iam i die pasce statõem facit.
nec sibi cũ dicit. pax dñi in hui⁹ mira
culi testimoniũ rñdeꝛ. I Quo
dã tꝑe traian⁹ imꝑator rhoman⁹ ad
qđdã bellũ vehemẽtissime festiabat
Cui vidua qdã flebiliꝛ occurrit dicẽs
Obsecro vt sanguinẽ filij mei innocẽ
ter ꝑempti vĩdicare digneris. Cunq;
traian⁹ si san⁹ reuerteretꝛ se vĩdicare te
stareꝛ vidua dixit. Et qs mihi hoc p̃
stabit si tu i p̃lio mortuus fueris. tra-
ian⁹ dixit. Ille q post me imꝑabit.
Cui vidua. Et tibi qđ ꝓderit si alter
mihi iusticiã fecerit. Traianus dixit.
Vtiq; nihil. Et vidua. Nonne inqt
meli⁹ ẽ tibi vt mihi iusticiã facias. ⁊
ꝓ hoc mercedẽ accipias q̃ vt alti hãc
trãsmittas. Tũc traian⁹ pietate cõ-
mot⁹ de eq descẽdit ⁊ ibidẽ innocẽtis
sanguinẽ vindicauit. Ferꝛ qꝫ ꝙ cũ
qdã fili⁹ traiani ꝑ vrbẽ eqtãdo nimis
lasciue discurrerꝫ. filiũ cuiusdã vidue
intemit. Qđ cũ vidua traiano lacri-
mabiliꝛ exponeret ipꝫ filiũ suũ q hoc
fecerat vidue loco filij sui defũcti tra-
didit. ⁊ magnifice ipaꝫ dotauit. Dũ
igiꝛ qdã vice diu iã defũcto traiano
gregori⁹ ꝑ foꝝ traiani trãsiret ⁊ hui⁹
mãsuetudinẽ iudicis recordat⁹ fuisset
ad scti petri basilicã ꝑuenit. ⁊ ibidẽ ꝓ
ei⁹ errore amarissime fleuit. Tũc sibi
diuit⁹ est rñsum. Ecce petitioꝫ tuã cõ
pleui ⁊ traiano penã eťnã pepci. De
cetero ãt diligẽtissime caueas ne pro
dãnato aliq p̃ces fũdas Damasce
n⁹ aũt in qdã suo s̃mõe narrat ꝙ gre
gori⁹ ꝓ traiano orõem fundẽs audi-
uit vocẽ sibi diuitus illatã. Vocem
tuã audiui ⁊ veniã traiano do. Cui⁹
rei vt ibidẽ dicit testis ẽ oriẽs ois ⁊ oc
cidẽs. Suꝑ hoc dixerũt qdã ꝙ traia-
nus reuocat⁹ fuit ad vitã vbi graꝫ cõ
secut⁹ veniã meruit. ⁊ sic gl'iam obti
nuit. Nec erat iferno final'r deputat⁹.
nec snia diffinitiua dãnat⁹. Alij dixe-
rũt ꝙ aia traiani nõ fuit simpl'r a rea
atu pene eterne absoluta. sꝫ ei⁹ pena
vsq; ad tꝑs. s. vsq; ad diẽ iudicij fuit
suspẽsa. Alij ꝙ pena q ad locũ vl' mo
dũ aliquẽ tormẽti sub ꝯditõe fuit ta-
xata donec orãte Grego. ꝑ xpi grãm
loc⁹ vel mod⁹ aliqs mutareꝛ. Alij vt
iohãnes dyacon⁹ q hãc legẽdã com
pilauit ꝙ nõ legiꝛ orasse sed fleuisse. ⁊
freqnter dñs misert⁹ ꝯcedit ꝙ hõ q̃-
uis desiderãs petere nõ p̃sumit. et ꝙ
ei⁹ aia nõ ẽ ab iferno libata ⁊ i ꝑadi-
so reposita. sꝫ simpliciꝛ ab iferni cru-
ciatibꝫ libata. Valet eni vt dicit aia
⁊ i inferno existere ⁊ iferni cruciatus
ꝑ dei mĩficordiã nõ sentire. Alij ꝙ pe
na eterna ꝯsistit i duobꝫ. s. i pena sen
sus ⁊ i pena dãni q est carẽtia visiõis
diuie. Pena igiꝛ eťna q̃tũ ad p̃mum
est sibi dimissa. sꝫ q̃tũ ad scđm reten
ta. Ferꝛ qꝫ ꝙ ⁊ angel⁹ istđ adiecerit.
Quia eni ꝓ dãnato rogasti duoꝝ ti-
bi daꝛ optio. Aut ei i purgatorio du
obꝫ diebꝫ cruciaberis. aut certe toto tẽ
pore vite tue infirmitatibꝫ ⁊ doloribꝫ
fatigaberis. Qui p̃elegit toto tꝑe vi
te sue doloribꝫ ꝯcuti. q̃ duobꝫ diebꝫ i
purgatorio cruciari. Vñ factũ ẽ ꝙ sꝑ
deiceps aut febribꝫ laborauit. aut po
dagre molestia p̃ssus fuit. aut validis
doloribꝫ ꝯq̃ssatus. aut dolore stõachi
miserabiliꝛ cruciat⁹. Vñ in qdã ep'la
sic loqꝛ dicẽs. Tãtis podagre: tãtis
molestiaꝝ doloribꝫ p̃mor vt vita mea
mihi g̃uissima pẽa sit. qtidie ei in do
lore deficio. ⁊ mortis remediũ expectã
do suspiro. Itẽ alibi. Dolor me⁹ inť-
dũ mihi lent⁹. interdũ nimi⁹. sꝫ neq;
ita lent⁹ vt recedat. neq; ita nimi⁹ vt
iterficiat. vñ fit vt q qtidie i morte sũ
repellar a morte. Sic aũt me infectio

noxij humoris imbibit vt viuere mi
hi pena sit ꝛ mortẽ desiderãter expe-
ctẽ. quã gemitib⁹ meis solã credo esse
remediũ. K Matrona q̃dã sin-
gulis dieb⁹ dñicis btõ Gregorio pa-
nes offerebat. Cui cũ pᵒ missaꝝ solẽ-
nia corpᵒ dñi offerret ꝛ diceret. Cor-
pus dñi nr̃i iesu xp̃i custodiat te ĩ vi-
tã eternã lasciua subrisit. Ille ꝯtinuo
dexterã ab eiᵒ ore ꝯuertẽs. ꝑtẽ illam
dñici corꝑis suꝑ altare ꝺposuit. Post
modũ corã pplo īterrogauit quaꝫ ob
causam ridere p̃sumpserit. At illa. qꝛ
panẽ quẽ ꝓprijs manib⁹ fecerã tu cor
pus dñicũ appellabas. Tũc gregoriᵒ
ꝓ incredulitate mlierꝭ se in orõe pro-
strauit. ꝛ surgẽs particulã illã panis
instar digiti carnẽ factam reppit ꝛ sic
matronã ad fidẽ reduxit. Orauit ite
rũ ꝛ carnẽ illã in panẽ cõuersam vidit
ꝛ matrone sumẽdũ tradidit. Qui-
busdã p̃ncipib⁹ aliquas p̃ciosas reli-
q̃as petẽtib⁹ aliquãtulũ ꝺ scti iohan
nis euãgeliste dalmatica tribuit Qꝺ
illi suscipiẽtes tanꝗ̃ viles reliq̃as cũ
indignatiõe nimia eidẽ reddiderunt.
Tũc btũs Gregoriᵒ orõe facta cultel
lũ petijt. et pãnũ illũ pupugit. ex cuiᵒ
pũctõnib⁹ sanguis ꝓtinᵒ emanauit.
Sicq̃ꝫ q̃ꝫ p̃ciose essent reliq̃e diuitᵒ ẽ
oñsum. Quidã diuitũ rhomanoꝝ
relicta ꝯiuge fuerat a põtifice ꝯmũio
ne p̃uatus. Qꝺ ille molestissime ferẽs
sꝫ autoritatẽ tãti põtificꝭ euacuare nõ
valẽs magoꝝ suffragia req̃siuit. Qui
se suis carmib⁹ agere ꝓmiserũt vt im
misso demone tãdiu caballᵒ p̃ncipis
vexaret̃ q̃usq̃ꝫ cũ sessore suo ꝑiclitaret̃.
Cũq̃ꝫ gregᵒ aliq̃n suꝑ caballũ suum
trãsiret. imisso demõe magi eiᵒ equũ
tã fortit̃ vexari fecerũt vt neq̃ꝗ̃ ab a-
liq̊ teneri valeret. Tũc gregᵒ reuelan
te spũ diabolicã imissionẽ cog̊scẽs fa
cto crucꝭ signaculo tã caballũ a p̃sen
ti rabiẽ libauit. q̃ꝫ maleficos ꝑpetua
cecitate mulctauit. Qui reatũ suũ cõ-
fitẽtes ad sacri baptismi gr̃am pᵒmo
dũ ꝑuenerũt. Quib⁹ lumẽ ne artem
magicã relegerẽt reddi noluit. eos tñ
eccl'iastico subsidio nutriri p̃cepit.
Legit̃ q̊ꝫ in libro q̇ a grecis lymõ ꝺꝛ.
ꝙ abbas q̇ p̃erat mõasterio scti gre-
gorij eidẽ nũciauit ꝙ q̇dã monachus
penes se numismata tria h̃ret. Queꝫ
gregᵒ ad alioꝝ terrorẽ excõmũicauit.
Post modicũ tꝑis frater morit̃ sctõ
gregorio nesciẽte. Qui iratᵒ ꝙ sine ab
solutõne mortuᵒ fuerat. orõeꝫ ĩ picta
tio scripsit q̃ eũ ab excõicatiõis vincu
lo absoluebat. deditq̃ꝫ eã vni dyaco
noꝝ p̃cipiẽs vt eã suꝑ foueã fratrꝭ de
functi legeret. Quo iussa cõplẽte se-
q̃nti nocte q̇ defunctᵒ fuerat abbati
apparuit. ꝛ se vsq̃ꝫ mõ in custodia de
tentũ sꝫ heri absolutũ fuisse ꝓhibuit.
L Officiũ ꝛ cãtũ eccl'iasticũ necnõ
ꝛ scolã cantoꝝ instituit. et ꝑ hoc duo
habitacula vnũ iuxta basilicã scti pe
tri. alteꝝ iuxta lateranẽseꝫ eccl'iaꝫ fab
cauit. Ubi vsq̃ꝫ hodie lectᵒ eiᵒ q̊ recũ
bens modulabat̃. ꝛ flagellũ eiᵒ q̊ pue
ris minabat̃ cũ antiphonario auten
tico veneratõne ꝯgrua reſuãt̃. In ca
none apposuit. Diesq̃ꝫ nr̃os ĩ tua pa-
ce disponas. atq̃ꝫ ab eterna dãnatiõe
nos eripi. ꝛ ĩ electoꝝ tuoꝝ iubeas gre
ge numerari. Tãdẽ btũs gregᵒ cũ se-
disset annis. xiij. mẽsib⁹. vj. ꝛ dieb⁹. x.
plenᵒ opib⁹ bonis migauit a corpore.
In cuiᵒ tũba hi v̾sus sc̃pti sunt. Su
scipe terra tuo corpus de corꝑe sum-
ptũ. Reddere qꝺ valeas viuificante
ꝺo. Spũs astra petit. leti nil iura no
cebũt. Cui vite alteriᵒ mors magis
ip̃a via ẽ. Põtificꝭ sũmi hoc claudũt̃
mẽbra sepulchro. Qui ĩnumerꝭ sꝑ vi
uit vbiq̃ꝫ bonis. Fluxerũt aũt anni ab
incarnatõe dñi. dcvj. sub Foca imꝑa
tore Pᵒ mortẽ bti gregorij regionẽ to
tam maxima fames iuasit. Uñ pau-
ꝑes q̊s libalit̃ Gregᵒ pascere solebat
ad successorẽ suũ veniẽtes dicebant.
Dñe q̊s pr̃ nr̃ Gregᵒ solebat pascere
tua sctitas fame nõ sinat ꝑire. Qui-
bus v̾bis papa indignatᵒ sꝑ tal'r re-
spõdebat. Si gregoriᵒ ad famã sue
laudis cũctos pplos curauit suscipe
nos ãt nõ possumᵒ pascere. Et sic eos

sp̲ vacuos remittebat. Vñ sctūs gre
gorꝰ ter ei apparuit. ⁊ tūc blande de
sua tenacia ⁊ detractōe redarguit. sed
ille se de nllo emēdare curauit. Vñ il
li q̄rto apparēs terribil' illū corripuit
⁊ in capite letaliter ꝑcussit. Cuiꝰ do/
lore vexatꝰ in breui vitā finiuit. Dū
aūt adhuc p̄dicta fames istaret. q̄daȝ
inuidi gregorio ceperūt detrahere as
serētes ꝙ totū thesauꝝ eccl'ie tāq̄ꝫ vir
ꝓdigus ꝯsumpsissȝ. Vñ ob huiꝰ vin
dictā ad cōburedos libros suos cete/
roꝝ aios inclinarūt. Quoꝝ dū q̊sdaȝ
iā cōbussissent ⁊ ceteros ꝯburere vel/
lēt. petrꝰ dyaconꝰ eius familiarissimꝰ
cū q̊ q̄ttuor libros dyalogoꝝ dispu/
tauerat tradit' vehemētissime restitis/
se asserēs h̄ ad eiꝰ delēdā memoriam
nil valere. cū in diuers' mūdi ꝑtib' exē
plaria tenerēt'. adiūgēs imane sacrile
giū eē tāti patr' tot ⁊ tales libros ex
urere. sup̲ cuiꝰ caput ip̄e sp̄m sctm̄ i si
militudie colūbe freq̄nti/ssime ꝓspexis
set. Tādē eos i hāc sniaȝ adduxit. vt
si illud qḋ dixerat iureiurādo confir/
māś mori ꝯtinuo meruissȝ ipi a libro
rū exustiōe desisterēt. Si ꝟo mori nō
meruissȝ. sȝ sup̲stes sui testioniȷ extitis
set. ip̄e q̄ȝ cōbustorib' manꝰ daret. Fer
tur eni Greg. sibi dixisse ꝙ si miracu/
lū de visiōe colūbe publicaret post h̄
viuere nō valeret Itaq̄ꝫ cū apparatu
dyaconatꝰ euāgelioꝝ libꝝ baiulans
venerabil' leuita petrꝰ adueniēs mox
vt tact' sacrosctis euāgelijs gregorij
sctitati testimoniūȝ ꝑhibuit a dolore
mortis extraneꝰ spiritū int' verba ꝟe
ꝯfessiōis efflauit. M Quidaȝ
monachꝰ monasterij scti gregorij qḋ
dā penes se peculiū ꝯgregauit. Btūs
aūt gregꝰ alteri mōacho apparēs di
xit vt sibi ḋnūciaret ꝙ peculiū disp̲ge
ret et pniam ageret. q̄ȝ die tercia esset
moriturus. Qḋ ille audiēs vehemē/
ter expauit. pniam egit ⁊ peculiū red
didit. Moxq̄ꝫ febrib' adeo correptꝰ ē
vt a diluculo diei tercie vsq̄ꝫ ad horā
terciā p̄ nimio incēdio linguā ab ore
ꝓijciēs vltimū flatū emittere videret'

Sed cū circūstātes monachi corā ip
so psallerēt. psalmodiā tādē int'rūpē/
tes ei detrahere ceperūt. Ille aūt con
tinuo reuiuiscēs ⁊ oculos subridendo
ꝯcutiēs ait. Parcat vobis dñs fr̄es.
quare mihi detrahere voluist'. Nam
impedimentū mihi nō modicū gene
rastis. q̄ȝ tā a vobis q̄ꝫ a diabolo sub
vno tp̲e accusatus nesciebā cui calum
nie primitꝰ rñderē. Sed si qñ queli/
bet migrantē videritis eidē nō detra
ctōem sed cōpassionē impēdatis. vt/
pote qui ad tā districtū iudicis cum
criminatore suo iudiciū vadit. Nam
ad iudiciū cū diabolo steti ⁊ adiuuā
te sancto Gregorio cūctis suis obie/
ctōibus bene respōdi. Tantū de vna
obiectōe cōuictus erubui ꝓ q̄ vt vidi
stis talit' sum vexatꝰ. ⁊ adhuc me nō
potui liberare. Cunq̄ꝫ ḋ ea fratres re
q̄rerent ait. Nō audeo dicere q̄ȝ cum
ad vos a btō gregorio iussus sum ve
nire diabolꝰ de hoc pl'imū est cōque/
stus. putās ꝙ me ad pniaȝ agendam
ꝓ causa illa deꝰ remitteret. Quapro/
pter btm̄ gregoriū vadē dedi ne ꝯmo
tā calūniā cuilib' reuelarē. Moxq̄ꝫ
clamās dixit. O andrea andrea hoc
anno ꝑeas q̄ me prauo ꝯsilio ad hoc
ꝑiculū cōpulisti. Et stati reuolut' ter
ribiliter oculis expirauit. Erat auteȝ
in vrbe q̄dā noie andreas q̄ eodē mo
mēto q̊ ei monachꝰ moriēs ꝑiculum
fuerat imp̄catus in tā grauē morbuȝ
decidit vt defluentib' carnib' ꝯsumi
posset mori aūt nō posset. Tūc mōa/
chis monasterij scti gregorij ꝯuocat'
ꝯfessus est ꝙ cū p̄dicto monacho q̄s/
dam monasterij cartulas rapuissȝ. ac
susceptis p̄cijs extraneis tradidisset.
Moxq̄ꝫ is qui dudum mori nō pote
rat inter verba sue cōfessionis spiritū
exalauit. N Eo tp̲e vt in vita
sancti eugenij legit'. dū adhuc ambro
sianū officiū magis q̄ꝫ gregorianum
ab eccl'ijs ꝟuaret'. rhomanus pōtifex
noie adrianus ꝯciliūȝ ꝯuocauit. vbi
statutum est vt gregorianū officiū de
beret vniuersaliter obꝟuari. Cuiꝰ rei

karol⁹ imꝑator executor existēs ꝑ di
uersas discurrēs ꝓuīcias minis ⁊ sup
plicijs oēs clericos ad hocipm coge//
bat ⁊ libros ambrosiani officij vbiqꝫ
ꝯburebat. mltosqꝫ clericos rebelles
incarcerabat. Proficiscēs aūt beatus
Eugeni⁹ eps ad ꝯciliū. inuēit ipꝫ cō
ciliū ꝑ triduū iā solutū. suaqꝫ pruden
tia dn̄m papā sic iduxit. ꝙ oēs p̄latos
q̇ ꝯcilio iterfuerāt. ⁊ iā ꝑ tres dietas
recesserāt reuocauit. Cōcilio igit̄ con//
uocato oim patꝝ hec snīa vna fuit vt
missale ambrosianū ⁊ gregorianū su
ꝑ altare bti petri apl̄i ponerēt. ⁊ fores
eccl̄ie optime clauderent̄ ac plimorū
epoꝝ sigill' diligētissime munirent̄. et
ipi tota nocte oroīb⁹ insisterēt. vt dn̄s
ꝑ signū aliq̇d reuelaret q̇d hoꝝ ab ec
clesijs magis ꝯuari vellet. Sicqꝫ per
oīa vt ordinauerāt faciētes mane ia//
nuas eccl̄ie aperuerūt ⁊ vtrūqꝫ missa
le suꝑ altare aptū iuenerūt. vl' vt alij
asserūt missale gregorianū penit⁹ dis
solutū. ⁊ huc illucqꝫ dispsū iuenerūt.
ambrosianū aūt solūmō aptū suꝑ al
tare i eodē loco i q̊ posuerāt repperūt
Quo sig̊ diuit⁹ sūt edocti vt gregoria
nū officiū deberet ꝑ totū mūdū dispꝑ//
gi. ambrosianū aūt tm̄ i sua eccl̄ia ob
ꝯuari. Sicqꝫ scti p̄res vt diuitus edo
cti fuerāt statuerūt. ⁊ sic vsqꝫ hodie ob
ꝯuat̄. Narrat Iohes dyacon⁹ qui
vitā bti gregorij cōpilauit. ꝙ dū vitā
ei⁹ ꝯscriberet ⁊ cōpilaret. q̇dā vir sa//
cerdotalit̄ insignit⁹ ei dormiēti ⁊ ad
laternā vt sibi videbat̄ scribēti astitit
Cui desuꝑ cādidissima ⁊ adeo tenuis
sima vestis erat vt ei⁹ raritate nigre
do subterioris tunice appareret. Hic
ꝓpius accessit ⁊ inflatis buccis risuꝫ
ꝯtinere nō potuit. Cūqꝫ iohes eū in//
terrogaret cur vir ꝗuioris officij sic dis
solute rideret ait. Quia tu scribis de
mortuis q̄s viuētes nūqꝫ vidisti Cui
iohes. Et si illū nō nouerim facie: tn̄
de illo scribo q̄ didici lectiōe. At ille.
Tu inq̇t vt video sic voluisti fecisti.
⁊ ego q̄ facere poto nō cessabo. Mox
qꝫ illi lumē latne extīxit ⁊ adeo ipꝫ ꝑ
terruit vt vehemēter exclamās puta
ret se ab illo gladio iugulatuꝫ. Mox
qꝫ gregori⁹ affuit. comitāte secū dex//
trorsū btō Nicolao. sinistrorsū ꝓo pe//
tro dyacono. eiqꝫ dixit. Modice fi//
dei q̄re dubitasti. Cūqꝫ post cortinaꝫ
lecti aduersari⁹ latitaret: gregori⁹ ex
manu petri dyaconi magnā facē quā
tenere videbat̄ arripiēs: eiusqꝫ flāmis
os faciēqꝫ ipius aduersarij exurēs ad
instar ethiopis denigruit. Quedā au
tē scintilla ꝑuissima cadēs i ei⁹ vesteꝫ
candidā ipam dicto citi⁹ ꝯflagrauit.
⁊ sic nigerrim⁹ tot⁹ apparuit. Dixit
qꝫ petr⁹ btō gregorio. Satꝫ denigui
mus eū. Cui gregori⁹. Nos illū non
denigruimus sꝫ nigꝝ fuisse mōstraui
mus. Sicqꝫ ibidē multo relicto lumi
ne abierūt

Legēda xlvij A

De sancto Longino

LOnginus fuit qui//
dā cēturio. q̇ cū alijs militi
bus cruci dn̄i astās: iussu
pilati latus dn̄i lācea ꝑfo
rauit. ⁊ vidēs sig̊q̄ fiebāt. solē. s. ob//
scuratū ⁊ terremotū in xp̄m credidit.
maxime ex eo vt q̇dā dicūt. ꝙ cū ex in
firmitate vel senectute ei⁹ oculi cali//
gassent de sanguie xp̄i ꝑ lāceā decur//
rente fortuitu ocl'os suos tetigit. ⁊ ꝓ//
tinus clare vidit. Vn̄ renūciās mili//
tie ⁊ ab apl'is instruct⁹ in cesaria ca//
padocie. xxviij. annis mōasticā vitaꝫ
duxit. ⁊ verbo ⁊ exēplo mltos ad fi//
dē ꝯuertit. Cū aūt a p̄side tēt⁹ fuissꝫ
⁊ sacrificare nollꝫ: iussit p̄ses oēs den
tes eius excuti ⁊ liguā abscidi. Lō//
ginus tn̄ ex hoc loq̇lā nō ꝑdidit. sed
accepta securi oīa idola cōminuit et
fregit dicēs. Si dij sunt videbimus.
Demōes aūt de idol' exeūtes i p̄sidē
⁊ in oēs socios ei⁹ intrauerūt. ⁊ insa//
niētes ⁊ latrātes se lōgini pedib⁹ pro
strauerūt. Et ait lōgin⁹ i demōibus.
Cur habitatꝫ i idol'. Qui rn̄derunt.
Vbi nō noiat̄ xp̄s. ⁊ ei⁹ signū nō est
positū ibi ē habitatio nr̄a. Cū g̊ p̄ses
insaniret. ⁊ ocl'os amisisset dixit ei lō

ginus. Scito qꝛ sanari nō poteris ni-
si qñ me occideris. Scito enī a te mor
tuus fuero ꝑ te orabo. ꝛ sanitatē tibi
corpis ꝛ aīe impetrabo. Et stati eum
decollari iussit. Post hoc abijt ad cor-
pus ei⁹. ꝛ ꝓstrat⁹ cū lachrymis pniaꝫ
egit. ꝛ ꝯtinuo visuꝫ et sanitatē recepit
ꝛ in bonis opib⁹ vitā finiuit

Legenda xlviij. A
De sancto Benedicto

BEnedictus dictus ē. vel qꝛ multa bñdixit. vl' qꝛ in hac vita multas bñdi-ctōes habuit. vel qꝛ oēs bñdicebant de eo. vel qꝛ eternā meru it bñdictōem habere. Ei⁹ vitā sanct⁹ Gregorius scripsit B

BEnedictus ex Nursia puīcia ortus cū rhome liberalib⁹ stu dijs tradit⁹ eēt in ipa sui i fan tia lrās deseruit. ꝛ desertū petere dcre-uit. Quē nutrix sua q̄ eū tenerrie dili-gebat vsqꝫ in quendā locū q̄ dꝛ eside secuta ē. vbi ad purgandū triticū mu tuo capisteriū petijt. Sed sup mēsam incaute ponēs cū corruissꝫ i duab⁹ pti bus fractū vidit. Quā bñdict⁹ flere ꝯspiciēs ptes capisterij accepit. et ab orōe surgēs integre solidatū inuenit. Postmodū nutricē occulte fugiens in quēdā locū venit. vbi trib⁹ annis ho minib⁹ incognit⁹ māsit. excepto q̄daꝫ monacho Romano noīe. q̄ sibi sedu-le necessaria mistrabat. Cū ꝟo ad spe-cū a romani monasterio iter nō eēt pa nē in lōgissimo fune ligabat. ꝛ sic euꝫ deponere ꝯsueuerat. Tintinabulum etiā ipi chorde iseruit. vt ad ei⁹ sonitū vir dei cognosceret qñ sibi roman⁹ pa nē pberet: quē exiēs acciperet. Sꝫ anti-quus hostis vni⁹ caritati ꝛ alteri⁹ iui dēs refectōi lapidē iactauit ꝛ tintinna bulū fregit. sed tñ romanus ei mistra re nō desijt. Post hoc cuidā pbyte ro refectōeꝫ sibi in paschali solennita-te parāti dñs ꝑ visum apparuit dicēs Tu tibi delicias pparas: et seru⁹ me⁹ illo in loco fame cruciat'. Qui ꝓtinus surrexit. ꝛ cū difficultate magna eum inueniēs dixit. Surge ꝛ sumam⁹ ci-bū qꝛ hodie pascha dñi est. Cui bene dictus. Scio qꝛ pascha est. qꝛ videre te merui. Lōge q̄ppe ab hoib⁹ posit⁹ qꝛ die eadē paschal' esset solēnitas ig-norabat. Cui pbyter. Veracit' hodie re surrectiōis dñice dies est. abstinere te nō ꝯuenit. qꝛ ob hoc ad te missus suꝫ. Sicqꝫ deū bñdicentes sumpserūt ci-bū. B Quadā die auis q̄dam nigra q̄ merula vocat' importune c i ca ei⁹ faciē volitauit. ita vt ab eo ma-nu capi potuisset. Sed signo crucis edito auis recessit. moxqꝫ diabol⁹ q̄n dā feminā quā aliqñ viderat añ eius oculos mentis reduxit. eiusqꝫ animuꝫ tāto igne i speciē illi⁹ accendit vt pene heremū voluptate vict⁹ deserere deli-beraret. Sed subito diuina grā ad se reuersus ꝯtinuo se exuit. et in spinis ꝛ vepb⁹ q̄ ibi aderāt se adeo volutauit vt toto corpe inde vulnerat⁹ exiret. et ꝑ cutis vulnera mētis vulnera educe ret. Vicit itaqꝫ peccatū qꝛ mutauit in cendiū. Ab illo aūt tpe nulla postmo dū temptatio in ei⁹ corpe pullulauit. Crebrescēte itaqꝫ ei⁹ fama cum ab bas mōasterij cuiusdā obijsset. tota ip sius mōasterij cōgregatio ad eū venit ꝛ vt p̄esse eis deberet petijt. Qui diu negādo distulit: suis illorūqꝫ fratrum morib⁹ se ꝯuenire nō posse pdixit. Sꝫ tandē victus assensum dedit. Cūqꝫ re gulā illic districti⁹ seruari pcipet semet ipos rephēdebant ꝙ ipm sibi preesse poposcerāt. quoꝝ. s. tortitudo normā ei⁹ rectitudis offēdebat. Cūqꝫ sibi cū eo aspicerēt illicita nō licere ꝛ gue esse sedule assueta relinqre: venenuꝫ vino miscuerūt. ꝛ sibi recūbenti obtulerūt. Sed benedictus signū crucis edidit. et q̄si iactu lapidis vas illud vitreum fregit. Intelligēs igitur qꝛ potū mor tis habuerat. qđ portare nō potuit si gnum vite ilico surrexit ꝛ placido vul tu dixit. Misereat' vestri oipotēs de⁹

fratres. nunq̇d nō dixi vobis qꝛ v̄ris
ac meis moꝛibꝫ nō ꝯuenirē. Tūc ad lo
cū derelicte solitudis rediJt. vbi crebre
scētibꝫ signis claruit. ꝛ multis ad eum
veniētibꝫ duodecim monasteria ꝯstru
xit. In vno aūt illoꝝ q̇dā monachus
erat q̇ ad orōem diu stare nō poterat.
sed orātibꝫ aliJs mox foras exibat ꝛ ali
q̄ terrena ꝛ trāsitoria agebat. Qd̄ cuꝫ
abbas illius mōasteriJ btō benedicto
narrasset iuit illuc. ꝛ vidit ꝙ illū mona
chū q̇ in oratōe manere nō poterat. q̇
dā niger puerulꝰ ꝑ vestimēti fimbriā
foras trahebat. Dixitqꝫ abbati mōa-
steriJ ꝛ mauro mōacho. Nunq̇d n̄ aspi
citis q̇s est qui eū trahit. Cūqꝫ rn̄dis-
sent nō: ait. Oremus vt vos etiā vide
atis. Orātibꝫ illis maurꝰ vidit sed ab
bas videre nō potuit. Die igiṫ alia ex
pleta oratōe vir dei monachū foꝛꝭ rep
ꝑit quē ꝓ sui cecitate virga ꝑcussit ꝛ ex
tūc imobil'i orōe ꝑmāsit. sicqꝫ antiquꝰ
hostis dn̄ari nō ausus ē in eiꝰ cogitati
one ac si ipē ꝑcussus fuissꝫ ex verbere.

Ex his monasteriJs tria sursuꝫ in
rupibꝫ mōtis erāt. q̄ deorsum cū mag̃
labore aq̄s hauriebāt. Cūqꝫ fratres il
li virū dei sepe rogarēt vt monasteria
sua mutaret. q̇dā nocte cū q̇dā puero
mōtē ascēdit vbi diutiꝰ orās tres pe-
tras in eodē loco ꝓ signo posuit. Cū-
qꝫ de mane domū rediJsset. ꝛ frēs pro
eadē causa ad eū venissent dixit. Ite ꝛ
illā rupē in q̄ tres petras positas inue
neritis in medio cauate. valet eni dn̄s
inde vobis aquā ꝓducere. Qui eūtes
ꝛ iā illā rupē sudantē inueniētes. cōca
uū locū illū fecerūt. ꝛ mox aq̄ repletū
viderūt. q̄ vsqꝫ nūc tā sufficiēter ema-
nat vt ab illo mōtis cacumie vsqꝫ ad
inferiora descēdat. Quadā vice dū
circa mōasteriū viri dei q̇dā cū falca-
stro vepres abscideret. ferꝝ de manu-
brio ꝓsiliēs in quēdā lacū ꝓfundū ce-
cidit. Cūqꝫ de hoc ille nimis angusti
areṫ vir dī manubriū in lacū posuit. ꝛ
mox ferrū vsqꝫ ad suū manubriū ena
tauit. C Placidus puer ꝛ mo
nachus ad hauriēdū aquā egrediēs i
flumen cecidit ꝛ mox ipm vnda rapu
it. ꝛ pene in vnius sagitte cursum a t-
ra introrsus traxit. Vir aūt dei in cel-
la ꝯsistens hoc in spū statim nouit. et
mauꝝ vocans q̇d de puero acciderit i
dicauit. ac vt ad ipm eripiendū ꝑgerꝫ
impauit. Accepta bn̄dictōe concitus
maurꝰ ꝑrexit. et ꝑ terrā se ire existimās
suꝑ aq̄s vsqꝫ ad pueꝝ venit. eūqꝫ per
capillos tenēs de aq̄ extraxit. Qui ad
virū dei veniens retulit q̇d acciderat.
sed ipē hoc nō suis meritis sꝫ eiꝰ obe-
diētie deputauit Presbyter q̇dam
florētius noīe viro dei inuidēs ad tan
tā deuenit maliciā vt panē veneno in-
fectū viro dei tanq̄ꝫ ꝓ bn̄dictōe trans-
mitteret. quē sanctꝰ g̃tanter accepit. et
coruo q̇ d̄ manibꝫ eius panē accipe cō
sueuerat ipm ꝓiecit dicēs. In nomie
iesu xp̄i tolle hūc panē ꝛ eū in tali loco
vbi a nullo homie sumi valeat ꝓiJce.
Tūc coruus apto ore expāsis alis cir-
ca eūdē panē cepit discurrere atqꝫ cro-
citare. ac si apte diceret ꝛ obedire se vel
le ꝛ tn̄ iussa implere nō posse. Cui san-
ctus iteꝝ atqꝫ iteꝝ ꝑcipiebat dicens.
Leua leua eū securus atqꝫ ipm vt dixi
ꝓiJce. Qui tandē eū tollēs post tres di
es rediJt. ꝛ de manu eius annonā quā
ꝯsueuerat accepit. Vidēs aūt florētiꝰ
qꝛ corpꝰ mgr̄i necare nō potuit. se ad
extiguēdas discipuloꝝ aīas accendit.
ita vt septē nudas puellas i horto mo
nasteriJ ludere ꝛ cātare facerꝫ vt sic mo
nachos ad libidinē inflāmaret. Qd̄
sctūs vir de cella ꝓspiciēs lapsum di-
scipulis ꝑtimescēs inuidie locū dedit.
ꝛ q̇busdā secū assūptꝭ fratribꝫ ipē ha-
bitatōem mutauit. Sed florētiꝰ cū in
solario ꝯsistēs eū recessisse ꝯspiceret et
gauderet repēte solariū cecidit ꝛ ipm
ꝓtinus extinxit. Tūc maurꝰ post viꝝ
dei currēs ait. Reuertere qꝛ q̇ te ꝑseq̄-
baṫ extinctus est. Quod ille audiens
vehemēter ingemuit. vel qꝛ inimicus
occubuit. vel quia de inimici morte di
scipulus exultauit. Qua de re factū ē

vt eidē penitentiā indiceret q mādās talia gaudere de inimici morte p̄sum-psisset. Ipse aūt ad alia migrās locū nō hostē mutauit. Nā ad montē cassi-nū venit ꝛ templū appollinis qḋ ibi situm erat in sancti iohānis baptiste oratoriū fabricauit ꝛ circūadiacentē populū ab idolatria ꝯuertit. Sꝫ hoc antiquus hostis grauit̄ ferēs corpali-bus eiꝰ ocul̄ teterrimꝰ apparebat. ꝛ i eū ore oculisq̄ flāmātibꝫ visibiliter se-uiebat atq̄ dicebat Bn̄dicte bn̄dicte Sed cū ille nihil sibi rn̄deret dicebat Maledicte maledicte nō bn̄dicte q̄d me p̄seq̄ris. Quadā die lapidē q̄n-dā in terra iacentē fratres in edificiuꝫ leuare volebāt sꝫ nequaq̄ valebant. Cūq̄ viroꝝ multitudo adessꝫ ꝛ ab eis leuari nō posset adueniēs vir dei bn̄-dictōem dedit. ꝛ tūc maxima celerita te leuatus est. Ex q̄ ꝑpenderūt q diabolꝰ illi insidebat. ꝛ q̄ eū moueri non pmitrebat. Cūq̄ fratres parietē pau lo altiꝰ edificarēt antiquꝰ hostis viro dei apparuit ꝛ qꝛ ad laborātes frēs p̄geret indicauit. Qui ꝓtinus eis nun-ciū misit dicēs. Fratres caute vos agi te qꝛ ad vos sp̄us malignꝰ venit. Vix aūt nunciꝰ v̄ba cōpleuit. ꝛ ecce parie-tem antiquꝰ hostis euertit. ꝛ quēdam pueꝝ monachū ruina ꝯtriuit. Sꝫ vir dei pueꝝ mortuū ꝛ laceratuꝫ in sacco ad se adduci fecit. ꝛ orōne sua ip̄m re-suscitās opi p̄dicto restituit. D

Laicus q̄dā honeste vite singul̄ ānis ad visitandū virū dei ieiunus vēire cō sueuerat. Quadā igit̄ die dū illuc iret se illi alter viator adiūxit. q̄ sumēdos in itinere cibos portabat. Cunq̄ iā tardior hora excreuisset dixit. Veni fr̄ sumamꝰ cibū ne lassemur in via. Quo rn̄dente q nullatenꝰ cibū in via gusta ret ad horā ille subticuit. Postmoduꝫ ad hoc ip̄m inuitauit sed ille ꝯsentire noluit. deniq̄ cū hora iā p̄terissꝫ ꝛ eos lōgum fatigasset iter p̄atū et fontem et q̄cunq̄ corpus ad reficiendum de lectare poterant inuenerunt. Tunc viator hoc ei ostendens: rogauit vt paululum gustaret ꝛ ibidem quiesce-ret. Cū igit̄ verba auribꝫ et loca ocul̄ blandirent̄ eidem cōsensit. Cunq̄ ad benedictū venisset dixit ei vir dei. Ec ce frater malignꝰ hostis semel tibi p-suadere nō potuit. scđo nō valuit sed t̄cio supauit. tūc ille pedibꝫ eiꝰ aduolu-tus se deliq̄sse igemuit. Totila rex gothoꝝ expiri volēs vtꝝ vir dei pro-phetie spiritū haberet. cuidā suo spa-tario vestimenta regalia tribuit. eūq̄ cuꝫ oī apparatu regio ad monasteriū destinauit Quē ille venientē cōspiciēs dixit. Pone fili pone hoc qḋ portas. n̄ est tuum. q̄ ꝓtinꝰ in terrā cecidit ꝛ qꝛ tāto viro illudere p̄sumpsisset expauit

Clericꝰ q̄dam q̄ a diabolo vexabat̄ ad virū dei vt sanaret̄ adductꝰ ē. Cun q̄ ab eo diabolū expulisset ait. vade ꝛ de cetero carnes nō comedas. nec ad sa cros ordies accedas. Quacūq̄ āt die ad sacros ordīes accedere p̄sumpseris iuri diaboli mācipaberis. Cū īꝯo hoc aliquo tp̄e custodisset. sed minores su os sibi p̄poni in sacris ordinibꝫ cerne-ret. verba viri dei quasi ex longo tēpo re oblitus postposuit. atq̄ ad sacrum ordinē accessit. Quē mox is q̄ euꝫ reli querat diabolus tenuit. eūq̄ vexare q̄ usq̄ animā eius excuteret nō cessanit. E Vir q̄dam duos flascōes vini per quendā pueꝝ ad eum misit. sed il le vnum in via abscondit ꝛ aliū detu-lit. Vir autē dei cum gratiarū actōne accepit vinū. ꝛ discedentē pueꝝ āmo-nuit dicens. Fili vide ne de illo flasco-ne quem abscōdisti bibas. sed iclina il lum caute et inuenies q̄d intus habe-at. Qui cōfusus valde ab eo exiuit. et reuersus volens adhuc ꝓbare quod audierat cum flasconē inclinasset pro-tinꝰ de eo serpens egressus est Qua dam vice cum vir dei in sero cenaret. monachus q̄dam filius defensoris ei assistens et lucernā tenens p̄ spiritum superbie intra se cogitare cepit. Quis ē hic cui ego māducāti assisto. lucernā

teneo seruitiũ impẽdo. Quis sum ego
vt isti seruiã. Cui stati vir dei ait. Si-
gna coꝛ tuũ frater signa coꝛ tuũ q̇d est
qđ loq̃ris. vocatisq꜂ fratribꝫ lucernaꝫ
iussit de manibꝫ eius tolli. ip̄m ꝟo ius-
sit ad monasteriũ accedere ⁊ q̇etũ sede
re. Gothoꝝ q̇dã zalla nomie ꝑfidie
fuit arriane. q̇ totile regis tp̄ibꝫ cõtra
catholice eccl'ie religiosos viros ardo-
re imanissime crudelitatis exarsit. ita
vt q̇squis ei clericꝰ monachusue ante
faciẽ venisset ab eiꝰ manibꝫ viuꝰ nullo
modo exiret. Quadaꝫ ꝟo die auaricie
sue estu succẽsus in rapina reꝝ inhiãs
dũ q̄ndã rusticũ crudelibꝫ toꝛmẽtis af-
fligeret eũq꜂ ꝑ supplicia diuersa lania
ret. victus penis rusticꝰ sese ⁊ res su-
as Benedicto dei famulo cõmẽdasse
ꝓfessus est. Et dũ hoc a torquẽte cre-
dit. suspensa interim crudelitate ad vi
tam interim repat. Tũc idẽ zalla ces-
sauit rusticũ toꝛmẽtis affligere sꝫ eius
bꝛachia loꝛis foꝛtibꝫ astrigẽs añ equũ
cepit impellere vt q̇s esset ille bñdictꝰ
q̇ eius res suscepat demõstraret. Quẽ
ligatis bꝛachijs rusticꝰ añcedẽs du-
xit ad scti viri mõasteriũ. eũq꜂ ante in
gressum cellule solũ sedentẽ reppit et
legentẽ. eidẽ aũt subseq̄nti ⁊ seuienti
zalle rusticus dixit. Ecce iste est đ q̊ di
xerã bñdictus pater. queꝫ dũ feruido
spũ cũ ꝑuerse mẽtis insania essꝫ intui-
tus. eo erroꝛe q̊ ꝯsueuerat actuꝝ se exi
stimãs magnis cepit vocibꝫ clamare
dicẽs. Surge surge ⁊ res istius rustici
redde q̄s accepisti. Ad cuiꝰ vocẽ vir đi
ꝓtinus ocl'os leuauit et a lectõe cessa-
uit. eũq꜂ intuitus mox ⁊ rusticũ q̇ liga
tus tenebaṫ attẽdit. Ad cuiꝰ brachia
dũ ocl'os deflexisset miro mõ tãta cele
ritate cepeřt alligata brachia loꝛa dis-
soluere vt dissolui tã cocite nulla ho-
minũ festinatõe potuissent. Cũq꜂ qui
ligatꝰ venerat cepissꝫ subito astare so-
lutus ad tãte ptãtis vim tremefactus
zalla ad terrã coꝛruit ⁊ ceruicẽ crudeli
tatis rigide ad eiꝰ vestigia inclinans:
oꝛõibꝫ se illius ꝯmẽdauit. Uir aũt sã
ctus a lectõne minime surrexit sed vo-
catis fratribꝫ eũ introꝛsus tolli vt bñ-
dictõem accipet p̄cepit. quẽ ad se redu
ctũ vt a tãta crudelitatꝭ insania q̇esce-
re deberet admonuit. q̇ refectꝰ recedẽs
nihil vlterius repetere a rustico p̄sum
psit. quẽ vir dei nõ tãgendo sed respici
endo soluerat. Quodã tp̄e i cam-
panie regiõe fames incubuerat mag̃:
q̄ oẽs alimẽtoꝝ indigentia coangusta
bat. iãq꜂ i benedicti mõasterio triticũ
deerat. panes ꝟo oẽs ꝯsumpti fuerãt.
vt nõ plꝰ q̃꜂ q̇nq꜂ ad refectõis hoꝛam
fratribꝫ inuenire potuissent. Cũq꜂ eos
venerabil' pater ꝯtristatos cerneꝛꝫ eo
rũ pusillanimitatẽ studuit modesta i-
crepatiõe coꝛrigere. ⁊ rursum ꝓmissio
ne subleuare dicẽs. Quare de panis i
opia vester animus cõtristaṫ. hodie q̇
dẽ minus est. sꝫ crastina abũdãter ha
bebitis. Seq̄nti aũt die ducẽti farine
modij añ foꝛes celle in saccis inuenti
sunt. q̊s oipotens deꝰ q̇bꝫ deferentibꝫ
trãsmisisset nũc vsq꜂ manet incognitũ
Qđ cũ fratres cernerẽt dño gr̃as refe
rentes didicerũt iã de abũdãtia nec i
egestate dubitare. Legiṫ q̊ꝫ ꝙ q̇daꝫ
habebat filiũ moꝛbo elephãtino coꝛ-
ruptũ. ita vt iã pilis cadentibꝫ cutis i-
tumesceret. atq꜂ increscentẽ saniẽ occl'
tare nõ posset. q̇ ad virũ dei ab eodeꝫ
patre eius missus saluti pristine sub
omni celeritate restitutus est. ⁊ de hoc
immensas gratias dño obtulerunt. ⁊
postmodũ dictus puer in bonis opi-
bus ꝑseuerans in dño feliciter obdoꝛ
miuit. Cũ quosdã ex fratribꝫ ad q̄n
dã locũ mitteret vt ibidẽ monasteriuꝫ
cõstruerent. cõstituta die se ad eos vẽ-
turũ dixit ⁊ q̄liter cõstrui deberet indi
care. Nocte vero eadẽ qua ꝓmissus il
lucescebat dies. monacho quẽ illic p̄-
posuerat atq꜂ eius p̄posito in somnis
apparuit. et loca singula vbi q̇q꜂ edifi
cari debuissent subtiliṫ đsignauit. Cũ
autẽ visioni fidẽ nõ darẽt ⁊ adhuc ip-
sum expectarẽt. tandem ad eũ reuersi
dixerũt. Expectauimꝰ pater vt veires

ſicut ꝓmiſeras nec veniſti. Cui ille. q̄/
re fratres iſta dicitis. nūquid nō vob
apparui ⁊ loca ſingula deſignaui. Ite
⁊ ſicut ꝑ viſionē vidiſtis oia ordinate.
¶ Nō longe ab eiꝰ monaſterio due
ſctimoniales femīe ex nobili genere e/
rāt q̄ linguā nō reſtringebāt. ſꝫ eum q̇
eis ꝑerat incautꝭ ſmōibꝫ ſepe ad iracū
diā ꝓuocabāt. Qui cū hoc viro dī re
tuliſſet mādauit eis dicēs. Reſtrigite
linguaꝫ vr̄am alioqn excōicabo vos.
quā excōicatōis ſentētiā nō ꝓferēdo i
tulit ſed intētando. Ille aūt nihil mu
tate intra paucos dies defuncte ſunt.
⁊ in eccl'ia ſepulte. Ubi dū miſſe cele/
brarent̄ ⁊ dyaconꝰ ex more diceret. q̇
nō cōicat exeat foras. nutrix eaꝝ que
ꝓ eis ſꝑ oblatōem offerebat eas ð ſe/
pulchris ſuis ꝓgredi ⁊ eccl'iam exire
videbat. Cumqꝫ ſctō benedicto nūcia
tū eſſet. ille manu ſua oblationē dedit
dicēs. Ite ⁊ hāc oblationē ꝓ eis offer
te. ⁊ vlteriꝰ excōicate nō erūt. Qð cuꝫ
factū fuiſſꝫ ⁊ dyaconꝰ ex more clama/
ret ab eccl'ia decetero exire viſe nō ſūt.
Monachꝰ q̇dā cū ad viſitādoſ pa/
rētes exiſſet ſine bn̄dictōe. ⁊ ea die qua
ad eos ꝑuenit defunctꝰ fuiſſet. ⁊ ſepul
tū ſemel ⁊ bis terra reieciſſꝫ. ꝑentes eiꝰ
ad eū venerūt. ⁊ vt ei ſuā bn̄dictōꝫ im
pēderet rogauerūt. Qui corpus domi
ni accipiēs ait. Ite ⁊ h̄ ſuꝑ pectꝰ eius
ponite. eūqꝫ ſic ſepulture tradite. Qð
cū factū fuiſſꝫ ſepultū corpꝰ t̄ra retinu
it nec vltra ꝓiecit. Quidā mōachꝰ
in monaſterio manere nō valens viro
dei tantū inſtitit donec ipm̄ iratꝰ abi
re ꝑmiſit. Qui mox vt de monaſterio
exijt apto ore draconē in itinere inue/
nit. Quem cū deuorare vellet clama/
uit dicēs. Currite currite qꝛ draco iſte
vult me deuorare. Currētes aūt fr̄es
dracone mīme inuenerūt. ſed tremētē
⁊ palpitantē monachū ad monaſteri/
um reduxerūt. Qui ſtatī ꝓmiſit ſe nū
q̄ꝫ de monaſterio receſſuꝝ. Quodā
t̄ꝑe dū totā illā ꝓuinciā fames valida
occuparet. ⁊ vir dei oīa que inuēire po
tuerat egentibꝫ tradidiſſꝫ. ita ꝙ nihil ī
monaſterio ꝑter modicū olei in vaſe
vitreo remāſiſſꝫ. iuſſit cellerario vt il/
lud modicū olei cuidā egenti darꝫ. Il
le vero imꝑantē audiuit ſed iplere cō/
tēpſit. eo ꝙ nihil olei fratribꝫ remane/
bat. Qð vt vir dei cōperit vas vitreū
cū oleo ꝑ feneſtrā ꝓijci iuſſit ne q̇d in
monaſterio ꝑ inobedientiā remanerꝫ
Proiectū itaqꝫ vas cū ſuꝑ ingentia ſa
xa cecidiſſꝫ nec vas fractū nec oleū eſt
effuſum. Qð ille leuari iuſſit ⁊ dari in
tegrū poſtulāti. Monachū aūt illum
de inobediētia ⁊ diffidētia increpans
ſe in orōem dedit. ⁊ ꝯtinuo qðdā ma/
gnū doliū qð ibi erat oleo plenū fuit.
qð adeo excreuit vt ꝑ pauimētū efflu
ere videret̄. ¶ Quadā vice ad vi
ſitādū ſororē ſuā deſcēderat. Cū autē
ad mēſam ſederet rogauit eū vt ſecū il
la nocte maneret. Cui cū ille nullate/
nus acq̇eſceret. illa caput ī manibꝫ do
minū rogatura incliauit. Cūqꝫ caput
leuaſſet. tanta choruſcatōis ⁊ tonitrui
virtꝰ: tātaqꝫ inundatio pluuie erupit.
vt nec q̇dē pedē mouere poſſet cum tn̄
ante ſerenitas mira eſſet. Illa eniꝫ qꝛ
lachrymaꝝ fluuios fudit. ſerenitatem
aeris ad pluuiā ꝯuertit ⁊ traxit. Cui
vir dei ꝯtriſtatꝰ ait. Parcat tibi oipo
tens deꝰ ſoror. q̇d eſt qð feciſti. Cui il/
la. Rogaui te ⁊ audire noluiſti. roga/
ui dn̄m ⁊ exaudiuit me. Modo ergo
egredere ſi potes. Sicqꝫ factū eſt vt to
tā illā noctē ꝑuigiles ducerēt. atqꝫ per
ſacra eloq̇a ſeſe vicaria relatōne ſatia/
rent. Tūc ecce pꝰ triduū cū ille ad mo
naſteriū redijſſet eleuatis ocul' animā
ſororis ſue in ſpecie colūbe celi ſecreta
penetrantē aſpexit. Qui mox corpus
eius ad monaſteriū iuſſit deferri et in
monumēto qð ſibi ꝑparauerat collo
cari. Quadā nocte dū ꝑ feneſtrā cō
ſpiceret ⁊ dn̄m exoraret vidit fuſam lu
cē deſuꝑ cunctas noctis tenebras effu
gaſſe. Subito autē om̄is mūdus ve
lut ſub vno ſolis radio collectus ante
oculos eius adductꝰ eſt. ibiqꝫ animaꝫ

Germani episcopi capuani ad celum
deferri vidẽs manifeste postea cõperit
ꝙ eadẽ hora a corpe migꝟit. H
Eodẽ anno q̊ de hac vita erat exitur⁹
obitus sui diẽ fratrib⁊ denũciauit. Añ
sextũ ꝟo diẽ sui exit⁹. sibi apiri sepulcꝝ
iubet. Qui mox febrib⁊ correpꝰ cum
p singulos dies lãguor ĩguesceret. se
xta die ĩ oratoriũ portari se fecit. ibiqꝫ
exitũ suũ dñici corpis ⁊ sanguis pce/
ptione muniuit. atqꝫ int̃ discipulorũ
manus imbecillia mẽbra sustẽtãs ere
ctis in celũ manib⁊ stetit. ⁊ vltimũ spi/
ritũ int̃ ꝟba orõis efflauit. Ipa autẽ
die q̃ vir dei migꝟit ad christũ duob⁊
fratrib⁊ vni in cella morãti alteri lõge
posito reuelatio eadẽ mõstrata est Vi
derũt nãqꝫ viã lucidã pallijs stratã ac
innũeris chorusçãtẽ lãpadib⁊ a cella
beati bñdicti ꝟsus orientẽ ad celũ ten
dentẽ. Cui venerãdo habitu vir desu/
p clar⁹ assistẽs cui⁹ eẽt via quam cerne
rent inq̃siuit. q̇ cũ nescire se dicerẽt ait.
Hec est via q̃ dilectus vir dei bñdict⁹
celũ ascẽdit. Sepult⁹ ꝟo ẽ in oratorio
scti iohãnis baptiste qd̊ destructa ara
appollinis ipe cõstruxit. Floruit circa
annos dñi. dxviij. tpe iustini senioris.

Legenda xlix A
De sancto Patricio

Atriti⁹ qui cepit cir-
ca annos dñi. cclxxx. dum
scotoꝝ regi de xp̃i passione
p̃dicaret. stãs añ eũ et appo
diãs se sup ferulã quã manu tenebat
⁊ casu pedi regꝭ supposuerat cũ aculeo
pedẽ pforauit. Rex ꝟo credẽs sanctũ
ep̃m ex idustria hoc facere. ⁊ se alit̃ fidẽ
xp̃i nõ posse suscipe nisi similia ꝓ xp̃o
paterent̃: patiẽter sustinuit. Sctũs hoc
tandẽ intelligẽs obstupuit. ⁊ p̃cib⁊ re/
gem sanauit. ac toti ꝓuicie obtinuit ꝙ
nullũ venenosum aial ibidẽ possit vi/
uere. Qd̊ nõ sol ũ obtinuit. imo etiã li
gna ⁊ coria illi⁹ regiõis ꝯtria vt dicit̃
sunt veneno Quidã vir ouẽ vicini
sui furatus fuerat et comederat. Et cũ
vir sctũs sepi⁹ hortaret̃ satisfacere fu/
rẽ q̇cunqꝫ ille esset. et null⁹ cõpareret dũ
totus populus ad ecclĩam ꝯuenisset. in
virtute iesu xp̃i p̃cepit vt in cui⁹ vẽtrẽ
ouis intrasset corã oĩb⁊ balatum daret.
Qd̊ factũ est. Et egit re⁹ penitentiã ⁊
alij a furtis sibi cauebãt. Erat ei con/
suetudo oẽs cruces q̃s videbat deuo/
te venerari. Sed ante q̃ndã crucẽ ma/
gnam et pulchrã inuisam p̃terijt. A
suis aũt socijs ammonit⁹ cur illã ñ vi
derit ⁊ nõ inclinauerit. dũ p̃cib⁊ a do/
mino req̇reret cui⁹ esset audiuit vocẽ
de sub terra. Nõ vidisti q2 ego hic sepl̃
tus sũ pagan⁹. ⁊ signo crucis indign⁹.
Vñ fecit crucẽ illã abinde tolli B
Cũ btũs Patrici⁹ p hyberniã p̃di/
caret. et fructũ ibi p modicũ faceret. ro
gauit dñm vt aliqd̊ signũ oñderet per
qd̊ vel territi peniterẽt Iussu igit̃ dñi
in q̇dã loco circulũ magnũ cũ baculo
designauit. ⁊ ecce terra intra circulum se
apuit. ⁊ pute⁹ maxim⁹ et ꝓfundissim⁹
ibi apparuit. Reuelatũqꝫ est btõ Pa/
tricio ꝙ ibi q̇dã purgatorij loc⁹ eẽt in
quẽ q̇sq̇s vellet descẽdere alia sibi pe/
nitẽtia nõ restaret. nec alid̊ ꝓ pctĩs pur
gatoriũ sentiret. Pleriqꝫ aũt inde non
redirẽt ⁊ q̇ redirẽt eos a mane vsqꝫ ĩ se
q̃ns mane ibidẽ morã facere oporteret
Multi igit̃ ingrediebant̃ q̇ de cetero
nõ reuertebãt̃. Post lõgũ igit̃ tempus
mortuo patricio vir q̇dã nobil̃ nomie
Nicola⁹ q̇ pctã mľta cõmiserat cũ eiũ
delictoꝝ suoꝝ peniteret. et purgatoriũ
scti patricij sustinere vellet cũ antea q̇n
decim dieb⁊ vt oẽs faciebãt se ieiunijs
macerasset. apto ostio cũ claui que ĩ q̇/
dã abbatia ꝟuabat̃ in p̃dictũ puteum
descẽdit. et quoddã ostiũ a latere ipi⁹
inuenit. In qd̊ ingrediẽs cũ qd̊dã ibi
oratoriũ reppisset. q̇dã monachi albis
induti oratoriũ intrauerũt. ⁊ officiũ
faciẽtes nicolao dixerũt vt ꝯstãs esset
q2 multa diaboli tẽptamẽta eum per/
currere opteret. Cũ ille pquireret qd̊ ad
iutoriũ ꝯtra hoc habere posset dixerũt
Cũ te penis affligi senseris ꝓtin⁹ ex/

clama et dic Jesu christe fili dī viui mi
serere mihi peccatori. Recedētibꝫ igitꝛ
p̄dictis viris ꝯtinuo assunt demōes.
et vt reuertatꝛ et sibi obediat p̄mo blā
dis ꝓmissiōibꝫ ꝑsuadent. asserentes ꝙ
eū custodiēt et ad ꝓpria incolumē per-
ducent. Sed cū eis ille nullaten⁹ obe-
dire vellet. ꝓtinus diuersaꝝ feraꝝ ter-
ribiles audiuit voces pariter ꝛ mugi
tus. ac si oīa elementa ꝯcuterentꝛ. Ad
qđ cū ille terrore horribili palpitaret.
Jesu christe fili dei viui miserere mihi
peccatori ꝓtin⁹ exclamauit. et stati oīs
feraꝝ illaꝝ tumultus terribil' ꝯqeuit.
Processit et vltra ad aliū locū ꝛ ibidez
adest demonū multitudo dicentiū si-
bi. Putas ꝙ man⁹ nr̄as euaseris. Ne
quaq̄. Sed nūc potius incipies affli
gi ꝛ torqueri. Et ecce q̇dā maxim⁹ ig-
nis ꝛ terribil' ibidem apparuit. Dixe-
runtq̄ ei demōes. Nisi nobis cōsense
ris in ignē te iactabim⁹ cōburendum
Qđ cū ille renueret ip̄m acceperūt. et
in illū ignē terribilē ꝓiecerūt. Ubi dū
cruciaretꝛ ꝓtinus exclamauit Jesu xp̄e
ꝛc̄. Statimq̄ ille ignis extinctus est.
Ad aliū deniq̄ ꝓcedens locū vidit q̊s
dam viros in igne viuos cremari. ꝛ la
minis ferreis candentibꝫ a demonibꝫ
vsq̄ ad viscera flagellari. aliosq̄ ven-
tres habentes deorsum terrā p̄ dolo-
re mordere et clamare. Parce parce.
Quos tūc demones grau⁹ flagella-
bant. Aliosq̄ vidit q̊ꝝ mēbra s̄pētes
vorabant. ꝛ bufones ignitꝭ aculeis eo
rum viscera extrahebāt. Qui cum eis
assentire nollet in eundē ignē ꝛ penas
ꝓijcitꝛ et eisdē lamis ꝛ penis flagellatꝛ.
Sed cū ille exclamasset Jesu xp̄e ꝛc̄. a
pena p̄dicta ꝓtin⁹ liberat⁹ est. Dein-
de ꝓcedit ad quendā locū vbi homi-
nes sartagine frigebantꝛ vbi rota ma-
xima erat vncinis ferreis ignitis plēa
in qbꝫ ꝑ diuersa mēbra hoies erāt su-
spensi. q̄ tā velociter voluebatꝛ ꝙ globū
igneū emittebat. Post hoc vidit maxi
mā domū habentē foueas metall' bul
lientibꝫ plenas in qbꝫ alij vnū pedem
alij duos habebāt. alij ibi erāt vsq̄ ad
genua. alij vsq̄ ad ventrē. alij vsq̄ ad
pectus. alij vsq̄ ad colluz. alij vsq̄ ad
oculos. Sed hec oīa ꝑcurrēs nomen
dei inuocabat Processit iteꝝ et q̄ndaz
latissimū puteū intuetꝛ. de q̄ fum⁹ hor
ribil' ꝛ fetor intolerabil' exibat. indeq̄
homies vt ferrū candētes in modū fa
uillaꝝ exibāt. sed demones eos reipin
gebant. Dixerūtq̄ ei demōes. Loc⁹ il
le quē ꝯspicis est infern⁹. in q̊ dn̄s no-
ster beelzebub habitat. in ip̄m igitꝛ pu
teū te iactabim⁹ si nobis assentire re-
cusas. Postq̄ aūt illuc iactat⁹ fueris:
nullū inde remediū euadēdi obtineb.
Quos dū ille audire ꝯtēneret ip̄m ar
ripientes in p̄dictū puteū iactauerūt. q̊
tā vehemēti dolore absorpt⁹ ē vt fere
oblit⁹ fuerit nomē dn̄i inuocare. Sed
dū ille ad se r̄diēs iesu xp̄e ꝛc̄. exclamas
set corde. qꝛ voce nō poterat ꝓtin⁹ in-
de illesus exiuit. ꝛ oīs demonū multi-
tudo tanq̄ victa euanuit. Procedens
ad locū aliū vidit q̄ndā pontē sup̱ quē
eū trāsire op̱tebat. q̄ q̇dē erat strictissi-
mus. ꝛ instar glaciei polit⁹ et lubric⁹.
sub q̊ fluui⁹ ingēs sulphure⁹ ꝛ ignens
fluebat Sup̱ quē dū trāsire se posse oī
no desp̱aret tn̄ recordat⁹ q̇ ibi qđ eū de
tot mal' eripuit ꝯfidentꝛ accessit ꝛ vnū
pedem sup̱ pontē ponēs iesu christe ꝛc̄
dicere cepit. Ualidus autē clamor a-
deo eum terruit vt subsistere vix vale-
ret. sed p̄dictum verbū ꝓtulit ꝛ secur⁹
mansit. Deinde aliū pedē posuit ꝛ ea-
dem verba iterauit. Ad quēlibet etiā
passum eadē verba ꝓtulit et sic secur⁹
transiuit. Cū ḡ trāsisset in qđdā p̄tum
amenissimū deuenit. vbi diuersorum
florū mira suauitas redolebat. Et ec-
ce duo speciosi iuuenes ei apparuerūt
q̄ ip̄m vsq̄ ad q̄ndā ciuitatē speciosissi
mam ex auro et gēmis mirabiliter ru
tilantem perduxerunt. De cuius por-
ta odor mirabilis emanabat. qui il-
lum adeo recreauit ꝙ nullum dolorez
vel fetorem sensisse videbatur. Dixe-
rūtq̄ ei ꝙ illa ciuitas paradisus esset.

In quē cū Nicolaus intrare vellʒ di/
xerūt ei p̄dicti iuuenes ꝙ p̄mo ad suos
rediret. et ꝑ loca ꝑ q̄ venerat eū redire
oꝑteret. demones tn̄ eū nō lederent sʒ
eo viso territi fugerēt. ⁊ ꝙ post. xxx. di/
es in pace q̇esceret. ⁊ tūc illā ciuitatem
ciuis ꝑpetuus introiret. Tūc nicolaꝰ
inde ascendēs supra puteū se restitutū
inuenit. ⁊ oīa oībꝰ q̄ sibi ꝯtigerāt nar
rans post. xxx. dies in dn̄o feliciter re/
quieuit Legēda l. A

De annunciatōe dn̄ica

Annūciatio dn̄ica di/
a ciť. q2 tali die ab angelo ad
uētꝰ filij dei in carnē fuit an
nūciatus. Cōgruū eni fuit vt incarna
tionē filij dei p̄cederet angelica annū/
ciatio triplici ratōe. Prio rōe ordi/
nis cōnotandi. vt. s. ordo reꝑatōis rn̄/
deret ordini p̄uaricatōis. Vn̄ sic dia
bolus tēptauit mlierē vt eā ꝑtraherʒ
ad dubitatōeʒ. ⁊ ꝑ dubitationē ad cō
sensum. ⁊ ꝑ ꝯsensuʒ ad lapsum. sic an/
gelus nūciauit ꝟgini vt nūciādo exci/
taret ad fidē. ⁊ ꝑ fidem ad ꝯsensuʒ. ⁊ ꝑ
ꝯsensum ad ꝯcipiendū dei filiū. Se
cūdo ratōe ministerij angelici. q2 eniʒ
angelꝰ est dei mister ⁊ seruus. ⁊ beata
virgo electa erat vt essʒ dei mater ⁊ cō
gruū est mistꝛ dn̄e famulari ꝯueniēs
fuit vt btē ꝟgini annūciatio ꝑ angelū
fieret. Tercio rōe lapsus angelici
reꝑandi. Quia eni incarnatio nō tm̄
faciebat ad reꝑationē hūani lapsus. sʒ
etiā ad reꝑatōeʒ ruine angelice. iō an/
geli nō debuerūt excludi. Vn̄ sic sexus
muliebris nō excludiť a cognitōe my
sterij incarnatōis ⁊ resurrectōis. sic eti
am nec angelicꝰ nūciꝰ. imo deꝰ vtrūqꝫ
angelo mediāte nūciat mlieri. s. incar
natōem virgini marie. ⁊ resurrectionē
marie magdalene. Cū ergo ꝟgo bea
ta a tercio anno etatis sue vsqꝫ ad q̄r/
tūdecimū annū in tēplo cū alijs ꝟgi/
nibꝫ extitissʒ. ⁊ votū de seruāda castita
te emisisset nisi deꝰ aliť disponerʒ eam
ioseph despōsauit dn̄o reuelāte. ⁊ Jo/
seph virga frōdente sicut i hysto. ꝺ na
tiuitate btē ꝟginis pleniꝰ contineť. ⁊ i
bethleem vn̄ oriūdus erat necessaria
nuptijs ꝓuisurꝰ iuit. ip̄a ꝟo i nazareth
in domū ꝑentū redijt. Nazareth inter
p̄tať flos. Vnde dicit Bern̄. ꝙ flos na
sci voluit de flore in flore ⁊ floris tēꝑe.
Ibi igiť angelꝰ ei apparuit ⁊ ip̄aʒ sa
lutauit dicēs. Aue gr̄a plena dn̄s te/
cū bn̄dicta tu i mlieribꝫ. Beŕ. Inui/
tat nos ad marie salutatōeʒ gabrielis
exēplū. iohānis tripudiū ⁊ resalutatio
nis lucꝛ. Sed hic p̄mo videndū ē q̄/
re dn̄s mr̄eʒ suā voluit despōsari. Su
ꝑ hoc assignat Bern̄. tres rōes dicēs
Necessario despōsata est maria ioseph
qm̄ ꝑ hoc mysteriū a demōibꝫ abscō/
diť ⁊ a spōso ꝟgitas cōprobať. ⁊ virgi/
nis tā ꝟecūdie q̄ꝫ fame ꝓuideť. Quar
ta rō est vt ab oi ꝟ̄du mlieris opprob
um tollereť. s. a ꝯiugatis ꝟgibꝫ ⁊ vidu
is. Vn̄ ip̄a ꝟgo in hoc triplici statu fu
it. Quita vt viri misterio vtereť. Se/
xta vt mr̄imonij bonū cōprobaretur.
Septima vt ꝑ virū genealogie series
texereť. Dixit ergo angelꝰ. Aue gr̄a
plena. Bern̄. In ventre gr̄a deitatis
in corde gr̄a charitatꝭ. in ore gr̄a affa/
bilitatis. i manibꝫ gr̄a miscōie ⁊ largi
tatꝭ. Idē. Vere plena. q2 de plenitudi
ne eiꝰ capiūt vniuersi. Captiui redēpti
onē. eger curatōem. tristes ꝯsolatōeʒ.
pctōres veniā. iusti gr̄aʒ. angeli leticiā
deniqꝫ tota trinitas gl'iaʒ. filiꝰ homis
hūane carnis subaʒ. Dn̄s tecū. Dn̄s
pr̄ tecū q̇ genuit quē ꝯcipis. ⁊ dn̄s spi
ritussctūs de q̄ ꝯcipis. ⁊ dn̄s filiꝰ queʒ
carne tua induis. sic dič Beŕ. Bn̄di
cta tu in mlieribꝫ. i. suꝑ oēs mlieres. q2
scʒ eris mr̄ et ꝟgo ⁊ mr̄ dei. Triplici
maledicto mlieres subiecte erāt. s. ma
ledicto obprobrij. maledicto pcti. ma
ledicto supplicij Maledcō opprobrij
q̇ ad nō ꝯcipiētes. Unde dixit rachel
Abstulit deꝰ opprobriū meū. Male/
dicto pcti q̇ ad ꝯcipiētes. vn̄ p̄s. Ecce
in iniq̄tatibꝫ ꝯceptꝰ sum. Maledicto
supplicij q̇ ad ꝑturientes. vn̄ in Gen̄.

In dolore paries zc̄. Sola aūt ꝟgo
Maria bn̄dicta est inť oēs mľieres.
cuiꝰ ꝟginitati fecūditas addiť z fecū-
ditati in ꝯceptu scītitas. z scītitati i ꝑtu
iocūditas. Diciť ꝗ gr̄a plena sic di
cit Bern̄. ꝓpter q̄ttuor q̄ fulserūt i eiꝰ
mēte. q̄ fuerūt deuotio hūilitatꝭ. reue-
rētia pudoris. magnitudo credulitatꝭ
martyriū cordis. B Diciť dn̄s
tecū ꝓpter alia q̄ttuor q̄ ei fulserūt de
celo sic idē dicit. q̄ sunt Marie scīfica
tio. angelica salutatio. spūsscti supuē-
tio. filij dei incarnatio. Diciť etiam
bn̄dicta tu in mľieribꝫ ꝓpter alia q̄ttu
or q̄ sic idē dicit fulserūt in eiꝰ carne. qr
scꝫ fuit virginitatis p̄miceria sine cor-
ruptiōe fecūda. sine ꝗuedine grauida.
z sine dolore puerpera Que cū audis
set turbata est in ſmōe angeli z cogita
bat q̄lis esset ista salutatio. Hinc ap-
paret laus ꝟgis i auditu. in affectu et
cogitatu. In auditu laudať modestia
qr audit z tacet. In affectu ꝟecūdia.
vn̄ turbata est. In cogitatu prudētia
qr cogitauit qualis essꝫ ista salutatio.
Turbata est aūt de angeli ſmōe. non
de eiꝰ visiōe. quoniā btā ꝟgo angelos
sepe viderat. sed nūq̄ talia loq̄ntes au
dierat. Petrꝰ rauen̄. Venerat inq̄t an
gelus blādus in specie sed in ſmōe ťri
bilis. Vn̄ q̄ leuiť letificauit visus ni
miū turbauit auditꝰ. Bern̄. Qꝫ tur-
bata est fuit verecūdie virginaľ. qꝫ nō
ꝑturbata fortitudis. qꝫ tacuit z cogi-
tauit prudentie z discretōis. Et tūc
angelꝰ ꝯfortās eā dixit. Ne timeas ma
ria inuenisti gr̄az apd̄ dn̄z. Beꝛ. Quā
gr̄am. dei z hoim pacē. mortis destru
ctōem. vite reꝑatōez. Ecce ꝯcipies
z paries filiū z vocabis nomē eiꝰ iesū
id ē saluatorē. qr saluū faciet populuꝫ
suū a pctis eoꝝ. Hic erit magnꝰ z fili
us altissimi vocabiť. Bern̄. Hoc est.
Ille q̄ est magnꝰ deꝰ. futurus ē mag-
nus. s. magnus hō. magnꝰ doctor. ma
gnus ꝓpheta. Dixit aūt maria ad
angelū. Quō fiet istud q̄m virū non
cognosco. id ē me nō ꝓpono cogniturā

Et ita fuit virgo mente: carne ꝓposito
Sed ecce maria interrogat. z q̄ inter-
rogat dubitat Cur ꝗ solus zacharias
plagā taciturnitatis icurrit. Suꝑ hoc
Petrus rauen̄. assignat q̄ttuor rōes di
cens. Ille pectoꝝ cognitor nō ꝟba sed
corda ꝑuidit. Non q̄d dixerint sed q̄d
senserint iudicauit. Erat eni interro-
gātiū causa dissiľis. spēs diuersa. Hec
ꝯ naturā credidit. ille dubitauit ꝑ na-
tura. Hec integre ordinē q̄rit. ille que
deus vult fieri nō posse ꝑscribit Ille i
pellētibꝫ exēplis nō accedit ad fidē. hec
sine exēplo ꝑcurrit ad fidē. Hec mirať
de ꝑtu ꝟgis. ille d̄ ꝯceptu disputat cō
iugali. Nō ꝗ dubitat de facto sꝫ modū
q̄rit z ordinē. Nā cū triplex sit modus
ꝯcipiendi. naturaľ. spūaľ z mirabiľ. ꝗ
istoꝝ ꝯcipiat sciscitať. Et rn̄dēs ange
lus dixit ei. Spūsīctūs supuēiet in te
q̄ ipm tuū ꝯceptū efficiet. Vn̄ z d̄r de
spūsctō ꝯceptus. z h̄ ꝓpter q̄ttuor rōes.
E Prio ꝓpť ostēsiōem eximie chari
tatis. vt. s. ondať qꝫ ex ieffabili dei cari
tate ꝟbū dei caro factū ē. Johan. iij.
Sic deꝰ dilexit mūdū zc̄. Et hec ē rō
mgr̄i sniaꝝ. Scd̄o ꝓpť ostēsionē gratie
absq̄ meritꝭ. vt ꝑ hoc qꝫ d̄r cōceptꝰ de
spūsancto ondať qꝫ sit ex sola gr̄a quā
nulla ꝓcesserūt hoim merita. Et hec ē
rō Aug. Tercio ꝓpť ꝟtutē oꝑationis.
qr. s. oꝑatōe z ꝟtute spūsscti ꝯceptꝰ ē.
Et hec ē rō Amb. Quarto ꝓpť moti
uū ꝯceptōis. Et hec ē rō Hugōis de
sctō vic. Motiuū vt ait ad ꝯceptōem
naturalē ē amor viri i mľierē. z amor
mľierꝭ i virū. Sic i ꝟgie inq̄t qr i eius
corde amor spūssci singulariť ardebat
iō in eiꝰ carne amor spūsscti mirabilia
faciebat. Et ꝟtꝰ altissimi obūbrabit
tibi. hoc ſm glo. sic exponiť. Vmbra
a lumie z corꝑe obiecto solet formari.
z ꝟgo sicut purꝰ hō plēitudinē diuita-
tis caꝑe neq̄bat. Sꝫ ꝟtꝰ altissimi obū
brauit dū i ea incorꝑea lux diuinitatis
corpꝰ suscepit hūanitatis. vt sic posset
deū pati. Hāc expositōez vid̄r tāgere
Bern̄. q̄ sic ait. Quia deꝰ spūs ē. nos

ꝟo vmbra corꝑis sui tꝑauit se nubis
vt ꝑ obiectū viuifice carnis videam⁹
ꝟbū i carne. solē i nube. lumē i testa. ce
reū in laterna. Scd̃z Ber̄. sic exponit.
Quasi dicat. Illū modū q̄ de spūsctō
ꝯcipies dei ꝟt⁹ christ⁹ i suo secretissi-
mo cōsilio obūbrādo occultabit vt si-
bi tātū notū habeat ⁊ tibi. Ac si dicat
Quid a me q̄ris qd̕ i te mox expieris.
Scies scies et feliciter scies. sȝ illo do
ctore q̄ autore. Ego nūciare missus sū
ꝟginalē ꝯceptū nō creare. Vl̕ obum-
brabit. i. te a vicioꝝ estu refrigerabit.

Et ecce Elizabeth cognata tua ⁊c̄.
Ecce dicit vt ondat h̄ eē magnū nouū
vicinū. Quattuor de cau̅ ꝯcept⁹ eli-
zabeth marie nūciat̃ ſm Ber̄. P
Pria est cumul⁹ leticie. scd̕a ꝑfectio sci
entie. tercia ꝑfectio doct̃ne. q̄rta obseq
um misericordie. Dicit eni sic Hieron̄.
Steril̕ cognate ꝯcept⁹ marie nūciat̃.
vt dū miraculū miraculo addit̃ gau-
dio gaudiū cumulet̃. Vel iō. q2 profe-
cto decebat vt ꝟbū mox diuulgandū
vbiq3. sciret ꝑus ꝟgo ꝑ angelū q̄3 au-
diret ab hoie. ne mr̃ dei a ꝯsilijs filij vi
deret̃ amota si eoꝝ q̄ i terris tā ꝓpe ge
rūt̃ remāsisset ignara. Vel iō potius
vt dū tūc saluatoris nūc ꝑcursoꝝ edo-
cet̃ aduētus. reꝝ tꝑus ⁊ ordinē tenens
ipa postmodū scꝑtoribȝ atq3 ꝑdicato-
ribȝ referet ꝟitatē. Vel iō vt audiens
cognatā vetulā ⁊ g̃uidā cogitet iuuen
cula d̕ obseq̄o. vt sic ꝑuulo ꝓphete de̅
loc⁹ obseq̄ndi dño. ⁊ mirabili⁹ mira-
culū fiat de miraculo Itē Bern̄. Da
ꝟgo rn̄sum festināter. o dña rn̄de ver
bū ⁊ suscipe ꝟbū. ꝓfer tuū et suscipe di
uinū. emitte trāsitoriū ⁊ amplectere sē
piternū. surge. curre. aꝑi. Surge ꝑ fi-
dē. curre ꝑ deuotōem. aꝑi ꝑ cōsensiōȝ.

Tūc maria expāsis manibȝ ⁊ oculis
ad celū eleuat3 ait. Ecce ancilla dñi fi-
at mihi ſm ꝟbū tuū. Ber̄. Alijs i ore
alijs in aure. alijs i manu verbū dei fa
ctū fuisse memorat̃. Marie aūt factū
est i aure ꝑ angelicā salutatōȝ. i corde
ꝑ fidē. i ore ꝑ ꝯfessionē. i manu ꝑ ꝯtre

ctatōem. in vētre ꝑ incarnatōeȝ. i gre
mio ꝑ sustētatōȝ. i brachijs ꝑ oblatōȝ
Fiat mihi ſm ꝟbū tuū. Ber̄. Nolo vt
fiat mihi aut declamatorie ꝑdicatum
aut figuralit̃ significatū. aut imagia-
torie somniatū sȝ silēter inspiratū. ꝑso
naliter incarnatū. corꝑalit̃ inuisceratū
Statiq3 fili⁹ dei i vt̕o illi⁹ ꝯcept⁹ est.
ꝑfect⁹ de⁹ ꝑfect⁹ hō. ⁊ i ipa ꝑma die cō
ceptōis tāte sapie ac potētie extitit q̄n
te in tricesimo anno fuit. Tūc sur
gens maria abijt in mōtana ad eliza-
beth. Et cū eā salutasset iohes in eius
vtero exultauit. Glo. Quia ligua non
poterat aio exultāte salutat. et sue ꝑcur-
siōis officiū ichoat. Fuit aūt in ei⁹ ob
seq̄o tribȝ mēsibȝ donec iohes nasceret̃
quē manibȝ suis de t̃ra leuauit. sic i li-
bro iustoꝝ legit̃. In hac die vt d̕r ꝑ
multa tꝑm curricl̕a de⁹ ml̕ta oꝑat⁹ ē.
Que q̄dā egregijs ꝟsibȝ sic declarauit
Salue festa dies q̄ vulnera nr̃a coer-
ces. Angel⁹ est missus: est passus i cru
ce xp̄s. Est adā fact⁹ ⁊ eodē tꝑe laps⁹.
Ob meritū decime cadit abel fr̃is ab
ense. Offert melchisedech: ysaac sup-
ponit̃ aris. Est d̕collat⁹ xp̄i baptista
btūs. Est petr⁹ erept⁹: iacobȝ sub he-
rode ꝑēpt⁹. Corꝑa sctōꝝ cū xp̄o ml̕ta
resurgūt. Latro dulce tn̄ ꝑ xp̄m susci-
pit amē. E Miles q̄dā diues ac
nobil̕ secl̕o abrenūciauit. ⁊ ordinē ci-
sterciēsiū itroiuit. Et q2 lr̃as nesciebat
erubescētes mōachi tā nobilē ꝑsonaȝ
int̃ laicos deputari d̕derūt ei mgr̃m si
forte modicū addiscere possȝ ⁊ sub hac
occasiōe int̃ mōachos ꝑmaneret. Sȝ
cū diu cū mgr̄o fuissȝ ⁊ nihil oino ꝑter
hec duo vocabula aue maria discere
potuisset hec tā auide retinuit vt q̄cū-
q3 d̕ambularet q̄cq̄d ageret ea icessan
ter noiaret. Tādē morit̃ ⁊ i cimiterio
cū alijs fr̃ibȝ sepelit̃. Et ecce suꝑ ei⁹ tu
mulū speciosum excrescit liliū. ⁊ q̄d̕li-
bet foliū aue maria lr̃is aureis habe-
bat insc̄ꝑtū. Currētes oēs ad tā g̃nde
spectaculū: t̃rā de tumulo effoderunt.
⁊ radicē lilij de ore defūcti ꝓcedere reꝑ

pererũt. Intellexerũt ꝙ cũ q̃nta deuo-
tõe illa duo ṽba dixerat que dñs tãti
honore ꝓdigij illustrauit. Quidaꝫ
miles qͦdã i via castꝝ hẽbat. ꝛ oẽs
trãseũtes sine miꝑatõe aliq̃ spoliabat.
ṽginẽ tñ mr̃em dei q̃tidie salutabat.
nec ꝓ aliq̃ ipedimẽto emergẽti ab illa
salutatõe aliq̃ die cessare volebat. Ac
cidit aũt vt q̇dã vir religiosus et san-
ctus inde trãsitũ faceret. ꝛ ipm p̃dict⁹
miles ↄtinuo expoliari iuberꝫ. Vir ãt
sctũs rogauit p̃dones vt ipꝫ ad dñm
suũ deducãt. qꝛ ad ipm hꝫ secreta q̃ ꝓ-
ferat. Adduct⁹ aũt rogauit militeꝫ vt
oẽs ỏ familia sua ꝛ castro ↄgregari fa
ceret vt eis ṽbũ dñi p̃dicaret. Cũ aũt
ↄgregati fuissent: ille ait. Neq̃ꝙ̃ h̄ eitꝫ
oẽs sꝫ aliq̇s adhuc deest. Cui cũ oms
se ibidẽ eẽ assereret aiebat. Diligẽter ꝓ
q̇rite ꝛ aliquẽ iueietꝫ abesse. Tũc vn⁹
exclamãs dixit. q̃m sol⁹ camerari⁹ illuc
nõ veisset. Ille aũt dixit. Vere ipe est
q̇ sol⁹ deest. Pro eo igiꝛ cito mittiꝛ ꝛ i
mediũ deduciꝛ. Cũ aũt virũ dei vidis-
set. r̃uolutꝫ terribiliꝛ ocul' caput instar
insani agitabat: nec ꝓpi⁹ accedere au
debat. Vir aũt sctũs dixit ei. Adiuro
te ꝑ nomẽ dñi nostri iesu xpi vt q̇s sis
nob̄ edisseras ꝛ ob quã cãm huc vene
rꝫ palã pãdas. Cui ille r̃ndit. Heu ad
iurat⁹ ꝓdere cogor iuit⁹. Ego ei ñ suꝫ
hõ sꝫ demõ q̇ formã hoĩs accepi. ꝛ. xiiij
ãnis cũ h̄ milite sic ꝑmãsi. Nã nr̃ p̃n-
ceps me huc misit vt diẽ q̃ hic sue ma
rie salutatõem nõ diceret diligẽti⁹ ob
ꝟuarẽ. vt i eũ ptãte accepta ipm conti
nuo strãgularẽ. ꝛ sic i mal' opibꝫ vitã fi
niẽs nr̃ esset. Quacũqꝫ eni die illã sa-
lutatõꝫ dicebat i eũ ptãtẽ hr̃e nõ pote
rã. Ecce aũt ỏ die i diẽ diligẽti⁹ obser
uauit ꝛ nullũ diẽ q̇n eã salutauerit p̃t-
misit. Hec miles audiẽs vehementer
obstupuit. ꝛ ad pedes viri dei se ꝓijci
ens veniã postulauit. ꝛ i meli⁹ deincepſ
vitã mutauit. Vir ãt sctũs dixit ỏmo
ni. Precipio tibi demõ i noie dñi nr̃i
iesu xpi vt hinc abscedas ꝛ talẽ acte-
nus locũ possideas vbi nulli gl'iosam
dei genitricẽ inuocãti nocere p̃sumas.
Hec vbi iussa dedit demon abscedẽs
euanuit. Et miles virũ sctm̃ cũ reuerẽ
tia ꝛ gr̃a ꝑactõe libeꝝ abire ꝑmisit.

Legẽda. lij A De passiõe dñi

Passio xpi fuit ex dolo
re amara. ex illusiõe despe-
cta. et ex vtilitate multipli
ci fructuosa. Dolor autem
causabaꝛ ex q̇nqꝫ. Prio ex eo ꝙ ipa pas
sio fuit igͦminiosa. ꝛ h̄ ꝓpꝛ igͦminiosũ
locũ. qꝛ i caluaria vbi malefactores pu
niebãꝛ. Propꝛ ignominiosũ suppliciũ
qꝛ morte turpissima ↄdẽnat⁹ ẽ. Crux
eni suppliciũ erat latronuꝫ. Et lꝫ crux
tũc eẽt m'te ignominie nũc ẽ imẽse gl'e
Vñ Aug. Crux q̃ erat suppliciũ latro
nũ nũc trãsit ad frõtes imꝑatorũ. Si
tãtũ honoreꝫ de⁹ ↄtulit supplicio, suo
q̇d ↄferet ꝟuo suo. Propꝛ igͦminiosuꝫ
ↄsortiũ. qꝛ cũ sceleratis ỏputat⁹ ẽ. i. cũ
latrõibꝫ q̇ p̃mo erãt scelerati. sꝫ postea
vn⁹ ↄuersus ẽ. s. dismas q̇ erat a dextrꝫ
sicꝫ dꝛ i euãgelio nicodemi. ꝛ ali⁹ dãna
tus. s. gesmas q̇ erat a sinistris. Vni ꝙ
dedit regnũ alꝛi suppliciũ. Amb. Au
tor pietatis i cruce pendẽs i singul' ne-
gocijs pietatꝫ officia diuidebat. ꝑsecu
tõem aplĩs. pacẽ discipul'. corp⁹ iudeis
crucifixoribꝫ vestimta. patri spm̃. ṽgi-
ni ꝑanymphũ. latrõi ꝑadisum. pctõri
b⁹ ifernũ. crucẽ xpianis penitẽtibꝫ cõ-
mẽdabat. Ecce testamtũ qͦd fecit xp̃s
in morte pẽdẽs in cruce. Scdo ex eo
ꝙ fuit iniusta. qꝛ pctm̃ nõ fecit. ꝛ nõ est
inuẽt⁹ dol⁹ in ore ei⁹. ꝛ iõ que venit in
digne pena dolẽda venit. De tribꝫ eni
iniuste p̃cipue eum accusabant. videlꝫ
qꝛ tributũ reddi ꝓhibebat. qꝛ se regeꝫ
dicebat. ꝛ qꝛ se filiũ dei faciebat. Con
tra has tres accusatões dicim⁹ i para
sceue i ꝑsona saluatorꝫ tres excusatões
Popule me⁹ q̇d feci tibi ꝛc. vbi expro-
brat xp̃s tria bñficia eis collata. s. liba
tõꝫ ab egipto. regimẽ i ỏꝟto. plãtatiõꝫ
vinee i loco optio. q̃si di. xp̃s. Accusas
me ỏ redditõe tributi poti⁹ gr̃as age-

re deberes. qꝛ liberaui te a tributo. Ac
cusas me qꝛ dixi me regē poti⁹ deberes
grãs agere qꝛ regalr̃ paui te ī d̾s̾to Ac
cusas me qꝛ me filiũ dī dixi. poti⁹ d̾be
res grãs agere. qꝛ te ī vineã meã elegi.
⁊ ī loco optīo plãtaui Tercio ex eo ꝙ
fuit ab amicꝭ. tolerabilioꝛ ei eēt doloꝛ
si patereᷓ ab his q̇ aliq̃ de cã deberēt
esse ei⁹ inimici. vl̾ ab his q̇ essent aliẽi
vel extranei. vl̾ ab his q̇bꝫ aliq̃ incom
moda ītulissꝫ. sꝫ tñ patiᷓ ab amicꝭ. id
ē ab his q̇ deberēt eē sui amici. Itez a
ꝓximis. i. ab his de quoꝝ stirpe nat⁹ ē
De his duobꝫ d̾ꝛ in p̄s. Amici mei et
ꝓximi mei ⁊c̃. Job. xxx. Noti mei qua
si alieni recesserũt a me. Itē ab his q̇-
bus ml̾ta bona ꝯtulerat. Johan. viij
Multa bona oꝑat⁹ sum eis. Berñ. O
bone iesu q̃ꝫ dulciᷓ cũ hoībꝫ ꝯuersatus
es. q̃ꝫ magna ⁊ abũdãtissima eis lar-
git⁹ es. q̃ꝫ dura ⁊ asꝑa ꝓ eis passus es
dura v̾ba. durioꝛa verbera. durissima
crucis toꝛmēta. Quarto rõe teneri-
tudis coꝛꝑis. Vñ in figura dauid d̾ꝛ
de eo. ij. Regũ penultio. Ip̄e ē q̃si te-
nerrim⁹ ligni v̾micul⁹ Berñ. O iudei
lapides estis lapidē ꝑcutitis mollioꝛē
de q̊ resonat tinnit⁹ pietatis ⁊ ebullit
oleũ caritatꝭ. Itē Hiero. Tradit⁹ est
iesus militibꝫ v̾berãdus. ⁊ illd̾ sacratis
simũ coꝛpus pectusq̃ꝫ dei capax flagel
la secuerũt. Quito ex eo ꝙ fuit vniuer
salis. qꝛ ꝑ oēs ꝑtes ⁊ oēs sensus. Pri
mo ei fuit hic doloꝛ in ocul̾. qꝛ lachry-
mat⁹ est. sicut diciᷓ ad Heb. v. Berñ.
Ascēdit in altũ vt lõgius audireᷓ. foꝛ-
titer clamabat vt null⁹ excusareᷓ. cla-
moꝛi lachrymas addidit vt hõ cõpa-
tereᷓ. Alias etiã bis lachrymas fudit
scꝫ in resuscitatõe lazari. ⁊ suꝑ hierl̾m
Itaq̃ꝫ p̄me lachryme fuerũt amoꝛis.
Vñ ⁊ q̇dã cũ vidissent eũ lachryman
tē dixerũt Ecce quõ amabat eum. Se
cũde fuerũt cõpassiõis. Sed he t̾cie fu
erũt doloꝛis. Scd̾o fuit ī auditu cũ
ei. s. oppꝛobria ⁊ blasphemie irrogate
sunt. Christ⁹ enī specialiᷓ q̃tuoꝛ habu
it in quibꝫ obpꝛobria ⁊ blasphemias

audiuit. Habuit enī excellētissimã no
bilitatē. qꝛ q̃ntũ ad diuinã naturã fu
it eterni regis fili⁹. ⁊ q̃ꝫtũ ad humanã
de regia stirpe genit⁹. ita ꝙ etiã inquã
tũ homo fuit rex regũ et dñs dñantiũ
Habuit ineffabilē veritatē. qꝛ ip̄e est
via veritas ⁊ vita. Vñ de se iteꝝ dicit
Sermo tuus v̾itas est. Fili⁹ enī ē ser-
mo siue verbũ patris Habuit insuꝑa
bilē ꝑtãtem. qꝛ oīa ꝑ ip̄m facta sunt.
⁊ sine ip̄o factũ est nihil. Habuit īsuꝑ
singularē bonitatē. qꝛ nemo bon⁹ nisi
sol⁹ deus. In his xp̄s audiuit oppꝛo-
bria ⁊ blasphemias. Primo q̇dem q̊
ad nobilitatē. Math. xiij. None hic ē
filius fabri. None mater ei⁹ d̾ꝛ maria
⁊c̃. Scd̾o q̊ ad ꝑtãtē. Math. xij. Hic
nõ eijcit demonia nisi in beelzebub p̄n
cipe demonioꝝ. Item Math. xxvij.
Alios saluos fecit seip̄m nõ p̄ōt saluũ
facere. Ecce dicũt ip̄m impotentē cuꝫ
tñ adeo potēs extitit ꝙ ꝑsecutoꝛes suos
sola voce ꝓstrauit. Nã cũ interrogassꝫ
quē q̃ritis. ⁊ illi rñdissent. Iesum na-
zarenũ. ⁊ ip̄e dixissꝫ. ego sũ. ꝯtinuo ce
ciderũt ī terrã. Aug. Vna vox turbaꝝ
odijs plenã ⁊ ferocē armis t̾ribilē sine
vllo telo ꝑcussit. r̾pulit. strauit v̾tute la
tētꝭ diuitatꝭ. Quid iudicatur⁹ faciet q̇
iudicãd⁹ h̾ fec̃. q̇d regnatur⁹ poᷓit qui
moꝛitur⁹ h̊ potuit. Tercio q̊ ad v̾ita
tē. Joh. viij. Tu de teip̄o testioniũ ꝑ-
hibes testioniũ tuũ nõ ē veꝝ. Ecce qꝛ
dicũt eũ mēdacē cũ tñ ip̄e sit via v̾itas
⁊ vita. Hãc v̾itatē pilat⁹ scire vl̾ audi
re ñ meruit. qꝛ ip̄ꝫ s̾m v̾itatē ñ iudica
uit. īchoauit q̇ppe iudiciũ a v̾itate sꝫ ī
v̾itate ñ ꝑmãsit. ⁊ id̾o de v̾itate q̃stiõeꝫ
meruit inchoare. sꝫ nõ meruit solutõꝫ
audire. Alia rõ est s̾m Aug. q̃re soluti
onē nõ audiuit. qꝛ cũ illã q̃stiõeꝫ fecissꝫ
subito venit illi ī mētē ꝯsuetudo iude
oꝛũ q̄ solebat vn⁹ dimitti ī pasca. ⁊ id̾o
stati exijt ⁊ solutõꝫ nõ expectauit. Ter
cia rõ ē s̾ꝫ Chrisᷓ. qꝛ sciebat ꝙ q̃stio tã
difficil̾ indigebat multo tp̄e et multa
discussiõe. et ip̄e ad liberatõeꝫ xp̄i ꝓpe-
rabat. ⁊ id̾o stati exiuit. Legiᷓ tñ ī euãg.

nicodemi ꝙ cū pilatꝰ iesuꝫ interroga-
ret qd est ꝟitas. iesus ei rñdit. Veritas
de celo est. Et pilatus. In terrꝭ nō est
veritas. Dicit ei iesus. Quō pōt veri-
tas eē in terris q̄ iudicaꝛ ab his q̄ po-
testatē habent ī terris. Quarto q̊ad
bonitatē. Dicebāt eni ipm esse pctōꝛē
in corde. Joh. ix. Nos scimꝰ qꝛ h̄ ho-
mo pctōꝛ est. Seductoꝛē in ꝟmōe. Lu
ce. xxiij. Cōmouit populū docēs ꝑ vni-
uersam iudeā: incipiēs a galilea vsq͂
huc. Legis p̄uaricatoꝛē in ope. Joh.
ix. Non est hic hō a deo q̄ sabbatū nō
custodit. Tercio fuit in odoꝛatu. qꝛ
magnū fetoꝛē sentire potuit ī loco cal-
uarie vbi erāt coꝛpa fetida moꝛtuoꝛū.
Unde dꝛ in schol. hysto. ꝙ caluaries
ꝓprie est os capitis humani nudum.
Vñ et qꝛ ibi decollabanꝛ rei ꝛ multa
ossa capitū ibi dispsa erāt dicebaꝛ cal-
uarie locꝰ vel caluariū. Quarto fu
it in gustu. Vñ cū clamaret sitio dede
rūt ei acetū cū myrrha ꝛ felle mixtum
vt ex aceto citiꝰ moꝛereꝛ. ꝛ ipi custodes
a custodia citiꝰ libarenꝛ. dꝛ eni crucifi-
xos citiꝰ moꝛi si acetū bibāt. ꝛ ex myr-
rha patereꝛ olfactus. ꝛ ex felle gustus.
Augꝰ. Pro mero repleꝛ sinceritas ace
to. inebriaꝛ felle dulcedo. adijciꝛ inno-
cētia reo. moꝛiꝛ vita ꝓ moꝛtuo Qui
to fuit in tactu. qꝛ ī oibꝫ ꝑtibꝫ coꝛpis a
plāta pedis vsq͂ ad ꝟticē nō fuit ī eo
sanitas. De h̄ aūt ꝙ in oibꝫ sensibꝫ do
loꝛē habuit dicit Berñ. Caput ange-
licis tremendū spiritibꝫ densitate spi
naꝝ pungiꝛ. facies pulcra p̄ filijs ho-
minū sputis iudeoꝝ deturpaꝛ. ocl'i lu-
cidioꝛes sole caligāt in moꝛte. aures q̄
audiūt angelicos cantꝰ audiūt pctōꝝ
insultꝰ. os qd̄ docet angelos felle ꝛ ace
to potaꝛ. pedes q̊ꝝ scabellū adoꝛaꝛ q̊
niā sanctū est cruci clauo affigunꝛ. ma
nus q̄ foꝛmauerūt celos sunt in cruce
extense ꝛ clauis affixe. coꝛpꝰ laceraꝛ. et
latus lancea ꝑfoꝛaꝛ. Et qd pl'a. Non
remansit in eo nisi ligua vt ꝓ pctōribꝫ
exoꝛaret ꝛ mr̄em discipulo cōmēdaret
B Scd̄o eiꝰ passio fuit ex illusione

despecta. Quatuoꝛ ei vicibꝫ fuit sibi il
lusum. Prio in domo anne vbi rece-
pit sputa: alapas: velatiōem oculoꝛū.
Berñ. Vultū tuū bone iesu desidera
bilē in quē desiderant angeli ꝓspicere
sputis inq̄nauerūt. manibꝫ ꝑcusserūt.
velo ꝓ derisiōe operuerūt. nec amaris
vulneribꝫ pepꝑcerūt. Scd̄o i domo
herodis q̄ eū fatuū ꝛ nō sane mentis
estimās. ex eo ꝙ nullū ab eo respōsuꝫ
habere potuerat ꝓ derisiōe eū veste al
ba induit. Berñ. Tu hō es ꝛ habes
sertū de floribꝫ. ꝛ ego deꝰ ꝛ habeo co-
ronā de spinis. Tu habes cyrothecas
in manibꝫ ꝛ ego habeo clauos ꝯfixos.
Tu i albis vestibꝫ tripudias. ꝛ ego ꝓ
te derisus fui ab herode ī veste alba.
Tu tripudias cū pedibꝫ et ego laboꝛa
ui cū meis pedibꝫ. Tu i choꝛeis bra-
chia extēdis i modū crucꝭ in gaudiū. ꝛ
ego ea ī cruce extēsa habui i opprobri
um. Ego ī cruce dolui. ꝛ tu i cruce exul
tas. Tu hēs latꝰ aꝑtū et pectꝰ in signū
vane glie. ꝛ ego latus effossum habui
ꝓ te. tñ reuertere ad me ꝛ ego suscipiaꝫ
te. Sed q̄re dñs tpe sue passionis
coꝛā herode pilato ꝛ iudeis sic tacebat
Huiꝰ triplex est rō. Prima rō est. qꝛ ñ
erāt digni audire suā rñsioneꝫ. Scd̄a
qꝛ eua peccauerat ꝑ loq̄citatē. ꝛ iō xp̄s
voluit satisfacere ꝑ taciturnitatē. Ter
cia qꝛ q̇cq̇d rñdebat totū calūniabāꝛ
ꝛ deprauabāt. Tercio ī domo pila
ti vbi milites clamidē coccineā circū-
dederūt ei arūdinē in manu dederūt.
ꝛ coronā spineā suꝑ caput eiꝰ posuerūt
ꝛ genu flexo dicebāt. Aue rex iudeoꝝ.
Illa aūt spinea coꝛona dꝛ fuisse d̄ iū-
cis marinis quoꝝ acies nō minꝰ spi-
na est dura ꝛ penetratiua. Vñ et san-
guinē de capite crediꝛ illa coꝛona spi-
nea extraxisse. Vñ berñ. Caput illd̄ di
uinū mltiplici spinaꝝ dēsitate vsq͂ ad
cerebrū ꝯfixū est. De aīa sunt tres opi
niōes vbi. s. aīa p̄ncipalē habeat sedē.
scꝫ vel in coꝛde ꝓpꝛ illud. De coꝛde ex-
eūt cogitatōes male ꝛc. Vel i sanguie
ꝓpꝛ illd̄ Leuitici. Aīa oīs carnis in

fãguie ē Vl'i capite ꝑpt illð Et iclíato
capite tradidit spm̄ ⁊c̄. Hãc triplicez
opinionē iudei ipo facto videt̄ sciuisse
Nã vt ei⁹ aiaz a corpe euelleret̄ q̄siert̄
ipam i capite .cū spinas vsq̄ ad cere//
brū infixert̄. Quesierūt i sanguie cum
ei⁹ venas in manib⁹ et pedib⁹ ap̄uert̄.
Quesierūt i corde cū ei⁹ latus pfora//
uerūt. Cōtra has tres illusiões i pa//
sceue p̄mittimus añ reuelatões crucis
tres adoratões dicētes. Agyos ⁊c̄. q̄
si ter adorãtes ter illusum ꝑpt nos.
Quarto i cruce. Mat. xxvij. Pricipes
sacerdotū illudētes eū cū seniorib⁹ et
scribis dicebãt Si rex isrl'e ē descendat
nūc ð cruce ⁊ credim⁹ ei. Bern̄ .super
hūc locū. Interi patiaz mag͡ exhibz.
hūilitatē ɔmēdat. obediētiã iplet. cari
tatē pficit. In his nēpe ꝟtutū gēmis
q̄tuor cruc͡ cornua ornãt̄. ⁊ supeminē//
tior caritas: a dextr͡ obediētia. a sini//
stris patia .radix oim ꝟtutū hūilitas
i ꝓfūdo. Hec oia q̄ xp̄s passus ē Ber̄.
breuit̄ recolligit di. Mēor ero q̄diu
vixero labor̄ q̄s ptulit i p̄dicãdo. fati
gationū i discurrēdo. vigiliar̄ i oran//
do. tēptatõnū i ieiunãdo. lachrymar̄
in ɔpatiēdo. insidiar̄ i colloq̄ndo. po
stremo ɔuiciorū: sputor̄: collaphor̄
subsannatõnū: clauor̄. exprobratõnū

Tercō passio ei⁹ fuit vtilitate
m'ltiplici fructuosa. Cui⁹ vtilitas pōt
eē triplex. s. pctõr̄ remissio. grē collatõ.
et gl'ie exhibitio. Et hec tria notãt̄ in
titulo cruc͡ .qr iesus q̄ ad p̄mū .naza//
ren⁹ q̄ ad scðm .rex iudeor̄ q̄ ad tciū .
qr ibi erim⁹ oēs reges. De ei⁹ vtilita//
te dic̄ Aug. Culpã deleuit xp̄s p̄sentē
p̄teritã ⁊ futurã. Preterita pctã tulit ea
remittēdo. pn̄tia hoies ab eis retrahē
do. futura grãm q̄ vitarent̄ ɔferendo.
De ei⁹ etiã vtilitate dic̄ Aug. Admi//
remur g̃tulemur amem⁹ laudem⁹ ado
rem⁹ qm̄ p redēptoris nr̄i mortē .ð te
nebris ad lucē. de morte ad vitam. de
corruptõe ad incorruptiõem. de exilio
ad patriã. ð luctu ad gaudiū vocati su
mus. Quã vtil' aūt mod⁹ redēptio//
onis nr̄e fuerit ptz ex q̄tuor ratiõibus
vicz qr fuit acceptissim⁹ ad placãdum
deū. ɔgruētissim⁹ ad curãdū morbū.
efficacissim⁹ ad attrahēdū gen⁹ hūa//
nū. prudētissim⁹ ad expugnãdū hūa//
ni generis inimicū Prio q̄ fuit acce
ptissim⁹ ad placãdū ⁊ recõciliãdū deū
qr sic̄ dicit Ans. in li. Cur de⁹ hõ. Ni//
hil asperi⁹ ⁊ difficili⁹ pōt hõ pati ad
honorē dei spõte ⁊ nõ ex ðbito q̄ mor
tē. Et neq̄q̄ magis hõ p̄t se dare deo
q̄ cū se morti tradit ad honorē ipius.
Et h̄ est qð dr̄ Eph .v .Tradidit se//
metip̄m oblatõez ⁊ hostiã deo in odo
rē suauitat͡. Qualit̄ aūt fuit sacrificiū
nos deo placãs ⁊ recõciliãs dic̄ Aug.
de tri. Quid tã g̃te suscipi posset q̄ ca
ro sacrificij nr̄i corpus effectū sacerdo
tis nr̄i . Vt qm̄ q̄tuor ɔsiderãt̄ i vno
sacrificio. cui offerat̄. qd offerat̄. p q̄b⁹
offerat̄. ⁊ q̄s offerat. idē ipe vn⁹ vtrius
q̄ mediator p sacrificiū pacis recõcili
ans nos deo vnū cū ipo maneret cui
offerebat vnū i se faceret p q̄b⁹ offere//
bat. vn⁹ ipe essz q̄ offerebat ⁊ qð offe//
rebat̄ De h̄ ãt etiã q̄lit̄ p xp̄m sum⁹
recõciliati dic̄ idē Aug. q̄ xp̄s ē sacer//
dos ⁊ sacrificiū. de⁹ ⁊ tēplū. Sacerdos
p quē sum⁹ recõciliati. sacrificiū q̄ su//
mus recõciliati. de⁹ cui sum⁹ recõcilia
ti. templū in q̄ sum⁹ recõciliati. Vnð
q̄busdã hãc recõciliatõez p̄uipēdētib⁹
Aug⁹ i psona xp̄i exprobrat di. Cum
esses inimic⁹ p̄ri meo reconciliaui te p
me. cū esses lõge ego veni vt redimerē
te. cū int̄ oēs mõtes ⁊ siluas errares q̄
siui te int̄ lapides ⁊ ligna iueni te . ⁊ ne
lupor̄ feraȝq̄ rapido ore laniareris
collegi te. humeris meis portaui te pa
tri meo reddidi te. laboraui sudaui ca
put meū spinis opposui. man⁹ meas
clauis obieci. lat⁹ lãcea apui. tot n̄ di//
cã iniurijs s3 aspitatib⁹ laniat⁹ sum.
sanguinē meū fudi. aiaz meã posui vt
te ɔiūgerē mihi ⁊ tu diuider͡ a me.

Scðo fuit ɔgruētissim⁹ ad cu//
rãdū morbū. Cōgruitas ãt attēdit̄ ex
pte tpis. ex pte loci. ex parte modi. Ex

ꝑte tp̄is. q2 adā fact⁹ fuit ꝛ peccauit ī
mēse marcio feria sexta ꝛ hora. vj. ꝛ iō
xp̄s pati voluit ī marcio. q2 ī die ꝗ fu-
it ānūciat⁹ fuit ꝛ passus. Itē ī feria se
xta ꝛ horā. vj. Scd̄o ex ꝑte loci qm̄ lo
cus sue passiōis tripl'r ꝯsiderat̄. s. aut
cōis aut spēal' aut singularꝫ. Loc⁹ cōis
fuit t̄ra ꝓmissiōis. spēal' caluarie loc⁹.
singularꝫ crux. In loco aūt cōi ꝑmus
hō fuit format⁹. q2 ī ꝑtib⁊ ill' iuxta da
mascū ī agro damasceno d2 fuisse for-
mat⁹. In loco spēali fuit sepult⁹ q2 ibi
dē vbi xp̄s passus ē adā d2 fuisse sepl'
tus lꝫ autēticū ñ sit. cū ꝭm Hiero. adā
in ebron mōte sepult⁹ fuit. sic etiā Io
sue. xiiij. exp̄sse h2. In loco singl'ari fu-
it decept⁹. nō ꝙ ī illo ligͦ ī ꝗ xp̄s pass⁹
est adā fuit decept⁹. sꝫ ꝓ tāto d2 q2 sic
adam deceptus fuit ī ligͦ ita xp̄s pas-
sus fuit ī ligno. In q̄dā tñ hysto. gre-
coꝝ d2 ꝙ ī codē. Tercio ex ꝑte modi
curādi. ꝗ q̄dē modus fuit ꝑ silia ꝛ per
ꝯtria. Per silia qm̄ sic dic̄ Aug. in lib.
de doctīna xp̄iana. Per feminā dcept⁹
ꝑ feminā nat⁹. Hō homies. mortalis
mortl'es. morte mortuos libauit. Am
bro. Ex t̄ra ꝟgine adā. xp̄s ex ꝟgine.
Ille ad imaginē dei. h̄ imago dei Per
mł'ierē stulticia ꝑ mł'ierē sapia. Nud⁹
adā nud⁹ xp̄s. mors ꝑ arborē. vita ꝑ
crucē. ī deſto adā. ī dſto xp̄s. Per ꝯtria
qm̄ ꝑm⁹ hō ꝭm Gre. peccauerat ꝑ sup
biā inobediētiā ꝛ gulā. Voluit ei assi
milari d̄o ꝑ scie sublimitatē. trāsgredi
p̄cepti dei limitem. ꝛ gustare pomi su
auitatē. Et qm̄ curatio hꝫ fieri ꝑ ꝯtriū
iō iste mod⁹ satisfaciēdi ꝯgruētissim⁹
fuit. q2 fuit ꝑ hūiliatiōeꝫ. diuie volūta
tis impletōꝫ ꝛ afflictōeꝫ. De his trib⁊
ad Phil'. ij. Hūiliauit semetip̄m quo
ad ꝑmū. fact⁹ obediēs ꝗ ad scd̄m. vsqꝫ
ad mortē ꝗ ad t̄ciū. E Tercio
fuit efficacissim⁹ ad attrahēdū genus
hūanū. Nūq̄d ei saluo lib̄tatꝫ arbit̄o
magꝫ ad amorē suū ꝛ fiduciā gen⁹ hu
manū attrahere potuit. Qual'r aūt ꝑ
h̄ ad amorē nos attrahat dic̄ Bern̄.
Sup oīa reddit te amabilē bone iesu
calix quē bibisti opus redēptōnis nr̄e.

Hoc oīno amorē nostꝝ facile vēdicat
totū tibi. h̄ ē qd̄ nostꝝ amorē ꝛ blādi
us allicit ꝛ iusti⁹ erigit ꝛ citi⁹ stringit.
ꝛ vehemēti⁹ afficit. Eteni vbi te exina
nisti. vbi te naturalib⁊ radijs exuisti.
ibi pietas magis emicuit. ibi caritas
plus eulsit. ibi gr̄a ampli⁹ radiauit.
Qualit̄ aūt ad fiduciā d2 Rom̄. viij.
Qui etiā ꝓp̄o filio suo nō pepcit sꝫ ꝓ
nob̄ oib⁊ tradidit illū. quō nō etiā oīa
cū illo nob̄ donauit. De h̄ etiā Ber̄.
Quis nō rapiat̄ ad spem īpetrādi fi-
duciā ꝗ ei⁹ attēdit corꝑis dispositōeꝫ.
vicꝫ caput inclinatū ad osculum. bra
chia extēsa ad āplexū. man⁹ ꝑforatas
ad largiēdū. lat⁹ aꝑtū ad diligēdum.
pedū affixionē ad nobiscū ꝯmanēdū.
corꝑis extēsiōꝫ ad se totū nob̄ impen-
dēdū. F Quarto fuit prudētissi-
mus ad expugnādū hūani generꝫ ini
micū. Job. xxvj. Prudētia ei⁹ ꝑcussit
suꝑbū. Et vltio. Nūq̄d poterꝫ caꝑe le
uiathā hamo. Xp̄s ei hamū sue diui
tatis abscōderat sub esca hūanitatis.
Et diabol⁹ caꝑe volēs escā carnis ca
ptus ē ab hamo diuitatꝫ. De hac pru
dēti captōe dicit Aug. Vēit redēptor
ꝛ vict⁹ ē deceptor. Et q̇d fecit redem-
ptor captiuatori nr̄o. Tetēdit musci-
pulā crucē suā. posuit ī ea escā sāguinē
suū. Ipe āt voluit fūdere sāguinē ñ de
bitorꝫ. ꝓpt̄ qd̄ r̄cessit a d̄bitorib⁊. hmōi
d̄bitū apl's vocauit cyrog̃phū. qd̄ q̇dē
xp̄s tulit ꝛ cruci affixit. De ꝗ cyrogra
pho d. aug. Eua a diabolo pc̄tꝫ mu-
tuauit. cyrog̃phū scp̄sit fideiussorē de
dit. ꝛ vsura posteritati creuit. Tūc ei a
diabolo pc̄tꝫ mutuauit qñ ꝯ̄ p̄ceptuꝫ
dei sue p̄ue iussiōi vl' suggestiōi ꝯsensit
cyrographū scripsit qñ manū ad po-
mū vetitū porrexit. fideiussoreꝫ dedit
qñ adam pctō cōsentire fecit. ꝛ sic vsu
ra peccati posteritati creuit. Cōtra
igit̄ contēnentes hanc redemptōnem
qua nos de inimici potestate reduxit
Bern̄. exprobrādo dicit in ꝑsona xp̄i.
Popule meus ait domin⁹ quid tibi fa
cere potui ꝛ nō feci. Quid cause est ꝙ
inimico meo magꝫ libet ꝟuire ꝗꝫ mi-

bi. nec ille creauit vos sz nec pascit. Si
gua hec videt̃ ingtꝫ nõ ille sz ego rede
mi vos. Quo p̃cio. Nõ vtiqꝫ auro cor
ruptibili vl' argẽto, nõ sole aut luna: ñ
saltẽ angelorum aliq̃ sz ꝓprio vos cruore
redemi. Ceterum si neqꝫ tã mltiplici iu-
re debitũ ẽ a vob elicere famulatũ. ob
missis oibꝫ mecũ saltẽ ex dnario diur-
no ꝯueite. Et qꝛ i mortẽ xp̃m tradi-
dert iudas ꝑ auariciã. iudei ꝑ inuidiã
pilatꝰ ꝑ timorẽ. ideo vidẽdũ eẽt d pena
a dõ his iflicta merito hꝰ pcti. Sz de
pena ꝛ origie iude iueies i legenda sã
cti mathie. d pena ꝛ excidio iudeorum in
legẽda sctĩ iacobi minoris. De pena at
ꝛ origie pilati i q̃dã hist. licz apocrifa
sic legit̃ B Fuit q̃dã rex noie tirꝰ
q̃ q̃ndã puellã noie pilã filiã cuiusdaz
molendinarij noie atus carnalr cog-
uit ꝛ d ea filiũ generauit. Pila autẽ ex
noie suo ꝛ noie pr̃is sui q̃ dicebat̃ atꝰ
vnũ nomẽ ꝯposuit. ꝛ nato puero ipo-
suit nomẽ pilatꝰ. Cũ aũt pilatꝰ tres
annos hr̃et ip̃m pila ad regẽ trãsmi-
sit. Hẽbat aũt rex filiũ de regina ꝯiu-
ge sua q̃ fere pilato coetaneꝰ videbat̃.
Isti dũ ãnos discretõis attigissent se
piꝰ luctamie pugna ꝛ fũda adiuicẽ col
ludebãt. Sz regꝫ legitiꝰ filiꝰ vt genere
erat nobilior sic i oi loco pilato iuenie
bat̃ strẽnuior ꝛ oi genere certamis ap
tior. Ob h̃ pilatꝰ iuidie liuore ꝯmotꝰ
ꝛ felleo dolore stimulatꝰ frẽz suũ laten
ter occidit. Qd rex audiẽs vehemẽter
doluit ꝛ ꝯciõe ꝯuocata q̃d d scelerato
ꝛ homicida faciẽdũ sit filio req̃siuit. q̃
eũ oẽs reũ mortꝫ eẽ vnanimit̃ acclama
uert̃. Rex ãt ad se reuersus iniq̃tatẽ ini
q̃tate noluit duplicare. sz ip̃m ꝓ tribu
to qd ãnuatim dbebat romãis obsi-
dẽ misit. tũ volẽs inoxiꝰ eẽ ab occisiõe
filij. tũ a tributo romanorum cupiẽs liba
ri. Tũc ei tp̃is erat rome filiꝰ regꝫ frã
cie quẽ silr rex miserat romã ꝓ tributꝫ
Huic pilatꝰ associatꝰ cũ se ab eo mo-
ribꝫ ꝛ idustria p̃celli videret eũ inuidie
stimul' agitatꝰ occidit. Sz cũ romãi q̃d
de eo faciẽdũ eẽt inq̃rerẽt dixert̃. Hic si
supuixerit q̃ frẽm necauit. obsidẽ iugu
lauit. reipublice plimũ vtil' erit. ꝛ colla
ferociũ hostiũ ferox ip̃e domabit. Di
xerũt g̃. Cũ reꝰ mortꝫ habeat̃ i põtos
insulã gẽtibꝫ ill'q̃ nullũ patiũt̃ iudicez
iudex p̃ficiat̃. si forte eiꝰ neq̃cia eorum cõ
tumacia edomet̃ si nõ qd meruit pati
atur. Missus igit̃ pilatꝰ ad gẽtẽ fero-
cẽ ꝛ suorum iudicũ ꝑemptricẽ ñ iscius ad
q̃s missus sit. ꝛ q̃ꝫ pẽdula vite sue snia
tacite rẽ ꝯsiderãs vitã ꝓuare voluit. ꝛ
gẽtẽ neqꝫ ip̃e minis ꝛ ꝓmissis suppli
cio ꝛ p̃cio penitꝰ subiugauit. Qui igr̃
tã dure gẽtꝫ victor extitit. a põtos isu
la põtiꝰ pilatꝰ nomẽ accepit. Herodes
ãt hois illiꝰ idustriã vt audiuit ꝟsutijs
eiꝰ ꝯgaudẽs ip̃e ꝟsutꝰ eũ ad se mũeribꝫ
ꝛ intnũcijs iuitauit. ꝛ sup iudeã ꝛ hie
rusalẽ ptatẽ ꝛ vicẽ suaz tradidit. Qui
cũ pecuniã innũerabilẽ ꝯgregassz ne-
sciẽte herode romã adijt. ꝛ ifinitã pe-
cuniã tiberio iꝑatori obtulit. ꝛ ab eo
sibi dari qd ab herode tenebat mũeri
bus ipetrauit. Huiuscemodi cã facti
sunt iimici pilatꝰ ꝛ herodes: q̃adusqꝫ
tꝑe passiõis dñi eũ sibi recõciliãuit. eo
q̃ dñm ad se misit. Alia cã inimicicie
assignat̃ i hysto. scol'. Quidã ei se filiũ
dei faciẽs mltos d galileis seduxerat.
q̃s cũ in garizim deduxissz vbi dixerat
se ascẽsurum i celũ supueniẽs pilatꝰ ip̃m
cũ oibꝫ occidit timẽs ne silr iudeos se
duceret. Ob h̃ facti st̃ inimici. qꝛ hero
des p̃sidebat galileis. et vtraqꝫ cã po-
tuit eẽ ꝟa. Cũ aũt pilatꝰ dñm iude
is crucifigẽdũ tradidissz: timẽs tñ offẽ
sam tyberij cesaris. eo q̃ ꝯdẽnassz san
guinẽ innocẽtẽ. q̃ndã sibi familiarẽ ꝓ
sui excusatõe ad cesarẽ destiauit. Intea
cũ tyberiꝰ morbo g̃ui teneret̃ nũciat̃ ei
dẽ q̃ hierl'ymis q̃dã medicꝰ eẽt q̃ oẽs
morbos solo ꝟbo curarz nesciẽs q̃ euz
pilatꝰ ꝛ iudei occidissẽt. Dixitqꝫ volu
siano sibi p̃uato. Uade citius trans
ꝑtes marinas. diceseqꝫ pilato vt hunc
medicum mihi mittat qui me pristi-
ne sanitati restituat. Cũ autẽ ille ad pi
latũ vẽissz ꝛ mãdatum imꝑatoris ex-

posuisset eidē. territ⁹ pilat⁹. xiiij. dieꝝ i
ducias postulauit. Infra q̄d spaciū dū
volusian⁹ q̄ndā matronā q̄ fuerat fa//
miliarꝫ ihū noīe veronicā vbi nā xp̄s
ih̄s iueniri possꝫ iterrogassꝫ ait. Heu
dn̄s me⁹ ꝛ de⁹ me⁹ erat. quē pilat⁹ ꝑ iui
diaꝫ traditū ꝯdēnauit. ꝛ crucifigi p̄ce//
pit. Tunc ille nimis dolēs ait. Vehe//
ment̄ doleo. q2 q̄d mihi dn̄s me⁹ iusse
rat explere non valeo. Cui veronica.
Dn̄s me⁹ cuꝫ p̄dicādo circuiret: ꝛ ego
ei⁹ p̄ntia nimis iuite carerē volui mihi
ip̄i⁹ depingi imaginē. vt dū ei⁹ p̄uarer
p̄ntia mihi saltē p̄staret solatiū imagi
nis sue figura. Cūq3 lintheū pictori d̄
ferrē pingēdū dn̄s mihi obuiauit. ꝛ q̊
tenderē req̄siuit. cui cū vie causaꝫ apꝑ
issēꝫ. a me petijt pānū. ꝛ ip̄m mihi ve
nerabili sua facie reddidit insignituꝫ.
Imagis ḡ hui⁹ aspectū si dn̄s tu⁹ d̄uo
te ituebit̄. ꝯtinuo sanitatꝫ bn̄ficio po//
tiet̄. Cui ille. Est ne hm̄oi imago au//
ro vl̄ argēto ꝯꝑabil̄. Cui illa. Nō sed
pio affectu d̄uotiōis. Tecū igit̄ ꝓfici//
scar. ꝛ vidēdā cesari imaginē deferā. ꝛ
reuertar Venit igit̄ volusian⁹ cū vero
nica romā. dixitq3 tiberio iꝑatori. Je
suꝫ a te diu d̄sideratū pilat⁹ ꝛ iudei iiu
ste morti tradiderūt. ꝛ ꝑ iuidiā crucis
patibulo affixerūt. Venit igit̄ matro
na q̄dā mecū ip̄i⁹ ihū imaginē d̄ferēs.
quā si deuote ꝓspexerꝫ mox sanitatis
tue bn̄ficiū obtinebis. Cesar igit̄ pan
nis sericꝫ viā sterni fec̄. ꝛ imaginē sibi
p̄sētari p̄cepit. Qui mox vt eā fuit in//
tuit⁹ sanitatē p̄stinā ē assecut⁹. Pōtius
igit̄ pilat⁹ iꝑio cesarꝫ capit̄ ꝛ romā per
ducit̄. Audiēs cesar pilatuꝫ aduenisse
nimio furore ꝯtra eum replet⁹. eū ad
se adduci fec̄. pilat⁹ autē tunicam dn̄i
incōsutilē secū d̄tulit quā idutā corā i//
ꝑatore portauit. Mox vt iꝑator eū vi
dit. oēm irā d̄posuit. ꝛ ei ꝓtin⁹ assurre//
xit. nec sibi dure i aliq̊ loq̄ p̄ualuit et q̇
in ei⁹ absentia videbat̄ tā t̄ribilis ꝛ fe
r⁹. nūc i ei⁹ p̄sentia iuenit̄ q̊dāmō mā//
suet⁹. Cūq3 eū licētiasset mox ꝯ eū t̄ri
bil̄r excādescit se miserū clamans ꝙ ei
furorē sui pectorꝫ minime ōndisset. Sta

timq3 eū reuocari fec̄. iurās ꝛ ꝯtestās
ꝙ fili⁹ mortꝫ eēt. nec phas sit eū viuere
suꝑ t̄rā. Qui vt eū vidit. ꝯtinuo eū sa//
lutauit. ꝛ oēm ai̅ ferocitatē abiec̄. Mi
rant̄ oēs. mirabat̄ ꝛ ip̄e ꝙ sic ꝯ pilatuꝫ
dū abeēt excādesceret ꝛ dū p̄ns eēt nil
ei aspe loq̇ posset. Tādē diuino nutu l̄
forte alicui⁹ xp̄iani suasu ip̄m illa tuni
ca expoliari fec̄ ꝛ ꝯ eum p̄stinā ai̅ fero
citatē mox resumpsit. Cūq3 d̄ h̄ iṁꝑa
tor p̄limū mirarct̄. dcm̄ ē sibi ꝙ illa tu
nica fuisset dn̄i ihū. Tūc iꝑator ip̄m i
carcerē recipi iussit donec sapiētū ꝯsi//
lio d̄libarꝫ q̇d d̄ eo fieri oporterꝫ. Da
ta ē igit̄ i pilatū s̄nia vt morte turpissi//
ma dānaret̄. Audiēs h̄ pilat⁹ cultello
ꝓprio se necauit. ꝛ tali morte vitā fini//
uit. cognita cesar morte pilati dixit. ve
re mortu⁹ ē morte turpissima. cui ma//
nus ꝓpria nō pepꝑcit. Mole igit̄ igēti
alligat̄ ꝛ i tiberi fluuiū imergit̄. Spūs
v̄o maligni ꝛ sordidi corꝑi maligno ꝛ
sordido ꝯgaudētes. ꝛ nūc i aq̄s. nūc i
aere rapiētes mirabiles iundatōes in
aq̄s mouebāt. ꝛ fulgura tēpestates to
nitrua ꝛ grādines i aere terribil̄r gn̄a
bāt. ita vt cūcti tiore horribili tenerēt̄.
Qua ꝓpter romani eū a tiberꝫ fluuio
extrahētes d̄risiōis cā ip̄m vigennā d̄
portauerūt. ꝛ rodano fluuio imersert̄.
Vigēna em̄ dr̄ q̄si via gehēne. q2 erat
tūc loc⁹ maledictōis. vl̄ poti⁹ dr̄ biēna
eo ꝙ vt dr̄ biennio sit ꝯstructa. Sꝫ ibi
nequā spūs nō defuerūt ibidē eadem
oꝑātes. Hoies ḡ illi tātā infestatiōeꝫ
demonū nō ferētes vas illud maledi//
ctōis a se remouerūt. ꝛ illō sepeliendū
losanne ciuitatꝫ t̄ritorio ꝯmisert̄. Qui
cū nimis p̄fatis ifestatōib9 grauarent̄
ip̄m a se remouerūt ꝛ i q̄dā puteo mō
tib9 circūsepto imersert̄. vbi adhuc re//
latōe q̊rūdā q̄dā diabolice machina//
tōes ebullire videt̄. Hucusq3 i p̄dicta
historia apocrifa legit̄. Que vtꝝ reci//
tāda sit lectoris iudicio relinq̄t̄. Nota
tn̄ ꝙ i histora scolastica legit̄ ꝙ pilat⁹ a
iudeis accusat⁹ ē apd̄ tiberiū de violē//
ta inocētū iterfectōe. ꝛ q2 iudeis recla
mātib9 imagies gētiliū i tēplo pone//

bat. ⁊ q̄ȝ pecuniā repositā ī corbonā ī
suos redegerat vsus iñ faciēs aq̄ductū
in domū suā. Et ꝑ his oībꝫ ꝺ̄portatꝰ
ē lugdunū ī exiliū vñ oriūdꝰ fuerat. vt
ibi ī opprobriū gēt᷒ sue morereť. potu
it eē si tñ illa historia cōtinet ꝟitatē. q̄ȝ
ꝑ̇mo iā edictū dederat vt lugdunū in
exiliū ꝺ̄portať. ⁊ ꝙ añ reuersiōeȝ volu/
siani ad imꝑatorē ibi ī fuerit ꝺ̄portatꝰ.
Sȝ pꝰ modū tiberiꝰ audiēs q̄liť xp̄m
occidissȝ. ip̄m ꝺ̄ exilio educi ⁊ ad se ro/
mā adduci fec̄. Eusebiꝰ āt ⁊ beda ī su/
is cronicis ñ dicūt ip̄m ī exiliū relega/
tū sȝ tm̄ ꝙ ī mľtas calamitates īcidēs
ꝓꝑria manu se peremit.

De festiuitatibꝫ que occurrūt infra
tempus reconciliatiōis.

Icto de festiuitati-
bus q̄ occurrūt īfra tēpꝰ de
uiatōis qꝺ̄ īcepit ab adā et
durauit vsq̄ȝ ad moysen qꝺ̄
tēpus rep̄sentat ecclīa a septuagesima
vsq̄ȝ ad pasca. seq̇ť videre ꝺ̄ festiuitati
bꝫ q̄ eueniūt infra tēpꝰ reconciliatōis.
qꝺ̄ tēpus rep̄sentat ecclīa a pasca vsq̄ȝ
ad octauam penthecostes.

Legenda lij. A

De resurrectione xp̄i.

Esurrectio christi ter
tia die a passiōe ip̄iꝰ facta ē.
Circa āt ip̄aȝ resurrectiōeȝ
dñicaȝ septē ꝑ ordinē sunt ꝯsiderāda.
Prio q̄liť veꝝ sit ꝙ tribꝫ diebꝫ ⁊ tribꝫ
noctibꝫ ī sepulcro iacuit ⁊ in tercia die
resurrexit. Scꝺ̄o q̄re nō stati vt mor/
tuꝰ ē resurrexit. sȝ vsq̄ȝ ī diē tertiū expe/
ctauit. Tertio q̄liť resurrexit. Quarto
q̄re resurrectōeȝ suā accelerauit nec vs
q̄ȝ ad gn̄alē resurrectōeȝ distulit. Qui
to ꝓpť q̇d resurrexit. Sexto q̊tiēs ap/
paruit resurgēs. Septimo q̄liter scōs
p̄res q̇ erāt ī limbo in eduxit ⁊ q̇d ibi
egit. Circa ꝑ̇mū notandū ꝙ xp̄s tribꝫ
diebꝫ ⁊ tribꝫ noctibꝫ ī sepulcro fuisse dī
ꝭm Aug. ꝑ sinodochen. vt prima dies
accipiať ꝭm ꝑtē sui postremā. scꝺ̄a di/
es ꝭm se totā ⁊ integrā. tercia ꝭm ꝑteȝ
sui ꝑ̇mā. ⁊ sic erūt tres dies. Et q̇libet

hoꝝ dieꝝ suā noctē habuit p̄cedēteȝ
Tūc em̄ ꝭm bedā mutatꝰ ē ordo ⁊ cur
sus dieꝝ ac noctiū. Antea em̄ dies p̄/
cedebāt. ⁊ noctes seq̄banť. pꝰ passiōeȝ
aūt h̄ ordo mutatꝰ ē ita ꝙ noctes p̄ce/
dūt ⁊ dies sequūť. Et h̄ mysterio ꝯgru
it q̄m hō primo ꝺ̄ die gr̄e cecidit in no
ctē culpe. ꝑ xp̄i aūt passionē ⁊ resurre/
ctōeȝ ꝺ̄ nocte culpe redijt ad diem gr̄e.
Circa ꝭm sciēdū ē ꝙ ꝯueniēs fuit vt ñ
statim q̄n mortuꝰ fuit xp̄s resurgeret.
sȝ vsq̄ȝ ī diē tertiū expectaret. ꝓpter q̇n
q̄ȝ rōnes. Prio ꝓpť significatōeȝ vt scȝ
ex h̄ significareť ꝙ lux sue mort᷒ cura/
uit nr̄aȝ duplā mortē. ⁊ iō vna die inte/
gra ⁊ duabꝫ noctibꝫ iacuit in sepulcro
vt ꝑ diē ītelligať lux sue mort᷒. ꝑ duas
noctes nr̄a duplex mors. Et hāc rōnē
assignat glosa suꝑ illꝺ̄ lu. xxiiij. Opor/
tuit xp̄m pati ⁊c̄. Scꝺ̄o ꝓpť ꝓbatiōeȝ
q̄ȝ sic in ore duoꝝ vľ triū testiū stat oē
ꝟbū sic ī tribꝫ diebꝫ experiť q̇s oē factū
⁊ iō vt mortē bñ ꝓbarȝ ⁊ se ꝓbasse oñ
deret. tribꝫ diebꝫ iacere voluit in sepul
cro. Tercio ꝓpť sue ꝑtāt᷒ oñsiōeȝ. q̄ȝ si
statim resurrexisset. nō videreť ꝑtāteȝ
hr̄e ponēdi aīaȝ suā sic resurgēdi. Et h̄
ratio videreť tangi. j. coꝝ. xv. suꝑ illo.
Q̄m xp̄s mortuꝰ est ⁊c̄. Ideo īquit de
morte p̄mittiť. vt sic vera mors oñdiť
ita vera resurrectio ostendať. Quarto
ꝓpť restaurādoꝝ p̄figuratōem. Hanc
rōnē assignat petrꝰ rauen̄. dicēs. Tres
dies voluit eē sue sepulture. q̄ ī celo sūt
restauraturꝰ. q̄ in t̄ra reꝑaturꝰ. q̄ apꝺ̄
inferos redēpturꝰ. Quinto ꝓpť tripli/
cis statꝰ iustoꝝ rep̄sentatiōeȝ. Hāc rō/
nē assig̅t grego. suꝑ ezech. dicēs. Sex
ta feria xp̄s passꝰ ē. sabbo q̇euit ī sepul
cro dñico autē die resurrexit a morte.
Presens āt vita adhuc nob̄ sexta feria
ē. q̄ȝ ī angustijs ⁊ doloribꝫ cruciamur.
Sȝ sabbato q̄si ī sepulcro q̇escimꝰ. q̄ȝ
requiē anime post mortē inuenimus.
Dñico āt die a ꝯditōe octauo. cū cor/
ꝑe a morte resurgimꝰ ⁊ in glīa aīe etiā
cū carne audemꝰ. Dolor g̃ nos ī sex/
ta feria. req̇es ī septima. ⁊ glīa excipit
in octaua. Hec grego. Circa tertiū. s.

q̄lit resurrexit. Notādū φ ꝑmo surre//
xit potēter. q2 ꝟtute ꝓpria Joh. x. Ptā
tē hēo ponēdi aīaз meā ꝛ iterꝝ sumēdi
eā. Joh. ij. Soluite templū h̄ ꝛ ī trib9
dieb9 excitabo illō. Scōo felicit̄ q2 de
posita oī mīsia. Matth. xxvj. Postq̄ꝫ
āt resur. p̄. vo. ī gal. Galilea iterp̄tat̄
trāsmigratio. Xp̄s ḡ qñ surrexit ī gali
leā p̄cessit. q2 de mīsia ad glīaз. de cor
ruptōe ad incorruptiōeз trāsiuit. Leo
papa. P9 passiōeз xp̄i ruptis vinculis
mort̄. īfirmitas in ꝟtutē: mortalitas
in eternitatē: ꝯtumelia trāsijt in glīaз
Tercio vtilit̄. q2 capta preda. Hiere.
iiij. Ascēdit leo de cubili suo ꝛ p̄do gē
tiū se leuauit. Itē ioh. Cū exaltat9 fue
ro a t̄ra oīa trahā ad me ip̄m. i. Cū ex
altat9 fuero a t̄ra aīam meā scз educē//
do ō limbo: ꝛ corp9 ō sepulcro oīa tra.
ꝛc̄. Quarto mirabiliter q2 remanente
clauso sepulcro. Sic em̄ existēte clau//
so m̄ris v̄ro exiuit: ꝛ ad discipl'os ianu
is clausis ītrauit. sic nimirꝫ exn̄te clau
so sepl'chro ide exire potuit Vñ legit̄ ī
historia scolastica φ cuidaз monacho
sc̄i laurentij rome extra muros āno ab
īcarnatōe dn̄i millesimo. cxj. mirāti ō
cingulo suo q̄ accinct9 erat īsoluto ꝓie
cto añ illū vox in aere ē facta. Sic po//
tuit xp̄s clauso exire sepulcro. Quito
veracit̄. q2 in corꝑe vero ꝛ ꝓprio. Sex
autē mod3 se vere resurrexisse ꝓbauit.
Prio ꝑ āgelū q̄ nō mētit̄. Scōo ꝑ fre//
q̄nte appitōeз. Per h̄ duo oñdit se ve//
re resurrexisse. Tercio ꝑ comestiōeз. ꝑ
qō ꝓbauit: φ ñ arte magica. Quarto
ꝑ palpatōeз. ꝑ qō ꝓbauit φ ī vero cor
ꝑe. Quito ꝑ cicatricū oñsionē. ꝑ qō ꝓ
bauit φ ī eodē corꝑe in q̄ mortu9 fuit.
Sexto ꝑ dom9 clausis ianuis īgressio
nē. ꝑ qō oñdit φ glificat9 surrexit. He
em̄ oēs dubitatiōes circa xp̄i resurre//
ctiōeз videt̄ fuisse in discipl'is. Sexto
surrexit imortalr. q2 nūq̄ꝫ ō ceto mori
tur9 Ro. vj. Xp̄s resurgēs ex mortuis
iā ñ morit̄ ꝛc̄. Dic tñ dyonisi9 in ep̄l'a
ad ōmophilū. xp̄з etiā p9 ascēsiōeз cui
dā scō viro noie carpo dixisse. Parat9
suз rursus ꝓ hoib9 saluādis pati. Per
qō videt̄ si possibile eēt adhuc ꝓ hoi//
bus mori paratus esset. Retulit enim
predictus carpus vir mire sanctitatis
beato dyonisio vt in eadeз epistola cō
tinetur. φ cum quidam infidelium fi//
delem quendaз peruertisset. adeo car
pus moleste tulit. vt ex hoc infirmita//
tem incurreret. Tante autem sanctita
tis erat vt nunq̄ꝫ celebraret: quin sibi
celestis visio inferretur. Sed cum pro
vtriusq̄ꝫ conuersione orare deberet.
deū tñ quotidie exorabat vt cōbustio
ne q̄dam amboꝝ simlī imisericorditer
abrūperet vitas. Et ecce circa noctis
mediuз dum euigilaret ꝛ hanc oratio
nem faceret. subito dom9 in qua erat
in duo diuisa fuit. ꝛ quedā fornax im
mensa ibidē apparuit. Respiciēsq̄ꝫ sur
sum vidit celū apertū ꝛ ibidem iesum
circundatū multitudine angeloꝝ. De
inde iuxta fornacē p̄dicti duo viri tre//
muli stare cernūtur qui a serpētib9 de
fornace procedentib9 morsib9 ꝛ inuolu
tionib9 violēter in fornacē trahebant̄
necnō a quibusdā alijs viris inpinge
bantur. Hec videns carpus adeo
in istoꝝū vindicta delectabatur vt su//
periorē quideз visionem intueri con//
temneret. ꝛ in horum vindictā totus
intentus maneret ita φ plurimū mo//
leste ferebat φ in fornacem nō cito ca//
debant. Tandē cum difficulter in ce//
lum respexisset ꝛ predictā visionem vt
prius vidisset ecce iesus hominū illoꝝ
misert9 ex suꝑcelesti throno surrexit: et
vsq̄ꝫ ad illos cum multitudine ange//
lorū descendēs manū extendit. ꝛ ipos
eripuit. Dixitq̄ꝫ ih̄s carpo. Manu extē
ta percute cōtra me. decetero enim pa
ratus sum rursus pro hominibus sal
uandis pati. ꝛ hoc mihi amicuз nō φ
alij peccent homines. Hanc aūt visio
nē quā recitat dyonisius gr̄a hui9 ꝟbi
posuimus. ¶ Circa quartū qua 4
re nō expectauit cuз alijs resurgere qñ
scз fiet generalis resurrectio. Sciēdū ē
φ ꝓpt̄ tres rōnes noluit differre. Pri
mo ꝓpter corꝑis dignitatē. Cum eniз
illud corpus esset digissimum ex eo φ

erat deificatũ siue diuitati vnitũ. non
fuit decẽs vt tãdiu sb puluere iaceret.
Vñ psal. Nõ dab scm tuũ. i. corp⁹ scifi
catũ. i. dificatũ videre corruptõez. Itẽ
psal. Surge dñe i reqẽ tuã tu ⁊ archa
scificatõis tue. Et vocaꝛ archa scifica
tõis corp⁹ illd qd fuit ꝯtẽtiuũ diuitatꝫ
Scdo ꝑpter fidei firmitatẽ. Si. n. tũc
ñ resurrexisset fides ꝑisset. nec verꝫ deũ
eũ aliqs credidissꝫ. qd ptꝫ ex h ꝙ i pas
siõe excepta btã ṽgie oẽs fidẽ amiserũt.
sꝫ cognita resurrectõe ipꝫ recuꝑauerũt.
.j. corꝫ. xv. Si xp̃s nõ resurrexit vana
est fides nr̃a. Tercio ꝑpter nr̃e resurre
ctõis exẽplaritatẽ. raro em̃ iueniretꝛ q̇
resurrectõez futurã sꝑaret. nisi eã i exẽ
plo ꝑcessisse viderꝫ. Et ꝑpt h dic apl̃s
Qꝛ si xp̃s resurrexit ⁊ nos resurgem⁹
Quia ei⁹ resurrectio ẽ causa exẽplaris
nr̃e resurrectõis. Gre. Exẽplo dñs mõ
strauit qd ꝓmisit i p̃mio: vt sic omnes
ip̃m resurrexisse fideles cognoscerent.
ita i seip̃is i fine mũdi p̃mia resurrectio
nis sꝑarẽt. Idẽ. Nõ pl⁹ ꝙ̃ triduanã eẽ
mortẽ voluit. ne si i illo resurrectio dif
ferretꝛ i nob oĩno dsꝑaretꝛ. Ido hẽmus
spẽ resurrectõis nr̃e ꝯsiderata glĩa ca
pitꝫ nr̃i. Circa q̇ntũ. s. ꝑpt q̇d resurre
xit. sciẽdũ ꝙ ꝑpt q̄ttuor magnas vtili
tates nr̃as resurrexit. Est em̃ ei⁹ resurre
ctio oꝑãs iustificatõez pctõꝝ. docẽs no
uitatẽ moꝝ: generãs spẽ d receptõe re
munerãdoꝝ. ⁊ causans resurrectiõem
oĩm. De p̃mo Ro. iiij. Tradit⁹ ẽ ꝑpt
dlicta nr̃a ⁊ resurrexit ꝑpt iustificatõz
nr̃az. De scdo Ro. vj. Sic xp̃s resur
rexit a mortuis ꝑ glĩaz p̃ris ita ⁊ nos
in nouitate vite ãbulem⁹. De tercio.
j. pet. ij. Qui ꝑpt magnã miscdaz suã
resuscitauit nos i spẽ vite ꝑ resurrectõz
xp̃i a mortuis. De q̄rto. j. corꝫ. xv. Xp̃s
dñs resurrexit a mortuis p̃micie dor
mientiũ. qm̃ q̇dez ꝑ hoiem mors ⁊ ꝑ
hoiez resurrectio mortuoꝝ. Et notan
dũ ꝙ sic ptꝫ ꝑ p̃dicta xp̃s i sua resurre
ctõe q̄tuor habuit ꝑpria. Primũ est ꝙ
nr̃a resurrectio vsqꝫ in finẽ differtꝛ. sua
ṽo die tcia celebrata ẽ. Scdm qꝛ nos
ꝑ illũ resurgim⁹. ille ṽo ꝑ se. Vñ ãbro
si⁹. Quõ potuit adiutoriũ sui corꝑis
q̄rere suscitãdi q̇ alios suscitauit. Ter
ciũ est. qꝛ nos icineramur. sꝫ corp⁹ ei⁹
icinerari ñ potuit. Quartũ ẽ. qꝛ sua re
surrectio ẽ nr̃e resurrectõis causa effici
ens exẽplarꝫ ⁊ sacramẽtalis. De p̃ma
causa glo. suꝑ psal. Ad vesperꝫ dmora
bitꝛ flet⁹ ⁊c̃. Resurrectio xp̃i ẽ causa effi
ciẽs resurrectõis aĩe i p̃nti. ⁊ corꝑis in
futuro. De scda. j. corꝫ. xv. Si xp̃s re
surrexit ⁊c̃. De tercia Ro. vj. Vt quõ
xp̃s ⁊c̃. ¶ Circa sextũ. s. q̄tiẽs resur
gẽs apꝑuerit notãdu ẽ ꝙ ipa die resur
rectõis apꝑuit q̇nqꝫ vicib⁊ ⁊ aliJs die
b⁊ seq̄ntib⁊ etiã q̇nqꝫ vicib⁊. Prio eniꝫ
apꝑuit marie magdalene ioh. xx. Itẽ
marc̃. vlt. Surgẽs ihs mane p̃ma sab
bati apꝑuit primo marie magdalene
⁊c̃. q̄ tipũ gerit pẽitẽtiũ. voluit ãt p̃mo
apꝑere marie magdalene q̇nqꝫ d cau
sis. Primo qꝛ ardẽti⁹ diligebat. Luce.
vij. Dimissa sũt ei p. m. q. d. m. Scdo
vt oñderꝫ se mortuũ ꝓ pctõrib⁊ Mat.
ix. Nõ veni vo. iu. sed pctõres. Tercio
qꝛ meretrices p̃cedũt sapiẽtes i regno
celoꝝ. Matth. xxj. Amẽ dico vob qꝛ
meretrices p̃ce. v. i regno di ⁊c̃. Quar
to vt sic mlier fuit nũcia mortꝫ. ita eẽt
nũcia vite ſm glo. Quito vt vbi abũ
dauit dlictũ suꝑabũdaret ⁊ grã sic dꝛ
ro. v. Scdo apꝑuit mlierib⁊ redeunti
b⁊ a monumẽto qñ dixit eis. Auete. Et
accesserũt ⁊ tenuerũt pedes ei⁹. Math.
vlt. Et tipũ gerũt hũiliũ q̇b⁊ dñs ap
ꝑet. tũ rõne sex⁹ tũ rõne affect⁹. qꝛ tenu
erũt pedes ei⁹. Tercio apꝑuit symoni
sꝫ vbi: aut qñ nescitꝛ. nisi forte qñ redi
bat a monumẽto cũ iohe. Potuit em̃
eẽ ꝙ petr⁹ a iohãne alicubi diuertit. et
ibi dñs sibi apparuit. lu. vlt. Vl forte
qñ ad monumẽtũ sol⁹ itrauit. sic dꝛ in
historia scolastica. Vl forte i cauea si
ue spelũca. Dicitꝛ em̃ i eadẽ historia. ꝙ
qñ xp̃z negauit fugit i caueã. q̄ mõ dꝛ
gallicant⁹ i q̄ vt dꝛ ꝑ tres dies fleuit. ex
eo ꝙ xp̃m negauit. ⁊ ibi xp̃s sibi apꝑu
it: ⁊ eum ꝯfortauit. Petr⁹ aũt iterp̃tatꝛ
obediẽs ⁊ gerit tipũ obediẽtiũ: q̇b⁊ do
min⁹ apꝑet. Quarto apꝑuit discipl̃is

in emaus: qđ iterp̄taꝛ desideriū ꝯsilij. ⁊ significat paupes xp̄i q̄ volūt illđ cō silium adimplere. vade ⁊ vende oia q̄ hēs ⁊ da paupib' ⁊c̄. Quinto apparuit discipl'is ꝯgregat' i vnū. ⁊ sigt religiosos cū forib'. v. sensuū clausos. Joh. xx. He q̄nq̄ appitōes: ipa die resurrectōis facte sunt. ⁊ has rep̄sentat sacerdos i missa q̄nq̄es se v̄tēs ad pp'lm. sȝ tercia v̄sio ē cū silētio q: significat terciā appitiōeȝ factā petro q̄ nesciꝛ vbi l' qn̄ facta fuerit. Sexto apparuit octaua die discipl'is ꝯgregat' p̄sente thoma: q̇ dixerat se nō credere nisi videret. ⁊ significat hesitātes i fide. Johis. xx. Septimo discipl'is piscātib'. Johis. vltio ⁊ significat p̄dicātes qui sᵗ piscatores hoīȝ. Octauo discipl'is i mōte thabor Matt. vlt. ⁊ significat ꝯtēplatiuos. q: i p̄dicto mōte trāsfigurat' fuit. Nono xj. discipl'is recūbētib' i cenacl'o vbi incredulitatē coꝝ ⁊ duriciā cordis exprobrauit. Matth. vlt. p quos itelligim' pctōres i vndenario trāsgressiōis positos. q̊s dn̄s aliqn̄ visitat mīsicorditer Decimo ⁊ vltio apparuit discipl'is existētib' i mōte oliueti. Luc. vlt. p q̊s significanꝛ misicordes ⁊ mīe oleū diligentes. De h̄ loco ascēdiꝛ i celū: q: pietas ad oia valȝ. p̄missiōeȝ hn̄s ⁊c̄. j. thi. 4

E Sūt ⁊ alie tres appitōes q̄ referunꝛ i ipa die resurrectōis facte. sȝ tn̄ h̄ ex textu nō hēꝛ. Pria q̄ apparuit iacobo iusto. i. iacobo alphei. de q̄ appitōe inuenies i legēda ipi' iacobi. Alia q̄ ipa die appuisse dī ioseph sic̄ legiꝛ i euāgelio nicodemi. Nā cū audissent iudei q ioseph corp' ih̄u a pilato petissȝ. ⁊ ip̄ȝ in monumēto suo posuisset. indignati aduersus eū ip̄m ceperūt. ⁊ q̇dā cubiculo diligēꝛ clauso ⁊ sigillato reclusert p' sabbatū eū occidere volētes. Et ecce ih̄s i ipa nocte resurrectōis suspēsa domo a q̄tuor angul' ad eū intrauit. et faciē ei' extersit ⁊ osculū dedit. ⁊ ide saluis sigill' eū educēs i domū suā i arimathia ip̄m adduxit. Tercia q̄ an̄ ceꝛos v̄gini m̄ri apparuisse crediꝛ. licȝ h̄ ab euāgelist' taceaꝛ. Hoc romana eccl'ia approbare videꝛ q̄ stati ipa die apud scāȝ mariā celebrat stationē. Si em̄ h̄ iō nō crediꝛ. q: null' euangelista testaꝛ ꝯseq̄ns est vt p' resurrectōeȝ nūq̄ sibi appuerit q: vbi vl' qn̄ null' euāgelista edisserit. Sȝ absit vt talē matrē talis filius: tali negligētia dehonorauerit. Sȝ iō forsan h̄ euāgeliste subticuerūt q: coꝝ fuit officiuȝ solūmodo resurrectōis testes iducere. m̄reȝ āt ad testificādū p filio iducere eos nō decuit. Si em̄ v̄ba extraneaꝝ feiaꝝ d'liramēta visa sūt. quō n̄ magis matrē p filij amore crederēt d'lirar. Hoc igiꝛ euāgeliste scribere noluerūt. sȝ p ꝯstāti reliq̄rūt. Debuit em̄ m̄reȝ p̄us letificare d' resurrectōe quā āpli' ceter' ꝯstat doluisse d' morte. ne m̄reȝ p̄tereat. q̇ sic alios ꝯsolari festinat. Hoc etiā ābro. testaꝛ i li. iij. d' v̄ginib' dicēs. Vidit m̄r resurrectōeȝ dn̄i ⁊ p̄ma vidit ⁊ credidit. vidit maria magdalena q̄uis adhuc ipsa nutaret. Seduli' q̊ȝ agēs d' xp̄i appitōe sic dic̄. Sēp v̄go manēs hui' se visib' astās. Luce palā dn̄s p̄us obtulit bona maꝛ. Grādia diuulgās miracula q̄ fuit olim Aduenięt' iter. h̄ fit redeūt' ⁊ index.

¶ De septimo āt ⁊ vltio h̄ ꝯsiderādo q̄liꝛ scōs p̄res q̇ erāt in limbo xp̄s eduxit. ⁊ q̇d ibi egit. euāgeliū apte n̄ explanauit Aug. tn̄ i q̊dā s̄mōe ⁊ nicodem' i suo euāgelio aliq̄tenus h̄ ostādūt. Ait em̄ scūs aug. Mox vt xp̄s sp̄m tradidit. vnita sue deitati aīa ad iferorū p̄funda descēdit. Cūq̄ tenebraꝝ t̄minū q̄si q̇dā d'p̄dator splēdid' ac terribil' attigisset. aspiciētes eū impie ac tartaree legiōes t̄rite inq̄rere ceperūt dicētes. Vn̄ ē iste tā fort'. taȝ terribil' tā splēdid' tā p̄clar' mūd' ille q̇ nob' subdit' fuit. nūq̄ nobis talem mortuū misit. nūq̄ inferis talia mūera destinauit. Quis ē g̊ iste q̇ sic itrepidus n̄ros fines ingrediꝛ. ⁊ nō solū nostra supplicia nō vereꝛ. veꝝ etiā alios de nostris vinculis absoluit. Ecce ipi q̇ sub n̄ris solebāt suspirare tormētis insultant nobis de p̄ceptione salutis: ⁊ nō solū iā nihil verenꝛ sȝ isup nobis

minant. Nūq̄ȝ hic sic mortui suꝑbie-
rūt: nec aliq̄n sic potuerūt leti eē capti
ui. Ut q̄d huc illū adducere voluisti.
O ꝑnceps nr̄ periit oīs leticia tua. i lu
ctū ꝯuersa sūt gaudia tua. Dū tu xp̄z
suspēdis in ligno ignoras q̄nta dāna
sustineas i inferno. Post istas crudeliū
voces ifernaliū ad ipiū dn̄i oēs ferrei
ꝯfracti sūt vectes. Et ecce inumerabi
les scōꝝ ꝓpl'i eius genibus ꝓuoluti lachry
mabili voce dicebāt. Aduenisti ꝺside
rabil'. redēptor mūdi aduēisti quē ꝺsi-
derātes q̄tidie expectabamus. Descendi
sti ꝓ nob̄ ad iferos: noli nob̄ deesse cū
reuersus fueris ad supos. Ascēde dn̄e
ih̄u iferno expoliato: ⁊ autor̄ mortis su
is vinculis irretito. redde iam leticiāz
mundo: succurre inq̄ūt: iā seuas extin
gue penas. ⁊ mis̄ādo resolue captiuos
dū h̄ es absolue reos: dū ascēderis ꝺfen
de tuos. Hec aug. In euāge. āt nyco-
demi legit̄ ꝙ carinus ⁊ leucius filij symeo
nis senis cū xp̄o resurrexerūt. ⁊ anne ⁊
cayphe: ⁊ nycodemo ⁊ ioseph ⁊ gama
lieli appuerūt ⁊ ab eis adiurati q̄ xp̄s
apud iferos gessit. narrauerūt dicētes
Cū essemus cū oībus pr̄ibus nr̄is pr̄iarchis
in caligine tenebraꝝ subito factus ē au-
reus sol' color purpureusq̄ȝ ⁊ regalis lux
illustrās suꝑ nos. Statimq̄ȝ adā hūa
ni generis pr̄ exultauit dicēs. Lux ista ē
autoris lumis sempiterni. q̄ nob̄ ꝓmi
sit mittere lumē coet̄nū suū. Et excla-
mauit esaias dicēs. Hec ē lux pr̄is fili
us dei sic ꝑdixi cū eēȝ viuus in terris. Po
pulus q̄ ambulabat i tenebris vidit lu-
cem magnā. Tūc suꝑuenit genitor nr̄
symeon. ⁊ exultās dixit. Gl'ificate dn̄z
q̄ ego xp̄m ifantē natū i manibus susce
pi i tēplo. ⁊ cōpulsus spūscō dixi. Nūc
viderūt oculi mei salutare tuū. Quod
parasti ⁊c̄. Post h̄ suꝑuenit q̄dā here-
mi cultor: ⁊ iterrogatus a nob̄ q̄s eēt di
xit. Ego suȝ iohēs q̄ xp̄m baptizaui ⁊.
an̄ faciē eius ꝑare viam eius preiui. ⁊ ip̄m
ofi̅di digito dicēs. Ecce agnus dei ⁊c̄. ⁊
descēdi nūciare vob̄: q̄ i ꝓximo ē xp̄z
visitare vos. Tūc seth dixit. Cū iuissē
ad portas paradisi rogare dn̄z vt trās
mitteret mihi angelū suū: vt daret mi
hi ꝺ oleo mis̄icordie. vt inūgerē corpus
pr̄is mei ade. cum eēt infirmus. appuit
michael angelus dei dicēs. Noli labora
re lachrymis orando ꝓpter oleū ligni
mis̄cdie. q̄ nullo mō poteris de illo ac-
cipe nisi q̄n cōpleti fuerint q̄nq̄ȝ milia
ducēti āni. Hec audiētes oēs pr̄iarche
⁊ ꝓphete exultauer̄t magna exultatōe
Tūc sathā ꝑnceps ⁊ dux mortis dixit
ad ifernū. Prepara te suscipe ih̄m q̄ se
gl'iat̄ xp̄m filiū dei eē. et hō est timens
mortē dicēs. Tristis ē aīa mea vsq̄ȝ ad
mortē ⁊c̄. Et m'ltos q̄s feci curuos sana
uit. ⁊ claudos erexit. Rn̄dens infernus
dixit. Si potēs es tu q̄lis ē hō ille ih̄s
q̄ timēs mortē potētie tue aduersatur
Nā si dic̄ se timere mortē caꝑe te vult.
⁊ ve tibi erit in sempit̄na sc'la. Cui sa-
than. Ego illū tēptaui. ⁊ ꝓpl'm aduer
sum illū excitaui. iaȝ lanceā exacui. fel
⁊ acetū miscui. lignū crucis preꝑaui. in
ꝓximo est mors eius vt ꝑducā eū ad te.
Cui infernus. Ip̄e ne est q̄ suscitauit la
zarū quē tenebā. Cui sathan. Ip̄e est.
Cui infernus. Cōiuro te ꝑ ꝟtutes tuas
⁊ meas ne ꝑducas eū ad me. Ego em̄
cum audiui impiū ꝟbi eius ꝯtremui.
nec ip̄m lazarū cōtinere potui. sȝ excu
tiēs se vt aq̄la suꝑ omnē agilitatē sali-
ens exiuit a nob̄. Et cuȝ hec loqueret̄.
facta est vox vt tonitruū dicens. Tol-
lite portas principes vr̄as. ⁊ eleuami
ni porte eternales. ⁊ itroibit rex gl'ie. Ad
hanc vocē ꝯcurrerūt demōes ⁊ hostia
enea cū vectibus ferreis clauserūt. Tūc
dixit dauid. Nōne ego ꝓphetaui dicēs
Cōfiteant̄ dn̄o ⁊c̄. q̄ cōtriuit portas
ereas ⁊c̄. Facta est iterꝝ vox magna di
cens. Tollite portas ꝑn. ⁊c̄. Uidēs in
fernus ꝙ duabus vicibus clamauerat. q̄si
ignorans dixit. Quis est iste rex gl'ie.
Cui dauid. Dn̄s fortis ⁊ potens. dn̄s
potēs in ꝑlio. ip̄e ē rex gl'ie. Tunc rex
gl'ie suꝑuenit. ⁊ eternas tenebras illu-
strauit. Et extēdēs dn̄s manū ⁊ tenēs
dexterā ade dixit. Pax tibi cum oībus fi
lijs tuis iustis meis. Et ascendit dn̄s
ab inferis. ⁊ omnes scī sunt euȝ secuti.

Dñs ãt tenẽs manũ ade tradidit mi-
chaeli archangelo. ꝛ introduxit eos in
paradisuꝫ. Quib° occurrerũt duo viri
vetusti dieꝝ ꝛ iterrogati sunt a sanctꝭ
Qui estis vos qui nobiscuꝫ in ifernis
mortui nõdũ fuistis. ꝛ in paradiso cor
pe collocati estis. Et rñdit vnus ex eis
Ego suꝫ enoch q̃ huc trãslat° suꝫ. h ãt
est helias: q̃ huc curru igneo assumpt°
est. ꝛ adhuc morte nõ gustauimus sed
vsq; in aduẽtũ antixpi reseruati sumus
cũ eo pliaturi. ꝛ ab eo occidẽdi et post
triduũ ꝛ dimidiũ diẽ i nubib° assumẽ-
di. Et cũ hec dicerꝫ ecce superuenit ali°.
vir portans in humeris crucis signũ
Qui iterro at° q̃s esset dixit. Ego la-
tro fui ꝛ cuꝫ ihu crucifix° fui. ꝛ credidi
ipꝫ eẽ creatorẽ ꝛ oraui dicẽs. Memor
esto mei dñe qñ venerꝭ in regnũ tuũ.
Tũc dixit mihi. Amẽ dico tibi. hodie
mecũ eris in paradiso. Et dedit mihi
istõ crucꝭ signũ dicẽs. Hoc portãs am
bula i paradisũ. ꝛ si nõ dimisit te igre
di angel° custos paradisi. ostende illi si
gnũ crucis ꝛ dices ad illũ. Quia xps
q̃ nũc crucifix° est. trãsmisit me. Et cũ
h fecissẽ ꝛ dixissem angelo stati apiẽs
itroduxit me ꝛ ad dexterã paradisi col
locauit me. Cũ h carin° ꝛ leuci° locuti
fuissẽt. subito trãsfigurati sũt. ꝛ ãpli° ñ
visi sũt. Gregori° q̃ꝫ nicen° vł s̃m q̃sdã
libros augustin° de h eodẽ sic ait. Cõ-
festi eťna nox: iferoꝝ xpo descẽdẽte re-
splenduit. mox ferruginei ianitores ta
lia iter se vmbrosa silẽtia metu icũben
te submurmurãt. Quis nã ẽ iste tribi
lis ꝛ nimio splẽdore corusc°. Nũq; ta-
lem nr̃ excepit tartar°. Nũq; i nr̃aꝫ ca
uernã talẽ euomuit mũd°. Inuasor ẽ
iste nõ debitor. effractor ẽ ꝛ dstructor:
nõ pctõr. sꝫ predator: iudiceꝫ videm° ñ
supplicẽ. venit pugnare nõ succũbere:
eripere non manere.

Legenda liij.

De scõ Secũdo martyre.

Ecundus dicit̃ quasi
se ꝯdẽs. i. se honestate moꝝ
ꝯponẽs. Vł scõs dr̃ q̃si secũ
dãs. i. obsecũdãs. i. mãdatꝭ dñi obtẽ-
perans. Vel secundus quasi secũ dux
fuit eniꝫ suus dux. quia ratione sensua
litati bene prefuit. et ipsam ad omne
opus bonuꝫ perduxit. Vel secundus
dicitur respectu primi. Due eniꝫ sunt
vie eundi ad vitam. Prima per peni-
tentie lamentum. scõa per martyri-
um. Iste autẽ martyr preciosus nõ
solum iuit per primam sed etiam per
secundam.

Ecundus miles strenuus
et athleta christi egregius
martyrq; domini glorios°
in ciuitate astensi marty-
rio coronatus est. Cuius gloriosa pre
sentia predicta ciuitas illustratur. ꝛ eo
velut singulari patrono letatur. Hic
a beato colocero qui a sambricio pre-
fecto in ciuitate astensi in carcere tene-
batur fidem christi edoctus est. Cum
igitur beatus martianus in terdonen
si ciuitate detineretur in carcere. sam-
bricius illuc proficisci voluit vt cum
faceret immolare. Secundus autẽ
tanq; causa solacij secum est profectus
beatum marcianum videre desiderãs
Cum ergo extra ciuitatem astensem
fuissent. columba super secundum de
scendit. et capiti eius insedit. Cui di-
xit sambricius. Vide secunde q; dij no
stri te amant. vt etiam aues celestes
ad te visitandum transmitant. Cum
autem ad tanagrum fluuium perue-
nissent. vidit secundus angelum do-
mini super aquam ambulantem ꝛ si-
bi dicentem. Secunde fidem habeas
ꝛ sic super ydolorum cultores ambu-
labis. Cui sambricius. Frater secũ
de deos audio ad te loquentes. Cui
secundus. Ambulemus ad desideria
cordis nostri. Cum vero ad burimaꝫ
flumẽ peruenissent. angelus similiter
ibidem sibi apparuit. eiq; dixit. Se-
cunde credis in deum an forte dubi-
tas. Cui secundus. Credo veritatem
passiõis ꝛ resurrectionis ei°. Cui sam
bricius. Quid est qd audio de te. Cũ
autem terdonam ingrederetur. mar-

cianꝰ ad p̄ceptū angeli de carcere exiēs
secundo apꝑuit eiq; dixit. Intra scōe
viā ꝓitatꝭ ⁊ perge vt accipias palmā
fidei. Sambricius dixit. Quis est hic
qui nobis q̄si somniās loquit̃. Cui se
cundꝰ. Tibi somniū sed mihi ammo-
nitio ⁊ cōfortatio est. Post hoc secūdꝰ
mediolanū iuit. ⁊ faustinū ⁊ ionitaʒ q̄
in carcere detinebāt̃ angelus dn̄i ad
se extra ciuitateʒ adduxit. ⁊ ab eis ba-
ptisma quadā nube aquā p̄bente su-
scepit. Et ecce subito columba de celo
venit. ⁊ corpꝰ ⁊ sanguinē dn̄i deferens
ea faustino ⁊ ionite tribuit. Dedit āt
faustinꝰ corpus ⁊ sanguinē dn̄i secūdo
vt ad marcianū deferret. Rediēs igit̃
secundus cū iā nox esset ⁊ ad ripā pa-
di venisset: angelus dn̄i frenū accipiēs
equi suꝑ padū ipʒ trāsuexit. ⁊ vsq; ter
donā in carcerē ad marcianū eū intro
duxit. Deditq; secūdus marciano mu
nus faustini et ip̄e illud sumēs dixit.
Corpus ⁊ sanguis dn̄i mecū sit in vi-
tam eternā. Tūc ad mandatū angeli
secundꝰ de carcere exiuit. ⁊ ad suū ho-
spitiū iuit. Post h̄ marcianꝰ capitaleʒ
sentētiā accepit ⁊ scōs corpꝰ eiꝰ rapiēs
sepeliuit. Qd̄ audiēs sambriciꝰ ipsum
ad se vocauit. eiq; dixit. Quātū video
xp̄ianū te eē ꝓfiteris. Cui secūdꝰ. Ue
re xp̄ianū ꝓfiteor me esse. Cui sambri
ciꝰ. Quātū video malā mortē deside-
ras. Cui secūdꝰ. Illa tibi potiꝰ debet̃.
Cūq; sacrificare nollet: iussit eū expo-
liari. Statimq; angelꝰ dn̄i affuit ⁊ ve
stē sibi parauit. Tūc sambriciꝰ eum in
eculeum suspensum tam diu torqueri
fecit. donec eius brachia a suis cōpa-
ginibꝫ soluerentur. Sʒ cum fuisset sa-
nitati p̄stine a dn̄o restitutꝰ. iussit eū i
carcerē reduci. Ubi dū eēt angelꝰ dn̄i
ad eū venit. eiq; dixit. Surge secūde
seq̄re me. ⁊ ducā te ad creatorē tuum.
Tūc ip̄m vsq; i ciuitatē astēseʒ ꝑduxit
⁊ eū in custodia vbi erat colocerꝰ ⁊ sal-
uator cū eo posuit. Quē vidēs secūdꝰ
ad eius pedes se ꝓiecit. Cui saluator.
Noli tiere scōe. q2 ego suʒ dn̄s deꝰ tuꝰ
q̄ te de oibꝫ malis eripiaʒ. Bn̄dicēsq;
eis ascēdit in celū. Mane igit̃ sambri
ciꝰ ad carcerē misit q̄ carcerē q̄dē sigīlī
inuenerūt. Secūdū ꝓo nō inuenerūt.
Pergēs aūt sambriciꝰ de terdona ad
ciuitatē astēsem vt saltē colocerꝝ puni-
ret. iussit vt p̄dictꝰ colocerꝰ sibi p̄n̄tare
tur. Et ecce nūciauerūt sibi ꝙ secundꝰ
cū colocero eēt. Quo audito eos ad se
adduci fecit. eisq; dixit. Oīm dij nr̄i sci
unt vos eē ꝯtemptores suos vos insil̃
mori volūt. Cū aūt sacrificare nollent
picē cū resina liq̄fieri fecit. ⁊ suꝑ eoruʒ
capita fundi. ⁊ in ora eoꝝ iactari. Illi
aūt h̄ tanq; aquā suauissimā cū mag̃
desiderio bibebant. ⁊ voce clara dice-
bant. Quā dulcia faucibꝫ meis eloq̇a
tua dn̄e. Tūc sambriciꝰ suꝑ eos dedit
sn̄iam. vt secūdꝰ in ciuitate astēsi decol
laret̃. collocerꝰ ꝓo albiganū mitteret̃.
⁊ ibidē puniret̃. Cū aūt btūs secundꝰ
decollatꝰ fuisset. ecce angeli dn̄i corpus
eiꝰ tulerūt. ⁊ ip̄m cū multis laudibꝫ ⁊
cantu sepulture dederūt. Passus ē au
tē. iij. kal̃. apl̃. Le. liiij.

De sancta Maria egyptiaca.

Maria egyptiaca que
peccatrix appellat̃. xlvij. an
nis in heremo artissimaʒ
vitā duxit. quā circa annos dn̄i. cclxx.
tꝑe Claudij intrauit. Quidā aūt ab-
bas noīe zozimas dū iordanē trāsissʒ
⁊ heremū magnā ꝑcurreret. si forte a-
liquē sctm̄ p̄rem inueniret vidit q̄ndā
ambulātē. nudo nigroq; corꝑe ⁊ ex in
cēdio solis exusto. Hec aūt erat Ma-
ria egyptiaca. Statiq; hec fugā arri-
puit. ⁊ zozimas pꝰ eā velociꝰ currere ce
pit. Tūc ait illa Abba zozima q̇d me
ꝑseq̄ris. Ignosce mihi nō possū faciē
meā ad te ꝯuertere. eo ꝙ mulier sim et
nuda: sed palliū tuuʒ mihi porrige vt
possiʒ sine verecūdia te videre. Qui se
noīari audiēs stupefactꝰ palliū tribu-
it. ⁊ i t̃rā ꝓstratꝰ vt se bn̄diceret roga-
uit. Cui illa. Ad te p̄r bn̄dictio magis
spectat: quē sacerdotij dignitas ornat
Ille vt audiuit ꝙ nomē ⁊ officiū eiꝰ sci
ret āpliꝰ mirabat̃. et se bn̄dici obnixꝰ

ꝑcabat̃. Tũc illa. Bñdictꝰ deꝰ redem
ptoꝛ aĩaꝝ nr̃aꝝ. Cũq; illa extẽsis ma-
nibꝫ oꝛaret. vidit q̃si vniꝰ cubiti mẽsu-
ra eleuari a t̃ra. Tũc senex dubitare ce
pit ne forte spũs eẽt. ⁊ fingẽdo oꝛonẽ
faceret. Cui illa. Satisfaciat tibi deꝰ
q̇ me peccatricẽ mł'ierẽ imũdũ spm̃ ex
istimasti. Tũc zozimas illã ꝑ dñm cõ
iurauit vt cõditõz suã ei narrare debe
ret. Cui illa. ig̃sce mihi p̃r q꞉ si tibi sta
tũ meũ narrauero. velut a serpẽte terri
tus fugies. ⁊ aures tue a ꝟmonibꝫ me
is ꝯtamiabũt̃. ⁊ aer a soꝛdibꝫ polluet̃.
Cunq; ille vehemẽter instaret dixit.
Ego fr̃ i egypto nata suz. xij. etat̃ mee
anno alexãdriã veni. ibiq;. xvij. annis
publice libidini me subieci. ⁊ nulli vl-
lateñꝰ me negaui. Cũ ãt hoĩes illiꝰ re-
ligiõis ꝓ adoꝛãda sctã cruce hierosoly-
mã ascẽderẽt. rogaui nautas vt me se
cũ dimitterẽt ꝓficisci. Cum ꝟo me de
naulo req̃rerẽt dixi. Nõ habeo frẽs a-
liud naulũ sꝫ ꝓ naulo coꝛpꝰ habeatis
meũ. Sicq; sumpserũt me. ⁊ coꝛpꝰ me
um nauli gr̃a habuerũt. Cũ ãt hiero-
solymã ꝑuenissẽ ⁊ ꝓ adoꝛãda cruce vs
q; ad foꝛes eccł'ie cũ alijs deuenissem.
subito ⁊ inuisibił'r repulsam patioꝛ. nec
intꝰ intrare ꝑmittoꝛ Iteꝝ ãt atq; iteꝝ
ꝑueni vsq; ad limẽ ianue ⁊ subito iniu
riã patiebar repulse cũ tñ om̃es libeꝝ
hr̃ent aditũ. nec aliq̃d iuenirẽt ipedi-
mẽtũ. Rediẽs igit̃ ad me ⁊ cogitãs ꝙ
h̃ mihi ob sceleꝝ meoꝝ imanitatẽ ac-
cideret. pectꝰ meũ cepi manibꝫ tũdere
lachꝛymas amarissimas fundere. ⁊ a
coꝛdis intimo g̃uiter suspirare. Respi
ciẽsq; vidi ibi imaginẽ btẽ ꝟgis Ma
rie. tũc ip̃am lachꝛymabił'r exoꝛare ce
pi vt pctõꝝ meoꝝ veniam ipetraret ⁊
ad adoꝛãdũ crucẽ sctãz me intrare ꝑ-
mitteret. ꝓmittẽs me secł'o abrenũcia
turã. ⁊ d̃ cetero castã mãsurã. Cũq; h̃
oꝛassẽ ⁊ i noĩe btẽ ꝟginis fiduciã re-
cepissẽ foꝛes iteꝝ eccł'ie adij. ⁊ sine ali
q̊ ipedimẽto eccł'iaz itraui. Cũ ãt san-
ctã crucẽ deuotissime adoꝛassẽ. q̇daz
mihi tres nũmos tribuit. de q̇bꝫ tres
panes emi. audiuiq; vocẽ dicẽtẽ mihi

Si ioꝛdanẽ trãsiers̃. salua ers̃. Ioꝛda-
nẽ igit̃ trãsiui. ⁊ in h̃ desertũ veni vbi
xlvij. annis nullũ penitꝰ hoĩem vidẽs
mãsi. Illi aũt tres panes q̊s mecũ de
tuli instar lapidis ꝑ tꝑa durauerũt. et
xlvij. annis mihi ex his comedẽdo suf
fecerũt Vestimẽta ãt mea iãdudũ pu
trefacta sunt. xvij ꝑ̇mis annis i h̃ dest̃-
to a temptatõibꝫ carnalibꝫ molestata
fui. sꝫ nũc ꝑ dei gr̃az oẽs vici. Ecce oĩa
oꝑa mea tibi narraui. ⁊ rogo vt ꝓ me
ad deũ ꝑ̃ces fundas Tũc senex ad ter
rã ꝓstratꝰ. in famł'a sua dñm bñdixit
Cui illa. Obsecro te vt i die dñice ce-
ne ad ioꝛdanẽ redeas. ⁊ coꝛpꝰ dñicũ te
cũ feras. Ego ãt ibidẽ tibi occurraz ⁊
de manu tua coꝛpꝰ sacrũ suscipiã. Nã
a die q̃ huc veni. cõionẽ dñi nõ accepi
Rediẽs igit̃ senex ad monasteriũ euo
luto anno dũ dies cene appꝛopinq̃ret
tulit coꝛpꝰ dñicũ ⁊ vsq; ad ripã ioꝛda
nis veniẽs ex alia ripa mł'ierẽ stantẽ ꝓ
spexit. Que sup̃ aq̃s facto cruc̃ signa
culo iuit ⁊ ad senẽ vsq; ꝑuenit. Quaz
vidẽs senex obstupuit. ⁊ ad pedes eiꝰ
hũilit̃ se ꝓstrauit. Cui illa. Vide ne fe
ceris cũ sacr̃a dñica penes te habeas
⁊ sacerdotij dignitate refulgeas. Sꝫ
obsecro vt seq̃nti anno ad me p̃r redi-
re digners̃. Tũc illa facto sig̃ cruc̃ suꝑ
ioꝛdanis aq̃s iuit. ⁊ heremi solitudiẽz
petiuit. Senex ꝟo ad suũ mõasteriuz
rediẽs seq̃nti anno ad locũ in q̊ secũ ꝑ̇
mo locutꝰ fuerat venit. ⁊ eã ibidẽ expi
rasse reꝑꝑit. q̇ lachꝛymari cepit ⁊ ip̃az
tãgere nõ p̃sumpsit. Dixitq; intra se.
Ego q̇dẽ coꝛpusculũ sctẽ sepelire vole
bã. sꝫ timeo ne h̃ sibi displiceat. Hec
eo cogitãte. vidit iuxta caput suũ lr̃as
in t̃ra descp̃tas. ita ꝯtinentes. Sepeli
zozima Marie coꝛpusculũ redde ter-
re puluerẽ suũ. ⁊ oꝛa ꝓ me ad dñm ad
cuiꝰ ꝑ̃ceptũ scd̃a die aplis reliq̇ h̃ secu-
lũ. Tũc senex ꝓ certo cog̊uit. ꝙ mox vt
dñi sacr̃a accepit. ⁊ ad dest̃tũ redijt. vi-
tã finiuit. Illudq; dest̃tũ q̃d zozimas
ꝑ triginta dieꝝ spaciũ vix ambulauit
illa i vna hoꝛa ꝑcurrit. ⁊ ad deũ mig̃-
uit. Cũq; senex terrã foderet sꝫ neq̃ret

vidit leonē ad se veniētē mansuete. dixitq͂ ei. Sctā h̄ mulier pcepit sepelire corp⁹ suū. ꝛ ego cū sim senex fodere nō possuȝ nec etiā aptū habeo ferramētū Tu ḡ terrā fode vt possim⁹ ei⁹ corpus sctissimū sepelire. Tūc leo cepit fodere ꝛ aptā foueā pparauit. Quo pacto leo vt agnus māsuet⁹ abijt. ꝛ senex ad suū mōasteriū glorificans deū venit.

Le.lv. A De scō Ambrosio.

Mbrosius dicitur de ambra. q̄ est spēs valde redolēs ꝛ pciosa. Ipe em̄ ecclesie valde pciosus extitit ꝛ in dict꜡ ꝛ i factis suis valde redoluit Uel dr̄ ambrosi⁹ ab ambra ꝛ syos qd̄ est de⁹. q̄si ambra dei. De⁹ nanq͂ p eū q̄si p ambrā vbiq͂ redolet. Fuit em̄ et est bon⁹ odor xp̄i in om̄i loco. Uel dr̄ ab ambor. qd̄ est pr̄ lumis. ꝛ syor qd̄ ē puulus. q꞉ pr̄ in multoꝝ filioꝝ spūali generatōe. lumiosus i sacre scp̄ture expositōe. ꝛ puul⁹ in sua humili ꝯuersatiōe. Uel sic dr̄ in glosario Ambrosius. odor vel sapor xp̄i. celestis ambrosia esca angeloꝝ. ambrosiū celeste mellis fauū. Fuit em̄ celestis odor p odoriferā famā. sapor p ꝯtēplationē internā. celeste mellis fauū p dulcē scp̄turarū expositōeȝ. esca angelica p gl'iosam fruitōeȝ. Ei⁹ vitā scp̄sit paulin⁹ nolanus ep̄s ad Augustinū.

Mbrosius fili⁹ ambrosij p̄fecti rome. cū in cunabulis i atrio p̄torij eēt posit⁹ ꝛ dormiret examē apum subito veniēs faciem ei⁹ ꝛ os ita ꝯpleuit. vt q̄si in alueolū suū intrarēt pariter ꝛ exirēt. Que postea euolātes in tantā aer꜡ altitudinē subleuate sunt. vt hūanis ocul' minime viderēt. Quo pacto territ⁹ pr̄ ait. Si vixerit infantul⁹ iste. aliq̄d magni erit Postea cū adoleuisset ꝛ videret mr̄eȝ ꝛ sororē sacram v̄ginē man⁹ sacerdotibus osculari ip̄e ludēs sorori dexteraȝ offerebat asserens ꝛ sibi id ab ea fieri optere. Illa v̄o vt adolescētē ꝛ nesciētē q̄d diceret respuebat. Rome igr̄ l'ris erudit⁹ cū causas p̄torij splēdide pororet. a valētiniano ip̄atore ad regēdū liguriā emiliāq͂ ꝓuincias direct⁹ ē. Cūq͂ mediolanū venisset ꝛ ibidē ep̄s tūc deesset. ꝯuenit pp̄l's vt sibi de ep̄o ꝓuideret. Sȝ cū inter arrianos ꝛ catholicos de eligēdo ep̄o seditio nō modica oriret̃. illuc amb. cā sedāde seditōis p̄rexit ꝛ statim vox infant꜡ insonuit di. Ambrosiū ep̄m. Cui⁹ voci oēs vnanimes ꝯsenserūt. ambrosiū ep̄m acclamantes. Quo ille cognito. vt eos a se terroribꝫ remoueret eccl'iam exiēs tribunal ꝯscēdit ꝛ ꝯ̄ ꝯsuetudinē suā tormenta ꝑsonis adhiberi iussit. Quod cū faceret. pp̄l'us nihilomin⁹ acclamabat. Peccatū tuum sup nos. Tūc ille turbat⁹ domū redijt ꝛ phiam ꝓfiteri voluit. Qd̄ vt ne faceret reuocat⁹ est. Publicas m'l'ieres publice ad se ingredi fec. vt his visis ab ei⁹ electiōe pp̄l'm reuocaret. Sȝ cū nec sic ꝓficeret. s꜡ sp pp̄l'm peccatū tuū sup nos acclamare videret fugā media nocte petijt. Cunq͂ ticinum pgere se putaret. mane ad portā ciuitat꜡ mediolanēs̃. q̄ romana dicit̃ inuenit̃. Qui inuētus cū custodiret̃ a pp̄l'o missa ē relatio ad clemētissimū imperatorē Ualētinianū. Qui summo gaudio accepit. q꞉ iudices a se directi ad sacerdotiū peterent̃. Letabat̃ ei ꝓbus p̄fectus. q꞉ verbū suū fuerat i eo adimpletū. Dixerat em̄ cū ꝓficiscenti mādata donaret. Uade age nō vt iudex sed vt ep̄s. Pendēte relatōe iteruȝ abscōdit̃. s꜡ inuēt⁹ cū adhuc eēt cathecumin⁹ baptizat̃. ꝛ octauo die i episcopalē cathedrā sublimat̃. Cū aūt post annos q̄ttuor romā iuisset. ꝛ soror sua sacra v̄go ei⁹ dexterā oscularet̃. subridens ait. Ecce vt dicebā tibi sacerdotis manū oscularis. L Cū aūt ī quādā ciuitatē p q̄dam ep̄o ordinando iuisset. ꝛ ei⁹ electōi Justina imperatrix ꝛ alij heretici ꝯtradicerēt volētes vt aliq̄s de sua secta ordinaret̃. vna de arrianoꝝ virginibꝫ ipudentior ceter꜡ tribunal ꝯscendit. ꝛ btm̄ ambrosiū p vestimētū apphendit. volens ip̄m ad

ptem mulieꝝ trahere vt ab eis cesus de eccl'ia cū iniuria pelleret. Cui ambrosi⁹ ait. Et si ego indign⁹ sum tāto sacerdotio tibi tñ nō ɔuenit in ɋlecunqꝫ sacerdotē man⁹ inijcere. Vñ timere debuisti iudiciū dei ne tibi aliqd cōtingat. Qd dictū exitus cōfirmauit. Nā die alio mortuā ad sepulchrū vsqꝫ deduxit. grāz ꝑ ɔtumelia expēdēs. Qd factū oēs ꝑterruit. Post h̄ mediolanū reuersus. inumeras insidias a Justina impatrice ꝑtulit muneribꝫ ꝛ honoribꝫ aduersus eū ꝑplos excitāte. Cū ḡ multi eū in exiliū pellere niterent. vn⁹ eoꝝ ceteris infelicior in tātuz furorē excitat⁹ est. vt iuxta eccl'iam domū sibi locaret. ac in ea ɋdrigā paratam haberet. q̄ ꝑcurante Justina facilius raptū ad exiliū deportaret. Sed dei iudicio ipo die q̄ euz rape arbitrabat̄ in eadē ɋdriga de eadē domo i exiliū pulsus est Cui tñ ambrosi⁹ reddēs bona ꝑ malis sumpt⁹ ꝛ necessaria ministrauit. Cant⁹ ꝛ officiū in eccl'ia mediolanensi pmū celebrari instituit.

Erāt ꝛ tunc tꝑis mediolani multi a demonibꝫ obsessi. q̄ se torqri ab ambrosio magnis vocibꝫ clamabāt. Justina aūt ꝛ mlti arrianoꝝ cū sit' habitarēt. dicebāt ambrosiuz pecunia homines compare q̄ se ab imūdis spiritibꝫ vexari mentirent̄ ꝛ ab ambro⁹o dicerēt se torqri. Tūc subito vn⁹ ex illis arrianis q̄ astabāt. arrept⁹ a demonio i mediū ꝓsilijt atqꝫ clamare cepit. Vtinā sic torqrent̄ vt torqor q̄ nō credūt ambrosio. At illi ɔfusi in piscinā immersum hoiem necauerūt Quidā heretic⁹ acerrim⁹ disputator ꝛ durus ꝛ incōuertibilis ad fidē. cū audiret ambrosiū pdicantē. vidit angeluz ad aures ei⁹ loq̄ntē ꝟba q̄ ꝑplo pdicabat. Quo viso fidē quā ꝑseqbat̄ cepit defendere. Quidā aruspex demones aduocabat. ꝛ ipos ad nocēdū ambrosio trāsmittebat. Sꝫ r̄uersi demones renūciabāt qꝫ nō solū ad ipm sꝫ nec etiā ad fores dom⁹ sue appropinquare valebāt. qm̄ ignis insupabilis omē illud edificiū cōmuniret vt etiaz longe positi vrerent. Predict⁹ ꝟo aruspex cū a iudice ꝑpter ɋdam maleficia torqret. clamabat ampli⁹ ab ambrosio se torqri. Quendā demoniacuz mediolanū ingrediētē dmon dimisit. egredientē iuasit. Interrogat⁹ de h̄ demon. ait ambrosiū se timuisse. Ali⁹ ɋdam nocte ei⁹ cubiculū adijt. vt gladio ipm necaret. pce ac pcio a iustina induct⁹. Sꝫ cū dextera gladiū eleuasset vt ipm ꝑcuteret. ɔtinuo aruit manus ei⁹. Cū viri thessalonice ciuitatis impatori aliqd deliqssent ꝛ eis impator pcibꝫ bti ambrosij idulsisset. clā agēte curialiū malicia ꝑ iussuz impatoris nesciēte ambrosio plurimi sunt occisi. Qd vt ambro. cōperit. impatori copiā intrādi eccl'iaz denegauit. Cui cū impator diceret qꝫ Dauid adulteriū ꝛ homicidiū cōmisisset r̄ndit. Qui secut⁹ es errantē. seqre corrigētez. Qd cū audiss; clemētissim⁹ ipator. ita gratāter suscepit qꝫ purā pniam agere nō negauit. Quidā a dmonio arreptus clamare cepit ab Amb. se torqri. Cui amb. Obmutesce diabole qꝛ ñ te torquet amb. sꝫ tua iuidia. qꝛ illuc hoies ascēdere ɔspicis vñ tu turpit̄ corruisti. Nā amb. nescit inflari. At ille statim obmutuit. Quadā vice cū beat⁹ amb. ꝑ ciuitatē ꝑgeret casu ɋdā lapsus ē. ꝛ in terra ꝓstrat⁹ iacebat. qd vidēs alter ridere cepit. Cui amb. Et tu q̄ stas vide ne cadas. Quo dicto statim lapsuz suū doluit q̄ riserat alienū. Quadā ēt vice amb. ad palaciū macedonij magri officioꝝ vt ꝑ ɋdā intcederet vēit. Sꝫ cū fores clausas iuenisset nec itrādi copiā hr̄e potuiss; ait. Et tu ɋdē venies ad eccl'iaz ꝛ ñ claus̄ ianuis sꝫ apt; itrare ñ valeb. Elapso aliq̄ tpe metuēs inimicos macedoni⁹ ad ecclesiaz fugit ꝛ patētibꝫ ianuis aditū repire ñ potuit. Fuit ēt tāte abstinētie qꝫ q̄tidie nisi i sabbo ꝛ die dñico ꝛ fest; pcipuis ieiūabat Tāte ēc largitat; erat qꝫ oia q̄ hr̄e poterat eccl'ijs ꝛ paupibꝫ nil sibi r̄tinēs t̄buebat Tāte ɔpassiōis vt

cũ aliq̈s lapsuʒ suũ sibi ꝯfitebaꝛ. sic a-
marissime flebat ꝙ illũ siłr flere cõpel
lebat. Tãte hũilitatꝫ ac laboris. vt li
bros q̊s dictabat ꝓpria manu scribe-
ret. nisi cũ infirmitate corꝑis ǧuareꝛ.
Tãte ãt pietatꝫ ⁊ dulcedis. vt cũ ali-
cuiꝰ sctĩ sacerdotꝫ vel epĩ sibi obitꝰ nũ-
ciareꝛ. sic amarissime flebat vt vix ꝯso
lari valeret. Cũ aũt inťrogareꝛ cur vi
ros sctõs q̇ ad glíaʒ ꝓficiscebãꝛ sic fle-
ret aiebat. Ne putetꝫ me flere ꝙ reces-
serint. sʒ q2 me p̄cesserint. ⁊ q2 difficile
inueniꝛ q̇ taʒ dignꝰ eiꝰ officio habeaꝛ.
Tãte etiã ꝯstãtie ⁊ fortitudis ꝙ iꝑa-
toris vel p̄ncipũ vicia nõ palpabat. sʒ
eos voce libera ꝯstãtissime arguebat.

Cũ q̇dã vir q̇ddã flagitiũ ꝑpetras-
set. ⁊ corã eo adductꝰ fuisset. dixit am-
brosiꝰ. Oꝑtet illũ tradi sathane i inte
ritũ carnis ne talia deinceps audeat
ꝑpetrare. Quem eodẽ momẽto cũ ad
huc ꝭmo eẽt i ore eiꝰ imũdꝰ spũs discer
pere cepit. Quadã vice vt aiũt cũ be
atꝰ amb. romã ꝑgeret. ⁊ in q̃dã villa
tuscie apud quẽdã hoiem nimiũ locu-
pletẽ hospitatꝰ fuisset. illũ hoiem suꝑ
statu suo solicite req̇siuit. Cui ille rñ-
dit. Statꝰ meꝰ dñe sꝑ felix extitit ⁊ glo
riosus. Ecce em̃ diuitijs infinitꝫ abũ-
do. seruos ⁊ famł̃os q̃ꝫplures habeo.
copiosaʒ filioꝝ ⁊ nepotũ turbã possi-
deo ⁊ oia sꝑ ad vota habui. nec vnq̃ꝫ
mihi aliq̇d aduersuʒ accidit. vel q̇d cõ
tristaret euenit. Qd audiẽs amb. ve-
hemẽter obstupuit ⁊ his q̇ erãt secuʒ i
comitatu dixit. Surgite ⁊ hinc q̃ꝫoti
us fugiamꝰ. q2 dñs nõ ẽ in loco isto.
Festinate filij festinate. nec in fugiẽdo
morã facite. ne nos h̄ diuia vltio apꝑ̄
hẽdat. ⁊ in pctis illoꝝ nos ꝑiter iuol-
uat. Cũ g̊ fugerẽt ⁊ aliq̃ntulũ ꝓcessis-
sent subito se terra aperuit. ⁊ hoiem il
lũ cũ vniuerꝭ q̇ ad illũ ꝑtinebãt ita ab
sorbuit. vt nullũ iñ vestigiũ ꝛ̃manerct
Qd cernens amb. dixit. Ecce frẽs q̃ꝫ
miꝭicordiꝛ deꝰ ꝑcit cũ h̄ aduersa tribu
it. ⁊ q̃ꝫ seuere irasciꝛ cũ sꝑ ꝓspera elar-
giꝛ. In eodẽ ãt loco fouea q̃dã ꝓfun-
dissima remãsisse dꝛ q̇ vsq̃ꝫ hodie i hꝰ
scti testioniũ ꝑseuerat. F Cũ aũt
sctũs amb. radicẽ oiʒ maloꝝ auariciã
magꝫ ac magis i hoibꝫ crescere cerne-
ret ⁊ maxie in his q̇ erãt i ptãtibꝫ ꝯsti
tuti apd̄ q̊s oia p̄cio vẽdebãꝛ. necnõ ⁊
in his q̇ erãt sacrꝫ misterijs deputati.
vehemẽter igemuit. ⁊ se de hꝰ secłi erũ
na liberari instãtiꝰ exorauit. Qui cũ se
id obtinuisse gauderet. reuelauit fribꝫ
ꝙ vsq̃ꝫ ad resurrectõeʒ dñicã cũ eis eẽt
Añ ꝟo paucos dies q̃ꝫ lectulo detine
reꝛ. cũ. xliiij. psalmũ cũ notario dicta-
ret subito ipo vidẽte notario i moduʒ
scuti breuis ignis caput eiꝰ oꝑuit. atq̃ꝫ
paulatiʒ ꝑ os eiꝰ tãq̃ꝫ i domũ hitatoꝛ
intrauit. Tũc facies eiꝰ tanq̃ꝫ nix effe-
cta ẽ. sʒ postmodũ ad suã spẽʒ reuersa
est. Ipo igr̃ die scribẽdi ⁊ dictãdi finẽ
fec̃. nec ipʒ psalmũ explere potuit. Pꝰ
igr̃ paucos dies infirmitate corꝑis la
borare cepit. Tũc comes italie cũ me
diolani eẽt nobiles ꝯuocauit dicẽs ꝙ
tanto viro recedẽte ꝑiculũ eẽt ne italie
interitꝰ imineret. Rogauitq̃ꝫ vt ad vi
rũ di accederẽt. rogãtes vt sibi adhuc
spaciũ viuẽdi vno ãno a dño ipetrarʒ
Qd ille vt ab illis audiuit rñdit. Nõ
ita inť vos vixi vt me viuere pudeat.
nec mori timeo cũ bonũ dñm habea-
mus. Eo tꝑe q̃ttuor eiꝰ dyaconi iui-
cẽ ꝯuenerũt. tractãtes inť se q̇s pꝰ eius
obitũ bonꝰ eẽt eps. Cũ g̊ a loco i q̊ vir
dei amb. iacebat lõge eẽnt. ⁊ Siplici-
anũ ita silẽter noiassent vt vix inuicẽ se
audirẽt ille ab eis lõge positꝰ tercio ex
clamauit. Senex sʒ bonꝰ. Qd audiẽ-
tes ťriti fugeꝛ̃t ⁊ ñ nisi illũ pꝰ eiꝰ obitũ
elegeꝛ̃t. In loco ãt i q̊ iacebat vidit ie-
suʒ ad se veniẽtẽ ⁊ sibi vultu alacri ar-
ridẽtẽ. Honoratꝰ ꝟo eps vercelleꝭ q̇
bti amb. obitũ expectabat. cũ se sopo
ri dedisset. vocẽ tercio se clamãtꝫ audi-
uit. Surge q2 mõ ẽ recessurꝰ. Qui cõ-
surgẽs mediolanũ ꝯcitꝰ venit ⁊ ei dñi
ci corꝑis sacr̃m dedit. Moxq̃ꝫ ille ma
nus i modũ crucꝫ expandit ⁊ vltimuʒ
spm̃ inť ꝟba oꝛ̃ois efflauit. Floruit cir
ca ãnos dñi. ccclxxxix. Cũ aũt i nocte
pasche corpꝰ eiꝰ ad ecciaʒ fuissʒ delatũ

plurimi infantes baptizati eũ viderẽt
ita vt aliq̃ eũ sedentẽ i cathedra tribu
nali dicerẽt. alij ascendentẽ digito suis
pentib⁹ demõstrarẽt. nõnulli ꝟo stellã
sup caput ei⁹ se videre narrarẽt. Qui
dã p̃sbyter cũ in ꝯuiuio cũ m̃ltis alijs
eẽt. ⁊ sctõ ambrosio detrahere cepisset
eũ ꝯtinuo plaga pculit ⁊ d̃ ꝯuiuio ad
lectũ duct⁹ vitã finiuit. In vrbe car-
thaginẽsi cũ tres epi simꝉ cõuiuarẽt. ⁊
vn⁹ eoꝝ btõ ambrosio detraxisset. rela
tũ est q̃d illi p̃sbytero q̃ sibi detraxerat
accidisset. Q̃d cũ ille vilipẽderet. subi
to letale vuln⁹ accepit ⁊ extremũ cõti-
nuo diẽ clausit. B Notãdũ ꝙ be
at⁹ ambrosi⁹ in m̃ltis cõmẽdabilꝭ fuis-
se videt̃. Primo i liberalitate. q̃ oĩa
q̃ hẽbat paupeꝝ erant. vñ refert de se-
ipo ꝙ ipatori petẽti basilicã sic r̃ndit
⁊ est i decreto ꝯuenior. xxiij. q. viij. Si
a me peteret q̃d meũ esset. i. fundũ me
um. argentũ meũ ⁊ hmõi meũ. nõ re-
fragarer q̃q̃ oĩa q̃ mea sunt paupeꝝ
sint. Scdo i mũdicie puritate fuit ei
ꝟgo. Vñ refert Hiero. cũ dixisse. Vir
ginitatẽ nõ solũ efferim⁹ sz seruam⁹.
Tercio in fidei firmitate. Vñ dixit
cũ impator peteret basilicã. ⁊ est i eo-
dẽ caplõ. Pri⁹ ẽ vt aiam mihi q̃ fidez
auferat. Quarto i martyrij auidita-
te. Vñ legit̃ in eplã sua de basilica nõ
tradẽda. ꝙ pposit⁹ Valẽtiniani Am-
brosio mãdauit di. Tu ꝯtẽnis Valẽ
tinianũ caput tibi tollo. Cui ambro-
si⁹. De⁹ pmittat tibi vt facias q̃d mi-
naris. Atq̃ vtinã de⁹ auertat eos ab
ecclĩa ⁊ in me oĩa tela sua ꝯuertant ⁊
meo sanguie sitim suã expleãt. Qui
to i orõnis instãtia. Vñ d̃r de eo ⁊ h̃r
in. xj. lib. hystorie ecclĩastice Ambro-
si⁹ aduersuz regine furorẽ nõ se manu
defensabat aut telo. sz ieiunijs ⁊ ꝯtinu
atꝭ vigilijs. sub altari posit⁹ p obsecra
tiones defensorẽ sibi atq̃ ecclĩe deum
parabat. Sexto i lachrymaꝝ abun-
dãtia. Habuit em̃ tria genera lachry
maꝝ scz lachrymas cõpassiõis ꝓ alio
rũ culpis. Vñ dic̃ Paulin⁹ de eo in le
gẽda. ꝙ cũ aliq̃s lapsuz sibi ꝯfitebat̃.
sic amarissime flebat ꝙ illũ flere silr̃ cõ
pellebat. Lachrymas d̃uotõis ꝓ eter
nis desiderijs. Vñ sup̃ dictũ est a pau
lino ꝙ cũ interrogaret̃ cur sctõs q̃ morie
bant̃ sic fleret r̃ndit. Ne me puteꝭ fle-
re q̃ recesserit. sz q̃ me ad gl̃iaz p̃cesse
rint. Lachrymas cõpassiõis ꝓ alioꝝ
iniurijs. Vñ ipe dic̃ de se. ⁊ ẽ in decre-
to i supiori caplõ. Aduersus milites
gothos lachryme mee arma mea sũt.
Talia ei munimẽta sũt sacerdotꝭ alit̃
nec debeo nec possũ resistere. D
Septimo i forti cõstãtia cui⁹ cõstãtia
maxie in trib⁹ apparet. Primo i defen
siõe catholice ꝟitatꝭ. Vñ d̃r in lib. xj.
ecclĩastice hystorie ꝙ Iustina mr̃ Va
lentiniani ipatoris. arriani hereseos
alũna. ꝯturbare cepit ecclĩaꝝ statũ cõ
minari sacerdotib⁹ depulsiões ⁊ exilia
nisi ariminẽsis ꝯcilij d̃creta reuocarẽt
Quo bello ecclĩe muꝝ ac turrim vali
dissimã pulsabat ambrosiũ. In ei⁹ q̃z
p̃fatõe sic de eo cantat̃. Tãta ambro-
siũ ꝟtute solidasti ꝯstãtie. tãto mune-
re celit⁹ decorasti. vt p cũ exclusa torq̃-
rent̃ demonia. arrianoꝝ ipietas ꝯpul
sa tabesceret ac seculariũ p̃ncipũ colla
tuo iugo subacta redderẽt̃ humillima
Scdo in tuitõe ecclĩastice libertatis
Vñ cũ ipator auferre vellet q̃ndã ba
silicã opposuit se ambrosi⁹ ꝯ impato-
rẽ. sic ipe testat̃. ⁊ est in decreto. xxiij. q.
viij. Cõuenior ipe a comitib⁹ vt p me
basilice fieret matura traditio. dicenti
bus ipatorẽ iussisse iuri suo tradi de-
bere. r̃ndi. Si p̃rimoniũ petit iuadite
si corp⁹ occurrã. Vultis in vincula ra
pere. vultꝭ in mortẽ volũtatꝭ est mihi.
Nõ ego me vallabo circũfusiõe ꝓplõꝝ
nec altaria tenebo vitã obsecrãs. sz ꝓ
altarib⁹ grati⁹ imolabor. Mãdat̃ tra
dere basilicã. Vrgemur itaq̃ p̃ceptis
regalib⁹. sz ꝯfirmamur scp̃ture ꝑmoni
bus. q̃ r̃ndit. Tãq̃ vna ex insipiẽtib⁹
locuta es. Noli g̃uare te ipator vt pu-
tes te i ea q̃ diuia sũt ipiale aliq̃d ius
h̃re. Ad ipatorez palatia ptinẽt ad sa
cerdotes ecclĩe. Sctũs Naboth vine
am suo ꝓprio cruore defendit. Si ille

vineã nõ tradidit suã. nec nos trade/
mus xp̃i ecclĩaȝ. Tributũ cesarꝭ ẽ nõ
negeť. ecclĩa dei ẽ. cesari vtiqꝫ ñ doneť
Si de me aliq̃d cõpelleret ꝛ poscereť.
aut fundꝰ. aut domꝰ. aut auꝝ. aut ar/
gentũ. id qđ iuris mei eẽt libẽter offer
rẽ. Tẽplo dei nihil possuȝ decerpe nec
detrahere cũ illud custodiẽdũ nõ tra/
dendũ accepim. Tercio in obiurga/
tione vicij ꝛ ois iniq̃tatꝭ. Vñ legiť in
hystoria triptica in q̃dã cronica ꝙ cuȝ
apud thessalonicã orta seditõe q̃dã iu
dices fuissent a pplõ lapidati. Theo/
dosiꝰ ipator indigtus iussit oẽs interi
mi. nocẽtes ab innocẽtibꝫ nõ secernẽs
vbi fere q̃nqꝫ milia hoim sunt occisa.
Cũ igiť ipator mediolanũ venisset et
ecclĩam intrare vellet. occurrit ei Am
brosiꝰ ad ianuã eiqꝫ aditũ ꝓhibuit di.
Cur ipator pꝰ cãȝ tãti furoris ñ agſcꝭ
molẽ tue p̃sumptõis. Sed forte reco/
gnitionẽ pcti ꝓhibet ptãs iperij. De/
cet te vt vincat rõ ptãtez. Princeps es
o ipator sȝ ꝯseruoꝝ. Quibꝫ g̃ oculis a
spicies cõis dñi tẽpluȝ. q̃bꝫ pedibꝫ cal/
cabis sctm̃ pauimẽtũ. Quõ manꝰ ex/
tẽdes de q̃bꝫ adhuc sanguis stillat in/
iustꝰ. q̃ p̃sumptõe ore tuo poculũ san/
guinis eiꝰ pcipies dũ furore tuoꝝ ser/
monũ tãtꝰ iniuste sit sanguis effusus.
Recede g̃ recede. ne scđo pctõ p̃orẽ ne
quitiã augere ꝯtẽdas. Suscipe vincu
lũ q̃ te dñs nũc ligauit. est em̃ medici/
na maxia sanitatꝭ. His ſmonibꝫ ipa/
tor obediẽs. gemẽs ꝛ flens ad regalia
remeauit. Cum g̃ diu in fletu mãsisset
Rufinꝰ magr̃ militũ cãm tãte tristicie
req̃siuit. Cui ille. Tu inq̃t mea mala
nõ sentꝭ. qꝛ ſuis ꝛ mẽdicãtibꝫ apta st̃
tẽpla. mihi ṽo ad ea ingressus nõ est.
Et h̃ dicẽs singl̃a ṽba singl̃tibꝫ interũ
pebat. Cui rufinꝰ Curro si vis ad am
brosiũ vt tibi ꝯsoluat vinculũ q̃ te liga/
uit. Et ille. Nõ poteris suadere amb.
qꝛ ñ ṽebiť ipialẽ ptãtẽ vt legẽ possit p̃
uaricari diuinã. Sȝ cũ ille ꝓmitteret
ꝙ cũ flecterȝ. eũ ipator ire p̃cepit. ꝛ ip̃e
pꝰ paululũ ẽ secutꝰ. Mox ãt vt Amb.
Rufinũ vidit ait. Impudentiã canũ
imitatꝰ es o rufine tãte vicȝ necꝭ autor
exñs. ꝛ nec pudorẽ ex frõte deťgẽs ñ e/
rubescis ꝯ maiestatẽ latrare diuinaȝ.
Cũqꝫ rufinꝰ ꝓ ipatore supplicassȝ ꝛ di
ceret eũ seq̇. supno zelo accẽsus Amb.
ait. Ego tibi p̃dico qm̃ ingredi eũ sa/
cra limĩa ꝓhibeo. Si ṽo ptãtẽ i tyrã/
nidez mutauerit necẽ libẽter suscipio.
Qđ cũ rufinꝰ ipatori renũciasset. pgã
inq̃t ad eũ vt iustas i faciẽ ꝯtumelias
recipiã. Cũ g̃ venisset. ꝛ sua solui vin/
cula postulasset. occurrẽs ambrosiꝰ. ꝛ
ingressuȝ ꝓhibẽs ait. Quã pniaȝ oñ/
disti pꝰ tãtas iniq̃tates. Et ille. Tuuȝ
est iponere. meũ obtpare. Vex cũ im
perator allegaret qꝛ ꝛ Dauid adulte/
riũ ꝛ homicidiũ cõmisisset. ait Amb.
Qui secutꝰ es errantẽ seq̃re penitẽtez.
Qđ ita g̃tanter ipator suscepit ꝙ pub
licã pniam agere nõ recusauit. Cũ igr̃
recõciliatꝰ ecclĩaȝ intrasset ꝛ intra can
cellos staret req̃rit Amb. q̃d ibi expe/
ctaret. Cui cũ diceret se pceptõez sacro
rũ mysterioꝝ expectare. ait amb. O i/
pator interiora loca tm̃ sacerdotibꝫ st̃
collata. Egredere igiť ꝛ hãc expectati
onẽ cũ ceterꝭ habe cõem. Purpura nã
qꝫ ipatores fac̃ nõ sacerdotes. Cui i/
pator ꝓtinꝰ obediuit. Cũ g̃ ꝯstãtino/
polim reuersus extra cãcellos staret.
mãdauit eidẽ ep̃s vt intraret. Et ille
ait. Vix discere potui q̃ differẽtia sit i
patoris ꝛ sacerdotꝭ. Vix ei ṽitatꝭ iue
ni magistrũ. Amb. nãqꝫ solũ noui vo
cari põtificez. ¶ Octauo in sana
doctna. Eiꝰ nãqꝫ doctna hȝ altã ꝓfũ/
ditatẽ. Hiero. đ. xij. doctoribꝫ. Amb.
sup ꝓfundoꝝ pinna raptꝰ ꝛ aeris vo/
lucer qꝫ̃diu in ꝓfundũ ingrediť fructũ
de alto cape videť. Firmã soliditatez.
Hiero. ibidẽ. Eiꝰ oẽs sñie. fidei ꝛ eccle
sie. ꝛ oim ṽtutũ firme sũt colũne. Ele
gantẽ venustatẽ. Augꝰ. in lib. de nu/
ptijs ꝛ ꝯctibꝫ. Pelagiꝰ heresiarcha sic
laudat ambrosiũ. vt dicat Btũs am
brosiꝰ ep̃s in cuiꝰ p̃cipue libris roma/
na lucet fides. q̃ sc̃ptoꝝ inť latios flos
q̃dã amicuit. Et subdit augꝰ. Cuiꝰ fi/
dẽ ꝛ purissimũ i sc̃pturꝭ sensuȝ. nec ini

micꝰ qdē ausus ē repħēdere. Magnā
autoritatē. qꝛ antiq̇ doctores. sic Au/
gustinꝰ ꝟba sua ꝓ mag̃ autoritate ha/
bebāt. Vñ refert augꝰ. ad ianuariuꝫ.
ꝙ cū mr̄ eiꝰ mirata fuisset cur mediola
ni sabbato nō ieiunaret. ⁊ de h̄ augꝰ.
amb. interogasset. ait amb. Cuꝫ venio
romam ieiuno sabbato. Sic ⁊ tu ad
quā forte eccl'iaꝫ venerꝭ eiꝰ morē serua
si cuiq̃ꝫ nō iñ vis scādalū eē. nec quē q̃ꝫ
tibi. Et subdit augꝰ. Ego de hac s̄nia
etiā atq̃ꝫ etiā cogitās. ita sp̱ habui tā/
q̃ꝫ eā celesti oraculo acceperim.

Vita ⁊ passio Tyburtij valeriani
in passiōe scē Cecilie ꝯtinet.

Le. lvj. De sctō Georgio.

g Eorgius dicit a geos qd̓ ē terra ⁊ orge qd̓ ē cole/
re. q̄si colēs terrā. i. carnem
suā. Augꝰ. aūt i li. de trini.
dic̄ ꝙ bona terra ē in altitudie mōtiū.
tp̱amēto colliū planicie cāpoꝝ. Pria
em̄ est bona ad virentes herbas. scd̓a
ad vineas. tercia ad fruges. Sic btūs
georgiꝰ fuit altꝰ despiciēdo inferiora. ⁊
iō habuit virorē puritatꝭ. Tp̱atꝰ p̱ di
scretōeꝫ. ⁊ iō habuit vinū in t̄ne iocūdi
tatꝭ. Planꝰ p̱ hūilitatē. ⁊ iō ꝓtulit fru
ges bone op̱atōnis. Vel georgiꝰ dꝛ a
gerar. qd̓ ē sacrū ⁊ gion qd̓ ē arena. q̄si
sacra arena. Fuit ei arena qꝛ pōdero/
sus moꝝ g̃uitate. minutꝰ hūilitate. et
siccus a carnali voluptate. Vel geor/
giꝰ dꝛ a gerar. qd̓ ē sacrū ⁊ gion qd̓ est
luctatio. q̄si sacer luctator qꝛ luctatꝰ ē
cū dracone ⁊ carnifice. Vel georgiꝰ dꝛ
a gero qd̓ ē p̱egrinꝰ. ⁊ gir p̄ciosus ⁊ us
ꝯsiliator. Ipē ei fuit p̱egrinꝰ in ꝯtem/
ptu mūdi. p̄ciosus i corona martyrij. ⁊
ꝯsiliator in p̄dicatōe regni. Eiꝰ legen/
da int̄ scp̄turas apocrifas i niceno cō
cilio ꝯnumerat ex eo ꝙ eiꝰ martyriuꝫ
certā relatōeꝫ nō hꝫ. Nā in kalēdario
Bede dꝛ ꝙ sit passus in p̱sida ciuitate
dyaspoli. q̄ p̄us lidda vocabat. ⁊ ē iu/
xta ioppen. Alibi dꝛ ꝙ passus sit sub
Dyocleciano ⁊ Maximiano ip̱atori
bus. Alibi legit ꝙ sub Dyocleciano i
p̱atore p̱saꝝ p̄ntibꝫ. lxx. regibꝫ ip̱ij sui.
Hic dꝛ ꝙ sub daciano p̄side ip̱antibꝫ
dyocleciano ⁊ maximiano. A

g Eorgiꝰ tribunꝰ. genere capa
dox p̱uenit q̄dā vice i ꝓuinci
am libie in ciuitatē q̄ dꝛ sile/
na. iuxta quā ciuitatē erat stagnū istar
marꝭ in q̊ draco pestifer latitabat. q̇ se
pe pplm̄ ꝯ̄ se armatū in fugā ꝯuertat
flatuq̃ꝫ suo ad muros ciuitatꝭ accedēs
oēs inficiebat. Quapropt̄ cōpulsi ci/
ues. duas oues q̊tidie sibi dabant. vt
eiꝰ furorē sedarēt. alioq̄n sic muros ci/
uitatis iuadebat. ⁊ aereꝫ inficiebat ꝙ
plurimi interibāt. Cū g̃ iā oues pene
deficerēt maxime cū haꝝ copiā hr̄e nō
possent. inito ꝯsilio ouē cū adiūcto ho
mine tribuebāt. Cū igit̄ sorte oim̄ fi/
lij ⁊ filie darent ⁊ sors neminē excip̱et
⁊ iā pene oēs filij ⁊ filie ꝓpli eēnt ꝯsū/
pti. q̄dā vice filia regꝭ vnica sorte ē de/
p̄hensa. ⁊ draconi adiudicata. Tunc
rex ꝯtristatꝰ ait. Tollite auꝝ ⁊ argen/
tū. ⁊ dimidiū regni mei ⁊ filiā meā mi
hi dimittite ne talr̄ moriat. Cui ppl's
cū furore r̄ndit. Tu o rex h̄ edictū feci
sti. ⁊ nūc oēs pueri nr̄i mortui sunt. et
vis filiā tuā saluare. Nisi i filia tua cō/
pleuerꝭ qd̓ in alijs ordinasti. succēde/
mus te ⁊ domū tuā. Qd̓ rex audiens
cepit filiā suā flere dicēs. Heu me filia
mea dulcissima q̇d de te faciā. aut q̇d
dicā. q̄ñ plꝰ videbo nuptias tuas. Et
ꝯuersus ad ꝓplm̄ dixit. Oro vt iduci/
as octo dieꝝ lugēdi mihi filiā tribua/
tis. Qd̓ cū ꝓpl's admisisset. i fine octo
dieꝝ r̄uersus ꝓpl's ē cū furore di. Qua
re p̱dis ꝓplm̄ tuū ꝓpter filiā tuaꝫ. En
oēs afflatu draconis morimur. Tunc
rex vidēs ꝙ nō posset filiā liberare. in/
duit eā vestibꝫ regalibꝫ ⁊ amplexatꝰ eā
cū lachrymis dixit. Heu me filia mea
dulcissima de te filios i regali gremio
nutrire credebā. ⁊ nc̄ vadis vt a draco
ne deuorerꝭ. Heu me filia mea dulcissi
ma. sp̱abā ad tuas nuptias p̄ncipes i
uitare. palaciū margaritꝭ ornare. tipa
na ⁊ organa audire. ⁊ nūc vadis vt a
dracōe deuorerꝭ. ⁊ deosculās eā dimisit
eā di. Vtinā filia mea ego añ te mor/

tuꝰ essem q̃ꝫ te sic amisissez. Tūc illa ꝓ
cidit ad pedes p̃ris. petēs ab eo bñdi
ctionē suā. Quā cū pr̄ cum lachrymis
bñdixisset ad lacū ꝓcessit. Quā btūs
Georgiꝰ casu inde trāsiēs vt plorātez
vidit. eā q̇d hr̄et interrogauit. Et illa.
Bone iuuenis velociter equū ascēde
⁊ fuge. ne mecū moriarꝭ. Cui georgiꝰ
Noli timere filia. sꝫ dic mihi q̇d h̄ pre
stolaris om̄i plebe spectāte. Et illa. vt
video bone iuuenis magnifici cordis
es tu. sꝫ cur mecū mori desideras. Fu-
ge velociter. Cui georgiꝰ. Hic ego ñ
discedaz donec mihi q̇d habeas inti-
mabis. Cū ḡ totū sibi exposuisset. ait
georgiꝰ. Filia noli timere. qꝛ in xp̄i no
mine te iuuabo. Et illa. Bone miles
mecū ne ꝑeas. sed teip̄m saluare festi-
nes. sufficit em̄ vt sola ꝑeam. nā me li
berare nō posses ⁊ mecū ꝑires. Dum
hec loq̄ref. ecce draco veniēs caput de
lacu leuauit. Tunc puella tremefacta
dixit. Fuge bone dñe fuge velociter.
Tūc georgiꝰ equū ascēdens. ⁊ cruce se
muniēs. draconē ꝯ se venientē auda-
cter aggredif. ⁊ lāceaz fortiter vibrās
⁊ se deo cōmendās ip̄m ḡuiter vulne-
rauit. ⁊ ad terrā deiecit. Dixitq̄ꝫ puel-
le. Proijce zonā tuā in collū draconis
nihil dubitās filia. Qđ cū fecisset. seq̄
baf eā velut māsuetissimꝰ canis. Cuz
ḡ eū in ciuitatē duceret. ꝓpl'i h̄ viden-
tes ꝑ mōtes ⁊ colles fugere ceperunt
dicētes. Ve nob qꝛ iam oēs ꝑibimꝰ.
Tūc b. georgiꝰ innuit eis di. Nolite ti
mere. ad h̄ em̄ me misit dñs ad vos vt
a penis vos liberarē draconis. Tm̄-
modo in xp̄m credite ⁊ vnusq̇sq̄ꝫ vr̄m
baptizef. ⁊ draconē istū occidā. Tunc
rex ⁊ oēs ꝓpl'i baptizati sūt. Btūs āt
georgiꝰ euaginato gladio draconē oc-
cidit. ⁊ ip̄ꝫ extra ciuitatē efferri p̄cepit.
Tūc q̄ttuor paria boū ip̄m extra ciui
tatē in magnū cāpuz foras duxerunt.
Baptizati aūt sunt in illa die. viginti
milia hoim̄ exceptꝭ ꝑuulis ⁊ m̄lieribꝫ.
B Rex aūt in honore btē Marie ⁊
bti Georgij eccl'iam mire magnitudi
nis ꝯstruxit. De cuiꝰ altari fons viuꝰ
emanat. cuiꝰ potꝰ oēs lāguidos sanaf
Rex ꝓ̄o infinitā pecuniā btō georgio
obtulit. quā ille recīꝑe nolēs pauꝑibꝫ
eā dari p̄cepit. Tūc georgiꝰ regē de q̄t
tuor breuiter instruxit. scꝫ vt eccl'iaruꝫ
dei curā hr̄et. sacerdotes honoraret. di
uinū officiū diligēter audiret ⁊ sꝑ pau
peꝝ memor eēt. Et osculato rege inde
recessit. In aliq̇bꝫ tñ libris legif q̄ꝫ dū
draco ad deuorādū puellā ꝑgeret. ge-
orgiꝰ se cruce muniuit ⁊ draconē aggre
diēs interfecit. Eo tp̄e iꝑantibꝫ Dy
ocleciano ⁊ Maximiano sub preside
Daciano tāta ꝑsecutio xp̄ianoꝝ fuit
vt infra vnū mēsez. xvij. milia marty-
rio coronarenf. Vñ inter tot tormēto
rū genera m̄lti xp̄ianoꝝ deficiebāt. et
idolis īmolabāt. Qđ vidēs sctūs ge-
orgiꝰ tactꝰ dolore cordis intrinsecꝰ oia
q̄ hēbat disꝑsit. militarē habitū abie-
cit. xp̄ianoꝝ habitū induit. ⁊ i mediū
ꝓsiliēs exclamauit. Oēs dij gentium
demonia. dñs aūt celos fecit. Cui pre
ses iratꝰ dixit. Qua p̄sumptōe audes
deos nr̄os d̄monia appellare. Dic tñ
vñ es tu aut q̄ noie vocarꝭ Cui georgiꝰ
ait. Georgiꝰ vocor ex nobili capadocū
ꝓsapia ortꝰ. Palestinā xp̄o fauēte de-
uici. sꝫ oia deserui vt liberiꝰ possez libe-
riꝰ deo celi. Cū aūt p̄ses eū ad se incli-
nare nō posset iussit eū in eculeū leua-
ri ⁊ mēbratim corpꝰ eiꝰ vngulis lania
ri. Appositꝭ insuꝑ ad latera facibꝫ. pa
tentibꝫ visceꝝ rimis. sale plagas eiꝰ fri
care iussit. Eadē nocte dñs cū ingenti
lumie ei apparuit ⁊ ip̄m dulciter ꝯfor
tauit. Cuiꝰ melliflua visiōe ⁊ allocuti-
one sic ꝯfortatꝰ ē. vt ꝓ nihilo duceret
cruciatꝰ. Vidēs dacianꝰ q̄ꝫ euz penis
suꝑare nō posset. q̄ndā magū accersi-
uit eiq̄ꝫ dixit. Christiani suis magicis
artibꝫ tormēta ludificāt ⁊ deoꝝ nr̄oꝝ
sacrificia ꝑuipēdūt. Cui magꝰ. Si ar
tes eiꝰ suꝑare nequero. capitis reꝰ ero.
Ip̄e maleficijs suis iniectis ⁊ deoꝝ su
orū noibꝫ īuocatꝭ. venenū vino imiscu
it. ⁊ sctō Georgio sumēdum porrexit.
Cōtra qđ vir dei signū crucis edidit.
haustoq̄ꝫ eo nil lesiōis sensit. Rursum

magꝰ ꝑoꝛe fortiꝰ venenū īmiſcuit. qđ
vir dei ſigno crucꝭ edito ſine leſiōe ali-
ꝗ totū bibit. Quo viſo magꝰ ſtatiꝫ ad
pedes eiꝰ cecidit. veniā lamētabilr̄ pe-
tijt ⁊ ſe xp̄ianū fieri poſtulauit. Queꝫ
mox iudex decollari fecit. Seq̄nti die
iuſſit georgiū poni in rota gladijs bis
acutꝭ vndiqꝫ circūſepta. Sꝫ ſtati ro-
ta frangit. ⁊ georgiꝰ illeſꝰ penitꝰ īuenit
Tūc iratꝰ iuſſit eū in ſartaginē plūbo
liq̄facto plenaꝫ ꝓijci. Qui facto ſigno
crucꝭ in eā ītrauit. ſꝫ ꝟtute dei cepit in
ea q̄ſi in balneo refoueri. Qđ videns
Dacianꝰ cogitauit eū emollire blādi-
cijs. quē minis ſuꝑare nō poterat. vel
toꝛmētꝭ. dixitqꝫ illi. Vides fili Geoꝛ.
q̄nte māſuetudinis ſūt dij nr̄i q̇ te blaſ
phemū tā patiēt̄ ſuſtinēt. ꝑati nihilo
minꝰ ſi ꝯuerti voluerꝭ īdulgere. Age ḡ
dilectiſſime fili qđ hoꝛtoꝛ vt ſuꝑſtitōe
relicta dijs nr̄is ſacrifices vt magnos
ab ip̄is ⁊ a nob̄ ꝯſeq̄ris honoꝛes. Cui
georgiꝰ ſb̄ridēs ait. Vt q̇d a ꝓ̄ncipio n̄
magꝭ mihi ꝑſuaſiſti blādis ſmonib̄
q̄ꝫ toꝛm̄tꝭ. Ecce ꝑatꝰ ſū facer̄ qđ hoꝛta
rꝭ. Hac ꝓmiſſiōe dacianꝰ ꝺluſꝰ letꝰ ef
ficit̄. Juſſitqꝫ ſb̄ voce ꝑ̄conis vt oēs ad
ſe ꝯuenirēt. ⁊ georgiū tā diu reluctātē
tandē cedere ⁊ ſacrificare viderēt. Oꝛ
nata igit̄ tota ciuitate ꝑ̄ gaudio cū ge-
orgiꝰ idoloꝝ tēplū ſacrificaturꝰ īntraret
⁊ oēs ibidē gaudētes aſtarēt. flexis ge
nib̄ dn̄m exoꝛauit. vt tēplū cū idol̄ſic
oīno ꝺſtruerꝫ q̄tenꝰ ad ſui laudē ⁊ ꝑp̄li
ꝯuerſiōem nihil ꝺ eo penitꝰ remanerꝫ
Statiqꝫ ignis ꝺ celo ꝺſcēdēs tēplū cū
dijs ⁊ ſacerdotib̄ ꝯcremauit. fraqꝫ ſe
aꝑiēs oēs eoꝝ reliq̄as deglutiuit. Hic
exclamat ambo. i p̄fatiōe dicēs. Geoꝛ
giꝰ fideliſſimꝰ miles xp̄i dū xp̄ianitatꝭ
ꝓfeſſio ſilētio tegeret̄. ſolꝰ īt̄ xp̄icolas i
trepidꝰ dei filiū ē ꝯfeſſus. Cui ⁊ tantā
ꝯſtātiā grā diuina ꝯceſſit. vt ⁊ tyrāni
ce ꝑtātꝭ ꝓ̄cepta ꝯtēnerꝫ ⁊ inūmerabi-
liū n̄ foꝛmidarꝫ toꝛmēta penaꝝ. O fe-
lix ⁊ inclitꝰ dn̄i ꝓ̄liatoꝛ quē n̄ ſolū tꝑa-
lis regni blāda nō ꝑſuaſit ꝓmiſſio. ſꝫ
ꝑſecutoꝛe ꝺluſo ſimulachroꝝ eiꝰ poꝛtē
ta i abyſſū ꝺiec̄. Hec ambꝛo. Hoc au

diēs dacianꝰ georgiū ad ſe adduci fec̄
eiqꝫ dixit. Que ſūt maleficia tua peſſi
me hoīm. q̇ tantū facinꝰ ꝯmiſiſti. Cui
georgiꝰ. Nō credas me n̄ ſacrificare ſꝫ
mecū ꝑge ⁊ iteꝝ me imolar̄ vide. Cui
ille. Intelligo fraudē tuā. q̇ꝛ vis me fa
cere abſoꝛberi. ſic̄ templū ⁊ ꝺos meos
abſoꝛberi feciſti. Cui Georgiꝰ. Dic mi
hi miſer. dij tui q̇ ſe iuuare n̄ potuerūt
quō te iuuabūt. Iratꝰ rex nimis dixit
Alexādrie vxoꝛi ſue. Deficiēs moꝛiar
q̇ꝛ ab h̄ hoīe me ſuꝑatū cerno. Cui il-
la. tyrāne crudel̄ ⁊ carnifex nūq̇d n̄ di
xi tibi ſepiꝰ ne xp̄ianis moleſtꝰ eſſes. q̇ꝛ
deꝰ eoꝝ ꝓ ip̄is pugnarꝫ ⁊ nūc ſcias me
velle fieri xp̄ianā. Stupefactꝰ rex ait.
Heu ꝓch dolor nūq̇d ⁊ tu es ſeducta.
Fecitqꝫ eam per capillos ſuſpendi et
flagelllis duriſſime cedi. Que dū cede
retur dixit georgio. Georgi lumen ve
ritatis. quo putas perueniam. non
dū aq̄ baptiſmi renata. Cui geoꝛ. Ni
hil heſites filia q̇ꝛ ſanguis tui effuſio
baptiſmꝰ tibi reputabit̄ ⁊ coꝛona. Tūc
illa oꝛās ad dn̄ꝫ emiſit ſp̄m. Hinc at-
teſtat̄ Ambꝛo. in p̄fatōe dicēs. Ob h̄
⁊ gētiū regia ꝑſaꝝ crudeli a viro dicta
ta ſn̄ia nondū baptiſmi gr̄aꝫ ꝯſecuta
gl̄ioſe paſſiōis meruit palmā. Vn̄ nec
dubitare poſſumus ꝙ roſea ꝑfuſa ſan
guis vnda. reſeratas poli ianuas igre-
di meruit regnumqꝫ poſſidere celoꝝ.
Hec ambꝛo. ¶ Sequēti ꝟo die
Georgiꝰ talē accepit ſn̄iaꝫ vt ꝑ totā ci
uitatē traheret̄. pꝰ modū capite puni-
ret̄. Oꝛauit āt ad dn̄ꝫ. vt q̇cūqꝫ eiꝰ iplo
rarꝫ auxiliū petitōis ſue ꝯſeq̄ret̄ effe-
ctū. Diuina aūt vox ad eū venit. ꝙ ſic
fieret vt oꝛauit. Cōpleta oꝛōne capitꝭ
abſciſiōe martyriū ꝯſūmauit ſb̄ dyo-
cletiano ⁊ Maxiano q̇ ceperunt circa
annū dn̄i. cclxxxvij. Dacianꝰ āt cū ꝺ lo
co i q̄ ꝺcollatꝰ eſt ad palatiū redirꝫ. ig-
nis ꝺ celo cecidit ⁊ ip̄m cū miſtris ſuis
ꝯſumpſit. Refert Greg. turonen̄. ꝙ cū
q̇dā q̄ſdā reliq̄as ſci georgij ꝺferrēt. ⁊ i
q̇dā oꝛatoꝛio hoſpitati fuiſſent. mane
nullatenꝰ capſā mouere potuerūt. do-
nec ibidē reliq̄aꝝ ꝑticulā dimiſerunt.

Legit̄ i historia antiochena q̄ cū xp̄ia
ni ad obsidendū hierl'm ꝑgerent. q̄dā
iuuenis speciosissimus cuidā sacerdoti
appuit. q̇ scm̄ Georg. ducē xp̄ianoꝝ eē
se dicens. monuit vt eiꝰ reliq̄as secū in
hierl'z deportarēt. ⁊ ipe cū eis eēt. Cū
aūt hierl'm obsedissēt. ⁊ saracenis resi
stentibꝫ ꝑ scalas ascēdere nō auderēt.
btūs Georgiꝰ armis albis indutus. ⁊
cruce rubea insignitꝰ appuit inuēs vt
post se securi ascenderēt ⁊ ciuitatē obti
nerēt. Qui ex h̄ animati ciuitatē cepe//
runt. ⁊ saracenos occiderunt.

Le. lvij. A De scō Marco euāge.

Marcus interp̄tat̄ sub
limis mādato certꝰ declina
tus ⁊ amarꝰ. Sblimis mā
dato rōne ꝑfectōis i vita. qꝛ
non solum s̄uauit mādata. cōmunia
sed etiaz sublimea sicut sunt consilia.
Certꝰ rōne certitudinis i doctrina. qꝛ
doctrinā euāgelij sui certā tradidit vt
pote quā a Petro magistro suo didic̄.
Declinatꝰ rōne ꝓfunde hūilitat̄. Nā
ꝓpter nimiā hūilitatē pollicē sibi am//
putasse dr̄. vt sacerdotio reprobꝰ hr̄et.
Amarꝰ rōne acerbitat̄ pene. qꝛ vbiq̄
ꝑ ciuitatē tractꝰ fuit ⁊ iter h̄ tormenta
spm̄ tradidit. Vel marcꝰ dr̄ a marto
qd̄ ē malleꝰ maior. q̇ q̇dē eodē ictu fer//
rū domat. melodiā gn̄at. ⁊ icudē firmat
sic marcꝰ vnica doctrina sui euangelij
domat hereticoꝝ ꝑfidiaz. dilatat lau//
dem diuinā. ꝯfirmat eccl'iam. B

Marcus euāgelista leuiticꝰ gn̄e
⁊ sacerdos. petri apl'i i baptis//
mate filiꝰ. atq̄ i diuino s̄mōe
discipulꝰ cū ipo btō petro romā ꝓue//
ctꝰ est. Cū āt petrꝰ ibidē euāgeliū p̄di
carz rogauer̄t fideles q̇ erāt rome btm̄
marcū vt euāgeliū ad ꝑpetuā fideliuz
memoriā dr̄et ꝯscribere. Qd̄ ille q̇dez
vt ex ore mgr̄i sui bti petri audierat fi//
deli stilo ꝯscripsit. Petrꝰ āt illd̄ diligēt̄
examinās vbi oi v̄itate plenū ꝯspexit
recipiēdū ab oibꝫ fidelibꝫ cōprobauit
Vidēs āt petrꝰ marcū ꝯstātē in fide.
ipm aq̇leiegiā destinauit. Vbi verbū
dei p̄dicans inumeras gentiū m'titu
dines ad fidē xp̄i ꝯuertit. ac euāgeliū
suū sil'r ibidē ꝯscripsisse dr̄. qd̄ q̇dē vs//
q̄ hodie in aquilegiēsi eccl'ia ondit̄. ⁊
deuotiōe ꝯgrua res̄uat̄. Tandē btūs
marcus aq̇legiensez ciuē. scz ermago//
ram quē ad fidez xp̄i ꝯuertit romā ad
btm̄ petrū adduxit vt eū in aquilegie
ep̄m ꝯsecraret. Suscepto itaq̄ erma//
goras pōtificatꝰ officio. cū aq̇legiēsez
eccl'iam optime gubernassz. tandē ab
infidelibꝫ capit̄ ⁊ ibidē martyrio coro
nat̄. Marcꝰ v̄o a btō petro alexādriā
missus est. ⁊ ibi primꝰ v̄bū dei predica
uit. In p̄mo aūt itroitu suo alexādriā
vt ait philo disertissimꝰ iudeoꝝ maxi//
ma m'titudo in fide ⁊ deuotōe ⁊ cōti//
nēcie obs̄uatōe adunata ē. Papias q̄z
hieropolitanꝰ ep̄s valde p̄clara eiꝰ p̄co
nia p̄cipuo ɔlucidat stilo. Petrꝰ v̄o da
miani sic ait de eo. Tantā eidez deus
apud alexandriaz grām p̄rogauit. vt
om̄es q̇ tunc ad fidei rudimēta ꝯflue//
rent. mox ꝑ ꝯtinentiā ac totiꝰ scē ꝯuer
satōis instantiā tanq̄ ad monastice ꝑ
fectōis fastigiū ꝑuolarēt. ad qd̄ nō so//
lum miraculoꝝ ꝓdigijs. nō solū p̄di//
catōis eloquijs. sz etiā eximijs ꝓuoca//
bat exemplis. Et infra. Factū est autē
vt post mortē ad ytaliā ɔinde sit reuer
sus. vt terra in q̄ datū est sibi euāgeliū
scribere sacras mereat̄ eius reliquias
possidere. Beata es o alexandria triū
phali hoc sanguine purpurata. felix ⁊
tu ytalia corꝑis huiꝰ thesauro diues
effecta. C Tāte autē hūilitat̄ dr̄
fuisse vt pollicez sibi āputauerit. ne ad
ordinē sacerdotij possz hūano iudicio
ꝓmoueri. Verūtamē dispositio dei et
autoritas sci petri p̄ualuit q̄ ipm alex
andriaz ep̄m destinauit. Mox aūt vt
alexādriā ē igressus subito calciamen
tū eiꝰ ruptū ē atq̄ solutū. Qd̄ i spū in//
telligens ait. Vere expeditū fecit dn̄s
iter meū nec me sathanas ipedire po//
terit quē ab opibꝫ mortuis dn̄s iā ab//
soluit. Vidēs āt marcꝰ q̄ndā vetera cō
suentē eidē calciamētū tradidit corri//
gēdū. Qd̄ cū faceret. sinistrā manū g̃//
uiter vulnerauit ac fortit̄ exclamare ce

pit. Unꝰ deꝰ. Quo audito vir dei ait.
Uere ꝓsperꝝ fecͭ dn̄s iter meū Factoq;
luto ex sputo manū eiꝰ vnxit. ⁊ ꝯtinuo
sanitatē recepit. Uidēs hō ille tātā eiꝰ
efficaciā ī domū suā illū ītroduxit. ⁊ q̇s
eēt vl' vn̄ ꝑcūctari cepit. At ille se dn̄i
Jhu xp̄i s̄uū ꝯfessꝰ ē. Cui ille ait. Uel
lē ego videre eū. Et marcꝰ. Ego cū ti
bi ōmōstrabo. Incipiēsq; marcꝰ xp̄m
ei euāgelizauit ⁊ ip̄z cū tota domo sua
baptizauit. Audiētes āt viri ciuitatꝭ il
liꝰ q̄ndā galileū q̇ doꝝū sacrificia ꝯtē-
neret aduenisse ei īsidias posuerūt. Qō
ille cog̊scēs hoīez illū quē curauerat. q̇
dicebaᷣ anianꝰ ibidē ep̄z ordinauit. et
ip̄e pētapoliz ꝑrexit. Et cū ibidē duo-
bꝫ ānis stetisset iterꝝ alexādriā rediꝫt q̇
⁊ iuxta mare ī rupibꝫ ecclīaz ꝯstruxe-
rāt ī loco q̇ dr̄ bucculi. ⁊ fideles ibidez
mltiplicatos īuenit. Pōtifices āt tem
ploꝝ eū ꝯp̄hendere conabanᷣ. Cū āt
ī solēnitate paschali btūs marcꝰ missā
celebraret: ꝯuenerūt illuc oēs. ⁊ fune ī col
lo eiꝰ misso ip̄m ꝑ ciuitatez trahebant
dicētes Trahamꝰ bubalū ad loca buc
culi. Carnes āt eiꝰ ī t̄rā fluebāt. ⁊ san-
guie lapides rigabāᷣ. Post h̄ ī carcere
recludiᷣ. ⁊ ibidē ab āgelo ꝯfortaᷣ. Sz
⁊ ip̄e dn̄s ih̄s xp̄s eū visitauit eūq; cō
fortauit dicēs. Pax tibi marce euāge-
lista meꝰ. noli timere. q2 ego tecū sū vt
eruā te. Mane ḡ facto funē iterꝝ collo
eiꝰ īmittūt. ⁊ huc illucq; raptim eū ꝑ-
trahūt exclamātes. Trahite bubalū
ad loca bucculi. Ip̄e āt dum traheref
grās agebat dicēs. In manꝰ tuas ꝯmē
do sp̄m meū. Et h̄ dicēs sp̄m exalauit
sub Nerone q̇ cepit circa ānū dn̄i. lvij
Cū āt pagani eū vellēt cōburere. subi
to aer turbaᷣ. grando exoriᷣ. tonitrua
ītonāt. fulguraq; choruscāt. ita vt q̇li
bet euadere niteref ⁊ scm̄ corpꝰ ibidez
intactū reliquerūt. Christiani s̄o cor-
pus eiꝰ rapuerūt. ⁊ in ecclīa cū oī reue
rētia sepelierūt. Fuit aūt forma bti
marci h̄mōi. Longo naso. subducto
supcilio. pulcris oculis. recaluaster. pli
xa barba. habitudinis optime. etatis
medie. canis. aspersus affectione ꝯti-
nēs. grā dei plenꝰ. Btūs āt ābrosiꝰ d̄
eo sic ait. Dū btūs marcꝰ inumerꝭ cho
ruscaret miraclīs ꝯtigit vt sutor cui cal
ciamēta tradiderat corrigēdū sinistrā
sibi ī eiꝰ labore ꝑtūderz manū. Hic cū
īflicto vulnere clamauit vnꝰ deꝰ. dei fa
mulꝰ audiēs letꝰ affuit lutū ex sputo fa
ctū accepit. eiusq; manū iunxit. sanā-
q; ilico reddidit. ⁊ labori tradidit. illiꝰ
nēpe cuiꝰ p̄dicabat euāgeliū. sil' imitaᷣ
miraculuz. ceci vicz a natiuitate illuīa
ti a dn̄o factū. Hec ābro. D An
no ab incarnatiōe dn̄i. cccclxviij. tp̄e.
Leonis iꝑatorꝭ. veneti corpꝰ sci Mar
ci de alexādria trāstulerūt. vbi ecclīa ī
honore sci Marci mire pulcritudinis
fabricata ē. Quidaz nāq; mercatores
veneti q̇ alexādriā ꝑrexerāt duos p̄sby
teros custodes corꝑis sci Marci p̄cibꝫ
⁊ ꝓmissiōibꝫ īduxerūt vt occulte corpꝰ
illō tolli ꝑmitterēt. ⁊ venetias trāspor
tarēt. Uerꝝ cū corpꝰ ō tumulo leuaref
tantꝰ odor totā alexādriā sic ꝑfudit. vt
oēs vn̄ tāta ꝓdiret odorꝭ suauitas mi
rarenᷣ. Cuz āt nauigarēt. ⁊ q̄liᷣ corpꝰ
sci Marci ōferrēt aliꝫs nauibꝫ reuelas
sēt vnꝰ illoꝝ ait. Forsitā alicuiꝰ egyptiꝫ
corpꝰ vob̄ datū ōfertꝭ. ⁊ sci marci cor-
pꝰ vos. ō ferre putatꝭ Cōtinuo igiᷣ na
uis ī q̄ erat corpꝰ sci Marci ꝑ seip̄am
mira celeritate se s̄tit. ⁊ ī nauē in q̄ ille
residebat īsurgēs laterꝭ ꝑtē fregit n̄ pꝰ
illā dimittēs donec oēs se ibidē corpꝰ
eē bti Marci crederē acclamarēt. E
Cū q̄dā nocte naues cursu velocissimo
ducerēᷣ: ⁊ naute tēpestate ꝯq̄ssati ⁊ te
nebris obuoluti q̇ ꝑgerēt ig̊rarēt. scūs
marcꝰ cuidā monacho custodi corꝑis
sui apꝑuit dicēs. Dic hoibꝫ istꝭ vt velo
ciᷣ vela ōponāt. q2 n̄ lōge a t̄ra distāt.
q̇bꝫ depositis mane facto se iuxta q̄n-
dam insulam inuenerunt. verum cum
ꝑ littora diuersa trāsirēt: ⁊ scm̄ thesau
rū oibꝫ occultarēt. venientes incole ꝯcla
mabāt. O q̄; beati estis q̇ sancti mar
ci corpus portatis. sinite vt ip̄z suppli
ciᷣ adoremꝰ. Quidā nauta adhuc
oino incredulus a demōe arripiᷣ ⁊ tā
diu vexaᷣ donec ad corpꝰ sancti addu

etus se credere ꝯfitet̃. q̇ liberat⁹ gl'iam
deo ꝺdit ⁊ btm̄ marcū ī deuotōe mag̃
ꝺinceps habuit. Quodā tp̄e dū corp⁹
sci marci ītra q̄ndā columnā ꝺ lapidi
bus marmoreis factā paucꝭ ꝯsciȷ̄s eēt
repositū vt ibi cauti⁹ ꝯuaret̃. ꝯtigit vt
testib⁹ ill' ex hac luce sblatꝭ. nemo vbi
nā scūs eēt thesaur⁹ possꝫ cog̃scere. nec
aliq̇b⁹ īdiciȷ̄s īuenire. Fit ex h̄ planct⁹
in clericꝭ. desolatio ingēs ī laicꝭ. meror
īminet vniuersis. Formidabat siq̇deꝫ
plebs ꝺuota ne p̄ronus tā inclyt⁹ fur-
tiue fuisset sblat⁹. ideoqꝫ ieiuniū solen
ne indicit̃ ꝓcessio soleniꝯ ordinat̃. Et
ecce cūctꝭ vidētib⁹ ⁊ stupētib⁹ lapides
a colūna ꝓsiliūt: ⁊ arcā vbi corp⁹ ei⁹ la
tebat oib⁹ euidēter oñdūt. mox deuo-
tas laudes agūt creatori oim̄ q̇ suū eis
dignat⁹ ē reuelare p̄ronū sicqꝫ dies il-
lustrata tāti ꝓdigiȷ̄ gl'ia singulis ānis
ꝺcurrētib⁹ posterꝭ fit festiua. Juuenis
q̇daꝫ cancri morbo ī mām̄illa ꝟmib⁹
corrodētib⁹ cruciat⁹ cepit bti marci suf
fragia mēte īplorare ꝺuota ⁊ ecce sibi
dormēti q̇dā ꝑegrino habitu īsignit⁹
appuit. q̇ gradu ꝯcito aliq̊ ꝑgere vide
bat̃. Qui ab eo īterrogat⁹ q̇s esset ⁊ q̊
tā velocit̃ festinaret. marcū se esse asse
ruit. q̇ taꝫ velocit̃ ꝑgeret. ⁊ cuidā naui
se īuocāti ꝑiculo subueniret. extensaqꝫ
manu īfirmū tetigit q̇ mane euig̃lās
penit⁹ se sanatū sensit. Post modicuꝫ
nauis illa portū venetianū ītrauit nar
rās ⁊ suum ꝑiculū ⁊ marci adiutoriū
Pro vtriusqꝫ igit̃ beneficio deo gr̃arū
actio exoluit̃. ⁊ in scō suo marco deus
mirabil' p̄dicat̃. Dū q̇dā mercatores
veneti sup̄ q̄ndā nauē sarracenoꝝ alex
andriā ꝑgerēt. ⁊ īminēs ꝑiculū euidēt̃
viderēt mox sup̄ scaphā ascēdūt ⁊ funē
p̄cidūt. staticꝫ nauis illa fluctuū inun
datiōe periȷ̄t ⁊ vniuersos sarracenos
vnda vorax īuoluit. vn⁹ aūt ex eis btm̄
marcū īuocās voto q̊ potuit se astrin-
xit ꝙ si suū sibi ꝯferret auxiliū ⁊ sacruꝫ
baptisma susciꝑet. ⁊ ip̄i⁹ limina visita
ret. mox sibi vir splendid⁹ q̇dā appuit
q̇ ereptū de fluctib⁹ in scapha cū ceterꝭ
collocauit. Ille āt alexādriā veniēs sꝫ
liberatori suo ing̃t⁹ existēs. nec sci mar
ci festinat ad limina nec nr̃e fidei susci
pit sacramenta. Cui denuo marc⁹ ap
puit ⁊ ip̄m ꝺ sua ing̃titudīe īcrepauit
Rediēs igit̃ ad se venetias venit. ⁊ ibi
dē sacro baptismatꝭ fōte renat⁹ ⁊ mar
cus appellat⁹ ⁊ in xp̄m ꝑfecte credidit
⁊ ī bonis oꝑib⁹ vitā finiuit. Vir q̇dā
duꝫ in sūmitate campanilis sci marci
de venetiȷ̄s q̇ddā oꝑis exerceret sbito
cadit improuide mēbratiꝫ toto corꝑe
laniatus. In ip̄o tm̄ casu suo sci marci
nō īmemor ei⁹ p̄rocinū īplorauit. Qui
cadens ex insperato cuidā ligno ꝓmi
nēti substitit. ⁊ dato fune illesus euasit
⁊ ad op⁹ p̄stinū ꝯsūmādū ꝺuot⁹ assur
git. Quidā ꝓcuiusdā nobil' ꝓuincial'
tꝑaliter fu⁹. dū voto astrictus corpus
sci marci visitare vellet. sꝫ a dn̄o suo li
centiaꝫ obtinere nō posset. tādē timo-
rē carnalis dn̄i timori celestꝭ p⁹ posuit
⁊ insalutato dn̄o ad scm̄ visitādū de-
uotus accessit. Qꝺ dn̄s egreferēs ip̄ꝫ
reuersum exoculari mādauit. Fauent
qꝫ toti⁹ crudeli dn̄o crudeliores satelli
tes ⁊ dei famulū scm̄ marcū inuocātē
ad terrā ꝓiciūt. ⁊ acutos palos ocl'is
effodiēdis apponūt. sed nihil paloꝝ ꝓ
ficiebāt conamie. q⸗ ī se tabescebāt su
bita fractiōe. Jubet igitur vt securib⁹
crura frangant̃ ⁊ pedes p̄cidant̃. sꝫ in
domabile ferrū securiū ꝓtin⁹ mollescit
in plumbū. Jubet malleis ferreis os
⁊ dētes ꝯtundi. sed ferꝝ sue ꝟtutis ob
liuiscit̃ ⁊ dei potentia hebetat̃. qꝺ dn̄s
vidēs ⁊ stupēs veniā petiȷ̄t. ⁊ cum ser-
uo sepulchrum sci marci deuotione se
dula visitauit. Miles q̇dā ī p̄lio sic
vulnerat⁹ in brachio. vt manus a bra
chio de penderet adeo vt ip̄am p̄cidē
dam medici ⁊ amici ꝯsulerēt. Ille ꝟo
erubescens fieri mācus q̇ ꝯsueuit ha-
beri tā ꝓbus. manū in locū suū restitu
tam pānis siue medicamētis ligari fe
cit. Jnuocauit igit̃ beati marci suffra
gia ⁊ man⁹ ꝯtinuo fuit sanitati p̄stine
restituta sola tm̄ cicatrix remansit. ⁊ in
tanti miraculi testimonium ⁊ in talis
beneficiȷ̄ monimentuꝫ. Vir q̇dā de

ciuitate mãtue falso ab iuidis accusa//
tus i carcerẽ ẽ reclusus Qui cũ.xl. dies
ꝑegissꝫ ibidẽ ⁊ nimio afficeret tedio tã
dem triduano ieiunio se macerãs bti
marci ꝓ̄cociniũ iuocauit. Qui sibi ap//
parẽs iubet vt de carcere securꝰ absce//
dat Ille ṽo dormitãs p̄ tedio neglexit
parere iussiõib; sci existimãs illusiõib;
se deludi. Deinde scdõ ⁊ tãdẽ tercio si
bi appꝑuit ⁊ eadeꝫ silr̃ ipꝑauit. Qui ad
se rediẽs ⁊ ostiũ apꝑtũ ꝯspiciẽs de car//
cere securꝰ exiꝭt. ⁊ instar stupe cõpedes
mox ꝯfregit. Ibat igitur die media ꝑ
mediũ custodũ. ceterorũqꝫ oim ita vt
ipe cũctos videns a nemine videret. q̇
veniẽs ad sci marci tumulũ exoluit de
uote debitũ graꝝ. Cũ totã apuliaꝫ
sterilitas magñ iuaderet. nec terrã illaꝫ
bñdictõis pluuia irrigaret reuelatũ ẽ
ꝙ tali plaga ꝑcuteret eo ꝙ ibi sci mar
ci festiuitas nõ coleret. Dũ igit sanctũ
marcũ iuocarẽt ⁊ festũ eiꝰ festiue se cele
braturos ꝓmitterent. sterilitatẽ ab eis
marcꝰ ꝺ̄pulit. ⁊ isuꝑ abũdãtiã mistra
uit dãs eis salubrẽ aerẽ ⁊ pluuiã ꝯgru
ẽtẽ. Circa ãnũ dñi. m.ccxlj. apꝺ̄ papiã
in ꝯuẽtu ordis fratꝝ p̄dicatoꝝ fuit q̇//
dã frat religiose ac scẽ vite n oie iulia//
nus. natõe fauẽtinꝰ. iuuenis corꝑe. sed
canꝰ mente q̇ ifirmitate vltima elabo//
rãs cũ ṕorẽ domꝰ suꝑ statu suo requisi
uissꝫ. ⁊ ille mortẽ vicinã sibi iminer di
ceret statim facie exhilaratꝰ ⁊ manib;
ac toto corꝑe aꝓplaudẽs clamare cepit
Date locũ frẽs. qꝛ p̄ nimia leticie abũ
dãtia aia iã ꝓsiliet extra corpꝰ ex eo ꝙiã
iocũdos rumores audiui. Et eleuatꝭ
in celũ mãib; dicere cepit. Educ ꝺ̄ car//
cere aiaꝫ meã ⁊c. Infelix ego hõ q̇s me
liberabit ꝺ̄ corꝑe mortꝭ huiꝰ. Inter h̄
ille leui somno obdormiẽs. vidit btm̄
marcũ ad se venisse ⁊ se iuxta eiꝰ lectũ
collocasse. ⁊ ecce vox ad eũ dicẽs. Quid
ibi agꝭ o marce. ⁊ ille. Ad morientẽ ac
cessi istũ. qꝛ ꝺ̄o eiꝰ misteriũ est acceptũ
Et iteꝝ vox ad eũ. Quare iter ceteros
scõs ad eũ maxime tu venisti. Et ille.
Quia i me spẽalẽ ꝺ̄uotionẽ hũit ⁊ lo
cuꝫ vbi corpus meũ quiescit deuotiõe
sedula visitauit. ⁊ iõ veni euꝫ in hora
sui exitꝰ visitare. Et ecce q̇dã albati to
tam domuꝫ impleuerũt. Quibus ait
marcus. Quare huc venistis. Et illi.
Vt istiꝰ aiam in ꝯspectu dñi p̄ñtemꝰ
Euigilãs aũt p̄dictꝰ frater ꝓ ṕore do//
mus a q̊ ego ista audiui cõtinuo misit
⁊ oia q̃ viderat sibi recitãs. cum mlt̃o
gaudio in dño felicit obdormiuit.

Legenda lviij.

De scõ Marcellino papa

Marcellinus annis no
uem ⁊ mẽsib; q̃tuor rhomanã ecclĩaꝫ
rexit. Hic iussu dyoclecianí ⁊ maximi
ani capit ⁊ ad sacrificanduꝫ adducit.
Cũ aũt non assentiret. ⁊ ex h̊ diuersoꝝ
tormẽtoꝝ gñã sustinere deberet. metu
passiõis duo gñ̃a icensi i sacrificio po//
suit. Tũc mag̃ adest infideliũ leticia.
sed fideles ingens tristicia ꝑcussit. Ve
rũtamẽ capite infirmato fortiora mẽ
bra resurgũt ⁊ minas ṕncipũ ꝑuipẽ//
dunt. Tũc fideles ad summũ põtificẽ
ꝯueniunt ⁊ ip̄m plurimũ redarguunt
Qꝺ̄ ille cernẽs. in cõcilio ep̃oꝝ se sup//
posuit iudicanduꝫ. Ad quẽ illi. Absit
vt summꝰ põtifex ab aliquo iudicetur
sed tu in te collige cãm tuã ⁊ ꝓprio ore
te diꭗudica. Ipe aũt iã penitẽs pluri//
mũ ingemuit ⁊ seip̄m deposuit. sed tñ
eũ ois turba iteꝝ reelegit. Qꝺ̄ cesares
audiẽtes. iteꝝ eũ capi fecerũt. ⁊ dũ nul//
latenꝰ sacrificare vellet eum decollari
mãdauerũt. Et iteꝝ creuit furor hosti
lis vt infra mẽsem. xvij. milia xp̄iano//
rum ꝑimerent. Marcellinꝰ aũt dũ de
capitari deberet se xp̄iana sepultura i
dignũ esse asseruit. ⁊ ideo oẽs qui se se
pelire p̄sumerẽt excõicauit. q̃ꝓpter
corpus eiꝰ insepultũ. xxxv. dieb; remã//
sit. Post h̊ btũs Petrꝰ apostolꝰ Mar
cello successori eius apparuit dicens.
Frater Marcelle quare nõ sepelis me
Cui ille. Nõne dudũ sepultus es dñe
Cui aplus. Me insepultũ reputo ꝙꝫ//
diu marcellinũ insepultũ videro. Cui
ille. Nõne dñe nosti quia ille oẽs q̇
eũ sepelirẽt anathematizauit. Cui pe

tr⁹. Nōne scriptū est q̄ se hūiliat exaltabit. Vn̄ h̄ attendere debuisti. Uade igitur ⁊ ip̄z ad pedes meos sepelias. Qui statim iuit et iussa laudabiliter compleuit.

Legenda lix.
De sancto Vitali

Vitalis quasi viuens talis. q̄ꝛ q̄lis viuebat exteri⁹ in ope. tal' erat itus i corde. vl' vitalis a vita. vel vitalis viuēs alis. i. tuēs se alis ꝟtutū. Ip̄e em̄ fuit tāq̄ꝫ vnū de aialib⁊ dei q̄ vidit ezechiel. hn̄s in se q̄ttuoꝛ alas. s. alā spei q̄ volabat i celū. alā amoꝛis q̄ volabat in deū. alā timoꝛꝭ q̄ volabat in īfernū alā cognitōis q̄ volabat in seip̄z. Ei⁹ passio in libello geruasij ⁊ ꝓthasij repta fuisse putatur.

Vitalis miles ꝯsularꝭ. ex valeria vxoꝛe geruasiū ⁊ ꝓthasiuz genuit. h̄ cū paulino iudice rauennā ingressus. cū q̄ndā ibidē xp̄ianū medicū noīe vrsicinū p⁹ mlt̄a toꝛmētoꝝ gn̄a iussuz d̄collari videret ⁊ ille medic⁹ nimiū expauissꝫ. exclamauit ad eū scūs vitalis dicēs. Noli frat' vrsicine medice q̄ alios curare ꝯsueuisti teip̄z eterna moꝛte occidere. ⁊ q̄ ad palmā martyrij ꝑ mlt̄as passiōes venisti noli coꝛonā amittere tibi a deo ꝑataz Qd̄ vrsicin⁹ audiēs ꝯfoꝛtat⁹ ē. ⁊ d̄ pauoꝛe suo penitens martyriū libent' accepit. Sanctus aūt vitalis eū honoꝛifice sepeliri fecit. ⁊ post h̄ ad paulinuz dn̄m suuz vltra venire ꝯtempsit. Ille ꝓ nimiū īdignat⁹: tū q̄ꝛ ad se venire noluit. tū q̄ꝛ vrsicinū sacrificare volētē retraxit. tū q̄ꝛ xp̄ianū se eē oñdit iussit eum ī eculeuz leuari. Cui dixit vitalis Stultissimus es si me putas decipere qui alios sp̄ studui libare. Et ait paulinus ministris. Ducite eū ad palmā. ⁊ si sacrificare noluerit. foueā ꝓfundissimam donec ꝑueneritis ad aquā ibidem facite. ⁊ ibi eū viuū ⁊ supinū sepelite. Qd̄ ⁊ fecerunt ⁊ btm̄ vitalem ibidem viuum sepelierūt sub nerone qui cepit circa annuz dn̄i. lvij. Sacerdos aūt qui h̄ cōsiliū dederat statim a demone arrept⁹ ꝑ septez dies insaniens in illo loco exclamabat dicēs. Incendis me sancte vitalis. Die aūt septia in flumē a demone p̄cipitat⁹ miserabiliter expirauit. Uxoꝛ aūt sancti vital' cum mediolanū rediret. inuenit q̄sdā idolis imolantes. qui cum eam hoꝛtarent' vt idolis imolata comederet. rn̄dit. Christiana suz nō licet mihi de vestris sacrificijs manducare. Quod illi audientes. tam dire eam ꝟberauerūt ꝙ hoīes sui qui cum ea erant vsq̄ꝫ mediolanū eaz semiuiuā deduxerūt. vbi infra triduū feliciter migrauit ad dn̄z

Legenda lx.
De virgine quadā Anthiocena

Virgo quedā fuit antiochie. cui⁹ historiā Amb. i. ij. libꝛo de ꝟginib⁊ recitat in hec ꝟba. Anthiochie nuper ꝟgo q̄dam fuit fugitās publici visus ostentationē. Sed quo magis viroꝝ vitabat oculos. incēdebat affect⁹ eo amplius impudicos. Pulcritudo em̄ audita nec visa pl⁹ d̄siderat' duob⁊ stimulis cupiditatū amoꝛis ⁊ cognitionis duz ⁊ nihil occurrit qd̄ minus placeat. ⁊ plus putat' esse qd̄ placeat. qd̄ non iudex oculus exploꝛat. sꝫ aīm⁹ amatoꝛ exoptat. Itaq̄ꝫ scā ꝟgo ne diutius alerent' potiēde spes cupiditatꝭ itegritatē pudoꝛis ꝓfessa sic restrinxit improboꝝ facies vt iam nō amarent' sꝫ ꝑderet'. Ecce ꝑsecutio Puella fugere nescia. etate pauida ne icideret in īsidiatoꝛes pudoꝛis. aīm ad ꝟtutē ꝑauit. tā religiosa vt moꝛtē nō timeret. tā pudica vt moꝛtē expectarꝫ venit em̄ coꝛone dies maxia oīm expectatio. ꝓducit' puella. duplex ꝓfessa certamē ⁊ castitatꝭ ⁊ religiōis. Sꝫ vbi viderūt ꝯstantiaz ꝓfessiōis. metū pudoꝛꝭ ꝑatā ad cruciatus. erubescētē ad aspect⁹ excogitare ceperunt queadmodū spe castitatis religiōez tolleret. vt cū id abstulissent qd̄

erat amplꝰ etiã id eripẽt qḋ dereliq̄-
rẽt. Aut sacrificare ꝟginẽ aut lupana-
ri ꝓstitui iubẽt. Quō colũt deos suos
q̇ sic vindicãt. aut queãdmodũ ipi vi-
nũt q̇ ita iudicant. Hec puella nõ q̊ ḋ
regiõe ãbigerꝫ. sꝫ q̊ de pudore trepida
ret ipa secuꝫ inq̇t. q̇d agimꝰ hodie aut
martyr aut ꝟgo. altera nob̄ īuidet co-
rona. sꝫ nec ꝟginis nomẽ agnoscit vbi
ꝟginitatꝫ autor negat. Nã queãdmo-
dũ ꝟgo si meretricẽ colas. queãdmo-
dũ ꝟgo si adulterꝝ diligas. queãdmo-
dũ ꝟgo si amorẽ petas. tolerabilꝰ est
mẽtẽ ꝟginẽ q̄ꝫ carnẽ hr̄e vtrūꝗꝫ bonũ si
liceat ⁊ si nõ liceat. saltẽ nõ hoi caste sꝫ
deo simꝰ. Et raab meretrix fuit. sꝫ pꝰ
q̄ꝫ dño credidit salutem īuenit. Et iu
dith se vt adultꝰ placeret ornauit. q̄ tñ
qꝛ h̄ religiõe nõ amore faciebat. nemo
eã adulterã iudicabat. Bñ successit ex
emplũ. Nã si illa q̄ se ꝯmisit religiõi ⁊
pudorẽ ꝟuauit ⁊ priaꝫ fortassis ⁊ nos
ꝟuãdo religiõeꝫ ꝟuabimꝰ etiã castitatẽ
qḋ si iudith pudicitiã religioni p̄ferre
voluissꝫ. ꝑdita pria etiã pudicitiã ꝑdi
dissꝫ. Itaꝗꝫ talibꝫ īformata exẽplis sil̄
aio tenẽs ꝟba dñi q̇bꝫ ait. q̇cũꝗꝫ ꝑdide
rit aiam suã ꝓpter me īueniet eã fleuit
⁊ tacuit ne eã vl̄ loq̇ntẽ adult̄ audiret
nec pudorꝫ elegit īiuriã sed xp̄i recusa-
uit. Estimate vtrꝝ adulterar̄ potuerit
corꝑe q̄ nec voce adultauit. Iã dudũ
verecundabat̄ oro mea ⁊ q̄si adire ge-
storꝝ seriẽ criminosã atꝗꝫ explanar̄ for
midat. Claudite aures ꝟgines dei. du
cit̄ puella di ad lupanar. Sꝫ apite au
res ꝟgines dei. ꝟgo ꝓstitui p̄t. adulte-
rari nõ p̄t. Ubicũꝗꝫ dei ꝟgo ẽ tẽpluꝫ
di ẽ. nec lupanaria īfamãt castitatẽ. sꝫ
castitas etiã loci abolet īfamiã. Ingẽs
petulãtiũ ꝯcursus fit ad fornicẽ. Disci
te martyrꝝ miracl̄a scẽ ꝟgines. Discite
locorꝝ vocabula. Claudit̄ intꝰ colũba
strepũt accipitres forꝫ. certãt singl̄i q̇ p̄
dã pmꝰ īuadat. B At illa mãibꝫ
ad celum leuatis q̄si ad domũ orõnis
venisset. ñ ad libidinis diuersoriũ. xp̄e
inquit domuisti virgini feros leones.
potes domare etiã hoiꝫ feras mẽtes
Chaldeis rorauit ignis. iudeis sese vn
da suspẽdit. mia tua ñ nat̄a sua. Su
sãna ad suppliciũ genua flexit. ⁊ ḋ ad
ulterꝫ triũphauit. Aruit dextra q̄ tẽpli
tui dona violabat. Nũc tẽplũ ipm at
trectatur tuũ. ne patiaris īcestũ sacrile
giũ. q̇ ñ passꝰ es furtũ. Bñdicat̄ et nũc
nomẽ tuũ. vt q̄ ad adulteriũ ꝟgo veni
ꝟgo discedã. Uix ꝯpleuerat orõem ⁊
ecce miles spẽ t̄ribil̄ irrupit queãdmo
dũ ꝟgo tremuit cui ppl̄s tremẽs cessit
Sꝫ illa ñ īmemor lectiõis. Et daniel
inq̇t suppliciũ susãne spectaturꝰ adue-
nerat ⁊ quã ppl̄s dãnauerat vnꝰ absol
uit. P̄ōt ⁊ i h̄ lupi habitu ouis latere.
Habꝫ ⁊ xp̄s milites suos q̇ etiã legiões
hꝫ. Aut fortasse ꝑcussor ītrauit. nec ve
rearꝫ aia ⁊ tales solẽt martyres facere
O ꝟgo fides tua te saluã fec̄. Cui mi-
les. Queso ne pauea soror. Huc veni
saluare aiaꝫ ñ ꝑder̄. Serua me vt ipa
ꝟuerꝫ. Quasi adult̄ igressꝰ si vis mar-
tyr egrediar Uestimẽta mutemꝰ. Cõ
ueniũt mea tibi: ⁊ tua mihi. sꝫ vtraꝗꝫ
xp̄o. Tua vestꝫ me verꝝ militẽ faciet. ⁊
mea te ꝟginẽ. Bñ tu vestierꝫ. ego me-
liꝰ exuar. vt me ꝑsecutor agnoscat Su
me habitũ q̇ abscõdat femiaꝫ. trade q̇
ꝯsecret martyrẽ. Indue clamidẽ que
occultet mẽbra ꝟgis. ⁊ ꝟuet pudorẽ. su
me pileũ q̇ tegat crines. abscõdat ora.
solẽt erubescere q̇ lupanar ītrauerũt.
Sane cũ egressa fuerꝫ. ne respicias re-
tro memor vxoris loth q̄ naturã suaꝫ.
qꝛ īpudicos licꝫ castꝫ ocl̄is aspexit ami
sit nec vereare ne q̇d pareat sacrificio.
Ego ꝓ te hostiã deo me reddam. tu ꝓ
me militẽ xp̄o hñs bonã miliciã casti-
tatꝫ. q̄ stipẽdijs militat sempit̄nis. lori
cã iusticie q̄ spũali munimie corpꝰ idu
at scutũ fidei q̊ vulnꝰ repellas. galeã sa
lutꝫ. Ibi eim̄ ẽ p̄sidiũ nr̄e salutꝫ vbi est
xp̄s. qm̄ ml̄ierꝫ caput ẽ vir. ꝟginũ xp̄s
Et iter hec ꝟba chlamidẽ exuit suspe-
ctus tñ adhuc habitus ⁊ ꝑsecutoris ⁊
adulteri. Uirgo ceruicem chlamideꝫ
cepit miles offerre. Que pompa illa.
que gratia. cum in lupanari de marty
rio certarent. Addant̄ ꝑsone miles et

ꝟgo. He dissimiles iter se natura. sed
dei miseratiōe ꝯsiles. vt cōpleat̄ ora-
culū. Tūc lupi ⁊ agni sil̄ pascent̄. Ec-
ce agna ⁊ lupus nō solū sil̄ pascūt̄. sed
etiā imolant̄. Quid pl̄a. Mutato ha
bitu euolat puella ď laq̄o. iā ñ suis alis
vtpote q̄ spūalibꝫ ferebat̄. Et qď nul-
la vnꝗ̄ viderūt scl̄a. Egredit̄ de lupa
nari ꝟgo xp̄i. At illi q̄ videbāt oculis
et nō videbant corde. ceu raptores ad
agnā lupi fremuere ad predā. vnus q̄
erat imodestior itroiuit. Sꝫ vbi hau-
sit oculis rei textū q̄d h̄ inq̄t est. puella
ingressa est vir videt̄. Ecce nō fabulo
sum illud cerua ꝓ ꝟgine. sꝫ qď veꝝ est
miles ex virgine. At etiā audierā ⁊ nō
crediderā ꝙ aq̄s xp̄s in vina cōuertit.
iā mutare cepit sexuꝫ. Recedamꝰ hinc
dū adhuc qď fuimꝰ sumꝰ. Nūq̄d ⁊ ip̄e
mutatꝰ suꝫ q̄ aliud cerno ꝗ̄ credo. Ad
lupanar veni cerno vadimoniuꝫ. ⁊ tñ
dū mutatꝰ egrediar. pudicus exibo q̄
adulter intraui. iudicio rei q̄ꝛ ďbebat̄
tāto corona victori. dānatꝰ ē ꝓ ꝟgine q̄
ꝓ ꝟgie ꝯp̄hēsꝰ ē. ita de lupanari nō so-
lū ꝟgines sꝫ etiā matyres exierūt ℂ
Fertur puella ad locū supplicij cucur-
risse. certasse ābos de nece. Cū ille di-
ceret ego sum iussus occidi. te absoluit
snīa q̄ñ me tenuit. At illa clamauit.
Nō ego te vadē mortis elegi sed ꝑsidē
pudoris optaui. Si pudor q̄rit̄ ma
net sexus. si sanguis exponit̄ fideiusso
rē nō ďsidero. vñ dissoluā habeo. i me
lata est snīa que ꝓ me lata est. Certe si
pecunie te fideiussorē dedissez. ⁊ absen
te me iudex tuū censum feneratori ad-
iudicasset eadē me sententia ꝯuinceres
meo patrimonio soluere tuos nexus.
Si recusarem quis me indignaꝫ mor
te censeret. ꝗ̄to maior est capitis huiꝰ
censura. Moriar innocens ne moriar
nocens. Nihil mediū est hodie aut rea
ero sanguinis tui aut matyr mei. Si
cito redij q̄s me audeat excludere. Si
moram feci. quis me audeat absolue-
re. Plus legibus debeo rea nō solum
fuge mee sed etiam cedis aliene. Suf
ficiūt membra morti que non sufficie
bāt iiurie. Est i ꝟgine vulneri locꝰ q̄ ñ
erat ꝯtumelie. ego opprobriū declina
ui nō martyriū. tibi cessi vestem nō ꝓ-
fessionē mutaui. ꝙ si mihi ꝑripis mor
tē. nō redemisti me sꝫ circūuenisti. Ca
ue q̄so ne ꝯtēdas. caue ne ꝯ̄dicere au-
deas. Noli eripe bñficiū qď ďdisti. dū
mihi hāc snīaꝫ negas illā restituis su-
piorem. Snīa em̄ snīa supiore mutat̄
Si posterior me nō tenet supior snīa
tenet. Possumꝰ vtriꝗ̄ satisfacere snīe.
si me priꝰ patiarꝫ occidi In te hñt aliā
quā exerceāt penā. i ꝟgine obnoxiꝰ pu
dor ē. Itaꝗ̄ gl̄iosior erꝫ si videaris de
adultera martyrē fecisse ꝗ̄ ď martyre
adulterā reddidisse. Quid expectatis
duo ꝯtēderūt ⁊ ābo vicerūt. nec diuisa
est corona sꝫ addita. Ita sc̄i martyres
iuicē sibi bñficia ꝯferētes alt̄a ꝑncipi-
um martyrio dedit alter effectū. ℂ
At etiā phoꝝ gymnasia ďmonē ⁊ sin
thyā pictagoreos icolas ferūt. q̄ꝝ vnꝰ
cum eēt morti adiudicatꝰ cōmēdādoꝝ
suoꝝ tp̄s poposcit. Tyrānꝰ āt astutis-
simus cū repiri nō posse existimaret pe-
tiuit vt spōsorē darꝫ q̄ ꝓ se feriret̄ si ip̄e
morā fecerꝫ. Quid ď duobꝫ ꝑclariꝰ ne
scio vtrūꝗ̄ ꝑclaꝝ. alt̄ vadem mortꝫ in
uenit: alter se obtulit. Itaꝗ̄ cū reꝰ mo
rā supplicio faceret. fideiussor sereno
vultu mortē ñ recusauit. Cū duceret̄.
amicꝰ reuersus ē. ceruicē substituit col
la subiecit. Tūc āmiratꝰ tyrānus cha
riorē ph̄is amiciciā ꝗ̄ vitā fuisse peti-
uit vt ip̄e ab ip̄is q̄s dānauerat i ami
ciciā recipet̄. tātā ꝟtutꝫ eē grāꝫ vt tyrā
nuꝫ inclinaret. digna laude sꝫ minora
nr̄is. nam illi ambo viri. hic vna vir-
go q̄ primo etiā sexū vinceret. illi ami
ci. isti incogniti. illi tyrāno vni se ob-
tulerūt. isti tyrānis pluribꝫ ac etiā cru-
delioribꝫ ꝙ ille pepcit. isti occiderūt. In
ter illos i vno obnoxia necessitas i his
amboꝝ volūtas lib̄a. Hoc q̄ꝫ isti pru
dētiores. q̄ꝛ illis studij sui finis amici-
cie gratia istis corona martyrij. Illi
enim certauerunt hominibus. isti do-
mino. Hec Ambro.

De sctō Petro nouo martyre.

p
Etrus interpretatur
agnoscēs vel discalciās. vl'
dicit petr⁹ a petros qđ ē fir
mū. Per h̄ intelligunt tria
ꝑuilegia q̄ fuerūt in btō petro. Fuit ei
p̄dicator egregi⁹. ꝛ iō dr agnscēs. qꝛ ꝛ ꝑ
fectā scpturaꝝ noticiā habuit ꝛ in p̄di
catōe q̇d cuiq; ꝯueniret aguit. Scđo
fuit ꝟgo purissim⁹. ꝛ inde dr discalci//
ans. qꝛ a pedib⁹ suaꝝ affectionū oēm
amorē mortuū discalciauit ꝛ exuit. vt
nō solū corꝑe sꝫ etiā mente ꝟgo esset.
Tercio fuit martyr dn̄i gl'iosus ꝛ in//
de fuit firm⁹. qꝛ martyriū ꝓ defensiōe
fidei ꝯstāter sustinuit.
A
Etr⁹ nou⁹ martyr de ordine p̄
p
dicatoꝝ fidei pugil egregi⁹ de
ciuitate veronēsi extitit oriun//
dus. Hic tāq; splēdidū lumē d̓ fumo
liliū candēs de sentib⁹. rubēs rosa de
spinis exorit. dū de ꝑentib⁹ ꝑ errorez
excecatꝫ lucid⁹ p̄dicator exurgit. ꝛ de
sauciatꝫ mēte corꝑeq; corruptꝫ ꝟgina
le dec⁹ ꝓcedit. ac de spinis. i. eterno in//
cendio deputatꝫ inclit⁹ martyr ascen//
dit. Parentes nanq; suos infideles ꝛ
hereticos btūs Petr⁹ habuit. a q̊ꝝ tn̄
errore se penit⁹ mūdū seruauit. Cū āt
adhuc septē esset annoꝝ ꝛ a scholis re
diret a patruo suo q̇ heresim sapiebat
q̇d nā in scholis didicerit interrogatur
Qui rn̄dit se didicisse. Credo in deuz
p̄rem oīpotētē creatorē celi ꝛ terre ꝛc̄.
Et ille. Noli dicere creatorē celi ꝛ terre
cū ip̄e visibiliū creator nō fuerit sꝫ dia
bolus oīa ista q̄ vident creauerit. Ip̄e
vero puer se poti⁹ velle dicere sicut le//
gerat affirmabat. ꝛ sicut scriptū erat
se poti⁹ credere velle dicebat. Tūc ille
per autoritates h̓ ei ꝑsuadere vt pote
rat nitebat. quas oēs puer spū̄sancto
replet⁹ sic cōtra eū ꝯuertit eūq; ꝓprio
gladio interemit. vt ille q̄ diuerteret n̄
haberet. Qui indigne ferens a puero
se ꝯfusum p̄ri totū qđ inter se gestum
fuerat retulit. ꝛ vt petrinū a scholis re
moueret modis oīb⁹ ꝑsuasit. Timeo
em̄ ait ne cū petrin⁹ bn̄ fuerit erudit⁹
ad meretricē illā romanā eccl'iaꝫ se cō
ferat ꝛ sic fidē nostrā destruat ꝛ ꝯfun
dat. Qui nesciēs veꝝ dixit. dū petruz
hereticoꝝ ꝑfidiā destructuꝝ esse tāq;
alter cayphas ꝓphetauit. Sꝫ qꝛ res a
deo fiebat. pater fratrꝫ monitꝫ assen//
sum nō p̄buit. sperās ꝙ ꝑ aliquē here
siarchā ad suā sectā eum trahi faceret
cū in grāmaticalib⁹ fieret erudit⁹.
B
Uidens igit puer sanct⁹ nō esse
tutū cuꝫ scorpionib⁹ habitare. mūdū
parētesq; despiciēs. mūdus ip̄e fratꝝ
p̄dicatoꝝ ordinē introiuit. In q̄ q̇dez
ordine q̄ laudabilit vixerit Innocē//
tius papa in sua ep̄la apit dicēs. Cū
em̄ btūs petr⁹ a mūdi fallacijs in ado
lescētie annis ꝓuide declinasset ad or
dinē fratꝝ p̄dicatoꝝ se trāstulit. In q̊
q̇dez ordine. xxx. fere annoꝝ spacio ful
tus caterua ꝟtutū. fide p̄ambula. spe
astante. comitāte charitate sic p̄ualu//
it ꝛ ꝓfecit circa defensionē ip̄ius fidei
ꝓ q̄ tot⁹ ardebat ꝙ ꝯtra illi⁹ diros ho
stes mente intrepida. feruētiq; sp̄ū cō
tinuū certamē exercēs. suū tandē ago//
nē diutinū victrici suꝑante martyrio
feliciter ꝯsūmauit. Et sic petr⁹ firmus
in petra fidei petra demū passiōis al//
lisus ad petrā xp̄ꝫ digne laureād⁹ ascē
dit. Uirginitatē q̊ꝫ mentꝫ ꝛ corꝑis sꝑ
illibatā seruauit. nec alicui⁹ mortalis
crimis vnq; sensit ꝯtactū sic suoꝝ cō//
fessoꝝ fideli testimonio est ꝓbatū. Et
qꝛ seru⁹ delicate nutrit⁹ ꝓteruit in dn̄ꝫ
carnē suā assidua cibi ꝛ pot⁹ ꝑcitate re
strinxit. Ne ꝟo ꝑ ocij desidiā hostilib⁹
pateret insidijs. in iustificatōnib⁹ dn̄i
exercebat assidue vt eo circa licita to//
taliter occupato. locū in ip̄o illicita nō
haberēt. ꝛ a sp̄ūalib⁹ neq̇tijs tut⁹ esset
Nocturna q̇dem silētiā humane d̓pu
tata quieti post dormitionē breuē de//
currebat in studijs lectionū. ꝛ somni
tp̄s vigilijs occupabat. Dies aūt im
p̄edebat cōmodis aīaꝝ vel sedulis i//
minēdo p̄dicatōib⁹. vel ꝯfessionū au//
diētie insistēdo. aut hereticoꝝ dogma
pestifeꝝ validis rōnib⁹ ꝯfutando. In

q̄bus spēalis grē dono noscit̄ claruis-
se. Deuotōe isup gtus. hūilitate lenis
obediētia placid⁹. benignitate suauis
pietate cōpatiēs. patiētia ꝯstans. cha
ritate ꝑstabilis. ⁊ i cūctis moꝝ matu-
ritate cōpositus. alios ꝓfusis ꝟtutum
aromatibꝫ attrahebat. Feruens q̄ʒ a-
mator fidei cultor ꝑcipu⁹. ꝓpugnator ar-
dens. Sic aīo suo fidē impsserat. sic se
totū in illi⁹ mācipauerat obsequiū ꝙ
queq̄ ipi⁹ opa ⁊ ꝟba ꝟtute fidei redo
lebāt. Pro hac q̄ʒ mortē subire cupiēs
h ꝑncipalit̄ a dn̄o attētis ⁊ crebris po
stulatōibꝫ supplicasse ꝓbat̄. ꝙ nō sine-
ret eū ex hac luce migrare. nisi sumpto
ꝓ illo calice passionis. nec fraudat⁹ est
tandē a desiderio suo. ¶ Multꝫ
ꝟo in vita sua miracul' claruit. Nā cū
apud mediolanū q̄ndā epʒ hereticoꝝ
a fidelibꝫ captū btūs petr⁹ examiaret
⁊ mlti epi ⁊ religiosi ⁊ maxia ps ciui-
tatis illuc ꝯuenisset. ⁊ dies tū p̄dicati
one tū examiatōe in longū ꝓtracta fu
isset. ⁊ maxim⁹ estus cūctos affligeret.
dixit heresiarcha corā oibꝫ. O petre ꝑ
uerse. si tu es ita sctūs sicut hic stultus
ppl's te esse affirmat. cur eū estu mori
ꝑmittis ⁊ nō rogas dn̄m vt nubē ali-
quā interponat vt nō moriat̄ h stult⁹
ppl's tāto estu. Ad quē btūs petr⁹ rn̄-
dit. Si vis ꝓmittere te abnegatuꝝ he
resim tuā ⁊ fidē catholicā receptuꝝ. ro
gabo dn̄ʒ. ⁊ faciet qđ dixisti. Tūc fau
tores hereticoꝝ ꝯclamātes heresiar-
che dixerūt. Promitte ꝓmitte. Crede
bāt em̄ ꝙ fieri nō posset. qđ btūs se fa
ctuꝝ corā oibꝫ spopōdit. ⁊ maxie cum
nulla vel mīma nubecula i aere appa
reret. Catholici aūt sup ꝓmissiōe bti
petri tristari ceperūt. timētes ne fides
catholica ex h ꝯfusioni pateret. Cū g
heretic⁹ se obligare nollet. btūs Petr⁹
cū magna fiducia dixit. Ad h ꝙ ver⁹
de⁹ visibiliū ⁊ inuisibiliū creator mon
stret̄ ⁊ ad ꝯsolatōeʒ fideliū ⁊ ad ꝯfusi-
onē hereticoꝝ rogo deū vt aliq̄ nube-
cula ascēdat et se int̄ solē ⁊ ppl'm inter
ponat. Qđ mox ꝑmisso crucꝫ signaculo
factū fuit ꝑ magnā horā in modū pa
piliōis ppl'm nubecula ꝓtegēte. Cō
tract⁹ q̄dā noie Asserbꝫ. cū ꝑ q̄nq̄ an-
nos māsisset ꝯtract⁹. ita vt ꝑ terrā in
sextario traheret̄. mediolanū ad btm̄
Petrū duct⁹ fuit. quē cū btūs petr⁹ si-
gnasset ꝯtinuo sanat⁹ surrexit. Que
dā etiā miracl'a q̄ ꝑ eū dn̄s dū viueret
fecit. Innocēti⁹ in p̄dicta epl'a recitat
dicēs. Cuiusdā nobilis filiū ꝓ nimio
⁊ horribili toti⁹ gule tumore nec loqui
nec spirare valētē. leuatꝫ ad dn̄m ma-
nibꝫ ⁊ crucis in eo facto signaculo illoq̄
accipiēte ipsi⁹ capā ⁊ infirmo suppo-
nēte eū ilico sanauit. Idē nobil' vehe-
mēti postmodū corpis torsiōe g̃uat⁹.
credēs ⁊ metuēs exinde sibi mortꝫ imi
nere discrimē. capā ipaʒ quā extūc cō-
seruauerat reuerēter fecit afferri. q̄ suo
apposita pectori. mox vermē q̄ndam
duo hn̄tē capita. ⁊ piloꝝ dēsitate villo
sum euomuit plena liberatiōe secuta.
Cuidā iuueni muto imisso in os ei⁹
digito sueq̄ lingue soluto ligamie bn̄
ficium loq̄le ꝯcessit. Hec ⁊ alia plura
dū viueret dignatus ē ꝑ eū dn̄s opari.
D Ueꝝ cū pestis heretica in lōbar
die ꝓuicia pullularet ⁊ mltas iā ciuita
tes ꝯtagiōe pestifera infecisset. sūmus
pōtifex ad pestē diabolicā abolendaʒ
diuersos inq̄sitores de ordie p̄dicato-
rū in diuers lombardie ꝑtibꝫ delega-
uit. Sʒ cū apud mediolanū heretici
nō solū mlti numero sʒ etiā magni se-
culari potētia acuti fraudulēta eloq̄n-
tia. ⁊ pleni diabolica scia residerēt sū-
mus pōtifex sciēs ⁊ intelligēs btm̄ pe
trū viꝝ eē magnimū. q̄ ab hostiū mul
titudie n̄ paueret. aniaduertēs q̄ʒ eius
ꝯstantē ꝟtutē ꝑ quā aduersarioꝝ po-
tētie nec i modico cederet. cognscēs eti-
am ei⁹ facūdiā ꝑ quā facile hereticoꝝ
fallacias detegeret. nō ignrans insuper
ipʒ i diuia plene sapia eruditū. ꝑ quā
friuola hereticoꝝ argumēta rōnabil'r
ꝯfutaret. ipm tā strēnuū fidei pugileʒ
⁊ tā indefessuʒ dn̄i bellatorē i medio-
lano ⁊ ei⁹ comitatu instituit. ⁊ inq̄sito-
rē suū auctitate ꝯcessa plenaria ordina
uit. Ipe igit̄ iniunctū officiū diligēter

exercēs hereticos vbiqꝫ ꝑq̄rebat. nul-
lam eis reqeꝫ tribuēs ſꝫ mirabilr̄ oēs
ꝯfundēs potēter expellēs. ſapiēter cō-
uincēs ita vt n̄ poſſent reſiſtere ſapie ⁊
ſpūi q̄ ꝑ eū loq̄baꝛ. Q̄ꝺ videtes hereti
ci ⁊ doletes de ipi⁹ morte cū ſuis fau-
toꝛib⁹ tractare ceperunt. arbitrātes ſe
poſſe pacifice viuere. ſi eoꝝ tā valid⁹ ꝑ
ſecutoꝛ de medio tolleref. Cū igr̄ p̄di-
catoꝛ intrepid⁹ mox martyr futur⁹ de
cumis mediolanū ꝓ inq̄rēdis hereticꝫ
ꝑgeret. i ip̄o itinere palmam martyrij
aſſecut⁹ ē. ſic Innocē. explicat i h̄ v̄ba.
Cū de ciuitate cumana vbi frm̄ ſui oꝛ
dinis ibi moꝛantiū p̄oꝛ erat mediola
nū ꝑgeret ꝓ exeq̄nda inq̄ſitōe ꝯ hereti
cos ſibi ab ap̄lica ſede ꝯceſſa. ſic i pub
lica p̄dicatōe p̄dixerat. q̄dā ꝺ ip̄oꝝ he
reticoꝝ credētib⁹ p̄ce illoꝝ induct⁹ ⁊ p̄
cio in eū ſalutarꝫ ꝓpoſiti iter ꝓſeq̄ntes
funeſt⁹ inſilijt i agnū. vtiqꝫ lup⁹ ferus i
mitē. ipius i piū. furibūd⁹ i māſuetū. i
modeſtū effrenis. ꝓphan⁹ in ſcm̄ p̄ſu
mit inſultū. exercet conatū. mortē intē
tat. ſacꝝ āt caput illi⁹ crudelit̄ ipetēs ⁊
diris i ip̄ꝫ ipreſſis vulnerib⁹ ⁊ ſatiato
ſanguie iuſti enſe. venerādū illū nō di
uertētē ab hoſte. ſꝫ exhibētē ſe ꝓtinus
hoſtiā ⁊ ceſarꝫ ſuſtinētē ipatiētia tru-
ces ict⁹ dimiſit ſpū ſupna petēte i ipſo
loco paſſiōis occiſuꝫ Ip̄o qꝫ ſacrilego
ꝑcuſſuras i xp̄i miſtrū gemias incul-
cāte. ille n̄ q̄rula voce gemēs vel mur-
murās ſꝫ ſufferēs oia patient̄ ſuū dn̄o
cōmēdabat ſpm̄ dicēſ. In man⁹ tuas
dn̄e cōmēdo ſpm̄ meū. Symbolū eti
am cepit dicere fidei. cui⁹ nc̄ i h̄ articu
lo deſijt eē p̄co ꝓut ip̄e nephād⁹ q̄ a fi-
delib⁹ capt⁹ fuit. ⁊ q̄dā fraꝛ Dn̄ic⁹ qui
comes illi⁹ erat ⁊ ab ip̄o lictoꝛe ꝑcuſſuſ
dieb⁹ aliq̄b⁹ ſupuixit poſtea retulerūt.
Sed cū adhuc martyr dn̄i palpitaret
cultellū crudelis lictoꝛ arripuit. ⁊ ꝑ la
tera ei⁹ tranſfixit. In ip̄a aūt die ſui
martyrij ꝯfeſſoꝛ martyr ꝓpheta ⁊ do-
ctoꝛ q̄ꝺāmō eē ꝓmeruit. Cōfeſſoꝛ i eo
ꝙ fidē xp̄i int̄ toꝛmēta ꝯſtātiſſime con
feſſus fuit ⁊ i eo ꝙ ip̄a die ꝯfeſſiōe mo
re ſolito facta. obtulit deo ſacrificium
laudis. Martyr i eo ꝙ ꝓ defenſiōe fi-
dei ſanguinē ſuū fudit. Propheta i eo
ꝙ cū ip̄e tūc q̄rtanā pateref ⁊ ſocij dice
rēt ꝙ nō poſſent mediolanū applicare
ille rn̄dit Si n̄ poterim⁹ ad domū fra
trū ꝑuenire. apꝺ ſcm̄ Siplicianū po
terim⁹ hoſpitari. Q̄ꝺ ⁊ factū ē. Nā cū
ſacrū ei⁹ coꝛp⁹ deferref. frēs ꝓpt̄ nimiā
ꝓp̄li freq̄ntiā n̄ potuerūt illꝺ eadē die
ad domū deducere. ſꝫ apꝺ ſcm̄ Sipli
cianū depoſuerūt. ⁊ ibidē ea nocte ꝑ-
māſit. Doctoꝛ i eo ꝙ etiā cū pateref fi
dē verā edocuit. dū ſymbolū fidei cla-
ra voce cecinit. E Ei⁹ q̄ꝫ paſſio
venerāda dn̄ice paſſiōi ſiliſ mlt̄ū fuiſ
ſe videf. Xp̄s ei paſſus ē ꝓ v̄itate quā
p̄dicabat. petr⁹ ꝓ v̄itate fidei quā de-
fendebat. Xp̄s paſſus ē ab ifideli po-
pulo iudeoꝝ. petr⁹ ab ifideli turba he
reticoꝝ Xp̄s i paſcali tꝑe crucifigif. pe
trus eodē tꝑe martyriū patif. Xp̄s cū
pateref. i man⁹ tuas dn̄e cōmēdo ſpm̄
meū dicebat. petrus cū occideref v̄ba
eadē clamitabat. Xp̄s ꝓ triginta de-
narijs traditus fuit vt crucifigeref. pe
trus ꝓ quadraginta libꝛis papienſiū
fuit vēditus vt interficeref. Xp̄us per
paſſionē ſuā ad fidē multos adduxit.
petrus ꝑ martyriū hereticos multos
cōuertit. Q̄uāuis em̄ egregius do-
ctoꝛ ⁊ fidei pugil hereticoꝝ dogma pe
ſtiferꝝ in vita ſua plurimū eradicaue-
rit. poſt mortē tn̄ ſuam eius meritis ⁊
choꝛuſcantib⁹ miracul̄ fuit adeo extir
patū. vt q̄ꝫ plurimi errorē ſuū relinque
rent. ⁊ ad gremiū ſcē eccleſie ꝯuolarēt
ita vt ciuitas mediolanū ⁊ comitatus
eiuſdē. vbi tot hereticoꝝ ꝯuēticula re
ſidebāt adeo purgata ē. vt alijs expul
ſis ⁊ alijs ad fidē ꝯuerſis. nullus ibi-
dē auderet aliqualit̄ compere. Pluref
etiā de eis maximi ⁊ famoſi p̄dicato-
rū oꝛdinē ſunt ingreſſi qui vſqꝫ nunc
cunctos hereticos ⁊ fautoꝛes feruoꝛe
mirabili ꝑſequūf. Sic nr̄ ſāpſon plu-
res philiſteos interfec̄ moꝛiēs q̄ꝫ occi
deret viuēs. Sic granū frumēti cadēſ
in terrā. ⁊ infideliū manib⁹ cōpꝛeſſum
⁊ moꝛtuū. vberē ꝯſurgit in ſpicā. Sic

botrꝰ in torculari calcatꝰ. liq̄ris redū-
dat in copiā. Sic aromata pilo ꝯtusa
odorē plenꝰ circūfundūt. Sic granū
synapis ꝯtritū ꝟtutē suā mltiplr de-
mōstrauit. ¶ Post scti viri gl'iosū
triūphū mltꝫ eū dn̄s miracul' illustra
uit q̄ꝝ q̄daꝫ summꝰ pōtifex refert di.
Post mortē ipiꝰ lāpades ad sepulchꝝ
eiꝰ depēdentes pluries ꝑ seip̄as absq̄
oī hūano studio ꝛ misterio diuitꝰ sunt
accēse. q꞉ ꝯueniēs nimis erat vt q̄ igne
ꝛ lumie fidei excellenter claruerat. sin-
gulare de ip̄o ignis ac lumis miracu-
lū appareret. Quidā aūt cū vesceret
cū alijs ꝛ eiꝰ sctitatē ꝛ miracula dep̄ua
ret. sumpto q̄dam sub attestatōe mor
sello q̄ eū nō posset si circa h̄ delinq̄ret
trāsglutire. sensit mox ip̄m sic gutturi
inherentē. vt illū inducere vel educere
nō valeret. Quare ilico penitēs ꝛ iaꝫ
vultꝰ mutato colore. q̄si sentiens vici-
nū mortꝫ euentū facto intra se voto q̄
linguā de cetero ad talia nō laxaret fu
it ꝓtinus illo euomito liberatꝰ. Hy-
dropica q̄dā ad locū passiōis eiꝰ auxi-
lio viri sui vix ꝑueniēs. fusa ibi orōne
sanitatē integrā mox recepit. Obses-
sos a demōibꝫ martyr ip̄e deiectꝫ illis
cū mlto sanguis vomitu de corꝑibꝫ li
berauit. febres expulit lāguoresq̄ cura
uit plimos ꝛ diuersos. Cuidā sini-
stre manꝰ digitū ex morbo fistule plu-
rimoꝝ foraminū ꝯcauitate defossum
mira ꝯsolidatōe sanauit. Quidā isu
per puer ex casu ḡuissimo sic opp̄ssus
vt motu ꝛ sensu penitꝰ destitutꝰ tanq̄
mortuꝰ defleret. mox apposita de ter-
ra suo pectori sacro eiꝰ martyrꝫ cruore
ꝯtacta incolumis resurrexit. Que-
dā etiā mlier cuiꝰ carnē cancer edax se
dula corrosiōe vorabat. linitis hmōi
terra vulneribꝫ ē curata. Alij etiā di
uersis infirmitatibꝫ occupati. q̄ sepul-
chrū eiꝰ in vehiculis ꝛ alijs sustētacul'
adierūt exinde postmodū plena inco-
lumitate recepta sine aliq̄bꝫ subsidijs
rediere. ¶ Cū aūt summꝰ ponti-
fex Innocen̄. iiij. btm̄ Petrū martyrē
sctōꝝ cathalogo ascripsisset frēs apō
mediolanū ad capl'm ꝯuenerūt. Vo-
lētes aūt eiꝰ corpꝰ ad altiorē locū trans
ferre cū plꝰ q̄ ꝑ annū sub terra iacuis-
set. ita sanū ꝛ integrū atq̄ sine alicuiꝰ
exalatiōe fetoris rꝑtū est. ac si eadem
die fuisset sepultuꝫ. Frēs igit̄ suꝑ ma-
gnum pulpitū iuxta plateā corpꝰ eius
cū magna reuerētia deduxerūt ꝛ ibi-
dē sic sanū ꝛ integrū corā omi ꝑplo est
on̄sum ꝛ ab eo supplicit̄ inuocatū.

Preter miracula sup̄dicta i lr̄is sūmi
pōtificis posita plura alia sunt cōꝑta
Nā suꝑ locū passionis eiꝰ sepe lumia-
ria de celo descēdentia plures religiosi
alijq̄ q̄ plures visibilr ꝯspexerūt. In
ter q̄ lumiaria duos frēs in hītu p̄di-
catoꝝ se vidisse testati sunt. Quidaꝫ
iuuenis noīe Guifredꝰ al's Gūfredus
de ciuitate cumana. dū de pāno tuni-
ce scti Petri hr̄et. ꝛ q̄dam hereticꝰ eidē
deridēdo diceret. vt si sctm̄ eum crede
ret in ignē pannū ip̄m ꝓijceret ꝛ si cō-
buri nō cōtingeret absq̄ dubio sctūs
eēt. ꝛ ip̄e sue fidei adhereret. Moxq̄
suꝑ carbones accēsos pannū scti Pe-
tri ꝓiecit. sꝫ ab ip̄o igne altiꝰ resilijt. de
inde ꝑ se suꝑ ip̄os carbones resiliens
ip̄os ardētes penitꝰ extinxit. Tūc in-
credulꝰ ille dixit. Sic ꝑ oīa pannꝰ tu-
nice mee faciet. Positꝰ est igit̄ suꝑ alios
carbones ex vna ꝑte pannꝰ heretici. et
ex alia ꝑte pannꝰ scti Petri. Pannꝰ āt
heretici mox vt ignis calorē sensit pe-
nitꝰ ē cōbustꝰ. pannus ꝟo scti Petri in
igne p̄ualuit. ꝛ ignē ip̄m extinxit. ita q̄
nec pilꝰ aliq̄s cōbustꝰ fuit. Q̄d vidēs
hereticꝰ ad viā veritatꝫ redijt ꝛ mira-
culū oībꝫ publicauit. Apud florētiā
iuuenis q̄dam heretica p̄uitate corru
ptus. cū i eccl'ia fratrū de florētia cū q̄-
busdā alijs iuuenibꝫ an̄ q̄ndā tabulā
vbi ē ōpictū martyriū scti petri staret
vidēs lictorē eum ꝑcutientē euagina-
to gladio. ip̄e dixit. Utinā ego ibi fu-
issem. q꞉ validius ꝑcussissem. Quo di
cto statim mutꝰ effectus est. Cumq̄ so
cij req̄rerēt q̄d hr̄et. ꝛ ipse nihil rn̄dere
posset eū domū reduxer̄t. Sꝫ cū i via
ecciaꝫ q̄ndā sci michael' vidissꝫ. elapsꝰ

de manib⁹ socioꝝ eccl'iaȝ ītrauit. ⁊ fle⸗
ctēs genua. corde sctm̄ Petrū rogauit
vt sibi ꝑceret. voto sic̄ potuit se obli⸗
gās. ꝙ si liberaret pctā sua ꝯfiteret. et
oēm heresiȝ abnegaret. Tūc subito lo
q̄laȝ recuꝑauit. ⁊ veniēs ad domū fra
trū abiurata heresi pctā sua ꝯfessus ē
data lnīa ꝯfessori ꝙ h̄ i ꝓplo p̄dicaret
Ip̄e q̄ȝ in publica fratrū p̄dicatōe sur
gēs corā oī ml'titudine h̄ ꝯfessus ē.

Nauis q̄dā dū in medio marꝭ pene
naufragiū pateret. seua fluctuū iunda
tōe q̄ssata. oēsq; caliginose noctꝭ tene⸗
bris teneret. diuersoꝝ sctōꝝ suffragia
postulabāt. Sȝ cū nullū sue liberatio
nis videret indiciū seq; ꝑiclitari pluri
mū formidaret. q̄dā d̄ eis natōe ianu
ensis facto silētio sic eos alloq̄t. Viri
frēs. nūq̄d nō audistꝭ q̄lit̄ q̄dā frat̄ de
ordie p̄dicatoꝝ noīe frat̄ petr⁹ nuꝑ ob
defensionē fidei catholice sit ab hereti
cis interfect⁹. ml'taq; ꝑ eū dn̄s siḡ on̄
dat. Nunc igr̄ deuote ei⁹ p̄īociniū im⸗
plorem⁹. q̄ꝛ spero ꝙ a nr̄a neq̄q; postu
latōe fraudabimur. Assētiūt vniuersi
btm̄ petrū in sui auxiliū deuotꝭ p̄cib⁹
inuocātes. Illis sic orātib⁹ mox antē⸗
na nauis i q̄ velū appēdit̄. cereis accē⸗
sis tota plena ꝯspicit̄ ita ꝙ oīs obscu⸗
ritas ip̄oꝝ cereoꝝ mirabili fulgore fu
gat̄. noxq; illa tā caligiosa i diē claris⸗
simū cōmutat̄. Respiciētes viderūt q̄n
dā cū hitu fratrū p̄dicatoꝝ suꝑ veluȝ
stātē. de q̄ nulli dubiū fuit. q̄n btūs pe
trus extiterit. Cū g̊ p̄dicti naute ianu
am icolumes aduēissent ad domū fra
trū p̄dicatoꝝ venerūt. ⁊ deo ⁊ btō pe⸗
tro gr̄as referētes eisdē frib⁹ toti⁹ mi⸗
raculi seriē narrauerūt. Mulier q̄dā
in flādria cū iā tres filios mortuos pe
ꝑisset. ⁊ ex h̄ a viro odio hr̄et̄. rogauit
sctm̄ petꝝ vt sibi i auxiliū fieret. Cū g̊
q̄rtū filiū peꝑisset. silr̄ mortu⁹ ē reꝑtus
Quē mr̄ accipiēs ad rogādū sctm̄ pe
trū totū se ꝯtulit. eū vt filiū suū reuiui
scere faceret p̄cib⁹ deuotꝭ exorās. Vix
orōnē cōpleuerat ⁊ ecce q̄ erat mortu⁹
appuit viu⁹. Cū g̊ ad baptismū por⸗
tat⁹ fuissȝ. ⁊ vt Iohes vocaret̄ diffini

tū eēt. sacerdos cū ei⁹ nomē dicere de⸗
buit. nesciēs dixit petr⁹. Vn̄ istud no
mē postmodū ex deuotiōe scti petri sꝑ
retinuit. In ꝓuincia theutonie apd̄
traiectū ml'ieres q̄dā vidētes ad eccle
siā fratrū p̄dicatoꝝ i honore scti petri
marty. magnū ꝯcursuȝ fieri ꝓploꝝ dū
ip̄e in platea ꝯsisterēt ⁊ filarēt astātib⁹
sic dicebāt Ecce isti p̄dicatores oēȝ mo
dū lucrādi nouerūt. nā vt magnā pos
sint pecuniā cumulare. ⁊ lata edifica⸗
re palatia. vnū nouū marty. iuenerūt.
Dū h̄ ⁊ sil'ia dicerēt. ecce subito filū to
tū sanguie cruētat̄. ⁊ digiti q̄b⁹ filū tor
q̄bant. sanguie mox replēt̄. Qd̄ ille vi
dētes ⁊ admirātes digitos diligēter
extergūt. ne forte i eis accidisset aliq̄ i⸗
cissura. Sȝ cū digitos oīno sanos cō⸗
spicerēt. ⁊ filū sic sanguiolētuȝ viderēt
tremētes ⁊ penitētes dicere ceperunt.
Vere q̄ꝛ p̄ciosi martyrꝭ sanguini d̄tra
xim⁹. nob h̄ sanguis miraculū tā stu⸗
pendū euenit. Currētes igr̄ ad domū
fratrū. p̄ori oīa exposuerūt. ac filū san
guie cruētatū eidē p̄n̄tauerūt. Prior āt
ad ml'toꝝ instātiā solēnē p̄dicatōeȝ cō
uocauit. ⁊ q̄cq̄d p̄dictꝭ ml'ierib⁹ accide
rat corā oīb⁹ retulit ⁊ filū ip̄m sic cruē
tatū oīb⁹ on̄dit. Vex q̄dā magr̄ artis
grāmatice i eadē p̄dicatōe ꝯsistēs fcm̄
ip̄m cepit p̄limū deridere. ⁊ astātibus
dicere. Videte mō q̄lit̄ isti frēs simpli
ciū corda decipiūt. Nā cū aliq̄b⁹ ml'ier
culis de suis familiarib⁹ cōduxerūt vt
filū ip̄m i aliq̄ sanguie tingerēt ⁊ sic ac
cidisse miraculose narrarēt. Dū h̄ ille
diceret ꝓtin⁹ vltōis diuie plagā acce⸗
pit. ⁊ ip̄m validissimaꝝ febriū est⁹ ml'
tis aspiciētib⁹ sic vexauit vt a p̄dicati⸗
one ip̄a int̄ man⁹ amicoꝝ in ꝓp̄riā do
mū deferret̄. Sȝ cū vehemēter febris
excresceret. ⁊ ille mortē vicinā timeret.
p̄dictū p̄orē accersiri fec̄. ⁊ reatū suum
ꝯfitēs deo ⁊ btō petro corā dicto p̄o⸗
re votū vouit ꝙ si ei⁹ meritꝭ sanitatē re
ciꝑet eū sꝑ i sp̄eali d̄uotōe hr̄et. ⁊ de ce
tero linguā ad talia nō laxaret. Mira
res. mox vt p̄dictū votū ꝓtulit. sanita
tē integrā r̄cepit. Quadā vice cū suꝑ

prior p̄dicti loci q̊sdā lapides pulcerri
mos ꝛ mag̊s in q̄dā naui ꝓ ꝯstructōe
p̄dicti eccl'ie duceret. nauis ipa ex ipro
uiso cuidā littori sic inhesit. vt nullate
n⁹ possit moueri. Descēdētes ꝟo nau//
te oēs vnanimit̄ ipaꝫ ipellebāt. sꝫ nul
laten⁹ mouere poterāt. Cuꝫ g̊ nauē se
amisisse putarēt. p̄dict⁹ supprior oibꝫ
alijs Iniatꝫ manū ad nauē apposuit ꝛ
leuit̄ ipaꝫ ipellēs dixit. In noie scti pe
tri martyrꝫ i cui⁹ honorē lapides istos
deferim⁹ vade. Statiq̄ʒ nauis velocis
sime se mouit. ꝛ de littore sana recessit
Suꝑ quā naute ascēdētes. oēs sani ꝛ
hilares ad ꝓpria remearūt. ❡ In
ꝓuincia frācie ciuitate senonis. puella
q̄dā cū i aquā rapti trāseūtē cecidisset
ꝛ ꝑ magnū spaciū tp̄is stetisset tādē ꝺ
flumie mortua ē extracta. Mortꝫ cu//
ius erāt q̄ttuor argumēta scꝫ magnuꝫ
spaciū tp̄is. ꝛ rigiditas corp̄is. ꝛ frigi
ditas ꝛ nigredo. Delata ē g̊ a q̇busdā
ad eccl'iaꝫ fratrū q̇ cū eā scto petro vo
uissent ꝯtinuo vite ē reddita ꝛ saluti.

Frat̄ iohes polon⁹ cū apud bono//
niā q̄rtana laboraret. ꝛ i festo scti Pe//
tri martyrꝫ ſmonē ad cleꝝ facere debe
ret. accessionē eadē nocte iuxta cursuꝫ
naturalē expectās timere valde cepit
ne i iniūcto sibi ſmōe ꝺficeret. Ad scti
igit̄ Petri ꝯuersus suffragia. ad altare
ipi⁹ cū deuotōe accessit. orās vt ei⁹ me
ritis iuuaret̄. cui⁹ debebat gl'iam p̄di
care. Sicq̄ʒ factū ē ꝙ illa nocte febris
penit⁹ cessauit. ꝛ postea nūq̄ʒ eū inua//
sit. Matrona q̄dam noīe Girolda
vxor Jacobi de valle sana cuꝫ ꝑ. xiiij.
annos ab imūdis spiritibꝫ fuisset ob//
sessa. venit ad q̄ndā sacerdotē dicens.
Ego sum demoniaca ꝛ spūs malign⁹
vexat me. Mox sacerdos territ⁹ fugi//
ens sacristiā intrauit. ꝛ librū q̄ndā in
q̊ erāt ꝯiuratōes demonū. ꝛ stolā latē
ter sub capa deferēs cū bona societate
ad mulierē redijt. Que mox vt vidit
ait. Latro pessime q̇ iuisti. Quid ē qꝺ
sub capa occulte portasti. Cū āt sacer
dos adiuratōes suas faceret. ꝛ nil cura
tiōis afferret. venit illa ad btm̄ petrū
dū adhuc viueret ab eo postulās adiu
uari. Cui ille ꝓphetica voce r̄ndit. Cō
fide filia ne desꝑes qꝛ ꝛ si qꝺ postulas
ad pn̄s ꝑficere nō valeo. tp̄s tn̄ veni//
et ꝙ id qꝺ a me petꝫ plenarie obtineb
Qꝺ ꝛ factū ē. Nā post passionē ei⁹ cū
ad sepulchrū ei⁹ p̄dicta m'lier accessis//
set ab illa infestatōe demonū fuit pe//
nit⁹ liberata. Mulier q̄dā noīe eufe
mia de loco corriongo mediolañ. dyo
ceſ. vij. ānis ē a demonibꝫ vexata. Sꝫ
cū ad sepulchrū scti petri ducta fuisset
ceperūt demōes eā ampli⁹ agitare ꝛ ꝑ
os ei⁹ cūctis audiētibꝫ clamare. Ma//
riola. mariola. petrine. petrine. Tunc
demones exeūtes. eā q̄si mortuā dimi
serūt. Sꝫ modicū p⁹ plene sanata sur//
rexit. Asserebat aūt ꝙ diebꝫ dn̄icis et
festiuis ꝛ maxie qn̄ missa celebrat̄. eaꝫ
demones ampli⁹ molestabāt. Que
dā m'lier noīe Verbona de Beregno
ꝑ. vj. annos a demonibꝫ agitata. cum
ad sepulchrū scti Petri fuisset addu//
cta. vix a m'ltis virꝫ detineri poterat.
Inter q̊s erat q̇dā credēs hereticoruꝫ
noīe Conrad⁹ de ladriano q̇ illuc ad//
uenerat vt scti petri miracl'a derideret
Qui cū p̄dictā m'lierē cū ceterꝫ detine
ret. demones eidem ꝑ m'lierē dixerūt.
Cur tenes nos. Nōne nr̄ es. Nōne te
ad talē locū portauim⁹. ꝛ ibi tale ho//
micidiū ꝑpetrasti. Nōne te ad taleꝫ ꝛ
talē locū duxim⁹. ꝛ ibi taleꝛ t'le flagiti
um cōmisisti. Cūq̄ʒ m'lta pctā sibi di//
cerēt. q̄ null⁹ ali⁹ nisi ipe sol⁹ sciebāt. ve
hemēter expauit. Mox aūt demones
collū ꝛ pect⁹ m'lierꝫ excoriātes ꝛ iñ exe
untes. semiuiuā eā dimiserūt. sꝫ post
modicū penit⁹ sanata surrexit. Predi//
ctus aūt Cōradus heretic⁹ h̄ vidēs ꝛ
stupēs ad fidē catholicā est ꝯuersus.

Vir q̇dā noīe oppiso credēs hereti
coꝝ cū occasiōe cuiusdā heretice ꝯsan//
guinee sue ad eccl'iam fratrū venissꝫ ꝛ
ad tumbā scti petri ꝑgens duos ibi ꝺ
narios cōspexisset ipos denarios acci
piēs dixit. Bonū est vt bibam⁹ istos.
Statiq̄ʒ tot⁹ cepit tremere nec de lo//
co codeꝫ aliq̄tenus potuit se mouere.

Qui territꝰ ꝑdictos denarios in loco
suo mox restituit. et sic inde abscessit.
Vidēs aūt beati Petri virtutē here//
sim deseruit ⁊ ad fidē catholicā se con
uertit. Sctimonialis q̄dam erat in
alemania ⁊ i claustro Oetembach or
dinis scti Sixti cōstantieñ. dyocef. q̄
ꝑ annū ⁊ amplꝰ grauē guttā in genu
ꝑpessa est. ita ꝙ nullo r̄medio poterat
liberari. Hec q꞉ sepulchꝛuꝫ scti Petri
corꝑaliter visitare nō poterat. vtpote
que erat sub obediētia ꝯstituta. ⁊ q̄ in
firmitate grauissima vigebaf. cogita
uit saltē ꝑdictū sepulchꝛū mētali gres//
su adire. ac deuotione sedula visitare.
Discens ƀo ꝙ in. xiij. dietis de loco il//
lo mediolanū posset adiri. q̄tidie ꝓ q̄//
libet dieta centū paf nr̄ ad honoꝛē scti
Petri dicere cepit. Dix imodū. cum
istas mētales dietas taliter cepit face
re successiue sꝑ ⁊ paulatim cepit se me//
lius habere. At vbi vltimā dietā ꝑfe
cit. ⁊ ad tumbā mentali gressu ꝑuenit
flexis genibꝫ ac si ꝑ̄sentialiƭ coꝛā tum//
ba astaret psalteriū cū maxia deuotio
ne totū legit. Quo expleto ab illa in//
firmitate adeo liberatā se sensit. vt iā
inde modicū q̇d sentiret. Rediens ƀo
eo modo q̄ iuerat anteq̄ oēs dietas
expleuisset. penitꝰ est sanata. Vir, q̄
dam de canapicio de villa mazati. no
mine Rufinꝰ. grauē valde infirmita//
tem incurrit. Nā vena fracta in inferi
oꝛibꝫ ꝑtibus anteriꝰ sine cessatōe san//
guinē emittebat. ita ꝙ a nullo medico
aliq̇d sibi remediū poterat adhiberi.
Cum ḡ sanguis ꝑ sex dies ⁊ noctes cō
tinue effluxisset. ille btm̄ Petrū deuo//
te in sui auxiliū iuocauit. Qui tā subi//
to sanatꝰ est vt inter effusam oꝛoneꝫ ⁊
receptā liberationē nullū pene fuerit
interuallū. Cū aūt se sopoꝛi dedisset.
vidit quēdā fratrē in habitu oꝛdinis
fratrū predicatoꝝ grossum facie atq̄
bꝛunū. quē sociū beati Petri martyrꝭ
existimabat. sicut ƀe ⁊ talis foꝛme ex//
titerat. Qui cū expansiōe palmas ple
nas sanguine cū q̄dam suaui vnguen
to eidē offerebat dicēs. Sanguis ad//
huc recēs est. Veni igiƭ ad recentē san
guinē sancti Petri. Qui euigilans se//
pulcrū sancti Petri statuit visitare.

Quedā comitisse de castro massy//
no ypozensis dyocef. cū in beatū Pe//
trum specialē deuotionē haberēt ⁊ eiꝰ
vigiliā ieiunarēt. cum ad suā ecclesiaꝫ
vt audirent vesperas accessissent. vna
earū candelā quādā in honoꝛē sancti
Petri martyrꝭ añ q̇dam altare bea//
ti Petri apl̄i posuit comburēdā. Que
cum domū redissent. sacerdos auari//
cia ductꝰ in ip̄am candelā sufflans eaꝫ
extinxit. sꝫ mox lumen rediјt ⁊ denuo
ip̄am accēdit. Secūdo ⁊ tercio eā ex//
tinguere voluit. sꝫ lumē vt ꝑ̇us rediјt.
Vn̄ tedio affectꝰ choꝛū intrauit ⁊ an//
te maiꝰ altare aliam candelā inuenit.
quā clericus in honoꝛē scti Petri po//
suerat. q̇ eius vigiliā sil̄iter ieiunabat.
Quā sacerdos bis extinguere voluit
sed nequit. Q̇ꝺ videns clericus. iratꝰ
dixit. Dyabole. aꝑtuꝫ miraculū nō vi
detis. ⁊ ꝙ sanctꝰ Petrus nō vult vt su
am extinguatis candelā. Territi igiƭ
⁊ stupētes sacerdos ⁊ clericus castruꝫ
ascenderūt. ⁊ predictū miraculū om//
nibus narrauerūt. Vir q̇dam no//
mine Roba de meda. cū vsq̄ ad ve//
stes in ludo oīa ꝑdidisset. domū in
sero rediens cū lucerna accēsa in lectū
suum adiјt ⁊ videns se tam viles pan
nos habere. ⁊ se tantū amisisse ꝯside//
rans. ꝑ̄ nimia desꝑatione cepit demo
nes inuocare. ac se eisdē oꝛe nephario
cōmendare. Statiq̄ tres dmones af
fuerunt. q̇ lucernā accensam in solari//
um ꝓiјcientes. eū ꝑ colluꝫ arripuerūt.
tam foꝛtiter ip̄m stringētes vt nullate
nus loqui posset. Quē cum plurimū
agitarēt. q̇ erant in domo inferioꝛi ad
eum ascēdentes dixerūt. Quid est q̇ꝺ
agis o Roba. Quibꝫ demones respō
derūt. Ite i pace vestra. ⁊ lectos vr̄os
intrare. Illi aūt vocē esse credētes ꝑdi
cti viri ꝓtinus redierūt. Illis recedē//
tibꝫ cepit multo foꝛtiꝰ a demonibꝫ agi
tari. Quod illi cognoscētes sacerdotē
ꝓtinus aduocauerūt. Qui cū ꝑ bea//

tũ petrũ demones adiurasset duo ꝓ-
tinus exierũt. Seq̃nti ãt die ad sepul
chrũ sc̄ti petri adduct⁹ ē. Ad quē frat̄
Guilhelm⁹ vercelleñ. accedēs cepit de
monē increpare. Qui eũ quē nũq̃ꝫ vi-
derat ex noīe vocãs ait. Frat̄ Guilhel
me ꝓ te nunq̃ꝫ exibo. qꝛ h̄ nr̄ est. ⁊ nr̄a
opa fecit. Quē cuꝫ interrogasset q̄ noīe
vocaret̄ ait. Vocor balcefas Verũtñ
cũ ꝑ btm̄ peꝶ adiurat⁹ fuissꝫ. ip̄ꝫ ĩ ter
ra ꝓiciēs mox exiuit. Ip̄e ãt ꝑfecte sa
nus remãsit ⁊ pniam salutarē accepit
L Cũ q̇dã heretic⁹ acerrim⁹ dispu-
tator ⁊ eloq̃ntie singular̄ꝫ cũ btō Pe-
tro cũ adhuc viueret disputaret. ⁊ er-
rores suos subtilit̄ ⁊ acute ꝓposuisset
in mediũ. ac btm̄ petrũ vt rñderet ad
ꝓposita iportun⁹ vrgeret. ille delibe-
rationē petens oratoriũ q̇ddã qd̄ ꝓpe
erat intrauit. cũ lachrymis orãs deuꝫ
vt cãm fidei sue defenderet ⁊ loq̃cē tu
midũ. aut ad fidei veritatē reduceret.
aut lingue ꝑuatiōe puniret ne ꝑ eã de
cetero ꝯ fidei ꝟitatē tumeret. Rediēs
ḡ ad hereticũ corã oib; palaꝫ dixit. vt
suas iteꝶ ꝓponeret rōnes. Qui ita pe
nit⁹ fact⁹ ē mut⁹ vt nec vnũ solũ ꝟbuꝫ
aliq̇ten⁹ ꝓferre valeret. Vnd̄ heretici
ꝯfusi recesserunt ⁊ catholici deo grãs
retulerũt. Cũ in ramis palmaꝶ dñ
adhuc viueret mediolani p̄dicaret. et
ibi vtriusq̃ꝫ sex⁹ esset maxia mltitudo.
dixit publice alta voce. scio ꝓ certo ꝙ
heretici tractant mortē meã. ita ꝙ pro
morte mea iã pecunia data ē. Sꝫ faci
ant q̇cq̇d pñt. qꝛ mag̃ ꝑseq̄r eos mor
tu⁹ q̃ꝫ viu⁹. Qd̄ veꝶ fuisse manifestuꝫ
est. Apud florētiã in mōasterio de ri
pulis sc̄timonial̄ q̇dã in orone posita
ea die q̄ btūs petr⁹ mortē sustinuit. vi
dit btãꝫ ꝟginē in excelso throno ĩ glo-
ria residere. ⁊ duos frēs de ordine p̄di
catoꝶ in celũ ascēdere. ⁊ hicinde iuxta
eã collocatos eē. Et cũ inq̇reret q̇ naꝫ
eēnt. audiuit vocē dicēte sibi. Hic est
frat̄ petr⁹ q̄ in ꝯspectu dñi tãq̃ꝫ fumus
aromatũ gl̄iosus ascēdit. Reꝑtũq̃ꝫ est
ꝓ certo ꝙ eadē die mortē subijt. q̄ di-
cta sc̄timonial̄ visionē vidit. Vñ cum
lõga ⁊ graui infirmitate laboraret ad
rogãdũ btm̄ petrũ tota deuotiōe se cō
tulit ⁊ sanitatē integrã mox recepit.
Scolar̄ꝫ q̇dã cũ d̄ magalona ad mō-
tē pessulanũ rediret. ex q̇dã saltu adeo
est rupt⁹ ĩ inguine vt dolore nimio ve-
xaret̄. ⁊ incedere nō valeret. Hic aliq̃n
audiēs p̄dicare ꝙ q̄dã mlier terrã san
guine bti petri resꝑsaꝫ suꝑ cancri cor-
rosionē ponens fuerat liberata dixit.
Dñe de⁹ de terra illa nō habeo. sꝫ q̄ il
li terre merit̄ꝫ bti petri tãtã dedisti vir
tutē potes ⁊ isti dare. Accipiēs igr̄ de
terra cũ sig̊ cruc̄ꝫ ⁊ inuocatōe martyr̄ꝫ
loco supposuit. ⁊ statim curat⁹ fuit.
Anno dñi. M. cclix. in ciuitate cōpo-
stellis fuit q̇dã vir noīe Bñdict⁹ q̄ ti-
bias inflatas hēbat in modũ vtrium
ventrē tumētē instar pregnãt̄ꝫ. faciē p̄
nimio tumore horribilē. totũq̃ꝫ corp⁹
inflatũ. ita vt mōstrũ aliqd̄ videretur.
Hic cũ a q̄dã matrona vix suꝑ bacu-
lũ se sustētãs elemosynã peteret. illa re
spōdit. Mag̃ fossa q̃ꝫ aliq̊ cibo indi-
geres sed meo ꝯsilio acq̇esce. ⁊ ad do-
mũ fratrũ p̄dicatoꝶ ꝑgens ⁊ pctã cō-
fitēs bti petri patrocinia iuocato. Il-
le aũt cũ mane ad domũ fratrũ p̄dica
toꝶ venisset ⁊ hostiũ eccl̄ie clausuꝫ eēt
sec⁹ portã se posuit ⁊ dormiuit. Et ec-
ce q̇dã reuered⁹ in hītu p̄dicatoꝶ eidē
apparuit ⁊ capa ip̄m cooꝑiens euꝫ in
eccl̄iam introduxit. Ille aũt euigilãs
⁊ in eccl̄ia se reꝑpit. ⁊ ꝑfecte se sanatũ
inuenit. Qd̄ mltis admiratōꝫ intulit
⁊ stuporē cũ viderēt hoīem pene mor-
tuũ tã subito a ḡui infirmitate fuisse li
beratũ. Legēda. lxij.

De sancto Philippo apl̄o.

P Hilippus dicit̄ os lã
padis. vel os manuũ. Vl̄
dicit̄ a philos qd̄ ē amor ⁊
iper qd̄ est suꝑ. q̄si amator
suꝑnoꝶ. Dicit̄ igit̄ os lampadis pro-
pter suã luculentã p̄dicatiōeꝫ. os ma-
nuũ ꝓpter assiduam oꝑationeꝫ. ama-
tor suꝑnoꝶ. ꝓpter celestem ꝯtempla-
tionem.

p Hilipp⁹ apl's cū.xx. annis per sithiaȝ p̄dicasset a paganis te// netur. ⁊ ad imolandum statue martis ab eisdē cōpellit᷑. Tunc subito draco qdā ingens de sub base exiuit. q filiū pōtificis q ignē mistrabat i sacri ficio interfecit. duosq̄ʒ tribunos q̄ꝝ mi nistri Philippū in vinculis detinebāt extinxit. ceterosq̄ʒ adeo sui flat⁹ fetore infecit. vt oēs morbidi redderent᷑. Di// xitq̄ʒ philipp⁹. Credite mihi ⁊ statuaȝ istā ꝯfringite ⁊ i loco ei⁹ crucē dñi ado rate. vt infirmi vr̄i sanent᷑. ⁊ mortui su scitent᷑. At hi q cruciabant᷑ clamabāt. Tm̄ fac vt sanemur. ⁊ hūc martē ꝓti// nus ꝯfringem⁹. Tūc philipp⁹ dracōi p̄cepit vt in locū desertū descēderet. ita vt nulli oino noceret. Qui stati recessit ⁊ vlteri⁹ n̄ cōparuit. Tūc philipp⁹ oēs sanauit. ⁊ illis trib⁹ mortuis vite bn̄fi ciū ipetrauit. Sicq̄ʒ vniuers credēti// bus. ꝑ annū vnū adhuc eis p̄dicauit ⁊ i eis p̄sbyteros ⁊ dyacones ordinās in asiā ciuitatē hierapoliȝ venit. ibiq̄ʒ heresim hebeonitaꝝ q xp̄m carnē fan tasticā assumpsisse dogmatizabāt ex// tinxit. Erāt āt illi due sacratissime vir gines filie ei⁹. ꝑ q̄s dn̄s ml'tos ad fidē ꝯuertit. Philipp⁹ āt an̄ septē dies obi tus sui epos ⁊ p̄sbyteros ꝯuocauit. eis q̄ʒ dixit. Hos septē dies ꝓpter ammo nitionē vr̄am mihi dn̄s ꝯcessit. Erat aūt annoꝝ. lxxxvij. P⁹ h̄ infideles ip̄ȝ tenuerūt. ⁊ cruci ad instar magistri sui quē p̄dicabat affixerunt. ⁊ sic ad dn̄m migruit. ⁊ feliciter vitā cōpleuit. Iuxta aūt eū due filie ei⁹. vna a dextrꝫ. ⁊ alia a sinistrꝫ sūt sepulte. De isto philippo sic dic̄ Isid. in li. de vita ⁊ ortu ⁊ obitu sctōꝝ. Philipp⁹ gallis p̄dicabat xp̄m. barbaras gētes vicinasq̄ʒ tenebras et tumēti occeano ꝯiūctas ad scie lumen fideiq̄ʒ portū deduxit. Demū in iera// poli frigie ꝓuincie vrbe crucifix⁹ lapi// datusq̄ʒ obijt. sil'q̄ʒ cū filiab⁹ suis ibi re q̇escit. Hec Isid. De philippo aūt q fuit vn⁹ de septē dyaconib⁹ dic̄ Hie// ronym⁹ in martyrologio. ꝙ. viij. idus iulij signis ⁊ ꝓdigijs inclit⁹ apud cesa reā req̇euit. iuxta quem tres filie ei⁹ tu mulate sunt. nā q̄rta apud ephesuȝ re// q̇escit. Prim⁹ g̊ philipp⁹ ab isto differt q² ille fuit apl's. iste dyacon⁹. Ille q̇e// scit apd̄ ierapoli. iste apd̄ cesareā. Ille habuit duas filias ꝓphetissas. iste q̄t// tuor. Licet hystoria eccl'iastica videat᷑ dicere ꝙ fuit philipp⁹ apl'us q habuit q̄ttuor filias ꝓphetissas. sȝ in h̄ magis Hieronymo est credendū.

Legenda. lxiij. A

De sctō Iacobo apl'o minori.

i Acobus dicitur sup- plātator vel supplātās festi nātē vel p̄parās. Vel dicit᷑ iacob⁹ a ia qd̄ est de⁹. ⁊ co// bar qd̄ ē on⁹ vel pond⁹. Vel iacob⁹ q̄si iacop⁹. a iaculo ⁊ cope qd̄ ē cesio. q̄si ce sus iaculis. Dicit᷑ g̊ supplantator mū// di ꝑ ꝯtemptū. supplātās festinātē dia bolū. p̄parās ad om̄e bonū corp⁹ suū. Male em̄ passiones nob̄ insunt ex tri bus sic̄ dicit Gregori⁹ nisen⁹. Ex mala educatōe siue ꝯuersatōe. ex corpis ma la hitudine. ex vicio ig̊rantie. Curant᷑ aūt vt dic̄ bona ꝯsuetudīe. bona exerci tatōe. studio doctrine. Sic btūs iaco// bus se curauit. ⁊ iō corp⁹ ad om̄e bo// nū paratū habuit. Dicit᷑ etiā pondus diuinū ꝑ grauitatē moꝝ. iaculis cesus ꝑ martyriū. B

i Acob⁹ iste apl's vocat⁹ ē iaco// bus alphei scȝ fili⁹. Iacobus frater dn̄i. iacob⁹ minor ⁊ iaco bus iust⁹. Iacob⁹ alphei dr̄ nō tm̄ ꝭm carnē. sȝ etiā ꝭm nois interp̄tatōeȝ. Al pheus em̄ interp̄tat᷑ doctus vel docu// mentū. vel fugitiu⁹ vel millesim⁹. Di// cit᷑ g̊ iacob⁹ alphei. q² fuit doct⁹ ꝑ scie inspiratōeȝ. documētū ꝑ alioꝝ eruditi onē. fugitiu⁹ de mūdo ꝑ despectionē. ⁊ millesim⁹ ꝑ humilitatꝫ reputatiōeȝ. Frat᷑ q̇dem dn̄i dicit᷑ ex eo ꝙ simillim⁹ sibi fuisse ꝑhibet᷑. adeo vt pleriq̄ʒ in eo rū specie fallerent᷑. Vn̄ cū iudei ad ca// piendū xp̄m ꝑgerēt. ne forte Iacobuȝ in ꝑsona xp̄i capent. a iuda q xp̄m a ia cobo tāq̄ʒ eoꝝ familiarꝫ optime discer

nebat signū osculi acceperūt. Hoc eti-
am testat Ignati⁹ in qdā epla ad Jo-
hānē euāgelistā. sic dicēs. Si licitū est
mihi apud te ad hierosolyme ꝑtes vo
lo ascēdere. vt videā illū venerabilē Ja
cobū q cognoiat iust⁹ quē referūt xpo
iesu simillimū facie. vita ⁊ mō ꝯuersa-
tōis. ac si eiusdē vteri frat eēt gemell⁹.
Quē dicūt si video. video ⁊ ipm iesuz
sm oia corꝑis ei⁹ liniamēta. Uel dicit
frat dn̄i. qm xps ⁊ Jacob⁹ sic a duab⁹
sororib⁹ descēderāt. sic a duob⁹ frib⁹. s.
Joseph ⁊ Cleopha descēdere putabā
tur. Nō em̄ dr frat dn̄i qr fuerit fili⁹ io
seph spōsi Marie de vxore alia. sic ali
qui voluert dicere. sz qr erat fili⁹ Ma-
rie filie cleophe. q qdem cleophas fuit
frat ipsi⁹ ioseph spōsi Marie. licet ma
gister Johes beleth dicat. qr alpheus
pr ipi⁹ iacobi fuit frat ioseph spōsi ma
rie. qd vez nō credit. Judei g frēs vo-
cabāt q se ex vtraqꝫ ꝑte sanguis ꝯtin-
gebāt. ¶ Uel dr frat dn̄i ꝓpter p̄
rogatiuā ⁊ excellētiā sctitatꝭ. ob quā p̄
ceterꝭ aplis hierosolymis ē eps ordia
tus. Dicit etiā iacob⁹ minor ad diffe-
rētiā iacobi filij zebedei. Licz em̄ iaco
bo zebedei nat⁹ sit ṗor. fuit tn̄ vocatio
ne posterior. Un̄ etiā hec ꝯsuetudo in
plerisqꝫ regiōib⁹ obseruat. vt ille q ṗor
ingredit maior vocet. ⁊ ille q posterior
minor. licz sit ṗor aut etate maior aut
sctitate dignior. Dicit etiā iacob⁹ iust⁹
ꝓpter meritū excellētissime sctitatꝭ Nā
sm Hiero. tante reuerētie ⁊ sctitatꝭ in
ꝑplo extitit. vt fimbriā vestimēti eius
certatim cupent tāgere. Un̄ ⁊ de eius
sctitate sic scṗsit Egisipp⁹ aploꝝ vici-
nus. sicut i eccliasticꝭ hystorijs legitur
Suscepit inqt eccliam frat dn̄i iacob⁹
q ab oib⁹ noiat⁹ ē iust⁹. ab ipis tꝑibus
dn̄i ꝑdurās vsqꝫ ad nos. Hic ex vtero
mrīs sue sctūs fuit. vinū ⁊ siceram nō bi
bit. carnes nūqꝫ māducauit. ferrū i ca
put ei⁹ nō ascēdit. oleo nō est vnct⁹. bal
neis nō est vsus. sindone. i. veste linea
sꝑ indut⁹. Totiēs in orone genua fle-
xerat vt callos in genib⁹ sic in calcane-
is videret hre. Pro hac icessabili ⁊ sū-
ma iusticia appellat⁹ ē iust⁹ ⁊ abba. qd
est interꝑtatū munimētū ꝑpli ⁊ iusti-
cia. Hic sol⁹ int aplos ꝓpt nimiā scti-
tatē suā ꝑmittebat intrare i sctā sctōꝝ.
hec Egisipp⁹. Dicit etiaz ꝙ ṗm⁹ inter
aplos missaz celebrauit. Nā ꝓpter sue
excellētiā sctitatꝭ hūc sibi honorē apli
fecerūt. vt post ascēsionē dn̄i ṗm⁹ inter
eos missam hierosolymis celebraret.
etiā añqꝫ esset eps ordinat⁹. cū añ eius
ordinatōez in actib⁹ dicat ꝙ discipuli
erāt ꝑseuerātes i doctrina aploꝝ ⁊ cōi
catōe fractōis panis. qd de misse cele-
bratōne accipit. Uel forte iō ṗm⁹ cele-
brasse dr. qr ṗm⁹ i pōtificalib⁹ eā dixis-
se ꝑhibet. sic ⁊ Petr⁹ postmodū ṗm⁹ i
anthiochia missam celebrauit. ⁊ mar
cus in alexādria. Hic ꝑpetue ꝟginita-
tis extitit. sic testat Hiero. in lib. ꝯtra
Jouinianū. Jn ꝑasceue aūt mortuo
dn̄o sic dicit Joseph⁹ ⁊ Hiero. in li. de
viris illustrib⁹. Jacob⁹ votū vouit se
nō comestuꝝ donec videret dn̄z a mor
tuis surrexisse. Jn ipa aūt die resurre-
ctōis. cū vsqꝫ ad diē illā Jacob⁹ nō gu
stasset cibū. eidez dn̄s apparuit ac eis
q cū eo erāt ⁊ dixit. Ponite mēsaz ⁊ pa
nē. deide panē accipiēs bn̄dixit ⁊ dedit
iacobo iusto dicēs. Surge frat mi co-
mede. qr fili⁹ hois a mortuis resurre-
xit. Septio igr anno epat⁹ ei⁹ cū ad di
em pasche apli hierosolymis ꝯuenis-
sent. introgāte eos iacobo qnta ꝑ eos
fecisset dn̄s corā ꝑplo referebāt. Cū g
septē dieb⁹ iacob⁹ cū alijs aplis i tēplo
p̄dicasset corā Caypha ⁊ aliqb⁹ iudeis
⁊ iā ꝓpe eēt vt iā baptizari vellēt. repē
te qdā tēpluz ingrediēs clamare ince-
pit. O viri israhelite qd facitꝭ. Cur ab
istis vos magꝭ decipi ꝑmittitꝭ. Jntā
tū aūt ꝑplm ꝯcitauit. vt aplos lapida
revellēt. Ascēdit aūt hō ille sup gradū
vbi iacob⁹ p̄dicabat ⁊ ipm p̄cipitauit
dorsuz. ⁊ extūc ꝑlimū claudicauit. Hec
aūt. vij. anno post ascēsionē dn̄i btūs
iacob⁹ passus est. ¶ Jn anno āt
epat⁹ sui. xxx. vidētes iudei ꝙ paulū nō
possent occidere eo ꝙ cesarē appellassz
⁊ romā missus fuisset. ꝑsecutōis sue ty

rannidē in iacobū ꝯuerterūt. ꝯ eū occasionē q̄rētes. Et sic p̄dict⁹ egisippus ꝯtēporane⁹ apłoꝝ refert. ſm qḋ in ecclesiastica hystoria iuenit̄. iudei ad euz ꝯuenerūt dicētes. Oram⁹ te vt reuoces pplm q꞉ ip̄e errat in iesu putās ꝙ ipse sit xp̄s. Precamur ḡ vt dissuadeas oībus ꝯueniētib꞉ in die pasche de iesu. tibi ei obtp̄abim⁹ oēs. ⁊ de te tā nos q̄ ppł's testimoniū ferim⁹. q꞉ iust⁹ es ⁊ ꝑsonā nulli⁹ accipis. Statuerūt igr̄ illū sup̄ pinnā tēpli ⁊ voce maḡ clamātes dixerūt. Viroꝝ iustissime cui nos oēs obtp̄are d̄bem⁹. qm̄ ppł's errat post iesum q̇ crucifixus ē enūcia nobis q̇d tibi videt̄. Tūc iacob꞉ cū ingēti voce rn̄dit. Quid me interrogat̄ de filio hoīs. Ecce ip̄e sedet in celis a dextr̄ summe ꝟtutis. vētur⁹ iudicare viuos ⁊ mortuos. Hec audiētes xp̄iani valde gauisi sūt. ⁊ libēter eū audierūt. Pharisei āt ⁊ scribe dixerūt. Malefecim⁹ tale testimoniū p̄stare iesu. Sz ascēdam⁹ ⁊ p̄cipitem⁹ eū deorsuz. vt ceteri terreant̄. et ei credere nō p̄sumāt. Et silr̄ voce magna exclamauerūt dicētes. O o ⁊ iust⁹ errauit. Ascēderūt ḡ ⁊ p̄cipitauerūt eū Cū ḡ p̄cipitassent lapidib꞉ eū obruebāt dicētes. Lapidem⁹ iacobū iustuz. Qui deiect⁹ n̄ solū mori n̄ potuit. sz cōuers⁹ ⁊ sup̄ genua ꝓcūbēs dicebat Rogo dn̄e dimitte eis. q꞉ nesciūt q̇d faciūt Tūc vn⁹ ex sacerdotib꞉ ex filijs rechab exclamauit. Parcite q̄so. q̇d facitis. ꝓ vob orat h̄ iust⁹ quē lapidat̄. Tūc vn⁹ ex ip̄is ꝑticā fullonis arripiēs valido ictu caput ei⁹ ipetijt ⁊ cerebrū excussit. H᷑ egisipp⁹ Taliq꞉ martyrio migrauit ad dn̄z sb nerone q̇ cepit āno dn̄i. lvij. sepult⁹ ibidē ppe tēplū. Cū āt ppł's vellet ei⁹ mortē vīdicare ⁊ malefactores cap̄e ⁊ punire ꝓtin⁹ aufugerūt. Refert iosephꝰ ꝙ ppt̄ pctm̄ mort̄ iacobi iusti fctm̄ ē excidiū i hierl'z ⁊ disp̄sio iudeoꝝ sz nō solū ob mortē Jacobi. sz etiā ob mortez dn̄i p̄cipue destructio facta est ſm qḋ dic̄ dn̄s. Nō relinq̄nt in te lapidē sup̄ lapidē eo ꝙ nō coḡuer̄ tp̄s visitatōis tue. Sz qm̄ nō vult dn̄s mortē pctōris. ⁊ vt ip̄i excusatōez nō h̄rent. ꝑ xl. annos eoꝝ pniam expectauit. ⁊ per apłos marie ꝑ Jacobū frēm dn̄i inter eos ꝯtinue p̄dicantē eos ad pniam reuocabat. Sz cū ꝑ ammonitōez eos n̄ posset reuocare voluit eos saltē ꝓdigiis exterrere. Nā i his. xl. annis sibi ad pniam dat̄ młta mōstra ⁊ ꝓdigia. sic refert Josephꝰ euenerūt. Nā stella prefulgēs gladio ꝑ oīa silis visa est ciuitati desup̄ iminere. ac ꝑ totū annū exitialibus flāmis ardere. In q̇dā festo azimoꝝ hora noct̄ nona tāt⁹ fulgor araz templūq꞉ circūdedit. vt oēs diē clarissimū factū putarēt. In eadē festiuitate vitula ad imolādū adducta int̄ ministroꝝ man⁹ agnā subito est enixa.

Post aliq̄t dies ppe solis occasum visi sunt curr⁹ ⁊ q̄drige in omi regiōe ꝑ aerem ferri ⁊ armatoꝝ cohortes misceri nubib꞉ ⁊ vrbes circūdare aginib꞉ īprouisis. In alio die festo q̄ penthecosten appellat̄ noctu sacerdotes templum ingressi ad ministeria ex more cōplenda. motus q̄sdā strepitusq꞉ senserūt ac voces subitas audierūt dicentes. Trāseam⁹ ab his sedib꞉. Ante quartū etiā annū belli q̇dam vir noīe iesus ananie fili⁹ in festo tabernaculorū repēte clamare cepit. Vox ab oriente. vox ab occidēte. vox a q̄ttuor vētis. vox sup̄ hierosolymā ⁊ sup̄ tēplū. vox sup̄ sp̄osos ⁊ sp̄osas. vox sup̄ pplm vniuersuz. Predict⁹ igit̄ vir capit̄. cedit̄ ꝟberat̄. Sz ille aliud dicere neq̄ens q̄nto pl⁹ ꝟberat̄ tāto forti⁹ clamabat Ad iudicē igit̄ adducit̄. tormt̄ diris afficit̄ vsq꞉ ad patefactōez ossiū laniat̄. Sz ille nec p̄ces nec lachrymas effundebat sz cū q̇dā vlulatu ꝑ singula pene ꝟbera eadē ꝓferebat addēs etiā h̄. Ve ve hierosolymis. Hec iosephꝰ. E Cū aūt iudei nec ammonitōib꞉ ꝯuerterēt̄. nec tātis ꝓdigijs terrerent̄ p⁹ q̄dragesimū ānū dn̄s Vespasianū ⁊ Tytū hierusalē adduxit. q̇ ip̄az ciuitatē fundit⁹ destruxerūt. Hec autē fuit causa aduētus ip̄oruz in hierusalē sicut in quadā hystoria inuenit̄. licz apocrifa. Vidēs

pylatꝰ q̃ iesum inocentē cōdemnauerat timēs offensam tyberij cesaris ꝓ se excusando nūciū noīe Albanū ad cesarē destinauit. Eo aūt tpe Vespasianꝰ monarchiā in galacia a tyberio cesare tenebat. Nūciꝰ igit̃ pylati a ventis cōtrarijs in galaciā pellit̃. ⁊ ad Vespasianū adducit̃. Talis aūt ibi ſuabat̃ cōsuetudo. vt q̇cūq̈ ibidē naufragiū pateret̃. rebꝫ ⁊ ſuituti ꝑncipis subderet̃. Quē vespasianꝰ q̇s eēt aut vñ veniret seu q̊ tenderet req̇siuit. Cui ille. Hierosolimitanꝰ sum. de partibꝫ illis veni Romā vsq̈ tendebā. Cui vespasianꝰ De terra sapiētiū venis. artē nosti medicamis. medicꝰ es. curare me debes. Vespasianꝰ em̄ qđdā genus ꝟmiū naribꝫ insitū ab infantia gerebat. Vñ et a vespis Vespasianꝰ dicebat̃. Cui vir ille rñdit. Artē medicamis dñe nescio ⁊ iō curare te nō valeo. Cui vespasianus. Nisi me curaueris morte morieris. Cui ille ait. Ille q̇ cecos illuminauit. ꝺmōes effugauit. mortuos suscitauit. ille nouit q̃ artē medēdi ignoro. Cui vespasianꝰ. Quis est ille de q̊ tāta ꝓfaris. Et ille. Jesus nazarenꝰ quē iudei ꝑ inuidiā occiderūt. in quē si credideris sanitatis grām ꝯseq̇ris. Et vespasianꝰ ait. Credo. q̃ qui mortuos suscitauit. me etiā de infirmitate hac liberare poterit. Et h̄ dicēdo. vespe de naribꝫ eius ceciderūt. ⁊ ꝯtinuo sanitatem recepit. Tūc vespasianꝰ ingēti gaudio repletꝰ ait. Certꝰ sum q̃ filiꝰ dei fuit q̇ me curare potuit. Petita igit̃ a cesare licētia hierosolymā cū manu armata ꝑgam ⁊ oēs ꝓditores hꝰ ⁊ occisores funditꝰ euertā. Dixitq̈ Albano nūcio pylati. Rebꝫ ⁊ vita sanꝰ ⁊ incolumis domuȝ tuā mei lnīa reuertaris. Vespasianꝰ igitur romā adijt. ⁊ destruēdi iudeā ⁊ hierusalē a Tyberio cesare lniam ipetrauit. Per annos igit̃ plures exercitū cōgregauit. tpe scȝ Neronis iꝑatoris cū iudei iꝑio rebellassent. Vñ ſm cronicas nō fecit h̄ zelo xp̄i. sed quia a dñio recesserāt romanoꝝ. Hierusalē igit̃ cū copioso exercitu Vespasianꝰ aduenit. ⁊ in die pasche hierusalē ꝑ circūitū potēter obsedit. ibiq̈ infinitā mltitudieȝ q̄ ad diem festū ꝯuenerat conclusit.

¶ Per aliqđ aūt tps anq̈ vespasianus hierl'm adueniret. fideles qui ibi erāt a spū scō admonent̃ vt inde recedāt ⁊ in q̊daȝ opido trans iordanē qđ pellan vocat̃ secedāt. vt ablatis ab vrbe sctis viris. celesti vīdicte fieret locꝰ tā de vrbe sacrilega. q̈ de ꝑpl'o scelerato. Quādā aūt ciuitatē iudee noīe ionapatā in q̄ Josephꝰ ⁊ dux ⁊ ꝑnceps erat ꝑmo oīm est aggressus. Sȝ iosephus cū suis virilit̃ resistebat. Tādeȝ vidēs iosephꝰ iminere excidiū ciuitatis. assumptis vndecim iudeis subterraneā domū intrauit. vbi q̄driduana fame afflicti iudei nō ꝯsentiēte Josepho malebāt ibidē mori q̈ Vespasiani se submittere ſuituti. Volebātq̈ se mutuo interficere ⁊ sanguinē suū in sacrificiū deo offerre. Et qm̄ Josephꝰ inter eos dignior erat. volebāt eū ꝑmitꝰ occidere. vt eius effusiōe sanguis deus citius placaret̃. Vel vt in q̄dā cronica dr̃. iō se mutuo interficere volebāt. ne darēt̃ in manibꝫ romanoꝝ. At iosephus vir prudēs ⁊ mori nolēs. iudicē mortis ⁊ sacrificij se ꝯstituit ⁊ q̇s ꝑor alio occidēdus esset int̃ binos ⁊ binos sortē mittere iussit. Missis igit̃ sortibꝫ. sors nūc vnū nūc aliū morti tradidit donec vētū est ad vltimū. cū q̊ Josephꝰ sortem missurꝰ fuit. Tūc iosephꝰ hō strēnuꝰ et agilis gladiū illi abstulit. ⁊ q̇d magis eligeret vitā scȝ aut mortē req̇siuit. ⁊ vt sine dilatōne eligeret ꝑcepit. Et ille timēs rñdit. Viuere n̄ recuso. si grā tui vitā ꝯseruare valeo. Tūc iosephꝰ vni familiari Vespasiani ⁊ sibi etiā familiari latēter locutꝰ ē. ⁊ vt sibi vita donaret̃ petijt. ⁊ qđ petijt ipetrauit. Cū aūt añ Vespasianū Josephꝰ essȝ adductꝰ dixit ei vespasianꝰ. Mortē meruisses si hꝰ petitōibꝫ liberatꝰ nō esses. Et iosephus. Si q̇d ꝑperā actū est in melius cōmutari pōt. Et vespasianꝰ. Qui victus est q̇d facere pōt. Et iosephꝰ. Aliq̇d facere potero si dictis meis aures

tuas demulsero. Et vespasian⁹. Cōce-
dat vt ꝑbis tuis inhereas. ⁊ q̄cq̇d bo-
ni dictur⁹es pacifice audiat. Et Jose-
phus. Impator roman⁹ interijt ⁊ sena-
tus impatorez te fecit. Et vespasian⁹.
Si ꝓpheta es. q̄re nō es vaticinat⁹ hu-
ic ciuitati ꝙ mee sit subijciēda ditioni.
Et ioseph⁹. Per q̄draginta dies hoc
eis p̄dixi. Interea legati romanoꝝ
veniūt. vespasianū in impiuz sublima-
tū asserūt. eūq3 romā deducunt. Hoc
q3 Eusebi⁹ in cronica testat. ꝙ. s. Jose-
phus vespasiano p̄dixit tā de impato-
ris morte q3 de sua sublimatōe. Reli-
quit aūt vespasian⁹ tytū filiū suū i ob-
sidione hierl'm. Tytus aūt vt in eadē
hystoria apocripha legit. audiēs p̄rez
suū in impiuz sublimatū. tāto gaudio
⁊ exultatōe replet ꝙ neruoꝝ ꝯtractiōe
ex frigiditate corripit. ⁊ altero cruce de-
bilitat⁹ palysi torq̄t. Joseph⁹ āt audiēs
titū palysi laborare. cām morbi ⁊ tp̄s
morbi diligēt inq̇rit. Cā nescit. morbꝰ
i°grat. de tpe āt qm̄ audita p̄ris electōe
h̄ sibi acciderit aperit. Joseph⁹ āt vir
ꝓuid⁹ ⁊ sapiēs ex paucꝭ mlta ꝯiecit. et
ex tpe morbū ⁊ cām inuenit sciēs quia
gaudio ⁊ leticia supabundāti debilita-
tus fuerit. Aniaduertēs itaq3 q2 ꝯ̄ria
ꝯ̄rijs curant. sciēs etiā q2 qd̄ amore cō-
q̄rit dolore freq̄nter amittit. q̄rere ce-
pit an aliq̄s esset q̇ p̄ncipis inimicitijs
obnoxi⁹ teneret. Et erat ibi seru⁹ adeo
tito molest⁹ vt sine vehemēti ꝯturbati-
tione nullaten⁹ i eū posset respicere nec
etiā nomē ei⁹ audire. Dixit itaq3 tito.
Si curari desideras oēs q̇ in meo co-
mitatu venerint saluos facias. Cui ty-
tus. Quicūq3 in tuo comitatu venerit
secur⁹ habeat ⁊ salu⁹. Tūc ioseph⁹ ci-
to prandiū fieri p̄cepit. ⁊ mēsam suam
mēse tyti appositā locauit. ⁊ ꝟuū a de-
xtris suis sedere fecit. Quē tyt⁹ respici-
ens molestia cōturbat⁹ infremuit. ⁊ q̇
p̄us gaudio infrigidat⁹ fuerat. accēsio-
ne furoris incaluit neruosq3 distēdēs
curat⁹ fuit. Post h̄ tytus ⁊ seruū in sui
grām ⁊ iosephū in sui amicitiā recepit
Vtrꝝ aūt hec hystoria apocripha nar-
randa sit. lectoris iudicio relinq̄tur.

Biennio igit a tyto hierl'm obses-
sa inter cetera mala q̄ obsessos ꝯ̄uiter
purgebant tāta fames oīnes tenuit ꝙ
pentes filijs. ⁊ filij pentibꝰ viri vxori-
bus. ⁊ vxores virꝭ cibos nō tm̄ e ma-
nibus s3 etiā ex ip̄is dentibꝰ rapiebāt.
Iuuenes etiaz etate fortiores velut si-
mulachra p vias oberrādo p̄ fame ex-
animes cadebāt. Qui mortuos sepeli-
ebāt sepe sup ip̄os mortuos mortui ca-
debāt. Fetorē itaq3 cadaueꝝ nō feren-
tes ex publico sumptu ip̄a sepeliebant
S3 deficiēte sumptu. vincēte cadaue-
rū multitudine de muro cadauera p̄ci-
pitabāt. At tytus circūiens cū vidiss3
valles repletas cadaueribꝰ. ⁊ totā pa-
triā ex eoꝝ fetore corruptā. man⁹ suas
cū lachrymis ad celum leuauit dicēs.
Deus tu vides. q2 ego h̄ nō facio. Tā-
ta em̄ ibi fames erat ꝙ calciamēta sua
⁊ corrigias comedebāt. Matrona
q̄dā insup genere ⁊ diuitijs nobilis si-
cut in hysto. eccle. legit. cū p̄dones i ei⁹
domū irruētes eaz oibus expoliassent
nec sibi vltra q̇d comederet remāsisset
puuluz lactētē tenēs i manibꝰ ait. In-
felicis matris infelicior fili. in bello. in
fame. in direptōe. cui te reꝟuabo. Ve-
ni g° nūc o mi nate. esto matri cibꝰ. p̄do-
nibus furor. seculis fabula. Et his di-
ctis filiū iugulauit ⁊ coxit. ⁊ dimidiuz
comedēs p̄tez alterā occultauit. Et ec-
ce ꝯfestim p̄dones odorē carnis senti-
entes in domū irruunt. ⁊ nisi carnē ꝓ-
dat mortē minant. Tunc illa detegēs
infantis mēbra. ecce inq̇t vobis ptem
optimā reseruaui. At illos tātus hor-
ror inuasit ꝙ nec loq̇ potuerūt. Et illa
Me⁹ est inq̇t filius hic. meū est pctm̄.
Securi edite. q2 p̄or ego comedi quez
genui. Nolite fieri aut mr̄e religiosio-
res aut feminis molliores. ꝙ si vincit
vos pietas ⁊ horretis. ego totū come-
dam que dimidiū iam comedi. illi ve-
ro tremētes ⁊ territi discesserūt. Tā-
dem scd̄o anno impij vespasiani tytus
hierusalē cepit. ⁊ captam subuertit. tē-
plūq3 fundit⁹ destruxit. Et sicut iudei

xp̄m.xxx. denarijs emerant. sic et ipse
vno denario.xxx.iudeos vēdidit. Si-
cut aūt narrat iosephꝰ nonagitaseptē
milia iudeoꝝ vendita sunt.⁊ vndecies
centena milia fame ⁊ gladio ꝑierunt.
H Legit̃ q̊ʒ ꝙ tytus intrans hieru
salē quēdā muꝝ densissimū vidit.ip̄m
ꝗ ꝑforari p̄cepit. Factoq̄ foramie q̄n
dam intus senē aspectu ⁊ canicie vene
rabilē inuenerūt. Qui req̄situs q̄s eēt
rn̄dit se esse ioseph ab arimathia ciui-
tate iudee seq̄ a iudeis ibidē clausuʒ ⁊
muratū fuisse.eo ꝙ xp̄m sepelisset. Ad
diditq̄ ꝙ ab illo tp̄e vsq̄ nūc celesti sit
cibo pastus ⁊ diuio lumie ꝯfortatus.
In euāgelio tn̄ Nicodemi d̄r ꝙ cū iu-
dei ip̄m reclusissent.xp̄s resurgēs eum
inde eripuit ⁊ in arimathiā duxit. Po
test dici ꝙ cū eductus a p̄dicatione xp̄i
nō cessaret. a iudeis iterū est reclusus.
Mortuo q̊ʒ vespasiano imꝑatore Ty
tus filiꝰ eius eideʒ in imꝑio successit q̊
fuit vir clemētissimꝰ ⁊ multe liberalita
tis. Tanteq̄ bonitatis fuit sic̄ ait Eu
sebiꝰ cesariēsis in cronica testat̃ Hie-
rony.ꝙ dū q̊dam sero recordatꝰ fuisset
ꝙ illo die nil boni egisset aut nihil de-
disset ait. O amici hūc dieʒ ꝑdidi. Pꝰ
longa tp̄a q̊dam iudei hierl'm reedifi-
care volētes exeuntes p̊mo mane plu
rimas cruces de rore inuenerūt. q̄s ter
riti fugiētes. ⁊ secūdo mane redeūtes
vnusq̄sq̄ vt ait Miletꝰ in cronica sua
cruces sanguineas vestib; suis insitas
inuenit. q̊ vehemēter territi in fugā ite
rū versi sunt. sʒ tercio die reuersi. vapo
re ignis de terra ꝓdeūtis penitus sūt
exusti. Legenda.lxiiij. A

De Inuentōe sancte crucis.

I Nuentio sancte cru-
cis d̄r. q̄ꝛ tali die crux inuē
ta fuisse refertur. Naʒ ⁊ an
tea fuit inuenta a Seth fi
lio Adam in terrestri paradiso. sicut i-
fra narratur a Salomone. in libano a
regina sabba. in Salomonis tēplo. a
iudeis in aqua piscine. hodie ab hele-
na in monte caluarie. A

I Nuentio sancte crucis post an
nos ducentos ⁊ ampliꝰ a resur
rectione dn̄i facta est. Legit̃ eñ
in euāgelio Nicodemi ꝙ cū adam in-
firmaret̃. Seth filius eiꝰ portas ꝑadi-
si adijt ⁊ oleū ligni miscd̄ie q̊ corpꝰ pa-
tris ꝑungeret ⁊ sanitatē reciꝑet postu-
lauit. Cui apparēs michael archange
lus ait Noli laborare neq̄ flere ꝓ oleo
ligni miscd̄ie obtinēdo. q̄ꝛ nullatenꝰ il
lud asseq̄ poteris. nisi q̄n cōpleti fuerit
q̊nq̄ milia q̊ngēti anni. licet ab Adaʒ
vsq̄ ad passionē xp̄i anni tm̄ q̊nq̄ mi
lia centūnonagintanouē fluxisse credā
tur. Legit̃ q̊ʒ alibi ꝙ angelꝰ eidē ramu
sculū q̄ndā obtulit ⁊ iussit ꝙ in monte
libani plantaret̃. In quadā vero hy-
storia grecoꝝ licʒ apocripha legit̃ ꝙ an
gelus d̄ ligno in q̊ peccauit Adā. eidē
tradidit dicēs. ꝙ quādo faceret fructū
pater sanaret̃. Qui rediēs ⁊ patrē mor
tuū inueniēs ip̄m ramū suꝑ tumuluʒ
patris plātauit. Qui plantatꝰ in arbo
rem magnā creuit. ⁊ vsq̄ ad Salomo
nis tp̄a ꝑdurauit. Utrū aūt hec vera
sint. lectoris iudicio relinq̄tur cū i nul-
la cronica vel hystoria autētica hec le-
gant̃. Salomō aūt arborē tā pulchrā
cōsiderās ip̄am p̄cepit incidi ⁊ i domo
saltus locari. Nusq̄ tn̄ vt ait Johēs
beleth locari poterat nec alicui loco a-
pta reperiri valebat. sed modo aut ex-
cedebat longitudie. aut deficiebat ni-
mia breuitate. Si quādo ꝓ ꝯm loci
exigentiā ip̄aʒ rōnabiliter decurtassent
adeo breuis videbat̃ ꝙ oīno incōgrua
habebat̃. Ob hoc indignati artifices
ip̄am reprobauerūt ⁊ suꝑ q̄ndā lacuʒ
vt esset pons trāseuntib; ꝓiecerūt. Re
gina aūt sabba cū venisset audire sapi
entiā Salomonis. ⁊ p̄dictū lacū trāsi
re vellet. vidit in sp̄ū ꝙ saluator mūdi
in ligno suspēdendꝰ fuerat. ⁊ iō suꝑ il-
lud lignū transire noluit. sed ip̄m ꝓti-
nus adorauit. In hystoria tn̄ schola-
stica legit̃ ꝙ predictū lignū regina sab
ba in domo saltus vidit. Cūq̄ ad do
mū suam redisset. intimauit Salomo
ni ꝙ in illo ligno q̊dam suspendēdꝰ eēt

ꝑ cuius mortē iudeorū regnum deleri
deberet. Salomō igiꝛ predictū lignū
inde sustulit. ⁊ i ꝓfundissimis terre vi-
sceribꝫ illud dimergi fecit. Postea ꝓba
tica piscina ibidē facta est. vbi nathi-
nei hostias abluebāt. ⁊ nō solum ex de
scensu angeli sed etiā ex virtute ipiꝰ li-
gni tradiꝛ ibi fieri ⁊ aque cōmotionez
⁊ infirmoꝝ curationē. Appropinquā
te vero passione xp̄i ꝑdictuȝ lignū suꝑ
enatasse ꝑhibetur. Cum aūt illud iu-
dei vidissent. ip̄m acceperūt ⁊ crucem
dn̄o parauerūt. Ipa aūt crux chri-
sti ex quattuor generibꝫ lignorū fuisse
ꝑhibetur. scȝ palme. cypressi. oliue. ⁊
cedri. Vn̄ versus. Ligna crucis pal-
ma cedrus cypressus oliua. In cruce
em̄ fuit hec quadruplex differentia li-
gnorū. scȝ lignū erectum. lignū trāsuer
sum. tabula supposita. ⁊ truncus cui
crux erat infixa. Vel ſm Gregoriū tu
ronen̄. tabula transuersa que fuit sub
pedibꝫ christi. vn̄ q̊libet horum potu
it esse alicuiꝰ predictoꝝ lignorū. Hanc
differentiā lignorū videtur apl'us in-
nuere cum dicit. Vt possitis comp̄hē-
dere cum oībus sanctꝭ que sit longitu-
do. latitudo. sublimitas. ⁊ ꝓfundum.
Que verba Augustinꝰ ibidez doctor
egregius sic exponit. Crucem inq̄t do
mini cuiꝰ latitudo diciꝛ in trāsuerso li-
gno quo extenduntꝛ manꝰ. lōgitudo a
terra vsq̄ ad ip̄am latitudinē q̊ a ma-
nibus infra totū corpus affigitur. alti
tudo a latitudine vsq̄ sursum cui ad-
heret caput. ꝓfundū vero q̊d terre in-
fixum abscōdiꝛ. Quo signo crucis om
nis actio humana ⁊ xp̄iana describiꝛ.
bene oꝑari in christo ⁊ ei ꝑseuerāter in
herere. spirare celestia. sacramēta nō ꝓ
ꝑhanare. B Istud lignū crucis
p̄ciosum ꝑ annos ducētos ⁊ vltra sub
terra latuit sed ab Helena matre Cō
stantini imꝑatoris hoc modo repertū
fuit. In temꝑe illo ꝯgregata est iuxta
danubiū fluuiū multitudo innumera
bilis barbarorū volens fluuiū transi-
re ⁊ om̄es regiones vsq̄ ad occidentē
suo dn̄io subiugare. Quod vbi Con-
stantinus imꝑator comꝑit castra mo-
uit ⁊ cōtra danubiū se cum suo exerci-
tu collocauit. At barbaroꝝ crescente
multitudine. ⁊ iam fluuiū transeunte
Constantinꝰ nimio terrore cōcutitur.
videns quia essent die crastino cum eo
p̄lium cōmissuri. Sequēti igitur no-
cte ab angelo excitatur. ⁊ vt sursum re
spiciat admoneꝛ. Qui in celum aspici
ens vidit signū crucis ex clarissimo lu
mine factū. litteris aureis hunc titulū
habens sc̄ptum. In hoc signo vinces
Qui celesti visione confortatꝰ similitu
dinem crucis fecit. ⁊ ip̄am ante suum
exercitum ferri iussit. Irruensq̄ in ho-
stes ipsos in fugam vertit. ⁊ multitu-
dinem maximā interfecit. Tunc Con
stantinus om̄es templorū pontifices
cōuocauit. ⁊ cuius dei hoc signuȝ esset
diligentius inq̄siuit. Quibus se nesci-
re dicentibꝫ. quidā christiani aduene-
runt. ⁊ ei sancte crucis mysteriū ⁊ fidē
trinitatis plenius narrauerūt. Qui in
xp̄m ꝑfecte tūc credidit ⁊ ab Eusebio
papa vel ſm quosdā libros a cesarien̄si
ep̄o sacrum baptisma suscepit. Sed ī
hac hystoria multa ponunꝛ q̄bus con
tradicit hystoria triꝑtita ⁊ eccl'iastica.
⁊ vita sancti Siluestri ⁊ gesta pōtificū
romanoꝝ. Scd̄m quosdā nō fuit iste
Cōstantinꝰ imꝑator qui a beato Sil
uestro papa fuit baptizatꝰ ⁊ ad fidē cō
uersus. sicut alique hystorie videnꝛ in-
nuere. sed fuit Cōstantinus pater ipiꝰ
Constātini. sicut in aliq̄bus hystoriis
inueniꝛ. Ille em̄ Constantinꝰ alio mo
do ad fidem venit sicut in hystoria sc̄ti
Siluestri legiꝛ nec ab Eusebio sȝ a sil
uestro baptizatus fuisse narraꝛ. Mor
tuo aūt ipso Cōstantino. Cōstantinꝰ
memor victorie patrꝭ quā virtute san
cte crucis habuerat. Helenā matrē su
am hierosolymā pro ipsa cruce inueni
enda transmisit. sicut inferiꝰ est notatū
C Hystoria tn̄ eccleſ. hāc victoriaȝ
aliꝛ factā narrat. Ait eni ꝙ cū maxētiꝰ
romanū imꝑiuȝ inuasisset. ꝯstātinꝰ imꝑa-
tor iuxta pontē albinū cū maxētio con
flicturus aduenit. Cū igiꝛ anxius mi-

tum esset. ⁊ ꝓ sibi mittendo auxilio ad
celū oculos crebro leuaret. vidit ꝑ so-
porē ad oriētis ꝑtem in celo signū cru-
cis fulgore igneo rutilare. angelosq̄ a
stare ⁊ sibi dicere. Constātine in h̄ vin
ces. Et vt dicit̄ in hysto. trip. dum Cō
stātinus q̇d hoc esset miraret̄. xp̄s no-
cte supueniēte eidē apparuit cū signo
qđ vidit in celo. iussitq̄ vt fieret eius
signi figuratio q̄ foret auxiliū in ꝯgres
sibꝫ ꝑlioꝝ. Tūc ꝯstantinꝰ letus reddi-
tus ⁊ de victoria iam securꝰ signū cru-
cis qđ in celo viderat in sua fronte de-
signat. vexilla militaria i signaculum
crucis trāsformat. ⁊ ī manu dextra au
ream crucē portat. Post h̄ dn̄m exora
uit ne dexterā suā quā signo crucꝫ mu-
nierat salutari. cruore romani sangui-
nis maculari ꝑmitteret. ẜ sine sangui-
nis effusiōe victoriā sibi de tyranno p̄
staret. Maxentiꝰ aūt iussit nauibꝫ ad
decipulā cōpositꝫ fluuiū sterni ⁊ suppo
sitis pontibꝫ exeq̄ri. Cū aūt ꝯstantinꝰ
iam ad fluuiū appropinq̄ret. maxētiꝰ
in occursum cū paucis velociꝰ ei ꝑgit.
iubens vt ceteri se seq̄nt̄ suiq̄ opis pō
tem cū paucꝫ ꝯscendit. ⁊ decipula qua
ꝯstantinū decipe voluit est deceptꝰ. et
in fluuij ꝓfundum demersus. Cōstāti
nus ꝟo ab oibꝫ vnanimit̄ ē susceptus.
Et sic̄ legit̄ in q̄dam cronica satis au-
tētica. ꝯstantinꝰ tūc ꝑfecte nō credidit.
nec tūc sacrū baptisma suscepit. ẜ ali-
q̄nto tp̄is interiecto. visionē illā Petri
⁊ Pauli vidit. ⁊ sacro baptismate per
Siluestrū papā renatꝰ ⁊ a lepra mun-
datꝰ in xp̄m deinceps ꝑfecte credidit.
⁊ sic mr̄ez suā helenā hierosolymā mi-
sit vt crucē dn̄i req̄reret. Ambro. tn̄ in
ep̄la de obitu theodosij ⁊ hystoria tri-
ꝑtita dicūt ꝙ in vltimis ꝯstitutꝰ bapti
sma suscepit. baptismū differēs vt pos
set in iordanis flumie baptizari. Hoc
idē dic̄ Hiero. in cronica. Certū est āt
ꝙ sub Siluestro papa xp̄ianꝰ effectꝰ ē.
Utrū aūt baptismū distulit in dubiū
vertit̄. Un̄ đ illa legēda scti Siluestri
q̄ ad plura sil'r dubitat̄. Hec igr̄ hysto
ria de inuētiōe crucis q̄ in eccl'iasticis
hystorijs inuenit̄ cui etiā ꝯsonāt croni
ce videt̄ esse magꝫ autētica q̄̃ illa q̄ per
ecclesias recitat̄. Cōstat em̄ ml'ta ibi-
dē esse q̄ nō ꝯsonāt ꝟitati. nisi forte q̇s
vellet dicere vt supꝰ dictū ē. ꝙ nō fuit
ꝯstātinꝰ ille. ẜ ꝯstātinꝰ pr̄ eiꝰ qđ tn̄ ml'
tū autēticū n̄ vid̄r. ẜ i q̄busdā vltrama
rinis hystorijs sic legat̄. Cum
aūt helena hierusalē aduenisset oēs iu
deoꝝ sapientes q̇ ꝑ totā regionē repti
sunt ad se cōgregari p̄cepit. Hec āt he
lena ꝑ̇us stabularia fuerat. ẜ ꝓpter eiꝰ
pulchritudinē ꝯstātinꝰ sibi eā ꝯiunxit
ẜm qđ dicit Amb. in hec ꝟba. Stabu
lariā hāc fuisse asserūt. ẜ ꝯiuncta ē cō-
stātino seniori q̇ postea regnū adeptꝰ ē
Bona stabularia q̄ tā diligēter p̄sepe
dn̄i req̄siuit. Bona stabularia. q̄ illuꝫ
stabulariū nō ig̃rauit. q̇ vulnera cura-
uit a latronibꝫ vulnerati Bona stabu
laria q̄ maluit oia estimare stercora vt
xp̄m lucrifaceret. iđ illā xp̄s de stercore
leuauit ad regnū. Hec Amb. Alij
ꝟo asserūt ⁊ in q̄dā cronica satꝫ autēti
ca legit̄ ꝙ ip̄a Helena fuit filia choelis
regꝫ britonū. quā Cōstantinꝰ in britā
niā veniēs cum eēt vnica pr̄i suo duxit
vxorē. vn̄ insula post mortē choelis si-
bi deuenit. Hoc ⁊ ip̄i britones attestā
tur. Licet alibi legat̄ ꝙ fuerit treuerēſ.
Iudei igit̄ nimiū formidātes dicebāt
ad inuicē. q̄re putatꝫ ꝙ regina nos ad
se faciat cōgregari. Unꝰ āt ex eis noie
iudas dixit. Scio em̄ q2 vult a nobis
discere vbi nā sit lignū crucꝫ in q̄ xp̄us
crucifixꝰ fuit. videte ḡ ne aliq̇s sibi con
fiteri p̄sumat. Sin autē certissime scia
tis ꝙ lex nr̄a euacuabit̄. ⁊ pr̄ne traditi
ones funditꝰ destruent̄. Zacheꝰ enim
auꝰ meꝰ p̄nūciauit pr̄i meo symoni. et
pr̄ meꝰ moriēs dixit mihi Uide fili qn̄
inq̄ret̄ crux xp̄i. illā manifesta an̄q̄ ali
qua patiaris tormēta. Nusq̄ ei extūc
gens iudeoꝝ reg̃bit. ẜ illi q̇ crucifixuꝫ
adorāt. q2 ip̄e xp̄s filius dei erat. Cui
ego dixi. Pater mi. Si ꝟe pr̄es nr̄i ip̄z
xp̄m esse dei filiū cog̃uerūt. cur ip̄z cru
cis patibulo affixerūt. Et rn̄dit. Nouit
dn̄s. q2 nūq̄ in ꝯsilio coꝝ extiti. ẜ eis

sepi⁹ cõtradixi. Quia ꝟo ipe phariseo
rũ vicia exprobrabat. ipm crucifigi fe-
cerũt. Ipe ꝟo die tercia resurrexit. ꝛ ce
los discipulis vidẽtib⁹ penetrauit. In
quẽ Stephan⁹ frat̃ me⁹ credidit. quez
iudeoꝝ vesania lapidauit. Vide ḡ fili
ne ipm vel discipulos ei⁹ audeas blas-
phemare. Nõ videt̃ aũt multũ ꝓbabi
le ꝙ pr̃ isti⁹ iude tp̃e passiõis xp̃i eẽ po-
tuerit. cũ a passiõe xp̃i vsq̃ ad helenaz
sub q̃ iudas fuit fluxerũt plusq̃ ducẽ-
ti septuaginta anni. nisi forte diceret̃ ꝙ
tũc hoies plus q̃ mõ viuebãt. Dixe-
rũt ḡ iudei ad iudam. Nos talia nũq̃
audiuim⁹. Verũtñ si de h̃ regina q̃sie
rit vide ne h̃ sibi aliq̃ ten⁹ cõfitearis. Cũ
ḡ illi añ reginã stetissent. ꝛ illa eos in-
terrogasset de loco vbi fuerat dñs cru
cifixus. ꝛ ipi locũ nullaten⁹ idicare vel
lent. iussit eos oẽs igne cremari. At il
li oẽs timẽtes tradiderũt iudã dicẽtes
Hic dña iusti ꝛ ꝓphe filius optime no
uit legẽ. ꝛ tibi oia q̃ q̃sieris ab eo indi-
cabit. Tũc illa oẽs dimittẽs tenuit iu
dã solũ. Cui dixit. Mors ꝛ vita tibi ꝓ
posita sunt qd̃ malueris elige. Ostẽde
igit̃ mihi locuz q̇ golgatha dr̃ vbi fuit
dñs crucifix⁹ vt crucẽ ei⁹ inuenire pos-
sim. Rñdit iudas. Quõ locũ scire vale
am cũ ducẽti anni iã ꝛ ampli⁹ fluxerit
ꝛ neq̃q̃ illo tp̃e nat⁹ essez. Cui regina.
Per crucifixũ fame te perimã nisi mi-
hi dixeris ꝟitatẽ. Ipm igit̃ in puteum
siccũ iussit ꝓijci ꝛ ibidẽ famis molestia
cruciari. Cũ ḡ ibidẽ sex dieb⁹ sine cibo
mãsisset. die septimo extrahi petijt. et
crucẽ se indicaturũ ꝓmisit. Cũ ḡ extra-
ctus ad locũ venisset ꝛ ibidẽ orasset. lo
cus subito cõmouet̃ ꝛ fum⁹ aromatuz
mire odoris sentit̃. ita vt mirat⁹ iudas
ambab⁹ manib⁹ plauderet ꝛ diceret.
In veritate xp̃e tu es saluator mũdi.
Erat aũt in loco illo sic̃ in eccl'iasticis
hystorijs legit̃. templũ veneris qd̃ adri
anus imꝑator ibidem ꝯstruxerat. vt si
q̇s xp̃ianoꝝ in illo loco adorare voluis
set. videret̃ venerẽ adorare. ꝛ ob h̃ in-
freq̃ns ꝛ pene obliuioni dat⁹ fuerat lo
cus. Regina ãt tẽpluz fundit⁹ fecit de-
strui ꝛ locũ inarari. Post h̃ iudas p̃cin
gens se viriliter fodere cepit. ꝛ viginti
passus fodiẽs tres cruces abscõditas
repꝑit. q̃s ad reginã ꝓtin⁹ deportauit
Cũ aũt crucẽ xp̃i ab alijs latronũ ne-
sciret discernere. eas in medio ciuitatis
posuerũt ibidẽ gl'iam dñi p̄stolantes.
Et ecce dũ circa horã nonã q̇daz iuue
nis mortu⁹ deferret̃. iudas feretrũ te-
nuit. ꝛ ṗmã ꝛ scd̃am crucẽ suꝑ corpus
defuncti apposuit. sz neq̃q̃ ille surrexit
apponens aũt terciã crucẽ ꝓtin⁹ redijt
defunct⁹ ad vitã. ¶ In historijs
aũt eccl'iasticis legit̃ ꝙ cũ q̃dam mulier
ṗmaria ciuitatis semiuiua iaceret Za
chari⁹ ep̃s hierosolymitan⁹ ṗmã ꝛ se-
cũdã crucẽ adhibuit sz nihil ꝓfecit. ter
ciã ꝟo apposuit ꝛ mulier aꝑtis oculis
ꝓtin⁹ sanata surrexit. Amb. ꝟo dicit ꝙ
discreuit ipam crucẽ dñi ꝑ titulũ quẽ
posuerat pylat⁹. quẽ titulũ ibidẽ inue
nit ꝛ legit. Diabol⁹ aũt in aere vocife-
rabat dicẽs. O iuda q̇d h̃ fecisti. Iu-
de meo ꝯria oꝑat⁹ es. Nã ille me sua-
dente fec̃ ꝓditionẽ ꝛ tu me renuẽte ie-
su inuenisti crucẽ. Per illũ multoꝝ lu-
crat⁹ sum anias. ꝑ te ꝑdere videor iam
lucratas. Per illũ regnabã in ꝓplo. ꝑ
te iaz expellar a regno. Verũtñ tibi vi
cem rependã ꝛ ꝯ̃ te regẽ aliũ suscitabo
q̇ fidẽ deserẽs crucifixi. cũ tormẽtis te
negare faciet crucifixũ. Qd̃ q̇dez de iu
liano apostata dictũ videt̃ q̇ iudã ep̃z
hierosolymis factũ mł'tis tormẽtis af
fecit. ꝛ martyrẽ xp̃i fec̃. Audiẽs iudas
vociferantẽ diabolũ nihil extimuit. sz
ꝯstãter diabolo maledixit dicẽs. Xp̃s
te dãnet in abyssuz ignis eterni. Post
h̃ iudas baptizat̃. quiriac⁹ appellat̃. et
hierosolymoꝝ defuncto ep̃o ibidez in
ep̃m ordinat̃. Veꝝ cum btã helena
clauos dñi nõ h̃ret. rogauit ep̃m quiri
acũ vt ad locũ ꝑgeret. ꝛ clauos dñi q̃-
reret. Qui cũ venisset ꝛ ad dñm p̃ces
fudisset. ꝯtinuo velut auꝝ claui fulgẽ-
tes in t̃ra apparuerũt. Quos ille acci-
piens regine detulit. Illa ãt genua fi-
gens in terra ꝛ caput inclinãs. eos cũ
mł'ta reuerẽtia adorauit. Crucis ḡ par-

tē helena detulit filio. ptem ꝟo thecis
argēteis ɔditā reliqt in loco. Clauos
ꝟo qb9 dn̄icū corp9 fuerat affixuȝ por/
tat ad filiū. ex qb9 vt Eusebi9 cesariēsis
refert frena qb9 vterek ad bellū cōposu
it. ⁊ ex aliȷs galeā suā armauit. Nō/
nulli āt asserūt vt Greg9. turonen̄. cla/
uos q̄ttuor in dn̄ico corpe fuisse. ex q/
bus helena duos i freno ipatoris po/
suit. terciū in imagine ɔstātini q̄ rome
supemiet vrbi locauit. ⁊ q̄rtū in mare
adriaticū qđ vsqȝ tūc fuerat nauigāti
um vorago piecit. p̄cipiēs h̄ festū de i/
uentōe sctē crucis singul' annis solēnit'
celebrari Amb. ꝟo sic ait. Quesiuit he
lena clauos dn̄i ⁊ inuenit. Et de vno
frena fieri p̄cepit ⁊ de altero dyadema
intexuit. Recte clau9 in capite. corona i
vertice. ⁊ i manu habena. vt sensus p̄/
mineat. fides luceat. ptās regat. Sā
ctum aūt q̄riacū ep̄m iulian9 apostata
postmodū interfecit. ex eo q̄ sctām cru
cē inuenit. cū vbiqȝ signū cruc̄ destru/
ere niterek. Cū em̄ ɔ̄ psas pgeret. cepit
quiriacū inuitare ad sacrificia idoloꝝ
qđ cū ille renueret, dextrā sibi abscidi
fecit dicēs. Hac manu multas ep̄las
sc̄psit. qb9 mltos a deoꝝ sacrificiȷs re/
uocauit. Cui dixit q̄riac9. Multū mi/
hi canis insensate pfuisti. q2 p̄us q̄ȝ in
xp̄m crederē sepi9 ad synagogas iude/
orū scribebā ep̄las vt null9 in xp̄m cre
deret. ⁊ ecce nūc scādalū mei corpis ab
scidisti. Tūc iulian9 plumbū fec̄ liq̄ri
in os ei9 infundi. deinde lectū ferreum
iussit afferri ⁊ in eo q̄riacū extēdi. ⁊ de
sup carbones salē ⁊ adipē spargi. Sȝ
cuȝ q̄riac9 imobilis pmaneret. dixit ei
iulian9. Si nō vis sacrificare dȷs. sal/
tē dic te xp̄ianū nō esse. Qui cū execrās
recusaret. iussit altā foueā fieri ⁊ serpē/
tes venenatos ibidē poni. ⁊ q̄riacū in
eādē iactari. sȝ tn̄ serpētes ɔtinuo mor
tui sunt. Jussitqȝ iulian9 quiriacū i cal
darīā oleo feruētissimo plenā mitti. q
dū se signās spōte intrare vellet rogās
dn̄m vt eū iteꝝ in martyrȷ lauacro ba
ptizaret. irat9 iulian9 iussit pect9 ei9 gla
dio pforari. ⁊ sic in dn̄o ɔsūmari pme
ruit. ¶ Quāta aūt sit ꝟtus sancte
cruc̄ in illo fideli notario patet. quē q/
dā mag9 decepit ⁊ ad q̄ndā locū i quē
demones aduocauerat duxit pmittēs
ei q̄ mlt̄ diuitȷs abūdaret. Et ecce vi
dit q̄ndū magnū ethiopē sup excelsuȝ
thronū sedētē ⁊ i circūitu ei9 alios ethi
opes circa eū cū lāceis ⁊ fustib9 stātes.
Tūc ille magū p̄dictū interrogauit di
cēs. Quis ē iste puer. Et ille. Dn̄e ser/
uus nr̄ est. Cui demō. Si vis me ado
rare ⁊ seru9 me9 esse ⁊ xp̄m tuū negare
faciā te sedere i dextra mea. Jlle auteȝ
signū cruc̄ mox edidit ⁊ se xp̄i saluato
ris seruū libere esse exclamauit. statiqȝ
vt edidit signū cruc̄ oīs illa demonuȝ
mltitudo euanuit. Post h̄ cū q̄dā vice
tēpluȝ sctē Sophie p̄dict9 notari9 cuȝ
dn̄o suo intrasset. ⁊ an̄ saluatoris ima
ginē ambo starēt. vidit dn̄s su9 q̄ p̄di/
cta imago sup notariū ocl'os fixos ha
beret. ⁊ ip̄m attēte respiceret. qđ vidēs
dict9 dn̄s ⁊ admirās. iuuenē ex pte de/
xtra stare fecit. viditqȝ q̄ imago in illā
iteꝝ ptem oculos voluisset ⁊ sup nota
riū fixos hr̄et. Rursumqȝ fec̄ ipȝ ire ex
pte sinistra ⁊ ecce iteꝝ imago ocl'os vol
uit ⁊ notarium vt p̄us respicere cepit.
Tūc adiurat9 a dn̄o vt sibi diceret qd
apud deū meruisset, ppt' qđ sic eū ima/
go respiceret. dixit se nulli9 bōi ɔsciū eē
nisi q̄ eū corā diabolo negare noluissȝ.

Legenda. lxv. A

De sctō Johe ap̄lo an̄ portā latinā

Johānes ap̄l'us ⁊ euā
gelista dū ephesi p̄dicarȝ a
pcōsule capit'. ⁊ vt dȷs imo
let inuitak. Qui dū renue/
ret in carcerē mittit' ⁊ ad domicianū i/
patorē ep̄la mittit'. in q̄ magn9 sacrile/
gus ⁊ deoꝝ ɔtēptor ⁊ crucifixi cultor
noiak. Jussu igit' domiciani romā de/
ducit'. ⁊ deducto oēs capilli p derisiōe
a capite p̄ciduntk ac an̄ portaȝ vrbis q̄
latina đr in doliū feruētis olei igne de
subt' candēte mitti iubek. Nullū tn̄ ibi
dē dolorē sensit sȝ penit9 illesus exiuit.
Jn illo igit' loco eccl'ia a xp̄ianis fabri

cat͛ ꝛ dies illa tanq̄ꝫ dies sui martyrij so
lẽnizat͛. Cū g͛ nec sic a p̄dicatōe xp̄i ces
saret. iussu domiciani ī pathmos insu
lā relegatꝰ ē. Nec tñ ip̄atores romani
apl'os p̄seq̄bant͛ qꝛ xp̄m p̄dicabāt. cuꝫ
ipi nullū deū respuerēt. sꝫ qꝛ ipꝫ sine se-
natꝰ auc̄tate deificatū aiebāt. qđ ipsi
de nemie fieri ꝓhibuerāt. Vñ legit͛ in
hystoria eccl'iastica. ꝙ cū pylatꝰ q̄dā vi
ce ad Tyberiū epl'as de xp̄o misisset. ꝛ
ip̄e tyberiꝰ eiꝰ fidē a romanis recipi as
sentiret. senatꝰ oīno respuit. ex eo ꝙ nō
sui auc̄tate deꝰ vocatꝰ fuit. Alia cā est
q̄ legit͛ in q̄dam cronica ex eo ꝙ roma-
nis p̄us nō apparuerat. Alia cā est. ex
eo ꝙ oim deoꝝ cultū cui romani inser
uiebant euacuabat. Alia cā est ex eo ꝙ
mūdi despectū p̄dicabat ꝛ romāi aua
ri ꝛ ambitiosi erāt. Xp̄s etiā h̄ fieri nō
p̄misit. ne h̄ hūane potētie ascriberet͛.
Alia cā ƀm magistrū Johānē beleth
q̄re ip̄atores ꝛ senatꝰ xp̄m ꝛ apl'os p̄se
q̄bant͛ erat. qꝛ videbat͛ eis deꝰ nimis
sup̄bꝰ ꝛ inuidꝰ. eo ꝙ sortē h̄re nō dig̃re
tur. Alia cā est quā Orosiꝰ refert. qꝛ se
natꝰ indigne tulit ꝙ pylatꝰ ad tyberiū
ꝛ nō ad senatū de xp̄i miracul' l'ras de-
stinauit. ꝛ iō eiꝰ cōsecratōeꝫ inter deos
fieri noluit. Vñ iratꝰ tyberiꝰ ml'tos de
senatoribꝰ occidit. ꝛ q̊sdaꝫ exilio dāna
uit. Mater aūt ipiꝰ iohīs audiēs fili
um rome detineri materna cōpassiōe
p̄mota. romā ad eū visitandū accessit.
Sꝫ dū venisset. ꝛ ip̄m in exiliū relega
tū audisset indeq̄ꝫ rediret ī cāpania ci-
uitate vetulana migͧuit ad xp̄m. Cuiꝰ
corpꝰ in q̊dam specu sepultū ml'to tp̄e
iacuit. sꝫ postmodū a filio suo iacobo
reuelatū fuit. qđ q̇dem ml'to odore re-
dolēs ac miraculis ml'tis refulgēs ad
p̄dictā ciuitatē cū ml'to honore trāsla-
tum est. Legenda. lxvj. A

De Letanijs.

[l]Etanie in anno bis fi
unt. s. in festo scti Marci q̄
dꝛ letania maioꝛ. ꝛ tribꝰ di-
ebus añ ascēsionē dñi q̄ dꝛ minoꝛ. Et
interp̄tat͛ letania supplicatio vel roga
tio. Prima igit͛ letania tripl'r vocatur
Primo letania maioꝛ. scđo dicit͛ ꝓces-
sio septiformis. tercio dicit͛ cruces ni-
gre. Dicit͛ autē letania maioꝛ ꝓpter
tres causas. scꝫ rōne illiꝰ a q̊ instituta
est. scꝫ a magno Gregorio papa. Rō-
ne loci in q̊ instituta ē. qꝛ rome q̄ est do
mina ꝛ caput mūdi ex eo ꝙ ibi est cor-
pus p̄ncipis apl'oꝝ ꝛ apl'ica sedes. Ra
tione cause ꝓ q̄ instituta est. qꝛ ꝓ mag̊
ꝛ grauissimo morbo. Romani em̄ cuꝫ
in q̄dragesima cōtinēter vixissent. ꝛ in
pasca corpus dñi recip̄ent. postmodū
comesatōibꝰ ludis ꝛ luxurie frena laxa
bant. Ideoq̄ꝫ deꝰ ꝓuocatꝰ pestē maxi-
mā in eos misit. quā inguinariā vocāt
id est apostema siue inflaturā in ingui
ne. Taꝫ seua aūt illa pestis fuit. vt ho
mines in via. in mēsa. in ludis. in col-
loquijs subito morerent͛. ita ꝙ cū aliq̇s
vt dicit͛ sternutabat sepe cū ip̄a sternu
tatōe spiritū exalabat. Vñ cum aliq̇s
aliquē sternutantē audiebat. statiꝫ ac-
currēs. deꝰ te adiuuet acclamabat. Et
ab inde vt dicunt adhuc hec cōsuetu-
do seruat͛. vt cū aliquē sternutantē au-
dimꝰ. deꝰ te adiuuet acclamamꝰ. Rur
sus vt fertur. cū aliq̇s oscitabat freq̄n-
ter ꝯtinuo ꝛ subito spiritū emittebat.
Vñ cum aliq̇s se velle oscitare sentie-
bat. ꝯtinuo signū crucis sibi imp̄mere
festinabat. Et hec ꝯsuetudo sil'iter vs
q̄ꝫ modo seruat͛. Hec aūt pestis q̄liter
ortum habuerit in vita sancti Grego-
rij reperit͛. Secūdo dicit͛ ꝓcessio se-
ptiformis ex eo ꝙ beatꝰ gregoriꝰ ꝓcessi
ones quas tūc faciebat ꝑ septē ordies
disponebat. Nā in p̄mo ordie erat om
nis clerus. In secūdo om̄es monachi
ꝛ religiosi. In tercio sctimoniales. In
quarto om̄es infantes. In q̇nto om̄s
laici. In sexto om̄es vidue ꝛ cōtinētes
In septimo om̄es cōiugati. Sed qđ
modo nō possumus in numero p̄sona
rum supplemus in numero letaniarū
quia septies dici debent anteq̄ꝫ insi-
gnia deponant͛. Tercio dicitur cru-
ces nigre quoniā in signū meroris ex
tāta strage hoim. ꝛ in signū p̄nie hoies

nigrꝭ vestib⁹ induebant̄. Et forte ꝓpt͛
eandem cām cruces ⁊ altaria saccis ci//
licinis velabāt. Hoies etiā fideles ve
stes pniales dn̄t assumere. B Alia
aūt dr̄ letania mior q̄ fit trib⁹ dieb⁹ an̄
ascēsionē quā btūs Damert⁹ ep̄s viē
nenſ. tpe Leonis ipatoris q̇ cepit an//
no dn̄i. cccclviij. an̄ institutōez pme in
stituit. Que dr̄ letania mior. rogatōes
⁊ pcessio. Dr̄ āt letania mior ad diffe//
rentiā pme. q̄r. s. instituta est a minori
ep̄o in minori loco ⁊ p minori morbo.
Causa āt institutōis h⁹ fuit hec. Tūc
em̄ apud viēnā freq̄ntes ⁊ maximi ter
remot⁹ fiebāt q̄ domos ⁊ eccl'ias pluri
mas subuertebāt. ⁊ nocturni sonit⁹ et
clamores sepe audiebāt̄. Tūc etiā ali//
ud t͛ribile accidit. q̄r i die pasche ignis
de celo cecidit. ⁊ regis palatiū ꝯcrema
uit. Aliud insup mirabili⁹ fiebat. Si
cut em̄ demōes porcos dei pmissione
olim intrauert̄. sic pmissiōe dn̄i ꝓpter
pctā hoim lupos ⁊ alias feras intra//
bāt ⁊ nullos verētes nō solū p vias sꝫ
p ciuitatē publice discurrebāt. ⁊ passiꝫ
pueros ⁊ senes viros ⁊ femias deuo//
rabāt. Cū igr̄ tā dolorosi casus q̊tidie
fierēt. pdict⁹ ep̄s triduanū ieiuniū idi//
xit. letanias instituit. Et sic pdicta tri
bulatio conq̄euit. Deide statutū ē ab
eccl'ia ⁊ firmatū vt hec letania vniuer
salit͛ obs͛uet͛ Dicit͛ etiā rogatōes. q̄r
tūc oim sctōꝝ suffragia iplorā⁹. Et
merito talis obs͛uātia his trib⁹ diebus
seruāda ē. ⁊ rogatōib⁹ sctōꝝ ⁊ ieiunijs
his dieb⁹ insistēdū mltiplici rōne. Pri
mo vt de⁹ bella pacificet. q̄ in vere fre//
quēti⁹ cōcitant̄. Scd̄o vt teneros ad//
huc fruct⁹ cōseruādo mltiplicet. Ter//
cio vt mot⁹ carnales q̇ h̄ tpe magꝭ fer//
uent i se q̇sqꝫ magꝭ mortificet. In vere
em̄ sanguis magꝭ feruet. ⁊ illiciti mo//
tus magꝭ pullulāt. Quarto vt ad rece
ptionē sctispūs se q̇sqꝫ magꝭ habilitet.
Nā p ieiuniū hō magis habilitat̄. ⁊ p
rogatōes dignior reddit̄. Duas alias
rōnes assigr̄ magr̄ Guilhelm⁹ altisio//
dorēs. Prima vt. s. xp̄o ascēdēte ⁊ dicē
te. Petite ⁊ accipietꝭ. ꝯfidenti⁹ petat ec
clesia. Scd̄o q̄r eccl'ia ieiunat ⁊ orat vt
paꝝ habeat de carne p ipi⁹ carnis ma
ceratōez ⁊ acq̇rat sibi alas p orōnē. q̄r
orō est ala aie. q̄ volat i celū. vt sic xp̄m
ascēdentē libere possit asseq̇ q̇ ascendit
pandēs an̄ nos iter. ⁊ volauit sup pen
nas ventoꝝ. Auis em̄ q̄ mltū abūdat
in carne ⁊ paꝝ in plumis bn̄ volare n̄
pōt. sic ptꝫ in strutōe. C Dicit̄ eti
am pcessio. q̄r tūc eccl'ia gn̄alez facit p
cessionē. In hac aūt pcessiōe crux d͛fer
tur. campane pulsant̄. vexillū portat̄.
draco q̇dam cū ingēti cauda i q̇busdā
ecclesijs baiulat̄. ⁊ oim sctōꝝ singulari
ter p͛ocinia iplorant̄. Idō āt ibidē cru//
cē deferim⁹ ⁊ cāpanas pulsam⁹. vt de//
mones territi fugiāt. Nā sic rex in suo
exercitu hꝫ insignia regalia. scꝫ tubas
⁊ vexilla. sic xp̄s rex etern⁹ in sua eccl'ia
militāti hꝫ campanas p tubis. ⁊ cru//
ces p vexillis. Et sic aliq̇s tyrān⁹ val//
de timeret q̇ alicui⁹ regis potētis ⁊ sibi
inimici tubas i sua terra audiret ⁊ ve//
xilla videret. sic demōes q̇ sunt in isto
aere caliginoso vehemēter metuūt qn̄
tubas xp̄i scꝫ campanas pulsari senti//
unt. ⁊ vexilla. i. cruces ꝯspiciūt. Et ista
dr̄ esse rō q̄re eccl'ia campanas ꝯsueuit
pulsare qn̄ tēpestates ꝯcitari videt. vt
scꝫ demōes q̇ h̄ faciūt. tubas eterni re//
gis audiant. ⁊ sic territi fugiant. ⁊ a tē
pestatꝭ ꝯcitatōe ꝯq̇escāt. Licꝫ alia rō
sit. q̄r cāpane tūc fideles admonēt ⁊ p
uocant vt p instanti piculo orōni insi//
stant. Aliud etiā vexillū eterni regꝭ est
ipsa crux. ꝭm illud. Vexilla regꝭ p. ⁊c̄.
Qd̄ q̇dem vexillū demones valde ti//
ment ꝭm qd̄ dic̄ Chryſ. Ubicunqꝫ in
q̇t demones signū dn̄icū viderint fugi
unt. timētes baculū quo plagam acce
perunt. Et hec est rō q̄re in q̇busdā ec//
clesijs tpe tēpestatꝭ crux de eccl'ia extra
hit̄ ⁊ tēpestati opponit̄. vt scꝫ demōes
vexillū summi regꝭ videāt ⁊ territi fu//
giāt. Idō igr̄ crux i pcessiōe defert̄ ⁊ cā//
pane pulsant̄. vt demones in ip̄o aere
exn̄tes t͛riti fugiāt. ⁊ a nr̄a ifestatōe de
sistāt. Vexillū aūt ibidē defert̄ ꝓpt͛ rep̄
sentādā victoriā resurrectōis ⁊ victoriā

ascensiōis xp̄i. q̄ cū magna p̄da celos
ascēdit. Vñ ꝑ aera vexillū incedēs est
xp̄s ī celū ascēdēs. Et sicut vexillū qđ
in ꝓcessiōe defert̄ multitudo fideliū se
quit̄. sic xp̄m ascēdētē magna sctōꝝ col
lectio comitat̄. Cant⁹ aūt q̄ ibi fiūt si//
gnificāt cant⁹ ⁊ laudes āgeloꝝ. q̄ xp̄o
ascēdēti obuiauerūt. ⁊ ip̄m cū sua soci
etate vsq̄ ī celū cū m̄ltꝫ laudib⁹ ꝑduxe
rūt. In q̄busdā aūt eccl̄ijs ⁊ maxie
gallicanis ꝯsuetudo habet̄ ꝙ draco q̄//
dam cū lōga cauda ⁊ inflata plena scꝫ
palea vel aliq̄ tali. duob⁹ diebus p̄mis
añ crucē ⁊ tercio cū cauda vacua post
crucē defert̄. ꝑ qđ significat̄ ꝙ in p̄mo
die añ legē ⁊ in scđo sub lege diabolus
in h̄ mūdo regnauit. in tercio aūt die. scꝫ
grē ꝑ passionē xp̄i de suo regno expul//
sus fuit. Rursus in ip̄a ꝓcessione oim
sctōꝝ pariter p̄ocinia postulamus.

D Quare aūt tūc sctōs rogam⁹ plu
res cause sunt sup̄ assignate. Sūt aūt ⁊
alie cause generales ꝓpter q̄s de⁹ ordi//
nauit vt sctōs orem⁹ scꝫ ꝓpter nr̄am in
opiā. sctōꝝ gl̄iam. ⁊ dei reuerētiā. Sā
cti em̄ vota supplicātiū scire p̄nt. q̄ in
illo eterno speculo intelligūt q̄ntū vel
illis ꝑtinet ad gaudiū vel nob̄ ad auxi
liū. Prima g̃ rō est ꝓpter nr̄am ino//
piā. ⁊ h̄ vel ꝓpter inopiā quā habem⁹ i
merēdo. vt vbi nr̄a nō suppetūt meri//
ta patrocinent̄ aliena. Vel ꝓpter ino//
piā quā habem⁹ in ꝯtēplādo. vt q̄ nō
possum⁹ summā lucē respicere in se. sal
tem i sctis aspicere valeam⁹. Vel ꝓpt
inopiā quā habem⁹ in amādo. q̄ ple//
rūq̄ impꝑfect⁹ hō magis sentit se affici
circa vnū sctm̄ q̄ etiā circa deū. Se
cūda rō est ꝓpter sctōꝝ gl̄iam. Vult ei
de⁹ vt sctōs inuocem⁹. vt dū ꝑ eoꝝ suf
fragia qđ petim⁹ ipetram⁹. ip̄os ma//
gnificem⁹. ⁊ glorificādo collaudem⁹.
Tercia rō est ꝓpter dei reuerētiā. vt
pctōr q̄ deū offendit q̄si nō audeat ip̄ꝫ
in ꝓpria ꝑsona adire. sꝫ amicoꝝ possit
p̄ocinia iplorare. In hm̄oi āt letanijs
esset illud angelicū canticū freq̄ntādū
Scte de⁹. scte fortꝫ. scte ⁊ imortalis mi
serere nob̄. Refert em̄ Jo̅hes damas.
li. iij. ꝙ cū apud cōstātinopolim ꝓpter
q̄ndā tribulationē letanie fierēt. q̄daꝫ
puer de medio p̄pl̄i in celū est rapt⁹. ⁊
istud canticū ibidē edoct⁹. Deinde ad
p̄pl̄m rediēs illud angelicū canticū in
ꝯspectu p̄pl̄i decātauit. ⁊ mox ois tri//
bulatio cessauit. In calcedonēsi q̄ꝫ sy
nodo fuit istud canticū approbatū Et
ꝯcludit ita Damas. Nos aūt dicim⁹
ꝙ ꝑ istud canticū demones recedant.
Hui⁹ g̃ cantici laus ⁊ autoritas ex q̄t//
tuor colligit̄. Primo ex eo ꝙ angel⁹ illđ
edocuit. Scđo ex eo ꝙ ad ei⁹ ꝓlationē
illa tribulatio ꝯq̄euit. Tercio ex eo ꝙ
calcedonēsis synod⁹ illud approbauit
Quarto ex eo ꝙ demones illud timēt

Legenda. lxvij. A

De Ascensione dñi.

Scensio dñi quadra
a gesima die a resurrectōe fa
cta est. Circa quā ascēsionē
septē ꝑ ordinē ꝯsiderāda sunt. Primo
vñ ascēdit. scđo q̄re nō statim post re//
surrectionē ascēdit. sꝫ tot dies expecta//
uit. tercio q̄liter ascēdit. q̄rto cuꝫ q̄bus
ascēdit. q̄nto q̄ merito ascendit. sexto q̄
ascēdit. septimo q̄re ascēdit. Circa p̄
mū notādū q̄m de mōte oliueti ꝟsus
bethaniā celos ascēdit. Qui mōs ꝟm
aliā trāslationē d̄r mons triū luminū.
Nā de nocte ex ꝑte occidētꝫ illumiaba
tur igne tēpli. q̄ erat ignis iugis in al//
tari. Mane ex ꝑte orietis p̄mo excipie
bat radios solis añq̄ illumiaret ciui//
tateꝫ. Habebat insuꝑ in se copiā olei.
qđ est fomētū lumis. Et iđ d̄r mōs tri
um luminū. In hūc igit̄ montē xp̄us
discip̄l̄os ire p̄cepit. Nā in ip̄a die ascē
siōis bis apparuit. sel' vndecim apl̄is
comedētib⁹ in cenaculo. Oēs q̄dē tam
apl̄i q̄ alij discipuli. necnō ⁊ mulieres
hitabāt i illa ꝑte hierl̄ꝫ q̄ dicebat̄ mel//
lo. scꝫ in mōte syon. vbi Dauid ꝯstru//
xerat sibi palaciū. Et erat ibi illud ce//
naculū grāde stratū in q̄ dñs p̄cepit si
bi parari pasca. ⁊ i illo cenaculo tunc
vndecim apl̄i hitabāt. Ceteri aūt di//
scipuli ⁊ m̄lieres hitabāt circumq̄q̄ ꝑ

diuersa hospitia. Dũ igit̃ in illo cena-
culo comederẽt dñs eis apparuit. ⁊ in
credulitatẽ eoꝝ exprobrauit. Et cũ co-
medisset cũ eis ⁊ ꝑcepisset vt in mõtez
oliueti v̄sus bethaniã irẽt. ibidẽ eis ite
rũ apparuit ac indiscrete q̃rẽtib⁊ rñdit
Et eleuatꝪ manib⁊ eis bñdixit. ⁊ inde
corã eis i celũ ascẽdit. De loco ãt ascẽ-
siõis dic̃ Sulpiti⁹ eps hierosolymita-
nus. ⁊ hr̃ i glo. Qꝛ postea cũ ibi edifica
ta eẽt eccl̃ia. loc⁹ ille in q̃ steterũt vesti-
gia xp̄i ascẽdẽtꝪ nũq̃ȝ potuit sterni pa-
uimẽto. imo resiliebãt marmora i ora
collocantiũ. Calcati etiã puluerꝪ a do
mino h̄ dicit eẽ documentũ. ꝙ vestigia
imp̄ssa cernũt̃ ⁊ eandẽ adhuc spẽm ve
lut p̄ssis vestigiis t̃ra custodit. B
Circa scd̃m q̃re scȝ nõ statiȝ ascẽdit vt
resurrexit. sȝ ꝑ q̃draginta dies expecta
re voluit. Notãdũ ꝙ h̄ fecit ꝓpter tres
rõnes. Primo ꝓpter resurrectõis certi-
ficationẽ. difficili⁹ em̃ erat ꝓbare v̄ita-
tẽ resurrectõis q̃ȝ passionis. qꝛ a ꝑma
die vsq̃ȝ ad terciã v̄e poterat ꝓbari pas
sio. sȝ ad verã resurrectõez ꝓbandã plu
res dies req̃rebant̃. Et iõ mai⁹ tp̄s re
q̃rebat̃ int̃ resurrectiõez ⁊ ascẽsionẽ q̃ȝ
inter passionẽ ⁊ resurrectionẽ. De h̄ sic
dic̃ Leo papa in ꝟmõe de ascẽsione. q̃-
dragenari⁹ hodie dieꝝ replet⁹ ẽ nume-
rus. sacratissima ordinatõe disposit⁹ ⁊
ad vtilitatẽ nr̃e eruditiõis impẽsus vt
dũ a dño i h̄ spacio mora p̄ñtie corꝑa-
lis extẽdit̃. fides resurrectõis documẽ-
tis necessariis muniret̃. G̃ras agimus
diuie dispẽsatõi. ⁊ sctõꝝ patrũ necessa
rie tarditati. Dubitatũ est ab illis ne
dubitaret̃ a nob. Scd̃o ꝓpter apl̃orũ
ꝯsolationẽ. qꝛ em̃ ꝯsolatões diuie suꝑ
abundãt tribulatiõib⁊. ⁊ tp̄s passiõis
fuit tp̄s tribulatiõis apl̃oꝝ. iõ plures
debuerũt eẽ dies isti q̃ȝ illi. Tercio ꝓpt̃
mysticã significatõez. vt ꝑ h̄ daret̃ in-
telligi ꝙ ꝯsolatões diuie cõparant̃ ad
tribulatões sic ann⁹ ad diẽ. dies ad ho
rã. hora ad momẽtũ. ꝙ em̃ cõꝑent̃ sic
ann⁹ ad diẽ. patȝ ꝑ illud qd̄ legit̃ Esa.
lxi. Predicarẽ annũ placabilẽ dño ⁊ di
em vltõis deo nr̃o. Ecce ꝓ die tribula
tõis reddit annũ ꝯsolatiõis. ꝙ aũt cõ-
parent̃ sic̃ dies ad horã. ptȝ ꝑ h̄ ꝙ dñs
q̃draginta horis mortu⁹ iacuit. qd̄ fu
it tribulatõis. ⁊ ꝑ q̃draginta dies sur-
gẽs discipul̃ apparuit. qd̄ fuit ꝯsolati
onis. Vñ glosa. Quadraginta horis
mortu⁹ fuerat ꝓpt̃ h̄ q̃dragita dieb⁊ se
viuere ꝯfirmabat. ꝙ v̄o cõꝑent̃ sic̃ ho
ra ad momẽtũ isinuat̃ Esa. liii. In mo
mẽto indig̃tõis mee abscõdi faciẽ me-
am ⁊c̃. C Circa terciũ notandũ. ꝙ a
scẽdit ꝑmo potenter. qꝛ ꝓpriis viribus
Esa. lxiii. Quis ẽ iste q̇ venit de edom
⁊c̃. g̃diẽs in ml̃titudie v̄tutꝪ sue. Itez
Joh. Nemo ascẽdit i celũ scȝ ꝓpria v̄tu
te. nisi q̇ descẽdit de celo fili⁹ hois q̇ est
in celo. Licȝ ei q̃si in q̇dã globo nubis
ascẽderit. h̄ tñ nõ fec̃ ꝙ nubis misterio
indigeret. sȝ vt ꝑ h̄ oñderet̃ ꝙ oĩs crea-
tura ꝑata ẽ obseq̇ creatori suo. Ip̄e ei
potẽtia diuitatꝪ sue ascẽdit. Et i h̄ no-
tat̃ differẽtia ꝟm qd̄ d̄r in hyst. sco. xp̄i
ad enoch ⁊ helyã. Nã enoch trãslat⁹ ẽ
helyas sbuect⁹ ẽ. sȝ ih̄s ꝓp̄a v̄tute ascẽ
dit. Prim⁹ ꝟȝ Grego. ꝑ coitũ generat⁹
⁊ gñans. scd̄s gñat⁹ sȝ ñ gñans. terci⁹
nec gñat⁹ nec gñans. Scd̄o ascẽdit pa
tẽter qꝛ vidẽtib⁊ discipul̃. vñ d̄r vidẽti-
b⁹ ill̃ eleuat⁹ ẽ Itẽ Joh. xvi. Vado ad
eũ q̇ misit me ⁊ nemo ex vob int̃rogat
me q̊ vadis. glo. Ita palã. vt nemo int̃
roget qd̄ visu corꝑali fieri cernat Iõ ei
ill̃ vidẽtib⁊ ascẽdere voluit. vt ip̄i testes
ascẽsiõis existerẽt. ⁊ naturã hũanã i ce
lũ ferri gauderẽt. ⁊ ip̄ȝ seq̇ desiderarẽt.
Tercio letãter. qꝛ iubilãtib⁊ angel̃. vñ
p̄s. Ascẽdit de⁹ in iubilatõe. August.
Ascẽdẽte xp̄o pauet om̃e celũ. astra mi
rant̃. plaudẽt agmia. tube sonãt. ⁊ letꝪ
se admiscẽt blãda modulamia choris
Quarto velocit̃. p̄s. Exultauit vt gi-
gas ad currẽdã viã. Valde em̃ velocit̃
ascẽdit qñ tãtũ spaciũ q̃si i momẽto ꝑ-
currit. Refert em̃ rabbi Moyses ma-
xim⁹ ph̄s ꝙ q̇libet circul⁹ siue qd̄libet
celũ cuiuslibet planete hȝ in spissitudi
ne viã q̇ngentoꝝ annoꝝ. i. spaciũ tãtũ
q̃ntũ posset aliq̄s ire via plana in q̇n-
gentꝪ annis. Et distãtia int̃ celũ ⁊ celũ

est silr vt dicit via q̄ngentoꝝ annoꝝ. Et
iō cū sint septē celi erit ꝑm ipm a cētro
terre vsq̄ ad ↄcauū celi saturni. qd est
celū septimū via septez miliū annoꝝ. i.
tantū spaciū q̄ntū de via plana aliq̄s
iret in septē milib. dcc. annis si tantuz
viueret. ita ꝙ q̄libet ann⁹ cōponat ex
ccclxv. dieb. ꝛ iter cuiuslibet diei sit. xl.
miliariū. ꝛ qdlibz miliare sit duoꝝ mi
liū passuū siue cubitoꝝ. Hec rabbi mo
yses. Utrū aūt h̄ veꝝ sit de⁹ scit Hanc
eñ mēsuratōez ille nouit q̄ oia fec̄ i nu
mero pōdere ꝛ mensura. Iste igit̄ fuit
magn⁹ salt⁹ quē fec̄ xp̄s de terra scz i ce
lū. Et de h̄ saltu ꝛ q̄busdā aliis saltib
xp̄i sic dic̄ Ambrosi⁹. Saltu q̄dā xp̄s
venit in hūc mūdū. apud pr̄em erat. ꝛ
in v̄ginē venit. ꝛ ex v̄gine i p̄sepe trāsi/
liit. descēdit i iordanē. ascēdit in crucez
descēdit in tumulū. surrexit e tumulo
ꝛ sedet ad dexterā pr̄is. ¶ Circa
q̄rtū cū q̄b scz ascēdit. notādū ꝙ ascen
dit cū mag̃ p̄da hoim. ꝛ mag̃ multitu
dine angeloꝝ. ꝙ eñ cū p̄da hoim ascē
derit. ptz p illud qd dr̄ in p̄s. Ascendi
sti in altū. cepisti captiuitatē. ꝛc̄. ꝙ aūt
ascēderit cū m̄ltitudie angeloꝝ. patz p
illas int̄rogatōes q̄s xp̄o ascēdēte mi/
nores angeli fecerūt maiorib. vt habe
tur Esa. lxiii. Quis est iste q̄ venit de
edom tinctis vestib de bosra. Ubi di
cit glosa ꝙ q̄dā angeli nō plene cog̃scē
tes mysteriū incarnatōis passiōis ꝛ re
surrectōis. vidētes ascendere ad celos
dñm cū m̄ltitudie angeloꝝ ꝛ sctōꝝ ho
minū. ꝓpria v̄tute ipm incarnatōis et
passiōis mysteriū admirant̄. ꝛ angelis
comitātib dñm dicūt. Quis est iste q̄
venit ꝛc̄. Et in p̄s. Quis ē iste rex gl'ie
Dyonisi⁹ āt in lib. angelice hierarchie
caplo. vii. insinuare videt̄. ꝙ dum xp̄s
ascenderet tres q̄stiōes ab angelis fa/
cte sunt. Primā fecerūt maiores ange/
li ad inuicē sibiip̄is. Scdam fecerunt
ipi maiores xp̄o ascēdenti. Terciā fece
runt minores maiorib. Querūt igit̄
inter se maiores dicētes. Quis est iste
q̄ venit d edom tinct̄ vestib ꝛc̄. Edō
sanguinea iterp̄tat̄. bosra munita. q̄si
dicāt. Quis ē iste q̄ venit de mūdo san
guineo p pctm̄. ꝛ munito p maliciā ↄ
deū. vel q̄ venit de mūdo sanguineo et
inferno munito Rn̄dit dñs. Ego q̄ lo
quor iusticiā ꝛc̄. Dyoni. ponit talē lr̄az
Ego ei dic̄ disputo iusticiā ꝛ iudiciuz
salutar̄. In redēptōe hūani gener̄ fu
it iusticia inq̄ntū scz factor creaturā su
am a dño alieno reduxit. ꝛ fuit iudiciū
inq̄ntū diabolū iuasorē alieni iur̄ ab
eo quē possidebat hoiez potēter eiecit
Sz ꝑm h̄ fac̄ Dyoni. q̄stionem h̄. Cū
ipi supiores angeli sint deo pximi ꝛ i/
mediate a dño illumineñt. q̄re ab iuicez
q̄rūt. q̄si ab iuicē discere cupiētes. Sz
sic ipe soluit ꝛ cōmētator expōit i eo ꝙ
int̄rogāt significāt se sciaz appetere. in
eo aūt ꝙ p̄mo int̄ se ↄferūt. demōstrāt
ꝙ diuinā i se ꝓcessionē nō audēt p̄ueni
re. Apud se g̊ p̄mo int̄rogare dliberāt
ne forte illumiatōez q̄ ipis a deo fit ni
mis festina int̄rogatōe p̄ueniāt. Hec
igit̄ q̄stio nō ē doctrine inq̄sitio. sz i g̊rā
tie ꝓfessio. Scda q̄stio ē quā fecert ipi
supini angeli ad xp̄m dicētes. Quare
g̊ rubrū est idumētū tuū. ꝛ vestimētuz
tuū sic̄ calcātiū i torculari. Dñs dr̄ ha
buisse indumētū. i. corp⁹ suū. rubeū. i.
sanguie cruētatū ex eo ꝙ dū ascēderet i
corpe suo cicatrices hēbat. Uoluit ei
cicatrices i corpe suo ꝑuare ꝑm qd dic̄
Beda. v. de cauſ. Ait ei sic. Cicatrices
dñs ꝑuauit ꝛ i iudicio ꝑuatur⁹ ē vt fidē
resurrectōis astruat. vt p hoib suppli
cādo eas pr̄i rep̄ntet. vt bōi q̄z mi̾icor
dit̄ sint redēpti videāt. vt reprobi q̄z iu
ste sint dānati: recog̃scāt. vt ppetue vi/
ctorie sue certū triūphū deferat. Huic
g̊ q̄stiōi dñs sic rūdet. Torcular calca
ui sol⁹. ꝛ de gētib nō ē vir mecū. Et p̄t
vocari torcular crux in q̄ tāq̄ i p̄lio sic
p̄ssus ē vt etiā sanguis effunderet̄. Ul̄
torcular vocat diabolū. q̄b hūanū ge
nus sic funib pctōꝝ inuoluit ꝛ strixit.
vt q̄cq̄d i eis sp̄ūale erat exp̄meret. ꝛ so
lū vinacia remanerēt. Sz nr̄ bellator
torcular calcauit. vincl'a pctōꝝ dirupit
ꝛ i celū ascēdēs postmodū tabnā celi a
peruit. ꝛ vinū scīsp̄ūs effudit Tercia q̄

stio est quã fecerũt miores angeli ma//
iorib⁊ dicẽtes. Quis ẽ iste rex glie Qui
bus illi rñderũt. Dñs ꝟtutũ ipse ẽ rex
glie. De hac angeloꝝ qstione ⁊ alioꝝ
ↄueniẽti rñsione sic dic̃ Aug⁹. Sctifi
cat diuio comitatu imẽs⁹ aer. ⁊ oĩs illa
volitãs ꝑ aera dmonũ turba xp̃o ascẽ
dente trãsfugit. Cui accurrẽtes angeli
qs eẽt sciscitãt dicẽtes. Quis ẽ iste rex
glie. Quib⁊ alij rñdẽtes dixerũt. Hic
est ille valde candid⁹ ⁊ rose⁹. h est ille q
nõ habuit spẽm neq3 decorẽ. Infirm⁹
in lig. fortꝫ in spolio. Vilis i corpuscu
lo. armat⁹ i plio. Fed⁹ i morte. pulcher
in resurrectõe. Candid⁹ ex ꝟgine. rubi
cund⁹ in cruce. Fusc⁹ in opprobrio. cla
rus in celo. Circa qntũ q scꝫ merito
ascẽdit. Notãdũ ꝙ triplici merito ascẽ
dit. de q sic dic̃ Hiero. Propt ꝟitatez.
q⁊ illa q ꝑ pphas ꝓmiseras adiplesti.
⁊ mãsuetudinẽ. q⁊ sic ouis ꝓ vita ppli
imolaris. ⁊ iusticiã. q⁊ nõ ptãte sꝫ iusti
cia eripuisti hoiem. ⁊ deducet te mira//
bilit dextera tua. potẽtia siue ꝟtus de//
ducet te. h est i celũ E Circa sextũ
q scꝫ ascẽdit. notandũ ꝙ sup oẽs celos
ascẽdit. ꝭm ꝙ d⁊ Eph. iiij. Qui descen
dit ipe ẽ ⁊ q ascẽdit sup omes celos vt
adimpleret oia. Sup oẽs celos dic̃. q⁊
plures sunt celi sup qs ipe ascẽdit. Est
eñ celũ materiale. rõnale. intellectuale
⁊ supsubstãtiale. Celũ materiale mlt
tiplex est. s. celũ aereũ ethereũ. olimpiũ
igneũ. sydereũ. christallinũ. ⁊ empireũ
Celũ aũt rõnale ẽ hõ iust⁹ q d⁊ celuꝫ
rõne inhabitatõis diuie q⁊ sic celũ ẽ se
des ⁊ hitatio dei ꝭm qd d⁊ Esa. lxvj.
Celũ mihi sedes ẽ. sic aia iusti ꝭm qd
d⁊ in lib. Sap. Aia iusti sedes ẽ sapie.
Rõne ↄuersatõis sctẽ. q⁊ scti ꝑ ↄuersa
tionẽ ⁊ desideriũ sp hitant in celo. sicut
dicebat apls. Nostra ↄuersatio i celis
est. Rõne opatõnis ↄtinue. q⁊ sic celũ
ↄtinue mouet. sic ⁊ scti ꝑ bona opa cõ
tinue mouent. Celũ intellectuale est
angel⁹. Angeli ei dicũt celũ. q⁊ instar
celi sũt altissimi rõne dignitatꝭ ⁊ excel//
lẽtie. De qꝝ dignitate ⁊ excellẽtia dicit
Dyonisi⁹ in lib. de diui. no. ca. iiij. Di//
uine mẽtes sunt sup reliq exñtia ⁊ vi//
uunt sup reliq viuẽtia. ⁊ intelligũt ⁊ co
gnoscũt sup sensuꝫ ⁊ rõnẽ. ⁊ plusq3 oia
exñtia pulchrũ ⁊ bonuꝫ desiderãt ⁊ eo
ꝑticipãt. Scdo sunt pulcerrimi rõne
nature ⁊ glie. De qꝝ pulchritudie dic̃
Dyoni. i eodẽ lib. Angel⁹ ẽ manifesta
tio occulti lumis. speculũ puꝝ. clarissi//
mũ incõtaminatũ. incoinqnatũ. ima//
culatũ. suscipiẽs si fas ẽ dicere pulchri
tudinẽ boniformis deiformitatꝭ. Ter
cio sunt fortissimi rõne ꝟtutꝭ ⁊ potẽtie
De qꝝ fortitudie dic̃ Damas. li. ij. ca.
iij. Fortes sũt ⁊ ꝑati ad dei volũtatꝭ ex
pletionẽ. ⁊ vbiq3 ↄfestiꝫ iueniunt. vbi
cũq3 diuin⁹ iusserit nut⁹. Celũ eni hꝫ
altitudinẽ. pulchritudinẽ. fortitudinẽ
De duob⁊ pmis Ecci. xliij. Altitudis
firmamentũ ⁊c̃. De tercio Job. xxxvij.
Tu forsitã cũ illo fabricat⁹ es ⁊c̃. Ce
lũ ãt supsubstãtiale ẽ eqlitas diuie ex//
cellẽtie. de q xp̃s venit. ⁊ vsq3 ad illud
postmodũ ascẽdit. De q d⁊ i ps. A sũ//
mo celo egressio ei⁹. ⁊ oc. e. vs. ad sũ. e.
Sup oẽs igr hos celos vsq3 ad ipꝫ ce
lũ supsubale xp̃s ascẽdit. ꝙ ei ascẽderit
sup oẽs celos materiales hꝫ ꝑ illd qd
d⁊ in ps. Eleuata est magnificẽtia tua
sup celos de⁹. Sup oẽs ei celos mate
riales vsq3 i ipm celũ empireũ ascẽdit.
nõ sic helyas q i curru igneo ascẽdit vs
q3 ad sublunarẽ regionẽ. nec eã trãscẽ//
dit sꝫ i ꝑadisuꝫ trestrẽ trãslat⁹ ẽ q adeo
emiet vt ꝑtingat ad sublunarẽ regiõeꝫ
nec eã trãscendit. In h ḡ celo empireo
xp̃s residet. ⁊ ẽ speal ⁊ ꝓpa ei⁹ mãsio et
angeloꝝ ⁊ alioꝝ sctõꝝ. Et cõgrue ↄue
nit h hitatio hitatorib⁊. Illud ei celũ
ceteros celos excellit dignitate. ꝑorita
te. situ. ⁊ ambitu. ⁊ id est ↄueniẽs hita
tio xp̃i q oẽs celos rõnales ⁊ intellectu
ales trãscendit dignitate. eẽnitate. situ
imutabilitatꝭ. ⁊ ambitu ptãtꝭ. Silr ẽ
cõgrua hitatio sctõꝝ. illud eñ celũ est
vniforme. imobile. lumiositatꝭ ꝑfecte.
⁊ capacitatꝭ imẽse. Et recte ↄgruit an
gelis ⁊ sctis. q fuerũt vniformes i opa
tione. imobiles i dilectõe. lumiosi i fi//
de siue cognitõe. capaces in spũ sancti

receptõe. ꝙ aũt sup oẽs celos rõnales
.i. oẽs scõs ascẽderit ptȝ p illud qḋ dꝛ
Cañ. ij. Ecce iste venit saliẽs i mõtibꝫ
trãs. col. Et vocant mõtes angeli. col-
les ṽo viri sci. ꝙ vero sup oẽs celos in
tellectuales. i. angelos ascẽderit ptȝ p
illḋ qḋ dꝛ in p̃s. Qui ponis nubẽ ascẽ
suȝ tuũ q̇ am. su. pẽ. vẽ. Itẽ ascẽdit sup
cherubin ⁊ volauit sup pen. ven. ꝙ ãt
vsq̃ ad celũ supsubstãtiale. i. di eq̃lita
tem ascẽderit ptȝ p illud qḋ dꝛ Mar.
vlt. Et dñs q̇dẽ ihs postq̃ locut⁹ ẽ eis
assumpt⁹ ẽ in celũ ⁊ sedet a dextris di.
Dextera em̃ dei est eq̃litas dei Berñ.
Dño meo singularit a dño ⁊ dictuȝ ⁊
datũ est sedere a dextris glĩe ipi⁹ vtpo
te in glĩa coeq̃li i eẽtia a ɔsubstãtiali
p gñatiõe ɔsili. maiestate nõ dispari.
eternitate nõ posteriori Vlt̃ pt dici ꝙ
xp̃s in ascẽsiõe sublimis fuit q̃druplici
sublimitate. scȝ locali. remuneratõe p̃
mij. cognitiõali ⁊ virtuali. De primo
Eph. iiij. Qui descẽdit ipe ẽ ⁊ q̇ ascen
dit sup oẽs celos. De scõ Phil. ij. Fa-
ctus obediẽs ⁊c̃. Vbi dicit Aug. Hu
militas claritatꝫ ẽ meritũ. claritas hũi
litatꝫ ẽ p̃miũ. De tercio P̃s. Ascẽdit
sup cherubin. i. sup oẽm scie plenitudi
nẽ. De q̃rto ptȝ. qꝛ ascẽdit etiã sup se-
raphin Eph. iij. Scire etiã supeminẽ
tẽ caritatẽ xp̃i. Circa septimũ q̃re. s.
ascẽdit. notandũ ꝙ ascẽsiõis sue nouẽ
sunt fruct⁹ siue vtilitates. Prima vtili
tas ẽ cõsecutio amoris diuini. Iohis.
xvj. Nisi ego abiero pacdit⁹ nõ veniet.
Vbi dic̃ Aug. Si carnaliter mihi ad
heseritꝫ capaces spũs nõ eritꝫ. Scḋa
est maior cognitio di. Iohis. xiiij. Si
diligeretꝫ me gauderetꝫ vtiq̃ qꝛ vado
ad p̃rem. Vbi dic̃ Aug. Iḋ subtraho
formã istã fui in q̃ p̃r maior me est. vt
deũ spũalit videre possitꝫ. Tercia ẽ
meritũ fidei. De hac sic dic̃ leo i s̃mõe
de ascẽsione. Tunc ad equalẽ p̃ri filiũ
eruditior fides gressu mẽtis cepit acce
dere. ⁊ ɔtrectatõe corpe in xp̃o substã-
tie in q̃ p̃re minor ẽ nõ egere. Magna
rũ em̃ h vigor ẽ mẽtiũ. incũctant cre-
dere q̃ corporeo nõ videnf ituitu. ⁊ ibi

figere desideriũ q̇ neq̃as inferre ɔspe-
ctũ. Aug. libro. ɔfes. Exultauit vt gi-
gas ad currendũ viã suã. Nõ em̃ tar-
dauit sȝ cucurrit clamãs dictis. factꝫ.
morte. vita. descẽsu. ascẽsu. Clamãs vt
redeam⁹ ad eũ ⁊ discessit ab oclis vt re
deam⁹ ad cor ⁊ iueniam⁹ eũ. Quar
ta est nr̃a securitas. Ideo em̃ ascendit
vt nr̃ aduocat⁹ sit apud p̃rem. Valde
em̃ securi esse possum⁹ qñ talẽ aduoca-
tũ apud p̃reȝ nos hr̃e ɔsideram⁹. Io
hãnis. ij. Aduocatũ habem⁹ apḋ p̃reȝ
ihm xp̃m iustum. ⁊ ip̃e est ppiciatio p
peccatꝫ nostris. De hac securitate dic̃
Berñ. Securũ accessum habes o hõ
apud deũ vbi mater ante filiũ ⁊ filius
ante patreȝ. mater ostẽdit filio pectus
⁊ vbera. fili⁹ ostẽdit patri latus ⁊ vul-
nera. Nulla g̊ poterit esse repulsa vbi
tot sunt charitatꝫ insignia. Quita ẽ
nr̃a dignitas. Maxima quidẽ nostra
dignitas ẽ quãdo natura nr̃a vsq̃ ad
dexteraȝ dei exaltata est. Vñ ⁊ angeli
hanc dignitatẽ in hoibꝫ ɔsiderãtes de
inceps phibuerũt se adorari ab hoibꝫ
sicut dꝛ Apoc. xix. Cecidi inquit ante
pedes ei⁹ vt adorarẽ cuȝ ⁊ dixit mihi.
Vide ne feceris. ɔsu⁹ tu⁹ sum ⁊ fratrũ
tuorũ. Vbi dicit glosa. In veteri lege
nõ phibuit se adorari sȝ post ascẽsiõeȝ
videns super se exaltari hoiem timuit
adorari. Leo papa i s̃mõe de ascẽsiõe.
Hodie natura nr̃e humanitatꝫ vltra
cũctaꝝ altitudinẽ potestatũ ad dei pa
tris est puecta ɔsessum vt mirabilior
fieret gr̃a dei. cum remotis a ɔspectu
hoim que merito reuerentiã sui sentie
bant idicere. fides nõ diffideret. spes
nõ fluctuaret. caritas nõ tepet. Sex
ta est spei nr̃e soliditas. Heb. iiij. Ha-
bẽtes g̊ põtificẽ magnũ q̇ penetrauit
celos ihm filiũ dei. teneamus spei no-
stre confessionem. Itẽ Heb. vj. Qui
ɔfugimus ad tenendã ppositã spem
quã sicut anchoram habem⁹ aĩe tutã
ac firmã ⁊ incedentẽ vsq̃ ad interiora
vel animis. vbi p̃cursor p nobis introi
uit iesus. De hac iteꝝ leo. Xpi ascẽsio
nostra est prouectio ⁊ quo p̃cessit glĩa

capitis. eo spes tendit ꝛ corporis. Se
ptima est vie ostensio. Mich. iij. Ascē
dit pandēs iter añ eos. Aug. Via tibi
fact⁹ est ip̄e saluator. surge et ambula.
habes q̄. noli pigrescere. Octaua ia
nue celestis aptio. Sicut em̄ p̄m⁹ adā
apuit ianuas iferni. sic scōs paradisi.
Vñ Eccl̄ia cātat. Tu deuicto mortꝫ
ac. ꝛc̄. Nona loci p̄paratio. Joh. xiiij.
Vado parare vobis locū Aug. Dñe
para qd̄ paras. nos em̄ tibi paras ꝛ te
nob̄ paras. quando locū paras ꝛ tibi
in nobis ꝛ in te nobis.

Legenda lxviij. A

De spiritusancto.

Piritussanctus ho-
dierna die vt sacra actuū te
stat̄ hystoria in apl̄os i lin-
guis igneis miss⁹ ē. Circa
cui⁹ missiōeꝫ siue aduētū octo ꝯsiderā
da sūt. Primo a quo missus ē. scd̄o q̄t
modis mittit̄ siue missus ē. tertio q̄ tpe
missus ē. q̄rto q̄tiēs missus ē. quinto
q̄liter missus ē. sexto in q̄s missus est.
septimo ꝓpter q̄d miss⁹ ē. octauo p̄ q̄d
missus ē. Circa p̄mū scꝫ a q̄ miss⁹ ē
notādū ꝙ ip̄m sp̄m p̄r misit. ꝛ fili⁹ mi-
sit. ꝛ ip̄e sp̄ūssc̄ūs seip̄m dedit et misit.
De p̄mo Joh xiiij. Paraclit⁹ aūt spi-
ritussc̄ūs quē mittet pater i noie meo
ꝛc. De scd̄o Joh. xvj. Si āt abiero mit
tā eū ad vos. Missio em̄ in istꝫ iferio-
rib⁹ hꝫ cōpatione ad suū mittentē sub
triplici habitudine. scꝫ vt ad dantē eē
ꝛ sic mittit̄ radi⁹ a sole. vt ad dātē ꝟtu-
teꝫ. ꝛ sic mittit̄ iaculū a ꝓiectore. vt ad
dantē iurisdictōeꝫ siue autoritatē. ꝛ sic
mittit̄ nūci⁹ a p̄ceptore. Scd̄m hūc tri
plicē modū missio p̄t ꝯuenire sp̄ūiscō
Mittit̄ em̄ a p̄re et filio tanq̄ ab eis
hñs eē ꝛ ꝟtutē ꝛ autoritatē in op̄ādo.
Nihilominꝰ ꝛ ip̄e sp̄ūssc̄ūs seip̄ꝫ dedit
ꝛ misit. qd̄ videt̄ isinuari Joh. xvj. cū
dī. Cū aūt venerit ille sp̄ūs ꝟitatꝫ. ꝛc̄.
Nā sic dic̄ leo papa i s̄mone d̄ penth.
btā trinitas incōmutabil' deitas vna
est in sb̄a idiuisa i op̄e. ꝯsors in volūta
te. par in oipotētia. equalis in gloria.

A quo. 2 Quot modis 3 Quo tempore 4 Quoties 5 Qualiter 6 In quos 7 Propter quid 8 Per quid .1.

Diuisit āt sibi op⁹ nr̄e redēptōis mia
trinitatꝫ vt p̄r ꝓpiciaret̄ fili⁹ ꝓpiciaret.
sp̄ūssc̄ūs igniret. qꝛ em̄ sp̄ūssc̄ūs de⁹ ē.
iō recte d̄r seip̄m dare. Hoc āt ꝙ sp̄ūs-
scūs d⁹ sit. oñdit Amb̄. i libro. d̄ sp̄ūscō
sic dicēs. Ex q̄ttuor istꝫ manifesta di-
uinitatꝫ ei⁹ gl̄ia ꝯprobat̄. De⁹ em̄ esse
coḡscit̄. aut qꝛ sine pctō ē. aut qꝛ pctā
ꝯdonat aut qꝛ creatura nō ē sꝫ creator
ē. aut qꝛ ñ adorat. sꝫ adorat̄. Et i h̄ oñ
dit̄ q̄lit̄ btā trinitas se totalit̄ nob̄ exhi
buit. Pater em̄ oia q̄ habuit nob̄ exhi
buit. qꝛ sic̄ dic̄ Aug. misit nobis filiū
suū in p̄ciū nr̄e redēptiōis. sp̄m scm̄ in
p̄uilegiū nr̄e adoptōis. ꝛ seipsum totū
ref̄uat i hereditatē adoptōis. Silr̄ fi-
li⁹ totalr̄ se nobis exhibuit. qꝛ sic̄ dicit
Berñ. Ip̄e pastor ipse pascua ipse re-
dēptio. Dedit em̄ nob̄ aiaꝫ i p̄ciū. san-
guinē i potū. ꝛ carnē in cibū. ꝛ deitatē
in premiuꝫ. Silr̄ ꝛ sp̄ūssc̄ūs totaliter
oia sua dona nob̄ exhibuit et exhibet.
quia sicut dicit̄. j. Corinthiorꝫ. xij. Alij
per spiritumsanctum datur sermo sa-
pientie. alij s̄mo scientie s̄m eūdem spi
ritū. alteri fides i eodē sp̄ū. Leo papa.
Sp̄ūssc̄ūs inspirator est fidei. doctor
sciētie. fons dilectōis. signaculū castita
tis. ꝛ toti⁹ causa salutꝫ. B Circa
scd̄m q̄t scꝫ modis mittit̄ siue missus
est. notanduꝫ ꝙ spiritussc̄ūs duobus
modis mittit̄. scꝫ visibiliter. ꝛ iuisibili
ter. Inuisibiliter cū mētib⁹ sanctis il-
labitur. Visibiliter cū in aliq̄ signo vi
sibili demōstrat̄. De missione inuisibi
li dicit̄ Johānis. iij. Spirit⁹ vbi vult
spirat. ꝛ vocē ei⁹ audis. sed nescis vnde
veniat aut q̄ vadat. Nec mirū. qꝛ sicut
dicit bernar. de ꝟbo iuisibili. Per ocu
los nō itrauit qꝛ nō ē coloratū. sꝫ neq̄
p̄ aures. qꝛ nō sonuit. sꝫ neq̄ p̄ nares.
qꝛ aeri nō miscet̄ sed menti. nec inficit
aerē sed fecit. neq̄ vero p̄ fauces. quia
nō est mansuꝫ vl̄ haustū. nec p̄ tactum
corp̄is qꝛ illud palpabile nō ē. Querꝫ
igit̄ cuꝫ ita sint iuestigabiles vie ei⁹ vñ
adesse nouerim. Nēpe ex motu cordis
intellexi presentiā ei⁹. ꝛ ex fuga viciorꝫ
aduerti potētiā ꝟtutꝫ ei⁹. ꝛ ex discussio

ne siue redargutōe occultoꝝ meoꝝ ad miratꝰ sum ꝓfunditatē sapientie eius ⁊ ex q̄ntulacū q̄ emēdatōe moꝝ meorū expertus suā bonitatē mansuetudinis eiꝰ. ⁊ ex reformatōe ⁊ renouatione spūs mētis mee ꝑcepi vtcū q̄ speciem decoris eiꝰ. ⁊ ex ꝯtuitu hoꝝ oīm simul expaui multitudinem magnitudinis eiꝰ. Hec bernardꝰ. Missio aūt visibilis est cū in aliquo signo visibili ostēdit̄. Et notandū ꝙ in q̄ntuplici specie visibili spiritussanctꝰ mōstratꝰ est. Primo in specie colūbe suꝑ christū baptizatū. Luce. iij. Descēdit spiritussanctꝰ corꝑali specie sicut columba in ipsum. Scd̄o in specie nubis lucide suꝑ christum trāsfiguratū Mathei. xvij. Adhuc eo loquēte ecce nubes lucida obūbrauit eos. Ubi sic dic̄ glosa. Sic baptizato dn̄o. sic ⁊ gl̄ificato mysterium sancte trinitatis ostēdit̄. spiritussanctꝰ ibi i colūba. h̄ in nube lucida. Tertio in specie flatꝰ. Johis. xx. Insufflauit et dixit eis. Accipite spiritū sanctū ⁊c̄. Quarto in specie ignis. Quinto i spē lingue. Et i hac duplici specie apꝑuit hodierna die. Ideo āt i hac q̄ntuplici specie reꝝ mōstratꝰ est vt det̄ itelligi ꝙ haꝝ reꝝ ꝓprietates oꝑatur in cordib' q̄bus illabitur. Primo mōstratus est in specie columbe. Colūba gemitū ꝓ cātu habet. felle caret. i foraminib' petre manet. Sic spiritussāctꝰ illos quos replet facit ꝓ suis pctīs gemere. Esa. lix. Rugiemꝰ quasi vrsi oēs. ⁊ quasi colūbe meditantes gememꝰ. Romanī. viij. Ipe spiritus postulat ꝓ nobis gemitib' inenarrabilib'. id ē. nos postulantes ⁊ gemētes facit. Scd̄o sine felle amaritudinis esse. Sapie. xij. O q̄ bonus ⁊ suauis est dn̄e spiritus tuꝰ in nobis. Item eodē. vij. vocatur. suauis benignꝰ. hūanꝰ ex eo ꝙ suaues benignos ⁊ humanos faciat. Suaues i ꝑmōe. benignos in corde. ⁊ hūanos in oꝑe. Tertio in petre foraminib'. id est in xp̄i vulnerib' habitare. Canticorū scd̄o. Surge amica mea sponsa mea ⁊ veni colūba mea. Glosa. fouēs mihi pullos meos infusiōe spūssci. in foraminib' petre Glosa. i. in xp̄i vulnerib'. Treñ. vltimo. Spūs oris nr̄i xp̄s dn̄s captꝰ ē in pctīs nr̄is cui diximꝰ in vmbra tua viuemꝰ in gentib'. Quasi dicat. Spiritussanctus q̄ est oris nr̄i q̄d os nr̄m est xp̄s dn̄s. quia est os nr̄m ⁊ caro nr̄a. facit nos dicere xp̄o. In vmbra tua. id est in passione tua in qua christus fuit tenebrosus ⁊ despectus. viuemus ꝑ iugem memoriā Scd̄o mōstratꝰ ē i specie nubis. Nubes a terra eleuat̄. refrigeriū p̄stat. ⁊ pluuiā generat. Sic spūssanctꝰ q̄s replet a terra eleuat per ꝯtemptū terrenoꝝ. Ezech. viij. Eleuauit me spūs iter celū ⁊ terrā ⁊c̄. Itē Ezech. j. Quocū q̄ ibat spiritꝰ illuc eūte spiritu ⁊ rote pariter eleuabant̄ sequētes eū: spiritus em̄ vite erat in rotis. Item Gregoriꝰ Gustato spū desipit oīs caro. Scd̄o refrigeriū prestat ꝯtra icentiua vicioꝝ. Unde et marie dictū est. spūssanctus suꝑueniet in te et ꝟtus altissimi obūbrabit tibi. id est te ab oi estu vicioꝝ refrigerabit. Uñ et spiritussanctꝰ vocat̄ aqua que habet viꝫ regeneratiuā. Johānis. vij. Flumina de vētre eiꝰ fluēt aque viue Hoc aūt dixit de spiritu scō quē erant accepturi credētes in eū. Tertio generat pluuiam lachrymaꝝ. Psal. Flauit spūs eiꝰ. ⁊ fluent aq̄ scilicꝫ lachrymaꝝ.

Tertio mōstratꝰ ē in specie flatus. Flatus ē mobilis. calidus. lenis et ad respirandū necessariꝰ. Sic spūssanctꝰ mobilis. id est velox est ad se diffundēdū. omib' em̄ mobilib' mobilior est. Glosa suꝑ illō. Factus est repēte de celo sonꝰ ⁊c̄. Nescit tarda molimina sancti spiritus gr̄a. Secūdo calidus ē ad inflāmandum Luce. xij. Ignem veni mittere in terrā. ⁊ q̄d volo nisi vt ardeat. Uñ ⁊ austro vento calido compárat̄. Canticoꝝ quarto. Surge aquilo ⁊ veni auster perfla. ⁊c̄. Tertio lenis ē ad demulcendū. Uñ ⁊ ad eiꝰ lenitateꝫ insinuandā vocat̄ nomine vnctiōis. p̄. Johannis secundo. Unctio eiꝰ docet vos de omnib'. Nomie roris. Unde

cantat eccl'ia. Et sui roris itima asper sione fecūdet rc. Noīe aure tenuis. iij. Regū. xix. Et post ignez sibulus aure tenuis. r ibi dñs. Quarto necessari⁹ ē ad respirādū. Adeo q̄ ppe flat⁹ neces-sari⁹ ē q si ad horā subtraherer homo cōtinuo morerer. Sic r de spiritusscō itelligēdū est. Psal. Auferes spm eoꝝ r deficiēt et i pul. s. reuer. Emitte spm tuū rc. Joh. vj. Spirit⁹ est qui viuifi-cat. Quarto mōstrat⁹ ē in spē ignis Quinto i specie lingue. Quare āt i hac die duplici specie appuit dicer in-fra. Circa tertiū scz q̄ tpe miss⁹ est notandū q missus ē in qnqgesimo die a pasca. Ideo autez in qnqgesimo die missus est vt der itelligi qm a spiri tuscō est legis pfectio. eterna remune-ratio. r pctoꝝ remissio. Legis pfe-ctio qm scdm glo. a die agni imolati quinqgesimo die data ē lex i igne. In nouo etiam testamēto qnquagesimo die a pasca xpi descendit spiritusscūs i igne. Lex in mōte synai. spirit⁹ in mon te syon. Lex in sublimis montis loco. spūs dar in cenaculo. Vñ p h insinua tur q ipe spūsscūs est pfectio totius le gis. quia plenitudo legis est dilectio. Scdo eterna remuneratio. Vñ glo. Sicut quadraginta dies qb⁹ post re-surrectoēm xps cum discipulis ꝯuersa tus est p̄sentē eccl'iaz designāt. ita qn-quagesim⁹ dies quo spiritusscūs dar denariū eterne remuneratōis exprimit Tertio pctoꝝ remissio. Vñ glosa ibi-dē. Ideo in quinqgesimo. q2 indulgē-tia fiebat in iubileo r p spiritūsanctū peccata remittunr. Et sequir in glosa. In spirituali iubileo rei mortꝭ soluūr. debita dimittunr. exules in patriā re-uocanr. hereditas amissa reddir. serui id est hoīes peccato venundati a iugo fuitutꝭ liberār. Hucusq3 glo. Rei mor tis soluūr r liberanr. Vñ Roma. viij. Lex spiritus vite i xpo liberauit me a lege peccati r mortꝭ. Debita pctoꝝ di mittunr. q2 caritas operit mltitudinē pctoꝝ. Exules i patriā reuocār. Psal. Spūs tu⁹ bonus deducet me in terrā

rectā. Hereditas amissa reddir Ro. viij. Ipe spūs testimoniū reddit spūi nro q sum⁹ filij dei. Si aūt filij r here des. Serui a pctō liberār. ij. Coꝝ. iij. Vbi spūs dñi ibi libtas. Cir ca q̄rtū scz q̄tiēs apl'is miss⁹ ē sciēdū ē q ꝑm glosaz trib⁹ vicib⁹ eis dat⁹ est. scz ante passiōez. post resurrectiōez r post ascēsionē. Pmo ad faciēdū miracl'a. scdo ad relaxandū pctā. tertio ad ꝯfir mādū corda. Primo qñ eos ad pdicā dū misit. r sup oīa dmonia r vt lāguo res curarēt eis potestatē dedit. Hec ei miracl'a p spm scm fiunt. ꝑm qd dicir. Math. xij. si āt i spū dei eijcio demōia rc. Nō tñ ꝯsequēs ē vt quicūq3 habet spm scm faciat miracula. qm sic Gre-gorius ait. miracula hoiem scm nō fa ciunt s3 ostendūt. Nec qcūq3 facit mi-racula habet spm scm qm r mali asse-rūt se fecisse miracl'a dicētes. Dñe dñe nōne i noīe tuo ꝓphetauim⁹ rc. Deus eni facit miracl'a p autoritatē. āgeli p materie abilitatōez. dmōes p ꝟtutes naturales reb⁹ insitas. magi p occltos ꝯtract⁹ cum demonib⁹. boni xpiani p publicā iusticiam. mali xpiani p signa publice iusticie. Scdo dedit eis spi ritūscm. qñ in eos insufflauit dicens. Accipite spm scm q̄ꝝ re. pec. rc. Nō tñ pōt qs pcm remittere quantū ad ma culā que est in aīa. aut q̄tū ad reatū. i. obligationē ad penā eternā: aut q̄ntū ad dei offensam. que solū ex infusione gr̄e r ꝟtute ꝯtritiōis remittunr. Dicir tñ sacerdos absoluere. tū q2 a culpa ab solutū eē isinuat. tū q2 penā purgato-riā in tpalē ꝯmutat. tū q2 de ipa tpali ptē relaxat. Tertio ddit eis hodier na die qñ eoꝝ corda sic solidata sunt vt nil tormēta timerēt Ps. Spūs orꝭ eius oīs virt⁹ eoꝝ Aug. Talis est gr̄a spiritussancti q si tristiciā inuenit: dis-soluit. si desideriū pnciosum ꝯsumit. si trepidatōez abijcit Leo papa. Spe rabatur ab apostolis spiritussanctus nō vt tūc pmū sanctoꝝ habitator esse inciperet sed vt sacrata sibi pectora et feruenti⁹ accenderet r copiosius mun

daret.cumulans sua dona.non inchoans.nec ideo nouus opere quia ditior largitate. E Circa qn̄tū q̄liter.s. missus est.notandū q̄ missus est cum sono in linguis igneis.z ipe lingue apparuerūt sedendo.Sonus aūt fuit repentin⁹.celestis vehemens.z replens Repentin⁹.qz sanct⁹spūs tarda molimina nescit.Celestis qz celestes efficit Uehemens.qz timorē filialē inducit vel qz eternū ve adimit. Unde vehemens quasi ve adimens. Uel qz mentem ab omī carnali amore vehit.Uñ vehemens quasi vehens mentē. Fuit z replens.qz spūsscūs oēs apostolos repleuit.Unde repleti sunt omēs zc. Triplex ē aūt signū plenitudinis qd fuit in aplīs.Primū est non resonare. vt pz in dolio qd dū plenū est nō resonat. Johānis.vj. Nūquid mugiet bos:cū ante presepe plenū steterit.Q.d.cū presepe cordis plenitudinē habz gratie locuz nō habet mugitus impatientie.Hoc signuz habuerūt aplī:qz in tribulatōib⁹ p impatientiā nō resonabant:imo ibant gaudentes a cōspectu concilij zc.Scōm signū est nō pl⁹ recipere siue sacietatez hr̄e.qñ em̄ vas aliq̄ liq̄re plenū est.aliud recipe nō pt Silr hō satur ñ appetit ampli⁹. Sic scti q̄ hn̄t plenitudinē gr̄e:nō possunt recipe aliū liq̄rē dilectōis trene. Esa.j. Plen⁹ suz.iō olocausta zc. Silr qz gustauerūt celestē suauitatē:iō nō sitiunt terrenā voluptatē.Aug.Qui biberit de fluuio paradisi cui⁹ vna gutta maior est oceano.restat vt in eo sitis hui⁹ mūdi extincta sit.Hoc signū habebāt aplī:q̄ nihil ppriū voluerūt hr̄e s; i cōmuni oia diuidere.Tertiū signū ē superffluere.vt pz i fluuio inūdāte.Ecci.xxiiij.Qui implet q̄si phison sapiam. Ad litterā illi⁹ fluuij ppriū est effluere z circūadiacētia irrigare.Sic aplī ceperūt effluere qz ceperūt loq̄ varijs linguis.Unō dic glosa. Ecce signū plenitudinis plenuz vas erūpit.ignis in sinu nō pōt occultari. Ceperūt itez circūadiacētia irrigare.vñ stati petr⁹ pdicare cepit.z tria milia cōuertit. Scdo missus est in linguis igneis:circa qd tria videnda sunt.Primo quare cōiunctim in liguis igneis. Scdo quare in igne poti⁹ q̄ꝫ in alio elemēto.Tertio q̄re in lingua potius q̄ꝫ in alio mēbro. De primo sciendū q̄ triplici rōne apparuit in liguis igneis. Primo vt verba ignea pferrent.Secundo vt legez igneam predicarent.scz legem amoris. De his duobus Bern̄. Uenit spūs sanct⁹ in linguis igneis vt liguis oīm gentiū verba ignea loquerentur.et legem igneam lingue ignee predicarēt. Tertio vt spiritūsanctū qui ignis ē p eos loqui cognoscerent.z ne hoc diffiderent z ne alioꝝ cōuersionē sibi attribuerent et vt omnes eoꝝ verba tanq̄ꝫ dei audirent. F De secundo sciendum q̄ missus est in specie ignis multiplici ratōe.Prima sumit penes eius septemplicē gratiā. Spūs em̄ ad modum ignis alta humiliat p donū timoris.emollit dura p donū pietatis. illuiat obscura p scientiam.restringit fluida p cōsiliū. cōsolidat mollia:p fortitudinē clarificat metalla tollendo rubiginē p donū intellectus:sursum tendit p donū sapientie.Scda sumit penes ei⁹ dignitatē z excellentiā. Ignis em̄ excellit oia elementa specie:ordine z tute.Specie rōne pulchritudinis in luce.ordine rōne sublimitatis in situatōe tute rōne vigorositatis i actōe Sic z spūsscūs i his oia excedit.Propter primū dr̄ spūsscūs incoinq̄natus pter secūdū:quia capiat omēs spūs itelligibiles:pter tertiū habens oēm tutez.Sap.vij.Tertia sumit penes eius multiplicē efficaciā.Hanc rōnez assignat rabanus sic dicens. Ignis q̄ttuor habet naturas. Urit:purgat calefacit:z illumiat.Sic spūsscūs exurit peccata:purgat corda:teporem excutit.ignorātias illustrat. Hec rabanus Exurit pctā.Uñ Zach.xiij.Per ignē vram eos sicut vritur argentum. Hoc etiā igne vri petebat pheta dicēs.Ure renes meos zc.Purgat cor

da. Esa.iiij. Si sanguinez hierusalem
lauerit d medio eius in spiritu iudicij
et spiritu ardoris. Teporem excutit.
Unde dicitur de illis quos replet spiri/
tussanctus Roma.xij. Spiritu feruē/
tes ꝛc. Grego. In igne apparuit spi/
ritussanctus quia ab omi corde qđ re
plet torporez frigoris excutit. ꝛ hoc in
desiderio sue eternitatꝫ accēdit. Igno
rantes illustrat. Sap.ix. Sensuz aūt
tuuz quis sciet nisi tu dederis sapien/
tiam ꝛ miseris spm̄sanctum tuum de
altissimis ꝛ.j. Coꝝ.ij. Nobis autē re/
uelauit deus per spm̄sanctū. Quarta
sumitur penes ipius amoris naturam.
Amor em̄ ꝑ ignē habet significari tri
plici ratione. Primo qꝛ ignis semꝑ est
in motu. sic ꝛ amor spūssancti quos re
plet semꝑ facit esse in motu bone oꝑa
tionis. Unde Grego. Nūꝙ est amor
dei ociosus oꝑatur em̄ magna si est. si
aūt operari negligit. amor nō est. Se
cundo qꝛ ignis iter cetera elementa est
maxime formale ꝛ modicuz habet de
materia ꝛ multum de forma. sic amor
spūssancti q̊s replet. facit habere mo/
dicum de amore terrenoꝝ ꝛ plurimū
de amore celestiū ꝛ spūaliū vt iam nō
carnalia carnaliter sꝫ potiꝰ spiritualia
spiritualiter diligant. Distinguit em̄
Bern̄ quattuor modos diligendi. scꝫ
diligere carnē carnaliter. spiritum car
naliter. carnē spiritualiter. ꝛ spm̄ spūa
liter. Tertio qꝛ ignis habet alta incli/
nare. sursuz tendere. fluida adunare ꝛ
ꝯgregare. Per hec tria intelligitur tri
plex vis amoris. Amor eniz sicut ha/
betur ex verbis dyonisij in libro de di
uinis noībꝫ hꝫ triplcē vim. s. inclina/
natiuā. eleuatiuā. ꝛ coordinatiuā. In
clinatiuā qꝛ inclinat superiora inferio
ribꝫ. eleuatiuā qꝛ eleuat iferiora suꝑio
ribus. coordinatiuā. qꝛ coordinat eq̄/
lia coequalibꝫ. Hec dyonisius. Hanc
em̄ triplicē vim amoris spiritussanctꝰ
efficit in his q̊s replet. qꝛ inclinat eos
ꝑ humilitatē ꝛ sui cōtemptū. eleuat in
desideriū suꝑnoꝝ ꝛ coordinat inuicez
ꝑ vniformitatez morum. De tertio

sciendū ꝙ apꝑuit potius in lingua ꝙ̄
in alio mēbro triplici rōe. Lingua em̄
ē mēbꝝ igne gehēne iflāmatū. difficile
ad regendū ꝛ vtile bene rectum. Qꝛ g̊
lingua igne īfernali inflāmata erat. iō
igne spūssancti indigebat. Ja.iij. Lin
gua nr̄a ignis ē ꝛc. Quia difficile regitur
iō p̄ ceterꝭ mēbris gr̄a spūsſci indiget.
Jac.iij. oīs natura bestiaꝝ ꝛc. Quia
vtil valde si bn̄ regitur. iō necesse fuit vt
spm̄scm̄ rectorē hr̄et. In lingua etiam
apꝑuit ad significanduz ꝙ p̄dicantibꝫ
valde necessariꝰ fuit. p̄dicātibꝫ em̄ ne/
cessariꝰ ē. qꝛ facit eos loq̇ feruētur absq̄
trepidatōe ꝛ iō missus ē in specie ignis
Bern̄. Uenit spūsſcūs suꝑ discipl'os ī
linguis igneis vt ꝟba ignea loq̇rentur.
ꝛ legē igneā līgue ignee p̄dicarēt. Cō/
fidēter absq̄ pusillanimitate. Act.iiij
Repleti sunt oēs spūscō. ꝛ ceperūt loq̇
cū fiducia ꝟbū di ꝛc. Multiplicitur ꝓpt
capacitatꝭ auditoꝝ diuersitatē ꝛ iō dr̄
Act.ij. ꝙ ceperunt loq̇ varijs linguis.
Utilitur ad edificatōez ꝛ vtilitatē Esa.
lxj. Spūs dn̄i suꝑ me. eo ꝙ vnxerit me
ꝛc. Tertio ip̄e lingue apꝑuerūt sedē
do. ad significādū ꝙ p̄sidētibꝫ necessa/
riꝰ erat. Presidētibꝫ q̊q̄ ꝛ iudicibꝫ ne/
cessariꝰ ē. qꝛ ꝯfert autoritatē ad pctm̄
remittendū Johis.xx. Accipite spm̄/
scm̄ q̊ꝝ re.pe. ꝛc. Sapiaz ad iudicādū
Esa.xlij. Ponā spm̄ meū suꝑ eū iudi/
ciū gentibꝫ ꝓferet. Mansuetudinē ad
supportanduz. Numeri.xj. Dabo eis
de spū q̇ i te ē. vt supportēt onꝰ ppl'i te/
cū. Spūs moysi erat spūs māsuetudi
nis. vt ptꝫ Nūeri.xij. Erat moyses mā
suetissimꝰ ꝛc. Ornatū sanctitatis ad
informādū Job.xxvj. Spūs dn̄i or/
nauit celos. G Circa sextū. in q̊s
scꝫ missus ē notādū ꝙ missus ē ī disci/
pulos. q̇ fuerūt receptacula mūda ſm
qđ de eis cantatur. fuerūt em̄ receptac'la
mūda ꝛ abilia ad susceptiōem spūsſci
ꝓpter septē q̄ erāt in eis. Ipi em̄ ꝓ/
mo fuerūt aīo q̇eti. qđ notatur in h̄ ꝙ dr̄
Dū cōplerentur dies penth. i. dies req̇e
tiōis. Illud em̄ festū erat ad req̇em de
putatū. Esa.lxvj. Suꝑ quem req̇escꝫ

spūs meꝰ nisi sup humilē ꝛ quietū ꝛc.
Scđo dilectiōe vniti qđ notaꝛ in h ꝙ
dr̄. Erant oēs pariꝛ. Erat em̄ eis cor
vnuz ꝛ aīa vna. Sic em̄ spūs hoīs nō
viuificat mēbra corꝑis nisi sint vnita.
sic nec spūſſcūs mēbra spūalia. Et sic
ignis lignoꝝ diuisiōe extiguiꝛ. sic spūs
scūs ꝑ discordiā i hoīb;. Et ideo cātaꝛ
de aplis. Inuenit eos ꝯcordes chari-
tate. illustrauit eos īundās diuinitas
deitatꝭ. Tertio loco secreti qđ notaꝛ
in h ꝙ dr̄. In eodez loco. s. in cenaculo
Osee. ij. Ducā eā in solitudinē ꝛ ibi lo
quar ad cor eiꝰ. Quarto orōne assi-
dui. Unde ꝑmittiꝛ. Erāt ꝑseuerantes
vnanimiꝛ i orōne. Vn̄ cātamꝰ de eis
Orantib; aplis deum venisse nūciat.
Qđ em̄ orō necessaria sit ad susceptōz
spūſſci ostēdiꝛ Sap. vij. Inuocaui ꝛ
venit i me spūs sapie. Itē iohis. xiiij.
Rogabo p̄rem meū ꝛ aliū paraclituz
dabit vobis. Quito hūilitate ꝑdi-
ti. qđ notaꝛ in h ꝙ dr̄. Sedentes. ps.
Qui emittis fōtes in cōuallib;. i. grāz
spūſſci i hūilib;. Et sup quē requiescz
spūs meꝰ ꝛc. Sexto pace ꝯiuncti. qđ
notaꝛ in h ꝙ erāt in hierl'm. q̄ iterp̄taꝛ
visio pacis. ꝙ aūt ad recipienduz spm̄
scm̄ pax necessaria sit. oñdit dñs Io.
xx. vbi ꝑmo pacez obtulit dicēs. Pax
vobis. Deinde statim īsufflauit ꝛ di-
xit. Accipite spm̄ scm̄. Septimo in
ꝯtēplatōe erecti qđ notaꝛ in h ꝙ spm̄
scm̄ receperūt in suꝑiori cenaclo Vn̄
dic glo. ibidē. Qui spm̄ scm̄ desiderat.
carnis domiciliū mētis ꝯtēplatōe trā
scēdēs calcat. H Circa septimuz
ꝑpter qđ scz missus ē. notādū ꝙ missꝰ
est ꝑpter sex causas. q̄ notāꝛ i hac auto
ritate. Paraclitꝰ aūt spūſſcūs ꝛc. Pri-
mo ad ꝯsolandū mestos qđ notaꝛ cū
dr̄ paclytꝰ qđ idē ē qđ ꝯsolator Esa.
lxj. Spūs dñi sup me ꝛc. et sequiꝛ vt
ponerē ꝯsolatōez lugētib; syon Greg.
Cōsolator spūſſcūs dr̄ qꝛ de pcti ꝑpe-
tratōe merentib; dū spē venie ꝑparat
ab afflictōe tristicie mētē leuat. Scđo
ad viuificandū mortuos qđ notaꝛ cū
dr̄ spūs. qꝛ spūs ē q̄ viuificat. Ezech.
xxxvij. Ossa arida audite verbum dñi
ꝛc. Ecce ego imittā in vos spiritum ꝛ
viuetis. Tertio ad sanctificādū im
mundos qđ notaꝛ cuz diciꝛ scūs. sicut
em̄ diciꝛ spūs qꝛ viuificat ita sanctus
qꝛ sanctificat et mūdat. Unde sanctꝰ
idē est qđ mūdus. Psal. Fluminis im
petus id est inundās et abūdans grā
spūſſancti letificat ciuitatem dei id est
eccl'iam dei. Et per istud flumē scifica
uit tabernaculum suum altissimus.
Quarto ad confortandū amorē inter
discordes ꝛ odiosos. qđ notaꝛ cū dr̄ pr̄.
pater em̄ diciꝛ eo ꝙ naturaliter diligit
nos. Iohis. xvj. Ipse em̄ pater amat
vos. Si pater ꝛ nos filij eiꝰ ꝛ frēs ad
inuicez ꝛ inter fratres ꝑfecta amicicia
ꝑseuerat. Quinto ad saluandū iu-
stos. qđ notaꝛ in eo ꝙ diciꝛ. i noīe meo
qđ est iesus. ꝛ salus interpretatur. In
noīe igiꝛ iesu. i. salutis pater misit spm̄
vt ostendat ꝙ ad saluādas gentes ve-
nit. Sexto ad docendū ignaros. qđ
notatur in eo ꝙ diciꝛ ille vos docebit
oīa. Circa octauū notandū: ꝙ datus
siue missus est in ꝑmitiua eccl'ia. ꝑmo
ꝑ orationē. Vn̄ orantib; aplis ꝛc. Et
Lu. iij. Orāte iesu descendit spūſſcūs
ꝛc. Scđo ꝑ verbi dei deuotā ꝛ atten-
tam auditionē. Act. x. Adhuc loquē-
te petro cecidit spūſſcūs ꝛc. Tertio ꝑ
assiduaz oꝑationē. qđ notatur in ma-
nuū impositiōe. Actuū. viij. Tunc im
ponebant manus super illos ꝛc. Uel
impositio manuū signat absolutionē
que fit in confessione. Le. lxix

De sanctis gordiano ꝛ epimacho.

Ordianus a geos qđ
ē dogma siue. domꝰ. ꝛ dyā
qđ ē clarū. q̄si clara domꝰ i
q̄ habitabat deꝰ. Sicut āt dic aug. in
li. de ciui. dei. bona domꝰ ē parib; mē-
bris disposita āpla et lucida. Sic ille
scūs fuit ꝑiter dispositꝰ ꝑ ꝯcordie imi-
tationē amplꝰ ꝑ charitatē. lucidꝰ ꝑ vi
tatē. Epimachꝰ ab epi qđ ē sup ꝛ ma
chin qđ ē rex. q̄si supnꝰ rex. Uel ab epi
qđ ē sup. ꝛ machos qđ ē pugna. q̄si ꝑ

supernis pugnans. A
Gordianus vicariꝰ iuliani im-
patoris cũ quedã xp̃ianũ noie
ianuariũ ad sacrificandũ com
pelleret. ad p̃dicatõem tñ ipiꝰ
ianuarij ad fidẽ cũ vxore sua et. liij. vi-
ris ꝯuersus est. Qđ audiẽs iulianus:
iussit ianuariũ in exiliũ mitti. gordia-
nũ ꝟo si sacricare nollet capite trũcari.
Decollatꝰ ẽ igiť btũs gordianꝰ ꝛ corpꝰ
eiꝰ ad canes ꝑ octo dies piectũ est. Sȝ
cũ oino remansisset itactũ tandẽ a fa-
milia sua rapitur. ꝛ cũ btõ epimacho
quẽ dudũ p̃dictꝰ iulianꝰ occidi fecerat
non longe ab vrbe miliario fere vno.
Circa annũ dñi. ccclx. sepelitur.

Legenda lxx.

De sanctis Nereo ꝛ Achilleo.

Nereus interpretatur
lucis ꝯsiliũ l' nereꝰ a nereth
qđ ẽ lucerna ꝛ vs festinãs: l'
nereꝰ q̃si ne. i. neq̃q̃ reꝰ Fuit g̃ ꝯsilium
lucis in ꝟginitatȝ p̃dicatõe: lucerna in
honesta ꝯuersatõe. festinãs i zeli feruo
re nereꝰ. i. neq̃q̃ reꝰ in ꝯsciẽtie purita-
te. Achilleus ab achi qđ est fratť meꝰ
ꝛ lesa qđ est salus q̃si fratrũ salꝰ Hoꝝ
passionȝ euthices victorinꝰ ꝛ macro
alias maro s̃ui xp̃i scripserunt A
Nereus ꝛ achilleꝰ eunuchi et cu
bicularij domicille neptis do-
miciani impatorȝ fuerũt. quos
btũs petrus apl's baptizauit.
Cũ g̃ p̃dicta domicilla aureliano filio
ꝯsulis nupta eẽt. ꝛ gẽmis ꝛ purpureis
vestib' tegereť: nereꝰ ꝛ achilleus eidȝ
fidem p̃dicauerũt. ꝛ virginitatẽ multi
pliciter cõmẽdauerũt. oñdẽtes ꝟgini-
tatẽ deo eẽ ꝓximã: angelis germanaȝ
hõibus innatã: vxorẽ viro subijci. pu
gnis et calcibus cedi: deformes partꝰ
sepiꝰ ꝓcreari. rursus q̃ vix matris pia
monita sustinere poterat oportere grã
dia cõuitia pati mariti. Illa aũt inter
cetera dixit. Scio patrẽ meuȝ fuisse ze
lotipũ ꝛ mr̃eȝ meã ab eo ꝯuicia pluri-
ma passaȝ esse. Nũq̃d vir meus talis
futurꝰ ẽ. Cui illi. Qm̃ q̃diu sunt spõsi
videntur esse benigni. sȝ mariti effecti
crudeliter dñanť ꝛ aliquãdo ancillas
preferũt dñab'. Omis autẽ sanctitas
amissa ꝑ penitentiã reuocari põt. sola
aũt virginitas ad suuȝ statũ reuocari.
nõ potest. Reatus em̃ ꝑ penitentiã ex
pelli potest. virginitas reuocari nõ p̃t
vt ad statũ p̃stine sanctitatis attingat
Tunc flauia domicilla credidit. ꝛ ꝟgi
nitatẽ vouit: ꝛ a scõ clemẽte velata ẽ.
Quod sponsus eius audiẽs licẽtia a
domiciano impetrata: virginẽ cũ scis
nereo ꝛ achilleo in põtianã insulã rele
gauit. putans se ꝑ hoc posse virginis
ꝓpositũ imutare Post aliquod tp̃s cũ
ipe ad insulã ꝑrexisset ꝛ multis mũeri
bus scõs vt ꝟgini suaderẽt induceret.
ipi hec penitꝰ respuentes magis eã in
dño ꝯfortabãt. Qua ꝓpter cũ ad sacri
ficia cõpellereť ꝛ dicerẽt se a btõ pe-
tro apl'o baptizatos nulla rõne posse
idolis imolare capite cesi sũt circa an-
nũ dñi. lxxx. Quoꝝ corꝑa iuxta sepul-
chrũ petronelle posita sũt. Alios etiã
scȝ victorinũ: euthicem et maronem:
quib' domicilla adherebat tanq̃ ser-
uos: tota die in suis predijs laborare
faciebat et vespere cantabrũ ad man-
ducandũ eis dabat. Tandeȝ euthiceȝ
cedi iussit quousq̃ spm̃ exalarȝ. victo
rinũ ꝟo in aq̃s fetentib' suffocari. ma
ronem ꝟo saxo ingenti opprimi iussit
Cum aũt imanissimã petraȝ quã vix
lxx. viri mouere poterant suꝑ eum ia-
ctassent. ipe predictũ lapidẽ in hume-
ros suos accepit ꝛ quasi leues paleas
ad duo miliaria portauit. Et cuȝ plu-
rimi credidissent: ꝯsularis eum occidi
fecit. Post hoc aurelianꝰ domicillã de
exilio reduxit: ꝛ duas virgines eufrosi
nã ꝛ theodorã collactaneas eius vt ei
suaderent misit. Quas tamẽ domicil
la ad fidem conuertit. Tunc aurelia-
nus cum sponsis predictaꝝ puellarũ:
ꝛ tribus ioculatorib' ad domicillã ve
nit: vt eius nuptias celebraret ꝛ ip̃am
saltẽ violẽter o ꝓprimeret. Sȝ cum do
micilla p̃dictos duos iuuenes ꝯuertis
set aurelianus domicillã in thalamũ

itroduxit: ⁊ ibidē mimos canere fecit. ⁊ ceteros secū saltare iussit. volens eas post modū violare. Sed cū deficerēt mimi i canendo ⁊ ceteri in saltādo ipe tamē p duos dies ñ cessauit quousqꝫ in saltando deficiens expirauit. Luxurius pro frater eius impetrata licentia oēs qui crediderāt interfecit. ⁊ cubiculo vbi predicte virgines morabantur ignē supposuit. Que orātes spm̄ emiserunt. Quarū corpa sanctus cesarius mane illesa reperiens sepeliuit.

Legenda lxxi.
De sancto Pancratio.

Ancratius a pan qđ est totū ⁊ gratus ⁊ citius. quasi totus cito gratus. qꝛ in sua pueritia gratus. Ul' sicut đr in glosa pancras đr rapina pā cranari⁹ flagellis subiectus pancrus lapꝫ varie colorat⁹. ipe em̄ rapuit pđā captiuoꝝ. fuit subiect⁹ flagellis tormētoꝝ: colorat⁹ varietate virtutū. Ancrati⁹ nobilissimis ort⁹ parentib⁹: dum apud frigiam et patre ⁊ matre orbat⁹ esset sb cura dyonisij patrui sui relict⁹ ē. Ambo ergo romā vbi largū habebāt p̄rimoniū redierūt. In q̄ꝝ vico corneli⁹ papa cū fidelib⁹ latitabat. A q̄ qđē cornelio cū predictus dyonisius et pancratius fidē xpi recepissent tandē dyonisi⁹ i pace morit. ⁊ pācrati⁹ capit ⁊ cesari psentat. Erat aūt pācrati⁹ q̄si annoꝝ xiiij. Cui dixit dyoclecian⁹ cesar. Infantule suadeo tibi ne mala morte moriaris qꝛ cū puer sis facile decipis ⁊ qꝛ nobil' cōprobaris ⁊ charissimi mei fili⁹ extitisti: rogo te vt recedas ab hac vesania vt velut filiū meū te habeā. Cui pancratius. Et si puer sum corpore: cor tñ gero senile. Et v̄tute dñi nr̄i ihu christi terror vester tantū apud nos est. q̄rū hec pictura quā cernimus. Dij autem tui quos me hortaris colere. deceptores ⁊ germanarū stupratores fuerunt qui etiā nec parentib⁹ pepercerunt. Nō si hodie seruos tuos talia cognosceres facere. ptinus occidi iuberes. Tales deos miror quō colere non erubescis. Augustus igit putans se a puero victū. iussit eum in via aureliana decollari. circa annos dñi. cclxxxvij. Cuius corpus cocauilla senatrix diligēter sepeliuit. Ad ei⁹ sepulchrū vt ait Greg. turoñ. si quis falsum iurare voluerit. anteqꝫ ad cancellū chori pueniat. aut statī a demone captus insanit. aut cadens in pauimētū protinus vitam pdit. Lis nō modica inter duos erat. ⁊ iudex reum minime ignorabat. Zelo igitur iusticie iudex duct⁹. ambos ad altare sancti petri deduxit. et ibidem reū innocentiā suā quā pretendebat iuramēto expiare coegit. rogans apostolū vt aliquo inditio ostenderet veritatē. Cum autē ille iurasset. ⁊ nihil mali passus fuisset. iudex eius malicie cōscius. zelo accensus iusticie exclamauit. Senior iste petrus. aut nimis misericors est aut minori defert. Eamus ad pancraciū iuuenē ⁊ ab eo requiramus. Cum ergo venissent. ⁊ super tumulū reus iurare falsum presumsisset. manū inde trahere nō potuit. ⁊ ibidē postmodū expirauit. Un̄ vsqꝫ hodie a plerisqꝫ obseruat vt super reliquias bti pancratij p arduis iuramētū fiat

De festiuitatib⁹ que occurrūt infra tempus peregrinationis.

Jcto de festiuitatib⁹ que occurrunt infra temp⁹ recōciliationis quod tēp⁹ representat ecclesia a pasca vsqꝫ ad octa. penth. sequitur videre đ festiuitatib⁹ que eueniūt infra temp⁹ peregrinationis. quod tempus representat eccl'ia ab octaua pēthe. vsqꝫ ad aduentū. Principiū aūt hui⁹ temporis nō semp hic incipit. sed iuxta pascalē terminum variatur.

Legenda lxxij.
De sancto Urbano.

Rbanus ab vrbanitate dictus. Ul' vrbanus

ab vr. qđ est lumen vel ignis. ⁊ banal
responsio. fuit eñ lumē ꝑ ꝯuersationē
honestā. ignis ꝑ charitatē succensam.
responsio ꝑ doctrinā. Fuit lumen siue
lux. Quia lux est in aspectu amabilis:
in essentia īmaterialis. in situ celestis:
in actu ꝑutilis. Sic ille scūs fuit ama
bilis in ꝯuersatiōe. īmaterialis in mū
di despectōe. celestis in ꝯtemplatione.
vtilis in predicatione. B

Rban⁹ calixto pape successit.
Cuius tempore cū fuisset ma
xima persecutio in christianos
tandē alexander cuius mater hamea
christiana erat. quaꝫ origenes ꝯuerte-
rat impiū sumpsit. Ipa igit̄ filiū pre-
cibus maternis induxit vt a ꝑsecutōe
xp̄ianoꝝ cessaret. Uerūtñ almachius
vrbis ꝓfectus: q̄ btāꝫ ceciliā decollaue
rat i xp̄ianos crudeliter seuiebat. Sā-
ctū ergo vrbanū diligenter inq̄ri fecit
⁊ in quodā antro ꝓcurāte carpasio q̄-
dā ministro cum trib⁹ ꝓsbyteris ⁊ tri-
bus dyaconib⁹ reꝑtū. in carcerē mitti
iussit. Post hoc corā se ipꝫ adduci ꝓce-
pit. Et ꝙ q̄nq; milia hoim cū sacrilega
cecilia ⁊ illustrib⁹ vir̄ tiburtio ⁊ vale-
riano seduxerat eidē obiecit. ⁊ thesau
ros cecilie req̄siuit. Cui vrban⁹ Ut vi
deo pl⁹ te ad seuiēdū in sanctos ducit
cupiditas q̄ȝ cult⁹ deoꝝ. Thesaur⁹ ce-
cilie ꝑ man⁹ paupeꝝ celos conscendit.
Cum ergo scm̄ vrbanū cū socijs plū-
bat̄ cederēt. ⁊ ipe nomē dñi elion iuo-
caret. subridēs ꝓfect⁹ ait. Sapiēs vult
iste senex videri. et ideo nūc ignota loq̄t̄.
Cū aūt suꝑari nō possent iteꝝ i carce-
rē recludūt̄. Ubi tres tribunos ad se
veniētes cū custode carceris anolino
sctūs vrban⁹ baptizauit Audito igit̄
ꝙ anolin⁹ xp̄ian⁹ fact⁹ esset prefecto si
stit̄ ⁊ sacrificare renuēs decollat̄. Sā-
ct⁹ aūt vrban⁹ cū socijs ad simulacruꝫ
ducit̄. ⁊ thura imponere vrget̄. Tunc
orāte vrbano simulacrū cecidit. ⁊ vigin
tiduos sacerdotes q̄ ignē ministrabāt
occidit. Tūc grauissime laniāt̄ et post
hoc ad sacrificādū ducunt̄. Qui i ipꝫ
idoluꝫ expuētes frōtes cruce munient̄ ⁊
⁊ inuicē dato pac̄ oscl'o capitalē sentē-
tiā acceperūt sub alexandro qui cepit
circa annū dñi. ccxx. Sed stati carpa
sius a demōe arripit̄ ⁊ deos suos blas
phemās ⁊ xp̄ianos inuitus magnificās
a demōe suffocat̄. Quod eius vxor ar
menia vidēs cū filia sua lucina ⁊ tota
familia a scō fortunato presbytero ba
ptisma suscepit. ⁊ post h̄ sanctoꝝ cor-
pora honorifice sepeliuit.

Le. lxxiij. A De scā Petronella

Etronella cuius vitā
scūs marcellus scripsit. fuit
filia sci petri apl'i. q̄ cuꝫ ni-
mis speciosa eēt et ex volūtate p̄ris fe-
brib⁹ laboraret. discūbētib⁹ apud euꝫ
discipulis dixit ad eū tit⁹. Cū oēs a te
sanent̄ infirmi cur petronellā iacere ꝑ
mittis. Cui petr⁹. Quia sic ei expedit
Uerūtamē ne putet̄ iꝑossibilitas sa-
nitat̄ ei⁹ meis s̄monib⁹ excusari ait ad
illā Surge petronella veloci⁹ ⁊ mistra
nob̄. Que statim sanata surrexit. ⁊ eis
ministrauit. Cōpleto autē ministerio
dixit ei petr⁹. Petronella redi ad lectū
tuū. que stati redijt ⁊ vt prius febrib⁹
laborare cepit. At vbi in amore dei ce
pit eē ꝑfecta. eā ꝑfecte sanauit. Comes
igit̄ flacc⁹ ad eam venit. vt ipam ꝓpter
ei⁹ pulcritudineꝫ acciperet in vxorem.
Cui illa rñdit. Si me in vxorē deside
ras iube ad me v̄gines venire q̄ me vs
q; ad domū tuā debeāt sociare. Quas
cū ille ꝑaret. petronella ieiunijs ⁊ orō-
nib⁹ īsistere cepit. ⁊ corp⁹ dñi suscipiēs
ac i lecto se reclinās. p⁹ triduū ad dñꝫ
migrauit. Flacc⁹ delusuꝫ se videns ad
felicolā sotiā petronelle se ꝯuertit. ⁊ vt
aut sibi nuberꝫ: aut idol' imolaret ꝓce
pit. Sꝫ cū illa vtrūq; renuerꝫ ꝓfectus
septē dieb⁹ sine cibo ⁊ potu i carcere eā
eē fec̄ ac p⁹modū i eculeo tortā occidit
ac ei⁹ corpus in cloacā ꝓiecit. Quā tñ
scūs nycodem⁹ eleuans sepeliuit. vñ a
flacco comite nycodem⁹ accersit̄. ⁊ sa-
crificare renuēs plūbat̄ cedit̄ ⁊ i tibe-
rim ei⁹ corpus ꝓijcit̄. sed a iusto eius

clerico leuat᷑ ⁊ honorifice sepelitur.

Legenda lxxiiij.

De scis Petro Exorcista ⁊ Marcellino.

Etrus exorcista duꝫ ab arthemio in carcere d̓tineret᷑. ⁊ p̄dicti arthemij filia a demone vexaret᷑. ⁊ ob h̄ a p̄re sepius plangeret᷑. dixit ei petrꝰ ꝙ si i xp̄m crederet stati͂ sanitatē filia eius reciperet. Cui arthemiꝰ. Miror q̄ rōne dn̄s tuus filiā meā liberare poterit. q̇ te tāta patiētē ꝓ eo liberare nō valet. Cui petrꝰ. Potēs q̇dē est deꝰ meꝰ eripe me ſꝫ vult vt ꝑ passionē transitoriā ꝑueniamus ad gloriā sempiternā. Cui arthemius. Si me cathenas suꝑ te duplicāte deꝰ tuꝰ te libauerit. ⁊ filiā meā sanauerit. ptinꝰ in xp̄ꝫ credā. Q̇d cū factū fuisset sanctus petrꝰ cādidis vestibus indutꝰ ⁊ tenens signū crucis eidē apparuit. ⁊ ille eiꝰ se pedibus ꝓstrauit. et filia eiꝰ sanata ip̄e cum tota domo sua baptisma suscepit. Permisitq̄ alijs incarceratꝭ ꝙ exirēt liberi q̇cūq̄ vellēt fieri xp̄iani. Quibꝫ multisq̄ alijs credētibus a btō marcellino p̄sbytero baptizant᷑. Q̇d audiēs prefectus. oēs incarceratos ad se adduci p̄cepit. Quos arthemiꝰ ꝯuocans. ⁊ manꝰ eorum deosculās dixit. Ut si q̇s vellet venire ad martyriū veniret intrepidus. q̇d si q̇s nollet abiret illesus. Cōꝑto aūt iudex ꝙ marcellinꝰ et petrꝰ eos baptizassent ip̄os accersiuit. ⁊ eos seꝑatim i carcere reclusit. Marcellinꝰ q̇dē nudꝰ suꝑ vitrū fractū ꝯsternit᷑. ⁊ ei lumen ⁊ aq̄ negat᷑. Petrꝰ v̓o in alio carcere altissimo ⁊ artissimo cippo cōstringit᷑. Angelꝰ aūt dn̄i marcellinū induēs ⁊ soluens ip̄ꝫ cū petro i domo arthemij restituit ⁊ vt septē diebꝫ populū cōfortarent. et postea se iudici presentarent precepit. Cum ergo p̄dictus iudex eos i carcere nō iuenisset. accersitū arthemiū ⁊ sacrificare nolentē in terra cuꝫ vxore sua obrui iussit. Q̇d sācti marcellinꝰ ⁊ petrꝰ audiētes illuc venerūt ⁊ in illa cripta septē diebꝫ sanctus marcellinꝰ christianis se ꝓtegentibꝫ missā celebrauit. Dixerūtq̄ sci ad incredulos. Ecce arthemiū potuissemꝰ libare ⁊ nos abscōdere. sed neutrū voluimꝰ facere. Tunc irati gētiles arthemiū gladio necauerūt m̄rēꝫ v̓o cū filia lapidibꝫ obruerūt marcellinū v̓o ⁊ petrū ad siluā nigrā: q̄ nūc cādida ꝓpter eoꝝ martyriū vocat᷑ d̓collauerūt tꝑe diocleciani q̇ cepit anno dn̄i. cclxxxvij. Quoruꝫ animas vestibus splendidis ⁊ gēmis indutas ab angelis in celum deferri spiculator noīe dorotheꝰ vidit. Unde ⁊ xp̄ianus effectus postmodū in pace quieuit.

Le. lxxv De. s. p̄mo ⁊ feliciano.

Rimus quasi sūmꝰ et magnꝰ. felicianꝰ q̄si felix anꝰ. i. felix senex. Ille dr̄ sūmus siue magnꝰ dignitate ꝓpter martyrij ꝑpessionē. ptāte ꝓpter miracl̓orū oꝑationem. sanctitate. ꝓpter vite ꝑfectōnē. felicitate ꝓp̄t gl̓iosam fruitionē Iste aūt dicit᷑ senex nō tantū ꝓpter tēporis antiq̇tatē. ſꝫ etiā ꝓpter reuerētie dignitatē. ꝓpter sapientie maturitateꝫ ⁊ propter morum grauitatem.

Rimus ⁊ felicianus apd̓ dyoclecianum et maximianum: a templorum pontificibus accusantur. ꝙ nisi eos sacrificare fecerint nulla a dijs beneficia obtinere valebūt. Iussu igit᷑ impatoꝝ i carcere recludunt᷑. ſꝫ ab angelo visitantur. ⁊ a vinculis quibꝫ erant ligati absoluunt᷑ ⁊ libe i carcere deambulātes. dn̄m clara voce collaudabāt. Postmodū iteꝝ impatoribꝫ p̄sentant᷑. Qui cuꝫ in fide firmi ꝑsisterēt: crudelit᷑ laniati ab iuicem separant᷑. Dicitq̄ p̄ses feliciano. vt sue senectuti ꝯsuleret ⁊ dijs imolarꝫ Cui felicianꝰ. Ecce iā octuaginta annos hēo. ⁊ triginta anni sunt ex q̊ v̓itatē agnoui ⁊ elegi deo viuere. q̇ me potest d̓ tuis manibꝫ liberare. Tūc iussit p̄ses eum ligari ⁊ clauos in manibꝫ et pedibꝫ affigi eiq̄ dixit. Tā diu sic eris donec nobis ꝯsenseris. Qui dum leto

vultu psisteret. eũ ibidẽ torqri iussit. et nihil penit⁹ ministrari. P⁹ h̃ scm̃ Primũ adduci fec. eiq3 dixit. Ecce frat tu⁹ imperatorum decretis cõsensit. et ob h̃ magn⁹ in palatio venerat. Tu g° siliter age. Cui ille. Licet diaboli fili⁹ sis verũ tñ i pte dixisti. qr frat me⁹ imperatoris celestis decreto ꝯsensit. Tũc irat⁹ pses. iussit facib9 latera eius incendi. et plũbũ bulliens in os ei⁹ ifundi. Cernẽte feliciano vt sic fieri posset. Ipe aũt plũbũ tanq3 frigidã aquã suauiter bibit. Tunc pses irat⁹. duos leones ad eos mitti pcepit. Qui statim ad pedes eorum se piecerũt. et tanq3 agni mansueti corã eis steterunt. Rursus vrsas crudeles dimittit. et cum leonib9 mansuescũt. Aderãt ad h̃ spectaculũ plusq3 duodeci milia virorum d̃ qb9. d. viri i dño crediderũt. Preses ãt sanctos fecit decollari. et eorum corpa canib9 et auib9 pijci. S3 tñ ab his illesa a xpianis honorifice sũt sepulta. Passi sunt aũt circa annos dñi. cclxxxvij.

Le. lxxvj. A De scõ Barna.

Arnabas interpretatur fili⁹ venientis. vl filius ꝯsolatiõis aut fili⁹ ꝓphete. aut fili⁹ ꝯcludẽs. Quattuor vicib9 ponit fili⁹. ꝓpter q̃ttuor modos filiatõis ipi⁹. Dr em̃ fili⁹ in scriptura rõne gñationis. eruditõis imitatõis et adoptõis Fuit em̃ a xpo regenerat⁹ p baptismũ erudit⁹ p euãgeliũ. ipm imitat⁹ p martiriũ. et ab ipo adoptat⁹ p celeste pmiũ Et h̃ q̃tũ ad se. Quantũ v̄o ad alios fuit aduenieẽs ꝯsolãs. ꝓphetãs et ꝯcludẽs. Adueniẽs discurrẽdo. et pdicãdo vbiq3 qd̃ pz qr fuit soci⁹ pauli. Cõsolãs paupes et dsolatos. paupes qb9 elemosynã detulit. dsolatos qb9 ex parte aplorum eplas destinauit. Prophetas qr ꝓphetie spũ claruit. Cõcludens qr magnam mltitudinẽ in fide ꝯclusit. et adunauit. sic pz cũ missus fuit in anthiochiã. De his q̃ttuor act. xj. Erat vir. i. virilis q̃tũ ad pmũ. bon⁹ q̃tũ ad scdm̃ plen⁹ spũ scõ q̃tũ ad tertiũ. et fidelis q̃tũ ad q̃rtũ. Ei⁹ passiõe3 ꝯpilauit iohes qui et marc⁹ ei⁹ ꝯsobrin⁹. et maxie a visiõe ipi⁹ iohis vsq3 fere in finem. Quã beda de greco in latinũ credit transtulisse.

B Arnabas leuites cypr⁹ genere vn⁹ de. lxxij. discipulis dñi. ab hystoria actuũ i mlt̃is extollit et laudat. Fuit nãq3 optime informat⁹ et ordinat⁹. et h̃ q̃tũ ad se. et q̃tũ ad deũ et q̃tũ ad pximũ. Quãtũ ad se ordinat⁹ extitit f̃m tres vires. s. rõnalẽ. ꝯcupiscibilẽ. et irascibilẽ. Habuit nãq3 rõnalem illustratã lumie cognitõis. Vñ dr Act. xiij. Erãt ãt i ecclia q̃ ẽ anthiochie ꝓphete et doctores. in qb9 barnabas et symon et c̃. Scdo habuit ꝯcupiscibilẽ purgatã a puluere mũdane affectõis. Vñ dr act. iiij. q iosephqꝫ cognominat⁹ ẽ barnabas. cũ hrẽt agrũ vẽdidit illum. et pcium attulit. et posuit ad pedes aplorum. Vbi dic glo. Destituendũ ꝓbat qd̃ tãgere deuitat: et doc3 calcãdũ eẽ aurum. qd̃ subdit gressib9 aplorum. Tertio habuit irascibilem roboratam magnitudine ꝓbitatis. et h̃ vl viril̃r aggrediẽdo aardua. vl p seuerãter ẽdo fortia l ꝯstãter sustinẽdo aduersa. Viril̃r aggrediẽdo ardua sicut pz in h̃ q illã maximã ciuitatẽ ãthiochiã ad cõuertẽdũ accepit sicut pz etiã actuũ. ix. qr cũ p⁹ ꝯuersionẽ paul⁹ hierosolymã vẽisset. et discip̃lis se iũgere vellz. et oẽs eũ tanq3 lupũ agni fugerẽt barnabas ips3 audacter apphẽdit et ad aplos duxit. Perseuerãt opãdo fortia qr corp⁹ suũ macerauit et ieiunijs afflixit. Vñd dr act. xiij. de barnaba et quibusdã alijs. Ministãtib9 ãt ill dño et ieiunãtib9 et c̃. Cõstãter sufferẽdo aduersa. sic apli p hibẽt ei testimoniũ dicentes. Cũ charissimis nr̃is barnaba et paulo hoib9 q̃ tradiderũt aias suas. p noie dñi nr̃i ihu xpi. Scdo fuit ordinat⁹ quãtũ ad deũ deferẽdo dei autoritati. maiestati. et bõitati. Autoritati qd̃ pz ex h̃ q officiũ pdicatõis sibi nõ vsurpauit. s3 h̃ ex autoritate di accipe voluit. Sicut habet act. xiij. Dixit spũssanctus.

Segregate mihi barnabã ꝛ paulũ in opꝰ ad qđ assumpsi eos. Scđo dei maiestati. Cũ eñ sic habeẗ Act. xiiij. maiestatẽ diuinã sibi qdã vellẽt attribuere ꝛ ei tanq̃ deo hostias imolare: vocãtes eũ iouẽ tãq̃ priorẽ: ꝛ paulũ mercuriũ tanq̃ prudentẽ ꝛ eloquentẽ: ꝯtinuo barnabas ꝛ paulꝰ ꝯscissis tunicis clamauerũt. Viri qd facitis: ꝛ nos mortales sumꝰ similes vobis hoĩes annũciantes vobis ab his vanis diis conuerti ad deũ viuũ. Tertio dei bonitati. Nã sicut habeẗ act. xv. cũ bonitatez grẽ dei qua gratis ꝛ nõ ex lege sumꝰ saluati: qdã ꝯuersi de iudeis artare et diminuere vellent. asserẽtes h̃ sine circũcisione neq̃q̃ sufficere: paulꝰ et barnabas ꝯtra eos viriliter restiterũt ꝛ solã bonitatẽ grẽ dei sine lege sufficere ostẽderũt. Insup ꝛ q̃stionẽ ad apl'os detulerũt ꝛ ꝯtra illoꝝ errorez apl'oꝝ epl'as impetrauerũt. ℭ Tertio fuit optime ordinatꝰ q̃tũ ad ꝓximũ: qꝛ gregez suũ pauit vbo: exẽplo ꝛ bñficio. Verbo qꝛ verbũ dei solicite euangelizauit Vñ dr̃ Actuũ. xv. Paulꝰ ꝛ barnabas demorabãẗ anthiochie docẽtes ꝛ euãgelizantes cũ aliis pluribꝫ verbũ dñi. Hoc etiã patꝫ p illã maximã mltitudinẽ quã anthiochie ꝯuertit adeo vt ibi pmo vocarenẗ discipuli xp̃iani. Scđo exemplo: qꝛ vita sua fuit oibꝫ speculũ sanitatis: ꝛ exemplar religionis. Fuit eñ in omni suo ope virilis ꝛ strenuus oim moꝝ. bonitate ꝯspicuꝰ. oĩ grã sci spũs plenꝰ. ꝛ oĩ virtute ꝛ fide p̄clarus De his q̃tuor habeẗ act. xv. Miserũt barnabã antiochiã. Et sequiẗ. Hortabaẗ omes ꝓposito cordis pmanere in dño: qꝛ erat vir bonꝰ: plenꝰ spiritu sancto ꝛ fide. Tertio bñficio ꝛ h̃ dupliciter. Est ei duplex bñficiũ siue elemosyna. scꝫ. tpalis q̄ ꝯsistit in necessarioꝝ subministratõe: ꝛ spũalis q̄ ꝯsistit i offense dimissiõe. Primã habuit beatꝰ barnabas qñ elemosynã fribus q̄ erãt in hierl'm detulit. Nã sicut diciẗ actuũ. xi. cuꝫ facta esset fames maxia sb claudio ſm qđ ꝓphetauerat agabꝰ. discipuli ꝑut quisq̃ habebat. ꝓposuerũt in ministeriũ mittere habitantibꝫ in iudea fratribꝫ qđ ꝛ fecerũt. mittẽtes ad seniores p manꝰ barnabe et pauli. Scđam habuit qꝛ iohãni q̄ cognoĩabaẗ marcꝰ offensaꝫ dimisit. Cũ eñ p̄dictꝰ discipl's barnabã ꝛ paulũ reliq̄sset. redeunte tñ ꝛ penitenti barnabas indulsit. ꝛ iteꝝ in discipulũ assumpsit. Paulꝰ aũt ip̃m iteꝝ assumere in discipulũ renuit. ꝛ ideo iter eos sepatio facta fuit. Vterq̃ eñ ex pia causa ꝛ itentione fecit. Nã q barnabas ip̃m assũpsit h̃ fecit ex dulcedine misericordie. q aũt paulꝰ ip̃m assumere noluit h̃ fecit ex feruoris rectitudine. Nã sicut ibidẽ dicit glosa actuũ. xv. Qm̃ in fronte aciei se ꝯstituẽs nimis trepidus stererat merito ip̃m paulꝰ abiecit ne illiꝰ quasi ꝯtagiõe vires alioꝝ corrũperenẗ. Illa aũt separatio nõ est facta ex cõmotiõe vitii. sꝫ ex instinctu spũssancti. vt. s. ab inuicẽ separarenẗ ꝛ pluribꝫ p̄dicarent sicut ꝛ postmodũ factũ est ⁋ Nã cũ esset barnabas in iconio ciuitate. p̄dicto iohãni eiꝰ ꝯsobrino vir qdã splẽdidus in visu appuit dicẽs. Iohãnes ꝯstans esto. qꝛ ãmodo nõ iohãnes sꝫ excelsus vocaberis. Qđ cũ ille barnabe retulisset. rñdit ei. Caue diligenter ne cuiq̃ qđ vidisti reueles. Nã ꝛ mihi similiter dñs ac nocte apparuit dicẽs: Cõstans esto barnaba. qꝛ eterna premia pcipies eo q gentẽ tuaꝫ reliq̄sti. ꝛ aĩam tuã ꝑ meo noĩe tradidisti. Cũ ḡ paulus ꝛ barnabas diu in antiochia p̄dicassent. angelus quoq̃ dñi paulo appuit dicẽs. Festina venire hierl'm: qꝛ quidã frẽs aduentuꝫ tuũ p̄stolanẗ ibidẽ. Cũ ḡ barnabas cyprũ vellet pgere ꝛ parẽtes suos inuisere. paulꝰ autẽ hierl'm ꝓperare vellet. scõ sic instigãte spũ ab inuicẽ discesserũt. Verũ cũ paulꝰ barnabe qđ sibi dixerat angelꝰ indicasset. rñdit barnabas. Fiat volũtas dñi. Nũc aũt cyprũ vado ꝛ ibidẽ vitã finiẽs. te ampliꝰ nõ videbo. Et cũ flẽs eiꝰ pedibꝫ se humiliter volutaret. ꝯpatiens ei paulus dixit. Noli flere. qꝛ sic

dñi est volũtas. Nã ꝛ mihi dñs i hac
nocte apꝑuit dicẽs. Ne ꝓhibeas bar-
nabaꝫ ire cyprũ qꝛ mltos ibidẽ illuia-
bit ꝛ martyriũ cõsũmabit. ꝑgens igiꝶ
barnabas cyprũ cuꝫ iohe. euãgeliũ sci
mathei secũ detulit. ꝛ sup ĩfirmos po-
nens mltos dei ꝟtute sanauit. Cũ ãt
de cypro exissent. ĩuenerũt elymã ma-
guꝫ quẽ paulꝰ lumine oculoꝝ ad tps
puauerat. Qui eis restitit ꝛ paulũ in-
trare ꝓhibuit. Die igiꝶ q̃dã vidit bar
nabas hoies ꝛ mlieres nudas currẽ-
tes et sua festa agẽtes. Vñ indignatꝰ
templo maledixit. ꝛ subito ps eiꝰ cor-
ruẽs mltos oppressit. Tãdẽ salaminã
deuenit ꝛ ibidẽ ꝯtra eũ p̄dictꝰ magus
seditionẽ nõ modicã excitauit. Cõpre
hendẽtes igiꝶ iudei barnabam. mltis
affectũ iniurijs trahebãt. ꝛ iudici ciui
tatꝫ puniẽdũ tradere festinabãt. Cõꝑ
to aũt ꝙ eusebiꝰ vir magnꝰ ꝛ potẽs de
genere neronis illuc aduenisset timue
rũt iudei ne ipꝫ de manibꝫ eoꝝ eripet.
ꝛ sic libeꝝ abire ꝑmitteret. Ligantes
igiꝶ funeꝫ in collo eiꝰ. extra portã cum
traxerũt. ꝛ ibidẽ ꝓtinꝰ ꝯbusserũt. De-
niqꝫ nec sic impij iudei satiati ossa eiꝰ i
quodã vase plũbeo recluserũt. i mare
eadẽ p̄cipitare volẽtes. Johes aũt di
scipulꝰ eiꝰ cũ duobꝫ alijs de nocte ꝯsur
gens ea rapuit. ꝛ in q̃dã cripta occulte
sepeliuit. Que ibidẽ vt ait sigibertus
vsqꝫ ad tẽpora zenonis impatoꝝ ꝛ ge
lasij pape ꝛ vsqꝫ ad annũ dñi. d. latue
rũt. Sed tunc ipo reuelante repta fue
runt. Beatꝰ aũt dorotheꝰ sic ait. Bar
nabas in roma xp̄ꝫ primum predica-
uit episcopus mediolanensis factus.

Legenda lxxvij. A
De sanctis Vito ꝛ Modesto.

Vitus dicitur a vita
Distinguit aũt Aug. in li-
bro d̄ ciuitate dei. triplex ge
nus vite. s. actuosum qd̄ ꝑti
net ad vitã actiuã. ociosum qd̄ ꝑtinet
ad ociũ spirituale vite ꝯtẽplatiue. ꝛ ex
vtroqꝫ ꝯpositũ. Et istud triplex genꝰ
vite fuit in eo. Vl' vitꝰ q̃si virtꝰ. i. ꝟtuo
sus. Modestꝰ q̃si stans i medio. hẽ
in medio ꝟtutꝫ. quãlibet eñ ꝟtutẽ tã-
q̃ꝫ mediũ circũstant duo vicia tãq̃ꝫ ex-
trema. Nã extrema prudẽtie sunt do-
lositas ꝛ fatuitas. Extrema tẽporãtie
desiderioꝝ carnaliũ adimpletio ꝛ oĩ-
moda sui afflictio. Extrema fortitudi
nis. pusillanitas ꝛ temeritas. extrema
iusticie crudelitas ꝛ remissio.

Vitus puer egregiꝰ ꝛ fidel. ꝫ an
noꝝ duodeciꝫ. in silicia marty
riũ passus est. Hic a p̄re crebo
verberaꝶ ex eo ꝙ idola cõtẽnebat. nec
ipa adorare volebat. Qd̄ audiẽs va-
lerianꝰ p̄fectꝰ. pueꝝ accersiuit. ꝛ sacrifi
care nolentem fustibꝫ cedi iussit. Bra
chia aũt ꝟberãtiũ ꝛ manꝰ p̄fecti arue-
runt. Clamauitqꝫ p̄fectꝰ. Ve mihi qꝛ
manuꝫ amisi. Cui vitus. Accedãt dij
tui ꝛ te sanent si possunt. Cui ille. Nũ
q̇d ꝛ tu facere vales h̄. Cui vitus. In
noie dei mei valeo. Staticꝫ ꝓ eo ora-
uit. ꝛ sanitatẽ sibi obtinuit. Dixitqꝫ p̄
fectꝰ p̄ri. Corripe pueꝝ tuũ ne male pe
reat. Tũc eũ in domũ ducẽs diuersis
musicoꝝ generibꝫ ꝛ puellaruꝫ lusibus
aliaiũqꝫ deliciaruꝫ generibus imuta-
tare animum pueri satagebat. Cum
aũt eum in thalamũ inclusisset. mira-
bilis odoris flagrantia inde exijt. que
patrẽ ꝛ totã familiã nimio odore per
fudit. Aspiciensqꝫ pater per hostiũ vi
dit septem angelos circa infantẽ stan
tes dixitqꝫ. Dij venerũt in domũ me-
am. Statimqꝫ cecatus est. Ad cuius
clamorẽ tota ciuitas lucana ꝯmota ẽ.
ita vt valerianus accurreret ꝛ quid si-
bi accidisset iterrogauit. Cui ille. De-
os vidi igneos ꝛ vultuꝫ eoꝝ ferre non
potui. Ad templum igiꝶ iouis deduci
tur. ꝛ pro recuperatiõe luminis thau-
rũ cũ cornibus aureis pollicetur. Sꝫ
cum nihil ꝓficeret. filiũ pro sanatione
sua rogauit. ꝛ lumen suis precibus re
cuperauit. Cum aũt nec sic crederet sꝫ
potius filiuꝫ occidere cogitaret. ange
lus dñi modesto pedagogo eiꝰ apꝑuit
ꝛ vt nauẽ ꝯscẽdẽs pueꝝ ad aliã terraꝫ
deduceret impauit. Quod cũ fecisset.
aq̄la eis ibidẽ cibũ afferebat. Et mul-
ta ibidẽ miracl'a faciebãt. Interea fili

us dyoclecianí impatoꝛꝭ a demõe arripit̃. ⁊ nisi vitꝰ lucanꝰ veniat se nunq̃ꝫ exire fatet̃. Vitꝰ q̄rit̃ ⁊ iuentꝰ ad impatorē ducit̃. Cui dioclecianꝰ. Puer puerũ meũ sanare vales. Cui ille. Nõ ego sꝫ dñs. Sta tiqꝫ sup eũ manꝰ iposuit. ⁊ ꝓtinꝰ ab eo demõ aufugit. ⁊ ait dioclecianꝰ Puer ꝯsule tibi ⁊ d̓ijs sacrifica ne mala moꝛte itereas. Qd̓ cũ ille recusaret. ⁊ i carcerē cũ modesto missꝰ fuisset subito ferri moles q̄ eis erat iposita cecidit. et carcer imenso lumie choꝛusca uit. Qd̓ cum impatoꝛi nũciatũ fuisset eductꝰ in clibanũ ardentē mittit̃. sꝫ tñ illesus egredit̃. Tũc leo t̃ribilis ad eũ deuoꝛadũ mittit̃. sꝫ tñ ab eo fidei v̓tute placat̃. tandē ipe cũ modesto ⁊ crescētia nutrice sua q̄ sp eũ secuta fuerat. in eculeũ suspēdi iubet̃. Sꝫ subito aer ꝑturbat̃. t̃ra ꝯcutit̃. tonitrua mugiũt. idoloꝝ tēpla coꝛruũt. ⁊ ml̓tos occidũt Impatoꝛ aũt territꝰ fugiēs pugnis se ꝑcutiebat dicens. Ve mihi q̓ ab vno puero victꝰ suꝫ. Illi aũt ab angelo ꝯtinuo soluti. iuxta qd̓dã flumē se iuenerũt ⁊ ibidē pausantes ⁊ oꝛantes aias dño reddider̃t. Quoꝝ coꝛꝑa ab aq̄lis custodita floꝛētia illustrꝭ matrona scõ vito reuelante repꝑit. ⁊ ea accipiēs honoꝛifice sepeliuit. Passi sᷓt ãt sb̓ dioclecianο q̄ cepit circa ãnos dñi. cclxxxvij.

Le. lxxviij. De scis Quirico ⁊ Julita

Quiricus querens arcũ. Vl̓a chisil qd̓ ē foꝛtitudo. ⁊ cus niger. vl̓a q̄ris qd̓ est hasta. vel a q̄riles qd̓ dr̃ sedile. Ipe em̄ fuit arcus. i. curuꝰ in sui hũiliatiõe. foꝛtꝭ i toꝛmētoꝝ passiõe. niger i sui d̓spectõe. hasta i inimici d̓bellatõe. dei sedile ex d̓i hitatõe. Hec em̄ in eo grã suppleuit que etas negauit. Julita iuuãs vita. qꝛ vita spũali vixit ⁊ ꝑ hanc multis ꝓfuit. A

Quiricꝰ fuit filꝰ iulite illustrissime matrone iconij. Que ꝑsecutiõeꝫ declinare volēs i tharsũ cilicie cuꝫ puero suo q̄rico q̄ erat triũ annoꝝ venit. Sꝫ tñ alexandro p̄sidi p̄sentat̃ in vlnis suis pueꝝ gestãs. Qd̓ due famul̓e sue vidētes fuger̃t. ⁊ eã ꝓtinꝰ reliq̃rũt. Preses igit̃ pueꝝ i vlnis suis suscepit ⁊ mr̃em sacrificare nolentē crudis neruis flagellari p̄cepit. Puer ãt mr̃eꝫ flagellari ꝯspiciens. amare flebat. ⁊ lamētabiles voces dabat. At p̄ses puerũ q̄ricũ i vlnas ⁊ sup genua ponēs eũ oscul̓ ⁊ alijs blãdicijs d̓mulcebat. Infans ãt ad mr̃eꝫ respiciēs p̄sidis oscl̓a abhoꝛrebat ⁊ caput cum indignatiõe auertēs. vultũ eius vngul̓ laniabat. ⁊ mr̃i ꝯsonas voces dabat. q. d. Et ego xp̄ianꝰ sũ. tãdē diu reluctãs p̄sidē i scapul̓ momoꝛdit. Tũc p̄ses idignatꝰ doloꝛe cruciatꝰ. puerũ ab alto ꝑ gradꝰ p̄cipitauit ita vt tribunali tenellũ cerebrũ adhereret. Julita vero filiũ ad regnũ p̄cessisse vidēs. leta grãs d̓o reddidit Tũc iulita iussa ē excoꝛiari. ⁊ bullienti pice ꝑfũdi ⁊ demũ capite trũcari. In q̄dã ãt legēda iuenit̃ q̓ q̄ricꝰ tyrannũ blãdiētē eq̄ vt minãtē ꝑuipēdēs xp̄ianũ se eē ꝯfitebat̃. f̓m q̄dē t̄ps elinguis ifantulꝰ. sꝫ i eo loq̄bat̃ spũssc̃ũs. Quē cũ p̄ses iterrogarꝫ q̄s eũ docuissꝫ ait: Tuã o p̄ses miroꝛ isipiaꝫ q̄ meã tãtillã cernēs etatulã. nec dũ t̄ꝑis circl̓o triennē ꝑcũctarꝭ q̄s me docuerit diuinã sapiam. Qui cum cederet̃ clamabat. Xp̄ianꝰ sũ. Et q̄tiēs h̓ clamabat totiēs vires iter toꝛmēta recipiebat. Preses ãt mr̃eꝫ cũ puero mēbratiꝫ scindi fec̃. ⁊ eoꝝ mēbra ne a xp̄ianis sepelirēt̃ dispergi mãdauit. Sꝫ tñ ab ãgelo sᷓt collecta. ⁊ nocte a xp̄ianis sepulta. Hoꝛũ coꝛꝑa tēpoꝛe ꝯstantini magni cuꝫ pax reddita eēt eccl̓ie. ab vna d̓ ancill̓ q̄ adhuc supererat reuelãt̃ ⁊ i d̓uotõe magna ab oi ꝑpl̓o hñt̃. Passi ãt sᷓt circa ãnos dñi. ccxxx. sb̓ alexãdro impatoꝛe.

Le. lxxix. A De scã Marina

Marina virgo vnica erat pr̄i suo. Cũ ãt pr̄ qd̓dã mõasteriũ itrassꝫ. mutauit hitũ filie sue vt ñ femia sꝫ masclꝰ videret̃. rogauitqꝫ abbatē ⁊ fr̃es. vt filium suũ vnicũ reciꝑēt. Quibꝫ eiꝰ p̄cibꝫ ãnuentibꝫ. i monachũ ē receptꝰ. ⁊ frat̃ marinꝰ ab oĩbꝫ est appellatꝰ. Cepit aũt

valde religiose viuere: ⁊ valde obedi-
ens esse. Cū aūt esset vigintiseptē an-
noꝝ. Et pat̃ eiꝰ se morti appropinq̄re
sentiret. filiā suā vocauit. ⁊ ipam i bo-
no ꝓposito ꝯfirmans p̄cepit. ne aliq̄n
alicui reuelaret ꝙ mulier eēt. Ibat igr̃
freq̄nter cum plaustro ⁊ bob⁹ ⁊ ligna
monasterio deferebat. Cōsueuerat āt
hospitari in domo cuiusdā viri. cuiꝰ fi
lia cū de quodā milite ꝯcepisset iterro
gata marinū monachū se violasse asse
ruit. Interrogatꝰ aūt marinus cur tm̄
flagiciū ppetrasset. se peccasse fatetur.
⁊ veniā p̄cat̃. Statim de monasterio
eiectus ad hostiū monasterij māsit. et
trib⁹ annis ibidem ꝑmanēs buccella
panis sustentabat̃. Postmodū filius
ablactat̃. abbati mittit̃. ⁊ marino edu
candus traditur. ⁊ ibidē cū eo ꝑ duos
annos ꝯmorat̃. Omnia aūt cū maxi-
ma patiētia recipiebat. ⁊ in oib⁹ gr̃as
deo referebat. Tandē eiꝰ humilitatis
⁊ patie frēs miserti eū in monasteriū
recipiūt ⁊ queq̧ officia viliora sibi in-
iūgūt. ipe aūt oia hilarit̃ suscipiebat.
⁊ cūcta patiēter ⁊ deuote agebat. Tā
dē in bonis opib⁹ vitā ducēs migra-
uit ad dñm. Cū aūt corpꝰ eiꝰ lauarent
⁊ in vili loco sepelire disponerēt. respi
cientes mulierē ipm esse viderūt. Stu
pefacti sunt oēs ⁊ ꝑterriti se in dei fa
mulā plurimū deliquisse fatent̃. Cur-
runt oēs ad tā grande spectaculū ⁊
veniā postulāt ignorātie ⁊ delicti. Cor
pus igit̃ eiꝰ in eccl'ia honorifice posue-
runt. Illa aūt q̄ famulā dei īfamaue-
rat a demone arripit̃. ⁊ scelus suū ꝯfi-
tens ⁊ ad sepulcrū ꝟginis veniens li-
beratur. Ad cuiꝰ tumulū ppl'i vndiq̧
confluunt. ⁊ multa miracula ibi fiunt
Obijt aūt. xiiij. kalendas iulij.

Legenda lxxx.

De natiuitate sc̄i Johānis baptiste.

Johannes baptista multiplr̃ noiat̃. Dicit̃ eñ ꝓ-
pheta. amicus sponsi. lucer-
na angelus. vox. helias. ba
ptista saluatoris. p̄co iudicis. ⁊ p̄cur-
sor regis. In ꝓpha designat̃ p̄rogati-
ua cognitōis. In amico sponsi prero-
gatiua dilectiōis. In lucerna ardenti
p̄rogatiua sanctitatis. In angelo p̄ro
gatiua virginitatis. In voce p̄rogati
ua hūilitatis. In helya p̄rogatiua fer
uoris. In baptista prerogatiua mira
bilis honoris. In p̄cone prerogatiua
predicatōis. In precursore prerogati
ua preparationis.

Natiuitas iohānis baptiste ab
archangelo gabriele h̄ mō an
nūcita fuit. Dauid eñ rex sic
habet̃ in historia scolastica volēs cul-
tū dei ampliare vigintiq̄ttuor sūmos
sacerdotes instituit. q̄rū tñ vnꝰ maior
erat. qui p̄nceps sacerdotū dicebatur
Statuit aūt sedecim viros de eleazar
⁊ octo d̄ itamar. ⁊ ƀm sortes dedit vni
cuiq̧ hebdomadā vicē sue. Abias āt
octauā hebdomadā habuit. de cuius
genere zacharias fuit. Erāt āt zacha-
rias ⁊ vxor eiꝰ senes ⁊ absq̧ liberis. Cū
ḡ zacharias templū dñi vt incensum
poneret ingressus fuisset. ⁊ mł'titudo
ꝑpl'i d̄foris expectaret. apparuit ei ga
briel archangelꝰ. Cū aūt zacharias i
eiꝰ visiōe timeret. ait angelꝰ. Ne time-
as zacharia. qm̄ exaudita est oro tua.
Propriū est ei bonoꝝ angeloꝝ ƀm qđ
dicit glosa. ex sua visiōe territos beni-
gna exhortatōe ꝓtinꝰ cōsolari. Ecōtra
mali angeli se in lucis angelos trāsfigu
rātes. si q̊s ex sui p̄sentia territos sense
rint. ampliori eos horrore cōcutiunt.
Annūciat igr̃ gabriel zacharie se filiū
habituꝝ. cuiꝰ nomē Johēs eēt q̄ vinū
⁊ sicerā ñ biberet. ⁊ añ dñz i spū ⁊ ꝟtu
te helie p̄cederet Johēs vocat̃ helias
rōe sitꝰ. q2 ābo in deserto. rōne victꝰ. q2
ambo victu parci. rōne cultꝰ. q2 ambo
vestitu inculti. rōne officij q2 ambo p̄
cursores. sz ille p̄cursor iudicis. iste sal-
uatoris. rōne zeli. q2 vtriusq̧ ꝟbuz q̄si
facula ardebat. Zacharias aūt ꝯside-
rās sui senectutē ⁊ vxoris sterilitatem
dubitare cepit. ⁊ more iudeoꝝ signum
ab angelo req̄siuit. Angelꝰ aūt ꝓ eo ꝙ
verbis suis nō credidit. ipm taciturni

tatis plaga ꝑcussit. B Notādū
aūt ꝙ dubitatio ꝯsueuit fieri ⁊ excusa-
ri. aliqñ ꝓpṫ ꝓmissoꝝ magnitudinē si
cut legiṫ de abraā. Cū eni dñs sibi ꝓ-
misissꝫ ꝙ semē suū terrā chanaan pos-
sideret. dixit ad eū abraā. Dñe deꝰ vñ
scire possum ꝙ possessurus sum eā. Et
rñdēs dñs. Sume inqͭ tibi vaccā tri-
ennē ⁊c̄. Aliqñ ꝓpṫ fragilitatꝭ ꝓpe ꝯsi
deratōēꝫ. sicut ptꝫ in gedeōe q̇ ait. Ob
secro mi dñe in q̊ liberabo isrl'. Ecce fa
milia mea infima est i manasse. ⁊ ego
minimꝰ in domo pr̄is mei. Et ex h̄ si-
gnū petijt ⁊ accepit. Aliqñ ꝓpṫ nature
impossibilitatē. sicut ptꝫ in sara. Cuꝫ
eni dixissꝫ dñs. reuertēs veniā ad te. ⁊
habebit sara filiū risit sara post ostiuꝫ
dicēs. Postq̄ꝫ ꝯsenui ⁊ dñs meꝰ vetu-
lus est ⁊c̄. Quid est g̊ ꝙ solꝰ zacharias
ex eo ꝙ dubitauit plagā incurrit. cum
ibi esset ⁊ magnitudo ꝓmissiōis ⁊ cōsi
deratio ꝓprie fragilitatꝭ qua talē filiū
se habituꝝ indignū reputabat ⁊ ipos-
sibilitas natural'. Hoc m̄l'tiplici ꝺ cā
factū fuisse putaṫ. Prio ꝺm Bedā qm̄
discredēdo locutꝰ est. ideo silētio plecti
tur vt tacēdo credere discat Scḋo q̊ni
am iō mutꝰ effectꝰ ē vt maiꝰ miracu
lū in natiuitate filij appareret. Cū enī
in natiuitate iohis pr̄i loq̄la redditur
miraculū miracl'o cumulaṫ. Tercio qꝛ
ꝯgruū fuit vt voceꝫ amitteret qñ vox
nascebaṫ ⁊ legi silētiū iponebaṫ Quar
to qm̄ ipe a dño signū petijt ⁊ ipaꝫ ta-
citurnitatē in signū accepit. Cū āt za-
charias foras ad populū exissꝫ ⁊ eū fa
ctū mutū viderēt: cognouerūt ipo inu
ente ꝙ visiōēꝫ vidisset in tēplo. Cōple-
ta aūt septimana officij sui abijt i do-
mū suā. ⁊ ꝯcepit elizabeth. ⁊ mēsibus
q̇nq̄ꝫ se occultauit. qꝛ sicͭ ibi dicͭ Amb.
partus sui erubescebat etatē ne in sene
ctute vacasse libidini videreṫ. ⁊ tamen
gaudebat sterilitatꝭ carere opprobrio
quia opprobrium est mulieribus non
habere ꝓmium nuptiaꝝ. ꝓpter quod
nuptie celebranṫ. et carnal' coitꝰ excu-
saṫ. Mēse aūt sexto btā maria q̄ iā do
minū ꝯcepat ꝯgtulās ꝟgo fecūda ab
late sterilitati et ꝯpatiēs senectuti vēit
ad elizabeth. Et cū eā salutasset btūs
iohānes iā spūsctō repletꝰ sensit filiuꝫ
ꝺi venire ad se. ⁊ ꝑ gaudio i matrꝭ vte
ro exultauit ⁊ tripudiauit. ⁊ motu salu
tauit quē voce nō potuit. Exultauit eī
q̄si gestiēs salutare ⁊ dño suo assurge-
re. Māsit g̊ ꝟgo btā cū ꝯgnata sua tri
bus mēsibꝫ mistrās ei natūq̄ꝫ pueꝝ su
is sctis manibꝫ de ṫra leuauit. vt hꝛ̄ in
hyst. schol'. ⁊ q̄si morē gerule officiosis
sime ꝑegit. C Hic dñi ꝑcursoꝛ be
atus nouē spēal'r ⁊ singulariṫ ꝑuilegijs
claruit. Nā idē angelꝰ q̇ dñm annūcia
uit ipm annūciauit. In vṫo mr̄is exul
tat. Mr̄ dñi ipm a ṫra leuat. Linguā
pr̄is reserat. Baptismū ꝑmꝰ ordinat.
Xp̄m idice demōstrat. Xp̄m manibꝰ
suis baptizat. Ip̄m ꝑ oibꝫ laudat xp̄s
In limbo positꝭ xp̄m vētuꝝ ꝑnūciat.
Propṫ hec nouem ꝑuilegia vocaṫ ab
ipo dño ꝓpha ⁊ plꝰ q̄ꝫ ꝓpha. Chryso.
etiā q̄re dicaṫ plꝰ q̄ꝫ ꝓpha sic ait. Pro-
phete ē būficiū ꝓphetie a ꝺo accipe nū
q̇d ꝓphe ē bñficiū baptismatꝭ ꝺo da-
re. Prophete ē vt ipe ꝺ deo ꝓpheter. nū
q̇d ꝓphete ē vt deꝰ ꝺ illo ꝓpheter. oēs
ꝓphete ꝓphauerṫ ꝺ xp̄o. de ill' āt ꝓphe-
tatū nō ē. Ip̄e āt nō solū ꝓphetauit de
xp̄o sꝫ etiā alij ꝓphe ꝓphetauerṫ ꝺ illo.
Oēs portitores ꝟbi fuerūt. iste aūt ipa
vox. Quātū aūt ipa ꝓximioꝛ ꝟbo nō
tñ ꝟbū. tm̄ iohes ꝓpinq̇oꝛ xp̄o ñ tñ xp̄s
Scḋꝫ Amb. laus iohis ex q̇nq̄ꝫ col
ligiṫ vel ꝯp̄hēdiṫ. s. ex ꝑentibꝫ. ex mira-
cul'. ex moribꝫ. ex mūere ⁊ ex ꝑdicatōe.
Laus aūt ꝑentū ꝺm eūdē amb. ex q̇n-
q̄ꝫ manifestaṫ. Ait ei sic. Plēa laudatō
est q̄ genꝰ i moribꝫ. mores i eq̇tate. offi
ciū i sacerdotio. factū i mādatꝭ. iudiciū
in iustificatōibꝫ ꝯp̄hēdit. Scḋo ex
miracul'. Quoꝝ q̄dā fuerūt añ eiꝰ ꝯce
ptōēꝫ i vṫo. s. angelica ānūciatio. nois
ipositio. ⁊ loq̄le pr̄is amissio. Quedaꝫ
q̄ꝫtū ad eiꝰ ꝯceptōēꝫ i vtero. s. sup̄natu
ral' ꝯceptio. eiꝰ i vtero sctificatio. ⁊ ꝓ-
phetal' doni repletio. Quedā q̄ꝫtū ad
eiꝰ natiuitatē ex vtero. scꝫ vtriusq̄ꝫ ꝑen
tis spūs ꝓphalis adeptio. qꝛ ⁊ mr̄ no-

men sciuit ꝛ pr̄ canticū edidit. Loq̄le pr̄is reseratio ꝛ spūssc̄ti repletio. Uñ ꝛ zacharias pr̄ ei⁹ replet⁹ ē spūsc̄tō ꝛc̄. Amb. Respice iohez q̄nta vis sit i ei⁹ vocabulo cui⁹ nūcupatio reddidit mu to vocē. pr̄i plem. ꝓplo sacerdotē. Pr̄⁹ em̄ erat tacēs lingua. steril' filio. puat⁹ officio. At vbi iohes nascit̄. fit repēte pr̄ ꝓpha. loq̄la vsum recipit. plez a spū sctō suscipit. sacerdotē functō recoḡscit

Tercio ex morib⁹. q: sc̄tissime vite fu it. De cui⁹ sc̄titate dic̄ Chrisf. Cōuersa tio iohis oim vitā culpabilez faciebat apparere. Queadmodū em̄ si videres albā vestē dicꝫ satis cādida vestis. Si ꝟo posuerꝫ eam iuxta niuē incipit tibi sordida apparere. ꝛ si ꝟe sordida nō ē. Sic q̄ntū ad cōparationē iohis ois hō videbat̄ imūdus. D Cui⁹ q̄dem sc̄titas triplex habuit testimoniū. Pri mo a supcelestib⁹. i. ab ipa trinitate.

Et pmo a pr̄e q̄ vocat eū angelum Malach. ij. Ecce ego mitto angelum meū ꝛc̄. Angel⁹ āt nomē est officij nō nature. Et iō d̄r angel⁹ rōne officij. ex eo ꝙ oim angeloꝝ officiū exercuisse vi/ det̄. Habuit em̄ officiū seraphin. Int̄ pretat̄ em̄ seraphin ardens. q: illi nos ardētes faciūt ꝛ i dei amore pl⁹ ardēt. Et de iohe d̄r in eccl'ia. Surrexit hely as q̄si ignis ꝛc̄. Ipe em̄ venit in spū ꝛ ꝟtute helye. Scd̄o habuit officiū che/ rubin. Cherubin em̄ interp̄tat̄ pleni/ tudo scie. Et iohes d̄r lucifer Job. xxx viij. ex eo ꝙ fuit termin⁹ noctꝫ ignoran tie ꝛ initiū lucꝫ gr̄e. Tercio habuit of/ ficiū thronoꝝ q̄ꝝ officiuz est iudicare. Et de iohe d̄r ꝙ arguebat herodē di. Nō licet tibi hr̄e vxorē fr̄is tui. Quar/ to habuit officiuz dn̄ationū q̄ docent nos erga subditos dn̄iuz gerere. Et io hānes erga subditos habebat̄ i amo/ re. erga reges i timore. Quito officiuz pncipatuū. q̄ docēt nos supiores reue/ reri. Et iohes de se dicebat. Qui ē ter ra est de terra loq̄t̄. De xp̄o aūt. Qui d̄ celo venit sup oēs est. Itē. Cui⁹ nō suz dign⁹ soluere corrigiā calciamēti eius. Sexto officiū ptātuz p q̄s ptātes ae/ ree vel ɜrie arcent̄. q̄ nō potuerūt noce re sibi iā sc̄tificato. A nob etiā arcebat cū ad baptismū pnie nos disponebat. Septimo officiū ꝟtutū p q̄s fiūt mi/ racula. ꝛ btūs iohes m'lta miracula in seipo ond̄it. Magna ei miracula mel siluestre ꝛ locustas edere. pilos came/ loꝝ induere. ꝛ hmōi. Octauo officiuz archāgeloꝝ q̄ñ reuelabat maiora. sic̄ ea q̄ spectāt ad nr̄am redēptionē. cū di cebat. Ecce agn⁹ dei ꝛc̄. Nono officiuz angeloꝝ. q̄ñ annūciabat minora. sicut ea q̄ spectāt ad mores. vt illud. Peni/ tētiā agite ꝛc̄. Itē. Neminē ɔcutiatis ꝛc̄. Scd̄o habuit testimoniū a filio. sicut patꝫ Matth. xj. vbi eū xp̄s m'lti pliciter ꝛ mirabil'r cōmēdat dicēs int̄ cetera. Inter natos m'lieꝝ nō surrexit maior iohe baptista. Petr⁹ damiani. Ab illo ꝟbo iohānis sunt deprompta preconia. p q̄d fundata ē arida. ꝛ mo/ uent̄ sydera. ꝛ sunt cōdita elementa.

Tercio a spūsctō cū p patrē suū dixit Tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis. ꝛc̄. Scd̄o a celestib⁹. i. ab angel'. sic̄ pꝫ Lu. j. vbi eū āgel⁹ m'ltipl'r ɔmēdabat ondens q̄nte sit dignitatꝫ. q̄ ad deū cū dicit. Erit em̄ magn⁹ corā dn̄o. Quā/ te sc̄titatis q̄ ad seipm cū subdit. Ui/ nū ꝛ sicerā nō bibet. ꝛ spūsctō replebit̄ ex vtero mr̄is. Quāte vtilitatꝫ q̄ ad p ximū cū dicit. Et m'ltos filioꝝ isrl' cō/ uertet ꝛc̄. Tercio a subcelestib⁹ id est ab hoib⁹. sicut a pr̄e suo ꝛ vicinis. cum dicebāt. Quis putas puer iste erit ꝛc̄.

E Quarto cōprehēdit̄ laus Johā/ nis ex munere. Habuit em̄ mun⁹ i sta/ tu. in vtero. in egressu ex vtero. in mū/ di pgressu. ꝛ in mūdi egressu. In vte ro habuit triplex mirabile mun⁹ gr̄e. Primo gr̄am q̄ in vtero sc̄tificat⁹ fuit. Uñ fuit añ sctūs q̄ʒ nat⁹ Hieremi. j. Priusq̄ʒ te formarē in vtero noui te et añq̄ʒ exires de ventre sc̄tificaui te. Se cūdo gr̄am q̄ ꝓphetare meruit. sic̄ q̄ñ i vtero mr̄is exultās deū adesse coḡuit. Uñ Chrys. volens ond̄ere q̄liter fue/ rit plusq̄ʒ ꝓpha dic̄. Prophete ē p meri to ɔuersatois ꝛ fidei ꝓphetiā accipere.

Nunq̇d ꝓphete fuit vt ꝑus fieret ꝓphe
ta q̄ꝫ hō. Et qꝛ ꝯsuetudo erat vt ꝓphe-
te inungerent᷑. tūc qñ btā virgo Eliza
beth salutauit xp̄s iohānē in vtero in
ꝓphetā inunxit. ꝭm qꝺ̄ dic̄ Chryſ. in
hec ꝟba. Jō xp̄s fecit Mariā salutare
Elizabeth. vt sermo ꝓcedēs de vtero
matris vbi habitabat dn̄s. ⁊ ꝑ aures
Elizabeth ingressus descēderet ad io
hānē. vt illic eū vngeret i ꝓphetā. Ter
cio grām q̄ suis meritꝭ matri ꝓphetie
spm̄ tradidit. Vñ Chryſ. volens ostē
dere q̄liter fuit plusq̄ꝫ ꝓpheta ait. Quis
ꝓphetaꝝ cū esset ꝓpheta ꝓphetā facere
potuit. Helyas q̇dem vnxit heliseum
in ꝓphetā nō tñ ꝓphetādi grām ꝯtulit
Iste aūt in vtero mr̄is exñs diuini in-
troitꝰ sciam mr̄i donauit ⁊ os illiꝰ i ver
bo ꝯfessionis aperuit. vt cuiꝰ nō vide-
bat ꝑsonā cogſceret dignitatē dicens.
Vñ hoc mihi vt mr̄ dn̄i mei vēiat ad
me. In egressu ex vtero habuit tri-
plex munꝰ grē. qm̄ ortus eiꝰ fuit mira-
culosus sanctꝰ ⁊ iocūdꝰ. Quia miracu
losus excludit᷑ defectꝰ impotētie. qꝛ san
ctus reatꝰ culpe. qꝛ iocundꝰ lamētū mi
serie. Celebrat᷑ aūt ortus eiꝰ siue natiui
tas ꝭm magr̄m Guilhelmū altisiodo.
triplici rōne. Primo rōne sctificatōis i
vtero. Scđo rōne dignitatꝭ in officio.
Ipe em̄ tanq̄ꝫ lucifer venit. ⁊ eternum
gaudiū nobis ꝑmꝰ nunciauit. Tercio
rōne iocūditatis in ortu suo. Dixerat
em̄ angelꝰ. Et multi in natiuitate eius
gaudebūt. Et iō dignū est vt ⁊ nos in
natiuitate eiꝰ gaudeamꝰ. In ꝓgres
su habuit silr̄ mltiplex munꝰ. In h̄ āt
patēt eius excellētissima ⁊ diuersa mu
nera grē. qm̄ habuit ꝑfectionē oim̄ san
ctoꝝ. Nam ꝓpheta fuit qñ dixit. Qui
post me venturꝰ est ⁊c̄. Plusq̄ꝫ ꝓpheta
qñ xp̄m digito demōstrauit. Apl's. qꝛ
a deo missus fuit. Apl's em̄ idē est qꝺ̄
missus. Vñ. Fuit hō missus a deo ⁊c̄.
Martyr. qꝛ ꝓ iusticia mortē sustinuit.
Cōfessor. qꝛ ꝯfessus est ⁊ nō negauit.
Virgo Vñ ⁊ ꝓpter ipiꝰ virginitateꝫ
angelꝰ est appellatꝰ Malach. ij. Ecce
ego mitto angelū meū ⁊c̄. In egres
su ꝺ̄ mꝺ̄o habuit triplex munꝰ. Quia
efficit᷑ martyr inuictꝰ. Tūc em̄ palmā
martyrij adeptꝰ est. Dirigit᷑ nūcius ꝑ-
ciosus. Ipe em̄ tunc illis q̇ erant i lim
bo ꝑciosum nunciū attulit. scꝫ de aduē
tu xp̄i ⁊ redēptōe ipoꝝ. Et colitur exi-
tus gl'iosus. Eius em̄ exitus de oibus
q̇ ad limbū descēderunt specialit᷑ ab ec
clesia solēnizat᷑ ⁊ gl'iose colitur. F

Quinto ex ꝑdicatōe. Circa cuiꝰ ꝑdi
cationē angelꝰ q̄ttuor ponit cū dicit. et
multos filioꝝ isrl' ꝯuertet ad dn̄m de-
um ipoꝝ ⁊ ipe ꝑcedet ⁊c̄. scꝫ fructū. or-
dinē. virtutē. ⁊ finē. sicut patꝫ in lr̄a.

Et notādū q̄ ꝑdicatio iohānis tri-
pliciter fuit cōmēdabil'. Ipe nāq̄ꝫ ꝑdi
cauit feruēter. efficaciter. ⁊ prudēter.

Feruēter cū dicebat. Genimina vi-
peraꝝ ⁊c̄. Qui q̇dem feruor fuit inflā-
matus charitate. qꝛ erat lucerna ardēs
Vñ dicit in ꝑsona ipsiꝰ Hieremias.
Posuit os meū quasi gladiū acutum.
Informatꝰ veritate quia erat lucerna
lucens. Unde Johānis. v. Uos mi-
sistis ad Johānē. ⁊ ille ꝑhibuit testi-
moniū veritati. Directꝰ discretōe siue
scientia. Unde turbis ⁊ publicanis et
militibꝫ ꝭm vniuscuiusq̄ꝫ exigētiā pro-
priā legem dedit. Firmus constantia.
Unde ⁊ taꝫ cōstanter predicauit q̄ ex
hoc vitam amisit. Hec em̄ q̄ttuor de-
bet habere zelus ꝭm qꝺ̄ dicit Bernar
dus. Zelum tuū inflāmet charitas. in-
formet veritas. regat sciētia. ⁊ firmet
constātia. Secūdo efficaciter. quo-
niam ad predicationē eius multi con-
uersi sunt. Predicauit em̄ verbo ꝑ assi
duitatem doctrine. ⁊ exemplo ꝑ sancti
tatem vite. ꝑdicauit ⁊ ꝯuertit meritis
⁊ orōnibus deuotis. Tercio prudē
ter. Cuius prudētia predicatiōis i tri
bus fuit. Primo in eo q̄ vsus fuit cō-
minatōibus. vt malos terreret dicēs.
Jam em̄ securis ad radicē arboris po
sita est. Scđo ꝓmissionibꝫ. vt bonos
alliceret dicens. Pniam agite ap. e. re.
ce. Tercio moderatōibꝫ vt mediocres
paulatiꝫ ad ꝑfectionē attraheret. Vñ
turbis ⁊ publicanis ⁊ militibꝫ leuia i-

ponebat vt postmodũ ad maiora ꝓue-
berent. turbis vt opib᷒ misc̄die insiste-
rent. publicanis vt se ab alienoꝝ appe-
titu abstinerēt. militib᷒ vt neminē con-
cuterēt. nulli calũniã facerēt ꝛ suis sti-
pēdijs ꝯtenti eēnt. B Et notãdũ
ꝙ sctũs Johes euãgelista hac die mi-
grauit ad dñm. ſ; ecclia ipi᷒ festũ i ter-
ciũ diē post xp̄i natiuitatē celebrãdũ i-
stituit. qꝛ tũc ei᷒ ecclia d̄dicata fuit. Et
solēnitas natiuitatꝫ bti Johis bapti-
ste in suo die remãsit. Nimiꝝ. qꝛ hec di-
es ab angelo gaudio natiuitatꝫ ꝑcur-
soris autēticat᷒ fuit. Nõ aũt dogmati-
zandũ ē ꝙ euangelista baptiste cesserit
tãq̄ minor maiori. Nõ ei decēs est q̇s
eoꝝ maior sit disputare. Qd̄ etiã q̄dã
exēplo diuitus ē ostẽsum. Erãt em̄ vt le-
giẗ duo doctores theologi. q̊ꝝ vn᷒ Jo-
hãnē baptistã. alter ṽo Johem euãge-
listã ꝑferebat. Tandē sup̲ h̊ solēni di-
sputatõe indicta q̇libet valde solicitus
erat auctitates ꝛ efficaces rões iuenire
q̇b᷒ suũ Johez posset ꝑferre. Aduenie-
te ãt disputatõis die. q̇libet sctõꝝ emu-
latori suo apparuit. eiq̄ dixit. Bñ cõ-
cordes sum᷒ in celis. de nob̄ nõ dispute-
tis i terrꝫ. Tũc illi sibi adinuicē ꝛ omi
ꝑplo visionē publicauerũt. ꝛ dñm bñ-
dixerũt. Paul᷒ hystoriograph᷒ lõgo-
bardoꝝ romane ecclie dyacon᷒ ꝛ cassi-
nēsis monach᷒. cũ deberet q̄dã vice ce-
reũ ꝯsecrare. fauces ei᷒ rauce facte sũt.
cũ ꝑ̇us vocalis eēt. Vt g̊ vox sibi resti-
tuereẗ hymnũ. scꝫ. Vt qant laxis ꝛc̄.
ad honorē bti Johis cõposuit. Vbi i
ꝑ̇ncipio petit sibi vocē restitui. sic̄ ꝛ Za-
harie restituta fuit. Ossa mortuoruꝫ
aĩaliũ vndecũq̄ collecta in hac die ab
aliq̇b᷒ cõburunẗ. Cui᷒ duplex ē cã. vt
ait Johes beleth. Vna ē ex antiq̄ in-
stitutõis obſ̄uantia. Sũt em̄ q̄dã aĩa-
lia q̄ dracones vocanẗ. q̄ in aere volãt.
in aq̇s natãt. in t̄ra ambulãt. Quãdo
q̄ aũt dũ ꝑ aera ambularēt ad libidi-
nē ꝯcitabanẗ. ꝛ in puteis ꝛ aq̇s fluuia-
lib᷒ sperma iactabãt ꝛ inde seq̄baẗ le-
talis ann᷒. Cõtra h̄ g̊ istud iuentũ fu-
it remediũ vt de ossib᷒ aĩaliũ rogus fi-
eret. ꝛ sic talia aĩalia fum᷒ fugaret. Et
qꝛ istud maxie h̊ tp̲e fiebat. iõ istud ad-
huc ab aliq̇b᷒ obseruaẗ. Alia cã est ad
repñtandũ. qꝛ ossa scti Johis in seba-
ste ciuitate ab ifidelib᷒ cõbusta fuerũt.
Feruntẗ etiã facule ardentes. qꝛ Jo-
hãnes fuit lucerna ardēs ꝛ lucens. Et
rota vertiẗ. qꝛ sol tũc i circulo descēdit
ad significandũ ꝙ fama Johis q̇ xp̄s
putabaẗ descēdit. ſm qd̄ ip̄e testimoni-
um ꝑhibuit dicēs. Me optet minui il-
lũ aũt crescere. Hoc significatũ est ſm
qd̄ dic̄ Aug᷒. in eoꝝ ortib᷒ ꝛ in eorum
mortib᷒. In eoꝝ ortib᷒. qꝛ circa natiui-
tatē Johis dies incipiũt decrescere. cir-
ca natiuitatē xp̄i crescere. Juxta illud
Solsticiũ decimo xp̄m preit atq̄ Jo-
hãnē. Itē in eoꝝ mortib᷒. qꝛ corp᷒ xp̄i
in cruce fuit exaltatũ. corp᷒ Johis ca-
pite minoratũ. Refert Paul᷒ in hysto-
ria lõgobardoꝝ. ꝙ rocharith rex lõgo-
bardoꝝ iuxta eccliam scti Johis ba-
ptiste cũ mlto ornatu sepult᷒ fuit. Qui-
dam ṽo cupiditate illect᷒ nocte sepul-
chrũ apiens abstulit vniuersa. Cui be-
atus Johes apparēs dixit. Cur ausus
fuisti tangere mihi cõmissum. Eccliaꝫ
meã de cetero ingredi nõ valebis. Qd̄
vtiq̄ sic euenit. Nã qñcũq̄ ꝑdictã eccle-
siã itrare volebat q̄si a validissimo pu-
gile guttur ei᷒ feriebaẗ. ꝛ sic subito re-
tro ruebat. Legenda. lxxxj.

De sctis Geruasio ꝛ Prothasio.

Eruasius a gerar qd̄
g est sacrum ꝛ vas. vel a geua
qd̄ est incolat᷒ ꝛ syor ꝑuul᷒
q̄si sacer ꝑ vite meritũ. vas
ꝑ ṽtutũ receptaculũ. ꝑegrin᷒ ꝑ mundi
ꝯtemptũ. ꝑuul᷒ ꝑ sui despectũ. Pro-
thasi᷒ a ꝓthos qd̄ ē ꝑ̇mũ. ꝛ syos de᷒. si-
ue diuin᷒. vel a ꝓcul ꝛ stasis. i. positio.
q̄si ꝑ̇m᷒ ꝑ dignitatē. diuin᷒ ꝑ dilectõez
ꝓcul posit᷒ a mũdi affectõe. Hoꝝ pas-
sionē Ambrosi᷒ in libello ad caput eo-
rũ posito scꝑ̇tã iuenit. A
Eruasi᷒ ꝛ Prothasi᷒ gemi frēs
g filij fuerunt scti Vitalis. ꝛ btē
Valerie. q̇ oĩa sua paup̲ib᷒ ero

gātes manebāt cū sctō nazario q̄ apō ebrudunū oratoriū ꝯstruebat. ⁊ ei celsus puer lapides porrigebat. ꝙ ꝟo nazarꝰ iā celsum habuisse narraṫ. forte ꝑ anticipatōez accipiṫ. cū lōge pꝰ eū sibi fuisse oblatū ex hystoria nazarij colligaṫ. Cū aūt oēs ad neronē ipatorē ducerenṫ seq̄baṫ eos eiulans puer celsus. Quē cū vnꝰ militū alapis cederet ⁊ cedentē nazarꝰ increparet. irati milites nazariū calcibꝫ ceciderūt. ⁊ ipz cū aliis in carcere recluserūt. ⁊ postmodū i mare ꝑcipitauerūt. Geruasiū ꝟo ⁊ ꝓthasium mediolanū duxerṫ. Nazarꝰ ꝟo miraculose liberatꝰ mediolanuz venit.

Eo tpe superueniēte comite astasio q̄ ꝯ marchomānos ꝓficiscebaṫ ad bellum deoꝝ cultores eidē occurrerṫ. asserētes ꝙ dij sibi r̄ndere ꝯtēnerēt nisi pus geruasiꝰ ⁊ ꝓthasiꝰ imolarēt. ꝯtinuo igr tenenṫ ⁊ vt sacrificēt iuitanṫ. cui cū geruasiꝰ oīa idola surda ⁊ muta diceret. ⁊ ipz ab oīpotēte deo victoriā req̄rere debere doceret. iratꝰ tādiu eū plūbatis cedi iussit q̄diu spm̄ exalaret. Deide ꝓthasiū accersiri feč. eiq̄ dixit. Miꝶ vel tu viuere stude. ⁊ noli cū fratre tuo mala morte ꝑire. Cui ꝓthasiꝰ Quis ē miser ego q̄ te nō timeo. aut tu q̄ me timere ꝓbaꝛ. cui astasiꝰ. Ego te miꝶ hō quō timeo. cui ꝓthasiꝰ. In h̄ me timere et te ledi ꝓbaꝛ. si ñ sacrificauero dijs tuis. Si eñ te ledi a me neq̄q̄ timeres. nūq̄ ad sacrificiū idoloꝝ me ipe cōpelleres. Tūc eū comes i eculeuz suspēdi ꝑcepit. Cui ꝓthasius. Nō tibi comes irascor q̄m cecos ocl'os tui cordis attēdo. q̄n potiꝰ tui misereor. q: nesc̄ q̄d facias. Age igiṫ q̄d cepisti vt mihi cū fr̄e meo occurrere possit benignitas saluatoris. Tūc comes iussit euz decollari. Philippꝰ aūt fuꝰ xp̄i cū filio suo corpa eoꝝ rapuit ⁊ occl'te i domo sua i archa saxea sepeliuit. ⁊ libellū eoꝝ ortū finē ⁊ vitā ꝯtinētē ad eoꝝ caput posuit. Passi sunt āt sub nerone q̄ cepit circa annū dn̄i q̄nq̄gesimūseptimuz. Hoꝝ corpa multo tpe latuerūt. s; tpe bti Amb. h̄ mō repta fuerūt. Ambrosio nāq̄ i ecclesia sctōꝝ naboꝛ ⁊ felic̄ i orone posito. ita vt nec vigilaret apte. nec dormiret integre. apparuerṫ ei duo pulcherrimi iuuenes vestibꝫ cādidis. i. collobio ⁊ pallio induti. caligulis calciati. secuz manibꝫ extēsis orātes. Orauit igr ambrosiꝰ vt si ē illusio nō vltra appareat si aūt ꝟitas denuo reueleṫ. Sili igr mō canēte gallo orātes secū iuuenes apparuerūt. Tercia ꝟo nocte defecto iā corpore ieiunijs nō dormiēti s; stupēti cū tercia sibi appuere ꝑsona q̄ siłis paulo apl'o videbaṫ. fm̄ ꝙ in pictura ꝓspexerat. Illisq̄ tacētibꝫ apl'us sibi dixit. Isti sūt q̄ nihil terrenū ꝯsiderātes monita mea secuti sunt. Quoꝝ corpa i eo loco repies in q̄ stas. Duodecim pedū altitudie terra coopta archā inuenies ⁊ ad caput eoꝝ libellū in q̄ ortꝰ eoꝝ cōtineṫ ⁊ finis. Cōuocat; igr vicinis episcopis. ipe pōr ꝑre fossor accessit. ⁊ oīa ꝓvt dixerat sibi paulꝰ iuenit. Et lic; iā tricēti anni ⁊ vltra fluxissent. ita tñ corpora eoꝝ sūt repta. ac si ipa hora ibidē fuissent posita. Insup ꝟo odor suauissimꝰ ⁊ mirabiṫ inde fragrabat. B

Cecꝰ aūt q̄dā tangēs feretrū illuminatꝰ ē. Et m'lti alij merit; eoꝝ curati sṫ. In hoꝝ sollēnitate pax inter lōgobardos ⁊ romanū ipiuz reformata fuit. ⁊ iō Gregꝰ. papa. loq̄ṫ dn̄s pacē in plebē suā. in introitu misse cantari instituit. Vñ ⁊ officia ꝑtiz sctis ꝯueniūt. ꝑtim euētibꝫ q̄ ipis ꝯtigere diebꝫ. Refert augustinꝰ in lib. xx. de ciui. dei. ꝙ ipo pn̄te ⁊ ipatore ⁊ m'lta turba. q̄dam cecus apud mediolanū ad corpa martyrum geruasij ⁊ ꝓthasij lumē recepit. Vtrū aūt sit ꝑdictꝰ cecꝰ an aliꝰ ig̃raṫ. Idē q̄z refert ibidē ꝙ q̄dā iuuenis i villa victoriana q̄ ab ipōregio triginta miliaribꝫ distat cū in q̄daz flumie equū lauaret. ꝯtinuo diabolꝰ eū vexauit. ⁊ i flumen taq̄ mortuū ꝓiecit. Cū aūt vespe i ecclesia beatoꝝ geruasij ⁊ ꝓthasij q̄ ꝓpe erat cātareṫ. ille vocibꝫ illis q̄si ꝑcussus cū grādi fremitu ecc'liam intrās altare tenebat. ita amoueri ñ valēs taq̄ si ibidē alligatꝰ fuisset. Et cū demō vt inde

exiret adiuraret. ille se eiꝰ mēbra am-
putare cū exiret minabat. Cū ꝗ adiu-
ratus exiret. oculꝰ eiꝰ in maxillaꝫ fusus
tenui venula depēdebat. ſꝫ i locū ſuuꝫ
sicc̄ potuerūt oculū reuocarunt. Et ecce
intra paucos dies meritꝭ ſctōꝝ geruaſij ⁊ ꝓthaſij plene ſanatꝰ ē. Ambro. qꝫ
in ꝑfatōe ſic ait. Hi ſūt q̄ vexillo celeſti
ſigni victricia aplī arma ſumpſerāt. ⁊ a
mūdanis nexibꝫ abſoluti neq̄ſſimi ho
ſtis viciōꝝ acieꝫ ꝓſternētes liberi. ⁊ expe
diti xp̄m dn̄m ſīt ſecuti. O q̄ felix ger-
manitas q̄ ſacrꝭ iherēdo eloquijs nul-
lo potuit inꝑpolari ꝯtagio. O q̄ glīoſa
certamis cā. vbi pꝫiter coronāt q̄s vnꝰ
vterꝰ matꝰ effudit.

Legenda. lxxxij. A

De ſctis Johāne ⁊ Paulo.

Ohannes et paulus
i ꝓmicerij ⁊ ꝑpoſiti cōſtātie
filie ꝯſtātini auguſti fuerūt.
Eo āt tp̄e cū gēs cythica daciā ⁊ traci
am occuparet ⁊ gallicanꝰ dux romani
exercitꝰ ꝯ ꝑdictā gētē mitti deberet. cō
ſtātiā filiā ꝯſtātini ꝓ mercede laboris
ſibi in vxorē dari petebat. Qđ etiā ro-
mani ꝓncipes inſtātiꝰ fieri poſtulabāt
Pr̄ aūt plurimū triſtabat. ſciēs filiā ſu
am poſtq̄ a btā agnete ſanata fuerat
in ꝟginitatꝭ ꝓpoſito poſitā facilꝰ occi-
di poſſe q̄ ad ꝯſenſuꝫ iclinari. Virgo
tn̄ de dō ꝯfidēs pr̄i ꝯſuluit. vt eaꝫ ſibi
ſpōdeat cū victor rediret. Verūtn̄ du
as filias ſuas q̄s ex vxore defūcta ſuſce
perat. idē gallicanꝰ ſecū manere ꝑmit-
teret. vt ꝑ eas mores ⁊ votū pr̄is ſcire
poſſet. Et ipā duos ꝑpoſitos ſuos io-
hānēꝫ ⁊ paulū ſibi ꝯcederet. in ſpe q̄ſi
maioris firmitatꝭ. rogās deū vt ipꝫ et
filias ꝯuerteret. Qđ vbi oibꝫ placuit.
gallicanꝰ aſſūptꝭ iohe ⁊ paulo ⁊ copio
ſo exercitu ꝓficiſcit. Sꝫ tn̄ a cythicaꝝ
gēte eiꝰ exercitꝰ frāgit. ⁊ i vrbe traciaꝝ
ab hoſtibꝫ obſidet. Tūc accedētes io-
hānes ⁊ paulꝰ eidē dixerūt. Fac votuꝫ
deo celi. ⁊ eris victor melior q̄ fuiſti.
Qđ cū feciſſet. iuuenis i humero ferēs
crucē ſtati ſibi apparuit eiq̄ dixit. Su
me gladiū tuū ⁊ ſeq̄re me. Quē ille ac-
cipiēs ꝑ media caſtra iuit. ⁊ ad regē vſ
q̄ deueniēs. illūq̄ occidēs. ſolo timo-
re vniuerſuꝫ exercitū ſubiugauit. ⁊ ro-
manis tributarios fecit. Duo qꝫ mili
tes armati eidē apparētes eū hicinde
ꝯfirmabāt. Factꝰ igit xp̄ianꝰ romā re-
dijt. ⁊ cū mlto honore ſuſceptꝰ rogauit
auguſtū vt ſibi idulgeret ſi filiā mīme
deſpōſaret. eo q̄ đ cetero xp̄o ꝯtinēter
viuere ꝓponeret. Qđ cū auguſto pluri
mū placuiſſet. ⁊ due filie gallicani a cō
ſtātia ꝟgine ad xp̄ꝫ ꝯuerſe eēnt. ipe gal
licanꝰ ducatui ceſſit. ⁊ oia paupibꝫ tri-
buēs xp̄o cū alijs ſuis dei i paupꝫtate
ſuiuit. Mlta āt miracula faciebat. ita
vt ſolo viſu demōes đ obſeſſis corꝑibꝫ
effugaret. Hꝰ ſacre opiniōis fama i
toto orbe terraꝝ intātū excreuit. vt ab
oriēte ⁊ occidēte veniētes viderēt virū
ex patricio ꝯſule lauātē pedeſ paupꝫuꝫ
ponētē mēſaꝫ. aquā manibꝫ effundētē
lāguētibꝫ ſolicite miſtrātē. ⁊ cetera ſctē
ſuitutꝭ officia exhibētē. Cōſtātino igr
defuncto ꝯſtātiꝰ cōſtātini magni filiuſ
arriana hereſi depuatꝰ iperiuꝫ tenuit.
Veꝝ cū ꝯſtātiꝰ frat ꝯſtātini duos fili-
os ſcꝫ gallū ⁊ iulianū reliq̄ſſet. ꝯſtātiuſ
iꝑator dictū gallū ceſarē fec̄. ⁊ ꝯ iudeā
rebellātē miſit. Quē tn̄ poſtmodū int
fecit. Julianꝰ ꝟo timēs ne exēplo fris
a ꝯſtātio ꝑimeret mōaſteriū ingreſſuſ
eſt. Vbi magnā religionē ſimulās le-
ctor ordinatꝰ ē. Qui ꝑ maleficiū demo-
nē ꝯſuluit. rn̄ſuꝫ accipiēs q̄ ad iꝑium
ſublimādꝰ eſſet. Pꝰ aliq̄t tp̄s vrgētibꝫ
aliq̄bꝫ negocijs. ꝯſtātiꝰ iulianū ceſareꝫ
fec̄. ⁊ ipm i galliā deſtinauit. Qui oia
ſtrenue agebat. Mortuo āt ꝯſtātio et
iuliano apoſtata i iꝑiuꝫ a ꝯſtātio ſub-
limato. iuſſit iulianus vt gallicanꝰ aut
dijs imolaret aut abſcederet. Tāto ei
viro nō audebat necē inferre. Jlle igit
alexandriā ꝑrexit ⁊ ab infidelibꝫ ꝑ cor
trāſfixꝰ martyrij coronā ꝑcepit. At iuli
anꝰ captꝰ cupiditate ſacrilega auaritiā
ſuā euāgelij teſtimonio colorabat. Nā
facultates a xp̄ianis auferēs dicebat.
Xp̄s vr̄ dic̄ in euāgelio. Qui nō renū-

clauerit oib⁹ q̄ possidet nō pt me⁹ eē di
scipul⁹. Audiēs igr̄ ꝙ iohes ꝛ paul⁹ ex
opib⁹ q̄s ꝟgo ↄstātia reliq̄rat xp̄ianos
paupes sustētabāt. mandauit eiͥsdē ꝙ
sic ↄstātino ita q̄ꝫ ꝛ sibi adherere debe
rēt. At illi dixerūt. Dū gl'iosi ipatores
ↄstātin⁹ ꝛ fili⁹ ei⁹ cōstāti⁹ se eē suos xp̄i
gl'iabant nos famlamur eisdē. Tu ꝟo
q̄ religionē plenā ꝟtutib⁹ reliq̄sti. a te
oino recessim⁹ ꝛ tibi obedire ↄtēnim⁹.
Quib⁹ iulian⁹ mādauit. Ego i eccl'ia
clericatū obtinui. ꝛ si voluissez ad pri-
mū eccl'ie statū puenissez. Sꝫ ↄsiderās
vanū esse inertiā sectari ꝛ ociū. milicie
animū dedi diisq̄ꝫ sacrificās eoꝝ suffra
giis impiuꝫ obtinui. Vn̄ vos in aula
regia nutriri n̄ debetꝭ lateri meo dees-
se. vt p̄mos vos i palatio meo habeā.
Qd̄ si a vob̄ ↄtēptus fuero agā vt ne-
cesse ē vt ↄtēni nō possim. Qui rn̄den
tes dixerūt. Deū tibi p̄ponētes minas
tuas neq̄q̄ꝫ timem⁹ ne regꝭ etni inimi-
cicias incurram⁹. Ad h̄ iulian⁹. Si in
fra decē dies vltro ad me venire ↄtēpse
ritꝭ, coacti postmodū facietꝭ qd̄ spōte
facere nō curatꝭ. Cui scti rn̄derūt. Iaꝫ
decē dies p̄terisse estima. ꝛ hodie faci-
to qd̄ tūc te facturū esse minarꝭ. Quib⁹
iulian⁹. Putatꝭ q̄ martyres vos faci-
ant xp̄iani Nisi mihi ↄsenseritꝭ. puniā
vos. nō vt martyres. sed vt publicos
hostes. Tūc iohes ꝛ paul⁹ p totos de-
cem dies elemosynis insistētes oia sua
paupib⁹ erogabāt. Decima āt die mis
sus ē ad eos therētian⁹ q̇ dixit eis. Do
min⁹ nr̄ iulian⁹ statiūculū aureū iouis
ad vos misit. vt eidē thura incēdatꝭ a-
lioq̇n ambo sil' pibitis. Cui scti dixert
Si tu⁹ dn̄s ē iulian⁹. habeto pacē cū il
lo. nob̄ ali⁹ dn̄s nō est nisi dn̄s ih̄s xp̄s
Tūc iussit eos occulte decollari. ꝛ i fo-
uea intra domū sepeliri famā faciēs ꝙ
in exiliū eēnt missi. B P⁹ h̄ filius
therētiani a demōe arripit ꝛ intra do-
mū clamare cepit ꝙ a demone vreret.
Qd̄ vidēs therētian⁹. scel⁹ ↄfitet. ꝛ xp̄i
an⁹ efficit. passio sctōꝝ ab eo cōscribit.
ꝛ ei⁹ fili⁹ liberat. Passi sunt āt circa an
nū dn̄i. ccclxiiii. Refert greg⁹. i ome-
lia euāgelij. Si q̄s vult venire p⁹ me.
ꝙ q̄dā mr̄ona dū eccl'iaꝫ istoꝝ martyꝝ
freq̄nti⁹ visitaret. ꝛ die q̄daꝫ in̄ rediret
duos stātes mōachos sub pegrino ha
bitu iuenit q̄s pegrinos credēs elemo
synā sibi dari p̄cepit. Sꝫ postq̄ꝫ dispē-
sator eis ad largiēdū elemosynā appro
pinq̄sset astitert ei vicini⁹ ꝛ dixert. Tu
nos mō visitas nos te i die iudicij req̇
rem⁹. ꝛ q̇cq̇d poterim⁹ tibi p̄stabimus
Quo dicto ab ocul' ei⁹ ablati st. Am
brosi⁹ i p̄fatōe de his martyrib⁹ sic dic
Bti martyres iohes ꝛ paul⁹ ꝟaciter i-
pleuerūt qd̄ dauitica voce dr̄. Ecce q̄ꝫ
bonū ꝛ q̄ꝫ iocūdū hitare frēs i vnū Na
scēdi lege ↄsortes fidei societate ↄiūcti
passiōis eq̄litate ↄsiles. in vno sp̄ dn̄o
gl'iosi. Le. lxxxiij. A

De sancto Leone papa.

Leo papa vt in miraculis btē ꝟginis legit in ecclesia sctē marie maioris in
die resurrectōis missā celebrabat. ꝛ dū
fideles p ordinē cōicaret ꝛ q̄dā mr̄ona
manū ei⁹ osculata fuisset ex h̄ i eū vehe
mēs carnis tēptatio insurrexit. At vir
dei i semetipꝫ seuissim⁹ vltor isurgit. ꝛ
eadē die manū se scandalizantē occulte
penit⁹ āputauit. ꝛ a se reiecit. Interea
murmur oriebat in pp'lo cur sūm⁹ pōti
fex diuia more solito n̄ celebraret. Tūc
leo ad btāꝫ ꝟginē se ↄuertit. ꝛ ei⁹ puidē
tie totalit se cōmisit. Tūc illa cōtinuo
sibi astitit. ꝛ manū suaꝫ suis sctissimis
manib⁹ illi restituit ꝛ reformauit iubēs
vt pcederet. ꝛ filio suo sacrificiū imola
ret. Leo igr̄ oi pp'lo q̇d sibi ↄtigerit p̄-
dicauit. ꝛ manū restitutā oib⁹ euidēter
on̄dit. Hic calcedon̄. ↄciliū celebrauit
solas ꝟgines ibidē velari istituit. Ibi
etiā statutū fuit. vt ꝟgo maria mr̄ dei
appellaret. Eo q̄ꝫ tpe attila italiā de
uastabat. Igit sctūs leo i eccl'ia ap'loꝝ
trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹ orōni vacās
post hoc dixit ad suos. Qui vult me se
qui sequatur. Cū igitur ad attilam p-
pinq̄sset ille vt beatū Leonez vidit. de
eq̄ descendit. eiusq̄ꝫ pedib⁹ puolutus

rogauit vt peteret q̄cq̄d vellet. Qui pe
tiȷt vt ab italia discederet ⁊ captiuos re
laxaret. Et du3 argueref a suis ꝙ triū-
phator orbis a sacerdote vict⁹ esset rñ
dit. Prouidi mihi ⁊ vob. Uidi ei a de
xtr3 ei⁹ fortissimū militē euagiato gla-
dio stantē mihiq̄ dicētē. Nisi huic pa-
ruer3 cū oīb⁹ tuis interibis. Cū btūs
Leo epl'a3 ad Fabianū epm ꝯstātino
politanū aduersu3 euthiciū ⁊ nestoriū
scp̄sisset sup sepulchrū bti petri ipa3 po
suit. ⁊ ieiuniȷs ⁊ orōnib⁹ insistēs dixit.
Quicq̄d i hac epl'a vt hō erraui tu cui
eccl'ie cura cōmissa ē corrige ⁊ emenda.
Et post dies .xl. orāti illi petr⁹ apparu
it dicēs. Legi ⁊ emēdaui. Accipiensq̄
leo epl'a3 inuenit eā manib⁹ apl'i corre
ctā ⁊ emēdatā. Alias etiā sepulchro be
ati petri .xl. dieb⁹ ieiuniȷs ⁊ orōnib⁹ va
cans leo astitit. obsecrans vt suoꝝ sibi
pctōꝝ veniā ipetraret. Cui petr⁹ appa
rēs dixit. Depcat⁹ sum ꝓ te dñm ⁊ oīa
pctā tua dimisit. Solūmō de manuū
impositōe debes inq̄ri. i. si bñ siue alit
alicui man⁹ iposuer3 exiger3. Obiȷt cir
ca annos dñi. cccclx. Le. lxxxiiȷ.

De sancto Petro apl'o.

Etrus trinomius ex
p titit. Uocat⁹ ē em̄ symō bar
iona. Symō iterp̄taf obe-
diens vel ponēs tristiciā. bariona fili⁹
colūbe. Bar ligua sira fili⁹. iona he-
braice colūba. Fuit em̄ obediēs qñ xp̄s
eū vocauit. qr ad vni⁹ iussiōis vocē do
mino obediuit. ponēs tristiciā qñ xp̄3
negauit. qr egressus foras fleuit ama-
re. fili⁹ colūbe. qr deo simplici intentōe
seruiuit. Scdo vocat⁹ ē cephas qd in-
terp̄taf caput. vel petra vel increpans
ore. Caput rōne ꝑncipat⁹. i p̄latōe. pe-
tra. rōne firmitat3 in passiōe. increpās
ore rōne ꝯstātie i p̄dicatōe. Tercio vo
cat⁹ ē petr⁹. qd iterp̄taf agnoscēs siue dis
calciās vel dissoluēs qr xp̄i diuitatem
agnouit cū dixit. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui
Et pedes affectuū suoꝝ in oī oꝑe mor
tuo ⁊ terreno discalciauit cū dixit. Ec-
ce nos reliq̄m⁹ oīa ⁊c. Et vincula pec-
catoꝝ a nob dissoluit. ⁊ h̄ ꝑ claues q̄s
a dño accepit. Habuit aūt triplex co
gnomē. Dict⁹ ē em̄ symon iohāna qd
interp̄taf dñi i pulchritudo. Scdo. sy-
mon iohis qd interp̄taf. Cui donatū
est Tercio. symō bariona. qd interp̄ta
tur fili⁹ colūbe. Per qd daf intelligi ꝙ
ip̄e habuit pulchritudinē moꝝ. dona
ꝟtutū. abūdantiā lachrymaꝝ. qr colū
ba h3 gemitū ꝓ cātu. Istud āt nom̄
petr⁹ iesus ꝑmo sibi iponēdū ꝓmisit.
cū dixit Joh. j. Tu vocaber3 cephas.
qd interp̄taf petr⁹. Scdo ꝓmissum i-
posuit sic dr Marc. iiȷ. Et iposuit sy-
moni nomē petr⁹. Tercio ipositū ꝯfir
mauit cū dixit Matth. xvj. Et ego di
co tibi. qr tu es petr⁹ ⁊ sup hāc petram
⁊c. Ei⁹ martyriu3 marcell⁹. lin⁹ papa.
egesipp⁹. ⁊ leo papa scp̄serūt. A

Etr⁹ apl's int̄ ceteros ⁊ sup̄ ce-
p teros apl'os maioris feruoris
extitit. Nā ⁊ scire dñi ꝓditore3
voluit. qr vt dic̄ Aug⁹ si eū sciuisset. dē
tib⁹ discerpsisset. Et ob h̄ dñs ꝓditorē
suū noīare nolebat. qr vt ait Chrys. si
ip̄m noīasset petr⁹ cōtinuo surrexisset.
⁊ ip̄m ꝓtin⁹ trucidasset. Hic sup ma
re ad dñm ambulauit in dñi trāsfigu
ratōe ⁊ puelle suscitatōe a dño electus
fuit. staterē in ore piscis iuenit. claues
regni celoꝝ a dño accepit. ⁊ pascēdas
oues a xp̄o suscepit. tria milia hoim i
penthecostē sua p̄dicatōe ꝯuertit. ana-
nie ⁊ saphire mortē p̄dixit. eneā paliti
cū curauit. corneliū baptizauit. tabitā
suscitauit. vmbra sui corꝑis infirmos
sanauit. ab herode incarceraf. s3 ab an
gelo liberaf. Qual' aūt ei⁹ cib⁹ vel idu-
mētū fuerit. ip̄e h̄ in libro Clemēt3 te-
staf. Panis inq̄t sol⁹ ē mihi cū oliuis.
⁊ raro cū olerib⁹ in vsu ē. Indumētu3
aūt h̄ est mihi qd vides tunica cū pal-
lio. ⁊ h̄ hñs nihil aliud req̄ro. Ferf q̄3
qr i sinu sp̄ sudariū portabat. q̄ crebro
fluētes lachrymas tergebat qr qñ dul
cis allocutōis ⁊ p̄ñtie dñi memor erat
p̄ nimia amoris dulcedine lachrymas
ꝯtinere nō poterat. Quādo etiā culpā
negatōis ad memoriā reducebat vber

rimas lachrymas emittebat. Unde adeo in ꝯsuetudie habuit flere. vt eius facies tota adusta lachrymis videret. sic dic Clemes. Ide etiā dic q audito in nocte gallicātu ad orōnē surgere cō sueuerat. et tūc silr vt ōr ad fletū ꝓrūpe ꝯsueuit. Refert qz clemēs fm q i eccle siastica hystoria iuenit. q cū vxor petri ad passionē duceret. petrus ingenti gau dio exultauit. ac eā ꝓprio vocans noie pꝰ eā clamauit. O ꝯiunx memēto dn̄i

Quadā vice dū petrus apl's duos de discipulis suis misisset ad pdicanduz dū viginti dietas iuissent. vnus illoꝝ de functus ē. Alter ꝟo ad petrū rediit et qd acciderat nūciauit. Hic dr fuisse btūs Marcial'. vt fm qsdā maternꝰ. Alibi legit q pmus fuit btūs fronto. socius q defunctus ē. scōs fuit pſbyt Georgius. Tūc petrus suū baculū sibi tradidit p cipiēs vt ad sociū pgeret et eū sup illuz poneret. Qd cū fecisset ille q iā p. xl. di es iacebat mortuꝰ ꝓtinꝰ surrexit viuus

B Eo tpe erat i hierl'm qdā magꝰ noie symō. q se pmā ꝟitatē dicebat. et sibi credētes ppetuos effici asserebat. et nl'la sibi iposſibilia dicebat Legit etiā in libro Clemētꝫ ipm dixisse. Adora bor vt deꝰ publice diuis donabor ho norib. et qcqd voluero facere potero. Aliqn cum mr mea rachel iuberet me exire ad cāpum vt meterē. ego falcē vi dēs positā. pcepi falci vt p se meteret et messuit decuplo amplꝰ ceterꝫ. Addi dit qz et h fm q dic Hiero. Ego sum sermo dei. ego speciosus. ego paclitus ego oipotēs. ego oia dei. Serpētes qz eneos faciebat se mouere. statuas ene as et lapideas ridere. et canes cantare. Hic igit vt linus ait. volēs disputare cū petro et ōndere q deꝰ eēt. statuta die venit petrꝰ ad locū certamis. et astanti bus petrꝰ dixit. Pax vob frēs q ꝟitatē amatꝫ. Cui symō. Nos tua pace opꝰ nō habemꝰ. Si em̄ pax sit et cōcordia ad inueniendā ꝟitatē nihil ꝓficere po terimꝰ. Hn̄t em̄ intra se pacē latrones ꝓpter qd noli iuocare pacē sz pugnam Duob em̄ dimicātib tūc erit pax cuz alter fuerit supatꝰ. Et petrus. Cur ti mes audire pacē. Ex peccatꝫ em̄ bella nascūt. vbi aūt pctm̄ nō fit. pax ē. In disputatōib ꝟitas. in opib iusticia in uenit. Et symō. Nihil dicis sz ego oñ dam tibi deitatꝫ mee potētiā vt repen te adores me. Ego sum pma ꝟtus. et possum volare p aera. nouas arbores facere. lapides i panē mutare. in igne sine lesiōe durare. et oia q volo possum facere. Cōtra hūc igit symonē petrꝰ di sputabat. et oia eiꝰ maleficia dtegebat Tūc symō vidēs q petro nō posset re sistere. om̄es libros sue magice artꝫ ne forte magꝰ pderet in mare ꝓiecit et ro mā vt ibi deꝰ habeat perexit. Qd vbi petrus cōperit ipm inseqt. et romā vs q ꝓficiscit. C Quarto igit anno claudii ipatoris petrꝰ romā applicuit. et ibi annis. xxv. sedit et duos epos linū et cletū sibi coadiutores vt ait Johēs beleth vnū extra muros vrbis. aliū in tra ordinauit. Predicatōi aūt insistēs ml'tos ad fidē cōuertebat et infirmos q̄plures curabat. Sz et in pdicatione sua sp laudās et pferēs castitatē qttuor ꝯcubinas agrippe pfecti adeo ꝯuertit q ad pfectū ire vlteriꝰ recusarēt Unde iratꝰ pfectꝰ aduersus petrū occasionez qrebat. Post h apparuit dn̄s petro dicēs Symō et nero ꝯ te cogitāt. sz ne timeas qr tecū sum vt eruā te. et dabo tibi sui mei pauli solatiū. q cras romā ingrediet. Sciēs igit petrꝰ. vt ait linꝰ qr velox eēt depositio tabnaculi sui in ꝯuentu fratrū positꝰ manū clemētꝫ ap phēdit. et eū in epm ordinauit. et in ca thedra loco sui sedere coegit. Pꝰ h pau lus sic dn̄s pdixerat romā venit et cuz petro xpz pdicare cepit. Symō āt ma gus intātū a nerone amabat q vite eiꝰ et salutꝫ et totiꝰ ciuitatꝫ custos sine du bio putabat. Quadā aūt die sic dic leo papa dū añ nerone astaret. eiꝰ effi gies subito mutabat. et mō senior. mō adolescētior videbat. Qd cuz videret nero. vere hūc eē dī filiū estimabat. Di xit itaq symō magꝰ neroni. sic idē leo refert. Ut scias optime ipator me dei

filiū esse iube me decollari ꝛ tercia die
resurgā. pcepit igif nero carnifici vt eū
decollare deberet. Qui cum putaret se
decollare symonē. decollauit arietem.
Symō āt arte magica illesus euasit ꝛ
arietꝫ mēbra colligēs. ea abscōdit ꝛ tri
bus dieb9 se occultauit. Sāguis āt ari
etis ibidē ꝯgelat9 remāsit. Die āt ter/
cio. oñdit se neroni dicēs. Fac sangui/
nē meū q effusus ē extergi. qꝛ ecce ego q
dcollat9 fuerā sic pmisi die tercia resur
rexi. Quē nero vidēs obstupuit. ꝛ ipm
vez dei filiuz eē putauit. Hec Leo.
Aliqñ etiā. cū in cōclaui cū nerone es
set. demō in ei9 specie foris ꝑplo loqba
tur. Deniqꝫ romani in tāta veneratōe
eū habuerūt ꝙ eidē imaginē fecerūt ꝛ
hūc titulū supscpserunt. Symoni deo
sctō. D Petr9 aūt ꝛ paul9 vt leo te
staf ad neronē introierūt. ꝛ oia ei9 ma/
leficia detegebāt. Addidit qꝫ petr9. ꝙ
sic in xpo sunt due substātie. s. dei ꝛ ho
minis. sic ꝛ i isto mago sūt due substā/
tie. s. hois ꝛ diaboli. Dixitqꝫ symō vt
testaf sctūs marcell9 ꝛ leo. Ne diutius
hūc patiar inimicū. pcipiā angel' meis
vt vindicēt me de isto. Cui petr9. ange
los tuos nō timeo sꝫ ipi me timēt. Ne
ro dixit. Nō times symonē q diuinita/
tē suā reb9 affirmat. Cui petr9. Si di/
uinitas ē in ipo. dicat nūc mihi qd co/
gito vel qd facio. quā cogitationē meā
pus aurib9 tuis insinuo. vt nō audeat
mentiri. Nero dixit. Accede huc ꝛ dic
mihi qd cogitas. Petr9 aūt accedēs se
creto dixit. Jube mihi panē ordeaceū
afferri ꝛ occulte dari. Qui cū allat9 fu/
isset. ꝛ petr9 eū bñdixisset ꝛ sub manica
abscōdisset dixit. Dicat symon q se de
um fec qd sit cogitatū. qd dictū ꝛ qd fa
ctum. Rñdit symō. Petr9 magꝫ dicat
qd cogitē ego. Dixitqꝫ petr9. Quid co
gitet symō me scire docebo. dū qd co/
gitauerit fecero. Tūc symō indigt9 cla
mauit. Procedāt canes magni ꝛ deuo
rēt eū. Et subito canes maximi appa/
ruerūt ꝛ i petrū ipetū fecerūt. Ille ꝓo
panē bñdictū obtulit ꝛ subito ipos in
fugā ꝯuertit. Tūc dixit ad neronē pe/
trus. Ecce oñdi tibi me nosse qd ꝯ me
cogitauerat symō nō ꝟbis sꝫ factꝫ. Nā
q pmiserat ꝯ me angelos vēturos ex/
hibuit canes. vt oñdat se diuios ange
los nō hre sꝫ caninos. Dixitqꝫ symon
Audite petre ꝛ paule. Si h vob nihil
possum facere. veniem9 vbi optet me
vos iudicare. Ego aūt mō vob parco
Hec Leo. E Tūc symō vt ait ege
sipp9 ꝛ lin9 in supbiā elat9 ausus ē se ia
ctare ꝙ possꝫ mortuos suscitare. Et ac
cidit vt qdā iuuenis moreref. Vocatꝫ
g petro ꝛ symone. hāc oēs de volūtate
symōis sniam firmauerūt vt ille occi/
deref q mortuū suscitare ñ posset. Sy/
mon g dū sup mortuū suas incātatio/
nes faceret. visus ē a circūstātib9 caput
agitare defunct9. Tūc oēs exclamātes
petrū lapidare volebāt. Petr9 āt vix i/
perato silētio dixit. Si viuit defunct9
surgat. ambulet ꝛ loqf. alioqn sciatis
fantasma eē ꝙ caput mortui cōmouef
Sepef symō a lectulo. vt plene figmē
ta diaboli denudēf. Sepaf igr symō a
lectulo ꝛ puer imobil' remāsit. Petr9 āt
a lōge stās ꝛ orōe facta exclamauit di/
cēs. Adolescēs i noie iesu xpi nazareni
crucifixi surge ꝛ ambula. Et stati vi/
uus surrexit ꝛ ambulauit. Cū aūt po
pul9 vellet symonē lapidare ait petr9.
Satis ē illi ad penā ꝙ se i suis artibus
agnoscit supatū. Mgr aūt nr nos do
cuit vt p mal' bona reddam9 Dixit āt
symō. Scitote vos petre ꝛ paule: non
vobis ꝯtinget qd cupitꝫ vt martyrio
vos digner coronare. Qui dixert. Ad
ueniat nob qd cupim9. tibi aūt nunqꝫ
bñ sit qꝛ qcūqꝫ loqris mētirꝫ. Tūc sy/
mon vt ait scūs marcell9 iuit ad domū
marcelli discipuli eius. ligauitqꝫ maxi
mū canē ad ostiū dom9 ei9 dicēs. Nūc
videbo si petr9 q ad te venire ꝯsueuit
ingredi poterit. Post paululū vēit pe/
tr9. ꝛ facto signo crucꝫ canē soluit. Ca
nis aūt oib9 alijs blādus solū symonē
pseqbaf. Qui apphēdens eū ad fraz
subtus se deiecit ꝛ eū strāgulare vole/
bat. accurrēs aūt petr9: cani clamauit
ne ei noceret. Et canis qdē corp9 eius

nō lesit. sed vestes adeo lacerauit vt il//
le nudꝰ positꝰ remaneret. Populꝰ aūt
⁊ maxime pueri cū cane tā diu post eū
cucurrerūt donec illū q̄si lupū de ciui//
tate fugarēt Cuius opprobrij pudorē
nō ferēs ꝑ annū nusꝗ̄ cōparuit. Mar
cellus aūt hec miracl'a videns deinceps
petro adhesit. Postea āt symō rediēs
iteꝝ in neronis amiciciā ē receptꝰ. Sy
mon igiẗ vt refert Leo populū ꝯuoca
uit ⁊ se a galileis ḡuiter offensum ꝓhi
buit. ⁊ iō vrbē quā tueri solebat se dese
rere velle dixit. ⁊ diē statuere q̄ in celū
deberet ascēdere. q₂ nō dignabaẗ i ter
ris amplꝰ habitare. Statuto igr̄ die
turrim excelsam vl' ꝑm linū capitoliū
cōscēdit. ⁊ inde se deijciēs coronatꝰ lau
ro volare cepit. Dixit aūt paulus ad
petrū. Meū est orare. ⁊ tuū est īpare.
Dixitqꝫ nero. Verax ē h̄ hō vos autē
seductores estꝭ. Petrꝰ aūt dixit ad pau
lū. Paule erige caput ⁊ vide. Cūqꝫ ele
uasset caput ⁊ vidisset symonē volātez
dixit ad petruz. Petre q̇d cessas. ꝑfice
qꝺ cepisti iā em̄ vocat nos dn̄s. Tunc
petrꝰ dixit. Adiuro vos angeli satha//
ne q̇ eū in aera fertis ꝑ dn̄m nr̄m iesuz
xp̄m vt ip̄m amplꝰ nō feratꝭ. ſ₃ corrue
re dimittatꝭ. Et ꝯtinuo dimissus cor//
ruit. ⁊ ꝯfractꝭ ceruicib₉. expirauit. Au//
diēs h̄ nero talē viꝝ se ꝑdidisse doluit.
dixitqꝫ apl'is. Suspecto aio me fecistꝭ
ꝓpterea malo exēplo vos ꝑdam. Hec
Leo. Deditqꝫ eos ī manib₉ paulini vi
ri clarissimi. ⁊ paulinꝰ tradidit eos ī cu
stodia mamertini sub cura militū ꝓcel
si ⁊ martiniani. Quos milites petrus
ad fidez ꝯuertit. Vn̄ carcerē aperue//
rūt ⁊ eos liberos dimiserūt. Quapro//
pter paulinꝰ pꝰ passionē apl'oꝝ ꝓcessuz
⁊ martinianū accersiuit. Et cōperto ꝙ
xp̄iani essent. iussu neronis capite cesi
sunt. Rogabāt ḡ frēs petrū. vt īn disce
deret. Et cū discedere nollet. tādē victꝰ
p̄cib₉ abscessit. Et cū venisset ad portā
vt leo ⁊ linꝰ testanẗ. ad locū vbi nūc dꝛ
sc̄tā maria ad passus. vidit xp̄z sibi oc//
currētē ⁊ ait. Dn̄e q̊ vadis. Qui rn̄dit.
Venio romā iteꝝ crucifigi. Cui petrꝰ
Dn̄e iteꝝ crucifigerꝭ. Cui dn̄s. Etiaz
Petrꝰ ꝟo ait Ego dn̄e reuertar. vt tecū
crucifigar. His dictꝭ dn̄s vidēte petro
⁊ lachrymāte i celū ascēdit. Qꝺ cuz de
sua passiōe dictū itelligeret redijt. Cū//
qꝫ h̄ frib₉ retulisset. a mistrꝭ neronis ca
piẗ. ⁊ p̄fecto agrippe p̄ntaẗ. Factaqꝫ ē
eiꝰ facies sic̄ sol. vt ait Linꝰ. Cui dixit.
Tu ne es ille q̇ i plebib₉ ⁊ mliercul' q̄s
a thoro viroꝝ sepas gl'iarꝭ. Quē apl's
increpās dicebat se ī cruce dn̄i gl'iari.
Tūc petrꝰ tāqꝫ alienigena iussus ē cru
cifigi. paulꝰ ꝟo q₂ ciuis erat romāꝰ ius
sus ē capite trūcari ꝼ De hac āt sn̄ia
in ip̄os data dic̄ Dyon̄. i epl'a ad thi//
motheū ꝺ morte pauli i h̄ ꝟba O fr̄ mi
thimothee si vidisses agones ꝯsūma//
tōis ip̄oꝝ ꝺfecisses q̇dē p̄ tristicia ⁊ do
lore. Quis n̄ fleret illa hora qn̄ p̄ceptū
sn̄ic egressuz i eos ē. vt petrꝰ sc₃ crucifi//
gereẗ. ⁊ paulꝰ decollareẗ. Vidisses tūc
turbas gētiliū ⁊ iudeoꝝ ꝑcutiētes eos
⁊ expuētes ī facies eoꝝ. Adueniēte āt
terribili tp̄e ꝯsūmatōis ip̄oꝝ cū separē
tur ab īuicē. ligauerẗ colūnas mūdi. nō
vtiqꝫ absqꝫ frm gemitu ⁊ plāctu. Tūc
inq̇t paulꝰ petro. Pax tecū fundamtū
eccl'iaꝝ ⁊ pastor ouiū ⁊ agnoꝝ xp̄i. Pe//
trꝰ āt ad paulū ait. Vade ī pace p̄dica
tor bonoꝝ moꝝ. mediator ⁊ dux salutꝭ
iustoꝝ. Cū āt elōgassent eos ab īuicē se
cutꝰ suz mgr̄m meū. n̄ ei ī eodē vico oc
cidereẗ eos. h̄ Dyon̄. Petrꝰ āt vt leo ⁊
marcellꝰ testāẗ. Dū vēisset ad crucē ait
Qm̄ deꝰ meꝰ ꝺ celo ad t̄rā ꝺscēdit recta
cruce sublimatꝰ ē. Me aūt quē de ter//
ra ad celū vocare dignaẗ. crux mea ca//
put meū in terra debet ostēdere. ⁊ pe//
des ad celū dirigere. Ego q̇ nō sum di
gnus ita in cruce esse vt dn̄s meꝰ. cru//
cē meā girate ⁊ capite demisso me cru//
cifigite. Tūc illi crucē verterūt ⁊ pedes
sursum. manus aūt deorsum fixerunt.
Tūc ꝑpl's furore repletꝰ volebat nero//
nē ⁊ p̄fectuz occidere ⁊ apl'm liberare.
Qui eos rogauit ne passionē suā īpe//
dire deberēt. Dn̄s aūt vt ait egesippꝰ
⁊ linꝰ. aperuit ocl'os eoꝝ q̇ ibi flebant
⁊ viderūt angelos stātes cū coronis ꝺ

florib⁹ rosaꝝ ⁊ lilioꝝ. ⁊ petruȝ in cruce
stantē cū eis. ⁊ librū a xp̄o accipiētē. et
ea v̄ba q̄ loq̄baꝛ ibi legētē. Tūc petr⁹
vt testaꝛ idē egesipp⁹ de cruce dicere ce-
pit. Te dn̄e imitari optaui. sȝ rect⁹ cru-
cifigi nō vsurpaui. Tu sp̄ rect⁹ excelsus
⁊ altus. Nos p̄mi hoīs filij q̄ caput su-
um dimersit ī terrā. cui⁹ lapsum signifi-
cat spēs generatōis hūane. sic em̄ na-
scimur vt p̄ni in terrā videamur effū-
di. Mutata q̄ȝ cōditio est vt h̄ putet
mūdus dextrū qᵭ ꝯstat eē sinistꝝ. Tu
dn̄e mihi oīa es. totū qᵭ es tu mihi to-
tū. ⁊ nihil aliud nisi tu sol⁹. Grās tibi
ago spū toto q̄ viuo. q̄ intelligo. q̄ inter-
pello. Ubi due alie rōnes tāguntꝛ. q̄re
rectus noluit crucifigi. Uidēsq̄ petr⁹
q̄ fideles glīaȝ suā vidissent. grās agēs
⁊ ᵭo fideles ꝯmēdās spm̄ emisit. Tūc
Marcell⁹ ⁊ apule⁹ frēs discipli ei⁹ de
cruce eū deposuerūt. ⁊ diuers̄ cōdiētes
aromatib⁹ sepelierunt. Isiᵭ. in lib. de
ortu ⁊ obitu sctōꝝ sic ait. Petr⁹ postq̄
anthiocenā fundauit eccliaȝ sub clau-
dio cesare ꝯ̄ symonē magū romā p̄git
ibiq̄ p̄dicās euāgeliū. vigintiq̄nq̄ an-
nis eiusdē vrb̄ pōtificatū tenuit. Tri-
cesimosexto aūt anno a passiōe dn̄i. a
nerone deorsum vt ip̄e voluit crucifix⁹
est. hec Isiᵭ. In ip̄a aūt die petrus ⁊
paul⁹ dyonisio apparuerūt s̄m qᵭ ip̄e
ait in p̄dicta eplā in hec v̄ba. Attēde
miraculū. vide p̄digiū fraꝛ mi thimo-
thee diei victimatōnis ip̄oꝝ. Nā p̄sto
fui in tp̄e sep̄atōis ip̄oꝝ. Post morteȝ
aūt illoꝝ vidi eos inuicē manu ad ma-
nū intrantes portas vrbis. ⁊ indutos
vestes lumiositatꝫ vel veste lumis. ⁊ co-
ronis claritatꝫ ⁊ lucis ornatos. Hec
Dyonisi⁹. ❡ Nero aūt ipunitus
nō extitit. sȝ p̄ h̄ scelere ⁊ alijs q̄ cōmi-
sit manu p̄p̄a se p̄emit. Quoꝝ scelerū
hic aliq̄ breuiter inseram⁹. Cū seneca
magr̄ su⁹. vt in q̄dā hystoria licȝ apo-
crifa legiꝛ cōdignā mercedē laboris sui
spectaret iussit nero ip̄m eligere ī cuius
arborꝫ ramo suspēdiū affectaret. dicēs
q̄ h̄ p̄miū laboris sui ab eo recepturus
esset. Cū āt seneca req̄reret vn̄ h̄ mortꝫ
suppliciū meruisset acutū gladiuȝ sup̄
ei⁹ verticē crebro vibrari fecit. Seneca
aūt nutu capitis minanti gladio cede-
bat. vehemēter timēs p̄iclitari mortis
p̄iculo. Cui nero ait. Magister vt q̄d
nutu capitꝫ minātí gladio cedis. Cui
seneca rn̄dit. Hō sum ⁊ iō mortē vere-
or. ⁊ iuitus morior. Cui nero ait. Sic
ego adhuc te metuo vt puer metuere
ꝯsueui. Quare te viuēte q̄ete n̄ potero
viuere. Dixitq̄ seneca. Si me mori ne-
cesse est. saltē mihi ꝯcede vt qᵭ volue-
ro eligā gen⁹ mortꝫ. Cui nero. Festin⁹
eligas tātū mori ne differas. Tūc se-
neca balneo ī aq̄ fctō ī vtroq̄ brachio
sibi minui fec̄. ⁊ sic nimio sanguis flu-
xu ibidē vitā finiuit. ⁊ sic q̄daȝ p̄sagio
seneca nomē habuit q̄si se necās. q̄r qᵭ
ammō licȝ coact⁹ manu p̄p̄a se necauit
Hic seneca duos frēs habuisse legiꝛ
Un⁹ fuit iuli⁹ gallio declamator egre-
gi⁹ q̄ manu p̄p̄a se p̄emit. ali⁹ mela paꝛ
lucani poete. Qui lucan⁹ iussu neronis
incisione venaꝝ obisse legiꝛ. Rursus
nero nepharia mētꝫ vesania duct⁹ vt ī
eadē hystoria apocrifa rep̄iꝛ mr̄eȝ occi-
di ⁊ scindi iussit. vt videret q̄liter in ei⁹
vtero fouebaꝛ. Phisici v̄o eū de mr̄is
p̄ditōe arguētes dicebāt. Iura negāt
⁊ phas p̄hibȝ vt fili⁹ mr̄eȝ necet. q̄ ipȝ
cū tāto dolore pep̄it. ⁊ cū tāto labore ⁊
solicitudīe enutriuit. Quib⁹ nero. Fa-
ciatꝫ me puero ip̄regnari ⁊ postea p̄ere
vt q̄nt⁹ dolor mr̄i mee fuerit possiȝ sci-
re. Hāc īsup̄ volūtatē pariēdi ꝯcep̄at.
eo q̄ p̄ vrbē trāsiēs q̄ndā mlierē p̄ien-
tē vociferātē audierat. Dicūt ei. Nō ē
possibile qᵭ nature ꝯ̄riū est. nec ē scibi-
le qᵭ rōni nō ē ꝯsentaneū. Dixit g̊ eis
nero. Nisi me feceritꝫ ip̄regnari ⁊ p̄ere
oīes vos faciā crudeli morte interire.
Tūc illi eū impotionātes ranā sibi oc-
culte ad bibēdū dederūt. ⁊ eā artificio
suo in eius vētre excrescere fecerūt. Et
subito venter ei⁹ nature cōtraria nō su-
stinens intumuit ita vt nero se puero
grauidū estimaret. Faciebātq̄ sibi ser-
uare dietā qualē nutriēde rane noue-
rāt ꝯuenire. dicētes q̄ p̄pter cōceptum

talia eum obfuare oprteret. Tandē ni-
mio dolore vexatꝰ medicꝫ ait. Accele-
rate tp̄s ꝑtus qꝛ languore pariēdi vix
anhelitū habeo respirādi. Tūc ipꝫ ad
vomitū ipotionauerūt. ⁊ ranā visu ter
ribilē hūorib₃ infectā ⁊ sanguie edidit
cruentatā. Respiciēsqꝫ nero ꝑtuꝫ suuꝫ
ip̄m abhorruit. ⁊ mirabaꝛ adeo mon-
struosum. Dixerūt aūt ꝙ tā mōstruo-
suꝫ ⁊ deformē fetū ꝓtulerit ex eo ꝙ tp̄s
ꝑtus noluerit expectare. Et ait Fui ne
talis de mr̄is egressus latibulꝭ. Et illi
Etiā. Precepit ḡ vt fetꝰ suꝰ alereꝛ. ⁊ te-
studini lapidū ꝓuandꝰ icludereꝛ. Hec
aūt i cronicꝫ nō legunꝛ sꝫ apocrifa sūt.
Deinde miratꝰ q̄lis ⁊ quāta fuerit
succēsio troie. romā ꝑ septē dies ⁊ no-
ctes succēdi fecit. Qd̄ ex altissima tur-
ri ꝓspectās. letatusqꝫ flāme pulchritu
dine turgido hitu helyadā decātabat
Hic sic hr̄ in cronicꝫ rethib₃ aureis pi-
scabaꝛ. cantib₃ intēdebat. ita vt oēs ci
tharistas ⁊ tragedos suꝑaret. Uirꝝ in
vxorē duxit. ip̄e a viro vt vxor acceptꝰ
est. vt ait Orosiꝰ. Romani ꝟo eiꝰ vesa
niā vlteriꝰ nō ferētes in eū impetū fece
runt. ⁊ vsqꝫ extra ciuitatē ꝓsecuti sunt.
Qui vidēs ꝙ euadere nō posset. fustē
dentiū morsib₃ exacuit. ⁊ se ꝑ medium
palo trāsfixit. ⁊ tali morte vitā finiuit.
Alibi tn̄ legiꝛ ꝙ a lupis deuoratꝰ sit.
Redeūtes igiꝛ romani ranā in testudi
ne latitātē iuenerūt. ⁊ ip̄am extra ciui-
tatē ꝓijciētes ꝯbusserūt. Un̄ ⁊ ꝑs illa
ciuitatꝫ vt aliq̄ dicūt vbi latuerat rana
lateranis a latēte rana nomē accepit.
H Tpe scti Cornelij pape greci fide
les aploꝝ corꝑa furati eadem asporta
bāt. Sꝫ demōes i idolis hitātes diui
na coacti ꝟtute clamabāt. Uiri roma
ni succurrite qꝛ dij vr̄i auferunꝛ. Qua-
proptꝛ fidelib₃ intelligētib₃ de aplis. gē
tilib₃ ꝟo de suis dijs mltitudo aduna
ta fideliū ⁊ infideliū illos ꝓseq̄ꝛ. Und̄
greci timētes. apud cathacūbas aplo
rū corꝑa i puteū ꝓiecerūt. sꝫ a fidelib₃
inde postmodū sunt extracta. Grego-
riꝰ tn̄ in registro dic̄. ꝙ tāta eos vis to-
nitrui atqꝫ fulgurꝫ terruit ac disꝑsit. vt
ea apud cathacūbas dimitterēt. Sꝫ
cū dubitarent q̄ ossa eēnt bti petri ⁊ q̄
bti pauli orātib₃ fidelib₃ ⁊ ieiunijs in
sistētib₃ d̄ celo eis rn̄sum est. Maiora
ossa sunt p̄dicatoris. minora ꝟo pisca-
toris ⁊ sic ossa ab inuicē seꝑauerūt. ⁊ i
suis ecclijs q̄s cuilibet edificauerant
posuerūt. Alij ꝟo dicūt ꝙ siluester pa-
pa volēs ecclias cōsecrare tā magꝫ qꝫ
ꝑua ossa in lāce sūma reuerētia ꝑode-
rauit ⁊ medietatē in vna ecclia ⁊ medi
etatē in alia collocauit. Refert Gre.
in dyalogo ꝙ in ecclia scti Petri vbi
corpus eiꝰ req̄escit. vir q̇dā erat agon
tiꝰ noīe magne hūilitatis ⁊ sctitatꝫ ex
istens. Cū ꝟo q̄dā puella ꝑalitica i eiꝰ
ecclia ꝑmanens manib₃ reperet. ⁊ dis
solutis renib₃ ⁊ pedib₃ corpꝰ ꝑ terram
traheret diuqꝫ a btō petro sanitatē pe
teret. ei ꝑ visionē astitit dicens. Uade
ad agontiū mansionariū. ⁊ ip̄e te salu
ti restituet. Cepit igiꝛ illa ꝑ ecclie loca
se huc atqꝫ illuc trahere. ⁊ q̇s eēt agon
tiꝰ iuestigare. Cui repēte obuiā ip̄e fa
ctus ē quē q̄rebat. eiqꝫ dixit. Pastor ⁊
nutritor noster btūs petrꝰ apls ad te
me misit vt ab ifirmitate mea me libe
res. Cui ille rn̄dit. Si ab ip̄o missa es
surge. appħēsaqꝫ eiꝰ manu ip̄aꝫ leua-
uit. Illaqꝫ nullo lāguoris vestigio re-
manēte plene sanata fuit. In eodē
q̊ꝫ li. ait Gre. ꝙ galla vrbis rome no-
bilissima puella. symachi ꝯsulꝭ ac pa-
tricij filia marito tradita. in vniꝰ anni
spacio eiꝰ est morte viduata. Quā dū
ad iterādū thalamū etas ⁊ opes vo-
carēt. elegit magꝫ spūalib₃ nuptijs co
pulari deo i q̇b₃ a luctu icipiꝛ. sꝫ ad etꝭ-
na gaudia ꝑueniꝛ. qꝫ carnalib₃ nuptijs
subijci q̄ a leticia sꝑ incipiūt. ⁊ ad finē
cū luctu tēdūt Huic āt cū valde ignea
ꝯsꝑsio corꝑis iesset. ceperūt medici di
cere. qꝛ nisi ad amplexꝰ viri rediret. ca
lore nimio ꝯ̄ naturā barbā habitura
essꝫ. Qd̄ ita pꝰ factū ē. Sꝫ illa nihil ex
teriꝰ deformitatꝫ timuit q̄ interiorem
spēm amauit. Nec verita ē si h̄ i ea fe-
dareꝛ qd̄ a celesti spōso nō amaretur.
Abiecto igiꝛ seculari habitu apd̄ eccle

sitā sci petri mōasterio se ōdit. ibiqꝫ mlt
tis ānis i simplicitate oꝛonibꝫ ⁊ elemo
synis deo ꝟuiuit. Tādē cācri vlcere in
māmilla ꝑcussa. dū an eiꝰ lectū duo cā
delabꝛa sp luceret. qꝛ velut amica lucꝭ
nō solū spūales sꝫ etiā corꝑales tene⸗
bꝛas odio hēbat. vidit btm̄ petrū apo
stolū int' ipa duo cādelabꝛa an eꝰ lectū
ꝯstitisse. Que ex amoꝛe sumēs audaci
am exultauit ⁊ dixit. Quid ē dn̄e meꝰ
Dimissa sūt mihi pctā mea. Cui ille be
gnissimo vultu iclinato capite annuit
di. Dimissa. Ueni. Et illa. Rogo vt
soroꝛ bn̄dicta veniat mecū. Et ille. Nō
sꝫ tal' veniat tecū. qꝺ illa abbatisse idi⸗
cās die tercia cū illa defūcta ē. In eo
dē insuꝑ lib. Grego. ait ꝙ dū ꝑsbyt' q⸗
dā magne sctitatꝭ ad extrema ꝺductꝰ
eēt. cū mag leticia clamare cepit dicēs
Bn̄ueniūt dn̄i mei. bn̄ueniūt dn̄i mei
qd ad tātillū ꝟuū vr̄m digti estꝭ venire
Uenio. venio. gr̄as ago. gr̄as ago. Cū
qꝫ q astabāt qbꝫ h diceret interrogarēt.
ille admirādo rn̄dit. Nūqd ꝯuenisse h
sctōs aplos petꝝ ⁊ paulū n̄ videtꝭ Cū
ꝟo iteꝝ vt ꝑus repeteret. sctā illa aīa e
carne soluta ē. Dubitat' āt ab aliqbꝫ
vtrū eadem die petrꝰ ⁊ paulꝰ passi sint.
Dixert āt qdā ꝙ eadē die reuoluto an
no. Sꝫ Hiero. ⁊ oēs fere scti q de h tra
ctāt i h ꝯcoꝛdāt ꝙ eodē die ⁊ āno pas⸗
si sūt. sic māifeste hr̄ ex epl'a Dyon. ⁊ sic
dic Leo vel Maximꝰ ꝛm qsdā in qdā
ꝟmōe. vbi sic ait. Nō ei sine cā factū pu
tamꝰ ꝙ vna die i vno loco. vniꝰ tyrāni
tolerauere sn̄iaꝫ. In vno die passi sūt vt
ad xp̄m ꝑiter ꝑuenirēt. vno loco ne alte
ri roma deessꝫ. sub vno ꝑsecutoꝛe. vt eq
lis crudelitas vtrūqꝫ ꝯstrigeret. Dies
g ꝓ merito. locꝰ aūt ꝓ glia. ꝑsecutoꝛ āt
idē decretꝰ ē ꝓ ꝟtute. h Leo. Licꝫ āt ea
dē die ⁊ hoꝛa passi sint n̄ tn̄ eodē loco.
sꝫ in diuersꝭ. Et qꝺ dic leo ꝙ eodē loco
passi sūt. h dic ex eo ꝙ ābo rome passi fu
erūt. De h qdā sic ꝟsibꝫ dixit. Ense co⸗
ronat' paulꝰ cruce petrꝰ eodē Sub du
ce luce loco. dux nero roma locꝰ. Item
alius. Ense sacrat paulū par lux. dux
vrbs. cruce petꝝ. Licet āt eadē die pas
si fuerit. oꝛdiauit tn̄ Grego. vt ipa die
specialiꝰ fieret q ad officiū solēnitas pe
tri. ⁊ in seqnti die cōmemoꝛatio pauli.
Tū qꝛ ea die fuit ꝺdicata eccl'ia scti pe
tri. tū qꝛ maioꝛ ē dignitate. tum qꝛ ꝑoꝛ
cōuersiōe. tū qꝛ ꝑmatū tenuit rome.

Le. lxxxv. De sctō Paulo aplo.

Aulus interꝑtat' os
p tube. vel os eoꝝ. seu electū
mirabile. vel electōis mira
culū. Uel paulꝰ a pausa qꝺ
est reqes hebꝛaice. ⁊ modicꝰ latie. Per
h intelligunt' sex ꝑꝛogatiue qs habuit
paulꝰ ꝑ ceterꝭ. Primū ē lingua fructuo
sa. qꝛ ab ilirico vsqꝫ ad hierl'z ꝑdicauit
euāgeliū. ⁊ iō dꝛ os tube. Scdm chari
tas viscerosa. qꝛ qs infirmat' ⁊ ego nō
infirmoꝛ ⁊c̄. ⁊ iō dꝛ os eoꝝ. os. s. coꝛdis
de q ipse dic. Os nr̄m patet ad vos o
coꝛinthi. Coꝛ nr̄m dilatatū ē. Terciuꝫ
est ꝯuersio miracl'osa ⁊ iō dꝛ electū mi
rabile. qꝛ mirabil'r electꝰ ⁊ ꝯuersus fu⸗
it. Quartū ē manꝰ oꝑosa. ⁊ iō dꝛ electi
onis miraculū. Magnū ei miraculuꝫ
fuit qn̄ elegit sibi ꝓꝑijs manibꝫ sūptꝰ
acqrere ⁊ incessant' ꝑdicare. Quītū fu
it ꝯtēplatio ꝺlitiosa. qꝛ raptꝰ ē vsqꝫ in
terciū celū ⁊ iō fuit dn̄i reqes. qꝛ i ꝯtē⸗
platōe exigit' reqes mētꝭ. Sextū ē hūi⸗
litas ꝟtuosa. ⁊ iō dꝛ modicꝰ. De h aūt
noie paulꝰ tres sūt opiones. Oꝛigenes
vult ꝙ sp fuerit binomiꝰ. ⁊ vocatꝰ sit sp
saulꝰ ⁊ paulꝰ. Rabanꝰ ꝟo vult ꝙ an di
ctus ē saulꝰ a saule rege suꝑbo. sꝫ pꝰ cō⸗
uersionē vocatꝰ ē paulꝰ qsi ꝑuulꝰ a mo⸗
dico ⁊ hūili spū. Unn̄ ⁊ nomē suū inter
ꝑtādo dicebat. Ego suꝫ minimꝰ aplo
rū ⁊c̄. Beda āt vult ꝙ dictꝰ est paulꝰ a
sergio paulo ꝓcōsule quē ad fidē ꝯuer
tit. Passionē sci pauli linꝰ papa ꝯscꝑsit

Aulꝰ apls pꝰ sui ꝯuersio A
p nē mltas ꝑsecutoēs passus est
Quas btūs hylariꝰ bꝛeuit' enu
merat di. Paulꝰ apls i philippis ꝟgis
cedit'. i carcere ponit'. ⁊ lig pedibꝫ affigi
tur. i listrꝭ lapidat'. i iconia ⁊ thessalo⸗
nica ab iniqs ꝑseqt'. i ephesso feris dat'
in damasco ꝑ spoꝛtā e muro deponit'. i
hierl'm sistit'. cedit'. ligat'. insidiat'. i cesa
ria claudit'. crimiat'. Nauigās i italiaꝫ
ꝑiculo dirigit'. Romā veniēs sub Ne⸗

rone iudicatr ꝛ occisus finit. H Hylari⁹
Aplatū int̄ gētes accepit. Quedā con
tractū i listr̄ erexit. Iuuenē q̄ de fene-
stra ceciderat ꝛ expirauerat suscitauit ꝛ
mlta alia miracla fec. Apd mitilenē i-
sulā vipa manū ei⁹ iuasit. ſ3 nihil eū le
sit. qn poti⁹ i ignē ipam excussit. Dr̄ q3
ꝙ oēs q̄ d pgenie illi⁹ hois q̄ paulū ho
spitio suscepit nascūt a venenoꝝ nulla
ten⁹ ledūt. Vn̄ cū pueri nati sīt. i cunis
eoꝝ pr̄es ſpētes ponūt vt pbēt si veri
eoꝝ filij sint. Inuenit āt aliqn̄ ꝙ pau
l⁹ ē minor petro. qn̄q3 maior. qn̄q3 eq̄-
lis S3 reuera minor dignitate. maior
pdicatōne. eq̄lis sctitate. Refert hay-
mo ꝙ paul⁹ a pulloꝝ cātu vſq3 ad q̄ntā
horā labori manuū isidebat. dein̄ pdi
catōi vacabat. ita ꝙ plerūq3 vſq3 ad no
ctē ſmonē ptrahebat Residuū vo tpis
comestiōi sōno orōni sat̄ necessariū e-
rat. Dū vo venisſ3 romā cū nero nōdū
eēt i ipio ꝯfirmat⁹. ꝛ etiā audiēs ꝙ d le
ge iudeoꝝ ꝛ fide xpiāoꝝ int̄ paulū ꝛ iu
deos q̄stio vtebat. nō mltū in curauit
ꝛ sic paul⁹ q̄ volebat libere ibat. ꝛ libe-
re pdicabat. Hiero. q3 i li. de vir̄ illu-
strib⁹ ait. ꝙ. xxv. anno a passiōe dn̄i h̄ ē
neronis scdo. paul⁹ romā vinct⁹ mittit
ꝛ p bieniū i libera manēs custodia ad
uersus iudeos disputauit. Dein̄ a ne-
rone dimissus euāgeliū i occidētis pti
bus pdicauit. Decioq̄rto vo neronis
anno eodē āno ꝛ die q̄ crucifix⁹ ē petr⁹.
capite trūcat. H Hiero. Ei⁹ āt sapia
ꝛ religio vbiq3 diuulgabat. ꝛ ab oib⁹
admirabil' hēbat. Mltos etiā de do-
mo cesar̄ sibi i amiciciā coplauit. ꝛ e-
os ad xpi fidē ꝯuertit Quedā etiā scri
pta ei⁹ corā cesare recitata sīt. ꝛ ab oib⁹
mirabilr ꝯmēdata. Senat⁹ etiā d illo
alta n̄ mediocrit sentiebat. Quadā
vo die dū paul⁹ circa vespas i q̄dā so-
lario pdicaret q̄dā iuuenis noie patro
clus pincerna neronis ꝛ sibi admodū
dilect⁹ vt paulū ppt mltitudinē cōmo
di⁹ audiret fenestrā ascēdit ꝛ paululū
ibi dormitādo decidēs expirauit. Qd
audiēs nero plurimū d ei⁹ morte dolu
it. ꝛ statī aliū i ei⁹ officiū ordiauit. Pau
l⁹ vo p spm̄ h̄ cog̃scēs dixit astātib⁹ vt
illuc irēt ꝛ patroclū cesar̄ charissimū
ad se defūctū afferrēt. Quē allatū pau
lus suscitauit. ꝛ ad cesarē cū socijs suis
misit. Qui cū d morte ei⁹ lamētaret ec
ce patrocl⁹ viuēs adesse p foris nūciat
Audiēs nero patroclū viuū quē paulo
an̄ nouerat mortuū plurimū q̄dē expa
uit. ꝛ eū ad se igredi recusauit. S3 tā-
dē psuasu amicoꝝ itroire pmisit. Cui
nero ait. Patrocle viuis Et ille. Cesar
viuo Et nero. Quis te fec viuere. Cui
ille. Dn̄s ihs xps rex oim secloꝝ. Ira-
tus nero dixit. Ergo ille regbit i scla. ꝛ
resoluet oia reg̃ mūdi. Cui patroclus.
Etiā cesar. Tūc nero ddit ei alapā di.
Ergo militas illi regi. Et ille. Vtiq3
milito. q2 me a mortuis excitauit. Tūc
q̄nq3 mīstri ipatoris q̄ ei iugit assiste-
bāt. dixert ei. Cur ipator pcut̄ iuuenē
prudētē ꝛ vaciter rn̄dentē. Nā ꝛ nos il
li regi iuictissimo militam⁹ Qd audiēs
nero eos reclusit i carcerē vt eos nimiū
torq̄ret q̄s an̄ nimis dilexerat. tūc oēs
xpiāos fec inq̄ri. ꝛ oēs sine int̄rogatōe
p tormēta varia puniri. B Tūc
paul⁹ vinct⁹ int̄ ceteros an̄ neronē du-
ct⁹ ē. Cui nero. O hō magni reg̃ ſu⁹
mihi āt vinct⁹. cur milites meos mihi
subtrahis ꝛ tibi recollig̃. Cui paul⁹.
nō solū d tuo angulo milites collegi. ſ3
etiā d orbe vniuerso q̄b⁹ rex nr̄ dona ta
lia q̄ nūq3 dficiēt ꝛ q̄ oēm excludēt idi-
gētiā largiet. Huic si subiect⁹ eē volue
ris salu⁹ er̄. Qui tāte extat potētie vt
iudex oim veniat ꝛ mundi h⁹ figurā p
ignē resoluat. Hoc audiēs nero ꝛ ira
succēsus. q2 figurā mdi p ignē paul⁹ di
xerat dissoluēdā. oēs milites xpi igne
iussit cremari. paulū vo tāq3 maiesta-
tis reū capite trūcari. Tāta āt xpiāoꝝ
tūc occisa ē tba. vt ppl's romā⁹ palatiū
vtute irrūpet ꝛ seditōem ꝯ eū excitare
moliēs pclamaret. Pone modū cesar
tpa occisionē l' iussionē nr̄ates sīt q̄s p-
dis romanū tuet ipiū. Tim̄s ipator
mutauit edictū. vt null⁹ xpianos tāge-
ret donec imperator de eis pleni⁹ iudica
ret. q̄propter paul⁹ iteꝝ est reduct⁹ ꝛ a-
spectui neronis oblat⁹. Quē vt nero vi
dit vehemētissime exclamauit. Tolli-

te maleficū.decollate ipostorē. nec sini
te viuere crimiatorē.ꝑdite sensuuz alie
natorē.auferte de supficie terre mētiū
imutatorē. Ad quē Paulꝰ ait. Nero tē
pore modico patiar. sed viuā eternalr
dño iesu xpo. Nero dixit. Auferte ab
eo caput vt me rege suo fortiorē intelli
gat q̄ eū deuici. ⁊ videamꝰ si sꝑ viuere
valeat. Cui Paulꝰ. Ut scias me post
mortē corꝑis etnalr viuere cū mihi ca
put abscisum fuerit. viuꝰ tibi appare-
bo ⁊ tūc cogſcere poterꝭ q: xps est deꝰ
vite ⁊ nō mortꝭ. Et his dictꝭ ad locuz
supplicij ducit. Qui cū duceret. dixerāt
ei tres milites q̄ eū ducebāt. Dic nob
Paule q̄s est ille rex vester quē tātū di
ligitꝭ. ꝙ ꝓ eo magꝭ mori q̄ȝ viuere eligi
tis ⁊ q̄lē ide mercedē hēbitꝭ. Tūc pau
lus de reḡ dei ⁊ pena inferni adeo eis
p̄dicauit ꝙ eos ad fidē ꝯuertit. q̄ cū ro
garēt eum vt libere abiret q̄ vellet ait.
Absit frēs vt fugiā. Nō ei sum ꝓfugꝰ
ſȝ miles xpi legitimꝰ. Scio ei ꝙ ꝑ hāc
vitā trāsitoriā ad vitā trāsibo eternaz
Mox aūt vt fuero decollatꝰ viri fide-
les rapiēt corpꝰ meū. Uos āt locū no-
tate ⁊ illuc cras mane venite. inuenietꝭ
eñ iuxta sepulchrū meum duos viros
orātes. scȝ Tytū ⁊ Lucā. Quib; cū di
xeritꝭ q̄ de cā vos ad eos misi ipi vos
baptizabūt ⁊ regni celestꝭ faciēt ꝯsor-
tes ⁊ coheredes. qd̄ cū loq̄ret misit Ne
ro duos milites vt viderēt si adhuc es-
set occisus. Et cū eos vellet ꝯuertere il
li dixerūt. Cū mortuꝰ fuerꝭ ⁊ resurrexe-
ris. tūc credemꝰ tibi de his q̄ dicꝭ. nūc
aūt cito veni ⁊ qd̄ meruisti accipe. Cū
q̄ȝ ad locū passiōis duceret i porta ho-
stiēsi cuidā matrone noīe plātille disci-
pule pauli q̄ ſm Dyonisiū alio nomīe
dicebat lemobia q: forte binomia fu-
it. obuiā ōdit. Que flēs suis orōnib; se
recōmendare cepit. Cui paulꝰ. Uale
plātilla etne salutꝭ filia. cōmoda mihi
velū q̄ caput tuū tegꝭ. ⁊ iñ oclos meos
ligabo. ⁊ postmodū tibi restituā illud
Qd̄ dū sibi traderet irridebāt ei carni
fices dicētes. Quid ipostori isti ⁊ ma-
go tā p̄ciosuȝ pannū tribuis vt ipm a-
mittas. Cū ḡ ad locū passiōis paulus
venisset. ad oriētē v̄sus ⁊ manib; i celū
extēsis diutissime cū lachrymis patria
voce orauit ⁊ grās egit. Post h̄ valefa
ciēs fratrib; oclos sibi de velo plātille
ligauit. ⁊ vtrūq̄ȝ genu i terrā figēs col
lū extēdit. ⁊ sic decollatꝰ ē. Mox eiꝰ ca-
put de corꝑe exiliēs. Jesus xps qd̄ sibi
in vita tā dulce extiterat ⁊ tā crebro no
miauerat. hebraice clara voce insonu-
it. Di eñ ipm i suis eplis xpȝ vel ihm
vel vtrūq̄ȝ q̄ngētis vicib; noiasse. De
eiꝰ aūt vulnere vnda lactꝭ vsq̄ȝ in vesti
mēta militꝭ exiliuit. ⁊ postea sanguis
effluxit. in aere lux imēsa emicuit. ō cor
pore odor suauissimꝰ emanauit. ¶
Dyonisiꝰ aūt i epla ad Thim. de mor
te pauli sic dic̄. In hora aūt illa tristi-
cie plena. frat mi dilecte dicēte carnifi-
ce paulo. collū para. tūc btūs apls su-
spexit i celū muniēs frontē ⁊ pectꝰ suū
sig̊ crucꝭ ⁊ dixit. Dñe mi iesu xpe i ma-
nus tuas cōmēdo spm̄ meum. ⁊ tunc
absq̄ȝ tristicia ⁊ cōpulsiōe extēdit collū
suū ⁊ suscepit coronā. Percutiēte āt car
nifice. ⁊ amputāte pauli caput. tūc be-
atissimꝰ in ipo ictu explicuit velū ⁊ col
legit sanguinē ꝓpriū i velo. ⁊ ligauit eū
⁊ obuoluit ⁊ tradidit illi femie. Et re-
uerso militi carnifici dixit lemobia.
Ubi dimisisti magistrū meū paulum
Rñdit miles. Cū socio iacet ibi extra
vrbē in valle pugilū. ⁊ velo tuo velata
est facies eiꝰ. Ipa aūt rñdēs ait. Ecce
intrauerūt nūc petrꝰ ⁊ paulꝰ induti ve
ste p̄clara. ⁊ coronas fulgētes luce radi
antes hēbant i capitib; suis. Et ꝓtulit
velū sanguie cruētatū. ⁊ mōstrauit eis
Propt qd̄ opꝰ mlti crediderūt dño et
xpiāi facti st̄. Hec Dyonisiꝰ. Audiēs
nero q̄ ꝯtigerāt vehemter extimuit et
de his oib; cū phis ⁊ amicꝭ loq̄ cepit.
Dū h̄ inuicē loq̄rēt. venit paulꝰ ianuis
clausis. ⁊ añ cesarē stās ait. Cesar ecce
paulꝰ regꝭ etni ⁊ iuicti miles. Uel nūc
crede q: nō sum mortuꝰ ſȝ viuꝰ. Sȝ tu
miser eterna morte morierꝭ. eo ꝙ sctōs
dei iniuste interficis. Et his dictis di-
sparuit. Nero āt ex nimio timore velut

amẽs effectus q̇d ageret ignorabat. ⁊
suasu ⁊ ꝯsilio amicoꝝ patroclũ ⁊ bar-
nabã cũ alijs soluit ⁊ q̄ vellẽt libe abi
re ꝑmisit. Illi ꝓ͛o milites. s. lõginꝰ ma
gister militũ ⁊ accestꝰ ad sepulcrũ pau
li mane venerũt ⁊ duos viros. s. titũ ⁊
lucã orãtes ⁊ in eoꝝ medio paulũ stan
te viderũt. Quos titꝰ ⁊ lucas vidẽtes
vehemẽt͛ territi fugere ceperũt. ⁊ pau-
lus discquit. Illi ãt post eos clamãtes
dicebãt. Nõ vt putatꝭ vos ꝑseq̇mur
sꝫ a vobis baptizari volumꝰ sic paulꝰ
nobis dixit: quẽ mõ vobiscũ orantẽ vi
dimꝰ. Hoc illi audiẽtes reuersi sunt. ⁊
cũ magno gaudio eos baptizauerũt.
Caput aũt pauli in quandã vallẽ ꝓie
ctũ est. ⁊ ꝑ mlꝉtitudine alioꝝ q̇ īterfecti
fuerũt. ⁊ illuc ꝓiecti īueniri nõ potuit.
Legit͛ em̄ in eadẽ epl̄a dyonisij ꝙ cũ q̄
daꝫ vice fouea mũdaret͛. ⁊ caput illud
pauli cũ alijs purgamẽtis ꝓiectũ fuis-
set. q̇dã pastor illud in virga sua leua-
uit. ⁊ iuxta caulas ouiũ fixit. Vidit ãt
ꝑ tres noctes ꝯtinuas ipe cũ dño suo
suꝑ p̄dictũ caput lucẽ ineffabilẽ reful-
gere. Qď cũ ep̄o ⁊ fidelibꝫ nũciatũ fu-
isset. dixerũt. Vere h̄ est caput pauli.
Egressus igit͛ ep̄us ⁊ vniuersa fideliũ
mlꝉtitudo caput illud secũ detulerũt. ⁊
in quadã mẽsa aurea illud deponẽtes
illud corꝑi ꝯiungere attẽptabãt. Qui
bus ꝑ͛iarcha r̄ndit. Nos scimꝰ ꝙ mlꝉti
fideles occisi sunt. ⁊ eoꝝ capita sunt di
sꝑsa. Vñ dubito illď caput corꝑi pau
li ꝯiungere. Sꝫ caput h̄ ad pedes cor
poris ponamꝰ: ⁊ oipotẽtẽ dñm exore-
mus. vt si caput suũ ẽ ꝯuertat͛ corpus
⁊ capiti ꝯiũgat͛. Qď cũ oibꝫ placuissꝫ.
caput ip̄m ad pedes corporꝭ bti pauli
posuerũt. Et ecce cũctis orãtibꝫ ⁊ stu-
pentibꝫ. corpꝰ se vertit. ⁊ in loco suo ca-
piti se iunxit. Et sic om̄es deũ bñdixe
rũt. ⁊ h̄ esse caput pauli veracit͛ cog̃ue
rũt. Hec dyonisiꝰ. ¶ Refert gre-
goriꝰ turoneñ. q̇ tẽpore iustini iunioris
claruit. ꝙ q̇dã desꝑans laqueũ sibi pa
rabat. nomẽ tñ pauli inuocãs sꝑ dice
bat. Adiuua me scẽ paule. Tũc affuit
q̄dã vmbra squalida hortãs eũ ac di-
cens. Eya bone vir age qď agis mo-
rã ne feceris. At ille sꝑ parãs laqueuꝫ
dicebat Beatissime paule adiuua me
Expedito iaꝫ laq̄o affuit alia vmbra
tanq̃ꝫ hois dicẽs illi qui hoiem horta
bat͛. Fuge mi͛rime qꝛ paulꝰ aduocatꝰ
aduenit. Tũc squalida vmbra euanu
it. ⁊ hõ ad se rediẽs ⁊ laqueũ ꝓijciens
penitẽtiaꝫ ꝯdignã accepit. Greg. in
registro. Ex catenis bti pauli mlꝉta mi
racula demõstrant͛. ⁊ dũ multi paꝝ q̇d
ex limatura petũt. assistit sacerdos cuꝫ
lima. ⁊ aliq̇bꝫ petentibꝫ ita ꝯcite aliq̇d
de catenis ipsis excutit͛ vt nulla mora
sit. q̇busdã vero petẽtibꝫ diu ꝑ catenas
ip̄as lima ducit͛. ⁊ tñ vt aliq̇d inde exe
at non obtinet͛. In eadẽ q̇ꝙ epl̄a q̄
supra dicta ẽ. btũs dyoñ. mortẽ pauli
magistri sui pijs ꝟbis deplorat dicẽs.
Quis dabit oclꝉis nr̄is aq̄s. et pupilꝉ
nr̄is fontẽ lachrymarũ vt ploremꝰ die
ac nocte lumẽ ecclꝉiaꝝ qď extinctũ ẽ. q̇s
nõ induet fletũ ⁊ gemitũ aut ñ vestiet͛
lugubribꝫ ⁊ mẽte attonitꝰ nõ obstupe-
scet. Ecce eteni petrꝰ fũdam̄tũ ecclꝉiaꝝ
glꝉia scõꝝ aplꝉoꝝ a nobis recessit. ⁊ nos
orphanos dereliq̇t. Paulꝰ quoq̃ꝫ gen
tiũ familiaris ⁊ ꝯsolator paupeꝝ defi
cit nobis ⁊ vlterius nõ īuenit͛. qui fuit
pater patrũ: doctor doctoꝝ: pastor pa
storꝝ. Abyssũ sapiẽtie. fistulã altisonã.
p̄dicatorẽ ꝟitatis īfatigabilẽ. paulum
dico nobilissimũ apostolũ. Hic ãgelꝰ
terrestris ⁊ homo celestis. imago ⁊ simi
tudo deitatꝭ ⁊ spiritꝰ deiformis om̄es
nos dereliquit. nos inq̃ꝫ inopes et in-
dignos in hoc mundo cõtemptibili ⁊
maligno. ⁊ ingressus est ad deum suũ
dñm ⁊ amicũ. heu frat͛ mi thimothee
dilecte aie mee. vbi est pr̄ tuꝰ magister
⁊ amator. Vñ te vlteriꝰ salutabit. Ec
ce em̄ orphanꝰ factus es ⁊ remãsisti so
lus. iaꝫ neq̃ꝫ scribet tibi sua scissima
manu dicens tibi Fili charissime. Ve
mihi frat͛ mi thimothee. q̇d h̄ accidit
tristicie ⁊ tenebraꝝ ⁊ dãni. qꝛ orphani
facti sumꝰ Iã nõ venient ad te episto-
le eius i quibꝫ scriptũ sit. Paulꝰ modi-
cus seruus iesu christi. Iam nõ scribet

de te vlteriꝰ ciuitatibꝫ dicēs. Suscipi-
te filiū meū dilectū. Cōplica frater li-
bros ꝓphetaꝝ ⁊ signa suꝑ eos. qꝛ ne
minē habemꝰ interpꝛtē ꝑabolaꝝ ⁊ pa
radigmatū ⁊ eloq̄oꝝ ipoꝝ. Dauid ꝓ-
pheta plāgebat filiū suum ⁊ dicebat.
Ue mihi ꝓ te fili mi. ve mihi. Ego āt
Ue mihi mgr̄ mi. vere ve mihi. Amo
do ꝺfecit ⁊ cessauit ꝯcursꝰ disciplorū
tuoꝝ rhomā venientiū ⁊ q̄rentiū nos.
Iā nemo dicturꝰ ē. eamꝰ ⁊ videamus
doctores nr̄os ⁊ interrogemꝰ eos q̄lit
nos regere opꝛteat eccl'ias nob cōmis-
sas. ⁊ interpꝛtabunt nobis eloq̄a dn̄i
nostri iesu christi ⁊ eloq̄a ꝓphetarū.
Uere ve his filijs frater mi q̄ priuati
sunt patribꝫ spūalibꝫ q̄bꝫ ꝓuatꝰ ē grex.
Et nob etiā frater ve q̄ ꝓuati sumꝰ ma
gistris nostris spūalibꝫ q̄ collegerāt in
tellectū ac sciam veteris ac noue legis
⁊ colligauerant in suis eplis. Ubi est
cursus pauli ⁊ laboꝛ sctōꝝ pedū eius.
Ubi est os loq̄ns ⁊ lingua ꝯsulēs. et
spūs bn̄placēs deo suo. Quis nō plo-
ret ⁊ vlulet. Nā q̄ meruerūt gl'iaꝫ ⁊ ho
noꝛē apud deū tāq̄ꝫ malefactores tra-
dunt i moꝛtē. Ue mihi q̄m in illa ho-
ra intuitꝰ sum coꝛpꝰ sanctū sanguie i-
nocēti cruētatū. Heu mihi pr̄ mi ma
gister ⁊ doctoꝛ. nō q̄dē reꝰ tali moꝛte ex
titisti. Nūc ḡ q̄ ibo te q̄rere gl'ia xp̄ia-
noꝝ ⁊ laus fideliū. Quis ꝯticescere fe
cit vocē tuā fistula eccl'iaꝝ ⁊ fistula al-
tisona plectrū psalterij decacoꝛdi. Ec-
ce introisti ad dn̄m deū tuū quē desi-
derasti ⁊ toto affectu ꝯcupisti. Hieru-
salē ⁊ roma ꝑua amicicia eq̄les facte
sunt i malo. Hierusalē crucifixit domi
nū nostꝝ iesum xp̄m. roma ꝟo aplos
eiꝰ interemit. Hierl'm aūt seruit ei quē
crucifixit. roma aūt solēnizādo gloꝛifi
cat q̄s intemit. Et nūc frater mi thi-
mothee q̄s dilexisti ⁊ toto coꝛde deside
rabas. saul dico regē ⁊ ionathā in vi-
ta sua nō sunt sepati nec in moꝛte. Et
ego nō suꝫ sepatꝰ a dn̄o mgr̄o meo ni
si cū sepauerūt nos hoīes pessimi ⁊ i-
iqui. Et sepatio huiꝰ hoꝛe n̄ erit sep.

Aia eiꝰ cog̃scit dilectos. etiā sine h̄ q̄
eis loq̄t q̄ nūc ab eo elōgati sunt. In
die aūt resurrectōis magna iactura es
set separi ab eis. Hec dionysiꝰ. Io
hānes chryso. in libro de laudibꝫ pau-
li hūc gl'iosum apl'm multipl'r cōmen
dat sic dicēs. Nihil ꝓsus errauit q̄ ꝑ-
tū insigne ꝟtutū ac ꝑadisum spūalem
pauli aiaꝫ nūcupauit. Que aūt ligua
laudibꝫ eiꝰ inueniat eq̄lis. cū oia q̄ in
oibꝫ sunt bona aia sua vna possideat.
⁊ ea cūcta plene accumulet. nec solum
hoim sꝫ etiā qd̄ ē ampliꝰ āgeloꝝ. Nec
tn̄ idcirco reticebimꝰ q̄n potiꝰ pauca
dicemꝰ. Est eni h̄ maximū laudis ge-
nus cū oꝛatōnis copiā ꝟtus supat ⁊
magnitudo laudati. Sicq̄ꝫ vinci ml't
to est nobis gloꝛiosius q̄ꝫ sepe vicisse.
Unde igitur opoꝛtunius laudū eius
sumemus exoꝛdium: nisi ab hoc ipso
primum. vt ostendamus eum bona
oim possidentē. E Abel obtulit
sacrificiū ⁊ inde laudat. sꝫ si pauli ho-
stiā adducamꝰ in mediū q̄ntū celuꝫ a
terra supioꝛ apparebit. Siq̄dē semet-
ip̄m ꝑ dies singl'os imolabat. Quam
tn̄ hostiā duplicit offerebat. tū i coꝛde
tū in coꝛꝑe moꝛtificatōeꝫ circūferens.
Nō eni oues offerebat aut boues. sed
seip̄m dupl'r imolabat. Neq̄ꝫ his ꝯtē
tus fuit. sꝫ etiā oꝛbē vniuersū studuit
offerre. q̄ terrā ac mare greciā atq̄ꝫ bar
bariē. oēmq̄ꝫ sub sole regionē q̄si voli
tās circūiuit. ex hoibꝫ angelos faciens
q̄nimo ip̄os hoīes q̄si ex demōibꝫ i an
gelos ꝓuehēs. Quid huic hostie repi
etur eq̄le quā paulꝰ gladio spūssancti
imolauit. ⁊ in illo altari qd̄ suꝑ celum
locatū ē obtulit. Sꝫ abel dolo germa
ni ꝑcussus occubuit. paulꝰ ꝟo ab eis i
terfectꝰ est q̄s ab innumeris mal' cupi
ebat eruere. Uis aūt eiꝰ innūeras ti-
bi ond̄ā moꝛtes. tot vtiq̄ꝫ q̄t etiā dies
vixit. Noe se tantū in arca legit ser-
uasse cū liberis. hic aūt multo seuioꝛe
inundāte diluuio nō arcā coaptando
ꝯpaginibꝫ tabulaꝝ. sꝫ epistolas com
ponēdo ꝓ tabulis vniuersum oꝛbē ꝑi

clitantem ex mediis fluctib⁹ liberauit.
Hec aũt arca nõ vno loco circũfertur.
sed spũ orbis termios cõprehẽdit. nec
bitumie ac pice sed spũsctõ ei⁹ tabule
sunt ꝑuncte. Hec suscipiẽs pene irra-
tionabilib⁹ aialib⁹ stultiores imitato-
res efficit angeloꝝ. Hinc ꝗ₃ illã vicit
arcã. qꝛ illa coruũ recipiẽs coruũ rursũ
emisit. ꝛ includẽs lupũ feritatẽ ei⁹ mu
tare nõ potuit. Hec ṽo accipitres mil
uosq₃ suscipiẽs fecit colũbas. ꝛ exclu-
dẽs oẽm feritatẽ mãsuetudinẽ spũs in
troduxit. Abraã mirant̃ oẽs qꝛ ad
dei p̃ceptũ patriã atq₃ cognatos reli-
q̇t. S₃ quõ paulo possit eq̇ri q̇ nõ tm̃-
modo patriã vel cognatos sed ip̃m ꝗ₃
mũdũ reliq̇t. imo etiã celũ ꝛ celu₃ celi.
ꝛ hec oia xp̃m suscipiẽdo ꝺspexit. Vñ
ꝓ cũctis istõ solũ. i. xp̃i caritatẽ req̇rens
neq₃ p̃sentia inq̇t neq₃ futura. neq₃ al-
titudo ꝛc̃. Sed ꝛ abraam in ꝑiculũ se
tradẽs hostib⁹ filiũ fratris eripuit. At
paul⁹ vt vniuersu₃ orbẽ de ipa diabo
li extraheret manu: inumerabilia ꝑicu
la sustinuit. ꝑ p̃riisq₃ mortib⁹ maxima₃
securitatẽ aliis ꝯꝑauit. Filiũ ꝗ₃ abraã
voluit imolare. paul⁹ ṽo semetipsum
millies imolauit. In ysaac patiẽtiã
aliq̇ admirant̃. qm̃ puteos a se factos
obstrui patiebat̃. At paul⁹ ñ puteos
cernẽs lapidib⁹ obrutos. sed ꝑ p̃riũ cor
pus nõ solũ sic̃ ille cedebat. s₃ cos etiã
a q̇b⁹ patiebat̃ i celũ studebat euehere
Quãto eni ampli⁹ obruebat̃ iste fons
tãto magis erũpebat. ac pl̃es a se fluui
os effundẽdo manabat. De lõga-
nimitate atq₃ patiẽtia iacob scp̃tura
mirat̃. Et q̇ nã illa ẽ tã adamãtina aia
q̃ pauli patientiã possit imitari. Neq₃
eni septẽ annoꝝ sed toti⁹ vite s̃uitium
ꝓ spõsa ꝑtulit xp̃i. nõ adust⁹ solu₃ estu
diei et noctis gelu s₃ tẽptatões mille ꝑ-
petiẽs. ꝛ nũc q̇dem ṽberib⁹. nũc ṽo la
pidib⁹ scissus atq₃ collisus. ꝛ inter cer-
tamina vbiq₃ ꝓsiliẽs. captas oues ex
diaboli faucib⁹ abstrahebat. Sed ꝛ
ioseph pudicicie ṽtute decorat⁹ ẽ ꝛ ego
vereor ne iã ridiculũ sit. hinc etiã pau
lũ laudare. q̇ semetip̃m crucifigẽs nõ
solũ hũanoꝝ corpoꝝ pulcritudies. sed
oia etiã q̃ vidẽt̃ reb⁹ clara ac ꝺcora cer
nebat. queẽadmodũ nos fauillã cine-
rẽq₃ ꝯspicim⁹. q̇ q̃si mortu⁹ ꝑ p̃sus ad
mortuũ imobilis ꝑmanebat. Stu-
pent iob oẽs hoies. Est ei athleta mi-
rabilis. At paul⁹ nõ mensib⁹ tm̃ s₃ an
nis plurib⁹ in agõe ꝑdurãs tã clarus
emicuit. nõ teste gleba saniẽ carnis ra
dẽs s₃ ipi⁹ intelligibile os leõis freq̃n
ter icurrẽs ꝛ pugnãs aduersus tẽpta-
tões innũeras. oi erat lapide toleran-
tior. Qui nõ a trib⁹ ꝛ a q̃tuor amicis s₃
a cũctis infidelib⁹. a frib⁹ etiã opproba
sustiebat: ꝯsputus ab oib⁹ atq₃ male-
dict⁹. Et illi erat magna hospitalitas
ꝛ cura paupeꝝ. S₃ quã ille curã ipẽ-
debat carne debilib⁹. hãc iste animis
morbidis exhibebat. Illi⁹ oi aduenie
ti apꝑiebat̃ dom⁹: hui⁹ ṽo aia vniuerso
patebat orbi. Et ille q̇dẽ cũ oues ꝛ bo
ues hr̃et inũeros erat in paupes libe-
ral̃. hic ṽo nihil ampli⁹ corꝑe suo pos-
sidẽs de hoc sufficient̃ indigẽtib⁹ mini
strabat. Qꝺ alicubi ꝯmemorãs neces
sitatib⁹ inq̇t meis ꝛ his q̇ mecũ erant
mistrauerũt man⁹ iste. S₃ etiã ṽmes
atq₃ vulnera seuos sctõ Job iferebãt
dolores. Sed si pauli ṽbera. famẽ. ca
thenas ꝑiculaq₃ ꝯsideres q̃ a domesti
cis ab extraneis ac a cetero patiebat̃ or
be. sollicitudinẽ quã ipe ꝓ ecclesiis. v-
stionẽ quã ꝓ scãdalizatis singul̃ ꝑfere
bat. videbis ꝙ omni erat saxo durior.
Aia illa ꝛ ferrũ atq₃ adamantẽ firmi-
tate suꝑabat. que eni ille corꝑe hec mẽ
te paulus sustinuit. que₃ oim̃i merore
molestior de singul̃ q̇buscũq₃ labẽtib⁹
mesticia ꝯsumebat. Vñ ꝛ iuges ex eo
fontes lachrymaꝝ nõ dieb⁹ solũ s₃ etiã
noctib⁹ effluebãt. Om̃iq₃ mliere par-
turiẽte vehemẽtius affligebat̃ in sin-
gulis. Propter qꝺ etiã dicebat. Filio
li mei q̊s iteꝝ ꝑturio. Moyses pro
iudeoꝝ salute ꝺleri elegit ꝺ libro. moy
ses itaq₃ se cũ ceteris obtulit ꝑire. pau-
lus ꝓ ceteris. Nõ em̃ cũ pereũtib⁹ peri

re voluit. sꝫ vt alij saluarent ipe ꝺ glie
eternitate decideret. Et qdeꝫ ille pha-
raoni. h diobolo q̃tidie repugnabat.
Ille ꝑ vna gente. iste ꝑ vniuerso orbe
certauit. nõ sudore sꝫ sanguine. Jo-
hãnes in cibũ locustas ⁊ mel siluestre
sumebat. sꝫ paulꝰ ita in medio mundi
strepitu queadmodũ ille ĩ heremo de-
te versatꝰ est. nõ qdẽ pastꝰ locustis aut
melle siluestri. mlto at his victu vilio
re ꝯtentꝰ est. ac necessario qdẽ ĩdulgẽs
cibo. feruẽti studio ꝑdicãdi. Uez illiꝰ
aduersus herodiadeꝫ appuit magna
ꝯstãtia ⁊ ille ñ vnũ aut duos aut tres.
sꝫ ĩnumeros ⁊ simili positos ptãte cor
ripuit. imo lõge illo seuiores tyrãnos.
F Restat vt paulũ iã angelis cõpa-
remꝰ. in qbꝫ magnificũ ꝑdicamus. qꝛ
cũ omĩ cura deo obediunt. Qd dauid
ammirãdo dicebat. Potẽtes ꝟtute fa
ciẽtes ꝟbũ eiꝰ ⁊c̃. Quid vero aliud ꝓ-
pheta ĩ angelis miraẽ. Qui facit inq̇t
angelos suos spiritus ⁊ mistros suos
ignẽ vrentẽ. Sꝫ h ĩ paulo possumꝰ in
uenire. q̇ velut ignis ac spũs totũ ter-
raꝝ ꝑcurrit orbem ⁊ ꝑcurrẽdo purga
uit. sꝫ nõdũ celũ iste sortitꝰ est. ⁊ h ẽ oĩ-
no mirabile ꝙ talis versaẽ in terrꝭ etiã
mortali adhuc carne circũdatꝰ. Quã
ta g̃ nos ꝯdẽnatõe digni sumꝰ. cũ vno
hoĩe bona in se oĩa ꝯgregãte nec mini
mam qdẽ partẽ corũ studemꝰ imitari.
Nõ em aliaꝫ est ille sortitꝰ naturã nec
dissimilẽ nactꝰ aiaꝫ nec alteꝝ habitãs
mundũ. sꝫ in eadẽ terra. eadẽq3 regiõe
sub eisdẽ etiaꝫ legibꝫ nutritꝰ ⁊ moribꝫ.
cũctos q̇ nũc sunt hoĩes vl fuerunt aĩ
ꝟtute transcẽdit. Nec vero ĩ illo h solũ
mirabile est ꝙ ꝑ abundãtia deuotõis
quodammodo ñ sensit dolores ꝓ ꝟtu
te susceptos. sꝫ etiã ꝙ ꝟtuteꝫ ipam pro
mercede pensauit. Nã ⁊ nos qdẽ ꝓpter
eã ꝓposita mercede certamꝰ quã ille cõ
plectẽs etiã sine ꝑmio diligebat. Cun
cta illa q̃ asꝑitate sui videnẽ impedire
ꝟtuteꝫ cũ omĩ mãsuetudine ꝑpetiens
quotidie celsior. quotidie assurgebat
ardentior. Et intẽtatis sibi ꝑiculis no
ua sꝑ alacritate pugnabat. Qui cũ si-
bi mortẽ iã imminentẽ videret. ad cõ-
muniõnẽ delectatõemq3 gaudij alios
ꝓuocabat dicẽs. Gaudete ⁊ ꝯgratula
mini mihi. Itaq3 ad ꝯfusionẽ et iniu-
rias q̃s ob ꝑdicãdi studiuꝫ sustinebat
magis q̃ ad honorum oblectamenta
ꝓperabat mortis potius q̃ vite desi-
derium appetens paupertatis q̃ opu
lentie. ⁊ multo amplꝰ laborẽ q̃ alij re-
quiẽ post laborẽ. ac merorẽ magis eli-
gẽs q̃ alij voluptatẽ. studiosius ꝓ ini-
micis ⁊ fructuosius orãs q̃ alij aduer
sus inimicos. Unuꝫ illi formidandũ
erat atq3 metuendũ offensa nimirum
dei nec desiderabile illi aliud erat nisi
placere deo semꝑ. Nõ dico aũt ꝙ nihil
presentiũ desiderabat. sꝫ nec aliq̇d fu-
turoꝝ. Nõ em mihi dicas merces in-
gentes exercitus. pecunias. ꝓuincias.
potestates. hec em quasi araneaꝝ fila
reputauit. sed ea q̃ ꝓmittunẽ in celis.
⁊ tũc eiꝰ ardentẽ in xp̃o amorẽ videbis
Hic siq̇dẽ ꝓ illiꝰ dilectõe nõ angelorũ
nõ archangeloꝝ dignitatẽ nec quicq̃
hoꝝ silẽ cõcupiuit. Qd em erat maiꝰ
oibꝫ xp̃i amore fruebaẽ. cũ h em bea-
tiorẽ cũctis se putabat. sine h aũt neq3
dñantiũ. neq3 ꝑncipatuũ socius ẽẽ cu-
piebat. sꝫ cũ hac dilectõe magis esse vl
extremꝰ. imo etiã ex numero punitoꝝ
q̃ sine hac iter sũmos honores ⁊ subli
mes. Hoc em erat illi maximũ ac sin-
gulare tormentũ ab hac caritate disce
dere. h illi erat gehẽna. h sola pena. h
ĩfinita ⁊ ĩtolerãda supplicia Sꝫ ꝑfrui
caritate xp̃i. h illi vita. hoc mundꝰ h re
gnũ. h ꝓmissio. h bona videbanẽ inu
mera. sic despiciebat vniuersa q̃ time-
mꝰ vt solꝫ herba iã putrefacta cõtẽni.
Tyrãnos ꝟo ac pplos spirãtes fu-
rorẽ velut q̃sdã esse culices estimabat.
Mortẽ ꝟo atq3 cruciatꝰ ⁊ mille suꝓpli
cia q̃si ludũ putabat ẽẽ pueroꝝ dũmõ
ꝓ xp̃o aliq̇d sustineret. Decorabaẽ em
magꝭ vinctꝰ catena q̃ dyademate co-
ronatꝰ. Eteni coartatꝰ carcere habita
bat ĩ celo. Ac libẽtiꝰ ꝟbera recipiebat

⁊ vulnera q̄ȝ alij brauia diripiāt ⁊ dolores nō minꝰ q̄ȝ p̄mia diligebat. cum ip̄os vtiq̄ȝ dolores loco duceret p̄miorū. ꝓpterea ip̄os etiā grāȝ noiabat. q̄m q̄ nobis sunt cā tristicie hec illi maximā pariebāt voluptatē. Merore q̄ꝗ̄ maximo vtebaꝛ. ꝓpter qđ ⁊ dicebat. Quis scādalizaꝛ ⁊ ego nō vror. Etiaȝ si i merore dicat q̄s iesse aliquā voluptatē. Multi eni q̄ filioꝝ mortib⁹ vulneraꝛ aliq̄d ꝯsolatōis accipiūt cū suis fletib⁹ relinquunꝛ. magisq̄ȝ dolēt cum dolere ꝓhibenꝛ. Sic et paulꝰ nocte ac die ꝯsolatōeȝ accipiebat ex lachrymis Nullꝰ q̄ppe tāto affectu mala ꝓp̄a q̄nto ille deflebat aliena. queādmodū ei illū opinarꝭ afflictū cū ꝑditōȝ defleret pctōꝝ. q̄ vt illi salui fierēt a celoꝝ glīa cupiebat excludi. Nā nō saluari illos mlto acerbiꝰ estiabat q̄ȝ semetip̄m ꝑire. Hūc ꝰ cui nā reꝝ poterit q̄s ꝯꝑare cui ferro. cui adamāti. Quid nā illam aliq̄s appellet aīam aureā vł magis adamātinā. Nā ⁊ oi erat adamāte fortior. auro gēmisq̄ȝ p̄ciosior. ⁊ alterā q̄dē materiā firmitate alterā supabat p̄ciositate. Cui igiꝛ rei hꝰ ab aliq̄ aīa cōpareꝛ. Eaꝝ q̄dē q̄ sunt oino nulli. ꝓ si vł auro adamātꝭ fortitudo vł adamāti honor dareꝛ auri. tūc forte aliq̄ modo ꝯꝑatio eiꝰ pauli possȝ aīe ꝯuenire. Sed q̄d ego adamātē ⁊ auꝝ ad siłitudinē adduco pauli Mūdū si ex aduerso appēdas oēȝ etiā tūc videb a parte pauli ingēs pōdꝰ examis. Mūdo igr̄ ⁊ oib⁹ q̄ i mūdo sunt paulū dicimꝰ digniorē. Si igiꝛ mūdꝰ eo dignior nō ē sȝ forte vł celū. sȝ istō q̄ȝ iueniꝛ inferiꝰ. Si eni nō solū celū sȝ etiā q̄ habēꝛ i celis dei postposuit caritati. quō nō magis dn̄s q̄ tāto ē benignior paulo q̄nto maliciā bonitas antecellit inumerꝭ celeū iudicat digniorē Nō ei nos tātū diligit deꝰ q̄ȝtū a nobis ip̄e diligiꝛ. sȝ tāto effusiꝰ q̄ȝto nec sermo sufficit explicare. In ꝑadisum q̄ȝ hūc deꝰ rapuit. ⁊ in celū terciū sublimauit. Nec immerito. Siq̄dem paulꝰ i terra ꝑdiens sic se gerebat in cūctꝭ q̄si angeloꝝ societate frueret. Nā visibili adhuc corꝑi colligatꝰ illoꝝ ꝑfectōe gaudebat. Tantꝭ fragilitatib⁹ corꝑis subditꝰ i nullo inferior sup̄nis v̄tutib⁹ apparere certabat. Nā ⁊ tanq̄ȝ pennatꝰ totū docēdo ꝑuolauit orbē ⁊ velut icorporeꝰ labores ꝑiculaq̄ȝ ꝯtēpsit. et q̄si iā celū possidēs cūcta ꝓrsus terrena despexit. ⁊ tā q̄ȝ cū ip̄is iā incorꝑeis virtutib⁹ degēs iugi mētis intētōe vigilauit. Et angeł q̄dē sepe diuersaꝝ gentiū cura ꝯmissa est. sȝ nullꝰ illoꝝ ita creditū sibi populū gub̄nauit vt paulꝰ vniuersū orbeȝ.

Sicut aūt aliq̄s indulgētissimꝰ pater afficiꝛ erga filiū frenesi cōprehēsuȝ cuiꝰ q̄ȝto magꝭ ꝯuicijs ictibusq̄ȝ pulsatur. tāto eiꝰ potius misereꝛ ⁊ deflet. ita paulꝰ istis a q̄b⁹ affligebaꝛ maiora adhibebat fomēta pietatꝭ. nāq̄ȝ sepe ꝓ illis q̄ eū q̄nquies v̄berauerāt ⁊ eiꝰ sanguinē sitiebāt lachrymabaꝛ ⁊ vehemēter dolebat ⁊ ꝓ eis orabat. Frēs inq̄t volūtas q̄dē cordis mei ⁊c̄. Vehemēter q̄ȝ mordebaꝛ ac penitꝰ dissecabaꝛ cū eos ꝑeuntes videret. Ut eni missū in ignē ferrū totū ꝓfecto ignis efficiꝛ. sic paulꝰ charitate succēsus effectꝰ est totꝰ charitas. Qui q̄si cōmūis totius mūdi esset pater ita i amore hoīȝ et ip̄sos eoꝝ imitabaꝛ ꝑentes imo cunctos nō carnales verūetiā sp̄ūales p̄res sollicitudine ac pietate supabat. oēm eni ꝓrsus hoiem deo exhibere cupiebat. q̄si eni vniuersuȝ mūdū ip̄e genuissȝ. sic oēs i dei regnū festinabat iducere corpus ⁊ aīam ꝓ his q̄s diligebat impēdēs. Hō iste ignobił ⁊ circūferanꝰ: q̄ artē exercebat i pellib⁹ tāta v̄tute progressus est vt vix. xxx. annoꝝ spacio et romanos ⁊ ꝑsas ⁊ parthos ⁊ medos idos ⁊ scitas: ethiopes et saramathas atq̄ȝ saracenos ⁊ oē ꝓrsus hoim genꝰ sub iugo mitteret v̄itatꝭ. Et sic i stipulas aut fenū ignis imissus. sic oia demonū oꝑa ꝯsumpsit. Paulo ei insonāte ligua ⁊ oi igne vehemētiꝰ irruēte cedebāt oia atq̄ȝ fugiebāt ⁊ dmonū cul

tus ⁊ tyrannoꝝ mine ⁊ domesticoꝝ insidie. Magis aũt sicut radijs solꝰ oriẽtibꝰ ⁊ tenebre fugant. ⁊ adulteri ac fures foueis tegunt ⁊ latrões recedunt. homicide ad antra fugiũt. oĩaqꝫ lucida efficiũt ⁊ clara desup illustrãtibꝰ radijs. Sic vbiqꝫ euãgeliũ disseminante paulo fugabat error ⁊ ꝟitas remeabat. adulteria ⁊ alia dictu feda defecerũt atqꝫ ꝯsumpta sũt. isto ignis vapore paleaꝝ vice peũtes. Clara ꝟo inter hec ꝟitatꝭ flãma surgebat resplẽdens ⁊ vsqꝫ ad celi sublimitatẽ ꝯscẽdẽs ab his potissimũ subleuata q̃ eã oppmere videbant. Nec pıcula aut ipetꝰ processum eiꝰ ipedire potuerũt. Erroris ꝟo talꝭ est ꝯditio ꝙ nullo sibi obsistẽte ꝯsenescit ac defluit seu desinit. Talꝭ ãt e diuerso ꝟitatis statꝰ ꝙ multis impugnãtibꝰ suscitat et crescit. Qm̃ igit itagenꝰ nostꝝ nobilitauit deꝰ ei similes studeamꝰ inueiri. Neqꝫ ipossibile istõ putemꝰ qm̃ tale illi q̃le nobis corpꝰ fuit. talꝭ aĩa tales cibi idẽ illũ teqꝫ formauit. ⁊ queadmodũ illiꝰ ita ẽ et deꝰ tuꝰ

Uis dei dona i paulo cognoscere vestimẽta eiꝰ terror demõibꝰ erãt Hec ꝟo ampliꝰ admirãda. qꝛ paulꝰ nec cũ in pıcula irrueret temeritatis argui poterat. nec cũ pıcl'a fugeret timiditatis. Amabat eni p̃sentẽ vitã ob lucꝝ docẽdi. Et rursus eã valde d̃spiciebat ob phiam ad quã illũ mũdi ꝯtẽptꝰ euexerat. Deniqꝫ cũ viderꝭ paulũ pıcl'a fugientẽ nõ minꝰ illũ admireris q̃ꝫ cum se pıculꝭ gaudet opponere. Ut ei h̃ fortitudis. ita illud est sapie. Et cũ videris illũ de seip̃o aliq̃ sonantẽ sibi admireris ac si videris illũ semetip̃m d̃spicere. vt eni illõ hũilitatis ẽ. ita istõ magnanimitatis. Magꝭ eni merebat loq̃ndo de se q̃ꝫ tacẽdo laudari. Qm̃ nisi fecisset istõ culpabilior illis eẽt q̃ seipsos iportune laudare didicerũt Nisi ei gl'iatus fuisset creditos sibi oẽs p̃didisset. qꝛ dũ se hũiliasset eos extulisset Ampliꝰ tũc paulꝰ placuit gl'iando q̃ꝫ alter laudes ꝑp̃as occultãdo. Nec tãtũ q̃sqꝫ ꝓfuit cũ sua merita celaret q̃ntũ iste cũ ꝑderet. Est aũt grãde malũ de seip̃o grãde aliq̃d dicere. atqꝫ mirabile extremeqꝫ demẽtie est nl'la imiñẽte necessitate reꝝ violẽtis ꝑsus laudibꝰ velle decorari. Nõ h̃ fm deũ loq̃ indiciũ est ꝫ potiꝰ insanie ẽ. Hoc eni oẽm mercedẽ euacuat laboribꝰ sudoribusqꝫ q̃sitã. Eteni altiꝰ de se efferre sermonẽ gl'iosi est et insolẽtꝭ seseqꝫ iactãtis. Dicere aũt illa q̃ p̃senti cause tãtũ modo necessaria sunt. fructũ amãtis ⁊ multoꝝ remedia cogitãtꝭ est. Sicut ⁊ fecit paulꝰ q̃ dũ a pseudo capet in laudes suas ire cõpulsus ẽ. maxime q̃ dignitatẽ suã oñderẽt. Pl'a aũt ⁊ maiora celauit. Ueniã inq̃t ad visiões et re. di. ꝑco ⁊c̃. Tãta paulꝰ tãqꝫ crebra cũ deo habẽs colloq̃a q̃nta nec ꝓphetaꝝ nec aploꝝ vllꝰ habuit ꝑ ea ip̃e humilior reddebat. Uisus est plagas metuere vt disceres qꝛ fm naturã vnꝰ erat ex pl'ibꝰ ꝑ volũtatẽ nõ solũ sup mltos hoies veꝝ etiã vnꝰ ex angelꝭ erat. Neqꝫ ꝟo metuere plagas rephẽsione dignũ ꝫ plagaꝝ metu aliq̃d indignũ pietate cõmittere. Hoc ip̃o eni q̃ plagas timet q̃ i certamie ñ vincit admirabilior oñdit q̃ꝫ ille q̃ nõ timet. Sic nec merere culpabile est sed ꝑ merorez dicere aut facere aliq̃d coꝝ q̃ dõ displicent. Hinc q̃lis fuerit paulꝰ oñdit. qꝛ in tali natura viuẽs potuit quodãmõ supra naturã. Q, si mortẽ timuit nec ip̃am q̃dẽ recusabat. Nõ eni naturam habere infirmitatibꝰ subditã ꝫ fuire infirmitatibꝰ criminosũ est. vt merito ille mirabilꝭ habeat q̃ imbecillitatẽ nature volũtatꝭ ꝟtute supauit. ꝙ si iohãnẽ q̃ dicebat marcꝰ a ꝯsortio sepauit. hoc itaqꝫ rectissime ꝑ p̃dicatõis officiõ effecit. Cũ siq̃dẽ q̃ istõ suscipit officiuz nõ oportꝫ esse mollẽ aut resolutũ ꝫ fortẽ ⁊ ꝑ cũcta robustũ Neqꝫ eni aliq̃s dꝫ attigere ꝑclari huiꝰ munerꝭ fũctiõem nisi parꝰ sit aiaꝫ millies tradere i mortẽ ac discrimia. Qui eni nõ tali aĩo est mltos alios suo ꝑdet exẽplo. Magꝭ

ꝙ vtile est si q̇escat sibiq̧ tm̄ vacet. Nō ita gubnatorē n̄ ad bestias dimicātē. nō ludo gladiatorio destinatū. nō quē piā oino sic ad discrimia atq̧ mores ꝑatā atq̧ dispositā aiam opꝫ habere vt eū q̇ officiū suscepit ꝓdicādi. Naꝫ ꝑicula ꝓfecto maiora ⁊ aduersarij seuiores nec vsq̧ ꝓrsus silī ꝯditōne certāt. Celū nāq̧ i ꝓmio. i supplicio gehēna ꝓponit. Si ꝟo aliq̄ int eos cōmotio facta est noli h̄ delictū putare. Nō ei cōmoueri malū ē sꝫ irrōnabilit nulloq̧ iusto flagitāte negocio cōmoueri malū est. Hūc ei affectū ꝓuid⁹ nob creator inseruit vt dormiētes aias atq̧ resolutas ab inertia atq̧ desidia suscitaret. Quasi eni gladio aciē ita mēti nostre ire acumē imposuit vt cū opꝫ vtamur. Benignitas aūt sꝑ bona nō est. sꝫ cū illā tꝑs efflagitat. Vn̄ ꝟo id non adest. etiā illa viciosa ē. Ita ⁊ paul⁹ sepe h̄ vsus ē affectu. ⁊ imodeste loq̄ntibus melior erat irat⁹. Hoc aūt i eo erat mirabile q͛ cū vincul ꝟberib⁹ atq̧ vulnerib⁹ longe splēdidior erat diademate purpuraq̧ fulgentib⁹. Cūq̧ vinct⁹ ꝑ tā vastū pelag⁹ ducebat ita gaudebat tanq̧ in maximū impiuꝫ duceret. Postq̧ ꝟo romā igressus ē nec ibi stare ꝯtēt⁹ ē sꝫ i hyspaniā ꝑcurrit. Nec vnū q̇dē diē in ocio passus ē ⁊ q̇ete trāsire sꝫ in ꝓdicādi ardore ipo igne ardētior. nec ꝑicl'a timuit nec irrisiōes erubuit. Hoc ꝟo maiori admiratōne dignū est ꝙ cū tā audax essꝫ. ac velut ad pugnā sꝑ accinct⁹ ⁊ ignē quēdam belli aspirās rursus placabilē atq̧ flexibilē se ꝓbebat. Nā seuiēti vl' poti⁹ feruēti ꝓceperūt vt iret tharsum nō recusauit. dixerūt ꝑ muꝝ eū opꝫere deponi ⁊ passus ē. Hui⁹ rei gr̄a ista faciebat vt ꝓdicatōi diuti⁹ isisteret. ⁊ cū mltis hic credētib⁹ iret ad xp̄m. Metuebat ꝓfecto ne forte pauꝑ hinc atq̧ inops salutꝫ mltoꝝ abscederet. Ceteꝝ cū q̧ hi q̇ sub vno pugnāt mgr̄o viderīt in eo infixa vulnera: fluentē sanguinē. ⁊ nec sic ipm hostib⁹ aliq̄n cedentē sed stātē fortiter hastāq̧ vibrātē. ⁊ crebrꝫ ictib⁹ aduersarios corruere faciētē. nec oino dolori parcētē maiori absq̧ dubio tāto duci alacritate subdūt. Hoc ita factū est i paulo. Vidētes eni illū ligatū cathenis ⁊ nihilomin⁹ i carcere ꝓdicantē vidētes etiā vulneratū et tn̄ ꝟberātes ipos ꝟmone capientē maiorē ꝓfecto fiduciā colligebāt. idq̧ signi ficās ait ita vt pl'es e fratrib⁹ ꝯfidētes in vincul' meis abūdant auderēt sine timore ꝟbū dei loq̇. Tūc certiorē alacritatē ⁊ ipe capiebat ac vehemēti⁹ i aduersarios ferebat. Sic eni ignis in diuersas plerūq̧ materias incidēs augēt magis ⁊ incremēta sortit. sic etiaꝫ ligua pauli quibuscūq̧ fuissꝫ admota ad se eos ꝯtinue trāsferebat. Impugnatores q̇ꝫ ei⁹ pabulū spūale huic efficiebant igni. q͛ ꝑ ipos euāgelij flamma magis crescebat. Hec Chrys.

Legenda lxxxvj. A
De septē fratrib⁹ q̇ fuerūt filij beate Felicitatis

Eptē fratres fuerūt filij btē felicitatis. q̇ꝝ noia sunt Januari⁹. felix. philippus. siluan⁹. alexāder. vital'. ⁊ marcialis. Hos oēs cū mr̄e iussu imꝑatoris anthonij publi⁹ ꝓfectus ad se vocari fecit. Suasitq̧ matri vt sui ⁊ filioꝝ suoruꝫ misereri deberet. Que ait. Neq̧ blādicijs tuis potero allici. nec terrorib⁹ frangi. Secura eni sum d̄ spiritusctō quē habeo ꝙ te suꝑabo viua. ⁊ meli⁹ vincā occisa. Et ꝯuersa ad filios ait. Videte filij i celū ⁊ sursuꝫ aspicite charissimi. q͛ ibidē nos xp̄s expectat. Fortit ꝓ christo pugnate. ⁊ fideles vos in xp̄i amore exhibete. Qd̄ prefectus audiēs eaꝫ alapis cedi iussit. Cū ergo mater ⁊ filij in fide constātissimi apparerēt oēs mr̄e vidēte ⁊ ꝯfortāte diuersis sūt supplicijs interempti. Hāc btāꝫ felicitatē vocat greg⁹ pl⁹ q̧ martyrē. q͛ septies passa ē in septē filijs et octauo i corꝑe suo. Gre. i omel'. Btā

felicitas q̃ credēdo extitit ancilla xp̄i p̄
dicādo etiā facta ē martyr xp̄i. Septē
q̇ppe filios sic p⁹ se relinq̄re timuit vi
uos in carne sic̄ carnales pentes solēt
metuere ne mortuos p̄mittāt. Partu
riuit spū q̊s carne pepererat vt p̄dican
do pareret deo q̊s carne pepererat mōo
Filios suos q̊s carnē suā eē nouerat si
ne dolore nō poterat morīētes videre.
sed erat vis amoris interior q̃ dolorez
vinceret carnis Recte g̊ hāc feminā pl⁹
q̄ꝫ martyrē dixerim q̃ totiēs i filijs est
z:tā desiderāter extīcta. Dū eni multi
plex martyriū obtinuit. ip̄a q̊ꝫ marty
rij palmā vicit. Quia et amore xp̄i so
la mors sua ei mime suffecit. Passi sūt
circa annos dn̄i.cx.

Legenda lxxxvij A

De sancta Theodora.

THeodora nobilis mu
lier z speciosa apđ alexan
driā tpe zenōis imperatoꝝ
virū hēbat diuitē ac timē
tē deū. Diabol⁹ aūt theodore iuidens
scītitati virū q̄ndā diuitē i illi⁹ cōcupi
scentiā incitauit. Qui eā crebris nun
cijs z muneribꝫ molestabat vt assensū
sibi p̄beret. Sꝫ illa nūcios respuebat
z munera ꝯtēnebat. Intantū aūt eaꝫ
molestabat ꝙ ip̄am q̇etē hr̄e nō p̄mit
teret z pene deficere videret̃. Tādē q̄n
dā magā ad eā misit q̃ eā vt viri illius
misereret̃: sibiq̊ꝫ ꝯsentiret plīmū hor
tabat̃. Que cū diceret se corā ocul' dei
cūcta cernētis tā grāde peccatū nunq̄ꝫ
cōmittere: malefica adiūxit Quicq̇d i
die fit hoc vtiq̊ꝫ de⁹ scit et videt. Quic
q̇d aūt aduespascēte z occidēte sole cō
mittit̃ de⁹ mīme ituet̃. Dixitq̊ꝫ puella
malefice. Nunq̇d v̄itatē dicis. Et illa.
Etiā dico v̄itatē. Decepta puella ver
bis malefice dixit vt aduespascēte die
virū ad se vēire facerꝫ z volūtatē suaꝫ
adimpleret. Qđ cū viro retulissꝫ ille
vehemēter exultās hora q̃ ꝯdixerat ad
eā venit secumq̊ꝫ ꝯcubuit z abscessit.
Theodora aūt ad seip̄aꝫ rediēs ama
rissime flebat z faciē suā p̄cutiebat di
cēs. Heu heu me p̄didi aīaꝫ meā de
struxi aspectū decoris mei. Vir aūt e⁹
domū rediēs z vxorē suā sic desolatā z
merētē vidēs cāꝫ tn̄ nesciēs eā ꝯsolari
nitebat̃. Sed illa nullā ꝯsolatōēꝫ p̄ci
pe volebat. Mane aūt facto qđdam
mōasteriū monialiū adijt. z abbatis
sam interrogauit an de⁹ qđdā ḡue deli
ctū qđ die aduespascēte ꝯmiserat scire
posset. Cui illa. Nihil deo abscōdi p̄t.
z de⁹ scit z videt oē qđ fit q̄cūq̊ꝫ hora
illđ cōmittat̃. Que flens amare dixit.
Da mihi libꝝ scti euangelij vt sortiar
meip̄aꝫ. Apiens reppit. Qđ scp̄si scri
psi. Rediēs g̊ domū dū q̄dā die vir su
us abesset comā suā p̄scidit vestimēta
viri assumēs ad qđdā mōasteriū mo
nachoꝝ qđ p̄.xviij. miliaria distabat
festinauit. z vt ibidē cū mōachis reci
peret̃ petijt. z qđ petijt ipetrauit. Inter
rogata de noīe dixit se theodoꝝ nūcu
pari. Illa v̄o officia oīa humilit̃ facie
bat z ei⁹ s̄uitiū oībꝫ ḡtū fuit. Post ali
q̊t g̊ annos abbas frēm theodoꝝ vo
cauit. et vt boues ꝯiūgeret z oleū đ ci
uitate afferret p̄cepit. Vir aūt ei⁹ plī
mū flebat timēs ne cū viro alīo reces
sisset. Et ecce āgel⁹ dn̄i sibi dixit. Sur
ge mane et sta i via martyrij petri apl̄i
z q̃ tibi obuiauerit ip̄a tua vxor ē. quo
facto theodora cū camel' venit z virū
suū vidēs z cog̊scēs itra se dixit. Heu
me vir bone me⁹ q̄ꝫtū laboro vt eripi
ar a pctō qđ feci i te. Cū āt appropin
q̄sset salutauit eū dicēs. Gaudeas dn̄e
me⁹. Ille āt eā penit⁹ nō cog̊uit. Sed
cū diutissīme expectarꝫ. z se đceptū cla
maret facta ē vox ad eū di. Ille q̇ te he
ri mane salutauit vxor tua erat B
Tante aūt scītitatis fuit btā theodo
ra vt ml'ta miracl'a faceret. Nā et ho
minē a bestia laceratū eripuit. z suis p̄
cibꝫ suscitauit. Ip̄am q̊ꝫ bestiā insecu
ta maledixit q̃ subito mortua corruit.
Diabol⁹ aūt scītitatē suā ferre n̄ valēs
eidē apparuit dicēs. Meretrix p̄ oībꝫ
z adultera reliq̄sti virū tuū vt huc ve

nires ꝛ me ꝯtēneres. Per ꝟtutes meas tremēdas ī te suscitabo pliū. ꝛ si te nō fecero crucifixū negare nō dicas qꝛ ego sum. Ipa aūt signū crucꝭ sibi edidit et ꝓtinꝰ demō euanuit. Quadā aūt vice dū de ciuitate cū camelꝭ rediret ꝛ in qdā loco hospitata fuisset: puella qdā nocte ad eam venit dicēs. Dormi mecū. Que cū respueret iuit ad alterū q in eodē loco iacebat. Cū āt eiꝰ vēter intumuisset ꝛ de q ꝯcepisset interrogata fuisset ait. Monachꝰ ille theodorus dormiuit mecū. Natū igiꝛ pueꝝ ad abbatē mōasterij trāsmiserūt. Qui cum theodoꝝ īcreparet. ꝛ ille sibi indulgeri peteret scapulꝭ suis pueꝝ īposuit: et d mōasterio ꝓiecit. Illa aūt abiecta ꝑ septē annos extra mōasteriū māsit et de lacte pecoꝝ infantē nutriuit. Diaboꝰ aūt tāte eius patiē inuidēs ī spēz viri sui se transfigurauit. eiq̃ dixit. qd hic agis dña mea. Ecce lāgueo pro te nec aliquā ꝯsolatōez recipio. Veni ergo lux mea. qꝛ si cū viro alio iacuisti h tibi indulgeō. At illa credēs viꝝ suuz esse dixit ad illū. Nūq̃ ampliꝰ tecū manebo qꝛ filiꝰ iohānis militꝭ iacuit mecū ꝛ volo agere pniam de eo qd in te peccaui. Et cū orassꝫ stati euanuit. et demonē fuisse agnouit. Alta iteruz vice diabolꝰ voluit eā terrere. Nam in silitudīe feraꝝ terribiliū dmōes ad eā venerūt. ꝛ vir qdā īstigās eas dicebat Comedite meretricē hāc. Illa āt orauit et euanuerūt. Altera vice multitudo militū veniebat quā pnceps pcedebat ꝛ eū ceteri adorabāt. Dixerūtq̃ milites theodore. Surge ꝛ adora pncipē nostꝝ. Que rndit. Dnm deū adoro. Qd cū principi nūciatū fuissꝫ iussit eā adduci. ꝛ tot tormētꝭ affici vt mortua putareꝛ. Et postmodū oīs turba euanuit. Alia iteꝝ vice vidit ibidez auꝝ multū. q signās se illud refugit. et deo se recōmēdauit. Alta etiā vice vidit quēdā ferētē canistꝝ plenū oī genere ciboꝝ ꝛ dicētē sibi. Dicit pnceps q te cecidit. Tolle comede qꝛ nesciēs fecit h. Illa āt se signauit ꝛ ꝓtinꝰ euanuit.

Cōpletis aūt septē ānis abbas patientiā eiꝰ ꝯsiderās eā recōciliauit. ꝛ cū puero suo ī mōasteriū itroduxit. Ubi cū duos postmodū ānos laudabiliter ꝑegisset pueꝝ accepit ꝛ secū illū ī cella sua clausit. Qd cū abbati reuelatū fuisset misit qsdā mōachos q diligētius auscultarent qdnā cū eo loqreꝛ. Illa āt pueꝝ amplexās ꝛ deosculās dixit. Fili mi dulcissime tps vite mee venit. Relinq te deo ipm prez ꝛ adiutorē hēas. Fili dulcissime ieiunijs ꝛ orōnibꝫ insistas ꝛ fribꝫ tuis deuote ꝑuias. Et hec dicēs spm tradidit ꝛ ī dño feliciꝛ obdormiuit. circa annos dñi. cccclxx. Qd puer cernēs plimū flere cepit. In ipsa aūt nocte visio abbati mōasterij monstrata ē in hūc modū. Nuptie maxime ꝑabanꝛ. ꝛ vēiebāt ordies angeloꝝ et ꝓphetaꝝ ꝛ martyꝝ ꝛ oim scōꝝ. Et ecce ī medio eoꝝ mlier sola glia ieffabili circūdata. ꝛ vēit vsq̃ ad nuptias ꝛ sedit sup lectū ꝛ oēs astātes adorabant eā. Et ecce vox dicēs. Hic ē abba theodorꝰ q falso de puero accusatꝰ ē. Septē tpa sup eā mutata sunt. Castigata est ei. qꝛ cubile viri sui coinqnauit. Excitatꝰ āt abbas ꝯcitꝰ cū fribꝫ ad cellaz eiꝰ iuit ꝛ eā iā defunctā inuēit. Et intrātes ꝛ discooꝑiētes ipaz eē feminaz inuenerūt. Misitq̃ abbas ꝓ prē puelle q eā infamauerat. ꝛ dixit illi. Uir filie tue mortuꝰ ē. Et auferēs vestimentū mlierē eē cognouit. Factꝰ ē igr timor magnꝰ sup oēs q h audierūt. Angelus aūt dñi abbati locutꝰ ē. Surge velociter equū ꝯscēde. ꝛ vade ī ciuitatē. et si qs tibi obuiauerit assume ꝛ tecuz adduc. Qui dū ꝑgeret qdā vir currēs sibi obuiauit. Quē cū abbas interrogaret q ꝑgerz ille ait. Mlier mea mortua est ꝛ vado videre eā. Et assumpsit abbas viꝝ theodore ī equū. ꝛ venientes plimū fleuerūt. ꝛ ipam cū multꝭ laudibꝫ sepelierūt. Uir aūt eiꝰ cellā vxorꝭ sue theodore accepit ꝛ ibidē ꝑmanens tādē in dño obdormiuit. Puer āt the

odore nutricē seq̄ns oī mo℞ honesta-te pollebat. ita ꝙ mortuo abbate mo-nasterij in abbatē ipē vnanimit̄ est electus. Legenda lxxxviij. A

De sancta Margaretha.

Margaretha dicitur a q̄dā pciosa gēma q̄ margarita vocat̄. q̄ gēma ē candida parua ⁊ v̄tuosa. Sic beata margaretha fuit cādida p v̄gitatē. pua p hūilitatē. v̄tuosa p miraculorum opatiōem. Virt⁹ aūt hui⁹ lapidis dr̄ cē ꝯ̄ sanguis effusionē. ꝯ̄ cordis passi-onē. et ad spūs ꝯfortatōem. Sic beata margaretha habuit v̄tutē ꝯ̄ effusi-onē sui sanguis p ꝯstantiam. q2 in suo martyrio ꝯstātissima extitit. Contra cordis passionē. i. demōis tēptatōez p victoriā. q2 ipa diabolū supauit. Ad spūs ꝯfortatiōez p doctrinā. q2 p suaz doctrinā mltoꝝ anios ꝯfortauit. ⁊ ad fidē xp̄i ꝯuertit. Cui⁹ legendā theoti-nus vir erudit⁹ scripsit. B

Margaretha d̄ ciuitate anthio-chie filia fuit theodosij gētiliū p̄triarche. Hec nutrici tradit̄ ⁊ ad adultā etatē veniēs baptizat̄. ⁊ propter hoc exosa p̄ri plīmū habebatur. Quadā igit̄ die dū iā annū. xv. attigis-set. ⁊ cū alijs v̄gib⁹ oues nutricis custo-diret. p̄fect⁹ Olibri⁹ inde trāsitū faci-ens ⁊ puellā tā speciosā ꝯsiderās mox in ei⁹ amore exarsit. ⁊ pueros ad eam ꝯcit⁹ misit dicēs. Ite ⁊ eā cōprehēdi-te vt si libera ē eā mihi i vxorē accipiā. si ancilla est eā mihi i ꝯcubinā habeā. Cū ḡ ei⁹ fuiss3 cōspectui p̄sentata eaz de genere suo ac noie ⁊ religiōe requisi-uit. Illa aūt r̄ndit se genere nobilem. noie margarethā: ac religiōe xp̄ianaz. Cui p̄fect⁹. Duo p̄ma tibi recte cōue-niūt. q2 nobil̄ haber̄ . ⁊ pulcerria margarita cōprobaris. sed terciū tibi n̄ cō-uenit vt puella tā pulcra ⁊ nobil̄ deuz habeat crucifixū. Cui illa. Vn̄ scis xp̄z fuisse crucifixum. Et ille. Ex libr̄ xp̄i-anoꝝ. Cui margaretha. Cū igit̄ legatur pena christi ⁊ gl̄ia. q̄ v̄ecūdia ē vestra vt vnū credatis ⁊ alteꝝ denegetis. Cū aūt margaretha eū spōte crucifi-xum fuisse p redēptōe n̄ra assererz. sed nūc eū in et̄nū viuere affirmaret: irat⁹ p̄fectus eā in carcerē mitti iussit. Se-q̄nti autē die eā ad se vocari fecit. eiqz dixit. Vana puella misere pulchritu-dis tue. ⁊ deos n̄ros adora vt tibi be-ne sit. Cui illa. Illū adoro quē t̄ra cō-tremiscit. mare formidat. ⁊ oēs creatu-re timēt. Cui p̄fect⁹. Nisi mihi cōsen-tias corp⁹ tuū faciā laniari. Cui Margaretha. Christ⁹ i mortē semetipm p me tradidit. ⁊ ideo p xp̄o mori deside-ro. Tūc p̄fect⁹ iussit eā in eculeū suspē-di. ⁊ tā crudelit̄ p̄mo v̄gis deide pecti-nib⁹ ferreis vsqz ad nudatōz ossiū lani-ari ꝙ sanguis de ei⁹ corpe tāqz de fonte purissimo emanauit. Flebāt āt qui ibi aderāt ⁊ dicebāt. O margaretha vere de te dolem⁹. q2 corp⁹ tuū tā cru-delit̄ laniari ꝯspicim⁹. O q̄lē amisisti pulchritudinē ꝓpt̄ tuā incredulitatez. Tn̄ nūc saltē crede vt viuas. Quib⁹ illa. O mali ꝯsiliarij recedite et abite. H carnis cruciatio est aīe saluatio. Dixit qz ad p̄fectū. Impudēs canis ⁊ insatiabil̄ leo. i carnē p̄tātē habes s3 animā xp̄s reseruat. Prefectus aūt faciē clamide operiebat. nec tātā sanguis effusionē videre potat. Deinde eā deponi fecit. ⁊ eā in carcerē recludi iussit. ⁊ mira ibi claritas fulsit. Ubi dū eēt orauit dn̄z vt inimicū q̄ secū pugnat sibi visibilit̄ demōstraret. Et ecce draco imanissi-m⁹ ibidē apparuit. q̄ dū eā deuoratu-rus ipeteret signū cruc̄ edidit. ⁊ ille eu-anuit. Vl̄ vt alibi legit̄ os sup caput ei⁹ ponēs. ⁊ linguā sup calcaneū por-rigens eā ꝓtin⁹ deglutiuit. Sed dum eā absorbere vellet. signo cruc̄ se mu-niuit. ⁊ ideo draco v̄tute crucis crepu-it. ⁊ v̄go illesa exiuit. Istud aūt q̄d dr̄ de draconis deuoratōe ⁊ ipius crepa-tione apocrifum ⁊ friuolū reputatur. C Diabol⁹ iteꝝ vt eā decipe posset in spēm hois se mutauit. Quē videns

in oratõe3 se dedit. ꝛ dũ surrexisset dia bolus ad eã accessit. et manũ tenens dixit. Sufficiãt tibi q̃ fecisti. iã nunc cessa de mea ꝑsona. Illa aũt eũ per ca put apphẽdit. ꝛ sub se ad terrã deiecit ꝛ sup ceruicẽ eius dextrũ pedẽ posuit ꝛ dixit. Sternere supbe demõ sub pedi bus femie. Demon aũt clamabat O btã margaretha supatus sum. si iuue nis me vinceret nõ curassem. ecce a te nera puella supatus sum ꝛ inde plꝰ do leo. q꞉ pr̄ tuus et mater tua mei amici fuerũt. Illa ꝟo eũ coegit vt diceret cur venisset. q̃ se venisse ait vt sibi consule ret ꝙ monitis ꝑsidis obediret. Coegit quoqꝫ vt diceret cur xp̄ianos tã mul tiplicit̃ tẽptaret. Qui rñdit naturale odiũ sibi esse cõtra viros virtuosos. ꝛ q̃uis sepe ab eis repellat̃ tñ desiderio seducẽdi ipe infestꝰ existit. ꝛ q꞉ inuidet hoi de felicitate quã ipe amisit q̃uis eã recuperare nõ possit ipam tñ alijs au ferre ꝯtendit. Addiditqꝫ ꝙ salomõ in finitã demonũ multitudinẽ in q̃dã va se inclusit. Post mortẽ suã cũ de illo va se demones ignẽ mitterẽt. et hoĩes ibi dẽ magnũ esse thesauꝝ putarẽt. vas cõ fregerũt ꝛ demões exeũtes aerẽ imple uerũt. His dictis ꝟgo pedẽ subleua uit ꝛ dixit. Fuge miser. Et demõ stati euanuit. Secura igit̃ efficit̃. q꞉ q̃ prin cipem vicerat mistꝝ ꝓculdubio supa ret. Seq̃nti igit̃ die ꝯuenientibꝫ popul̃ iudici ꝑsentat̃. ꝛ sacrificare ꝯtemnens exuit̃. corpusqꝫ facibꝫ ardentibꝫ ꝯburit̃ ita vt cũcti mirarent̃ quõ tã tenera pu ella tot posset tormẽta sustinere. Dei de in vase magno pleno aq̃ ipam liga ri ꝛ poni fecit vt ex penaꝝ ꝯmutatiõe cresceret vis doloris. S3 subito terra ꝯcutit̃ ꝛ cũctis vidẽtibꝫ ꝟgo illesa egre dit̃. Tũc q̃nqꝫ milia viroꝝ crediderũt ꝛ ꝓ noie christi capitalẽ sentẽtiã acce perũt. Prefectꝰ aũt timẽs ne alij con uerterent̃ cõcitus beatã margaretha3 decollari ꝑcepit. Illa aũt impetrato orãdi spacio ꝓ se ꝛ suis ꝑsecutoribꝫ nec nõ ꝛ ꝓ eiꝰ memoriã agentibꝫ ꝛ se iuo cãtibꝫ deuote orauit. addẽs vt q̃cũqꝫ ꝓ partu piclitans se inuocaret illesam ꝓ lẽ emitteret. Factaqꝫ est vox de celo ꝙ in suis se nouerit petitõibꝫ exaudita3. Surgẽsqꝫ ab oratõe dixit spiculatori. Frater tolle gladiũ tuũ ꝛ percute me. Qui ꝑcutiẽs caput eiꝰ vno ictu ab stulit. ꝛ sic martyrij coronam suscepit. Passa est autẽ. xiij. Kal. augusti vt in eius hystoria inuenit̃. Alibi legit̃ ꝙ. iij ydus iulij. De hac scã virgine sic dicit q̃dã sctũs. Btã margaretha fuit timoris dei plẽa. iusticia ꝑdita. religio ne compta. cõpunctõe ꝑfusa. honesta te laudabilis. patiẽtia singularis. ni hilqꝫ in ea ꝯtrariũ religiõi xp̄iane in ueniebat̃. odiosa patri suo. dilecta do mino iesu christo.

Legenda lxxxix.

De sancto Alexio

Alexius dicitur ab a qđ est valde et lexis qđ est sermo. Inde alexius q̃si val de in verbo dei robustꝰ

Alexius fuit filꝰ euphemiani viri nobilissimi romanoꝝ. ꝛ in aula imꝑatoris ꝑmi. Cui tria milia pueroꝝ assistebãt. q̃ ꝫonis aure is cingebãt̃. et vestimentis sericis idu ebant̃. Erat autẽ ꝑfectus euphemianꝰ valde misicors. ꝛ singul̃ diebꝫ i domo sua tres mẽse paupibꝫ orphanis vidu is ꝛ pegrinis ꝑabant̃. q̃bꝫ strenue fui ebat. ꝛ hora nona ipe cũ viris religio sis cibũ i timore dñi capiebat. Cui vx or noie aglaes eiusdẽ religiõis ac xp̄o siti erat. Cũ ãt filiũ ñ hñrent ad ꝑces tñ suas dñs eis ꝯtulit filiũ. Pꝰ quẽ ipsi deiceps i castitate viuere firmauerũt. Traditꝰ aũt puer libalibꝫ disciplinis cũ oibꝫ phie artibꝫ ipe floreret. ꝛ iã ad puberẽ etatẽ veiss3 puella sibi đ domo impiali eligit̃. ꝛ sibi in ꝯiugẽ copulat̃. Venit nox in qua cũ sponsa sua susce pit secreta silẽtia. Tũc sanctus iuuẽis cepit spõsam suã i dei timore istruere: ac ipam ad ꝟginitat3 ꝓuocare pudorem

Deinde anulũ suũ aureũ ꝛ caput bal
thei q̊ cingebat̃ sibi ꝓuanda tradidit
dicẽs. Suscipe hec ꝛ ꝓua donec ᵭo pla
cuerit ꝛ dñs sit int̃ nos. Pꝰ h̃ de suba
sua accipiẽs ad mare discessit. ascẽdens
q̈ occulte nauẽ laodiciã vsq̈ deuẽit. i
deq̈ ꝑgẽs i edissam ciuitatẽ syrie ꝓfe
ctꝰ ẽ vbi imago dñi nr̃i iesu xp̃i sine hu
mano oꝑe facta i syndõe hẽbat̃. Quo
ꝑueniẽs oĩa q̃ secũ detulerat pauꝑibꝫ
distribuit. ꝛ vestim̃ta vilia induẽs cũ
ceterꝫ pauꝑibꝫ i atrio dei genitricꝫ ma
rie sedere cepit. De elẽosynis ꝟo q̈̃tuz
sibi sufficere pot̃at retinebat. cet̃a ꝟo
alijs pauꝑibꝫ erogabat. At uero pa//
ter ᵭ recessu filij pl̃imũ ingemiscẽs ꝑ
vniuersas mũdi ꝑtes pueros suos misit
q̊ eũ inq̇rerẽt diligẽt̃. q̊ꝝ cũ aliq̇ ad ci//
uitatẽ edissã venissent ab eo cogniti sꝫ
ipi eũ mĩme cognoscẽtes eidẽ cũ ceterꝫ
pauꝑibꝫ elẽosynas tribuer̃t. Quas ac
cipiẽs deo gr̃as agẽs dixit. Gr̃as tibi
ago dñe. qꝛ a seruis meis elẽosynã re//
ciꝑe me fecisti. Reuersi aũt pueri renũ
ciãt patri q̈ nusq̈̃ valeat reꝑiri. Pa//
ter igit̃ sua a die sui recessus saccũ i pa
uimẽto cubicl̃i sui strauit. vbi eiulans
lamẽtabiles voces dabat dicẽs. Hic
sꝑ in luctu manebo donec filiũ meum
recuꝑauero. Spõsa ꝟo ad socꝝ dixit.
Donec audiã ᵭ spõso meo dulcissimo
instar turturis solitaria tecũ manebo.

Cũ igit̃ alexiꝰ i p̃dicto atrio. xvij. an
nis maneret in dei ꝟuitio. imago tãdẽ
btẽ ꝟgis q̃ ibidẽ erat custodi eccie di//
xit. Fac itroire hoiem dei. qꝛ dignꝰ est
regno celoꝝ. ꝛ spũs dei req̇escit suꝑ eũ
Nã orõ eiꝰ sic incẽsum in ꝯspectu dei
ascẽdit. Cũ aũt custos de q̊ nã diceret
ignoraret. iteꝝ ei dixit. Ille q̇ foris se//
det i atrio ipe est. Tũc custos festinꝰ
exijt ꝛ ip̃m i eccl̃iam introduxit. Qᵭ
factũ dũ cũctꝫ inocesceret ꝛ ab oibꝫ ve
nerari cepisset. hũanã gl̃iam fugiẽs i
de recessit. ꝛ laodiciã veit. Ibiq̈ nauẽ
ascẽdẽs cũ i tharsum cilicie vellꝫ ꝑgere
dispẽsante ᵭo nauis a vẽtꝫ pulsa in ro
manũ portũ deuẽit. Qᵭ cernẽs alexiꝰ
ait itra se. In domo p̃ris mei ignotus
manebo nec alt̃i onerosꝰ ero. P̃rez igr̃
a palacõ redeũtẽ ml̃titudie obseq̇ntiũ
circũdatũ obuiũ habuit ac pꝰ eum cla
mare cepit. Serue dei me ꝑegrinũ in
domo tua suscipi iubeas. ꝛ de micis
mẽse tue me nutri facias: vt tui q̊ꝫ ꝑe//
grini dignet̃ dñs miꝟeri. Qᵭ audiens
p̃r ob amorẽ filij sui eũ suscipi iussit. ꝛ
locũ ꝓpriũ i domo sua sibi ꝯstituit. et
cibũ ᵭ mẽsa sua sibi tribuit ꝛ ministꝝ ꝓ
priũ ᵭlegauit. Ipe ãt i orõibꝫ ꝑseuera
bat ꝛ corpꝰ suũ ieiunijs ꝛ vigilijs ma//
cerabat. Faml̃i ãt domꝰ ip̃m ml̃tipl̃r
ᵭridebãt. ꝛ aquã vtẽsiliũ suꝑ caput eiꝰ
freq̇nt̃ fũdebãt ꝛ ml̃tas iiurias ei irro
gabãt. sꝫ ipe ad oĩa patiẽs valde erat.
Decẽseptẽ igit̃ ãnos i domo p̃ris per
mãsit sic ignotꝰ. B Uidẽs ergo
ꝑ sp̃m q̈ appropinq̇ret t̃minꝰ vite sue:
cartã cũ atramẽto petijt ꝛ totũ ordinẽ
vite sue ibi ꝯscṗsit Dñica igit̃ die post
missaꝝ solẽnia i sanctuario vox ᵭ celo
isonuit di. Uẽite ad me oẽs q̇ labora//
tis ꝛ onerati estꝫ ꝛ ego reficiã vos. Qᵭ
audiẽtes oẽs i facies suas t̃riti cecide//
rũt. Et ecce vox scᵭo di. Querite ho//
minẽ dei vt oret ꝓ roma. q̇rẽtibꝫ ill̃ et
mĩme iueniẽtibꝫ iteꝝ dictũ ẽ. in domo
euphemiani q̇rite. Req̇sitꝰ ille se nihil
scire de h̃ dicebat. Tũc imꝑatores ar//
chadiꝰ ꝛ honoriꝰ vna cũ põtifice inno
cẽtio ad domũ p̃dicti viri vener̃t. Et
ecce minister alexij ad dominũ suũ veit
dicẽs. Uide dñe ne ille nr̃ ꝑegrinꝰ sit.
qꝛ magne vite ꝛ patie hõ ẽ. Currẽs igr̃
euphemianꝰ eũ defũctũ reppit. ꝛ vul//
tũ eiꝰ tãq̈̃ angeli rutilãtẽ vidit. Uolu
itq̈ cartã quã i manu hẽbat accipe. sꝫ
neq̇uit. Exeũte igit̃ eo cũ h̃ ipatoribꝫ ꝛ
põtificibꝫ retulissꝫ: et illi ad eũ itrassẽt
dixerũt. Quãuis pctõres simꝰ: regni
tñ gubnacl̃a gerimꝰ. ꝛ hic curã vniuer
salẽ regiminis pastoral̃. Da igit̃ nob̃ car
tã vt sciamꝰ q̃ i ea scripta sũt. Et acce
dens põtifex cartã de manu sua accipi
ebat. ꝛ ille stati eã sibi dimisit. Fecitq̈
eã legi corã oĩ ppl̃o ꝛ multitudie ꝛ p̃re

xpiꝰ. At eufemianꝰ h̄ audiēſ nimio dolore ꝯturbatꝰ obſtupuit ⁊ factꝰ exanimis reſolutꝰꝗ viribꝫ in terrā decidit. Cū vero aliqntulū ad ſe rediſſet. veſtimenta ſua ſcidit: cepitꝗ canos capitꝭ ſui euellere: barbā trahere atꝗ ſemetipm̄ diſcerpere et ſuꝑ filij ſui corpꝰ corruēs exclamabat. Heu me fili mi. q̄re me ſic ꝯtriſtaſti. ⁊ ꝑ tot ānos mihi dolores ⁊ gemitꝰ incuſſiſti. Heu me miſerū qꝛ te video baculū ſenectutꝭ mee in grabato iacētē ⁊ ñ loq̄ntē mihi. Heu me qualē ꝯſolationē de cetero habere potero. Mater ꝟo eiꝰ hoc audiens q̄ſi leena rūpens rethe: ita ſciſſis veſtimētis ruēs coma diſſoluta ad celū ocl'os leuabat. Et cū pre nimia ml'titudine ſcm̄ corpꝰ adire nō poſſet: clamauit dicens. Date mihi viri aditū: vt videaꝫ filiū meū. vt videā ꝯſolatiōeꝫ aīe mee ⁊ q̄ ſuxit vbera mea. Et cuꝫ ꝑueniſſet ad corpꝰ icumbēs ſuꝑ illud clamabat Heu me fili mi lumē oculoꝝ meoꝛuꝫ q̄re ſic nobis feciſti. ⁊ tā crudeliter nobiſcū egiſti. Videbas patrē tuū et me miſeram lachꝛymātes: ⁊ nō oñdebas teipm̄ nob. Serui tui iniuriabāᵗ tibi ⁊ ſuſtiebas. Et iteꝝ atꝗ iteꝝ ꝓſternebat ſe ſuꝑ corpꝰ. ⁊ nūc brachia ſuꝑ illud expādebat. nūc māibꝫ angelicum vultū ꝯtrectabat. oſculāſꝗ clamabat Plorate mecū oēs q̄ adeſtꝭ qꝛ ꝑ. xvij. annos eū i domo mea habui. ⁊ ñ cog̈ui qꝛ vnicꝰ filiꝰ meꝰ eēt. Serui eiꝰ euꝫ etiā ꝯuiciabanᵗ. ⁊ alapis ꝑcutiebant. Heu me q̄s dabit ocul' meis fontē lachrymaꝝ vt plāgā die ac nocte dolorē aīe mee. Spōſa ꝟo eiꝰ iduta veſte adꝛiatica cucurrit plorās ⁊ dicēſ. Heu me hodie qꝛ deſolata ſum ⁊ apparui vidua. iā nō habeo i quē ꝯſpiciā nec in quē ocl'os leuē. nūc ruptū eſt ſpeculuꝫ meū. ꝑijt ſpes mea Amodo cepit dolor q̄ finē nō hꝫ. Populꝰ aūt audiēſ h̄ lachrymabil'r flebat. Tūc pōtifex cū iꝑatoribꝫ poſuerūt corpꝰ i honorato feretro ⁊ duxerūt i mediā ciuitatē. ⁊ nunciatū eſt populo inuentū eē hoīeꝫ dei.

Quē ciuitas tota q̄rebat. ⁊ oēs obuiā currebāt ſctō. Si q̄s aūt infirmꝰ illō corpus ſacratiſſimū tāgebat ꝓtinꝰ curabaᵗ. ceci viſum recipiebāt. demoniaci liberabanᵗ. ⁊ oēs infirmi q̄cūꝗ ifirmitate tenti tacto corꝑe ſctō curabanᵗ

Imꝑatores aūt tāta mirabilia vidētes ceperūt ꝑ ſe cū pōtifice lectū portare vt ⁊ ipi ſctificarēᵗ ab eodē corꝑe ſācto. Tūc imꝑatores iuſſerūt copiā auri ⁊ argēti i plateis ſpargi vt turbe occuparenᵗ amore pecūiaꝝ. ⁊ ſinerēt corpus ſctm̄ ꝑduci ad eccl'iaꝫ. Sꝫ plebs amore pecūiaꝝ ſepoſito magꝭ ac magis ad tactū ſacratiſſimi corꝑis irruebat. ⁊ ſic cū magno labore ad tēplum ſcti bonifacij martyris illō tādē ꝑduxerūt. ⁊ illic ꝑ ſeptē dies in dei laudibꝫ ꝑſiſtētes oꝑati ſunt monumētū ex auro ⁊ gēmis ⁊ lapidibꝫ p̄cioꝭ. in q̄ ſctiſſimū corpus cū mag̃ veneratiōe collocauerᵗ. De ipo q̄ꝫ monumēto ita ſuauiſſimꝰ odor fragrauit vt oibꝫ videreᵗ aromatibꝫ eſſe plenū. Obijt. xvj. kal. auguſti circa annos dñi. cccxcviij.

Legenda xc. A

De sancta Maria magdalena.

Aria interp̄taᵗ amarū mare. l' illumiatrix aut illumiata Per hec tria itelligūᵗ tres ꝑtes optime q̄ſ elegit. ſ. ꝑs pnīe. ꝑs ꝯtēplatōis iterne. ⁊ pars celeſtis gl'ie. De q̄ triplici ꝑte itelligiᵗ qꝺ dicit dñs. Maria optimā ꝑtē elegit q̄ nō auferēᵗ ab ea. Pria enī pars nō auferēᵗ rōe finis q̄ eſt ꝯſecutio btitudis. Scða rōe ꝯtinuitatꝭ. qꝛ ꝯtēplatio vie ꝯtinuaᵗ cū ꝯtēplatione patrie. Tercia rōe ſue etnitatis. Inq̄ntū igiᵗ elegit optimā ꝑtē penitētie ðꝛ amaꝝ mare. qꝛ ibi ml'tā amaritudinē habuit. qꝺ ꝑꝫ ex eo ꝙ tot lachrymas fudit ꝙ inde pedes dñi lauit. Inq̄tuꝫ elegit optimā ꝑtē ꝯtēplatiōis interne ðꝛ illumiatrix. qꝛ ibi hauſit auide qꝺ poſtmodū effudit abūde. ibi lumē accepit q̄ poſtmodum ceťos illuſtrauit.

Inq̄ntū elegit optimā ꝑtez celestꝫ glo
rie dꝛ illumiata.qꝛ nūc illumiata est lu
mine ꝑfecte cognitōis in mente.⁊ illu//
minabit̄ lumie claritatꝫ in corꝑe.Ma
gdalena dꝛ q̄si manēs rea.vel magda//
lena interp̄tat̄ munita vel inuicta vel
magnifica.ꝑ q̄ insinuat̄ q̄lis fuit an̄ cō
uersionē.q̄lis i ꝯuersiōe.⁊ q̄lis post cō
uersionē.Nā an̄ ꝯuersionē fuit manēs
rea ꝑ obligationē ad penā eternā.In
ꝯuersione munita vel inuicta ꝑ penitē
tie armaturā.Optime em̄ oibꝫ armis
p̄nie se muniuit.qꝛ q̄t in se habuit ob//
lectamēta.tot de se reppit holocausta
Post ꝯuersionē magnifica ꝑ gr̄e supa
bundātiā.qꝛ vbi abundauit delictum
supabundauit ⁊ gratia.

m Aria magdalena a magdalo
castro cognomiata clarissimis
est orta natalibus vtpote ex re
gia stirpe descēdētibꝫ.cuiꝰ pr̄ syrꝰ.mat̄
ꝓo eucharia nuncupata est.hec cū fra//
tre suo Lazaro ⁊ sorore sua Martha
magdalū castꝝ qđ est secūdo miliario
a genezareth.⁊ bethaniā q̄ ē iuxta hie
rusalē.⁊ magnā hierosolymoꝝ partez
possidebat.Que tn̄ oia inter se talit̄ di
uiserunt ꝙ maria magdalū a q̊ ⁊ ma//
gdalena nūcupata est.Lazarus ꝑtem
vrbis hierl'm.⁊ martha bethaniā pos
sederūt.Cum aūt magdalena delitijs
corꝑis se totā exponeret.⁊ Lazarꝰ plꝰ
militie vacaret.martha prudēs ꝑtes
sororis ⁊ fratrꝫ ⁊ suā strēnue guberna//
bat.⁊ militibꝫ ⁊ famlis suis ac pauꝑi
bus necessaria mistrabat.Oia tn̄ hec
post ascēsionē dn̄i vendiderūt.⁊ ad pe
des apl'oꝝ p̄ciū posuerūt.Cū igit̄ ma
gdalena delitijs abundaret.qꝛ reꝝ af//
fluentiā voluptas comes seq̄t̄.q̄nto di
uitijs ⁊ pulchritudine splēduit.tanto
corpus suū voluptati substrauit.Vn̄
iam ꝓprio nomie ꝑdito peccatrix con//
sueuerat appellari.Sed cū xp̄s illic et
alibi p̄dicaret.illa nutu inspirata diui
no ad domū Symonis leprosi vbi au
diuit eum discūbere ꝓperauit.⁊ nō au
dens vt peccatrix inter iustos cōpare//
re retro secꝰ pedes dn̄i mā̄sit.vbi pe//
des eiꝰ cū lachrymis lauit.capill' ter//
sit.⁊ vnguento p̄cioso ꝑunxit.Nā in//
cole regiōis illiꝰ ꝓpter vehemētissimū
solis ardorē vnguentis ⁊ balneis vte
bāt̄.Cūq3 symon pharisꝰ intra se co
gitaret.qm̄ si hic essꝫ ꝓpheta a pecca//
trice tangi se nequaq3 ꝑmitteret.dn̄s
illū de supba iusticia redarguit.⁊ mli//
eri om̄ia pctā dimisit.Hec est igit̄ illa
maria magdalena cui dn̄s tā magna
bn̄ficia ꝯtulit ⁊ tanta signa dilectiōis
ōn̄dit.Nā ab ea septē demonia expu//
lit.in suo amore eā totaliter accendit.
familiarissimā eā sibi ꝯstituit.hospitā
suā fecit.⁊ ꝓcuratricē suā eam i itinere
habere voluit.⁊ eā sp̄ dulciter excusa//
uit.Nam excusauit eā apđ phariseuz.
q̇ dicebat ip̄am immūdā.⁊ apud soro
rē suam q̄ dicebat ip̄am ociosā.⁊ apđ
iudā q̇ dicebat eā ꝓdigā.Lachrymā//
tē vidēs lachrymas ꝯtinere nō potu//
it.Cuiꝰ dilectōe q̄driduanū fr̄em suū
resuscitauit.Cuiꝰ amore marthā soro
rē suā a fluxu sanguis quem.xij.annis
ꝑpessa fuerat liberauit.Cuiꝰ meritis
martillā sororis sue famulā vt illđ taz
beatū ⁊ tā dulce ꝟbū.btūs vēter q̇ te
portauit ⁊c̄.exclamās diceret.dignaz
fecit.Nam fm̄ Amb.illa fuit martha
⁊ hec eiꝰ famula.Hec ē inq3 illa q̄ pe//
des dn̄i lachrymis lauit.capill' tersit.
⁊ vnguēto ꝑunxit.q̄ in tꝑe gr̄e solennē
penitētiā p̄mo fecit.q̄ optimā ꝑtez ele
git.q̄ ad pedes sedēs dn̄i ꝟbū eius au
diuit.⁊ dn̄i caput ꝑunxit.q̄ iuxta cru//
cē in dn̄i passiōe fuit.que vnguenta pa
rās corpꝰ eiꝰ vngere voluit.q̄ a monu
mēto discipul' recedētibꝫ nō r̄cessit.cui
xp̄s resurgēs p̄mo apparuit.⁊ apl'orū
apostolā fecit. B Post ascēsio
nē igit̄ dn̄i.s.anno.xiiij.a passione cuz
iudei iā stephanū diu occidissent.⁊ ce
teros discipulos a iudee finibꝫ eiecis//
sent.diuersaꝝ gentiū discipuli subeūt
regiōes.verbū dn̄i ibidem seminātes
Erat aūt tunc tꝑis cū apl'is beatꝰ ma
ximinus vnus de.lxxij.dn̄i discipulis.

cui a beato petro maria magdalēa fu erat cōmēdata. In hac igif dispsione beatus maximin⁹. maria magdalena lazarus frater ei⁹. martha soror ipi⁹. ⁊ martilla pedissequ marthe. necnon et btūs Cedoni⁹ q̄ cecus a natiuitate ex titerat. sed a dn̄o fuit liberat⁹. oēs hi i simul ⁊ plures alij xp̄iani naui ab in fidelib⁹ impositi. ⁊ pelago sine aliquo gubernatore expositi. vt oēs. s. sil' sub mergeref diuino tandē nutu marsiliā aduenerūt. Ubi cū nll'os q̄ eos hospi tio recipe vellēt inuenissent. sub q̄daz porticu q̄ fano gentis illi⁹ terre p̄erat morabanf. Cum aūt btā maria mag dalena videret populū ad fanū ꝯflue re vt idolis imolaret: assurgēs vultu placido. facie serena: ligua diserta eos ab idoloꝝ cultura r̄uocabat. et christū ꝯstātissime p̄dicabat. ⁊ ammirati sūt vniuersi p̄ specie. p̄ facūdia. p̄ dulcedi ne eloq̄ntie illi⁹. Nec mirū si os qđ tā pia ⁊ tam pulchra pedib⁹ saluatoꝛ; in fixerat oscula ceteris ampli⁹ verbi dei spiraret odoꝛē. ¶ Post h̄ autez aduēit p̄nceps ꝓuincie illius cū vxore sua. vt ꝓ habēda ꝓle idolis imolaret. Cui magdalena xp̄m p̄dicans sacrifi cia dissuasit. Interea euolut; aliq̄t die rū curriculis apparuit in visu magda lena illi matrone dicēs. Quare cū tot diuitijs abūdetis sctōs dei fame ⁊ fri goꝛe moꝛi ꝑmittit;. Addiditq; minas nisi marito suo ꝑsuaderet vt sctō ꝶ in opiā subleuaret. irā dei oīpotētis icur reret. Ipa aūt viro suo visionē indica re timuit. Seq̄nti igif nocte eidē silia dicens apparuit. sed adhuc viro suo hoc indicare neglexit. Tercio ꝟo sub i tempeste noctis silētio apparuit vtri q; fremēs ⁊ irata vultu igneo ac si to ta dom⁹ arderz ⁊ ait. Doꝛmis ne tyrā ne membrū patris tui sathane cū vi pera cōiuge tua que tibi indicare no luit verba mea. Quiescis ne cruc; xp̄i inimice. diuersis ciboꝝ generib⁹ ven tris tui refecta ingluuie. ⁊ sanctos dei fame et siti ꝑmittis ꝑire. Jaces ne in palacio p̄anis inuolutus sericis. ⁊ il los desolatos sine hospitio vides ⁊ p̄ teris. Nō sic inique nō sic euades. nec impune feres q̄ tantu; eis benefacere distulisti. Sic locuta est et abscessit. cū q; matrona euigilās suspiraret ⁊ tre meret. viro suo eadē de causa suspiran ti ait. Dn̄e mi vidisti ne somnium qđ vidi. Uidi inquit ⁊ admirari ⁊ paue re nō desino. Quid inde faciem⁹. Cui mulier. Utilius est ei obtēpare q̄ȝ irā dei sui quē p̄dicat incurrere. Quapro pter ipos hospitio receperūt. et eis ne cessaria mistrauerūt. ¶ Cum autē q̄dā die maria magdalena p̄redi caret p̄dictus princeps dixit ei. Putas posse defendere fidē quā p̄dicas. Cui illa. Equidē illā defendere p̄resto su;. vtpote quotidianis miracul' et p̄redi catōne magistri mei petri q̄ rome p̄si det roboꝛatā. Cui princeps cū coniu ge dixit. Ecce dictis tuis ꝑ oīa obtē ꝑare parati sumus si a deo quem p̄di cas nobis filiū impetrabis. Propter hoc inq̄t magdalena non remanebit. Tunc beata maria magdalena ꝓ ipis dn̄m exoꝛauit vt sibi filiū concedere di gnaref. Cuius p̄ces domin⁹ exaudi uit et matrona illa cōcepit. Tunc vir eius cepit velle ꝓficisci ad Petrū vt ꝓ baret si vt maria magdalena de xp̄o p̄ dicauerat sic veritas se haberet. Cui vxoꝛ dixit. Quid est dn̄e. putas ne sine me ꝓficisci. Absit. Te eni recedente re cedam. te veniente veniam. te q̄escente quiescā. Cui vir ait. Non sic fiet domi na. etenim cū sis grauida ⁊ i mari sint infinita ꝑicula de facili ꝑiclitari posses Domi igif quiesces ⁊ possessiōib⁹ no stris curam impendes. Ecōtra illa in stabat. Femineū nec mutans femina moꝛē. Et cum lachrymis pedib⁹ eius obuoluta quod petebat tandē obtinu it. Maria ergo humeris eoꝛū signu; crucis imposuit ne eos antiquus ho stis in aliquo in itinere impediret. Na uem igitur omnib⁹ necessarijs copiose onerātes cetā que habebāt in marie

magdalene custodia relinquntes pficisci ceperunt. Jamque vnius diei et noctis cursu consummato cepit nimium mare intumescere. ventus flare. ita vt omnes et maxime matrona grauida et debilis tam seua inundatione fluctuum quassati grauissimis angustijs vrgerentur intantum quod in eam subito dolor partus irruit. et inter angustias ventris et pressuras tempestatis filium parturiens expirauit. Natus igitur puerulus palpitabat. et mamillarum maternarum querens solatia lamentabiles dabat vagitus. Proch dolor et natus est infans viuus et matricida effectus mori eum conuenit cum non sit qui vite tribuat alimentum. Quid faciet peregrinus cum et vxorem mortuam videat. et puerum vagientem querulis vocibus matris mamas appetentem. Lamentabatur plurimum et dicebat. Heu heu miser quid facies. Filium habere desiderasti. et matrem cum filio perdidisti. Naute acclamabant dicentes. Proijciatur in mare hoc corpus antequam insimul peramus. Quamdiu enim nobiscum fuerit hec quassatio non cessabit. Et cum corpus apprehendissent vt illud in mare iactarent. parcite inquit peregrinus parcite. et si nec mihi nec matri parcere volueritis miseremini saltem paruuli vagientis. Sinite modicum et sustinete si forte mulier pre dolore in extasi posita adhuc valeat respirare Et ecce non procul a naui quidam collis apparuit. Quo viso vtilius esse credidit corpus et puerulum illuc deferri quam marinis beluis ad deuorandum dari. Et vix a nautis prece et precio extorsit vt illic applicarent. Cumque illic pre duricia foueam non potuisset effodere in secretiori parte collis clamide supposita corpus collocauit. et puerulum mamis eius apponens cum lachrymis ait. O maria magdalena cur ad perditionis et miserie mee cumulum marsilie partibus applicuisti. Cur infelix ammonitione tua hoc iter arripui. Petisti ne deum vt mulier mea hac de causa conciperet vt periret. Ecce enim concepit et pariendo mortem subijt Conceptusque est natus vt pereat cum non sit qui enutriat. Ecce quod prece tua obtinui tibi cui omnia mea commendaui. deoque tuo commendo. Si potens est memor sit anime matris. et prece tua misereatur ne pereat natus. Tunc clamide sua corpus cum puero circumquaque operuit et postmodum nauem conscendit. Et Cumque ad petrum venisset petrus ei obuius fuit. Qui viso signo crucis humeris eius affixo quis esset et vnde venisset sciscitatus est. Qui omnia sibi per ordinem narrauit. Cui Petrus. Pax tibi fiat. Bene venisti et vtili consilio credidisti. Nec moleste feras si mulier tua dormit. si paruulus cum ea quiescit. potens enim est dominus cuivult dona donare. data auferre. ablata restituere. et merorem tuum in gaudium commutare. Petrus autem ipsum hierosolymam duxit. et omnia loca in quibus christus predicauit. miracula fecit: locum etiam in quo passus est et in quo celos ascendit eidem ostendit. Cumque de fide a petro diligenter fuisset instructus. biennij spacio iam elapso nauem ascendit repatriare curans. Cum igitur nauigarent domino disponente iuxta collem in quo corpus vxoris cum puero positum fuerat peruenerunt. Qui prece et precio eos ad ibi applicandum induxit. Puerulus autem ibidem a beata maria magdalena incolumis conseruatus frequenter ad littus maris procedebat et ibidem vt puerorum moris est cum lapillis et glareis ludere solitus erat. Et cum applicuissent vidit puerulum more solito in littore maris cum lapillis ludentem. et quid nam esset admirari non desinens de scapha exilijt. Quem videns puerulus cum nunquam tale quid vidisset expauit. et ad solita matris recurrens vbera occulte sub clamide latitabat. Peregrinus vero vt manifestius videret illuc accessit. et puerulum pulcerrimum matris vbera sugentem inuenit. Et accipiens puerum ait. O beata maria magdalena quam felix essem quam mihi cuncta prospera aduenissent si mulier respiraret. et mecum repatriare valeret. Scio equidem scio et procul dubio credo quod tu que puerum dedisti et in hac rupe per biennium pauisti poteris matrem suam prece tua pristine restituere sanitati. Ad hec verba mulier respirauit. et quasi a somno euigilans ait. Magni meriti es beata maria magdalena et gloriosa que in partus mei pressuris obstetricis implesti officium et in omnibus necessitatibus ancille fuitiuz

explesti. Quo audito peregrinꝰ admi-
rans ait. Viuis ne vxor mea dilecta.
Cui illa. Viuo equidē Et nūc primo
de ꝑegrinatōe de q̄ ꝛ tu venisti venio.
Et sicut btūs Petrus te hierosolymā
duxit. et oia loca i q̇bus xp̄s passus ē.
mortuus ꝛ sepultus: ꝛ plura alia loca
oñdit. sic ꝛ ego vna cuꝫ beata Maria
magdalena duce ꝛ comite vobiscum
fui. ꝛ singula loca ꝯspexi. ꝛ ꝯspecta me
morie cōmēdaui. Et incipiēs oia loca
ꝛ miracula que vir viderat adeo plene
explicuit vt nec in vno articulo deuia
ret. Tūc ꝑegrinꝰ recepta ꝯiuge ꝛ pue-
ro nauē letꝰ ꝯscēdit Et paulopost mar
silie portib; applicuerūt. Et naui egres
si inuenerūt btām mariā magdalenā
cū suis discipul' p̄dicātē. Et eiꝰ pedib;
cū lachrymis ꝓuoluti. oia q̄ eis acci-
derāt narrauerīt. ꝛ a btō maximino sa
crū baptisma susceperūt. Tūc i ciuita
te marsilie oia idoloꝝ tēpla destruen-
tes xp̄i eccl'ias ꝯstruxerīt. ꝛ btm̄ Laza
rū in eiusdē ciuitatꝫ ep̄m vnanimit' ele
gerūt. Tādē nutu diuio ad aquēsem
ciuitatē ꝑuenerūt ꝛ populū illū ad fi-
dē xp̄i ꝑ m'lta miracl'a adduxerīt. Ubi
etiā btūs Maximinꝰ in ep̄m ordiatꝰ
est. ¶ Interea btā Maria magda-
lena suꝑnē ꝯtēplatōis auida asꝑrimā
heremū petijt. ꝛ i loco angelicꝫ mani-
bus p̄ꝑato ꝑ. xxx. ānos incognita mā
sit. In q̄ q̇dē loco nec aq̄ꝝ fluēta. nec
arboꝝ nec herbaꝝ erāt solacia vt ex h̄
manifestaret' ꝙ redēptor nr̄ ip̄am non
terrenis refectōib; sed tm̄ celestib; epu
lis disposuerat satiare. Qualibꝫ autē
die i septē horis canonicꝫ ab angelis
in ethera eleuabat'. ꝛ celestiū agminū
gl'iosos ꝯcentꝰ etiā corꝑalib; auribus
audiebat. Vn̄ dieb; singul' his suauis
simis dapib; satiata. ꝛ inde ꝑ eosdem
angelos ad locū ꝓpriū r̄uocata corꝑa
lib; alimētꝫ nll'atenꝰ īdigebat. Sacer
dos aūt q̇dā solitariā vitā agere desi-
derās ad. xij. stadia loco eidē vicinā si
bi cellā locauit. Die igit' q̄dā dn̄s p̄di
cti sacerdotꝫ ocl'os aꝑuit. ꝛ corꝑis ocu
lis euidenter aspexit q̄lit' angeli ad p̄
dictū locū in q̊ btā maria morabatur
descēdebāt. et eā i ethera subleuabant
ꝛ post hore spaciū ad eūdē locū cū di-
uinis laudib; reuocabāt. Volēs āt sa-
cerdos tā admirabil' visiōis v̾itatē ag-
scere creatori suo p̄cib; se cōmēdās ad
p̄dictū locū audaci deuotōe ꝓperabat.
Cūq; ad vniꝰ iactū lapidis appropi-
q̄ret ceperūt eiꝰ crura resolui. ꝛ timo-
re valido ipiꝰ p̄cordia medullitꝰ anhe
lare. Cūq; retro rediret ambulādi vsū
crura cū pedib; sil' p̄bebāt. Sed si v̾so
tramite ad p̄dictū locū accedere cona
ret'. totiꝰ eū lāguor corꝑis ꝛ hebetudo
mētis modis oib; ꝓhibebāt. Intelle-
xit igr̄ vir dei illō ꝓculdubio celeste eē
sacramētū. ad qō accedere nō poterat
hūanū exꝑimētū. Inuocato igr̄ salua
toris noie exclamauit. Adiuro te ꝑ do
minū vt si hō es vel aliq̄ rōnal' creatu
ra q̄ i illa spelūca habitas mihi rn̄de-
as ꝛ tui edisseras v̾itatē. Cūq; h̄ tercō
repetisset. btā maria magdalena ei rn̄
dit. Accede ꝓpiꝰ ꝛ oim q̄ desiderat aīa
tua scire poterꝫ v̾itatem. Cūq; ille tre-
mēs vsq; ad medij spacij terminū ap
propinq̄sset ait ad eū. Memisti ex euā
gelio d̄ maria illa famosa peccatrice q̄
pedes saluatoris lachrymis lauit ꝛ ca
pillis tersit. ꝛ suoꝝ delictoꝝ veniā pro
meruit. Cui sacerdos. Memi. ꝛ plus
q̄ triginta annoꝝ euoluta sunt curri-
cula ꝙ hoc factū eē sctā credit et ꝯfitet'
eccl'ia. Ego inq̇t sum illa q̄ ꝑ trigita an
noꝝ spaciū oib; hoib; ignota ꝑmansi.
Et sicut heri cernere tibi ꝑmissum est.
sic singul' dieb; angelicis manib; i ethe
ra subleuata celestiū agminū dulcissi-
mā iubilatōeꝫ septenis vicib; ꝑ singu
los dies corꝑeis aurib; audire ꝓmeruī
Quia igit' a dn̄o mihi r̄uelatū ē ꝙ ex h̄
migratura sum secl'o. btm̄ maximinū
adeas. ꝛ ei hoc studeas ītimare. Pro-
ximo die resurrectōnis dn̄ice tꝑe q̊ ad
matutinū surgere ꝯsueuit. oratoriū so
lus ingrediat'. ꝛ me illic ꝑ angeloꝝ mi
steriū inueniet ꝯsistētē. Sacerdos aūt

vocē eiꝰ velut vocē angeli audiebat. nemīnē aūt videbat. Cōcitꝰ igiꝛ btm̄ maximinū adijt ⁊ ei oīa ꝑ ordinē enarrauit. Sctūs aūt maximinꝰ nimio repletꝰ gaudio saluatori grās imēsas retulit. Et illa die ac hora vt sibi iussū fuerat oratoriū solꝰ ingressus vidit beatā mariā magdalenā ī choro stantē in medio eoꝝ q̄ eā adduxerāt angeloꝝ. Erat aūt spacio duoꝝ cubitoꝝ eleuata a terra stās in medio angeloꝝ ⁊ extēsis manibꝫ deū exorans. Cū aūt beatus maximinꝰ ad eā accedere trepidaret. ꝯuersa dixit ad eū. Accede huc. ꝓpius ne fugias filiā tuā pater. Appropinq̄nte aūt illo sicut in ipiꝰ bti maximini legiꝛ libris. ita vultꝰ dn̄e ex continua ⁊ diuturna visiōe angeloꝝ radiabat vt facilꝰ radios solꝭ q̄ꝫ ipiꝰ faciē intueri q̄s posset. Cōuocato igiꝛ vniuerso clero ⁊ sacerdote p̄dicto: corpus ⁊ sanguinē dn̄i ab ep̄o btā maria magdalena cū multa lachrymaꝝ inundatōe suscepit. Deinde toto corpusculo an̄ altaris ꝓstrato crepidinē. sctissima illa aīa migrauit ad dn̄m. Post cuiꝰ exitū tātus odor suauitatis ibidē remansit. vt ꝑ septē dies fere ab ingrediētibꝫ oratoriū sentireꝛ. Cuiꝰ sctissimū corpꝰ btūs maximinꝰ diuersꝭ cōditū aromatibꝫ honorifice sepeliuit. ⁊ post mortē suā iuxta ipam se sepeliri p̄cepit. G

Egesippus aūt vel ſm q̊sdā libros Josephꝰ satꝫ cū p̄dicta hystoria ꝯcordat. Ait eni in q̊dā suo tractatu q̄ maria magdalena post dn̄i ascensionē p̄ ardore charitatis xp̄i ⁊ tedio q̇d habebat nūq̄ꝫ hoiem videre volebat. Sed postq̄ꝫ ad aquēse territoriū venit. ī desertū abijt. ⁊ ibi triginta annis īcognita māsit. Ubi vt ait q̄libet die ī septē horis canonicis ab angelꝭ in aera eleuabaꝛ. Addidit tn̄ q̄ sacerdos dū ad eā vēissꝫ reppit eā ī cella clausam Qui ad eiꝰ petitōeꝫ vestē sibi porrexit. Quā induēs ad eccl'iam secū iuit. Et ibi cōmūione ꝑcepta eleuatis ī orōe māibꝫ iuxta altare in pace q̇euit. Tpibus

aūt Karoli magni. s. anno dn̄i. dcclxix. Girardꝰ dux burgūdie cū de vxore sua filiū habere nō possꝫ larga manu res suas paupibꝫ erogabat. ⁊ ecclesias multas et mōasteria ꝯstruebat. Cū g̊ viceliacēse mōasteriū ꝯstruxissꝫ misit ipe ⁊ abbas ipiꝰ mōasterij mōachum quēdā cū decēti comitatu ad aquensē ciuitatē vt inde si posset btē marie magdalene reliq̄s trāsportaret. Ueniēs igiꝛ p̄dictꝰ mōachꝰ ad p̄dictā ciuitatē cū ipaꝫ funditꝰ a paganis destructaꝫ reppisset. casu inuēit quoddā sepulcrū cuiꝰ scriptura marmorea d̊mōstrabat q̄ corpus btē marie magdalene repositū intꝰ erat. In ipo aūt sepulchro historia eiꝰ miro ope sculpta erat. Nocte igiꝛ illud effringēs assumptas reliq̄s ad hospitiū deportauit. In ipa āt nocte btā maria magdalēa eidē mōacho apparuit dicēs ne timeret sed ceptum opus ꝑficeret. Rediēs igiꝛ cū ad mediam leugā a mōasterio vēisset nll'o mō inde reliq̄s mouere potuerūt. donec veniēte abbate cū monachis cū ꝓcessione honorifice sunt recepte. Miles q̇dā q̇ singulꝭ annis ad corpꝰ btē marie magdalene vēire ꝯsueuerat: ī p̄lio occisus est. Qui dū in feretro a ꝑentibꝰ ploraret magdalene pijs q̄relis opponebāt. cur deuotū suū mori sine cōfessione ⁊ pnia ꝑmisisset. Tūc subito q̇ defunctꝰ fuerat stupētibꝫ cūctis surrexit. ⁊ sacerdotē ad se vocari p̄cepit. Cūq̄ꝫ deuote ꝯfessus fuisset et viaticū recepissꝫ ꝓtinꝰ in pace q̇euit. Nauis q̄dā viris ⁊ feminis onerata naufragiū ꝑtulit. Una aūt femīa cū esset p̄gnans. ⁊ se in mari ꝑiclitari ꝯspiceret magdalenā inq̄ꝫtū poterat acclamabat. vouēs q̄ si suis meritis a naufragio euaderet ⁊ filiū pareret. ip̄m eius monasterio ꝯdonaret. Statiq̄ꝫ femīa q̄dā specie ⁊ habitu venerāda ei apparuit. que eā ꝑ mentū arripiēs ꝑiclitantibꝫ alijs incolumē ad ripā ꝑduxit. Illa aūt postmodū filiū peperit: ⁊ votuꝫ suū fideliter adimpleuit. Aiūt q̇dā

Mariã magdalenã spõsam fuisse iohãnis euãgeliste. quã duxerat tũc qñ ð nuptijs xps eũ vocauit. Ex hoc ipa indignata q sc3 sponsum suũ sibi abstulerat abijt et omĩ voluptati se ðdit. Sed qz cõgruũ nõ erat vt Johannis vocatio dãnatõis sibi occasio fierz dominꝰ ad penitentiã ipam misericorditr cõuertit. Et qz a summa delectatõne carnali eã remouit. ideo ipaz sũma delectatiõe spũali que est in dei amore p ceteris eã impleuit. Qð z de iohãne q dã fatenr. q ideo dulcedie sue familiaritatis eũ p ceteris decorauit. qz a pdicta delectatõe eũ remouit. Hec ãt falsa et friuola reputanr. qz frater Albꝰ in phemio sup euãgeliũ Johãnis ponit q hec spõsa de cuiꝰ nuptijs vocatꝰ fuit idẽ Johãnes in ṽgitate pmansit. z in societate btẽ marie virgis matris xpi postmodũ visa fuit. z tãdẽ fine bono qeuit Vir qdã oculoꝝ lumie puatus cũ ad monasteriũ vicelia cẽse cã visitãdi corpus btẽ marie magdalene veniret. z suꝰ ei ductor diceret se ecclesiã iã videre. ille magna voce exclamauit O sancta maria magdalẽa vtinã aliqñ videre merear ecclãm tuã. Statiz q oculi eiꝰ sunt apti Quidã dñ peccata sua in qdã cedula scripsisset. eam sub palla altaris btẽ marie magdalene posuit. rogãs eã vt sibi indulgẽtiã impetraret. Qui postmodũ cedulã accipiẽs peccata sua de ipa cedula oino deleta inuenit. Quidã dñ ob pecunie exactionẽ in cõpedibꝫ tenerer mariã magdalenã in sui adiutoriũ inuocabat. Et ecce quadã nocte mulier qdam speciosa sibi apparuit. q vincula frangens z ostiũ reserãs: sibi vt fugeret imperauit. Qui se absolutũ vidẽs ptinus inde aufugit. Clericus qdam de flandria Stephanꝰ nomine in tantã scelerũ imanitatẽ ceciderat q omnia exercẽs flagicia ea que salutis erant nõ solũ nõ facere: sed nec audire volebat. In beatã tamẽ mariã magdalenã deuotionẽ magnã habẽs eius vigiliã ieiunabat z festũ colebat. Dũ igir eius tumulũ visitasset maria magdalena nec ex toto dormiẽti nec ex toto vigilãti tanq mulier formosa lugubres gerens oculos et duoꝝ angeloꝝ dextera leuaq sustentata psidio apparuit. eiq dixit. Cur queso Stephane indigna meis meritis facta rependis. cur labioꝝ meoꝝ instãtia nulla cõpũctione moueris. Ex q eni deuotõem in me habere cepisti. p te dñm semp instãter exoraui. Surge igir z penitere. neq eni ego te deseram. donec deo fueris recõciliatus. Ille igir mox in se infundi tantã gratiã sensit q seculo abrenunciãs religionẽ introiuit z pfectissime vite fuit. In cuiꝰ morte visa ẽ maria magdalena iuxta feretrꝫ cũ angelis astitisse et eius animã quasi colũbam candidã cũ laudibꝫ in celũ sustulisse

Legenda xcj.

De sancta Praxede

Praxedis dicta quasi viridis. a prasin qð est viride. Inde praxedis quasi prasin virens. qz viruit et floruit flore virginitatis

Praxedis virgo fuit beate potẽtiane soror. q fuerũt sorores sãcti Donati z Thimothei qui ab aptis in fide eruditi sunt. Que cũ psecutõne seuiẽte multoꝝ christianorũ corpa sepelissent. z facultates suas paupibus erogassent tandẽ in pace qeuerũt circa annos dñi. clxv. sub marco et Anthonio secũdo

Legenda xcij

De sancto Appollinari

Appollinaris dicir a pollens et ares quod ẽ virtus quasi pollens virtutibus. Uel dicir ab appollo quod interptatur mirabilis. et naris. p quã intelligir discretio qsi mirabilis discretõis vir. Uel ab a qð est sine et polluo. et ares virtus qsi ṽtuosꝰ sine pollutione vicioꝝ.

Ppollinaris Petri apl'i disci-
pul⁹ fuit. et ab eo Rauennā d
roma missus ē. vbi vxore tribu
ni ab eo sanata ipam cū viro ⁊ ei⁹ fa-
milia baptizauit. Qd qdē iudici nū-
ciat. ⁊ ab eo appollinaris ꝓtin⁹ accer-
sit. Ductusq̄ ad tēplū iouis vt ibi imo
laret cū diceret sacerdotib⁹ idoloꝝ. au-
rū ⁊ argentū idol' appēsum meli⁹ pau
ꝑib⁹ dari q̄ an demōes sic appēdi. ꝓ-
tinus capit ⁊ fustib⁹ cesus semiuiu⁹ re
linqt. Sed a discipul' collect⁹ in domo
cuiusdā vidue. vij. mēsib⁹ refouet. In-
de aūt venit ad ciuitatē classensem. vt
quēdā nobilē mutū ibidē curarꝫ. Cū
aūt domū ingrederet. puella qdā imū-
dū spm̄ habēs exclamauit dicēs. Rece
de hinc serue dei. nā faciā te ligatꝫ ma
nib⁹ ⁊ pedib⁹ de ciuitate extrahi. Quā
Appollinaris increpās ꝓtin⁹ demo-
nē exire ex ea coegit. Cū igit sup mutū
nomē dn̄i inuocassꝫ ⁊ curat⁹ fuissꝫ pl⁹
q̄ qngenti hoīes crediderūt. Pagani
aūt eū fustib⁹ cesum ꝓhibebāt ne iesuꝫ
noīarꝫ. Ille ꝟo i terra iacēs clamabat
Qm̄ ipe ver⁹ ē de⁹. Tūc nudis pedi-
bus sup prunas eū stare fecerūt. Sed
cū adhuc xp̄m cōstātissime p̄dicarꝫ ex
tra vrbē eū ꝓiecerūt. B Eo tp̄e
dū rufus patrici⁹ rauēne filiā ifirmaꝫ
haberet. ⁊ ad eā sanādā appollinareꝫ
vocasset. mox vt domū igressus ē defū
cta est. Cui rufus. Utinā domū meā
nō introisses. dij eni magni irati sunt.
⁊ filiā meā sanare noluert. Tu ꝟo qd
ei facere poterꝫ. Cui appollinarꝫ. No-
li timere. tātū mihi iura q̄ si puella sur
rexerit eā creatorē suū seq̄ neq̄q̄ ꝓhibe
as. Qd cū fecisset facta orōne puella
surrexit. et nomē xp̄i ꝯfitēs cū mr̄e et
magna mltitudie baptisma suscepit ⁊
virgo ꝑmāsit. Qd audiēs cesar scp̄sit
ad p̄fectū p̄torij vt appollinaré aut sa
crificare faceret aut i exilium mitteret.
Prefect⁹ igit eū sacrificare nolentē fu-
stib⁹ cedi fecit ⁊ in eculeo extēsum torq̄
ri mādauit. Ubi dū dn̄m ꝯstātissime
p̄dicaret. aquā feruētē in ei⁹ vulnerib⁹
recētib⁹ iactari iussit. ⁊ sic grui pondere
ferri vinctū i exiliū mittere voluit. Ui
dentes aūt xp̄iani tantā ipietatē accēsi
aīo i paganos irruerūt. ⁊ plusq̄. cc. vi
ros ex ipis occiderūt. Qd vidēs p̄fect⁹
abscōdit se ⁊ appollinarē i artissimuꝫ
carcerē trusit. Deinde cathenatū i na-
uim posuit. ⁊ cū trib⁹ clericis eū seq̄nti
bus in exiliū destinauit. Ubi solūmō
cū duob⁹ clericis ⁊ duob⁹ militib⁹ ꝑicu
lū tēpestatꝫ euadēs ipos milites bapti
zauit. Deinde rauennā rediēs a paga-
nis capit. ⁊ ad tēpluꝫ appollinis duci
tur. Cui⁹ simulacrū vidēs maledixit.
⁊ subito corruit. Qd vidētes pōtifices
ipm tauro iudici p̄ntauerūt. Qui iu-
dex cū filiū suū cecū illumiasset credi-
dit. ⁊ ipm annis q̄ttuor i suo p̄dio ma
nere fecit. Post h̄ cuꝫ pontifices apud
vespasianū eū accusassent. iussit vespa
sianus vt qcūq̄ dijs irrogaret iniuriā
aut sacrificet. aut vrbe puet. Nō em̄ iu-
stum est vt deos vindicem⁹. sed ipe de
inimicꝫ suis se vlcisci poterūt si irascāt
Tūc demostenes patrici⁹ eū nolētē sa
crificare cuidā cēturioni iā xp̄iano tra-
didit. Cui⁹ rogatu ꝑgens i vicū lepro-
soꝝ vt ibidē ꝓpter furorē gentiliū lati-
taret a paganis insecut⁹ est et vsq̄ ad
mortē diutissime cesus. Ubi septē di-
es supuiuēs ⁊ discipl'os admonēs. spi
ritū tradidit. ⁊ ibidē a xp̄ianis honori
fice sepult⁹ est sub Uespasiano q cepit
circa annos dn̄i. lxx. De h̄ martyre
sic dic Ambro. i p̄fatōe. Appollinaris
dignissim⁹ p̄sul a p̄ncipe aploꝝ petro
rauennā mittit iesu nomē incredul' nū
ciare. Qui dū illic mira ꝟtutū signa cō
ferret in xp̄o credētib⁹ seuis ꝟberꝝ fla-
gellis sepe ꝯterit. ⁊ senile iā corp⁹ ab i-
pijs horrēdis cruciatib⁹ laniat. Sꝫ ne
de suis vexatōib⁹ fideles trepidēt. i vir
tute dn̄i nr̄i iesu xp̄i signa aplica ꝑficit
P⁹ tormēta puellā resuscitat mortuā.
visum ꝯspicuū cecis reddit. ⁊ muto re
staurat loq̄lā. obsessam a dmonio libe
rat ꝯtagionē mūdat leprosi. dissoluta
morbo pestifero sanat mēbra. portētū

simulachri sil' cũ tẽplo deiecit. O dig//
nissim⁹ admiratõe p̃co nȳ põtifex q̇ cũ
põtificis dignitate aplicã ꝓmeruit ac
cipe ptãtẽ. O fortissim⁹ athleta xp̃i q̇
etatis iã frigescẽte calore ꝯstãter i pe//
nis iesum xpm mũdi p̃dicat redẽptorẽ

Legenda xciiij
De sancta Christina

Christina quasi chris
mate vncta. Habuit eniz
balsamũ boni odoris in cõ
uersatõe. ⁊ oleũ deuotõis i
mente. ⁊ benedictõnis in ore.

Christina nobilissimis pentib⁹
orta. in tyro ytalie a p̃re suo i
quodã turri cũ. xij. pedissequis
collocata ẽ. deos argẽteos ⁊ aureos se
cũ habẽs. Et cũ pulcerrima eẽt. ⁊ a mł
tis in cõiugiũ peteret. pentes ei⁹ nul//
li eã volebãt ꝯcedere. volẽtes vt i deo
rũ cultura maneret. Ip̃a aũt a sp̃ũsã
cto docta idolorũ sacrificia abhorre//
bat ⁊ incẽsa dijs imolãda i fenestra ab
scõdebat. Venĩẽti aũt p̃ri ei⁹ pedisse//
q̄ dixerũt. Filia tua dñа nr̃a dijs nr̃is
imolare ꝯtẽnit. sed christianã se eẽ as//
serit. Pr aũt ei blãdiẽs ad deoꝝ cultu//
rã eã ꝓuocabat. Cui illa. Noli me vo
care filiã tuã sꝫ ei⁹ quẽ sacrificiũ laudis
decet. Nõ eni dijs mortalib⁹ sꝫ deo ce//
li sacrificiũ offero. Cui pr̃ Filia mea ne
vni deo tm̃ sacrificium offeras ne tibi
alij irascãt. Cui illa. Bñ locut⁹ es ne
sciens ỽitatẽ. Offero eni sacrificiũ p̃ri
⁊ filio ⁊ sp̃ũisctõ. Cui pr̃. Si tres deos
adoras cur etiã alios nõ adoras. Cui
illa. Tres illi vna deitas sunt. Post h̃
christina p̃ris sui deos ꝯfregit. ⁊ auꝝ
⁊ argentũ paupib⁹ erogauit. Rediens
pr̃ vt deos adoraret sꝫ ip̃os nõ inueni
ens et ab ancill' q̇d de illis christina fe
cerit audiẽs irat⁹ eã iussit expoliari. et
a. xij. viris cedi adeo vt ip̃i mi̅stri defi//
cerẽt. Tũc christia p̃ri dixit. Sine ho
nore ⁊ pudore ⁊ abomĩabil' deo. q̇ me
cedunt deficiunt. pete illis a dijs tu//
is ỽtutẽ si vales. Tũc cathenatã eaz
in carcerẽ mitti iussit. Audiẽs h̃ mat'
vestimẽta sua scidit ⁊ ad carcerẽ pgẽs
filie pedib⁹ se ꝓstrauit dicẽs. Filia mea
christina lumẽ oculoꝝ meoꝝ miserere
mei. Cui illa. Quid me dicis filiã tuã
Nescis q̇ nomẽ dei mei habeo. Cun
cꝫ nil sibi psuadere possꝫ ad viꝝ redijt
⁊ q̇d sibi rñderit idicauit. Tũc pr̃ ius//
sit eã añ tribunal suũ duci. Cui dixit.
Sacrifica dijs. sin autẽ mł'tis afficierꝭ
supplicijs. ⁊ mea filia nõ diceris. Cui
illa. Magnã mihi grãz p̃stitisti q̇ iã
me nõ vocas filiã diaboli. Qd̓ aũt de
diabolo nascit' demõ est. Tu es pr̃ ip
sius sathane. Tũc ille iussit carnes ei⁹
vngul' radi. ⁊ mẽbra ei⁹ tenera disrũ//
pi. Christina aũt de carnib⁹ suis acci//
piẽs in vultũ p̃ris ꝓiecit dicẽs. Accipe
tyrãne ⁊ carnẽ a te genitam comede.
Tũc pr̃ sup rotã eã posuit ⁊ ignem cũ
oleo supposuit. Sed flãma exiliẽs mil
le q̇ngẽtos viros occidit. Pr̃ aũt eius
oĩa hec magicis artib⁹ ascribẽs ip̃am
iteꝝ in carcerẽ mitti fecit. ⁊ facta nocte
iussit pueris suis vt lapidẽ g̃ndem ad
collũ ei⁹ ligarẽt ⁊ i mare ꝓijcerẽt. Qd̓
cũ fecissent ꝓtin⁹ angeli eam assumũt
Christ⁹ ãt ad eã descendit ⁊ eã i mari
baptizauit dicẽs. Baptizo te i deo p̃re
meo ⁊ in me iesu xp̃o filio ei⁹. ⁊ i sp̃ũsã
cto. Et cõmisit eã Michaeli archan//
gelo q̇ eã ad t'rã adduxit. Qd̓ audiẽs
pr̃ frontẽ suã pcutiẽs dixit. Quib⁹ ma
leficijs hec facis vt i mari maleficia tua
exerceas. cui illa. Stulte ⁊ ifelix a xp̃o
hãc accepi grãm. Tũc i carcerẽ eã mi
sit iubẽs vt i crastino debeat decollari
B Ip̃a aũt nocte pr̃ su⁹ mortu⁹ est
inuẽtus. Huic q̇dã iudex iniqu⁹ succes
sit noie Eli⁹ q̇ cunã ferreã succensã cũ
oleo resina et pice pari fecit. ⁊ xp̃inam
ibidẽ iactari. cunãcꝫ a virꝭ q̄ttuor agi
tari vt citi⁹ ꝯsumeret'. Tũc christina
deũ laudauit cꝙ eã nup renatã denuo
volebat vt infantulã in cunabul' agi//
tari. Tũc iudex irat⁹ fecit radi caput
e⁹. ⁊ nudã p ciuitatẽ vscꝫ ad appollinẽ
duci. Vbi y dolo impauit. ⁊ corruens

in puluerē est redactū. Qđ audiēs iudex expauit ⁊ spm̄ tradidit. Huic successit Julian⁹ q̄ fornacē succēdi fecit. ⁊ xp̄inā intus iactari. Ubi p̱ q̄nq̄ dies cū angel' cantās ⁊ deambulās illesa p̱māsit. Qđ audiēs Julian⁹ et magicꝫ artibꝫ hoc ascribēs. duas aspides. duas viperas. duosq̄ colubros ad eā dimitti fecit. sed serpētes ei⁹ pedes lingūt. aspides nil nocētes ad vbera ei⁹ pēdent. colubri collo se voluētes sudorē lingūt. Julian⁹ aūt incātatori dixit Nunq̄d ⁊ tu mag⁹ es irrita bestias. Qđ cū faceret serpētes i eū ipetū fecerūt ⁊ eū ꝓtinus occiderūt. Tūc serpentibꝫ impauit christina. ⁊ ad desertū locū ire fecit. ⁊ mortuū hoiem suscitauit. Tūc Julian⁹ mām̄illas ei⁹ p̄cidi mādauit. de q̄bꝫ lac ꝓ sanguie fluxit. Dei de linguā ei⁹ p̄cidi fecit. Christina v̄o neq̄q̄ loq̄lam amittens p̄cissurā lingue accipiēs i faciē iuliani ꝓiecit. ⁊ oculū ei⁹ inde p̱cutiēs eū excecauit. Irat⁹ q̄ Julian⁹ duas sagittas circa cor ei⁹ ⁊ vnā in lat⁹ eius dimisit. ⁊ illa p̱cussa spm̄ deo tradidit circa annos dn̄i. cc. lxxxvij. sub dyocleciano. Req̄escit aūt corpus eius in q̄dā castro qđ bulsenū vocat̃ inter vrbē veterē ⁊ viterbiū sito. Tirus eni q̄ iuxta castꝝ illđ erat funditus est euersa.

Legenda xciiij A

De sctō Jacobo aplo maiori

Jacobus iste apostolus dictus est Jacobꝫ zebedei. iacobꝫ frater iohis. boanerges. i. fili⁹ tonitrui. et Jacobꝫ maior. Dicit̃ eni Jacobꝫ zebedei. s. fili⁹ nō tm̄ carne sꝫ etiā nois interp̄tatōe. Zebede⁹ interp̄tat̃ donās siue donat⁹. et btūs Jacobꝫ seip̄m xp̄o donauit p̱ mortꝫ martyriū. ⁊ a deo nobis donat⁹ ē in spūalē patronū. Dicit̃ Jacobus frater iohis. q̄r fuit eius fr̄ non tm̄ carne sꝫ etiā morꝝ silitudie. Ambo eni fuerūt eiusdē zeli. eiusdē studij. eiusdē voti. Eiusdē zeli ad dn̄m vlciscēdū. Cū eni samaritani xp̄m nō recipere̅t: iacobꝫ ⁊ iohānes dixerūt. Uis dicim⁹ descēdat ignis de celo ⁊ ꝯsumat illos. Eiusdē studij ad discēdū. Un̄ isti precipue fuer̃t q̄ xp̄m de die iudicij ⁊ alijs vēturis interrogauerūt. Eiusdē voti ad obtinēdū. q̄r sessionē ad dexterā et ⁊ sinistrā christi ambo hr̄e voluerunt. Dicit̃ fili⁹ tonitrui rōe sonore p̄dicationis. q̄r malos terrebat. pigros excitabat. oēs sua altitudie in āmiratōeꝫ cōuertebat Un̄ dicit Beda de Johāne q̄ tā alte intonuit vt si aliq̄ntulū alti⁹ intonuisset totus mūdus eū cap̱e nō potuisset. Dicit̃ iacobꝫ maior sicut alt̃ minor. Primo rōe vocatiōis quoniaꝫ prius vocatus ē a xp̄o. Scđo rōne familiaritatis. qm̄ maiorē familiaritatē videt̃ xp̄s habuisse cū isto q̄ cū illo. sic patet. q̄r ip̄m ad secreta sua admittebat. sicut fuit ad puelle resuscitatōem. ⁊ ad gl'iosam trāsfiguratiōeꝫ. Tercio rōe passiōis. q̄r p̄mus inter ceteros apostolos passus ē. Sicut g̊ dr̄ maior alio ex eo q̄ pri⁹ vocat⁹ est ad aplat⁹ grām ita potest dici maior ex eo q̄ p̄⁹ vocatus ē ad eternitatis gl'iam.

Jacobꝫ apl'us fili⁹ zebedei p⁹ ascensiōem dn̄i dū p̱ iudeā et samariā p̄dicaret in hyspaniā tandē iuit vt ibi v̄bū dn̄i semiaꝫ. Sꝫ dū ibi se ꝓficere nil videret. ⁊ solūmodo ibidē nouē discipulos acq̄siuisset: duos ex illis cā p̄dicādi reliq̄t. et alios septē secū assumens iterꝝ in iudeā redijt. Mgr̃ aūt iohes beleth dicit q̄ tātū vnū ibi ꝯuertit. Cū g̊ in iudea verbū dn̄i p̄dicaret. mag⁹ q̄dā noie hermogenes cū phariseis discipulū suuꝫ noie philetū ad iacobū misit vt ipsum philetus corā iudeis ꝯuinceret q̄ sua p̄dicatio falsa esset. Sed cū apl's coraꝫ oibꝫ rōnabilit̃ eū ꝯuicisset. ⁊ mlta corā eo miracl'a fecisset redijt philet⁹ ad hermogenē doct̃nā iacobi approbans ⁊ miracl'a recitās. ac ei⁹ discipulū se velle fieri ꝯtestans ⁊ vt ip̄e silr̄ efficeretur discipul⁹ p̱suadēs. Tūc hermogenes

iratus arte sua magica ita eū imobilē
fecit vt se nullatenus mouere possꝫ di
cens. Uidebim⁹ si iacobꝰ tuus te sol-
uat. Quod cū philetus iacobo ꝑ pue-
rū suū nūciasset misit ad eū sudarium
suū dicens. Accipiat sudariuꝫ ⁊ dicat.
Dñs erigit elisos ipe soluit cōpeditos
Statimq; vt de sudario tact⁹ ē solu-
tus a vinculis magicis artibꝰ hermo-
genis insultauit ⁊ ad iacobū ꝓperauit
Iratus hermogenes demōes aduo-
cauit p̄cipiēs vt ipm iacobū vinctū cū
phileto adducāt vt de ipis se vindicet
ne discipuli ei⁹ decetero audeāt sibi ta
liter insultare. Uenientes aūt demōes
ad iacobū in aere vlulare ceperūt di
cētes. Jacobe aplē dei miserere nob.
qꝛ anteq; tp̄s nostꝝ adueniat iā arde-
mus. Quibꝰ iacobꝰ ait. Ut qd veīstis
ad me. Qui dixerūt. Hermogenes mi
sit nos ad te vt philetū ad ipm ducere
mus. Sed mox vt ad te venim⁹ ange
lus dei nos cathenis igneis religauit
⁊ plīmū cruciauit. Quibꝰ iacobꝰ. Ex
oluat vos angel⁹ dñi. et ad ipm redite
⁊ eū ad me vinctū adducite sꝫ illesum.
Qui cū abissent apphēdētes hermo-
genē manus ei a tergo ligauerūt. ⁊ ip
sum sic vinctū ad iacobū adduxerunt
dicētes. Misisti nos vbi incēsi sum⁹ et
ꝯuiter cruciati. Dixerūtq; demōes ad
iacobū. Da nobis in eū ptātē vt pos-
simus tuas iniurias ⁊ nr̄a incēdia vi-
dicare. Quibꝰ ait Jacobꝰ. Ecce phile
tus añ vos est. cur eū nō tenetis. Cui il
li. Nos nō possum⁹ nec formicā q̄ i cu
biculo tuo est manu ꝯtigere. Dixitq;
iacobꝰ ad philetū. Ut bona ꝓ malꝫ
q̄ xp̄s nos docuit reddam⁹ hermoge-
nes te ligauit tu eū solue. Solut⁹ her
mogenes ꝯfusus stetit. et iacobꝰ apl's
ei dixit Uade liber q̄cūq; volueris. Nō
eni discipline nr̄e est. vt inuit⁹ aliquis
ꝯuertatur. Dixitq; ei hermogenes. Ego
noui iras demonū. nisi mihi aliq̄d de
deris qd mecū habeā occidēt me Cui
iacobꝰ baculū suū dedit. Ille aūt pre
xit ⁊ oēs libros artis sue magice ad a-
postolū cremādos attulit. Jacobꝰ aūt
ne forte odor incēdij vexaret incautos
eos i mare ꝓijci fecit. Proiectis ꝗ libris
ad aplm redijt ⁊ plātas ei⁹ tenens dixit
Animaꝝ libator accipe penitētē quē
inuidētē ⁊ d̄trahētē actenꝰ sustinuisti.
Cepit igitur in dei timore ꝑfect⁹ eē adeo
vt v̄tutes plīme ꝑ eū fierēt. Uidentes
aūt iudei hermogenē ꝯuersum zelo cō
moti iacobū adierūt: ⁊ cur iesum cru-
cifixū p̄dicaret increpauerūt. Ille v̄o
cū eis ꝑ scripturas aduētū xp̄i et passi-
onē euidēter ꝓbassꝫ plīmi crediderūt.
B Abiathar v̄o pōtifex anni illius
seditōꝫ in pplo excitauit. et misso fune
in collo aplī ipm ad herodē agrippā
adduci fecit. Cūq; iussu ei⁹ ad decol-
lādū duceret̄ q̄dā paralitic⁹ i via iacēs
ad eū clamauit vt sibi sanitatē ꝯferret
Cui Jacobus [illegible]. In noīe iesu xp̄i ꝓ cu
ius fide ducor ad d̄collādū exurge sa-
nus ⁊ bñdic creatorē tuū. Et stati sa-
nat⁹ surrexit ⁊ dñꝫ bñdixit. Scriba āt
q̄ funē in collo suo miserat ⁊ trahebat.
noīe iosias h̄ vidēs ad pedes ei⁹ se ꝓie
cit. et veniā petēs se xp̄ianū fieri postu
lauit. qd vidēs abiathar eū teneri fec
sibiq; dixit. Nisi nomē xp̄i maledixeris
cū ipo iacobo decollaberis. Cui iosias
Maledictus tu ⁊ maledicti oēs dies
tui. Nomen aūt dñi iesu xp̄i sit bñdi-
tū i n secl'a. Tūc abiathar os ei⁹ pu-
gnis cedi iussit. et missa de eo legatiōe
ad herodē ipetrauit vt cū iacobo d̄col
laret̄. Cū aūt ambo decollari deberēt
iacobꝰ a spiclatore lagenā aque petijt.
⁊ ibidē iosiā ꝓtinus baptizauit. ⁊ sta
tim capitis obtruncatiōe vterq; mar-
tyriū cōsūmauit. C Decollat⁹ ē
aūt btūs iacobꝰ. viij. Kal. aprilis. i an
nūciatōne dñica. ⁊. viij. Kal. augusti
cōpostellā trāslat⁹ ē. et. iij. Kal. ianua
rij sepult⁹. qꝛ sepulchri ei⁹ fabrica fuit
ab augusto vsq; ad ianuariū ꝓtelata.
Statuit igr̄ ecclia vt festū ei⁹. viij. Ka
lē. augusti i tp̄e. s. magis ꝯgruo d̄beret
vniuersalr̄ celebrari. Decollato āt ia-
cobo vt Johannes beleth ait q̄ hanc

trāslatōem diligent̄ exequit̄. discipuli eiꝰ corpus nocte timore iudeoꝝ rapiē-tes naui illō iposuerūt. et sepulturam diuie ꝓuidētie cōmittētes nauez sine regimie cōscēderūt ⁊ angelo dn̄i duce i galiciā in regno lupe applicuerīt. Erat ei in hyspania regina q̄dā sic dicta nomine ⁊ merito vite Deponētes igitur corpꝰ ꝺ naui suꝑ q̄ndā magnū lapidē illō deposuerunt. q̇ lapis mox vt cera corꝑi cessit. et in sarcophaguz corꝑi se mirabilit̄ coaptauit. Ingredietes igr̄ discipuli ad lupā dixerunt. Dn̄s iesus xp̄s mittit ad te corpꝰ discipuli sui. vt quē noluisti suscipe viuū suscipias defunctū. Et narrātes ei miraculū q̄liter illud sine regimie illuc aduēissz locum ad eiꝰ sepulturā ꝯgruū petierūt. Qō dū regina audissz vt dicit idē Johan-nes beleth. eos in dolo ad q̄ndā viruz crudelissimū. vel ꝭm alios ad regē hy-spanie destinauit. vt eiꝰ suꝑ hoc ꝯsensum h̄rent. Qui eos cepit ⁊ i carcerez reclusit. Cū aūt ille discūberet angelꝰ dn̄i carcerē aꝑuit ⁊ eos libere abire ꝑ-misit. Qō cū ille cog̊uissz velocit̄ post eos milites q̇ eos caꝑent destinauit. Cū aūt milites illi pōtē trāsirēt fracto ponte oēs i flumie sunt submersi. Qō ille audiēs pnia ductꝰ sibi ⁊ suis metuens misit post illos rogās vt ad se re-dirēt. ⁊ q̇cq̇d vellēt ad libitū ipetrarēt. Illi aūt redierūt ⁊ populū ciuitat̄ʒ ad fidē dn̄i ꝯuerterūt. Qō lupa audiens vehemēter doluit. ⁊ redeūtib; ad se discipul̄ et assensum regis aꝑientib; illa r̄ndit. Accipite boues q̄s habeo in tali loco vl̄ mōte et plaustꝝ iūgite. ac corpus dn̄i vestri deferte ⁊ locū sicut vo-luerit̄ʒ edificate. Hec aūt lupina cogitatōe dicebat. Sciebat ei boues thauros esse indomitos ⁊ siluestres. ⁊ ideo putauit q̄ nō possent iūgi nec applica-ri. vl̄ si iūgerent̄ huc illucq; discurrerēt ⁊ sic currū dissiparēt ⁊ corpꝰ deiicerēt ⁊ ipos necarēt. Sed nō ē sapiā ꝯ deū. Illi aūt dolū eiꝰ nō cogitātes mōtem ascēdūt. ⁊ draconē quēdā spirātē et in eos irruentē cruce opposita ꝑ mediuz vētrē scindūt. Facto etiā signo crucis suꝑ thauros velut agni subito māsuescūt. ⁊ eos iungētes corpꝰ scti Jacobi cū lapide suꝑ quē positū fuerat in curru posuerūt. Boues aūt sine alicuius regimie corpus i mediū palatiū lupe detulerūt. Qō illa audiens ⁊ stupens credidit. ⁊ christiana effecta oia q̄ peti erūt tribuit. ⁊ palaciū i eccl̄iam scō iacobo dedicās magnifice ipsā dotauit. ⁊ in bonis oꝑib; vitā finiuit. Vir q̇-dā noie Bernardꝰ ꝺ ep̄atu mutineñ. vt ait Calixtꝰ papa dū captꝰ ⁊ catenatus in ꝓfundo turr̄ʒ positꝰ essz: ⁊ semꝑ btm̄ iacobū inuocaret: apparuit ei sā-ctus iacob; dicēs. Veni seq̄re me i ga-liciā. Et ꝯfract̄ʒ catenis cū disparuissz ille vincul̄ ad collū suspēsis ad sūmitatē turris ꝯscēdit. ⁊ inde sine aliq̄ lesiōe vnicū saltū fecit. cū tn̄ turris sexaginta cubitoꝝ altitudinē possiderz. Qui-dā vt ait Beda cū enorme pctm̄ plurimū cōmisissz. ⁊ ep̄s ꝯfitentē absoluere timuisset. hoiem illū cū cedula in q̄ il-lud pctm̄ scp̄tū erat ad sctm̄ iacobū misit. Cū g̊ in festo eiusdē cedulā suꝑ al-tare posuissz. ⁊ sctm̄ iacobū vt illō peccatū deleret suis meritis exoraret: ce-dulā postmodū aꝑuit ⁊ penitꝰ deletū inueniēs deo ⁊ sctō iacobo gr̄as reddidit et factū oib; publicauit. Trigin-ta viri de lothorigia vt ait Vbertꝰ bysuntinꝰ circa annū dn̄i. M. lxx. ad sanctū Jacobū ꝑperātes. oēs vno excepto fidē sibi mutui ꝭuitij ꝓmiserūt. Vnus igit̄ illoꝝ infirmatꝰ q̇ndecim diebꝰ a socijs expectat̄. sʒ tādē a cūctis relinq̄t̄ ⁊ a solo illo q̇ fidē nō ꝓmiserat ad pe-dē mont̄ʒ sci michael̄ custodit̄. sʒ adue sꝑascente die morit̄. Viuꝰ aūt ꝑpt̄ illiꝰ loci solitudinē et defuncti p̄sentiā ⁊ i-minentē noct̄ʒ caliginē ⁊ gent̄ʒ barbare feritatē valde timuit. Sed stati be-atus iacobus in specie eq̇tis sibi ap-parēs ⁊ eū consolās ait. Trade mihi hunc mortuū et tu ascēde post me suꝑ equū. Sicq; illa nocte ante solis ortū

dietas q̄ndecim pagentes ad montez gaudij q̄ est dimidia leuga circa sctm̄ iacobū puenerūt. ibiq; sanct⁹ iacobus vtrūq; deposuit. pcipiēs vt canonicos sancti iacobi ad sepeliendū pegrinum mortuū ꝯuocaret ꝛ suis socijs diceret ꝙ ꝓpter fidē fractā eoꝝ pegrinatio nil valeret. Qui iussa cōpleuit et stupentibus socijs de ei⁹ itinere ea q̄ sctūs Jacob⁹ dixerat intimauit. ¶ Teutonicus qdā vt ait Calixt⁹ papa cum filio suo circa ānū dn̄i. M.xx. ad sanctū Jacobū pgens et i vrbe tholosa ḡtia hospitādi diuertēs ab hospite inebriatur ꝛ ab eo i malha argēteus cyph⁹ abscōdit. Mane igit̄ exeūtes q̄si latrones inseq̄ns reuocauit. et ꝙ cyphū argenteū furati fuerit eisdē obiecit. Cui cū dicerēt ꝙ punire eos faceret si apd eos cyphū īueīre possz. et cū apta malha inuēt⁹ fuissz ꝓtin⁹ ad iudicē rapiūt̄ Data ḡ sn̄ia oīa q̄ habebāt hospiti tradunt̄. ꝛ vn⁹ eoꝝ ad suspēdiū iudicatur. Sed cū pr̄ ꝓ filio ꝛ fili⁹ ꝓ pr̄e mori vellet tādē filius suspendit̄. ꝛ pr̄ ad sctm̄ iacobū merēs ꝓgredit̄. Igit̄ post trigintasex dies rediēs ꝛ ad corp⁹ filij diuertēs sup eū lamētabiles voces ꝓmebat. ꝛ ecce filius suspēsus ꝯsolari ipsum cepit dicēs. Dulcissime pr̄ ne fleueris. q2 nunq; mihi sic bn̄ fuit. qm̄ huc usq; sctūs iacob⁹ me sustentat ꝛ celesti dulcedie refocillat. Qd pr̄ audiēs ad vrbē cucurrit ꝛ veniētes populi filiūz pegrini incolumē deposuerūt et hospitē suspēderūt ¶ Refert Hug. de san. vic. ꝙ cuidā pegrino ad sctm̄ iacobūz pgenti diabolus i specie scti iacobi apparuit. ꝛ de miseria p̄sentꝫ vite pl'a cōmemorās felicē se esse si ob honorē suū se necaret asseruit. q̄ mox gladiū arripuit. ꝛ ꝓtin⁹ seip̄m occidit. Et cū ille i cuius domo hospitatus fuerat suspectus haberet̄ ꝛ mori pl'imū formidaret. cōtinuo q̄ mortu⁹ fuerat reuixit. asserens ꝙ dum demō qui mortē suaserat ad supplicia ip̄m duxisset btūs iacobus mox occurrit. ꝛ ereptū ad thronū iudicis deduxit. ꝛ accusantib⁹ dmōnib⁹ vt vite restitueret̄ obtinuit ¶ Quidā iuuēis de territorio lugdun̄. vt narrat Hugo abbas cluniaceñ. q̄ ad sanctū Jacobū freq̄nter cū deuotōe magna ire solebat. qdā vice dū illuc tendere vellet nocte illa in fornicatōez lapsus est. Pergēti igit̄ nocte quadā diabolus in specie scti iacobi apparuit dicēs. Nosti q̄ sum. Negāti illi dixit diabol⁹. Ego sum iacob⁹ apl's quē singulis annis visitare ꝯsueuisti. Scias ꝙ multū de deuotōe tua gaudebā sꝫ nuꝑ de domo tua egrediēs i fornicatiōez incidisti. ꝛ nō cōfessus ad me accedere p̄sumpsisti. q̄si tua pegrinatio deo et mihi placere possit. No sic expedit. sed q̄cūq; ad me pegrinādo venire desiderat. prius pctā sua ꝑ cōfessionē debet pādere. et post pegrinādo eadē cōmissa punire Et his dictꝫ demō euanuit. Tūc iuuenis anxiat⁹ domū suā redire ꝛ peccata sua ꝯfiteri deinde iter reīcipe disponebat. Et ecce diabolus apparēs iteꝝ in specie apl'i hoc oīo dissuasit. asserēs ꝙ pctm̄ illō nl'lo mō sibi r̄mitteret̄ nisi penit⁹ genitalia sibi mēbra secaret. beatior aūt foret si se vellꝫ occidere ꝛ ꝓ ei⁹ noīe martyr esse. Juuenis igit̄ nocte socijs dormiētib⁹ gladiū accipiēs genitalia sibi p̄cidit. Dein de eodē cultro se ꝑ ventrē trāsfixit. Expgefacti socij hoc vidētes ꝛ pl'imū formidātes ꝓtin⁹ aufugerūt. ne suspecti de homicidio haberet̄. veꝝ cū fouea ei pareturq̄ fuerat defunctus reuixit. et cūctis fugientib⁹ ꝛ stupētib⁹ q̄ sibi acciderāt enarrauit dicēs. Cū me ad suggestionē demonis occidissem demōes me capiētes versus rhomā deducebāt Et ecce post nos btūs Jacob⁹ ꝓtinus cucurrit. ꝛ demōes de fallacia pl'imū increpauit. Cūq; adinuicē diuti⁹ disceptarent cogēte btō iacobo ad qōdā pratū venimus vbi ꝟgo beata cū mltis sanctis colloquens residebat. Cui cū btūs Jacob⁹ ꝓ me cōquest⁹ fuisset illa pl'imū demōes increpauit. ꝛ me vi

te restitui p̄cepit. Brūſ igiꝛ iacobꝰ me
ſuſcipiēs vite reddidit vt videtꝫ. Post
triduū ergo ſolis in illo cicatricibꝰ re-
manētibꝰ iter arripuit. ⁊ inuētis ſocijs
oia ꝑ ordinē enarrauit. F Fran
cus qdā vt ait Calixtus papa circa an
nū dn̄i. M.c. cū vxore ⁊ filijs ad ſan-
ctū iacobū ibat. tū volēs mortalitatē
q erat in frācia fugere. tū ſanctū iaco-
bū cupiēs viſitare. Qui cū ad vrbem
pāpilonā vēiſſet vxor eius ibidē obijt.
⁊ hoſpes totā illius pecuniā ſibi cum
iumēto q vehebanꝛ pueri vſurpauit.
ille aūt deſolatꝰ incedēs pueros qſdā
in humeris portauit. qſdā ad manuz
trahebat. Cui vir cū aſino cōpaſſione
cōmotus occurrēs ſibi aſinū cōmoda
uit vt ſuꝑ illū pueri veherenꝛ. Qui cū
ad ſanctū iacobū ꝑueniſſet eidē vigi-
lanti et orāti ſctūs iacobꝰ apparuit. et
an ſe cognoſceret reqſiuit. Cui negāti
ait. Ego ſum iacobꝰ apl's q tibi meuz
aſinū cōmodaui ⁊ iterū accōmodo re-
uertēti. Sed ſcito p̄noſcens ꝙ hoſpes
tuus de ſolario corruēs moriēꝛ. et oia
q tibi abſtulerat rehabebis. Que cū oia
ↄtigiſſent ille domū letꝰ redijt. et pue
ris de aſino depoſitis aſinꝰ ſtatim diſ
paruit. Quidā mercator a qdā tyrā
no iniuſte ſpoliatꝰ in cuſtodia teneba
tur. q deuote ſanctū iacobū in ſui au-
xiliū inuocabat. Cui ſctūs iacobꝰ vigi
lantibꝰ cuſtodibꝰ apparuit. ⁊ vſqꝫ ad
turris ſūmitatē ipm ꝑduxit. Statiqꝫ
turris adeo ſe inclinauit ꝙ ipius ſum-
mitas terre eq̄lis fuit. de q ſine ſaltu d
ſcendēs ſolutꝰ receſſit. Quē cuſtodes
inſeq̄ntes licꝫ iuxta eū ꝑgerēt. tn̄ ipm
videre nō poterāt. Dū tres militeſ vt
ait vbertus biſuntinꝰ lugdunēſis dio
ceſis ad ſctm̄ iacobū ꝑgerēt vnꝰ eoruz
a qdā muliercula rogatꝰ ſacculū ipiuſ
amore ſcti iacobi ſuꝑ equū ſuū porta-
bat. Deinde quendā infirmū in via d
ficientē inueniēs ipm ſuꝑ equū poſuit
⁊ infirmi burdonē cū ſacculo mlieris
accipiēs equū pariꝛ ſequebaꝛ. Sꝫ fer-
uore ſolis et labore itineris fractꝰ cum

galiciā aduēiſſꝫ infirmitate ḡuiſſima
laborauit. Cūqꝫ a ſocijs de ſalute aie
rogareꝛ. ille tribꝰ diebꝰ extitit mutꝰ. ſꝫ
q̄rto die ſocijs eius mortē expectātibꝰ
ḡuiꝛ ſuſpirās ait. Grās deo ⁊ ſctō ia-
cobo qꝛ eius ſum meritis liberatus.
Cū eni qd monebatꝫ facere vellē de-
mones ad me venerūt me tā ḡuiꝛ con
ſtringentes vt nihil qd ad ſalutē anie
ꝑtineret aliq̄tenus loq poſſem. Uos
qppe audiebā. ſed ꝓrſus rn̄dere n̄ pote
rā. Nūc aūt ſctūs iacobꝰ huc intrauit.
ferens in ſiniſtra manu ſacculū mlierꝫ
in dextra baculū pauꝑis qs in via ad
iuuerā. ita vt burdonē ꝓ lācea et ſaccu
lū ꝓ ſcuto haberet ⁊ demōes q̄ſi iratꝰ
aggrediēs eleuato baculo terruit ⁊ in
fugā ↄuertit. Nūc ḡ ecce beati iacobi ḡ
tia me liberauit ⁊ loquelā reſtituit. Uo-
cate ḡ ſacerdotē ad me. qꝛ diu i hac vi
ta eſſe nō poſſum. Et ↄuerſus vni eo-
rū dixit. Amice noli āmodo dn̄o tuo
militare. qꝛ veraciter eſt dānatus ⁊ ma-
la morte in ꝓximo moriturꝰ. Sepl'to
aūt ſocio cū ille dn̄o ſuo hoc dixiſſꝫ ille
ꝓ nihilo hoc ducens ⁊ ſe emēdare ↄtē
nēs poſt modicū lancea i bello ↄfoſſuſ
interijt G Cū cuidā viro de vizi
laco vt ait Calixtus papa ad ſctm̄ ia
cobū ꝑerāti pecūia defeciſſꝫ. ⁊ ille mē
dicare erubeſceret. ſub qdā reqeſcēs ar
bore ſomniabat ꝙ ſctūs iacobꝰ eū pa-
ſcebat. Euigilās igiꝛ ſubcinericiū pa-
nē ad caput reꝑit d q qndecim diebꝰ
vixit qūſqꝫ ad ꝓpria rmeauit. Singu
lis eni diebꝰ ſufficiēter bis d eo come-
dens. ſeq̄nti die ipm i ſacculo integꝝ
inueniebat. Refert Calixtꝰ papa ꝙ
ciuis qdā barchinone vrbis circa an-
nū dn̄i. M.c. ad ſctm̄ iacobū veniens
hoc ſolū poſtulaſſe dꝛ ne deinceps ab
aliqbꝰ hoſtibus caꝑeꝛ. Rediēs igiꝛ ꝑ
ſiciliā in mari a ſaracenis capiꝛ. ⁊ plu-
ries ab eis ꝑ nundinas vendiꝛ. ſed tn̄
ſꝑ catene qbꝰ ligatus fuerat ſoluebanꝛ
Cum aūt iam tredeci vicibꝰ venditus
fuiſſet ⁊ duplicibꝰ cathenis aſtrictꝰ eēt
⁊ ille beatū iacobū inuocaret. ſanctꝰ ia

cobus eidem apparuit dicẽs. Quoniã
in ecclesia mea cõsistens. postposita sa
lute anime liberatõem tm̃ corpis po-
stulasti. ideo in hec ꝑicula incidisti. sed
quia dñs misericors est misit me vt te
redimã. Statimq; ruptis cathenis ꝑ
terras ⁊ castella saracenoꝝ partẽ quã-
dam cathene in testimoniũ hui⁹ mira
culi ferens ad terrã suã cunctis viden-
tibus ⁊ stupentib⁹ rediit. Cũ eni eum
aliqs cape volebat visa cathena terri-
tus ꝓtinus fugiebat. Sed cũ leones
alieq; fere in eũ ꝑ deserta gradientẽ vel
lent insurgere mox visa cathena ꝯcuti
ebant terore nimio. et in fugã ꝓtinus
vertebant. Anno dñi. M. ccxxxviij.
in vigilia sancti iacobi in ꝗdam castro
qđ dicit pratũ inter florẽtiã ⁊ pistoriũ
sito. iuuenis ꝗdã rustica quadã sim-
plicitate deceptus i segetes tutoꝝ sui
ignẽ apposuit. eo ꝙ hereditatẽ suaz si-
bi vsurpare volebat. Tent⁹ igit ⁊ con
fessus ad caudã equi trahẽdus incen-
dio adiudicatus est. Qui peccatũ ꝯfi-
tens ⁊ sctõ iacobo se deuouens cũ suꝑ
terrã petrosam in sola camisia diutius
tractus fuisset. nec i corꝑe nec in cami-
sia sensit aliquã lesionẽ. Tandẽ ad pa
lum ligat. ligna vndecunq; cõgerunt.
igne supposito ligna ⁊ vicula cõburũ-
tur. sz ipo semꝑ beatũ iacobũ inuocã-
te nec in camisia nec in corꝑe aliq̃ lesio
reꝑitur. Quẽ dum in ignẽ vellẽt itera-
to iactare. a populo eripit. ⁊ de⁹ i apo
stolo suo magnifice collaudat

Legenda xcv A

De sancto Christofero

Christoferus ante ba
ptismũ dicebat reprobus.
sed postmodũ christoferus
dictus est. quasi christũ ferens. ex eo. s.
ꝙ christũ quattuor modis portauit. s.
in humeris ꝑ traductiõem. in corꝑe ꝑ
macerationẽ: in mente ꝑ deuotionem.
in ore ꝑ ꝯfessionẽ vel ꝓdicatõz
Christoferus genere cha B
naneus ꝓcerissime stature vultuq; ter
ribilis erat. et duodecim cubitos i lõ-
gitudine possidebat. Qui vt in ꝗbus-
dam gestis suis legit cum staret cum
quodaz rege chananeorũ venit sibi in
mentem vt maiorẽ principem qui in
mundo esset quereret. et ad eundez se-
cum moraturus accederet. Venit igi-
tur ad quendã maximũ regem de quo
generalis fama habebat ꝙ maiorem
mũdus principẽ non haberet. Quez
rex videns libenter recepit ⁊ in sua cu
ria manere fecit. Quadã autem vice
ioculator quidam cantõem coram re-
ge cantabat in qua frequenter diabo-
lum nominabat. Rex autem cum fidẽ
christi haberet quãdocunq; diabolũ
nominari audiebat: protinus in faciẽ
suam crucis signaculuz imprimebat.
Quod videns christoferus plurimuz
admirabat cur hoc rex ageret: ⁊ quid
nam huiusmodi signũ sibi vellet. Cũ
autem de hac re regem interrogaret.
⁊ ille hoc sibi mãifestare nollet: respõ-
dit christoferus. Nisi mihi hoc dixe-
ris tecum vlteri⁹ non manebo. Qua-
propter coactus rex dixit ei. Quando-
cunq; diabolũ nominari audio: hoc
signo me munio. timens ne in me po-
testatem accipiat. mihiq; noceat. Cui
Christoferus dixit. Si diabolum ne
tibi noceat metuis. ergo ille maior et
potentior te esse conuincitur quem tu
intantum formidare probaris. Fru-
stratus igitur sum spe mea putans ꝙ
maiorem et potentiorem mundi do-
minum inuenissem. Sed iam nunc
valeas: quia ipsum diabolum quere-
re volo vt ipsum mihi in dominũ assu
mam: et eius seruus efficiar. Disces-
sit igitur ab illo rege et diabolum que
rere properabat. Cum autem ꝑ quã-
dam solitudinem pergeret. vidit ma-
gnam multitudinẽ militũ. quorũ qui
dam miles ferus et terribilis venit ad
eum et quo nam ꝑgeret reꝗsiuit. Cui
christoferus respondit. Vado querere
dominũ diabolum vt ipm i dominũ

mihi assumam. Cui ille. Ego sum ille quē queris. Gauisus christoferꝰ se sibi in seruū ꝑpetuū obligauit ⁊ ip̄m ꝓ dn̄o suo accepit. Cū ḡ ambo ꝑgerēt ⁊ in q̄dā via cōmuni q̄ndā crucē erectaꝫ inuenissent. mox vt diabolꝰ ip̄aꝫ crucem vidit territꝰ fugit. ⁊ viā deserēs ꝑ asperā solitudinē christoferū duxit. et postmodū ip̄m ad viā reduxit. Qd̓ vidēs christoferus ⁊ admirās interrogauit illū cur intantū timēs viā planam reliq̄rit ⁊ tantū deuiās ꝑ tā asperā solitudinē ierit. Qd̓ cū ille nullatenꝰ sibi indicare vellet dixit christoferꝰ. Nisi mihi hoc indicaueris stati a te discedā. Quapropṫ cōpulsus diabolꝰ dixit ei. Quidā hō qui diciṫ christꝰ in crucē affixus fuit. cuiꝰ crucis signū cū video plimū ꝑtimesco ⁊ territus fugio. Cui christoferꝰ. Ergo ille christꝰ maior ⁊ potētior te est. cuiꝰ crucis signum intantū formidas. Inuacuū igiṫ laboraui. nec adhuc maiorē ṗncipē mundi inueni. Iā nūc valeas. qꝛ te volo deserere ⁊ ip̄m xp̄m inq̄rere. ¶ Cū igiṫ diu q̄sissꝫ q̄s nā sibi christi noticiā indicaret. tādē ad quēdā heremitā deuenit q̇ sibi christū p̄dicauit. ⁊ in eius fide ip̄m diligēter istruxit. Dixitq; heremita christofero. Rex iste cui seruire desideras istud req̄rit obsequiū. qꝛ te freq̄nter ieiunare oꝑtebit. Cui christoferus. Aliđ a me req̄rat obsequiū qꝛ istā rem nequaq̄ agere valeo. Rursus heremita. Multas quoq; orōes te sibi facere oꝑtebit. Cui christoferꝰ. Nescio q̇d sit hoc nec hm̄oi obsequiū ꝑficere possum. Cui heremita. Nosti talē fluuiū in q̊ multi trāseūtes ꝑiclitanṫ ⁊ ꝑeunt. Cui christoferꝰ. Noui. Et ille. Cū ꝓcere stature sis ⁊ fortis viribus si iuxta fluuiū illū resideres. ⁊ cūctos traduceres regi xp̄o cui seruire d̓sideras plimū gratū esset. et spero ꝙ ibidem se tibi manifestaret. Cui christoferꝰ. Utique istud obsequiū agere valeo. ⁊ me sibi in h̄ seruiturū ꝓmitto. Ad p̄dictum igiṫ fluuiū accessit ⁊ ibidē sibi habitaculum fabricauit. portāsq; loco baculi q̄ndā particā in manibꝫ q̄ se in aq̄ sustentabat ⁊ oēs sine cessatiōe trāsferebat. Euolutis multis diebꝫ cū in domūcula sua q̇esceret audiuit vocē cuiusdā pueri se vocātis et dicētis. Christofere vēi foras ⁊ meip̄m traducas. Cōcitus christoferus exiliit sed neminēꝫ repperit. Rediēsq; in domūculā suā p̄dictā. iteꝝ vocē se acclamātis audiuit Qui rursus foras cucurrit. sꝫ neminē inuenit. Tercia vice ab eodē vt ṗius vocatus exiit. et pueꝝ q̄ndā iuxta ripam fluminis inuenit. Qui christofeꝝ vt se traduceret obnixe rogauit. Christoferus igiṫ pueꝝ sibi ī humeris eleuans ⁊ baculū suū accipiēs flumē trāsiturꝰ intrauit. Et ecce aq̄ flumīs paulatim intumescebat. et puer instar plūbi grauissime pōderabat. q̄ntoq; magis ꝓcedebat tāto ampliꝰ vnda crescebat. ⁊ puer magis ac magꝭ christoferi humeros pōdere ītolerabili deṗmebat adeo vt christoferus ī angustia mlt̓a positꝰ esset. ⁊ se ꝑiclitari plimum formidaret Sed cū vix euasissꝫ ⁊ fluuiū trāsfretasset. pueꝝ ī ripa deposuit eiq; dixit. In magno ꝑiculo puer me posuisti ⁊ adeo pōderasti ꝙ. s. totū mūdū suꝑ me habuissem vix maiora pōdera ꝑsensisseꝫ. Ad quē puer rn̄dit. Ne mireris christofere. qꝛ nō solū suꝑ te totū mūdum habuisti. sed etiā illū q̇ creauit mūduꝫ tuis humerꝭ baiulasti. Ego eni sum xp̄s rex tuus cui in h̄ oꝑe ip̄e deseruis Et vt me veꝝ dicere cōprobes cū ꝑtrāsieris baculū tuū iuxta domūculaꝫ tuā in terrā fige ⁊ mane ip̄m floruisse et fructificasse videbis. Statimq; ab oculis eius euanuit. Ueniēs igiṫ christoferus cū baculū suū in terrā fixisset mane surgens inuenit ip̄m ad moduꝫ palme frōdes et dactilos ꝓtulisse. Pꝰ hoc autē samon ciuitatē licee venit. vbi dum eoꝝ linguā nō itelligeret orauit dn̄m vt illius lingue sibi ꝯcederet intellectū. Dū autē in p̄ce cōsisteret iudices eū insanū putātes eū reliq̄runt.

Aſſecutus chriſtoferꝰ qđ petebat vul
tū ogiens ad loca certamis vēit. ⁊ xp̄i
anos ꝙ torq̄bantur in dn̄o ꝯfortabat.
Tunc vnꝰ ex iudicibꝫ in faciē eū ꝑcuſ-
ſit. Cui chriſtoferꝰ vultū diſcooperiēs
dixit. Niſi chriſtianꝰ eſſem meā proti-
nus iniuriā vindicaſſem. Tūc chriſto
ferus virgā ſuā in terrā fixit ⁊ vt ꝓpter
ꝯuerſionē populi fronderet dn̄m exo-
rauit. Qđ dū ꝓtinꝰ factū fuiſſet octo
milia hominū crediderūt. Rex aūt. cc.
milites ꝙ eū ad ſe adducerēt miſit. Et
cū eū orantē inueniſſent. ⁊ ſibi hoc in-
timare timerēt iterū totidē miſit. Qui
et ipſi cū eo orāte ꝓtinꝰ orauerūt. Sur-
gēs chriſtoferus dixit eis. Quid q̄ritis
Qui eius vultū vidētes dixerūt. Rex
miſit nos vt te ad ip̄m vinctū ducamꝰ
Quibꝫ chriſtoferus. Si ego voluero
nec ſolutꝰ nec ligatꝰ a vobis duci po-
tero. Dicūt ei. Si ergo nō vis vade li
ber quocūq; volueris ⁊ nos regi dice-
mus ꝙ te nequaq̄ inuenimꝰ. Non ita
inquit. ſed ego vobiſcū vadā. Ip̄e au-
tem eos ad fidē cōuertit. et ab eis ma
nus ſibi tergo ligari fecit. et ſe regi vin
ctū p̄ſentari. Quem rex videns territꝰ
eſt. ⁊ de ſede ſua ꝓtinus corruit. Dein
de a ſeruis ſuis leuatꝰ de noīe ſuo ⁊ pa
tria eū interrogauit. Cui chriſtoferus
Ante baptiſmū reprobꝫ dicebar. nūc
aūt chriſtoferus vocor. Cui rex. Stul
tū tibi nomē ipoſuiſti chriſti. ſ. crucifi-
xi. qui nec ſibi ꝓfuit nec tibi ꝓdeſſe po
terit. Nūc ergo chananee malefice q̄re
nō ſacrificas diis noſtris. Cui chriſto
feruſ. Recte vocaris dagnus. qꝛ tu es
mors mūdi. ſociꝰ diaboli. dii autē tui
ſunt opa manuuꝫ hominū. Cui rex.
Inter feras nutritꝰ es ⁊ nō potes niſi
feralia et hoībꝫ incognita loq̄. Nūc er
go ſi ſacrificaueris magnos honores
a me ꝯſequeris. ſin aūt ſuppliciis ꝯſu
meris. Nolentē ergo ſacrificare ī carce
rē mitti iuſſit. ac illos milites ꝙ ad xp̄o
ferū miſſi fuerāt ꝑ xp̄i noīe decollari fe
cit. Deinde duas formoſas puellas q̄
rū vna dicebat nicea ⁊ altera aq̄lina ſe
cū in carcere recludi fecit ꝓmittens eiſ
mlta mūera ſi eū ad peccādū ſecū alli-
cerēt. Qđ vidēs chriſtoferꝰ ꝓtinꝰ ī ora
tōꝫ ſe dedit. ſed cū a puelliſ plauſu ma
nuū ⁊ amplexibꝫ vrgeret ſurrexit ⁊ ait
illis. Quid q̄ritis ⁊ ob quā cauſaꝫ huc
introducte eſtis. At ille claritate vultꝰ
eius ꝑterrite dixerūt. Miſerere nr̄i ſā-
cte dei vt in deū quē p̄dicas credere va
leamus. Qđ audiēs rex eas ad ſe du-
ci fecit dicēs. Ergo et vos ſeducte eſtiſ
Per deos iuro qꝛ niſi diis ſacrificaue-
ritis mala morte ꝑibitis. Que rn̄derūt
Si viſ vt ſacrificemꝰ. iube plateaſ mū
dari. ⁊ oēs ad tēplū ꝯgregari. Quo fa
cto cū ille introiſſent tēpluꝫ ſoluentes
cingulū ſuū poſuerūt in colla deorum
⁊ ad terrā trahētes in puluerē ꝯfrege-
rūt. dixerūtq; aſtantibꝫ. Ite ⁊ vocate
medicos vt curēt deos vr̄os. Tūc iuſ-
ſu regis aq̄lina ſuſpendit. et ligato ad
eiꝰ pedes ingenti ſaxo mēbra eiꝰ om
nia dirūpūt. Que cū migraſſet ad do-
minū. ſoror eiꝰ nicea in ignē ꝓiicit. ſꝫ in-
de illeſa exiens ꝓtinꝰ decollat. Poſt h̄
chriſtoferꝰ regi p̄ſentat. Qui iuſſit eū
virgis ferreis cedi ⁊ caſſidē ferreā ⁊ ig
neā in caput eiꝰ poni. deinde ſcamnuꝫ
ferreū fieri fecit. et chriſtoferū ibidem li
gari. ⁊ ignē iniecta pice ſuccēdi. Sed ī
ſtar cere ſcānū ꝯfringit. ⁊ chriſtoferus
illeſus egredit. Deinde iuſſit eū ad ſti-
pitē ligari. et a. cccc. militibꝫ ſagittari.
Sagitte aūt oēs in aere ſuſpēdebant.
nec ip̄m aliq̄ cōtingere potuit. Rex au
tē putans ip̄m a militibꝫ ſagittatū cū
eidē īſultaret ſubito vna de ſagittis ab
aere veniēs ⁊ retro ſe vertēs regē ī ocu
lo ꝑcuſſit et ip̄m ꝓtinꝰ excecauit. Cui
chriſtoferus. Craſtina die ꝯſūmādus
ſum. Tu igit tyrāne lutū de ſanguine
meo facies. oculū inunges ⁊ ſanitateꝫ
recipies. Tūc iuſſu regis ad decollan
dū ducit. et ibi ſua orōe decollat. Rex
aūt modicū de ſanguīe eius accipiens
⁊ ſup oculū ſuū ponens ait. In nomi-
ne dei ⁊ ſancti chriſtoferi. Et cōtinuo
ſanus effectꝰ eſt. Tūc rex credidit dn̄s

ꝑceptū vt si q̇s deū et sanctū christoferū blasphemaret cōtinuo gladio feriretur. Ambro. aūt in ꝑfatōe sic ait de h martyre. Christofero tante ꝟtutis cumulū ⁊ doctrine grām dn̄e ꝯtulisti vt q̄dragintaocto milia hoīm de gentilitatis errore ad christiani dogmatꝫ cultū choruscantibꝫ miracul' reuocauit. q̇ꝗ niceā ⁊ aquilinā publico lupanari longo tꝑe sub meretricia sorde famulātes ad castitatꝫ habitū ꝓuocauit. easdemq̄ coronā ꝑcipe edocuit. ꝓp̄terea inter igneū rogū ferreo scāno ꝯstrict' nimiū calorē nō timuit. atq̄ ꝑ diē integꝝ omniū militū sagittis trāsfigi nō potuit. Ceteꝝ vna ex his carnificis oculū collisit. cui tñ beati martyris cruor mixtus cū terra lumē restituit. ⁊ corꝑis cecitatē tollēdo illumiauit ⁊ mentem. Nā ⁊ apd̄ te veniā impetrauit atq̄ vt morbos ⁊ infirmitates repellat suppliciter obtinuit.

Legenda xcvj. A

De septem dormientibꝫ

SEptem dormiētes in ciuitate ephesi orti sūt. Decius aūt impator ꝑsequens xp̄ianos cum vēisset ephesum iussit edificari tēpla in medio ciuitatis. vt oēs cū eo miscerent' sacrificijs idoloꝝ. Cū ergo oēs christianos inq̇ri iussisset. ⁊ vinctos aut sacrificare aut mori cōpelleret. tātus penaꝝ terror cūctis inerat ꝙ amicus amicū ⁊ filiū pater. ⁊ p̄rem fili' abnegabat. Tūc in illa vrbe inuēti sunt xp̄iani septē. maximianus. malch'. marcian' dionysius iohānes. serapion. ⁊ cōstantin'. Qui hoc videntes nimis dolebāt. Et cū essent ṗmi palacij sacrificia idoloꝝ spernētes in domo sua se celabāt ⁊ ieiunijs ⁊ orōibꝫ vacabāt. Accusati igit' añ deciū statuunt'. ⁊ cōprobati ꝟaciter xp̄iani dato eis resipiscēdi spacio vsq̄ ad reditū decij dimittunt' At illi p̄rimoniū suum interim inter paupes expēdētes inito ꝯsilio in montē celion secesserūt. ⁊ ibi esse secretius decreuerūt. Dixit ergo sic latentes vnus eoꝝ sꝑ ministrabat. ⁊ quotiēs intrabat vrbē figura se mendici ⁊ habitu vestiebat. Cū g̊ decius in vrbē redisset ⁊ eos ad sacrificādū ꝑquiri iussisset malchus mister eorum territ' ad socios redijt. ⁊ eis furorem impatoris indicauit. Qui cū g̅uiter terrerent'. malchus allatos panes eis apposuit. vt cibo ꝯfortati fortiores ad p̄lium redderent'. Postq̄ aūt cenabāt sedentes ⁊ colloq̄ntes in luctu ⁊ lachrymis subito sicut deus voluit dormierūt. Mane facto cū q̄siti fuissent ⁊ inueniri nō possent ⁊ deci' dolerꝫ ꝙ tales iuuenes ꝑdidisset. accusati sūt ꝙ hucusq̄ in monte celion latuissent. et sua xp̄ianis paupibꝫ erogantes in suo ꝓposito ꝑmanerēt. Iussit ergo decius vt ꝑentes eoꝝ adessent. ⁊ cōminat' est eis mortē nisi de eis dicerēt quicq̇d scirent. Illi aūt eos similit' accusauerūt. ⁊ diuitias suas paupibꝫ expēdisse conquesti sunt. Tūc cogitās q̇d de eis faceret nutu dei iussit os spelūce lapidibus obstrui vt ibi morerent' fame ⁊ inopia circūclusi. Qd̄ ministri q̇dē fecerūt. Et duo christiani theodor' ⁊ rufinus eoꝝ martyriū describētes caute inter lapides posuerūt. Mortuo igr̄ decio. ⁊ tota illa generatōe post ānos. ccclxxij. āno. xxx. imperij theodosij pullulauit heresis eoꝝ q̇ negabant resurrectōem mortuoꝝ. Unde tristat' theodosi' xp̄ianissim' impator qꝛ fidē taꝫ impie agitari videbat indutus cilicio sedens in interiori loco ꝑ singulos dies flebat. Qd̄ videns mīꝑicors deus ꝯsolari lugentes ⁊ ꝯfirmare spem de resurrectōe voluit mortuoꝝ et thesaurū sue pietatꝫ aꝑiens ita p̄dictos martyres suscitauit. Misit siq̇dem in cor cuiusdā ciuis ephesi vt in illo mōte edificaret stabula pastoribꝫ suis. Cemētarijs spelūcā aꝑientibꝫ surrexerūt scī ⁊ seinuicē salutantes putabāt se tātuꝫ vna nocte dormisse. ⁊ ṗdianā tristiciā recordantes interrogauerūt malchuꝫ

qui eis mistrauerat q̄d de eis Decius
decreuisset. At ille respōdit. Sicut di-
xi in sero q̄siti fuim⁹ vt idolis imole-
mus. Ecce q̄d de nobis cogitat impa
tor. R̄ndit maximianus. Et deus scit
ꝙ nō sacrificabim⁹. Cunqꝫ socios con
fortasset iussit malcho vt emptur⁹ pa
nes ad vrbē descēderet ⁊ plꝰes q̄ꝫ heri
afferēs panes q̄d iussisset impator re-
diens nūciaret. Tollens ḡ malch⁹ q̄n
qꝫ solidos de spelūca exijt. ⁊ videns la
pides miratus est. Sed aliud cogitās
parū de lapidibꝫ cogitauit. Veniens
igit̄ timidus ad portā vrbis valde mi
ratus est vidēs suppositū signū crucis
Unde ꝑgens ad alterā portā dū idē
signū inuenit vltra modū miratus est
Vidēs oēs portas signo crucis appo
sito. et mutatā ciuitatē. signāsqꝫ se ad
primā portā redijt se existimās somni
are. Unde se ꝯfirmās ⁊ vultū opiens
vrbē ingredit̄. ⁊ veniēs ad venditores
panū audiuit hoīes loq̄ntes de chri-
sto. et amplius stupefactus ait. Quid
est inq̄t ꝙ heri nemo audebat xp̄m no
miiare ⁊ nūc omnes xp̄m confitētur.
puto ꝙ hec nō ē ephesoꝝ ciuitas qꝛ ali
ter edificata est. sed aliā ciuitatē nescio
talē. Et cū interrogās audisset hanc
esse ephesum errare veraciter se puta-
uit ⁊ redire ad socios cogitauit. Acces
sit tñ ad eos q̄ panē vendebāt. Et cū
argenteos ꝓtulisset mirati venditores
dicebant adinuicē ꝙ ille iuuenis anti-
quū thesauꝝ inuenisset. malch⁹ vero
eos adinuicē loq̄ntes videns putabat
ꝙ vellēt eū trahere ad impatorē. ⁊ ter-
ritus rogauit eos vt se dimitterēt ⁊ pa
nes ⁊ argenteos retinerēt. At illi tenē
tes eū dixerūt ei. Unde es tu. qꝛ the-
sauros antiquoꝝ impatorū inuenisti.
indica nobis ⁊ erimus socij tecū et ce-
labimus te qꝛ aliter celari non potes.
Malchus vero nō inueniebat quid di-
ceret illis p̄ timore. Illi vero vidētes eū
tacētē misso fune ī collo ei⁹ trahebāt ꝑ
vicos vsqꝫ in mediū ciuitatis Et exijt
rumor ad oēs ꝙ q̄dam iuuenis thesau
ros inuenisset. Congregatis ergo ad
eū vniuersis ⁊ eū mirātibꝫ volebat eis
satisfacere ꝙ nihil inuenerat. Et circū
spiciēs oēs a nemine cognosci poterat
Et ꝓspiciēs in populū volebat cogno
scere aliquē de ꝯsanguineis suis quos
veraciter viuere putabat. et nullū in-
ueniēs stabat q̄si insanus in medio po
puli ciuitatis. Qd̄ cū audisset sanct⁹
Martinus ep̄us ⁊ antipater ꝓcōsul q̄
nuꝑ in vrbē aduenerat mādauerūt ci
uibꝫ vt eum caute adducerēt et argen
teos eius. Cunqꝫ a ministris traheret̄
ad eccl'iam. putabat ꝙ duceret̄ ad im
ꝑatorē. Ep̄s igit̄ et ꝓcōsul mirātes ar
genteos iterrogauerūt eū vbi thesau-
rū incognitū inuenisset. At ille respon
dit se nihil penitus inuenisse. sed d̄ sac
culo ꝑentū suoꝝ eosdē denarios habu
isse. Et interrogatus cuius ciuitatꝭ es-
set respondit. Bene scio ꝙ hui⁹ ciuita
tis sum. si tñ hec est ciuitas ephesorū.
Proconsul dixit. Fac venire ꝑentes tu
os vt testent̄ ꝑ te. Quos cum nomiās
set et nullus eos cognosceret dicebant
cum se fingere vt aliquo modo euade
ret. Et ait ꝓconsul. Quō credimus ti-
bi ꝙ hoc argentū parentū tuoꝝ fuerit
cū scp̄tura ei⁹ habeat pl⁹ q̄ꝫ tricētos se
ptuaginta septē ānos. ⁊ sit p̄moꝝ dieꝝ
decij ipatoris. et in nullo siles sint ar-
gēteis nr̄is. et quō ꝑentes tui añ tātū
tp̄s fuerūt. tu vero iuuenis vis decipe-
re sapiētes ⁊ senes ephesi. Idcirco iu-
bebo te legibꝫ tradi donec ꝯfitearꝭ q̄d
inuēisti. Tūc ꝓcidens malch⁹ añ eos
dixit. Pro deo dñi dicite mihi qd̄ vos
interrogo. ⁊ ego dico vobis qd̄ est ī cor
de meo. Deci⁹ impator q̄ fuit in hac ci
uitate vbi nūc est. Ep̄us dixit. Fili nō
est hodie in terra q̄ deci⁹ noiet̄ impera
tor āt fuit añ lōgū tp̄s. Malch⁹ āt di
xit. In h̄ dñe ita stupeo ⁊ nemo credit
mihi. sed seq̄mi me ⁊ ōndā vobꝭ socios
meos q̄ sunt in mōte Celion ⁊ ipis cre
dite. Hoc enī scio ꝙ a facie decij im-
ꝑatoris nos fugimus. et ego sero vidi
ꝙ igressus ē deci⁹ ī hāc vrbē si tñ hec ē

civitas ephesi. Tūc ep̄s cogitās in se metip̄o dixit ꝓcōsuli. Quia visio ē quā deꝰ vult ostendere in iuuene isto. Perrexerūt ergo cū eo. ⁊ ciuitatꝫ plīma multitudo. Et ingressus est p̄mo malchꝰ ad socios suos. ⁊ post eū episcopꝰ igrediens inuenit inter lapides lr̄as sigillatas duobꝫ sigillis argēteis. ⁊ ꝯuocato populo legit eas ⁊ audiētibꝫ ⁊ admirātibꝫ cūctis. Et videntes sctōs dei sedētes in spelūca. ⁊ facies eoꝝ tanq̄ rosas florentes ꝓcidētes glīficauerūt deū Statiq̄ ep̄s ⁊ ꝓcōsul miserūt ad theodosiū imꝑatorem rogātes vt cito veniret ⁊ miracula dei nuꝑ ostensa videret. Qui ꝓtinus surgēs de humo ⁊ de sacco in q̊ lugebat glīficans deū venit a cōstantinopoli ephesum Et obuiātibus ei cūctis ascēderūt filꝰ oēs ad spelūcā. Et mox vt scti viderūt imꝑatorem resplēduerūt facies eoꝝ sicut sol. Et ingressus imꝑator ꝓcidit ante eos glīficās deū. Et surgens amplexatꝰ ē eos. ⁊ suꝑ singulos fleuit dicēs. Sic video vos tanq̄ viderē dn̄m resuscitātē lazarū. Tunc dixit sctūs maximianus ad eū. Crede nobis ꝙ ꝓpter te r̄suscitauit nos deꝰ ante diē magne resurrectōnis vt credas indubitāt ꝙ resurrectō mortuoꝝ est. Uere eni resurreximꝰ ⁊ viuimus Et sicut infans est i vtero matrꝫ nō sentiēs lesionē et viuit. sic fuimꝰ viuentes iacētes ⁊ dormiētes et nō sentiētes. Et his dictis videntibꝫ cunctis inclinātes capita sua i terrā obdormierūt ⁊ tradiderūt spūs suos f̄m dei imperiū. Surgēs aūt imꝑator cecidit suꝑ eos flens ⁊ deosculās eos. Et cū iussisset fieri loculos aureos i q̄bꝫ mitterētur i ip̄a nocte apparuerūt imꝑatori dicētes vt sicut hactenꝰ iacuerāt in terra et ex terra resurrexerāt. ita eos dimitteret donec deꝰ iteꝝ eos suscitaret. Iussit ḡ imꝑator locū illū inauratis lapidibꝫ adornari. et oēs ep̄os resurrectōꝫ ꝯfitētes absolui. Q̄d .ccclxxij. annis dormisse dicūt dubiū ē pōt. q2 anno dn̄i. cccclxviij. surrexerūt. Decius autē regnauit vno tm̄ anno ⁊ tribꝫ mēsibus scꝫ anno dn̄i. cclij. ⁊ ita nō dormierunt nisi. cxcvj. annis.

Legenda xcvij A

De sanctis Nazario ⁊ Celso

n Azarius dicitur quasi nazareus. q̄d īterp̄tat cōsecratus vel mūdꝰ. vl' separatus vel floridꝰ aut custodiens. In hoie reꝑiunt hec q̄nq̄ .s. cogitatio affectio. intētio. actio ⁊ locutio. Cogitatio aūt dꝫ eē sctā. affectō munda. intentio recta. actio iusta. ⁊ locutō moderata. Hec oīa fuerūt in btō nazario. Habuit eni cogitatōeꝫ sctāꝫ. et inde dr̄ ꝯsecratꝰ. Affectōem mūdā. et inde dr̄ mūdꝰ. Intentōneꝫ rectā. ⁊ inde dr̄ seꝑatus. Intētio enim ē q̄ seꝑat oꝑa. q2 ex ocl'o simplici corpꝰ luciduꝫ. ex oculo neq̄ corpus tenebrosū creat. Actionē iustā. ⁊ inde dr̄ floridꝰ. q2 iustus florebit sicut liliū. Locutōeꝫ moderatā. ⁊ inde dr̄ custodiēs. q2 custodiuit vias suas vt nō delinq̄ret i lingua sua. Celsus q̄si excelsus. q2 se suꝑ se extulit dū etatē puerilē ꝟtute animi suꝑauit. Hoꝝ vitā ⁊ passionē Ambrosius i libro Geruasij et ꝓthasij reꝑpisse dicit. In q̄busdā aūt libris legit ꝙ q̄dā ꝓbus nazario deuotꝰ eiꝰ passiōem ꝯscripsit. quā Ceratiꝰ q̄ sctōꝝ corpora sepelierat ad caput ip̄oꝝ posuit.

Azarius filꝰ illustrissimi viri noie affricani sed iudei. ⁊ beate Perpetue xp̄ianissime et romanoꝝ nobilissime. ⁊ a btō Petro apostolo baptizate. cū hr̄et. ix. ānos plīmū mirabat vidēs p̄rem suū et matrē in obſuatōne religiōis tā dissilr̄ variari. ⁊ ꝙ mater sua legē baptismi p̄r ꝟo suꝰ legē sabbati seq̄ret. Un̄ cui magis adherere d̄beret plimū dubitabat. cū vterq̄ ad fidē suā eū attrahere niteret Tandē nutu dei vestigijs mr̄is adhesit. ⁊ a btō Lino papa sacꝝ baptisma suscepit. Quod p̄r intelligēs cepit ip̄ꝫ a sctō ꝓposito auertere. ⁊ tormētorum

genera que christianis inferūť ꝑ ordi-
nē explicare. Q, aūt dicič eū a Lino
papa baptizatū forte itelligič .nō qui
tunc papa erat. sed q̄ futurꝰ erat. Na-
zariꝰ eni post baptismū sicut ifra patz
annis mľtis suꝑuixit. qui tñ a nerone
martyriū ꝑtulit. qui petrū anno vlti-
mo sui impꝗ crucifixit. Linꝰ autē post
mortē petri papa fuit. Cū aūt prī nul
latenus assentiret sed potiꝰ christū cō
stantissime ꝑdicaret. ad p̄ces ꝑentū q̄
ne occidereť timebāt de vrbe roma ex
ꝗt. ꝛ septē saumarios ꝺ ꝑentū diuitꝗs
oneratos accipiēs. ꝑ ciuitates ytalie ve
nit ꝛ oia pauꝑib erogauit. Decio aūt
anno digressiōis sue a roma placētiā
ꝛ inde mediolanū adueniēs sctōs ger
uasiū ꝛ ꝓthasiū ibidē i carcere detine-
ri reppit. Audito aūt ꝙ nazariꝰ ꝑdi-
ctos martyres aniaret. cito ad p̄fectuz
ducič. ꝛ in ꝯfessiōe xp̄i ꝑdurās fustib
ꝟberač. Et sic ex vrbe illa ꝓiectꝰ dum
de loco ad locū ꝑgeret mr̄ eiꝰ q̄ obie-
rat sibi apparuit ꝛ filiū suū ꝯfortās vt
ad gallias ꝓperaret admonuit. Cūqꝫ
ad vrbē gallie q̄ gemellus dicič adue-
nisset ꝛ ibidē plīmos ꝯuertisset quedā
matrona filiū suū noie celsum elegātē
pueꝝ sibi obtulit. rogans vt ip̄m bap
tizaret ꝛ secū duceret. Qd̄ p̄fectꝰ galli
arū audiēs. ip̄m cum puero celso retro
manib vinctū ꝛ collo cathena constri
ctū in carcere reclusit. vt eū in crastino
tormētis afficeret. Tūc vxor sua misit
ad eū asserens iniustū esse iudiciū vt i
nocētes occideret. ꝛ deos oipotentes
vindicare p̄sumeret. Quib ꝟbis p̄ses
correctus sctōs absoluit. sed ne ibi pre
dicare p̄sumerēt admonuit ꝛ interdi-
xit. Uenit aūt ad vrbē treueris. et ibi
christū ꝑmitus ꝑdicās ꝛ multos ad fi
dem xp̄i conuertēs ibidē sibi ecclesiaz
edificauit. Quod audiēs Corneliꝰ vi-
cariꝰ Neroni imꝑatori mādauit. qui
centū milites ad eū capienduz misit.
Quē cū illi iuxta oratoriū qd̄ sibi con-
struxerat inuenissent manus eius liga
uerūt dicentes. Magnꝰ nero te vocat

Quib nazarius. Incōpositus rex in-
cōpositos milites habet. Quare eniz
veniētes honeste nō dixistꝭ nero te vo
cat et venissem. Uinctū igič ad nero-
nem ducebāt. et pueꝝ celsum plorātez
alapis cedentes vt seq̄retur vrgebāt.
Quos cū nero vidissz iussit eos in car
cere recludi. donec ip̄os suppliciꝗs ex-
cogitatis ꝑimeret Interea cū Nero
q̄dā vice ad capiēdas feras misissz ve
natores. subito feraꝝ multitudo erū-
pens viridariū Neronis intrauit. vbi
mľtos lacerauit ꝛ plerosqꝫ occidit. in
tātū vt nero turbatꝰ diffugeret et vul
nerato pede vix ad palaciū ꝑueniret.
Multis autē dieb illiꝰ vulneris do-
lore decūbens tādem Nazarꝗ ꝛ Cel-
si meminit. ꝛ putauit deos sibi iratos
fuisse eo ꝙ tādiu ip̄os viuere permisit
Jussu igič imꝑatoris milites nazariū
calcib tūdentes ꝛ pueꝝ ꝟberātes de
carcere eduxerūt et corā imꝑatore sta-
tuerūt. Uidens aūt nero faciē eius i-
star solis se fantastice deludi putauit.
ꝛ vt magicas artes deponeret sibi di-
xit. ac vt dꝗs imolaret p̄cepit. Ductꝰ
ergo nazariꝰ ad tēplū rogauit vt oēs
exirēt. ꝛ sic eo orante oia idola sunt cō-
fracta. Qd̄ audiēs nero iussit eū i ma-
ri p̄cipitari: p̄cipiēs vt si forte euaderz
ip̄m inseq̄ntes igni cōburerēt ꝛ pulue
rē eius in mare ꝓꝗcerēt. Nazarius igi
tur et puer Celsus naui imponunť. et
in mediū pelagus ꝑducti ibi p̄cipitāť.
Sed statim circa nauē tēpestas maxi
ma concitať. ꝛ circa sctōs trāquillitas
magna cernič. Cum illi ꝑiclitari time
rent. et maloꝝ que in sctōs ꝯmiserant
peniterēt. ecce Nazarius cū puero cel-
so suꝑ aquas ambulās hilari vultu eis
dem apparuit. ac suꝑ nauē cōscendens
ip̄is iā credentib orōne sua mare pla-
cauit. ac inde cū eis ad locū ꝑ passus fe
re. dc. iuxta vrbem ianuēsem peruenit
Ubi cum diutius ꝑdicasset. mediola
nū tandē vbi sanctos geruasiū ꝛ pro-
thasiū reliquerat venit. Qd̄ cū anoli-
nus p̄fectus audiuisset eum remanēte

Celso in domo cuiusdã matrone i exi//
liũ direxit. Nazarius ꝟo romã veniẽs
ꝛ prẽm suũ iã senẽ et christianũ inueni
ens quõ ꝯuersus fuerit inq̃siuit. Cui
dixit aplm petrũ sibi apparuisse. ꝛ vt
ꝓcedentes se ad christũ vxorẽ ꝛ filiũ se
q̃ret admonuisse. Deide a tẽploꝝ pon
tificib⁹ ad vrbem mediolanũ vnde ro
mã in exiliũ missus fuerat redire cũ in
iuria multa ꝯpellit. Ubi cũ puero cel
so ꝑsidi ꝑsentat. Qui educt⁹ extra por
tã romanã in loco q̇ dicit tres muri cũ
puero Celso decollat⁹ est. Quoꝝ cor//
ꝑa cũ christiani rapuissent ꝛ in ortꝫ su
is collocassent. in ipa nocte sancto cui
dã nomine Ceratio apparẽtes dixerũt
vt eoꝝ corꝑa in domo sua ꝓpter Nero
nẽ ꝓfundi⁹ sepeliret. Quib⁹ ille. Que//
so dñi sanate prius filiã meã ꝑaliticaꝫ
Que cũ cõtinuo sanata fuisset corꝑa
eoꝝ tulit. ꝛ vt iusserãt sepeliuit. P⁹
longũ ꝟo tꝑis dñs corꝑa eoꝝ btõ am
brosio reuelauit. Celsuꝫ ꝟo in loco suo
relinq̃ns nazariũ cũ sanguine recẽti q̃
si eadẽ hora sepultũ miro odore fragñ
tẽ integꝝ ꝛ incorruptũ cũ capillis ꝛ bar
ba repꝑiens ipm ad eccl'iam aploꝝ trã
stulit: et ibi honorifice sepeliuit. Cel//
sum quoqꝫ inde postmodũ sustulit. et
in eadem eccl'ia collocauit. Passi sunt
aũt sub nerone q̇ cepit circa annos do
mini. lvij. De hoc martyre sic dicit
Ambro. in ꝑfatõe. Martyr sctũs ro//
seo lustrat⁹ cruore nazari⁹ celeste meru
it conscẽdere regnũ. Qui dũ ꝑ innũe//
ra tormentoꝝ supplicia crudeli⁹ vexa//
ret tyrannicã rabiẽ fidei constãtia su//
ꝑabat. Nec potuit ꝑsecutoꝝ illatis ce//
dere minis. qñ ꝓ se certante ipe actor
victorie xp̃s dñs dimicabat. Ducit in
terea ad templũ idolis ꝑlibare ꝓpha//
nis quoꝝ portẽta diuino fult⁹ ꝑsidio
mox vt ingressus est redegit i puluerẽ.
Ob hoc liq̃das maris in vndas lõgi
us a terra ꝓiectus angelici munerꝭ fa
mulatu solida int' fluctus vestigia ꝑfi
gebat. O felix ꝛ inclitus dñi ꝑliator q̇
mũdi aggressus ꝓncipẽ inumerã po//
puli multitudinẽ vite sociauit eťne. O
magnũ ꝛ ineffabile sacramẽtũ. vt ò il
loꝝ poti⁹ salute letet eccl'ia q̊s punisse
mũdus exultat. O btã mater natorũ
suoꝝ gl'ificata tormẽtis. q̊s nõ plãctu.
nõ gemitu ad inferna deducit. sꝫ ad ce
lestia eterna migrãtes ꝑpetua laude
ꝓsequit. O testis fragrãtissime nitore
celesti fulgide. cui⁹ inestimabil' odor
sabeicis ꝑpollet aromatib⁹. Quẽ Am
brosi⁹ repꝑiens ꝑennẽ patronũ dedit ꝛ
medicũ fidei ꝓpugnatorẽ. sacri prelij
bellatorẽ. Tu dudũ multo latitanteꝫ
puluere dracmã iuenis accẽsa ꝟbi vir
tute suꝑna. Ut pateãt cũctis tua chri
ste munera seclis. Angelicos cernant
humanaqꝫ lumina vult⁹. Hec Amb.

Legenda xcviij A

De sancto Felice papa

Felix loco Liberij in
papã eligit ꝛ ordiat. Cum
eni liberi⁹ papa nollꝫ arria
ne heresi assentire missus ẽ
in exiliũ a cõstantio filio ꝯstãtini. ꝛ ibi
per triẽniũ morat⁹ est. Quapropť vni
uersus clerus roman⁹ loco ei⁹ felicẽ or
dinauerũt. ipo Liberio volẽte ꝛ ꝯsen//
tiẽte. Qui q̇dẽ felix cõcilio ꝯuocato co
rã. xlviij. epis cõstantiũ imꝑatorẽ. arri
anũ hereticũ. et duos ꝑsbyteros sibi fa
uẽtes ꝯdẽnauit. Quapropť ꝯstantius
indignat⁹ felicẽ de epatu suo deiecit. ꝛ
Liberiũ eo pacto reuocauit vt. s. solũ//
modo cõstãtio ꝛ alijs q̊s felix dãnaue
rat cõmũicaret. Liberi⁹ igit tedio affe
ct⁹ exilij i heretica ꝑuitate subscꝑsit. et
sic intantũ ꝑsecutio excreuit vt qꝫ plu//
rimi sacerdotes ꝛ clerici Liberio nõ ꝓ
hibẽte intra eccl'iaꝫ sunt necati. Felix
ꝟo de epatu deiect⁹ cũ i ꝑsidio suo ha//
bitaret. inde educt⁹ martyriũ capitis
obtrũcatiõe ꝓmeruit circa annos dñi
cccxl. Legẽda xcix. A

De sctis Simplicio et Faustino.

Simplicius et fausti
nus frẽs cũ sacrificare ꝯtẽ//

nerēt sub dyocleciano rome mlta sup
plicia ꝑtulerūt. Tandē data sup eos
sententia decollati sunt. ⁊ in tyberim cor
ꝑa eoꝝ ꝓiecta. Soror aūt eoꝝ noīe be
atrix eoꝝ corꝑa de flumīe leuauit ⁊ ho
norifice sepeliuit. Lucretiꝰ aūt ꝑfectus
⁊ eiꝰ vicariꝰ dū ꝑdiū ipoꝝ ambiret eā
teneri fecit. ⁊ vt idol'imolaret ꝑcepit.
Quā renuentē lucretiꝰ nocte a suis su
is ꝑfocari ꝑcepit. Cuiꝰ corpus Luci-
na ṽgo rapiēs iuxta frēs suos sepeliuit
Post h ꝑfectus Lucretiꝰ ꝑdiū ipm in
trauit. Ubi facto amicis suis ꝯuiuio
cū martyribꝫ isultaret infantulꝰ qdaꝫ
lactēs pānis inuolutꝰ de gremio ma-
tris q̄ ibi aderat cūctꝭ audiētibꝫ excla-
mauit. Audi lucreti. Occidisti ⁊ inua
sisti. Ecce datus es i possessionē inimi
ci. Statimqꝫ lucretiꝰ timēs ac tremēs
a demone arripit. ⁊ ꝑ tres horas adeo
est vexatus vt in ipo ꝯuiuio moreret.
Qđ vidētes q aderāt ad fidē ꝯuersi sūt
⁊ narrabāt oībꝫ passiōem sctē beatricꝭ
virginis in ꝯuiuio vindicatā. Passi sūt
āt circa annos dñi. cclxxxvij

Legenda c A

De sancta Martha

Artha hospita chri-
sti syro patre eucharia mr̄e
regali ex ꝓgenie descendit.
Pater eiꝰ syrie ⁊ maritime
multarūqꝫ oraꝝ dux extitit. Tria aūt
opida. s. magdalū ⁊ bethaniā vtrāqꝫ
⁊ hierosolymitane vrbis ꝑtē martha
cū sorore iure materne hereditatꝭ pos-
sidebat. Nunqꝫ aūt legit virū habuis-
se. aut hoim ꝯtuberniū subisse Mi-
strabat aūt dño nobil' hospita: ⁊ soro
rē parit' mīstrare volebat. qꝛ videbat
sibi ꝙ ad suiendū tāto hospiti nō suffi
ceret etiā totꝰ mūdꝰ. Pꝰ ascēsionē dñi
cū scā eēt dispsio discipuloꝝ ipa cū frē
suo lazaro ⁊ sorore sua maria magda-
lena. necnō btūs Maximinꝰ q eas ba
ptizauerat. ⁊ cui a spūscto fuerāt com
mendate. multiqꝫ alij ablatis remis:
velis ⁊ gubnacul' oibꝫ alimētisqꝫ rati-
bꝰ ab ifidelibꝫ includūt. Qui dño du-
ce marsiliā ꝑuenerūt. Tādē fritorium
aquēse adeūt. ⁊ ibidē ppl'm ad fidē cō
uertūt. Erat āt btā martha valde fa-
cūda ⁊ oibꝫ gtiosa. Erat āt tūc tpis su
ꝑ rodanū in nemore quodā inter are-
latem et auinionē draco qdā medius
animal. mediꝰ piscis. grossior boue. lō
gior eq̄. hñs dētes vt spatas acutos. bi
nis parmis ex vtraqꝫ ꝑte munitꝰ Qui
latēs i flumīe oēs trāseūtes ꝑimebat.
⁊ naues submergebat. Uenerat āt ꝑ
mare de galacia asye generatꝰ a leuia
than q est serpēs aq̄sus ⁊ ferocissimꝰ. ⁊
bonacho aiali qđ galacie regio gignit
⁊ qđ insectatores suos ꝑ spaciū iugerꝭ
stercus suū velut spiculū dirigit. ⁊ qc-
qd tetigerit velut ignis exurit. Ad quē
martha a ꝓplis rogata accedēs ipmqꝫ
i nemore q̄ndā hoīeꝫ mādučātē repe
riēs aquā bñdictā sup eū iecit. et crucē
q̄ndā sibi oñdit. Qui ꝓtinꝰ victꝰ vt o-
uis stās a sctā martha ꝓprio cingl'o al
ligat ⁊ ilico a ppl'o lāceis ⁊ lapidibꝫ ꝑi
mit. Uocabat āt draco ab incol' tara
sconꝰ. Uñ i hꝰ mēoriā locꝰ ille adhuc
vocat tarascona q añ vocabat nerluc
.i. niger lucꝰ. eo ꝙ ibi erāt nemora nig̃
⁊ vmbrosa. Ibi igr̃ btā martha de li-
cētia mgr̄i sui maximini ⁊ sororꝭ sue de
inceps remāsit ⁊ orōibꝫ ⁊ ieiunijs ide-
sinēt vacabat. Deide ꝯgregato ibideꝫ
magno soroꝝ ꝯuētu ⁊ ad honorē bea-
te marie sp ṽgis magna edificata ba-
silica satis ibi asperā duxit vitā. carnē
⁊ oēm pinguedinē oua caseū ⁊ vinū vi
tās semel tm̄ in die edebat. Cēties in
die totiēsqꝫ i nocte genua flectebat.

B Quadā vice dū apđ auinionē int
vrbē ⁊ fluuiū rodani ꝑdicaret iuuēis q
dā vltra fluuiū ꝯsistens eiꝰ ṽba audi
re desiderās cū nauigio careret nudatꝰ
natare cepit sed subito vi flumīs rapit
⁊ ꝓtinꝰ suffocat. Cuiꝰ corpus vix secū
da die inuētū añ pedes sctē marthe re
suscitādū ꝑsentat. Illa ṽo i modū cru
cis solo ꝓstrata talit orauit. Adonay
dñe iesu christe q fratrē meū Lazaruꝫ

dilectū tuū olim resuscitasti: respice mi
hospes care ad fidē circūstantium ⁊ re
suscita puerꝝ istū. Et apphēsa mānu eiꝰ
dextera mox iuuenis surrexit ⁊ sacrum
baptisma suscepit Refert Eusebiꝰ
in libro qnto ecclᷓiastice histo. ꝙ mľier
emorroyssa postqꝫ sanata fuit in curia
siue viridario suo statuā fecit ad ima/
ginē christi cū veste ⁊ fimbria sic ipm
viderat ⁊ eam plᷓimū reuerebať. Her
be ꝟo sub illa statua crescētes que an/
te nulliꝰ erāt virtutis cū fimbriā attin
gerēt tante ꝟtutis erāt vt multi in fir/
mi inde sanarenť. Illam aūt emorro
yssam quam dn̄s sanauit Ambro. di
cit fuisse Marthā. Refert aūt Hie/
ro. et habeť in hystoria triptita ꝙ Iu
lianus apostata imaginē quā emorro
yssa fecerat inde sustulit ⁊ suā ibidē col
locauit. que ictu fulmis ꝯfracta fuit.
¶ Obitū aūt suū sibi dn̄s an̄ per
annū reuelauit. In quo toto anno fe/
bribꝫ elaborās ante octauū diē sui exi
tus angelicos choros sororis sue ī ce/
lū animā deferētes audiuit Que mox
fratꝝ et sororꝝ ꝯuentu congregato ait.
Mei comites ⁊ dulcissimi alūni mihi
queso ꝯgratulami. qm̄ angelicos cho
ros sororis mee aīam ad sedes politi/
cas ferentes ouāter cerno. O pulcerri
ma ⁊ mi dilecta soror viuas cū magr̄o
tuo et hospite meo in sede btā. Stati
qꝫ btā Martha exitū suū vicinū ꝑsen
tiens suos admonuit vt lumiaribꝫ ac
censis circa se vsqꝫ ad obitū vigilarent
Nocte ꝟo media ante trāsitus sui diē
custodibꝫ somno grauatis vētus ve/
hemens irruit et lumiaria cūcta extin
xit. Illa ꝟo malignoꝝ spirituū turbaꝫ
cernēs orare cepit. Mi pater hely. mi
hospes care. ꝯgregati sunt ad deuorā
dū me seductores mei. scripta tenentes
mala que gessi. Hely ne elongeris a
me. sed in adiutoriū meū intēde. Et ec
ce sororē ad se venientē vidit. que ma/
nu facē tenens cereos et lāpades inde
accendit. Dūqꝫ altera alterā proprio
noie vocaret. ecce christꝰ aduenit dicēs

Veni dilecta hospita. ⁊ vbi ego sum
illic mecū eris. Tu me suscepisti in ho
spitio tuo. ego te recipiaꝫ in celo meo.
Et inuocantes te exaudiā amore tuo.
Appropinqnte ꝟo hora sui transi/
tus. foras deferri se fecit vt celū posset
videre. Iussitqꝫ se in terrā sup cinereꝫ
poni. et signū crucis corā se teneri. et in
hec verba orauit. Hospes mi care hāc
paupculā tuā custodi. et sicut mecū di
gnatus es hospitari. sic me suscipe in
hospitio tuo celesti. Iussitqꝫ vt passio
ſm Lucā corā se legereť. Et cum dice/
reť. Pater in manus tuas cōmēdo spi
ritū meū. illa emisit spiritū. Sequenti
vero die scꝫ dn̄ica dum circa corpꝰ eiꝰ
laudes exoluerēt circa horā terciā apd̄
petragoricas beato frontoni missam
celebrāti ⁊ post eplᷓam ī cathedra dor
mitāti dn̄s apparuit ei dicēs. Dilecte
mi Fronto si vis adimplere qd̄ olim
hospite nostre pollicitꝰ es surge velo/
citer et sequere me. Quo iussa cōplēte
subito ambo tarasconū venerūt. ⁊ cir/
ca corpus eius psallētes totū officium
ambo ceteris respōdentibꝫ pegerunt.
⁊ corpus eius in sepulchro suis mani/
bus collocauerūt. Verū dū apud pe/
tragoricas finitis cātibꝫ dyaconꝰ euā
geliū lecturus benedictōem petēs epi
scopū excitaret. ille vix excitatus rn̄dit
Fratres mei cur me excitastis. Dn̄s ie
sus christꝰ ad corpus marthe hospite
sue me duxit. ⁊ ipam tradidimꝰ sepul
ture. Dirigite igiť illuc velociter nūci/
os q̇ nobis anulū nostrū aureū ⁊ cyro
thecas gryseas deferant. que dum ad
corpus sepeliendum me aptarem sa/
criste commendaui. et ex obliuione di
misi. quia me tam cito excitastis Mis
si nūcij ⁊ h̄ vt episcopꝰ dixerat iueniē/
tes anulū solāqꝫ cyrothecā attulerūt. ali
am ꝟo i hꝰ rei testioniū sacrista rtinuit
Addiditqꝫ btūs Frōto di. Cū pꝰ sepľ
turā ab ecclᷓia exiremꝰ frater q̇dā illiꝰ
loci lr̄is peritus nos insecutus dn̄m i
terrogauit quo noie vocareť. Cui ille
nihil respondēs ostēdit ei codicē quē i

manu tenebat aptū .in q̄ nihil aliud erat scp̄tū nisi v̄siculꝰ iste. In memoria eterna erit iusta hospita mea. ab auditōe mala nō timebit i die nouissimo. Cū v̄o codicē reuolueret cunctis folijs hoc repperit scp̄tū. Cū āt ad eius sepulcꝝ crebra miracl'a fierēt. clodoueꝰ rex francoꝝ xp̄ianus effectus. ⁊ a sctō Remigio baptizatꝰ cū grauem renū pateref dolorē. ad eius tumuluz veniēs sanitatē itegrā rportauit. q̄propter illū locū ditauit ⁊ triū miliariorū spacio in giro ex vtraq; pte rodani terrā villas et castra dedit. locūq; illū libeꝝ fecit. Martilla v̄o eiꝰ famula vitam ipius cōscripsit. q̄ postmodum in schlauoniā pgens. ⁊ ibi euāgeliū xp̄i p̄dicans post decimū annū a dormitōe marthe in pace quieuit.

Legenda cj. A

De sanctis Abdon ⁊ Sennen

Bdon et Sēnen sub Decio impatore martyriū passi sunt. Cum eni Deciꝰ impator babyloniā cū alijs pūincijs supasset. q̄sdā xp̄ianos ibi iuenit q̄s secū ad vrbem cordubā deducēs diuersis supplicijs consūmauit. et eos duo subreguli rapiētes. s. abdon ⁊ sennen sepelierūt. Vñ accusati et Decio p̄sentati romā post eū vinctꝫ cathenis ducunf. et in ꝯspectu decij ⁊ senatus introducti. aut sacrificare ⁊ reꝫ suaꝝ recipe libertatē. aut morsib' bestiarū deuorari iubenf. Cōtemnētes itaq; ⁊ expuētes i simulachra ad theatrū ptrahūf. ⁊ ad eos duo leōes ⁊ vrsi q̄ttuor dimittunf. Qui cū sctōs nō tangerēt sꝫ etiā custodirēt iniectis in eos gladijs occidunf. ⁊ ligatꝫ pedib' tracti sunt ⁊ iactati añ simulachrū solis. Qui cū ibi triduo iacuissent Quirinꝰ subdyaconꝰ eos collegit ⁊ i domo sua sepeliuit. Passi sunt aūt circa ānos domini. cclij. Tpe aūt Cōstātini ipi q̄ttuor martyres eoꝝ corpa reuelauert. ⁊ a christianis trāslata sunt in amiteriū Pōtiani vbi dn̄s p eos mlt'a p̄stat bñficia populoꝝ.

Legenda cij A

De sancto Germano

Ermanus dicitur a germine. ⁊ ana qđ est sursum. q̄si supnuz germen. Tria eni repiunf in segete germināte. s. calor naturalʼ. humor nutrimentalʼ. et rō semialʼ. Btūs igif germanꝰ dr q̄si semen germinās. qr in ipo fuit calor p feruorē dilectōnis. humor p pinguedinē deuotōis. ⁊ rō seminalis p v̄tutē pdicatōis. p quā mltos in fide ⁊ morib' generabat. Cuiꝰ vitā Cōstantinꝰ p̄sbyf ad sanctū Censuriū epm altisiodorensem scripsit.

Ermanꝰ nobilissimus genere in vrbe altisiodoro natꝰ ⁊ libalib' studijs plimū eruditꝰ. tandē romā ad discendū iuris sciaz est pfectus. Ubi tātū dignitatꝫ accepit vt eū senatꝰ ad gallias trāsmitterꝫ vt apicē ducatꝰ totius burgūdie obtineret. Cū ergo altisiodorēsem ciuitatē ceterꝫ diligētius gubnaret arborē q̄ndā pinū in media ciuitate hēbat. ad cuiꝰ ramos p admiratōe venatōis feraꝝ capita suspēdebat. Sꝫ cū sctūs amator eiusdē ciuitatis eps de tali eū vanitate sepe redargueret. monēs vt etiā illā arborē icidi mādaret ne aliq̄ mala occasio ex hoc xp̄ianis eueiret. ille nullatenus acqeuit. Quadā āt vice absente germano arborē incidit ⁊ incēdio totā dedit. Qđ germanꝰ audiēs xp̄iane religiōis oblitus vallatꝰ militib' illuc aduenit. ⁊ mortē epo intētauit. Eps aūt diuina reuelatōe germanū sibi successuꝝ agnoscēs fureti cessit ⁊ augustudunū pexit Postmodū altisiodorum reuersus germanū in eccl'ia caute ꝯclusit ⁊ ibidē eū tōsurās ipm sibi successurū esse pdixit. Qđ factū est. Nā paulo pꝰ eps felicif obijt ⁊ Germanū plebs oīs in antistitē postulauit Qui substātia paupib' erogata. ⁊ vxore in sororeꝫ

cõmutata corpus suũ ꝑ .xxx. annos sic
afflixit. vt nunq̄ panē frumēti. nō vi-
nũ. nō oleũ. nō sagimen. nunq̄ vł salē
ꝓ sapore comederit. Bis tñ in anno .s.
in pasca et natali vinũ sumebat. sꝫ tñ
ipm vini saporē aquis nimijs extigue
bat. In refectõe prio cinerē ꝑlibabat.
deinde panē ordeaceuꝫ sumebat. Sꝑ
aũt ieiunãs nunq̄ nisi vesꝑe comede-
bat. In estate vel hyeme nullã vesteꝫ
habuit ꝑter ciliciũ ⁊ tunicã vel cucullã
Que vestis nisi forte alicui donaret̃ tã
diu ferebat̃ donec attritõe nimia solue
ret̃. Lectus su⁹ cinere cilicio ⁊ sac-
culo ornabat̃. Nulluꝫ puluinar caput
ab humeris ei⁹ leuabat. sed sꝑ gemēs
⁊ sanctoꝝ reliq̄as collo gerēs: nunq̄
vestimētũ. raro calciamēta. et raro cin
gulũ detrahebat. Suꝑ hominē siq̄dē
fuit omne qđ gessit. Talis eni ei⁹ exti
tit vita vt si miraculł caruisset incredi-
bił videret̃. Et tãta fuerũt miracula
vt nisi merita ꝑcessissent fantastica pu
tarent̃. B Hospitatus in q̊dã lo
co cũ post cenã mēsa iteꝝ pararet̃: ad-
miratus interrogat cui denuo ꝑparēt.
Cui cũ dicerēt ꝙ bonis illis mł'ierib⁹
que đ nocte incedũt ꝑparent. Illa no
cte sctũs Germanus statuit vigilare.
Et ecce vidit mł'titudinē demonũ ad
mēsam in forma hoim ⁊ mł'ieꝝ veniē-
tē. Qui eis ꝑcipiēs ne abirēt cunctos
de familia excitauit inq̄rēs si ꝑsonas
agnoscerēt. Qui cũ oēs vicinos suos
⁊ vicinas eē dicerent. misit ad domos
singuloꝝ demonib⁹ ꝑcipiēs ne abirēt
Et ecce oēs in suis lectulis sunt inuēti
Adiurati igit̃ se demões esse dixerũt
q̄ sic homib⁹ illudebãt. Eo tꝑe bea-
tus Lup⁹ eṗs tracasine florebat. cui⁹
vrbē cũ athila rex obsideret. suꝑ portã
btũs Lupus acclamãs q̇s eēt q̄ eos
sic impeteret inq̇siuit. Cui ille. Ego sũ
athila flagellũ dei. Quo cõtra hũilis
ꝑsul dei ait gemēs. Et ego sum lupus
heu vastator gregis dei ⁊ indigēs fla
gello dei. Moxq̄ portas reserari iuss-
sit. Illi aũt diuinit⁹ excecati ꝑ portam
ad portã trãsierũt neminē aũt vidētes
aut ledentes. Btũs igit̃ german⁹ as-
sumpto ꝑdicto eṗo lupo in britãniaꝫ
vbi heretici pullulauerũt ꝓfectus est.
Sed dũ in mari essent ⁊ tēpestas ma-
xima oriret̃. ad orõnem scti Germani
ꝓtin⁹ trãquillitas magna efficit̃. Ho
norifice igit̃ a populł suscipiunt̃. q̊rum
aduētũ demões iã ꝑdixerãt q̊s sanct⁹
Germanus de obsessis expulerat. Ve
rũ cũ hereticos cõuicissent ad ꝓpria re
dierũt. C Cũ in quodã loco infir
mus decũberet ꝯtigit vt tot⁹ ille vic⁹
repētino incēdio ꝯflagraret. Qui cuꝫ
rogaret̃ vt inde asportat⁹ ignē euade-
ret ille incēdio se opponit. ⁊ vltra citra
q̄ oia ꝯsumēte flãma hospitiũ ei⁹ non
tetigit. Dũ ad britãnias iterato re-
diret vt hereticos ꝯfutaret. q̇dã ex di-
scipulis eius gradu ꝯcito ei⁹ vestigia
sequebat̃. q̇ tñ apud cordomarũ infir-
matus occubuit. Rediēs inde beatus
German⁹ sepulchꝝ eius aꝑiri fecit. ip
sumq̄ vocãs ex noie q̇d ageret an ad
huc secũ militare cuꝑet req̇siuit. Mox
q̄ ille residēs cũcta sibi ꝯstare suauia
ac se nolle ecõtra vlteri⁹ reuocari rñdit
Tũc sctõ annuēte vt requiesceret ille de-
posito capite rursum in dño obdormi
uit. Dũ i britãnia ꝑdicaret ⁊ sibi et
socijs rex britãnie hospitiũ denegassꝫ
subulcus regis regressus a pascuis: re
ceptã ꝑbendã i palacio ad tuguriũ ꝓ-
priũ referēs. vidit btm̃ germanũ cum
socijs fame et frigore laborãtē. Quos
in domo sua benigne recepit. ⁊ vnicũ
vitulũ quē hēbat hospitib⁹ occidi ꝑce-
pit. Post cenã sctũs German⁹ oia os-
sa vituli suꝑ pellē cõponi fecit. ⁊ ad ei⁹
orõeꝫ vitul⁹ sine mora surrexit. Seq̄n
ti die German⁹ regi festin⁹ occurrit. ⁊
cur ei hospitiũ denegauit potēter inq̇-
rit. Tũc rex vehemēter attonit⁹ sibi re
spondere nõ potuit. Et ille. Egredere
inquit et regnũ meliori dimitte. Ger-
manus igit̃ dei mãdato subulcum cuꝫ
vxore venire fecit. et vniuersis stupen-
tib⁹ regē ꝯstituit. Et extũc reges đ su-

bulci genere ꝓdeūtes dn̄anᷣ gēti bri-
tonū. Cū saxones cōtra britōes di-
micarēt. et se paucos viderēt. sctōs in-
de trāseuntes vocauerūt ⁊ ab eis ꝑdi
cati certatim oēs ad baptismi grāꝫ cō
uolabant. Die igiᷣ pasce ex feruore fi-
dei ꝓiectis armis ꝓponūt fortiᷣ ꝑlia-
ri. Quod illi audiētes audacter ꝯtra
inermes ꝓperāt. Sed germanꝰ latēs
cū suis oēs āmonuit vt cū ip̄e alleluia
clamaret oēs sibi vno clamore respon
deāt. Quod cū factū esset: tātꝰ hostes
suꝑ se iā irruentes terror inuasit. vt ꝓ-
iectis armis nō solū montes sed celuꝫ
suꝑ se ruere putarēt cūctiqꝫ diffugerēt.

Quadā vice dū ꝑ augustudunum
trāsiēs ad tumulū sancti Cassiani ep̄i
deuenissꝫ quō se hr̄et inq̄siuit. Ille sta
tim ex tumulo cūctis audiētib᷒ sic re-
spōdit. Dulci q̄ete ꝑfruor ⁊ aduentuꝫ
saluatoris expecto. Et ille. Quiesce ꝑ
lōgū in xp̄o tēpus. ⁊ ꝓ nobis attētius
intercede. vt obtinere sacre resurrectō-
nis gaudia mereamur. Dū apd̄ ra
uennā deuēisset. a regina placida et fi
lio suo valētiniano honorifice susceptꝰ
est. Hora ṽo cene regina misit ei vas
argēti amplissimū delicatiorib᷒ cibis
plenū. Qd̄ ille sic suscepit. vt cibos fa-
mulis traderet. ⁊ sibi ꝓ pauꝑib᷒ ip̄m
vas argēteum retineret. Loco ṽo mu
neris misit regine scutellā ligneā panē
ordeaceū cōtinētē. Qd̄ illa libenᷣ rece
pit. ⁊ vas illud postmodū argēto texit
D Quadā aūt vice dū ꝑdicta regi-
na eū ad cōuiuiū inuitasset. ille bēigne
annuēs ab hospitio suo vsqꝫ ad pala-
tiū. eo ꝙ ieiunijs et orōibus ac labori-
bus esset ꝯfectus asino deferēte porta
tus ē. Sed dū comederet: asinꝰ sancti
Germani mortuꝰ ē. Qd̄ regina audi-
ens equū mire māsuetudis ep̄o ꝑsen-
tari fecit. Quē intuēs ait. Deꝰ mihi
asinꝰ ꝑsenteᷣ. qꝛ q̄ me huc attulit r̄por
tabit. Pergensqꝫ ad cadauer. surge in
q̄t muscio reuertamur hospitio. Sta-
timqꝫ subsiliēs seip̄m ꝯcussit. ⁊ q̄si ni-
hil mali passus esset germanū ad ho-
spitiū deportauit. Sꝫ anq̄ꝫ de rauēna
exiret ꝑdixit ꝙ nequaq̄ꝫ in h̄ seclo diu-
tiꝰ moraretᷣ. Pꝰ modicū febre corripiᷣ
⁊ die septio in dn̄o moriᷣ. et corpꝰ eiuſ
ad gallias sicut a regina petierat trāſ-
portaᷣ. Obijt circa annos dn̄i. ccccxxx

E Uex. cū sctūs Germanꝰ btō eu-
sebio vercelleñ. ep̄o ꝓmisissꝫ ꝙ i sui re-
uersione ecclīam quā fūdauerat sibi d̄
dicaret. cū intellexissꝫ sctūs Eusebius
btm̄ germanū exisse de corꝑe. ecclīam
suā dedicaturꝰ cereos accēdi iussit. Sꝫ
q̄nto plꝰ accēdebāᷣ tāto plꝰ extiguebā
tur. Qd̄ vidēs Eusebiꝰ itellexit dedi-
catōeꝫ aut alio tꝑe fieri opꝫtere. aut al-
tero ep̄o reſuari. Cū igiᷣ bti germani
corpus vercellas delatū fuissꝫ. mox in
ꝑdictā ecclīaꝫ iduciᷣ. ⁊ stati cerei om̄s
diuinitꝰ inflāmanᷣ. Tūc sctūs Euse-
biꝰ ꝓmissiōis bti germani meminit. et
qd̄ viuēs se facturū ꝓmiserat mortuuꝫ
fecisse cognouit. Hoc ita oꝑtet accipi
vt nō intelligaᷣ de magno eusebio ver
celleñ. ꝙ tꝑe ipiꝰ factū sit h̄. Nā ip̄e sb̄
valēte iꝑatore mortuꝰ fuit. ⁊ a morte
ipiꝰ vsqꝫ ad mortē scti Germani vltra
annos. l. effluxerāt. Fuit ḡ aliꝰ eusebiꝰ
sub q̄ istd̄ qd̄ enarraᷣ euenit.

Legenda ciij

De sancto Eusebio

Usebius diciᷣ ab eu
qd̄ est bonū. et sebe qd̄ dici
tur eloq̄ntia vl' statio. vl' eu
sebiꝰ sonat bonꝰ cultꝰ Ip̄e nāqꝫ habu
it bonitatē in sctificatōe sui. eloq̄ntiaꝫ
in defensiōe fidei. statōeꝫ i ꝯstātia mar
tyrij. bonū cultū in reuerētia dei. A

Usebius sꝑ ṽgo existēs dū ad
e huc cathecuminꝰ esset ab Eu
sebio papa baptisma et nomē
suscepit. In quo baptismo manꝰ an-
gelice vise sunt que ipsum de sacro fon
te leuauerunt. Matrona quedā eiꝰ
pulchritudine capta cum ipsius cubi
culū vellet adire custodientibus ange
lis ꝑuenire nō potuit. Und̄ facto ma
ne ad eius pedes ꝓcidit ⁊ ab eo veniā

petiit. Ordinat⁹ p̄sbyter tāta sctītate emicuit. vt in missaꝝ solēnijs int̄ manus eius misteriū angelicū appareret Post h̄ cū arriana heresis totā ytaliā inficeret. impatore ꝯstātio eidē heresi fauēte Julianus papa eusebiū in vercellēsem epm̄ ꝯsecrauit. q̄ tūc obtinebat int̄ alias vrbes ytalie p̄ncipatum Qd heretici audiētes oēs fores eccl'ie claudi fecerūt. At Eusebi⁹ vrbem ingressus añ ostiū maioris eccl'ie que ē btē marie genua flexit. et oia ostia sua mox orōe apuit. Maxentiū mediolanēsem epm̄ heretica prauitate corruptū de epatu eiecit. et p̄ eo viꝝ catholicū dionysiū ordiauit. Sicq; eusebi⁹ totā eccl'iam occidētis. ꝛ athanasius totā eccl'iam orientis ab arrianoꝝ peste purgabāt. Arrius nāq; p̄sbyt̄ alexandrinus fuit. q̄ xp̄m purā creaturā esse dicebat. asserēs ꝙ erat qñ nō erat. ꝛ ꝙ ꝓpter nos fact⁹ est vt nos p̄ eū tāq; p̄ instrumētū de⁹ crearet. Et iō magn⁹ cōstantinus celebrari fecit nicenū cōcilium vbi error ꝯdēnat⁹ ē. Ipse aūt postmodū miserabili morte interijt. q2 oia viscera ꝛ intestina p̄ secessum emisit. Cōstanti⁹ aūt cōstātini fili⁹ ipa heresi corruptus fuit. Quocirca cōstāti⁹ imꝑator cōtra eusebiū plurimū indignat⁹ multoꝝ epoꝝ ꝯciliū ꝯuocauit. ꝛ dionysiū accersiuit m'ltasq; ep'las ad eusebiū destinauit. q̄ sciēs maliciā i multitudine p̄ualere venire ꝯtēpsit: ꝛ suā se nectutē opposuit. Vñ imꝑator statuit ꝯtra eius excusatōem in mediolanēsi vrbe q̄ ꝓpe erat ꝯciliū celebrari. vbi cū eusebiū deesse videret. iussit arrianos fidē suā describere. et dionysium epm̄ mediolanēsem ac trigītatres episcopos eidē fidei subscribere. Qd audiens eusebi⁹ de vrbe sua mediolanum ꝓfecturus exijt. ꝛ m'lta se passuꝝ p̄dixit. B Cū igit̄ ad. q̄ndā fluuiū venisset vt mediolanū p̄geret. nauis procul ex alia p̄te flumis existēs eo iubente ad eū venit. ꝛ ip̄m cū socijs sine gubernatore alio trāsportauit. Tūc ei p̄ dictus dionisi⁹ obuiauit. ꝛ ad pedes eius ꝓcidēs veniā postulauit. Cū igit̄ Eusebius ab imꝑatore nec minis nec blādicijs flecti posset corā oib₃ dixit. Vos dicitis filiū minorē esse p̄re. cur ergo mihi filiū meū ꝛ discipulū p̄tulistis. Nō est eni discipul⁹ sup magr̄m nec seruus sup dn̄m suū. nec filius sup p̄rem suū. Qua illi rōne cōmoti statī cyrographū quē scripserāt. ꝛ cui dionysius subscripserat ei obtulerūt. At ille. Nequaq; post filiū scribā cui autoritate p̄sum sed istū succēdite. nouūq; cui subscribā si vultis ꝯscribite. Sicq; nutu dei succēsus est cyrographus. cui dionysi⁹ ꝛ alij. xxxiij. epi subscp̄serāt. Rursumq; arriani aliū cyrographū ꝯscripserūt. ꝛ eusebio ꝛ alijs epis vt subscriberēt tradiderūt. Sed cū ab eusebio aiati nullaten⁹ cōsentirēt ceperūt plurimū gratulari ꝙ cyrographū cui coacti cōscripserāt penit⁹ cōbustū videbant. Tūc iratus cōstanti⁹ eusebiū volūtati arrianoꝝ tradidit. Qui ꝓtinus ip̄m de medio alioꝝ epoꝝ rapiētes et durius flagellātes eum p̄ grad⁹ palacij a summo vsq; ad imū. et rursus ab imo vsq; ad summū traxerūt. Cuꝫ ergo capite cōquassato multū sanguinē fudisset. et adhuc nō assentiret. vinctis post tergū manib₃. p̄ collū cum fune ip̄m trahebāt. Ipse autē grās agēs dicebat se ꝓ confessiōe fidei catholice mori esse paratū. Tūc Cōstanti⁹ liberiū papam. dionysiū. paulinū et omes alios episcopos q̄ eius exēplo fuerant animati in exiliū mitti fecit. Eusebiū vero apud scitopolim vrbem palestine arriani duxerunt. et ip̄m in quodā loco sic artissimo recluserūt vt esset illo longitudine breuior. latitudine angustior. ita vt curuatus nec pedes extendere: nec se in latus alterū vertere posset. capiteq; depresso humeros tm̄ et cubitos mouere valebat. Verūtamen constantio defuncto Julianus ei dē succedēs et oib₃ placere volēs iubet exulatos epos reuocari. et deoꝝ tēpla

aperiri. ⁊ pace frui sub lege q̄ q̇sq̄ vel-
let. Et sic Eusebiꝰ inde exiēs ad atha-
nasiū venit. ⁊ quāta passus fuerat eidē
exposuit. Defuncto aūt iuliano ⁊ ioui
niano regnante sopitis arrianis euse-
bius vercellas rediJt. ⁊ eū ꝑpl's cū ma-
gna exultatōe suscepit. Sꝫ iterꝝ valēte
regnāte arriani repullulātꝫ eusebiJ do
mū vallātes. ⁊ extra domū supinū ipꝫ
trahētes. lapidibꝫ eū obruerūt. ⁊ sic ad
dn̄m felicit̄ migrās ī eccl'ia quā ipe cō
struxerat sepultꝰ ē. Fert̄ qꝫ hanc grām
sue ciuitati eusebiꝰ a deo suis p̄cibꝫ ipe
trasse. vt nullꝰ arrianꝰ ibidē viuere pos
sit. Vixit aūt ꝓm cronicā ad minꝰ. lxxx
viiJ. ānis. Floruit circa ānos dn̄i. cccl.

Legenda. ciiiJ. A
De sanctis Machabeis.

m Achabei fuerūt septē
frēs cū mr̄e reuerēda. ⁊ ele-
azaro sacerdote. q̇ ꝓ obſua
tione legꝫ cū carnē porcinā
nollēt comedere. inaudita suppliciorū
genera ꝓtulerūt. ꝓm qꝺ in. iJ. Macha
beoꝝ plenꝰ ꝯtinet̄. Et notādū ꝙ eccle
sia orietalis facit festa de sctis vtriusq̄
testamēti. occidētalis aūt nō fac̄ festa
de sctis veterꝫ testamēti. eo ꝙ ad infe-
ros descēderūt. p̄terq̄ de innocētibꝫ ex
eoꝝ ꝙ in ipis singulis occisus ē xp̄s ⁊ de
machabeis. Sūt aūt q̄ttuor rōnes q̄-
re eccl'ia de istꝫ machabeis licꝫ ad infe
ros descēderint solēnizat. Prima ē ꝓ
pter p̄rogatiuā martyriJ. Quia em̄ in-
audita supplicia int̄ sctōs veterꝫ testa-
mēti passi sunt. iō ꝓuilegiati sunt vt eo
rum passio merito celebret̄. Hec rō po
nit̄ in hysto. schol'. Scḋa est ꝓpter rep̄
sentatōeꝫ mysteriJ. Septenariꝰ em̄ nu
merꝰ est numerꝰ vniuersitatꝫ. Signifi
cant̄ g̊ in istis oēs p̄res veterꝫ testamē
ti celebritate digni. Nā licet de ipis nō
solēnizat eccl'ia. tū qꝛ ad lymbū descē-
derūt. tū qꝛ ml'titudo multoꝝ nouoꝝ
subintrauit. in his tn̄ septē ipendit oī-
bus reuerētiā. qꝛ ꝑ septē vt dictū ē vni
uersitas designat̄. Tercia ē ꝓpter exē-
plū patiēdi. ꝓponunt̄ em̄ in exēplū fide
libꝫ vt ꝓm hoꝝ constantiā ad zelū fidei
animent̄ ⁊ ad patiendū ꝓ lege euāgeliJ
sicut illi ꝓ lege moysi fortiꝰ accingant̄.
Quarta est ꝓpter cām suppliciJ. Nā ꝓ
defensiōe legis sue talia supplicia pas-
si sunt. sic̄ ⁊ xp̄iani ꝓ defensiōe legꝫ euā
gelice patiunt̄. Has tres vltimas rō-
nes assignat magr̄ Johes beleth ī sū-
ma de officiJs. caplo. v.

Legenda. cv. A
Ad vincula sancti Petri.

f Estū sancti petri apo
stoli qꝺ ad vincula ḋr. qua-
druplici de causa institutuꝫ
fuisse putat̄. s. in memoriaꝫ
liberatōis petri. in memoriā liberatio
nis alexādri. ꝓ destruēdo ritu gētiliuꝫ
⁊ ꝓ impetrāda absolutōe sp̄ualiū vin
culoꝝ. Prima g̊ causa ē in memoriā
liberatōis petri. Nā sic̄ ḋr in hystoria
schol'. Herodes agrippa romā adiJt.
⁊ ibi gaio nepoti tyberiJ cesarꝫ famili-
arissimꝰ extitit. Quadā aūt die cū esset
herodes in curru cū gaio leuatꝫ in celū
manibꝫ ait. Vtinā viderē mortē senis
⁊ te dn̄m totiꝰ orbis. Sꝫ h̄ auriga he-
rodis audiuit ⁊ tyberio continuo inti
mauit Quaꝓpt̄ indignatꝰ tyberiꝰ ce
sar herodē reclusit in carcerē. Vbi duꝫ
q̄dam die iuxta arborē innixus eēt cu-
ius frondibꝫ īsidebat bubo. vnꝰ de cō-
captiuis peritꝰ in auguriJs dixit ei. No
li timere qꝛ cito liberaberꝫ ⁊ intātū subli
maberꝫ ꝙ amicos tuos ī tui inuidiā cō-
citabis. ⁊ in hac ꝓsperitate morieris.
Quācito aūt huiꝰ generꝫ aial sup te vi
deris. vltra q̇ntū diē viuere nō valebis
Post aliq̄t tp̄s tyberiꝰ morit̄. ⁊ gaius
in impiuꝫ sublimat̄. q̇ q̇dē herodē de
vincl'is liberauit ⁊ magnifice sublima
tū regē in iudeā misit. Cūq̄ venisset.
misit manꝰ vt affligeret q̊sdā de eccl'ia
Occiso āt iacobo fratre iohis gladio
ab eodē an̄ dies azymoꝝ vidēs qꝛ hoc
gratū eēt iudeis. in diebꝫ azymoꝝ pe-
trū apꝑhēdit ⁊ in carcerē misit. volēs

post pasca ꝓducere eũ ꝑplo. Angelus
aũt noctu eidẽ assistẽs. mirabilit̃ eũ a
vinculoꝝ nexib⁊ liberauit. ⁊ ad misteri
um p̃dicatõis liberꝝ ire iussit. Facinus
aũt regꝭ dilatõez nõ patit̃ vltõis. Se-
quẽti ꝓo die custodes ad se venire fec̃.
vt ꝓ fuga petri diris eos penis affice-
ret. Hoc tñ ipedit' est facere. ne solutõ
petri alicui noceret. Nã ꝯcitus in cesa
reã descendit. ⁊ ibi ꝑcussus ab angelo
expirauit. Eteni sic̃ refert ioseph' in
xix. antiq̇tatũ lib. cũ cesareã aduenissꝫ
⁊ ad euꝫ totius ꝓuincie viri vnanimit̃
ꝯuenissent. ille fulgẽti veste ex auro ar
gẽtoq; mirabilr̃ ꝯtexta indut' incipiẽ
te die ꝓcedit ad theatrũ. Ubi cũ p̃mũ
solis radios vestis argẽtea suscepit. re
ꝑcusso splẽdore duplicatã spectãtibus
lucẽ fulgor metalli vibrãtis effudit. vt
intuẽtib⁊ ꝑstringeret aciẽ terror aspe-
ctus. ⁊ ꝑ h̃ plus aliq̇d de eo q̃ hũane
nature est artifex arrogãtia mentiret̃.
Jlico adulãtis vulgi ꝯcrepãt voces di
cẽtis. Hucusq; vt hoiem te tenuimus
sꝫ ex h̃ iam sup̃ humanã naturã te esse
fatemur. Et dũ adulatorijs demulce-
ret̃ honorib⁊. ⁊ oblatos sibi diuĩos ho
nores nõ respueret. respiciẽs vidit insi
dentẽ suꝑ funiculũ capiti suo angeluꝫ
id est bubonẽ mortis ei' ꝓxime nũciũ
respiciẽsq; ad ꝑplm̃ dixit. En ego de'
vester morior Sciebat ei iuxta p̃dicti-
onem auguris se infra q̇nq; dies mo-
rituꝝ. Et ꝯtinuo ꝑcussus ꝑ q̇nq; dies
vermib⁊ eũ corrodẽtib⁊ expirauit. Hec
ioseph'. Jn memoriã igit̃ tã mire li
beratõis p̃ncipis aploꝝ a vinculis. et
tã dire vindicte in tyrãnũ ꝓtin' subse-
cute eccl'ia festũ scti petri ad vincula so
lẽnizat. Un̄ ⁊ epl'a in missa canit̃ in q̃
hec liberatio facta fuisse ꝑhibet̃. ⁊ ꝭm
h̃ videt̃ q̃ h̃ festũ deberet vocari petri
a vinculis. B Scd̃a causa insti-
tutõnis extitit. Qm̃ alexander papa q̇
sext' post btm̃ petrũ rexit eccl'iam ⁊ her
mes p̃fect' vrbis rome q̇ ꝑ alexandruꝫ
ad fidẽ ꝯuersus fuerat. a Quirino tri-
buno in diuersis locis i custodia tene-
bant̃. Dixitq; tribun' ad hermẽ p̃fe-
ctũ. Miror te viꝝ prudentẽ honorẽ di
mittere p̃fecture ⁊ vitã aliã somniare.
Cui hermes dixit. Et ego añ hos an-
nos hec oĩa deridebã. ⁊ hanc vitã solã
esse putabã. Rñdit q̇rin'. Fac ḡ ꝓba-
re me q̃ aliã vitã noueris eẽ. ⁊ ꝯtinuo
fidei tue discipulũ me hẽbis. Cui her-
mes dixit. Sctũs alexãder quẽ tenes
in vincl'is. ipe h̃ meli' te docebit. Tũc
q̇rin' maledicens hermẽ ait. Ego tibi
dixi vt me ꝓbare faceres hoc. ⁊ nunc
me mittis ad alexandrũ quẽ ꝓ suis sce
lerib⁊ teneo vinculatũ. Uerũtñ suꝑ te
⁊ alexandrũ custodiaꝫ duplicabo. ⁊ si
ip̃m tecũ vel te cũ ip̃o inuenire potero
vere fidẽ tuis ⁊ ei' dictꝭ vel s̃monibus
adhibeo. Fecit qd̃ dixit. Et alexandro
hoc hermes ꝓtin' idicauit. Orãte igit̃
sctõ alexandro angel' ad eũ venit ⁊ ip̃ꝫ
ad hermẽ in carcerẽ duxit. Et inueniẽs
eos q̇rin' insil' plurimũ admirat' ẽ Et
cũ hermes q̇rino narraret quõ alexan
der filiũ suum mortuũ suscitasset. dixit
alexãdro q̇rin'. Habeo filiã gutturo-
sam noie balbinã. Promitto igit̃ me
tuã recip̃e fidẽ. si filie mee ipetrare po-
teris salutẽ. Cui alexander. Uade citi
us ⁊ ip̃am ad carcereꝫ meũ adducito.
Cui dixit q̇rin'. Cũ hic sis quõ in car-
cere tuo te potero iuenire. Ad quẽ ale-
xander. Uade cito. q̇ me huc addu
xit. ille me illuc cito reducet. Pergens
igit̃ q̇rin' filiã suã ad carcerẽ alexandri
adduxit. ⁊ ibidẽ ip̃m inueniens ad pe-
des suos se ꝓstrauit. Tũc filia ei' cepit
vincl'a sancti alexãdri deuote osculari
vt sanitatẽ reciꝑet. Cui alexãder dixit
Noli filia mea has meas oscl'ari cathe
nas. sꝫ boias scti petri diligẽt̃ inq̇re q̃s
deuote osculãs recipies sanitatẽ. Qui
rin' igit̃ in carcere vbi petr' detent' fue
rat diligẽter boias inq̇ri fecit. easq; cũ
inuenisset. filie sue osculãdas dedit. Jl
la mox vt osculata est vincula sanitatꝭ
est integre bñficiũ assecuta. Tunc qui
rin' veniã petens alexãdruꝫ de carcere
extraxit. ⁊ ip̃e cũ familia ⁊ alijs q̃plu-

rib⁹ baptisma suscepit. Tūc sanct⁹ alexander hoc festū i kal'. augusti celebrādum instituit. ⁊ in honorē apl'i petri ecclesiā fabricauit. vbi vincula reposuit ⁊ ad vincula nomīauit. In hac solēnitate ad p̄dictā eccl'iam magn⁹ fit ꝯcursus ꝓpl'i. ⁊ ibidē ꝓpl'us vincula osculat̄. ¶ Tercia causa institutōis ꝭm Bedam hec est. Octauian⁹ impator ⁊ anthoni⁹ sibi inuicē affinitate ꝯiuncti. sic inter se mūdi toti⁹ impiū diuiserunt. vt Octauian⁹ in occidēte italiā galliā ⁊ hyspaniā. Anthoni⁹ vero in oriente asiam pontū ⁊ affricā possideret. Anthonius aūt lasciu⁹ ⁊ lubricus cū sororem Octauiani in vxorē haberet. ip̄ā repudiauit ⁊ cleopatrā reginā egypti in vxorē accepit. Ob h̄ indignat⁹ octauian⁹ manu armata in aliā ꝯtra Anthoniū ꝓcedit. ⁊ ip̄m in oib⁹ supauit. Tūc anthoni⁹ ⁊ cleopatra victi fugerunt, ac semetipsos p̄ dolore nimio occiderūt. Egypti igr̄ regnū octauianus destruxit. ⁊ romanā ꝓuinciā fecit. Inde in alexandriā ꝑrexit. ⁊ oibus eā diuitijs spolians romā ip̄as transuexit. Vn̄ rempublicā auxit ita ꝙ ꝓ vno denario daret̄ qd̓ ṗus ꝓ q̄ttuor vendebatur. Et q̄ ciuilia bella valde vrbē vastauerāt. ita eam renouauit vt dixerit. Inueni latericiā relinquo marmoreā. Quia igit̄ intantū rempublicā auxit. augustus ṗmo oim vocat⁹ est. Vn̄ et ab eo augusti dicti sunt q̇ sibi in impio successerūt. sicut a Julio cesare ei⁹ auūculo cesares appellant̄. Vn̄ ⁊ hūc mēsem augustū q̇ ṗus sextilis dicebat̄. q̄ a martio sextus erat. ppl'us suo nomie intitulauit eū augustū vocās. In memoriā itaq̄ ⁊ honorē victorie illi⁹ quā ṗma die augusti octauiā⁹ habuit. oēs romani hac die solēnizabāt vsq̄ ad tēpus theodosij impatoris qui cepit regnare anno dn̄i. ccccxxvj. Eudoxia igitur filia p̄dicti theodosij ipatoris vxor Valentiniani hierosolymā ex voto ꝑrexit. Vbi q̇dam iude⁹ ꝓ magno munere duas ei cathenas obtulit. q̇b⁹ sub herode petr⁹ apl'us vinct⁹ fuit. Cū igitur romā redisset in kal'. augusti ⁊ i honorē impatoris gentilis romanos solēnizare videret. dolēs ꝙ damnato homini tātus honor exhiberet̄. cogitansq̄ ꝙ nō eos de facili a tali cultura ⁊ cōsuetudine reuocare possz. cogitādo tractauit vt obseruātia q̇dem sic staret. sz in honorē sancti petri fieret. ⁊ illū diē vniuersus ꝓpl'us ad vincula nomiaret. Habita igit̄ collatōe cum beato Pelagio papa. ꝓpl'm blandis exhortatōib⁹ induxerunt. vt obliuioni traderet̄ memoria ṗncipis paganoꝝ. ⁊ celebris fieret memoria ṗncipis apl'oꝝ. Qd̓ dū cunctis placuisset. illa cathenas q̄s de hierusalē attulerat ꝓtulit ⁊ ꝓpl'o ostendit. Papa ꝩo ⁊ illā cathenam ꝓtulit q̄ sub nerone idē apl's vinct⁹ fuit. Hac g̊ illis sociata ita miracl'ose vna cathena facta ē ac si sp̄ vna ⁊ eadē extitisset. Vn̄ papa ⁊ regina ꝓtin⁹ statuerūt. vt qd̓ hoim indiscreta religio faciebat gētili dānato. i meli⁹ mutata faceret apostoloꝝ ṗncipi petro. Ip̄a igit̄ vincula papa cū regina in eccl'ia scti Petri ad vincula posuit. ⁊ ip̄am munerib⁹ mlt̄ ⁊ ṗuilegijs magnis dotauit. ac p̄dictā diē vbiq̄ celebrē fore istituit. Hec Beda. Idē dicit Sigibert⁹. Quāte aūt ꝩtutis h̄ cathena fuit anno dn̄i. cccclxiiij. apparuit. q̄ndā ei comitē impatoris ottonis ꝓpinquū diabol⁹ an̄ ocl'os oim tā crudelit̄ arripuit. vt seip̄m dētibus laceraret. Tunc iussu ipatoris ad Johem papā ducit̄. vt cathena scti petri ei⁹ collo circūdaret̄. Sz cū q̄dā alia cathena furētis collo fuisset iposita. et nihil ex hac ꝓuenisset salut̄ nimiꝝ vbi nil latebat ꝩtut̄. tādē vera petri cathena ꝓducit̄. ⁊ furētis collo iponit̄. Tante āt ꝩtutis pond⁹ diabol⁹ ferre nō potuit. sz mox corā oib⁹ exclamās abscessit. Tūc theodoric⁹ metensis episcop⁹ ip̄am cathenā arripuit. ⁊ eā se nullatenus dimissuꝝ nisi manus sibi p̄cideretur asseruit. Cū igit̄ sup hoc inter episcopū ⁊ papā aliosq̄ clericos ꝗuis ori

retur ꝯtentio. impatoꝛ tandē ipm liti-
giū sedauit. ⁊ epo ex ipa cathena a pa-
pa anulū ipetrauit. Narrat milet⁹ in
cronica ⁊ idē hꝫ in hystoꝛia triptita. ꝙ
his dieb⁹ apud epyrū draco ingēs ap-
paruit. in cui⁹ oꝛe donat⁹ eps ꝟtute in-
signis expuens mox eū occidit. ṗus tñ
añ ei⁹ faciē digitis crucē designās ⁊ ei-
dē oñdens. Quē vix octo iuga boū ne
ei⁹ putredine aer inficeret ad locū incē-
dij trahere potuerūt. Idē q̃ꝫ ait ibidē
⁊ in eadē triptita hysto. hꝫ ꝙ i creta di-
bol⁹ in specie moysi se posuit. Qui iu-
deos vndecūqꜫ cōgregās sup magnū
mōtis p̄cipitiū iuxta mare eos duxit.
Quos dū ad terrā ꝓmissiōis sicco pe-
de se p̄euntē ducere pollicer̃ inumeros
enecauit. Vñ credir̃ ꝙ diabol⁹ indigt⁹
q2 occasiōe iudei q̄ regine cathenā de-
derat plausus octauiani cessauit. ꝺ hil
se taliter vindicauit. Multi aūt ex his
q̄ euaserūt ad baptismi grām ꝯuolarūt
Cū em̄ mons ipe decliuis incūberet ⁊
illi sese euoluerēt. ṗoꝛes tā acutis rupi-
bus lacerati q̃ꜫ i mare p̄focati moꝛtui
sunt. Cūqꜫ reliq̄ idē facere vellēt. ⁊ de
ṗoꝛib⁹ q̄d eis acciderit ignoꝛarēt. q̄dā
piscatoꝛes inde trāseūtes malū qꝺ ac-
ciderat narrauerūt eisdē. ⁊ sic illi ꝯuer-
si sunt. Hec in hystoꝛia triptita. D

Quarta cā institutōnis h̄ assignari
p̄t. Dñs em̄ a vinculis petrū miracu-
lose absoluit ⁊ eidē ligandi ⁊ absoluē-
di ptātem dedit. Nos aūt vinculis pec
catoꝝ obligati tenemur ⁊ absolui indi
gem⁹. Iō igr̃ ipm in solēnitate q̄ ꝺꝛ ad
vincula honoꝛam⁹ vt sic̄ ipe a vinculis
absolui ꝓmeruit. ⁊ sic̄ absoluēdi a dño
ptātem accepit sic ⁊ ipe a pctōꝝ vincu
lis nos absoluat. Hāc vltimā institu-
tōis cām nōnullā extitisse q̄s de facili
ꝑpendere p̄t. si videat ꝙ absolutiōeꝫ a
vinculis in apl'm factā epl'a cōmemo-
rat. absoluēdi ptātē sibi ꝯcessam euan
gelista recitat. absolutōeꝫ ab ipo nobis
fiendaꝫ hodierna oꝛo postulat. Q,
aūt ꝑ claues q̄s accepit interdū etiam
dāṅādos absoluat. in q̄daꝫ miraculo

qꝺ legir̃ in libꝛo miraculoꝝ btē ꝟginis
satis claret. Apud nāqꜫ coloniā vꝛbeꝫ
in monasterio sc̄ti petri erat q̄dam mo
nachus leuis lubꝛicus ⁊ lasciu⁹. Hic
dū subita moꝛte fuisset p̄uētus. demo
nes ipm accusabāt. ⁊ q̄libet pctōꝝ ge-
nera ꝯ ipm clamabant. Vnū dicebat
Ego sum cupiditas tua. q̄ ꝯtra dei p̄-
cepta tā freq̄nter cupisti. Aliud clama
bat. Ego sum vana gl'ia q̄ te apud ho
mines iactanter exaltasti. Aliud ait.
Ego sum mēdaciū in q̄ mentiēdo pec
casti. Et cetera sil'r. Ecōtra q̄dam bo-
na opera q̄ fecerat ipm excusabant di-
centia. Ego sum obedientia quam se
nioꝛibus spūalib⁹ exhibuisti. Ego suꝫ
psalmoꝝ cant⁹ quē freq̄nter deo ꝯcini
sti. Sc̄tūs aūt petr⁹ cui⁹ erat mōach⁹
ꝓ ipo dep̄caturus deū adijt. Cui rñdit
dñs. Nunq̄d nō ꝓpheta me inspirante
dixit. Dñe q̄s habitabit i tabernacu-
lo tuo. aut q̄s re. in mō. ⁊c̄. Qui ingre-
ditur sine macula ⁊c̄. quō hic pōt salu⁹
esse. cū nec sine macl'a sit ingressus nec
sit iusticiā opatus. Rogante igir̃ ꝓ eo
petro cū ꝟgine mr̄e dei. hāc dñs sniaꝫ
ꝓtulit. vt ad coꝛp⁹ rediret. ⁊ ibi pniam
ageret. Tūc ꝯfestim petr⁹ claui quam
manu tenebat diabolū terruit ⁊ in fu-
gā ꝯuertit. Aiaꝫ ꝟo ei⁹ in manu cuius-
dā q̄ in p̄dicto monasterio monachus
fuerat tradidit. ⁊ vt ad coꝛp⁹ ipam re-
duceret p̄cepit. q̄ ab eo ꝓ mercede redu
ctōis poposcit vt singl'is dieb⁹ psalmū
Miserere mei de⁹ diceret. ⁊ sepl'turā ei⁹
sepe scobis mūdaret. Ipeqꜫ de moꝛte
rediēs q̄ sibi ꝯtigerāt oib⁹ enarrauit.

Legenda. cvj. A

De sancto Stephano papa.

S Tephanus papa cū
multos gentiliū ꝟbo ⁊ exē
plo ꝯuertissꝫ. ⁊ ml'ta coꝛpa
sctōꝝ martyꝛuꝫ sepelisset. a
Valeriano ⁊ galieno anno dñi. cclx. sū
mo studio ꝑquirir̃. vt eū ⁊ clericos aut
sacrificare cogerēt aut supplicijs diuer
sis punirēt. Dederūtqꜫ edictū vt q̄cū-

ꝗ eos ꝓderet totā eoꝝ substātiā possi-
deret. Quapropt̄ decē de eiꝰ clericꝭ sta
tim cōprehēsi sunt ⁊ sine audientia de-
collati. Seq̄nti die stephanꝰ papa cō-
prehendit̄ ⁊ ad tēpluꝫ martꝭ ducit̄. vt
ibi aut idolū adoraret aut capitalē sen
tentiā subiret. Sꝫ cū templū ingressus
fuisset. ⁊ deū vt ipm̄ templū destrueret
exorasset. statim magna ꝑs tēpli corru
it. ⁊ oīs mł'titudo p̄ nimio timore au-
fugit. Ipse ꝟo ad cimiteriū sctē Lucie
ꝑrexit. Qđ audiēs Valerianꝰ milites
plures p̀oribꝫ ad eū misit. Qui venien
tes eū missam celebrantē inuenerūt. ⁊
stantē intrepidū ac incepta deuote ꝑfi
cientē in sua sede decollauerūt.

Legenda.cviij. A

De Inuentione sancti Stephani
ꝓthomartyris.

Inuentio corporis ꝓ
thomartyris stephani an-
no dñi.ccccxvij. honorij p̀n
cipis anno. vij. facta fuisse
narrat̄. Repitur aūt eiꝰ inuentio trans
latio ⁊ ꝯiunctio. Inuētio ipiꝰ hoc ordi
ne facta fuit. Nā cum q̇dam p̄sbyt̄ no-
mine lucianꝰ in territorio hierosolymi
tano. quē genadiꝰ inter illustres viros
cōmemorat. ⁊ hec scp̄sit. feria sexta in
stratu suo q̇esceret ⁊ pene euigilaret. q̇-
dam vir senex statura ꝓcerus. vultu de
corus. barba ꝓlixa. pallio candido a-
mictus. cui gēmule auree ⁊ cruces in-
erant ꝯtexte. calciatꝰ caligis in suꝑficie
deauratis eideꝫ apparuit. Qui manu
aureā ꝟgam tenēs tetigit eum dicens.
Sūma cū diligētia nr̄os patefacito tu
mulos. qꝛ indecēter despecto loco recō
diti sumꝰ. Vade igit̄ ⁊ dic iohāni epō
hierosolymitano vt nos in honorabi-
li loco reponat. qꝛ cū siccitas ⁊ tribula
tio mūdū ꝯcusserit. nr̄oꝝ suffragijs de
us mūdo ꝓpiciari decreuit. Cui lucia-
nus p̄sbyt̄ dixit. Dñe q̇s es. Ego sum
inq̇t gamaliel q̇ paulū apl'm enutriui
⁊ ad pedes meos legē ꝑdocui. q̇ āt me
cū iacet sctūs est Stephanꝰ q̇ a iudeis
lapidatꝰ extra ciuitatē ꝓiectus ē vt a fe
ris ⁊ auibꝫ deuoraret̄. Sꝫ h̄ oīno ille ꝓ
hibuit cui idē martyr illesam fidē ꝟua-
uit. Ego aūt ipm̄ cū reuerentia multa
collegi. ⁊ in meo nouo tumulo sepeliui
Aliꝰ aūt q̇ mecū iacet est nicodemꝰ ne-
pos meꝰ q̇ nocte Iesuꝫ adijt ⁊ a petro
⁊ iohāne sacrū baptisma suscepit. qua
propt̄ indignati in eū p̀ncipes sacerdo
tū eū occidissent. nisi ob nr̄i reuerētiaꝫ
destitissent. Verūtn̄ oēm substātiā eiꝰ
diripuerūt ⁊ a p̀ncipatu deposuerūt. mł'
tisq; eū afficiētes ꝟberibꝫ semiuiuū re-
liq̄runt. Hūc cū ego in domo mea du
xissem. diebꝫ aliq̇bꝫ suꝑuixit. ⁊ d̄functū
iuxta pedes beati stephani sepeliri feci
Terciꝰ ꝟo q̇ mecū est. ipe est abybas fi
liꝰ meꝰ q̇ anno etatꝭ sue. xx. mecū bapti
sma suscepit. ⁊ ꝟgo ꝑmanēs cū paulo
discipulo meo legē didicit. Uxor vero
mea ethea. ⁊ selemias filiꝰ meꝰ. qꝛ fidē
xp̄i noluerūt recipe. nr̄a neq̄q; digni se
pultura fuere sꝫ eos alibi sepultos iue-
nies. ⁊ eoꝝ tumulos vacuos ⁊ inanes
Hoc dicto sctūs Gamaliel disparuit.
Lucianꝰ ꝟo euigilās dñm exorauit. vt
si hec visio in ꝟitate fieret. eidē scđo ac
tercio appareret. In seq̄nti igit̄ feria se
xta eidē sic p̀us apparuit. ⁊ cur ea q̄ si-
bi dixerat neglexerit req̇siuit. Nō inq̇t
dñe neglexi. sꝫ rogaui dñm vt si h̄ visio
ex đo eēt mihi tercio appareret. Dixit
q; ei gamaliel. qm̄ in mēte tua cogita-
sti si nos iuenires. quō reliq̇as singulo
rū discernere posses ex his q̄ tibi sub si
militudine offero singuloꝝ loculos et
reliq̇as edocebo. Ōnditq; ei tres cala
thos aureos ⁊ q̄rtū argenteū. q̇ꝝ vnꝰ
erat plenꝰ rosis rubētibꝫ. ⁊ alij duo roſ
albis. q̄rtū etiā oñdit calathū argēteū
plenū croco. Dixitq; gamaliel. Hi ca-
lathi nr̄i sunt loculi. ⁊ he rose nr̄e sunt
reliq̇e. Calathꝰ plenꝰ rosis rubeis ē lo-
culꝰ scti stephani. q̇ solꝰ ex nob̄ marty-
rio meruit coronari. Alij duo rosis al-
bis pleni. mei ⁊ nicodemi sunt loculi.
q̇ sincero corde i ꝯfessiōe xp̄i ꝑseuraui
mus. Quartꝰ ꝟo argēteꝰ croco plenꝰ ē

abybe filij mei q̇ cādore ꝟginitatꝫ pol/
lebat ⁊ mūdꝰ de mūdo exiuit. His di/
ctis iterꝫ disparuit. Feria aūt sexta se/
quētis hebdomade eidē iratꝰ apparu/
it. ⁊ de dilatōe ⁊ negligētia sua eū gra/
uiter increpauit. Cōtinuo igiꝛ lucianꝰ
hierosolymā adijt. ⁊ iohāni epo cūcta
ꝑ ordinē enarrauit. Pergūt igr̄ cū alijs
epis accersitis ad locū p̄dictū luciano
ostēsuz. Cūqꝫ cepissent fodere terra cō/
cutiꝛ. ⁊ suauissimꝰ odor sentiꝛ. Ad cuiꝰ
odoris mirā fragrātiā meritꝫ sctōꝝ se/
ptuaginta hoīes a diuersis infirmita/
tibꝫ liberanꝛ. Sicqꝫ in ecclīam syon q̄
est in hierl'm vbi sctūs stephanꝰ archi/
dyaconatꝰ officio functꝰ est. cū magno
gaudio sctōꝝ reliq̇as trāstulerūt. ⁊ eas
ibi honorifice cōdiderūt. Ea aūt hora
pluuia magna descēdit. Huiꝰ visiōis
⁊ inuētōis mētionē facit Beda in cro/
nica sua. B Hec inuētio scti Ste/
phani facta est ea die q̄ eiꝰ passio cele/
braꝛ ⁊ eiꝰ passio in hac die fuisse diciꝛ.
Festa aūt ab ecclīa mutata sunt dupli/
ci rōne. Prima ē qm̄ xp̄s iō natꝰ est in
terris vt hō nascereꝛ i celis. Decuit igr̄
vt natiuitati xp̄i cōtinuereꝛ natale scti
stephani. q̇ p̄mꝰ ꝓ xp̄o martyriū susti/
nuit qꝺ est nasci in celo vt ꝑ h̄ notareꝛ.
vnā ex alia seq̇. Vn̄ etiā cantaꝛ de ip̄o
Heri xp̄s natꝰ ē in terris vt hodie ste/
phanꝰ nascereꝛ in celis. Scd̄a rō ē. qm̄
festū de inuētōe solēniꝰ agebaꝛ q̄ꝫ festū
de passiōe. ⁊ h̄ tum ꝓpter reuerētiā na/
tiuitatꝫ dn̄i. tū ꝓpter ml'ta miracula q̄
in ip̄iꝰ inuētiōe dn̄s ondit. qꝛ g̊ passio
ip̄iꝰ dignior est q̄ꝫ inuētio. ⁊ ob h̄ solen/
nior dꝫ eē. iō ecclia festū de passiōe ad
illud tp̄s trāstulit in q̄ in ampliori re/
uerētia habeaꝛ. Trāslatio aūt eius
vt ait Augꝰ. h̄ mō fuit. Nā alexāder se/
nator ꝯstātinopolitanꝰ hierl'm cū vxo/
re sua adijt. ⁊ ꝓthomartyri stephano
pulcerrimū oratoriū ꝯstruxit. ac pꝰ eiꝰ
obitū iuxta eius corpꝰ se sepeliri fecit.
Euolutꝫ g̊ septē ānis iuliana eiꝰ vxor
in patriā suā volens redire vtpote q̄ a
p̄ncipibꝫ iniuriā patiebaꝛ corpꝰ viri vo/
luit deferre. Qꝺ cū ab epo mltis p̄cibꝫ
postulasset. ep̄s duos loculos argēte/
os ꝓtulit dicēs. Nō noui q̇s sit ex his
loculis viri tui. Et illa. Ego noui. Et
impetū faciēs amplexata est corpꝰ scti
stephani. Sic g̊ dū corpꝰ viri putat ac/
cipe. casu corpꝰ ꝓthomartyrꝫ accepit.
Cū āt nauim cū corꝑe ꝯscēdisset. hym/
ni audiunꝛ angelici. odor effragrat. cla/
mant demōes. seuā suscitāt tēpestatez
dicētes. Ve nob qm̄ ꝓthomartyr ste/
phanꝰ trāsit diro nos verberans igne.
Cū g̊ naute naufragiū formidarēt ste/
phanꝰ inuocaꝛ. ⁊ ꝯtinuo apparuit eis
dicēs. Ego sum nolite timere. Stati/
qꝫ trāq̇llitas magna subsecuta ē. Tūc
audite sunt voces demonū clamātiuz
Impie p̄nceps nauē accēde. qꝛ aduer/
sariꝰ noster stephanꝰ ē in ea. Tūc prin/
ceps demonū q̇nqꝫ demōes q̇ nauem
incenderēt misit. Sꝫ angelꝰ dn̄i in ꝓ/
fundū eos dimersit. Et cū calcedonez
venissent. demōes clamabāt. Seruꝰ
dei venit. q̇ ab iniq̇s lapidatꝰ ē iudeis.
Cōstantinopoliꝫ igiꝛ incolumes ꝑue/
nerūt ⁊ in q̄dā ecclīa corpꝰ scti stepha/
ni cū magna reuerētia cōdiderūt. Hec
Augustinꝰ. Cōiunctio āt corꝑis scti
stephani cū corꝑe scti laurētij h̄ ordine
facta fuit. Cōtigit em̄ eudoxiā filiam
theodosij imꝑatoris a demone grauiꝛ
cruciari. Qꝺ cū p̄ri suo ꝯstātinopolim
ꝯstituto intimatū fuisset. iubet filiam
ꝯstātinopolim adduci. vt sacrosanctꝫ
ꝓthomartyrꝫ stephani reliquijs tāge/
reꝛ. Demō aūt i ea clamabat. Nisi ste/
phanꝰ romā veniat nō exibo. qm̄ sic ē
apl'oꝝ volūtas. Qꝺ cū imꝑator audi/
uisset. a clero ⁊ ꝓpl'o ꝯstātinopolitano
obtinuit. vt corpꝰ scti stephani roma/
nis darēt. ⁊ ip̄i bti laurētij corpꝰ acci/
perēt. Tūc imꝑator pelagio pape suꝑ
h̄ scp̄sit. Papa ꝟo de ꝯsilio cardinaliū
imꝑatoris petitiōi cōsensit. Missi igiꝛ
ꝯstantinopolim cardinales corpꝰ scti
stephani romā deferūt ⁊ greci ꝓ acci/
piēdo corꝑe scti laurētij ꝓsequunꝛ. Ca/
pue igr̄ corpꝰ stephani recipiꝛ ⁊ brachi

um ei⁹ dextrũ a capuanis deuotis ꝓci bus obtinet. ꝛ metropolitana ecclia i ei⁹ honore fabricat. Cũ aũt romã ve nissent. ꝛ i eccliam scti Petri ad vincu la corp⁹ deferre vellent. vectores subsi stũt. nec vltra ꝓcedere põt. Demõ aũt in puella clamabat. Frustra laborātis q2 nõ h̃ ſ3 apud frẽm suũ laurẽtiũ sedẽ elegit. Illuc igit corp⁹ defert ꝛ ad ei⁹ ta ctum puella a demõe liberat. At laurẽ tius aduẽtui fris sui q̃si cõgratulãs et arridẽs in alterã ꝑtem sepulchri seces sit ꝛ medietatẽ illi⁹ vacuã fratri reliqt. Greci vo dũ man⁹ apponũt vt laurẽti um ferãt ad terrã velut exanimes cor ruerũt. S3 orãtib⁹ ꝑ eis papa clero et ꝑplo. vix ad se ad vesꝑaȝ redierũt. Oẽs tñ infra decẽ dies mortui sunt. Latini etiã q̃ sibi ꝯsenserãt in freneſiȝ versi sa nari nõ potuerũt. q̃adusq̧ sctoꝝ corpa insil' tumulata fuerũt. Tũc vox de ce lo audita ẽ. O felix roma q̃ corp⁹ lau rẽtij hyspani ꝛ stephani hierosolymi tani tam gl'iosa pignora vno claudis mãsoleo. Facta ẽ aũt ista ꝯiunctio. ix. kal. maij circa annos dñi. cccccxxv.

¶ Refert Aug⁹. in lib. xxij. de ciui. dei. sex mortuos ad inuocationẽ scti ste phani suscitatos. vicȝ q̃ndã q̃ cũ mor tuus sic iaceret. vt ei iã pollices ligarẽt inuocato sup eũ noie bti stephani ꝯti nuo suscitat⁹ ẽ. Itẽ q̃ndã pueꝝ a plau stro ꝯtritũ. quẽ mr̃ ad eccliam scti ste phani deferẽs viuũ ꝛ sanũ recepit. Itẽ q̃ndã sctimonialẽ q̃ cũ in extremo spũ ꝯstituta ad eccliam scti stephani dela ta fuisset. ꝛ ibidẽ expirasset vidẽtib⁹ oi bus ꝛ stupẽtib⁹ sanata surrexit. Item q̃ndã puellã apud hyponẽ cui⁹ tunicã cũ pr̃ ad eccliam scti stephani deportas set eã postmodũ sup corp⁹ defuncte pu elle proiecit. ꝛ illa statim surrexit Iteȝ q̃ndã iuuenẽ apud hyponẽ cui⁹ corp⁹ cũ inunctũ fuisset oleo scti stephani sta tim surrexit. Itẽ q̃ndã pueꝝ q̃ cũ ad ec clesiã scti stephani mortu⁹ fuisset dela tus ad inuocationẽ scti stephani vite ẽ ꝓtin⁹ restitut⁹ De h̃ martyre dic̃ Au gustin⁹. Martyrẽ istũ gamaliel stola tus reuelauit saul⁹ spoliat⁹ laudauit. xp̃s pannis iuolut⁹ ditauit. ꝛ ꝓcioso la pide coronauit. Idem. In stephano emicuit pulchritudo corpis. flos etatꝭ eloquẽtia sermocinãtꝭ. sapia sctissime mẽtis. ꝛ opatio diuitatꝭ. Ideȝ. Fortis colũna dei cũ inter lapidiferas man⁹ captatorio forcipe teneret fide funda bilis igniebat feriebat ꝛ ꝓducebat. cõ stringebat ꝛ angebat. cedebat ꝛ ñ vin cebat. Idẽ sup illud. Dura ceruice ꝛc̃. Hic nõ blandit ſ3 inuehit. nõ palpat ſ3 ꝓuocat. nõ trepidat ſ3 instigat. Idẽ Attẽde stephanũ ꝯseruũ tuũ. hõ erat sicut ꝛ tu. de massa pcti erat sicut ꝛ tu. eo ꝓcio redẽptus q̃ tu. Et cũ dyacon⁹ erat euãgeliũ legebat. qð legis vel au dis ꝛ tu. Ibi inuenit scptum. Diligite inimicos vestros. Didicit legẽdo. ꝑfe cit obediẽdo. Le. cviij.

De sancto Dominico.

Dominicus dicit quasi dñi custos vel a dño cu stoditus. vel dicit dñicus q̃ntũ ad ethymologiã hui⁹ nomis qð est dñs. Dicit aũt custos dñi trib⁹ mo dis. s. custos honoris dñi q̃ ad deũ. cu stos vinee dñi vel gregis dñi q̃ ad ꝓxĩ mũ. custos volũtatis dñi siue ꝓceptoꝝ dñi quo ad seipm. Scdo dicit dñicus quasi a dño custodit⁹. Dñs eĩ custo diuit ipm quãtũ ad triplicẽ statum su um. in q̃ꝝ pmo fuit laicus. i scdo regu laris canonicus. in tercio vir apostoli cus. Nam in pmo eum custodiuit faci endo eũ laudabiliter incipere. in secun do feruenter ꝓficere. in tercio ꝑfectio nem apphendere. Tercio põt dici dñi cus ꝑ ethymologiaȝ hui⁹ nomis dñs. Dñs nanq̧ dicitur quasi donans mi nas. vel donãs minus. vel donãs mu nus. Sic beat⁹ dñicus fuit donãs. id est. cõdonãs minas ꝑ iniuriaꝝ dimis sionẽ. donãs min⁹ ꝑ corporis macera onem. q2 corpori suo semꝑ minus da bat q̃ȝ appetebat. donãs mun⁹ ꝑ liber

tatis largitionē. q̄ nō solū sua paupi/
bus tribuit. sed etiā seip̄m pluries ven
dere voluit. A

D Ominic⁹ ordis p̄dicatoꝝ dux
⁊ pater inclit⁹. ex hyspanie ꝑti
bus villa que dr̄ calaregia oxo
nien̄. diocef patre Felice. mr̄e vo Jo/
hāna noīe ſm carnē originē duxit. Cu
ius mr̄ an̄ ipi⁹ ortū vidit in somnis se
catulū gestantē in vtero ardentē i ore
faculā baiulantē. Qui egressus ex vte/
ro totā mōi machinā incēdebat. Cui/
dā etiā matrone q̄ ipz ex sacro fonte le
uauerat videbat̄ ꝙ puer Dñic⁹ stellaz
p̄fulgidā hr̄et in fronte q̄ totū orbē il/
lustrabat. Dū adhuc eēt puerul⁹ ⁊ sub
nutricis custodia ꝯstitut⁹ dep̄hēsus ē
sepe lectū dimittere. ⁊ sup̱ nudā humū
iacere. Missus tandem palentiam ad
studiū amore sapie addiscēde. vinum
ꝑ decēniū nō gustauit. Ubi cū fames
valida esset. libros cū omi suppellectili
vendidit. ⁊ p̄ciū eoꝝ paupib⁹ erogauit
Crescēte iā ei⁹ fama ab ep̄o oxonien̄. i
sua ecclia canonic⁹ regularis efficit̄. ⁊
postmodū fact⁹ oib⁹ vite speculū a cō/
canonicis supprior ordinat̄. Ip̄e autē
die ac nocte lectōi ⁊ orōni vacabat. as/
sidue deū exorās vt sibi hāc grām infū
dere dignaret̄. q̄ se totum aliqn̄ saluti
posset impēdere ꝓximoꝝ. In libro q̄z
de collatōib⁹ patrū studiosissime legēs
magnū ꝑfectiōis cumulū app̄hendit.
Pergēs aūt cū p̄dicto ep̄o tholosam.
dep̄hēdit hospitē suū heretica p̄uitate
corruptū. Quē ad fidem ꝯuertit. ⁊ q̄si
q̄ndā p̄mitiaꝝ manipulū future mes/
sis dño p̄sentauit. Legit̄ in gestꝫ co/
mitis mōtis fortis ꝙ cū btūs Dñicus
q̄dam vice aduersus hereticos p̄dicas/
set. auctoritates q̄s i mediū ꝓduxerat
redegit in scp̄tis. ⁊ cuidā heretico cedu
lā illā tradidit vt sup̱ obiectis delibe/
rare deberet. Illa aūt nocte ad ignem
hereticis cōgregatis. cedulā quā rece/
perat ꝓduxit in mediū. Cui socij dixe/
runt vt in ignē illā ꝓijceret. ⁊ si cōburi
ꝯtingeret eoꝝ fides. imo ꝑfidia vera eēt
Si vo cōburi nō posset. verā fidem ro
mane ecclie p̄dicarēt. Quapropt̄ cedu
la in ignē ꝓijcit̄. Que cū aliq̄ntulū mo
rā in igne fecisset. incōbusta ab igne ꝓ
tin⁹ ꝓsiliJt. Stupētib⁹ cūctis. vn⁹ cete/
ris durior ait. Proijciat̄ iteꝝ. ⁊ sic expe
rientia pleni⁹ reꝑiet̄ ⁊ pleni⁹ exꝑiemur
vitatē. Proijcit̄ iteꝝ. ⁊ iteꝝ ꝓsilijt incō/
busta. Iteꝝ ille dixit. Tercio ꝓijciat̄. ⁊
tūc sine dubio rei exitū cognoscemus.
Proijcit̄ tercio ⁊ iteꝝ incōbusta ꝓsilijt
⁊ illesa. Heretici aūt in sua durícia ꝑ/
manētes. districtissima int̄ se iuratiōe
firmauerūt. ne h̄ aliq̄s publicaret. Qui
dā tn̄ miles q̇ ibi aderat. ⁊ nr̄e fidei ali
q̄ntulū adherebat. istō miraculū post/
modū publicauit. Factū est āt h̄ apud
montē victorialē. Sil̄r qōdā dr̄ ac/
cidisse apud fanū iouis indicta ibidēz
in dieb⁹ illis ꝯ hereticos q̄dam dispu/
tatōe solēni. B Ceterꝫ igit̄ ad ꝓ/
pria redeūtib⁹ ⁊ ep̄o oxonien̄. defuncto
sol⁹ ibidē sctūs Dñicus cū paucꝫ remā
sit ꝯ hereticos ꝯstāter vbuz dei annū/
cians. Irridebāt aūt eū aduersarij ve
ritatꝫ. sputa lutū ⁊ hmōi vilia ꝓijcien/
tes in eū. ⁊ a tergo ꝓ derisu sibi paleas
alligātes. Cū aūt sibi interitū minarē
tur impterrit⁹ rn̄debat. Nō ego mar/
tyrij dign⁹ sum glīa. nōdū merui istaz
mortē. Quapropt̄ locū transiēs in q̄ si
bi ꝑate ferebant̄ insidie. nō solū intre/
pid⁹ verūetiā cantans ⁊ alacer ꝓcede/
bat. Quod illi admirātes dixerūt illi.
Nunq̄d nō tu mortꝫ horrore ꝯcuteris
Quid actur⁹ eras si cōp̄hēdissem⁹ te
At ille. Rogassez vos ne repētinis me
subito ꝑimeretꝫ vulnerib⁹. ſʒ paulatiz
⁊ successiue mēbra singula mutilātes.
deinde ostēsis corā oculis meis detrū/
catis mēbroꝝ ꝑticul̄. ip̄os etiā oculos
eruētes ad vltimū semiuiuū laceratū/
ꝙ corp⁹ sic ꝑmittētes i suo sanguie vo
lutari. vel ꝓrsus ad libitū me necaretꝫ
Cū q̄ndā repꝑisset ꝓpter nimiā quā
patiebat̄ inopiā hereticoꝝ ꝯsortijs ad
hesisse. decreuit seip̄m venūdare q̄ten⁹
ex accepto p̄cio de seip̄o ⁊ egestatis sil̄r

occasionē pcideret ꝛ sub errore venū//
datū libaret. Qđ ꝛ fecisset nisi inopie
eiꝰ diuia miscđia alit̃ puidisset. Alias
etiā cū qdam mulier frēm suū in sara//
cenoꝝ captiuitate detētū lamētabili si
bi ꝯq̄stione exponeret. nullūqꝫ sibi ad
eiꝰ liberatōez fateret̃ ꝯsiliū supesse. ille
intima cōpassiōe cōmotꝰ seipm p redē
ptione captiui vendēdū obtulit. Sed
deꝰ q ipm necessariorē ad redēptionez
spūalē mltoꝝ captiuoꝝ puiderat nō p
misit. Hospitatꝰ in ptibꝫ tholosanis
apud q̄sdā mronas ab hereticis p ostē
tatione religiōis deceptas. p totā qua
dragesimā vt sic clauū clauo retunde//
ret. in pane solū ꝛ aq̄ frigida cū adiun//
cto sibi socio ieiunauit. Nocte vero vigi
lans cū necessitas cogebat. lassa mem
bra sup nudā tabulā reclinabat. Sic//
qꝫ factū est vt illas mronas ad agniti//
onē veritatꝭ pduceret. Post h aūt cepit
de institutōe ordinis cogitare cuiꝰ offi//
ciū eēt p mūdū p̄dicādo discurrere. et
ꝯtra hereticos fidē catholicā cōmuni//
re. Cū igit̃ in ptibꝫ tholosanis māsisſꝫ
p decē annos a transitu oxoniēsis epi
vsqꝫ ad tps q lateranēse ꝯciliū debuit
celebrari. cū fulcone tholosano epo ro
mā ad ꝯciliū generale adijt. ac a sūmo
pōtifice Innocētio ordinē q p̄dicatoꝝ
diceret̃ ꝛ eēt ꝯfirmari sibi suisqꝫ succes//
soribꝫ postulauit. Qui cū aliq̄ntulū se
difficilē exhiberet. nocte q̄dā idē ponti
fex videbat in somnis qꝫ lateranēsis ec
clesia grauē subito ruinā minaret̃. Qđ
dū tremēs aspiceret ex aduerso vir dei
Dñicꝰ occurrebat. humerisqꝫ suis sup
positis totā illā casurā fabricā sustēta//
bat. Euigilās aūt ꝛ visionē intelligēs
petitionē viri dei hylariter acceptauit
hortās vt ad frēs suos rediēs regulaz
aliquā approbatā sibi eligerꝫ. ꝛ sic ad
ipm rediēs ꝯfirmatiōez ad libitū ipe//
traret. Regressus igit̃ verbū sūmi pō//
tificis fribꝫ patefecit. Erāt aūt frēs nu
mero circiter. xvj. Qui iuocato spū scō
regulā bti Augustini doctoris ꝛ p̄dica
toris eximij. ipi piter ꝛ re ꝛ noīe p̄dica//
tores futuri vnanimit̃ elegerūt q̄sdam
artioris q̄dē vite ꝯsuetudines. q̄s sibi
p formā ꝯstitutionū obſuādas statue
rūt. insup assumētes. Uerꝫ interea. In
nocētio defuncto ꝛ Honorio in sūmū
pōtificē sublimato. ꝯfirmatōez ordīs
anno dñi. M. ccxvj. a p̄dicto Hono//
rio ipetrauit. Dum igit̃ rome in eccl'ia
scti Petri p dilatōe sui ordis exoraret
glīosos pncipes aplōꝝ Petrū ꝛ Pau//
lū ad se veniētes aspexit. Quoꝝ pmꝰ
Petrꝰ vicꝫ baculū. Paulꝰ vero sibi librū
tradere videbant̃. addebātqꝫ dicētes.
Uade p̄dica. qꝛ a deo ad h misterium
es electꝰ. Moxqꝫ in momēto tpis vi//
debat̃ ei qꝫ filios suos p totū mūdū di
spersos aspiceret incedētes binos ꝛ bi
nos. Quapropt̃ tholosam rediēs fra//
tres suos dispsit ꝛ q̄sdā q̄dē in hyspa//
niā. q̄sdā vero parisiꝰ. alios tandē bono
niā destinauit. ipe vero romā reuersus ē
C Monachꝰ q̄dā an̄ ordis p̄dicato
rū institutōez i extasi factꝰ. vidit beatā
vginē flexis genibꝫ. ꝛ iūctis manibꝫ p
hūano genere filiū depcantē. Qui dās
sepe pie mri repulsaꝫ. tādē instante ea
sic ait. Mat̃ mea q̄d possuꝫ vel debeo
ampliꝰ eis facere. Misi pṫiarchas ꝛ p
phetas. ꝛ paꝝ se emēdauerunt. Ueni
g ad eos. deinde misi aplōs. ꝛ me ꝛ
illos occiderūt. Misi martyres ꝛ ꝯfes
sores ꝛ doctores. nec illis acq̄euerunt.
Sꝫ qꝛ nō est fas vt tibi aliq̄d denegeꝫ
dabo eis meos p̄dicatores p q̄s vale//
ant illumiari ꝛ mūdari. sin aūt veniaꝫ
ꝯtra illos. Silem visionē aliꝰ vidit
eodē tpe q. xij. abbates cysterciēn. ordi
nis tholosam ꝯ hereticos sunt trāsmis
si. Nā cū filiꝰ mri orāti rn̄disset vt sup
dixit mr. Bone fili nō sm eoꝝ malici//
am. sꝫ sm tuā miscđiam agere debes.
Tūc filiꝰ victꝰ p̄cibꝫ ait. Ad votū tuuꝫ
adhuc cū eis hāc miscđiam faciā qꝫ p̄//
dicatores meos eis mittā. q eos moni
ant ꝛ informēt. ꝛ si se nō correxerit am
plius eis nō parcā. Quidā frater mi
nor q mlto tpe sociꝰ scti Frācisci extite//
rat plibus fribꝫ de ordine p̄dicatoruꝫ

narrauit. cū btūs Dñic⁹ rome ꝓ ꝯfir-
matōe sui ordis apō papā instaret. no
cte orans vidit i spū xp̄m i aere exñtē
ꝛ tres lāceas in manu tenētē. ꝛ ꝯ mun
dū eas vibrantē. Cui velociter mr̄ oc-
currēs q̇d nā vellet facere inq̇siuit. Et
ille. Ecce tot⁹ mūd⁹ trib⁹ vicijs plen⁹ ē.
scȝ sup̱bia auaricia ꝛ ꝯcupia. ꝛ iō his
trib⁹ lāceis ip̄m volo p̱imere. Tūc vir
go ad ei⁹ genua ꝓcidēs. ait. Fili charis
sime miserere. ꝛ tuā iusticiā mīscōia tē
pcrato. Cui xp̄s. Nōne vides q̄nte mi
hi iniurie irrogant. Cui illa. Tp̱a fili
furorē. ꝛ paulisp̱ expecta. Habeo ei fi-
delē seruū ꝛ pugilē strenuū. q̇ vbiqȝ dis
currēs mūdū expugnabit et tuo dñio
subiugabit. Aliū qȝ seruū i adiutoriū
sibi dabo. q̇ secū fidelit̃ ꝯcertabit. Cui
fili⁹. Ecce placat⁹ faciē tuā suscepi. sed
vellē ego videre q̊s vis ad tātū officiū
destinare. Tūc illa xp̄o sctm̄ dñicū p̄n-
tauit. Cui xp̄s. Vere bon⁹ ꝛ strenu⁹ pugil
iste. ꝛ studiose faciet q̄ dixisti. Obtulit
etiā sctm̄ Franciscū. Et hūc xp̄s sicut ꝛ
p̱mū p̱iter ꝯmēdauit. Sctūs āt dñic⁹
sociū suū in visiōe sua diligēter ꝯside-
rās quē añ nō nouerat. in crastino i ec
clesia inuentū ex his q̄ nocte viderat si
ne indice recog̃uit ꝛ i ei⁹ amplex⁹ ꝛ oscu
la pia ruēs ait. Tu es soci⁹ me⁹. tu pa-
riter curres mecū. stem⁹ sil̃ ꝛ null⁹ ad-
uersari⁹ p̄ualebit. Visionē qȝ p̄dictaȝ
sibi p̱ ordinē enarrauit. Et extūc factū
est eis cor vnū ꝛ aīa vna in dño. qd̓ ꝛ i
posteris mādauerūt p̱petuo obſuari.
D Cū q̄ndā nouiciū apulū ad ordi
nē recepisset. q̇dā q̇ p̄dicti nouicij socij
fuerāt eū adeo p̱uerterūt. ꝙ ad seculuȝ
iā redire deliberās vestes suas modis
oib⁹ expetebat. Qd̓ btūs dñic⁹ audiēs
ꝯtinuo orōni se dedit. Igit̃ cū dictum
iuuenē iā religiosꝭ vestib⁹ expoliassent.
ꝛ iā sua camisia induissent. ille magnis
vocibus clamare cepit ac dicere. En e-
stuo. en ardeo. en tot⁹ exuror. Extrahi-
te extrahite hāc camisiā maledictaȝ q̄
me totū exurit. Nullo g̃ mō q̇escere po
tuit. q̊usqȝ exut⁹ camisia religiosꝭ vesti-
bus denuo est indut⁹. ꝛ ad claustrū re
duct⁹. Exñte btō dñico bononie cū
frēs iā ad dormiendū iuissent. q̇dā fra
ter ꝯuersus a diabolo vexari cepit. Qd̓
cū frat̃ Reyneri⁹ lausaneñ. magr̄ ei⁹ au
disset. btō Dñico h̓ studuit indicare.
Sctūs aūt dñic⁹ ad eccl̓iam añ altare
eū portari fec̄. Qui cū vix a frib⁹ decē
fuisset deportat⁹. dixit btūs Dñicus.
Adiuro te miser. vt dicas mihi q̄re ve
xas creaturā dei. ꝛ q̄re ꝛ q̊ mō huc in-
trasti. Qui rñdit. Vexo eū. qꝛ meruit.
Bibit em̄ heri in ciuitate sine licētia p̱
oris nō adhibito sig̃ cruc̓. Vñ tūc in-
traui in eū in spē bibonis. q̇n poti⁹ ipe
bibit me sil̃ cū vino. Hoc aūt tūc eum
bibisse veꝝ cōpertū est. Int̃ hec factuȝ
est p̱mū signū ad matutinas. Quo au
dito dyabol⁹ q̇ i eo loq̄bat̃ dixit. Amo
do h̓ plus stare nō possū. ex q̊ caputiati
surgūt. Et sic ad orōnē bti Dñici exire
cōpulsus ē. Cū in p̱tib⁹ tholosanis
qd̓dā flumē trāsisset. libri ei⁹ nullū hñ-
tes ꝯseruatoriū in fluuiū ceciderūt. Die
aūt tercia q̇dā piscator ibi hamū p̱ijci
ens cū magnū piscē se p̄ēdidisse puta
ret libros ip̄os extraxit penit⁹ sic illesos
ac si in aliq̊ armario fuissent cū oī dili-
gētia custoditi. Cuȝ ad qd̓dā mona-
steriū venisset. ꝛ frēs q̇escerēt nolēs eos
inq̇etare. orōne fusa claus̓ ianuis mo-
nasteriū cū socio introiuit. Idē etiā cō
pertū est cū in ꝯflictu hereticoꝝ cuȝ q̊-
dā ꝯuerso cystercieñ. fuisset. Nā cū se-
ro ad q̄ndā eccl̓iam deuenissent. ꝛ clau
sam inuenissent. orōne fusa a btō Dñi
co intra eccl̓iam se subito inuenerūt. et
noctē illā totā in orōne duxerūt. P⁹
laborē itiner̓ añq̄ȝ ad hospitiū deuēis
set sitim ad fontē aliquē extinguere cō-
sueuit. ne in domo hospit̓ plus bibē-
do aliquā notā icurreret. E Sco
laris q̇dā lubricū carnis patiēs venit
in q̊dā festo ad domū fratrū de bono
nia vt ibi missaȝ audiret. Cōtigit autē
tūc missaȝ btm̄ Dñicū celebrare. Cuȝ
aūt ad oblationē ventū fuisset. dictus
scolaris accessit. ꝛ manū ei⁹ cū ml̓ta de
uotōe osculat⁹ ē. Quā cū osculat⁹ fuis-
set tantā ex illa ꝓdire sensit odoris fra

grantiā. q̄ntā in vita sua nūq̄ aliq̄n ex
ptus ē. Et extūc est⁹ libidis in eo mira
bilit̄ refriguit. adeo vt q̄ an̄ erat van⁹ ⁊
lubric⁹. efficeret̄ postmodū ꝯtinēs at-
q̄ cast⁹. O q̄nta mūdicie puritate ei⁹
caro pollebat. cui⁹ odor tā mirabiliter
sordes mētis purgabat. Sacerdos
q̄daꝫ vidēs aliq̄n btm̄ Dn̄icū cū suis
frib; p̄dicatōi tā feruēter insistere. deli-
berauit eis adherere dūmō nouum te
stamētū sibi ad p̄dicandū necessariuꝫ
hr̄e posset. Hec eo cogitāte q̄dā iuue-
nis venale testamētū sub veste baiulās
affuit. Qd̄ statim sacerdos cū magno
gaudio emit. Sꝫ dū aliq̄ntulū adhuc
dubitaret. fusa ad deū p̄ce imp̄ssaq̄ su
per librū exteri⁹ cruce. libruꝫ aperuit ⁊
oculos ad capl̄m qd̄ primo se obtulit.
mox ꝯiecit. ⁊ illud qd̄ ī actib; petro di-
ctū est eidē occurrit. Surge descēde et
vade cū eis nihil dubitās. q: ego misi
illos. Statiq̄ surgēs eisdē adhesit.
Cū apud tholosam in theologia rege
ret magr̄ q̄dā scia ⁊ fama p̄clar⁹. q̄daꝫ
mane an̄ diē dū suas p̄uideret lectōes
opp̄ssus somno caput suuꝫ ī cathedra
paululū reclinauit. visūq̄ est sibi ꝙ se-
ptē stelle ei p̄ntarent̄. Qui cū de noui-
tate talis xenij plurimū miraret̄. subi
to in lumie ⁊ q̄ntitate p̄dicte stelle in-
tātū creuerūt ꝙ totū mūdū illumiaue
rūt. Qui euigilās q̄d nam sibi h̄ vellet
plurimū mirabat̄. Et ecce dū scolas i
trasset ⁊ legeret. btūs Dn̄ic⁹ ⁊ cū eo sex
frēs eiusdē habit⁹ ad p̄dictū magistrū
hūiliter accesserūt. ⁊ suū sibi ꝓposituꝫ
intimātes dixerūt. ꝙ scolas suas cupe
rent freq̄ntare. Qui recolēs visionem
ipos eē septē stellas q̄s viderat nō du-
bitauit. Rome viro dei dn̄ico posito
vir q̄dam magr̄ reginald⁹ scti amiani
aurelianen̄. decan⁹ q̄ etiā parisi⁹ in iure
canonico rexerat annis q̄nq̄ romā cū
aurelianēsi ep̄o mare trāsitur⁹ aduene
rat. Dudū aūt in ꝓposito habebat re-
lictis oib; p̄dicatōi insistere. sꝫ q̄ nā mō
id cōplere posset nec dū aduertat. Cū
aūt a q̄dā cardinali cui hmōi votū ex-
p̄sserat de institutōe p̄dicatoꝝ didicis-
set. ⁊ btō Dn̄ico accersito eidē suū ꝓpo
situ reuelassꝫ. extūc ipi⁹ ordis delibera
uit ingressum. Nec mora g̃ui febriū in
firmitate corripit̄. ⁊ de ei⁹ salute penit⁹
desp̄at̄. Perseuerāte āt ī orone btō dn̄i
co. ac btāꝫ v̄ginē cui tāq̄ spēali p̄one
curā ordis totā cōmiserat exorante. vt
vel saltē modico tp̄e eū sibi ꝯcedere di
gnaret̄. ecce subito reginā miscd̄ie dua
bus admodū speciosis comitatā puel
lis Reginald⁹ vigilās ⁊ morteꝫ expe-
ctās ad se visibil'r veniētē aspexit blan
daq̄ facie sibi dicētē. Pete a me qd̄ vis
⁊ dabo tibi. Deliberāti q̄d peteꝫ. vna
ex p̄dict̄ȝ puell' suggessit ne q̄d peteret.
sꝫ se totū regie miscd̄ie volūtati cōmit
teret. Qd̄ dū fecisset illa manū extēdēs
v̄gineā aures ei⁹ ⁊ nares. man⁹ ei⁹ ⁊ pe
des salutari quā tulerat vnctōe p̄unxit
formulas v̄boꝝ ꝓp̄as ad singl'as vn-
ctōes subinferēs. Ad renes ait. Strin
gant̄ renes tui cingl'o castitat̄ȝ. Ad pe
des aūt ait. Vngo pedes tuos ī p̄pa-
tionē euāgelij pacis. Addiditq̄. Die
tercia mittā tibi ampullā restitutiōis
plenarie sanitat̄ȝ. Tūc ei habitū ordis
on̄dēs. en inq̄t iste est hitus ordis tui.
Hāc āt visionē sil'r btūs Dn̄ic⁹ ī orōe
posit⁹ vidit. Mane āt facto ad eū veni
ens sctūs Dn̄ic⁹ ⁊ sanū rep̄p̄it. ⁊ ab eo
dē toti⁹ visiōis seriē audiuit. ⁊ habitū
quē v̄go mōstrauerat assūpsit. Nā an̄
frēs suppellitijs vtebāt̄. Die āt tercia
mr̄ dei affuit ⁊ corp⁹ reginaldi adeo p̄-
unxit ꝙ nō solū estū febriū. sꝫ etiā ardo
rē ꝯcupie sic extinxit. vt sic ipe postmo
dū ē ꝯfessus nec p̄m⁹ ī eo mot⁹ libidis
de cetero pullulauit. Hāc visionē ite-
rato exhibitā q̄daꝫ religiosus de ordi-
ne hospitalarioꝝ p̄nte q̄ꝫ btō Dn̄ico
ꝓprijs oculis vidit ⁊ stupuit. Hāc visi
onem multis fratrib; maxie post illi⁹
obitū btūs Dn̄icus publicauit. Mis
sus igit̄ Reginaldus bononiā p̄dica-
tioni ardēter instabat. ⁊ fratꝝ numer⁹
excrescebat. P⁹ h̄ āt missus parisi⁹ nō
post ml'tos dies ī dn̄o obdormiuit.
¶ Juuenis q̄dā nepos dn̄i stephani
cardinalis de fossa noua. cū equo ī fo-

ueā ꝑcipitio lapsus inde mortuꝰ ē edu
ctus. Qui btō Dn̄ico oblatꝰ. oꝛone fu
sa vite ꝓstine est restitutꝰ. In eccl'ia
sancti Sixti architectū q̄ndā cōductū
a fratrb; sub cripta q̄dam ruina desuꝑ
resoluta ꝯtriuit. diuꝗ sub cumulo ca-
dentis macerie iacentē extinxit. Sed
vir dei dn̄icus corpus de cauerna sub-
ductū ad se deferri iussit. oꝛonūꝗ sua-
rū suffragio statim vite sil' ⁊ sanitati re
stituit. In eadē eccl'ia apud romam
dū frēs circiter. xl. manerēt. ⁊ q̄dā vice
panis valde modicū inuenissent. btūs
Dn̄icus id modicū qđ habebat pa-
nis in ꝑtes diuidi suꝑ mēsam māda-
uit. Dūꝗ vnusq̄sꝗ buccellā panis cū
gaudio frāgeret. ecce duo iuuenes eius
dem habitꝰ formeꝗ ꝯsil'es refectoꝛiuꝫ
intrauerūt. palliorꝝ sinꝰ q̇ a collo pēde-
bant plenos panib; deferētes. Quib;
in capite mēse bui dei Dn̄ici silēter ob
latis ita subito discesserūt. vt nullꝰ de
cetero vl' vn̄ venerint vel q̊ abierint sci
re possꝫ. Tunc sctūs dn̄icus manu ad
frēs circunq̄ꝗ ꝓtensa. modo inq̇t frēs
mei comedite. Cunꝗ btūs dn̄icus
aliq̄n in itinere positꝰ eēt. ⁊ grauis plu
uiarꝝ iundatio facta esset ille signū cru
cis edidit. ⁊ a se ⁊ a socio oēm pluuiam
adeo ꝓpulsauit. vt q̄si facto papilione
de cruce cū tota terra densa imbꝛiū in-
undatōe madesceret. nec vna gutta ad
spaciū trium cubitorꝝ eos ꝯtingeret.

Quadā vice dū in ꝑtib; tholosanis
trāsisset nauigio q̄ndā aquā nauta ab
eo denariū ꝓ mercede transitus exige-
bat. Cui cū vir dei ꝓ seruitio sibi īpen
so celorꝝ regnū ꝓmitteret. addēs ꝙ di-
scipulus xp̄i esset nec aurū vel pecuniā
deportaret. ille eū ꝑ capā trahens. mi-
hi inq̇t aut capam aut denariū dimit-
tes. Tūc vir dei erectis ad celū oculis
paululū intra se orans moxꝗ in terrā
respiciēs. ⁊ diuino. nec dubiū ꝓcuratū
nutu denariū iacentē videns ecce inq̇t
frater qđ postulas tolle ⁊ me liberꝝ in
pace dimitte. Cōtigit aliq̄n viro dei
iter agente associari sibi religiosuꝫ q̄n-
dam ꝯuersatōis q̇dem sctitate dome-
sticū sꝫ loquela ⁊ lingua penitus alie-
nuꝫ. Dolens itaꝗ ꝙ diuinis eloquiis
vna cū illo mutua se collatōe refouere
nō posset. tandeꝫ a dn̄o vt vnꝰ lingua
loqueref alterius verbisꝗ sic alterutrū
variatꝫ sese ꝑ triduū q̊ vicꝫ sil' ituri erāt
intelligerent īpetrauit. Quadā vice
cū q̇dam multꝫ obsessus demoniis si-
bi fuisset oblatus. ille stolā accipiēs ꝓ-
us suꝑ ꝓpriū collū posuit. deide demo
niaci collū cinxit mandās illis vt de ce
tero illū hoiem nō vexarēt. Ipsi vero in
eiusdē obsessi corꝑe torq̄ri statim forti
ter ceperūt ⁊ clamare Permitte nos ex
ire q̄re nos cruciari hic cōpellis. At il-
le. Nō dimittā vos inq̇t nisi mihi fide
iussorē dederitꝫ ꝙ vltra neq̄ꝗ de cetero
redeatꝫ Quos inq̇unt illi fideiussores
poterimꝰ tibi dare Et ille. Sctōs mar
tyres q̊rꝝ corꝑa ī eccl'ia hac req̇escūt Et
illi. Nō possumꝰ qꝛ nr̄a merita ꝯdicūt.
Quib; ille dixit. Oꝑtet vos dare. alio
q̇n a cruciatu h̄ neq̄ꝗ liberos vos di-
mittā. Tūc rn̄derūt ad h̄ oꝑam se da-
turos. Et pꝰ modicū dixerūt. Ecce īpe
trauimꝰ. licꝫ imeriti. ꝙ scti martyres fi
de iusserēt ꝓ nob̄. Req̇rēte āt eo hꝰ rei si
gnū dixerūt. Eatis ad capsaꝫ ī q̄ sunt
recōdita capita martyrꝝ ⁊ eā iuenietꝫ ī-
mersaꝫ. Quesitū ē. ⁊ ita iuentū est sic il
li fuerāt ꝓtestati. Predicāte āt eo
aliq̄n q̄dā mr̄one ab hereticꝫ deꝑuate
eiꝰ pedib; ꝓuolute dixerūt. Serue dei
adiuua nos si vera sūt q̄ hodie ꝑdicasti.
iā diu mētes nr̄as erroꝛis sp̄ūs exceca-
uit. Quib; ille. Cōstātes estote ⁊ expe-
ctate paulisper. vt videatꝫ q̄li dn̄o ad-
hesistꝫ. Staticꝗ viderūt de medio sui
cattū vnum teterrimū ꝓsilire q̇ magni
canis q̄ntitatē ꝑferens hēbat grossos
ocl'os ⁊ flāmātes. linguā longā latāꝗ
atꝗ sanguiolētā. ⁊ ꝓtractā vsꝗ ad vm
bilicū. Caudā vero hn̄s curtā sursūꝗ ꝓ
tensaꝫ posteriorꝝ turpitudinē q̊cūꝗ se
verteret ondebat. de q̇b; fetoꝛ intolera-
bil' exalabat. Cūꝗ circa illas mr̄onas
se aliquādiu huc illucꝗ vertisset. tādē

ꝑ cordā campane in cāpanile ꝯscendēs
disparuit. feda post se vestigia derelin-
quēs. Ille ḡ mr̄one deo gr̄as agentes
ad catholicā fidē sunt ꝯuerse. Cū in
ꝑtibꝫ tholosanis ꝗsdaꝫ hereticos ꝯui-
cisset. ⁊ illi eēnt incēdio deputati. aspi-
ciēs int̄ eos qndā Raymūdū noīe ait
ministris. Istū ſuate ne aliq̄ mō cū cete-
ris cōburat̄. Cōuersusq; ad eū blāde-
q; alloquēs. scio inqt fili mi scio ꝙ ad-
huc licꝫ tarde bonꝰ hō eris ⁊ sanctus.
Dimissus itaq; ꝑ annos viginti in he-
retica ꝓuitate ꝑmāsit. Tandē ꝯuersus
⁊ frat̄ ꝓdicatoꝝ effectꝰ in eodeꝫ ordine
vitā suā laudabilit̄ duxit ⁊ felicit̄ ꝯsū-
mauit. Cū esset in hyspania q̇busdā
sibi fribꝫ sociatis apparuit ei ꝑ visum
imanissimꝰ draco q̄ frēs illos q̄ secum
erāt absorbere aꝑtis faucibꝫ nitebat̄.
Qđ vir dei intelligēs frēs fortit̄ resiste-
re hortabat̄. Et pꝰ modicū oēs illi exce-
pto fratre Adā ⁊ duobꝫ ꝯuersis ab eo
recesserūt. Int̄rogatꝰ aūt q̇daꝫ ex illis
ab eo an sil̄r vellet abire ait. Absit pa-
ter vt relicto capite sequar pedes. ⁊ cō-
tinuo orōni se dedit. Et post modicuꝫ
fere oēs sua orōe ꝯuertit. Apud sctm̄
Sixtū in vrbe romana cuꝫ fribꝫ exn̄s
subito facto suꝑ eū spū dn̄i ad capl̄m
fribꝫ ꝯuocatꝫ palā oībꝫ nūciauit. q̄ttu-
or frēs ex ipis in breui. duos vicꝫ i cor-
pore. duos ꝟo in anīa morituros. Pꝰ
modicū duo frēs ad dn̄m migrauerūt
duo ꝟo de ordine recesserūt. Exn̄te eo
bononie. erat ibi q̇dam magr̄ Cunra-
dus theutonicꝰ cuiꝰ ingressuꝫ ad ordi-
nē frēs mirabilit̄ affectabāt. Cū autē
btūs Dn̄icus cū ꝓore monasterij cas-
samarie de ordine cystercień. in vigilia
assumptōis btē Marie ſmocinaret̄. fa-
miliari q̄daꝫ ꝯfidētia exigēte materia
inter alia dixit ei Fateor tibi ꝓor qđ tn̄
adhuc nulli exposui vnq̄; nec tu alteri
q̄diu vixero reuelabis ꝙ nūq̄; a deo i
hac vita aliq̄d petij qđ nō asseq̄rer iu-
xta votū. Cui cuꝫ ꝓdictus ꝓor diceret
ꝙ forsitan añ eū vitā finiret. btūs Do-
minicꝰ spū ꝓphetico. ꝙ ipse ꝓor post se
diu viueret. sicut ⁊ factū fuisse ꝯstat ꝓ-
dixit. Tūc ille ꝓor adiecit. Pete ḡ pat̄
vt det tibi magistrū Cunradū ad ordi-
nē cuiꝰ frēs introitū tantū flagitare vi-
dent̄. At ipe rē inq̇t bone frat̄ difficilē
postulasti. Finito ꝯpletorio ceteris fra-
tribꝫ ad q̇escendū ꝑgētibꝫ ipe in eccl̄ia
remāsit. ⁊ in orōne more solito ꝑnocta-
uit. Cōueniētibꝫ igit̄ fribꝫ ad ꝓmā cuꝫ
cantor incepisset. Iā lucis orto sydere.
ecce lucis noue. sidus nouū futurꝰ ma-
gister Cunradꝰ subito veniens ad pe-
des bti Dn̄ici se ꝓsternēs habitū ordi-
nis instāter petijt. ⁊ ꝑseuerāter accepit
Hic fuit i ordine valde religiosus. ⁊ le-
ctor in ordine plurimuꝫ gl̄iosus. Qui
tandē moriēs cū iā oculos clausisset. ⁊
frēs eū migrasse crederēt. ille aꝑtꝫ ocu-
lis frēs circūspiciēs ait. Dn̄s vobiscū
Quibꝫ rn̄dentibꝫ. ⁊ cū spū tuo. adiun-
xit. Fideliū anīe ꝑ miscđiam dei req̇e-
scant i pace. Et sic ꝓtinꝰ ille in pace q̇e-
uit. Inerat aūt ſuo dei Dn̄i-
co firma valde mētis eq̄litas. nisi cum
ad cōpassionē ⁊ miscđiaꝫ turbaret̄. Et
qr cor gaudēs exhilarat faciē. placidaꝫ
interioris hois cōpositionē manifesta
deforis benignitate ꝓdebat. Tꝑe di-
urno cū fribꝫ suis socijs ve saluo q̇deꝫ
honestatꝫ tenore nemo cōmunior no-
cturnis horis vigilijs ⁊ orōnibꝫ nemo
instātior. Diem ipartiebat̄ ꝓximis. no-
ctem deo. De oculis suis q̄si q̄ndā fon-
tē effecerat lachrymaꝝ. Freq̄nter qn̄
corpꝰ dn̄i eleuabat̄ in missa in tātū mē-
tis rapiebat̄ excessum ac si ibidē xp̄ꝫ in-
carnatū pn̄teꝫ videret. ꝓpter qđ missaꝫ
ml̄to tꝑe cū ceterꝫ nō audiuit. Erat āt
sibi i eccl̄ia ꝑnoctādi ꝯsuetudo creber-
rima vt vix aut raro certū ad q̇escēdū
locū videret̄ hr̄e. Et cū lassitudine suc-
cedēte somni int̄pellaret necessitas si-
ue añ altare aut suꝑ lapidē capite recli-
nato paululū q̇escebat. Tres singulis
noctibꝫ accipiebat manu ꝓpria de qua-
dā cathena ferrea disciplinas vnā vicꝫ
ꝓ se. alterā ꝓ pctōribꝫ q̄ versant̄ in mū-
do. terciā ꝟo ꝓ his q̄ in purgatorio cru

tianť. Electꝰ aliqñ in coteroneñ. al's citauieñ. epm oino renuit ꝯtestans se ꝓus terrã deserere q̃ꝫ electõi alicui de se facte aliq̃tenꝰ cõsentire. Interrogatꝰ aliqñ cur nõ libẽtiꝰ tholose in tholosa-naqꝫ dyocesi in eiꝰ vicꝫ dyocesi q̃ꝫ ĩ carchasonensi dyocesi morareť. respondit Quia in tholosana dyocesi multos q̇ me honorãt iuenio. apud carthasonã ꝟo oẽs ecõtrario me impugnãt. Interrogatꝰ a q̃daꝫ in q̃ libro plus studuisset. rñdit. In libro charitat3. Quadã vice dum vir dei Dñicus apud boloniã ꝯstitutꝰ in eccl'ia ꝑnoctaret. diabolꝰ ĩ specie fratr3 eidẽ apparuit. Quẽ sctũs dñicus frẽm existimãs ei innuebat. vt cũ ceteris ad q̇escendũ ꝑgeret. Ille ꝟo q̃si deridẽdo eundẽ sibi nutibꝫ rñdebat. Tũc sctũs dñicus q̇s nã essꝫ q̇ suũ mãdatũ ꝯtẽneret scire volẽs. cãdelã ad lampadẽ accẽdit. ⁊ in faciẽ eiꝰ respiciẽs ꝙ diabolꝰ eẽt ꝯfestim coḡuit Quare cũ eum vehemẽtiꝰ increpasset mox eidẽ diabolꝰ de fractõe silentij insultare cepit. Sctũs aũt dñicus vt pote fratrũ magr̃o sibi loq̇ licere asserens coegit ipꝫ vt sibi diceret de q̊ frẽs ĩ choro tẽptaret. Qui rñdit. Facio eos tarde venire ⁊ cito exire. Deinde duxit eũ ad dormitoriũ de q̊ ibidẽ frẽs tẽptaret inq̇rẽs. Qui ait. Facio eos nimis dormire. tarde surgere. sicqꝫ a diuino officio remanere. ⁊ interdũ imũdas cogitatões hr̃e. Deinde ad refectoriũ ipm duxit. ⁊ de q̊ ibidẽ frẽs tẽptaret q̃siuit. Tũc demon ꝑ mẽsas saliẽs. plus ⁊ minus. plꝰ ⁊ minus sepiꝰ repetendo dicebat. Quẽ cũ sanctꝰ dñicus q̇d sibi hoc vellet interrogaret ait. Quosdaꝫ frẽs tẽpto vt plus comedant. ⁊ sic ex nimia sumptõe cibi delinq̃nt. Quosdã vt minus sumãt. ⁊ sic ĩ dei seruitio ⁊ sui ordinis obseruatõe debiles fiãt. Inde duxit eum ad locutoriũ de q̊ ibidem fratres tẽptaret inq̇rens. Tũc ille crebro linguã reuoluẽs mirabilis ꝯfusionis sonũ ꝓmebat. Quẽ cũ sctũs dñicꝰ q̇d sibi h̄ vellet inq̇reret ait. Hic locus totus meꝰ est. Cũ em̃ frẽs ad loq̃ndũ cõueniũt. eos tẽptare studeo vt ꝯfuse loquanť. ⁊ m'ltis sese inutilibꝫ ꝟbis commisceãt. ⁊ vnꝰ aliũ nõ expectet. Postremo duxit euꝫ ad capitulũ. Sꝫ cũ ante hostiũ capl'i fuisset. demon nullatenꝰ intrare voluit. sꝫ ait. Huc nũq̃ꝫ ingrediar. qꝛ locus maledictõis ⁊ infernus mihi est. ⁊ totuꝫ ibi amitto q̇d in alijs locis lucror. Nã cũ aliquẽ fratrẽ ꝑ aliquã negligentiã delinq̇re fecero. mox ĩ loco h̄ maledictõis de ipa negligentia se purgat. ⁊ corã oibꝫ se ꝓclamat. Naꝫ hic moneńť. hic ꝯfiteńť. hic accusanť. h̄ verberãť. hic absoluunť. ⁊ sic totũ amisisse me doleo q̇d alibi me lucratuꝫ gaudebã. Et his dictis euanuit.

Tandẽ appropinq̃nte ꝑegrinationis termio ꝯstitutꝰ apud bononiã graui cepit corꝑis infirmitate languere. Sui aũt corꝑis dissolutio sibi in visione mõstrata est. Vidit em̃ iuuenẽ pulcerrimũ his ꝟbis se vocantẽ ⁊ dicentẽ Veni dilecte mi. veni ad gaudia veni Cõuocat3 igiť ex fribꝫ bononiẽsis conuẽtus. xij. ne eos exheredes ⁊ orphanos derelinq̃ret. testamẽtũ cõdidit dicens. Hec sunt q̃ vobis tanq̃ꝫ filijs hereditario iure possidẽda relinq̊. Charitatẽ habete. hũilitatẽ ꝟuate. pauꝑtatẽ voluntariã possidete. Illa ꝟo qua potuit districtõe ꝓhibuit ne q̇s vnq̃ꝫ in suo ordine possessiões induceret tꝑales maledictõeꝫ dei oipotẽtis ⁊ suã terribiliť imp̃cans ei q̇ p̃dicatoꝝ ordinẽ terrenarũ diuitiaꝝ puluere p̃sumeret maculare. Fratribꝫ ꝟo de eiꝰ destitutõe incõsolabiliter dolẽtibꝫ dulciter eos ꝯsolans ait. Ne vos mea filij corꝑalis turbet discessio. nullatenꝰ dubitãtes vtilioreꝫ me vos mortuũ habituros q̃ꝫ viuum Proinde ad extremã horã veniẽs. anno dñi. M. ccxxj. dormiuit in dño. Cuiꝰ q̇dem trãsitus eadem die eadẽqꝫ hora fratri Guali tũc ꝓori fratrũ p̃dicatoꝝ de brixia ⁊ postmodũ eiusdẽ ciuitatis epo h̄ mõ monstratꝰ ẽ. Naꝫ cũ in campanili fratrũ capite ad muꝝ incli-

nato leui somno dormitasset vidit celū
aptum ⁊ duas scalas candidas ad ter
ram submitti. q̄ꝝ sūmitates xp̄s cum
matre tenebat. ⁊ angeli ꝑ eas iubilan
tes ascēdebant ⁊ descēdebant. In me
dio aūt scalaꝝ in imo sedes posita erat
⁊ suꝑ sedē velato capite frat̄ sedēs. Je-
sus aūt ⁊ mr̄ eiꝰ sursuȝ scalas trahebāt
donec sedētē in celū eleuato aptura ce-
li clausa est. Veniēs igit̄ p̄dictꝰ frat̄ bo
noniā ꝯtinuo eadē die ⁊ hora patrem
migrasse cognouit. Frater q̇daȝ no
mine rabo positꝰ apud tybur eadē die
⁊ hora q̄ pater migrauit a corꝑe missā
celebraturꝰ accesserat ad altare cū au-
disset eū bononie egrotasse. ⁊ ad locuȝ
canonis veniēs in q̄ de viuis mentio
fieri ꝯsueuit. ⁊ vellet ꝓ eius salute ora-
re subito factus ē in excessu mentis. vi
ditq̄ viꝝ dei Dn̄icū q̄dā corona lau-
rea laureatū totūq̄ mirabili splēdore
fulgentē. duobꝫ q̇dem reuerēdis viris
comitatū hicinde extra bononiā i via
regia ꝓcedentē. Diē igit̄ notans ⁊ ho-
ram inuenit tunc seruū dei Dn̄icum a
corꝑe migrasse. Cū igit̄ corpꝰ eiꝰ mł
to tp̄e sub terra iacuisset. ⁊ crebrescēti-
bus indesinēter miracl̄is nō posset vl-
terius eiꝰ sc̄titas occultari. fideliuȝ di-
gnum duxit deuotio corpus eiꝰ ad al-
tiorē locū trāsferre. Cūq̄ monumētuȝ
fuisset. fracto vix ferreis instrumētis ce
mento sublatoq̄ lapide patefactū. tā-
ta ex ip̄o suauissimi odoris ꝓrupit fra-
grantia. vt nō taȝ sepulchrū q̄ cella vi
deret̄ aromatū patuisse. Qui q̇dē odor
cuncta suꝑabat aromata. nec alicuius
rei naturał odor sil̄is videbat̄. Nec so-
lum ossibꝫ aut pulueri sacri corꝑis in-
erat vel capse veꝝ etiam terre circūq̄q̄
cōgeste. ita vt ad longinquas regiōes
postmodū delata odorē ip̄ȝ longo tp̄e
retineret. Fratrū ṽo manibꝫ maxie ali
q̇d de reliquijs sacrosanctꝫ tangētibꝰ
sic inhesit. vt q̄ntūcunq̄ lote vel etiam
ꝯfricate essent ꝑ plures dies ꝯseruate
fragrātie testimoniū p̄sentarent. R
In ꝓuincia vngarie vir q̇dam no-
bilis cū vxore sua ⁊ filio puulo ad reli-
quias beati Dn̄ici que in sylon habe-
bant̄ visitandas accessit. At filius eiꝰ
infirmatꝰ ibidē ad extremū vite mori-
endo ꝑuenit. Pater aūt corpus filij co
ram altari beati Dn̄ici collocās lamē-
tari cepit ⁊ dicere. Beate dn̄ice letꝰ ve
ni ad te. en tristis redeo. Cum filio ve-
ni ⁊ orbatus recedo. Redde mihi q̄so
filium meū. Redde mihi leticiā cordis
mei. Et ecce circa mediuȝ noctis puer
reuixit ⁊ ꝑ eccl̄iam ambulauit. Iuue
nis q̇dam cuiusdā nobilis dn̄e manci
piū dum in q̇dam fluuio piscandi gra
tia insisteret. in aqua lapsus ⁊ suffoca-
tus disparuit. Magno aūt spacio tē-
poris interiecto eiꝰ corpꝰ de ꝓfundo flu
uij est eductū. Dn̄a āt ip̄iꝰ ꝓ eiꝰ resusci-
tatōe btm̄ Dn̄icū inuocans. ꝓmisit se
ad suas reliq̄as nudis pedibꝫ accessu-
rā ⁊ resuscitatū mācipiū libtati datuꝝ.
Staticq̄ q̇ fuerat mortuꝰ in mediū vi-
dētibꝫ oībꝫ vite redditus ꝓsilijt. votū-
q̄ suū p̄dicta dn̄a sicuti ꝓmiserat adi-
pleuit. In eadē ꝓuincia vngarie dū
q̇dā vir filiū suū defunctū amare luge
ret. ⁊ btm̄ Dn̄icū ꝓ eiꝰ resuscitatōe iuo
caret. circa pulloꝝ cantū q̇ mortuꝰ fue
rat oculos aperuit. ⁊ patri dixit. Quid
est pater q̄ sic habeo faciem madefa-
ctam. Et ille Lachryme patris tui sūt
fili. quia tu mortuus fueras. ⁊ ego so-
lus remanseram omni gaudio destitu
tus. Cui ille. Multum fleuisti pater.
sȝ btūs Dn̄icus desolatōi tue cōpati-
ens. vt tibi viuꝰ redderer suis meritꝫ i-
petrauit. Languidꝰ q̇dā ⁊ ꝑ. xviij. an
nos cecus reliq̄as beati Dn̄ici visita-
re desiderās. tāq̄ temptās ire de lecto
surrexit. tātāq̄ subito sibi sensit īfundi
ṽtuteȝ q̄ passu ꝯcito gradi cepit. Tā-
toq̄ magꝫ in ꝯualescentia corꝑis ⁊ il-
luminatōe oculoꝝ ꝓficiēs q̄nto quoti
die in itinere ꝓcedebat. donec tandeȝ
ad locū destinatū ꝑueniens. ꝑfectuȝ re
cepit vtriusq̄ bn̄ficiū sanitatis. In
eadē ꝓuincia vngarie mr̄ona q̄daȝ ad
honorē beati Dn̄ici missaȝ disponēs

facere celebrari. sacerdotē hora debita nō inuenit. Quapropř candelas tres ad hꝰ ꝑatas manutergio mūdo inuoluit. ꝛ in q̊dam vase reposuit. Aliq̄ntulū aūt diuertēs. ꝛ postea rediēs candelas flāmis patētibꝫ ardere vidit. Currētes oēs ad tam grande spectaculum tādiu ibidē tremētes ꝛ orātes steterūt donec sine lesione manutergij penitus exarserūt. L Apud bononiā scolaris q̇dam noīe Nicolaꝰ graui renum ac genuū dolore adeo ē vexatꝰ ꝙ de lecto surgere ñ valebat. Cuiꝰ ꝛ femur leuum emarcuit intātū ꝙ oīs ab eo spes curatōis abscessit. Deo igiř ꝛ btō Dñico se deuouēs cū se filo de q̊ fienda erat candela totū mēsus eēt in longū. cepit etiā corpꝰ collū ꝛ pectꝰ cingere. cū tādē genu filo ambiēte cinxisset iuocato ad quālibet mēsuratione noīe iesu ꝛ beati Dñici. ꝯtinuo se alleuiatū sentiēs exclamauit. Ego sum liberatꝰ. Exurgēs ꝛ p̄ gaudio lachrymās. sine aliq̊ fulcimēto venit ad eccl'iaꝫ in q̄ corpꝰ sancti Dñici q̇escebat. In eadem q̊ꝫ ciuitate ml'ta ꝛ fere inumerabilia miracl'a deꝰ ꝑ suū seruū dñicū oꝑatus est. In sicilia apud augustā cū puella q̄dam q̄ vicio lapidis laborabat incidi deberet. mř eiꝰ ꝓ instanti ꝑiculo filiā suā deo et btō Dñico cōmēdauit. Seq̄nti igř nocte dormiēti puelle btūs Dñicꝰ astitit ꝛ in manu eiꝰ lapidē q̊ torq̄bař posuit ꝛ abscessit. Quē puella euigilās ꝛ se liberatā inueniēs mři dedit ꝛ visionē ꝑ ordinē explicauit. Mater ṽo lapidem ad domū fratrū attulit ꝛ ip̄ꝫ in memoriā tāti miraculi corā imagine bti dñici suspēdit. In augusta ciuitate cū in festo trāslatōis bti dñici matrone q̄dā que in eccl'ia fratrū missaꝝ solēnijs interfuere domū redirēt. ꝛ q̄ndaꝫ ml'ierē p̄ foribꝫ domꝰ sue filantē viderēt. ipaꝫ charitatiue redarguere ceperūt. cur in festo tanti p̄ris a ꝑuili oꝑe nō cessaret. Illa ṽo indignata r̄ndit. Vos q̄ estis byzote fratrū festū colite v̄ri scti. Statimq꜠ oculis in tumorē cū pruritu conuersis. ex ip̄is ceperūt ṽmes ꝓtinꝰ scaturire. ita ꝙ vicina q̄dā decēocto ṽmes eduxit ex eiꝰ oculis numeratim. Cōpuncta igiř ad eccl'iam fratruꝫ venit. ibiq꜠ pctā sua ꝯfitēs ꝛ votū emittēs ꝙ de cetero sctō dei dñico nūq꜠ d̄traheret ꝛ eiꝰ festū deuote ageret ꝓtinꝰ restituta ē p̄stine sanitati. M Sctimonialis q̄daꝫ noīe maria apud tripolym ī monasterio qd̄ d̄r magdalēa validissimis infirmitatibꝫ elaborās. at ī tybia ḡuiter ꝑcussa q̇nq꜠ mēsibꝫ cruciatu mirabili vrgebař. ita vt singulis horis exitꝰ timereř. Que intra se recolligēs semet ip̄am sic exorauit. Mi dñe nō suꝫ ego digna orare te. nec a te exaudiri. sꝫ rogo dñm meū btm̄ dñicū vt sit mediator inter me ꝛ te. ꝛ mihi īpetret bn̄ficiū sanitatꝭ. Cū ḡ diu cū lachrymis exoraret. in extasi facta vidit btm̄ dñicū cuꝫ duobꝫ fribꝫ aꝑta cortina q̄ añ lectū eiꝰ pēdebat intrantē sibiq꜠ dicentē. Quare tātū sanari desideras. Et illa. Dñe vt d̄o meo d̄uotiꝰ seruire possim. Tūc ille de sub cappa vnctionē mire fragrātie ꝓferēs tybiā eiꝰ vnxit ꝛ statim sanata fuit. Et ait. Hec vnctio est valde p̄ciosa dulcis ꝛ difficilis. Cuiꝰ ṽbi cum ml'ier req̄reret rōnēꝫ dixit. Hec vnctio dilectōis est signū q̄ vicꝫ p̄ciosa est. qꝛ nullo p̄cio emi pōt. ꝛ qꝛ ī donis d̄i nullū est meliꝰ. Dulcis qꝛ nihil dulciꝰ charitate. Difficilis qꝛ cito ꝑdiř nisi caute custodiař. Ip̄a etiā nocte sorori sue in dormitorio q̇escenti apparuit dicens. Ego sanaui sororē tuaꝫ. Que currens ip̄am sanatā iuenit. Que cū se etiā sensibili vnctōe inunctā sentiret. ip̄am cū bōbice ꝛ reuerētia ml'ta extersit. Que cū abbatisse ꝯfessori ꝛ sorori oīa retulisset. ꝛ vnctionē ī bombice p̄ntasset. tāta ꝛ tā noua odoris fragrātia sunt ꝑcussi. vt nulla eis possent aromata cōparari. Ip̄am aūt vnctōem cū multa reuerētia ꝯuauerūt. Quā gratꝰ autēꝫ deo existat locꝰ in q̊ sacrosctm̄ corpus bti Dñici req̇escit. licꝫ ex miracul' multis claruerit. vnū tñ hꝰ posuisse suffici-

at. Refert magr̃ alexāder eps̄ vindonicēs in postillis suis sup illud ꝟbū Miscōdia ꝛ ꝟitas obuia. sibi ꝛc. ꝙ q̄dā scholarꝫ degēs bononie vanitatib seculi dedit⁹ visionē talē ꝯspexit. Videbat siq̇dez sibi ꝙ in q̄daz campo mag̊ ꝯsisteret ꝛ ibidē tēpestas ingens super ipꝫ descēderet. Qui dū fugeret a facie tēpestatꝫ ad q̄ndā domū ꝑuenit Quā cū clausam iuenisset ꝛ pulsans ad ostium se ibidē recipi postulasset. q̄ deint⁹ erat hospita rn̄dit. Ego sum iusticia q̄ hic habito. ꝛ hec dom⁹ mea est. Quia aūt tu iust⁹ nō ea in eo habitare nō vades. Ad cui⁹ verba ille plurimū merēs abscessit. ꝛ aliā domū vltra illā ꝯspiciens ad eā venit. ꝛ pulsans ad ostiū se ibidē recipi postulabat. Sꝫ q̄ deintus erat hospita rn̄dit. Ego suꝫ ꝟitas q̄ h̄ habito ꝛ hec dom⁹ mea ē. Te aūt hospitio nō recipiā qꝛ ꝟitas eū nō liberat q̄ eā nō amat. Indeqꝫ abscedēs terciā domū vltra illā ꝓspicit. ad quā veniēs se silr̄ ꝯ̄ impetū tēpestatis recipi flagitauit. Cui q̄ deint⁹ erat dn̄a respōdit. Ego sum pax q̄ hic habito. nō est aūt pax impijs sꝫ hoīb bone voluntatis. Veꝝ qꝛ ego cogito cogitatiōes pacis ꝛ nō afflictōis. vtile ꝯsiliū tibi do. Vltra me soror mea habitat q̄ miseris sꝑ auxiliū p̄stat. ad hanc accede ꝛ ei⁹ monita comple. Cū ḡ accessisset q̄ deint⁹ erat rn̄dit. Ego sum miscōdia q̄ hic habito. Si igit̃ ab iminēte tēpestate saluari ꝺ̄sideras. vade ad domū in q̄ fratres p̄dicatores de bononia habitāt. ibiqꝫ iuenies stabulū pnīe ꝛ p̄sepe ꝯtinētie ꝛ pabulū doctrine asinū simplicitatis cū boue discretōis. mariā illuminātē ꝛ ioseph ꝓficientē ꝛ pueꝝ ihm te saluātē. Cū igit̃ p̄dict⁹ scholarꝫ euigilasset ad domū fratrū venit ꝛ visionez ꝑ ordinē recitās habitū ordis petijt ꝛ accepit.

Legēda.cix. A

De sancto Sixto.

f Sixtus dicitur a sios qd̄ est de⁹ ꝛ stat⁹ q̄si diuin⁹ status. Vel sixt⁹ a sisto sistis q̄si firm⁹ ꝛ fixus in fide passiōe ꝛ bona oꝑatōe.

Sixtus papa athenieñ. natiōe f p̄mo q̇dē ph̄us sꝫ postea discipul⁹ xp̄i ꝛ pōtifex sūm⁹ electus Decio ꝛ Valeriano cū duob dyaconib suis felicissimo ꝛ agapito p̄n̄tat⁹ ē Quē cū deci⁹ nullis posset ꝑsuasiōib inclinare. fecit eū duci ad tēplū martis vt aut sacrificaret aut vt ī custodia mamertini recipet̃. Sꝫ cū sacrificare renuens in custodiā ducere͡t. btūs laurēti⁹ p⁹ eū clamās ibat ꝛ dicebat Quo ꝓgrederis sine filio pater. q̄ sacerdos s͡cte sine mistro ꝓperas. Cui sixt⁹. Nō ego te desero fili neqꝫ dereliq̊. sꝫ maiora tibi debent̃ ꝓ fide xp̄i certamia. P⁹ triduū me seq̄ris sacerdotē leuita. Interim ḡ thesauros ecclesie accipe. ꝛ q̇b tibi videt̃ diuide. Quos cū ille xp̄ianis pauperib distribuisset. valerian⁹ p̄fect⁹ decreuit vt Sixt⁹ ad templū martꝫ sacrificatur⁹ duceret̃. qd̄ si renueret ibidem capite trūcaret̃. Qui cū duceret̃ beat⁹ Laurēti⁹ post eū clamare cepit ac dicere. Noli me ꝺ̄relinq̄re pr̄ s͡ctē. qꝛ thesauros tuos iā expendi. Tūc milites audiētes thesauros noiare laurētiū tenuerūt. sixtū ꝟo cū felicissimo ꝛ agapito ibidē decollauerūt. In hac die est festū trāsfiguratōis dn̄i ꝛ sanguis xp̄i de nouo vino si fieri pōt ꝛ inueniri in aliq̇bus ecclesijs ꝯficit̃ vel saltē de matura vua aliq̄ntulū in calice eliquat̃. In hac etiā die racemi bn̄dicunt̃. ꝛ ꝓplus inde cōicat. Rō aūt h⁹ est ex eo ꝙ dn̄s discipulis suis dixit in die cene. Nō bibā amodo de h̄ genimine vitis donec bibā illud nouū ī regno pr̄is mei Illa ꝟo trāsfiguratio dn̄i ꝛ ꝙ dixit nouū vinū rep̄n̄tat gl̃iosaz inouatōez quā xp̄s p⁹ resurrectōꝫ habuit ꝛ iō ī hac die trāsfiguratiōis q̄ resurrectōez dn̄i rep̄n̄tat vinū nouū inq̄rit̃. nō ꝙ in hac die vt q̇dam aiunt trāsfiguratio sit facta. sꝫ in hac die ab ap̄lis manifestata. Trāsfiguratio em̄ facta ꝺ̄r fuisse circa p̄ncipium veris. Discipuli aūt ꝓpter ꝓhibiti

onē eis factā ipam tādiu celauerūt ꝛ i
hac die manifestauerūt. Sic legiṫ in li
bꝛo q̄ dꝛ mitrale.

Legenda.cx. A

De sancto Donato.

Donatus dicitur qua
d si a deo nat⁹. ꝛ h̄ ꝑ regene-
ratiōē ꝛ grē infusionem et
glīficatiōē q̄ est triplex generatio spi
ritualis a deo. Nā cū scti moriunṫ tūc
nasci dicunṫ. Vn̄ obit⁹ sctōꝝ nō moꝛs
sȝ natale vocaṫ. Puer ei appetit nasci
vt recipiat ampliorē locū ad manēdū.
vberiorē cibū ad vescēdū, liberiorē ae-
rē ad respirādū. ꝛ lucē ad vidēdū. ꝛ qꝛ
scti cū de vtero mr̄is eccl̄ie ꝑ moꝛtē exe
unt. illa q̄ttuoꝛ fm modū suū recipiūt
ideo nasci dicunṫ. Vel diciṫ donat⁹ q̄si
dono dei datus. B

Donat⁹ cū iuliano iꝑatoꝛe eru-
d dit⁹ ꝛ nutrit⁹ ē. ita ꝙ p̄dict⁹ iuli
anus fuit tūc in subdyaconuȝ
oꝛdinat⁹. Sȝ cū in impꝑiū sublimat⁹
fuisset. p̄rēȝ ꝛ mr̄em bti donati occidit
Donat⁹ ꝓo in aretinā ciuitatē aufugit
ꝛ apud Hylariū monachū manēs mlṫ
ta ibidē miracula fecit. Nā cū p̄fect⁹ ci
uitatis h̄ns filiū demoniacū eū ad do
natū adduxissȝ spūs imūd⁹ clamare ce
pit ac dicere. In noīe dn̄i ihu xp̄i noli
mihi eē molest⁹. vt de domo mea egre
diar. O donate q̄re me exire coartas
cū toꝛmētis. Sȝ orāte donato fuit ꝓti
nus liberat⁹. Vir q̄daȝ eustasi⁹ noīe
exactoꝛ fisci in tuscia publicā pecuniā i
custodia vxoꝛis noīe eufrosine dereli-
quit. Sȝ cū ꝓuincia ab hostib⁹ vrgere
tur pecuniā abscōdit ꝛ doloꝛe p̄euēta
vitā finiuit. Vir aūt ei⁹ rediēs cū pecu
niā inuenire nō posset. ꝛ iā cū filiis su-
is ad suppliciū tradi deberet ad sctm̄
donatū ꝯfugit. Donat⁹ aūt ad sepul-
chrū vxoꝛis cū eo ꝑgēs orōne facta cla
ra voce dixit. Eufrosina ꝑ spm̄ sctm̄ te
adiuro. vt dicas nobis vbi talē pecu-
niā posuisti. Et facta est vox de sepul-
chro dicēs. In ingressu dom⁹ mee ibi
eā suffodi. Et eūtes eā ibi vt dixerat i
uenerūt. Post aliq̄t aūt dies satyrus
ep̄s in dn̄o obdoꝛmiuit. ꝛ oīs cler⁹ do-
natū in ep̄m elegit. Cum aūt vt refert
Greg⁹. in dialogo. q̄daȝ die missa cele
brata ppl's cōicaret. ꝛ dyacon⁹ cōicās
xp̄i sanguinē ꝓpinaret. subito pagano
rum īpulsu dyacon⁹ cecidit ꝛ calicē san
ctum fregit. De quo cū ip̄e ꝛ oīs ppl's
ꝑlimū mest⁹ eēt. donat⁹ fragmēta col-
ligēs calicis orōne facta ip̄m in pꝛisti-
nā foꝛmā restaurauit. Vna aūt ꝑticu-
la a diabolo absconsa fuit q̄ in calice p̄
dicto defecit. q̄ tn̄ est ad testimoniū mi
raculi hui⁹. Pagani aūt h̄ viso miracu
lo sunt ꝯuersi ꝛ octoginta baptisma su
sceperūt. Fons q̄dam adeo erat in-
fectus vt q̄cūq; de illo biberet ꝓtinus
moꝛereṫ. Dū igiṫ sctūs donat⁹ suꝑ asi-
num suū illuc iret. vt orōne sua aquaȝ
sanaret. draco terribilis inde erupit. et
pedes asini cauda inuoluēs ꝯ donatū
se ꝓtin⁹ erexit. Quē donat⁹ flagello q̄
dam ꝑcutiens. vel fm qd̄ alibi legiṫ in
os ei⁹ expuēs ꝯtinuo interfecit. oꝛauit
q; ad dn̄m ꝛ om̄e venenū a fonte fuga
uit. Aliū q̄ȝ fontē dū ip̄e cū sociis suis
valde sitiret q̄daȝ vice sua orōne ibidē
ꝓduxit. C Cū filia theodosii im-
ꝑatoꝛis a demone vexareṫ. ꝛ ad sanctū
donatū adducta fuisset. dixit donatus
Exi imunde spūs ꝛ noli ī plasmate dī
habitare. Cui demon. Da mihi trāsi-
tum q̄ exeā aut q̄ vadam. Cui donat⁹
Vn̄ huc venisti. Cui demon. De he-
remo. Et sctūs. Illuc reuertere. Et de
mon. Video signū crucis in te de quo
ignis exit ꝯ me. ꝛ p̄ timoꝛe ignoꝛo q̄ va
daȝ. sȝ da mihi locū exeūdi ꝛ exeo. Cui
donat⁹. Ecce habes transitū redi ad
locū tuū. Et vniuersam domū ꝯcuti-
ens exiuit. Cū q̄dam moꝛtu⁹ efferre
tur aduēit q̄dā cū cyrographo asserēs
deberi sibi ab ipso ducentos solidos.
Vn̄ nullaten⁹ ip̄m sepeliri sinebat. qd̄
cū vxoꝛ eius vidua btō donato cū la-
chrymis indicasset. adiungēs ꝙ hō ille
pecuniā totaliter recepisset. assurgens

ad loculū iuit. ⁊ manu defunctū tāgēs ait. Audi me. Qui rn̄dit. Ego suz. Et sanctꝰ donatꝰ ad eū ait. Surge ⁊ vide qd agas cū hoie isto q te sepeliri nō sinit. Qui residens eū de solutōe debiti corā oibꝫ ꝯuicit ⁊ cyrographū accipiēs manu scidit. Deinde dixit sctō donato. Iube me iterū ꝑ dormire. Et ille. Vade amodo fili qesce. Eo tpe cuz fere annis tribꝫ nō pluisset. ⁊ sterilitas magna essz. infideles ad impatorē theodosiū ꝯueniūt. petentes vt sibi donatū traderet q ꝑ artē magicā hoc fecisset. Ad impatoris igiẜ instantiā donatus egressus dn̄m exorauit. ⁊ pluuiā copiosam dedit siccisq vestibꝫ ceterꝫ pluuia infusis domū rediit. Cuz aūt gothi eo tempe italiā deuastarēt. ⁊ multi a fide xp̄i recederent. Euadratianꝰ prefectus a sancto donato ⁊ hylarino de apostasia rephensus sanctos ipsos cepit compellens eos vt ioui imolarent Quod cū renuerent hylarinū expoliatum tam diu cedi fecit. quousq spiritum exalaret. Donatū vero in carcerē reclusit. ⁊ postmodū eum decollari fecit circa annū dn̄i. ccclxxx.

Legenda. cxi. A

De sancto Cyriaco.

Ciriacus a marcello papa dyaconus ordinatus cōphensus ⁊ ad Maximianū deductꝰ iussus est cū socijs suis vt terram foderet ⁊ ad locum scz termas q ibidem ꝯstruebaẜ suis eam humeris deportaret. Ubi erat sctūs Saturninus senex. quē cyriacus ⁊ sisinnius ad portandū iuuabant. Tandē in carcerē reclusum p̄fectus iussit sisinniū p̄sentari. Et cū eum apronianꝰ educeret subito vox cū luce de celo veniens dixit. Venite bn̄dicti patrꝫ mei ⁊c̄. Et tunc apronianꝰ credidit ⁊ baptizari se fecit ⁊ ad p̄fectum cōfitens xp̄m venit Cui p̄fectus. Nunqd tu xp̄ianꝰ factus es. Qui rn̄dit. Ve mihi q2 ꝑdidi dies meos. Rn̄dit p̄fectus. Vere mō ꝑdes dies tuos. Et misit eū decollari. Saturninꝰ ꝟo ⁊ sisinniꝰ cū sacrificare nollent. diuersis supplicijs affecti tandē decollati sunt. Filia aūt dyocleciani noīe arthemia cū demonio vexareẜ. clamabat in ea demon dicēs. Nō exeam nisi cyriacus dyaconus veniat. Vn̄ ad eā adductus cyriacus cuz demoni imparet rn̄dit. Si vis vt exeā da mihi vas aliquod in qd intrem. Rn̄ditq cyriacus Ecce corpus meū si potes ingredere. Cui demon. In vas tuū intrare non possum. q2 vndiq est signatū ⁊ clausū Sed si eijcis me. scito ꝙ in babyloniā faciā te venire. Et cū coactus exisset. arthemia clamauit dicēs. ꝙ deū quē cyriacus p̄dicat videret. Cū igiẜ illam cyriacus baptizasset. ⁊ ex grā dyocleciani ⁊ serene vxoris eiꝰ in domo quā dederant ei securꝰ viueret venit nūcius a rege ꝑsarū ad dyoclecianuz. rogans vt ad se cyriacꝰ mittereẜ. q2 filia sua a demone vexareẜ. Ad p̄ces igiẜ dyocleciani cyriacus cū largo ⁊ smaragdo naui impositis necessarijs in babyloniā letus iuit. Cūq ad puellā ꝑuenisset demon ꝑ os eiꝰ clamauit dicēs. Fatigatꝰ es cyriace. Cui cyriacꝰ rn̄dit. Nō sum fatigatꝰ. sz vbiq dei auxilio gubernatus. Ait demon. Tn̄ ego ad qd volui te ꝑduxi. Tūc cyriacus dixit demoni. Imperet tibi ihs vt exeas. Et statiz exiens demō dixit. O nomē terribile qd me coartat exire. Et sic sanatā puellā cū p̄re ⁊ m̄re ⁊ m̄ltꝫ alijs baptizauit Et cū m̄lta sibi munera offerrenẜ recipere noluit. sz q̄draginta q̄nq diebꝫ in pane ⁊ aq̄ ieiunās tandē romā rediit. Post duos aūt mēses dyoclecianꝰ defunctꝰ ē. Cui maximianꝰ succedēs iratus de sorore sua arthemia cyriacū cōp̄hendit ⁊ nudū ⁊ cathenis ligatū an̄ currū suū trahi iussit Iste maximianꝰ ꝓ tanto pōt dici filius dyocleciani ꝙ sibi successit ⁊ eius filiā habuit i vxorez que valeriana nuncupata est. Deinde iussit carpasio vicario vt ip̄m cū socijs sacrificare cōpelleret. aut diuersis sup-

plicijs occideret. Et cū ipe picē sup ca
put eiꝰ liq̄sset. ⁊ in eculeo suspēdisset fe
cit Cyriacū cū oībꝫ socijs suis decolla
ri. Carpasiꝰ aūt cū domū scti cyriaci i-
petrasset. ⁊ ad derisionē xp̄ianoꝝ i lo-
co vbi Cyriacꝰ baptizabat se lauaret.
epulasq̄ʒ cū decēnouē socijs celebraret
subito oēs mortui sunt. Et extūc clau
so balneo gētiles xp̄ianos timere ⁊ ve
nerari ceperūt. Le.cxij. A

De sancto Laurētio.

L Aurentius dicit̄ qua
si laureā tenēs. Que ē coro-
na de lauro facta. qꝛ oliʒ de
hm̄ōi ramis victores coronabāt̄. Hec
aūt arbor ē victorie ostēsiua. ꝯtinua vi
riditate amena. odore grata. ⁊ effica-
cia ꝟtuosa. Btūs igit̄ laurētiꝰ d̄r a lau
ro qꝛ victoriā obtinuit in sui passione
vn̄ ⁊ ꝯfusus Deciꝰ dixit. puto qꝛ iaʒ vi
cti sumꝰ. viriditateʒ habuit in cordis
mūdicia ⁊ puritate. Vn̄ ⁊ dixit. Mea
nox obscurū nō hʒ ⁊c̄. Odorē habuit
ꝑ memorie ꝑpetuitatē. Vn̄ dispsit de-
dit paupibꝫ. ⁊ iō iusticia eiꝰ manet i se-
culū seculi. Btūs maximꝰ. Quō nō i
eternū huiꝰ manebit iusticia quā ⁊ scō
impleuit ope. ⁊ g̃liosissimo martyrio
ꝯsecrauit. Efficaciā habuit ꝑ ꝟtuosaʒ
p̄dicationē ꝑ quā lucillū hypolitū ⁊ ro
manū ꝯuertit. Hm̄ōi āt arborꝭ effica
cia est. qꝛ calculū frangit. surditati sub
uenit. fulmē nō metuit. Sic laurētius
frāgit cor duꝝ. spūalē reddit auditū. ꝓ
tegit a fulmīe sentētie reprobū. B

L Aurētius martyr ⁊ leuita. ge-
nere hyspanꝰ a btō sixto romaʒ
deductꝰ ē. Nā sic dicit mag̃r io
hānes beleth. cū idē btūs Sixtꝰ in hy
spaniā ꝓuectꝰ eēt. duos iuuenes ibidē
repiens. s. laurētiū ⁊ vincētiū eiꝰ cogna
tū. moꝝ honestate cōpositos. ⁊ in omī
actōe p̄claros. ipos secum romā addu
xit. q̄ꝝ alter. s. laurentiꝰ secū rome man
sit. vincētiꝰ ꝟo in hyspaniā redijt. ⁊ ibi
g̃lioso martyrio vitā finiuit. Huic aūt
opinioni mag̃rī iohānis beleth repu-
gnat tp̄s martyrij vtriusq̄ʒ. Nā laurē-
tius sub Decio. vincentiꝰ aūt in iuue-
nili etate sub Diocleciano ⁊ daciano
passus ē. Sʒ inter deciū ⁊ dioclecianū
fluxerūt anni circiter q̄draginta. ⁊ im-
ꝑatores septē medij fuerūt. vt tūc btūs
vincētius nō potuit iuuenis extitisse.
Btūs aūt sixtus laurentiū suū archi-
dyaconū ordinauit. Eodē tꝑe Philip
pus imꝑator ⁊ filiꝰ suꝰ noīe philippꝰ fi
dē xp̄i receꝑant. ⁊ xp̄iani effecti eccl̄iaʒ
sublimare plurimū nitebant̄. Iste phi
lippus p̄mꝰ imꝑator fuit q̇ fideʒ xp̄i re
cepit quē Origenes vt d̄r ad fideʒ xp̄i
ꝯuertit. licʒ alibi legat̄ ꝙ btūs pontiꝰ
eū ꝯuertit. Regnauit aūt anno millesi
mo ab vrbe cōdita. vt millesimꝰ annꝰ
rome xp̄o potiꝰ q̄ʒ idolis dedicaretur.
Qui q̇deʒ annꝰ millesimꝰ fuit a roma-
nis cū ingenti ludoꝝ ⁊ spectaculoꝝ ap
paratu celebratꝰ. Erat āt philippo i-
ꝑatori miles q̇daʒ noīe deciꝰ in armis
bellicꝭ plurimū strenuꝰ ⁊ famosus Cū
aūt ijsdem tꝑibꝫ gallia rebellaret illuc
imꝑator Deciū misit. vt rebellātē gal-
liā romano iꝑio subiugaret. Missus
decius ꝓspere cūcta gessit. ⁊ ad libituʒ
potitꝰ victoria romā redijt. Audiēs i-
ꝑator eiꝰ aduētū eū altiꝰ honorificare
voluit. ⁊ eidē a roma vsq̄ʒ ad veronaʒ
obuiꝰ iuit. Sʒ qꝛ maloꝝ mētes q̊ ma-
gis se honorari sentiūt. eo ampliꝰ ꝑ su-
ꝑbiā intumescūt. deciꝰ in suꝑbiā elatꝰ
imꝑiuʒ cepit ambire. ⁊ d̄ morte sui do
mini ꝑtractare. Cū g̊ imꝑator in stra-
tu suo sub papilione q̇esceret. deciꝰ pa-
pilionē latenter introiuit. ⁊ dormientē
dn̄m iugulauit. Exercitū aūt q̇ cū iꝑa
tore venerat ad se p̄ce ⁊ p̄cio muneribꝫ
⁊ ꝓmissis attraxit ⁊ ad vrbē regiā gra
du ꝯcito ꝓꝑauit. Audiēs h̄ philippꝰ
minor vehemēter extimuit. ⁊ totū the
sauꝝ patris ⁊ suū vt ait Sycardꝰ i cro
nica sua btō sixto ⁊ sctō laurētio cōmē-
dauit. vt si ipm a Decio interfici ꝯtin
geret thesauꝝ ipm eccl̄ijs ⁊ paupibus
erogaret. Nec te moueat ꝙ thesauri q̊s
btūs laurētiꝰ dispēsauit nō dicunt̄ the

sauri impatoris sꝫ eccl'ie q꜡ potuit esse
ꝙ cū ipis thesaurꝫ philippi impatoris
aliquē etiaꝫ thesauꝝ eccl'ie dispēsauit.
Uel forte iō dicunt thesauri eccl'ie. q꜡
philippus eos reliqrat eccl'ie paupibꝫ
dispēsandos. Licet habeat dubitatōꝫ
vehemētē vtrū sixtus tūc tpis fuerit. si
cut infra dicet. Postea philippꝰ aufu-
git. ⁊ se a facie Decij occultauit. Sena
tus igit obuiaꝫ decio ꝓcessit. ⁊ ipm in
impiuꝫ ꝯfirmauit. Ne vo ꝓditorie sed
zelo idolatrie dn̄m suū occidisse videre
tur xp̄ianos cepit crudelissime ꝑseq̄ p̄-
cipiēs illos sine vlla miscd̄ia trucidari.
In hac ꝑsecutōe multa milia martyꝝ
corruerūt. Inter q̄s etiā philippus iu
nior martyrio est coronatꝰ. Post h̄ de-
cius de thesauro dn̄i sui inq̄sitionē fa-
ciēs oblatus ē ei btūs sixtꝰ tāq̄ q̄ xp̄m
coleret ⁊ impatorꝫ thesauros haberet
Tūc decius iussit euꝫ in carcerē recipi
vt ꝑ illata tormēta xp̄m negaret. ⁊ the
sauros ꝓderet. Btūs autē laurētiꝰ ipꝫ
sequēs. post eū clamabat. Quo ꝓgre-
deris sine filio pater. q̄ sacerdos scte si-
ne dyacono ꝓperas. Tu nūq̄ sine mi-
nistro sacrificiū offerre ꝯsueueras. q̄d
ḡ in me displicuit p̄nitati tue. nunq̄d
degenerē me ꝓbasti. Expire certe vtrū
idoneū mistrū elegerꝫ cui cōmisisti dn̄i
ci sanguis dispēsationē Cui btūs sixtꝰ
dixit. Nō ego te desero fili neq̄ dereli-
quo. sed maiora tibi debent ꝓ fide xp̄i
certamia Nos q̄si senes leuioris pugne
cursum recipimꝰ. Te aūt q̄si iuuenem
manet de tyrāno gl'iosior triūphꝰ. Pꝰ
triduū me seq̄ris sacerdotē leuita. De-
ditq̄ ei oēs thesauros p̄cipiēs vt eccle
sijs ⁊ paupibꝫ erogaret. Btūs igit lau
rentiꝰ xp̄ianos die ac nocte diligēter q̄-
siuit ⁊ vnicuiq̄ ꝓut opus fuerat mini
strauit. Uenitq̄ ad domū cuiusdā vi-
dueq̄ multos xp̄ianos i domo sua ab
scōderat quā lōgus dolor capitis deti
nebat. Sctūs aūt laurētiꝰ ꝑ impositio
nē manꝰ eā a dolore capitis liberauit.
⁊ paupeꝝ pedes lauās oibꝫ elemosynā
dedit. Eadē nocte in domo cuiusdam
xp̄iani veniēs q̄ndā cecū ibidē reppit
⁊ facto signo crucis eū illuminauit.
C Cū aūt btūs sixtꝰ decio nollet cō
sentire nec idolis imolare ipm ad de-
collandū duci p̄cepit. Accurrēs auteꝫ
btūs laurētiꝰ post ipm clamauit. Noli
me derelinq̄re pr̄ sancte. q꜡ thesauros
tuos iā expēdi q̄s tradidisti mihi. Tūc
milites audiētes thesauros laurētiuꝫ
tenuerūt ⁊ parthemio tribuno tradi-
derūt. Ipe aūt eū decio p̄ntauit. Cui
decius cesar ait. Ubi sunt thesauri ec
clesie q̄s apud te coḡuimꝰ eē recōditos
Qui cū sibi nō rn̄deret tradidit Uale
riano p̄fecto. vt aut thesauros ꝓdat et
⁊ idolis sacrificet. aut diuersis eū inte-
rire faciat supplicijs ⁊ tormētis. Uale
rianꝰ aūt cuidā p̄fecto noie hypolito i
custodiā eū tradidit. Quē ille cū m'ltis
alijs in carcere reclusit. Erat aūt in cu
stodia ibi q̄dam gētilis noie lucillꝰ. q̄
plorando lumē oculoꝝ amiserat. Cui
cū laurētiꝰ lumē se restaurare ꝓmitte-
ret si in xp̄m crederet ⁊ baptisma susci
peret. ille se instātius baptizari postu-
lauit. Accipiēs ḡ aquā laurētiꝰ dixit ei
Oia in ꝯfessione lauant. Cūq̄ ipꝫ de
articulis fidei diligēter interrogasset ⁊
ille oia se credere ꝯfessus fuisset. aquaꝫ
sup caput eiꝰ effudit ⁊ ipm in xp̄i noie
baptizauit. Quapropt m'lti ad eū ceci
veniebāt. ⁊ ab eo illuminati redibant.
Hoc vidēs hypolitꝰ dixit ei. On̄de mi
hi thesauros. Cui laurētiꝰ. O hypoli-
te si in dn̄m ih̄m xp̄m credideris ⁊ the
sauros tibi on̄do ⁊ vitā eternā ꝓmitto
Cui hypolitꝰ. Si dictꝫ facta cōpenses
faciā qd̄ hortaris. Eadē hora hypoli-
tus credidit. ⁊ sacrū baptisma cum fa-
milia sua suscepit. Baptizatꝰ aūt ait.
Uidi aīas innocentiū letas gaudere.
Post h̄ mādauit valerianꝰ ad hypoli-
tū vt laurentiū p̄ntaret. Cui laurētius
ait. Ambulemꝰ ambo ꝑiter. q꜡ mihi ⁊
tibi gl'ia p̄parat Ad tribunal ḡ ambo
veniūt. ⁊ fit iteꝝ inq̄sitio de thesauro.
Laurētiꝰ aūt triduo inducias petijt. q̄s
valerianꝰ eidē sub hypoliti custodia cō

cessit. In h triduo laurentius paupes
claudos ⁊ cecos collegit. ⁊ eos in pala
tio salustiano corã decio pñtauit dicẽs
Ecce isti sũt thesauri eterni q̃ nũq̃ mi-
nuunť sꝫ crescũt q̃ in singulꝭ dispgunť ⁊
in oĩbꝫ inueniunť. Hoꝝ em̃ man⁹ the-
sauros in celũ deportauerũt. Ualeria-
nus pñte decio dixit. Quid variaris ꝑ
mlťa. Iã nũc sacrifica. ⁊ magicã artez
depone. Cui laurẽti⁹. Quis dꝫ adora
ri. q̃ fact⁹ ẽ an q̃ fec. Irat⁹ decius iussit
eũ scorpionibꝫ cedi. ⁊ oẽ gen⁹ tormẽto-
rũ añ ipm̃ deferri. Quẽ cuz sacrificare
iuberet vt hec tormẽta euaderet. rñdit
Infelix has epulas sꝑ optaui. Cui de
cius. Si epule ista sunt. tibi silẽs pãde
ꝓphanos vt tecũ ꝑiter epulẽť. Cui lau
rẽtius. Iã celis nõia sua dederũt. ⁊ eo
rũ aspectibꝫ nõ es dign⁹. Tũc iubente
decio nud⁹ fustibꝫ cediť ⁊ ardẽtes lami
ne ad latera apponũť. Dixitq̃ laurẽti
us. Dñe iesu xp̃e de⁹ de dõ miserere mei
serui tui. Quia accusat⁹ nõ negaui no-
mẽ sctm̃ tuũ. interrogat⁹ te dñm ꝯfessus
sum. Dixit ei deci⁹. Scio qꝛ ꝑ artẽ ma
gicã tormẽta deludis. me tñ diu delu-
dere nõ valebis. Testor deos deasq̃.
qꝛ nisi sacrificauerꝭ diuersis suppliciȷs
punierꝭ. Tũc iussit eũ plũbatꝭ diutissi
me cedi. Laurẽti⁹ ãt orauit dicẽs. Dñe
ihũ xp̃e accipe spm̃ meũ. Tũc audiẽte
decio vox de celo insonuit. Adhuc tibi
mlťa certamia debẽť. Tũc deci⁹ furo-
re replet⁹ dixit. Uiri romani audistis
demõẽs istũ sacrilegũ cõsolãtes. q̃ nec
deos colit nec tormẽta metuit nec ira-
tos ꝑncipes expauescit. Iussitq̃ eum
iteꝝ scorpionibꝫ cedi. Subridẽs autez
laurẽti⁹ gr̃as egit. ⁊ ꝓ astãtibꝫ exorauit
Eadẽ hora miles q̃dã nõie romã⁹ cre
didit ⁊ btõ laurẽtio dixit Uideo añ te
iuuenẽ pulcherrimũ stãtẽ ⁊ mẽbra tua
cũ lintheo extergẽtẽ. Adiuro ꝗ te ꝑ de
um ne me derelinq̃s sꝫ festina me ba-
ptizare. Dixitq̃ deci⁹ valeriano Puto
qꝛ iã ꝑ artẽ magicã victi sum⁹. Iussit
ꝗ eũ de catasta solui ⁊ i custodia hypo-
liti recludi. Roman⁹ aũt afferẽs vrceũ
cũ aq̃ ad pedes laurẽtȷ ꝓcidit ⁊ sacruz
ab eo baptisma suscepit. Qð vbi deci-
us cõperit. romanũ fustibꝫ cedi iussit.
Qui cũ libere se xp̃ianũ ꝓfiteret iussu
decȷ decollat⁹ ẽ. Eadẽ nocte laurẽtius
ad deciũ adduciť. Cũ aũt hypolit⁹ fle-
ret ⁊ se xp̃ianuz eẽ vellet clamare. dixit
ad eũ laurẽti⁹. In interiori hoĩe magꝭ
xp̃m abscõde. ⁊ dũ clamauero audi et
veni. Oĩa igiť tormẽtoꝝ genera afferũť
Dixit ꝗ deci⁹ laurẽtio. Aut dȷs sacrifi
cabis. aut nox ista in te cũ suppliciȷs ex
pendeť. Cui laurẽti⁹. Mea nox obscu
rũ nõ hꝫ sꝫ oĩa in luce clarescũt. Dixit-
q̃ deci⁹. Afferať lect⁹ ferre⁹ vt requiescat
in eo ꝯtumax laurẽti⁹. Ministri ꝗ euz
exuerũt ⁊ sup crate ferreã extẽderũt et
prunis suppositꝭ eũ cũ furcꝭ ferreis cõ
presserũt. Dixitq̃ laurenti⁹ valeriano.
Disce miser. qꝛ carbones tui sunt mi-
hi refrigeriũ. tibi aũt eternũ suppliciũ
ꝑstant. Quia ipe dñs nouit q̃ accusa-
tus nõ negaui eũ. interrogat⁹ xp̃m ꝯfes-
sus suz. assat⁹ gr̃as ago. Dixitq̃ hyla-
ri vultu ad deciũ. Ecce miser assasti v-
nã ꝑtez, gira ad aliã ⁊ mãduca. Et gra
tias agẽs dixit. Gr̃as tibi ago dñe. qꝛ
ianuas tuas ingredi merui. ⁊ sic spiri-
tũ emisit. Cõfusus deci⁹ cũ valeriano
abȷt in palatiũ tyberȷ relicto corꝑe su
per ignẽ. Qð hypolit⁹ mane rapuit et
cũ iustino ꝑsbytero i agro verano con
ditũ aromatibꝫ sepeliuit. Xp̃iani igr̃ ie
iunãtes triduo vigilias celebrarũt. mu
git⁹ dãtes. ⁊ lachrymas effundẽtes.

D Utrũ aũt h veꝝ sit q̃ laurẽti⁹ sub
isto decio iꝑatore martyriũ sit passus
a mlťꝭ dubitať. cũ in cronicꝭ sixt⁹ longe
fuisse p⁹ deciũ legať. Eutropi⁹ aũt h as
serit dicẽs. Deci⁹ ꝑsecutionẽ i xp̃ianos
mouẽs inter ceteros btissimũ leuitã ⁊
martyrẽ laurẽtiũ extinxit. In q̃dã aũt
cronica satꝭ autẽtica dꝛ q̃ nõ sub decio
impatore q̃ philippo successit. sꝫ sub q̃-
dã decio minore q̃ cesar nõ impator ex
titit. martyriũ passus fuit. Nã inť deci
um iꝑatorẽ ⁊ hunc deciũ minorẽ sub q̃
laurẽti⁹ dꝛ passus plurimi iꝑatores et

summi pōtifices intermedij extiterūt.
Etem̄ vt ibidē dꝛ cū decio īꝑatori gal-
lus ⁊ volusianꝰ eiꝰ filiꝰ in imꝑio succes-
sissent. ⁊ valerianꝰ cū galieno pꝰ eosdez
imꝑiuz tenuissent. dicti valerianꝰ ⁊ ga
lienꝰ minorē deciū cesarē nō tn̄ īꝑatorē
fecerūt. Nā antiqtꝰ q̄nq3 aliq̄ ab imꝑa
toribꝫ fiebāt cesares. nō tn̄ augusti vel
imꝑatores. sic legit̄ in cronicꝪ ꝙ dyocle
cianꝰ maximianū cesarē fec̄. postmodū
ex cesare augustū creauit. Tꝑe aūt ho-
rū imꝑatoꝝ. s. valeriani ⁊ galieni sixtꝰ
romanā sedē tenebat. Hic igit̄ deciꝰ ce
sar appellatꝰ nō īꝑator effectꝰ btm̄ lau
rētiū martyrē fec̄. Vn̄ nusq̄3 in legēda
bti laurētij vocat̄ deciꝰ imꝑator. s3 tm̄
deciꝰ cesar. Deciꝰ em̄ imꝑator duobus
tm̄ annis reḡuit ⁊ btm̄ fabianū papā
martyrē fec̄. Fabiano successit corneliꝰ
q̄ sub volusiano ⁊ gallo passus ē. Cor-
nelio successit luciꝰ. Lucio stephanꝰ q̄
sub valeriano ⁊ galieno q̄ annis. xv. i-
ꝑauerūt passus ē. Stephano successit
sixtꝰ. Hec ī cronica illa legūt̄. Oēs cro
nice tā Eusebij q̄3 bede ⁊ isidori in hoc
ꝯcordāt ꝙ sixtꝰ papa nō fuit tꝑe decij
imꝑatoris s3 galieni. Legit̄ tn̄ ī alia q̄-
dā cronica ꝙ ꝑdictꝰ galienꝰ fuit bino-
miꝰ. dictꝰ ē em̄ galienꝰ ⁊ deciꝰ. ⁊ sub il-
lo passi sunt sixtꝰ ⁊ laurētiꝰ. circa annū
dn̄i. cclvij. Godofridꝰ q̄3 in li. suo q̄ dꝛ
pantheon idē asserit ꝙ. s. galienꝰ voca-
tus ē alio noīe deciꝰ. ⁊ ꝙ sub eo passi s̄t
sixtus ⁊ laurētiꝰ. Et si hec ṽa sunt tūc
positio Johis beleth ṽa posset esse.

Refert grego. in li. dialogoꝝ ꝙ ī sabi
na q̄dā scīmonial̄ fuit. q̄ carnis q̄dez
ꝯtinētiā habuit. s3 lingue ꝓcacitatē n̄
declinauit. Hec cū in eccl̄ia scti lauren
tij fuiss3 sepulta an̄ altare martyrꝪ. a de
monibꝫ secata ꝑs illesa ꝑmanet. altera
cōcremat̄. ita vt mane visibilr̄ adustio
appareret. Grego. q̄3 thuronē̄ ait. ꝙ
dū q̄dā sacerdos q̄ndā eccl̄iaz scti lau-
rētij repararet. ⁊ trabs q̄dā nimiū bre
uis eēt. rogauit btm̄ laurētiū vt q̄ pau
peres fouerat sue inopie subueniret.
Que subito sic excreuit. vt ꝑs nō modi
ca abūdaret. quā ꝑtez sacerdos minu-
tatim incidit. ⁊ ml̄tas inde infirmita-
tes sanabat. Idē testat̄ btūs fortuna-
tus. Factuz est aūt h̄ apud brioras ca-
strū italie. ꝙ q̄dam dū dolore dentium
ꝑmeret̄. de illo ligno tangit̄ et ꝓtinus
dolor fugat̄. Quidā insuꝑ ꝑ̄sbyter
noīe sanctulꝰ vt refert Gregoriꝰ in dya
logo scti laurētij eccl̄iam a lōgobardis
incensam reꝑare volens artifices mul
tos cōduxit. quadā aūt die du3 q̄d eis
apponeret nō haberet ꝑ̄missa orōne in
clibanū respexit. ⁊ ibidē candidissimū
panē inuenit. S3 cū vix ad vniꝰ pran-
dij esum tribꝫ ꝑsonis sufficere videret̄.
laurētius artifices suos nolēs deficere
sic ꝑ̄dictum panē multiplicari fecit ꝙ ī
alimētū decē dieꝝ oꝑarijs cunctis suf-
fecit. In ecclesia sancti laurētij apud
mediolanū. vt refert Vincētius in sua
cronica. calix quida3 chrystallinꝰ mire
pulchritudinis habebat̄. qui cum in
quadā solennitate ad altare a dyaco-
no portaret̄. elapsus e manibꝫ in terrā
cecidit. ⁊ statim cōminutꝰ fuit. At dya
conus merens fragmēta collegit. ⁊ su-
per altare ponens beatū laurentiū exo
rauit. ⁊ fractum calicē integrū ⁊ solida
tum recepit. E Legit̄ quoq3 in li-
bro de miraculis beate virginis ꝙ qui
dam iudex Stephanꝰ noīe rome erat.
qui munera libēter accipiēs multoru3
iudicia ꝑuertebat. Hic tres domos ec
clesie sancti laurētij ⁊ vnū hortū sancte
Agnetis violēter abstulit. ⁊ ablata in
iuste possedit. Accidit aūt vt moreret̄
⁊ ante dei iudiciū duceret̄. Quez san-
ctus laurētius cernens ad eū cū nimia
indignatiōe accessit. ⁊ tribꝫ vicibꝫ bra-
chium eius durissime strixit. et dolore
nimio cruciauit. Sancta vero agnes
cū ceteris virginibꝫ eū videre noluit s3
faciē suā ab eo auertit. Tunc iudex su-
per eū sentētiā ferēs dixit. Quoniā ali
ena subtraxit. ⁊ munera accipiēs veri-
tatē vēdidit. in loco iude ꝓditoris tra-
dat̄. Sanctus aūt ꝓiectus quē idem
stephanꝰ ī vita sua valde dilexerat. ad

btm̄ laurentiū ꝛ ad btām agnetē acce//
dēs ꝑ eo veniā ꝓcabaꝛ. Illis ꝓo ꝛ btā
ꝟgine ꝑ eo oꝛātibꝫ ꝯcessuꝫ est vt eiꝰ aīa
ad corpꝰ rediret. ꝛ ibidē triginta diebꝫ
pniam ageret. Accepit insuꝑ a btā vir
gine in mādatis. vt psalmū Bti ima
culati. singulis diebus vite sue diceret.
Cūq̄ ad corpꝰ redisset. brachiū eiꝰ ita
erat liuidū ꝛ adustū ac si h̄ in corꝑe pas
sus esset. Qđ signū in eo extitit q̊ad vi
xit. Male igiꝛ ablata restituēs. ꝛ peni
tentiā agēs die. xxx. migrauit ad dn̄m.

Legiꝛ in vita scti Henrici impatoꝝ
q̄ dū ipe ꝛ kunegūdis vxoꝛ eiꝰ ꝟgines
insil' ꝑmanerēt. diabolo instigāte de q̊
dam milite vxoꝛē suspectā hn̄s ipaꝫ su
per candētes vomeres q̇ndecim pedū
nudis pedibꝫ incedere fec̄. Qua ascēdē
te dixit. Sicut me ab henrico ꝛ oībus
intactā nouisti. ita adiuua me xp̄e. Hē
ricus ꝓo verecūdia ductꝰ eā in maxillā
ꝑcussit. Cui vox dixit. Uirgo Maria
te ꝟginē liberauit. totā igiꝛ candenteꝫ
massam illesa ꝑcurrit. Cū g̊ cesar obijs
set m̄ltitudo maxia demonū an̄ cellaꝫ
cuiusdā heremite transibat. Qui apta
fenestra interrogauit vltimū q̇ nā essent
Et ille. Legio dmonū sumꝰ. q̇ ad moꝛ
tē cesarꝫ ꝓperamꝰ. si forte aliq̇d ꝓpꝛiū i
eo reꝑire possimꝰ. Adiuraꝛ igiꝛ vt ad
se redeat. Qui rediēs dixit. Nihil ꝑfe//
cimꝰ. qꝛ dū falsa vxoꝛis suspitio ꝛ alia
mala. at etiā bona i statera fuissent po
sita. adustꝰ ille laurētius ollā aureā im
mēsi ponderꝫ attulit. Et dū suꝑasse vi
debamur. illa iacrata pars alia statere
plurimū pōderauit. Tunc ego iratus
vnā aurē olle ꝓrupi. Ollā calicē voca//
bat quē dictꝰ cesar in honoꝛe scti laurē
tij eccl'ie aystetēsi fieri fecerat. quē i spe//
ciali deuotōe habuerat. Cui ꝓpter ma
gnitudinē due aures inerant. Reꝑtū//
q̄ ē tūc ꝛ ipatoꝛē obijsse ꝛ vnā aurē ca
licꝫ fractā fuisse. Refert gregꝰ. i regi
stro q̄ dū ꝓdecessoꝛ suꝰ q̇dā ad corpꝰ sci
laurentij cuꝑet melioꝛare. ꝛ vbi nā coꝛ
pus esset nesciret. subito corpꝰ eiꝰ igno
ranter apiꝛ. oēsq̄ q̇ aderāt tā monachi
q̄ māsionarij q̇ corpꝰ eiꝰ viderāt infra
decē dies moꝛtui sunt. ꝑ Notādū
q̄ passio laurētij inter ceteras sanctoꝝ
martyꝝ passiones excellētissima videꝛ
esse i q̇ttuoꝛ sic ex dictꝫ scti maximi epi
ꝛ bti Augustini colligiꝛ. Primo i pas//
sionis acerbitate. Scđo in effectu siue
vtilitate. Tercio in ꝯstātia siue fortitu
dine. Quarto in mirabili pugnaꝛ mō
victoꝛie. Primo igiꝛ excellētissima fuit
in pene acerbitate. De cuiꝰ pene acerbi
tate sic dic̄ btūs maximꝰ ep̄s vel ſm q̊s
dam li. Amb. Nō em̄ frēs btūs laurē
tius breui vel simplici passiōe patitur.
Nā q̇ gladio ꝑcutiꝛ sel' moꝛiꝛ. q̇ in flā//
maꝝ camio mergiꝛ vno ipetu liberaꝛ.
Hic aūt longa ꝛ m̄ltiplici pena crucia
tur vt moꝛs ei nō desit ad suppliciū et
desit ad finē. Legimꝰ btōs pueros i pe
naꝝ suaꝝ deambulasse flāmis ꝛ igne//
os globos pedibꝫ ꝯculcasse. Un̄ ꝛ bea
tus laurētiꝰ nō minoꝛi gl'ia ꝓferendꝰ ē.
Siq̇dem illi in penaꝝ flāmis ambu//
labāt. h̄ in ipo supplicij sui igne discu//
buit. Illi vestigijs pedū ꝯculcauerūt
incēdia. iste lateꝝ suoꝝ diffusiōe restrin
xit. Isti stātes in pena eleuatis mani//
bus oꝛabāt ad dn̄m. Iste ꝓstratus in
sua pena toto corꝑe dn̄m deꝓcabatur.

Et notādū q̄ btūs laurētiꝰ post be//
atū stephanū inꝛ ceteros martyres ꝓ//
matū tenere dꝛ. nō qꝛ maioꝛē penā su//
stinuerit q̄ ceteri martyres. cū m̄lti tā
tā penā. ꝛ aliq̇ etiaꝫ maioꝛē sustinuisse
legaꝛ. sꝫ h̄ dꝛ ꝓpter sex causas insil' oc//
currētes. Primo ꝓpꝛ passionis locū. qꝛ
rome que est caput mūdi ꝛ vbi ē sedes
ap'lica passus ē. Scđo ꝓpter ꝓdicatōis
officiū. qꝛ officiū ꝓdicatōis diligēter i//
pleuit. Tercio ꝓpter laudabilē distri//
butionē thesauroꝝ q̊s oēs paupibꝫ sa
piēter distribuit. Has tres rōnes po//
nit magister Guilhelmꝰ altisiodoꝛēsis
Quarto ꝓpꝛ autēticatū ꝛ approbatuꝫ
eiꝰ martyrium qꝛ ꝛ si de aliq̇bꝫ maioꝛa
toꝛmēta legāꝛ. tn̄ h̄ autēticū n̄ hꝫ ꝛ all//
q̄n in dubiū vꝛiꝛ. Hꝰ aūt passio i eccle
sia valde ē solēnis ꝛ approbata. Un̄ ꝛ

multi scti in suis ꝑmonibꝫ eiꝰ passionez
approbāt ⁊ ꝯfirmāt. Quito ꝓpť digni
tatis gradū qꝛ fuit archidyaconꝰ sedis
aplice. Pꝰ quē vt aiunt i romana sede
archidyaconꝰ nō surrexit. Sexto ꝓpter
seuiciā tormētoꝝ. qꝛ grauissima suppli-
cia ꝑtulit. vtpote q̄ sup cratē ferreā as-
satꝰ fuit. Vn̄ d̄ eo dic̄ btūs Augꝰ. La
ceratos artꝰ ⁊ mlťa ꝟbeꝝ sectōe ꝯcisos
subiecto p̄cepit igne torreri. vt ꝑ cratez
ferreā q̄ iā de feruore ꝯtinuo vim in se
hr̄et vrendi ꝯuersoꝝ alterna mutatio
ne mēbroꝝ fieret cruciatꝰ vehemētior ⁊
pena ꝓductior ¶ Scd̄o fuit excel
lētissima i effectu siue vtilitate. Ip̄a ei
pene acerbitas ſm Augꝰ. ⁊ maximuz
fecit eū glificatōe sublimē. opinione et
fama celebrē. deuotōe laudabilē. ⁊ imi
tatōe insignē. Primo igiť glificatōe
sublimē. Vn̄ Augꝰ. dic̄. Seuisti ꝑse-
cutor in martyrē. ꝯseuisti ⁊ auxisti pal-
mā dū aggeras penā. Itē maximꝰ vel
ſm q̊sdā li. Amb. Quāuis i fauillam
mēbra soluanť. fidei tn̄ fortitudo n̄ sol
uiť. Corpis detrimētū sustinet sꝫ lucꝝ
salutꝭ acq̊rit. Itē Augꝰ. Vere beatuz
corpꝰ qd̄ nō a fide xp̄i tormētū imuta-
uit. sꝫ ad requiē scrā religio coronauit.
Scd̄o opiniōe ⁊ fama celebrē. Ma
ximꝰ vel ſm q̊sdā li. Amb. Btm̄ mar-
tyrē laurentiū grano sinapis possumꝰ
cōꝑare. qꝛ diuerꝭ attritꝰ passiōibꝫ ꝑ to
tū orbē grā sui meruit fragrare myste-
rij. Qui antea ꝯstitutꝰ in corpe hūilis
ignotꝰ ⁊ vilis postea q̄ꝫ vexatꝰ laceratꝰ
exustꝰ fuit. vniuerꝭ ꝑ totū mūdū eccle-
sijs odorē sue nobilitatꝭ infudit. Idez
Sctm̄ est ac deo placitū vt natale scti
laurētij p̄cipua deuotōne veneremur.
cuiꝰ radiātibꝫ flāmis victrix in hūc q̊z
diē toto orbe xp̄i chorusc̄at eccl'ia. Idē
Tāta em̄ glia martyrij p̄clarꝰ extitit i
passiōe sua ꝙ mūdū illumiauerit vni-
uersum. Tercio deuotōe laudabilē
Quare aūt sit laudādꝰ ⁊ cū deuotōe su
scipiēdꝰ ońdit Augꝰ. tribꝫ rōnibꝫ sic di
cēs. Btm̄ viꝝ laurētiū tota debemꝰ de
uotōe suscipe. Primo qꝛ p̄ciosum san-
guinē ꝓpť deū tradidit. Deinde qꝛ ei ꝑ
rogatiuā apud deuz nr̄m nō minimā
ꝯtulit ońdēs q̄lis dꝫ eē xp̄iana fides d̄
cuiꝰ cōsortio existere martyres meruerīt
Tercio ꝙ idē tāte ⁊ tā sctē ꝯuersatiōis
fuit vt coronā martyrij tpe pacꝭ inue-
niret. Quarto fec̄ eū imitatiōe insi-
gnem. Vn̄ Augꝰ. Hec totiꝰ cā passio
nis ꝓpter quā morti addictꝰ ē vir sctūs
vt sui silēs ceteros eē hortareť. In tri-
bus aūt se nob imitabilē exhibet. Pri-
mo i aduersoꝝ forti ꝑpessiōe. Vn̄ Au
gust. Ad erudiendū dei ꝑplm̄ nulloꝝ
est vtilior forma q̄ꝫ martyꝝ. Eloq̄ntia
facilis ad exhortādum fit rō efficax ad
suadēdū. Validiora tn̄ sunt exēpla q̄ꝫ
ꝟba ⁊ plꝰ est ope docere q̄ꝫ voce. In q̊
excellētissimo genere doctrine beatus
martyr laurētiꝰ q̄ꝫ gl'iosa polleat digni
tate etiā ꝑsecutores ipiꝰ sentire potue-
runt q̊ illa mirabilis fortitudo ani nō
solū nō cederet sꝫ etiā alios exēplo sue
tolerātie roboraret. Scd̄o in fidei ma
gnitudine ⁊ feruore. Maximꝰ vl' Am
brosiꝰ. Dū in fide sua ꝑsecutoris flam
mas vicit. ońdit nob ꝑ ignē fidei gehē
ne incēdia supare ⁊ amore xp̄i diē iudi
cij nō timere. Tercio in ardēti deuoti-
one. Idē vel Amb. Illumiauit mun-
dū plane laurētiꝰ eo lumie q̊ ip̄e succen
sus est ⁊ flāmis q̄s ip̄e ꝑtulit oim xp̄ia
noꝝ corda calefecit. De his tribꝫ etiaz
sic dic̄ Maximꝰ ⁊ Amb. ſm q̊sdam li
bros. Bti laurentij exēplo ꝓuocamur
ad martyriū. accēdimur ad fidē. incale
scimꝰ ad deuotōz. ¶ Tercio fuit
excellētissima i ꝯstātia seu fortitudine.
De cuiꝰ cōstātia ⁊ fortitudie sic dic̄ be-
atꝰ Augꝰ. Beatꝰ laurētiꝰ māsit in xp̄o
vsq̄ꝫ ad tēptationē. vsq̄ꝫ ad tyrānicā i-
terrogatōez. vsq̄ꝫ ad acerrimā cōmina
tionē. vsq̄ꝫ ad ꝑemptiōez. In q̄ longa
morte. qꝛ bn̄ mādu cauerat ⁊ bn̄ bibe-
rat tanq̄ꝫ illa esca saginatꝰ ⁊ illo calice
ebriꝰ factꝰ. tormēta nō sensit. nō cessit.
⁊ in regnū successit. Adeo āt fuit ꝯstās
⁊ firmꝰ ꝙ nō solū tormētꝭ nō succubuit
sꝫ etiā ex ip̄is tormētꝭ vt hr̄ ex dictꝭ bti

maximi fact⁹ ē pfectior in timore. feruē-
tior ī amore. ⁊ iocūdior ī ardore. De p̄
mo sic dic̄. Extēdit sup flāmaꝝ ignitos
globos ⁊ sepi⁹ ꝟsat in latera. ſʒ quāto
pl⁹ penaꝝ patit. tāto ampli⁹ xp̄m dn̄m
ptimescit. Quātū ad scd̄m sic ait maxi-
mus vel s̄m q̄sdā lib. Amb. Granū si-
napis cū atterit accēdit. laurēti⁹ cū pa-
tit inflāmat. Idē. Nouo admiratiōis
genere ali⁹ illū torq̄t. ⁊ alij seuiētes tor-
mēta pficiūt. ſʒ deuotiorē laurētiū sal-
uatori supplicia atrociora fecerūt. Quā-
tū ad terciū sic dic̄. Cor ei⁹ tāta fide in
xp̄i magnanimitate ꝯcaluit vt despe-
ctis ꝓprij corpis cruciatib⁹ insanissimo
tortori suo ⁊ triūphans ei⁹ ignib⁹ let⁹
illuderet. ¶ Quarto fuit excellen-
tissima in mirabili pug̃ ⁊ mō victorie.
Btūs nāq₃ laurēti⁹ sic ex ꝟbis maxi-
mi ⁊ Augustini colligit. q̄nq₃ ignes ex-
teriores qdāmō habuit q̄s tn̄ oēs su-
perauit fortit ⁊ extixit. Prim⁹ fuit ignis
gehēne. scd̄s ignis material flāme. ter-
cius carnal ꝯcupie. q̄rtus ardēt̄ aua-
ricie. q̄ntus furētis insanie. De extin-
ctōe p̄mi ignis scʒ gehēne sic dic̄ maxi-
m⁹. Nūq̄d cedere poterat momētanee
corpis vstioni. cui⁹ fides et̄nū gehēne
extiguebat ardorē. Itē. Trāsijt p ignē
momētaneū atq₃ terrenū. ſʒ flāmā ge-
hēne ppetuo exurētis euasit. De ex-
tinctōe scd̄i ignis. s. material flāme sic
ait Maxim⁹ vel Amb. s̄m q̄sdā libros
Corpali laborabat incēdio. ſʒ diuinus
ardor materialē restrinxit ardorē. Itē
Quāuis rex ip̄rob⁹ ligna subijceret. in-
cēdia maiora supponeret tn̄ sctūs lau-
rētius has flāmas fidei calore accēsus
nō sensit. Itē Aug⁹. Supari charitas
xp̄i flāma n̄ potuit. ⁊ segnior fuit ignis
q̄ foris vssit q̄₃ q̄ intus accēdit. De ex-
tinctōe tercij ignis scʒ carnalis ꝯcupie
sic dic̄ maximus. Ecce btūs laurētius
trāsijt p ignē nō q̄ adustus ihorruit ſʒ
illumiatus effulsit. arsit ne arderꝫ. ⁊ ne
vreret vstus ē. De extictōe q̄rti ignis
scʒ auaricie q̄liter euanuit auaricia eo-
rū q̄ thesauros cupiebāt ⁊ frustrata est
sic dic̄ August. Armat gemīa face h̄s
cupidus pecunie. ⁊ ꝟitat̄ inimic⁹. aua-
ricia vt rapiat auꝝ. īpietate vt auferat
xp̄m. Nihil obtines nihil ꝓficis hūa-
na crudelitas. Subtrahit tormēt̄ tu-
is materia mortal. ⁊ laurētio in celum
abeūte tu deficis flāmis tuis. De ex-
tinctōe q̄nti ignis scʒ furētis insanie. q̄-
liter vicʒ insania psēq̄ntiū frustrata ē ⁊
annihilata sic dic̄ maxim⁹. Supatis
flāmaꝝ mistris oē mūdane insanie re-
strinxit incēdiū Ad h̄ vsq₃ diabolica ꝓ-
fecit intētio vt vir fidelis ad dn̄m suuꝫ
gl̄iosus ascēdat. ⁊ crudelitas psēq̄ntiū
cū suis ignib⁹ pfusa torpeat. Q, em̄ p-
sequētiū insania ignis fuerit on̄dit cuꝫ
ait. Furor gētilis accēsus craticulā pre-
parat ignitā. vt indig̃tiōis sue flāmas
ignib⁹ vindicaret. Nec miꝝ si hos q̄n-
q₃ ignes exteriores supauit. qm̄ ex ver-
bis p̄dicti maximi h̄nt tria refrigeria
q̄ int⁹ habuit. ⁊ tres ignes ī corde por-
tauit. p q̄ oēm ignē exteriorē ⁊ refrige-
rio mitigauit ⁊ maiori incēdio supauit
Primū nāq₃ refrigeriū fuit desideriuꝫ
regni celest̄. scd̄m. meditatio diuīe le-
gis. terciū. puritas ꝯscie. Per h̄ triplex
refrigeriū oēm ignē exteriorē extinctuꝫ
fec̄ ⁊ frigidū reddidit. De p̄mo refri-
gerio qd̄ ē desideriū celest̄ gl̄ie dic̄ ma-
ximus vel amb. s̄m q̄sdā lib. Nec ei be-
atus laurētius igniū sentire tormenta
poterat q̄ in sensib⁹ refrigeriū paradisi
possidebat. Itē. Iacet an̄ pedes tyrā-
ni exusta caro corpus exanime. nihil tn̄
detrimēti patit in terr̄ cuius anim⁹ de-
morat in celis De scd̄o refrigerio qd̄
est meditatio legis diuīe. sic dic̄ maxi-
mus vel amb. Dū xp̄i cogitat p̄cepta
frigidū ē illi oē qd̄ patit. De tercio re-
frigerio qd̄ ē puritas ꝯscie sic dic̄. Ar-
det ꝓfecto tot̄ viscerib⁹ fortissim⁹ mar-
tyr ⁊ vrit. ſʒ regnū dei ptractās refrige-
rio cōscie victor exultat. Habuit ni-
hilominus vt idē maximus on̄dit tres
ignes interiores per quos om̄s ignes
exteriores maiori incendio superauit.
Primus fuit fidei magnitudo. scd̄us

ardẽs dilectio. terciꝰ ꝟa dei cognitio q̃
ipm irradiauit tanq̃ ignis. De ꝑmo
igne sic dic idẽ vł Amb. Inq̃ntũ i illo
fidei ardor feruet. intãtũ supplicij flã-
ma frigescit. Itẽ eẽ saluatoris ignẽ fer-
uorẽ fidei legimꝰ i euãgelio. Ignẽ veni
mittere i terrã. Hoc igr̃ igne btũs lau-
rẽtiꝰ accẽsus flãmaꝝ nõ sensit incẽdiũ.

De scdo igne sic ait idẽ vł Amb. Ar
debat extrinsecꝰ martyr laurẽtiꝰ tyrãni
seuiẽtꝫ incẽdijs. sꝫ maior illũ intrinsecꝰ
xpi amorꝫ flãma torrebat. De tercio
igne sic dic. Fortissimũ martyrẽ seuissi
ma ꝑsecutorꝫ flãma supare nõ potuit.
qꝛ lõge ardẽtiꝰ ꝟitatꝫ radijs mẽs eiꝰ ac
cẽsa feruebat. Itẽ. Odio ꝑfidie ⁊ amo
re ꝟitatꝫ accẽsus appositã sibi extrinse
cus flãmã aut nõ sensit aut vicit Ha
bet aũt int̃ ceteros martyres btũs lau
rẽtiꝰ tria ꝓuilegia q̃ntũ ad officiũ. Pri
mũ ẽ in vigilia. Solus ei int̃ martyres
vigiliã hꝫ. Sꝫ vigilie sctoꝝ ꝓpt̃ mł̃tas
deordinatiões hodie i ieiunia mutate
sunt. Mos ei fuit olim vt refert iohẽs
beleth vt i festiuitatibꝫ sctoꝝ hoies cũ
vxoribꝫ ⁊ filiabꝫ ad ecclĩaꝫ venirẽt. ⁊ ibi
cũ lumiaribꝫ ꝑnoctarẽt. Sꝫ qꝛ multa
adulteria i his vigilijs fiebãt. statutũ
fuit vt vigilie in ieiunia ꝯuerterẽt̃. No
mẽ tñ antiquũ ẽ retẽtũ. qꝛ nõ ieiunia sꝫ
vigilie adhuc appellãt̃. Scdm est in
octaua. Ipe nãq3 solꝰ cũ stephano hꝫ
octauã int̃ martyres. sicut martinꝰ inter
ꝯfessores. Terciũ ẽ in regressiõibꝫ an
tiphonaꝝ qd solꝰ ipe ⁊ paulꝰ hꝫ. Sed
paulꝰ ꝓpt̃ excellẽtiã ꝑdicatõis. iste ꝓpt̃
excellẽtiã passiõis. Le. cxiij.

De sctõ Hypolito.

Ipolitus dr̃ ab yper
h qd ẽ sup̃. ⁊ litos qd ẽ lapis
q̃si sup̃ lapidẽ. i. xpꝫ funda-
tus. vel ab in ⁊ poł qd ẽ ciuitas. Vel
hypolitꝰ q̃si valde politꝰ. Fuit ei sup la
pidẽ xpꝫ bñ fũdatꝰ ꝑ ꝯstãtiã ⁊ firmita
tẽ. Fuit in ciuitate supna ꝑ desideriũ ⁊
auiditatẽ. Fuit bñ politus ꝑ tormẽto-
rũ acerbitatẽ. A
h ypolitꝰ postq̃ corpꝰ bti lau
rentij sepeliuit. vẽit i domũ suã ⁊ dãs
pacẽ seruis suis ⁊ ancillis. oẽs de sacro
altarꝫ qd iustinꝰ ꝑsbyt̃ obtulerat cõica
uerũt. Et apposita mẽsa ꝓusq3 cibũ su
meret veniẽtes milites eũ rapuert̃. ⁊ ad
cesarẽ duxert̃. Quẽ vidẽs deciꝰ cesar sb
ridẽs dixit ei. Nũq̇d ⁊ tu magꝰ effectus
es. q̇ corpꝰ laurẽtij abstulisti Cui hypo
litꝰ. Hoc feci ñ q̃si magꝰ sꝫ q̃si xpianus
Tũc deciꝰ furore repletꝰ ꝑcepit vt hitu
q̊ vt xpianꝰ vtebat̃ expoliaret̃. ⁊ os eius
lapidibꝫ tũderet̃. Cui hypolitꝰ Nõ me
expoliasti sꝫ magꝫ vestisti. Cui decius.
Quõ isipiẽs effectꝰ es vt nuditatẽ tuaꝫ
nõ erubescas. Nũc g̊ sacrifica ⁊ viues
ne cũ laurẽtio ꝑeas. Cui hypolitꝰ Exẽ
plũ merear fieri bti laurẽtij quẽ tu ore
polluto ausus es noiare. Tũc deciꝰ fec̃
eũ fustibꝫ cedi ⁊ pectinibꝫ ferreis lania
ri. Ille ãt se xpianũ eẽ voce clara ꝯfite-
bat̃. Et cũ tormẽta hmõi derideret. ve
ste militari q̃ antea vtebat̃ eũ vestiri fec̃
hortãs vt amiciciã ⁊ militiã ꝓstinã reti
neret Cui hypolitꝰ cũ diceret se xpo mi
litari deciꝰ ira repletꝰ valeriano ꝓfecto
eũ tradidit. vt oẽs facultates eiꝰ accipe
ret. ⁊ dirꝫ tormẽtꝫ eũ int̃ficeret Inuẽto
q̊ꝫ ꝙ eiꝰ familia xpiana eẽt. adducti sũt
oẽs añ ꝯspectũ eiꝰ Qui cũ ad sacrificia
cogerẽt̃. ꝯcordia nutrix hypoliti ꝓ oibꝫ
rñdit. Nos cũ dño nr̃o volumꝰ mori
potiꝰ pudice q̃ ipudice viuere. Cui va
lerianꝰ. Genꝰ fuoꝝ nõ nisi cũ suppliciis
emẽdat̃. Tũc pñte hypolito ⁊ gaudẽte
iussit eã tãdiu plũbatꝫ cedi q̊usq3 emi-
sit spm̃. Dixitq3 hypolitus. Grãs tibi
ago dñe qꝛ nutricẽ meã añ ꝯspcm̃ sctõ
rũ tuoꝝ ꝓmisisti. Deide extra portã ty
burtinã valerianꝰ hypolitũ cũ familia
sua duci fec̃. Hypolitꝰ ãt oẽs ꝯfortãs
dixit. Frẽs nolite metuere. qꝛ ego ⁊ vos
vnũ deũ hẽmꝰ. Iussitq3 valerianꝰ vt ĩ
ꝯspcũ hypoliti. oibꝫ capita ãputarent̃
hypoliti ꝟo pedes ad colla idomitoꝝ
eq̊ꝝ fecit ligari ⁊ ꝑ carduos ⁊ tribulos
trahi tãdiu donec spm̃ exalarꝫ circa an
nos dñi. cclvj. Eoꝝ corꝑa iustinꝰ ꝑsbr
rapuit ⁊ iuxta corpꝰ sctĩ laurẽtij sepeli-
uit. Corpꝰ ꝟo sctẽ ꝯcordie iuenire ñ ꝑo

tuit. qꝛ fuerat in cloacā ꝓiectū. Miles
aūt q̇daꝫ noīe Porphiri⁹. credēs btāꝫ
ꝯcordiā auꝝ aut gēmas ī vestimētꝭ ha
bere ad q̄ndā cloacariū noīe yreneū q̇
erat occulte xp̄ian⁹ accessit ⁊ dixit. Se
cretū custodi ⁊ extrahe ꝯcordiā. qꝛ spe
ro ꝙ auꝝ aut gēmas in vestib⁹ suis hꝫ
Cui ille. Ostēde mihi locū ⁊ secretum
habeo. ⁊ q̇cq̇d inuenero nūciabo. Cuꝫ
ergo corp⁹ extractū fuisset ⁊ nihil inue
nissent miles ille ꝓtin⁹ fugit. Et yrene
us vocato q̇dā xp̄iano noīe habundo
corp⁹ ad sctm̄ Justinū detulit. Q̇ð ille
deuote suscipiēs iuxta corp⁹ scti hypo
liti ⁊ alioꝝ sepeliuit. Q̇ð valerian⁹ au
diēs. yreneū ⁊ habundū tenuit. ⁊ am
bos in cloacā viuos misit. Quoꝝ cor
pora iustin⁹ rapuit ⁊ cū alijs sepeliuit.
B Post h̄ deci⁹ cū valeriano in cur
rum ascēdit aureū ⁊ ꝑgunt ad amphi
teatrū vt cruciēt xp̄ianos. Arrept⁹ igr̄
decius a d̄monio clamabat. O hypo
lite cathenis asperꝭ victum me tenes.
Valerian⁹ silr̄ clamabat. O laurenti
igneis cathenis me ligatū trahis. Et
eadē hora valerian⁹ expirauit. Decius
aūt domū reuersus triduo a demonio
vexat⁹ clamabat Adiuro te laurēti mo
dicū cessa a tormētis. Et sic miserabili
ter mortu⁹ est. Q̇ð vxor ei⁹ triphonia
crudelis vidēs. dimissis oīb⁹ ad sanctū
iustinū cū filia sua cyrilla accessit ⁊ ab
eo cū mltꝭ alijs baptizari se fecit. Alia
vero die cū oraret triphonia emisit spi
ritū. Cui⁹ corpus iustin⁹ p̄sbyter iuxta
corpus scti hypoliti sepeliuit. Audien
tes ꝟo q̈dragintasepte milites ꝙ regi
na ⁊ ei⁹ filia xp̄iane effecte eēnt. venerūt
cū vxorib⁹ suis ad iustinū p̄sbyteꝝ vt ba
ptisma suscipent. Quos oēs dionysi⁹
q̇ scō sixto successerat baptizauit. Clau
di⁹ aūt impator cyrillā cum sacrificare
nollet iugulari fecit. ⁊ ceteros milites
decollari. Quorū corpa in agro vera
no cū ceteris sepeliunt̄. Et aduerten
dum ꝙ exp̄sse hr̄ hic ꝙ illi decio q̇ lau
rentiū ⁊ hypolitū martyrizauit succes
sit claudi⁹. Claudi⁹ aūt nō successit de
cio ipatori. imo decio successit ƀm cro
nicas volusian⁹. volusiano galien⁹. ga
lieno claudi⁹. Optet ḡ dicere ⁊ videt̄
ꝙ aut galien⁹ fuerit binomi⁹ ⁊ q̇ð di
ctus sit galien⁹ ⁊ decius. sic dic̄ Vincē
tius i cronica sua ⁊ godofrid⁹ in libro
suo. aut ꝙ galien⁹ i sui adiutoriū q̄ndā
noīe deciū fecerit cesarē nō tn̄ impato
rē sicut dicit Richard⁹ in cronica sua.

De h̄ martyre sic dicit Ambrosi⁹ in
p̄fatōe. Btūs martyr hypolit⁹ xp̄m ve
rū ducē ꝯsiderās miles ei⁹ esse maluit
q̄ꝫ dux militū cōprobari. Beatūqꝫ lau
rentiū sue custodie mācipatū nō ꝑsecu
tus ē sed subsecut⁹. Qui cū thesauros
ecclie discuteret inuenit thesauꝝ. quem
nō tyrān⁹ eripet. sꝫ quē pietas posside
ret. inuenit thesauꝝ vn̄ ꝟe diuitie pete
rent̄. spreuit fauorē tyrāni vt cū regꝭ ꝑ
petui grā cōprobaret̄. mēbris diuidi n̄
refugit ne nexib⁹ diuelleret̄ eternis.
Bubulcus q̇dā noīe petr⁹. cū in festo
sctē marie magdalene plaustrū iunxis
set. ⁊ boues seq̄ns ip̄os maledictꝭ vrge
ret. ꝓtin⁹ boues ⁊ aratrū a fulmīe ab
sumunt̄ ⁊ ip̄e petr⁹ q̇ h̄ imp̄cat⁹ fuerat
supplicio atrociori torq̄bat̄. Nā ignis
eū arripuit adeo ꝙ carnib⁹ ⁊ neruis ti
bie ⁊ crurꝭ ꝯsumptꝭ ossa paterēt. ⁊ ip̄a
tandē tibia a sua cōpage penit⁹ soluere
tur. Tūc ille ad q̄ndā eccliam btē ꝟgi
nis accedēs. tibiā ip̄aꝫ in q̊dā foramīe
ip̄i⁹ ecclie abscōdit. ⁊ btāꝫ ꝟginē lachry
mis ⁊ p̄cib⁹ ꝓ sua libatōe rogauit. Et
ecce nocte q̄dā btā ꝟgo cū btō hypoli
to ei in visiōe affuit. ⁊ eidē hypolito vt
petrū ṗstine sanitati restitueret ipera
uit. statiqꝫ sctūs hypolit⁹ tibiā de fora
mie accipiēs loco suo q̄si surculū arbo
ri i momēto iseruit. In q̄ insitōe tātos
dolores sensit vt suis clamorib⁹ totaꝫ
familiā excitaret. Qui surgētes ⁊ lumē
accēdētes petꝝ duo crura ⁊ duas tibias
hr̄e ꝯspiciūt. Sꝫ se d̄ludi putātes ip̄ꝫ
iteꝝ atqꝫ iteꝝ ꝯtrectabant ⁊ mēbra ꝟa
ip̄ꝫ hr̄e ꝯspiciebāt. Qui vix eū excitan
tes vn̄ h̄ sibi acciderit sciscitāt̄. Sꝫ ille
eos ludere existimās tādē vict⁹ rem vi

dit ⁊ extupuit. Sꝫ tn̄ coxa noua molli
oꝛ ꝙ̄ vetuſta. ad ſuſtinentiā coꝛpis nō
poterat exeq̄ri. Vn̄ ad publicationeꝫ
miraculi ꝑ annū claudicauit. Et tunc
iteꝝ btā ꝟgo eidē apparēs ſctō ypoli-
to dixit vt q̄cq̄d curatōi deeſſet ſupple
re deberet. Euigilās igiť ⁊ ſe plene ſa-
natū iueniēs recluſoꝛiū introiuit. Cui
diabolꝰ in ſpecie nude mlier꜌ frequētiſ
ſime apparebat. ⁊ nudā ei ſe ingerens
quāto ille foꝛtiꝰ reſiſtebat tāto illa im-
pudētiꝰ incūbebat. Cū ḡ illa eū pluri-
mū vexaret. tandē ille ſtolā ſacerdota-
lē accipiēs collū eiꝰ cinxit. ⁊ mox diabo
lo abſcedēte cadauer putridū ibidē re
māſit. Tātuſq̄ fetoꝛ inde exalauit. vt
nullꝰ q̄ h̄ vidit ambigeret q̄n coꝛpꝰ ali-
cuiꝰ mlieris moꝛtue fuiſſet ⁊ ꝙ diabo-
lus aſſumpſiſſet. Le. cxiiij. A

De aſſumptōe btē Marie ꝟginis.

Sſumptio beate ma
a
rie ꝟginis q̄liter facta ſit ex
q̄dam libello apocriſo qui
iohāni euangeliſte aſcribiť
edoceť Aplis nāq̄ ob p̄dicatōis gr̄aꝫ
diuerſas mūdi ſubeūtibꝫ regiōes ꝟgo
btā in domo iuxta montē ſyon poſita
d̄ꝛ remāſiſſe. oiaq̄ loca filij ſui. ſ. locuꝫ
baptiſmi. ieiunij. oꝛonis. paſſionis. ſe-
pulture. reſurrectōis. ⁊ aſcēſionis. q̄ad
uixit deuotōe ſedula viſitauit. Et ſꝫm
ꝙ ait epiphaniꝰ vigintiq̄ttuoꝛ annis
poſt aſcēſionē filij ſui ſuꝑuixit. Refert
ḡ ꝙ btā virgo q̄n xp̄m ꝯcepit erat an-
noꝝ. xiiij. ⁊ in. xv. ip̄m peꝑit. ⁊ vixit cuꝫ
eo annis. xxxiij. ⁊ poſt moꝛtē xp̄i ſuꝑui
xit. xxiiij. annis. Et ſꝫm h̄ q̄n obijt erat
annoꝝ. lxxij. Probabiliꝰ tn̄ vid̄ꝛ q̄d ali
bi legiť vt. xij. annis filio ſuꝑuixerit. et
ſexagenaria ſit aſſumpta. cū apl̄i toti-
dē annis p̄dicauerint in iudea ⁊ circa
ꝑtes illas. ſicut eccl̄iaſtica tradit hyſto
ria. Die igiť q̄dam dū in filij deſideri-
um coꝛ ꝟginis vehemēter accēdiť. eſtu
ans animꝰ cōmoueť. ⁊ in exterioꝛeꝫ la-
chrymaꝝ abundantiā excitať. Cunq̄
ad tp̄s ſubtracti filij eq̄nimiter nō fer-
ret ſubtracta ſolatia. ecce angelꝰ cū mľ
to lumie eidē aſtitit. ⁊ reuerēter vtpote
ſui dn̄i mr̄em ſalutauit. Aue inq̄t bn̄-
dicta maria ſuſcipiēs bn̄dictionē illiꝰ
q̄ mādauit ſalutē iacob. Ecce āt ramū
palme de paradiſo ad te dn̄am attuli
quē an̄ feretrū poꝛtare iubeas. cuꝫ die
tercia de coꝛꝑe aſſumeris. Nā filiꝰ tuuſ
te mr̄em reuerēdā expectat. Cui Ma-
ria rn̄dit. Si inueni gr̄aꝫ in oculis tu-
is. obſecro vt nomē tuū mihi reuelare
digneris. Sꝫ h̄ peto inſtantiꝰ vt filij ⁊
frēs mei apl̄i ad me ꝑiter ꝯgregenť vt
eos an̄q̄ moꝛiar coꝛꝑalibꝫ oculis vide
am ⁊ ab eis ſepeliri valeā. ⁊ ipis p̄nti-
bus ſpm̄ deo reddā. Hoc iteꝝ peto et
obſecro vt aīa mea de coꝛꝑe exiēs nul-
lū ſpm̄ teterrimū videat nullaq̄ mihi
ſathane ptās occurrat. Cui angelus.
Cur ſcire d̄ſideras dn̄a nomē meū q̄d
ammirabile eſt ⁊ magnū. Ecce āt oēs
ad te hodie ꝯgregabūť apl̄i q̄ nobiles
tibi exhibebūt exeq̄as funeris. ⁊ in eo-
rū ꝯſpectu ſpm̄ exalabis. Nā q̄ olim ꝓ
phetā de iudea in babilonē in crine at
tulit ſubito ipe ꝓculdubio ad te apl̄os
adducere poterit i momēto Malignū
aūt ſpm̄ videre cur metuis. cum caput
eiꝰ oino ꝯtriueris. ⁊ ſpoliauer꜌ ip̄m ſue
ptātis imꝑio. fiat tn̄ voluntas tua vt
ipos nō videas. His dictis angelꝰ cū
multo lumie celos aſcēdit. Palma aūt
illa nimia claritate ſplendebat. ⁊ erat
q̄dem virge viriditate ꝯſiliis. ſed folia
ipius vt ſtella matutina fulgebāt. Fa
ctum eſt aūt dū iohānes in epheſo p̄-
dicaret celū repente intonuit. ⁊ nubes
candida ip̄m ſuſtulit ac raptū an̄ Ma
rie ianuā collocauit. ꝑcutiēſq̄ hoſtiuꝫ
interius introiuit. ⁊ reuerēter ꝟgo vir-
ginē ſalutauit. Quē felix maria ꝯſpici
ens vehemēter obſtupuit. ⁊ p̄ gaudio
lachrymas ꝯtinere nequit. Dixitq̄ Fi
li iohēs memoꝛ eſto ꝟboꝝ magr̄i tui.
q̄bus me tibi mr̄em ⁊ te mihi i filiū cō
mēdauit. Ecce a dn̄o euocata debituꝫ
humane cōditōis exoluo ac coꝛpꝰ meū
tibi cura ſolicita recōmēdo. Audiui ei

iudeos inijsse ꝯsiliū dicētes. Expecte-
mus viri frēs quadusqꝫ illa q̄ ihm por-
tauit subeat mortē. ⁊ corpꝰ eiꝰ cōtinuo
rapiemꝰ. ac iniectū ignibꝫ cōburemus
Tu igiť hanc palmā deferri facies an̄
feretrū cū corpꝰ meū duxeritꝫ ad sepul-
chrū. Dixitqꝫ iohēs. O vtinā hic eēnt
oēs apl'i frēs mei. vt decēter tibi para
re possemꝰ exeqas. ac exoluere laudes
dignas. Hec illo dicēte. oēs apl'i de lo
cis in qbꝫ p̄dicabāt a nubibꝫ rapiunť.
⁊ an̄ marie ostiū collocanť. Qui viden
tes se ibidē insil' cōgregatos mirabāť
dicētes. Que nā causa ē ꝓpter quā nos
hic dn̄s insil' cōgregauit. Johānes igi
tur ad eos exijt. ⁊ dn̄am de corꝑe reces
surā p̄dixit. Et addidit dicēs. Videte
frēs ne cū obierit aliqs eā defleat ne h
vidēs ꝓpl's cōturbeť ⁊ dicat. Ecce quō
isti timēt mortē q tn̄ alijs p̄dicāt resur-
rectionē. B Dionysiꝰ pauli apl'i
discipulꝰ in libro de diuis noibꝫ h idez
asserit. apl'os scꝫ in dormitōne ꝟginis
ꝯuenisse. ⁊ se silr interfuisse. ac vnūquē
qꝫ in laudē xp̄i ⁊ ꝟginis sermonē fecis-
se. Ait em̄ sic loquēs ad ierotheū. Nos
vt nosti ⁊ ip̄e. ⁊ ml'ti sctōꝝ nr̄oꝝ fratrū
ꝯuenimꝰ ad visionē corꝑis vite p̄nci-
pis ⁊ qd̄ deū suscepit. Aderat āt ⁊ fra-
ter dn̄i iacobꝫ ⁊ petrꝰ summa ⁊ ꝓuectis
sima theologoꝝ summitas. Postea vi
sum est pꝰ visionē vt vniuersi gerarche
laudarēt sicut vnusqsqꝫ erat sufficiēs.
infinite ꝟtutis bonitatē thearchice in-
firmitatis. Hec dionysiꝰ. Cū autē
btā maria oēs apl'os congregatos vi-
disset. dn̄m bn̄dixit. ⁊ in medio coꝝ ar
dētibꝫ lampadibꝫ ⁊ lucernis consedit.
Circa ꝟo horā noctis terciā ihs aduc
nit cū angeloꝝ ordinibꝫ. pr̄iarchaꝝ ce-
tibꝫ. martyꝝ agminibꝫ. cōfessoꝝ acie.
virginūqꝫ choris. ⁊ ante thoꝝ ꝟginis
acies ordinanť ⁊ dulcia cantica frequē
tanť. Quales āt exeqe ibidē celebra
te sint. ex p̄dicto libello q iohāni ascri-
biť edoceť. Nam p̄or ip̄e iesus inchoa-
uit ⁊ dixit. Veni electa mea ⁊ ponā in
te thronū meū. qꝛ ꝯcupiui sp̄em tuam
Et illa. Paratū cor meū dn̄e paratuz
cor meū. Tunc oēs q cū iesu venerant
dulciter intonauerūt dicētes. Hec ē q
nesciuit thoꝝ in delictis habebit fru-
ctum in refectōe aiaꝝ sanctaꝝ. Ipsa
aūt de semetip̄a cecinit dicēs. Btām
me dicēt oēs generatōes. Quia fec̄ mi
hi magna q potēs est ⁊ sctm̄ nomē eiꝰ
Tūc cantor cantoꝝ oibus intonauit
excellētius. Veni de libano sponsa. ve
ni coronaberis. Et illa. Ecce venio. qꝛ
in capite libri scriptū est de me vt face
rē voluntatē tuā deꝰ. qꝛ exultauit spiritꝰ
meꝰ i te salutari meo. Sicqꝫ marie aīa
de corꝑe egrediť. ⁊ in vlnas filij aduo-
lauit. Fuitqꝫ taꝫ a dolore carnis extra-
nea qꝫ a corruptōe extiterat aliena. Di
xitqꝫ apl'is dn̄s. Corpus virginis ma
tris in vallē iosaphat deferte. ⁊ in mo-
numēto nouo qd̄ ibidē inuenietis illō
recondite. ⁊ me ibidē triduo donec ad
vos redeā expectate. Staticqꝫ circūde-
derunt eā flores rosaꝝ. scꝫ cetꝰ martyꝝ
⁊ lilia ꝯualliū. agmina scꝫ angeloꝝ cō
fessoꝝ ⁊ ꝟginū. Post eam apl'i clami-
tant dicētes. Virgo prudētissima q̄ ꝓ
grederis. Esto nr̄i memor o dn̄a. Tūc
ad ꝯcentū ascendentiū cetus q reman
serant admirati ꝯcite obuiā ꝓcesserūt
Videntesqꝫ regē suū femie aiam in
vlnis ꝓprijs baiulantē. illāqꝫ suꝑ illuz
innixaꝫ. obstupefacti clamare ceperūt
dicentes. Que est ista q̄ ascendit de de
serto delicijs affluens innixa suꝑ dile-
ctum suū. Quibꝫ cōcomitātes dixerūt
Ista est speciosa inter filias hierusalez
sicut vidistis eam plenā charitate ⁊ di
lectione. Sicqꝫ in celū gaudēs suscipi
tur. ⁊ a dextris filij in throno gl'ie col-
locať. Apostoli aūt viderūt eiꝰ aiam
tanti esse candoris vt nulla mortaliuz
lingua possit effari. C Tres autē
ꝟgines q̄ ibidem erāt cum corpꝰ eiꝰ la-
uandi gratia expoliassent. tanta statiꝫ
corpus eius claritate resplēduit. vt tā-
gi qdem ad lauandū posset. videri aūt
nō posset. Tā diu aūt lux illa ibidē re-
splenduit. donec corpus a ꝟginibꝫ lo-

tum fuit. Apl'i aūt corpus ei⁹ reuerē-
ter ceperūt ⁊ sup feretrū posuerūt. Di-
xitq; iohānes petro. Hanc palmā an̄
feretrū petre portabis. quia dn̄s nob
te ꝓtulit. ⁊ suaꝝ ouiū pastorē ⁊ ṗncipē
ordinauit. Cui petrus. Hāc poti⁹ por-
tare te cōuenit. quia ꝟgo a dn̄o es ele-
ctus ⁊ dignū est vt palmā ꝟginis ꝟgo
ferat. Tu sup pectus dn̄i recūbere me-
ruisti. ⁊ exinde sapiētie ac gratie pl⁹ ce-
teris fluenta potasti. Et iustum videt̄
vt q̄ a filio recepisti plus munerꝫ impē-
das ꝟgini plus honoris. Tu igit̄ por-
tare debes hanc palmā lumis ad exe-
quias sctitatis. q̄ potat⁹ es poculo lu-
cis de fonte ꝑpetue claritatis. Ego āt
portabo cū feretro sctm̄ corpus. Cete-
ri aūt apl'i fratres nostri circūdātes fe-
retrū referant laudes deo. Paul⁹ autē
dixit ei. Et ego q̄ minim⁹ oīm vestruꝫ
suꝫ. portabo tecū. Eleuātes itaq; Pe-
trus ⁊ Paul⁹ feretrū. petrus incepit cā-
tare ac dicere. Exijt israel de egypto al-
leluia. Ceteri aūt apl'i cantū dulciter
ꝓsequunt̄. Dn̄s āt feretrū ⁊ apl'os nu-
be ꝓtexit. ita ꝙ ipi nō videbant̄. sꝫ tm̄
eoꝝ vox audiebat̄. Affuert ⁊ angeli cū
apl'is ꝯcinētes. ⁊ totā terrā sonitu mi-
re suauitatis replētes. Excitati oēs
ad tam dulcē sonū ⁊ melodiā de ciuita-
te velocius exeunt. ⁊ q̄d nam h̄ sit dili-
genter sciscitant̄. Tūc extitit q̄ diceret.
Mariā illaꝫ discipuli iesu efferūt mor-
tuā. circa illā hanc quā auditis conci-
nunt melodiā. Tūc ad arma oēs cō-
currerūt ⁊ se mutuo hortabant̄ dicētes
Venite oēs discipulos occidam⁹. ac
corpus illud qđ seductorē illum porta-
uit ignib; cōburam⁹. Princeps aūt sa-
cerdotum hoc videns obstupuit. ⁊ ira
repletus ait. Ecce tabernaculū illius
qui nos ⁊ gen⁹ nostrū conturbauit q̄-
lem gloriā nunc accepit. Et hoc dicēs
manus ad feretrū misit volens illud
euertere. ac ad terrā ꝺducere. Tūc ma-
nus eius subito ambe aruerūt ⁊ lectu-
lo adheserūt. ita vt ad lectulū manib;
penderet ⁊ nimio cruciatu vexatus la-
mētabiliter eiularet. Reliqu⁹ autē po-
pulus ab angelis q̄ erant in nubib; ce-
citate ꝑcussus est. Princeps autē sacer-
dotū clamabat dicens. Sancte petre
in hac tribulatōe me nō despicias sꝫ ꝓ
me obsecro ad dn̄m ꝑces fundas. Me-
morem̄ debes esse qualit̄ aliquādo ti-
bi astiti ⁊ qualiter te accusante ancil-
la ostiaria excusaui. Cui Petrus. In
obsequijs dn̄e nostre impediti sum⁹ et
curatōi tue intendere nō valem⁹. Ve-
rum tn̄ si in dn̄m nostrū iesum ⁊ in hāc
que ip̄m genuit ⁊ portauit credideris
spero ꝙ ꝯtinuo sanitatis bn̄ficio poti-
ceris. Qui rn̄dit. Credo dn̄m ih̄m xp̄ꝫ
veꝝ eē filiū dei ⁊ hāc sacratissimā ma-
trē ei⁹. Statiq; a feretro man⁹ ei⁹ solu-
te sunt sꝫ tn̄ i brachijs adhuc ariditas
remāsit ⁊ dolor vehemēs nō recesserat
Dixit ei petr⁹. Osculare feretrū ⁊ dic.
Credo i deū ih̄m xp̄m quē ista i vtero
portauit. ⁊ p⁹ ꝑtuꝫ ꝟgo ꝑmāsit. Qđ cū
fecisset ꝯtinuo ṗstine ē reddit⁹ sanitati
Dixitq; ei petr⁹. Accipe hāc palmā ꝺ
manu frīs nr̄i iohis. ⁊ pones eam sup
ꝓpl'm excecatū. ⁊ q̄cūq; credere volue-
rit recipiet visum. q̄ aūt credere nolue-
rit. videre nō poterit i eternū. Mariaꝫ
aūt portātes apl'i in monumēto posu-
erūt. ⁊ iuxta illud vt dn̄s iusserat ꝯsede-
rūt. Tercia āt die veniēs ih̄s cū mlti-
tudine angeloꝝ ip̄os salutauit dicens
pax vob. Qui rn̄derūt. Glia tibi de⁹ q̄
facis mirabilia magna solus. Et dixit
apl'is dn̄s. Quid gratie ⁊ honoris vo-
bis videt̄ vt mee nunc ꝯferā genitrici.
Et illi. Iustū videt̄ dn̄e seruis tuis vt
sicut tu deuicta morte regnas in secu-
la. sic tue resuscites matris corpusculū
⁊ a dextrꝫ tuis colloces i eternū. Quo
annuēte michael angel⁹ cōtinuo affuit
⁊ marie aiam corā dn̄o p̄ntauit. Tūc
saluator locutus est dicens. Surge ꝓ-
xima mea. columba mea. tabernaculū
glorie. vasculū vite. templuꝫ celeste. vt
sicut ꝑ coitum labē nō sensisti criminis
sic in sepulchro solutionē corꝑis minime
patiaris. Statiq; aia ad marie acces-

sit corpusculū. ⁊ de tumulo ꝓdijt glo-
sum. Sicq; ad ethereū assumit thala
mū. comitāte secū mltitudine angelo-
rum. Thomas aūt cū abesset. ⁊ rediēs
credere recusaret. subito zonā q̄ corpus
ei⁹ p̄cinctū fuerat ab aere recepit illesā.
vt vel sic intelligeret ꝙ totaliter fuisset
assumpta. D Hoc aūt totū qḋ p̄
dictū est videt esse illud apocrifū de q̊
Hieronym⁹ in epl'a siue ſmōe ad pau
lam ⁊ eustochiū sic ait. Jlle sane libell⁹
vere apocrifus ē censend⁹ nisi q̊ ad ali-
qua fidedigna q̄ vident a sctis appro
bata. q̄ sunt noue. s. ꝙ ꝓmissa sit ⁊ exhi
bita ꝟgini oīmoda ꝯsolatio. aplorum
oīm cōgregatio. sine dolore ꝯsūmatio
sepulture in valle iosaphat p̄ꝑatio. exe
quialis deuotio. xp̄i ⁊ toti⁹ curie cele-
stis obuiatio. iudeoꝝ ꝑsecutio. miracu
loꝝ in omi cā decēte choruscatio. i aīa
simul ⁊ corpe assūptio. Porro alia mlt
ta sunt ibi posita poti⁹ ad simulatiōez
q̄ȝ ad ꝟitatē vt ꝙ thomas nō affuerit.
⁊ veniēs dubitauerit. ⁊ his silia q̄ ꝑ se
patēt q̄ sunt relinq̄nda poti⁹ q̄ȝ asserē-
da. Vestimēta aūt ipi⁹ ad ꝯsolatio
nē fideliū dicunt in tumulo remāsisse.
Vn̄ ⁊ de q̄daȝ ꝑte ipaꝝ vestiū tale mi
raculū ꝯtigisse narrat. Cū dux normā
noꝝ vrbē carnotēsiū obsedissȝ. eps illi⁹
vrbis tunicā btē Marie q̄ ibidē ꝟua-
bat more vexilli haste imposuit ⁊ sub-
sequēte pp'lo securus ad hostes exiuit.
Staticq; oīs hostilis exercit⁹ amentia
⁊ cecitate ꝑcussus ē. stabatq; tot⁹ cor-
de tremul⁹. ⁊ tot⁹ aīo stupefact⁹. Qḋ
illi de ciuitate vidētes. diuio iudicio su
peraddunt. ⁊ atrociter hostes cedunt.
Qḋ btē marie plurimū displicuisse ꝓ-
bat. ex eo ꝙ ꝓtin⁹ tunica illa disparuit
⁊ visum ꝯtinuo hostis recepit. Jn re
uelationib; sancte Elizabeth legitur
ꝙ dum Elizabeth quadam vice in spi
ritu rapta esset. vidit in loco valde re
moto qḋdam sepulchrū mlto lumine
circūfusuȝ. ⁊ q̄si spēm mulieris in eo et
circūstabat mltitudo angeloꝝ. ⁊ p⁹ pu
sillū de sepulchro erepta est. ⁊ in subli-
me cū illa astātiū mltitudine eleuata.
Et ecce i ei⁹ occursū vir q̄dā ꝺ cel' admi
rabil ⁊ gl'iosus aduēit. portās i dextra
crucis vexillū ⁊ cū eo infinita milia an
geloꝝ. Sicq; eā alacriter suscipientes
cū magno ꝯcentu eā i celos deduxerūt
Post modicū ꝟo tꝑis Elizabeth an-
gelū cū q̊ sepe loq̄bat de p̄dicta visiōe
interrogauit. Qui rn̄dens ait. Dn̄ sum
est tibi in hac visiōe quō tam in carne
q̄ȝ in spū dn̄a nr̄a in celū assumpta est.
Dicit aūt in eisdē reuelatōib; sibi reue
latū esse ꝙ p⁹. xl. dies sui trāsit⁹ in cor-
pore sit assumpta. Nā btā maria secuȝ
colloq̄ns ait. Post ascēsionē dn̄i anno
integro ⁊ tot dieb; q̊t sunt a die ascēsio
nis vsq; ad diē mee assumptōis supui
xi. Oēs aūt apl'i dormitōi mee interfu
erūt ⁊ corp⁹ meū reuerēter sepulture de
derūt. Sȝ. xl. die postmodū resurrexi.
Cū aūt elizabeth eā interrogasset vtꝝ
hoc manifestare. vel celare deberet. di-
xit. Nec carnalib; ⁊ incredulis reuelan
da nec deuotꝭ ⁊ fidelib; abscōdēda.
E Notandū est ḡ ꝙ gl'iosa ꝟgo ma-
ria assumpta ⁊ exaltata est integraliter
honorabilit letāter ⁊ excellēter. Assū-
pta est em̄ integre in aīa ⁊ corpe. sic pie
credit eccl'ia Qḋ q̄dē mlti sctōꝝ n̄ solū
asserūt. sȝ etiā h̄ ꝓbare apꝭ rōnib; mo
liunt. Bernardi em̄ rō est. Qm̄ sctō-
rū corpa de⁹ p̄ciosa sublimauit. vt pu-
ta petri ⁊ iacobi tā gl'iose venerabilia
reddidit. ⁊ honore tā mirifico sublima
uit. vt ⁊ ipis deputet locus eoꝝ vene-
ratōi cōgruus. ⁊ ad ipa mund⁹ ꝯcurreret
vniuersus. Si igit marie corp⁹ sup ter
ram esse dicat. ⁊ nec tn̄ deuota freq̄nte
tur visitatōe fideliū nec eidē loc⁹ depu-
tet honoris. nimiꝝ videbit xp̄s hono-
rem materni corpis ꝯtempsisse. cū tn̄
sup terrā alioꝝ sctōꝝ corpa sic honoret
Hieronym⁹ etiā dic ꝙ. xviij. kal'. se-
ptembris maria ad celos ascēdit. Qḋ
ꝟo dic de marie corpali assumptōe ec-
clesia potius elegit pie dubitare q̄ȝ ali
q̄d temere diffinire i seq̄ntib; credēdū
esse sic ꝓbat. Si nō desunt q̄ dicunt in

his q̄ cū xp̄o resurrexerīt. ꝑpetuā resur/
rectõez iā esse cõpletā ⁊ nõnulli credāt
custodē v̄ginis iohem etiam glīficata
carne gaudere cū xp̄o. cur id nō magis
est credendū de mr̄e saluatoris. Qui ei
dixit honora pr̄em ⁊ mr̄em ⁊ nō veni
soluere legē sꝫ adiplere. ꝓfecto mr̄ez su
am sup oēs honorauit. Nec nos de be
ata maria mō factū ambigim⁹. Au/
gustin⁹ aūt nō solū h̄ affirmat sꝫ etiaꝫ
trib⁊ rōnib⁊ h̄ ꝓbat. Et p̄ma q̇dem est
carnis xp̄i ⁊ v̄ginis vnitas. Ait em̄ sic
Putredo nāq̄ ⁊ vermis hūane est op/
probriū ꝯditōis a q̄ opprobrio cū ih̄s
alien⁹ sit marie natura excipit̄ quā ih̄s
de ea assumpsisse ꝓbat̄. Scd̄a rō ē cor
poris ei⁹ dignitas. Vn̄ ait. Thronuꝫ
dei. thalamū dn̄i. tabernaculū xp̄i di/
gnum est ibi eē. vbi ē ip̄e. Tā p̄ciosum
thesauꝝ digni⁹ ē celo seruari q̄ terra.
Tercia est v̄ginalis carnis ꝑfecta inte
gritas. Ait ei sic. Letare maria leticia
inenarrabili. corꝑe ⁊ aīa. in ꝓprio filio
cū ꝓprio filio. ꝑ ꝓpriū filiū. Nec seq̇ dꝫ
corruptōis erūna quā nulla secuta est
tātū filiū pariēdo ītegritatꝭ corruptio
vt sit sꝑ īcorrupta quā tāta ꝑfudit gr̄a
sit integre viuēs q̄ oim integrā ꝑfectā/
q̄ genuit vitā. sit cū illo. quē in suo gef
sit vtero. sit apud illū illa q̄ genuit. fo/
uit ⁊ aluit illuꝫ. maria dei genitrix. dei
ministrix ⁊ seruitrix. De q̄ q̄ aliter senti/
re nō audeo. aliud dicere nō presumo.
Ad h̄ facit qd̄ ille egregi⁹ v̄sificator ait
Scādit ad ethera v̄go puerꝑa virgu/
la iesse. Nō sine corꝑe sꝫ sine tꝑe tendit
ad esse. Scd̄o letāter de h̄ dic̄ Gerhar
dus ep̄s ⁊ martyr ī suis omelijs. Ho/
die v̄ginē btāꝫ celi susceperūt letanter.
angeli gaudēdo. archangeli iubilādo.
throni exultādo. dn̄atōes psallēdo. p̄n
cipatus armonisando. p̄tātes cythari
sando. cherubin ⁊ seraphin hymnisan
do atq̄ ad suꝑnū diuie maiestatꝭ tri/
bunal ducēdo. ¶ Tercio honora/
biliter q̄ ip̄e ih̄s ⁊ totus militie celestꝭ
exercit⁹ eidē obuiā venit. Vn̄ Hiero.
Quis illud cogitare sufficiat. q̄ glīose
hodie regina mūdi ꝓcessit. q̄nto deuo
tōis affectu tota ī ei⁹ occursum celestiū
legionum ꝓdierit ml̄titudo. q̄ntis ad
thronū cāticis sit deducta. q̄ placido
vultu. q̄ serena facie. q̄ diuis amplexi
bus a filio sit suscepta ⁊ sup oēm crea/
turā exaltata. Idē. Hodierna die cre/
dendū est militiā celoꝝ festiue genitri/
ci dei obuiā aduenisse eāq̄ īgēti lumi/
ne circūfulsisse. ⁊ vsq̄ ad dei thronū cū
laudib⁊ ⁊ cāticis sp̄ūalib⁊ ꝑduxisse. ce/
lestem q̄ꝫ militiā hierl̄m tūc ineffabili
leticia exultasse ⁊ iocundā tā ineffabili
charitate ⁊ oī ḡtulatōe iubilasse q̄m fe
stiuitas h̄ q̄ nob̄ hodie reuoluit̄ annua
illis oīb⁊ facta est ꝯtinua. Credit̄ q̄ꝫ q̄
ip̄e saluator ꝑ se tot⁹ festiu⁹ occurrerit.
⁊ cū gaudio eā secū in throno colloca/
uerit. alīas q̄ꝫ nō īplesset qd̄ in lege ip̄e
mādauit honora pr̄em tuū ⁊ mr̄em tu
am. h̄ Hiero. Quarto excellēter Hie
ronim⁹. Hec ē dies in q̄ vsq̄ ad thro/
ni celsitudinē intemerata mr̄ ⁊ v̄go ꝓ/
cessit. atq̄ in regni solio sublimata p⁹
xp̄m glīosa resedit. Qualit̄ aūt in cele/
sti glīa sblimata ⁊ honorificata sit dn̄/
dit btūs Gerhard⁹ in suis omelijs di/
cēs. Sol⁹ dn̄s ih̄s xp̄s p̄t hāc magnifi
care quēadmodū fec̄ vt ab ip̄a maie/
state laudē ꝯtinue accipiat ⁊ honoreꝫ
angelicꝭ stipata choris. archangelicis
vallata turmis. thronoꝝ hīcinde pos/
sessa iubilatōib⁊. dn̄ationū circūcincta
tripudijs. p̄ncipatuū circūsepta obseq̇
is. p̄tātuꝫ amplexata plausib⁊. v̄tutuꝫ
girata honorib⁊. cherubī circūstātiata
hymnificatōib⁊. seraphin vndiq̄ pos/
sessa ineffabilib⁊ cātatōib⁊. Ip̄a q̄ꝫ in/
effabilissima trinitas ꝑhēni tripudio
sibi applaudit. atq̄ sua gr̄a ī ea tota re
dūdāte oēs eidē attēdere fac̄. Apl̄oruꝫ
splēdidissim⁹ ordo incessabili laude eā
extollit. Martyꝝ multitudo oimode
supplicat tāte dn̄e. Cōfessoꝝ exercitus
innumerabil̄ ꝯtinuū sibi ꝑsonat can/
tū. Virginū cādidissima ꝯcio iugem
choreā ad suā celebrat glīam. Inuite
etiā infern⁹ sibi vlulat ⁊ ꝓcacissimi de/

mones conclamāt. Quidā clericus
ꝟgini marie deuot⁹. ꝯ dolorē q̄nq̃ vul
nerū xp̄i eā q̄tidie ꝑ hec ꝟba q̄si ꝯsola-
ri studebat dicens. Gaude dei genitrix
ꝟgo imaculata. gaude q̄ ab angelo gau
diū suscepisti. gaude q̄ genuisti eterni lu
minis claritatē. gaude mr̄. gaude sctā
dei genitrix ꝟgo. Tu sola mr̄ innupta
te laudat oīs creatura ⁊ factura. geni-
trix lucis. sis ꝓ nob̄ q̄sum⁹ ꝑpetua int-
uentrix. Hic cū nimio languore corre-
ptus ad extrema venisset pauore ꝯtur
bari cepit. Cui virgo apparens dixit.
Cur fili tāto timore trepidas. q̄ toties
mihi gaudiū nūciasti Gaude etiā tu. ⁊
vt eternaliter gaudeas veni mecū.

G Miles q̄dam potens valde ⁊ di
ues. dū oīa bona sua indiscreta libera
litate dispergeret. ad tantā deuenit ino-
piā vt q̄ ꝯsueuerat magna tribuere iā
inciperet mimis idigere. Habebat āt
q̄ndā vxorē pudicissimā ⁊ btē marie
valde deuotā Appropinq̄nte āt q̄dā
solēnitate in q̄ p̄dictus miles mlt̄a do
naria ꝯsueuerat elargiri. cū iam q̄d tri
bueret nō hr̄et. nimia ꝯfusiōe ⁊ verecū
dia duct⁹ q̄usq̄ p̄dicta trāsisset solēni-
tas desertū locū meroris amicū expe-
tijt vt fortune sue incōmoda plāgeret.
⁊ verecūdiā euitaret. Et ecce subito q̄-
dā equ⁹ valde terribilis. terribiliorem
hn̄s sessorē ad eum accessit. Cui⁹ sessor
eū alloq̄tur. ⁊ cām tante tristicie sciscit-
tar. Cui cū oīa q̄ sibi ꝯtigerāt ꝑ ordi-
nē enarrasset. ille ait. Si mihi i modi-
co obtꝑare volueris magis q̄ꝫ antea glo
ria ⁊ diuitijs abundabis. Spōdet ille
p̄ncipi tenebrarū se q̄cq̄d iusserit libent
facturū dūmō ipe sibi impleat q̄ ꝓmit-
tit. Et ille. Ecce ꝑgens in domū tuā i
tali loco req̄ras. ⁊ ibidē tot auri ⁊ argē
ti pondera. tot lapides p̄ciosos inueni
es. Mihi aūt h̄ facias vt tali die vxo-
rē tuā huc ad me adducas. Sub tali ꝓ
missiōe miles ad domū reuertit̄. ⁊ i lo-
co de q̄ sibi dixerat q̄rens oīa reppit q̄
p̄dixit. Que inueniēs mox emit pala-
tia. largit̄ dona. redimit fundos. com-
parat equos. Appropinq̄nte ꝟo die sta-
tuta vxorē suā vocauit ⁊ dixit. Equū
ꝯscēdite. q̄r aliq̄ longi⁹ mecū ꝑgere vos
oꝑtet. At illa tremēs ac pauēs ⁊ viri
impio ꝯdicere nō p̄sumēs btē marie se
deuote cōmēdauit ⁊ p⁹ virū abire cepit
Cū aūt longi⁹ ꝓcessissent. ⁊ i via q̄ndā
eccliam inuenissent. illa de eq̄ descēdēs
eccliam intrauit. viro exteri⁹ expectāte
Dū ꝟo btē marie se deuote cōmēdaret
illa subito obdormiuit. ⁊ ꝟgo gl̄iosa p̄
dicte matrone i habitu ⁊ q̄litate ꝑ oīa
similis de altari ꝓcessit. ⁊ foras exiens
equū ꝯscendit. mr̄ona illa in ecclia dor
miente ⁊ remanēte. Vir aūt suam esse
vxorē arbitrās ꝓfect⁹ ē. Cū aūt ad lo-
cū statutū venissꝫ. ecce p̄nceps tenebra
rū cū nimio īpetu veniebat ⁊ ad locū
festinabat. Et cū appropinq̄sset statiꝫ
ille infremuit. ⁊ tremēs ac pauēs acce-
dere nō p̄sumpsit. Dixitq̄ militi. In-
fidelissime hoim cur me talit̄ illusisti. ⁊
ꝓ tātis beneficijs mihi talia cōtulisti.
Ego eīm tibi dixerā. vt ad me deduce-
res tuā ꝯiugē. ⁊ tu adduxisti dn̄i geni-
tricē. Volebā vxorē tuā ⁊ tu adduxisti
mihi mariā. Nā cū vxor tua mihi mul
tas inferat iniurias de ea volebā expe
tere vltionē Et tu ad me istā adduxisti
vt me torq̄at ⁊ ad īfernū mittat. Audi
ens h̄ vir vehemēter stupebat. ⁊ p̄ ti-
more ⁊ admiratōe nimia loq̄ nō pote-
rat. Btā aūt maria dixit. Qua temeri
tate nequā spūs deuote mee nocere p̄-
sumpsisti. Non h̄ tibi īpune cedet. Et
nūc te hac plector snīa vt in infernū de
scēdas ⁊ alicui me cū deuotōe inuocan
ti nocere de cetero nō p̄sumas. Ille āt
cū mlt̄o eiulatu recessit. Et vir d̄ eq̄ exi
liens se ad ei⁹ pedes ꝓstrauit. Quē vir
go increpās. ad suā vxorē q̄ adhuc i ec-
clesia dormiuit iubet redire. ⁊ oēs diui
cias demōis abijcere. Rediēs igit̄ cū
adhuc vxorē suā dormiētē iueniret eā
excitauit. ⁊ sibi q̄ acciderāt enarrauit.
Cū aūt domū redissent ⁊ oēs demōis
diuitias abiecissent. i laude ꝟginis de
uotissime ꝑmanserūt. ⁊ mlt̄as postmo

dū diuitias ipa largiēte ꝟgine recepe//
rūt. ¶ Ad iudiciū dei q̄daꝫ i viſiōe
rapit̄ q̄ pctōꝝ ſarcina ḡuabat̄. Et ecce
ſathan affuit ⁊ dixit. Nihil i hꝰ aīa ha
betꝫ ꝓꝑij. ſꝫ mei potiꝰ extat dn̄ij. Ha//
beo eni inde publicū inſtrumētū. Cui
dixit dn̄s. Ubi eſt tuū inſtrumētū. Et
ille. Inſtrumētū habeo qđ oꝛe ꝓꝓo ipe
dictaſti. ⁊ ꝑpetuo duraturꝝ ſanxiſti Di
xiſti eñ. q̄cūqꝫ hoꝛa comederitꝫ. moꝛte
moꝛiemi. Cū igit̄ iſte ſit de ꝓgenie illo
rū q̄ cibū vetitū comederūt. iure inſtru
mēti publici mecū i iudicio debꝫ moꝛi
Dixit aūt dn̄s. Permittit̄ tibi o hō ꝓ
te loq̄. Ille aūt obmutuit. Dixit iterū
demō. Mea ē iterꝝ ꝑſcꝑtōe q2 eam iaꝫ
xxx. annis poſſedi ⁊ mihi tāqꝫ ſuꝰ ꝓꝑi
us obediuit. Et adhuc ille obmutuit.
Demō iterꝝ dixit. Mea ē etiā q2 ⁊ ſi a//
liq̄ bona fecerit eiꝰ tñ mala incōꝑabilr
vincūt bona. Dn̄s aūt nolēs ꝯ eū cito
ꝓferre ſniam eidē terminū ꝯceſſit octo
dieꝝ vt octaua die coꝛā ſe cōꝑeret. ⁊ de
his oibꝫ rōnē redderet. Cū igit̄ a facie
dn̄i timēs ac merēs abiret q̄dā ei obui
auit. ⁊ cām tante triſticie req̄ſiuit. Cui
cū ille oia ꝑ oꝛdinē retuliſſꝫ. ait ille. Ne
timeas nꝫ formides q2 de ꝑmo viriliṫ
te iuuabo. Cū aūt ab eo int̄rogaret̄ q̄
noie vocaret̄ ait. Ueritas ē nomē meū
Inuenit q̄ꝫ ſcđm q̄ ꝓmiſit eum iuuare
efficaciṫ de ſcđo. Int̄rogatꝰ aūt q̄ noie
vocaret̄. rn̄dit. Iuſticia vocoꝛ. Die aūt
octauo añ iudiciū venit. ⁊ demon ei ꝑ//
mū obiecit. Ad qđ rn̄dens ꝟitas ait.
Duplicē moꝛtē eē nouimꝰ coꝛꝑis ſcꝫ et
gehēne. illud ḡ inſtrm̄ qđ ꝓ te demon
allegas nō loq̄t̄ de moꝛte gehēne ſꝫ coꝛ
poꝛis Qđ q̄dē ex h̄ manifeſtū eſt. q2 cū
oēs in illa ſnia includant̄ ſcꝫ ꝙ coꝛꝑe
moꝛiant̄. nō tñ oēs gehēne ignibꝫ mo//
riunt̄. q̄ntū eñ ad moꝛtē coꝛꝑis eſt ſꝑ
duraturū. q̄ntū ꝟo ad moꝛtē aīe eſt ꝑ
xp̄i ſanguinē reuocatū. Tūc demō vi//
dēs q2 i ꝑmo ſuccubuit. ſcđm ſibi obij
cere cepit. Sꝫ iuſticia affuit. ⁊ ꝓ eo tali
ter rn̄dit. Licꝫ eum mltis annis ſeruū
poſſederꝫ. tñ rō ſꝑ ꝯdixit. ſꝑ ei rō mur//
murabat. ꝙ tam crudeli dn̄o ſuiebat.
Ad terciū obiectū nemīnē habuit ad//
iutoꝛē. Dixitqꝫ dn̄s. Afferat̄ ſtatera. ⁊
bona ⁊ mala oia ponderent̄. Ueritas
aūt ⁊ iuſticia pctōꝛi dixerūt. Ad mr̄ē
miſcđie q̄ iuxta dn̄m ſedet tota mēte re
curre ⁊ eam in tui adiutoꝛiū inuocare
ſtude. Qđ cū ille feciſſꝫ btā maria i eiꝰ
adiutoꝛiū venit ⁊ ſuꝑ ſtaterā ex illa ꝑte
vbi erāt pauca bona manū appoſuit.
Diabolꝰ aūt ex alia ꝑte trahere cona//
bat̄. Sꝫ mater miſericoꝛdie ꝓualuit. ⁊
peccatoꝛē liberauit. Ille igit̄ ad ſe redi
ens in meliꝰ vitaꝫ mutauit. ¶ In
ciuitate bituricēſi circa ānos dn̄i. d. xx//
vij. cū xp̄iani in die paſce cōicarēt cum
puerꝫ xp̄ianoꝝ q̄dā puer iudeoꝝ ad al
tare accedēs coꝛpꝰ dn̄i cū eiſdē ꝑcepit.
Reuerſus domū. cū a p̄re vn̄ veniſſet i
terrogaret̄ rn̄dit ſe cū puerꝫ xp̄iāis cuꝫ
q̄bꝫ ad ſcolas ibat ad eccl̄iam iuiſſe et
cū eis cōicaſſe. Tūc p̄r eiꝰ furoꝛe reple//
tus puerꝝ apphēdit ⁊ ꝯtinuo i foꝛnacē
ardentē q̄ ibidem erat ꝓiecit. Statim
aūt dei genitrix i ſpecie imaginis quā
puer ſuꝑ altare viderat eidem affuit. ⁊
eū illeſuꝫ ab igne ſuauit. Mat̄ ꝟo pu
eri multos iudeoꝝ ⁊ xp̄ianoꝝ ſuis cla//
moꝛibꝫ cōgregauit. Qui vidētes pue//
rū in foꝛnace nil leſiōis hn̄tē. ipm inde
extraxerūt. ⁊ quō potuiſſet euadere int̄
rogauerūt. Qui rn̄dit. Qm̄ illa reuerē
da dn̄a q̄ ſuꝑ altare ſtabat mihi auxili
um ꝑbuit. ⁊ oē a me incendiū ꝓpul//
ſauit. Tūc xp̄iani intelligētes eē ima//
ginē btē marie p̄rem pueri acceꝑunt ⁊
ipm in foꝛnacē ꝓiecerūt. Qui ꝯtinuo
cōbuſtꝰ ⁊ penitꝰ cōſumptꝰ ē. ¶ Quidā
monachi añ diē iuxta fluuiū ſtabāt. et
ibidē ſe fabulis ⁊ ocioſis ſmonibꝫ reſol
uebāt. Et ecce audiunt remiges ꝑ flu//
mē impetu nimio nauigātes. Quibuſ
monachi dixerūt. Qui eſtis vos. Et il
li. Demones ſumꝰ q̄ aiaꝫ ebroini ꝑpo//
ſiti domꝰ regꝫ francoꝝ q̄ a monaſterio
ſcti galli apoſtatauit i infernū ꝺferimꝰ
Qđ audiētes mōachi vehemētiſſime ti
muert̄ ⁊ foꝛtiṫ exclamauert̄. Sctā ma

ria ora ꝑ nob. Quibꝫ demōes dixerūt
Bñ mariā iuocaſtꝫ. vos em̄ diſcerpe ꝛ
ſubmergere volebam⁹. qꝛ vos diſſolu
te ꝛ extra horā cōfabulātes iuenimus
Tūc mōachi redeūt ad cenobiū. ꝛ de//
mones ꝓperāt ad infernū. Erat qdā
monach⁹ valde lubric⁹. ſꝫ i btām mari
am valde deuot⁹. Quadā nocte ad ſce
lus aſſuetū ꝑgens ꝛ corā altari trāſiēs
btām ꝟginē ſalutauit. ꝛ ſic de eccl'ia exi
ens dū qndā fluuiū vellet trāſire in a//
quā decidēs expirauit. Cui⁹ aiam cuꝫ
demōes rapuiſſent. affuerūt angeli vt
eā liberarēt. Quibꝫ dmōes dixert. Vt
qd huc aduenistꝫ nihil i hac aia habe//
tis Statiqꝫ btā maria affuit. ꝛ cur ei⁹
aiam rape ꝑſumpſerāt increpauit. Il
li aūt dixert. qꝛ eū finiſſe vitā i mal' opi
bus iuenerūt. At illa. Falſa ſūt q̄ ꝓfer
tis. Scio ei ꝙ aliq̊ ꝑgens me ꝑmo ſa
lutabat. ꝛ rediens ſil'r faciebat. Q, ſi
dicitꝫ vob vim fieri ponam⁹ in iudicio
ſūmi regꝫ. Cū de h̄ corā dño diſcepta//
rent. placuit ei vt aia ad corp⁹ rediret. ꝛ
de ſuis actibuſ peniteret. Interea frēs
vidētes matutinas differri ſacriſtā q̄//
rūt ꝛ vſqꝫ ad fluuiū ꝑgētes ſubmerſuꝫ
in aq̄ repiunt. Cūqꝫ extracto corꝑe ſe//
cū qd factū fuerat mirarent'. ille repēte
ad vitā rediit ꝛ rē geſtā referēs vitā in
bonis opibꝫ ꝯſūmauit. Quedā mu//
lier a demōe ſibi viſibilit' i forma hoīs
apparēte mltas moleſtias ſuſtinebat.
mltaqꝫ remedia nūc aq̄ bñdicte aſꝑſio
nē. nūc hoc. nūc illud adhibebat. ſꝫ nec
ſic ille ceſſabat. Quidā aūt vir ſctūs ſi
bi ꝯſuluit. vt cū ad eā accederet. illa ele
uatꝫ manibꝫ ſctā maria adiuua me ꝓ//
tinus exclamaret. Qd cū illa feciſſꝫ. di
abol⁹ q̄ſi lapide ꝑcuſſus territ⁹ ſtetit. ꝛ
poſtmodū dixit. Mal⁹ diabol⁹ intret i
buccā illi⁹ q te iſtud docuit. Et ſtatim
euanuit. nec ad eā poſtmodū acceſſit.

Odus ſacratiſſime aſ// K
m ſumptōis marie tradit' in qdā
ꝟmone ex diuerſ dictꝫ ſctōꝝ cō
pilato q in pluribꝫ eccl'iis ſolēnit' legit'.
Vbi ſic habet'. Que i ſctōꝝ patrū nar
ratōibꝫ i toto orbe de venerāda migra
tione dei genitricꝫ iuenire potui ad ipi
us laudē cōmemorare curaui. Sctūs
coſmas cog̊mēto veſtitor ea q̄ ab eorū
poſteris q interfuerūt ſe didiciſſe certa
relatōe cōmemorat obmittēdū nō eſt.
Ait em̄. Qm̄ em̄ xp̄s ad ſe vite genitri
cē diſpoſuit adducere ꝑ angelū ꝯſuetū
ei ꝑnūciat dormitōis exitū ne mors in
opinate veniēs turbatōeꝫ ipi afferret.
Obſecrauerat illa facie ad faciē cū ad//
huc i terra ꝯuerſaret' filium ne videret
quēqꝫ ſpirituuꝫ malignoꝝ. Premittit
igit' angelū ad eā. cū hmōi ꝟbis. Tp̄s
eſt te aſſumēdi ad me matrē meā. Sic
ei terrā gaudio repleſti. ita fac celeſtia
gratulari. pr̄is mei māſiones iocūdas
redde. ſctōꝝ meoꝝ ſpūs conſolare. Ne
turberꝫ deſerēs corrūpēdū cū ſuis ꝯcu
piſcētiis mūdū adeptura celeſte palati
um. Nec o mr̄ terreat te carnis ſeq̄ſtra
tio. q̄ ad vitā vocarꝫ ꝑpetuā. ad gaudi
um indeficiēs. ad pacis reqeꝫ. ad ꝯuer
ſationē ſecurā. ad refectōeꝫ intermiabi
lē. ad lucē inacceſſibilē. ad diē nō veſpe
raſcentē. ad gl'iaꝫ inenarrabilē. ad me//
ipꝫ tuū filiū vniuerſitatꝫ factorē. Ego
em̄ ſum vita etna. dilectio incōꝑabilis
hitatio ieffabil'. lumē neſciēs tenebras
ineſtimabil' bonitas. Da ſine trepida
tione terre qd ſuū ē. Nō te qſqꝫ de ma//
nu mea rapiet. qm̄ in manu mea ſunt
oēs fines terre. Depone mihi corp⁹ tu
um. qꝛ in vtero tuo poſui diuitatē meā
Nō gl'iabit' ſuꝑ te mors. qꝛ vitā genui
ſti. Nō obfuſcabit te caliginis vmbra.
qꝛ lumē peꝑiſti. nō ꝯciſionis ꝯtritio te
attiget qꝛ meū vas fieri meruiſti Veni
iā ad eū q ex te nat⁹ ē receptura mater//
ni vteri pignora. educatōis mercedē la
ctis ꝛ eſce viciſſitudinē. hita cū vnige//
nito. feſtina adherere filio. Noui em̄ ꝙ
alteri⁹ affectu filii nō anguſtieris. Qui
te ꝟginē mr̄em exhibui. toti⁹ mūdi ex//
hibeo te muꝝ. archā ſaluādoꝝ. ponteꝫ
fluctuātiū. baculū ibecillū. ſcalā ad ce//
los aſcēdentiū. ꝓpiciatricē peccātium.
Adducā aūt apl'os ad te q̄ꝝ ac ſi meiſ

ſepeliarꝫ manibꝫ. Decet nāqꝫ vt ſpūa-
les mee lucis filij qbꝫ ſctm̄ tradidi ſpm̄
corpꝰ tuū ſepeliāt. ⁊ ipi in tuo admira-
bili funere meā pſonā impleāt. Pꝰ ho-
rū narrationē dat angelꝰ ꝟgini brauiū
palme miſſuꝫ ex ꝑadiſi ꝓpagine ad cer-
titudinē aduerſus corruptiōeꝫ mortis
victorie ⁊ veſtimēta funebria. Ac celuꝫ
q̄ venerat repetit. L Btā maria
ꝯuocās amicos ⁊ cognatos dixit. No-
tū vob facio me a tꝑali vita fore trāſi-
turā. Optet ḡ vigilare qꝛ vnoqꝫqꝫ trāſe-
unte diuia ꝟtus angeloꝝ ⁊ maligni ſpi-
ritꝰ ad moriētis lectū veniūt. His di-
ctis oēs flere ceperūt ac dicere. Tu ti-
mes facies ſpirituū q̄ autoris oim̄ mr̄
effici meruiſti. q̄ ꝑdoneꝫ iferni genuiſti
q̄ ſuꝑ cherubin ⁊ ſeraphin ꝑꝑatuꝫ hr̄e
ſoliū meruiſti. Quid igit̄ nos faciemꝰ
aut q̄liter fugiē? Aderat ml̄titudo mu-
lieꝝ flentiū ⁊ dicentiū ne ſe orphanas
derelinqret. Btā aūt ꝟgo eas ꝯſolanſ
ait. Si vos corruptibiliū natoꝝ mr̄es
nō toleratis ab eis modicū ſeꝑari quō
ego mr̄ ⁊ virgo deſiderare n̄ debeo ad
meū ꝑgere filiū dei pr̄is vnigenitū Si
q̄libet veſtrū aliq̊ orbabit̄ filio ꝯſolabi-
tur ſuꝑſtite vl' naſcituro. ego aūt q̄ vni-
cuꝫ poſſideo ⁊ incorrupta maneo quō
ad eū nō ꝓperem anxia q̇ oim̄ eſt vita.
Dū aūt hec agerēt̄ btūs Johēs adue-
niēs quō res ſe habeat ꝑcunctat̄. Cui
cū virgo ſuā celeſtē migrationē ānūci-
aſſet. ille in terra ꝓſtratꝰ. cū lachrymis
clamabat. Quid ſumꝰ nos dn̄e qm̄ ſu-
per nos tātas tribulatōes inducꝫ. Ut
q̇d potiꝰ ō corꝑe me nō eduxiſti. vt ma-
gis ſepultꝰ fuiſſeꝫ a dn̄i mei mr̄e q̄ꝫ eiꝰ
funeri intereſſem. Quē virgo flentē in
thalamū introducēs. palmā ⁊ veſtimē-
ta oñdit. ⁊ poſt h̄ in lecto ſibi ad ſepul-
turā ſtrato reqeuit. Et ecce validiſſimꝰ
tonitrui ſonꝰ audit̄. turbo q̄ſi nubes cā-
dida generat̄. ⁊ apl'i añ ianuā domus
virginis inſtar imbriū collocant̄. Qui
cū de h̄ plurimū mirarēt̄. iohēs ad eoſ
ꝓgrediēs reuelat q̄ btē virgini ꝑ ange-
lū nūciata erāt. Qui cū oēs flerēt Jo-
hānes eos ꝯſolatꝰ eſt. Deterſis igit̄ la-
chrymis introierūt ⁊ btām ꝟginē reue-
renter ſalutātes eā adorauerūt. Et il-
la. Auete filij vnigeniti mei. Et dum
modū aduētus eoꝝ ab eis audiuiſſet.
illa eis oīa manifeſtat Cui apl'i. Jn te
celeberrima ꝟgo q̄ſi ipm̄ dn̄m ⁊ magi-
ſtrū nr̄m aſpiciētes ꝯſolabamur. Hoc
ſolū refrigeriū hēmꝰ q̄ꝛ te mediatricem
apud deū nos habere ſperamꝰ. Que
cum paulū noīatim ſalutaſſet. ille ait.
Aue impatrix mei ſolamis. licet em̄ i
carne xp̄ꝫ nō viderim. cū tñ te in carne
video ac ſi ipm̄ videā ꝯſoloꝛ. Uſqꝫ ad
hunc diē deū te genuiſſe gentibꝫ ꝑdica-
bam amodo te ad ipm̄ trāſlatā eē do-
cebo. Poſt h̄ ea q̄ angelꝰ attulit ei ꝟgo
oñdit. ⁊ de lucernis vſqꝫ ad obitū non
extinguendis admonuit. Aderāt. cxx.
ꝟgines in eiꝰ obſequiū occupate. Dei-
de veſtimēta funebria induēs ⁊ oibus
valedicēs. corpus ad exitū in lecto cō-
ponit. petro ad caput poſito. iohanne
ad pedes locato. ceterꝫ apl'is lectū am-
bientibꝫ ⁊ dei genitricē laudātibꝫ. Pe-
trus igit̄ inchoans dixit. Gaude cele-
ſtiū thalamoꝝ ſpōſa ⁊ trifidum ardui
lumis candelabrū ꝑ quā eſt eterna cla-
ritas manifeſtata. Hoc aūt ſcꝫ apo-
ſtolos ad dormitionē ſacratiſſime ꝟgi-
nis ꝯueniſſe teſtat̄ btūs Germanꝰ cō-
ſtātinopolitanꝰ archieps dicēs. Licet
ineuitabilē mortē o dei genitrix huma-
ne nature ſuſceꝑis. non tñ dormitabit
neqꝫ dormiet q̇ nos cuſtodit oculꝰ tuꝰ.
Nō em̄ ſine teſtimonio tranſmigratio
tua. nec mēdax dormitio Celū enarrat
gl'iaꝫ eoꝝ q̇ ſuꝑ te cecinerūt. terra de il-
lis exhibet ꝟitatē. nubes vociferāt ho-
norē q̇ ex eis tibi adminiſtratꝰ eſt. angeli
factū in te obſequiū ꝑdicant. quo vi-
delicet apl'i in hieruſalē ad te ꝯuenert̄.
Magnꝰ q̊ꝫ dionyſius ariopagita h̄
idem teſtat̄ dicens. Nos vt noſti ⁊ ipe
⁊ multi ex fratribꝫ noſtris ad viſioneꝫ
corꝑis qd̄ deum ſuſcepit ꝯuenimus.
Preſto autem erat iacobꝫ frater dn̄i et
petrus eximia ⁊ maxima theologorū

summitas. Deinde placuit ꝙ post visi
onem vniuersi sūmi sacerdotes hym-
nisarēt ꝓut vnusquisqꝫ esset sufficiēs im
mēse ꝟtutis bonitatē viuifice infirmi-
tatis. ¶ Subsecutꝰ āt sctūs cos
mas suā narrationē ait. Post h̄ aūt to
nitruū magnū totam domū ꝯcussit. ⁊
spūs fragrās domū totā suauitate re-
pleuit vt cūctos q̇ aderāt exceptꝭ aplis
⁊ tribꝫ ꝟginibꝫ lucernas gestantibꝫ in-
gens sopor opprimeret. Dn̄s em̄ cum
mltitudine angeloꝝ descēdens aniam
mr̄is sue assumpsit. Tāta aūt eiꝰ ania
claritate resplēduit. vt nullꝰ apostoloꝝ
in eā respicere posset. Dixitqꝫ dn̄s pe-
tro. Corpus mr̄is mee cū om̄i reueren
tia sepelite. ⁊ tribꝫ diebꝫ illud cū dilige̅
tia custodite. Ego q̇ppe tunc veniā et
illud ad incorruptionē trāsferā. ⁊ simi
li mecū claritate induā. vt id qđ acce-
ptū est. ⁊ id qđ accepit ꝑiter ꝯueniāt et
ꝯcordent. Refert q̊ꝫ ⁊ idē sctūs Cos-
mas terribile ⁊ mirabile mysteriū qđ
nō indiget naturali discussiōe nec curi
osa inuestigatōe cū oia q̄ de dei genitri
ce dicunꝉ sint suꝑnaturalia ⁊ admiran
da ⁊ tremēda potiꝰ q̄ꝫ inuestigāda. E-
gressa vt ait de corꝑe eiꝰ ania hec ꝟba
ꝓtulit corpꝰ. Grās tibi ago dn̄e q̄ tua
sum digna glia. Memēto mei qm̄ tu-
um sum figmētū ⁊ tuū seruaui deposi-
tū. Exꝑgefacti igiꝉ vt ait ceteri viden-
tes ꝟginis corpꝰ exanime ꝯtristari plu
rimū ac gemere ceperūt. Collētes igiꝉ
apli corpus ad monumētū ferebāt in-
cipiente petro psalmū. In exitu israel
de egypto. Chori q̊ꝫ angeloꝝ virginē
laudāt. ita ꝙ hierusalē ad tātā gliam ē
ꝯcussa. Tūc summi sacerdotes cū gla
dijs ⁊ fustibꝫ mltitudinē mittūt. Vnꝰ
aūt impetū faciens ad grabatū acces-
sit cupiens ad terrā trahere corpꝰ geni-
tricis dei marie. Qui qꝛ indigne tāge
re nitiꝉ eiꝰ tactu manibꝫ merito ꝓuaꝉ.
Vtraqꝫ nāqꝫ manꝰ a cubitꝭ euulsa ab
scidiꝉ. Illisqꝫ ad grabatū pēdētibꝫ do-
lore horribili cruciaꝉ. Implorat autē
veniā ⁊ ꝓmittit emendā. Cui petrus.
Nullatenꝰ veniam ꝯsequi poterꝭ. nisi cor
pus ꝑpetue ꝟginis osculeris ⁊ xp̄m ex
ea ꝓpagatū dei filiū esse ꝯfitearꝭ. Qđ
cum fecisset manꝰ vñ auulse fuerāt cu
bitis sunt adiuncte. Accipiēsqꝫ petrus
vnū dactilū ex palma dedit illi dicens
Vade ingredere ciuitatē ⁊ pone super
infirmos ⁊ oēs q̇ crediderint recipient
sanitatē. Perueniētes igiꝉ apli ad p̄di
um gethsemani īuenerūt ibi sepulchꝝ
simile xp̄i sepulchro mirifico vbi corpꝰ cū
mlta reuerētia posuerūt illud sublimis
simū dei vas tangere nō audentes. sed
hincinde apprehēsa syndone deponē-
tes. Quo munito duꝫ apli ⁊ discipuli
dn̄i iuxta mādatū dn̄i circa sepulchrū
starent. tercio die nubes splēdidissima
sepulchrū circūdedit. voces angelice
resonāt. ineffabilis odor sentiꝉ. Fit oi-
bus stupor imensus. dū dn̄m illuc cer-
nerēt descēdisse. ⁊ corpꝰ ꝟginis cū glia
tā imēsa trāsferre. Osculātes igiꝉ apli
sepulchrū in domū euāgeliste ⁊ theolo
gi scti Iohis reuersi sunt. tāte ꝟginis
custodē laudātes. vnꝰ aūt ex aplis tātꝭ
solēnijs defuit. Qui tāta mirabilia au
diēs ⁊ admirās sepulchrū sibi aꝑiri in
stantiꝰ postulabat. vt hoꝝ oim cognosce-
ret ꝟitatē. Qđ cū apli renuerēt. suffice
re sibi tātoꝝ testimōia asserētes ne for-
te si h̄ infideles intelligerēt corpꝰ furto
esse sublatū p̄dicarēt. ille ꝯtristatꝰ dice
bat. Cur me silēꝫ vob̄ cōis nr̄i thesau-
ri portōe fraudatꝭ. Tādē sepulchrum
aꝑientes corpꝰ mime inuenerūt. sꝫ tm̄
vestimēta ⁊ syndonē reppert. ¶ In
euthimiata q̊ꝫ hystoria libro. iij. caplo
xl. sctūs Germanꝰ cōstātinopolitanus
archieps̄ reppisse dicit. qđ ⁊ magnus
damascenꝰ silr attestaꝉ. ꝙ sctē memorie
pulcherrima augusta cū apud ꝯstāti-
nopoli mltas ecclias erexisset. inꝉ cete
ras apđ balthernas admirabilē eccliā
tpe martiniani impatoris ad hono-
rē sacre ꝟginis edificauit. ⁊ ꝯuocās iu-
uenalē archiep̄m hierosolymitanū et
alios palestine ep̄os. q̇ tūc i vrbe regia
morabanꝉ. ꝓpꝉ synodū q̄ facta est calce

donie dixit eis. Audiuimꝰ corpꝰ ſctiſſi-
me ꝟginis i predio gethſemani eē tu-
mulatū. Volumꝰ igiṫ ad cuſtodiā hꝰ
vrbis corpꝰ illud cū debita reuerentia
huc trāſferre. Cui cū iuuenalis rñdiſſꝫ
corpꝰ illud ſic̄ ex antiq̄s hyſtorijs cōꝑit
in glīaꝫ eſſe trāſlatū. ⁊ ſola veſtimēta i
monumēta cū ſyndone remāſiſſe. ipſa
veſtimēta dicꝰ Iuuenalis ꝯſtātinopo-
lim miſit. ⁊ i dicta ecclīa honorifice col-
locanṫ. Nec me q̄ſq̄ ꝓprio ſ arbitretur
ſenſu finxiſſe. ſꝫ ea poſui q̄ ꝑ doctrinā ⁊
ſtudiū lectōis eoꝝ didici q̄ ꝟiſſima tra-
ditōe a ꝑoribꝫ acceperūt. Hucuſq̄ ſunt
ꝟba q̄ in p̄dicto ſmōe hn̄ṫ. Verꝝ iohā-
nes damaſcenꝰ q̄ ⁊ ipe grecꝰ extitit plu-
ra mirāda de hac ſacratiſſima ꝟginis
aſſumptōe ꝓſecutꝰ ē. Ait em̄ in ſmoni-
bus ſuis. Hodie ſacratiſſima virgo
celeſti thalamo inuehitur. Hodie ſa-
cra ⁊ animata archa que intra ſe ſuum
tulit artificem in templo nō manufa-
cto reponitur. Hodie ſacratiſſima co-
lumba innocens ⁊ ſimplex euolans ex
archa id eſt ex corpore quod deum ſu-
ſcepit pedibꝫ ſuis req̄eꝫ adiuenit. Ho-
die imaculata ꝟgo terrenaꝝ paſſionuꝫ
neſcia. imo celeſtibꝫ intellectibꝫ erudi-
ta nō in terrā abijt. ſꝫ ꝟe celū aīatū ap-
pellata i celeſtibꝫ tabnacul' hitat. Licꝫ
em̄ natural'r ſacerrima btāq̄ aīa tua
a glīoſo tuo corꝑe ſeꝑareṫ ⁊ ſepulture
corpꝰ tradaṫ. verūtñ nō manet i morte
nec diſſoluiṫ in corruptōe. Cuiꝰ ei ꝑien-
tis ꝟginitas iuiolata ꝑmāſit. hꝰ ⁊ mi-
grātis corpꝰ irreſolutū ꝑ oīa ꝑſeuerat.
⁊ ad meliorē ſanctiorēq̄ vitā traduciṫ.
nō morte diſſolutū. ſꝫ etiā in eterna ſe-
cula ꝑmāſuꝝ. Sic̄ em̄ ſol iſte ſplēdidꝰ
ac luciſluꝰ ſub lunari corꝑe latēſ ad bre-
uē horā videṫ q̄dāmō deficere tñ ipſe
ſuo nō ꝑuabiṫ lumie. hn̄s in ſe ꝑhēneꝫ
fontē lumis. Sic ⁊ tu fons veri lumi-
nis. incōſumptꝰ vite theſaurꝰ. licꝫ q̄dā
breui intuallo tꝑis corꝑaliṫ morti ſis
addicta tñ copioſe nob infundis inde-
ficiētꝫ lumis claritatē. Hinc ſacra tua
obdormitio nō eſt mors appellāda ſꝫ
tranſmigratio ſiue receſſus ſeu magis
ꝓprie aduētus. Diſcedēs ei a corꝑe ad-
uenis celo. Tibi obuiant angeli ⁊ ar-
changeli. aſcēſum tuuꝫ horrēt ſp̄us i-
mūdi. Nō iuiſti ꝟgo btā in celū vt he-
lyas. necq̄ vt paulꝰ vſq̄ ad terciū celuꝫ
aſcēdiſti. ſꝫ vſq̄ ad regaleꝫ thronū filij
tui attigiſti. Mors alioꝝ ſctōꝝ bn̄dici-
tur. eo ꝙ ipos btōs exhibet. In te autē
ſ locū nō hꝫ. Mors em̄ tua nec btitu-
do tua. nec trāſmigratio tua. nec ꝑfe-
ctio tua. ſꝫ nec receſſus largiṫ tibi bti-
tudinis ſecuritatē. Oim em̄ bonoꝝ q̄
hūanā mentē excedunt. tu ꝑncipiū me-
diū ⁊ finis. Tua ſecuritas ⁊ ꝟa ꝑfectō
⁊ ſine ſemie ꝯceptio. diuina inhitatio.
Vñ vere dixiſti nō a morte ſꝫ ab ipſa
ꝯceptōe ab oibꝫ generatōibꝫ te btifica-
ri. Hic te mors nō beauit. ſꝫ tu morteꝫ
clarificaſti ſoluēs eiꝰ meſticiā mortēq̄
ꝯuertēs in gaudiū. Si em̄ deꝰ dixit ne
forte ꝓthoplaſtꝰ extēdat manū ſuam ⁊
arripiat d ligno ⁊ viuat ineternū. quō
que ipam vitā portauit. vitā ſine ꝑnci-
pio. vitā ſine fine. nō viuet i ſeculū ſem-
piternū. Olim deꝰ ꝑentes hūani gene-
ris. in morte peccati dormiētes. inobe-
dientie p̄cipitio iā ſepultos. pcti crapu-
la iam fetētes. exules de ꝑadiſo expu-
lit. Nunc aūt hanc q̄ toti humano ge-
neri vitam attulit. dei ac patris obedi-
entiā exhibuit. totius paſſiōis imiſſio-
nem excuſſit. quō paradiſus nō ſuſcipi-
et. celū gaudens ianuas nō patefaciet
Eua ſerpēti aurē exhibuit. peſtiferū vi-
rus hauſit voluptatibꝫ allicitur. partꝰ
dolori ſubijciṫ ⁊ cū Adam cōdemnaṫ.
Hanc autē vere beatā. que aurē incli-
nauit deo quā ſp̄uſſanctꝰ repleuit. q̄ pa-
ternam miſericordiā in vtero baiula-
uit. que ſine viri contactu cōcepit. ſine
dolore peperit. quomō morſ abſorbet
quō corruptio audet aliquid in corpuſ
quod ipam vitā portauit. O Ad-
dit quoq̄ idem Damaſcenꝰ in eiſdem
ſermonibꝫ dicens. Veruꝫ apoſtolos q̄
vbiq̄ terrarum diſperſi hominuꝫ pi-
ſcationi vacabant. ſagena verbi homi-
nes de profundis tenebris ad celeſteꝫ
menſam curie ſeu ſolennes patris nu-

ptias educētes diuinū ꝑceptū q̄si sagena q̄dam ⁊ nubes e finib⁹ terre hierusalē ꝯtulit vltra quasdā aquas cōgregans ⁊ colligēs. Tunc q̄dem Adam ⁊ Eua ꝑmi pentes exclamauere. Ueni ad nos o sacruꝫ ⁊ salutiferꝫ cellariū tu nostrū implesti desideriū. Ecōtra sctōrum caterua q̄ corꝑaliter aderat dicebat Mane nobiscū ꝯsolatio nostra ne d̄relinq̄s nos orphanos. quā habem⁹ laborū solatiū. sudorꝫ refrigeriū. tibi viuēti ꝯuiuere. tibi morīēti cōmori gl'iosum. Nobis em̄ hec vita quō vita tua destitutis p̄n̄tia. Hec ⁊ his sil'ia vt arbitror apl'i cuꝫ ⁊ reliq̄ plenitudine eccl'ie crebris singultib⁹ q̄relas interrūpentibus ꝑponebāt. Illa ad filium ꝯuersa ait. Tu dilectis filijs q̄s frēs appellare placuit de meo discessu dolētib⁹ fias ꝯsolator. ⁊ iposítōi manuū meaꝝ appone bn̄dictōꝫ suꝑ bn̄dictōꝫ eorū. Deinde extēdēs man⁹ fideliū collegiū bn̄dixit ⁊ addidit In mā⁹ tuas dn̄e cōmēdo spm̄ meū. Fili suscipe aiaꝫ meā tibi dilectā quā inculpatā seruasti. Tibi ⁊ nō terre cōmendo corp⁹ meū. custodi illud integrū qd̄ tibi ihabitare ꝯplacuit. Transfer me ad te vt vbi tu es visce rum meoꝝ ꝑtus. sim ⁊ ego tibi cohabitans. Illic itaq̄ talia sunt audita. Surge itaq̄ veni dilecta mea. o pulchra i mľierib⁹. pulchra es amica mea ⁊ macula nō est in te. Hec b̄tissima virgo audiēs cōmēdat i man⁹ filij spm̄ suum. Profusis āt lachrymis apl'i figūt oscula tabnaculo dn̄i bn̄dictōe ac sctitate ex cōtactu sacri corꝑis adimpleti. Tūc morbi ⁊ demōes fugant̄. aer ⁊ celū sanctificant̄. spūs ascēsiōe. terra corporis depositōe. aq̄ ꝓo corꝑis ablutōe Abluit̄ em̄ sacrū corp⁹ aq̄ mūdissima. nō ab ipa mūdatū. sꝫ ab ipo sctificata Deinde sacrū corp⁹ mūda syndone inuolutū lecto supponit̄. lāpades chorus cant. vnguēta redolēt. hymni angelici resonāt. Apl'is āt alijsq̄ sctis q̄ aderāt diuinas odas modulātib⁹ archa dn̄i e mōte syon sacris apl'oꝝ ceruicib⁹ imposita ad sacratissimā villā gethsemani adducit̄. angelis antecedētib⁹ et subsequētib⁹ alijsq̄ sacrū corp⁹ velantibus tota ecclesie plenitudine comitāte. Affuerunt ⁊ quidā iudeoꝝ fermento veteris ꝯsuetudinis obstinati. Referunt etiā cum iā e monte syon descenderent. sacrum corpus dei genitricꝫ ferentes hebreum quedā organū diaboli. temerario actum impetu. diabolicq̄ impulsuꝫ incursu. ad sacrum corp⁹ accessisse ad qd̄ angeli trepidabant accedere ac vtraq̄ manu furibūde lectum arripiens ad terraꝫ traxisse. Fertur tn̄ manus illi tanq̄ ligna arida decidisse Eratq̄ videre tāq̄ truncū inutilē donec fides mentē alterauit. suiq̄ sceleris penituit ingementē. Hi aūt qui portabant feretrum stetere donec miser iponens manū sacratissimo corpori ad tactum eius in statum ꝑstinuꝫ reuocat̄. Inde igit̄ adit̄ gethsamani. vbi oscula complex⁹. hymni sacri. lachryme. sudoris gutte fluentes. ⁊ sic sacrū corpus venerabili in sepulchro ponit̄. Sꝫ nō est derelicta aīa tua in inferno nec corpus tuū vidit corruptioneꝫ. Decebat aūt dei sacrariū. fontē indefossuꝫ. agrū inaratū. vineā nō irrigatā. oliuā fructiferam terre gremio nō teneri. Decuit matrē a filio sublimari vt ad ipm̄ ascēdat sicut ad ipaꝫ descēderat. vt q̄ i ꝑtu ꝯuauit ꝟginitatē. p⁹ mortē corp⁹ nō videat corruptionē. ⁊ q̄ creatorē portauit in sinu in diuis tabernaculis cōmoret̄ ⁊ quā pater despōsauit i sponsaꝫ i celestibus thalamis ꝯseruetur ⁊ a mr̄e q̄ sunt filij possideant̄. Hec damascen⁹.

P Sctūs q̄ꝫ aug⁹. in q̄dā ꝯmōe ei⁹ sacratissimā assumptōeꝫ mľtipľr ostēdit dicens. De sanctissimo corpe ꝑpetue ꝟginis eiusq̄ sacre aīe assumptōe loq̄ suscipiētes h̄ ꝑmū dicim⁹. q̄ i scripturis postq̄ eā dn̄s i cruce discipulo cōmēdauit nihil de ea repit̄. ꝑterq̄ qd̄ lucas cōmemorat i actib⁹ ap̄l. Hi oms erāt ꝑseuerātes vnanimit̄ i orōe cū maria mr̄e iesu. Quid g̃ de morte q̄d de

eius assumptõe dicendũ est. Vñ scri//
ptura nihil cõmemorat nisi q̃rẽdũ ra//
tõe qd̾ ꝯsentiat ꝟitati. Fiat ḡ ipa veri
tas autoritas sine q̄ nec valꝫ autoritas
Meores igiť ꝯditõis hũane morte il
lã subijsse tp̱alẽ dicere nõ metuimus.
Sed si dicim⁹ eã resolutã i cõeꝫ putre
dinẽ vermẽ ac cinerẽ deliberãdũ ẽ si tã
te ꝯueniat sctitati tãte aule dei p̄roga
tiue. Scim⁹ eni dictũ p̄mo p̱enti. qꝛ
puluis es ꝛ i puluerẽ ibis. Hãc ꝯditõ
nẽ caro xp̄i euasit q̄ corruptõneꝫ nõ su
stinuit. Excipiť ḡ ab illa generali snia
de ꝟgine sumpta natura. Mlieri q̊q̈ꝫ
dñs dixit. Mltiplicabo erũnas tuas.
In dolore paries. Erũnã maria susti
nuit. cui⁹ aiam gladi⁹ ptrãsiuit. Sed
sine dolore genuit. Maria ḡ ꝛ si com//
mũicat erũnis eue. nõ tñ cõicat partu//
riẽdo cũ dolore. Excipiť ḡ a q̇busdaꝫ
generalibus quã tãta attollit dignita
tis p̄rogatiua. Si ergo dicim⁹ morte
eã subijsse: nec tñ vincul' eius retineri.
nũquid ipiũ erit si voluit dñs integꝛ
mr̃is ꝟginitatis ꝟuare pudorẽ. cur nõ
velit incorruptã a putredis ꝟuare feto
re. Nunq̇d nõ ptinet ad benignitatem
dñi mr̃is ꝟuare honorẽ: q̇ legẽ soluere
nõ venerat sꝫ adimplere. Qui eni i vi//
ta p̄ ceteris illã gr̃a sui ꝯcept⁹ honora
uit piũ ẽ credere eã i morte singl'ari sal
uatõe ꝛ speali gr̃a honorasse. Putredo
ꝛ ꝟmis hũane ẽ opprobiũ ꝯditõnis.
Ab h̃ opprobrio cũ iesus sit alienus.
natura marie excipiť quã iesus d̾ ea as
sumpsisse ꝓbať. Caro eni iesu caro est
marie. quã sup astra trãsuexit honorãs
oẽm hũanã naturã. ꝛ ml'to mag᷒ ma
ternã. Si natura mr̃is est fili⁹ ꝯueni//
ens ẽ vt sit ꝛ filij mr̃ nõ q̃tũ ad vnita//
tẽ p̱sone sed q̃tũ ad vnitatẽ corp̱al' na
ture. Si eni vnitatẽ facere põt gratia
sine ꝓprietate speal' nature. q̃nto mag᷒
gr̃e vnitas ꝛ corp̱al' speal' natiuitas.
Vnitas gr̃e est vt discipuloꝝ in chri//
sto de q̇b⁹ dicit. Vt sint vnũ sic̄ ꝛ nos
Et postea. Pater volo vt vbi suꝫ ego
ꝛ illi sint mecuꝫ. Si igiť secũ hr̃e vult
eos q̇ hic sua fide vniti vnũ cũ eo eẽ iu
dicanť. q̇d existimãdũ ẽ de matre vbi
digna sit haberi nisi in p̄sentia filij. q̃
tũ igiť intelligo. q̃tũ credo marie aĩa
excellẽtiori q̇dã p̄rogatiua a filio ho//
norať. possidẽs in xp̄o corp⁹ suũ qd̾ ge
nuit gl'ificatũ. ꝛ q̃re nõ suũ p̱ qd̾ genu//
it. Si ñ obuiauerit necdũ p̱specta au//
toritas ꝟe credo ꝛ p̱ qd̾ genuit. Quia
tãta sctificatio dignior est celo q̃ terra
Thronũ dei. thalamũ spõsi. domum
dñi atq̈ꝫ tabernaculũ xp̄i dignũ est ibi
esse vbi ipe est. Tã p̄ciosum thesaurũ
digni⁹ est celũ q̃ terrã seruare. Tantã
integritatẽ merito icorruptibilitas ñ
putredis vlla resolutio sequiť. Illd̾ sa
cratissimũ corp⁹ in escã ꝟmib⁹ traditũ
qꝛ sentire non valeo dicere ptimesco.
Quã existimatõem ꝓcul pellit incõp̱a
bilis gratie mun⁹. Qd̾ me dicere mul
taꝝ scripturaꝝ ꝯsideratio iuitat. Su
is aliqñ mistris ꝟitas ait. Vbi ego sũ
illic ꝛ mister me⁹ erit. Si hec ẽ genera
lis snia oim p̱ fidẽ et op̱ationẽ christo
mistrãtiũ. q̃nto magis q̇dãmodo spe//
cialiť marie q̄ absq̈ꝫ dubio oi op̱e mi//
stratrix extitit. que hũc in vtero gessit.
partuq̈ꝫ p̱fusum aluit ꝛ fouit. ꝛ in p̄se//
pio reclinauit. ꝛ fugiẽs i egyptũ abscõ
dit. ꝛ oẽm infantiã ei⁹ ꝓsecuta vsq̈ꝫ ad
crucẽ ab eius nõ recessit sectatu. Non
potuit aũt ei⁹ diuitatis nõ eẽ credula
q̄ se nouerat hũc nõ virili semie sed di
uino spiramie ꝯcepisse. Vñ de filij po
testate tãq̈ꝫ de dei ꝟtute nõ nutabũda
deficiẽte vino dixit. Vinũ nõ habent.
sciẽs eũ h̃ potuisse. qd̾ euꝫ mox ꝯtigit
miracl'o ꝯpleuisse. Ecce igiť maria fi//
de ꝛ op̱e xp̄i mistratrix si ibi nõ fuerit
vbi xp̄s mistros suos vult esse. vbi ḡ
erit. ꝛ si ibi fuerit nũq̇d eq̃li gr̃a. ꝛ si eq
li gr̃a vbi equa dei cẽsura q̇ reddit vni
cuiq̈ꝫ ꝟm merita. Si merito p̄ omib⁹
marie viuẽti tãta est gr̃a donata. et ḡ//
tia mortue erit minuẽda: absit. Si eĩ
omniũ sanctoꝝ mors est preciosa. ma//
rie mors est preciosissima. Confiden//
dum igiť cẽseo mariam ad eternitatis

gaudiū assumptā benignitate xp̄i. et
honorabili⁹ susceptā ceterꝭ quā gratia
honorauit p̄ ceterꝭ. Atq3 ad cōēz hūa
nitatē nō eē abductā post mortē putre
dinis. vic3 ṽmis ꝛ pulueris q̄ suum ꝛ
omniū genuit saluatorē. Si elegit di
uina volūtas int̄ igniū flāmas puero
rū vestimēta fuare illesa. cur abnuat i
mr̄e ꝓpria qd̄ elegit i veste aliēa. Jo
nā fuare in vētre ceti incorruptū volu
it sola miscd̄ia. mariā incorruptā non
fuabit gr̄a. Seruat⁹ est daniel i dspe
ratissima fame leonū. nō fuāda ē ma
ria tātꝭ donata etiā meritꝭ dignitatū.
Hec ḡ cūcta q̄ diximꝰ qꝛ naturā n̄ ser
uasse cognoscimꝰ. in integritate quo
q3 marie plus gr̄az q̄ȝ naturā potuisse
nō dubitamꝰ. Xp̄s ergo letari fac̄ ma
riā aīa ꝛ corpe in se ꝓprio filio. nec vllā
sed corruptōis erūnā quā nulla secuta
est i pariēdo filiū integritatꝭ corruptō.
vt sit sp̄ icorrupta quā tāta pfudit ḡ
tia. sit integlit̄ viuēs q̄ oīm integrā ge
nuit vitā. Si ḡ dixi vt debui approba
xp̄e tu ꝛ tui. Si ṽo nō vt debui igno
sce obsecro tu ꝛ tui.

Legenda cxv. A

De sctō Bernardo

Bernardus dicitur a
ber qd̄ est pute⁹ vel fons. ꝛ
nard⁹. q̄ vt dicit glo. super
Cātica. herba ē hūil' ꝛ cali
de nature ꝛ odorifera. Fuit ei calidus
in feruēti amore. hūil' i ɔuersatōe. fōs
in doctrine emanatōe. pute⁹ i scie pfū
ditate. ꝛ odorifer⁹ in fame suauitate.
Ei⁹ vitā Guilhelm⁹ abbas scti The
odorici soci⁹ bti Bernardi ꝛ Hernal
dus abbas bone vallis scpsert

Bernard⁹ i burgūdia castro fō
tanis ex nobilib⁹ valde ac reli
gioꝭ pentib⁹ ort⁹ ē. Cui⁹ pr̄ te
celinus miles secl'o strenu⁹ nec minus
deo religiosus. mr̄ ṽo aaleth nūcupa
ta ē. Hec septē filios genuit. sex mares
ꝛ feminā vnā. Mares aūt oēs mōa
chos futuros. feminā aūt sctimonia
lē pmiserat. Mox aūt vt filium partu
ediderat manib⁹ ꝓprijs ipm deo offe
rebat. Alienis vberib⁹ ipos nutri re
fugiebat. q̄si cū lacte materno mater
ni qdāmodo boni infundēs eis natu
rā. Cū aūt creuissent q̄ȝdiu sub manu
eius erāt heremo magꝭ q̄ȝ curie nutri
ebat. cibis grossiorib⁹ ꝛ cōmūib⁹ pa
scēs eos q̄si ɔtinuo ad heremū trans
mittēdos. Cū igit̄ terciū filiū. s. bernar
dū adhuc in vtero gestaret vidit som
niū p̄sagiū futuroꝝ. catellū. s. totū can
didū. totū in dorso subrufum ꝛ latrā
tē in vtero se habere. Qd̄ cū cuidā vi
ro dei exposuisset. ille ꝓphetica voce re
spōdit. Optimi catelli mr̄ eris q̄ do
mus dei custos futur⁹ magnos cōtra
inimicos dabit latrat⁹. Erit eni p̄di
cator egregi⁹. ꝛ ml'tos medicinal' lin
gue gr̄a curatur⁹. Cū aūt btūs ber
nard⁹ adhuc puerul⁹ eēt. ꝛ ḡui dolore
capitis egrotaret. veniētē ad se ml'ier
culā vt dolorē suis carmib⁹ mitigaret
cū indignatiōe nimia exclamās repu
lit ꝛ abiecit. Pueruli aūt bono zelo mi
sericordia dei nō defuit. sed tūc conti
nuo surgēs liberatū se esse cognouit.
Jn sacratissima dn̄ice natiuitatꝭ no
cte cū puer bernard⁹ matutinale offi
ciū i ecclesia expectaret. ꝛ q̄ hora noctꝭ
christus nat⁹ fuissꝫ scire cuperet. appar
it ei puerul⁹ iesus q̄si iterū añ oclos su
os nascēs ex vtero mr̄is. Vñ q̄ȝdiu vi
xit hanc fuisse horā natiuitatꝭ domini
ce sp̄ putauit. Ab illa ḡ hora in his q̄
ad illud ptinent sacramentū. ꝛ sensus
ei pfundior ꝛ sermo copiosior dat⁹ est
Vñ ꝛ postmodū i laudē genitricis et
geniti int̄ ipa suoꝝ tractatuū initia insi
gne opusculū edidit. in q̄ illā lectōnem
euāgelicā missus ē gabriel āgelus ex
planauit. Videns antiqu⁹ hostis ꝓpo
situ pueri tā salubre. eius castitatꝭ ꝓ
posito inuidit. ml'tosq3 sibi laqueos
tēptatōnis apposuit. Cū eni aliqndo
in quandā feminā oculos defixos ali
q̄ȝdiu tenuisset. cōtinuo de seipo erube
scens in semetipm seuerissimꝰ vltor i

surgit. ac in stagnū gelidaꝝ aquarum
insiliēs. tādiu ibidē ꝑmāsit donec pe-
ne exanimis effectꝰ ꝑ grām dei a calo
re carnalis cōcupiscētie totꝰ refriguit.
¶ Circa idē tēpus instinctu demo-
nis puella q̄dā i lectū dormient̄ se nu
dam iniecit. Quā ille sentiēs cū oī pa
ce et silētio partē lectuli quā occupaue
rat derelinq̄ns ei cessit. ⁊ in latus alte-
rū se ꝯuertens dormiuit. Misera ṽo
illa aliq̄ꝫdiu sustinēs ⁊ expectās dein-
de palpās ⁊ stimulās nouissime cum
immobilis ip̄e ꝑsisteret. illa licet ipu-
dentissima esse erubuit. ⁊ horrore in-
gēti atq̄ꝫ admiratiōe ꝑfusa surgēs au-
fugit. Cū iterū in domo cuiusdam
matrone hospitaret̄. illa adolescentē
aspectu decoꝝ cōsiderās vehementer
in ꝯcupiscētiā eius exarsit. Cū aūt se
orsum lectū sibi sterni fecisset. ip̄a ipu-
denter ⁊ silēter de nocte surgēs ad euꝫ
accessit. Quā ille sentiēs ꝓtinus excla
mauit. Latrōes latrones. Ad quā vo
cē mulier fugit. familia surgit. lucerna
accendit̄. latro q̄rit̄ sed mime inuenit̄.
Ad lectulos singuli redeūt. Quiescūt
ceteri sed nō illa misera req̄escit. Nam
denuo exurgit. bernardi lectulū petit.
Sed ille latrōes latrōes denuo excla-
mauit Latro iteꝝ querit̄ sed neq̄ꝫ ab
eo q̄ solus nouerat publicat̄. Usq̄ꝫ ter
cio improba mlier sic repulsa. vix tan-
dē metu vel desꝑatione victa cessauit
Cū aūt seq̄nti die iter ageret. arguen-
tes eū socij ꝙ totiēs latrones somnia-
uerit ꝑquirebant. Quibꝫ ille ait. Ue-
raciter hac nocte insidias ꝑpessus suꝫ
latrōis. q2 hospita mihi nitebat̄ aufer
re thesauꝝ incōꝑabilē castitat̄. Per
pendens igit̄ nō esse tutū cohabitare
serpēti fugā meditari cepit. ⁊ ordineꝫ
cisterciensiū extūc ingredi deliberauit.
Quod cū frēs eiꝰ cognoscerēt. et eum
ab h̄ ꝓposito modis oībꝫ ꝓhiberēt. tā-
tam ei gratiā dn̄s contulit. vt nō solū
ip̄e a cōuersione nō ꝓhiberet̄ sed oēs
fratres suos et multos alios ad religi
onē dn̄o lucraret̄. Gerardus tn̄ frater
eius miles strenuus hec fratr̄ ṽba va
na putabat ⁊ eius oīno monita repel
lebat. Tūc Bernardꝰ fide iā igneus
⁊ fraterno charitatis zelo mirum i mo
dū exasperatus. scio inq̄t frater mi scio
sola vexatio intellectū dabit auditui.
Digitūq̄ꝫ lateri eius apponēs. veniet
inq̄t dies ⁊ cito veniet q̄n lācea latus
hoc ꝑforabit ⁊ ad cor tuū cōsilio qd̄
abijcis viā dabit. Post paucos dies
Gerardꝰ ab inimicis capit̄. et in loco
cui frater digitū imposuerat infixā lā-
ceā gestans trahit̄ ⁊ in custodia vincu
lat̄. Ad quē Bernardꝰ veniēs cum si-
bi loqui nō ꝑmitteret̄ ad eū exclama-
uit. Scito frater gerarde q2 i ꝓxio itu
ri sumus ⁊ monasteriū intraturi. Ea-
dem nocte cōpedes de eius pedibꝫ ce-
ciderunt. et ostio per se aꝑto letus au
fugit. Indicauitq̄ꝫ fratri se mutasse ꝓ
positū et fieri velle monachū. D
Anno ab incarnatōne dn̄i millesimo
cētesimoduodecimo a constitutōe do-
mus cisterciensiū decimoq̄nto seruus
dei Bernardꝰ annos nactus circiter
vigintiduos cum socijs ampliꝰ q̄ꝫ tri
ginta ordinē cisterciensiū ingressus ē.
Cū aūt Bernardꝰ cū fratribꝫ suis do-
mū paternā egrederet̄ Guido primo
genitus vidēs Niuardū fratrē suum
minimū puerū ludentem in platea cū
pueris Eya inquit frater Niuarde ad
te solū respicit omnis terra possessiōis
nostre. Cui nō pueriliter puer respon
dit. Uos ergo celū habebitis. et mihi
solum terrā relinquitis. Non ex equo
diuisio facta est hec. Modico igit̄ tem
pore cū patre remāsit. sed fratres post
modū secutus est. Ingressus igit̄ ordi
nē seruus dei Bernardꝰ ita totus in
spiritū absorptus est ⁊ deo totalit̄ oc-
cupatus vt iam nullis sensibꝫ corpo-
ris vteret̄. Jam quippe annū in cella
nouicioꝝ exegerat. et adhuc an domꝰ
haberet testudinē ignorabat. mlto tē-
pore ecclīam intrās ⁊ exiens i capite
vbi tres erāt vnā tm̄ putabat eē fene-
strā. Abbas āt cisterciēn. fratres ad

edificandū domū clareuallēsem misit
⁊ eis scꝫm̄ bernardū i abbatem ꝑfecit.
Qui m̄lto ibidē tꝑe in nimia paupꝑta
te degebāt. ⁊ pulm̄ta sepiꝰ ex folijs fa
gi ꝯficiebāt. vigilabat aūt fuꝰ dei vl-
tra possibilitatē hūanā. Nullū eni tē-
pus se magis ꝑdere ꝯqueri solebat q̄ꝫ
q̄ dormiuit. idoneā satꝫ reputās ꝯꝑa-
tōnem somni et mortis. vt sic dormiē-
tes videanť mortui apđ hoies quō a-
pud deū mortui dormiētes. Vn̄ etiaꝫ
si quē forte duriꝰ stertētem audiret seu
minus cōposite videret iacētē. patienť
ferre vix potuit ⁊ carnaliť seu seculariť
eū dormire causabať. Ad comedēduꝫ
vix aliq̄ voluptate trahebať appetitꝰ.
sed solo timore ꝺfectꝰ. sic accedebat ad
sumēdū cibū q̄si ad tormentū. Pꝰ ci-
bū q̄ntū comederit sēꝑ cogitare solitꝰ
erat. Si qn̄ vel ad modicū mēsurā so
litā excessisse se depꝓhēdit ipune abire
nō patiebať. Sic gule illecebras edo-
muerat. vt ipam q̄ꝫ sapoꝝ discretōneꝫ
ex magna ꝑte ꝑdiderit. Nā ⁊ oleū ꝑ er
rorē sibi aliqn̄ ꝓpinatū bibit et penitꝰ
ignorauit. nec priꝰ id ē cognitū donec
q̄dē labia eius mirareť inūcta. Sagi-
mē insuꝑ crudū ꝑ errorē sibi oblatum
ꝓ butiro multis dieb⁊ nosciť comedis-
se. Solā aūt aquā sibi saꝑe dicebat.
eo ꝙ dū sumeret fauces et guttur ei re
frigeraret. Quicq̄d i scripturꝫ didice-
rat maxie in siluis ⁊ i agrꝫ meditādo
⁊ orādo se ꝯfitebať accepisse et nullos
se aliqn̄ mḡros habuisse nisi quercꝰ et
fagos. inť amicos dicere solebat De-
niq̄ꝫ cōfessus ē aliqn̄ meditāti vel orā-
ti sacrā oēm velut suppositā vel expo-
sitā sibi apparuisse scripturā. Quo-
dā tꝑe sicut ipe in cāticis refert. cū inť-
loquendū ex his q̄ suggerebat spiritꝰ
⁊ si nō infideli minus tn̄ fidēti aio re-
seruaret vt haberet q̄d diceret denuo
tractaturꝰ. ecce vox ad eū venit dicēs
Donec istđ tenueris aliud nō accipies.
C In vestib⁊ ei sꝑ pauꝑtas placuit
sordes nūq̄ꝫ nimiꝝ ai fore indices aie-
bat. aut negligētꝫ aut apđ se inaniter
gl'iantis. aut foris hūanā gl'iam affe-
ctātis. Prouerbiū illđ in ore eiꝰ freq̄n
ter semper i corde erat. Qui hoc facit
qđ nemo mirāť oēs. Vn̄ ⁊ ciliciū pl'i-
bus annis portauit. q̄ꝫdiu occl'tū esse
potuit. Sed vbi hoc cognitū eē sensit
ꝯtinuo illđ abijciēs ad cōmunia se cō
uertit. nūq̄ꝫ sic risit vt nō potiꝰ ad ridē
dū q̄ꝫ ad reprimēdū vim sibi facere oꝑ
teret et risui suo magis stimulū adhi-
bere q̄ꝫ frenū. Cū aūt patiētie genus
solitꝰ erat dicere tripartitū. vicꝫ ad ꝟ-
boꝝ iniurias. ad dāna reꝝ. ad corꝑis
lesionē. hanc ipe his exemplis se habe
re ꝓbauit. Cū eni cuidā epo amicabi
liť eū admonēs q̄ndā scꝑsisset epl'am
ille vehemēter exacerbatꝰ amarissimā
ei scripsit epl'am in ꝑncipio ita dicens
Salutē ⁊ nō spm̄ blasphemie tāq̄ꝫ ex
spū blasphemie illa scꝑsisset. Ad qđ il
le. Ego spm̄ blasphemie me hr̄e non
credo. nec maledixisse cuiq̄ꝫ. aut male
dicere me velle scio ꝑserti ꝑncipi ꝓpl'i
mei. Quidā abbas ꝓ vno cenobio
ꝯstruēdo sexcentas marcas eidē misit
argēti. Sed tota pecunia dū deferreť
a ꝑdonib⁊ sublata ē. Quo audito ni-
hil aliud dixit nisi bn̄dictus deꝰ q̄ no-
bis peꝑcit ab onere. Sꝫ ⁊ ill' inq̄t q̄ tu
lerūt. leuius ē ferēdū. tū q̄r h̄ hūana cu
piditas sustulit. tū q̄r magna pecunia
magnā eis tēptatōis occasionē inges-
sit. Quidā insuꝑ canonicꝰ regula-
ris ad eū venit. ⁊ vt i monachū recipe
tur instanť rogauit. Cui cū ille nō acq̄
esceret sꝫ ad suā eccl'iam redire ꝑsuade
ret ait ille. Ad q̄d ḡ in librꝫ tuis ꝑfecti
onē tāto ꝑe ꝯmēdasti si eā nō exhibes
cupiēti. vtinā illos tuos haberē libros
vt eos penitꝰ lacerarē. Cui ille. In nul
lo eoꝝ legisti nō posse te i tuo claustro
esse ꝑfectū. Voꝝ correctōeꝫ nō locoꝝ
mutatiōeꝫ i libris oib⁊ ꝯmēdaui. Ille
ꝓ insanꝰ i eū impetū faciēs tā ḡuiter
maxillā eiꝰ ꝑcussit vt succederet rubor
ictui ⁊ tumor rubori. Jā q̄ aderāt i sa
crilegū insurgebāt. Sꝫ ꝑuenit eos ser
uus dei clamās ⁊ adiurās ꝑ nomen

christi vt nullatenus tangeret. nec sibi
q̄cꝗ̄ iniurie īferret. Nouicijs āt itra
re volētibꝰ dicere ꝯsueuerat. Si ad ea
q̄ intus sūt festinatis. hic foris dimitti-
te corꝑa q̄ de seclo attulistis. Soli spi
ritꝰ ingrediāt. caro aūt nō ꝓdest q̄cꝗ̄.
Pater eius q̄ solꝰ domi remāserat ad
monasteriū iuit. ꝛ ibidē post aliqd tē-
pus in senectute bona decessit. F
Soror aūt eius seclo nupta. cū in di-
uitijs ꝛ delicijs secli piclitaret. quadā
vice frēs suos ad mōasteriū visitatura
accessit. Cūq̄ venisset cū comitatu et
apparatu suꝑbo. ille eā tanq̄ rhete di
aboli ad aīas capiēdas abhorruit nec
ad vidēdū eā exire aliq̄tenꝰ acq̄euit
Videns illa q̄ nullꝰ fratꝝ suoꝝ occurre
ret: sed ab vno eoꝝ q̄ tūc portariꝰ erat
stercꝰ inuolutum diceret. tota i lachry
mis resoluta ꝛ si peccatrix sum inq̄t ꝓ
talibꝰ christꝰ mortuꝰ est. Quia eni pec
catricē me sentio. idcirco ꝯsiliū ꝛ collo-
quiū bonoꝝ requiro. Et si despicit fra
ter meus carnē meā. ne despiciat suus
dei aīam meā. Veniat ꝛ p̄cipiat. ꝛ q̄c
q̄d p̄ceperit adiplebo. Hāc ḡ ꝓmissio
nē tenēs exijt ad eam cū fratribꝰ. ꝛ qr
eā a viro sepāre nō poterat p̄io ei om
nē gl'iam mūdi interdixit. ꝛ formā ma
tris imitandā eidē indicēs illā dimisit
Illa ꝟo rediēs ita repente mutata est
vt i medio secli vitā ducerꝫ heremiticā
ꝛ oi seclo ꝓrsus se faceret alienā. Tan
dē p̄cibꝰ multis virū suū vicit. ꝛ ab ip-
so absoluta monasteriū itrauit In-
firmatus aliq̄n vir dei cū extremū iaꝫ
spiritū trahere videret in excessu men
tis sue ante tribunal dei visus est p̄sen
tari. Affuit aūt et sathan ex aduerso i
probis eū accusatōibꝰ pulsans. Vbi
ꝟo ille oia fuerat ꝓsecutꝰ. ꝛ viro dei ꝓ
sua fuit parte dicendū. nihil territꝰ aut
turbatꝰ ait. Fateor nō sum dignꝰ ego
nec ꝓprijs possum meritis regnū obti
nere celoꝝ. Ceteꝝ duplici iure illd ob-
tinēs dn̄s meꝰ hereditate. s. pr̄is ꝛ me
rito passiōis. altero ip̄e cōtentꝰ alterū
mihi donat. Ex cꝰ dono iure illd mihi

vēdicās nō ꝯfūdor. Cōfusus in h̄ v̄bo
inimicꝰ ꝯuētꝰ ille solutꝰ ē. ꝛ vir dei i se
reuersus ē. Tāta āt abstinētia labore
ꝛ vigilijs corpꝰ suū attriuit q̄ et ḡuissi
ma ꝛ vere ꝯtinua egritudie lāgues cō
uentū vix seq̄ possꝫ. Quadā vice dū
ḡuissime ifirmaret. fratribꝰ ꝓ eo instāt
orātibꝰ aliq̄ntulū ꝯualuisse se sensit. cō
gregatis aūt fratribꝰ dixit Quid tenetis
miseꝝ hoīeꝫ. Fortiores estis ꝛ iualuistis
Parcite q̄so parcite ꝛ sinite me abire.
A multis aūt ciuitatibꝰ vir dei i ep̄m
electus. p̄cipue a ciuitate ianuēsi ꝛ ciui
tate modiolanēsi. petētibꝰ se nec ānu-
ens nec iprobe renuēs dicebat se n̄ esse
suū sꝫ alioꝝ ꝟuitio deputatū. Frēs aūt
ex ꝯsilio viri dei sibi ꝓuiderāt. ꝛ sūmi
pōtificis aucte muniti erāt ne q̄s gau-
diū suū ab eis tollere possꝫ Quodā
tꝑe cū frēs cartusienses visitassꝫ. ꝛ ipsi
ab eo i oibꝰ plīmum edificati fuissent.
vnū fuit qd p̄dicti loci p̄orē aliq̄ntulū
mouit. s. q̄ sella cui eq̄tādo insedebat.
minꝰ neglecta erat et paꝝ p̄ferēs pau-
ꝑtatē. Qd cū dictꝰ p̄or vni ex fratribꝰ
ꝛ ille viro dei retulissꝫ nō minꝰ ip̄e mi-
ratus q̄lis esset sella q̄rebat. Nā a cla-
ra valle vsq̄ cartusiā venerat. ꝛ tn̄ q̄-
lis essꝫ sella pēitꝰ ignorabat. Iuxta
lacū lausanēsem totiꝰ diei itinere ꝑgēs
penitꝰ eū nō vidit. aut se videre non vi
dit. Cū eni sero facto de eodē lacu so-
cij loq̄rent īnterogauit eos vbi nā lacꝰ
ille eēt. Qd illi audiētes plīmū admi-
rati sunt. G Vincebat sane in eo
sublimitatē nois hūilitas cordis. Nec
tā poterat vniuersus eū erigere mūdꝰ
q̄ se ip̄e deijcere solꝰ. Sūmꝰ reputabat
ab oibꝰ infimū ip̄e se reputās: ꝛ quē si
bi oēs ip̄e se nemi p̄ferebat. Deniq̄ si
cut sepiꝰ fatebat int̄ sūmos q̄ꝫ honores
ꝛ fauores populoꝝ alteꝝ sibi mutuatꝰ
hoīem videbat. seq̄ potiꝰ reputabat
absentē velut quoddā somniū suspica
tus. Vbi ꝟo int̄ simpliciores frēs erat
ꝛ amica sꝑ licebat hūilitate frui. ibi se
inuenisse gaudebat. et i ꝓpriā redisse ꝑ
sonā. Sꝑ aūt inueniebat aut orās

aut legēs aut scribēs aut meditāſ aut
fratres v̄bo edificās. Quadam vice
cū populo p̄dicaret ⁊ oēs verba eiꝰ at
tente ac deuote suscipent. eiꝰ aio q̄daȝ
taľ irrepsit tēptatio. Vere nūc optie
p̄dicas. et ab oib; libēter audiris et sa
piēs ab omnib; reputaris. At vir dei
tali tēptatōe pulsari se sentiēs paꝝper
substitit. ⁊ an ꝓcederet vel finē faceret
cogitare cepit. Statimq; diuio ꝯfor/
tatus auxilio tēptatori silenť respōdit.
Nec ꝑ te incepi nec ꝑ te dimittaȝ. Sic
q; securus p̄dicatōeȝ vsq; ad finē ꝓse/
cutus ē. Monachus q̄dā q̄ in seclo
ribaldꝰ fuerat atq; lusor maligno sti/
mulatus spū ad seculū redire voluit.
Cū aūt btūs bernardꝰ eū retinere n̄
posset. interrogauit eū vn̄ victurus es/
set. Qui r̄ndit. Ad taxillos ludere scio
⁊ inde viuere poto. Et ille. Si tibi ca
pitale ꝯmisero vis singuľ ānis ad me
venire. et lucꝝ mecū diuidere. Qδ ille
audiēs gauisus est. ⁊ se libēter sic actu
rū ꝓmisit. Viginti igiť solidos ei da/
ri p̄cepit. Et ille cū illis abijt. Hoc āt
faciebat vir sctūs vt eū iteꝝ reuocare
posset. sicut ⁊ postmodum factum est.
Ille igiť abiens totū ꝑdidit ⁊ ad por
tā cōfusus redijt. Quo audito vir dei
ad eum letus exijt. extēditq; gremium
vt simul diuideret lucꝝ. Cui ille Nihil
pater lucratꝰ sum sed etiā capitali no
stro nudatꝰ sum. Si vultis ꝓ nr̄o capi
tali recipite me. Cui bernardꝰ bēigne
respondit. Si ita inq̄t est meliꝰ est vt
hoc recipiā q̄ siľ vtrūq; ꝑdā. Qua/
dam vice dū btūs bernardꝰ iumēto i/
sidens aliquo ꝑgerȝ. cuidā rustico ma
ťia sic se offerēte de cordis instabilitate
in orōe est ꝯq̄stus. Qδ ille audiēſ mox
eū despexit. et in orōib; suis cor firmū
⁊ stabile habere se dixit. Volēs auteȝ
bernardꝰ eū ꝯuicere ⁊ a sua temerita/
te coercere dixit. Seq̄strare paulisꝑ a
nobis. et tota q̄ poteris intentōe ora/
tionē dn̄icam inchoato. Quā si absq;
aliqua cordis digressiōe ⁊ vagatōe fi/
nire poteris iumētū cui insideo tuū ꝓ
culdubio mox habebis. Tu aūt mihi
in fide tua spondeas q̄ si aliud ibideȝ
cogitaueris h̄ mihi aliq̄teꝰ nō celab.
Letať ille. ⁊ tanq̄ iumentū iā lucratū
se reputās audacť secedit. ⁊ seip̄m r̄col
ligens orōem dn̄icā dicere inchoauit.
Vix orōis expleuit dimidiū. ⁊ ecce im
portuna cogitatio de sella cordi suo se
ingerit vtꝝ eā h̄re debeat cū iumento
Qδ ille aduertēs ꝯcitꝰ ad bernarduȝ
redijt. et q̄d ip̄e in orōe sollicite cogita
uerit indicauit. ⁊ de se postea temere n̄
p̄sumpsit. H Frať Robertꝰ eiꝰ
monachꝰ ⁊ ſm seculū ꝓpinquꝰ i adole
scētia sua q̄rūdā ꝑsuasiōe deceptus clu
niacū se cōtulerat. Venerabiľ aūt pr̄
postq̄ aliq̄diu dissimulauit eūdē st[...]/
tuit ꝑ epľam reuocare. Quā dū sub di
uo dictaret ⁊ aliꝰ mōachꝰ eā ex ore suo
ꝯscriberet subito inopinatꝰ imber eru
pit. ⁊ hic q̄ scribebat cartā ꝯplicare vo
luit. Cui bernardꝰ. Opus dei ē scribe
re ne formides. Scripsit ḡ epľaȝ i me
dio imbre sine imbre. Cū eni vndiq;
plueret. ibidē tn̄ molestiā imbris v̄tꝰ
expulit charitatis. Cū qδdā mona
steriū qδ vir dei ꝯstruxerat occupasset
muscaꝝ incredibiľ multitudo. ita vt oi
bus grauē molestiā generarēt. ille di/
xit. Ego excōico eas. Mane aūt oēs
pariť mortuas inuenerūt. Cū a sū
mo pōtifice mediolanū missus fuisset
vt ip̄os cū eccľia recōciliaret. ⁊ iā pa/
piā redisset. q̄dam vxorē suā demonia
cā ad eū adduxit. Moxq; ꝑ os misere
mūeris diabolꝰ in ꝯtūelias eiꝰ ꝓru/
pit dicēs. Nō me de anicľa mea h̄ po/
rulos edens ⁊ brasicas deuorās pellet
At vir dei ip̄am ad eccľiam bti syri re
misit. Btūs aūt syrꝰ hospiti suo defer
re voluit. nec eidē aliq̄p curatōiſ impē
dit. Sicq; iteꝝ ad btm̄ bernardū ad/
ducta est. Tūc diabolꝰ ꝑ os eiꝰ garri/
re cepit ac dicere. Nō me expellet syru/
lꝰ nec eijciet bernardinꝰ. Ad hec fuus
dei r̄ndit. Nec syrus nec bernardus te
eijciet sed dn̄s iesus christꝰ. Mox vt
ille orōem effudit spiritꝰ nequā dixit.

Quam libenter egrederer ab hac ani-
cula grauiter molestatus in ea. q̄ꝫ libē-
ter egrederer sed non possum. quia nō
vult magnus dominus. Cui sanctus
Et quis est magnus dominus. Cui
ille. Jesus nazarenus. Ad quem vir
dei. Vidisti ne vnq̄ꝫ eū. Quo rn̄dente
etiam. Ait. Ubi eū vidisti. Et ille. In
gloria. Et sctūs. Et tu in glia fuisti.
Quo rn̄dente. Utiqꝫ ait. Quō inde
existi. Et ille. Cū lucifero multi cecidi
mus. Hec aūt oīa voce lugubri ꝑ os
vetule oībꝫ audientibꝫ loquebaꝛ. Di-
xitqꝫ ei vir dei. Nunq̇d in illā gliaꝫ re
dire velles. At ille miro mō cachinnās
ait. Modo tardatū est. Tūc orāte vi-
ro dei demon de mliere exiuit. Sꝫ cū
vir dei recessissꝫ diabolꝰ ipām iteꝝ in
uasit. Vir aūt eiꝰ post eū accurrēs qđ
acciderat indicauit. Ille aūt collo eius
alligari cartulā continētē hec ṽba p̄ce
pit. In noīe dn̄i nostri iesu xp̄i p̄cipio
tibi demon ne hāc mlierē amodo con
tingere p̄sumas. Qđ cū factū fuissꝫ ad
eā postea nō ē ausus accedere Apđ
aquitaniā q̄dā mlier miserabilis erat.
q̄ a quodā demōe petulāte ꝛ icubo ve
xabaꝛ. sex eni annis abusus ē ea. et in
credibili vexauit libidine. Adueniēte
aūt illuc viro dei demō mleri ne ad eū
accederet vehementꝛ minaꝛ. qꝛ nil ei ꝓ-
desse posset. ꝛ recedente eo ipe q̇ eiꝰ fu
erat amator crudelissimꝰ fieret ꝑsecu-
tor. At illa secure ad virū dei accessit.
ꝛ q̄ patereꝛ cū mlto gemitu enarrauit
Cui ille. Tolle hūc meū baculū ꝛ in
tuo lectulo pone. ꝛ si q̇d agere p̄t agat
Qđ cū fecissꝫ ꝛ i lectulo suo recūberet
adest ille cōtinuo. Sꝫ nec ad ꝯsuetuꝫ
opus nec ad ipm̄ cubile p̄sumit accede
re. sed acerrime minaꝛ ꝙ illo receden-
te se de ea atrociꝛ vindicabit. Qđ cuꝫ
illa bernardo retulisset ille populū cō
uocauit. ꝛ oēs candelas in manu accē
sas habere p̄cepit. demonēqꝫ cū vni-
uerso q̇ aderat cetu excōmunicauit. ac
ne ad illā vel aliā deiceps accessuꝫ ha
beat interdixit. Sicqꝫ illa a tali illusio
ne penitus liberata est ¶ Cum in
eadem ꝓuincia vir sanctꝰ legatōe fun-
gereꝛ vt ducē aquitanie ecclie recōcilia
ret. ꝛ ille modis oībus recōciliari renu
eret. vir dei ad altare celebraturꝰ acces
sit. ipo duce tanq̄ꝫ excōmūicato ꝑ fori
bus expectāte. Cum aūt pax dn̄i dixit
corpus dn̄icū suꝑ patenā ponit ꝛ secū
tollit. atqꝫ ignea facie ꝛ flāmeis oculis
foras egrediꝛ. ꝛ ṽbis terribilibꝫ comi-
tem aggrediꝛ. Rogauimus inq̇t te et
sprcuisti nos. Ecce ad te ꝓcessit ṽginis
filius qui est dn̄s ecclesie quā tu ꝑseq̄-
ris. Adest iudex tuus in cuiꝰ noīe om
ne genu curuaꝛ. Adest iudex tuus i cu
ius manibꝫ illa aīa tua deueniet. Nū-
quid et ipm̄ sicut seruos eius cōtem-
nis. Resiste ei si vales. Staticꝫ dux
totus irriguit. ꝛ mēbris oībꝫ dissolutꝰ
ad pedes eius ꝓtinꝰ ꝓsiliuit. Quē vir
sctūs calce pulsans surgere iubet ꝛ dei
audire sniam. Ille aūt tremebūdꝰ sur
rexit. et q̇cq̇d vir sctūs p̄cipiebat pro-
tinus adimpleuit. Cū regnū ger-
manie ꝓ quadā magna sedāda discor
dia seruus dei intrasset archiepiscopꝰ
moguntinensis venerabilē quendam
clericum obuium ei misit. Cui dum
clericus se sibi obuium a suo domino
missum fuisse diceret. vir dei respon-
dit. Alius dominus misit te. Mira-
tus ille se non nisi a suo domino archi
episcopo missuꝫ fuisse affirmabat. E-
contra seruus christi dicebat. Falle-
ris fili falleris. Maior dominus est q̇
misit te christus. Quod clericus in-
telligens ait. Putas ꝙ monachus ve
lim fieri. Absit hoc a me. Non cogi-
taui nec ascendit hoc super cor meum.
Quid plura. In eodem itinere secu-
lo valefecit et a viro dei habitum su-
scepit. Cum quendā militem val-
de nobilem ad ordinē recepisset. ꝛ vi-
rum dei quodam tempore sequeretur
grauissima cepit temptatōne pulsari.
Cum autem eum quidā de fratribus
tā tristē videret causam tāte tristicie re
quisiuit. Cui ille respōdit. Scio inq̇t

scio ꝙ nunꝙ̄ amplius letus ero. Q̄ð
ꝟbū cū dictus frater ad seruū dei retu
lisset. ille ꝑ eo attēti⁹ orauit. Staticꝫ
ille frater q̇ tam grauiť tēptat⁹ ꝛ tam
tristis erat tātū ceteris apparuit iocū
dior et hilarior q̄ntū prius ceteris tri//
stior. Cū autē ei dictus fr̄ ꝟbū mesti//
cie qð locut⁹ fuerat amicabiliť iprope
raret ille rn̄dit. Et si tūc dixi nūꝙ̄ am
pli⁹ let⁹ ero. sed nūc dico. Nūꝙ̄ ampli
us tristis ero. K Cū sctūs ma//
lachias ep̄s hybernie cui⁹ vitā plenā
virtutib⁹ ip̄e descp̄sit ad xp̄m feliciť in
monasterio suo migrasset. ꝛ vir dei ꝑ
eo hostiā salutarē offerret. gl'iam eius
dn̄o reuelāte coguit. ꝛ eodē inspirante
post ꝯmunionē formā orōis mutauit.
leta voce sic dicēs. Deus q̇ btm̄ mala//
chiam sctōꝝ tuoꝝ meritis coeq̄sti. tri//
bue q̄sum⁹ vt q̇ p̄ciose mortis ei⁹ festa
agim⁹ vite quocꝫ imitemur exempla.
Cui dū cātor innueret ꝙ erraret ait. n̄
erro sed noui qð dico. Deinde accedēs
sacra eius vestigia osculať. Cū instā
te q̄dragesima a multis fuissꝫ tirōib⁹
visitat⁹ rogauit eos vt in ill' saltē sacrꝫ
dieb⁹ a suis vanitatib⁹ et lasciuijs ab//
stinerēt. q̇b⁹ nullo mō acq̇escentib⁹ ius//
sit eis ꝓpinari vinū dicēs. Bibite pocu
lū aiaꝝ. Quo hausto subito mutati re
cedūt. Et q̇ modicū tp̄s denegauerāt.
totū tp̄us vite sue đo dederūt. Tādez
btūs bernard⁹ morti feliciť appropin
q̄ns ait fratrib⁹ suis. Tria obꝟuanda
vobis relinq̊ q̄ in stadio p̄sentꝫ vite q̊
cucurri memini me ꝑ virib⁹ obꝟuasse.
Nemini scādalū facere volui. et si ali//
q̄n accidit sedaui vt potui. Min⁹ sem
ꝑ sensui meo q̄ꝫ alteri⁹ credidi. Lesus
de ledente nunꝙ̄ vindictā expetij. Ec
ce charitatē hūilitatē et patientiā vo//
bis relinq̊. Deniqꝫ postq̄ꝫ mľta mi
racula ꝑpetrasset. ꝛ centū sexagita mo//
nasteria cōstruxisset. mľtosqꝫ libros ꝛ
tractatus cōpilasset. ꝯsūmatꝫ vite sue
diebus circiť annos sexagintatres. an
no dn̄i. M. cliij. inter filioꝝ man⁹ ob//
dormiuit in dn̄o. Post obitū suūz
multis gl'iam suā manifestauit. Cui//
dā eni abbati in q̊dā mōasterio appa
ruit ꝛ vt se seq̄reť admonuit. Qui duꝫ
sequereť dixit ei vir dei. Ecce ad mon
tē libani venimus ꝛ tu hic manebis.
ego aūt illuc ascēdā. Interrogat⁹ ab
eo ad q̇d vellet ascēdere. discere inquit
volo. Miratus ille q̇d inq̇t vis disce//
re pr̄ cui nullū hodie in scia credim⁹ eē
secūdū. Et ille. Nulla hic sciētia nulla
veri cognitio. Sursum scie plenitudo
sursum vera noticia ꝟitatis. Et in h̄
ꝟbo disparuit. Ille aūt diē notauit. et
tūc virū dei bernardū đ corꝑe migras
se iuenit. Multa aūt alia ꝛ pene innu//
merabilia miracula ꝑ seruū suū deus
oꝑat⁹ est. Legenda cxvj.

De sancto Timotheo. A

Timotheus quasi ti
morē tenēs. Vľ a timore ꝛ
theos qð est de⁹ q̄si timor
dei. Causať aūt iste timor
in q̄libet viro sctō sicut ait Gre. cōside//
rādo vbi fuit. vbi erit. vbi i est. vbi non
est. Vbi fuit qm̄ in pctō. vbi erit. in iu
dicio. vbi est i miseria. vbi nō ē in gl'ia.

Timotheus sub nerōe B
a prefecto vrbis rome dū gra
uiť torq̄reť. ꝛ calce viua ei⁹ pla
ge asꝑgerenť. ꝛ ip̄e in his gr̄as ageret.
duo angeli sibi astiterūt dicētes. Eri//
ge caput in celū et vide. Aspiciēsqꝫ vi
dit celos aꝑtos. ꝛ iesum coronā gēma
tā tenentē ꝛ dicentē sibi. Hāc đ manu
mea accipies. Q̄ð q̇dā vir noīe apolli
naris vidēs se baptizari feč. Quapro
pter p̄ses iussit ambos in ꝯfessiōe dn̄i
ꝑseuerātes decollari. circa annum do
mini. lvij. Legenda cxvij.

De sancto Simphoriano

Simphorianus diciť
a simphonia. Fuit eni tāq̄ꝫ
vas musicū emittēs armo//
niā ꝟtutū. In q̊ tanq̄ꝫ i va
se musico tria fuerūt. Nā vt dič Auer
rois. sonatiuū debꝫ esse duꝝ ad resistē
dū. lene ad ꝯtinuādū. latū ad iplēdū.

sic et simphorian⁹ tanq̄ vas musicuꝫ fuit dur⁹ sibi ꝑ austeritatē. lenis alijs ꝑ mansuetudinē. latus oibꝫ ꝑ charitatis amplitudinē.

Simphorian⁹ ī augustudinēsi vrbe ort⁹ dū adhuc adolescēs esset tanta moꝝ grauitate pollebat ꝙ senioꝝ vitā anticipare videret. Cū igit pagani festū veneris celebrarēt ꝛ statuā añ eradiū ꝑfectū deferrēt. simphorian⁹ affuit ꝛ nolēs eā adorare diu cedit ꝛ carceri mācipat. Et cū eductus de carcere ad sacrificiū cogeret. ꝛ multa ei donaria ꝓmitterēt dixit Deus nr̄ vt nouit remunerare merita ita nouit punire pctā. Vitā quā christo soluturi sum⁹ ex debito soluamus ex toto. Sera penitudo ē sub iudicꝫ timuisse ꝯspectu. Munera vr̄a fucata. mellis ꝑmixta dulcedie male credulis mentibꝫ venena parturiūt. Cupiditas vr̄a oia habēdo nil possidet. qꝛ diabolicis artibꝫ obligata miseri lucri detinet cōpedibꝫ. et gaudia vestra ī silitudinē vitri cū ceperint splēdere frāgunt. Tūc iudex ira replet⁹ data snia p̄cepit vt simphorian⁹ occideret. Qui cū ad locū duceret mater ei⁹ de muro exclamās ait. Nate nate memēto eterne vite. Sursum respice ꝛ regnātē ī celo intuere. Tibi vita nō tollit sed ī meli⁹ cōmutat. Mox igit decollatus est. et a xp̄ianis corpus ei⁹ sublatū honorifice est sepultū. Ad cui⁹ sepulchꝝ tāta fiebant miracl'a vt etiā a paganis ī honore maximo haberet. Refert Greg. turonen̄ ꝙ de loco vbi sanguis eius effusus est q̇dā xp̄ianus tres lapillos sāguie respsos sustulit. ꝛ in capsa argentea tabul' ligneis circumsepta locauit. Quā cū in quodā castro locassꝫ ꝛ totū castrū incēdiū ꝯsūpsissꝫ. de medio ignis p̄dicta capsa sana ꝛ itegra ē educta Passus est circa annos dn̄i. cc.lxxij.

Le. cxviij. De scō bartholomeo

Bartholomeus interꝑtat fili⁹ suspendētis me. vel fili⁹ suspēdentꝫ aq̄s. Dicit ei a bar qḋ est fili⁹ ꝛ tholos qḋ est sūmitas. et moys qḋ ē aq̄ Inde bartholome⁹. i. filius suspēdētis aq̄s. i. dei. q̇ mētes doctoꝝ sursū eleuat vt aq̄s doctrinaꝝ inferius fundāt. ꝛ est nomē sirū ꝛ nō hebreū. Per ꝑmū ꝓo notat triplex suspēdiū qḋ ip̄e habuit. Fuit enī suspensus id ē eleuat⁹ ab amore mūdi. vl' suspensus. i. intētus amore celesti. vel suspensus. i. innix⁹ gr̄e et auxilio dei. vt non a suis meritis sed a dī adiutorio tota vita sua depēdeat. Per scōm ꝓo ꝓfunditas sue sapie. De cui⁹ sapie ꝓfunditate dicit Dionysi⁹ ī mystica theologia. Diuinus bartholome⁹ dic̄ et multaꝫ theologiā eē et mimā. ꝛ euāgelium latum ꝛ magnū ꝛ rursus cōcisuꝫ. Et vl't ostendere bartholome⁹ ſm intentōem dionysij ꝙ vna ꝯsideratōe pn̄t oia affirmari de deo. alia cōsideratiōe magꝫ ꝓprie negari.

Bartholomeus apl's veniēt ad indiā que est in fine orbis templū in q̇ erat idolū nomie astaroth intrauit. ꝛ q̄si ꝑegrin⁹ ibidē manere cepit. In h̄ idolo q̇dā demō habitabat q̇ se lāguentes curare dicebat. sed nō sanādo subueīebat. sꝫ a lesione cessando. Sꝫ cū tēplū lāguētibꝫ plenū esset. et q̄tidie sacrificātibꝫ ꝓ infirmis etiā ex longinq̄s regiōibꝫ adductꝫ nullū ab idolo respōsum habere possent. ad aliā ciuitatē ꝑrexerūt. vbi aliḋ idolū noie beryth colebat. Et interrogātibꝫ cur sibi astaroth responsū nō darꝫ rn̄dit beryth. Deus vester cathēis igneis constrict⁹ est. nec r̄spirare nec loq̇ audet ex illa hora q̄ apl's dei bartholomeus ingressus ē. Dicūt illi. Et quis est iste bartholomeus. Et demō. Amicus est dei oipotētis. ꝛ ideo venit ī istā ꝓuinciā vt omnes deos inde euacuet Et illi. Dic nobis signa eius vt eum inuenire possimus. Quibꝫ demon ait Capilli eius crispi ꝛ nigri. caro candida. oculi grandes. nares equales et directe. barba ꝓlixa habens paucos

canos. statura equalis. collobio albo
clauato. purpura vestit. Induit pal-
lio albo qd ꝑ singulos angulos gem-
mas habz purpureas. Uigintisex an
ni sunt ex quo vestes ꝛ sandalia ei⁹ nec
veterascūt nec sordidant. Centies fle-
xis genib⁹ ꝑ diem orat ꝛ cēties per no
ctē. Angeli dei cū eo ambulāt q̄ nūq̄
eū fatigari nec esurire ꝑmittūt. Sem
ꝑ eodē vultu ꝛ aio letus ꝛ hilaris per-
seuerat. Oia p̄uidet. oia nouit. Oim
gentiū linguas nouit et intelligit. Et
qd vobiscum loq̄r ip̄e iam nouit. Et
qn̄ queritis eū si vult ondet se vobis.
si aūt nō vult eū nō poteritis inuenire
Rogo aūt vos vt cū eū inueneritis ro-
getis eū ne huc veniat. ne angeli sui h̄
mihi faciant qd socio meo iā fecerunt.
Cum igit ꝑ duos dies sollicite q̄rē
tes eū minime inuēissent quadā die q̄
dā demoniacus exclamauit di. Aple
dei bartholomee incendūt me orōnes
tue. Cui apls. Obmutesce ꝛ exi foras
ab eo. Et statim est liberatus. Qd au
diēs rex regiōis illi⁹ polemius nomie
cū haberet filiā lunaticā misit ad apo
stolū rogās vt ad se veniret ꝛ filiā suā
sanaret. Ad quem cū aplus vēisset. ꝛ
eam cathenis ligatam videret. q̄r acce
dentes morsib⁹ lacerabat iussit eaz sol
ui. Et cū ministri ad eā accedere nō au
derent dixit. Ego demoniū quod i ea
erat iam ligatum teneo ꝛ vos timetis
Et soluta statim liberata est. Tūc rex
camelos auro ꝛ argēto ꝛ lapidib⁹ p̄cio
sis onerauit. et apostolū inq̄ri faciens
nullatenus inueniri potuit. Mane āt
seq̄nti apparēs apls cū solo rege in cu
biculo dixit ei. Ut q̄d me cū auro ꝛ ar
gento ꝛ lapidib⁹ p̄ciosis tota die quesi
uisti. Ista munera sunt necessaria his
q̄ terrena requirūt. Ego nihil terrenū
nihil carnale desidero. Tūc sctūs bar
tholome⁹ cepit eū multa de modo re-
demptōis nr̄e docere ostēdens int cete
ra christū vicisse diabolū ꝑ mirabilez
congruētiā. potentiā. iusticiā ꝛ sapien-
tiā. Congruū eni fuit vt q̄ filiū v̄ginis
id ē adam factū de terra dū adhuc eēt
virgo vicerat. a filio virginis vinceret
Potenter q̄z ip̄m vicit cū de sua domi
natōe potēter eū eiecit. quā diabolus
ꝑ deiectione p̄mi hois vsurpauit. Et
sicut alicui⁹ victor tyrāni comites suos
mittit vt eius titulos vbiq̄ erigāt ꝛ ty
rāni titulos deijciāt. sic christus victor
nūcios vbiq̄ mittit vt diaboli cultuz
euacuent. ꝛ christi cultū statuāt. Iuste
v̄o quia iustū est vt q̄ comedēte homi
ne vincēs hoiem detinebat. a ieiunan
te hoie victus hominē ampli⁹ nō tene
ret. Sapiēter aūt dū ars diaboli de-
ludit arte christi. Ars diaboli fuit vt si
cut accipiter rapit auē. ita in desertum
raperet christū. vt si ibi ieiunās nō fa-
mesceret absq̄ dubio deus esset. si aūt
esuriret ip̄m vt primū hominē ꝑ cibū
deuinceret. Sed cognosci deus nō po
tuit. q̄r esuriuit. nec vinci. q̄r eius tem-
ptatōi nō cessit. Cū ergo eidē sacra fi
dei p̄dicasset dixit regi q̄ si baptizari
vellet deū suū ligatū cathenis sibi ondn
deret. ¶ Seq̄nti igit die iuxta
regis palaciū dū pōtifices idolo sacri-
ficarent cepit clamare demō ac dicere.
Cessate miseri sacrificare mihi ne pe-
iora me patiamini q̄ cathenis igneis ab
angelis iesu christi quē iudei crucifixe-
rūt religatus sum putātes eū a morte
detineri. Ille autē ip̄am mortē que re
gina nostra est captiuauit. ꝛ ip̄m no-
strū p̄ncipē autorē mortis vincul igne-
is vinxit. Statimq̄ omes miserūt fu
nes vt simulachrū euerterēt sed nō po
tuerūt. Apls aūt demoni p̄cepit vt in
de exiens idolū cōminueret. Qui stati
exiens oia idola tēpli ꝑ seip̄m confre-
git. Deinde fusa oratōe ab aplo omes
infirmi ꝓtinus curati sunt. Apls aūt
templū deo dedicauit. ꝛ demonē i de-
sertū abire p̄cepit. Tunc angel⁹ domi
ni ibidē apparuit. ꝛ templū circūuolās
in q̄ttuor angulos signū crucis digito
suo sculpsit dicēs. Hec dicit dn̄s. Si-
cut vos oēs ab infirmitate vr̄a mūda
ui. ita ꝛ templū h̄ ab omi sorde mūda

bit̃ ꝛ habitatoꝛe eius. quẽ aplus in de
sertũ locũ ire ꝑcepit. Prius tñ eum vo
bis ostendã quẽ videtes ne timeatis.
sed quale signũ in lapidib⁊ his sculpsi
tale in vr̃is frontib⁊ impmatis. Tunc
ostendit eis ethiopem nigrioꝛem fuli//
gine facie acuta. barba ꝓlixa. crinibus
vsq̃ ad pedes ꝓtẽsis oculis igneis vt
ferrũ ignitũ scintillas emittẽtib⁊. flã//
mas sulphureas ex oꝛe ꝛ ocul' spirãtez
cathenis igneis vinctũ retro manib⁊.
et dixit ei ãgel⁹. Quoniã iussionẽ apo
stoli audisti ꝛ de tẽplo exiẽs oĩa idola
cõfregisti soluã te vt vadas in talẽ lo
cum vbi nullus homo moꝛatur. et sis
ibidem vsq̃ ad diem iudicij. Ille au//
tem solutus cum magno strepitu ꝛ v//
lulatu disparuit. Angelus autem do
mini in celum cũctis videntib⁊ euola//
uit. Tũc rex cũ vxoꝛe ꝛ filijs oĩq̃ po//
pulo baptizat⁹ est. ꝛ relicto regno apl'i
discipul⁹ ẽ effect⁹ D Tũc oẽs tẽ
ploꝝ põtificẽs cõgregati ad astragem
regẽ frẽm ei⁹ cõuenerũt. ꝛ de deoꝝ su
oꝛũ amissiõe ꝛ tẽpli subuersiõe et regis
ꝑ artẽ magicã deceptõne contra apl'm
sunt cõquesti. Astrages igit' rex idigna
tus mille viros armatos ad capiendũ
apl'm destinauit. Qui cũ adduct⁹ fuis
set coꝛã eo dixit ei rex. Tu ne es ille q̃
euertisti frẽm meũ. Cui apl's. Ego il//
lũ nõ euerti sed cõuerti. Cui rex. Sic
tu fecisti fratrẽ meũ deũ suũ relinque//
re ꝛ tuo credere. sic ꝛ ego te faciã deum
tuũ relinq̃re ꝛ dõ meo sacrificare. Cui
apl's. Ego deũ quẽ colebat frater tu⁹
ligaui. et ligatũ oñdi. et vt simulachrũ
frangeret coegi. si sic poteris facere dõ
meo. poteris me ad simulachrũ ꝓuo//
care. Sin autẽ ego deos tuos cõminu
am ꝛ tu crede deo meo. Hec illo dicẽ//
te nunciat' regi ꝙ de⁹ suus baldach ce
cidisset. ꝛ ꝯminut⁹ fuisset. Q̃ rex au//
diens purpurã scidit. qua indut⁹ erat.
et apl'm fustib⁊ cedi iussit. ꝛ cesuz viuũ
excoꝛiari mãdauit. Xpiani aũt coꝛpus
eius tulerũt. et honoꝛifice sepelierunt.
Rex autẽ astrages ꝛ tẽploꝝ põtifices

a demõib⁊ arrepti moꝛtui s̃t. Rex ãt po
lemius i ep̃m oꝛdiat'. ꝛ. xx. annis offici
um ep̃atus laudabilit' implens plen⁹
virtutib⁊ in pace q̇euit. De genere sue
passiõis diuersa est opinio. Nã btũs
Doꝛothe⁹ dicit ꝙ crucifixus ẽ. Ait enĩ
sic. Bartholome⁹ indis ꝑdicauit q̇ et
euãgeliũ ẜm Mattheũ in ꝓpria eoꝛuz
lingua eis tradidit. Doꝛmiuit i alba//
na ciuitate magne armenie crucifixus
deoꝛsum caput habẽs. Btũs aũt the
odoꝛ⁹ dicit ꝙ fuit excoꝛiatus. In mul//
tis aũt libris legit' ꝙ tm̃ fuit decollat⁹
Hec aũt cõtrarietas taliter solui põt.
vt dicat' ꝙ primo cesus. deinde crucifi
xus fuit. deinde anteq̃ȝ ibidẽ moꝛeret'
de cruce fuit deposit⁹. ꝛ ob maioꝛẽ cru
ciatũ fuit excoꝛiat⁹. postrẽo capite trũ//
catus. E Anno dñi. cccxxj. sara//
ceni siciliã inuadẽtes liparitanã insu//
lã vbi coꝛpus scti bartholomei q̇esce//
bat vastauerũt. ac eius sepulchꝝ con//
fringentes ossa eius dispꝯserũt. Nam
ad hanc insulã coꝛpus eius taliter de
india aduenisse ꝑhibet'. Cum enĩ pa//
gani ꝓpter signoꝝ frequentiã viderẽt
coꝛpus eius plurimũ venerari. indig//
nati in loculo plũbeo positũ in mare ꝑ
cipitauerũt. Quod diuino nutu ad in
sulam p̃redictã deuenit. Cum igit' sa//
raceni eius ossa dispꝯsissent: illis recedẽ
tibus apparuit apl's cuidã monacho
dicẽs. Surge ꝛ collige ossa mea q̃ dis//
ꝑsa sunt. Cui ille. Qua ratiõe ossa tua
colligere aut aliquẽ tibi honoꝛẽ exhi//
bere debemus cũ nos deleri ꝑmiseris
nec auxiliũ nobis impẽderis. Cui ille
Per multũ tꝑis meis meritis dñs po
pulo huic pepꝑcit. Sed coꝝ peccatis ni
mis inualescẽtib⁊ ꝛ vsq̃ ad celũ clamã
tibus iam ꝓ eis nõ potui veniam ob//
tinere. Sed cũ monachus sibi diceret
quõ int' tot alioꝝ ossa sua q̃nq̃ inueni
re possz ait. Nocte ad ea colligẽda ibis
ꝛ ea q̃ vt ignẽ splẽdẽtia videris ꝓtin⁹ h
leuab. Qui oĩa vt dixerat inueniens:
apl'i ossa leuauit. et sup quandã nauẽ.
conscendẽs beneuentũ q̃ est metropo//

lis apulie ea transtulit. Nunc aūt di/
cit ꝙ sint rome. licet beneuentani se ad
huc corpus illud habere affirmēt Cū
quedā mulier vas plenū oleo attulissꝫ
vt in lāpadē bti bartholomei poneret
q̄ntūcūq; vas sup lāpadē iclīarent nil
ex eo exire valebat. cū tñ digitos i vas
mitterent ⁊ oleum liquidum omnino
palparent. Tunc quidam exclamauit
Puto ꝙ aplo acceptū nō est vt h̄ oleū
in suā lampadē infundat. Quapropt
in aliā lāpadē infuderūt. ⁊ ptinꝰ oleū
emanauit. F Cū impator Fride/
ricus beneuentū destrueret. ⁊ oēs eccle
sias q̄ ibidē erāt dirui mādasset. ciuita
tē totā ad aliū locū trāsferri intēdens
vir q̄dā q̄sdā viros albatos ⁊ fulgētes
iuēit. q̄ adinuicē loq̄ ⁊ int se aliq̄ tracta
re videbant. Qui cū vehemēter admi
rās q̄ nā essent introgasset vnꝰ eoꝝ re
spondit. Iste ē bartholomeꝰ apls cuꝫ
ceteris sanctis q̄ꝝ in hac vrbe ecclesie
habebant. Qui insimul cōuenerūt vt
inter se inq̄rerent ⁊ tractarēt q̄li pena
esset ille plectēdus q̄ eos de habitacul
suis eiecit Etiā iter eos inuiolabili sē/
tentia est firmatū vt ille sine mora ad
iudiciū dei accedat. de his oib; in eius
iudicio rñsurus. Post modicū ꝟo tem
pus dictꝰ impator miserabilit vitā fi/
niuit Legitur in quodam libro d̄ mi
raculis sanctoꝝ. ꝙ quidā magister fe
stum sancti Bartholomei omi anno
solēniter celebrabat. Cui p̄dicāti dia/
bolus in specie cuiusdā puelle admo/
dū speciose apparuit quā iniectis i eā
oculis ad prandiū inuitauit. Qui dū
in mensa cōsisterēt illa in amorē suum
mltū eū allicere nitebat. btūs bartho
lomeus in specie pegrini p̄ forib; affu
it. et vt amore sancti bartholomei itro
duceret obnixius flagitauit. Qua dis/
suadēte panis ei mittit sꝫ ille hūc acci
pe recusauit. Rogauit tñ magistrum
p nunciū vt sibi diceret. q̄d magis in
homie ppriū esse putaret. Cui cū ille
dicerꝫ risibile. puella respōdit. imo pec
catū cū quo hō concipit nascit atq; vi
uit. Cui Bartholomeꝰ rñdit. ꝙ ille be
ne intulit sed mlier pfundiꝰ indagauit
Secūdo dictus pegrinus mgro misit
vt sibi diceret q̄s locus vniꝰ pedis es
set vbi deus in terra maiora miracla
oñdisset. Cui cū ille diceret. locꝰ cruc̄
in quo deus mirabilia opatus ē. Illa
ait. Imo caput hois in quo q̄si minor
mūdus existit. Utroꝝūq; sentētiā apo
stolus approbauit. Tercio inquisiuit
quāta distātia esset a summo celi vsq;
ad pfundū inferni. Cui cū magister se
nescire diceret. illa ait. Modo video
ꝙ p̄cipitor. Sed ego hoc noui q̄z d̄ al
tero ad alterū decidi. ⁊ oportꝫ ꝙ hoc ti
bi ostendā. Tūc diabolus cū magno
eiulatu se in abyssum p̄cipitauit. Et
dū q̄rerent pegrinū minime inuenert.
Simile fere legit de beato andrea
B Btūs autē Ambro. in p̄fatōne
quā fecit de illo aplo eius legendā ab
breuians. ita dicit. Discipulis christe
tuis vnica diuitate p̄dicantib; trinita
tē tuā mōo mirabiliter dignatꝰ es ostē
dere maiestatē. Inter q̄s beatissimuꝫ
bartholomeū magna ꝟtutū p̄rogati/
ua colendū benigna tui prospectio ad
populū direxit longinquū. quem licet
penitus hūana cōuersatione remotū.
tibi tamē p̄dicatiōis augmēto meruit
cōsignare vicinū. O quantis p̄conijs
apostolū mirabilē celebrandū cui dū
ad seminandū fidem pximorū corda
nō sufficerēt populoꝝ alatis q̄si vesti/
gijs extremos terrarū fines penetra/
uit indorū. Cum languentiū innūera
caterua templū ingressus demoniacū
effecit ilico vt nullū cultoribus demō
p̄beret responsum. O q̄ꝫ mira virtu/
tū ipius insignia dū humana voce ꝓ/
bosantem cōtra se aduersariū solo ius
su laceratis diutissime viris reddidit
mutum. Reginā diabolica contagio/
ne lunaticā liberauit. puellāq; solutis
nexib; pr̄i rep̄sentauit sanissimā. O q̄ꝫ
sublime sanctitatis eiꝰ miraculū dum
antiquū hūani generis inimicū suum
fecit i nihilum redigere simulachrum.

Q꙽ digne exercitui numerād⁹ celesti
cui⁹ vt miracul' fidē cōmodaret certis-
simā angelus apparuit sup̄na delap-
sus ab aula. Js igiť cathenatū demo
nē cūctis ostētās deformē. salutiferā
saxo dn̄icā imp̄sserat crucē. Rex regia
q꙽ sil' baptizāť cū gente vrbiū q꙽. xij. ac
cole te deū p̄rem corꝑe sequūť ⁊ mēte.
Ad extremū ꝓo tēplorū delatu pōtifi-
cū neophici polemij frať tyrān⁹ btm̄
apl'm oimode i fide cōstantē. cesū atq꙽
excoriatū acerrimā fecit suscipe mortē
Qui tāte mortꝫ viriliť ꝑferēdo discri-
mē gl'iosi certamis ad celeste gaudiū
reportauit triūphū. Hucusq꙽ Amb.

Btūs āt Theodor⁹ abbas et do-
ctor p̄cipu⁹ de h̄ apl'o inť cetera sic ait.
Apl's dei bartholome⁹ p̄mū in licao-
nia p̄dicauit. postmodū i india. ad vl
timū in albana vrbe. s. maiorꝫ arme-
nie. vbi p̄mo excoriat⁹ tādē capite ple
xus ibidē sepultus ē. Qui dū ad p̄di-
cādum mitteref a dn̄o vt opinor audi
uit. Vade discipule me⁹ ad p̄dicādū.
exi ad pugn̄dū. capax esto ꝑiclorū. ego
paternū op⁹ ꝯsūmaui p̄mus testis fa-
ctus. Vas qđ necessariū ē iple. Jmita
re mg̃rm tuū. emulare dn̄m tuū. Sā-
guinē sanguib⁹ pone. carnē carnib⁹ tra
de. q̄ ꝓ te passus sustinui patere. Ar-
ma sint tibi benignitas i sudorib⁹. mā
suetudo inť maleficos. patiētia in his
q̄ perimūt. Nō refutauit apl's sꝫ vt fa
mulus fidel' dn̄ico acq̄escēs p̄cepto ꝑ
git gaudēs tanq꙽ lux mūdi vt tenebro
sos illumiaret. tāq꙽ sal terre vt gentes
insipidas saliret. tāq꙽ agricola vt spū
alē agriculturā ꝑficeret. Petr⁹ q̄ꝫ apo
stol⁹ docet natōes. sꝫ bartholome⁹ cō
seq̄nter paria iuestigat. Petrus opaf
ꝓdigia magna. sꝫ bartholome⁹ facit
mirabilia ⁊ valida. Petr⁹ capite deorsū
crucifigiť. bartholome⁹ postq꙽ viu⁹ ex
coriatus ē capite plectiť. Ad q̊t valet
petrus capescēda mysteria. ad tot bar
tholome⁹. sufficit penetrāda eq̄liť fecū
dat eccl'iam eq̄ lāce habuit ⁊ cetera di
uina carismata. Hic ex diuio duode-
nario nūero medius ex vtraq꙽ ꝑte so-
nū diuine sermocinatōis dat sic in cy-
thara armoniā. Oēs apl'i vniuersita-
tē sibi dispartiētes p̄tores regis regū
ꝯstituti sunt. Huic aūt est sors ⁊ por-
tio armenie locus q̄ ē ab eiulath vsq꙽
ad gabaoth distributa. Jgiť vide eū
ligue aratro rōnabilia rura sulcantē.
fidei ꝟbū in ꝓfundo cordis reconden-
tē. ꝑadisos ⁊ vineas dn̄i plantātē. sin-
gulis passionū remedia medicinaliter
inserentē. spinas inutiles euellentē. sil
uas ipietatꝫ secare. sepes dogmaticas
circūponere. Sed q̄les mercedes cre-
atori obtulerūt. Vtiq꙽ ꝓ honore iho-
norantiā. ꝓ bn̄dictiōe maledictōnē. ꝓ
munerib⁹ penas. ꝓ req̄escibili vita a-
marissimā mortē. Nā postq꙽ intolera
bilia tormēta subijt ab eis decoriat⁹ i
morē follis fuit Nec postq꙽ migrauit
ab h̄ mūdo neglexit occisores. sꝫ inui-
tabat miracul' ꝑditos. ⁊ ꝓdigijs ad-
mittebat aduersos. sed bestialē mentē
nil erat qđ cōpesceret. nil qđ a malo re
traheret. Quid de cetero faciūt. Jnsa
niūt ꝯ illđ sacrū corpus. Respuūt egro
ti medentē. orbati manuducētem. ceci
ductorē. naufragi gubnatorē. mortuī
viuificatorē. Et hoc quō. Proijciunt
nāq꙽ in pelag⁹ corpus sanctū. H

Mota est igiť cū impetu de regiōib⁹
armenie arca cū q̄ttuor aliorū martyrū.
arcis q̄ sil'r dū signa oparenf cū ea fue
rāt in mare ꝓiecte. ⁊ ꝑ tantū spacium
maris q̄tuor his p̄cedētib⁹ ⁊ tanq꙽ mi
stris obsequiū qđamodo apl'o faciēti-
bus. venerūt in ꝑtes sicilie in isulā q̄
liparis nūcupaf. sicut ep̄o hostiēsi qui
tūc p̄sens erat reuelatū fuit. Vēit ad
pauꝑculā thesaur⁹ ditissim⁹. Vēit ad
ignobilē p̄ciosissima margarita. Ve-
nit ad mestā splēdidissimū luminare
Alijs igiť q̄ttuor ad diuersas ťras eū-
tib⁹ sanctū apl'm in dicta insula reliq̄
rūt. Eteni p̄dictos q̄ttuor martyres
apl's relinq̄ns retrorsum vnū. s. papi-
nū in ciuitatē sicilie milas. aliū ꝓo lu
cianū noie in essinā trāsmisit. reliquos

ꝓ duos in calabritidē terram direxit. gregoriũ qdē in ciuitatē calumnã. ach atiũ aũt in ciuitatē q̃ chale vocaꝛ. qui vsq̃ hodie suffragijs suis splendent. Susceptus ē igiꝛ cũ multis hymnis laudibꝫ ⁊ candelꝭ et templũ sibi magnifice fabricaꝛ. Mons aũt vulcanꝰ insule contiguꝰ cũ habitatoribꝫ eēt nociuus eo ꝙ ignem emittebat. q̃si ꝑ stadia septē se inuisibiliꝛ elongauit circa mare suspēsus. ita vt vsq̃ hodie appareat videntibꝫ q̃si figuratio fugientis ignis. Nũc igiꝛ aue o btē btõꝝ ter btē bartholomee q̇ es diuīe lucis splēdor. sancte ecclīe piscator. rõnabiliũ pisciũ periture capture. dulcis fructꝰ viuide palmitis. vulnerator diaboli mũduꝫ suo latrocinio vulnerantis. Gaudeas sol orbis terre cũcta illuminãs. os dei lingua ignita sapiētiã ꝓmens. fons iugiter sanitates emanans. q̇ mare meabilibꝫ gressibꝫ scīficasti. q̇ terrã purpureã tuo cruore fecisti. q̇ ad celos cõmeasti vbi ī medio diuīe aciei refulgēs in splēdore īmarcessibilꝭ glorie splēdes in exultatõe iocũditatis īsatiabilꝭ gaudes. Hec Theodorus

Legenda cxix

De sancto Augustino

Augustinus hoc nomen sortitus est vel propꝛ excellentiã dignitatꝫ vlꝭ ꝓpter feruorē dilectõis. vlꝭ ꝓpter ethimologiã nois. Propꝛ excellētiã dignitatꝫ. q̃m sicut imꝑator augustus p̄cellebat oēs reges. sic ⁊ iste excellit oēs doctores fm ꝙ dicit Remigiꝰ. Vñ alij doctores ꝯꝑanꝛ stellꝭ. Dañ. xij Qui ad iusticiã erudiũt mltos q̃si stelle ⁊c̃. Hic aũt ꝯparaꝛ soli sicut pꝫ in eplā q̃ de eo cantaꝛ. Quasi sol refulgēs sic ip̄e refulsit in tēplo dei. Scđo ꝓpꝛ feruorē dilectõis. q̃m sicut mēsis augustus valde feruet estu caloris. sic ⁊ ip̄e valde incaluit igne diuini amorꝫ. Vñ ip̄e in lib. cõfeß. d̕ se sic dicit. Sagittaueras tu cor meũ charitate tua ⁊c̃. Itē ibidē. Aliqñ intromittis me ī affectũ multũ inusitatum introrsus nescio ad quã dulcedinē. que si ꝑficiaꝛ in me nescio q̇d erit si vita eterna nõ erit. Tercio ꝓpter ethymologiã nois. Diciꝛ eī Augustinꝰ ab augeo ⁊ astin qđ est ciuitas. et ana qđ est sursum. Inde Augustinꝰ quasi augēs suꝑnã ciuitatem Unde de eo cantaꝛ. Qui p̄ualuit amplificare ciuitatē ⁊c̃. De q̃ ciuitate ip̄e dicit in libro. xj. de ciui. dei. Inest ciuitati dei ⁊ origo ⁊ informatõ ⁊ beatitudo. Q̃m si q̃raꝛ vnde sit. deꝰ eã condidit. Si vnde sapiēs. a deo illumiatur. Si vñ felix. deo fruiꝛ. Subsistēs modificaꝛ. cõtemplãs illustraꝛ. inherens iocundaꝛ. Uidet ⁊ amat. In eꝛnitate dei viget. In ꝟitate dei lucet. In bonitate dei gaudet. Uel vt diciꝛ in glosario. Augꝰ diciꝛ magnificꝰ. felix. p̄clarꝰ. Fuit eni magnificus ī vita. p̄clarus in doctrina. felix in glīa. Eius vitã compilauit possidoniꝰ calamēsis ep̄us vt dic̃ Cassiodorꝰ ī libro d̕ virꝫ illustribꝫ

Augustinus doctor egregiꝰ in ꝓuincia affricana ciuitate carthaginēsi ortꝰ. ex honestis valde ꝑentibꝫ. s. patre patricio. matre monica genitꝰ. in liberalibꝫ artibꝫ sufficiēter edoctus fuit. adeo vt sũmus philosophꝰ ⁊ rhetor luculētissimus habereꝛ. Nã libros aristotelꝭ et omnes libros liberaliũ artiũ q̊scunq̃ legere potuit ꝑ se didicit ⁊ intellexit. sic̃ ip̄e in lib. ꝯfessionũ testaꝛ dicēs. Oēs libros artiũ q̃s liberales vocãt tũc nequissimꝰ malaꝝ cupiditatũ seruꝰ ꝑ memetip̄m legi. ⁊ intellexi q̊scunq̃ legere potui. Itē in eodē. Quicquid ē de arte loq̃ndi et disserēdi. q̇cquid est de dimensionibꝫ figuraꝝ. ⁊ de musicis. ⁊ d̕ numeris. sine magna difficlꝭtate nullo hominũ tradēte intellexi. Scis tu domine deus meꝰ q̃ꝛ celeritas intelligendi ⁊ discēdi acumen donũ tuũ ē. Sed nõ inde sacrificabã tibi Uerũ q̃ꝛ sciencia sine charitate nõ edificat sꝫ inflat. ī errorē manicheoꝝ qui christũ fãtasti-

cum fuisse affirmant ⁊ carnis resurre-
ctionē negant incidit. ⁊ in eo ꝑ annos
nouē dū adhuc adolescēs esset ꝑman
sit. Ad has etiā nugas adductus est
vt arborē fici plorare diceret. cū ab ea
foliū vel ficus tolleret. Cū igit esset an
noꝝ. xix. et quendā libꝝ cuiusdā philo
sophi. scꝫ cyceronis in quo vāitas mū
di cōtemnenda. et philosophia appe-
tenda docebat ꝑlegeret. ex hoc quidā
liber plīmū placuit. sed qꝛ nomē iesu
christi qđ a matre imbiberat ibi non
erat dolere cepit. Mater ꝓ eo eius ꝓ
eo plurimū flebat. et ipm ad vnitatē
fidei reducere satagebat. Quadā igit
vice vt legit in libro. iij. ꝯfessionū vi-
dit se stare in quadā linea lignea licet
tristē. et qdam iuuenis ei astitit. et cā
tante tristicie reqsiuit. Que cū diceret
Perditōem filij mei deploro. Ille rñ-
dit. Esto secura qꝛ vbi tu ibi ille. Et ec
ce cōtinuo filiū suū iuxta se stare vidit.
Hoc cū Augustino retulisset: ille ait.
Falleris mater falleris nec sic tibi di-
ctū est. Sed vbi ego ibi tu. Ecōtra illa
dicebat. Nō fili mihi dictum ē vbi ille
ibi tu. sed vbi tu ibi ille. Rogabat igit
sedula mr̄ qsi importuna quendā epm̄
sicut in eodē libro cōfessionū Augusti
nus testat. vt ꝓ filio suo intercedere di
gnaret. Qui tanta quodāmodo ipor
tunitate deuictus ꝓphetica voce respō
dit. Vade secura qꝛ impossibile ē vt fi
lius tantaꝝ lachrymaꝝ ꝑeat. Cū
aūt apud carthaginē multis ānis rhe
toricā docuisset occulte matre nescien
te romā venit. ⁊ ibidē multos discipu
los cōgregauit. Cū eni mater vsq ad
portū eū secuta fuisset vt aut eū retra
heret. aut secū iret. ipe eam decipiens
nocte latēter recessit. Qđ illa mane cō
siderās aures dei clamoribꝫ implebat
Quolibet autē die mane et vespe ad
ecclesiam ibat et ꝓ filio orabat. His
tēporibus mediolanēs. a symacho p̄-
fecto romanoꝝ petierūt sibi doctorē
in rhetorica destiari. Presulabat tūc
ibi vir dei Ambrosiꝰ. Et ad p̄ces me

diolanensiū illuc mittit Augustinus.
Mater autē eius qescere nō valēs cū
multa difficultate ad eū venit. et ipm
iam nec vere manicheū nec vere catho
licū repperit. Cepit autē Augustinꝰ
beato Ambrosio adherere. ⁊ eius p̄di
catōnes freqnter audire. Erat aūt val
de in p̄dicatione suspensus ne qđ ꝯtra
ipam manicheoꝝ heresim vl ꝓ ipa di
ceret. Quadā eni vice ꝯtra illū errorē
ambrosiꝰ diutius disputauit. ⁊ ipsum
aptis rōibus ⁊ autoritatibꝫ ꝯfutauit.
ita vt error ille a corde augustini peni
tus pelleret. B Quid aūt post
hoc sibi cōtigerit ipe in lib. cōfessionū
narrat dicēs. Cū te primū cognoui re
uerberasti infirmitatē aspectꝰ mei. ra-
dians in me vehemēter. Et cōtremui
amore ⁊ horrore. ⁊ inueni me lōge esse
a te in regione dissimilitudinis tāq au-
dirē vocē tuā de excelso. Cibꝫ sū gran-
diū cresce ⁊ manducabis me. Nec tu
me mutabis i te sicut cibū carnis tue.
sed tu mutaberis in me. Cū āt sic ibi
dem refert via xp̄i sibi placeret. sꝫ per
istā angustā adhuc ire pigerꝫ imisit do
minus in mentē eiꝰ vt ad simplicianū
in q lucebat lux diuina scꝫ gratia ꝑge-
ret. vt sibi actus suos secum cōferenti
ꝓferret quis esset aptꝰ modus viuen-
di ad ambulandū in via dei in q aliꝰ
sic: alius sic ibat. Displicebat autē ei
qcqd agebat in seculo p̄ dulcedie dei ⁊
decore domus eiꝰ quā dilexit. Sim-
plicianus autē cepit eum hortari ipe
qꝫ cepit seipm hortari ⁊ dicere. Quot
pueri ⁊ puelle itra eccliam deo fuiunt
et tu nō poteris qđ isti ⁊ iste. An vero
isti ⁊ iste in seipis possunt ⁊ non i deo
suo. Quid in te stas ⁊ non stas. pro-
ijce te in eum et excipiet te et saluabit
te. Inter horū colloquia memoria
victorini in mediū venit. Unde exhi-
laratus Simplicianꝰ narrat qualiter
idem adhuc gentilis ob sui sapientiā
rome quod maximum tunc erat sta-
tuam in foro meruisset ⁊ qualiter se se
pius christianum dicebat. Cui cum

simplicianus diceret. nō credo nisi te i
eccl'ia videro Ille iocādo dicebat. Nū
ꝗd parietes faciūt hoiem christianū.
Tādē cū ad eccl'iam venisset. et ei tan=
ꝙ verecūdo occulte liber vbi erat sym
bolū fidei ad legendū et ꝓnūciādum
vt tūc moris erat dat⁹ fuisset. ille in al
tū ascendit ⁊ alta voce ꝓnūciauit: mi
rāte roma gaudēte eccl'ia. Oēs āt subi
te ꝑstrepuerūt. victorin⁹ victorin⁹. ci=
to sonuerūt ⁊ cito siluerūt. Tūc etiam
ab affrica ꝗdā amic⁹ augustini nomie
pontian⁹ sup̲uenit ⁊ vitā ⁊ miracula
illi⁹ magni anthonij ꝗ nuꝑ i egypto
sub cōstantino impatore defunct⁹ fue
rat recitauit. Hoꝝ exēplis augustin⁹
vehemēter exarsit. ita ꝙ sociū suū alipi
um tā vultu ꝙ mēte turbat⁹ inuasit. ⁊
fortit᷑ exclamauit. Quid patimur. ꝗd
audim⁹. surgūt indocti ⁊ celū rapiūt.
⁊ nos cū doctrinis nr̄is in infernū de=
mergimur. An q̄ p̄cesserūt pudet seq̇
⁊ nō pudet nec saltē seq̇. Et accurrēs i
quendā ortū sub ꝗdā ficu se ꝓiecit vt
in eodē libro ꝯfessionū ꝯmēorat. et a=
marissime flēs lamētabiles voces da=
bat dicēs. Quādiu ꝙ diu cras ⁊ cras
sine modo sine paululū. Nō nō ha=
bebat modū ⁊ sine paululū ꝓdibat in
longinquū. De hac sui tarditate plu=
rimū ꝯq̄rebat᷑: sic postmodū i eodē li
bro scripsit. Heu mihi ꝙ excelsus es
in excelsis. ⁊ ꝙ ꝓfund⁹ i ꝓfūdis ⁊ nus
ꝙ recedis ⁊ vix redim⁹ ad te. Age do
mine ⁊ fac ⁊ excita ⁊ reuoca nos. Acce
de ⁊ rape ⁊ fragra ⁊ dulcesce. Impedi
mētis oib⁹ sic timebā expediri quēad=
modū ipediri timēdū ē. Sero te ama
ui pulchritudo tā antiq̄ ⁊ tā noua se=
ro te amaui. Intus eras ⁊ ego foris. ⁊
ibi te q̄rebā. ⁊ in ista formosa q̄ fecisti
deformis irruebā. Mecū eras ⁊ tecū
non erā. Uocasti ⁊ clamasti ⁊ rupisti
surditatē meā. Coruscasti ⁊ splēduisti.
⁊ fugasti cecitatē meā. fragrasti et du=
xisti spm̄ meū ⁊ anhelo tibi. Gustaui
⁊ esurio ⁊ sitio te. Tetigisti me ⁊ exar=
si in pacē tuā. Cū aūt amarissime fle=

ret audiuit vocē dicentē sibi. tolle lege
tolle lege. Aperuitq̄ stati codicē apli=
cū ⁊ ꝯiectis oculis ad p̄mū capl'm le=
git. Induimi dn̄m iesum xp̄m. ⁊ stati
oēs ab eo dubietatꝫ tenebre diffugerūt
¶ Interim aūt tā vehemētissimo
dētiū dolore torq̄ri cepit vt fere sic ipe
ait ad credendū opinionē cornelij phi
duceret᷑. q̇ sūmū bonū aīe in sapiētia.
sūmū ṽo bonū corꝑis i nullū sentiēdo
dolorē posuerat. Tā vehemēs aūt ille
dolor fuit ꝙ etiā loq̄lā amisit Quocir
ca vt in lib. ꝯfes᷑. refert. in tabul' cereis
scripsit vt oēs ꝓ eo orarēt vt dolorem
illū dn̄s mitigaret. Ipe igit᷑ cuꝫ alijs
genua flexit. ⁊ subito sanū se sensit
Insinuauit ꝗ ꝑ lr̄as sctō viro ambro=
sio suū votū vt moneret ꝗd sibi de li=
bris sctis legēdū eēt q̊ aptior fieret fi=
dei xp̄iane. At ipe iussit Esaiā ꝓpheā.
eo ꝙ euāgelij ⁊ vocatōis gentiū p̄nun
ciator aptior videat᷑. Cui⁹ pricipium
cū aug⁹ nō intelligeret. totū alid̄ tale
esse arbitrās distulit vt illd̄ relegeret.
cū i scripturis sctis magis exercitatus
esset. Adueniēte ṽo pascali tp̲e au=
gustin⁹ cū esset annoꝝ. xxx. cū filio suo
adeodato puero valde igenioso quem
augustin⁹ in sua adolescētia dum ad=
huc gentil' ⁊ phs esset genuerat. necnō
et cū alipio amico suo meritꝫ mr̄is ⁊ p̄
dicatōe ambrosij sacrū baptisma su=
scepit. Tūc sicut fert᷑ Amb. Te deum
laudamus inq̇t. ⁊ Aug⁹ te dn̄m con=
fitemur rn̄dit. Et sic tūc ipi duo hunc
hymnū alternatim cōposuerūt. ⁊ vsq̄
in finē decātauerūt. Sicut etiā testat᷑
honori⁹ in libro suo ꝗ dr̄ speculum ec
clesie. In aliq̄b⁹ aūt libris antiq̄s titu
lus tal' p̄ponit᷑. Canticū ab ambrosio
⁊ augustino cōpilatū. Protin⁹ aūt i fi
de catholica mirabilit᷑ ꝯfirmat᷑. spem
omnē quē habebat in secl'o dereliq̇t. et
scol'q̄s regebat abrenūciauit. Quā=
ta aūt dulcedine diuini amoris extūc
frueret᷑ ipe hoc in lib. ꝯfes᷑. apit dicēs.
Sagittaueras tu cor meuꝫ charitatē
tua ⁊ gestabā ṽba tua trāsfixa i viscer

rib⁹ meis. ⁊ exempla suoꝝ tuoꝝ q̊s de
nigris lucidos ⁊ de mortuis viuos fe
ceras ꝯgesta in sinum cogitatōis mee
vrebāt ⁊ ꝯsumebant grauē torporē et
ascendēti a cōualle ploratōis et cātāti
canticū graduū dederas sagittas acu
tas ⁊ carbones vastatores: nec satia-
bar in illis dieb⁹ dulcedie mirabili cō
siderare altitudinē diuini ꝯsilij: sup sa
lutē generꝭ hūani. Quātū fleui i hym
nis ⁊ canticꝭ tuis . suaue sonātꝭ ecclīe
vocib⁹ cōmot⁹ acriter voces ille influe
bāt aurib⁹ meis: ⁊ eliq̄baꝛ ỽitas tua i
cor meū. ⁊ currebant lachryme ⁊ bene
mihi erat cū eis. Tūc em̄ i ecclīa me-
diolanēsi hec cātica instituta sunt. Et
clamabā clamore alto cordis mei. O
in pace. O i idip̄m. O q̄ dixit dormiā
⁊ req̄scā ⁊ somnū capiā. Tu es em̄ in
idip̄m q̄ nō mutarꝭ: ⁊ in te reqes obli-
uiscēs laborū omniū. Legebā totum
psalmū illū et ardebā q̄ fuerā latrator
amarus ⁊ cecus aduersus lr̄as d̄ mel-
le celi melleas ⁊ de lumie tuo lumino-
sas: ⁊ sup sc̄pturas hm̄oi tabescebam
Xp̄e iesu adiutor meus q̄ꝫ suaue mihi
subito ē factū carere suauitatib⁹ nuga
rū meaꝝ ⁊ quas amitt̄e metus fuerat
iam dimitt̄e gaudiuꝫ erat. Eijciebas
em̄ eas a me vera tu ⁊ sūma suauitas.
Eijciebas ⁊ itrabas: ꝓ eis om̄i volu-
ptate dulcior: sed nō carni ⁊ sanguini:
om̄i luce clarior ſꝫ om̄i secreto iterior.
om̄i honore sublimior: ſꝫ nō sublimi-
bus in se. O Post h̊ assūptꝭ Ne-
brodio ⁊ Enodio ⁊ matre ad affricaꝫ
remeabat. Sed cū essent apud hostia
tiberina pia mr̄ eius defūcta est. Post
cuius mortē reuersus ē augustinus ad
agros ꝓprios. vbi cū his q̄ sibi adhe-
rebāt ieiunijs ⁊ orōib⁹ deo vacabat. li
bros scribebat. et indoctos docebat.
Fama āt eius vbiqꝫ diffūdebaꝛ. et in
om̄ib⁹ libris suis ⁊ actib⁹ admirabilis
habebaꝛ. Refugiebat āt ad aliquā ci-
uitateꝫ accedere q̄ ep̄o careret: ne ip̄m
in p̄dicto officio impediri cōtingeret.
Eodē t̄pe apud yponē erat quidaꝫ
vir magnaꝝ opū. q̄ augustino misit q̄
si ad eū accederet: ⁊ ỽbū ex ore suo au-
diret seculo renūciare posset. Qd̄ au-
gustinus vbi cōperit illuc ꝯcitus iuit.
Audiēs āt valerius yponēsis ep̄us fa
mā eius ip̄m plurimū renitentē in ec-
clesia sua p̄sbyteꝝ ordinauit. nōnullis
q̄dem lacrimas suas supbe interp̄tan
tib⁹: ⁊ tāqꝫ eū ꝯsolātib⁹ ⁊ dicētib⁹. q᷑ ⁊
locus p̄sbyterij licꝫ ip̄e maiori dignus
esset appropinquaret tn̄ episcopatui.
Qui statim monasteriū clericoꝝ insti
tuit. ⁊ cepit viuere ſm̄ reglāꝫ a sanctꝭ
aplīs ꝯstitutā. De cuius monasterio
fere decē ep̄i sūt electi. Et q᷑ p̄dictus
ep̄s erat grecus ⁊ minus in latina lin-
gua ⁊ lr̄is doctus: augustino ptātē tri
buit. vt ꝯ morē orīētalis ecclīe corā se
in ecclīa p̄dicaret. Vn̄ cum multi ep̄o
derogarēt ille de hoc nō curabat. dū-
modo p eū fieret qd̄ p se fieri nō vale-
bat. Eo t̄pe fortunatum p̄sbyteꝝ ma-
nicheū ⁊ alios hereticos p̄cipue reba-
ptizatores donatistas et manicheos
ꝯuicit abstulit ⁊ ꝯfutauit. Cepit autē
valerius formidare ne sibi augustinus
tolleretꝛ. ⁊ ab alia ciuitate i ep̄m peteꝛ
Nā sibi aliqn̄ ablatus fuisset nisi euꝫ
ad locū secretū trāsmittere curasset. ita
vt inuenire mīme potuissꝫ. Impetra-
uit igiꝛ ab archiep̄o carthaginensi vt
ip̄e cederet ⁊ augustinū yponēsi ecclīe
in ep̄m ꝓmoueret. Sꝫ cū hoc augusti
nus om̄imode recusaret: cōpulsus tn̄
⁊ coactus succubuit: ⁊ ep̄atus curā su
scepit. Quod in se fieri nō debuisse vt
suo viuēte ep̄o ordiareꝛ. postea ⁊ dixit
⁊ sc̄psit. ꝓpt ꝯsilij vlīs ꝓhibitōeꝫ quā
postmodū ordinatus didicit. Nec qd̄
sibi factū esse doluit alijs fieri voluit.
Vn̄ etiā sategit vt in ꝯcilijs ep̄oꝝ con
stitueretꝛ vt oīa statuta patrū ordinan
dis deberēt ab ordinatorib⁹ intimari
Ip̄e aūt de se dixisse postmodū legiꝛ.
In nulla re mihi dn̄m sentio sic iratū
sic in hoc q̄ cū nō essem dignus poni
ad remum posuit me ad amplustre, in
apice regimīs ecclīe. Vestimēta eius

⁊ calciam̄ta ⁊ ornam̄ta alia nec nitida
nimiū. nec abiecta plurimū Sꝫ ex mo
derato ⁊ cōpetēti hītu erāt. Ipe em̄ de
se dixisse legit̄. Fateor de p̄ciosa veste
erubesco. ⁊ iō cū dat̄ mihi vēdo eā. vt
qꝛ vestꝭ nō p̄t eē cōis p̄ciū sit cōmune.
Mensa frugali ⁊ parca sp̄ vsus est. et
int̄ olera ⁊ legumia ꝓpt̄ ifirmos et ho
spites plerūq; carnes hēbat In ipa āt
mēsa magꝭ lectōnez vł disputatōez q̄3
epulatōez diligebat. ⁊ ꝯ pestē detracti
onis i ea sic sc̄ptū hēbat. Quisq̄s amat
dictꝭ absentū rodere vitā. Hāc mēsaꝫ
idignā nouerit esse sibi. Nā ⁊ aliqñ cū
q̇dā sibi familiarissimi coep̄i ad detra
ctionē liguā laxassēt. adeo dure eos re
darguit vt diceret ꝙ nisi desisterēt aut
v̄sus ipos deleret. aut a mēsa r̄cederet
Quadā vice cū q̊sdā suos familiares
ad prādiū iuitasset. vnꝰ illoꝝ curiosior
ceterꝭ. coq̇nā igressꝰ ē. cūq; oia frigida
reppissꝫ. reuersꝰ ad augustinū int̄roga
uit q̇d ciboꝝ ipe prāsurꝰ p̄rfamilias p̄
parasset. Cui augꝰ. Nequaq̄3 talium
epulaꝝ curiosus r̄ndit Et ego vobiscū
nescio. E Tria a btō ambrosio se
didicisse ait. Primū ē ꝙ vxorē cuiq̄3 nū
q̄3 pet̄et. Scōm ꝙ militare volentē ad
h̄ nō cōmēdaret Tertiū ꝙ ad cōuiuia
iuitatꝰ nō iret. Causa p̄mi ē. ne illi int̄
se nō ꝯueniāt ⁊ sibi maledicāt. Causa
scōi ē. ne militātes calūniā exerceāt ⁊ i
eū aliȷ̄ culpā refundāt. Causa tertȷ̄ est
ne forte tēperātie modū ꝑdat. Tāte
āt puritatꝭ ⁊ hūilitatꝭ fuit vt ipa etiaꝫ
minima pctā q̄ apd̄ nos nll'a vł mini-
ma reputāt̄. i lib. ꝯfes. ꝯfiteat̄ ⁊ de his
corā deo hūilit̄ se accuset. Nā ibidem
accusat se de eo ꝙ cū puer essꝫ ludebat
ad pilā dū ad scolas ire deberet. Iteꝫ
de eo ꝙ nolebat legere vł addiscere ni-
si a parētibꝫ vł mgr̄o vrgeret̄. Iteꝫ de
eo ꝙ fabulas poetaꝝ sic fabulā Enee
cū adhuc essꝫ puer libēt̄ legebat et di-
donē mortuā ꝓpt̄ amorē plorabat Itē
de h̄ ꝙ de cellario parentū vł mēsa ali
quid furabat̄. vt puerꝭ ludētibꝫ daret.
Itē de eo ꝙ in ludo pueroꝝ. fraudulē-
tas victorias exercebat. Item de eo ꝙ
pira d̄ q̄dā arbore vicina vinee sue cū
adhuc essꝫ ānoꝝ sedecim furatus fuit.

In eodeꝫ q̊ꝫ libro accusat se de ipsa
modica delectatōe quā aliqñ in come
dēdo sentiebat dicēs Sic me docuisti
vt queēadmodū medicam̄ta sic alim̄ta
sūpturꝰ accedā. Sꝫ dū ad q̇etē satieta
tis ex indigētie molestia trāseo. in ip̄o
trāsitu insidiabat̄ mihi laqueꝰ ꝯcupie
ip̄e em̄ trāsitꝰ voluptas ē. ⁊ nō ē aliꝰ q̊
trāseat̄. q̊ transire cogit necessitas. Et
cū salꝰ sit causa edēdi ⁊ bibēdi adiūgit
se tāq̄3 pedisseq̄ ꝑiculosa iocūditas et
plerūq; ꝑire conat̄ vt eiꝰ cā fiat qd̄ sa-
lutꝭ cā me facere vł dico vł volo Ebrie
tas lōge ē a me. misereberꝭ ne approp̄i
q̄t mihi. Crapula āt nōnūq̄3 subrepit
s̄uo tuo. misereberꝭ vt longe fiat a me.
Et q̇s ē dñe q̇ nō aliqñ rapiat̄ aliquā
tulū extra metas necessitatꝭ. Quisq̇s
ille ē magnꝰ ꝑfecto ē. Magnificet no-
mē tuū. Ego nō sū. q̇ hō peccator sum
Habebat etiaꝫ se suspectū de olfactu
dicēs. De illecebra odoꝝ nō satago ni
mis. cū absūt nō req̇ro. cū assūt nō re-
spuo. Paratꝰ etiā eis sp̄ carere ita mi-
hi videor ⁊ forsitan fallor. Nemo ei se-
curꝰ esse debet in ista vita q̄ tota tēpta
tio noiat̄. Vñ q̇ fieri potuit ex deterio
ri melior. non fiat ex meliori deterior.
Iteꝝ d̄ auditu ꝯfitet̄ dicēs Volupta
tes auriū tenacıꝰ me iplicauerāt ⁊ sub
iugauerāt. sꝫ resoluisti et liberasti me.
Cū mihi accidit vt me āpliꝰ cātus q̄3
res q̄ canit̄ moueat. penalit̄ me pecca-
re ꝯfiteor. ⁊ tūc mallē nō audire cātan
tē. Accusat etiam se de visu. sic̄ de eo ꝙ
aliqñ nimis libēter vidit canē currētē
⁊ de eo ꝙ ꝑ agrū casu trāsiēs venatōeꝫ
libēter ꝓspexit. ⁊ d̄ eo ꝙ domi existens
araneas muscas suis retibꝫ capientes
nimis attēte ꝯspexit. Ideo aūt de his
corā dño ꝯfitet̄ vt ibidē dicit. qꝛ aliqñ
hec a bonis meditationibꝫ auertūt et
orōes iterrūpūt. Accusat etiā se de ap-
petitu laudis ⁊ motu inanis glie di-
cens. Qui laudari ab hoibꝫ vult vitu-

ꝑātē te. nō defendet ab homib⁹ iudi
cante te. nec eripiet dānāte te. Laudat
hō ꝓpt aliqd donū qd dedisti ei. et tn̄
pl⁹ gaudet se laudari ꝙ̄ donū. Tēpta
mur his temptatōib⁹ q̄tidie sine cessa
tiōe q̄tidiana fornax nr̄a ē hūana lin//
gua. Verūtamē nollē vt vel augeret
mihi gaudiū cuiuslibet boni mei suf//
fragatio oris alieni. Sȝ auget fateor
nō solū sȝ vituperatio minuit. Cōtristor
āt aliqn̄ laudib⁹ meis cū ea laudāt in
me i q̄b⁹ mihi ipe displiceo vl' etiā bōa
minora vl' leuia plurȝ existimāt ꝙ̄ exi//
stimāda sūt. ¶ Hereticos vir iste
sctūs validissime ɂfutabat. ita vt ipsi
int' se publice p̄dicarēt pctm̄ nō eē int'//
ficere augustinū. quē tāꝙ̄ lupū occidē
dū dicebāt. et occisorib⁹ oīa sua pctā a
deo dimittēda asserebāt. Multas ab
eis isidias ꝑtulit. ita vt sibi aliq̄ ꝑgēti
i via insidias ponerēt. sȝ dei ꝓuidētia
itinerȝ errore seducūt vt inuenire eum
non possent. Cōpauperꝝ sp̄ memor
erat. eisq̄ ex his q̄ hr̄e poterat liberali
ter exhibebat. Nā et d vasis dn̄icȝ ꝓpt
paupes et captiuos aliqn̄ iubebat frā
gi et ɂflari et indigētib⁹ dispēsari. Do//
mū vl' agꝝ siue villā nūꝙ̄ emere volu//
it. Mltas etiā hereditates sibi dimis
sas respuit eo ꝙ mortuoꝝ filijs vl' ꝓpi//
q̄s potius ipa deberi dicebat. In his
q̄ȝ q̄ in ecclīa possidebat intēt⁹ amore
vl' implicat⁹ nō erat. sȝ die ac nocte de
scp̄turȝ et reb⁹ diuis cogitabat. Fabri//
caꝝ q̄ȝ nouaꝝ nūꝙ̄ studiū habuit. de//
uitās i eis implicatōeȝ sui animi quē
sp̄ liberꝝ hr̄e volebat ab omi molestia
corꝑali vt libere vacare posset cōtinue
meditationi et assidue lectioni. Nō tn̄
illa edificare volētes prohibebat nisi
forte imoderate fieri ɂspexisset. Lau//
dabat q̄ȝ plurimū illos q̄b⁹ moriendi
desideriū inerat. et sup̄ h̄ triū epoꝝ exē
pla sepius recitabat. Ambrosius em̄
cū in extremis essȝ et rogaret vt ꝓlōga
tionē vite sibi p̄cib⁹ obtineret respōdit
Nō sic vixi vt me pudeat int' vos viue
re. nec mori timeo qm̄ bonū habem⁹
dn̄m. Qd respōsum augustin⁹ mirabi
liter extollebat. addebat q̄ȝ d alio epo
cui dū diceret eū ecclīe multū necessa//
riū fore. et ꝙ ideo adhuc eū dn̄s libera
ret ait. Si nūꝙ̄: bene: si aliqn̄: quare
non modo. De alio q̄ȝ epo aiebat ci//
prianuȝ referre ꝙ cū infirmitate graui
laboraret adhuc sibi sanitateȝ restitui
exorabat. Cui iuuenis speciosus appa
rēs cū indigtiōe ifremuit et ait Pati ti
metȝ. exire nō vultȝ. q̄d faciam vobis.
Femiaꝝ nullā vnꝙ̄. nec etiā germa
nā. sororeȝ. aut fratris sui filias. q̄ deo
pariter fuiebant secū habitare permi
sit. Dicebat em̄ ꝙ et si de sorore vel ne//
potib⁹ nlla mali possȝ oriri suspitio. tn̄
q: tales ꝑsone sine alijs sibi necessarijs
esse nō possent. et ad eas etiā alie aduē
tarent ex illis possent infirmiores aut
hūanis tēptatōib⁹ cōmoueri. aut certe
malis hominū suspitōib⁹ ifamari Nū
ꝙ̄ cū muliere sol⁹ loq̄ volebat nisi secre
tū aliqd interessȝ. Cōsanguineis sic
bn̄ fec̄ nō vt diuitias haberent. sed vt
aut nō aut minus egerēt. Raro ꝓ aliq̄
aut lr̄is aut v̄bis intercedere volebat
recolēs q̄ndaȝ philosophū ɂtēplatiōe
fame amicȝ nō mlta p̄stitisse. Et sepe
dicebat. plerūꝙ̄ potestas q̄ petit p̄mit
Cū aūt id faciebat sic stilū tēperabat
vt onerosus nō essȝ. sȝ meret vrbanita
te dictaminis exaudiri. ¶ Vole//
bat potius int' ignotos ꝙ̄ int' amicos
causas audire dicēs. q: int' illos pote//
rat libere iniquū cognoscere. et vnū ex
his amicū esse factur⁹ ꝓ q̄ scȝ iusticia
mediante sniam daret. Ex amicis v̄o
esset vnū ꝑditurus. scȝ ɂtra quē ꝓfer//
ret sniam. A multis ecclesijs inuitaba
tur. et ibi v̄bum dn̄i p̄dicabat. et mul//
tos ab errore ɂuertebat. Aliquando
a ꝓposito digressionē facere consueue//
rat in predicatione. et tunc dicebat de
um hoc ad ꝓfectum salutis alicui⁹ or
dinasse. sic in q̄dam manicheoꝝ nego
ciatore patuit q̄ i p̄dicatōe q̄dā augu//
stini vbi ipe digressionē faciēs ɂ hunc
errorem predicauerat conuersus fuit.

Eo tpe dum gothi romã cepissent
ydolatre ꝛ infideles xp̄ianis plurimũ
insultabant. Propt̃ qđ augustinus li-
brũ de ciuitate dei ꝯposuit. i q̊ iustos
in hac vita debere p̄mi: ipios ãt flore-
re ostẽdit. Ubi de duplici ciuitate .scꝫ
hierusalẽ ꝛ babilone ꝛ eaꝝ regibꝫ agit
qꝛ rex hierusalẽ xp̄s: rex babilõis dia-
bolus Quas duas ciuitates vt ibidẽ
dicit duo amores sibi fabricãt .qꝛ ciui
tatẽ diaboli ꝯstruit amor sui crescens
vsqꝫ ad ꝯtẽptũ dei .ciuitatẽ dei amor
dei crescens vsqꝫ ad ꝯtẽptũ sui. In
diebꝫ aũt eius ãno scꝫ dñi quadringẽ-
tesimoquadragesimo vuandali totaꝫ
affrice ꝓuinciã occupauer̃t vastantes
oīa: nec parcẽtes sexui ordini vel etati
Post hoc ãt ad yponẽseꝫ ciuitatẽ ꝑue
nerũt. ꝛ ipaꝫ manu valida obsederũt
Sub hac tribulatõe augustinus p̃ ce
terꝫ sue senectutis amarissimã ꝛ lugu
brẽ duxit vitã. Fuerũtqꝫ sibi lachrime
eius panes die ac nocte. cum alios vi-
deret occisos. alios effugatos. eccl'ias
sacerdotibꝫ viduatas ciuitates cũ ac-
colis dissipatas. Int̃ tot tñ mala cu-
iusdã sapiẽtꝫ snia se ꝯsolabat̃ dicentis
Nõ erit magnus magnũ putãs ꝙ ca-
dũt ligna vl' lapides ꝛ moriũt̃ morta-
les. Cõuocatꝫ aũt fribꝫ dixit eis. Ecce
rogaui dñm vt aut nos ab his ꝑiculis
eruat. aut patientiã tribuat. aut me đ
hac vita suscipiat. ne tot calamitates
videre cõpellar. Et ecce tertiũ qđ peti
uit obtinuit. ꝛ tertiodecio obsidionis
mense febribꝫ laborãs lecto decubuit.
Intelligẽs ãt dissolutõeꝫ sui corꝑis i-
minere septẽ psalmos penitẽtiales si-
bi scribi fecit. ipsosqꝫ in loco ꝯ̄ parietẽ
positos lecto decubãs legebat. ꝛ vber
tim ac iugiter lacrimas fundebat. Et
vt deo vacaret liberius ꝛ eius intẽtio
a nullo ipediri posset añ decẽ dies sui
exitus nullũ ad se igredi p̄cepit. nisi cũ
medicus ingrederet̃ vel cũ sibi refectio
portaret̃. H Quidã aũt eger ad
eũ venit. ꝛ vt sibi manũ iponeret ꝛ ab
ifirmitate curaret ipm istãter rogauit
Cui augustinus rñdit. Quid est h̄ fili
qđ loquerꝫ. Putas ꝙ si tale q̇d facere
possem. mihi hoc ip̄m nõ ꝯferrẽ. Ille
ãt instabat asserẽs sibi in visione p̄ce-
ptũ esse vt ad eũ accederet ꝛ sanitateꝫ
reciꝑet Uidẽs aũt fidẽ eius ꝓ ipo ora
uit ꝛ sanitatẽ recepit. Energuminos
multos curauit: ꝛ plura alia miracula
fecit. In libro vicesimosecũdo đ ci
uitate dei duo miracl'a de se tanq̄ꝫ de
q̊dã alio refert dicẽs. yponẽseꝫ q̄ndaꝫ
ꝟginẽ scio. q cũ se oleo ꝑunxisset. ꝛ ꝓ il
la orãs p̄sbyter lachrymas suas instil
lauerat mox a demone fuisse sanatam
In eodẽ etiã libro sic ait. Scio etiam
ep̄m semel ꝓ adolescẽte quẽ non vidit
orasse. illumqꝫ ilico demonio caruisse.
Nullũ ãt dubiũ videt̃ q̇n de se loquat̃
sꝫ hũilitatꝫ causa seip̄m noluit noiare
In eodẽ q̊ꝫ libro đ ciuitate dei sic ait.
ꝙ cũ q̇dam infirmꝰ incidi deberet. ꝛ đ
eius morte ob incisionẽ plurimũ time
ret̃. ꝛ infirmꝰ multꝫ lachrymis deũ ex-
oraret. cũ eo ꝛ ꝓ eo augustinꝰ orauit. ꝛ
sine incisiõe aliq̄ integrã sanitatẽ rece-
pit. Deniqꝫ dissolutõne corꝑis ap-
propinquante hoc memoriale docuit.
nullũ videlicꝫ hoieꝫ q̄ntũcũqꝫ excellẽ-
tis meriti sine confessiõe ꝛ eucharistia
debere trãsire. Ad extremã aũt horaꝫ
veniẽs mẽbris oībꝫ sui corꝑis incolu-
mis integro aspectu atqꝫ auditu ãno
etatꝫ sue. lxxvij. ep̄atꝰ ꝟo sui. xl. corã po
sitꝫ fribꝫ ꝛ orãtibꝫ migͥuit ad dñm. Te
stamẽtũ nullũ fecit. qꝛ vñ faceret pau-
per xp̄i nõ habuit. Floruit circa ãnos
dñi. cccc. I Itaqꝫ augustinus sa-
piẽtie lumẽ p̄fulgidũ ꝓpugnaculũ ve-
ritatꝫ ꝛ fidei munimẽtũ. oẽs eccl'ie do-
ctores tã ingenio q̄ꝫ scia vicit. incõpa-
rabiliter florẽs tã exẽplis ꝟtutũ q̄ꝫ af-
fluẽtia doctrinaꝝ. Uñ ꝛ btũs remigi
us hieronymũ ꝛ q̊sdã alios doctores
cõmemorãs sic ꝯcludit. Hos oẽs do-
ctores augustinus ingenio et scia sua
vicit. Nã licet hieronymꝰ. vi. milia vo
lumia origenis se legisse fateat̃. iste tñ
tanta sc̄psit vt nõ solũ diebꝫ ac noctibꝫ

ſcribere libꝛos eiꝰ qs nō poſſit ſꝫ nec le
gere q̇dē occurrat. Voluſianus āt cui
auguſtinꝰ epl'aꝫ ſcpſit ſic ꝺ eo ꝺic̄. Le/
gi dei deeſt q̇cq̇d aug. ꝯtigerit ıḡrare.
Hieronimꝰ q̊ꝫ i q̄dā epl'a ſcribēs au/
guſtino ait. Duobꝫ libell' tuis erudi/
tiſſimis ⁊ om̄i eloq̄ntie ſplēdoꝛe fulgē
tibꝫ rn̄dere n̄ potui. certe q̇cq̇d dici po
tuit ⁊ aſſumi igenio ⁊ ꝺ ſcṗturaꝝ hau
riri fōtibꝫ a te poſitū atq̄ diſertū ē Sꝫ
q̄ſo reuerentiā tuā parūꝑ patiaris me
tuū laudare igeniū. Hrero. etiā i li. ꝺ
xij. doctoꝛibꝫ ſic ꝺ eo ſcribit. Augꝰ ep̄s
volās ꝑ mōtiū cacumia q̄ſi aq̇la. ⁊ ea
q̄ ſūt i mōtiū radicibꝫ n̄ ꝯſiderāſ ml'ta
celoꝝ ſpacia terraꝝq̄ ſitꝰ ⁊ aq̄ꝝ circu/
lū claro ſmōe ꝓnūciat. Deniq̄ i q̄nta
eū reuerētia ⁊ dilectōe hieronimus ha
buit patet i epl'is q̄s eidē miſit In q̄ꝝ
vna ſic dic̄. Dn̄o ſctō ac btiſſimo pa/
pe auguſtino hieronimꝰ. Om̄i quidē
tꝑe btitudinē tuam eo q̊ decet honoꝛe
veneratꝰ ſū ⁊ habitātē i te dilexi dn̄m
ſaluatoꝛem. Sꝫ nūc ſi fieri p̄t cumulo
aliq̇d addimꝰ ⁊ plēa ꝯplemꝰ. vt abſq̄
nois tui mētōe ne vnā hoꝛā q̇dē p̄ter/
ire patiamur. Idē i alia epl'a ad eūdē.
Abſit āt vt q̇cq̄ ꝺ libꝛis btitudis tue
attigere audeā. ſuffic̄ em̄ mihi mea ꝓ/
bare ⁊ aliēa nō raꝑe. Gre. q̊ꝫ i epl'a ad
innocentiū africe p̄fectū ꝺ eiꝰ libꝛis ſic
ait. ꝙ expoſitōeꝫ ſcti iob vob̄ trāſmitti
voluiſtꝭ vr̄o ſtudio ꝯgaudēꝰ. Sꝫ ſi de
licioſo cupitꝭ pabulo ſaginaꝛi. bti aug.
ꝯpatriote vr̄i opuſcula legite ⁊ ad cō/
paratōeꝫ illiꝰ ſimilaginis nr̄m furfurē
nō q̄retꝭ. Idē q̊ꝫ i r̄giſtro ſic ait. Legit̄
ꝙ btūs auguſtinus nec cuꝫ ſoꝛoꝛe ſua
habitare ꝯſenſit dicēs. Que cū ſoꝛoꝛe
mea ſunt: ſoꝛoꝛes mee nō ſunt. Docti
ḡ viri cautela: mag̃ nob̄ dꝫ eē iſtructio
In p̄fatōe q̊ꝫ āboꝛoſiana ſic legit̄. Ma
gnificentiā tuā i moꝛtificatōe auguſti
ni adoꝛamꝰ: tua i oibꝫ oꝑante virtute.
vt null' ꝑmiſſis blādimētoꝝ fallaciuꝫ
vir tuo ignitus ſpū vinceret̄. q̄ eū ita
om̄i genere pietatꝭ imbueras vt ipe ti
bi ara ⁊ ſacrificiū ⁊ ſacerdos eſſꝫ ⁊ tē/
plū. Btūs igit̄ pꝛoſper in tertio libꝛo
de vita ꝯtēplatiua ſic ꝺ eo dic̄. Sctūs
auguſtinꝰ ep̄s acer ingenio. ſuauis elo
quio ſecularꝭ litterature ꝑitus. in eccle
ſiaſticꝭ laboꝛibꝫ operoſus. in q̊tidiāis
diſputatōibꝫ clarus. in om̄i ſua actiōe
cōpoſitus. in q̄ſtiōibꝫ ſoluēdis acutus
in ꝯuincēdis hereticis circūſpectus. ī
expoſitōe fidei nr̄e catholicus. i expla/
nādis ſcṗturꝭ canonicꝭ cautꝰ Bernar
dus q̊ꝫ ſic de eo ſcribit. Auguſtinus h̄
eſt validiſſimus malleus hereticoꝛū.
R Poſt h̄ aūt cū barbara gens
terrā illā occupaſſet ⁊ ſancta loca pꝛo/
phanaret. fideles coꝛpus auguſtini ce
perūt ⁊ ip̄m in ſardiniā tranſtulerunt
Trāſactꝭ aūt ab eius obitu annis du
centis octuagita circa annos dn̄i. dcc.
xviij. lipꝛandus deuotus lōgobardo/
rū rex audiēs ſardiniā a ſaracenis de/
populatā. ſolennes illuc nūcios miſit
vt doctoꝛis ſcti reliq̄as papiā deferrēt
Qui magno p̄cio dato coꝛpus ſcti au
guſtini tulerūt ⁊ ip̄m vſq̄ ianuam de
poꝛtauer̄t. Qꝺ deuotꝰ rex audiēs vſq̄
ad p̄dictaꝫ ciuitatē cū magno gaudio
eidē obuiauit ⁊ reuerenter excepit Cū
aūt mane vellēt coꝛpꝰ deducere. nullo
modo ꝺ loco moueri potuit donec rex
votū emiſit ꝙ ſi ſe inde duci ꝑmitteret
ibidē i ſuo noie eccl'iaꝫ fabꝛicaret. Cū
aūt votū feciſſꝫ ſtatim ſine difficulta/
te inde deductū ē. Rex aūt qꝺ vouerat
ipleuit. ⁊ ibidē in honoꝛē ſcti auguſti/
ni eccl'iaꝫ ꝯſtruxit. Idē miraculum
die ſeq̄nti in q̄dam villa ep̄atꝰ terdonē
ſis q̄ dꝛ caſſelle ꝯtigit ⁊ eodem mō ibi
dem in honoꝛe ſcti auguſtini eccl'iam
fabꝛicauit. Inſuꝑ villā ip̄aꝫ cū omni/
bus ſuis a ꝑpenditijs ꝯceſſit ſuientibꝫ
eccl'ie ſcti auguſtini ꝑpetuo poſſidēdā
Quia ṽo rex viderat ſctō cōplacere vt
in ſuo noie eccl'ia fieret vbicūq̄ māſiſ/
ſet. ⁊ timēs ne in alio loco q̄ꝫ vbi deſi/
deraret locū ſibi eligeret. in omni loco
vbi de nocte cū coꝛꝑe hoſpitabat̄ i ho
noꝛe ipiꝰ eccl'iaꝫ ꝯſtruebat. Sicq̄ cuꝫ
magno gaudio papiā deducit̄ ⁊ in ec/

clesia sctī petri q̄ celū aureū dr̄ honori
fice collocatur. Molēdinari⁹ q̇dam
in btm̄ augustinū specialē deuotiōem
habēs cum q̄ndam infirmitatē q̄ dr̄
flegma salsū in tibia pateret̄. btm̄ au-
gustinū deuote in sui adiutoriū inuo-
cabat. Cui p̄ visum sctūs augustinus
apparuit ꝛ tibiā manu palpās itegre
restituit sanitati. Qui excitat⁹ se libe-
ratū inuenit. ꝛ deo ꝛ beato augustino
grās reddidit. Quidā puer cum vi
cio lapidis p̄meret̄ ꝛ de ꝯsilio medico-
rū incidi deberet. mater pueri mortē si
bi timēs p̄iculū btm̄ augustinū deuo-
te i sui filij subsidiū inuocauit. Stati-
q̄ꝫ fusa orōe puer lapidē cū vrina emi-
sit ꝛ plenā sanitatē recepit. ¶ In
monasterio q̄d elemosyna dr̄ mōach⁹
q̇dam in vigilia sctī augustini raptus
in spū vidit nubē splēdidā celitus ela-
psam. ꝛ sup̄ nubē augustinū sedentē
pontificalib⁹ insignitū. cuius oculi q̄si
duo solis radij totā illā eccl'iā illumi-
nabāt. ꝛ odor inde nimius exalabat.
Sctūs q̊ꝫ bernardus dū q̄dā vice in
matutinis existens aliq̄ntulū obdor-
misset. ꝛ de q̊dā tractatu augustini le-
ctiōes legeret̄. vidit q̄ndā pulcerrimū
iuuenē ibi stantē. de cuius ore tantus
inundantiū aq̄ꝝ ipetus exibat. ꝙ totā
illā eccl'iā videret̄ replere. Qui augu
stinū adesse nō dubitauit. q̇ fonte do-
ctrine totā eccl'iam irrigauit. Qui-
dā sctm̄ augustinū valde diligēs. mo-
nacho custodi corp̄is sctī augustini pe
cuniā magnā dedit vt sibi sctī augusti
ni digitū vnū daret. Sed ille accepta
pecunia digitū cuiusdā mortui sericis
inuolutū sibi tribuit: simulās eē digitū
sctī augustini. Quē ille feruēter accipi
ens semp̄ deuotissime adorabat. ꝛ ori
oculisq̄ꝫ a p̄ponēs crebro pectori astrin
gebat. cuius fidē deus intuēs. digito
illo p̄iecto vnum digitū sctī augustini
tam mirabiliter q̄ꝫ misericorditer sibi
dedit. Qui cū repatriasset ꝛ mlt'a sibi
miracl'a fierēt fama vsq̄ꝫ papiā delata
est. Sꝫ cū p̄dictus mōachus assereret
ꝙ cuiusdā mortui digit⁹ ille esset sepul
chꝝ aperuerūt ꝛ vnū deesse de ei⁹ digi
tis inueneēt. Unde abbas recognita
monachū ab officio deposuit ꝛ dire af
flixit. Apud burgundiā i monaste-
rio quod dr̄ fontanetū. erat q̇daꝫ mo-
nachus hugo noīe sctō augustino val-
de deuot⁹. q̇ in eius scp̄tis miro deside-
rio pascebat̄. quē etiā crebra supplica-
tione rogauerat vt ip̄m ex hac luce mi
grare nō sineret nisi i die sue sacratissi-
me solēnitatis. Ip̄e igit̄. xv. die an̄ festū
eiusdē sic cepit duris febrib⁹ estuare vt
in vigilia ipi⁹ sup̄ humū tāq̄ꝫ moriēs
poneret̄. Et ecce plures decori ac ful-
gentes viri amicti albis eccl'iam dicti
mōasterij p̄cessionaliter intrauerūt. q̊s
seq̄bat̄ q̇dā reuerēdus pōtificalib⁹ in-
signitus. Quidaꝫ āt mōach⁹ in eccl'ia
ꝯsistens hoc videns obstupuit. ꝛ q̇ nā
essent vl' q̊ p̄gerēt inq̇siuit. Cui vnus
eoꝝ dixit ꝙ sctūs augustinus esset cū
suis canonicis. q̇ ad deuotū suū morien
tē p̄geret vt eius aīaꝫ ad regnū glorie
deportaret. Post hoc illa reuerenda p̄
cessio ad infirmariā ingredit̄. Ubi cū
aliq̄ꝫdiu mansissꝫ sancta illa aīa a car-
ne soluta est. quā dulcis amic⁹ ꝛ ab ho-
stiū insidijs securaꝫ reddidit. ꝛ ad celi
gaudia introduxit. Legit̄ q̊ꝫ ꝙ duꝫ
adhuc augustinus in carne viueret et
q̄daꝫ relegeret ante se transire vidit de
monem libꝝ humeris baiulantē. Qui
ab eo p̄tinus adiurat̄. vt q̄ ibi scp̄ta la
teāt sibi pandat. Qui pctā hoim ibi-
dem esse asserit scp̄ta. q̇ vndecūq̄ꝫ col-
legit ꝛ in eo reposuit. Moxq̄ꝫ ei prece-
pit vt si aliq̊d suoꝝ pctōꝝ ibi scp̄tum
retineret sibi legendū ꝯtinuo manife-
stet. Ostenso aūt loco nihil augustin⁹
ibi scp̄tum repperit nisi ꝙ q̄dam vice
cōpletoriū ex obliuione dimisit. Preci
piensq̄ꝫ diabolo vt suū p̄stolaret̄ aduē
tum: ecclesiā est ingressus ꝛ cōpletoriū
deuote dixit. ꝛ solitas orōes complete
p̄egit. Reuersusq̄ꝫ dixit ei vt p̄dictū lo
cum sibi ostenderet iteꝝ relegendum.
Qui dum crebro reuolueret ꝛ tandeꝫ

locū vacuū repīsset. irat⁹ dixit. Turpi-
ter me decepisti. penitet me ꝙ librum
meū tibi ostēdi: qꝛ pctm̄ tuū oronū
tuaꝝ ꝟtute delesti. Et his dictis cōfu-
sus euanuit. ¶ Cū qdā mulier
a qbusdā maliciosis iniuriā patere̅t: il-
la ad btm̄ augustinū accessit vt super
h̄ eius ɔsiliū iploraret. Que cū ipsum
studentē inuenissꝫ ꝛ eū reuerēter salu-
tasset. ille nec ad eam respexit. nec qcꝗ̄
sibi rn̄dit. Cogitans illa ne forte ob
nimiā sctitatem in faciez mulierꝫ nol-
let intendere ꝓpius accessit ꝛ negoci-
um diligēter exposuit. Sed ille nec se
ad eā ɔuertit. nec rn̄sum aliqḋ sibi de-
dit. Ideoqꝫ illa cū tristicia magna re-
cessit. Altera āt die cū augustin⁹ missā
celebraret ꝛ dicta mulier interessꝫ: p⁹
eleuatiōez corꝑis rapta in spū vidit se
positā an̄ tribunal sctissime trinitatis
Ubi vidit augustinuꝫ facie inclinata
de trinitatꝫ glīa attētissime ꝛ sublimis-
sime disputantē. Factaqꝫ ē vox ad eaꝫ
dicēs. Cū ad augustinū iuisti: ille sic ḋ
trinitatꝫ glīa attētissime disputabat ꝛ
iō ꝙ ibi fuerꝫ penit⁹ nō aduertit. Sed
ad eū secure redeas qꝛ ꝛ eū clementeꝫ
inuenies ꝛ cōsiliū salubre reꝑies. Qḋ
cū fecisset augustin⁹ benigne eā audi-
uit ꝛ ɔsiliū salubre donauit ¶ Fert̄ qꝫ
ꝙ dū qdā vir sctūs in spū rapt⁹ sctōs i
glīa ɔspexissꝫ. ꝛ btm̄ augustinū minime
vidissꝫ. quendam de sctis vbi nam au-
gustinus essꝫ ꝑcūctat⁹ est. Qui rn̄dit.
Augustinus residet in excelsis. vbi di-
sputat de glīa excellētissime trinitatis

Cū qdam papienses a marchione
malaspine in carcere detinere̅t. ab eis
oīs pot⁹ penitus est interdict⁹ vt possꝫ
ab eis mag̃ pecunia extorqueri. Unḋ
pleriqꝫ iam spm̄ exalabāt. qdam vero
vrinā bibebāt. At qdam iuuenis int̄
eos q in btm̄ augustinū magnā deuo-
tionē habebat ipm in sui adiutorium
inuocauit. Tūc circa noctꝫ mediū san-
ctus augustin⁹ ꝑdicto adolescēti appa-
ruit: ꝛ q̄si manū ei⁹ dexterā apprehen-
dēs vsqꝫ ad flumē graueloni ipm de-
duxit ibiqꝫ cū folio vitꝫ in aq̄ madefa-
cto sic ei⁹ linguā refrigerauit vt q iam
vrinā bibere cupierat ḋ potu nectaris
nō curaret. ¶ Preposit⁹ cuiusdā ecclīe
in btm̄ augustinū magnā deuotōꝫ ha-
bēs. cū ꝑ tres ānos g̃uē infirmitatē in-
currissꝫ ita vt ḋ lecto surgere n̄ valeret.
aduenīēte solēnitate scti augustini cū
iam i vigilia ad vesꝑas pulsare̅t: ad ro-
gandū sctm̄ augustinū tota deuotōne
se ɔtulit. Cui i albis sctūs augustinus
apparēs eidē ter citato ꝓprio noie dixit
Ecce assū totiēs a te iuocat⁹: surge ci-
to ꝛ celebra mihi officiū vesꝑtinū. Qui
san⁹ surgēs cūctꝫ stupētib⁹ ecclīam in-
trauit ꝛ officiū deuote ꝑegit. ¶ Cum
cuidā pastori seuū vlc⁹ int̄ scapulas or-
tū eēt adeo morb⁹ iualuit vt iā totꝫ vi-
rib⁹ eēt destitut⁹. q dū ad sctm̄ augusti-
nū ꝑces emitte̅t: eidē augustin⁹ i visu
apparuit: ꝛ suꝑ locū ifirmū manū ap-
ponēs ꝑfecte eū sanauit. Idē qꝫ vir ꝓ-
cedēte tꝑe oculoꝝ lumīe ē ꝓuat⁹. q cuꝫ
sctm̄ augustinū sedule iuocaret: q̄daꝫ
die circa meridiē eidē apparuit ꝛ oclōs
maib⁹ suis tergēs ꝑstinā sibi sanitatē
rn̄stituit. ¶ Circa ānū dn̄i. dcccc xij.
viri qdā g̃uit̄ infirmi nūero pl⁹ ꝗ̄. xl.
de germania ꝛ gallia romā ibāt ad li-
mina aplōꝝ visitāda. qꝝ qdā scamnis
in t̄ra curui se vehētes. alij cū bacul' se
sustētātes. alij ꝓuati oculis post alios
se trahentes: alij ɔ̃ctas man⁹ ꝛ pedes
habētes ꝑgebāt. Qui mōtes trāseun-
tes ad locū q ḋr carbonaria ꝑuenerūt.
Cū āt pene ad locū q cana ḋr aduenis-
sent q̄ trib⁹ milib⁹ a papia distat sctūs
augustin⁹ pōtificalib⁹ indut⁹ de q̄daꝫ
ecclīa i honore sctōꝝ cosme ꝛ damiani
ɔstructa exiēs eisdē apparuit eosqꝫ sa-
lutās q tēderēt reqsiuit. Qui cū ei q tē-
derēt rn̄dissent adiecit. Ite papiā ꝛ de
cenobio scti petri qḋ ḋr celū aureū in-
terrogate. et ibi misc̄diam habebitis
quā optatis. Qui cum eum de nomi-
ne suo interrogassent ait. Ego sū Au-
gustinus quondam yponensis ciuita-
tis episcop⁹. Statimqꝫ ab oculis eoꝝ

euanuit. Illi āt papiā pgētes cum ad dictū monasteriū ꝑuenissent. ⁊ ibi corpus scti augustini req̄escere didicisset. ceperūt oēs voces leuare ac vnanimiť ꝯclamare. Sctē augustine adiuua nos Ad q̊ꝝ clamores ciues ⁊ mōachi excitati ad tā grande spectaculū ꝯfluebāt Et ecce ex neruoꝝ distensione sanguis multꝰ cepit effluere ita vt ab introitu cenobij vsq̄ ad tūbā scti augustini tota ťra sāguīe videreť respsa. Cū āt ad sepulchꝝ scti augustini venissent oēs sanitati sūt integre ṙstituti ac si nll'a ī eorū corꝑib' lesio extitisset. Cepit extunc fama scti augustini crebrescere ⁊ mľtitudo lāguētiū ad eiꝰ tumulū aduētare Qui oēs sanitatꝫ bn̄ficia reportātes: sue salutꝫ pignora relinq̄bāt. Factūq̄ ē vt tāta p̄dictoꝝ pignoꝝ fuerit mľtitudo vt inde totū oratoriū scti augustini ⁊ porticꝰ plēa eēnt. ita vt eūdi et redeūdi īpedimētū n̄ modicū generaret Quaꝑpter mōachi nc̄citate ꝯpulsi ea inde remoueri feceřt. Notādū ꝙ cū tria sint q̄ a mūdāis hoib' aꝑpetūť scꝫ diuitie. delicie. ⁊ honores. vir iste sctūs tāte ꝑfectōis extitit ꝙ ip̄e diuitias cōtēpsit. honores respuit. voluptates abhorruit. Q̊d ei diuitias ꝯtēpserit ip̄e testať ī lib. soliloquioꝝ. vbi rō interrogat eū dicēs. Diuitias nullas cupis. Et rn̄det augꝰ. Hoc q̇dem nec nūc p̄mū Nā cū trigita ānos agā q̄tuordecī fere āni sūt ex q̊ ista cupere destiti. nec aliud ī his p̄ter necessariū victū cogitaui. Prorsus vnꝰ ciceronis liber mihi facile ꝑsuasit nll'o mō aꝑpetēdas eē diuitias. ꝙ aūt honores respuerit ī eodē libro testať. vbi rō eū inťrogat dicens. Quid honores. Et rn̄dit augꝰ. Fateor eos mō ac pene his dieb' cupe desti ti. Voluptates q̊ꝫ ⁊ delitias cōtēpsit. ⁊ q̄ntū ad ꝯcubitū ⁊ q̄ntū ad gustum Quātū ad p̄mū inťrogat eū rō dicēs ī eodē libro. Quid vxor. Nōne te delectat pulcra. pudica. morigerata. diues ꝑsertim si certꝰ sis nihil ex ea te molestie esse passuꝝ. Et rn̄det augꝰ dicens. Quantūlibet velis eā depingere atq̄ cumulare bonis oīb' nil mihi tā fugiē dū eē q̄ ꝯcubitū decreui. Cui rō. Non q̊ro q̇d decreuerꝫ sꝫ vtꝝ ad h̄ allicerꝫ Et rn̄det augꝰ. Prorsus nihil ī hmōi q̄ro: nihil desidero etiā cū onere horrore ⁊ asꝑnatiōe talia recordor. Quātuꝫ ad scd̄m inťrogat eū rō dicēs. Quid d̄ cibis. Et rn̄det augꝰ. Siue de cibo et potu siue d̄ balneis ceteraq̄ corꝑis voluptate nihil inťroges tantū ab ea peto q̄ntū ī valitudis opē ꝯferri potest.

Legenda. cxx.

De decollatōe scti Iohis batiste.

Decollatio sancti iohānis baptiste q̄tuor de causis īstituta fuisse videť sic in libro mitrali de officio inueniť. Primo ꝑpť eiꝰ decollatōez. Scd̄o ꝑpť ossiū ipsius ꝯcrematiōez ⁊ collectōez. Tertio ꝑpť capitꝫ ipiꝰ inuentōez. Quarto ꝑpť digiti ipiꝰ trāslatōez ⁊ eccl'ie dedicatōz Et ꝑm h̄ festū istd̄ a q̇busdam diuersimode noiať. scꝫ decollatio. collectio. inuētio. ⁊ dedicatio. Primo igiť celebrať h̄ festū ꝑpť ipiꝰ decollatōez. q̄ qui dē h̄ mō facta est. Nā vt habeť in hist. scolastica herodes antipas filiꝰ magni herodis romā ꝑficiscēs ⁊ ꝑ frēm suuꝫ philippū trāsituꝫ faciēs cū herodiade vxore philippi. ⁊ ꝑm iosephum sorore herodis agrippe secreto pepigit. ꝙ ī reditu suo vxorē repudiaret ⁊ ipaꝫ ī ꝯiugē duceret. Q̊d vxorē suā scꝫ filiā arethe regꝫ damascenoꝝ mīme latuit. et id̄ non expectato viri reditu ad p̄rēꝫ q̄ totius festinauit. Rediēs āt herodes herodiadē philippo abstulit ⁊ arethā regē ⁊ herodez agrippā ⁊ philippū in sui inimiciciā ꝯcitauit. Iohānes autē eū de h̄ arguebat q̄m ꝑm legē quā ṙceperat fratrꝫ sui vxorem ip̄o viuēte sibi mīme h̄re licebat. Vidēs herodes ꝙ iohānes tā dire eū suꝑ h̄ redargueret. ⁊ qꝛ ob p̄dicatōez ⁊ baptismū ꝑm iosephū magnū ꝑplm cōgregaret. ipm in carcere vīculauit vxori placere cupiēs

ꝛ populi subsequentꝫ iohannē dispē//
diū ꝓtimescēs. Ipm āt occide voluit
sꝫ ꝓplm timuit. Desiderātes aūt hero
dias pariter ꝛ herodes occasionē ali//
quā inuenire vt iohem occide possent
videt̄ int̄ se secreto ꝯdixisse. vt herodes
natalis sui diē corā p̄mis galilee suisqꝫ
principibꝫ celebraret: et puelle saltan//
ti filie herodiadis q̇cq̇d petierit se sibi
datuꝝ iuramēto firmaret. ꝛ ipa caput
iohānis petēte illud sibi ꝓpt̄ iuramtū
factū eū tribuere oporteret. sꝫ de iura
mēto facto se ꝯtristari simularet. Q̄ȯ
em̄ hāc ꝟsutiā ꝛ simulatōeꝫ habuerit:
videt̄ innui in hist. scolastica vbi sic dr
Credibile ē ꝙ herodes cū vxore de ne//
ce iohānis sub tali occasiōe faciēda pꝰ
secreto tractauerit. Iteꝫ hieronimus i
glosa. Iō forte iurauit vt occasionē in
ueniret occidēdi. Nam si illa p̄ris aut
matrꝭ interitū postulassꝫ herodes nō
vtiqꝫ ꝯsensisset. Ordinato igit̄ conui//
uio puella adest corā oibꝫ saltat: placꝫ
cūctꝭ. Se sibi q̇cq̇d petierit datuꝝ rex
iurat. A matre p̄monita: caput iohā//
nis expostulat. Sꝫ ꝟsipellis herodes
ꝓpt̄ iusiurandū se ꝯtristatū simulauit.
eo ꝙ vt dic̄ rabanus temere iurassꝫ qȯ
eū facere oporteret. Sꝫ tristiciā p̄fere//
bat i facie cū leticiā hr̄et i mēte. Excu//
sat scelꝰ iuramto: vt sub occasiōe pieta
tis ipius fieret. Igit̄ spiculator mittit̄
caput iohannis p̄cidit̄: puelle dat̄. et a
puella matri adultere p̄sentat̄. Augu//
stinꝰ occasiōe hꝰ iuratōis narrat in ser//
mone q̇dā quē fec̄ in decollatōe iohā//
nis baptiste tale exēpluꝫ B Fuit
q̇dam hō innocēs ꝛ fidelis a q̊ audiui
qȯ narro. Cū em̄ q̇dā sibi negassꝫ qȯ
ei accōmodauerat vl' qȯ sibi debebat̄.
cōmotus ille ꝓuocauit eū ad iusiuran
dū. Ille igit̄ iurauit: iste ꝑdidit. Uide
bat g̊ in ipa nocte se ad iudicē raptum
fuisse. et ab eo interrogatuꝫ fuisse his
verbis. Quare prouocasti hominem
ad iuratōeꝫ quē sciebas falsū esse iura//
tuꝝ. R̄ndit ille. Negauit mihi rē meā
Et iudex. Meliꝰ erat vt rē tuā ꝑderes
q̄ꝫ vt aiaꝫ illiꝰ falsa iuratōne ꝑimeres.
Prostratꝰ igit̄ tā ḡuit̄ cedi iussus ē vt
in dorso euigilātꝭ plagaꝝ vestigia ap//
parerēt. Sꝫ idultū ē ei postq̄ꝫ emēda//
tus ē. Hec augꝰ. In hac āt die iohā
nes decollatꝰ nō ē sꝫ circa dies azimo//
rū āno p̄cedēte passionē xp̄i. Oportuit
g̊ vt ꝓpt̄ dn̄ica sacramēta minor cede//
ret maiori. Hic exclamat iohes chry//
sostomꝰ dicēs. Johes scola ꝟtutū. ma
gisteriū vite. scitatꝭ forma. norma iu//
sticie. ꝟginitatꝭ specl'm. pudicitie titulꝰ
castitatꝭ exemplū. penitētie via. pctōꝝ
venia. fidei disciplina. Johes maior
hoie. par angel'. legis sūma. euangelij
sanctio. apl'oꝝ vox. silētiū ꝓphetaꝝ. lu
cerna mūdi. p̄cursor iudicꝭ. totius me//
dius trinitatꝭ. Et h tātꝰ dat̄ incestuo//
se. tradit̄ adultere. addicitur saltatrici.

Herodes āt impunitꝰ nō abijt: sed
exilio dānatꝰ fuit. Nā sic̄ hēt̄ in histor̄.
sco. alter herodes scꝫ agrippa. cū esset
vir strenuꝰ sꝫ pauꝑ p̄ nimia pauꝑtate
desperās: q̄ndā turrim intrauit vt ibi
dē se fame afficiēs moreret̄. Qȯ cū he//
rodias soror sua audisset viro suo scilꝫ
herodi ātipe tetrarche supplicauit vt
eū inde educeret ꝛ sibi necessaria mini
straret. Qȯ cū fecisset ꝛ ambo inuiceꝫ
epularēt̄. herodes tetrarcha vino inca
luit. ꝛ herodi agrippe beneficia q̄ sibi
ꝯtulerat iproperare cepit. Ex h ille ve
hemēter doluit. ꝛ romā ꝓficiscēs i tan
tū a gayo cesare i gr̄aꝫ est receptꝰ: vt ei
duas tetrarchias scꝫ lisanie ꝛ abiline
tribueret. ꝛ regē in iudeā iposito dya//
demate destinaret. Uidēs herodias
ꝙ frater eius hr̄et nomē regꝭ: viro suo
molestꝭ p̄cibꝫ insistebat vt romā ꝑge//
ret ꝛ sibi nomen regiū cōpararet. Ille
ꝟo cū mltꝭ diuitijs abūdaret acq̇esce//
re nolebat: magꝭ diligēs ociū q̄ꝫ hono
rē laboriosū. Tandē deuictꝰ vxorꝭ pre
cibꝫ romā cū ipa ꝑrexit. Qȯ agrippa
itelligēs. cesari lr̄as destinauit. ꝙ hero
des cū rege parthoꝝ amicicias firma
uerit: ꝛ romano iperio voluerit rebel//
lare. Et in argumētū hꝰ rei significa//

uit ei ꝙ i ciuitatib⁹ suis hēbat arma q̄
sufficerent .lxx. milib⁹ armatoꝝ. Lecta
āt ep̄la gay⁹ q̄si aliūde icipiēs herodē
de statu suo int̄rogauit: ⁊ int̄ cet̄a vtꝝ
tāta copia armoꝝ esset i vrbib⁹ q̄ntū
ip̄e audierat req̄siuit. q̄d ille mime ne
gauit. Tūc gay⁹ verꝝ ee credēs q̄d he-
rodes agrippa scp̄sit ip̄z i exiliū relega
uit. Vxori āt ei⁹ q̄ erat soror herodis
agrippe quē maxie diligebat. ptātem
tribuit vt i terrā suā rediret. Ip̄a autē
virū suū voluit comitari dicēs ꝙ illū
cui cōicauerat in ꝓsperis nō dereliq̄ret
i aduersis. Lugdunū igit̄ deportati fue
rūt ⁊ ibi vitā miserabilit̄ finierūt. Hec
i hist. sco. ¶ Scd̄o ꝑt̄ ossiū ip̄i⁹
ꝯcrematōez ⁊ collectionē q̄ ip̄a die ꝺm
q̄sdā fuerūt ꝯcremata ⁊ a fidelib⁹ ex ꝑte
collecta. Vn̄ q̄si scd̄m martiriū patit̄
qn̄ ip̄e i suis ossib⁹ ꝯcremat̄. Et id̄o ec
clesia tāq̄ scd̄m ei⁹ martiriū h̄ festū ce
lebrat. Sic em̄ legit̄ in .xij. li. hist. scola
stice vl̄ ecclesiastice. cū discipuli iohis
corpus eius apud sebasten vrbē pale-
stine int̄ heliseū ⁊ abdiā sepelissent. et
ad eius tumulū mlt̄a miracl̄a fierent.
iubēte iuliano apostata gētiles ei⁹ ossa
sparserūt. ⁊ cū miracl̄a nō cessarēt. post
collecta ⁊ igne ꝯcremata . i puluerē re-
digerūt ⁊ ꝑ agros vētilauerūt. sic d̄r i hi.
scolastica ⁊ ecclesiastica. Beda vero
dicit i cronicis. ꝙ ip̄a ossa collecta lati⁹
sparserūt. ⁊ sic scd̄m martiriū q̄dāmo
do passus videt̄. Hoc q̄dā rep̄sentant
nesciētes dū in ei⁹ natiuitate ossa vnde
cūq̄ collecta ꝯcremāt. Dū aūt ad con
cremandū colligerēt̄ vt h̄et̄ in sco. hist.
⁊ beda testat̄. q̄dā mōachi a hierosoly
mis veniētes latēter colligentib⁹ se mi
scuerūt ⁊ magnā eoꝝ ꝑtē tulerūt. Ip̄a q̄z
ossa ad philippū hierosolymitanum
ep̄m detulerūt. q̄ ea postmodū athana-
sio alexandrino ep̄o misit. Postmodū
ꝑo theophilus eiusdē vrbis ep̄s ea in
tēplo serapis a sordib⁹ purgato repo-
suit. ⁊ in honorē scti iohannis basilicā
consecrauit. Hec Beda ⁊ historia sco.
Nūc aūt apud ianuā deuote coluntur

sic alexander tertius ⁊ innocēti⁹ q̄rtus
rei ꝟitate cognita suis priuilegijs ap-
probarūt. Sic āt herodes q̄ ei⁹ caput
amputari fec̄ suoꝝ sceleꝝ penā ꝑtulit.
sic ⁊ iulianū apostatā q̄ eius ossa com
buri iussit vltio diuia ꝑcussit. De cui⁹
ꝑcussiōe habet̄ in historia scti iuliani
q̄ est post conuersionē sancti Pauli.
¶ De huius autē iuliani apostate
origine impio crudelitate ⁊ morte i hi
storia tripartita plenius edocet̄. Con
stantinus nāq̄ frater magni cōstanti-
ni ex eodē p̄re duos habuit filios. scilz
gallū ⁊ iulianū. Mortuo aūt cōstan-
tino constāti⁹ ei⁹ fili⁹ gallū cesarē fecit.
quē tn̄ postmodū interfecit. At iulia-
nus metuēs mōachus effectus ē. Ce-
pitq̄ magos cōsulere si posset adhuc
ad imperiū ꝑuenire. Post h̄ cōstātius
iulianū cesarē fecit: ⁊ ad gallias misit.
vbi victorias mlt̄as exercuit. Corona
aūt laurea int̄ duas colūnas depēdēs
rupto funiculo sup̄ caput ei⁹ inde trās-
euntis decidit. eūq̄ aptissime corona
uit. cūctis clamantib⁹ q̄ imperij signū
esset. Cūq̄ a militib⁹ appellaret̄ augu
stus. ⁊ corona cū q̄ coronaret̄ ibidem
deesset. vnus torquē quē habebat in
collo iuliani capiti imposuit. et sic ab
eis ip̄ator ē effect⁹. Tūc figm̄tū xp̄iani
tatis q̄d habebat abiecit. ⁊ tēpla idolo
rū aperiēs ⁊ eis sacrificās se paganoꝝ
pōtificē noiabat. ⁊ signū crucis vbiq̄
destruebat. Quadā vice ros sup̄ eius
vestimēta ceterorūq̄ q̄ cū eo erāt ceci-
dit. ⁊ gutta q̄libet se in crucis signacu-
lū trāsformauit. Volēs aūt cōplacere
oib⁹ mortuo constātio voluit vt vnus-
q̄sq̄ cui vellet ritui deseruiret. ac d̄ curia
sua eunuchos tōsores ⁊ coq̄s fugauit.
Eunuchos q̄dē. q̄ vxor eius obierat
post quā aliā nō duxerat. Coquos. q̄
cibis simplicioribus vteret̄. Tōsores āt
q̄ vnus inq̄t sufficit mlt̄is. Multos li
bros dictauit in q̄b⁹ oēs an̄ se p̄ncipes
lacerauit. Vt ḡ coq̄s atq̄ tōsores ex-
pelleret opus p̄hi nō tn̄ imperatoris egit
Vt āt detraheret atq̄ laudaret: neq̄

impatoris fuit. Dũ aliqñ iulianꝰ ido/
lis ſacrificaret. in viſceribꝫ pecudis im
molati ſignaculũ crucis corona circũ/
datũ eidẽ oſtenſũ eſt. Qḋ miſtri vidẽ/
tes timuerũt. interptãtes cruc futurã
vnitatẽ victoriã ⁊ interminabilitatẽ.
Quos iulianus ↄfortãs ait. h̄ eſſe ſi/
gnũ xp̄iani dogmat coercendi nec vl
tra circulũ dilatãdi. Dũ cõſtãtino/
polim fortune iulianꝰ ſacrificaret. ma
ris ep̄s calcidonie q̇ p̄ ſenectute lumẽ
amiſerat. ad eũ accedẽs ip̄m impiũ ⁊
apoſtatã appellauit. Cui iulianus ait
Nec galileꝰ tuus te potuit curare. Et
ille. Deo h̄ grãs ago deo meo qꝛ ioᷓ lu
mine me ꝑuauit. ne te videam pietate
nudatum. Julianus aũt nil aliud re/
ſpõdens abſceſſit. Apud antiochiã
vaſa ſctã ⁊ pallia colligẽs ⁊ i terra ꝓij/
ciẽs ſup ea ſedit. ⁊ ignominiã addidit
Mox i loc illis adeo eſt ꝑcuſſus vt
inde v̄mes ſcaturirẽt ⁊ carnes corrode
rẽt. a q̄ paſſiõe q̊uſq vixit liberari non
potuit. E Julianus q̊ꝫ p̄fectꝰ dũ
ad p̄ceptũ impatorꝫ eccl'iaꝝ vaſa ab/
ſtuliſſet ſup ea mingẽs ait. Ecce i q̇bꝫ
vaſis marie filio miſtratᷓ. Cui repente
os v̄ſum eſt in anum. ⁊ egeſtiõis orga
nũ eſt factũ. Dũ apoſtata iulianus
fortune tẽplũ intraret. ⁊ miſtri templi
aq̄ vt mũdarẽᷓ ingredientes aſperge/
rẽt valẽtinianꝰ aſperſiõis guttã vidit i
clamide et indignatus pugno ꝑcuſſit
miſtrũ dicẽs ſe maculatũ potiꝰ q̄ pur
gatũ. Qḋ vidẽs impator iuſſit euꝫ in
cuſtodiã redigi ⁊ ad heremũ deſtinari
Erat em̄ xp̄ianus q̇ ꝓ mercede meru/
it poſtmodũ ad imperium ſublimari
In odiũ q̊ꝫ xp̄ianoꝝ iulianus tẽplum
iudeoꝝ iuſſit reparari ipſis iudeis ſũ/
ptus largiſſime ſubmiſtrãs. Sed dũ
maximã cementi copiã ſubmiſtraſſẽt:
ſubito ventus maximus veniẽs totaꝫ
diſperſit. Deinde terremotꝰ maximuſ
eſt effectus. Poſtmodũ ignis a fũda/
mẽtis egrediẽs plurimos ↄcremauit.
Alia v̄o die ſignũ cruc i celo appar/
it ⁊ iudeoꝝ veſtes nigro colore crucis
ſigculo ſunt implete. Cũ ad perſas
vadẽs teſifontẽ veniſſꝫ ⁊ regẽ obſide/
ret. rex ſue patrie ꝑtem obtulit ſi ab eo
diſcederet. Ille ãt nullatenus acq̄euit
putabat em̄ ſ̄m pitagore: platoniſq
ſniaꝫ ex mutatione corporũ alexandri
aiaꝫ poſſidere aut potiꝰ eẽ i alio corpe
aliꝰ alexãder. Sꝫ iaculũ repẽte diſcur/
rens eiꝰ lateri ẽ infixũ q̊ vulnere termi
nũ vite ſuſcepit. Qui v̄o itulit actenuſ
ignoratᷓ. ſꝫ alij q̄ndã inuiſibiliũ h̄ intu
liſſe ferũt. Alij v̄o vnũ paſtorẽ iſmahe
litaꝝ. alij militẽ fame ⁊ itinere fatiga/
tũ. Sꝫ ſiue hõ ſiue angelꝰ fuerit. palã
eſt. qꝛ diuis iuſſiõibꝫ miſtrauit. Calix
tus ãt eius familiar dic̄ eũ a demone
fuiſſe ꝑcuſſũ. Hec in hiſt. tripartita.
F Tertio ꝓpt̄ ipſius capit inuẽtõꝫ
Nam hac die vt aiũt caput eiꝰ reptũ ẽ
Sic em̄ dr̄ in libro vndecimo hiſt. ec/
cleſiaſtice iohãnes i caſtello arabie di
cto macheronta fuit vinctus ⁊ capite
trũcatꝰ Herodias aũt caput iohãnis
hierl'm fecit dferri ⁊ iuxta herodis ha
bitaculũ caute ſepeliri. timẽs ne ꝓpha
reſurgeret ſi cũ corpe caput ſepultũ fu/
iſſet. Tpe v̄o marciani ꝑncipis vt hẽᷓ
i hiſt. ſco. q̇ cepit ãno dñi. cccliij. iohẽs
caput ſuũ duobꝫ monachis q̇ hieroſo
lymã venerãt reuelauit. Qui ad pala/
ciũ qḋ herodis fuerat ꝓperãtes caput
eius inueneꝛt ſacc cilicinis inuolutũ.
veſtibꝫ eſtimo q̇bꝫ i deſerto fuerat ob/
uolutus. Qui dũ cũ p̄dicto capite ad
ꝓpria remearẽt. q̇dã emiſſene ciuitatiſ
figulus pauꝑtatẽ fugiẽs comitẽ ſe eiſ/
dẽ exhibuit. Hic dũ perã ſibi creditaꝫ
cũ ſacro capite portaret admonitꝰ no/
cte a ſctõ iohãne ipos fugiẽs emiſſenã
vrbẽ cũ ipo capite ẽ ingreſſus. Ibiq
q̄diu vixit in q̊dam ſpecu ſctm̄ caput
venerãs ꝓſperitatẽ nõ modicã aſſecu
tus ẽ. Moriẽs ãt illḋ ſorori ſue ſub fi/
de r̄uelauit. ⁊ ſ̄m eũdẽ modũ ſibi iuicẽ
ſucceſſores. Poſt ml'tũ v̄o tp̄is ſctõ
marcello mõacho i eodẽ ſpecu degẽti
brũs iohannes caput ſuũ h̄ modo re/
uelauit. Videbatᷓ em̄ ſibi dormiẽti q

mlte turbe psallẽtes incederẽt ac dice-
rent. Ecce sctũs iohes baptista venit.
Deĩde vidit btm̃ iohez quẽ vn⁹ a dex
trꝫ ali⁹ a sinistrꝫ ducebat. Oẽsq̧ ad eũ
accedẽtes ab eo bñdicebant. Ad quẽ
cũ marcell⁹ accessisset ꝛ ei⁹ pedibꝫ se ꝓ-
strauissꝫ. eleuãs eũ ꝛ ꝑ mentũ apphẽ-
dẽs dedit ei osculũ pacꝫ. Tũc marcel-
l⁹ intr̃ogauit eũ dicẽs. Dñe mi vñ ad
nos vẽisti. Et ille. De sebasteveni. Cũ
igit̃ excitat⁹ fuissꝫ ꝛ d̃ hac visiõe pluri-
mũ miraret̃. q̃dã alia nocte cũ dormi-
ret q̇dã ad eũ veniẽs ip̃m excitauit Et
ecce dũ excitat⁹ fuissꝫ vidit stellã fulgẽ-
tẽ i ostio cellule r̃sidere. quã surgẽs cũ
palpare vellet subito i aliã ꝑtẽ se trãs-
tulit. Ille ãt cepit abire p⁹ stellã q̊usq̧
stella stetit i loco vbi erat: caput iohis
baptiste. vbi fodiẽs reꝑit vrnã ꝛ in ea
sctm̃ thesaurꝫ. Quidaꝫ ãt cũ nõ credet
manũ ad ydriã misit. sꝫ stati man⁹ ex-
aruit ꝛ ydrie adhesit. Orãtibꝫ ãt socijs
manũ extraxit sꝫ ĩualida remãsit. Ap
paruit aũt eidẽ iohes dicẽs. Cũ caput
meũ i ecctia deponet̃ ydriã ꝯtinges et
sanitatẽ r̃cipies. qd̃ ꝛ fec̃ ꝛ sanitatẽ ite
grã r̃cepit Hoc ãt cũ marcell⁹ iuliano
eiusdẽ vrbis epo ĩdicassꝫ ab eis est ele-
uatũ ꝛ i vrbẽ delatũ. Ex q̊ tꝑe cepit in
eadeꝫ vrbe decollatio iohis celebrari:
ip̃a die vt arbitramur sic̃ d̃r i hi. sco. q̊
caput ẽ iuẽtũ siue eleuatũ. qd̃ postmo-
dũ cõstãtinopoli ẽ trãslatũ. ℞ Nã
sic̃ d̃r i hist. triꝑtita cũ valẽs iꝑator ius
sissꝫ sacrꝫ caput i vehiclo poni ꝛ cõstã-
tinopolim transferri cũ circa calcedo-
niã vẽissꝫ. vehiculũ nllatẽ⁹ trahi pote-
rat q̧tũcũq̧ boues stimul̃ vrgeret̃. iõ-
q̧ ip̃ꝫ ibidẽ depõere sũt coacti. Sꝫ cũ
postea theodosi⁹ ip̃ꝫ iñ auferre vellꝫ ꝛ
q̃ndã matronã v̾ginẽ custodie capitis
deputatã reꝑissꝫ ibidẽ rogauit eam vt
sibi auferre dimitteret sacrꝫ caput. Il-
la ãt ꝯsẽsit credẽs ꝙ sic̃ tꝑe valentis ita
etiã ꝛ nũc ñ ꝑmitteret se auferri. Tũc
deuot⁹ iꝑator purpura caput ãplectẽs
constãtinopolim trãstulit: ꝛ ibi pulcer
rimã ecctiaꝫ edificauit. Hec i hist. tri-
partita. Et inde gallias apd̃ pictauiã
regnãte pipino postmodũ ẽ translatũ
vbi ei⁹ meritꝫ mlti mortui sũt resuscita
ti. Et sic̃ punit⁹ ẽ herodes q̇ iohem
decollauit. ꝛ iulianus apostata q̇ eius
ossa cõbussit. sic ꝛ herodias punita ẽ.
q̃ puelle vt caput peteret suggessit. et
ip̃a puella q̃ h̃ petijt. Quidã em̃ dicũt
ꝙ herodias i exiliũ damnata nõ ẽ nec
ibi defũcta. sꝫ cũ caput iohãnis in ma
nibꝫ teneret ꝛ eidẽ gaudẽs plurimũ i-
sultaret. diuio nutu caput ip̃m i ei⁹ fa-
ciẽ insufflauit. ꝛ illa ꝓtinus expirauit.
Hoc q̇dẽ vulgarit̃ d̃r. Sꝫ qd̃ superi⁹
dictũ ẽ ꝙ in exilio cũ herode miserabi
liter ꝯsũpta fuerit scti tradũt i cronicꝫ
ꝛ sic tenendũ videt̃. Filia v̾o ei⁹ cũ suꝑ
glaciẽ deãbularet. sub ea glacies resol
uit̃ ꝛ ip̃a in aq̇s ꝯtinuo p̃focat̃. In cro
nica v̾o q̃dã d̃r ꝙ t̃ra ip̃aꝫ viuã deglu-
tiuit. qd̃ p̃t ĩtelligi sic̃ de egyptijs i ma
ri rubro prefocatꝫ d̃r. Deuorauit eos
t̃ra. ℌ Quarto ꝑpt̃ digiti ipsius
trãslatõeꝫ ꝛ ecctie dedicatiõeꝫ. Digit⁹
em̃ su⁹ q̊ dñm oñdit vt fert̃ cõburi non
potuit. Vñ ip̃e digitus a p̃dictis mo
nachis ẽ reꝑtus quẽ postmodũ vt ha
bet̃ i hist. scolas. sctã tecla int̃ alpes at-
tulit et i ecctia scti maximi collocauit
Hoc etiã testat̃ Johes beleth dicens
ꝙ p̃dicta sancta tecla ip̃m digitũ q̇ cõ-
buri nõ potuit de vltra ꝑtibꝫ marinis
in normanniã attulit. et ibi in honore
scti iohannis ecctiaꝫ fabricauit. quaꝫ
ecctiaꝫ vt ibidẽ dicit q̇dam hac die de-
dicataꝫ fuisse asserũt. Vñ a dño papa
statutũ fuit vt hec dies ꝑ totũ mũduꝫ
celebris haberet̃. Apud mariennã
vrbẽ gallie matrona q̃daꝫ iohãni ba-
ptiste valde deuota: deũ instãti⁹ exora
bat vt sibi de reliquijs iohãnis aliq̃n
aliq̇d donaret̃. Cũ aũt orãdo nihil ꝓ-
ficere se videret. sumpta d̃ deo fiducia
iuramẽto se astrinxit. ꝙ acten⁹ non co-
mederet donec qd̃ petebat acciperet.
Cũ aũt diebꝫ aliquibꝫ ieiunasset poli-
cem super altare miri candoris vidit.
et dei donum leta suscepit. Tres autẽ

epi illuc accurrētes cū qlibꝫ ꝺ illo po-
lice ptē vellet accipe. tres sanguis gut
tas stillare i litheo suppositō stupuert
ꝛ singli singlas se meruisse letati sunt.
Theodolina regia lōbardoꝝ me-
doenc iuxta mediolanū nobilē eccliaꝫ
i honore sctī iohānis baptiste ꝯstruxit
ꝛ ditauit. Procedēte tpe vt testat pau
lus i hist. lōgobardoꝝ cōstātinꝰ q ꝛ cō
stās ipator volēs italiā a lōgobardis
eripe a qdā scō viro q spm ꝓphetie ha
buit ꝺ exitu belli qsiuit. Qui nocte ora
tioi vacās mane rndit Johāni eccliaꝫ
regia ꝯstruxit. ꝛ ipe ꝓ lōgobardis ꝯti
nue intcedit. ꝛ iō supari nō pñt. Veiet
tñ tēpus q locꝰ ille despiciet ꝛ tūc supe
rabūt. Qđ tpe karoli fuit impletum.
Vir qdā magne ꝟtutꝫ vt ait Greg.
i dialogo noie sanctulus. cū qndā dia
conū a lōgobardis captū in sua custo-
dia tali ꝯditiōe recepisset. vt si fugeret
ipe ꝓ eo capitalē sniam subiret. coegit
pdictꝰ sanctulus ipm diaconū vt fuge
ret ꝛ se liberaret. Qua ꝓpt pdictꝰ san-
ctulus ad decollandū adducit. ꝛ ad h
fortissimꝰ spiculator eligit. de q dubiū
non erat qn vno ictu caput eiꝰ abscide
ret. Extēsoqꝫ collo cū carnifex forti an
nisu brachiū cū ense i altū leuassꝫ Ille
ꝯtinꝰ ait. Scte iohānes suscipe illum.
Staticꝫ brachiū ꝑcussoris irriguit. ꝛ
erecto i celo gladio iflexibile remansit.
Prestitoqꝫ iuramēto ꝙ de cetero nullū
xpianū feriret. vir dei pro eo orauit. ꝛ
brachiū statim deposuit.

Legenda. cxxi. A

De sctis felice pbytero ꝛ adaucto.

Felix presbyter et fra-
ter suꝰ silr noie felix ꝛ pbyter
dioclecīano ꝛ maximiāo
oblati sūt. Quoꝝ senior cū ad tēplum
serapis vt ibidē sacrificaret adductus
essꝫ. insufflauit i faciē statue ꝛ ꝯtinꝰ ce-
cidit. Ductꝰ silr ad statuā mercurij pa
riter insufflauit ꝛ ꝯtinꝰ statua cecidit.
Ductus tertio ad simulachruꝫ dyane
silr fecit. Tortus igit in eculeo. ductꝰ ē
quarto ad arborē sacrilegā vt ibidem
imolaret. Qui flexis genibꝰ orauit. et
in arborē insufflās: eā a radice subuer
tit. ꝛ simulachꝝ cū ara ꝛ tēplo: arbore
corruēte ꝯtriuit. Qđ cū pfectꝰ audisset
eū ibidē decollari pcepit. ꝛ corpus eiꝰ
lupis ꝛ canibꝰ dereliqt. Tūc qdam in
mediū repēte psiliēs xpianuꝫ se libere
ꝯfessus ē. Ambo igit se inuicē osculā-
tes ibidē insimꝉ decollati sūt. Xpiani
ꝟo eiꝰ nomē ignorātes eū adauctū vo
cauert. eo ꝙ scō felici auctꝰ sit ad coro-
nā martyrij. Quos cū xpiani i foueā
quā arbor effecerat sepelissent pagani
eos effodere volētes ꝯtinꝰ a diabolo
sūt arrepti. Passi sunt circa ānos dñi
cclxxxvij. Le. cxxij. A

De sctis Sauiniano ꝛ Sauina.

Sauinianus et sauina
fuerūt filij sauini viri nobi
lissimi ꝫ pagani Qui de p
ma vxore sauinianū genuit. de secūda
sauinā filiā generauit. ꝛ ex nomie suo
ambos vocauit. Legēs āt sauinianꝰ
ꝟsū illū Asperges me dñe. ꝛc. qd hoc
essꝫ qrebat ꝫ intelligere non valebat.
Vñ intrās i cubiculū: i cinere ꝛ cilicio
ꝓstratꝰ iacebat: dicēs se malle mori ꝙ
nō intelligere sensū ꝟbi. Cui apparēs
angelus dixit. Noli te vsqꝫ ad morteꝫ
affligere qm inuenisti grāꝫ apud deū
ꝛ cū baptisatꝰ fuerꝫ niue cādidior eris
ꝛ tūc intelliges qđ nūc qris. Receden
te angelo letus efficit et idola de ceto
venerari ꝯtēnens. a pre plurimū ob-
iurgat Cū g pr sepius sibi diceret. me
lius est vt qr deos nō adoras tu solus
moriarꝫ ꝙ nos oēs i morte tua insimꝉ
inuoluamur: latēter aufugit. ꝛ ad vr-
bē trecasinā deuenit. Cūqꝫ sup fluuiū
secane venissꝫ. ꝛ vt ibi ex eo baptizare
tur dñm exorassꝫ. ibidē baptizatus ē.
Dixitqꝫ ei dñs. Nūc inuenisti qđ tā-
diu qrēdo laborasti. Staticꝫ in terra
baculū fixit. Et facta orōe baculus il-
le corā multꝫ astātibꝰ frondes ꝛ flores
ꝓduxit. ita ꝙ. D. cviij. viri dño credi

derūt Imꝑator āt aurelian⁹ h audiēs
milites ad eū capienduz pl'es direxit.
Qui eū orātē inueniētes. ad ipm acce
dere timuerūt. Imꝑator āt plures po/
rib⁹ misit. Qui veniētes cū eo orāte pa
riter orauerūt. Surgētesq̧ dixerūt Im
perator desiderat te videre. Qui cū ve
nisset ⁊ nollet sacrificare. manus eius ⁊
pedes fec̄ ligari ⁊ vectib⁹ ferreis cedi.
Cui sauinian⁹ Adauge tormēta si po
tes. Tūc iussit eū i media ciuitate liga
ri suꝑ scamnuz. ⁊ suppositis lignis oleo
⁊ igne incēdio ꝯcremari. Rex aūt in/
tuēs vidit eū in media flāma stantem
parit̄ ⁊ orantē. Stupefact⁹ i faciē suā
cecidit. ⁊ surgēs ei dixit. Fera mala nō
tibi sufficiūt aīe q̄s decepisti. nisi ⁊ nos
ꝑ magicā artē decipe moliaris. Cui sa
uinianus. Adhuc mlt̄e aīe ⁊ tuipse ꝑ
me sūt dño credit̄ure. Cū āt imꝑator
ex h nomē dñi blasphemasset in crasti/
nū iussit eū ad stipitē ligari ⁊ sagittari
Sagitte āt a dextris ⁊ sinistris i aere su
spēdebant̄. nec aliq̄ eū lesit. Altera die
iꝑator ad eū veniēs dixit ei. Et vbi est
deus tu⁹. veniat nūc ⁊ de sagittis istis
te liberet. Statiq̧ vna de istis sagittis
exiliēs regē i oculo ꝑcussit ⁊ penit⁹ exce
cauit. Vñ irat⁹ iussit eū in carcere reci
pi ⁊ i crastino decollari. Sauinian⁹ āt
orās vt ad locū vbi baptizatus fuerat
trāsferret̄. ꝯfractis cathenis ⁊ apertis
ostijs ꝑ medios milites trāsiēs illuc
venit. Qd̄ audiēs imꝑator iussit eū il
luc inseq̄ ⁊ capite trūcari. Vidēs āt sa
uinian⁹ milites inseq̄ntes suꝑ aquam
velut suꝑ petraz ambulauit q̊usq̧ ad
locū sui baptismi ꝑuenit. Cū igit̄ mili
tes trāsuadassent ⁊ eū ꝑcut̄e formida
rēt ait ill'. Securi me ꝑcutite ⁊ de san/
guine meo ad iꝑatorē v̄r̄m deferte vt
lumē recipiat ⁊ dei ꝟtutem agnoscat.
Percussus igit̄ caput suū leuauit ⁊ pas
sib⁹. xlix. illud portauit. At iꝑator cū d̄
ei⁹ sanguie oculū tetigisset ꝯtinuo sana
tus ē dicēs. Vere bon⁹ ⁊ magnus est
de⁹ xp̄ianoꝝ. Qd̄ audiēs q̄dā q̄ ānis
q̄dragita lumē amiserat ad locū por/
tari se fec̄. ⁊ facta orōe ꝓtin⁹ lumē acce/
pit. Passus ē āt circa ānos dñi. cclxxix
kal'. februarij. Sz h ideo inserit̄ vt hi
storie sororis sue cui⁹ festū h p̄cipue re
colit̄. hec q̄z historia ꝯiungat̄. B

Cum igit̄ soror ei⁹ sauina frēm suum
q̊tidie fleret ⁊ ꝓ eo idol' sacrificaret. tā/
dem sibi dormiēti apparuit āgelus di
cēs. Sauina noli flere. sz q̄cūq̧ habes
dereliq̄ ⁊ inuenies frēz tuū i honore
maximo ꝯstitutū. Que euigilās colla
ctanee sue dixit. Amica mea aliq̄d ne
sensisti. Et illa. Etiā dña. Nam video
hoiez tecū loq̄ntē. sz nescio q̄dē q̄d di/
centē. Nō me inq̄t accusabis. Et illa.
Absit dña. Quecūq̧ vis facias tātū
te nō occidas. Sicq̧ i crastino ambe
recesserūt. Cū g̊ p̄r diu fecisset eā inq̄ri ⁊
nō inuenisset. eleuatis ad celū maib⁹ ait
Si tu es de⁹ potēs i celo idola mea cō
minue q̄ natos meos saluare non po/
tuerūt. Tūc dñs intonās oīa cōminu
it ⁊ ꝯfregit. Qd̄ mlt̄i vidētes credide
rūt. Verū btā sauina romā veniēs
ab eusebio papa baptizat̄. ⁊ duos ce/
cos duosq̧ ꝯtractos sanās q̄nq̧ ānis
ibi ꝑmāsit. Cui dormiēti apparēs an/
gelus dixit. Sauina q̄d ē qd̄ facis vt
tuas diuitias deserēs nūc i delicijs h
epuleris. Surge ⁊ vade i cretas ciuita/
tē vt frēz tuū ibidē inuenias. Dixit g̊
famule sue. Nō oportet nos h ampli⁹
habitare. Et illa. Dña q̊ vis ire: ecce
oēs valde te diligunt: ⁊ tu ꝑegre mori
cupis. Et illa Deus nobis ꝓuidebit.
Et accipiēs panē ordeaceū in vrbē ra
uennā deuēit. Veniēsq̧ ad domū cu/
iusdā diuitis cui⁹ filia q̄si mortua plan
gebat̄. se ibidē a famula hospicio reci/
pi postulabat. que ait. Dña mea q̄uo
h hospitari vales cū filia dñe mee mo
riat̄. ⁊ oēs se g̊uit̄ affligāt. Nō ꝓpt̄ me
inq̄t moriet̄ Intrās igit̄ domū manū
puelle apprehēdit ⁊ sanā ipaz erexit. ⁊
cū vellēt eā retinere nullaten⁹ acq̄euit.
Cū g̊ iuxta cretas ad miliare venisset
dixit famule sue vt paꝝ repausarēt Et
ecce vir q̄dā nobil' noīe licerius de ciui
tate veniēs dixit eis. Vñ estis. Cui sa/
uina. Hinc sū de ista ciuitate. Et ille.

Cur͛ mētirꝫ cũ loq̄la tua indicat te esse ꝑegrinā. Et illa. Dñe ꝟe ꝑegrina sũ ⁊ frēz meũ sauinianũ diu ꝑditũ quero. Qui ait. Uir ille quē q̄rꝫ añ paululuȝ ꝓ xp̄o decollat᷒ ē ⁊ ī tali loco sepultus. Tũc se ꝓsternēs in oꝛõe ait. Dñe qui me sꝑ in castitate seruasti nõ ꝑmittas me ampli᷒ durꝫ itineribꝫ fatigari. aut corp᷒ meuȝ vlteri᷒ de loco isto moueri. Cõmendo tibi famulā meā q̄ ꝓpt͛ me tāta sustinuit. frēm q̄ꝫ meũ quē h̄ vide re nõ potui. fac vt ī regno tuo vid̄e me rear. Finita oꝛõe migꝛuit ad dñm Qd̄ vidēs ei᷒ famula cepit flere q꞉ ad sepe- liendũ necessaria nõ habebat. Predi- ctus aũt vir p̄conē ꝑ ciuitatē misit vt hoīes ad sepeliendũ mulierē ꝑegrinā venirēt. Qui veniētes honoꝛifice eam sepelierũt. Hac q̊ȝ die fit festũ san- cte sabine que fuit vxoꝛ valentini mi- litis cum nollet sacrificare sub adria- no imperatoꝛe decollata est.

Legenda. cxxiij. A

De sancto Lupo.

Lupus apud aurelia-
l nũ ex genere regali oꝛt᷒. dũ cũctꝫ ꝟtutibꝫ eniteret seno- nēsis archiep̄us est elect᷒. Qui cũ oīa fere pauꝑibꝫ erogaret ⁊ q̄dā die pluri- mos ad cõuiuia inuitasset. cũ vinũ ad mediũ nõ h̄ret sic rñdit mīstro. Credo ꝙ de᷒ q̇ volatilia pascit nr̄aȝ ꝑficiet ca ritatē. Et statim nunci᷒ affuit q̇ centũ vini modios adesse p̄ foꝛibꝫ nũciauit. Cum oēs de curia sibi vehemēter de- traherēt ꝙ ꝟginē dei famulā ⁊ filiā p̄- decessoꝝ sui nimis imoderate amaret corā detrahētibꝫ ip̄aȝ ꝟginē a ꝓprehen dēs osculat᷒ est eā dicēs. Nihil nocent homini ꝟba aliena quē ꝓpꝛia nõ ma- culat ꝯscia. Quia em̄ ip̄aȝ deũ amare ardēter cognouerat. eam mēte purissi- ma diligebat. Cũ rex francoꝝ lotari᷒ burgundiā intrās senescalcũ suũ ꝯ se- nones direxissꝫ ⁊ ciuitatem obsideret. sctũs lupus eccl'iaȝ scti stephani igres- sus cāpanā pulsare cepit. Quā hostes audiētes tāt᷒ eos terroꝛ inuasit vt nisi fugerēt moꝛtē se euadere nõ putarent. Tandē obtento regno burgũdie. cuȝ rex aliũ senescalcũ senonem misisset. et btũs lupus ei cũ muneribꝫ nõ occur- risset. indignatus nimis adeo eũ apd̄ regē infamauit. vt rex btm̄ lupũ in exi liũ destinaret. Qui ibi ī doctrina ⁊ mi racul' valde emicuit. Interea senonici q̄ndā ep̄m q̇ locũ scti lupi iuaserat oc- cidētes vt sctũs lupus d̄ exilio rediret a rege īpetrauer̄t Quē rex vidēs exilio tabefactũ ita diuinit᷒ ē mutat᷒ vt coꝛā illo ꝓstratus veniam peteret. multisq̄ꝫ auctum muneribꝫ sue restituit ciuitati Qui dũ ꝑ parisius remearet ei multa incarceratoꝝ turba apertis ostijs solutis q̄ꝫ vincul' obuiauit. Quadā die dñica dũ missaȝ celebꝛaret lapsa ē celitus ge- ma in eius sctõ calice quā rex int͛ suas reliq̄as collocauit. Rex lotarius au diēs ꝙ cāpana scti stephani ī sono mi rā h̄ret dulcedinē misit vt parisi᷒ defer ret vt ab ip̄o sepius audiret. Sȝ cũ h̄ sctõ lupo displicuisset. mox vt de vꝛbe senonica delata ē soni sui dulcedinē ꝑ didit. Qd̄ rex audiens statim restitui eā iussit. statimq̄ꝫ sono reddito insonu it septio ab vꝛbe miliario. Itaq̄ꝫ san- ctus lupus obuiā ꝑrexit. ⁊ qd̄ dolens ꝑdiderat cũ honoꝛe recepit Nocte q̄ dam cũ oꝛaret instinctu diaboli vehe mēter sitiēs iussit sibi aquā frigidā de poꝛtari. Dolos aũt intelligēs inimici. puluinar suũ suꝑ vas posuit. ⁊ ibi dia bolũ intus inclusit. q̇ tota nocte voci- ferādo vlulare cepit. Facto autē mane q̇ clā tēptare venerat ī die ꝯfusus ab- scessit. Quadā āt vice dũ moꝛe soli- to ciuitatꝫ eccl'ias circũisset rediens do mũ audit clericos suos rixantes: eo ꝙ cũ mulieribꝫ foꝛnicari vellēt. Qui ec- clesiā intrās ꝓ eis oꝛauit. ⁊ mox ab eis oīs stimulus temptatõis abscessit. ve niētesq̄ꝫ añ illũ veniam postulauerũt. Tandem multis clarus virtutibꝫ ī pa ce quieuit. Claruit circa annos domi- ni. dc. x. tempoꝛe eraclij.

Legenda.cxxiiij.

A

De sctō Mamertino.

m Amertinus prius pa
ganꝰ cū idola q̄dā vice cole/
ret vnū oculū ꝑdidit.⁊ vniꝰ
manus ariditatem icurrit. Qui dū se
deos offendisse putaret ⁊ ad tēplū ad
adorādū idola ꝑgeret.obuiabat ei vir
q̇dā religiosus noīe sauinꝰ. q̇ eū vnde
sibi acciderit tāta infirmitas req̇siuit.
Qui ait. Deos meos offendi:et ideo
eos orare vado vt q̄ mihi abstulerunt
irati:reddāt ꝓpicij. Qui ait. Erras fr̄
erras si demōes deos putes. Sꝫ vade
ad sctm̄ germanū antisiodorēsez ep̄m
⁊ si eiꝰ ꝯsilio acq̇euerꝭ ꝯtinuo sanꝰeris
Qui stati iter arripiēs venit ad sepul/
chrū sancti amatoris epi. ⁊ plurimoꝝ
ep̄oꝝ sctōꝝ. Secessitq̄ꝫ ꝓpt̄ pluuiā no/
cte illa ad q̄ndā cellulā sup tūbaz scti
cōcordiani collocatā. Cū autē obdor/
missꝫ.apparuit ei visio q̄dā mirabilis
ꝙ q̇dā scꝫ vir venit ad ostiū celle.voca
uitq̄ꝫ sctm̄ concordianū vt veniret ad
festū qȯ sctūs peregrinꝰ ⁊ sctūs ama/
tor cū alijs ep̄is faciebant. Cui ille de
tumulo rn̄dit. Nō possū mō venire qꝛ
hospitē q̄ndā me custodire oportet ne
a s̄pentibꝫ q̇ h̄ habitāt occidat̄ Abiēs
ille q̄ audierat nūciauit Reuersusq̄ꝫ ait
Sctē cōcordiane veni ⁊ adduc tecū iu
uianū subdiaconē.⁊ iuuianū acolitū.
vt officiū suū faciāt. Alexander āt ho
spitē tuū custodiet. Visūq̄ꝫ est igit̄ ipi
mamertino ꝙ sctūs cōcordianꝰ appre/
hēsa manu duceret eū secū. Cumq̄ꝫ ad
eos vēissꝫ.dixit ei sctūs amator. Quis
ē iste q̇ tecū ingressus ē. Qui ait. Ho/
spes meꝰ est. Et ille. Expelle eū qꝛ pol
lutꝰ est ⁊ nobiscū nō p̄t esse. Qui cū ex
pelleret̄ ꝓstratꝰ corā eis.scti amatoris
gr̄az ipetrauit. Qui iussit eū vt ad san
ctū germanū ꝑgere festinaret. Euigi/
lās igit̄ ad sctm̄ germanū venit.et co/
rā eo ꝓstratus veniā postulabat. Qui
cū ea q̄ sibi ꝯtigerāt enarraret.preserꝰt
ambo ad tūbam bti cōcordiani.et re/
moto lapide viderūt pl̄es serpentes q̇
decē pedū lōgitudinē excedebāt Cūq̄ꝫ
oēs diffugerēt:btūs germanꝰ eis ipe/
rauit vt ad talē locū ꝑgāt vbi de ceťo
nemini p̄sumāt nocere Sicq̄ꝫ mamer
tinꝰ baptizatꝰ ē ⁊ sanatꝰ.factusq̄ꝫ ē mo
nachꝰ mōasterij scti germani.vbi post
sctm̄ allodiū abbas factꝰ fuit.

B

Huiꝰ tp̄e i eius mōasterio sctūs ma
rinus extitit.cuiꝰ obediētiā sctūs ma/
mertinus ꝓbare volēs vilius officiuꝫ
monasterij ei cōmisit.pastorē scꝫ eū fa/
ciēs bubaloꝝ. Cū igit̄ i silua q̄dā bo/
ues ⁊ vaccas libēt̄ custodiret. tāta san
ctitate pollebat ꝙ etiā aues siluestres
ad se veniētes manu ꝓpria nutriebat.
Nā ⁊ aprū q̇ ad cellā eiꝰ ꝯfugerat a ca
nibꝫ eripuit ⁊ abire fec̄. Latrōes q̇daꝫ
cū eū expoliassent ⁊ vestē eiꝰ secū feren
tes abirēt solū ei palliū dimisert̄. Qui
stati post eos clamauit dicēs. Reuerti
mini dn̄i mei ecce denariū colligatum
in medio pallio inueni.q̇ vob̄ forsitan
necessariꝰ erit. Qui ꝓtinus reuertētes
palliolū cū denario abstulert̄ ⁊ nudū
penitꝰ dimisert̄. Sꝫ cū festinant̄ ad su
as latebras ꝓperarēt.tota nocte eūtes
i ip̄o crepusculo ad eiꝰ cellulā sūt reꝑti.
Quos ille salutās.i cellā suā benigne
recepit pedesq̄ꝫ eoꝝ lauans necessaria
q̄ꝫtū potuit mistrauit. Qui stupefacti
de eo qȯ fecerāt doluert̄.⁊ vnusq̇sq̄ꝫ eo
rū ad fidē ꝯuersus ē. Quadā vice cū
q̇dam iuniores mōachi secū manētes
vrse cuidā q̄ ouibꝫ insidiabat̄ laq̄os te
tēdissent illa i laq̄os nocte irruens:ca
pta tenebat̄. Qȯ sctūs mamertinꝰ p̄/
sciēs de lecto surrexit ⁊ eā inueniēs di/
xit illi. Quid facis o misera. Fuge cito
ne capiarꝭ. Eamq̄ꝫ dissoluēs dimisit.
Verū cū mortuꝰ fuisset.⁊ corpus eius
antisiodorū deportarēt.⁊ cū fuissent i
q̄dā villa nullo mō illud inde mouere
potuerunt q̄adusq̄ꝫ q̇dā incarceratus
subito fractꝭ vincul̄ liber exiliēs venit
ad corpus.⁊ cū alijs vsq̄ꝫ ad vrbē por
tauit. Vbi i eccl̄ia sancti germani ho/
norifice est sepultus.

Legenda.cxxv.

De sancto Egidio.

Egidius dicitur ab e quod
est sine ⁊ geos quod est terra.
⁊ dyan quod est clarꝝ siue diui
nū. Ipse nāqꝫ fuit sine terra ꝑ terreno
rū despectionē. clarus ꝑ scie illustratio
nem. diuinꝰ ꝑ amorē q̄ assimilat aman
tem amato.

Egidius athenis ex regia stir-
pe ꝓgenitꝰ ⁊ sacris lr̄is ab in-
fantia eruditꝰ. dū q̄dam die ad eccl'iaʒ
ꝑgeret. cuidā egro in platea iacenti et
elemosynā petēti. tunicā suā tribuit. q̄
indutus sanitatē integrā mox recepit.
Post h̄ parentibꝫ suis in domino q̄escenti
bus. p̄rimonij sui xp̄m fecit heredem.
Quadā vice dū ab eccl'ia rediret. q̄dā
vir a serpēte ꝑcussus eidē obuiꝰ extitit.
Sʒ orōne fusa egidiꝰ ꝓtinus virus fu-
gauit. Quendā demoniacū in ecclesia
cū ceteris existentē. ⁊ fideles clamoribꝫ
suis turbantē. egidiꝰ demōe fugato sa-
nauit. Verꝝ humani fauorꝭ formidās
ꝑiculū. clam litꝰ maris petijt. ⁊ nautas
q̄sdaʒ i mari ꝑiclitātes ꝯspexit. ⁊ facta
orōne tēpestatē oēm sedauit. Applicā-
tibꝫ autē nautis audito q̄ romā tende
ret grās eiꝰ meritis egerūt. ⁊ q̄ eū secū
gratis veherēt ꝓmiserūt. Cū igitur are-
latem venisset ⁊ biennio cū sancto cesa
rio eiusdē ciuitatꝭ ep̄o māsisset. ⁊ ibidē
q̄ndā triēnio febricitantē curasset. here
mū cupiēs clam discessit. ⁊ cū veredo-
nio heremita sctitate ꝯspicuo diu mā-
sit. vbi sterilitatē terre suis meritꝭ fuga
uit. Sʒ dū vbiqꝫ miraculis chorusca-
ret. humane laudis timēs ꝑiculū reli-
cto eo interiorē heremū penetrauit. vbi
quōdā antrū ⁊ quēdā fonticulū reperiens
q̄ndā nihilominꝰ diuinitꝰ ceruā p̄ꝑatā
ibidē habuit i nutricē q̄ certis horis la
ctis alimoniā sibi p̄bebat. Sed cū ibi
dē regis pueri venarentur. p̄dictā viden-
tes ceruā ceteris feris ꝯtēptis hāc cuʒ
canibꝫ insequūtur. A q̄bꝫ dū vehemēter
vrgeretur ad pedes sui ꝯfugit alūni. Il-
le ꝟo admirās cur p̄ter solitū sic mugi
ret. exiens ⁊ venatores audiēs dn̄m ex
orauit vt quā sibi tribuerat nutricē ser
uaret. Canū aūt nullꝰ infra lapidis ia
ctum sibi appropinq̄re ausus ē. sʒ cū ni
mio vlulatu ad venatores reuertebātur.
Nocte igitur superueniēte domū redeūt. ⁊
seq̄nti die illuc reuertētes casso labore
domū iterꝝ redierūt. Quod dū rex au-
disset. rē vt erat suspicatꝰ cū ep̄o ⁊ mul
titudine venatorꝝ illuc ꝓperauit. Sed
cū canes vt p̄us accedere nō p̄sumerēt
sʒ oēs vlulādo redirēt. locū veprīū den
sitate inaccessibilē in girū circūdederūt.
Vnꝰ aūt incaute sagittā dirigēs vt in
de ceruā expelleret. viro dei pro ceruo
orāti graue vulnꝰ inflixit. Sʒ milites se-
mitā ferro aꝑientes. ad ipiꝰ deuenerūt
speluncā. Et vidētes senē habitu mo-
nachali vestitū. canicie aūt ⁊ etate ve-
nerabilē. ceruā q̊ʒ ad eiꝰ genua ꝓuolu-
tā solꝰ ep̄s ⁊ rex eū pedites adierūt. ce-
teris retro stare iussis. Et interrogauerūt
eū q̇s esset. vel vn̄ venisset. aut cur tam
densaʒ heremi vestitatē petisset. seu q̇s
eum vulnerare tā grauiter p̄sumpsisset.
Quibꝫ cū ad singula rn̄disset. ⁊ illi ab
eo humiliter veniaʒ postulassent. medi-
cos sanādo vulneri spopōderūt. ⁊ mul-
ta donaria obtulerūt. Sʒ ip̄e nec me-
dicinā adhibere voluit. ⁊ munera ꝯtē-
nens ad ip̄a etiā nō respexit. q̇n potius
sciēs ꝟtutē in infirmitate ꝑfici. dn̄m ex
orauit. ne q̄ꝺdiu viueret sanitati p̄stine
redderetur. Sʒ cū rex eū freq̄nter visita-
ret. ⁊ pabulū salutꝭ ab eo reciperet. imen
sas diuitias obtulit. sed eas ille recipe
recusauit. admonēs vt inde monasteri
um ꝯstrueret. vbi monastici ordis di-
sciplina vigeret. Quod cū rex fecisset. vi-
ctus Egidiꝰ lachrymis ⁊ precibꝫ regis
postq̄ꝫ plurimū renuisset. illiꝰ monaste
rij curā suscepit. B Hꝰ scti famā
rex karolꝰ vt audiuit eiꝰ ip̄etrato aduē
tu reuerēter eū suscepit. Inter cetera sa-
lutꝭ colloq̄a rex eū rogauit. vt ꝓ eo di-
gnaretur orare. qꝛ quōdam facinꝰ enorme
cōmiserat. quod nulli vnq̄ꝫ nec ipi sctō cō

fiteri auderet. Seq̄nti igiꝰ dn̄ica dum
Egidiꝰ celebrās ꝓ rege oraret angelꝰ
dn̄i eidē apparēs cedulā sup altare po
suit in q̄ sc̄ptū erat ꝑ ordinē. ⁊ regꝫ pec
catū. ⁊ Egidij p̄cibꝰ dimissuꝫ. si tn̄ pe-
nitēs ⁊ ꝯfitēs ab illo deinceps abstine
ret. Adiūctūq; erat in fine vt q̇sq; sc̄m
egidiū ꝓ q̊cūq; cōmisso iuocaret. si tn̄
ab illo desisteret. eiꝰ meritꝫ sibi remissū
nō dubitaret. Oblata igiꝰ regi cedula
pctō suo rex agnito veniā hūiliter po-
stulauit. Egidiꝰ aūt cū honore rediēs
apud neumasensez vrbē filiū p̄ncipis
q̇ tūc obierat suscitauit. Pꝰ aliq̄ntu
lū xp̄o tp̄s p̄nūciās monasteriū suū nō
longe ab hostibꝰ euertēdū romā adijt.
⁊ p̄uilegiū eccl'ie sue duoq; hostia cip-
sina in q̇bꝰ sculpte erāt imagines apl'o
rū a papa impetrās. dimittēsq; ea in
tyberim diuio regimini cōmēdauit et
ad monasteriū rediens cuidā ꝯtracto
apud tyberonē gressum restituit. Cun
q; ad monasteriū redisset. p̄dicta ho-
stia i portu inuenit. ⁊ grās agēs deo ꝙ
inꝰ tot marꝫ ꝑicula illesa euasset. ea in
liminibꝰ eccl'ie sue ad decꝰ eccl'ie ⁊ mo-
nimētū pacti romane sedis erexit. Tā
dē dn̄s diē sui obitꝰ iminere sibi ꝑ sp̄m
reuelauit. Qd̄ ille fribꝰ indicans ⁊ ꝓ se
orare suadens in dn̄o feliciꝰ obdormi-
uit. vbi chorꝰ angeloꝝ eiꝰ aiam in celū
ferentiū plurimi se audiuisse testati sūt
Claruit circa annū dn̄i. d. cc.

Legenda. cxxvj. A

De natiuitate gl'iose
virginis Marie.

Natiuitas gloriose vir
ginis marie ex tribu iuda ⁊
regia stirpe dauid duxit ori
ginē. Matheꝰ aūt ⁊ Lucas
nō generatōeꝫ marie sꝫ ioseph desc̄p̄se
rūt. q̇ tn̄ a ꝯceptōe xp̄i penitus alienus
fuit. q2 ꝯsuetudo sc̄pture dr̄ fuisse vt nō
ml'ieꝝ. sꝫ viroꝝ generatōis series texe-
reꝰ. Uerissime tn̄ ꝟgo beata ex ꝓgenie
dauid descēdit. Qd̄ p̄cipue patet ex h̄.
Qm̄ vt sepe sc̄ptura testaꝰ. xp̄us de se-
mine dauid duxit originē. Cū igiꝰ xp̄s
de sola ꝟgine natꝰ sit. māifestū ē ⁊ ipaꝫ
ꝟginē ex dauid natā eē ⁊ h̄ ex cathena
nathan. Dauid ei inꝰ ceteros habuit
duos filios scꝫ nathan ⁊ salomonē Ex
cathena igiꝰ nathā filij dauid vt testaꝰ
Johes damas. Leui genuit melchi et
panther. panther genuit barpanther.
barpanther genuit ioachim. ioachim
ꝟginē mariā. Ex cathena aūt salomo
nis mathan habuit vxorē ex q̄ genuit
Jacob. Defuncto āt mathan melchi
ex tribu nathan. q̇ filiꝰ q̇dē leui fraꝰ āt
pantherꝫ nupsit vxori mathan mr̄i āt
iacob ⁊ genuit ex ea Hely. Facti sūt āt
frēs vterini iacob ⁊ hely. Jacob q̇dem
ex tribu salomōis. hely ex tribu nathā
Defunctꝰ ē aūt hely ex tribu nathan si
ne liberꝫ. ⁊ accepit iacob fraꝰ eiꝰ q̇ ex tri
bu salomōis vxorē eiꝰ ⁊ suscitauit semē
fr̄is sui ⁊ genuit ioseph. Joseph igr̄ na
tura ē filiꝰ iacob ex descēsione salomo-
nis. ꝭm legē aūt hely q̇ ex nathan. Nā
filiꝰ q̇ nascebaꝰ. ꝭm naturā erat q̇dē ge
nerātꝫ. ꝭm āt legē defuncti. h̄ Damas.
Sic aūt in eccl'iastica hystoria dr̄ et
Beda in sua cronica testaꝰ. cū oēs ge-
neratōes hebreoꝝ ⁊ alienigenaꝝ i ar-
chiuis tēpli secretioribꝰ seruarenꝰ. He-
rodes oēs iussit incēdi. existimās se no
bilē posse videri si deficiētibꝰ ꝓbamētꝫ
ꝓgenies sua ad israel ꝑtinere crederet
Fuerūt tn̄ q̇dā dicti dn̄ici sic dicti ob
propinq̇tatē xp̄i q̇ ⁊ nazarei fuerunt. q̊
ordinē generatōis xp̄i ꝑtim vt a pauis
didicerāt. ꝑtim vt a q̇busdā libris ha-
buerūt q̊s domi hēbant q̄ntū poterāt
ꝑdocebāt. H Joachim aūt accepit
vxorē noie Annā. q̄ habuit sororē noie
Hysmeriā. Hec aūt hysmeria genuit
Elizabeth ⁊ eliud. Elizabeth iohem
baptistā. De eliud natꝰ ē Eminen. de
eminē natꝰ ē sc̄tūs seruatiꝰ. cuiꝰ corpꝰ ē
in opido traiecti sup̱ fluuiuꝫ mosan in
ep̄atu leodiēsi. Anna āt tres viros ha
buisse dr̄. scꝫ Joachim cleopham ⁊ sa
lome. De p̄mo aūt viro scꝫ Joachim.

vnā filiā scꝫ Mariā mr̄ez dn̄i genuit. quā Joseph nuptui dedit. q̄ xp̄ꝫ dn̄m genuit ⁊ pep̱it. Mortuo ioachim accepit cleopham frēm ioseph. ⁊ genuit ex eo aliā filiā quā silr̄ Mariā vocauit. ⁊ Alpheo postmodū in ꝯiugē sociauit. Hec aūt maria ex alpheo viro suo q̄tuor filios genuit scꝫ Jacobū minorez Joseph iustū q̄ ⁊ barsabas symonē et iudā. Mortuo scd̄o viro anne. terciuz cepit noīe salome. ex q̊ aliā filiā genuit quā rursus mariā vocauit. ⁊ Zebedeo in ꝯiugē tradidit. Hec aūt maria ex zebedeo viro suo duos filios genuit. scꝫ iacobū maiorē ⁊ iohēz euāgelistā. Vn̄ ⁊ de h̊ extāt ꝟsus. Anna solet dici tres ꝯcepisse marias. Quas genuere viri. ioachiꝫ cleophas salomeq̄ꝫ. Has duxere viri. ioseph. alpheꝰ. zebedeꝰ. Pria parit xp̄m. iacobū scd̄a minorē. Et ioseph iustū. pep̱it cū symone iudā. Tercia maiorē iacobū volucrēq̄ꝫ iohēm.

Sꝫ mirꝝ videť quō btā maria potuit esse cognata Elizabeth. vt supiꝰ dictū est. Cōstat ei elizabeth vxorē fuisse zacharie. q̄ erat de tribu leui. ⁊ ſm legem q̄libet de sua tribu ⁊ familia ducere debebat vxorē ⁊ ip̄aꝫ de filiabꝫ aaron lucas fuisse testať. Anna āt fuit ſm Hierony. de bethleēz q̄ erat de tribu iuda. Sꝫ sciēdū ꝙ ip̄e aaron ⁊ ioiada sūmꝰ sacerdos ambo de tribu iuda duxerūt vxores. Vn̄ tribꝫ sacerdotalis ⁊ regaľ cog̃tōe sp̱ ad inuicē ꝓbanť fuisse ꝯiuncte. Potuit aūt vt dic̄ Beda hmōi cōiūctio recētiori tp̱e fieri datꝫ nuptui feminis de tribu ī tribū vt manifeste beatā Mariā q̄ ex tribu regia d̄scēdit cū tribu sacerdotali cog̃tionē generꝫ habuisse ꝯstaret. Et ita beata Maria de vtraq̄ꝫ tribu erat. Voluit em̄ dn̄s vt he tribꝫ p̱uilegiate ꝓpť mysteriū ad inuicē miscerenť. qꝛ de eis dn̄s nasciturꝰ erat. q̄ ꝟe rex ⁊ sacerdos ꝓ nob̄ seip̄m offerret. ⁊ fideles suos in militia hꝰ vite pug̃ntes regeret. ⁊ pꝰ victoriā coronaret. Qd̄ etiā ex noīe xp̄i. i. inuncti innuiť. qꝛ soli sacerdotes ⁊ reges ⁊ ꝓphe ī lege veteri vngebāť. Vn̄ ⁊ nos a xp̄o xp̄iāi dicimur. ⁊ genꝰ electū ⁊ regale sacerdotiū appellamur. Sꝫ ⁊ qd̄ dicebatur ꝙ mľieres tātū sue tribꝫ hoībꝫ iūgereť dictū fuisse ꝯstat ne distributio sortiū ꝯfundereť. qꝛ ꝟo leuitica tribꝫ sortē inť ceteras n̄ hēbat. mľieres de illa tribu nubere poterāt cui volebāt. ⸿

Hystoriā āt natiuitatꝫ btē virgis beatꝰ Hierony. vt ī ꝓlogo refert adolescētulꝰ in q̊dā libello legit. Sꝫ pꝰ mľtū tēporꝫ. vt se ibidē legisse recoluit p̱mo rogatꝰ trāsscp̄sit. Joachī nāq̄ꝫ ex galilea ⁊ ciuitate nazareth sctām Annā ex bethleē duxit vxorē. Ambo āt iusti erāt. ⁊ ambo sine rep̄hēsiōe ī oībꝫ mādatꝫ domini incedebāt. oēmq̄ꝫ suā subam triphariē diuidebāt. Vnā ptez tēplo ⁊ tēpli ſuitoribꝫ īpēdebāt. Aliā pegrinis ⁊ paupibꝫ erogabāt. Terciā sibi ⁊ familie sue vsibꝫ reſuabāt. Et ita p̱ annos xx. ꝓlez ex ꝯiugio n̄ hn̄tes. voueřt dn̄o ꝙ si eis sobolem ꝯcederet eam seruitio dn̄i mācipar̄et. Cuiꝰ rei gr̄a cū singulis annis ī tribꝫ festis p̄cipuis hierľm freqūntar̄et. ī festo encenioꝝ Joachī cū cōtribulibꝫ suis hierľm ascēdit. ⁊ cū ceteris ad altare accedēs oblatōez suā offerre voluit. Quē vidēs sacerdos cū īdig̃tōe nimia repulit. Et cur ad altare dei accedere p̄sumeret increpauit. asserēs nō eē ꝯueniēs maledicto legꝫ obnoxium oblatōez dn̄o legꝫ offerre. nec inť fecūdos infecūdū. ⁊ q̄ ꝓplm̄ dei nō auxit astare. Joachī igiť sic ꝯfusum se videns. p̄ pudore domū redire noluit. nec silr̄ a ꝯtribulibꝫ suis q̄ h̊ audierāt tātū opprobriū sustineret. Secedēs igr̄ ad pastores suos cū ibi aliq̄ꝫdiu fuisset. q̄dā die ei soli angelꝰ cū magna claritate apparuit ⁊ de eiꝰ visione turbatū ne timeret admonuit dicēs. Ego suꝫ angelꝰ dn̄i missus ad te vt annūciē tibi p̄ces tuas exauditas eē. ⁊ elemosynas tuas ī ꝯspectu dn̄i ascēdisse. Vidi em̄ pudorē tuū. ⁊ audiui sterilitatꝫ opprobrium nō recte tibi obiectū. Peccati quippe nō nature vltor ē deus. Et ideo cuꝫ

alicui⁹ vteꝝ claudit. ad h̄ facit vt mira
bili⁹ denuo apiat. ꝛ nō libidis esse qd
nascit̃. sꝫ diuini fore muneris coḡscat̃.
Prima gētis vr̄e mr̄ Sara nōne vsqꝫ
ad nonagesimū annū sterilitatꝭ opꝓ
briuꝫ ꝑtulit. ꝛ tñ ysaac cui repromissa
erat oīm gentiuꝫ bñdictio generauit.
Rachel etiā nōne diu sterilis fuit. ꝛ tñ
Joseph genuit q̇ toti⁹ egypti dñiū ha
buit. Quis fortior sampsone vel sctior
samuele. ꝛ tñ hi ambo matres steriles
habuere. Nōne igit̃ ꝛ exēplis crede di//
latos diu ꝯcept⁹ ꝛ steriles ꝑtus mira//
biliores eē solere. Proide āna vxor tua
pariet tibi filiā ꝛ vocab nomē ei⁹ Ma
riā. Hec vt vouistꝭ erit ab īfantia dño
ꝯsecrata. ꝛ adhuc ex vtero mr̄is sue spi
ritusctō plena. nᶜ forinsec⁹ int̃ ꝑplr̄ares
sꝫ ī tēplo dñi sꝑ morabit̃ ne q̇d sinistrū
de ea aliq̇s suspicet̃. Et sic ipa ex steri//
li mr̄e nascet̃ ita mirabilit̃ ex ea altissi//
mi fili⁹ generabit̃. cui⁹ nomē erit iesus.
ꝛ ꝑ eū oīb⁹ gētib⁹ sal⁹ erit. Et h̄ tibi si//
gnū. Cū ꝑuenerꝭ hierosolymis ad au//
reā portā Annā vxorē tuā obuiā habe
bis. q̄ de tua tardatōe mō solicita. tūc i
ꝯspectu tuo gaudebit. His dictꝭ ange
l⁹ ab eo discessit. Anna aūt cū amare fle
ret ꝛ q̊ nā vir su⁹ iuissꝫ ig̊raret. idē āgel⁹
eidē apparuit. ꝛ sibi eadē q̄ viro ānūci
auerat patefecit. addēs vt ꝓ signo hie//
rusalē ad aureā portā ꝑgeret ꝛ ibidē vi
ro suo redeūti obuiaret. Igit̃ iuxta an
geli p̄ceptū ambo sibiīnuicē obuiātes
ď mutua visiōe letati. ꝛ de ꝓle ꝓmissa
securi. adorato dño domū redieŕt diui
nū ꝓmissuꝫ hilarit̃ expectātes. Anna
igit̃ ꝯcepit. ꝛ filiā peꝑit. ꝛ nomē ei⁹ ma
riā vocauit. Cōpleto igit̃ ꝑ trieniū ab
lactatōis tꝑe. ad tēpluꝫ dñi ṽginē cuꝫ
oblatōib⁹ adduxerūt. Erāt aūt circa tē
plū iuxta. xv. graduū psalmos. xv. ascē
sionis grad⁹. Nā q̇r templū in monte
erat ꝯstitutū. altare holocausti qd fo//
rinsecus erat adiri nisi ꝑ grad⁹ nō po//
terat. In hoꝝ itaqꝫ nouissimo ṽgo cō
stituta. cūctos sine alicuius adiutorio
ita ꝯscendit. ac si iā etatis ꝑfecte esset.

Perfecta igit̃ oblatōe. filiā cū aliis ṽgi
nib⁹ in tēplo dimittētes. ad ꝓpria redie
rūt. Uirgo aūt q̊tidie in oī sctitate ꝓfi
ciens. ꝛ ab angelis q̊tidie visitabat̃. et
visione diuina q̊tidie fruebat̃. Ait em̄
Hieronym⁹ in q̄daꝫ epl̄a ad cromati//
um ꝛ heliodoꝝ ꝙ btā virgo hāc regu//
lā sibi statuerat. vt a mane vsqꝫ ad ter
ciā orōnib⁹ īsisteret. a tercia vsqꝫ ad no
nā textrino opi vacaret. a nona ab ora
tōib⁹ nō recedebat quousqꝫ angel⁹ ap
parēs sibi escā daret. ¶ Quarto
aūt decimo etatis sue anno pōtifex pu
blice denūciauit. vt ṽgines q̄ in tēplo
instruebant̃. ꝛ etatꝭ tp̄s implessent. do
mū reuerterent̃. ꝛ viris legitime iūge//
rent̃. Cui⁹ mādato cū cetere paruissent
sola btā Maria ṽgo h̄ se facere ñ posse
rñdit. tū q̇r ꝑentes sui eaꝫ dñi seruitio
mācipassent. tū q̇r ṽginitatē suaꝫ dño
ipa vouisset. Tunc anxiat⁹ pontifex eo
ꝙ neqꝫ ꝭm scp̄turā q̄ dic̄. vouete ꝛ red//
dite. votū infringēdū putaret. nec mo//
rem genti insuetū introducere auderet
ad iminētē festiuitatē iudeoꝝ seniorib⁹
ꝯuocatis. oīm hec vna fuit sn̄ia. vt ī re
tam dubia ꝯsiliū dñi q̄reret̃. Cū autē
orōni insisterēt ꝛ pontifex ad ꝯsulendū
dñm accessissꝫ. mox de loco oratorii cū
ctis audiētib⁹ vox insonuit dicēs. vt q̇
cunqꝫ de domo Dauid nuptiis habi//
les ꝯiugati nō essent. singuli ṽgas sin//
gulas ad altare ďferrēt ꝛ cuiuscūqꝫ vir
gula germiasset ꝛ in cacumie eius ꝭm
Esaye vaticiniū spūsctūs in columbe
specie ꝯsedisset. ipē ꝓculdubio esset cui
ṽgo desponsari deberet. Erat int̃ cete
ros Joseph de domo dauid. Cui cum
incōgruū videret̃ si vir tā ꝓuecte etatꝭ
tā tenerā ṽginē duceret in vxorē. ceterꝭ
virgas suas afferentib⁹ sol⁹ ipē virgaꝫ
suā subtraxit. Un̄ cū nil diuie voci cō//
sonū appareret. pōtifex iterato dñm cō
sulendū putauit. Qui rñdit ꝙ sol⁹ ille
virgā suā nō attulit. cui ṽgo despōsari
deberet. Prodit⁹ itaqꝫ ioseph cū ṽgaꝫ
suā attulisset. ꝛ ipa ilico florē germias//
set. ꝛ in ei⁹ cacumie colūba de celo ve//

niens cōsedisset. liq̄do oīb9 patuit ipsi
ꝟginē desponsandā fore. Desponsata igr̄
ꝟgine ioseph ipe q̄dē in suā ciuitatē be
thleē recedit domū suam disponitur9 ꝛ
nuptijs necessaria ꝓuisur9. Uirgo āt
Maria cū. vij. ꝟginib9 coeuis ꝛ colla//
ctaneis suis q̄s ob ostēsionē miraculi a
sacerdote accepat ad domū ꝑentuȝ in
nazareth reuersa est. In dieb9 aūt illis
angel9 Gabriel ei orāti apparuit. ꝛ de
ea nascituꝝ dī filiū nūciauit. E Di
es aūt natiuitatis ꝟginis aliq̄nto tp̄e
fideles latuit. Contigit igiꝛ sicut refert
Johēs beleth vt q̄dā vir sctūs sedule
ꝯtēplatōi insistēs. singul'r annis. vj. id9
septēbris in orōne posit9 iocūdissimaȝ
angeloꝝ societatē solēnisantē audiret.
Cūq3 deuotissime sibi reuelari peteret
cur q̄libet āno illo tm̄ die ꝛ n̄ alio h' au
diret. diuinū accepit rn̄sum. q2 ꝟgo glo
riosa Maria tali die mūdo fuerit na//
ta. ꝛ iō h' manifestaret filijs sctē eccl'ie.
vt ꝯcordes fierēt i hac celebritate cele//
sti curie. Cū aūt h' sūmo pōtifici ꝛ alijs
intimasset. ꝛ illi orōnib9 ꝛ ieiunijs. scri
pturis ꝛ antiq̄tatū testimonijs ꝟitatē
cōꝑissent. hūc diē in honore natiuitatꝫ
ꝟginis celebrandū vniuersalit' statuerēt.
Octaua āt natiuitatꝫ btē marie oliȝ
nō celebrabat'. s3 dn̄s Innocenti9. iiij.
natōe ianuēsis. ipaȝ instituit celebran//
dā. Cui9 hec cā fuit. Gregorio em̄. ix.
ꝑ mortē sublato de medio romani oēs
cardinales in q̄dam ꝯclaui incluserūt.
vt citi9 eccl'ie ꝓuideret'. S3 cū ꝑ plures
dies ꝯcordare nō potuissent. ꝛ ipi a ro
manis m'ltas molestias sustinuissent.
vouerūt regine celi q2 si ei9 meritꝫ ꝯcor
darent. ꝛ liberi abire possent. octauas
sue natiuitatis diu neglectas de cetero
statuerēt celebrādas. Sicq3 in dn̄m ce
lestinū ꝯuenerūt ꝛ liberati ꝑ dn̄m In
nocētium votū adimpleuerūt. Celesti
nus em̄ modico tp̄e supuixit. ꝛ iō ꝑ eū
impleri nō potuit. Et nota q2 tres na
tiuitates eccl'ia solēnizat. sc3 natiuitatē
Christi Marie ꝛ Johānis baptiste.
Que tres desiḡnt tres sp̄uales natiui

tates. Cū iohe nāq3 in aq̄. cū maria in
pnia. cū xp̄o renascimur i gl'ia. Cū igiꝛ
natiuitatē baptismi in adultꝫ oporte//
at precedere ꝯtritionē ꝛ gl'ie sil'r. iō ille
due merito vigilias hn̄t. Sed cū pnia
tota sit ꝓ vigilia nō optuit vt vigiliaȝ
hēret. Octauas ꝟo oēs hn̄t. q2 oīs ad
octauā resurrectōis anhelāt. F Mi
les q̄dam valde strenuus ꝛ beate ma//
rie valde deuotus ad torneamentum
vadens. ꝑmo q̄dam monasterū ad
honorē btē Marie ꝯstructū in itinere
reꝑtuȝ missaȝ auditur9 intrauit. Cū āt
missa misse succederet. ꝛ ille ob honorē
ꝟginis nullā ꝑ̄mittere vellet. tādē mo
nasteriū exiens ad locū ꝯcit9 ꝓperabat.
Et ecce redeūtes eidē occurrerūt. ꝛ ip3
strenuissime militasse referūt. Qd' duȝ
oēs q̄ aderāt assererēt. ꝛ vniuersi eum
strenuissime militasse vnanimit' accla//
marēt. necnō ꝛ q̄daȝ q̄ se ab eo captos
dicebāt se eidē offerrēt ꝑpēdens vir di//
scret9 vrbanā reginā vrbano mō se ho
norasse q̄d acciderit manifestauit. ꝛ ad
monasteriū rediēs filio ꝟginis de cete//
ro militauit. Ep̄us q̄dā q̄ btām ma
riā in summa reuerētia ꝛ deuotiōe ha//
bebat. q̄ndā eccl'iaȝ btē marie in nocte
media ex deuotōe adibat. Et ecce ꝟgo
ꝟginū comitata vniuerso ꝟginū choro
venieti viro occurrit. ꝛ cū sūmo hono//
re susceptū ad eccl'iam ad quā tēdebat
ducere cepit. ꝑcinētib9 duab9 de choro
puell'is atq3 dicētib9. Cantem9 dn̄o so
cie. cantem9 honorē. Dulcis amor xp̄i
resonet ore pio. Quos ꝟsus tot9 alius
chorus ꝟginū resumēdo ꝑcantat. Pre
dicteq3 bine cātatrices binos q̄ sequūt'
in ordine ꝟsus subsecute sunt. Prim9
ad ima ruit magna de luce sup̄b9. Sic
hō cū tumuit ꝑm9. ad ima ruit. Sicq3
viꝝ dei cū tali ꝓcessiōe vsq3 ad eccl'iaȝ
ꝑduxerūt duab9 sp̄ incipiētib9. ꝛ ceterꝫ
rn̄dētib9. Quedā m'lier solatio viri
sui destituta vnicū filiuȝ hēbat quē te//
nerrime diligebat. Quadā aūt vice fi//
li9 ei9 ab inimicꝫ capit'. ꝛ i custodia vin//
culat'. Qd' illa audiēs incōsolabilit' fle

bat. ꝛ btā̃ꝫ ꝟginē cui mltū deuota erat
ꝓ liberatōe filij importunis pcib⁊ exo-
rabat. Tandē vidēs ꝙ sic nihil ꝓfice-
ret. eccl'iam in q̃ sculpta erat imago be
ate marie sola intrauit. ꝛ corā imagine
stans ipam sic alloqͥtur dicēs. Uirgo
btā ꝓ liberatōe filij mei te sepe rogaui
ꝛ adhuc neq̃q̃ᵯ mr̄i misere subuenisti.
Patrociniū tuū ꝓ filio meo imploro.
ꝛ nullū adhuc sentio fructū. Igit̃ sicͭ fi
li⁹ me⁹ mihi ablat⁹ ē. sic ꝛ ego filiū tuū
tibi auferā. ꝛ obsidē ꝓ filio meo in cu-
stodiā ponā. Et hec dicēs ꝓpius acces-
sit. ꝛ imaginē pueri quā ꝟgo i gremio
baiulabat auferēs domū abijt. Acci-
piensq̃ᵯ imaginē pueri ipam i lintheo
mūdissimo inuoluit. ꝛ i arca recondēs
ipam cū claui diligēti⁹ obfirmauit. bo
nū obsidē ꝓ filio suo hr̄e gaudēs. ꝛ ipꝫ
diligēter custodiēs. Et ecce seq̄nti no-
cte btā virgo iuueni apparuit ꝛ ianuā
carcerꝫ apiens ide vt exeat p̄cepit eiq̃ᵯ
dixit. Matri tue fili dices. vt meū mi-
hi reddat filiū. exq̊ reddidi sibi suum.
Qui exiens ad matrē venit. ꝛ q̄liter be
ata ꝟgo eū liberauerit enarrauit. Illa
aūt plurimū exultans imagineꝫ pueri
accepit. ꝛ ad eccl'iam vadēs btē marie
reddidit dicēs. Gr̄as vobis dn̄a refe-
ro. qꝛ mihi meū vnicū filiū reddidistis
ꝛ nūc vobis filiū vestrū reddo. qꝛ meū
me recepisse ꝓfiteor. ❡ Erat q̇dā
fur q̇ sepe latrocinia exercebat. sꝫ btām
Mariā plurimū in deuotōe habebat
ꝛ eā crebrius salutabat. Quadaꝫ igit̃
vice furtim q̄dam rapiēs capit̃. ꝛ suspē
dio adiudicat̃. Cū aūt suspēderet̃ ꝯti-
nuo btā ꝟgo ei affuit. ꝛ suspēsum trib⁊
dieb⁊ vt sibi videbat̃ suis manib⁊ sustē
tauit. ita ꝙ nullam lesionē ꝑsensit. Illi
ꝟo q̇ eū suspēderūt casu inde trāseūtes
eū viuētē ꝛ vultu hilari reppert̄. ꝛ arbi
trātes ꝙ nō bn̄ fuisset laqueo astrictus
gladio ipm iugulare volebāt. Sꝫ btā
maria ferientiū gladio manuꝫ oppone
bat ꝛ illi sibi nil nocere poterāt. Cog-
nosc̄etes ꝗ illo referēte ꝙ btā maria sic eū
iuuabat. mirātes eū dposuerūt. ꝛ amo
re ꝟginis abire liberꝝ dimiserūt. Qui
abiēs monasteriū intrauit ꝛ q̄ad vixit
in ꝟuitio dei genitricis ꝑmāsit. Fuit
q̇dā cleric⁹ q̇ btām mariā valde diligēs
horas ei⁹ sedule decātabat. Cū aūt pa
rētes ei⁹ morerent̃. aliū nō hn̄tes here-
dē. eidē hereditatē dimiserūt. Compul
sus est igit̃ ab amicis vt vxorē acciperet.
ꝛ hereditatē ꝓpriā gubnaret. Quadaꝫ
aūt die cū ad celebrādas nuptias ten-
deret in itinere q̄ndā eccl'iam repperit.
ꝛ recordat⁹ seruitij btē Marie in ipaꝫ
ingrediēs horas ei⁹ dicere cepit. Et ec
ce btā maria eidē apparuit. ꝛ q̄si seueri
us ei dixit. O stulte ꝛ infidelis cur me
amicā ꝛ spōsaꝫ tuā relinq̇s. ꝛ mihi ali-
am feminā anteponis. Ad h̄ ille com-
punct⁹ ad socios redijt. ꝛ totū dissimu
lās celebratꝫ nuptijs media nocte oib⁊
relictis de domo aufugit. ꝛ mōasteriū
intrās btē Marie deuote ꝟuiuit. Sa
cerdos cuiusdā ꝑrochie ꝛ honeste vite
nullā missaꝫ nisi missaꝫ btē marie scie-
bat. quā i ei⁹ honorē sedule decātabat
Apud ep̄m igit̃ accusat̃ ꝛ ab eo citi⁹ ac
cersit̃ Cū ꝟo corā ep̄o se aliā missā nesci
re diceret. ep̄us ipm q̄si seductorē dure
redarguit. ꝛ ab officio cuꝫ suspēdēs ne
de cetero eā missam cantare audeat in
terdixit. Seq̄nti aūt nocte btā maria
ep̄o apparēs eū plurimū increpauit. ꝛ
cur suū male sic tractasset famulū req̇-
siuit. Addidit q̊ꝫ ꝙ die trigesima mo-
reret̃. nisi ille ad ꝯsuetū officiū restitue
ret̃ Tremefact⁹ ep̄s p̄sbyterꝝ accersiuit
ꝛ veniā postulās vt nullā missam p̄ter
illā quā sciebat de btā Maria celebra
re debeat impauit. Quidā clericus
van⁹ ꝛ lubric⁹ erat. sꝫ tn̄ dei genitricem
plimū diligebat. ꝛ ei⁹ horas sctās de-
uote ꝛ alacriter decantabat. Quadaꝫ
igit̃ nocte in visiōe vidit se an̄ tribunal
dei astare. ꝛ dn̄m circūstantib⁊ dicere.
De illo q̇ vos aspicit q̊ iudicio dignus
sit vos ipi decernatꝫ quē tādiu toleraui
ꝛ nullū adhuc in eo emēdatōis signuꝫ
inueni. Tūc dn̄s oib⁊ approbātib⁊ su-
per eū dānatōis tulit sn̄iaꝫ. Et ecce ꝟ-
go btā surrexit ꝛ filio suo dixit. Pro isto
pie fili clemētiā tuā rogo vt sup eū dā

natđis sniaȝ mitiges. Uiuat ergo hic ob
grām mei. q ob ꝓpria merita addicitur
morti. Cui dñs Luis em̄ petitoīb eū
tribuo si vel saltē nūc ei⁹ correctionē in
spexero. Et ꝯuersa ꝟgo ad hoīeȝ dixit
Uade ⁊ ampli⁹ noli peccare ne deteri
us tibi ꝯtingat. Ille igit̄ excitat⁹ vitaȝ
mutauit. ⁊ religionē petijt. ⁊ ibi in bo-
nis opib vitā finiuit. H Apud si
ciliā anno dñi. d.xxxvij. fuit qdam vir
noīe Theophil⁹ cuiusdā epī vicedñs
vt ait Fulbert⁹ carnotēsis eps. q tā pru
dēter sub epo res eccl'iasticas dispēsa-
bat. ꝙ mortuo epo eū dignū epatu oīs
ꝓplus acclamabat. At ille vicedñatu
ꝯtent⁹ aliū in epm maluit ordiari. Tā
dē ab ipo officio inuite ab epo deposi-
tus in tātā impatiētiā est delapsus vt
ad suā recuperandā dignitatē cuiusdam
iudei malefici ꝯsiliū expeteret. Ille igr̄
diabolū aduocauit. ⁊ aduocat⁹ cōcit⁹
venit. Theophil⁹ ergo iussu demōis xp̄ȝ
⁊ mrēȝ ei⁹ abnegauit. xp̄iane ꝓfessioni
abrenūciauit. ⁊ ipi⁹ abrenūciatiōis et
abnegatōis cyrogrphū suo sanguie p-
prio scp̄sit. ⁊ scp̄tū anulo sigillauit. ⁊ si-
gillatū demoni tradidit. ⁊ sic ei⁹ serui-
tio se addixit. In crastinū igit̄ ꝓcurati
one demōis Theophil⁹ in grāȝ epi re
cipit̄. ⁊ in sui dignitatē officij restituit̄.
Tādeȝ ad se reuersus de eo qđ fecerat
valde ingemuit ⁊ ad ꝟginē gl'iosam vt
sibi i adiutoriū fieret tota mētis deuo
tōe ꝯfugit. Quadā igr̄ vice btā maria
in visiōe illi apparēs de ipietate ip̄ȝ re
darguit. ⁊ diabolo abrenūciare p̄cepit
ac xp̄ȝ dei filiū ⁊ oē xp̄ianitatꝫ ꝓpositū
ꝯfiteri fec. ⁊ sic ipm̄ i sui ⁊ filij grām re
cuperauit. ⁊ ad indiciū idulte venie iterū
sibi apparēs cyrogrphū qđ diabolo de
derat sibi reddidit ⁊ sup pect⁹ posuit vt
iā nō se diaboli s̄uū timeret. sȝ p ꝟginē
se liberū factū gauderet. Quo theophi
l⁹ recepto. vehemēt̄ exultās corā epo oi
ꝙ ꝓplo qđ sibi acciderat retulit ⁊ cūctꝫ
admirātib ⁊ ꝟginē gl'iosaȝ laudātib
ipe p⁹ triduū i pace qeuit. I Quidā
vir ⁊ vxor sua ꝓpe lugdunū circa annū
dñi. dc. filiā vnicā hñtes. eā cuidā iu
ueni nuptui tradiderūt. Ob amorē āt
filie generū suū secū in domo tenebāt.
Mr̄ āt puelle iuuenē amore filie sue tā
diligēt̄ colebat vt n̄ maior eēt amor pu
elle ad puerū ꝙ̄ socr⁹ ad generū. Int̄ hc
maliciosi dicere cepert̄. ꝙ h̄ n̄ filie cā fa-
ceret. sȝ vt eidē ꝓ filia sese igereret. Cuȝ
igr̄ ml'ierꝫ aīm tāta falsitas ꝯcussisset.
timēs ne i vulgi fabulā ꝟteret̄ duos ru
sticos alloqt̄ vt si occulte generū strāgu
lare vellēt. cuilibȝ. xx. solidos pollicet̄.
Quadā igr̄ die eos i cellario recludēs
maritū suū ex idustria aliq ire ꝯsuluit.
⁊ filiā alio trāsmisit. Tūc adolescēs ius
su dñe sue cellariū vt vinū afferret igre
dit̄ ⁊ mox a latronib strāgulat̄. Mox
socr⁹ ip̄ȝ i lectū filie detulit. ⁊ qsi dormi
entē vestib circūtexit. Redeūtib ergo ma
rito ⁊ filia ⁊ ad mēsaȝ positꝫ. iubet mr̄
filie vt maritū đbeat excitare ⁊ ad mē-
saȝ vocare. Quē cū đfunctū reperisset ⁊
h̄ ꝯcita nūciassȝ. tota familia i lamētū
ꝟtit̄. Et illa ml'ier homicida qsi dolēs
cū ceterꝫ lamētat̄. Tādē ml'ier de ꝑpe-
trato scelere valde igemuit. ⁊ sacerdoti
oia p ordinē ꝯfessa fuit. P⁹ aliqđ tp̄s i
ter ml'ierē ⁊ sacerdotē litigiū orit̄ ⁊ a sa
cerdote sibi generi homicidiū irrogat̄.
Qđ cū ad parentū iuuenis noticiā deue
nissȝ. adducit̄ ad iudicē. ⁊ ab eo ignib
cōcremāda dānat̄. Finē ergo suū iminere
ꝯsiderās. ad btāȝ ꝟginē se ꝯuertit. ⁊ ei⁹
intrās eccl'iaȝ i orone cū lachrymis se ꝓ
strauit. P⁹ modicū exire ꝯpellit̄. ⁊ i ma
gnū ꝓiectā ignē oēs ibidē stare illesam
⁊ icolumē ꝯtuet̄. At parentes pueri ignē
paruū eē putātes. ad sarmēta ꝯcurrūt ⁊ i
ignē ꝓijciūt. Uidētes āt ꝙ nec sic i aliq
lederet̄. lāceis ⁊ bastꝫ eā ipugnare cepert̄.
Tūc iudex q aderat vehemēt̄ obstupu
it. ⁊ eos ab ipi⁹ ipugnatōe ꝯpescuit. Eā āt
diligēt̄ ꝯsiderās. nullū i ea signū icēdij
p̄ter sola vulnera lācearū iuenit. Cū āt
parentes ei⁹ domū eā r̄duxissēt. ⁊ eā fomē
tꝫ ⁊ balneis recrearēt. nolēs eā đs vlti⁹
hūana suspitōe fedari. p⁹ triduū in lau
de ꝟgis ꝑseuerātē ex hac vita vocauit.

Legenda.cxxvij. A

De sancto Adriano.

a Drianus a Maximi
ano impatore regnāte mar
tyriū passus ē. Cū em̄ p̄di/
ctus Maximian⁹ i nichomedia vrbe
idolis imolaret. iussu ei⁹ cūcti xp̄ianos
ꝑquirentes alij timore pene. alij amo/
re ꝓmisse pecunie vicini vicinos. ꝓpin/
qui domesticos ad suppliciū trahebāt
inter q̄s. xxxiij. a ꝑquirētib⁹ comp̄hēsi
añ regē adducti sunt. Quib⁹ rex. Non
audistis q̄lis pena aduersus xp̄ianos
posita sit. Cui illi. Audiuim⁹ ꝛ stulti/
cie tue iussionē irrisim⁹. Tūc rex iratus
neruis crudis eos cedi iussit. ꝛ lapidi/
bus ora coꝝ cōtundi mādauit. ac an/
notata vniuscuiusq̄ ꝯfessiōe. ferro vin
ctos in carcere recludi p̄cepit. Quorū
adrian⁹ cōstantiā p̄or officij militaris
ꝯsiderās dixit eis. Adiuro vos ꝑ deū
vestrū vt mihi dicatis. q̄ est remunera
tio quā expectatis ꝑ ista tormēta. Ad
hoc dixerūt sancti. Ocul⁹ nō vidit. nec
auris audiuit. nec in cor hoīs ascendit
q̄ p̄ꝑauit dn̄s diligētib⁹ se ꝑfecte. Tūc
adrian⁹ in mediū ꝓsiliens ait. Anno/
tate me cū istꝭ. q: ꝛ ego xp̄ian⁹ sū. Qd
cū impator audisset. nolentē sacrifica/
re vinctū ferro in carcerē posuit. Nata
lia ꝟo vxor ei⁹ audiēs viꝝ suū incarce/
ratū sciditvestimēta sua flens plurimū
ꝛ eiulans. Sꝫ cū audisset. q̄ ꝓpter fidē
xp̄i incarcerat⁹ fuisset. gaudio repleta
ad carcerē cucurrit. ꝛ vincula viri sui et
alioꝝ osculari cepit. Erat ei xp̄iana. sꝫ
ꝓpt̄ ꝑsecutionē se nō publicauerat. Et
dixit ad viꝝ suū. Btūs es dn̄e mi adri
ane. q: inuenisti diuitias q̄s nō dimise
rūt ꝑentes tui. q̄bus egebūt hi q̄ mul/
ta possident qn̄ nō erit fenerādi t̄p̄us.
nec mutuo accipiendi. dū nullus de pe
na aliū liberabit. nec pat̄ filiū. nec ma
ter filiaꝫ. nec seruus dn̄m. nec amicus
amicū. nec diuitie possessorē. Cūq̄ eū
admonuisset vt oēm gl'iam terrenā cō
temneret. ꝛ amicos ꝛ ꝑentes sperneret
ꝛ sp̄ ad celestia cor haberet. dixit ad eā
Adrian⁹. Vade soror mea t̄p̄e passio/
nis nr̄e accersiam te vt videas finē no/
strum. Sicq̄ virū suum alijs scīs re/
cōmendās. vt eū scꝫ ꝯfortarent. redijt i
domū suā. B Postmodū audiēs
adrian⁹ diē passionis sue adesse. dans
munera custodib⁹ ꝛ sanctos q̄ secū erāt
in fideiussores. abijt domū vocare na/
taliā sicut ei iuramēto ꝓmiserat. vt eo/
rū passionib⁹ p̄sens eēt. Quidā aūt eū
vidēs p̄cucurrit ꝛ nūciauit natalie di/
cens. Absolut⁹ ē adrian⁹. ꝛ ecce venit.
Qd illa audiēs nō credebat dicēs Et
q̄s potuit eū absoluere a vinculis. Nō
mihi ꝯtingat vt soluat̄ a vinculis. ꝛ se
paret̄ a scīs. Dū hoc loq̄ret̄. puer do/
mesticus venit dicēs. En dn̄s me⁹ di/
missus est. Illa aūt putās q̄ martyriū
refugisset amarissime flebat. Et cū vi/
disset eū. surgēs veloci⁹ ostiū dom⁹ cō/
tra eū clausit ꝛ dixit. Longe a me effici
atur. q̄ a deo corruit. Nō mihi ꝯtingat
loq̄ ori illi⁹ ꝑ qd̄ dn̄m suū abnegauit.
Et ꝯuersa ad eū dixit. O tu miser sine
deo. q̄s te coegit app̄hendere quod nō
potuisti ꝑficere. Quis te sepauit a san
ctis. aut q̄s te seduxit vt recederes a cō
uentu pacis. Dic mihi cur fugisti añ/
q̄ pugna fieret. añq̄ repugnātē vide/
res. Quō vulnerat⁹ es nōdū emissa sa
gitta. Et ego mirabar si ex gente sine
deo ꝛ de genere impioꝝ aliq̄s offerret̄
deo. Heu me infelicē ꝛ me miserā. q̄d
faciā q̄ ꝯiuncta sum huic ex genere im
pioꝝ. Nō est ꝯcessum mihi vt vni⁹ ho
re spacio vocarer vxor martyrꝭ. sꝫ vt di
cerer vxor trāsgressoris. Ad modicū q̄
dem exultatio mea fuit. ꝛ ecce ꝑ secula
opprobriū meū erit. Hec aūt btūs a/
drian⁹ audiēs vehemēter gaudebat.
admirās de femīa iuuene pulcerrima
ꝛ nobili ꝛ añ. xiiij. menses nupta. quō
talia loq̄ posset. Vn̄ ex h̄ ad martyriū
ardētior effect⁹ verba ei⁹ libētissime au
diebat. Sꝫ cū eam nimis affligi vide
ret. dixit ei. Aperi mihi dn̄a mea nata
lia. Nō em̄ vt putas martyriū fugi. sꝫ

te vt ꝓmisi vocare veni. Que ñ credẽs
ait. Uide quõ me seducit trãsgressor.
quõ mentiť alter iudas. Fuge a me mi
ser meipam iã interficiã vt satierꝭ. Et
dũ moraretur ad apiendũ ei dixit Aperi
citius. Nã vadã ⁊ vltra ñ videbis me
⁊ post h̃ lugebis ꝙ me añ exitũ meũ nõ
videris. Fideiussores dedi sctõs mar-
tyres. ⁊ si mĩstri me reqrentes nõ inue
nerint. sustinebũt scti simul tormenta
sua ⁊ mea. Hec audiẽs natalia aperu
it. ⁊ sibiĳnuicẽ ꝓstrati ad carcerẽ siľ abi-
erũt. Ubi natalia p. vĳ. dies sctõꝝ vl-
cera cũ lintheis p̃cioſ extergebat. ¶
Statuta aũt die impator eos p̃ñta
ri iussit. Qui resoluti penis. qꝛ ambu-
lare nõ poterãt velut aialia portabãť.
Adrian⁹ ṽo retro vinctis manib⁊ seq̃-
bať. Deinde adrian⁹ portãs sibi ecule
um cesari p̃ñtať. Natalia ṽo adiũgens
se ei dicebat. Uide dñe meus. ne forte
trepides cũ tormẽta videbis. Modi-
cũ q̇dem nũc patieris. sꝫ ꝯtinuo cũ an
gelis exultabis. Adrian⁹ igr̃ sacrifica-
re nolẽs grauissime cesus ẽ. Currensq̃
natalia ad sctõs cũ gaudio q̇ erant in
carcere ait. Ecce dñs meus inchoauit
martyriũ. Cũ ãt rex ne deos suos blas
phemaret moneret ille ait. Si ego tor
queor qꝛ eos q̇ nõ sunt dĳ blasphemo
q̃liter ipe torq̃beris q̇ verũ deũ blasphe
mas. Cui rex. Hec ṽba te illi seducto
res docuerũt. Ad quẽ adrian⁹. Qua-
re seductores eos dicꝭ q̇ sunt doctores
vite etñe. Currẽs natalia hec rñsa vi-
ri sui alĳs cũ gaudio referebat. Tunc
rex a q̃ttuor validissimis viris fec̃ eum
grauiť cedi. Oẽs aũt penas ⁊ interroga
tões ⁊ rñsiones natalia alĳs martyri-
bus q̇ erãt in carcere ꝯtinuo referebat
Intantũ aũt cesus ẽ. vt ei⁹ viscera effũ
derenť. Tũc ferro vinct⁹ cũ alĳs mar-
tyrib⁊ i carcerẽ recludiť. Erat aũt adri
anus iuuenis delicat⁹ valde. ⁊ decorus
annoꝝ. xxviĳ. Natalia ṽo viꝝ suũ supi
num iacentẽ ⁊ totũ laceratũ ꝯsiderãs.
mittens manũ sub vertice ei⁹ dicebat.
Btũs es dñe meus. qꝛ dign⁹ effect⁹ es
de numero esse sctõꝝ. Btũs es lumen
meum. vt patiaris ꝓ eo q̇ ꝓ te passus
est. Perge nũc dulcꝭ me⁹ vt videas glo
riã ei⁹. Audiens aũt impator ꝙ multe
m̃rone sctis in carcere mĩstrarẽt p̃cepit
ne vlteri⁹ ad eos igredi ꝑmittanť. Qđ
audiẽs natalia seipaꝫ tonsorauit. ⁊ ha
bitũ virilẽ assumẽs sctis in carcere mi
nistrabat. alias q̃ꝫ exẽplo suo ad h̃ in-
duxit. Rogauitq̃ viꝝ vt cũ eẽt in glĩa
hãc p̃cem ꝓ se faceret. vt se intactã cu-
stodiẽs ab h̃ seculo citi⁹ euocaret. Au-
diens aũt rex q̃ m̃rone fecissent. iussit
incudẽ afferri vt fractꝭ suꝑ eaꝫ crurib⁊
scti martyres interirent. Timẽs auteꝫ
natalia ne vir suus ex alioꝝ supplicĳs
terrereť. rogauit mĩstros vt ab eo inci-
perẽt. Abscisis igiť ab eo pedibus. cru
ribusq̃ fractis. rogauit euꝫ natalia vt
manũ sibi abscidi ꝑmitteret. q̃ten⁹ ali
is sctis q̇ plura passi fuerãt compar eẽt
Quo facto adrian⁹ spm̃ reddidit. Ce-
teriq̃ vltro pedes ꝓtendẽtes ad dñm
migrauerũt. Rex aũt eoꝝ corꝑa crema
ri mãdauit. Natalia ṽo manũ adriani
in sinu suo abscõdit. Cũ ãt corꝑa sctõ-
rũ in ignẽ p̃cipitarenť voluit ⁊ natalia
se cũ eis in igneꝫ p̃cipitare. Sꝫ subito
vehemẽtissim⁹ imber erupit ⁊ ignẽ ex-
tinguẽs corꝑa sanctoꝝ illesa seruauit.
Christiani ṽo ꝯsilio inito corꝑa eoruꝫ
ꝯstantinopoliꝫ trãsferri fecerũt. q̊usq̃
pace ecclĩe reddita cũ honore referrenť
Passi sunt aũt circa annuꝫ dñi. cclxxx.
Natalia ṽo domi remanẽs manũ scti
Adriani sibi retinuit. quã in solatiũ vi
te sue sꝑ ad caput lectuli sui tenebat.
¶ Post h̃ aũt tribun⁹ vidẽs nataliã
tã pulchrã. tãq̃ diuitẽ ⁊ nobilẽ de vo-
luntate impatoris honestas m̃ronas
ad eã misit. vt in suũ ꝯiugiũ ꝯsentiret
Quib⁊ natalia rñdit. Quis mihi pre-
stare poterit vt ꝯiungar tali viro. Sꝫ
peto vt triũ dieꝝ mihi denť inducie vt
me valeaꝫ p̃pare. Hoc aũt dicebat vt
inde fugere posset. Cũ aũt dñm exo-
raret vt se intactã ꝯseruaret. subito ob
dormiuit. Et ecce vn⁹ martyꝝ ei appa-

ruit. ⁊ eã dulcit̄ ꝯsolãs vt ad locũ in q̊ sunt corꝑa martyꝝ veniat iꝑauit. Euigilans igit̄ ⁊ manũ adriani solã accipiens. cũ mlt̄ꝭ xp̄ianis nauē ꝯscēdit. Qḋ tribun⁹ audiēs cũ mlt̄is militib⁹ eaꝫ ꝑ nauigiũ insecut⁹ ē. Exurgēs aũt vent⁹ ꝯtrari⁹ mlt̄is eoꝝ submers̄ eos redire cōpulit. Media ãt nocte diabol⁹ i specie naucleri cũ naui fantastica his qui erant cuꝫ natalia apparuit. ⁊ q̄si voce naucleri ait eis. Vñ venitꝭ. ⁊ q̊ ꝑgitis Et illi. Ex nicomedia venim⁹ ⁊ ꝯstãtinopolim ꝑgim⁹. Quib⁹ ille ait. Erratis. Ad sinistrã ꝑgite vt recti⁹ nauigetis. Hoc ãt dicebat vt eos i pelag⁹ mitteret ⁊ ꝑirent. Cum aũt vela mutarēt subito adrian⁹ in nauicula sedēs eisdē apparuit. ⁊ eos nauigare sic ꝓus ceperãt admonuit. asserēs malignũ sp̄m fuisse q̇ sibi locut⁹ fuerat. ponēsq; se ante eos. p̄cedebat illos. ⁊ viã eis oñdebat. Natalia ꝟo adrianũ p̄cedere vidēs immēso gaudio repleta ē. Sicq; añq; illucesceret ꝯstãtinopoliꝫ aduenert̄. Cũ aũt natalia i domũ vbi erãt corꝑa martyꝝ introisset ⁊ manũ Adriani ad corpus posuisset. ⁊ p⁹ orōnē dormitasset. Adrian⁹ ei apparuit ⁊ salutãs eam vt in et̄naꝫ pacē secũ veniret p̄cepit. Que cũ euigilasset ⁊ somniũ astãtib⁹ retulisset. valefaciēs oib⁹ emisit sp̄m. Fideles aũt corpus ei⁹ accipientes iuxta corꝑa martyꝝ illud posuerũt.

Legenda. cxxviij. A

De sctis Gorgonio ⁊ dorotheo.

G Orgonius ⁊ dorotheus apud nicomediã ꝓmi in palatio diocleciani antique militie renũciãt. vt liberius regē suũ seq̄nt̄ ⁊ xp̄ianos se voce libera ꝯfitent̄. Qḋ cesar audiēs ꝑl̄imũ anxiebat̄ egreferēs ꝑdere tales viros. q̇s intra palatiũ nutritos moꝝ ⁊ generꝭ nobilitas decorauit. Cũ igr̄ nec minis nͨ blãditijs mouerēt̄ in eculio distēdunt̄ ⁊ flagellis ⁊ vngulis toto corꝑe lacerati. aceto ⁊ sale nudatꝭ pene eoꝝ visceribus ꝑfundũt̄. ⁊ cũ h̄ alacrit̄ tolerarēt i craticula assant̄. vbi q̄si i lecto floꝝ videbant̄ iacere nihilq; lesionis sentire. Deinde iussu cesarꝭ laq̄o suspendũt̄. et corꝑa lupis ⁊ canib⁹ exponũt̄ sꝫ tñ intacta a fidelib⁹ colligunt̄. Passi sũt circa annũ dñi. cclxxx. P⁹ multos annos corpus scti gorgonij romã trãslatũ est. Anno aũt dñi. dcclxiij. ep̄s metēsis nepos pipini regꝭ ip̄m ad gallias trãstulit ⁊ i gorgociēsi monasterio collocauit

Legenda. cxxix. A

De sctis Protho ⁊ Hyacincto.

P Rothus et Hyacinctus fuerũt domicelli ⁊ i studio ph̄ie socij eugenie filie philippi nobilissimi romanoꝝ genere. Quiq̇dē philipp⁹ a senatu p̄fecturã alexãdrie accepat. ⁊ illuc claudiã vxorē suã ⁊ filios auitũ ⁊ sergiũ. filiã q̊ꝫ eugeniã secũ duxit. Porro eugenia oib⁹ liberalib⁹ artib⁹ ⁊ l̄ris erat ꝑfecta. Proth⁹ q̊ꝫ ⁊ hyacinct⁹ secũ studuerant ⁊ ad ꝑfectōeꝫ oim sciaꝝ venerant Eugenia igit̄ q̇ndecimo etatis sue anno ab aq̇lino aq̇lini consulis filio petitur vxor. Cui illa. Et marit⁹ nō natalibus. sed morib⁹ est eligend⁹. Peruenit igit̄ ad man⁹ ei⁹ doctrina pauli ⁊ cepit anio fieri xp̄iana. Permissum erat tũc xp̄ianis iuxta alexãdriã habitare. Vñ illa q̄si solaciãdo ꝑgēs ad villã trãsiēs audiuit xp̄ianos cantãtes. Oēs dij gētium demonia dñs aũt celos fec̄. Tũc dicit ad pueros prothũ ⁊ hyacinctũ q̇ secum studuerant. Phoꝝ syllogismos scrupuloso studio transegim⁹. Aristotelica argumēta ⁊ platonis ideas ⁊ socratis monita ⁊ breuit̄ q̇cquid cantat poeta q̇cquid orator ⁊ q̇cquid ph̄s cogitat hac sn̄ia excludunt̄. Dñaꝫ me vobis vsurpata ptãs sororē ꝟo sapia fec̄. Sim⁹ ꝗ frēs ⁊ xp̄m seq̄mur. Placet cōsiliũ ⁊ assumpto habitu viri ad monasteriũ cui elenus vir dei p̄erat venit. q̇ nullã ad se feminã venire sinebat. Qui etiã q̄dam vice cũ heretico disputans.

cū vim argumētoꝝ ferre nō posset. ma
gnum ignē accendi fecit. vt ille q̄ nō cō
bureret verā fidē ꝓbaret habere. Q̄ð
cū factū esset. ṗoꝛ intrauit ⁊ illesus exi//
uit Hereticus aūt cū intrare nollet ab
oibus expulsus est. Ad hunc igit̃ cū ac
cessisset vt se viꝝ diceret. ille ait. Recte
vir diceris. q꞉ cū sis femia viriliter agꝭ
Nam sibi eiꝰ cōditio a deo fuit reuela//
ta. Ab eo igit̃ cū Protho ⁊ hyacincto
monasticū habitū suscepit. ⁊ se frēꝫ eu
geniū ab oibus appellari fecit. Pater
aūt eiꝰ ⁊ mater vidētes currū eugenie
domū vacuū redisse merētes vndiq̄ fi
liam inq̄ri fecerunt. sed nīme inuenire
potuerūt. Interrogant vates q̇d de fi
lia factū sit. Qui respōdent eam a dijs
inter astra translatā. Quo circa pater
imaginē filie fecit. ⁊ ip̄am ab oibꝫ ado
rari mandauit. Ip̄a ṽo cū socijs ī dei
timoꝛe ꝑmansit ⁊ moꝛtuo p̄posito ip̄a
p̄ficit̃. B Erat tūc alexandrie ma
trona q̄daꝫ diues ⁊ valde nobilis me//
lancia nomie. quā sancta eugenia oleo
ꝑungens a quartana liberauit in noie
iesu xp̄i. Vn̄ multa ei misit munera. ſꝫ
nō recepit. Predicta igit̃ mr̃ona fratrē
eugeniū viꝝ esse arbitrans sepiꝰ eaꝫ vi
sitabat. Vidēsq̄ elegantiaꝫ iuuētutis
⁊ pulchritudinē coꝛpis in eiꝰ amoꝛē ve
hemēter exarsit. ⁊ q̄liter cū eo cōmisce//
ri posset anxia cogitare cepit. Simu//
lans igit̃ languoꝛē. misit vt ad eā veni
ret ⁊ se inuisere dignaret̃. Qui cū venis
set aperuit sibi q̄liter eiꝰ amoꝛe capta es
set. ⁊ q̄liter in eiꝰ cōcupiscentia estuaret
rogās vt secū carnalit̃ cōmisceret̃. Sta
timq̄ eū app̄hendēs amplectit̃ ⁊ oscu
lat̃ ⁊ ad crimē hoꝛtat̃. Q̄ð factū frater
eugeniꝰ abhoꝛruit dicēs ei. Recte me//
lancia nomē habere cog̊sceris nigredi
nis ei repleta ꝑfidia nigra dicerꝭ ⁊ ob
scura. filia tenebrarum amica diaboli.
dux pollutōis. fomentū libidis. soroꝛ
anxietatis ꝑpetue ⁊ moꝛtꝭ filia sempi//
terne. Illa ṽo se deceptā vidēs ⁊ timēs
ne foꝛte scelꝰ publicaret. voluit ip̄a ṗoꝛ
detegere. clamareq̄ cepit ꝙ Eugenius
se voluit violare. Abijt igit̃ ad philip//
pum p̄fectū ⁊ cōquesta est dicēs. Iuue
nis q̇dam ꝑfidus xp̄ianus ad me me//
dendi causa ingressus in me irruens i//
pudenter voluit me violare. ⁊ nisi vni
us ancille q̄ intra cubiculū erat fuisseꝫ
liberata suffragio. sue me libidini soci//
asset. Audiēs h̄ p̄fectus ira accendit̃ ⁊
missa appitoꝝ multitudine eugeniam
ceterosq̄ seruos xp̄i ferro vinctos ad//
duci fecit. diēq̄ statuit in q̊ om̄es tradi
deberēt moꝛsibꝫ bestiaꝝ. Accersitis āt
eis corā se dixit ad eugeniā. Dic nobis
em̄ sceleratissime. h̄ vos xp̄s vester quē
colitis docuit vt oꝑam coꝛruptōibus
detis. ⁊ matronas impudēti vesania
violetis. Cui eugenia demissa facie ne
agnosceret̃ respōdit. Dn̄s noster casti//
tatē docuit ⁊ integritatē seruātibꝫ eter
nam vitā ꝓmisit. Hanc aūt melanciā
falsam testē mōstrare possumꝰ sed me//
lius ēst vt nos patiamur q̄ꝫ ꝙ illa cum
ꝯuicta fuerit puniat̃ ⁊ fructꝰ patientie
nostre deꝑeat. Verūtamē adducat an
cillam quā dicit nostri sceleris eē testē
vt ex oꝛe eius possint refutari mēdacia
q̄ cū adducta esset. illa a dn̄a sua docta
ꝯstanter sibi opponebat ꝙ dn̄am suaꝫ
oppꝛimere voluit. Cunq̄ oēs de fami
lia sil'r depꝛauati sic esse testarēt̃. ait eu
genia. Tempꝰ tacendi transijt. ⁊ tp̄us
loquēdi aduenit. Nolo vt ipudica ī ser
uos xp̄i crimen iponat nec fallacia glo
rietur. Vt autē mendaciū veritas su//
peret. ⁊ sapientia maliciā vincat. veri//
tatem ostendā nō ꝓpter iactantiā ſꝫ ꝓ//
pter dei gl'iam. Et hec dicens tunicaꝫ
a capite vsq̄ deoꝛsum siue vsq̄ ad cin//
gulū scidit ⁊ femia apparuit. Dixitq̄
p̄fecto. Tu mihi pater claudia mater.
frēs hi duo q̇ tecū sedēt auitus ⁊ sergiꝰ
ego eugenia filia tua. Hi duo ꝓthꝰ et
hyacinctꝰ. Q̄ð pr̄ audiēs ⁊ filiā cog̊sce
re incipiēs. in amplexꝰ cū mr̄e irruit et
lachrymas mĺtas effudit. Eugenia āt
vestibꝫ aureis induit̃. ⁊ ī sublime tollit̃
Ignis aūt de celo venit ⁊ melanciā cū
suis ꝯsumpsit. Sicq̄ eugenia patrē ⁊

matrē frēs ⁊ totā familiaz ad fidē xp̄i
cōuertit. ita ꝙ pr̄ a p̄fectura deposit⁹ a
xp̄ianis ep̄s ordinat̄. ⁊ i oꝛ̄one ꝑsistēs
ab infidelib⁹ occidit̄. Claudia āt cū fi-
lijs suis ⁊ eugenia romā reuertit̄ ⁊ ibi
mlti ab eis ad xp̄m sunt ꝯuersi. Euge-
nia āt iussu iꝑatoꝛis ligata grādi saxo
in tyberim p̄cipitat̄. Sȝ rupto saxo su
per vndas incolumis ḡdiebat̄. Tūc i
fornacē ardētē ꝓijcit̄. sȝ extincta forna-
ce refrigerio vtebat̄. Recludit̄ deinde i
tenebrosum carcerē. sȝ lumē splēdidissi
mū radiabat eidē. Cūq; ꝑ decē dies si
ne cibo fuisset. saluatoꝛ eidē apparuit.
⁊ panē cādidissimū sibi porrigēs dixit
Accipe cibū d̄ manu mea Ego suȝ sal
uatoꝛ tu⁹ quē tota mētꝫ intētōe amasti
Eodē die q̊ ad terras descēdi ip̄e te eri
piā. In die igr̄ natalis dn̄i spiculatoꝛ
mittit̄ ⁊ caput ei⁹ abscidit̄. Que post-
modū mr̄i apparuit. ⁊ ꝙ die dn̄ica se se
q̄ret̄ p̄dixit Veniēte igr̄ dn̄ica die clau
dia i oꝛ̄one posita emisit sp̄m. Proth⁹
aūt ⁊ hyacinct⁹ cū ad tēpluȝ idoloꝛum
traherēt̄. oꝛ̄one simulachꝛū cōminuerūt
Et cū sacrificare nollēt capitꝫ obtrūca
tōe martyriū postmodū cōpleuerunt.
Passi sūt āt sub valeriano ⁊ gallo circa
annos dn̄i. cclvj. Le. cxxx. A

De exaltatōe sancte crucis.

E xaltatio sancte crucis
dr̄. eo ꝙ tali die fides ⁊ sctā
crux plurimū exaltata fuit.
Notādū aūt ꝙ añ xp̄i passi
onē lignū crucꝫ fuit lignū vilitatis. qꝛ
hmōi cruces de lignis vilib⁹ parabāt̄.
Infructuositatꝫ qꝛ q̄ntūcūq; i monte
caluarie plantabat̄ fructū mime facie-
bat. Ignobilitatꝫ q̊ȝ qꝛ erat suppliciū
latronū. Tenebrositatꝫ. qꝛ tenebrosuȝ
⁊ sine oi decoꝛe erat. Moꝛtꝫ. qꝛ ibi ho-
mines moꝛti tradebāt̄. Fetoꝛꝫ. qꝛ i me
dio cadauez plātabat̄. P⁹ passionē ꝟo
fuit mltiplr̄ exaltata. qꝛ vilitas trāsijt
in p̄ciositatē. Vn̄ dixit andreas. Sal
ue crux p̄ciosa ⁊c̄. Infructuositas i fer
tilitatē Cañ. vij. Ascēdā in palmaȝ et
app̄. fru. ei⁹. Ig̊bilitas i sublimitatem
Aug⁹. Crux q erat suppliciū latronū
trāsijt ad frōtes iꝑatoꝝ. Tenebrositas
in claritateȝ Chꝛys. Crux ⁊ cicatrices
xp̄i radijs solis i iudicio erunt lucidio
res. Moꝛs i vite ꝑpetuitatē. Vn̄ cāta
tur. Vt vn̄ moꝛs oꝛiebat̄ ⁊c̄. Fetoꝛ in
odoꝛis suauitatē Cañ. j. Cū esset rex i
accubitu suo nardus. i. crux sancta de-
dit odoꝛem suū. B

E xaltatio sctē crucꝫ solēnit̄ ab ec
clesia celebrat̄. qꝛ in ea fides q̄ȝ
plurimū exaltata fuit. Anno eī dn̄i. d.
cxv. ꝑmittēte dn̄o flagellari pplm̄ suū
ꝑ seuiciā paganoꝝ. Cosdroe rex ꝑsaꝝ
oia regna terraruȝ suo imꝑio subiuga
uit. Hierusalē aūt veniēs a sepulchꝛo
dn̄i territ⁹ redijt. sȝ tn̄ ꝑtem sctē crucis
quā sctā Helena ibidē reliq̄rat aspoꝛ-
tauit. Volēs aūt ab oibus coli vt de⁹
turrim ex auro ⁊ argēto ⁊ interlucen-
tib⁹ gēmis fecit. ⁊ ibidē solis ⁊ lune et
stellaꝝ imagines collocauit. Per subti
les etiā ⁊ occultos duct⁹ q̄si de⁹ aquaȝ
desuꝑ infundebat ⁊ i subterraneo spe-
cu equi q̄drigas trahentes in circūitu
ibant. vt q̄si turrim mouerēt ⁊ tonitru
um simularēt. Filio igit̄ suo regno tra
dito. in tali phano ꝓphan⁹ residet. ⁊ iu
xta se crucē dn̄i collocans appellari ab
oibus se deū iubet. Et sicut legit̄ in li-
bro mitrali d̄ officio ip̄e cosdroe i thꝛo
no residens tanq̄ȝ pat̄ lignū crucis si-
bi a dextris posuit loco filij. ⁊ galluȝ a
sinistrꝫ loco spū̄sancti. se ꝟo iussit pr̄eȝ
noiari. Tunc heracli⁹ imꝑatoꝛ exerci-
tum copiosum collegit. ⁊ ꝯtra filium
cosdroe iuxta danubiū fluuiū dimica-
turus aduenit. Tandē vtriſq; p̄ncipi-
bus placuit vt super pontem soli con-
fligerēt. ⁊ q̊ victoꝛ existeret sine damno
vtriusq; exercit⁹ imꝑiuȝ vsurparet. De
cretū etiā exijt vt q̊cūq; p̄ncipem suum
iuuare p̄sumeret. cruribus abscisis ⁊ bꝛa
chijs ob h̄ ꝯtinuo in flumīe mergeret̄
At heraclius totū se deo obtulit. ⁊ san
cte cruci deuotōe qua potuit cōmēda-
uit. Ambob⁹ itaq; i ꝯflictu durantib⁹

heraclio victoriã dñs ↄtulit. ⁊ ↄtrariũ
exercitũ suo impio subiugauit. adeo ꝙ
vniuersus ꝓꝑl's cosdroe fidei xp̄iane se
subdidit. ⁊ sacrum baptisma suscepit..
Cosdroe aũt ignorabat exitũ belli. qꝛ
cũ ab oibꝫ odiret̃. sibi a nemie intimat̃
Heracliꝰ aũt ad eũ ꝑuenit. ⁊ in throno
aureo eũ sedere repiẽs eidẽ dixit Quia
lignũ sc̄tẽ crucꝫ ƀm tuũ modulũ hono//
rasti. si baptismũ ⁊ fidem xp̄i susceꝑis.
adhuc vitã ⁊ regnũ paucꝫ a te acceptis
obsidibꝫ obtineb. Si aũt h̄ implere cõ
tempserꝫ gladio meo te feriaꝫ ⁊ caput
tuũ p̄cidã. Cũ igit̃ ille acq̄escere nollet
extracto gladio eũ ꝓtinꝰ decollauit. Et
qꝛ rex fuerat sepeliri p̄cepit. Filiũ ꝟo su
um decẽ annoꝝ quẽ cum eo reꝑit ba
ptizari fecit. ⁊ de sacro fonte ip̄m susci//
piens regnũ paternũ ei dimisit. Tur//
rim ꝟo illã destruẽs. argentũ in p̄dam
sui exercitꝰ tribuit. auꝝ ꝟo ⁊ gẽmas ad
reꝑandũ eccl'ias q̄s tyrãnꝰ destruxerat
ref̃uauit. Sacram igit̃ crucẽ suscipiẽs
hierosolymã reportauit. ¶ Cũqꝫ
aũt de mõte oliueti descẽdẽs ꝑ portã q
dñs passurꝰ intrauerat in eq̊ regio ⁊ or
namẽto impiali ingredi vellet. repente
lapides porte descenderũt. ⁊ inuicẽ q̄si
murꝰ vel vnꝰ paries se clauserũt. Suꝑ
q̊ cũctis stupẽtibꝫ. angelꝰ dñi signum
crucis ĩ manibꝫ tenẽs suꝑ portã appa//
ruit dicẽs. Cũ rex celoꝝ ad passionẽ ꝑ
hãc portã intraret. nec cultu regio. sed
humili asello ingrediẽs. hũilitatꝫ exẽ//
pluꝫ suis cultoribꝫ dereliq̄t. Et his di//
ctis angelꝰ abscessit. Tũc impator la//
chrymis infusus seip̄m discalciauit et
vestimẽta vsqꝫ ad camisiã exuit crucẽ//
qꝫ dñi accipiẽs vsqꝫ ad portã hũiliter
baiulauit. Moxqꝫ duricia lapidũ cele
ste ꝑsensit impiuꝫ. statiqꝫ porta se sube
rigens liberꝝ intrãtibꝫ patefecit ingres
sum. Odor aũt suauissimꝰ. q̊ eodẽ die
eodẽqꝫ momẽto q̊ de turri cosdroe sa//
cra crux fuit ablata hierosolymis de ꝑ
sarũ ꝓuincia ꝑ tã longa terraꝝ spacia
fuerat illapsus. tũc rediȷ̃t deqꝫ mirabi
li suauitate refecit. Rex ãt deuotissimꝰ
in has crucis laudes ꝓrupit. O crux
splẽdidior cũctis astris mũdo celebris
hoibꝫ multũ amabilis. sctior vniuers̃
q̃ sola fuisti digna portare talentũ mũ
di. Dulce lignũ. dulces claui. dulcꝫ mu
cro. dulcis hasta. dulcia ferẽs pondera
salua p̄ntem cateruã in tuis hodie lau
dibꝫ cõgregatã. tuo vexillo signatam.
Sicqꝫ p̄ciosa crux in suo loco restituit̃.
⁊ antiq̃ miracula renouant̃. Mortui
q̊dam vite restituũt̃. paralitici q̄ttuor cu
rant̃. leprosi decẽ mũdant̃. ceci q̊ndeciꝫ
illuminant̃. demones effugant̃ ⁊ a va
riȷ̃s lãguoribꝫ plurimi liberant̃. Et sic
impator eccl'ias reꝑans ⁊ regiȷ̃s mune
ribꝫ cumulãs ad ꝓpria remeauit. In
cronicis aũt h̄ gestũ alit̃ fuisse narrat̃.
Dicit̃ eñ ꝙ dũ cosdroe occupans vni//
uersa regna. hierl'm cũ zacharia p̄riar//
cha ⁊ ligno crucis cepisset. ⁊ heraclius
cũ eo pacẽ facere vellet. iurauit se cũ ro
manis pacẽ nõ factuꝝ donec crucifixũ
abnegarẽt ⁊ solẽ adorarẽt. Tũc hera//
cliꝰ zelo armatꝰ ↄ̄ eũ exercitũ mouit. et
ꝑsas m̃ltis p̄liȷ̃s deuastauit. ⁊ cosdroe
vsqꝫ thesifontẽ fugere cõpulit. Tãdeꝫ
cosdroe dissenteriã incurrẽs medasan
filiũ suũ in regeꝫ coronare voluit. Qð
syrois p̄mogenitꝰ eiꝰ audiens cũ hera//
clio fedus iniȷ̃t patrẽqꝫ cũ nobilibꝫ ꝑse
quẽs ĩ vinculis iecit. Quẽ pane tribu//
latõis ⁊ aq̃ angustie sustẽtãs tandẽ sa
gittari ⁊ occidi fecit. Postmodum aũt
om̄s incarceratos cũ p̄riarcha ⁊ ligno
crucis heraclio destinauit. Ille aũt p̄ci
osum lignũ crucis hierusalẽ detulit. et
postmodũ ↄstãtinopolim deportauit
Hec in m̃ltis cronicis legũt̃. De h̄
aũt ligno crucꝫ sic dic̄ sybilla apud pa//
ganos sic d̄r ĩ hystoria triꝑtita. O ter
btm̄ lignũ in q̊ deꝰ extẽsus est. Hoc for
te dictũ est ꝓpt̄ vitã nature gr̄e ⁊ gl'ie q̃
ex cruce ꝓuenit. ¶ Apud ↄstanti
nopolim iudeꝰ q̊dã eccl'iã sc̄tẽ Sophie
ingressus q̄ndã imaginẽ xp̄i ibidẽ con
spexit. Qui se ibi solũ ↄsiderãs gladiũ
arripuit ⁊ appropians imaginẽ xp̄i in
gutture ꝑcussit. statiqꝫ ide sanguis xp̄i

uit ꝛ iudei faciē ꝛ caput aspsit. Qui ter
rit⁹ imaginē accepit ꝛ ipaȝ i puteū ꝓij-
ciēs statiȝ aufugit. Quidā aūt xp̄ian⁹
eideȝ obuiauit sibiq̄ꝫ dixit. Vn̄ venis
iudee. Aliquē hoiem occidisti. Et ille.
Falsum ē. Cui rursus hō ille dixit Ve
re homicidiū ꝑpetrasti. ꝛ iō sanguie a-
spsus es. Et iude⁹. Vere de⁹ xp̄ianoꝝ
magn⁹ ē. ꝛ fides ei⁹ firma ꝑ oia cōpro-
bat̄. Neq̄ꝫ em̄ hoieȝ ꝑcussi. sȝ xp̄i ima
ginē ꝛ ꝯtinuo sanguis emanauit d̄ ei⁹
gutture. Duxit aūt iude⁹ hoiem illum
ad puteū ꝛ inde sctām imaginē extra-
xerūt. Plaga aūt in gutture xp̄i vt fert̄
adhuc hodie cernit̄. ꝛ iude⁹ cōtinuo fi-
delis efficit̄. Apud syriaȝ in ciuitate
berith q̇dā xp̄ian⁹ sub annua pensione
hospitiū hn̄s. imaginē dn̄i crucifixi cō
tra lectuli faciē i pariete affixerat. ꝛ ibi
orōnes suas ꝯtinue faciebat. P⁹ annū
ṽo aliā domū locauit ꝛ imaginē ibidē
ex obliuione reliq̇t. Quidā aūt iude⁹ p̄
dictā domū cōduxit. ꝛ q̄dā die vnū de
suis ꝯtribulib⁹ ad ꝯuiuiū iuitauit Int̄
epulas aūt ille q̇ iuitat⁹ fuerat casu cir
cūspiciēs imaginē infixā parieti ꝯtuet̄
ꝛ in illū q̇ se iuitauerat ira fremēs. cur
imaginē iesu xp̄i nazareni tenere aude
at cōminat̄. Ille aūt cū adhuc p̄dictā
imaginē nō vidissȝ. sacris q̇b⁹ poterat
affirmabat ꝙ illā d̄ q̄ dixit imaginē pe
nit⁹ igrabat. Tūc ille placatū se simu-
lās valefecit ꝛ ad pn̄cipē sue gētis abi-
ens iudeū illū de eo qd̄ viderat accusa
uit. Iudei igit̄ cōgregati ad domū ei⁹
ꝯueniūt. ꝛ visa imagine illū ꝯtumelijs
diris afficiūt ꝛ extra synagogā semiui-
uū ꝓijciūt. imaginē ṽo ꝯculcātes pedi
bus cūcta in ea dn̄ice passiōis oppro-
bria renouarūt. Cū ṽo lat⁹ lancea ꝑfo
rassent ꝓtin⁹ sanguis ꝛ aq̄ vbertiȝ exi-
uit. ꝛ suppositū vas impleuit. Stupe
facti iudei sanguinē illū ad synagogas
detulerūt ꝛ oēs infirmi ex ipo inuncti
ꝓtin⁹ curabant̄. Tūc iudei ep̄o terre il
li⁹ oia ꝑ ordinē narrauert̄. ꝛ baptismū
ꝛ fidē xp̄i vnanimit̄ susceperūt. Ep̄us
aūt sanguinē illū in ampullis chrystal
linis ꝛ vitreis ꝯseruauit. Christianuȝ
etiā illū accersiuit ad seꝛ q̇s tā pulchrā
imaginē cōposuissȝ inq̇siuit. At ille di
xit. Nicodem⁹ illā cōposuit quā mori-
ens gamalieli. gamaliel zacheo. zache
us iacobo. iacob⁹ symōi reliq̇t. Sicq̄ꝫ
in hierl̄m vsq̄ꝫ ad excidium vrbis fuit
donec inde a fidelib⁹ in regnū agrippe
delata. ꝛ inde ad patriā meā deducta
a ꝑentib⁹ meis ad me hereditario iure
deuenit. Factum est h̄ anno dn̄i. d.ccl.
Tūc oēs iudei synagogas i eccl̄ias cō
secrarūt. Et extūc h̄ mos inoleuit vt ec
clesie ꝯsecrarent̄. q꞉ an̄ tm̄ altaria con-
secrabant̄. Propt̄ istud miraculū ordi-
nauit eccl̄ia. v. kal̄. decēbris memoriā
fieri dn̄ice passiōis. vel vt alibi legit̄. v.
idus nouēbris. Vn̄ ꝛ rome ꝯsecrata ē
eccl̄ia in honore saluatoꝝ. vbi ampul-
la cū illo sanguie reṡuat̄ ꝛ solēne festuȝ
tūc agit̄. E Virt⁹ cruc̄ etiā apud
infideles maxia ꝑ oia ꝯprobat̄. Nā vt
Greg⁹. in. iij. dialogo. lib. cōmemorat
andreas fundane ciuitat̄ ep̄s. dū q̄n-
dā sctīmonialē feminā secū hitare per
mitteret. antiqu⁹ host̄ cepit illi⁹ speciē
oculis mētis ei⁹ imp̄mere vt i lecto ne-
phāda cogitaret. Quadā ṽo die iude
us q̇dā romā veniēs cū iā diē declina-
re cerneret ꝛ vbi manere posset mime
repꝑisset. in q̄daȝ tēplo appollinis ad
manēdū se ꝯtulit. Qui ipm loci illius
sacrilegiū ꝑtimescēs. ꝙuis fidē crucis
mime hr̄et. signo cruc̄ tn̄ se munire cu
rauit. Nocte aūt media euigilās vidit
malignoꝝ spirituū turbā q̄si in obseq̇-
um cuiusdā potētis preire. Cūq̄ꝫ q̇ ce-
teris p̄erat i eoꝝ medio ꝯsederet. cepit
singl̄oꝝ spirituū sibi obseq̄ntiū causas
actusq̄ꝫ discutere. q̄ten⁹ vnusq̄sq̄ꝫ q̄ntū
egisset neq̄tie iueniret. Modū aūt h⁹
discussiōis Gregori⁹ cā breuitat̄ ꝑtrā
sit. Sȝ ex simi exēplo qd̄ legit̄ in vitaspa
trū innotescere pt. Naȝ dū q̇daȝ in tē-
plū idoloꝝ intrasset. vidit sathanaȝ se-
dentē ꝛ oēm ei⁹ militiā ei assistentē. Et
veniēs vn⁹ d̄ malignis spiritib⁹ adora
uit eū. Cui ille. Vn̄ venis. Et ille. In

illa ꝓuincia fui ⁊ ibi bella plurima su-
scitaui ⁊ ꝑturbatões mltas feci. ⁊ san-
guinẽ copiosum effudi. ⁊ veni nũciare
tibi. Et sathan ait. q̃nto tp̲e h̄ fecisti.
Et ille. In triginta dieb. Et sathan.
Quare tãto tp̲e h̄ fecisti. Et ait assistẽ-
tib. Ite ⁊ flagellis eũ cedite ⁊ durius
ꝟberate. Et scd̃s veniẽs adorauit euz
dicẽs. In mari dñe eram ⁊ cõmotões
maximas excitaui. ⁊ naues mltas de-
mergẽs. hoies q̃ꝫplures occidi. Et ait.
q̃nto tp̲e h̄ fecisti. Et ille. In vigiti die
bus. Et iussit hũc silr flagellari dicẽs.
Ita modicũ tãto tp̲e laborasti. Et ter
cius veniẽs ait. In q̃dã ciuitate fui. et
rixas in q̇busdã nuptijs excitaui ⁊ ml-
tã sanguinis effusionẽ feci. ⁊ spõsuz ip̄m
occidi ⁊ veni nũciare tibi. Cui dixit. q̃n
to tp̲e h̄ fecisti. Et ille. In decez dieb.
Et ille ait. nõne plura ĩ tot dieb oꝑatꝰ
es. Et iussit eũ a circũstantib ꝟberari.
Et q̃rtus veniẽs ait. In heremo mãsi
⁊ ꝑ q̃draginta annos circa q̃ndã mo-
nachũ laboraui ⁊ vix tandẽ ip̄m in la-
psuz carnis p̄cipitaui. Q̇d sathã audi
ens de solio suo surrexit ⁊ eũ osculãs d̊
capite suo coronã abstulit ⁊ capiti illiꝰ
imposuit. ac ip̄m secũ ꝯsedere fecit di-
cẽs. Magnaz rẽ fortit̃ egisti. ⁊ plꝰ oib
laborasti. Hic igit̃ vel sitis p̄t eẽ modꝰ
illiꝰ discussiõis quẽ Gregoriꝰ p̄termit-
tit. Cũ g̊ singli spũs exponerẽt q̇d egis
sent vnꝰ in mediũ ꝓsilijt ⁊ q̃nta carnis
tẽptatõe de illa sctimoniali feĩa an-
dree animũ cõmouisset aꝑuit. Addẽs
ꝙ heri hora vespaꝝ vsq̄ ad h̄ eiꝰ mẽtẽ
traxerit vt in tergũ eiꝰ blandiẽs alapã
daret. Tũc malignꝰ spũs eũ hortatꝰ ẽ
vt ꝑficeret q̇d cepisset. vt illiꝰ ruine sin-
gularẽ int̃ ceteros palmã teneret. Pre-
cepitq̄ vt q̃rerẽt q̇snã esset ille q̇ iacere
in tẽplo eodẽ p̄sumpsisset. Cuz aũt ille
vehemẽtiꝰ palpitaret ⁊ missi spũs euz
crucis mysterio signatũ viderẽt. territi
clamauerũt. Uere vas vacuũ sꝫ signa
tũ. Ad hanc vocẽ ꝓtinus illa maligno
rum turba disparuit spirituũ Iudeus
aũt ꝯcitus ad ep̄m venit. ⁊ ei oia ꝑ or-
dinẽ enarrauit. Q̇d ille audiẽs vehe-
mẽter ingemuit. ⁊ omnẽ mulierẽ a do-
mo sua ⁊ vicinia ꝓtinus remouit ⁊ iu-
deum baptizauit. Refert q̊z Grego
rius in lib. dialogo. ꝙ q̃dam sctimoni-
alis hortũ ingrediẽs ⁊ lactucã ꝯspici-
ens ꝯcupiuit eam. q̄ signo crucis bñ-
dicere oblita auide momordit. Sꝫ ar-
repta a diabolo ꝓtinꝰ cecidit. Cũ autẽ
btũs eq̇tius ad eam venisset. diabolus
clamare cepit ac dicere. Ego q̇d feci. e-
go q̇d feci. Sedebã h̄ suꝑ lactucaz illa
venit ⁊ momordit me. Ad imꝑiuz aũt
p̄dicti viri diabolꝰ mox de ea exiuit.

Legit̃ in hysto. ecclesia. ꝙ gentiles ꝑ
alexandriã arma serapis in ꝑietib de
pinxerãt. Theodosiꝰ ꝟo illis deletis si-
gnum cruc; depingi mandauit. Quo
viso gentiles ⁊ sacerdotes idoloꝝ ba-
ptizati sunt. dicẽtes traditũ esse ab an
tiq̇s ꝙ ea q̄ colebant starẽt donec veni-
ret signũ illud in q̊ est vita. Quedã tũc
lr̃a apud illos quã sacram vocabant.
habebat formã crucis quã dicebant i-
terp̄tari vitam futuram.

Legenda. cxxxj. A

De sancto Johanne chrysostomo

Iohannes cognomi-
ne chrysostomꝰ antiocenus
filiꝰ secũdi ⁊ anthure nobi-
liũ fuit. Cuiꝰ vita genꝰ con-
uersatio ⁊ ꝑsecutio in hystoria triꝑtita
pleniꝰ declarat̃. Qui cũ ph̄ie studiũ i-
pẽdisset. tandẽ hãc deserẽs diuis lectio
nib incũbebat. Qui p̄sbyter ordinatꝰ
ꝓpter castitat; zelũ seuerior habebat̃ ⁊
feruori magis q̃ꝫ mansuetudini seruie
bat. Et ꝓpter vite rectitudinẽ incautꝰ
ad futura ꝓspicere nesciebat. In ꝯfa-
bulatõe arrogãs a nesciẽtib putabat̃.
In docẽdo erat p̄cipuꝰ. in exponendo
egregiꝰ. ad mores coercẽdos optimꝰ.
Regñtib igr̃ archadio ⁊ honorio au
gust; ⁊ damaso ĩ romana sede p̄sidẽte
factꝰ ẽ ep̄s. Qui dũ vitã clericoꝝ repẽ-
te corrigere voluit. oẽs in sui odiũ ꝯci-
tauit. ⁊ eũ velut furiosum declinabant

⁊ apud oēs ei detrahebāt. Et q̄ nūq̄ꝫ
aliquē ad prandiū iuitabat. nec ab ali
quo inuitari volebat. dicebāt eū h̄ iō
facere q̄ turpiter mādūcaret. Alij ꝓpt̄
excellentē ⁊ exq̄situ̅ vsum ciboꝝ h̄ eum
facere ꝑdicabāt. Reuera aūt ꝓpt̄ absti
nentiā stomachū ⁊ caput sepe dolebat
⁊ iō prandioꝝ epulas euitabat. Ppl's
aūt ꝓpt̄ ꝯmones q̄s in eccl'ia faciebat
eū plurimū diligebat. ꝑuipēdēs ꝙ con
tra eū emuli loq̄rent̄. Apposuit q̄ꝫ io-
hānes ⁊ q̄sdam ꝓcerū obiurgare. ⁊ iō
ꝯtra eū maior inuidia est accēsa. Ali
ud q̄ꝫ fecit qđ cūctos valde cōmouit.
Eutropiꝰ nāq̄ꝫ ꝑpositꝰ impatoris ⁊ ha
bēs ꝯsulis dignitatē. volēs in q̄busdā
ad eccl'iaꝫ ꝯfugiētib⁹ se vīdicare. studu
it vt lex ab impatore poneret̄. vt nullꝰ
ad eccl'iam ꝯfugeret. imo q̄ dudū refu
gerāt extraherēt̄. Pꝰ paucos aūt dies
cū eutropiꝰ regē offendisset. ad eccl'iaꝫ
mox ꝯfugit. Eps aūt h̄ audiēs ad euꝫ
sub altari latitantē accessit. ⁊ omeliam
increpatoriā ꝯ̄ eū faciēs ipꝫ durissime
obiurgauit. Ex q̄ re ml'tos offendit eo
ꝙ hoi infelici nō solū noluit mi'cdiam
impēdere. sꝫ insuꝑ nō destitit obiurga
re. Impator g̃ eutropiū rapiēs. eiꝰ ca-
put abscidit. Pro diuersis igit̄ causis
ml'tos hoies fiducialiꝰ obiurgabat et
iō erat plurimis odiosus. Theophi
lus aūt alexandrinꝰ eps iohēm depo-
nere volebat. ⁊ ꝑsbyteꝝ q̄ndā noīe isi-
dorū intrudere affectabat. ⁊ iō causas
depositōis diligenter q̄rebat. Populꝰ
aūt defendebat iohēm. ⁊ eiꝰ doctrina
mirabili auiditate pascebat̄ Sacerdo
tes q̄ꝫ Johēs ꝯm eccl'iasticas sctiones
viuere cogebat. dicens nō debere frui
honore sacerdotij q̄ coꝝ vitā ꝯtēnerēt
imitari. Nō solū aūt ciuitatē ꝯstātino
politanā strenue gubernabat. sꝫ ⁊ plu
res circū adiacentes ꝓuincias impiali
autoritate ꝓuidis legibus ordinabat.
Cūq̄ꝫ coguisset in fenice adhuc demo
nib⁹ sacrificia ministrari. cleros illuc ⁊
monachos destinauit. oīaq̄ꝫ tēpla ido
loꝝ destrui fecit. Eodē tp̄e gaymas
q̄dam erat genere celticꝰ. ꝯsilio barba
rus. studio tyrānico vehemēter elatus
arriana heresi deprauatꝰ. magr̄ tn̄ mi
litū factꝰ. Hic impatorē rogauit vt in
tra ciuitatē sibi suisq̄ꝫ eccl'iam vnā da-
ret. Qđ cū ꝓmisisset. rogauit iohēꝫ vt
eccl'iam vnā illi ꝯcederet. vt sic eiꝰ tyrā
nidē refrenaret. At iohēs ꝟtute fortis-
simꝰ ac totꝰ zelo ignitꝰ. noli inq̄t o ipa-
tor h̄ ꝓmittere. nec sctm̄ canib⁹ dare. nꝰ
hūc barbaꝝ metuas. Sꝫ ambos nos
iube vocari ⁊ sub silentio int̄ nos q̄ di
cunt̄ audi. Ego nāq̄ꝫ huiꝰ linguā sic re
frenabo. vt hmōi petere non ꝑsumat.
Qđ audiēs impator gauisus ē. ⁊ vtrū
q̄ꝫ altera die vocauit. B Cunq̄ꝫ
gaymas vnū ꝓ se oratoriū peteret. ait
Johēs. Vbiq̄ꝫ tibi diuia domꝰ apta
est vt nullꝰ te vetet orare. At ille. Ego
alteriꝰ secte sum. ⁊ vnū tēpluꝫ cū meis
habere deposco. Multos q̄dē ꝓ roma
na republica labores assumpsi. ⁊ iō n̄
debeo in mea petitōe ꝯtēni. Cui iohā
nes. Plurima ꝑmia ⁊ q̄ trāscēdūt tua
certamia recepisti. Magister militūꝫ
factꝰ es. ꝯsulari toga insuꝑ exornatꝰ et
oꝑtet te ꝯsiderare q̄d dudū fuerꝭ ⁊ q̄lis
mō ꝯspiciarꝭ. Que ꝑsca pauꝑtas ⁊ q̄
mō substātia. Quib⁹ vestimētis ante
vtebarꝭ. ⁊ q̄b⁹ ornarꝭ mō. Igit̄ q̄ pau
ci labores maxima tibi ꝑmia ꝯtulerūt
ꝯtra honorantē te nō sis ingratꝰ. His
ꝯmonib⁹ eiꝰ os obstruxit. ipmq̄ꝫ cōpu-
lit vt taceret. Dū igit̄ ꝯstantinopoli
tanā vrbē strenue gubnaret. gaymas
impiū ambiēs cū i die nihil agere pos
set nocte barbaros misit ꝙ palatiū cō-
cremarēt. Tūc apte mōstratū est quō
sctūs iohēs custodiebat ciuitatē. Bar
baris eīm angeloꝝ armatoꝝ ingēs cor
pus hn̄tiuꝫ copiosa turba apparuit q̄
ipos ꝓtinꝰ effugauit. Qđ cuꝫ dn̄o suo
nūciassent. ille valde miratꝰ ē sciēs exer
citū militū ꝑ ciuitates alias ꝯstitutuꝫ.
Cū igit̄ seq̄nti nocte eos iteꝝ destinas-
set a visione angeloꝝ sunt sil'r effugati.
Nouissime ille egressus miraculū vidit
⁊ fugit. estimās milites in die latere ⁊

nocte ciuitatē custodire. Egressus inde ad traciā iuit. ⁊ magno cōgregato exercitu cūcta vastabat. timētibꝫ cūctis barbaricam feritatē. Imꝑator ꝗ iohāni sctissimo onus legatōis iposuit. Ille aūt inimiciciaꝝ īmemor alacriter est ꝑfectus Gaymas ꝟo agnoscēs eiꝰ fiduciam pietate assumpta lōgo itinere eidem occurrit suisqꝫ oculis dexteraȝ eiꝰ circūposuit. ⁊ filios suos sacra eius genua osculari ꝑcepit. Huiꝰ nanqꝫ ꝟtutis iohes fuit vt etiā valde terribiles humiliari cogeret ⁊ timere.

¶ Eodē q̊ȝ tꝑe questio mota est vtrū deꝰ corpꝰ haberet. ex q̄ questione ꝯtentōes ⁊ certamina surrexerūt alijs hoc alijs aliud affirmantibꝫ. maxime tñ monachorū turba simpliciū est decepta. dicentiuȝ deū forma corꝑea esse distinctū. Theophilus aūt eps alexandrinꝰ cōtrariū sapiebat. ita vt in ecclia ꝯtra eos qui humane forme deū asseruerant ꝯtēderet ⁊ deū incorporeū ꝑdicaret. Quod egyptioꝝ monachi agnoscētes habitacula sua reliq̄runt. ⁊ alexandriā venientes seditōeȝ ꝯtra Theophilū excitarunt ita vt eū occidere niterent̄. Qđ ille cognoscens ⁊ timens ait illis. Sic vos inq̄t video sicut dei vultuȝ. Et illi si vere inq̄unt dicis. q̄ vultus dei sic est vt noster. anathematiza libros origenis q̄ nostre opinioni aduersant̄. Qđ si nō feceris. q̄ imꝑatoribꝫ ⁊ deo rebellis es a nobis opprobriū sustinebis. Et ille. Nolite in me seuire. Ego q̄dem q̄ vobis placēt facio. Et sic monachos a suo impetu reuocauit. Exercitati ꝟo ⁊ ꝑfecti monachi in hoc seducti nō sunt. sȝ simplices ardore fidei ꝯtra frēs ꝯtrariū sapientes insurrexerūt ⁊ mltos occidi fecerunt. Dū hec in egypto fierēt iohānes apud ꝯstātinopoliȝ doctrina florebat ⁊ apud oēs admirabil' habebat̄. Veruȝ cū arriani plurimū pullularēt ⁊ extra ciuitatē eccliam haberēt. sabbato tñ ⁊ dñica intra portas ⁊ porticꝰ cōgregati hymnos ⁊ antiphonas nocte cātabant. Diluculo aūt cū ipis antiphonis ꝑ mediā ciuitatē portas egressi ad suā eccliam ꝯcurrebant. Hec autē ad vituꝑationē ortodoxoꝝ facere nō cessabant. frequēter hoc decātantes. Vbi sūt q̄ dicūt tria ꝟtute vnū. Johes aūt metuens ne simplices his cantibꝫ traherent̄. instituit vt fideliū turba nocturnis hymnis insisteret vt ⁊ illoꝝ opus obfuscaret̄. ⁊ fideliū ꝓfessio firmaret̄. Fecitqꝫ cruces argēteas q̄ cū argēteis cereis portabant̄. Tūc arriani zelo accensi iuidie vsqꝫ ad necē īsurgūt. Vna igit̄ nocte petra ꝑcussus est brison eunuchus auguste. q̄ ad hymnos exercēdos a iohe fuerat deputatꝰ. Sȝ etiam q̄daȝ de ꝓplo vtriusqꝫ ꝑtis extincti sūt. Ex his motꝰ imꝑator ꝓhibuit arrianos hymnos publice decantare.

¶ Eo tꝑe seuerianꝰ gabalēsis eps honorabilis apud mltos ꝓceres ⁊ ab ipo imꝑatore ⁊ augusta mltū dilectꝰ ꝯstantinopolim venit ⁊ a Johe gratāt' susceptꝰ est. Cūqꝫ iohes asyam ꝑrexisset. suā eidem eccliam ꝯmēdauit. Ille aūt nō fideliter ambulabat sed semetipm ꝓplo ꝯmēdabat. Serapion aūt clericus iohānis hoc iohi studuit nūciare. Trāseūti aūt seueriano nō assurrexit serapion. Ille aūt indignatꝰ clamauit. Si serapion clericus nō mortuꝰ fuerit. xp̄s in humana natura natꝰ nō est. Hec audiens Johes rediit. ⁊ ipȝ tanq̄ blasphemū de ciuitate eiecit. Qđ auguste multū displicuit ⁊ ipm reuocari fecit rogāś iohem vt ipȝ sibi recōciliaret. Qui nullatenꝰ acq̄euit donec augusta filiū suū theodosiū eius genibꝫ imponeret supplicans ⁊ ꝯiurans vt seuerianū recōciliaret.

¶ Eodē q̊ȝ tꝑe Theophilus alexandrinꝰ eps Dyoscoꝝ viꝝ sanctissimū ⁊ ysidoꝝ ꝑus sibi amicissimū iniuste eiecit. Qui ꝯstantinopolim venerūt vt ꝑncipi ⁊ Johi eiꝰ facta narrarent. Johes aūt eos q̄deȝ honorabat. sȝ ante cause cognitionē cū eis ꝑticipare nolebat. Falsus tñ rumor ad theophilū venit q̄ Johes cū illis cōicaret. ⁊ eis auxiliū ferret. At theophilꝰ indi-

gnatꝰ. nō solū in illos vindictā exercere sȝ Johēz ꝺponere fortiꝰ se armabat. Celans igitur intentionē suam misit ad singl'aꝝ ep̄os ciuitatū dicēs se Origenis velle libros dānare. Epyphanium q̊qȝ ep̄m cypri viꝝ sctissimū ⁊ famosissimū circūuenit ⁊ amicū fec̄. rogans vt ⁊ ip̄e silꝰ libros Origenis dānaret. Epiphaniꝰ ꝓpꝰ sui sctitatē eiꝰ fallacias ñ attēdēs apꝺ cypꝛū suos ep̄os ꝯuocauit ⁊ lectōez Origenis interdixit. rogās Johēz ꝑ lr̄as vt se ab hoꝝ lectōe librorū suspēderet. ⁊ q̄ ordinata fuerāt ꝯfirmaret. Johēs āt h̄ ꝑuipēdēs in doctrina eccl'iastica laborabat. ⁊ i ea florebat nihilqȝ de his q̄ ꝯ eū cogitabanꝰ curabat. Demū theophilꝰ odiū diu celatū manifestauit. ⁊ se velle Johēz deponere indicauit. Moꝝ inimici iohis mltiqȝ clerici ⁊ ꝓceres palatij tp̄s optunū inueniētes. nitebāꝰ vt ꝯ Johēz apud cōstātinopolīz ꝯciliū fieret. Pꝰ h̄ aūt epiphaniꝰ cōstātinpolīz venit. dānatōem libroꝝ Origenis secū ferēs. ⁊ iuitatōz iohis cā theophili declinauit. Et q̄dā ꝓpꝰ epiphanij reuerētiā dānatōi librorū Origenis subscribebāt. plimi āt h̄ facere recusabāt. q̊ꝝ vnꝰ fuit theotinꝰ sichie p̄sul vir rectitudie vite famosissimꝰ. Qui ita r̄ndit. Ego inq̄t o epiphani eiꝰ q̄ dudū bn̄ reqeuit. iniurias ñ fero. neqȝ rē blasphemā tēptare p̄sumo. dānans ea q̄ p̄ores nr̄i respuere noluerūt. Nā neqȝ malā doctrinā i libris eiꝰ esse ꝯspicio. Qui his ꝯtumelias iferūt nesciūt semetip̄os. Athanasiꝰ āt defensor Niceni ꝯcilij ꝯ arrianos testē sue fidei hunc viꝝ appellat. illiꝰ libros suis ꝯiungēs ⁊ dicēs. Mirabil' inq̄t ⁊ laboriosissimꝰ Origenes h̄ de filio dei nob̄ testimoniū ꝑhibet. asserēs coeternū eū p̄ri. Johēs aūt indigtus nō est cur absqȝ regulis i eccl'ia sua epiphaniꝰ ordiatione fecerit. Sȝ tn̄ rogabat vt intꝰ ep̄os cū eo maneret. At ille nec se cū eo manere nec orare r̄ndit. nisi dyoscoꝝ eijceret. ⁊ dānatōi libroꝝ origenis s̄bscriberet. Johēe h̄ facere renuēte. aduersus iohānē ab eiꝰ inuidis Epiphaniꝰ incitaꝰ. Vn̄ epiphaniꝰ libros Origenis dānauit. ⁊ dyoscoꝝ adiudicauit ⁊ iohi tāqȝ hoꝝ defensori detrahere cepit. Cui iohānes mādauit. Cōtra regulas mlta fecisti o epiphani. Primū q2 ordiatōez fecisti in eccl'ia sub meo iure cōstituta. Deide q2 i ea autoritate ꝓpria sacra celebrasti. Et rursus q2 iuitatꝰ excusasti. ⁊ nūc denuo q2 in teip̄m ꝯfidis. Quapropꝰ obs̄ua ne i ꝓpl'o seditio oriaꝰ. et hꝰ rei ꝑiculū ip̄e suscipias. Hoc āt audiēs epiphaniꝰ discessit. Qui cū ad cyprū reuersurꝰ eēt. mādauit iohi. Spero q2 ep̄s nō morieris. At ille remādauit. Spero q2 ad p̄riaz tuā nō redibis. Qꝺ sic euenit Nā epiphaniꝰ i via obijt. Et iohēs postmodū de ep̄atu ꝺpositꝰ in exilio vitā finiuit. E Ad sepulchrū aūt hꝰ epiphanij viri sctissimi demones expellūꝰ. Fuit aūt vir mire liberalitatꝭ ad pauꝑes. Qui cū q̄daz vice totā eccl'ie pecuniā erogasset. ⁊ nihil sibi remāsisset. q̇daz subito veniēs sacculum ml'taꝝ pecuniaꝝ sibi obtulit ac discessit. Nec vn̄ venerit aut q̊ abierit scitū fuit. Pauꝑes q̇dā volētes epiphaniū decip̄e vt aliq̇d eis daret. vnꝰ eorū supinū se i terra ꝓstrauit. alter suꝑ euz stās q̄si mortuū flebat. ⁊ qꝛ nihil vn̄ eū sepelire posset hr̄et q̄rulis vocibꝫ clamabat. Epiphaniꝰ igiꝰ suꝑueniēs vt i q̇ete dormiret orauit. ⁊ sepulture necessaria mistrauit Hoiemqȝ ꝯsolatꝰ abijt. Ille aūt sociū pulsans dicebat. Surge hodie tuis laboribꝫ epulemur Quē cū crebro pulsasset. ⁊ mortuū ag̊uisset. ad Epiphaniū cucurrit ⁊ q̇d acciderit nūciauit. ac vt eū resuscitaret rogare cepit. Ille āt benigne eū ꝯsolatꝰ ē. nō tn̄ eū resuscitare voluit ne mistrꝭ dei facile illudaꝰ. Veꝝ cū epiphaniꝰ discessiss3 relatū ē iohi qꝛ eudoxia augusta ꝯ euz epiphaniū incitass3. Qui solito zelo accēsus s̄monē ad ppl'm fec̄. q̄ cūctaꝝ mulieꝝ vituꝑatōz oimodā ꝯtinebat. Hic s̄mo ab oibꝫ ē acceptꝰ. vt q̄si ꝯ augustā sit ꝓlatꝰ. Qꝺ cū augusta cog̊uisset iga

tori cõquesta est dicẽs ↄtumeliã illatã
vxori in eũ potius redũdare. Motus
ad hec impator ↄtra iohãnẽ pcepit si-
nodũ celebrari. Theophil⁹ igit̃ festine
epos ↄuocabat. Necnõ iohãnis inimi
ci alacriter ↄfluebãt. superbum ꝛ impiũ
eũ vocãtes. Uniuersi igit̃ epi apud cõ
stantinopolim ↄstituti nõ iaȝ de libris
Origenis tractabãt. sȝ ↄtra iohẽm se
manifesti⁹ erigebant. Mittẽtes igit̃ ꝓ
iohãne ipm citauerũt. q eos velut ini-
micos vitare cẽsuit. ac vniuersalẽ sino-
dum fieri ꝓclamauit. Illi vero q̃ter euȝ
denuo citauerunt. Qui cũ eos refuge-
ret ꝛ sinodum fieri ꝓclamaret. damna
uerũt eum. in nullo eũ culpantes nisi q
vocatus noluit obedire. Quod populus
audiens ad seditões maximas excita-
tus est. ꝛ eũ trahi ab ecclia nõ sinebat.
sed vt hoc ad mai⁹ referret conciliũ ꝓcla-
mabat. Iussio aũt ꝑncipis compelle-
bat eum velociter eijci. ꝛ in exilium de
portari. Johãnes aũt timẽs ne seditõ
in pplo oriret̃. nesciẽte ꝑplo semetipm
tradidit in exiliũ deferendũ. Quod cum
popul⁹ cognouisset iportabilis seditio
est exorta. ita vt etiã mlti inimicoꝝ ei⁹
ad miscdiam mouerent̃. dicẽtes eũ ca-
lumniã passuȝ quẽ paulo añ desidera-
bant videre depositũ. ¶ Seueria
nus aũt de quo sup̃ sermo habit⁹ est. i
ecclesia docẽs Johã... detrahebat di-
cens. Et si nulluȝ aliud crimẽ haberet
eius tamen superbia depositiõis eius
causa sufficiẽs esse posset. Orta igitur
contra imperatorem et episcopos im-
mensa seditione in populo. Augusta
imperatorem rogauit vt Johannem
de exilio reduci faceret. Terremot⁹ ꝗȝ
maximus ciuitatẽ iuasit dicentib⁹ cun
ctis hoc accidere ꝓpter iniustã deiectio
neȝ iohãnis. Missi igit̃ sunt legati ad
iohannẽ rogantes vt cito rediret. ꝛ ci-
uitati ꝑeunti suis orõnibus subueni-
ret. ꝛ in populo seditionẽ excitatã seda
ret. Alij quoq post illos ꝛ rursus alij
destinati sunt q euȝ cito redire compel
lerent. Qui eum redire nolentẽ ad pro
pria cito reduxerũt. eidem cũ cereis et
lampadib⁹ vniuerso populo occurren-
te. Ipse autẽ in episcopali sede reside-
re nolebat. dicẽs oportere hoc fieri iu-
dicio sinodali. ꝛ eos qui damnauerãt
suam sententiã reuocare. Popul⁹ autẽ
miro modo accendebat̃ cum in episco
pali sede residentẽ videre. ꝛ verba do-
ctoris audire. Preualuit igit̃ populus
coactusq est sermonẽ facere ad popu-
lum ac in sua cathedra residere. Theo
philus igitur aufugit. Qui cum iera-
polim aduenisset. mortuus est eiusdeȝ
ciuitatis episcop⁹. ꝛ ibi Lamon san-
ctissimus monach⁹ est electus. At ille
cũ crebro refugeret ei Theophilus sua
debat vt sue electioni consensuȝ prebe-
ret. Tunc ille promisit dicens. Cras
quod dño placet implebitur. Crasti-
na ergo die venientes ad cellam suam
cum vt episcopatũ susciperet instanter
rogabãt. qui ait. Oremus ꝑmo ad do
minũ. Qui dum oraret. mox cum ipsa
orõne terminũ vite sue suscepit. Johã-
nes itaq doctrine sedule isistebat. Eo
auteȝ tempe statua argentea clamide
circũamicta. in platea iuxta ecclesiam
sancte Sophie ad honorẽ eudoxie au
guste constituta erat. vbi milites ꝛ pro
ceres lusus publicos exercebãt. Quod
quidem iohãni plurimũ displicebat.
cum videret hoc ad ecclesie spectare in
iuriam. ¶ Consueta igitur fidu-
cia rursus linguã suaȝ armauit. Et cũ
oporteret principes supplicatiõis ver-
bo deflectere vt a tali lusu recederent hoc
nõ fecit. sed impetu sui vsus eloquij iu-
bentes fieri talia maledicebat. Augu-
sta vero rursus ad suam hoc trahebat
iniuriam. ꝛ denuo laborabat vt aduer
sus eum sinodus iterum celebraretur.
Hoc sentiens Johãnes illam famo-
sissimam in ecclesia protulit omeliam
cuius initium est. Rursus herodias in
sanit. rursus turbat̃. denuo saltat. de-
nuo caput Johannis in messorio con
cupiscit accipere. Quod factum ad ira
cundiam plus incitauit Augustam.

Dū aūt q̄dam iohem vellet occidere a ꝑplo est comphēsus. ⁊ ad iudicādū traditus. Sʒ a pfecto ne occidereť ereptꝰ est. Quidā etiaʒ seruꝰ cuiusdā pſbyteri in eū impetū faciēs ipm occidere molitus ē. Qui dū a q̄dam teneret. ipʒ q̄ tenebat. ⁊ aliū astanteʒ ⁊ terciū ꝑcussit. Tūc clamore facto multis ꝯcurrētib9 plurimos interfecit. Ex illo tꝑe ꝑplꝰs iohem custodiebat. eiꝰ domū dieb9 ac noctib9 muniēs. Suadēte igr̄ augusta epi ꝯstātinopolim ꝯuenerūt. ⁊ accusatores iohis fortiť insistere ceꝑunt. Cū aūt festiuitas natalis dn̄i suꝑuenisset. mandauit imꝑator iohi q2 nisi ꝓus criminib9 exuereť n̄ cōicaret eidē. Epi āt nihil ꝯ eū reꝑerūt nisi ꝙ pꝰ depositōeʒ residere in sede epali sine decreto ꝯcilij p̄sumpsissʒ. Et sic dānauerūt eū. Appropinq̄nte tandē solēnitate paschali mādauit ei imꝑator nō posse secū in ecclesia manere. cū eū duo ꝯcilia ꝯdēnassent. Vacabat igiť iohes ⁊ neq̄ꝫ i ecclesiā descēdebat. Illi q̄ iohi fauebant iohānite dicebanť. Post h̄ aūt impator Johannem de ciuitate expelli fecit ac duci in exiliū in q̄dam ciuitatē ꝑuā vbi fines sunt ponti imꝑijq̄ꝫ romani. q̄ loca crudelib9 barbaris sunt vicina. Sʒ clemēs dn̄s nō ꝑmisit diu in locis talib9 athletā suū fidelissimū cōmorari. Hoc Innocētiꝰ papa audiēs moleste ferebat. volēsq̄ꝫ ꝯciliū celebrare. scripsit clero ꝯstātinopolitano ne iohi successorē aliquē ordinarēt. Cū igr̄ longo fuisset itinere fatigatꝰ. ⁊ dolore capitis vehemētissime cruciatꝰ. necnō ⁊ ardorē solis intolerabilē patereť sancta illa ania in cumanis. xiiij. die mēsis septēbris e carne soluta est. Quo defuncto grando vehemēs in ꝯstātinopolim et oia suburbana descēdit dicētib9 cūctis h̄ dei iracūdia gestū esse. eo ꝙ iniuste iohānes fuerit cōdēnatꝰ. Quib9 v̄bis fidem fecit mors auguste ꝓtinꝰ subsecuta. Quarta nāq̄ꝫ die pꝰ grandinē est defuncta. Mortuoq̄ꝫ oim doctore terrarū. occidētales epi cū oriētalib9 nullatenus cōicare voluerunt. donec illiꝰ sacratissimi viri nomē inť p̄decessores episcopos poneret. Vex theodosiꝰ xp̄ianissimꝰ filiꝰ p̄dicti archadij. q̄ aui sui nomē ⁊ pietatē tenebat. sacras hꝰ doctoris reliq̄as in mēse ianuario i regiā ciuitatē transferri fec̄. Cui fidelissimꝰ ꝑpl's cū lampadib9 ⁊ cereis obuiauit. Theodosiꝰ aūt suppliciť eiꝰ adorās reliq̄as ꝓ archadio ⁊ eudoxia genitorib9 supplicauit. vt ignorāter delinq̄ntibus veniā cōdonaret. Dudū ei ꝑentes eiꝰ mortui fuerāt. Hic theodosiꝰ clemētissimꝰ fuit. adeo vt nullū se ledētiū morti adiudicaret dicēs. Vtinā eēt mihi possibile ad vitaʒ etiā mortuos reuocare. Eiꝰ curia monasteriū videbať. matutinas laudes agebat. codices diuios legebat. Huic erat vxor noie eudoxia q̄ heroyco metro poemata multa ꝯfecit. Habuitq̄ꝫ filiā noie eudoxiā quā Valētiniano quē imꝑatoreʒ fecerat dedit vxorē. Hec oia de hystoria triꝑtita extracta sunt. Mortuꝰ est āt circa annos dn̄i. cccc.   Le. cxxxij.

De sctis Cornelio ⁊ Cypriano.

C Ornelius interpretatur intelligēs circūcisionem. Ipe em̄ intellexit ⁊ intelligēdo fuauit circūcisionē a suꝑfluis licitꝫ ⁊ etiam necessarijs. Vel corneliꝰ dr̄ a cornu ⁊ leos qd̄ ē ꝑpl's. q̄si cornu. i. fortitudo ꝑpli. Cyprianꝰ dr̄ a cypro qd̄ est mixtura. ⁊ ana qd̄ ē sursum. Vel dr̄ a cypro qd̄ est mesticia vel hereditas. Ipe em̄ habuit suꝑnā mixturā gr̄e ⁊ v̄tutū. mesticiā pctoꝝ. ⁊ hereditatē celestiū gaudioꝝ. A

C Orneliꝰ papa successor scti Fabiani a Decio cesare cū suis clericis in exiliū relegať. Ibiq̄ꝫ a sctō Cypriano carthaginē. epo lr̄as cōfortatiōis accepit. Tādeʒ de exilio reductꝰ decio p̄n̄tať. ⁊ dū imobilis ꝑmaneret. iussit eū deciꝰ plūbatis cedi. p̄cepitq̄ꝫ vt ad tēpluʒ martꝭ duceret. vt ibi aut sacrificaret. aut sn̄iam capitalē sub

iret. Cū ḡ illuc ducereť. miles q̄dā ro//
gauit eū vt ad domū suā diuerteret. et
ꝓ vxore sua Salustia q̄ ꝑ q̄nq̄ annos
ꝑalitica iacebat oraret. Que dum ad
orōnē eiꝰ sanata eēt. xx. milites cū ipa ⁊
viro suo dn̄o crediderūt Qui oēs iubē
te decio ad tēpluz marts deducti. ⁊ i il//
lud expuētes cū sctō Cornelio marty//
rizati sunt. Passus est aūt circa annos
dn̄i. cclij. Cyprianꝰ aūt carthaginē
sis eps̄. in eadē ciuitate patrono ꝓcō//
suli pn̄tať. Qui cū a fide nullatenꝰ mu
tari posset. in exiliū mittiť. Inde reuo//
catꝰ ab anglirico ꝓconsule. q̄ patrono
successerat sniaz capitalē accepit. Qua
snia lata dixit Cyprianꝰ. Deo gratias
Cū aūt ad locū cū spiculatore venisset
p̄cepit suis vt eidē spiculatori ꝓ merce
de. xv. aureos darēt. Accipiēsq̄ linthe
um manu sua oculos texit. ⁊ sic coronā
suscepit circa annos dn̄i. cclvj.

Legenda. cxxxiij. A

De sancta Eufemia.

e Vfemia diciť ab eu
qd̄ est bonū. ⁊ femia. q̄si bo
na femia. i. vtilis. honesta ⁊
delectabilis. q: h̄ triplici mō dr̄ bonū.
Fuit em̄ vtilis alijs ꝑ ꝯuersatōez. ho//
nesta sibi ꝑ moꝝ cōpositōez. delectabi
lis deo ꝑ celestē ꝯtēplatōez. Vel eufe//
mia dr̄ q̄si eufonia qd̄ est suauis sono//
ritas. Suauis aūt sonꝰ fit trib; modis
scz voce vt in cantu. pulsu vt i cythara
flatu vt i organo. sic btā eufemia fecit
deo dulcē sonū cū voce p̄dicatōis. cum
pulsu bone oꝑatōis. ⁊ cū flatu interne
deuotōis. B

e Vfemia filia senatoris videns
xp̄ianos tpe dyocleciani tā di//
uersis penis laniari ad Priscū iudicez
ꝑperauit. ⁊ xp̄m publice ꝯfitēs exēplo
sue ꝯstantie etiā viroꝝ anios ꝯforta//
bat. Cuz igiť iudex xp̄ianos successiue
occideret. alios pn̄tes esse iubebat vt
saltē territi imolarēt. dū ꝯstātes tā cru
deliter laniari viderēt. Cū ḡ corā eufe//
mia sctōs crudeliť detrūcaret. ipa conꝰ
ꝯstātia ampliꝰ ꝓuocata iniuriā a iudi//
ce se pati clamabat. Tunc iudex gaui//
sus ē. putās eā sacrificijs velle ꝯsentire
Vn̄ cū ab ea quā sibi iniuriaz faceret
req̄sisset. illa ait. Cū sim genere nobiľ.
cur mihi ignotos ⁊ aduenas an̄ponis
⁊ p̄ores facis ad xp̄m ꝑtingere. ⁊ ad ꝓ
missam gl̄iaz ꝑuenire. Cui iudex. Pu
tabā te ad mentē redisse. ⁊ gaudebā te
tue nobilitatis vel sexꝰ meminisse. Re
clusa igiť in carcere. ⁊ seq̄nti die cū vin
ctis sine vinculis adducta. iteꝝ ḡuissi//
me ē ꝯq̄sta. cur ꝯ legē impatoꝝ sibi so//
li a vinculis ꝑcereť. Tūc alapis durissi
me cediť. ⁊ in carcere recludiť. Quā iu
dex secutꝰ ex libidine opprimere voluit
Sed illa viriliť reluctāte manū eiꝰ vir
tus diuia ꝯtraxit. Tūc putās se incan
tatū. p̄positū domꝰ sue ad ipaz direxit
mľta ꝓmittēs si eā facerz ꝯsentire. Sz
ille carcerē clausuz nec clauib; apire po
tuit nec securib; frāgere. donec a demo
ne arreptꝰ. clamās ⁊ seipm̄ dilanians
vix euasit. Deinde educta posita est su
per rotam. cuiꝰ vectes carbonib; pleni
erāt. ⁊ artifex intra rotā tale signū tra//
hētib; dedit. vt qn̄ sonū faceret siľ tra//
herēt. ⁊ sic exeūte igne vectes corpꝰ eius
dissiparēt. Sz nutu dī ferramētū q̄ ro
ta ꝑgabať de manu eiꝰ decidēs sonū fe
cit. ⁊ ꝯtinuo illis trahētib; rota artifi//
cē ꝯminuit. ⁊ eufemiā stantē suꝑ eā il//
lesam. seruauit. Tūc ꝑentes artificꝭ la//
mētantes supposito igne ipam cū rota
ꝯburere voluerūt. Sz rota ꝯbusta. eu
femia ab angelo soluta in q̄dam loco
excelso incolumis stare ꝯspiciť. Appel
lianꝰ iudici ait. Virtꝰ xp̄ianoꝝ nō nisi
in ferro vinciť. Vn̄ ꝯsulo vt eaz facias
decollari. Erectis ḡ scalis. cū q̄daz ad
eam capiendam manū mittere vellet.
mox totꝰ ꝑalisi solutꝰ vix inde semiuiuꝰ
eductꝰ ē. C Aliꝰ aūt noie Soste//
nes ascendēs ꝯtinuo mutatꝰ ab ea ve//
niā petijt. ⁊ euaginato gladio ad iudi//
cē clamauit. q̄ seipm̄ libentiꝰ occideret
q̄ eam quā angeli defendebāt ꝯtinge
ret. Deniq̄ inde educta. iudex cācella//

rio suo dixit vt ad eã oẽs petulãtes iu-
uenes ꝯuocaret. Qui tãdiu eã illude-
rent. donec fatigata deficeret. Sꝫ ille
ad eã ingrediẽs. ⁊ mltas ꝟgines splen
didissimas circa eã orantẽ vidẽs. mo-
nitꝫ eiꝰ ꝓtinꝰ xp̃ianꝰ effectꝰ ẽ. Preses ꝟo
ꝑ capillos ꝟginẽ suspẽdit. Sꝫ imobilẽ
ꝑmanentẽ negato cibo i carcerẽ reclu-
di fec̃. vt septimo die int̃ q̈ttuor mag̃s
lapides sic̃ oliua ꝯstringeret̃. Illa ꝟo
q̈tidie ab angelo satiata. duꝫ septimo
die intra lapides durissimos posita es
set ad eiꝰ orõnẽ ipi lapides in cinerẽ te-
nuissimũ sũt redacti. Vñ p̃ses se victũ
a puella erubescẽs eã in foueã ꝓijci ius
sit. vbi tres tãte imanitatꝫ bestie erant
ꝙ oẽm hoiem deglutirẽt. Que statim
blandiẽdo ad ꝟginẽ ꝯcurrẽtes ⁊ iũctis
ad iuicẽ caudis ei q̈si cathedrã ad sedẽ
dũ p̃bentes iudicẽ h̃ videntẽ vehemẽ-
tius ꝯfuderunt. Vñ cũ p̃ses fere p̃ an-
gustia moreret̃. igressus carnifex vt do
mini sui iniuriã vindicaret. gladiũ i la
tus suũ fixit. ⁊ xp̃i martyrẽ fec̃. Quẽ iu
dex ꝓ mercede veste serica induit. ⁊ tor
que aurea circũdedit. Sꝫ egrediẽs a le
one arripit̃ ⁊ ab eo penitꝰ deuorat̃. Vñ
sui eũ diutiꝰ ꝑq̈rentes vix pauca eiꝰ os-
sa cũ veste serica ⁊ torq̃ aurea reperũt.
Priscus q̊ꝫ iudex seip̃m comedẽs mor
tuꝰ ẽ inuẽtus. Sctã aũt eufemia in cal
cedonia cũ honore sepulta ẽ. Meritis
cuiꝰ omẽs iudei ⁊ gẽtiles calcedonie in
xp̃m crediderũt. Passa ẽ aũt circa an-
nos dñi. cclxxx. Ambrosiꝰ de hac vir
gine in p̃fatõe sic ait. Virgo alma tri-
umphatrix eufemia. ꝟginitatꝫ retinẽs
mitrã. passiõis meruit vestiri corona.
Cuiꝰ p̃cibꝫ hostis inimicꝰ euincit̃. Pri-
scus aduersariꝰ supat̃. a fornacis igne
ꝟgo sospes eripit̃. duri lapides i pulue
rẽ ꝯuertunt̃. Fere mansuescũt. collaq̈ꝫ
submittũt atq̈ꝫ oia penaꝝ supplicia eiꝰ
orõne supant̃. Nouissime gladij mu-
crone ꝯfossa. carnea relinq̈ns claustra.
celesti choro iungit̃ leta. Hec sacra ꝟgo
tibi dñe eccl'iam tuã cõmẽdet. h̃ ꝓ nob
pctõribꝫ interpellet. h̃ etiã vota nr̃a vt
ꝟgo vernula illabata tibi p̃stet.

Legenda. cxxxiiij.

De sancto Lamperto.

Lampertus nobil' genere sꝫ nobilior sctitate vi-
te. ⁊ a p̃meuo etatꝫ sue lr̃is
eruditꝰ adeo ꝓ sui sctitate ab oibꝫ ama
bat̃. vt pꝰ theodardũ magistrũ suũ tre-
cens. ecclesie in ep̃m meruit ꝓmoueri.
Quẽ childericꝰ rex plimũ diligebat. et
p̃ oibꝫ ep̃is charꝝ sꝑ hẽbat. Sꝫ crescẽte
inuidoꝝ malicia. eũ sine cã impij expel
lẽtes honore debito p̃uauerũt. ⁊ Fera
mũdũ in eiꝰ cathedrã statuerũt. At lã
pertꝰ monasteriũ ingressus. ꝑ septẽ an
nos ibidẽ optime ꝯuersatꝰ ẽ. Quadaꝫ
ꝟo nocte ad orõnẽ surgẽs i pauimẽto
ꝑ igrantiã sonũ fec̃. Qd audiẽs abbas
dixit. Quisq̈s hũc fec̃ sonũ statim va-
dat ad crucẽ. Tũc lãpertus ilico nudis
pedibꝫ i cilicio ad crucẽ cucurrit. ibiq̈ꝫ
tãdiu ⁊ i niue ⁊ gelu ac glacie fixus ste-
tit donec fratribꝫ pꝰ matutinas se cale
faciẽtibꝫ abbas eũ deesse cog̃uit. ⁊ au-
diẽs a q̊daꝫ fratre ꝙ ille esset q̇ ad cru-
cẽ iuisset eũ itroduci fec̃. ⁊ ab eo cũ mo-
nachis veniã postulauit. Ille ꝟo nõ so
lũ clemẽter indulsit. sꝫ ⁊ de bono patie
eis sublimit̃ p̃dicauit. Pꝰ septẽ annos
Feramũdꝰ expulsus ẽ. ⁊ sctũs Lãper-
tus iubẽte pipino ad sedẽ ꝓpriã est re-
ductꝰ. Cũ aũt sic p̃us ꝟbo ⁊ exẽplo pol
leret. insurgẽtes in eũ duo maligni: eũ
grauit̃ insectare ceperũt. Quos amici
põtifices eos sic meruerãt occiderunt.
Eo tp̃e lãpertꝰ pipinũ de q̈dam mere-
trice quã tenebat plurimũ increpauit.
Dodo aũt ꝯsanguineꝰ eoꝝ q̇ occisi fue
rãt. ⁊ frat̃ ipiꝰ meretricꝫ domesticꝰ aule
regie. ꝯgregato exercitu domũ ep̃i cir-
cũquaq̈ꝫ obsedit. volẽs occisoꝝ necem
in sctm̃ vindicare lãpertũ. At cuꝫ puer
lãperto in orõne posito nunciasset. ille
ꝯfisus in dñō vt eos expug̃ret mucro-
nẽ arripuit. Sꝫ ad se rediẽs gladiũ de
manu ꝓiecit. meliꝰ iudicãs vt ꝑsistẽdo
⁊ moriẽdo vinceret. q̈ꝫ vt sacratas ma-

nus de ipioꝝ sanguie macularet. Tūc vir dei su[illegible] āmonuit vt pctā sua ꝯfiterenꝛ ⁊ mortē patiēter sustinerēt. Statiqꝫ impij irruētes. sctm̄ in oꝛone lāpertum pstratū pemerūt. circa annos dn̄i dcxx. Quib' discedētib' qdaꝫ ex eiꝰ famulis euadētes corpꝰ eiꝰ occulte ad cathedralē eccłiam nauigio ꝑduxerūt. ⁊ cū mł'ta ciuitatꝭ mesticia sepulture dederunt. Legenda. cxxxv.

De sancto Matheo.

m Atheus binomiuſ extitit scꝫ matheꝰ ⁊ leui. Matheus aūt interp̄taꝛ donuꝫ festinationis. vel donatoꝛ ꝯsilij. vel dꝛ matheꝰ a magnꝰ ⁊ theos qd̄ est deꝰ q̄si magnꝰ deo. vel a manꝰ ⁊ theos q̄si manus dei. Fuit em̄ donū festinatōis ꝑ festinā ꝯuersatōeꝫ. donatoꝛ ꝯsilij ꝑ salubrem p̄dicationē. magnꝰ deo ꝑ vite ꝑfectionē. manꝰ dei ꝑ euāgelij ꝯscp̄tioneꝫ Leui interp̄taꝛ assumptꝰ vel applicatus. siue additꝰ aut appositꝰ. Fuit em̄ assumptꝰ ab exactōe vectigaliū. applicatus numero apłoꝝ. additus ꝯsortio euāgelistaꝝ ⁊ appositꝰ cathalogo martyrum.

m Atheꝰ apłus in ethiopia p̄dicans in ciuitate q̄ dꝛ nadaber duos magos noie zaroen ⁊ arphaxat reppit. q ita hoies suis artib' demētabāt vt q̄scūqꝫ vellēt mēbroꝝ officio et sanitate ꝓuare viderenꝛ. Qui i tantaꝫ suꝑbiā eruperūt vt se q̄si deos ab hoibus facerēt adorari. Matheꝰ aūt apostolꝰ p̄dictā ciuitatē ingressus. ⁊ apud eunuchū cādacis regine quē Philippꝰ baptizauerat hospitatꝰ ita magoꝝ prestigia detegebat. qꝛ qcq̄d ipi faciebant hoib' in ꝑniciē. h̄ ipe ꝯuerteret in salutē. Eunucho āt sctm̄ matheū intꝛogāte. quō tot linguas loq̄reꝛ ⁊ intelligeret exposuit ei Matheꝰ qꝛ spū scto descēdēte oim̄ linguaꝝ sciam recepisset. vt sicē illi q ꝑ suꝑbiā turrim vsqꝫ in celū edificare volebāt. p̄ ꝯfusiōe linguaꝝ ab edificatōe cessauerūt. sic apłi ꝑ oim̄ linguarū sciam turrim nō de lapidib' sꝫ de virtutib' ꝯstruāt ꝑ quā oēs q crediderint in celū ascēdant. Tunc venit q diceret magos illos cū duob' aduenisse draconib'. q ignē sulphureū ex oꝛe ⁊ narib' euomētes cūctos hoies occiderēt Apłs āt signo crucꝭ se muniēs ad eos secure exiuit. Quē mox vt dracones viderūt añ eiꝰ pedes ꝓtinꝰ doꝛmierīt. Dixitqꝫ magꝭ vbi ē ars vr̄a. Excitate eos si potestis. Ego aūt nisi dn̄m rogasseꝫ qd̄ in me cogitaueratꝭ inferre i vos ꝓtinꝰ retoꝛsisseꝫ. Cū aūt ꝓpł's ꝯuenissꝫ i noie iesu draconib' vt abirēt p̄cepit Et nullū ledētes ꝓtinꝰ abierūt. Cepit q̊ꝫ ꝓpło de gł'ia ꝑadisi terrestꝭ magnū sermonē ꝯtexere. asserēs ipm oib' mōtib' emiᷓere⁊ ꝓximū celo eē. spinas vł' tribulos ibi nō eē. lilia vel rosas ibi nō marcescere. senectutē ibi n̄ euenire. sꝫ hoiem ibi iuuenē sꝑ manere. angeloꝝ oꝛgana ibidē sonare aues vocatas ꝯtinuo obedire. De h̊ aūt ꝑadiso terrestri dixit hominē eiectū eē. sꝫ ꝑ xp̄i natiuitatē i ꝑadisuꝫ celestē reuocatū fuisse. Et cū hec ꝓpło loq̄reꝛ. ecce subito tumultꝰ exoꝛtꝰ est. i q̊ regꝭ filiꝰ moꝛtuꝰ plāgebaꝛ. Quē cū magi suscitare nō possent suadebāt regi qꝛ i deoꝝ ꝯsoꝛtiū raptꝰ fuisset. ⁊ idō simulachꝛū ⁊ tēplū sibi ꝯstrui opteret Predictꝰ āt eunuchꝰ magos custodiri faciēs apłm aduocauit. Qui oꝛone fusa eū ꝓtinꝰ suscitauit. Quapꝛopter rex noie Egisippꝰ h̊ viso ꝑ vniuersas suas ꝓuincias misit dicēs. Venite ⁊ videte deū in effigie hois latētē. Venerūt igr̄ cū coꝛonis aureis ⁊ diuersis sacrificiorū generib' volētes sacrificare ei Quos matheꝰ cōpescuit dicēs. Viri q̇d facitꝭ Ego deꝰ nō suꝫ. sꝫ seruꝰ dn̄i nr̄i ihu xp̄i Illi igr̄ de auro ⁊ argēto qd̄ sibi attulerant ipo iubēte eccł'iaꝫ magnā fabricauerunt. quā intra. xxx. dieꝝ spaciū ꝯsūmauerūt. In q apł's. xxxiij. annis sedit ⁊ totā egyptū ad fidē ꝯuertit. Rex aūt egyppꝰ cū vxoꝛe sua ⁊ oi ꝓpło baptizatus est. Ephigeniā q̊ꝫ filiā regis apł's deo dicatā plusq̄ꝫ ducētis virginibus

p̄fecit. B Post h̄ Hirtacus regi successit. ꝛ ꝟginē p̄dictā ꝯcupiscēs. di-
midiū regni sui aplo ꝓmisit. si eā i cō-
iugiū suū sibi faceret ꝯsentire Cui apo
stolꝰ ait vt iuxta morē p̄decessoris die
dñica ad ecclīam ꝯueniret ꝛ pñte ephi
genia cū ceterꝭ ꝟginibꝫ q̄ꝫ bona sint iu
sta ꝯiugia audiret Quo rex cū gaudio
festinauit. putās ꝙ ephigenie vellet cō
iugiū suadere. Matheꝰ igit̄ ꝟginibꝫ et
oi ꝓplo ꝯgregatis de bono mr̄imonij
diu locutꝰ a rege plimū ē laudatꝰ. cre-
dens ꝙ h̄ iō diceret vt ꝟginis animuȝ
ad mr̄imoniū ꝓuocaret. Deinde iꝑa-
to silētio s̄monē repetit dicēs. Cum g̊
bonū sit mr̄imoniū si saluo federe tene
atur. bñ scitis astātes ꝙ si regꝭ spōsam
aliq̄s seruoꝝ vsurpare p̄sumeret. nō so
lū regꝭ offensam. sȝ mortē insuꝑ mere-
ret̄. nō qꝛ vxorē duxisse ꝓbat̄. sȝ qꝛ spō-
sam dñi sui accipiēs eiꝰ mr̄imoniū vio
lasse ꝯuincit̄. Ita ꝛ tu rex sciēs ephige
niā regꝭ eterni spōsaȝ effectā. ꝛ sacro ve
lamie ꝯsecratā. quō poterꝭ spōsam po
tētioris te tollere. ꝛ tuo mr̄imonio co-
pulare. Quo audito rex p̄ ira insaniēs
furibūdꝰ abscessit. Apls aūt intrepidꝰ
ꝛ ꝯstans oēs ad paciam ꝛ ꝯstantiā cō
fortauit. ꝛ ephigeniā corā se ex timore
ꝓstratā cū ceterꝭ ꝟginibꝫ bñdixit. Post
missaꝝ aūt solēnia rex spiculatorē mi-
sit q̄ iuxta altare Matheū stantē. ꝛ ex-
pansis manibꝫ in celuȝ orantē misso a
tergo gladio interfec̄ ꝛ martyrē fecit.
Qd̄ ꝓpls audiens ad palatiū regꝭ oia
incēsurus ꝓperabat. Sȝ a p̄sbyterꝭ et
dyaconibꝫ vix detēti apli martyriū cuȝ
gaudio celebrauerūt. Rex ꝟo cū nec ꝑ
matronas ad eā directas nec ꝑ magos
ephigeniā posset aliq̄tenꝰ imutare. to-
tā eiꝰ domū igne copioso vallauit. vt
ipaȝ cū ceterꝭ ꝟginibꝫ ꝯcremaret. Apo
stolꝰ aūt eisdē apparēs oēm ignē ab ea
rū domo excussit. Qui erūpens regis
palatiū iuasit. ꝛ solo rege euadente vix
cū vnico filio cūcta ꝯsumpsit. Staticꝫ
filiꝰ arreptꝰ a demonio p̄ris crimia ꝯfi
tens ad sepulchrū apli ꝓperauit. Pat̄
ꝟo turpissimꝰ leprosus effectꝰ cū cura-
ri nō posset. manu ꝓpria gladio se pere
mit. Ppls aūt frēȝ ephigenie ab aplo
baptizatū regē ꝯstituit. Qui ꝑ annos
lxx. regnuit. ꝛ filiū suum sibi substituēs
xp̄ianū cultū magnifice ampliauit. et
totā ethiopie ꝓuinciā ecclījs xp̄i reple
uit. Xaroes aūt ꝛ arphaxat ab ea die q̄
regꝭ filiū apls suscitauit in ꝑsidē fuge-
rūt. Sȝ symon ꝛ iudas eos ibidē vice
rūt. C Notandū ꝙ i btō matheo
q̄ttuor ṗncipalit̄ ꝯsiderant̄. Primū est
obediētie velocitas. qꝛ mox vt xp̄s eū
vocauit. ꝯtinuo theloniū reliq̄t. nec do-
minos suos timēs rōnes vectigaliū i-
ꝑfectas reliq̄t ꝛ xp̄o ꝑfecte adhesit Pro
hac velocitate obediētie q̇dam occasi-
onē erroris sibi assumpserūt. sic recitat
Hierony. in originali suꝑ p̄dictū locū
dicēs. Arguit in h̄ loco Porphirius ꝛ
Julianꝰ augustꝰ vel iperitiaȝ hystorici
mētiētis. vel stulticiā eoꝝ q̄ statim secu
ti sunt saluatorē. q̄si irrōnabilit̄ quēli-
bet vocantē hoiem sint secuti. cū tante
ꝟtutes tātacꝫ sig̃ p̄cesserint q̄ aplos añ
q̄ꝫ crederēt vidisse nō dubiū est. Certe
fulgor ip̄e ꝛ maiestas diuitatꝭ occulta
q̄ etiā in hūana facie relucebat ex ṗmo
ad se vidētes trahere poterat aspectu.
Si ei i magnete lapide hec eē ꝟtus dr̄
vt anulos ꝛ festucas sibi copulet q̄nto
magꝭ dñs oim creaturaꝝ ad se ꝑ̇at
trahere q̊s volebat. h̄ Hiero. Scdȝ
est eiꝰ largitas siue liberalitas. qꝛ statiȝ
fec̄ ei ꝯuiuiū magnū in domo sua. Qd̄
q̇dem ꝯuiuiū nō tm̄ fuit magnū rōne
laute p̄ꝑatōis. sȝ etiā fuit magnū ṗmo
rōne voti. qꝛ cū mag̊ affectu ꝛ desiderio
ip̄m recepit. Scdo rōne mysterij. qꝛ il-
lud fuit indicatiuum magni mysterij.
Qd̄ mysteriū exponit glosa suꝑ Lucā
dicēs. Qui domicilio xp̄ȝ recipit inter
no. maximis exuberātiū pascit̄ dlecta-
tōibꝫ voluptatū. Tercio rōne documē
toꝝ. qꝛ ibi mag̃ documēta exhibuit. sic̄
miscd̄iaȝ volo ꝛ nō sacrificiū. ꝛ nō egēt
q̄ sani sunt medico ꝛc. Quarto rōne in
uitatoꝝ. qꝛ magni discūbētes etiā iui-

tatí fuerūt. scꝫ xp̄s ⁊ discipuli eiꝰ. Tercíū eiꝰ humilitas. q̄ apparuit i duobꝫ. Primo in h̄ ꝙ se publicanū manifestauit. Ceteri euāgeliste vt dic̄ glo. verecūdie cā ⁊ euāgeliste honore nomē vulgatū nō ponūt. Ip̄e scd̄o ꝙ scp̄tū est iustꝰ in p̄mis accusator est sui. matheū se ⁊ publicanū noiat. vt oñdat nullū ꝯuersum debere de salute diffidere. cū apl's ⁊ euāgelista de publicano repēte sit factus. Scd̄o i h̄ ꝙ ad suas iniurias paciens fuit. Qn̄ em̄ pharisei murmurabāt ꝙ xp̄s ad hoiem pctōrē diuertisset potuisset eis Matheꝰ rn̄disse ac dixisse Uos potiꝰ miseri ac pctōres estis q̄ vos iustos arbitrātes medicū refugitis Ego aūt iā pctōr dici nō valeo q̄ ad medicū salutis ꝯfugio ⁊ eidē vulnꝰ meū nō abscondo. D Quartū ē euāgelij ipiꝰ in eccl'ia mag̃ solēnitas. Eiꝰ em̄ euāgeliū p̄ ceteris euāgelijs magis i eccl'ia frequētat̃ sic̄ ⁊ psalmi Dauid ⁊ ep̄le Pauli p̄ ceteris scp̄turis ampliꝰ i eccl'ia recitāt̃ Cuiꝰ hec ē rō. qm̄ teste Johāne tria sūt gn̄a pctōꝝ. scꝫ pctm̄ superbie luxurie ⁊ auaricie. Pctō suꝑbie peccauit saulꝰ a saule suꝑbissimo rege dictꝰ. q̄ eccl'iam sup̄ modū ꝑsecutꝰ ē. Pctō luxurie peccauit Dauid. q̄ ⁊ adulteriū cōmisit. et ꝓpt̃ ip̄m adulteriū fidelissimū militē Uriā occidit. Pctō auaricie peccauit Matheꝰ. q̄ ꝑ auariciā lucris turpibꝫ inhiabat. Fuit em̄ thelonariꝰ. Est enim theloneū vt dicit Isidorꝰ locꝰ in portu maris. vbi merces nauiū ⁊ nautaꝝ emolimēta reddūt̃. Thelos āt grece vt dic̄ Beda latine d̄r vectigal. Licꝫ igit̃ isti pctōres extiterit. eoꝝ tn̄ pnia adeo placuit vt nō solū dn̄s eoꝝ culpis ig̃sceret sꝫ etiam eis dona sua m'tiplicitꝰ cumularet. Nā seuissimū ꝑsecutorē fec̄ fidelissimū p̄dicatorē. adulteꝝ ⁊ homicidā fecit ꝓphetā ⁊ psalmistā. lucris inhiantē ⁊ cupidū fec̄ apl'm ⁊ euāgelistā. Jō igr̃ hoꝝ triū dicta nob̄ tā freq̄ntiꝰ recitant̃ vt nullꝰ q̄ ꝯuerti voluerit d̄speret de venia. qn̄ tātos in culpa tales ꝯspicit fuisse i grā. Notādū insuꝑ ꝙ s̄m btm̄ Amb. circa ꝯuersionē bti mathei q̄dā ex ꝑte medici. q̄dā ex ꝑte infirmi sanati. q̄dā ex ꝑte modi sanādi ꝯsiderāt̃ In medico tria fuerūt. scꝫ sapiā q̄ radicem morbi cog̊uit. bonitas q̄ medicamēta adhibuit. potētia q̄ ip̄m tā subito mutare potuit. De his tribꝫ sic idem dicit Amb. in ꝑsona ipiꝰ Mathei. Hic p̄t auferre cordis mei dolorē ⁊ aie pallorē q̄ nouit occulta. Et h̄ q̄ntū ad p̄mum. Inueni medicū q̄ in cel' hitat ⁊ i terris spargit medicamēta. Hoc q̄ntū ad secūdū. Hic p̄t solꝰ sanare vulnera mea q̄ nescit sua. Hoc q̄ntū ad terciū. In ip̄o aūt infirmo sanato. scꝫ i btō Matheo. tria ꝯsiderant̃ s̄m ꝙ dictꝰ Amb. oñdit. Ip̄e nanq̄ꝫ morbū ꝑfecte exuit. curāti gratꝰ extitit ⁊ i sanitate recepta sꝑ mōꝫ se s̄uauit Un̄ ait. Seq̄bat̃ matheꝰ iā letꝰ ⁊ alacer ⁊ exultabat di. Jaꝫ nō publicanū gero. iam nō porto leui. Exui leui postq̄ꝫ xp̄ꝫ indui. Et h̄ q̊ ad p̄mū. Odio genꝰ meū. fugio vitā meā solum te seq̊r dn̄e ih̄u q̄ sanas vulnera mea. Hoc q̊ ad scd̄m. Quis ē q̄ me separat a charitate dei q̄ in me ē. tribulatio an angustia. an fames Hoc q̊ ad terciū. Modꝰ aūt sanādi s̄m beatū Amb. triplex fuit. Primo em̄ xp̄s ip̄m vinculis ligauit. Scd̄o cauteriū ipsuꝫ imp̄ssit. Tercio oēm putredinē emundauit. Un̄ ait Amb. loquēs in ꝑsona mathei. Ligatꝰ sum fidei clauis ⁊ bonis cōpedibꝫ charitatis. Aufer iesu meorū putredines pctōꝝ dū habes vinculis charitatis ligatū. Seca q̄dcūq̄ꝫ inueneris viciosuꝫ. Hoc q̄ntū ad p̄mū. Oē mādatū tuū sic̄ cauteriū imp̄ssuꝫ tenebo. ⁊ si vrit cauteriū mādati tn̄ putrefacta carnis exurit ne ad virꝰ serpat cōtagio. Et si mordet medicamētū tn̄ vlceris tollit viciū. Quātū ad scd̄m. Ueni cito dn̄e incidēs occultas ⁊ latentes varias passiones. Aperi cito vulnꝰne noxiꝰ serpat humor. emūda oē q̄d fetidū ē ꝑegrino lauacro. Hoc q̄tū ad terciū. Eiꝰ aūt euāgeliū āno dn̄i. d. q̄d manibꝫ suis scp̄serat cū ossibꝫ bti Barna

be reptũ est. Qđ q̇dē euãgelium btũs
barnabas secũ ferebat. ⁊ suꝑ infirmos
illud ponēs oēs tã fide barnabe q̄ꝫ me
rito Mathei ꝯtinuo liberabat.

Legenda.cxxvj.

De sancto Mauricio.

Auricius dicit̃ a ma-
m ri ⁊ cis qđ đr vomēs vel du
rus ⁊ us qđ interp̄tat̃ ꝯsili
ator vel festinãs. Vel đr a mauron qđ
ꝭm Isidoꝝ grece đr nigrũ. Ip̄e nanq̄ꝫ
habuit amaritudinē ꝓ incolatu miſie
⁊ dilatõe patrie. Fuit vomēs ꝑ supflu
orũ abiectionē. durꝰ ⁊ firmꝰ ꝑ tormēto
rũ ꝑpessionē. ꝯsiliator ꝑ ꝯmilitonũ ex
hortationē. festinãs ꝑ feruorē ⁊ bono-
rũ opeꝝ multiplicatõez. niger ꝑ sui de-
spectionē. Huiꝰ passionē scp̄sit ⁊ cõpi-
lauit beatus Eucharius lugdunēsis
episcopus. A
m Auriciꝰi sacratissima legione
q̄ thebea đr dux extitisse ꝑhibe
tur. Dicti ãt sunt thebei a ciuitate sua
q̄ thebea nũcupata est. Est aũt ip̄a re-
gio in ꝑtib; oriētis vltra fines arabie
habilis opib;. fructib; fertilis. arbori-
bus delectabilis. Habitatores ꝟo illi
us regionis dicunt̃ eē magni corꝑib;.
armis strēnui in bello fortissimi. calli-
di igenio. sapiētia locupletissimi. Ip̄a
aũt ciuitas centũ portas habuit. ⁊ su-
per nilum fluuiũ q̇ de ꝑadiso egredit̃ ⁊
gyon đr sita fuit. De q̄ đr. Ecce vetus
thebea centũ iacet obruta portis. Hic
iacob; frat̃ dñi verbũ salutis p̄dicauit
⁊ fidē xp̄i ꝑfecte eos docuit. Dioclecia
nus aũt ⁊ maximianꝰ q̇ ceperũt anno
dñi. cclxxxvij. volētes fidē xp̄i penitꝰ ex
tirpare. tales ep̄las ꝑ oēs ꝓuincias in
q̇bus xp̄iani morabant̃ trãsmiserunt.
Si aliq̇d determiari oꝑteret aut sciri.
⁊ totꝰ mũdꝰ ex vna ꝑte cõgregatꝰ eēt. ⁊
sola roma ex alia ꝑte ꝯsisteret. mũdꝰ to
tus victꝰ fugeret. ⁊ sola roma i culmie
sciētie remaneret. Cur g̊ vos ꝑua ple-
becula eiꝰ p̄ceptis resistitis. ⁊ ꝯ̄ ipiꝰ sta-
tuta tã stolide suꝑbitis. Aut igr̃ deorũ
imortaliũ fidē suscipite. aut imutabil̃
de vob̄ snīa ꝓferet̃ dãnatõis Christia
ni aũt hmõi lr̃as suscipiētes. nuncios
oēs vacuos remiserũt. Tũc dioclecia-
nus ⁊ maximianꝰ in iraʒ cõmoti ꝑ oēs
ꝓuicias miserũt. vt oēs bellicis armis
apti ad romã venirēt. et om̄s rebelles
romano impꝛio subiugarēt. Littere ãt
augustoꝝ ad ꝑpl̃m thebeoꝝ delate sũt
Qui ꝑpl̃s ꝭm dei p̄ceptũ q̄ dei erãt đo
⁊ q̄ erãt cesarꝫ cesari reddebãt. Cõgre
gãtes igit̃ electam militũ legionē. s. sex
milia sexcētos sexagintasex eos ad ipa
torē miserũt. vt in bellis iustis impato
rē iuuarēt. nõ vt ꝯ̄ xp̄ianos arma mo-
uerēt. sʒ eos potiꝰ defensarēt. Huic ãt
sacratissime legioni dux erat inclitꝰ vir
mauriciꝰ. signiferi aũt candidꝰ innocē-
tius. exuperiꝰ. victor ⁊ ꝯstantiꝰ. Dio-
clecianꝰ igit̃ maximianũ quē sibi in col
legã iperij assumpserat ꝯ̄ gallias cũ in
finito exercitu misit. ⁊ ei legionē thebe
am sociauit. Hi a sctõ marcellino pa-
pa exhortati sunt vt añ gladijs interi-
rent q̄ꝫ fidem xp̄i quã acceꝑant viola-
rēt. B Cũ igit̃ vniuersus exercitꝰ
mõtes alpiũ trãsmeassʒ. ⁊ ottodoꝝ ad
uenisset. iubet ipator vt oēs q̇ secũ erãt
idolis imolarēt. ⁊ ꝯ̄ rebelles ipior ma
xime ꝯ̄ xp̄ianos vnanimit̃ ꝯiurarent.
Qđ scti milites audiētes octo miliari
bus ab exercitu secesserũt. ⁊ in q̇dã lo-
co ameno cui aganũ nomē ē iuxta rho
danũ ꝯsederũt. Qđ audiēs maximia-
nus. missis militib; p̄cepit vt ad deoꝝ
sacrificia cũ alijs festinarēt. Qui se nõ
posse facere rñderũt vtpote q̇ fidē xp̄i
haberēt. Tũc ipator ira succensus ait.
Iungit̃ despectui meo celestꝫ iniuria. ⁊
mecũ religio romana ꝯtēnit̃. Sentiat
ꝯtumax miles nõ solũ mihi sʒ etiã dijs
meis me posse dare vindictã. Tũc ce-
sar missis militib; suis iussit vt aut dijs
sacrificare eos cõpellerēt. aut decimuʒ
quēq̄ꝫ eoꝝ ꝓtinꝰ decollarent. Scti igr̃
cũ gaudio capita extēdētes. vnꝰ añ alte
rũ festinabat. ⁊ ad mortē p̄uenire certa
bat. Tũc sctũs mauricꝰ assurgens int̃
cetera sic ꝯcionatꝰ ē. Cõgratulor vob̄
q̇ꝛ ꝓ fide xp̄i oēs mori ꝑati estis. Com

militones vros necari sustinui. qꝛ vos ad passionē ꝓ xp̄o paratos vidi ⁊ dñi mādatū ſuaui q̄ ait Petro. Mitte gladiū tuū in vaginā. Quia ḡ iā cōmilitonum corꝑib; vallati sumꝰ ⁊ socioꝝ sanguinib; rubricatas vestes hēmꝰ. nos ip̄os ad martyriū sequamur. Hec ḡ si placet cesari mādemꝰ rñsa. Milites tui impatoꝛ sumꝰ. ⁊ ad defensionē reipublice arma suscepimꝰ. Nō ē in nob ꝓditio. nō formido. ſ; xp̄i fidē nullatenꝰ deseremꝰ. Cū h ipatoꝛ audisset. iussit iterum vt decimū trucidarēt. Quo facto exuperiꝰ signifer vexillū arripiēs ⁊ int̄ ꝯmilitones stās dixit. Gl'iosus dux nr̄ mauriciꝰ de nr̄oꝝ cōmilitonū gl'ia ē locutꝰ. nec exuperiꝰ signifer nr̄ iō hec arma arripuit vt talib; resistamꝰ. Proijciant dextere nostre arma hec carnalia ⁊ armēt̄ ꝟtutib;. ⁊ talia si placet cesari remādemꝰ. Milites sumꝰ īpatoꝛ tui. sui aūt quē libere ꝓfitemur xp̄i. Tibi debemꝰ militiā. illi innocētiā. A te laboris stipēdiū. ab illo exordiū sumpsimus vite. Oia ꝓ ip̄o tormēta suscipe parati sumꝰ. ⁊ ab eiꝰ fide nūq̄ discedemus. Tūc ipiꝰ cesar iussit suū exercitū totā legionē circūdare ita vt vnꝰ euadere nō posset. Vallant̄ igit̄ milites xp̄i a militib; diaboli ⁊ nephādis manib; trucidant̄ ⁊ pedib; eq̄ꝝ ꝯculcant̄ ⁊ xp̄o p̄ciosi martyres ꝯsecrāt̄. Passi sūt aūt circa annos dñi. cclxxvij. Dei aūt nutu q̄plures euaserūt vt i regiōes alias veniētes xp̄i nomē p̄dicarēt. ⁊ gl'iosissime i locis alijs triūpharēt. Ex q̄b; fuisse dicūt̄ solutoꝛ auētoꝛ ⁊ octauꝰ apd thaurinū. alexāder apud ꝑgamenū. secūdꝰ apud vintinū necnō ⁊ btūs ꝯstātiꝰ ⁊ victoꝛ ⁊ vrsus ⁊ q̄plures alij. Cū igit̄ carnifices p̄daꝫ diuiderent ⁊ insil' epularent̄. q̄ndā senē noīe victorē inde casu trāseūtē ad secū ꝯuiuādū inuitāt. Ille āt reqrere cepit quō int̄ tot milia occisoꝝ possent cū gaudio epulari. Cū aūt a q̄dā audisset ꝙ ꝓ fide xp̄i mortui essent. suspirās ille vehemēter ingemuit btm̄ oīno se clamitās si cū illis fuiss; occisus. Cū aūt cōperissent q̄m xp̄ianꝰ eēt in eū ipetū fecerūt ⁊ ip̄m ꝓtinꝰ trucidarūt. ¶ Pꝰ hec aūt maximianus apud mediolanū. Dioclecianꝰ ꝟo apud nicomediā vna die purpurā deposuerūt vt ꝓuatā vitā agerent ⁊ adolescētiores sc; ꝯstātiꝰ ⁊ maximꝰ ⁊ galeriꝰ q̄s cesares fecerāt imparēt. S; cum maximianꝰ iteꝝ tyrānice impare vell; a ꝯstantio genero suo ꝑsecutꝰ suspēdio vitā finiuit. Tādē corpꝰ sc̄ti Innocētij de eadē legione in vndā rhodani imersu; a domiciano genanēsi ⁊ gratho augustano ⁊ ꝓthasio eiusdē loci ep̄is cu; alijs in eccl'ia ē sepultū. In cuiꝰ cōstructione q̄dā gentilis artifex erat q̄ alijs die dñico solēnizātib; solꝰ opus suū exercebat. Adest sc̄toꝝ exercitꝰ. rapit̄. cedit̄. ⁊ arguit̄ ꝙ opus suū ꝓphanꝰ assumpserit ⁊ die dñica cū alij diuis intenderent ip̄e oꝑib; mechanic; īhiaret. Correctꝰ ad eccl'iam cucurrit ⁊ se fieri xp̄ianū postulauit. Ambrosiꝰ in p̄fatiōe de his martyrib; sic ait. Caterua fideliū diuino lustrata lumīe. ab extremis terre finib; veniēs tibi fidelit̄ supplicauit. Et tā corporeis bellatoꝝ legio mucronib; circūsepta q̄q; sp̄ualib; etiā armis vallata ad martyriū vigili ꝯstantia ꝓperauit. q̄s pestifer tyrannꝰ vt eos metu ꝑterreret ad internetionē supplicij gladio decimauit. atq; postmodu; ꝯstāter eos ꝑdurātes i fide vniuersos pariter capite plecti p̄cepit. S; hi tanto charitat; ardore feruebāt. vt eiectis armis flexo poblice passim geniculantes. spiculatoꝝ tela hilari corde susciperent. Inter q̄s btūs mauriciꝰ tue fidei amore succēsus decertādo martyrij est coronā adeptꝰ. h Amb. Mlier q̄da; filiū suū abbati mōasterij in q̄ sc̄tōru; martyꝝ corꝑa reqescūt erudiendū tradidit. quē in breui defunctū irremediabili luctu plāgebat. Cui apparēs mauriciꝰ cur filiū suū sic fleret q̄siuit. Que sibi rñdit ꝙ q̄diu viueret a lachrymis nō cessaret. Cui ille. Noli eum flere vt mortuū. ſ; scias eū habitare nobiscu;.

Q̄ꝺ ſi ꝓbare ꝺeſideras. cras ⁊ in oībꝫ
ꝺiebꝫ vite tue ſi aꝺ matutinas ſurrexe-
ris vocē eiꝰ īnt̄ monachoꝝ pſallētiū vo
ces audire valebis. Q̄ꝺ illa ſꝑ fec̄ ⁊ vo
cē filiȷ̄ cū monachis cantātē ſꝑ ꝺiſcer-
nēs audiuit. Rex gaturanicꝰ cū the
ſauros ſuos relict̄ꝫ ſeculi pompis pau
peribꝫ ⁊ eccl̄ijs erogaret. q̄nꝺaꝫ p̄ſbyte
rū miſit vt ſibi ꝺe ſacroſctis ipoꝝ reli-
quijs aſportaret. Qui cū reliquijs im
petrat̄ꝫ reꝺiēs. ꝺū nauis orta tēpeſta-
te in lacu lauſanēſi periret. capſam cuꝫ
reliquijs fluctibꝫ oppoſuit ⁊ mox ſecu-
ta fuit tranq̄llitas mag̃. Anno ꝺn̄i
ꝺccccclxiȷ̄. cū q̇ꝺam monachi obtentu
karoli a Nicolao papa corꝑa ſcti vrba
ni pape ⁊ ſcti tyburciȷ̄ martyr̄ꝫ īpetraſ
ſent. ⁊ reꝺeūtes ſctōꝝ martyꝝ eccl̄iam
viſitaſſent. ab abbate ⁊ monachis im
petrarūt vt corpꝰ ſcti mauriciȷ̄ ⁊ caput
ſcti innocētiȷ̄ apuꝺ antiſioꝺoꝝ in eccle
ſia quā ſctūs germanꝰ eiſꝺē martyribꝫ
ꝺuꝺū ꝺeꝺicauerat trāſportarēt. Re
fert Petrꝰ ꝺamiani ꝙ i burgūꝺia erat
q̇ꝺam clericꝰ ſuꝑbꝫ ⁊ ambitioſus. q̇ q̄n
ꝺā ecciaꝫ ſcti mauriciȷ̄ ſibi vſurpauerat
q̊ꝺaꝫ potēte militie ſibi plurimū obſi
ſtēte. Dū aūt q̄ꝺā ꝺie miſſa cātaret̄. et
in fine euāgeliȷ̄ ꝺiceret̄. oīs q̇ ſe exaltat
humiliabit̄ ꝺeriſit miſer ⁊ ait falſum ē
Nā ſi ego meis hoſtibꝫ me hūiliaſſeꝫ.
tot hoꝺie ꝺiuitias eccl̄ie n̄ haberē. Et
ecce fulmen inſtar glaꝺiȷ̄ in os eiꝰ ꝑ qꝺ
blaſphemie ꝟba euomuit introiuit. et
ſubito eū extinxit. Le.cxxxviȷ. A

De ſancta Juſtina.

Vſtina a iuſticia ꝺi-
i cta eſt. Ip̄a em̄ ꝑ iuſticiam
vnicuiqꝫ qꝺ ſuū ē reꝺꝺiꝺit.
ſcꝫ ꝺeo obeꝺiētiā. ſuꝑiori p̄lato reuerē
tiā. pari ꝯcorꝺiā. inferiori ꝺiſciplinaꝫ.
inimicis patiētiā. miſer̄ꝫ ⁊ afflict̄ꝫ com
paſſionē oꝑoſam. ſibi ſctimoniā ⁊ ꝓxi
mis charitatē. B
i Vſtina ꝟgo ꝺe ciuitate antio-
chie filia ſacerꝺotis iꝺoloꝝ q̊ti
ꝺie aꝺ feneſtrā ſeꝺēs Prelū ꝺyaconuꝫ
euāgeliū legētē auꝺiebat. a q̄ tanꝺē cō
uerſa ē. qꝺ cū mr̄ p̄ri in lecto retuliſſet ⁊
ambo ꝺormiſſent. xp̄s cū angelis ap-
paruit eis ꝺicēs. Venite aꝺ me ⁊ ꝺa-
bo vob̄ regnū celoꝝ. Qui euigilantes
ſtatim cū filia ſua ſe baptiꝫari fecerunt
Hec g̃ iuſtina ꝟgo a cypriano pl̄imuꝫ
moleſtata. ip̄m tanꝺē aꝺ fiꝺē ꝯuertit.
Cyprianꝰ em̄ a ſua puericia magꝰ exti
terat. Nā cū ſeptē annoꝝ eēt. a ꝑentibꝫ
ꝺiabolo ꝯſecratꝰ ē. Hic igit̄ magice ar
ti inſuiebat. ⁊ matronas i iumēta con
uertere viꝺebat̄. ⁊ ml̄ta alia p̄ſtigia ex-
ercebat. Arꝺēs igit̄ i amore iuſtine vir
gis. aꝺ magicaſ artes ſe ꝯtulit. vt ipaꝫ
ꝓ ſe vel ꝓ viro ſuo q̈ꝺam aclaꝺio q̇ ſil̄r
in eiꝰ amorē exarſerat poſſꝫ hr̄e. Aꝺuo
cat igit̄ ꝺemonē vt aꝺ ſe veniat ⁊ iuſti-
nā ꝑ eū valeat hr̄e. Aꝺueniēs ꝺemon
ꝺixit ei. Quiꝺ me vocaſti. Cui cypria-
nus. Amo ꝟginē ꝺe galileis. potes ne
facere vt ipam habeā ⁊ volūtatē meā
ſecū ꝑficiā. Cui ꝺemon. Ego q̇ hoiem
ꝺe ꝑaꝺiſo eiȷ̄cere potui. cayn frēm ſuuꝫ
occiꝺere ꝓcuraui. iuꝺeos xp̄m occiꝺe-
re feci. hoies ꝑturbaui. ⁊ nō potero fa-
cere vt vnā puellaꝫ habeas. ⁊ ea iuxta
tuū placitū fruaris. Vnguentū h̄ acci
pe. ⁊ circa ꝺomuꝫ eiꝰ ꝺeforis ſparge. et
ego ſuꝑueniēs cor eiꝰ i tuū amorē incē-
ꝺam ⁊ tibi eā aſſentire cōpellā. Seq̄n-
ti nocte ꝺemō aꝺ eā ingreꝺit̄. ⁊ cor eiꝰ
aꝺ amorē illicitū incitare conat̄. Q̄ꝺ il
la ſentiēs. ꝺeuote ſe ꝺn̄o cōmēꝺauit. et
totū corpꝰ ſuū ſig̃ crucis muniuit. Aꝺ
ſignū aūt ſctē cruc̄ꝫ ꝺiabolꝰ territꝰ fugit
⁊ aꝺ cyprianū veniēs an̄ eū ſtetit. Cui
cyprianꝰ ꝺixit. Quare nō aꝺꝺuxiſti aꝺ
me ꝟginē illā. Cui ꝺemon. Viꝺi in ea
qꝺꝺā ſignū ⁊ ꝯtabui. ⁊ oīs ꝟtus i me
ꝺefecit. Cyprianꝰ aūt eū ꝺimiſit ⁊ aliū
fortiorē vocauit. Cui ꝺemon. Auꝺiui
tuā iuſſionē ⁊ viꝺi illiꝰ impoſſibilitatē
Sꝫ ego emēꝺabo ⁊ tuā cōplebo volū
tatē. Aggreꝺiar eā ⁊ cor eiꝰ vulnerabo
in amorē libiꝺis ⁊ ea iuxta ꝺeſiꝺerium
tuū ꝑfruer̄ꝫ. Ingreꝺiēs igit̄ ꝺiabolus
nitebat̄ ei ꝑſuaꝺere. ⁊ animuꝫ eius aꝺ

amorē illicitū inflāmare. Illa āt se dō
deuote recōmēdās signo crucis omnē
tēptationē repulit. ⁊ insufflās in demo
nē ꝓtinꝰ eū abiecit. Demō aūt ꝯfusus
abijt ⁊ aufugit ⁊ añ Cyprianuȝ stetit.
Ad quē cyprianꝰ. Et vbi est virgo ad
quā te trāsmisi. Et demon. Victū me
fateor ⁊ q̄liter dicere ꝑtimesco. Qdā
eñ signū terribile in ea vidi. ⁊ ꝯtinuo
robur oīe amisi. Tūc cyprianꝰ eū de-
ridēs dimisit. ⁊ ipm̄ p̄ncipē demonum
aduocauit. Cūq; venisset ad eū dixit.
Que ē virtꝰ vestra tā modica vt vinca
tur ab vna puella. Dixit demon. Ecce
egredieř varijs febrib; eā vexabo ⁊ ani
mū eiꝰ ardētiꝰ inflāmabo. ⁊ totū corpꝰ
eiꝰ vehemēti ardore resꝑgam. ⁊ frene-
ticā illā faciaȝ ⁊ varia sibi fantasmata
offerā. ⁊ media nocte eaȝ adducā tibi.
Tūc diabolꝰ in speciē vniꝰ virginis se
trāsfigurauit. ⁊ ad ꝟginē veniēs dixit.
Ecce ad te venio q꞉ tecū in castitate vi
uere ꝯcupisco. Verūtñ dic q̄so te. q̄ nā
certamis nr̄i merces erit. Cui scā ꝟgo
rñdit. Merces q̇dem multa. labor mo
dicus. Dicit ei demon. Quid est ḡ qd̄
deꝰ p̄cepit. Crescite ⁊ mlt̄iplicami ⁊ re
plete terrā. Timeo ḡ bona socia ꝙ si in
ꝟginitate māserimꝰ verbū dei irritum
faciemꝰ ⁊ velut ꝯtemnētes ⁊ inobediē
tes in graue iudiciū decidemꝰ. ⁊ vñ vi
debamur sperare p̄miū. graue incurre
mus tormētum. Cepit aūt cor ꝟginis
grauib; cogitatōib; ꝑ imissionē demo
nis ꝯcuti. ⁊ ardore ꝯcupie fortiꝰ inflā-
mari. adeo vt iam surgēs abire vellet.
Tūc scā ꝟgo ad se reuersa ⁊ q̇s esset q̇
secū loq̄reř intelligens. ꝯtinuo se cruce
muniuit. ⁊ in diabolū sufflans ipm̄ in
star cere ꝓtinꝰ liq̄fecit. ⁊ ab oīi tēpta-
tiōe statim liberatā se sensit. ¶ Post
modū diabolꝰ in spēȝ iuuenis pulcher
rimi se trāsfigurauit. ⁊ thalamū eiꝰ in-
grediēs cū ipa in lectulo iaceret. impu-
dēter in eiꝰ lectulū ꝓsiliuit. ⁊ in eiꝰ am-
plexꝰ ruere voluit. Qd̄ vidēs iustina ⁊
malignū spm̄ adesse ꝯḡscēs. mox signū
cruciȝ edidit. ⁊ instar cere diabolū liq̄fe
cit. Tūc diabolꝰ ꝑmittente deo febrib;
eā fatigās. ⁊ plures cū gregib; ⁊ armē-
tis occidēs. maximā mortalitatē in to
ta antiochia futurā ꝑ demoniacos p̄-
dicebat nisi Iustina ꝯiugio ꝯsentiret.
Quapropř tota ciuitas morbo lāgueř
ad ianuā ꝑentū iustine ꝯuenit. clamāř
vt iustinā ꝯiugio traderēt. ⁊ sic ciuitatē
a tāto ꝑiculo liberarēt. Sȝ cū Iustina
nullatenꝰ ꝯsentiret. ⁊ ex h̄ mortē eidem
oēs minareř. vij. anno mortalitatȝ ipa
ꝓ eis orauit ⁊ oēm pestilētiā ꝓpulsauit.
Videns diabolꝰ ꝙ nihil ꝓficeret. i for-
mā iustine se transmutauit vt famā iu-
stine polueret. ⁊ cyprianū deludens se
iustinā ad se adduxisse iactabat. Per-
gens igř diabolꝰ ad cyprianū in specie
iustine ad ipm̄ cucurrit. ⁊ eū q̄si q̄ eius
amore lāgueret osculari voluit. Quaȝ
cyprianꝰ vidēs ⁊ iustinā eē credēs. gau
dio repletꝰ ait. Bñ venisti iustina oīm
feminaꝝ decora. Mox vt cyprianꝰ no-
mē iustine noīauit. diabolꝰ nomē illud
ferre nō potuit. sȝ ad eiꝰ ꝓlatōeȝ instar
fumi statim euanuit. Quapropř cypri
anus delusum se vidēs tristis remāsit.
Vñ ⁊ ampliꝰ in amorē iustine estuās
ad ostiū ꝟginis diu vigilauit. ⁊ qñq; i
femiaȝ qñq; i auē vt videbař arte ma-
gica se cōmutās cū venisset ad ostiū ꝟ-
ginis neq; femia neq; auis. sȝ cypria-
nus ꝓtinꝰ apparebat. Acladiꝰ q̄ȝ ar
te diabolica mutaťꝰ in passerē cū ad fe
nestrā iustine volasset. mox vt ꝟgo euȝ
aspexit ñ passer sȝ acladiꝰ apparuit. an
gustiariq; nimiř cepit ac tremere. quia
nec fugere poterat nec salire. Timens
vero iustina ne caderet ⁊ creparet euȝ
ꝑ scalā deponi fecit. ⁊ admonens vt a
sua vesania cessaret. ne iuxta leges tan
q̄; maleficꝰ puniret̄ Ista oia ꝭm figmē
ta diabolica ad q̄ndā apparētiā fiebāt
¶ Victꝰ igiř ꝑ oia diabolꝰ ad cypri
anū redijt. ⁊ añ eum ꝯfusus stetit. Cui
dixit cyprianꝰ. Nunquid ⁊ tu victꝰ es.
Que ē miser ꝟtus vr̄a vt vnā puellam
nō possitis vincere. nec in eā ꝑtāteȝ ha
bere. sȝ ecōuerso ipa vos vincat. ⁊ tam

miserabiliter vos ꝓsternat. Dic tñ mi
hi obsecro in q̃ est ei⁹ tã maxia fortitu=
do. Cui demon ait. Si mihi iurauerꝭ
vt a me neq̃q̃ recedas ꝟtutẽ ei⁹ victo=
rie tibi pandaz. Cui cyprian⁹. Per q̃d
tibi iurabo. Cui demon. Jura mihi ꝑ
ꝟtutes meas magnas ꝙ a me nũq̃ di
scedas. Dicit ei cyprian⁹. Per ꝟtutes
tuas magnas tibi iuro ꝙ a te nũq̃ di=
scedã. Tunc diabol⁹ q̃si secur⁹ ei dixit.
Puella illa signũ crucifixi edidit ꝛ sta=
tim ꝯtabui ꝛ oẽm ꝟtutẽ amisi. ꝛ q̃si ce
ra a facie ignis effluxi. Dicit ei cypria=
nus. Ergo crucifix⁹ maior te est. Et de
mon. Utiq̃ maior oib⁹ ẽ. ꝛ nos ꝛ oẽs
q̃s hic decipim⁹ tradet igni inextingui
bili cruciãdos. Cui cyprian⁹. Ergo et
ego amic⁹ debeo fieri crucifixi. ne tãtaz
aliq̃ñ penã incurrã. Cui diabol⁹. Ju=
rasti mihi ꝑ ꝟtutes mei exercit⁹ ꝑ quas
nemo ꝑiurare valet ꝙ a me nũq̃ disce
deres. Ad quẽ cyprian⁹. Te ꝛ oẽs fu=
migãtes tuas ꝟtutes ꝯtemno. ꝛ tibi ꝛ
oib⁹ diabolis tuis abrenũcio ꝛ crucifi
xi salutari signo me munio. Statiq̃
ab eo diabol⁹ ꝯfusus discessit. Tũc cy
prian⁹ ad epm iuit. Quẽ vidẽs eps et
credẽs eũ venisse vt xpianos in errorẽ
mitteret ait ei. Sufficiãt tibi cypriane
hi q̃ foris sunt. Nihil ei poteris aduer
sus eccl'iam dei. Inuicta est em̃ virtus
xpi. Cui cyprian⁹. Cert⁹ suz q2 inuicta
est ꝟtus xpi. Narrãsq̃ q̃ sibi acciderãt
ab eo se baptizari fecit. Qui postmo=
dũ tã in sciẽtia q̃ in vita valde ꝓfici=
ens. mortuo epo ipe in epm ordinat⁹ ẽ
Btãm ꝟo ꝟginẽ iustinã i monasterio
posuit. ꝛ mltis sacris ꝟginib⁹ eã ibidẽ
in abbatissaz ꝑfecit. Sctũs aũt cypri=
anus martyrib⁹ epl'as sepe mittebat.
ꝛ eos in certamie roborabat. Comes
aũt regionis illi⁹ audiens famã cypria
ni ꝛ iustine. eos ad se ꝑsentari fec̃. ꝛ an
sacrificare vellẽt req̃siuit. Qui dũ in fi=
de xpi ꝑsisterẽt firmi iussit eos i sarta=
ginem plenã cera ꝛ pice ꝛ adipe poni.
Que tñ eis mirꝫ refrigeriuz ꝑstitit. nec
aliq̃d suppliciũ irrogauit. Sacerdos
aũt idoloꝝ ꝑfecto dixit Jubeas me añ
sartaginẽ stare. ꝛ ꝯfestim vincã omnez
ꝟtutẽ eoꝝ. Cũ g̃ iuxta sartaginẽ venis=
set dixit. Magn⁹ es de⁹ hercules ꝛ pa=
ter deoꝝ iupiter. Et ecce ꝯtinuo de sar
tagine ignis exiuit ꝛ penitus eũ ꝯsum
psit. Tũc cyprian⁹ ꝛ iustina de sartagi
ne extrahunt ꝛ data suꝑ eos s̃nia pari=
ter decollant. Hoꝝ corꝑa cũ septẽ die=
bus ad canes ꝓiecta mansissent. post=
modũ romã translata sunt. Nunc aũt
vt d̃r placentie req̃escunt. Passi sunt ãt
vj. kal'. octobris circa annos dñi. cclx=
xxviij. sub dyocleciano.

Legenda. cxxxviij.

De sanctis Cosma ꝛ Damiano.

Cosmas d̃r a cosmos
qd̃ est forma vel ornat⁹. vel
ƀm Isidorũ cosmos grece
dicit mũdus latine. Fuit ei
forma aliis in exẽplis. ornat⁹ virtutib⁹
bonis. mũdus ab oib⁹ viciis. Dami
anus dict⁹ est a dama quadã bestia q̃
humilis ẽ ꝛ mãsueta. Uel damian⁹ a
dogma qd̃ est doctrina ꝛ ana qd̃ ẽ sur=
sum. Uel a damũ qd̃ est sacrificiũ Ul'
damian⁹ quasi dñi man⁹ Ipe em̃ mã=
suetudinẽ habuit in ꝯuersatõe. doctri=
nã suꝑnã habuit in ꝑdicatõe. sacrifici
um fuit in carnis maceratõe. dñi ma=
nus fuit in medicinali curatõe.
Cosmas ꝛ Damian⁹ germani
fratres in ciuitate egea ex reli=
giosa mr̃e noie theodora nati
sunt. Hi arte medicine edocti tantaz a
spũsctõ gr̃am acceperũt vt oẽs lãguo=
res nõ solũ ab hoib⁹ s3 etiaz a iumẽtis
curarẽt. gratis oia tribuẽtes. Matro
na aũt q̃dam noie palladia cũ oia sua
in medicis ꝯsumpsisset ad sctõs acces=
sit. ꝛ ab eis sanitatẽ integram reporta
uit. Tũc illa qd̃dã munusculũ sctõ da=
miano obtulit. Et cũ nollet recipe. illa
eũ sacramẽtꝭ terribilib⁹ adiurauit. Qd̃
ille acq̃euit recipe nõ q̃dẽ duct⁹ cupidi=
tate muneris. s3 ꝛ deuotiõi satisfaciẽs
offerẽtis. ꝛ ne nomẽ dñi videret ſpne=

re ꝑ qđ videbat sic se adiuratū eē. Hoc
vbi sanctꝰ Cosmas compꝑit p̄cepit ne
corpꝰ eius vnacū ip̄ius corꝑe poneret.
Sꝫ seq̄nti nocte dn̄s cosme apparuit
⁊ frēm de suscepto munere excusauit.
audiēs eoꝝ famā ꝓcōsul lysias eos ad
se accersiri fecit. ⁊ q̄ eoꝝ sunt noia. q̄ pa
tria. q̄ fortuna inq̄rere cepit. Scti mar
tyres dixerūt. Nomia nostra sunt Cos
mas ⁊ Damianꝰ ⁊ alios tres frēs ha//
bemꝰ q̊ꝝ noia sunt Antimꝰ Leontiꝰ ⁊
Euprepiꝰ. Patria aūt nostra arabia ē
Porro fortunā xp̄iani nesciūt. Jussit g̊
ꝓconsul vt frēs suos adducerēt ⁊ simꝉ
idolis imolarent. Sꝫ cū oino imolare
ꝯtemnerēt. p̄cepit eos i manibꝫ ⁊ pedi
bus dire torq̄ri. Cū aūt eiꝰ tormēta de
riderēt. iussit eos cathena ligari ⁊ i ma
re p̄cipitari. Sed statim ab angelo de
mari liberanꝉ ⁊ añ p̄sidem statuuntur
Qđ p̄ses ꝯsiderans ait. Per deos ma
gnos maleficijs vincitꝫ. q̄ꝛ tormēta cō//
temnitis ⁊ mare sopitis. Docete g̊ me
hec vestra maleficia. ⁊ in noie dei adri//
ani sequar vos. Et h̄ dicto statim duo
demones affuerūt ⁊ eū grauissime i fa
ciē ceciderūt. Et ille clamās dixit. De//
p̄cor vos o boni viri vt ꝓ me ad dn̄m
vestrū oretꝫ. Quibꝫ orātibꝫ ꝯtinuo de//
mones discesserunt. Preses aūt dixit.
Videtis q̄liter aduersum me dij indi//
gnati sunt q̄ꝛ eos relinq̄re cogitabam.
Jam g̊ deos meos vos nō patiar blas
phemare. Tūc eos in ignē copiosum
iactari p̄cepit. sꝫ tn̄ eos nil lesit. q̇n poti
us flāma ꝓsilijt longe. ⁊ ml'tos de astā
tibꝫ interemit. Jubenꝉ g̊ i eculeo suspē
di. Sꝫ ab angelo ip̄os custodiēte fati//
gatis admodū in cedēdo mistris añ p̄
sidem deponunꝉ illesi. Tres igiꝉ frēs i
carcerē fecit recludi ⁊ Cosmā ⁊ Dami
anū crucifigi. ⁊ a ppl'o lapidari. Sꝫ in
suos lapides redibāt autores ⁊ q̄ꝫ plu//
rimos vulnerabāt. Tūc p̄ses furore re
pletus. eductis tribꝫ fratribꝫ ⁊ stantibꝫ
iuxta crucē iussit Cosmaꝫ ⁊ damianū
sup̄ crucem a q̄ttuor militibꝫ sagittari.
Sagitte ꝟo ꝯuerse plurimos vulnera
bāt. sꝫ sctōs martyres nō ledebāt. Vi//
dens aūt p̄ses in oibꝫ se ꝯfusuꝫ vsq̄ ad
mortē angustiatꝰ. oēs q̇nq̄ frēs fec̄ siꝉ
decollari. Memores aūt xp̄iāi ꝟbi qđ
dixerat sctūs cosmas ne in vnū sepeli//
renꝉ. cogitabāt quō vellēt martyres se
peliri. Et ecce subito camelꝰ aduenit et
hūana voce ꝓclamās. sctōs in vno lo//
co sepeliri p̄cepit. Passi sūt sub dyocle//
ciano q̇ cepit circa annos dn̄i. cclxxxvij
B Rusticus q̇dam cū post laboreꝫ
messis i campo apto ore dormiret. ser//
pens i eiꝰ ventrē ingressus ē. Euigilās
aūt cū nihil sentiret domū redijt. ⁊ se//
ro facto grauissime torq̄ri se sensit Vo
ces igiꝉ miserabiles emittebat ⁊ sctōs
dei Cosmā ⁊ damianū in sui auxilium
inuocabat. Sꝫ cū dolor sꝑ incresceret
ad eccl'iam sctōꝝ martyꝝ ꝯfugit ⁊ ibi//
dē eo subito dormiēte serpēs sicut ꝑ os
eiꝰ intrauerat sic exiuit. Vir q̇dā lō
ge ꝓfecturꝰ sctis martyribꝫ cosme ⁊ da
miano vxorē suā cōmendauit. dans ei
signū cui ꝓtinꝰ oberet annuere si aliq̄n̄
eā vocaret. Post h̄ aūt sciēs signū dia//
bolꝰ qđ ei maritꝰ dederat. se in hoiem
trāsfigurauit ⁊ signū viri offerēs dixit.
Vir tuus ab illa ciuitate me misit ad
te. vt ducā te ad eum. At illa adhuc ire
formidās ait. Signū q̇deꝫ agnosco. sꝫ
quia sctis martyribꝫ Cosme ⁊ damia//
no cōmendata sum. suꝑ eoꝝ altare mi//
hi iura ꝙ securā me duces. ⁊ tūc ꝓtinꝰ
ꝓficiscar. Ille aūt ꝯtinuo vt dixerat si//
bi iurauit. Secuta g̊ eum cū ad q̄ndā
locum secretū venissent. voluit eam de
iumento diabolus p̄cipitare vt eā oc//
cideret. Qđ illa sentiens exclamauit.
Deus sanctoꝝ Cosme ⁊ damiani ad//
iuua me. Vob em̄ credidi ⁊ secuta suꝫ
eum. Confestim autē sancti cū multi//
tudine dealbatoꝝ ibidē affuerūt ⁊ eaꝫ
liberauerunt. Diabolꝰ ꝟo statiꝫ euanu
it. Et dixerunt ei. Nos sumꝰ cosmas ⁊
damianꝰ q̊rum iuramento credidisti
ideoq̄ festinauimꝰ venire in auxilium
tibi. Felix papa attauus scti Grego
rij i honore sctōꝝ cosme ⁊ damiani no

bilē ecclīam rome ꝯstruxit. In hac ec-
clesia qdā vir sanctꝫ martyribꝫ suiebat
cui cancer vnū crus totū ꝯsumpserat.
Et ecce dormiēte illo. scti cosmas ꝛ da
mianꝰ deuoto suo apparuerūt. vnguē-
ta ꝛ ferramēta secū portātes. Quorū
vnꝰ alteri dixit Ubi carnes accipiemꝰ
vt abscisa carne putrida locū vacuū re
pleamꝰ. Tūc ait alter. in cimiterio scti
petri ad vincula hodie ethiops recens
sepultꝰ ē. De illo ḡ affer vt huic supple
amus. Et ecce ad cimiteriū ꝓperauit. ꝛ
coxam mauri attulit. ꝑcidēresqꝫ coxā
infirmi loco eiꝰ coxā mauri inseruerūt.
ꝛ plagā diligēter vngētes coxā infirmi
ad corpꝰ mauri mortui detulerūt. Eui
gilās aūt cū se sine dolore sensisset. ma
nū ad coxā apposuit ꝛ nil lesionis iue-
nit. Apponēsqꝫ candelā cū in crure ni-
hil mali videret. cogitabat an nō ipe q̇
erat s3 alius alter eēt. Rediēs aūt ad se
ꝑ gaudio de lectulo ꝓsilijt. ꝛ q̇d in som
nis viderat ꝛ q̄liter sanatꝰ fuerat oibus
enarrauit. Qui ꝯciti ad tumulū mau-
ri miserūt. ꝛ coxā mauri ꝑcisam ꝛ coxā
ꝑdicti viri loco illius i tumulo positā
reperunt. Passi sunt autē circa annos
dn̄i. ccxxx. sub dyocleciano.

Legenda. cxxxix. A

De sancto Forseo.

Forseus epūs cuius
f hystoriā Beda scṗsisse cre-
dit. dū oīm ṽtute ꝛ bonita
te polleret. ad extremū veniēs spm̄ emi
sit. Uidit q3 duos angelos ad se veni-
entes ꝛ eius aiam deferētes. terciū ṽo
armatū scuto candido ꝛ gladio fulgu-
reo se ꝑcedētē ꝯspexit. Deinde demōes
clamātes audiuit. Precedamꝰ ꝛ an̄ fa-
ciē eius bella cōmoueamꝰ. Cū ḡ ꝑces-
sissent ꝯuersi iactabāt in eum ignita ia
cula. Sed angelus ꝑcedēs scuto ea su
scipiebat ꝛ ꝓtinus extinguebat. Tunc
demones angelis opponētes dixerūt.
Ociosos ꝭmones sepe dixit. ꝛ iō illesus
nō d3 ꝑfrui vita btā. Quibꝫ angeli. Ni
si ꝑncipalia vicia ꝯtra eū ꝓtuleritis ꝓ
pter minima nō ꝑibit. Tunc dixit eis
demō. Si iustus ē deꝰ. hō h̄ nō salua-
bit᷑. Scriptū est em̄. Nisi ꝯuersi fueri-
tis ꝛ efficiamī sicut ꝑuuli. nō intrabitꝭ
in regnū celoꝝ. Cui angelus excusans
ait. Intelligētiā in corde habuit. s3 cō-
suetudo hoim cōcitauit. Cui demon.
Sicut accepit malū ex ꝯsuetudine. ita
accipiat vindictā a suꝑno iudice. San
ctus angelus dixit. Judicemur an̄ de
um. Preliāte angelo aduersarij territi
sunt. Tunc demon dixit. Seruꝰ q̇ scit
volūtatē dn̄i sui ꝛ nō facit. plagis va-
pulabit multꝭ. Cui angelꝰ. Quid em̄
iste de dn̄i sui volūtate nō impleuit Et
demon. Dona iniq̊rū recepit. Cui an-
gelꝰ. Credidit ꝙ vnusq̇sqꝫ coꝝ penitē-
tiā egisset. Demō dixit. An̄ debuit ꝓ-
bare pn̄ie ꝑseuerātiā ꝛ sic fructꝰ suscipe
Angelꝰ respōdit. Judicemur an̄ deū
S3 demō succubuit. Iteꝝ aūt ad bel-
landū surrexit dicēs. Usqꝫ nūc deū exi
stimabamꝰ veracē q̇ oīne delictū qđ in
terris nō purgat᷑ se in eternū punituꝝ
ꝓmisit. Hic ḡ hō q̄ndā vestē a q̊dā
vsurario recepit. nec de h̄ punitus fuit
Ubi est ḡ iusticia dei. Cui angelꝰ Si-
lete q2 occulta dei iudicia ignoratis.
Quādiu em̄ sperat᷑ pn̄ia. comitat᷑ ho-
minē diuia mis̄cdia. Demon respōdit
S3 nullꝰ hic locꝰ est pn̄ie. Cui angelꝰ.
Profunditatē iudicioꝝ dei ignoratis.
Erit etem̄. Tūc diabolꝰ tā grauit᷑ eū
ꝑcussit. vt postmodū vite restitutꝰ sp̄ ꝑ
cussionis vestigiū retineret. Arripien-
tes em̄ demones vnū de his q̊s i igni-
bus torq̄bant ipm in eū iactauerūt. q̇
eius humeꝝ maxillāqꝫ incēdit Cogno
uitqꝫ hoiem. q2 ille erat cuiꝰ vestē acce-
perat. Dixitqꝫ angelꝰ. Qđ incendisti
arsit te. Si ei huiꝰ viri in peccatꝭ mor-
tui donū nō accepisses. nec pena in te
arderet. Et hāc ꝑcussionē ꝑmittēte do
ꝓ receptōe vestimēti illiꝰ ꝑcepit. Alter
aūt demon dixit. Adhuc restat illi an-
gusta porta vbi illū suꝑare poterimus
Diliges ꝓximū tuū sicut teipm. Rn̄-
dit angelꝰ. Uir iste in ꝓxios suos oꝑa

tus est bona. Aduersari⁹ rñdit. Nõ sufficit hoc. nisi etiã sic seipm dilexerit. Cui angel⁹. Fruct⁹ dilectõnis est bñ opari. q: de⁹ reddet vnicuiq3 fm opa sua. Dixitq3 demon. Sz q: verbũ de diligendo nõ impleuit dãnat⁹ erit. Pugnãte turba nephãda scti angeli victores fuerũt. Dixitq3 iterũ demõ. Si deus iniquus nõ est. ⁊ vbi illius transgressio ei displicet. iste penarũ expers ñ erit. Promisit ei seculo abrenũciare. ⁊ ecõtrario seculũ dilexit ɔtra id qđ dictũ est. Nolite diligere mundũ. neq3 ea q̃ in mundo sunt. Sctũs angelus rñdit. Nõ sibi ea q̃ sunt seculi. sz hoib⁊ indigẽtibus dispẽsanda dilexit. Diabol⁹ respõdit. Qualicũq3 mõ diligat ɔtra pceptum diuinũ est. Victis aduersarijs rursus diabol⁹ ad callidas ɔuertitur accusatões dicẽs. Scptum est. Si nõ annũciaueris iniq̃ iniq̃tatẽ suã. sanguinẽ eius de manu tua reqram. Hic nõ annũciauit digne petõrib⁊ penitẽtiã. Sanct⁹ angelus rñdit. Quãdo auditores despiciũt verbũ. lingua doctoris loq̃ ppedit dum videt q pdicatio audita despicitur. Vñ prudẽtis est dũ nõ est loqndi tps nosse tacere. In omi vo ɔtradictõe dmonũ pualida nimis extitit pugna. donec iudice dño triũphãtib⁊ angelis deuictisq3 aduersarijs. imẽsa claritate vir sctũs circũfusus est. Vn⁹ autem vt Beda testat ex angelis dixit ei Respice mũdũ. Respiciẽsq3 vidit vallem tenebrosam ⁊ q̃ttuor ignes in aere aliqb⁊ spacijs a se distantes. Dixitq3 ei angel⁹. Hi sunt q̃ttuor ignes q̃ mũdũ succẽdũt. Vnus ẽ ignis mẽdacij. cũ hi q abrenũciare diabolo ⁊ oibus pompis eius in baptismo hoies pmiserũt minime implẽt. Scđs cupiditatis. cũ mũdi diuitias amore celestiũ pponũt. Tercius est dissentionis cũ animos pximorũ in supuacuis reb⁊ offendere nõ formidãt. Quart⁹ impietatis cũ infirmiores expoliare ⁊ eis fraudẽ facere p nihilo ducũt. Deinde illi ignes appropinq̃ntes in vnũ redacti sunt ⁊ illi appropinq̃bant. Timensq3 angelo dixit Dñe ignis mihi appropinq̃t. Cui angelus. Qđ nõ accendisti nõ ardebit in te. Ignis em iste fm merita operũ hominũ singulos examiat. Nã sicut corpus ardet p volũtatẽ illicitã. ita etiam ardebit p debitã penã Tandẽ ad pprium reductus ẽ corpus plangẽtib⁊ ppinquis q̃ eũ mortuũ estimabãt. Ille aũt aliq̃nto tpe supuixit. ⁊ in bonis opib⁊ laudabiliter vitam finiuit.

Legenda. cxl. A

De sancto Michaele.

Michael interpretatur quis vt de⁹. Et q̃tiens sicut ait Greg⁹. mire vtutis aliquid agit michael mitti phibet. vt ex ipo actu ⁊ noie detur intelligi q nullus põt facere qđ facere pualet de⁹. Et idcirco eidẽ michaeli multa q̃ sunt mire vtutis attribuunt. Ipe em vt Daniel attestat in tpe antixpi ɔsurget ⁊ p electis tanq3 defensor et ptector astabit. Ipe cũ dracone ⁊ angelis ei⁹ pugnauit ⁊ ipm de celo eijciens victoriã fecit magnam. Ipe cũ diabolo de moysi corpe altricat⁹ est eo q diabol⁹ eius corp⁹ pdere voluit vt ipm p deo iudeorũ ppls adoraret. Ipe sctõrũ aias recipit ⁊ in padisum exultatõis pducit. Ipe olim pnceps fuit synagoge sz nũc ɔstitut⁹ ẽ a dño in pncipem eccl'ie. Ipse vt dicit plagas egyptijs intulit. mare rubrũ diuisit. pplm p desertũ duxit. ⁊ in terram pmissionis introduxit. Ipe inter sctõrum acies angelorũ signifer xpi habet. Ipe ad dñi impiũ antixpm extẽtez in monte oliueti ppotẽter occidet. In voce ipius archangeli michaelis mortui resurgẽt. Ipe crucẽ clauos lanceã ⁊ coronã spineã in die iudicij psentabit.

Michaelis archangeli sacra solennitas dicit apparitio. B dedicatio. victoria. ⁊ memoria Apparitio aũt ipius angeli multiplex est. Prima q̃ in monte gargano apparuit. In apulia nãq3 est q̃dam mõs

noīe gargan⁹. iuxta ciuitatē que dꝛ sy-
pontus Anno aūt dn̄i.cccxc.in p̄dicta
vrbe syponto erat q̄dam vir noīe gar-
ganus.q̇ ſm q̊ſdam libꝛos a monte il-
lo nomē accepat. vel a q̊ mons ille no-
men accepat. Qui ouiū ⁊ boū infinita
mltitudine pollebat. Cū aūt circa p̄di
cti montis latera paſcerent̄. ꝯtigit q̄n-
dam thauꝝ alios relinq̄re. ⁊ verticem
montis ꝯſcendere. Cū domū alijs re-
deuntibꝫ nō rediſſet. collecta dn̄s mlti
tudine famuloꝝ ꝑ deuia queq; req̄rēs
ip̄m tandē in ꝟtice mōtis iuxta hoſtiū
cuiuſdā ſpelunce inuenit. Permot⁹ ita
q; cur ſoliuag⁹ incederet. mox in ip̄um
ſagittā toxicatā direxit. Sꝫ ſtatim ve-
lut a vento retoꝛta ip̄ꝫ q̇ iecerat reꝑcuſ-
ſit. Turbati ſuꝑ h̄ ciues ep̄m adeūt. et
ſuꝑ re tam ſtupēda ip̄m req̄runt. Qui
triduanū ieiunium eis indixit. et a dō
querendū eſſe admonuit. Quo pera-
cto ſanct⁹ michael ep̄o apparuit dicēs.
Sciatis hoīem illū volūtate mea ſuo
telo eſſe ꝑcuſſum. Ego em̄ ſum micha
el archangel⁹ q̇ locum hūc in terris in-
colere tutūq; ſeruare ſtatuens. h̄ volui
ꝓbare indicio. ip̄ius me loci inſpecto-
rem eſſe atq; cuſtodē. Statiqꝫ ep̄s at-
qꝫ ciues cum ꝓceſſione locū adeunt. et
ingredi nō p̄ſumētes. oꝛoni pre foꝛibꝫ
inſiſtunt. Scd̄a apparitio eſt. q̄ cir-
ca annū dn̄i. dccx. accidiſſe deſcribitur
Nam in loco q̇ tumba dicit̄ iuxta ma-
re. vj. milibꝫ ab vrbe abꝛiacēſi Micha
el ep̄o p̄dicte ciuitatꝫ apparuit iubēs.
vt in p̄dicto loco eccl'iam ꝯſtrueret. ⁊ ſi
cut fit in mōte gargano. ita ⁊ ibi ī me-
moꝛiā ſancti michaelis archangeli ce-
lebꝛaret. Cū aūt ep̄s de loco in q̇ eccle-
ſiam cōſtrueret dubitaret. ab ip̄o edo-
cetur. vt ibi ꝯſtrui eaꝫ faceret vbi thau
rū a latronibꝫ abſcōditū iueniret. Jte-
rūqꝫ de loci amplitudine dubitās iu-
betur moduꝫ in amplitudine ſtatuere
q̄ntū videret thauꝝ in circūitu pedibꝫ
ꝓtriuiſſe. Due aūt rupes ibidē erāt q̄ſ
nllaten⁹ ꝟtus hūana mouere poterat.
Tūc michael cuidā viro apparuit. p̄ci
piēs. vt ad p̄dictū locū accedat ⁊ ipſas
rupes remoueat. Quo accedēte tā faci
le rupes mouit vt nihil hꝛe pōderꝫ vi-
derēt̄. Edificata igr̄ ibidē eccl'ia de mō
te gargano ꝑteꝫ pallij qd̄ ſctūs micha
el ſuꝑ altare poſuit. ⁊ ꝑteꝫ marmoꝛꝫ ſu
per q̇ ſtetit ad ſuā eccl'iā detulerūt. Cū
ꝟo ibidē aq̄ penuriā paterent̄. monitu
angeli qd̄dā foꝛamē in q̊dā ſaxo duriſ
ſimo fecerūt. ⁊ tāta aq̄ꝝ copia ꝓtinus
emanauit. vt vſqꝫ nūc ei⁹ bn̄ficio copi
ſi⁹ ſuſtētent̄. Hec āt apparitio i p̄dicto
loco. xvij. kal'. nouēbs. ſolēnit̄ celebꝛat̄
Jn eodē aūt loco qd̄dā mēoꝛia dignū
ꝯtigiſſe refert̄ miraculū. Jlle ei mons
vndiqꝫ occeano cingit̄. ſꝫ bis i die ſcti
michaelis iter p̄bens ꝑp'lo apit̄. Cū g̊
copioſa turba ad eccl'iā ꝑgerꝫ. ꝯtigit ⁊
q̄ndā mlierē g̊uidā vicināqꝫ ꝑtui ſecū
ire. Et ecce mag̊ impetu vnda redijt. ⁊
oīs turba timoꝛe ꝯcuſſa ad litt⁹ fugit.
ſola āt mlier p̄gnās fugere nō valuit.
ſꝫ a marinis fluctibꝫ capta fuit. At mi
chael archāgel⁹ mlierē ſuauit illeſam.
ita etiā q; i medio pelagi filiū ꝑturiuit
quē in vlnis ſuſcipiēs lactauit. ⁊ mari
iteꝝ ſibi iter p̄bēte cū puero leta exiuit.
¶ Tercia apparitio eſt. q̄ rome tꝑe
Gregoꝛij pape legit̄ accidiſſe. Nā dum
idē Greg⁹. papa ꝑpt̄ peſtē inguinariaꝫ
letanias maioꝛes iſtituiſſet ⁊ deuote ꝓ
ſalute ꝑp'li exoꝛaret. vidit ſuꝑ caſtꝝ qd̄
olim mēoꝛia Adriani dicebat̄. angelū
dn̄i q̇ gladiū cruētatū tergebat ⁊ i va-
ginā mittebat. vn̄ ſctūs Greg⁹. intelli
gēs p̄ces a dn̄o exauditas eccl'iā in ho
noꝛē angeloꝝ ibidē ꝯſtruxit. Vn̄ ⁊ ca-
ſtrū illud vſqꝫ nūc caſtrū ſcti angeli vo
cat̄. Hec āt apparitio cū illa q̄ in mōte
gargano apparuit cū ſypōtanis victo
riā dedit. viij. id⁹ maij celebꝛat̄. Quar
ta apparitio ē q̄ ꝯſiſtit i gerarchijs ip̄o
rū angeloꝝ. Nā p̄ma gerarchia dꝛ epi-
phania. i. ſuperioꝛ apparitio. media dꝛ
iperphania. i. media apparitō. vltima
dꝛ ipophania. i. inferioꝛ apparitio. Et
dꝛ gerarchia a gerar qd̄ ē ſacꝝ ⁊ archoſ
p̄nceps q̄ſi ſacer p̄ncipat⁹. Quelibꝫ āt

gerarchia ꝯtinet tres oꝛdies. Nā supi-
oꝛ ꝯtinet seraphin cherubin ⁊ thꝛonos
Media ꝯtinet ẜm assigtōez Dyonisij
dn̄atōes ꝟtutes ⁊ ptātes. Ultima ꝯti
net ẜm assigtōꝫ eiusdē. pn̄cipatꝰ archā
gelos ⁊ angelos. Et hoꝝ oꝛdinatio et
dispositio pt videri ꝑ siľe i terrenis po
testatibꝫ. Nā mistroꝝ q̄ sūt sub vno re-
ge q̄dā opanꝛ imediate circa ꝑsonā re-
gis. sic cubicularij ꝯsiliarij ⁊ assessores
Siľes his sūt oꝛdines p̄me gerarchie
Quidā ꝟo hn̄t officia ad regimē regni
in cōi. nō deputati huic vel illi ꝓuincie
vt pn̄cipes militie ⁊ iudices curie. Si
miles his sunt oꝛdies secūde gerarchie
Quidā ꝟo ꝑponūꝛ ad regimē alicuiꝰ
ꝑtis regni vt ꝑpositi et baliui et hmōi
minoꝛes officiales. Et his siľes sūt oꝛ-
dines tercie gerarchie. Tres igr̄ oꝛdi
nes p̄me gerarchie accipiūꝛ inq̄ntū do
assistūt ⁊ ad ipꝫ ꝯuertūꝛ. Ad h̄ tn̄ tria
necessaria sūt scꝫ sūma dilectio. ⁊ h̄ q̄n-
tū ad oꝛdinē seraphin qd̄ interp̄taꝛ ar
dētes. Perfecta cognitio. ⁊ h̄ q̄ntū ad
cherubin qd̄ interp̄taꝛ plenitudo scie.
Perpetua cōpꝛehēsio siue fruitio. ⁊ h̄
q̄ntū ad thꝛonos. qd̄ interp̄taꝛ sedes.
qꝛ in eis sedet deꝰ ⁊ q̄escit. dū eos i se q̄e
scere facit. Tres aūt oꝛdines medie ge
rarchie accipiūꝛ inq̄ntū hn̄t p̄esse ⁊ re-
gere vniuersitatē hoiꝫ in cōi. Hoc aūt
regimē ꝯsistit i tribꝫ. Pꝛio i p̄sidēdo si-
ue ipando. ⁊ h̄ ꝑtinet ad oꝛdinē dn̄ati-
onū. ad quē spectat alijs iferioꝛibꝫ p̄es-
seꝛ eos in oibꝫ misterijs diuis dirigere
ac eis oia ipare. Qd̄ inuiꝛ Zach. v. vbi
vnꝰ angelus alteri dixit. Curre ⁊ loq̄re
ad pueꝝ istū dicēs ⁊c. Scd̄o i opando
⁊ h̄ ꝑtinet ad oꝛdinē ꝟtutū. q̄bꝫ nihil ē
ipossibile exeq̄ qd̄ impaꝛ. qꝛ eis datū ē
posse sup oia difficilia ad diuinū miste
riū ꝑtinētia. ⁊ iō attribuiꝛ eis miracu-
la facere. Tercio i arcēdo vt scꝫ ipediē-
tia ⁊ infestātia arceāꝛ. ⁊ h̄ ꝑtinet ad oꝛ-
dinē ptātū. q̄ hn̄t cohercere ꝯrias pote
states. qd̄ signatū ē Thob. viij. vbi dꝛ
ꝙ Raphael religauit demoniū in def-
to supioꝛis egypti. Tres ꝟo oꝛdies vl
time gerarchie accipiūꝛ ẜm qd̄ hn̄t re-
gimē deꝛminatū ⁊ limitatū. Quidā em̄
eoꝝ p̄sunt vni ꝓuincie. Hi sūt de oꝛdi
ne pn̄cipatꝰ. sic erat pn̄ceps ꝑsaꝝ q̄ p̄e
rat ꝑsis. de q̄ hꝛ Dan. x. Quidā ꝟo de
putati sūt ad regimē mľtitudis vtpu-
ta vniꝰ ciuitatꝭ. Et hi dicūꝛ archāgeli.
Quidā ꝟo ad regimē ꝑsone singularꝭ.
Et hi dicūꝛ angeli. Un̄ ⁊ dicūꝛ mima
nūciare ex eo ꝙ eoꝝ misteriū ad vnum
hoiem limitaꝛ. archāgeli ꝟo dicūꝛ ma
ioꝛa nūciare. qꝛ bonū vniꝰ mľtitudinis
digniꝰ ē ꝗ̄ bonū vniꝰ hois. In assigti-
one āt oꝛdinū p̄me gerarchie Gregꝰ. ⁊
Bern̄. cū Dyonisio ꝯcoꝛdāt. qꝛ accipi
tur penes eoꝝ fruitōez q̄ ꝯsistit i feruē-
ti dilectōe q̄ ad seraphin ꝓfunda ꝯgni
tōe q̄ ad cherubin. ꝑpetua retētōe q̄ ad
thꝛonos. Sꝫ i assigtōe medie ⁊ vltime
in duobꝫ oꝛdinibꝫ. scꝫ pn̄cipatu ⁊ ꝟtute
dissentire videꝛ. Gregꝰ. ei ⁊ Bern̄. aliā
ꝯsideratōez habuerunt ꝓut scꝫ media
gerarchia accipiꝛ penes p̄latōez. vltia
penes mistratōez Prelatio āt in angeľ
triplex ē. Presunt em̄ angeli angelicis
spiritibꝫ. ⁊ hi dn̄atōes dicunꝛ. Presunt
etiā angeli bonis hoibꝫ. ⁊ hi dicūꝛ pn̄-
cipatꝰ. Presūt demōibꝫ ⁊ hi dicūꝛ ptā-
tes. Et oꝛdo ⁊ gradus dignitatꝭ i his
patꝫ Misteriū āt triplex ē. qd̄dā qd̄ cō
sistit i opando. qd̄dā i docēdo aut ma
ioꝛa aut minoꝛa. Primū ē ꝟtutū. scd̄m
archangeloꝝ. tercium angeloꝛum.

¶ Quinta apparitio est de qua le-
gitur in hystoꝛia triptita. Nam iuxta
constantinopoliim est quidaꝫ locꝰ vbi
oliꝫ dea vesta colebaꝛ. Sꝫ nūc eccľia i
honoꝛē scti michaelis fabꝛicata ē. q̄ eti
am locꝰ michaeliū nuncupaꝛ. Cū igiꝛ
q̄ndā noie Aq̄linū ardētissima febꝛis
rubeis coloꝛibꝫ mota ꝯp̄hēdissꝫ. estuā
ti poculū medici dederūt qd̄ euomuit
adeo vt postmodū q̄cq̄d comederet vľ
biberet euomeret. Dū āt iā moꝛti vici
nus eēt ad locū hunc se duci fec̄ credēs
se illic aut moꝛi aut lāguoꝛe ꝑuari Cui
michael apparēs dixit vt ꝯfectōez sibi
ex melle ⁊ vino ⁊ pipe faceret. ⁊ oia q̄ co
mederꝫ ibi itigeret. ⁊ sic plenā sanitatē
reciget Qd̄ cū fecissꝫ plene libatꝰ ē Cū

tñ ꝫm medicine ronē ꝯtrariū esse vide-
atur calida pocula colericis exhibere.
Hec in hystoria triptita. Scđo dici
tur victoria. Mltiplex aūt victoria ipi
us archangeli michaelis ꝛ angeloꝝ i-
uenit᷑. Prima ē quā archangelꝰ mi-
chael p̄dictis sypōtanis h̄ modo p̄sti-
tit. Post aliqđ em̄ tp̄us ab inuēto lo-
co neapolite adhuc gētiles ꝯtra sypon
tanos ꝛ bn̄uentanos q̇ q̄nq̄ginta mi-
libus a syponto distāt ordinato exerci
tu bellare ceperunt. Qui de ep̄i ꝯsilio
triduo idutias petierūt. vt ieiunio tri-
duano vacarēt ꝛ p̄ronū suum michae-
lem i auxiliū implorarēt. Tercia autē
nocte michael ep̄o apparet. p̄ces dicit
exauditas. victoriā ꝑmittit affuturaꝫ.
ꝛ q̄rta diei hora iubet hostibꝫ occuren-
dum. Quibꝫ occurrētibꝫ mons garga
nus imēso tremore ꝯcutit᷑. fulgura q̄ꝫ
crebra volāt ꝛ caligo tenebrosa totum
mōtis cacumē obduxit. ita vt. dc. viri
de aduersarijs taꝫ ex ferro hostiū q̄ꝫ ex
sagittis igneis interirēt. Reliq̄ ꝟo vir
tute archāgeli compta. idolatrie reliq̄-
runt errorē ꝛ ꝯtinuo colla xp̄iane fidei
submiserūt. Secūda victoria ē quā
michael archāgelus obtinuit qn̄ dra-
conē. id est luciferꝝ cū oībus suis sequa
cibus de celo expulit. De q̄ exponit᷑ il-
lud qđ habet᷑ in Apoc̄. Factū est p̄liuꝫ
magnū in celo Michael ꝛc̄. Cū eni lu
cifer dei eq̄litatē appetisset. archange-
lus michael celestis exercitꝰ signifer ad
ueniēs ip̄ꝫ luciferꝝ cū suis seq̄cibꝫ de ce-
lo expulit. ꝛ in hūc aerem caliginosum
vsq̄ꝫ in diē iudicij retrusit. Nō ei ꝑmis-
sum est eis i celo habitare siue i sup̄io-
ri p̄te aeris. q꞉ locus clarꝰ ꝛ amenꝰ est.
nec in terra nobiscū. ne nimis nos infe
starent. sꝫ i aere inter celū ꝛ terrā. vt dū
sup̄ius respiciūt. ꝛ vident gl'iam quaꝫ
amiserūt. inde dolorē habeāt. ꝛ dū in-
ferius respiciūt. ꝛ vidēt hoīes illuc ascē
dere vn̄ ipi cciderūt. inde inuidia fre-
quēter torq̄ant᷑. Frequēter tn̄ ex diuia
dispensatōe ad nostrū exercitū ad nos
descendūt. Vn̄ sicut aliq̄bus virꝫ san-
ctis monstratū est. freq̄nter circa nos
volitāt sicut musce. Innumerabiles ei
sunt ꝛ velut musce totū aerē repleuerūt
Unde dicit Haymo. vt ph̄i dixerūt ꝛ
doctores nostri opināt᷑. aer iste ita ple-
nus est demonibꝫ ꝛ malignis spiritibꝫ
sicut radius solis minutissimis pului-
sculis. Licet aūt tot sint. tn̄ iuxta sn̄iaꝫ
Origenis eoꝝ exercitus minuit᷑ cū eos
vincimꝰ ita vt q̇ ab aliquo sc̄tō viro vi
ctus fuerit deinceps ille de illo vicio đ
quo victus est ip̄m nō valeat tempta-
re. Tercia victoria est quā angeli q̊-
tidie de demonibꝫ obtinēt dum ꝑ nob̄
ꝯtra eos pugnātes ab eoꝝ temptatōe
nos liberāt. Tribꝫ aūt modis ab ip̄o-
ruꝫ temptatōe nos liberāt. Primo po
testatē demōis refrenādo Apoc̄. xx. de
angelo q̇ demonē ligauit ꝛ in abyssuꝫ
misit. ꝛ Thob. viij. de dyabolo i deser
to sup̄iori religato. Huiꝰ enī religatio
nihil aliud est q̄ꝫ p̄tātis eiꝰ refrenatio.
Scđo ꝯcupiscētiā refrigerādo. Qđ si-
gnificatū est Gen̄. xxxij. vbi đꝛ q̄ ange-
lus tetigit neruū Jacob ꝛ statiꝫ emar
cuit. Tercio memoriā dn̄ice passionis
nostris mētibꝫ imp̄mēdo. Hoc signa-
tum est Apoc̄. vij. vbi dicit᷑. Nolite no
cere terre ꝛ mari nec arboribꝫ q̊usq̄ꝫ ꝛc̄.
Item Ezech. ix. Signa thau i frōtes
viroꝝ gemētiū. Thau em̄ lr̄a ad mo-
dum crucꝫ est facta. Et qui h̄ sig̃ti sūt.
nō timēt angelū ꝑcussorē. Vn̄ ibidem
dicit᷑. Sup̄ quē videris thau nō occi-
das. Quarta victoria est quā archā
gelus michael de antichristo habitu-
rus est quādo ip̄m occidet. Tunc eniꝫ
michael p̄nceps magnus. vt đꝛ Dan̄.
xij. cōsurget. ꝛ ꝑ electis tanq̄ꝫ adiutor
ꝛ ꝑtector ꝯtra antichristū fortiter sta-
bit. Deinde antichristꝰ vt dicit glosa
Apocal'. xiij. super illud. vidi vnū de ca
pitibus eiꝰ occisum ꝛc̄. mortuū se fin-
get. ꝛ ꝑ triduū latens. postea appare-
bit. dicēs se suscitatū. arteq̄ꝫ magica fe
rentibꝫ euꝫ demonibꝫ in aera ascendet
ꝛ vniuersis mirantibꝫ adorabunt euꝫ.
Tandem in montem oliueti ascēdens

vt dicit glo. sup illud .ij. Thessa. ij. quē
dn̄s iesus interficiet ⁊c̄. dū stabit i pa-
pilione ⁊ i solio suo in illo loco ꝯ̄ quē
dn̄s ascēdit Michael adueniēs ipm i
terficiet. De q̊ ꝑlio ⁊ victoria intelligit̃
ſm Greg. illud qđ ꝺr Apoc̄. xij. Factū
est ꝑliū magnū in celo ⁊c̄. Illud ei ver
bū de triplici ꝑlio michael' intelligit̃. s.
de ꝑlio qđ habuit cū lucifero cū ipz de
celo repulit. ⁊ de ꝑlio qđ cū demonibꝫ
hꝫ nos infestātibꝫ ⁊ de isto. E Ter
cio hec solēnitas ꝺr dedicatio. ex eo ꝙ
hac die p̄dictū locuz in mōte gargano
a se dedicatū fuisse michael archange-
lus reuelauit. Reuersi igr̄ sypontani a
cede aduersarioꝝ ⁊ tā magnifica poti-
ti victoria. adhuc dubitare ceperēt. vtꝝ
p̄dictū locū ingredi vel dedicare debe
rēt. Tūc eṗs sup his duxit papā Pela
giū ꝯsulendū. Qui rn̄dit dicēs Si bō
illā eccl'iam dedicare deberet. h̄ maxie
die q̊ victoria data ē fieri oporterz. Si
ꝓ alit̃ sctō michaeli placuerit. ab ipso
est sup h̄ eiꝰ reqrenda volūtas. Instāti
bus igit̃ papa ⁊ eṗo cū ciuibꝫ triduano
ieiunio. michael i hac die apparuit epi
scopo dicēs. Nō est opus vobis quam
ego edificaui dedicare eccl'iam. Ipē ei
q̇ cōdidi dedicaui. Precepitq; vt die se
quēti locū cū ppl'o ingrediēs ipm p̄ci-
bus freqntarēt. ⁊ se specialē suū ꝓ̄nū
sentirēt. Deditq; ei p̄dicte dedicatōis
signū vt scꝫ ab oriēte ꝑ posterulā ascen
derent. ⁊ ibidem vestigia hois imp̄ssa
marmori inuenirēt. Mane igit̃ eṗs et
vniuersus ppl's ad locū veniūt. ⁊ intro
grediētes criptā magnā ⁊ tria altaria
inuenerūt. q̊ꝝ duo in australi ꝑte posi-
ta erāt terciū ꝓ i oriētali venerādū q̇-
dez ⁊ rubeo pallio circū tectū. Celebra
tis igit̃ ibidē missaꝝ solēnijs cū sacraz
cōmunionē singuli accepissent oēs ad
ꝓpria cū imēso gaudio redierūt. Eṗus
aūt ibidē sacerdotes ⁊ clericos delega
uit. q̇ iugiter diuinū officiū celebrarent
In eadē spelūca aq̄ lucida ⁊ nimiū dul
cis emanat. q̄ post cōiōnē ppl's potat̃.
⁊ diuerse egritudies sanant̃. Tūc sum
mus pontifex his audit̄ꝫ hunc diem i
honore scti michaelis ⁊ oim btōꝝ spi-
rituū ꝑ totū orbē vniuersalit̃ statuit ce
lebrandū. Quarto hec solennitas ꝺr
memoria scti michaelis. In q̄ tn̄ solen
nitate oim angeloꝝ memoriā agimꝰ.
⁊ oēs generalit̃ honoramꝰ. Decet nā-
q; nos eisdē laudē ⁊ honorē impēdere
multiplici rōne. Ipi em̄ sunt custodes
nr̄i. mīstratores nr̄i. frēs ⁊ cōciues no-
stri. aiaꝝ nostraꝝ in celuz portitores.
orōnū nr̄aꝝ apud deū rep̄ntatores. re
gis eterni nobilissimi milites ⁊ tribu-
latoꝝ ꝯsolatores. Primo igit̃ ꝺbemꝰ
eos honorare. qꝛ sunt custodes nostri.
Cuilibet ei hoi dant̃ duo angeli. Vnꝰ
malꝰ ad exercitiū. Aliꝰ bonꝰ ad custodi
endū. Custodia em̄ boni angeli depu-
tat̃ hoi ⁊ i natiuitate ⁊ in vt̃o. ⁊ stati pꝰ
natiuitatē ex vtero. ⁊ sp̄ ē cū ipo iā adul
to. In h̄ em̄ triplici statu necessaria est
hoi custodia angelica. Nā dum ꝑuulꝰ
adhuc est in vtero p̄t interimi ⁊ dāna-
ri. Dū est extra vteꝝ an̄ adultā etatem
p̄t a baptismate ipediri. Dū est i adul
ta etate p̄t ad diuersa pctā ꝑtrahi. Di
abolꝰ em̄ in hoie adulto rōnē seducit ꝑ
astutiā. volūtatē allicit ꝑ blādicias. ꝟ-
tutē opprimit ꝑ violētiā. iō necesse fuit
vt bonꝰ angelꝰ eidē ad custodiā depu-
tet̃. vt hoiem erudiat ⁊ dirigat ꝯ̄ falla-
ciā. exhortet̃ ⁊ incitet ad bonū ꝯ̄ blādi
cias. ⁊ defendat ab oppressiōe ꝯ̄ violē
tiā. Effectꝰ aūt angelice custodie in
hoie q̄druplr̄ assignari p̄t. Primꝰ ē vt
ꝓficiat aia in bonū gr̄e. Et h̄ facit an-
gelus in aia tribꝫ modis. Primo om̄e
ipedimētuz ad bonū remouēdo. Hoc
signatū ē Exodi. xij. vbi angelꝰ ꝑcussit
p̄mogenita egypti. Scđo pigriciā ex-
citando. Qđ signatū est Zach. iiij. vbi
ꝺr. Angelꝰ dn̄i excitauit me. q̄si hoiem
q̇ excitat̃ a somno. Tercio in via peni-
tentie ducēdo ⁊ reducēdo. Qđ signatū
est Thobie. v. in angelo q̇ eū duxit ⁊ re
duxit. Scđs est vt nō cadat in ma-
luz culpe. Et hoc facit angelꝰ tribꝫ mo
dis. Primo impediēdo peccatū futuꝝ

ne fiat. Hoc signatū ē Num. xxij. i Ba
laam q̇ ad maledicendū isrl̄ ꝑgens ab
angelo ipedit⁹ est. Scđo increpādo p̄/
teritū vt ab eo q̇s recedat. Hoc signa/
tū est Iud. ij. vbi cū angel⁹ filios israel
de p̄uaricatōe increpasset. ipi eleuaue/
rūt vocē ꝛ fleuerūt. Tercio violētiā q̄si
inferēdo vt a pn̄ti pctō eripiat. Hoc si
gnatū ē i violēta eductōe Loth ꝛ vxo/
ris ei⁹ de sodomis. i. de pcti ꝯsuetudie
Terci⁹ effect⁹ ē si cadat ꝙ postmodū
resurgat. Et h̄ facit angel⁹ trib⁹ modis
Primo mouēdo ad ꝯtritionē. Hoc si/
gnatū est Thob. xj. vbi ad documētū
angeli de felle ꝑ qđ intelligit̄ ꝯtritio li
niuit pr̄i oculos scȝ cordis. Scđo pur/
gando labia ad ꝯfessionē. Qđ signat̄
Esa. vj. vbi ꝑ angeluȝ labia esaie pur/
gant̄. Tercio gaudēdo ad satisfactōeȝ
Luc. xv. dr̄ ꝙ mai⁹ gaudiū est i celo su/
per vno pctōre ꝛc̄. Quart⁹ effect⁹ est
ne totiēs vel in tot mala cadat. q̊tiens
vel ad q̊t diabol⁹ incitat. Et h̄ facit tri
bus modis scȝ ptātem demonis refre/
nādo. ꝯcupiam debilitādo. ꝛ memori
am dn̄ice passiōis nr̄is mētib⁹ impme
do. De q̇b⁹ sup̄ dictū est. ¶ Scđo
debem⁹ eos honorare. q̄ꝛ sunt mīstra/
tores nr̄i. Oēs ei sicut dr̄ Heb. j. sunt
administratorij spūs. Oēs em̄ ꝓpt̄ nos
mittunt̄. q̄ꝛ supiores ad medios. medij
ad infimos. infimi mittuntur ad nos.
Hec aūt missio cōpetit bonitati diuie
In h̄ em̄ manifestat̄ diuīa bonitas q̄n
tū nr̄aȝ salutē diligat. dū nobilissimos
spūs q̇ ei intima charitate iungunt̄. di
rigit ꝛ trāsmittit ad ꝓcurandū saluteȝ
nr̄am. Scđo charitati angelice. Cum
em̄ charitatꝫ ardētis sit maxie deside/
rare alioꝝ salutē. ob quā etiā dixit Esa
ie. Ecce ego dn̄e mitte me. ꝛ āgeli pos/
sunt nos iuuare. p eo ꝙ vidēt nos suo
auxilio indigere ꝛ malos angelos nos
impugnare. iō ꝙ ad nos mittūt̄ lex exi/
git angelice charitatꝫ. Tercio huma/
ne indigētie. Mittunt̄ em̄ boni angeli
ad inflāmandū affectū ad amorē. Vn̄
in figurā h⁹ legunt̄ missi fuisse in curru
igneo. Scđo ad illuminādū intellectū
ad cognitionē. Hoc signatū est Apoc̄.
x. in angelo q̇ hēbat librū apertum i ma
nu sua. Tercio ad corroborādū in nob
om̄e impfectū vsq̄ in finē. Hoc signa/
tū est. iij. Reg. xix. vbi angel⁹ portauit
Helye paneȝ subcinericiū ꝛ vas aq̄ et
comedit. ꝛ ambulauit in fortitudie ci/
bi illi⁹ vsq̄ ad montē dei oreb. Ter
cio honorādi sunt. q̄ꝛ ipi sunt frēs ꝛ cō
ciues nr̄i. Oēs em̄ electi assumunt̄ ad
ordines angeloꝝ. q̇dam ad supiores.
q̇dam ad inferiores. q̇daȝ ad medios
ꝓ diuersitate suoꝝ meritoꝝ. licȝ btā v̄/
go sup̄ oēs sit. Qđ btūs Gregorius in
omelia insinuare videt̄. Nā vt ait sunt
nōnulli q̇ p̄ua capiūt. sȝ tn̄ h̄ annūcia/
re frib⁹ nō desistūt. Isti in angeloꝝ nu
mero currūt. Et sunt q̇ secretoꝝ celesti/
um sūma ꝛ cape p̄ualēt ꝛ nūciare. Hi
cū archangelis. Et sunt q̇ mira faciūt
signa ꝛ valēter opant̄. Et hi cū v̄tuti/
bus. Et sunt q̇ malignos spūs v̄tute
orōnis ꝛ vi accepte ptātis fugant. Et
hi cū ptātib⁹. Et sunt q̇ acceptis v̄tuti
bus electoꝝ merita trāscēdūt. ꝛ electis
fratrib⁹ p̄ncipant̄. Et hi cū p̄ncipatib⁹
meritū sortiunt̄. Et sunt q̇ sic in semet/
ipsis oib⁹ vicijs dn̄ant̄. vt ipo iure mū
dicie dij inter homies vocent̄. Vn̄ ad
Moysen dr̄. Ecce ꝯstitui te deū pha/
raonis. Et hi cū dn̄atiōib⁹. Et sunt in
q̇b⁹ velut in throno suo dn̄s p̄sidēs ali
orū facta examinat. p q̊s dū sctā ecclīa
regit̄ plerūq̄ de suis q̇busdā infirmis
actib⁹ alij electi iudicant̄ Et hi cū thro
nis. Et sūt q̇ dei ꝛ pximi charitate am
pli⁹ ceterꝫ pleni sunt. Et hi meritoꝝ su
orū sorte inter cherubin numerū acce/
perūt. q̄ꝛ cherubin plenitudo scie dicit̄.
ꝛ iuxta Paulū plenitudo legis est cha
ritas. Et sunt q̇ supne ꝯtemplationis
amore accensi in solo cōditoris sui desi
derio anhelant. nihil iaȝ in hoc mūdo
cupiunt. solo eternitatis amore pascū/
tur. terrena queq̄ abijciūt cuncta tpa/
lia mente trāscendūt. amāt ꝛ ardēt atq̄
ipo suo ardore req̇escūt. amādo ar/

dent. loq̄ndo accedūt. ⁊ q̄scūq̄ ꝟbo tā gunt. ardere ꝓtin⁹ in dei amore faciūt. Quo isti nisi inter seraphi numeꝝ sor/ tem sue vocatōis acceperūt. ħ Greg⁹.

Quarto honorādi sunt q2 ipsi sunt aiaꝝ nr̄aꝝ in celū portitores. Et ħ faci unt triplici mō. Primo viam p̄pando Malach. iij. Ecce ego mitto angeluȝ meū q̄ p̄pabit viā añ faciē meā. Secū do ꝑ viā p̄patam in celum baiulando Exo. xxiij. Ecce ego mitto angelū meū q̄ te custodiet in via ⁊ inducat te i terrā quā ꝓmisi p̄rib⁊ tuis. Tercio i celo col/ locādo Luc. xvj. Factū est vt moreref mendicus ⁊ portaref ab angelis i sinū abrae. ħ Quito honorādi sūt. q2 ipi sunt orōnū nr̄aꝝ apud deū repn̄ta/ tores. Ipi nāq̄ p̄mo orōnes nr̄as deo repn̄tant Thob. xij. Quādo orabas cum lachrymis ⁊ sepeliebas mortuos ego obtuli orōnē tuā dn̄o. Scd̄o ibidē ꝑ nob allegāt iob. xxxiij. Si fuerit ꝓ eo angel⁹ loq̄ns vn⁹ de milib⁊ vt annunci et hōmis eq̄tatē. mis̄ebif ei⁹ ⁊c̄. Item Zach. j. Et rn̄dit angelus dn̄i ⁊ dixit. Dn̄e exercituū vsq̄q̄ nō mis̄eberꝭ hie/ rusalē ⁊ vrbiū iuda q̄b⁊ irat⁹ es. iste iaȝ septuagesim⁹ ann⁹ ē. Tercio dei sn̄iam nob renunciant Dañ. ix. vbi d2 q̄ Ga/ briel ad eū volās dixit. Ab exordio p̄/ cū tuaꝝ egressus est s̄mo. Glo. i. sn̄ia a deo. Et seq̄tur Ego aūt veni vt indica rē tibi. q2 vir desiderioꝝ es. De his tri bus dic̄ Berñ. sup cañ. Discurrit an/ gel⁹ medi⁹ inter dilectū ⁊ dilectā. vota offerēs. referēs dona. Excitat istā. pla/ cat illū. Sexto honorādi sunt. q2 ipi sunt regꝭ eterni nobilissimi milites s̄m q̄d d2 Iob. xxv. Nūq̄d est numer⁹ mili tum ei⁹. Sicut aūt videm⁹ in militib⁊ alicui⁹ regis. q̄ q̄dam eoꝝ sp̄ in aula re gia cōmorant. ⁊ regē associāt. ⁊ ad eius honorē ⁊ solatiū cantāt. q̄daȝ aūt ciui/ tates ⁊ castella regni custodiūt. q̄dam ꝓ regis inimicos expugnāt. Ita ⁊ ho rum militū xp̄i. q̄dam in aula regia scȝ in celo empyreo sp̄ regem regū associ/ ant. ⁊ ad eius honorē cantica leticie et glie sp̄ cantant dicētes. Sctūs sanct⁹ sctūs ⁊c̄. Itē bn̄dictio ⁊ claritas ⁊ sapi entia ⁊c̄ Apoc̄. vij. Alij aūt custodiūt ciuitates. suburbana. villas ⁊ castra. illi scȝ q̄ nobis sunt ad custodiā depu/ tati. custodiētes statum virginū. ꝯtinē tium. cōiugatoꝝ ⁊ castra religionum Esa. lxij. Sup muros tuos hierl'm con stitui custodes ⁊c̄. Alij ꝓ di inimicos id ē demones expugnāt Apoc̄. xij. Fa/ ctū est p̄lium magnū in celo. i. s̄m vnā expositionē in eccl'ia militāti Micha/ el ⁊ angeli ei⁹ p̄liabanf cum dracone.

Septimo ⁊ vltimo honorādi sunt. quia ipi sunt tribulatoꝝ cōsolatores. Zach. j. Angelus q̄ loq̄batur in me ꝟ/ ba bona ⁊ ꝯsolatoria. Item Thob. v. Forti aio esto ⁊c̄. Et ħ faciūt trib⁊ mo dis. Primo confortando ⁊ roborando Dañ. x. vbi cū daniel corruisset tetigit eum angel⁹ dicens. Noli timere pax ti bi. ⁊ ꝯfortare ⁊ esto robust⁹. Secūdo ab impatiētia ꝯseruādo. ps̄. Angelis suis mādauit de te ⁊c̄. In manib⁊ por ta. te. ⁊c̄. Tercio ipam tribulatōeȝ re/ frigerando ⁊ minuēdo. Et ħ signatur Dañ. iij. vbi angel⁹ dn̄i cum trib⁊ pue/ ris in fornacē descēdit. ⁊ fecit medium fornacis q̄si ventū roris flantē.

Legenda. cxlj. A

De sancto Hieronymo.

Ieronymus dicif a gera quod est sanctū ⁊ ne/ mus. quasi sctm̄ nemus. vł noma quod est lex. Uñ dicif in legen/ da sua q̄ Hieronym⁹ interp̄tatur sa/ cra lex. Fuit em̄ sctūs. i. firmus vel mū dus vel sanguie tinctus vel vsui sacro deputatus. sicut vasa templi dicebāf sctā. quia sacro vsui deputata. Fuit em̄ sctūs. i. firmus i bono opeꝛ ꝓpter ꝑseue rātie lōganimitatē. ⁊ mūdus i mēte ꝑ puritatem. ⁊ sanguine tinctus ꝑ dn̄ice passiōis meditatōeȝ sacro vsui deputa tus ꝑ sc̄pture sacre expositōeȝ ⁊ interp̄ tationē. Dicif ⁊ nem⁹ a nemore. vbi a/ liq̄n ꝯuersat⁹ fuit. ⁊ lex ꝓpf regularē di

sciplinā quā monachos suos docuit.
vel qꝛ sacrā legē exposuit ꝛ interp̄tatus
fuit. Hieronymꝰ etiā interp̄taꝛ visio
pulchritudinis. vel dijudicās locutio-
nes. Est āt mltiplex pulchritudo. Pri-
ma est spūalis q̄ est in aīa. Scd̄a mo
ralis q̄ ꝯsistit in honestate moꝝ. Ter-
cia intellectualis q̄ est pulchritudo an
gelica. Quarta supsubstātialis q̄ ē di-
uina. Quinta celestis q̄ est sctōꝝ in pa
tria. Hāc q̄ntuplicē pulchritudinē hie
ronymꝰ in se vidit ꝛ habuit. Nā habu
it spūalē in ꝟtutū varietate. Moralē
in vite honestate. Intellectualē i excel
lēti puritate. Supsubstātialē in arden
ti charitate. Celestē in eterna vel in ex
cellēti claritate. Dijudicauit etiā locu-
tiōes siue ꝟba tā sua q̄ alioꝝ. sua exa
minate ꝓferēdo. alioꝝ vera ꝯfirmādo
falsa ꝯfutādo. dubia ꝟo exponēdo.

Jeronymꝰ Eusebij viri nobi-
b lissimi filius ab oppido strido
nis qd̄ dalmacie ꝛ pānonie cō
finia tenet. extitit oriūdus. Hic adhuc
iuuenis romā adijt ꝛ lr̄is grecis ꝛ lati
nis ꝛ hebraicis plene eruditꝰ est. In ar
te grāmatica donatū habuit p̄ceptorē
In rhetorica āt victorinū oratorē. In
sc̄pturis aūt diuinis exercitabaꝛ die ac
nocte. ꝛ inde hausit auide qd̄ postmo
dū effudit abūde. Quodā ꝟo tp̄e sicut
ipe in ep̄la ad Eustochiū ꝑhibet cū de
die Tulliū ꝛ de nocte Platonē auide
legeret. eo q̄ ꝟmo incultꝰ sibi in libris ꝓ
pheticis nō placeret. circa mediā q̄dra
gesimā tam subita ꝛ ardēti febre corri
piꝛ. vt toto frigescēte iam corꝑe vitalis
calor in solo pectore palpitaret. Dū q̄
exeq̄e funeris pararēꝛ. subito ad tribu
nal iudicis trahiꝛ. ꝛ interrogatus cuꝰ
cōditionis esset. xp̄ianū se eē libere ꝓfi
tetur. Ad quē iudex. Mētiris inquit.
Cyceronianus es. nō xp̄ianus. vbi ei
est thesaurus tuus ibi est ꝛ cor tuū. At
Hieronymus obmutuit. ꝛ ꝯtinuo ipē
iudex durissime cedi iussit. Tunc excla
mauit ꝛ dixit. Miserere mei dn̄e mise
rere mei. Tūc q̄ astabāt p̄cabanꝛ iudi-
cem vt veniā tribueret adolescēti. Ip̄e
eī iurare cepit ac dicere. Dn̄e si vnq̄
habuero codices seculares si legero te
negabo. In hec igiꝛ iuramēti ꝟba di-
missus subito reuiuiscit. Tūc lachry-
mis totū se inuenit ꝑfusum ꝛ ex ꝟberi-
bus q̄ aū tribunal susceꝑat. scapulas
terribilr̄ repꝑit liuientes. Tanto autē
studio libros diuios legit extūc. q̄nto
libros gentiliū vnq̄ legerat. Dū autē
esset annoꝝ. xxix. in romana eccl̄ia car-
dinalis p̄sbyter ordinatꝰ est. Mortuo
aūt liberio papa Hiero. dignꝰ summo
sacerdotio ab oīb acclamaꝛ. Sꝫ dum
q̄rundā clericoꝝ ꝛ monachoꝝ lasciuiā
increparet. illi nimiū indig̃ti ei insidi-
as ꝑauerūt. Sꝫ ꝛ ꝑ vestē muliebrē vt
ait Johēs beleth ꝛ Vincentiꝰ ab eis
turpiter est derisus. Naꝫ cū Hierony-
mus ad matutinas solito more surge-
ret. vestē mulieris quā emuli iuxta le-
ctum posuerant repꝑit. suāq̄ eē credēs
induit. ꝛ in eccl̄iam sic ꝓcessit. Hoc āt
emuli faciebāt. vt mlierē hr̄e in thala-
mo crederēꝛ. Qd̄ ille vidēs. tante eorū
vesanie locū dedit. ꝛ ad Greg. nazāze-
nū ꝯstātinopolitane vrbis ep̄m ꝑue-
nit. Postq̄ aūt ab ip̄o sacras lr̄as di-
dicit i heremū ꝑperauit. vbi ꝓ xp̄o q̄n-
ta sustinuerit ip̄e ad eustochiū narrat
dicēs. Quotiēs i heremo ꝯstitutꝰ. ꝛ in
illa vasta solitudie q̄ exusta sol ardori-
bus horridū monachis p̄stat hitacu-
lū. putaui me romanis delitijs interes
se. Horrebāt sacco mēbra deformia.
squalida cutꝭ sitū ethiopice carnis ad-
duxerat. q̄tidie lachryme. q̄tidie gemi
tus. ꝛ si q̄n repugnātē somnꝰ iminens
opp̄ssissꝫ. nuda humo vix ossa herētia
collidebā. De cibis ꝛ potu taceo cum
etiā lāguētes mōachi etiā aq̄ vix frigi-
da vtanꝛ. ꝛ coctū aliq̄d accepisse luxu-
ria sit. ꝛ dū scorpionū tm̄ essem socius
ꝛ feraꝝ. sepe choreis intererā puellaꝝ
ꝛ i frigido corꝑe ꝛ carne p̄mortua sola
libidinū incēdia pullulabāt. Itaq̄ cō
tinuo flebā. ꝛ repugnātē carnē hebdo-
madaꝝ inedia subigebā. Diē crebro

ꝯiūxi cū nocte. nec pˀus a pectoris cesꝫ
sabā verberibꝫ ꝙ̄ a dn̄o trāqllitas red
deret. Ipam ꝗꝫ cellulā meā q̄si cogita
tionū ꝯsciam ꝑtimescebā. ꝛ mihi iratꝰ
ꝛ rigidꝰ solus deserta penetrabā. Et vt
mihi testis est dn̄s post multas lachry
mas nōnunq̄ videbar mihi interesse
agminibꝫ angeloꝝ. Per q̄driennīū igi
tur ibidē pn̄ia sic ꝑacta ad bethleē op
pidū remeauit Ubi q̄si domesticū ani
mal apꝺ p̄sepe dn̄i sese obtulit ꝑman-
surꝝ. Bibliothecā aūt suā quā sūmo
studio sibi cōdiderat clausam. aliosq̄
libros iterꝝ relegēs diē ieiunꝰ ducebat
ad vesperꝝ. Multos aūt ibidē discipu
los coadunās in sctō ꝓposito et trans-
latōe scripturaꝝ q̄nq̄gintaq̄nq̄ annis
et sex mēsibꝫ desudauit. ꝛ vsq̄ ad finē
vite virgo ꝑmāsit. Licet aūt i hac
legēda dicat ꝙ sꝑ virgo fuerit. ip̄e ta-
men de se ita scribit ad Pāmachium.
Uirginitatē i celo p̄fero nō q̄ habeo.
Tanta deniq̄ lassitudīe fatigatus est
vt in stratu suo iacēs funiculo ad trabē
suspēso supinꝰ manibꝫ se leuaret. vt scꝫ
officiū monasterij ꝓut poterat exhibe-
ret. ¶ Quadā ꝟo die aduesꝑascē
te cū Hieronymꝰ cū fratribꝫ ad sacrā
lectōem audiēdū sederet. subito leo q̄-
dā claudicās mōasteriū ingressus est.
Quo viso cū ceteri frēs fugerēt Hie-
ronymꝰ ei q̄si hospiti obuiauit. Leo
igit dū pedē sibi lesū ostēderet. vocatis
fratribꝫ pedes sibi p̄cepit ablui ꝛ dili-
gent plagā eiꝰ inq̄ri. Qꝺ cū factū fuis
set inuenerūt leōis plātā a sentibꝫ vul-
neratā. Adhibita igit diligēti cura leo
ꝯualuit. ꝛ oī feritate deposita int eos
q̄si domesticū aīal habitauit. Tūc hie
ronymus vidēs ꝙ nō tā ꝓ sanitate sui
pedis ꝙ̄ ꝓ eoꝝ vtilitate dn̄s leonē mi
sisset. de fratꝝ ꝯsilio eidē hoc iniunxit
officiū vt asinū quē habebāt qui ligna
de nemore ꝺferebat. ip̄e leo ad pascua
duceret ꝛ ductū ibidē custodiret. Qꝺ
factū ē. Nā iniūcta leoni asini cura mo
re pastoris industrij eūdo ad pastū so-
cius incessant itineris rure pascendo
vndecūq̄ defensor tutissimꝰ erat. Ue
rūtamē vt se cibaret ꝛ asinꝰ solitū ꝑfi-
ceret opus. ꝯsuetꝫ sꝑ horis cū eo domū
redibat. Quadā igit vice pascēte asi-
no ꝛ leone grauit soporato mercato-
res cū camelꝭ inde trāseūtes asinū solū
viderūt. ꝛ eū ꝯcitiꝰ rapuerūt. Exꝑge
factus itaq̄ leo cū sociū nō inueniret
rugiēdo huc illucq̄ ibat. Quē tādē nō
inueniēs ad portas mōasterij tristꝫ ad
ijt. ꝛ intꝰ vt solitꝰ erat p̄ ꝟecūdia igre-
di nō p̄sūpsit. Et vidētes frēs ꝙ tardī
us more solito ꝛ sine asino veīssꝫ puta
uerūt ꝙ fame cōpulsus asinū comedis
set. nolētesq̄ ei annonā tribuere con-
suetā dicebāt. Uade ꝛ reliquā ꝑtē asel
li q̄ tibi remāsit mādē. ꝛ tuā ingluuiē
reple. Hesitātes tū vtꝝ hoc malū per
petrassꝫ exiert ad pascua si forte aliqꝺ
mortis indiciū inuenirēt. Et nihil iue
niētes hoc hieronymo retulerūt. Tūc
monitis eiꝰ officiū asini leoni iniūgūt.
ꝛ ligna cedētes leōi imponūt. Qꝺ cū
leo patiēter ferret. q̄dā die expleto oꝑe
ad agꝝ exijt hac illacq̄ discurrit. scire ꝺ
siderās q̄d de suo fuissꝫ socio factum.
Et ecce vidit a lōge negociatores cū
onustis camelꝭ p̄cedēte asino veniētes
Mos enī illi regiōi est vt q̄n cū came
lis lōgius gradiūt. cameli vt directius
vadāt p̄cedentē ꝛ collo funiculū gestā-
tē asinū subsequūt. Recognito igitur
leo asino cū ingēti rugitu suꝑ eos irru-
it et oēs hoīes i fugā ꝯuertit. Et leo t
ribiliter rugiēs ꝑcutiebat cauda forti-
ter terrā ꝑterritosq̄ camelos sic erant
onusti an̄ se ad cellā ire coegit. Qꝺ cū
frēs vidissent ꝛ Hieronymo nūciassēt
ait ille. Hospitibꝫ nr̄is frēs charissimi
pedes abluite. escas p̄bete ꝛ suꝑ hoc
volūtatē dn̄i expectate. Tūc leo ꝑ mo
nasteriū cepit vt solebat letꝰ discurrere
singuloꝝ fratꝝ vestigijs se ꝓsternens.
ꝛ q̄si de ꝑpetrata quā nō fecerat culpa
cauda alludēs veniā postulabat. Hie
rony. aūt futuroꝝ p̄sciꝰ ait fratribus.
Ite fratres ꝛ veniētibꝫ hospitibꝫ neces
saria ꝑpate. Adhuc eo loq̄nte nūcius

venit ad eũ annũciãs añ fores hospi-
tes adesse q̃ abbatẽ vellẽt videre. Ad
q̃s cũ ille iuisset ꝓtinus illi eiꝰ pedibꝰ
ꝓuoluunť: ꝓ culpa veniã postulantes
Quos ille bẽigne eleuãs p̃cepit vt sua
recipent. ⁊ aliena nõ vsurparẽt. Roga
bant igiť illi btm̃ Hieronymũ vt me-
dietatẽ olei ꝓ bñdictiõe accipiat. Qui
bus vix assentiẽs tãdẽ coactus suscipi
iubet. Promiserũt aũt se annuatim eã
dem olei mẽsurã fratribꝫ ipis daturos
⁊ a suis dare heredibꝫ p̃cepturos. D
Cũ aũt olim in eccľia vnusq̃sqꜫ canerꝫ
qđ volebat. Theodosiꝰ impator vt ait
Johãnes beleth Damasũ papã roga
uit vt alicui viro docto officiũ ecclesia
sticũ cõmitteret ordinãdũ. Ipe igitur
sciẽs hieronymũ in lingua latina gre-
ca et hebraica ꝑfectũ. et in oi sapia sũ-
mũ eidẽ officiũ p̃dictũ ꝯmisit. Hiero
nymꝰ igiť psalteriũ ꝑ ferias distinxit.
⁊ vnicuiqꜫ ferie nocturũ ꝓpriũ assigna
uit. ac glia patri in fine cuiuslibꝫ psal
mi dicendũ instituit. vt ait Sigibertꝰ
Deinde epľas ⁊ euãgelia ꝑ anni circu
lum decãtãdas ceteraqꜫ ad officiũ ꝑ-
tinẽtia p̃ter cantũ rõnabiliť ordiauit.
Misitqꜫ illud de bethleem ad sũmuꝫ
põtificẽ. ⁊ ab eo ⁊ cardinalibꝫ suis fuit
valde approbatũ ⁊ ꝑpetuo autẽticatũ

Post hoc aũt in ore spelũce in qua
dñs iacuit monumẽtũ sibi construxit
vbi expletis nonagintaocto annis. et
sex mẽsibꝫ sepultus fuit. In quãta
reuerẽtia eũ Augustinꝰ habuerit patꝫ
ꝑ epľas q̃s sibi misit. In quaꝝ vna ei
tali modo scp̃sit. Dño dilectissimo et
cultu sincerissimo charitatis obſuãdo
atqꜫ amplectẽdo hieronymo augusti-
nus ⁊c̃. Alibi q̃ꝫ de eo sic scribit. Sã
ctus Hieronymꝰ p̃sbyter greco latino
⁊ hebreo eloq̃o eruditꝰ in locis sanctis
atqꜫ in lr̃is sacris vsqꜫ ad decrepitã vi
xit etatẽ. Cuiꝰ nobilitas eloquij ab o-
riente in occidentẽ instar solis lãpas re
splẽduit. Btũs aũt Prosꝑ in suis cro
nicis de eo sic ait. Hieronymꝰ p̃sbyť i
bethleem toto iã mũdo clarꝰ habita

bat. egregio ingenio ⁊ studio vniuerse
ecclesie seruiẽs Ipe q̃ꝫ de se sic ait ad al
bigensem. Nihil a puericia ita vitare
conatꝰ sum vt animũ tumẽtẽ ⁊ erectã
ceruicẽ dei cõtra se odiũ ꝓuocantem.
Idẽ. Ego etiã tuta oia timeo. Idem.
In monasterio hospitalitati ex corde
intendimꝰ. et oẽs ad nos veniẽtes pre
ter hereticos leta fronte suscipimꝰ. ac
veniẽtiũ pedes abluimꝰ. Isidorꝰ s̃cdo i
libro ethymologiaꝝ ait. Hieronymꝰ
triũ linguaꝝ extitit ꝑitus. Cuiꝰ inter-
p̃tatio ceteris anteferť. q̃m et ṽboꝝ te
nacior est. ⁊ ꝑspicuitate s̃nie clarior. at
qꜫ vtpote a christiano interp̃te verior.
In dialogo quoqꜫ seueri discipuli san
cti martini q̃ eiꝰ tp̃e fuit sic de hierony
mo scriptũ habeť. Hieronymꝰ p̃ter fi
dei meritũ doteqꜫ ṽtutũ ñ solũ latinis
atqꜫ grecis sed etiã hebreis ita litteris
instructꝰ est vt se illi in omni sciẽtia ne
mo audeat comꝑare Cui iugis aduer
sus malos pugna ꝑpetuũqꜫ certamen
Oderũt eũ heretici qr eos ipugnare ñ
desiñt. Oderũt clerici. qr vitã eoꝝ inse
ctatur ⁊ crimina. Sed plane boni oẽs
⁊ miranť et diligũt. Nam q̃ eũ hereti-
cũ esse arbitranť insaniũt. Totꝰ semꝑ
in lectiõe. totus in libris est. nõ die. nõ
nocte r̃quiescit. aut legit aliq̃d. aut scri
bit. Hec Seuerus. Et sicut ex his ṽ-
bis patet. ⁊ sicut etiã ipe sepe testať mľ
tos ꝑsecutores ⁊ multos detractores
ꝑpessus est. Quas tñ ꝑsecutões q̃ꝫ li
benter sustinuerit patet ex eo q̄ sic dic̃ i
epľa ad asellã. Grãs ago deo. quia di
gnus sum habitꝰ quẽ oderit mũdꝰ. et
maleficũ me garriũt. Sed scio ad re-
gnũ ꝑuenire ꝑ infamiã et bonã famã.
Itẽ. Utinã ob dñi mei nomẽ atqꜫ iu
sticiã vniuersa me ifideliũ turba ꝑseq̃ť
Utinã in opprobriũ meũ solidꝰ exur
gat hic mũdus tm̃ vt merear a christo
laudari ⁊ sue pollicitatõis sperare mer
cedẽ. Grata vtiqꜫ ⁊ desiderata tempta
tio est cuius p̃miũ a christo sperať i ce-
lo. Nec maledictio grauis est que diui
na laude mutatur. Obijt circa annos

dñi.cccxcviij Legēda cxlij A

De sancto Remigio

Remigius dicitur a re-
mige q̇ est nauis ductor vł
rector. Vel dicit̄ a remis q̇
sunt instrumenta quibꝫ na-
uis ducit̄. ⁊ gyon qđ est luctatio. Ipe
eni eccłiam gubernauit a ꝑiculo nau-
fragij. eā duxit ad portū ꝑadisi. pro ea
luctatus est cōtra insidias diaboli.

Remigius regē ⁊ gentē franco-
rū ad christū cōuertisse dicitur
Habebat eni rex vxorē nomie
clotildim christianissimā q̄ virū suum
nitebat̄ ad fidē cōuertere sꝫ nequibat.
Que dum filiū genuisset ip̄m baptiza-
re voluit. sed rex omīno ꝓhibuit. Illa
autē q̇escere non valens tandē vix hoc
a rege obtinuit. ⁊ filium baptizauit.
Qui dū baptizatus essꝫ subito est de-
functus. Cui rex ait. Nūc apparet qꝛ
christ⁹ vilis est deus: qui eū ꝑ quez fi-
des eius poterat sublimari in vita cō-
seruare nō potuit. Cui illa. Immo in
hoc a deo meo valde me diligi sentio
ꝙ primū fructū ventris mei ip̄m rece-
pisse cognosco qui regnū in infinitum
tuo melius filio meo largitus est. Cō-
cepit igit̄ iteꝝ et filiū alium peꝑit quez
sicut primū cū multa instantia bapti-
zari fecit. Sed ecce subito infirmatur.
ita ꝙ de eius vita desperat̄. Dixitqꝫ rex
vxori. Vere debilis est deus tuus qui
nullū in suo noīe baptizatū in vita cō-
seruare potest. Nam si mille genueris
⁊ cūctos baptizaueris oēs simul peri-
būt. Sed tamē puer cōualuit ⁊ sanita-
tem recepit ita ꝙ post patrē regnauit.
At fidelis mulier virū suū ad fidē re-
ducere conabat̄. sed ille modis omni-
bus resistebat. Qualiter autē ad fidē
cōuersus est. in alio festo qđ est p⁹ epi-
phaniā dictū est. Volens autē p̄dict⁹
rex Clodoueus factus christian⁹ remē-
sem ecclesiā dotare beato Remigio di-
xit vt quantū circūiret dum ip̄e in me-
ridie dormiret sibi daret. Quod et fa-
ctū est. Sed cum q̇dā molendinū suū
habebat intra fines beati remigij mo-
lendinarius ip̄um dum circūiret cum
indignatione repulit. Cui dixit Re-
migius. Amice non sit tibi durum vt
hoc molendinum simul habeamus.
At ille vt eum reiecit statim rota mo-
lendini in contrariū verti cepit. Cla-
mauitqꝫ post sanctū Remigiū dicens
Serue dei veni. et habeamus pariter
molendinū. Cui ille. Nec mihi nec ti-
bi. Statimqꝫ se terra aperuit. et mo-
lendinū penitus deglutiuit. Preui-
dens Remigius famē futurā. cum in
villa quadā bladi cumulos cōgregas-
set: inebriati rustici senis prudentiam
deridentes ignē supposuerunt. Quod
ille audiens illuc venit. et pre frigore
etatis et vesꝑtini tēporis se calefacere
cepit. et trāquillo corde dixit. Semꝑ
focus bonus est. verūtamen qui hoc
fecerunt et posteri eorū viri in genitali-
bus rupti: femine gutturose erunt.
Quod sic in illis euenit quousqꝫ per
Karolum sunt dispersi. Notandū
autem ꝙ illud festum sancti Remigij
quod agit̄ in mense ianuarij est festuꝫ
de felici obitu illius. Illud autem di-
citur esse de eius sacri corporis trans-
latione. Cum eni corpus eius post ip-
sius obitum ad ecclesiā sanctoꝝ Thi-
mothei et Appollinaris cū feretro de-
ferretur. secus ecclesiā sancti christofe-
ri cepit adeo ponderare: ꝙ nullatenus
moueri potuit. Tandem illi coacti:
rogauerunt dominum vt eis ostende-
re dignaretur si forte ī ecclesia illa san-
cti Christoferi vbi nulle reliquie san-
ctorum quiescebāt sepeliri vellet. Sta-
timqꝫ corpus leuissime sustulerūt ⁊ eū
ibi honorifice posuerūt. Vbi cū mul-
ta miracula fierent ecclesiam amplia-
uerunt. Et facta cripta retro altare cū
effossum corpus ibi reponere vellent.
mouere nullatenus potuerunt. Cum
autē in orationibꝫ pernoctarēt. et me-
dia nocte omnes pariter obdormiuis-
sent in crastinū. scꝫ Kał. octobris iue-
nerūt sepulchꝝ cum corꝑe scti remigij

In illam criptã ab angelis deportatuꝫ
Qd̃ tñ post longũ tp̄s in pulchrioreꝫ
criptã eadẽ die cũ capsa argẽtea trans
latũ est. Floruit circa annũ dñi .ccccxc.

Legenda cxliij. A
De sancto Leodegario

Leodegarius dũ om/
ni ꝟtute polleret eduẽsi ec/
clesie meruit i pontificẽ p/
moueri. Qui dũ clotario rege deceden
te cura regni grauiꝰ p̄meret᷑. volunta/
te dei ꝛ p̄ncipũ ꝯsilio chyldericũ ꝛ fra
trẽ clotarij adolescẽtẽ valde idoneũ p̄/
fecit i regẽ. Sed ebroinꝰ theodoricuꝫ
ipiꝰ chylderici germanum p̄ficere nite
bat᷑. nõ ꝓpter regni cõmodũ. sꝫ qꝛ d̃ po
testate eiectꝰ ꝛ oib᷒ odiosus irã regꝭ et
p̄ncipũ verebat᷑. Timẽs igit᷑ ebroinꝰ
licẽtiã a rege petijt ꝛ mõasteriũ itroiuit
Quo ꝯcedẽte ꝛ frẽm suũ theodoricuꝫ
ne ꝯtra regnũ aliq̇d moliret᷑ i custodia
detinẽte sctitate ꝛ ꝓuidentia epi pace
mirabili oẽs gaudebant. Sed pꝰ ali/
qd̃ tp̄s rex malignoꝝ ꝯsilio deprauaa/
tus in tãtũ i viri dei odiũ incitat᷑ ꝙ op
tunitatẽ ꝛ modũ mortꝭ eiꝰ attẽtiꝰ inq/
rebat. Sꝫ ep̄s blãde ferẽs ꝛ oẽs inimi
cos suos vt amicos amplectẽs egit cũ
rege vt diẽ pasce in vrbe cui p̄erat cele
braret. Et ecce illa die nũciatum ẽ ei ꝙ
rex in illa nocte q̇cq̇d de morte eiꝰ tra/
ctauerat ꝑficere d̃creuissꝫ. At ille nihil
trepidãs sꝫ illa die cũ rege i mẽsa com/
municãs ꝑsecutorẽ sic fugit ꝙ in luxu
niẽsi mõasterio dño seruiẽs etiã ebro/
ino q̇ ibi in mõastico habitu latitabat
sedula charitate seruiuit Post modicũ
rex morit᷑ et theodoricus i regnũ subli
mat᷑. Quapropter leodegariꝰ populi
sui lachrymis ꝛ p̄cib᷒ motꝰ et abbatꝭ
iperio cõpulsus ad sedẽ suam redijt. ac
ebroinꝰ ꝓtinꝰ apostatauit ꝛ regis sen e
scalcꝰ ordiatꝰ ẽ. Qui licꝫ priꝰ malꝰ fue
rit tñ postea fuit peior. totoq̧ studio
leodegarium occidere nitebat᷑. Missis
igit᷑ militib᷒ q̇ eũ capent cũ h̄ leodega
riꝰ cõperisset eoꝝ furori cedẽs dũ i ha
bitu põtificali de vrbe egrederet᷑ a mi
litib᷒ capit᷑. q̇ ei statim ocl'os eruerunt.

Post bienniũ sctũs leodegariꝰ cum
fratre suo garino quẽ ebroinꝰ exulaue
rat in palaciũ regꝭ ẽ adductꝰ. Cũ ad ir
risionẽ ebroini sapiẽter ꝛ pacifice rñde
ret. neq̧ ille iussit garinũ lapidib᷒ ob/
rui. sanctũq̧ ep̄m tota die nudis pedi
bus ꝑ q̄ndã fluuiũ sup acutissimos la
pides decurrẽtẽ deduci. Et audiẽs ꝙ
in his tormẽtꝭ deũ laudaret linguã eꝰ
p̄cidi fecit. et postmodũ eũ cuidam cu
stodi tradidit vt ipm nouis supplicijs
reseruaret. Ille aũt vsum loq̄ndi nõ ꝑ
didit sed p̄dicatõi ꝛ exhortatõi ꝓut po
terat vacabat. p̄dixitq̧ q̄ñ et q̄liter ipe
ꝛ ebroinꝰ ex hac vita migrarẽt. Lux ãt
imẽsa i modũ corone caput eiꝰ circũde
dit. Quã cũ multi vidissent q̇d h̄ esset
ab ipo epo q̄sierũt. At ipe sei orõe pro
sternẽs gr̄as deo retulit. ꝛ oẽs astãtes
vt in meliꝰ vitam mutarẽt admonuit
Qd̃ ebroinꝰ audiẽs ꝛ inuidẽs missis
q̄ttuor spiculatorib᷒ ipm decollari p̄ce
pit. Cũ g̊ ipm ducerẽt ait eis. Non est
inq̇t opꝰ frẽs vos diutiꝰ fatigari. Sed
hic implete desideriũ eiꝰ q̇ vos misit.
Ad hoc tres illoꝝ adeo sunt ꝯpuncti
ꝙ ad pedes eiꝰ ꝓcidẽtes veniã p̄cabãt᷑
Quartꝰ ꝟo cũ eũ decollassꝫ ꝓtinꝰ a de
mone arreptꝰ et in ignẽ ꝓiectꝰ vitã mi
serabilit᷑ termiauit. Biennio expleto
audiẽs ebroinꝰ corpus scti viri multis
miracul' illustrari. miserabilꝛ cruciatꝰ
inuidia militẽ illuc misit vt an sic se ha
beret ꝟitas intimaret. Miles aũt su/
ꝑbus ꝛ arrogãs cũ illuc vẽisset calce tũ
bã scti ꝑcutiẽs exclamauit. Moriat᷑ q̇
mortuuꝫ miracula facere posse credit.
Mox ille arreptꝰ a demonio ꝛ subito
moriẽs morte sua sanctũ ampliꝰ com
mẽdauit. His auditis ebroinꝰ ampli
us inuidia torq̄bat᷑. ꝛ famã scti extin/
guere moliebat᷑. Sed iuxta p̄dictionẽ
sancti gladio neq̇ter nequã ipe occidit᷑
Passus est aũt circa annũ dñi. dclxx.
tẽpore cõstantini quarti.

Legenda cxliiij

De sancto Francisco

f

FRancifcus prius di
ctus est iohãnes .sꝫ postmo
dũ mutato noīe frãciscꝰ vo
catus ē. Cuiꝰ mutatōis no
minis mlt̄iplex cā fuisse videt̄. Primo
rōe miraculi ꝯnotãdi. Linguã eni gal
licã miraculose a deo recepisse cogno
scit̄. Vñ dr̄ i legenda sua ꝙ sp̄ cũ ardo
re spũsscti repleret̄ ardentia foris ꝟba
eructãs gallice loq̄bat̄. Scđo rōe offi-
cij diuulgãdi. Vñ dr̄ in legenda ꝙ di-
uina ꝓuidẽtia sibi hoc vocabulũ indi
dit. vt ex singulari et insueto noīe opi-
nio ministerij eiꝰ toti citiꝰ innotesceꝛ
orbi. Tercio rōe effectus cõsequendi.
vt scꝫ ꝑ hoc daret̄ intelligi ꝙ ip̄e ꝑ se ⁊
ꝑ filios suos mlt̄os seruos pc̄ti et dia
boli debeat francos ⁊ liberos facere.
Quarto rōe magnanimitatꝭ i corde.
Nã frãci a ferocitate sunt dicti. qꝛ eis
inest natural̄ feritas ⁊ magnanimitas
animoꝝ. Quĩto rōe virtuositatis i ser
mone. qꝛ eius sermo instar securis vi-
cia incidebat. Sexto rōe terroris i de
monũ fugatōe. Septimo rōe securita
tis ex virtutũ et operũ ꝑfectōe. ⁊ hone
statis in cõuersatiōe. Aiũt eni franci-
scas dici signa q̄dam instar securiũ q̄
rome ante cõsules ferebant̄. q̄ erãt in
terroꝛē in securitatē ⁊ in honoꝛē.

FRanciscus seruꝰ et amicꝰ altis
simi in ciuitate asisij ortꝰ ⁊ ne-
gociatoꝛ effectꝰ fere vsqꝫ ad vi
cesimũ etatis sue annũ tp̄s suũ vane
viuẽdo ꝯsũpsit. Quē dñs infirmitatꝭ
flagello corripuit. ac in virũ alteꝝ subi
to trãsformauit. ita ꝙ iã spũ ꝓphetico
pollere cepit. Nã cũ q̄dã vice ip̄e cum
pl̄imis a parusinis captꝰ diro fuisset
carceri mancipatꝰ. dolentibꝫ alijs hic
solus exultat. ⁊ redargutꝰ sup̄ hoc a cõ
captiuis r̄ndit. Ideo me exultare no-
ueritis. qꝛ adhuc sanctꝰ ꝑ totũ seculuꝫ
adorabor. Quadã vice rhomã cau
sa deuotōis ꝓficiscẽs vestimẽta sua de
posuit ⁊ paup̄is cuiusdã vestimẽta in-
duẽs ante eccl̄iam sancti petri int̄ pau
p̄es sedit. ⁊ cũ eis velut vnꝰ ex illis aui
de mãducauit. Et sepiꝰ sil̄e fecisset ni-
si notoꝝ ꝟecũdia impedissꝫ. Antiquꝰ
hostis eũ a salubri ꝓposito conabat̄ a-
uertere ⁊ feminã q̄ndã sue ciuitatꝭ mõ
struose gybbosã cordi eiꝰ imittit ⁊ nisi
resipiscat a ceptis silꝫ se factuꝝ minat̄
Sed a dño confortatus laudiuit. Frã
cisce amara ꝓ dulcibꝫ sume ⁊ teip̄ꝫ cõ-
temne si me cupis agnoscere. Quẽdã
igit̄ leprosuꝫ obuiũ habẽs cũ hmōi ho
mines naturalit̄ multũ abhorrent̄ di-
uini tñ memoꝛ oraculi accurrẽs i oscu-
la eiꝰ ruit. et post hoc ille stati disp̄uit.
Quapropter ad leprosorũ habitacula
ꝓperat ⁊ coꝝ manꝰ deuote osculãs pe-
cuniã donat. Eccl̄iam scti damiani
orōis causa ingredit̄. ⁊ imago xp̄i eum
miraculose alloquit̄. Frãcisce inq̄t va
de repara domũ meã q̄ vt cernis tota
destruit̄. Ab ea igit̄ hora aīa eiꝰ lique-
facta est. ⁊ crucifixi cõpassio eius cordi
mirabilit̄ est infixa. Insistit sollicite ec
clesie rep̄ande. et vẽditis q̄ hẽbat cum
pecuniã cuidã p̄sbytero daret. ⁊ ille ti-
more p̄entũ recip̄e recusaret corã ipso
eã ꝓijciẽs tãqꝫ puluerẽ vilipẽdit. Qua
propter a p̄re ligatus ⁊ captꝰ pecuniã
eidē restituit ac vestē parit̄ resignauit.
⁊ sic nudꝰ ad dñm euolauit ⁊ cilicio se
induit. Aduocat insup̄ seruus dei q̄n-
dã simplicē virũ quē loco p̄ris suscipi-
ens rogat vt cũ pater eiꝰ maledicta cõ
geminet ip̄e sibi ecõuerso benedicat.

Frater eiꝰ carnalis hyemali tp̄e fran
ciscũ vilibus pãnicul̄ tectũ oratōi va-
cantē ⁊ tremebũdũ videns ait cuidaꝫ.
Dic frãcisco vt de sudore suo vnã tibi
nũmatam vẽdat. Qđ ille audiẽs ala-
criter r̄ndit. Reuera ego hãc domino
meo vẽdã. Quadã die dũ audiret ea
que dñs discipul̄ suis ad p̄dicandum
missis locutꝰ ē. stati ad vniuersa ꝟuan
da tota ꝟtute ꝯsurgit. Soluit calciam
ta de pedibꝫ. tunica vna sꝫ vili induit̄.
⁊ ꝓ corrigia mutauit funiculũ. Tẽpo
re niuis ꝑ siluã ambulãs a latrōibꝫ ca

pit̄ ⁊ ab eis q̇s sit req̇sitꝰ p̄conez dei se
esse asseruit. Quē illi arripiētes ĩ niuez
ꝓijciunt dicētes. Jace rustice p̄co dei.
B Multi nobiles ⁊ ignobiles cleri
ci ⁊ laici spreta seculi pompa eiꝰ vesti-
gijs adheserūt. q̇s pater sctūs docuit
euāgelicā ꝑfectionē implere paupertatē
apph̄endere ⁊ ꝑ viā sctē simplicitatis
incedere. Scp̄sit p̄terea euāgelicā re
gulā sibi ⁊ suis fribꝫ habitꝭ ⁊ habēdis
quā dn̄s papa Innocētiꝰ cōfirmauit.
Cepit extūc ferūtiꝰ v̄bi dei semia spar
gere ⁊ ciuitates ⁊ castella feruore mira
bili circūire. Frater q̇dam erat q̄ntū
a foris videbat̄ eximie sctitatis. sed tn̄
admodū singularis. q̇ tāta districtōne
silētiū obſuabat. vt nō v̄bis sꝫ nutibꝫ
ꝯfiteret̄. Cūq3 sctūs ab oībꝫ laudaret̄
vir dei illuc aduenīēs dixit. Sinite fra
tres nec mihi ĩ eo diabolica figmenta
laudate. Moneat̄ semel vl̄ bis ĩ heb-
domada cōfiteri. Qđ si nō fecerit dia
bolica tēptatio est. ⁊ deceptio fraudu-
lēta. Monētibusq3 illū fratribꝫ digitū
ori suo iposuit. ⁊ caput ꝯcutiēs se nul-
latenꝰ ꝯfessurꝝ innuit. Nō post mltos
dies ad vomitū redijt. ⁊ ĩ facinorosis
actibꝫ vitā finiuit. Fatigatꝰ ĩ itinere
seruus dei dū asinū eq̇taret. sociꝰ eius
frater leonardꝰ de asisio silr̄ fatigatus
intra se cepit cogitare ac dicere. Nō de
pari ludebāt huiꝰ ꝑentes ⁊ mei. Et cō
tinuo vir dei de asino descēdens dixit
fratri suo. Nō cōuenit me eq̇tare. et te
peditē vēire. q2 nobilior me fuisti Stu
pefactus frat̄ ad pedes p̄ris ꝓcidit et
veniā postulauit. Trāseunti sibi ali-
q̄n mlier q̇dā nobil̄ ꝯcito gradu occur
rit. cuiꝰ lassitudinē ⁊ interclusos anhe
litus miseratꝰ q̇dnā req̇reret inq̇siuit.
Et illa. Ora ꝓ me pat̄. q2 salubre ꝓpo
sitū qđ cōcepi viro impediēte nō exeq̇r
sed in ſuitio xp̄i mihi plīmū aduersat̄
Cui ille. Vade filia. q2 cito de eo ꝯso-
latōem recipies. et ex ꝑte dei oīpotētis
⁊ mea sibi denūcies ꝙ nūc est tp̄s salu
tis. postmodū eq̇tatis. Qua denūciā-
te vir subito imutat̄. ⁊ ꝯtinentiā polli-
cet̄. Cuidā rustico in q̇dā solitudīe siti
deficienti. fontē aque ibidē suis orōibꝫ
impetrauit. Cuidā fratri sibi admo
dū familiari secretū hoc sctō instigan-
te spū retulit dicēs. Hodie est aliquis
seruꝰ dei sup̱ terrā ꝓpter quē q̇ ad vixe
rit nō ꝑmittet dn̄s famē sup̱ hoīes de-
seuire Sed sic ꝓculdubio fuisse narrat̄
Sed illo sublato tota in ꝯtrariū cōdi
tio ꝑmutat̄. Nā pꝰ eiꝰ felicē trāsitū p̄-
dicto fratri apparuit dicēs. Ecce iam
venit fames quā donec viuerē ego ve
nire sup̱ t̄rā dn̄s nō ꝑmisit. In fe-
sto pasce cū frēs ĩ heremo greci mēsaz
accuratiꝰ solito albis et vitreis p̄ꝑaſ-
sent. ⁊ vir dei hoc ꝯspexissꝫ. ꝓtinꝰ gres-
sum retrahēs capellū cuiusdā paupis
q̇ tūc aderat capiti suo ĩponit. ⁊ bacu-
lū manu gestās foras egredit̄. ⁊ ad osti
um p̄stolat̄. Māducātibꝫ igit̄ fratribꝫ
clamabat ad ostiū vt amore dei ꝑegri-
no paupi ⁊ infirmo elēosynā largiat̄.
Vocatꝰ paup̱ ingredit̄ ⁊ in terra solꝰ
recūbens discū ponit ĩ cinere. Qđ vi-
dentes frēs stupore nimio sūt repleti.
Quibꝫ ille ait. Mensam vidi ꝑataz ⁊
ornatā. et paupeꝝ ostiatim euntiū vni
cū nō esse cognoui ¶ Paupertatē ĩ
se ⁊ in alijs adeo diligebat vt paupta
tem dn̄am suā sp̱ vocaret. Si q̄n pau
periorem seip̄o videret ꝓtinꝰ inuidebat ⁊
se ab ip̄o vinci timebat. Nā ⁊ cū q̇daz
die pauperculū quendā obuiū habuissꝫ
ait socio suo. Magnā v̄ecūdiā intulit
nobis huiꝰ iopia ⁊ nr̄am paupertatem
plīmū rep̄hēdit. Nā ꝓ meis diuitijs
meā dn̄az paupertatē elegi. ⁊ ecce āplius
relucet in isto. Dū q̇dā paup̱ coram
eo trāsiret. ⁊ vir dei itima fuissꝫ cōpas
sione cōmotꝰ dixit ei sociꝰ. Et si hic sit
paup̱ sed forsitan ĩ tota ꝓuicia nō est
eo ditior voluntate. Cui vir dei dixit.
Cito tunicā tuā exue. et paupi tribue.
⁊ ad eiꝰ pedes ꝓstratꝰ culpabilē te cla
ma. Cui ille ꝓtinꝰ obediuit. Qua-
dam vice tres mlieres facie et habitu
⁊ ꝑ oīa siles obuias habuit. q̇ eū talit̄
salutauerūt. Bn̄ueniat dn̄a paupertas

Et ꝯtinuo disparuerūt ⁊ vltra vise nō
sunt Cū ad ciuitatē aretij deuenissꝫ
⁊ ibi bellū intestinū cōmotū fuissꝫ. vi-
dit vir dei de burgo sup terrā illā dmo
nes exultātes. Vocāsqꝫ sociū suū noīe
siluestꝝ dixit ei. Vade ad portā ciuita
tis ⁊ demonib⁹ vt ciuitatē exeāt ex pte
dei oīpotentis p̄cipe. Qui festināſ añ
portā valenter clamauit. Ex pte dei et
iussu pr̄is nostri frācisci discedite dmo
nes vniuersi. Sicqꝫ oēs ciues p⁹modi
cū ad ꝯcordiā redierūt. Predict⁹ autē
siluester dū adhuc sacerdos secularis
esset vidit in somnis crucē aureā d ore
frācisci ꝓdeuntē. cui⁹ sūmitas celos tā
gebat. cui⁹ brachia ꝓtēsa in latū vtrā
qꝫ mūdi pte amplexādo cingebāt. Cō
pūctus sacerdos ꝓtin⁹ mūdū deserit ⁊
viri dei pfect⁹ imitator efficit. D
Existēte viro dei in orōne. diabol⁹ ter
eū ꝓprio noīe vocauit. Cui cū sanctus
rn̄disset adiecit. Null⁹ ē adeo in h mū
do pctōr. cui si ꝯuersus fuerit nō idul-
geat dn̄s. Sed qcūqꝫ semetipm peni-
tētia dura necauerit mīficordiā in ppe
tuo nō inueniet. Cōtinuo seru⁹ dei per
reuelatōem cognouit hostis fallaciam
quō nisus fuerit ad tepore eū reducere
Cernēs aūt hostis antiqu⁹ qꝛ sic nō
p̄ualuit. grauē carnis tēptatōeꝫ eideꝫ i
misit. Qd vir dei sentiēs veste deposi-
ta chordula durissima se v̄berat dicēs
Eya frater asine sic te manere decꝫ. sic
subire flagellū. Sꝫ cū tēptatio nequa-
qꝫ discederet. foras exiens i magnā ni-
uem se nudū demersit. Accipiēsqꝫ niuē
in modū pile septē glebas cōpegit. q̄s
sibi ꝓponēs cepit alloq corpus. Ecce i
qt hec maior vxor tua. iste q̄ttuor duo
filij sunt ⁊ due filie tue. reliq due sunt
seruns ⁊ ancilla. Festina g̃ oēs indue-
re quoniam frigore moriunt. Si au-
tem eorum mltiplex sollicitudo te mo
lestat: vni domino sollicitus serui. Ili
co diabolus cōfusus abscessit. ⁊ vir di
deum glificans in cellam redijt Cū
apud dominū leonem cardinalē san-
cte crucis ab eo rogat⁹ aliquādiu mo-
rarer. nocte quadam demones ad ip-
sum veniētes eū grauissime verberaue
rūt. Vocansqꝫ sociū ⁊ rem sibi aperiēs
ait. Demōes sunt castaldi dni nostri
quos destinat ip̄e ad puniēdos excess⁹
Ego vo offensam nō recolo quā p mi
sericordiā dei satisfactōne nō lauerim.
Sed forte ideo castaldos suos i me p-
misit irruere. qꝛ maneo i curijs magna
tū. qd forsitan fratrib⁹ meis paupcul
bonā suspitiōem non generat. qꝛ forte
me extimant delicijs abūdare. Et sur-
gens sūmo mane inde recessit Existē-
te aliqn̄ eo in orōe audiuit sup tectum
domus cateruas demonū discurrētes
cū strepitu. Qui concit⁹ foris exiēs. et
crucis signū sibi impmens dixit. Ex p
te oīpotentis dei vobis dico demōes
vt qcqd vobis pmissum est in meo cor
pore faciatis Libēter oīa sustinebo. qꝛ
cū maiorē inimicū non habeā corpo-
re vindicabitis me de aduersario meo
dum in ip̄o vice mea exercebitis vltio-
nem. Confusi igitur demones euane-
scunt. Frater quidaꝫ socius viri dei
in extasi factus. inter ceteras celi sedes
vidit vnam dignissimaꝫ et nobili glo-
ria prefulgentē. Qui cum miraret cui
nam tam preclara sedes seruaretur au
diuit. Sedes ista vnius de ruentibus
principibus fuit. et nunc humili Frā-
cisco paratur. Et exiens ab oratione
virum dei interrogauit dicens. Quid
de te opinaris pater. Et ille. Videor
mihi maximus peccatorum. Statim
qꝫ in corde fratris spiritus dixit. Co-
gnosce qꝫ vera fuerit visio quam vidi-
sti. quoniā ad sedem per superbiā per
ditam humilitas leuabit humillimū.
E In visione seruus dei supra se
seraphin crucifixum aspexit qui crucifi
xionis sue signa sic euidenter ei imp̄s-
sit vt crucifixus videret ⁊ ip̄e. Consi-
gnantur manus et pedes ⁊ latus cru-
cis caractere. Sed diligenti studio ab
oīm oculis ip̄a stigmata abscōdebat.

Quidā tñ hec in vita viderūt. Sed i
morte plurimi ꝯspexerūt. Q, aūt hec
stigmata ꝑ oīa vera extiterint multis
miracul' ostēsum est. Quoꝝ duo q̄ post
eiꝰ obitū ꝯtigerūt hic interserere suffi
ciat. In apulia vir q̇dā noīe Roge-
rius añ imaginē sancti frācisci stās ce-
pit cogitare dicēs. Esset ne hoc veruz
vt tali claruissꝫ miraclo. an pia fuisset
illusio siue suoꝝ fratꝝ simulata inuen-
tio. Qđ dū mēte reuolueret. subito au
diuit sonū q̄si spiculū ꝓsiliēs ꝺ balista
sensitq̄ se i sinistra manu ꝑuit' vulne-
ratū. Sꝫ cū in cirotheca nihil lesionis
appareret cyrothecā de manu extraxit
⁊ graue vulnꝰ q̄si sagitte in palma con
spexit. ex q̄ tanta vis ꝓcedebat ardoris
vt totꝰ ex dolore ⁊ ardore deficere vide
ret'. Cūq̄ peniteret ⁊ se bti frācisci sti-
gmata credere ꝑacit' testaret'. pꝰ duos
dies dū sanctū dei ꝑ sua stigmata exo-
rasset fuit ꝯtinuo liberatꝰ. In reg
quoq̄ castelle cū q̇dā vir sctō frācisco
deuotus ad cōpletoriū ꝑgeret ab insi-
diis ad mortē alteriꝰ ibi ꝑatis ex erro-
re impedit'. et letalit' vulneratꝰ semiui-
uus relinq̇t'. Deinde gladiū in guttu-
re crudelis lictor ifixit. ⁊ extrahere non
valēs recessit. Fit vndiq̄ ꝯcursus ⁊ cla
mor ⁊ ab oib' plāgit' mortuus. Cū āt
nocte media cāpana fratꝝ ad matuti-
nas pulsaret' vxor clamare cepit. Di
dñe surge ⁊ vade ad matutinas q᷑ cā-
pana te vocat. Statim ille manū ele-
uans videbat' alicui innuere vt gladiū
extraheret. Et ecce videntib' oib' gla-
diꝰ q̄si validissimi iactatꝰ manu pugi
lis eminꝰ ꝓsiliuit. Statiꝫ ille ꝑfecte sa
natus se erexit dicēs. Btūs frāciscus
ad me veniēs suaq̄ stigmata meis vul
nerib' apponēs eoꝝ suauitate cuncta
vulnera deliniuit. ⁊ ꝯtactu mirifice so
lidauit. Qui cū vellet discedere sibi in
nuebā vt gladiū abstraheret. q᷑ loqui
alit' nō valebam. Quē stati apphen-
dēs valide ꝓiecit. ⁊ stigmatib' sanctis
vulneratū guttur demulcēs ꝑfecte sa-
nauit. In vrbe rhoma clara illa lumi

naria orbis. s. btūs franciscꝰ et beatus
dñicus corā dño hostiēse qui postea fu
it summꝰ pontifex aderāt. Dixitq̄ eis
epūs. Cur nō facimꝰ de fratrib' vr̄is
episcopos et p̄latos q̇ documēto ⁊ exē
plo ceteris p̄ualēt. Fit inter sctōs de re
spōdendo lōga ꝯtētio. Uicit tandem
hūilitas frāciscū ne se p̄poneret. Uicit
⁊ dñicū vt p̄mo rñdendo hūilit' obedi
ret. Dixit ꝰ btūs dñicus. Dñe gradu
bono si cognoscūt sublimati st' fratres
mei. nec ꝓ meo posse ꝑmittaꝫ vt aliud
asseq̄nt' specimē dignitatis. Pꝰ hoc re
spondēs sctūs Frāciscꝰ dixit. Dñe mi
nores iō vocati sunt frēs mei vt maio
res fieri nō p̄sumāt. Igit' btūs fran
ciscꝰ colūbina simplicitate plenꝰ oīs
creaturas ad creatoris hortat' amorē.
p̄dicat auib'. audit' ab eis. tangunt' ab
ipo. nec nisi licētiate recedūt. Hyrūdi-
nes dū eo p̄dicāte garrirēt ipo impꝑan
te ꝓtinus ꝯticescūt. F Apud por
ciunculā iuxta eiꝰ cellā cicada i ficu re-
sidēs freq̄nter canebat. Quaꝫ vir dei
manū extendēs vocauit dicēs. Soror
mea cicada veni ad me. Que stati obe
diēs sup eiꝰ manū ascēdit. Cui ille. Cā
ta soror mea cicada ⁊ dñm tuū lauda.
Que ꝓtinꝰ canēs nō nisi licētiata recess
sit. Parcit lucernis lāpadib' ⁊ cādelis
nolens sua manu deturpare fulgoreꝫ.
Sup petras reuerēter ambulat ītuitu
eiꝰ q̇ dicit' petra. Legit de via v̄micu-
los ne trāseuntiū pedib' ꝯculcēt'. Et a-
pib' ne inedia pereant glacie hyemali
mel ⁊ optima vina iubet apponi. Fra
terno noīe aīalia cūcta vocabat. Mi-
ro ⁊ ineffabili gaudio replebat' ob cre
atoris amorē cū solē lunā ⁊ stellas in-
tuebat'. ⁊ eas ad creatoris amorē inui-
tabat. Coronā sibi magnā fieri ꝓhi-
bebat dicēs. Uolo q᷑ frēs mei simpli
ces ꝑtē habeāt i capite meo. Uir q̇dā
admodū seclaris. cū seruū dei franci-
scū apud sctm̄ seuerinū p̄dicātē iuenis-
set vidit deo sibi reuelāte sctm̄ franci-
scū duob' trāsuers' ensib' valde fulgen
tib' i modū cruc' signatū. quoꝝ vnus

a capite vsq3 ad pedes.ali⁹ a manu in
manū p pect⁹ trāsuersalr tendebatur.
Quē cū nunq3 vidiss3 tali indicio reco
gnoscēs cōpunct⁹ ordinē introiuit.et
vitā felicit cōsūmauit. Cū ifirmita/
tē oculoꝝ ex fletu cōtinuo icurriss3 sua
dentib⁹ q abstineret a lachrymis sic re
spōdit.Nō est ob amorē lumis qd ha
bem⁹ cōmūe cū muscis etne lucis visi/
tatio repellēda.Cū aūt a fratrib⁹ vrge
ret vt pateret infirmitati visus reme/
diū adhiberi.ꝛ cyrurgic⁹ instrumentū
ferreū igne cādens i manu teneret vir
dei ait.Mi frater ignis esto mihi in
hac hora ꝓpici⁹ et curial'.pcor dñm q
te creauit vt tuū mihi calorē temperet
Et hoc dicēs signū crucis ꝯtra illd e/
didit.Profundatoq3 illo i tenera car/
ne ab aure vsq3 ad supciliū nullū vt re
tulit dolorē sensit. Apud heremū sā
ti vrbani seruo dei egritudine validis/
sima laborāte.cū ipe defectū nature sē
tiēs vini poculū postulass3.nihilq3 ad
esset.allatā sibi aq̄m signo cruc3 edito
bñdixit.Mox in optimū vinū ꝯuersa
est.Qd deserti loci pauptas ipetrare
non potuit.viri scti puritas ipetrauit.
Ad cui⁹ gustū subito cōualuit Ma
lebat de se vituperiū audire q laudē.
Et ideo cū populi merita i eo sctitat3
extollerēt pcipiebat alicui fratri vt ver
ba ip3 vilificantia suis aurib⁹ ꝯculcā
do ꝓferret.Cūq3 frater ille lic3 inuitus
eū rusticū ꝛ mercēnariū imperitū ꝛ in
utilē diceret exhilarat⁹ dicebat.Bñdi
cat tibi dñs.q2 tu verissima loqr3 ꝛ ta
lia me decet audire. Nō tā seru⁹ dei
pesse voluit q subesse.nec tā pcipe q
pere Idcirco generali cedēs officio gar
dianū petijt cui⁹ p oīa volūtati subia
ceret.Fratri q3 cū q solit⁹ erat ire sem/
p ꝓmittebat obediētiā ꝛ suabat B
Cū frater qdā ꝛ ꝯ legē obediētie ali/
qd fecisset ꝛ pnie signa haberet vir tñ
dei ad alioꝝ terrorē ei⁹ caputiū i ignē
ꝓijci iussit.Cūq3 p morā caputiū fu/
isset i medio ignis.pcepit ipm extrahi
ꝛ fratri restitui.Extrahit igit caputiū
de medio flāmaꝝ nullū habēs adusti
onis vestigiū. Quodā tpe p paludes
venetiaꝝ ambulās inuenit maximā3
auiū multitudinē cantātiū in palude.
dixitq3 ad socium.Sorores aues lau
dāt creatorē suū.Eam⁹ ꝛ in eaꝝ me/
dio horas canonicas dño decātemus
Quib⁹ intrātib⁹ aues mote non sunt
S3 q2 ob nimiū garritū seinuicē audi
re nō potuerūt ait.Sorores aues a cā
tu cessate donec laudes debitas dño p
soluam⁹.Quib⁹ stati tacentib⁹ finitis
laudib⁹ licentiā cātādi dedit.et statim
cantū suū more solito resūpsert. Inui
tatus deuote a qdā milite dixit ei.Fra
ter hospes meis monitis acqesce ꝛ pec
cata tua ꝯfitere.q2 cito alibi māduca/
bis.q stati acqescens domui sue dispo
suit.ꝛ pniā3 salutarē accepit. Cū g ad
mēsā itrasset hospes sbito expirauit
Cū qndā auiū multitudinē reppiss3 ꝛ
eas velut rōis pticipes salutass3 dixit.
Frēs mei volucres mltū debet3 lauda
re creatorē vestꝝ.q plumis vos iduit.
pēnas ad volandū tribuit.aeris puri/
tatē ꝯcessit.ꝛ sine vr̄a sollicitudie vos
gubernat.Aues aūt ceperūt versus eu3
extēdere colla ꝓtēdere alas.apire ro/
stra.ꝛ in illū attēte respicere.Ille vo p
mediū eaꝝ trāsiēs tunica ptigebat eas
dem.nec tñ aliq de loco ē mota.donec
licētia data oēs insimul auolauerunt.
Cum apud castꝝ almarium pdica
ret ꝓpter garrit⁹ hyrundinum ibidem
nidificantiū audiri nō poterat Quib⁹
ille.Sorores mee hyrūdines iā tps ē
vt loqr ego q2 vos satis dixistis.Te/
nete silentiū donec vbū dñi cōpleatur
Cui cōtinuo obediētes ꝓtin⁹ ꝯticue/
rūt. H Trāseunte aliqñ viro dei
p apuliā vnā bursam magnā repperit
in via denarijs tumescentē.Quā soci⁹
vidēs accipe voluit vt paupib⁹ eroga
ret.Sed nullaten⁹ ille pmisit dicens.
Non lic3 fili alienū auferre.Sed cum
ille vehemēter instaret.frācisc⁹ paulu/
lū orās iubet vt bursam tollat.q iā co
lubrū p pecunia ꝯtinebat.Qd vidēs

frater timere cepit. Sed obedire volēs
ꝛ implere mādatū bursam manibꝫ ca
pit. ꝛ inde magnꝰ serpēs ꝓtinꝰ exiliuit
Et ait sctūs. Pecunia seruis dei nihil
aliud est ꝙ diabolus ꝛ coluber veneno
sus. Cū frater qdā grauiť tēptareť.
cogitare cepit ꝙ si aliqd scriptū de ma
nu pr̄is haberet ipa ꝓtinꝰ tēptatio fu
gareť. Sed cū rē sibi nllateňꝰ apire au
deret. qdā vice vir dei vocauit eum di-
cēs. Porta mihi fili chartā et attramē
tū qꝛ laudes q̄sdam dei scribere volo.
Quas cū scripsisset ait. Accipe chartā
hāc ꝛ vsqꝫ ad diē mortis tue custodi-
as diligēter. Staticqꝫ oīs tēptatio ab
eo recessit. Idē quoqꝫ frater dū san-
ctus infirmꝰ iaceret cogitare cepit. Ec
ce morti appropinq̄t pater. ꝛ ꝙ plīmū
ꝯsolarer si post mortē haberē tunicam
patris mei. Post modicū sctūs franci-
scus vocat eū dī. Tibi trado tunicam
istā. ꝛ pꝰ mortē meā ipaȝ habeas plē
iure. Cū apud alexandriā lōbardie
cū qdā honesto viro hospitatꝰ fuisset:
ab eo rogať vt ꝓpter euāgeliȷ obseruā-
tiā de oī apposito māducaret. Qui cū
eiꝰ deuotōi assentiret. ille accurrēs ca-
ponē septēnē p̄pat māducādū. Man-
ducantibꝫ illť infideľ qdā amore dei ele
mosynā petiȷt. Mox vir nomē dei au-
diēs bn̄dictū mēbrū sibi trāsmittit ca
ponis. Refuat infelix datū. et i crasti-
nū dū sctūs p̄dicaret ōndit dicēs. Ec-
ce q̄les carnes comedit iste frater quē
vt sanctū honoratꝭ. Nā mihi hoc in se
ro tribuit. Sȝ dū mēbꝝ caponis ab oī
bus piscis videreť. velut insanꝰ ab oī
populo icrepať. Qd cū ille didicissȝ e-
rubuit ꝛ veniā postulauit. Redierūtqꝫ
carnes ad sui spēm postqꝫ rediȷt p̄uari
cator ad mētē. Dū qdā vice ad mē-
sam sederet. ꝛ de pauꝑtate btē v̄gis et
filiȷ eiꝰ collatio fieret. ꝓtinus vir dei a
mēsa surgēs singultꝰ ingemiat doloro
sos. ꝛ ꝑfusus lachrymis suꝑ nudā hu
mū reliquū panē māducat. Sacer
dotalibꝫ manibꝫ qbꝫ ꝯficiēdi dominici
corpis sacramentū ē collata potestas.
magnā volebat reuerētiam exhiberi.
Vn̄ ꝛ sepe dicebat. Si sctō cuiqꝫ de
celo venienti ꝛ pauꝑculo alicui sacerdo-
ti me ꝯtigeret obuiare. ad sacerdotis
manꝰ deosculādas citiꝰ me ꝯferrē. ꝛ sā
cto dicerē. Expecta me sctē laurēti. qꝛ
manꝰ huiꝰ verbū vite ꝯtrectāt. et vl-
tra hūanū aliqd possident. I
Miraculꝭ multis i vita claruit. Nam
panes ei ad bn̄dicēdū oblati mltꝭ in-
firmis attulere salutē. Aquā in vi-
nū ꝯuertit. ꝛ inde eger qdā gustās ꝓti
nus sanitatē recepit. Et mlta alia mi-
racula fecit. Cū v̄o ad dies iam ap
propinq̄ret extrēos lōga ifirmitate cō-
fectus suꝑ nudā humū poni se feč. Fe
citqꝫ oēs frēs ibidē assistētes ad se vo-
cari ꝛ manꝰ singulis imponēs oībꝫ ibi
p̄ntibꝫ bn̄dixit. ꝛ istar cene dn̄ice singu
lis buccellā panis diuisit. Inuitabat
vt moris sui erat oēs creaťas ad laudē
dei. Nā ꝛ mortē ipaȝ cūctꝭ ťribilē ꝛ ex
osaȝ hortabať ad laudē. eiqꝫ letꝰ occur
rit. ꝛ ad suū iuitabat hospitiū dicens.
Bn̄ueniat soror mea mors. Ad extre-
mā igiť horā veniēs dormiuit in dn̄o.
Cuiꝰ aiaȝ qdā frater vidit i modū stel
le. siťis lune i q̄ntitate. soli i splēdore
Mister fratrū in ťra laboris nomine
Augꝰ. in hora iā vltima positꝰ cū diu
iā amisisset loq̄lā subito clamās dixit.
Expecta me pr̄ expecta. ecce iā venio
tecū. Querētibꝫ fratribꝫ qd diceret ait.
Nō videtꝭ pr̄eȝ nostꝝ Frācisců q vā-
dit in celū. Et statim i pace q̄euit. ꝛ pa
trē secutꝰ ē. Cū qdā dn̄a q btō fran
cisco deuota extiterat viā vniuerse car
nis fuisset ingressa. ꝛ clerici et p̄sbyte-
ri feretro exeq̄as celebrantes astarent.
subito se mulier erigit suꝑ lectū. ꝛ vnū
de astantibꝫ sacerdotibꝫ vocat dicens.
Volo pater cōfiteri. ego enim mortua
fuerā ꝛ diro erā carceri mācipāda. quo
niam peccatū qd tibi pandā necdum
cōfessa fuerā. Sed orante ꝓ me sancto
Frācisco ad corpus mihi redire indul-
tū est vt illo reuelato peccato veniam
merear. Staticqꝫ vt illud manifesta

uero in pace cernētib⁹ vobis q̄escam. Cōfessa igit̄ ꝛ absolutōe recepta mox in dn̄o obdormiuit. Cū fratres de vicera plaustrū quoddā a quodā viro mutuo peterēt. Ille indignat⁹ respondit. Ego potius duos ex vobis cū sancto Francisco excoriarē q̄ plaustꝝ meum vobis accōmodarē. Sed in se reuersus semetipm redarguit. et blasphemie penituit irā dī formidās. Moxq̄ filius ei⁹ infirmat̄ et ad extrema deducit̄. Qui filiū defunctū videns in terra volutabat̄: et flens sanctū Franciscum inuocās dicebat. Ego sum q̄ peccaui me flagellare debuisti. Redde sācte iam deuote p̄canti: quē abstulisti impie blasphemāti. Mox filius eius surrexit. et planctū ꝓhibens ait. Cum mortuus essem sanctus Frācilcus per quandā viā longā ꝛ obscurā me ducēs in quodā tandem me viridario pulcerrimo collocauit. ac deinde dixit mihi. Reuertere ad patrē tuū nolo te amplius detinere. Paup̄ quidā cuidā diuiti debens quandā pecunie q̄ntitatē rogauit vt sancti Francisci amore sibi terminū ꝓlōgaret. Cui ille sup̄be respōdens. tali inq̄t loco te recludā vbi nec Frācilcus nec alius poterit te iuuare. Moxq̄ illū vinculatū in carcerem obscurū inclusit. Paulopost sanctus Frācilcus affuit. et fracto carcere ruptisq̄ vinculis hominē incolumē reduxit ad ꝓpria. ℞ Quidā miles sancti Francisci operib⁹ et miracul' detrahens. cum quadā vice luderet ad taxillos vesania ꝛ incredulitate plen⁹ circūstantib⁹ ait. Si Frācilcus est sanctus xviij. veniāt in taxillis. Mox in eis senarius triplicat⁹ apparuit et vsq̄ ad nouem vices quolibet suo iactu ter senos accepit. Sed insaniā addens insanie ait. Si verū est q̄ Frācilcus iste sit sanctus cadet hodie corpus meū gladio. Si vero sanctus nō est euadā incolumis. Ludo finito vt eius orō fieret in peccatū. cum nepoti suo inferret iniuriā ille gladiū accipiens in viscera patrui trāsfixit: et protinus interfecit. Uir quidā crure sic perdito vt nullatenus se mouere posset: sanctū Franciscum talibus vocibus acclamabat. Adiuua me sancte Frācilce memor deuotionis ꝛ seruitij quod tibi impendi. Nam in asino meo te portaui. sanctos pedes tuos et manus osculatus fui. ꝛ ecce morior doloris huius durissimo cruciatu. Moxq̄ ille sibi apparēs cū paruulo baculo qui thau in se figurā habebat locū doloris tetigit. et fracto apostemate sanitatem ꝓtinus recepit. Sed thau signū super locum remansit. Hoc signo sanctus Franciscus litteras suas cōsueuerat cōsignare. Cū in castro pomereto in montanis apulie puella quedā et patri et matri vnica fuisset defuncta. et mater scō Francisco deuota nimia tristicia fuisset absorpta. apparuit ei sanctus dicēs. Noli flere quia lucerne tue lumē quod deploras extinctū mea est tibi intercessione reddendū. Mater igit̄ sumpta fiducia corpus extinctū nō p̄misit efferri sed sancti Frācilci nomē inuocans ꝛ mortuā filiā apprehendēs eam incolumen alleuauit. In vrbe roma cū puer paruulus de fenestra palacij cecidisset. et penitus expirasset. btūs Frācilcus inuocat̄. et vite protinus restituitur. In ciuitate suesa cū quedā domus corruēs quendā iuuenē extinxisset. et cadauer iā in lecto ad sepeliendū posuissent. mater beatū Franciscū tota deuotōe qua poterat iuocabat. Et ecce circa mediā noctē puer oscitauit. ꝛ san⁹ surrexit. ꝛ in laudis v̄ba prorupit. Frater Jacobus reatin⁹ cū in nauicula parua fluuiū quendā cū fratrib⁹ p̄transisset. et socijs iam sup̄ ripā positis postremo se ad nauis exitū p̄pararet reuoluta naue ipe in ꝓfundū fluminis est dimersus. Fratrib⁹ igit̄ ꝓ liberatione submersi beatū Franciscū inuocantibus. ipo etiā corde vt poterat beati Frācilci auxiliū implorāte. ecce p̄dict⁹ frater p̄ ꝓfundū sicut p̄ aridā ambula

bat. ⁊ demersam nauiculã capiẽs cum ea ꝑuenit ad littus. Vestimẽta aũt ei⁹ madida facta nõ sunt. nec aq̃ gutta ꝓximauit ad tunicã.

Legenda cxlv. A

De sancta Pelagia

p Elagia prima feminaꝝ antiochie ciuitatis. rebus et diuitijs plena. corꝑe pulcerrima. habitu ambiciosa et vana. animo ⁊ corꝑe ĩpudica. Quadã vice ꝑ ciuitatẽ cuꝫ ambitione maxima trãsibat. ita vt nihil suꝑ eam nisi auꝝ ⁊ argentũ ⁊ p̃ciosi lapides viderent̃. ita vt q̃cunqꝫ iret aerẽ diuersorũ aromatũ odore repleret. quã p̃cedebat ⁊ seq̃bat̃ multitudo maxima puellaꝝ et pueroꝝ. q̃ ⁊ ipi p̃claris erãt ĩduti vestimẽtis. Quã q̃dã sctũs p̃r noĩe Veron⁹ ep̃us elyopoleos q̃ nũc Damiatha vocat̃ vidẽs amarissime flere cepit. ex eoqꝫ maiorẽ curã habebat placere mũdo q̃ꝫ ipe h̃ret placere deo. Procidẽsqꝫ suꝑ pauimẽtũ faciẽ suã cũ t̃ra ꝑcutiebat. ⁊ ipam terrã lachrymis rigãs dicebat. Altissime de⁹ ignosce mihi pctõri. qꝛ vni⁹ diei meretricis ornatus toti⁹ vite mee ĩdustriã superauit. Ne me dñe ꝯfundat vni⁹ meretricꝫ ornatus añ ꝯspectũ tremẽde maiestatis tue. Illa ꝓ terrenis sũmo se studio decorauit. Ego tibi ĩmortali dño placere ꝓposui ⁊ ꝑ meã negligẽtiã nõ ĩpleui Dixitqꝫ his q̃ secũ erant. In ꝟitate dico vobis. qꝛ deus hãc cõtra nos ĩ iudicio ꝓductur⁹ ẽ. q̃m hec tã solicite se depingit vt terrenis amatoribꝫ placeat. ⁊ nos celesti spõso placere negligimus. Dũ hec ⁊ silia diceret subito obdormiuit. Visumqꝫ est sibi q̃ q̃dã colũba nigra ⁊ fetida nimis circa eũ celebrantẽ missam volaret. Qui dũ cathecumios abscedere p̃cepissꝫ colũba disparuit. ⁊ p⁹ missam rediẽs et ab ipo ep̃o ĩ vase quodã mersa mũda et cãdida exiens tam alte volauit q̃ videri non potuit. Euigilãs igit̃ dũ q̃dã vice ad ecclĩam ꝓcedẽs p̃dicarꝫ ⁊ pelagia p̃ñs eẽt ado ꝯpũcta ẽ q̃ ei lr̃as ꝑ nũciũ misit dicẽs. Sctõ ep̃o discipulo xp̃i pelagia discipula diaboli. Si ꝟe xp̃i discipul⁹ comprobaris. q̃ vt audiui ꝓ pctõribꝫ d̃ celo descẽdit me peccat̃cẽꝫ penitẽtẽ suscipe digner̃. Cui ille remisit. Rogo vt hũilitatẽ meã nõ t̃ptes. qꝛ hõ pctõr sum. Sꝫ si ꝟe saluari desideras solũ me videre ñ poter̃. sꝫ int̃ alios me videbis. Cũqꝫ ad euꝫ corã plr̃ibꝫ aduẽissꝫ pedes ei⁹ app̃hẽdit. ⁊ amarissime flẽs dicere cepit. Ego sũ pelagia pelag⁹ iniq̃tatꝫ exundãs fluctibꝫ pctõꝝ. Ego sũ ꝑditõnis abyssus. ego vorago ⁊ laq̃us aiaꝝ mltos d̃ceptos decepi q̃ nũc cuncta ꝑhorrui. Tũc ep̃s int̃rogauit eã dicẽs. Q̃d tibi nomẽ ẽ. Cui illa. a ntitate pelagia vocor. sꝫ ꝓpt̃ vestimẽtoꝝ pompã oẽs me margaritã appellãt. Tũc ep̃s clemẽter eã suscipiẽs pniaꝫ ei salutarẽ iniũxit. ⁊ ĩ dei tiore diligẽter ĩstruxit. et sacro baptismate regenerauit. Diabolus ãt ibidẽ clamabat di. O violẽtia quã patior ab h̃ sene decrepito. O violẽtia. o senect⁹ mala. Maledict⁹ dies in q̃ ꝯtrari⁹ nat⁹ es mihi. qꝛ speꝫ meã maximã abstulisti Quadã ĩsuꝑ nocte cũ pelagia dormiret. diabol⁹ ad eã venit: ⁊ eã excitãs dixit sibi Dña margarita q̃d vnqꝫ tibi male feci. nũq̃d ñ oĩbꝫ diuitijs et gl̃ia te ornaui. Queso dic mihi ĩ q̃ te ꝯtristaui et ꝓtin⁹ tibi satisfaciã. Tm̃ obsecro ne me d̃seras nc obꝓbriũ xp̃ianis efficiar. Ipa ãt se sig̃uit ⁊ ĩ diabolũ ĩsufflauit ⁊ stati euanuit Die t̃cia oĩa q̃ hẽbat ꝯgregauit ⁊ pauꝑibꝫ tribuit. P⁹ aliq̃t ãt dies cũctis ig̃rã tibꝫ pelagia ide noctu aufugit et in mõtẽ oliueti deuẽit. vbi habitũ heremite accipiẽs ĩ ꝑua cella ibid̃ se collocauit. ⁊ deo in mlt̃a abstinẽtia ꝟuiuit. Maxime aũt fame ab oĩbꝫ habebat̃ ⁊ fr̃ pelagi⁹ dicebat̃. Post hoc q̃dã dyacon⁹ supradicti ep̃i hierosolymã causa visitãdi loca sancta aduenit. Cui dixit episcopus vt post sanctoꝝ locoruꝫ visitatõeꝫ q̃ndã mõachũ noĩe pelagiũ

quereret ꝛ ipm visitaret cū ver⁹ dei ser
uus esset. Qd cū ille fecisset mox ab il-
la cognitus nequaq̄ ipam ꝓpter ni-
miā maciem cognouit. Cui dixit pela
gia. Habes epm. Et ille. Imo domi-
ne. Et illa. Oret p me ad dn̄m. qꝛ ve
apl's xp̄i est. Recedēs aūt inde die ter
cia ad cellā ei⁹ rediit. Sꝫ cū ad ostiuꝫ
pcussissꝫ ꝛ null⁹ ei apuisset fenestrā a-
peruit ꝛ mortuū eū iuenit ac vidit. cur
rēsq̄ cū h' epo nūciasset eps et cler⁹ oēs
q̄ mōachi ꝯuenerūt vt tā sctō viro ex
eq̄as celebrarēt. Cūq̄ de cella corpus
eius extraxissent reppgerūt q̄ mlier eēt.
ꝛ plimū admirātes deo grās reddide
rūt. et sctm̄ corpus honorifice sepeliert
Obiit aūt octauo die intrāte octobri
circa annos dn̄i. ccxc.

Legenda xlvj. A

De sancta Margaritha

m Argaritha dicta pela
gius vgo pulcerrima diues
ꝛ nobil' tāta fuit pentū sol-
licitudie custodita. ꝛ opti-
mis morib⁹ instructa. tātaq̄ pudicicie
honestate vigebat q̄ ab homib⁹ videri
modis oib⁹ renuebat. Deniq̄ a q̄daꝫ
adolescēte nobili in ꝯiugiū q̄rit'. et vt
usq̄ pentis assensu cūcta nuptiis ne-
cessaria cū imensa diuitiaꝝ ꝛ deliciaꝝ
glia ppant'. Cū g̊ dies nuptiaꝝ adue-
nisset ꝛ iuuenes ꝛ puelle et cūcta sil' no
bilitas an̄ thalamū iā patū nuptiarū
festa cū gaudio celebrarēt. vgo deo in
spirāte ꝯsiderās damnū vgitatꝫ tam
damnosis plausib⁹ cōpari ꝓstrata i t'-
ram cū lachrymis gl'iam virgitatis et
nuptiaꝝ molestias tāta i corde suo cō-
pensatōe librauit q̄ oia hui⁹ vite gau
dia q̄si stercora respuebat. Vn̄ nocte
illa a viri ꝯsortio abstinēs: media no-
cte se deo recōmendās tōsis crinib⁹ in
virili habitu clā aufugit. Lōge auteꝫ
ad qōdā monasteriū veniēs. ꝛ frēꝫ pe-
lagiū se appellās ab abbate recept⁹ ē.
ꝛ diligent' instructus. Qui tā scte ac re
ligiose se habuit q̄ defuncto sctimoni-

nialiū ꝓuisore de senioꝝ ꝯsilio ꝛ abba
tis iperio licꝫ inuitus mōasterio virgi
nū est p̄lat⁹. Dū g̊ eis nō solū corpoꝝ
sed etiā aiaꝝ pabula ꝯtinue ꝛ inculpa
bilit' mistraret. diabolus ei inuidens
studuit q̄lit' ꝓspeꝝ eius cursum obie-
ctu crimis ipediret. Nā vnā virginem
que p̄ forib⁹ erat i adulteriū traxit. ꝛ in
tumescēte vtero cū iā celari nō posset:
tant⁹ pudor oēs vgines ꝛ monachos
vtriusq̄ mōasterii cōsternauit q̄ solus
pelagi⁹ vtpote eaꝝ familiarꝫ atq̄ pre-
posit⁹ sine iudicio ꝛ examinatōne ab
oib⁹ cōdemnaret'. Qui foras cū igmi-
nia pellit'. ac i q̊dā rupis specu recludit'
sibiq̄ monachoꝝ seuerissim⁹ ōputat'. q̊
sibi panē ordeaceū et aquā tenuissime
mistraret. Quib⁹ gestis mōachi reces-
serūt ꝛ solū ibi pelagiū reliq̄rūt. At il
le oia patiēter sustinēs i nullo turbat⁹
fuit. Sed sp grās deo referēs p sctōꝝ
exempla se ꝯtinue cōfortabat. Tandē
cū finē suū adesse cognouissꝫ abbati ꝛ
mōachis p lr̄as sic mādauit. Nobili
orta genere margaritha i secl'o dcā fui
q̄ vt pelag⁹ tēptationū trāsirē pelagi⁹
mihi nomē imposui. vir sum nō ꝓ de
ceptōe mētita. qd factis ondi. De cri-
mine vtutē obtinui. pniam egi inocēs
ꝛ iā q̄ so vt quā viri feminā nescirent.
sctē sorores sepeliāt. ꝛ sit expiatio viuē
tis ondsio moriētis. vt femie vgineꝫ re
cognoscāt quā calūniatores adulterū
iudicabāt. His auditis mōachis ꝛ sā
ctimonialib⁹ ad spelūcā currētib⁹ pela
gius a femis femia ꝛ vgo intacta cog
scit'. et cūctis pniam agentib⁹ i mona-
sterio vginū honorifice sepelit'. Fi-
nit legēda de pma femiaꝝ antiochie
ciuitatis abūdātissima tandē Pelagi
us appellata.

Legenda cxlvij A

De sancta Thaysi meretrice.

t Haysis meretrix vt in
vitaspatrū legit' tāte pulchri
tudinis extitit vt mlti ꝓpt' eā
venditis substātiis suis, ad vltimā pau

ꝑtatem deuenirēt. Sed amatores sui
ꝑ zelo litib⁹ inter se ꝯsertis freq̄nt pu-
ellę limina sanguīe replebāt. Qd̄ cū au
disset abbas Pafunci⁹ sumpto habi-
tu secłari ꝛ vno solido ꝓfect⁹ ē ad eam
in q̄dā egypti ciuitate. ōditq̄ ei solidū
q̄si ꝓ mercede peccādi. Jlla accepto p̄
cio ait illi. Jngrediamur ī cameram.
Cūq̄ ingressus essꝫ et lectū p̄cioſ vesti
bus stratrū ascēdere inuitaret. dic̄ ad
eā. Si ē interi⁹ cubiculū ī ip̄m eam⁹.
Et cū duxissꝫ eū ꝑ pła loca ille sꝑ dice
bat ꝙ videri timebat. illa āt dixit. Est
qd̄dā cubiculū vbi null⁹ ingredit̄. Si
v̄o deū times nō est loc⁹ q̇ deitati eius
abscōdat̄. Qd̄ cū senex audissꝫ dixit ei
Et scis eē deū. Cūq̄ illa r̄ndissꝫ se sci-
re deū ꝛ regnū futuri secłi necnō ꝛ tor
mēta ꝑ pctōꝝ dixit ei. Si ḡ nosti cur tā
tas aīas ꝑdidisti. Et nō solū ꝓ aīa tua
sꝫ ꝓ illoꝝ r̄dditura rōez dānaberis. Jl
la v̄o h̄ audiēs ꝓuoluta ad pedes ab-
batis pafuntij cū lachris exorabat di.
Scio eē pniāz pr̄ ꝛ ꝯfido te orāte re-
missionē sortiri. Tm̄ peto trib⁹ horis ī
ducias ꝛ p⁹ h̄ q̇ iusseris ibo. ꝛ q̄cūq̄ p̄-
ceperis faciā. Cūq̄ locū illi abbas cō-
stituissꝫ vbi vēire deberet. illa collectis
oīb⁹ q̄cūq̄ ex pctō lucrata fuerat. pla-
tisq̄ in mediā ciuitatē ppło spectante
igne cōbussit clamās. Uenite oēs qui
peccastis mecū et videte quō ea q̄ mihi
ꝯtulistis exurā. Erat aūt p̄ciū auri li-
braꝝ q̄drigētaꝝ. Que cū oīa incēdissꝫ
ad locū quē abbas pafunci⁹ ꝯstitue-
rat ꝑrexit. Quā ille ꝑpto v̄ginū mōa
sterio in cellulā ꝑuā recludēs ostiū cel-
lule plūbo signauit. ꝛ ꝑuā reliq̇t fene-
strā ꝑ quā ei vict⁹ modic⁹ īferret̄. Jus
sitq̄ ei oīb⁹ dieb⁹ paꝝ panis et paulu-
lū aque a ceteris mīstrari. Cū aūt senex
discederet Thaysis ad eū ait. Quo iu
bes pr̄ vt ex naturali meatu aquā me
am effundā. Et ille. Jn cellā sic digna
es. Cūq̄ iteꝝ quō deū deberet adora-
re inq̄reret r̄ndit. Nō es digna noīare
deū. neq̄ in labijs tuis nomē trinitatis
adducere. sed nec ad celū man⁹ expan-
dere. qm̄ labia tua iniq̇tate plena sunt
ꝛ man⁹ tue sordib⁹ inq̇nate. sꝫ tm̄mo-
do incūbēs ꝯ orientē respice. hūc ꝑmo
nē freq̄nter iterās. Qui psalmasti me
miserere mei. Cū ergo trib⁹ ānis fuissꝫ
inclusa ꝯdoluit abbas Pafunci⁹. ꝛ ꝓ-
fectus est ad abbatē anthoniū vt ab
eo req̄reret si remisisset illi de⁹ pctā sua
Et narrata causa sctūs anthoni⁹ ꝯuo
catis discipułsuis p̄cepit eis vt illa no
cte vigilātes in orōe ꝑsisterēt singilla-
tim q̄ten⁹ alicui ex his declararet de⁹
causam ꝓ q̄ abbas pafunci⁹ venerat.
Cū igit̄ incessant̄ orassent abbas pau
lus maior discipul⁹ anthonij vidit su
bito in celo lectū p̄ciosis vestib⁹ orna-
tū quē tres v̄gines clara facie custodi
ebāt. Tres iste v̄gīes fuerūt timor pe-
ne future. q̇ ip̄am a malo retraxit. Pu
dor culpe cōmisse q̇ ei veniā ꝓmeruit.
Amor iusticie q̇ eā ad suꝑna trāsuexit.
Cūq̄ Paul⁹ illis diceret grām illam
tātū esse anthonij vox diuia respōdit.
Nō est pr̄is tui anthonij sed Thaysis
meretricis. Qd̄ cū abbas paul⁹ ma-
ne retulissꝫ cognita dei volūtate abbas
pafunci⁹ cū gaudio discessit. Et mox
ꝓfect⁹ ad mōasteriū ostiū celle dissipa
uit. Jlla v̄o rogabat vt adhuc mane-
ret iclusa. Dixit aūt ei. Egredere q̇niā
remisit tibi de⁹ pctā tua. Et illa respō
dit. Testor deū qꝛ ex q̊ huc ingressa sū
ex oīb⁹ pctīs feci velut sarcinā ꝛ statui
an̄ ocłos meos. Et sicut non discedit
anhelitus de narib⁹ meis sic nō disces
serūt pctā mea ab ocułmeis. sed flebā
sꝑ illa cōsiderās. Cui abbas pafūcius
dixit. Nō ꝓpter pniam tuā remisit tibi
de⁹ pctā tua sed qꝛ timorē sꝑ habuisti
in aīo. Et cū inde illā eduxissꝫ. xv. dies
suꝑuixit ꝛ pausauit in pace. Abbas
q̊ꝫ effrem aliā meretricē silī fere mō cō
uertere voluit. Nā cū illa meretrix san
ctū Effrem ad peccādū alliceret impu
dēter dixit ei Effrem. Seq̄re me. qua
seq̄nte cū ad quendā locū vbi erat mł
titudo hominū venisset. dixit ei. Sede
huc vt cōmiscear tecum. Et illa. Quō

possum h̄ facere tāta mł̄titudīe h̄ stan
te. Et ille. Si hoīes erubescis nonne
magis tuū debes erubescere creatorē.
q̄ reuelat occulta tenebrarꝝ. Illa autē
ꝯfusa recessit.

Legenda cxlviij A

De sancto Dionysio

D Ionysius interpreta
tur vehemēter fugiēs. Uel
dr̄ dyonisiꝰ a dya qđ ē duo
et nisus qđ est eleuatio q̄si
ꝑm duo eleuatꝰ. s. ꝑm corpus et ꝑm ani
mā. Uel dr̄ a dyana qđ est venꝰ. s. dea
pulcritudis. et syos qđ est deꝰ q̄si pul
cer deo. Uel vt q̄dam aiūt dr̄ a diony
sia q̄ vt dicit Isi. est q̄dā gēma nigra
valens ꝯ ebrietatē. Fuit ḡ vehement̄
fugiēs de mūdo ꝑ ꝑfectā abrenūcia
tionē. eleuatus ꝑ internorꝝ cōtēplatōz
pulcer deo ꝑ decorē virtutū. valēs pec
catorib' ꝯtra ebrietatē viciorꝝ. Hic
añ ꝯuersionē multa p̄nomia habuit.
Uocatꝰ est enī ariopagita a vico in q̄
habitabat. Itē dictus ē theosophꝰ. i.
deū sapiēs. Itē a grecorꝝ sapiētib' vs-
qꝫ hodie dr̄ p̄rigion tuarami qđ latie
dr̄ ala celi. q: in celū ala spūalis intel-
ligentie mirabilit̄ volauit. Itē dictus
est macharıꝰ. i. btūs. Itē a patria di-
ctus est Ionicꝰ. Ionica aūt vt dic̄ pa
pias vna est ex linguis grecorꝝ. vel Io
nice sunt genera rotūdarꝝ colūnarum.
Uel Ionicū vt idē dicit ē pes q̄ habꝫ
duas correptas et duas longas. Per
qđ ostendit̄ qꝫ ip̄e fuit sapiēs deū ꝑ oc
cultorꝝ inuestigatōez. ala celi ꝑ celestiū
ꝯtemplatōem. btūs ꝑ et̄norꝝ possessio
nē. Per alia oñdit̄ qꝫ ip̄e fuit mirabilis
rhetor ꝑ eloq̄ntiā. eccl̄ie sustētator per
doct̄nā. breuis sibi ꝑ hūilitatē. lōgus
aliīs ꝑ charitatē. Aug. aūt in li. viij. de
ciui. dei dicit qꝫ ionicū est genꝰ philoso
phorꝝ. Distiguit enī ibidē duo genera
philosophorꝝ. s. ytalicū qđ est ex parte
ytalie. et ionicum qđ est ex ꝑte grecie.
Quia ḡ Dionysiꝰ summꝰ erat ph̄us
iō antonomasice dicebat̄ ionicꝰ. Eiꝰ
passionē ⁊ vitā grece dictauit metho-
dius cōstātinopolitanꝰ. latine ꝟo ana
stasius aplice sedis bibliothecarıꝰ. vt
dicit Igmarus remorꝝ epūs
D Ionysiꝰ ariopagita a btō pau
lo aplo ad fidē xp̄i ꝯuersus fu
it. Qui ariopagita a vico ciui-
tatis in q̄ habitabat dictꝰ fuisse dicit̄.
Ariopagꝰ enī erat vicꝰ martis. in quo
scꝫ erat tēplū martis. Athenīēses enī
singulos vicos denoīabāt a dīs quos
colebāt. vt vicū in quo colebat̄ mars
vocabant ariopagū. q: ario dr̄ mars.
Uicū in quo colebant pan vocabant
panopagū. Et ita a singulis dīs sin-
gulos vicos denoīabant. Ariopagus
autē erat vicus excellentior. q: ibi erat
curia nobiliū. et scole liberaliū artiuꝫ.
In hoc ergo vico morabat̄ dionysius
maximꝰ philosophꝰ qui ob plenitudi
nē diuinorū numinū ⁊ sapiētie theoso
phus. id ē deū sapiēs dicebat̄. Erat ⁊
secū appollophanꝰ eiꝰ cōphilosophꝰ.
Ibi etiā erāt epicuri q̄ ponebāt felici-
tatem hoīs in sola corꝑis voluptate.
⁊ stoyci q̄ in sola animi virtute. In
die igit̄ dñice passiōis cū tenebre facte
fuissent suꝑ vniuersam terrā philoso-
phi q̄ erant athenis nō potuerūt huiꝰ
cām in causis naturalib' inuēire. Nō
fuit enī naturał eclypsis solis. Cū q̄a
luna fere erat e regione ad solē. eclyp̄s
aūt fieri solet in sinodo solis ⁊ lune Lu
na aūt tūc erat q̄ntadecima. ⁊ ita in ꝑ-
fecta distantia a sole. Cū q: eclypsis
nō aufert lumen vniuersis ꝑtib' terre.
Cum q: ꝑ tres horas durare nō p̄ot.
Q, aūt illa eclypsis in vniuersis ꝑti-
bus terre lumen abstulerit ptꝫ ex eo qꝫ
Lucas euāgelista hoc dicit. ⁊ ex eo qꝫ
vniuersitatis dñs patiebat̄. et ex eo qꝫ
fuit apud eleopolim egipti. ⁊ ex eo qꝫ
fuit rome et in grecia siue asia minori.
Q, āt fuerit rome testat̄ Orosiꝰ dicēs
Cum dñs patibulo affixus est. maxi-
mo terremotu ꝑ orbē facto: saxa i mō-
tib' scissa. maximarūqꝫ vrbiū plurime
partes plꝰ solita ꝯcussiōe ceciderunt.

Eademq̄ die ab hora diei sexta sol in
tantū obscuratꝰ est ꝙ tetra nox subito
obducta terris ē adeo vt stellas tūc di
urnis horis vel potius in illa horrēda
nocte toto celo visas fuisse referaꝛ Hec
orosiꝰ. Fuit etiā apud egyptū Et hꝰ
memit Dionysiꝰ in epl'a ad Appollo
phanū dicēs. Obfusi nāq̄ orbes vni
formiꝛ tenebraꝝ caligine tabescēte vt
purgatū rediJt solis dyametꝝ regulaꝫ
philosophi aridei assumpsimꝰ. Cūq̄
repimꝰ qd̄ et erat notissimū solē pati
molestias nō debere: aio ad tevaste ꝑi
tie sacrariū adhuc nescimꝰ tāte rei my
steriū. Quid inq̄ speculū doctrine ap
pollophani his secretis ascribis ad q̄
tu mihi ore diuio et nō hūani sensus ꝑ
mone o bone dionysi diuiaꝝ ꝑmutati
ones sunt reꝝ. Deniq̄ notatū ferie di
em et annū annūciatōis quā paulꝰ no
stris auribꝫ suspēsis intonuit. signis ac
clamātibꝫ recordari expꝫtus. dedi ꝟita
ti manꝰ et falsitatis sum nexibꝫ abso-
lutus. Hec Dionysiꝰ. B Huius
etiā memit idē in epl'a ad Policarpuꝫ
loq̄ns de se et Appollophano dicens
Ambo apd̄ eliopolim tūc p̄sentes et
coastātes inopinabiliꝛ soli lunā ince-
dentē videbamꝰ. Nō eni erat ꝯuenies
tꝑs. Et rursus ipam a nona hora vs-
q̄ ad vesꝑam ad sol' dyametꝝ supna-
turaliꝛ restitutā. Eclypsim aūt illā vi-
dimꝰ in oriēte inchoatā. et vsq̄ ad sola
rē terminū veniētē postea regredientē
Et rursus nō ex eodē ⁊ defectū ⁊ pur-
gatōem sed ecōuerso ꝫm dyametꝝ fa
ctā. Hec dionysiꝰ. Tūc eni dionysius
cū appollophāo voto astrologice disci
plie apd̄ eliopoli egipti ꝑexerat ⁊ pꝰ-
ea inde reuersus ē. C. Q, aūt fuerit i a-
sya testaꝛ Eusebiꝰ in cronica asserens
se in dictis ethnicoꝝ legisse ꝙ tunc in
bithinia q̄ est ꝓuincia asye minoris fu
it terremotus magnꝰ. et maior sol' ob
scuratio q̄ vnq̄ fuerit. et ꝙ dics hora
sexta ita in tenebrosam noctē ꝟsus sit
vt stelle in celo vise sint. ⁊ ꝙ in Nicena
q̄ vrbs est bithinie mltas edes terre-
motus subuertit. Tādē vt i histo-
ria schol'. legiꝛ philosophi ad hoc ad-
ducti sunt vt dicerēt ꝙ deus nature pa
tiꝛ. Alibi tñ legiꝛ ꝙ dixerunt aut ordo
nature ꝑuertiꝛ. aut elementa mētiunꝛ.
aut deus nature patiꝛ ⁊ elementa sibi
cōpatiūꝛ. Alibi tñ dr̄ ꝙ Dionysiꝰ di-
xit. Hec nox quā nouā miramur toti
us mūdi verā lucē aduēturam signat
Tūc athenięses illi deo arā ꝯstruxerēt
⁊ suppositus ē titulꝰ ignoto deo. Sin
gul' eni aris supponebaꝛ titulus indi-
cās cui essent d̄dicate. Et cū vellēt il-
li offerre holocausta et victimas dixe-
rūt philosophi. Bonoꝝ nostroꝝ non
eget. sed facietis genuflectōes an̄ araꝫ
eiꝰ et supplicabitꝫ ei. q̇a nō q̄rit oblati
ones pecoꝝ sed deuotōem aioꝝ. Cū g̊
Paulꝰ venissꝫ athenas epicuri ⁊ stoy
ci philosophi cū eo disputabāt. Qui-
dā aūt dicebāt. Quid semiator ꝟboꝝ
hic vult dicere. Alij dicebāt. Nouoruꝫ
demonioꝝ videꝛ annūciator esse. Ad
ducētes g̊ eū ad vicū phoꝝ vt noua do
ctrina ibidē examē reciꝑet dixerūt. No
ua q̄dā infers auribꝫ nr̄is. Volumus
g̊ scire q̇dnā velint hec esse. Athenien
ses aūt ad nihil alid̄ vacabāt nisi aut
dicere aut audire aliq̇d noui. Cū ergo
Paulus singula deoꝝ altaria ꝑlustras
set. ⁊ inꝛ cetera ignoti dei altare vidis-
set dixit illis phis. Quē ignorātes co-
litis hūc ego annūcio vobis veꝝ deuꝫ
qui fecit celū ⁊ terrā. Deide dixit dio-
nysio quē p̄ ceterꝭ magꝭ doctū in diui-
nis dicebat. Quis est dionysi ille deꝰ
ignotꝰ. Cui dionysiꝰ. Ipe ē deꝰ verꝰ
q̇ inter ceteros deos nō est demōstratꝰ
Sed nobis est ignotꝰ ⁊ secl'o venturo
futurꝰ ⁊ imꝑpetuū regnaturꝰ. Et pau
lus. Hō an tm̄ sp̄us est. Et dionysiꝰ.
Deꝰ ⁊ hō est. Sed id̄ incognitꝰ ē qr eiꝰ
tm̄ cōuersatio in cel' est. Cui Paulus.
Ille est quē p̄dico q̇ de cel' descendit.
carnē suscepit. mortē sustinuit. ⁊ die ꝛ-
cia resurrexit. Cū autē dionysius ad
huc cū paulo disputaret fortuitu tran
sijt ꝑ viam cecus corā eis. Statimq̄

dixit dionysi⁹ Paulo. Si dixeris huic
ceco in noie dei tui. vide. ꝛ viderit. sta//
tim credā. Sed vitatis ṽbis magicꝫ
qꝛ forte nosti ṽba q̄ habēt hmōi effica
ciā. Ego formā ṽboꝝ tibi p̄scribam.
In hac igiꝭ forma ṽboꝝ dices ei. In
noie iesu christi nati de ṽgie. crucifixi.
mortui. q̄ resurrexit ꝛ ad celuꝫ ascēdit
vide. Sꝫ vt ois suspitio tolleref dixit
Paul⁹ dionysio vt hec ip̄e ṽba ꝓferrꝫ
Cū ḡ in eadē forma dionysi⁹ ceco vt vi
deret dixisset: ꝓtin⁹ visū recepit. Sta//
tim dionysi⁹ cū damari vxore sua ꝛ to
ta familia baptizat⁹ ē: ꝛ fideł effect⁹.
Sicq; a paulo ꝑ trienniū instruct⁹ athe
nis eps ordinat⁹ ē. Ubi ille p̄dicatiōi
insistēs ip̄am ciuitatē ꝛ maximā ꝑtez
regionis illi⁹ ad fidē xp̄i adduxit.

C Huic paul⁹ ea q̄ in terciū celum
rapt⁹ vidit reuelasse diciꝭ. sicut ꝛ ip̄e di
onysi⁹ i plerisq; locis isinuare videtur
Un̄ ꝛ de gerarchijs ip̄oꝝ angeloꝝ or
dinib⁹ dispositōib⁹ ꝛ officijs tā lucutē//
ter ꝛ clare disseruit vt nō putares h̄ ip
sum ab alio didicisse. sꝫ ip̄m poti⁹ etiā
vsq; in terciū celū raptū esse. ꝛ ibi hec
oia ꝯspexisse Prophetie sp̄ū claruit
sicut ꝑtꝫ in ep̄la quā misit ad Iohem
euāgelistā in Pathmos insulā i exilio
relegatū vbi ꝓphetauit ꝙ ide reditur⁹
essꝫ sic dicēs. Gaude ṽe dilecte. ṽe ama
bilis ꝛ desiderabił ꝛ diligibił valde di
lecte. Et infra. Ex custodia q̄ ē i path//
mos dimitteris. ꝛ ad t̄rā asye reuerte//
ris. ꝛ facies ibi boni dei imitatiōes. et
bis q̄ erūt p⁹ te trades. Dormitiōi
btē Marie iterfuit. sicut ip̄e i libro de
diuinis noib⁹ insinuare videꝭ. Cū ḡ
audisset Petrū ꝛ Paulū rome a nero
ne i carcerib⁹ detineri. ep̄m sibi substi//
tuit ꝛ ad eos visitādos accessit. Uerū
cū illi ad dn̄m feliciꝭ migrassent. ꝛ post
modū Clemēs p̄sideret. ab ip̄o beato
Clemēte post aliq̄d spaciū t̄pis i fran//
ciā destinaꝭ. ꝛ sibi rustic⁹ ꝛ Eleuterius
sociānꝭ. Missus igiꝭ Parisi⁹ venit. ꝛ
multos ibidē ad fidē ꝯuertit. ꝛ eccłias
plīmas fabricauit. ꝛ clericos diuersi or

dinis collocauit. Tāta āt i eo grā cele
tus emicuit ꝙ cū sepi⁹ pōtifices idolo//
rū ꝯ eū seditōem ppłi ꝯcitarēt. ꝛ popu
lus ad eū ꝑdendū sepe cū armis ꝯcur
reret. mox illo viso aut oi feritate d̄po
sita se ei⁹ pedib⁹ ꝓuoluebāt aut nimio
timore soluti ab ei⁹ p̄sentia fugiebāt.
Sed diabol⁹ videns ꝛ inuidēs ꝙ q̄ti//
die sui cultꝭ decresceret ꝛ młtiplicatis
fidelib⁹ eccłia triūpharet. domicianū
impatorē in tantā cōmouit seuiciā vt
p̄ceptū daret ꝙ q̄cunq; christianū ali//
quē repiret aut ip̄m sacrificare cogerꝫ
aut diuersis supplicijs cruciaret. Pre//
fectus igiꝭ Fescēnin⁹ ꝯ xp̄ianos Pa//
risi⁹ a roma direct⁹ beatū dionysium
populo p̄dicantē inuenit. statiq; captū
collaphizatū. cōsputū derisū. ꝛ lorꝭ du
rissimis alligatū cū scis Rustico ꝛ eleu
terio sibi p̄sentari p̄cepit. Cū ḡ sancti i
ꝯfessione dei cōstantes astarēt. ecce q̄//
dā matrona nobił aduenit. et viꝝ suū
lubriū turpiter ab his magis deceptū
asseruit. Pro eius vtiq; viro citi⁹ mit//
tiꝭ ꝛ in dei ꝯfessiōe ꝑseuerās iiuste neca
tur. Scti ṽo a duodecim militib⁹ fla//
gellanꝭ. Deinde magno pōdere cathe
naꝝ ꝯstricti carceri mācipanꝭ. Seq̄n//
ti die dionysius suꝑ cratē ferreā suppo
sitis flāmis nud⁹ extendiꝭ. vbi dn̄o de
cātabat dicēs. Ignitū eloquiū tuū ve
hemēter. et seru⁹ tuus dilexit illō. In//
de aūt erigiꝭ ꝛ ad bestias ferocissimas
multo ieiunio excitatas ꝓijciꝭ. Sꝫ cū
in eū ip̄etuose currerēt signū crucꝭ op//
posuit. et māsuetissimas eas fecit. De
inde in clibanū iactaꝭ sꝫ extincto igne
nil lediꝭ. Cruci affigiꝭ ꝛ diuti⁹ ibidem
torqueꝭ. Inde depositus cū suis socijs
ꝛ multis alijs fidelib⁹ carceri mācipaꝭ
Ubi dum missam celebraret ꝛ popu//
lū cōmunicaret. dn̄s iesus eidē cū im//
menso lumine apparuit. ꝛ panē acci//
piēs ei dixit. Accipe hoc care meus qꝛ
mecū est maxima et ieffabilis merces
tua. Post hoc iudici p̄sentati iteꝝ no//
uis supplicijs mactanꝭ. et iuxta idolū
mercurij cū securibus triū capita in cō

C

fessione trinitatis pcidunt. Statimq
corpus scti Dionysij se erexit. ꝛ caput
suū inter brachia angelo duce. ꝛ celesti
lumie pcedente p duo miliaria depor-
tauit. a loco q dicit mons martyrū vs-
q ad locū vbi nūc sua electōe ꝛ dei p-
uidentia requiescit. Tanta aūt ibidē an-
gelorū melodia insonuit. vt int multos
q audierūt ꝛ crediderūt etiā larcia vx-
or pfati lubrij christianam se eē clama
uit. Et mox ab impijs decollata ꝛ i suo
sanguie baptizata occubuit. Filius aūt
eius noie virbius rome sub trib imperato-
rib militauit. Deinde parisius rediēs
baptizat. ꝛ religiosorū numero sociat.
Dū aūt infideles metuerēt ne sancto-
rū Rustici et eleuterij corpa xpiani se-
pelirēt iusserūt vt in secana mergerent
D Matrona aūt qdā nobil vecto-
res ad prandiū inuitauit. ꝛ illis epulā
tib sctōrū corpa furtiue surripuit ꝛ i a-
gro suo occulte sepeliri fecit. Que post
ea psecutōe cessante ide sustulit. ꝛ corpi
beati dionysij honorifice sociauit. Pas
si sunt sub Domiciano anno dñi. xcvi
etatis suo bti dionysij. xc. Circa an-
nos dñi. dcccxv. tēpe Ludouici legati
Michael imperatoris cōstātinopolita-
ni inter cetera munera detulerūt Lu-
douico filio Karoli magni libros dio
nysij de gerarchia d greco i latinū trās
latos. Qui cū gaudio sunt recepti. et
xix. infirmi in ipa nocte in eccl'ia eius cu
rati. Cū apud arelatē sctūs Regu-
lus eps missarū solēnia celebraret. apo-
stolorū noib in canone recitatis adiū-
xit. ꝛ beatis martyrib tuis dionysio ru
stico ꝛ eleuterio. Quo dicto cū adhuc
dei famulos viuere crederet plimū mi
rari cepit cur eorū noia sic nesciēs in ca
none ptulisset. Et ecce eidē mirāti tres
colūbe apparuerūt sup crucē altaris re
sidentes q sctōrū martyrū noia habe-
bāt suis pectorib sanguine insignita.
Quas diligent intuēs sctōs migrasse
a corpe intellexit. Circa annū dñi. d
cxliiij. Dagobertus rex francorū. vt in q
dā habet cronica q longe ante Pipinū
regnauerat a sua puericia sanctū Dio-
nysiū in magna veneratōne hr̄e cepit.
Nam et qn clotarij pr̄is suis irā metu
ebat ad eccl'iam scti dionysij ꝯtinuo fu
giebat. Cū g factus iā rex mortuus fuis
set cuidā sctō viro in visione mōstratū
est q ania eius ad iudiciū rapta fuit. et
multi scti suarū ecclesiarū expoliatōnē
obijciebant eidē. Cū ergo mali angeli
iā ad penas rape eā vellent. affuit bea
tus Dionysius. ꝛ eius interuētu liberata
est. et penā euasit. Forte eni eius ania ad
corpus redijt ꝛ ibi pniam egit. Clo-
doueus rex corpus scti dionysij minus re
ligiose discoopiens os brachij eius fre-
git ꝛ cupide rapuit. q mox i amentiā
versus ē. Et nota q Igmarus eps re
mensis dicit in ep'la quā misit ad Ka
rolū q iste Dionysius missus i Galliā
fuit Dionysius ariopagita vt sup dictū
est. Idē testat Johānes scotus in ep'la
ad Karolū. Nec forte rō ex cōputo tē-
poris ꝯtradicit. sicut aliq obijcere vo-
luerūt.

Legenda cxlix A
De sancto Calixto

Calixtus papa anno
c dñi. ccxxij. sub Alexādro im-
peratore martyriū passus est
Cuius tpibus pars eminen
tior vrbis rome diuio ē incēdio cōcre
mata. ꝛ sinistra manus iouis aurea lic
q facta. Tūc oēs sacerdotes ad Alexā
drū imperatorē venerūt petētes vt dij ira
ti sacrificijs placarent. Dū ergo offer-
rent subito celo sereno mane die iouis
diuino fulmie qtuor sacerdotes idolo
rū mortui sunt. et ara iouis cōcrema-
ta est et sol obscuratus est. ita vt populus
romanus fugeret extra muros. Audiēs
aūt Palmatius cōsul q Calixtus cū su
is clericis trās tyberim latitaret roga
uit vt xpiani p quos hoc malū ꝯtige-
rat ad purgationē ciuitatis penitus de-
lerent. Palmacius itaq ptāte accepta
cū illuc cū militib ꝯperasset sed illi pri
mus excecati fuissent. territus Alexandro

hoc ꝓtinus nūciauit. Tūc imꝑator iuſ
ſit vt die mercurij oīs popul⁹ cōuenirꝫ
ꝛ mercurio imolaret. vt ab eo ſuꝑ his
reſpōſa acciꝑet. Quod dū fieret virgo q̄
dā tēpli noīe iuli ana arrepta a demo-
ne exclamauit. De⁹ calixti eſt verus et
viuus de⁹ q̄ noſtris eſt pollutōib⁹ indi
gnatus. Qd̄ audiēs palmatius trās
tyberim ad vrbem rauēnantiū ad ſan
ctū calixtū acceſſit. ꝛ cū vxore ſua et fa-
milia ſe ab eo baptizari fecit. Qd̄ au-
diēs imꝑator eū accerſitū ſimplicio ſe-
natori tradidit vt verbis blādis eum
moneret ex eo ꝙ reipublice plīmū ne-
ceſſari⁹ eſſꝫ. Palmatio ṽo ieiunijs ꝛ o-
ratōib⁹ ꝑſeuerāte venit ad eū q̄dā mi-
les ꝓmittēs ꝙ ſi vxorē ſuā ꝑaliticā ſa-
naret ꝯtinuo crederet. Cū g̊ palmati⁹
oraret. illa ſanata ad palmatiū cucur-
rit dicēs. Baptiza me in noīe xp̄i qui
tenuit manū meā ꝛ alleuauit me. Tūc
calixtus veniēs ip̄aꝫ cū viro ſuo ꝛ ſim
plicio et multis alijs baptizauit. Qd̄
audiēs imꝑator iuſſit oēs baptizatos
decollari. calixtū ṽo q̄nqꝫ dieb⁹ ſine ci-
bo ꝛ potu manere fecit. Ille aūt vidēs
eū ampli⁹ ꝯfortari iuſſit eū dieb⁹ ſin-
gulis fuſtigari. deinde ꝑ feneſtrā p̄cipi
tatū alligatūqꝫ ſaxo in puteū p̄cipita-
ri. Aſterius aūt p̄ſbyter corpus ei⁹ de
puteo eleuauit. ꝛ ip̄m in cimiterio cali
podij ſepeliuit.

Legenda cl. A

De sancto Leonardo

Leonardus dicitur o-
dor populi. a leos q̄d ē po-
pulus ꝛ nard⁹ q̄d eſt herba
redolēs. q2 odore bone fa-
me populum ad ſe trahebat. Vel le-
onard⁹ dicit̄ q̄ſi legēs ardua. Vel leo
nardus dicit̄ a leone. Leo eni quatu-
or habet in ſe. Primo habet fortitudi-
nē. quā fortitudinē vt dicit Iſido. ha-
bet in pectore et in capite. Sic beat⁹
Leonard⁹ habet fortitudinē in pecto
re ꝑ malaꝝ cogitationū refrenatōeꝫ. et
in capite ꝑ infatigabilē ſuꝑnoꝝ cōtem
platōnem. Secūdo habet ſagacitatē.
ꝛ hoc in duob⁹. ſ. in aꝑtione oculorum
cū dormit. et in deletione veſtigioꝝ cū
fugit. Sic leonard⁹ vigilauit ꝑ laborē
actionis. ꝛ vigilādo dormiuit ꝑ q̄eteꝫ
cōtemplatōnis. ꝛ in ſe deleuit veſtigia
totius mūdane affectōis. Tercio ha-
bet virtuoſitateꝫ in voce. q2 eius vox
tercia die ſuſcitat leunculū natū mor-
tuū. ꝛ oēm beſtiā figere facit gradum.
Sic leonard⁹ multos mortuos ī pec-
catis ſuſcitauit. ꝛ multos beſtialit̄ vi-
uētes in oꝑibus bonis fixit. Quarto
habet timorē in corde. q2 ſm̄ Iſidorū
duo timet. ſ. ſtrepitū rotaꝝ et ignē ac-
cenſum. Sic leonard⁹ timuit et timen
do vitauit ſtrepitū mūdane ſollicitudi
nis. ꝛ ideo in deſertū fugit. ꝛ ignē ter-
rene cupiditatis. et ideo oēs theſauroſ
ſibi oblatos cōtempſit. B

Leonard⁹ fuiſſe dicit̄ circa an-
nū dn̄i. d. Hic a sancto Remi-
gio remenſi archiep̄o de ſacro
fonte leuat⁹ et ab ip̄o ſalutarib⁹ diſci-
plinis inſtructus eſt. Cui⁹ ꝑentes pri-
mi in palacio regis francie habebant̄
Hic tantā gratiam a rege obtinuit. ꝙ
omnes incarcerati q̄s ip̄e viſitabat ꝓ-
tinus abſoluebant̄. Cum igit̄ fama ſa-
ctitatis eius excreſceret. rex multo tꝑe
eum ſecū manere coegit donec oportu
no tꝑe ei epiſcopatū donaret. Quod
ille renuit et ſolitudinē deſiderās reli-
ctis om̄ib⁹ aurelianuꝫ p̄dicando cum
fratre ſuo lyfardo ꝯuenit. Vbi poſtq̄ꝫ
in quodaꝫ cenobio aliquādiu vixerūt
dum Lyfardus ſuper ripā ligeris ſo-
litarius manere vellet. et Leonardus
ꝑ ſpūſſancti admonitionē in aquita-
nia diſponeret predicare. oſculātes ſe
abinuicem diſceſſerunt. Leonardus
igitur vbiqꝫ predicans: multa mira-
cula exercens. in quadam ſilua ciuita
ti Lemonice vicina habitauit. vbi e-
rat aula regia cā venatōnis ꝯſtructa.
Accidit āt vt q̄dā die rex ibi venaret̄. ꝛ
regia illuc cā ꝺlectatōnis egreſſa ꝑtu

ꝑiclitaret̃. Cū ergo rex et familia ꝓpter regine ꝑiclitatōem lugerēt. ⁊ leonardꝰ ꝑ nemꝰ trāſiret et gementiū voces au diret. pietate cōmotꝰ illuc ꝓperauit. et a rege vocatꝰ ꝓtinꝰ introiuit. Cū igit̃ a rege interrogatꝰ q̇s eſſet. et ſe ſancti remigij diſcipuluꝫ fuiſſe narraret. rex ſpem bonā ↄcipiēs. ⁊ a bono mgr̄o ip ſum bñ inſtructū exiſtimās. ip̄m ad re ginā induxit, rogās vt ſuis ꝑcibꝫ ꝺ re cuꝑata cōiuge et edita ꝓle duplex gau diū obtineret. Tūc ille orōe fuſa qꝺ pe tebat ꝓtinꝰ impetrauit. Cū aūt rex mł ta i auro et argēto ſibi offerret ille ꝓti/ nus recuſauit, admonēs vt hec pauꝑi bus daret dicēs. Ego nullis hoꝝ indi geo. ſed tm̄ in aliq̄ ſiluaꝝ cōtēptis hu ius mūdi diuitijs ſoli chriſto famula/ ri deſidero. Cū aūt rex totū illꝺ nemꝰ ſibi tradere vellet ille ait. Nō totū illꝺ accipio ſed q̄ꝫtū nocte cū meo aſello cir cūire potero. tantū mihi cōcedi expo/ to. Qꝺ rex libētiſſime adipleuit. Con ſtructo itaqꝫ ibiꝺ mōaſterio ibi diu cū adiūctis ſibi duobꝫ mōachis i abſtinē tia mł̄ta degebat. Cū aūt aq̄ vno ab eis miliario diſtaret. puteū ibidē ſiccū penitꝰ fodi iuſſit quē aq̄ ſuis orōibꝫ im pleuit. Locū aūt illū nobiliacū appel/ lauit eo q̄ a rege nobili ſibi traditꝰ fu/ iſſet. Ibi tātis miracul̃ choruſcauit q̄ q̇cunqꝫ eiꝰ nomē in carcere iuocaſſet. mox ruptis vincul̃ nullo ↄtradicente liber abiret. et ſuas eidē cathenas vel cōpedes p̄ſentaret. Hoꝝ plēs ſecum manebāt ⁊ ibidē dño ſuiebāt. Septē q̄ꝫ familie de eiꝰ nobili ſtirpe venditis oībꝫ ad eū venerūt. ⁊ diſtributo ſingul̃ nemore ibi cū ip̄o manētes exēplo ſuo plimos attraxerēt. Deniqꝫ ſctūs vir leo nardꝰ multis clarus ꝟtutibꝫ. viij. ydꝰ nouēbris ad dñm migrauit. Ubi pꝰ q̄ꝫ multa feciſſet miracł̄a clericis illius eccł̄ie eſt reuelatū. vt q̄ꝛ locꝰ ille ꝓpter multitudis freq̄ntiā artꝰ erat. alibi ec cleſiā fabricarēt. ⁊ illuc corpus ſcti leo nardi honorifice trāſportarēt. At illi cū populo triduano ieiunio et orōi in/ ſiſtentes reſpiciētes viderūt totā ꝓuin ciā niue cooꝑtam. locū aūt illū in quo ſctūs leonardus q̇eſcere voleb at oīno vacuū ↄſpexerūt. Ibi itaqꝫ trāſlatus q̄nta miracł̄a ꝑcipue circa icarceratoſ dñs ꝑ eū faciat imēſi ferri varietaſ an te eiꝰ tumulū depēdentis teſtꝫ exiſtit.

Uicecomes lemonicēſiū ad terro/ rē maloꝝ q̄ndā grauiſſimā cathenam fecerat. quā in cyppo ſue turris affigi mādauerat. Qua cathena q̇cūqꝫ collo cingebat̃ cuilibꝫ aeris intēperiei expo ſitus nō vna ſꝫ q̄ſi mille mortibꝫ ange/ bat̃. Accidit aūt vt q̇dā fuꝰ ſcti leonar di illa cathena ſine culpa ligaret̃. Qui cū fere vltimū ſpm̄ efflaret: intra ſe q̄ potuit toto ſanctū leonardū affectu ro gauit vt q̇ alios liberaret ſibi q̊ꝫ ſeruo ſuo ſubueniret. Staticꝫ ſctūs leonar/ dus i veſte cādida ſibi apparēs dixit. Noli timere q̄ꝛ nō morieris. Surge et hāc cathenā tecū ad eccł̄iaꝫ meā defe ras. Seq̄re me. q̄ꝛ ego ꝑcedā te. Qui ↄſurgēs ⁊ cathenā accipiēs ſanctū le/ onardū ꝑcedentē vſqꝫ ad eccł̄iaꝫ ſuaꝫ ſecutꝰ ē. Statimqꝫ vt añ fores fuit be atus leonardꝰ ip̄m dimiſit. ⁊ eccł̄iaꝫ i/ trans q̄ ſctūs leonardꝰ ſibi fecerat oi/ bus enarrauit. et cathenā illā tā maxi/ mā añ tumulū eiꝰ ſuſpēdit. Uir q̇/ dā in loco ſcti leonardi nobiliaco ha/ bitās. et eidem ſctō valde fidel̃ exiſtēs a q̊dā tyrāno captꝰ ē. Qui tyrānꝰ in/ tra ſe cogitans dicebat. Leonardꝰ iſte oēs cōpeditos abſoluit. ⁊ oīs vis ferri ante eū velut cera ante ignē liq̄ſcit Si hūc igit̃ vincul̃ ligauero ꝓtinꝰ leonar/ dꝰ aderit ⁊ ip̄m liberabit. Si aūt ip̄m cuſtodire poſſem mille ſolidis ip̄m re/ dimi facerē Scio igit̃ q̇d faciā. In tur ri mea ꝓfundā foueā faciā. ⁊ hominē hunc cōpedibꝫ aggrauatū ibidē ſub/ mergā. deinde ſuꝑ os fouee ligneā ar/ cā ↄſtruā in q̄ armatos milites accu/ bare faciā. Licꝫ eni leonardꝰ ferrū cō fringat. tñ nōdū ſub terrā itrauit. Qꝺ cū totū vt cogitauerat cōpleuiſſꝫ ⁊ ille hō ſanctū leonardū ſepius inclamaret

leonardus nocte veniēs arcā in q̄ iacebant milites reuoluit. et tanq̄ mortuos ī sepulcro ita eos sub ipa conclusit. Deinde cū multa luce foueam ingressus manū fidelis sui tenuit ac dixit. Dormis an vigilas. Ecce leonardus quē tu desideras. At ille admirās ait. Dn̄e adiuua me. Confestim ↄfractis cathenis apphensum ꝓprijs vlnis extra turrim portauit. Deinde secū sic amicus cū amico cōfabulans vsq; ad locum suū ꝛ domū ipm deduxit. D

Peregrinus quidā cū a visitatōne sancti leonardi redisset. ꝛ in auernia capt⁹ in cauea inclusus esset eos plīmū dep̄cabat. vt amore sancti leonardi cū nihil vnq̄ eos offendisset eū relaxare deberent. Qui respōderūt ꝙ nisi se copiose redimeret nō exiret. Et ille. Sit int vos et sanctū leonardū cui me sciatis recōmendatū. Sequenti igit nocte sāctus leonardus dn̄o illius castri apparuit. et vt ꝑegrinū suū dimitteret iperauit. Ille ṽo mane euigilās ꝛ visiōez q̄si somniū ꝑuipendēs nullaten⁹ dimittere voluit. Altera nocte eadē imperās sibi apparuit. Sed ille iteꝝ obedire cōtēpsit. Tercia ṽo nocte sctūs leonard⁹ ꝑegrinū accipiēs extra opidū deduxit. statimq; turris cū media ꝑte castri corruens opp̄ssis ꝑlib⁹ solū p̄ncipem ad sui ↄfusionē fractis crurib⁹ reſuauit

Miles q̄dam in britānia incarceratus sanctū leonardū inuocabat. Qui statim cūctis videntib⁹ et cognoscētib⁹ ꝛ stupentib⁹ in media domo apparuit ꝛ carcerē intrās et vincula frangēs homini cathenas ī manib⁹ posuit. et per mediū illoꝝ d̄ducēs om̄es stupore ꝑterruit. Fuit et ali⁹ leonard⁹ eiusdez ꝓfessionis et ṽtutis. cui⁹ corpus apud corbiacū requiescit. Hic cū i monasterio esset p̄lat⁹. tāta se hūilitate deijciebat vt oib⁹ inferior videret Sz cū ois pene popul⁹ ad eū conflueret. q̄dam inuidi regi clotario suaserūt ꝙ nisi p̄uideret ꝑ leonardū q̄ multos sub obtētu religionis colligebat. regnū frācie detrimentū nō modicū sustineret. Quibus rex nimis credul⁹ eū expelli iussit. Venientes aūt milites adeo ei⁹ ṽbis cōpuncti sunt ꝙ se suos futuros discipulos spopōderūt. Rex q̄z penitēs veniā petijt. et detractores reb⁹ ꝛ honoribus p̄uauit. ꝛ sctm̄ leonardū valde dilexit. ꝛ vix ad p̄ces sancti detractores dignitati p̄stine restituit. Qui a deo similit impetrauit vt q̄cunq; in carcere tenerent mox inuocato suo noīe soluerent. Dū aūt q̄dā die orōni incūberet serpēs q̄dā maxim⁹ a ꝑte pedū vsq; in eius sinū tetendit. Qui ꝓpter hoc nullatenus ab orōe surrexit. Cōpleta ṽo orōe dixit ei. Scio q̄r ab initio creationis tue hoies q̄ʒtū p̄uales inq̄etas. sed nūc si in me tibi tradita est ptās fac in me quicq̄d merui. Quo dicto serpens ꝑ caputiū exiliēs ad pedes ei⁹ mortu⁹ corruit. Post hoc aūt cū duos ep̄os discordātes sedasset in crastinū se finiēdū p̄dixit circa annos dn̄i. dlxx.

Legenda clj

De sancto Luca A

Lvcas interpretatur ipe cōsurgens vel eleuans. vel d̄r lucas a luce. Ipe eni fuit ↄsurgēs ab amore mūdi eleuās se in amorē dei. Fuit etiā lux mūdi eo ꝙ mundū illumiauit vniuersum Mat. v. Vos estis lux mūdi. lux aūt mūdi est ipe sol. q̄ q̄dē lux hab3 in situ sublimitatē. Ecci. xxvj. Sol oriēs mūdo in altissimis dei. In aspectu delectabilitatē Ecci. xi. Dulce lumē ꝛ delectabile est ocul' videre solē. In motu velocitatē. ij. Esdre. iiij. Magna ē terra et excelsum est celum. ꝛ velox cursus solis. In effectu vtilitatē. q̄r ƀm ph̄m hō generat hoiez ꝛ sol. Sic lucas habuit sublimitatē ꝑ celestiū ↄtēplatōnem. d̄lectabilitatē ꝑ dulcē ↄuersatōez. velocitatē ꝑ feruētē p̄dicatōez. vtilitatē per doctrine sue ↄscriptōem B

Lvcas syrus natōe antiochen⁹ arte medicus fuit ƀm quosdaz

vnus de septuagitaduobꝫ dn̄i discipu
lis. Sane cū Hieronymꝰ dicat eū fu
isse discipulū aplo꜡ nō dn̄i. ⁊ glo. sup
xxv. Exo. notet ꝙ dn̄o p̄dicāti nō ad/
hesit. sed post resurrectōem eius ad fi/
dē venit. magis tenendū ē ꝙ nō fuerit
vnus de septuagintaduobꝫ. licꝫ aliqui
sic fuerit opinati. Qui tāte fuit ꝑfecti/
onis ⁊ vite vt optie ordinatꝰ fuerit q̄n
tū ad deū ⁊ ꝙ̄tū ad ꝓximū. ⁊ ꝙ̄tū ad
seip̄m. et ꝙ̄tū ad suū officiū. Et in si/
gnū huius q̄druplicis ordiatōis q̄tu/
or facies habere describit̄. s. faciem ho
minis ⁊ leonis. bouis et aq̄le. Q̄dlibꝫ
eni de anialibꝫ habebat q̄tuor facies ⁊
q̄tuor pennas vt dꝛ Eze. i. Et vt hoc
melius videat̄ imaginemur aliq̄d ani
mal q̄d habeat caput q̄dꝛatū vt lignū
quadratū. et in q̄libet supꝑficie imagie
mur vnā faciē. a parte antiori faciē ho
mis. a dextris faciē leonis. a sinistrꝭ fa
ciē vituli. a ꝑte posteriori faciē aquile.
Quia ꝟo facies aq̄le sup alias emine/
bat ꝓpter colli ꝓductiōem q̄d in ea lō/
gū ē. iō dicit̄ ꝙ erat d̄sup. Q̄dlibet etiā
ho꜡ q̄tuor pēnas hēbat. q꜡ cū q̄dlibet
aial quasi q̄dꝛatū imaginemur et in q̄
drato sint q̄tuor anguli. in q̄libꝫ angu
lo erat vna penna. Per ista q̄tuor aia/
lia ꝟm sctōs quatuor euāgeliste signifi
cant̄. q̄꜡ licꝫ q̄libet habuerit q̄tuor faci
es. scribēdo. s. de hūanitate. passiōe re
surrectiōe ⁊ diuitate. singule tn̄ singul̄
ꝑ q̄ndā approꝑationē attribuunt̄ ꝟm
Hierony. Matthęꝰ in homie figurat̄
q꜡ p̄ncipaliter circa xp̄i hūanitatē im/
morat̄. Lucas ī vitulo agēs de christi
sacerdotio. Marcus in leōe euidentiꝰ
scribēs de resurrectōe. Catuli eni leo/
nū vt dicunt vsq; in diē terciū q̄si mor
tui iacēt. sed rugitu leōis ī die tercio ex
citant̄. Itē q꜡ incepit a rugitu p̄dicati
onis. Johānes in aq̄la ceteris altius
volās scribēs de xp̄i diuitate. Christꝰ
etiā de q̄ scribūt oia ista q̄tuor fuit. scꝫ
hō natus de virgine. vitulꝰ ī passiōe.
leo in resurrectōe. aq̄la in ascēsiōe. Per
has igit̄ q̄tuor facies in q̄bꝫ designatꝰ

est lucas sicut q̄libet aliꝰ euāgelista ōn
dit̄ q̄lit̄ illis q̄tuor modis fuerit ordia
tus. Nam ꝑ faciē hoīs ōndit̄ ꝙ recte fu
erit ordinatus ꝙ̄tū ad ꝓximū quē dꝫ
ratione instruere. māsuetudie attrahe
re. ⁊ libertate fouere. Hō eni est anial
rōnale mansuetū ⁊ liberale. Per facieꝫ
aq̄le ostendit̄ ꝙ recte fuerit ordinatꝰ ꝙ̄
tū ad deū. q꜡ in eo oculꝰ intellectꝰ con
tuet̄ deū ꝑ ꝯtēplatōem. rost꜡ affectus
ad ip̄m exacuit̄ ꝑ meditatōnem. sene/
ctus effectus abiicit̄ ꝑ nouā ꝯuersatōꝫ
Aquila eni acuti lumis est vt rotā sol̄
irreuerberatꝭ ocul̄ aspiciat. ⁊ in altum
mirabilit̄ eleuata pisciculos in medio
maris videat. Rost꜡ etiā nimis adun
catū ne ipediat̄ in cibo capiēdo petre
allidit. ⁊ sic vsui cibandi habile efficit.
Exusta insup a calore solis ⁊ in fonteꝫ
magno ī petu se ꝓiiciēs senectutē abii
cit. calore solis oculo꜡ caliginē cōsumē
te. et pennas alleuiāte. Per faciē leōis
ōndit̄ ꝙ recte fuerit ordinatꝰ ꝙ̄tū ad se
q꜡ habuit generositatē ꝑ honestā mo/
rū ꝯuersatōem. sagacitatē ꝑ insidiarū
hostiliū vitatōem. ⁊ passibilitatē ꝑ af
flicto꜡ cōpassionē. Leo eni est anial ge
nerosum. q꜡ rex aialiū. Est sagax q꜡ ve
stigia cauda delet cum fugit ne inueni
atur. Passibile q꜡ q̄rtanā patit̄. Per fa
ciē vituli siue bouis ostendit̄ ꝙ recte fu
erit ordinatꝰ ꝙ̄tū ad suū officiū. q̄d fu
it scribere euāgeliū. Ibi eni morose ꝑ
cessit. q꜡ incepit a natiuitate p̄cursoris
⁊ natiuitate ⁊ infantia xp̄i. ⁊ sic paula
tim ꝓcessit vsq; ad vltimā cōsūmatōeꝫ
Discrete incepit. q꜡ post alios duos e/
uāgelistas. vt q̄d illi omisissent iste sup
pleret. ⁊ q̄d sufficiēter dixissent omitte
ret. Circa templū ⁊ sacrificiū imoratꝰ
fuit. q̄d ꝑtꝫ in p̄ncipio ⁊ in medio. et ī
fine. Bos eni est aial morosum. in vn
gulis fissum. ꝑ q̄d intelligit̄ discretio ī
molantiū. ¶ Verū q̄liter beatus
Lucas in p̄dictis q̄tuor modis ordia/
tus fuerit melius ostendit̄ si vite eiꝰ se
ries melius indaget̄. Primo igit̄ or/
dinatus fuit ꝙ̄tū ad deum. Triplicit̄

autē ordinat᷑ hō q̄tū ad deū ſm beatū Ber̄. ſcilicȝ affectōe cogitatōe ⁊ inten-tione. Affectio debet eſſe ſancta. cogi-tatio mūda. et intentio recta. Affecti-onem igitur ſanctā habuit. quia ſpiri-tuſancto plenus fuit. Hieronymꝰ i ꝓ logo ſuꝑ lucā. Obijt iquit in bithinia plenus ſpūſancto. Secūdo habuit co gitatōem mundā. quia fuit virgo cor-pore ⁊ mente. in quo notat᷑ mūdicia co gitationis ipſius. Tercio habuit intē-tionē rectā. quia in omībꝫ que faciebat honorē dn̄i querebat. De his duobuſ vltimis dicit᷑ in prologo ſuꝑ Actꝰ apo ſtoloꝝ. Sine crimine in virgitate per-manēs. Hoc q̄tū ad mundiciā cogi-tatōnis. Domino maluit ſeruire. i. ad honorē dn̄i. Hoc q̄tū ad rectitudineȝ intentōis. Secūdo fuit ordinatus q̄tum ad ꝓximū. Ad ꝓximū autē or-dinamur cum ei impendimꝰ qđ debe mus. Tria autē ſm Richardū de ſan cto victore ſunt que ꝓximo debemꝰ. ſ. noſtrū poſſe. noſtrū noſſe. noſtrū velle. ⁊ vt quartū addat᷑ noſtꝝ agere. Nr̄m poſſe in ſubſidijs. noſtrū noſſe in con-ſilijs. noſtrū velle in deſiderijs. noſtrū agere in obſequijs. Quātū ad hec q̄tu or ordinatus fuit btūs Lucas. Dedit enī primo ꝓximo poſſe ſuū in ſubſidi-is. qđ patet ex hoc ꝙ paulo in omnibꝫ tribulatōibꝫ ſemꝑ adheſit. ⁊ ab eo nū-q̄ diſcedens eidē in ꝑdicatōis ſubſidi um fuit. ij. ad Thimoth. iiij. Lucas ē mecū ſolus. In hoc ꝙ dicit mecū tan-q̄ ſcilȝ adiutor et defenſor. notat᷑ qua-liter ſibi ſubſidia ꝑſtitit. In hoc ꝙ dici tur ſolus notat᷑ ꝙ cōſtāter eidē adheſit Iterū. ij. ad Chorinth. viij. dicit de lu ca. Non ſolū aūt ſȝ ⁊ ordinatus eſt ab eccleſijs ſocius ꝑegrinatōnis noſtre ⁊c̄ Secūdo ſuū noſſe in cōſilijs. Tūc enī ſuū noſſe proximo tribuit cū doctrinā apoſtolicā et euangelicā quā ipē noue rat ad vtilitatem proximoꝝ cōſcripſit. De hoc ipē teſtimoniū ſibi ꝑhibet in ꝓlogo ſuo dicēs. Viſum eſt et mihi aſ ſecuto a principio diligēter ex ordie ti-bi ſcribere optime theophile. vt agno-ſcas eoꝝ verborū de quibꝫ es eruditus veritatē. Qualiter etiā ꝑbuit ſuū noſ ſe in cōſilijs patet ex illo verbo qđ di-cit Hierony. in ꝓlogo. q2 eius v̄ba ani me languētis ſunt medicina. Tercio eius velle in deſiderijs. qđ patȝ ex h̄ ꝙ eis ſalutē eternā deſiderauit. ad Col. iiij. Salutat vos lucas medicꝰ. id ē ſa lutē eternā exoptat. Quarto eiꝰ age-re in obſequijs. Qđ patet ex hoc ꝙ do minū quē aliquē peregrinum extima-bat hoſpitio recepit. et ei omne obſeq̄-um charitatȝ exhibuit. Fuit enī ſocius cleophe dū ibat in emaus. ſicut aliqui dixerūt. prout refert Grego. in morali bus. licet Ambroſiꝰ dicat aliū fuiſſe. cuius etiā nomē ponit. D Tercō fuit bene ordinatus q̄tum ad ſeipm̄. Tria autē ſunt ſm Berhardū que op time ordinant hominē ad ſeipm̄ ⁊ ſan ctum faciunt. ſcilicȝ victus ſobriꝰ. actꝰ iuſtus. ſenſus pius. Et quodlibet ho rū ſm ipſuȝ Bernardū in tria diuidit᷑ Victus inq̄t ſobrius erit ſi continen-ter. ſi ſocialiter. ſi humiliter vixerimꝰ. Actus iuſtus erit ſi fuerit rectus. diſ-cretus. fructuoſus. Rectus per bo-nam intētionem. diſcretus per mode-rationem. fructuoſus per edificatōem Senſus pius erit: ſi fides noſtra ſen-tit deum ſumme potentē. ſūme ſapien tem. ſumme bonū. vt per eius poten-tiam noſtram credamus iuuari infir-mitatē. per eius ſapientiā noſtram cre damus corrigi ignorantiā. per eiꝰ bo nitatem noſtrā credamus dilui iniq̄ta tem. Hec Bernardꝰ. In his omībꝰ beatus Lucas fuit optime ordinatus Primo enī habuit victū ſobriū. ⁊ hoc tripliciter. q2 vixit cōtinenter. Nam vt teſtatur Hieronymus de eo in prolo-go ſuꝑ Lucam. ipē nec vxorem vnq̄ habuit nec filios. Secūdo ſocialiter. hoc notatur in hoc ꝙ dicitur de ipō ⁊ cleopha. ſuppoſita opinione predicta Luce vlti. Duo ex diſcipulis ieſu ibāt ipā die ⁊c̄. Socialitas enī notatur in

hoc quod dicitur duo. et in hoc quod dicitur disci puli. q. disciplinati. id est bene morigerati Tercio humiliter cuius humilitas insi/ nuatur in hoc quod nomen socij sui. scilicet cleo phe expressit et suum tacuit. Nam secundum opini onem quorundam lucas ex humilitate nomen suum siluit. Secundo habuit actum iustum. quia quidem actus fuit rectus per intentionem. hoc notatur in oratione cum dicitur. Qui crucis mortificationem iugiter in suo corpore pro tui nominis amore portauit. Discretus per moderationem. Unde in forma bouis monstratur est quod vngulam findit. per quod virtus discretionis exprimitur. Fructuosus per edificationem. adeo quod ppe fuit proximis fructuosus quod ab omnibus cha/ rissimus habebatur. Unde ad Col. iiij. vo catur ab apostolo charissimus. Salutat inquit vos lucas medicus charissimus. Tercio habuit sensum pium. quia credidit et in suo euangelio professus est deum esse summe po/ tentem. summe sapientem. summe bonum. De duobus primis dicit in. iiij. c. Stupebant in doctrina eius. quia in potestate erat sermo ipsius. De tercio patet. xviij. c. Neo bonus nisi solus deus Quarto et vltimo fu it optime ordinatus quantum ad suum offici um. quod fuit scribere euangelium. In hoc au tem patet qualiter ibi fuerit ordinatus. quoniam ipsum suum euangelium fulcitur multa veritate. re pletur multa vtilitate. decoratur multa ve/ nustate. et autenticatur multorum autorita te. Prio namque fulcitur multa veritate. Est autem triplex veritas. s. vite iusticie et doctrine. Ueritas vite est adequatio ma nus ad linguam. Ueritas iusticie est adeq tio sententie ad causam Ueritas doctri ne est adeqtio rei ad intellectum. Hac triplici veritate ipsum euangelium fulcitur quia in ipso euangelio hec triplex veritas edocetur. Ostendit enim lucas et christum hanc triplicem veritatem in se habuisse et ali/ os docuisse. Ostendit autem christum hanc tri plicem veritatem in se habuisse per testimo nium aduersariorum. sicut patet Luce. xx. Magister scimus quia recte dicis et doces. Ec ce veritas doctrine. Et non accipis perso/ nam. Ecce veritas iusticie. Sed in veritate viam dei doces. Ecce veritas vite. Bo/ na enim vita dicitur via dei. Secundo osten/ dit in ipso suo euangelio christum hanc tri/ plicem veritatem docuisse. Primo enim ibi/ dem docet veritas vite que consistit in obs/ uatione mandatorum dei. Unde dicitur. x. cap. Diliges dominum deum tuum etc. Hoc fac et viues. Item. xviij. interrogauit eum quidam. Magister quid faciendo vitam eternam pos/ sidebo. Et sequitur. Mandata nosti. Non occides etc. Secundo veritas doctrine. Unde quibusdam hanc veritatem peruertentibus dicebat. xj. c. Ue vobis phariseis qui decimatis id est decimanda predicatis mentam rutam et omne olus et preteritis iudicium et charita tem dei etc. Item ibidem. Ue vobis legisperi tis qui tulistis clauem scientie etc. Tercio veritas iusticie. Unde dicitur. xx. c. Reddi te ergo que cesaris sunt cesari. et que dei sunt deo. Item. xix. c. Uerumtamen inimicos meos illos qui noluerunt me regnare su/ per se adducite huc et interficite ante me Item xiij. vbi agitur de iudicio vbi reprob di/ cturus est. Discedite a me omnes operarij iniquitatis. ¶ Secundo eius euangelium repletur multa vtilitate. Unde et ille qui scripsit medicus fuit ad designandum quod nobis medicinam vtilissimam propinauit. Est autem triplex medicina. curatiua. pre/ seruatiua et melioratiua. Hanc triplicem medicinam nobis lucas in suo euangelio celestem medicum ostendit propinasse. Medi cina autem curatiua est que curat a morbo. et hec est penitentia. que omnes morbos spiritua les curat. Hanc medicinam dicit medicum celestem nobis exhibuisse cum ait. iiij. cap. Sanare contritos corde predicare capti uis remissionem etc. Item. v. c. Non ve/ ni vocare iustos etc. Medicina melio/ ratiua est que sanitatem auget. et hec est obseruatio consiliorum. Consilia enim ho/ minem meliorem et perfectiorem faciunt. Hanc medicinam ostendit nobis medicum pro/ pinasse. xviij. capitulo cum ait. Omnia quecumque habes vende et da pauperibus etc. Item. vi. capitulo. Ab eo qui aufert ti bi vestimentum etc. Medicina autem preseruatiua est que preseruat a casu. et hec est vitatio occasionum peccandi et malorum

societatū. Hanc medicinā oñdit me-
dicū tradidisse cū ait.xij.caplo. Atten
dite a fermēto phariseoꝝ ꝛc̄. Ubi edo
cet maloꝝ ꝯsortia euitare. Uel pt dici
ꝙ ipm euangeliū mlta vtilitate replet
qm in ipo ꝟtus ois sapiētie ꝯtinetur.
De h̄ sic dic̄ Ambro. Lucas oēs sapi
entie ꝟtutes euangelij sui ꝯplectit hi-
storia. Docuit em̄ naturalia cū de spū
sancto dñicā incarnatōez extitisse rese-
rauit. Uñ ꝛ dauid naturalē docēs sa-
piētiā ait. Emitte spm̄ tuū ꝛ creabūt.
Itē cū docuit tenebras i passione xp̄i
factas. terrā tremuisse. solē radios ab-
straxisse. Docuit moralia cū i ipis bea
titudinib9 mores docuit. Rationalia
docuit cū ait Qui fidelis ē in minimo
ꝛ in magno fidel est. Sine hac triplici
sapiētia ipa fides ipm mysteriū trini-
tatꝫ esse nō pōt. h̄ est naturali rōnali ꝛ
morali. Hec Amb. Tertio ei9 euā-
geliū decorat multa venustate. Eius
ei stilus ꝛ mod9 loq̄ndi valde venust9
ꝛ decorus ē. Ad h̄ aūt ꝙ aliq̄s i dictis
suis venustatē ꝛ decorē teneat tria sūt
necessaria q̄ tradit aug9. scꝫ vt placeat
vt pateat. ꝛ vt moueat. Ut placeat dꝫ
loq̄ ornate. vt pateat dꝫ loq̄ aperte. vt
moueat dꝫ loq̄ cū feruore. Hūc tripli-
cē modū habuit lucas ꝛ in scribēdo et
i p̄dicādo De duob9 p̄mis. ij. Corith.
viij. Misim9 aūt cū illo frēꝫ. glosa. bar
nabā vel lucā. cuius laus est in euāge-
lio p̄ om̄es eccl̄ias. In hoc ꝙ dr̄. cuius
laus est ꝛc̄. notat ꝙ locut9 ē ornate. In
hoc ꝙ dr̄. p̄ oēs eccl̄ias. notat ꝙ locut9
est aperte. ꝙ aūt cū feruore locutus sit
patet ex hoc ꝙ cor ardēs habuit dicēs
Nōne cor nr̄m ardēs erat in nobis. ꝛc̄
¶ Quarto ei9 euāgeliū autēticat
multoꝝ autoritate. Multoꝝ q̄ppe au
toritate autenticatū fuit. Om̄ a patre
fuit p̄ordinatū. Hiere. xxxj. Ecce dies
veniūt dicit dñs. ꝛ feriā domui israel ꝛ
domui iuda fedus nouū. nō ꝫm pactū
qd̄ pepigi cū patrib9 eoꝝ. Sꝫ hoc erit
pactū qd̄ feriā cū domo israel. p9 dies
illos dicit dñs dabo legē meā i visceri

bus eoꝝ ꝛc̄. Ad lr̄am loq̄tur de doctri
na euāgelica. Scdō a filio corrobora
tū. Uñ dr̄ in codē euāgelio. xxi. c. Ce
lū ꝛ t̄ra trāsibūt ꝟba aūt mea nō trāsi.
Tercio a spūsctō inspiratū. Uñ di-
cit Hieronym9 in p̄logo sup̄ Lucam.
Sctō instigante spū in achaie p̄tibus
hoc scripsit euāgeliū Quarto ab an
gelis p̄figuratū. Fuit eni p̄figuratuꝫ
ab illo angelo de q̄ dicit Apocal. xiiij.
Uidi angelū dei volātē p̄ mediū celi
habentē euāgeliū eternū. Istd̄ āt euā-
geliū dr̄ eternū. q2 ab eterno efficiēter
id ē a xp̄o q̄ est etern9. de eternis mate
rialiter. ad eterna finalit. in et̄nū p̄pe-
tualiter. Quito a p̄phetis p̄nūcia-
tū. Nā ezechiel p̄pheta istd̄ euāgelium
p̄nūciauit cū vnū de ai alib9 faciē vitu-
li habere dixit. p̄ qd̄ euāgeliū luce sig-
tū est vt sup̄ dictū ē. Itē qñ dixit Eze.
ij. se vidisse libꝝ q̄ erat script9 intus et
foris. et in q̄ erāt scp̄ta lamentū carmē
et ve. Per hūc eni libꝝ intelligit euan-
geliū luce qd̄ est scriptū int9 p̄ p̄fundi
mysterij occultatōem. et foris p̄ hysto-
rie ap̄tōem. In q̄ etiā continet lamen
tū passiōis. carmen resurrectōnis ꝛ ve
et̄ne dānatōis. sic̄ pꝫ. xj. c. vbi multa ve
ponunt. Sexto a ꝟgine reseratum
Uirgo ei btā oia in corde suo cōserua
bat et diligenter ꝯferebat. vt dr̄ Lu. ij
vt hec postmodū scriptorib9 reseraret.
vt dicit glo. ibidē. Oia q̄ de dño vel a
dño facta vel dicta cognouit i mēoria
recōdebat. vt cū tp̄us p̄dicāde vl scri-
bēde incarnatōis adueniret sufficienter
vniuersa p̄ut essent gesta possꝫ explica
re q̄rētib9. Uñ etiā Berñ. assignās ra-
tionē q̄re angel9 btē virgini nūciauit
ꝯceptū elizabeth ait. Iō ꝯcept9 eliza-
beth nūciat marie. vt dū nūc saluato-
ris nūc p̄cursoris edocet aduent9 rerū
tēpus ꝛ ordinē tenens ipa postmodū
meli9 scriptorib9 ac p̄dicatorib9 euāge
lij reseraret veritatē. que plene de oib9
a principio celitus fuit instructa myste
rijs. Credit igit ꝙ euangeliste eam de
multis inq̄rebant. ꝛ ipa eos certifica-

bat. Et specialiter credit̃ ꝺ btõ luca ꝙ
ad eã tanq̃ʒ ad arcã testamẽti recurrit.
ꝛ ab ea de multis certificatꝰ fuit. preci
pue de his que sibi soli cõstabãt. sicut
de angelica annũciatõne. et christi na-
tiuitate et hmõi. de q̇bus solꝰ lucas a-
git. Septimo ab aplĩs intimatum
Cũ ꝓ lucas nõ fuerit cũ christo in oi-
bus actibꝫ et miraculis xp̄i. ideo suum
euãgeliũ scripsit ꝭm ꝙ apl̃i q̇ p̄sentes
fuerãt sibi intimauerũt ꝛ retulerũt. sic̃
ipe in ꝓlogo suo insinuat dicẽs. Sicut
tradidert̃ nobis q̇ ab initio ipi viderũt
ꝛ ministri fuerũt sermõis ꝛc̃. Cũ eniʒ
duplicit̃ cõsueuerit ferri testioniũ. s. de
visis ꝛ de audit̃ʒ. iõ dñs vt ait Augꝰ.
duos testes voluit hr̃e de visis. s. mat-
theũ et iohãnẽ. et duos de auditis scʒ
marcũ ꝛ lucã. Et quoniã testimoniuʒ
qꝺ est de visis firmiꝰ ꝛ certiꝰ est q̃ʒ illꝺ
qꝺ est de auditis. ideo vt dicit Augu.
duo euangelia q̄ sunt de visis ponunt̃
extrema. ꝛ alia duo q̄ sũt de audit̃ʒ po
nunt̃ media. vt hec media tanq̃ʒ inferi
ora ab illis extremis q̄ sũt certiora hic-
inde fulciant̃ et roborent̃. Octauo
a paulo mirabil̃r approbatũ. Nã eiꝰ
euangeliũ mirabil̃r approbabat quã-
do ad cõfirmationẽ dictoꝝ suoꝝ luce
euãgeliũ adducebat. Unꝺ dicit Hie
rony. in libro de viris illustribꝫ. Qui
dã suspicant̃ quotiẽscunq̃ʒ paulꝰ i epi
stolis suis dicit. ꝭm euangeliũ meũ de
luce significare volumine. Eius etiaʒ
euangeliũ mirabil̃r approbauit cũ de
eo scribit. ij. ad Chorinth. viij. Cuius
laus est in euãgelio ꝑ oẽs ecc̃lias. Le
git̃ in hystoria antiochena ꝙ dũ chri-
stiani q̇ erãt in antiochia multis flagi
cijs se dedissent. obsessi a multitudine
thurcoꝝ fame ac miseria multiplici af
fligebant̃. Sed cũ plene ad dñm ꝑ pe
nitentiã fuissent cõuersi apparuit cui-
dã in ecclesia sancte marie ꝺ tripoli vi
gilanti vir q̇dã lucidus cãdidis vesti
mentis indutꝰ. ꝛ cum quereret q̇s naʒ
esset dixit se esse lucã qui de antiochia
venerat. vbi dñs militiã celi et aposto
los et martyres cõuocauerat. vt ꝓ fu-
is ꝑegrinis pugnarẽt. Christiani igit̃
animati omnẽ thurcoꝝ exercitũ con-
fregerunt.

Legenda clij A

De sancto Chrysanto

Chrysantus filius po
limij viri illustrissimi dũ fi
dẽ christi edoctus esset. ꝛ a
patre ad idola reuocari nõ
posset. iussit eũ pater in cõclaui recludi
ꝛ q̇nq̃ʒ puellas eidẽ vt earũ seducatur
blãdicijs sociari. Qui cũ orasset deum
ne a fera pessima carnali. s. ꝯcupiscẽtia
superaret̃. cõtinuo p̄dicte puelle somno
opp̄sse nec potũ nec cibũ sumere pote-
rãt. sed educte exterius cõtinuo hec su
mebant. Tũc daria virgo prudẽtissi-
ma dee veste dicata rogat̃ vt ad chry-
santũ introeat ꝛ eũ dijs ꝛ patri restitu
at. Qua ingressa et a chrysanto de põ
pa vestiũ rephensa. respõdit se nõ pro
pter pompã sed vt dijs ꝛ patri eũ lu-
crifaceret sic indutã. Cũ chrysantꝰ ite
rũ eam rephẽderet cur ꝓ dijs illos co-
leret quos autores ipoꝝ flagiciosos sẽ
per viros ꝛ ipudicas femias affirma-
rent. respõdit daria philosophos ꝑ no
mina hominũ elementa sanxisse. Cui
chrysantꝰ. Si vnꝰ terrã vt deã venere
tur. et alter vt rusticꝰ aret. ꝓ lus rustico
q̃ʒ venerãti exhibere ꝓbat̃. et de mari
et alijs similit̃. Tunc chrysantꝰ et da-
ria ab eo conuersa sancti spũs copula
vniti. ꝛ carnale matrimoniũ simulãtes
ad christũ p̃limos cõuertebant. Naʒ
ꝛ claudiũ tribunũ q̇ prius eius tortor
fuerat cũ vxore eius et filijs et pluribꝫ
alijs militibꝫ ad fidẽ cõuerterũt. Chry
santus igit̃ iussu numeriani in fetidis
simũ carcerẽ recludit̃. sed fetor in odo-
rẽ suauissimũ cõmutat̃. Daria autẽ lu
panari tradit̃. Sed leo ab amphitea-
tro fugiens ostiarꝰ lupanaris efficit̃.
Mittit̃ igit̃ q̇dam vt ꝟginẽ corrũpat
sed a leone capit̃ ꝛ q̄si innuẽs a sctã q̇d
de captiuo fieri iubeat sciscitat̃. Que

p̄cepit ne eū lederet sed ad se venire ꝑ
mitteret. Qui mox cōuersus ꝑ vrbem
cucurrit. ⁊ dariā deā esse clamare cepit
Mittunt̄ igit̄ venatores vt leonē capi
ant sed omnes a leone capiunt̄. ⁊ ante
pedes virginis ponunt̄. ⁊ ab ea cōuer
tunt̄. Tūc p̄fectus copiosum ignē ius-
sit in introitu celle mitti. vt leo cū Da
ria comburat̄. Quod leo cōsiderās ti
muit ⁊ rugiēs a virgine licentiā acce-
pit vt nullū ledens quo vellet abiret.
Cū ergo chrysanto p̄fectus ⁊ darie di
uersa penaꝝ supplicia irrogaret. et ne-
quaq̄ ledi valerēt tandē inuiolati cō-
iuges in foueā deponunt̄. et terra ⁊ la
pidibus obruti christo martyres con
secrant̄. tp̄e cari carbonēsis epi q̇ cepit
anno dn̄i. cclxx. Horū solēnitas hic ce-
lebrius recolit̄

Legenda cliij. A

De vndecim milibus virginū

V Ndecim milium vir
ginū passio hoc ordine cele
brata fuit. In britānia nā
q̄ rex christianissim⁹ q̇daꝫ
fuit noīe Nothus vel maurus. q̇ quā-
dā filiā noīe vrsulā generauit. Hec mi
rabili honestate moꝝ sapiētia ⁊ pulcri
tudine pollebat. ita ꝙ ei⁹ fama vbiq̄
volabat. Rex autē anglie cū nimis p̄-
potēs esset. ⁊ ml̄tas natōes suo impe-
rio subiugasset. audita hui⁹ ꝟginis fa
ma beatū se ꝑ omnia fatebat̄ si p̄dicta
virgo suo vnigenito copularet̄. Iuue
nis etiam ad hoc plurimuꝫ estuabat.
Mittūt igit̄ solēnes nūcios ad p̄rem
virginis magnis ꝓmissionibꝫ et blan
dicijs magnas a djciētes minas si ad
dn̄m suū vacui reuertant̄. Rex aūt ce-
pit plurimū anxiari. tū qꝛ christi fide i
signitā cultori idoloꝝ tradere idignū
duceret. tū quia ipam nullaten⁹ cōsen
tire cognosceret. tū qꝛ ipam regis fero
citatē plurimū formidaret. Ipa āt di-
uinitus inspirata patri suasit vt predi
cto regi assensum p̄beret. ea tñ ꝯditōe
ꝓposita vt ipe rex cū patre decē ꝟgines
electissimas sibi ad solatiū trāderet. et
tam sibi q̄ alijs mille virgies assigna
ret et ꝯꝑatis trieribꝫ inducias triennij
sibi daret ad dedicationē sue ꝟginita-
tis. et ipe iuuenis baptizatus i his trī
bus annis in fide instrueret̄. Sapiēti
siq̇dem vsa consilio vt aut difficultate
ꝓposite ꝯditōis animū eius ab h̄ auer
teret. aut hac oportunitate p̄dictas ꝟ
gines secū deo dedicaret. At iuuenis
libenter hac ꝯditōe accepta apud pa-
trem institit. et ꝓtinus baptizat⁹ acce-
lerari cūcta que beata virgo p̄ceꝑat im
perauit. Pater aūt puelle ordinauit ꝙ
filia sua quā valde diligebat viros q̇-
rum solacio tam ipa q̄ ei⁹ exercitus in
digebat in comitatu suo haberet. Vn
diq̄ igit̄ virgines cōfluunt. vndiq̄ vi
ri ad tam grāde spectaculum currunt.
Nā multi epi ad eas cōfluxerūt vt secū
ꝑgerent. Inter quos fuit pantul⁹ ba
siliensis eps qui eas vsq̄ romā perdu
xit. ⁊ inde reuersus cū eis martyriū su
scepit B Sācta quoq̄ gerasina
regina sicilie q̄ virū suū regē crudelissi
mū quasi de lupo fecerat agnū: soror
matris sācti epi et darie matris scē vrsu-
le cū eidē pater sancte vrsule secretū ꝑ
lr̄as intimasset. cōtinuo inspirāte deo
cuꝫ q̄tuor filiabꝫ suis. babilla. iuliana
victoria ⁊ aureo. ⁊ paruulo suo adria-
no q̇ amore sororū suaꝝ vltro se ꝑegri
nationi ingessit. relicto regno i manu
vnius filij sui vsq̄ in britāniā nauiga
uit. Cui⁹ ꝯsilio ꝟgies de diuersis re-
gnis colligebāt̄. et eaꝝ sꝑ ductrix exn̄s
cū eis tādē martyriū passa ē. Iuxta cō
dictū igit̄ ꝟginibꝫ trieribꝫ ⁊ sumptibꝫ p̄
ꝑatis cōmilitōibꝫ suis regia secreta re
uelat. ⁊ in nouā militiā oēs cōiurant.
Nā mō belli p̄ludia inchoāt. mō cur-
rūt. mō discurrūt. Interdū bellicam
plerūq̄ fugā simulāt. oiq̄ genere lu-
doꝝ exercitate nihil q̇d aīo occurrebat
relinq̇bāt itactū Aliq̄n meridie aliq̄n
vix vespe redibāt. ꝯfluebāt ꝓceres et
p̄mates ad tā ḡnde spectaculū. ⁊ oēs
admiratōe ⁊ gaudio r̄plebāt̄ Tādē cū

vrſula oēs ad fidē ꝟgīes ꝯuertiſſꝫ ſub
vniꝰ diei ſpacio ſtāte, ꝓſꝑo vēto ad por
tū gallie q̇ tiella dr̄ ⁊ inde coloniā ꝯue-
nerūt. Ubi vrſule angelꝰ dn̄i apparu
it. ⁊ p̄dixit eas illuc integro nūero reuer
ſuras ⁊ coronas martyrij ibidē ꝑceptu
ras. Jnde ḡ ad angeli admonitōez ro
mā tēdentes ad vrbē baſileā applicue
rūt. ⁊ ibidē relictꝫ nauibꝫ romā pede-
ſtres venerūt. Ad q̄ꝝ aduētū papa cy
riacus valde gauiſus cū ipē de britā-
nia oriundus eſſꝫ. ⁊ mł'tas ibidē inter
eas ꝯſanguieas hr̄et cū oī clero ipas
ſūmo cū honore ſuſcepit. Jn ipa āt no
cte pape diuitus reuelaꝛ eū cū ipis vir
ginibꝫ palmā martyrij ꝑceptuꝝ. Q̄d
apd̄ ſe celās mł'tas ex ipis q̄ adhuc ba
ptizate nō fuerāt baptizauit. Uerꝝ cū
oportunū tp̄s videret. ⁊ āno vno. ⁊. xj.
hebdomadis poſt petrū eccl'iam deci-
muſnonꝰ rexiſſet. in ꝯuētu oīm ꝓpoſi-
tū ſuū indicauit. ⁊ corā oībꝫ ⁊ dignita-
ti ⁊ officio reſignauit. Sꝫ cū oēs recla-
marēt ⁊ maxime cardiales q̇ eū delira
re putabāt, eo ꝙ relicta pōtificatꝰ gl'ia
poſt q̄ſdā mł'ierculas fatuas ire vellet
ille nll'atenꝰ acq̇eſcēs quendā virū ſan
ctū q̇ ametos dictꝰ ē loco ſui i pōtificē
ordinauit. Et qꝛ ſedē apl'icā iuito cle-
ro reliq̇t. nomē eiꝰ de cathalogo ponti
ficū idē clerꝰ abraſit. oēmqꝫ grām quā
ſacer ille ꝟginuꝫ chorꝰ i curia romana
habuerat a tp̄e illo amiſit. Duo autē
iniq̇ p̄ncipes romāe militie. ſ. maximꝰ
⁊ africanꝰ vidētes magnā ꝟginū mul
titudinē. ⁊ ꝙ mł'ti mulierqꝫ ad eas con
fluerēt timuerūt ne ꝑ eas nimis creſce
ret religio xp̄iana. Quapropꝛ iter eaꝝ
diligentiꝰ explorātes nūcios miſerunt
ad Juliū cognatū ſuū p̄ncipē gētꝫ hu
noꝝ vt educto ꝯ̄ eas exercitu ipas cuꝫ
xp̄iane eſſent cū venirēt coloniā truci-
darēt. Btūs igiꝛ ciriacꝰ cū illa nobili
ꝟginū multitudie de vrbe egreſſus eſt
Secutus eſt aūt ipm Uincētiꝰ p̄ſby-
ter cardinal' ⁊ Jacobꝫ q̇ d̄ britānia pa
tria ſua in antiochiā ꝓfectꝰ archiepa-
tus dignitatē ſeptē annis ibidē tenuit
Qui cū papā tūc tp̄is viſitaſſet. ⁊ iam
vrbē egreſſus de ꝟginū aduētu audiſ-
ſet ꝯcitꝰ redijt. et itineris ac paſſionis
ſe eis ſociū fecit. Mauriſiꝰ q̊ꝫ leuicane
vrbis ep̄us auūculus babile ⁊ iuliane
necnō ⁊ follariꝰ lucēſis ep̄s. ⁊ ſulpiciuſ
rauēnenꝭ ep̄s q̇ tūc romā aduenerant
p̄dictis ꝟginibꝫ adheſerūt. Etherēꝰ q̊ꝫ
ſpōſus btē vrſule manēs in britānia ꝑ
viſionem angelicā a dn̄o admoneꝛ vt
matrē ſuā hortareꝛ fieri xp̄ianā. Nam
pater eiꝰ p̄mo anno q̊ xp̄ianꝰ factꝰ fue
rat mortuꝰ eſt. ⁊ filiꝰ eius etherēꝰ eidē
in regno ſucceſſit. Cū aūt ſacre ꝟgies
cū p̄dictis ep̄is a roma redirēt. etherēꝰ
a dn̄o admoneꝛ vt ꝓtinꝰ ſurgēs ſpon-
ſe ſue occurrat vt cū ea in colonia mar
tyrij palmā accipiat. q̇ diuinis monitꝫ
acq̇eſcēs matrē ſuā baptizari fecit ⁊ cū
ipa ⁊ ſorore ſua ꝑuula florētina iā xp̄i-
ana necnō ⁊ clemēte ep̄o ipis ꝟginibꝫ
obuiās ſe ad martyriū ſociauit eiſdem
Marculꝰ q̊ꝫ ep̄s grecie ⁊ neptꝫ ſua cō
ſtantia filia dorothei regis cōſtantino
politani. q̄ nubēſ cuidā adoleſcēti filio
cuiuſdā regꝫ ſed an̄ nuptias morte pre
uēto ꝟgitatē ſuā dn̄o vouit. ꝑ viſionez
admoniti romā venerūt ⁊ p̄dictꝫ ꝟgi-
nibꝫ ad martyriū ſe iūxerūt. Oēs igiꝛ
ꝟgies cū p̄dictis ep̄is coloniā redierᷣt.
⁊ ipam iā ab hunis obſeſſaꝫ inuenerᷣt.
q̄s barbari videntes ſuꝑ eas cū clamo
re nimio irruerūt. ⁊ q̄ſi lupi ſeuiētes in
oues totā illā multitudinē occiderunt
Cū aūt ad btām vrſulā ceteris iugula
tis veniſſent vidēs p̄nceps eiꝰ miram
pulcritudinē obſtupuit. ⁊ ꝯſolās eam
ſuꝑ necē ꝟginū ꝓmiſit ꝙ eā ſibi i ꝯiu-
gē copularet. Sed cū hoc illa penitus
reſpuiſſꝫ ille ꝯtēptū ſe vidēs directa ſa
gitta eā trāſfixit. ⁊ ſic illa martyriū cō
ſūmauit ❡ Quedā āt ꝟgo noie cor
dula tiore ꝑtrita i naui nocte illa ſe ab
ſcōdit. ſꝫ i craſtinū ſpōte morti ſe offe-
rēs martyrij coronā ſuſcepit. Sꝫ cū eiꝰ
feſtū n̄ fierꝫ eo ꝙ cū alijſ paſſa n̄ eēt ipa
pꝰ lōgū tp̄s cuidā recluſe apparuit p̄ci
piens vt ſeq̄nti die a feſto ꝟginū eiꝰ q̊ꝫ

solēnitas recolatꝛ. Passi sunt autē āno
dñi.ccxxxviij. Ratio autē tꝑis vt q̄/
busdā placet nō sustinet ꝙ hec tali tꝑe
sint ꝑacta. Sicilia eñ tūc nō erat reg/
nū nec cōstantinopolis .cū h̄ fuisse di/
catꝛ cū ꝟginibꝰ haꝝ reginas . Verius
creditꝛ ꝙ diu post constantinū imꝑato
rem cū huni ⁊ gothi seuiebant tale sit
martiriū celebratū tꝑe scꝫ marciani i/
ꝑatoris. vt in q̄dam cronica legitꝛ. qui
regn̄uit anno dñi.cccclij. Abbas qui
dam ab abbatissa colonie corpꝰ vniꝰ
ꝟginū impetrauit ꝓmittēs ꝙ ip̄m in
capsa argētea in ecclīa sua collocaret.
Sꝫ cū ꝑ annū integꝝ suꝑ altare eā in
capsa lignea tenuissꝫ: quadā nocte dū
abbas ipiꝰ mōasterij cū suo ꝯuētu ma
tutinas cantaret ꝟgo illa corꝑalitꝛ de/
suꝑ altari descendit. ⁊ añ altare reuerē
ter inclinans ꝑ mediū choꝝ videntibꝰ
mōachis ⁊ stupētibꝰ inde recessit. Ab
bas igitꝛ ad capsam currēs ⁊ ip̄am va
cuā inueniēs coloniā ꝓꝑerauit ⁊ abba
tisse rei ordineꝫ intimauit. Pergētesq́ꝫ
ad locū vñ illud corpus sumpserāt il/
lud ibidē inuenerūt. Cū abbas veniaꝫ
petēs illud vł aliud peteret certissime
ꝓmittēs capsaꝫ p̄ciosaꝫ citius se factu
rū nullatēꝰ impetrauit. Religiosus
q̄dam cū has ꝟgines in deuotōe mł'ta
hr̄et. quadā die dū ḡuitꝛ infirmaretꝛ vi
dit q̄ndam ꝟginē pulcerrimā sibi ap/
parentē. ⁊ si se cognosceret inquirentē
Qui cū ad eius visionem miraretꝛ ⁊ se
nequaq́ꝫ ip̄aꝫ cognscere fateretꝛ. illa ait.
Ego sum vna ꝟginū erga q̄s tantum
habes deuotōis affectuꝫ. Et vt inde
mercedeꝫ accipias si amore ⁊ honore
nr̄i vndecies milies dñicam orōeꝫ di/
xeris in hora mortꝭ in ꝓtectōeꝫ ⁊ sola/
tiū nos habebis. Qua disparente ille
q̄ꝫ citius potuit hec impleuit Statiq́ꝫ
vocato abbate inungi se fec. Qui cuꝫ
inungeretꝛ subito exclamauit vt fuge/
rēt ⁊ veniētibꝰ sacris ꝟginibꝰ locū da/
rēt. Quē cū abbas q̄d h̄ esset interro/
garet. ⁊ ille ꝓmissionē ꝟginis sibi per
ordinē enarrasset. recedentibꝰ cunctis
⁊ paulo post redeuntibꝰ ip̄m migrasse
ad dñm inuenerunt. Le.cliiij.

De sctis Symone ⁊ Juda aplis.

Symon interpretatur obediēs vł ponēs tristiciā.
Hic habuit duplex cogno
men. Dictus est eñ symon zelotes. et
symon chananeꝰ. a chana vico galilee
vbi dñs aquā i vinū mutauit. Et idē
est zelotes qđ chananeus. Chana eñ
zelus interp̄tatꝛ. Habuit igitꝛ obedien
tiā p̄ceptoꝝ ꝑ executōeꝫ. tristiciā affli/
ctoꝝ ꝑ compassionem. zelum aīaꝝ per
ꝯstātē feruorē. Judas interp̄tatꝛ cō
fitens vł gloriosus. Vel iudas q̄si iu/
bilū dans. Ip̄e eñ habuit ꝯfessioneꝫ
fidei. gl'iaꝫ regni. ⁊ iubilū interni gau/
dij. Hic multiplex habuit cognomen
Dictus est eñ iudas iacobi suꝑple fra
ter. fuit eñ frater iacobi minoris. Se
cūdo dictus est thadeus. qđ interp̄tatꝛ
apprehendēs ꝓncipē. Vel dr̄ thadeꝰ
a thadea ⁊ deus. Thadea dr̄ esse vestꝭ
regia. Ip̄e eñ fuit vestis regia dei per
ornamentū ꝟtutū. ꝑ quā apprehēdit
ꝓncipē xp̄m. Vel thadeus q̄si tā deus
id est magnus deꝰ. scꝫ ꝑ adoptionem.
Tertio dictus est in historia ecclesiasti
ca lebeus. qđ sonat q̄si cor vł corculus
id ē cordis cultor. Vel lebeꝰ q̄si lebes
Cor ꝑ magnanimitatē. corculus ꝑ pu
ritatē. lebes ꝑ gr̄aꝝ plenitudinē. quia
quasi olla ⁊ vas ꝟtutū ⁊ gr̄e esse ꝓme
ruit. Eoꝝ passionē ⁊ legēdā hebraice
abdias ep̄us babilonie ab ip̄is aplis
ep̄s ordinatus scripsit. Quā tropeus
abdie discipulus transtulit in grecum
africanus in latinū. A

Symon chananeus ⁊ Judas q̄
⁊ thadeus fratres fuerunt ia/
cobi minoris ⁊ filij marie cleo/
phe. q̄ alpheo nupta fuit. Judas ꝟo
ad abagarū regē edisse a thoma mis/
sus fuit post ascensionē dñi. Legitꝛ eñ
in ecclesiastica historia ꝙ p̄dictus rex
abagarus dño nr̄o ihū xp̄o i hūc mo/
dum ep̄laꝫ destinauit. Abagarus rex

euchanie filius. Jesu saluatori bono:
q̇ apparuit i locꝫ hierosolymoꝝ salutē
Auditū ē mihi de te ꝛ sanitatibus q̄s
facꝫ. ꝙ sine medicamētꝫ aut herbis fiāt
ista ꝑ te. ꝛ ꝙ v̄bo facꝫ cecos videre. clau
dos ambulare. leprosos mundari. et
mortuos reuiuiscere. Quibꝫ oibꝫ audi
tꝫ de te statui i aīo meo vnū esse e duo-
bus. aut q̄ tu sis de⁹ ꝛ descēderꝫ de ce
lo vt hec facias. aut ꝙ fili⁹ dei sis q̇ hec
facꝫ Propterea ego scribēs rogaueri te
vt dignerꝫ fatigari vsq̄ ad me. et egri-
tudinē meā q̄ diu laboraui curare. Nā
ꝛ illud cōperi ꝙ iudei murmurant ad
uersū te ꝛ volūt isidiari tibi. veni g̊ ad
me q̄ ē mihi ꝑua ciuitas sꝫ honesta q̄
vtrisq̄ sufficiet. Dn̄s āt ih̄s i hec v̄ba
sibi rn̄dit. Btūs es q̇ credidisti in me
cū ip̄e nō viderꝫ me. Scp̄tū ē ei de me
q̄ hi q̇ me nō vidēt credent. ꝛ hi q̇ me
vidēt nō credēt. De eo āt ꝙ scp̄sisti ad
me vt veniaꝫ ad te oportet me hec oia
cōplere ꝓpt̄ q̄ missus sū. ꝛ postea recipi
me ab eo a q̊ missus suꝫ. Cū g̊ assūpt⁹
fuero aliquē de discipul̄ meis mittam
ad te vt curet te et viuificet te. Hec in
i hist. eccl̄iastica. Vidēs āt abagarus
ꝙ p̄sentialit̄ xp̄m videre nō posset ſm
ꝙ in q̄dā antiq̄ historia inuenit̄. sic io-
hānes damascen⁹ in li. iiij. testat̄. picto
rē q̄ndā ad ih̄m misit vt dn̄i imaginē
figuraret. vt sic ip̄m saltē ꝑ imaginē cō
spiceret quē in facie videre nō poterat
Sꝫ cū ad eū pictor venissꝫ ꝓpt̄ nimiū
fulgorē q̇ ab ei⁹ facie ꝓcedebat in eius
faciē clare neq̄bat videre vl̄ intendere
nec ip̄aꝫ vt sibi iussum fuerat figurare
Q̊d cernēs dn̄s vestimētū lineū ipsi⁹
pictorꝫ accipiēs ꝛ sue faciei suꝑponēs
suiꝑsi⁹ imaginē eidē imp̄ssit ac deside
rāti regi abagaro d̊stinauit. Cuiusmo
di āt imagis dn̄s fuerit i eadem antiq̄
historia legit̄. sic idē iohēs damascen⁹
testat̄. Fuit em̄ vt ibidē d̊r bn̄ oculat⁹.
bn̄ suꝑciliat⁹. lōgū vultū habuit. ꝛ fu-
it accliu⁹ q̊d signū maturitatꝫ fuit.

B Jlla āt ep̄la dn̄i nr̄i iesu xp̄i tāte
v̄tutꝫ ēē d̊r vt i illa ciuitate edissa null⁹
hetic⁹ vl̄ pagan⁹ viuere valeat. nec ty-
rānus aliq̄s eidē nocere p̄sumat. Nā
si aliq̄n gens aliq̄ armata manu ꝯ illā
ciuitatē insurrexerit: infans aliq̄s suꝑ
portā stās ep̄l̄aꝫ illā legit. ꝛ ea die ho-
stes aut territi fugiūt. aut pacati cum
cis ꝯponūt. sic fert̄ olim fuisse adiple-
tū. Sꝫ postmodū ciuitas a saracenis
capta fuit ꝛ ꝓphanata sublato benefi
cio ꝓpt̄ abūdantiā pctōꝝ i oriēte vndi
q̄ patefactā. Postq̄ v̄o dn̄s assum
ptus ē. vt in hist. eccl̄iastica legit̄ misit
thomas ap̄l̄m thadeū q̇ ꝛ iudas dict⁹
est ad abagaꝝ regē ſm dei ꝓmissionē.
Qui cū ad eū venissꝫ ꝛ se discipulū ie-
su sibi ꝓmissū dixissꝫ vidit abagar⁹ in
vultu thadei q̄ndā mirū ꝛ diuinū splē
dorē. q̊ viso stupefactus ꝛ t̄ritus dn̄m
adorauit dicēs. Vere discipul⁹ es iesu
filij dei q̇ mihi dixerat. Mittā aliquē
ad te de discipul̄ meis q̇ te curet ꝛ tibi
vitā p̄stet. Cui thadeus. Si i dei filiū
crediderꝫ oia tui cordis desideria obti
nebis. Cui abagar⁹ Credo v̄e ꝛ iude-
os q̇ eū crucifixer̄t libēter trucidareꝫ si
mihi possibilitas adessꝫ ꝛ nequaq̄ ro
manoꝝ autoritas ipediret. Cum igit̄
abagar⁹ vt i aliq̄bꝫ librꝫ legit̄ leprosus
eēt. thadeus ep̄l̄aꝫ saluatorꝫ accepit ꝛ
ꝑ ea eius faciē ꝯfricauit. ꝛ stati plenā
sanitatē recepit. Judas āt postea in
mesopotamia ꝛ pōto p̄dicauit. symon
v̄o i egypto. deinde i persidā ambo ve
ner̄t. ꝛ ibidē duos magos zaroen ꝛ ar
phaxat q̊s mattheus de ethiopia fu-
gauerat inuener̄t. Tūc baradach dux
regꝫ babilonie ꝯ indos ad p̄liū ꝓfectu
rus. nullū a dijs suis potuit hr̄e rn̄suꝫ
Pergētes āt ad phanū ꝓxie ciuitatis.
ibidē habuer̄t rn̄suꝫ ꝙ ꝓpt̄ ap̄l̄os q̇ ve
nerūt dij rn̄dere nō possent. Tūc dux
eos inq̄ri fecē. ꝛ inuētos q̇ nā essent vel
q̄ de re venissent inq̄siuit. Qui rn̄der̄t
Si genus q̄rꝫ hebrei sum⁹. si ꝯditiōeꝫ
seruos iesu xp̄i nos esse fatemur. si cāꝫ
salutꝫ v̄re causa huc venimus. Quibꝫ
dux rn̄dit. Cū felix reuersus fuero au-
diā vos. Cui ap̄l̄i. Modo magis cō-

gruū est te cognoscere illum cuius ope
vincere possis. vel certe rebelles paca-
tissimos inuenire. Quibus dux. Dijs
nostris potentiores vos video. finem
belli nobis rogo predicite. Cui aposto
li. Ut deos tuos mēdaces esse cogno-
scas iubemus illos ad quesita dare re
sponsa. vt dum dixerint que ignorant
probemus eos per omnia esse menti-
tos. Tunc fantastici grande bellū di-
xerunt futuꝝ. ⁊ multū ꝑplm hincinde
ꝓlio ruituꝝ. Tūc apl'i ridere ceperunt.
Dic eis dux. Me timor inuasit ⁊ vos
ridetis. Cui apl'i. Noli timere. qꝛ pax
huc nobiscū intrauit. ⁊ cras hora diei
tertia legati indoꝝ ad te veniēt ⁊ tue se
ptāti cū pace subyciēt. Tūc pōtifices
risū etiaȝ leuauert̄ ⁊ duci dixert̄. Ad h̄
isti secuꝝ te reddere volūt vt dū incau
tus fuer; ab aduersarijs occuper; Cui
apl'i. Nō diximꝰ tibi expecta vnū men
sem. ſȝ vnū diē ⁊ cras i pace victor exi-
stes. tūc dux vtrosq̧ custodiri fecit. vt
ex rei exitu veraces honorarent̄. ⁊ mēda
ces ꝓ crimīe punirent̄. Cū g̊ in crastinū
qꝺ apl'i ꝑdixerāt euenissȝ ⁊ dux incen-
dere voluisset pōtifices ꝓhibuert̄ apl'i
ne h̄ fieret. cū ipi nō viuētes occidere:
ſȝ mortuos viuificare missi essent. ¶
Tūc dux valde miratꝰ qꝛ eos occidi
nō ꝑmitterēt. ⁊ qꝛ de bonis illoꝝ aliq̄
recipe nollēt eos ad regē duxit dicens
Isti rex sūt dij latētes in effigie hoim
Cūq̧ sibi oia ꝑn̄tib; ꝑdict; mag; nar
rasset. zelo iuidie magi cōmoti dixert̄
eos malignos esse ⁊ ꝯ regnū subtiliter
cogitare. Dixit eis dux. Si audet; cū
eis ꝯfligite. Cui magi. Si vis videre
qꝛ nob ꝑn̄tib; loq̄ nō poterūt. veniant
huc viri eloq̄ntissimi ⁊ si corā nob ausi
loq̄ fuerit. nos ꝑ oia iperitos ꝓbabis
Cū āt plurimi aduocati adducti fuis-
sent. ꝯtinuo coraȝ mag; ita muti facti
sūt vt nec nutib; ꝗ loq̄ nō poterāt indi
carēt. Dixert̄q̧ magi ad regē. vt scias
nos deos esse ꝑmittemꝰ eos loq̄ ſȝ am
bulare nō posse. Iterūq̧ reddemꝰ eis
gressū: ſȝ faciēꝰ eos apt; ocl'is nil vidē.
Qui cū h̄ oia fecissent dux aduocatos
illos turpiter cōfusos ad apl'os duxit
Quos cū aduocati pānosos vidissēt:
eos in aio ꝯtēpsert̄. Quib; symō. Se-
pe euenit vt itra scrinea aurea ⁊ gēma
ta vilia queq̧ habeant̄ inclusa. ⁊ itra vi
lissimas ⁊ ligneas capsas sint gēmaꝝ
monilia ꝑciosa ꝯposita Quicūq̧ g̊ ali
cuiꝰ rei cupit eē possessor: nō magnoꝑe
gestatoriū sed ipm qꝺ gestat̄ expectat.
Promittite igit̄ vos ab idoloꝝ cult̄a
discedere ⁊ solū deū iuisibilē adorare ⁊
nos signū cruc; i frōtib; vr̄is facimꝰ:
⁊ magos ꝯfutare poterit;. qꝺ cū fecis-
sent: ⁊ i frōtib; eoꝝ ꝯsig̅ti eēnt ad regē
corā mag; iteꝝ igressi sūt. Et cū a ma-
gis supari nō possent. imo ipis coram
oib; isultarēt. irati magi multitudinē
serpentū aduenire fecert̄. statiq̧ ad ius
sum reg; veniētes apl'i pallia sua ꝺ ser
pētib; ipleuert̄ ⁊ i magos ꝓiecert̄ dicē-
tes. In noie dn̄i nō moriemini. ſȝ a ser
pētib; lacerati doloꝝ vr̄oꝝ mugitꝰ da
bit;. Cū g̊ serpētes carnes eoꝝ come-
derēt ⁊ ipi tāq̧ lupi vlularēt. rex ⁊ ce-
teri rogabāt apl'os vt eos a serpētib;
occidi ꝑmitterēt. Quib; apl'i rn̄derūt.
Nos missi sumꝰ reducere de morte ad
vitā: nō a vita ꝑcipitare i mortē. Et fa
cta orōe iussert̄ s̄pētib; vt oē venenū qꝺ
infuderāt r̄uocarēt. ⁊ postmodū ad lo-
ca solitaria redirēt Maiores āt crucia
tus magi senserūt. cū venena serpētes
retraherēt. q̧ cū añ carnes comederēt.
Quib; apl'i dixerūt. Trib; dieb; dolo
res sentiet;. tertia ꝟo die sani eritis. vt
vl' sic a vr̄a malicia recedat;. Cū g̊ tri-
bus dieb; sine cibo et potu ac somno
dolorib; nimiū cruciati mās issent apl'i
veniētes ad eos dixerunt. Nō dignat̄
dn̄s hr̄e coacta seruitia. iōq̧ surgite sa
ni. ⁊ abite habētes liberā facultatē fa
ciēdi qꝺ vult;. Illi āt i malicia ꝑdurā
tes ab eis fugerūt: ⁊ pene ꝯ eos totaȝ
babiloniā ꝯmouert̄. Post h̄ filia cu
iusdā duc; ex fornicatōe ꝯcepit. ⁊ filiū
parturiēs q̄ndā sctm̄ diaconū infama
uit ꝗ eā violauerit. et ex ipo concepit.
Cū āt parētes dyaconē occidē vellent
apl'i aduenīūt. ⁊ quando puer natꝰ sit

requirũt. Qui rñderunt. Hodie hora
ꝑma diei. Dixerũtqꝫ apl'i. Infantem
huc adducite ⁊ dyaconũ quẽ accusatꝫ
huc etiã ꝓducite. Qđ cũ factum esset:
apl'i infanti dixer̃t. Dic infans ĩ noĩe
dñi si iste dyaconꝰ hec ꝓ̃sumpsit. Ad h̃
infans. Iste inq̈t diaconꝰ castꝰ ⁊ sctũs
est. nec vnq̃ꝫ carnẽ suã coinq̈nauit. Cũ
ãt parẽtes puelle instarẽt vt apl'i que/
rerẽt q̇s autor hꝰ sceleris fuissꝫ. Respõ
derũt apl'i. Nos innocẽtes absoluere
decet. nocẽtes ꝓdere nõ decet. Tũc
etiaꝫ tp̃is ꝯtigit vt due tigrides fero/
cissime q̃ in singulis caueis clause erãt
fugerẽt. ⁊ oẽs q̇ sibi occurrerẽt deuora
rẽt. Tunc apl'i ad eas vener̃t ⁊ in noĩe
dñi eas velut oues mãsuetos fecerũt.

Volẽtibꝫ aũt apl'is ab inde discede
re: rogati ꝑ annũ ⁊ tres mẽses ibidẽ ꝑ
mãserũt. In q̊ spacio plꝰq̃ꝫ sexaginta
milia hoim̃ exceptis ꝑuulis cũ rege et
ꝑ̇ncipibꝫ baptisati sũt. D Predi/
cti aũt magi ad q̄ndam ciuitateꝫ noĩe
sannir vbi erãt septuaginta idoloꝝ põ
tifices venerũt ⁊ eos ꝯ̄ apl'os ꝯcitaue
rũt. vt cũ illuc venirẽt aut eos sacrifi/
care ꝯpellerent aut penitus necarent.
Perlustrata igit̃ vniuersa ꝓuincia. cuꝫ
apl'i ad ꝑ̄dictaꝫ ciuitatẽ venissent. ecce
ꝑ̄dicti põtifices cum vniuerso populo
eos capiũt ⁊ ad templũ solis deducũt
Demones autẽ ꝑ energumios clama
re ceperũt. Quid nob̃ ⁊ vobis apl'i dei
viui. Ecce in ingressu vr̃o flãmis exu/
rimur. Tũc angelus dei eis apparens
dixit. Vnũ e duobꝫ eligite. Aut horũ
repentinũ interitũ. aut vr̃m martiriũ.
Cui apl'i. Adoranda est dei misc̃dia
vt ⁊ istos ꝯuertat. ⁊ nos ad palmam
martyrij ꝑducat. Facto ãt silẽtio apl'i
dixerũt. Vt sciatis ꝙ hec idola demo/
nibꝫ plena sũt. ecce eis imperamus vt
exeant. ⁊ singuli simulacra sua cõfrin/
gant Statimqꝫ duo ethiopes nigri ⁊
nudi cũctis stupẽtibꝫ de simulacrꝫ exie
rũt. ⁊ confractꝫ illis cum diris vocibꝫ
abscesserũt. Qđ videntes põtifices in
apl'os irruerũt ⁊ eos ꝓtinꝰ trucidarũt

In ip̃a autẽ hora cum nimia esset celi
serenitas tanta fulgura extiterunt vt
templũ ip̃ꝫ trifarie scinderet̃. ⁊ illi duo
magi in carbones ictu fulguris ver/
terent̃. Rex aũt corꝑa apl'oꝝ ad vrbeꝫ
suã transtulit ⁊ in honorẽ eoꝝ ecclesiã
mire magnitudinis fabricauit. De
btõ autẽ symone in pluribꝫ locis inue/
nit̃ ꝙ crucis patibulo sit affixus. Qđ
etiam ysidorus in libro de obitu apl'o
rum ⁊ eusebius in historia ecclesiastica
⁊ beda sup̱ actus. ⁊ mgr̃ iohannes be
leth in summa sua testat̃. Cũ enim vt
aiũt in egypto ꝑ̄dicasset hierosolymã
redijt. ⁊ post mortẽ iacobi minoris in
ep̃m hierosolymitanũ ab apl'is vna/
nimiter est electus. ⁊ añ mortem suam
triginta mortuos suscitasse narratur:
Vñ cantat̃ de eo. Ter denos mortu/
os fluctibꝫ mersos hũane vite reddi/
dit. Cum aũt eccl'iam hierosolymita/
nã ꝑ annos multos rexisset. ⁊. cxx. an/
nũ ageret tp̃e trayani imꝑatoris cum
atticus ꝯsularꝫ hierosolymis haberet̃
ab eo capit̃ ⁊ iniurijs multis afficitur
Ad vltimũ in crucem ip̃m affigi iussit
om̃ibꝫ q̇ aderãt ⁊ ip̃o iudice mirãtibꝫ.
vt. cxx. annoꝝ senex crucis supplicium
ꝑtulisset. Nonulli ꝟo dicũt sic est rei ve
ritas ꝙ nõ fuit iste symon q̇ crucꝫ mar
tyriũ ꝑtulit. ⁊ q̇ ep̃s hierosolymitanꝰ
fuit. sed fuit alius symon filiꝰ cleophe
fratris ioseph. qđ etiam eusebius cesa
riẽsis ep̃s in sua cronica testat̃. Idem
dicunt ysidorus ⁊ Beda in suis croni
cis. Nam ysidorus ⁊ eusebius qđ priꝰ
dixerũt postmodũ in cronicis suis cor
rexerũt. qđ patet ꝑ bedã q̇ se h̃ sensisse
tedarguit ĩ retractatõibꝫ suis. Vsuar/
dus q̊ꝫ in suo martilogio idem testat̃.

Legenda. clv. A

De sctõ Quintino

q Vintinus genere no
bilis ⁊ ciuis romanꝰ. ad vr
bẽ ambianũ veniẽs ⁊ mul
ta miracl'a faciens. iussu maximiani a
ꝑ̄fecto vrbis capit̃ ⁊ vsqꝫ ad defectum

cedentiū ꝟberat⁹ carceri mācipať. Sꝫ
soluēte eū angelo in mediā vrbē iuit ꝛ
ibi ꝑplo ꝓdicauit. Vn̄ iteꝝ captus et i
eculeo vsq; ad ruptōeꝫ venaꝝ distēt⁹.
neruis q̊ꝫ crudis durissime cesus. oleū
picē ꝛ adipē feruētissimū tolerauit Et
cū ꝓsidē derideret irat⁹ calcē acetum et
sinapiū in os ei⁹ ꝓiecit. Sꝫ cū adhuc
imobilꝭ ꝑmaneret ꝛ apud veromandū
adductus fuisset. duos clauos a capi-
te vsq; ad crura. ꝛ decē inť vngulas et
carnē ꝑses infigens tandē eū decolla-
ri fecit. Cuius corp⁹ in flumē ꝓiectuꝫ
cū ꝑ annos. lv. latuisset a q̄dā matro-
na nobili romana taliter r̄pertū ē. Nā
cū assidue orōi vacaret nocte ab āgelo
monita ad castꝝ veromandū ꝓꝑerare
iubeť vt in tali loco corp⁹ incorruptuꝫ
sancti q̇ntini req̇reret ꝛ honorifice se-
peliret. Cū igiť ad ꝓdictum locū cum
multo comitatu venissꝫ ꝛ orōeꝫ ibidē
funderet corpus scti quintini incorru-
ptū ꝛ redolēs suꝑ fluuiū ꝓtin⁹ enata-
uit. Q̇ȯ sepeliens ꝓ sepulture bn̄ficio
lumē oculoꝝ recepit. ꝛ ibidē edificata
eccľa ad ꝓꝑria remeauit.

Legenda. clvj. A

De sancto Eustachio

Ustachius ante pla e
cidus vocabatur. Hic erat
mgr̄ militū traiani iꝑatorꝫ
Erat āt oꝑib⁹ misc̄die valde assiduus
sꝫ tn̄ idoloꝝ cultui dedit⁹ Habebat āt
ꝯiugē eiusdē ritus ꝛ misc̄die existentē.
duosq; filios ꝓcreauit. q̊s iuxta suam
magnificentiā magnifice educari fecit
Et q꞉ oꝑib⁹ misc̄die sedul⁹ insistebat.
ad viā ꝟitatꝫ meruit illustrari. Qua-
dā em̄ die cū venatōi insisteret gregeꝫ
ceruoꝝ repperit. inť q̊s vnū ceterꝫ spe-
ciosiorē ꝛ maiorē ꝯspexit. q̇ ab alioꝝ so
cietate discedēs in siluā vastiorē ꝓsiliit
Uēꝝ aliis militib⁹ circa ceruos reliq̊s
occupatꝫ. placidus hūc toto nisu inse-
quiť ꝛ ip̄m capē nitebať. Quē cū totꝫ
virib⁹ inseq̄reť. ceruus tandē suꝑ quā-
dā rupis altitudinē ꝯscēdit. et placid⁹
appropiās q̄liť capi possꝫ aīo sedulus
reuoluebat. Qui cū ceruū diligēter cō
sideraret. vidit inť cornua ei⁹ formam
sctē crucꝫ supra solis claritatē fulgentē
ꝛ imaginē iesu xp̄i q̇ ꝑ os cerui sic olim
ꝑ asinam balaā sic ei locut⁹ est dicens.
O placide q̇d me inseq̄rꝫ. Ego tui gr̄a
in h̊ aīali tibi apparui. Ego sum xp̄s
quē tu ignorās colis. Elemosyne tue
corā me ascēderūt: ꝛ ob h̊ veni vt ꝑ hūc
quē venabarꝫ ceruum. ego q̊ꝫ teip̄e ve
narer. Alii tn̄ dicūt ꝙ ip̄a imago xp̄i q̄
inť cornua cerui apparuit hec ꝟba pro
tulit. Hec audiens placidus nimio ti-
more corrept⁹ de eq̄ in terram ꝓcidit ꝛ
post vnā horā ad se rediēs de terra surꝛ
rexit ꝛ ait. reuela mihi quid loq̄rꝫ. ꝛ sic
credā in te. Et ait xp̄s. Ego placide sū
xp̄s q̇ celū ꝛ terrā creaui. q̇ lucē oriri fe
ci; ꝛ a tenebris diuisi. q̇ tꝑa ꝛ dies ꝛ an
nos ꝯstitui. q̇ hoīeꝫ de limo ťre forma
ui. q̇ ꝓpť salutē hūani generꝫ in terris
in carne apparui. q̇ crucifix⁹ ꝛ sepultus
tercia die resurrexi. Hec audiēs placi-
dus iteꝝ in terrā decidens ait. Credo
dn̄e q꞉ tu es q̇ oīa fecisti ꝛ q̇ errātes cō
uertis. Et dixit ad eū dn̄s. Si credis
vade ad ep̄m ciuitatꝫ ꝛ te baptizari fa
cias. Cui placidus. vis dn̄e vt hec ea-
dem vxori mee ꝛ filiis meis nunciem.
vt ꝛ ip̄i pariter in te credāt. Cui dn̄s.
Renūcia illis vt ꝛ ip̄i pariť tecū mun
denť. Tu q̊ꝫ die crastina huc venias
vt tibi rursus appareā ꝛ q̄ futura sint
plenius tibi pandā. Cū g̊ domum ve
nissꝫ. ꝛ hec vxori in lecto renūciassꝫ. ex
clamauit vxor eius dicens. Dn̄e mi et
ego eū transacta nocte vidi dicētē mi-
hi. Cras tu ꝛ vir tu⁹ ꝛ filii tui ad me ve
nietꝫ. Et nūc cognoui q̄m ip̄e est ihūs
xp̄s. Perrexerūt igiť ad ep̄m rome me
dia nocte. q̇ eos cū magno gaudio ba-
ptizauit. ꝛ placidū eustachiū vocauit.
eius vxorē theospitē. ꝛ filios ei⁹ agapi
tū ꝛ theospitū. Mane facto eustachi⁹
sic ꝑus ad venatōem ꝓcessit. ꝛ ꝓꝑe lo-
cum veniēs milites suos q̄si sub obtē-
tu inuestigande venationis dispersit.

Stansqꝫ in loco formaꝫ p̄me visionis
aspexit. cadensqꝫ in faciem suaꝫ dixit.
Supplico tibi dn̄e vt manifestes que
ꝓmiseras ſuo tuo. Cui dn̄s. Beatus
es eustachi ꝗ accepisti lauacrū gr̄e mee
qꝛ modo diabolū superasti. modo eū
ꝗ te deceperat ꝯculcasti. modo appa-
rebit fides tua. Diabolus em̄ eo ꝙ ip-
sum dereliquerꝭ ꝯtra te seue armatur.
Oportet igit̄ te multa sustinere vt ac-
cipias coronā victorie. oportet te mul-
ta pati vt de alta seculi vanitate humi-
lieris ⁊ rursus in sp̄ualibꝫ diuitijs ex-
alteris. Tu g̊ ne deficias. nec ad gl̄iaꝫ
p̄stinā respicias. qꝛ ꝑ tēptatōes opor-
tet te alterꝝ iob demōstrari. Sed cum
humiliatꝰ fueris veniā ad te. ⁊ in gl̄iaꝫ
p̄stinā restituā te. Dic g̊ si modo tem-
ptatōes vis accipe. aut in fine vite. Di-
cit ei eustachius. Dn̄e si ita fieri opor-
tet. modo nobis accidere temptatōes
iube. sed virtutē patientie tribue. Cui
dominus. Constans esto. quia gratia
mea custodiet aīas vr̄as. Sicqꝫ dn̄s
in celū ascendit. ⁊ eustachius rediens
domū hec vxori sue nūciauit B Pꝰ
paucos igit̄ dies mors pestifera cun-
ctos seruos et ancillas ipsiꝰ inuasit et
vniuersos occidit. Deinde post aliq̊d
tempus oēs equi ⁊ oīa eius peco-
ra subito interierūt. Quidam aūt sce-
lesti eius depredationem videntes. et
per noctem in domum eius irruentes
cuncta que repererūt asportarūt. ⁊ do-
mū totam auro ⁊ argento ⁊ rebꝫ alijs
spoliarunt. Et ip̄e cū vxore sua et filijs
gr̄as agēs nocte nudus aufugit. Qui
ruborem verentes egyptū pergebant.
Totaqꝫ eius possessio ꝑ rapinā malo-
rū ad nihilū est redacta. Rex aūt totusqꝫ
senatus ꝓ magistro militū tam stre-
nuo multū dolebant. eo ꝙ de eo nullū
indiciū reperire poterant. Cum autez
iter agerēt. appropinquauerūt mari ⁊
inuenientes nauem sup̱ eam nauigare
ceperūt. Videns aūt dn̄s nauis vxo-
rem eustachij ꝙ pulchra esset nimis.
ip̄aꝫ plurimū habere desiderauit. Cū
ꝓ trāsfretassent naulū ab eo exigebat
Nō habentibꝫ ꝓ illis vnde soluerent
iussit ꝓ naulo detineri vxorem: volēs
illā secū hr̄e. Qd̄ vt eustachius audi-
uit nullatenus assētire voluit. Diu ꝓ
eo ꝯtradicēte. innuit dn̄s nautis suis
vt eū in mare p̄cipitarēt. vt sic vxorem
suā hr̄e posset. Qd̄ cum eustachiꝰ com-
perisset vxorē eis tristis reliq̄t. ⁊ duos
infantes accipiens ingemiscēs ibat ac
dicebat. ve mihi ⁊ vob. qꝛ mr̄ vr̄a alie-
nigene marito tradita ē. ꝑueniēsqꝫ ad
q̄ndā fluuiū ꝓpt̄ aq̄ꝝ abūdantiā nō ē
ausus cū duobꝫ filijs fluuiū ꝑtransire.
sꝫ vno circa ripā flumīs relicto. alterū
trāsportabat. Qui cū fluuiū trāsuadasset:
illū infantē quē baiulauerat super
terrā posuit ⁊ ad accipiendū aliū festi-
nauit. Cū aūt circa mediū flumīs ꝑue-
nisset ecce lupꝰ ꝯcitꝰ venit ⁊ ifantē quē
deposuerat rapiēs i siluā aufugit. Qui
de eo desperās ad aliū festinauit. Sꝫ
cū abiret leo venit ⁊ aliū filiū rapiens
abijt. Vn̄ eū ꝯseq̄ nō valēs cū eēt i me-
dio flumīs cepit plāgere ⁊ capillos su-
os euellere volēs se i aquā ꝓijcere nisi
eū diuia ꝓuidētia ꝯtinuissꝫ. Pastores
āt videntes leonē puerū viuū portare
eū cū canibꝫ insecuti sūt. Per diuinam
āt dispēsatōeꝫ leo puerꝝ illesū abijciēs
recessit. Quidā insup̱ aratores pꝰ lupū
inclamātes aliū puerū de eiꝰ faucibꝫ i-
columē liberarūt. Vtriqꝫ ꝓ scꝫ pasto-
res ⁊ aratores de vno vico fuer̄t: ⁊ pe-
nes se pueros nutrier̄t. Hoc ꝓ eusta-
chiꝰ nesciebat: sꝫ merēs ac plorās ibat
dicēs. Heu mihi qꝛ ante vt arbor pol-
lebā sed mō penitꝰ sū nudatꝰ Heu me
qꝛ multitudie militū circūdari solebā.
sꝫ nūc solꝰ remanēs. nec filios ꝯcessꝰ sū
hr̄e. memi dn̄e te mihi dixisse: qꝛ opor-
tet te tēptari sic iob. Sꝫ ecce plꝰ aliq̊d
in me fieri video. Ille em̄ ⁊ si possessio-
nibꝫ nudatꝰ fuerit. tn̄ stercꝰ habuit sup̱
q̊ sedere potuit. Mihi āt nil horū re-
māsit. Ille amicos sibi cōpatiētes ha-
buit. ego imites feras habui q̄ meos
filios rapuer̄t. Illi vxor ē relicta. a me

ꝟo ablata. Da requiē dñe tribulatōi/
bus meis ꝛ pone custodiā ori meo. ne
ꝺclinet cor meū i ꝟba malicie ꝛ eijciar
a facie tua. Et hec dicēs cū lachrimis
ad q̄ndā vicū abijt: ꝛ data sibi merce/
de agros illoꝝ hoim ꝑ ānos q̄ndeci cu
stodiuit. Filij āt eiꝰ in altero vico edu/
cati sūt. nec se esse frēs sciebāt. Dñs āt
vxorez eustachij ꝯ̄uauit. nec illam ille
alienigena cognouit sꝫ potius eā inta/
ctā dimittēs vitā finiuit. ¶ Im/
perator autē ꝛ ꝑplus romanus pluri/
mū ab hostibꝫ molestabant̄. Et recor
datꝰ placidi q̄ strenue ꝯ̄ ipsos hostes
sepius dimicasset. de eiꝰ subita muta/
tione plurimū tristabatur. Direxitq̄
multos milites ꝑ diuersas mūdi ꝑtes
ꝓmittēs omibꝫ q̄ eū inuenissent mul/
tas diuitias ꝛ honores Duo aūt ex mi
litibꝫ q̄ aliqñ placido mistrauerant ad
ip̄m vicum in quo degebat venerunt.
Quos placidus de agro venire ꝯside
rās. eos ex incessu ꝓtinus recognouit.
Et veniēs in memoriā dignitatꝫ sue.
ꝑturbari cepit ac dicere. Dñe sic istos
q̄ aliqñ mecū fuerūt p̄ter spem vidi sic
da vt aliqñ ꝯiugē meā videre possim
Nam ꝺ filijs scio q̄ a feris comesti sūt
Venit aūt ad eū vox dicens. Confide
eustachi q꞉ cito honorē tuū recuꝑabis
ꝛ filios ꝛ vxorez recipies. Cum igit̄
militibꝫ obuiasset. ipi eū mīme cogno
uerūt. Cūq̄ eū salutassent quesierunt
si aliquē ꝑegrinum noie placidū cum
vxore ꝛ duobꝫ filijs cognosceret. Ille
autem se nescire ꝓfessus est. Ad p̄ces
tñ eius in hospitio suo diuerterunt. et
eustachius eis seruiebat. ꝛ recolēs pri
stinū statū suū. lachrymas ꝯtinere nō
poterat. Egressus aūt foras suā faciē
lauit. ꝛ iteꝝ rediens eis seruiebat. Illi
ꝟo ꝯsiderantes ad inuicem dicebant.
q̄ similis est homo hic illi quē queri/
mus. Et rñdens alter dixit. Valde q̄/
dem similis est. Cōsideremus igit̄ ꝛ si
habet signū cicatricis in capite quod
sibi in bello accidit. ꝛ si h̄ hꝫ ip̄e ē. Et
respiciētes ꝛ signū videntes. ip̄m esse
quē querebāt ꝓtinus cognouerūt. Et
insiliētes ꝛ osculātes eū. de vxore et fi/
lijs eius sciscitati sunt. Qui dixit eis q̄
filij mortui essent ꝛ vxor detenta. Vi/
cini aūt oēs q̄si ad spectaculū ꝯcurre/
bāt. dū milites ꝟtutē eius ꝛ p̄mā glo/
riā p̄dicabāt. Tūc milites p̄ceptū im
peratorꝫ ei exponūt. et optimis indu/
mētis eū induūt. Post ꝟo iter. xv. dieꝝ
ad imꝑatorē deuenerūt. Qui eiꝰ aduē
tū audiēs ꝓtinus ei occurrit. ꝛ ip̄m vi
dēs in oscula eiꝰ ruit. Narrauit q꞉ oibꝫ
cūcta q̄ sibi ꝑ ordinē acciderāt. Stati
q̄ ad magisteriū militie trahit̄. ꝛ ideꝫ
qꝺ p̄us officiuꝫ exercere cōpellit̄. Qui
numeratꝫ militibꝫ ꝛ paucos ꝯ̄ tot ho/
stes esse cognoscēs: iussit tirones colli/
gere ꝑ oēs ciuitates ꝛ vicos. Conti
git āt illam terrā in q̄ filij eius educati
sunt describi vt darent duos tirones.
Uniuersi aūt eius loci incole illos du
os iuuenes tāq̄ ceterꝭ aptiores magi/
stro militū ꝯsignarūt. Vidēs ꝟo iuue
nes elegātes ꝛ morū honestate ꝯposi
tos cū sibi plurimū placuissent int̄ pri
mos ꝯuiuas suos ordinauit eosdē Et
sic ꝓfectꝰ ad bellū. subiectꝫ hostibꝫ exer
citū suū tribꝫ diebꝫ i q̊dā loco vbi vxor
sua pauꝑ hospita manebat reqescere
fecit. Illi ꝟo adolescētes i tabernaclo
matris sue nutu dei hospitati sūt. ne/
sciētes tñ q̄ mr̄ sua essꝫ. Et sedētes cir
ca meridiē ꝛ mutuo ꝯfabulātes expo
nebāt sibi inuicē de infantia sua. Ma
ter ꝟo eoꝝ ꝯ̄ sedēs q̄ ipi referebāt attē
tius audiebat. Dicebat em̄ maior mi
nori. Ego dū infans essem nihil aliud
recolo: nisi q̄ pr̄ meꝰ mgr̄ militū erat. ꝛ
mater mea speciosa valde. Duosq̄ fi/
lios habuerūt scꝫ me ꝛ aliū minorē me
q̄ ꝛ ip̄e speciosus valde erat. Accipien
tesq̄ nos egressi sūt de domo nocte. in
gressiq̄ sūt nauē nescio q̊ eūtes. Cum
auteꝫ de naui egrederemur mr̄ nostra
nescio quō in naui relicta est. Pr̄ vero
nr̄ portans nos duos flens pergebat
Perueniēsq̄ ad q̄ndaꝫ fluuiū trāsiuit
cū fratre meo iuniore et me suꝑ ripam

fluminis dereliqt. Cū āt reuerterer͛ vt mea accipet lupus venit ⁊ illū infantē rapuit ⁊ anꝗ̄ ad me appropinqret leo de silua exiēs me rapuit ⁊ in siluam deduxit. Pastores ꝟo eruerūt me de ore leonis ⁊ nutritꝰ sū in illa possessione in q̄ ⁊ ip̄e scis: ⁊ nō potui scire q̇d factum sit de p̄re meo neq̄ de infante. Hec audiens minor cepit flere ac dicere. Per deū vt audio frater tuꝰ ego sū. qm̄ etiā q̇ me educauerāt h̄ dicebāt qm̄ ꝺ lupo eruimꝰ te. Et i ām̄plexꝰ ruētes osculabāt͛ se inuicē ⁊ fleuer͛t. D Audiēs hec mr̄ eoꝝ ⁊ ꝯsiderās ꝙ euentū suū ita seriatim dixissent. diu apud se tractauit si illi filij sui eēnt. Altera āt die ad magistꝝ militū adijt. ⁊ iterpellauit eū dicēs. Dep̄cor te dn̄e vt me ad patriam meā ꝑduci iubeas. Ego em̄ ꝺ terra romanoꝝ sū ⁊ ꝑegrina h̄ sū. Et h̄ dicens vidit in eo sig̃ mariti sui. Et eū cognoscēs cū se iā ꝯtinere nō possꝫ ꝓcidit ad pedes suos et ait. Precor te dn̄e vt exponas mihi p̄stinā vitā tuā. Puto em̄ ꝙ tu sis placidus mgr̄ militum. q̇ alio noīe dicerꝫ eustachiꝰ. quē placidū saluator ꝯuertit. q̇ talē ⁊ talē tēptatōꝫ sustinuit. ⁊ cui vxor q̄ ego sū i mari ablata fuit. q̄ tm̄ ab omi corruptōe seruata sū. q̇ ⁊ duos filios scꝫ agapitū ⁊ theospitū habuit. Hec audiēs eustachiꝰ. ⁊ ip̄aꝫ diligēter ꝯsiderās vxorē suam recognouit. ⁊ lacrimatꝰ p̄ gaudio ipsam osculatꝰ est. glorificās deū q̇ ꝯsolat͛ afflictos. Tūc dixit ei vxor sua. Dn̄e vbi sūt filij nr̄i. Et ait. A feris capti sunt. Et exposuit ei qūo ꝑdidit illos. Et illa. Gr̄as agamꝰ deo. Puto em̄ ꝙ quēadmodū deꝰ donauit nob̄ vt inuenire mus nos inuicē. donabit etiā recognoscere filios nr̄os. Et ille. Dixi tibi ꝙ a feris capti sūt. Et illa. Hesterna die sedēs in orto audiui duos iuuenes sic ⁊ sic suā infantiā exponētes ⁊ credo ꝙ filij nr̄i sint. interroga igit͛ ab eis ⁊ dicēt tibi. Et ꝯuocās eos eustachiꝰ ⁊ audiēs ab eis infantiaꝫ suā recognouit ꝙ filij sui essent. Et amplectentes eos ipse et mater suꝑ eoꝝ colla plurimū fleuer͛t. ⁊ crebrius eos osculabāt͛. Omis igit͛ exercitꝰ plurimū gaudebat. ⁊ de inuētōe eoꝝ ⁊ de victoria barbaroꝝ. Cuꝫ igit͛ rediret ꝯtigit iam trayanū obisse ⁊ successisse ei peiorē in sceleribꝫ adrianum. Qui ꝓ victoria obtēta ⁊ inuētōe vxoris ⁊ filiorum magnifice eos suscepit ⁊ magnū ꝯuiuiū p̄parauit. Altera aūt die ad tēpla idoloꝝ ꝓcessit vt ibi sacrificaret ꝓ victoria barbaroꝝ. Videns ꝟo impator ꝙ eustachiꝰ nec ꝓ victoria nec ꝓ inuentiōe suoꝝ sacrificare vellet hortabat͛ vt sacrificiū immolaret Cui eustachiꝰ. Ego xp̄m deū colo ⁊ illi soli sacrifico. Tūc impator ira repletꝰ ip̄m cū vxore ⁊ filijs in arena statuit: ⁊ leonē ferocē ad eos dimitti fec̄. Accurrēs ꝟo leo ⁊ demisso capite q̄i eos adorās ab eis hūilit͛ recessit. Tūc impator bouem eneū incēdi fec̄. ⁊ eos ibidē viuos imitti mādauit. Orātes igit͛ scti et se dn̄o ꝯmēdantes bouē intrauer͛t ⁊ ibidē dn̄o spm̄ reddider͛t. Tertia āt die ꝺ boue corā impatore extracti ita penitꝰ intacti inuēti sūt ꝙ nec capillos nec q̇c q̇d eoꝝ vapores incēdij aliq̄tenꝰ ꝯtigerūt. Xp̄iani ꝟo eoꝝ corꝑa tuler͛t ⁊ i loco celeberrimo recōdētes ibidē oratoriū ꝯstruxerūt. Passi sūt āt sub adrianō. q̇ cepit circa annū dn̄i. cxx. kal̉. nouēbris Vel ſm q̊sdā. xij. kal̉. octob.

Legenda. clvij. A

De om̄ibꝫ sanctis

Omnium sanctorū festiuitas q̄tuor de cau͛ instituta fuisse videtur. Primo ꝓpt͛ cuiusdā templi dedicatōeꝫ. Scd̄o ꝓpt͛ omissoꝝ suppletōeꝫ. Tertio ꝓpter negligentiaꝝ expiatiōem. Quaro ꝓpt͛ faciliorē orationū nr̄aꝝ impetratōem

Primo igit͛ instituta est ꝓpt͛ cuiusdā tēpli dedicatōeꝫ. Romani em̄ cū vniuerso orbi dn̄arent͛ q̊ddā tēplū maximū ꝯstruxerunt in cuiꝰ medio suū idolū collocātes, omniū ꝓuinciaꝝ simulachra ꝑ circūitum statuerūt respicien

tia rectis vultib⁹ idoluȝ romanoꝝ. Si
qñ aũt aliq̃ ꝓuincia rebellaret. ꝯtinuo
vt aiunt arte diabolica illius prouin-
cie simulachrum idolo romanoꝝ po-
steriora voluebat. tanq̃ȝ innuens ꝙ ab
eius dominio recessisset. Conciti igit̃
romani ad illã ꝓuinciã copiosũ exerci-
tũ destinabãt ⁊ ipaȝ dominio suo sub
iugabãt. Verũ nõ suffecit romanis ꝙ
omniuȝ ꝓuinciaꝝ simulachra in vrbe
sua haberẽt: qn potius fere singul' diȷs
singula tẽpla ꝯstruxerũt tanq̃ȝ qui eos
cũctaꝝ ꝓuiciaꝝ victores ⁊ dños effeci-
sent. Sȝ qꝛ oĩa idola tẽplũ ibidẽ ha
bere nõ poterãt. ad maiorẽ sue vesanie
ostentatõem vnũ templũ ceterꝭ mira-
bilius ⁊ sublimius in honorẽ deorum
omniũ crexerũt. ⁊ pantheon quod so-
nat toti diȷ vocauert̃. a pan qd̕ ẽ totũ.
⁊ theos de⁹. Põtifices em̃ idolorũ ad
maiorẽ ꝓpli deceptõȝ finxerũt ꝙ sibi a
cibele. quã omniũ deoꝝ matrem voca
bãt. fuerit imperatũ vt si de oĩb⁹ gẽ-
tib⁹ vellent victoriã obtinere filiȷs suis
tẽplũ magnificũ fabricarẽt Fundamẽ
tũ aũt ipsius templi spericũ iacit̃ vt ex
ipa forma deoꝝ eternitas demõstret̃.
Sed qꝛ latitudo testudinis insusten-
tabilis videbat̃ cũ supra terrã in edifi-
cio aliq̃ntulũ ꝓcessissent totũ intus ter
ra replebant simul vt d̕r cũ terra dena
rios iaciẽtes. ⁊ sic fecerũt q̃usq̃ȝ predi-
ctũ templũ est mirabiliter ꝯsummatũ
Tũc data licentia vt quicũq̃ȝ terram
asportare vellet tota quã in ipsa terra
inuenisset pecunia sua esset. festine tur-
ba ꝓperat ⁊ ipm templũ cito euacuat.
Deniq̃ȝ romani pinnam eneã ⁊ deau
ratã fabricant ⁊ in sũmitate collocant
Aiunt q̃ȝ ꝙ in hac oĩes ꝓuincie mi-
rabiliter sculpte erãt ita vt q̃cunq̃ȝ ro-
mam venisset ꝟsus q̃ esset sua ꝓuincia
scire posset. Hec aũt ꝓcedente tꝑe in-
de cecidit. vnde ⁊ in ꝑdicto tẽplo in sũ
mitate aꝑtura remãsit. Tẽꝑe igit̃ foce
imꝑatoris cũ iam dudũ roma fidẽ do
mini recepisset bonifacius papa quar
tus a magno Gregorio circa ãnos do
mini. dcv. ꝑdictũ templũ a foca cesare
impetrauit ⁊ omniũ idoloꝝ eliminata
spurcicia ipm templũ. iiiȷ. idus maiȷ ĩ
honore beate marie ⁊ omniũ martyꝝ
ꝯsecrauit ac locũ sancte marie ad mar
tyres appellauit. que nunc sancta ma-
ria rotunda a ꝓpl'o appellat̃. Nondũ
em̃ ꝯfessoꝝ solennia ab eccl'ia ageban
tur. Sed quia ad hoc festũ multitudo
maxima ꝯfluebat ⁊ ꝓpter defectuȝ vi-
ctualiũ celebrationi vacare nõ poterãt
ideo q̇dam papa Gregorius h̄ festum
in kaleñ. nouembris qñ maior victua-
lium copia videt̃ esse: messib⁹ ⁊ vinde-
miȷs celebratꝭ fieri instituit. ac ꝑ vni-
uersum mundũ hunc diem in honore
omniũ sanctoꝝ celebrari solẽniter or-
dinauit. Et sic templũ qd̕ fabricatum
fuerat oĩb⁹ idolis. nũc dedicatuȝ est
oĩb⁹ sanctis. ⁊ vbi multitudo coleba
tur idoloꝝ ibi deuote laudat̃ multitu-
do sanctoꝝ. B Scd̕o instituta est
ꝓpter omissoꝝ suppletõem. Nos enim
multos sanctos omisimus de quibus
nullam festiuitatẽ siue etiam memo-
riã fecimus. Non em̃ possumus omni
um sanctoꝝ festa agere. tum ꝓpter san
ctoꝝ multiplicitatẽ. quia multi ⁊ qua-
si infiniti sunt. tum ꝓpter nostrã infir-
mitatẽ. quia infirmi ⁊ debiles sumus
nec ad hoc sufficere possemus. tum ꝓ-
pter tempis breuitatẽ. quia etiaȝ tem-
pus nõ sufficeret. Nam sicut ait Hie-
ronimus in quadã ep'la que suo kaleñ
preponit̃. Nullus dies est excepto die
kaleñ: ianuariȷ q̇ nõ intra q̇nq̃ȝ miliuȝ
martyrũ nũeꝝ reperiri possit ascript⁹.
Ideoq̃ȝ eccl'a rõnabiliter ordinauit vt
quia omniũ sctõꝝ singulariter festa fa
cere nõ possum⁹ saltem oĩes generali
ter ⁊ insimul honorem⁹ Quare aũt
institutũ sit vt festiuitates sctõꝝ ĩ ter-
ris agam⁹. magister guillerm⁹ altisio-
dorens̃ in sũma de officio ponit sex ra-
tiones. Prima est ꝓpt̃ honorẽ diuie
maiestatꝭ. Cũ em̃ sanctꝭ honorẽ impẽ
dim⁹ deũ in sctis honoram⁹ ⁊ ipm in
eis mirabilẽ ꝑdicam⁹. qꝛ q̇ sctis hono

rr tribuit. illū spēaliter honorat q̄ eos sctificauit. Scda ē ppt auxiliū nr̄e infirmitatꝫ. qꝛ em̄ ꝑ nos salutē hr̄e nō possum⁹ iō sctoꝝ intercessiōib⁹ indigemus. a qb⁹ vt adiuuari mereamur merito ipos honorare debem⁹ Legit em̄ iij. Re. j. ꝙ bersabee q̄ interptat pute⁹ sacietatꝫ. i. ecclia triūphās. filio suo id est ecclie militāti regnū suis pcib⁹ obtinuit. Tertia ē ppt augmentū nr̄e securitatꝫ. vt scꝫ ꝑ sctoꝝ gliaꝫ q̄ nob in eoꝝ festinitate ꝓponit. nr̄a spes ⁊ securitas augmētet. Si em̄ hoīes mortales nob similes potuert ita ꝑ sua merita sublimari. constat ꝙ nos silr poterimus cū man⁹ dn̄i abbreuiata non sit.

Quarta ē ppt exēplū nr̄e imitatōis Cū em̄ eoꝝ festiuitas recenset. ad eoꝝ imitatiōeꝫ ꝓuocamur. vt scꝫ eoꝝ exēplo terrena ꝯtēnam⁹ ⁊ celestia desiderem⁹ Quita ē ppt debitū mutue vicissitudinis. Scti em̄ de nob in celo festū faciūt. gaudiū em̄ est angelis dei et aīab⁹ sctis sup vno pctōre pniaꝫ agēte Vt igit eis vicissitudinē repēdam⁹ iustū est vt qꝛ ipi de nob festū agūt in celis. ⁊ nos de ipis festū agam⁹ in terris

Sexta est ppt ꝓcuratōeꝫ nr̄i honoris. Cum em̄ sctos honoram⁹ tūc nostrā rē agim⁹ ⁊ nr̄m honorē ꝓcuram⁹. qꝛ eoꝝ festiuitas est nr̄a dignitas. Nā cū honoram⁹ frēs nr̄os honoram⁹ nos ipsos. charitas nāqꝫ oīa fac esse cōmunia. oīa q̄dē nr̄a sūt celestia terrestria ⁊ eterna. ¶ Preter āt has rōes ponit alias rōes Johēs damas. li. iiij. ca. vij. quare scꝫ scti ⁊ pariter eoꝝ corpa siue eoꝝ reliq̄e debeāt honorari. Quaꝝ q̄dā sumūt q̄ntū ad eoꝝ dignitateꝫ. q̄dā q̄ntū ad corpoꝝ ipoꝝ ꝑciositatem. Dignitas āt eoꝝ vt ibidem dīc q̄druplex est. Qm̄ ipi sūt amici dei. filij dei. heredes dei. ⁊ duces nr̄i. Et pōit istas autoritates. De pmo Joh. xv. Jā nō dicā vos suos sꝫ amicos ⁊c. De scdo Joh. j. Dedit eis ptāteꝫ filios dī fieri De tertio Ro. viij. Si āt filij ⁊ hedes ⁊c. De q̄rto sic dic. Quātū laborares vt ducē inuenires q̄ mortali te regi adduceret. ⁊ ꝑ te ad ipm sermoneꝫ faceret. Duces igit totius generꝫ hūani: q̄ ad deū ꝑ nob interpellatōeꝫ faciūt: nōne honorādi sūt. Utiqꝫ q̄deꝫ honorandi sūt. tēpla erigētes deo ⁊ eoꝝ memoriā venerātes. Alie sumūt q̄ntū ad corpoꝝ ipoꝝ ꝑciositatē. Et ponit idē damas. iiij. ⁊ augustin⁹ addit q̄ntā ꝑ q̄s manifestat pciositas corpoꝝ siue reliquiaꝝ sctoꝝ. Ipa em̄ sctoꝝ corpa fuerūt promptuariū dei. tēplū xpi. alabastrū spūalis vnguenti. fontes diuini ⁊ organū spūssancti. Primo em̄ fuert promptuariū dei. Un̄ dicit. Hi enim promptuaria dī pura cenacl'a facti sūt

Scdo tēplū xpi. Un̄ seq̄t. Qm̄ ꝑ itellectū in corpib⁹ eoꝝ habitauit deus vt ait apl's. Nescitꝫ qm̄ corpa vr̄a templū inhabitātꝫ i vob spūssancti sunt. De⁹ āt spūs est. Qualr igit nō honorāda animata dei tēpla ⁊ animata dī tabernacl'a ⁊c. De h etiā chrys. Nō i edificatōe parietū delectat. de⁹ āt i cōuersatōne sctoꝝ. Un̄ psal. Dn̄e dilexi decorē do. t. Quē decorē. Nō queꝫ diuersitas marmoꝝ splēdentiū facit. sꝫ quē pstat varietas viuētiū graꝝ. Ille decor carnē delectat. iste viuificat aīaꝫ Ille ꝑ tpe deijcit ⁊ decipit oculos. iste āt i ꝑpetuū edificat intellectū. Tertio alabastꝝ spūalis vnguēti. Unde ait. Unguentū boni odorꝫ ex se mamans sctoꝝ reliq̄e tribuētes. Et null⁹ h discredat. Si ei ex rupe ⁊ firma petra aq̄ in heremo emanauit. ⁊ ex maxilla asini samsoni sitiēti aq̄ venerat multo potius ex martyrū reliquijs vnguētum bn̄ olens emanare incredibile nequaꝙ est sitiētib⁹ diuinā ꝟtutē ⁊ ipoꝝ sanctoꝝ honorem. Quarto fōtes diuini. Un̄ ait. Isti viuētes i ꝟitate cū libera pn̄tia deo assistūt. Fōtes nob salutares dn̄ator xp̄s sctoꝝ suoꝝ pbuit reliq̄as multiformia bn̄ficia irrigantes Quito organū spūscti. Hāc roem assignat aug⁹. in li. de ci. dei dicēs. Non sūt ꝯtēnēda sꝫ plurimū reuerēda sctoꝝ

corꝑa q̄b⁊ dū adhuc viuerēt ſpūſſctūs
q̄ſi q̄buſdā organis ad om̄e op⁹ bonū
vſus eſt. Vñ apl's. An experimentuꝫ
q̄ritꝭ ei⁹ q̄ in me loq̄r xp̄s. Et ď ſtepha
no ď ꝙ nō poterāt reſiſtere ſapiētie et
ſpiritui q̄ loq̄bař ⁊c̄. Jtē ambro. i exa=
meron. Hoc ē p̄cioſiſſimū ꝙ hō diuie
vocꝭ fit organū. ⁊ corꝑalib⁊ labijs exp̄
mit celeſte oraculū. ¶ Tertio iſti
tuta ē ꝓpť negligētiaꝝ expiatōeꝫ. Licꝫ
ei paucoꝝ ſctōꝝ feſta agam⁹ adhuc tñ
illa pauca negligēter ſepe agim⁹ ⁊ mul
ta ibidē ꝑ ignorātiā vľ negligentiā ob
mittim⁹. Si igiť in alijs ſolennitatib⁊
ſctōꝝ q̄s egim⁹ aliq̄d neglexim⁹ in hac
generali feſtiuitate ſupplere poſſum⁹
⁊ de negligētia nos purgare valemus
Hec rō tāgi videť in ſ̄moē q̄ hac die ꝑ
eccľias recitař. in q̊ ſic ď. Decretū ē vt
hac die ſctōꝝ oīm memoria habeař vt
q̄cq̄d hūana fragilitas ꝑ ignorātiā vel
ꝑ negligētiā ſeu ꝑ occupatōeꝫ rei ſecu=
larꝭ in ſolēnitatib⁊ ſctōꝝ min⁹ bñ per=
egiſſet in hac ſctā obſeruatōe ſoluatur
Notandū aūt ꝙ q̄druplex ē differē=
tia ſctōꝝ noui teſtamēti q̄s ꝑ anni cir=
culū colim⁹ et q̊s hodierna die inſimľ
recolim⁹ vt ea q̄ negligēter fecim⁹ ſup=
pleam⁹ ſcꝫ apľi. martyres. ꝯfeſſores. et
ỽgines. Et hi ſ̄m rabanū ꝑ q̄tuor mū
di ꝑtes ſignificanť. Per orientē apľi. ꝑ
meridiē martyres. ꝑ aq̄lonē ꝯfeſſores.
ꝑ occidentē ỽgines. Prima igiť dif=
ferētia eſt apľoꝝ. q̊ꝝ dignitas ⁊ excellē
tia manifeſtař ex eo ꝙ oēs alios ſctōs
in q̄tuor excedūt Primo in p̄eminē=
tia dignitatꝭ. Jp̄i em̄ ſūt ſapiētes p̄n=
cipes eccľie militātꝭ potētes aſſeſſores
eterni iudicꝭ. dulces paſtores dñici gre
gis. Bern̄. Tales decebat hūani ge=
neris paſtores ⁊ doctores ꝯſtitui quiꝛ
dulces eēnt ⁊ potētes ⁊ ſapiētes. Dul
ces vt me blande ⁊ miſericorditer ſu=
ſciperēt. potētes vt fortiť ꝓtegerent. ſa
piētes vt ad viā: ⁊ ꝑ viā ducerēt q̄ du=
cit ad ciuitatē ſupnā. Scd̄o i p̄emi=
nētia ꝑtātꝭ. De q̊ꝝ ꝑtātꝭ p̄eminētia ſic
dic̄ aug⁹. Apľis de⁹ dedit ꝑtātem ſuꝑ

naturā vt eā curarēt ſuꝑ demones vt
eos euerterēt. ſuꝑ elemēta vt ea muta=
rēt. ſuꝑ aīas vt ip̄as a peccatꝭ ſoluerēt
ſuꝑ mortē vt ip̄aꝫ ꝯtēnerēt. ſuꝑ ange=
los vt corpus dñicū ꝯſecrarēt Ter=
tio in p̄rogatiua ſctitatꝭ. Vñ ꝓpť eoꝝ
maximā ſanctitatē ⁊ grāꝝ plenitudīeꝫ
vita ⁊ ꝯuerſatio xp̄i in eis tāq̄ꝫ in ſpe=
culo relucebat ⁊ cognoſcebař in eis ſic̄
ſol in ſuo ſplēdore. ſic̄ roſa in ſuo odore
ſic̄ ignis in ſuo calore. De h̄ dic̄ chryſ.
ſuꝑ mattheū. Miſit xp̄s apľos q̄ſi ſol
radios ſuos. q̄ſi roſa ſuauitatꝭ ſue odo
reꝫ. q̄ſi ignis ſcintillas ſua diſperſit. vt
ſic̄ ſol in radijs ſuis apparet. ſic̄ roſa i
odorib⁊ ſuis ſentiť. ſic̄ ignis in ſcintilľ
ſuis aſpiciť. ſic in illoꝝ ỽtutib⁊ xp̄i po=
tētia cognoſcař. Hec Chryſoſtomus.
Quarto in efficatia vtilitatis. De
quorum efficatia ſic dicit auguſtin⁹ lo
quens de apoſtolis. Ex abiectiſſimis
ex imperitiſſimis ex pauciſſimis nobi
litantur. illuminanť. multiplicanť dul
ciſſima eloquia. p̄clariſſima ingenia.
copioſiſſima agmina. mirabileſq̄ꝫ pe=
ritias autoꝝ facūdoꝝ atq̄ꝫ doctorum
ſubiugāt xp̄o. Scd̄a differentia eſt
martyrū. Quoꝝ dignitas ⁊ excellētia
manifeſtař ex eo ꝙ paſſi ſūt multipľr.
vtiliter ⁊ ꝯſtāter Multipliciter q̄m
p̄ter martyriū ſanguinis paſſi ſunt tri
plex aliud martyriū ſine ſanguine. De
q̊ triplici martyrio dic̄ Bern̄. Triplex
eſt martyriū ſine ſanguie. ſcꝫ parcitas
in vbertate. quā habuit dauid. largi=
tas i pauꝑtate. quā exhibuit thobias
⁊ vidua. caſtitas i iuuētute q̄ vſus ē io
ſeph i egypto. Scd̄m āt Gre. triplex ē
martyriū ſine ſanguie. ſcꝫ patiētia ad=
uerſoꝝ. Vñ dic̄. Sine ferro martires
eſſe poſſum⁹ ſi patientiā in aīo veraciť
cuſtodim⁹. Cōpaſſio afflictoꝝ. vñ dic̄
Qui dolorē exhibet in aliena neceſſita
te crucē portat i mēte. Dilectio inimi=
coꝝ. Vñ dic̄. Ferre ꝯtumelias odien=
tem diligere. martyriū ē in occulta co=
gitatiōe. Scd̄o vtiliter. q̄ vtilitas ex
ꝑte ip̄oꝝ martyrū eſt omniū peccatoꝝ

remiſſio. meritoꝝ cumulatio. et eterne
glie ꝑceptio. Iſta ꝑcio ſui ſanguis ſibi
emerunt. ⁊ ideo coꝝ ſanguis dr̄ precio-
ſus. i. ꝑcio plen⁹. De ṗmo ⁊ ſcd̄o dicit
aug⁹. d ci. dei. Quid ē ꝑcioſi⁹ ꝙ̄ mors
xp̄i quā delicta dimittūt ⁊ merita cu-
mulant. Idē ſup Iohem. Precioſus ē
ſanguis xp̄i ſine ꝑcio. fecit tn̄ ipe ſuoꝝ
ſanguinē ꝑcioſū ꝓ qb⁹ dedit ſanguinē
in ꝑciū. Nam ſi ſuoꝝ ſanguinē nō face
ret ꝑcioſuȝ nō diceret ꝑcioſa i ꝯſpectu
dn̄i ⁊c̄. Itē cyprian⁹ Martyriū eſt de
lictoꝝ finis. periculi termin⁹. dux ſalu
tis. patientie mgr̄. dom⁹ vite. De ter-
tio Bern̄. Tria ſunt q̄ mortē ſanctoꝝ
faciūt ꝑcioſaȝ. quies a labore. gaudiū
de nouitate. ſecuritas d eṫnitate Ex
ꝑte nr̄a duplex eſt vtilitas. qꝛ dati ſūt
nob̄ in exēplar ad certanduȝ. Chryſo.
Tu xp̄iane delicat⁹ es miles. ſi putas
te poſſe ſine pugna vincere ſine certa-
mine triūphare. Exerce vires fortiter.
dimica atrociter. in ꝑlio iſto ꝯcerta. cō
ſidera pactū. ꝯditōem attēde. militiā
noſce. pactū qd̄ ſpopondiſti. ꝯditōem
quā accepiſti. militiā cui nomē dediſti
Hoc em̄ pacto cūcti pugnauerūt. hac
ꝯditiōe vniuerſi vicerunt. hac militia
triumphauerūt. Hec Chryſ. Secun-
do dati ſunt nob̄ in patronos ad auxi-
liandū. Adiuuāt em̄ nos ⁊ meritis ſu
is ⁊ orōib⁹ ſuis. De ṗmo aug⁹. O im-
mēſa dei pietas. martyruȝ merita nr̄a
vult eſſe ſuffragia. Illos examinat vt
nos erudiat. Illos ꝯterit vt nos acq̇-
rat. Illoꝝ cruciatus nr̄os vult eſſe ꝑfe
ctus. De ſcd̄o Hiero. ꝯtra vigilantiū.
Si apl̄i ⁊ martyres adhuc i corꝑe po-
ſiti poſſunt orare ꝓ ceterꝭ. qn̄ de ſe ad-
huc deberēt eſſe ſolliciti. q̄nto magꝭ p⁹
coronas victorias ⁊ triūphos. Unus
hō moyſes impetrauit veniā a deo ſex
centis milib⁹ armatoꝝ. Et ſtephan⁹
paulo ⁊ multꝭ alijs veniam obtinuit.
Sȝ poſtq̄ cū xp̄o eſſe ceperunt multo
magis poſſunt. Paulus apl̄s. cclxxvj
ſibi dicit in naui aias condonatas. et
poſtq̄ reſolut⁹ cepit eſſe cū xp̄o multo
magꝭ poteſt. Tertio ꝯſtanter. Aug⁹.
Framea eſt aīa martyris ſplēdida ca-
ritate. acuta v̓itate dei pugnātꝭ vibra-
ta v̓tute q̄ bella fecit. q̄ ꝯtradicentium
cateruas redarguēdo ſuꝑauit. ꝑcuſſit
infeſtos. ꝓſtrauit aduerſos. Itē chry-
ſoſtom⁹. Torti torq̄ntib⁹ fortiores ſte
terūt ac laniātes vngulas laniata mē-
bra vicerūt. E Tertia differentia
eſt ꝯfeſſoꝝ. Quoꝝ dignitas ⁊ excellen
tia manifeſtat. ex eo ꝙ deū cōfeſſi ſunt
trib⁹ modis. ſcȝ corde ore ⁊ oꝑe. Con-
feſſio aūt cordis nō ſufficit ſine ꝯfeſſio
ne oris ſic̄ ꝓbat chryſ. q̄tuor rōnib⁹ ſu-
per mattheū. Quantū ad ṗmam ſic
dicit. Radix ꝯfeſſiōis fides eſt cordis.
ꝯfeſſio aūt fructus eſt fidei. Sic̄ g̊ ꝙ̄-
diu radix eſt viua in terra neceſſe eſt vt
aut ramos ꝓducat aut folia. Si autē
nō ꝓduxerit ſine dubio intellige qꝛ ra-
dix in terra ſiccata eſt. Sic ꝙ̄diu fides
cordis integra eſt ſemꝑ germinat con-
feſſionem in ore. Si aūt ꝯfeſſio marci
da fuerit oris. intellige ſine dubio qꝛ fi
des cordis eius iam ante ſiccata eſt.
Quantū ad ſcd̄aȝ ſic dicit. Si tibi
ꝓdeſt corde credere. ⁊ corā hoib⁹ non
ꝯfiteri. g̊ ⁊ infideli ypocrite ꝯfiteri xp̄ȝ
ꝓdeſt etiā ſi corde nō credat. Si auteȝ
ille nihil ꝓficit ſine fide ꝯfitens nec tu
ꝓficis credendo ſine ꝯfeſſiōe Quan
tū ad tertiaȝ ſic dicit. Et ſi ſufficit xp̄o
qꝛ cognoſcis eū etiā ſi ꝯfeſſus eum nō
fueris coraȝ hoib⁹. g̊ ⁊ tibi ſufficiat qꝛ
cognoſcit te xp̄s etiā ſi ꝯfeſſus nō fue-
rit te corā deo. Si aūt tibi non ſufficit
cognitio ei⁹ nec illi ſuffic̄ cognitio tua.
Quantū ad quartā ſic dicit Si em̄
ſufficeret tibi fides cordis. corꝛ tantum
modo tibi de⁹ creaſſȝ. Nūc āt ⁊ os tibi
de⁹ creauit vt corde credas ⁊ ore confi-
tearis. Tertio ꝯfeſſi ſūt deū opere.
Qualr̄ āt q̇ſ deū ꝯfiteat oꝑe aut neget
oñdit hieronim⁹ in originali ſuꝑ illud
confitent ſe noſſe deū dicēs. Xp̄s eſt ſa
pientia. iuſticia. veritas. ſanctitas. for
titudo Negatur ꝑ inſipientiā ſapiētia
per iniq̇tatem iuſticia. per mendaciuȝ

veritas.ꝑ turpitudinē sanctitas.ꝑ im
becillitatē animi fortitudo.⁊ q̊tienscū
ꝙ vincimur vicijs atꝙ pctis totiens
deū negamꝰ.Et ecōuerso q̊tiens bene
q̇d agimꝰ deum ꝯfitemur. Quarta
differentia est ꝟginū.Quaꝝ dignitas
⁊ excellentia manifestatᷣ primo qꝛ ipse
sunt spōse eterni regꝫ.Ambrosiꝰ Pul/
chritudinē q̇s potest maiorē existima/
re decore eius q̄ amatᷣ a rege.ꝓbatur
a iudice.dedicatᷣ a deo sꝑ sponsa.semꝑ
innupta. Scd̄o qꝛ cōparantᷣ angelis.
Ambrosiꝰ.Uirginitas ꝯditiōem hu
mane nature supgreditᷣ.ꝑ quā homi/
nes angelis.sociantᷣ maior tn̄ est victo
ria ꝟginū ꝙ̄ angeloꝝ.Angeli em̄ sine
carne viuūt.ꝟgines ꝟo in carne trium
ꝑhant.Tertio qꝛ illustriores sūt fide/
lib; vniuersᷣ.Un̄ Cyprianꝰ.Uirgini
tas ē flos ecclesiastici germinis.decus
atꝙ ornamentū gr̄e spūalis.leta indo
les laudis ⁊ honoris.opus integrum
atꝙ incorruptū dei imago.rursus ad
sanctimoniā dei illustrior portio gre/
gis xp̄i.Quarto qꝛ p̄feruntᷣ cōiugatis
Hec āt excellētia quā hꝫ ꝟginitas re/
spectu copule ꝯiugalis patet ex multi/
plici cōparatōe ad illā.Illa enim im/
pregnat vētrē.ista mentē.Augustinꝰ.
Generosius elegit i carne vitā iā imita
ri angeloꝝ ꝙ̄ ex carne numeꝝ augere
mortaliū.Est aūt vberior feliciorꝙ fe
cunditas non ventre grauescere.sed
mente grandescere.Illa parturit fili/
os doloris.ista filios gaudij ⁊ exulta/
tiōis.Augustinꝰ Ipsa ꝯtinētia nequa
ꝙ̄ sterilis est sed fecūda mr̄ filioꝝ gau
dioꝝ ꝺ marito te dn̄e.Illa filijs replet
terrā.ista celū.Hiero.Nuptie terraꝫ i
plent ꝟginitas paradisū.Illa autē est
multe solicitudinis.ista quietis.Gil/
bertus.Uirginitas est curaꝝ silentiū
pax carnis.redemptio vicioꝝ.ṕncipa
tus ꝟtutū.Illa est bonū.ista melius.
Hieronimꝰ ad Pammachiū.Tantū
est intᷣ nuptias ⁊ ꝟginitatē.q̄ntuꝫ intᷣ
nō peccare ⁊ benefacere.Imo vt leuiꝰ
dicā q̄ntū intᷣ bonū ⁊ meliꝰ.Illa com

paratᷣ spinis.ista rosis.Hieronimꝰ ad
Eustochiū.Laudo nuptias.sed quia
mihi ꝟgines generāt lego de spinis ro
sam.de terra aurū.de cōca margaritā.
Quinto qꝛ multis gaudent ṕuilegijs
Ip̄e nāꝙ ꝟgines coronā aureolā ha/
bebūt.canticū nouū sole cantabūt.ve
stimētꝫ eisdē cū xp̄o gaudebūt pꝰ ip̄m
agnū sꝑ ambulabūt ℱ Quarto ⁊
vltimo instituta est ꝓptᷣ faciliorē oratio
nū nr̄aꝝ impetratiōeꝫ.vt sic oēs sctōs
vniuersaliter hac die honoramꝰ.sic et
ip̄i oēs ꝓ nob̄ insimul intercedāt vt sic
dei misc̄diam faciliꝰ impetremus.Si
em̄ impossibile est multoꝝ p̄ces nō ex
audiri.ꝯstat qꝛ impossibile valde erit
omniū sctōꝝ ꝓ nob̄ orantiū p̄ces non
exaudiri.Hec rō in orōne tangitᷣ cū ꝺr
Desideratā nob̄ tue ꝓpiciatōis abun
dantiā multiplicatꝫ intercessorib; lar/
giarꝫ.Intercedūt em̄ sancti ꝓ nob̄ me
rito ⁊ affectu.Merito dū nob̄ eorum
merita suffragantᷣ.Affectu dum vota
nr̄a cupiūt adimpleri.q̇ꝺ tn̄ nō faciūt
nisi volūtate dei adimplenda didice/
rint.Qꝫ aūt in hac die oēs sancti ad
intercedendū vniuersaliter ꝓ nob̄ con
ueniāt.ostenditᷣ in quadā visione que
seq̄nti anno ab huiꝰ solēnitatꝫ institu/
tione ꝯtigisse narratᷣ.Cū em̄ i hac die
custos eccl̄ie scti petri ex deuotōe omia
altaria circūisset ⁊ omniū sctōꝝ suffra/
gia implorasset.⁊ demū ad altare scti
petri redisset.ibi paululū ꝯq̇escens ex
tra se rapitᷣ.Et ecce vidit regē regū in
sublimi solio ꝯsistentē.⁊ oēs angelos
in eiꝰ circūitu cōmorātes.Tunc virgo
ꝟginū in diademate p̄fulgēti aduenit
quā innumerabilis multitudo ꝟginū
⁊ ꝯtinentiū seq̄batᷣ.Huic rex ꝓtinꝰ as/
surrexit ⁊ posito solio iuxta se sedere fec̄
Post h̄ aduenit q̇dā vestitꝰ pilis came
loꝝ.quē seq̄batᷣ mltitudo venerabiliū
senioꝝ.Deide aduenit ⁊ aliꝰ pōtificali
habitu decoratꝰ quē aliq̇ꝝ cohors in
bitu ꝯsimili seq̄batᷣ.Postea ꝟo ꝓcessit
innumerabilis multitudo militū.Pꝰ
q̊s aduenit turba diuersaꝝ gentiū in/

finita. Oēs igit̄ ante regꝫ soliū adue-
nert̄ ꝛ ipm̄ flexis genib⁹ adorauert̄ Is
āt q̄ in pontificali habitu erat matuti
nas ceterꝫ ꝓseq̄ntib⁹ inchoauit. Ange
lus āt q̄ p̄dictū custodē ducebat eidez
visionē exposuit. asserēs ꝟginē in p̄ma
acie matrē dei eē. vestitū ꝺ pilis came
loꝝ iohannez baptistā cū patriarchis
silr̄ ꝛ ꝓphetꝫ. pōtificali ornatū habitu
petrū cū ceterꝫ aplīs. milites martires
turbā reliquā ꝯfessores. Qui iō oīs
ante regē venert̄: vt ꝓ honore sibi hac
die a mortalib⁹ exhibito gr̄as agerent
ꝛ ꝓ orbe vniuerso orarent. Deinde ad
locum aliū ipm̄ duxit ꝛ vtriusq̄ sexus
hoīes alios in stratis aureis. alios in
mēsis gaudētes diuerſ delicijs. alios
nudos ꝛ iopes auxiliū mēdicātes ostē
dit. Dixit āt hūc locū purgatoriū esse
abūdātes ꝓo aīas illas eē q̄b⁹ ab ami
cis ꝑ mlt̄a suffragia copiose subuenie-
bat̄. egētes ꝓo eē q̄ꝝ cura nll̄aten⁹ ha-
bebat̄. Iussit ḡ vt oīa ista sūmo ponti
fici itimaret. vt post festū oīm scōꝝ diē
statueret aīaꝝ. vt saltē generalia suffra
gia ꝓ illis illa die fierēt q̄ specialia hr̄e
neq̄rent. Le. clviij.

De ꝯmemoratōe oīm fideliū ꝺfūctoꝝ

Commemoratio om-
niū fideliuz defunctoꝝ hac
die i eccl̄ia fieri instituta est
vt generalib⁹ bn̄ficijs adiuuet̄ q̄ specia
lia hr̄e nō ꝓualēt. sic i p̄dicta reuelatōe
mōstratū est. Ait q̄z petr⁹ damiani ꝙ
sctūs odolio ꝯperiēs ꝙ apud vulcanū
sicilie crebro voces ꝛ vlulat⁹ demonū
audiebāt̄ plāgentiū ꝙ aīe defunctorū
ꝑ elemosinas ꝛ orōes de eorū manib⁹
eripiebāt̄. in suis mōasterijs ordiauit
vt post festū oīm sctōꝝ fieret cōmemo
ratio defunctoꝝ. q̄ꝺ fuit post ab omī
eccl̄ia approbatuz. De duob⁹ autē hic
specialiter videri pōt. Primo de ipsis
purgandis. Scđo de eoꝝ suffragijs.

Circa p̄mū tria vidēda sūt. Primo
q̄ sūt illi q̄ purgāt̄. Scđo ꝑ q̄s purgāt̄
Tertio vbi purgant̄. Illoꝝ autē q̄
purgant̄ tria sunt genera. Primi q̄ sa-
tisfactione sibi iniūcta non dū cōpleta
decedūt. Veruntamen si tantā hr̄ent
cordis ꝯtritōez q̄ sufficeret ad delēdū
pctm̄ liberi ad vitaz trāsirent. etiam si
satisfactōem minime cōplessent. q̄r cō-
tritio est maxima ꝓ pctō satisfactio ꝛ
maxia pcti deletio. Hieronim⁹. Apꝺ
deū nō tam valet mēsura tꝑis q̄ꝫ do-
loris nec tam abstinētia ciboꝝ q̄ꝫ mor
tificatio vicioꝝ. Sꝫ q̄ nō adeo ꝯterūt
ꝛ ante ꝯpletiōem penitētie moriūtur.
igne purgatorij grauissime puniūtur.
nisi forte eorū satisfactio ab aliq̄b⁹ ca-
ris suis ꝑficienda assumat̄. Ad h̄ tn̄ ꝙ
p̄dicta cōmutatio valeat q̄tuor requi-
runt̄. Primū est ex ꝑte cōmutantis scꝫ
eius autoritas. q̄r de sacerdotꝫ autori-
tate dꝫ fieri. Scđm est ex ꝑte illius ꝓ
q̄ fit cōmutatio scꝫ ei⁹ necessitas. q̄r in
tali statu dꝫ esse ꝙ ꝑ se satisfacere non
valeat sꝫ adiuuari idigeat. Tertiū ē ex
ꝑte illi⁹ in quē fit cōmutatio scꝫ chari-
tas. q̄r necesse est ipm̄ esse in charitate
que faciat ipam satisfactionē esse me-
ritoriā ꝛ satisfactoriam. Quartū est ex
ꝑte pene scꝫ debita ꝓportionabilitas.
vt videlicet minor pena cōmutet̄ i ma
iorē. q̄r plus satisfacit deo pena ꝓpria
q̄ꝫ aliena. Est em̄ triplex pena. scꝫ ꝓp̄a
ꝛ voluntaria. ꝛ hec maxime satisfacit.
Scđa est ꝓpria ꝛ nō volūtaria. q̄ est in
purgatorio. Tertia est volūtaria sꝫ nō
ꝓpria. sic est in p̄dicta commutatōe. et
hec minus satisfacit q̄ꝫ p̄ma. ex eo ꝙ n̄
est ꝓpria. ꝛ magꝫ q̄ꝫ scđa ex eo ꝙ est vo
lūtaria. Veruntn̄ si iste ꝓ q̄ satisfactio
ē assūpta decedit. nihilomin⁹ tn̄ in pur
gatorio cruciat̄. sed tn̄ ꝑ penā quā ipe
sustinet. ꝛ quā alij ꝓ eo soluunt citius
liberat̄. q̄m dn̄s ꝛ penā suā et penā il-
loꝝ in sortē cōputat. vnde si debuit in
purgatorio penā duoꝝ mēsiū sustine-
re talis sic poterit iuuari ꝙ liberabitur
vno mēse. Nunq̄ꝫ tn̄ inde eripit̄ q̄usq̄
debitū sit solutuz. Quo soluto illꝺ q̄ꝺ
soluit̄ deinceps est ipi⁹ q̄ fac̄ ꝛ in sinū
eius ꝯuertit̄. ꝛ si ipe nō indiget. ꝯuerti

tur in sinū eccl'ie vl' valet alijs q̄ in pur
gatorio sūt. Secūdi q̄ in purgatori
um descendūt sūt q̄ satisfactōꝫ q̄dē in/
iunctā ꝯpleuerūt sꝫ tñ illa pena ꝓpt̄ ig
norantiā vel negligētiā sacerdotꝫ non
fuit sufficiēs. Hi em̄ nisi magnitudo
ꝯtritionis suppleat totuꝫ in purgato/
rio cōplebūt qḋ minus in hac vita fe/
cerūt. Deꝰ em̄ q̄ modos ꝛ mensuram
pctōꝝ ꝛ penaꝝ nouit addit penā suffi
cientē ne aliqḋ pctm̄ impunitū rema/
neat. Vñ penitētia iniūcta aut est ma
ior aut eq̄lis aut minor. Si maior tūc
illud qḋ plꝰ fecerit cedit ei ad augmen
tū gl'ie. Si eq̄lis tūc sufficit ad dimissi
onē totiꝰ culpe. Si minor tūc illud qḋ
restat suppleť ex ṽtute diuine iusticie.
De his ṽo q̄ in fine penitent audi q̄d
augustinꝰ sentiat. Baptizatꝰ ad horā
securꝰ hic exit. fidelis bñ viuēs securus
hic exit. agēs pniaꝫ ꝛ recōciliatꝰ cū sa
nus ē securꝰ hic exit. agēs pniaꝫ ad vl/
timū ꝛ recōciliatꝰ si securꝰ hic exit. ego
nō sū securꝰ. Ergo tene certū ꝛ dimitte
incertū. Hec āt ideo dicit augustinus
q: tales ꝯsueuerīt potiꝰ penitere ex ne/
cessitate q̄ꝫ ex volūtate. potius timore
pene q̄ꝫ amore gl'ie. Tertij q̄ in pur
gatoriū descendūt sūt q̄ lignū fenū et
stipulā secū ferūt. q̄ scꝫ circa suas diui/
tias infra tñ deū carnali teneť affectu
Affectōes em̄ carnales q̄bꝫ dediti sūt
domibꝫ. ꝯiugibꝫ. possessiōibꝫ ita tñ vt
nil deo preponāt. illis tribꝫ significanť
Qui ſm suos amādi modos vel diu/
tius vt lignū. vl' minꝰ vt fenū. vl' mini/
mū vt stipula cremabūť. Qui ignis vt
dic̄ augꝰ. ꝛ si eternꝰ nō sit: miro tñ mō
est grauis. excellit em̄ omēꝫ penā quā
vnq̄ꝫ passus est aliq̄s in hac vita. Nū
q̄ꝫ in carne inuēta ē tāta pena. licet mi/
rabilia martyres passi sint tormēta

B Circa scḋm ꝑ q̄s scꝫ purgantur.
sciendū ꝙ illa purgatio ꝛ punitio fit ꝑ
malos angelos ꝛ nō ꝑ bonos. Boni
em̄ angeli nō vexāt bonos. sꝫ boni ma
los ꝛ mali bonos. ꝛ mali malos. Pie
tñ credendū est ꝙ boni angeli fratres
ꝛ ꝯciues suos freq̄nť visitāt ꝛ ꝯsolanť
ꝛ vt patienť sufferāt exhortāť. Habēt
etiā aliud ꝯsolatōis remediū ex eo scꝫ
ꝙ certi gl'iaꝫ futurā expectāt. Habent
em̄ certitudinē de gl'ia. minorē tamen
q̄ꝫ illi q̄ sūt in patria. sꝫ maiorē q̄ꝫ illi q̄
sunt in via. Certitudo em̄ illoꝝ q̄ sunt
in patria est sine expectatōne ꝛ timore
q: nec illā futurā expectant cū p̄senteꝫ
habeāt. nec illā de cetero amittere for/
midant. Certitudo aūt illoꝝ q̄ sunt in
via ecōtrario est. Sed certitudo illoꝝ
q̄ sunt in purgatorio medio modo est.
Est em̄ cū expectatione. q: ipam futu/
rā expectant. sed est sine timore q: cuꝫ
habeant liberꝝ arbitriū ꝯfirmatuꝫ de
cetero se peccare nō posse cognoscunt.
Habent etiaꝫ aliā ꝯsolatiōem q̄ñ ꝓ se
suffragia fieri credūt. Forte tñ verius
credendū ē ꝙ illa punitio nō fit ꝑ ma/
los angelos sꝫ diuina iusticia iubente
ꝛ flatu eius succēdente. Circa tertiū
vbi scꝫ purganť. sciendū est ꝙ purgāť
in q̄dam loco iuxta infernū posito qui
purgatoriū dr̄ ſm positōem plurimo/
rum sapientū. licet alijs videať ꝙ sit in
aere vel in torrida zona. Sꝫ tñ ꝑ diui
nam dispēsatōem diuersa loca diuers̄
animalibꝫ aliq̄ñ deputanť. ꝛ hoc mul
tiplici de causa. scꝫ aut ꝓpter eoꝝ leueꝫ
punitōem. aut ꝓpter eoꝝ celeriorē libe
ratōem. aut ꝓpter nostram instructōꝫ.
aut ꝓpter culpe in loco perpetratōem.
aut ꝓpter alicꝰ sancti orōem. Primo
ꝓpter eoꝝ leuē punitiōeꝫ. sic̄ aliq̄bꝫ ſm
Gregoriū reuelatū est aīas q̄sdam in
vmbra punitas esse. Scḋo ꝓpter eoꝝ
celeriorē liberatōeꝫ. vt scꝫ possint alijs
suā indigentiā reuelare ꝛ ab eis suffra
gia petere. ꝛ sic celerius de pena exire.
Sic̄ legiť ꝙ q̄dam piscatores bti theo
baldi in autūno frustū magnū glaciei
ꝓ pisce p̄dideřt. de q̄ magꝫ q̄ꝫ ḋ pisce
gauisi maxime q: ep̄s dolore pedum
laborabat. ipsaꝫ glaciē eius pedibus
supposuerunt. et magnū ei refrigeriuꝫ
prestabat. Quadam vero vice de gla/
cie hominis vocem audiuit. q̄ ab ep̄o

adiuratꝰ q̇s eēt dixit. Sū q̄dā aīa q̄ in
h gelicidio ꝓ pctis meis affligor et li=
berari possez si trigita missas sine in=
teruallo trigita diebꝫ ꝯtinuis diceres.
Qui cū missaꝝ medietatē dixisset ⁊ se
iā ad missā aliā p̄ꝑasset ꝫ diabolica sug=
gestione ꝯtigit ꝙ fere oēs hoies illiꝰ ci=
uitatꝫ int̄ se bella mouerēt. Vn̄ voca=
tus epūs ad sedandā discordiā sacras
deponēs vestes missā illa die p̄termi=
sit. Iteꝝ reincipiēs ⁊ iā duas ꝑtes cō=
plēs exercitꝰ magnꝰ vt videbat̄ ciuita=
tē obsedit. ⁊ ꝯpulsus misse officiū int̄=
misit Et deinde reicipiens cū oēs mis=
sas vltima excepta dixisset. ⁊ vltimaz
inchoare vellet. tota villa ⁊ domꝰ epī
vt videbat̄ accensa est. Cui cū serui di=
cerēt vt missaz intermitteret. ille dixit.
Si tota villa cremari deberet missaz
nō dimitterez. Qua celebrata glacies
ꝓtinꝰ resoluta ē ⁊ ignis quez se vidisse
credebāt tāq̄ꝫ fantasma recessit ⁊ nul=
lū damnū intulit. Tertio ꝓpt̄ nr̄az
instructōem. vt scꝫ magnaz penā post
hāc vitā infligi peccātibꝫ cognoscamꝰ
Sic parisiꝰ ꝯtigisse legit̄. Mgr̄ ei silo
vt ait cātor parisienꝭ q̄ndā scolarē suū
sociū egrotantē obnixe rogauit vt post
mortē ad se rediret ⁊ statum suū sibi re=
nūciaret Post aliq̄t igit̄ dies sibi apa=
ruit cū cappa de ꝑgameno tota de so=
phismatibꝫ descp̄ta ⁊ intus flāma ig=
nis tota ꝯtecta. Qui req̇sitꝰ a mgr̄o q̇s
nam essꝫ ait. Ille vtiq̄ꝫ sū q̇ ad te redi=
re ꝓmisi. Qui de statu suo req̇sitꝰ ait.
Hec cappa plꝰ sup̱ me pōderat ⁊ plus
me p̄mit q̄ꝫ si vnā turrim sup̱ me hr̄ez.
⁊ ē mihi data vt eā portē ꝓ glīa quā i
sophismatibꝫ habui. Porro flāma ig=
nis q̄ cooꝑta est. pelles sunt delicate ⁊
varie q̄s ferebā. q̄ flāma me cruciat ⁊
exurit. Sꝫ cū mgr̄ illā penā facilē iudi=
caret. dixit ei defunctꝰ vt manū exten=
deret. ⁊ sic facilitatem sue pene sentire
posset Cūq̄ꝫ manū extēdissꝫ ille guttā
vnā sui sudoris dimisit. q̄ p̄dicti mgr̄i
manum q̄si sagitta citiꝰ ꝑforauit. ita ꝙ
cruciatū mirabilē sensit ⁊ ait. Tal' suꝫ
totꝰ Ille igit̄ mgr̄ ex illiꝰ pene acerbita=
te ꝑterritꝰ seculū delibcrauit deserere ⁊
religionē intrare. Vn̄ mane scolaribꝫ
ꝯgregatꝭ hos v̄sus ꝯposuit. Linquo
coax ranis cra coruis vanaq̄ꝫ vanis.
Ad logicā ꝑgo. q̄ mortꝭ nō timet ergo
Et sic seculū deserēs ad religionē cōfu=
git. Quarto ꝓpt̄ culpe i loco ꝑpetra=
tionē. Sic aliq̄n ɮm augustinū aie pu=
niūt̄ in locꝭ in q̇bꝫ deliquerūt. sic patet
ꝑ illud exemplū q̇ꝺ recitat Gre. in. iiij.
dyalogoꝝ. Quidā nāq̄ꝫ p̄sbyter dum
balneū freq̄ntaret q̄ndā virū incogni=
tū ad suū obsequiū p̄paratū inuenit q̇
sp̱ sibi sedule mīstrabat. Qui dū q̄dā
die ꝓ bn̄dictōe ⁊ laborꝭ mercede quē=
dā panē bn̄dictū sibi exhiberet ille me=
rens rn̄dit. Mihi ista q̄re das pr̄ Iste
panis sctūs est. ego aūt hūc māducare
nō possum. Ego em̄ aliq̄n hꝰ loci dn̄s
fui. sꝫ ꝓ culpis meis h post mortē me=
am deputatꝰ sum. Sꝫ queso vt oipo=
tenti deo hūc panē ꝓ pctis meis offe=
ras. Tūc aūt te exauditū cognosce cū
huc ad lauandū veneris ⁊ me minime
inuenerꝭ. Presbyter aūt ꝑ vnā hebdo=
madā salutarē ꝓ eo q̇tidie obtulit ho=
stiā. Et reuersus eū iā mīme inuenit.
Quīto ꝓpt̄ alicꝰ sancti orationē Si=
cut legit̄ ꝙ sctūs patriciꝰ in q̇daꝫ loco
in terra q̇busdā purgatoriū ip̄etrauit.
Cuius historiā post festū scti bn̄dicti
reperies ¶ Circa scd̄m q̇ꝺ est de
suffragijs tria sunt vidēda. Primo de
ipis suffragijs q̄ fiūt. Scd̄o de his ꝓ
q̇bꝫ fiūt. Tertio de his ꝑ quos fiunt.
Circa suffragia q̄ fiūt Notandū ꝙ
q̄tuor sunt genera suffragioꝝ q̄ maxie
defūctꝭ ꝓsunt. scꝫ fidelium ⁊ amicorū
orō. elemosynaꝝ largitio. salutaris ho=
stie imolatio. ⁊ ieiunioꝝ obseruatio. ꝙ
p̄mū genus suffragioꝝ scꝫ amicorum
orō eis ꝓsit patet ꝑ exemplū de pasca=
sio. de q̇ gregoriꝰ. iiij. libro dyalogorū
narrat ꝙ cū vir mire sctitatꝭ ⁊ virtutꝭ
extiterit. ⁊ duo tūc in sūmos pōtifices

electi fuiſſēt. ſꝫ tñ poſtmodũ ĩ vnũ illo
rũ eccl'ia ꝯueniſſꝫ. ip̄e tñ paſcaſius q̄ſi
ex errore aliũ ſemꝑ p̄tulit ⁊ in hac ſen/
tentia vſqꝫ ad mortē ꝑmāſit. Qui cuꝫ
eſſet defũct⁹. et dalmaticā feretro ſuꝑ/
poſitā demoniac⁹ tetigiſſet. ſtatim ſa/
natus eſt. Poſt multũ ṽo tp̄is cũ ger/
manus capuan⁹ ep̄s balneũ ob grām
ſanitatꝫ petiſſꝫ. p̄dictũ paſcaſiũ diaco
nē ſtantē ⁊ obſeq̄ntē inuenit. Quo vi/
ſo vehemēter extimuit ⁊ q̇d illic faceret
tātus vir inq̇ſiuit. Qui ꝓ nulla alia cā
ſe in illo loco penali deputatũ aſſeruit.
niſi q᷑ in illa tali cauſa pl⁹ iuſto ſenſit.
Et addidit dicēs. Queſo te ꝓ me do/
minũ dep̄care. Atqꝫ in h̄ cognoſces ꝙ
exaudit⁹ ſis ſi huc rediēs me nō inue/
neris. Qui cũ ꝓ eo oraſſet. ⁊ illuc poſt
paucos dies rediſſet. p̄dictũ paſcaſiuꝫ
in loco eodē mime inuenit. Petr⁹ q̊ꝫ
cluniacenſ ait ꝙ cũ q̇dā ſacerdos q̊ti/
die ꝓ mortuis celebraret. ex hoc apud
ep̄m accuſat⁹ ab officio ē ſuſpēſus. Cũ
aũt ep̄s in magna ſolēnitate ꝑ cimite/
riũ ad matutinas ꝑgeret ꝯ̃ illum mor
tui ſurrexerũt dicētes Iſte ep̄s nullas
miſſas nob dat. Inſuꝑ ſacerdotē nr̄m
nobis abſtulit. ſꝫ certe niſi emēdauerit
morieṫ. Qui ⁊ ſacerdotē abſoluit. et li
bēter ꝓ mortuis de cetero celebrauit.

Quā grate etiā ſint defũctꝫ orōnes
viuoꝝ patet ꝑ h̄ q̄m q̇dā vt refert can/
tor pariſienſ dũ ꝑ cimiteriũ trāſiret ſꝑ
pſalmũ De ꝓfũdis. dicebat ꝓ defũctꝫ
Qui cũ ab inimicꝫ ꝑ cimiteriũ fugiēs
inſeq̄reṫ. ꝯtinuo mortui ſurrexerunt ⁊
vnuſq̇ſqꝫ inſtrumētũ ſui officij ĩ manu
hēbat. ⁊ ſic ip̄m viriliter defenderũt. ⁊
inimicos territos fugauer̄t. Q, ṽo
ſcd̄m gen⁹ ſuffragioꝝ ſcꝫ elemoſynaꝝ
largitio eis ꝓſit manifeſte haberi pōt
ex eo q̄d in libro machabeoꝝ legitur.
Q̄m vir fortiſſim⁹ iudas collatōe fctā
duodeci milia dragmas argēti miſit
hieroſolimā offerri ea ibi ꝓ pc̄tis mor
tuoꝝ iuſte ⁊ religioſe de reſurrectōe co
gitās. Quantũ etiā elemoſyne defun/
ctis valeāt colligiṫ ꝑ exēplũ q̄d narrat
Gre. in. iiij. li. dialogoꝝ. Quidā nāqꝫ
miles ex corꝑe educt⁹ exanimis iacuit.
Sꝫ citius rediēs q̄ cũ eo geſta fuerunt
enarrauit. Aiebat nanqꝫ ꝙ pons erat
ſub q̊ niger et caliginoſus fluui⁹ ⁊ feti/
dus decurrebat. Trāſacto aũt ponte
amena erāt prata odoriferꝫ herbaruꝫ
floribꝫ exornata. in q̇bꝫ albatoꝝ hoim
ꝯuēticula eē videbāṫ q̊s varia ⁊ mira
floꝝ ſuauitas ſatiabat. Hec ṽo erat ĩ
p̄dicto pōte ꝓbatio vt q̇ſq̇s iniuſtorũ
vellꝫ trāſire ĩ tenebroſũ fetētēqꝫ fluuiũ
labereṫ. iuſti ṽo ſecuro greſſu ad ame/
na loca ꝑuenirēt. Ibiqꝫ q̄ndā petꝝ no
mine deorſum poſitũ magno ferri pō/
dere ligatũ ſe vidiſſe aſſeruit. Qui dũ
req̇reret cur illic eſſet. dictũ eſt ei. Hec
idcirco patiṫ q᷑ ſi q̇d ei ꝓ facienda vl/
tione iubebatur. ad inferēdas plagas
pl⁹ ex crudelitatꝫ deſiderio q̄ꝫ obedien
tia ſuiebat. Ibi etiā q̄ndam ꝑegrinũ
ſe vidiſſe fatebaṫ. q̇ ad p̄dictũ pontem
veniēs tanta eũ autoritate trāſiuit q̄n
ta h̄ ſinceritate vixit. Alter ṽo ſtepha/
nus noie dũ trāſire voluiſſet eius pes
lapſus ē ⁊ ex medio corꝑe iā extra pō/
tē deiect⁹ eſt. Tunc a q̇buſdam teterri
mis viris ex flumie ſurgētibꝫ ꝑ coxas
deorſum atqꝫ a q̇buſdā albatis ⁊ ſpe/
cioſiſſimis viris cepit ꝑ brachia trahi
ſurſũ. Cũqꝫ hec lucta fieret. is q̇ vide/
bat ad corpus redibat ⁊ q̇s in illo oc/
culti arbitri examine obtinuerit ſcire
non valuit. In q̊ daṫ intelligi ꝙ in illo
mala carnis cũ elemoſynaꝝ largitiōe
certabāt. ꝙ em̄ ꝑ coxas deorſum et per
brachia trahebaṫ ſurſũ patet nimirũ.
q᷑ ⁊ elemoſynas amauerat ⁊ carnis vi
cijs ꝑfecte nō reſtiterat. Q, aũt ter/
tiũ gen⁹ ſuffragioꝝ ſcꝫ ſacre hoſtie im/
molatio. plurimũ defũctꝫ ꝓſit ex ml'tꝫ
exemplis apparet. Refert em̄ Gre. in
iiij. li. dyal'. ꝙ cũ q̇dam monach⁹ ſuus
noie iuſt⁹ ad extremũ veniēs tres ſe oc
cultos aureos indicaſſet hr̄e. ⁊ de hoc
ingemiſcēs mortu⁹ fuiſſet. p̄cepit Gre
gorius fratribꝫ vt corpus eius cũ tribꝫ
aureis in ſterq̇linio ſepelirēt dicentes.

Pecunia tua tecū sit in ꝑditōez. Tādē cuidā e fratribꝫ gregoriꝰ ꝑcepit vt vsq ad trigita dies omi die ꝓ eo hostiā immolaret. Qui cū iussa cōplesset. is qui defūctus fuerat in die tricesimo cuidā fratri apparuit. Quē frater reqsiuit dicēs. Quomodo es Cui ille rñdit. Nūc vsq male fui. sz iam modo bene sum. qꝛ hodie cōmunionē rcepi. ¶ Hec aūt hostie imolatio non solū mortuis sz etiā viuis plurimū ꝓfuisse inuēta ē. Quidā nāq cū in qdā rupe argentuz foderent. subito rupes cecidit. ⁊ funditus cūctos extinxit. Unꝰ aūt eoꝝ subtus in qdā sinu ipiꝰ rupis mortē euasit. inde tñ exire nō valuit. Uxor autez illiꝰ eū defunctū existimās. omi die ꝓ ipo missam celebrari faciebat. ⁊ panē vnū ⁊ vrceū vini cū cādela qtidie offerebat. Cui diabolꝰ inuidēs ꝑ tres dies ꝯtinuos eidē in forma hūana apparuit ⁊ q tēderet reqsiuit. Cui cū illa sui itiner cām exponeret. ille aiebat. noli frustra vexari. qꝛ iā missa celebrata est ⁊ sic illa tribꝫ diebꝫ missam intermisit. nec ipaz celebrari fecit. Quidā aūt pꝰ h in ꝑdicta rupe argētū fodiēs qndaz vocē audiuit de subtꝰ dicentez. Plane ꝑcutias qꝛ capiti meo iminet magnꝰ lapis. Cū āt ille tremeret. ⁊ ad hāc vocē audiēdā plurimos ꝯuocassz. iteꝝ fodit ⁊ silrez vocē audiuit. Tūc oēs ꝓpiꝰ accedētes dixert. Quis em es tu. Qui rñdens dixit. Plane faciat. qꝛ magnꝰ lapis qsi sup me cadit. Qui a latere fodiētes. ⁊ ad eū vsq ꝑueniētes. eū sanū ⁊ incolumē extraxerunt. Et sciscitātes quō ibi tādiu vixisset dixit. ꝙ qlibz die panis vnꝰ ⁊ vrceꝰ vini ⁊ cādela accēsa nisi tm̄ tribꝫ diebꝫ sibi oblatꝰ fuit. Qd vxor eiꝰ audiēs ⁊ vehemēter exultans agnouit ꝙ de oblatōe sua fuerit sustentatꝰ. ⁊ ꝙ diabolꝰ eā deceperit ne illr tribus diebꝫ missaz cantare fecerit. Illd vt testaꝛ petrꝰ cluniacenꝭ accidit i villa noīe ferraria grationopolitane dioceꝭ

Gregoriꝰ etiā refert ꝙ dū qdā nauta i mari naufragiū ꝑpessus fuisset. et qdam sacerdos ꝓ eo hostiaz imolasset ipe tandē d mare sanꝰ exiuit. Cū autē qlir euasissz interrogareꝛ. dixit ꝙ dum in medio mar existeret ⁊ iā pene fatigatꝰ deficeret qdā ad eū venit. ⁊ panē qndā sibi obtulit. Quē cū ille comedisset statim ꝯfortatꝰ vires recepit. ⁊ in qdā naui inde trāseūte receptꝰ fuit. Inuentūq ē ꝙ illa hora panē habuit q ꝓ eo sacerdos hostiā immolauit. ¶ De ꝗrtū suffragioꝝ genꝰ scz ieiuniorūz obſuatio defūct ꝓsit. testaꝛ Gregoriꝰ agēs tam de isto q de alijs tribꝫ dicēs Anime defūctoꝝ qtuor modis soluūꝛ aut oblatōibꝫ sacerdotū. aut ꝑcibꝫ sanctoꝝ. aut carorū elemosynis. aut ieiunio cognatoꝝ. Ualet nihilominꝰ ꝓ eis penitētia facta ab amic. Un̄ retulit qdā solēnis doctor ꝙ cū qdam mulier viro mortuo de pauꝑtate despera ret apparuit ei diabolꝰ dicens ꝙ eā ditaret si suā faceret volūtatē. Cui ꝓmittēdo ꝑmo iniūxit vt viros ecclriasticos in suo hospitio receptos faceret fornicari. Scdo ꝙ paupes i die recipet. ⁊ i nocte vacuos expelleret. Tertio ꝙ orationes i ecclia garriēdo ipediret. Quarto ꝙ nulli h ꝯfiteri deberet. Tādez cū morti appropiquassz. ⁊ a filio ad ꝯfessionē admoneret. illa ei factū aperiens dixit se ꝯfiteri non posse. nec sibi aliqd ꝯfessio valeret. sed cū ille cū lachrymis instaret. ⁊ pniaz se ꝓ ea facturū ꝓmitteret illa cōpūcta ꝓ sacerdote filiū destinauit. Sz anteq sacerdos veniret demones ad eā irruerūt. qꝝ horrore ac timore mortua est. Filius suꝰ ꝓ ea pctm̄ suū ꝯfitēs ⁊ pniaz septennē faciēs. ipa cōpleta vidit matrē ei de sua liberatōe grās referentē. Ualēt etiā eis idulgētie ecclie. Un̄ cum qdam apostolice sedis legatꝰ qndā strenuū milirē rogaret vt in terra albiensi in suiciuz ecclie militaret. facta indulgētia pr̄i suo defūcto ꝑ vnā ibidē qdragenā moratꝰ ē. Qua ꝯpleta pr̄ luce clarior ei apparuit ⁊ de sua liberatōe grās ei egit. ¶ Circa scdm hꝰ ꝑt scz illos ꝓ qbꝫ fiunt

etiã q̃tuoꝛ vidẽda sũt. Primo q̇ sũt illi
q̇bꝫ possunt ꝓdesse. Scd̃o q̃re debent
eis ꝓdesse. Tertio si oĩbꝫ equalr̃ ꝓsũt.
Quarto q̃lit̃ suffragia q̃ ꝓ ipsis fiunt
scire pñt. De p̃mo scʒ q̇ sunt illi q̇bꝫ
ꝓdesse possũt sciendũ est ꝙ sic dicit au
gustinꝰ oẽs q̇ de hac vita decedũt. aut
sũt valde boni. aut valde mali. aut me
diocriter boni. Suffragia igit̃ facta ꝓ
valde bonis sunt gratiarũ actões. pro
valde malis sunt viuoꝝ q̃lescũqꝫ cõso
latões ꝓ mediocriter bonis sũt expia-
tiões. Valde aũt boni dicunt̃ qui sta-
tim euolãt ⁊ ab vtroqꝫ igne tã purga-
torij q̃ꝫ inferni liberi sũt. Eoꝝ ãt sunt
tria genera scʒ baptizati. martyres. et
viri ꝑfecti. q̇ scʒ tam ꝑfecte edificaue-
rũt aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ lapides p̃ciosos. i.
dei dilectõʒ. ꝓximi amorẽ. ⁊ bonã ope
rationẽ. vt nõ cogitẽt placere mũdo sʒ
tm̃ deo. q̇ ⁊ si qñqꝫ venialr̃ peccãt fer-
uore tñ charitatꝭ ita i eis pctm̃ ꝯsumit̃
sic gutta aque a camino ignis penitꝰ
absoꝛbet̃. ⁊ iõ secũ cremabilia nũq̃ꝫ fe
rũt. Qui igit̃ ꝓ aliq̊ istoꝝ triũ generũ
oꝛaret vl̃ aliq̃ suffragia faceret eis in-
iuriã faceret. qꝛ sic dicit augꝰ. iniuriaʒ
facit martyri q̇ oꝛat ꝓ martyre. Si ṽo
aliq̇s ꝓ aliq̊ valde bono oꝛaret de q̊ tñ
an euolasset dubitaret. tũc ille oꝛões
essent g̃tiarũ actiões. ⁊ ad meritũ cede
rẽt exoꝛãtꝭ ẜm illd̕ Oꝛo mea in sinum
meũ ꝯuertet̃ His em̃ tribꝫ generibꝫ ce
lũ ꝓtinꝰ aperit̃ cũ decedũt: nec aliqueʒ
purgatoꝛij ignẽ sentiũt. Qd̕ significa-
tũ est ꝑ illos tres q̇bꝫ celum apertũ est
Apertũ ẽ em̃ xp̃o baptizato Luce. iij.
Jhu baptizato ⁊ oꝛãte aꝑtũ est celum
Per qd̕ significat̃ ꝙ celũ aꝑit̃ oĩbꝫ ba-
ptizatꝭ siue sint ꝑuuli siue adulti. ita ꝙ
si decederẽt ꝓtinꝰ euolarẽt. Baptismꝰ
em̃ ṽtute passiõis xp̃i mũdat ab omni
pctõ ⁊ oꝛigiali ⁊ moꝛtali ⁊ veniali. Se
cũdo aꝑtũ ẽ stephão lapidato. Actuũ
vij. Ecce video celos aꝑtos ⁊c̃. Per qd̕
significat̃ ꝙ aꝑit̃ oĩbꝫ martyribꝫ. ita ꝙ
stati euolãt cũ decedũt. ⁊ si aliq̃ crema
bilia habeãt oĩa falce martyrij resecãt̃

Tertio aꝑtũ ẽ iohi ꝑfectissimo Apoc̃.
iiij. Vidi ⁊ ecce hostiũ aꝑtũ i celo. Per
qd̕ significat̃ ꝙ viris ꝑfectꝭ q̇ totaliter
pniaʒ ꝯpleuerĩt nec venialia admiserĩt.
vel si aliqñ admittũt̃ a feruoꝛe charita
tꝭ ꝓtinꝰ ꝯsumũt̃. celũ ip̃m ꝯtinuo aꝑit̃
⁊ mox i illd̕ ꝑpetuo regnaturi ingrediũt̃.
Valde aũt mali sũt q̇ ꝯtinuo i inferni
baratrũ demergũt̃. Pro q̇bꝫ si de eoꝛũ
dãnatõe ꝯstaret nulla suffragia aliq̃-
tenꝰ essent fiẽda ẜm qd̕ dicit augꝰ. Si
scirẽ pꝛẽm meũ esse in inferno nõ plus
oꝛarẽ ꝓ eo q̃ꝫ ꝓ diabolo. Si ãt ꝓ aliq̇-
bus dãnatꝭ de q̊ꝝ damnatõe dubitat̃
aliq̃ suffragia fierent nihil tñ eis ꝓdes-
sent. nec q̃ntũ ad liberatõneʒ vt scʒ ab
ip̃is penis liberent̃. nec q̃ntũ ad miti-
gatõeʒ. vt scʒ pena i eis mitiget̃ vel di-
minuat̃. nec quantũ ad suspensionem
vt scʒ ad tꝑus vl̃ ad hoꝛã eoꝝ dãnatio
suspẽdat̃. nec quantũ ad foꝛtificatõem
vt scʒ ad tolerãdũ leuiꝰ roboꝛẽt̃ Quã-
tũ em̃ ad aliq̊d hoꝝ i inferno nulla re-
dẽptio ẽ. Mediocriter ãt boni dicũ
tur q̇ cremabilia aliq̃ scʒ lignũ. fenum
stipulã secũ ferũt. vel q̇ pniaʒ iniũctaʒ
⁊ sufficientẽ moꝛte p̃occupati ꝯplere ñ
pñt. q̇ nec adeo boni sũt q̇n suffragijs
egeãt. nec adeo mali q̇n eis ꝓdesse va-
leãt. Suffragia igit̃ facta ꝓ his sunt
eoꝝ expiatões. Vñ isti sũt illi q̇bꝫ ip̃a
suffragia solũ ꝓdesse pñt. In hmõi ãt
suffragijs faciẽdis eccl̃ia ꝯsueuit tripli
cẽ numeꝝ dieꝝ maxie obſ̃uare. s. septe
nariũ. tricenariũ. ⁊ anniuersarium Et
rõ hoꝝ assignat̃ in li. mitrali õ officio.
Obseruat̃ septenariꝰ vt aĩe ad eternũ
quietꝭ sabbatũ ꝑueniãt. vel vt eis om
nia peccata remittant̃ q̃ in vita egerĩt.
q̃ ꝑ septẽ dies ducit̃. vel vt remittãt̃ eis
peccata q̃ egerũt cum coꝛꝑe qd̕ cõsistit
ex quatuoꝛ humoꝛibꝫ. ⁊ cũ aĩa in q̃ sũt
tres vires. Obseruat̃ tricenariꝰ q̇ con
stat ex tribꝫ denarijs vt purget̃ in eis
q̇cq̇d i fide trinitatꝭ ⁊ in trãsgressione
decalogi deliq̃rũt. Obſ̃uat̃ anniuersa
riꝰ vt de annis calamitatꝭ ꝑueniãt ad
annos eternitatꝭ. Sic ei anniuersariũ

ſanctoꝝ celebram⁹ ad ipoꝝ honorē et
ad nr̄az vtilitatē. ſic ⁊ anniuerſariū de
functoꝝ ad ipſoꝝ vtilitatē ⁊ noſtram
deuotionē. De ſecūdo quare ſcꝫ eis
debent ſuffragia ꝓdeſſe ſciendū ꝙ tri-
plici ratiōe debent eis ꝓdeſſe. Primo
rōne vnitatis. Sunt em̄ corpus vnuꝫ
cū illis de eccl'ia militanti ⁊ ideo bona
ſua debent eis eſſe cōmunia. Secūdo
rōne dignitatꝫ. qm̄ dū adhuc viuerent
meruerūt vt hec ſibi ꝓdeſſent. Et ite-
rū. Dignū eſt vt q̄ alios iuuerūt ⁊ ipi
ab alijs iuuent̄. Tertio rōne neceſſita-
tis. qꝛ ſcꝫ ſunt ī ſtatu in q̄ iuuare ſe nō
poſſunt. De tertio ſcꝫ vtꝝ equaliter
oībꝫ ꝓſint. ſciendū ꝙ ſi ipa ſuffragia
in ſpeciali fiūt magꝭ ꝓſunt illis ꝑ q̄bꝫ
ſpecialiter fiunt ꝙ̄ alijs. Si aūt in cō-
muni fiunt magꝭ ꝓſunt eis q̄ plus me
ruerūt in hac vita vt ſibi ꝓdeſſent. ſi ī
eq̄li vl' maiori nccītate exiſtūt De q̄r
to qualiter ſcꝫ ſuffragia q̄ pro eis fiūt
ſcire poſſunt. ſciendū ꝙ ſcḋm auguſtinū
ſcire poſſunt tribꝫ modis. Primo ꝑ di
uinā reuelatōeꝫ qn̄ ſcꝫ deus hoc eis re
uelat. Scḋo ꝑ bonoꝝ angeloꝝ mani-
feſtatōem. Angeli enim q̄ h̄ ſemꝑ no-
biſcū ſunt ⁊ oīes actus noſtros con-
ſiderāt. in inſtanti q̄ſi ad eos poſſunt
deſcendere ⁊ eis ꝓtinus nūciare. Ter
tio ꝑ animaꝝ hinc exeuntium intima-
tionē. Anime em̄ q̄ de h̄ mūdo tranſ-
eunt hec ⁊ alia eis nūciare pn̄t Quar-
to nihilomin⁹ ſcire poſſunt ꝑ experien
tiā ⁊ reuelatōem. Cū em̄ a penis ſe re-
leuari ſentiunt. ſuffragia ꝓ ſe fieri cog-
noſcūt. ¶ Circa tertiū h⁹ ſecunde
ꝑtis ſcꝫ illos ꝑ q̊s fiunt. ſciendū ꝙ ipa
ſuffragia ſi prodeſſe debent oportet ꝙ
fiant ab his q̄ ſunt in caritate. Nam ſi
ꝑ malos fiunt prodeſſe nō pn̄t. Unde
legit̄ ꝙ dum q̄daꝫ miles in lecto cum
vxore eſſet. ⁊ luna valde lucens per ri-
mas intraret. mirabat̄ qūo homo ra-
tionalis creatori ſuo non pareret. cum
eidem creature irrationales parerent.
Et dum cuidā militi defuncto qui ſi-
bi fuerat familiaris detraheret. ſubito
ille q̄ mortu⁹ fuerat in thalamū introi
uit ⁊ dixit illi. Amice noli male ſuſpi-
cari de aliq̄. ⁊ ꝯdona mihi ſi quid in te
peccaui. Cūq̄ ſuꝑ ſtatu ſuo interroga
ret̄. dixit. Uarijs penis affligor: preci
pue qꝛ tale cimiterū violaui ⁊ ibi q̄n-
dam vulnerans eum cappa ſua expo-
liaui. que mihi ſuperponit̄ ⁊ vno mō-
te magis me premit. Rogauitq̄ vt ꝓ
ſe orōnes fieri faceret. Cum auteꝫ ille
ſibi diceret. an vellet ꝙ a tali et tali ſa-
cerdote ipſas orationes faceret fieri. il
le ad hoc nihil reſpondens caput mo-
re renuētꝭ ꝯcuſſit. Deinde dixit. ſi vel-
let ꝙ talis heremita pro ſe oraret. Cui
ille. Utinā pro me oraret. Q̄ð cum ſe
factuꝝ ꝓmitteret ille ait. Et ego dico
tibi qꝛ ab hac die vſq̄ ad duos annoſ
tu etiā morieris. Sicq̄ ille diſparuit.
⁊ miles vita ſua in melius mutata in
dn̄o obdormiuit. Q̄ð aūt dictū eſt
ſuffragia facta per malos prodeſſe nō
poſſe. intelligenduꝫ eſt niſi ſint oꝑa ſa-
cramentalia. vt eſt celebratio miſſe q̄
a malo miſtro violari non poteſt. Uel
niſi ipe defunctus vel aliq̄s eius ami-
cus aliq̄bꝫ etiam malis aliqua diſpen
ſanda reliquiſſet. Que tn̄ continuo di
ſpenſare debent. ne ſibi contingat qð
cuidam ꝯtigiſſe legitur. Miles enim
q̄dā in bello Karoli magni vt ait tur
pinus cum maurꝭ pugnaturus. roga-
uit cognatū ſuū vt ſi in bello moreret̄
equum ſuū venderet ⁊ pauperibus p̄-
cium daret. Quo mortuo cum equus
ſibi nimis placeret cum ſibi retinuit.
Et poſt modicū temꝑis defunctus ei
tanq̄ ſol refulgens apparuit dicens.
Cognate bone ꝑ octo dies me feciſti
pati penas. in purgatorio ꝓpter equū
cuius precium vt dixeram pauperibꝫ
non dediſti. Sed impune nō feres. ho
die enim ferent animā tuā in infernuꝫ
diaboli. et ego purgatus vado in re-
gnum dei. Et ecce ſubito in aere audi
tus eſt clamor velut leonum. vrſorum
et luporum. et ipſum de medio abſtu-
lerunt.

Legenda.clix. A

De quatuor coronatis

Quatuor coronati fue
rūt seuerꝰ.seuerianꝰ.corpo/
forus.⁊ victorinus .q iubē
te diocleciano vsqꝫ ad mortē ictibꝫ plū
batoꝝ cesi sunt. Hoꝝ noīa cū reperiri
nō possent .q tn̄ post mltos ānos dn̄o
reuelāte reperta sūt statutū fuit vt eoꝝ
memoria sub noībꝫ alioꝝ qnqꝫ marty
rū scꝫ claudij castorij.simphoriani .ni/
costrati.⁊ simplicij recolerentur q post du
os ānos a martyrio p̄dictoꝝ passi sūt
Isti em̄ martyres cuꝫ omnē sculpture
arteꝫ haberēt.⁊ diocleciano idolū qd/
dā sculpere nollēt.nec sacrificare aliq/
tenꝰ ꝯsentirēt.iussu ipsiꝰ diocleciani in
loculos plūbeos viui missi sūt .⁊ sic in
mari p̄cipitati.circa annos domini.cc.
lxxxvij. Sub noībꝫ igitur istoꝝ qnqꝫ sta/
tuit melchiades papa p̄dictos q̄tuor
honorari ⁊ quatuor coronatos vocari
ante scꝫ q̄ꝫ eoꝝ nomia reperirentur.⁊ licꝫ
postmoduꝫ noia reperta fuerint vsus
tamen obtinuit vt quattuor coronati
deinceps vocarentur.

Legenda.clx. A

De sancto Theodoro

Theodorus in vrbe
marmanitanoꝝ sub dio
cleciano et Maximiano
martyriū passus est. Cui cū preses di
ceret q sacrificaret.⁊ p̄stinā militiā re/
ciperet .rn̄dit theodorus. Ego milito
deo meo ⁊ filio eiꝰ iesu xp̄o. Cui preses
Ergo d̄s tuꝰ filiū hꝫ. Cui theodorus.
Etiā. Ad quē p̄ses Possemꝰ eū cogno
scere ⁊ ad eū accedere. Datis igitur indu
cijs sctō theodoro vt sacrificaret.tēplū
matris deorū noctu sctūs introiuit et
igne supposito totū illd̄ succēdit. Qui
a qdaꝫ q h̄ vidit accusatꝰ.in carcerē vt
fame ibi moreretur reclusus ē. Cui dn̄s
apparēs dixit. Cōfide serue meꝰ theo/
dore.qꝛ ego tecū sū. Tūc turba multa
dealbatoꝝ viroꝝ clauso hostio ad euꝫ
venīēs cū eo psallere cepit. Qd̄ viden/
tes custodes territi fugerūt. Cū āt inde
eductꝰ fuisset et ad sacrificia inuitaretur
ait. Si carnes meas igne cremaueris
⁊ varijs ꝯsumas supplicijs donec fue/
rit spūs in naribꝫ meis non denegabo
deū meū . Tūc ad p̄ceptū p̄sidis in lig
no suspēditur.⁊ vngulis ferreis tam cru
deliter latera eius raduntur vt etiā eius
coste nudarētur. Ad quē p̄ses Uis theo
dore nobiscū esse aut cuꝫ xp̄o tuo. Cui
ille. Cū xp̄o meo et fui ⁊ sū et ero. Tūc
iussus est igne cremari. In q qdē igne
spm̄ emisit.sꝫ tn̄ corpꝰ eius ab igne ille/
sum p̄māsit.circa annos dn̄i.cclxxxvij.
Odore vero suauissimo om̄es repleti
sunt.⁊ audita est vox dicēs. Ueni dile
cte mi intra in gaudiū dn̄i tui. Celum
qꝫ apertū multi viderunt.

Legenda.clxj. A

De sancto Martino.

Martinus quasi martē
tenēs.i.bellū ꝯ vicia et pec
cata. Uel martinꝰ q̄si mar
tyrū vnꝰ. Fuit em̄ martyr saltē volūta
te ⁊ carnis mortificatōe. Uel martinꝰ
interp̄tatur quasi irritās vel ꝓuocās seu
dominās. Ipe nāqꝫ ꝑ meritū sue san/
ctitatis irritauit diabolū ad inuidiā .ꝓ
uocauit dn̄m ad misc̄diaꝫ.dominatꝰ ē
carni sue ꝑ maceratōꝫ ꝯtinuā. Cui scꝫ
carni ratio siue animꝰ dn̄ari dꝫ .vt dic
dionisius in epl'a ad demophilū sicut
domiatur dn̄s seruo.aut pater filio .aut
senior lasciuo iuuenculo . Eius vitam
seuerus cognomēto sulpicius discipu/
lus scti martini quē gennadiꝰ inter illu/
stres viros ꝯnumerat scripsit.

Martinꝰ sabarie pānonioꝝ opi/
do oriūdꝰ. sꝫ itra ytaliā papie
alitus.cū p̄re suo tribuno mili
tū sub constantio ⁊ iuliano cesaribꝫ mi
litauit.nō tn̄ sponte.qꝛ ab infantia di
uinitꝰ inspiratꝰ cū essꝫ ānoꝝ duodecim
inuitis parētibꝫ ad eccl'iaꝫ fugit .et ca/
thecuminū se fieri postulauit.⁊ extunc
heremū intrasset nisi carnis ifirmitas

obstetisset. Sꝫ cū cesares decreuissent
vt veteranoꝝ filij ꝓ patribꝰ militarēt.
martinꝰ cū essꝫ annoꝝ q̄ndecim ad mi
litandū vrgeť. vno tm̄ ꝯtentus seruo.
cui tñ martinus seruiens sepius mini
strabat ⁊ calciamēta detrahebat atq̄
tergebat. q̄dā hyemali tempe ꝑ portā
ambiēsiū trāsiēs paupem q̄ndā nudū
obuiū habuit. q̄ cū a nullo elēosynam
accepissꝫ. martinꝰ hūc sibi seruatū in-
telligēs. arrepto ense clamidē q̄ sibi tm̄
superat diuidit. ⁊ ꝑtē paupi tribuens
reliq̄ rursus induiť. Seq̄nti igiť nocte
xp̄m clamidis sue ꝑte q̄ paupem texe
rat vestitū vidit. ip̄mq̄ ad circūstātes
angelos sic loq̄ntē audiuit. Martinꝰ
adhuc cathecuminꝰ hac me veste ꝯte-
xit. Vñ vir sanctꝰ nō in gl'iam elatus
sꝫ dei bonitatē cognoscēs cū essꝫ anno
rū decē ⁊ octo baptizari se fecit. et ad-
huc ad instantiā tribuni sui q̄ tēpe sui
tribunatꝰ expleto se sec'lo abrenūciatu
rū ꝓmittebat ꝑ bienniū militauit. In
terea irruētibꝰ intra gallias barbarꝫ iu
lianꝰ cesar. cōtra eos pugnaturꝰ pecu
niā militibꝰ erogauit. At martinꝰ no-
lēs deinceps militare. donatiuū recipe
noluit. sꝫ cesari dixit. Xp̄i ego miles sū
pugnare mihi nō licet. Indignatꝰ iuli
anus dixit q̄ nō religiōis grā sꝫ metu
belli iminētis militie renūciaret. Cui
martinꝰ intrepidꝰ rñdit. Si hoc igna
uie nō fidei ascribiť crastina die añ aci
em iermis astabo. ⁊ i noie xp̄i sig̊ cru-
cis nō clipeo ꝓtectꝰ aut galea hostiuꝫ
cuneos penetrabo securꝰ. Vñ custodi
ri iubeť vt iermis vt dixerat barbaris
obijcereť. Sed die seq̄nti hostes legati
onē miserūt sua oia seq̄ dātes. Vñ nō
dubiū est meritꝫ scti viri talē victoriaꝫ
sine sanguie datā eē. Exinde relicta
militia ad scm̄ hilariū pictauensēꝫ epi
scopū ꝑrexit. et ab eo accolitꝰ ordiatus
moneť a dño ꝑ soporē vt ꝑentes suos
adhuc gētiles visitaret. Profectꝰ igiť
m'ta aduersa passuꝝ se esse p̄dixit. Nā
īter alpes incidit in latrōes. Cūq̄ vnꝰ
securim in caput eiꝰ vibrasset: ictū feri
entis dextre sustinuit alter. Vinctꝫ tñ
post tergū manibꝰ vni eoꝝ custodiēdꝰ
tradiť. Percūctanti ꝟo latrōi an timu
isset rñdit nunq̄. se ita fuisse securꝝ. q̄
sciret misericordiā dei maxime i tēpta-
tōibꝰ affuturā. Incipiēsq̄ latrōi p̄dica
uit. ⁊ ip̄ꝫ ad fidē xp̄i ꝯuertit. Qui mar
tinū ad viā reducēs laudabilē postmo
dū vitā duxit. B Cū aūt medio
lanū p̄terisset diabolꝰ in hūana specie
sibi obuiꝰ fuit ⁊ q̊ tēderet req̄siuit. Cui
cū rñdissꝫ se q̊ eū dñs vocaret tendere.
ille ait. Quocūq̄ ieris diabolꝰ tibi ad
uersabiť. Cū aūt martinꝰ sibi rñdisset
dñs mihi adiutor est. nō timebo quid
faciat mihi hō. stati ille euanuit. Ita-
q̄ matrē ꝯuertit. pr̄ ꝟo i errore ꝑmāsit.
Sꝫ cū heresis arriana ꝑ totuꝫ orbem
pullularet et ille pene solus obsisteret:
publice cesus ⁊ de ciuitate eiectus me-
diolanū redijt. ⁊ ibi sibi monasterium
statuit. Sꝫ inde ab arrianis eiectꝰ: ad
insulā gallinariā cū vno solo p̄sbytero
ꝑrexit. vbi elleboꝝ gramē venenatum
inť alias herbas i cibū sūpsit. ⁊ vicinā
mortē sētiēs oē ꝑiculū ⁊ dolorē virtute
orōis fugauit. Audiēs ꝟo q̄ btūs hy
lariꝰ d̉ exilio rediret obuiā ei ꝓfectꝰ ē. ⁊
iuxta pictauū mōasteriū ordiauit. vbi
cū q̄ndā adhuc cathecuminū hr̄et. pa-
rūper a mōasterio discedēs. ⁊ rediens
reperit eū sine baptismo defūctū. Quē
in cellā ducēs ⁊ suꝑ eius corpꝰ se ꝓster
nēs. ip̄m sua orōe ad vitā p̄stinā reuo-
cauit. Idē ꝟo hō referre ꝯsueuit q̄ dū
suꝑ eū data snīa obscurꝫ locꝫ deputatꝰ
fuisset. ꝑ duos angelos iudici ē sugge-
stū hūc esse ꝓ q̊ martinꝰ oraret. Iussuꝫ
ē igiť vt ꝑ ip̄os duos reducereť. ⁊ mar
tino viuꝰ reddereť. Aliū insuꝑ q̄ la-
queo vitā finierat vite r̄stituit. Veꝝ
cū plebs turonica ep̄o careret. ip̄m plu
rimū renitentē sibi ordiari petijt. Qui
dā aūt ex ep̄is q̄ ꝯuenerāt eo q̄ defor-
mis esset habitu ⁊ vultu despicabilis
resistebant. Inter quos precipuus fu
it quidam nomine defensor. Sꝫ cum
lector tunc deesset: quidā accepto psal

terio primū quē inuenit psalmū legit.
vbi v̄sus hic erat. Ex ore infantium et
lactentiū perfecisti laudem: vt destru/
as inimicū ꝛ defensorem. Et sic ille de
fensor est ab om̄ib⁹ ꝯfutat⁹. Ordinat⁹
itaq̄ episcopus cū populi tumultum
nō ferret. duob⁹ fere milib⁹ extra vrbē
monasteriū ꝯstituit. vbi cū octuagin/
ta discipulis in m̄lta abstinentia vixit.
Nā ibi vinū nemo biberat nisi quē in
firmitas coegisset Mollior habit⁹ ibi
ꝓ crimine erat. Plurime ciuitates de
his ep̄os eligebāt Cū q̄dā sub noīe
martyris coleret̄ ꝛ a martino nil de ei⁹
vita vel merito inueniri poss3. q̄dā die
sup̱ sepulchꝝ stans orauit dn̄m vt q̄s
esset vl̄ cuius meriti indicaret. Cōuer
sus ad leuā vidit vmbrā nigerrimam
stare. Qui a martino adiurat⁹ dixit se
latronē fuisse ꝛ ob scel⁹ ꝑcussū esse. Cō
tinuo igr̄ martin⁹ altare destrui p̄cepit
C Legit̄ q̄3 i dialogo seueri ꝛ gal
li discipuloꝝ scti martini vbi m̄lta sup
pleta sūt q̄ in ei⁹ vita seuer⁹ dimiserat.
ꝙ martin⁹ q̄dā tp̱e valētinianū impa/
torē ꝓ q̄dā necessitate adijt s3 ille sciēs
eū velle petere qđ ipse nolebat dare.
fores palatij sibi claudi fecit. At mar/
tin⁹ semel ꝛ iteꝝ passus repulsā. cilicio
obuolutus ꝛ cinere ꝯspersus. ꝑ vnam
hebdomadā cibi ꝛ pot⁹ abstinētia ma
ceraᷓ. Tūc monēte angelo ad palaciū
venit. ꝛ nl̄lo sibi ꝓhibēte ad impatorē
vsq̄ ꝑuenit. Quē cū venientē videret.
irat⁹ q̄ fuiss3 admissus ei assurgere no
luit donec sellā regiā ignis operiret. et
ip̄m impatorem a ꝑte posteriori ignis
succēderet. Tūc sctō martino irat⁹ as/
surgēs v̄tutē diuinā se sensisse ꝯfessus
ē. multūq̄ ip̄m cōplectēs sibi oīa ante
q̄ rogaret ꝯcessit m̄ltaq̄ munera ob/
tulit s3 martin⁹ nō accepit. In eodē
q̄3 dialogo legit̄ q̄lit̄ tertiū mortuū su/
scitauit Cū em̄ q̄dā iuuenis defūctus
fuisset ꝛ mr̄ ꝓ resuscitatōe filij beatum
martinū lachrymis exoraret. iste i me/
dio cāpi vbi erat innumerabil̄ m̄ltitu
do gētiliū genua flexit. ꝛ cūct3 vidētib⁹
puer surrexit. q̄ ꝓpt̄ oēs illi gētiles ad fi
dē x̄pi ꝯuersi sᷓ. Eidē q̄3 viro scō obe
diebāt etiā isensibilia vegetabilia ꝛ ir/
ratōnabilia. Insensibilia sicut ignis ꝛ
aqua. nā cū in q̄dā phano ignē misiss3
in domo ꝓxima adherēte agente ven/
to flāma ferebaᷓ. Tūc martinus sup̱
tectū dom⁹ ascendēs obuiū se aduent
entib⁹ flāmis inseruit. Mox ꝯ̄ vim vē
ti flāma torq̄ᷓ vt ꝯflict⁹ q̄dā cōpugnā/
tiū int̄ se elementoꝝ videreᷓ. Nauis
etiā q̄dā cū ꝑiclitareᷓ vt i p̄dicto dialo
go legiᷓ. q̄dā negociator necdū x̄pian⁹
exclamauit. Deus martini eripe nos.
Et statim trāquillitas magna succes/
sit. Silr̄ vegetabilia. Nā cū in q̄da3
loco tēplū antiq̄ssimū diruiss3. ꝛ arbo
rē pini diabolo dedicatā vellet excide/
re. obsistētib⁹ rustic3 ꝛ gētib⁹ vnus eoꝝ
dixit. Si de deo tuo fiduciam habes.
nos hāc arborē succidem⁹ tu eā suscipe
ꝛ si tecū est ds̄ tu⁹ vt dic3 euades Quo
annuēte succise arbori. et iā v̄sus eum
ibidē ligatū cadēti signū cruc3 oppo/
suit. ꝛ in aliā ꝑtē rediēs rusticos q̄ i tu/
to loco erāt fere oppressit Qui viso mi
raculo ad fidē ꝯuersi sūt. Irrōnabi/
lia q̄3 aialia sibi pluries obedierūt. sic
legiᷓ in p̄dicto dialogo. Cū em̄ canes
lepusculu3 inseq̄ntes vidisset impauit
canib⁹ vt aial inseq̄ desisterēt Mox illi
ꝯstiterunt. ꝛ q̄si vincti in suis vestigijs
fixi māserūt. Serpēs etiā q̄dā cum
fluuiū q̄ndā natando trāsiret: martin⁹
ait ad serpente3. In noīe dn̄i iubeo te
redire. Mox se ad v̄bū sancti retorsit:
ꝛ in ripā aliā trāsmeauit. Et ingemi/
scēs martin⁹ ait. Serpētes me audiūt
ꝛ hoīes nō audiūt. Canis silr̄ q̄dā
cū in q̄ndā ex martini discipulis latra
ret. ille ad eū ꝯuersus ait. In nomine
martini iubeo te obmutescere. Canis
ꝯtinuo obmutuit ac si liguā habuisset
abscisam. D Fuit aūt btūs mar/
tinus multe hūilitat3. Nam leprosum
q̄ndam cūctis horribilē parisius obui
um habens ip̄m osculat⁹ est atq̄ bene
dixit. statimq̄ mūdat⁹ est. In sacrario

quoq̄ residens nunq̄ cathedra visus
est. Nā in ecctia nēo vnq̄ eū sedere cō/
spexit. Sedebat aūt i sellula rusticana
q̄s tripodes vocāt Multe dignita
tis qꝛ par aptis dict⁹ est. ꝛ hoc ꝓpt̄ gra
tiā spūssci q̄ in eū in specie ignis ad ro
bur descēdit sicut fuit in aptis. Vñ ꝛ
apti freq̄nter eū tanq̄ ꝯparē visitabāt
Legit̄ eni in p̄dicto dyalogo φ q̄dam
vice dū martin⁹ i cella solus sederet. ꝛ
seuerus ꝛ gallus ei⁹ discipuli p̄ foribꝫ
expectarēt. subito mirabili ꝯcussi hor/
rore ptes in cella audiūt insit̄ colloq̄n/
tes. De q̄ cū postmodū martinū req̄/
sissent ille ait. Dicā vobis. sed vos q̄so
nulli dicatꝭ. Agnes tecla et maria ad
me venerūt. Nec tm̄ illa die sꝫ sepi⁹ se
ab eis cōfessus est visitari. Et petrū et
paulū aptos a se sepe videri ꝑhibuit.
Multe iusticie. Cū ei ab imꝑatore
noie maximo inuitatus fuisset. ꝛ mar/
tino poculū p̄mo fuisset oblatū sperā/
tibꝫ cūctis vt p⁹ se regi tribueret p̄sby
tero suo dedit. nullū estimās digniorē
q̄ post se deberet bibere. ꝛ indignū iu/
dicās si aut regē aut regꝭ ꝓximos p̄sby
tero p̄tulissꝫ. Multe patiētie. Tan
tā eni i oibꝫ patiētiā seruabat φ cū eēt
sūm⁹ sacerdos ipune sepe a clericis le/
debat̄. nec a sua eos ꝓpter hoc charita
te repellebat. Nemo illū vnq̄ vidit ira
tū. nemo merentē. nemo ridentē. Nūq̄
in illi⁹ ore nisi xp̄s. nūq̄ in illi⁹ corde
nisi pietas. nisi pax nisi misericordia ī
erat. Legit̄ q̄ꝫ in p̄dicto dyalogo φ dū
martin⁹ q̄dā vice in veste hispida: ni/
gro et pēdulo pallio circūtectus super
asellū ꝓcederet. eq̄s de ꝯtra venietibꝫ
expauefactꝭ. milites in terrā saltu p̄ci
piti se dederūt. et martinū arripientes
grauit̄ v̄berauerūt. Ille aūt q̄si mutus
cedētibꝫ terga p̄bebat. Sꝫ magis illi
furebāt. eo φ ille q̄si nō sentiēs v̄bera
illata cōtēnere videret̄. Protinus autē
aīalia adeo humo fixa ꝑmanebāt vt
q̄tūcūq̄ flagellata velut saxea moue/
ri nō possent q̄usq̄ ad martinū redeū/
tes et pctm̄ suū q̄d ignorāter i eū ꝯmi
serāt ꝯfitētes ille eis licētiā dedit. ꝛ q̄/
du ꝯcito aīalia ꝓcesserūt Multe assi
duitatꝭ i orādo. Quia vt i legēda sua
dꝛ nūq̄ vllū horaꝝ momētū p̄terijt. q̄
nō aut orōni aut lectōi incūberet. Int
legendū tñ ꝛ oꝑandū nūq̄ animū ab
orōne laxabat. Nā vt fabris ferrarijs
moris ē. q̄ int̄ oꝑandū ꝓ q̄dā laborꝭ le
uamine incudē feriunt. ita martin⁹ dū
aliq̄d ageret sꝑ orabat. Multe au/
steritatꝭ i seipo. Refert ei seuer⁹ i epta
ad eusebiū. φ cū martin⁹ i q̄ndā villaꝫ
sue dioceꝭ venissꝫ ꝛ clerici lectū sibi plu
rimo stramie p̄parassent ille ibidē re/
q̄scēs isuetā molliciē ꝑhorrescit q̄ppe q̄
nuda humo vno tm̄ cilicio suꝑiecto cu
bare cōsueuerat. Itaq̄ ꝑmot⁹ iniuria
surgēs stramtū oīe ꝓiecit ꝛ se suꝑ nu
dā humū collocauit. Circa mediā v̄o
noctem tota illa palea igne accendit̄. ꝛ
martin⁹ excitat⁹ dū exire tēptaret sꝫ ne
q̄ret ab igne capit̄. ꝛ ei⁹ iā vestimenta
vrunt̄. Rediēs v̄o ad solitū orōis ꝯfu/
giū ꝛ crucꝭ emittēs sigculū. i medio ig
nis intact⁹ ꝑmāsit. ꝛ flāmas sensit ro/
rātes q̄s male expert⁹ erat vrētes Mo
nachi igit̄ excitati ꝯcurrūt. ꝛ martinuꝫ
quē iā ꝯsumptū putabāt de medio flā
maꝝ illesū educūt. Multe cōpassio
nis erga delinq̄ntes. qꝛ oēs volentes
penitere ꝯpassiōis sinu recipiebat Nā
ꝛ cū diabol⁹ martinuꝫ rep̄hēderet cur
semel lapsos ad pniaꝫ reciꝑet eidē rñ/
dit. Si tu ip̄e o miserabil̄ ab hoim in
festatōe desisteres. ꝛ te factoꝝ tuoꝝ pe
niteret. ego tibi ꝯfisus in dño xp̄i mise
ricordiā pollicerer. Multe pietatis
erga pauꝑes. Legit̄ i p̄dicto dialogo
φ martinū in q̄dā festiuitate ad ecctaꝫ
tendētē pauꝑ q̄dā nud⁹ secut⁹ ē. Mar
tin⁹ āt archidiacono p̄cepit vt egētē ve
stiret. Sꝫ cū h̄ ille facere distulissꝫ: in/
gressus martin⁹ secretariū tunicā suaꝫ
illi tribuit. ꝛ ꝯtinuo absceđe iussit Cū
ḡ archidiacon⁹ moneret. vt ad solēnia
ꝑagēda ꝓcederet. ille de se loquēs rñ/
dit se ire nō posse. donec pauꝑ vestē ac/
cipiat. Archidiacon⁹ v̄o nō itelligens

qꝛ cū extrinsec⁹ cappa tect⁹ eēt. ipm̄ nu
dū interi⁹ nō videbat. pauperē nō ad-
esse causat̃. At ille inq̄t. Mihi vest̄ʒ de
ferat̃ ꝛ pauꝑ nō deerit vestiēdus. Cō-
pulsus ille ad forū vadit. ꝛ q̇nqꝫ argē-
teis tunicā vilē ꝛ curtā q̄ dr̄ penula q̄si
pene nulla rapiens. an̄ pedes martini
iratus ꝓiecit. Quā ille secreto induit.
Cui⁹ manice vsqꝫ ad cubitū. ꝛ lōgitu-
do vsqꝫ ad genua ꝓtēdebāt̃ Et sic mis
sam celebraturus ꝓcedit. Dū āt missam
celebraret glob⁹ igne⁹ suꝑ caput ei⁹ ap
paruit: ꝛ a multʒ ibidē visus fuit. Ob
h̄ par apl̄is dr̄. Huic aūt miracl̄o ad-
dit mgr̄ iohēs beleth. ꝙ cū i missa ma
nus ad deū vt morʒ ē leuaret. manicis
lineis retro labētib⁹ cū nec brachia ei⁹
essent grossa nec multū carnosa: nec p̄-
fata tunica ꝓtēderet̃ nisi vsqꝫ ad cubi
tū remāsert eadē brachia nuda. Tunc
miraculose torques aurei ꝛ gēmati de
ferūt̃ ab angel̄. ꝛ brachia decēter ope-
riunt̃. Quē etiā tōsam q̄dā vice con
spiciēs euāgelicū inq̄t mādatū ista cō-
pleuit. Duas tunicas ista hūit. et vnā
nō habēti largita ē. Ita ꝛ vos inq̄t fa
cere debetʒ Multe ptātʒ erga demo
nes expellēdos. Sepe em̄ ipos demo
nes ex hoib⁹ expulit. Legit̃ etiā in p̄di
cto dialogo ꝙ q̄dā vacca a demōe agi
tata. cū vbiqꝫ seuiret: ꝛ mltos ꝯfode-
ret. ꝛ v̄sus martinū ꝛ socios suos i iti-
nere furibūda ꝯcurreret. ille manu ele-
uata ipsam sistere iubet. Qua imobili
ꝑmanēte vidit demonē dorso illi⁹ insi-
dentē. Quē increpās. discede inq̄t fu-
neste de pecude ꝛ innoxiū aial agitare
desiste. Quo ꝓtin⁹ discedēte vacca ad
ei⁹ pedes ꝓsternit̃. ꝛ ad ei⁹ iꝑiū cū oi
māsuetudie ad gregē suum reuertitur
Multe subtilitatʒ erga eos cogno-
scēdos. Demōes em̄ sibi ita ꝯspicabi
les reddebāt̃ vt aperte ab ipo sub q̄cū
qꝫ imagie viderēt̃. Nā interdū demo-
nes i iouis ꝑsonā plurimūqꝫ mercurij
aliqn̄ venerʒ vel minerue transfigura-
tos se ei⁹ vultib⁹ offerebāt. q̊s ille oēs
suis noib⁹ icrepabat. Mercuriū maxi
me patiebat̃ infestū. Iouem brutum
atqꝫ hebetē eē dicebat. Quadā etiā
vice diabolus i forma regʒ purpura ꝛ
diademate ꝛ aureis caligʒ ornat⁹. sere
no ore letaqꝫ facie sibi apparuit. Cūqꝫ
diu ābo tacuissent agnosce inq̄t marti
ne quē colis. Xp̄s ego sū descensur⁹ ad
tras. p⁹ me tibi maifestare volui. Ad h̄
cū adhuc martin⁹ admirās taceret rur
sus ait. Martine cur dubitas credere
cū me videas. Xp̄s ego suꝫ. Tūc ille a
spūsctō doct⁹ ait. Dn̄s ih̄s xp̄s non se
purpuratū nec diademate renitētē vē-
turū esse p̄dixit. Ego xp̄m nisi i eo ha-
bitu ꝛ forma q̄ passus ē. nisi crucʒ stig-
mata p̄ferētē venisse nō credā Ad hāc
vocē ille disparuit. ꝛ totā cellam fetore
ꝯpleuit. E Martin⁹ igit̃ obitum
suū lōge an̄ p̄sciuit. quē etiā frib⁹ reue-
lauit. Interea candacēsez diocesim cā
sedāde discordie visitauit. Pergēs g̊ vi
dit mergulos i flumie piscib⁹ insidian
tes ꝛ q̊sqꝫ capientes. Forma inq̄t h̄ de
monū ē. Insidiant̃ incautʒ. capiūt ne-
sciētes. captos deuorant. saturari ne-
queūt deuoratʒ Imperat igit̃ vt fluctu
gurgite desertas peterēt regiōes. Sta
timqꝫ grege facto mōtes siluasqꝫ petie
rūt. In illa igit̃ diocesi aliq̄ꝫdiu cō-
morat⁹ virib⁹ corꝑis cepit destitui ꝛ di
scipul̄ indicat se iā resolui. Tūc oēs flē
tes cur nos inquiūt pr̄ deseris aut cui
nos desolatos relinq̇s. Inuadent em̄
gregē tuū lupi rapaces Et ille eoꝝ mo
tus p̄cib⁹ fletibusqꝫ flens q̊ʒ sic orauit.
Dn̄e si adhuc ꝑpl̄o tuo sū necessarius
nō recuso laborē fiat volūtas tua. Du
bitauit em̄ pene q̇d mallet qꝛ nec hos
d̄serere nec a xp̄o volebat diuti⁹ separi.
Itaqꝫ cū aliq̄ꝫdiu molestia febriū te-
neret̃. ꝛ a discipul̄ suis rogaret̃ vt in le-
ctulo suo vbi i cilicio ꝛ cinere decūbe-
bat stramētū aliq̇d poneret̃. non decet
inq̄t filij xp̄ianum nisi i cilicio ꝛ cinere
mori. Ego si vob̄ aliud exēpluꝫ relinq̊
ipe peccaui. Oculis ac maib⁹ i celū sꝑ
intent⁹. inuictū ab orōe spm̄ nō relaxa
bat. Et cū supin⁹ sꝑ iaceret. ꝛ a p̄sbyte-

ris rogaret vt corpusculũ mutatõe la-
terꝫ releuaret. sinite me inq̇t frẽs. sinite
celũ poci⁹ respicere q̃ꝫ terrã vt spũs ad
dñm dirigat. Et hec dicens vidit dia
bolũ assistere. Quid h̄ inq̇t astas cruẽ
ta bestia. Nihil in me funestũ reperies
abrae me sin⁹ recipiet. Et in hac voce
sub archadio ꝛ honorio q̇ ceperũt circa
annũ dñi. ccccxlviij. vite eius .lxxxj. spi
ritũ deo reddidit. Vultusq̄ꝫ eius tãq̄ꝫ
iã glorificatus resplẽduit. ac chor⁹ an-
gelorꝫ ibidẽ ꝯcinẽs a mltꝫ audit⁹ fuit.

Ad ei⁹ trãsitum pictaui sic̃ turonici
ꝯuenerũt. ibiq̄ꝫ magna altercatio orta
est. Dicebãt em̃ pictaui. Noster ẽ mo-
nach⁹. nos req̇rim⁹ cõmendatũ. Qui-
bus illi. Vob̄ ẽ ablat⁹: nob̄ a d̄o dona
tus. Nocte igit̃ media pictaui oẽs pe-
nit⁹ sopiũt̃. ꝛ sic a turonicꝫ ꝑ fenestraꝫ
eiect⁹. ꝑ ligerim nauigio ad vrbẽ turo
nicam cum magno gaudio deportat̃.

Btũs ãt seuerin⁹ coloniẽꝭ eps cum
die dñica loca sctã p⁹ matutinas more
solito circũiret. illa hora q̃ vir sanctus
obijt ãgelos cantantes ĩ celo audiuit.
Vocãsq̄ꝫ archidiaconẽ interrogat si ali
q̇d audiret. Et cũ se nil audire diceret:
ꝛ archieps vt diligẽter auscultaret mo
neret. cepit sursuꝫ collũ extẽdere. aures
erigere. ꝛ sup sũmis articul' baculo su-
stẽtante stare. Sꝫ dum archieps ꝓ eo
orassꝫ: q̃sdã ĩ celo voces audire se dixit
Cui archieps. Dñs me⁹ martin⁹ ẽ. q̇
miḡuit e mũdo ꝛ nũc ãgeli eũ ĩ celũ de
ferũt. Demões ãt affuerũt q̇ eũ retinere
voluerũt. sꝫ nihil suũ ĩ eo reperiẽtes ꝯfu
si recesserũt. Archidiacon⁹ igit̃ diẽ ꝛ ho
rã notauit. ꝛ tũc martinũ migrasse co-
gnouit. Seuer⁹ etiã mõach⁹ q̇ vitã ei⁹
scṗsit. cũ post matutinas leuit̃ obdor-
misset. sicuti ip̄e in q̃dã ep̄la testat̃. san
ctus martin⁹ albis idut⁹ vultu igneo
stellãtib⁹ oculis. crine purpureo. tenẽs
librũ ĩ manu dextra quẽ de vita eius
idẽ seuer⁹ scṗserat. eidẽ apparuit. Cũq̄ꝫ
post bñdictõꝫ ĩ celũ ꝯscẽde ip̄m vide
ret ꝛ cũ eo ascẽdere cuperet euigilauit.
Post h̄ ãt nũcijs veniẽtib⁹ eadeꝫ nocte
sctm̃ martinũ migrasse audiuit. F

Eo q̊ꝫ die sctũs ambro. mediolanẽꝭ
ep̄s missam celebrãs sup altare inť ꝓ-
phetiã ꝛ ep̄laꝫ obdormiuit. ꝛ cũ null⁹
eũ excitare p̄sumeret. ꝛ subdiacon⁹ nisi
ip̄o innuente ep̄lam nõ auderet legere
trãsactꝫ duarꝫ vl' triũ horarꝫ spacijs ex
citauerũt eũ dicẽtes. Iã hora p̄terijt et
pp̄ls valde lassus expectat. iubeat dñs
nr̃ vt cleric⁹ ep̄laꝫ legat Ad q̊s ille. No
lite turbari frater em̃ me⁹ martin⁹ ad
deũ miḡuit. ꝛ ego ei⁹ funeri interfui et
obsequiũ p̄bui. sꝫ vltimã orõeꝫ vob̄ ex
citãtib⁹ explere nõ valui. Tũc illi dieꝫ
ꝛ horã notãtes. inuenerũt sctm̃ martinũ
tũc migrasse ad celũ Cappã eius vt
ait mgr̃ Iohẽs beleth. reges frãcie in
prelijs portare ꝯsueuerũt. Vñ ip̄i⁹ cap-
pe custodes capellani dicebãt̃. Post
mortẽ ãt eius anno. lxiiij. cũ btũs per-
petuus eius eccl'iaꝫ magnifice ãpliass-
set. ꝛ in eã corpus eius trãsferre vellet.
semel ꝛ bis ꝛ tertio. ieiunijs ꝛ vigilijs
insistẽtes sepulchrꝫ eius nullaten⁹ mo-
uere potuerũt. Cũq̄ꝫ vellẽt dimittere q̇-
dam senex pulcerrimus apparuit eis
dicẽs. Vsq̄ꝫquo tardatis. Nõ videtis
sctm̃ martinũ paratum iuuare vos si
manus apponitꝫ. Tũc ille cũ eis ma-
nus apposuit. ꝛ cũ sũma velocitate se-
pulchrꝫ leuauerũt ꝛ in loco vbi nũc co
lit̃ posuerũt. Senex aũt ille post h̄ nus
q̄ꝫ cõparuit Hec translatio ĩ mẽse iulij
celebrat̃. Refert odo abbas cluniacẽꝭ.
ꝙ tũc oẽs cãpane in oib⁹ ecclesijs nul-
lo tãgẽte pulsabãt̃. ꝛ oẽs lampades di
uinit⁹ accẽdebãt̃. Fert̃ q̊ꝫ ꝙ tũc duo
socij erãt q̊rꝫ vnus erat cecus ꝛ alter cõ
tract⁹. Cecus ãt ꝯtractũ ferebat ꝛ con
tractus ceco viã demõstrabat. Sicq̄ꝫ
taliter mẽdicãtes multã pecuniã acq̇-
rebãt. Audientes ꝓ̄o ꝙ ad corpus scti
martini multi sanabant̃ infirmi cũ in
translatiõe eius corpus extra ecclesiaꝫ
ꝓcessionaliter duceret̃. timere ceperũt
ne p̄dictũ corpus iuxta domũ vbi ma
nebãt duceret̃. ꝛ sic ip̄i forsitan curarẽ-
tur. Nolebant em̃ sanitatẽ ꝯseq̇ ne dei

periret materia questus sui. Qua ppt
de illa strata fugiētes se ad aliā transfe-
rebāt p quā corp⁹ nequaꝗ̄ duci puta-
bāt. Dū ḡ fugerēt corpi ei⁹ ex iprouiso
ptinus obuiauert. Et qꝛ ōs mlta bo-
na p̄stat inuitꝫ ābo ꝯ eoꝝ volūtatē cō-
tinuo sūt curati. licꝫ ō h̄ plurimū trista-
rent. Ambro. autē de sctō martino
sic ait. Btūs martin⁹ pphani erroris
templa destruxit. vexilla pietatꝫ erexit.
mortuos suscitauit. ab obsessis corpib⁹
demonia seua exclusit. ac varijs labo-
rātes lāguorib⁹ salutꝫ remedio suble-
uauit. Qui ita pfect⁹ inuent⁹ ē. vt xp̄m
texissꝫ in paupe ꝛ veste quā egen⁹ acce-
perat mūdi dn̄m induissꝫ. O felix lar-
gitas q̄ diuitas opif. O clamidis glo-
riosa diuisio q̄ militē texit ꝛ regē. O in-
estimabile donū qō vestire meruit di-
uinitatē. Digne huic dn̄e ꝯfessiōis tue
p̄mia ꝯtulisti. Digne ei arrianoꝝ sub-
iacuit feritas. Digne amore martyrij
psecutorꝫ tormēta nō timuit Quid erit
p oblatiōe itegri corpis receptur⁹. q p
q̄ntitate vestꝫ exigue deū vestire meru-
it ꝛ videre. Sic sperātib⁹ ꝯtulit medi-
cinā vt alios supplicatōib⁹. alios visu
saluaret. Le.clxij. A

De sancto Bricio

b Ricius sācti martini
dyacon⁹. eiusqꝫ plurimum
emul⁹ mlta eidē sctō ꝯuicia
iferebat. Nā cū q̄dā paup martinū re-
q̄reret dixit ei brici⁹. Si illū delirū q̄rꝫ
pspice emin⁹ ille ē eīn q q̄si amēs celuꝫ
respicit. Cū igif paup a martino q̄ pe-
tierat accepissꝫ. vir sctūs bricium ad se
vocās dixit. An ego tibi delir⁹ videor
brici. Qō cū ille p̄ verecundia se dixisse
negaret. ait martin⁹ Nōne aures mee
ad os tuū erāt qn̄ hoc emin⁹ loq̄baris
Amē dico tibi qꝛ a dn̄o obtinui vt mi-
hi i ep̄atu succedas. sꝫ scias mlta te in
ep̄atu aduersa passuꝝ. Qō bricius au-
diens irridebat dicēs. Nōne verū dixi
istū deliꝝ eē. P⁹ mortē igr̄ scti martini
brici⁹ i ep̄m ē elect⁹ Qui deinceps orōi
vacabat. Et licꝫ adhuc supb⁹ tn̄ corpe
cast⁹ erat. Anno āt ep̄at⁹ sui tricesimo
mulier q̄dā religiose vestita q eius ve-
stimēta lauabat ꝯcepit ꝛ filiū peperit.
Tūc oīs ppl's cū lapidib⁹ ad ei⁹ ianuā
ꝯgregat⁹ ē dicēs Diu pietate scti mar-
tini luxuriā tuā dissimulauim⁹. sed iā
nequaꝗ̄ pollutas man⁹ osculari vale-
mus. Illo āt viriliť h̄ negāte ait. Ad-
ducite ad me infanteꝫ. Quo allato. cū
xxx. essꝫ dieꝝ dixit ad eū brici⁹ Adiuro
te p filiū dei vt dicas corā oīb⁹ si ego te
genui. Et ille. Nō tu inq̄t es pr̄ meus.
Populo āt vrgente vt q̄s esset eius pr̄
req̄reret. ille ait. Non est h̄ meū. feci qō
ad me ptinuit Populus āt h̄ totū ma-
gicꝫ artib⁹ attribuebat dicēs. Nequa-
ꝗ̄ nob̄ falso pastorꝫ noīe dn̄aberꝫ Tūc
ille p sui purgatōe prunas ardētes vs-
qꝫ ad tūbā scti martini cūctꝫ videntib⁹
deportauit. Proiectisqꝫ prunis vestis
eius illesa apparuit. Et ait. Sic hoc
meū vestimentū a prunis māsit illesū:
sic corpus meū a ꝯtactu mulierꝫ ē mū-
dum. Populo aūt adhuc nō credente:
sctm̄ briciū ꝯtumelijs et iniurijs affi-
ciūt ꝛ a sua dignitate eijciūt vt verbū
qō sctūs martinus dixerat impleretur
Tūc bricius flens papā adijt. ꝛ septeꝫ
ānos ibidē pmanēs q̄cq̄d i sctm̄ mar-
tinū deliq̄rat penitēdo deleuit. Popu-
lus aūt iustinianū p̄fecit. ꝛ romā ꝯtra
briciū misit vt ep̄atuꝫ sibi ꝯ briciū de-
fensaret. Quo cum tenderet: i ciuitate
vercellensi vitā finiuit. ꝛ armeniū loco
eius ppl's oīs p̄fecit. Septimo igr̄ an-
no bricius cū autoritate pape rediens
sexto ab vrbe miliario hospicium acce-
pit. ꝛ armenius eadē nocte spm̄ exala-
uit Qō bricius p reuelatōꝫ cognoscēs
ait suis vt surgerēt ꝛ secū ad tumulan-
dū turoneñ. ep̄m pperarēt. Cū ḡ brici-
us p vnā portā ciuitatē ingrederef ille
p aliā mortu⁹ efferebaf. Quo sepulto
sctūs bricius sedeꝫ suam accepit. et se-
ptem postmodū annis presidens et vi-
tam laudabilē ducens. xliiij. anno epi-
scopatus sui in pace quieuit.

Legenda.clxiij.

De sancta Elizabeth

e Lizabeth interpreta
tur ds me⁹ cognouit. vl' dei
mei septima. vel dei mei sa
turitas. Dicit̄ ꝙ pͥmo Elizabeth deus
me⁹ cognouit. q2 ds eã cognouit. i. suo
bñplacito approbauit. vl' cognouit. i.
noticiã sue cognitõis sibi infudit. Se/
cundo dr̄ elizabeth. i. dei mei septima.
ipa em̄ habuit septimã dei. vl' q2 septē
opib9 miscdie se exercuit. vl' q2 nūc est ī
septima etate q̄escentiū. ꝑuētura tādē
in octauã resurgētiū. vl' ꝓpt' septē stat⁹
in qb9 fuit. Ipa nāq3 fuit in statu ꝟgi/
nali. scdo in statu ꝯiugali. tertio ī statu
viduali. q̄rto in statu actiuo. q̄nto ī sta
tu ꝯtēplatiuo. sexto in statu religioso.
⁊ nūc septimo est in statu glorioso. Et
isti septē stat⁹ maīfeste ꝯtinēt in legen/
da sua vt possit dici de ea q̊d dr̄ in da/
niele de nabuchodonosor. septem tꝑa
mutabūt' suꝑ eã. Tertio dr̄ dei mei sa
turitas. de⁹ em̄ eã mō satiauit ⁊ reple/
uit splēdore ꝟitat3. dulcedīe suauitat3.
⁊ vigore eternitat3. Vñ aug⁹. in li. de
ciuitate dei agēs de ciuitate celesti dic̄.
In eternitate dei viget. in veritate dei
lucet. in bonitate dei gaudet

e Lizabeth illustr3 vngarie re/
gis filia. genere nobil'. sed fide
ac religione nobilior. stirpem
tam nobilez nobilitauit exēplis. Illu/
strauit miracul'. ⁊ decorauit gr̄a sancti
tat3. Quã autor nature supra naturaz
q̊dāmodo extulit dū puella regalibus
nutrita delicijs. oīa puerilia aut oīno
ꝯtēneret. aut eadē in dei obsequiū mā
ciparet. vt liq̄do clareat tenera eius in
fantia q̄nta simplicitate viguit quāta
dulci deuotōe incepit. Extūc siq̄dez ce
pit bonis asuescere studijs. ludos sper
nere vanitat3. successus ꝓsperos fuge/
re mūdi. ꝓficere sꝑ in reuerētia dei Cū
em̄ adhuc ess3 q̄nquēnis in eccl'ia oran
di gr̄a tam sedula ꝑmanebat vt eã ei⁹
sodales vel ancille auellere vix valerēt

A Quã cū ancille vel coetanee ei⁹ obsequa
rēt. aliquã de illis causa ludi versus ca
pellã inseq̄ videbat'. vt ex h̊ intrādi ec/
clesiã oportunitatē captaret. Quã in/
grediēs genua flectebat. aut pauimen
to totaliter incumbebat. Et licet lr̄aꝝ
peritiã nō h̄ret. tñ corã se in ecclesijs se
pe psalteriu3 expādebat. vt q̊dāmodo
se legere fingeret. ne velut occupatã q̄s
impediret. Se q̊3 cū puellis ad terra3
ꝓstratã ludi specie mensurabat vt sub
tali occasiōe deo reuerentiã exhiberet.
In ludo etia3 anulorum ⁊ alijs ludis
spem totam in deo ponebat. Et ex his
q̄ puella paruula lucrabatur. vel alias
peculiariter possidebat puellis pauꝑ/
culis decimas exhibebat. inducēs eas
vt sepe orõnem dñica3 dicerent. et cre/
bro ꝟginē salutarēt. Crescens vero
ꝑ etatē tꝑis crescebat ampli⁹ ꝑ affectū
deuotōis. Nã btã3 ꝟginē dei genitri/
cē in sui patronã ⁊ aduocatã et beatu3
iohannē euãgelistã in sue castitatis cu
stodē elegit. Cū em̄ singule cedule sin/
guloꝝ apl'oꝝ noib9 inscripte altari im
ponerent'. ⁊ quelibet aliaꝝ puellaꝝ ca/
su sibi cedulã ꝯtingentem acciꝑet ista
orõne fusa trib9 vicib9 cedulam vbi no
mē sancti iohãnis erat inscriptū vt de
siderabat accepit. Ad quē tanto deuo
tionis ferebat' affectu vt nihil ī ei⁹ no/
mine petētib9 denegaret. Ne ꝟo mūdi
successus sibi nimiū blādiret'. q̄tidie in
reb9 ꝓsper3 sibi aliq̄d detrahebat. Cū
em̄ in aliq̊ ludo sibi ꝓspere succederet
reliquū intermittēs dicebat Nolo ꝓce
dere. sed ꝓpter deū reliquū intermitto.
B Ad choreas quoq3 cū puellis
ceteris aduocata cum vnū circūitum
ꝑegisset dicebat. Sufficiat nobis vn⁹
circūitus. iam ꝓpt' deū alios dimitta/
mus. Et sic per talē modu3 puellas a
vanitatib9 temperabat. Vestimento/
rum lasciuos vsus semꝑ abhorruit et
omnē in his honestatē dilexit. Certu3
q̊3 sibi numeꝝ orationū indixerat. quē
si q̄n aliqua occupatõne preuenta non
potuisset ꝑficere: et ab ancillis lectum

ingredi cogeret̃. cū celesti spōso vigili-
as vigilāter soluebat. Dies q̄ȝ solēnes
puella nobilis tanta deuotōe colebat.
vt etiā manicas sibi ꝯsui nulla rōe pa
teret̃ anq̄ȝ missarū solēnia ꝯpleret̃. Ci
rotecaꝝ etiā vsus ante meridiē i dieb᷒
dn̄icꝫ sibi interdixit. volēs in h̄ et sacre
deferre solennitati ⁊ sue satisfacere de-
uotioni. Propter qd̄ solita erat ad hec
⁊ similia se ꝑ votū astringere ne q̇s eā
posset aliq̇b᷒ suasiōib᷒ a suo ꝓposito re
uocare. Officiū ecclesiasticū audiebat
cū tāta reuerētia vt cuȝ sacra legerētur
euāgelia vl' sacra hostia ꝯficeret̃ mani
cas si forte ꝯsute essent solueret moni-
lia deponeret. ⁊ cetera capitꝫ ornamen
ta in imo locaret. At vbi gradū ṽgi
nalē prudēter rexit ⁊ innocēter ꝑcurrit
ꝯiugalē ḡdū intrare cōpellit̃. vtpote q̄
ad h̄ paterno iperio vrgebat̃ fructum
ꝑceptura tricesimū q̄ fidē trinitatꝫ hua
uit cū decalago p̄ceptoꝝ. Cōsensit igit̃
licet inuita in copulā ꝯiugalē nō vt li-
bidini ꝯsentiret ſȝ ne p̄ris p̄ceptū ꝯtē-
neret ⁊ vt filios educādos ad dei serui
tium ꝓcrearet. Quāuis em̄ fuerit legi
thori ꝯiugalis astricta nulli tn̄ culpan
de delectationi fuit subiecta. Qd̄ inde
manifeste cōstat qm̄ in manib᷒ magi-
stri cōradi votū emisit. ꝙ si viro suo eā
suꝑuiuere ꝯtingeret ꝯtinētiā ꝑpetuaȝ
obseruaret. Fuit igit̃ lātgrauio
turingie sociata ꝯiugio ꝓut regal' exi-
gebat magn̄ficētia ⁊ dispositio ordiauit
diuīa vt scȝ ibidē ml'tos ad dei amorē
adduceret. ⁊ incultos hoīes edoceret.
Licet āt mutauerit statū non tn̄ muta
uit mētꝫ affectū. Quāte aūt fuerit duo
tiōis ⁊ hūiliatōis ad deū: q̄nte auste-
ritatis ⁊ abstinētie ad seip̄aȝ. q̄nte lar-
gitatꝫ ⁊ miscdie ad pauperes ex his q̄
subiecta sunt aptius declarat̃. Nā in
orōne tanti extitit feruoris vt etiaȝ an
cillas ad eccl'aȝ ḡdu ꝯcito p̄ueniret. vt
q̄si q̇busdā clādestinis orōib᷒ aliquam
dei grāȝ impetraret. In nocte ad ora-
tioneȝ sepe surgebat rogāte eā marito
vt sibi ꝑceret. ⁊ quieti alicui corp᷒ do-
naret. Ordinauit aūt cū q̄dam domi-
cella sibi int̃ ceteras magꝫ familiari vt
si forte somno dep̄ssa nō surgeret. eam
pede tangēs excitaret. Quadā ṽo vice
pedē dn̄e tāgere voluit ⁊ casu in pedē
mariti impegit. Qui subito excitatus
rem vt erat didicit. ⁊ patiēter sufferēs
prudēter dissimulauit. Et vt orationū
suaꝝ deo pingue redderet sacrificium
sepe ip̄m irrigabat abūdantia lachry
maꝝ. quas q̇dem lachrymas fūdebat
iocunde ⁊ sine aliqua indecenti vultus
ꝑmutatione. ita vt sꝑ cū dolore fleret
⁊ de dolore gauderet. ⁊ h̄ q̄dā vultus
leticia venustaret. tāte se hūilitati sub-
iecit vt ꝓpt̃ dei amoreȝ vilia ⁊ abiecta
nō sperneret ſȝ hec cū deuotōne nimia
exerceret. Nam infirmū q̄ndam vultu
deformē. capitꝫ fetore horribilē in sinu
ꝓprio reclinauit. ⁊ horridū crinem ton
dens eius caput ancillis ridentib᷒ la-
uit. In rogatiōib᷒ semꝑ ꝓcessionē nu-
dis pedib᷒ induta laneis seq̄bat̃. Et i
p̄dicationuȝ stationib᷒ int̃ pauꝑculas
tāq̄ȝ pauꝑ ⁊ hūilis residebat. In puri
ficatōe post partū nequaq̄ȝ se vt cetere
gēmis ornabat vl' vestib᷒ deauratꝫ te
gebat. ſȝ exemplo intemerate puerpe-
re filiū ꝓpriīs gestās in vlnis. ip̄m ad
altare cū agno ⁊ candela hūiliter offe-
rebat. vt ex his ⁊ seculi pompā ꝯtem-
nendam ostenderet. et se illibate puer
pere conformaret. Deinde domum re
diens vestimēta ipsa cū q̇b᷒ ad eccl'iaȝ
ꝓcesserat alicui pauꝑi mulieri tribue-
bat. Accedit q̄ȝ ad sue hūilitatꝫ pre
coniū ꝙ ip̄a libertate p̄cellēs ⁊ digni-
tate sublimis cuiusdā viri scȝ magistri
conradi pauꝑis ⁊ mēdici ſȝ tn̄ scientia
⁊ religione p̄cipui saluo iure matrimo
niȷ̄ ⁊ cōsentiēte marito. obediētie adeo
se subiecit. vt q̇cq̇d ille p̄ciperet ip̄a cū
reuerētia ⁊ multo gaudio adimpleret.
vt ex h̄ ⁊ obedientie ꝑciꝑet merituȝ. et
dn̄i saluatoris q̇ factus est obediēs vs-
q̄ȝ ad mortē imitaret̃ exēplū. Qua-
dam aūt vice ad q̄ndā p̄dicatiōem ab
ip̄o vocata suꝑueniente marchionissa

miſſ gneñ. impedita non venit. Qḋ ille egreferēs tantā eiꝰ inobediētiā relaxare noluit. donec vſqꝫ ad camiſiā expoliatā cū qbuſdā ancilliſ ſuis q̄ culpabiles fuerāt fortiter ꝟberari fecit. D Sibi qꝫ tantā abſtinētiā ⁊ rigorē imponebat. vt corpꝰ ſuū vigilijs diſciplinis ⁊ ieiunijs maceraret. Nā ſepe a viri thoro abſtinens: noctes ducebat inſomnes vt orōibꝫ poſſꝫ inſiſtere ⁊ i abſcōdito prēꝫ celeſtē orare. Cūqꝫ ſōni interpellaret neceſſitas. ſup ſtrata tapetia dormiebat Sꝫ cū maritꝰ abeſſꝫ cū ſpōſo celeſti i orōibꝫ ꝑnoctabat. Sepe etiā ꝑ manꝰ ancillaꝝ faciebat ſe i cubiculo fortiť ꝟberari vt ſaluatori flagellato vicē repēderet. ⁊ carnē ab oī laſciuia coerceret. Tantā aūt i cibo ⁊ potu tēperātiā exhibebat. vt i mēſa mariti inť diuerſa ferculoꝝ genera intdū pāe ſimplici eēt ꝯtēta. Mgr̄ em̄ cōradꝰ ſibi interdixit ne ḋ cibis mariti qcq̄ ꝯtigeret. de qbꝫ ſanā ꝯſciaꝫ nō hrēt. Qḋ ipa tāta diligētia obſuauit. vt alijs diuerſis delicijs abūdantibꝫ: ipa cū ancillis ſuis cibis groſſioribꝫ vtereť. Sepe tñ ad mēſaꝫ ſedebat ⁊ cibos manibꝫ contrectabat ⁊ diuidebat vt ex hͦ comedere videreť. ne ſupſtitōis notā icurreret ſꝫ vrbanitate tali cūctos ꝯuiuas letificaret. Quadā vice cū lōgi itinerꝭ fuiſſet labore depſſa: ⁊ marito ⁊ ſibi fuiſſent cibi diuerſi oblati q nō credebanť ḋ iuſtꝭ laboribꝫ acqſiti. oīno abſtinuit ⁊ nigrū panē ⁊ durū i aqua calida madefactū cū ſuis ancillis patienť comedit. Ob hͦ qſdaꝫ redditꝰ iuſtos vir ſuꝰ ſibi aſſignauerat. de qbꝫ cū qbuſdā ancillis ſuis q̄ ſibi ad hec oia ꝯſentiebāt viuebat. Sepe āt cibos curie reſpuit: et aliqͦꝝ bonoꝝ viroꝝ cibaria reqſiuit Hec āt oia vir ſuꝰ cū patiētia ſupportabat. aſſerēs ꝙ hec ⁊ ipe libenter faceret ſi turbatōeꝫ ſue familie nō timeret.

Statū qꝫ paupꝑtatꝭ in ſumma glīa cōſtituta ſūmope affectabat vt et xp̄o pauperi vicē repēderet ⁊ mūdus in ea nil ꝓpriū haberet. Quapropter interdum cū ſola eſſꝫ cū ancillis veſtimentꝭ vilibꝫ induēs ſe. ⁊ deſpecto velo caput ſuū operiēs dicebat. Taliter incedam cū ad ſtatū venero paupꝑtatꝭ. Licꝫ aūt ſibi abſtinētie frenū impoſuerit tanta tñ liberalitate ſe ad pauperes effundebat vt nullū aliq̄ premi inedia pateretur. ſꝫ omibꝫ adeo largiſſime ſubueniebat vt oēs eā matrē paupeꝝ acclamarent. Sex em̄ miſcḋie opibꝫ tota vigilantia inſudabat. vt regnū ꝑpetuū ꝑpetuo regnatura ꝑciperet. ⁊ paternaꝫ bn̄dictōeꝫ cū benedictꝭ ad dexterā poſſideret. Ipſa nanqꝫ nudos veſtiebat. Siquidē veſtimēta impēdebat pauperibꝫ nudis. ꝑegrinoꝝ ⁊ paupeꝝ corporibꝫ ſepeliēdis ⁊ pueris baptizādis Quos qdē pueros ſepe ḋ fōte ſacro leuabat. ⁊ ꝓprijs manibꝫ eoꝝ veſtimēta ſuebat. vt cōpaternitate ꝯtracta eis liberius ſubueniret. E Accidit āt vt cuidā paupꝑcule quoddā ſatꝭ bonū tribueret veſtimentū. Illa aūt videns donū tam magnificū. tam ingēti gaudio eſt ꝑfuſa vt ad terrā cadēs mortua crederet. Qḋ beata elizabeth videns. doluit ſe ſibi tanta dediſſe timēs ne ſibi fieret cauſa mortꝭ. Sed tñ ꝓ ea orauit ⁊ ipa ſanata ſurrexit. Sepe autem ipa cū ancillis ſuis lanā ꝓprijs manibus filabat. ⁊ inde veſtimenta fieri faciebat. vt ex hoc bonoꝝ laboꝝ glorioſum recipet fructū. ⁊ exemplū vere humilitatꝭ p̄beret. ⁊ de ꝓprij corꝑis laboribꝫ elemoſynā daret deo. Ipa eſuriētes paſcebat. Paupꝑibꝫ em̄ alimēta p̄bebat adeo vt lantgrauio viro ſuo ꝓfecto ad curiā friderici impatorꝭ q tūc erat cremone ipa oēꝫ annonā de ſuis grangijs collegit. ⁊ ꝯgregatꝭ vndecūqꝫ paupꝑibꝫ qtidie eis neceſſaria miniſtrabat. eo ꝙ tūc cariſtia ⁊ fames valida iminebat. Sepe aūt cū pecunia ei deficeret ornamēta vēdebat vt paupꝑibus ſubueniret. Multa etiā ſibi ⁊ ſuis ancillis ꝯſueuit ſubtrahere ⁊ pauperibꝫ reſeruare. Ipa ſitiētes potabat. Quadā aūt vice ceruiſiā paupꝑibꝫ

distribuēs cū vnicuiqꝫ sufficienter de-
diss ꝫ inuentū ē ꝙ vas nullū habuit di-
minutōeꝫ. sed eandē quā prius mēsurā
seruauit. Ipsa hospitio pegrinos ꝛ
paupes suscipiebat. Domū em̄ maxi-
mā sub altissimo castro suo ꝯstruxit. i
q̄ infirmoꝝ magnā multitudinē refo-
uebat. q̊s dieb⸫ singulis nō obstāte dif
ficultate ascensus vl' descēsus visitans
ꝛ eis oīa necessaria mīstrabat ꝛ verbis
incitatorijs ad patientiaꝫ inducebat.
Et licet om̄eꝫ corruptōneꝫ aeris semp
egre portauerit. ifirmoꝝ tñ corruptio-
nes ꝓpt' dei amorē etiā tpe estiuo non
abhorruit. sꝫ remedia adhibuit velo
ꝓprij capitꝭ tersit ꝛ manib⸫ ꝓprijs ꝯtre
ctauit. licet ancille talia g̃uit' tolerarēt.
In eadē q̊ꝫ domo puerulos pauperū
femiaꝝ nutriri cū sūma diligētia facie
bat. q̇b⸫ se tam dulcē ꝛ humilē exhibe-
bat vt eā oēs matrē vocarēt. ꝛ intrātē
domū cūcti tāq̄ꝫ matrē filij sequerent'.
ꝛ ante eam cateruatim cū sūmo studio
collocarent'. Ipa vero ꝛ olliculas et
anulos vitreos ꝛ q̄daꝫ alia vitrea emi
fecerat vt pueri ludos pueriles in tali
bus exercerēt. Que dū in pallio ꝓprio
eq̄tans i castꝝ deferret de rupe altissi-
ma sup lapides ceciderīt: sꝫ nulla in eis
lesio est inuenta. Ipa infirmos visita-
bat. Miseroꝝ ei ꝯpassio adeo animū
ei⁹ vendicabat ꝙ eoꝝ hospitia diligen
ter pquirēs eos solicite visitabat. eorū
camerulas familiarit' ꝛ deuote subin-
trās. nec difficultate vie ptenta. nec lō
gitudīe lacessita. q̇b⸫ subueniebat i ne-
cessarijs. ꝛ v̄ba exhibebat ꝯsolatiōis.
Propter qd̊ ex q̇ntuplici ꝯsideratione
remuneratōeꝫ accepit scꝫ ex dignatiōe
visitatiōis. ex labore itinerꝭ. ex affectu
compassiōis. ex affatu ꝯsolatōis. et ex
largitōe munerꝭ. Ipa sepultas pau
peꝝ freq̄ntabat. Mente nāqꝫ deuota
pauperū currebat ad funera. ꝛ vestes
q̄s ꝓprijs manib⸫ fecerat eorū corpib⸫
coaptabat. adeo vt semel velū suū line
um magnū in ptes ꝯcideret ꝛ cuiusdā
paupis corp⁹ inuolueret. Eoꝝ etiā fu-
nera ꝓprijs manib⸫ ꝯtrectabat. ꝛ in ip
soꝝ obsequijs deuota manebat. Int'
hec laudāda est deuotio viri sui. qui li-
cet negocijs essꝫ multis implicitus. in
dei tamen obsequio erat deuotus. Et
quia ip̄e talib⸫ psonaliter intēdere nō
valebat. vxori sue potestatem concesse
rat agendi om̄ia que dei honorē respi-
cerent ꝛ anime sue salutē afferrent.
¶ Cupiens vero beata Elizabeth
vt vir suus in fidei defensionē potentie
sue arma ꝯuerteret. ip̄m salubri exhor
tatione induxit vt ad terrā sanctā per-
geret visitandā. Ubi dū esset ip̄e lant
grauius p̄nceps fidelis deuotus et in
clitus fide integra ꝛ deuotione sincera
deo reddidit sp̄m suoꝝ opeꝝ fructum
recipiens gloriosū. Et sic ip̄a vidualeꝫ
statū cū deuotōe amplectit' ne vidua-
lis cōtinentie p̄mio fraudaret' sed fru-
ctum sexagesimū pciperet vtpote q̄ de
calogū preceptoꝝ cum sex operib⸫ mi-
sericordie obseruaret. Uerum cum
mors viri sui per totā fuisset turingiā
diuulgata ip̄a tanq̄ꝫ dissipatrix ꝛ pro-
diga a quibusdaꝫ vasallis viri sui tur
piter ꝛ totaliter est eiecta. vt ex h̄ eius
patiētia claresceret ꝛ pauptatꝭ diu con
ceptū desideriū obtineret. Adueniēte
igit' nocte in domo cuiusdā tabernarij
in loco vbi porci iacuerāt se rcepit. deo
gratias multas agēs. Hora vero ma
tutinali ad domū fratrū minoꝝ pgēs
rogauit vt ꝓ sua tribulatiōe deo grās
agerent et Te deū laudam⁹. cantarēt.
Sequēti die domū cuiusdā sui emuli
cū suis paruulis iussa est ingredi arto
sibi loco ibidem admoduꝫ assignato.
Que dum ab hospite ꝛ hospita pluri-
mū grauaret' parietib⸫ valefecit dicēs.
Libēter hominib⸫ valefacerē si benefi
cos inuenirē. Cōpulsa igit' ad locū p̄o-
rem redijt ꝛ paruulos suos ad loca di-
uersa alēdos trāsmisit. Dū v̄o p q̄ndā
viā strictā luto ꝓfūdo plenā sup q̊sdā
lapides ibidē positos pgeret. ꝛ vetula
quedā cui iam multa bn̄ficia contule-
rat. sup eosdem lapides trāsiēs eidem

cedere recusaret. ipa in lutũ ꝓfundum
cecidit ⁊ surgẽs vestimẽta sua gaudẽs
⁊ ridẽs abstersit. Post h̄ ãt abbatis-
sa eius matertera ipsius paupertati ni-
miũ ꝯpatiẽs ad epm bambergensem
ipsius auunculũ eam duxit. Qui eam
honeste suscipiẽs caute retinuit. inten
dens ipsam secũdis nuptijs copulare
Qđ cũ ancille q̄ secũ ꝯtinentiã voue-
rãt didicissent. ⁊ ex h̄ se mult̄ lacrimis
affligerẽt btẽ elizabeth cũ gemitu hoc
retulerũt. Que eas ꝯfortãs ait. Confi
do in dño. ꝓ cuius amore ꝯtinentiã
voui perpetuã. ꝙ meũ ꝓpositũ firmuz
custodiet ⁊ omẽz violentiã ꝯteret. ⁊ cõ
siliũ hũanuz dissoluet. Et si forte auũ
culus meus voluerit me alicui copula
re. animo dissentiã ⁊ ṽbis parit̄ ꝯtra-
dicã. Et si nullũ aliud mihi euadendi
supesset remediũ: nasum mihi ꝓpriuz
detrũcarẽ vt me sic deformẽ q̇libet ab
horreret. Cũ igit̄ de mãdato ipsius
epi ad q̊ddã castrũ inuita fuisset dedu
cta. moratura ibidẽ donec traderet̄ in
ꝯiugiũ. ⁊ ipa suã castitatẽ dño cum la
crimis cõmendasset. ecce dño disponẽ-
te ossa viri sui đ vltra marinis partib᷒
deferũt̄. Jussa est igit̄ ab epo reduci vt
ossib᷒ viri sui deuota occurreret. Jpsa
ḡ ossa ab epo cũ honorabili ꝓcessione
⁊ ab ipa cum multa deuotõe ⁊ lachry-
maꝝ effusione suscepta sunt. Que con
uersa ad dñm dixit. Grãs tibi ago do
mine q2 in susceptiõe ossiũ viri mei di-
lecti tui me miserã ꝯsolari dignat᷒ es.
Tu scis dñe q2 licet ipm te amantem
multũ amauerim tñ ob tui amorẽ ei᷒
p̄sentia libẽter carui. ⁊ in sctẽ terre tue
subsidiũ destinaui. Et ꝗuis delectabi
le mihi esset adhuc cũ eo viuere tali cõ
ditione vt cũ ipo paupe ꝑ totũ mũdũ
paupcula mẽdicarez. tñ te teste ꝯ̄ tuaz
voluntatẽ vno crine ipm nõ redimerẽ
nec ad vitam mortalẽ iteꝝ reuocarem
ipm autem ⁊ me tue gr̃e recõmendo.
G Uerũ ne fructũ centesimũ per
deret. q̇ ꝑfectionẽ euangelicã seruanti
bus dat̄ q̇ de sinistra miserie ad dexte-
ram gl'ie transferunt̄. religiosum habi
tũ induit. vestes scʒ griseas humiles ⁊
abiectas. ꝯtinentiã post mortem viri
ꝑpetuã seruãs. obedientiã ꝑfectaz cu-
stodiẽs. ⁊ voluntariã paupertatem am
plectẽs. Mendicãdo q̊ʒ ire hostiatim
voluit. sed mgr̄ conradus non ꝑmisit.
Fuit aũt eius habitus tam despectus
vt deferret palliũ griseũ panno color̄
alterius ꝓlongatũ. manicas etiã tuni
ce ruptas alterius coloris panno ha-
buit emendatas. Pater ṽo suus rex
vngarie audiẽs filiã suam ad tantam
deuenisse inopiã. comitẽ q̄ndam ad eã
misit. vt ipaʒ ad paterna limina redu-
cere ꝓcuraret. q̇ videns eã tali habitu
ornatã: cernensq̄ȝ sedentẽ humiliter et
filantẽ p̄ ꝯfusione ⁊ admiratõe excla-
mãs dixit. Nũq̄ȝ filia reḡ tam vili ha
bitu induta apparuit. nec lanaʒ aliq̄n
vilare visa fuit. Cũ ṽo ꝓ sua reductõe
vehemẽter institisset nullaten᷒ acquie-
uit. cũ paupib᷒ malẽs in paupertate de-
gere q̄ȝ diuitijs mult̄ cũ diuitib᷒ abũ-
dare. Ut ṽo eius animus in deũ tot᷒
transiret. ⁊ intenta eius deuotio nullũ
impedimentũ hr̄et rogauit dominuz
vt oim temporaliũ ꝯtemptũ sibi infũ
deret. ⁊ filioꝝ dilectionem a suo corde
auelleret ⁊ ꝯ̄ oẽs ꝯtumelias ꝯtemptũ
⁊ ꝯstantiã largiret̄. Fusa ṽo orõne au-
diuit dñm sibi dicentez. Exaudita est
orõ tua. Que dixit ancillis Exaudiuit
dñs vocem meã. q2 ⁊ oia tempalia vt
stercora reputo. ⁊ de filijs meis nõ pl᷒
q̄ȝ de alijs ꝓximis curo. ⁊ mei ꝯtẽptũ
⁊ opprobria paruipẽdo. nihilq̄ȝ aliud
iam diligere videor nisi deum. Magi
ster q̊ʒ conradus sepe sibi molesta ⁊ cõ
traria imponebat ⁊ q̄s ampli᷒ dilige-
re videbat̄ ab eius ꝯsortio separabat.
adeo vt duas fideles ancillas ⁊ predi-
lectas q̄ a iuuentute sua secum fuerãt
enutrite ab ea r̄mouerit. mult̄ effusis
lachrymis hinc ⁊ inde. Hec aũt facie-
bat vir sctũs vt eius voluntatẽ frãge-
ret. ⁊ vt ipa suũ affectũ ad deuʒ totalit̄
erigeret. ⁊ ne aliqua de ancillis p̄stinã

gloriā ad eius memoriā reuocaret. In
his āt oib⁹ inueniebat̄ ⁊ velox ad obe-
dientiā ⁊ ꝯstans ad patientiā. vt ꝑ pa
tientiā aiā suā possideret. ⁊ ꝑ obediē-
tiam victoria decoraret̄. Dicebat q̄ꝫ.
Si ꝓpt̄ deū tātū timeo hoiēꝫ mortalē
q̄ntū timere debeo iudicē celestē. Ideo
aūt mgr̄o conrado pauperi ⁊ medico
⁊ nō alicui diuiti ep̄o obediētiā facere
volui. vt omnē occasionē tꝑalis ꝯsola-
tionis a me penit⁹ abdicarē. Qua-
dam vice dū claustꝝ quarūdā sctimo-
nialiuꝫ ab eis obnixe rogata intrasset:
nō habita licentia a suo mgr̄o fec̄ eam
tam grauiter v̄berari vt post tres heb
domadas in ea vestigia v̄beꝝ appare
rēt. Dicebat aūt suis ancillis se ⁊ illas
ꝯsolans. Sic gramen fluuio inundā-
te dep̄mit̄ ⁊ decrescēte erigit̄. sic nos ali
qua afflictiōe adueniente debem⁹ per
humilitatē submitti. cessante vero ad
deū ꝑ spūalem leticiā eleuari. Tan
ta se hūilitate dep̄mebat vt nullaten⁹
pateret̄ ꝙ ancille eam dn̄aꝫ appellarēt
sꝫ singulari tm̄ ad eā nūero loquerent̄
eo modo. scꝫ q̊ inferioribꝫ loq̇ solemus
Scutellas insuꝑ aliaq̄ꝫ coq̇ne vtensi-
lia lauabat. ⁊ ne ab ancillis ꝓhiberet̄.
eas tūc ad loca alia trāsmittebat. Di-
cebat etiā Si vitā aliā magꝭ despectā
inuenissēꝫ ipsā potius elegissem.

Ceteꝝ vt cū maria optimā ꝑtē possi
deret sedule ꝯtēplationi vacabat. In
q̄ q̇dem ꝯtēplatōe specialē gr̄aꝫ habu
it lachrymas fundere. celestes visiōes
crebro videre. ⁊ ad amorē dei alios in-
flāmare Quādo quidē magꝭ iocunda
videbat̄. tūc iocunde deuotōis lachry
mas emittebat. ita vt lachryme ꝺ vul
tu eius iocūdo tanq̄ꝫ de fonte serenissi
mo effluere viderent̄. vt simul flens vi
deret̄ ⁊ gaudēs. nūq̄ꝫ in deformitatem
vel rugas vultū ex fletu ꝯuertēs. Di-
cebat em̄ de his q̇ vultū in fletu defor-
māt. vident̄ q̄si dn̄m deterrere. Dent
em̄ dn̄o q̇d habēt cū iocūditate ⁊ hila
ritate. Visiōes celestes in ipa sui orōe
⁊ ꝯtēplatōe sepe videbat. Quadā v̄o
die sacro q̄dragesimali tēꝑe in ecclesia
existēs sic ad altare oculis defixis intē
ta manebat ac si ibidē dei p̄sentiā mi-
raret̄ vbi ꝑ magnū spaciū ꝯsolata di-
uina ē reuelatōe r̄fecta. Deinde domū
reuersa. dū se p̄ debilitate i ancille gre-
miū appodiassꝫ ⁊ illa ꝑ fenestrā ocl'os
ad celū defixos attolleret: tanta hilari
tate vult⁹ eius ꝑfūdit̄ vt etiā risus mi-
rabilis seq̄ret̄. Que cū diu tam iocun-
da visiōe letificata fuisset subito in la-
chrymas ē ꝯuersa. Rursus ocl'os ape
riēs p̄stina iocūditate ꝑfruit̄. oculosq̄ꝫ
claudēs p̄stinis lachrymis irrigat̄. Et
sic vsq̄ꝫ ad ꝯpletoriū talibꝫ ē diuis ꝯso
latōibꝫ imorata Cū v̄o diu tacēs nul-
lū v̄bū emisissꝫ penit⁹: tandē ꝓrūpens
locuta ē dicēs. Ita dn̄e tu vis esse me-
cū ⁊ ego tecū. ⁊ nunq̄ꝫ volo a te seꝑari.
Postmodū cū ab āctllis rogaret̄ vt ad
dei honorē ⁊ ipaꝝ edificatōēꝫ q̇d vide
rit indicaret. illa ipaꝝ iportunitate de
uicta ait. Vidi celum apertū ⁊ ih̄m se
ad me benignissime inclinantē vultū-
q̄ꝫ ad me sincerissimū ostendentē Ego
v̄o de sua visione ineffabili iocūditate
ꝑfusa: de suo recessu remanebā multo
merore deiecta. Qui mei misert⁹ iterū
me sui vult⁹ ostēsione letificās ait. Si
tu vis esse mecū ⁊ ego ero tecum. Cui
ego respondi ꝓut me loq̄ntē audistis.
Cūq̄ꝫ rogaret̄ vt etiā visionē quā iux-
ta altare vidit exponeret. illa respōdit.
Que ibi vidi nō expedit enarrare Ibi
tn̄ in gaudio ml'to fui. ⁊ dei mirāda cō
spexi. Sepe q̄ꝫ dū in orōne ꝯsisteret
facies eius mire splēdebat. ⁊ ex ei⁹ ocu
lis instar solis radij ꝓdibant Sepe
aūt ei⁹ orō tanti feruorꝭ inueniebat̄ vt
etiā alios inflāmaret. Iuuenē q̄ꝫ quē-
dam secularit̄ indutū ad se vocans ait
Viderꝭ nimis dissolute viuere. cū de-
beres creatori tuo s̄uire. Velles ne ꝙ
ꝓ te deū orarē. Et ille. Volo dn̄a ⁊ id
vehemēter exposco. Cū igr̄ orōi se de-
disset ⁊ iuuenē silr̄ ꝓ se orōi incumbere
monuissꝫ: iuuenis alta voce clamauit
dicēs. Cessate dn̄a ab orōne iā cessate.

Sȝ cū illa iā attēti⁹ oraret iuuenis al-
tius clamās dixit. Cessate dn̄a qꝛ tot⁹
deficio ⁊ cōburor. Ip̄e eīn tāto calore
fuerat succēsus vt tot⁹ sudās ⁊ fumās
corp⁹ ⁊ brachia velut amens iactaret.
adeo vt pleriq̄ȝ accurrētes ⁊ ip̄m tenē-
tes vestes ei⁹ p̄ nimio sudore madidas
inuenirēt. ⁊ estū ei⁹ maib⁹ ferre nō pos-
sent. ip̄o clamāte ⁊ dicēte. Tot⁹ ardeo
⁊ ꝯsumor. Ut ꝟo btā elizabeth orōeȝ
cōpleuit iuuenis estuare cessauit. Qui
rediēs ad seip̄m ⁊ diuia gr̄a illustrat⁹
ordinē fratꝝ minoꝝ igressus ē. Illa āt
inflāmatio sic ostēsa. feruorē orationū
suaꝝ igneū demōstrabat. q̄ tā valid⁹
extitit qꝫ etiā frigidū inflāmauit. Sed
ille carnalib⁹ assuet⁹ ⁊ sp̄ualib⁹ nondū
ydoneus talia capere nō valebat. I

Ad summū ꝟo cumulū ꝑfectionis
xp̄i marie ꝯtēplatōis ociū nō deseruit
marthe officiuȝ laboriosū. sic supra in
sex opib⁹ misc̄die ē ostensū. Nihilomi-
nus tn̄ postq̄ȝ religiosū habitū induit
sedule pietatꝭ opib⁹ deseruiuit. Nam cū
ꝓ dote sua duo milia marcaꝝ r̄cepissȝ
ꝑtē in paupes distribuit. ⁊ de reliq̄ in
marpurg magnū hospitale cōstruxit.
Propter qđ oēs eā reputabāt dissipa-
tricē ⁊ ꝓdigā. ⁊ cūcti appellabāt eā in
sanā. Et qꝛ oēs iniurias nouerat gau-
dēter accipe ip̄roperabant ei qꝫ nimis
cito memoriā viri sui a corde abiecerat
q̄ taliter exultabat. Postq̄ȝ āt hospita
le ꝯstruxerat fuitijs paupeꝝ se tāq̄ȝ an
cillā hūilē mācipauit. Nā paupib⁹ so-
licita mistrabat. vt eos etiā balnearet
⁊ i lectul' collocās operiret. adeo vt ācil
lis ḡtulabūda diceret. q̄ȝ bn̄ nobiscuȝ
agit' qꝛ dn̄m sic balneam⁹ ⁊ tegimus.
In ip̄o āt paupeꝝ obseq̄o sic hūilit' se
habuit qꝫ puerulū q̄ndā monoculuȝ ⁊
scabie ꝑfusū vna nocte sex vicib⁹ ꝓprijs
brachijs ad locū necessitatꝭ detulit. et
pānos ip̄i⁹ fedatos libēter lauit. Quā-
dā etiā mulierē horribilit' leprosā sepe
abluēs i lectulo collocauit. vlcera ter-
gēs ⁊ ligās medicamēta adhibēs. vn
guesq̄ȝ p̄cidens. ei⁹ etiā pedib⁹ ꝓstrata

corrigias calciamētoꝝ soluēs. Ipsos
āt infirmos ad ꝯfessionē ⁊ cōicationē
inducēs vetulā q̄ndā penit⁹ renuenteȝ
ꝟbere castigatā induxit. Cū ꝟo a pau-
perū vacabat officio filabat lanā de q̄
dā mōasterio sibi missaȝ. ⁊ p̄ciū qꝫ inde
accipiebat paupib⁹ diuidebat. Cū
āt post multā paupꝑtatē q̄ngētas mar-
chas ꝓ dote sua receptas paupib⁹ di-
uideret. ⁊ oib⁹ ordiate locatꝭ ip̄a succin
cta trāsiēs mistraret. posita est lex vt si
q̄s in alioꝝ paupeꝝ p̄iudiciū locū mu
taret vt iteꝝ acciperet. capilloꝝ suoꝝ de-
trūcatōeȝ aliquā sustineret. Et ecce pu
ella q̄dā noie radegūdis q̄ mira capil-
loꝝ pulchritudine pollebat inde trāsi-
tura aduenit. nō ad elemosynā: sed vt
q̄ndā sororē suā infirmā visitaret. que
cū tāq̄ȝ legꝭ p̄uaricatrix ad btām eliza
beth adducta fuisset: eius capillos ꝓti
nus detrūcari mādauit. ip̄a flēte ⁊ plu
rimū reluctāte. cū ꝟo q̄dā de astantib⁹
eā innocētē assererēt. illa ait. Saltē de
cetero nō poterit cū tāta capilloꝝ am-
bitione ad choreas accedere. nec cū ill'
vanitates aliq̄s exercere Interrogata
ꝟo puella a btā elizabeth vtꝝ aliq̄n sa
lubris vite ꝓpositū ꝯcepisset respōdit.
qꝫ iā diu habitū religiōis assumpsisset
nisi tāta fuisset i ea dilectio in capillis.
Et illa. Carius ē mihi qꝫ capillos ꝑdi
derꝭ q̄ȝ si fili⁹ meus fuissȝ in iperiū sub
limat⁹. Cōtinuo igr̄ puella habitū re-
ligiōis induit ⁊ i hospitali cū btā eliza
beth degēs laudabilem vitam duxit.

Cū q̄dā paupcula filiā peꝑissȝ. btā
elizabeth filiā de sacro fonte leuauit. ⁊
nomē suū scȝ elizabeth eidē imposuit.
⁊ matri necessaria mistrauit. ita vt de
pelliceo ancille sue manicas auferens
ad inuoluendā puellā sibi tribueret: et
calceos ꝓprios eidē donaret Post tres
aūt septimanas mulier dimissa puel-
la latenter cū viro suo aufugit. Qđ cū
sctē elizabeth nūciatū fuisset in orōem
se dedit. ⁊ vir ⁊ mulier vltra ꝓgredi nō
valētes ad ipsaȝ coacti redierūt ⁊ ab ea
veniā postulātes. Quos vt iustū erat

ꝺ ingratitudine redarguēs eis puellā
nutriendā tradidit ⁊ ꝺ necessarijs eis
ꝓuidit. ℟ Appropinqn̄te ꝟo tpe
q̄ dn̄s dilectā suā de mundi ergastulo
vocare disposuit. vt q̄ ꝯtēpserat regnū
mortaliū regnū ꝑciperet angeloꝝ. xp̄us
sibi apparuit dicēs Ueni dilecta mea
in preparata tibi eterna tabernacula.
Dū igit̄ febre correpta decūberet. ⁊ ad
parietē faciē versā teneret. audita est a
circūstantibꝫ dulcissimā promere me/
lodiaꝫ. Que cū ab vna ancillaꝝ q̇dnā
h̄ essꝫ ꝑcūctata fuisset. illa r̄ndit. Aui/
cula q̄dam int̄ me ⁊ parietē se ponens
tam suauit̄ cecinit ꝙ me ad canendū si
militer ꝓuocauit. In ip̄a aūt sui egri/
tudine sp̄ hilarꝭ extitit: ⁊ nūq̄ȝ ab oroē
cessauit. Ultima ꝟo die ante eiꝰ transi
tū dixit eis. Quid acture essetꝭ si dya/
bolus ad vos adueniret. Post paulu/
lū ꝟo alta voce q̄si diabolū licentians
fuge tribꝫ vicibus exclamauit. Deinde
dixit. Ecce appropinq̄t media nox i q̄
xp̄s nasci voluit ⁊ in p̄sepio requieuit.
Appropinqn̄te ꝟo hora sui trāsitꝰ ait.
Jam tp̄s instat in q̊ omipotēs ꝺs eos
q̇ amici sui sūt ad celestes nuptias euo
cauit. Post paululuꝫ ꝟo anno domini
M. cc. vigesimosexto. ad extremā ho/
rā veniēs dormiuit i pace. Licet āt eiꝰ
venerabile corpꝰ inhumatū q̄tuor die
bus iacuerit nullus tn̄ fetor ex eo ꝓdi/
bat. sꝫ q̇dam odor aromaticus cūctos
reficiēs exalabat. Tūc aūt vise sūt aui
cule mlt̄e sup̄ cacumē eccl̄ie cōgregate.
q̄s nūq̄ȝ aliq̄s ṗus viderat. q̄ tā suaui
modulatōe cantabant ⁊ tāta varieta/
te modos cantandi formabāt vt cun/
ctos in admiratiōeꝫ adducerent. eo ꝙ
eius exeq̇as q̊dāmodo agere viderent̄
Multus autē ibi fuit clamor paupeꝝ
multa deuotio populoꝝ. ita vt alij ca/
pillos capitis detrūcarent. alij particu
las pannoꝝ inciderent. ⁊ hec pro sum/
mis reliquijs reſuarēt. Eius auteꝫ
corpus in monumēto est positū quod
postmodū redūdare oleo est repertuꝫ.
Manifestū est igit̄ in eius transitu
quāte ip̄a beata elizabeth fuerit sancti
tatꝭ. ⁊ h̄ q̊ ad auicule modulatōꝫ ⁊ de/
monis expulsionē Illā em̄ auiculaꝫ q̄
int̄ ipsam ⁊ parietē se posuit ⁊ tam dul
citer cecinit ꝙ etiā ip̄aꝫ ad cantandū i/
duxit. credimꝰ fuisse eius angelū q̇ fue
rat ad eius custodiā deputatꝰ. q̇ eideꝫ
eternū gaudiū nūciauit Sic em̄ repro
bis interdū an̄ suū trāsitū reuelat̄ eter
na sui damnatio ad maiorē sui confu/
sionē. sic electꝭ interdū reuelat̄ et̄na sui
saluatio ad maiorē sui ꝯsolatiōeꝫ. Jlle
aūt cantus quē ip̄a ꝓtulit fuit immen
suꝫ gaudiū qꝺ ex tali reuelatōe ꝯcepit.
qꝺ q̇dē tam immēsū extitit ꝙ in corde
totaliter capi nō potuit. sꝫ se ꝑ suauita
tis vocē maifestauit. Dyabolus in/
sup̄ si forte aliqꝺ ius habeat ad sctōs
etiā moriētes accedit. Sꝫ qr in btā eli
zabeth nil iurꝭ habuit ideo turpiter li
cenciatus aufugit. Per h̄ igit̄ intelligi
dat̄ quante fuerit sanctitatꝭ a q̄ ⁊ dya/
bolus territꝰ fugit. ⁊ cui angelꝰ eternū
gaudiū nūciauit. Manifestū est se/
cūdo quante fuerit mūdicie ⁊ puritatꝭ
⁊ h̄ q̊ ad odorꝭ exalatōeꝫ. Quia ei cor/
pus eiꝰ omi mūdicia ⁊ castitate in vita
nituit. iō in morte odorꝭ suauitate fra/
grauit. Manifestū ē tertio q̄nte fue
rit excellētie ⁊ dignitatꝭ. ⁊ h̄ q̊ ad auiū
iubilatōꝫ. Jllas em̄ aues q̄ in cacumi/
ne eccl̄ie iubilātes ⁊ cātantes apparue
rūt. credimꝰ fuisse āgelos. q̇ a ꝺo missi
fuerūt vt eius aiaꝫ in celū deferrent et
eiꝰ corpus celestibꝫ iubilatōibꝫ honora
rēt. Sic ei ad reprobos moriētes mul
titudo ꝯuenit demonū vt eos t̄roribꝫ
cruciēt ⁊ coꝝ aias ad tartara rapiant.
sic ad electos decedētes mlt̄itudo con
fluit āgeloꝝ vt eos ꝯfortēt ⁊ coꝝ aias
ad celestia reḡ ꝑducāt. Manifestuꝫ
est q̄rto quante fuerit misc̄die ⁊ pieta/
tis. ⁊ hoc q̊ ad olei emanationem. De
eius em̄ corꝑe oleum emanauit. qr in
vita misericordie operibꝫ tota redun/
dauit. O q̄ntis pietatis visceribꝫ eius
nūc affluit spiritus cuius ꝑfundi oleo
inuentū est in puluere iacens corpus.

Manifestū ē q̄nto q̄nte sit apđ deū ꝑtātꝫ ⁊ meriti. ⁊ h̄ multiplici miraculorū oꝑatiōe. Postq̄ꝫ eñ de corꝑe trāsijt deus eā multiplici miracłoꝝ glīa illustrauit. quoꝝ q̄dā inferius sunt posita mlťa ꝓo breuitatꝫ grā intermissa L

In ꝑtib⁊ siq̄dē saxonie ī mōasterio q̄dā hildeñ. dioč. mōachꝰ q̄dam ordis cister. heinricꝰ noīe tāta fuit infirmitate depressus ⁊ q̄ꝫuib⁊ dolorib⁊ circūdatus vt oēs ad ꝯpassionē īduceret ⁊ clamorib⁊ inq̄etaret. Quadam igiť nocte apparuit sibi q̄dā venerabił dña vestibus albis amicta q̄ eū admonuit vt si sanitatez reciꝑe cuꝑet btē elizabeth se deuoueret. Seq̄nti nocte siłia ꝑsuadēs apparuit. Ille aūt cū abbas ⁊ ṗor deessent. de ꝯsilio supꝑiorꝫ votū emisit. Tertia nocte eidē apparēs signū crucꝫ suꝑ eū edidit: ⁊ ille ꝯtinuo sanitatē recepit. Cū aūt abbas ⁊ ṗor redeūtes h̄ audissent: mirari q̄dē de eiꝰ sanitate ceperūt. sꝫ de voti adimpletōe plurimuz dubitarūt. cū nulli mōacho liceat aliq̄ vota emittere nec se ad talia obligare. Adiecit q̊ꝫ ṗor mōachꝰ sepe ad hm̄ōi illicita sub specie boni demonū apparitōe deludi. ⁊ iđ essꝫ illi mōacho ꝯsulē dū vt mētē suā instabilē ꝯfessiōe firmaret Seq̄nti igř nocte eadē ꝑsona q̄ ṗus sibi apparēs dixit. Infirmꝰ sp̄ erꝫ donec ipleas qđ vouisti. Statim ğ eadez infirmitas ip̄m arripuit. ⁊ eisdē dolorib⁊ torq̄ri cepit Qđ cū abbas audissꝫ ip̄m statim licēciauit ⁊ cerā ꝓ imagine faciēda dari ꝑcepit. Qui mox sanitate recepta votū suū adiplere studuit ⁊ illiꝰ īfirmitatꝫ nihil postmodū passꝰ fuit

Puella q̄dā noīe benigna maguntinenꝭ dioč. cū ab ancilla potuz petisset illa cōmota potū porrexit dicēs. Accipe ⁊ diabolū bibe. Visūq̄ꝫ ē puelle vt ardens ticio ꝑ eius guttur descēderet. adeo vt se in collo pati clamaret. Cōtinuo igiť vēter eiꝰ instar vtris intumuit ⁊ q̄ddā in eiꝰ ventre ꝑ singła membra discurrere visū est. Illa ꝓo gemitꝰ miserabiles faciēs. ⁊ voces insanas emittēs obsessa a demōe fore credebať. In statu ꝓo tali ꝑ bieniū māsit. Deducta igiť ad tumulū sctē elizabeth ⁊ ibidez ꝓ ea voto emisso: dū suꝑ tūbaz posita fuisset velut exanimis ibidē apparuit. sꝫ dū modicū panis ad māducandū ⁊ aquā bñdictā ad bibēdū suꝑ eādē tūba eidē obtulissent. mox cūctꝫ stupentibus ⁊ mirātib⁊ sanata surrexit

Vir q̄dā de dioč. traiectēsi gedericꝰ noīe cū in vna manu ꝯtractꝰ eius vsum penitꝰ amisisset. ⁊ sepulchꝝ btē elizabeth bis visitās curatōꝫ minime recepisset. tertio illuc cū vxore sua cū mlťa deuotiōe accessit. Quo dū tēderet senē q̄ndā reuerēdi aspectꝰ habuit obuiū. Qui ab eo salutatꝰ ⁊ vñ venissꝫ req̄siuit. dixit se đ marburg vbi corpꝰ sctē elizabeth req̄escit venire: vbi đs mlťa miracła oꝑať. Cū aūt vir suā infirmitatē exposuisset eidē. ille manu eleuata eū bñdixit dicēs Securꝰ ꝑge q⁊ sanitatez recipies. dūmodo manū infirmā ad caput sepulcri ī q̄daz fouea ibi facta sub lapide miserꝫ. Quā q̄nto ꝓfūdiꝰ imiserꝫ tāto citius sanitatē obtinebis. Tūc āt sctm̄ nicolaū in mēoria habeas. q̄ sctē elizabeth tāq̄ꝫ comes ⁊ sociꝰ ī suis miracuł coopať ibidē. Adiecit etiā stultos eē q̄ ꝓiectꝫ oblatōib⁊ statim discedūt. cum sctis placeat vt cū ꝑseuerātia eoꝝ suffragia postulēť. moxq̄ꝫ senex ab eis disparuit. nec vltra ip̄m videre potuerť. Suꝑ q̊ plurimū admirati ꝑgebāt plenā sanitatꝫ recuꝑande fiduciā obtinētes. Vir igř iuxta senis ꝯsiliū manuz sub lapide monumēti posuit. ⁊ ipsam ꝯtinuo retraxit oīno sanatā.

Quidā de dioč. coloniēsi hermānꝰ noīe; dū in carcere a iudice teneretť ad deū se totaliter ꝯtulit. ⁊ btāꝫ elizabeth ⁊ magistꝝ conradū ī sui adiutoriū deuotōe q̄ poterat inuocabat. Seq̄nti āt nocte ambo insimul cū mlťo lumine sibi apparuerūt. multipliciť eū ꝯsolātes. Tādē snīa in eū data suspēdiť. ⁊ ad spacium vniꝰ miliarꝫ teutonici ī patibulo detineť. Iudex āt ꝯcessit parētib⁊ vt ipsuz

deponerēt ꝛ ī tumulo sepelirēt. Prepa/
rata igr̄ fouea cū eēt deposit⁹ pr̄ et pa/
truus cepert̄ ꝓ mortuo btē elizabeth
patrocinia inuocare. Et ecce mirātib⁹
et stupētib⁹ vniuers̄ q̄ fuerat mortuus
surrexit viu⁹ Scolarꝫ q̄dā de dioce/
si maguntineñ. ouitardus noīe dū pi/
scatōi min⁹ cautus insisteret in flumen
lapsus cecidit. Magno āt tp̄is spacio
interiecto dū ei⁹ corpus eēt extractum
adeo sine sensu ꝛ motu rigidū ē reper/
tū. ꝙ nullo in eo signo vite inuēto vere
mortu⁹ ab oīb⁹ ē iudicat⁹ Tūc btē eli/
zabeth iplorant̄ merita ꝛ cūctꝫ vidēti/
bus ꝛ admirātib⁹ sibi restituit̄ salus ꝛ
vita. Juuenis q̄dā tres ānos
ꝛ dimidiū habēs de dioc̄. maguntiñ.
hugolin⁹ noīe dū spm̄ emisissꝫ. ꝛ corp⁹
ei⁹ ꝑ spaciū q̄tuor miliarioꝝ teutonico
rū rigidū ꝛ exanime iacuisset. mr̄ ad in
uocandā sctāꝫ elizabeth tota deuotōe
se ꝯtulit. ꝛ puerū viuū et sanū recepit.

Puer q̄dā q̄tuor ānoꝝ dū in puteuꝫ
cecidissꝫ casu q̄dā veniēs aquā haurire
aīaduertit pueꝝ submersū int⁹ iacere.
quē postq̄ꝫ cū difficultate extraxit ip̄m
mortuū dep̄hēdit. Cui⁹ q̄dem mortis
erāt indicia tēp̄is diuturnitas. corp̄is
rigiditas. oris ꝛ oculoꝝ horribil̄ aper
tio. denigratio cutis. vētris inflatio. ꝛ
oīmoda sēsus ꝛ mot⁹ ꝑuatio. Pro ip̄o
igr̄ suscitando ad btāꝫ elizabeth votū
emittit̄ ꝛ ꝯtinuo vite p̄stine restaurat̄.

Quedā etiam puella in flumīe sub/
mersa dū fuisset extracta btē elizabeth
meritꝫ ꝓtin⁹ ē vite restituta. Vir q̄/
dā noīe frideric⁹ de dioc̄. maguntiñ. in
arte natādi valde ꝑit⁹; dū se in q̄dam
aqua balnearet ꝛ paupeꝫ q̄ndā ꝑ bea
tā elizabeth illumiatū deridēs i ei⁹ fa/
ciē aquā ꝯtēptibilit̄ spargeret. ille ꝓuo
cat⁹ dixit. Dn̄a illa sctā q̄ mihi grāꝫ p̄/
stitit de te me vindicet. ita vt hinc non
exeas nisi mortu⁹ ꝛ submersus. Jlle āt
imp̄catiōeꝫ paupis paruipendēs ꝛ in
aquā lasciue se imittēs virib⁹ penitus
destitut⁹ se iuuare nō potuit sꝫ i ꝓfun/
dū q̄si lapis descendit. Post multū ꝑo
tp̄is req̄sit⁹ de aqua mortu⁹ ē delatus.
Cūq̄ꝫ magn⁹ planctus fieret suꝑ eum
q̄dā ei⁹ ꝓpinq̄ cepert̄ ꝓ eo ad btāꝫ eliza
beth votū facere ꝛ ei⁹ suffragia deuotis
sime iplorare. Stati igr̄ in eū spūs re/
dijt ꝛ viu⁹ ꝛ sanus surrexit. Quidā
noīe iohēs de dioc̄. maguntiñ. cū q̄dā
fure innocent̄ dep̄hēsus ꝛ suspēdio cū
ip̄o adiudicat⁹. cūctos rogauit vt bea
tā elizabeth orarēt ꝙ ſm̄ sua merita iu
uaret. Cū ḡ eēt suspēsus audiuit vocē
suꝑ se dicentem. Cōfide ꝛ ī sctāꝫ eliza/
beth fiduciā habe ꝛ liberaberꝫ. Stati
q̄ꝫ alio remanēte ip̄o fune fracto de lo/
co alto ḡuissime cecidit nullā tn̄ lesio/
nē incurrit. licet noua q̄ indut⁹ erat ca/
misia rūperet̄. Qui exhilarat⁹ ait. sctā
elizabeth tu me libasti ꝛ ī stratū mol/
le me cadere fecisti. Cū em̄ aliq̄ dicerēt
ip̄m iteꝝ suspēdendū. iudex ait. Queꝫ
d̄s liberauit denuo suspēdi nō ꝑmittā.

Cōuersus q̄dā fuit in q̄dā monaste
rio dioc̄. maguntiñ. volemar⁹ noīe ad
modū religiosus q̄ carnē suā sic afflixit
vt circa ānos vigiti loricā ad carnem
portaret ꝛ int̄ lapides ꝛ ligna iaceret.
Hui⁹ manū dū i molēdino esset lapis
molarꝫ casu app̄rehēsam sic ꝯtriuit vt
carnem ab vtraq̄ꝫ ꝑte auelleret. ossa ꝛ
neruos ꝯtereret. ita vt in q̄dā morta/
rio ꝯtrita q̄dāmodo videret̄. Qui tan
to dolorꝫ aculeo vrgebat̄ vt rogaret ꝙ
man⁹ sibi p̄cideret̄. Cū igr̄ btāꝫ eliza/
beth crebro in sui auxiliū inuocaret. q̄
etiā in vita sua sibi familiarꝫ extiterat
q̄dā nocte sibi apparuit dicēs. Vis sa
nus fieri. Qui cū rn̄deret libenter. illa
manū app̄hēdēs neruos sanauit. ossa
iteḡuit. ꝛ carnē ab vtraq̄ꝫ ꝑte restituit.
ꝛ p̄stine sanitati donauit. Mane āt fa
cto ꝑfecte sanatū se reꝑit ꝛ toti ꝯuētui
ip̄aꝫ manū cūctꝫ stupētib⁹ sanatā ostē
dit. Quidā puer q̄nquēnis di/
scretus noīe magunt̄. dioc̄. cū cec⁹ na/
tus esset. meritꝫ btē elizabeth lumē re/
cepit. Pellis siq̄deꝫ inteḡ sine pilis pal
pebraꝝ vt aliq̄ pellis diuisiōe ocul' su/
perinducta fuerat. adeo vt totalit̄ ocu/

los tegeret nec substãtie ocłoꝝ vllũ in-
diciũ appareret. Mater igr̃ eius ad se
pulchꝝ btē elizabeth ipm ducēs ꝺ tra
sepulcri oculos eiꝰ liniuit. ⁊ sup̱ eũ btē
elizabeth merita ĩuocauit. Et ecce pel
lis integra p̱ mediũ scindit̃. ⁊ eiꝰ oculi
paruissimi turbulēti ⁊ sanguinolēti vi
dēt̃. sicq̧ puer btē elizabeth meritꝫ suf
fragãtibꝫ visus bñficio ē potitꝰ Pu
ella q̃daꝫ eiusdē dioceꝭ beatrix noie cũ
diu magnis ⁊ diuerꝭ fuissꝫ ĩfirmitati-
bus molestata. tandē gibbo ĩ dorso ⁊
struma ĩ pectore excrescētibꝫ sic ē toto
corp̱e ĩcuruata. vt nłła se rõne erigeret
sꝫ maibꝫ sup̱ genua positꝫ corpꝰ suũ ta-
liter sustētaret. Cũ igit̃ mr̃ ĩ q̃dã spor-
ta eã ad tumulũ sctē elizabeth depor-
tassꝫ ⁊ p̱ decē dies cõmorãtes ibidem
nullũ potuissent sanitatꝫ remediũ iue-
nire. irata mr̃ eiꝰ ꝯ btãꝫ elizabeth mur
murauit dicēs. Oibꝫ bñficia ĩpēdis ⁊
me miserã nõ exaudis. Reuertēs igit̃
oēs q̊s potero a visitatõe tui auertere
ꝓcurabo Cũ igr̃ irata recederet ⁊ iam
miliare ⁊ dimidiũ p̱egissꝫ. ⁊ eius filia
doloribꝫ cruciata lugeret. tãdē ipa pu-
ella obdormiēs vidit q̃ndam pulcerri
mã dñaꝫ cũ facie refulgēti. q̃ corpꝰ eiꝰ
in dorso ⁊ pectore liniēs dixit ei. Sur-
ge ⁊ ambula. Euigilãs puella ⁊ se ab
oĩmi deformitate ⁊ curuitate penitꝰ sa-
natã inueniēs visionē matri retulit et
gaudiũ ⁊ leticiã generauit. Redeũtes
igr̃ ad sepulcꝝ btē elizabeth deo ⁊ sibi
gr̃as egerũt. ⁊ ibidē sportã in q̃ puella
portata fuerat dimisert̃. Mulier q̃-
dã gertrudis noie eiusdē dioceꝭ p̱ mul
tos ãnos vtroq̧ crure ꝯcta ⁊ toto cor-
pore curua in somnis admonet̃ vt ad
scm̃ nicolaũ ꝓficiscēs eiꝰ debeat meri-
ta iplorare. q̃ ad q̃ndã eccłiaꝫ scti nico-
lai portari se fecit. ⁊ ĩ vno crure sanita-
tē inuenit Tãdē ad sepulchꝝ btē eliza
beth p̱ducta ⁊ sup̱ eius tumulũ posita
ꝗuissimis doloribꝫ stimulata: et velut
amēs effecta sana ⁊ icolumis exurrexit
Mulier q̃dã scintrudis noie eiusdē
dioceꝭ cũ p̱ annũ itegꝝ penitꝰ ceca mã
sissꝫ ⁊ alioꝝ sp̱ auxilio duceret̃ ad rogã
dũ sctãꝫ elizabeth tota deuotõe se ꝯtu
lit ⁊ amissũ lumē recepit. Vir q̃daꝫ
heinricꝰ maguntiñ. dioc̃. cũ luie ocłoꝝ
penitꝰ eēt ꝓuatꝰ sepulcꝝ sctē elizabeth
visitãs plene curatõis bñficiũ repor-
tauit. Postmodũ ꝟo idē vir fluxu san-
guis adeo ē ꝗuatꝰ vt moriturꝰ a fami-
lia crederet̃. Accipiēs vero de terra se-
pulcri sancte elizabeth ⁊ ipam ꝯficiēs
aqua ꝯmiscuit ⁊ bibēs plenã sanitatē
recepit. Puella q̃dã methildis noie
treuereꝭ dioc̃. dũ visu ⁊ auditu ꝓuata
esset ⁊ loq̃ndi ⁊ ãbulãdi potentiã ami
sisset. pr̄ suꝰ ⁊ mr̃ ad btãm elizabeth eã
deuouert̃. ⁊ p̱fecte sanatam dei ⁊ eliza
beth laudantes magnalia receperũt.
Mulier q̃dã noie helibingis treue
renꝭ dioc̃. cũ p̱ annũ ceca penitꝰ extitis
set. ⁊ ꝓ sua curatõe btē elizabeth meri-
ta inuocasset ad tumulũ eiꝰ duci se fa-
ciēs vniꝰ oculi lumē recepit. q̃ ad ꝓpria
reuersa in alio grauiter torq̃ri se sensit.
Cum ꝟo iteꝝ eius merita implorasset
apparuit ei dicens. Accedens ad alta
re fac cũ corp̱ali tuos oculos ventilari
⁊ sic recipies sanitatē. Que cũ iussa cõ-
pleuisset sanitatē recepit. Vir q̃daꝫ
theodoricꝰ noie maguntiñ. dioc̃. in ge
nibꝫ et cruribꝫ diu ꝗuissime infirmatꝰ
ita vt nõ posset p̱gere nisi ab aliẏs por-
taret̃. votũ fec̃ ꝙ sepulcꝝ btē elizabeth
cũ oblatõibꝫ visitaret. Et cũ locꝰ eius
a tumulo tm̃ p̱ decē miliaria distaret.
vix ĩ octo diebꝫ potuit p̱uenire. Cũ ꝟo
ibidē p̱ q̃tuor septimanas mansisset ⁊
nullũ r̃mediũ ipetrassꝫ domũ redibat
Cũq̧ ĩ loco q̊dã iuxta aliũ ĩfirmũ de-
cũbēs q̇esceret. vidit ĩ somnis q̃ndam
ad se veniētē ⁊ aq̃ totaliter p̱fundentē
Qui euigilãs ꝯ sociũ iratus ait. quare
me aqua totaliter perfudisti. Qui ait.
Ego te nõ p̱fudi. Sed credo ꝙ illa p̱-
fusio erit tibi causa salutis. Jlle igitur
surgēs ⁊ se sanatũ totaliter inueniens
baculos sup̱ humerũ posuit: ⁊ ad tu-
mulũ sancte elizabeth rediens ⁊ grati
as agēs letus ad ꝓpria remeauit.

Legēda.clxiiij. A
De sancta Cecilia.

Ecilia quasi celi lilia
c vł cecis via. vel a celo et lya
Uel cecilia q̄si cecitate ca-
rens. Uel d̄r a celo ⁊ leos qd̄ ē ꝑplꝰs.
Fuit em̄ celeste liliū ꝑ ỽginitatꝭ pudo
rē. Uel d̄r liliū q꞉ habuit candorē mū
dicie. virorē ꝯscie. odorem bone fame.
Fuit ⁊ cecis via ꝑ exēpli informatōem
celū ꝑ iugē ꝯtēplatiōez. lya ꝑ assiduaꝫ
oꝑationē. Uel d̄r celū q꞉ sic̄ dic̄ ysido-
rus celū ph̄i volubile rotūdū ⁊ ardēs
esse dixerunt. sic ⁊ ip̄a fuit volubilis ꝑ
oꝑatōeꝫ solicitā. rotūda ꝑ ꝑseuerantiā
ardēs ꝑ caritatē succēsam. Fuit etiam
cecitate carēs ꝑ sapiētie splēdorē. Fuit
⁊ celū populi. quia in ipsa tanq̄ꝫ i celo
spirituali ꝑplꝰs ad imitandum intue-
tur solem lunam ⁊ stellas. id est. sapiē-
tie ꝑspicacitatē. fidei magnanimitatē.
⁊ virtutū varietatem. B

c Ecilia ỽgo p̄clarissima ex
nobili romanoꝝ genere ex
orta ⁊ ab ip̄is cunabulis i
fide xp̄i nutrita. abscōditū
sꝑ euāgeliū xp̄i gerebat i pectore. ⁊ nō
dieb꞉ neq̄ꝫ noctib꞉ a colloquijs diuis
⁊ orōe cessabat. suāq̄ꝫ ỽginitatē ꝯſua-
ri a dn̄o exorabat. Cū āt cuidā iuueni
noīe valeriano despōsata fuissꝫ ⁊ dies
nuptiaꝝ īstituta eēt. illa subtus ad car
nē cilicio erat induta. ⁊ desuꝑ deaura-
tis vestib꞉ tegebat̄. Et cātantib꞉ orga
nis illa i corde soli dn̄o decātabat di-
cēs Fiat dn̄e cor meū ⁊ corpꝰ meū ima
culatū vt nō ꝯfūdar. Et biduanis ac
triduanis ieiuuijs orās cōmendabat
dn̄o qd̄ timebat. Uenit āt nox in q̄ su
scepit vna cū spōso suo cubicl̄i secreta si
lētia. ⁊ ita eū alloq̄t̄ O dulcissime atq̄ꝫ
amātissime iuuenis: ē mysteriū qd̄ tibi
cōfitear. si mō tu iuratꝰ asseras tota te
illd̄ obſuātia custodire Jurat valeriāꝰ
se illd̄ nl̄la necessitate detegere. nulla
ꝓdere rōne. Tunc illa ait. Angelū dei
habeo amatorē q̄ nimio zelo custodit
corpꝰ meū. Hic si leuit̄ senserit q̄ tu me
polluto amore ꝯtīgas statim feriet te
⁊ amittes florē tue ḡtissime iuuētutis.
Si āt cognouerit q̄ me sincero amore
diligas. ita q̊ꝫ diliget te sic̄ me. ⁊ osten
det tibi gl̄aꝫ suā. Tūc valerianꝰ nutu
dei correptꝰ ait. Si vis vt credam tibi
ip̄m angelū mihi ostēde. ⁊ si vere ꝓba
uero q̄ angelꝰ sit faciā qd̄ hortaris Si
aūt virū aliū diligꝭ te ⁊ illū gladio fe-
riā. Cui cecilia dixit. Si i deū verū cre
diderꝭ. ⁊ te baptizari ꝑmiserꝭ. ip̄m vi-
dere valebis. Uade igr̄ in tertiū milia
riū ab vrbe via q̄ apia nūcupat̄ ⁊ pau
perib꞉ q̊s illic inuenies dices. Cecilia
me misit ad vos vt ostēdatꝭ mihi scm̄
senē vrbanū qm̄ ad ip̄m habeo secreta
mādata q̄ ꝑferā. Hūc dū tu viderꝭ in-
dica ei oīa ỽba mea. ⁊ postq̄ꝫ ab eo pu
rificatꝰ fuerꝭ ⁊ redierꝭ āgelū ip̄m vide-
bis. Tūc valerianꝰ ꝑrexit: ⁊ ſm signa
q̄ acceꝑat scm̄ vrbanū ep̄m itra sepul-
cra martyrū latitantē inuenit. Cūq̄ꝫ ei
oīa ỽba cecilie dixissꝫ: ille manꝰ ad celū
pandēs cū lacrimis ait. Dn̄e iesu xp̄e
semiator casti ꝯsilij suscipe seminū fru
ctus q̄ in cecilia semiasti. Dn̄e ih̄u xp̄e
pastor bone cecilia faml̄a tua q̄si apis
tibi argum̄tosa deseruit. Nam spōsuꝫ
quē q̄si leonē ferocē accepit ad te quasi
agnū māsuetissimū d̄stinauit. Et ecce
subito apparuit senex q̄dā niueis vesti
bus īdutꝰ tenēs libꝝ aureis l̄ris scp̄tū.
Quē vidēs valerianꝰ p̄ nimio timore
q̄si mortuꝰ cecidit. ⁊ a sene leuatꝰ sic le-
git Unꝰ d̄s. vna fides. vnū baptisma.
vnus d̄s ⁊ pr̄ oim q̄ suꝑ oēs ⁊ ꝑ oīa et
in oib꞉ nob̄. Cumq̄ꝫ hec legisset dixit ei
senior. Credis ita esse an adhuc dubi-
tas. Tūc exclamauit dicēs Nō ē aliud
qd̄ verius credi possit sub celo. Stati
q̄ꝫ illo disparēte valerianꝰ a sctō vrba-
no baptisma suscepit Et rediens ceci-
liā cū angelo loquentē in cubiculo iue
nit Angelꝰ āt duas coronas ex rosis ⁊
lilijs i manu hēbat. ⁊ vnā cecilie ⁊ alte
rā valeriano tradidit dicēs Jstas coro
nas imaculato corde et mūdo corpore

custodite. q2 de ꝑadiso dei eas ad vos
attuli. nec vnq̄ꝫ marcescēt. nec odorem
amittēt. n᷒ ab alijs nisi q̄b9 castitas pla
cuerit videri poterūt. Tu āt valeriane
q2 vtili ꝯsilio credidisti pete q̄dcunq̄ꝫ
volueris ꝛ ꝯsequeris. Cui valerianus.
Nihil mihi in hac vita extitit dulcius
q̄ꝫ vnic9 fris mei affect9. Peto igr̄ vt ꝛ
ꝟitatē ipe mecū agnoscat. Cui angel9
Placet dn̄o petitio tua. ꝛ ambo cū pal
ma martyrij ad dn̄m venietis. C
Post h̄ ingressus tiburcius frater va-
leriani: cū nimiū rosarū sensisset odorē
dixit. Miror h̄ tp̄e roseus h̄ odor et li
lioꝝ vn̄ respiret. Nam si ip̄as rosas vl̄
lilia in maib9 meis tenerē: nec sic pote
rāt odoramēta tāte mihi suauitatis in-
fūdere. Cōfiteor vob̄ ita sū refectus vt
putē me totū subito imutatū. Cui va
lerian9. Coronas hēm9 q̄s tui oculi vi
dere nō preualēt. floreo colore ꝛ niueo
candore ꝟnantes. ꝛ sic me interpellāte
odorē sensisti. sic ꝛ si credideris videre va
lebis. Cui tiburcius. In somnis h̄ au
dio: an in ꝟitate ista tu loq̄ris valeriane
Cui valerianus. In somnis vsq̄ꝫ mō
fuimus: sꝫ iā nūc in ꝟitate manemus.
Ad quē tiburcius. Vn̄ h̄ nosti. Et va
lerianus. Angelus dn̄i me docuit quē
tu videre poteris si tu purificatus fueris
ꝛ om̄ib9 idolis abrenūciaueris Huic
miracl̄o de coronis rosaꝝ ambrosi9 te-
stat̄ in p̄fatiōe sic dicēs. Sctā cecilia ce
lesti dono repleta vt martyrij palmā
assumeret. ip̄m mundū ē cū thalamis
execrata. Testis ē valeriani cōiugis ꝛ ti-
burcij ꝓuocata ꝯfessio. q̄s dn̄e āgelica
manu odoriferis florib9 coronasti. Vi-
ros ꝟgo duxit ad gl'iā mūd9 agnouit
q̄ꝫtū valeat deuotio castitatis. Hec am
brosius. Tūc cecilia euident̄ ōndit
ei oīa idola eē insensibilia ꝛ muta. ita
vt tiburci9 rn̄deret ac diceret. Qui ista
nō credit pecus ē. Tūc cecilia osculās
pect9 eius dixit. Hodie fateor te meū
esse cognatū. Sic ei amor dei frēꝫ tuū
mihi ꝯiugē fec̄: ita te mihi cogtū ꝯtē-
ptus faciet idoloꝝ. Vade igr̄ cū fratre
tuo vt purificatōꝫ accipias ꝛ āgelicos
vultus videre valeas. Dixitq̄ꝫ tiburci9
fratri suo. Obsecro te fr̄ vt mihi dicas
ad quē me ducturus es. Cui valeriā9.
Ad vrbanū ep̄m. Cui tiburcius. De
illo vrbano dicis q̄ toties dānatus ē et
adhuc in latebris ꝯmorat̄. Hic si inuē
tus fuerit cremabit̄. ꝛ nos i illi9 flam-
mis ꝑiter inuoluemur. ꝛ dū q̄rim9 di-
uinitatē latentē i celis incurrem9 furo-
rē exurentē i terris. Cui cecilia. Si h̄ so
la essꝫ vita iuste hāc ꝑdere timeremus
Est āt alia melior q̄ nūq̄ꝫ amittit̄. quā
nob̄ dei filius enarrauit. Om̄ia em̄ q̄
facta sūt filius ex p̄re genitus cōdidit.
Uniuersa autē q̄ ꝯdita sūt ex p̄re ꝓce-
dēs sp̄ūs animauit. Hic igr̄ filius dei
in mūdū veniēs ꝟbis ꝛ miraculis aliā
vitā esse nob̄ mōstrauit Cui tiburcius
Certe vnū deū asseris ꝛ qūo nunc tres
esse testaris. Rn̄dit cecilia. Sic in vna
hois sapiētia sūt tria. scꝫ ingeniū. me-
moria. ꝛ intellectus. sic et in vna diui-
nitatis essentia tres ꝑsone esse possunt.
Tūc cepit ei de aduētu filij dei ꝛ passi
one p̄dicare ꝛ ml'tas ꝯgruitates ipsi9
passiōis ostendere. Nam iō inq̄t filius
dei est tentus. vt genus hūanū dimit-
tat̄ pctō detentū Bn̄dictus maledicit̄
vt hō maledictus bn̄dictōem ꝯsequat̄
Illudi se patit̄. vt hō ab illusiōe demo
nū liberet̄. Spineā coronam accepit i
capite vt a nob̄ sniam auferat capita-
lem. Fel suscepit amaꝝ vt sanaret hois
dulcē gustū. Expoliat̄ vt parentū no-
stroꝝ nuditatē operiat. In ligno suspē
dit̄. vt ligni p̄uaricatiōem tollat. Tūc
tiburci9 fratri suo dixit. Miserere mei
ꝛ ꝑduc me ad hoiēꝫ dei vt purificatōꝫ
accipiam. Ductus igit̄ ꝛ purificatus:
angelos dei sepe videbat. ꝛ om̄ia q̄ po
stulabat ꝓtin9 obtinebat. D Va
lerianus igit̄ et tiburcius elemosynis
insistebant ꝛ sctōꝝ corꝑa quos alma-
chius p̄fectus occidebat sepulture tra
debant. Quos almachius ad se vo-
cans cur ꝓ suis scelerib9 damnatos se-
pelirent requisiuit. Cui Tiburcius.

Utinā illoꝝ fui᷑ essem⁹ q̄s tu dānatos
appellas Qui ꝯtēpsert illud qđ videꝛ
esse ⁊ nō ē ⁊ inuenert illud qđ nō videꝛ
esse ⁊ ē. Cui p̄fect⁹ Quid nā est illđ Et
tiburcius Qđ videꝛ esse ⁊ nō ē. est om̄e
qđ in h̄ mūdo ē. qđ hoīez ad nō esse ꝑ
ducit. Qđ ṽo nō videꝛ esse ⁊ est. ē vita
iustoꝝ ⁊ pena maloꝝ. Cui p̄fect⁹ Non
puto ꝙ mēte tua loq̄rꝭ Tūc iubet asta
re valerianū dicēs ei. Qm̄ nō ē sani ca
pitꝭ frater tu⁹ tu saltē poterꝭ sapienter
dare rn̄sum. Cōstat plurimū vos erra
re q̇ gaudia respuitꝭ ⁊ oīa inimica gau
diis affectatꝭ. Tūc valerian⁹ se vidisse
ait glaciali tp̄e ociosos iocātes. ⁊ opa-
rios agricolas deridētes. Sed estiuo
tp̄e dū aduenissent gl'iosi fruct⁹ laboꝝ
gaudētib⁹ ill'q̇ putabanꝛ vani ceperūt
flere q̇ videbanꝛ vrbani Sic ⁊ nos nūc
q̇dē sustinem⁹ ignominiā ⁊ laborē. i fu
turo aūt recipiem⁹ gl'iaꝫ ⁊ eternā mer
cedē Uos aūt nūc trāsitoriū habebitꝭ
gaudiū in futuro aūt inuenietꝭ eternū
luctū. Cui p̄fect⁹ Ergo nos inuictissi-
mi p̄ncipes eternū habebimus luctū:
⁊ vos ꝑsone vilissime ꝑpetuū posside-
bitꝭ gaudiū. Cui valerian⁹ Homūtio
nes estꝭ nō p̄ncipes. tp̄e nr̄o nati citius
morituri. ⁊ deo rōem plus oīb⁹ reddi-
turi. Dixit aūt p̄fect⁹. Quid ṽboꝝ cir
cuitu imoramur. Offerte diis libami
na. ⁊ illesi abscedite. Sancti rn̄derunt
Nos deo ṽo q̄tidie sacrificiū exhibē⁹.
Quib⁹ p̄fect⁹. Qđ ē nomē ei⁹. Cui va
lerianus. Nomē eius inuenire nō po-
teris etiā si pēnis volauerꝭ. Prefectus
dixit. Ergo iupiter nomē dei non est.
Cui valerianus. Nomen homicide et
stupratorꝭ est. Ad quē almachi⁹ Ergo
totus mūdus errat: et tu cū fratre tuo
verū deū nosti. Ualerian⁹ rn̄dit. Nos
soli nō sum⁹ ſꝫ inumerabil' multitudo
hāc scītatē recepit Traduꝛ igiꝛ sancti
in custodiā maximi. Quib⁹ ille ait. O
iuuētutꝭ flos purpure⁹. o german⁹ fra
ternitatꝭ affectus q̄uo ad mortē q̄si ad
epulas festinatꝭ. Cui valerian⁹ ait. ꝙ
si credituꝝ se ꝓmitteret gl'iaꝫ aīaꝝ coꝝ
post mortē videret. Et maximus. Ful
minib⁹ igneis ꝯsumar. si nō illum solū
deū ꝯfitear quē adoratꝭ si ꝯtingat qđ
dicitis. Ipe igiꝛ maxim⁹ ⁊ oīs eius fa
milia ac vniuersi carnifices crediderūt.
⁊ ab vrbano qui illuc occulte venit ba
ptisma susceperūt. E Igiꝛ dū au
rora nocti finem daret cecilia exclama
uit dicēs Eya milites xp̄i abiicite opa
tenebraꝝ ⁊ induimi arma lucꝭ. Quar
to igiꝛ miliario ab vrbe scī ad statuā
iouis ducūꝛ. ⁊ dū sacrificare nollēt pa-
riter decollāꝛ. Tūc maxim⁹ cū iuramē
to asseruit se i hora passiōis eoꝝ ange
los vidisse fulgētes ⁊ aīas eoꝝ q̄si ṽgī
nes de thalamo exeūtes q̄s in gremio
suo i celū āgeli detulerūt. Almachi⁹ ṽo
audiēs maximū xp̄ianū effectū eū plū
batꝭ tādiu cedi fec. q̄usqꝫ sp̄m excussit.
Cuius corp⁹ scīā cecilia iuxta valeria-
nū ⁊ tiburciū sepeliuit. Tūc almachi⁹
facultates āboꝝ cepit inq̄rere ⁊ ceciliā
tāq̄ꝫ valeriani ꝯiugē corā se fec astare.
iussitqꝫ vt idolis immolaret aut sn̄iaꝫ
mortꝭ icurreret. Cū aūt ad h̄ ab appa
ritorib⁹ vrgereꝛ. ⁊ illi vehemēter flerēt
eo ꝙ puella tā decora et nobil' vltro se
morti traderet. dixit ad eos. Hoc boni
iuuenes nō ē iuuētutē ꝑdere ſꝫ mutare
dare lutū ⁊ accipe aurū. dare vile ha-
bitaculū ⁊ accipe p̄ciosum. dare breuē
angulū ⁊ accipe foruꝫ ꝑlucidū. Si q̇s
ꝓ numo solidos daret. nōne veloci⁹ fe-
stinaretꝭ. Deus āt qđ accepit simplū
reddet centuplū. Creditis his q̄ dico.
Et illi. Credim⁹ xp̄m veꝝ esse deū q̇ ta
lē possidet famulā. Uocato igiꝛ vrba
no ep̄o q̄dringēti ⁊ āpli⁹ baptizati sūt
Tūc almachi⁹ scīāꝫ ceciliā ad se vocāſ
ait. Cuius ꝯditiōis es. Et illa. Inge-
nua sū ⁊ nobil'. Cui almachi⁹. Ego te
de religiōe iterrogo. Et cecilia. Infro
gatio tua stultū sumit initiuꝫ q̄ duas
respōsiones vna putat inq̇sitōe ꝯcludi
Cui almachi⁹. Un̄ tibi tāta p̄sūptio
rn̄dendi. At illa. De ꝯscia bona ⁊ fide
nō ficta. Cui almachi⁹. Ignoras cui⁹
potestatꝭ sim. Et illa. Potestas vr̄a est

q̄ſi vter vēto repletꝰ. quē ſi acus pupu
gerit oīs ꝓtinꝰ rigoꝛ palleſcit ⁊ q̇cq̇d ī
ſe rigidū hr̄e cernit̃ incuruat̃. Cui Al-
machiꝰ. Ab iniurijs cepiſti: ⁊ ī iniurijs
ꝑſeueras Cecilia rn̄dit. Iniuria nō dr̄
niſi qḋ ꝟbis fallentibꝫ irrogat̃. vn̄ aut
iniuriā doce ſi falſa locuta ſū: aut teipꝫ
coꝛripe calūniā inferētē. Sꝫ nos ſcien
tes ſctm̄ dei nomē oīno negare nō poſ
ſumꝰ. Meliꝰ ē em̄ feliciter moꝛi q̄ȝ infe
liciter viuere. Cui almachiꝰ. Ut q̇d cū
tāta ſuꝑbia loq̄rıᷤ. Et illa. Nō ē ſuꝑbia
ſꝫ ꝯſtātia. Cui almachiꝰ. Infelix igno
ras q2 viuificādi ⁊ moꝛtificādi mihi ē
tradita ꝑtās. Et illa. Contra ꝟitatem
publicā ꝓbo te nūc eſſe mētitū. Uitā3
em̄ viuētibꝫ tollere potes. moꝛtuis aūt
dare nō potes. Es igit̃ miſter moꝛtis:
nō vite. Cui almachiꝰ. Iā d̄pone amē-
tiā ⁊ ſacrifica dijs. Cui cecilia. Neſcio
vbi oculos amiſerıᷤ. Nā q̊s tu deos di
cis oēs nos ſaxa eſſe videmus. Mitte
igit̃ manū ⁊ tāgēdo diſce qḋ oculis nō
valeſ videre. Tūc iratꝰ almachiꝰ iuſſit
eā ad domū ſuā reduci ibiq̄ȝ tota die ⁊
nocte iuſſit eā in bulliēte balneo cōcre
mari. Que q̄ſi ī loco frigido māſit: nec
modicū ſaltē ſudoꝛıᷤ ꝑſenſit. Qḋ cū au
diſſet almachiꝰ iuſſit eā in ip̄o balneo
decollari. Quā ſpiculatoꝛ tribꝫ ictibꝫ ī
collo ꝑcuſſit. ſꝫ tn̄ caput eiꝰ āputare nō
potuit. Et q2 decretū erat ne q̄rtā per-
cuſſionē decollādꝰ acciperet eā ſemiuiuā
cruētꝰ carnifex dereliq̇t. Per triduū āt
ſuꝑuiuēs oīa q̄ habebat pauꝑibꝫ tra-
didit. ⁊ oēs q̊s ad fidē ꝯuerterat vrba
no ep̄o cōmēdauit dicēs. Triduanas
mihi īducias poſtulaui vt hos tue bea
titudini cōmendarē ⁊ hāc domū meā ī
eccl'iā ꝯſecrares. Sctūs āt vrbanus
coꝛpꝰ eius int̃ ep̄os ſepeliuit. et domū
ſuam in eccl'iā vt rogauerat ꝯſecrauit.
Paſſa eſt āt circa ānos dn̄i. ccxxiij. tp̄e
alexandri imꝑatoꝛis. Alibi āt legit̃ q̄
paſſa ſit tp̄e marci aurelij. q̇ imperauit
circa annos domini. ccxx.

Legenda. clxv.

A

De sancto Clemente

c

Clemens dicitur a cle
os qḋ eſt gl'ia et mens. q̄ſi
glorioſa mēs. Habuit em̄
glorioſā3 mentē ſcꝫ purgatā ab omni
ſoꝛde. oꝛnatā om̄i ꝟtute. et decoꝛatam
nūc om̄i felicitate. Que felicitas conſi
ſtit in h̄ ſicut dicit augꝰ. in li. de trinitate
q2 ibi eſſe noſtꝝ nō hēbit moꝛtē. noſſe
noſtꝝ nō habebit erroꝛē. amare noſtꝝ
nō hēbit offenſionē. Uel dr̄ a clemētia
q2 clemēs ⁊ miſericoꝛs valde fuit. Ul'
ſicut dr̄ in gloſario. clemens dr̄ dulcıᷤ. iu-
ſtus. maturꝰ. pius. Iuſtus in actione.
dulcıᷤ in ſmone. maturꝰ in ꝯuerſatione
pius ī intentōe. Eius vitam ip̄e in ſuo
itinerario inſeruit maximevſq̄ȝ ad illū
locū in q̊ q̄liter btō petro in pōtificatu
ſucceſſit oſtenditur. Cetera ex eius ge-
ſtis que cōmuniter habentur ſumun-
tur.

B

c

Clemens ep̄us ex nobili ro
manoꝝ ꝓſapia oꝛtꝰ eſt. Pa
ter eius fauſtinianꝰ. mater
ꝟo eius macidiana nūcu-
pata eſt. Habuitq̄ȝ duos frēs q̊ꝝ vnꝰ
fauſtinꝰ alter fauſtus dicebat̃. Cunq̄ȝ
macidiana mr̄ eiꝰ mira coꝛꝑis pulchri
tudīe polleret: frater viri ſui libidino-
ſo amoꝛe ī eā vehemēter exarſit. Cum
aūt eā q̊tidie moleſtaret ⁊ ip̄a ſibi nul-
latenꝰ aſſentire vellꝫ viroq̄ȝ ſuo h̄ reue
lare timeret ne int̃ duos frēs inimici-
cias ſuſcitaret. cogitauit ꝑ aliqḋ tēpꝰ
ſe a patria abſētare donec illicitꝰ amoꝛ
ꝯquieſceret quē aſpectꝰ ſue p̄ſentie in-
flāmaret. Ut āt h̄ a viro ſuo obtinere
valeret. ſomniū callide ꝯfinxit. quod ī
hūc modū viro ſuo retulit dicēs. Ecce
q̇dā mihi ꝑ viſum aſtitit. mihi p̄cipiēſ
vt ꝯfeſtim cū duobꝫ gemis ſcꝫ fauſti-
no ⁊ fauſto ex vrbe diſcederē ⁊ tamdiu
abeſſem donec ip̄e mihi reditū ip̄era-
ret. Qḋ ſi nō facerē ſimul cū oībꝫ libe-
ris interirē. Qḋ vir audiēs vehement̃
expauit. ac vxoꝛē cū duobꝫ liberıᷤ et fa-
milia mlt'a athenas miſit. vt ⁊ ibi ma
neret ⁊ filios faceret erudiri. Minoꝛē

aūt filiū ſcʒ clementē cū eſſʒ ānoꝝ qn-
qꝫ ſibi pr̄ in ſolatiū retinuit. Cum aūt
mater cū filijs nauigaret. nocte q̄dam
nauis naufragiū ꝑtulit. ⁊ mater ſine fi
lijs a fluctibꝰ eiecta ſuꝑ q̊ddaʒ ſaxum
euaſit. Que duos natos periſſe ꝯſide
rās p̄ nimio dolore in maris fundum
ſe p̄cipitaſſʒ niſi qꝛ ſaltē eoꝝ cadauera
ſe reperturā ſperabat. At vͦo vbi nec vi
uoſ nec mortuos ſe repꝑire poſſe cogno
uit. clamores ⁊ vlulatꝰ maxios dabat
manꝰ ſuas morſibꝰ lacerabat. nec vllā
ꝯſolatōeʒ ab aliq̊ recipꝑe volebat. Cū-
qꝫ mlr̄te mulieres aſtarēt q̄ ſua infortu
nia eidē narrarēt. ⁊ illa ex h̄ ꝯſolatiōeʒ
nō recipꝑet. affuit q̄daʒ mulier intˀ cete-
ras q̄ virū ſuū adoleſcentē ⁊ nautam i
mari periſſe aſſeruit. ⁊ ob h̄ ſui amore
poſtmoduʒ nubere recuſauit. Recepta
igitˀ q̄licūqꝫ ꝯſolatōe apꝺ̇ ip̄aʒ māebat
⁊ q̊tidianū victū ſuis maibꝰ acq̇rebat.
ſʒ n̄ mlt̄ū pꝰ manꝰ eiꝰ q̄s crebꝛꝫ morſibꝰ
lacerauerat ſine ſenſu ⁊ mortue adeo ſtˀ
effecte vt cū ip̄is nullatēꝰ oꝑari poſſet.
Illa aūt q̄ ꝛā ſuſceperat paraliſim in-
currit. ⁊ de lecto ſurgere non valebat.
Sicqꝫ macidiana mendicare cōpellitˀ
⁊ ip̄a cū hoſpita ex his q̄ inuenire po-
terat paſcebatˀ. Completo igitˀ anno q̊
macidiana cū liberis diſceſſit e patria
miſit athenas nūcios vir eius vt ip̄os
req̇rerēt. ⁊ q̇d agerēt intimarēt. Sʒ illi
q̇ miſſi fuerāt nullatenꝰ redierūt. De-
nicqꝫ cū alios miſiſſet. ⁊ illi reuertentes
ſe nullū inde veſtigium reperiſſe narra
rent. clementē filiū ſuū ſub tutoribꝰ de
reliq̇t. ⁊ ip̄e ad querendū vxorē cum fi
lijs nauē ꝯſcendit. ſʒ mime redijt. Vi-
ginti igitˀ annis clemēs orbatus ſtetit.
nec de pr̄e vl̄ matre vel de fratribꝰ ali-
q̊d indiciū inuenire potuit. Ip̄e auteʒ
clemēs ſtudio lr̄aꝝ ſe ꝯtulit ⁊ ſummū
philoſophie apicem apprehēdit. Deſi
derabat aūt vehemēter ⁊ ſtudioſe q̄re-
bat q̄liter ſibi aīe immortalitas ꝑſua-
deri poſſet Ob h̄ philoſophoꝝ ſcolas
ſempꝑ adibat. ⁊ ſiquideʒ ꝙ immortalis
eſſet obtinebatˀ gaudebat ſi qn̄ vero ꝙ
mortalis eſſet: ꝯcludebatˀ. triſtꝭ diſce-
debat. Deniqꝫ cū barnabas ro
mā veniſſet. ⁊ fidē xp̄i p̄dicaret. philo-
ſophi eū tāqꝫ inſanū ⁊ amentē deride-
bāt. Vn̄ ⁊ q̇dam q̇ ſm̄ q̊ſdam fuit cle-
mens ph̄s q̇ eū p̓mo ſic alij deridebat
⁊ eius p̄dicatōem ꝯtēnebat. talē q̄ſtio
nē ꝓ deriſu barnabe fecit dicēs. Cum
culex aīal ſit exiguū. q̇d eſt ꝙ ſex pedes
habet et inſuꝑ alas poſſidet. elephas
āt cum ſit immane aīal nec alas poſſi-
det. ⁊ tm̄ q̄tuor pedes habet. Cui bar-
nabas. Stulte tue queſtiōi reſponde-
re ꝑfacile poſſem. ſi vͦitatis cauſa diſcē
de querere vidererꝭ. Sʒ nūc de creatu
ris vob̄ dicere aliq̇d abſurdū eſt cum
a vobis creaturaꝝ cōditor ignoretur.
Quia em̄ creatorē nō cognoſcitꝭ iuſtū
eſt vt i creaturꝭ erretꝭ. Hoc vͦbū cordi
clemētꝭ ph̄i valde inheſit. ita ꝙ fidem
xp̄i inſtructꝰ a barnaba recepit. ⁊ in iu
deam ad petrū poſtmoduʒ ꝓperauit.
Quē ille de fide xp̄i inſtruxit. ⁊ aīe im-
mortalitatem euidēter edocuit Eo
tꝑe ſymon magꝰ duos diſcipulos ha-
bebat. ſcʒ aq̇lā ⁊ nicetā q̇ eiꝰ fallacias
agnoſcētes: eū reliquerūt ⁊ ad petrum
ꝯfugerunt ⁊ eius diſcipuli ſunt effecti
Cū autē petrꝰ clementē de ſua interro
gaſſet ꝓgenie ille q̇d matri ⁊ fratribꝰ ⁊
patri acciderit ꝑ ordinē enarrauit. ad-
dens ꝙ credebat ꝙ mater cū fratribꝰ i
mari periſſent. pater vero aut merore
aut ſimiliter naufragio interiſſet. Nō
audiēs petrꝰ lachrymas cōtinere non
potuit. Quadā aūt vice petrꝰ cū di-
ſcipulis ſuis antaradū ⁊ inde ad inſu-
lā ꝑ ſex miliaria diſtantē in q̄ macidia
na mater clemētis morabatˀ venit vbi
q̄dam colūne vitree mire magnitudi-
nis erāt. Quas cū petrꝰ cū ceterꝭ mira
retˀ. vidēs ip̄aʒ mendicantē cur nō po-
tius ſuis manibꝰ operaretˀ increpauit.
Que rn̄dit. Speciem tm̄ domine ha-
beo manuū que meis ſic ſunt debilita
te morſibꝰ. vt omnino ſint inſenſibiles
effecte. Atqꝫ vtinā me in mare precipi
taſſem vt vltra nō viuerē. Cui petrus

Quid est qđ loqrꝫ. Nescꝫ q꞉ aīe eoꝝ q̇
se interimūt grauiter puniūť. Cui illa.
Utinā ħ mihi certū fieret ꝙ aīe post
mortē viuāt. libēter em̄ meip̄az occide
rem vt saltē vna hora dulces meos na
tos videre possez. Cūq꞉ petrus ab ea
cām tante tristicie iterrogasset. ꝛ illa ei
ordinē geste rei narrassꝫ, ait petrꝰ. Est
q̇dā adolescēs apud nos noīe clemēs.
q̇ hec q̄ refers matri et fratribꝫ asserit
accidisse. Qđ illa audiēs nimio stupo
re ꝑcussa corruit. Cūq꞉ ad semetip̄am
redisset. cū lachrymis ait. Ego sū ado
lescētꝫ mr̄. Et ꝓcidens ad pedes petri
rogare eū cepit vt sibi filiū suū festinā-
ter ostēdere dignareť. Cui petrus. Cū
adolescētem viderꝫ paululū dissimula
q̊usq꞉ ab insula cuꝫ naui egrediamur.
Qđ cū illa se facturā ꝓmisisset tenens
petrus manū eius ip̄az ad nauem vbi
erat clemēs ducebat. Uidēs vero cle-
mēs petrū manu mulierē ducentē ride
re cepit Mox āt vt mulier iuxta clemē
tē fuit. se ꝯtinere nō potuit. sꝫ statim in
amplexus eius ruit et crebro osculari
cepit. Quā ille tāq꞉ insanientē mulierē
cū indignatiōe repellebat. ꝛ aduersus
petrū idignatōe nō modica mouebať
Cui petrꝰ. Quid agis o fili clemēs. no
li repellere mr̄em tuā. Qđ cū audisset
clemēs lachrymis infusus suꝑ matrez
iacentē ꝯcidit ꝛ eā recognoscere cepit.
Tūc ad p̄ceptū petri hospita sua q̄ pa
ralitica iacebat adduciť ꝛ ab eo conti-
nuo liberať. Tūc mr̄ clemētē de pr̄e in
terrogauit. Cui ille. Ad te q̄rendū iuit
ꝛ vltra nō rediīt. At illa audiens solū-
modo suspirauit. grande em̄ ꝓ filio in
uento gaudiū habēs, reliq̊s ꝯsolabať
merores. ¶ Interea cū niceta et
aquila deessent ꝛ redeūtes mulierē cū
petro vidissent. q̄ nā sit hec mulier per
cūctanť. Quibꝫ clemēs ait. Mr̄ mea
est quā mihi đs redonauit ꝑ dominū
meū petrū. Post ħ petrꝰ oīa eis ꝑ ordi
nē enarrauit. Que cū audissent niceta
ꝛ aquila subito surrexerͭt et obstupefa-
cti conturbari ceperͭt dicētes. Dn̄ator
dn̄e đs vera ne sūt hec. an somniū ē qđ
audimꝰ. Tūc petrꝰ. Filij nō inq̇t nos
insanimꝰ. sꝫ hec v̄a sūt. At illi faciē cō-
fricātes aiunt. Nos sumꝰ faustinus et
faustus q̊s mr̄ nr̄a estimat in mari in-
terisse. Et accurrētes i cōplexus matrꝫ
ruūt ꝛ eā crebrius osculāť. At illa ait.
Quid vult ħ esse. Ad quā petrus Isti
sūt filij tui faustinꝰ ꝛ faustꝰ q̊s in mari
perisse putabas. Hec audiēs mater p̄
nimio gaudio velut amēs effecta cor-
ruit. et post ad se reuersa ait. Obsecro
vos dulcissimi filij narrate mihi q̄uo
euasistꝫ Qui rn̄derūt. Cū nauis fuissꝫ
resoluta ꝛ nos suꝑ q̄ndā tabulā vehe-
remur. q̇dā pirate nos inuenientes in
suā nauiculā posuerūt, ac mutatꝫ noī-
bus cuidaꝫ nos honeste vidue iustine
noīe vēdiderͭt. q̄ tanq꞉ filios suos nos
habuit. ꝛ liberalibꝫ artibꝫ nos erudiri
fecit. Tandē phīe operā dedimꝰ ꝛ sy-
moni cuidam mago nobiscū educato
adhesimꝰ Cūq꞉ eiꝰ fallaciā cognouisse
mus. ip̄m om̄ino deseruimꝰ ꝛ petri di
scipuli ꝑ zacheū effecti sumꝰ Seq̄n-
ti aūt die assumptꝫ petrus tribꝫ fratri-
bus. scꝫ clemēte. aq̇la. ꝛ niceta ad quē-
dā secretiorē locū orōis gr̄a descendit.
Quos venerādus q̇dā senex sꝫ tamen
pauꝑ alloq̇ cepit dicens. Misereor vr̄i
frēs q꞉ sub specie pietatꝫ vos ḡuiť erra
re ꝯsidero. Neq꞉ em̄ deus est. neq꞉ cul-
tus ħ aliq̊s ē. neq꞉ ꝓuidētia i mūdo sꝫ
fortuitꝰ casus ꝛ geneť oīa agūt. sicut et
ego ex meip̄o maīfeste cōperi i discipli
na mathesis p̄ ceterꝫ eruditꝰ. Nolite ḡ
errare siue em̄ oretꝫ siue nō qđ vr̄a ge-
neť ꝯtinet vobꝫ erit. Clemēs aūt in eū
respiciēs aīo pulsabať ꝛ sibi se eū alias
vidisse videbať. Cūq꞉ de mādato pe-
tri clemēs aq̇la, ꝛ niceta cū eo diutiꝰ di
sputassent. ꝛ ꝓuidentiaꝫ apertꝫ rōnibꝫ
ostēdissent: eumq꞉ ob reuerētiā crebro
pr̄ez vocarēt. dixit aq̇la Quid necesse ē
vt eū pr̄ez vocemꝰ cū in mādatꝫ habea
mus neminē suꝑ terrā pr̄ez vocare. Et
post ħ respiciēs ad senē ait. Non iniu-
riose accipias pr̄ ꝙ frēm meū culpaui:

qꝛ te prēm vocauit. Habemꝰ em̄ tale
mādatū ne aliquē isto noīe vocemus.
Cūqꝫ aq̄la h̄ dixisset. risit oīm astātiū
cetꝰ vna cū sene ⁊ petro. Et cū ille cām
risꝰ inq̄reret dixit ad eū clemēs. Quia
facꝫ id de q̄ alios culpas senē p̄rē vo=
cādo. At ille negabat dicēs. Uere ne=
scio si eū p̄rē vocauerim. Verꝫ cū satꝫ
de ꝓuidētia disputatū esset dixit senex
Credere vtiqꝫ ꝓuidētiā esse sꝫ a ꝓꝑria
ꝯscia ꝓhibeoꝛ huic fidei accōmodare
ꝯsensū. Noui em̄ meā ⁊ ꝯiugꝫ mee ge=
nesim. ⁊ scio ea q̄ vnicuiqꝫ nr̄m dicta=
bat geneꝭ accidisse. Audite igiꝭ ꝯiugꝫ
mee thema ⁊ inuenietꝫ scema cuiꝰ exi=
tus accidit. Habuit nāqꝫ martē cū ve
nere suꝑ centꝝ. lunā ṽo in occasu i do=
mo martis et finibꝫ saturni. qđ scema
adulteras fac̄. ⁊ ꝭuos ꝓꝑrios amare ⁊
ꝑegre ꝓficisci. ⁊ in aq̄s defūgi. Quod
⁊ ita factū ē. Incidit nāqꝫ i amorē ser=
ui ⁊ ꝑiculū atqꝫ opprobriū metuēs cū
ip̄o aufugit ⁊ i mari periit. Nā sic fra=
ter meus retulit ip̄m p̄mo adamauit.
Sꝫ cū ip̄e assentire sibi nollet. i seruū
sue libidinis amorē retorsit. Nec tn̄ ei
imputandū ē qꝛ eā geneꝭ h̄ facere com
pulit Narrauitqꝫ q̄uo somniū finxerit
⁊ q̄uo cum liberꝫ athenas vadēs nau=
fragio ꝑierit. E Cūqꝫ filii vellent
in eū irruere. ⁊ rem aꝑire ꝓhibuit pe=
trus dicens. Quiescite q̄adusqꝫ mihi
placuerit. Dixitqꝫ ei petrꝰ. Si hodie
ꝯiugē tuā castissimā cū tribꝫ filiis tu=
is ꝯsiḡuero credes qꝛ genesis nihil sit.
Cui ille. Sic impossibile est te exhibe
re qđ ꝓmisisti. ita ⁊ impossibile est ex=
tra genesim aliq̄d fieri. Dixit ei petrꝰ.
Ecce iste ē filiꝰ tuꝰ clemēs. ⁊ hi duo ge
mini tui faustinꝰ ⁊ faustꝰ Tūc senex re
solutis mēbris cecidit ⁊ q̄si exanimis
factꝰ est. Filii āt irruētes i eū osculabāꝭ
verētes ne sp̄m reuocare posset. Tādē
ad se rediēs oīa vt acciderāt ꝑ ordinē
audiuit. Tūc subito vxoꝛ aduenit ⁊ cū
lacrimis clamare cepit Ubi ē vir meꝰ
⁊ dn̄s meus Hec cū illa q̄si amēs cla=
maret. senex cucurrit. ⁊ cū mltꝫ lachry
mis āplecti ⁊ stringere eā cepit. Dum
igr̄ simul manerēt. aduenit q̄dā nunci
ans apionem ⁊ ambionē faustiniani
amicissimos cū symone mago hospi=
tari. De q̄ꝝ aduētu faustinianꝰ valde
gauisus ad eos visitādos iuit. Et ecce
nūciꝰ venit q̄ diceret mistꝝ cesaris an=
thiochiā aduenisse vt magos oēs q̄re
ret ⁊ morte puniret. Tunc symon ma
gus in odiū filioꝝ q̄ ip̄m reliq̄rāt vul=
tus sui similitudinē in faustinianū im
p̄ssit vt nō faustinianꝰ sꝫ symon magꝰ
ab oibꝫ putareꝭ. Hoc āt fecit vt a mi=
nistris cesarꝫ loco sui tenereꝭ ⁊ occide=
reꝭ. Ip̄e āt symon de ꝑtibꝫ illis absces=
sit. Cū āt faustinianꝰ ad petrū ⁊ filios
redisset. expauerūt filii vultū symonis
in eū intuētes. vocē aūt patris sui au=
diētes. Solus aūt petrꝰ erat q̄ vultū
eiꝰ naturalē videbat. Cūqꝫ filii eius ⁊
vxoꝛ eius eū refugerēt. ⁊ execrareꝭ. di
cebat eis. Cur execramini ⁊ refugitis
p̄rē vestrū. Qui rn̄derūt. ꝙ ideo eum
fugerent. qꝛ in eo vultꝰ symonis magi
appareret Cōfecerat em̄ symon q̄ddā
vngentū ⁊ faciē eiꝰ ꝑunxerat. ⁊ vultū
suū arte magica imp̄sserat in eū. Ipse
igr̄ lamētabaꝭ ⁊ dicebat. Quid mihi
misero accidit vt vna die recognitꝰ ab
vxore ⁊ filiis letari nō potuerim cum
eis Uxoꝛ ṽo eius sparsis crinibꝫ ⁊ filii
plurimū flebāt. F Symon autē
magꝰ dū adhuc esset antiochie petrū
plurimū infamauerat magū maleficū
⁊ homicidā eū dicēdo. Deniqꝫ intātū
aduersus petrū ꝑplm ꝯcitauerat vt ip
sum inuenire plurimum affectarēt. vt
carnes eius dentibꝫ laniarēt. Dixit ḡ
petrꝰ faustiniano. Qm̄ quidē symon
magꝰ esse viderꝫ. perge antiochiā ⁊ co
rā omni ꝑplo me excusa. ac ea q̄ de me
dixit symon ex ꝑsona sui retracta. Pꝰ
h̄ ego antiochiā veniā et alienū hunc
vultū a te effugabo ⁊ ꝓꝑriū vultū corā
omibꝫ reddā. Hoc tn̄ nullo mō credē
dū est ꝙ btūs petrꝰ mētiri mādauerit:
cū ds̄ nō indigeat nr̄o mēdatio. Ideo
itinerariꝰ clemētꝫ in q̄ hec scripta sunt

liber apocriphꝰ est. nec vt qͥbusdaꝫ placet suscipiēdus ē in talibꝫ Uerūtamen dici pt ꝙ petrus si diligēter ṽba sua cōsiderenť nō sibi dixit vt symonē magū se diceret. sꝫ vt ꝑplo effigiē faciei supinductā ostēdens petrū ex ꝑsona symonis ɔmendaret ⁊ mala q̄ dixerat reuocaret. Et ille dixit se esse symonē. nō q̄ꝫtū ad ṽitatē sꝫ q̄ꝫtū ad apparētiā. Unn̄ qͦd īfra dixit faustinianꝰ. ego symō ⁊c̄. sic dꝫ accipi. i. q̄ꝫtū ad apparētiā videor esse symon. Fuit ḡ symon supple putatiuꝰ. Perrexit ḡ faustinianꝰ pr̄ clemētis antiochiā ⁊ ꝑplm̄ conuocās dixit. Ego symō annūcio vobꝫ ⁊ ɔfiteor oīa fefellisse de petro. nequaq̄ꝫ ei seductor vl̄ magꝰ sꝫ ad salutē mūdi missꝰ. Quapꝑt̄ si de cetero aliq̄d ɔ̄ ipm̄ dixero me tāq̄ꝫ seductorē ⁊ maleficū r̄pellatꝭ Nūc ei pniaꝫ ago qꝛ male me dixisse cogͦsco Donco igiť vos vt ipi credatꝭ ne vos ⁊ ciuitas ṽra insimul ꝑeatꝭ. Cūq̄ꝫ hec oīa q̄ petrꝰ iusserat cōplessꝫ: ⁊ iā i amorē petri ꝑplm̄ incitassꝫ. petrꝰ ad eū venit ⁊ orōne facta effigiē vultꝰ symonis ab eo penitꝰ effugauit. Populus āt antiochenꝰ petrū benigne ⁊ cū multo honore recepit ⁊ ipm̄ i cathedra sublimauit. Qͦd audiēs symō illuc ꝑrexit. ⁊ populū ɔuocās ait. Miror ꝙ cū vos salubribꝫ p̄ceptꝭ istruxerim: ⁊ a seductore petro vos cauere monueri vos ipm̄ non solū audistꝭ sꝫ etiā ep̄ali cathedra sublimastꝭ. Tūc oēs cū furore aduersus eū dixeřt. Mōstro nobꝫ similis es. Nudiustertiꝰ te penituisse dicebas et nūc te ⁊ nos p̄cipitare conarꝭ Et impetū in eū faciētes cū ignominia eū ꝓtinus expuleřt. Hec oīa clemēs in libro suo ꝺ seipo narrat ⁊ hāc historiā ibidē inseruit. B Post hec āt petrꝰ cum romā venissꝫ ⁊ suā passionem iminere videret. clementē post se ep̄m ordinauit. Mortuo igiť p̄ncipe aplo᷑ petro clemēs vir ꝓuidus p̄caueēs i futu᷑. ne scꝫ ꝑ h̄ exēplū q̄libet vellet sibi i ecclia successorē statuere ⁊ hereditate sāctuariū dn̄i possidere lino cessit et postmodū cleto. Nōnulli asserūt ꝙ linus ⁊ cletus nō fueřt sūmi pōtifices sꝫ tm̄ petri apl̄i coadiutores. ꝑpt̄ qͦd i cathalogo pontificū meruerūt annumerari Post hos aūt clemēs eligiť ⁊ p̄sidere cōpelliť. Qui ita morū ornamēto pollebat vt iudeis ⁊ gētilibꝫ ⁊ oībꝫ xp̄ianis populis complaceret. Singula᷑ inopes regionū noīatim scriptos hēbat. et qͦs baptismi sanctificatione mundauerat nō sinebat publice fieri mēdicitati subiectos. Cū itaq̄ꝫ domicillā virginē neptē domiciani imꝑatorꝭ sacro velamine ɔsecrassꝫ. ⁊ theodorā vxorē sisinnij amici imꝑatoris ad fidē ɔuertisset ⁊ in castitatis ꝓposito manere ꝑmitteret. sisinniꝰ zelo ductꝰ eccliaꝫ post vxorē suā occulte intrauit. scire volēs ꝑpter q̄d illa sic eccl̄am freq̄ntaret. At vbi a sctō clemēte orō fusa ē. ⁊ a ꝑplo r̄nsum est Amen. sisinnius cecus ⁊ surdus penitꝰ effectus ē. Qui statim pueris suis dixit. Cito me tollite et foras educite. Pueri aūt ꝑ totā eccliaꝫ eū girabāt. sꝫ ⁊ ad ianuas ꝑueire nō poterāt Quos cū vidisset theodora sic errātes. primo q̄dē ab eis declinauit. ꝑutās ꝙ vir suꝰ eā cogͦscere possꝫ. Postmodū autē q̄d nam h̄ esset interrogauit Qui dixerūt Dn̄s nr̄ dū vult videre ⁊ audire q̄ non licet. cecus ⁊ surdus factꝰ ē. Tūc illa in orōeꝫ se dedit deꝑcans vt vir suꝰ inde exire posset. Et post orōem dixit puerꝭ Ite mō ⁊ ꝑducite dn̄m ṽrm ad domū Cūq̄ꝫ abissent sctō clementi theodora q̄d acciderit indicauit. Tunc sctūs rogatu theodore ad eū venit ⁊ ipm̄ inuenit apertꝭ oculis nil videntē. ⁊ nil penitus audientē Cūq̄ꝫ clemēs ꝓ eo orassꝫ ⁊ ille auditū ⁊ lumē recepisset: videns clementē iuxta vxorē suā stantē amens efficiť ⁊ se illusū magicꝭ artibꝫ suspicať Precepitq̄ꝫ ṡuis suis vt tenerēt clemētē dicēs. Ut ingrederet ad vxorē meā magicꝭ artibꝫ me excecauit Precepitq̄ꝫ mistrꝭ vt clementē ligarēt: ⁊ ligatū traherēt. At illi ligantes colūnas iacētes ⁊ saxa. putabāt sic etiā sisinnio videba

tur ꝙ sctm̄ clementē cū suis clericꝫ tra//
herēt et ligarēt. Tūc clemens sisinnio
ait. Quia saxa deos dicis. saxa trahe//
re meruisti. Ille āt vere eū ligatū existi
mās ait. Ego te iterfici faciā. Clemēs
aūt inde abscedens theodorā rogauit
ne ab orōne cessaret donec virum suuꝫ
dn̄s visitaret. Oranti igit̄ theodore
petrus aplus apparuit dicens. Per te
vir tuꝯ saluabitur vt impleat̄ qḋ dixit
frater meus paulus. Saluabit̄ vir in
fidelis ꝑ mulierē fidelē. Et hec dicens
abscessit. Staticꝙ sisinniꝯ vxorē suam
ad se vocauit obsecrās vt ꝓ se oraret ⁊
sctm̄ clementeꝫ ad se vocaret. Qui cuꝫ
venisset ip̄m in fide instruxit. ⁊ eū cum
cccxiij. de domo sua baptizauit. Per
hūc aūt sisinniū mlti nobiles ⁊ amici
nerue impatorꝫ dn̄o crediderēt. Tunc
comes sacroꝝ pecuniā mltis dedit et
ꝯ scm̄ clemētē seditōeꝫ maximā excita
uit. ℌ Tūc mamertinꝯ vrbis p̄//
fectꝯ ꝓpli seditōeꝫ maximā nō ferēs ad
se clementē adduci fecit. Quē cum re//
dargueret ⁊ ad se inclinare attēptaret:
ille ait. Optareꝫ te ad rōeꝫ acceḋe. Nā
si canes mlti ꝯ nos latrauerit ⁊ morsi
bus attrectauerit. nūꝙ̄ h̄ nob̄ auferre
possunt ꝙ nos sumꝯ rōnales homīes
⁊ ipsi sunt irrationales canes. Sedi//
tio āt ab impitꝫ exorta ostēdit se nihil
hr̄e certū vel veꝝ. Tūc mamertinꝯ de
eo traiano impatori scribēs responsū
accepit ꝙ aut sacrificaret. aut trāspon//
tū mare i heremo qḋ adiacet ciuitati
tersone ip̄m in exiliū mitteret. Tūc p̄//
fectꝯ clemēti cū lacrimis ait. Deus tuꝯ
quē pure colis ip̄e te adiuuet Prefectꝯ
āt ei nauē tribuit ⁊ oīa necessaria mi//
nistrauit Multi aūt clerici ⁊ laici ip̄m
in exiliū sūt secuti. Profectꝯ aūt i insulā
inuenit ibi plꝯ ꝙ̄ duo milia xp̄ianoruꝫ
ibidē iam dudū ad secanda marmora
dānatoꝝ. q̄ scm̄ clementē videntes: sta
tim i fletū ⁊ lacrimas ꝓrupert. Quos
ille ꝯsolās ait. Nō meis meritꝫ ad vos
me misit dn̄s vr̄e corone ꝑticipem me
fieri. Et cum ab eis didicissꝫ ꝙ a sexto
miliario aquā suis hūeris deportarēt.
dixit eis Oremꝯ oēs dn̄m ih̄m xp̄m vt
ꝯfessoribꝫ suis fontē in loco isto ac ve//
nas aque aperiat. Et q̄ ꝑcussit petraꝫ
in deserto sina ⁊ fluxerūt aque in abun//
dantia. ip̄e nob̄ laticem effluentem im
partiat̄. vt de eiꝯ bn̄ficijs gratulemur.
Cūqꝫ orōne facta hincinde circūspice
ret vidit agnū stātē q̄ pede erecto dex//
tro q̄si locū ep̄o ostendebat. ⁊ itelligēs
dn̄m ih̄m xp̄m esse quē solus ip̄e vide//
bat. ꝑrexit ad locū ⁊ dixit. In noīe pa//
tris ⁊ filij ⁊ sp̄ūsscti in isto loco ꝑcutite
Sꝫ cū nullꝯ i isto loco in q̄ agnus stete
rat ꝯtingeret. ip̄e accepto breui sarcu//
lo leui ictu locū sub pede agni ꝑcussit:
⁊ statim maximꝯ fons erupit ⁊ i fluuiū
creuit. Tūc vniuersis gaudētibꝫ sctūs
clemens ait. Flumis impetꝯ letificat ci
uitatē dei. Ad hāc famā multi ꝯfluxe//
rūt. ⁊ vna die q̄ngēti ⁊ amplius ab eo
baptisma susceperūt. ⁊ idoloꝝ templa
destruētes ꝑ totā ꝓuinciā intra vnum
annū. lxxv. eccl̄ias edificauerūt. Post
tres aūt annos traianus impator q̄ ce
pit anno dn̄i. cvj. h̄ audiēs quendam
ducē illuc misit. Qui cū oēs libēt̄ mori
ꝯspiceret. multitudini cessit. ⁊ solū cle//
mētē ligata ad collū eiꝯ anchora i ma//
re p̄cipitauit dicēs. Iā nō poterūt ipꝫ
ꝓ deo colere xp̄iani. Stante autē omī
multitudine ad litus maris cornelius
⁊ phebus discipuli eiꝯ oēs orare p̄cepe
rūt vt dn̄s corpus sui martyrꝫ eis mō//
straret Statimqꝫ mari ꝑ tria miliaria
recedēte oēs ꝑ siccū ingressi inuenert̄ in
moduꝫ tēpli marmorei habitaculum
a deo paratū: ⁊ ibi in archa corpꝯ san//
cti clemētis ⁊ anchoram iuxta eū. reue
latū est aūt discipulis eius ne inde tol
lerēt corpus eius. Omni aūt anno tē//
pore passionis ꝑ septē dies ad tria mi
liaria mare recedit ⁊ siccum iter adue//
niētibꝫ tribuit. I In vna āt solē//
nitatuꝫ mulier cū filio suo paruulo ad
locū accessit Cōpleto aūt festiuitatꝫ so
lennijs cum puer obdormiret. sonus
inundantiū aquaꝝ subito factus est.

Mulier aūt territa ⁊ filij sui oblita. cū
reliq̄ mltitudie ad ripā aufugit. Que
postmodū filij mēoꝛ cū eiulatu maxio
flebat. ⁊ vsq3 ad celū lam̄tabiles voces
dabat. ac ꝑ littoꝛa clamās ⁊ eiulās di
scurrebat si foꝛte filij coꝛpus a littoꝛib9
eiectū videt. S3 cū i ea spes oīs defice
ret ad domū redijt ⁊ totū illū ānū i fle
tu ⁊ meroꝛe duxit P9 ānū igr̄ ap̄to ma
ri oēs anticipās ad locū ꝯcita venit si
d̄ filio foꝛte aliq̄d vestigiū iuēire poss3
Cū ḡ añ tumulū scti clemētꝫ se i oꝛōe3
dediss3. surgēs vidit ifantē i loco vbi eū
reliq̄rat doꝛmiēte3. Estimās āt eū esse
defūctū accessit ꝓpi9 q̄si coꝛp9 collectu/
ra exanime. S3 cū eū doꝛmiētē cogu̇is
set. excitatū velocit̄ spectātib9 ꝓplis ico
lumē i vlnis leuauit. ⁊ vbi nā ꝑ illū an
nū fuerit req̄siuit. Jlle āt se nescire rñ/
dit si ān9 iteger p̄terierat. s3 tm̄ vni9 no/
ctꝫ spacio se suauit̄ doꝛmisse putabat.
Ambꝛo. i p̄fatōe sic ait. Cū iniq̄ssi/
m9 ꝑsecutoꝛ btm̄ clemētē penis affice/
re a diabolo cogeret̄. nō ei toꝛmētū itu
lit s3 triūphū. Jactat̄ ḡ martyr i flucti
bus vt mergeret̄. ⁊ ex h̄ ꝑueīt ad p̄miū
vñ petr9 mgr̄ ei9 ꝑueīt ad celū. Ambo/
rū ḡ i fluctib9 xp̄s appꝛobās mētes. cle
mētē ad palmā victoꝛie d̄ ꝓfūdo reuo/
cat. petrū ad celestia reḡ i eodē elem̄to
ne mergeret̄ eleuat. Refert leo hostiē
sis ep̄s ꝙ tꝑe q̄ michael iꝑatoꝛ nouero
me regebat iperiū sacerdos q̄da3 noīe
philosoph9 q̄ ob sūmū igeniū a pueri/
cia fuerat sic vocat9: cū tersonā ꝑueiss3
⁊ d̄ his q̄ narrāt̄ in histoꝛia clemētꝫ ha
bitatoꝛes introgasset. q2 aduene poti9
q̄3 idigene erāt. se nescire ꝓfessi sūt. Si
q̄dē miraculū marini r̄cessus ob culpā
inhabitātiū iā diu cessauerat. ⁊ ob in/
cursū barbaroꝝ tꝑe marini r̄cessus ve/
niētiū tēplu3 destructū fuerat. ⁊ archa
cū coꝛꝑe marinis fluctib9 obꝛuta erat:
exigētib9 culpis inhabitantiū. Suꝑ q̄
mirat9 philosoph9 ⁊ accedēs ad ciuita
culā noīe geoꝛgiā. cū ep̄o ⁊ clero acces/
sit ad q̄rēdū sacras reliq̄as ad insulā i
q̄ estimabāt eē coꝛp9 martyrꝫ. Ubi cū
hymnis ⁊ oꝛōib9 fodiētes diuia r̄uela/
tione iuener̄t coꝛp9 ⁊ anchoꝛā cū q̄ fue
rat i mare ꝓiectū ⁊ depoꝛtauer̄t terso/
nā. Deinde p̄dict9 phus cū coꝛꝑe scti
clemētꝫ romā veīt ⁊ mltꝫ ostēsis mira/
culis i eccl'ia q̄ nūc d2 scti clemētꝫ hono
rifice coꝛp9 collocatū fuit. Jn q̄dā aūt
cronica legit̄ ꝙ mari ab illo loco exicca
to a btō cirillo maranoꝝ ep̄o romam
trāslatū est. Le. clxvj. A

De sancto Crisogono

Crisogonus iussu dio
cleciani i carcere recluditur
vbi scē anastasie alimonijs
fouebat̄ Cū ḡ anastasiā vir ei9 i artissi
mā custodiā posuiss3. crisogono q̄ eam
erudierat talia scp̄ta direxit. Sancto
confessoꝛi chꝛisti Crisogono Anasta/
sia sacrilegi iugū mariti suscepi. cui9 d̄o
miserāte thoꝝ mētita ifirmitate decli/
nās die noctuq3 dñi nr̄i ih̄u xp̄i ample
ctoꝛ vestigia Cū iste patrimoniū meū
ex q̄ illustrat̄ cū indignatiōe ac turpib9
ydolatrꝫ exhauriat me q̄3 velut magā
atq3 sacrilegā custodie tā ḡuissime mā
cipauit. vt me vitā tꝑalē amitte suspi/
cer. Nihil em̄ suꝑest nisi vt amisso spū
moꝛi succūbā. Jn q̄ moꝛte licet gloꝛier
tñ mea mēs valde ꝯterit̄. q2 opes mee
q̄s deo deuouerā a turpib9 ꝯsumunt̄.
Uale vir dei memētoq3 mei. Cui cri/
sogon9 sic rñdit. Uide ꝙ nō ꝯturberꝫ
in h̄ ꝙ tibi pie viuēti inferant̄ aduersa.
Nō em̄ deciperis s3 ꝓbarꝫ. Cito ad te
placitū tꝑs xp̄s cōuertet. ⁊ q̄si p9 noctꝫ
tenebꝛas floꝛidū dei lumē aspicies at3
post glaciei frig9 aurea tibi tꝑa ⁊ sere/
na succedent. Uale in dño ⁊ oꝛa ꝓ me.
Deniq3 cū btā anastasia sic i custodia
artaret̄ vt vix ei panis q̄drans daret̄:
estimās se moꝛituram sctō crisogono
epl'a3 in hec ꝟba scp̄sit. Confessoꝛi xp̄i
crisogono anastasia. Finis veīt coꝛꝑis
memēto mei vt egredientē aīa3 meā
ipse suscipiat ꝑ cuius amoꝛe ista susti/
neo q̄ ex oꝛe h9 vetule recoḡuerꝫ. Cui il
le rescp̄sit. Suꝑest vt lumē tenebꝛe an/

recedãt sic etiã post infirmitatez salus
reuertit̃ ꝛ vita pꝰ mortẽ ꝓmittit̃. Uno
fine ꝯcludũt̃ ꝛ aduersa huiꝰ mũdi ꝛ ꝓ-
spera. ne vl' tristibꝫ desperatio vel letis
elatio dñet̃. Unũ mare est in q̃ nauicu
le corꝑis nr̃i velificãt. ꝛ sub vno corpo
ris gubernatore aĩe nr̃e nautico fũgũ-
tur officio. Quorundã igr̃ naues for-
tissimis carinarum nexibꝫ solidate cre-
bros equorꝫ ꝯcitatos fluctꝰ illese prete
reũt. Quorũdã ꝟo fragiles iũcture li-
gnoꝝ etiã in tranq̃llo vicinũ morti cõ-
ficiũt cursũ. Tu aũt xp̃i famula crucis
tropheũ tota mẽte ꝯstringe ꝛ teipsam
prepara ad opus dĩ. Igit̃ dioclecianꝰ
aq̃leie ꝑtibꝫ positꝰ ceteros xp̃ianos oc-
cidens sctm̃ crisogonum sibi p̃sentari
iussit. Cui cũ diceret. accipe ꝑtãtẽ p̃fe-
cture tue ꝛ ꝯsulatũ generꝫ tui ꝛ sacrifi-
ca dijs. Rñdit crisogonꝰ. Unũ deũ in
celo adoro. ꝛ dignitates tuas q̃si lutũ
ꝯtẽno. Data igr̃ suꝑ eũ snĩa ad quẽdã
locũ ducit̃ et ibidẽ ꝓtinꝰ decollat̃. circa
annos dñi. cclxxxvij. Cuius corpus cũ
capite sctũs selus p̃sbyter sepeliuit.

Legenda. clxvij. A

De sancta Katherina

Katherina dicitur a catha qḋ est vniuersum ꝛ ruina q̃si vniuersalis rui
na. Om̃e em̃ edificiũ diaboli ĩ ea vni-
uersaliter corruit. Nã in ea corruit edi-
ficiũ suꝑbie ꝑ hũilitatẽ quam habuit.
carnalis ꝯcupiscentie ꝑ ꝟginitatẽ quã
ꝟuauit. cupiditatꝫ mũdane. q2 oĩa mũ
dana despexit. Uel katherina quasi
cathenula. ip̃a em̃ sibi ꝑ bona oꝑa q̃n
dã cathenã fec̃. ꝑ quã vsq3 ad celũ ascẽ
dit. Que q̇dẽ cathena siue scala q̃tuor
g̃dus habet. q̇ sunt innocẽtia operis.
mũdicia cordis. despectio vanitatis. ꝛ
locutio ꝟitatꝫ. Quos ꝓpha ꝑ ordinem
ponit dicẽs. Quis ascẽdet in montem
dñi. ꝛc̃. Et rñdet. Innocens manibꝫ ꝛ
mũdo corde. q̇ nõ accepit in vano aĩaȝ
suam. neq3 iurauit in dolo ꝓximo suo.
Qualr̃ ãt isti q̃tuor g̃dꝰ in btã katheri
na fuerũt patet ex legẽda sua. B

Katherina costi regꝫ filia oĩ-
bus liberaliũ studijs erudi
ta fuit. Cũ aũt Maxenciꝰ
imꝑator om̃es tã diuites
q̃3 pauꝑes ad alexandriã ꝯuocaret vt
ydolis imolarẽt. ꝛ xp̃ianos immolare
nolẽtes puniret. Katherina cũ essꝫ an
noꝝ decẽ ꝛ octo ꝛ in palatio diuitijs ꝛ
pueris pleno sola remãsisset. audiens
aĩaliũ diuersoꝝ mugitꝰ ꝛ cantantium
plausus. misso illuc nuncio inq̃ri iussit
celeriter q̇d h̃ esset. qḋ dũ didicisset as-
sumptis aliq̇bꝫ de palacio signo crucꝫ
se muniens illuc accessit. ibiq3 multos
xp̃ianos metu mortis ad sacrificia du
ci ꝯspexit. Que vehemẽti dolore cor-
dis sauciata ad imꝑatorez se audacter
ingessit. ꝛ sic ait. Salutatõez tibi ꝓfer
re iꝑator ꝛ ordis dignitas et rõnis via
p̃monebat si creatorẽ celoꝝ agnosceres
ꝛ a dijs animũ reuocares. stansq3 ante
ianuã tẽpli ꝑ varias ꝯclusiões silogis-
moꝝ allegorice ꝛ methonomice diser-
te ꝛ mystice mlt̃a cũ cesare disputauit.
Deinde rediẽs ad cõmune colloquiuȝ
dixit. Hec tibi tãq3 sapienti ꝓferre cu-
raui. Nũc aũt q̃re incassum ꝯgregasti
hanc multitudinẽ ad colendã stulticiã
idoloꝝ. Miraris h̃ tẽplũ manu artifi
cum oꝑatũ. mirarꝫ ornamẽta p̃ciosa q̃
velut puluis ante faciẽ vẽti erũt. Mi-
rare potius celũ ꝛ terrã mare ꝛ omnia
q̃ in eis sunt. Mirare ornamẽta celo-
rũ. solẽ videlicet ꝛ lunã ꝛ stellas. Mi-
rare famulatũ coꝝ q̃lit̃ a mũdi initio
vsq3 ad finẽ nocte ꝛ die currũt ad occi-
dentẽ ꝛ redeũt ad orientẽ nec vnq3 fa-
tigant̃. Et cũ hec animaduerterꝫ inter
roga ꝛ disce q̇s sit coꝝ potẽtior. Cum
aũt ip̃m ip̃o donante itellexerꝫ. nec si-
milẽ illi inuenire valuerꝫ. ip̃m adora.
ip̃m glorifica. Ip̃e em̃ est ds̃ deorum
ꝛ dñs dominantiũ. Cũq3 de filij incar
natione sapiẽter plurima disputasset.
stupefactus cesar nõ valuit ad hec re-
spondere. Tandẽ ad se reuersus dixit
ad eam Sine o mulier. sine nos finire

sacrificiũ. ⁊ pꝰ h̄ tibi respõsa reddemꝰ. Precepit igr̃ eã ad palatiũ duci ⁊ cum diligẽtia custodiri, admirãs nimiũ eiꝰ prudẽtiã ⁊ corpis pulcritudinẽ. Erat em̃ speciosa valde ⁊ incredibili pulcritudine oĩm oculis admirabil' videbat̃ ⁊ ḡtiosa. Veniẽs igr̃ cesar ad palatiuz dixit katherine. Audiuimꝰ tuã eloq̃ntiã ⁊ mirati sumꝰ tuã prudẽtiã sz ĩ deorũ sacrificijs occupati oĩa plene intelligere nequimꝰ. nũc ãt ab initio ꝓgeniẽ tuã req̃rimꝰ. Et sctã Katherina ad h̄ Scriptum est. Nec te collaudes nec te culpauerꝭ ipe Hoc faciũt stulti q̊s gl'a vexat inanis. Cõfiteor tñ meã ꝓgeniẽ nõ tumore iactãtie sz hũilitatꝭ amore. Ego em̃ sũ katherina costi regꝭ vnica filia. Que ꝙuis ĩ purpura nata ⁊ liberalibꝫ disciplinis nõ mediocriter ĩstructa hec tñ oĩa cõtẽpsi et ad dñm iesum xp̃m ꝯfugi. Dij ãt q̊s colis nec te nec alios iuuare pñt. O igr̃ infelices taliũ numinũ cultores q̇bꝫ aduocatꝭ ĩ necessitate nõ assunt. ĩ tribulatõe nõ succurrũt. ĩ ꝑiculis nõ defendũt. Cui rex. Si ita ẽ vt dicis totꝰ mũdꝰ errat ⁊ tu sola verũ dicis. cũ tñ oĩe ꝟbũ in ore duoꝝ vel triũ testiũ ꝯfirmet̃. Si angelꝰ esses si celica ꝟtus adhuc tibi credere nemo deberet. q̃nto minꝰ cũ femĩa fragil' esse ꝓbaris. Cui illa. Ne obsecro cesar a furore tuo te vinci ꝑmittas vt ĩ sapiẽtis aĩo nõ stet turbatio dira Sic nãq poeta ait. Tu si aĩo rexeris rex eris. si corpore ꝟuus. Et rex. Ut video pestifera calliditate nos illaq̃are disponis. duz ꝑ exẽpla phoꝝ ꝟmonẽ ꝓtrahere niterꝭ Vidẽs ãt cesar ꝙ eius sapiẽtie obuiare nõ posset mãdauit occulte ꝑ lr̃as vt oẽs grãmatici ⁊ rhetores ad p̄torium alexandrie festinanter venirẽt. imensa munera recepturi si ꝯcionatricẽ ꝟginẽ suis assertiõibꝫ suparẽt. ¶ Adducti sũt igr̃ d̉ diuersꝭ ꝓuincijs q̇nq̃ginta oratores. q̇ oẽs mortales ĩ oĩni mũdana sapiẽtia excellebãt. Quibꝫ interrogãtibꝫ cur tã de remotis ꝑtibꝫ euocati fuissent. Cesar r̃ndit. Est apud nos q̃dã puella sensu ⁊ prudẽtia incõparabilis. q̇ oẽs sapiẽtes ꝯfutat ⁊ deos nr̃os demones esse affirmat. Quã si superaueritꝭ cũ honore magno ad ꝓpria redibitꝭ. Ad hec vnꝰ indignatꝰ stomachãti voce r̃ndit. O magnũ iꝑatoris cõsiliũ q̇ ob vniꝰ degenerẽ puelle ꝯflictũ sapiẽtes mũdi de remotis ꝑtibꝫ aduocauit. cũ vnꝰ ex nr̃is clientulis eã poterat leuissime ꝯfutare. Et rex. Poterã q̇dẽ hanc vi ad sacrificandũ impellere aut penis extinguere. sed meliꝰ iudicaui vt vr̃is argumẽtis penitꝰ ꝯfutet̃. Cui illi dixerũt. Adducat̃ corã nobis puella vt sua temeritate ꝯuicta nũq̃ se sapiẽtes vidisse cognoscat. Sz cũ ꝟgo certamẽ qd̉ sibi iminebat didicissz. totã se dño cõmendauit. Et ecce angelꝰ dñi astitit sibi. ⁊ vt ꝯstãter staret admonuit. asserẽs ꝙ nõ solũ ab his vinci non poterit sz insuꝑ illa ipos ꝯuersos ad palmam martyrij destinabit. Cũ g̊ corã oratoribus adducta fuisset dixit imperatori. Quali iudicio ꝯ vnã puellã q̇nquaginta oratores opponis. q̊s et ꝓ victoria remunerandos ꝓmittis. ⁊ me sine spe mercedis pugnare compellis. Erit tñ merces mihi dñs ih̄s xp̄s q̇ est spes ⁊ corona ꝓ se certantiũ. Verũ cũ oratores deũ fieri hoĩem aut pati ĩpossibile dicerẽt. ꝟgo etiã h̄ a gentilibꝫ p̄dictum esse ostẽdit. Nam plato astruit deũ circũrotundũ ⁊ decurtatum. Sibilla q̊z sic ait. Felix ille d̉s ligno q̇ pẽdet ab alto Cum igr̃ ꝟgo cũ oratoribꝫ sapiẽtissime disputaret. ⁊ eos apꝑtꝭ rõnibꝫ cõfutaret. stupefacti illi. q̇d dicerẽt nõ inueniẽtes muti penitus sunt effecti. Tũc imꝑator ꝯ eos nimio furore repletus. increpare eos cepit. cur ab vna puella tam turpiter se vinci ꝑmitterẽt. Tunc vnꝰ mgr̃ alioꝝ sic ait. Noueris imperator ꝙ nullus vnq̃ ante nos stare potuit. q̇n ꝯtinuo vinceret̃. Hec aũt puella in q̃ spũs dei loquit̃. sic nos in ammiratõem ꝯuertit. vt ꝯ xp̄m aliq̇d dicere aut oĩno nesciamus. aut penitus formidemꝰ. Unde imꝑator ꝯstanter fa-

temur ꝙ nisi ꝓbabiliorem sententiam
de diis q̊s vsqꝫ modo coluimꝰ ꝓtulerꝭ
ecce omnes ad xp̄m ꝯuertimur. Audi
ens hec tyrannus nimio furore succen
sus om̄es in medio ciuitatis ꝯcrema-
ri iussit. At v̄go ip̄os ꝯfortās ad mar
tyriū ꝯstantes efficit ⁊ de fide diligen
ter instruit. Et cum dolerēt ꝙ sine ba-
ptismo decederēt. v̄go rn̄dit Ne timea
tis q2 effusio v̄ri sanguis vob̄ baptis-
mus reputabit̄ et corona. Cū ḡ signo
crucis muniti flammis fuissent iniecti
animas dn̄o reddiderūt vt nec capilli
nec vestimēta eoꝝ ab igne in aliq̄ lede
rēt̄. Cum aūt a xp̄ianis fuissent sepul-
ti. tyrannus v̄gini loq̄t̄ dicens. O v̄go
generosa iuuētuti tue ꝯsule ⁊ post regi
nam in palatio meo secūda vocaberꝭ.
⁊ imagine tua in medio ciuitatꝭ fabri-
cata a cūctis velut dea adoraberꝭ Cui
v̄go. Desine talia dicere que scelus est
etiā cogitare. Ego me xp̄o spōsam tra
didi. Ille gl̄ia mea. ille amor meus. il-
le dulcedo ⁊ dilectio mea. ab eiꝰ amore
nec blandimēta nec tormēta me pote-
rūt reuocare. Tūc ille furore repletus
iussit eam expoliatā scorpionibꝫ cedi
⁊ cesam in obscurū carcerē tradi. ibiqꝫ
diebꝫ duodecim fame cruciari. D

Rege āt ꝓ q̄busdā caus̄ instātibꝫ ex
tra regionis ꝯfinia ꝓcedēte. regina eiꝰ
nimio amore succēsa cū p̄ncipe militū
noīe porphirio media nocte ad carce-
rē v̄ginis ꝑperauit. Quo cū regina in-
troisset vidit carcerē inestimabili clari
tate fulgentē. ⁊ angelos plagas v̄gis
perungētes. Incipiēsqꝫ v̄go eterna ei
gaudia p̄dicauit. ⁊ ad fidem ꝯuertens
martyrij coronā eidē p̄dixit. Sicqꝫ vs-
qꝫ ad mediā noctē s̄monē ꝓtraxerit. q̄
cū om̄ia porphirius audisset ad pedes
v̄ginis ꝓcidit. ⁊ cū ducētis militibus
fidē xp̄i recepit. Quia v̄o ꝑ duodecim
dies sine cibo tyrānus esse eā iusserat.
xp̄s ꝑ hos dies missa de celo candida
colūba celesti eā cibo refouebat. De-
inde dn̄s cum multitudine angeloꝝ ⁊
v̄ginū eidē apparuit dicens. Agnosce
filia creatorē tuū ꝓ cuiꝰ noīe laboriosū
subijsti ꝯflictū ꝯstans esto q2 tecū sū.
Rediēs igit̄ impator eam sibi p̄senta-
ri iussit. ⁊ videns eam splēdidiorē quā
tanto ieiunio estimabat afflictā. puta
uit ꝙ eam aliq̄s in carcere sustētasset. ⁊
furore repletꝰ custodes torq̄ri p̄cepit.
Illa v̄o ait. Ego cibū ab hoīe nō acce
pi. sꝫ xp̄s me ꝑ suū angelum enutriuit
Cui impator. Recōde oro q̄ō moneo
in corde tuo ⁊ noli dubijs rn̄dere ser-
monibꝫ. Nō te q̄si famulā possidere cu
pimus. sꝫ regina potēs ⁊ electa decore
in regno meo triūphabis. Cui virgo.
Attende ⁊ tu obsecro ⁊ iudicij examīe
veridica sanctione decerne quē magis
eligere debeo. An potentē eternū glo-
riosū ⁊ decoꝝ vel infirmū mortalē ig-
nobilē ⁊ deformē. Tūc impator indi-
gnatus ait. E duobus vnū tibi elige.
aut sacrificare vt viuas. aut exq̄sita tor
menta subire vt ꝑeas. Et illa. Quecū
qꝫ tormēta potes cogitare ne differas
q2 carnē ⁊ sanguinem meū xp̄o offerre
desidero. sic̄ ⁊ ip̄e ꝓ me seip̄m obtulit.
Ip̄e em̄ d̄s meꝰ. amator meꝰ. pastor ⁊
spōsus vnicꝰ meꝰ. Tunc q̄dā p̄fectus
furenti regi suasit vt infra triduū qua-
tuor rotas serris ferreis ⁊ clauis acu-
tissimis circūseptas p̄pararet. vt eam
tam horribile tormentū dissecaret. et
ceteros xp̄ianos tam dire mortꝭ exem
plū terreret. Ordinatūqꝫ ē vt due vno
ordine voluerēt̄. due aūt ꝯtrario impe
tu agerent̄. vt ille deorsū lacerando cō-
traherēt. ille repugnantes sursū deuo-
rando impingerent. Tūc btā v̄go do-
minū exorauit vt ad laudē sui nois et
ꝯuersionē populi circūstantis ipsam
machinā dissiparet. Et ecce angelꝰ do
mini molā illā cum tanto impetu di-
uellēdo ꝯcussit ꝙ quatuor milia genti
liū interemit. E Regina autē q̄
desuꝑ hoc aspiciebat ⁊ vsqꝫ tūc se cela-
uerat statim descendens imperatorē
de tanta seuicia duriꝰ increpauit. Rex
aūt furore repletus cū regina sacrifica
re ꝯtemneret iussit eam extractꝭ prius

mãmillis decollari. Que cũ ad marty
riũ duceretᷣ katherinã rogauit vt ꝓ se
dñm ꝑcaretᷣ. Que rñdit. Ne timeas a
deo dilecta regia: qꝛ tibi hodie ꝓ trãsi-
torio regno ꝯmutabitᷣ eternũ. ⁊ ꝓ mor
tali spõso tibi imortalẽ acqres. Tunc
illa constãs effecta tortores hortabatᷣ:
ne qđ iussi fuerãt facere morarẽtᷣ. Mi-
nistri igr̃ extra ciuitatẽ eã ducẽtes. fer-
reis hastilib⁊ mãmillas eiꝰ euellũt. ⁊ pꝰ
caput eiꝰ ꝑcidũt. Cuiꝰ corpus porphi-
rius rapiẽs sepeliuit. Seqnti die cum
de corꝑe regine q̃stio fieret. ⁊ mltos ex
h̃ ad suppliciũ tyrãnꝰ ꝑtrahi iuberet.
porphiriꝰ ꝓrũpens in mediũ exclama
uit. Ego sũ q̇ xp̃i famulã sepeliui ⁊ xp̃i
fidẽ recepi Tũc maxentiꝰ amẽs effectꝰ
rugitũ terribilem emittẽs exclamauit
O me miseꝝ ⁊ oib⁊ miserãdũ ecce por
phiriꝰ q̇ erat vnicꝰ aie mee custos et to
tius laborꝫ solatiũ deceptꝰ est. Qđ cũ
suis cõmilitib⁊ referret. illi ꝓtinꝰ respõ
derũt. Et nos xp̃iani sumꝰ ⁊ mori pa-
rati sumꝰ. Tũc cesar furore ebriꝰ prece
pit oẽs cũ porphirio decollari ⁊ corꝑa
eoꝝ canib⁊ dimitti. Deide katherinã
aduocãs ait. Q̃uis arte magica reginã
mori fecerꝫ. si tñ resipuerꝫ ṕma i pala-
tio meo erꝫ. Hodie igr̃ aut diis sacrifi
cia offeres aut caput amittes. Cui illa
Fac q̃cũqꝫ aio ꝯcepisti. paratã em̃ me
videbis ad oia sustinẽda Data igr̃ suꝑ
eã snia đcollari iubetᷣ. Que cũ ad locũ
deducta fuissꝫ. erectꝫ i celũ oculꝭ orauit
dicẽs. O spes ⁊ salꝰ credentiũ. o decꝰ ⁊
gl̃a virginũ ihu rex bone obsecro te vt
q̇cũqꝫ passiõis mee mẽoriã egerit. seu i
exitu aie sue vl̃ in q̃cũqꝫ nccitate me in
uocauerit tue ꝓpiciatõis ꝯseq̃tᷣ effectũ
Factaqꝫ ẽ vox ad eã dicẽs. Ueni dile-
cta mea. spõsa mea. ecce tibi celi ianua
ẽ aperta. Nã ⁊ his q̇ passionẽ tuã de-
uotis mẽtib⁊ celebrauerit optata presi
dia ꝓmitto de celꝭ. Deinde cũ decolla
ta fuissꝫ: de eiꝰ corꝑe ꝓ sanguie lac ema
nauit Angeli ãt corpꝰ eiꝰ accipiẽtes ab
illo loco ad mõtem sinai itinere plꝰ q̃
dieꝝ vigiti deduxerũt ⁊ ibidẽ honorifi-
ce sepeliert. Ex cuiꝰ ossib⁊ indesinenter
oleũ emanat qđ cũctoꝝ debiliũ mem-
bra sanat. Passa ẽ ãt sub maxẽtio siue
maximino tyrãno. q̇ cepit circa annos
dñi. cccx. Qualr̃ ãt maxẽtiꝰ ꝓ h̃ scelere
⁊ aliis q̃ ꝯmisit punitꝰ fuit i hist. de in
uẽtiõe crucꝫ hetᷣ. Dicitᷣ ꝙ q̇dã mona
chus rothomagensis ad mõtẽ sinai ꝑ-
rexit ibiqꝫ ꝑ septem annos i suitio btẽ
katherine deuotꝰ ꝑmãsit. Quã cũ in-
stãtiꝰ exoraret vt aliq̇d đ corꝑe suo hr̃e
mereretᷣ subito irrupit đ mãu illiꝰ vnꝰ
articulꝰ digitoꝝ. Qui donũ đi letꝰ rece
pit ⁊ ad suum mõasteriũ deportauit.

Fertᷣ q̃ꝫ ꝙ dñ q̇dã btẽ katherine de-
uotꝰ existeret ⁊ eã crebro i sui adiutoriũ
iuocaret. ꝑ ꝓcessũ tpis mẽtꝫ incuria re
solutꝰ: ⁊ deuotõꝫ mẽtꝫ ꝑdidit: ⁊ ab ip-
siꝰ iuocatõe cessauit. Qui i orõe positꝰ
vidit mltitudinẽ ṽginũ añ se trãseun-
tiũ. intᷣ q̃s vna erat q̃ ceterꝫ splẽdidior
videbatᷣ. Que cũ sibi appropinq̃sset fa
ciẽ suã operuit ⁊ sic añ ipm facie velata
trãsiuit Cuiꝰ splẽdorẽ cũ ille nimiũ mi-
raretᷣ ⁊ q̃ eẽt intᷣrogaret vna ex eis ei rñ
dit. Hec ẽ katherina quã oli cogscere
solitꝰ eras. nũc ãt qꝛ eã cogscere nõ vi-
derꝫ corã te sic velata facie tãqꝫ a te in-
cognita ꝑtrãsiuit. ¶ Notãdũ ꝙ btã
katherina mirabilis apparet in qnqꝫ.
Primo i sapiẽtia. scđo i eloq̃ntia. tertio i
ꝯstãtia. q̃rto i mũdicia castitatꝫ. q̇nto
i ṕuilegio dignitatꝫ Primo admira
bilꝭ apparet i sapia. In ipa em̃ fuit ois
spẽs phie. Philosophia ei siue sapien-
tia diuiditᷣ i theoricã practicã ⁊ logicã
Theorica diuiditᷣ sm̃ q̃sdã i tres. scꝫ
i intellectualẽ. natᷣalẽ. ⁊ mathematicã
Habuit igr̃ btã katherina sapiãꝫ in-
tellectualẽ in cognitõe diuioꝝ q̃ maxie
vsa ẽ in disputatiõe ꝯ rhetores quib⁊
vnũ solũ deuꝫ veꝝ esse ꝓbauit. ⁊ deos
oẽs falsos eẽ ꝯuicit. Scđo natᷣalem in
cognitõe oim iferioꝝ q̃ maxie vsa ẽ in
disputatõe ꝯtra imperatorem sicut pa
tet ibidẽ. Tertio mathematicã in con
temptu terrenoꝝ. hec em̃ scientia sm̃
boeciũ speculatᷣ formas sine materia i

abstractõe. Hāc beata katherina ha-
buit qñ animū suū ab omni materia-
li amore abstraxit. Hāc em̄ se hr̄e ostē-
dit cū imꝑatori interrogāti respondit
Ego em̄ sum Katherina costi regis fi-
lia. q̄ ꝯuis in purpura nata. ⁊c̄. Hac
maxime vsa est cū reginā ad ꝯtemptū
mūdi ⁊ despectū sui ⁊ desideriuȝ regni
eterni animauit. Practica āt diuidi
tur in tres scȝ in ethicā. yconomicam.
⁊ publicā siue politicā. Pria docet mo
res informare ⁊ se ꝟtutib⁹ exornare. et
ꝑtinet ad oēs. Scd̄a docet familiā bñ
cōponere. ⁊ ꝑtinet ad patresfamilias.
Tertia docet vrbes ⁊ ꝓplos ⁊ rēpub-
licā bñ regere ⁊ ꝑtinet ad rectores vr-
biū. Hanc etiā triplicem sciaȝ habuit
btā katherina. Primaȝ em̄ habuit cū
se om̄i moꝝ honestate cōposuit. scd̄aȝ
cū familiā suā q̄ sibi magna relicta fu-
it laudabilit̄ rexit. tertiā cū imꝑatoreȝ
sapiēter instruxit. Logica diuidit̄ in
tres ꝑtes scȝ i demōstratiuā. ꝓbabileȝ
⁊ sophisticaȝ. Prima ꝑtinet ad pħos.
scd̄a ad rethores et dyaleticos. tertia
ad sophistas. Hāc etiam triplicē sciaȝ
habuisse videt̄ cū de ea scribit̄. Per va
rias ꝯclusiōes silogismoꝝ allegorice ⁊
methonomice diserte: ⁊ mystice multa
cū cesare disputauit. Scd̄o fuit ad-
mirabil̄ in eloq̄ntia. Habuit em̄ elo-
q̄ntiā facūdissimā i p̄dicādo sic̄ patet i
suis p̄dicatiōib⁹ Disertissimā in rōneȝ
reddēdo. sic̄ patȝ cū dicebat imꝑatori.
Miraris h̄ tēplū manu artificū fabri
catū. Suauissimā i attrahēdo. sic̄ ptȝ
in porphirio ⁊ in regina quos eloquij
sui suauitate ad fideȝ attraxit. Effica-
cissimā in ꝯuincēdo. sic̄ ptȝ i rethorib⁹.
q̄s tā potēter ꝯuicit. Tertio in ꝯstā
tia. Fuit em̄ ꝯstātissima i minis illat̄ȝ.
q⁊ ipas ꝯtēpsit. Vñ imꝑatori sibi mi-
nanti rñdit. Quecūqȝ tormēta potes
cogitare ne differas: q⁊ carnē ⁊ sangui
nē meū xp̄o offerre desidero. Iteȝ. Fac
q̄cūqȝ aio ꝯcepisti. paratā em̄ me vide
bis ad oia sustinēda. Scd̄o in donis
oblat̄ȝ: q⁊ ea respuit. Vñ cū imꝑator
sibi ꝓmitteret q̄ eā in palatio secūdā
hr̄et rñdit. Desine talia dicere q̄ scelus
est etiā cogitare ⁊c̄. Tertio i supplicijs
irrogatis. q⁊ ea suꝑauit. Sic̄ patet cū
fuit posita i carcere ⁊ suꝑ rotā. Quar-
to i mūdicia castitat̄ȝ. Seruauit enim
castitatē int̄ ea int̄ q̄ castitas periclita
ri solet. Quiqȝ em̄ sunt in q̄b⁹ castitas
periclitat̄. scȝ affluētia resoluens. opor-
tunitas inducēs. iuuētus lasciuiēs. li-
bertas effrenās. pulchritudo alliciēs.
Int̄ hec btā katherina castitatē serua
uit. Habuit em̄ maximā affluentiā re
rū. vtpote q̄ tā ditissimis parētib⁹ suc-
cessit. Habuit oportunitatē vtpote q̄
sic̄ dñā tota die int̄ suos famulos ꝟsa
bat̄. Habuit iteꝝ etatē iuuenilē. Iteȝ
sui libertatē. q⁊ sola ⁊ libera i palatio
remansit. De his q̄tuor d̄r supra. Ka-
therina cū essȝ annoꝝ decē ⁊ octo i pa-
latio diuitijs ⁊ puer̄ȝ pleno sola remā-
sit. Habuit etiā pulchritudinē. vñ d̄r
q⁊ erat speciosa valde ⁊ incredibili pul
chritudine omniū oculis admirabil̄
videbat̄. Quito in p̄uilegio digni-
tat̄ȝ. Quedā em̄ p̄uilegia sp̄ealia fuer̄t
in aliq̄b⁹ sc̄tis dū decederēt. vt xp̄i visi
tatio q̄ fuit i ioh̄e euāgelista. olei ema-
natio q̄ fuit in btō nicolao. lactis effu-
sio. q̄ fuit in btō paulo. sepulchri prepa
ratio. q̄ fuit in btō clemēte. petitionuȝ
exauditio. q̄ fuit in beata margaretha
qñ orauit ꝓ agētib⁹ sui memoriā Hec
āt oia fuer̄t in btā katherina. sic̄ patet
in legēda. Dubitatiōem aūt habet
apud aliq̄s vtꝝ a maxentio vel a ma-
ximino martyrizata sit. Tunc em̄ tres
imperiū tenebant. scȝ constantinus q̄
ex paterna successione imperiū sūpsit.
⁊ maxentius maximiani filius a pre-
torianis militibus rome augustus ap
pellatus. et maximinus in oriētis par
tibus cesar effectus. Scd̄m autē cro-
nicas maxentius rome. maximin⁹ ꝟo
in oriente ꝯtra xp̄ianos tyrannidē ex-
ercebat. Videt̄ ergo vt aliq̄bus placet
q̄ vicio scriptoris sit factū. vt ꝓ maxi-
mino maxentius poneretur.

Legenda.clxviij.

De sancto saturnino

S Aturninus ab apo/
stoloꝝ discipulis eṗs ordia
tus in vrbem tholosanā di
rectꝰ ē. Cū āt ipo ingrediēte dmones
a respōsis cessarēt vnꝰ gentiliū dixit. ꝙ
nisi saturninū occiderēt a dijs suis nil
penitꝰ obtinerēt Apphēdentes igiť sa
turninū nolētem sacrificare ad pedes
tauri ligauerūt eūqꝫ stimulis agitantes
a sūma arce ꝑ gͣdus capitolij ṗcipita/
uerūt. Sicqꝫ capite ꝯfracto ⁊ cerebro
excusso martyriuꝫ feliciter cōsūmauit.
Cuius corpus due feīe rapiētes in ꝓ/
fūdo loco ꝓpť metum gētiliū ꝯdiderūt.
Qd postea successores eiꝰ ad locū reue
rentiorē trāstulerūt. Fuit ⁊ alius sa/
turninus quē rome ṗfectꝰ diu in carce
re maceratū in eculeuꝫ leuari ⁊ neruis
fustibꝫ ⁊ scorpionibꝫ cedi fecit. Deinde
lateribꝫ adustꝫ depositū de eculeo de/
collari ṗcepit circa ānos dñi. cclxxxvij.
sub maximiano. Fuit ⁊ alius satur/
ninus apd africā frater scti satiri. q̇ cū
ṗdicto fratre suo ⁊ reuocato. ⁊ felicita/
te sorore dicti reuocati. necnō ⁊ cū per/
petua genere nobili martyriuꝫ passus
est. Quoꝝ passio alio tꝑe potissimū re
coliť. Cū g͛ ꝓcōsul eis dixissꝫ vt idolis
īmolarēt ⁊ illi nullatenꝰ assentirent. in
carcerē missi sūt. Qd vidēs pr̄ ꝑpetue
ad carcerem flens cucurrit dicēs. Filia
q̇d fecisti. dehonestasti genꝰ tuū. Nūqꝫ
aliq̇s de genere tuo ī carcerē missus fu
it. Cū auteꝫ audisset ꝙ xpiana esset in
eam impetu cū digitis ad oculos irru
it ⁊ ei oculos eruere voluit ⁊ exclamās
egressus est. Vidit autē btā perpetua
hmōi visionem quaꝫ in crastino socijs
enarrauit dicēs. Vidi scalā aureā mi/
rabili altitudine vsqꝫ ad celū erectam.
q̄ adeo angusta erat vt nō nisi vnus et
paruꝰ ascende poterat. In dextera ꝟo
⁊ leua erant fixi cultri ⁊ gladij ferrei li/
mati ⁊ exacuti. ita vt ascēdens circa vľ
infra se nullatenꝰ respicere poterat sed
sꝑ ad celū eū erectum stare oportebat.
Sub ea draco teterrimꝰ ⁊ ingētis for
me iacebat. ⁊ ṗ timore q̇libet ascēdere
formidabat. Vidi etiā satirū ꝑ eā ascē
dentē vsqꝫ sursū ⁊ respiciētē ad nos et
dicentē. Ne timeatꝫ hūc draconē sꝫ se/
curi ascēdite vt mecū esse possitꝫ. Hec
audiētes oēs grās egerūt. qꝛ se vocatos
ad martyriū cognouerūt. Pre/
sentati igiť iudici cū sacrificare nollent
fecit saturninū cū alijs viris a mulieri
bus separi. ⁊ dixit felicitati. Habes vi
rū. Et illa. Habeo. sꝫ ꝯtēno. Cui ille.
Miserere tui puella vt viuas maxime
cū infantē in vtero habeas. Ad quem
ait. Fac de me q̇cq̇d vis. qꝛ ad volūta/
tē tuā nūqꝫ me trahere valebis. Parē
tes āt btē perpetue cū viro accurrētes.
infanteꝫ paruulū btē ꝑpetue q̇ adhuc
lactabať adduxerūt. Et videns eam pr̄
stantē ante ṗfectū cadens in faciē dixit
Filia mea dulcissima miserere mei et
huius mestissime matris tue ⁊ huius
miserrimi viri tui. q̇ post te viuere non
valebit. Perpetua vero immobiľ sta/
bat. tūc pater filiū ad collū eius iacuit
⁊ ipse ⁊ mater ⁊ maritus eiꝰ manus te
nentes ⁊ flētes osculabanť eam dicen/
tes. Miserere nostri filia ⁊ viue nobi/
scū At illa ꝓijciens paruulū: ⁊ illos re
pellēs ait. Discedite a me inimici dei
mei quia nō noui vos. Videns ꝟo ṗ/
fectus eoꝝ ꝯstantiā diutissime verbe/
ratos in carcere posuit. Sancti ꝟo dū
plurimū mesti essent de felicitate que
octo iam mensibꝫ pregnans erat. ꝓ ea
orauerunt ⁊ dolores partus subito in
eā irruerūt. pepitqꝫ filiū viuū. Qui/
dam vero de custodibꝫ dixit ad eam.
Quid facies cū ante ṗfectum veneris
si nunc tam grauiter cruciaris. Respō
dit felicitas. Hic ego ꝓ me patior. ibi
ꝓ me deus patieť. Extracti igiť de car
cere ligatis post tergū manibꝫ. ⁊ nuda
tis natibꝫ ꝑ plateas ducunť. Et dimis
sis bestijs satirus ⁊ perpetua a leonibꝫ
deuorātur. reuocatus ⁊ felicitas a leo/
pardis comeduť. Beatus ꝟo satur/

ninus gladio capite truncaꝛ circa an-
nos dñi.cclvj. sub valeriano et galie-
no imperatoribus.

Legenda.clxix.

De sancto Iacobo interciso.

IAcobus martyr cog
nomento intercisus nobilis
genere sed fide nobilior: ex
regione persaꝝ ⁊ ciuitate elape oriun-
dus fuit. Hic ex christianissimis parē
tibus ortus est. ⁊ vxorem christianissi
mā habuit Erat quoqꝫ notissimus re
gi persarū. ⁊ inter optimates primus.
Accidit aūt vt a principe nimio amo-
re seduceret ⁊ ad colendū idola flecte-
reꝛ. Hec autem mater ⁊ vxor audien-
tes ꝑtinꝰ sibi scripserūt dicētes. O be-
diendo mortali deseruisti eū q̇ vita est.
placēdo future cito putredini deserui-
sti sempiternū odorē. veritatē in mēda
ciū cōmutasti. ⁊ mortali obtēperās vi
uoꝝ ac mortuoꝝ iudicē reliquisti. No
ueris igiꝛ nos amodo a te futuras ex-
traneas nec tecū de cetero aliquatenꝰ
moraturas Cū aūt has lr̄as iacob⁊ le
gisset: amare flēs ait. Si mater mea q̄
me genuit ⁊ vxor mea a me extranee fa
cte sūt. q̄ntomagꝫ a me extraneꝰ factꝰ ē
deus meus. Cū g̊ ꝑ errore suo se pluri
mū afflixisset. nūcius venit ad p̄ncipē
q̇ diceret iacobū xp̄ianū esse. Quē p̄n-
ceps aduocās ait. Dic mihi si nazare
nus es. Cui iacob⁊. Etiā nazarenꝰ sū.
Et ille Ergo magus es. Cui iacobus
Absit me magū esse Cū g̊ ei mlt̄a sup
plicia minareꝛ. dixit iacob⁊. Nō me cō-
turbāt mine tue q꞉ tanq̄ꝫ ventus flās
suꝑ petrā furor tuus aures meas cito
ꝑtransit. Cui p̄nceps. Noli imprudē
ter agere: ne graui morte pereas. Cui
iacob⁊. Hoc nō mors sed somnus po-
tius est dicendū. cū post modicum re-
surrectio tribuaꝛ. Cui p̄nceps. Non te
seducāt nazareni dicentes mortē esse
somnū: quia magni imperatores ti-
ment eam. Cui iacob⁊. Nos mortē nō
timemus quia de morte ad vitā trāsi-
re speramus. Tūc p̄nceps de consilio
amicoꝝ hanc suꝑ iacobū tulit sniaꝫ vt
ad terrorē alioꝝ mēbratim iacob⁊ pu-
niaꝛ. Cum aūt quidā ex cōpassione su
per eū flerent. Ille ait. Nolite suꝑ me
flere sed suꝑ vosipsos plangite. q꞉ ego
ad vitaꝫ pergo ⁊ vobis supplicia eter
na debenꝛ. Tūc carnifices pollicē ma
nus eius dextre absciderūt. Et excla-
mans iacob⁊ ait. Liberator nazarene
suscipe ramū arboris misericordie tue
Nam a cultore vinee sarmētū abscidiꝛ
vitis. vt potiꝰ germinet ⁊ vberiꝰ coro-
neꝛ. Cui carnifices. Si assētire vis ad
huc tibi parco at medicamentū adhi-
beo. Cui iacob⁊. Nōne ꝑspexisti stipi-
tē vitꝫ. q꞉ cū amputāꝛ sarmēta. ille no
dus q̇ remanet i suo tp̄e cū t̄ra calesce-
re icipit ꝑ singula abscisiōis loca ꝓdu
cit germina. Si g̊ vitꝫ putaꝛ vicissitu-
dine tp̄is vt germinet. q̄nto magꝫ fide
lis hō q̇ in vera vite xp̄o cōpactus est.
Tūc accedēs carnifex secūdū abscidit
digitū. Btūs aūt iacob⁊ dixit. Susci-
pe duos ramos q̊s plantauit dextera
tua dñe. Abscidit ⁊ tertiū. Et dixit ia
cob⁊. De triplici tēptatōe liberatꝰ bn̄-
dicā patri ⁊ filio ⁊ sp̄ūisancto. Et cum
trib⁊ ereptis de camino pueris confite
bor tibi dñe. ⁊ in choro martyrū psal-
lā nomini tuo xp̄e. Abscisus est ⁊ q̄rtꝰ
Et iacob⁊ dixit. Protector filioꝝ israel
q̇ in quarta bn̄dictōe ꝓnunciatꝰ es. su-
scipe a fuo tuo ꝯfessionē q̄rti digiti tā
q̄ꝫ i iuda bn̄dicti Absciso q̇nto digito
dixit. Completū est gaudiū meū Tūc
carnifices dixerūt ei. Parce iam nunc
anime tue ne ꝑeas. nec ꝯtristerꝫ si vnā
manū amiserꝫ. q̄m multi sūt vnā ma-
nū tm̄ habētes ⁊ mltꝫ diuitijs ⁊ hono
rib⁊ abūdantes. Beatus iacob⁊ dixit.
Quādo pastores incipiūt pecora ton-
dere. nūq̇d dextꝝ tm̄ vellus auferunt ⁊
sinistrū dimittūt. Si g̊ pecus qd̄ aial
brutū ē totū vult vellꝰ amittere: q̄nto
magꝫ ⁊ ego hō rōnaꝛ nō dedignabor
ꝓ deo occidi. Accedētes igiꝛ impij ad
sinistrā manū digitū mimū absciderꝛ.

Et iacob⁹ dixit. Tu dn̄e cuꝫ magnus
esses minimꝰ ⁊ paruus ꝓ nob̄ fieri vo
luisti. ⁊ idcirco reddo tibi corpꝰ et aiaꝫ
quā creasti ⁊ ꝓprio sanguīe tuo redemi
sti. Abscidit̄ septimꝰ digitꝰ ⁊ ait. Se-
pties ī die laudē dixi dn̄o. Absciditur
octauꝰ ⁊ dixit. Octauo die circūcisus
ē ihs ⁊ hebreꝰ circūcidit̄ octauo die vt
trāseat ad legales cerimonias. et mēs
fui tui dn̄e trāseat ab his circūcis̄. ⁊ co
inq̄natū hn̄tib⁹ ꝑpuciū. vt veniā ⁊ cō-
spiciā faciē tuā dn̄e. Incidit̄ etiā nonꝰ
digitꝰ ⁊ ait. Hora nona tradidit xp̄s
ī cruce spm̄. Vn̄ ⁊ ego dn̄e ī dolore no
ni digiti tibi ꝯfiteor ⁊ gr̄as ago. Inci-
dit̄ decimꝰ ⁊ ait. Decimꝰ numerꝰ est in
ꝑceptꝭ. ⁊ ioth ꝑma lr̄a ē nois iesu xp̄i.
Tūc q̇dā de astātib⁹ dixert̄. O dilectis
sime quondā nr̄. ꝓfitere tm̄ corā cōsu
le vt viuere valeas. Licet enim abscise
sint manꝰ tue sūt tn̄ peritissimi medici
q̇ tuis dolorib⁹ valeāt subuenire. Qui
bus iacob⁹ dixit. Absit a me hmōi ne-
phanda simulatio. Nemo em̄ mittēs
manū suā ad aratrū et respiciēs retro
aptꝰ ē regno dei. Tūc indignati carni
fices accessert̄ et pollicem pedis dextri
absciderēt. Et iacob⁹ dixit. Pes xp̄i ꝑ-
foratꝰ ē ⁊ sāguis exiuit. Abscidit̄ scd̄s
pedis digitꝰ ⁊ ait. Magna mihi dies
hec ē ꝑ oib⁹ dieb⁹ hodie q̇ppe ad deuꝫ
fortē ꝯuersus ibo. Absciderēt ⁊ tertiū ⁊
an̄ ipm ꝓiecert̄. Et subridēs iacob⁹ di
xit. Vade tertie digite ad socios tuos
Et queādmodū granū tritici multuꝫ
fructū affert ita ⁊ tu ī nouissimis die-
bus cuꝫ socijs tuis req̇esces. Abscidit̄
q̄rtꝰ ⁊ ait. Quare tristꝭ es aia mea ⁊ q̄-
re ꝯturbas me Spera ī d̄o qm̄ adhuc
ꝯfitebor illi salutare vultꝰ mei ⁊ deus
meꝰ Abscidit̄ q̇ntꝰ ⁊ ait. Nūc icipiā di
cere ad dn̄m qm̄ dignū me fecit sociuꝫ
fuis suis. Tūc accedētes ad pedē sini
strū digitū ꝑuū absciderēt. Et dixit ia-
cob⁹. Digite ꝑue ꝯfortare. qꝛ magnꝰ ⁊
paruus vnā hn̄t resurrectōeꝫ. Capillꝰ
capitꝭ nō ꝑibit q̄nto minꝰ a socijs tuis
mime sepaberꝭ. Abscidit̄ scd̄us. et ia-
cob⁹ ait. Destruite veterē domū. quia
splēdidior parat̄. Abscidit̄ tertiꝰ. ⁊ ait
iacob⁹. Tunsionibus firmatur incus.
Abscidit̄ ⁊ q̄rtus ⁊ ait Cōforta me d̄s
veritatꝭ. qm̄ in te ꝯfidit aia mea. et in
vmbra alaꝝ tuaꝝ sperabo donec trās-
eat iniq̇tas. Abscidit̄ ⁊ q̇ntus ⁊ ait ia
cob⁹. Ecce me tibi dn̄e immolo vicies
Tūc accedētes pedem dexterū absci-
derūt. Et dixit iacob⁹. Nūc offerā mu-
nus celesti regi ꝓ cuius amore hec pa-
tior. Absciderūt ⁊ pedem sinistrū. Et
btūs iacob⁹ dixit. Tu es q̇ facis mira
bilia. exaudi me dn̄e et salua me. Ab-
sciderūt dexterā manum ⁊ ait. Miseri
cordie tue dn̄e adiuuent me. Ad sini-
stram ait. Tu es dn̄e q̇ facis mirabi-
lia. Absciderūt dexterū brachiū et ait.
Lauda aia mea dn̄m. laudabo dn̄m
in vita mea psallā deo meo q̄ꝺdiu fue-
ro. Absciderūt ⁊ brachiū sinistꝝ ⁊ ait.
Circūdederūt me dolores mortꝭ. ⁊ in
noie dn̄i vindicabor in eis. Tūc acce-
dētes absciderunt suram dextri cruris
scidentes vsq̄ ad femur. Tūc btūs ia
cob⁹ ineffabili dolore grauatus excla-
mans ait. Dn̄e ihu xp̄e adiuua me. qꝛ
circūdedert̄ me gemitus mortꝭ Et ait
carnificib⁹. Carne noua me dn̄s indu
et. quā vr̄a vulnera maculare neq̇būt.
Jam carnifices defecerāt eo q̄ a ꝑma
hora diei vsq̄ ad nonā in eius incisio-
ne sudassent. Tūc iteꝝ accedētes sini-
stri crurꝭ surā abscidēdo vsq̄ ad femur
extraxert̄. Tūc exclamās btūs iacob⁹
dixit. Dn̄ator dn̄e exaudi me semiui-
uum viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ dn̄s. Digitos
dn̄e nō habeo vt ipos ad te porrigam
nec māꝰ vt eas ad te extēdā. pedes mei
trūcati sūt. et genua mea demolita. vt
tibi genua flecte nō valeā ⁊ sū velut ca
sura domꝰ ablatꝭ q̇b⁹ sustētat̄ colūnis
Exaudi me dn̄e ihu xp̄e ⁊ educ de car
cere aiaꝫ meā. Hec cū dixissꝫ vnꝰ d̄ car
nificib⁹ accessit ⁊ caput eius āputauit.
Xp̄iani igit̄ occulte accessert̄. ⁊ corpus
eius rapiētes honorifice sepeliert̄. Pas
sus est autē. v. kal̄. decembris.

Legenda.clxx. A

De sancto Pastore.

Pastor in heremo mul
tis annis in abstinētia ma
gna se affligens mlta scītita
te ⁊ religione pollebat. Cū aūt mr̄ eiꝰ
ip̄m ⁊ frēs eiꝰ desideraret videre. ſꝫ nō
possꝫ obseruauit diē ⁊ illis ad ecclīam
eūtibꝫ ꝓtinꝰ se eisdē obtulit. At illi fu-
gientes ⁊ cellā intrātes in faciē eiꝰ clau
serūt ostiū. Illa aūt añ ostiū stans cuꝫ
nimio fletu clamabat. Pastor autē ad
ostiū veniēs dixit ei. Quid sic clamas
o vetula. Que audiēs vocē eiꝰ ampliꝰ
clamabat flens ⁊ dicēs. Volo vos vi-
dere filij mei. Quid em̄ si videaꝫ vos.
Nunqd nō ego sum mr̄ vestra q̄ lacta-
ui vos. ⁊ iā canis tota sum plena. Cui
filiꝰ. Hic nos vis videre. aut in alio se
culo. Que rn̄dit. Si nō videro vos h̄
videbo vos illic fili. Qui ait. Si eq̄ni
miter ferre vales vt nos h̄ nō videas.
illic ꝓcul dubio nos videbis. Que di-
scessit gaudēs ⁊ dicēs. Si vos visura
sum illic. nolo vos videre h̄. Iudex
ꝓuincie cū abbatē pastorē videre cupe
ret. ſꝫ neq̄ret. filiū sororis sue tāq̄ꝫ male
factorē tenuit ⁊ in carcerē posuit dicēs.
Si pastor venerit. ⁊ ꝓ eo intercesserit
eū dimittā. Mater igit̄ pueri ad ostiū
senis plorans. dū ille sibi nihil rn̄deret
ait. Et si viscera ferrea habes ⁊ nulla
cōpassione moueris. saltē miseratio san
guinis tui flectat te. ⁊ ꝙ vnigenitꝰ mi-
hi existit. Ille aūt mādauit ei. Pastor
filios nō generauit. ⁊ idcirco nō dolet
Qua cū dolore discedēte dixit ei iudex
Saltem ꝟbo iubeat ⁊ ego eū dimittā
Ille aūt ei remādauit dicēs. Examia
cām ꝺm legē. ⁊ si dignꝰ morte hꝫ ꝓtinꝰ
moriat̄. sin autē fac quō tibi placet.

Docebat aūt frēs dicēs. Custodire
⁊ seip̄ꝫ ꝯsiderare ⁊ discretionē hr̄e oꝑa
tiones sunt anie. Pauꝑtas. tribulatō.
⁊ discretio sunt oꝑatōes solitarie vite.
Scp̄tū ē ei. Si fuerit hi tres viri noe.
iob. ⁊ daniel ⁊c̄. Noe ꝑsonā habꝫ nihil
possidentiū. iob tribulatoꝝ. daniel di-
scretoꝝ. Si duas res oderit monachꝰ
pōt ab h̄ mūdo liber esse. Et q̄renti fra
tri q̄ essent dixit. Carnalis repausatio
⁊ vana glīa. Si vis reqēꝫ iuenire in h̄
seculo ⁊ in futuro in oī causa dic. Quis
ego sum. ⁊ nō iudices quēq̄ꝫ. Cū q̄-
dam frater de cōgregatiōe offendisset.
abbas de ꝯsilio cuiusdā solitarij eū ex
pulit. Qui cū q̄si flēdo desꝑaret. abbas
pastor eū ad se adduci fecit. Quē beni
gne ꝯsolās misit ad illū solitariū dicēs
Audiēs de te. videre te desidero. Fati
ga igr̄ te vsq̄ꝫ ad me. Qui cū venissꝫ di
xit pastor. Duo hoīes erāt q̄ ambo ha
bebāt mortuos suos. Reliq̄t aūt vnꝰ
mortuū suū ⁊ abijt plorare mortuū al
teriꝰ. Quo solitariꝰ audiēs ⁊ intelligēs
in ꝟmone eiꝰ cōpunctꝰ ē. Cū q̄dā fra
ter pastori dixisset se ꝑturbatū esse ⁊ lo
cū velle deserere eo ꝙ q̄dam ꝟba de q̄-
dā fratre audiuisset. q̄ eū nō edificaue-
rāt. dixit pastor ne hec ꝟba crederet. q̄
vera nō eēnt. Ille ꝟo vera eē asserebat
q̄ frater fidelis ea sibi retulit. Cui pa-
stor. Nō est fidelis q̄ tibi dixit. q̄ si fide
lis eēt neq̄q̄ꝫ tibi talia diceret. Et ille.
Ego vidi oculis meis. Ille aūt inter-
rogatꝰ de festuca ⁊ de trabe q̄d eēnt. re
spōdit de festuca ꝙ festuca eēt ⁊ de tra-
be q̄ trabs eēt. Et pastor. Pone in cor
de tuo. q̄ pctā tua sunt sic̄ hec trabs. il
lius aūt velut hec ꝑua festuca. B

Frater q̄dā q̄ pctm̄ grande fecerat.
volēs penitere triēnio interrogauit ab
batē pastorē si multū esset. Qui dixit.
Multū ē. Et q̄sitꝰ si annū iuberet ait.
Multū est. Astātes aūt dicebāt. Vs-
q̄ꝫ ad. xl. dies. Et ille. Multū ē. Et ad
iecit. Puto ꝙ si ex toto corde hō penitu
erit. ⁊ pctm̄ nō iterauerit etiā pniaꝫ tri-
duanā suscipiet dn̄s. Interrogatꝰ d̄
illo ꝟbo q̄ irascit̄ fratri suo sine cā. ⁊c̄.
ait. Ex oī re q̄ te grauare voluerit frat̄
tuꝰ ne irascaris aduersus eū donec ocu-
lū dextrū tibi extrahat ⁊ si aliter feceris
sine causa sibi irasceris. Si aūt aliq̄s te
voluerit seꝑare a deo. ꝓ h̄ irascere ei.
C

Dixit iterꝫ pastor. Qui ꝗrulosus est monachꝰ nō est. Qui maliciā in corde suo tenuerit. monachꝰ nō est. Qui ira// cūdus ē. monachꝰ nō est. Qui malū ꝓ malo reddit. monachꝰ nō est. Qui ela// tus ⁊ ꝟbosus ē. monachꝰ nō est. Qui ꝟo vere ē monachꝰ. sꝑ est humilis. mā suetꝰ. charitate plenꝰ. ⁊ timorē dei sꝑ ⁊ vbiqꝫ p̄ oculis hꝫ vt nō peccet. Dixit iterꝫ ꝙ si sunt tres in vnū. ex qbꝫ vnꝰ bñ ꝗescat. aliꝰ autē infirmet. ⁊ grās agat. tercius ꝟo minister eiꝰ sit ex sincera vo// luntate. hi tres siles sunt velut sint vni us oꝑis. Cū ꝗdā frat sibi cōquerere tur ꝙ mltas cogitatōes hn̄s in ip̄is ꝑi clitaret cū sub aere nudo eiecit dicens. Expāde sinū ⁊ app̄hende ventū. Qui ait. Nō possum. Et ille. Nec cogitatio nes ꝓhibere potes ne introeāt. sꝫ tuuz est resistere eis. Interrogatꝰ a ꝗdaz fratre ꝗd de hereditate sibi dimissa fa// ceret dixit vt post tres dies ad se redi// ret. Qui cuz redisset ait illi. Si dixero da eā clericis faciēt inde ꝯuiuia. si dixe ro da cam ꝑentibꝫ nō est tibi merces. si dicā da eā pauꝑibꝫ securus eris. Quic quid ḡ vis fac ego causam nō habeo. Hec in vitaspatrum.

Legenda. clxxj. A

De sancto Johe abbate.

Iohānes abbas cum episius ꝑ annos. xl. in here// mo habitasſꝫ. interrogauit eū ꝗntū ex h̄ ꝑfecisset. Et il le dixit. Exq̊ cepi solitariꝰ eē. nunqꝫ vi// dit me sol māducantē. Et iohes. Nec me irascentē. Sile fere legit ibidem ꝙ cū Epiphaniꝰ ep̄s abbati hylarioni daret carnes. ille ait. Ignosce mihi qꝛ exq̊ accepi habitū hūc. nō manducaui ꝗcqꝫ occisum. Cui ep̄s. Exq̊ accepi ha bitū hūc nō dimisi aliquē dormire qui aduersuz me aliꝗd hr̄et. necqꝫ dormiui habēs aliꝗd aduersus aliquē. Cui ille Ignosce mihi quia melior es q̄ꝫ ego. Volens iohes ad silitudinē ange// lorum nihil oꝑari sꝫ deo sine intermis// sione vacare seip̄m expoliauit. ⁊ vnam hebdomadā in heremo fuit. Cū autē fame piclitaret. ⁊ aculeis muscaꝝ ⁊ ve spaꝝ tot vulneraret. reuersus ad ostiū fratris sui pulsauit. Ad quē ille. Quis es tu. Et ille. Ego sum iohes. Frat au tem dixit ei. Neqꝫ Johes eēm angelꝰ factꝰ est. ⁊ inter hoīes vltra nō est. Et il le. Vere ego sum. Et nō aꝑiens ei di// misit eū affligi vsqꝫ mane. Postea aꝑi ens ei dixit. Si hō es opus habes ite// rum oꝑari vt pascaris ⁊ viuas. Si au tē angelꝰ es. ꝗd queris intrare cellam. Et ille dixit. Ignosce mihi frat qꝛ pec caui. Cū aūt morcret rogauerūt eum fratres vt aliqͦd verbū salutare ⁊ com// pendiosum loco hereditatꝫ sibi relinq̄// ret. Qui ingemiscēs ait. Nunqꝫ feci ꝓ// ꝓriā voluntatē. nec aliꝗd docui qͦd ꝑus ip̄e nō fecerim. Hec in vitaspatrū.

Legenda. clxxij. A

De sancto Moyse abbate.

Moyses abbas dixit fratri petenti a se sermonez Sede i cella tua ⁊ docebit te vniuersa. Cū ꝗdā senex infirmatꝰ in egyptū ire vellet ne fratres nimis grauaret. dixit ei abbas moyses. Nō vadas qm̄ in fornicatōez casurus es. Qui ꝯtristatꝰ dixit. Mortuū ē cor// pus meū. ⁊ tu mihi ista dicis. Cum ḡ iuisset. ⁊ ꝗdam ꝟgo ex deuotōe sibi ser// uiret. ille ꝯualescens eā violauit. Que cū filiū peꝑisset. senex pueꝝ in vlnis ac cipiens in die magne festiuitatꝫ q̄ erat in Sixti ecclia corā mltitudine fratrū intrauit. Cuz autē om̄es flerent dixit. Videtis infantē hūc. Filius est inobe dientie. Cauete ḡ vobis fratres. qꝛ in senectute hoc feci. ⁊ orate ꝓ me. Et per gens ad cellā ad ꝓstinuz statum reuer sus est. Aliꝰ q̊z senex cum dixisset al// teri. mortuus sum. ille ait. Nō ꝯfidas in te donec exeas de corꝑe. Nam si di// cis qꝛ mortuus es sathanas tn̄ mortu us nō est. Cum frater ꝗdam peccas// set. miserunt ad abbatez moysen. Qui

accepta sporta plena arena veīt ad eos
Quē cum fratres q̄d nā hoc esset inter
rogarent dixit. Peccata mea sunt post
me currentia. ⁊ nō video ea. ⁊ veni ho
die aliena iudicare peccata. Illi aūt h
audiētes fratri pepcerūt. Sil'e legit
de abbate pastore. Nā cum frēs de q̄/
dam fratre culpabili loq̄rent. ille tace/
bat. Cū g accepisset sacculū plenū are/
na retro ⁊ de eadem arena modicū añ
se ferret. interrogat⁹ q̄d hoc esset dixit.
Ista arena sunt pctā mea q̄ post me
ferens ipsa nō ꝯsidero nec ꝓ eis doleo.
Modica vō arena sunt pctā fratrꝫ añ
me posita. que sꝑ ꝯsidero. ⁊ ipa video.
cum tñ pctā mea añ me sempꝑ portare
deberem. ⁊ de ipis cogitare. ⁊ ꝓ ipsis
deum rogare. Cum abbas moyses
factus fuissꝫ clericus. ⁊ imposuissent ei
suꝑhumerale dixit ei epūs. Abbas fa/
ctus est candidat⁹. Et ille. A foris do
mine purpura vtinā intus. Volēs au
tem epūs eum ꝓbare dixit clericis su/
is. vt quādo ad altare accederet ipsum
cum iniuria expellerēt. deinde eū seq̄n/
tes quid loq̄retur audirent. Proijcien
tes aūt eum foras dixerunt. Exi foras
ethiops. Qui egrediens dicebat. Bñ
tibi fecerunt cinerate ⁊ cacabate quia
cū hō nō sis quare te i medio hoīm da
re p̄sumpsisti. Hec in vitaspatrum.

Legenda. clxxiij. A

De sancto Arsenio abbate.

Arsenius cum adhuc
in palatio ꝯsisteret. ⁊ vt ad
salutem dirigeret̄ oraret au
diuit. Arseni fuge homīes
⁊ saluaberis. Accedens igit̄ ad mona
chalem vitam. ⁊ ibidēꝫ orans audiuit
Arseni fuge tace ⁊ quiesce. Legitur ei̅
ibidem de hac quiete appetēda ꝙ tres
fratres cuꝫ facti fuissent monachi vn⁹
elegit discordātes ad pacem reducere.
secund⁹ infirmos visitare. tercius in so
litudine quiescere. Primus igit̄ labo/
rans propter lites hominū nō potuit
omib⁹ placere. ⁊ tedio victus venit ad
secundū. Quem inuenit anīo deficien
tem ⁊ mandatum ꝑficere nō valenteꝫ.
Et ꝯcordantes ad terciū qui erat in so
litudine venerunt. Cui cū tribulatōes
suas narrassent. ille missa aqua in cy/
pho dixit. Attēdite inquā. Et erat cō/
mota ⁊ turbulēta. Et rursus dixit. At
tēdite modo quō quieta. ⁊ limpida fa/
cta est. Qui cum intenderent ⁊ vultus
suos viderēt ait. Sic qui in medio ho
minū ꝯsistunt. p̄ turba nō vident pctā
sua. Cuꝫ aūt quieuerint. tunc pctā sua
videre valebunt. Quidā etiam cuꝫ
inuenisset quendā in heremo velut be
stiam herbas manducantē ⁊ nudum
currebat post ipm fugientē dicens. Ex
pecta me quia propter deum sequor te
Et ille. Et ego ꝓpter deum fugio te.
Cum autē vestem ꝓiecisset. expectauit
eum dicens. Quoniā materiā mundi
ꝓiecisti a te expectaui te. Cui ille. Dic
mihi quō saluus efficiar. Qui respon/
dens ait. Fuge homīes ⁊ tace. Ma
trona quedā ⁊ nobilis ⁊ senex venit vt
abbatem arseniū ex deuotiōe videret.
Qui rogatus a theophilo archiepō vt
se videri ꝑmitteret nullatenus acquie
uit. Tandem illa ad eius cellā ꝓperās
ipm foris ante ostium celle inuenit ⁊ se
ad eius pedes ꝓstrauit. Ille aūt cum
indignatōe nimia eleuauit eam dicēs.
Si faciem meā videre vis vide. Illa
autem faciē eius pre ꝯfusione ⁊ verecū
dia nō ꝯsiderauit. Cui senex. Quomo
do cum mulier sis tantā nauigationeꝫ
facere presumpsisti. Ecce enim romaꝫ
redibis ⁊ ꝙ abbatem Arseniū videris
alijs mulieribus enarrabis. ⁊ ille simi
liter venient vt videant me. Et illa. Si
deo dante romaꝫ rediero nullā huc ve
nire ꝑmittam. Sed saltem obsecro vt
ores pro me. ⁊ mei memor sis semper.
Cui ille. Oro deum vt deleat memori
am tuam de corde meo. Et illa audi/
ens turbata nimiū venit in ciuitateꝫ. ⁊
pre tristicia febricitare cepit. Quod ar
chiepūs audiens ad eam ꝯsolandam
accessit. Illa aūt dicebat. Ecce ego cō/

eristata morior. Cui archieps. Nescis
qꝛ mulier es. ⁊ inimicꝰ sctõs ꝑ mlr̃es
impugnat. ⁊ ꝓpterea senex h̃ dixit. Nã
ꝓ aĩa tua sꝑ orat. Et sic ꝯsolatiõe rece-
pta. cuꝫ gaudio ad ꝓpria remeauit.

De q̃dã alio pr̃e legit̃ ꝙ cũ discipulꝰ
eiꝰ sibi diceret. senuisti abba. accedamꝰ
paꝝ iuxta mũdũ. Ille ait. Ubi nõ est
mulier ibi eamꝰ. Dixit ei discipulus.
Et vbi est locꝰ nõ hñs mlr̃e nisi forte
solitudo. Et ille. Ergo ĩ solitudinẽ me
tolle. Aliꝰ etiã frat̃ cũ mr̃eꝫ suã vetu-
lã trãs fluuiũ portare deberet. ille ma-
nus suas pallio inuoluit. Cui illa. Ut
q̇d sic opuisti manꝰ tuas fili Et ille. cor-
pus mlr̃ꝫ ignis ẽ. ⁊ ex eo ꝙ te ꝯtinge-
bã aliaꝝ femiaꝝ memoria ĩ meo anĩo
veniebat. B Arseniꝰ aũt ꝑ totuꝫ
tp̃s vite sue ad opꝰ sedẽs manuũ suaꝝ
pannũ hẽbat in sinu ꝓpt̃ lachrymas q̃
crebro de oculis eiꝰ currebãt. Totã no-
ctem insomnẽ ducebat. Mane aũt fa-
cto cũ ꝓpter nature lassitudinẽ dormi-
re vellet dicebat somno. Ueni ꝟue ma-
le. Et surripiebat paꝝ somni sedẽdo ⁊
statim surgebat. Dicebat q̃ꝫ Sufficit
monacho si dormierit vna hora. si ẽ tñ
pugnator. Cũqꝫ pr̃ scti arsenij nobi-
lissimꝰ senator vitã finiẽs ⁊ testamẽtũ
faciens. magnã hereditatẽ arsenio di-
misisset. magistrianꝰ p̃dictũ testamẽtũ
ad ip̃m detulit. Qð ille accipiẽs volu-
it illud scindere. Magistrianꝰ aũt eius
pedibꝫ ꝓuolutꝰ rogauit ne h̃ faceret. qꝛ
caput eiꝰ p̃cideret̃. Cui arseniꝰ. Prius
mortuꝰ suꝫ q̃ꝫ ille. Ip̃e igit̃ cũ mõ mor-
tuꝰ sit. quõ me fecit heredẽ. Et remisit
testam̃tũ nihil accipe volẽs. Quadã
vice facta ẽ vox ad eum dicẽs. Ueni ⁊
oñdam tibi opa hoim. Et eduxit eum
in q̃ndã locũ. oñditqꝫ ei ethiopẽ incidẽ-
tem ligna ⁊ faciẽtẽ sarcinã grandẽ. quã
portare nõ poterat Deinde iteꝝ ligna
incidebat. ⁊ ad sarcinã addebat. ⁊ hoc
faciebat diutiꝰ. Oñditqꝫ ei rursuꝫ ho-
minẽ haurientẽ aquã de lacu ⁊ effun-
dentẽ aquã in cisternã ꝑtusaꝫ. q̃ aquã
refundebat in lacũ ⁊ ipam cisternã i-
plere volentẽ. Et oñdit ei iteꝝ tẽplũ. ⁊
duos viros sedẽtes in equis portãtes
lignũ transuersum. Uolẽtes aũt intro-
ire in templũ nõ poterãt. eo ꝙ lignũ in
trãsuerso portarẽt. Et exposuit dicens
Hi sunt q̇ portãt q̃si iugũ iusticie cum
suꝑbia. ⁊ nõ humiliant̃. ꝓpter qð rema-
nent foris a regno dei. Qui ligna inci-
dit. hõ est in pctĩs mlt̃is ⁊ ꝓ eo vt agat
pniam nõ subtrahit de pctĩs. ſꝫ addit
iniq̇tates iniq̇tatibꝫ. Qui aũt aquam
haurit hõ est bona opa faciens. Sꝫ qꝛ
cũ eis sũt ꝑmixta mala ꝑdit bona opa
sua. Uespe sabbati veniẽte die dñi-
co relinq̃bat pꝰ se solẽ ⁊ extẽdebat ma-
nus suas ad celũ donec mane die dñi-
co sol ascendens faciẽ eiꝰ illustrabat. ⁊
sic residebat. Hec in vitaspatrũ.

Legenda. clxxiiij. A

De sancto Agathon abbate.

Agathon abbas ꝑ tri-
enniũ lapidẽ in os suũ mit-
tebat. donec taciturnitateꝫ
disceret. Aliꝰ q̃ꝫ frat̃ cuꝫ
intrasset congregationẽ. dixit intra se.
Tu ⁊ asinꝰ vnũ esto. Sic̃ ẽ asinꝰ vapu-
lat. ⁊ nõ loq̇tur. iniuriã patit̃ ⁊ nõ respõ-
det. sic ⁊ tu. Aliꝰ q̃ꝫ frat̃ a mẽsa expul-
sus nihil rñdit. Postmodũ suꝑ h̃ inter-
rogatꝰ ait. Posui in corde meo ꝙ eq̃lis
sim cani. q̇ cũ sectat̃ foras egredit̃. In-
terrogatꝰ agathon q̃ v̄tus plꝰ haberet
laboris rñdit. Puto nõ eẽ talẽ laboreꝫ
q̃lem orare deũ. Nã inimici eiꝰ sꝑ labo-
rant eiꝰ orõnẽ interrũpe. Nã in ceteris
laboribꝫ hõ aliquã req̇eꝫ possidet. ora-
tor aũt opus hꝫ magni certamis. In-
terrogatꝰ agathon a q̃dam fratre quõ
cũ fribꝫ habitare deberet ait. Sicut in
p̃ma die. ⁊ nõ assumas fiduciã. Nõ est
em̃ peior passio q̃ꝫ fiducia. genitrix est
em̃ oim passionũ. Dixit iteꝝ. Iracun-
dus si mortuos suscitet nõ placꝫ alicui
vel deo ꝓpt̃ iracũdiã suã. Frat̃ q̇daꝫ
iracũdus intra se ait. Si solꝰ habitarẽ
ad irã nõ ita cito mouerer. Quadã au-
tẽ vice dũ vrceolũ aq̃ impleret. versatꝰ

est. Secundo impleuit ꝛ iterꝝ versatus est. Tercio impleuit ꝛ versatꝰ est. Qui cōmotꝰ furore fregit vasculū. In se aūt reuersus cognouit. qꝛ ab eodē demone iracūdie sit illusus ꝛ dixit. Ecce solꝰ suȝ ꝛ tamē ira me vicit. Reuertar ḡ in congregationeȝ. quia vbiqꝫ laboꝛ ꝛ vbiqꝫ patientia ꝛ adiutorio dei opus est.

Ecōtra erant duo fratres q̇ multis annis inuicem ꝯuersantes nunqꝫ ad iracundiā poterant ꝓuocari. Quadā vice dixit vnus alteri. Faciamꝰ ꝛ nos litē sicut homies de mūdo faciunt. Et ille respondit. Nescio qualiter fiat lis. Et dixit frater. Pono in medio laterculuȝ ꝛ dico meū est. Tu autē dic. nō. sed meum est. ꝛ inde fiet litis initium. Posita est ḡ testa in medio. Dixit vnus. meuȝ est hoc. ꝛ alter dixit. nō. sed meū est. Et ille rn̄dit. Etiam tuū est. Tolle ḡ ꝛ vade. Et discesserūt. nec inter se ꝯtendere potuerūt. Erat aūt abbas agathon sapiens ad intelligendū. impiger ad laborandū. parcus in cibo atqꝫ vestimēto. Dixit aūt. Scōm voluntatem meam nūqꝫ dormiui retinēs in corde aduersus quēqꝫ doloreȝ. Nec dimisi dormire aliū habentē aduersum me aliq̇d.

Moriturus q̄ȝ agathon tribꝫ diebꝫ mansit imobilis. apertos tenens oculos Qui cum pulsaret a fratribꝫ respōdit. In ꝯspectu diuini iudicij assisto. Dicunt ei. Et tu times. Et ille. In custodiendis mādatis dei ꝟtute qua potui laboraui. sed hō sum ꝛ nescio vtrū placuerunt oꝑa mea dn̄o. Dicūt ei Et nō ꝯfidis de oꝑibus tuis ꝙ ꝫm deū sunt. Et ille. Nō p̄sumo donec venero ante illum. Aliter em̄ sunt iudicia dei ꝛ alit̄ iudicia hominū. Cū aūt euȝ adhuc interrogare vellent ait. Ostēdite charitatem. ꝛ nolite mecū loqui. qꝛ occupatus sum. Quo dicto statim sp̄m cū gaudio emisit. Videbāt em̄ eū colligentē sp̄m quēadmodū si q̇s salutet amicos suos dilectos. Hec in vitaspatrū.

Legenda. clxxv. A

De sancto Barlaam.

b Arlaam cuius hystoriā iohes damascenꝰ diligēti studio cōpilauit. oꝑante in eo diuina gr̄a sctm̄ iosaphat regeȝ ad fidē ꝯuertit. Etem̄ cū vniuersa india xp̄ianis ꝛ monachis plena esset. surrexit rex q̇dam p̄potens nomine auennir q̇ xp̄iāos ꝛ p̄cipue monachos plurimū ꝑsequebat̄. Accidit aūt vt q̇dam regis amicꝰ ꝛ in palatio suo p̄mꝰ diuina cōmonitꝰ gr̄a regiam aulā relinqueret. ꝛ monasticū ordineȝ introiret. Qd̄ rex audiēs p̄ ira insaniēs. eū ꝑ q̄qꝫ deserta inq̇ri fecit. ꝛ vix inuētū ad se adduci mādauit. Vidensqꝫ eū vili tunica cooꝑtuȝ ꝛ fame maceratū q̇ splendidis vestimētis ornabat̄. ꝛ mltis diuitijs affluere ꝯsueuerat dixit ei. O stulte. ac mētis ꝑdite. cur honorē in ꝯtumeliam cōmutasti. ꝛ te ludū pueroꝝ fecisti. Cui ille. Si huiꝰ a me rōnē audire desideras inimicos tuos ꝓcul a te abijcias. Rege aūt q̇ essent hmōi inimici q̄rente ait. Ira ꝛ ꝯcupiscētia. hec em̄ impediūt ne veritas videat̄. Assideāt autē ad audientiā dicendoꝝ prudentia ꝛ equitas. Cui rex. Fiat vt loq̄ris. Et ille. Insipiētes ea q̄ sunt despiciūt quasi nō sint. ea ꝟo que nō sunt. quasi sint apprehēdere moliunt̄. Qui aūt nō gustauerit eoꝝ q̄ sunt dulcedinē. nō poterit eoꝝ que nō sunt addiscere ꝟitatē. Multa aūt illo de mysterio incarnatōis ꝛ fidei ꝓseq̄nte rex ait. Nisi tibi in p̄ncipio ꝓmisissem ꝙ de medio ꝯsilij iram remouerem. nūc vtiqꝫ igni tuas carnes traderem. Surge igit̄ ꝛ fuge ex oculis meis ne vltra te videam ꝛ male te ꝑdam. Vir aūt dei tristis abscessit eo ꝙ martyriū ꝑpessus nō esset. Interea duȝ rex liberos n̄ hr̄et. puer ei pulcherrimꝰ nascit̄. ꝛ iosaphat appellat̄. Cōgregāte aūt rege infinitā multitudinē vt dijs ꝓ ortu pueri imolarēt. q̇nq̄gintaq̇nqꝫ astrologos ꝯuocauit. a q̇bus qd̄ futurum esset filio suo diligēter q̄siuit. Cūctis aūt rn̄dentibꝫ eū magnū in poten

tia ꝛ diuitijs futuꝝ. vnus sapiētioꝛ ex
ipis dixit. Puer iste q̇ nat⁹ est tibi o rex
nō i tuo erit reğ ſ3 i alio incōꝑabilr̄ me
lioꝛi. Nā illi⁹ quā ꝓseq̄ris xp̄iane religi
onis vt estimo futur⁹ ē cultoꝛ. Hoc aūt
nō a semetipso ſ3 a deo inspirāte dixit.
Audiēs h̄ rex ꝛ plurimū expauescēs. i
ciuitate seoꝛsum palatiū speciosissimū
ↄstrui fecit. ꝛ ibi pueꝝ ad habitādū po
suit. ibiq3 secū iuuenes pulcheꝛrimos
collocauit. p̄cipiens illis vt nec moꝛte3
nec senectutē. nec infirmitatē vel pauꝑ
tatē. nec aliqđ qđ posset sibi afferre tri
sticiā ei noiarent. ſ3 oia iocūda ei ꝓpo-
nerent. q̄tenus mens ei⁹ leticijs occu-
pata nil de futuris cogitare posset. Si
quē ṽo ministrantiū infirmari ↄtinge
ret. hūc ꝓtin⁹ rex p̄cipiebat eijci. ꝛ aliū
loco ei⁹ incolumē subrogari. Precepit-
q3 ne sibi de xp̄o aliquā faceret mētio-
nē. B Eodē tp̄e erat cū rege vir q̇
dam xp̄ianissim⁹ ſ3 occult⁹. q̇ inter no-
biles regis p̄ncipes p̄m⁹ erat. Hic cu3
aliqū cū rege ad venādū iuisset. hoie3
quēdā pauꝑe3 pedē lesum a bestia ha
bentē ꝛ in terra iacentē inuenit. a q̊ ro-
gatur vt se suscipe debeat qꝛ sibi in ali-
quo foꝛsitan ꝓdesse posset. Cui miles
dixit. Ego q̇dem te libēter suscipio. ſ3 i
quo vtilis inueniar̄ ignoꝛo. Et ille di
xit. Ego sum hō medic⁹ verboꝝ. Si ei
aliq̇s in ṽbis ledat̄. cōgruā scio adhi-
bere medelā. Miles āt qđ ille dicebat
ꝓ nihilo cōputauit. ꝓpt̄ deū tñ ipm su-
scipiēs ei⁹ curā egit. Uiri aūt q̇dam in
uidi ꝛ maliciosi vidētes p̄dictū p̄ncipē
in tāta gr̄a esse regis. ipm apud rege3
accusauerūt. ꝙ nō solum ad xp̄ianoꝝ fi
dē declinasset. ſ3 insuꝑ regnū conabat̄
sibi surripe turbā solicitās ꝛ sibi ↄcili-
ans. S3 si hec inq̄unt ita esse o rex sci-
re desideras ipm secreto aduoca ꝛ vitā
hanc cito finiendā cōmemoꝛo ꝛ idcir-
co gl'ia3 regni te velle derelinq̄re ꝛ mo-
nachoꝝ habitu3 assumere asseras. q̊s
tñ ignoꝛāter hacten⁹ fueras ꝓsecutus
Et tunc videbis. q̇d tibi rñderit. Que
cū rex oia vt illi suaserāt fecisset. ille do

li ignar⁹ ꝓfusus lachꝛymis ꝓpositū re-
gis laudauit. ꝛ vanitatē mundi reme-
moꝛās q̄ntotius h̄ adimplendū ↄsulu
it. Qđ rex audiēs ꝛ veꝝ eē qđ illi dixe-
rant credēs. furoꝛe replet⁹ ē nihil tñ si-
bi rñdit. Uir aūt ꝑpendēs ꝙ rex grauī
ter ṽba sua accepat. tremēs abscessit. ꝛ
medicū se hr̄e verboꝝ recolens oia sibi
narrauit. Cui ille. Notu3 sit tibi ꝙ rex
suspicat̄ vt ꝓpt̄ h̄ dixer̄ ꝙ ei⁹ regnū ve-
lis inuadere. Surge igit̄ cito ꝛ coma3
tuā tonde ꝛ vestimēta abijciēs ciliciu3
indue. ꝛ sūmo diluculo ad regē ingre-
dere. Cūq3 rex q̇d sibi h̄ velit interroga
uerit. rñdebis. Ecce rex ꝑatus sum seq̇
te. Nā ꝛ si via ꝑ quā cupis ire difficilis
sit. tecu3 tñ exn̄ti facilis mihi erit. Sic
eñ̄ sociū me habuisti in ꝓsperis. sic ha
bebis ꝑiter in aduersis. Nūc igit̄ p̄sto
sum. q̇d moꝛaris. Qđ cū ille ꝑ oꝛdine3
fecisset rex obstupuit ꝛ falsarios argu-
ens viꝝ amplioꝛi honoꝛe dotauit. Fi
lius aūt ei⁹ in palatio educat⁹ ad etatē
adultā ꝑuenit ꝛ in oī sapīa plene edo-
ctus fuit. Admirās aūt cur pr̄ sic eū re-
clusisset. vnū de seruis sibi familiario-
rē secreto de hac re interrogauit. dicēs
se in multa mesticia positū. ꝓ eo ꝙ sibi
foꝛas egredi nō liceret. adeo vt nec cib
sibi saperet nec pot⁹. Qđ pr̄ audiēs et
dolēs eq̄s idoneos parari fecit. ꝛ cho-
ros plaudētes añ eū mittēs. ne q̇d sibi
fedū occurreret diligenter ꝓhibuit.

Predicto igit̄ iuuene talit̄ ꝓcedente
quādā vice vn⁹ lepꝛosus ꝛ vn⁹ cec⁹ sibi
obuiauerūt. Quos ille vidēs ꝛ stupēs
q̇ sint ꝛ q̇d nā habeāt inq̇siuit. Et mi-
nistri dixerūt. Passiōes iste sunt q̄ hoi-
bus ↄtingere solēt. Et ille. Oib hoi-
bus ↄtingere pñt hmōi. Negātib illis
rñdit. Noti sunt igit̄ q̇ hec pati debeāt
an sic indefinite ꝓueniūt. Et illi. Et q̇s
hoim futura scire valet. Ualde igr̄ an
xius eē cepit ꝓ incōsuetudīe rei. Alia
aūt vice q̄ndā valde senē rugosam ha-
bentē faciē ꝛ doꝛsu3 incuruatū. ꝛ cadē-
tib dentib balbuciēdo loq̄ntē iuenit.
Stupefact⁹ igit̄ discere cupit visionis

miraculũ. Cumq3 didicisset ꝙ propter
annoꝝ multitudinez ad talem statum
venisset ait. Et quis est huius finis.
Dicũt ei. Mors. Et ille. Est ne mors
omniũ vel aliquoꝝ. Cumq3 didicisset
omnes mori debere interrogauit. In
quot annis hec superueniunt. Et illi.
In octoginta vel centũ annis senectus
inducit. deinde mors ipa subseqt. Hec
igit iuuenis freqũter in corde suo reco
gitãs ĩ mlta desolatõe erãt. s3 corã pre
leticiã ꝓtendebat, plimũ desiderãs in
hmõi dirigi ⁊ doceri. ¶ Igit qdã
monach⁹ vita ⁊ opinione ꝑfect⁹. habi-
tãs in deserto terre sennaar noie barla
am hic q̃ circa filiũ regis agebant per
spm̃ cognouit. ⁊ mercatoris habitũ su
mẽs. ad ciuitatẽ illã deuenit. Accedẽs-
q3 pedagogo filij regis locut⁹ ẽ dicẽs.
Ego cũ negociator sim lapidẽ p̃ciosu3
venalẽ habeo q̇ cecis lumẽ tribuit. sur
dis aures aperit. mutos loq̇ facit. insi-
piẽtib⁊ sapiam infundit. Nũc igit duc
me ad filiũ regis. ⁊ hũc sibi tradã. Cui
ille. Videris hõ mature prudẽtie. s3 ver
ba tua prudẽtie nõ ꝯcordant. Verũtñ
cũ lapidũ noticiã habeã ipm lapidem
mihi oñde. ⁊ si talis vt asseris fuerit cõ-
probat⁹ a filio regis honores maximos
ꝯseq̃ris. Ad quẽ ille. Lapis me⁹ insuꝑ
hãc h3 virtutẽ. Quia q̇ nõ h3 sanã ocu
loꝝ aciẽ. ⁊ q̇ nõ seruat integrã castitatẽ
si forte illũ aspexerit. ipam ꝟtutem quã
h3 visibilẽ ꝑdit. Ego aũt medicinalis
artis nõ expers video te sanos oculos
nõ hr̃e. Filiũ aũt regis audiui pudicu3
esse. ⁊ oculos pulcerrimos ⁊ sanos hr̃e
Cui ille Si sic est noli mihi oñdere. q2
⁊ oculos sanos nõ habeo ⁊ in peccatis
sordesco. Nuncians igit hec filio regis
ipm ad eũ q̃ntoti⁹ introduxit. Cũ g̊ in
troduct⁹ fuisset ⁊ rex eũ reuerẽter susce-
pisset. ait barlaã. In h̃ rex bene fecisti.
quia de foris ꝑuitati apparẽti nõ attẽ
disti. Nã rex quidã magn⁹ in curru de
aurato ꝓcedens cũ quibusdã attritas
vestes indutis ⁊ macie attenuatis obui
asset. continuo de curru exiliens. ad pe
des eorum ꝓcidens ipsos adorauit. et
surgens in oscula eoru3 ruit. Proceres
autẽ eius indigne hoc ferentes. sed re-
gem super hoc arguere formidantes.
fratri eius retulerũt. quõ rex magnifi-
centie regali indigna fecisse3. Frater au
tem regem suꝑ hoc redarguit. Erat au
tem regi consuetudo ꝙ quãdo aliquis
morti tradend⁹ erat. rex ante eius ia-
nuam p̃conem cũ tuba ad hoc deputa
ta mittebat. Vespere igit veniente an
te fratris ianuam tubam sonari fecit.
Quod ille audiens ⁊ de sua saluatiõe
desperãs totam noctẽ insomnẽ duxit.
⁊ testamentũ fecit. Mane autẽ facto i-
dutus nigris vestib⁊ cum vxore ⁊ filijs
ad fores palatij lugens accessit. Que3
rex ad se ingredi faciens dixit. O stul-
te si preconẽ fratris tui cui nihil te deli
quisse cognoscis adeo timuisti. quomo
do precones dñi mei in quẽ adeo pec-
caui timere nõ debeam. qui sonabili⁹
mihi tuba mortẽ significant. ⁊ terribi-
lem iudicis aduentũ mihi denunciant
Deinde quattuor capsas fieri iussit et
duas earum extrinsecus auro vndiq3
operiri. ⁊ ossibus mortuoꝝ putridis i-
pleri duas vero pice liniri. ⁊ gẽmis et
margaritis preciosis impleri fecit. Vo-
cansq3 illos magnates quos sciebat q̃
rimoniã apud fratrẽ deposuisse. quat-
tuor illas capsas ante eos posuit. et q̃
preciosiores essent inquisiuit. Illi vero
duas deauratas magni esse precij. reli
quas vero vilis precij esse iudicauerũt
Precepit igitur rex deauratas aperiri
⁊ cõtinuo inde fetor intolerabilis ema
nauit. Quibus rex. He illis siles sunt
qui gloriosis vestibus sunt amicti. in-
tus vero imũdicia viciorum pleni. De
inde alias apiri fecit. Et ecce odor mi-
rabilis inde exalauit. Quib⁊ rex. Iste
illis pauꝑrimis q̊s honoraui similes
sunt. qui ⁊ si vilibus vestimentis ope-
riantur. intus tamen omi virtutũ odo
re resplendent. Vos autez solum que
de foris sunt attenditis. ⁊ que deintus
sunt nõ consideratis. Scdm igit illu3

regem tu qꝫ fecisti bñ suscipiēs me. Incipiens igr barlaã. cepit ei de mūdi creatōe ⁊ hois ꝑuaricatōe ac filij dĩ incarnatōe. passiōe ⁊ resurrectōe. longū sermonē retexere. necnō d dei iudicio ⁊ retributōe bonoꝝ ⁊ maloꝝ mlta ꝑferre. ⁊ seruiētes idolis plurimū exprobrare ac de eoꝝ fatuitate tale exemplū ponere dicēs. ¶ Sagittari⁹ qdam auiculã ꝑuam noīe philomenã capiēs. cū vellet eã occidere vox data est philomene ⁊ ait. Quid tibi ꝓderit o hō si me occideris. Neqꝫ em̄ ventrē tuū de me implere valebis. Sꝫ si me dimittere velles tria tibi mãdata darē. q si diligēti⁹ cōseruares magnã inde vtilitatē ꝯseq posses. Ille vo ad ei⁹ loquelã stupefactus. ꝓmisit ꝙ eã dimitteret. si hec sibi mãdata ꝓferret. Et illa. Nunqꝫ rem q apphendi nō pōt. apphendere studeas De re ꝑdita irrecuꝑabili nūqꝫ doleas Verbū incredibile nūqꝫ credas. Hec tria custodi ⁊ bñ tibi erit. Ille aūt vt ꝓmiserat eã dimisit. Philomena igit ꝑ aera volitans dixit ei. Ve tibi hō. qꝫ malū ꝯsiliū habuisti. ⁊ qꝫ magnū thesauꝝ hodie ꝑdidisti. Est em̄ in meis visceribꝫ margaritha q strutiōis ouū sua vincit magnitudie. Qd ille audiēs valde ꝯtristat⁹ ē ꝙ eã dimiserit. ⁊ eã apprehendere conabat dicēs. Veni i domū meã. ⁊ oēm tibi humanitatē exhibebo ⁊ honorifice te dimittã. Cui philomena. Nūc ꝓ certo cognoui te fatuū esse. Nã ex his q tibi dixi nullū ꝓfectū habuisti. quia ⁊ de me ꝑdita sꝫ irrecuꝑabili doles. ⁊ me temptasti capꝫ cū neq as meo itinere ꝑgere. ⁊ insuꝑ margaritham taꝫ grandē in meis visceribꝫ credidisti eē. cū ego tota ad magnitudinē oui strutionis nō valeã ꝑtingere. Sic ergo stulti sunt illi q ꝯfidunt in idolis. qr plasmatos a se adorãt. ⁊ custoditos a se custodes suos appellãt. ¶ Cepitqꝫ ꝯtra fallacē mūdi delectatōez ⁊ vanitatē multa disputare ⁊ plura ad hoc exēpla adducere dicēs. Qui corꝑales delectatōes desiderãt. ⁊ aīas suas fame mori ꝑmittūt silēs sunt cuidã hoi q dū a facie vnicornis ne ab eo deuorarent veloci⁹ fugeret in qddã baratꝝ magnū cecidit. Dū aūt caderet manibꝫ arbustulã qndã apphendit. ⁊ in base qdam lubrica ⁊ instabili pedes fixit. Respiciēs vo vidit duos mures vnū albū ⁊ aliū nigrū incessanter radicē arbustule quã apphēderat corrodētes. ⁊ iaꝫ ꝓpe erat vt ipam absciderent. In fundo aūt baratri vidit draconē terribilem spirantē ignē ⁊ apto ore ipm deuorare cupientē. Suꝑ basem vo vbi pedes tenebat. vidit qttuor aspidū capita inde ꝓdeūtia. Eleuãs aūt oculos. vidit exiguum mellis de ramis illi⁹ arbustule stillãs. Oblitusqꝫ ꝑiculi i q vndiqꝫ positus erat. seipm dulcedini illi⁹ modici mellis totū dedit. Vnicornis ãt mortis tenet figurã q hoiem sꝑ ꝑsequit et apphendere cupit. Baratrū vo mūd⁹ est oibꝫ malis plen⁹. Arbustula vo vniuscuiusqꝫ vita est. q ꝑ horas diei ⁊ noctis. qsi ꝑ murē albū ⁊ nigrū incessant ꝯsumit. ⁊ incisioni appropinqt Basis vo qttuor aspidū corpus ex qttuor elemētis cōpositū qbꝫ inordinatis corporis cōpago dissoluit. Draco terribilis os inferni cunctos deuorare cupiens. Dulcedo ramusculi delectatio fallax mūdi ꝑ quã hō seducit vt ꝑiculū suuꝫ minime intueat. ¶ Addidit qꝫ dicens. Silēs sunt iteꝝ mūdi amatores hoi q tres amicos habuit. qꝝ vnū pl⁹ qꝫ se. scdm tãtū qntū se. terciū min⁹ qꝫ se ⁊ qsi nihil dilexit. In magno itaqꝫ periculo posit⁹. ⁊ a rege citat⁹ cucurrit ad ꝑmū amicū ei⁹ auxiliū qrēs. ⁊ qliter euꝫ dilexerit sꝑ cōmemorãs. Cui ille. Nescio qs sis o hō, habeo alios amicos cū qbꝫ me hodie letari oꝑtet qs ⁊ amicos ãmodo possidebo. ꝑbeo tamē tibi duo ciliciola vt habeas quibꝫ valeas opiri. Cōfusus igit ad scdm venit ⁊ similit e⁹ auxiliū postulauit Cui ille. Nō vacat mihi tecū subire agonē. curꝫ etei mltis circūdor. modicū tñ vsqꝫ ad ostium palatij te sociabo ⁊ statim domuꝫ

reuertar ꝓpꝛijs vacans negocijs. Tristis igiť ⁊ desꝑans ad terciū amicū ꝑrexit. sibiqꝫ facie demissa dixit. nō habeo os loquēdi ad te, qm̄ vt debui nō amaui te. Sꝫ in tribulatōe circūdatꝰ ⁊ ab amicꝭ destitutꝰ, rogo vt mihi auxilium feras ⁊ mihi veniā ꝑbeas. Et ille hilari vultu dixit. Certe amicū charissimū fateoꝛ te esse. ⁊ tui licet modici beneficij nō imemoꝛ. ꝑcedā te ⁊ apud regem interueniā ꝓ te. ne in manibꝫ tradet te inimicoꝝ. Primꝰ igiť amicꝰ ē diuitiaꝝ possessio. ꝓ qbꝫ hō multis ꝑiculis subiacet. Veniēte ꝟo mortis termino. nihil ex oibꝫ nisi viles accipit ad sepeliendū pāniculos. Secūdꝰ amicus est vxoꝛ filij ⁊ ꝑentes qui tātū vsqꝫ ad monumētū secū ꝑgentes ꝓtinꝰ reuertūtur suis vacantes curis. Tercꝰ amicꝰ est fides spes ⁊ charitas ⁊ elemosyna ⁊ cetera bona oꝑa q̄ nos cū eximꝰ de coꝛpoꝛe pn̄t ꝑcedere. ⁊ ꝓ nobis apud deū interuenire ⁊ ab inimicis demonibus nos liberare. Hoc insuꝑ addidit dicens. In q̄dam magna ciuitate ꝯsuetudo fuit ꝙ hoiem extraneū ⁊ ignotuꝫ omi anno in ꝑncipē eligebāt. Cui omni ꝑtāte accepta q̇cq̇d volebat facere licitū erat ⁊ sine omi ꝯstitutōe terrā regebat. Illo igiť in oibꝫ delicijs ꝑmanēte. ⁊ sꝑ sibi sic esse estimāte, repēte ciues in eū insurgebāt. ⁊ ꝑ totā ciuitatē nudū trahētes in remotā insulā exulē trāsmittebāt. vbi nec cibū nec vestimentū inueniēs fame et frigoꝛe vrgebať. Tādem q̇dam alꝰ sublimatꝰ in regno. cuꝫ illoꝝ ciuiū ꝯsuetudinē didicisset. infinitos thesauros ad insulā illam ꝑmisit. vbi post annū in exiliū relegatꝰ. ceterꝭ fame deficiētibꝫ ille imēsis delicijs abūdabat. Ciuitas hec mūdus iste ē. Ciues tenebraꝝ ꝑncipes q̇ nos falsa mūdi delectatōe alliciūt. nobisqꝫ nō sꝑantibꝫ mors suꝑuenit. ⁊ in locū tenebraꝝ demergimur. Diuitiaꝝ ꝟo ad eternuꝫ locū ꝑmissio fit manibꝫ egenoꝝ. ¶

Igiť cū barlaā ꝑfecte filiū regis docuisset ⁊ ipe eū iam relicto pr̄e sequi vellet. dixit barlaā. Si h̄ feceris cuidā iuueni silis eris. q̇ cū q̄ndā nobilē nollet desp̄osare vxoꝛē. ipe renuēs aufugit et ī quendā locū deueniēs ꝟginē q̄ndā cuiusdaꝫ senis pauꝑis filiā laboꝛantē et oꝛe deum laudantē vidit. Ad quā ille. Quid est qđ agis mulier. Cuꝫ em̄ ita pauper sis. grās tn̄ agis deo ac si mag̃ recepisses ab eo. Ad quē illa. Sic ꝑua medicina sepe a magno languoꝛe liberat sic grāꝝ actio ī ꝑuis donis magnorū efficiť auctrix donoꝝ. Hec tn̄ q̄ extrisecus sunt nr̄a nō sunt sꝫ ea q̄ in nobis sunt ⁊ nr̄a sunt. A deo magna accepi. qꝛ me ad suā imaginē fecit. intellectuꝫ mihi dedit. ad suā me gl'iam vocauit. ⁊ ianuā regni sui iā mihi aperuit. Pro tantis g̊ ⁊ tā magnis donis ipm laudare ꝯuenit. Vidēs iuuenis eiꝰ prudētiā. eam a pr̄e suo in vxoꝛē petijt. Cui ille. Filiā meā accipe nō vales. qꝛ diuitū ⁊ nobiliū filꝰ es. ego aūt pauꝑ suꝫ Sꝫ cū ille oīno instaret, ait senex. Nō possum eaꝫ tibi dare, vt in domū pr̄is tui ducas eam cuꝫ vnica mihi sit. Et ille. Apud vos manebo ⁊ vob̄ me in oibꝫ ꝯformabo. Deponēs igiť ꝑciosum oꝛnamentū. habitū senis induit. ⁊ apud eū manēs ipam in vxoꝛē accepit. Post q̄ꝫ ꝟo senex diutius eū ꝓbauit in thalamū eū duxit ⁊ imēsum pondꝰ diuitiaꝝ q̄ntū nunq̄ꝫ viderat sibi oñdit. ⁊ oia sibi dedit. Dixit aūt iosaphat. Cōuenienter ista me tāgit narratio. ⁊ a te h̄ dictum esse de me existimo. Sꝫ dic mihi pater quot annoꝝ es. ⁊ vbi ꝯuersaris. qꝛ a te nūq̄ꝫ volo separi. Et ille. Annorū sum q̄dragintaqnqꝫ in desertꝭ terre sennaar degēs. Ad quē iosaphat. Amplius pr̄ mihi appares septuaginta annoꝝ. Et ille. Si a natiuitate mea oēs annos meos q̄ris discere. bn̄ eos existimasti. Sꝫ nullo mō a me in mensura vite cōputanť. q̊tquot in vanitate mūdi expēsi sunt. Tūc em̄ in interioꝛe homine moꝛtuꝰ erā. ⁊ annos moꝛtis nunq̄ꝫ vite noiabo. Cū igiť iosaphat eū in desertū seq̇ vellet. dixit barlaā. Si h̄ fe-

ceris ꝛ tuo ꝯsortio carebo. ꝛ ꝑsecutõis
fratribꝫ meis autoꝛ exiſtã. Sꝫ cũ opoꝛ
tunũ tp̃s videris ad me venies. Bar-
laã igiť filiũ regis baptizans ꝛ in fide
optime inſtruẽs eũ oſculat⁹ ẽ ꝛ ad locũ
ſuũ reuerſus ẽ. ¶ Poſtꝙ aũt rex
filiũ xp̃ianũ factũ audiuit in doloꝛe ni-
mio poſit⁹ ẽ. Quẽ q̇dam amic⁹ ſu⁹ noĩe
arachis ꝯſolans ait. Cognosco rex ſenez
q̃ndã heremitã q̇ de nr̃a ſecta ẽ. q̇ ꝑ oĩa
barlaã ſil'is ẽ. Hic igiť barlaã ſe ſimu-
lans ṗmo xp̃ianoꝝ fidẽ defendet. dein
de ſe ſuꝑari ꝑmittet. et oĩa q̃ docuerat
reuocabit. ꝛ ſic fili⁹ regis ad nos redi-
bit. Aſſumpto igiť p̃dicto ṗncipe ma-
gno exercitu ad q̇rendũ barlaã iuit. et
heremitã illũ capiens ſe barlaã cepiſſe
dixit. Quẽ fili⁹ regis audiẽs captũ ſcꝫ
magiſtꝝ ſuũ amare fleuit. Sꝫ poſtmo
dũ ꝑ dei reuelationẽ hũc nõ eſſe cogno
uit. Ingreſſus igiť pr̃ ad filiũ ait. Fili
mi in triſticia mag̃ me poſuiſti ꝛ meaꝫ
caniciẽ inhonoraſti. ꝛ lumẽ oculoꝝ me
orũ abſtuliſti. Quare fili h̕ feciſti. ꝛ deo
rũ meoꝝ cultũ reliq̇ſti. Cui ille. Tene-
bras pr̃ fugi. ꝛ ad lumẽ cucurri. erroꝛeꝫ
deſerui. ꝛ ꝟitatẽ agnoui. Noli aũt fru-
ſtra laboꝛare q̃m a xp̃o me nũꝙ poterꝭ
reuocare. Sicut em̃ tibi ĩpoſſibile ẽ al-
titudinẽ celi manu tangere. aut maxi-
mũ ſiccare pelag⁹. ſic ꝛ illud eſſe cog̊ſce
Tũc rex ait. Et q̇s hoꝝ mihi autoꝛ eſt
maloꝝ. niſi ego q̇ tã magnifica tibi fe-
ci q̃ nũꝙ aliq̇s patrũ fecit filio. Qua-
propť prauitas volũtatis tue. ꝛ ꝯtẽtio
effrenata aduerſus caput meũ te inſa-
nire fecit. Merito aſtrologi in natiui-
tate tua dixerũt te arrogantẽ ꝛ ꝑentibꝫ
inobedientẽ futuꝝ. Nũc ꝟo ſi mihi nõ
acq̇euerꝭ a mea diſcedes filiatõe. ꝛ pro
patre inimic⁹ effect⁹ illa tibi faciã q̃ nec
hoſtibꝫ adhuc feci. Cui ioſaphat. Cur
rex triſtarꝭ. qꝛ honoꝝ ꝑticeps effect⁹ ſũ.
Quis vnꝙ pr̃ in filij ſui ꝓſperitate tri
ſtis apparuit. Nõ ḡ iam pr̃em vocabo
te. Sꝫ ſi mihi aduerſaberꝭ ſic a ſerpẽte
fugiã a te. Rex igiť ab eo cum ira diſce
dens arachi amico notã fecit filij duri-
ciã. Qui ſibi ꝯſuluit vt nõ aſperꝭ ꝟbis
cuꝫ eo vtereť. qꝛ blandis ꝛ lenibꝫ puer
meli⁹ trahereť. Sequẽti igiť die rex ad
filiũ venit. ꝛ circũplectẽs oſculabať eũ
dicẽs. Fili dulciſſime honoꝛa caniciez
pr̃is tui. Verere fili pr̃em tuũ. An ne-
ſcis q̃le bonũ eſt pr̃i obedire ꝛ eũ letifi-
care. ſicut ecõtra malũ eſt ip̃ꝫ exacerba
re. Quotq̇t ei fecerũt male ꝑierũt. Cui
ioſaphat. Tp̃s amãdi ꝛ tp̃s odiẽdi et
tp̃s obediẽdi tp̃us pacis ꝛ tp̃us belli.
Nullo ei mõ auertẽtibꝫ nos a deo obe
dire debem⁹ ſiue ſit pr̃ ſiue ſit mr̃. ¶
Vidẽs igiť pr̃ ei⁹ cõſtantiã ait. Ex q̊
video tuaꝫ ꝑtinaciã nec mihi obedire
vis ſaltẽ veni ꝛ ambo ꝑiter ꝟitati cre-
dam⁹. Barlaã ei q̇ te ſeduxit a me vin
ctus teneť. Noſtri igiť ꝛ veſtri cũ barla
am ꝯueniãt ꝛ p̃conẽ mittã. vt oẽs gali
lei ſine timoꝛe veniãt. Et diſputatõe i-
cepta ſi veſter barlaã obtinuerit vobis
credem⁹. ſi aũt nr̃i nobis ꝯſentietꝭ. Quod
cũ regis filio placuiſſet. ꝛ illi cũ ſimula
to barlaã oꝛdinaſſent. quõ ṗmo debe
ret ſimulare ſe fidẽ xp̃ianoꝝ defendere
ꝛ poſtea ſe ꝑmittere ſuꝑari oẽs inſimť
ꝯuenerũt. Cõuerſus igiť ioſaphat ad
nachoꝛ dixit. Noſti o barlaã q̃liter me
docuiſti. Si igiť fidẽ quã me docuiſti
defenderis ĩ doctrina tua vſꝙ in fineꝫ
vite ꝑmanebo. Si aũt ſuꝑat⁹ fuerꝭ. ſta
tim in te meã cõtumeliã vindicabo. et
coꝛ tuũ ꝛ linguã manibꝫ extrahẽs da-
bo canibꝫ ne alij ampli⁹ p̃ſumãt filios
regũ in erroꝛẽ mittere. His auditis na
choꝛ triſtis ꝛ pauid⁹ vehemẽter fact⁹ ẽ
vidẽs ſeip̃m in foueã quã fecit decidiſ-
ſe. ꝛ laq̃o ſuo cõp̃rehẽſum eẽ. Aĩaduer-
tens igiť cog̊uit meli⁹ eſſe filio regꝭ ad
herere. vt ꝑiculũ moꝛtis euadere poſſꝫ
Rex aũt ſibi palã dixerat vt fidẽ ſuã ſi-
ne timoꝛe defenderet. Vn⁹ ḡ rhetoꝛuꝫ
ſurgẽs dixit. Tu es barlaã q̇ filiũ regꝭ
ſeduxiſti. Et ille. Ego ſum barlaã q̇ fili
um regꝭ nõ in erroꝛẽ miſi. ſꝫ ab erroꝛe li
beraui. Et rhetoꝛ. Cũ eximij ꝛ mirabi
les viri deos nr̃os adoꝛauerũt quõ tu
aduerſus eos audes inſurgere. Et ille

rñdens ait. Chaldei greci ꝛ egyptij er
rantes. creaturas deos eē dixerūt. Nā
chaldei elemēta deos eē arbitrati sunt
cū creata sint ad vtilitatē hoīm vt eoꝝ
dñatōi subiaceāt. ꝛ mlt̄s passiōib⁹ cor/
rumpant̄. Greci q̄ȝ nephandos hoīes
deos putāt sicut saturnū quē aiunt fi/
lios suos comedisse. ꝛ virilia sibi absci
disse. ꝛ in mare ꝓiecisse. ꝛ venereȝ inde
natā fuisse. ꝛ a filio suo q̄ȝ ioue alliga/
tū ꝛ in tartaꝝ ꝓiectū eē. Jupiter q̄ȝ rex
alioꝝ deoꝝ eē describit̄. Quē tn̄ in aīa/
lia trāsformatū sepe dicūt vt adulteria
cōmitteret. Venerē q̄ȝ deā adulterā eē
dicūt. Nā aliqñ habuit mechū martē
aliqñ adonidē. Egyptij aūt aīalia co/
luerūt. scȝ ouē vitulū porcum ꝛ hmōi.
Xp̄iani aūt filiū altissimi colūt q̄ de ce
lo d̄scēdit ꝛ carnē assumpsit. Cepit igr̄
nachor fidē xp̄ianoꝝ euidēter defende
re ꝛ rōnib⁹ cōmunire. ita ꝙ rhetores il/
li muti effecti. nihil oīno rñdere sciuer̄t
Josaphat igr̄ vehement̄ exultabat. eo
ꝙ dñs ꝑ inimicū veritat̄ ꝟitatē defen
disset. Rex aūt furore nimio replet⁹ est.
Jussit igit̄ ꝯsiliū dissolui q̄si de his se/
quēti die denuo tractatur⁹. Dixitq̄ȝ io
saphat pr̄i. Aut magistrū meū ꝑmitte
mecū hac nocte manere. vt sil' de rñsio
nib⁹ fiendis crastino ꝯferam⁹. ꝛ tu tu/
os tecū assumas. ꝛ cū eis ꝯferas. Aut
tuis mecū ꝑmissis accipe meuȝ. Alio/
qn nō iusticiā sȝ violētiā exerceb. Qua
propt̄ nachor sibi ꝯcessit spem adhuc
hñs ꝙ eū seduceret. Cū igit̄ fili⁹ regis
cū nachor domū redisset. dixit ei iosa/
phat. Ne putes me ignorare quis sis.
Scio te ñ eē barllaā sȝ nachor astrolo
gū. Incipiēsq̄ȝ iosaphat viā salut̄ ei p̄
dicauit ꝛ ad fidē ꝯuertēs mane ad he/
remū misit. Ubi baptismū suscipiens
heremiticā vitā duxit. Magus
aūt q̄dā noīe theodas. hec q̄ gerebant̄
audiēs ad regē venit. ꝛ ꝙ filiū suū ad le
ges pr̄ias redire faceret ꝓmisit. Cui rex
Si h̄ feceris. statuā aureā tibi erigā. ꝛ
ipi sicut dijs sacrificiū offerā. Et ille. A
filio tuo cunctos remoue. ꝛ mlīeres de

coras ꝛ ornatas introduci p̄cipe. vt sꝑ
cū eo sint ꝛ mistrēt ei. ꝯuersent̄ ꝛ morēt̄
cū eo. Ego āt vnū de spiritib⁹ meis ad
eū dirigā q̄ eū ad libidinē inflāmabit.
Nihil ei iuuenes sic pōt seducere sic fa
cies mlieꝝ. Rex ei q̄dā cū filiū vix ha/
buissȝ dixer̄t ꝑitissimi medici ꝙ si ifra
decē ānos solē vl' lunā viderit lumine
oculoꝝ ꝓuabit̄. Rex igit̄ in q̄dā petra
speluca excisa filiū ibi vsq̄ȝ ad ānos de
cē manere fecit. Quib⁹ finit̄ iussit rex
vt oīm reꝝ genera añ eū adducerēt̄. vt
oīm noīa et noticiā possȝ hr̄e. Addu/
ctis igit̄ ante eū auro ꝛ argēto. lapidi/
bus p̄cios̄. vestib⁹ splēdidis. eq̄s regali
bus. et oīm reꝝ generib⁹. cū d̄ vniuscu
iusq̄ȝ rei noīe int̄rogaret. mistri omniū
sibi noīa indicabāt. Cū aūt nomē mu
lieꝝ discere anxie q̄reret. spatari⁹ regis
ludēdo dixit demōes eas eē q̄ homies
seducūt. Rege aūt iterrogāte filiū q̄d
de oib⁹ q̄ viderat plus amaret. q̄d inq̄t
pr̄ aliō nisi demōes illos q̄ seducūt ho
mines. In nullo eni sic i his sic exarsit
aīa mea. Nō igit̄ alit̄ putes te filiū tuū
sugare nisi hoc mō. Rex igit̄ oib⁹ mini
stris eiectis puellas decoras ei sociauit
q̄ eū sꝑ ad libidinē ꝓuocabāt. nec ha/
bebat aliū ad queȝ respiceret aut cū q̄
loq̄ret̄ vel cū q̄ vesceret̄. Malign⁹ ꝟo
spūs a mago missus in iuuenē irruit. ꝛ
magnū intus caminū ignis accendit.
Malign⁹ igr̄ spūs intus inflāmabat.
puelle aūt exteri⁹ dirū excitabāt ardo/
rē. Qui se tā fortit̄ vexari sētiēs turba/
bat̄. ꝛ deo se totū recōmēdās diuinam
ꝯsolatōeȝ recepit ꝛ oīs tēptatio absces
sit. Deinde quandā puellā pulcerrimā
cuiusdā regis filiā sed pr̄e orbataȝ ad
eā misit. Cui cū vir dei p̄dicaret illa re
spondit. Si me ab idoloꝝ cultura sal
uare desideras cōiungere mihi nuptia
rū copula. Nā et christiani cōiugia nō
abhorrēt sȝ laudāt. q̄r pr̄iarche eoꝝ et
ꝓphete et petr⁹ eoꝝ apl's ꝯiuges habu
erūt. Ad quā ille. Inanit̄ mlr ista mi/
hi ꝓseq̄r̄s. ꝑmittit̄ q̄dē xp̄ianis vxores
ducere sȝ nō his q̄ ꝓmiserunt xp̄o vir

ginitatē ꝑuare. Et illa Sit ita vt vis.
Sed si animā meā saluare desideras.
vnā minimā petitionē mihi ꝑfice. Cō
cumbe mecū tm̄ hac nocte ⁊ ꝓmitto ti
bi ꝙ summo diluculo efficiar xp̄iana.
Nam si vt dicitis gaudiū est angelis i
celo sup̱ vno pctōre pn̄iam agente. ipsi
autori ꝯuersionis nōne magna merces
debeť. Semel tm̄ mihi acq̄esceꝛ sic me
ip̄am saluabis. Illa igiť turreȝ anie il
lius fortiter ꝯcutere cepit. Qd̄ demon
videns socijs suis ait. Videtȝ quō pu-
ella ista ꝯcussit quē nos nō potuimꝰ cō
cutere. Venite g̊ ⁊ in eū fortiter irrua-
mus ex q̊ cōgruū tp̄us inuenimꝰ. Cer-
nēs igiť sanctꝰ iuuenis se tā fortiter ca-
ptiuatū. qꝛ ⁊ ꝯcupiscētia incitabat. et
salꝰ vniꝰ puelle diabolo suggerēte ip̄m
cōmouebat. lachrymis infusus orōni
se dedit. In q̄ orōne obdormiēs. vidit
se duci in qd̊dam pratū decoris floribꝫ
exornatū vbi folia arboꝝ dulcē sonum
reddebāt. aura q̄dam grata agitata. ⁊
odorē mirificū emanabāt. Vbi fructꝰ
visu speciosissimi ⁊ gustu desiderabiles
Vbi sedes posite erant auro ⁊ gēmis
fabricate. lecti lucidi cū p̄ciosissimis or
namētis aq̄ limpidissime p̄terfluētes.
Dehinc in ciuitatē ip̄m introduxerūt.
cuiꝰ muri ex auro obrizo erant. q̄ clari-
tate mirabili refulgebat. Vbi etherei
q̇dam exercitꝰ cantātes canticū qd̊ au
ris mortaliū nūq̄ audiuit. Dictūq̄ ē
ei. Iste est locus btōꝝ. Cū aūt viri vel
lent euȝ reducere. rogabat vt eū ibi ma
nere ꝑmitterēt. Qui dixerūt. Cū labo
re m̄lto venies huc. si tñ tibi viȝ inferre
poteris. Deinde ad loca teterrima ip̄ȝ
duxerūt oī feditate plena. Dictūq̄ ē ei
Iste ē locus iniustoꝝ. Cū aūt euigilas
set pulchritudo illiꝰ puelle ⁊ ceterarum
stercore fetidior ei videbať. Vex cum
maligni sp̄ūs ad theodam redissent. ⁊
ip̄e eos exprobraret dixerūt. Priusq̄ si
gno crucis signareť. sup̱ ip̄m irruentes
fortiter ip̄m ꝯturbauimꝰ. Vt āt seip̄ȝ
signo crucis muniuit nos ꝑsecutꝰ ē cuȝ
ira. Tūc theodas cū rege ad eū intra-
uit. sperās ꝙ ei ꝑsuadere posset. Sȝ p̄ꝺ
dictꝰ magus captꝰ ē ab eo quē cape vo
luit. ⁊ ab eo cōuersus baptisma susce-
pit ⁊ laudabilē vitā duxit. ℞ Rex
igiť desp̱ans dimisit ei de ꝯsilio amico
rū mediū regni sui. Ille aūt licet deser-
tū tota mēte ꝺsideraret. tñ ꝓpť fidei di
latatōeȝ ad tp̄s ip̄m regnū suscepit. ac
in suis ciuitatibꝫ tēpla ⁊ cruces erexit ⁊
oēs ad xp̄m ꝯuertit. Pater aūt tandeȝ
filij rōnibꝫ ⁊ p̄dicatōibꝫ assensuȝ p̄bēs.
fidē xp̄i recepit. ⁊ baptismū suscipiēs. ⁊
totū regnū filio suo dimittēs. ip̄e mise
ricordie op̱ibꝫ vacabat. ⁊ post h̄ vitam
laudabiliter finiuit. Iosaphat aūt ba
rachiā regē p̄nūciās pluries fugere vo
luit. sȝ sp̱ a ꝑplo captꝰ. vix tandē euasit
Cū g̊ p̱ desertū p̱geret. cuidā paup̱i re
galē habitū dedit. ⁊ ip̄e in paup̱rima
veste remāsit. Diabolꝰ aūt multas ei
insidias parabat. Aliquādo ei gladio
euaginato in eū irruebat. ⁊ eū p̱cutere
minabať nisi desisteret. Aliqñ i forma
feraꝝ sibi apparebat frendēs ⁊ dirꝰ mu
gitū emittēs. Ille āt dicebat. Dñs mi
hi adiutor est nō timebo q̇d faciat mi-
hi homo. Duobꝫ igiť annis i heremo
iosaphat vagabundꝰ māsit nec barlaā
inuenire potuit. Tandē aūt speluncaȝ
inuenit. ⁊ añ ostiū stans dicebat. Be-
nedic pater bñdic. Cuius vocē barlaā
audiēs foras exilijt. ⁊ osculātes se fer-
uētissime sese alterutrū amplexibꝫ con-
stringebāt. nec satiari poterāt Retulit
aūt iosaphat barlaā oia que acciderāt
⁊ ille imēsas grās egit ꝺo. Māsit aūt
iosaphat ibidē multis annis in absti-
nētia mirabili ⁊ ꝟtute. Tandē cōpletꝭ
diebꝫ barlaā in pace q̇euit circa annos
dñi. ccclxxx. Iosaphat igiť in anno
xxv. regnū deserēs trigintaq̄nq̄ annis
heremiticū laborē subijt. Et sic multꝭ
clarus ꝟtutibꝫ in pace quieuit ⁊ cū cor
pore barlaā positus fuit. Qd̊ audiens
rex barachias illuc cuȝ multo exercitu
venit ⁊ corpora reuerēter assumēs in ci
uitatē suā transtulit. Ad quoꝝ tumu-
lū miracula multa fiunt.

Legenda.clxxvi. A

De sancto Pelagio.

Pelagius papa multe
scitatis fuit. ac in pōtifica-
tu laudabiliter se gerēs. tā-
dē plen⁹ bonis opib⁹ in pace q̇euit. Nō
fuit āt iste pelagi⁹ p̄decessor scti grego-
rij. s; ali⁹ añ ipm. Huic em̄ pelagio suc
cessit iohes terci⁹. Johi tercio successit
bñdict⁹. bñdicto pelagi⁹. pelagio gre-
gori⁹. Tpe igit᷑ p̄mi pelagij longobar-
di in italiā venerūt. Et q2 multi huius
hystoriā ignorare pbant᷑. iō eā hic inse
rendā decreui put in hystoria lōgobar
doꝝ quā paul⁹ longobardoꝝ hystorio
graphus cōpilauit ꝛ in diuersis croni-
cis explanata habet᷑. Gens etem̄ q̄-
dam erat germanica plurimū populo
sa. q̄ de littorib⁹ occeani pte septētrio-
nali egressa cū de insula scandinaria p
belloꝝ multa certamia diuersarūq; ter
raꝝ circūitus tandē pannoniā deuenis
set. vltra nō audēs pcedere. sedē sibi in
ea ppetue habitatōis instituit. Hi pri
mo ꝛvinuli. postea longobardi sunt ap
pellati. Dū aūt adhuc in germania re
siderēt. agilmūd⁹ rex longobardoꝝ se-
ptem pueros in piscina a meretrice ad
necandū piectos iuenit q̊s vno ptu di
cta meretrix ediderat. Quos dū rex ca
su reptos cū hasta āmirās reuolueret.
vn⁹ eoꝝ hastā reg̃ manu tenuit. Quē
rex vidēs ꝛ stupēs nutriri fecit. ꝛ lamis
sionē vocauit magnū eū futuꝝ eē p̄nū-
cians. Qui tāte pbitatis extitit ꝙ mor
tuo rege eū longobardi regē fecerūt.

Per idē fere tp̄s sc; anno ab incar-
natōe dñi. ccccxc. dū q̇da; ep̄s arrian⁹
vt ait eutropi⁹ q̄ndā noie barbam ba-
ptizare volēs diceret. Baptizo te bar
ba in noie p̄ris p filiū in spūsctō. filiū ꝛ
spm̄sctm̄ minorē patre p h̄ oñdere vo-
lens subito aq̄ disparuit. ꝛ baptizād⁹
ad eccl̄iam ꝯfugit. Per idē fere tp̄us
floruerūt sancti medard⁹ ꝛ gildardus
frēs vterini vno die nati. vno die ep̄i cō
secrati. vno die mortui. vno die a xp̄o
assumpti. Ante v̄o hoc tp̄s vt in q̇da;
cronica h̄r. sc; circa annū dñi. ccccj. du;
intra gallias arriana heresis pullula-
ret. vnitas substātie triū psonaꝝ euidē
ti miraculo demōstrat᷑. vt ait sigibert⁹.

Dū em̄ in vrbe vasacēsi missa; ep̄s
celebrar;. vidit tres guttas clarissimas
equalis magnitudis sup altare emis-
sas. q̄ sil᷑ defluētes in vnū ꝯiuncte gē-
mā pulcerrimā effecerūt. Quā cū i me
dio cuiusdā crucis auree posuisset alie
gēme q̄ ibi erāt de ipa ptin⁹ ceciderūt.
Addidit q̊; ꝙ impijs obscura. ꝛ mun-
dis clara videbat᷑. ꝛ ꝙ infirmis dabat
sanitatē. ꝛ adorātib⁹ crucē augebat de
uotionē. B Post h̄ aūt longobar
dis his q̇dam rex p̄erat noie albuinus
vir q̇da; fortis ꝛ strenu⁹. Qui cū rege
gebidanioꝝ p̄lium gerēs. ei⁹ exercitum
ꝯtriuit ꝛ regē interfecit. Quapropt᷑ fili
us p̄dicti regis occisi. q̇ sibi i regnū suc
cesserat. in vltionē p̄ris sui ꝯ albuinu;
manu armata fortiter pcessit. Contra
quē albuin⁹ exercitū suū mouit. ꝛ ipm
supans interfecit. Filiāq; suā noie rosi
mundā captiuā ducēs in vxorē accepit
S; ꝛ de capite ipius reg̃ sibi cupā pa
rauit. quā argēto circūducēs inde bibe
bat. In illis aūt dieb⁹ iustin⁹ iunior i-
periū gubernabat q̇ q̄ndam p̄ncipē eu
nuchū habebat q̇ dicebat᷑ narses. virū
q̇dem nobilē ꝛ strenuu;. q̇ ꝯ gothos q̇
totā italiā inuaserāt pcedēs ipos supa
uit. ꝛ regē eoꝝ attilā occidit. ꝛ vniuer-
sam italiā pacatā reddidit. Qui p ma
gnis bñficijs magnā inuidiā ptulit a
romanis. Quapropt᷑ apud impatorē
falso accusat⁹. a p̄fato impatore depo-
situs est. Vxor q̊; impatoris noie sa-
phina hāc ꝯtumeliā sibi misit ꝙ eū cu;
ancillis suis filare faceret ꝛ lanaꝝ pen
sa diuidere. Ad hec v̄ba narses rñdit.
Et ego talē telam tibi ordiri pcurabo
quā donec vixeris deponere nō valeb.
Neapolim igit᷑ narses secedēs longo-
bardis mandauit vt paupima pāno-
nie rura desererēt. ꝛ ad italie fertile so-
lum possidendū ꝯfluerēt. Qd albuin⁹

audiens pānoniā deseruit. ⁊ anno ab
incarnatōe dn̄i. dlxviij. cū lōgobardis
italiā intrauit. Erat aūt ꝯsuetudo eis
longas valde barbas portare. Vn̄ cū
q̄dā vice vt aiunt exploratores ad eos
venire deberēt. p̄cepit albuinꝰ vt om̄s
mlieres solutos crines circa mentū cir
cūducerēt vt barbati hoīes ab explora
toribꝫ crederent. Et inde lōgobardi a
longis barbis postmodū sunt vocati.
Barda em̄ in eoꝝ lingua barbā sona
bat. Alij dicūt ꝙ cū ⁊vinuli cū ⁊vanda
lis pugnaturi eēnt. ⁊ ad quēdā q̇ habe
bat spm̄ ꝓphetie accessissent. vt ꝓ eorū
victoria exoraret ⁊ eis bn̄diceret. de cō
silio vxorꝫ iuxta fenestrā in q̄ mane ad
orientē orabat se posuerūt ⁊ mulieres
circa mētū capillos circūducere de eius
dem ꝯsilio p̄ceperūt. Cū g̊ ille fenestrā
aperiēs eos vidisset exclamauit. Qui
sunt isti longobardi. Et vxor sua adiū
xit. vt q̇bꝫ nomē dederat victoriā cōdo
naret. Ingressi igitᷣ italiā oēs pene ciui
tates ceperūt. cūctꝫ habitatoribꝫ inter
fectis. Papiā aūt tribꝫ annis obsessaꝫ
tandē ceperūt. Rex aūt albuinꝰ iuraue
rat se oēs xp̄ianos occisuꝝ. Vn̄ cū pa
piā intrare deberet. equꝰ eiꝰ an̄ portaꝫ
ciuitatis genua figēs q̄ntūcūqꝫ calca//
ribꝫ vrgeretᷣ surgere nō valebat. q̊usqꝫ
ad monitōꝫ cuiusdā xp̄iani rex iuramē
tū mutauit. Mediolanū g̊ lōgobardi
ingressi. totā pene italiā itra breue spa
ciū tp̄is subiugarūt p̄ter romā ⁊ roma
niliā. Que romanilia ē vocata q̄si alte
ra roma. ex eo scꝫ ꝙ rome sp̄ adhesisset
C Cū igitᷣ rex albuinꝰ verone esset. ⁊
q̇ddā magnū ꝯuiuiū ꝑparasset. cyphuꝫ
suū quē de capite regꝫ fecerat afferri fa
ciens ex eo bibit ⁊ vxorē suā noīe rosi//
mūdā de eo bibere fecit dicens. Bibe
cū p̄re tuo. Qd̾ cū rosimūda didicisset
odiū magnū ꝯ͂ regē ꝯcepit. Erat āt re//
gi dux q̇dā q̇ q̄ndā domicellā regie car
naliter cog̊scebat At regina absente re
ge q̄dam nocte ancille sue cubiculū in//
trans p̄dicto duci ex ꝑsona ip̄iꝰ ancille
mādauit vt ad se illa nocte deberet ac//
cedere. Qui cū venisset. regina p̄dicto
duci vice ancille se supposuit. ⁊ postmo
dū dixit ei. Scis q̄ sum. Cui cū ille eē
talē amicā suā diceret illa ait. Neq̄qꝫ.
Sꝫ sum rosimūda. Certe talē rē ꝑpe//
trasti hodie ꝙ aut albuinum occides.
aut albuini gladio interibis Volo igr̄
vt de ip̄o viro meo q̇ p̄rēꝫ meū occidit
⁊ de eiꝰ capite cupā sibi faciēs me i ea
bibere fecit. me debes vindicare. Cui
ille nō acq̇escēs. aliū se inuenire ꝓmisit
q̇ h̄ negociū ꝑpetraret. Vn̄ illa arma
sōtrahēs spatā illiꝰ q̄ erat ad lectuli ca
put ne tolli aut euaginari posset fortiᷣ
colligauit. Dū g̊ rex i stratu dormiret.
homicida eiꝰ cubiculū intrare conatur
Qd̾ rex sentiēs de stratu exilijt. ⁊ spatā
arripiēs. sꝫ extrahere nō valēs. cū sca//
bello se viriliter defendere cepit. Sꝫ il
le cū optime eēt armatꝰ in regē inualu//
it ⁊ occidit. Accipiēs igr̄ vniuersos the
sauros palatij cū rosimūda rauennaꝫ
vt d̾r aufugit. Sꝫ cū rosimūda q̄ndaꝫ
iuuenē pulcherrimū p̄fectū scꝫ rauēne
vidisset. ip̄m in viꝝ h̄re desiderans ve
nenū viro i calice ꝓpinauit. Cuiꝰ ama//
ritudinē ille p̄sentiēs iubet vxori vt re//
siduū bibat. Qd̾ cū recusaret ille eua//
ginato gladio eā bibere coegit ⁊ sic am
bo ibidē perierūt. Tādē rex q̇dā lon
gobardoꝝ noīe adalaoth baptizatꝰ ē
⁊ fidē xp̄i suscepit. Sꝫ ⁊ theudelina lō
gobardoꝝ regina xp̄ianissima ⁊ deuo
ta apud madoeciā pulcherrimū orato
riū ꝯstituit. Ad quā reginā gregoriꝰ li
bros dyalogoꝝ trāsmisit Que viꝝ suū
noīe agisulphū p̄mo ducē thaurinēseꝫ
sꝫ postmodū longobardoꝝ regē ad fi//
dē ꝯuertit. ⁊ cū romano impio ⁊ eccl'ia
eū pacē h̄re fec̄. Sicqꝫ i festo sctōꝝ ger//
uasij ⁊ ꝓthasij facta ē pax intᷣ romanos
⁊ lōgobardos. Et iō gregoriꝰ in eodeꝫ
festo cātari instituit i officio misse. Lo//
queretᷣ dn̄s pacē ⁊c̄. In natiuitate q̊ꝫ scti
iohis baptiste p̄dictoꝝ pax ⁊ ꝯuersio
ampliꝰ cōfirmata fuit Theudelina ꝟo
in btm̄ iohem sp̄ealē deuotionē h̄ebat
Cuiꝰ meritꝫ gētis sue ꝯuersionē ascri//

bēs ꝑdictū oratoꝛiū apud madoeciā fa
bꝛicauit. eiusqꝫ gētis iohēʒ pꝛonū ꝛ de
fensoꝛē eē cuidā viro scō reuelatū fuit.
D Moꝛtuo gregoꝛio successit ei sa/
binꝰ ꝛ sabino bonifaciꝰ tercius. ꝛ boni
facio tercio bonifaciꝰ quartꝰ. Ad cuius
ꝑces focas impatoꝛ donauit eccłie xp̄i
pantheon. circa annos dn̄i. dcx. Et ad
ꝑces tercij bonifacij ꝑus statuit sedem
romanā eē caput oīm eccłiaꝝ. Nā eccle
sia ꝯstātinopol'se ꝑmā oīm ecciaꝝ scri
bebat. Hꝰ bonifacij tꝑe moꝛtuo fo/
ca ꝛ regn̄te eradio circa annū dn̄i. dcx.
machometh pseudo ꝓpheta ꝛ etiā ma
gus. agarenos siue ismaelitas. i. sara/
cenos h̄ mō decepit sic legit in quadaʒ
hystoꝛia ipiꝰ ꝛ i quadā cronica. Cleri/
cus qdā valde famosus cū in romana
curia honoꝛē quē cupiebat asseq̄ n̄ po/
tuisset. indigtus ad ꝑtes vltromarinas
ꝯfugiēs sua simulatiōe inumerabiles
ad se attraxit Inueniēsqꝫ machometh
dixit ei ꝙ ipm illi ꝓplo pꝛeficere vellet.
Nutriēsqꝫ colūbā grana ꝛ alia hmōi i
aurib; machometh ponebat. Colūba
āt suꝑ eiꝰ hūeros stās. d aurib; eiꝰ cibū
sibi sumebat Sicqꝫ iā adeo assuefacta
erat ꝙ qn̄cūqꝫ machometh videbat. ꝓ
tinus suꝑ hūeros eiꝰ ꝓsiliēs rostꝝ i eiꝰ
aure ponebat. Pꝛedictus igr̄ vir ꝓplm
ꝯuocās dixit se illum sibi velle ꝑficere
quē spūsscūs in spē colūbe mōstraret.
Statiqꝫ colūbā secrete emisit ꝛ illa su
per hūeros machometh q cū alijs asta
bat euolās. rostꝝ i eius aure apposuit.
Qd ꝓplus vidēs. spm̄ scm̄ eē credidit
q suꝑ eū descēderet. ac i eiꝰ aure ꝟba di
inferret. Et sic machometh saracenos
decepit. Qui sibi adherētes regnū ꝑsi
dis ac oꝛiētalis iperij fines vsqꝫ ad ale
xādriā iuaserūt. Hoc qdē vulgarit dr
Sʒ veriꝰ ē qd iferiꝰ h̄r. Machometh
igit ꝓpas leges ꝯfingēs. ipas a spūscō
in spē colūbe q sepe vidēte ꝓplo suꝑ eū
volabat. se recepisse mētiebat. In qb;
qdā de vtroqꝫ testamēto inseruit. Naʒ
cū in ꝑmeua etate mercimonia exerce/
ret. ꝛ apud egyptū ꝛ palestinā cū same
lis ꝑgeret. cū xp̄ianis ꝛ iudeis sepe cō/
uersabat. a qb; tā nouū ꝙ vetꝰ didicit
testamētū. Vn̄ ẜm ritū iudeoꝝ circūci
dunt saraceni. carnes poꝛcinas nō co/
medunt. Cuiꝰ rōnē cum vellet macho
meth assignare dixit ꝙ ex fimo cameli
poꝛcus pꝰ diluuiū fuerit ꝓcreatꝰ. ꝛ ido
tāqꝫ imūdꝰ a mūdo ꝓplo ē vitādꝰ. Cū
xp̄ianis aūt ꝯueniūt. q2 credūt vnū so
lū deū oīpotētē oīm creatoꝛē. Asseruit
etiā pseudo ꝓpha vera qdā falsis imi/
scēs. ꝙ moyses fuit magnꝰ ꝓpha. sʒ xp̄s
maioꝛ ꝛ sūmꝰ ꝓphetaꝝ natꝰ ex Maria
ꝟgine ꝟtute dei. absqꝫ semie hois. Ait
qꝫ in suo alcoꝛano ꝙ xp̄s dū adhuc pu
er eēt. de limo terre volucres ꝓcreauit.
Sʒ venenū imiscuit q2 xp̄m nō ꝟe pas
sum nec ꝟe resurrexisse dixit. sʒ aliū qn/
dā hoiem sibi sitem hmōi egisse vł pas
suʒ esse docuit. E Quedā aūt ma
trona noie cadigan. que ꝑerat cuidā ꝓ
uincie noie coꝛoconia vidēs hoiem iu/
deoꝝ ꝛ saracenoꝝ cōtubernio vallari.
extimabat in illo maiestatē diuinā la/
tere. Et cū esset vidua ipm in marituʒ
accepit. Et sic machometh totiꝰ illius
ꝓuincie obtinuit ꝑncipatū. Ille autē
suis ꝑstigijs nō solū ꝑdictam dn̄am. sʒ
etiā iudeos ꝛ saracenos demū adeo de
mentauit. vt se messiaʒ in lege ꝓmissuʒ
publice fateret. Post hoc vero mach/
ometh cepit frequēter cadere epilenti/
ca passione. Qd cadigan cernēs pluri/
mū tristabat. eo ꝙ impurissimo homi
ꝛ epilentico nupsisset. Quā ille placa/
re desiderās talib; eā sermonib; demul
cebat dicēs. Gabꝛielē archangelū fre/
quēter mecū loq̄ntē ꝯtemploꝛ ꝛ nō fe/
rens splendoꝛē vultus eius in me defi/
cio ꝛ tabesco. Qd sic esse mulier ꝛ cete/
ri crediderūt. Alibi tn̄ legit ꝙ fuit q
dam monachꝰ q machometū instruxit
noie sergiꝰ q in erroꝛē nestoꝛij incidens
dum a monachis fuissʒ expulsus i ara
biā venit ꝛ machometho adhesit. Li/
cet alibi legat ꝙ fuit archidyaconꝰ i ꝑ/
tib; antiochie degēs. ꝛ fuit vt asserūt ia
cobita. q circūcisionē ꝑdicāt. xp̄mqꝫ nō

deū sȝ hoīem tātū iustū ꝛ sanctū de spi
ritusancto ꝯceptū ꝛ de ꝟgine natū af/
firmāt Que oīa saraceni affirmāt ꝛ cre
dunt. Predict⁹ igiꝰ sergi⁹ machometū
de nouo ꝛ veteri testamēto vt tradunt
plura edocuit. Machomet⁹ em̄ vtroqȝ
parēte orbat⁹. sub patrui sui cura pue/
ricie annos agebat. mltoqȝ tp̄e cū vni
uersa gente sua arabū idoloꝝ cultui de
seruiuit. queadmodū i alcorano suo te
staꝰ deū sibi dixisse. Orphan⁹ fuisti et
suscepi te. in errore idolatrie diu māsi/
sti ꝛ inde eduxi te. paup̱ eras ꝛ ego lo/
cupletaui te. Uniuersa ei gens arabū
cū machometo venerē ꝓ dea colebat.
ꝛ inde est ꝙ adhuc sexta feria apud sa/
racenos in magna veneratōe hr̄. sicut
apud iudeos sabbatū. ꝛ apud xp̄iāos
dies dn̄ica coliꝰ. Machomet⁹ igiꝰ p̄di
cte radigan locupletat⁹ diuitijs. in tātā
ꝓrupit mētis audaciā vt regnū arabū
sibi vsurpare cogitaret. Sȝ cū videret
se p̱ violentiā h̄ asseq̄ nō valere. maxie
cū a ꝯtribulib⁹ suis q̄ eo maiores fue/
rant despicereꝰ. ꝓphetā se fingere volu
it. vt q̊s nō poterat subiugare p̱ potēti
am saltē p̱ scītatē attraheret simulatā
Predictiqȝ sergij viri valde prudentis
ꝯsilijs adherebat. Ip̄m em̄ abscōdite
manere faciebat. ꝛ ab eo oīa req̄rebat.
ꝛ ꝓplo referebat. ac gabrielē archange
lū eū noīabat. Et sic machomet⁹ toti⁹
gentis illi⁹ ꝓphetā se simulādo obtinu
it p̄ncipatū. oēsqȝ sibi sponte vel timo/
re gladij crediderūt. Et istud verius ē
q̄ȝ illud q̇d supra dictū est de colūba. ꝛ
sic est tenendū. ¶ Predict⁹ igiꝰ ser
gius cū monach⁹ esset voluit vt sarace
ni monachali habitu vterenꝰ. scȝ cucul
la sine caputio. ꝛ vt instar monachoꝝ
multas ꝛ ordinatas genuflectōes face
rent. ꝛ ordinate valde orarēt. Et quia
iudei versus occidentem. et christiani
versus orientē orabant. voluit vt sui
ꝟsus meridiē orarent. Que oīa adhuc
saraceni obseruāt. Multas aūt leges
machomet⁹ ꝓmulgauit q̄s p̄dict⁹ ser/
gius eū docuit. quaꝝ mltas de mosay

ca lege accepit. Sepe nāqȝ saraceni
se lauant ꝛ maxie cū orare debēt. Ue/
rēda sua man⁹ brachia faciē ꝛ os ꝛ oīa
mēbra corpis abluūt. vt mūdi⁹ orare
possint. Orātes āt vnū ꝯfitenꝰ deū q̄
nullū equalē vel silēm hȝ eiusdēqȝ ma
chometū ꝓphetā. In anno q̄ȝ integrū
mensē ieiunāt. Jeiunātes aūt noctur
no tp̄e comedūt. diurno ꝟo ieiunāt. ita
vt ab ea hora diei q̄ nigrū ab albo di/
stinguere pn̄t vsqȝ ad solis occasum co
medere vel bibere aut se vxoris cōmi/
xtione fedare nemo audeat. Post solis
occubitū vsqȝ ad seq̄ntꝭ diei crepusculū
sp̱ licet eis cibo potu ꝛ ꝓprijs vxoribus
vti. Infirmi aūt ad hoc nō obliganꝰ.
Semel aūt p̱ singulos annos cā reco/
gnitōis ad domū dei q̄ est i mecha ire
p̄cipiunꝰ. ꝛ ibi adorare. eāqȝ incōsutili
bus tegumētis circūire. ꝛ lapides per
media foramina ꝓ diabolo lapidādo
iactare. Quā domū dicūt adam ꝯstru
xisse. oibusqȝ filijs ei⁹. ꝛ abraā ꝛ ismae/
li locū oīonis fuisse. demū machome/
tū eā domū sibi cunctisqȝ gentib⁹ suis
tradidisse affirmāt. Oēs carnes p̄ter
porcinas sanguinē ꝛ morticinū come/
dere pn̄t. Quattuor legitimas vxores
insimul hr̄e eis licȝ. ꝛ quālibet vsqȝ ter
cio repudiare ꝛ rursus recip̱e. ita tn̄ vt
q̄ternariū numeꝝ nō trāscendāt. Em
pticias ꝟo atqȝ captiuas q̊t volūt hr̄e
licitū est. ꝛ eas vendere pn̄t cū velint ni
si eaꝝ aliquā ip̄regnassent. Cōcediꝰ eis
de ꝓpria cognatione hr̄e vxores vt san
guinis ꝓles accrescat. ꝛ forti⁹ inter eos
amicicie vinculū astringaꝰ. Circa pos
sessiones repetēdas obseruāt. vt actor
testib⁹ ꝓbet ꝛ reus iuramēto se cōpro/
bet innocētē. Cū adultera dep̱hensus
cū ea p̱iter lapidaꝰ. Cū alia aūt forni/
catus octoginta ꝟberib⁹ plectiꝰ. Ma/
chomet⁹ tn̄ dixit sibi a dn̄o angelo ga/
briele nūciante fuisse ꝯcessum. ꝙ ad ali
orū vxores accedere posset. vt viros vir
tutis ꝛ ꝓphetas generaret. Quidā aūt
seru⁹ eius cū pulchrā vxorē haberet et
sibi ne cū dn̄o suo loq̄reꝰ interdixisset.

q̃dam die ipſam cũ eo loq̃ntẽ inuenit. ⁊
ꝓtinus eã a ſe reiecit. Quã machome-
tus recipiẽs inter alias ſuas vxores cõ
numerauit. Timens ꝓo ex h̃ murmur
ꝓplí cartã de celo ſibi delatã ↄfinxit in
q ↄtinebat ꝙ ſi aliq̃s vxorẽ repudiaret
ei⁹ eſſet vxor q̃ eam ſuſcepiſſet. Qđ ſa-
raceni vſqꝫ hodie ꝓ lege obſeruant.

Fur ꝑma ⁊ ſcđa vice ꝟberib⁹ plectit
tercia man⁹ ei abſcidit. q̃rta pedis trũ
catõe punit. A vino ſꝑ abſtinere iubẽt
B Seruãtib⁹ hec ⁊ alia mãdata ꝓ-
miſit de⁹ vt aſſerũt ꝑadiſum. i. ortũ de-
liciaꝝ aquis ꝑterfluẽtib⁹ irrigatũ in q̃
hẽbunt ſedes ꝑpetuas. nec frigore aut
eſtu aliq̃ affligent. oĩbus ciboꝝ generi
bus veſcent. q̇cquid petierint ↄtinuo i
uenient. ſericis veſtimẽtis oĩ coloribus
induent. ⁊ ꝟginib⁹ ſpecioſiſſimis ↄiun
gent. i delicijs oĩbus accubabũt. Qui
bus angeli pincernaꝝ more cuꝫ vaſis
aureis ⁊ argẽteis. in aureis lac. in argẽ
teis vinũ afferẽtes dicẽt. Comedite et
bibite in leticia. Tria flumĩa ſcꝫ lactis
mellis ⁊ vini optimi aromatici eos ha
bere dixit machometh⁹ in ꝑadiſo. ⁊ ꝙ
angelos pulcherrimos ſunt viſuri. ⁊ a-
deo magnos ꝙ ab vno oculo angeli vſ
qꝫ ad alium ſit ſpaciuꝫ vni⁹ diei. Non
credẽtib⁹ ꝓo deo nec machometho erit
vt aſſerũt infernal' pena ſine fine. Qui
buſcũqꝫ aũt pctĩs q̇libet obligat⁹ fue-
rit ſi in die mortis deo ⁊ machometho
crediderit. in die iudicij machometho
interueniẽte vt aſſerũt ſalu⁹ erit. Hũc
pſeudo ꝓphetã ſaraceni tenebris inuo
luti ſpm̃ ꝓphetie ſuꝑ oẽs habuiſſe affir
mãt. ⁊ decẽ angelos ſibi fauẽtes ⁊ eum
cuſtodiẽtes eũ habuiſſe ꝑdicant. Ad-
dunt q̊ꝫ ꝙ añqꝫ deus celũ ⁊ terrã creaſ-
ſet. nomẽ machomethi in ↄſpectu dei
aſtabat ⁊ niſi ipe machomet⁹ futurus
fuiſſet nec celũ nec terra nec ꝑadiſus fu
iſſet. Mẽtiunt q̊ꝫ de eo ꝙ luna ad euꝫ
acceſſit quã ille in ſinu recipiẽs in ꝑtes
duas diuiſit. ⁊ iteꝝ ↄiunxit. Venenuꝫ
inſuꝑ in carne agnina ſibi oblatũ fuiſ-
ſe dicũt. Agn⁹ aũt ei locut⁹ ẽ dicẽs. Ca
ue ne me ſumas q: in me habeo vene-
nũ. Et tñ poſt plures annos veneno ſi
bi dato interijt. Sꝫ iã nũc ad longo
bardoꝝ hyſtoriã ꝓſeq̃ndã ſtilus ſe ver
tat. Longobardi igit romano imꝑio
plurimũ moleſti erãt licet fidẽ xp̃i rece-
piſſent. Poſt h̃ aũt pipin⁹ ꝑnceps ma-
ior regie dom⁹ francoꝝ defunct⁹ ẽ. Cui
ſucceſſit karolus fili⁹ eius q̇ cutides ap
pellabat. Qui mltas victorias faciẽs
reliq̃t duos filios eiuſdẽ aule regie ꝑn-
cipes ſcꝫ karolũ magnũ ⁊ pipinũ. Sꝫ
karol⁹ magn⁹ relicta ſeculi pompa caſ-
ſinẽſis monach⁹ eſt effect⁹. pipin⁹ autẽ
aulã regiã ſtrenue gubernabat. Sꝫ cũ
childericus rex eſſꝫ inutilis ⁊ remiſſus
ↄſuluit pipin⁹ zachariã papã an ille đ
beret eſſe rex q̇ ſolo noĩe regio erat ↄtẽ-
tus. Cui papa rñdit illũ debere regem
vocari q̇ bñ rempublicã gereret. Qua
rñſiõe franci animati. childericũ in mo
naſteriũ recluſerũt. ⁊ pipinũ regẽ crea-
uerũt. circa annos dñi. dccxl. Vex cuꝫ
arſtulphus rex longobardoꝝ eccl'iam
romanã ſuis poſſeſſiõib⁹ ⁊ dñio ſpoli-
aſſet ſtephan⁹ papa q̇ zacharie ſucceſſe
rat ad pipinũ regẽ francie ↄ̃ longobar
dos auxiliũ petitur⁹ acceſſit. H Pi
pinus aũt copioſuꝫ exercitũ cõgregãs
in italiã venit. ⁊ arſtulphũ regem obſe
dit. A q̊ q̃draginta obſides accepit. vt
eccl'ie romane oĩa ꝑdia que abſtulerat
redderet. et ipam ampli⁹ nõ inq̇etaret.
Sꝫ recedente pipino arſtulph⁹ totum
qđ ꝓmiſerat irrituꝫ fecit. Qui tñ poſt
modicũ dũ venatũ ꝑgeret ſubito expi-
rauit. ⁊ deſideri⁹ eidẽ ſucceſſit. Per
idẽ tp̃s dũ theodoricus rex gothoꝝ iuſ
ſu imꝑatorꝫ italiam regeret. ⁊ arriana
hereſi deprauat⁹ eſſet. ⁊ boeci⁹ ph̃s cõ
ſularꝫ patrici⁹ cũ ſimacho patricio cui⁹
gener erat rẽpublicã illuſtraret. ⁊ auto
ritatẽ romani ſenat⁹ ↄ̃ theodoricũ de-
fenſaret. idẽ theodoric⁹ boeciũ papie i
exiliũ truſit. vbi librũ de ↄſolatõe cõpo
ſuit. ⁊ tandẽ eũ extinxit. Ei⁹ vxor elpes
noĩe. hymnũ apl'oꝝ petri ⁊ pauli q̇ ſic
incipit. felix ꝑ oẽs feſtũ mũdi cardines

edidisse ferꝛ. Epitaphiū q̄ʒ suū ipa cō-
posuit ita dicēs. Elpes dicta fui sicilie
regionis alumna. Quā ꝓcul a patria
ꝯiugis egit amor. Porticibꝫ sacris iaʒ
nūc ꝑegrina quiesco. Judicis eterni te
stificata thronū. Theodoric⁹ aūt subi-
to defunct⁹. a q̄dam sctō heremita vi-
sus est a ioħe papa ⁊ symacho q̄s ipse
occiderat nudus ⁊ discalciat⁹ in ollam
vulcani demergi sicut ait Greg⁹. in di-
alogo. Circa annū dn̄i. dclxxvij. da
gobert⁹ rex francoꝝ vt in q̄daʒ cronica
hr̄ q̄ longe an̄ pipinū regnauerat a sui
puericia sctm̄ Dyonisiū in mag̃ vene-
ratōe hr̄e cepit. Nā ⁊ qn̄ lotharij patrꝭ
sui irā metuebat ad eccl'iam scti dyoni
sij ꝯfugiebat. Cū g̊ fact⁹ iā rex mortu⁹
esset. cuidā sctō viro in visiōe monstra
tū est ꝙ aīa ei⁹ ad iudiciū rapta fuit. et
m̄lti scti suaꝝ eccl'iaꝝ expoliatōeʒ obij-
ciebant eidē. Cū g̊ mali angeli iaʒ ad
penas rapꝑe eā vellent. affuit btūs dyo
nisi⁹ ⁊ ei⁹ interuētu liberat⁹ est ⁊ penaʒ
euasit. Forte ei ei⁹ aīa ad corp⁹ redijt ⁊
ibi pn̄iam egit. Clodoue⁹ rex corp⁹
scti dyonisij min⁹ religiose discooꝑiens
os brachij ei⁹ fregit. et cupide rapuit.
Qui mox in amentiā ꝟsus ē. Circa
annū dn̄i. M. dclxxxvij. beda venera-
bilis p̄sbyter ⁊ monach⁹ in anglia cla-
ruit. q̄ licʒ in sctōꝝ carhalago cōputeꝛ.
tn̄ ab eccl'ia nō sctūs sʒ venerabilis ap
pellaꝛ. Et h̄ duplici de cā. Prima ē qꝛ
cū ꝑ nimia senectute ei⁹ oculi caligassēt
habebat vt aiūt q̄ndā ductorē. a q̄ per
villas ⁊ castella se duci faciebat. ⁊ vbi-
ꝗ verbū dn̄i p̄dicabat. Quadaʒ vice
dū ꝑ quādā vallē magnis lapidibꝫ ple
nā trāsirent. eius discipul⁹ derisiōis cā
eidē dixit. ꝙ ibi eēt magn⁹ ꝑpl's cōgre-
gat⁹ q̄ ei⁹ p̄dicationē silēter ⁊ auide ex-
pectaret. Tūc ille feruēter p̄dicare inci
piēs. Cū in fine ꝑ oīa secula seculoꝛuʒ
ꝯclusisset. mox vt aiunt alta voce lapi-
des clamauerūt. Amen venerabil' pr̄.
Quia igr̄ venerabilē cū miracl'ose lapi
des vocauerūt. iō venerabil' pr̄ appel-
laꝛ. Uel vt alij asserūt ei angeli rn̄de-
runt. Bn̄ venerabil' pr̄ dixisti. Scd̄a
cā est qꝛ post ei⁹ mortē q̄dam cleric⁹ sibi
deuot⁹ q̄ndā ꝟsuʒ edere cupiebat. quē
in ei⁹ tumulo facere sculpi volebat. ita
incipiēs. Hac sunt in fossa. volēs ꝟsuʒ
taliter termiare. bede scti ossa. Sed qꝛ
talē finē ꝟsus congruitas nō ꝑatiebaꝛ
sʒ sedula mēte reuolueret. nec cōgruū fi
nē videret. dū q̄dā nocte multū suꝑ h̄
cogitās mane ad tumulū ꝓperassʒ. ma
nibꝫ angelicꝭ versuʒ taliter sculptū rep
perit ⁊ finitū. Hac sunt i fossa bede ve
nerabilis ossa. In die aūt ascēsiōis
cū morti appropinq̄ret ad altare por-
tari se faciēs. antiphonā o rex gl'ie dn̄e
ꝟtutū. vsq; ad finē dixit deuote. Qua
finita in pace dormiuit. tantusq; odor
oēs ꝑfudit. vt i ꝑadiso se esse existima-
rent. Ei⁹ corpus cū deuotōe cōgrua co
liꝛ apud ianuā. Per idē tp̄s scʒ circa
annū dn̄i. dcc. rachord⁹ rex frizonū cuʒ
baptizari deberet. ⁊ iā vnū pedē in la-
uachro intinxisset alteꝝ retrahēs inter
rogauit. Ubi nā plures maioꝝ suoꝝ
eēnt in inferno an in ꝑadiso. Et audi-
ens plures eē in inferno. intinctū pedē
retrahēs. sancti⁹ ē inq̄t plures. ꝗ pau-
ciores seq̄. Et ita ludificat⁹ a demone
ꝓmittēte ꝙ tercia die ab hinc incōꝑa-
bilia dona sibi daret ipe q̄rta die subi-
ta ⁊ eterna morte perijt. In cāpania
italie frumētū ⁊ ordeū ⁊ legumina in-
star pluuie d̄ celo cecidisse referꝛ. Per
idē tp̄s. s. circa annū dn̄i. dccxl. cū cor-
pus scti bn̄dicti d̄ mōte cassino ad mo
nasteriū floriacēse. ⁊ corpus sctē scola-
stice sororis ei⁹ apud ceromanas fuissʒ
trāslatū. Karolus magn⁹ monachus
cassinēsis corpus scti bn̄dicti ad castrū
cassinū trāsferre volebat sʒ miraculis
a deo ostēsis ⁊ francis resistētibꝫ ꝓhibi
tus fuit. J Eo tp̄e circa annū dn̄i
septingentesimū quadragesimū terre-
mot⁹ magn⁹ factus ē. q̄ vrbes alie sunt
subuerse. alie a montanis ad subiecta
cāpestria cū muris ⁊ habitatoribꝫ suis
integre ⁊ salue vltra sex miliaria vt d̄r
trāsmigrarūt. Corpus sctē petronel-

le petri apl'i filie trāſſert in cuius ſepul
chro marmoreo ipius petri manu ſcri
ptū legebat. Auree petronelle dilectiſ
ſime filie vt ait ſigibertus. Eo tpe ti
rij ameniā infeſtant in q̄ꝝ p̄ria cū olim
peſtilētia fuiſſet ſuaſu xp̄ianoꝝ in mo
dū crucꝫ ſua capita totonderūt. ⁊ q̄r ꝑ
h̄ ſignū ſalus reddita ē. hūc tondendi
retinuerūt ritum. Pipino tandē poſt
mltos triūphos defuncto karolꝰ ma
gnus eius filius eidē in regnū ſucceſſit
cuius tpe i romana ſede adrianus pō
tifex p̄ſidebat. Qui ad karolū magnū
legatos miſit. poſtulās ab eo auxiliuꝫ
ꝯtra deſideriū regē longobardoꝝ. qui
more p̄ris ſui arſtulphi eccl'iam pluri
mū infeſtabat. Cui karolus obediēs.
magno cōgregato exercitu ꝑ mōtē ſeni
ſiū italiā intrauit. ⁊ papiā ciuitatē regi
am potēter obſedit. ⁊ ibi deſideriū ca
piēs cū vxore ⁊ filijs ⁊ p̄ncipib' ad gal
lias in exiliū miſit. ⁊ oīa iura eccl'ie q̄ lō
gobardi abſtulerāt ſibi reſtituit. Erāt
tūc in exercitu karoli amicus ⁊ ameliꝰ
ſtrenuiſſimi milites xp̄i q̄ꝝ miri actus
legunt. Qui apud mortariā vbi lōgo
bardos karolus ſuꝑauit ceciderūt. Et
hic terminatū eſt regnū lōgobardoruꝫ
Nā deinceps illū regē habebāt quē ce
ſares ſibi dabāt. Proficiſcēte karolo
romā papa ſynodū. cliiij. ep̄oꝝ cōgre
gauit. In qua ſynodo papa ius eligē
di pontificē romanū ⁊ ordinādi ap'licā
ſedē karolo ꝯdit. Archiep̄os q̄ꝫ ⁊ ep̄os
ꝑ ſingulas ꝓuincias an̄ ꝯſecratōeꝫ ab
ipſo inueſtiturā accipe diffiniuit. Filij
q̄ꝫ eius rome reges vngunt. ſ. pipinus
ſuꝑ italiā. ludouicus ſuꝑ aq̄taniā. Al
chuinus magiſter karoli tūc florebat.
Pipinus karoli filiꝰ de ꝯiuratōe ꝯ pa
trē ꝯuictus i monachū tonſurat. Cir
ca annū dn̄i. dcclxxx. tpe. ſ. hyrene ip̄a
tricis ⁊ filij ſui noīe ꝯſtātini hō q̄dā in
longis muris tracie fodiēs ſicut i qua
dā cronica legit. inuenit archā lapideā
Quā cū expurgaſſet ⁊ reuelaſſet. viruꝫ
iacentē ibi repperit. ⁊ l'ras talit ꝯtinen
tes. Xp̄us naſcet ex maria ꝟgine ⁊ cre
do in eū. Sub ꝯſtantino ⁊ hyrene im
ꝑatorib' o ſol iteꝝ me videb. Defū
cto adriano leo in romanā ſedē ſubli
matus eſt. vir ꝑ oīa reuerēdus. Cuius
ſublimationē ꝓpinqui adriani egrefe
rētes. cū letanias maiores ageret ꝯ eū
ꝑpl'o ꝯcitato ei ocl'os eruerūt. ⁊ linguā
p̄ciderūt Sꝫ deꝰ miracl'oſe linguā ſibi ⁊
viſū r̄ſtituit. Qui dū ad karolū ꝯfugiſ
ſet. ip̄e eū i ſede ſua collocauit ⁊ reos pu
niuit. Romāi igit ſuadēte papa āno
dn̄i. dcclxxxiij. relicto ip̄io ꝯſtātinopo
litano. vno oīm cōſenſu ip̄atorias lau
des karolo acclamāt eūq̄ ꝑ manū leo
nis ip̄atorē coronāt ceſarē ⁊ auguſtuꝫ
appellāt. Pꝰ ꝯſtātinū ei magnū ip̄ial'
ſedes apͦ ꝯſtātinopoliꝫ hēbat ꝓ eo q̄
p̄dictꝰ ꝯſtantinꝰ romanā ſedē vicarijs
b'ti petri reliq̄t. ⁊ apud p̄dictā vrbē ſe
dē ſibi ordinauit. Verūtn̄ ꝓpter digni
tatē imꝑatores romani nūcupati ſunt
vſq̄ ad illud tp̄s quo imꝑiuꝫ romanū
ad reges francoꝝ tranſlatū eſt. Poſtea
ꝟo illi grecoꝝ ſiue ꝯſtātinopolitani. iſti
ꝟo romanoꝝ imꝑatores vocati ſunt.

Hoc aūt de tāto imꝑatore valde mi
rabile fuit. q̄ nullā filiaꝝ ſuaꝝ q̄diu vi
xit voluit ꝯiugio copulare. Dicebat ei
ſe eaꝝ ꝯtubernio nō poſſe carere. Et vt
alchuinꝰ eius magiſter de eo ſcribit. li
cet al'as felix eſſet. in h̄ aduerſe fortune
malignitatē exꝑtus eſt. ſatis declarās
q̄d ſuꝑ h̄ dicere vellet. Qͦ tn̄ ita imꝑa
tor diſſimulauit. ac ſi de eo nulla ſuſpi
cio haberet. q̄uis de h̄ multꝰ ſermo fie
ret. Vn̄ ⁊ q̄cunq̄ ibat. ſꝑ eas ſecū du
cebat. R Huius karoli tempꝛe of
ficium ambroſianū maxime dimiſſuꝫ
eſt ⁊ gregorianū ſolenniter diuulgatū.
imꝑiali autoritate ad hoc plurimū ad
iuuante. Ambroſius nanq̄ vt teſtatur
Auguſtinꝰ in libro confeſ. cum a Juſti
na imꝑatrice arriana perfidia depra
uata ꝑſecutionē pateretur. ⁊ intra eccle
ſiam cū plebe catholica inſidijs vrgere
tur. inſtituit hymnos et pſalmos ſm
morē orientaliū decantari. ne populuſ
meroris tedio ꝯtabeſceret. Qͦ ꝑ oīs

fuit postmodũ ecclias deriuatũ. Vlex
gregoriꝰ postmodũ superueniẽs pla mu
tauit addidit ⁊ detrũcauit. Scti enim
pres nõ statim oĩa ad decorẽ officij ꝑti
nẽtia videre potuerũt sꝫ diuersi diuer
sa ordinauerũt. Nã ⁊ misse iceptio tres
varietates habuit. Olim em̃ a lectiõe
inchoabaꝛ sicut adhuc i sabbato sctõ
fit. Postmodũ celestinꝰ papa psalmos
ad introitũ misse cãtari instituit. Gre-
gorius ꝓo introitũ misse cũ cãtu ordi-
nauit. ⁊ vnũ versũ de illo psalmo q̇ to-
tus cantabaꝛ retinuit. Psalmos olim
circa arã in modũ corone circũstantes
ↄcorditer cõcinebãt ⁊ inde chorꝰ diciꝛ
Sed flauianus ⁊ theodorꝰ ꝙ alterna
tim cãtarenꝛ instituerũt. ab ignatio h̃
habẽtes. q̇ sup hoc diuitus fuit edoctꝰ
Hieronymꝰ q̊ꝫ eplas euãgelia ⁊ ex ma
gna ꝑte officia diurna ⁊ nocturna pre
ter cantũ ordiauit. Ambrosiꝰ gelasiꝰ ⁊
gregoriꝰ oratões et cantꝰ addiderunt
⁊ lectõib ⁊ euãgelijs coaptauerꝛ. Gra
dualia tractꝰ ⁊ alla gelasiꝰ ⁊ grego. ad
missam cãtari instituerũt. Hilariꝰ vel
ꝺm q̊sdã Simachꝰ papa vel ꝺm alios
thelesphorꝰ papa addidit ad glia i ex
celsis Laudamꝰ te ⁊ cetera q̃ sequunꝛ.

Nocherꝰ abbas sancti galli sequen
tias ꝓ neumis ipius alleluia ṗmꝰ cõ-
posuit. sed Nicolaꝰ papa ad missas eas
cãtari cõcessit. Hermãnus ↄtractus
theutonicꝰ fecit. rex oĩpotens. sctispũs
assit nobis gra. ⁊ aue maria. ⁊ ãtipho-
nã. alma redẽptoris mr. ⁊ symon bar-
iona. Petrꝰ ꝓo de cõpostella eps fecit
Salue regina. Sigibertus tñ dicit ꝙ
Robertꝰ rex frãcoꝝ fecit seq̃ntiã. sãcti
spũs assit nobis gra ⁊c. Karolus vt
refert turpinꝰ archieps erat corꝑe de-
corus sed visu ferus. statura eiꝰ peduꝫ
octo. ⁊ facies eiꝰ palmuꝫ ⁊ dimidiũ in
lõgitudine possidebat. Barba ꝓo eiꝰ
palmũ vnũ. frons erat vniꝰ pedis Mi
litẽ armatũ sup equũ sedẽtẽ a vertice si
mul cũ equo vno ictu cũ spata scinde-
bat. Quattuor ferraturas eq̃ꝝ silꝛ faci
le manib extẽdebat. Militẽ armatũ
recte stantẽ sup manũ suã a terra vsq̃
ad caput suũ sola manu velociter eleua
bat. Leporẽ integrũ aut duas gallias
vel anserẽ edebat. Modicũ vinum et
limphatũ bibebat. Tã parcꝰ i biben-
do erat ꝙ sꝑ i cena raro plꝰ q̃ ter bibe-
re solebat. Cenobia multa ↄstruxit. et
laudabiliter vitã finiuit. ⁊ i fine rerum
suaꝝ xp̃m heredẽ fecit. Cui i iperiuꝫ
successit ludouicꝰ eiꝰ filiꝰ vir clementis
simus circa annos dñi. dcccxv. Cuius
tꝑe epi ⁊ clerici cingula auro texta ⁊ ex
q̇sitas vestes ⁊ alia ornamẽta seclaria
deposuerũt. Theodolfus aurelianẽ
sis eps. falso apd̃ imꝑatorẽ accusatus
ab eodẽ ẽ custodie andegauis mãcipa
tus. Cũ aũt vt in q̃dã cronica habeꝛ i
die palmarũ ꝓcessio iuxta domũ in q̃
custodiebaꝛ trãsiret ille apta fenestra
factoq̃ silẽtio pulcerrimos illos ꝟsus
a se editos. s. Glia laus et honor tibi sit
rex xp̃e redẽptor ⁊c. ꝑsente imꝑatore cã
tauit. Qui intantũ imꝑatori placuerꝛ
ꝙ ipꝫ a vinculꝛ mox absoluit. ⁊ i suã sedẽ
r̃stituit Legati michaelꝛ iꝑatoris ↄstã
tinopolitani inꝛ ceꝛa mũera õtulerꝛ lu
douico filio karoli magni libros dio-
nysij de gerarchia de greco in latinum
trãslatos. Qui cũ gaudio sunt recepti
⁊. xix. infirmi in ipa nocte in eiꝰ ecclia
sunt curati. L Mortuo ludouico
lothariꝰ imperiũ tenuit. Cui frẽs eiꝰ
scꝫ Karolꝰ et ludouicꝰ bellũ indicen-
tes tãta vtrimq̃ facta ẽ strages vt nul
la etas meminerit tantã aliq̃n fuisse in
regno frãcoꝝ. Tãdẽ pacto inito Ka-
rolꝰ regnat i frãcia. ludouicꝰ i germa-
nia. lothariꝰ in italia ⁊ ꝑte frãcie q̃ ab
ipo lotharigia dicta ẽ. Qui postmo
dũ ludouico eiꝰ filio iperiũ derelinq̃ns
habitũ mõachalẽ accepit. Huiꝰ tꝑe
vt i alia q̃dã cronica d̓r erat papa sergi
us natõe romanꝰ. q̇ ṗmo os porci di-
ctus ẽ. sꝫ mutato noĩe vocatꝰ ẽ sergius
Ab illo tꝑe ordiatũ ẽ vt oẽs pape no-
mia mutẽt. tũ q2 dñs his q̊s in apo-
stolatũ elegit nomẽ mutauit. tum q2 si
cut mutanꝛ in noĩe. sic mutari debẽt i

vite ꝑfectōe.tum ne ille q̇ ad tā decorū
officiū eligiť aliq̇ noīe indecoro turpeť
H⁹ludouici tp̄e scꝫ āno dn̄i.dcccl vj.
vt in chronica q̄daꝫ h̄r in parochia ma
guntina malign⁹ sp̄us parietes domo
rū q̄si malleis pulsando ꝛ manifeste lo
quēdo ꝛ discordias semināndo adeo ho
mines infestabat vt q̊cūqꝫ intrasset sta
tim illa dom⁹ exurebať. Presbyterꝫ au
tē letanias agētib⁹. ꝛ aquā bn̄dictam
spargētib⁹.inimic⁹ lapides iactabat et
m̄ltos cruētabat. Tandē aliq̄n ꝯquie
scens ꝯfessus ē se q̄n aq̄ spargebať.sub
cappa talis sacerdotꝫ q̄si familiarꝫ sui
latuisse accusans eū ꝙ cū filia ꝓcurato
ris in pctm̄ lapsus fuerit. Per idem
tp̄s rex bulgaroꝝ cū gente sua ad fidē
ꝯuersus tāte ꝑfectōis fuit vt maiore fi
lio in regnū ordinato ip̄e habitū mo//
nachalē accepit. Sꝫ cū ei⁹ fili⁹ iuuenili
ter agens ad gētilitatꝫ cultū redire vel
let.resumpta militia ꝑsecut⁹ eū cepit ef
fossisqꝫ oculis i carcerē trusit. ꝛ i regnū
statuto filio iuniore habitū sacrū resū//
psit. In italia apud brixiā trib⁹ die
bus ꝛ trib⁹ noctib⁹ sanguis de celo plu
isse narrať. Per idē tp̄s locuste innu
merabiles in gallijs apparuerūt.senaſ
h̄ntes alas.sex pedes.duos dētes lapi
dib⁹ duriores.vt castroꝝ acies turma//
tim volātes spaciū diurni itinerꝫ q̄ttu
or aut q̇nqꝫ milib⁹ extēdentes. oīa viri
dia in herbis ꝛ arborib⁹ vastātes q̄ vſ//
qꝫ ad mare britannicū ꝑueniētes tādē
flatu ventoꝝ in ꝓfundo marꝫ demerse
sunt. Sꝫ estu occeani ad litt⁹ reiecte.ex
putredine sua aerē corruperūt vn̄ mor
talitas maxia ꝛ fames p̄ualida ē secu//
ta.ita vt fere tercia ꝑs hoim interiret.

Deniqꝫ p̄mus otto impauit scꝫ an//
no dn̄i.dcccccxxxviij. Dū aūt in pascali
solēnitate dict⁹ otto p̄ncipib⁹ ꝯuiuium
p̄ꝑasset an̄qꝫ sederēt cuiusdā p̄ncipis fi
lius more puerili ferculū de mēsa acce
pit.quē dapifer fuste ꝓstrauit. Qd̄ cer
nēs pedagog⁹ pueri ip̄m dapiferꝝ mox
ꝑemit. Quē cū sine audiētia cesar con//
dēnare vellet.ille cesarē ad terrā deiecit
ꝛ suffocare cepit. Qui cū de ei⁹ manib⁹
vix erut⁹ fuisset. ip̄m reseruari iussit. se
culpabilē clamans. ꝙ festo honorē nō
detulit. Vn̄ ip̄m libere abire ꝑmisit.

D Ottoni p̄mo successit otto secū//
dus. Hic dū italici pacē sepi⁹ violarēt
romā venit. ꝛ oib⁹ ꝓcerib⁹ magnatib⁹
ꝛ pōtificib⁹ apud gradū eccl'ie ꝯuiuiuꝫ
grāde fec̄. Quib⁹ epulātib⁹ latēter oēs
cingi fecit armatꝫ. Deinde de violata
pace q̄rimoniā mouēs iubet in sc̄ptis
culpabiles recitari. Quos statim ibi//
dē decollari fecit.alios ꝓ epulari sata
gebat. Huic successit otto terci⁹ cir//
ca annū dn̄i.dcccclxxxiiij. Iste cogno//
minabať mirabilia mūdi. Hic vt in q̄
dā cronica d̄r quādā vxorē habuit que
cuidā comiti se ꝓstituere voluit. Sed
cū ille nollet tātū facin⁹ ꝑpetrare.illa i//
dignata p̄dictū comitē apud impato//
rē adeo infamauit.ꝙ euꝫ impator sine
audiētia decollari fecit. Qui an̄qꝫ de//
collareť.rogauit vxorē suam vt iudicio
cādentis ferri post mortē eū cōprobet
innocentē. Adest dies in q̊ cesar pupil
lis ꝛ viduis se asserit iudiciū facturum
Affuit ꝛ vidua mariti sui caput secuꝫ
suis portās in vlnis. Tūc q̄siuit ab im
ꝑatore qua morte dign⁹ esset q̇ iniuste
aliquē occidisset. Qui cū p̄uatōe capi//
tis dignū eū assereret illa intulit dicēs
Tu es ille vir q̇ maritū meū ad sugge
stionē vxoris tue innocēter occidi man
dasti. Et vt me veꝝ dicere cōprobes.
h̄ candētis ferri iudicio comprobabo.
Qd̄ cesar vidēs obstupuit. ꝛ in manu
femīe puniēdū se dedit. Interuētu tn̄
pōtificū ꝛ ꝓceꝝ inducias decē dieꝝ. de
inde octo.tercio septē. quarto sex a vi//
dua accepit. Tūc impator cā examia//
ta ꝛ ꝟitate cognita. vxorē viuā ꝯcrema
uit. ꝛ ꝓ redēptōe sui quattuor castra vi
due dedit. Que castra sunt in ep̄atu li//
uiēsi. ꝛ vocanť ab inducijs dieꝝ.x. viij.
vij.vj. Post hūc btūs heinric⁹ q̇ fuit
dux bauarie anno dn̄i millesimosecun
do impiuꝫ sumpsit. Qui stephano re//
gi vngarie adhuc gētili sororē suā.noīe

galam in vxorē dedit. ⁊ tam ipm regeꝫ
q̄ȝ totā eius gentē ad fidē xp̄i ꝯuertit.
Qui stephanꝰ tante religionis fuit. vt
multoꝝ miraculoꝝ gl̄ia deꝰ ipm illu//
strem redderet. Hic heinricꝰ ⁊ vxor eiꝰ
kunegundis ꝟgines ꝑmanserūt ⁊ celi
bem vitā ducētes in pace q̇euerunt.

Huic successit conradꝰ q̇daꝫ dux frā//
coꝝ q̇ neptē scti heinrici duxit in vxorē
Huiꝰ tp̄e visa ē in celo trabs ignea mi
re magnitudis suꝑ solē iam ad occasū
vergētē currere. ⁊ ad terrā cadere. Hic
q̊sdam ep̄os de italia in vincula ꝯiecit
Et qꝛ mediolanēsis archiep̄s de vin//
culis fugit suburbia mediolani incen//
dit. Die ꝟo pēthecostes cū impator in
ꝑua eccl'ia secus vrbē coronaret̃ ad mis
sam tā grauia tonitrua fulguraq̄ȝ fue//
runt vt aliq̇ mente excederēt. aliq̇ sp̄m
exalarēt. Bruno ꝟo ep̄s q̇ missaꝫ can//
tabat. ⁊ secretariꝰ impatoris cū alÿs di
xerūt se inter missaꝝ solēnia vidisse san
ctū Ambrosiū ipatori cōminātē. Hu//
ius conradi tp̄e scꝫ anno dn̄i. M. xxv.
comes lupoldꝰ vt in q̄daꝫ chronica dꝛ
iram regis metuēs cū vxore sua in sil//
uam fugiens in q̊dam tugurio latita//
bat. In q̄ silua dū cesar venaret̃ nocte
supueniēte in eodē tugurio ipm optuit
hospitari. Cui hospita pregnās. vici//
naq̄ȝ ꝑtui decenter vt potuit strauit. et
necessaria mistrauit. Eadē nocte muli
er filiū pepit. ⁊ vocē tercio ad se venien
tē cesar audiuit. Cōrade h̄ puer mō ꝓ//
genitꝰ gener tuꝰ erit. Mane ille surgēs
duos armigeros sibi secretarios ad se
vocauit dicēs. Ite ⁊ puerulū illum de
manibꝫ mr̄is violēter auferte. ⁊ ipm ꝑ
mediū scindentes cor eiꝰ mihi portate.
Cōciti illi euntes de gremio mr̄is pue
rū rapuerūt. Quē vidētes elegantissi//
me forme. misc̄dia cōmoti ipm suꝑ q̄n
dā arborē ne a feris deuoraret̃ reposue
rūt. ⁊ leporē scindētes cor eiꝰ cesari ōtu
lerūt. Eodē die dū q̇daꝫ dux inde trāsi
ret. ⁊ pueꝝ vagientē audiret. euꝫ ad se
duci fecit. Et duꝫ filiū nō haberet. vxo
ri attulit ⁊ nutriri eū faciēs a se de vxo//
re sua genitū esse finxit. ⁊ heinricū vo//
cauit. Cum igit̃ iā creuisset erat corꝑe
pulcherrimꝰ. ore facūdus. ⁊ oibus gra
tiosus. Quē cesar tā decoꝝ ⁊ ꝑudētē
videns a p̄re ipm petÿt ⁊ in curia sua
manere fecit. Sꝫ cum videret puerum
oibus gratiosum ⁊ ab oibus cōmēda//
ri. dubitare cepit. ne post se regnaret. et
ne iste sit ille queꝫ occidi mandauerat.
Volens igit̃ esse securus lr̄as manibꝫ
suis sc̄ptas ꝑ eum vxori dirigit in hūc
modū. Inq̄ntū est tibi chara vita tua
mox vt litteras istas recepis pueꝝ hūc
necabis. Dum igit̃ ꝑgens in quadā ec
clesia hospitatꝰ fuisset ⁊ fessus suꝑ ban
chum q̇esceret. ⁊ bursa in qua erāt litte
re dependeret. sacerdos curiositate du
ctus bursam aperuit. ⁊ lr̄as sigillo re//
gis munitas vidēs ipsas saluo sigillo
aperuit. ⁊ legens scelus abhorruit. Et
radens subtilit̃ qđ dicebat̃. istum neca
bis. sc̄psit. filiā nostrā isti in vxorē da//
bis. Cumq̄ȝ regina lr̄as sigillo impa//
toris munitas videret. ⁊ de manu ipa
toris sc̄ptas esse cognosceret. ꝯuocatis
ꝑ̇ncipibꝫ celebrauit nuptias. ⁊ filiā suā
eidem in vxorē dedit. Quē nuptie aq̇s//
grani celebrate sunt. Cū aūt cesari a di
centibus narraret̃. q̄ȝ solēniter fuissent
filie sue nuptie celebrate. ille obstupefa
ctus a duobꝫ armigeris ⁊ duce et sacer
dote veritate compta dei ordinatōi nō
resistendū esse vidit et iō ꝓ puero mit//
tens eū esse suū generū approbauit. et
post se i impio regnare instituit. In lo
co aūt vbi puer heinricus natꝰ fuit no//
bile monasteriū edificatuꝫ est. qđ vsq̄ȝ
hodie vrsania noiatuꝫ est. A Iste
heinricus oīs ioculatores a curia sua
remouit. et q̄ his dari ꝯsueuerant. pau
peribꝫ erogabat. Huiꝰ tp̄e tantū scis//
ma in ecclesia fuit. vt tres in sūmos pō
tifices electi essent. A q̊dam tandē pre
sbytero noie gratiano magna illis da//
ta pecunia eidem cesserūt et ipe papa//
tum obtinuit. At heinricus dū ꝓ sedā
do scismate romā ꝑgeret. gratianus ei
obuians aureā coronā sibi obtulit. vt

ꝓpicium sibi haberet. Ille aūt cuncta
dissimulās synodo ꝯuocata. gratianū
de symonia ꝯuicit. et aliū subrogauit.
In libro tñ bonizi quē misit ad comi-
tissam mechtildim dr ꝙ cum ꝑdictus
ꝑsbyter simplicitate ductus pontifica
tum sibi ꝑ pecuniā acqsierit vt scisma
ti obuiaret. ipe postmodū errorē suum
cognoscēs seipm suadēte imꝑatore de
posuit. Post hunc heinricū. tercius
heinricus impat. Huiꝰ tempe bruno
in papā eligit et Leo vocat. Qui dum
ad capescendā sedem aplicam romā
ꝑgeret. audiuit voces angeloꝝ canen-
tiū. Dicit dñs. Ego cogito cogitatio-
nes pacis ꝛc. Hic de multis sctis can-
tus composuit. Hoc tempe ꝑ berēga-
riū turbata fuit ecclia. q asserebat cor-
pus ꝛ sanguinē xpi nō vere sꝫ figurati
ue esse in altari. Cōtra quē scpsit egre-
gie lanfrancꝰ prior betensis. natiōe pa-
piensis. q fuit magister Anshelmi can
tuarieñ. Deinde quartꝰ heinricꝰ im
perat anno dñi. M. lvij. Cuiꝰ tpe ma-
xime floruit lanfrancus. Ad cuiꝰ eximi
am doctrinā ꝯuolauit de burgundia
Anshelmꝰ vir postmodū mlta virtute
ꝛ sapientia adornatꝰ ꝛ ei in ꝓratu mo
nasterij betensis successit. Sub hoc
tempe hierusalē a saracenis capta a fi-
delibꝫ recuꝑata est. Ossa beati nicolai
apud barensē vrbē trāslata sunt. De
q inter cetera legit. ꝙ dū in quadā eccle
sia q sancta crux dr subiecta sctē marie
de charitate nō dū beati Nicolai noua
hystoria cantaret. fratres ꝓrē vt eam
sibi cantare liceret. instātiꝰ exorabant.
Qui nullatenꝰ acqescēs dixit incōgru-
um esse morē ꝑstinū de nouitatibꝫ imu
tare. Cū adhuc frēs instarēt ille indig-
tus rñdit. Recedite frēs nūqꝫ a me li-
cētia ꝯcedet vt noua cantica imo iocu-
latoria qdam in mea ecclia decantent
Adueniente ꝟo festiuitate eiusdē frēs
cū quadā tristicia matutinaꝝ vigilias
ꝑegerunt. Cūqꝫ oēs se in lectis recepis
sent. ecce Nicolaꝰ visibiliter ꝓri appa
ruit terribilis. Quē ꝑ capillos a lecto
abstrahēs. dormitorij pauimēto colli-
sit Incipiēsqꝫ antiphonā o pastor eter
ne ꝑ singulas vocū differētias virgis
qs in manu tenebat. grauissimos ictꝰ
suꝑ dorsum ꝓris ingeminās ꝑ ordinē
morose canēdo antiphonā ad finē vs-
qꝫ ꝑduxit. Qui cū oīns suis clamoribꝫ
excitasset. semiuiuꝰ ad lectū deportatur
Tādē ad se rediēs ait. Ite ꝛ hystoriā
nouā scti nicolai amō decātate. Hoc
tpe ex molinēsi cenobio. xxj. mōachi cū
abbate suo roberto cisterciū solitudinē
adeūtes vt ibi regle sue ꝓfessionē distri
ctiꝰ obseruarēt nouū ordinē ex veteri in-
stituerūt. Hildebrādꝰ ꝓr cluniacēs
factꝰ papa. gregoriꝰ ē vocatꝰ. Hic dū i
minoribꝫ ꝯstitutꝰ legatiōe fungeret apd
lugdunū archiepm ebronēsē de symo
nia ꝯuicit miraclose. Nā dū idē archi-
eps oēs accusatores suos corrūperet cō
uinci ñ possꝫ. legatꝰ vt glia pri ꝛ filio ꝛ
spūiscto diceret iꝑauit. Ille glia pri ꝛ
filio expedite dicebat. spūiscto ꝟo dice
re ñ poterat. qppe q i spmsctm peccaue
rat. Qui pctm suū ꝯfitēs mox vt depo
sitꝰ ē clara voce spmsctm noiauit. Hoc
miraculū recitat bonizo in libro ad co-
mitissā mechtildis. O Mortuo
heinrico. iiij. spire. ꝛ cū alijs regibꝫ seplt
to i eiꝰ epitaphio ꝟsus iste fuit insciptus
Filiꝰ h. pri h. auꝰ h. pauꝰ iacet istic. Hu
ic successit heinricꝰ qntꝰ anno dñi. M.
cvij. Qui papā cū cardinalibꝫ cepit. ꝛ
eos dimittēs iuestiturā epoꝝ ꝛ abba-
tū ꝑ anulū ꝛ baculū pastoralē accepit.
Sub h tpe bernardꝰ cū fribꝫ suis ci-
sterciū ingredit. In parochia legiēsi
porca porcellā faciē hois hñtē enixa ē.
Pullꝰ galline qdrupes natꝰ ē. Lotha
riꝰ successit heinrico. Cuiꝰ tpe mlier q-
dā i hyspania mōstrū bis gemi corꝑis
enixa ē. auers vultibꝫ ꝛ corꝑibꝫ sibi co-
herēs. Añ qdē effigies erat hois inte-
gro corꝑis mēbrorūqꝫ ordie distincta
retro ꝟo facies canis corꝑis ꝛ mēbroꝝ
ꝓꝑetate integra. Post hūc regnauit
Conradꝰ anno dñi. M. cxxxviij. Eo
tempe Hugo de sancto victore doctor
excellētissimus ꝛ in omi scientia sum-
mus ꝛ religiōe deuotus obijt. De q re

ferunt ꝙ cū infirmitate vltima labora
ret ⁊ nullū cibū retinere posset. corpus
tñ dñicū sibi dari cū mlťa instātia po/
stulabat. Tūc frēs ei⁹ turbationē seda
re volētes simplicē hostiā instar corꝑis
dñici sibi detulerūt. Qđ ille ꝑ spm̄ re/
cognoscēs ait. Misereaꝶ vestri dñs fra
tres. Cur me deludere voluistꝭ. Iste ei
nō est dñs me⁹ quē deportastis. Mox
illi stupefacti cucurrerūt ⁊ sibi corpus
dñicū detulerūt. Sꝫ ille videns ꝙ re/
ciꝑe nō valeret. eleuatꝭ in celū manibꝫ
sic orauit. Ascēdat fili⁹ ad patrē. ⁊ spūs
ad deum suū q̇ fecit illuꝫ. Et inter hec
verba spm̄ exalauit. ⁊ corp⁹ dñi ibideꝫ
disparuit. Eugeni⁹ abbas scti ana/
stasij papa ꝯstituiꝶ. Qui ab vrbe expul
sus eo ꝙ senatores aliū creauerūt. gal/
lias venit ⁊ bernardū ante se misit q̇ vi
am dñi p̄dicabat. ⁊ multa miracula fa
ciebat. Gilbert⁹ porretan⁹ florebat.
Fridericus nepos conradi imꝑauit
anno dñi. M. cliiij. Eodē tꝑe floruit
magister petr⁹ lombard⁹ eps parisien/
sis q̇ librū sentētiaꝝ glosas psalterij et
epľaꝝ pauli vtiliter cōpilauit. P
Eo tꝑe tres lune in celo vise sunt. ⁊ in
medio signū crucis. nec mľto post visi
sunt tres soles. Tūc alexāder in papā
canonice est elect⁹. Cōtra quē octauia
nus. iohēs cremēsis tituli sancti Cali
xti. ⁊ iohēs strumēsis successiue in pa/
pam eliguntꝶ. ⁊ fauore imꝑatoris fulci
unꝶ. Durauit h̄ scisma ānis. xviij. In/
fra qđ tp̄s theutonici q̇ apud tuscula/
nū ꝓ iꝑatore morabanꝶ romanos apđ
montē portū inuadūt. ⁊ tot a. ix. vsqꝫ
ad vesꝑas occiderūt vt nūqꝫ ex roma/
nis tot milia sint occisi. Licet tꝑe hani
balis tot occisi sint vt tres cophinos
anuloꝝ. q̄s de digitis ꝓceꝝ occisorum
idē hanibal extrahi fecit cartaginē de/
stinauerit. Quoꝝ multi apud sctm̄ ste
phanū ⁊ sctm̄ laurētiū sepulti sunt. Et
habēt h̄ epitaphiū. Mille decē decies
sex decies q̄ꝫ seni. Imꝑator frideri/
cus dū terrā sctām visitasset ⁊ in flumi
ne q̄dam lauareꝶ ibidem necat⁹ perijt.

Uel vt alij asserūt. equo suo impingē/
te in aquā cecidit. ibiqꝫ interijt. Hu
ic successit heinric⁹ filius ei⁹. anno dñi
M. cxc. Eo tꝑe tante pluuie cū toni
truis ⁊ fulminibꝫ ⁊ tēpestatibꝫ facte sunt
q̄ntas nulla meminit hoim antiq̇tas.
Lapides eni̅ in q̄ntitate ouoꝝ q̄dran/
guli mixti cū pluuia de celo cadentes.
arbores. vineas. ⁊ segetes destruxerūt.
⁊ multos hoies occiderūt. Corui q̄ꝫ ⁊
q̄ꝫplures aues ꝑ aera in hac tēpestate
volātes visi sunt carbones viuos in ro
stris portare ⁊ domos incendere. Cō
tra romanā eccľiaꝫ sꝑ tyrannidē hein/
ricus exercuit. ⁊ iō eo mortuo Innocē/
tius tercius ne fraꝶ ei⁹ philipp⁹ ꝓmo/
uereꝶ se opposuit ⁊ ottoni filio ducꝭ sa/
xonie adhesit. ⁊ eū aquisgrani in regē
alemanie coronari fec̄. Eo tꝑe dū plu/
res barones francie ꝓ liberatiōe terre
sancte vltra mare ꝑgerēt ꝯstantinopo
lim ceꝑunt. His tꝑibꝫ ordines p̄di
catoꝝ ⁊ minoꝝ fratrū orti sunt. Inno
centi⁹ quart⁹ legatos ad philippū regē
francoꝝ misit. vt terrā albigensiū inua/
deret ⁊ hereticos deleret. Qui oēs ca/
piens ꝯcremari fec̄. Deniqꝫ innocēti⁹
ottonē imꝑatoreꝫ coronauit. ⁊ vt iura
eccľie saluaret ab eo iuramētū exegit.
Qui statim ipo die ꝯ̄ iuramētū fecit. ⁊
romipetas expoliari iussit. Uñ papa
eū excōicauit ⁊ ab imꝑio deposuit.
Eo tꝑe fuit sctā Elizabeth filia re/
gis vngarie q̄ fuit vxor lantgrauij thu
ringie. Que inter alia innumera mira
cula plures id ē. xvj. mortuos vt scribi
tur suscitauit. ⁊ cecū natū illuminauit.
De cui⁹ corꝑe vsqꝫ hodie oleū fluere ꝑ
hibeꝶ. Ottone deposito fridericus
heinrici fili⁹ eligiꝶ ⁊ ab honorio corona
tur. Leges optimas ꝓ libertate eccľie
⁊ ꝯ̄ hereticos edidit. Hic suꝑ oēs diui
tijs ⁊ gľia abundauit. sꝫ eis in suꝑbia
abusus fuit. Nā tyrannidē ꝯ̄ eccľiaꝫ ex
ercuit. duos cardinales vinculauit. p̄/
latos q̄s gregori⁹. ix. ad ꝯciliū ꝯuoca/
uerat capi fec̄. ⁊ iō ab ipo excōicaꝶ. De
niqꝫ greg⁹. mľtis tribulatiōibꝫ pressus

moritur ꝛ Innocētius .iiij. natōe ianuēsis ꝯciliū apud lugdunū ꝯuocās. ipm im ꝑatorē deposuit. Quo deposito ꝛ defū cto sedes impij vsqꝫ hodie vacat.

Legenda .clxxviij. A

De dedicatione templi.

D Edicatio eccl'ie inter alias festiuitates ab eccl'ia celebrat᷑. Et qm̄ duplex est eccl'ia siue templū. scꝫ materiale ꝛ spūale. iō de hꝰ tēpli duplicis dedicatōe h̄ breuiter ē agēdū. Circa dedicatōeꝫ āt tēpli material' tria vidēda sunt. Primo q̄re dedicat᷑ siue ꝯsecrat᷑. secūdo q̄liter ꝯsecrat᷑. tercio ꝑ q̄s ꝓphanat᷑. Et qꝛ in tēplo duo sunt q̄ ꝯsecrantur. s. altare. ꝛ ip̄m templū. iō p̄mo videndū est q̄re ꝯsecrat᷑ altare. scd̄o quare templū. Altare aūt ꝯsecrat᷑ ad tria Primo ad sacr̄m dn̄i offerendū Gen̄. viij. Edificauit noe altare dn̄o. ꝛ tollēs de cūctis volucribꝫ ꝛ pecoribꝫ mūdis obtulit suꝑ altare. Hoc aūt sacr̄m est corpꝰ ꝛ sanguis xp̄i. q̄ in memoriā passionis dn̄ice imolamꝰ. iuxta qd̄ nob̄ p̄cepit dicēs. Hoc facite i meā cōmemorationē. Habemꝰ em̄ triplex memoriale dn̄ice passiōis. vnū in scp̄to. s. passio xp̄i imaginibꝫ figurata. Et h̄ habꝫ fieri quātū ad visuꝫ. Ip̄a ei crucifixi imago ꝛ alie imagines in eccl'ia fiūt ꝓpt᷑ rememoratōeꝫ excitandā deuotionē ꝛ instructionē. qꝛ sunt q̄si libri laicoꝝ. Secundū in ꝟbo. s. passio xp̄i p̄dicata. Et h̄ hꝫ fieri quātū ad auditū. Terciū in sacr̄o. s. passio in h̄ sacro tā signāter expressa. in q̄ corpꝰ ꝛ sanguis xp̄i veracit᷑ ꝯtinet᷑ ꝛ nob̄ offert᷑ Et h̄ memoriale hꝫ fieri q̄ntū ad gustū. Si g̊ affectū nr̄m accendit passio xp̄i descp̄ta ꝛ ampliꝰ p̄dicata. m'tofortiꝰ inflāmare dꝫ in h̄ sacramēto tā signāter exp̄ssa. Secūdo ad nomē dn̄i inuocādū Gen̄. xij. Edificauit abraā altare dn̄o q̄ apparuit ei. ꝛ inuocauit ibi nomē dn̄i. Hec aūt inuocatio ꝓm ap'lm. j. ad Thim̄. ij. hꝫ fieri. aut ꝑ obsecratōes q̄ fiūt cū adiuratiōe ꝓ malis remouēdis. aut ꝑ orōnes q̄ fiunt ꝓ bonis impetrādis. aut ꝑ postulatōes q̄ fiūt ꝓ bonis cumulādis. aut ꝑ grāꝝ actōes q̄ fiūt ꝓ bonis habitis ꝯseruādis. Inuocatio aūt q̄ fit suꝑ altare ꝓprie dr̄ missa. eo ꝙ celestꝭ missus scꝫ xp̄s a p̄re mittit᷑. q̇ ip̄am hostiā ꝯsecrat. ꝛ ꝑ eundē a nob̄ p̄ri mittit᷑. vt pro nob̄ intercedat. Vn̄ Hugo. Ip̄a hostia sacra missa vocari p̄t. qꝛ trāsmissa est p̄mo a p̄re nob̄ ꝑ incarnationē. scd̄o a nob̄ p̄ri ꝑ passionē. Sil'r in sacro primo a p̄re nob̄ ꝑ sctificatōeꝫ q̄ nobiscuꝫ esse incipit. postea a nob̄ p̄ri ꝑ oblatōꝫ qua ꝓ nob̄ intercedit. Et nota ꝙ missa tribꝫ linguis canit᷑. s. greca. hebraica. et latina. ad repn̄tandū titulū dn̄ice passionis. q̇ scp̄tus erat grece hebraice ꝛ latine. Itē ad notandū ꝙ oīs lingua dꝫ laudare deū. q̄ ꝑ hāc triplicē linguā intelligit᷑. Latina aūt sunt euāgelia ep'le orōnes ꝛ cantꝰ. Greca sunt kyrieeleyson. xp̄eeleyson. q̄ nouē vicibꝫ cantant᷑ vt ad societatē nouē ordinū angeloꝝ ꝑueniamꝰ. Hebraica sunt alleluia. amē sabaoth ꝛ osanna. Tercio ad cantandum Ecc̄i. xlvij. Dedit illi ꝯ̄ inimicos potētiā. Et stare fec̄ ꝯ̄ altare cantores. ꝛ in sono eoꝝ fec̄ dulces modulos. Et dic̄ modulos in plurali. qꝛ ꝓm Hugonē de sctō victore tres sunt species sonoꝝ q̇ faciūt tres modulos. Fit em̄ sonus pulsu flatu et cātu. Ad cytharā ꝑtinet pulsus. ad organū flatꝰ. ad voceꝫ cantꝰ. Assignari p̄t h̄ ꝯsonātia sonoꝝ ꝯcordie moꝝ. si referat᷑ ad pulsum cytharę manuū oꝑatio. ad flatū organi mētis deuotio. ad cantū vocis ꝓmōis exhortatio. Et infra. Quid ꝓdest dulcedo oris sine dulcedine cordis. Frangis vocē frange ꝛ volūtateꝫ. Seruas ꝯsonātiā vocū. serua ꝯcordiā moꝝ. vt ꝑ exemplū ꝯcordes ꝓximo. ꝑ volūtatē dn̄o. ꝑ obedientiā magistro. Hoc igit᷑ triplex genꝰ musicoꝝ refert᷑ ad tripliceꝫ differētiā officij eccl'ie. sic̄ dr̄ in mitrali de officio. Nā ip̄m officiū eccl'ie ꝯsistit in psalmis in cantu ꝛ in lectōibꝫ. Pri

mū igiť genꝰ musicoꝝ est qḋ fit pulsu digitoꝝ. vt in psalterio ⁊ silib;. Et ad illud ꝑtinet psalmodia. Ps̄. Laudate eū in psalterio ⁊ cythara. Scḋm est qḋ fit cātu sicut ī voce. Et ad istud ꝑtinēt lectōes. Ps̄. Psallite ei in vociferatiōe. Terciū qḋ fit flatu. sic̄ in tuba. Et ad istud ꝑtinet cātus. Ps̄. Laudate eū in sono tube. B Templū aūt seu ecclesia ꝯsecrať q̇ntuplici rōne. Primo vt inde diabolꝰ ⁊ eiꝰ potestas expellať. vt refert Gregꝰ. in dyalogo. ꝙ cū q̄daȝ ecclesia arrianoꝝ fidelib; reddita ꝯsecrareť ⁊ reliq̇e scti Sebastiani ⁊ bt̄e Agathe illuc delate fuissent. ꝑpl's ibidē congregatꝰ porcū subito intra suos pedes huc illucq; discurrere senserūt. Qui fores ecc̄'ie repetēs a nullo videri potuit oēsq; in admiratione cōmouit. Qḋ idcirco dn̄s ondit vt cūctis patefieret ꝙ de loco eodē imūdus habitator exiret Seq̄nti aūt nocte magnꝰ in eiusdē ecclesie tectis strepitꝰ factꝰ est. ac si in hoc aliq̇s errando discurreret. Scḋa nocte iteꝝ grauior sonꝰ increuit. Tāto ꝓo terrore tercia insonuit. ac si ois illa ecc̄'ia a fundamētis fuissȝ euersa. statimq; recessit. nec ampliꝰ illa antiq̇ hostꝭ inq̇etudo apparuit. Sȝ ꝑ terroris sonituȝ quē fecit innotuit. a loco quē diu tenuerat q̄ȝ coactus exibat. Hec gregoriꝰ.

Scḋo ꝯsecrať vt ad eā fugiētes saluenť. Un̄ aliq̄ ecc̄'ie post dedicationeȝ a ṗncipib; ṗuilegianť. vt q̇ ad eā ꝯfugerint saluenť. Un̄ dicit canon. Reos sanguīs defendit ecc̄'ia. ne vitā ꝑdant ⁊ mēbra. Et ob h̄ Jacob in tabernaculū fugit ⁊ cornu altaris apphendit.

Tercio ꝯsecrať vt ibidē orōnes exaudianť. Qḋ signatuȝ est. iij. Regū. viij. vbi Salomō dedicato tēplo ait. Quicunq; rogauerit in loco isto exaudies ī loco habitaculi tui in celo. ⁊ cū exaudieris ꝓpiciꝰ eris. Adoramꝰ aūt in ipis ecc̄'ijs ad orientē. Qḋ fit triplici rōne ꝭm Damascenū li. iiij. ca. v. Primo vt patriā nr̄am nos req̇rere ostēdamus. Scḋo vt ad xp̄m crucifixū respiciamꝰ Tercio vt venientē iudicē nos expectare mōstremꝰ. Ait em̄ sic. Deꝰ ꝑadisum in eden ad orientē plantauit. vn̄ hoieȝ trāsgressum exulē fecit. ⁊ an̄ ꝑadisuȝ ex occidēte habitare fec̄. Antiquā igr̄ patriā exq̇rentes. ⁊ ad ipam aspicientes. deū ad oriētē adoramꝰ. Sȝ ⁊ dn̄s crucifixus ad occidentē respiciebat. ⁊ ita adoramꝰ ad ipȝ respiciētes. Et assumptus ad orienteȝ sursum ferebať. ⁊ ita ipȝ apl'i adorauerūt. Et ita veniet quō viderūt eū euntē in celū. Ipȝ igiť expectantes ad orientē adoramꝰ. Hec damascenꝰ. Quarto ꝯsecrať vt ibideȝ laudes deo soluanť. Qḋ q̇dem fit in septem horis canonic̄ꝭ. scȝ matutinis. ṗma. tercia. sexta. nona. vesꝑa. ⁊ cōpletorio. Et licet in q̄libet hora diei deꝰ essȝ laudādꝰ tn̄ q2 ad h̄ infirmitas nr̄a nō sufficit ordinatū est vt his horis specialiter deū laudemus. eo ꝙ he hore ab alijs ṗuilegiate sunt in aliq̇b;. Nā ī nocte media q̄ matutine celebrāť xp̄s natus ē. captꝰ ⁊ illusus a iudeis fuit. In hac iteꝝ hora infernū spoliauit. Diciť em̄ in mitrali ꝙ ī media nocte infernū spoliauit large accipiēdo scȝ an̄ lucem mane surrexit. hora ṗma apparuit marie magdalene. In media etiam nocte ad iudiciū venturꝰ asseriť. Un̄ Hieronymꝰ. Reor inq̇t traditionē apl'icā ꝑmāsisse vt die vigiliaꝝ pasce an̄ noctis mediū dimittere nō liceat ꝑpl'os expectantes aduentū xp̄i. Et postq̄ aduenerit illud tp̄us securitate ꝑ̄sumpta festū cūctos agere diē. In hac igiť hora laudes deo cantamꝰ. vt ei de eiꝰ natiuitate. captōe. ⁊ patrū liberatōe gr̄as agamus ⁊ eius aduentū soliciti expectemus. Addūť etiā matutinales laudes q2 in mane egyptios in mare submersit. mūdū creauit. ⁊ surrexit. In hac ḡ hora laudes deo reddimꝰ ne ī mari hꝰ mundi cū egyptijs demergamur. vt ꝓ nr̄a creatiōe ⁊ eiꝰ resurrectōe gr̄as deo reddamꝰ. In hora ṗma xp̄s ad tēplū marie ꝯueniebat. ⁊ ꝑpl's ibidē ad eum manicabat. i. ad euȝ mane festinabat.

vt dr̄ Luc. xxj. Pylato pn̄tat⁹ fuit. In
hac etiā hora resurgēs mľieribꝫ ṗmo
apparuit. Hec est etiā ṗma hora diei.
Jō ĝ in hac hora in eccľia deo laudes
exoluim⁹. vt xp̄z imitemur ⁊ sibi resur
genti ⁊ appareti grās agam⁹. ⁊ vt dō
tāq̄ꝫ oim ṗncipio ipi⁹ diei ṗmitias sol-
uamus. In hora tercia xp̄s linguis iu
deoꝝ crucifix⁹ ē. a pylato ad colūnā fla
gellat⁹ ē. ⁊ adhuc vt dr̄ i hystorijs colū
na vbi ligat⁹ fuit vestigia cruorꝫ oñdit
⁊ hac eadē hora spūsſctūs missus ē In
sexta i cruce clauis ꝯfix⁹ ē. tenebre ꝑ vni
uersū mūdū facte sť. vt i morte dn̄i sui
sol lugēs se vestibꝫ nigrꝫ ꝯtegeret. ⁊ ne
dn̄m crucifigētibꝫ lumē ṗberet. ⁊ i hac
hora i die ascēsiōis cū discipuľ discubu
it In nona hora xp̄s spm̄ emisit. miles
lat⁹ ei⁹ aperuit. cetus apľoꝝ ad orādū
ꝯuenire ꝯsueuit. ⁊ xp̄us in celū ascēdit.
Propter has ṗrogatiuas deū i his ho
ris laudam⁹. In vespa xp̄s in cena sa-
cramētū corpis ⁊ sanguis instituit. pe
des discipuloꝝ lauit. de cruce deposit⁹
in sepulchro collocat⁹ fuit. discipulis i
habitu pegrini se māifestauit. Pro his
oibꝫ in hac hora eccľia xp̄o grās agit.
In cōpletorio xp̄s sanguineas guttas
sudauit. monumēto ei⁹ custodia depu-
tata fuit. ⁊ ibidē qeuit. resurgēs pacē
discipulis nūciauit. Et ꝓ his grās dō
reddim⁹. Has aūt laudes q̄liter deo
exoluere debeam⁹ dic̄ Bern̄. Fratres
mei imolātes hostiā laudis iungam⁹
verbis sensum. sensui affectuꝫ. affectui
exultationē. exultatōi maturitatē. ma-
turitati humilitatē. hūilitati libertatē

Quinto ꝯsecrať vt ibidē sacra eccle-
siastica ministrenť. Vn̄ ipa eccľia effi-
ciť quasi taberna dei in q̄ sacra ꝯtinen
tur ⁊ mīstranť. Quedā em̄ ministranť
⁊ danť intrantibꝫ vt baptism⁹. q̄dam
exeuntibꝫ scꝫ extrema vnctio. q̄dam cō
morantibꝫ ⁊ hoꝝ q̇dam sunt mīstran-
tes. his dať ordo. Quidā pugnātes et
hoꝝ q̇dam pugne succūbunt. his dať
pnia. Quidā insistūt. ⁊ his ꝯferť auda
cia ani vt roborenť. ⁊ h̄ ꝑ ꝯfirmationē
datur cibꝫ vt sustentenť. ⁊ h̄ ꝑ euchari-
stie sumptionē. fit remotio impedimē-
ti ne deijcianť ⁊ h̄ ꝑ matrimonij ꝯiun-
ctionē. Scd̄o videndū est q̄liter ꝯse
crať. Sed ṗmo de altari. scd̄o de eccle-
sia. ¶ Ad ꝯsecrationē aūt altaris
plura ꝯcurrūt. Primo em̄ q̄ttuor cru-
ces de aq̄ bn̄dicta in q̄ttuor cornibꝫ al-
taris ꝯfiguranť. Scd̄o ipm̄ septies cir
cūitur. Tercio aq̄ bn̄dicta cū isopo se-
pties aspgitur. Quarto incēsuꝫ in ipo
cremať. Quinto chrismate inungitur.
Sexto mūdis pānis opiť. Hec aūt re
ṗsentant ea q̄ debēt hr̄e illi q̇ ad altare
accedūt. Debēt em̄ ṗmo hr̄e charitatē
q̄druplicē ꝑ crucē acq̇sitā vt scꝫ diligāt
deū. seipos. amicos. ⁊ inimicos. Et h̄
signāt q̄ttuor cruces i quattuor corni-
bus altarꝫ facte. Et de his q̄ttuor cor-
nibꝫ charitatꝫ dr̄ in Gen̄. xxviij. Dila-
taberꝫ ad orientē ⁊ occidentē. septētrio
nē ⁊ meridiē. Vel iō q̄ttuor cruces i q̄t
tuor cornibꝫ fiūt ad significādū ꝙ xp̄s
ꝑ crucē q̄ttuor mūdi ꝑtes saluauit. Vľ
iō ad significandū ꝙ crucē dn̄i q̄ttuor
modis debem⁹ portare. s. in corde per
meditationē. in ore ꝑ ꝯfessionē. in cor-
pore ꝑ mortificationē. in facie ꝑ assidu
am impssionē. Scd̄o dn̄t hr̄e curā et
vigilantiā. qd̄ significať per circūitus.
Vnde tunc cantať. Inuenerūt me vi-
giles ⁊c̄. Debēt ei solicite vigilare sup
gregem suū. Vnde negligentiā p̄lati
ponit Gilbertus inter ridiculosa dicēs
Ridiculosa an magis piculosa res est
speculator cecus. p̄cursor claudus. ne-
gligens p̄latus. doctor nesci⁹. p̄co mu
tus. Vel per septem circūitus circa al-
tare significanť septem meditatiōes ⁊
ꝯsideratōes quas circa septēplicē ꝟtu
tē humilitatꝫ xp̄i hr̄e debem⁹. ⁊ ꝑ ipas
freq̄nter circūire. Prima ꝟtus ē ꝙ cum
diues eēt factus ē paupꝫ. Scd̄a ꝙ in p̄-
sepio posit⁹. Tercia ꝙ pentibꝫ subdit⁹
Quarta ꝙ sub manu serui caput incli
nauit. Quita ꝙ discipulū furē ⁊ ꝓdito
rē sustinuit. Sexta ꝙ ante iniquū iudi
cē māsuetus tacuit. Septima ꝙ ꝓ cru

cifixoribꝫ clemẽter orauit. Vel ꝑ septez illos circuitꝰ significanť septẽ vie christi. Prima fuit de celo in vterũ. scd̃a de vtero in p̄sepiũ. tercia de p̄sepio in mũdũ. quarta de mũdo in patibulũ. q̇nta de patibulo in sepulchꝝ. sexta de sepulchro in limbũ. septima de limbo resurgens in celũ. Tercio dñt hr̃e dñice passiõis memoriã. qd̃ significať ꝑ asꝑsionẽ aq̄. Septẽ em̃ aq̄ asꝑsiones sunt septẽ sanguis xp̄i effusiões. Quaꝝ prima fluxit in circũcisiõe. scd̃a in orone. tercia in corꝑis flagellatõe. quarta i capitis coronatõe. q̇nta in manuũ ꝑforatõe. sexta in pedũ affixiõe. septima i lateris aꝑtione. He aũt sanguis asꝑsiones facte fuerũt cũ isopo hũilitatis et inestimabilis charitatꝭ. Isopꝰ em̃ est herba humilis ⁊ calida. Vel iõ septies asꝑgiť. ad significandũ ꝙ in baptismo septẽ dona sctispũs danť. Quarto debẽt hr̃e oronẽ feruẽtẽ ⁊ deuotã. qd̃ significať ꝑ ꝯcrematõez thurꝭ. Thus ci hꝫ ꝟtutẽ ascẽdendi ex fumi leuitate. ꝯsolidãdi ex sua qualitate. ꝯstringẽdi ex cõglutinitate. ꝯfortãdi ex aromaticitate. Sic oro ascendit in dei memoriã aiam ꝯsolidat quãtũ ad culpã p̄teritã impetrãdo medelã. ꝯstrigit quãtũ ad futurã impetrãdo cautelã. ꝯfortat q̄ntũ ad p̄ntez impetrãdo tutelã. Vel p̄t dici ꝙ deuota oro ꝑ thus significať. qr hꝫ ad deũ ascẽdere Ecc̃i. xxxv. Oratio humiliãtis se nubes penetrat. Odorẽ deo reddere Apoc̃. v. Habẽtes singuli cytharas et phialas aureas plenas odoramẽtoꝝ ⁊c̃. Ex corde inflãmato ꝓcedere Apoc̃. viij. Data sunt illi incensa mľta ⁊c̃. Et infra. Accepit angelus thuribulũ ⁊ impleuit illud de igne al. ⁊c̃. Quinto debẽt hr̃e nitorẽ ꝯsciẽtie. ⁊ odorẽ bõe fame. qd̃ significať ꝑ chrisma qd̃ ꝯficiť ex oleo ⁊ balsamo. Debẽt em̃ habere purã ꝯsciẽtiã vt possint dicere cũ apľo. Gloria nostra hec est testimoniũ ꝯsciẽtie nostre. Bonã famã Vñ. j. Thimo. iij. Oꝑtet illũ testimoniũ hr̃e bonũ ab his q̇ foris sũt. Chrysosto. Clerici nullã debẽt habere maculã nec in ꝟbo. nec in cogitatu. nec i facto. nec in opiniõe. qr ipi sunt pulchritudo ⁊ ꝟtus ecclie. ⁊ si mali fuerint totam deturpãt eccľiam. Sexto debẽt habere mũdiciã oꝑatiõis bone. qd̃ significať ꝑ pãnos albos ⁊ mũdos q̇bꝫ altare operiť. Vsus em̃ vestimẽtoꝝ inuentus est ad tegendũ calefaciendũ et ornandũ. Sic bona oꝑa tegũt aĩe nuditatẽ Apoc̃. iij. Vestimẽtis albis induaris vt nõ appareat ꝯfusio nuditatis tue. Ornant aiam ad honestatem Roma. xiij. Induamur arma lucꝭ ⁊c̃. Calefaciũt inflãmãdo ad charitatem Job. xxxvij. ca. Nõne vestimẽta tua calida sunt ⁊c̃. Modicũ em̃ valeret accedenti ad altare si haberet dignitatẽ sũmã ⁊ vitã infimã Berñ. Monstruosa res est sedes ṗma ⁊ vita ima. gradꝰ supremꝰ ⁊ statꝰ infimꝰ. vultꝰ grauis. actꝰ leuis. sermo multꝰ. fructꝰ nullꝰ. ingens autoritas. ⁊ ani instabilitas. ¶ Secũdo videndũ est q̄liter eccľia ꝯsecrať. ⁊ ad h̄ plura ꝯcurrũt. Ep̄s em̃ ipaz ecclesiã ter circũit. ⁊ q̄libet vice veniens ad ianuã ꝑcutit baculo pastorali dicẽs Aꝑite portas ṗncipes vestras ⁊c̃. Interiꝰ ⁊ exterius aq̄ bñdicta ipsa ecclesia irrigať. In pauimẽto fit crux de cinere ⁊ sabulo ex trãsuerso angulo oriẽtis vsq ad angulũ occidẽtis. ⁊ ibi lr̃is grecꝭ ⁊ latinis scribiť alphabetũ. In parietibus ecclie cruces depinguntť. ⁊ ip̄e cruces illuminanť ⁊ chrismate inunguntť.

Primũ ḡ scz triplex circũitus signat triplicẽ circũitũ quẽ fecit xp̄s ꝓpter ipius ecclesie sanctificationẽ Primꝰ fuit ꝙ de celo venit in mundũ. secũdus ꝙ de mũdo descẽdit ad limbũ. tercius ꝙ de limbo rediens ⁊ resurgens ascendit in celum. Vel triplex circũitus fit ad ostẽdendũ ꝙ illa eccľia ꝯsecrať ad honorez trinitatis. Vel triplex circũitus signat triplicẽ statum saluandoꝝ de ecclesia. qui sunt virgines. continentes. ⁊ cõiugati. Hec etiam designantur in dispositione materialis ecclesie sicut ostẽdit

richardꝰ de sctō victore. Nā sanctuari/
um signat ordinē virginū. chorus ordi
nē ꝯtinentiū. corpus ordinē ꝯiugato/
rū. Strictius est sanctuariū ꝙ̄ chorus
⁊ chorus ꝙ̄ corpꝰ. q̄ꝛ pauciores sunt ꝟ/
gines ꝙ̄ ꝯtinētes. ⁊ ꝯtinētes ꝙ̄ ꝯiuga
ti. Sanctior est etiam locꝰ sanctuarij ꝙ̄
chorus. ⁊ chorus ꝙ̄ corpꝰ. q̄ꝛ dignior ē
ordo ꝟginū ꝙ̄ ꝯtinētiū. ⁊ ꝯtinētiuꝫ ꝙ̄
ꝯiugatoꝝ. Hec richardꝰ Scdm scꝫ
trina ad ostium ꝑcussio signat triplex
ius qd̄ hꝫ xp̄s in ecclīa q̄re sibi dꝫ apꝑi/
ri. Est ei sua creatōe. redēptione. ⁊ glo
rificatōis ꝓmissione. De h̄ triplici iu/
re dicit Anshelmꝰ. Certe dn̄e q̄ꝛ me fe
cisti debeo amori tuo meip̄m totuꝫ q̄ꝛ
me redemisti debeo amori tuo meip̄m
totū. q̄ꝛ tanta ꝓmittis debeo meip̄ꝫ to
tū. imo tātū d̄beo amori tuo plusq̄ꝫ me
ip̄m q̄ntū tu es maior meip̄o. ꝑ q̊ dedi
sti teip̄m. ⁊ cui ꝓmittis teip̄m. Trina
aūt ꝓclamatio. attollite portas p̄nci/
pes. vestras. significat trinā eiꝰ potētiā
scꝫ in celo in mūdo ⁊ in inferno. Ter
cio interiꝰ ⁊ exterius aqua bn̄dicta asꝑ
gitur. qd̄ fit triplici de causa. Primo ꝓ
pter demonis expulsionē. Aqua ei bn̄
dicta hꝫ ꝓpriā ꝟtutē expellēdi ip̄m dya
bolū. Vn̄ i exorcismo aq̄ dicit̄. Ut sis
aqua exorcisata ad effugandā oēm po
testatē inimici ⁊ ip̄m inimicū eradica/
re ⁊c̄. Ista aūt aqua bn̄dicta fit ex q̄ttu
or rebꝫ scꝫ ex aq̄. vino. sale. et cinere. q̄ꝛ
vicꝫ q̄ttuor sunt q̄ maxie inimicū expel
lūt. scꝫ lachrymaꝝ effusio q̄ ꝑ aquā. spi
ritualis exultatio q̄ ꝑ vinū. matura di/
scretio q̄ ꝑ sal. ⁊ ꝓfunda hūiliatio q̄ ꝑ
cinereꝫ designat̄. Scd̄o ꝓpt̄ ip̄iꝰ ecclīe
expiationē. Oia ei terrena hec ꝓpt̄ pec
catū corrupta sunt ⁊ fedata. ⁊ iō locus
ip̄e aqua bn̄dicta asꝑgit̄. vt ab oī fedi/
tate ⁊ imūdicia liberet̄ purget̄ ⁊ expiet̄
Hinc est etiā ꝙ i lege oia pene ꝑ aquā
mūdabant̄. Tercio ꝓpt̄ oēm remouen
dā maledictōeꝫ. Terra ei a p̄ncipio cū
fructu suo maledictōeꝫ accepit. ex eo ꝙ
ex eiꝰ fructu deceptio facta fuit. aq̄ ꝟo
nulli maledictōi subiacuit. hincq̄ ꝙ do

minus comedit piscē. sꝫ nō legit̄ come/
disse carnē noiatim. nisi forte de agno
paschali ꝓpt̄ p̄ceptū legis in exēplū. s.
abstinēdi aliq̄n a licitis. ⁊ aliq̄n eadeꝫ
comedēdi. Ut g̊ ois maledictio remo
ueat̄ ⁊ bn̄dictio introducat̄. iō aq̄ bn̄di
cta asꝑgit̄. Quarto in pauimēto al/
phabetū scribit̄. qd̄ q̇dē rep̄sentat ꝯiū
ctionē vtriusq̄ ꝓplī. s. gētilis ⁊ iudei. vł
paginā vtriusq̄ testamēti. vel articłos
nostre fidei. Illud em̄ alphabetū ex lit
teris grecis ⁊ latinis in cruce factis re
p̄sentat vnionē in fide ꝓplī gētilis ⁊ iu
dei ꝑ crucē xp̄i factā. Vn̄ ⁊ illa crux ex
trāsuerso angulo orientis vsq̄ ad an/
gulū occidētis ducit̄ ad significādū ꝙ
ille q̄ p̄us erat dexter factꝰ ē sinister. ⁊ q̄
erat in capite factꝰ ē in cauda. ⁊ ecōuer/
so. Scd̄o rep̄sentat paginā vtriusq̄ te
stamēti. qd̄ ꝑ crucē xp̄i adimpletū est.
Vn̄ moriēs dixit ꝯsūmatū est. Et crux
ex transuerso ducit̄. q̄ꝛ vnū testamētuꝫ
in alio ꝯtinet̄. Quia rota erat in rota.
Tercio rep̄n̄tat articulos fidei. Ecclīe
em̄ pauimētū est nr̄e fidei fundamētū
Elemēta q̄ inscribunt̄ sunt articuli fi/
dei. q̇bus rudes ⁊ neophiti de vtroq̄
ꝓplō in ecclīa erudiūt̄. q̄ se puluerē ⁊ ci/
nerē reputare debēt. iuxta illud qd̄ di/
xit abraā Geñ. xviij. Loq̄r ad dn̄m me
um cū sim puluis ⁊ cinis. Quito cru/
ces i ecclīa depingunt̄. qd̄ siq̇dē fit tri/
plici rōne. Primo ꝓpt̄ demonū terrorē
vt. s. demōes q̄ inde expulsi sunt viden
tes signū crucis terreant̄. ⁊ illuc ingre/
di nō p̄sumāt. Timēt em̄ valde signū
crucis. Vn̄ Chryſ. Ubicūq̄ demōes
signū dn̄icū viderint. fugiunt timētes
baculū q̊ plagā acceperūt. Scd̄o ꝓpter
triūphi ostensionē. Cruces em̄ sunt vexil
la xp̄i ⁊ signa eiꝰ triūphi. Vn̄ vt ostendat̄
ꝙ locꝰ ille xp̄i dn̄io subiugatꝰ est. iō ibi/
dē cruces depingunt̄. Nā ⁊ apud imꝑia/
lē magnificētiā obseruat̄ vt q̄n aliq̄ ci/
uitas ei tradit̄. imꝑiale vexillū in ea di
rigit̄. In hꝰ figuratōe dꝛ Geñ. xxviij. ꝙ
iacob lapidem quē supposuerat capiti
suo erexit in titulū. vicꝫ in titulū p̄coni

alem memorialē ⁊ triūphalez. Tercio
ꝓpter apl'oꝝ repn̄tationē. Nam illa du
odeciz lumiaria añ cruces posita signi
ficant duodecim apl'os q̇ ꝑ fidem cru-
cifixi totū mūdū illumiauerūt: He igi
tur cruces illuminanꝫ ⁊ chrismate iun-
gunꝫ. qm̄ ⁊ apl'i fide passiōis xp̄i totuz
mūdū illumiauerūt ad cognitionē. in-
flāmauerūt ad amorē. vnxerūt ad ꝯsci
entie nitorē. qꝺ ꝑ oleuz. ⁊ ad bone vite
odorē qꝺ ꝑ balsamū intelligiꝫ. E
De tercio scz ꝑ q̊s ꝓphanaꝫ sciendū ꝙ
ip̄am domū dei ꝑ tres ꝓphanatā legi-
mus. s. ꝑ ieroboā. ꝑ nabuzardā. ⁊ ꝑ an
tiochū. Jeroboā em̄ sicut legiꝫ. iij. Re
gū. xij. duos vitulos fecit ponēs vnuz
in dan. ⁊ alium in bethel. q̄ diciꝫ domꝰ
dei. ⁊ h̄ ꝓpt̄ auariciā fecit. ne scz regnuz
ad roboā rediret. Per h̄ significatur ꝙ
auaricia clericoꝝ multū eccl'iam dei cō
taminat. q̄ in ip̄is clericis ml't̄ū regnat
Hierem̄. viij. A minimo vsq; ad ma-
ximū oēs auariciā sequūꝫ Bern̄. Quē
dabis mihi de numero p̄latoꝝ qui nō
magis inuigilet subditoꝝ euacuādis
marsupijs q̄ꝫ vicijs extirpādis. Vitu-
li sunt nepotuli. q̊s in bethel. i. i domo
dei ponūt. Eccl'ia etiā ꝑ ieroboā ꝓpha
naꝫ si ex auaricia vsurarioꝝ vel rapto-
rum edificaꝫ. Vn̄ legiꝫ ꝙ cū q̇dam vsu
rarius eccl'iam q̄ndā de rapinis ⁊ vsu
ris ꝯstruxisset. ep̄m ad eius dedicatio-
nē multis p̄cibus inuitauit. Cum igiꝫ
ep̄s cū suo clero officiū ꝯsecratiōis age
ret. vidit post altare diabolū stātē i ca-
thedra in habitu ep̄ali. Qui dixit ep̄o
Quare eccl'iam meā ꝯsecras. cessa iam
q2 ad me iurisditio eiꝰ ꝑtinet q2 de vsu
ris ⁊ rapinis edificata est. Cū ḡ ep̄us
inde cū clericꝭ territꝰ fugerz diabolꝰ ꝯti
nuo ip̄az eccl'iā cū grādi strepitu d̄stru
xit. Nabuzardā sicut legiꝫ. iiij. Regum
xxv. domū dei cōbussit. Nabuzardan
autē p̄nceps coquoꝝ significat illos q̇
gule ⁊ luxurie deditī sunt. q̇ de ventre
suo deū suū fecerūt ſm qꝺ dicit apl'us.
Quoꝝ deus venter est. ⁊c̄. Qualiꝫ aūt
venter deꝰ dicaꝫ. ostēdit Hugo de san-
cto victore in suo claustrali dicēs. So
lēt dijs templa ꝯstrui. altaria erigi. mi
nistri ad seruiēdū ordinari. imolari pe-
cudes. thura ꝯcremari. Deo siq̇dē vē-
tri templū est coq̇na. altare mēsa. mini
stri coqui. imolate pecudes carnes co-
cte. fumus incēsoꝝ. odor sapoꝝ. Rex
antiochus q̇ fuit suꝑbissimꝰ ⁊ ambicio
sus domū dei polluit ⁊ ꝓphanauit. sic̄
legiꝫ. j. Mach. j. Per quē significaꝫ ꝙ
suꝑbia ⁊ ambicio q̄ vigent in clericis
q̇ nō appetunt ꝓdesse sz p̄esse. multuz
eccl'iam dei ꝯtaminant. De q̊ꝝ suꝑba
ambitōe dicit Bern̄. Honorati ince-
dunt de bonis dn̄i cui tn̄ dn̄o honorez
nō deferunt. Inde is quē q̊tidie vides
meretricius nitor. hystrionicus habi-
tus. regius apparatꝰ. Inde auꝝ in fre
nis ⁊ sellis ⁊ calcarib;. ⁊ plus calcaria
q̄ꝫ altaria fulgēt. Et sicut ꝑ tres ꝓpha-
nata extitit. ita ꝑ alios tres dedicata ⁊
ꝯsecrata fuit. Dedicationē em̄ p̄mo fe
cit moyses. scd̄o salomon. tercio iudas
machabeꝰ. Per qꝺ insinuaꝫ qꝺ in de-
dicatōe eccl'ie debemꝰ hr̄e humilitatez
q̄ fuit in moyse. sapiam ⁊ discretionē q̄
fuerūt in salomone. vere fidei ꝯfessio-
nē q̄ fuit in iuda. F Scd̄o viden-
dū est de ꝯsecratōe siue dedicatōe tem-
pli sp̄ūalis qꝺ templū sumꝰ nos. s. con
gregatio oīm fideliū. qꝺ ꝯstruiꝫ ex lapi
dib; viuis. j. Peꝫ. ij. Tanq̄ꝫ lapides vi
ui suꝑedificati ⁊c̄. Ex lapidib; politis.
Vn̄ cantaꝫ. Tunsionib; p̄ssuris expo-
liti lapides ⁊c̄. Ex lapidib; quadris.
Quattuor em̄ latera lapidis sp̄ūalis
sunt fides spes charitas ⁊ oꝑatio. que
equalia sunt. q2 vt dicit Gregꝰ. q̄ntum
credis tantū speras. q̄ntū credis ⁊ spe-
ras. tātū diligis. q̄ntū credis speras ⁊
diligis. tātū oꝑaris. In h̄ q̇dem tēplo
altare est cor nostrū. suꝑ qꝺ altare tria
debēt deo offerri. Primū est ignis dile
ctionis ꝑpetue. Leuiꝫ. vj. Ignis scz di
lectōis erit ꝑpetuꝰ. ⁊ nūq̄ꝫ deficiet i al-
tari scz cordis. Scd̄m est incēsum orō-
nis odorifere. j. Paral'. vj. Aaron ⁊ fi-
lij eius adolebunt incēsum suꝑ altare

holocaustomatꝫ ⁊ thimiamatis. Ter
ciū est sacrificiū iusticie qđ sacrificiū cō
sistit in oblatōe pnie ⁊ i holocausto di/
lectōis ꝑfecte ⁊ in vitulo carnis morti
ficate. De his p̄s. Tūc acceptabis sa/
crificiū iusticie oblatōes ⁊ holocausta
tū c imponēt suꝑ altare tuū vitulos.
Templū aūt spūale qđ sumus nos
ad silitudinē tēpli materialis ꝯsecraꝛ.
Primo em̄ summ⁹ pontifex scꝫ xp̄us
ostiū cordis clausum inueniēs ter cir/
cūit dū pctm̄ oris cordis ⁊ oꝑis ad me
moriā ei⁹ reducit. De h̄ triplici circūi/
tu dicitꝛ Esaie. xxiij. Sume cytharā q̊
ad p̊mū. circui ciuitatē cordis scꝫ q̊ ad
scđm. meretrix obliuioni tradita q̊ ad
terciū. Scđo ipm ostiū cordis clau/
suꝫ ter ꝑcutit vt sibi aꝑiaꝛ. Percutit ei
ip̄m cor ictu bn̄ficij ꝯsilij ⁊ flagelli. De
q̄ triplici ꝑcussiōe đr Prouerb. j. q̄ntuꝫ
ad malos. Extēdi manū meā ⁊c. h̊ q̄n
tum ad collata bn̄ficia. Despexistis oē
ꝯsiliū meū. h̊ quātū ad ispirata ꝯsilia.
Et increpatōes meas neglexistis. hoc
quātū ad illata flagella. Vel ter ꝑcu/
tit dū rōnalē mouet ad pcti cognitōeꝫ.
ꝯcupiscibilē ad dolorē irascibilem ad
pcti vindictā ⁊ detestatōꝫ. Tercio ipꝫ
templū spūale ter aqua int⁹ ⁊ extra dꝫ
irrigari. Hec aūt trina irrigatio est tri
na lachrymaꝝ interioꝝ vel aliq̄n exte/
rioꝝ effusio. Mens em̄ scti viri vt dic̄
Greg⁹. dolore afficiꝛ cōsiderādo vbi fu
it. vbi erit. vbi est. ⁊ vbi nō est. Vbi fu
it inq̄t in pctō. vbi erit in iudicio. vbi ē
in miſia. vbi nō est in gl'ia. Quando g̊
intiores vel exteriores lachrymas fun
dit ꝯsiderādo. s. qꝛ fuit in pctō ⁊ de ipo
rōnē reddet in iudicio. tūc istud tēpluꝫ
iā selꝫ aqua asꝑgiꝛ. Quādo aūt ꝓ mise/
ria in q̄ est ad fletū cōpungiꝛ. tūc scđo
aqua irrigaꝛ. Quādo ꝓ gl'ia in qua nō
est lachrymas fundit. tūc terciā aquaꝫ
aspergit. Huic aūt aq̄ admiscentꝛ vinū
sal ⁊ cineres. qꝛ cū his lachrymis debe
mus hr̄e vinū spūalis exultatōnis. sal
mature discretōis. ⁊ cineres ꝓfūde hu
miliatōis. Vel ꝑ vinū limphatū in
telligiꝛ hūilitas xp̄i quā habuit in car
nis susceptōe. Vinū ei limphatū ē ver
bū hūanatū. Per sal intelligiꝛ sctitas
sue vite. q̄ est oibꝫ ꝯdimētū religionis.
Per cinerē intelligiꝛ ei⁹ passio. His igi
tur tribꝫ cor nr̄m debem⁹ aspergere. s.
bn̄ficio icarnatōis ꝑ qđ ꝓuocemur ad
hūilitatē. exēplo sue ꝯuersatōis ꝑ qđ i
formemur ad sctitatē. ⁊ memoria passi
onis ꝑ qđ incitemur ad charitateꝫ.
Quarto scribiꝛ in h̄ templo cordis
spūale alphabetū siue spūalis scriptu
ra. Hec āt sc̄ptura q̄ ibi scribiꝛ triplex
est. s. dictamia faciēdoꝝ. testimonia di
uinoꝝ bn̄ficioꝝ. accusatio ꝓprioꝝ deli/
ctoꝝ. De his tribꝫ Roma. ij. Cū eniꝫ
gentes q̄ legē nō hn̄t naturalr̄ ea q̄ le/
gis sunt faciūt eiusmodi legē nō hn̄tes
ipi sibi sunt lex q̊ ondunt opus legꝫ scri
ptū in cordibꝫ suis. Ecce p̊mū. Testi/
moniū reddēte illis ꝯscia ipoꝝ. Ecce
scđm. Et inter seinuicē cogitationū ac
cusantiū vel etiā defendētiū. Ecce ter/
ciū. Quinto dn̄t pingi cruces. i. assu
mi ꝑnie austeritates. q̄ q̊dē dn̄t inun/
gi ⁊ igne illustrari. qꝛ nō solū ferēde sūt
patiēter sꝫ etiā libēter. qđ significaꝛ ꝑ
vnctōeꝫ. ⁊ ardēter qđ significaꝛ ꝑ ignē
Vn̄ Bern̄. Qui moraꝛ in timore cru/
cem xp̄i portat patiēter. Qui ꝓficit in
spe portat libēter. Sꝫ q̊ ꝯsūmaꝛ i cha
ritate amplectiꝛ iā ardēter. Itē. Mul
ti vidēt cruces nr̄as sꝫ nō vidēt vnctio
nes nr̄as. Qui g̊ in se h⁽ habebit vere
templū ad honorē dei đdicatū erit. di
gnus plane in q̊ xp̄s habitet ꝑ grāꝫ vt
tandē in eo habitare digneꝛ ꝑ gloriam
Qđ ipē nobis p̄stare digneꝛ q̊ viuit et
regnat de⁹ ꝑ oia secula seculoꝝ. amē.

Explicit legenda lombardica
Jacobi de voragine ordinis p̄
dicatoꝝ episcopi ianuensis.

Sequuntur quedā legēde a quibusdā alijs supaddite. Et primo de decem milibꝫ martyꝝ.

Legenda.clxxviij.

PAssio et memoria decē miliū martyꝝ venerat̃ ⁊ colit̃. x. kal̃. iulij. q̇ oēs vna die ꝓ xp̄i noīe passi sunt sub Adriano imꝑatore alijsqꝫ sex regibꝫ q̇ ei venerūt in adiutoriū. Hi scti martyres duz ab imꝑatore ad sacrificandū idolis cōpellerent̃ dixerūt. Sacrificiū viuū ⁊ imaculatuz offerimꝰ nosmetipos dn̄o nr̄o iesu xp̄o. q̇ ꝓ humano genere nasci dignatus ē ⁊ descēdere de celis. mlt̃ꝫ malis affligi. ⁊ ad vltimū voluit etiam ꝓ nobis crucifigi. quē tu miser ignoras. Tūc iratꝰ imꝑator iussit eos diu torq̄ri. ⁊ ad vltimū crucifigi. Et oīa tormēta q̄ passus est dn̄s nr̄ iesus xp̄us forti anio ⁊ fide firmissima ꝓ dn̄o sustinuerūt. Locus igit̃ vbi passi sunt bti martyres mons est magnꝰ ⁊ vocat̃ ararat. ⁊ distat ab alexandria ciuitate q̇ngentis q̄si stadijs. A q̇bus aūt passi sūt fuerūt exercitꝰ regū q̇ illi venerāt in adiutoriū triginta milia. Hora ṽo sexta illius diei terremotꝰ factꝰ ē magnꝰ. petre scisse sunt. sol obscuratꝰ ē. ⁊ oīa signa q̄ in passiōe dn̄i visa fuerūt etiā ibi visa sunt. Tūc scti martyres fundētes orōnē ad dn̄m dixerūt. Dn̄e deꝰ memēto nr̄i in h̄ patibulo crucꝫ. ⁊ suscipe petitionē nr̄am ⁊ ea q̄ a te exposcimꝰ nob̄ cōcedere dignerꝫ. vt q̇cūqꝫ memoriā nr̄i corde ⁊ ore cū ieiunio ⁊ dūotōe celebrauerint mereant̃ a te asseq̇ fructuosam mercedē tribuēdo eis sanitatē corpoꝝ medicamē anie ⁊ in domibꝫ eoꝝ intus ⁊ foris bonoꝝ oīm vbertatē ꝯcede Et si in ꝑlio fuerint nō eis nocere p̄ualeāt inimici visibiles ⁊ inuisibiles. te ꝓ eis pugnāte. sꝫ sicut placet tibi armis tuis eos ꝓtege. Diesqꝫ vnꝰ ieiunij nr̄e passionis vnū ꝑnialez annū cōpleat obseruātibꝫ se deuoto corde. Et hoc dn̄a roꝛ dn̄e a te poscimꝰ. dissipa oēm occupationē ⁊ oēm imūdū spm̄ omnēqꝫ infirmitatē eoꝝ expelle q꞉ gl̃iosum ⁊ laudabile est nomē tuū ꝑ oīa. s. s. Et rn̄dentibus oībꝫ amē. facta ē vox de celo dicēs Que petistꝫ dilectissimi mei scitote vos impetrasse. Gaudete ꝗꝫ ⁊ letamini q꞉ orōnes vestre corā xp̄o ⁊ imortali rege veraciter sunt exaudite. Et his dictis in ꝯfessione emiserūt spm̄ veraciter ꝑcepturi p̄mia regni celoꝝ. Amen.

Legenda.clxxix.

De visitatione beate virginis Marie ad Elizabeth.

BEatissima virgo dei a suis p̄mordijs deo ꝯsecrata ꝓpter bn̄ficia eiꝰ inaudita exhibita ꝓplo inuocāti. oēs in necessitate ꝯstituti ad eā ꝯfugiunt tāqꝫ ad singulare remediū vbi humanū subsidiū nō sufficit req̇situ̇. Disposuit nāqꝫ oīa inferiora sua sapiētia ꝓuidentia industria. ⁊ gr̃a propulsata Ubi gubernatrix seculi ⁊ terrene potētie. i maria. Ubi mr̃ misc̄die ⁊ ipetratrix venie. in maria. Ubi mr̃ militātꝫ eccl̃ie. in maria. Ubi aduocata seculi. i maria. Huius rei ꝯsideratiōe vrbanꝰ romanꝰ pōtifex sextus. dure ferēs materiā scismatis occurrentē. ꝑpendēsqꝫ anio ꝑspicaci. ꝙ btā ṽgo sit ꝑitissima aduocata delinquētiū viatoꝝ. reꝑatrix sagacissima discrepantiū anioꝝ. ⁊ visitatrix diligētissima errantiū singuloꝝ. Pro gr̃a extinctōis scismatꝫ ipetranda pie statuit. ꝙ licet festū visitatōis marie ad elizabeth illo tꝑe post annūciationē dn̄icā debuerit celebrari. q̇ ipam elizabeth visitauit. ꝓpter maxias ṽtutes inibi oꝑatas. q꞉ tn̄ ecclesia illo tꝑe circa officiū q̄dragesimale aut passionē xp̄i spēaliter occupat̃. ne tāta officij solēnitas p̄termittat̃ ad laudē ⁊ gl̃iaꝫ ṽginis gl̃iose idē vrbanꝰ sextꝰ pie statuit visitatōis p̄fati festi memoriā. in crastinū octauaꝝ bti iohis baptiste. cum octauis seq̄ntibꝫ ꝺ festo visitatōis ma

rie a cunctis fidelib⁊ celebrari. Ut aũt
oĩs fideliũ multitudo ad memoriã p̃/
fate viſitatõis marie ad Elizabeth ar
tius ⁊ deuoti⁹ excitet̃. voluit idẽ Urba
nus vt oib⁊ vere ꝯfeſſis ⁊ ꝯtritis dictũ
feſtũ viſitatõis Marie celebrãtib⁊ cuz
octauis. loco diſtributionũ materiali/
um in eccl'ijs fieri ꝯſuetis. de theſauro
ſpiritali. ꝟe indulgẽtie ſic̃ in feſto cor/
poris xp̃i futurꝫ tꝑib⁊ effectualit̃ elargi
rent̃. Cũ igit̃ angel⁹ nũciauit marie ꝙ
inuenit gr̃am apud dñm. ⁊ ꝙ de ea cõ
ciꝑet̃ fili⁹ dei ad ſalutẽ oĩm ꝑploꝝ cꝫ̃ ci
to ipſa credidit ſtatim ꝯcepit in vtero
verbũ dei. Et poſt gr̃as exhibitas de
tanto bñficio ſibi facto ex magna cha/
ritate ⁊ pietate ſtuduit ſuã cognatã eli
zabeth iã ſex mẽſib⁊ grauidatã in hie/
ruſalẽ ſalutare ⁊ ſibi cõpati ac ſeruire.
Uñ dr̃ de eadẽ. Exurgẽs maria abijt
in mõtana cũ feſtinatõe in ciuitatẽ iu/
de ⁊ intrauit domuz Zacharie ⁊ ſalu/
tauit Elizabeth. Abijt igit̃ maria in
montana cũ feſtinatõe. q: ab angelo ĩ
itinere faciliter ducta fuit ſpũſſancti in
flãmatõe ꝑ obrupta mõtiũ ducebat̃ q̃
eiuſdẽ ſpũs motõe ſuauiter fuit agita/
ta. Btã igit̃ maria in dño ꝯfidẽs. hila
riter trãſmigrauit ſuꝑ cacumina monti
um ſic̃ paſſer. In aſꝑitate itineris con
gaudebat. ꝑ viã ſuauitatẽ colloq̃oꝝ a/
ſpernabat̃. bona mentiũ in hieruſalez
collaudabat. hieruſalẽ in mõtanis ce/
lerrime cupiebat. Noluit ibi inueniri ĩ
publico vel videri. ſꝫ abijt feſtinanter.
Abijt cũ feſtinatiõe in ciuitatẽ iude vt
iohes p̃curſor dñi ſtatim ſctificaret̃ in
vtero vt xp̃i incarnatio ĩ ciuitate magꝫ
publica pãderet̃. ⁊ vt de illo loco ad fi/
nes terre tantoꝝ myſterioꝝ declaratio
vlteri⁹ pãderet̃. Et intrauit domũ za/
charie ⁊ ſalutauit elizabeth. Ecce quõ
intrauit ſuꝑior ad minorẽ. dña ad ſer/
uam. regina celi ⁊ terre ad famulã ⁊ an
cillã. vt ſic laudãdo laudib⁊ Elizabeth
viſitaret. ⁊ laus ei⁹ laudes reciprocas
reſonaret.

Tenor bulle per Bonifacium papã. ix. trãſmiſſe ad diuerſas mũdi ꝑtes ſuꝑ feſto viſitationis beate marie virginis ad Elizabeth.

Bonifacius eṗs ſeru⁹ ſeruoꝝ dei ad
ꝑpetuã rei memoriã. Suꝑni benigni/
tas ꝯditoris hũanã naturã ad ſilĩtudi
nẽ ſuã creatã miſericordi pietate reſpi/
ciens. ⁊ collapſam fore ṗmi ꝑentis la/
pſu ꝯſiderãs. illã miro decreuit ꝯſilio
releuare. vt ſcꝫ verbũ ſuꝑnũ qd̃ erat in
ṗncipio eaꝫ a mortis nexib⁊ liberaret.
Uoluit igit̃ pij p̃ris q̃ nos dilexit cha/
ritas. tꝑe veniẽtis plenitudis verbuz
ip̃m ſuꝑnũ ſub forma ſerui carnez nr̃e
mortalitatꝫ aſſumere vt tandẽ mortez
nr̃am moriẽdo deſtrueret. ac dãnatõis
ſniaz ſil't ⁊ maculã quã ꝑ reatũ ṗmi ho
minis generꝫ hũani poſteritas icurriſ
ſe noſcebat̃. clemẽs ꝟbi eterni bonitas
aboleret. Quapropt̃ de clara ſtirpe re/
gia dauiticã p̃elegit ꝟginẽ. in cui⁹ vte/
ro myſtico ſpiramie verbũ ip̃m carnez
ſuſciꝑet vt egrederet̃ iuxta verbũ ꝑphe
ticũ ꝟga de radice ieſſe ⁊ flos de radice
ei⁹ aſcẽderet. ⁊ req̃eſceret ſpũs dñi ſuꝑ
eũ. Prouectã reginã inclitã in matrez
eligens q̃ tanto regi digna fuit corꝑis
thalamũ ṗꝑare. de q̃ tanq̃ ſpõſus p̃ fi
lijs hoĩm ꝓcederet ſpecioſus locũ ĩ na/
zareth q̃ flos ſiue ſctitas dr̃ ad ſuã ꝯce
ptionẽ elegit. In q̊ ꝑ angelica ſalutati
onis eloq̃a. ip̃i⁹ incarnati ꝟbi myſteria
miraq̃ fuerũt ſolẽnia celebrata. Ibi ei
nr̃e ſumpſim⁹ exordia redẽptõis. ibiq̃
ṗmũ dies ſctificatõis illuxit. q̃ nob de
ſalute ſpem intulit ⁊ de eternitate leti/
ciã. In h̃ etem̃ rãte fecũditatꝫ loco vir
go regia venuſtiſſima a dño ꝯſecrata.
flos caſtitatꝫ. vas celeſtis gr̃e mũdiſſi/
mũ. oĩm ꝟtutũ florib⁊ redimita cuius
pulchritudinẽ ſol ⁊ luna mirant̃. redẽ/
ptorẽ gentiũ ꝟgo ꝯcepit. datura lucez
gẽtib⁊ ſub mortꝫ caligine ꝯſtitutꝫ. Sa
ne ip̃a regina celoꝝ in cui⁹ ſe clauſit vi/
ſcera dei fili⁹ fact⁹ hõ. ex tanti honoris
faſtigio ſibi ꝑ angelũ nũciato nequaq̃
elatõis aſſumpſit ſp̃m ſꝫ tanq̃ ancilla

humilis q̃uis effecta mr̄ dñi. hũilita-
tis sue quã respexit dñs exeques offici
um. exurges maria abijt in mõtana cũ
festinatõe. Et queadmodũ ab angelo
hũillime salutatõis susceperat oraculuz
sic etiaz Elizabeth hũiliter salutauit.
Elizabeth vero vt salutatõz audiuit vir
ginis gl'iose. repleta spũsctõ. ꝛ incarna
ti verbi mysteriũ in vtero senties virgi
nali. voce magna exclamauit et dixit.
Bñdicta tu inter mlieres ꝛ bñdictus
fructus vẽtris tui. Et vñ h̄ mihi. vt ve
niat mr̄ dñi mei ad me. Ecce em̄ vt fa-
cta est vox salutatõis tue in aurib' me
is. exultauit p̄ gaudio infans in vtero
meo. Et btã q̃ credidisti. qm̄ pficient̃ i
te q̃ dicta sunt tibi a dño. Ad q̃ verba ve
nerãda in hũilitatis spũ respõdens. il-
lud mirabile canticũ decãtauit. Ma-
gnificat aĩa mea dñm Et exultauit spi
ritus me' in deo salutari meo. Quia re
spexit humilitatẽ ancille sue Ecce eniz
ex h̄ btãm me dicẽt om̃es generatões.
Quia fecit mihi magna q̃ potẽs est et
sanctũ nomẽ ei'. Et miscdia ei' a pge-
nie in pgenies timẽtib' eũ. O magnũ
mysteriũ. o admirabile cõmertiũ. o in-
effabile sacrm. vt mr̄es de pignorib' q̃
gestabant in vteris in spũ psentarẽt. et
etiã pphetarẽt. Et vt sacri euãgelij pã-
dit hystoria. celi regina grauida partu
ꝯsecranda diuio. p humilitat' ampli-
ori sigculo pcursoris sui quẽ gestabat
filij genitrici grauide hũanitat' impẽ-
dit obsequiuz. Quo impẽso cõpleroq3
hmõi visitatõis q̃si triũ mensiũ tpe in
domũ suã est reuersa. Hec est ei illa de
q̃ sacra canũt eulogia. Sole amicta lu
nã hñs sub pedib' stellis coronari me
ruit duodenis. Hec est illa q̃ in suis ca
stis viscerib' celi terreq3 gestauit opifi
cem. Et sola cũctas hereses interemit.
Et p xp̄ião pp'lo vt aduocata strenua
ꝛ exoratrix puigil ad regez quẽ genuit
intercedit. Igit' felicis recordatõis vr-
banus papa sext' dignũ reputãs ꝛ de-
bitũ vt festũ visitatõis ipi' btẽ Marie
virgis qñ vt pfert̃ visitauit Elizabeth
in dei eccl'ia celebraret̃. qm̄ testimonio
sancti suffultũ euãgelij humanis neq̃t
rõnib' detractari. Ac attendẽs q lau-
des tante vginis hũana lingua nõ suf
ficit expmere. Nec etiã scti ꝛ iusti eã in
cui' ille quẽ celi cape nõ poterãt se ꝯtu
lit aula vginali. dignis laudũ pconijs
ad plenũ efferre potuerũt. Et ꝯsiderãs
dict' papa. q exq̃ dñm in sctis suis lau
dam' q̃ntomag' in veneratõe btẽ ma-
rie vginis mr̄is ipi' exultãtib' animis
collaudare ꝛ ei' laudũ agendo titulos
gr̃as inferre quẽ genuit filio debeam'
Que etiaz exaltata sup sydera stellato
ꝯsidet sui solio genitoris. Nec etiã diui
ne nisus fuisset resistere volũtati. q̃ taz
sibi q̃3 alijs viris deuot' ad hmõi san-
ctam festiuitatẽ celebrandã vt pie idez
papa credidit. dignata fuit mentẽ in-
spirare. Deliberatõe etiã sup h̄ matu-
ra phabita. De fratrũ suoꝝ scte roma
ne eccl'ie cardinaliũ ꝯsilio ad exaltatio
nẽ fidei catholice digne ꝛ rõnabilit̃. vi
delicet sexto idus aplis pontificat' sui
anno. xj. statuit vt festũ pfatũ vicz visi-
tatõis btẽ Marie vginis. qñ vt pfert̃
visitauit Elizabeth. sexto nonas iulij
annis singulis in dei eccl'ia cũ laudum
cãtico. leticie iubilo. cordisq3 tripudio
sub duplici officio p orbẽ vniuersuz so-
lẽniter celebraret̃. Suasit etiã ꝛ ꝯsulu
it idẽ Urban' sextus. vt ipius festi vi-
gilia. vt vigilia natiuitat'. ꝛ assumpti-
onis pdicte virginis festiuitatũ. etiã in
obseruatõe ieiunij deuoti' obseruaret̃.
Et mãdauit q sil'e nõ tñ duplex offici-
um absq3 alicui' scti cõmemoratõe. ex-
ceptis pmis vespis añ octauã apl'oruz
Petri ꝛ pauli. ꝛ officio toti' diei octaue
cũ cõmemoratõe tñ eiusdẽ noui festi. p
septẽ seq̃ntes dies in dei eccl'ia cũ cele-
britate debita cantaret̃. Ac etiã volẽs
idẽ vrban' papa xp̄ifideles ad colẽduz
tante festũ vginis. ꝛ etiã celebrandum
donis spũalib' animare ipos q3 mysti-
cis de thesauris militãtis eccl'ie bñdi-
ctionũ munerib' cupiẽs puenire. Oi-
bus vere penitẽtib' ꝛ ꝯfessis. Qui matu

tinali officio festi eiusdē in eccl'ia q̄ idez celebraret͂ interessent centū. Qui vero misse totidē. Qui aūt p̄mis ip̄ius festi vespis sil'r centū. Qui aūt scd'is totidē Illi ṽo q̄ p̄me tercie sexte none ac completorij officijs interessent. ꝓ q̄libet horaꝝ ip̄aꝝ q̄draginta dies. Illis aūt q̄ ꝑ octauas festi p̄dicti matutinalibus vespoꝝ misse ac p̄dictaꝝ horaꝝ officijs interessent centū dies singulis octauarū ip̄aꝝ dieb' de oīpotētis dei miscd'ia ⁊ btōꝝ Petri ⁊ pauli ap'loꝝ ei' autoritate ꝯfisus. de iniunctis sibi penitētijs misericordit͂ relaxauit. Ne autē ꝓ eo ꝙ ip̄i' Urbani p̄decessoris nr̄i supueniēte obitu lr̄e ap'lice sup p̄missis ꝯfecte n̄ extiterint. hm̄oi ꝯstitutio dicti p̄decessoris frustraret͂ effectu. volētes ⁊ autoritate ap'lica decernentes ꝙ hm̄oi ꝯstitutio a dicto die vicz. vj. idus ap'lis ꝑinde sortiat͂ effectū ac si sup ea dicti p̄decessoris lr̄e sub ip̄i' diei data cōfecte fuissēt, put supͥ' enarrat͂. Quodq͂ p̄ntes lr̄e ad ꝓbaz dū plene ꝯstitutiōez hm̄oi vbiq͂ sufficiāt. Neq͂ ad id ꝓbatōis aliud admiculū req̄rat͂. Uniuersos igit͂ p̄triarchas archiep̄os ep̄os ⁊ alios ecclesiaꝝ p̄latos monem' ⁊ hortamur in dn̄o ꝑ ap'lica eis scp̄ta in ṽtute sctē obediētie districte p̄cipiēdo mādantes. ⁊ in remissionē peccaminū iniūgētes. Quatenus tā gl'iosum festū ⁊ celebre annis singulis. vj. nonas iulij vt p̄fert͂. deuote ac solēniter celebrēt. ac ieiuniū hm̄oi vigilie suadeāt in augmētū meriti obseruari. Et facient ꝑ vniuersas eccl'ias suaꝝ ciuitatū ⁊ diocesiū celebrari. ac officiū ꝑagi supradictū. vt pia eiusdē virginis intercessiōe ip̄i xp̄ifideles h̄ a noxijs ꝓtegi. ⁊ in futuro sempiterna ꝯseq̄ gaudia mereant͂. Nulli ḡ oīno hoim̄ liceat hāc paginā nr̄e volūtatis. ꝯstitutionis. munitōis. hortatōis. ⁊ mādati infringere vel ei ausu temerario ꝯtraire. Si q̄s aūt h̄ attēptare p̄sumpserit. indignationē oīpotētis dei. ⁊ btōꝝ petri ⁊ pauli ap'loꝝ ei' se nouerit incursurum. Datū rome apud sctm̄ Petrū. v. idus nouēbris. pōtificat' nr̄i āno p̄mo videlicz sub anno dn̄i. M.ccclxxxix.

Ex sermōe venerabil' bede

Beata dei genitrix ṽgo sp maria tēplū dn̄i sacrariū sp̄ussctī. cū ab angelo salutata fuissz. seq͂ ꝓle grauidā cognosceret ꝯfestim in mōtana ꝑrexit portās a q̄ portabat͂. Et apte post visionē angeli btā dei genitrix in montana subijt q̄ gustata suauitate supnoꝝ ciuiū. humilitatis gressib'. ad alta ṽtutū se trāstulit. Intrat igit͂ domū zacharie atq͂ elizabeth. quā ꝓuū ⁊ p̄cursorē dn̄i pariturā nouerat. Salutat. nō q̄si dubia de oraculo qd' accepat. sz vt ḡtulatura de dono qd' ꝯseruam accepisse didicerat. Non vt ṽbum angeli ml'ieris attestatōe ꝓbaret. sz ml'ieri ꝓuecte etatis ṽgo iuuēcula misteriū sedula ip̄ēderet. Ut aūt audiuit salutatōz marie elizabeth exultauit infans i vtero ei' ⁊ repleta est sp̄ūsctō elizabeth. Et exclamauit voce mag̃. Recte voce mag̃. q2 dei dona cognouit. Recte voce mag̃ q2 illū quem vbiq͂ p̄ntez nouerat etiā corꝑalit͂ adesse sētiebat. Mag̃ etēi voce n̄ tā clamosa ꝙ deuota intelligēdū ē. Neq͂ ei modice vocꝫ deuotōe dn̄m laudare voluit q̄ sp̄ūsctō plena flagrabat. q̄ ⁊ illū i vtero gestabat. q̄ in natꝫ ml'ieꝝ maior nemo ē. Eū etēim aduenisse gaudebat. q̄ ꝯcept' ex carne mr̄is ṽginis fili' altissimi vocaret͂ ⁊ eēt. Exclamauit aūt voce mag̃ elizabeth ⁊ dixit. Bn̄dicta tu int͂ ml'ieres. O ṽe bn̄dicta int͂ mulieres. q̄ sine exēplo ml'iebris cōditōis cū decore ṽginitatꝫ gauisa es honore ꝑentis. Et bn̄dict' fruct' ventrꝫ tui. Nō q2 tu bn̄dicta. iō bn̄dict' fruct' vētris tui. sz q2 te ꝑuenit in bn̄dictiōib' dulcedis iō tu bn̄dicta. Bn̄dicta tu inq̄t int͂ ml'ieres q̄ illā generalē maledictōez euasisti q̄ dictū ē. In tristicia paries filios. Et nihilomin' illā q̄ secuta ē. Maledicta sterilis in isrl'. Ac singularē ꝯsecuta es bn̄dictionē. vt nec sterilis maneas. nec cū dolore parturias. Et bn̄dict' fruct'

ventris tui. Nec ipe generali sctõꝝ mo
re bñdict⁹. sꝫ sic ait apl's. qꝝ pr̃es ex q-
bus xp̃s ꝺm carnẽ q est sup oia de⁹ bñ-
dict⁹ in secula. De h⁹ ortu fruct⁹ psalmi
sta mystico ꝺmone testat̃ dicẽs. Eteni
dñs dabit benignitatẽ. ⁊ terra nr̃a da
bit fructũ suũ. Dedit qppe dñs beni-
gnitatẽ. qꝛ gen⁹ hũanũ a reatu p̃uarica
tõis p vnigenitũ suũ liberare disposu-
it. Dedit benignitatẽ. qꝛ eius ingressu
ꝟginalis vteri templũ sctispũs gr̃a cõ
secrauit. Et terra nr̃a dedit fructũ suũ
Quia eadẽ virgo q̃ de terra corp⁹ ha-
buerat. filiũ genuit. diuitate qdeꝫ deo
p̃ri coequalẽ. sꝫ sibi carnis ꝟitate ꝯsub
stãtialẽ. De h̄ esaias templũ hũane re
demptõis intuens ait. In illa die erit
germẽ dñi in magnificẽtia ⁊ gl'ia. ⁊ fru
ctus terre sublimis. Germẽ nanqꝫ dñi
fuit in magnificẽtia ⁊ gl'ia quãdo sup-
nus dei fili⁹ in carne tp̃alis apparens
magnitudine ꝟtutũ celestiũ mũdo cla
rus effulsit. Fruct⁹ q̊ꝫ terre sublimis ef
fectus est. qñ carnẽ quã de nr̃a natura
mortalẽ deus suscepat. ꝟtute versatõis
imortalẽ iaꝫ redditã ad celos subleua-
uit. Recte g̊ dr̃. Benedicta int̃ mulieres
⁊ benedict⁹ fruct⁹ vẽtris tui. Benedi-
cta est incõpabilit̃. q̃ ⁊ diuini germinis
gl'iam suscepit ⁊ coronã integritatꝭ ser
uauit. Benedict⁹ fructus vẽtris illius
p quã ⁊ semẽ incorruptõis supne here
ditatꝭ quã pdidim⁹ in adã. fractũ reci-
pimus. Et ꝟe ac singl'arit̃ bñdictus. q
nõ nr̃o more postqꝫ natus ẽ gr̃aꝫ bene
dictõis a dño pcepit. sꝫ ⁊ ipe ad saluan
dũ mũdũ benedict⁹ venit in noĩe dñi.
Et vñ h̄ mihi vt veniat mr̃ dñi mei ad
me. O q̃nta in ꝓphetisse mẽte hũilitas
qꝫ verus ꝺmo dei quẽ dixit. Sup queꝫ
reqescit spũs nisi super hũileꝫ ⁊ qetum
ac tremẽtẽ ꝟba mea. Matrẽ qdeꝫ dñi
q̃ ad se venerat. mox vt vidit eẽ cog̊uit
Sꝫ nihil i se talis meriti reperiẽs q̃ di
gna fieret a tãta hospite visitari. vñ h̄
mihi inq̃t vt veniat mr̃ dñi mei ad me
Qui nimiꝝ spũsctũs q ei donũ ꝓphe-
tie ꝯtulit. munus pariter hũilitatꝭ p̃sti
tit. Prophetico repleta spũ genitricem
ad se aduentasse saluatoris intelligit.
Sꝫ hũilitatꝭ spũ circũspecta min⁹ di-
gnã se ei⁹ aduẽtu dep̃hendit. Ecce eniꝫ
vt facta ẽ vox salutatõis tue i auribus
meis. exultauit in gaudio infans i vte
ro meo. Intellexit elizabeth eodẽ q̊ im
pleta erat spũ reuelãte qd exultatio il-
la sui significasset infantꝭ. h̄ est illi⁹ ve-
nisse matrẽ cui⁹ ipe p̃cursor ac demon-
strator eẽt futur⁹. Et qꝫ mirãda. qꝫ ci-
ta sctispũs opatio. Nulla qppe i discẽ-
do mora ẽ vbi spũsctũs doctor adest.
En vno eodẽqꝫ momẽto cũ voce salu-
tantis gaudiũ nascit̃ infantis. qꝛ dum
vox ad aures puenit corpales. ꝟtus spi
ritalis cor intrauit audiẽtis. nec solum
genitricẽ sꝫ ⁊ sobolẽ amore dñi aduen-
entis accẽdit. Vñ mox eadẽ p̃cursoris
dñi genitrix ea que i occulto cog̊uerat
his q sil't aderant ⁊ audiebãt palã euã-
gelizare curauit. Nã subdit. Et btã q̃
credidit. qm̄ pficient̃ ea q̃ dicta sunt ei
a dño. Nã ex h̄ q̊ꝫ p spm̄ didicit eliza-
beth. q̃ angel⁹ ad Mariã ꝟba ptulit qꝫ
illa mox euãgelizãti credidit. qꝫ h̄ diuia
opante potẽtia absqꝫ vlla eẽnt dubei-
tate complẽda. Mirũqꝫ imodũ idem
spũs eã cum ipleuit p̃sentiũ sil't p̃terito
rũ ⁊ futuroꝝ scia instruxit. De p̃senti-
bus nãqꝫ se edoctã mõstrauit. cũ btãꝫ
mariã matrẽ dñi sui vocãs. qꝛ redẽpto
rem hũani generꝭ in vtero gestaret in-
dicauit. Vñ etiã fructũ vẽtris ei⁹ singu
lariter benedictũ eẽ ꝓfessa est. Preteri-
toꝝ se noticiã accepisse signauit q̃ ⁊ ver
ba angeli ad mariã ⁊ ꝯsensum marie
credẽtis sibi innotuisse ꝓdidit. Sed ⁊
futuroꝝ scientiã sibi nõ negatã intima
uit. cũ pficienda a dño q̃ ei dicta essent
aperuit. Quis aũt fr̃es mei dicere qs
estimare sufficiat q̃ tũc gr̃a spũs dei ge
nitricẽ repleuit. cũ tãta in mr̃e p̃curso-
ris lux doni celestis emicuit. Vex au-
diam⁹ verba q̃ dixit. si forte ex his ali-
q̃ntuluꝫ valeam⁹ dinoscere qd int⁹ ha-
buerit. Audita g̊ respõsione elizabeth.
qua eã btãm inter mulieres p̃dicauit.

matrē dn̄i sui cognoīauit. fidē fortem
laudauit. ad cuiꝰ ingressum seipām cū
filio spū sctō repletā eē signauit. nō am
plius tacere potuit dona q̄ ꝑceꝑat sꝫ q̄
sꝑ anio gerebat vbi aptū tp̄s inuenit.
etiā deuota oris ꝓfessiōe patefecit. Nā
ꝙ vt ꝟginalē decebat pudorē. acceptū
ꝙ diuinitꝰ oraculū aliꝗ̄ diu silētio tege
bat archanū mysterij celestis in sui pe-
ctoris abdito venerabaꝛ occultū. expe
ctabat reuerenter donec ip̄e donoꝝ di
stributor q̇d sibi doni specialis tribu-
isset. q̇d secreti reuelasset. quādocunꝙ
vellet ostēderꝫ. At postꝙ̄ eadem q̄ sibi
erant charismata p̄stita. ꝑ alios spū re
uelāte esse patefacta cernebat. mox eti
am ip̄a thesauꝝ celi quē in corde serua
bat aꝑuit. Ait ergo Magnificat aīa mea
dn̄m. ⁊ exultauit spūs meꝰ in deo salu-
tari meo ⁊c̄. Quibꝫ p̄mo dona sibi spe
cialiter ꝯcessa ꝯfiteꝛ. Deinde genera-
lia dei beneficia q̇bꝫ generi humano in
eternum ꝯsulere nō desistit enumerat.
Eius aūt aīa dn̄m magnificat q̇ om̄s
interiorꝫ hois sui affectus diuinis lau
dibꝫ ac seruitijs mācipat. q̇ obseruātia
p̄ceptoꝝ dei sꝑ eiꝰ potētiā maiestatꝫ se
cogitare demōstrat. Eius spūs in deo
salutari suo exultat. quē nihil in terre-
nis libet. nulla caducaꝝ reꝝ affluentia
emollit. nulla aduersitas frangit. sed
sola illius a q̊ salus speraꝛ eterni sui cō
ditoris memoria delectat. Que cū oī-
bus ꝑfectis ꝟba recte ꝯueniāt. maxie
tn̄ ea btāꝫ dei genitricē ꝓferre decebat
q̄ meriti p̄uilegio singl'arꝫ spirituali ip̄i-
us dilectōe flagrabat cuiꝰ corꝑali ꝯce-
ptione gaudebat. Que iure in iesu. id ē
in salutari suo speciali p̄ ceteris sanctis
gaudio potuit exultare. qꝛ quē ꝑpetuū
salutis autorē nouerat hunc ip̄m tꝑali
ortu de sua carne nascituꝝ esse sciebat.
quatenꝰ in vna eadēꝙ ꝑsona veraciter
suus filius esset ⁊ dn̄s.

Legenda. clxxx.

De sancto Arbogasto.

Sanctissimi sacerdotis
xp̄i arbogasti exortū vel cō-
uersatōꝫ eiꝰ a puero ad ꝓfectionē vsqꝫ
pōtificatꝰ. seu antiq̇tas oblitterauerit
vel scp̄toꝝ raritas nō declarauerit. qꝛ
scp̄tio nō docet incertū habeꝛ. At vero
tanti p̄ris insignia q̇bus in diebꝫ suis
miraculis chorušcātibꝫ claruit nō ex to
to sunt silētio oppressa. q̄ ꝑ aures fide-
liū trāseundo. posteris narrātibꝫ auri-
bus nr̄is sunt infusa. Tradūt nāꝙ eū
in tꝑibus Dagoberti regis. cū sancta
ecclesia longe lateꝙ flores doctrine ca-
tholice suaue redolentes diffunderet ⁊
ꝟbum dei vsꝙquaꝙ ꝓspere curreret.
de aq̇tania ꝓgressum. diuino nutu ar-
gētinēsis eccl'ie cathedrā ꝯsedisse susce
ptūqꝫ culmen regiminis felici guberna-
tiōe diu rexisse. Hic btūs xp̄i sacerdos
p̄fato regi amica familiaritate adeo ē
innexus vt eo intra regalē aulam asci-
to illius allogo delectareꝛ. ꝯsilio vtereꝛ
Qua iocūditate cū vterqꝫ suo rex in re
gno. ep̄s in ep̄atu ꝓspere se agerent. ho
stis humani generis inuidia res leta
vertiꝛ in cōtraria. Nā cū quadā die ve
natores regis more solito aprū inseq̄-
renꝛ in saltu. regis etiaꝫ filius q̇ erat ei
vnicus pariter cū eis in codeꝫ discursu
festinauit. Cuꝫ aūt illi ꝑ deuia queqꝫ
⁊ diuersos anfractus cū canibꝫ oberra
rēt. solus relictꝰ singl'ari occurrit incau
tus. Quo viso sonipes in q̊ sedit paue
factus. cursum retorquēs in fugā verti
tur. Puer ꝟo cū eum freno retinere co-
nareꝛ. ⁊ in alterā ꝑtem habenā strictiꝰ
traheret. heu nimiū ꝓnus a sella est ꝓ-
lapsus. Adhuc aūt habena quā ī ma
nu tenebat inherēs ꝑ terrā tractus. cal
cibus equi miserabiliꝛ est ꝓtritꝰ. Quē
sui pedisseq̇ diu q̄situm ⁊ ita inuenien
tes attritū. nō sine maxio merore tollē
tes. ⁊ in equis leuātes. funere lugubri
domū sunt reuersi. Cum aūt in palatō
regis q̇ꝺ factū fuit ꝑsonaret. q̄ntus vn
diqꝫ ꝯcursus viroꝝ ac mulieꝝ. q̄ntus
planctus. q̄ntus eiulatus regales edes
vicos. campos. vbicunqꝫ auditū est i-
pleuerit. nemo valet explicare. Interea
puer ī lecto collocatus. altera die vita

p̄senti est exutus. Quid igit̃ hm̄oi con
cussiõis facto opus sit. ⁊ quõ regꝫ do/
lorē mitigarēt. cū secū quererēt. tandē
ꝯsilio inuēto. vt ep̄s inuitet̃. regi sugge
runt. Qđ ille deuotissime amplectens
mox sine dilatiõe legatꝫ directis vt ad
se ep̄s oī festinātia fatigare se dignet̃ ex
poscit. Nec mora. iussa faciūt. ep̄m ade
unt. causam inuitatõis nõ sine luctu ex
ponūt. Ille ꝟo audito casu amici. totꝰ
spū ꝯturbatꝰ. flens multūq; gemens
statim ꝓperare nõ distulit. Nec minus
interea rex ad aduentū põtificꝫ impati
ens egressus. senē eminꝰ festinātē ꝯspi/
catꝰ. fusis lachrymis. velato capite. mlt
tis comitātibꝫ atq; lachrymātibꝫ stipa
tus occurrit. Qui cū se inuicē solito sa/
lutare pararēt. p̄ nimio cordis dolore
vox hesit in gutture. q̃ntū lachrymaꝝ
ex vtraq; ꝑte fluxerit. nulli cognitū esse
poterit. Tandē luctu saciati. cū nox ad
uenisset. ⁊ oēs sopor grauissimꝰ oppres
sisset. ad orõnē ꝓcessit ep̄us. Quõ aut
q̇bꝫ ꝟbis orauerit nõ patet. q̇d aūt im/
petrauerit nõ latet. Finita āt orõne ac/
cessit ad feretrū. eiectisq; oibꝫ ad exeq̇/
as vigilātibꝫ. flexis genibꝫ cõmittit se
btē Marie patrocinijs. vt illa q̄ vitā
mūdo genuit. vitā puero ip̄etraret a fi
lio. Inter orandū puer surrexit. exutū
q; funebribꝫ indumētis. q̇bꝫ an̄ vsus ē
ep̄us iussit indui regalibꝫ. Igit̃ q̇ huic
officio aderāt clamorē gaudij diutius
cohibere nõ poterāt. q̇n libere eruptū
atriū oēmq; aulā regis vociferatu ma
ximo iplebant. Quo om̄s a somno ex/
cussi huc illucq; discurrebāt. cām tāti
sonitꝰ ignorātes. Nec nõ rex ip̄e q̇ tūc p̄
mū parū somni carpebat exterritꝰ. nā
nimiū tristis tota nocte iacebat insom
nis. cubiculū vbi tātus fragor exortus
est festinꝰ erupit. Quāta leticia cor eius
pulsauerit. fuse p̄ gaudio lachryme te/
stant̃ cū reuiuiscere vidit. ꝓ q̊ si eū reci/
peret ip̄e mori ꝯcupiuit. Vocata mat̃
ad scti viri pedes festinat. q: cor eiꝰ tri/
ste filiꝰ viuꝰ mulcebat. Nec nõ oēs q̇ ad
funꝰ deflendū ꝯfluxerāt gaudio repleti
ad āmiratõez resurgētꝫ pueri. quiq; ꝓ
alijs ire festinabāt. Rex ḡ ne morā fa/
ceret. ep̄o domū ne laudaret̃ a ꝓplo fe/
stināti. ꝯsiliū cū regina duxit quõ san/
ctum remuneraret. q̇ eis tanta bñficia
a deo p̄stitisset. Auꝝ argentū q̄cunq;
ꝯcupiscibilia ⁊ regio dono honorabi/
liora in thesauris inuenire poterant.
gratissime p̄cepit offerri. humilit̃ dep̄
cans. vt accipe dignaret̃. Que sanctus
vir accipe deuitās ait. Si aliq̇d ꝓ gra
tiarū actione deo offerre te delectat. ad
agendū dei seruitiū in ecclia btē matrꝫ
xp̄i. cuiꝰ meritis filiū viuū recepisti ter/
minos eiꝰ q: angusti sunt ad tantū ser/
uitiū dilatare aliq̃ ꝑte regni tui vt sit ī
vsu fructuario ibi ꝟuiētibꝫ deo. Si ita
regie maiestati placet poteris. q: h̄ fir/
mius ac stabiliꝰ est ad btitudinē tuam
tuorūq; ⁊ p̄cedētiū patrū. ⁊ sequētiū
posterorū ꝓmerēdā. q̄ auꝝ qđ oculos
cū videtur delectat. ⁊ cor cū ꝑditū fue/
rit ꝯtristat. Quā ꝓpositionē põtificis
rex gratulāter amplectēs vbi inq̇t iue/
nire poterimꝰ locum talē q̇ cõgruat ad
seruiēdū matri celestis regis. cuiꝰ sunt
vniuersa in celis ⁊ in terris. Cunq; hᶜ
secū volueret. mentēq; ꝑ omnē alsatiā
spargeret sicubi forte talis locꝰ inueni/
ret̃ q̇ tāte dñatõi aptus haberet̃ occur/
rit anio rubiachū oppidū cunctis vsi/
bus. id ē agris. vineis. campis. ac sil/
uis. aquis. edificijs. populis. opulētis/
simū summe regine in dotē ꝯuenire.
Non distulit rex. voto tandē inuento.
corā optimatibꝫ suis assensum tā bo/
no ꝯsilio p̄bentibꝫ. testamētū facit. vt
rubiachū cū oibꝫ appēditijs ꝯfinibus/
q; ad se ꝑtinētibꝫ. etiā ⁊ cū villis totū
⁊ integrū amodo ⁊ deinceps sit sub do
minio sctē argentinēsis ecclie. seruiētis
genitrici dei marie stabili ⁊ inextrica/
bili stipulatõe subnixum. Hoc nobili
donatiuo ditatus. valedicēs regi. ad ꝓ
pria remeauit ep̄us. ꝯuocatoq; clero.
militūq; cetu. ꝓpli q̇; ꝯuentu. cunctis
astantibꝫ ⁊ aspiciētibꝫ testamētū acce/
ptum posuit sup altare ꝯsecratū in ho

noīe sancte Marie. Postea vō multis
annis vixit. pollēs vtutib9 sanctis. E
quib9 vnū miraculū fidelib9 valde pfi
cuum huic opi dignū duxim9 inserēdū.
Ferunt nāq3 eum circa flumē quod de
saltu vosagi. noīe briuscha mixtū cum
alsa fluuio qui alueo p alsatiā3 eo vsq3
decurrit oratoriū ligneū puum sibi fie
ri iussisse q̄ nocturno silētio fluuiū trāsi
ens veniret. vt ibi secreti9 in orōne no/
ctaret. mentē q3 in diuina ɔtemplatōe
latius extēderet. Subinde vō cū naui/
giū nō inuenit. siccꝫ pedib9 fluuiū trāsi
uit. cōpletaq3 orōne rursus sup vnda3
ambulās repedauit. ita ḡ religiosa3 vi
tā ducēs. diuers morbis oppssos cura
uit. demōes ab obsessis corpib9 fuga/
uit. discordātes ɔcordare fecit qb9 ṕm
modū necessitatꝫ cōmod9 extitit mode
rator. Cū aūt sentiret iminere sibi die3
extremū in mōticulo vrbi vicino extra
ciuitatē vbi scti michaelis est eccl'ia cō
stituta sepultura3 sibi fieri p̄cepit. ꝛ eo
se ferri ac sepeliri. imitās saluatorē xp̄3.
q̄ extra portā elegit sibi sepulchrū.

Legenda. clxxxj.
De sancto Adelfo.

Eati adelfi metensis

b
epi celebraꝛ natalis. q̄ deci/
mus a btō clemēte q̄ p̄mus
eandē sedē regēdā a btō petro suscepat
gubnauit. H9 pr̄ felix noīe de aq̄tania
ort9 extitit. mr̄ beatrix de nobili burgū
dioꝝ gn̄e originē duxit. Huic ī somno
angel9 dei apparēs ꝙ filiū pitura esset
annūciauit. ꝛ cui9 noīs q̄nteq3 vtutꝫ ꝛ
meriti succedente tpe foret intimauit.
Nat9 ḡ btūs adelfus ꝛ ablactat9 eccl'ie
disciplinis imbuēd9 tradiꝛ. in qb9 ita p
fecit vt nulli videreꝛ eē scōs. Ad pfectū
igiꝛ erudit9 btō rufo auūculo suo metē/
si epō tradiꝛ vt ei9 bonis actib9 pbisq3
morib9 ad bn̄ viuēdū iformareꝛ. Btō
aūt rufo. xxviij. epat9 sui āno defuncto
sctūs adelfus cōcordi voto cleri ꝛ ppl'i
eps eligiꝛ. ꝛ licet reluctāte pastor metē/
si eccl'ie ɔsecraꝛ. Adepto aūt epatu. q̄ꝫ
larg9 in elemosynis. q̄ꝫ pnox ī orōnib9
ꝛ vigilijs. q̄ꝫ assidu9 in ieiunijs fuerit.
nulli9 ligua ad liq̄dū enarrare poterit.
Cū aūt eādē sedē decē ꝛ septē ānos ī oī
societate rexisset. de h̄ seculo ad celestia
reḡ miguit. ꝛ iuxta btm̄ rufum auūcu/
lū suū ī eccl'ia scti felicꝫ martyrꝫ sepult9
est. Et q̄nti meriti apō deū vterꝗ fue/
rit miracula oñdūt. P9 ml'ta vō ānoꝝ
curricula āno vic3 dn̄ice incarnatiōis.
dccc.xl. sub Ludouico ipatore. drugone
venerabili epo metēse3 regētē sedē. pe/
titōe lātfridi coepi ipi9 eccl'ie. ꝛ toti9 cō/
gregatōis mōasterij qd̄ dr̄ nouū ꝛvyle
re. clero q3 ꝛ ppl'o alsatie puincie id sū/
ma deuotōe fieri poscētib9. ad supnoīa
tū cenobiū venerabile corp9 scti adelfi
trāslatū ē. eo ꝙ idē loc9 metēsi eccl'ie sub
iect9 sit. Cū āt sacratissimū corp9 de tu
mulo leuareꝛ odore imēse suauitatꝫ a/
stātes pfusi sūt. ꝛ h̄ odor vsꝗ q̄ ad desti
natū locū puentū ē a narib9 comitātiū
nō recessit. Silua etiā vosagi vie q̄ fere
baꝛ ɔtigua. se ob honorē sacri corpis q̄
si salutādo iclinauit. Cū āt de villis a/
gris oibusꝗ locꝫ ad dei viri corp9 ōdu
cēdū ml'titudo ppl'i ɔcurreret. q̄dā hō ī
agro occupat9 cū ceterꝫ occurrere nolu/
it. insup etiā sctō dei ɔuicia ingessit di/
cēs. ꝙ nō vē dei sctūs eēt s3 ppꝛ pecuni
am ɔgregādā ei9 corp9 ī feretro deduce
reꝛ. Stati ḡ vt blasphemie vba ore p/
tulit ita febrib9 colligat9 ē vt ad ppria3
domū nisi alioꝝ manib9 deportat9 re/
dire nō posset. Utrū aūt ab hac infir/
mitate ɔualuerit vel ī sua infidelitate
defecerit. nob̄ manet incognitū. Alius
q3 ml'to tpe in maḡ infirmitate dep̄s/
sus accessit ad feretrū. ꝛ se ad deportan
dū submisit. ꝛ statim sanitatē quā desi
derabat accepit. Ut aūt ad locu3 sepe
iam noīatū puenit. maxima cleri ꝛ po
puli turba excipiꝛ. ꝛ cū maḡ gl'ia in ec/
clesia scti Jōbis baptiste collocaꝛ. ibi/
ꝗ ꝙ cū xp̄o regnet manifestis signorū
indicijs comprobaꝛ.

Legenda. clxxxij.
De sancto Jodoco.

Beatus iodocus fuit
iudahelis regis britonũ fili
us. Habuitq fratrē maio
rem natu beatũ vicz iudahelũ. q̇ succes
sit pr̄i in regno. Isti duo frēs imo due
gēme celestes ꝯtēporanee fuerũt regis
francoꝝ dagoberti. cum q̊ post graues
inimicicias ad inuicē pacificatꝰ est ip̄e
rex britonũ iudahelꝰ. z magnis ab ip̄o
muneribꝫ honoratꝰ. Regressus itaq̧ ī
britāniā. cogitauit regnũ terrenũ ꝓ ce//
lesti regno relinq̄re. z vitā monachicā
ducere. frēm suũ iodocũ iuniorē corā se
ꝯueniri fecit de suscipiēdo regni guber
naculo vt suũ posset adimplere ꝓposi//
tũ z frui cohabitatōe monachoꝝ. Be
atꝰ aũt iodocꝰ nō minꝰ feruēs in dei di//
lectōe deliberādi inducias octo dieruz
vix a fratre ip̄etrauit. Interim die no//
ctuq̧ anxiꝰ cogitare cepit. quō posset ef
fugere regnũ sil' z p̄riam z fr̄is sui circa
se studiũ declinare. Ip̄o igit̄ in mona//
sterio q̊daz vbi lr̄as didicerat cōmorā
te. z or̄oni freq̄ntiꝰ incũbēte ꝯtigit vn//
decim illuc ꝑegrinos venire. q̇ cā deuo
tōis limina apl'oꝝ Petri z pauli visita//
re desiderabāt. His secreto associatus
parisiꝰ venit cũ eis. ac vtrũ vlteriꝰ cum
eisdē ꝓcederet dubitauit. Cōsiliũ tan//
dē a sp̄ũsctō ꝯsecutꝰ q̇ gressus eiꝰ in oi//
bꝰ dirigebat. ab h̄ itinere z a socijs iti//
neris d̄clinauit. Et ad pontinij ꝯfinia
q̄ antiq̇s plena nemoribꝫ erāt. z ferꝫ ac
aīalibꝫ solũ habitabilia festinauit. De
lectatꝰ itaq̧ loci illiꝰ vasta solitudie. di//
sposuit habitationē ibi facere suꝑ flu//
uiũ alzeiā. Sz a duce heymone illius
terre dn̄o ꝑ septez annos ab h̄ ꝓposito
retardatꝰ ē. int̄ q̊s annos lr̄as magꝭ di
dicit. z sacros ordines suscepit. Tādez
sacerdos effectꝰ. iā dicti ducis filiũ qui
eũ in maxia veneratōe habebat de sa//
cro fonte suscepit. Elapso septēnio. ad
vitā solitariā transiēs in loco alzei flu//
minis riuulis vndiq̧ circũdato ibidez
ecclesiā z domũculā edificauit. Preter
plura q̄ ꝑ eũ dn̄s opatꝰ ē miracula. hic
est ꝯsiderandũ q̧ volucres z pisces di//
uersi generꝭ ad sacrā eiꝰ manũ palpabi
les receptis ab eo alimētꝭ veniebāt et
recedebāt q̄si domestici. Quadam ꝓo
die duz ad victũ q̊tidianũ nō h̄ret nisi
panē modicũ sibi z discipulo suo dn̄s
in specie pauꝑis aduenit elemosynam
petēs. Uir dei Jodocꝰ panē diuidi ius
sit in q̄ttuor ꝑtes. z pauꝑi petēti vnaz
ꝑtem de q̄ttuor erogari. Uir egressus
erat. z ecce dn̄s reuertit̄ in forma egeni
deficiētis inedia. z scd̄o panis q̄drāte
satisfactũ est eiꝰ petitioni. Nec mora re
gressus tercio q̄si esuriēs z deficiēs fa//
me. donata ē etiā ei ꝑs pāis tercia. Cō
seq̄nter visus est dn̄s in altera pauꝑis
effigie rogaturꝰ elemosynā sic iā tercio
fecerat an̄ nec erat vn̄ reficeret̄ nisi de re
siduo panis q̄drante. Uiro itaq̧ dn̄i
Jodoco z hũc erogare iubēte ait eiꝰ mi
nister. Uis ne aliq̇d nobis remaneat.
Uolo inq̇t sctũs totũ tribui esurienti.
qz potēs ē dn̄s etiā hodie nr̄e ꝓuidere
necessitati. Uix recessit dn̄s. z interim
dũ ꝯsolaret̄ verꝰ dei amicꝰ discipulũ de
panis erogatōe ꝯmotũ. ecce ꝑ fenestrā
vise sunt z inuēte in alueo flumis q̄ttu
or nauicule onuste victualibꝫ. De q̇bꝫ
q̇s eas adduxerit. vel q̄ ille deuenerint
postq̧ fuerũt victualibꝫ exonerate. vs//
q̧ in hodiernũ diē ig̊rat̄. Hec z alia q̄
ꝑ eũ dn̄s ibidē miracl'a demōstrare di
gnatꝰ ē. longe lateq̧ patriā ad eiꝰ visi//
tationē ad ip̄etrandā eiꝰ suffragiā cō//
mouerũt. Cũq̧ ibidē octo ānis elapsꝭ
ꝓpl'i freq̄ntiā neq̇ret sustinere. ad vlteri
us desertũ dn̄o duce ꝓcessit. Cōstructo
q̧ ibi oratorio in honore bti Martini
z mansiuncula ibidē pl'imas ab hoste
antiq̊ passus ē insidias ꝑ. xiiij. annos
q̇bꝫ illic ē cōmoratꝰ. Eo ī loco siḡ crucꝭ
facto ꝓp̄a manu aq̇laz de sublimi pro
strauit. q̄ gallũ suũ abstulit. z. xj. galli//
nas singillatim gallũq̧ suũ incolumē
suscepit. Nō lōge pꝰ diabolꝰ ī horribilē
mutatꝰ colubrũ g̃uiter ip̄z momordit ī
pede. Qua lesione ꝑ sp̄m sanctum edo
ctus vt ad alium locum transiret ad//
iuncto sibi duce Heymone vastaz cir//
cũibat heremum vt inueniret habita//

tionis locū. Jngrēdo aūt cū ibidē ꝗui
dux torquereť sitis inopia ꝑ lassitudīe
⁊ siti obdormiuit. Jnteri seruꝰ dei Jo
docꝰ orōi incubuit. surgēsqꝫ baculo q̊ i
nitebať terre infixo sicut alť moyses a/
quā ꝓduxit. ⁊ fontē inde largiť efflue/
tem. Quo exhilarati dux et eiꝰ familia
sue sitis extinxerūt ardorē. ⁊ trāseūtibꝫ
ibidē adhuc aquā admistrat sufficiētē
Progressus ide ꝟsus marei vmbrosa
valle cliuū ascēdit paruū. Quo ǒlecta
tus. hec est inq̄t cathedra. hec ē req̄es
mea i seculū. Duce itaqꝫ reuerso ad ꝓ/
pria vir dei ꝓpria manu duo ibidē con
struxit oratoria. Unū petro aplorꝫ ṕn
cipi. alterꝫ paulo gentiū doctori. Profe
ctus est etiā postmodū romā vocatꝰ a
btissimo martino tūc romāe sedis an/
tistite. q̄ a mlťo tpe cōcupierat videre
eū. ⁊ a sctissimo eiꝰ colloq̄o satiari. Re
ceptus ē ab eo cū honore debito ⁊ tra/
ctatꝰ. Jbidē a spūsctō doctꝰ ē. quē i oi
bus custodē ⁊ mgr̄m habuit vt ad he
remū suā reuertereť. quā i terrꝫ sibi ele
git habitatōez inde i breui exiturus a
corpe ⁊ trāsmigraturꝰ ad ꝯsortiū ange
lorꝫ. ⁊ ꝑpetuā diuie maiestatꝫ ꝯtēpla/
tōez. Pꝰ sacra ⁊ mlťa de eťnitate collo
quia: et mutua orōnū suffragia inť ipꝫ
⁊ sūmū pōtificē habita ꝑciosissimis a
dn̄o papa sibi collatis sctōrꝫ reliquijs
reuersus ē cū totiꝰ paťe gaudio ad pō
tinij ꝯfinia. Ubi i monte habitatiōis
sue in q̄ mō req̄escit corpꝰ scti Jodoci
ꝓposito ꝑentū ꝯsilio adducta ē sibi pu
ella absqꝫ oculꝫ nata. q̄ sicut docta fue/
rat in visiōe faciē ⁊ loca vbi oculi ǒbe/
bāt esse lauit de aq̄ illa q̄ vir sctūs ma/
nus abluerat. Et mox receptꝫ oculis
clare cepit videre. Duce itaqꝫ heymōe
ꝑsente cū innūera dei plebisqꝫ turba i
occursum beati Jodoci ꝯgregata san/
ctissimis q̄s attulerat reliquijs cū om
ni q̄ decuit veneratōe repositꝫ in noua
bti Martini ecclia. in q nūc sacrꝫ cor/
pus eiꝰ req̄escit. tūc de nouo facta lapi
dea a ꝑfato duce ipē vir btūs ꝑꝑauit
se ad diuina mysteria celebrāda casu/
la indutꝰ ad modū niuis alba. Qui cū
astaret altari. iij. ydꝰ iunij ⁊ mīstraret
cū deuotōe maxima. diuia manꝰ appa
ruit suꝑ eū visibiliť inter sacrosctā mis
sarꝫ solēnia. suūqꝫ sacerdotē ⁊ locū illuꝫ
assignauit ⁊ ꝯfirmauit bn̄dictōe ꝑpe/
tua cū ꝓmissiōe tali ⁊ voce mirabili ce
litus subsecuta. Quia ꝯtēpsisti diuiti/
as terrēas ⁊ refutasti paterni regni cul
mia ⁊ elegisti pauꝑ eē. ⁊ latere abiectꝰ
i terra ista deserta ⁊ iuia ꝑꝑaui tibi co/
ronā inter agmina angelorꝫ. eroqꝫ loci
huiꝰ in q̊ resolueris defensor ac iugꝫ cu
stodia. vniuersiqꝫ hūc locū visitaturi
impꝑetuū cū deuotōe ⁊ pura cordis i/
tentōe ꝓ tui nois memoria diuia i ter/
ris gr̄a nō defraudabunť. ⁊ postmodū
ad gaudia ꝑueniēt sempiterna. Seq̄n
ti itaqꝫ tpe btūs Jodocus i carne ꝑter
carnē viuēdo nō hō sꝫ angelꝰ videbať.
ydus decēbris obdormiuit i dn̄o ipso
dn̄o ꝑsente ⁊ angelorꝫ obsequijs. Do
mini ꝑsentiā oñdit itolerabiľ claritas
splēdoris. ⁊ incōꝑabilis dulcedo diui
ni odoris. Corpꝰ etiā eiꝰ qr ꝟgo fuerat
⁊ imunis a carnaľ cōmixtiōis ꝯtagio
ita sanū ꝑmāsit ⁊ integrꝫ vsqꝫ ad ānos
q̄draginta i tumulo ac si spūs vite fo/
ret in eo. Et a custodibꝫ corꝑis sibi vn
gues manuū ⁊ vngues pedū. ⁊ capilli
capitis ⁊ barbe q̄si viueret excrescētes
incidebāť ⁊ radebāť oi sabbato: q̊ad/
usqꝫ successor ducis heymonis minus
reuerēter et ꝑsūptuose imemor scꝑture
dicētis. nō tēptabis dn̄m. sacrariū vio
lenter irripuit cū satellitibꝫ suis. ⁊ intra
uit vbi repositū erat corpꝰ sctissimum.
Visoqꝫ miraclo stati cecitate ꝑcussus
versus est in amentiā. et exclamās. ha:
ha sctē Jodoce. surdus ꝑmāsit ⁊ mutꝰ
q̊adusqꝫ diē clausit extremū. Prolixita
tē aūt miraculorꝫ q̄ ꝑ ipm dn̄s exhibe
re dignatꝰ ē suis fidelibꝫ in nr̄is tꝑibꝫ
videmꝰ. sicut de pliꝫ a morte resuscita
tis vel suspēdio vľ alio mortis genere
defūctis siue i aq̄s suffocatis. seu etiaꝫ
ipius bn̄ficia q̊ ad multiplicatōez bo/
norꝫ tꝑaliū. nec calamo scribere nec ser

R

mone enarrare sufficim⁹. Cuiusdã de⸗
uoti sibi filiũ in cunabul' iacentẽ cũ es⸗
set incẽdiũ vndiq̧ in domo circa puer̄
btũs Jodoc⁹ miracl'ose ↄ̄fuauit pan
nis q̄bꝫ inuolut⁹ fuit ⁊ ipis cunabulis
cũ puer leuat⁹ esset in fauillã ⁊ cinerez
penitus resolutis. vt oibꝫ pateret q̄ e⸗
dacitas flãme q̄ lignoꝝ ac lapidũ po⸗
tuit duriciã ↄ̄sumere teneꝝ infantẽ be
ati Jodoci custodie traditũ nõ licuit
ledere. Qui postmodũ fili⁹ in mõaste
rio scti Jodoci mõach⁹ fact⁹ ẽ. Quot
surdos claudos paliticos ⁊ alios ĩfir⸗
mos curauit nõ est numero colligere.
Vñ est q̄ de regio fastigio sibi voluit
post mortẽ retinere. ne ĩ loco vbi sacrũ
eius corp⁹ reqescit ali⁹ ardeat liq̄r nisi
liquor cere. Qd̄ ĩfortunio suo expti sũt
tres mõachi. Qui in eccl'ia vbi corpus
eius fuit delatũ de sepo lucernas tem⸗
ptauerũt accẽdere nec aliq̄ten⁹ potue⸗
rũt. Cõtigit aũt in signũ temeritatis
sue duos ipoꝝ in cõtinẽti decedere. ter
ciũ v̄o oris ↄ̄tractõe puniri. ac ita pmã
sit oibꝫ diebꝫ vite sue. Sũt aũt he festi
uitates bti Jodoci. Prima vicꝫ in die
bti Barnabe qñ ĩfra missaꝝ solennia
manus dñi sup eũ apparuit. Qd̄ etiã
miraculũ sepius p alios sctõs ostẽsum
virtus diuia ad veritatẽ illi⁹ veri ⁊ san
ctissimi sacrificij cõprobandã ĩ cordibꝫ
fragiliũ misericordit̄ demõstrauit Se
cũda est in die scti Jacobi apl'i fratris
sancti Johis euãgeliste. de inuentõne
sancti corpis eius. Tercia est de morte
eius in die sancte Lucie virgis

Legenda clxxxiij.

De sancto Othmaro

Othmarus in prouincia alemanie nat⁹ atq̧ nutri
tus est. Dũ eẽt puer a fra⸗
tre suo churiam pducit̄ ⁊ lit⸗
teris imbuit̄. Virtutibꝫ tñ pl⁹ vel eq̄
vt scia studuit. iuxta illd̄ Sapiẽ. Que
in iuuẽtute nõ cõgregasti quõ inuenies
ea ĩ senectute. Victori comiti eiusdem
regiõis fact⁹ adolescẽs seruiuit. Per cu
ius puidentiã ac dilectiõem integram
ad ipm q̄r vidit in eo indolem bonam
ad sacerdotiũ pmouet̄ titulo scti Flori
ni. Cogẽte p̄fato comite p̄lat⁹ ibi posi
tus est ppter suã religionẽ scientiam et
famã volãtẽ de mũdicia vite sue. ⁊ valt
ramus qui ex iure hereditario dñs fuit
heremi illi⁹ in q̄ btũs gallus cellã sibi
ↄ̄struxerat. obtinuit a p̄fato comite vt
Othmarus p̄esset illi celle in oibꝫ que
ad ipam ptinere videbant̄. Insup du
xit eũ ad Pipinũ regẽ vt autoritate re
gia ↄ̄cedẽte ipm eiusdẽ loci abbatẽ cõ⸗
firmaret. Cui⁹ petitiõi tanq̧ iust⁹ rex
ↄ̄sensum p̄buit. Et p manũ reg̃ Oth
maro ↄ̄firmato in abbatẽ ⁊ valtramus
oia bona sua seu possessiões libere ⁊ in
tegraliter resignauit. Mãdauit itaq̧
rex ac pprio ore iussit ibidẽ vitã institu
ere regularẽ. Rediẽs igit̄ Othmarus
locũ reformauit. ⁊ infra ãnos paucos
tã in possessiõibꝫ q̧ in religiõe valde di
ues effect⁹ ẽ ⁊ in edificijs plibꝫ cõfirma
tus. Btũs igit̄ othmar⁹ abbas cum
vidisset possessiões tpales suo mõaste
rio ex dei bonitate accrescere in ĩmen⸗
sum timẽs sue psone virtutũ incremẽ⸗
ta decrescere. a seipo incepit. ⁊ parsimo
nie vehemẽti⁹ insistebat. ita vt etiã in
p̄cipuis ieiunioꝝ diebꝫ de cõsuetudine
biduo abstinentiã cõtinuaret. Paup⸗
tatis et hũilitatis amator p̄cipuus et
cũ his elemosynator magn⁹ fuit. Pau
ptatẽ ei⁹ illud oñdit q̄ crebri⁹ sine tu⸗
nica sola tm̄ capa indut⁹ ad mõasteriũ
remeauit. exẽplo xpi q̇ vilibꝫ pãnis in
sua natiuitate obuolut⁹ fuit. Et postea
creuit in oibꝫ ei⁹ pauptas vt nos sup ĩ
stanti pecunia mĩme cõfidam⁹. In ne
cessitate monasterij sui asello p equo
freq̄ntius vtebat̄. In misicordia ⁊ ele
mosyna nulli ser⁹ fuit. Vñ ⁊ paupibꝫ
in ppria psona s̄uiuit. Leprosis nõ lon
ge a mõasterio habitaculũ fecit. Capi
ta paupum ⁊ pedes ĩ ppria psona lauit
Vñ ⁊ p̄r paupeꝝ a plibꝫ ẽ appellatus
Nocte eos visitauit. ⁊ eisdẽ vt dictũ est
diligent̄ obsecut⁹ ẽ. Hospitale insu

per ꝯstruxit vbi ceci paupes recipiebā
tur. Quoꝝ curā adeo sollicite gessit vt
etiā de nocte mōasteriū egrediēs infir/
mitati eoꝝ mlˀto obseq̄o deſuiret. Int̄
hec ꝛvarinˀ et Ruthardˀ q̄ tūc totiˀ ale
māie curā āministrabāt. diabolo sua
dente imanissimo morbo auaricie p̄/
uenti res eccliaꝝ sub sua ptāte sitaruꝫ
ꝑ vim sibi iniuste vēdicabāt. Que ma
la loco scti Galli similiter inferebant.
Suꝑ q̄bus iniurijs btūs Othmarus
Pipino regi de ipis q̄rimoniā mouit
dicēs se ḡuissima icursuꝝ si eis dissimu
lādo ꝯsentiret. Quibꝫ rex grām suā in
terdixit si illi mōasterio nō restituerent
oia iniuste ablata. Illi ṽo auaricia vi
cti regis p̄ceptū nullatenˀ obseruaue/
runt. sed insuꝑ beatū Othmaꝝ dū re/
uerteret a rege captiuātes missis ob h̄
militibꝫ vinctū ad se duci fecerūt. ꝛ Lā
pertū falsuꝫ fratrē cenobij ipiˀ othma
ri. q̄ ab ipis inductus fuit vt abbatem
suū falso et mēdaciter de crimine accu/
saret ꝛ neq̄ter infamaret ꝯduxert. Quā
ꝑditōnem cōtra innocentē nequā ille
monachˀ ꝯmittere nullatenˀ formida
uit. Itaq̄ ꝯcilio iniq̄ ꝯuocato corā mlˀ
tis ipe Lāpertˀ btm̄ Othmaꝝ de fe/
mia accusauit. Vn̄ ad penā exilij ipm
ꝯdēnauerūt: in isulā reni mirabilit̄ re/
legātes. Ubi post mltas q̄s patiēter
sustinuit miserias in cōfessiōe xpi. xvj.
kal. decēbris bono fine q̄euit. Huiˀ āt
Lampti iniquā machinatōem q̄ suuꝫ
ꝑlatū inocēter inuoluit. deˀ iustˀ iudex
sic puniuit q̄ ipm monachū febrꝭ adꝫ
grauis arripuit vt resoluto vigore mē
broꝝ caput ipiˀ ad terrā freq̄ntiˀ ṽte/
ret. ꝛ more q̄drupedū cogeret ambula
re. Vn̄ etiā coactˀ diuio iudicio eū ꝑ/
urgēte vt se peccasse in sanctū dei pub
lice fateret. Quiescite inq̄t sctā sinodˀ
Nicena ꝛ nolite ꝑseq̄ eos q̄ recte ꝺo fa
mulant. ꝛ sincera volūtate supna dei
mādata custodiūt. ꝛ vr̄is legibꝫ subiu
gant. q2 nō decꝫ vt carnales spūales ꝑ
sequant. Vn̄ etiā Greg. ait. Qui calū
niā illatā nō ꝓbat penā icurrere debꝫ.

quā si ꝓbasset reˀ vtiq̄ sustineret. Cō
ciliū āt illꝺ neq̄ter ichoatū neq̄us est fi
nitū. Sepultˀ āt btūs Othmarˀ i exi
lio vbi hodie i insula capella oñdit an
nis. x. ibidē corpˀ suū icorruptū ꝑman
sit. Post. x. ṽo annos visū ē discipulꝭ ip
siˀ vt corpˀ sui abbatꝭ ad scti galli mo
nasteriū. cui ꝭm volūtatē dei p̄fuit i spi
ritualibꝫ et tꝑalibꝫ deferre modis oibꝫ
ꝺberēt. Pergētes itaq̄ ad locū corpus
tollētes naui iposuert̄. Quoꝝ ꝺuotiōꝫ
ꝛ corꝑis ipiˀ sctitateꝫ miracla crebra
ꝛ pla ꝯsequūt. Tēpestas eni mlta vē/
toꝝ ꝛ ꝓcellaꝝ q̄ ꝑ totū lacū ꝯstātienseꝫ
tūc tꝑis visa fuit. in oi via illa nulli eo/
rū ipedimēto fuit. Vasculū etiā modi
cū vino plenū qꝺ secū tulerāt ipis mo
nachis ad refectōem cōsedentibꝫ q̄tiēs/
cūq̄ exhaustū fuit liq̄ris vini nullū sen
sit ꝺtrimētū. Bti igit̄ Othmari corpˀ
ad mōasteriū bti Galli delatū multis
ibidē p̄cedētibꝫ ꝛ cōseq̄ntibꝫ miraculis
feliciter et honorifice req̄euit.

Le. clxxxiiij. De festo Presenta/
tōis Marie ad templū in hierusalem

Paulus eps̄ seruus ser
uoꝝ ꝺi ad futurā rei mēoriā
Rōi ꝯgruit et ꝯuenit hone
stati. vt ea q̄ de romani pōti
ficis grā ꝓcessert̄ licꝫ eiˀ suꝑueniēte obi
tu lr̄e aplice desuꝑ ꝯfecte nō fuerit suū
ꝯseq̄nt̄ effectū. Sane felicis recordati
onis Pio pape. ij. p̄decessori nr̄o ꝓ ꝑte
dilecti filij nobilꝭ viri ꝛvilhelmi ducꝭ sa
xonie dudū exposito q̄ ipe dux ex speci
alis ꝺuotōis affectu quē ad inclitā ꝓ/
pugnatricē nr̄aꝫ gl'iosissimā ṽginē ma
riā feruēti aio gerebat ab itimis. ꝓpter
ea ꝺsiderabat festū p̄ñtatōis eiusdem
btissime ṽgis marie. qꝺ. xxj. die mēsis
nouēbrꝭ ānis singulꝭ i trꝭ ꝛ dn̄ijs suis ꝺ
ꝯsuetudīe celebrat̄ etiā ex spāli sedis a/
postolice ꝺcreto ꝛ statuto ānis singulꝭ ꝑ
petuis tꝑibꝫ dcā die solēnit̄ venerari idē
p̄decessor sincere ꝺuotōis affectū quē p̄
fatˀ dux ad ipꝫ ꝛ romanā eccliaꝫ gerēt
ꝯpbat̄ attēdēs ꝛ pie ꝯsiderās q̄ merita

btissime ꝟginis p̄dicte erga gen⁹ hūai
nū tātis honorib⁹ cōpēsari neqͣbāt q̇n
illa maiorib⁹ indies ⁊ illustriorib⁹ di-
gnissima cēseret̃. p̄fati q̄z ducis i ea ꝑte
supplicatōib⁹ inclinat⁹ videlicꝫ sub da
to die noñ. Junij pōtificat⁹ sui anno
sexto autoritate ap̄lica sua ꝑpetua ⁊ ir
refragabili sanctōe suaꝝ si sup̄ hoc cō-
fecte fuissent lr̃aꝝ tenore statuit decre-
uit et ordinauit ꝙ festū p̄sentatōis hoc
mō sicuti assumptōis visitatōis ⁊ alia
festa btē Marie memorate i terris et
dominijs p̄fati ducis dicta die annis
singul̃ ꝑpetuis futuris tꝑib⁹ de māda
to sedis ap̄lice deinceps a cūctis christi
fidelib⁹ solēniter celebraret̃. Mādam⁹
nihilomin⁹ statutū ⁊ decretū sua hm̄oi
d celebrādo festū p̄dictū p̄ p̄latos ⁊ ali
as eccl̃iasticas ꝑsonas in dominijs ⁊
terris p̄dictis solēniter publicari. Ne
aūt de statuto decreto ⁊ mādato p̄di-
ctis ꝓ eo ꝙ sup̄ ill̃ ipi⁹ pij p̄decessoꝝ no
stri ei⁹ sup̄ueniēte obitu lr̃e ap̄lice cōfe
cte nō extitert̃ possit quomodolibꝫ he
sitari volum⁹ ⁊ dicta ap̄lica autorita-
te decernim⁹ ꝙ p̄sentes lr̃e ad ꝓbandū
plene statutū decretū ⁊ mādatū pij p̄-
decessoris hm̄oi vbiq̄ sufficiāt. nec ad
id ꝓbatōis alteri⁹ āminiculū reqͣratur
Nulli ergo oino hoim liceat hāc pagi
nā nr̃e volūtatis ⁊ cōcessiōis infringe-
re vl̃ ei auso temerario ꝯtraire. Si q̇s
aūt hoc attēptare p̄sumpserit indigna
tōem oipotēt̃ dei et btoꝝ Petri ⁊ pau
li ap̄loꝝ ei⁹ se nouerit incursuꝝ. Datū
Rome apud sctm̄ Petrū anno incar-
natōis dñice. M.cccclxiiij. sedecio kal̃.
octobris pōtificat⁹ nr̃i anno p̄mo.

Seq̇t̃ bulla indulgētiaꝝ p̄dicti festi
Paul⁹ ep̄s seru⁹ seruoꝝ dei. Uniuers̃
christi fidelib⁹ p̄sentes lr̃as inspectur̃
salutē ⁊ ap̄licā bñdictōem. Ad id ma
xime ꝟsat̃ nostra intētio vt xp̄ifideles
ad maiorē deuotionē et freq̄ntiorē ve-
nerationē p̄celse dei genitricis virgis
marie q̄ velut aurora ꝯsurgēs, pulcra
vt luna. electa vt sol. terribil̃ vt castroꝝ
acies ordiata. veꝝ solē iusticie redem-
ptorē nostꝝ iesū christū q̇ illumīat ab
scondita tenebraꝝ i mūdo potestatis
tenebrose sp̄ūsancto cooꝑante ꝓduxit
q̄ nec est visa primā silem nec hr̃e seq̄n
tē modis ꝯgruētib⁹ excitem⁹. vt exin-
de fideles ipi deuotōe et orōnib⁹ ꝓprijs
ac ipius virginis itercessiōe adiuti. no
strisq̄ inducti excitatōib⁹ reddāt̃ diuie
gr̃e aptiores. Sane dudū felicis rcor
datōnis Pio pape. ij. p̄decessori nr̃o ꝓ
ꝑte dilecti filij nobil̃ viri Wilhelmi du
cis saxonie exposito. ꝙ ipe dux ex speci-
alis deuotōis affectu ab intimis desi-
derabat festū p̄sentatōis eiusdē ꝟginis
qd. xxi. die mensis nouēbris ānis sin-
gulis in terris et dominijs suis de cō-
suetudine celebrat̃. etiā ex spēalis sedis
ap̄lice decreto et statuto ꝑpetuis tꝑib⁹
dicta die solēniter venerari. idē p̄deces-
sor p̄fati ducis supplicatiōib⁹ iclinat⁹
autoritate ap̄lica statuit decreuit ⁊ or-
dinauit. ꝙ festū p̄sentatōis hm̄oi sicuti
assumptōis visitatōis ⁊ alia festa bea
te Marie mēorate in terr̃ p̄fatis ꝑpe
tuis futuris tꝑib⁹ eadē die de mādato
sedis ap̄lice ab ipis fidelib⁹ solēnit̃ cele
braret̃ ꝓut in nr̃is cū dict⁹ Pius pre-
decessor añq̄ sue sup̄ his lr̃e cōficerent̃
reb⁹ fuerit hūanis exemptus. inde ꝯfe
ctis lr̃is plenius ꝯtinet̃. Nos igit̃ cupi
entes ꝙ festū p̄dictū i debita veneratō
ne habeat̃. et ad illud colendū eidēq̄ ꝟ
gini famulandū fideles ipi eo libenti⁹
animent̃ q̄ ex hoc dono celestis gr̃e vbe
rius ꝯspexerint se refectos de oipotēt̃
dei misericordia ⁊ btōrū Petri ⁊ pau-
li ap̄loꝝ ei⁹ autoritate ꝯfisi oib⁹ ꝟe pe
nitentib⁹ ⁊ cōfessis q̇ die p̄dicta ad lau
dē et honorē ipi⁹ ꝟgis i singul̃ eccl̃ijs
monasterijs et alijs locis eccl̃iastic̃ in-
fra dicta dominia existib⁹ i q̇b⁹ officiū
eiusdē ꝟgis celebrari ꝯtigerit diuinis
interfuerint. vl̃ in vigilia eiusdē festi ie
iunauerint annuatim cētū dies de in-
iūctis eis p̄nijs misericorditer in dño
relaxamus p̄sentib⁹ ꝑpetuis tꝑib⁹ du-
raturis. Volum⁹ aūt ꝙ si al̃s in vigili
is ieiunantib⁹ vel diuis hm̄oi interessen

tib⁹ aliqua alia indulgētia impꝑpetuu3
vel ad certū tp̄s nōdū elapsum dura=
tura ꝑ nos concessa fuerit. p̄sentes lr̄e
nulliꝰ existāt roboris vel momēti. Da
tum rome apud sctm̄ Petrū anno in=
carnatōis dn̄ice. M.cccclxiiij. xij. kal.
februarij. pontificatꝰ nr̄i anno p̄mo.

Seq̄tur institutio hꝰ festi ꝑ archiep̄3
magūtinēsē Adolfus dei gr̄a scē ma
guntine sedis archiep̄us. sacri romani
impꝑij ꝑ germaniā archicancellariꝰ ac
p̄nceps elector. ad futurā rei memoriā
Ex spēalis deuotōis affectu quā ad i=
clitā ꝓpugnatricē nr̄am gl'iosissimā sꝑ
ꝟginē Mariā dei genitricē feruēti aīo
gerimꝰ ab intimis ꝓpterea desiderātes
ꝙ festū p̄n̄tatōnis eiusdē btissime ꝟgi=
nis qd̄ vicesimap̄ma die mēsis nouē=
bris annis singulis celebraꝛ de ꝯsuetu
dine. deinceps annis singulis ꝑpetu=
is tꝑib⁹ dicta die solēniter veneret. ea
ꝓpter attēdētes ⁊ pie ꝯsiderātes ꝙ me=
rita btissime ꝟginis p̄dicte erga genꝰ
humanū tātis honorib⁹ repēsari neq̄=
unt q̄n illa maiorib⁹ indies ⁊ illustrio
rib⁹ dignissima censeat. hac nr̄a irrefra
gabili sanctōe statuimꝰ ⁊ decernimꝰ ac
ordinamꝰ. ꝙ festū p̄n̄tatōis hmōi sicu
ti festū ꝯceptōis btē ꝟginis marie me=
morate ꝑ nr̄as ciuitates ⁊ dyoceses di
cta die annis singulis ꝑpetuis futuris
tꝑib⁹ deinceps a cūctis xp̄ifidelib⁹ solē
niter celebret cū ꝓpria historia de eodē
festo p̄n̄tatōis. ⁊ vbi ꝓpria de illo nō hꝫ
historia. tūc historia de natiuitate eius
de3 gl'iosissime ⁊ intemerate ꝟginis re
cipiat. sic ꝙ vbi natiuitas hꝫ p̄sentatio
inserat. Et insuꝑ vt xp̄ifideles ad ma=
iorem deuotionē ⁊ freq̄ntiorē venera=
tionē dicte p̄celse dei genitricis q̄ velut
aurora ꝯsurgēs. pulchra vt luna. electa
vt sol. terribilis vt castrorꝫ acies ordi=
nata. verꝫ solē iusticie redemptorē no=
strum Jesum xp̄m q̄ illumiat abscon=
dita tenebrarꝫ in mūdo potestat3 tene
brose spūsancto cooꝑante ꝓduxit. que
nec visa est primā similē nec habere se=
quentē. modis cōgruētib⁹ excitemꝰ vt
exinde fideles ipi deuotōnib⁹ ⁊ orōib⁹
ꝓprijs ac ipiꝰ virgis intercessiōib⁹ ad=
iuti. nostrisq3 inducti excitatōib⁹ reddā
tur diuie gr̄e aptiores. necnō ad p̄fatū
colendū festū ꝟginis itacte eo libētius
animent q̄ ex hoc dono celest3 gr̄e vbe
riꝰ cōspexerint se refectos de oipotētis
dei misericordia ac btōrꝫ petri ⁊ pauli a=
postolorꝫ eiꝰ. necnō scti Martini ꝯfes=
soris patroni nr̄i autoritate ⁊ meritis
ꝯfisi oib⁹ ꝟe penitētib⁹ ac ꝯfessis q̄ die
p̄dicta ad laudē ⁊ honorē ipiꝰ ꝟginis
in singul' ecclesijs mōasterijs ⁊ alijs lo
cis eccl'iasticis p̄fatarꝫ nostrarꝫ ciuita=
tū ⁊ dyocesiū in q̄b⁹ officiū eiusdē ꝟgis
celebrari ꝯtigerit diuis interfuerit. vel
in vigilia eiusdē festi ieiunauerint an=
nuatim. xl. dies de iniūct3 eis p̄n̄ijs mi
sericordit in dn̄o relaxamꝰ p̄sentib⁹ ꝑ=
petuis tꝑib⁹ duraturis. Jn cuiꝰ rei te=
stimoniū secretū nostrꝫ p̄sentib⁹ est ap=
pēsum. Datū in ciuitate nr̄a Magun
tina die penultima mēsis Augusti an
no dn̄i. M.cccc.lxviij.

De eodem festo

Que est illa puella mater ⁊ ꝟgo sem
ꝑ Maria fr̄es charissimi q̄ nūc mūdo
on̄sa est q̄ndecim gradꝰ ascēdēs hodie
in tēplo a ꝑentib⁹ deo p̄sentat. Vn̄ ꝓ=
cessit. quo ascēdit. ⁊ q̄nte ꝟtutis existat
videamꝰ. Quid aūt putas q̄lis oli3 fu
erit vel nūc sit ista ꝑsona q̄ sctis omib⁹
spectāda ꝓponit ⁊ imitāda. Hoc aūt ī
p̄mis instruere phas est ꝙ aīa eiꝰ ⁊ ca=
ro quam elegit et habitaculū sibi fecit
sapiētia dei pr̄is ab oī malicia ⁊ imū=
dicia fuerit purissima. q̄n in ea ⁊ de ea
ꝟbū extitit caro factū dicēte scriptura.
Jn maliuolā aīam nō introibit sapiē=
tia. nec habitabit ī corꝑe subdito pec
catis. Jnter oēs itaq3 sctōs huiꝰ bea=
tissime ꝟginis memoria eo freq̄ntius
agit quo maiorē apud deū gr̄a3 iuenis
se credit. Hec q̄dē ꝟgo maria priusq3
nasceret diuis est oraculis denunciata
et miraculis designata. Tādē ꝟo nata
a ꝓgenie diuinitus ordiata. Nata siq̄
dem est vt legimus nazareno pr̄e beth

ꝑemita matre. quas vrbes ipiꝰ natiui
tati vel ꝯuersatōni destinatas eē non
tacuerūt ꝓphete. Descēdit aūt de radi
ce illiꝰ fide p̄clara abrae. cui sup̄ne pro-
missa fuerat oīs bn̄dictio gentiū i suo
semie. Descēdit a stirpe dauid quē deꝰ
ꝓpter notā sibi ꝓbitatē sublimauit di-
cēs. Inueni viꝝ ſm cor meū. De rega
li nāqꝫ tribu sil' ⁊ sacerdotali duxit ori-
ginē q̄ sūmū erat paritura regē atꝫ pō
tificē. Quoddam itaqꝫ siderū micat i
Marie generatōne. videlicꝫ ꝙ lōge añ
patribꝫ diuersimode celitꝰ ē repromis-
sa. ꝙ ex abrae semie ⁊ ex regibꝰ orta. ꝙ
etiā illi generatōi ob singulare p̄uilegi
um sanctitas diuitus agnoscit' ꝯcessa.
Hanc eni inter figuras vt dictū ē my
sticas sacerdotal' virga dū sine radice
floruit. hanc Gedeōis vellus dū i me-
dio aree sicce maduit. hāc in visiōe eze
chiel' oriētalis porta q̄ nulli vnqꝫ pa-
tuit p̄signabat. hāc etiā inter ꝓphetas
p̄ ceteris Esaias nūc ex radice yesse v̄-
gā oriturā. nūc euidētiꝰ virgā paritu-
rā ꝓmittebat. De his aūt de q̄bꝫ certi
sumus meritoꝝ p̄rogatiuis paulisper
loq̄mur ad edificatōez nr̄am ac diuini
nois laudē vt ꝑ famulatu religio ꝯser
uet'. ⁊ ꝑ affectu deuotio augeat'. Quis
igit' nisi hec virgo que sola vniuersam
prauitatē hereticā interemit. sola p̄ter
deū sit q̄ nos in omni v̄tute ꝯfirmet. su
isqꝫ meritis cōmēdet ⁊ auxiliet' p̄cibꝫ.
vt ⁊ ipi digni iueniamur in eiꝰ laudibꝫ
a q̇bꝫ siq̇dem hūana mortalitas n̄ de-
bet cessare. sꝫ de illius glīa nec silere pa
tit' deuotio. nec dignū aliq̇d pōt ꝯcipe
cogitatio. vl' ierudita parturire locutō
Hec ē q̄ totius mūdi reꝑatione obti-
nuit salutē omniū ipetrauit. Quis tā-
dem o bn̄dicta misericordie lōgitudi-
nem ⁊ latitudinē sublimitatē ⁊ ꝓfūdi-
tatē inuestigare possit. Lōgitudo enī
ipius vsqꝫ in diē nouissimū subuēit v-
niuersis eā inuocantibꝫ. latitudo eiꝰ re
plet orbē terraꝝ. vt quoqꝫ sua miseri-
cordia plena sit oīs terra. Sublimitas
eius ciuitatis sup̄ne ruinas restaura-
uit. Profunditas q̄qꝫ sedentibꝫ in te-
nebris ⁊ vmbra mortis redēptionem
obtinuit. Sic ergo tue pietatꝭ o Ma-
ria ipam quā apd deū grām inuenisti
notā facis mūdo. sanctis p̄cibꝫ tuis ob
tinēdo reis veniā. egris medelā. pusil-
lis corde robur. afflictis ꝯsolatōez. pi-
clitantibꝫ adiutoriū ⁊ liberatōz. Qual'
nanqꝫ fuerit vita huius v̄ginis marie
expectātis in tēplo redemptionē gene-
ris humani dicat Ambrosiꝰ. Sit ita-
qꝫ vobis tanq̄ i imagine descripta vir
ginitas marie. ex q̄ velut i speculo r̄ful-
get species castitatis ⁊ forma v̄tutis.
Virgo erat mēte ⁊ corꝑe. corde hūilis
verbis grauis. animo prudēs. loq̄ndi
peritior. legendi studiosior. intēta oꝑi.
verecūda sermōe. nō in incerto diuitia
rū. sed in p̄ce paup̄is spem reponēs ar
bitrū mētis deū nō hoiem q̄rens Nul
lū ledere. cūctis bn̄ velle. maioribꝫ as-
surgere. equalibꝫ nō inuidere. iactātiā
fugere. Quādo illa lesit ꝑentes. Quā-
do fastidiuit humilē. Qn̄ derisit debi-
lē. Quādo vitauit inopē. Nihil toruū
in oculis. Nihil ꝓcax in v̄bis. Nihil in
actu inuerecūdū. Nō gestꝰ fractior. nō
incessus solutior. Nō vox petulātior vt
ipa species corꝑis fieret simulachꝝ mē
tis ⁊ figura ꝓbitatis. Ipa nāqꝫ est il-
la q̄ celis glīam dedit. terris deū pacē
qꝫ refudit. gentibꝫ fidē. vicijs finē. vite
ordinē. moribꝫ disciplinā. O plena gra
tiaꝝ. nō solū puero abrae sed ⁊ camel'
potū tribuēs de sup̄affluēti ydria tua
qr tu es vera puella p̄electa ⁊ altissimi
filio p̄p̄ata. Offerent' (inq̇t ꝓpheta) v̄-
gines regi sed post eā. Nā p̄matū ipsa
sola vēdicat sibi. Et licꝫ ad dei genitri
cē digne collaudandā nemo inueniat'
idoneꝰ. tñ votis oibꝫ nō debꝫ cessare q̄
libet etiā pctōr a laudibꝫ. qr in laudibꝫ
saluatoris est iter salutis nr̄e In hono
re igit' sc̄tē genitricis eiꝰ a laudibꝫ noli
te cessare. Ipa nāqꝫ est v̄go maria q̄ a
nullo virtutū genere vacabat. cui gra
tie plenitudinē inesse dei nūcius assere
bat. Quis em̄ cū ammiratiōe iocūdā

nō speculet̄ ipius adolescēt꜒ nature for
titudinē ⁊ prudētiā ac fidē in angelico
colloꝗ̄o vbi tā ꝯstāter loq̄t̄. tā pruden//
ter interrogat. tā facile credit. Quis n̄
iusticiā miret̄. qm̄ sic vniuersa p̄cepta
diuie legis adiplere satagebat. vt nec
ad se ꝑtinētia q̄dā velut purificatōꝫ le
galē inexpleta relinq̄ret. Ipiꝰ q̄ꝫ tꝑan
tia satis emicuit. que ꝟginitat꜒ lilium
in hūilitatis valle ꝓduxit. Depromē//
bāt itaq̄ virtutes in cogitatiōe ⁊ affe//
ctu cordis eiꝰ ineffabilē armoniā quā
ipa creatrix ⁊ inhabitatrix eiꝰ dei sapi
entia delectabat̄ audire. chorușcabant
foris q̄q̄ i supꝑficie sermōes ⁊ actꝰ vn//
de possent hoies glificare deū ⁊ salut꜒
exēpla accipe. Altiꝰ igit̄ ituemini frēs
carissimi ⁊ cōsiderate q̄nto deuotōnis
affectu Mariā a nobis honorari vo//
luit. q̄ totiꝰ boni plenitudinē in ea po//
suit. vt ꝓinde si q̄d i nobis ē spei. si q̄d
est gratie vel salutis ab ea nouerimꝰ re
dūdare. q̄ ascēdit delicijs affluēs. ortus
plenꝰ deliciaꝝ. quē nō solū afflauerit.
sꝫ ꝑflauerit supueniēs ille auster diui//
nꝰ vt vndiq̄ fluāt aromata illiꝰ. Tot꜒
ḡ medullis cordiū ⁊ votis oibꝫ venere
mur mariā. qꝛ sic est volūtas eiꝰ q̄ totū
nos habere voluit ꝑ illā. Ipa est apō
deū aduocata nr̄a q̄ nō p̄t sustinere re
pulsam. qꝛ apud deū iuenit gr̄aꝫ. Pro
uidēs q̄ppe erat. nō sapiētiā vt salomō
nō diuitias. nō honores q̄rebat. sed ḡ//
tiā req̄rebat. Sola nimirū est gr̄a qua
saluamur. Sola gr̄a indigemꝰ. Quid
aliud ꝯcupiscimꝰ. Queramꝰ igit̄ gra//
tiā sed ꝑ inuētricē gr̄e mariā. qꝛ q̄ q̄rit
inuenit. ⁊ frustrari nō valet. Ceteꝝ q̄c//
q̄d illud est qō offerre paras deo: ma//
rie cōmēdare memēto ⁊ qō offerre de//
sideras gratissimis illis ⁊ oi acceptiōe
dignissimis marie manibꝫ offerēdum
trade si nō vis repulsam sustiere. Nec
formides ad mariā accedere. qꝛ tāta ḡ
tia est repleta et spūsctō ꝑfusa vt fieret
celis sublimior. fastigijs pulcrior. san//
ctitate gratiosior. Deniq̄ si diligent̄ i//
tendas i Maria singulas ꝟtutes. i ea
ꝓrsus iuenies singulares q̄ videbant̄
esse ꝯmūes. Que eteni vl̄ angelica pu
ritas illi audeat ꝟginitati cōꝑari q̄ di//
gna fuit fieri sacrariū spūssci ⁊ habita//
culū filij dei. Si reꝝ p̄cia pēsamus de
raritate. supꝑ oēs est illa que ṗma ꝓpo//
suit angelicā in terris vitā ducere. ⁊ ꝓ//
positū virgitatis imobile seruare. qꝛ
nec aliquatenꝰ titubauit angelo filiuꝫ
ꝓmittēte. Ascēsiōes nāq̄ in corde suo
disposuit ꝯuersatiōe parit̄ et oratione.
Ascēdit deniq̄ in mōtana cū festinati
one. Dicamꝰ pie ascēdit priꝰ in tēpluꝫ
vt ibi p̄sentaret̄. ⁊ ꝓ redemptōe gener꜒
hūani patrē suū in abscōdito ⁊ i cubi//
culo cordis oraret. Feruebat siq̄dem i
q̄rēda gr̄a charitas. splēdebat in carne
ꝟginitas. i obseq̄o eminebat hūilitas
Merito ꝓinde cātor ille diuinꝰ in eiꝰ
āmiratōe p̄cinebat. Que ē ista q̄ ascē//
dit plane supꝑ hoies. ipos etiā angelos
trāscēdit. Nimirū supꝑ angelos aquaꝫ
viuā necesse est hauriat quā hoibꝫ re//
fundat. O bn̄dicta inuētrix gr̄e. geni//
trix vite. mater salutis fac vt per te su//
scipiat nos qui per te datus est nobis
Fac benedicta per gr̄am quā inuenisti
vt qui mediāte te fieri dignatꝰ est par
ticeps infirmitatis ⁊ miserie nostre te
quoq̄ intercedēte participes nos faci
at glorie ⁊ btitudis sue christus filius
tuus dn̄s noster qui est supꝑ om̄ia bene
dictus deus in secula Amen.

Legenda clxxxv.

De sancto Conrado

Sanctus Conradus
de nobilibus parentibus
in alemania genitus ⁊ e//
ducatus est. Hic quia vir
multe honestatis et bonoruꝫ morum
fuit aduocatus a Nothingo eccl̄ie Cō
stantiēsis episcopo toti episcopatui au
ditor p̄ficitur causaruꝫ. Succedēte au
tem tēpore in p̄positū maioris ecclesie
eligit̄. Nothingo autē episcopo viā v//
niuerse carnis ingresso vocat̄ sanctus

vdalricꝰ eccl'ie augustenſ ep̄s ⁊ ab ipso corpꝰ defuncti ep̄i sepeliſ. Qui clero ⁊ populo triduanū idixit ieiuniū vt benignitas dei illi eccl'ie daret placentē sibi antistitē. Statuto igiſ die q̄ ad electōem vel potiꝰ ꝯmunē inspiratōnem de ep̄o ꝓcedendū fuit sctūs Vdalricꝰ describit ip̄m p̄positū btm̄ Conradū talē esse sicut ait apl's ad Timotheū ⁊ tytū. Oportet ep̄m esse irrep̄hēsibilem vniꝰ vxoris virū. sobriū. ornatū. prudētē. pudicū. hospitalē. doctorē. nō vinolentū. nō ꝑcussorē sed modestū. nō litigiosum. nō cupidū. sue domui bn̄ prepositū. filios habētē subditos cū omni castitate. Si q̄s domui sue p̄esse nescit quō eccl'ie dei diligentiā habebit. Nō neophicū. nō in suꝑbiā elatū ne in iudiciū decidat diaboli. Oportꝫ aūt ⁊ testimoniū habere bonū ab his q̇ foris sunt vt in obprobriū nō icidat ⁊ i laq̄um diaboli Itē ad Tytū sic ait. Oꝑtꝫ eni ep̄m sine crimie eē sicut dei dispensatorē. nō suꝑbū. nō iracūdū. nō vinolentū. nō ꝑcussorē. nō turpi lucri cupidū. sed hospitalē. benignū. prudentē. sobriū. iustū. sanctū. cōtinentē. amplectentē eū q̇ ſm doctrinā ē fidelē ſmōez vt potēs sit exhortatōe in doctria sana ⁊ eos q̇ ꝯ̄dicūt arguere. His oībꝫ corā multitudie a sancto vdalrico ꝺ ipso recitatis oēs ibidē ꝯsenserūt. Vn̄ ibidē rapiſ trahiſ. et ꝯ̄uis pl'imū renitēs ep̄s instituiſ. Cathedrali ḡ infula sublimatus sctūs Conradꝰ p̄ncipalē sancte dei mr̄is eccl'iam ditauit reliquijs p̄ciosis et ornatu maximo. Insuꝑ tres ꝯstruxit eccl'ias. vnā in ciuitate ꝯstātiē si. duas extra. In quaꝝ vna .s. i eccl'ia bti mauricij sepulcrū dn̄i nr̄i iesu christi simillimuꝫ illi qd̄ est in hierl'm cum multa diligētia ꝯstrui ꝓcurauit. Vbi etiā .xij. p̄bedas clericꝭ ibidē xp̄o famulantibꝫ imꝑpetuū instituit. Auxit nihilominus canonicoꝝ numeꝝ maioris eccl'ie cū allodio ꝓprij patrimonij. Cupiens etiā idē vir sctūs cū apl'o corpus suū efficaciter castigare tribꝫ vicibꝫ trāsfretans hierusalē ciuitatē sanctā adijt in q̄ locū passiōis christi et sepulture ⁊ resurrectōis sil'r ⁊ ascensiōis i deuotōne maxima visitauit. Postmodū aūt apd̄ castꝝ loufen cū sctō vdalrico existēs. cū vidisset in ip̄a turbine aq̄ ꝓcellis hinc inde spumantibꝫ duas aues introeuntes mergi ⁊ exeūtes intellexit vir sctūs in spū duas aīas fore sub specie illarū auiū q̄ ibidē ob sceleꝝ suoꝝ aliqn̄ commissoꝝ multitudinē suū purgatoriuꝫ sustinerēt. Itaq꜓ ambo visceribꝫ misericordie moti vdalricꝰ p̄mā missam ꝓ defunctis celebrare n̄ distulit. Conradus aūt ip̄a die scd̄am missam sil'r ꝓ defunctis cōplere non pigritatus est. Et sic in eoꝝ deuotōe et solēni altaris oblatōe illaꝝ auiū species ampliꝰ nō viderūt. Gebhardo optimo adolescēti qui casu suꝑ ep̄i sedem cōsederat ꝓphetat conradꝰ dicens. Premature sedē meā gebharde occupasti. mihi succedet q̇ p̄ ore te in hac cathedra sedebit videlicet gamelonꝰ. Sctūs etiā conradus īfra missaꝝ solennia post cōsecratiōez corporis ⁊ sanguis dn̄i nostri iesu xp̄i in die sctō pasce araneā lapsam i calicem cū sanguie dn̄i fiducial'r sumpsit. Cūq꜓ terminatis rite missaꝝ solēnijs ꝓut dignissimū est. ip̄a die ad prandiuꝫ ꝯsedisset attenuatꝰ corꝑe ꝑ sctām quadragesimā nō comedit. Interrogatus a suis cur non comederet ait. Expecto hospitē in ꝓximo venietē. Et incliato capite suꝑ mensam exitū aranee p̄bet apto ore. Quanta de tali aduētu quinpotiꝰ miracl'o inter cūctos ibidē existētes fuerit leticia nullus sane mētis ignorat. Obijt aūt btūs conradꝰ ep̄s post multaꝝ exercitia ꝟtutū. vj. kal'. decembris. Anno dn̄i nongentesimo sexagesimosexto. ep̄atus ꝟo .xlij. senex et plenus dierum.

Le. clxxxvi. De sctō Hilarione.

h

Ilarion sanctus monachꝰ fuit cuiꝰ vitā ꝟtutibꝫ plenā scripsit Hieronymꝰ

Huius parentes idolis deditisunt, ipse vero quasi
rosa de spinis floruit. Alexandriã mis-
sus ⁊ ibi grãmaticã discẽs. ibidẽ etiaꝫ
baptizatꝰ ẽ. Totaqꝫ illi volũtas in ec-
clesie ꝯgregatõibꝫ fuit. Audiẽs nomẽ
anthonij i egyptũ ꝑrexit ad vidẽdum
eũ. Quẽ vt vidit stati habitũ mutauit
⁊ duobꝫ mẽsibꝫ vix cũ eo mãsit. Cõtẽ-
platus est eni ordinẽ vite sue. grauita-
tẽ morũ ꝙ creber in orõibꝫ. ꝙ hũilis in
suscipiẽdis fribꝫ ꝙ seuerꝰ i corripiẽdis
alacer i exhortãdis. Talem etiã habu
it continentiã vt cibi eius asperitatem
nulla vnqꝫ eius infirmitas frangeret.
His virtutibus hilarion instructꝰ re
dijt ad patriã cum ꝗbusdã monachis.
Parentibꝫ suis iã defunctis. partẽ sub
stantie fratribꝫ. partẽ etiã pauꝑibꝫ de-
dit. sibi nihil oino reseruãs. Erat aũt
annoꝝ ꝗndecim et solitudinẽ egressus
est. sacco tm̃ cooꝑtus ⁊ sagũ rusticum
qđ btũs anthoniꝰ ei dedit cũ ab eo dis
cessit secũ tulit. Tãtũ ꝗndecim caricas
post solis occasũ comedẽs hoc cibo cõ
tentꝰ fuit a. xv. vsqꝫ ad. xx. etatis sue an
nũ. Estus ⁊ pluuias breui tugurio qđ
iunco ⁊ caricibꝫ texerat decliauit. Dei
de breuẽ cellã ꝑauit latitudĩe pedũ q̃t
tuor. longitudine ꝗ̃nqꝫ pedũ ꝗnqꝫ vt se-
pulcrũ potiꝰ ꝙ domũ crederes. Capil
los semel in anno vicꝫ die pasce toton
dit. Suꝑ nudã terrã in stratu iunceo
vsqꝫ ad mortẽ cubauit. Saccũ ꝗ sẽl fu
it indutus nunqꝫ lauãs nec mutãs al
tero. nisi cũ primo scissus esset. Scꝑtu-
ras scãs q̃si memoriter tenẽs pꝰ ora-
tionẽ psalmos quasi đo ꝑsente cecinit
A. xxj. anno vsqꝫ ad. xxvi. tribꝫ annis ꝑ
mis dimidie lentꝭ sextariũ madefactũ
aqua frigida comedit. alijs tribꝫ seq̃n-
tibus panẽ aridũ cũ sale et aqua sum
psit. A. xxvij. vsqꝫ ad. xxx. herbis agre-
stibꝫ et virgultoꝝ radicibꝫ crudis sustẽ
tatus est. A. xxx. vnciã panis ⁊ coctum
modicũ olus absqꝫ oleo comedit. Sẽ-
tiens autẽ caligare oculos. et totũ cor-
pus in impetiginẽ ꝟti. et punicea sca-
bedine contrahi ad suꝑiorẽ cibũ adie-
cit parũ olei. et hoc vsqꝫ ad. lxiiij. annũ
vite sue tali cucurrit ĝdu. nihil gustãs
pomoꝝ aut leguminũ aut cuiusqꝫ alte
rius delectabilis rei. Hic dũ se videreꝫ
corꝑe fatigatũ et exitũ crederet ĩmine-
re a. lxiiij. vsqꝫ a. lxx. pane abstinuit in
credibili feruore mẽtis vt eo tꝑe quasi
nouus accederet ad ꝟuitutẽ dei quo ce
teri solent remissiꝰ viuere. Fiebat autẽ
ei sorbiciũcula de farina ⁊ cũ minimo
oleo cibo eius et potu vix ꝗnqꝫ vncias
appendentibꝫ. Sicqꝫ cõpleuit ordinẽ
vite sue. Nunqꝫ ante solis occasũ nec ĩ
diebꝫ festis nec in grauissima inualitu
dine vnqꝫ soluit ieiuniũ. Igit̃ potẽtissi
mus in miraculis scitate incomꝑabi
lis. lxxx. etatis sue anno cũ absens esset
esicius. qui eũ sꝑ familiarius dilexerat
quasi in testimoniũ testamẽti breuem
chartã manu ꝓpria scripsit litteratim
omnes diuitias ei dererelinq̃ns quas
habuit. videlicꝫ tunicã de sacco cucul-
lam et palliolũ. Iamqꝫ modicꝰ calor
in pectore erat. et quasi iã vix viuebat
aꝑtis oculis hec loquebat̃. Egredere
ꝗd times. egredere ꝗd dubitas. lxxx. fe
re ãnis christo seruisti. ⁊ mortẽ times
Inter hec verba exalauit spiritũ. Sta
timqꝫ corpus eius humatũ ⁊ obrutuꝫ
est. Sicqꝫ ⁊ ipe omnes ꝗ ad egrotantẽ
venerant rogauit ne ꝗdẽ punctũ hore
post mortẽ eius corpus eiꝰ seruaretur.
Postmodũ esicꝰ vir sanctus cũ pericu
lo vite post decẽ fere mẽses corpus eiꝰ
furatꝰ est. et in palestina deferẽs mõa-
chis crebris ꝓseq̃nt ibꝫ laudibꝫ mona
sterio condidit cũ tunica cuculla ⁊ pal
lio. toto corꝑe quasi adhuc viueret in-
tegro ⁊ mľto fragrãte odore quasi op-
timis delibutũ esset vnguẽtis. in testi-
moniũ eius sanctissime vite ⁊ ad lau-
dem ⁊ insuꝑabilem ipius dei gloriam
qui viuit ⁊ regnat ⁊c. Festũ aũt ipiꝰ re
colitur. xij. kaľ. nouẽbris. quo vicꝫ die
vndecim miliũ virginũ ⁊ btẽ vrsule fe
stum celebrat̃.

Legenda. clxxxvij
De historia karoli magni.

t Vrpinus remensis archiepūs socius karoli: q̄tuordecim annis cū hyspaniā et galiciā a potestate paganoꝝ liberasset q̄ vidit scribit leoprādo decano aquisgrani. Primo q̊modo sanctus Jacobꝫ aplꝰs apparuit Karolo rogās vt locū sepulture sue purgaret ꝛ viā ad locū sui sepulchri p̄pararet. vt multitudo ꝑegrinorum ibi peccata deleret. Promisit etiā se sibi fore adiutorē in omnibꝫ. et cū hoc vitaȝ eternā in p̄mio. Cōuersi em̄ fuerāt mlt̄i ꝑ p̄dicatiōem discipuloꝝ iacobi. sed recidiuū passi sunt et fides xp̄i ibi deleta erat vsq̧ ad tēpus Karoli q̇ hyspaniā ꝛ galiciā christianā fecit ꝑ christuȝ Prima vrbs quā obsedit fuit pāpilonia. tribꝫ mensibꝫ nequit eā capere. qꝛ inexpugnabiles erāt muri. Orauit ergo Dn̄e iesu xp̄e ꝓ cuiꝰ fide huc vēi. da mihi hāc vrbē. sancte Jacobe si veꝝ ē q̧ mihi apparuisti da mihi capere eā. Tūc muri collapsi funditꝰ ceciderūt. Saracenos q̇ baptizari voluerūt viuere ꝑmisit alios oēs occidit. Quo audito alie ciuitates miserunt ei tributū et se ei subiecerūt. Et facta est tota illa t̃ra sb̄ tributo. Uisitato sarcophago bt̄i iacobi venit petronū. et ibi ifixit lanceā in mare dicēs gr̄as. Et addidit. Huc vsq̧ nunq̧ nisi nūc venire potui. Tūc subiugauit sibi omnē galiciā ꝛ hyspaniā a mari vsq̧ ad mare. Itē ciuitateȝ vnā obtinuit in q̄ erāt nonagita turres Itē lucernā ciuitatē q̄tuor mēsibꝫ obsedit. Quā capere nō valēs deū ꝛ sanctū iacobū inuocauit. Tūc ceciderūt muri eiꝰ. Et est deserta vsq̧ nunc cū alijs tribꝫ ciuitatibꝫ q̄s ip̄e dn̄s anathematizauit vt olim hiericho. Oia idola d̄leuit p̄ter vnū qd̄ vt dicūt saracēi machometh quē ipi colūt cū viueret i suo noie fabricauit. ꝛ demonū legionē arte magica ibi alligauit. q̇ tāta fortitudine illud seruāt q̧ a nullo vnq̧ frangi potuit. Cū eni aliq̇s xp̄ianꝰ ad illd̄ appropinq̄t statiȝ ꝑiclitaẜ. Sed paganus cū orādi causa venerit illesus abit Auis q̄ suꝑ illd̄ sederit statim moriẜ. Est igiẜ in maris margine lapis altꝰ q̧tū pōt coruꝰ volare sursū infra latꝰ ꝛ q̈dratus supra strictꝰ. suꝑ quē ē imago de auricalco optimo i effigie hois fusa. suꝑ pedes suos erecta. faciem habēs v̄sus meridiē. in manu dextra habēs clauē magnā q̄ cadet de manu eiꝰ anno q̊ rex in gallia natꝰ fuerit q̇ totā hyspaniā christianā faciet. Mox q̇ viderit clauē lapsam. gazys suis i terraȝ positis oēs fugient. Ex auro qd̄ reges et p̄ncipes dabāt karolo sim̄r quoq̧ pagani ip̄e Karolꝰ fecit tēplū sancto iacobo et ornamēta mlt̄a ꝛ canonicos instituit. Simi liẜ aquisgrani d̄ illo edificauit et mlt̄as alias ecclesias.

Reuerso Karolo paganꝰ rex affricanus hyspaniā sibi subiugauit. xp̄ianos mlt̄os occidit. q̊s karolꝰ rex terre custodes posuerat. Quo audito Karolus redijt cū multis exercitibꝫ ꝛ venit baionē vrbē vascoꝝ vbi romaricꝰ moriēs cuidā ꝯsanguineo eius suum equū et cetera sacerdotibꝫ et pauꝑibꝫ distribuēda cōmisit. q̇ suꝑ se audiuit d̄mones q̄si rugitꝰ leonū lupoꝝ ꝛ vituloꝝ. raptus ꝑ dietas q̄tuor ductꝰ ab exercitu Karoli est inuētus. Karolo i crastinū pugnaturo cū argolādo q̇ hyspaniā reacq̇sierat in sero se parāt milites karoli vt mane sint ad bellū prompti. ꝛ hastas suas ante tētoria i pratis fixerūt in terra. q̄s mane inuenerūt i corticibꝫ ꝛ frondibꝫ decoratas ꝛ i terra radicatas absciderūt eas ꝓpe terrā. ꝛ de radicibꝫ postea creuit mag̃ silua. Hoꝝ haste floruerūt q̇ ip̄o die occidēdi erāt ꝛ sctōꝝ martiꝝ nūero iserēdi. Sūt āt tūc occisa q̈draginta milia. ꝛ dux milo pater rotholādi et equꝰ karoli. Tunc stetit karolꝰ cū duobꝫ tm̄ militibꝫ ꝛ spata que diciẜ gaudiosa multos pagāos occidit. In sero vtriq̧ redeūt in castra Crastino venerūt q̄tuor nobiles cum quatuor milibꝫ pugnatoꝝ. Un̄ pagāi fugiūt ꝛ karolꝰ in galliā redijt. Postea

rediēs iteꝝ cū q̄tuor milibꝫ militū Ka
rolus et hoꝝ haste floruerūt. Qui leti
⁊ primi pugnauerūt ⁊ paganos innu//
merabiles occiderūt. et post ipi occisi
sunt et equꝰ karoli. Ubi stās multos
occidit donec fugerēt pagani. Iterum
mādauit argolādꝰ karolo bellū. Un̄
karolꝰ venit cū cētū trigintaq̄tuor mi//
libꝫ. Tūc argolādus et karolꝰ mlta si
mul locuti sunt d̄ causa belli ⁊ fide. In
ter que dixit argolandꝰ Pugnemꝰ ꝓ fi
de. Si vincar baptizabor. Uadunt g̊
viginti christiani ꝯ̄ viginti paganos.
⁊ occidūt eos. Postea q̄dragīta ⁊ eue
nit vt priꝰ. Postea centū ⁊ factū est silr̄
Iteꝝ mille sed sꝑ christiani paganos
occiderūt. Tūc datis treugꝭ venit ar//
golādus ad karolū baptizādꝰ dicens
karolo. Lex tua sanctior est. Et prece//
pit oībꝫ paganis vt baptizarent̄. Illi
ꝯsenserūt. Tūc argolādus vidit ordi//
nes in mēsa ⁊ q̄siuit q̄ essent. Respon//
dit karolus. hos esse ep̄os. hos mona
chos. hos canonicos. hos paupes q̊s
dicit eē nūcios dei. Cui ille. Male tra
ctas nūcios dei tui ꝓpter hoc nolo ba
ptizari. Et abijt. Hic notandū q̄ꝫ gra
ue pctm̄ sit male tractare paupes. Pro
pter hoc Karolꝰ tāta leticia baptizan
doꝝ est ꝑuatus. Crastino karolus pu
gnaturꝰ habuit. cxxxiij. milia. argolā
dus cētū milia. Ibi occisus ē argolan
dus ⁊ sua cētū milia. Uictores in san
guine stabāt vsq̄ ad bases ciuitatꝭ. q̄
mox capta ē paganis oībꝫ occisis. Tūc
mille christiani nocte spoliauert̄ mor//
tuos karolo ignorāte. q̄ onustati auro
⁊ argēto cū ad karolum redire vellēt. a
paganis q̄ fugerāt sunt occisi. ⁊ h̄ fecit
eis auaricia Princeps nauarrorum
mādat karolo bellū. Qui orauit dn̄m
vt on̄dat sibi in illo bello morituros.
Crastino armato exercitu karolꝰ vi//
dit rubeā crucē in humerꝭ morituroꝝ
retro suꝑ loricas. Quos oēs in orato//
rio suo reclusit ne occiderent̄. Peracto
bello ⁊ occisis fere centū milibꝫ pagāo
rū karolus quos in oratorio recluserat
repperit mortuos. videlicꝫ centū quin
quagita. Tūc karolus expugnauit to
tam patriā nauarrorū Postea dicit̄
karolo q̄ rex babilonis miserat cōtra
eū de syria viginti milia currū. ⁊ ipe
de genere goliath q̄ vulnerari nō pote
rat nisi in vmbilico vires q̄dragīta
fortiū habuit. Statura eius cubitorū
duodecim. facies eius longa vniꝰ cubi
ti. digiti tribꝫ palmis. Qui om̄es ꝯtra
se missos portauit in ciuitatē otogoꝝ.
Primo raynaldū. secūdo cōstantinuꝫ
regē romanorū ⁊ aliū comitē. tres illos
omnes simul leuās quasi pueros de//
xtra et leua tulit in carcerē. ⁊ vigīti pu//
gnatores quos silr̄ d̄portauit. Rotho
landus vero fixit eū in vmbilico. Un̄
clamauit. Machometh iuua q̄r morī
or. Accurrūt ergo pagani et portāt eū
in ciuitatē. Et sic christiani cū eis mox
intrauerūt. et ꝑfatū gigantē occidunt.
⁊ ciuitatē capiūt. Rotholandꝰ gigan
ti ꝑ̄dicauit de trinitate querēti. Abra
am vidit tres ⁊c̄. Item in cythara cuꝫ
sonat tria sunt. ars manus et chorde.
In amygdalo tria sunt. corium: testa
nucleus. Similiter in sole. cursus splē
dor ⁊ calor. In rota plaustri. medium
brachia circulus. In homine corpus
anima vmbra. Sic vnuꝫ est tria. Ita
in deo tres persone vnū sunt. Item q̄
rit gigas. quomodo potuit virgo pa//
rere. Respondit Rotholandꝰ. Deus
qui sabe gurgulioni ⁊ arbori facit gi//
gnere vermes. multosq̄ pisces ex aq̄ ꝓ
ducit. vultures apes serpētes sine ma//
sculino semine facit prolē gignere. po//
tuit idem deus ⁊ virginē facere pare//
re. De ascensione querenti respondit.
Rota molendini quantū ad ima de//
scenderit de superius tantū ascēdit e//
cōuerso. auis de monte descendens re//
dit in altum. Sol in oriēte surgit ⁊ ten
dit in occidentē ⁊ iteꝝ redit in oriētem
Ita ⁊ christꝰ vnde descēdit iteꝝ ascen
dit. Cui gigas. Modo pugnemus ꝓ
fide. Tunc accidit quod in proximo
capitulo dictū ē quomodo exercitꝰ ka

roli facies equoꝝ lintheis operuit. ne
viderēt laruas hostiũ ⁊ obstruxerũt au
res equoꝝ ne audirēt tympana ꝑ q̄ ꝑ-
us fugati fuerāt qñ pagani fecerāt sin
gulos viros añ singulos eq̄s incedere
laruatos ⁊ tympana ꝑcutiētes. Unde
mō victoriā habuerũt. Tũc karol⁹ ir-
rumpēs vexillũ in curru abscidit. al'as
em̄ nũq̄ fugissent. Et tũc occidit octo
milia paganoꝝ. vrbem cepit. ⁊ postea
in hyspania nemo karolũ ausus est im
pugnare. Postea venit ad sctm̄ iacobũ
⁊ oīa destructa ibi recdificauit. statuit
q̄ ad honorē scti iacobi oēs reges ⁊ ṗn
cipes p̄sentes ⁊ futuros epo scti iacobi
obedire. Tũc ego turpin⁹ remēsis ar-
chiep̄s scti iacobi eccl'iam ⁊ altare cuȝ
sexaginta epīs Karoli rogatu kaleñ.
iunÿ honorifice dedicaui. Et karolus
tũc dedit eccl'ie sancti iacobi in dotem
totā galiciā ⁊ hyspaniā. vt q̇libet pos-
sessor dom⁹ annuatim q̄ttuor denarios
ꝑsolueret. ⁊ ab oī seruitute regis ⁊ ṗnci
pum liber esset. ⁊ vt ibi sint ꝯcilia ⁊ vir
ge ep̄ales ⁊ corone regales ꝑ man⁹ epī
loci p̄beant̄. Et vt btũs iacob⁹ ⁊ iohēs
cũ mr̄e petierāt. vt vn⁹ sedeat ad dexte
ram alter ad sinistrā xp̄i. iohēs in oriē-
te patron⁹ est apud ephesum. iacob⁹ in
occidente. romā ap̄licam sedē petr⁹ hȝ
merito q̄ ip̄i erant xp̄o p̄ ceteris famili
ariores. ṗncipalis tñ est petr⁹. q̄ xp̄us
eũ voluit eē ṗncipē apl'oꝝ. Tāte forti-
tudinis fuit Karol⁹ q̄ q̄ttuor ferratu-
ras equi simul manib⁹ facile extēdebat
⁊ militē armatũ stantē sup palmā suā
a terra vsq̄ ad caput suũ facile leuabat
Tante largitatꝭ q̄ in q̄ttuor festis cu-
riā p̄cipue habuit ī hyspania. videlicȝ
in natiuitate xp̄i. in pasca. penteco. ⁊ ia
cobi. Per singulas noctes eũ custodie
bāt. cxx. fortes. Prima noctꝭ vigilia. xl.
ei astitert̄. decē ad caput. decē ad pedes
decē ad dexterā. decē ad sinistrā. dextra
spatā nudā. sinistra cādelā ardentē hñ
tes. H mō scd̄am vigiliā q̄draginta sil'r
⁊ q̄draginta terciā vigiliā fecerũt. Qui
plura d̄ ꝟtutib⁹ ei⁹ scire voluerit cernat

quō rome impator fuit. eccl'ias multas
⁊ abbatias instituit. sepulchrũ dñi vi-
sitauit. multoꝝ sctōꝝ corꝑa in argēto ⁊
auro locauit. Quō lignũ crucis secum
tulit vñ ml'tas eccl'ias dotauit. Cũ re-
diret Karol⁹ de hyspania. adhuc erāt
duo reges pagani apud cesareā augu-
stā marsyrus ⁊ beligand⁹ frater ei⁹ a re
ge babilonie de ꝑside in hyspaniā mis
si q̇ karolo ficte subiacebāt. Quib⁹ ka
rolus mādauit vt baptizarent̄ vel tri-
butũ sibi mittāt. Qui miserũt ei trigī-
ta equos oneratos auro argēto gazys-
q̄ hyspanicis. ⁊ q̄dringētos eq̄s vino
dulcissimo oneratos pugtorib⁹ ad po-
tādũ ⁊ mille saracenas femias formo
sas. Nũcio ꝓ Karoli gamaleoni vigi
ti eq̄s oneratos auro ⁊ argēto ⁊ pallÿs
dederũt. vt pugtores in man⁹ eoꝝ tra
deret. Qđ ⁊ fecit. Nũcius karolo mu-
nera tulit. Sȝ vinũ ⁊ ml'ieres accepe-
rũt pugnatores. Dixitq̄ rex marsyrus
q̄ veniret baptizād⁹. Cui occurrit ka-
rolus cũ q̇nq̄gintaq̇nq̄ milib⁹. Uene-
rũt ⁊ pagani. ⁊ hoꝝ viginti milia occi-
derũt xp̄iani. Sil'iter ⁊ xp̄ianoꝝ trigī-
ta milia a paganis sunt occisa ꝓpt he-
betudinē animi ⁊ fornicationē eorum.
Ibi occisi sunt oīes pugnatores p̄ter
rotholandũ ⁊ alios q̇nq̄. Tũc rotho-
lād⁹ cũ centũ virꝭ euasit ⁊ occidit mar
syꝝ. Ip̄e sol⁹ q̄ttuor lanceis fixus eua-
sit. Tunc marmoreũ lapidē trino ictu
in duas ꝑtes diuisit a summo vsq̄ de-
orsum gladio suo quē voluit frangere
qñ vidit se morituꝝ. ne pagani eundē
gladiũ accipent. Cornu suũ sufflando
fregit ⁊ ceruicē colli sui lesit socios vo-
cando. Cũ sufflationē karol⁹ audiuit
venire voluit. sȝ p̄fat⁹ traditor eũ auer
tit dicens eũ in venatione esse. Adhuc
karolus necē ⁊ traditionē suoꝝ ignora
uit. Ad obitũ rotholādi venit theodo
ricus qui vidit compunctionē ⁊ orōnē
eius. Tribus vicibus carnē suam teti
git dicens. Et in carne mea videbo de
um saluatorē meũ. Sil'r tetigit ⁊ ocl'os
dicēs. Quē visurus suȝ ego ip̄se ⁊c̄. Et

ait. Memento mei dn̄e q̄r ꝑ honore tuo
exul morior. Deo ꝛ esto socioꝝ meorū
silr̄ occisoꝝ ꝑ te. Tūc signās se cruce ait
Nūc videbo qđ ocul⁹ n̄ vidit ꞇc̄. Et sic
expirauit sctissim⁹ martyr xp̄i rotholā-
dus. Ego turpin⁹ nesciēs rotholādū
defunctū ip̄o die obit⁹ ei⁹ missam d̄fū-
ctoꝝ p̄sēte Karolo celebraui .xvi. kal.
iulij. et rapt⁹ in extasi audiui choros ī
celestib⁹ cātātes. ignorās q̇d hoc esset.
Post hoc demōes audiui q̄si p̄dā du-
cētes. Quib⁹ dixi. Quid fertis. Rn̄de-
rūt. Marsiū ad inferna sicut michael
rotholandū ad celestia. Missa celebra-
ta dixi hoc Karolo. Cū hoc dicerem
venit balderuin⁹ sup̱ equū rotholādi
dicēs rotholādū se reliq̇sse ī agonia. Ci-
to exercit⁹ venit ad fun⁹. s; Karol⁹ p̄ri-
m⁹ inuenit eū exaīatū. brachia sup̱ pe-
ctus posuerat in formam crucis. Tūc
Karol⁹ irruit sup̱ eū. Quis plāctū illi-
us explicet. Balsamo myrrha ꞇ aloe
ↄdit⁹ ē. Et cū eo ibi p̱noctauit exercit⁹.
Trigintaocto annoꝝ obijt. Crastino
armati vadūt ad locū certamis vbi cū
aliq̇s amicū suū semiuiuū reppit. ali-
q̇s mortuū. oliueriū defunctū inueni-
unt q̄tuor palis ī terrā fixis extensum.
restib⁹ retorꝶ ligatū a collo vsq; ad vn-
gues pedū ꞇ manuū excoriatū sagittꝭ
lāceis spatis p̱foratū. Totū nem⁹ cla-
morib⁹ ip̄letur. q̇lib; suū amicū eiulan-
do. Tūc Karol⁹ iurauit p̱ oīpotētē q̄
currere nō cessaret donec hostes iueni-
ret. Et iuenit eos cenātes q̄tuor milia
q̄ occidit. Stetit sol imobil ꞇ ꝓlonga-
ta ē dies illa spacio triū dieꝝ. Et inuē-
to traditore gamaleone p̄cepit eū Ka-
rolus q̄tuor eq̇s fortissimis toti⁹ exer-
citus alligari. ꞇ sup̱ eos assessores agi-
tātes ↄ̄ q̄tuor plagas orbis. Et sic di-
gna morte interijt discerpt⁹ exēplo iu-
de ꝓditoris. Duodecim milia vnciaꝝ
argenti ꞇ vigīti milia talētoꝝ auri ve-
stes ꞇ cibaria data sunt ꝑ aīab⁹ defun-
ctoꝝ. Rotholād⁹ ī ecc̄lia romana se-
pelit. gladi⁹ eius ad caput suspendit.
Mez terrā circa oppidū blauieñ. sex di-
erū spacio vbi rotholād⁹ sepult⁹ ē ca-
nonicis regularib⁹ q̇s ip̄e Karol⁹ re-
staurauerat iussit dari vt annuatim in
āniuersario scti rotholādi trīgita pau-
p̱es oīb⁹ necessarijs vestib⁹ induerent.
cibis reficerēt. triginta psalteria et tot
missas ꝑ oīm defunctoꝝ aīab⁹ occiso-
roꝝ dicerēt. de reliq̇ ip̄i viuerēt. P⁹ h̄
Karol⁹ sanctū Dionysiū honorauit.
oēm frāciā ecc̄lie ei⁹ in p̄dio dedit. et p̄-
cepit vt oēs franci p̄sentes ꞇ futuri etiā
reges pastori ecc̄le obedirēt. ꞇ q̄lib; do-
mus annuatim q̄tuor denarios daret
ip̄i ecc̄lie. Et stās apđ corp⁹ bt̄i diony-
sij orauit ꝑ aīab⁹ occisoꝝ in hispania.
ꞇ ꝓ his q̇ libēter p̄fatos denarios sol-
uerēt. Nocte ꝓxima regi dormiēti dio-
nysi⁹ apparuit eūq; excitauit dicens.
Qui tuo exēplo ī hyspania occisi sūt vl̄
occidentꝭ oīm delictoꝝ veniā impetra-
ui. Silr̄ de q̄ttuor denarijs grauioris
sui vulneris medicinam impetraui.
Hoc Karol⁹ dixit omnib⁹. Tūc ka-
rolus aq̇sgrani mira mr̄i dei op̱at⁹ ē.
vn̄ ꝓuocati sunt etiā ad bona facienda
multi alij. Tūc mihi turpino mors ka-
roli reuelata est hoc mō. Cū apđ vien-
nā die q̄dā ī extasi rapt⁹ orōi vacarem
psalmū De⁹ ī adiutoriū dicerē. demo-
nū agmina p̄cedebāt ꝟsus lothorigiā
Cū oēs trāsissent vidi vnū q̄si ethiopē
gressu tardo seq̄ntē. Cui dixi. Quo itꝭ
Rn̄dit. Aquisgrani tollere aīam Ka-
roli. Cui dixi. Adiuro te p̱ xp̄m vt re-
deas ad me dicēs q̇d actū sit. Tūc pa-
rū morati redeūt vt ꝓ̇us ordīati. Dixi
ḡ ei cui ꝓ̇us dixerā. Quid egistis. Re-
spondit. Galician⁹ sine capite tot lapi-
des ꞇ ligna ecc̄liaꝝ tulit ī statera q̄ pl⁹
appēderūt ei⁹ bona q̄ꝫ mala. ꞇ iō aīā;
ei⁹ a nobis abstulit. q̄ dicto euanuit.
Et ego cognoui illa hora karolū esse
defunctū. Ip̄e etiā q̄n ab inuicē reces-
sim⁹ me rogāte ꝓmisit mihi si fieri pos-
set nūciū mortꝭ sue mihi mitteret. Si-
militꝭ ego sibi đ mea morte ꝓmisi. Vn̄
eg̊tās ad mortē p̄cepit cuidā militi aliu-
no suo vt mortē ei⁹ mihi nūciar;. Qđ

ꝛ fecit. Quīto kal. februarij obijt āno
dñi octingentesimo decimoqrto

Legenda clxxxviij.
De Conceptōe sancte ma
rie virginis

Anselmus cantuariē
sis archieps ꝛ pastor anglo
rū coepiscopis suis cunctis
ꝗ orthodoxis salutē ꝛ ppe
tuā in dño bñdictōem. Cōceptio vene
rāda dei genitricis ꝛ ppetue ꝟgis ma-
rie. Dilectissimi frēs queadmodū per
multoꝝ signoꝝ expimenta in anglia ꝛ
francia ceterisꝗ cōclimatibꝫ celebrāda
sit olim declarata. me narrante audiat
dilectio vr̄a. Tēpe nanꝗ illo q̊ diuine
placuit pietati angloꝝ gentē de malis
suis corrigere. sueꝗ seruitutis officijs
arti⁹ astrigere. gl'iosissimo normānoꝝ
duci guilhelmo eandē patriā debellā-
do subegit. Et regi eoꝝ eraldo noīe i-
pio ꝛ tyrāno clericꝗ psecutori ꝛ hono-
ris eccl'iastici subuersori reddidit ī bel-
lo ꝑ meritis tallionē. Quo ceso guil-
helmus factus dei virtute ꝛ industria
sua angloꝝ rex totius eccl'iastice digni
tatis honores ī meli⁹ reformauit. Cu
ius pie in tētōis opibꝫ inuidēs ille bo-
noꝝ oīm inimic⁹ diabol⁹. tū familia-
riū fraudibꝫ. tū extraneoꝝ incursibus.
multotiēs conat⁹ ē ei⁹ obsistere succes-
sibꝫ. Sed dño ꝓtegēte ad nihilū dedu
ctus est malign⁹ Audiētes aūt daci an
gliā subiectā esse normānis grauit̄ in
dignati se suo q̄si hereditario iure ꝓua
ri. arma pparāt. classem aptāt vt eos
adeūtes a data sibi diuitus patr̄a expel
lant. Hoc cōperto guilhelm⁹ rex pru-
dentissimus helsynū q̄ndā religiosuꝫ
abbatē ramesien̄ cenobij ad daciā di
rigit vt inq̄rat veritatē hui⁹ rei. At il
le vir admodū sagacis ingenij strenue
negociū regis exeq̄t̄. Quo fideliter per
acto ad angliā reuerti cupiēs mare in
gredit̄ et iā maximā ptem maris ꝓspe
ro cursu trāsierat. cū subito densis surgē
tibꝫ vndiꝗ ventis horrida tēpestas ce
lū cōmouit ꝛ vndas. Fatigatis igitur
nautis nec vltra valētibꝫ obniti. fra-
ctis remis. funibꝫ ruptꝫ. cadētibꝫ velis
spes salutis amittit̄. ꝛ nihil nisi sub-
mersionis indiciū miserabilr̄ expectat̄
Cūꝗ de salute corpoꝝ despati aīaruꝫ
curā solūmō creatori suo magnis cla-
moribꝫ cōmendarēt. ꝛ btīssimā dei ge
nitricē mariā miseroꝝ scꝫ refugiū ꝛ de
speratoꝝ spem deuote inuocarēt. subi-
to quendā venerāde habitudis viruꝫ
pontificali infula decoratū. q̄si int̄ vn-
das naui ꝓximū viderūt. Qui aduo-
cās ad se helsynū abbatē his ꝟbis ce-
pit cōpellari eū. Vis inq̄t piculū eua-
dere. vis ad patriā sanus ire. Cūꝗ il-
le cū fletu in toto corde d̄siderare id so
lū expetere rn̄deret. Tūc ille. Scias i
q̄t me ad te a dña nr̄a dei genitrice ma
ria ad quā dulciter reclamasti directū
ꝛ si dictis meis obtēperare voluerꝫ sa-
nus cū comitibꝫ imminēs euades pi-
culū maris. Spondet ille ilico se ei in
oībꝫ obtempatuꝝ si hoc euaderet pe-
riculū. Promitte inq̄t mihi et deo ꝙ
diē conceptōis ꝛ creatōis mr̄is christi
celebrabis ꝛ celebrādū p̄dicabis. At
ille vt vir prudētissimus ꝛ q̄s inq̄t mi
hi dies hoc festo erit celebrād⁹ Sexto
ait ydus decēbris hoc festū teneb. Et
quo inq̄t abbas officio vtemur ī eccle
siastico obseq̄o. Omne inq̄t officiū q̄d
dicit̄ in natiuitate ei⁹ dicet̄ ī ꝯceptōne
excepto ꝙ nomē natiuitatis mutabit̄ ī
nomen cōceptōis. His dictꝫ ille dispa
ruit. et citi⁹ dictu sedata tēpestate ab-
bas cū suis incolumis ꝯcito flatu iap-
plicuit anglicis litoribꝫ. et q̄ viderat et
audierat q̄b⁹ potuit notificauit. Sta-
tuit aūt idē festū in ramiensi cenobio
solēniter celebrari. ꝛ ipē q̊ad vixit de-
notis obsequijs solēniter celebrauit.
Et nos ergo frēs charissimi si portuꝫ
salutis volumus apphēdere dei geni
tricis creatōem et ꝯceptionē dignis of
ficijs celebremus. vt ab ei⁹ filio digna
mercede remuneremur. q̄ cū pr̄e ꝛ spū
sancto viuit ꝛ regnat ī secl'a secl'oꝝ amē

Rursum hec solēnitas alio mō ali-
bi declarat̃. Tꝑibus nāq karoli reg̃
frācoꝝ clericus q̇dā ordine leuita vn-
garie regis german⁹ btām dei genitri-
cē mariā toto corde diligere. eiusq ho-
ras cātare solicitus. parentū suoꝝ cōsi-
lio nubere volēs cū q̄dā adolescentula
valde pulcra accepta a p̄sbytero nupti-
ali bn̄dictōe die q̄dā missa etiā iam ce-
lebrata recordatus q̄ eiusdē btē Ma-
rie virginis horas die illa iuxta morē
suū nō cātauerat. oēs ab eccl̃ia exire co-
egit. sponsam domum mittens ⁊ ip-
se iuxta altare sol⁹ remāsit. Cūq sol⁹
dn̄ice mr̃is horas decātando hāc anti-
phonā. s. Pulcra es ⁊ decora cantaret.
subito apparuit ei dn̄a nostra ⁊ ꝑpe-
tua dei genitrix ꝟgo maria cum duob⁹
angelis dextrā eius ⁊ leuā tenētib⁹ di-
cens ei. Si ego sum pulcra ⁊ d̄cora q̇d
est q̄ me dimittis ⁊ aliā sponsam acci-
pis. Nunq̇d ego nō sum pulcrior illa.
nunq̇d nō ego sum optime formosa. nū
quid nō ego sū valde decora. vbi vidi-
sti tā pulchrā. Cui ille. Dn̄a mea inq̇t
claritudo tua omnē pulcritudinē mū-
di excellit. Tu es suꝑ thronos et cho-
ros angeloꝝ eleuata. Tu es suꝑ celos
celoꝝ exaltata. Quid ergo vis vt faciā
At illa. Si sponsam inq̇t carnalē cui
adherere vis amore mei dimiseris me
sponsam in celesti regno habebis. Et
si cōceptōis mee festa annuatim sexto
yd⁹ decēbris solēniter celebraueris et
colēda p̄dicaueris. mecū i regno vnige-
niti mei laureatus eris. His itaq di-
ctis dn̄a nr̃a ab ocul̃ se vident̃ dispa-
ruit. Clericus ꝟo domū redire nolens
absq ꝑentū suoꝝ ꝯsilio ilico abbatiā
q̄ndā ingressus mōachi habitu deco-
rat̃. Ubi p⁹ exiguū tꝑs meritis beate
marie semꝑ virgis. q̄ diligentes se sem-
ꝑ remunerat decorat ⁊ btificat. aq̇leie
ep̄s p̄triarcha factus festū eiusdē cōce-
ptiōis die p̄fato q̄diu vixit annuatim
cū ꝓprijs etiā octauis diligent̃ celebra-
uit ⁊ celebrādū p̄dicauit Iteꝝ hec fe-
stiuitas alit̃ alibi declarat̃. In pago
gallico canonic⁹ q̇dā ordie sacerdos so-
licit⁹ cātare btē marie ꝟgis horas no-
cturnales a villa q̄dā vbi cū vxore cu-
iusdā adulťat⁹ fuerat r̃diēs ad oppidū
vbi morabat̃ tēdere curās fluuiū seca-
ne trāsmeare cupiēs sol⁹ nauim igress⁹
dn̄ice mr̃is matutinas nauigādo cane-
re cepit. Cūq inuitatoriū. Aue maria
gr̃a plena dn̄s tecū diceret. ⁊ iā in me-
dio flumis esset. ecce demonum turba
vna cū eius nauicl̃a eū p̄cipitauer̃t. et
ei⁹ aīam sicut ꝓmeruerat rapuerūt ad
tormēta. Die aūt tercio ad locum q̊ de-
mones eā tormētis afficiebāt vēit btā
ꝟgo maria cum sctōꝝ turba dicēs eis.
Ut q̇d familiar̃ mei aīam iiuste affici-
tis. Nos inq̇unt eā debemus hr̃e: qm̄
capta ē in nr̃o oꝑe. Si illi⁹ inq̇t ꝟgo eē
debz cui⁹ oꝑa faciebat. ergo nr̃a eē dz
qm̄ matutinas nr̃as dū vos eū ꝑemi-
stis decātabat Un̄ magis rei facti est̃
q̄ erga me iniq̄ egistis. His itaq di-
ctis demōib⁹ huc ⁊ illuc fugiētib⁹ sctis-
sima ꝟgo aīam reduxit ad corpus. et ꝑ
brachiū hoiem ab vtroq funere resusci-
tatū arripiēs aquā a dextris ⁊ a sinistr̃
q̄si muꝝ stare iubēs d̄ ꝓfūdo fluuij ad
portū icolumē adduxit. At ipe gauisus
pedib⁹ eius ꝓstrat⁹ ait ei. Charissima
dn̄a mea ⁊ ꝟgo ḡtissima q̇d tibi retri-
buā ꝓ tātis bn̄ficijs q̄ mihi fecisti Pre-
cor inq̇t dei genitrix ne āpli⁹ i adulterij
pctā cadēs ꝯceptōis mee festa. vj. yd⁹
d̄cēbr̃ solēnit̃ celebres ⁊ celebrāda de-
nūcies. Mox vt ipa locuta ē celos eo
vidēte ascēdit. At ipe heremiticā vitā
ducēs q̊d sibi acciderat cūct̃ audire cu-
piētib⁹ enarrauit. ⁊ q̄diu vixit eadē fe-
sta celebrauit ⁊ celebrāda p̄dicauit Et
nos ꝰ frēs charissimi h̄ idē nr̃a aucte
ep̄ali corroboram⁹ ⁊ p̄cipim⁹ vt null⁹
vr̃m ita sit reb⁹ tꝑalib⁹ aut ꝓprijs d̄lict̃
occupat⁹ q̇n btē marie ꝟgis venerādā
ꝯceptōem ānuati celebret. ⁊ ei⁹ horas ꝑ
vnūquēq diē excepto die dn̄ico vl̃ die
ix. lectionū decātet. Un̄ etiā notādū ē
q̄ si aliq̇s ꝓpter peccatoꝝ suoꝝ desꝑati-
onem d ei officiū facere noluerit dupl̃a

coꝛã deo reus erit. Uno mõ qꝛ pecca-
tũ fecit. altero qꝛ ꝓ pctõ ſuo deo fuire
noluit. Hinc ad petꝝ dñs ait. Si te
pctõꝛẽ ꝯſideras opꝫ vt a te deũ tuum
nõ repellas. Deũ a ſe repellit q̇ ꝓꝑ pec
cata bonuꝫ opꝰ facere renuit. Si nos
pctõꝛes eẽ recognoſcimus opꝫtet vt dei
genitricẽ apud filiũ ſuũ exoꝛatricẽ ⁊ au
xiliatricẽ habeamus. Si eni aduerſũ
nos ſummꝰ iudex ꝓ nr̃is facinoꝛib; ira
tus fuerit. ip̃a nobis p̃t facere filiũ pla
catũ q̃ eũ genuit. Nullꝰ erit tãtus pec-
catoꝛ in hoc ſecl'o ſi ip̃a filiũ ſuũ exoꝛa-
uerit ꝓ eo q̇n recipiat veniã in futuro.
Quicq̇d eni a pio filio ſuo petierit to-
tũ ꝯ̃aciter obtinebit. Quid de theo
philo dicamus. Theophilꝰ vicedomi
nus cuiuſdã ep̃i cilicioꝝ extitit. Hic pꝰ
q̃ accuſatus apd̃ dñm fuit ⁊ a ꝓpo of
ficio expulſus paupꝫtate ꝯtritus cuiuſ-
dã iudei ꝯſilio q̇ cũ diabolo ꝑ artẽ ma
gicã vſu loq̇bat̃. chriſtianitatẽ ſuã ab-
negãs eidẽ diabolo ſemetip̃m i ſeruũ
cõmendauit. Uñ valde pꝰ exiguũ tẽ-
pus penitẽs in q̃dã btẽ marie virginis
baſilica ꝑ q̃dragita dies añ eiꝰ imagi-
nẽ ploꝛãs vigilauit. Cui p̃ nimio labo
re ⁊ laſſitudie p̃cũ doꝛmiẽti apparuit
btã virgo Maria. ⁊ coꝛripiẽs eũ red-
didit ei cyrographũ qd̃ diabolo p̃fati
iudei dederat. qd̃ ip̃a d̃i genitrix ab ip
ſo vi abſtulerat. Tũc theophilꝰ euigi
lãs ſuꝑ pectꝰ ſuũ cyrographũ poſituꝫ
īuenit. ⁊ mox craſtino die hec ep̃o cun-
ctiſq; ciuib; enarrauit. Et ſtati idẽ epi-
ſcopꝰ data ſibi pnia ſalutari ⁊ abſolu-
tione facta duxit illũ añ altare ad cõi-
cãdũ. Cũ aũt coꝛpꝰ xp̃i d̃ manu ep̃i ac
ciꝑet deſcẽdit ſuꝑ eũ ſpũſſctũs i ſpecie
ſolis. ⁊ refulſit facies eius vt ſol. Deni
q; in p̃fata baſilica trib; dieb; totideꝫ
q; noctib; agẽs deo et btẽ marie ꝟgini
grates. inſiſtẽs p̃cib; ⁊ ꝯſilijs vt dies
ꝯceptõis btẽ marie ꝟgis vt p̃dictuꝫ eſt
ſolẽniter celebret̃. ſp̃m d̃o reddidit. Ec
ce qꝛ btã dei genitrix Theophilũ de-
ſperatũ ad veniã reduxit. ⁊ p̃fatũ p̃ſby
teꝝ triduanũ moꝛtuũ etiã a demonib;
eripuit ⁊ ad vitã reuocauit. q̃nto ergo
magis frẽs chariſſimi btõs faciet illos
q̇ eã aſſidue iuocabũt ſi eos q̇ ſolo mo-
mẽto eã interpellauer̃t miſerens iuuit.
Sãctionẽſes nãq; ⁊ romani eiꝰ matu
tinas cũ. ix. lectõib; die ſabbatoꝝ bo-
no moꝛe decãtãtes gr̃am eiꝰ adq̇runt.
Nulli ḡ ſit pigꝝ. nulli oneroſũ celebra
re eiꝰ feſta. Sciẽdũ qꝛ ſic̃ i ſctã eccleſia
colit̃ natiuitas eiꝰ. ſic dꝫ excoli ꝯceptio
eiꝰ. Sicut eni ad ſaluãdũ genꝰ hũanũ
oliꝫ fuit neceſſaria natiuitas ſic fuit cõ
ceptio ip̃iꝰ Niſi cõciꝑet̃ mime naſceret̃
Juſſu dei ꝯcipit̃ ⁊ naſcit̃. Que niſi na
ſceret̃ mũdi redẽptoꝛ ex ea nõ naſceret̃.
Jmo ſi diuia generatio ꝑſpiciat̃ ſpecia
lis eiꝰ cõceptõnis foꝛma maioꝛ eẽ ap-
pꝛobat̃ q̃ natiuitatis. Sic ꝯceptõ be-
te ꝟgis maioꝛ eſſe ꝯcludit̃ q̃ natiuitas
Magis eni ẽ ſctiſſimũ coꝛpꝰ ꝟgis cuꝫ
btiſſima ſui aĩa quã de nihilo creauit
deus ꝯcipi ⁊ ꝯiũgi q̃ ꝑ natiuitatẽ i eſ
ſe ꝯtinuari. Sicut res maioꝛ eſt adam
a deo creari q̃ filios ade de mr̃e natu-
ral' naſci. Cuiꝰ ergo natiuitas ſancta ẽ
eiꝰ cõceptio nõ imerito ſctã erit. Quiſ-
q̇s igit̃ p̃ſul abbas et p̃latꝰes recole di
ligẽter eiꝰ ſolẽnia. ⁊ cũctos iube eã cole
re. qꝛ ſi eã toto coꝛde amauerꝭ nunq; a
gradu tuo depoſitꝰ fueris. Jn memet
ip̃o ꝓbaui qd̃ aio. Erubeſcãt oino in-
ſenſati q̇ tãtũ diẽ tantaq; ſacramenta
ac myſteria tenebris ignoꝛãtie excecai-
ti reſpuũt celebrare. eo q̧ viri ⁊ mlieris
copulatio i ꝯceptõe virgis extitit. Si
eius ꝯceptionẽ icc irco q̧ carnal' extitit
ſtultꝭ nõ placeat hodie celebrare. tamẽ
diẽ illã ⁊ noctẽ q̃uis ſit multis inco-
gnita. et tꝑs et hoꝛã ſpũal' cõceptõnis
eius. ſ. hodie celebrare d̃lectet. q̇ ip̃e a-
nimaꝝ creatoꝛ aĩam ſue matris dignã
ſctiſſimo coꝛꝑi virginali eiꝰ angel' mi-
ſtrãtib; copulauit. Quã etiã diẽ ꝑmã
noſtre reꝑatõis ⁊ ſalutis diſpoſitoꝛ no
ſtre ſaluatõis inter ceteros dies fecit p̃
elegit ⁊ ſctificauit. Nã q̧ ſunt due cõce-
ptiões hois oib; notũ eſt ꝑitis. Una
ſpũal' alia carnalis. Una q̇dẽ q̃ carnal'

copulatio viri et mulieris agit̄. alia q̄
spūalis aīa noua ⁊ pura deo opante
corpi diuit⁹ dat̄ ⁊ adunat̄. Si nō pla-
cet illis celebrare solēnia ꝯceptōis car
nalis dñice matris . placeat eis colere
aīe eius spūalem creatōem ⁊ corporis
aieq̄ȝ copulationē. O quāta est dies il
la qua nostre repatricis aīa digna cre-
atur ⁊ cōsecrat̄. ⁊ sctissimo corpi vnit̄.
Nō est verus amator ꝟginis q̄ despi-
cit colere diē eius cōceptōnis. Erube-
scant iteꝝ insani q̄ hanc diē colere no-
lūt icc irco ꝙ alioꝝ sanctoꝝ conceptōes
minime colere cōsueuit ecclīa. Maria
quippe rusticitas est eā alijs sanctis in
hoc cōparare in q̄ de⁹ carnē assumpsit.
quā etiā sup oēs sctōs ⁊ archāgelos ī
celis sublimauit. Quāuis em̄ ceterꝫ sā
ctis dies ꝯceptōis eoꝝ nō sit cōcessuȝ
vt celebrent̄. illi tm̄ a spūsancto ꝯcessuȝ
est q̄ maior ⁊ excellētior cūctis est. Pul
cre ⁊ digne hanc dñatōem sup ceteros
sanctos illa debet habere p quā oēs
sancti sctificant̄ ⁊ btificant̄. Dicit̄ eni
christ⁹ sanctussanctoꝝ ⁊ dr̄ hec sancta
sctōꝝ. Et sicut sine more summ⁹ reruȝ
dispositor sup oēs sctōs ⁊ sctās illam
dignitatē ei tribuit vt ꝟbū caro factuȝ
virgo ꝯcipet ⁊ ꝟgo pareret. ⁊ post par
tū ꝟgo pmaneret. sic ipe p̄ oib⁹ absq̄ȝ
more hanc dignitatē illi iuste contulit.
vt ꝯceptōis ⁊ natiuitatis ei⁹ solēnia sa
crosctā in sctā celebrent̄ ecclīa. Quid lō
gius. Conceptōeȝ dñice mr̄is colere ē
xp̄i generatōem cōmemorare. nā ꝟgi-
nis marie ꝯceptio xp̄i generatōis ē li-
nea. Quapropter euāgeliū Liber ge-
neratōis. hac die sicut in natiuitate do
mini añ matutinas laudes bono mo
re decātam⁹. ⁊ ad missam legim⁹. Me
rito igit̄ colit̄ ⁊ filij generatio ⁊ matris
ꝯceptio. qm̄ ꝯceptio ⁊ natiuitas mr̄is
generatio ē filij. Celebrem⁹ g̊ dignis
officijs alacrit̄ vtrāq̄ȝ ꝯceptionē spiri-
talē. s. ⁊ hūanā. vt ipi⁹ meritis ⁊ pcib⁹
a seclarib⁹ curis ⁊ a cūctis vicijs mere
amur eripi ⁊ ad gaudia padisi pduci.
p̄stāte dño nr̄o iesu xp̄o filio eius q̄ cū
pr̄e et spūsancto ⁊ mr̄e sua virgīe ma-
ria viuit ⁊ regnat de⁹ p infinita secula
seculorū Amen.

Ex sermone Anselmi

Principiū quo mūdi sal⁹ pcessit mi
hi ꝯsiderare volēti occurrit hodierna
solēnitas que de ꝯceptōe btissime ma-
tris dei Marie multis in locis recolit̄
Nec magni pōderis est oē qd̄ digni
tati aut honori ei⁹ hūana laude ōfert̄
si meritis illius ⁊ insignib⁹ comparat̄.
Tātorū nanq̄ȝ bonoꝝ ꝯsūmatio q̄ p
ipam dñi matrē toti creature puenerīt
videt̄ admonere omnē menteȝ hūanā
pietatis affectu exordiū suū ꝯsiderare.
q̄ȝ sublime. q̄ȝ diuinū: q̄ȝ ineffabile fu-
erit. Nec mirū. fundamentū siq̄dē ⁊ q̄
si quoddā sacrariū ciuitatis ⁊ habita-
culi sūmi boni in ea ponebat̄. ⁊ māsio
lucis eterne ⁊ incorpalis quā corpalit̄
inhabitaret ille incorpore⁹ ⁊ incircum
scriptus ⁊ creās simul ⁊ viuificās oīa
spūs parabat̄. Beata igit̄ ꝟgo maria
vera mater dei futura sicut eū q̄ supra
oīa ē incōprehēsibil' verū erat hoiem
ineffabili mō de sui substātia ꝟgo pa-
ritura. ac p hoc in deitatē illi⁹ trāsitu-
ra. ita nō absurde credi pōt primordia
ꝯceptōis eius tāte dignitatis sublimi
tate p̄signata vt hūanaꝝ ꝯceptio mē-
tiū ea plene penetrare nō valeret. Et
ideo eiusdē ꝯceptōis dies festiuis lau
dib⁹ a cūctis fidelib⁹ merito celebret̄.
De ipa q̄ppe multis secul' ante ortum
ei⁹ Esaiā spūsancto afflatū dixisse cō-
stat. Egrediet̄ virga de radice yesse. ⁊
flos de radice ei⁹ ascēdet. ⁊ req̄escet su
p eū spūs dñi. Hec itaq̄ȝ ꝟgo q̄ taleȝ
ex se ptulit florē nullo dissentiēte ꝟgo
maria fuit. Et flos q̄ de radice ei⁹ ascē-
dit bñdictus filius ei⁹. sup q̊ ⁊ in queȝ
oīs plenitudo diuitatis essentialit̄ re-
q̄euit. Hec igit̄ virgo tanti filij dignis
sima parēs cū in aluo sue pentis natu
rali lege ꝯcipet̄. q̄s nō cōcedat dei sa-
pientiā a fine vsq̄ȝ ad finem ptingen-
tē cūcta implentē: cūcta regentē nouo
quodā ⁊ ineffabili gaudio celū ⁊ terrā

⁊ oīa que in eis sunt ꝓfūdissima ac in-
effabili iubilatōe ꝓ sua reintegrōe quā
ꝑ illā sibi euēturā diuina ⁊ occulta in-
spiratōe ꝓuidebāt ꝑlustrasse. Sꝫ cum
ipa ꝯceptio fundamētū fuerit habita-
culi sūmi boni si pcti alicuꝰ ex ꝓme ꝑ
uaricatōis origie maculā traxit. q̇d di
cemꝰ. vtiꝗ diuia voce dicit̄ ad Hiere
miā. Priusꝗ te formarē in vtero noui
te. ⁊ anꝗ exires de vētre sctificaui te.
⁊ ꝓphetā in gentibꝫ dedi te. De Johā
ne quoꝗ angelꝰ q̇ eū nasciturū ꝓnun-
ciabat asseruit ꝙ spūsctō replebit̄ ad-
huc in vtero mr̄is sue. Si igit̄ Hiere-
mias q̇ in gentibꝫ erat ꝓpheta futurꝰ
in vulua est sctificatꝰ. ⁊ Johes dn̄m ī
spū ⁊ virtute helye ꝓcessurꝰ spūsancto
est ex vtero mr̄is r̄pletꝰ. q̇s differere au
deat totiꝰ seculi ꝓpiciatoriū ⁊ vnici fi-
lij dei oipotētis verū ⁊ dulcissimū recli-
natoriū mox in sue ꝯceptōnis exordio
spūscti grā illustratiōe destitutū. Te-
stante ꝟo sacra scptura vbi spūs domi
ni ibi libertas a ꝟuitute. Igit̄ oīs pec-
cati liberrima fuit q̄ omniū pctōꝝ ꝓ-
piciatori aula in qua ⁊ ex q̄ ꝑsonaliter
hō fieret: spūssancti ꝓsentia ⁊ opatōne
cōstruebatur.

Ex decreto concilij Basiliensis.

Sacrosctā general̄ synodꝰ Basiliē
sis in spūsancto legitime cōgregata v-
niuersalē eccl̄iam repsentās ad ꝑpetuā
rei memoriā. Elucidantibꝫ grē diuine
mysteria mercedē gl̄iosam repromisit
eterna dei pr̄is sapia dū ait. Qui elu-
cidāt me vitā et̄nā habebūt. Qō etiā
de gl̄iosa ꝟgine q̄ ipam pr̄is sapiētiaꝫ
dei filiū eternū in vtero ꝑtulit ac mun
do pepit sacrosctā legit eccl̄ia. Nā q̇c-
q̇d de dignitate ⁊ sublimitate ꝟginis
mr̄is educit̄ in lucē. hoc nō dubiū ē ad
laudē ⁊ honorē filij sui ꝑtinere. Et qui
honorificāt grām ⁊ sctitatē matris ho
norificāt ⁊ elucidāt gl̄iosū nomen filij
eius q̇ ipam sctificauit ⁊ repleuit grtia.
Vn̄ si in ceteris rebꝫ elucidatio ꝟitatꝫ
q̄ a dn̄o deo est ꝓclara merita ꝑturit. i
ea re spēaliter fructꝰ vberrimos iferre
spectāda est. q̄ sctificatōem ⁊ dedicatō
nē templi illiꝰ ꝯcernit. in q̄ an̄ secl̄a an̄
ꝗ terra fieret. ⁊ ab et̄no māsionē sibi
ordiauit ꝓma ⁊ et̄na ꝟitas. Idꝗ ma-
xime ꝯgruit. vt paꝝ habeat̄ i q̄stiōibꝫ
ꝯcernentibꝫ sctitatē illiꝰ ꝑ quā pax dif
fusa ē i terris. Actenꝰ ꝟo difficil̄ q̄stio
in diuers̄ mūdi ꝑtibꝫ ⁊ corā hac sācta
synodo suꝑ ꝯceptōe illiꝰ gl̄iose ꝟginis
Marie mr̄is dei ⁊ exordio sctificatōis
eius facta est. q̇busdā dicētibꝫ ipaꝫ vir
ginē ⁊ eiꝰ aiaꝫ ꝑ aliq̇d tꝑs aut instans
tꝑis subiacuisse actual̄ origiali pctō.
alijs āt ecōuerso dicētibꝫ a ꝓncipio cre
atōis sue deū ipaꝫ diligēdo grāꝫ eideꝫ
ꝯtulisse. ꝑ quā a macl̄a originali illam
btīssimā ꝑsonā liberās ⁊ ꝓseruās sub
limiori sctificatiōis genere redemit cū
fundaret eā ipe altissimꝰ ⁊ ipaꝫ fabri-
caret filiꝰ dei patris vt esset mr̄ eius ī
terris. Nos igit̄ ꝟo diligenter inspectꝭ
autoritatibꝫ ⁊ rōibꝫ. q̄ iā a plibꝫ annis
in publicis relatōibꝫ ex ꝑte vtriusꝗ do
ctrine corā hac sancta synodo allegate
sunt. alijsꝗ plimis suꝑ hac re visis et
matura ꝯsideratōe pēsatis. illā doctri
nā differētē gl̄iosam ꝟginē dei genitri-
cē ꝓueniēte ⁊ coopante diuini mūerꝭ grā
tia singulari nūꝗ actual̄ subiacuisse
originali pctō. sꝫ imunē sꝑ fuisse ab oī
originali ⁊ actuali ruga. sanctāꝗ ⁊ im
maculatā tanꝗ piā ⁊ ꝯsonā cultui ec-
clesiastico fidei catholice: recte rōni et
sacre scripture ab oībꝫ catholicis ap-
probandā fore tenēdā. ⁊ amplectēdaꝫ
diffinimꝰ ⁊ declaramꝰ. nulli de cetero
licitū esse in ꝯtrariū ꝓdicare seu dicere
Renouātes ꝓterea institutōeꝫ de cele-
brāda eiꝰ conceptōe q̄ tam ꝑ romanaꝫ
ꝗ alias eccl̄ias. vj. ydus decēbris an-
tiqua ⁊ laudabili cōsuetudine celebra
ta est. statuimus ⁊ ordinamus eandeꝫ
celebritatē ꝓfata die in oibus ecclesijs
monasterijs ⁊ ꝯuentibꝫ christiane re-
ligiōis sub noīe ꝯceptōis festiuis lau-
dibꝫ celebrandā esse. Cūctisꝗ fidelibꝫ
vere penitentibꝫ ac ꝯfessis eadē die mis
sarū solennijs centū. primis autē et se

cundis vesperis ⁊ matutinis totidez.
sermoni vero verbi de ea festiuitate in
teressentibꝫ centū q̄nquaginta dies cō
cessione ꝑpetuis tꝑibꝫ duratura de in-
iunctis sibi penitētijs hec sctā synodꝰ
elargit̄. Datū in sessione nr̄a publica i
maiori eccl'ia Basil'. solēniter celebra-
ta. xv. kal'. octobris. anno a natiuitate
dn̄i. M. ccccxxxix.

Sequunt̄ miracula de cōceptio
ne beatissime virginis Marie.

Ad informationē denicꝫ huius
veritatis de cōceptōne beatissime vir-
ginis genitricis dei inueniunt̄ pl'a scri-
pta miracula in libro q̄ dicit̄ defenso-
riū virginis appenso cathenis in plu-
ribꝫ liberarijs. fuitcꝫ cōpositꝰ circa an-
num dn̄i. M. cccxc. Ubi sic scribitur.
Quidā baccalariꝰ formatus de ordie
carmelitaꝝ in quadā disputatōne fa
cta parisiꝰ in scolis vni de ordine p̄di-
catorū retulit quō tēpore cācellariatꝰ
mgr̄i iohānis de tolete cū in ꝓuincia
Bohemie in ciuitate cracouiēsi q̄dam
frater p̄dicatoꝝ in ambone predicassꝫ
ꝓpl'o virginē gloriosam in peccato ori-
ginali cōceptam subito corruit. ⁊ por-
tatus ad locū habitatōnis sue paulo-
post obijt. Hec asserebat referentibꝫ vi
ris honorabilibꝫ magistrꝭ i theologia.
scꝫ Henrico de hassia ⁊ mgr̄o Henri-
co de huta. ⁊ magistro Johāne de bo
lonia doctore in medicina ⁊ baccala-
rio in theologia. q̄ hec se vidisse ⁊ inter
fuisse dicebāt. Ex his ꝯclusit dictꝰ bac
calarius ꝙ credebat istā opinionē de
originali in virgine post tāta miracula
esse sufficientē in fide. Itē venerabi
lis doctor Giroldus de piscarijs ordi-
nis minorū huius pie cōclusionis ad-
uersarius existens. cū semel in ſmone
de cōceptōe cōtra sacrā virginem diu-
tius p̄dicasset. finito sermone missam
suam deuotissime celebrās. eleuatio-
ne corporis christi facta: eadem virgi-
ne sibi p̄sentialiter apparēte correptus
fuit. ⁊ speciebus panis ab altari subla
tis inquit virgo. Qua fronte corpus
de me sumptū sumere vis frater iniq̄.
quem hodie tā verbis q̄z factis volū-
tarie maculasti. Ipō autē magnis ge
mitibus petente veniā. eucharistia si-
bi reddita fuit. missam finiuit. ⁊ ime-
diate ascēdens pulpitū quod in p̄mo
sermone contra virginē dixerat reuoca
uit. ⁊ miraculū referens ad longū fecit
sermonē. sicut egoip̄e habui a pluribꝰ
fidedignis. Item in ciuitate ydo-
ni cū quidā frater ordinis p̄dicatorꝫ
⁊ viennēsis natōis de materia ꝯceptio
nis corā magistro odonij cāpanen̄. or-
dinis btē Marie rn̄dere ōberet. mag̃
ꝓpl'o cōgregato in ecclesia cathedrali
monachoꝝ dicte ciuitatis. ⁊ cū positi-
onem suam dictus frater dicere vellet
a deo mirabilit̄ tactꝰ q̄si mutꝰ ⁊ amēs
factus est. Deportatus aūt ꝑ fratres
suos ad locū religionis eoꝝ octaua die
eadem amētia cōtinuata mortuus est.
sicut habui ab illis q̄ p̄sentialiter affu-
erūt Item in villa brine lemoniscē.
dyocesis quidā lector de ordine p̄dica
torum istū articulū conceptōis ita odi
osum habēs vt nuncꝫ sermonē faceret
q̄n virginē conceptā in originali pec-
cato diceret et fundaret in suo ꝯuentu
Quadam die solēni in qua sermonez
de dicta materia fecit. ipō inter fratres
suos magno populo presente ad diui-
num officium existente: quidā lupus a
siluis veniens vscꝫ ad conuentū istum
secrete accedēs. dimissis paruis ⁊ ma
gnis vscꝫ ad chorū ascendit ⁊ dictum
fratrē per guttur arripiēs iterfecit. Si
cut parisius et in ipā terra clara fama
⁊ publica attestatur. Hec in dicto li-
bro qui defensoriū virginis dicit̄ ple-
nius cōtinent̄. Illud autē inter alia
miracula merito mirādū venit. quod
quidem Alexander ō hales doctor in
theologia famosissimus sibi accidisse
refert in libro ab eodē composito q̄ di-
citur mariale. continens sex libros par
tiales. in quibus diuersa capitula sūt.
cuius primum capitulum intitulatur
de genealogia beate virgīs. ⁊ incipit

Sctā ⁊ suꝑlaudabilis sꝑ ꝟgo dei ge-
nitrix Maria ab eterno ꝓuisa. Inter
alia aūt li. iiij. huiꝰ volumis caplō vlt.
qđ intitulatᵣ de ꝯceptōe btē ꝟgis ⁊ in-
cipit Fiat lux. Post rñsionē ad q̄ndaꝫ
iniectōem dicentiū virginē ꝯceptā fo-
re copula maritali dicitᵣ sic. Nōne pos-
sibile est vt talis actio ad inspiratōneꝫ
spūsscti ꝑpetrata. et speciali p̄cepto cō-
pleta absq̄ oī pctō exerceatᵣ. Seqᵣ pꝰ
pauca Ego ip̄e q̄ hec scribo dū publice
legerem in theologia vehemēter erra-
ui asserēdo ꝙ dies ꝯceptōis btē marie
celebrādus nō esset. Vñ ⁊ q̄libꝫ anno
illa die legere decreuerā sicut ⁊ in ꝓfe-
stis dieb᷑ ꝯsueuerā. Sed ꝓtestoꝛ solen-
nissime qꝛ repentino moꝛbo vexatꝰ fui
Vxonie singulᵣ annis illa die. ita ꝙ nul-
lo mō illa die susceptū magisterij offici-
um exeq̄ valerē. siue casus ageret: sine
diuina volūtas q̄sq̄ cōsiderare potest
Sed ⁊ viri pꝛudentes q̄ me tūc tꝑis i
scolis audierūt me secrete coꝛripuerūt
eo ꝙ ipugnare velle videbar diē festuꝫ
celebrātes ꝯceptōis beate virgis. Ego
ꝟo doceo assero ⁊ credo illos bñ vidis-
se. ⁊ potiꝰ in hoc cōmēdādos foꝛe qui
pie ⁊ deuote sepedictū festuꝫ celebrare
satagūt i honorē ꝑpetue ꝟginis marie
Hec ille. Offert se p̄terea illud cō-
memoꝛādū. ꝙ cū suꝑ hac materia đ sā-
cta ꝯceptōe btissime virgis fierēt pub-
lice disputatōes coꝛā sancta synodo ba-
siliensi. q̄ꝑples ex p̄rib᷑ interessentib᷑ re-
tulerūt singularia bñficia miraclose a
deo recepisse ob deuotōneꝫ quā habe-
bāt ad celebritatē de hac sctā ꝯceptōe
btissime ꝟginis. Inter q̄s aūt reuerē-
dus in xp̄o pater ⁊ dñs Bernardꝰ epi-
scopus mōtꝭ Albani die sabbati. xxj.
apꝛilis. āno a natiuitate dñi. M. cccc.
xxxvj. qñ pꝛia allegatio facta fuit pub-
lice de hac materia retulit qualitᵣ eo e-
q̄tante suꝑ pontē fluuij q̄ est inter ciui-
tatē ebredinen̄. et oppidū scti Crispi-
ni ip̄e pons erat ruptus i medio eo lo-
co suꝑ flumē vbi erat nauis ꝑiculū ha-
bens vnū magnū foꝛamē. ⁊ eo iaduer-
tente equus quē eq̄tabat trāsiens ex il-
la ꝑte vbi pons ruptꝰ erat posuit duos
pedes anterioꝛes suꝑ dictū foꝛamen
vacuū. Cūq̄ rueret in p̄ceps ad aquā
⁊ iamq̄ caput eq̄ esset q̄si infra pontē
ꝯcussus pauoꝛe magno inuocauit bea-
tissimā virginē in auxiliū suū. vouens
celebrare annuatim festū de sua sācta
ꝯceptiōe. ⁊ nesciebat referre q̄liter exi-
uit. sed statim absq̄ lesiōe aliq̄ sui ⁊ eq̄
vidit se positū in securo ab altᵃ ꝑte fo-
ramis. Vñ extūc maioꝛi sꝑ cū deuoti-
one ꝯtinuauit celebrationē dicte festi-
uitatꝭ. Itē mgr̄ Iohes roꝛeti cano-
nicꝰ anicien̄. in ꝟmōe ab eo facto đ hac
celebritate coꝛā sctā synodo Basilie̅.
anno dñi. M. ccccxxxv. inter alia mira-
cula retulit de dño heylia de lestrāgijs
ep̄o dicte ecclie anicien̄. ꝓxime defun-
cto ꝙ cū dictus reuerēdꝰ pr̄ in vniuer-
sitate Tholosana in die celebritatꝭ cō-
ceptōis btē marie ꝟginis ꝯ hāc sctām
ꝯceptōem p̄dicare decreuisset. ⁊ ꝓusq̄
ascēderet ambonē solito moꝛe fūdaret
oꝛōem ante altare ad ꝟginē mariam.
Et eo ibi existēte oēs oꝛōnes ⁊ puncta
q̄ ꝯtra ꝯceptiōeꝫ virgis ꝯceꝑat subito
de sua memoꝛia euanuerūt oppositis
⁊ cōtrarijs i eadē fixe ꝑmanentib᷑. Co-
actusq̄ est ad ꝯfusionē vitādā opposi-
tū sui ꝓmi ꝓpositi p̄dicare. Quē casuꝫ
vt sibi cōtingeret ad exaltatōeꝫ virgis
q̄ꝺdiu vixit priuati ⁊ publice freq̄ntiꝰ
enarrauit Itē aliđ assertū ē ꝙ barch-
mone in mōasterio btē marie de mer-
cede cōsuetudo est p̄terq̄ in dieb᷑ pa-
sce et paucis maximis festiuitatib᷑ oī
die tribui frib᷑ panes recentes coctos
eadē die sūmo mane. Quadā āt vice
cū in dieb᷑ festiuitatis de sctā ꝯceptio-
ne virginis pistoꝛ p̄ꝑasset massaꝫ vel-
letq̄ ex ea panes foꝛmare discooperiēs
repperit eā quasi esset coagulatꝰ san-
guis resꝑsa nigredine aut lutum ad
modū ceni. Diuulgataq̄ postea noti-
cia miraculi huiꝰ publice oꝛdinatū est
ꝑ ciuitatem suo municipali statuto ꝙ
ea die cōceptōnis nō incendantᵣ furni

⁊ ita in eadē ciuitate obŝuaꝛ continue
vſqꝫ in hodiernū diē. Preter hec au
tem tp̄e Johānis regis arrogonie bo
ne memorie qui circa annos dn̄i. M.
cccc. regnauit in regno arrogonie ha-
bita p̄mo corā ip̄o solēni ⁊ publica per
plures dies diſputatiōe inter defenso-
res virginee innocētie ⁊ aſſertores ma
cule originalis. regis ordinatōe statu-
ta eſt solēnis cōfraternitas deuotoꝝ
hm̄ōi feſtiuitatē de cōceptiōe btiſſime
virginis celebrantiū. quoꝝ p̄mus con
fratꝝ fuit ip̄e rex arrogonū. Et ordia-
tū fuit ꝙ annuatim ea die fieret solen-
nis ꝓceſſio ad laudē ⁊ gloriā huiꝯ feſti
uitatis. Demū de anno dn̄i. M. cccc.
ix. cū ip̄o die btē Marie virgis in eccle
ſia Gerundieñ. p̄dicaſſet de p̄ſuatōne
ab originali macula frater Johānes ð
rota ordinis minoꝝ ſacre theologie ꝓ
feſſor obqꝫ hm̄ōi ſermonē inq̄ſitor qui
dam heretice prauitatis de ordine p̄-
dicatoꝝ detuliſſet eū in iudiciū fidei ex
iſtēte i p̄dicta ciuitate Barchinoneñ.
ſucceſſore immediate dicti Johannis
martino rege arrogonie, habita fuit i-
ter p̄dictos de mādato ac in p̄ſentia re
gꝭ solēnis ac publica diſputatio. Qua
finita p̄fatus rex in ſignū victorie po
ſuit ſuꝑ caput p̄dicti Johannis ſertuꝫ
viride vernantiū foliorū. ſicqꝫ inſigni-
tus vnacū tubicinis fuit honorifice aſ
ſociatus ꝑ dictā ciuitatē aliaſqꝫ ciuita-
tes ⁊ oppida circūiacētia. p̄cone regis
clamāte ꝙ nemini de cetero in oib⁊ re-
gnis ſuis ⁊ dominijs liceret aſſerere vł
dogmatizare cōtra hāc doctinā ð ſan
cta ⁊ pura ꝯceptōe btē virgis cōtinue
qꝫ iminente hm̄ōi feſtiuitate fuit poſt-
ea obſeruatū ac vt cōmuniter obſerua
tur de die in dies. Itē Baſilee die
lune ſexto mēſis octobris anno a nati
uitate dn̄i. M. ccccxxxviij. in manib⁊
iudicis fidei deputati ꝑ ſanctā ſynodū
fuit teſtificatū etiam cū iuramēto ꝙ no
no die menſis ſeptēbris anno dn̄i. M
ccccxxviij. in ciuitate minoriſſe q̄dam
Franciſcus mileti canonicꝯ eccłie colle
giate dicte ciuitatis viceñ. dyoceſ. cuꝫ
in extremis ageret ⁊ iā quaſi mortuus
appareret. ſic poſtq̄ꝫ fuerat i agonia et
extaſi. magno cū ſuſpirio clamauit in
hec verba. O virgo maria. Ita igitꝛ ē
ꝙ ꝓpter hoc ego erā condemnatꝯ. Tu
ſcis ꝙ ego a meip̄o nō habui. Statim
qꝫ vocās ad ſe priorē p̄dicatorū ⁊ con-
feſſorē monialiū ſctē Clare. dixit pub-
lice corā p̄dictis ⁊ alijs aſtantib⁊ ꝙ cō-
bureret certas ꝯcluſiones ⁊ vnū tra-
ctatū de cōceptione virgis in pctō ori
ginali quē ip̄e audierat cū eſſet ſtudēs.
Niſi fuiſſet alꝭs deuotus virgini marie
⁊ ip̄a eidē ſubueniſſet. ob hoc erat cō-
demnatꝯ in diuio iudicio. Jōqꝫ ip̄e fir
miter credebat eam fuiſſe conceptam
abſqꝫ originali pctō. Fuerūt p̄terea
corā dicta ſancta ſynodo Baſilienſi a
multis patrib⁊ oī exceptōe maioribus
q̄ꝫ pl̄a alia de hac ſctā ꝯceptōe narrata
miracula etiā in ſermōib⁊ publicis fa-
ctis de hac ſolēnitate. ſed nō tā cura at
tēdere fuit ad illa nec redigere in ſcp̄tis
Illud aūt fiducialitꝛ licet aſſerere ꝙ cū
de anno dn̄i. M. ccccxxxix. vigeret gra-
uiſſima peſtiſ in ciuitate Baſilieñ. vbi
dicta ſancta ſynodꝯ celebrabaꝛ. eo ip̄o
quo fuit facta de hac materia ſynodāł
diffinitio ꝑ ſacrū conciliū declarādo i
ſua ſolēni ac publica ſeſſione doctrinā
iſtam diſſerētē gł'ioſam dei genitricem
Mariaꝫ nunq̄ꝫ actualiter ſubiacuiſſe
originali peccato. ſed immunē ſꝑ fuiſſe
ab originali ⁊ actuali culpa ſanctāqꝫ
⁊ immaculatā. tanq̄ꝫ piā et cōſonā fi-
dei catholice recte rationi ⁊ ſacre ſcri-
pture ab omnib⁊ catholicꝭ approban-
dā fore tenendā ⁊ amplectendā. nulli
de cetero fore licitū in cōtrariū p̄dica-
re ſiue docere: imediate patres q̄ erant
in cōcilio ac tota ciuitas experimento
palpabili celeſti quaſi miraclo ſenſerūt
auxiliū diuine miſericordie. equidem re
miſſa eſt ac ceſſauit ſtatim que pl'imū
ante vexabat acerbiſſima peſtis. Pre-
terea cum de hac ſynodali diffinitōne
q̄ꝫ plurime bulle expedite fuerāt. et ad

diuersas mũdi ꝑtes destinate ꝑ lr̃as fi
de dignas significatũ ẽ in generali cõ-
gregatõe ꝙ in principali cõuentu ordi
nis cluniaceñ. tẽꝑe quo inibi p̃sentata
fuit vna ex dictis bullis tã de religiosꝭ
ꝙ̃ aliĳs ꝑsonis dicti cõuentus infirma
banť de dicta peste q̃si. xxx. persone Et
statim cũ dictã bullã receperũt ꝓcessio
naliter magna cũ deuotõe agẽtes gra-
tias deo ꝓ ipa declaratiõe ad laudẽ ꝑ-
petuã virginis gloriose q̃ infirmi tunc
erãt ꝯualuerũt. cessauitq̃ amodo i di-
cto cõuentu ꝓ illo anno pestilẽtie mor-
bus. Multa etiã alia merito digna
admiratõe ad gl'iam virginis q̃ predi
ctã veritatẽ ꝯfirmãt similiť de hac di-
cta fuere. sed intẽtiõis fuit nõ oia ſꝫ ex
multis dicere pauca. Et sic oibꝫ ꝯstat
ꝙ̃ singularissime deus filius virginis
beatissimã genitricẽ suã magnificare
dignatus est freq̃ntatis miraculis q̃ ꝺ
veritate sancte cõceptõis sue sunt testi
moniuꝫ dñi fidele sapientiam p̃stans
paruulis Amen.

Legenda clxxxix
De sancta Odilia

ODilie virginis pater
adalricus siue athicus. mať
vero bethsuindis siue ꝑsin
da vocabať. ex nobilissimo frãcoꝝ ge-
nere orti. Athicus eni totꝰ burgundie
siue Alsacie sub Childerico rege ṗnci
patũ habebat. In cuiꝰ etiã finibꝫ mo-
nasteriũ sanctimonialiũ in honore san
cte marie sꝑ virginis in sũmitate mõ-
tis q̃ vocať Hohenburg ad dei seruiti
um ꝑagendũ maximo sũptu ⁊ ornatu
ꝯstruxit. Huiꝰ vxor ꝑsinda filiã cecam
peꝑit. Pater aũt ꝓpť nimiã ꝟecundiaꝫ
ipam occidi iussit Sed mater ipaꝫ cui
dã ancille sue alendã cõmisit. Que eã
ꝑ annũ nutriuit ⁊ postea iubẽte mr̃e ꝓ
pter murmur ꝑpl'i lõgissime cũ puero
fugit ad locũ q̃ dicit palma. Ubi cum
ipaꝫ puellã nutriret. dñs iesus christꝰ
epo Erardo de partibꝫ bauarie appa-
ruit dicẽs. Uade ad quoddã mõaste-
riũ qꝺ dicit palma. ibi inueniẽs puel-
lã a natiuitate cecã quã baptizab no-
men Odilia imponẽs ei. ⁊ mox pꝰ ba-
ptismũ visũ recipiet. Quo facto cum
oculos eius chrismate liniret visuꝫ cla
rissime recepit. Hec ab infantia se dei
seruitio subdidit. vigiliĳs ⁊ orõibꝫ ieiu
niĳs ⁊ elemosynis die noctuq̃ insistẽs.
Habuit aũt virgo frẽm in domo pa-
tris cui scripsit ep'lam globo coccineo
inuolutã. ⁊ ꝑ q̃ndã ꝑegrinũ sibi misit.
vt eã pr̃i recõciliãs reuocaret. Et cum
frater de hoc pr̃i loq̃reť. p̃cepit ei vt de
cetero nõ plus de hoc cogitaret. Sꝫ iu
uenis eã vocauit pr̃e ignorãte. Dũ ita
ꝙ dux in cacumĩe montis sedẽs vide-
ret currũ venienteꝫ q̃siuit q̇d hoc esset.
Cui filius. Odilia filia tua. Sed heu
pater iracũdia motꝰ cũ baculo quem
manu tenebat filiũ tãtũ ꝟberibꝫ casti-
gauit ꝙ infirmatus fuit de q̃ etiã egri-
tudine obĳt. Pater vero suꝑ imanita-
te criminis penitẽs de cetero i mona-
sterio ꝑmãsit. Tũc pr̃ iussit filie tm̃ de
die stipendiũ vniꝰ ancille dari. Cum
sic Odilia multis diebꝫ i miseria vite
esset pater misericordia motꝰ suꝑ eã p̃-
dictũ mõasteriũ cũ oibꝫ appẽdiciĳs su
is illi tradidit. Et post pauco tꝑe suꝑ-
uiuẽs defunctꝰ ẽ. Odilia sciẽs prẽꝫ suũ
in purgatorio vri. i latere mõtꝭ vbi nũc
claustꝝ est sitũ tãtũ ⁊ tã lachrymabiliť
orauit ꝙ celũ suꝑ eũ aꝑtũ est. ⁊ lux ma
gna circũfulsit eã. ⁊ vox dicit ei. Propť
te liberatꝰ est pater tuꝰ. ⁊ in choro pr̃i-
archaꝝ collocandꝰ ab angel' ducitur.
Cõfluebant ꝗ̃ ad eã ꝟgines nobiles ñ
pauce. quaꝝ spũalis mater effecta i di
cto mõasterio ad exemplũ sui deo ꝟui-
re istituit. Habuit em̃ sub regimine. c
xxx. mõiales. Inuitauit ãgelos p̃cibꝫ.
⁊ q̇cq̇d a deo postulauit sine mora ꝑci
ꝑe meruit Hec btã p̃ter dies festos ni
hil comedit nisi panẽ ordeaceũ ⁊ legu-
mina. Pellis vrsi fuit ꝓ lecto. lapis ꝓ
ꝓ cussino. Quia mons altꝰ vbi ceno-
bium odilie sitũ est fecit pauꝑes q̃ren-
tes elemosynã ⁊ ꝑegrinos nimis labo

rare. fecit inferius monasteriũ ꝓ hospi
tali. Qui locꝰ sororibꝫ tm̄ placuit vt eti
am ibi ꝯuentũ instituerẽt. In noie pa
tris ꝛ filij ꝛ spũſſcti ꝓpria manu tres ti
lias plãtauit. que vſqꝫ nũc valde vtiles
sunt in calore. Orãdo vas oino vacu
um impleuit vino. cũ q̃dã soror iter di
uina officia vasa esse vacua vidit. Itẽ
qꝛ i baptismo visũ recepit spẽalit̃ btm̄
iohãnẽ baptistã venerabat̃. Qui Jo-
hãnes baptista ei in visu apparuit sibi
qꝫ oratoriũ fieri p̄cepit. Odilia aũt q̃-
dã nocte se dedit orõi supra petrã vbi
nũc magna crux lignea locat̃ ob mẽo-
riã tãti miraculi. ibi iohẽꝫ rogabat oñ
dere sibi modũ edificij. Qd̕ ꝛ fecit. Jo
hãnes eni i in forma q̃ xp̄m baptizauit
in maxima claritate sibi apparẽs eccle
sie locũ lõgitudinẽ ꝛ latitudineꝫ oñdit
ꝛ ꝯstructã dedicauit. Qd̕ vidit vna so
ror lucẽ vicꝫ. sꝫ iohẽꝫ nõ vidit. Cui odi
lia inhibuit ne añ ipiꝰ obitũ alicui vi-
sionẽ manifestaret. In inchoatõe clau
stri scti iohis boues cũ plaustro lapi-
dũ cadũt de mõte q̇ habꝫ i altitudine
lxx. pedes ꝛ illesi obuiãt seruis ascẽdẽ-
do iterũ onerati. Venerãt em̄ serui cũ
gladio ipos occidere vt nõ essent cibꝫ
ꝟmiũ sꝫ hoim ꝛ inuenerũt illesos. Ha
bebat autẽ fratrẽ q̇ tres filias habuit.
eugeniã. attalã. ꝛ gundelindã q̃ etiam
mũdũ reliq̃rũt. Odiliã suã nutricẽ p-
prijs manibꝫ sepeliuit. Et post. lxxx. an
nos sepulcro apto dextra mãmilla nu
tricis q̃ eã lactauerat integra q̃si vnius
diei inuẽta ẽ. reliq̊ corpe icinerato. Pꝰ
plima ꝟtutũ insignia odilia sciẽs finẽ
sibi adesse ꝯuocatis ad se sororibꝫ apd̕
sctm̄ iohẽꝫ p̄dicauit eis. et rogauit eas
orare ꝓ se ꝛ p̄re suo. Pꝰ h̄ p̄cepit eis vt
irẽt i oratoriũ mr̄is dei marie ꝛ legerẽt
psalteriũ Interi dũ hec fierẽt ipa obijt
sola. tãtusqꝫ odor ibi fuit q̃si oẽs domꝰ
plene eẽnt aromatibꝫ. Redeũtes soro-
res cũ viderẽt mr̄eꝫ suã sine eucharistia
defunctã adeo instant̃ orauerũt qꝫ de
morte suscitata eis dixit. Cur me inq̃
tastis. lucie ꝯiũcta fui. ꝛ illd̕ gaudium
habui, qd̕ oculꝰ nõ vidit nec auris au-
diuit. nec i cor hois ascẽdit. Rñderũt.
Nob fuissꝫ ꝯfusio dña si absqꝫ ꝯmũiõe
sacra obijsses. Tũc odilia calicẽ allatũ
i q̊ erat corpꝰ et sanguis xp̄i ꝓprijs ma
nibꝫ ꝯtrectauit ꝛ cõicauit. ꝛ oibꝫ cernẽ-
tibꝫ emisit spm̄. Ipe ãt calix i Hohen
burg ob mẽoriã venerabil' facti acte-
nus ꝑmanet. Celitꝰ em̄ credit̃ illuc ꝑue
nisse. Tũc corpꝰ eiꝰ añ altare scti iohis
honorifice sepelit̃. ꝛ odoris fragrantia
vsqꝫ i octauã diẽ ibi manebat Marty
ri lucie id̕ ꝯiũcta fuit. qꝛ ipa odilia duo
bus modis martyr fuit. volũtate ꝛ car
nis maceratõe Legẽda cxc.

De sancto Timotheo

Sancti timothei rome celebrat̃ natal' q̇ ab ãtiochia romã veniẽs sub melchiade
papa a Siluestro p̄sbyt̃o q̇ postea ep̄s
vrbis effectꝰ ẽ. susceptꝰ ẽ officio. qd̕ fa-
cere tũc tp̄is etiã ipi põtifices formida
bãt. Siluester ꝟo nõ solũ hospitio eũ
recepisse gaudebat. sꝫ etiã timore abie
cto tã vitã qꝫ doctrinã eius laudabat.
Qui ꝑ vnũ annũ ꝛ mẽses tres docens
xp̄i ꝟitatẽ. cũ m̄lti ꝑ eũ ꝓpl'i ꝯuersi fuis
sent: dignꝰ martyrio: tentꝰ a ꝓpl'o pa-
ganoꝝ ꝛ traditꝰ tarq̇nio vrbis p̄fecto
tormẽtis plagaꝝ ꝛ carceris lõga custo
dia maceratꝰ cũ sacrificare noluissꝫ ido
lis q̃si bonꝰ athleta dei tercio cesus int̃
homicidas decollatꝰ ẽ. Quẽ sanctus
Siluester nocte ad domũ suam tulit.
ibiqꝫ sanctũ Melchiadẽ ep̄m venire fe
cit. Qui cũ omnibꝫ p̄sbyteris ꝛ dyaco
nibꝫ ꝑ totã noctẽ in laudibꝫ ꝑmanens
eius martyriũ dedicauit. Quedã aũt
christianissima m'lier nomie Theone
in orto suo iuxta sepulchrũ pauli apo-
stoli rogauit mẽoratũ papã vt suo sũ-
ptu sepulchrũ edificãs sancti Timo-
thei corpus exciperet. Quod factũ placu
it omnibꝫ christianis vt huiꝰ nominis
martyr. i. Timotheꝰ Paulo ap'o pro
eo quoniã discipulũ quondã habuit i
sepultura adhereret.

Legenda cxcj.

De sancto Fabiano

S Anctus fabianus re
xit romanā eccłiam multꝭ
annis et tandē tꝑibꝫ decij
passus ē. Iste dū eligeretꝛ
ad pontificatū vrbis rome spūssctūs i
specie colūbe multis visus ē apparuis/
se. Iste passiōes sanctoꝝ q̄ neglecte fu
erant a notarijs fecit excipi ꝛ scribi. et
multas ecclesias ꝑ cimiteria sanctoꝝ
fabricari fecit q̄s ꝛ dedicauit. Hic in/
stituit vt chrisma vetꝰ cremaretꝛ. ꝛ no/
uū omni anno in cena dñi cōsecraretꝛ.
Alia reqre in festo beati Fabiani et se
bastini martyrū

Legenda cxcij

De sancto Bonifacio martyre.

P Assio sancti bonifacij
martyris sub dyocleciano ꝛ
maximiano apud tharsuꝫ
ciuitatē passi. sed rome i via
q̄ latina nūcupatꝛ sepulti. Qui cū esset
ꝓcurator reꝝ cuiusdā nobilis matro/
ne noīe aglaes. ꝛ cū ea i stupro miscere
tur. tādem vterqꝫ nutu diuio cōpuncti
ꝯsiliū habuerūt vt ad reqrendū corpo
ra martyrū Bonifacꝰ mitteretꝛ si quō
seruiētes atqꝫ obseqntes eis ꝑ eoꝝ ora
tōes saluari mererentꝛ. Perueniēs igitꝛ
ꝑ dies aliq̄t tharsum ciuitatē dixit ad
cos q̄ cū eo erāt bonifacꝰ. Uiri eūtes
reqrite nobis hospitiū. ego aūt ibo vi/
dere eos q̄s valde desidero martyres
certātes. Festināns itaqꝫ ad locū vidit
btissimos martyres aliū suspēsum per
pedes igne supposito. aliū manibꝫ ab/
scisum. aliū stipitē in collo habentē af/
fixum ꝛ a terra eleuatū. et sic ꝑ diuersa
supplicia martyrio ab impio carnifice
disposito. cū eminꝰ feruens ꝛ ipe amo
re christi respiceret. magnū deū sctōꝝ
martyrū clamare cepit. et accurrēs cō/
sedit pedibꝫ eoꝝ deosculāsꝛ vincła ac di
cens. Certantes martyres christi cal/
cate diabolū. Modicū ꝑseuerate. par
uus q̄dem labor sed mł'ta reqes ꝛ inef
fabił' postmodū satietas. Ista em̄ tor/
menta q̄ ꝓ diuitatis amore patimi/
ni tꝑalia sunt ꝛ q̄si in momēto trāseun
tia. Post breuissimi tñ tꝑis spaciū ad
ꝑpetue felicitatis vos trāsmittet gau/
dia vbi regis vestri visiōe gaudentes:
illicqꝫ celestiū cātationū laudes inter
choros angeloꝝ imortalitatis decore
vestiti referētes. in eterne calamitatis
abysso impijssimo vr̄os videbitis cru
ciari tortores. Aspiciēs aūt Simplici
us iudex iussit eū applicari ad tribūal
eicqꝫ dixit. Quis es tu. Sctūs Boni/
facius dixit. Christianꝰ sum ꝛ Boni/
facꝰ vocor. Tūc iratꝰ iudex iussit eum
suspēdi. ꝛ tādiu corpus eiꝰ vngułꝛ ra/
di donec ossa eiꝰ apparerēt. Deide ca/
lamos acutos sub vngułꝛ manuū eiusꝛ
affigi. Cumqꝫ sctūs dei martyr celum
aspiciēs alacritꝛ dolores tolerarꝫ vidēs
impiꝰ iudex iussit aꝑire os eiꝰ ꝛ plum
bū bulliens infundi. Sctūs aūt mar/
tyr dicebat Grās ago tibi dñe iesu xp̄e
fili dei viui. Deinde iussit iudex afferri
ollam ꝛ eā pice impleri. atqꝫ ꝓ̄so capi/
te sanctū martyrē i bullientē picē mitti
Sed cū nihil lesus esset iussit iudex vt
gladio caput eiꝰ abscinderetꝛ. Quo fa/
cto terremotꝰ factꝰ ē magnꝰ. ita vt mł'
ti infideles ꝟtutē christi i martyre cer/
nentes crederēt. Cōserui ꝓ̄o martyris
Bonifacij circūibant vbiqꝫ reqrētes
eū ꝛ nō inuenientes adinuicē dicebant.
Ille mō in adulterio aut i taberna po
situs epulatꝛ. Cū ḡ inter se colloqrentꝛ
ꝯtigit vt obuiaret eis vnꝰ de cōmēta/
riensibꝫ. quē interrogāt. vidisti aliquē
virū ꝑegrinū romanū. Ille ait. hester/
na die vir ꝑegrinus abscisus ē capite i
stadio. Et ille interrogat. q̄lis erat as/
pectus eiꝰ. At illi dixerūt. Uir q̄dratꝰ
ꝛ crassus. robusto capillo. coccinea ar/
millasia indutus. Et dicit ille. quē q̄ri/
tis apud nos hesterna die martyrio ē
finitus. At illi. Hoīeꝫ quē nos q̄rimꝰ
adulter ē ꝛ ebriosus. Dicit eis ille. Ue
nite ꝛ videre eū. Cūqꝫ ondisset eis be/
atissimi martyris corpus ꝛ ꝓciosuꝫ ca

put eius dixerūt ei. Iſte eſt quē q̄rimꝰ
petimꝰ vt des nobis eū. Qui reſpōdit
Ego gratis corpus eiꝰ vobis dare nō
poſſum. Illi aūt dantes ei ſolidos q̇n
gentos acceperūt corpꝰ ſcti martyris.
⁊ vngētes eū aromatibꝫ: inuoluēteſq̄
lintheamibꝫ p̄cioſis poſuerūt illud in
baſterna. ⁊ ſic reuertebanᷣ gaudētes ⁊
glīficantes deū. Angelꝰ aūt dn̄i appa
rēs dn̄e cuidā ip̄ius rē factā bti marty
ris indicauit. que ꝯfeſtim cū om̄i vene
ratōe obuiauit ſctō corpi. ⁊ edificās ei
domū dignā repoſuit illud in ea ab vr
be romana ſpacio ſtadioꝝ q̇nq̄. Mar
tyrizatuſ eſt aūt bonifaciꝰ. xiiij. die mē
ſis maij apud tharſū metropolim cili
cie. ⁊ ſepultꝰ eſt rome nonas iulij. Be-
ata vō aglaes abrenūciauit mundo ⁊
pōpis eius. diſtribuēs vniuerſa q̄ poſ-
ſidebat egenis ac mōaſterijs. relaxans
vniuerſam familiā ſuā a iugo ſuitutis
⁊ ip̄a ſine intermiſſiōe vacās orōibꝫ et
ieiunijs tantā grāz a dn̄o ieſu ꝓmeru-
it vt in eiꝰ noīe virtutū clareſceret ſig-
nis. Supuixit aūt in habitu ſctimoni
ali annis. xij. ſepulta apud p̄fatū mar-
tyrē opibꝫ pijs cōſummata.

Legenda cxciij
De ſancta Scolaſtica ſo
rore ſancti Benedicti.

Soror nanqꝫ beati be
nedicti ſcolaſtica noīe om
nipotēti dn̄o ab ip̄o pueri-
cie ſue tp̄e dedicata. ad euꝫ
ſelꝰ p annū venire cōſueuerat. Ad quā
vir dei nō lōge extra ianuā ī poſſeſſiōe
mōaſterij deſcēdebat. Quadā vō die
venit ex more atq̄ ad eā cū diſcipulꝰ ve
nerabilis eius deſcēdit frater. q̇ totum
diē in dei laudibꝫ ſacriſq̄ colloquijſ du
cētes. incūbentibꝫ iā noctis tenebrꝫ ſilꝰ
acceperūt cibos. Cūq̄ adhuc ad men
ſam ſederēt. ⁊ intᷣ ſe ſacra eloq̇a narraſ
ſent. tardiorq̄ ſe hora ꝓtēderet. eadeꝫ
ſctimonialꝰ femīa ſoror eiuſ eū rogauit
dicēs. Queſo te ne iſta nocte me deſe-
ras vt vſq̄ mane aliq̇d de celeſtis vite

gaudijs loq̄mur. Cui ille rn̄dit. Quid
eſt qd̄ loq̄ris ſoror. Manere extra cel-
lā nllᷓatenꝰ poſſum. Tāta vō ſerenitas
celi erat vt nulla ī aere nubes appare-
ret. Sctimonialis aūt femīa cum vba
fratris negātis audiſſꝫ. inſertas digitꝫ
manꝰ ſupra mēſam poſuit. ⁊ caput in
manibꝫ oīpotētꝫ dn̄m rogatura decli-
nauit. Cūq̄ leuaret de mēſa caput. tā-
ta choruſcatōis ⁊ tonitrui vtuſ. tātaq̄
inundatio pluuie erupit vt neq̄ vene-
rabilꝰ pater bn̄dictus. neq̄ frēs q̇ cum
eo aderāt. extra loci limen q̊ ꝯſederant
pedē mouere potuiſſent. Sctimonialꝰ
q̇ppe femīa caput ī manibꝫ declinans
lachrymaꝝ fluuios in mēſam fuderat
p quos ſerenitatē aeris ad pluuiā tra-
xit. Nec paulo tardiꝰ poſt oratōeꝫ iun-
datio illa ſecuta eſt. ſed tāta fuit ꝯueni
entia orōis ⁊ inundatōis vt de menſa
caput iā cū tonitruo leuaret. q̄tenꝰ vnū
idemq̄ eſſet momētū ⁊ leuare caput ⁊
pluuiā deponere. Tūc vir dei intᷣ cho
ruſcatōnem ⁊ tonitruos atq̄ ingentis
pluuie inundatōnes vidēs ſe ad mōa-
ſteriū nō poſſe remeare cepit ꝯq̄ri con
triſtatꝰ dicens. Parcat tibi deꝰ omp̄s
ſoror. q̇d eſt qd̄ feciſti. Cui illa rn̄dit.
Ecce te rogaui ⁊ audire me noluiſti. ro
gaui dn̄m meū ⁊ exaudiuit me. Mo-
do g̊ ſi poteſ egredere. ⁊ me dimiſſa ad
mōaſteriū recede. Ip̄e aūt exire extra
tectū nō valēs: q̇ manere ſpōte noluit ī
loco māſit inuitꝰ. Sicq̄ factū eſt vt to
tam noctē puigilē ducerēt. atq̄ per ſa-
cra ſp̄ūalis vite colloq̇a ſeſe vicaria re-
latōe ſatiarēt. qua de re dixi eū voluiſſe
aliq̇d ſed mīme potuiſſe. qꝛ ſi venerabi
lis viri mentē aſpicimꝰ dubiū nō eſt ꝙ
eandē ſerenitatē voluit ī qua deſcēde-
rat pmanere. ſed ꝯtra hoc qd̄ voluit ī
virtute oīpotentis dei ex femīe petitōe
miraculū inuenit. Nec mirū ꝙ plꝰ illa
femīa q̄ diu frēm videre cupiebat ī eo
dem tp̄e valuit. Quia eni iuxta iohan
nis vocē. deus charitas eſt iuſto valde
iudicio illa plus potuit que amplius
amauit. Cūq̄ die altero eadē vene

rabilis femina ad cellã ꝓpriã recessissꝫ
vir dei ad monasteriũ rediͫt. Cum ecce
post triduũ in cella ꝯsistẽs eleuatis in
aera oculis vidit eiusdẽ sororis sue ani
mã de corꝑe egressam in colũbe specie
celi secreta penetrare. Qui tãte eiꝰ glo/
rie cõgaudens oipotenti deo i hymnis
⁊ laudibꝫ gratias reddidit. eiusqꝫ obi/
tũ fratribꝫ denũciauit. q̊s etiã ꝓtinus
misit vt eiꝰ corpus ad mõasteriũ defer
rent. atqꝫ in sepulchro qd̓ sibi ipe ꝑpa/
rauerat ponerẽt. Quo facto cõtigit vt
quoꝝ mẽs vna semꝑ in deo fuerat eo/
rũ q̊ꝫ corꝑa nec seꝑaret. Eodẽ ꝟo ãno
q̊ de hac vita btũs benedictus erat exi
turus qͥbusdã discipulis secũ ꝯuersan
tibus. quibusdã longe manentibꝫ. san
ctissimi sui obitus denũciauit diẽ. pre/
sentibꝫ indicẽs vt audita ꝑ silentiũ te/
gerẽt. absentibꝫ indicãs qd̓ vel q̃le eis
signũ fieret quãdo eiꝰ aĩa de corꝑe exi/
ret. Ante sextũ vero exitus sui diẽ aꝑi
ri sibi sepulchrũ iubet. q̇ mox correptꝰ
febribꝫ acri cepit ardore fatigari. Cum
qꝫ ꝑ dies singulos lãguor ingrauesce
ret sexto die portari se in oratoriũ a di/
scipulis fecit. ibiqꝫ exitũ suũ dñici cor/
poris et sanguis ꝑceptõe muniuit. at/
qꝫ inter discipuloꝝ manꝰ ĩbecillia mẽ
bra sustentãs erectis in celũ manibus
stetit. ⁊ vltimũ spiritũ inter ꝟba oratio
nis efflauit. qua. s. die duobꝫ de eo fra
tribꝫ vni in cella cõmoranti. alteri aũt
longiꝰ posito reuelatio vniꝰ atqꝫ indis
simil̓ visionis apparuit. Viderũt nan
qꝫ q̃ strata palliͤs atqꝫ innumerꝭ lã/
padibꝫ chorruscãs via recto oriẽtis tra/
mite ab eius celła i celũ vsqꝫ tendebat.
Cui venerãdo habitu vir desuꝑ clarꝰ
assistens cuiꝰ esset via quã cernerẽt in/
quisiuit. Illi aũt se nescire ꝓfessi sunt.
Quibꝫ ipe ait. Hec est via q̃ dilectus
dñi Bñdictus celũ ascẽdit. Tũc itaqꝫ
sancti viri obitũ sicut p̄sentes discipu
li viderũt. ita absentes ex signo quod
eis p̄dictũ fuerat cognouerũt. Sepul/
tus ꝟo ẽ in oratorio beati iohis bap.
qd̓ destructa ara appollis ipe ꝯstruxit

Legenda cxciiij
De sancto Ruperto

b Odierna festiuitas sã
ctissimi ac btissimi patrꝭ no
stri ruꝑti. que eiꝰ i nobis in
ꝑadisum trãsitũ exultabilẽ
reddit piͤs mentibꝫ mystica gaudia ex
hibet. que dũ annoꝝ cursus ide volui
tur in nr̃is cordibꝫ sꝑ retẽta iocũditate
innouat̓. Cũ eñ dicat scriptura. In
memoria eterna erit iustꝰ. digne i mẽo
riã ꝟtit̓ hoĩm q̇ ad gaudiũ trãsit ange
loꝝ. Cũqꝫ dicat. Gl̓ia patris ẽ filiꝰ sa/
piẽs. q̃te huiꝰ sunt gl̓ie q̇ tot barbari
cas natões ad agnitiõeꝫ dei i xp̄o iesu
ꝑ euãgeliũ regenerauit. Tꝑe nãqꝫ
hyloꝑti regꝭ francoꝝ anno. s. regni eiꝰ
secũdo sctũs ꝯfessor xp̄i in wormacia
habebat̓ ep̄s. q̇ ex regali ꝓsapia fran/
coꝝ nobilit̓ ortus nobilior fide ⁊ ptã/
te fuit. Erat ei mãsuetꝰ ⁊ castꝰ. simplex
⁊ prudẽs. in laude dei deuotꝰ. plenus
spũsctõ. ꝓuidꝰ in ꝯsilio. iustꝰ i iudicio.
a dextris ⁊ a sinistrꝭ virtutũ armis mu
nitus. gregi suo forma bñ agẽdi factꝰ.
q̃ qd̓ ꝟbis monuit hoc opeꝝ ꝓrogati
ua ꝯfirmauit. Hinc eni se freq̃ntibus
exercebat vigiliͤs. inde ꝯtinuatꝭ mace
rabat inediͤs. opus suũ mĩſicordia or
nabat. q̇ thesauros disꝑsit. vt sepe egẽ
te pauꝑes ditesceret q̇ suũ solũ hoc eẽ
credidit qd̓ nudꝰ aut inops accepisset.
Cũ igit̓ p̄cellẽtissima fama huiꝰ vi
ri in fines terraꝝ exissꝫ q̃plurimi illu/
stres viri nõ solũ a vicinis sꝫ etiã ab ex
teris natõibꝫ ad eiꝰ sctissimã ꝯfluxerũt
doctrinã. vt vel illiꝰ sacratissimo allo/
q̇o in tristicia cuiuslibet anxietatꝭ ꝯso/
latõem susciꝑent. vel eccl̓iastice religio
nis ab eo purã ꝟitatẽ audirẽt. Vñ et
multi illiꝰ benigna deuotõe a laqueis
hostis antiq̇ liberati sunt. ⁊ vias ꝑpe/
tue vite ingrediebant̓. Sꝫ infideles q̇
pl̓imi erãt in regiõe wormaciẽsi illius
sctitatẽ nõ ferẽtes multis eũ suppliciͤs
affectũ ⁊ ꝟgis cesum a ciuitate cũ ma
gna eiecerũt iniuria. Igit̓ eodẽ tꝑe

Theoda dux bauaroꝝ audiēs bti vi-
ri sanctitatē ꝛ miracl'a q̄ faciebat desi-
derauit illū videre. ꝛ missis optimati-
bus suis obnixe cū postulabat q̄tenus
regiōes bauaroꝝ visitare dignaret. et
ei⁹ salutifere credulitatꝫ viā insinuarꝫ.
Sctūs vo eps̄ vbi tante legatōis po-
stulatōes ꝑcepit. sciens hmōi causam
ex diuina dispēsatōe ꝓcedere. grās cele
sti clemētie agebat ꝙ sedētes i tenebrꝫ
ꝛ vmbra mortis autorē vite lumē veꝝ
christū iesū agn̄scere optarēt. Itaqꝫ cuꝫ
eisdē legatis sacerdotes suos q̄si radi-
os fidei ad eūdem ducē p̄misit. et ipse
nō lōgo tꝑis spacio interposito p⁹ eos
in bauaroꝝ iter aggredit. Qd̄ dū p̄fa-
tus dux audissꝫ magno ꝑfusus gaudio
cū ꝓcinctu ꝓceꝝ suoꝝ obuiā ꝓꝑauit
ꝛ in vrbe ratisbona cū sūma alacrita-
te illū excepit. Tūc ibidē sctūs ruꝑtus
indicto ieiunio celestib⁹ misterijs ducē
informauit ꝛ in fide vera roborauit. ꝛ
idoloꝝ cultib⁹ abrenūciare fecit. ꝛ i no
mine sancte ꝛ indiuidue trinitatꝫ bap
tizauit. Baptizati sunt cū eo optiates
sui ꝛ popul⁹ nō modic⁹ nobiliū ac ig-
nobiliū redēptōem mūdi laudātiū. q̄
eos de tenebris i admirabile lumē su
um vocare dignat⁹ ē. Btm̄ ꝯfessorem
xp̄i ꝑ cui⁹ vba irradiata sunt corda te-
nebrosa ꝛ infideliū arētia pectora fon
tē vite sitiebāt. Baptizato itaqꝫ duce
ꝛ ꝓpl'o q̄ diuia illustrāte grā sacramen
tū salutaris lauacri susceꝑat. obsecrat⁹
a theodone sctūs Ruꝑtus naui ascen
sa ꝑ alueū danubij descēdendo vicis ꝛ
castellis libera voce euāgeliū xp̄i p̄dica
uit. et ꝑ termios noricoꝝ vsqꝫ ad inferi
orē pannoniā ipē clara lucerna suꝑ cā
delabꝝ posita lumen fidei mistrādo ꝑ
uenit. Indeqꝫ ꝑ terraꝫ reuersus lauri-
acensiū vrbē itrauit. in q̄ mltos aqua
baptismatis regenerādo ab idolorum
cultura cōuertit. ꝛ pl'es varijs lāguori-
bus opp̄ssos in noīe dn̄i sanauit. Lau
riaco nanqꝫ digressus in quocūqꝫ loco
ampli⁹ feruere gētilitatꝫ errorē cogno-
uit illic intrepidus accessit: destruens

idola. diminuēs simulachra. cōmēdās
vbiqꝫ dn̄i nostri iesu christi diuinitatem
parit et sacrā eius incarnatōeꝫ vt vn⁹
idemqꝫ de⁹ esse crederet ꝛ hō. ante lu-
ciferꝝ a patre deo verus de⁹ genit⁹ i fi-
ne temporꝝ ꝓ hūana salute ex virgine
matre verbū dei ver⁹ hō natus q̄ illu-
minat omnē hominē veniētē in hunc
mundū Sed cū iam vir dn̄i ꝯm po
stulatiōem ducis ꝛ populi sibi locū ad
ep̄alē sedē eligere aptū meditaret. sec⁹
stagnū ꝛ valarij laci venit vbi ecclesiā
in honore p̄ncipis apl'oꝝ petri ꝯstru-
xit ꝛ dedicauit. Exijt inde ad iunaruꝫ
fluuium vbi olim iunano ciuitas fuit
q̄ antiq̄s mirabiliter extructa tēporib⁹
inter bauaricas vrbes eminebat nobi
lissima. Sed tūc raro incola inhabitā
te pene dilapsa et virgultis erat coop-
ta. Queꝫ locū seruus dei ad cathedrā
ep̄alem considerās esse idoneū quippe
inter montana a populari tumultu se-
motū ꝓprietate hui⁹ a duce sibi tradi-
ta cū sūmo studio renouauit. ꝯstruēs
ibi basilicā quam in honore beati Pe-
tri apostoloꝝ principis dedicauit. ꝛ cle
ricoꝝ officijs rebusqꝫ necessarijs muni
ficentia theodonis magnifice dotauit
Postea vo delegato sacerdotuꝫ officio
oēꝫ ibidē q̄tidie cursū ꝯgruo ordie fe-
cit celebrari. Sctūs itaqꝫ vir dn̄i cu-
piēs augmētare loca a p̄fato duce ali-
quē fiscū suū vocabulo dictū pidigen.
inter auꝝ ꝛ argentū cū millenis cōpa-
rauit solidis. ꝛ sic deinceps deo auxili-
ante ex traditōe regū siue ducū siue fi-
deliū virorū loci res accrescere ceperūt
Porro dieb⁹ q̄daꝫ ꝓbabiles viri be
ato pōtifici cū magna admiratōe nar-
rauerunt. ꝙ ipi in heremo q̄ tūc tēpo-
ris verbo appellatōis caruit. nūc ꝛ von
gobi dr̄ celestia ꝓdigia ardentiū lucer
narū ter quaterqꝫ vidissent ꝛ mirifice
suauitatis odorē ibi redolere sensissent
Mirātib⁹ aūt cūctꝫ q̄ aderāt suꝑ talib⁹
ꝓdigijs sanctus eps̄ domningū p̄sby-
teꝝ suū ad eundē locū misit. ꝑcipiens
vt vitatē hui⁹ signi diligēt approbarꝫ

ponēdo in eodē loco crucē ligneā quā
ipe sctūs sua manu bñdixit ꝛ illuc dire
xit. Domning⁹ ꝟo cū illuc ꝑueīsset. sta
tim primo noctis exordio cū religiosis
q̇ secū aderāt celit⁹ emissas aspiciebat
claras lucernas descēdere ꝛ totā illam
regionē loci instar solarꝫ radijs irradia-
re. ꝛ hāc visionē ꝑ tres noctes cū suaui
tate mirifici odorꝫ ibi viderat radiare.
Tūc ipe in eodē loco bñdictā crucem
erexit et suꝑfabricato tugurio ad sctm̄
ruꝑtū regressus est priorē assertōez cer
ta relatione ꝯfirmās. Sctūs ruꝑt⁹
quoqꝫ ꝯmūicās ꝯsilio cū theodone ꝑ
semetipm eandē heremū adijt. ꝛ vidēs
locū hūanis habitatōibꝫ posse fieri ap
tū annosa robora extirpare. siluarūqꝫ
ꝯdensa in planiciē cāpi redigere. ac ec-
clesiā cū habitacul̾ seruoꝝ dī edificare
cepit. Hisdē tꝑibꝫ theodo aduersaꝫ in
cidit valitudinē. Cūqꝫ sibi vite t̾minū
appropinq̄re sentiret vocauit ad se the
obertū filiū suū. et ducē noricoꝝ illum
ꝯstituit. p̄cipiēs ei obedire scto ruꝑto
ad christianitatē suā ꝛ ad op⁹ diuinuꝫ
illū diligent̾ adiuuare. sanctūqꝫ locum
iuuaniēsis eccl̾ie amore ꝛ honoribꝫ et
dignitatibꝫ iugit̾ sublimare. Cūqꝫ hu
iuscemodi mādatis ꝛ oibꝫ q̇bꝫ volue-
rat filiū instruxit. vltimū diem clausit
migr .is ad dñm. Post hoc ꝟo theober
tus cū optimatibꝫ suis ad sctm̄ ruper
tū visendi gr̄a ire ꝑrexit. ꝛ veniēs ad il
lū in supradicta heremo locū pio vene
rabat̾ affectu. dans ad eccl̾iam quam
sctūs ruꝑtus ibi ꝯstruxit ac ipo duce p̄
sente in honore scti maximiani dedica
uit. tria miliaria vndiqꝫ de eadē silua
ꝛ villā albinā cū ceteris donarijs i ali
moniā monachoꝝ quos sctūs ponti-
fex ibi deo ꝟuiēdū posuerat. His ita
gestis vidēs vir dei bauarice dignita-
tis culmē iugo christi sese subdidisse. sꝫ
gentilitatis errore pl̾es iuolutos suꝑes
se ad patriā suā repedauit. ꝛ inde cum
xij. ad p̄dicandū sibi socijs electis. inter
quos erāt eximij chrysant⁹ cisilari⁹ am
bo p̄sbyteri ambo viri scti. ꝛ secū ꝟgi-

nē xp̄i sanctā erudrudē neptem suā ad
ducēs q̄si cū tot luminaribꝫ ad vrbem
iuuaniēsem regredit̾. Tūc in superiori
castro eiusdē ciuitatis cōstruxit in ho-
nore dñi nostri iesu christi ꝛ sue sctē ge
nitricis ꝑpetue ꝟginis marie mōaste-
riū. ꝛ ibidē cōgregatōem sctimonialiū
posuit sanctā erudrudē ad seruitiū ce-
lestis regis. atqꝫ cū theoberti ducꝫ asti
pulatōe q̇ possessiōes ad illud cenobiū
tradidit infinitas: eaꝝ ꝯuersationem
ꝑ omnia rōnabiliter disposuit. His ita
expletis iste vir btūs iceptū p̄dicatōis
opus cū sūmi opificis adiutorio stu-
dens ad ꝑfectōem ꝑducere. norica re-
gna discipuloꝝ suoꝝ comitāte caterua
circūire destinauit. ꝛ ab vrbe egrediēs
iuuaniēsi gentes q̇bus nōdū fidei lu-
men resplēduerat visitauit. ꝛ eis triti-
cū credulitatis lolio ꝑeunte semiauit.
Nā a cordibꝫ eoꝝ barbaricis hospiti-
bus diabolice deceptōis ꝑfugatis. il-
luc intromisit fidē. castitatē. misericor-
diā. hūilitatē. ꝑ quos pacificos habi-
tatores christ⁹ omniū bonoꝝ largitor
ꝛ origo hūane mentis domiciliū itra-
re solet. Cūqꝫ sic bauaroꝝ termios cir
cūiret ac omnes ad fidē cōuertisset eos
vt in fide stabiles ꝑmanerēt admonu
it. ꝛ dimissis p̄sbyterꝫ q̇ ꝑpl̾m ad diui
na mysteria ꝯsuescerēt. ipe ad vrbem
iuuaniēsem remeare studuit. qꝛ spū ꝓ-
phetico replet⁹ diē vocatōis sue istare
p̄sciuit quē discipul̾ suis p̄nūciauit. Il
li tali ꝛ tā tristi iudicio ꝯsternati cur e-
os ꝛ tā nouellā xp̄ianitatꝫ plebē dese-
ret lachrymati sunt. Ille spe erecta ad
xp̄m vrbē iuuaniēsem ꝛ ꝑpl̾m noricoꝝ
oīpotenti deo ꝯmēdauit. ꝛ vitalē viꝝ
sāctū et oī populo acceptū sibi fieri suc
cessorē elegit. Cū ꝟo dies q̄dragesima
lis obꝟuātie agerent̾ febriū ardore vir
dei fatigari cepit. Cūqꝫ sctissima dies
resurrectōis xp̄i illuxisset solēnia missa
rū celebrauit. ꝛ munit⁹ sacrosctī corpo
ris xp̄i viatico post dulces paterne pie
tatis admonitōes. ꝛ post extrema cha
ritatꝫ ꝟba frēs confirmantia int̾ sctās

manus lachrymantiū voces int̄ pios
plangentiū singult⁹ cetus angelici a q̄
busdā religiosis viris i celo audiebāť
q̄ voce canora aīaȝ sctām ferebāt ad
eternam felicitatem.

Legenda cxcv.
De sancto Floriano

t Empore dyocletiani
sanctus Florian⁹ princeps
officij militie fuit. de qua q̄
draginta milites crediderūt xp̄o. Qui
ab aq̄lino p̄fecto ad partes noricoruȝ.
id ē bauaroꝝ destinati apud lauriatū
supplicijs affecti incarceranť. Tūc san-
ctus Florianus vltro se xp̄ianū ꝯfiteť.
⁊ cū flecti nō posset ad cultū idolorum
bis duriter cesus est. ⁊ acutis fustibus
scapule eius ꝑfodiunť. Tandē iubȝ a-
q̄linus vt a ponte in flumie auisi p̄cipi
teť. Orat sctūs. studēt lictores. sed vn⁹
alijs atrocior sctm̄ p̄cipitat. cui⁹ oculi
statim vidētib⁹ oib⁹ crepuerūt. Mar-
tyr ascēdens ꝯ fluxū fluuij i magno sa
xo Aquila aduolat expāsis alis i mo-
dū crucis tegit corp⁹. m̄rone deuote sā-
ctus apparuit. Fūgit illa aīalia. ⁊ cor-
pus virgult̄ iuoluit ne a ꝑsecutoribus
videať. sed cū estu aīalia deficerēt. ad
p̄ces femie fōs erupit q̄ vsq̄ hodie flu
it. Venietes ġ boues ad locū martyri
ꝑatū vltra se mouere nō poterāt. ibiq̄
sepult⁹ miracul' multiplr̄ chorusc̄at.

Legenda cxcvi.
De sancto Erasmo

f Acta est persecutio xp̄i
anoruȝ a diocletiano impera
tore. vt si q̄s inuētus fuissȝ ñ
sacrificare dijs mľtis supplicijs interi-
ret. Audiēs hoc btūs erasm⁹ fugiens
ex antiochia ciuitate heremū petijt. et
habitauit in ea annis septē. vbi i mō-
te libano die ac nocte dn̄m dep̄cās mľ
ta mirabilia egit. Nā esca ei de celo ve
niebat ꝑ coruū. etiā angeli loq̄banť cū
eo. Diuerse etiā fere veniebāt i cellam
ei⁹. ⁊ ꝓsternebāt se ad vestigia ei⁹. ⁊ fa
cta est ad cū vox d̄ celo dicēs. Erasme
descende ad tuā ciuitatē. Et statim sur
rexit ⁊ descēdit ad ciuitatē. Cūq̄ descē
disset multi q̄dē vexabanť a spiritib⁹ i-
mūdis ⁊ occurrebāt ei. Tūc btūs eras
mus imponebat eis man⁹ in noīe dn̄i
⁊ statim salui fiebāt. Multos etiā per
baptismū ꝯuertebat ad dn̄m. Hoc au
diēs dioclecian⁹ imꝑator iussit beatū
erasmū teneri ⁊ p̄sentari sibi. Cūq̄ in-
troduceret sedente imꝑatore ꝓ tribūa-
li interrogauit eū dicēs. Quid vis eē.
aut de q̄ genere es. Tūc btūs erasm⁹
dixit. Christian⁹ sum ⁊ ipum ꝯfiteor.
Erat btūs Erasmus nō solū spū sȝ eti
am corꝑe pulcer. Vultus etiā ei⁹ an-
gelicus. oculi eius tanq̄ radij soľ. loq̄
la eius sine vlla offensiōe. securus re-
spōdebat nō trepidabat. Et ait imꝑa
tor. Accede ⁊ sacrifica dijs meis ne ma
le moriaris. Dicit ei be. erasm⁹ Hoc i
ꝑator nunq̄ ero factur⁹ vt lapidib⁹ et
sculptilib⁹ q̄b⁹ tuip̄e siľs es ego sacrifi
cem. sȝ ego sacrifico deo viuo q̄ fecit ce
lū ⁊ terrā mare ⁊ oia q̄ in eis sunt. ipsi
soli seruio ⁊ aia mea. nā tibi nūq̄ con
sentio. Tūc imꝑator furore replet⁹ ius
sit mīstros plūbatis tūdi latera eius.
Qui dū cedereť respexit in celū ⁊ dixit
Grās tibi ago dn̄e iesu christe q̄ es via
in te credentiū. q2 ꝑueni ad qd̄ deside-
rat aia mea. adiuua seruū tuū vt non
me absorbeat abyssus mortis. Tūc i-
perator dixit. Erasme video te iuuenē
et pulcrū. cōsule aīe tue ⁊ sacrifica dijs
meis ⁊ dabo tibi auꝝ ⁊ argentū. vestē
inestimabilē. ⁊ faciā te nobilē in pala-
cio meo. Dicit ei btūs erasm⁹. Lupe
rapax seductor aīaꝝ. nō p̄mia tua se-
parēt me a charitate xp̄i. Nā auꝝ ⁊ ar
gentū ⁊ vestes tue inestimabiles sint
tecū in dies ꝑditōis tue. ego autē ha-
beo loricā fidei quā infern⁹ rūꝑe non
pōt. tu v̄o cū p̄re tuo diabolo eris i ig-
nē eternū arsur⁹. Imꝑator furore re-
pletus iussit beatū erasmū fustib⁹ ma
ctari. ⁊ ter binos mutās. ⁊ i dorso eius
nulla macľa videbať. Uniuersa vero
plebs clamabat dicēs. Vere magnus

est deus christianoꝝ q̄ tantā ꝟtutē ope-
raꝛ in illo. Imꝑatoꝛ dixit ad populuꝫ.
Errastꝫ artes maleficoꝝ opaꝛ iste. Di-
xit btūs Erasmꝰ. Nōne ⁊ tu diabolus
es filius illi q̄ p̄mū ꝓthoplastū ꝺ ꝑadi-
so ꝓiecit. Impie carnifex. draco iniq̄ta-
tis. dux maleficoꝝ. maleficia mea xp̄s
est filiꝰ dei viui. quē ꝟgo genuit maria
ex ꝟbo p̄ris. quē ꝓphete veteꝝ p̄dica-
uerūt. q̄ soluit pctā mūdi. illuminās te-
nebras ignorātie nr̄e. q̄ te ꝑcutiet ineꝛ-
nū. cui tu rōnem redditurꝰ es. Impa-
toꝛ furore repletꝰ iussit bti erasmi car-
nes vnguł ferreis effodi. ꝯtulās psal-
lens ꝓpheticū psalmū deo canebat di-
cēs. Posuerūt hierusalē vt pomoꝝ cu-
stodiā posuerūt morticina seruoꝝ tuo-
rū bestijs terre. Tūc imꝑatoꝛ furore re-
pleꝛ. iussit mistris plūbū. picē. sulphur
⁊ resinā cū cera ⁊ oleo solui. ⁊ beatum
erasmū ꝑfundi. Stabat aūt angelus
dn̄i cuꝫ eo q̄ ei refrigeriū p̄stabat. Tūc
btūs erasmꝰ dixit imꝑatori. Ubi sūt
mine tue et furoꝛ tuꝰ magnus. ecce cor-
ꝑi meo p̄stitisti magnū refrigeriū. Uni-
uersa ꝟo plebs clamabat dicēs. Di-
mitte hoīeꝫ istū ⁊ ep̄m ciuitatis sue. q̄r
deꝰ xp̄ianoꝝ opaꝛ in illo. Et ecce subi-
to factꝰ est terremotꝰ magnꝰ. tonitrua
chorus catōes. ita vt pene tercia ꝑs po-
puli moreretꝛ. Angelꝰ ꝟo dn̄i cū sācto
erasmo stabat. ⁊ cecos hoīes ad christi
lumē deducebat. Imꝑatoꝛ aūt fugiēs
q̄si timēs ciuitatē ab ira dei ꝑire. locutꝰ
est ad populū ⁊ dixit. Iste quē vidistis
deū blasphemauit idō talꝭ est ꝯturbatō.
Tūc imꝑatoꝛ repletꝰ furore iussit bea-
tū erasmū in carcerē introduci. ⁊ sexa-
ginta pondera ferri in ceruicē vel i ma-
nibꝫ eiꝰ poni. Et p̄cepit mistris vt si q̄s
inuentꝰ fuisset panē vel aquā ei dare
morte moreretꝛ. Et fecerūt mistri sicut
imꝑauit eis. Imꝑatoꝛ aūt anulo suo
signauit ostiū carcerꝭ. Et circa mediā
noctē exclamauit btūs erasmꝰ ad do-
minū dicēs. Dn̄e iesu christe accelera
⁊ eripe me ne glietꝛ inimicꝰ in ꝟuis tuis
ne dicant gentes vbi est deꝰ eoꝝ. Et
ecce subito carcer illuxit ⁊ fragrauit q̄-
si fuisset aromatibꝫ plenꝰ. ⁊ visa sꝰ ve-
lut duodecim cādelabra ardētia ante
beatū erasmū martyrē ⁊ episcopū. An-
gelus dn̄i ingressus fuerat ad eū dicēs
Erasme ecce ego veni ad te. ⁊ statim li-
q̄factū ē ferrū tanq̄ cera. ⁊ i medio eo-
rū stabat psallens. ⁊ bn̄dicebat deum
dicēs. Benedictus es dn̄e q̄ fecisti ce-
lū ⁊ terrā cui astant angeli ⁊ archāgeli
cū tremore. et numerus martyꝝ q̄ pas-
si sunt ꝓpter te. qui fecisti mi̇ꝟicordiam
cū seruo tuo. ⁊ liberasti animā meā de
manibꝫ inimicoꝝ. sicut liberasti sydrac
mysac ⁊ abdenago de medio fornacis
ignis ardentꝭ. ⁊ de manu nabuchodo-
nosoꝛ regis. ⁊ sicut danielē seruū tuum
de lacu leonū. ⁊ oblato prādio ꝑ aba-
chuc ꝓphetā saturasti. ⁊ susannam de
falso crimine liberasti. ita ⁊ mecū feci-
sti mi̇ꝟicordiā. Et ecce angelꝰ dn̄i dixit
ad eū. Erasme exurge ⁊ ambula mecū
vsq̄ in italiā. ibi tibi dn̄s eternā vitā
tribuet in seculū secli. Et q̄si columba
xp̄i plaudens sic in lugrido deposuit.
Alia ꝟo die currens ad carcerē signatū
anuli sui inuenit. Cūq̄ designassꝫ p̄ce-
pit mistris. adducite magū q̄ deos me-
os ꝓ nihilo fecit. Ingressi aūt carcerē
nusq̄ eū inuenerūt. ferrū ꝟo sicut cinis
inuentū est. Et factꝰ est clamoꝛ magnꝰ
dicentiū. hominē nō inuenimꝰ. nam ⁊
ip̄m ferrū nobis cinis videtꝛ esse. Qō
vt audiuit imꝑatoꝛ sibi alapā in frōte
ꝑcussit dicēs. Ue mihi. delusū ē regnū
meū. que dicturꝰ ero populo meo. Ue-
nerūt eni q̄si q̄draginta milia viroꝛuꝫ
⁊ mulieꝝ ad spectaculū militis christi.
turbabatꝛ tota ciuitas in tremore gran-
di posita. christiani christianū q̄rebāt.
vidue ⁊ orphani ep̄m reqrebāt dicen-
tes. Quid fecisti homi iusto. Tūc im-
ꝑatoꝛ timore ꝑterritꝰ dixit. q̄r a ꝺo eiꝰ
in celū raptus fuissꝫ ⁊ ꝑ p̄miū magnū
se redemisset. Et cū btūs erasmus i lu-
grido venissꝫ. multos in xp̄i noīe bap-
tizans. oīa virtutibꝫ opabatꝛ. nā infir-
mos e tcecos oꝛōibꝫ saluabat. Nā erat

Ibi qđam nobil' ⁊ ꝓmariꝰ ciuitatꝫ no-
mine Anastasiꝰ cuius filiꝰ mortuꝰ fue
rat. ⁊ corpus eiꝰ ad sepulchꝝ ducebaꝉ.
iussum em̄ fuerat a dño btō erasmo vt
eū resuscitaret ⁊ redderet ꝑentibꝫ suis.
⁊ apphēdēs btūs erasmꝰ corpꝰ defū-
cti dixit patri eiꝰ. Anastasi si credis in
dño iesu christo ꝗ natus est de spūsctō
ex maria ꝟgine recipies filiū tuū saluū
Multa em̄ turba populi mirabaꝉ ad
hec ꝟba. Anastasius dixit. ⁊ tu potes
filiū meū resuscitare. Btūs erasmꝰ di
xit. Non ego sed dñs iesus christꝰ cui
ego seruio. Anastasiꝰ dixit. Si filium
meū saluū mihi reddideris. credo ego
⁊ domꝰ mea ⁊ populꝰ vniuersus. Tūc
btūs erasmus iussit corpus eiꝰ deponi
secreto. patrē ⁊ matrē iussit stare. flexis
genibꝫ suꝑ corpus eiꝰ dixit. In nomi-
ne iesu christi surge. Cūqꝫ surrexissꝫ cla
mauit voce magna. Vere qꝛ magnus
est deꝰ christianoꝝ. Et ꝯuersus ad pa
trē ait. Pater vsqꝫ nunc errauimꝰ. Dij
em̄ q̊s colebamus nihil sunt. vidi eniꝫ
eos in inferno nō habere reqem a tor-
toribꝫ. Deus aūt viuus famuli erasmi
magnꝰ est. Et credidit anastasiꝰ et to
ta domus eiꝰ. ⁊ populꝰ vniuersus ꝗ in
illa hora fuerūt baptizati. ꝗ sunt qua
si q̄draginta milia hoim. Tūc beatꝰ
Erasmꝰ exclamauit voce magna di-
cens. Grās ago tibi dñe iesu christe. ꝗ
ꝯgregasti populū tuū in via veritatis
Tu eni dixisti euāgelica voce. Petite ⁊
accipietis. querite ⁊ inuenietꝭ. pulsate
⁊ apieꝉ vobis. Benedic populū tuum
hūc quē acqsisti. Et facta est ad eū vox
de celo dicēs. Erasme serue bone qui
ꝓ me laborasti in terra oia quecūqꝫ pe
tieris dabunꝉ tibi. Et bn̄dixit dñs po
pulū hunc ꝗ crediderunt. In illa hora
omnia idola que colebanꝉ ꝯtebāt. Per
septē autem dies btūs Erasmus do-
cens populum ⁊ cōfirmans in doctri-
na christi dicebat. Custodite manda-
ta eius que audistis. et magnalia dei
que fecit in vobis. induti fide etiam
fideles estote. Audiens hoc Maxi-
mianus imperator que facta fuerunt
in lugidro ciuitate a probo iniquissi-
me homie ⁊ sacrilego. qui dixit. Audi
pie impator que facta sunt in ciuitate
tua. Regnū tuū delusum est. ⁊ dij no-
stri nescio q̊ hoie antiocheno subuersi
sunt. qui confiteꝉ illum iesuꝫ christū ꝗ
crucifixus est ab hoibus in iudea deū
esse. Quo audito impator iussit beatū
erasmū teneri ⁊ ꝑparatū tribunal ascē
dit. ⁊ ingressus est beatꝰ erasmus. Ad
quē ait impator. Dic tu scelerate hō q̄
tibi est religio. Tūc btūs erasmus ta-
cuit sed oculis suis respexit in celū. Im
pator dixit. Nihil loqueris ⁊ iussit ma
xillas suas contūdi. Tunc btūs eras-
mus dixit. Lupe rapax. plenꝰ iniqtate
malefice. qđ ꝑsequeris seruū dei. Im-
perator dixit. Nonne hic ipe est ꝗ cru-
cifixus est ab hominibꝫ in iudea. San
ctus Erasmus respōdit. Ego ipsiꝰ ser
uus sum. Maximianus dixit. Tal' sis
qualis et ille. et sic moriaris. Tūc be-
atus Erasmus subridēs ait illi. Opti
me imperator bene dixisti mihi. vtinā
illius ego merear vestigia sequi. quia
effusio sanguinis ipius nostra illumi-
natio est. quem si velis agnoscere ⁊ il-
lum credere saluus eris. Impator di-
xit. Tu in illuꝫ credas ⁊ genus tuum.
Beatus Erasmus dixit. Optime di
xisti mihi. plane qꝛ sic credimus. Ho-
stias hūilitatis ⁊ tribulatōis munera
offerimus ei qui saluauit populū suū
a peccatis eorum. Impator dixit. Cō
sule tibi et accede et sacrifica dijs meis
Sanctus Erasmꝰ respondit. Quibꝫ
dijs me iubes sacrificare. Imperator
dixit. Si tibi dixero consentis. Bea-
tus Erasmus dixit. Si videro forte fa
cio. Tunc gaudio repletus impera-
tor cum vniuerso populo vsqꝫ ad tem-
plum iouis iussit hominez dei deduci
ad ciuitatem syrmitanā. ⁊ precepit or-
gana et oīe genus musicorū in tēplo
parari. Et hoc vidēs btūs erasmꝰ ige-
muit corde. et oculos suos ad celū di-
rexit dicēs. Christe fili dei esto ꝑsens i

ista hora. ⁊ mitte angelū tuum q̄ mihi auxilietꝰ ⁊ ꝯfirmet me ī ista hora a pugna diaboli quā mihi ꝑparauit. Cumq̃ ꝑuenissꝫ ī tēplū btūs erasmꝰ dixit Ubi est deꝰ quē iubes me adorare. Impator aūt apphēdens manū eiꝰ igressus est tēplū ⁊ oñdit ei statuā ereā magnitudis eius cubitoꝝ duodecim et dixit Ecce deꝰ meꝰ cui ego seruio. Statī vt diabolꝰ aspexit faciē martyris christi cecidit statua ⁊ in cinerē ꝟsa ē. exiuit et draco magnꝰ ex illa ⁊ occidit pene terciā ꝑtē populi. Impator vt vidit se eē delusū ascēdit equū ⁊ ad palaciū ꝑgebat ꝑcutiēs pectꝰ suū dixit. Ve mihi delusū est regnū meū. nescio a q̄ homine antiocheno. Magna aūt ꝑs populi clamabat. Serue scte dei ora ꝓ nob̄ vt nō ꝑeamꝰ ab isto dracōe. Tūc beatus Erasmꝰ impauit dracōi vt queq̄ hoīem nō cōtamiaret. Vidēs āt vniuersus ꝑpl's syrmitanoꝝ q̄tas ꝟtutes ꝑ seruū suū oꝑabatꝰ. ceperūt oēs credere xp̄o. Btūs aūt erasmꝰ dixit. Ecce q̄les ꝟtutes oꝑatꝰ deꝰ ī eos q̄ credūt ī illū. ⁊ baptizati sunt q̄si q̄dragita milia hoīm. Erat eni gaudiū ī celo ⁊ spectacula angeloꝝ. ⁊ quō ꝑs diaboli pugnabat aduersus electos dei. ⁊ nō valebāt mētes eoꝝ auertere a cogitatōne dei.

Tunc angeli voce magna clamabant Gl'ia ī excelsis deo. Et in terra pax hominibꝫ bone volūtatis. Qui sic fuerāt ad dñm ꝯuersi rñderūt Amē. Cōturbata est oīs syrmitana. Cōterritꝰ ꝟo impator misit armatos ⁊ iussit oēs qui ad dñm ꝯuersi sūt gladio pūiri. Martyrizauerūt etiā trecētos trigita hoīes cōmendātes se orōibꝫ scti erasmi martyrꝭ. Quibꝫ ait. Ite in noīe dñi feliciť ad sctām ciuitatē quā ꝑparauit vob̄ dominus. ⁊ ego pꝰ modicū tꝑs subseq̄r. Erāt aūt angeli currētes ꝑ nubes celi suscipiētes aīas eoꝝ ⁊ triūphātes martyres vsq̄ ad celū ꝑduxerūt. Et audita ē vox psallētiū ⁊ dicētiū all'a. Via iustoꝝ recta facta ē. ⁊ iter sctōꝝ ꝑparatū ē. Hō audiēs btūs erasmꝰ gratulauit vt bonus pastor sup oues suas q̄s tradidit xp̄o. Tūc impator furore repletus iussit btm̄ erasmū teneri ⁊ diuersꝭ supplicijs torq̄ri. et iussit mistris tunicam aduersus staturā eiꝰ et igneā fortiť eū vestiri dicēs. Nūc video si deꝰ tuus eripiet te de manibꝫ meis. Tūc btūs erasmus dixit. Carnifex plenꝰ iniq̄tate filꝰ diaboli. ꝟecūdiā tuā laudo q̄ d̄terior es carne. dixi tibi ⁊ nūc dico nō timeo minas tuas. si āpliora facias cor meū ñ trepidabit. ⁊ signās se sig̊ crucꝭ vestiuit se tunica ignea. psallēs ꝓpheti cū psalmū di. trāsiuimꝰ ꝑ ignē ⁊ aquā ⁊ induxisti nos ī refrigeriū. Itē tanq̄ auꝝ ī fornace ꝓbasti eos q̄ ī te credūt. ⁊ sicut holocausti hostiā suscipis. Statim tunica ignea q̄ indutꝰ fuerat facta est frigida sicut nix vt nulla macl'a sup eū inuēta fuissꝫ. Tūc btūs erasmꝰ dixit. Ecce impator ꝯfusus es cū pr̄e tuo diabolo eris in ignē eternū arsurꝰ. nā dñs iesus xp̄s filius dei liberauit me. Populꝰ āt clamauit. Vere q2 magnꝰ est deꝰ christianoꝝ. q̄ tātas ꝟtutes oꝑatur in illo. Tūc ait impator. Artes sūt maleficoꝝ vt igni iꝑaret ⁊ deos nr̄os deludat. Tūc btūs erasmꝰ dixit. Stulte impator q̄ putas maleficia. mecū ē xp̄s filꝰ dei. ip̄e q̄ impat igni deos tuos d̄ludit. lapides ⁊ eramēta surda ab hoibꝫ cōflata q̄bꝫ tu sib'is es. Nā dñs meus iesus xp̄s viuꝰ est ⁊ ꝟtutibꝫ vincit. Impator dixit Quādiu iiurias tuas tolerare possumꝰ. Tūc btūs erasmus dixit. Etiā ⁊ ego miror ꝟecūdiā frōtis tue q2 nō erubescis. Tūc impator furore repletꝰ iussit mistris suis ollā pare vrnaꝝ viginti plūbi picis simꝉ cū cera ⁊ resina ⁊ oleo solui ⁊ repleri et succēdi. Et fecerūt mistri sic̄ p̄ceptum eis fuerat. ⁊ feruēs facta est olla. ⁊ fluctuās sic̄ mare. Et dixit ei imperator. Nūq̄d ⁊ hic ars tua pōt p̄ualere. Tūc btūs erasmꝰ dixit iꝑatori. Ista olla meum ē refrigeriū. Et facto sig̃culo crucꝭ descēdit ī eam. Statimq̄ vox dñi sup aquas deꝰ maiestatis intonuit ⁊ effu

dixit vnā vndam ex olla ꝛ vstulauit im
peratorem. Qui clamauit. ardeo hō dei
ora ꝓ me. Tūc btūs Erasmus dixit i-
peratori. Ve tibi lupe rapax. ꝛ gehen-
ne ignis quē tibi parauit deꝰ simul cū
patre tuo diabolo ꝛ ministrꝭ eiꝰ. Scio
ꝙ cor tuū obduratū ē. sed ꝓpter popu-
lū istū circūstantē erit tibi bene. ꝛ quie
uit illi dolor. Multi autē hoc vidētes
in illa hora crediderūt. Imꝑator autē
vidēs se delusū eē: iussit martyrem dei
recipi. et in arta custodia haberi. ꝛ in-
gēti ferro pōderis colligari. Cūqꝫ oras-
set apparuit ei iuuēis sillis filio dei. vo
cans eū ꝛ dixit illi. Ego sum Micha
el angelꝰ missus ad te vt te ducā i cam
paniā ꝓuinciā que vocaṫ formana ad
docendū populū. Apphēdens euꝫ et
eiecit eū de ciuitate syrmitana. veniēs-
qꝫ nauiculā a dn̄o paratam inuenit. et
trāsmigrauit i ꝓuinciā cāpaniā Alia
ꝟo die turbatus est imꝑator ꝙ nō inue-
nisset eū dicens. qꝛ deus eiꝰ eripuit eū.
Seruus aūt dei ꝛ martyr dn̄i venit et
sedit in ciuitate formana. ꝛ septē ānis
docēs populū viā ꝟitatis. Angelꝰ aūt
dn̄i panēꝫ ei q̄tidie mistrabat. Postea
orabat ad dn̄m vt in ciuitate sua eter-
naliter q̄esceret. ꝛ facta est ad eū vox ď
celo dicens. Erasme veni ꝛ requiesce i ci
uitate quā pauit deꝰ fratribꝫ tuis mar
tyribꝫ ꝛ ꝓphetis. ꝛ recipe laborē tuum.
Per te eni honorificatꝰ sum in celo ꝛ i
terra. Tūc btūs Erasmꝰ ꝓ viduis et
orphanis depcabaṫ. Dn̄e vnigenitus
dei patris q̄ me fecisti requiescere in loco
isto. cōcede vt q̄ in hoc loco habitatoīs
mee ꝓ suis necessitatibꝫ ꝑces effuderit
sic inde trāseat exauditꝰ vt tu sis ei hic
ꝛ in futuro placatꝰ. Et respexit beatꝰ
Erasmꝰ i celū. viditqꝫ coronā ienarra
bilē. ꝛ occursū sibi de choro aplo꞉ꝫ et
ꝓphetarū. ꝛ inclinauit caput suū ꝛ dixit.
Dn̄e suscipe aīaꝫ serui tui. Et cōpleta
orōe sctīm reddidit spiritū. ꝛ visa est aīa
eius candida tāqꝫ nix. q̄ ab angelꝭ de
ducebaṫ cū glīa magna. ꝛ cū illis celū
penetrabat. iij. nonas iuniaꝶ regnan
te domino nostro iesu christo.

Legenda cxcvij

De sancto Kiliano

Kilianus scotoꝝ ge
nere nobilibꝫ pentibꝫ diuie
tū grē factus est nobilitate clarissimꝰ.
Scotia q̄ ꝛ hybernia dr̄ insula ē marꝭ
fecūda q̄dē glebis. sꝫ sctissimis clarior
viris. Ex q̄bꝫ colūbano gaudꝫ italia.
Gallo ditaṫ alemāia. kiliāo theutoni-
ca nobilitaṫ francia. q̄ vt diximꝰ nobilē
ꝓsapia editꝰ. a puericia liberalibꝫ stu-
dijs traditꝰ sicꝫ cū lr̄aꝶ incremētis dili
genṫ cepit indagare viā ꝟitatis. Tā-
dem ꝑueniēte se grā dei. spretis hūana
rū lr̄aꝶ studijs oibꝫqꝫ hmōi illecebris.
mōasteriū petijt. abnegauit semetipm
tulitqꝫ crucē suā ꝛ secutꝰ ē xp̄m. Igiṫ i
monasterio positꝰ q̄nte obediētie. q̄n-
te frugalitatis. q̄nte fuit vigiliaruꝫ et
orōnū instātie: vite ꝑsentis terminꝰ de
clarauit. Cuius etem martyrij palma ꝑ
grām magis qꝫ ꝑ meritū ꝯstet. bonis
tm̄ adimpleṫ opibꝫ. Vidētes itaqꝫ frēs
mōasterij in ꝟtutū ꝑfectōibꝫ beati viri
ꝑseuerātiā ꝑmo eū ꝑ ecclīasticos gdus
ad officiū ꝑsbyteratꝰ ꝑcibꝫ ascēdere. de
inde eiusdē mōasterij regimis curā su-
mere coegerūt. Ille aūt sciēs ꝑfectōem
charitatꝭ sine dilectōe ꝓximi ꝑfecte cō
stare nō posse. passus ē in ꝓprijs se ali-
q̄ntulū miorari. vt fratrū ꝓdesse posset
vtilitati. imitatꝰ aplm cupiētē anathe
ma fieri a christo ꝓ fratribꝫ ꝛ cognatis
ſm carnē. Verūtamē cū fama bti viri
longe lateqꝫ crebresceret. metuēs ipse
ne fauor popularꝭ macle sibi rugā ifi-
geret. cepit meditari q̄liter notos ꝛ ꝓ-
pinquos relinq̄ret peteretqꝫ lōge se po
sitas terras. vbi obscurꝰ fama ꝛ vilis
genere posset hr̄i q̄ liberꝰ diuis cultibꝫ
vacare valeret. Deliberatōe itaqꝫ rece
dēdi pacta collectis frībꝫ i q̄bꝫ idē fer-
uor ardebat. ad vicinā scotie britaniā
deuenit. deinde Galliā attigit. Qua ꝑ
meata in ꝓuinciā germanie deuenit q̄
ab incolis terre ipiꝰ orīetalꝭ frācia vo-

cat᷑. ibiqꝫ in vrbe herbipoli se morari
disposuit. nō verit⁹ incredule gentis fe
ritatē experiri. eo ꝙ itrepid⁹ coronā opta
ret martyrij. sꝫ tñ a ꝑdicatiōis ꝟbo in-
terim abstinuit donec romano se pon-
tifici p̄ñtaret ꝗtenus apud sedē roma-
nā z integrū xp̄iane religionis dogma
z licentiā ꝑdicādi acciꝑet Tūc aūt pre
erat romane eccl̄ie canon pōtifex hūa-
nis diuinisqꝫ l̄ris pollēs. pōtificali offi
cio cōgruus. z in reb⁹ eccl̄iasticꝭ idone⁹
Qui audita fide btī kiliani charitatis
nexib⁹ illigata deo grās retulit eiqꝫ se-
se charitatꝭ amore impartiuit. exultās
semia diuini eloquij ab insulanis ac lō
ge positis doctorib⁹ augeri. Erat enīꝫ
apud egregiū pontificē nō modica ex-
ultatio q꞉ cernebat paulatim euacua-
ri fraudē antiq̄ hostꝭ crescētib⁹ mīstris
diuie oꝑatōis. Tūc ex ꝯsensu toti⁹ vr-
bis btm̄ viꝝ in ꝑsulat⁹ officiū ꝓmouit
q̊ z chrisma ꝯficere. z eccl̄ias dedicare
z sacros ordines dare irreꝑhēsibiliter
valeret His itaqꝫ ꝑactis dimisit eū vt
cepto oꝑi insisteret. ꝑato sibi a dn̄o pre
mio eterne retributōis. Btūs itaqꝫ ki
lian⁹ vrbē egressus ꝑacto itinere cū co-
lūbano p̄sbytero z Totnāno leuita ad
locū sibi destinatū ꝑuenit. Colūbano
in italia relicto. nā romā ꝑgens. gallū
in alemania febre ꝗuatū dimisit. Per-
ueniēs igit᷑ ad ꝑdictā vrbē herbipoliꝫ
nō eū quē in eadē ꝓuincia ducē relique
rat inuenit. sꝫ aliū noie Gosbertū. Por
ro venerabil᷑ vir paulatim cepit pabu
la diuini ꝟbi incredulis ꝑpl̄is mīstra-
re. tantāqꝫ ei dn̄s grām ꝯtulerat. vt in
breui tꝑe gētis loq̄laꝫ ꝑdisceret eisqꝫ ꝓ
prio ꝟmōe semia ꝟitatꝭ erogaret. Mi-
rabāt᷑ aūt oēs nō solū nouitatē doctri
ne. sꝫ etiā exuberātiā eloq̄ntie. facūdiāꝫ
q̊ꝫ sermōis comitabat᷑ efficatia ꝟtutis
Impletū est i illo qd̊ ꝟitas apl̄is ꝓmit
tit dicēs. Ego dabo vob̄ os z sapiam.
Et iteꝝ. Oꝑa q̄ ego facio z vos facie-
tis. Sꝫ cū iā semia diuini eloquij suc-
crescerēt z plebs gradatiꝫ minueret᷑ ab
errore gentilitatꝭ vsqꝫ ad p̄ncipes ꝑpl̄i
acti, viri fama ꝑuenit. vt ducē q̊ꝫ ꝓuin-
cie nō lateret. Qui eundē sctm̄ viꝝ sibi
p̄ñtari iussit experiri cupiēs q̄ eēt hec do-
ctrina hacten⁹ sibi incognita. Erat aūt
ip̄e p̄nceps naturali ingenio ꝑdit⁹ licet
gentilitatꝭ errore fedat⁹. Ad quē btūs
kilian⁹ ꝑueniēs ꝯstanter ꝟe religionis
dogma insinuare cepit. docēs p̄rem et
filiū z spm̄ sctm̄. vnū eē deū incōmuta-
bilē. visibiliū z iuisibiliū oīm creatorē.
Prefat⁹ ꝟo p̄nceps admirat⁹ tantā btī
viri ꝯstātiā. z ꝟmonū insuꝑabilē ꝟita-
tem. q꞉ naturali vt dixim⁹ pollebat in-
genio. veris se sentētijs suꝑatū ad eius
distulit auditōꝫ. volēs freq̄nti apud se
tractatu rimari. vtrū quē kilian⁹ doce-
bat an diane cult⁹ ꝑponēd⁹ foret. Dia
na nāqꝫ apud illū sūma veneratōe ha
bebat᷑. Verūtñ vir egregi⁹ iugi instan
tia laborabat vt deo redderet aīas q̄s
diabol⁹ ꝑdere conabat᷑. Porro p̄noia-
tus dux cernēs ꝯstantiā ꝑdicatōis btī
kiliani. secreto venit ad eū. cupiēs do-
ctrinis suis instrui. q̄ten⁹ agnito trami
te ꝟitatꝭ. abigere valeret anfract⁹ erro
ris. Sꝫ a btīssimo viro catholice fidei
documētꝭ diligent᷑ instruct⁹ ꝓximo die
dn̄ice resurrectiōis cū mltis alijs dato
noie aq̄ lot⁹ baptismatꝭ. absolutionē ꝑ
stini ꝓmeruit erroris. Sicqꝫ factuꝫ est
vt pene tota ꝓuincia orietalis francie.
relicto demonū cultu. diuine religioni
oꝑam daret. Predict⁹ dux Gosbertus
monitu assiduo btī kiliani ad meliora
de die in diē ꝓficiebat. Erat aūt illi cō
iunx ꝟm gētilitatꝭ ritū. q̄ q̊ndā fris ipi
us ꝯiugio fuerat copulata noie Geila
na. Sꝫ vir dei idcirco in initio fidei ta
le noluit ꝯiugiū ꝓhibere. ne in penitu-
dinē credulitatꝭ ꝗuitate in oib⁹ p̄liba-
tus p̄nceps duceret᷑. z h̊ est qd̊ apl̄s nō
dū in fide ꝑfectis dic̄. Tāqꝫ ꝑuulis in
xp̄o lac vob̄ potū d̊di. nō escā. ꝑfectoꝝ
eīm solid⁹ ē cib⁹. iō qd̊ nouerat grauius
distulit i futuꝝ. siłqꝫ diuio reuelāte spi
ritu sciēs i hac re sibi z socijs cām ꝯsta
re martyrij. vt mltis interea ꝓdesset in
terim obmisit tale dānare ꝯiugiū licet
cuꝑet dissolui z eē cū xp̄o. imitat⁹ aplꝫ
q̄ in sporta a fratrib⁹ ꝑ muꝝ dimissus

est. nõ vt mortẽ timeret. ſꝫ vt mltis añ
mortẽ ꝓdesset. Verũtñ cũ q̃daꝫ die be
atus p̃sul ducẽ familiariter alloq̃ret̃ di
xisse int̃ cetera fert̃. Fili mi quẽ ꝑ euan-
geliũ genui. gaudeo valde in ꝓfectu fi-
dei tue. ſꝫ mltũ me mouet ꝙ illicitꝭ nu-
ptiis detinerꝭ. ⁊ vereor nimis ꝙ a recto
itinere tali ꝯiugio retarderis. Legit̃ ei
btõ iacobo dicẽte. q̄r q̇ totã legẽ serua-
uerit offendat aũt in vno fact⁹ ẽ oim re
us. Preterea in baptismate inouat̃ hõ
⁊ nõ ex ꝑte ſꝫ tot⁹. vt aũt tot⁹ innouari
possit. nihil p̃stini retinere dꝫ erroris.
Audiẽs ãt h̄ ṗnceps. ṗmo hesit stupo
re. deinde alta suspiria trahẽs. valde ei
diligebat eã quã hẽbat vxorẽ. tale dein
de fert̃ dedisse rñsum. Audiui pr̄ te do
cẽte. q̄r dñs iesus p̄cepit nihil suo amo
ri p̄ferendũ. nõ pr̄em nõ mr̄em. nõ fili-
os nõ vxorẽ. ⁊ idciro ꝗ̄uis vnice diligã
iunctã mihi vxorẽ. ꝓpono tñ diuinum
amorẽ. Sꝫ nũc nõ adest mihi ociũ in-
q̇rendi q̄liter eaꝫ dimittã. q̄r ꝯ̄ hostes
nr̄e reipublice festino. Cũ aũt reuersus
fuero inuẽta oportunitate dimittendi
seꝑabor ab illa. Hoc ṽo cum ad aures
Geilane ꝑuenisset. q̇s eñ fallere posset
amãtẽ. graui incãduit ira ceu raptꝭ ca
tulis leena. Diuqꝫ secũ bachata ex eo
cepit q̄rere quõ sctõs viros extigueret
Nulla ei bestia in h̄ mũdo silis est mu
lieri male. sic hec mulier nephanda. cal
lida meditatõne ꝑquirebat. q̄liter sine
populari strepitu ⁊ vulgi cognitione
sctõs viros ꝑderet. armabat̃ nãqꝫ ipa
tiẽtia ire ⁊ libidinis furore. Et q̄r dia-
bolus iniq̄ cupiẽtib⁹ fomenta malicie
submistrat. inuẽti sunt duo mistri cru
delitatꝭ qui ꝓmitterẽt se satisfacturos
Geliane desideriis. datis sibi muneri-
bus miserrime executõis Solebat ita
qꝫ btũs kilian⁹ post ꝑuã dormitioneꝫ
necessitatꝭ ad studiũ vigilare ꝓuecteqꝫ
orõnis. Quadã ṽo nocte cũ leues som
nos caꝑet. ita vt nec dormiret integre
nec vigilaret aꝑte. apparuit ei vir ha-
bitu formaqꝫ pulcherrim⁹ dicẽs. Kili
ane amice surge. nolo te diuti⁹ labora-
re. vno dũtaxat certamie tãgerꝭ. ⁊ sic ſꝑ
mecũ erꝭ. His dictꝭ abscessit. Euigilãs
aũt egregi⁹ vir itelligẽs diuinã sibi ad-
esse visitationẽ. ꝯuocatꝭ frib⁹ ait. Frẽs
vigilate. cito aderit dñs ⁊ pulsabit ia-
nuã. cauẽdũ g̊ ẽ ne nos somno torpẽtes
iueniat. Addam⁹ oleũ lãpadib⁹ dũ tẽ-
pus ẽ. ne si forte defecerit tũc icipiam⁹
q̄rere qñ nõ poterim⁹ iuenire. Illis ita
qꝫ media nocte orõni vacãtib⁹. carnifi
ces strictꝭ gladiis locũ in q̊ orabãt pe-
netrarũt. Qd̄ cũ sacerdos dei intuitus
eẽt. ait. Amici ad q̇d venistꝭ. iplebitꝭ p̄
ceptũ. ꝯsũmabitꝭ cursum. his dictꝭ in-
terfecti sunt. ibiqꝫ terre mãdati. ne q̇s
scire posset q̇d de illis factũ foret. Ve-
stimẽta q̊ꝫ cum q̇b⁹ diuia officia ꝑage-
bant sacriqꝫ libri silr̄ cũ eis defossa sunt
ne qd̄ indiciũ necis eoꝝ dep̄hẽdi possꝫ
ſꝫ clã discessisse putarẽt̃. cã solite ꝑegri-
natõis. Erat tñ q̄dã nobil̄ mlier Bur
gũda noie. q̄ a ṗncipio p̄dicatõis eorũ
sctis adheserat viris. hñs cellulã iuxta
oratoriũ sctõꝝ. q̊ facili⁹ diuĩs laudibus
int̃esse valeret. Hec intẽta vigiliis q̄ fa
cta fuerãt diligẽti studio inuestigauit.
Recedẽtib⁹ q̊ꝫ carnificib⁹. litheolo mũ
do fusuꝫ sanguinẽ sctõꝝ collegit ac t̃re
diligent̃ infodit. vigiliis ⁊ orõnib⁹ va-
cans vbi sctõꝝ corꝑa obruta nouerat.
Excolebat loca veneratõe q̄ potat. licꝫ
silẽter ne sic̄ postea factũ ẽ Geilane ius
su remoueret̃. Eadẽ nãqꝫ sceleratissi-
ma mlier stratꝭ q̊ꝫ plãtꝭ stabulũ eq̄ruꝫ
in loco vbi scti martyres humati erãt
fieri iussit ne q̈ indicio sacra corꝑa ꝓde
rent̃. Ferũt tñ ab his q̇ tũc fuere poste
ris relatũ. ꝙ aialia ibi stabulata suꝑ se
pulchra martyꝝ nec stercora nͨ vrinaꝫ
iacerẽt. honorẽ martyrib⁹ exhibẽtia. vt
qd̄ de capite ꝓpħa vaticinat⁹ ẽ h̄ in ei⁹
mẽbrꝭ reꝑiret̃ Cog̃uit inq̄ens bos pos
sessorẽ suũ ⁊c̄. Isrl̄ aũt non cog̃uit me.
Taliqꝫ mõ vt dictũ est sctõꝝ corꝑa ho
mib⁹ pene ignota forẽt nisi p̄fata bur-
gunda in extremo vite posita q̇busdaꝫ
fidelib⁹ vbi posita eẽnt reuelasset. Cõ-
tigit ãt vt dux ꝑacta militia reuerteret̃

ad locum vbi sanctos viros dimiserat
Quos cũ nõ inuenisset cepit studiose
ꝑquirere qñ ⁊ q̃ causa recesserint .q̊ue
abierint. Eiꝰ ꝟo vxor veneno malicie
fedata .aliqñ rubore ꝑfusa.aliqñ pal/
lore deꝑssa.aliqñ cõfidentia roborata
diuersos anfractꝰ neq̃tie sue fraudibꝫ
ꝑtẽdebat dicẽs. Nõ se eos custodisse ne
q̧ custodes adhibuisse:qñ voluerint
venisse.qñ sibi placuit recessisse q̊ pere/
grinatõis sue morẽ seruarẽt. Quem fe
minea ꝟba nõ emolliũt. quẽ a statu re
ctitudis nõ retrahũt. Credulꝰ itaq̧ ꝟ
bis ꝯiug ꝑnceps aliq̃ntulũ cepta ab
inquisitõe quieuit. Sed q̃ iuxta dñi/
cã vocẽ Nihil opertũ est qd̊ nõ reueleť.
⁊ occultũ qd̊ nõ sciať.cũ ea q̃ facta fue/
rant paulatim obliuiõi traderenť.vnꝰ
eoꝝ q̊ sctõs viros gladio inuaserãt su/
bito demonio arripiť.⁊ ꝓꝓrijs se denti/
bus laniãs a ꝑsenti migrauit in eťnã
penã. Alter vero in rabiẽ ꝟsus gladio
semetipm appetijt.effusisq̧ visceribꝫ ꝑ
tormẽta ꝑsentis tp̃is ad eterna ꝑuenit
Nõ multopost ⁊ ipa belua de q̃ loqui
mur dmonibꝫ arrepta voce magna cla
mabat. Juste torqueor q̃ sanctis virꝫ
tortores adhibui.⁊ cũ magno crucia/
tu ad cruciatũ dyabolo ꝑatũ ꝑuenit.

Legenda cxcviij

De sancto Heinrico imꝑatore

Anno ab incarnatõne
a dñi.Mj.ab vrbe aũt cõdita
M.dcclij. Ottõe.iij. rome
defuncto vacãte regni solio
cũ de ꝑncipe agereť subrogãdo omniũ
vota nutu diuino ad eũ inclinãť q̊ tũc
in regno potissimꝰ habebať. Fuit nan
q̧ eodẽ tp̃e q̊dam dux Bauaroꝝ noĩe
Heinricꝰ.heinrici eiusdẽ gentis ducꝫ
filiꝰ.cuius tp̃ibꝫ sctũs wolfgangꝰ ratis
bonensiũ ꝑfuit ep̃s tã bonitate q̧ no
bilitate regia cõspicuꝰ.⁊ vniuersa mo/
rũ honestate ꝑclarꝰ. Hic initiũ sapien
tie timorẽ dñi pleniter est secutꝰ q̃ erat
oĩm litteraꝝ studio principaliť imbu/
tus.⁊ totus sane fide ⁊ actõe catholiꝰ.
Hic g̊ ab omnibꝫ pari voto ⁊ cõmuni
ꝯsensu omniũ asciscit.diuia vtiq̧ dis/
ponente clemẽtia vt ꝑ tp̃alis regni fa
stigia ad culmẽ regni celestis ꝑtingeret
Cũq̧ ꝑdictus rex heinricꝰ necdũ cesa
ris vel imꝑatoris obtineret dignitatẽ
apparuit ei ratisbone btũs wolfgãgꝰ
ep̃s tali visiõe. Visuz nãq̧ est ei ꝙ ma
nẽs in eccl'ia sancti Emmerãmi ep̃i et
martyris accederet orãdi grã ad beati
wolfgãgi sepulcrũ i eadẽ basilica situz
Cũq̧ ibidẽ dñm ⁊ sctm̃ wolfgangum
itimis ꝑcibꝫ conareť exorare.subito vi
debať ei ipe sctũs wolfgangꝰ astare.eũ
q̧ hmõi ꝟbis appellare. Intuere dili/
genter lr̃as in muro q̊ est secꝰ tumulũ
scriptas. Erat aũt sicut sibi videbatur
scriptũ solũmodo post sex. Euigilans
aũt rex retractatõe diuturna secũ ꝛuol
uit paucissima huiꝰ visiõis scp̃ta. In
ꝑmis ergo arbitratus ꝙ post.vj.dies
esset moriturꝰ mlťa dispẽsat pauꝑibꝫ.
Cũq̧ dieꝝ sex nũerus ꝑterisset.⁊ nihil
in se rex molestie corꝑal' sensissz: puta/
uit ꝑdictã visionẽ ad sex mẽses ꝑtine/
re. Trãsactis ꝟo sex mẽsibꝫ cũ nihil in/
firmitatis in se patereť.arbitratꝰ ẽ hũc
nũeꝝ ad sex annos ꝑtinere.iõq̧ q̃ ⁊ su
pra cepit timere. Cũq̧ sex annoꝝ nu/
merꝰ integer ꝑtrãsisset. ⁊ septimi anni
dies reuolutꝰ veĩssz.ipo die ꝑ ap'licam
bñdictõez suscepit cesaris dignitatem
Tũc tãdẽ sentiẽs q̃lis eẽt sua visio gra
tias egit deo sctõq̧ wolfgãgo ep̃o qui
sibi talẽ reuelare dignatꝰ ẽ dignitatez.
Vnctꝰ g̊ in regẽ btissimꝰ dei famulus
heinricus.tp̃al' regni nõ ꝯtẽtus angu
stijs.ꝓ adipiscẽda imortalitatꝫ corona
sũmi regꝫ.cui ꝟuire regnare ẽ. militare
disposuit. Sũmã etem diligentiã i am
plificãdo cultu religiõis adhibuit.ec/
clesias dei ditare possessiõibꝫ ⁊ imẽsis
ornatibꝫ augere cepit. Sedes q̊z ep̃a/
les hyldensheym vicz vbi a puero fue
rat enutritus ⁊ lr̃is edoctus Magde/
burg ⁊ Argẽtinã. Missnã ⁊ Mersen
burg q̃ barbarica imanitate adiacen/
tiũ sclauoꝝ vastate fuerãt restaurauit.

⁊ tã ipſis q̄ȝ alijs epatib⁹ p̱ vniuerſum regnū in poſſeſſiōib⁹ ⁊ ornamētis inumera dona diſtribuit. Deniq̄ȝ cōſummatis hui⁹ vite laborib⁹ poſtq̄ȝ bone opiniōis odorē lōge lateq̄ȝ redolere fecerat. locūq̄ȝ ſibi dilectū ⁊ cetera mōaſteria ditādo ⁊ ornādo ⁊ excolēdo ad p̱fectū adduxerat. ad p̱cipiēdā imarceſſibilē coronā a dño vocat⁹ ē ab ergaſtulo carnis. Qui cernēs diē mortis ſibi iminere. vocatꝫ ad ſe p̱entib⁹ btiſſime ip̱atricis Kunegūdis. necnō etiā qͥbuſdā regni p̓orib⁹. manu eā app̄hendit ⁊ ꝯmēdauit eā illis hmōi v̓bis mēoria dignissimis. Hāc ecce inqͭ mihi a vobis imo a xp̄o ꝯſignatam ipi xp̄o dño nr̄o ⁊ vobis reſigno v̓ginē imaculatā. In eius v̓o trāſitu terra plorāte celuȝ exultauit. ſicut etiā dñs p̱ ſuā miſ̓icordiā reuelauit. In ipa etem̄ hora exitus illi⁹ cuidā ſeruo dei in ſolitudie cōmorāti diabol⁹ i hūana ſpecie fert̄ apparuiſſe. Quē vir dei p̱ ſpm̄ p̱tin⁹ agͦuit. et ait ad eū. Quo p̱gis. At ille reſpondit. Ad exeqͥas imp̱atoris pergo Cui ille ait. Vade ⁊ cōple negociū tuum quantū a dño tibi p̱mittit̄. Verū tñ ꝯſūmato officio tuo adiurat⁹ p̱ deū viuū ad me reuertere vt p̱ te rei exitum poſſim cognoſcere. Poſt modicū v̓o reuerſus corā ſeruo dei gemebūdus aſtitit ⁊ voce q̄rula cū ingēti eiulatu dixit. Heu heu deluſi ſum⁹ inuanū laborauim⁹. qͥn etiā ab angel̓ dei ꝯfuſi diſceſſimus. De hoc reqͥre in legēda ſcti laurentij martyris.

Legenda cxcix.

De sancta Barbara

Erat tempore maximiani imp̱atoris vir qͥdā gētiliſ in Nichomedia nobilitate generis p̄clar⁹ ac t̄p̱aliū rex abūdātia ſūmus noie dyoſcor⁹ cui erat filia ſpecioſiſſima noie Barbara. Ipa āt q̄ erat corp̱e pulcerrima eā p̄r p̄ plimū diligebat. q̄p̄ropter recluſit eā i turri altiſſima quā eidē edificari fecerat ne ab aliquo hoie videret̄. Erat aūt btā barbara ingenioſa. ⁊ a tenera etate vanaſ cogitatoes relinq̄ns cepit diuia cogitare Cū em̄ ſel̓ templū intraret vidēs ſimulachra p̱entib⁹ ſuis ait. Quid ſibi volūt he ſil̓itudines hoim. Rñderūt p̱entes. Taceas: nō hoim ſed deoꝝ ſunt. ⁊ volūt adorari p̱ illud qd̄ neſcit̄. ⁊ qd̄ nō videt̄. Barbara dixit. Fuer̄t quondā hoies q̄s nūc colim⁹. Rñdent ita. Ex hoc btā Barbara die noctuq̄ȝ replicabat tacita dicens. Si hoies fuerūt dij nr̄i. ergo nati ſunt vt hoieſ. mortui ſunt vt hoies. Si dij eſſent nec nati fuiſſent nec mortui. q̄ deitas vt mihi videt̄ nec cepit nec deſinit eſſe. Hō etiā hȝ originē t̄re. q̄ terra ē mat̄ia ei⁹. Si ergo hō de terra eſt: et homo deus eſt. ergo aliqͥd p̄ceſſit eū quod eius origo dicitur. ſic apti⁹ dicerem⁹ terrā deū Sed q̄ nec terra a ſe eſt. nec celum a ſe nec aer a ſe. nec aqua a ſe. ex qͥb⁹ q̄tuor elemētꝫ ꝯſtat hō. ſȝ creature ſunt. neceſſe eſt his eē creatorē. Ecce q̄nta ſapia i tam iuuenili puella. Tādē tradita ſtudijs liberalib⁹ alta trāſcēdebat. ſed de fuit ei noticia veri dei. vanos aūt deoſ occulte ſpreuit. Et cuȝ vidit dijs ſcȝ lignis ⁊ lapidib⁹ flect̄e genua ſenſibilia inſenſibilib⁹ mutis. aio valde correxit Idcirco venit rumor laudis nichomedia clamās. ſapiētiſſimū viroꝝ alexandrie fore ſcȝ Origenē. cui⁹ facundia totā terrā p̱fūderet q̄ verꝫ indicijs daret cognoſcere verā deitatē ⁊ ydoloꝝ ꝯfūderet vanitatē. Hec audiēs btā Barbara multū gauiſa ē in domo pectorꝫ ſui. ⁊ cepit ſedule tractare q̄ genere poſſet eū adire. Erat em̄ p̄ eius nobilis ⁊ valde potēs. ꝙ myſteriū ſuū ei nō reuelauit. Cū neminē curatorē hr̄et recurrit ad h̄ ꝯſiliū vt lr̄as eidē ſapiētiſſimo Origeni dirigeret ⁊ ſecretū ei patefaceret in hec v̓ba. Viro alexandrie nobilitate animi lōge lateq̄ȝ ꝯſperſo Origeni. Barbara nichomedie tua ancilla. Decus ⁊ honorē deſiderij mei accepi fore te v̓e diuinitatꝫ oſtenſorē. A p̓ma

em̄ scīntilla īgenij mei cuȝ toto corde
ꝯcupiui. vt ad veri dei noticiā ꝑuenirē
mēte ꝯcepi nullā deitateȝ inesse lignis
⁊ lapidibꝫ q̄ hūana arte ꝯposita sunt.
q̄ nō recipiūt sensibilitatē. ⁊ nec loqui
nec audire possunt. vn̄ semꝑ pertracta
ui esse falsos deos. nec hoies posse esse
deos. q2 hō incipit ⁊ desinit esse. de⁹ āt
ante tꝑa fuit. non ꝙ vnꝙ deos credere
potui q̊s hoies mortales cognoui In
multꝫ tam motibꝫ posita semꝑ deū no
bis ignotū ꝓculdubio eē putaui. q̄ so/
lus cuncta fecit. quē semꝑ amaui. huic
me semꝑ deuoui. a q̊ sum id qđ sū. nisi
me sentētia fallit. cui⁹ spū animatā me
sentio. nec desistā donec ad eū ꝑtingaȝ
Quapropter fame tue tumultu ꝑcus/
sa pater venerabilis mentē meam his
apti⁹ voluere censui. illuȝ deū solūmo/
do vestigare cui⁹ cognitōeȝ apud te esse
cognoui. Vn̄ si ita ē vt fama refert sup
plices offero p̄ces q̄tenus discutere di
gneris noctē ignorātie: chaos ꝯfusiōis
ab ancilla tua ⁊ īducere solē iusticie lu
menꝙ discretōis. Appeto ei veꝝ deū
scire q̄ fecit visibilia ⁊ inuisibilia. ⁊ vtꝝ
vere vn⁹ sit vt ipa iā nūc dudū mecuȝ
argumētata sū ⁊c̄. Hāc eplaȝ direxit ale
xandriā ad Origeneȝ p̄sbyteꝝ q̄ est in
ꝑtibꝫ aphrice. caput regiōis illi⁹ lōge
distās a nichomedia. Ne aūt priuaret̄
legatōe quā legauerat ad deū quē no/
uerat in cubiculo cordis sui lachrymas
fudit dicēs. Dn̄e firma pedē ei⁹ quem
ad famulū tuū misi. ne aut me aut illū
mors p̄ueniat vsꝙ relegatio veniat. His
⁊ alijs postulatōibꝫ q̄bꝫ deuote poterat
nūci⁹ alexandriā ingredit̄. Origenem
reꝑit in palacio māmee mr̄is alexan
drie cesaris vbi occupat̄ ī docēdo chri/
stianā religionē. Qui leticia maḡ litte
ras Barbare accepit laudās deū qui
hm̄oi semen suscitabat ⁊ talia oꝑatur.
Et statim Origenes doctor p̄stātissi/
m⁹ accelerat. ⁊ edidit desideriū barba
re in hunc modū. Origenes veri dei i/
dign⁹ sacerdos. ⁊ vt possibile est osten
sor ei⁹ adhuc etiā alexādrie nūc degēs

Barbare barbarice gentꝫ adoptōem
filioꝝ dei ⁊ iesu christi verā salutē. Si
cut scp̄seras scire te velle verū deum q̊s
sit. Scire debes q̄ vn⁹ ē ver⁹ ds̄ in sub
stātia ⁊ trin⁹ in ꝑsonis. scȝ pr̄ ⁊ filius ⁊
spūssctūs. q̄cūꝙ hec oīa credit omino
hȝ q̊ ad deū ꝑtingere possit. Tu āt h̄ ī
tellige. ⁊ itellecta crede. ⁊ si q̄d defuerit
ad plenitudinē desiderij ī legato req̄re
q̄ te legē sctāȝ erudiet. ⁊ libros q̊s secū
defert tibi leget. Nō etiā dubites te ꝓ
noie xp̄i multꝫ tormētꝫ tradi. Ipe em̄
dic̄ voce euāgelica. Qui ꝑdiderit aiaȝ
suā in h̄ mūdo ꝓpt̄ me. in vitā eternam
custodiet eā Origenes misit vnū ex plu
ribꝫ cū nūcio barbare ad barbarā qui
modū magno desiderio ei⁹ daret. Pre
cessit nūci⁹ barbare ⁊ nūciauit nūcium
virū dei adesse. fecit et ꝑmisit euȝ foris
stare vtꝝ ꝯueniēs essȝ eū intrare. Tūc
illa hoieȝ aduocari fecit. Qui igressus
offerēs salutatōȝ in xp̄o Illa assurgēs
inclinat̄. ⁊ tā dei nomē q̄ꝫ hoieȝ vene/
rat̄. Pr̄ ei⁹ gr̄a visitatōis ad eam venit
videns virū ignotū: tremēs inq̄t. q̊s h̄
⁊ cur h̄. Rn̄dit Alexandrin⁹ medendi
arte ꝑitus. q̄ spōdet magistꝝ se habere
Alexandrie. q̄ ꝯ vsus medicoꝝ etiam
aias curat. Pr̄ audiēs recessit. ⁊ ꝯcessit
fieri cū ea colloq̄a. Tūc valenti⁹ sacer/
dos ⁊ Barbara ꝯferūt inter se sua my
steria. Ibi tūc ꝑlecta epl̄a ⁊ bn̄ docta
qđ defuit epl̄e ad plenitudinē d̄siderij
a legato quesiuit ⁊ ad libitum inuenit
Cognito aūt qūo pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūssctūs
sit sol⁹ ds̄. ⁊ qūo fili⁹ missus sit a pr̄e. et
ꝑ susceptā hūanitatē homieȝ ꝑditū re
uocasset. captiuū redemisset. ⁊ ꝑ sacrū
lauacrū ei⁹ pctā lauisset. accelerauit ad
baptismi grāȝ. ⁊ ab eodē p̄sbytero va/
lentio quē Origenes ad ipaȝ miserat
baptizata est in turri in q̄ eā pater po/
suerat. Ampli⁹ q̄ dei erāt q̄siuit. ⁊ que
sursū sūt cupiēs. libros q̊s ei origenes
miserat freq̄nt̄ legit. ⁊ valde creuit in
scia diuinoꝝ etiā sine mḡro ⁊ in sapia
diuina. Legit̄ etiā de ea ꝙ q2 pulcra fu
it. q̄dā de optimatibꝫ terre illi⁹. pr̄i ei⁹

locuti sūt vt virū sibi acciperet. Ipse ꝟo
accedēs ad eā in turrim ꝑsuadebat eā
dicēs. Filia mea ꝗdā ꝺ potētibꝫ cōme-
morati sunt mihi de te vt acciperēt te
in ꝯiugio. ꝗd ergo vis de hoc. Ipa ꝟo intui
ta prēm cū ira dixit. Ne cogas me hoc
agere pr̄. At ipe secessit ab ea. descēdēs-
ꝗ instituit multitudinē artificū q̄ face
rent lauacrū. ꝯstituit quō fieri debuit.
tribuēs singul' mercedē in integꝝ. ꝓfe
ctusq̄ est in regionē lōginquā. Descen
dēsq̄ famula dei de turri videre opus
qꝺ factū est. vidit ꝯ̄ septētrionē duas
solūmodo fenestras. Dixit artificibꝫ.
Quare duas fenestras instituistꝭ. Di
cūt ei. Pr̄ tuꝰ disposuit. Quibꝫ illa. Fa
cite ⁊ mihi aliā fenestrā. Qui dixerūt.
Timemꝰ dn̄a ne indignet' pr̄ tuꝰ ꝯtra
nos. Dic eis famula dei. Facite mihi
fenestrā ego de hoc acq̄escere faciā patrē
meū. Ipi ꝟo fecerūt aliā fenestrā. Per
ambulās ꝟo Barbara in natatorio ꝯ̄
orientē. instituit in marmoribꝫ eiꝰ digi
to ꝑciosaȝ crucē. Depost ascēdēs i tur-
rim vidit simulacra q̄ colebat pr̄ eius.
suscipiēs spm̄ sanctū inspuit in faciē eo
rū ⁊ dixit. Sil'es vr̄i fiāt q̄ faciūt vos.
⁊ oēs q̄ ꝯfidūt in vob̄. Finitoq̄ opere
reuersus est pr̄ eiꝰ de ꝑegrinatōe ⁊ ꝯtē-
platus tres fenestras. dixit artificibꝫ.
Quare tres fenestras instituistis. Di
cūt ei. Filia tua sic nob̄ ꝑcepit. Ipe ꝟo
ait filie. Tu impasti tres fenestras fie
ri. At illa. Etiaȝ. Etem̄ bn̄ feci. Nam
tres fenestre illuminãt totū hoīeȝ. Et
assumēs eam pr̄ eiꝰ descendēs in nata-
torio ⁊ dixit ei. Quō abūdantiꝰ illumi
nāt tres fenestre duabꝫ. Illa respōdit.
Tres sunt mundū illumināntes ⁊ stel-
laꝝ cursū regulantes. pr̄ scȝ filiꝰ ⁊ spūs-
sanctus. ⁊ hi tres vnū sunt in essentia.
Tūc repletꝰ furore pr̄ tulit spatā suam
vt eam occideret. Ipsa aūt orabat ad
dn̄m ⁊ abscisa est petra ⁊ suscepit eam
intus. ⁊ eiecit eam sup̱ montē in q̄ duo
pastores erāt pascētes oues suas. Et
illi ꝯsiderauerūt ꝙ btā Barbara a fa-
cie patris extra petram fugeret. Pater
aūt eius queritādo discurrēs venit ad
ꝑdictos pastores. inquirēdo vtrum vi
dissent Barbarā filiā suā. Unus aūt
eoꝝ ꝯsiderans iram pr̄is iurauit se ne-
scire eaȝ. Alter ꝟo digito eam ꝓdidit.
Beata aūt Barbara ꝓditori suo ma
ledixit. ⁊ subito ipe ꝟsus est in statuaȝ
marmoreā. ⁊ oues eiꝰ in locustas mu-
tate sunt. Hoc apocrifuȝ est. At pr̄ eā
reperiens flagellauit ⁊ coma traxit. eā
cathenis ⁊ claue reclusit. vt nō aperi-
ret ei q̄sq̄. ꝯstituitq̄ custodes vsq̄ dū
abiens nūciaret ꝑsidi Marciano. Au
diens ergo ꝑses iussit eā ꝑsentari. Preses
aūt videns mirā pulchritudineȝ eius
dixit ei. Quod vis. parce tibiipsi et sa-
crifica diis. aut acerrimis tormētꝭ tra-
deris. Cui illa. Ego habeo sacrificare
deo meo ihu xp̄o q̄ fecit celū ⁊ terrā et
mare ⁊ om̄ia q̄ in eis sunt. De demo-
nibꝫ tuis dicit ꝓpha Ps̄. cxiii. Os ha-
bēt ⁊ nō loquēt'. oculos habēt ⁊ nō vi-
debūt ⁊c. Similes illis fiant q̄ faciūt
ea ⁊ om̄es q̄ ꝯfidūt in eis. Tūc preses
furore repletus iussit eam expoliare et
carnes eius neruis thaurinis sine mi-
sericordia discerpere. ita vt om̄e corpꝰ
eius inquinaret' sanguine. ⁊ iussit eam
carceri recludi quatenꝰ tractaret qua
pena eā consumeret. Media nocte cir-
cumfulsit eam lux de celo. in qua appa
ruit ei christus dicens. Confortare fi-
lia quoniam copiosum fit gaudiuȝ in
celo ⁊ in terra super passione tua. Nō
ergo metuas minas tyranni. ego em̄
sum tecum vt eruam te ab omnibꝫ pla
gis que inferuntur tibi. Et statim om
nes plage nusq̄ apparuerunt. Gau-
debat autem ⁊ exultabat beata Bar
bara sup̱ exhortatione domini. Ma-
ne facto iussit preses afferri eam. Et i-
tuens qꝛ illata ei tormēta nusq̄ cōpa-
ruerūt. dicit ei. Ecce quomodo repro-
piciati sunt tui dii tibi et diligūt te. qꝛ
plagas tuas sanauerūt. Rn̄dit Bar-
bara. Similes sunt tibi dii tui surdi.
ceci. ⁊ muti. Et quō plagas meas cu-
rare poterūt q̄ sibiipsis remedium cō-

ferre nō possunt. Me aūt q̄ curauit est
christꝰ filius dei viui quē tu nō vides.
q꜠ iduratū est cor tuū a diabolo. Tūc
p̄ses vt leo fremens iussit carꝑe latera
eius ⁊ lampades ardētes applicari ei.
⁊ malleo caput eiꝰ cedi. Ipa aūt in-
tuita in celū dixit. Tu nosti cordis co-
gnitor dn̄e. q꜠ amoris tui occasiōe pa-
tior. me ergo ne dereliquas. Pro te ve
ro has plagas fortit̄ sustinui. Tūc ius
sit impiꝰ p̄ses gladio abscidi mamillas
eius. Que aspiciens in celū ait. Ne ꝓ-
ijcias me a facie tua dn̄e ⁊ sp̄m sanctū
tuū ne auferas a me. Cū autē hāc pla-
gam fortiter ⁊ letanter sustineret iussit
eā nudā circūire regionē illā. ⁊ plagꝭ in
ferentibꝫ flagellari. At martyr christi
videns in celū ait. Dn̄e deus qui ope-
ris celū nubibꝫ adiutor ⁊ ꝓtector meꝰ
esto. ⁊ tege nudatū corpus meū ne vi-
deatur ab oculis impioꝝ virorū. Hec
dicēs descendit angelꝰ dn̄i operiēs eā
stola cādida. Hoc cū videret impiꝰ p̄-
ses p̄cepit eā gladio trucidari. Tūc fu-
rore repletus pater eius suscepit eā a
p̄side. et ꝑduxit eā in montē. At vero ipa
gaudens suꝑ h̄ festinabat vt ꝑfectū vi
te eterne brauiū acciꝑet. Et adducta ī
montē orabat ad dn̄m dicēs. Dn̄e ie-
su xp̄e cui oīa obediūt p̄sta mihi hanc
petitōem vt si quis memor fuerit nōis
tui ⁊ famule tue faciēs memoriā passi
onis mee. Dn̄e ne memieris peccatoꝝ
eius in die iudicij. sed ꝓpiciꝰ esto ei. Tu
eni scis q꜠ caro sumꝰ. Et facta est vox
de celo ad eā dicens. Veni pulcerrima
mea reqesce in cubilibꝫ patris mei qui
est in celis. qđ postulasti donatū est ti-
bi. Quo facto martyr christi ad locū
supradictū venit. ⁊ ibi martyriū suū fi
niuit. a ꝓprio em̄ patre decollata ē. Pa
tre eius de mōte descēdente ignis đ ce
lo descēdit et cōbussit eū ita vt nec pul-
uis eius inueniret̄. Finita est aūt sācta
martyr xp̄i Barbara cū sctā Juliana
quarta die mēsis decēbris imperante
Maximiano ⁊ p̄sidente Marciano.

Fuit vir nobilis comes saxonie qui
inimicū suū captiuauit. quē statim in
turrī recludi fecit. ⁊ familie sue sub pe
na magna mādauit. ne sibi aliqs cibū
vel potū mistraret. vt sic eo citius mo-
reret̄ fame. Cūq꜠ ꝑ aliqđ tꝑus sine ci-
bo ⁊ potu māsisset. custodē turrꝭ voce
lugubri et lamētabiliter rogauit vt ei
modicū daret de pane ob reuerentiam
gl̄iose virgis Barbare ne sic fame mo
reret̄. Custos nec clamorē nec p̄ces ad
uertebat. ⁊ sic ꝑ aliqđ tꝑus iacebat et
nemini respōsum dabat. Custos vero
estimabat illū iam mortuū. Rogauit
ergo dn̄m vt illū extrahi ꝑmitteret ꝓ-
usq꜠ corpus mortuū exalaret fetorem.
Iniecerūt igit̄ funē in collū đtēti. ⁊ ad
sūmitatē deducētes sic eū de alto ꝓie-
cerūt. Qui cū ad terrā ꝑuenisset statim
se erexit. ⁊ omnes q̄ aderāt hoc vidētes
in fugā cōuersi sunt. Quos ille dulcit̄
monuit. ac ꝓpter deū rogauit ne fuge-
rent sed vt ꝓpius accederēt. Et cum ac
cessissent ad eū interrogauerūt eū quō
hoc fieret. aut quomodo viuere posset
Quibus ille respondit. Beata virgo
Barbara me in oīb꜠ angustijs me-
is custodiuit. et in eiectōne turris suis
sanctissimis manibus me sustentauit.
⁊ mori nō possum nisi cōfessus ⁊ sacra
cōmuniōe munitus ⁊ inunctꝰ. Inter-
rogatus vnde hāc gratiā haberet di-
xit. Jeiunijs ⁊ oratōibꝫ omni die oī
anno honoraui eam. ⁊ hāc gr̄am mihi
apud deū obtinuit vt mori nō possū
absq꜠ sacramentis. Quibꝫ ꝑceptꝭ sta-
tim spiritū exalabat. Aliud exēplū
legimꝰ. Tēpore serenissimi Adolfi re
gis romanorū accidit vt quidam co-
mes ex mādato regis in partibꝫ orien-
talibus p̄sideret. Labente vero tꝑe fa-
mulus qdā de ꝓsapia militari q꜠ v̄gi-
nē violauerat incusat̄. Qui captꝰ. vin
culis inclusus. quisq꜠ cogitaret de cō-
silio nobiliū ac ciuitatꝭ q̄ ꝯ eū esset sen
tētia faciēdaꝫ. Et tꝑe statuto oēs ꝯue-
nerīt. ⁊ iuuēis adductꝰ ē q̄ itime rogauit
vt ꝯfiteret̄. Vocat̄ ꝯfessor. Audiēs eū
innocētē ipm inuēit. Vn̄ ꝯfessor eum

induxit vt beate Barbare perpetuum seruitiū voueret. nec ad domū veniret ⁊ rediret nisi prius locum antiquū culmen in prussia visitaret. Quod ⁊ iuuenis fecit. Interea mulier clamans iudicium implorat. Juuenis ille ad iudiciū ducit. Judex querit de sententia Juuenis iam de vita sua desperans. quidā ignotus accessit quez nemo nouit exhortās iuuenē vt iudicez rogaret ipm suū verbū loq̄. Quod factum est. Tunc tota vniuersitas cucurrit. que ⁊ qualiter ille despect⁹ vellet fari. Et rationabiliter ostendens ꝑlatam sniam ꝯtra iuuenē esse nullā. ⁊ ꝯstanter probans ꝙ oēs tam nobiles q̄ꝫ ciues. ⁊ oēs q̄ aderāt illud verū esse dicebāt. Et sic sententiaz reuocauerūt. qꝛ vltra humanū sensum ꝓtulit que nullus cōtradicere potuit. Et cū p̄dictus iuuenis ante tribunal existebat pre nimio gaudio ꝓsternere se volens. casu accidit vt collū iudicꝭ amplecteret̄. Quod videntes serui iudicꝭ hostiliter irruert̄ in eū. Hoc pater ⁊ amici videntes desperati flentes ⁊ lamentantes. q̄si mortuum eū reliquerūt. Quod intelligēs ꝯfessor suus ꝯfidenter amicis suis ait. Nequaq̄ꝫ sic de beneficijs beate Barbare diffidetꝭ. quia veraciter scio ꝙ sanus est. ⁊ nullā patit̄ corꝑis molestiā. Accedentes pater ⁊ amici eius cū festinatione nullū vestigiū vulneris inuenerūt in eo. Gratulabant̄ illi ⁊ meritꝭ ⁊ beneficijs beate Barbare ei prestitꝭ ⁊ magnifice eam laudauerūt. Et sic iuuenis tandem in seruitio beate Barbare vitam suā finiuit.

Legenda. cc.

De sancta Brigida.

Sancta brigida virgo religiosa vidēs sibi instare tempus desponsatōnis dominū rogauit vt aliquā deformitatez sibi immitteret vt saltē hoc modo procerum instantiaz vitaret. Tunc vnus oculus eius crepuit ⁊ liquefactus ē in capite suo. Accepto ergo sacro velamine brigida cum alijs virginibꝫ sacris velatis ⁊ deo deuotis in oppido medi extitit. vbi dominus eius oratione plurima dignatus est facere miracula.

Hospitem quendā Marcū nomīe sanauit. Decem ⁊ octo ecclesijs de vno modio ceruisiā a cena dn̄i vsq̄ꝫ in finez pasce sufficienter ministrauit. Leproso cuidam petenti lac. cū non haberet aquam frigidā porrexit. sꝫ in lac aqua conuersa est. eoq̄ꝫ hausto puella q̄dam sanata est. Deinde leprosum curauit. duos cecos illumīauit. Contigit vt causa cogente iter faciens in vadū fluuij laberet̄ ⁊ fracto capite sāguis emanauit. quo mlīeres due mute linite vocem receperunt. Post hoc vas p̄ciosuz regis a manu rustici lapsum dissiluit. ⁊ ne rusticus damnaret̄ a brigida integruz restitutū est. Cūq̄ꝫ mulier quedam leproso poma negaret Brigide precibꝫ pomerium funditus exaruit. ⁊ poma nouiter intus relicta penit⁹ euanuerūt. Hinc iter faciens in curru. vidit pauperem quendaz cū familia sua multo sudore ligna ferentē. ⁊ miserta dedit illi equos suos. Et illa cum puellis suis iuxta viam ꝯsedit ⁊ ait. fodite sub cespite ꝓpinquo vt aqua ꝓrumpat ꝓpter ꝑegrinantes. mox cespite eiecto fons ꝓsiliens emanauit. Hoc facto dux inde transiens Brigide duos equos dedit. Appropinquante die pasce dixit Brigida puellis suis. que lauabit infirmas nostras sorores. Cūq̄ꝫ ille vtpote iuuencule omnes recusarent. brigida intrauit manibꝫ illas lauans ⁊ ab infirmitate sanauit. quarū vna erat paralytica. alia demoniaca. alia leprosa. In domo quadaz aliena sancta brigida manente. casu contigit vt oēs exirent. ⁊ venerūt quidaz petentes panez. ⁊ brigida circūspiciēs dixit puero ꝓpe cubanti paralytico et muto. qđ tamen ipsa ignorabat. puer scis vbi sit clauis. Et ille rn̄dit. Scio. Dixit ei brigida. Surge ⁊ mistra illꝭ.

Et factũ est ita. In domo vna duo//
decim infirmos curauit. In cõcilio
magno mulier q̃dam vni ep̃o crimen
sui partꝰ imposuit. cui cũ btã brigida
os signo crucis signasset illa intumuit
a vertice capitis vsqꝫ ad plantã pedis.
nec tñ ꝟitatẽ ꝯfessa est. Dixit. Dic in//
fantule q̃s est pater tuꝰ. Et ille rñdit.
Ep̃s pater meꝰ nõ est. sꝫ q̃dã in extre//
ma ꝑte ꝯcilij vltimꝰ ⁊ turpis et vilis.
In diebꝫ illis venit ad sctãꝫ brigidã
q̃dam ꝟgo querẽs elemosynã ab illa.
Cui brigida dixit. Accipe vaccã meã
et abduc. Cui illa rñdit. Uacca mihi
nihil ꝓdest. venient ẽ latrones ⁊ aufe//
rent eam mihi. Brigida dixit. Accipe
cingulũ meũ ⁊ eo aqua intincto spar//
gens ⁊ sanabis infirmos. Quo arre//
pto leta abijt ⁊ ab infirmis sanatis lu
cra mľta ꝯ̃xit ⁊ pauꝑibꝫ xp̃i distribuit.
In tꝑe famis brigida ꝑrexit ad ep̃m
iboꝝ vt ab eo peteret fruges. Ille tꝑe
q̃dragesime cũ aliũ nõ hr̃et panẽ durũ
cũ lardo ꝓposuit ⁊ illa cũ ep̃o comedit
Due aũt illius puelle nolẽtes carnem
comedere abscõderũt. sed ille ꝟse sunt
in duos serpẽtes. vñ grauiter a Brigi
da corã ep̃o increpate sunt. Tũc eis pe
nitentibꝫ illis orãtibꝫ serpẽtes mutati
sunt in panem. Post multa talia admi
randa brigida migrauit ad dñm.

Legenda. ccj.

De sancto Gangolfo.

Gangolfus ex nobili ge
nere burgũdie oriũdus fuit
Qui q̃dam vice in cãpania
ad fontẽ veniẽs ⁊ de aqua bibẽs. vẽit
dñs loci vbi fons emanauit. ⁊ ei fontẽ
venalẽ exhibuit. Sctũs ꝟo memor il//
lius ꝟbi dñici Si dixeritis huic monti
tolle te ⁊c. emit fontẽ centũ solidis Cũ
aũt h̃ vxori domũ veniens narraret. et
ab ea derisus. baculũ quẽ manu tene//
bat solo infixit. q̃ retracto statim fons
erupit sic ille quẽ emerat. ⁊ in loco vbi
in cãpania fuerat nuncq̄ꝫ plus emana//
uit. Uxor aũt eius a q̃daꝫ clerico ne
phario polluit̃. ita q̄ꝫ de h̃ eam sup̱ his
interpellaret. ⁊ ip̃a instanter negaret.
Immitte inq̃t manũ in fontẽ vt deꝰ q̃
cũcta videt ꝟitatẽ oñdat. Illa impter
rita imisit. statim carnes vsqꝫ ad ossa
depẽdebãt. Tũc ille. morte q̃dẽ digna
es. sꝫ ei q̃ cũcta iudicat reseruo te. Cle//
ricus ꝟo mulieri adherẽs q̃dam nocte
ceruicem gangolfi abscindere volens.
ip̃m in coxa vulnerauit. Qui post ali//
q̃s dies sumpta cõmunione ad dñm
migrauit. q̃ miraculis multis claruit.
Clericus ꝟo vt iudas mortuꝰ crepuit
medius. Uxor autẽ gangolfi cũ audi//
uit q̄ꝫ maritus eiꝰ egros sanaret rñdit.
Sic facit ꝟtutes gangolfus sic anus
meus. statim a parte illa turpis sonus
prodijt. Taliqꝫ deinceps subiacuit op
probrio. vt omi vita sua eodem die scꝫ
sexta feria quot ꝟba ꝓtulit. tot turpes
sonos ab illa parte emisit.

Legenda. ccij.

De sancto Udalrico

Udalricus ex nobili ale
manoꝝ genere ortꝰ i mona
sterio sancti galli enutritur
vbi dũ habitũ vellet accipe ab inclusa
ꝓhibet̃. dicente sibi q̄ꝫ futurꝰ esset ep̃s
in augusta. Qd̃ ꝓcedente tꝑe factũ est
Quadaꝫ ꝟo die cũ sancto conrado
cõstantieñ. ep̃o ad mẽsaꝫ ꝯsedit. a qua
ꝯsurgens ter missaꝫ celebrauit. Quod
dũ conrado innotuit dixit. Nemo illi
hodie saturior ad missam accessit cre//
dens eum comedisse. Per oleũ in ce
na dñi ab eo ꝯsecratũ multi sunt sana
ti ⁊ oculi plurimi illuminati. Quo//
dam tꝑe in die sancti iohãnis baptiste
graui infirmitate oppressus. duo iuue
nes astiterũt ei quoꝝ vnus ait. Qua//
re nõ surgis debes em̃ ad sctm̃ iohan//
nem missam hodie celebrare. Qui sur
gẽs bis eodẽ die celebrauit. Post mul
ta miracula anno dñi nongentesimo.
etatis sue octogesimotertio. ordinatio
nis sue q̃nquagesimo migrauit ad dñm
Cuius corpus cũ ad lauandũ fuit de//

nudatū tanta fragrantia ꝺ eo emana/
uit. vt cūcta pectora astantia replerent
Portat igit ad eccliā. supuenit ꝛ volf/
gangus ratisbonen eps. ꝛ ipm i eccle
sia sancte affre honorifice sepeliuit.

Legenda. cciij.
De sancta Affra

Affra filia hylarie cu/
ius pgenitores a cypro ve/
nerūt. cū essent cultui vene/
ris dediti. ipa cū ancillis suis meretri/
cio se dedicauerat. Harū prostibuluꝫ
narcissus eps cū felice diacono psecu/
tionē diocleciani deuitans. ignorās in
gressus est. Et pmo p turpi amatore
susceptus est. postea xpianoꝝ episcopꝰ
cognitꝰ. Affra pedibꝫ epi aduoluitur
ꝛ statim ꝯuertit. De mane xpiani que
runt. sꝫ affra sub lini fasciculis eos ab/
scōdit. Tūc affra epm ad hylariā ma/
trem suam ducit. que etiam aduoluta
pedibꝫ eius efficit christiana Tūc cla/
mat demon sup epum se iniuste a suis
habitationibꝫ expelli et recusat absce/
dere. nisi aliqua anima sibi in potesta/
teꝫ detur. Datur ergo ei draco magnꝰ
ab episcopo in faucibꝫ alpium quē sta
tim demon occidebat. Tūc narcissus
domū hylarie in ecclesiaꝫ consecrauit.
ꝛ Dionisiū auunculū affre episcopum
ordinauit in augusta. Affra vero cum
solita exercere negligit Gayo iudici ac
cusatur. Cui dum iudex paganꝰ dice/
ret. deum christianoꝝ meretrices ab/
horrere. ꝛ christum habitare in talibꝫ
non posse. Affra rñdit Christū p pec
catoribꝫ venisse. Jubetur in insula lici
fluminis cremari. Mater aūt ꝛ ancil/
le dum eam sepelissent. ibidem cōpre/
hense in igne cremantur.

Legenda. cciiij.
De sancto Osualdo.

Osualdus rex āgloꝝ
filius Achie sororis sancti
Admundi q ꝛ p xpo occu/
buit. fuit vir magnaꝝ elemosynarum.
Jn die pasce ab Aydano lindifranē
diuina audiēs. ꝛ cū linguā ignoraret rex
ipse interptabat. Et die quadā pauperes
ꝯfluerēt ꝛ iā oia victualia essent distri
buta discū argēteū fecit ꝯfringi ꝛ dari
egenis. Cui eps ꝯgtulās manuꝫ eius
osculabat dicēs. nūq inueterascat hec
manꝰ. ꝛ factū est ita. pmanet em vsq
hodie. Qui etiaꝫ die ac nocte vacabat
diuinis. ꝛ aut supinis aut flexis genibꝫ
grās agebat. Fratre suo camfrido ab
ipsis pempto. ducē britonū cū multis
sup se veniētē ipe erecto cruce vexillo ꝛ
flexis genibꝫ supauit. Nono aūt regni
sui anno etat xo. xxxviij. rex mericioꝝ
q antecessorē suū pemerat. ipm in plio
occidit. ꝛ caput cū maibꝫ ꝛ brachijs ig
nominiose stipiti suspēdit. q postea mł
tis claruit miracul. Scolasticꝰ qdaꝫ
bōa dicēs ꝛ mala faciēs ad extrema p
ductꝰ. vidit se ad iferos duci. inuocat
auxiliū osualdi. ꝛ allata sibi ptic̄la pali
i q caput osualdi cū maibꝫ pependit. ꝛ i
aq bndicta posita ꝛ eo potato vitā ob
tinuit ꝛ salutē.

Legenda. ccv.
De sancta Tecla

Tecla sponsa thamiri
sedens in fenestra sua audi
uit paulū q yconiū venerat
de vginitate pdicantē. illi adhesit. Ty
tus inibi pcesserat ꝛ paulū sic descpsit.
Statura breuis. capite robusto. supci
lijs iūctis. naso aqlino. gra plenꝰ. Tūc
mater tecle filiaꝫ cū aplo accusauerat.
vnde ambo ad pcōsuleꝫ trahunt. mře
ꝯtra filiā clamante. qr sponsum suum
ꝯtemnit ꝛ huic adheret. Tūc paulus
expellit ꝛ tecla igni iniecta illesa exiuit.
ꝛ inuenit paulū p se orantem. ꝛ statim
sequit antiochiam. Jbiq a quodā cō
cupiscit. sed vidēs se ꝯtemni p sacrile/
ga iudici tradit. Sequenti die Tecla
int leones ꝛ leenas ꝛ vrsos proijcitur.
sed omes se inuicem interficiūt. et vgo
illesa pmansit. Tunc in aquam inter
feras proijcitur. ꝛ dixit. Jn nomine

patris et filiȷ̃ et spũssancti sit mihi hec
aqua fons baptismi. ⁊ omnes fere sta
tim moriebant. Iterum in amphi/
teatro inter feras proiȷ̃ci crudeliores
iubetur. sed pie matrone ꝯfluũt ⁊ odo
rifera quedã aptant vt fere dormiant
⁊ mitigentur. quibꝫ statim soporatis.
tauri fortissimi adducunt. quibꝫ igni/
ta ferramenta ad genitalia ligant. vt
magis seuiant. ⁊ virgo ligata inter il/
los ꝓiȷ̃citur. sed illesa ⁊ combustis vin
culis absoluit. Deinde iterꝝ cum apo/
stolo suironam pergit. tandem a pau/
lo recta benedictione sumpta yconiuz
rediȷ̃t ⁊ sponsum mortuũ reperit. Ma
ter eius in sua nequitia ꝑmansit. ipsa
vero multarum virginũ mater extitit.
⁊ orans ad dominũ migrauit

Legenda. ccvj.

De sancta kunegunde

Ex nobilissimo paren
tum magnorꝝ videlicet au
gustorꝝ sanguine duo im/
marcessibilis glorie flores emicuerũt.
secundus videlicet Heinricus roma/
ni imperiȷ̃ gloriosissimũ decus. eiusq;
dignissima collectalis pie memorie ku
negundis imperatrix. Eadem ꝓo bea
ta et deo dilecta kunegundis terreno
imperatori corꝑaliter nõ carnaliter cõ
iuncta. celesti regi virginitatẽ suã con/
secrauit. quã vsq; in finem casti coniu/
gis consensu deo teste cõseruauit. Qđ
postmodũ diuinitatis testimoniuz ne
lumen in tenebris lateret ostendit. dũ
eam ad ꝯfundenduz virginitatis ho/
stem ⁊ obstruendũ os mendaciũ con/
tra virginem christi loquentium. super
ignitos vomeres incedere. ⁊ illesam ꝓ
cedere dedit. In fastibꝫ itaq; constitu/
ta cõtinentie sue gloriã sub terreni cla/
mide imperiȷ̃ satagebat abscondere.
vt tanto ꝓpensius quanto efficaciꝰ po
terat ꝓmoueret. que deo instigante il/
lo quoq; adiuuante ad laudem ipsius
cogitabat ꝑficere. Deniq; postmoduz
nouellam fecundissime plantatõis sue
ecclesiã quã cum illo suo studiosissimo
cooꝑatore Heinrico in loco bamber/
gensi venustissime sicut hactenus cer/
nitur fabricauit. sub patrocinio princi
pis apostolorum beati Petri et sancti
Georgiȷ̃ martyris. monasteriũ sub re/
gula beati Benedicti ad aquilonarez
plagã in honore sancti michaelis arch
angeli extruxit. nõ minori studio p̃dio
rum quoq; ac diuersorꝝ donariȷ̃s orna
mentorꝝ. Tertiã demũ ꝓsus meridiez
sub ordine canonicorꝝ sub titulo beati
ꝓthomartyris Stephani paruo qui/
dem scemate sed maiori opera de suo
matrimonio eccl'iaz dedicauit. ad quã
dedicandã Benedictũ papam quẽ p̃/
fatus deo dignus imꝑator Heinricꝰ
ad ꝯfirmandum bambergensem pon
tificatũ aduocauerat venire rogauit.
ipa quoq; illud psalmigraphi secũ de/
cantans. Domine dilexi decorem do/
mus tue. Diuersa eidem ecclesie iuxta
imꝑialem magnificentiã munera con
tulit. in diuersis ecclesie ornamentis. q̃
om̃ia ipe dñs apostolicus vt semꝑ me
moria fundatricis ipiꝰ illic floreat. ne
quãdo ꝑ fraudẽ aut violentiã vel fur/
to subtraherent inde dura banni sui i/
nodatione septuaginta quoq; duoruz
episcoporꝝ qui illic aderãt auctoritate
ipo die ꝯfirmauit. Item monasteriuz
ad honorem sancti saluatoris nostri ie
su christi ⁊ eius victoriosissime crucis
in loco qui confugia dicit: magnifice
ꝯstruxit. ⁊ ancillarũ dei ibidez deo ſm
regulam beati Benedicti seruientiuz
congregatõez decentissime declinauit.
Porro cooꝑante ei in om̃ibꝫ imperia/
li maiestate. idem monasteriũ om̃i or/
natu decorauit. ante ꝑncipale altare
yconã de auro ⁊ lapidibꝫ p̃ciosissimis
statuit. calices aureos ⁊ argenteos. ca
tinos aureos. aureos vrceos. pallas ⁊
casulas. vela ⁊ cortinas. cappas auro
⁊ gẽmis p̃ciosis intextas. ⁊ cetera vten
silia siue vasa ad ministeria tanto stu/
dio ⁊ tam sumptuosis expensis eidem
ecclesie cõtulit. vt quicũq; ea intuetur

regiā munificentiā ⁊ mirā vtriusq; im
peratoris vicz ⁊ imꝑatricis deuotionē
in deū magnopꝑe mirari ñ cessent Pret
has ṗncipales sue oꝑationis ⁊ ṗmari
as ecclias . q̄ ꝯuentualis ecclia. q̄ mo-
nasteria illoꝝ donatiuo ñ gl'iant se aut
in p̄diis dilatatas aut decoratas orna
mētis . Alias em̄ antiq̄tate collapsas
reedificauerūt. q̄sdaz etiā destructas ⁊
ad nihilū redactas in ṗstinū vel etiā i
meliorē statuz instaurauerūt. Et sicuti
prudētes ꝟgines oleū sue misc̄die in di
uersos effuderūt. vt merito dicere pos-
sint. xp̄i bon⁹ odor sum⁹ i om̄i loco. O
ꝯiugiū nō voluptate sꝫ bona volūtate
copulatū. O sctm̄ mr̄imoniū vbi vna
fides iuiolate castitatꝭ. vbi vnus sp̄us
misc̄die ⁊ ꝟitatis. vbi idē velle in ꝟtuti
bus. idēq; nolle in viciis. vbi nec ṗm⁹
nᶜ alt' discerni potuit dū alter qd̄ ṗm⁹
voluit. vbi par anim⁹ i m'tifariis ope-
rum effectib⁹ pares in duob⁹ oñdit af-
fect⁹. q̄les has nuptias dixerim. nescio
vnū scio . qꝛ nr̄a mō nescit regio tales.
dū ꝓpter regnū celoꝝ se castrātes . nec
ꝓlem terrene fecūditatꝭ expectātes. ce-
libē a deo generatōez recipent. a q̊rum
ore laus dei nūq; deficiet . Hec est ge-
neratio q̄rentiū dn̄m. q̇ viuētes in xp̄o
mēbra sua mortificātes ꝓpter xp̄m. su-
per terrā morientiū. mō regnantes cū
xp̄o. bona dn̄i sui vidēt in regione viuē
tiū. Qm̄ de vita ⁊ miraculis pii hein
rici xp̄ianissimi imꝑatoris ⁊ miseratōi
bus variis q̄s fecit in domo dn̄i. de si-
gnis q̊z ⁊ miraculis q̄ post transitū ipi
us ꝑ eū fecit deus. satis ac digne sc̄pta
sctā recepit ecclia nūc animū pupugit
ac in mentem venit vitam memorāde
ꝟginis nr̄e breuiter explicare. ⁊ memo
rie sc̄pto cōmēdare. vt ad exēplum eius
se intuētes q̄cunq; ꝟgines q̄cunq; ve-
re vidue ꝑfecte vite normā arbitrēt' cō
uersatōez illius. Indignū em̄ nobis ⁊
magis oꝑep̄ciuz digne duxim⁹. vt illi
officiū subtraham⁹ oris. cui⁹ ꝓuidētia
q̊tidie alimēta ꝑcipim⁹ corꝑis. Heinri
co itaq; suo sue castitatis patiētissimo

sꝑ custode. vbi eā suis ꝟginē vti trans-
duxerat. in xp̄o resignauit. ad celestia q̄
iugiter suspirabat gaudia translato. il
la se ad deū vt sꝑ totā ꝯtulit ip̄m sue ca
stitati. necessitati ac saluti adesse. illum
suis eccliis. illū filiis q̊s ei in ip̄o aggre
gauerat pn̄tem affore. aduocare. vigi-
liis orōnib⁹ instare. die practicam cum
Martha. noctu ꝯtēplatiuā cū Maria
vitā agere nō cessabat . Quāta ꝟo ele-
mosynaꝝ largitate. q̄nta orōnis instā-
tia. ꝓ beati ꝯiugis defuncti aĩa desu-
dauerit in subsc̄pta pagina quā ip̄a ꝑ
se. nā lr̄aꝝ ⁊ artiū aliaꝝ distinguere au
ro gēmisq; sacras vestes ꝑitissima fuit
cōposuit ⁊ sc̄psit q̇cunq; voluerit agno
scere poterit. Kunegundis diuia di
spensatōe solo imꝑatrix noīe . specialit'
dilecte cōgregatiōi in ꝯfugia. q̇cq̇d iu-
ste ꝯuenit dilectōi. ꝓṗe aduersitatꝭ sar
cinā facili⁹ veluti estimo tolerarē si ve-
stras res saluas icolumesq; existere vi-
derē. Quāuis em̄ mens ꝓcellosisq̄z cu
raꝝ fluctib⁹ vndiq̄z q̄tiat' . vestre tn̄ re-
cordatōis anchora. a cordis ꝓfundita
te nō euellit' . Et licet longe remoti ab
oculis. ab aīo tn̄ nūq; recedetꝭ. q̇s nos
seꝑabit a charitate xp̄i . casus doloris
an longinq̄tas remotōis . Quin etiaz
si amisse facultatis vsus ꝯcederet'. vo-
lūtas hec oꝑis exhibitiōe cōprobaret'.
ip̄m tn̄ modicū ꝙ adhuc deo volēte re
liquū tenem⁹. vestre cōmuniōi alienū
esse nolum⁹ . vt ꝑticipatōe ꝑuitatꝭ re-
uelet' magnitudo deuotōis. Dat' nā-
q̄z si paꝝ habuerit parū filiis tribuit.
Ecce hec modici sumptus munuscula
ad refectionē vobis mittunt' carnis. vt
aniam senioris p̄ris vestri ꝯtinua orō-
nis alemonia reficiatis. qm̄ tot iustoꝝ
p̄ces vnanimit' cōtinuate apud deum
multū pn̄t ꝓficere. iacobo attestāte. m'
tum valet dep̄catio iusti assidua . Ille
etiā atq̄z etiā iust⁹ dn̄s q̇ iusticias dile-
xit. eq̇tatē supplicatōis exaudire nō re-
spuit. sꝫ vobis indefessis intercessorib⁹
sup̄dicti chari memoriā facientib⁹ salu
tis dabit ṗmiū. qd̄ ip̄e ꝓmittit dicens

ꝗ ꝑseuerauerit vsqꝫ in finē saluus erit.
Atqꝫ bonū opus in ꝯspectu etiam dei
placitū esse cernitis si nō solum ꝓ illis
qui in hac vita positi multa vobis do-
na. sed ꝗ nulla fecerūt orauerítis. Ob-
secro ergo vt eū a cordibꝫ vestris nūqꝫ
abijciatis. qui vos tanqꝫ ꝓprias ama-
uit. atqꝫ hunc locū vestra seruitute flo-
rere voluit. Estote quoqꝫ mee necessi-
tatis memores. semꝑ in hylaritate cor-
dis misericordes. fm illud apl'i. dilectō
sine simulatōe. necnō vestre mentes in
quadā mutue charitatꝫ soliditate ma-
gis ac magis ꝯcrescant. quatenꝰ in die
tribulatōis clamorē vestꝝ ipius aures
exaudiāt. qui dicit. vbi duo vel tres cō-
gregati fuerint ī noīe meo ī medio eoꝝ
sum. Qꝺ vos oīmodo ꝓmereri hor-
tor eodem ꝑstante qui cū patre ⁊ filio
⁊ spūsancto viuit ⁊ regnat ꝑ oīa secu-
la seculoꝝ amen. Deniqꝫ Conrado
sibi succedēte in regno. ipa curis secula-
ribus sicut iam diu desiderauerat exo-
nerata. iā in ipo āniuersario die trāsitꝰ
scti heinrici. archiepos cū epis ad dedi-
cationē confugiēsis ecclesie cōuocauit.
vbi inter missaꝝ solennia impiali de-
centissime oīmi ornatu culta ante ꝑnci-
pale altare ꝓgo deo deuota ꝓcessit. ibi-
qꝫ thesauꝝ incompabilē ligni videlicꝫ
dn̄ici crucem. ꝗuam quidē in materia.
sed maximā in virtute dn̄i obtulit. At
vbi lectio euangelij in qua suꝑ arborē
crucis ascendēs ꝯspicientē se iesum su-
scipe ⁊ ab eo benedictionē pusillus me-
ruit accipere lecta fuit regalē purpurā
exuens. tunicam fustiorē quā ipsa sibi
manibus suis oꝑata fuerat. sacerdota-
li benedictione data. vestem religionis
induit. ⁊ multis ꝗdem ꝓ se flentibꝫ. pro
illa autē gaudētibꝫ que iam seculū dā-
nasset ī vestibus. capillis qui hucusqꝫ
in eodem monasterio ꝓ veneratōe ser-
uantur precisis. imposito sibi ab epo
velo anulo fidei subarrata gratulabū-
da succinuit. Posuit signū in faciē me-
am ⁊ anulo suo subarrauit me dn̄s me-
us iesus christus. Ita spōso christo cō-
secrata dum filiaꝝ suarum se sanctissi-
mo ꝯtubernio applicuisset. nō vt ma-
ter filiabꝫ se ꝑferebat. sed oībus inserui-
ens. seruilē ꝑsonam se ostēdebat ita tn̄
vt cum oīa faceret. ostētationē fuge-
ret singuloꝝ. ne reciperet in ꝑsenti secu-
lo mercedē suaꝫ. Operabaꝛ manibus
suis sciens scriptuꝫ esse. qui nō oꝑatur
nō manducet. Sponso suo aut orans
loquebaꝛ. aut psallens ad ecclesie limi-
na pene inuisa ꝑꝑerabat. nihil seuerita-
te illius iocundiꝰ. nihil iocūditate seue-
rius. tristis ī risu. ī tristicia suauis. bre-
ue vite spaciū eꝛna memoria ꝯpēsabat
Idem illi orationis locus ⁊ quietis fu-
it. idem semꝑ habitus incultū corpus
dum sciret reijciendas delicias corpo-
ris qꝺ paulopost vermibꝫ exarandum
fuit. semꝑ eam legere aut legentē audi-
re vidisses. multa illi circa cōtuberna-
les deuotio. frequens decubantiū visi-
tatio solicita pauꝑum ꝯsolatio. Pre-
terea eam fecisse plura miracula credi-
mus. sed ꝙ gloriā humanā ⁊ oleū adu-
lationis sꝑ fugeret. illa voluit esse sup-
pressa. aut incurie hominū seu reuolu-
tioni tempoꝝ nō defectui deputanduꝫ
virtutū. Unde etiā tante maiestati in-
digna scribēdi mior materia fuit. pau-
ca tātū que in scriptis reperimꝰ. vel ve-
ridica sanctimonialiū vbi illa ꝓ chri-
sto militabat relatione cognouimus.
hic inserere dignū duximus. Cuꝫ post
orationis freqūetiā inter lectiōis lassi-
tudineꝫ ancilla xp̄i in lecto nō plumis
extructio. sed cilicio strato mēbra sopo-
re grauata remisisset. puella sacra que
de more illi assidebat. sacros codices le-
gens. cū fere ad mediū noctis lectionē
extēderet. caligantes oculos clausit lu-
menqꝫ e manibꝫ elapsum. paleas corri-
piens sui fragore circūiacentes sorores
excitauit clamore ex ꝯcussu facto virgo
xp̄i de somno excussa. dum colluctātes
inter se flāmas circa se aspexit. ad ora-
tionis arma se cōuertit. ⁊ signo crucis
adustionē illam absqꝫ oīmi suaꝝ lesio-
ne vestiuꝫ auertit. Tua hec christe ope

ra qui babylonie regē in suo furore cōfudisti. ⁊ babylonios ignes vt pueri tui liberarent illesi. Aliud miraculū taꝫ timendū ꝙ mirandū huic placuit subscribere. in quo ani illius ꝯstantiā ⁊ rigoris seueritatē discere poterꝭ. Habuit secū sororis sue filiā Jutaꝫ noīe. quā a pmis annis educatā omī disciplina seculariū qꝫ litteraꝝ sciētia instruxerat Hec materiā nō minꝰ religionis ꝙ dilectionis amore in monasterio secuta ⁊ ꝯsecrata fuit. Hanc in oibus plene instructam. vt eius in orationibꝫ. vigilijs ac ieiunijs ꝑseuerantiā ⁊ a dño patientiam ꝑspexit. oim assensu ⁊ rogatu primā in ipo cenobio eā abbatissaꝫ p̄fecit Cum virgo mater filiā suscipiens. iuxta cōmunionē sanctā iam dudū habitam p̄cedentiū patrū repetens alloq̄a monet ob salutis affectuꝫ vtilia ac deo placita sepe dicere. frequēter audire. solitas religiosi itineris vias nō deserere magis magisqꝫ erroꝝ deuia. ⁊ diaboli calcare figmēta. nullaꝫ luci ac tenebris veritati atqꝫ mendacio. turpitudini atqꝫ egestati. apud dei seruos docet esse cōmunionē. solicite cauere ne vana sectando desineret eē tēpluꝫ dei fieret habitatio tenebraꝝ. fieret demōis monumentū lumia sua in dei defigere aspectum. Primāqꝫ docet facere vt fructū doctrine sue ipa in illis deo adiuuante possit inuenire. Hec ⁊ hmōi iteꝝ atqꝫ iteꝝ materno studio ei inculcās. q̄si in oibꝫ iam ꝑfectam ⁊ ipa magistrā venerari cepit. Illa vbi in matura libertate posita est paulatim a rigore suo deficere. meliorē cultum lautiorē cibum. vicioꝝ alimēta desiderare. vltima in choro. p̄ma in ꝯuiuio puellaꝝ fabulis inte esse. ⁊ in oibꝫ laxius se agere cepit. Pro huiusmodi leuitatibꝫ dum eā sctā dei p̄uatim inter se publice coram oibꝫ argueret. sepius obsecraret. icreparet. nec illa velut matertere patrocinio aut familiaritate vane confisa emendarat. q̄dam die cū ipa cū ꝯuentu crucem. naꝫ dies dñicus erat. sequit. abbatissa defuit. quā illa inquirens ⁊ epulantē cuꝫ coeuis in ꝯclaui reperiens zelo pietatis armata cuꝫ v̄bo correptōis dextrā maxillā eius ꝑcussit. que quasi sigilluꝫ quoddā formā digitoꝝ accepit. q̄ omī tempꝛe vite sue non caruit. De quo nimiꝝ facto ꝯstat. quia nō tātū pro se sꝫ aliorum emendatione hoc pertulit. vt huius visio alijs ꝓficeret. ⁊ ad melioris vite statum a vicijs suis retorqueret. Forte ⁊ illud detractoribꝫ fabulosuꝫ ⁊ infidelibus videre ridibile putabitur ꝙ sanctitatē illius quaꝫ gratia humilitatis ipa homies latere voluit elementa loquunt. Deniqꝫ cuꝫ post lectionē euangelij suo solēni more ad altare sacrificatura accederet. dextra manus sue cyrothecaꝫ detrahens. cū nullus q̄ reciperet adesset a se reiecit. quaꝫ radius solis ꝑ fenestre rimulas intrās suscepit. ⁊ tamdiu quasi famulādo sustinuit. donec illa post sacrificiū rediēs eam reciperet. Tale etiam quid in beati veste goaris aliquando diuina virtute ostensum fuisse legitur qui dum a sede rustici treuerēsis pontificis despicitur. a summa maiestate per maioris luminaris famulatū honorat. Omnium itaqꝫ capax erat meritoruꝫ. que iudicem cunctoꝝ meruit habere virtutū Quindecim in sancto ꝓposito supuixit annos. tam humilitatis gratia ꝙ ꝓ religionis reuerentia omibꝫ admiranda Tandem ꝓ nimia ciborū abstinentia orationis ⁊ vigiliaꝝ incredibili perseuerantia cepit corpore languescere. ⁊ ingrauescente morbo paulatim deficere. sed duꝫ mēbra dolore ꝯtraherent exterius. tn̄ spiritu. quia laus dei in ore eiꝰ semꝑ ꝯfortabat interiꝰ. Vocabat sanctos angelos quoꝝ hic vita illic nunc ꝯsortio fruit. apostolos ⁊ ꝯfessores q̄rum fidem sꝑ ⁊ ꝯfessionē tenuit interpellabat. virginū christi in suo exitu inuitabat choꝝ quaꝝ emulatōe in carne dum preter carneꝫ viueret. imaculatū xp̄o ꝯsecrauerat thorū. oim deo famulantiū sibi adesse sibi occurrere orabat

auxiliū. Uere qđ scptum est. timētibꝫ
deū oīa coopant in bonum. in obitu
tante ꝟginis vidimꝰ comprobatū. nec
dum spm̄ exalauerat. necdū xp̄o debi-
tam reddiderat vitā. ꝛ iaꝫ fama volās
tanti p̄nuncia luctus nō tm̄ sacratas
ꝟgines aut diuersi ordinis viros. sed ꝛ
totius vrbis pp̄l'os ad exequias cōgre
gabat. Sonabāt psalmi ꝛ totā domū
vbi sacrum corpusculū in medio super
illo nobili sui cilicio cōpositū iacebat i
sublime resonās letania ꝓ exeunte ani
ma quatiebat. Interim ex more rega-
les tanq̃ imꝑatrici. nō vt pauꝑcule de
bent sorori. parant obsequie. aurea fe-
retro obtēdenda ꝓferunt velamia Cū
illa pallentes vultus q̄s ante vt spōso
venienti letos videres ad os retorque-
re. manu annuere. amictus iste ait nō
est meꝰ. auferte hinc. Ornatus hic ali
enus est. his terreno spōso. istis celesti
suꝫ copulata. nuda de vtero mr̄is mee
egressa sū. nuda regrediar illuc. his mi
sere vilem carnis materiā inuoluite. et
corpusculū meuꝫ iuxta tumulū fratris
mei ac dn̄i Heinrici imꝑatoris quem
me vocantē video i ꝓprio locello repo-
nite. His dictis in manū dn̄i spirituꝫ
cōmendās carnis sarcina abiecta. ad
suum aīa reuolauit auctorē ꝛ in anti-
quā possessionē diu ꝑegrinata conscē-
dit. terris matrē cōmunē se amisisse flē
tibus. celis aūt conciuē in suū consorti
um se suscepisse gaudentibꝫ. Ita demū
sacro illo corpore feretro suꝑposito no-
bilium ordine preeunte. multis hinc-
inde ꝯfluentibꝫ turmis. cū illo sibi sem
per familiarissimo pauꝑuꝫ ꝯtubernio
ad locū p̄destinatū sepl'ture felices exe
quie vsqꝫ delate sunt. Cum vero reli-
ctas vrbes. vacua rura. desolatas ciui
tates. vndiqꝫ ꝯcurrere pp̄l'os videres
matres ꝑuulos suos in brachio gestā-
tes. infirmos in grabatis iacētes. sani
tatis gratiā sperare. felicē se credere. si
cui aut feretro iungi. aut ab ip̄o ꝯtigis
set obumbrari. Tandē in ecclesiā bea-
ti Petri corpus nō sine labore depor-
tatū. triduanas ibi meritis suis ac be-
neficijs condignas habuit exequias. fi
lij quos ip̄a illic in xp̄o aggregauerat.
de matris pace iam securi. ꝓ se aūt soli
citi incessanter psallebāt. duꝫ eā sibi ad
horā subtractā sine timore amissionis
in spe ꝑpetue intcessiōis recepisse plau
debāt. mater de celo filiorum ꝓspectans
affectum gaudebat. Ita velatū sacruꝫ
corpꝰ sacris vestibꝫ dyademate xp̄i sup
posito suo loculo in dextero latere sicut
hactenus venerat repositū est. O felix
bambergenſ eccl'ia. recepisti thesaurū
quē amiseras. ꝓcax ꝛ malefica lingua
detractorum occultorum testimonio ꝯfuta-
ta est duꝫ ꝟginitas eiꝰ rebus approba
ta. sanctitas clarescētibꝫ signis videtur
testificata ꝑ xp̄m dn̄m nostrū. Christi
ane religioni ꝓficiens fidelis eccl'ia. q̄ i
euangelio voce dn̄i testante. dei mater
ꝛ filia ꝑ gr̄am nomiat. Mater qꝛ san
cte oꝑationis exemplo filios dn̄o gene
rat. Filia. qꝛ virginis filio. ꝓ salute mū
di incarnato. eruditione sanctorum patrum
quotidie generat. salutē missam a dn̄o
celestꝫ archiatri. effectibꝫ medicine ple-
nā tam corꝑis auribꝫ aīaduertat.

Mundane machine cōditor. huma-
no generi ꝑ inobedientiā lapso condo
lens. vt eterne vite fructꝰ facientē nouā
plantationē. s. p̄mitiuā eccl'iam insere-
ret. patriarchas ꝛ ꝓphetas in mūdum
mittere dignatꝰ est. Qui creditū sibi of
ficiū q̇nqꝫ corꝑis sensibꝫ. sexto q̊ꝫ qui ē
sp̄us ꝓphetie. mysteriū icarnatiōis xp̄i
ꝛ oīa q̄ de ip̄o annūcianda erant pre
dicātes. alij asperitate vite. alij diuersꝫ
penarum mortibꝫ. ip̄i quē ꝓphetabāt fa-
mulatū suū fideliter impleuerūt. Ho-
rum limes xp̄s eterni pr̄is ꝯsilio ꝓ libe
rādis hoibꝫ de intemerate ꝟginis vte-
ro ꝓcessit. vt iam inchoate plantationi
missis ꝑ orbem apl'is atqꝫ de suo cor-
pore fuso cruore fabricatā. nouellā suꝑ
edificaret eccl'iam. que scte trinitatis fi
de imbuta ꝛ mūdata baptismi gratia
martyres ꝯfessores ꝛ infirmi sexus vir
gines. anio tn̄ ꝯstantes p̄mitias obtu-

lit. Inter quas btā Kunegūdis flos
bābergensis ecclīe. cū sancto Heinri/
rico q̇ romanū tenuit impꝑium sub ꝯiu
gij specie. imortali sponso caste ꝟgini/
tatis honore deseruiuit. vñ iam eiꝰ san
ctitatis merita ꝑ orbem manifesta de
claratōe apparent. qꝛ in loco vbi sctm̄
corpus eiꝰ quiescit. infirmi q̄cunqꝫ la/
borantes egritudine sanitatē recipiūt.
Ut aūt ad om̄ia cautissimi testes simꝰ
veritatis amatoribꝫ. etati nostre succe/
dētibꝫ de his que scribimꝰ curiose inda
gantibꝫ. s. quo tpe curationū opatiōes
meritis p̄fate impatricis initiū habue
runt. largiente dño ꝓut possumꝰ expli/
care volumꝰ. Anno dñice incarnati
onis millesimocentesimooctogesimo /
nono. Inditione. ij. Theimone tercio
decimo bambergēsis ecclīe epo. iiij. pō
tificatꝰ sui anno ad vincula scti Petri
ne de sctitate p̄dicte virginis ambige/
remꝰ signoꝝ experientia certificati sumꝰ.
Nam dū solito more ppl's ad p̄dictuꝫ
locum orōnū ⁊ vigiliaꝝ causa ꝯuenissꝫ
affuit etiā q̇dam demoniacꝰ de villa q̄
dicit beirreut. q̇ nec pietatē agnoscens
nec scelus abhorrens. filiū suum igne
cremauerat. hic duris funibꝫ astrictus
ad sepulchrū sancte Kunegundis ita
mansuescere cepit. vt furiali morbo ab
solutus. deuꝫ oipotentē laudaret. eiqꝫ
cuius patrocinātis meritis h̄ accidis/
se cognouit. cum caterua q̄ p̄sens exti/
terat. ōbitas laudes ꝯclamaret. Igi
tur dum h̄ cū solēnitate chori ⁊ ppl'i de
uotione agerent. q̇dam ꝯtractꝰ in sub/
urbio de hospitali scti Egidij adductꝰ
sanitatē postulabat. ⁊ misericordit ex/
auditus qd̄ p̄cabat obtinuit. Dum
signoꝝ fama totū bambergēsem locū
respersisset. ꝯtractus de domo Conra
di p̄positi maioris ecclesie sanitatē af/
fectans ⁊ q̄uis natura in mēbris eius
oberrasset. tñ ꝓut potuit velociꝰ reptās
venerabili sepulchro se ingessit. vbi a
dño salutē optatā inuenit. Audiēs
hoc etiā ꝯtractus de domo ottonis in
eadē ecclīa canonici. venit q̄ totius ad
locū sepuchri. sperans sibi ex beneficio
gratie sic̄ ceteris subueniri. cui sine mo
ra subuentū esse in xp̄o testamur.

Legenda. ccvij.
De sancta Dorothea.

Gloriosa virgo et mar
tyr dorothea. ex p̄re doro ⁊
mr̄e thea fuit ꝓgenita. ex no
bili sanguie senatoꝝ. Illis tpibꝫ vigu/
it ꝑsecutio xp̄ianoꝝ in terra romanoꝝ.
Vñ ip̄e dorus spernēs idola. romana
derelinquēs p̄dia cum possessionibus
agrꝭ. vineis. castrꝭ. ac donibꝫ trāsfreta
uit cū vxore sua ⁊ duabꝫ filiabꝫ chrystē
⁊ calysten. ꝑrexit in regnuꝫ capadocie.
venitqꝫ in ciuitatē cesaream ibiqꝫ ha/
bitans genuit filiā de cuius vita nunc
intēdimꝰ loqui. Et ipsa genita fm̄ mo
rem xp̄ianoꝝ occulte baptizata est a q̊/
dam epo sancto q̇ nomē ei imposuit ex
patre ⁊ matre cōpositū. Dorothea au
tem ipsa puella repleta est spū scto. ꝟtu/
tibꝫ ⁊ om̄i pacis disciplina imbuta. for
mosa valde suꝑ oēs puellas regionis
illius. Qd̄ inuidus serpens inimicus
castitatis diabolꝰ nō sustinēs fabriciū
terre p̄fectum in amorē ꝟginis Doro/
thee stimulās. vt ip̄am carnali ꝯcupi/
scētia appeteret. Qui mittēs ꝓ ea spon
dens thesauꝝ ⁊ res absqꝫ cōpoti deter
minatōe pro dote prodere ip̄am legiti/
mo thoro producendā. Audiēs h̄ dul/
cis Dorothea q̄si lutū terre despiciens
terrenas diuitias ⁊ intrepida se xp̄o de
sponsatā fatebat. Qd̄ audiens fabrici
us furore succēsus. mox eam in doliuꝫ
plenū feruētis olei mitti iussit. Ipsaq̄
adiutorio xp̄i illesa manēs ac si balsa/
mo vngeret. Multi aūt paganoꝝ vi/
dentes h̄ miraculū intra se ad christuꝫ
cōuertunt. Fabricius ꝟo credēs h̄ ma/
gicis artibꝫ fieri. ipsam in carcerē reclu
sit. nouē diebus absqꝫ ciboꝝ alimētis
que nutrita a sctis angelis. duꝫ ꝓducit
ad tribunal pulchrior q̄ nūq̄ visa fue
rat. apparuit. cunctiq̄ mirabant q̄ tot
diebꝫ absqꝫ cibo tā formosa videretur

Fabꝛicius ꝟo dixit. Nisi deos in p̄n̄ti
adoꝛes. eculei penas nō euades. Do⸗
rothea rn̄dit. Deū adoꝛo nō demoneꝫ
dij em̄ tui demōes sunt. ⁊ ꝓstrata i ter⸗
raꝫ. eleuatisq̄ȝ in celū oculis. oꝛauit ad
dn̄m vt on̄deret oīpotētiā suā. ⁊ ꝙ ipē
sit solus deꝰ. ⁊ nō aliꝰ p̄ter eum. Erexe⸗
rat nāq̄ȝ Fabꝛiciꝰ columnā ⁊ desuꝑ ido
lū ⁊ ecce mł̄titudo angeloꝝ cū impetu
veniēs ꝯterit idolum. ꝙ nec ꝑticula co
lumne inueniret. Et audita est vox de
monū ꝑ aera clamātiū. Doꝛothea cur
nos sic d̄uastas. ⁊ mł̄ta milia pagano
rū ad xp̄ꝫ manifeste ꝯuertebant q̄ etiā
martyrij palmā ingressi sunt. Ipa aūt
Doꝛothea eculeo est suspēsa. pedibꝫ ele
uatis vncis lacerat coꝛpꝰ eiꝰ. virgis ca
stigat. flagellis flagellat. deīde ad mā⸗
millas ꝟgineas facule ardētes appli⸗
cate sunt ⁊ ipa semimoꝛtua vsq̄ȝ ad cra
stinū reclusa est. De mane ꝓducta nec
vlla macula nec vlla lesio apparuit. de
q̄ etiā cuꝫ ipe p̄ses miraret dixit ei. Ad
huc reuertaris o amena puella. satꝫ nā
q̄ȝ castigata es. ⁊ misit eā ad duas so⸗
roꝛes suas chꝛysten ⁊ calysten q̄ metu
moꝛtis a xp̄o recesserāt. vt ipe Doꝛo⸗
theā soroꝛē suā a xp̄o auelleret. Doꝛo⸗
thea aūt leniť alloq̄ns p̄dictas soꝛores
auferēs ab eis cecitatē coꝛdis. ⁊ eas ad
xp̄m ꝯuertit. Qđ audiēs Fabꝛiciꝰ am
bas soꝛoꝛes doꝛso ad doꝛsum ligari fe
cit. ⁊ in ignem ꝓijci ⁊ cremari. Et dixit
doꝛothee. Quousq̄ȝ malefica nos ꝑ⸗
trahis. aut sacrifica ⁊ viuas. aut sentē⸗
tia capitali plecterꝭ. Illa leto vultu re⸗
spōdit. Quicq̄d vis passura suꝫ ꝓ xp̄o
dn̄o ⁊ sponso meo. in cuiꝰ oꝛto delicie ⁊
rosas cū pomis colligā. ⁊ letaboꝛ cum
ipo in eternū. Hoc audiēs tyrānꝰ in se
ipm̄ infremuit. p̄cepitq̄ȝ vt pulchꝛitu⸗
do eiꝰ ⁊ facies eiꝰ baculis ⁊ fustibꝫ cede
ret. ⁊ vt toꝛtoꝛes fatigarent. ⁊ ꝙ nec ve
stigia faciei i ipa appareret ⁊ in carcere
seruata in crastinū. De mane ꝟo ꝓdu⸗
cit illesa a saluatoꝛe nr̄o curata sn̄ia ca⸗
pitali iudicat. Et dū extra muros du⸗
cit. vidēs eā Theophilꝰ ꝓthonotariꝰ
regni q̄si illusoꝛie rosas d̄ viridario spō
si sui petēs sibi mitti. Qđ illa ꝓmisit.
Cum aūt venit ad locū decollatōis ro
gauit dn̄m ꝓ oībꝫ q̄ ad honoꝛē sui noīs
sui memoꝛiā passiōis ꝑagerent. vt i oī
bus saluarent tribulatōibꝫ. ⁊ p̄cipue a
verecūdia. pauꝑtate. ⁊ a falso crimine
liberarent ⁊ in fine vite ꝯtritionē ⁊ re⸗
missionē oīm pctōꝝ obtinerēt. mł̄ieres
ꝟo ꝑientes nomē eiꝰ iuocātes celerem
sentiāt i doloꝛibꝫ ꝓfectum. Et ecce vox
de celo audita est. veni electa mea oīa q̄
petisti ip̄etrasti. Doꝛothea ꝟo inclina⸗
ta ad ictū spiculatoꝛis. apparuit puer
purpura indutꝰ. discalciatꝰ crispo capi
te. in cuiꝰ veste auree stelle fuerūt. ferēs
in manu oꝛariū. i. spoꝛtulā cū tribꝫ ro⸗
sis. ⁊ tot malis. Cui doꝛothea. Obse⸗
cro te dn̄e mi. feras eas theophilo scri⸗
be. ⁊ decollata ē. ⁊ ad xp̄m suū spōsum
feliciter collocata ē. Passa est aūt glio⸗
sa ꝟgo ⁊ martyr Doꝛothea. anno dn̄i
cclxxxvij. idus februarij. a fabꝛicio p̄si⸗
de. sub dyocleciano ⁊ maximiano ip̄a⸗
toꝛibꝫ romanoꝝ. Theophilꝰ aūt stans
in palatio p̄sidis. ⁊ ecce puer apparuit
circa eū ⁊ sustulit eū i ꝑtem dicēs. Has
rosas cuꝫ pomis mittit tibi soꝛoꝛ mea
doꝛothea de ꝑadiso spōsi sui. Puer ꝟo
disparuit. Tūc theophilꝰ ꝓrupit in vo
ces laudādo ⁊ gloꝛificādo xp̄m deū do
rothee. q̄ mēse februario dū mag̃ frigo
ra terrā cogebāt. nͨ aliq̄đ ꝟgultū fron
dibꝫ vestit. rosas ⁊ poma q̄bꝫ vult mit⸗
tere potēs est. cuiꝰ nomē sit bn̄dictum.
Et illiꝰ affirmatōe ⁊ p̄dicatōe fere to⸗
ta terra ꝯuertit. Vidēs h̄ tyrānꝰ. plu⸗
ribꝫ generibꝫ toꝛmētoꝝ q̄ȝ doꝛotheam
cruciauit. Vltimū ꝟo i ꝑticulas mini⸗
mas succidi iussit. ⁊ volatilibꝫ ad man
ducādū ꝓijcit. Theophilꝰ ꝟo sacro ba
ptismate mystico coꝛꝑe ⁊ sanguine xp̄i
cōicatꝰ ē. Perrexit ad xp̄m q̄ gloꝛificat
sctōs suos. ⁊ gloꝛificat ipe i eis. q̄ patris
sctōq̄ȝ spūi ꝯsubstātialis ⁊ coeternꝰ vi
uit ⁊ regnat deꝰ in secula seculoꝝ amē.

Legenda. ccviij.

De sancto zvolfgango.

De sancto wolfgango

Wolfgangus natione
q̇dez aleman⁹. genere vero
ingenu⁹. ab ipis ĩfantie ru
dimẽtis deũ fontez vite siti
ens. ꝛ sctispũs gr̃a illustrat⁹ ꝙuis mũ
di amatorib⁹ videreť ꝯtẽptibilis mag̃
meritoꝝ p̃rogatiua eminere cepit. Nã
reuera necesse ẽ. vt quez mũd⁹ odit dili
gať a deo. Sctõs viros in h̃ seculo con
stat ꝑegrinos eẽ ꝛ hospites. Vñ ꝛ rep̃
hendiť Petrus ꝙ tabernaculũ in mon
te fieri cogitauit. quia sctis in hoc mũ/
do tabernaculuz nõ est q̇bus patria ꝛ
dom⁹ in celo est. Sancti viri funditus
seculo renũciantes. ita huic mũdo mo
riũť. vt soli deo viuere delectẽť. Quãto
q₃ ab hui⁹ seculi ꝯuersatione se subtra
hunt. tanto interne mẽtis acie. p̃sentiã
dei ꝛ angelice societatis frequẽtiã con/
templanť. Qui em̃ renũciat reb⁹ su/
is. sua abnegat. qui vo renũciat mori/
bus prauis. semetip₃. s. abnegat. Hoc
adimpleuit beat⁹ wolfgang⁹. Primuz
inter canonicos laudabilẽ ꝛ castã vitã
duxerat. Deinde artiorib⁹ regulis im/
plicari desiderãs. in sueuia apud ceno/
bitas qui solidarij vocanť. monachice
vite normã ꝓfessus est. In qua quãto
rigore qualiꝗ obseruãtia vixerit. ꝛ vir
tutũ suaꝝ exitus. ꝛ ostense sibi diuitus
visionis patefecit ꝓuentus. Nã cuz
beat⁹ wolfgang⁹ adhuc in paterno so/
lo positus. ꝑegrinari ꝑ amore diuino
affectaret ꝛ hmõi desiderijs sanctoruz
se suffragijs iugiter cõmendaret. beatũ
xp̃i ꝯfessorem Othmaruz cui se suaꝗ
frequẽtissime cõmendabat. sibi i som/
nis astare videbat. quẽ iussus intende
re. ab eo huiusmodi accepit vba. Quia
rogatus a te rogaui dñm pro te mani/
festo tibi nunc futura quedã. Pauper
ꝛ inops de hac ꝓuincia egredieris. sed
in alia i qua ꝑ amore dñi exulabis. epi
scopatum caducis rebus satis locuple
tem predestinatõe diuina suscepturus
eris. Cuius in administratione si fide/
lem te exhibueris expletis vigintiduo
bus annis. vitam transitoriã eris exi/
turus ꝛ eternã ingressurus. Et hoc ꝓ/
culdubio scire te volo. ꝙ aiaz tuã con/
ditori redditurus es in loco vbi sub no
mine christi a christiãis memoria mea
venerať ꝛ colitur. Quo me in hora exi
tus tui de egypto hui⁹ mundi spero ad
uenturũ cum ceteris quos de ciuibus
sup̃nis ad te venturos cõsolatores ha
bere merueris. Sanctus igiť wolf/
gangus hac visione ꝑcepta eo ampli⁹
quo certius intendebat aciem mentis
in speculũ diuine ꝯtemplatõnis repu/
tans iugiter secu₃. qualiter in salute ali
orum sibi ꝯcessum duplicaret talentũ.
Cuius rei gratia monasteriũ ꝛ mona/
chum deserens. imo ƀm aplm maiora
emulari charismata cupiens. ꝑ alema
niam deuenit exul in noricum. ad cui⁹
orientalem ꝑtem cum humili comita/
tu p̃tendens p̃dicandi gratia pãnonie
petijt confinia. equa ꝑ Piligrinũ pata
uiẽsem ep̃m euocatus pie vt decuit hu
manitatis ab eo suscipiť ꝛ fouetur offi
cio. Apud quẽ etiaz rogat⁹ est. ꝛ iussus
mansit aliquot diebus. Hoc inter ce/
tera prudenti secũ tractans mẽte. qua/
re prohibitus sit ab adducenda ad de
um pãnonioꝝ gente. Quo cõmemora
tionis temꝑe idẽ ep̃s optime vsus vt/
pote qui erat apprime eruditus. ꝛ ge/
nere nobilissim⁹. clãdestina ꝛ manife/
sta diuini ƀuitij obseruatõe. ac assidua
sacre scp̃ture indagatiõe satis ꝓbauit.
hunc quẽ susceperat ꝑegrinũ nõ esse gy
rophaguz. s₃ stabilẽ ꝛ vere fidei dome
sticum. Vnde ꝛ quosdã de suis famili
ariter ꝓ eo alloquiť dicens. O ꝙ felix
ecclesia que deo volẽte isto donabitur
sacerdote. Ergo necessariũ valde vide
tur mihi ꝛ vtile. vt huic famulo dei pe
tã regimẽ Ratisbonẽsis epi. q̇ optime
ꝯuenit sicubi abundat bona volũtas.
vt eam etiã ad bona opera ꝓcedere fa
ciat bene collata facultas. Bonũ q̇p
pe qd̃ hic vir semiare voluit. induratiſ
cordib⁹ paganorum. ꝛ salutis obsequi
um quod repulit cecitas illoꝝ. quãdo/

quod fortassis hic eodem agrum dominicum excolente dabit fructum suum in populis christianorum. Ad hec quidam respondentes dixerunt. Quomodo fieri potest ut iste pauper et ignotus ad honorem accedat tanti episcopatus. cum iam aliqui alti sanguinis persone. huc apud imperatorem predijs et pecunia compensantes sibi contentarunt acquiescere. Quibus ille refert verba ponderosa. sed non adeo morosa. Diuina et humana valde inter se probantur distare iudicia. Sed scrutator cordium et renum. ab initio mundi elegit contemptibilia et ignobilia. ut confunderet fortia. Et econtrario mundus quod suum est superbe ad horam extollit. ac in breui cum confusione distollit. Unde opepcium censeo. quem mittam ad marchicomitem. cuius consilio multa solet facere imperator ut suggereret ei. ne per ambitionem aut symoniacam heresim. quemque episcopalem sinat accipere dignitatem. sed ob eternam remunerationem. quem humilem et modestum ac eruditum inuenerit. necnon officijs ecclesiasticis aptum esse probauerit hunc cuiuscumque sit conditionis vel gentem le. promoueri faciat ad culmen ecclesie.

Per legationem igitur episcopi. ac suggestionem consiliarij imperator sue ac ecclesiastice vtilitate admonitus. imo quod verius est nutu dei cuius in manu est cor regis. Princeps bonus Otto. ij. animo mutatus. omnes qui pro eodem episcopatu adipiscendo laborabant. auertit et se totum ad electionem venerandi viri conuertit wolfgangi. Sicque legatos post eum celeriter mittit. Qui vt missi fuerant pergentes. inuenerunt eum cum preno iato episcopo commorantem. sed iam ad patriam repedare cogitantem. Beatus autem wolfgangus ignarus erat legationis imperatoris et ceterarum rerum pro se gestarum. et idcirco animum intendebat aliorsum. Cumque legati quare venerint ei indicarent. primum recurrit ad secretarium cordis. se suaque deo commendans in intimis. deinde episcopo Piligrimo cuius charitate ibi detentus erat. causam suam exponens id quod grauabatur temperamento leuiabat simplicitatis columbine. ac prudentie serpentine. atque in hunc modum proloquitur dicens. Hoc nouum quod mihi per nuncios imperatoris domini Ottonis secundi venit. charitas tua efficit. cui primum bone voluntatis absque dubio erit. sed mee prauitati timorem incutit. quia nescio si voluntas dei sit. Et quia mundus sub specie religionis multos ad vicia trahit. Cui respondens episcopus dixit. Quod dicis te timere. hoc mentis est prouide. Sed hanc in bonam spem erigit Psalmista qui dicit. Initium sapientie timor domini. Et iterum. Timor domini sanctus permanens in seculum seculi. Talia quoque pontifice proloquente vir venerandus wolfgangus per mentis speculationem dispensationis diuine intuens moderamen. subsequitur dicens. Ecce seruus domini fiat mihi secundum verbum tuum. Tunc arrepto itinere cum his qui missi fuerant ab imperatore. tetendit in partes occidentales bauarie. Cumque peruentum esset ad regiam ciuitatem. clerus et populus secundum morem ecclesiasticum vnanimiter vt imperator petijt. sanctum wolfgangum elegerunt atque cum vniuersali electione ad curiam eum regiam miserunt. Cumque in presentiam cesaris esset delatus ante pedes eius prostratus. se dixit indignum. indoctum. ignobilem. sub monachali professione degentem. sine licentia sui abbatis nihil accipere debere. Postremo ne locum sanctum vilitate violaret implorauit. Imperator autem videns eum deifice renuentem. magis de probitatis eius dignitate certus. cuiquis reluctanti. multumque gementi episcopatum commendauit. Deinde cum comitatu fideli multorum remissus ratisbonam est ingressus. ibique cum canticis leticie suscipitur atque more pontificum inthronizatus a clero et populo summo pastori commendatur. necnon a Friderico archiepiscopo. illiusque suffraganeis post aliquot dies in sacerdotem apostolicum ibidem consecratur. Igitur post multa pietatis et equitatis opera. quibus deo seruire studebat febricitare cepit. quam corporis molestiam. illi qui nescit occasum sedulis precibus vite sue commendauit excursum dicens. Deus misereri dignetur. et mihi misero peccatori mortem nunc subeunti et cuique eam timide ac humiliter aspicienti. Hec cum dixisset. reuerenter oculos clausit. ac velut in somno pausans. pridie kalendas nouembrium in pace quieuit.

Legenda.ccix.

Miraculū de sancta Katherina

Episcopus quidam mediolanensis Sabinus nomine vir vite venerabilis sicut refert Petrus ravennensis in libro gestoꝝ notabilium post matrem dn̄i virginē Katherinā in ꝑcipua deuotōe habebat. hanc etiā ab infantia sibi sponsam elegerat. ⁊ ipsam omnibꝫ sacris ꝟginibꝫ ꝑferre solebat. vtpote adiutricē fidelissimā. Cū igitur ꝑdictus presul vltra mare nauigasset cum abbate Theodoro de mōte cassino ⁊ duobꝫ capellanis ⁊ militibus. ⁊ q̄ndecim seruis. ⁊ sepulchꝝ dn̄i visitasset. montē syna simul adierunt. Et ecce dux q̄daꝫ thurcoꝝ ferocissimꝰ hostis christianoꝝ a soldano rediens cum multis armatis ep̄o in pede mōtis occurrit. cuius comitiuam vt vidit atrociter mox ꝑemit dicens. Sicut feci familie sic faciā dominis. Q̄d cum dictus ep̄s ⁊ abbas vidissent: ceperūt ducem rogare dicētes. Liceat quesumus nobis montem ipiꝰ prius ascendere ⁊ gloriose virginis tumbā visitare. deinde quicq̄d tibi placuerit sustinebimus patienter. Quibus respondit. Necesse est hac vice vt mea non vestra voluntas fiat. ⁊ ꝯfestim ꝑcepit vt lingua. oculis. auribꝫ. naribꝫ. manuuꝫ ac pedum summitatibꝫ vterq̄ priuaret̄. sicq̄ adhuc semiuiui in iumētis ad tumulum veherent̄. dixitq̄. Nunc quid vobis valet huius sepulchri visitatio. Et adiecit. Cum membra vobis renascunt̄ quod impossibile est tūc absq̄ dubio dei vestri legibus adherebo. Cum ergo ad tumbā virginis venissent. abbas ꝯtinuo expirauit. Episcopus vero sicut potuit preces fudit. Et ecce circa noctis mediū mons totꝰ vehementer ꝯtremuit. tantusq̄ terror ac pauor ducem inuasit cum suis vt inde fugere vellent nec valerent. Postea ꝟo ꝑ trium horaꝝ spacia tanta luminis redundantia ibideꝫ resplenduit. vt nō solum vicini sed etiā saraceni in remotis partibꝫ ꝯstituti hora eadē vigilantes diem claram crederent esse factam ⁊ ip̄m monteꝫ syna in solem ꝯuersum estimabant. Interea virgo katherina de tumulo processit. et triste caput sui amatoris tactu blando ꝑmulcēs. primo oculos. aures. nasum. ⁊ linguam. deinde membra om̄ia dolorosa perungens pristine restituit sanitati. Cū vir dei gloriosam virginē corꝑalibus oculis cerneret. ineffabili gaudio replebatur. sed fulgorē pulchritudinis eiꝰ ferre nō valens ad pedes eius cecidit. quē ipa statim ꝑcipiens eleuari Nam duo pulcerrimi iuuenes iuxta eam stabāt. ipsum de terra eleuabant. Cui virgo. Scire debes mi care ꝙ amator meus ⁊ spōsus meus iesus xp̄s hic ⁊ in futuro te ⁊ om̄es honorantes me paratus est honorare. Et quia ꝑdidisti ꝓpt̄ me linguā tuam vix in ꝓprio ydeomate expeditam. ecce cōmodaui tibi meam in greco ⁊ latino peritissimam. Preterea om̄es anias familie tue nouerꝭ esse in sinu abrae. Facto insuper die crastina cum missaꝝ solēnia celebraueris lecto euangelio singula membra abbatꝭ de oleo quod sudat de tumulo meo ꝑunges. sicq̄ suscitabit̄. ⁊ anteq̄ diuinum officiū compleas. ad vigorē et statum pristinū reformabit̄. His dictis virgo beatissima dexteram pontificꝭ apprehendit. dansq̄ illi anuluꝫ preciosum: ⁊ chartulam aureis lr̄is scriptā et disparuit. ⁊ miri odoris ibidem fragrantia remansit. Chartula vero tres versoꝝ lineas habebat. ⁊ hec ꝑ ordinem cōtinebat prima linea. Sabine he lr̄e sunt inter me ⁊ te signa dilectiōis perpetue. Secunda. Fecit tibi meritū ingens dolor. faciet tibi gaudium vehemēs amor. Tertia. Ducē baptizabis sanus ad ꝓpria remeabis. Sicq̄ decennio expleto laudabiliter mecū eris in celesti palatio. Tūc vir imēsas grās ⁊ laudes deo reddidit ꝓ tā ineffabili

cõsolatione: quã ei exhibuerat p̄sentia ꝟgis gloriose. Facto igit̃ die dux montẽ ascẽdit. ꝛ cum ep̄m ad altare ꝓcedẽtem. vidẽtẽ. loquentẽ. ꝛ oia mẽbra integraliter habentẽ ꝯspiceret: obstupuit vehemẽter. Tũc lecto euãgelio presente duce: ep̄s mẽbra abbatꝫ q̇ in medio posit⁹ erat vngẽs ꝑ ordinẽ. abbas oĩb; vidẽtib; rediuiu⁹ apparuit. Sicq̃ mẽbris oĩb; renascẽtib; anteq̃ diuinũ officiũ ꝑficeret plenissime sanat⁹ est. q̊ viso miraclo dux lachrymis ꝑfũdit̃. corde cõpungit̃ ꝛ amplectit̃ fidem ꝛ cũ multꝫ nobilib; ꝑfecte credẽtib; ab ep̄o baptizat̃. q̇ cũ heredib; careret seculo renũciauit. terrã suã vẽdidit ꝛ bonã portionez fratrib; in mõte syna degentib; tradidit. romã cũ ep̄o ꝛ abbate ꝛ aliĳs multꝫ deuotionis grã venit. multa auri pondera secũ deferẽs pauperib; tribuit. Deinde ad ꝯsiliũ sancti Sabini famosissimũ monasteriũ ꝟginũ qđ dicit̃ aula dei in honore btẽ Katherine fundauit. qđ in mltꝫ possessionib; ꝛ diuitĳs ampliauit. Postremo ĩ monte cassino monachalez habitũ suscepit. ibidẽq̃ xp̄o regi sueq̃ matri et beate katherine q̃diu vixit deuotissime militauit. Sctũs vero sabin⁹ cum post decenniũ ad extremũ venisset dignũ deo sp̄m efflauit. sed cũ lingua ei⁹ ĩ ore eius minime appareret. nulli dubium q̇n ꝟgo gloriosa eam tulit. q̄ suo deuoto eam ꝑ decenniũ mutuauit. In hui⁹ q̊z gloriosi ep̄i memoriã anulus ꝛ charta apud mediolanum vsq̃ hodie seruantur.

Legenda. ccx.

De sancto Ludouico rege francoꝝ.

Udouicus dicit̃ quasi lucẽ donãs. seu lucꝫ dator Interp̄tat̃ etiã quantũ ad vltimã nois partẽ custos. Icos enim grece đr custos latine Fuit em̄ seuerus custos ꝟbi dei. vt ex ei⁹ gestꝫ demõstratur. Fuit etiã ꝑuigil custos exercit⁹ sui in terra ꝛ mari. ac etiam in ip̄o ꝯflictu certaminis. Uñ de eo in eccl'ia canit̃. Ludouic⁹ ex noie lucꝫ dator exp̄mit̃ et custos in certamine presentis vite ponitur.

Eatus Ludouic⁹ quondã rex francoꝝ illustris. patrez habuit xp̄ianissimũ regem noie Ludouicũ. h̄ de albigesio ꝛ comitatu tholosano hereticos debellauit. ꝛ hereses extirpauit Et dũ reuerteret̃ in franciaz migr̃uit ad xp̄m. Puer igit̃ sancte indolis p̄e strenuissimo sic orbatus. sub tutela matris vicz Blanche regine q̊ndã regꝫ castelle filie remãsit Quẽ ip̄a tenerrime diligẽs sub custodia specialis mgr̄i ꝛ ꝯsilio religiosoꝝ maxime ordinis fratꝝ p̄dicatoꝝ ꝛ minoꝝ in morib; ꝛ scia lr̄aꝝ tradidit imbuendum. At ip̄e velut alter salomon puer ingeniosus. ꝛ bonã sortitus aiam. suꝑ coetaneos suos ꝓfecit valde laudabiliter in vtrisq̃. Cui⁹ sanctitati ꝯgaudẽs pia mater pluries dicebat eidez. Plus vellẽ fili charissime te mortem incurrere tꝑalez. q̃ ꝑ aliq̊d pctm̄ mortale te tuũ offendere creatorẽ Qđ verbũ deuot⁹ filius ĩ aio sic firmauit q̄ diuia comitante grã a vicĳs abstinẽs ad culmẽ virtutum ꝑuenisse ab oĩb; censeret̃. Dehinc diuina ꝓuidẽtia ne tam nobile regnũ regali successione careret vxorẽ duxit. de q̄ susceptaz sobolẽ generosam vir sctũs sũmopere studuit educare. docẽs eos suꝑ omnia timere deũ ꝛ ab oĩ pctõ iugiter abstinere. Serta q̊z de rosis seu alios capellos eos portare sextis ferĳs ꝓhibebat ꝓpter coronã spineã tali die impositã capiti saluatoris. Ipse ꝟo exẽplo apl'i corp⁹ suũ castigãs. ꝛ in ꝟuitutẽ redigẽs castigatõe multiplici suo spiritui ꝟuire cogebat. multo tꝑe ciliciũ ad carnẽ applicãs. Ieiunabat q̊z oĩ tꝑe sextꝫ ferĳs ꝛ maxie in aduẽtu et q̇dragesima. in q̇b; a piscib; ꝛ fructibus abstinebat laborib; vigilĳs oroĩb; ꝛ aliĳs secretis abstinẽtĳs ꝛ disciplinis iugit̃ se affligens. Quolibet etiã sabbato ꝯsueue-

rat in loco secretissimo quorūdaȝ pau-
perū ꝓprijs manibus abluere pedes ⁊
deinde tergere. ac hūiliter osculari. silr
⁊ manꝰ cuilibet certaȝ summā pecunie
tribuēdo. Pluries etiā cētū vigiti pau
peribꝫ q̇ in curia sua om̄i die reficiebāẜ
abunde ⁊ vigilijs solennibꝫ ac q̇busdā
certis diebꝫ ꝑ annū ducētis pauperibꝫ
anteꝗ̄ ip̄e comederet manu ꝓpria fer-
cula ministrauit Semꝑ em̄ in prādio
⁊ cena ꝓpe se tres senes pauꝑes recum
bētes habebat. q̇bꝫ de cibis sibi appo
sitis charitatiue mīstrabat. xp̄m pau-
perē in suis pauꝑibꝫ venerando. de q̊ꝝ
reliquijs comede nō horrebat. Scar-
leto etiā seu bruneto aut viridi vl' alia
veste pōposa vti nolebat. nec pellibꝫ va
rijs aut nimiū sūptuoẜ. maxīe postꝗ̄
de ꝑtibꝫ trāsmarinis redijt p̄ma vice.
Dilatatōeȝ ꝟo fidei ardenti desiderio
cupiebat. Vn̄ tāꝗ̄ verꝰ amator fidei ⁊
zelator tres frēs suos cōmilitones ac
maiores regni barones. ⁊ milites secū
ducens cū exercitu maxio applicuit in
egyptuȝ. Ubi multa in se ⁊ suis mala
ꝑpessus. dehinc ab hostibꝫ captus ac
carceri mācipatus modico tandē pre-
cio qꝺ mirabile est redēptus fuit et li-
beratus. Eductꝰ itaꝗ̄ de carcere ꝑ q̇n
ꝗ̄ annos in siria mansit multos sara
cenos ad fidē conuertens. ac captiuos
xp̄ianos redimēs q̊ꝝ corꝑa plerūꝗ̄ ꝓ-
prijs manibꝫ sepeliebat. Ubi quanta
ꝓ fide xp̄i in hac ꝑegrinatōe ac etiā in
alia q̄ scꝺo trāsfretauit sustinuit. nisi q̇
affuit. aut maiora volumina inspexit.
nemo sufficienter mēte ꝑpēdit Que q²
in historiali circa finē satis diffuse nar
rat Uincentiꝰ. vbi nō de auditis rela-
tu. sȝ suo tꝑe gestis fidē facit. breuitatꝫ
gr̄a dimittunẜ. Postmodū ꝟo audi
ta morte regine matrꝫ sue baronū suo-
rū ꝯsilio redire in franciaȝ acq̇euit. Et
dū essȝ in mari. nauis ip̄m deferēs di-
na impulsione ad rupē iā fortiẜ ē colli-
sa ꝙ a nautis ⁊ alijs peritura crederet.
Tāta igiẜ ꝯcussiōe ꝑterriti sacerdotes
clerici ⁊ alij sctm̄ regē inuenerūt orantē
corā sacro corꝑe ih̄u xp̄i. Et fuit eorum
oim̄ firma fides ꝙ eius p̄cibꝫ ⁊ meritꝫ
eos om̄ipotens deꝰ a mortis ꝑiculo li
berasset. Reuersus itaꝗ̄ in franciā. cū
ineffabili gaudio ab om̄ibꝫ est receptꝰ
Ac extunc de ꝟtute in ꝟtutem ꝓficiēs
ad om̄imodā vite ꝑfectionem ꝑuenit.
Tūc em̄ cepit fundare hospitales do-
mos pauꝑeꝝ religiosoꝝ edificare mo-
nasteria claustra dormitoria ecclesias.
loca ⁊ alia edificia oportuna. Lecꝫ be-
guinis filiabꝫ dei fere in omni ciuitate
regni cū certis elemosynis de locꝫ ⁊ do
mibꝫ sibi cōpetētibꝫ ꝓuidit. plura etiaȝ
monasteria diuersoꝝ ordinum ab ipso
fundata ex toto magnis dotauit red-
ditibꝫ. Inter que abbatiā regalis mō
tis cisterciensis ordinis magnifice fun
dauit ⁊ dotauit. In q̄ semel qꝺ mira-
bile est dictu cuidā monacho leproso
in quodā prandio flexis genibꝫ cibū ⁊
potuȝ in os eius immittendo hūiliter
mīstrauit. abbate ⁊ q̇ aderant in lacri-
mas ꝓrumpentibꝫ ac p̄ horrore vix vi
dere valētibꝫ. Precipua etiā deuotiōe
sctās venerabaẜ reliq̇as, ⁊ dei cultum
⁊ honorē sctōꝝ iugiter augmentabat.
Parisius siquideȝ in regali palatio
capellā speciosissimam ꝯstruxit in qua
sacrosanctā coronā dn̄i spineā ⁊ maxi-
mā ꝑtē sancte crucis ferrūꝗ̄ lancee qꝺ
latus aperuit saluatoris cū pluribus
alijs r̄liquijs dignissime collocauit q̄s
a constantinopolitano imꝑatore rece-
perat cū immēsis laboribꝫ ⁊ expensis.
Opprobria ꝟo fidei xp̄iane audire
nō poterat. sed zelādo zelū dei grauiẜ
puniebat Vn̄ quendā ciuē parisiēsem
q̇ turpiter iurando xp̄m blasphemaue
rat in pcti penā ⁊ alioꝝ terrorem ferro
candēti i labijs suis cauterisari p̄cepit
dicēs. Uelleȝ q̊ad vixero i labijs meis
talē indecētiā sustinere. dūmodo h̄ pes-
simū iuratōis viciū de regno n̄ro peni
tus tollereẜ. Silr saracenis perētibus
i pactōe de soluēda pecunia ꝓ se ⁊ suis
addere. ꝙ fideȝ xp̄i negaret si pactū nō
teneret facere constanter denegauit.

Et ꝑsuadentibꝫ q̄ aderant ꝙ hoc sine
pctō facere posset rn̄dit. Tātū horreo
v̄bum de neganda fide etiā sub condi
tione audire ꝙ nō possem illud exp̄me
re sono vocis. Ibidē etiā quendaꝫ no/
bilē saracenū q̄ recenter soldanū occi/
derat facere militem recusauit dicens.
ꝙ nec ꝓ morte nec ꝓ vita infidelē quē/
q̄ꝫ insigniret baltheo militari. In tan
ta etiā veneratione habebat signacu/
lum sancte crucis ꝙ desuꝑ calcare nole
bat. ⁊ a pluribꝫ religiosis exegit. vt in
claustris eoꝝ. in tumbis cruces nō in/
sculperent̄. ⁊ insculpte penitꝰ raderent̄.
In regimine v̄o ita prudenter se gere/
bat ꝙ absq̄ ꝑsonaꝝ acceptōe iusticiaꝫ
reddebat vnicuiq̄. Timēs v̄o ne cau/
se pauperꝝ vix ingrederent̄ ad iudices:
bis in hebdomada audiendū conque
rentes in loco patēti se ponebat. ⁊ eos
celeriter quantū poterat expediri facie
bat. Et qn̄ negociū fidei ꝑ p̄latos seu
inq̄sitores deferebat̄ ad eum. omnibꝫ
alijs postpositis faciebat q̄̄ꝫcitius ex/
pediri. Duella v̄o tanq̄̄ a iure ꝓhibi/
ta cuiusq̄ instantia nō admittebat. sꝫ
ꝑ aliam viā iuri ꝯsonam etiā magna/
tum maleficia puniebat. Statuit in/
super ad abolendū vsuras vt obliga/
tos iudeis aut alijs publicꝭ vsurarijs
nullus iudex cōpelleret ad soluendum
Et qꝛ pacem oꝑat̄ iusticia: dedit sibi
deus pacem ⁊ regno tranquillitatem.
Tandē post multoꝝ annoꝝ spacia au
diens desolatōem terre sancte. ⁊ mala
xp̄iane gentis ferre nō valens cū filijs
suis ac regni comitibꝫ ⁊ magnatibus
secundo trāsfretare disposuit. In qua
trāsfretatione diē suū vltimū appro/
pinquare videns filios suos admone
bat. vt ꝓ eccl'ia dei ⁊ defensione terre
sancte vti ip̄e faciebat om̄i virtute in/
sisterēt. Currente igit̄ nauigio versus
tuniciuꝫ ⁊ exercitu suo libere capiente
portū in affrica. carthaginis castrum.
⁊ adiacentē regionē vi armoꝝ ceperūt
Deinde inter carthagineꝫ ⁊ tunicium
fixerant tentoria. ibi aliq̄̄ꝫdiu moratu/
ri. Illic ergo btūs Ludouicꝰ post tot
laudabilia virtutū oꝑa. post tot labo/
riosos agones q̄s ꝓ fide xp̄i indefesso
animo tolerauerat disponente deo q̄
labores suos voluit feliciter ꝯsumma
re ⁊ laboꝝ suoꝝ fructum retribuere. le
cto decubuit febre continua fatigatꝰ.
Inualescente igit̄ morbo sana mente
integro aspectu atq̄ auditu orans ac
sanctos inuocans deuote suscepit om
nia ecclesiastica sacramenta. Demum
ad extremā horā veniēs ⁊ suꝑ stratum
cinereū recūbens. v̄ba ꝓferens vltima
parte in manus tuas dn̄e commendo
spm̄ meum. Anno dn̄i. Mcclxx. hora
nona feliciter migrauit ad xp̄m. Cor/
pus v̄o illius delatū fuit ad sepulchꝝ
patrū suoꝝ apud sctm̄ dionisiū i fran/
cia. vbi ⁊ etiā alibi in diuersis mundi
ꝑtibꝫ crebris choruscat miraculis. In
die sepulture eius q̄dam mulier sagiē/
sis diocesis visum quē prius ꝑdiderat
recuperauit om̄ino meritis ⁊ p̄cibꝫ pij
regis. Quidam iuuenis de burgun
dia surdus ⁊ mutus a natiuitate cum
alijs veniēs ad sepulchꝝ eius ꝓut vi/
debat alios facere nutibꝫ exterioribus
sancti suffragiū implorabat. Et cū ibi
aliq̄̄ꝫdiu ꝑmāsisset apte sunt aures eiꝰ
⁊ solutū vinculū lingue eiꝰ. Et q̄ nūq̄̄ꝫ
gallicū audierat pure gallicū loq̄bat̄.
Et cū audiuit primo cāpanas pulsari
maximo terrore ꝑterritus putabat to
tam ecclesiā suꝑ se ruiturā. Anno quo
btūs Ludouicus fuit ascriptꝰ sanctoꝝ
cathalogo in diuersis partibꝫ ad inuo
cationē ipsius multa ꝯtigerunt mira/
cula. Ebroicis nāq̄ puerum quendaꝫ
ꝓpe quoddam molendinū submersuꝫ
parentes multꝭ sanctoꝝ suffragijs cō/
mendauerūt. Uerum om̄ipotenti dō
misericorditer disponente. mirificare
sanctū suū vox intonuit. vt puer predi
ctus btō Ludouico deuoueret̄. Quo
statim ad ecclesiā fratrū p̄dicatoꝝ nu/
per in honorē beati Ludouici funda/
tam cū solitis oblatōibꝫ delato confe/
stim viuus apparuit.

Legēda.ccxj.

Legenda sancti Thome de aqno

THomas interpretat̃
abyssus .vel geminus .vel
diuisus .vel signatus :siue
consummatus. Fuit siquidem hic san
ctus doctor thomas velut abyssus ꝓ-
fundissima. Scientia em̄ et sapientia
profundissim⁹ extitit. Ideoq̄ nō im-
merito aquinas ex nomine patrio di-
ct⁹ est. quoniā doctrine celestis aquas
nactus est abundantissimas. propter
qđ illud Ecci.xv. scriptū de eo dici po
test. Aqua sapientie salutaris potauit
illum de⁹. Et Apoca.xxij. Ostēdit an-
gelus fluuiū aque viue splendidū tan-
q̄ cristallū. ꝑcedens de sede dei ⁊ agni
Et Prouerb.xx. Aqua ꝓfunda consi-
lium in corde viri. Aut certe aquinas
ex eo dici potest. q̄r ex aquis mundane
vanitatis ⁊ ꝓprie natiuitatis eductus
per religiosam vitā restitutus est ma-
tri ecclesie moysi figura. Fuit etiam ge
minus deuotionis decore. ⁊ intelligē-
tie claritate. Insuꝑ diuisus fuit a mū-
danis cupiditatib⁹ ⁊ pompis. religio-
nis vitā sacerrimā ducēs. Deniq̄ fuit
signatus. aut cōsummatus omniū vir
tutum splendore. quapropter bene est
nūcupatus Thomas quod potest in-
terpretari quasi thau meū. id est. signū
meū vel cōsummatio mea. Deus em̄
tantis eum illustrauit atq̄ ꝑfudit gra
tie donis vt verū dei signum atq̄ con
summatio. id est. perfecta dei operatio
esset. Cuius historiam ⁊ vitā quidam
episcopus Lodoneñ. cōscripsit. Festi-
uitas aūt eius celebrat̃ nonis marcij.
qua die migrauit ex hoc mundo ad ꝑ
petuam gloriā.

SAnctus Thomas de aqui-
no ordinis predicatorū do-
ctor egregius. nobilibus or-
tus progenitorib⁹ Landol-
fo patre de domo ac illustri ꝓsapia co-
mitū aquinoꝝ confinib⁹ campanie. et
regni cecilie matre Theodora de ne-
apolitana stirpe existente duxit origi-
nem. Qui per sanctū heremitā Bo-
num nomine. matri sue fuit ꝓnuncia-
tus ex noīe nasciturus magnus i orbe
Natusq̄ fuit anno domini. Mccxxv.
Hic existens infantulus cum a cunis
ꝓ balneo solueret̃. nutu diuino cartu-
lam quandā humi iacentē in qua sa-
lutatio angelica continebat̃ brachiū
nemine iuuante extendens accepit cuī
vix mater eripere potuit. Hic puer qn
q̄ annoꝝ existens missus fuit a paren
tibus ad monasteriū montis cassinī
erudiendus in ꝓmis litteraꝝ elemētis
⁊ morib⁹ imbuendus. Cum autē se-
ptem annoꝝ esset missus est neapolim
ad studiū artium liberaliū. Qui tan-
ta celeritate naturalis ingenij omnes
artes didicit in septem annoꝝ spacio.
⁊ ꝑcellēs om̄es ingenio ⁊ labore cun-
ctis erat admirabilis. Cum autē
esset.xiiij. annoꝝ virgo electus a domi
no intrauit ordinē sacratissimū fratrū
predicatoꝝ. Hic etiā eodem āno quo
intrauit ordinē cum ꝑ fratres ordinis
predicti fuisset romā perduct⁹. ⁊ de ro
ma per tusciam parisius duceretur. vt
a suis elongaret̃ parentibus. raptus ⁊
captus fuit in itinere ꝑ germanos su-
os carnales ⁊ vi ablatus fratribus et
missus ad matrē suā in castro montis
sancti Johannis. vbi detentus et cu-
stoditus et clausus in carcere stetit q̄si
biennio in habitu ordinis. q̄ assūptū
nūq̄ deseruit. nec ad deserendū aliq̄te
nus flecti potuit. Deditus vero ibidē
orationi ⁊ ꝯtemplationi. ac studio scri
pturarū tāq̄ in scola summi magistri
plurimū ꝓfecit. Et vehementis libidi
nis suggestricem a carcere cum stipite
ignito fugauit. Unde ex hac victoria
tale donū a deo consecut⁹ est. vt nullū
stimulū voluptatis veneree postea sen
serit. Postq̄ autē redditus est ordini
missus est coloniam. vbi docebat phi-
losophiā ⁊ theologiā doctor albertus
magnus eiusdem ordinis professor.
A quo plurimum eruditus est spacio

annoꝝ vndecim. Cum vero attigisset
xxvij. annuꝫ etatis sue parisius missus
gradū baccalariat⁹ in theologia susce-
pit. Qui cū laudabiliter legisset sentē-
tias. ⁊ oībꝰ esset venerabilis xpī ad-
mirabiles questionū solutōes assum-
ptus est ad magisteriū sacre theologie
anno sue etatis. xxx. Qui viuens dum
taxat postea annos. xx. maxios ⁊ pul-
cerrimos libros composuit. Qui libri
fere complent centenariū numeꝝ. Ha
buit aūt tantā a deo gratiaꝫ vt dubia
alijs occulta ꝑ reuelatiōem dei apparē
tibꝰ ei beatis Petro et Paulo cogno-
sceret. Incendebatur em̄ dei amore. ⁊
ita rapiebat' in ꝯtemplatione myste-
rioꝝ diuinoꝝ. vt etiā comedendo circa
illa cogitaret. ⁊ existens in mēsa sancti
Ludouici regis putaret se esse in stu-
dio ⁊ cella sua. Specialiter etiam ad-
iutorio diuino fretus questionē diffi-
cillimā de sacramento corpis xpī om-
nibꝰ magistris parisiensibꝰ ignotā de-
clarauit. Hic doctor egregius in exta-
si ⁊ alienatione viriū sensitiuaꝝ mente
frequenter apparuit in deum eleuat⁹.
corpe etiam visus est in orōne existens
vno cubito ⁊ aliquando duobꝰ a terra
sursum leuari. Quotiens autēꝫ vir
sanctus disputare legere scribere vł di
ctare aliquid vellet. prius ad oratōem
accedēs inueniebat sic in promptu qđ
querebat ac si in libro legeret. Fuit in-
sup tantus amor vere sapientie vt ar-
chiepiscopatū Neopolitanū ad quem
eum volebat ꝓmouere dn̄s Clemens
papa quartus recusauerit. et omelias
Chrisostomi sup matheū ꝑelegerit ci-
uitati parisiensi. Et rationeꝫ reddens
dixit fratribꝰ. Ciuitas hec si essꝫ mea
ꝓpter curam regiminis mihi eriperet
contemplationem diuinoꝝ. ⁊ consola-
tionem animi impediret. quam scptu
ra sancta donat. Tandeꝫ vero iste do-
ctor egregius florens scientia ⁊ doctri-
na eminens vocatus per Gregoriū pa
pam decimū ad generale conciliū qđ
celebratuꝫ fuit Lugduni in kalendis
maij. Anno domini. Mcclxxiiij. obijt
in itinere in mōasterio fosse noue cister
ciensis ordinis erracineñ. diocesis no-
nis marcij. etatꝫ sue anno quinquage-
simo inchoante. In obitu aūt eius
nō defuerūt signa mirāda. que sancti
doctoris indicarent exitum ex h̄ mun-
do ⁊ eterne sue felicitatis demonstra-
rent initiū. Nam stella quedā ad mo-
dum comete tribꝰ diebꝰ ante doctoris
obitum sup ideꝫ monasteriū visa fuit
etiā in die. que sancto doctore migran
te disparuit. Dominus etiā Albertus
magnus colonie in mensa existens ce-
pit subito lachrymari. dixitqꝫ assisten
tibꝰ. frater Thomas de aquino filius
meus in xpo qui fuit lumen ecclesie ex
hac luce hodie migrauit. Supprior
etiaꝫ fosse noue patiens in oculis fere
omīmodam cecitatē. emisso voto. ad-
ductus ad sepulchꝝ sancti corporis et
orans deū meritis sui sancti visus be-
neficium recepit. ⁊ clamauit corā toto
conuentu. benedictus deus q̄ meritis
sancti Thome clare me videre fecit.
Et longo tpe post viuens vmbraticē-
sis ecclesie factus est eps. Manife-
stum quoqꝫ miraculuꝫ in duabꝰ trāsla
tionibꝰ sacri corpis beati Thome ap-
paruit. Ex eo em̄ prodijt odor suauissi
mus ⁊ fragrantissim⁹. quod signū fuit
scientie sue diffundende ꝑ totū orbem
⁊ ipm dum viueret redoluisse omnibꝰ
virtutibꝰ. Nullus em̄ stimulus supbie
nec aliqs fetor cuiuscūqꝫ peccati mor-
talis eo viuente exiuit. Quartodecī
mo aūt anno ab eius felici obitu cum
ꝑciosus thesaurus sacri corpis patefa
ctus esset: inuentū est corpus integruꝫ
membris ⁊ pannis sui habitus. solaqꝫ
nasi sūmitas paululuꝫ diminuta visa
est. Odor quoqꝫ tantus emanauit. vt
omnes monachi inde excitati suas cel
las exirent ad videndū tantū miracu-
lum. Eiusdē sacri corpis manū dex
teram dn̄a Theodora comitissa peti-
uit ab abbate monasterij fosse noue.
quā nō potuit euellere leuiter a corpe

quis iam annis .xiiij. iacuisset in terra sed compulsus eam ferro detruncauit que mirandũ odorẽ eam venerantibꝫ deuote effundebat. Unde cum quidã vir magne fame anno ab obitu sancti Thome .xlij. quereret p̃ciosas reliq̃as ad reponendũ in quadã capella sancte crucis quã edificari fecerat apud salernum. ꝛ venisset in capella castri sancti Seuerini salernitane diocesis et sibi ostensa fuisset manus predicta. eam q̄ despexisset. stati tremore magno toti⁹ corpis egrotari cepit. videbaturq̄ sibi ꝙ haberet caput grossum ad modum vnius ciste ꝛ nimis ponderosum. In se autem reuersus ꝛ penitens acerrime de irreuerentia facta. cum reuerenter illam adorasset. a tremore illo ꝛ inflatione corporis liberatus est. Quaꝫ cum deosculatus esset odorem maximũ ex ea ꝓgredi sensit qualem et q̃ntuꝫ nũq̄ se meminerat ꝑcepisse. Odor autẽ ille ex tactu sacre manus sibi et eius capucio quod in collo gerebat multo tempore sic adhesit. ꝙ ip̃e ꝛ capuciuꝫ adeo redolebant illis inter quos ꝯuersabatur. ꝙ pluribꝫ interrogantibꝫ q̇d secum ferret odoriferũ. compellebat᷑ miraculi seriem sepe recitare. Et extunc vt asseruit tantã deuotionẽ ad sc̃tm̃ Thomã ꝛ ꝯfidentiã accepit. ꝙ quotiẽs aliqua temptatio sibi adueniret vel ꝑiculum immineret recõmendans se meritꝭ sancti Thome ꝛ inuocans nomen eius se sensit ab impugnatõe ꝛ ꝑiculo statim liberatum. Aduertendũ autem est ꝙ odor ille ꝓdiens a mẽbris beati viri miraculosus est. quia non sentit᷑ quotiens adorant᷑ membra. nec ab omibꝫ q̇ ea adorant. sed q̃n placet ꝛ ꝑsonaꝝ deuotio ꝓmeret᷑. Ex q̇ manifestum est ꝙ nõ sit odor humano ingenio ꝓcuratus. q̇ diuina extitit ꝟtute ꝯcessus. nec vllius rei naturalis odor similis illi reperit᷑. Ut autẽ amplius glorificet᷑ de⁹ in sancto suo quẽ mirificauit. pauca d̾ multis miraculis ad augmentũ deuotionis fideliũ hic subdunt᷑. Quidã arte cyrurgic⁹ sꝫ ꝑ decenniũ infirmitate podagric⁹. nec valẽs ꝑ se ambulare se deo ꝛ beato Thome deuouit: iuxta eius tumulũ incũbẽs orõne facta san⁹ ꝓsiliit laudãs deũ ꝛ sc̃tm̃ ei⁹. Alter q̇dã ꝓpt᷑ horribilẽ fantasmatꝭ visioneꝫ omi ꝟtute destitut⁹. ꝛ mortuo silis videbat᷑. adeo vt igne mẽbrꝭ ei⁹ admoto nullaten⁹ sentiret. q̇ portat⁹ ad tumulũ sancti thome. post morulã liber ꝛ san⁹ omino a sepulcro surrexit. Mulier q̃dã cũ filiũ suũ duoꝝ mensiũ in cunis decubãtẽ ꝑiclitari formidaret ꝓ eo p̃sertim ꝙ ꝑ mẽses quatuor ex surditate adẽo ꝑ̃uata eẽt ꝙ̃cies exclamare vagiẽtẽ etiã pueꝝ vix audiuit. viri sui inductõe q̇ mest⁹ vna cũ illa cõis filij ꝑiclo cõdolebat. p̃dicto viro dei vt eã ab eadẽ infirmitate eriꝑet obnix⁹ deuouit. emissoq̄ voto cũ nocte secuta dormisset in crastino se liberatã sc̃ti meritꝭ reꝑit vt optabat. Puella gutturꝭ sui fauces squinãtie habẽs infirmitatẽ ꝯstrictas intãtũ vt neq̄ sumere q̇cq̃ posset neq̄ respirare. Dũ deuote se btõ viro a mr̃e ꝑsuasa ꝯmẽdaret. ductaq̄ fuissꝫ in crastinũ ad p̃dictũ mõasteriũ fosse noue. suppositꝭ gutturi suo sc̃tis reliquijs cõfestim melioratã se sẽsit. panẽ comedit ꝑfecteq̄ sanata rediit. Quidã cõuersus fosse noue adeo grauez in brachio dextro ꝛ spatulo dolorẽ patiebat᷑. vt illud deferret suspẽsũ ad collũ ꝛ penit⁹ ei inutile atq̄ dolore vehemẽter afflictũ. q̇ neq̄ medicoꝝ auxilio remediũ inueniẽs. imo ampliore dolore ꝑ̃uatus. dũ dicto sc̃tõ ꝓ sua sanitate se hũiliter cõmendasset. a somno surgẽs se penitus liberatũ cog̃uit. Infans q̇dã q̃tuor annoꝝ tumorẽ ꝛ ruborẽ i costꝭ ꝛ crure vsq̄ ad pedẽ patiebat᷑ adeo afflictiuũ vt nec a matre sua vł alio tangi sine lesione ꝛ clamore aliq̃ten⁹ potuissꝫ. neq̄ se mouere poterat. Cũq̄ puer ꝑ mẽseꝫ in tãto dolore ꝛ anxietate fuissꝫ. ꝛ a medicꝭ spes curatõis sine incisiõe pueruli nõ inueniret᷑. deficiẽte nat᷑a artisq̄ suffragio nõ inuẽto. recursũ est ad deũ et

sanctū suū Thomā. Mater em̄ infan
tuli beato Thome ipsum deuotissime
ꝯmendauit. vt a dicta infirmitate abs
q̄ incisione suis meritis puerū libera-
ret. qui delatus ad monasteriū ꝛ posi-
tus sup̱ tumulū post aliquā morulam
sanus inde surrexit. Propter hec et
alia testimonia multa que de hoc viro
iusto mortalibus credibilia per deum
facta sūt nimis. domin⁹ Johānes pa-
pa. xxij. apud auinionē pontificat⁹ sui
anno septimo. xv. kal. augusti. Anno
verbi incarnati. Mcccxxiij. a felici ꝓ
transitu huius viri beati ex hoc mūdo
anno q̄nquagesimo decurrente. illum
sanctoꝝ confessoꝝ cathalogo adiūxit.
ad laudem ꝛ gloriā dn̄i nostri ih̄u xp̄i
qui hunc sanctū adhuc in terris viuen
tem ꝛ iam ad celos translatū multꝫ fe
cit choruscare miraculis vt fideles ip̄ꝫ
inuenirēt apud deū benignissimū pa-
tronū. et eius vestigia imitātes regna
celestia consequi possent.

Legenda. ccxij.

De sancto Marcello parisiēsi ep̄o

Beatissimus Marcel-
lus antistes natus parisij.
sed ciuis paradisi. in terris
humilis. erectus in celis. mediocris pa
rentib⁹. sed meritis celsus. Cui h̄ fuit
nobilitatis lumen insigne christo sine
culpa seruire Non de generis intume-
scens superbia. sed habens de morib⁹
ornamenta. Nec sumens de parentele
laude iactantiā sed gratiaꝫ possidens
in virtutum exemplis. Intra se suos
thesauros retinens. deū mundo corde
cōplectens. Sed cum xp̄o pauper iste
regnauit. qui in humilitatis cōuersa-
tione. in caritatis vbertate. in castita-
tis lumine. in ieiunioꝝ pinguedine. in
se totū tradidit discipline. vt ab ip̄a in
fantia maturus ascenderet. ꝛ positus
in corp̱e quasi nihil de carne portaret.
Hic itaq̄ beatissima institutione suc-
cinctus ꝛ venerandis operib⁹ pene pri
us sacerdos extitit q̄ clericus. Iā du-
dum dignus qui susciperet dignitatē.
antea preparatus ad id quod erat sine
mora futurus. Calcata mūdi pompa
vel criminib⁹. cum diuinis armis ini-
ciatus accingeret ad spem felicem pal-
mā de hoste publico relaturus. in mi-
licia christi exercitando lector effectus
est. ac seip̄m templo christi pro primi-
tijs offerens. velut a bellis sacrificium
hostia victe carnis ꝛ pure mentis effe-
ctus est. Qui clarior mercede q̄ noie.
ꝛ merito maior q̄ gradu. sine offendi-
culo suū gerens officium cepit in mili-
te crescere. quod accepit a rege. De-
niq̄ dum adhuc clericali tyrocinio ce-
laretur. miraculis prodit. ꝛ signis cele
stibus illustrat. Unde quadā vice ad
officiū accessit fabricaleꝫ. qui despect⁹
ab artifice cogitur vt extracta de ardē-
ti camino ferri massa candens manu
sua ferrū accensum attolleret. ꝛ quanti
ponderis esset enarraret. Tūc vir bea
tissimus nō ignarus totum de christo
presumere. ꝛ quante virtutis causa sit
in rebus non turpibus obedire. mox
supposita manu ferrū eleuauit altius
dicens. De calore calet. sed nouē pon-
dera habet. Quod postea tantum ad
stateram inuentū est. quantū eius vox
librare predixerat. Itaq̄ cum sub-
diaconali ministerio fungeretur in die
epiphanioꝝ hauriens aquam de flu-
uio secane dum beato Prudentio ep̄o
manibus abluendis aquam offerret.
mutatis elementis vini sapor inuētus
est. Quo viso obstupescens pontifex
iussit ex ip̄o vrceolo in calicem sacꝝ de-
fundi. Unde vniuersus populus mis
sa celebrata ꝛ cōmunione accepit. ꝛ ip
sum vas cum ad plebis multitudineꝫ
suffecisset ac si nō tactū ꝛ integrum sic
plenum p̱mansit. Cuius vini mystico
beneficio postea multi sanati sunt. Cū
vir sanctissimus quadā vice ex sui offi
cij seruitute aquā manib⁹ prefato vene
rabili ep̄o porrexisset. mox inde balsa-
ma ceperūt fragrare. Et dū vnda cur-
reret visa suut chrismata respirare. vt

pene pontifex crederet se manus mag?
vngere ꝙ lauare. ⁊ alteras aquas que
reret vt priores vngas ablueret. Quo
viso sacerdos venerabilis obstupescēs
deo gratias de cōperto munere retulit
⁊ beato Marcello reuerentiam de reli
gione seruauit dū eum nō talem q̇ ser/
uiret. sed potius cui seruiretur agnouit.
Matrona quedaȝ ꝓsapia nobilis
sed opinione vilis maculans crimine
quod fulgebat ex genere. postꝙ dies
fugitiue vite rapta luce conclusit. ad
tumulum pompa comitante. sed non
profutura processit. Quo condita hor
resco referens hoc contigisse post fune/
ra. quia duplex nascit̄ lamentatio de
defuncta. Ergo ad sumendū eius ca/
dauer cepit serpēs immanissimus fre/
quentare. Et vt dicam clarius mulie/
ri cuiꝰ membra bestia deuorabat. ipse
draco factus sepultura. quo viso ꝑter/
riti homines de suis sedib⁊ migrauerūt
Beatus igit̄ Marcellus intelligēs se
de cruento hoste triumphum acquire
re. collecta plebe de ciuitate ꝑgredit̄. ⁊
relictis ciuib⁊ in ꝓspectu ꝑp̄li solꝰ chri/
sto duce ad locum pugnaturꝰ accessit.
Et cum coluber de silua rediret ad tu/
mulum. obuiātes sibi īnuicē dāte ora/
tioneȝ beato Marcello. ille capite sup
plici cepit veniā blandiente cauda pre
cari. Tunc p̄cedente pontifice bestiaȝ
fere trib⁊ milib⁊ om̄es ꝑsecuti sūt. red/
dentes dn̄o gratias ⁊ soluētes exequi/
as inimico. Deinde increpans eū bea
tus Marcellus dixit. Ab hac die aut
deserta tene. aut in mare te demerge.
Mox dimissa bestia nulla eius vlteriꝰ
indicia sunt inuenta. Ecce ꝓpugnacu/
lum patrie in vno consistere sacerdote.
qui fragili baculo fortius hostem edo
muit. ꝙ si baliste transfixissent. Si igi
tur sanctoꝝ viroꝝ ex fact? merita cōfe/
rant̄ miret̄ Marcellū gallia dū roma
Siluestrū. nisi hoc distet in oꝑe ꝙ dra
conem sigillauit ille. iste iactauit. His
itaqꝫ operib⁊ sanctus Marcellus sem
per intentus. ꝯuersatōe clarus. ꝯsum/
matiōe p̄cipuꝰ. beatitudine glorïosus
remuneratione ditatus. cū ꝑpetuo do
mino regnaturus vincens mundi con
tagium. mūdus migrauit ad christuȝ
die kalendarum nouembriū regnāte
domino nostro Jesu christo cui est ho/
nor et gloria. virtus ⁊ potestas.

Legenda. ccxiiij.

De sancta Genouefa

g

Enouefa dicitur a ge
nos qđ est natura. ⁊ efa q̄d
est mensura. quasi habens
naturalia ad mensurā seu plenitudinē
Jp̄a em̄ ex bonis naturalib⁊ q̄ habuit
faciliter dei gr̄a comitāte supnat̄alia ē
assecuta. Uel đr a genos quod est bar
ba seu virilitas. ⁊ efa effusio seu pleni/
tudo. q̄si effusa ⁊ plena oꝑationib⁊ vi/
rilib⁊ ⁊ fortib⁊. Jp̄a em̄ vt ex eiꝰ gestis
colligit̄. ⁊ de ea in eccl̄ia canit̄. ip̄is etiā
viris aliquatenꝰ imitanda atqꝫ equi/
paranda est.

b

Eata virgo Genouefa ho/
nestis parētib⁊ p̄re Seuero
noie. matre ꝟo Geroncia or
ta apud nametodoꝝ opidū
haud lōge a parisiensi vrbe extitit ꝓge
nita. Dū aūt sctūs Germanꝰ antisio/
dorens̄ ep̄us quadā die apud basilicā
in ip̄o opido sitam orandi gr̄a se cōtu/
lisset. occurrente eiusdē loci ꝑp̄li multi
tudine simul Genouefa affuit. Quam
intuitꝰ in sp̄ū sctūs Germanꝰ magna
nimē genouefam ad se duci p̄cipiens.
circūstanti ꝑp̄lo electā a deo sponsam
p̄dixit. Jn eius natiuitate angelos ce/
cinisse denunciauit. ac felices tante so/
bolis ꝓgenitores p̄dicauit. multosqꝫ
eius exemplis a via sua mala ꝯuerten
dos affirmauit. Que dū ab eo accersi
tur. ⁊ de virginitate celesti spōso cōser/
uanda ammonet̄. id se votis om̄ib⁊ sꝑ
desiderasse rn̄dit. Cui ille. Confide fi/
lia. viriliter age. ⁊ quod corde credis ⁊
ore ꝓfiter?. oꝑib⁊ cōprobare stude. Da
bit em̄ dn̄s fortitudinē ⁊ ꝟtutē decori
tuo. Cūqꝫ seq̄nti die Genouefam iteꝝ

sibi p̄s...tari fecisset dixit ei. Aue filia genouefa. reminisceris q̄d hesterna die de corporis tui integritate mihi sis pollicita. Cui illa. Reminiscor pr̄. Tūc ille numū ereū dei nutu allatū habentem signū crucis a terra colligēs inq̄t ad eā. Hūc transforatū ꝓ memoria mei ad collū suspensū semꝑ habeto nulliusq̄ metalli aut margaritaꝝ ornamēto collū digitosq̄ tuos ornari patiaris. Et valedicēs. caputq̄ eius deosculās abijt. Cū mater eius die solēni ad eccl'iā ꝑgeret et genouefam reclamantē domi remanere p̄ciperet. ꝯfestim vt sibi alapam mater in faciē dedit lumē amisit. Sicq̄ fere ꝑ bienniū diuinā irā perpessa. p̄cib' filie tandē p̄stine sanitati est restituta. Alia vice dū genouefa cū duabus sacratis virginib' etate ꝓuectioribus loco nouissimo incederet. obuiāte carnotensi ep̄o iulito. statim incedēdi euersus est ordo. Nam illa q̄ seq̄tur ait ep̄s anteponatur. q̄m ip̄a celitus iam est sanctificatiōem adepta. Parentibus eius sublatis de medio cū in parisium vrbē transisset. tanta paralisis vt videbatur infirmitate detenta est. vt corpus eius laxatis vndiq̄ artub' ac dissolutis cōpagib' triduo exanie crederetur. Que cū denuo esset sanitatē assecuta. aiebat se in sp̄ū ab angelo in gl'iam sanctoꝝ et suppliciū impioꝝ fuisse deductā. ac ex tūc secreta ꝯsciētiaꝝ in nō modicā admiratiōem cepit reuelare ac manifestare. Sancto aūt Germano redeunte cū parisiū intrasset. ꝯfestim de Genouefa vbinam esset et q̄d ageret inq̄rēs. in eius hospitiū descendit ac male de ea colloq̄ntib'. deridebatur eīm tūc vt plerūq̄ fit iusti simplicitas. terrā suis lacrimis irrigatā ostēdit. sicq̄ eā astanti ꝑplo ꝯmendās discessit. et ad tempus os loquentiū iniqua obstruxit. Uerū post obitum beati Germani cū Attila hunoꝝ rex gallias ac p̄cipue vrbē parisioꝝ inuadere. ac sue ditiōi minaretur subijcere singulis pene ad tutiores vt sibi videbatur vrbes facultates deferētibus. genouefa orōib' et vigilijs insistebat Hisq̄ cum q̄b' degebat ita facere exhortans. nō esse ꝑtimescēdos hostes dicebat. q̄nimo ciuitatē illesam fore p̄dicabat. Quāobrem nōnulli ciues insurgētes. dicebant pseudo ꝓphetissam suis tempib' aduenisse ac in eius mortem ceperūt ꝯspirare. Eodem t̄pe venit ab antissiodorense vrbe archidiacon' qui hec audiēs. ita ciues adorsus est. Nolite o ciues hoc admittere facin'. quia hāc de cuius interitu tractatis didicimus narrāte sancto Germano antistite nostro ex vtero matris a deo sponsam electam. et ecce eulogias ab eo sibi derelictas exhibeo. Quas ilico ꝑlegentes ab inceptis destiterūt. Huni aūt ꝓtinus abierūt. A bituricense vrbe venit mulier q̄dam parisius. q̄ post ꝯsecratione violata fuerat vt Genouefam alloqueretur. Que mox interrogata a Genouefa an sanctimonialis aut vidua esset. ꝯfestim vt se ꝟginē asseruit. virum q̄ eam violauerat et locū et temp' exposuit. Unde ad verecundiam ꝓuocata supplex Genouefe veniam postulauit. Matrone cuiusdam filius etatis annoꝝ q̄tuor. cū i puteū cecidiss&. ac post tres horas mortu' inde subtract' matre in lachrymas ꝓrumpente. ac crines dilacerante. genouefe oblatus fuisset. ad orationem recurrens. pallio suo suꝑ corpus ei' apposito. puerū viuū confestim matri reddidit. Cū ob diutinā obsidionē ciuitas parisiens' inedia affligeretur. genouefa paupib' ꝯdolēs nauim suꝑ secanam ad emendā annonā ingreditur. dum autē ad quendā locū in quo erat arbor iuxta quā naues sep' periclitarentur aduenisset. ꝯfestim arborem incidi p̄cipiens. ad orōnem ꝯuersa duo horribilia mōstra ex illo loco egredi sunt visa. Ab illo aūt die illic nauis nō perijt. sed ꝓspero cursu ceptum iter transfretauit. Rediēs aūt ꝟgo panes paupib' iuxta necessitates suas distribuit. Dū quadā vice ciuitatē trecasiū adijsset. ꝓtin' occurrens ei multitudo

ꝓp̄ti. innumeros vtriusqꝫ sexꝰ diuersis
infirmitatibꝫ afflictos obtulit. Inter
q̊s etiā oblatꝰ est ei hō q̄dā quē domi
nico die operantē vltio diuina exceca-
uerat. necnō puella ab annis fere duo
decim ceca q̊s illa benedicēs sine dila-
tione incolumes reddidit. In ciui-
tate meldensi puella q̄dā adolescenti
cuidā ꝓmissa. vt genouefe ꝟtutes com
perit vestē sibi immutari ac in ꝯtuber
nio ꝟginū annumerari a genouefa ex-
petijt. Vn̄ indignatꝰ adolescens spon
sam cū furore ꝑseq̄t. Q̄d genouefa au-
diēs eā ad eccl'iā q̄ ꝓxima erat secum
duxit. ⁊ fores eccl'ie q̄ clause erāt diuia
ꝟtus mirabiliter reserauit. ⁊ puellā a
furore adolescētꝫ liberauit. Aurelia
nus dū cuidā p̄rifamilias ꝓ seruo qui
aduersus eū deliq̄rat Genouefa veniā
expeteret. ille ꝟo omino renueret. confe
stim vt domū ingredit̄ vehemēti febre
correptꝰ nō ꝑus sanitati restituit̄: q̄ꝫ ge
nouefe veniā postulās famulo miseri-
cordiā elargit̄. Eccl'iā sancti Mar
tini turonenꝰ ꝟgo sctā ingressa q̄ꝫ plu-
rimos a demone obsessos oleo prius
inunctos liberauit. Dum autē vellet
semel q̊sdā inungere. ac oleū in ampul
la pontifex etiā q̄ oleū bn̄diceret deessꝫ
mox terre recubās in orōne posita. am
pulla in manibꝫ eiꝰ oleo q̄ postmodū
sanati sūt egroti est impleta. De eiꝰ
abstinētia ac etiā ꝟtutibꝫ int̄ alia mlt̄a
sic dicit Vincētiꝰ in speculo. A decimo
q̄nto etatis sue anno vsqꝫ q̄nquagesi-
mū esca erat ei panis hordeaceꝰ ⁊ faba
Quā pꝰ duas aut tres hebdomadas
in olla recōmiscēs edebat. A die dn̄ico
vsqꝫ i q̄nta feria ieiunabat. ⁊ a q̄nta fe-
ria vsqꝫ in die dn̄ico. Vinū aūt ⁊ q̊dli
bet inebrians nūq̄ꝫ potauit. Post q̄n-
quagesimū ꝟo annū suadētibꝫ ep̄is ꝓ-
pter obedientiā piscem ⁊ lac cū pane
hordeaceo edere cepit. Multa autē
veneratiōe catulacēsem vicū in q̊ btūs
dionisiꝰ passus est dilexit. cui etiā deuo
tio erat in honore illiꝰ basilicā ꝯstrue-
re. Suadebat presbyteros vt faceret
vnusq̄sqꝫ collationē ad hoc edificium
Qui rn̄derūt. Erunt forsitan paruita
ti nr̄e vires edificandi. sꝫ coquēde calcꝫ
copia deest. At illa spūsancto repleta
vaticinans ait. Egredimini queso ad
pontē ciuitatis ⁊ q̄ audieritis nūciate
mihi. Qui egressi in platea stabant at
toniti. Et ecce duos custodes porcorū
sermocinātes. quoꝝ vnꝰ ad alterū ait.
Dum suis. i. porce vestigiū ob partus
vagantis legerē. inueni furnū calcꝫ mi
re magnitudinis. Alter rn̄dit. Et ego
inueni in silua sub radicibꝫ arborꝫ a vē
to euulse furnū calcꝫ de q̊ nihil sublatū
credo vnq̄ꝫ fuisse. Q̄d audiētes presby
teri. grās agentes reuersi sunt. Audi-
ens etiā hec sancta. lachrymis p̄ gau-
dio sinū impleuit. Lacessiuit itaqꝫ Ge
nesiū p̄sbyteꝝ vt in honorē p̄dicti mar
tyris basilicam ꝯstrueret. sicqꝫ omnibꝫ
ciuibus illa implorante constructa est.
In cuius ope collectis carpētarijs. cū
potus deficeret. accipiens sancta cupā
seorsum ꝓstrata cum lachrimis orauit
Deinde surgens facto signo crucis su
per vas vsqꝫ ad summū poculo imple
tum est. ex q̊ operarij vsqꝫ ad ꝯsumma
tionē basilice vberrime potantes gra-
tias egerūt. Quadam nocte sabba
ti circa gallicantium egressa est beata
Genouefa ad basilicam sancti Dioni
sij. Cereus vero qui ante ferebatur ex-
tinctus est. Quo turbatis virginibus
que cū ea erant p̄ horrore noctis cereū
sibi dari p̄cepit. Quem vt tenuit sta-
tim illuminatus est. Similiter eodē
tempe cum in ecclesia diu prostrata in
oratione surgeret cereus nōdum igne
contactus diuino nutu accensus est in
manu eius. De quo et plures infirmi
paululū in fide auferentes sanati sunt
Quedā mulier furata est calciamē
ta eius. que vt domum venit excecata
est. deinde prostrata ad pedes eius. ve
niam petens signatis ab ea oculis vi-
sum recepit. Hyldericus etiā fran-
coꝝ rex valde diligens eam timens ne
vinctos q̊s interimere cogitabat sctā

eripet ingrediēs vrbē parisioꝝ. portaz
claudi ꝑcepit. Qđ audiens sancta sta-
tim ad liberādas aīas ꝓrexit. Inter
cuius manus ꝓpꝛio porta se sine claue re-
serauit. ⁊ sic regē ꝯsecuta ne victoꝝ ca-
pita amputarent obtinuit. Fuit etiā
eo tp̄e btūs Symeon in colūna. quez
negociatores eūtes ⁊ redeuntes ferūt
de illa interrogasse. ⁊ cā veneratōe ꝓfu
sa salutassē. ⁊ se in orōib9 eius memorē
esse poposcisse. Parisius etiā oblati
sūt ei energumini ꝓ qb9 in basilica bti
dionisij ipa orāte vociferabant clamā
tes ꝓpe iam esse q̄s sibi in solatio veni-
re btā genouefa ꝑcabat. forsitan ange
li vel martyres. Que surgēs ⁊ signās
vnūquēqꝫ curauit a spū immundo. vt
fetor grauissimus astantiū nares attin-
geret. A die etiaz epiphanie vsqꝫ ad
cenā dñi btā Genouefa in cella reclusa
soli deo vacabat in orōnib9 ⁊ vigilijs.
Audiēs aūt puella q̄dam religiosa ad
fores eius magis curiositate q̄ fide per
mota. q̄d sancta in cella sua agebat sci
re volens statim lumen amisit. Quaz
sancta ꝯsummata q̄dragesima egredi
ens orōne ⁊ signo crucis illuminauit.

In ecclīa etiā beati Martini turo-
nen. cū in angulo q̄dā oraret vnus de
psallentib9 arreptus a demonio ꝓprios
artus lacerabat. Cūqꝫ btā Genouefa
spm̄ immundū exire iuberet. ⁊ ille per
oculū ꝓgredi se minaret. impante illa
fluxu ventris eiectus est. feda relinquēs
vestigia. Per idem tp̄s stās i aditu
domus sue vidit puellā in manu ampul
lam gestantē. quā paulo ante emerat.
⁊ interrogata q̄d esset vidit demonem
sedentē in ore ampulle ⁊ minans insuf
flauit in eam. statimqꝫ pars de ore ipius
ampulle cecidit. In territorio mel-
densi cū ꝓpriā messem meteret. valde
turbati sunt operarij ꝓpter imbrem immi
nentez. At illa ingressa tentoriū quod
sine intermissione facere ꝯsueuerat cuz
lachrymis ꝓstrata orōne obtinuit. vt
cū in circūitu om̄es segetes pluuia ri-
garet. nec messem nec eius messores gut

ta aliq̄ ꝯtingeret. Tanta etiā sancti
tate pollebat q̄ etiā spū ꝓphetie plena
omnes q̄z morbos ab hūanis corpib9
expellebat. Egentib9 panes integros
dabat. adeo vt eius puelle sepe partez
panis quā in clibano posuerāt non in
uenirent. Vixit aūt plus q̄ octoginta
annis. Huius aūt natale celebrat. iij.
nonas ianuarij. Hec Vincentius. Re-
liqua aūt q̄ hic inserunt ex certissimis
ac ꝓbatissimis ecclīe in qua btā virgo
ꝑsidet codicib9 q̄ꝝ etiam nōnulla ipse
Vincentius testat extracta sunt. Post
transitū vero beatissime v̄ginis lāpas
eius sepulchro apposita est. in q̄ preter
olei ꝯsumptionē ignis ꝑmanebat. cu
ius ꝯtactu infirmi sanabant. lampa-
de vicz mutata in fontem. oleo in me-
dicinam. Homo q̄dā lingue ⁊ ocu-
loꝝ ꝑuatus officio. ad sepulchꝝ virgi-
nis accedens. ⁊ visum ⁊ loquēdi vsum
recupauit. Mulier quedaz in visiōe
admonita filiū a natiuitate cecū ad p̄-
fate v̄ginis locū detulit. Cūqꝫ in eccle
sia miraculū recitaret. q̄uo dñs Jesus
xp̄s oculos ceci nati aperuit. continuo
aperti sunt eius oculi. Reuelat cui-
dā a natiuitate muto vt ad sepulchrū
v̄ginis se transferat. vocis illic benefi-
ciū ꝑcepturus. Cūqꝫ in fide reuelatio-
nis die dñico illuc ꝑuenisset. statim lin
gue illius vinculū est solutū ⁊ loqueba
tur magnificans deū. Interrogatus er-
go ab abbate q̄d post indultū sibi vo-
cis beneficiū agere velit. respondit q̄
a loco illo recedere nolit. nolit ad ꝓpria
redire. nolit om̄ib9 dieb9 vite sue sine p̄
sentia virginis viuere. Cuius votum
leto animo amplectens abbas. vite si
bi necessaria iubet ministrari. Cum
latro q̄daz carceri mancipatus custodis
negligentia de carcere exisset. fugientē-
qꝫ ad sepulchꝝ v̄ginis p̄ses insequere
tur. v̄gineqꝫ latro auxiliū implorando
acclamaret. preses ꝓ eo i eius blasphemiā
ꝓrūperet. subito casu lapsus preses. la
trone liberato miserabiliter expirauit.
Cū alio tp̄e fluuius secane vltra mo-

dū intumesceret. ⁊ ad capellā virginuꝫ
quā ꝓpe eccl'iaꝫ sancti Johānis bapti
ste ꝟgo ꝯstruxerat. ad mediū vsq̄ȝ edifi
cij ꝑtingeret. lectulus in q̊ decesserat q̇
ibidē seruabaꝛ flumine infusus aquis
ꝯtinue descendentibꝫ atq̄ȝ discedētibꝫ
ab illis intactus est inuentus. Post
aliq̄t ꝟo dies cū cenobio a normānis
incendio ꝯsumpto corpꝰ ꝟginis a fra-
tribꝫ ad ategias villā suam deportare
tur multis etiā ibidē claruisse miracu-
lis cōprobaꝛ. Siquidē altare ecclesie
cui assessura erat ꝟgo. sctā cruce sancto
rūq̄ȝ reliquijs vt moris est adornatuꝫ.
tāq̄ȝ eius aduētui ꝯgratulās moueba
tur. cui superposita. quod cupierat se
adeptum demonstrans. firmū nec am
plius moueri cōprobatū est. In cuius
quidē deportatōe cereus vti dum viue
ret iteꝝ atq̄ȝ iteꝝ miraculose ē accēsus
Cū autē abbas q̇ tūc ꝑerat dentem a
corꝑe ꝟginis paucis ꝯscijs extrahens
apud se ad sui tuitōem fuare vellet. cō
tinuo summa egritudine correptꝰ den
tem teca cristallina inclusum q̄ȝ citō po
tuit restituere curauit. Audita vero
inter parisios ⁊ normānos concordia
corpus ꝟginis ad ecclesiā suā deferen-
tes non eo loco vnde educta fuerat in
cripta. sed suꝑ maius altare vbi nunc
cernitꝛ fratres honorifice collocauerūt.
Corpus aūt ꝟginis cū suo capite inte
grum in capsa ꝯsistere. ꝑsentibꝫ nōnul
lis huiꝰ regni epis postmodū inuentū
est atq̄ȝ cōprobatū. Tempe Ludo-
uici fortissimi regis francoꝝ illustrissi-
mi diuina vltione mēbra q̄ miseri ho-
mines exhibuerāt fuire iniusticie ⁊ ini
quitati ad iniq̄tatē. cepit morbꝫ igneꝰ
quē phisici sacrū ignē appellāt ꝯsume
re. Multoꝝ igiꝛ sctōꝝ egrotis suffra-
gia deposcētibꝫ nec impetrantibꝫ recor
datus est religiosissimꝰ parisioꝝ anti-
stes stephanꝰ. qualiter beata ꝟgo Ge-
nouefa ꝑfatam vrbem a multis olim
periculis liberauit. ac exinde solennes
ꝓcessiones in quibꝫ ꝯsulto abbate atꝫ
ꝯuentu ꝑfata ꝟgo ad eccl'iaꝫ btē ꝟgis
marie deportareꝛ instituit. Ordinata
itaq̄ȝ fm morē canonicū ꝓcessione. in-
gredieteq̄ȝ sancta ꝟgie eccl'aꝫ beate ma
rie ꝯtinuo ad tactū feretri omēs male
habētes tribꝫ exceptis sunt sanati. Cū
ꝟo sequenti anno felicꝫ recordationis
Innocentiꝰ papa gallias transmearet
de tanto instructus miraculo. gratias
agēs deo ac sctē ꝟgini. annis ꝑpetuis
solēni memoria celebrandū miraculū
ꝯdonauit. Verū cum ꝑ singulos ānos
ꝑdicti miraculi memoria solenniter vt
dictuꝫ est venerareꝛ. ꝯtigit semel ꝑ ab-
sentiā capicerij expensas formidantis
sine ornamentꝫ ac luminaribꝫ q̄ habe-
bat mistrare celebrari. Vn̄ accidit vt
sequenti die eccl'ie sanctuariū ascēdens
diuinā expꝑtus ꝟtutē. subito lapsus si-
ne voce mirabiliꝛ expiraret. Exper-
ti sunt igiꝛ atq̄ȝ indies experiuntur q̄ȝ
plurimi. q̄nto cū tremore xp̄i virgineꝫ
oporteat venerari. vbi cū hūilitate re-
cepit cecitas visum. debilitas gressum
ac ediuerso obstructe infidelitate men
tes ꝑcipiunt interitū. Nostris igiꝛ q̄li-
buscūq̄ȝ laudibꝫ genouefā veneremur.
sed cū tremore venerantes eius suffra
gia imploremꝰ. sed cū fide. Et reuera
dignū est genouefam laudibꝫ honora-
ri. que parisioꝝ inclitam vrbem regni
christianissimi ꝑcipuā. stabilissimūq̄ȝ
columē totiusq̄ȝ christianitatꝫ in fide ⁊
doctrina magistrā eruditissimā totiēs
a tantisq̄ȝ periculis liberauit. ab inimi
cis hostili cede dimicantibꝫ eripuit. in-
undantiū fluctꝰ aquaꝝ r̄strinxit. ignis
horrendi in mēbris humanis incēdiū
ꝯsumpsit. cecis visum. claudis gressuꝫ.
surdisq̄ȝ auditum reddidit. ab obsessis
demoniū ꝑcibꝫ effugauit. Et nō solum
precibꝫ. verūetiaꝫ maxima dn̄s ꝑ fim-
brias vestimenti genouefe sibi dilecte
ꝟginis suꝑ egrotos ac varijs detētos
languoribꝫ ostendere sepius dignatus
est sanitatū remedia. Unde merito in
parisijs celsi montis vertice extitit collo
cata. vbi honorifice sublimata ac miri
fice adornata nō cessat iugiꝛ sanitatuꝫ

ꝛ gratiaꝝ emittere flumina. his qui in fide deposcũt eius largitões. Unde et oportet illi nos tota mentꝫ deuotõe cõmittere. qm̃ ipa est q̃ assidue orat pro ppl'o sibi deuoto ꝛ ꝓ tota christianitate. Nos igit̃ suoꝝ mirabiliũ hanc particulã memorãtes ac etiã venerantes. cũ celeberrimo illo venerabiliũ religiosoꝝ cetu suo gloriosam xp̃i spõsaz nobilẽ virginẽ debitis glorificem⁹ Genouefam laudib⁹ postulantes vt eadẽ supplicãte ꝑfrui ꝑadisi mereamur glãa ꝑ secula. Amen. Legenda.ccxiiij.

Dñica in ramispalmaꝝ

h Odie sãcta mater ecclesia duas ꝓcessiones solẽniter recolit. Prima fuit q̃ iudei a monte oliueti vsq3 in hierusalẽ cũ ramispalmaꝝ ꝛ oliuaꝝ ꝛ cum magnis canticis ipsum associauerũt. Et ista ꝓcessio fuit magne reuerẽtie et honoris. Et hãc repñsentat ecclesia in hodierno euangelio. Scd̃a ꝓcessio fuit q̃ iudei xp̃m hierusalẽ in montẽ caluarie cũ magnis opprobrijs ꝛ irrisionibus deduxerũt. Et ista fuit ignominie magne ꝛ doloris. Et hanc repñsentat ecclesia in euangelio passionis hodierno.

Circa ꝑmam processionez quatuor sunt videnda. Primo a quib⁹ ista processio sit facta. quia non est facta a magnis aut diuitib⁹ sed a pueris ꝛ pauperibus. Unde dicitur in euangelio hodierno. Plurima autem turba strauerũt vestimẽta sua in via. Quando em̃ pueri ꝛ pauperes xp̃m ꝓcessionalit̃ deducebãt. pharisei ꝛ ꝑncipes xp̃i mortẽ tractabãt. Simplices enim ꝛ pauꝑes xp̃o adherebãt. Uñ xp̃s de om̃ib⁹ diuitib⁹ vnũ solũ scz zacheũ habuit amicum. Uñ Luc.xix. Xp̃s de om̃ib⁹ potentib⁹ vnũ solũ scz Centurionẽ h̃uit. Unde Math.viij. De om̃ib⁹ sapientib⁹ vnum solũ. scz Nicodemũ habuit Joh.iij. Uñ d̃.j.Corinth.j. videte vocationẽ vestrã frẽs. quia nõ multi sapientes ꝓm carnẽ. nõ multi potẽtes. non multi nobiles. sed q̃ stulta sunt mundi elegit dominus vt ꝯfundat sapientes.

Scd̃o videndũ est quare christ⁹ vadẽs ad mortẽ tantũ honorem recipere voluit cũ alias honores ꝛ regnũ respuit. vt d̃r Joh.vj. Hic dicendum ꝙ xp̃s hoc ideo fecit. q2 ille q̃ ꝯstitut⁹ est in honorib⁹ magnis. debet h̃re mortꝫ memoriã vt nõ suꝑbiat. Si aũt quis habet magnas diuitias cogitet q2 vadit ad mortem ꝛ ꝙ de om̃ib⁹ suis diuitijs nihil nisi vile sudariũ secum portabit. Unde dicebat Job.xvij. Qui fui magnus saccũ ꝯsui suꝑ cutem meaz. ꝛ operui cinere carnẽ meã. Itẽ eiusdẽ.j. Nudus egressus sum de vtero matris mee. nudus illuc reuertar. Si quis est in magnis honorib⁹ cõstitut⁹: cogitet q2 vadit ad mortem. vbi si erat in gradu supremo ponet̃ i loco infimo. quia sub terra. Si super alios ascẽderit dominando. serpentes ꝛ bestie suꝑ ei⁹ foueam ascẽdent ꝯculcando eum. Ideo Eccꝫ.x.d̃r. Cum moritur homo hereditabit serpentes bestias ꝛ v̾mes. Itẽ cum aliq̃s nutrit corpus suum diuers̃ delitijs. diuersis colorib⁹ ip̃m ornãdo voluptates carnis exercendo. cogitet quia vadit ad mortem. vbi v̾mes corpus suuz delicate nutritum comedent et lacerabunt. Job.xxvij. viscera eius plena sũt adipe ꝛ medullis ossa illius plena irrigant̃. ꝛ tamen in puluere dormient ꝛ vermes operient eos. Hugo de sancto victore i li. de clau. ani. sic ait Cur carnem tuã p̃ciosis rebus impinguas. quã p⁹ paucos dies vermes comesturi sunt in sepulchro. ꝛ animã tuam p̃ciosis operib⁹ nõ adornas. q̃ deo etiaz angelis eius p̃sentanda est in iudicio. Cur animã tuã vilipendis et ei carnẽ preponis ancillam dominari: et dominam ancillari magna abusio est.

Tertio videndũ est quare xp̃s tãto honore sibi impenso voluit lacrimas emittere. Dicitur em̃ Luce.xix. Christus cum venisset hierusalem cũ tanto honore fleuit suꝑ eam. In hoc ipse vo

luit ostendere ꝙ gaudia ⁊ honores hu
ius seculi lachrymis ⁊ doloribus sunt
permixta. In celo omnia sunt pura. in
mundo omnia mixta. in inferno om-
nia sunt fetulenta. Unde Augustinꝰ
in libro de trinitate in ꝑsona xp̄i dicit.
Quid est illud. ero illoꝝ deus. nisi ero
omnia quecūqꝫ desiderantur. scꝫ vita
salus victus copia gloria honor ⁊ pax
Ista in celo omnia sunt pura. in mun
do mixta. in inferno fetulenta. Videa
mus ꝑ ordinem. Vita in celo est pura
quia ibi est sine timore. prout est in mū
do est mixta. quia ibi est vita cū morte
prout est in inferno est fetulenta ⁊ cor-
rupta. quia ibi est mors sine vita. Sa
lus ꝓut est in celo est pura. quia ibi est
salus sine egritudine. ꝓut est in mūdo
est mixta. quia ibi est salus ⁊ egritudo.
prout est in inferno est fetulenta et cor-
rupta. quia ibi est egritudo sine sanita
te. Victus. id est. sacietas. ꝓut est in ce
lo est pura. quia ibi est sacietas sine esu
rie. ꝓut est in mūdo est mixta quia ibi
est sacietas ⁊ esuries. prout est in infer
no est fetulenta ⁊ corrupta. quia ibi est
summa esuries sine sacietate Copia. i.
diuitie. ꝓut sunt in celo sunt pure. quia
ibi sunt diuitie sine paupertate. prout
sunt in mundo sunt mixte. qꝛ ibi sunt
diuitie ⁊ paupertas. prout snnt i infer-
no sunt fetulēte ⁊ corrupte. quia ibi est
summa paupertas sine diuitijs. Glo-
ria. id est. pulchritudo. prout est ī celo
est pulchra. quia ibi est pulchritudo si
ne deformitate. prout est in mundo est
mixta. quia ibi est pulchritudo cū de-
formitate. prout est in inferno est fetu-
lenta ⁊ corrupta. quia ibi est deformi-
tas sine pulchritudine. Honor ꝓut est
in celo est purus. quia ibi est honor si-
ne indignitate. sed ꝓut est in mūdo est
mixtus. quia ibi est honor cū indigni-
tate. prout est in inferno est fetulentus
et corruptus. quia ibi est dedecus sine
honore. Pax prout est in celo est pura.
qꝛ ibi est pax sine ꝑturbatione. ꝓut est
in mūdo est mixta. qꝛ ibi est pax cū per
turbatōe. ꝓut est in inferno est fetulen
ta ⁊ corrupta. qꝛ ibi est ꝯtinua ꝑturba
tio sine pace. Oīa bona ꝓut sunt in
celo sunt purissima. qꝛ ibi sunt oīa bo-
na sine malo. sed vt sunt in mūdo sunt
mixta. quia ibi sunt multa bona per-
mixta malis. ꝓut ꝟo sūt in inferno sūt
fetulenta ⁊ corrupta. qꝛ ibi sūt oīa ma
la sine ꝯmixtiōe aliꝰ boni. Ista oīa di
cit ꝓpha dauid. Calix in manu dn̄i vi-
ni meri plenꝰ mixto ⁊ inclinauit ex hoc
in h. verūtamen fex eiꝰ nō est exinanita
bibent ex eo oēs pctōres terre. Ex his
ꝟbis habeꝛ ꝙ deꝰ habet tres calices.
vnꝰ est plenꝰ vino mero. In illo bibūt
oēs in celo. Iste em̄ calix plenꝰ est vita
sanitate. copia. diuitijs. honore. ⁊c̄.
Alius calix est plenꝰ mixto. ⁊ de isto bi
būt hoīes in mūdo. qꝛ calix iste plenꝰ
est sanitate cū egritudine. sacietate cuꝫ
esurie. diuitijs cū pauꝑtate ⁊c̄. Tertiꝰ
calix est plenus fece. ⁊ de isto bibūt dā
nati in inferno. ⁊ iste est plenꝰ egritudi
ne. morte. pauꝑtate. deformitate. ⁊ oī-
bus alijs. Quarto videndū est q̄re
xp̄s noluit sedere suꝑ equum sꝫ suꝑ asi
nam. hoc ideo fecit quia nō sedet ī cor-
dibꝫ suꝑboꝝ sed humiliū ⁊ māsuetoꝝ.
Chrysostomꝰ. Non sedit xp̄s in curru
aureo purpura fulgēs. nec ascēdit suꝑ
feruidū equū discordie amatorem. sed
super asinam tranquillitatis et pacis
amicaꝫ. Per equum superbus per asi-
num humilis designatur. Nam equꝰ
si tangitur recalcitrat. asinus ꝟo man
suetudine moratur. Sic superbi si re-
prehendunꝛ impatienter ferunt. man
sueti patienter audiūt. Quedā anima
lia sunt que nō ꝑmittunt se tangi. vel
quia arrogantia sunt. sicut leo. vł quia
nimis siluestria domesticari nō possūt
sicut lupus. vel quia sunt pungitiua si
cut ericius. Sic similiter sunt tria ge-
nera hominū qui nolūt repħendi. Pri
mi sunt superbi. De qbꝫ ꝓpheta dicit.
Tāge mōtes. i. suꝑboꝝ mentes. et fu-
migabūt. ꝑ ipatientiā ⁊c̄. Et Eccꝫ. xiij
Diues iniuste aget et fremebit. pauꝑ

autē Iesus tacebit. Alij sūt in malis in
durati. q̄ ad instar lupi non pn̄t dome
sticari. nec ad bonū induci. De quibꝫ
Eccl. j. Difficile tales corrigūt. nolūt
corripi. Ideo Eccl. xxxij. Pestifer hō
vitabit correctionē. Tertij sunt hoīes
astuti. q̄ si tangūt. i. corripiant. sic erici
us statim excusatōibꝫ multꝫ se abscon-
dūt Prouerb. xxviij. Qui abscōdit sce
lera sua nō diriget. q̄ aūt ꝯfessus fuerit
viuet ⁊ nō morietur. Circa secundā p
cessionē notāda sunt duo. Primū q in
ista pcessiōe fuerūt varietates psona-
rū. Quidā em̄ fuerūt boni q̄ fuerūt fa
cti mali. ⁊ nūq̄ recupauerūt bonitatē
sicut iudas. Quidā boni q̄ semp pseue
rauerunt sicut btā vgo maria. Alij vo
boni ⁊ postea mali. postea tn̄ suā recu-
perauerūt bonitatē sicut apl'i q̄ fidē in
passione pdiderūt. sed in resurrectōne
recuperauerūt. Maloꝝ due sunt diffe
rentie. Quidā em̄ fuerūt mali qui po-
stea facti sūt boni. sic latro a dextrꝫ pē-
dens ⁊ longinꝰ. Alij fuerūt mali q̄ sp
in malicia pseuerauerunt. sicut latro a
sinistris ⁊ iudei q̄ crucifixerūt. Ab ista
pcessione q̄dam fugerūt corpe ⁊ mēte.
sicut apostoli q̄ fugerūt corpaliter et fi
dem pdiderūt. Item alij fugerūt non
corpe sꝫ corde. sicut maria magdalena
⁊ cetere mulieres q̄ iuxta crucē corpora
liter steterūt. sed tamen fidē amiserūt
Alij fugerūt corpe sed nō corde. sic cre-
ditur d̄ Jacobo fratre dn̄i. De q̄ Hie-
ronimꝰ in libro de viris illustribꝫ. q in
passione votū vouit non se comesturū
donec videret xp̄m resurgentē. Alij sūt
q̄ nec corde nec corpe fugerūt. sicut btā
vgo. q̄ iuxta crucē stetit ⁊ fidē integra
liter fuauit. Secundū qd̄ in ista p-
cessione ostenditur est magna in iudeis
volūtatꝫ multiplicitas. In pˀma em̄ p
cessione iudei fecerūt xp̄o sex magnos
honores. In secūda vo sex mag vitu-
peria. In pˀma cū magna ip̄m reuerē-
tia sup asellū posuerūt ⁊ in via vestimē
ta strauerūt. In scd̄a cū magna igno-
minia ip̄m in patibulo posuerūt et eū
suis vestibꝫ spoliauerūt. In prima ra-
mos palmaꝝ ⁊ oliuaꝝ sibi portauerūt
In secūda spinas acutissimas capiti
suo affixerūt. In pˀma regē eū appella
uerūt. in scd̄a ip̄m negauerūt. In pˀma
appellauerūt eū saluatorē dicētes Osan
na. i. salua obsecro. in scd̄a negauerūt
ip̄m saluatorē dicētes. Saluos alios
fecit: seip̄m saluū facere nō potest. In
pˀma dixerūt eū bn̄dictū in noīe dn̄i. in
scd̄a maledictū ⁊ malefactorem esse et
crucis patibulo eum figendū dicentes
Tolle tolle et crucifige ⁊c.

Legenda. ccxv.

De cena domini.

Cena facta cum diabo
lus misisset in cor vt trade-
ret eum iudas scarioth. sur
rexit a cena ⁊ posuit vestimēta sua Jo
han. xiij. Videmꝰ em̄ q qn̄ amici sepa
rantur ab inuicē solent pˀmo inuicē epu-
lari. sic sciens xp̄s q cito a suis aposto-
lis separi deberet prius cū ipis cenare
voluit. Vn̄ Luc. xxij. Desiderio deside
raui hoc pascha manducare vobiscum
anteq̄ patiar. In hac ergo cena xp̄us
assumpsit psonam amici. psonam ser-
ui. psonā episcopi. Personam siqui
dem amici accepit in hoc q tam fami-
liariter comedit. In hac cena comedit
agnum pascalē. Et qualiter debeat co
medi habetur Exo. xij. Non comedetis
ex eo crudū quid. nec coctum aqua. sed
tm̄ assum agni. Hic aliqua phibētur.
scꝫ vt nō comedatur crudus. nec aqua
coctus. et q sit igne assatus. Caro em̄
cruda non est igne cocta. caro vo elixa
licet sit cocta nō tn̄ est adeo sapida. Il-
li ergo comedūt cruda q̄ habēt cor cru
dum. i. non coctum igne amoris. Illi
comedūt elixum q̄ non habent i corde
saporem deuotionis. Illi comedunt
assatū igne. q̄ habent cor coctum igne
amoris ⁊ sapidū. Secundo dꝫ come-
di eius caput cum pedibꝫ et intestinis.
Caput istius agni est eius diuinitas.
Vn̄. j. Corinth. xj. caput eius deꝰ est.

Pes eius humanitas que est infirma
in natura Intestina sunt eius anima.
ista om̄ia debem⁹ comedere. Fuerunt
quidā heretici q̇ dixerūt xp̄m non esse
verū deum. isti caput nō comedebant
Aliȷ̄ dixerūt eum nō esse verū hominē
nec habere veram carnē sed fantasticā.
isti pedes nō comedebāt. Aliȷ̄ dicebāt
eū nō habuisse animā rōnalem. sed lo
co anime solū diuinitatē . isti intestina
non comedebāt. Nos ergo fideles ca/
put et pedes cū intestinis comedam⁹
vt de eius diuinitate aīa ⁊ carne fideli
ter sentiam⁹. Tertio debet comedi cū
lactucis agrestib⁹. i. cum amaritudine
dolendo de peccatis om̄ib⁹. Notan/
dum ꝙ quidā sunt q̇ comedūt istas la
ctucas integras. q̇dam ꝯtritas. q̇dam
succū ipaꝝ. Sūt em̄ q̇dā q̇ hn̄t de suis
peccatis suꝑficialē dolorem q̄ attritio
potest dici. isti sumūt istas lactucas in
tegras Talis attritio nō iustificat pec
catorē plene Hiere. v. Percussisti eos
et non doluerunt. attriuisti eos et re/
nuebant accipere disciplinā. Aliȷ̄ sunt
maioris ꝑfectionis qui scꝫ non solum
peccata conterunt. sed etiā lachrymas
emittunt. isti sumunt agnum cum suc/
co lactucaꝝ. i. cum abundātia lachry/
marū. Gregori⁹ in moral. Carnes euꝫ
lactucis agrestib⁹ sunt edende. vt cum
corpus redemptoris accipimus. nos
ꝓ peccatis nostris in fletib⁹ affligam⁹
quare ipa amaritudo penitētie abster
git a mentis stomacho ꝑuerse humo/
rem vicioꝝ. Quarto debet comedi cū
panib⁹ azimi. id est. cū panib⁹ non fer/
mentatis. panes comedit cum fermē/
to s̄m Greg. qui bona sua cum corru/
ptione vane glorie facit. Quib⁹ dn̄s di
cit. Sacrificate de fermento laudem.
De fermento nanqꝫ immolat qui deo
de rapina parat. Sed ille sine fermen/
to comedit qui se a mala societate cu/
stodit. j. Corinth. v. Modicū fermen
tū totam massam corrūpit. Scd̄o
christus assumpsit personā serui in eo
ꝙ pedes suoꝝ discipuloꝝ lauit. Lauit
aūt pedes corꝑales ⁊ sp̄uales. Primo
lauit coporales in exemplū ⁊ documē/
tum. In exemplū quidem humilitatꝫ
vt ipe dicit. Exemplꝫ dedi vobis vt
vos ita faciatis. Istam tamen humi/
litatē Petrus abhorruit dicens. Non
lauabis mihi pedes in eternū. Cui re/
spondit xp̄s. Si non lauero te non ha
bebis partē mecum. Tunc Petrus ti
more ⁊ amore ꝑcussus obtulit lauan/
dos pedes ⁊ manus ⁊ caput. Sꝫ chri
stus corripuit eum asserens ꝙ nō indi
gebat lotione capitis nec manuuꝫ. sed
tm̄ pedum. Per caput intelligit inten/
tio. per manus operatio . per pedes af
fectio. Duo prima scꝫ intentio ⁊ ope/
ratio in Petro munda erant. ⁊ ideo lo
tione capitis ⁊ manuū non indigebat
habebat aūt intentionē in om̄ib⁹ bo/
nam . operationē mundā. Secūdo
lauit pedes in documentū ad ostendē
dum ꝙ prelati debent lauare subditos
Tūc autem nō bene lauatur. aut quia
manus est iniqua. aut quia est turbi/
da ⁊ immunda Eccꝫ. xxxiiȷ̄. Ab immū
do quis mundabit. Gregori⁹. Prius
oportet te mundari si aliū vis munda
re. sapientē prius fieri ⁊ sic alios facere
sapientes. Lumen fieri ⁊ sic alios illu/
minare. Accedere ad deum. ⁊ sic alios
adducere. sanctificari ⁊ sic alios sancti/
ficare. Item manus habere rectas . et
sic esse recte consiliȷ̄ . vtputa rectum da
re consiliū. Secūdo quando aqua est
immūda. aqua immūda est amor mū
di. Hiere. ij. Quid tibi in via egypti
vt bibas aquam turbidaꝫ. Talis em̄
aqua nō lauat sed coinquinat. Augu/
stin⁹. Quisquis es in mundo ad te ve
nit qui fecit mundum . vt eripiat te de
mundo. quia si aliqua delectatio te de
lectet in mundo. semper vis esse immū
dus. si tamen aliqua necessitas te reti/
net. mundus scꝫ deus habitat in te. q̇
mundat mūdos ⁊ eris mundus . Ter
tio quando ipa macula pedum ex ni/
mia frequentatione efficitur nimis te/
nax ⁊ inueterata Eccꝫ. xxxiiij. Qui ba/

ptizatur a mortuo. id est. qui lauatur a mortali peccato. et iterum tāgit mortuum quid profuit lauatio eius. Unde .ij. Pet. ij. Facta sunt posteriora deteriora prioribus. cōuenit illis illud. Canis reuersus ē ad vomitū suum et sus lota iterum i volutationē luti. Tertio lauit pedes spūaliter aqua sui sanguinis. De quo dicit Apocal'. ij. Lauerūt stolas suas in sanguine agni et dealbauerūt eas. Ex quo magis sanguis xp̄i dealbare dicit. videtur q habet virtutem lactis et nō sanguinis. Lac enim est sanguis in vberibus excoctus. sanguis autē christi fuit excoctus in corpore suo et i corde nostro. In corpore suo fuit excoctus igne amoris sui. tam vehementer in corpore suo ebullit. quia aperto latere cum impetu emanauit. In corde autē nostro sunt duo vbera. scz intellectus et affectus. Dicitur aūt excoqui in vbere intellectus per meditationē. et vbere affectus per deuotionem. Et sic sanguis xp̄i in suo corpore et in nostro corde per meditatōem et affectionem vertit in albedinem. et animas nostras dealbat et mūdat. Apocalip. j. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo Tertio accepit christus personā ep̄i qn̄ scz panem et vinum in corpus suū transmutauit. et apostolis potestatem cōficiendi dedit. Et ista est maior potestas que vnq̄ homini data fuit. Est em̄ potestas dei magna facere aliquid de aliquo. sicut quando fecit hominē de terra. et Euam de costa Ade. Est et alia potestas dei maior. sicut de nihilo aliquid facere. sicut fecit celum et terram. Est et tertia maxima sicut de creatura creatorem. Istam potestatem nō dedit angelis. sed solis sacerdotibus. quia diuina virtute corpus et sanguinē in speciem panis et vini cōuertunt. Unde eusebius. Inuisibilis sacerdos. id est. christus per ministros suos visibiles creaturas in corpus et sanguinem suū sacrata potestate cōuertit verbo suo. scz illo Hoc est enim cor. etc.

Unde nō debet aliquis attendere ad visum suū. quia visus putaret se videre colorem panis. nec ad gustum. quia putaret se sentire gustuz panis. nec ad olfactū quia putaret se sentire odorem panis et vini. sed attendere debet ad auditum. quia cum audit consecrationis verba. ita est per omnia sicut audit. Hoc est em̄ corpus. etc. Quod significatum est Gen̄. xxvij. in ysaac. qui cum benedixit Jacob fuit deceptus eius visus. quia oculi sui caligauerūt. et ip̄m non agnouit. fuit et deceptus olfactus quia credidit se sentire odorem vestimentorum esau. fuit etiam deceptus gustus. quia credidit se comedere de venatione Esau et comedit de venatione Jacob. fuit et deceptus in tactu. quia putabat se tangere manus Esau et tāgebat manus Jacob. Sed auditus qui vocem Jacob audiuit nō fuit deceptus immo dixit. Uox quidem Jacob est. Sic etiam in isto sacramento omnes alij sensus decipiuntur preter auditū. Et ideo om̄es fideles qui audiūt verba consecrationis firmiter et veraciter credere debent q corpus Christi est et sanguis eius.

Finiunt quorundam sanctorū legende adiuncte post Lombardicam historiam. Anno dn̄i Millesimo quadringentesimo nonagesimoseptimo.

